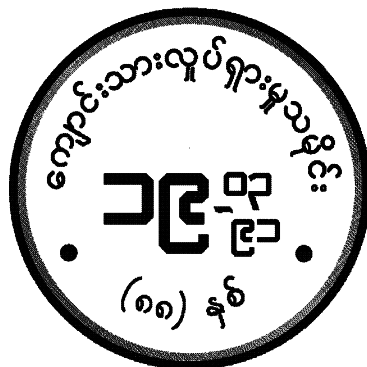

၆ အ ဂ င် ထွ နှ် ၊

မြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု သမိုင်း

© က နှစ် - မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း ရေးသား၍ သမဂ္ဂစာစဉ်မှ
၂၀၀၇ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ထုတ်ဝေသည်။

ဧပြီလ - ၂၀၀၇ ပထမအကြိမ် အုပ်ရေ - ၅၀၀

တန်ဖိုး - \$ 30 US

စာစီစာရိတ် - ရန်နိုင်၊ မြင့်ဇော်၊ ဇင်မောင်၊ မျိုးမင်း ဒီဇိုင်း/အပြင်အဆင် - ကျော်ဝင်း
အဖုံးအပြင်အဆင် - ကျော်ဝင်း

ပုံနှိပ်တိုက် - နီဘူရီပုံနှိပ်တိုက်၊ ချင်းမိုင်

e-mail: abfsu@abfsu.net, bakatha@loxinfo.co.th URL: <http://www.abfsu.net>

The Union Publishing

P.O Box (102), Mae Ping Post Office, Chiang Mai (50301) Thailand

© မူပိုင် - သမဂ္ဂစာစဉ်

ယခုစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများကို ထပ်ဆင့်ကူးယူရောင်းချခြင်း၊ အပြုသဘောမဆောင်သော အသုံးပြုခြင်းများမလွှဲ၍ ကူးယူဖြန့်ချိနိုင်သည်။
ရည်ညွှန်းကိုးကားချက် ဖော်ပြပြီး ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရန် မလိုဘဲ အသုံးပြုနိုင်သည်။

© ဓါတ်ပုံများ

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းများ၊ ကိုအောင်ထွန်းစာအုပ်ပါ ပုံများ၊ ကိုအောင်စောဦး၊ ဒေါက်တာကျော်သာထွန်း၊ ကိုဝင်းအောင် (ဂျပန်)၊ အေအေပီပီဘီ၊
ဗကသ၊ ကလလတ၊ ဖျက်ခနဲတွေ့ရသောရုပ်ပုံလွှာများ၊ ငါပြောချင်သမျှအကြောင်း၊ မိုးကြိုးသတင်းစာ၊ ပြည်သူ့ဘက်တော်သားများ၊
ဧရာဝတီညီနောင်စာပေ၊ ရဲဘော်သုံးကျိပ်၊ ဒေါက်တာသိန်းလွင်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမိုင်း၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသမိုင်း (ပ/ဒု)၊
ယူအန်အယ်လ်ဒီ၊ တပ်မတော်သမိုင်း (ပ)၊ ၁၃၀၀ပြည့်အရေးတော်ပုံမှတ်တမ်း၊ အမျိုးသားနေ့နှင့် အမျိုးသားပညာရေးလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း၊
ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုများ၊ အပေါင်းအသင်းရောင်းရင်းတို့၏ ကျော်ရင်၊ ကျော်ဝင်း၊ အင်တာနက်၊
မူရင်းရှာဖွေမရသော ဓါတ်ပုံများ။

© စာလုံး- ဝင်းအင်းဝ၊ ပင်နီ၊ တိုင်းနယူးရိုမန်၊ ကော်ရီရာနယူး

(ဗကသ)များအဖွဲ့ချုပ် နိုင်ငံခြားရေးရာကော်မတီမှ

Embassy of the Kingdom of the Netherlands & Open Society Institute တို့၏
ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။

ISBN 9 7 8 - 9 7 4 - 7 1 7 8 - 0 1 - 2

ကျနော်အရေးချင်ဆုံးစာအုပ်

မဟာနိဂါးလုံးတော်ကျမ်းသစ် (နိဂါးလုံးတော်ကျမ်း) မှ ထုတ်ဝေသည်

THE UNION PUBLISHING

P.O Box (102), Mae Ping P.O, Chiang Mai (50301) Thailand

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ယခုစာအုပ်ကို ဖြစ်မြောက်အောင် ဝိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသော ကိုအောင်ထွန်း အပါအဝင် ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချခံခဲ့ရသူ (၂၃) ဦး၊ စာအုပ်မိတ္တူများကို နယ်စပ်အထိရောက်အောင် ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့သော အမည်မဖော်ပြနိုင်သော ရဲဘော်များ၊ လိုအပ်သော အကြံဉာဏ်များပေးခဲ့သော အမှာစာရေးသားပေးခဲ့သော ကိုအောင်စောဦး၊ ကိုခွန်ဆိုင်း၊ ကိုသားညွန့်ဦးတို့ အားလည်းကောင်း၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးကို “တို့” နဲ့ “ဒို့” မှုကွဲအသုံးကိစ္စကို မဆိုင်းမတွဖြေရှင်းပေးခဲ့သော၊ အခြား အချက်အလက်များ ရှာဖွေရန် ဆက်သွယ်သင့်သူများကို ညွှန်ပြပေးခဲ့သော ကွယ်လွန်သူ ဆရာဦးတင်မိုး၊ ကိုယ်တွေ့ ဖြတ်သန်းမှုများနှင့် ပတ်သက်ပြီး မေးသမျှကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် ပြန်လည်ဖြေကြားပေးသော ဆရာဦးလှဖေ၊ ဒေါက်တာကျော်သာထွန်းနှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများ ပြောပြပေးသော ဆရာဦးသိန်းလွင်၊ ဒေါက်တာ ကျော်သာထွန်း၏ ဇနီး မစွမ်းအယ့်ထရေမွန်ကီဘာ၊ ဒေါက်တာကျောက်ချမ်းယောင်ဝေနှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို စစ်ဆေးပေးသော ရှမ်းသံတော်ဆင့် သတင်းဌာနမှ ဦးခွန်စိုင်း၊ စောအေးမိုးလိုနှင့် စောအေးဗစ်သက်ကပေါ်တို့ အကြောင်းကို ဖြည့်စွက်ပြောပြခဲ့သော ဆရာစောလျက်ကော့ (ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ)၊ ကိုဗဆွေလေးကျဆုံးမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး စာမူကြမ်းရေးပေးသော ဆရာဦးသိန်းဝင်း၊ စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တွန်းအားပေးပြောကြားခဲ့ပြီး လိုအပ်သမျှ အချက်အလက်များ၊ စာရွက်စာတမ်းများကို မငြီးမငြူ ရှာဖွေပေးခဲ့သော အေအေပီပီမှ ကိုတိတ်နိုင်နှင့် အေအေပီပီအဖွဲ့၊ လိုအပ်သည့် ဓါတ်ပုံများနှင့် စာအုပ်စာတမ်းများကို ရှာဖွေကူညီပေးခဲ့သော မိုကြိုးသတင်းစာမှ ဦးသန်းထွဋ်တို့အား လည်းကောင်း၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှ ဓါတ်ပုံများနှင့် အခြားစုဆောင်းထားသော ဓါတ်ပုံများကို ပို့ပေးခဲ့သော ကိုဝင်းအောင် (ဂျပန်) အားလည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်လိုမှတ်တမ်းများကို အမှား၊ အမှန်ထောက်ပြပေးသော မစ္စတာ ကိမ်စလင်း၊ စာအုပ်အတွက်လိုအပ်သော ငွေကြေးရရှိရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသော ကိုဘိုကြည် (အေအေပီပီ)၊ ပုံများရှာဖွေပေးခြင်းနှင့် စကင်နာဆွဲပေးသော ကိုဂျွန်ဂလင်း၊ စာအုပ်အတွက် ကိုအောင်ထွန်းဓါတ်ပုံကို ရှာဖွေပေးသော ကိုတင်လှိုင် (ကိုအီဗား)၊ စာအုပ်ထုတ်ဝေရန် ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးခဲ့သော၊ စာအုပ်ထုတ်ဝေချိန်ထက် များစွာနောက်ကျပြီး ထုတ်ဝေနိုင်မှုကို နားလည်ပေးသော နယ်သာလန်သံရုံးနှင့် အိုအက်စ်အိုင်အဖွဲ့အားလည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားသံမဏိတပ် စစ်ရေးပြလေ့ကျင့်ခန်းများအတွက် ရှင်းပြခဲ့သော ကိုစိုးဌေး၊ အမှားများပြင်ဆင်နိုင်ရန် စာမူကြမ်းကို ဖတ်ရှုပေးခဲ့သော မမီးမီး၊ ကိုထွန်းထွန်းအောင်၊ အမှားပြင်ဆင်ခြင်းများ စာပြင်ခြင်းများကို ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးခဲ့ကြသော မမိုးဦး၊ ကိုမင်းမင်း၊ ကိုအောင်အောင် (ရောဝတီ)၊ စာမူကြမ်းအချို့အပိုင်းများ ကူရိုက်ပေးခဲ့ကြသော ကိုနေမျိုး၊ ကိုရဲလှိုင်ဝင်း တို့အားလည်းကောင်း၊ အိုင်အက်စ်ဘီအမ် နံပါတ်ရရေးနှင့် ပုံနှိပ်တိုက်ကိစ္စရပ်များအတွက် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သော မစ္စစ်အိုဇ်တို့အား လည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံးပိတ် စက်တင်ကာနီး ကျောင်းသားသမဂ္ဂသီချင်းကို အချိန်မီရှာဖွေပေးခဲ့ ကြသော၊ သီချင်းစာသားများကို ကြိုးစားဖြည့်ပေးခဲ့သော အေဘီအက်စ်ဒီအက်ဖ်မှ ရဲဘော်များဖြစ်သော ကိုလွမ်းထီ၊ ကိုမိုးကျော်ဦး၊ ကိုအောင်ထွန်း တို့အားလည်းကောင်း၊ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံမှုမရှိဘဲ ယခုစာအုပ်ပါ ကိုးကား ဖော်ပြချက်များ အချက်အလက်များ၊ ဓါတ်ပုံများနှင့်ပတ်သက်သော ပြည်တွင်းပြည်ပထုတ် စာအုပ်စာတမ်းများ၊ အင်တာနက်စာမျက်နှာများ၊ သတင်းဌာနများ၊ ယခုစာအုပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့ကြသော အခြား အမည်မဖော်ပြနိုင်သော သူများအားလုံးကိုလည်းကောင်း အလေးအနက် မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

We also extend thanks to the *Embassy of the Kingdom of the Netherlands* and the *Open Society Institute* for the financial support which made the printing of this document possible.

နိုင်ငံခြားရေးရာကော်မတီ
ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်
မတ်လ (၁၃) ရက်၊ ၂၀၀၇

FOR MY FATHER

ဖြတ်သန်းမှုများပေါ်တွင် စိတ်ရှည်စွာဖြင့်
အဘက်ဘက်က
အားပေးကူညီခဲ့သော
မမအား
အထူးကျေးဇူးတင်မှုဖြင့်

ဒီနိုင်ငံက နိုင်ငံသားတစ်ယောက်၊
သူရဲ အစွမ်းကုန်ကြိုးစားထားတဲ့
ရိုးသားမှုတခုပါ။

အနာဂတ်မျိုးဆက်အတွက် သဲတစ်ပွင့်အဖြစ်
အထောက်အကူပြုရင် ကျေနပ်ပါတယ်။

အောင်ထွန်း

ကိုအောင်စောဦး၏ အမှာ

- (၁) လွတ်လပ်ရေးခေတ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂနဲ့ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများရဲ့သမိုင်းဟာ ကိုလိုနီခေတ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂနဲ့ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများရဲ့ အဆက်ဖြစ်တယ်။ အကျိုးဆက်ဖြစ်တယ်။ ကိုလိုနီခေတ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂနဲ့ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများရဲ့ နိုင်ငံရေးအစဉ်အလာကို ဆက်ခံကိုယ်စားပြုတဲ့ သမိုင်းဖြစ်တယ်။
- (၂) နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ကိုလိုနီစနစ်ဟောင်း၊ စနစ်သစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားရေးနဲ့ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရေးအတွက် ပြည်သူလူထုနဲ့အတူ ပါဝင်ခဲ့တဲ့သမိုင်းဖြစ်တယ်။
- (၃) ကမ္ဘာစစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး တို့အတွက် ပြည်သူများနဲ့အတူ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့သမိုင်းဖြစ်တယ်။
- (၄) စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ အထွေထွေဒီမိုကရေစီရေး တိုက်ပွဲကို ပုံစံမျိုးစုံနဲ့တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့သမိုင်းဖြစ်တယ်။ အထူးသဖြင့် စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲအတွင်းမှာ ပိုမိုအရေးပါတဲ့ လူထုအင်အားကြီးတရပ်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့တဲ့သမိုင်းဖြစ်တယ်။
- (၅) ကမောက်ကမပညာရေးစနစ် ဖျက်သိမ်းရေး၊ အမျိုးသားလက္ခဏာဆောင်တဲ့ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံနည်းကျတဲ့၊ ခေတ်မီတဲ့၊ အများအတွက်ဖြစ်တဲ့ အမျိုးသားပညာရေးစနစ် တည်ဆောက်ရေးနဲ့ ကျောင်းသားထုကြီးတရပ်လုံးရဲ့ ပညာသင်ကြားမှုနဲ့ နေထိုင်မှုအခြေအနေ ကောင်းမွန်ရေးတို့အတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့သမိုင်းဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသားထုရဲ့ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုနဲ့ စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးရေးတို့အတွက် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့တဲ့သမိုင်းဖြစ်တယ်။
- (၆) မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုဟာ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲတဲ့သမိုင်းဖြစ်တယ်။

ဒီပေါင်းချုပ်သုံးသပ်ချက်တွေကို ၁၉၈၈ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက် တကသအဆောက်အဦဟောင်းနေရာမှာ ဗကသကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့အခမ်းအနားမှာ စစ်ပြီးခေတ်နဲ့လွတ်လပ်ရေးခေတ်ဦး သမဂ္ဂဝင်ကျောင်းသားဟောင်းကြီးများကိုယ်စား စကားပြောခဲ့စဉ်က သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်ဟောင်း ကိုလှရွှေက ထည့်သွင်းပြောကြားသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်ကာလက တည်ရှိနေတဲ့ နိုင်ငံရေးလေထုအရှိန်အရ နံပါတ် (၆) အချက်ကိုတော့ ထည့်သွင်းမပြောဘဲ ချန်ထားခဲ့ပါတယ်။

အခုထုတ်ဝေလိုက်တဲ့စာအုပ်ဟာ ဒီနေ့ဒီအချိန်ကာလမှာ ၁၉၆၂ ခု၊ ဇူလိုင် (၇) ရက်အရေးတော်ပုံအထိသာပါရှိတဲ့အတွက် နောက်နောင် ဆက်လက်ထုတ်ဝေမယ့် ကာလအပိုင်းများရဲ့ လှုပ်ရှားမှုများမှာတော့ ဖော်ပြပါ ပေါင်းချုပ်သုံးသပ်ချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းတွေ့မြင်ဖတ်ရှု ကြရမှာပါ။

၁၉၄၈-၄၉၊ ၁၉၆၃-၆၄၊ ၁၉၈၈-၉၀ ကာလများအတွင်း ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တချို့နဲ့ တက်ကြွတဲ့ ကျောင်းသားများ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအတွင်း ပါဝင်သွားခဲ့ကြတယ်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းရဲ့ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများကို သမိုင်းမှတ်တမ်းတင်ကြရင်တော့ “မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းဟာ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲတဲ့သမိုင်းဖြစ်တယ်” ဆိုတဲ့ သမိုင်းနိဂုံးချုပ်ချက်ဟာ ပိုမိုပြိုင်ရပ်လုံးကြွလာပါလိမ့်မယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းစာအုပ် ထုတ်ဝေရာမှာပါဝင်ပတ်သက် အရင်းအနှီးပေးဆပ်သွားခဲ့ကြတဲ့ (မိမိလက်လှမ်းမီသလောက်) -

- ၁။ သခင်အုံးမြင့် (တိုးတက်ရေးဦးအုံးမြင့်)
- ၂။ ဒေါက်တာမောင်မောင်ကျော် (တကသဥက္ကဋ္ဌ ၁၉၄၉-၅၀)
- ၃။ ဦးသာဘန်း (တကသအမှုဆောင်၊ ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး ၁၉၆၀-၆၁)
- ၄။ ဦးတင်အေး (တကသဥက္ကဋ္ဌ ၁၉၆၀-၆၁)
- ၅။ ဦးလှရွှေ (တကသအမှုဆောင်၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံ၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင် ၁၉၆၀-၆၁)

၆။ ကိုမျိုးထွန်း (ခေါ်) ကိုခွန်ဆိုင်း (ဆေး-၁၊ ၁၉၇၁-၇၆ မှိုင်းရာပြည့်)

၇။ ကိုအောင်ထွန်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ ၁၉၈၈)

၈။ ကိုမင်းသူ (ခါတ်ပုံမှတ်တမ်း)

၉။ ကိုအေးနိုင် (မိတ္ထူကူးစက်)

၁၀။ မခင်မိုးအေး

၁၁။ မစုစုဝင်း

၁၂။ မရီရီထွန်း

၁၃။ ဦးစိုးသိန်း (တကသဥက္ကဋ္ဌ ၁၉၅၇-၅၈)

၁၄။ ဦးဘကောင်း (တကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ၁၉၅၈-၅၉)

၁၅။ ဦးသော်ကောင်း (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ စာကြည့်တိုက်မှူး)

- တို့အား လေးစားဦးညွှတ်ဂုဏ်ပြုလျက်

အောင်စောဦး (မှိုင်းရာပြည့်)

သွားဖက်ဆိုင်ရာဆေးတက္ကသိုလ် (၁၉၇၂-၇၆)

ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်၊ ၂၀၀၄ခုနှစ်

ညီတော်နောင်တော် သမဂ္ဂကျောင်းသား ရဲဘော်အပေါင်းသို့ ဦးညွှတ်ခြင်း

ဤစာအုပ်ကိုပြုစုရေးသားသူ ကိုအောင်ထွန်း ထောင်မှလွတ်မလာသေးပါ။ သူ့ရဲရန်မဲ့ခရီးရှည်က (၉) နှစ် တိုင်ပါပြီ။ ဤစာအုပ်ကို ကူညီပြုစုသူ လူပုဂ္ဂိုလ် (၂၃) ဦး ထောင်ကျခဲ့ပါတယ်။ အများစုဟာ ခေတ်အဆက်ဆက် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ တိုက်ပွဲတွေကြား အရေးတော်ပုံတွေကြားက ကျောင်းသားရဲဘော်တွေချည်းပါပဲ။ အားလုံးအနည်းဆုံး (၇) နှစ်စီတော့ ပေးဆပ်ရပါတယ်။ တချို့ အသက်ပါပေးခဲ့ရပါတယ်။ ကျနော်တို့ဟာ ဒီစာအုပ်ကို လွတ်မြောက်ရာနယ်မြေ ရောက်အောင် ပို့နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ နိုင်ငံတကာရောက် ကျောင်းသား ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများကလည်း ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ထုတ်ဝေနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရင်း အခုစာအုပ်ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။

သခင်အောင်ဆန်း သမဂ္ဂကျောင်းသားဘဝက ပုသိမ်စည်းရုံးရေးခရီးစဉ်မှာ အတူလိုက်ပါလှုပ်ရှားခဲ့တဲ့ သခင်ဦးအုန်းမြင့်လည်း ထောင်ကျပါတယ်။ သူ့အသက် (၈၀) ပြည့်မွေးနေ့ကို ကျနော်နဲ့အတူ သီးသန့်ထောင် သီးသန့်တိုက်ဝင်းမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဦးပိုင်းမှာ ဖြတ်ကျော်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဘဦးအုန်းမြင့်ကို စတင်ဆုံရစဉ်ကလည်း ၁၉၈၉ ခုနှစ် အင်းစိန်ထောင် တိုက် (၄) မှာပါ။ သူ့ရဲ့ နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံတွေကို နာယူခဲ့ကြရဖူးပါတယ်။ သခင်အောင်ဆန်းရဲ့ ငယ်သူငယ်ချင်း သမဂ္ဂအုန်းမြင့်ဟာ (၈၈) မျိုးဆက်တွေထိ အရေးတော်ပုံအလံကို လက်ဆင့်ကမ်း ခဲ့ပါတယ်။

ဒီနှစ်ထဲ (၂၀၀၆ခုနှစ်) မှာပင် ကလေးမြို့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်မှ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးသိန်းဝင်းရဲစွာပနမှာ သမဂ္ဂခေါင်းဆောင် မင်းကိုနိုင်ကို လူတဦးက အသားလွတ်ဝင်ရောက် ထိုးကြိတ်ဖို့ကြိုးစားတာ ကြုံရပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ အမြန်ဆုံးတုန့်ပြန်ခုခံသူဟာ သမဂ္ဂဦးအုန်းမြင့်ပါ။ သူ့အသက် (၈၉) နှစ်ရှိပါပြီ။ ဆရာ တယောက်လို၊ ဖခင်တယောက်လို မျိုးဆက်သစ်တွေကို စောင့်ရှောက်နေခဲ့ပါ။

ထောင်ထဲမှာ ကိုမင်းသူ အသက်ပေးခဲ့ရပါတယ်။ ဦးတင်အေး (မြို့မ) ကိုလည်း ကွယ်လွန်ကာနီးမှ လွတ်ပေးခဲ့လို့ အိမ်အရောက် မကြာခင်မှာကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။ ရှေ့နေကြီးဦးတင်အေးလည်း ထောင်ထဲက စိတ်ခန္ဓာ အော်ရာတွေနဲ့ လွတ်ပြီး တစ်နှစ်မပြည့်ခင်မှာ ရုတ်တရက်ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းဟာ တိုင်းပြည်နဲ့လူမျိုးအတွက် အစဉ်ထွန်းပြောင်နေပါလိမ့်မယ်။ နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီနဲ့လူ့အခွင့်အရေးတို့ အတွက် ကျောင်းတော်သားတွေက ခေတ်တိုင်းမှာ ကြိုးပမ်းတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတာပါ။ အခုလည်း (၈၈) မျိုးဆက်၊ (၉၆) မျိုးဆက်တွေက ခရီးရှည်တိုက်ပွဲ ဆက်နေကြဆဲပါ။ ထောင်အသီးသီး တောအထွေထွေနဲ့ ဝေးမြေရပ်ခြားက ညီတော်နောင်တော် သမဂ္ဂကျောင်းသား ရဲဘော်အပေါင်းကို (ကိုအောင်ထွန်း၊ ကိုဉာဏ်ဝင်း၊ ကိုထွန်းလှတို့ ကိုယ်စား) ဤစာအုပ်ဖြင့် လေးစားစွာဦးညွှတ် ဂုဏ်ပြုအပ်ပါတယ်။

ခွန်ဆိုင်း

အောက်တိုဘာလ (၂၉) ရက်၊ ၂၀၀၆

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ရန်မဲ့ခရီးရှည် ချီတက်ခဲ့ကြသူတချို့

၁။ ကိုအောင်ထွန်း (စာအုပ်ပြုစုသူ)

ထောင်ကျဆဲ

၂။ ကိုဉာဏ်ဝင်း

ထောင်ကျဆဲ

၃။ ကိုထွန်းလှ	ထောင်ကျဆဲ
၄။ ဦးမင်းသူ	ထောင်တွင်း၌ကွယ်လွန်
၅။ ဦးတင်အေး (မြို့မ)	ထောင်မှလွတ်မြောက်၍ မကြာခင်ကွယ်လွန်
၆။ ဦးတင်အေး (ရှေ့နေ)	ထောင်မှလွတ်မြောက်၍ တစ်နှစ်ခန့်တွင်ကွယ်လွန်
၇။ သခင်အုန်းမြင့်	မိုးကြိုးသတင်းစာ
၈။ ဒေါက်တာမောင်မောင်ကျော်	ရှေ့နေကြီး
၉။ ဦးလှရွှေ	သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်ဟောင်း
၁၀။ ဦးသာဘန်း (ရှေ့နေ)	သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်ဟောင်း
၁၁။ ဦးအုန်းမောင် (ညောင်လေးပင်မြို့နယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်)	
၁၂။ ဦးအုန်းမြင့် (ရှေ့နေ)	
၁၃။ ဦးအောင်ဇင် (ရှေ့နေ)	
၁၄။ ဦးခင်မောင်ချို (ရှေ့နေ)	
၁၅။ ဦးခင်မောင်ငြိမ်း (ရှေ့နေ)	
၁၆။ ကိုယဉ်ထွန်း	
၁၇။ ကိုကျော်ဝဏ္ဏ	
၁၈။ ကိုဟာရွှန် (ခ) ကိုလှဝင်း	
၁၉။ ကိုစိုးလွင်	
၂၀။ ဦးမြင့်အောင် (ရှေ့နေ)	
၂၁။ မစုစုဝင်း	
၂၂။ မခင်မိုးအေး	
၂၃။ ကိုခွန်ဆိုင်း	

သမိုင်းရေးသွားတဲ့ သမိုင်း

စစ်အစိုးရလက်အောက်မှာ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေ တရားဝင်ရပ်တည်ခွင့်ရဖို့ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုတွေ လုပ်ခွင့်ရဖို့ဝေးရော၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း ပြုစုတာနဲ့တင် ကြီးလေးတဲ့ရာဇဝတ်မှုထိုက်ပါတယ်။ စစ်အုပ်စုဟာ ကျောင်းသားတွေရဲ့အခန်းကဏ္ဍနဲ့ သမိုင်းအစဉ်အလာကို အဲသည့်လောက် အကြောက်ကြီးကြောက်ပါတယ်။ သည်အဖြစ်အပျက်ကို ကိုအောင်ထွန်းရဲ့ အဖြစ်အပျက်က သက်သေခံပါတယ်။

ကိုအောင်ထွန်း၊ သူ့ကွယ်ရာမှာ ကုလားကြီးလို့ ကျနော်တို့ခေါ်ပါတယ်။ စိတ်သာချိန် ညပိုင်းစကားပိုင်း တွေမှာတော့ ရဲဘော်ဂိုရှယ်လို့ သူ့ကိုခေါ်ရင် ပြီးပြီး တုန့်ပြန်တတ်ပါတယ်။ ငယ်ငယ်ကျောင်းသားဘဝမှာ အတော့်ကို တောတောပေပေ နေခဲ့တယ်လို့ သူ့အပြောအရသိရပါတယ်။ သူ့အခန်းကို မကြာခဏရောက်ရင်း၊ စာဖတ်သန်တဲ့လူလို့ ကျနော်မှတ်ယူထားပါတယ်။ သူ့မှာ အမန်စဉ်း၊ အကိုတဦးနဲ့ ညီတဦးရှိပါတယ်။ သူ့မွေးချင်းအားလုံးက သူ့ကိုတန်ဖိုးထား ချစ်ခင်သလောက်၊ သူ့ဖက်ကတော့ မိသားစုနဲ့ဆိုရင် ခပ်တန်းတန်းနေလေ့ရှိတာ သတိထားမိပါတယ်။ သူ့မိသားစုဝင် အားလုံးက မွတ်ဆလင်ဘာသာဝင် ပညာတတ်တွေပါ။

သူနဲ့ကျနော် အသေအချာရင်းနှီးတာကတော့ ၁၉၉၀ မတ်လ အတွင်းက စတယ်လို့ ပြောရပါလိမ့်မယ်။ ယခင်ကတော့ တမြို့နယ်တည်းအတူနေ လမ်းချင်းနီးပေမယ့် လူချင်းမတွဲဖြစ်သေးပါဘူး။ ၉၀ မတ်လ၊ ဖုန်းမော်နှစ်ပတ် လည် ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီကို စစ်တပ်ကဖမ်းတော့ တိမ်းရှောင်ကြရင်း သူနဲ့ကျနော် အတွဲများလာပါတယ်။ ဧပြီလထဲမှာ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် အောက်ဗမာပြည်ကို တက္ကသိုလ်အလိုက် အခြေခံသမဂ္ဂတွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းတော့ သူက စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို ကိုယ်စားပြုပါတယ်။ ကျနော်မိခင်သမဂ္ဂ (ဆေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား သမဂ္ဂ) နဲ့ စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂနဲ့ ယခင်ကတွဲလုပ်ဖူးတာ အကြိမ်ကြိမ်ရှိပေမယ့် သူနဲ့ကျနော်က ဗကသ အောက်ဗမာပြည်လှုပ်ရှားမှုမှာ စတွဲလုပ်ဖြစ်တာပါ။ ယာယီဖွဲ့စည်းရေးလုပ်တော့ သူက အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင် (၃) ဦးထဲက တဦးဖြစ်လာပါတယ်။

အဲသည့်တုန်းက သူပုံသဏ္ဌာန်က အရပ်ရှည်ရှည် ပိန်ပိန်ပါးပါး။ ပါးသိုင်းမှတ်ဆိတ်လည်း ခပ်ပါးပါးထားတတ် ပါတယ်။ လမ်းလျှောက်ရင် ကိုယ်နဲ့နဲ့စောင်းနေလေ့ရှိတာမို့ ကျနော်တို့က နောက်လေ့ရှိပါတယ်။ အပြင်ပန်းအရ ကြည့်ရင် စကားနည်းပါတယ်။ စကားပြောရာမှာ ခပ်အေးအေး ပြောတတ်ပါတယ်။ အစည်းအဝေးတွေမှာ သူ့သဘောထား ကို တုံးတံ့ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ ကြားရသူနားထဲ အဝင်ခက်ပါတယ်။ သဘောတရားနဲ့ အတွေးအခေါ် ပိုင်းဆိုင်ရာတွေကို အတော်လေ့လာထားသလို၊ ဒါနဲ့ပတ်သက်လာရင် ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုလည်း သန်ပါတယ်။

လှုပ်ရှားမှုတွေလုပ်ရာမှာလည်း အေးဆေးတည်ငြိမ်ပြီး သွေးအေးပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရဆိုရရင် မဟာဗန္ဓုလ လမ်းနဲ့ လွှဲလမ်းထောင့်မှာ ကျနော်တို့ဆန္ဒပြတော့ စစ်တပ်ကပိတ်ဖမ်းပါတယ်။ ဆန္ဒပြပွဲမှာ ကိုအောင်ထွန်းအပါအဝင် ကျနော်တို့ ဗကသအမှုဆောင်တွေ အကုန်ရှိနေပြီး ဦးဆောင်လှုပ်ရှားနေတာပါ။ ဖမ်းဆီးခံရသူတွေလည်း ရှိပါတယ်။ စစ်တပ်ကလိုက်တော့ ကျနော်နဲ့တချို့ အနီးကတိုက်တခုပေါ် တက်ပြေးပါတယ်။ အပေါ်ရောက်ပြီး လမ်းပေါ်ပြန်ကြည့်တော့ လမ်းမပေါ်မှာ စစ်သားတွေ၊ ရဲတွေ ပြည့်နေပါတယ်။ ကိုအောင်ထွန်းကို သူတို့ကြားထဲမှာပဲ အေးအေးတည်တည်နဲ့ ဖြတ်လျှောက်သွားတာ မြင်လိုက်ရပါတယ်။ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေလည်း သူ့ကို သတိထားမိပုံမရပါဘူး။

၁၉၉၀ ကျောင်းသားညီလာခံကို ငွန်လကုန် မန္တလေးမှာလုပ်တော့ သူ့ကို ဗကသ (အောက်ဗမာပြည်) ရဲ့ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ညီလာခံက ရွေးချယ်အတည်ပြုပါတယ်။ ညီလာခံပြီးတော့ ညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ အဖွဲ့တာဝန်ရှိသူတဦးအနေနဲ့ ငွေရှိရှိအနှံ့တာခံလုပ်ဆောင်မှုကို တွေ့ရပါတယ်။ ညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေနဲ့ အဖွဲ့အစည်းရဲသဘောထားကို သွေဖီခြင်းမရှိပဲ ရပ်တည်လှုပ်ရှားခဲ့တဲ့ ခေါင်းဆောင်တဦးပါ။ အခြားအလုပ်သမားသမဂ္ဂ၊ ရဟန်းဂိုဏ်းသမဂ္ဂ၊ လူငယ်သမဂ္ဂတွေနဲ့ ကျနော်တို့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေ စုဖွဲ့ထားတဲ့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးတပ်ပေါင်းစု တာဝန်ကိုလည်း တဖက်မှာ သူထမ်းရပါတယ်။ တာဝန်ပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ သူ့ဖာသာလုပ်ဆောင်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့ လုပ်ငန်းတိုင်းကို မဖြစ်မနေရအောင် အကောင်အထည်ဖော်တတ်တဲ့

ခွဲနဲ့ စိတ်ဓါတ်ဟာ သူ့ခဏီမှာ စွဲစွဲမြဲမြဲကို ကိန်းအောင်းနေပါတယ်။ အဖွဲ့အစည်းတွင်းပြဿနာ၊ ပြင်ပနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ပြဿနာ၊ သမဂ္ဂလှုပ်ရှားရေးမှူးတွေရဲ့ ပြဿနာတွေကိုလည်း တာဝန်ရှိသူအနေနဲ့ ရပ်တည်ချက်ရှိရှိ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြေရှင်းလေ့ ရှိတာကြောင့်လည်း ကျောင်းသားအတော်များများက သူ့ကို လေးစားချစ်ခင်ပါတယ်။

စက်တင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့မှာ သူနဲ့ကျနော် တချိန်တည်း ဖမ်းခံရပါတယ်။ စစ်ကားတွေကို အနှော်ရထားနဲ့ ပန်းဆိုးတန်း လမ်းဆုံမှာချထားပြီး ကျနော်ကို ပန်းဆိုးတန်းအိမ်က ခေါ်ထုတ်လာပါတယ်။ သူ့ကို ဘားလမ်းထိပ်အိမ်က ခေါ်ထုတ်ပါတယ်။ စစ်ကြောရေးစခန်းရောက်တော့ ရောက်ရောက်ချင်း သူနဲ့ကျနော်က အခန်းကပ်လျက်ပါ။ သူ့ကို ရိုက်နှက်တာ ကြားနေရတယ်။ စစ်ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိတွေက သူ့ကို ဘာသာရေးနဲ့ချိတ်ပြီး ဆဲဆိုနေကြတယ်။ “ဟေ့ ကုလား - ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးနဲ့ မင်း ဘာပတ်သက်သလဲ” ဆိုပြီးတော့လည်း မကြာခဏဆဲတာ ကြားရတယ်။ သူ့ခဏီကလေသံအေးအေးနဲ့ တုန်ပြန်တာကိုလည်း ကြားရတယ်။ ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်းက တာဝန်ရှိသူတယောက်- နောက်ပြီး တကယ့်ကို ပြည်ချစ်ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကို အခုလို ဘာသာရေးနဲ့ လူမျိုးရေးနဲ့ သွေးခွဲပုတ်ခတ်ဆက်ဆံတာအပေါ် အခုထက်အထိတွေးတိုင်း စိတ်နှစ်စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါတယ်။ အဖွဲ့အစည်းမှာ တာဝန်ကြီးကြီးယူထားသူ ဖြစ်တာ ကြောင့်လည်း စစ်ကြောရေးမှာ သူဟာ အထူးအထောင်း အတော်ခံလိုက်ရပါတယ်။

စစ်ကြောရေးပြီးတော့ ကျနော်တို့ကို အင်းစိန်သီးသန့်ထောင် တိုက် (၂) ကို ပို့ပါတယ်။ သူနဲ့ကျနော် တခန်းထဲနေရပါတယ်။ အခန်းအတွင်းမှာ မနက်တိုင်း ခွပ်ဒေါင်းအလံအလေးပြုဖို့ သူကအဆိုပြုတာကြောင့် မနက်ဆို အလံအလေးပြုတာကို ကိုယ့်အစီအစဉ်နဲ့ကိုယ် လုပ်ကြပါတယ်။ သူက အနုပညာလည်း ဝါသနာပါသူပါ။ တိုက်ထဲမှာတော့ ကျနော်ကို ခိုင်ထူးသီချင်းတွေ ဆိုခိုင်းလေ့ရှိတယ်။ ကျနော် စိတ်မပါတဲ့နေ့ မဆိုဘူးဆိုရင် သူဖာသာသူ ဆိုလေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် သီချင်းစာသားတွေ ထိုင်ရွတ်နေသလိုပါပဲ။ သံစဉ်ထွက်မလာပါဘူး။ ထောင်က ပြန်လွှတ်တော့လည်း ကဗျာတွေရေးပြီး စာအုပ်ထုတ်တာ နှစ်အုပ်သုံးအုပ်ရှိမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ သီးသန့်တိုက်မှာရှိတုန်းပဲ နောက်ပိုင်း ထပ်မိလာတဲ့ သူတွေကြောင့် သူရယ်၊ ကျနော်ရယ်၊ ရဲမော်ထူးရယ် ထောင်တွင်းစစ်ကြောရေး ထုတ်ခံရပါသေးတယ်။ အဲသည့်မှာ သူ့ကို ပြန်လွှတ်ပေးမယ်ဆိုပြီး စစ်ထောက်လှမ်းရေးက အပေးအယူလုပ်ခဲ့တာကို သူငြင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။

စက်တင်ဘာ (၂၉) ရက်နေ့မှာ ကျနော်တို့ကို ထောင်ရှေ့ကစစ်ခုံရုံးမှာထုတ်ပြီး နာရီပိုင်းအတွင်း အမိန့်ချ ပါတယ်။ အမိန့်မချခင်နားချိန် ကျနော်တို့အားလုံးဆုံချိန်မှာ သူကဦးဆောင်ပြီး ကျနော်တို့ကိုဆွေနှေးပါတယ်။ ခုံရုံးကို ဘယ်လိုတုန်ပြန်မလဲ ဆိုတာကိုပါ။ ကျနော်တို့အနေနဲ့ အပြစ်မရှိဘူးဆိုတာပဲ ဖြေပြီး ဘာမှတုန်ပြန်စရာ မလိုဘူးလို့ သူက သဘောထားပေးပါတယ်။ အားလုံးက သူ့စကားကို လိုက်နာခဲ့ပါတယ်။ အမိန့်ချတော့ သူရယ်၊ နေလင်းရယ် ကျနော်ရယ်ကို ငါးနှစ်စီ၊ ကိုယကွီး (ကိုညီထွေးခိုင်)နဲ့ ရဲမော်ထူးကို လေးနှစ်နဲ့ ရဲကျော်စွာကို သုံးနှစ်ဆိုပြီးဖတ်ပြပါတယ်။

အင်းစိန်ထောင် သုံးဆောင်မှာရှိနေတုန်း သူနဲ့ကျနော်က ထမင်းစားပိုင်းအတူတူပါ။ ထမင်းစားပိုင်းမှာ ဘုတ်ကိုင်လို့ဆိုမယ့် စီမံခန့်ခွဲသူတဦးအနေနဲ့ သူတာဝန်ယူပေးပါတယ်။ မွတ်ဆလင်ဘာသာဝင်ဖြစ်ပေမယ့် ကျနော်တို့ စားမယ့်အစာတွေကို ချက်ပြုတ်ဖို့ ပြင်ဆင်လှီးဖြတ်တာ ဟင်းခွဲပေးတာတွေကို သူပဲတာဝန်ခံ လုပ်ပေးပါတယ်။ ထမင်းစားပိုင်းက ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုရင်နှစ်ပါးရဲ့ ဝေယျာဝစ္စနဲ့ ဆွမ်းကွမ်းကပ်တာတွေလည်း သူနဲ့ ကိုတိုးက တာဝန်ယူ လုပ်လေ့ရှိပါတယ်။ ထောင်တွင်း မိခင်အဖွဲ့အစည်းအလိုက် ပုံမှန်ဆွေးနွေးပိုင်းတွေ လုပ်တော့လည်း ကျနော်တို့ ဗကသ အောက်ဗမာပြည်အစုတွေအတွက် သူက ကမကထလုပ်လေ့ရှိပါတယ်။ အခြားအဆောင်တွေက အဖွဲ့ဝင်တွေ ကိုလည်း ဆွေးနွေးပွဲတွေလုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းစေဆော်တာ လုပ်လေ့ရှိပါတယ်။ ကျနော်တို့ အစုအဖွဲ့တွင်းမှာသာ မကပါဘူး အဆောင်မှာဖြစ်လာတဲ့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေနဲ့ အာဏာပိုင်တွေနဲ့ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုတိုင်းမှာ သူကရှေ့ဆုံးက ဦးဆောင်မှုထဲမှာ တဦးအပါအဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ၉၁ ကုန်ခါနီးမှာ သူ့ကို သီးသန့်ထောင် တိုက်ဖက်ကို ထောင်အာဏာပိုင်တွေက သီးခြားပို့ပစ်လိုက်ပါတယ်။

သူက ကျနော်ထက် ရက်ပိုင်းစောပြီး သာယာဝတီထောင်က လွတ်ပါတယ်။ ၁၉၉၄ အကုန်ပိုင်းဖြစ်မယ်။ ကျနော် မုံရွာထောင်က ပြန်လွတ်ပြီး အိမ်ရောက်လို့ နာရီပိုင်းပဲရှိတုန်း သူရောက်လာတယ်။ ထောင်ကလွတ်လို့ သူ ကျောင်းပြန်တက်ပြီး ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ်က ဘွဲ့ရပါတယ်။ ထောင်ကထွက်လာတဲ့ ကျနော်တို့ ဗကသ အမှုဆောင် တဦးချင်းစီကနေ ပြီးခဲ့တဲ့ လှုပ်ရှားမှုနဲ့ ထောင်တွင်းဖြတ်သန်းမှု သုံးသပ်ချက်အစီရင်ခံစာ တစောင်စီ တောင်းပါတယ်။ ကျနော် ရေးပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒါတွေပြန်ပေါင်းပြီး သူ့အနေနဲ့ ပြန်သုံးသပ်ချက်တခု ထုတ်ချင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

တချိန်တည်းမှာပဲ သူကျိတ်လုပ်နေတာတခုကို ကျနော် သိလိုက်ပါတယ်။ အရင်ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုမှတ်တမ်းတွေ ရသလောက် သူ့ကိုရှာပေးဖို့ ပြောပါတယ်။ ဘာလုပ်မလို့လဲမေးတော့ သူက ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းတခု ပြုစု နေတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ သူ့အိမ်က သူ့အခန်းသွားရင်လည်း သည်သမိုင်းစာရွက်တွေချည်း တွေနေရပါတယ်။ အဲသည့် ကာလမှာ သမိုင်းရေးဖို့ကိစ္စကိုပဲ အထူးအာရုံထားလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ၉၆ အောက်တိုဘာအရေးအခင်း မဖြစ်ခင်လောက်မှာ သူပြီးစီးခဲ့ပုံ ရပါတယ်။ ကျနော်အိမ်လာပြီး ဖတ်ကြည့်ဖို့ ပေးပါတယ်။ အဲသည့်ကာလတုန်းကတော့ အသေးစိတ် မဖတ်ဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။

ကျနော် ထိုင်းနယ်စပ်ဖက်ရောက်ပြီး မကြာခင်မှာ သူ့စာအုပ်တွေ သည်ဖက်မှာ ပျံ့နေပါပြီ။ သူနဲ့ ဖုန်းရတဲ့အခါ ကျတော့် သည်စာအုပ်တွေကို သည်ဖက်ကတဆင့် အပြင်အဆင်ကောင်းကောင်းနဲ့ ပြန်ထုတ်စေချင်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ရေးသူ သူနာမည်ကိုတော့ “ဒေါင်းထွန်း” လို့ သုံးဖို့ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲသည့်အချိန်အထိ သည်စာအုပ်ရေးမှုကြောင့် ထောင်ချခံရလောက်တဲ့အထိ ရာဇဝတ်မှုမြောက်မယ်လို့ ကျနော်မထင်တာ အမှန်ပါ။ စာအုပ်ရေးပြီး ပြန်တော့လည်း ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတိုင်ခင်က အပိုင်းအထိပဲဖြစ်သလို ပြန်ထုတ်ရင်လည်း သည်အပိုင်းပဲ ဖြစ်မှာမို့ လက်ရှိစစ်အုပ်စုအနေနဲ့ အမျက်သင့်လောက်မယ် တွေးမထားခဲ့ဘူး။ (ဂဂ) နှစ်တာ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုဆိုပြီး ၆၂ နောက်ပိုင်း ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုတွေကိုပါ ရေးထားပေမယ့် သူ့အဓိက ဖြန့်ခဲ့တာကတော့ ၆၂ ခုနှစ် အပိုင်းအထိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း စာအုပ်တွေရဲ့ အမှာစာမှာလည်း ကူညီတဲ့လူကြီးတွေကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြထားတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

သူနဲ့ကျနော် နောက်ဆုံး ဖုန်းအဆက်အသွယ်ရချိန်က ကျနော် ဥရောပခရီးစဉ် ရောက်နေပါတယ်။ နယ်သာလန်နိုင်ငံ အသိမိတ်ဆွေအိမ်ကနေ သူနဲ့ ဖုန်းရပါတယ်။ အဲသည့်အချိန်အထိ သူ့အခြေအနေက စိုးရိမ်ရတဲ့ အနေအထားမရှိတဲ့ သဘောမှာရှိပါတယ်။ ၉၆ ပြီးလို့ ကျနော်တို့ သည်ဖက်ရောက်တော့ သူ့ကို အနည်းငယ် စောင့်ကြည့်တဲ့သဘောမှာပဲ ရှိပါတယ်။ ခရီးစဉ်ကနေ ကျနော်ထိုင်းပြန်ရောက်တော့ မကြာခင်မှာပဲ သူ့အဖမ်းခံရ တယ်လို့ ကြားရပါတယ်။ သူနဲ့အတူ သည်သမိုင်းစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကူညီသူတွေကိုပါ ဖမ်းဆီးခဲ့ပါတယ်။ ကူညီသူတွေအထဲမှာ လူကြီးပိုင်းတွေပါ ပါတာမို့ လူကြီးတွေပါ အဖမ်းခံရပါတယ်။ သည့်အတွက် သူ့ကိုဝေဖန်မှု တချို့ရှိပေမယ့် သူ့စိတ်ဓါတ် သူ့ရုပ်တည်ချက်နဲ့ သူ့စေတနာကို ကျနော်ကတော့ အပြည့်အဝနားလည်ပါတယ်။

ပြည်ပရောက်မှ သူရေးထားတာတွေကို အသေအချာ ပြန်ဖတ်ကြည့်ပါတယ်။ ပြန်ဖတ်ကြည့်မှ တန်ဖိုးကြီးကြီး သူပေးဆပ်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်ရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရေးမှာ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုအခန်းကဏ္ဍနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို သမိုင်းဆရာတွေ နိုင်ငံရေးသမားတွေ အပါအဝင် ပြည်သူတရပ်လုံးက လက်ခံထားပါတယ်။ မြန်မာ့တပ်မတော်ရဲ့သမိုင်း အခန်းကဏ္ဍကို ပြောမယ်ဆိုရင်တောင် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုရဲ့အဆက်လို့ တင်စားကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း အထောက်အထားတွေကို ခိုင်ခိုင်လုံလုံဖြစ်အောင် စနစ်တကျ အားလုံးစုစည်း တင်ပြနိုင်တာ မရှိခဲ့ပါဘူး။ သည်ကွက်လပ်ကို သူဖြည့်သွားပါတယ်။ ကျောင်းသားသမိုင်းကို ကွင်းဆက်ရှိရှိ အခိုင်အမာ ဖြစ်အောင် ပြုစုသွားပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အာဘော်မပါအောင် ကြိုးစားရေးထားပြီး ယခင်မှတ်တမ်းတွေ ဆောင်းပါးတွေကိုပဲ ကိုးကားထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

သည်နှစ်ပိုင်းအတွင်း နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအတော်များများ လွတ်လာပါတယ်။ သူ့အမှုတွေတွေလည်း ပြန်လွတ် လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်အထဲမှာ ကိုအောင်ထွန်း မပါပါဘူး။ ထောင်ကထွက်လာသူတွေ အဆိုအရ သူဟာ ထောင်ထဲမှာ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ရပ်တည်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ မြင့်မြတ်တဲ့ တိုက်ပွဲဝင် ခွပ်ဒေါင်းအလံတော်အောက်မှာ မြဲမြံစွာရပ်တည်ရင်း ကျောင်းသားသမိုင်းကို စိုက်ထူနေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သားညွန့်ဦး
(၁၂) သြဂုတ်၊ ၂၀၀၅

ကိုအောင်ထွန်း

၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ် ပဉ္စမနှစ် (လျှပ်စစ်-အင်ဂျင်နီယာ) ကျောင်းသားအဖြစ် သင်ကြားနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၇ မဆလအစိုးရမှ ငွေစက္ကူများတရားမဝင်ကြောင်း ကြေညာမှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများမှ စတင်ကာ တောက်လျှောက် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈-၈၉ ခုနှစ် တလျှောက်လုံးတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၉၀ ပြီလအတွင်း ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ် (အောက်ဗမာပြည်)ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာတွင် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် မန္တလေးတွင် ကျင်းပခဲ့သော ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများ အဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ၌ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ညီလာခံမှချမှတ်ခဲ့သော ရက် (၃၀) အတွင်း လွှတ်တော်ခေါ်ယူနိုင်ရေးအတွက် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အား ဝိုင်းရံကူညီရန်ဟူသော အချက်အား အဓိကအကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ကြသူများတွင် ပါဝင်သည်။ ၁၉၉၀ ဂန္ဓီညီလာခံ အကြိုလူထုလှုပ်ရှားမှုများကို ဗကသမှ ဦးဆောင်လှုပ်ရှားခဲ့ရာတွင် ခေါင်းဆောင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ဂန္ဓီညီလာခံအပြီး စက်တင်ဘာ (၁) ရက်နေ့၌ ဗကသမှ အခြားခေါင်းဆောင်များနှင့်အတူ ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသည်။ ၂၈၊ ၁၀၊ ၁၉၉၀ တွင် ထောင်ဒဏ် (၅) နှစ်ချမှတ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ထောင်မှလွတ်ပြီး ကျောင်းပြန်တက်ခွင့်ရသည့်အတွက် ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် စက်မှုတက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းပြီးခဲ့သည်။

၁၉၉၆ ခုနှစ် နှစ်ဆန်းမှစ၍ “ကျနော်အရေးချင်ဆုံးစာအုပ်” ဟု အမည်ရသော “မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း” (ယခု) စာအုပ်ကို စတင်ပြုစုခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလအတွင်း ၎င်းစာအုပ် လျှို့ဝှက်ဖြန့်ချိမှုကြောင့် ထောင်ဒဏ် (၁၇) နှစ် ချခံရသည်။ ယခုအခါ အင်းစိန်ထောင်အတွင်း ရှိနေသည်။

ကိုအောင်ထွန်းကို ကမ္ဘာ့တဝှမ်း နိုင်ငံရေးအရ ဖိနှိပ်ခြင်းခံနေရသော စာရေးဆရာများအား ပေးအပ်သော ဟယ်မန်၊ ဟန်းမတ်ဂရန်ဆု (Hellman/Hammett Grant) ကို ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့စာရေးဆရာများအသင်း အင်တာနေရှင်နယ်ပန် အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော နော်ဝေ၊ ကင်ဘာရာ၊ ကနေဒါရှိ ပန်စင်တာများက ကိုအောင်ထွန်းအား ၎င်းတို့အဖွဲ့များ၏ ဂုဏ်ထူးဆောင်အဖွဲ့ဝင်တဦးအဖြစ် ကြေညာဂုဏ်ပြုခဲ့သည်။

စာရေးသူ၏ အမှာ

ပထမတွဲ

၁၉၉၁ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလဆန်းပိုင်းလောက်က ဖြစ်မယ်ထင်ပါသည်။ အင်းစိန်ထောင် (၃) ဆောင်တွင်၊ ဘုရားလေးဘက်ခြမ်းတွင် ကော်ရစ်ဒါတစ်ခုရှိပါသည်။ ထိုကော်ရစ်ဒါတွင် မနက်ပိုင်းဆိုလျှင် လမ်းလျှောက်လေ့ ရှိပါသည်။ ထိုကော်ရစ်ဒါသည် ပေ (၄၄၀) ရှိ၍ စကားပြောရင်း လမ်းလျှောက်ရသည်မှာ ကျွန်တော်တို့အဖို့ လုပ်နေကြ အလုပ်တစ်ခုလို ဖြစ်နေပေသည်။ ကျွန်တော့်ကို သီးသန့်ထောင်မှ (၃) ဆောင်သို့ ပို့လိုက်ပြီးနောက် မကြာမီအဆောင်ကို အဘဦးအုန်းမြင့် ရောက်လာပါသည်။ သူနဲ့ကျွန်တော် ကော်ရစ်ဒါတွင် လမ်းလျှောက်ရင်း ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းစာအုပ်ရေးရန် အကြံဉာဏ် ရရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၄ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၃) ရက် သာယာဝတီထောင်မှ လွတ်လာပြီးနောက် ထိုစာအုပ်ရေးရန် မှတ်တမ်းမှတ်ရာနှင့် သမိုင်းအထောက်အထားများကို စတင်စုဆောင်းခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့စုဆောင်းရာတွင် လတ်တလောအခြေအနေအရ အခက်အခဲများတွေ့ရှိရသကဲ့သို့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များထံမှ ရရှိခဲ့သော်လည်း တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာမူ အဘယ်သို့သော အကြောင်းအရာများကြောင့်မသိ၊ ကျွန်တော်မရရှိခဲ့ပါ။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော် ရရှိခဲ့သော မှတ်တမ်းမှတ်ရာ သမိုင်းအထောက်အထားများကိုသာ စုစည်း၍ရေးသားခဲ့ရာ ပြည့်စုံလုံလောက်မှု ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ စာအုပ်မှာမူ မျှော်မှန်းထားသည်ထက် ပိုမိုထူသွား၍ ပထမတွဲ (၁၉၀၃-၁၉၄၂) ထိ ထုတ်ဝေ လိုက်ပါသည်။ ကျန်နှစ်များကိုလည်း အတွဲများခွဲ၍ ထုတ်ဝေသွားပါမည်။ (ဂဂ) နှစ် (၁၉၀၃-၁၉၉၁) ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုသမိုင်းစာအုပ်အဖြစ် ရေးသားရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ မြီတီသူနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှု၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးကြိုးပမ်းမှုများတွင် ကျောင်းသားတို့၏ ကြိုးကျယ်မြင့်မြတ်လှသော အမျိုးသားရေးကြိုးပမ်းမှုများကို ရေးသားထားပါသည်။

ထိုစာအုပ်ဖြင့် ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးတိုက်ပွဲ အဆင့်ဆင့်တွင် ကျဆုံးသွားသူများအားလည်း ကောင်း၊ ရှစ်လေးလုံးအရေးတော်ပုံကြီးအတွင်း၌ (၃) နှစ်အရွယ် ခလေးငယ်လေးမှအစ အသက် (၁၀၀) ကျော် အဖိုးအဖွားများအဆုံး ၎င်းတို့ပါဝင်လှုပ်ရှားမှုကိုလည်းကောင်း၊ ရှစ်လေးလုံးအရေးတော်ပုံကြီးအား လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်နဲ့အတူထောင်အတွင်း၌ သစ္စာရှိစွာနေထိုင်ခဲ့ပြီး ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲများအား သစ္စာရှိ စွာပါဝင်ခဲ့သူများအားလည်းကောင်း၊ ၁၉၈၈ မှ ၁၉၉၀ အထိ ကျွန်တော်ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သော ရန်ကုန်စက်မှု တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသား လူငယ်များအင်အားစု (ရန်ကုန်တိုင်း)၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် (အောက်ဗမာပြည်)၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် (ဗမာနိုင်ငံ)၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးတပ်ပေါင်းစု (NDRF) တို့အား ဂုဏ်ပြုဦးညွှတ်လိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်အား ငယ်စဉ်ကပင် လေ့လာရန် နိုင်ငံရေးစာပေနှင့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ပေးအပ်ခဲ့သော ဘကြီးအရင်း သခင်ကြွေ (ဝါးခယ်မ) အားလည်းကောင်း၊ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ကူညီရှာဖွေပေးခဲ့သော အဘ ဦးအုန်းမြင့်အားလည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်စာထိုင်ရေးဖြစ်ခဲ့သော ကျွန်တော်အဖေထိုင်ခဲ့သည့် အစိမ်းရောင်စားပွဲခုံ လေးအားလည်းကောင်း၊ အကူအညီပေးခဲ့သော မခင်မိုးအေးအားလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်လျက်။

အောင်ထွန်း

ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ဆန်ကျင့်ရေး
ဒီမိုကရေစီရေး
ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး
လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု
ငြိမ်းချမ်းရေး
လူ့အခွင့်အရေးကြိုးပမ်းမှုနှင့်
(၈၈) နှစ်
(၁၉၀၃ - ၁၉၉၁)
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

စာအုပ်ထုတ်ဝေခြင်း အမှာ

နိုင်ငံတစ်ခု၏သမိုင်းသည် ယင်းနိုင်ငံတွင်းရှိ သမိုင်းခေတ်ကာလကို မသိမမှီလိုက်သည့် လူငယ်မျိုးဆက်များ အတွက် အရေးကြီးပါသည်။ လူငယ်မျိုးဆက်များအနေဖြင့် မိမိနိုင်ငံ၏သမိုင်းကို အဖြစ်အမှန်အတိုင်း သိရှိနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သိရှိရုံတင်မက မိမိနိုင်ငံ၏ သမိုင်းဖြစ်ရပ်များအတွင်းမှ အားကောင်းချက်များကို လက်ဆင့်ကမ်း ဆက်ခံနိုင်ရန်နှင့် အားနည်းချက်များကို သင်ခန်းစာထုတ်ယူတတ်ရန် ပို၍အရေးကြီးပါသည်။ သို့မှသာ မိမိနိုင်ငံအတွက် မိမိပုခုံးပေါ်ရှိ လက်ရှိပစ္စုပ္ပန်ကာလ တာဝန်များအတွက်ရော အနာဂတ်တာဝန်များအတွက်ပါ တာဝန်ကျေပွန်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ခေတ်ကာလအဆက်ဆက် သမိုင်းဖြစ်ရပ်များ စုစည်းဖော်ထုတ်နိုင်မှု အားနည်း ခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဗိုလ်နေဝင်းစစ်အာဏာရှင်အုပ်စုမှ ၁၉၆၂ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း သမိုင်းအမှောင် ခေတ်ကို ကျရောက်ခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းတွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင်ပါဝင်ခဲ့သည့် ကျောင်းသား သမဂ္ဂစိတ်ဓာတ်နှင့် ကျောင်းသားစိတ်ဓာတ်ကိုအခြေခံသည့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂလှုပ်ရှားမှု၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ ကို အကြောက်ကြီးကြောက်ရှုံ့ ခဲ့သော စစ်အာဏာရှင်အုပ်စုမှ စစ်အာဏာသိမ်းပြီးချင်း ကျောင်းပရဝဏ်အတွင်း သွေးစွန်းစေခဲ့သည့် (၇) ရက် ဂူလိုင်းကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုနှင့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဆောက်အဦအား ရက်စက်ရိုင်းပြွစွာ မိုင်းဖြင့်ဖြိုခွဲခဲ့ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု သမိုင်းကို အစဖျောက်လက်စတုံးပစ်ရန် ကြိုးစားခဲ့ကြပါသည်။

မည်သည့် အုပ်ချုပ်သူမဆို သမိုင်းအမှန်ကို ဖျောက်ဖျက်လိမ့်သာ၍ မရနိုင်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုသမိုင်းကိုလည်း စစ်အာဏာရှင်အဆက်ဆက်မှ မည်သို့ပင်လိမ့်သာဖျောက်ဖျက်စေချင်ကာမူ ဖျောက်ဖျက်ပစ်၍ ရမည်မဟုတ်ပါ။ မျိုးဆက်ဆိုသည်ကား ဖျောက်ဖျက်ပစ်လို့မရသလို မြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းသားမျိုးဆက်ဟောင်းများမှ ကျောင်းသားမျိုးဆက်သစ်အသီးသီးသို့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ စိတ်ဓာတ်နှင့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု သမိုင်းအဆက်ဆက်ကို အစဉ်အဆက် လက်ဆင့်ကမ်းအမွေပေးခဲ့သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတွက်လည်း ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်လှသည့် စစ်အာဏာရှင်စနစ်အောက်တွင် စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေး ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ ဆက်တိုက်ဆိုသလို ပေါ်ပေါက်ခဲ့ ရသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ယခု မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများသမိုင်းကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည့် ကိုအောင်ထွန်းသည် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကာလနှင့် ရှစ်လေးလုံးအရေးတော်ပုံကြီးအတွင်း ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများအတွင်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂခေါင်းဆောင်တဦး အဖြစ် စစ်အကျဉ်းထောင်အတွင်း အကျဉ်းကျခံခဲ့ရပါသည်။ စစ်အကျဉ်းထောင်အတွင်း သူကြိုဆုံခဲ့ရသည့် နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးကာလမှ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်မျိုးဆက်များ မှသည် ခေတ်အဆက်ဆက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် မျိုးဆက်များထံမှ သိရှိခဲ့ရသည့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုအတွေ့အကြုံ၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းများမှ မြန်မာနိုင်ငံ သမိုင်းအတွက် လိုအပ်နေသည့် ကွက်လပ်ဖြစ်နေသည့် မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းအား ပြုစုရန် စိတ်ကူးပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ စစ်အကျဉ်းထောင်အတွင်းမှ ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသည့် အချိန်မှစတင်၍ ယခု မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းစာအုပ်အား အပတ်တကုတ်ကြိုးစားအားထုတ် ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်ရေး သားပြုစုပြီးခဲ့သော်လည်း စစ်အာဏာရှင်စနစ်အောက်၌ ကျယ်ပြန့်စွာ ထုတ်ဝေရန်မဖြစ်နိုင်ခဲ့ပါ။ မိတ္တူပွားသည့် အဆင့်မျှသာ တတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းစာအုပ် ပြုစုရေးသားခဲ့သည့်ကိစ္စဖြစ်ပင် ကိုအောင်ထွန်းအပါအဝင် စာအုပ်ဖြစ် မြောက်ရေးအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့သည့် မျိုးဆက်အသီးသီးမှ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များအား စစ်အာဏာရှင် များမှ အညှိုးအတေးကြီးစွာဖြင့် ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချခဲ့ပါသည်။ တချို့ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် မျိုးဆက်များက စစ် အကျဉ်းထောင်အတွင်း ကျဆုံးကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါပြီ။ တချို့က အကျဉ်းထောင်မှ လွတ်မြောက်ပြီးမကြာမီ ကျဆုံးကွယ် လွန် သွားရရှာသည်။ တချို့က ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ကိုအောင်ထွန်းမှာကား ယနေ့တိုင် စစ်အကျဉ်းထောင်အတွင်း အကျဉ်းကျခံနေရဆဲဖြစ်သည်။

ကိုအောင်ထွန်းရေးသားပြုစုခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းစာအုပ်သည် ၁၉၀၃ ခုနှစ်မှစတင်၍ ၁၉၉၁ ခုနှစ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၏လှုပ်ရှားမှု၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုမှတ်တမ်းများ၊ ယင်းလှုပ်ရှားမှုများတွင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ခဲ့သူများ၏ မှတ်တမ်းများကိုအခြေခံ၍ ပြုစုရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခုမိမိတို့ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်-နိုင်ငံခြားရေးရာကော်မတီမှ ထုတ်ဝေသည့် ကိုအောင်ထွန်း၏ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းစာအုပ်တွင်မူ မိမိတို့လက်ခံရရှိထားသည့် ၁၉၀၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ထိ စာမူမိတ္တူကိုသာ ဖော်ပြထုတ်ဝေနိုင်ပါသည်။ မိမိတို့လက်ခံရရှိသည့် စာမူမိတ္တူများမှာလည်း အဆင့်ဆင့် မိတ္တူဖွားယူထားရခြင်းဖြစ်သည့်အလျောက် စာလုံး၊ စာကြောင်း၊ စာပိုဒ်များ မထင်ရှားခြင်း၊ ပြတ်တောက်ခြင်းများ ရှိနေပါသဖြင့် အားနည်းချက်များ ရှိနေနိုင်ပါသည်။ မိမိတို့အနေဖြင့်လည်း ကိုအောင်ထွန်း၏ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းစာအုပ်အား အကောင်းမွန် အပြည့်စုံဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားပြင်ဆင်ခဲ့ရသည့်အတွက် ထွက်ရှိသင့်သည့်ကာလထက် နောက်ကျမှ ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်းကိုလည်း ခွင့်လွှတ်နားလည်ပေးပါရန် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။

မိမိတို့ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်-နိုင်ငံခြားရေးရာကော်မတီအနေဖြင့် ကိုအောင်ထွန်း၏ယခုစာအုပ်အား ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်းအတွက် လက်ရှိမျိုးဆက်ကျောင်းသားလူငယ်များအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း ကွင်းဆက်အား လက်ဆင့်ကမ်းပေးနိုင်ရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းအား လေ့လာနေသူများအတွက် ဆက်စပ်ပေးနိုင်ရန်နှင့် နောင်အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်များ ပြန်လည်ရေးသားပြုစုသည့်အခါ အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ယခုစာအုပ်အား ရေးသားပြုစုခဲ့သူ၊ ယခုစာအုပ်ရေးသားပြုစုခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်ကြောင့် ယနေ့ထက်တိုင် စစ်အကျဉ်းထောင်အတွင်း အကျဉ်းကျခံနေရဆဲဖြစ်သည့် (ဂဂ) မျိုးဆက်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုအောင်ထွန်းအားလည်းကောင်း၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးကာလမှသည် ယနေ့စစ်အာဏာဆန့်ကျင်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေးတိုက်ပွဲကာလအထိတိုင် တိုက်ပွဲအဆက်ဆက်၌ ကျဆုံးခဲ့ရသော၊ ကိုယ်ကျိုးစွန့်အနစ်နာခံခဲ့ကြသော ကျောင်းသားမျိုးဆက်အသီးသီးအား မိမိတို့ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် - နိုင်ငံခြားရေးရာကော်မတီမှ လေးစားစွာ ဦးညွှတ်ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

နိုင်ငံခြားရေးရာကော်မတီ
ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်
မတ်လ (၉) ရက်၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ်

မာတိကာ

ပထမတွဲ (၁၉၀၃ - ၁၉၄၂)

- ကျေးဇူးတင်လွှာ (၁)
- ကိုအောင်စောဦး၏ အမှာ (၅)
- ညီတော်နောင်တော် သမဂ္ဂကျောင်းသားရဲဘော်အပေါင်းသို့ ဦးညွတ်ခြင်း (၇)
- သမိုင်းရေးသွားတဲ့ သမိုင်း (၉)
- ကိုအောင်ထွန်း (စာရေးသူကိုယ်ရေးအကျဉ်း) (၁၂)
- စာရေးသူ၏ အမှာ - ပထမတွဲ (၁၃)
- စာအုပ်ထုတ်ဝေရခြင်း အမှာ (၁၅)
- မာတိကာ - ပထမတွဲ (၁၉၀၃-၁၉၄၂) (၁၇-၂၁)
- စာရေးသူ၏ အမှာ - ဒုတိယတွဲ (၂၃)
- မာတိကာ - ဒုတိယတွဲ (၁၉၄၅-၁၉၆၂) (၂၅-၃၂)

အခန်း (၁) ကိုလိုနီခေတ်ဦးပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၀၃ မှ ၁၉၀၆) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၀၃-ခုနှစ် ရှိခိုးပြဿနာနှင့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု	၁
(ခ) ဝိုင်အမ်ဘီအေ (Y.M.B.A) အစုကျောင်းသားက	၂

အခန်း (၂) ကိုလိုနီခေတ်ဦးပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၁၀ မှ ၁၉၂၁) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ်	၄
(က) ကောလိပ်သပိတ်မတိုင်မီ ကျောင်းသားများအခြေအနေ	၄
(ခ) ၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ် ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းအကြောင်းအရင်း	၅
(ဂ) သပိတ်အတွက်ပြင်ဆင်ကြခြင်း	၈
(ဃ) သပိတ်မှောက်စဉ်မြင်ကွင်းနှင့် ကျောင်းသားတို့၏ခိုင်မာသောစိတ်ဓါတ်	၁၁
(င) စိန်ပေါဟိုက်စကားကျောင်းသားများ ပါဝင်လာခြင်း	၁၃
(စ) မန္တလေးမြို့သပိတ်	၁၄
(ဆ) သပိတ်အရှိန်တက်လာခြင်း	၁၄
(ဇ) တောင်းဆိုချက်ပေးပို့ခြင်းနှင့် ကျောင်းမတက်ရန်ဆုံးဖြတ်ခြင်း	၁၅
(ဈ) အမျိုးသားကျောင်း၊ အမျိုးသားကောလိပ်တည်ထောင်ခြင်း	၁၆
(ည) ၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ် အမျိုးသားရေးအောင်မြင်မှုများ	၁၇
- အမျိုးသားကောလိပ်ကျောင်းများသို့ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းမိန့်ကြားချက်	၁၉
- အမျိုးသားပညာရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဦးမောင်ကြီး (အမ်အေ) မိန့်ကြားချက်	၂၀
(ဋ) အမျိုးသားနေ့သတ်မှတ်ခြင်း	၂၀
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၉၊ ၁၆၊ ၂၂-၃၄)	

အခန်း (၃) ကိုလိုနီခေတ်လယ်ပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၂၂ မှ ၁၉၃၀) ကျောင်းသားလူငယ်များ လှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၂၂-၂၃ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအခြေအနေ	၃၅
(ခ) လူငယ်များကြီးပွားရေးအသင်းနှင့် ကျောင်းသားများ	၃၅
(ဂ) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်အဖွဲ့ချုပ်နှင့် ကျောင်းသားများ	၃၆
(ဃ) နိုင်ငံခြားဖြစ်စီးကရက်မသောက်ရေးလှုံ့ဆော်မှုနှင့် ကျောင်းသားများ	၃၆
(င) နိုင်ငံခြားဖြစ်အဝတ်အထည်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားများ	၃၆

(စ) နယ်ချဲ့အစိုးရဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားများ	၃၇
(ဆ) တို့ဗမာအစည်းအရုံးအစ ကျောင်းသားက	၃၇
(ဇ) ခွပ်ဒေါင်းအစ ရဲတပ်က၊ တပ်မတော်အစ ကျောင်းသားက	၃၉
(ဈ) ၁၉၂၅ ခုနှစ် မန္တလေးကောလိပ်ကျောင်းသားများ၏ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှု	၃၉
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၃၈)	

အခန်း (၄) ကိုလိုနီခေတ်လယ်ပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၃၀ မှ ၁၉၃၁) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၃၀ ခုနှစ်နှင့် ၎င်းနှစ်မတိုင်မီ ကျောင်းသားများအခြေအနေ	၄၁
(ခ) တကသ ဖွဲ့စည်းဖြစ်ရန်အခြေအနေ	၄၁
(ဂ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အဆောက်အဦဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၄၂
(ဃ) တကသ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၄၂
(င) စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့၏ သဘောထား	၄၄
(စ) ၁၉၃၁ ခု တကသမဂ္ဂဇင်း	၄၄
(ဆ) ၁၉၃၁ ခု နောက်ပိုင်း သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း	၄၄
(ဇ) ကိုဗစိန်နှင့် တက္ကသိုလ်မြေလှုပ်ရှားမှု	၄၅
(ဈ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂလှုပ်ရှားမှုနှင့် တို့ဗမာသီချင်း	၄၅
(ည) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂပထမဆုံးဥက္ကဋ္ဌ ကိုထွန်းစိန်	၄၆
(ဋ) ကိုထွန်းစိန်နှင့် အမျိုးသားစိတ်	၄၆
(ဌ) ကိုထွန်းစိန်နှင့် တကသရွေးကောက်ပွဲ	၄၈
(ဍ) ၁၉၃၁-၃၂ တကသပထမဦးဆုံးအမှုဆောင်အဖွဲ့	၅၀
♦ တကသဖြစ်မြောက်ရေး ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော်ခင်	၅၁
♦ ပထမဆုံး တကသဥက္ကဋ္ဌ ဦးထွန်းစိန်	၅၂
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၄၂)	

အခန်း (၅) ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၃၂ မှ ၁၉၃၅) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၃၂-၃၃ တက္ကသိုလ်မြေလှုပ်ရှားမှု	၅၃
(ခ) ကိုဗစိန်နှင့် တက္ကသိုလ်မြေလှုပ်ရှားမှု	၅၄
- ၁၉၃၂-၃၃ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့	၅၄
(ဂ) ၁၉၃၃-၃၄ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့	၅၄
(ဃ) ၁၉၃၄-၃၅ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုနု၊ ကိုသိန်းဖေ	၅၅
(င) ၁၉၃၄-၃၅ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့	၅၅
(စ) ၁၉၃၅ ကျောင်းသား (၁၁)ယောက် ကျောင်းထုတ်ခံရသည့်ကိစ္စ	၅၆
♦ ၁၉၃၁-၃၂ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဘိုးကူး	၅၇
♦ ၁၉၃၂-၃၃ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစံဖော်အောင်	၅၈
♦ ၁၉၃၃-၃၄ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိမ်းမောင်	၅၈
♦ ၁၉၃၄-၃၅ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဖိုးအေး	၅၉

အခန်း (၆) ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၃၅ မှ ၁၉၃၆) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ကိုသိန်းဖေ၊ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံး	၆၀
(ခ) ၁၉၃၅-၃၆ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအခြေအနေ	၆၀

(ဂ) ကိုနု၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုအုန်းနှင့် တကသ (၁၉၃၅)	၆၁
(ဃ) ၁၉၃၅-၃၆ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ထိုငါးဦး	၆၂
(င) ကိုအောင်ဆန်း၏ ကျောင်းသားဘဝ	၆၃
(စ) သမဂ္ဂ (တကသ) မဂ္ဂဇင်း နှစ်စောင်	၆၃
(ဆ) ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုညိုမြနှင့် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း	၆၄
(ဇ) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကိုအောင်ဆန်း၏ အယ်ဒီတာအာဘော်	၆၄
(ဈ) ၁၉၃၆ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကိုအောင်ဆန်း၏ ကျောင်းသားလောက သုံးသပ်ချက်ဆောင်းပါး	၆၅
(ည) ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂနှင့် ဒေါင်းအိုးဝေမဂ္ဂဇင်းဘွဲ့ အလင်္ကာမင်္ဂလာ လေးချိုးကြီး	၆၇
(ဋ) ၁၉၃၆ ဒုတိယတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသပိတ်ဖြစ်ပွားစေသော အကြောင်းရင်းများ	၆၉
(၁) ကိုနုဟောပြောမှု	၆၉
(၂) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းနှင့် ငရဲခွေးကြီးဆောင်းပါး	၆၉
(၃) ထိုလေးယောက်ကြောင့် သပိတ်ပေါ်ပေါက်ပုံ	၇၁
(၄) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ငရဲခွေးကြီးလွတ်နေပြီဆောင်းပါး ဂယက်များ	၇၁
(ဌ) သပိတ်စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း	၇၂
- ကိုသိန်းဖေ၏ နတ်အိုးကွဲစာတမ်း	၇၄
(ဍ) သပိတ်မြင်ကွင်း	၇၇
(ဎ) သပိတ်အရှိန်တက်လာခြင်း	၇၉
(ဏ) တောင်းဆိုချက် (၁၀) ချက်	၈၀
(တ) ၁၉၃၆ မန်းဥပစာကောလိပ်၊ ကိုဗဟိန်းနှင့် စစ်ကိုင်းပိုင်းစဉ်က	၈၁
(ထ) သပိတ်တားထွက်ကြခြင်း	၈၂
(ဒ) သပိတ်မှောက်စေစပ်ခြင်းနှင့် သပိတ်လှန်ခြင်း	၈၃
(ဓ) ၁၉၃၆ သပိတ်၏အကျိုးကျေးဇူးများ	၈၃
(န) အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၈၄
(ပ) အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ဖွင့်ပွဲ ဆာဦးသွင်မိန့်ခွန်းအနှစ်ချုပ်	၈၅
(ဖ) ၁၉၃၆ ပထမအကြိမ် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ဗကသ) ညီလာခံ	၈၆
(ဗ) နဂါးနီ စာအုပ်အသင်းအစ ကျောင်းသားက	၈၇
(ဘ) ဗကသအဖွဲ့၏ မဟာဗျူဟာနှင့် နည်းဗျူဟာ	၈၇
♦ ၁၉၃၅-၃၆ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးနု	၈၉
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၈၂၊ ၈၇၊ ၉၁-၉၇)	

အခန်း (၇) ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၃၇ မှ ၁၉၃၈) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ရှမ်း-ဗမာသွေးစည်းရေးအစ တကသ	၉၈
(ခ) ၁၉၃၆-၃၇ ဗကသနှင့် တကသ	၉၉
(ဂ) အတွင်းစည်း (Inner Circle)	၁၀၀
(ဃ) သမဂ္ဂများ (ဗကသ၊ တကသ) နှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးဆက်သွယ်မှု	၁၀၀
(င) ဒုတိယအကြိမ် ဗကသ ညီလာခံ	၁၀၁
(င-၁) ကိုဗဟိန်းမှ ကိုစိန်ခိုသို့ပေးပို့သောစာ	၁၀၁
(င-၂) ကိုအောင်ဆန်းမှ ကိုစိန်ခိုသို့ပေးစာ	၁၀၂
(င-၃) ကိုအောင်ဆန်းမှ ကိုစိန်ခိုထံပေးစာ	၁၀၃
(င-၄) ကိုမြစိန်သို့ ကိုအောင်ဆန်းမှ ပေးစာ	၁၀၄
(င-၅) ကိုမြစိန်သို့ ကိုအောင်ဆန်းပေးစာ	၁၀၄
(င-၆) ကိုမြစိန်သို့ ကိုအောင်ဆန်းမှ ပေးစာ	၁၀၅

(င-၇) ဗကသ ညီလာခံ ကျင်းပခြင်း မြင်ကွင်း (မေလ (၉)၊ (၁၀) ရက် ၁၉၃၇)	၁၀၆
- ကိုဗဟိန်းမိန့်ခွန်း	၁၀၆
(စ) ဒုတိယအကြိမ် ဗကသ ညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်များ	၁၀၉
(ဆ) ၁၉၃၇-၃၈ တကသနှင့် ဗကသအမှုဆောင်အဖွဲ့	၁၀၉
(ဇ) ဒုတိယအကြိမ် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ကွန်ဖရင့်မှ တတိယကွန်ဖရင့်မတိုင်မီ အစီရင်ခံစာ	၁၁၀
(ဇ-၁) မြဘူးကော်မတီ	၁၁၀
(ဇ-၂) မှတ်တမ်း	၁၁၁
(ဇ-၃) ၁၉၃၇-၃၈ ဗကသ၏ လုပ်ဆောင်မှုများ	၁၁၉
(ဈ) တတိယအကြိမ် ဗကသကွန်ဖရင့်ကျင်းပရန် ပြင်ဆင်ခြင်း	၁၂၁
(ည) ဗကသ တတိယကွန်ဖရင့်သို့ ဖိတ်ကြားသူများစာရင်း	၁၂၂
(ဋ) တတိယအကြိမ် ဗကသညီလာခံကျင်းပခြင်း မြင်ကွင်း (ဧပြီ ၂၄-၂၅ ၁၉၃၈)	၁၂၄
(ဌ) ၁၉၃၈-၃၉ ဗကသနှင့် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့	၁၂၆
(ဍ) ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်မှ နေရာသီစခန်း	၁၂၇
(ဍ-၁) ဇီးချိုင့်ခရီး	၁၂၈
(ဎ) တတိယအကြိမ် ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်တွင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း ပြောကြားသော အဖွင့်မိန့်ခွန်း	၁၂၈
(ဏ) မျိုးညွန့်မဂ္ဂဇင်းဆောင်းပါးအချို့	၁၃၉
(ဏ-၁) ဓမ္မနှင့်အဓမ္မ (ရေးသူ-သုပဏ္ဏက)	၁၃၉
(ဏ-၂) သွေးစည်းကြလော့ (ရေးသူ- ရဲရဲတောက်သန်းတင်- မြို့မကျောင်း ရန်ကုန်)	၁၄၁
(ဏ-၃) ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့များနှင့် ကျောင်းသားများ (ရေးသူ- မောင်ဗဟိန်း)	၁၄၂
(တ) ဗကသ၊ တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း၏ ကျောင်းပိတ်ရက်လုပ်ငန်းတာဝန် လက်မှတ်ပါမူ	၁၄၄
(ထ) ခွပ်ဒေါင်းအလံအနီအောက်ခံ၊ ရွှေဝါရောင်ခွပ်ဒေါင်းသုံးစွဲပုံ (၁၉၃၈၊ အတွဲအမှတ် ၁) အိုးဝေ	၁၄၄
(ဒ) ၁၉၃၈ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် (မူကြမ်း) ကိစ္စ	၁၄၄
(ဓ) တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို အဘယ်ကြောင့် စွန့်ပယ်လိုက်ရသနည်း	၁၄၇
(ဓ-၁) စက်တင်ဘာ (၅) ရက်နေ့ သတင်းစာများတွင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း၏ မျိုးချစ်အမတ်တို့အား တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ချက်	၁၄၇
(ဓ-၂) ဗကသနှင့် တကသ အမှုဆောင်တို့၏ ပြန်တမ်းမှ ကောက်နုတ်ချက်	၁၄၇
(ဓ-၃) ၁၉၃၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ၊ (၆) ရက်နေ့ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဓမ္မာရုံတွင် ကျင်းပသော ကျောင်းသားများ အစည်းအဝေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းပြောသော မိန့်ခွန်း	၁၄၈
(ဓ-၄) ဗကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုဗဟိန်း၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်	၁၄၉
♦ ၁၉၃၆-၃၇ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရာရုစံ	၁၅၁
♦ ၁၉၃၇-၃၈ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဘလျမ်း (ပုဂံ)	၁၅၂
♦ ၁၉၃၈-၃၉ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း	၁၅၃
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၁၀၀၊ ၁၂၉)	

အခန်း (ဂ) ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၃၈ မှ ၁၉၃၉) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ) ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း	၁၅၄
(ခ) ၁၉၃၉-၄၀ ဗကသနှင့် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့	၁၇၀
(ဂ) ပထမအကြိမ်ကျောင်းသားလွှတ်တော်အတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း	၁၇၀
(ဃ) ပထမအကြိမ်ကျောင်းသားလွှတ်တော်	၁၇၁
- ကိုဗဟိန်းမိန့်ခွန်း	၁၇၂
(င) ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံနှင့် ကျောင်းသားများ	၁၇၆
(စ) တတိယကျောင်းသားသပိတ်အတွက် ပြင်ဆင်ကြခြင်း	၁၇၉

(ဆ) ပထမနယ်ချဲ့အာဏာဖိဆန်မှု	၁၈၁
(ဇ) တတိယကျောင်းသားသပိတ်ကြီး	၁၈၃
(ဈ) တတိယကျောင်းသားသပိတ်ဂယက်	၁၈၇
(ည) ကိုအောင်ကျော်စာပေ	၁၉၁
(ဋ) ကိုအောင်ကျော်ဈာပန	၁၉၂
- ဗိုလ်အောင်ကျော်နတ်သံ (မင်းသုဝဏ်)	၁၉၄
(ဌ) ဒို့ကျောင်းသားသီချင်း နှစ်ပုဒ်	၁၉၅
(ဍ) မန်းအာဇာနည် (၁၇) ဦး အရေးတော်ပုံ	၁၉၆
(ဎ) မန်းအာဇာနည် (၁၇) ဦး ဈာပနအခမ်းအနား	၂၀၃
- မော်ကွန်းဝင်သီချင်း	၂၀၃
- မန္တလေးခေါင်းဆောင် ကိုမောင်ကိုမိန့်ခွန်း	၂၀၅
- ဗကသဥက္ကဋ္ဌမိန့်ခွန်း	၂၀၆
(ဏ) အာဇာနည်များနေ့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုစာတမ်း	၂၀၇
♦ ၁၉၃၈-၃၉ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဗဟိန်း	၂၁၀
♦ ၁၉၃၉-၄၀ ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာလှရွှေ (အာဏာရှင်)	၂၁၁
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၁၇၈၊ ၁၈၄၊ ၁၈၆၊ ၁၉၃၊ ၁၉၉၊ ၂၀၀၊ ၂၁၂-၂၂၁)	
♦ အတွင်းဝန်ရုံး၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သော အဓိကရုဏ်းနှင့် ပတ်သက်၍ စုံစမ်းရေးကော်မတီ အစီရင်ခံစာ (၀-၄၁)	

အခန်း (၉) ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၃၉ မှ ၁၉၄၀) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၃၀၀ ပြည့် အထွေထွေသပိတ်နောက်ပိုင်းကာလ	၂၆၄
(ခ) ကိုအောင်ကျော်ကျဆုံးပြီးနောက် ကျောင်းသားသပိတ် အရှိန်မြင့်တက်ခြင်းနှင့် အထွေထွေသပိတ် . . .	၂၆၅
(ဂ) ဒုတိယအကြိမ် ကျောင်းသားလွှတ်တော်	၂၆၆
(ဃ) ကျောင်းသားများအစာငတ်ခံဆန္ဒပြခြင်း	၂၆၆
(င) ဆင့်ဆိုခြင်းနှစ်ရပ်	၂၆၇
(စ) ဒေါက်တာဘမော်ပြုတ်ကျခြင်းနှင့် ကျောင်းသားများစေ့စပ်ခြင်း	၂၆၈
(ဆ) ကျောင်းသားများ နှစ်အုပ်စုကွဲခြင်း	၂၇၀
(ဇ) တတိယအကြိမ် ကျောင်းသားလွှတ်တော်	၂၇၁
(ဈ) ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု	၂၇၂
(ည) သံမဏိတပ်များဖွဲ့စည်းခြင်း	၂၇၃
(ဋ) သံမဏိအဖွဲ့ကြီး အမိန့်အမှတ် (၁)	၂၇၃
(ဌ) သံမဏိအဖွဲ့ကြီး အမိန့်အမှတ် (၂)	၂၇၈
(ဍ) သံမဏိအဖွဲ့ကြီး အမိန့်အမှတ် (၃)	၂၈၃
(ဎ) သံမဏိအဖွဲ့ကြီး အမိန့်အမှတ် (၄)	၂၉၀
(ဏ) မြေအောက်လှုပ်ရှားမှုနှင့် ကျောင်းသားများ	၂၉၁
(တ) ဒုတိယအကြိမ်ကျောင်းသားများကွန်ဖရင့်ကြေညာချက်	၂၉၂
(ထ) ကိုဗဟိန်းနှင့် အရေးတော်ပုံစာစောင်	၂၉၂
(ဒ) ဗကသန့်စင်ကံအစီရင်ခံစာ	၂၉၃
(ဓ) တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ အဆင့်ဆင့်ပြင်ဆင်ခြင်း	၂၉၆
♦ ၁၉၄၀-၄၁ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဗဆွေ	၂၉၉
♦ ၁၉၄၁-၄၂ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှမောင်	၃၀၀
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၂၆၈၊ ၂၉၃)	

33 YEARS

MY BIRTHDAY

REMEMBERING

သမိုင်းသည်

လက်တွေ့ အတွေ့အကြုံ

ဖြစ်သည်။

စာရေးသူ၏ အမှာ

ဒုတိယတွဲ

ကျွန်တော် ဒုတိယတွဲ (၁၉၄၅-၆၂) ခုနှစ်အထိ ရေးသားရာတွင် လမ်းကြောင်းတစ်ခုပေါ်တွင်သာ ရွေးချယ်ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ထိုခေတ်ကရှိခဲ့သော အစိုးရများ (ဖဆပလ) (အိမ်စောင့်အစိုးရ) (ပထမအစိုးရ) တို့နှင့် အတိုက်အခံအဖွဲ့အစည်းများ (ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ) (အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ) (ပမညတ) စသည်တို့နှင့် ကျောင်းသားများ ဆက်စပ်မှုများကို မရေးသားမိစေရန် အထူးသတိထားခဲ့သည်။ ဖဆပလအစိုးရ မှားသည်၊ မှန်သည်။ အိမ်စောင့်အစိုးရ မှားသည်၊ မှန်သည်။ ပထမအစိုးရ မှားသည်၊ မှန်သည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ မှားသည်၊ မှန်သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ မှားသည်၊ မှန်သည် စသည်တို့ကိုရေးသားထားသည် မဟုတ်ပါ။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၊ အရင်းရှင်ဝါဒ ကောင်းသည်၊ ဆိုးသည်တို့ကိုလည်း ဝေဖန်ရေးသားထားသည် မဟုတ်ပါ။

ထိုအချိန်ကာလက ဖြစ်ပေါ်နေသော ကျောင်းသားအများစု၏ ဆန္ဒနှင့်တူထပ်တည်း။ အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်သည့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကိုသာ ရှာဖွေကြိုးပမ်းရေးသား ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းသားဆိုသည်မှာ မည်သည့်ခေတ် အချိန်တွင်ရှိရှိ၊ မည်သည့်ခေတ် အချိန်တွင်ကြည့်ကြည့် ရိုးသားစွာ အမှန်အတိုင်း မြင်မှုများကိုသာ ဖော်ထုတ်ဖွင့်ဟ လှုပ်ရှားမှု ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ထိုအချိန်က အစိုးရနှင့် သဘောထားတိုက်ဆိုင်သည်လည်း ရှိမည်၊ မတိုက်ဆိုင်သည်လည်း ရှိမည်။ ကျောင်းသားတို့၏အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရာ၌ ၎င်းအစိုးရနှင့် သဘောထားမတိုက်ဆိုင်ရာတွင် ၎င်းကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ပြည်သူလူထု၏အသံများ သားသမီးများဖြစ်သော ကျောင်းသားများအပေါ် ပဲ့တင်ရိုက်ခတ် လာသောအခါ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ ပိုမိုပြင်းထန်လာမည်သာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ထိုလမ်းကြောင်း မျိုးကိုသာ ရွေးချယ်ရေးသားထားပါသည်။

ထိုစာအုပ်ဖြင့် ဒီမိုကရေစီနှင့်လူအခွင့်ရေး တိုက်ပွဲအဆင့်ဆင့်တွင် ကျဆုံးသွားသူများအားလည်းကောင်း၊ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သူများအားလည်းကောင်း ရှစ်လေးလုံးအရေးတော်ပုံကြီးအတွင်း၌ (၃) နှစ်အရွယ် ခလေးငယ်မှအစ အသက် (၁၀၀) ကျော် အဖိုးအဖွားများအဆုံး ၎င်းတို့ပါဝင်လှုပ်ရှားမှုကိုလည်းကောင်း၊ ရှစ်လေးလုံးအရေးတော်ပုံကြီး အားလည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်နဲ့အတူ ထောင်အတွင်း၌ သစ္စာရှိစွာနေထိုင်ခဲ့ပြီး ထောင်တွင်းတိုက်ပွဲများအား သစ္စာရှိစွာ ပါဝင်ခဲ့သူများအားလည်းကောင်း၊ ၁၉၈၈ မှ ၁၉၉၀ အထိ ကျွန်တော်ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သော ရန်ကုန်စက်မှုတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသားလူငယ်များအင်အားစု (ရန်ကုန်တိုင်း)၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် (အောက်ဗမာပြည်)၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသား သမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် (ဗမာနိုင်ငံ)၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီတော်လှန်ရေးတပ်မတော် (NDRF) တို့အား ဂုဏ်ပြုဦးညွှတ် လိုက်ပါသည်။

ကျွန်တော်အား ငယ်စဉ်ကပင်လေ့လာရန် နိုင်ငံရေးစာပေနှင့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ပေးခဲ့သော ဘကြီးအရင်း သခင်ကြွေ (ဝါးခယ်မ) အားလည်းကောင်း၊ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ကူညီရှာဖွေပေးခဲ့သော အဘဦးအုန်းမြင့် (သခင်အုန်းမြင့်၊ တိုးတက်ရေး) အားလည်းကောင်း၊ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ကူညီရှာဖွေပေးခဲ့သော ဆရာဦးသော်ကောင်း (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်) အားလည်းကောင်း၊ ဦးစိုးသိန်း (တကသုက္ကဋ္ဌဟောင်း) ၏ လက်နှိပ်စက်ရိုက် ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်း အားလည်းကောင်း၊ ဦးသာဘန်း၏ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ အားလည်းကောင်း၊ အကူအညီပေးခဲ့သော ကိုခွန်ဆိုင်း အားလည်းကောင်း၊ မိတ္တူကူးစက်ဆိုင်ရှိစဉ်တုန်းက မှတ်တမ်းအချို့ ကူးယူခွင့်ပြုခဲ့သော ကိုအေးနိုင်အားလည်းကောင်း၊ စာမူကြမ်းအတွက် လက်ရေးဖြင့် ကူညီခဲ့သော မခင်မိုးအေးအားလည်းကောင်း၊ အကူအညီပေးခဲ့သော မစုစုဝင်းနှင့် မရီရီထွန်းတို့အားလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်လျက်။

အောင်ထွန်း
(၂၊ ၁၁၊ ၉၆)

DEDICATION TO
MY FATHER
AND MOTHER WHO HAVE
HELPED ME BECAUSE
EVERYTHING I CAN BE,
I CAN DO. THANKS.

မာတိကာ

ဒုတိယတွဲ (၁၉၄၅ - ၁၉၆၂)

အခန်း (၁၀) လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၄၅ မှ ၁၉၄၇) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၄၅ ဩဂုတ်လမှ အောက်တိုဘာလ အရေးပေါ်တက္ကသိုလ် သင်တန်း.....	၃၀၂
- ယာယီ တကသအမှုဆောင်ကော်မတီ	၃၀၂
(က-၁) ၁၉၄၅-၄၆ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၀၂
(ခ) ၁၉၄၆-၄၇ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၀၃
(ခ-၁) တကသ ၁၉၄၆-၄၇ ၏ လုပ်ဆောင်မှုများ	၃၀၃
(ခ-၂) တကသ စည်းမျဉ်းပြင်ဆင်ခြင်း	၃၀၄
(ခ-၃) ၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ	၃၀၄
(ဂ) ဗကသနှင့် တကသ ပူးပေါင်းထားသော ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာသပိတ်ကောင်စီ (၁၉၄၇)	၃၀၅
(ဃ) အရွေးခံရသော ဗကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၄၆-၄၇)	၃၀၆
(ဃ-၁) ဗကသ ညီလာခံ (၁၉၄၆-၄၇) မှ တောင်းဆိုချက်များ	၃၀၆
(င) သထုံမီးပွား နံရံကပ်စာစောင် (၁၉၄၆-၄၇)	၃၀၇
(စ) သထုံမီးပွား ဆုတ်ဖိခံရခြင်း	၃၀၈
(ဆ) သံမဏိတပ်နှင့် ကျောင်းသားတပ်ဦး (၁၉၄၇)	၃၀၉
(ဇ) အတွင်းဝန်ရုံးဝိုင်းစဉ်က (၁၉၄၇)	၃၀၉
(ဈ) ဗကသနှင့် ကျောင်းသားတပ်ဦး ညီလာခံ (၁၉၄၇)	၃၀၉
(ည) အမျိုးသမီးဌာနအတွက် ညွှန်ကြားလွှာ	၃၁၀
♦ ၁၉၄၅-၄၆ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသန်း	၃၁၁
♦ ၁၉၄၆-၄၇ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသန်းမောင် (သူရိယ)	၃၁၂
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၃၁၃)	

အခန်း (၁၁) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၄၈ မှ ၁၉၄၉)

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၄၇-၄၈ ဗကသအမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၁၄
(ခ) ၁၉၄၇-၄၈ ပညာသင်နှစ် ဟောပြောပွဲများ	၃၁၄
(ဂ) ၁၉၄၈-၄၉ ဗကသ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၁၅
(ဃ) ၁၉၄၇-၄၈ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၁၅
(ဃ-၁) ၁၉၄၇-၄၈ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်များ	၃၁၅
(ဃ-၂) ၁၉၄၇-၄၈ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါးများ	၃၁၆
- ခေတ်ဆန်း (ညိုဝင်း)	၃၁၆
- ရဲဘော်ချီးကျူးပါသည် (ဝင်းဦး)	၃၁၆
- ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ (မောင်မောင်ကျော်)	၃၁၇
- ခွပ်ဒေါင်း (မင်းညိုဦး)	၃၁၉
(င) ၁၉၄၈-၄၉ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၂၀
(စ) ၁၉၄၈-၄၉ ရကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၂၀
(ဆ) ရန်ကုန်အစိုးရခေတ် တက္ကသိုလ်အခြေနေနှင့် လူမျိုးရေးပြဿနာ	၃၂၀
(ဇ) ၁၉၄၈ အဆောင်အခြေအနေ	၃၂၁
(ဈ) ၁၉၄၈ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု	၃၂၂
♦ ၁၉၄၇-၄၈ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိန်လှ	၃၂၄

♦ ၁၉၄၈-၄၉ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရန်ဝေး	၃၂၅
--------------------------------------	-----

အခန်း (၁၂) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၄၉ မှ ၁၉၅၀) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများ စည်းရုံးရေး ပြဿနာ	၃၂၆
(ခ) ရကသ စည်းရုံးရေးကော်မတီ (၁၉၄၉)	၃၂၆
(ဂ) ထောင်အတွင်းမှ ဝက်သားပုပ်အရေးအခင်းနှင့် အပြင်မှကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု	၃၂၇
(ဃ) ၁၉၄၉ ခုနှစ် ရကသကို တရားဝင်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် အမျိုးသားနေ့ကျင်းပခြင်း	၃၂၇
(င) ၁၉၄၉-၅၀ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၂၈
(စ) ကျောင်းသားနေ့ကျင်းပခြင်း	၃၂၈
(ဆ) ဗန်းမော်ကျောင်းသား ခြောက်ဦးကိစ္စ	၃၂၉
(ဇ) ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ဆန္ဒပြလက်မှတ်ကောက်ခံခြင်း	၃၂၉
(ဈ) တက္ကသိုလ်ညနေသင်တန်း ဖွင့်လှစ်ခဲ့ခြင်း	၃၂၉
(ည) ၁၉၄၉ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု	၃၂၉
(ဋ) ၁၉၄၉ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး	၃၃၀
- ခွပ်ဒေါင်း (ဝေလင်း)	၃၃၀
- သမဂ္ဂ (ကိုကိုလေး)	၃၃၀
(ဌ) ၁၉၄၅ မှ ၁၉၄၉ ထိ ဗကသ	၃၃၁
♦ ၁၉၄၉-၅၀ ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာမောင်မောင်ကျော်	၃၃၂

အခန်း (၁၃) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၀ မှ ၁၉၅၁) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) စင်ပြိုင် ရကသများ ဖွဲ့စည်းရန် ကြိုးပမ်းမှု	၃၃၃
(ခ) ရကသ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း (၁၉၅၀-၅၁)	၃၃၄
(ခ-၁) ၁၉၅၀ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၃၄
(ခ-၂) ၁၉၅၀-၅၁ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၃၄
(ဂ) လက်သီးထိုး၊ သံတုတ်ရိုက်နှင့် ကျောင်းသားများ	၃၃၅
(ဃ) တကသအမှုဆောင်တစ်ဖွဲ့လုံး ပြုတ်ကျခြင်း	၃၃၇
(င) တကသ ရွေးကောက်ပွဲ အသစ်ပြုလုပ်ခြင်း (၁၉၅၀)	၃၃၇
(စ) ဗကသ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေး စည်းရုံးရေးကော်မတီ	၃၃၈
(ဆ) ကိုရီးယားစစ်ပွဲနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအင်အားစုအပေါ် ဂယက်ရိုက်မှု တိုးတက်အင်အားစုပေါ်လာခြင်း	၃၃၈
- Stop! Ye Koreans, Yet There Is Hope	၃၃၉
(ဇ) တကသ အလုပ်အစည်းအဝေး၊ သန့်ရှင်းအမှုဆောင်များနှင့် တိုးတက်အင်အားစု	၃၄၀
(ဈ) ၁၉၅၀-၅၁ တကသ အစီရင်ခံစာ	၃၄၁
♦ ၁၉၅၀-၅၁ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကိုကိုလေး	၃၄၆

အခန်း (၁၄) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၁ မှ ၁၉၅၂) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ပေါ်ပေါက်လာခြင်း (၁၉၅၁-၅၂)	၃၄၇
(ခ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဗကသအဖွဲ့အမှုဆောင်များ	၃၄၈
(ခ-၁) တိုးတက်တို့၏ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် (A.B.F.S.U) အမှုဆောင်များမှာ	၃၄၈

(ခ-၂) ၁၉၅၁-၅၂ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၄၈
(ခ-၃) သန့်ရှင်း ဗကသအမှုဆောင်အဖွဲ့များ (A.B.S.U) ၁၉၅၁-၅၂	၃၄၈
(ဂ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် လုပ်ဆောင်ချက်မှားယွင်းမှုများ (၁၉၅၁-၅၂)	၃၄၉
(ဃ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး	၃၅၀
(င) ၁၉၅၂ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ ကဗျာ	၃၅၀
(စ) ၁၉၅၁-၅၂ တကသ အစီရင်ခံစာ	၃၅၂
(ဆ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ (၁၉၅၂-၅၃)	၃၅၇
(ဇ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ (ပျောက်)	၃၅၈
(ဈ) တကသတွင် တိုးတက်တို့ အရွေးခံရခြင်း (၁၉၅၂-၅၃)	၃၅၈
(ည) ၁၉၅၂-၅၃ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၃၅၈
(ဋ) ၁၉၅၂ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး	၃၅၉
- ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံ (ကိုဘဟိန်း)	၃၅၉
- ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ် (ကိုလှဝင်း)	၃၆၃
- စစ်ကိုမုန်းသည် (မင်းလှညွန့်ကြူး)	၃၆၆
♦ ၁၉၅၁-၅၂ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိန်ဘန်း	၃၇၀
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၃၄၉၊ ၃၅၁၊ ၃၅၇)	

အခန်း (၁၅) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၂ မှ ၁၉၅၃)

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ဒီအက်စ်အို မွေးဖွားခြင်း	၃၇၁
(ခ) ၁၉၅၂-၅၃ ပညာသင်နှစ်	၃၇၁
(ဂ) ၁၉၅၂ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးတိုက်ပွဲ	၃၇၂
(ဃ) ၁၉၅၂ ဇူလိုင်လ ကျောင်းဆောင်လက်ခံရေးတိုက်ပွဲ	၃၇၃
(င) ၁၉၅၃-၅၄ တကသရွေးကောက်ပွဲ	၃၇၃
(စ) ရွေးကောက်ပွဲနေ့မြင်ကွင်း	၃၇၄
(ဆ) မန်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအခြေအနေနှင့် ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့၏ အကြံဉာဏ်	၃၇၆
(ဇ) ပွဲတင်ရိုက်ခတ်သံများ	၃၇၇
(၁) သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းပေါင်းစုံ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်	၃၇၈
(၂) ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးပွဲဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်အမှတ် (၁)	၃၇၉
(၃) တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းကြံစို့	၃၈၀
(၄) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစု ကြေညာချက်	၃၈၁
(ဈ) ၁၉၅၃ အောက်တိုဘာအရေးအခင်း ဖြစ်ပေါ်ပုံ	၃၈၂
(ည) ၁၉၅၃ အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံ ဖြစ်ပွားခြင်း	၃၈၇
(ဋ) ကျောင်းထဲသို့ဝင်စီးခြင်းနှင့် အရှိန်မြှင့်တက်ခြင်း လူဖမ်းပွဲများကျင်းပခြင်း	၃၉၆
(ဋ-၁) အောက်တိုဘာလ (၂) ရက်နေ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ ထုတ်ပြန်ခဲ့သောပုဒ်မ (၁၄၄)	၃၉၇
(ဋ-၂) အင်းဝတံခါးမှ သွေးစက်များသို့	၃၉၈
(ဌ) နိုဝင်ဘာကျောင်းဖွင့်ချိန် ကျောင်းထုတ်ပွဲနှင့် တိုက်ပွဲအရှိန်မြှင့်ပုံ	၄၀၃
(ဍ) မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများတိုက်ပွဲ	၄၀၇
(ဎ) အောက်တိုဘာသားသမီးများ	၄၀၉
(ဏ) အမျိုးသားနေ့ ကျင်းပခြင်း	၄၁၀
(တ) တရားရုံးတွင် ရင်ဆိုင်ရေးကိစ္စ	၄၁၀
(ထ) ၁၉၅၂-၅၃ တကသ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ	၄၁၀

♦ ၁၉၅၂-၅၃ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကိုကိုကြီး	၄၁၉
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ - (၃၉၂၊ ၃၉၃၊ ၃၉၄၊ ၃၉၆၊ ၃၉၉၊ ၄၀၀၊ ၄၀၁၊ ၄၀၂၊ ၄၀၃၊ ၄၀၅-၄၀၆၊ ၄၀၈၊ ၄၁၆၊ ၄၁၉-၄၂၅)	

အခန်း (၁၆) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၄ မှ ၁၉၅၅) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း	
(က) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ	၄၂၆
(ခ) ၁၉၅၄-၅၅ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် အမှုဆောင်အဖွဲ့	၄၂၇
(ဂ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံတွင် တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာများ	၄၂၈
(ဃ) ကျောင်းထုတိခံရသော ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်ဝင်ရေးကော်မတီမှ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ ပေးပို့သောစာ	၄၃၃
(င) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး	၄၃၅
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ - တတိယအကြိမ် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကြီး - (၄၃၉-၄၄၂)	
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ - ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သူများ - (၄၄၃-၄၄၆)	

အခန်း (၁၇) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၄ မှ ၁၉၅၅) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း	
(က) ၁၉၅၄-၅၅ တကသရွေးကောက်ပွဲ	၄၄၇
(ခ) ၁၉၅၄-၅၅ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၄၄၇
(ဂ) တကသ ငွေရတုသဘင်	၄၄၈
(ဃ) စတုတ္ထအကြိမ် ကျောင်းဆရာများအသင်း (ရန်ကုန်) နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံ	၄၄၈
(င) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂနေ့	၄၄၈
(စ) သုံးခါကျ ကျောင်းထုတိစနစ်ပြဿနာ	၄၄၈
(ဆ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားစစ်အင်အားစု (S.O.F)	၄၅၃
(ဇ) ဟယ်ရီတန်အရေးတော်ပုံနှင့် ကန့်ကွက်ပွဲများ	၄၅၄
(ဇ-၁) သမဂ္ဂ (၃) ခု ပူးတွဲကြေညာချက်	၄၅၅
(ဇ-၂) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညွှန်ကြားလွှာ	၄၅၅
(ဇ-၃) နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ထံပေးစာ	၄၅၆
(ဇ-၄) ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကော်မတီ ကြေညာချက်	၄၅၇
(ဇ-၅) အရေးတော်ပုံကော်မတီ ကြေညာချက်	၄၅၇
(ဇ-၆) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန အမှုတွဲအမှတ် (၁၅၆-ဟစ) (၅၆) ကောက်နုတ်ချက်	၄၅၉
(ဇ-၇) အဓိဌာန်စာတမ်း	၄၆၀
(ဈ) တကသ၏ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး တောင်းဆိုချက်များ	၄၆၁
(ည) ၃၄ ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားနေ့အတွက် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၏အဆိုများ	၄၆၇
(ဋ) ၃၅ ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့အဆိုများ	၄၆၈
(ဌ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် စတုတ္ထအကြိမ်ညီလာခံ	၄၇၁
(ဍ) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုဇော်ဝင်း (ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်) တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာ	၄၇၁
(ဎ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ	၄၇၄
♦ ၁၉၅၄-၅၅ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတင်ထွန်း	၄၈၁

အခန်း (၁၈) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု
 ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၅ မှ ၁၉၅၆)
 ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ကျောင်းပြန်လည်ဝင်ခွင့်ရရေးလှုပ်ရှားမှု	၄၈၂
(ခ) တကသရွေးကောက်ပွဲ	၄၈၂
(ဂ) ၁၉၅၅-၅၆ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၄၈၂
(ဃ) တကသ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကိုတင်ထွန်း ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ (၁၉၅၅-၅၆)	၄၈၃
(င) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့	၄၈၄
(စ) ၁၉၅၅-၅၆ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု	၄၈၅
(ဆ) ကိုလှဝင်းနှင့် ကိုဘကောင်းကြေညာချက်	၄၈၆
(ဇ) ပထမအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ	၄၈၉
(ဈ) ဒုတိယအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ	၄၉၀
- ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေး ပန်ကြားလွှာ	၄၉၀
- တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲအဆိုများ	၄၉၁
(ည) ကိုတင်အေးကိစ္စ ကန့်ကွက်လွှာ	၄၉၆
(ဋ) ၁၉၅၅-၅၆ တကသ အစီရင်ခံစာ	၄၉၇
♦ ၁၉၅၄-၅၅ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတင်ထွန်း (နတ်မောက်)	၅၀၄
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၅၀၅)	

အခန်း (၁၉) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု
 ဒီမိုကရေစီရေး၊ ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၆ မှ ၁၉၅၇)
 ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) တတိယအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲ	၅၀၆
(ခ) ၁၉၅၆-၅၇ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့	၅၀၆
(ဂ) မပြီးပြတ်သေးသော သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်တိုက်ပွဲ	၅၀၇
(ဃ) ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်သော ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်ပြန်တမ်း	၅၀၇
(င) ၁၉၅၆ ခု၊ အောက်တိုဘာ ၁၆ ရက်၊ ည ၈ နာရီ သခင်တင်၏ မိန့်ခွန်း	၅၀၈
(စ) ကျောင်းသားများဝန်ခံဂုဏ်ထူးပုံစံ	၅၁၀
(ဆ) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျောင်းသားဘဝရေးခဲ့သောဆောင်းပါး	၅၁၀
(ဇ) ၁၉၅၆-၅၇ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကဗျာများ	၅၁၂
(ဈ) တကသ အလုပ်အစည်းအဝေး၌ တွေ့ရှိရသော ပြဿနာများ	၅၁၄
(ည) ရဲခေါင်ကိုမွေးဖွားခြင်း	၅၁၆
(ဋ) ၁၉၅၆-၅၇ တကသ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်	၅၁၆
(ဌ) တကသ ဥက္ကဋ္ဌသစ် စသိန်းဟန် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲအခမ်းအနားမိန့်ခွန်း	၅၁၉
(ဍ) တကသ ကြေညာချက်	၅၂၁
(ဎ) ၁၉၅၆-၅၇ တကသအစီရင်ခံစာ	၅၂၄
♦ ၁၉၅၆-၅၇ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစသိန်းဟန်	၅၃၁
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၅၀၇၊ ၅၃၀-၅၃၁)	

အခန်း (၂၀) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ဒီမိုကရေစီပညာရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၇ မှ ၁၉၅၈) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၅၇-၅၈ တကသရွေးကောက်ပွဲ	၅၃၂
(ခ) တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၅၇-၅၈)	၅၃၃

(ဂ) တကသ ကိုစိုးသိန်း ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲအခမ်းအနား	၅၃၃
(ဃ) ၁၉၅၇-၅၈ တကသ လှုပ်ရှားမှုနှင့် စတုတ္ထအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီး . . .	၅၃၄
(င) မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ လှုပ်ရှားမှုများ	၅၄၂
(စ) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ပြည်လုံးကျွတ်ညီလာခံကြီးမှ ဆုံးဖြတ်အတည်ပြု တောင်းဆိုချက်များ	၅၄၃
(ဆ) ၁၉၅၈ ဦးနုနှင့် ကျောင်းသားဆက်ဆံရေး	၅၄၆
(ဇ) န-တင်/ဆွေငြိမ်းအကွဲအပြဲနှင့် သမဂ္ဂများ	၅၄၆
(ဈ) ၁၉၅၈ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂) ရက်နေ့ ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ၌ မိန့်ကြားသော တက္ကသိုလ်အမိပတိ နိုင်ငံတော် ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ မိန့်ခွန်းအနှစ်ချုပ်	၅၄၈
(ည) ၁၉၅၇-၅၈ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ဆောင်းပါး	၅၄၈
- တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှ ခြေကုတ်စခန်း (မောင်သီဟ)	၅၄၈
(ဋ) ကျောင်းသားများဦးစီးကျင်းပသည့် ၃၈ ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ချီတက်ရန်နှိုးဆော်စာ . . .	၅၅၀
(ဌ) သီးခြားမန္တလေးတက္ကသိုလ် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတော်	၅၅၁
(ဍ) ၁၉၅၇-၅၈ တကသအစီရင်ခံစာ	၅၅၂
(ဎ) စာကြည့်တိုက်လုပ်ငန်းဌာနအစီရင်ခံစာ	၅၆၂
♦ ၁၉၅၇-၅၈ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုးသိန်း	၅၆၄
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၅၃၂၊ ၅၄၇၊ ၅၆၄-၅၆၈)	

အခန်း (၂၁) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ဒီမိုကရေစီပညာရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၅၈ မှ ၁၉၅၉) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ	၅၆၉
- ဒု-ဝန်ကြီးချုပ်သခင်တင်သဝဏ်လွှာ	၅၇၀
- ပညာရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်စံ၏မိန့်ခွန်း	၅၇၁
- ပညာမင်းကြီး စည်သူဒေါက်တာဦးဘ၏မိန့်ခွန်း	၅၇၃
- ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ သဘာပတိ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်း၏မိန့်ခွန်း	၅၇၄
- နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် တင်ပြခဲ့သောစာတမ်းများ	၅၇၆
- ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တကသ၏တင်ပြချက်	၅၇၇
- ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ပေါ်ပေါက်လာပုံနှင့်အခြေခံသဘောထား အထွေထွေအစီရင်ခံစာ	၅၈၁
- ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ	၅၈၂
- ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်စာတမ်း (ကော်မရှင်)	၅၈၅
- ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်	၅၈၈
(ခ) နိုင်ငံခြားခရီးစဉ်များ	၅၉၁
(ဂ) ၁၉၅၈-၅၉ ခု တကသရွေးကောက်ပွဲ	၅၉၂
(ဃ) ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲ	၅၉၂
(င) ခွဲထွက်ခွင့်နှင့် ရှမ်းကျောင်းသားများကြေညာချက်	၅၉၄
(စ) တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားများ	၅၉၇
♦ ဦးခင်မောင်အုန်း (၁၉၅၈-၅၉)	၅၉၈
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၅၆၉၊ ၅၈၂၊ ၅၉၁၊ ၅၉၉-၆၀၁)	

အခန်း (၂၂) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေးအသွင်

(၁၉၅၉ မှ ၁၉၆၀) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၅၉-၆၀ တကသရွေးကောက်ပွဲ	၆၀၂
---------------------------------------	-----

(ခ) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှ ပေးအပ်သောဝန်ခံချက်များ	၆၀၃
(ဂ) မွန်ပြည်နယ်ဖော်ထုတ်ရေးအတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မွန်ကျောင်းသားများ သဘောထား	၆၀၄
(ဃ) မြန်မာရာဇဝင်အရေး	၆၀၅
(င) တကသ၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့ဦးစီးကျင်းပသော ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးအဆိုများ . .	၆၀၅
(စ) ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ	၆၀၆
- ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ သဝဏ်လွှာ	၆၀၆
- သဘာပတိ ကိုဇော်ဝင်းမိန့်ခွန်း	၆၀၆
(ဆ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၁၉၅၉-၆၀ အမှုဆောင်အဖွဲ့အစီရင်ခံစာ	၆၁၁
♦ ဦးလှတင် (၁၉၅၉-၆၀)	၆၂၉
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၆၃၀)	
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ - ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအစိုးရခေတ် တကသ (၁၇) လခရီး (၆၃၁-၆၄၁)	

အခန်း (၂၃) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူမျိုးစုကျောင်းသားအရေးနှင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၆၀ မှ ၁၉၆၁)
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ၁၉၆၀-၆၁ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့	၆၄၂
(ခ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (၁၉၆၀-၆၁) ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ	၆၄၂
(ဂ) ၁၉၆၀-၆၁ ခု ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု	၆၄၅
(ဂ-၁) နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲကိစ္စ	၆၄၅
(ဂ-၂) အမေရိကန်သံရုံးဆန္ဒပြပွဲ	၆၄၅
(ဂ-၃) ပါမောက္ခချုပ်အား ဆန့်ကျင်မှု	၆၄၅
(ဂ-၄) မန်းဆေးကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု	၆၄၇
(ဂ-၅) ဟင်္သာတကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု	၆၄၇
(ဂ-၆) မန်းကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု	၆၄၈
(ဂ-၇) တန်းခွဲတန်းချရပ်ဆိုင်းပစ်ရေး ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲ	၆၄၈
(ဂ-၈) ကိုလိုနီစံနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနေ့လှုပ်ရှားမှု	၆၄၈
(ဃ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လူမျိုးစုကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ် (၁၉၆၀-၆၁)	၆၄၈
- ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ စောအေးမိုးလို မိန့်ခွန်း	၆၄၉
- ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွင်ပါဝင်ခဲ့သော လူမျိုးစုကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ	၆၅၁
(င) ၁၉၆၀-၆၁ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ	၆၅၂
♦ ဦးတင်အေး (၁၉၆၀-၆၁)	၆၆၆
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၆၆၆)	

အခန်း (၂၄) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၆၁ မှ ၁၉၆၂)
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၆၁-၆၂)	၆၆၇
(ခ) ကမောက်ကမပညာရေးတိုက်ပွဲ	၆၆၇
(ခ-၁) ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၆၆၇
(ခ-၂) လှုပ်ရှားမှု	၆၆၈
(ခ-၃) ပထမအစိုးရတုန့်ပြန်မှု၊ ကျောင်းသားတန်ပြန်လှုပ်ရှားမှု	၆၆၈
(ခ-၄) ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း	၆၇၀
(ခ-၅) ကမောက်ကမပညာရေး တိုက်ပွဲကာလတွင်ကျင်းပသော ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကွန်ဖရင့်	၆၇၁

(ခ-၆) ငါးခရိုင်ဆန္ဒပြပွဲ	၆၇၂
(ဂ) တက္ကသိုလ်အတွင်းမှ ဂယက်များ	၆၇၄
(ဃ) မန္တလေးလှုပ်ရှားမှု	၆၇၄
(င) တပ်ဦးတို့ မူမမှန်မှုများ	၆၇၅
♦ ဦးဗဆွေလေး (၁၉၆၁-၆၂)	၆၇၆
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၆၇၁၊ ၆၇၃)	

အခန်း (၂၅) ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင် (၁၉၆၂) ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(က) ဇူလိုင်လ (၇) ရက် အရေးတော်ပုံကြီး	၆၇၇
(ခ) ဖြစ်ပေါ်လာပုံ အခြေခံအကြောင်းအရင်းများ	၆၇၇
(ဂ) မဖြစ်ပွားမီ ကျောင်းသားများမကျေနပ်မှုများ (မေလ ၉ ရက် ထုတ်ပြန်ချက်)	၆၇၉
(ဃ) တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို ဖျက်သိမ်းခြင်း	၆၈၀
- ဖျက်သိမ်းခံ တက္ကသိုလ်ကောင်စီအဖွဲ့ ၁၉၆၁-၆၂ ပညာသင်နှစ်	၆၈၀
- တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း အမိန့်အမှတ် (၃၀)	၆၈၁
(င) ဇူလိုင်လ (၇) ရက် အရေးတော်ပုံစတင်ခြင်း	၆၈၂
(စ) အကြမ်းဖက်မှုစတင်ပြီ	၆၈၄
(ဆ) သေဆုံးသူ၊ ဒဏ်ရာရသူ၊ ပျောက်ဆုံးသူ၊ ဖမ်းဆီးခံရသူများစာရင်း	၆၈၆
(ဇ) တကသအဆောင်အဦကြီး ဖြိုခွဲခြင်း	၆၈၈
- ဒေါင်းရာသီပြည်တော်လှန်ရေး (အောင်ထွန်း)	၆၉၁
♦ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌများ (၁၉၃၀-၁၉၆၂)	၆၉၇
♦ ဓါတ်ပုံကဏ္ဍ (၆၈၃၊ ၆၈၅၊ ၆၈၆၊ ၆၈၉-၆၉၀၊ ၆၉၀၊ ၆၉၆)	

နောက်ဆက်တွဲ - All Burma Student's Conference (1936)	(၁)
နောက်ဆက်တွဲ (၂၄) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အုပ်ချုပ်ရေး - စည်းမျဉ်းဥပဒေ	(၂-၁၃)
နောက်ဆက်တွဲ (၂၆) INTERNATIONAL UNION OF STUDENTS	(၁၄)
နောက်ဆက်တွဲ (၂၈) အဆင့်အမျိုးမျိုးရှိသော ဗကသအဖွဲ့များ၏ ဥက္ကဋ္ဌစာရင်း (၁၉၄၅-၁၉၅၈)	(၁၅)
နောက်ဆက်တွဲ (၃၀) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ (၁၉၆၀၊ အောက်တိုဘာ)	(၁၆-၂၇)
နောက်ဆက်တွဲ (၃၀) အဓိပတိများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများ၊ မော်ကွန်းထိန်းများ (၁၉၂၀-၆၂)	(၂၇-၂၈)
နောက်ဆက်တွဲ (၃၁) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ဒီအက်စ်အို)	(၂၉-၄၃)
ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ	

- ♦ သမိုင်းဝင်စာရွက်စာတမ်းများ - (၁ - ၁၀၇)
- ♦ ဖိုငြိမ်းစာအုပ်များ - (က - င)

ပထမတွဲ

(၁၉၀၃ - ၁၉၄၂)

ဖြတ်သန်းမှုများပေါ်တွင်
စိတ်ရှည်စွာဖြင့်
အဘက်ဘက်က
အားပေးကူညီခဲ့သော
“မမ (နွယ်)” အား
အထူးကျေးဇူးတင်မှုဖြင့်

အခန်း (၁)

ကိုလိုနီခေတ်ဦးပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၀၃ မှ ၁၉၀၆)

ကျနော်တို့ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းကို နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားရေးတိုက်ပွဲတစ်ခုအဖြစ် လေ့လာကြည့်မည်ဆိုလျှင်-
ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သည် ၁၈၈၅၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၉) ရက်နေ့ ဗမာဘုရင်သီပေါမင်းကို ဖမ်းဆီး၍ မန္တလေးနေပြည်တော်ကို သိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီးနောက်၊ ၁၈၈၆ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် ဗမာနိုင်ငံကို ဗြိတိသျှအင်ပါယာအတွင်း လက်အောက်သွတ်သွင်း၍ ကိုလိုနီအဖြစ် သတ်မှတ်အုပ်ချုပ်သည့် အချိန်မှစ၍ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အင်အားစုများသည် မိမိတို့ ထမ်းဆောင်နိုင်သည့် အတိုင်းအတာဖြင့် ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ဆန့်ကျင်မှုကြောင့် ဗြိတိသျှတို့သည် (၁၅) နှစ်ကျော် ဗမာနိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ရေးကို ကောင်းမွန်နိုင်ငံနင်းစွာ မအုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ ထိုသို့ဆန့်ကျင်မှုများ၊ ခုခံမှုများ၊ မကျေနပ်မှုများ၊ သူ့ကျွန်မခံလိုသော ဇာတိသွေး၊ ဇာတိမာန် တက်ကြွမှုများကို ဗြိတိသျှတို့ တွေ့ကြုံနေရစဉ် ကာလအတွင်း ၁၉၀၃ ခုနှစ်တွင် အောက်ဗမာပြည် ရန်ကုန်မြို့၌ ရှိခိုးပြဿနာ စတင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ၎င်းလှုပ်ရှားမှုမှာ ဗမာနိုင်ငံကျောင်းသားသမိုင်း၏ ပထမဦးဆုံးသော လှုပ်ရှားမှု တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကျောင်းသား၊ မိဘ၊ ဆရာတို့က ပူးပေါင်း၍ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အား ခုခံဆန့်ကျင်ခဲ့သော လှုပ်ရှားမှုကြီး ဖြစ်သည်။

(က) ၁၉၀၃ ခုနှစ် ရှိခိုးပြဿနာနှင့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု

၁၉၀၃ ခုနှစ်တွင် နယ်ချဲ့တို့သည် ဗမာနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်ပြီးသည့်နောက် ဗမာများအား နှိမ့်ချထားရန်၊ ဗမာလူမျိုး များအား တသက်လုံး ဘုရားထူး၊ ကျွန်ခံအဖြစ်သို့ ချထားရန်၊ စီစဉ်မှုများ တခုပြီးတခု တီထွင် ဖန်တီးခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ဖန်တီးရာတွင် အောင်မြင်မှုရှိ၊ မရှိ သိရှိရလေအောင် ရန်ကုန် ဟိုက်စကူးကျောင်းသားများအား ပထမဦးစွာ စတင် စမ်းသပ်ခဲ့ သည်။ ထိုစဉ်က ပညာဝန်မှာ ဗမာရာဇဝင်ရေးသားသူ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး မစ္စတာကော့ဆိုသူ ဖြစ်သည်။

၎င်းက ကျောင်းသားများအား ဆရာများနှင့် ပညာရေးဌာနမှ အရာရှိများအား ရှိခိုး အရိုအသေပြုရန် အမိန့်ထုတ် ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုအမိန့်ကို ကျောင်းသားများ လိုက်နာရန် ရန်ကုန်ဟိုက်စကူး ကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် ကပ်ထားခဲ့သည်။ ထိုအမိန့် မထွက်ခင် ကျောင်းသားနှင့် ဆရာဆက်ဆံရေးမှာ ကျောင်းသားများသည် ဆရာများကို ခေါင်းငုံ့ အရိုအသေပြုခဲ့ရသည် သာ ရှိပေသည်။ မစ္စတာကော့ ရှိခိုးအမိန့် ထွက်လာသောအခါ ရန်ကုန် အစိုးရဟိုက်စကူး ကျောင်းသားများနှင့် ရန်ကုန်ကောလိပ် ကျောင်းသားကြီးများ မကျေမနပ်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ထိုအခါ ကောလိပ်ကျောင်းသားကြီးများက ၎င်းတို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီး၍ ကျောင်းသားစိတ် မကုန်သေးသော ရှေ့နေ ပူပူနွေးနွေး ဦးပု (ဖေ၊ ပု၊ ရှိန်) အား ၎င်းကိစ္စကို သွားရောက် ဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုအခါ ဦးပုက “အခု ဟိုက်စကူးကျောင်းသား

တွေ မျက်နှာဖြူအစိုးရနဲ့ အရာရှိတွေကို ရှိခိုးရမယ်တဲ့လား၊ သူတို့က ဘာတွေမို့လဲ၊ ဒို့လူမျိုးကို တမင်ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ထားတဲ့ နယ်ချဲ့တွေဘဲ၊ ဒါကို ဒို့က ဘာဖြစ်လို့ ရှိခိုးရမှာလဲ။”

(စကားချပ်။ ။ ထိုခေတ်က ဆရာများ၊ ပညာရေးဌာနမှ အရာရှိများ အားလုံးသည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများနှင့် အိန္ဒိယလူမျိုးများမှာ အားလုံးနီးပါး ဖြစ်ကြသည်။)

“ဟိုးတုန်းက ဆရာတွေကို တပည့်ကျောင်းသားတွေက ရှိခိုးကြတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ရှိခိုးရသလဲဆိုတော့ ဆရာတွေက အဲဒီအချိန်တုန်းက တပည့်တွေကို ပညာလည်းသင်ပေးရတယ်၊ နောက်ဆုံး သမီးပါ ပေးကြတယ်ကွ၊ ဒီတော့ ဟိုတုန်းက ဆရာတွေက တကယ့် ကျေးဇူးရှင်တွေ၊ အခုခေတ်က တပည့်ကျောင်းသားတွေဆိုက ငွေညှစ်ယူကြတယ်။ ငွေရမှ ပညာသင်ပေးကြတယ်၊ အခု ဆရာက ကျောင်းသားတွေရဲ့ အစေအပါးပဲ၊ ဒါကြောင့် မရှိခိုးထိုက်ဘူးကွ”

ရှေ့နေလေး ဦးပု၏ ပြောချက်ကို ကောလိပ်ကျောင်းသားကြီးများက ဟိုက်စကူးကျောင်းသားများအား ပြန်ပြောပြ၍ ရှိခိုးအမိန့်ကို ကန့်ကွက်ကြရန် လှုံ့ဆော်ပေးသည်။ ထိုအခါနဂိုက မကျေမနပ်ဖြစ်နေသော ကျောင်းသားများသည် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ် (ယခင်က တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်း၊ ယခု ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးနေရာတွင် ဖြစ်သည်) တွင် စုဝေး၍ ဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးမှ-

“ရန်ကုန်ဟိုက်စကူးကျောင်းသားများသည် ပညာဝန် မစ္စတာကော့၏ အမိန့်အတိုင်း ဆရာများနှင့် ပညာရေးအရာရှိများအား ရှိခိုးဘဲနေရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ ပညာရေးအရာရှိ တဦးဦး လာရောက်ခဲ့လျှင် ရှိခိုးနည်း (၃) နည်းရှိသည့် အနက် မည်သည့်နည်းဖြင့် ရှိခိုးရမည်ကို မေးရန်” ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။

နောက်ရက်တွင် ပညာဝန်ထောက်မင်း ဦးဝေလင်းသည် ရန်ကုန်ဟိုက်စကူးကျောင်းသို့ ရောက်လာခဲ့သောအခါ ကျောင်းသားများက အောက်ပါအတိုင်း မေးခဲ့သည်။

“ကျနော်တို့ ကျောင်းသားများက ဆရာများကို ရှိခိုးရမယ်လို့ အမိန့်ထုတ်ခဲ့တယ်၊ ဒီလိုရှိခိုးခြင်း နေရာမှာ ရှိခိုးခြင်း အမျိုးမျိုးရှိတယ်၊ လက်နှစ်ဖက်ကိုယှက် နဖူးနဲ့ထိပြီး ရှိခိုးခြင်း၊ လက်နှစ်ဖက်ယှက် ရင်ဘတ်ရှေ့မှာထား ရှိခိုးခြင်း၊ လက်နှစ်ဖက်ယှက် ရင်ဘတ်ဘေးစောင်း နားမှာထား ရှိခိုးခြင်းရယ်လို့ (၃) မျိုးရှိတယ်၊ ဘယ်နည်းနဲ့ ရှိခိုးရမှာလဲ”

ထိုအခါ ပညာဝန်ထောက်မင်း ဦးဝေလင်းက အောက်ပါအတိုင်းပြန်ပြောခဲ့သည်။

“မင်းတို့ ပြောတဲ့ ရှိခိုးခြင်း (၃) မျိုး အနက် လက်နှစ်ဖက်ကိုယှက် နဖူးနဲ့ထိပြီး ဦးချ ရှိခိုးနည်းနဲ့ ရှိခိုးရမယ်”

ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများ၊ မိဘများနှင့် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးဖြစ်သူ ဗမာလူမျိုးများ အပေါ် ခင်မင်ရင်းနှီး သံယောဇဉ်တွယ်နေသော အင်္ဂလိပ်အမျိုးသား မစ္စတာဝေးလ်ရစ်ပင် မကျေမနပ်ဖြစ်၍ ပညာဝန် မစ္စတာကော့ထံ ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ကျောင်းသားများနှင့် မိဘများတို့သည် ဝိတိုရိယဟောလ် (ခေါ်) လျှော်တန်းရုံ (ယခုဂလုလုံရုံ) နေရာတွင် အစည်းအဝေးကျင်းပပြီး ပညာဝန် မစ္စတာကော့ အဆိုကို ကန့်ကွက်ကြောင်း တခွဲနက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ -

“ပညာဝန် မစ္စတာကော့သည် ဉာဏ်သစ်ထွင်ကာ အကောက်ဉာဏ်နော့၍ ကျောင်းသားများနှင့် မိဘများ သဘောမကျအောင် ကျောင်းသားက ဆရာနှင့် အရာရှိများကို ရှိခိုးရန် အမိန့်ထုတ်ခြင်းသည် မသင့်လျော်၊ ထို့ကြောင့် ဤအစည်းအဝေးကြီးမှ အပြစ်ဆို ကန့်ကွက်ကြောင်း”

ဤသို့ ကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသားမိဘများ စုပေါင်းကန့်ကွက်ခြင်းကြောင့် ၎င်း ပညာဝန် မစ္စတာကော့သည် ထိုအမိန့်ကို အတည်မပြုဘဲ ဖျက်သိမ်းခဲ့ရသည်။

(ခ) ဝိုင်အမ်ဘီအေ (Y.M.B.A) အစ ကျောင်းသားက

မြန်မာ့သမိုင်းနှင့် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုသမိုင်းတို့တွင် ပထမဦးဆုံးပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် အသင်းကြီးဖြစ်သော ဝိုင်အမ်ဘီအေ (Y.M.B.A= Young Men's Buddhist Association) အသင်းကြီးကို စတင် ထူထောင်ခဲ့သူများမှာလဲ ရန်ကုန်ကောလိပ် ကျောင်းသားများ ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်ကောလိပ် ကျောင်းသားကြီးများဖြစ်သော မောင်ဘဘော၊ မောင်မောင်ကြီး၊ မောင်လှဖေ၊ မောင်စိန်လှအောင်၊ မောင်ဘယျာ၊ မောင်ဘဒ္ဒန်းစသော ကျောင်းသားလူငယ်များသည် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၅ ခု၊ ပထမဝါဆိုလဆန်း (၁၅) ရက်၊ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၉၀၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂၆) ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၌ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း (Rangoon College Buddhist Association) ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။

ထို့နောက် ရန်ကုန်မြို့ ဒါလဟိုဇီလမ်း (ယခု မဟာဗန္ဓုလလမ်း) ၌ လမ်းလျှောက်ရင်းနှင့် ၎င်း၏ ကျောင်းသား သူငယ်ချင်းများဖြစ်သော မောင်မောင်ကြီး၊ မောင်လှဖေတို့အား မောင်ဘဘောက နိုင်ငံရေးအမြင်ဖြင့် ထူထောင်သော Y.M.C.A ကဲ့သို့ အသင်းကြီးမျိုး တည်ဆောက်ရန် Y.M.C.A အဆောက်အဦကြီးအား ညွှန်ပြ၍ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ကိုလိုနီခေတ်ဦး - ၁၉၀၇ မှ ၁၉၀၈ - နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင်

ထို့နောက် မောင်ဘဘော၊ မောင်မောင်ကြီး၊ မောင်ဘယဉ်၊ မောင်ဘဒွန်းတို့ကပင် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၇ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၄) ရက်၊ အင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၉၀၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁) ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၌ ရန်ကုန်မြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်းကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့ကြ လေသည်။

ဤသည်ကား မြန်မာနိုင်ငံတွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးအသွင်ကို ဖော်ဆောင်မည့် ကျောင်းသားများ စတင်တည်ထောင် ခဲ့သော Y.M.B.A အသင်းကြီး၏ အစပင်ဖြစ်လေသည်။

အခန်း (၂)

ကိုလိုနီခေတ်ဦးပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင် ကောလိပ်ကျောင်းသားများ
လှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၁၈ မှ ၁၉၂၁)

၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ်

(က) ကောလိပ်သပိတ်မတိုင်မီ ကျောင်းသားများအခြေအနေ

ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့တို့သည် နယ်ချဲ့စနစ်ကို ရင်ဝယ်ပိုက်၍ မြန်မာပြည်ကို ဝင်ရောက် သိမ်းပိုက်သောအခါ ယင်းတို့၏ စီးပွားရေး လက်ဝါးကြီးအုပ်မှုနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားလွယ်ကူစွာ လည်ပတ်ချောမွေ့စေရန် အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိကလေးများ၊ စာရေးစာချီများ၊ ကုန်သည် ပွဲစားငယ်များပါဝင်သော တိုင်းရင်းသား လူလတ်တန်းစားတရပ် မွေးထုတ်ရန် လိုအပ်လာပေသည်။ ယင်းလူလတ်တန်းစားကို နယ်ချဲ့တို့သည် ရှေးပဒေသရာဇ်ပိုင်ရှင်များ၊ ကုန်သည်ပေါက်စများနှင့် လူလတ်တန်းစားတို့မှ ဆွဲယူစည်းရုံး သိမ်းသွင်းခဲ့လေသည်။ ထိုလူလတ်တန်းစားတို့ကို အင်္ဂလိပ်စာပေနှင့် ခေတ်ပညာ အနည်းငယ် သင်ကြားပေးခြင်းအားဖြင့် သူတို့အလိုရှိသော နိုင်ငံရေးအယူအဆ အတွေးအခေါ်၊ လူတန်းစား အမြင်နှင့် ပညာရေးစနစ်ကို အလိုအလျောက် ပုံရိက်သွင်းပြီးသား ဖြစ်အောင် ရည်ရွယ်ကြံဆောင်ပေသည်။

ဗမာပြည်တွင် ကောလိပ်ပညာရေးကို ၁၈၇၈ ကပင် အစပြုခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ကောလိပ်ပညာကို သင်ကြားနိုင်သူမှာ ၁၈၉၁ တွင် ကျောင်းသားဦးရေ (၄၄) ဦးသာရှိသည်။ ကောလိပ်ပညာ သင်ကြားနိုင်သူ ဦးရေနည်းရခြင်းမှာ ပညာရေးစရိတ် မြင့်မားပြီး ဗြိတိသျှတို့က တမင်မြင့်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ တောင်သူလယ်သမား ဆင်းရဲသား အများစုမှာ အထက်တန်းပညာကို သင်ကြားဖို့ အနားမသိနိုင်သော အခြေအနေမျိုးကြောင့် ကောလိပ်ပညာကို သင်ကြားရန် တတ်နိုင်သူမှာ လွန်စွာ နည်းပါးရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

၁၉၁၂ တွင် ကောလိပ်ပညာသင်ကြားသူ (၃၀၀) မျှ ရှိလာသည်။ အစိုးရမင်းတို့၏ လက်ဝေခံ အရာထမ်း၊ အမှုထမ်းများက ပို၍ အာရုံစိုက်လာကြသည်မှာ အထက်တန်း ပညာတတ်လျှင် ပို၍ကြီးမားသော ရာထူးများကို ရရှိရန် မျှော်မှန်းကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အစိုးရမှာ သိပ္ပံပညာ၊ ဆေးပညာ၊ အင်ဂျင်နီယာပညာ အားပေးမှု အလွန်နည်းပါးသည်။ ၁၉၁၄ ခု အထိ သိပ္ပံဘွဲ့ရသူ တဦးမျှမရှိပေ။ သိပ္ပံပညာလိုက်စားမှု မရှိစေရန် အင်္ဂလိပ်စာကို ပို၍အလေးပေးပြီး စာမေးပွဲများတွင် နှိပ်ကွပ်၍ စစ်ဆေးခဲ့သည်။

(ခ) ၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်းအရင်း

ရန်ကုန်ကောလိပ်သမိုင်း

ကလကတ္တားတက္ကသိုလ် မက်ထရစ်ကူလေးရှင်း စာမေးပွဲကို ၁၈၇၇ တွင် ဗမာပြည်မှ အောင်မြင်သူ (၂) ဦးကား ရန်ကုန် အစိုးရအထက်တန်း ကျောင်းသားများ ဖြစ်၏။ ယင်းကျောင်းကို ၁၈၇၉၊ ဇန်နဝါရီ (၁) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်မှ ကလကတ္တားတက္ကသိုလ်က အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ ကျောင်းသား (၄) ယောက်ဖြင့် စတင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ၁၈၈၃ တွင် ဘီအေ တန်း ဖွင့်နိုင်သော အခြေအနေရောက်၏။ ၁၈၈၅ တွင် ဗမာတိုင်းရင်းသားထဲမှ **မောင်တူ*** ပထမဦးစွာ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ဆွတ်ခူးလေသည်။ ယုဒသန်ကောလိပ် ၁၈၉၄ တွင် တည်ထောင်သည်။ ၁၈၉၄ တွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ ကျောင်းသား (၆၉) ယောက်၊ ယုဒသန်ကောလိပ်၌ (၅) ယောက် ရှိသည်။ ၁၉၀၀ ပြည့် ရန်ကုန်ကောလိပ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်းနှင့် ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းထောင့်တွင် နေရာသစ် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၀၉ တွင် မြန်မာပြည် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကြမ်း ရေးဆွဲရန် ပညာရေးစင်ဒီကိတ်က ခန့်ထားသော ကော်မတီ (အထူး) ကို ဖွဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ ကျောင်းသား (၂၀၈) ယောက်၊ ယုဒသန်ကောလိပ်၌ (၃၆) ယောက်မျှသာ ရှိ၍ တက္ကသိုလ် ထူထောင်ပေးနိုင်ရန် ကျောင်းသားအင်အား မကြီးမားဟု ယင်းကော်မတီက ဆုံးဖြတ်၏။ ၁၉၁၆ တွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ (၅၆၇) ယောက်၊ ယုဒသန်ကောလိပ်၌ (၇) ဦးရှိ၍ မြန်မာဘုရင်ခံ မြန်မာပြည်တွင် တက္ကသိုလ်တခု ဖွဲ့ပေးရန်၊ ဥပဒေကြမ်းတခု ပြုလုပ်၍ အိန္ဒိယအစိုးရထံ တင်ပြခဲ့သည်။ ယင်းအထူးကော်မတီသည် ၁၉၁၉ မတ် (၂၇) ရက်တွင်ပင် တက္ကသိုလ်ဖွဲ့စည်းပုံ စနစ်အတွက် အစီရင်ခံစာကို ပညာမင်းကြီးထံ ပို့ပေးခိုင်းခဲ့သည်။ ၁၉၂၀ ပြည့် ဇူလိုင်လ (၃၁) **Y.M.B.A** ကန့်ကွက်၍ ၁၉၂၂ အထိ ဆိုင်း ထားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက် မက်ဟန်းတား ဥပဒေပြုအဖွဲ့သည် ၁၉၂၀ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဥပဒေကို အများသဘောတူ ပြဋ္ဌာန်း အတည်ပြုခဲ့သည်။ ဘုရင်ခံက စက်တင်ဘာလ (၂၆) ရက်တွင် သဘောတူကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး အောက်တိုဘာလ (၂၄) ရက်တွင် အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်က ယင်းဥပဒေကို လက်ခံ အတည်ပြုခဲ့သည်။

၁၉၂၀ ဇူလိုင်လ (၁၂) ရက်နေ့ ဘုရင်ခံ ဆာရယ်ဂျီနယ်ကရက်ဒေါက် (**Sir Reginal Craddock**) နေအိမ်၌ မင်းတိုင်ပင်အစည်းအဝေး ပြုလုပ်သည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးမှာ ဗမာပြည်တွင် တက္ကသိုလ်တည်ထောင်ရန် အစည်းအဝေးဖြစ် သည်။ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကြမ်း ရေးဆွဲကော်မတီ အစီရင်ခံစာကို မစ္စတာမက်ဟန်းတားက တင်ပြသည်။

၎င်းအဖွဲ့တွင်-

(၁) မစ္စတာ မက်ဟန်းတား (**Mr. Mark Hunter****, Director of Public Instruction-Vice-Chairman)

(၂) ဦးမေအောင်

(၃) မစ္စတာ ဂွတ်လစ်

(၄) မစ္စတာ ဘိုဂရေ ဗီလီ

(၅) မစ္စတာ ဂျာမား

(၆) ဦးဘိုးသာ

(၇) မစ္စတာ ဟောဘာတန်

(၈) မစ္စတာ ရက်လစ်

(၉) မစ္စတာ မက္ကနစ်တို့ဖြစ်သည်။

မစ္စတာမက်ဟန်းတားက တင်သွင်းသည့်အဆိုကို ဦးမေအောင်က ထောက်ခံသော်လည်း ဦးဘိုးသာက လက်မခံ ဦးဘိုးသာနှင့် ဦးညွန့်မှာ ဦးမေအောင်ကို ဒေါသထွက်ကြသည်။ ဗမာပြည်နှင့် မည်သို့မျှ မအပ်စပ်သော ဥပဒေကို ဗမာတယောက် က ချီးကျူးထောပနာပြု၍ ကြည့်မရ ဖြစ်နေသည်။ ဦးဘိုးသာနှင့် ဦးညွန့်မှာ ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၂၀ ခုနှစ် အထိ မြန်မာပြည်တွင် တက္ကသိုလ်တခုမျှ မရှိသေးချေ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် ယုဒသန်ကောလိပ်ကျောင်း များမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကလကတ္တားတက္ကသိုလ်၏ လက်အောက်ခံ ကောလိပ်ကျောင်းများ ဖြစ်သည်။

ထိုတက္ကသိုလ်မှ ပြဋ္ဌာန်းသော ပညာရပ်များကို သင်ကြားရပြီး ထိုတက္ကသိုလ်မှ စစ်သော စာမေးပွဲများကို ဖြေဆိုကြ ရ၏။ ထို့နောက် **Y.M.B.A** အသင်းကြီးက မြန်မာနိုင်ငံတွင် သီးခြားတက္ကသိုလ်တခု ရှိရမည်ဟု လှုံ့ဆော်ကြွေးကြော် တိုက်တွန်း ပေါင်း များလာသောအခါ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အစိုးရသည် ပညာမင်းကြီး မက်ဟန်းတား ဦးစီးသည့် ယူနီဗာစီတီ (တက္ကသိုလ်) အက်ဥပဒေရေးဆွဲရေး ကျွမ်းကျင်သည့် ကော်မတီကို ၁၉၁၈ ဇွန်လတွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ကော်မတီဝင် (၃၀) နီးပါးရှိရာ-

မှတ်ချက်- မောင်တူ* Only one student from Rangoon College named Maung Too passed the B.A. in 1885. (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နှစ်ငါးဆယ်ပြည့်စာစောင်- ၁၉၇၀၊ English Section, The Birth of Rangoon University by Aung Khin - History, p-53) **Mr. Mark Huner****, Director of Public Instruction-Vice-Chairman နှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီး **Mr. Matthew Hunter*****, Principal of Rangoon College (၎င်းဆောင်းပါး- p-56)

- (၁) ဦးဘဘေ (ဘီအေ)
- (၂) ဦးမောင်ကြီး (အမ်အေ)
- (၃) ဝတ်လုံတော်ရ ဦးမေအောင်
- (၄) ဦးဘလှိုင် (ဘီအေ)
- (၅) ဦးကွမ်း (ဘီအေ)

(၆) ဦးအမ်အုံးခိုင် တို့ (၆) ဦးသာ မြန်မာအမျိုးသားများ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ဦးဘဘေ၊ ဦးထွန်းရှိန်၊ ဝတ်လုံဦးသိန်းမောင်တို့က သတင်းစာထဲမှ ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၂၀၊ ဇူလိုင်လ (၄) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေဘုရားလမ်းပေါ်ရှိ ဝိုင်အမ်ဘီအေအသင်းချုပ်ရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ဗဟိုအသင်းချုပ် (ဂျင်နရယ်ကောင်ဆယ်) အစည်းအဝေးကျင်းပရာ ဦးချစ်လှိုင်က သဘာပတိဆောင်ရွက်ပြီး အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၃) တွင်-

၃။ ယခုအခါ ရန်ကုန်မြို့၌ယူနီဗာစတီ (တက္ကသိုလ်) ကျောင်းကြီး ဖွင့်လှစ်စီမံရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ပညာမင်းကြီးမက်ဟန်းတားက ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲပြီး၊ ဒုတိယဘုရင်ခံ အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့သို့ တင်သွင်းပြဌာန်းရန် စီစဉ်နေကြသည်ဟု ကြားသိရကြောင်း၊ ရန်ကုန်ယူနီဗာစတီ ကျောင်းတော်ကြီးသည် မြန်မာတိုင်းရင်းသားတရပ်လုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော ကျောင်းတော်ကြီးဖြစ်သဖြင့် ထိုကျောင်းတော်ကြီးအတွက် ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲ အတည်ပြုပြဌာန်းခြင်းကိစ္စကို မြန်မာနိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲပြီးသည်အထိ ဆိုင်းငံ့ထားရန်နှင့် ထိုကျောင်းတော်ကြီးဆိုင်ရာ စီမံမှု အရပ်ရပ်တို့ကိုလည်း တိုင်းသူပြည်သားတို့က ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သော အမတ်များအား လွှဲအပ်ရန်အဆိုကို ဦးလှဖေက တင်သွင်း၍ အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဝိုင်အမ်ဘီအေ မြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးများကလည်း ဥပဒေကြမ်း ဆိုင်းငံ့ထားရန် အစိုးရသို့ အကြံပေးတောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထိုအကြံပေးတောင်းဆိုသည့် အတွင်းမှာပင် ၁၉၂၀ ခု၊ ဇူလိုင်လ (၁၂) ရက်တွင် ဒုတိယဘုရင်ခံက သူ၏ အတိုင်ပင်ခံအစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူပြီး ပညာမင်းကြီးမက်ဟန်းတား တင်သွင်းသော “ယူနီဗာစတီအက်ဥပဒေ” ကိုလက်ခံပြီးလျှင် စိစစ်၍ နောက်တကြိမ် အစည်းအဝေး၌ အတည်ပြုရေးအတွက် တင်သွင်းရန် ကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်းလွှဲအပ်လိုက်သည်။ ၎င်းဥပဒေကြမ်းကို ဦးမေအောင် အပါအဝင် အစိုးရဘက်တော်သားများက ထောက်ခံသည်။ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်ဗျူရိုကရက် အစိုးရသည် တိုင်းပြည်မှ ဝေဖန်ခံရန် ကြေညာ၏။ ၎င်းဥပဒေကြမ်းမှာ မြန်မာလူမျိုးများနှင့် သင့်တော်သည်ဟု ဘုရင်ခံက ပြောဆိုခဲ့သည်။

၎င်းဥပဒေတွင် ဗျူရိုကရက် နယ်ချဲ့အစိုးရက မြန်မာလူမျိုးများ အထက်တန်းပညာ မသင်ကြားနိုင်စေရန် ချုပ်ချယ်သည့် အောက်ပါအချက်များပါဝင်ခဲ့သည်။

- (၁) မြန်မာပြည်တွင် တက္ကသိုလ် တခုတည်းသာ ရှိရမည်။
 - (၂) ထိုတက္ကသိုလ်လက်အောက်တွင် ကောလိပ်ကျောင်း တကျောင်းတည်းသာ ရှိရမည်။
 - (၃) ထိုတက္ကသိုလ်တည်းသော ကောလိပ်သည် ရန်ကုန်မြို့၌ ရှိရမည်။
 - (၄) ထိုကောလိပ်ကျောင်းတွင် စာသင်လိုသော ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းအိပ် ကျောင်းစား ဖြစ်ရမည်။
 - (၅) မက်ထရီကူးလေးရှင်း (ခေါ်) တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲထားဘဲ အစိုးရကပြုလုပ်သော ဟိုက်စကူးဖိုင်နယ် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲကို အောင်ရမည်။
 - (၆) သို့ရာတွင် အောင်သူများသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် အခြားဘာသာတခု ထူးချွန်စွာတတ်မြောက်၍ အောင်မြင်ရမည်။
 - (၇) ဆယ်တန်းအောင်၍ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ရသော်လည်း တက္ကသိုလ်ပညာရပ်များကို တခါတည်းစ၍ မသင်ရဘဲ ထိုတက္ကသိုလ်ပညာရပ်များကို ကောင်းစွာ လိုက်နိုင်ရန်အတွက် (Preliminary Class) ခေါ် ပြင်ဆင်မှုအတန်းတွင် တနှစ် နေရဦးမည်။
 - (၈) ထိုပြင်ဆင်မှုအတန်းတွင် တနှစ်နေသော်လည်း နှစ်ကုန်သည့်အခါ တက္ကသိုလ်ပညာရပ်များကို လိုက်နိုင်ရန် အရည်အချင်း မရှိသေးဟု ယူဆလျှင် တက္ကသိုလ်ပညာကို ဆက်လက်သင်ခွင့်ရဦးမည် မဟုတ်။
 - (၉) ရေးဖြေ စာမေးပွဲအပြင် နှုတ်တိုက် ဖြေဆိုရမည့် စာမေးပွဲများလည်း ရှိသေး၏။
 - (၁၀) သိပ္ပံတန်းအောင်ပြီး ဝိဇ္ဇာတန်းကို ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်သောသူမှသာလျှင် မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ စာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုနိုင်ခွင့် ရှိမည်။ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရှိရိုးအောင်မြင်ရုံမျှနှင့် မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ စာမေးပွဲ မဝင်နိုင်။
 - (၁၁) ဂုဏ်ထူးတန်းနှင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့တန်း စာမေးပွဲကို သိပ္ပံတန်းအောင်ပြီး (၃) နှစ်ကြာမှ ဝင်ရမည်။
 - (၁၂) ဂုဏ်ထူးတန်းနှင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့တန်းကို တခါတည်း ဝင်ရောက်ဖြေဆို၍ မအောင်လျှင် နောက်ထပ်မဝင်နိုင်တော့ချေ။
- ၎င်းအချက်များကို လေ့လာကြည့်လျှင် ကောလိပ်ကျောင်း တကျောင်းတည်းနှင့် မြန်မာလူမျိုး အမြောက်အမြားကို အထက်တန်းပညာ သင်မပေးနိုင်ပေ။ ထိုတက္ကသိုလ်တည်းမှ အာဏာပိုင်များက စီမံချင်သလို စီမံ၍ ကျောင်းသားဦးရေကို ကန့်သတ်နိုင်၏။ မည်သည့်ပညာရပ်သည် မြန်မာများနှင့် သင့်တော်သည် ၎င်းတို့က သတ်မှတ်နိုင်သည်။ မြန်မာများနှင့်

သင့်တော်သော ပညာရပ်ဖြစ်နေသော်လည်း ထိုပညာရပ်ကို မသင်ကြားရဟု ပိတ်ပင်နိုင်သည်။ စာမေးပွဲများကိုလည်း ကြပ်တည်းအောင် လုပ်နိုင်၏။ ချုပ်ချယ်မှု အမျိုးမျိုးကိုလဲ လုပ်နိုင်သည်။

ထိုခေတ်အခါက မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေ (၈၅) ရာခိုင်နှုန်းကျော်မှာ တောရွာများတွင်နေသော တောင်သူလယ်သမား ဆင်းရဲသားများ ဖြစ်၏။ မြို့နေ မြန်မာကုန်သည် စာရေးစာချီများမှာလည်း များသောအားဖြင့် ဝင်ငွေ အနည်းငယ်သာရှိ၏။ မိမိတို့ မြို့တွင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ကျေးရွာများနှင့် နီးကပ်သော မြို့များတွင်သော်လည်းကောင်း၊ (၇) တန်း၊ (၁၀) တန်းကျောင်းများတွင် တောကျောင်းသားများအဖြစ် ကျောင်းမထားနိုင်ပေ။ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပညာသင်ကြားရန်လဲ မစေလွှတ်နိုင်ပေ။ ထိုအခါက ကောလိပ်ကျောင်းတွင် ပညာသင်စရိတ်မှာ အနည်းဆုံး တလလျှင် (၆၀) ကျပ်ဖြစ်ပြီး တလ (၆၀) ကျပ်မျှသာ ဝင်ငွေရှိသော (၈၅) ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည့် တောင်သူလယ်သမား ဆင်းရဲသားတို့မှာ မိမိတို့ သားသမီးများကို အထက်တန်းပညာ သင်ကြားစေရန် စိတ်မကူး နိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းအရ မြန်မာတို့မှာ အထက်တန်းပညာ မသင်နိုင်ပေ။ အင်္ဂလိပ်ဝါဒအတိုင်း မြန်မာများကို သူတို့ခိုင်း၍ ကောင်းအောင် ထင်းခုတ်၊ ရေခပ်တတ်ရုံလောက်သာ ရည်ရွယ်သော ပညာရေး စနစ်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတဦး၏ တနှစ်ကုန်ကျငွေမှာ (၃၇၈) ကျပ်ရှိသည်။ ဤအချိန်တွင် အောက်စဖို့နှင့် ကင်းဘရစ်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားတယောက်၏ တနှစ်ကုန်ကျငွေမှာ (၃၅၀၀) ကျပ်မျှသာ ဖြစ်၏။ ဆယ်ပုံ တပုံသာလျှင် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ထိုမျှသော ငွေကို မြန်မာများ မတတ်နိုင်ပေ။ (၁၀) တန်းအောင်ရန် (၁၀) နှစ်လုံးလုံး ငွေ အမြောက်အမြား အကုန်အကျခံပြီး ကောလိပ်ပညာရပ်များကို တဆက်တည်း မသင်နိုင်ဘဲ ရန်ကုန်မြို့၌ ပြင်ဆင်မှုအတန်းတွင် တနှစ်ထပ်မံ နေရဦးမည်ဆိုလျှင် ငွေအကုန်အကျ ပိုများမည်ဖြစ်သည်။ (၁၀) တန်းကို (၁၀) နှစ်နှင့် အောင်ရန် အဘက်ဘက်မှ အကြောင်းညီညွတ်မည်ဖြစ်ပြီး တနှစ်တတန်း မှန်မှန်အောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်ပို၊ ထိုစရိတ်ကို အများအားဖြင့် ဆင်းရဲသော ဗမာများ မတတ်နိုင်ပေ။

၎င်းအပြင် ပြင်ဆင်မှုအတန်း၌ တနှစ်နေပြီး ကောလိပ်ကျောင်း အာဏာပိုင်များက ကောလိပ်ပညာရပ်များကို ဆက်၍ သင်ကြားနိုင်ရန် အရည်အချင်းမပြည့်စုံဟု သတ်မှတ်လျှင် ဆက်လက်၍ သင်ခွင့်မရတော့ပေ။ ဟိုက်စကူးဖိုင်နယ်ခေါ် (၁၀) တန်း အောင်ရာတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၌ ထူးချွန်စွာတတ်ကြောင်း ထင်ရှားစေရမည်ဟု ဆိုရာ၌ မည်မျှအဆင့်အတန်းဟု ကန့်သတ်မှု မထားရှိသည့်အပြင် များသောအားဖြင့် မြန်မာကျောင်းသားများ အတွက် အချုပ်အချယ်တခု ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်၏။ မည်မျှချုပ်ချယ်သနည်းဆိုသော် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို သီးခြားမထားခြင်းကို သိနိုင်၏။

၎င်းအချက်များ အားလုံးမှာ မြန်မာများကို၊ အထက်တန်းပညာ တတ်မြောက်ရေးအတွက် အမျိုးမျိုးချုပ်ချယ်မှုများ သာ ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကလကတ္တားတက္ကသိုလ်နှင့် အခြားတက္ကသိုလ်များတွင် ဤကဲ့သို့သော ဥပဒေများ ချုပ်ချယ်ပြဌာန်းခြင်း မရှိပေ။ မြန်မာများကို အထက်တန်းပညာ မတတ်ရန် အင်္ဂလိပ်ဗျူရိုကရက် အစိုးရက စီမံပြုလုပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗမာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်သည် ဗြိတိသျှတို့၏ နေမဝင်အင်ပါယာအတွင်း၌ မကုန်းခမ်းနိုင်သော သယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံများ ဖြစ်၏။ ထိုနိုင်ငံများကို အင်္ဂလိပ်တို့က သူတို့ လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်စေရန် ဘယ်တော့မှ စိတ်မကူးပေ။

ထို့ကြောင့် ၁၉၂၀ ဇူလိုင်လ (၃၁) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဂျူဗလီဟောတွင် ကျောင်းသားများ ဦးဆောင်၍ ပိုင်အမ်ဘီအေအသင်းကြီးက ဆော်ဩပြီး မြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေး ကျင်းပသည်။ ထိုအစည်းအဝေးသို့ ပြုလုပ်ရာ ရဟန်းတော်များ၊ ကျောင်းသားများ၊ လူထုပရိသတ်များစွာ တက်ရောက်လာရာ ရှိပြည်လျှံသွားသည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးတွင် ပိုင်အမ်ဘီအေမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးဖေ (K.S.M., A.T.M.) အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဦးထွန်းဝေက ဆောင်ရွက်၍ အောက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့သည်။

- ၁။ ယူနီဗာစီတီ သိပ္ပံကျောင်းတော်ကြီးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို လျင်မြန်စွာ အတည်ပြုရန် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဤအစည်းအဝေးကြီးက လေးနက်စွာကန့်ကွက်ကြောင်း၊ ယင်းဥပဒေကြမ်းကို ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ် အမတ်များဖြင့် စဉ်းစားစိစစ်ပြဌာန်းနိုင်ရန်အလို့ငှာ အုပ်ချုပ်မှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး စီမံကိန်းများပြီး၍ အများပြည်သူဆန္ဒဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော အမတ်များဖြင့် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ကြီး ဖွဲ့စည်းပြီးသည် အထိ ဆိုင်းငံ့ထားရန်အဆိုကို ပုသိမ်မြို့မှ ရဟန်းတော် ဦးဝေပုလ္လက တင်သွင်း၍ ရန်ကုန်မြို့မှ ကျောင်းသား ကိုထွန်းဦးက ထောက်ခံပြီး အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သည်။
- ၂။ ပညာမင်းကြီး ဓမ္မတာမက်ဟန်းတား တင်သွင်းသော ဥပဒေကြမ်းသဘောအရ ယူနီဗာစီတီကျောင်းတော်ကြီးမှာ တသီးတခြား တနေရာတည်းရပ်တည်နေသော ကျောင်းတော်ကြီးဖြစ်သဖြင့် ဗမာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေနှင့် မကိုက်ညီ၊ ယနေ့ ဗမာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေအရ ကောလိပ်ကျောင်းများ ဆက်စပ်ပါဝင်နေသော ယူနီဗာစီတီတက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီးမျိုးသာ ဖြစ်သင့်သည်ဟု အစည်းအဝေးကြီးကယူဆကြောင်း အဆိုကို ဝတ်လုံတော်ရ ဦးဘစိက တင်သွင်း၍ ရန်ကုန်မြို့မှ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်က ထောက်ခံပြီး အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သည်။
- ၃။ ယူနီဗာစီတီ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီး အုပ်ချုပ်ရေးကောင်ဆယ်အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင် (၅၆) ဦးအနက် ဗမာတိုင်းရင်းသား (၅) ဦးသာပါဝင်ရန် သတ်မှတ်ထားသည်။ ဆီးနိတ်တွင်လည်း အဖွဲ့ဝင် (၂၄) ဦးအနက် ဗမာတိုင်းရင်းသား

- (၂) ဦးသာ သတ်မှတ်ထားသည်။ ဤသို့ဗမာတိုင်းရင်းသားများ လုံလောက်စွာ ပါဝင်စေခြင်းမရှိခြင်းမှာ မသင့်လျော်ပေ။ ထို့ကြောင့် ယူနီဗာစီတီအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ဆီးနိတ်အဖွဲ့တို့တွင် ဗမာတိုင်းရင်းသားများ လုံလောက်စွာ ပါဝင်စေသင့်ကြောင်း အဆိုကို ဦးတုတ်ကြီးက တင်သွင်း၍ ဦးဘလှိုင်က ထောက်ခံပြီး အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သည်။
- ၄။ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းအရ ဆယ်တန်းအောင်ပြီးနောက် ယူနီဗာစီတီဝင်ခွင့်ရရန် နောက်ထပ် တနှစ်ထပ်မံ သင်ကြားရဦးမည်ဟု ဆိုသည်ကို လုံးဝလက်သင့် မခံသင့်ပေ။ ဟိုက်စကူးဖိုင်နယ် (၁၀) တန်း အောင်မြင်ပြီးသူတိုင်း ယူနီဗာစီတီသို့ ဝင်ခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း အဆိုကို သာယာဝတီဦးပုက တင်သွင်း၍ ဦးသင်းမောင်က ထောက်ခံပြီး အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သည်။
- ၅။ ပညာမင်းကြီး၏ ဥပဒေတွင် ဘီအေ၊ ဘီအက်စ်ကို ဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်မှုသာ အပ်အေ၊ အမ်အက်စ်စီ သင်လိုက်သင်ကြားနိုင်ခွင့် ရှိစေမည်ဆိုသော အချက်ကို ပယ်ဖျက်၍ ဘီအေ၊ ဘီအက်စ် အောင်မြင်သူတိုင်း အပ်အေ၊ အမ်အက်စ်စီ သင်ကြားနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်ဟူသော အဆိုကို ဦးစိန်လှအောင်က တင်သွင်း၍ ဦးသိန်းမောင်က ထောက်ခံပြီး အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သည်။
- ၆။ မစ္စတာမက်ဟန်းတားကို ပညာမင်းကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ဆောင်ရွက်စေသည့် အချိန်မှစ၍ ဗမာနိုင်ငံ ပညာသင်ကြားရေးတွင် တိုးတက်ကောင်းမွန် ဆောင်ရွက်သည်ကို မတွေ့ရ။ ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်နေခြင်းသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မစ္စတာမက်ဟန်းတားကို ပညာမင်းကြီးအဖြစ်မှ ဖယ်ရှားပြောင်းရွှေ့ ပစ်သင့်ကြောင်း အဆိုကို လက်ပံတန်းမြို့ ဦးလူကြီးက တင်သွင်း၍ ညောင်လေးပင်မြို့ ဦးဘိုးတောက ထောက်ခံပြီး အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သည်။ အထက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဒုတိယဘုရင်ခံ၊ ဗမာနိုင်ငံအစိုးရ ပညာရေးဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်ချက် အပြည့်အစုံကို တင်ပို့တောင်းဆိုကြသည်။
- သို့ရာတွင် ထိုအခါ သံလက်သီးဟုခေါ်သော လက်ထောက်ဘုရင်ခံ ဆာရယ်ဂျီနယ်ကရက်ဒေါက် ခေါင်းဆောင်သည့် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ ဗျူရိုကရက်အစိုးရက “မင်းတို့ဗမာတွေ ပညာရေးကို ဘာနားလည်လို့လဲ” ဟုဆိုကာ တိုင်းပြည်မှ ကန့်ကွက်ချက်များကို ဂရုမစိုက်ဘဲ လျစ်လျူရှုကာ ၁၉၂၀ ဒီဇင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့တွင် ထိုတက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ပြုပြီးဟု ကြေညာလိုက်သည်။ ဒီဇင်ဘာ (၇) ရက်နေ့မှ စတင်ကျင့်သုံးမည်ဟု သတင်းထွက်လာသည်။

(ဂ) သပိတ်အတွက်ပြင်ဆင်ကြခြင်း

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဥပဒေသည် ဒီဇင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့၌ အတည်ဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။ သို့ရာတွင် တက္ကသိုလ်ဖွင့်လှစ်ပွဲ အခမ်းအနားကို တရားဝင် မကျင်းပရသေးချေ။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယဘုရင်ခံ ဆာရယ်ဂျီနယ်ကရက်ဒေါက်သည် ဥပဒေအရ တက္ကသိုလ်အဓိပတိကြီး အဖြစ် ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့တွင် “ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီး” ကို ဖွင့်လှစ်ရန် ကြေညာထားလေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းတော်သားများ ဖြစ်လာကြမည့် ရန်ကုန်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသားတို့အနေဖြင့်ကား တက္ကသိုလ် ဥပဒေသည် တက္ကသိုလ်ပညာရေးကို ပျက်စီးစေသည်သာမက အမျိုးသားရေးဂုဏ်သိက္ခာနှင့် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယေဘုယျအဆင့်အတန်းကိုပင် ယုတ်လျော့လာလိမ့်မည်ဟု သဘောရရှိထားပြီး ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် တက္ကသိုလ်ဥပဒေသည် အမျိုးသားတို့အား နှောင့်ကြီးဖြင့် အစဉ်ချုပ်နှောင်ထားရန် ဗြိတိသျှအစိုးရက ဖန်တီးထားသည့် လက်နက်ကောင်းတခု ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း မမှတ်မသုန် ယုံကြည်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသားကြီးတို့သည် တက္ကသိုလ်ဥပဒေ ပျက်စီးသွားရန် လည်းကောင်း၊ ယင်းဥပဒေအရ တက္ကသိုလ်ဖွင့်ဖြစ်ရန် လည်းကောင်း၊ မြန်မာအမျိုးသားတို့၏ အစီအမံဖြင့် အမျိုးသားတက္ကသိုလ် တည်ထောင်ရန် လည်းကောင်း စိတ်အားထက်သန်စွာတွေးတော ကြံဆခဲ့ကြလေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဥပဒေပျက်ပြားရန်နှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်း မဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် အရေးများကို ကြိုတင်တွေးတော ကြံဆလျက် ရှိနေကြသော ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းသားကြီးတို့က ဥပဒေပင်ရှိနေလင့်ကစား ကျောင်းသားမရှိသော ကျောင်းသည် အချည်းနှီးပင်ဖြစ်၍ ကျောင်းကို သပိတ်မှောက်ကြရန် နောက်ဆုံး အကြံရကြလေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ အကြံရသည့်အတိုင်း ၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် (၈) ရက် (ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့) နေ့လယ်တွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသားကြီး (၁၁) ဦးတို့သည် ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ပေါ် စနေထောင့်တွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းကို သပိတ်မှောက်ရေးတွက် လျှို့ဝှက်စည်းဝေး တိုင်ပင်ကြသည်။

အဆိုပါ ကျောင်းသား (၁၁) ဦးမှာ-

၁။ ကိုဘဦး	(ဘီအေ အထက်တန်း)	(နောင် အရေးပိုင် ဦးဘဦး၊ သံတွဲ)
၂။ ကိုဖိုးကွန်း	(ဘီအက်စ် အထက်တန်း)	(နောင် သခင်ဗိုလ်ဖိုးကွန်း)

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားကြီးများ သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ပြုရာ ရွှေတိဂုံစေတီ အနောက်တောင်ထောင့်တွင် စိုက်ထူထားသော အထိမ်းအမှတ်ကျောက်တိုင်

၃။ ကိုဘရှင်	(ဘီအက်စီ အထက်တန်း)	(နောင် အင်ဂျင်နီယာ) (ရန်ကုန်)
၄။ ကိုဘရှင်	(အိုင်အေ အထက်တန်း)	
၅။ ကိုထွန်းဝင်း	(အိုင်အေ အထက်တန်း)	
၆။ ကိုဖေသိန်း	(အိုင်အေ အထက်တန်း)	
၇။ ကိုညီပိတ်	(ဘီအက်စီ အထက်တန်း)	(နောင် စက်ရှင်တရားသူကြီး) (ရန်ကုန်)
၈။ ကိုအေး	(ဘီအေ အထက်တန်း)	(နောင် ယစ်မျိုးမင်းကြီး)
၉။ ကိုလှတင်	(ဘီအေ အထက်တန်း)	(နောင် လွှတ်တော်ရှေ့နေ)
၁၀။ ကိုအောင်ဒင်	(အိုင်အေ အထက်တန်း)	(နောင် ပင်စင်ရုံးအုပ်)
၁၁။ ကိုဘခင်	(အိုင်အေ အထက်တန်း)	(မန္တလေး) တို့ ဖြစ်သည်။

ဤကောလိပ်ကျောင်းသားကြီး (၁၁) ဦးတို့သည် (၂) နာရီနီးပါးကြာအောင် အဖက်ဖက်မှ လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီးနောက် အမိန့်ငြင်းခုံ၊ ဂုဏ်သိက္ခာကို ကယ်တင်ရေးအတွက် ကောလိပ်ကျောင်းများကို သပိတ်မှောက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။

ယင်းကိစ္စကို မည်ကဲ့သို့ ထမြောက်အောင်မြင်ရန် ပြုလုပ်ကြမည်ကို တိုင်ပင်နှီးနှောကြပြီးလျှင်

(၁) အခြား ကျောင်းသားများ မလိုက်သော်လည်း ထို (၁၁) ဦးတို့သည် ကျောင်းကို မပျက်မကွက် သပိတ်မှောက်ပြီးလျှင် တိုင်းပြည် ဆူပူထကြွန်းကြားစေရန် လှည့်လည်၍ တရားဟောရန်၊

(၂) ဒီဇင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့၌ ဗဟန်း ဦးအရိယကျောင်းတိုက်တွင် ကောလိပ်ကျောင်းသားများ အစည်းအဝေးခေါ်ယူ၍ အကျိုးအကြောင်း ပြောပြရန်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ကြလေသည်။

ခေါင်းဆောင် (၁၁) ဦးတို့သည် ယင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ တစုံတရာ အပြစ်ရရှိက တဦးနှင့်တဦး အကူအညီပြု၍ ဆိုးအတူ ကောင်းအတူ နောက်မဆုတ်ပဲ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် သစ္စာပြုကြလေသည်။ သစ္စာပြုချက်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် စာရွက် သုံးရွက်ပေါ်တွင် ရေး၍ (၁၁) ဦးစလုံး လက်မှတ်ရေးထိုး ကြသည်။

ယင်းသစ္စာပြုချက် မြန်မာဘာသာပြန်မှာ-

“အောက်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးသူ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီ သပိတ်မှောက်လှုပ်ရှားမှုကြီးတွင် ဦးစီးဦးကိုင် ပြုကြမည့် ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ဦးစီးဆောင်ရွက်ကြမည့် လှုပ်ရှားမှုသည် အကယ်၍ အောင်မြင်မှု မရပဲ ချွတ်ချော်တိမ်းပါးခဲ့သော် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးသည် ကျောချင်းယှဉ် ရင်ချင်းအပ်၍ သေအတူရှင်အမျှ ကြံ့ကြခံ၍ ရပ်တည်ကြရန် သစ္စာမူကာ အဓိဋ္ဌာန်ပြုပါ၏” ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။

ခေါင်းဆောင် (၁၁) ဦးတို့သည် ကျောင်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြီးနောက် ကောလိပ်နှစ်ရပ်စလုံး နောက်တနေ့တွင် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရန် လျှို့ဝှက်စွာ စည်းရုံးကြလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

ကျောင်းသားကြီးများ၏ လျှို့ဝှက်စွာ လှုပ်ရှားနေပုံကို အခြားကျောင်းသားများကလည်း ရိပ်မိတန်သလောက် ရိပ်မိကြလေသည်။ “ယူနီဟစ်တီအက်ဥပဒေကို တတိုင်းပြည်လုံးက ကန်ကွက်နေပါလျက် အစိုးရက ပမာမခန့်ပြုသည့်အတွက် သပိတ်မှောက်ရန် ကြံစည်ကြသည်” ဟူ၍ အချင်းချင်း သိနားလည်နေခဲ့ကြသည်။

ဒီဇင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့၊ နံနက်ပိုင်းတွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်နှင့် ယုဒသန်ကောလိပ် ကျောင်းသားများ၏ စကားအခြေအတင်ပြောပွဲ အပြီး ညနေ (၃) နာရီ မိနစ် (၃၀) တွင် ဗဟန်းရပ် ဦးအရိယကျောင်းတိုက်သို့ ကျောင်းသားများ အစည်းအဝေး ဆက်လက် တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားကြလေသည်။

ထိုနေ့ညနေ (၃) နာရီခွဲတွင် ကောလိပ်နှစ်ရပ်လုံးမှ ကျောင်းသားပေါင်း (၆၀၀) ခန့် စုဝေးရောက်ရှိလာကြသည်။ ရန်ကုန်ကောလိပ်မှ ခေါင်းဆောင် (၁၁) ဦးနှင့် ကျောင်းသားများအပြင် ယုဒသန်ကောလိပ်မှ ကိုဖိုးကျား၊ ကိုမြင့်၊ ကိုဖိုးလတ် အစရှိသော ခေါင်းဆောင်များနှင့် ကျောင်းသားများ တက်ရောက်လာကြသည်။

အစည်းအဝေးတွင် ရန်ကုန်ကောလိပ် အိုင်အက်စ်စီ အောက်တန်းမှ ကိုလှစိန်ကို ဥက္ကဋ္ဌတင်မြှောက်၍ ကိုဘဦးက အစည်းအဝေး ခေါ်ယူရခြင်း အကြောင်းများကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းပြောပြသည်။

ထို့နောက် ကောလိပ်နှစ်ရပ်လုံးမှ ကျောင်းသားများသည် သပိတ်မှောက်ရေး ကိစ္စကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆွေးနွေးကြသည်။ အယူအဆအမျိုးမျိုးကိုလည်း ကောလိပ်နှစ်ရပ်လုံးမှ ကျောင်းသားများက တင်ပြကြသည်။

ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြရာတွင် တက္ကသိုလ်ဥပဒေကို တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် သပိတ်မှောက်ရန်ကိုကား ယေဘုယျအားဖြင့် သဘောတူကြ၏။

သို့ရာတွင် (၁) တက္ကသိုလ်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပေးရန် ဘုရင်ခံထံ လျှောက်ထား၍ လိုက်လျောခြင်း မပြုသမျှ သပိတ်မှောက်ရန်နှင့် (၂) မကျေနပ်မှုများကို ထိထိရောက်ရောက် ပြသည့်အနေနှင့် သပိတ်မှောက်ပြီးမှ လိုလားချက် တောင်းဆိုလွှာကို တင်ရန်ဟူသော နည်းလမ်းနှစ်ရပ် ကွဲလွဲကြလေသည်။

ထို့ကြောင့် ယင်းကိစ္စကို မဲဆန္ဒယူရန် စီမံကြသည်။ ဆန္ဒမယူမီ ရှုံးသောဖက်မှ နိုင်သောဖက်သို့ မဖောက်ပြန်လိုက်ပါရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ကတိပေးကြသည်။ ထို့နောက် ဆန္ဒမဲ အဆုံးအဖြတ်ယူရာတွင် ဦးစွာ သပိတ်မှောက်ပြီး နောက်မှ လိုလားချက်များကို အရေးဆိုသော တောင်းဆိုလွှာတင်ရန်ဖက်မှ အနိုင်ရရှိလေသည်။ ထိုစဉ်အခါက ကိုဖိုးကျားနှင့် အခြားခေါင်းဆောင်များမှာ မဲဆန္ဒရှုံးကြသော်လည်း သပိတ်မှောက် လှုပ်ရှားမှုတလျှောက်လုံးနှင့် အမျိုးသားပညာရေး ခရီးစဉ်တလျှောက်လုံးတွင် မဖောက်မပြန် လိုက်ပါခဲ့ကြသည်။

ယင်းအစည်းအဝေးမှ-

(၁) ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ဒုတိယဘုရင်ခံ ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်းသို့ လာရောက်ပြီး “**မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဖွင့်လှစ်ကြောင်း**” ကြေညာသောအခါ ကောလိပ်ကျောင်းနှစ်ကျောင်းရှိ ကျောင်းသားကြီးများသည် မိမိတို့စာအုပ်များကို ပိုက်၍ “**ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို သပိတ်မှောက်ပြီ**” ဟု အော်ဟစ်ကာ ကျောင်းများမှ ထွက်လာရန်၊

(၂) သပိတ်မှောက်ပြီးမှ ထိုရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဥပဒေသည် မြန်မာများ အထက်တန်းပညာ သင်ကြားရေးအတွက် နှစ်နာအောင် ချုပ်ချယ်သည့်ဥပဒေများဖြစ်၍ ယင်းတို့ကို ပြုပြင်ပေးရန် အင်္ဂလိပ်ဗျူရိုကရက်အစိုးရသို့ အရေးဆိုရန်၊

(၃) ပြုပြင်ပေးရန် တောင်းဆိုသော အချက်များကို ပြုပြင်၍မပေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကျောင်းပြန်၍ မတက်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ကြသည်။

ထို့အပြင် သပိတ်မှောက် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကိစ္စအဝဝကို ဆောင်ရွက်သွားရန် ကျောင်းနှစ်ကျောင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သည့် **၂၆ ဦးကော်မီတီ (Council of Twenty-six)** ကို ရွေးချယ်ခန့်အပ်ကာ တာဝန်အရပ်ရပ် လွှဲအပ်လေသည်။

ယင်း ၂၆ ဦးကော်မီတီတို့ကား-

(စတင်ဦးဆောင်ခဲ့သော ကျောင်းသားကြီး (၁၁) ဦး အပါအဝင်)

ရန်ကုန်ကောလိပ်မှ

၁၂။ ကိုလှစိန် (ဥပဒေပညာ)	(နောင် မြို့မဆရာဟောင်း)
၁၃။ ကိုဘတင် (ဥပဒေပညာ)	(နောင် ဥပဒေပြု လွှတ်တော်အမတ်၊ ကန်နီဝန်ကြီး၏ မြေး)
၁၄။ ကိုစိုးဝင်း (ဘီအေ အထက်တန်း)	(နောင် ပညာရေးအထူးအရာရှိ)
၁၅။ ကိုထွန်းဖေ (အိုင်အေ အထက်တန်း)	(နောင် ထွန်းနေ့စဉ် အယ်ဒီတာချုပ်)
၁၆။ ကိုဘဟန် (ဘီအေတန်း)	(နောင် ဟိုက်ကုတ်စာတော်ပြန်)
၁၇။ ကိုလူဖေဝင်း (ဘီအေ အထက်တန်း)	(နောင် ရှေးဟောင်းသုတေသန၊ ကျောက်စာဝန်)
၁၈။ ကိုဘကျော် (အိုင်အေ အထက်တန်း)	(နောင် အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်ညွှန်ကြားရေးဝန်)

- ၁၉။ မစ္စတာ အင်စီဆင်း (ဘီအေ အထက်တန်း) (နောင် တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)
၂၀။ မစ္စတာ အီးမောင်စိန် (ဘီအေ အထက်တန်း)
ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်မှ (ယုဒသန်ကောလိပ်)
၂၁။ ကိုမြင့် (နောင် နေရှင်နယ် ဦးမြင့်)
၂၂။ ကိုမြ (ဘီအေအင်စီ အထက်တန်း) (နောင် ဒု-ဝန်ကြီးချုပ် သခင်မြ)
၂၃။ ကိုဖိုးကျား (ဘီအေ အောက်တန်း) (နောင် အမျိုးသားပညာဝန်)
၂၄။ ကိုဖိုးလတ် (ဘီအေ အထက်တန်း) (နောင် ယဉ်ကျေးမှု အတွင်းဝန်ဟောင်း)
၂၅။ ကိုမောင်ကို (ဘီအေ အထက်တန်း) (နောင် ထိမင်းကြီး)
၂၆။ မစ္စတာ ဘိုစံ တို့ဖြစ်သည်။

စတင်သပိတ်မှောက်ခြင်း

ကျောင်းသားများသည် ယူနီဗာစီတီဥပဒေနှင့် ထိုဥပဒေအရ တည်ထောင်မည့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီးကိုပါ သပိတ်မှောက်ကြရန် ဆုံးဖြတ်သည်ဆိုသော တစုံတစ်ယောက်၏ သတင်းပေးချက်အရ ရန်ကုန်ကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာ မတ်သယူးဟန်တား (Mr. Matthew Hunter**) သိရှိသွားလေသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးသည် သတင်းရလျှင်ရခြင်း ကျောင်းဆရာများ၊ အရာရှိများ၊ မိဘများမှတစ်ဆင့် ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်ဖြစ်အောင် ဖျက်လေသည်။ အစိုးရအမှုထမ်းဖြစ်သည့် ကျောင်းသား မိဘတို့အား သားသမီးများ သပိတ်မှောက်လျှင် သင်တို့အလုပ်မှ ထုတ်ပစ်ခံရမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်သည်။

ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် ဆရာမိဘများက သပိတ်မှောက်ဖြစ်အောင် ဖျက်နေသည့်သတင်းများကို ချက်ခြင်းကြားသိရ၍ ၁၂၈၂ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်၊ ၁၉၂၀ ဒီဇင်ဘာလ (၅) ရက်နေ့၊ နေ့လည် (၂) နာရီတွင် ကိုဘဦးအိမ်၌ အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ခါ ကျောင်းသားကြီး (၁၁) ဦးသည် မူလသတ်မှတ်ထားသော ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်ကို မစောင့်တော့ဘဲ ယနေ့ ဒီဇင်ဘာ (၅) ရက် (တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၁၀ ရက်) ၌ပင် သပိတ်မှောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ထို့နောက် ညနေတွင် ဗဟန်းရွှေကျင်ရပ် ကျောင်းတိုက် တိုင်တရာကျောင်း၌ ကျောင်းအုပ်ကျောင်းစား ရန်ကုန်ကောလိပ်နှင့် ယုဒသန်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသား (၅၀) ကျော်သည် စုစည်းပြီးလျှင် ပညာမင်းကြီးမက်ဟန်းတား၏ ဥပဒေနှင့် ထိုဥပဒေအရ ဖွင့်လှစ်မည့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီးကို စတင် သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။

(ဃ) သပိတ်မှောက်စဉ် မြင်ကွင်းနှင့် ကျောင်းသားတို့ ခိုင်မာသောစိတ်ဓါတ်

ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဘဦး

ကျောင်းသားများ ထိုသို့ သပိတ်မှောက်ခြင်းမှာ ပညာဆက်လက်သင်ရန် ပျင်းရိ၍ မဟုတ်၊ ဗမာပြည်နှင့် ဗမာတမျိုးသားလုံး အနာဂတ် ကောင်းစားရေးအတွက် ၎င်းတို့ ပညာသင်ကြားရေးနှင့် နောင်ရေးကို အဆုံးရှုံးခံကာ၊ အနစ်နာခံကာ ထွက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဗျူရိုကရက် နယ်ချဲ့အစိုးရက စီမံလုပ်ကိုင်သရွေ့ လည်းကောင်း၊ မတရားဖိနှိပ်မှုများကို လည်းကောင်း၊ ၎င်းမခံဘဲ ထိထိရောက်ရောက် တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ကြီးကျယ်သော ပထမဦးဆုံး ဆန့်ကျင်မှုကြီး ဖြစ်သည်။

ဗမာတွေ အထက်တန်းပညာမတတ်လျှင် တိုးတက်မှု မရှိ၊ တိုးတက်မှု မရှိလျှင် သူ့ကျွန်၊ သူ့လက်အောက်တွင် သူတို့လုပ်သ၍ ၎င်းခံကာ ဗမာတွေက အရိုးစား၊ သူတို့က အဆီအနှစ်ကို ထာဝစဉ် သုံးစွဲသွားရန် ဖြစ်သည်။ ပညာမတတ်လျှင် အောက်တန်းစား အလုပ်အကိုင်နှင့်သာ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ပြီး သူတို့ အုပ်ချုပ်ရေး ဝင်ရောက် မစွက်ဖက်နိုင်ပေ။ ပညာမတတ်၍ တိုးတက်မှုမရှိလျှင် သူတို့လက်အောက် ကျွန်သဘောက်မှ ဘယ်တော့မျှ ကြိုးစားတော့မည် မဟုတ်ပေ။

ကျောင်းသားထု တရပ်လုံး အိမ်မပြန်တော့ဘဲ ဗဟန်းရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်နှင့် ဦးအရိယကျောင်းတိုက် အတွင်းရှိ ဇရပ်များတွင် သပိတ်မှောက်စခန်းများ ပြုလုပ်နေထိုင်ကြသည်။ ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်သည်ကို ကြားသိလျှင် သိချင်း ဆရာကြီးဦးဘနှင့် ဦးဘလှိုင်တို့က ပထမအကြိမ်သပိတ် မမှောက်ရန် ပြောဆိုသည်။ ကျောင်းသားများ လက်သင့်မခံ၍ ပြန်သွားကြသည်။

နောက်တကြိမ်တွင် ဆရာကြီးမတ်ဟန်းတားနှင့် ဦးမြင့် (မင်းတိုင်ပင်အမတ်) တို့လာရောက်ပြီး အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ သွေးဆောင် ခေါ်ငင်ကြသည်။ အများစုက ခေါင်းဆောင်တင်မြှောက်ထားသော ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဘဦးနှင့် ကိုမြင့်တို့က မကျေနပ်သည့် အချက်များကို ပြောပြသော်လည်း ဆရာမတ်ဟန်းတားက လက်မခံဘဲ သွေးဆောင် ခေါ်ငင်လျက်ပင်ရှိသည်။

ထိုအခါ ကိုဖေသိန်းက

“ယဉ်ကျေးသည်ဆိုသော ဆရာကြီးတို့၏ အင်္ဂလိပ်ပြည်နှင့် အနောက်တိုင်းပြည်များတွင် ပြည်သူများ သဘောမတူသည့် ဥပဒေများကို ဥပဒေပြုအဖွဲ့က အတည်ပြုပါသလော” မေးရာ

ဆရာကြီးမတ်ဟန်းတားက

“မပြုကြောင်း” ပြန်ဖြေ၏။

“သို့ဖြစ်လျှင် ကျနော်တို့မနှစ်မြို့သော ယူနီဗာစတီအက်ဥပဒေကို ဆရာကြီးတို့ အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် အတည်ပြု၍ သုံးစွဲစေခြင်းမှာ ယဉ်ကျေးပါသလော၊ တရားပါသလော၊ ကျနော်တို့က လက်အောက်ခံ နိုင်ငံသားတွေမို့ သင်းတို့ဆီမှာ ထင်သလို လုပ်မည်ဆိုသော သဘောနှင့် လုပ်ပါသလား” မေးရာ ဆရာဟန်းတားက မည်သို့မျှ မဖြေနိုင်ဘဲ အားလျော့ကာ ထွက်ခွာသွား၏။

ကိုလိုနီခေတ်ဦးတွင် ပထမဆုံးပေါ်ပေါက်ခဲ့သော သပိတ်ဖြစ်၍ စိတ်ဓာတ်ရေးရာအရ ကြိုခိုင်မှုမရှိ၊ စည်းကမ်းဘက်လဲ လျော့တိလျော့ရဲ စည်းရုံးမှုမဲ့လဲ ပျက်ပြယ်လိမ့်မည်ဟု တွက်ဆစရာ ရှိသည်။ သို့သော် ကျောင်းသားသပိတ်က ထိုသို့မဟုတ်။

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ၏ ကြေညာချက်ကို ကြည့်လျှင်-

“ကျနော်တို့သည် တတိုင်းပြည်လုံး ကျွန်အတွင်းက မည်သည့်အခါမျှ မလွတ်ကင်းစေသည့် ဗျူရိုကရက်၏ သိပ္ပံကျောင်း ဥပဒေကို ထုရေဖျက်ဆီးရန်နှင့် ခုခံခြင်းမှတစ်ပါး အခြားသောနည်းဖြင့် တိုင်းပြည်ကို ကယ်ဆယ်ဖို့ရာ နည်းလမ်းမရှိဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ကျနော်တို့သည် ဂုဏ်သရေစောင့်ရှောက်သည့် ကျောင်းသားများဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ တကယ်အရေးကြီးလာလျှင် တိုင်းပြည်အတွက် အသက်စွန့်ရန် အသင့်ရှိကြပါသည်။ ကျနော်တို့ ခုခံတိုက်ရင်းသာ သေပါစေ။ နောက်ဆုံးအထိ ခုခံပါမည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားသူများ ဖြစ်ပါသည်။”

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား ဥက္ကဋ္ဌကိုဘဦးက

“ဗျူရိုကရေစီအစိုးရသည် ဗမာလူမျိုးများကို ဘယ်သောအခါ အလျော့ပေးဘူးပါသလဲ။ ဘယ်တော့မှ မပေးပါ။ ဘယ်နံရော အခါမှလဲ ပေးလိမ့်မည်မဟုတ်။ ကျနော်တို့ကို ဆူပူသော လူရှားတစ်စုဟု အယူရှိကြသည်။ နယ်ချဲ့တို့သည် ကျနော်တို့ကို အသက် မရှိသော သစ်တုံးများဟု အောက်မေ့ကြ၏။ ကျနော်တို့ ပြောတာတွေ ဘာမှ အလေးမပြု၊ ဂရုမပြုသည့် အပြင် ဒီဇင်ဘာ (၂၃) ရက်တွင် ကျောင်းပြန် မတက်သောအခါ ကျောင်းသားအားလုံးကို ထုတ်ပစ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ပါသေးသည်။ ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်ဝင်၍ ဥပဒေကိုဖျက်ရန် ကြိုးစားအပ်သည်ဆိုသော အယူအဆလက်ခံသူတို့မှာ ရိပ်မိကြဟန် မတူသေးပေ။ အကျိုး အကြောင်း ပြသ၍ ပြောဆိုတောင်းပန်လျှင်လည်း အရေးမယူ၊ အလွန်နှောင့်နှေးစွာ အချိန်ဆွဲ ထားတတ်သည်။ မည်သည့်အခါမျှ ပြီးဆုံးအောင် မလုပ်၊ ဟိုဟိုဒီဒီ ပြောဆို၍ ကြက်ဥတလုံးကွာ လုပ်ထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်ချေသည်။ စဉ်းစားလျက်ရှိသေးသည်ဆိုသော စကားကို အမြဲသုံးလျက်ရှိသည်။ အိုင်ယာလန်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ လွန်ခဲ့သော နှစ် (၃၀၀) မှ ယခုအထိ စဉ်းစားလျက် ရှိသည်။ အိန္ဒိယအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အနှစ် (၃၀) ကျော် ယခုအထိ စဉ်းစားလျက် ရှိသည်။ ရွှေတိဂုံဘုရားမြေကို ခံတပ်ကုပ် ထားရာ ပြောင်းရွှေ့ရန် ယခုတိုင် စဉ်းစားလျက်ရှိသည်။ ဤသည်တို့ကို ထောက်သော် တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်း ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စ မှာလဲ ကေနံမှချ အဆုံးမရှိသလောက် စဉ်းစားအံ့မည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲ ဖြစ်တော့သည်။ ဝိုင်အမ်ဘီအေနှင့် ဗမာတပြည်လုံးက အလီလီအလာလာများစွာ ဥပဒေကို ဖျက်ရန်ကြိုးစားခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပါလော၊ နားထောင်ပါ၏လော၊ အရေးယူပါ၏လော”

ဤကဲ့သို့ ထက်မြက်ပြတ်သားသော အမြင်များကြောင့် ကျောင်းသားသပိတ်သည် လူထု၏ အားပေးမှုကိုရခဲ့သည်။

ကျောင်းသားထုတစ်လုံး အိမ်ပြန်တော့ဘဲ သပိတ်မှောက်ကြရာ ရန်ကုန်မြို့မိမြို့မအပေါင်းနှင့် အိမ်ပြန်အိမ်စား ကျောင်းသားများသိစေရန် ဖော်တော်ကားနှင့် တမြို့လုံးလှည့်လည်ကြေညာ၏။ သိမ်ကြီးဈေး၊ ဈေးသူ၊ ဈေးသားများနှင့် မြို့ရော နယ်ပါ ပြည်သူတို့က ဆန်၊ ဆီ၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်မှစ၍ ငွေကြေးပါမကျန် အကူအညီပေးကြ၏။ ကျောင်းသားများအတွက် ဘုန်းကြီးများက ညတွင်းချင်း အိပ်ရာ၊ ခေါင်းအုံး ထုတ်ပေး၏။ မြို့မိမြို့မနှင့်လူကြီးများက စောင်၊ မွေ့ရာပို့ပေး၏။ အထူးသဖြင့် သိမ်ကြီးဈေး မြန်မာ့ဟိတကုမ္ပဏီအသင်းမှ ကွမ်းရွံကြီး ဒေါ်ဒေါ်သိန်းသည် အလွန်စိတ်အားထက်သန်စွာ သူကိုယ်တိုင် ဆော်သြ၍ ဆန်အိတ်၊ ဆီပုံးတို့ကို လက်တွန်းလှည်းပေါ်အထိ တင်ပေးသည်။

“ဒို့ ဗမာကျောင်းသားတွေ ထွက်လာကြကုန်ပြီ တိုင်းပြည်အကျိုးကိုသာသည် သည်ပိုးဆောင်ရွက်မည်။”

“ဗာစီတီ၊ ဗာစီတီ”

“သပိတ်မှောက် သပိတ်မှောက်”

“မြန်ခွင်မှာ တိုင်းယောက်ျား ဟဲ့လို့၊ မခံချင်ရာ ဘွိုင်းကောက်သားတွေမဖြင့် စွန့်စားခါ၊ ရုန်းညှာတန်းခဲ့သမို့”

ဤကဲ့သို့ ရန်ကုန်မြို့၊ နယူးဘားမားပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်ပေးသည့် ပုံစတာများကို လန်ချားများတွင် ကပ်၍ လည်း ကောင်း၊ အချို့ကျောင်းသားများက ကျောင်းသားတွေ “သပိတ်မှောက်ကြပါ” “အမျိုးသားပညာရေးကို အားပေးကြပါ” ဟူသော ပုံစတာများ လိပ်ယူကာ ဓာတ်ရထားစီးကြသည်။ ဓာတ်ရထားပေါ်ရောက်မှ ပုံစတာများကို ဖြန့်ဝေကြသည်။ သိမ်ကြီးဈေးမှ ဦးမောင်ကလေး၊ ဒေါ်သိန်းတို့က ဦးဆောင်၍ ဈေးသူဈေးသားများက ငါးပိကြော်၊ ငွေးသီးများကို ဗဟန်းသပိတ်စခန်းသို့ ပို့ကြလေသည်။ ဗဟန်းရပ်ကွက်မှာ ကြက်ပျံမကျစည်ကားသော ရွှေမြို့လေး ဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်

ကိုဘဦး၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် သပိတ်မှာ တဆင့်တက်လာနိုင်ပေသည်။ နယူးဘားမားသတင်းစာ အယ်ဒီတာဦးဘလှိုင်၊ လက်ပံတန်း ဦးလူကြီး၊ ဦးထွန်းသန်းစသော မြန်မာသတင်းစာဆရာများနှင့် ပူးပေါင်း၍ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားကောင်စီအဖွဲ့ရုံးတည်ရှိရာ ဗဟန်းဇရပ်မျက်နှာစာတွင် “ယူနီဗာစီတီသပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများအဖွဲ့ ပြန်ကြားရေးဌာန” ဟူသော စက္ကူဆိုင်းဘုတ်တချပ် ချိတ်ဆွဲထားသည်။ သပိတ်မှောက်ကောင်စီ ပြန်ကြားရေးဌာနဖွင့်၍ နယူးဘားမားသတင်းစာ၊ ရန်ကုန်တိုင်းသတင်းစာ၊ ရန်ကုန်ဂေဇက်သတင်းစာများတွင် သပိတ်မှောက်သတင်းနှင့် အခန်းများပါရှိလာရာ အင်္ဂလိပ်စာတတ် ဗမာကျောင်းသားများ၏ အရေးအသားကို အံ့သြချီးကျူး မဆုံးဖြတ်နိုင်ပါ။

(င) စိန်ပေါ် ဟိုက်စကူးကျောင်းသားများ ပါဝင်လာခြင်း

ရန်ကုန်ကောလိပ် နောင်တော်ကြီးများသည် ယူနီဗာစီတီအက်ဥပဒေကို သပိတ်မှောက်လိုက်သော သတင်းသည် တမဟုတ်ချင်း စိန်ပေါ်ကျောင်းသို့ သတင်းရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအခါ ကိုတင့်သည် ကိုမောင်မောင်၊ ကိုလေးမောင်တို့နှင့် သွားရောက် တိုင်ပင်ကာ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအားလုံး အကျီ (၂) ထည်၊ လုံချည် (၂) ထည်စီ ယူ၍ ကျောင်းဂိတ်ပေါက်မှ တဆင့် ရွှေတိဂုံဘုရားသို့ ချီတက်ရန် ပြင်ဆင်ကြသည်။ ၆၊ ၁၂၊ ၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင် မောင်ဂိုမာရီ ဆူးလေဘုရားလမ်းမှ သရက်ခုနစ်ပင်လမ်း အတိုင်း ဗဟန်းလမ်းမကြီးမှ ရွှေတိဂုံစေတီတော်သို့ (၂) ယောက်တွဲ ချီတက်ကြသည်။ ထို့နောက် စိန်ပေါ်ကျောင်းသား (၁၅၀) ကျော်သည် ဓမ္မသုခကျောင်းတိုက်ရှေ့ ဦးနက်ကျောင်းသို့ ဝင်ကြလေသည်။ ကျောင်းသားကြီးများ နောင်တော်ကြီးများနှင့် ပြောဆိုဆွေးနွေး ဩဝါဒခံယူကြသည်။

စိန်ပေါ်ကျောင်းသားများ	ကိုတင့် (ခေါင်းဆောင်)
	ကိုတင် (အကျိုးဆောင်)
အဖွဲ့ဝင်များ	ကိုမောင်မောင်ကြီး
	ကိုနီ
	ကိုလေးမောင်
အားပေးကူညီသူများ	စောခွန်တိုင် (ကျိုင်းတုံစော်ဘွားသား)
	စောဘုန်းလူ (ကျိုင်းတုံစော်ဘွားသား)

(စ) တန်း၊ (၁၀) တန်းကျောင်းသားများ လိုက်ပါ သပိတ်မှောက်ခြင်း

ကောလိပ်ကျောင်း (၂) ကျောင်းမှ ကျောင်းသားကြီးများ၏ သပိတ်ကို ဗမာတပြည်လုံးရှိ ဟိုက်စကူး (၇) တန်း၊ (၁၀) တန်း ကျောင်းသားများက သူတို့ကျောင်းများကို သပိတ်မှောက်၍ ထွက်လာကြ၏။ သူတို့ အယူအဆမှာ ယူနီဗာစီတီအက်ဥပဒေသည် ကောလိပ်ကျောင်းများသို့ ရောက်လာပြီး ကျောင်းသားကြီးများကို မည်သို့မျှ ထိခိုက်စရာမရှိပေ။ ထိုကျောင်းသားကြီးတို့၏ သပိတ်မှောက်ခြင်းသည် သူတို့ ကျောင်းသားငယ်များနှင့်တကွ နောင်လာနောက်သား ဗမာများအဖို့သာဖြစ်၏။ သူတို့လည်း ဝင်ရောက် ကူညီရန်ဝတ္တရားရှိ၏။ သူတို့ယူဆမှုမှာ မှန်သည်။ ရန်ကုန်ကောလိပ်နှင့် ယုဒသန်ကောလိပ် ကျောင်းသားကြီးများ အဖို့ဆိုလျှင် ယူနီဗာစီတီဥပဒေသည် များစွာထိခိုက်စရာ မရှိ၊ ဘီအေ၊ ဘီအက်စီ (ခေါ်) ဝိဇ္ဇာအထက်တန်း ကျောင်းသားကြီးများအတွက် စာမေးပွဲကျင်းပရန် (၃) လသာ လိုတော့သည်။ စာမေးပွဲအောင်လျှင် သူတို့ ပညာသင်ကြားရေး ပြီးတော့မည်။ အခြားကျောင်းသားကြီးများအတွက်လဲ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဥပဒေ အတည်ဖြစ်သော်လဲ ၎င်းတက္ကသိုလ်ဥပဒေတွင် ပါဝင်သော ပြဌာန်းချက်များကို ရုတ်တရက် တကယ်တန်း မဆောင်ရွက်နိုင်သေးပေ။ ကောလိပ်ကျောင်း တကျောင်းတည်း ရှိရမည်ဟု ဆိုရာတွင် ယုဒသန်ကောလိပ်ကျောင်းကို ဖျက်ပစ်ရန်နှင့် အားလုံးသော ကောလိပ်ကျောင်းသားများ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအဖြစ် နေနိုင်ရန် အဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်ရန် အလွယ်တကူ မပြီးနိုင်သေးပေ။ အနည်းဆုံး (၅) နှစ်လောက် ကြာဦးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ကောလိပ်ကျောင်းများတွင် အောက်ဆုံးတန်းဖြစ်သည့် သိပ္ပံအောက်တန်း ကျောင်းသားများမှာ နောင် (၃) နှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာတန်းကို အောင်ကြတော့မည်။ ဟိုက်စကူးဖိုင်နယ်ခေါ် (၁၀) တန်းအောင်၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် အခြားဘာသာတရပ်တွင် ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်ရမည်ဆိုသော ပြဌာန်းချက်၊ (၁၀) တန်းအထိ အောင်ပြီး ကောလိပ်ပြင်ဆင်မှုတန်းတွင် တနှစ်နေရမည်ဆိုသော ပြဌာန်းချက်တို့မှာ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားကြီးများကို လုံးဝမထိခိုက်ပေ။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားကြီးများမှာ တကယ် အမျိုးချစ်စိတ်နှင့် တိုင်းပြည်လူမျိုးအတွက် သူတို့ပညာသင်ကြားရေးနှင့် နောင်ရေးကိုပါ အနစ်နာခံကြသည်မှာ ယုံမှားစရာမရှိပေ။ သူတို့ သပိတ်မှောက်လိုက်၍ ဗမာများ၏ စိတ်ထဲတွင်ကိန်းအောင်းနေသော မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်များ အုံကြွပေါက်ကွဲလာပြီး တပြည်လုံး နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုဖြစ်လာကာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရလုပ်သမျှ ခေါင်းငုံ့မခံတော့ပေ။

ဤသို့ စိန်ပေါ်၊ စိန်ဈေး၊ မင်သဒစ်စသော ယောက်ျားလေး အထက်တန်းကျောင်းမှ ကျောင်းသားများ၊ စိန်မေရီ A.B.M မိန်းကလေးကျောင်းမှ ကျောင်းသူများ ပါဝင်လာကြ၍ သပိတ်စခန်းတွင် အင်အားပိုမိုကြီးထွားလာသည်။ သပိတ်စခန်း

တွင် ယောက်ျား ညအိပ် (၂၀၀၀) ကျော်ရှိလာကြသည်။ ကျောင်းသူများမှာ သပိတ်မှောက်ရာတွင် ပါဝင်သော်လည်း သပိတ်စခန်းတွင် လာမနေပေ။ ထို့အတူ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်၊ ပုသိမ်၊ ပြည်စသည့် အမြို့မြို့မှ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းသားများလည်း လိုက်၍ သပိတ်မှောက် ကြလေသည်။

(ခ) မန္တလေးမြို့သပိတ်

မန္တလေးမြို့သပိတ်ကို ဒီဇင်ဘာလ (၁၀) ရက်နေ့မှ စ၍ မောင်ဘသောင်း (နောင် သခင်ဘသောင်း) ခေါင်းဆောင်၍ ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်စေရန် လိုက်လံစည်းရုံးလှုံ့ဆော်တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများသည် မန္တလေးမြို့တွင်း လှည့်လည်စဉ် ရာဇဝတ်ဝန် မက်ဒေါ်နယ်နဲ့ တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

“ကျောင်းသားများကို မည်သူခေါင်းဆောင်သနည်း” ဟု မက်ဒေါ်နယ်က အင်္ဂလိပ်လိုမေးရာ

ခေါင်းဆောင် မောင်ဘသောင်းက

“Everybody is the leader of himself.”

“လူတိုင်းကိုယ့်ကိုယ်ကို ခေါင်းဆောင်နေကြတာဘဲ” အင်္ဂလိပ်လို ပြန်ပြောလိုက်သောအခါ ရာဇဝတ်ဝန် မက်ဒေါ်နယ် မတတ်နိုင်ဘဲ ပြန်သွားသည်။

မန္တလေးသပိတ်မှောက် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်ထဲမှ (၅) ဦးကို ရွေးချယ်၍ ရန်ကုန်မြို့၌ ကျင်းပမည့် ဗမာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သပိတ်ကျောင်းသားများ ကိုယ်စားလှယ် အစည်းအဝေးသို့ စေလွှတ်ခဲ့သည်။

၎င်းတို့မှာ-

(၁) မောင်ဘသောင်း နောင် (သခင်ဘသောင်း)

(၁၀) တန်းကျောင်းသား မန္တလေးဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနဓနုဂ္ဂဟ အထက်တန်းကျောင်း

(၂) မောင်ကျော်ဝင်း (စိန်ပိတာကျောင်း)

(၃) မောင်ပွင့်သစ် (နောင် ရှေ့နေ)

(၄) မောင်ထွန်းမောင် (နောင် အမျိုးသားကျောင်းဆရာ)

(၅) မောင်ဘသီ (နောင် ဒိုင်အာခီ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး) တို့ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံတဝန်းလုံးရှိ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ (၂) ဘာသာကျောင်းများအားလုံး လိုက်၍ သပိတ်မှောက်ကြသဖြင့် တနိုင်ငံလုံး သိမ့်သိမ့်တုန်သွားသည်။ သပိတ်စခန်းနေ ကျောင်းသားအရေအတွက် များပြားလာပြီဖြစ်သည်။

(ဆ) သပိတ်အချိန်တက်လာခြင်း

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ဗမာတပြည်လုံး သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ သပိတ်စိတ် ထိပ်တန်း ရောက်နေသော အချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့ နံနက်အချိန်တွင် ဘိလပ်အောက်ပါလီမန် လေဘာပါတီဝင်အမတ် ကာနယ်ဝက်ဂျုဒ် နှင့် ဇနီးတို့ (Colonel & Mrs. Wedgwood) သည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ခြေရင်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကဲ့သို့ ဖိနပ်ချွတ်၍ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများရှိရာ သပိတ်စခန်းသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ၎င်းဇနီးမောင်နှမသည် ကျောင်းသားများနှင့်အတူ ဦးလှဖေ၊ ဦးသွင် (ရွှေတိဂုံ ဂေါပကလူကြီး)၊ ဦးကုတ်ကြီး၊ ဦးငြိမ်း၊ ဒေါ်ဒေါ်စု၊ စိန်မေရီကျောင်းသူ မစီ (ဆရာမဒေါ်စီ)၊ ဦးသင်းမောင်စသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရိုက်သွားသည်။

သပိတ်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များက အိန္ဒိယကွန်ဂရက် အသင်းခေါင်းဆောင် မစ္စတာ အဘတ်တရပ်ဂျနှင့်လည်း အနာဂတ်သခင်ပညာရေးအတွက် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

သပိတ်စခန်းတည်ရာ ဗဟန်းဇရပ်ကလေးတွင် အခန်း (၃) ခန်း ရှိသည်။ ရှေ့ဆုံးအခန်းကို ဧည့်ခန်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကျန်အခန်းကို လူနေခန်းအဖြစ်လည်းကောင်း သုံးစွဲခဲ့သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးများ စွန့်ထားသော ထန်းစားပွဲဝိုင်းကြီးပေါ်တွင် သပိတ်ကိစ္စ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို ရေးသားကြသည်။ မြန်မာသတင်းစာများကို အခမဲ့ရသည်။ အင်္ဂလိပ် သတင်းစာများကို ဝယ်ယူကြရသည်။

အင်္ဂလိပ်သတင်းစာများတွင် သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများအကြောင်း ပုတ်ခတ်ရေးသားခဲ့သည့် သတင်းပါလာလျှင် ခေါင်းဆောင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဘဦးက သတင်းစာပါ စာမျက်နှာပေါ်တွင် ဖနောင့်နှင့် ပေါက်လေ့ရှိသည်။ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသား များသည် စာသင်ခန်းတွင် မသင်ကြားနိုင်သော လူမှုဝိဇ္ဇာပညာရပ်များကို လက်တွေ့ဆည်းပူးခွင့် ရခဲ့သည်။ နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်၊ ဝိုင်အမ်ဘီအေအသင်းတို့မှ စာအုပ်အမျိုးမျိုးသယ်ယူကာ ဖတ်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတရခဲ့သည်။ ညအချိန်တွင် ဖယောင်းတိုင် မီးထွန်း၍ အမှုဆောင်များအစည်းအဝေး ပြုလုပ်သည်။

(င) တောင်းဆိုချက်ပေးပို့ခြင်းနှင့် ကျောင်းမတက်ရန်ဆုံးဖြတ်ခြင်း

ဒီဇင်ဘာလ (၁၇-၁၉) ရက်နေ့တွင် သပိတ်ကျောင်းသားများအဖွဲ့က ဒီဇင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့ အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက် (၂) အရ အချက် (၁၆) ချက်ပါ တောင်းဆိုချက် စာတစောင်ကို ဒုတိယဘုရင်ခံထံသို့ ပို့လိုက်ရာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

၁။	တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအားလုံး ကျောင်းအိပ်၊ ကျောင်းစားဖြစ်ရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် အတွက် ဆင်းရဲသောကျောင်းသားများအတွက် အခက်အခဲဖြစ်သဖြင့် ထိုအချက်ကို ပယ်ဖျက်ရန်။
၂။	တက္ကသိုလ်ကျောင်းနေခွင့်ရရှိနိုင်ရန် အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် အခြားဘာသာတရပ် ထူးချွန်စွာ တတ်မြောက်ရမည် ဟူသောအချက်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာသည် မိမိအမျိုးသားဘာသာ မဟုတ်သည့် ဗမာတိုင်းရင်းသားများနှင့် အိန္ဒိယ အမျိုးသားများအတွက် ခက်ခဲမှုရှိသဖြင့် ထိုအချက်ကို ပယ်ဖျက်ရန်။
၃။	တက္ကသိုလ်တွင် အကြိုသင်တန်း တနှစ်ထားရှိခြင်းမှာ စာသင်နှစ်ပိုမိုပြီး စရိတ်ပိုမိုများပြား လာမည်ဖြစ်၍ ထို အချက်ကို ပယ်ဖျက်ရန်။
၄။	နှုတ်တိုက်စာမေးပွဲထားရန် မလို၍လည်း ထိုအချက်ကို ပယ်ဖျက်ရန်။
၅။	ဘီအေ၊ ဘီအက်စ်ဂုဏ်ထူးနှင့်အောင်မှ အမ်အေ၊ အမ်အက်စ်သင်ခွင့်ရမည် ဆိုသောအချက်ကို ပယ်ဖျက်ရန်။
၆။	ဂုဏ်ထူးတန်းသင်ယူလိုသူများသည် စာမေးပွဲတကြိမ်တည်းသာ ဖြေဆိုခွင့်ပြုထားသည်မှာ ကြပ်တည်းလွန်း သဖြင့် ပြင်ဆင် သတ်မှတ်ရန်။
၇။	အိုင်အေအောင်ပြီး (၃) နှစ်အတွင်း ဂုဏ်ထူးတန်း ဖြေဆိုရမည်ဆိုသော အချက်မှာ ကြပ်တည်းလွန်းလှ၍ ပြင် ဆင်ရန်။
၈။	ထိုနည်းတူ အမ်အေ၊ အမ်အက်စ်ဂုဏ်ထူးတန်းများအတွက် အချိန်ကန့်သတ်ပေးထားခြင်းမှာလည်း မသင့် လျော်၍ ပယ်ဖျက်ရန်။
၉။	အမ်အေ၊ အမ်အက်စ်ဂုဏ်ထူးတန်းများ၌ နှစ်ကြိမ် (သို့) နောက်မှအောင်မြင်လျှင် ထိုကျောင်းသားကို အတန်းလိုက် ခွဲခြား၍ အောင်ပေးရန်။
၁၀။	ဘီအက်စ်ရိုးရိုးဘွဲ့နှင့်ဂုဏ်ထူးတန်းများအတွက် အင်္ဂလိပ်စာ စာစီစာကုံးဖြေရန် မလိုအပ်ဟုယူဆသည်။
၁၁။	တက္ကသိုလ်ကောင်စီနှင့် ပါမောက္ခများအဖွဲ့၊ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၌ လူမျိုး လူတန်းစားပေါင်းစုံနှင့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်နိုင်ရေးအတွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေပြင်ဆင်ရန်။
၁၂။	အများစုဆန္ဒအရ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်သည့် စနစ်ကျင့်သုံးသော ဤအချိန်အခါမျိုးတွင် တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆရာ များ ခန့်အပ်ရာ၌ တဦးတည်းသဘောမဖြစ်စေဘဲ ဆရာများအဖွဲ့က ရွေးချယ်ခန့်ထားရန်။ (ဒု-အဓိပတိကိုယ်စား၊ အဓိပတိနှင့် တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခများကို အဓိပတိက မခန့်ဘဲ ပါမောက္ခအဖွဲ့ကသာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန်)
၁၃။	အခြားတက္ကသိုလ်များမှာကဲ့သို့ စာမေးပွဲကို အစိတ်အပိုင်းထား၍ ဖြေဆိုခွင့်ရရှိရန်။
၁၄။	ဥပဒေအတန်းများကို နံနက်ပိုင်းတွင် သင်ကြားရေးအတွက် စီစဉ်ပေးရန်။
၁၅။	တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများတွင် ပြင်ပနှင့် အလွတ်ပညာသင် ကျောင်းသားများအား ဖြေဆိုခွင့်ပေးရန်။
၁၆။	အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များကို ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းမပေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန် တက်မည် မဟုတ်ပါကြောင်း။

ဘဦး

(Boycotters)

(အမှုဆောင်အဖွဲ့)

(သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား၊ သူများကိုယ်စား)

ထိုတောင်းဆိုချက်ကို ဘဦးက လက်မှတ်ရေးထိုး၍ဘုရင်ခံထံပို့လိုက်သည်။ ထိုသို့ပို့ရခြင်းမှာ ပညာမင်းကြီး မစ္စတာ မက်ဟန်းတားက ဒီဇင်ဘာ၊ (၂၃) ရက် ကျောင်းပြန်တက်ရန် ရာဇသံပေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အထက်-အောက် ဗမာပြည် လုံးဆိုရာ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးက ကျောင်းသားအမည်များကို ကျောင်းစာရင်းမှ ပယ်ထုတ်ရန် စိန်ခေါ်လိုက်ပြီး ထိုတောင်းဆိုချက်ကို ပေးပို့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ၁၉၂၁၊ ဇန်နဝါရီလတွင် နောက်ဆုံးထား ၍ ကျောင်းပြန်တက်ရန် ရာဇသံ ထပ်ပေးလေသည်။ ထိုနေ့မှာပင် ကျောင်းသားများအစည်းအဝေး ကျင်းပ၍ ရာသက်ပန် သပိတ်မှောက်လိုက်သည်။ ၁၉၂၁၊ ဇန်နဝါရီလ၊ (၁၄) ရက်နေ့တွင် အစိုးရက လိုက်လျောပေးသည်ဖြစ်စေ၊ မပေးသည်ဖြစ်စေ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လက်အောက်ခံ ကောလိပ်ကျောင်းများသို့ ဘယ်တော့မှ ပြန်မတက်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြေညာလိုက်သည်။ ဒီဇင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့ တောင်းဆိုချက် (၁၆) ချက်ကို မလိုက်လျော၍ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် အစည်းအဝေး ကျင်းပကာ ဆုံးဖြတ်၍ ဒီဇင်ဘာလ (၂၁) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ လက်မှတ်ရေးထိုး၍ မိမိတို့ အမည်များကို ကျောင်းစာရင်းမှ ပယ်ဖျက်ရန် တန်ပြန်အရေးဆိုလိုက်သည်။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဘီအေတန်းမှ ကိုဘဦး၊ ကိုလူဖေဝင်း၊ ကိုရာဇော်အပါအဝင် ကျောင်းသား (၈) ဦး၊ ဘီအက်စီအထက်တန်းမှ ကိုဘိုးကွန်း အပါအဝင် ကျောင်းသား (၃၀) ဦး၊ ဘီအေအောက်တန်းမှ (၂၈) ဦး၊ ဘီအက်စီအောက်တန်းမှ (၁၃) ဦး၊ ဘီအက်စီအထက်တန်းမှ (၈၆) ဦး၊ အိုင်အေအောက်တန်းမှ (၃၇) ဦး၊ အိုင်အက်စီအောက်တန်းမှ (၁၀၀) ကျော်တို့နှင့် တပြည်လုံးရှိ (၇) တန်း၊ (၁၀) တန်းကျောင်းများမှလည်း အစိုးရနှင့် အစိုးရအထောက်အပံ့ခံကျောင်းများကို ရာသက်ပန် သပိတ်မှောက်လိုက်သည်။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း အင်္ဂလိပ်လက်ထက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လက်အောက်ခံကျောင်းများသို့ ကျောင်းပြန်မတက်သော ကျောင်းသားကြီးများမှာ (၃၀၀) လောက်ရှိ၏။ (၇) တန်း၊ (၁၀) တန်း သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများမှာလည်း အမြောက်အမြားရှိ၍ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုဘဦး၏ ဘီအေဘွဲ့မှာ ၁၉၂၁ ခု၊ ဩဂုတ်လတွင် ဗမာပြည်အမျိုးသားပညာရေးကောင်စီမှ ကျင်းပသော ဘီအေစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအမျိုးသားပညာရေးကောင်စီမှရသော ဘီအေဘွဲ့ကို လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီး ၁၉၅၂ တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်က လက်ခံ အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။

ကျောင်းသားများ တောင်းဆိုချက်ကို ဗမာများကို အလွန်အထင်သေးသော ဘုရင်ခံက တာဝန်မဲ့ ကျောင်းသားတဦးတယောက် လက်မှတ်ထိုး၍ တင်သွင်းသောစာလွှာကို လက်ခံစဉ်းစားရန် ငြင်းဆိုလိုက်သည်။ နောက်မကြာမီ လက်ထောက်ဘုရင်ခံ၏ တိတ်တဆိတ်စဉ်မှုကြောင့် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်အတိုင်း မော်လမြိုင်မြို့မှ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးချစ်လှ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများက လက်မှတ်ထိုးပြီး နစ်နာချက်များကိုပြုပြင်ရန် အသနားခံစာတစောင် တင်သွင်း၏။ ထိုအသနားခံစာကို လက်ထောက်ဘုရင်ခံက လက်ခံစဉ်းစား၏။ သို့ရာတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြကာ ဘာတခုမျှ မပြင်ပေးချေ။

(ဈ) အမျိုးသားကျောင်းများ အမျိုးသားကောလိပ်တည်ထောင်ကြခြင်း

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများကောင်စီက ၁၉၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့၌ “ကျွန်ုပ်တို့သည် မျိုးစေ့ချထားသောသူများ” ဖြစ်သည်။ “We are the Sowers” ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ကာ ထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်ထဲတွင် အမျိုးသားပညာရေး နောက်ဆုံး ရည်ရွယ်ချက်သည် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးနှင့် ဗမာလူမျိုးတို့၏ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးပင်တည်းဟု ထုတ်ဖော်ထားလေသည်။

ထို့အတူ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများကောင်စီ (University Boycotters Council) မှ ၁၉၂၀ ခု၊ ဒီဇင်ဘာ (၂၄) ရက်နေ့၌ (National Education in Bahan) ဟု အမျိုးသားပညာရေး ခေါင်းစဉ်တပ်ပြီး ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် ကြေညာချက်တွင်-

Source: National Day Golden Jubilee

၁၉၂၀ သပိတ်၏ အသီးအပွင့်များအဖြစ် မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်တွင် အမျိုးသားကျောင်းများပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာ အကြီးဆုံးဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့ရှိ မြို့မကျောင်းကြီးပုံ

“အဓိဗမာပြည်ကိုချစ်ရန် လူမျိုး၏ ပိုမိုအရာရောက်သော အရေးကိစ္စများတွင် ကိုယ်ကျိုးကိုဖြတ်ပစ်နိုင်ရန်နှင့် သေသော်လည်း မိမိအမျိုးကို ချစ်သောစိတ်နှင့် သေနိုင်ရန်တို့သည် ဗဟန်းရှိ အမျိုးသားကျောင်းများ၏ ဟုန်းဟုန်းတောက် ရည်ရွယ်ချက်များဖြစ်သည်” ဟု ထုတ်ဖော်ထားခဲ့လေသည်။

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများကောင်စီသည် ယူနီဗာစီတီအက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပေးရန် ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များထံ ထိုသို့ တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း မရရှိသဖြင့် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများအဖို့ အမျိုးသားကောလိပ်နှင့် အမျိုးသားကျောင်းများ ထူထောင်ရန်သာ ရှိတော့သည်။

၁၉၂၀၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၉) ရက်နေ့တွင်ပြုလုပ်သော ဂျီစီဘီအေအသင်းချုပ်ကြီးက အစည်းအဝေးတရပ် ပြုလုပ်ကာ တက္ကသိုလ်သပိတ်ကိစ္စကို တင်ပြဆွေးနွေး၍ အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

၁။ ဗမာနိုင်ငံအရပ်ရပ်၌ အမျိုးသားကျောင်းများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ရန်။

၂။ ရန်ကုန်မြို့၌ အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီး တကျောင်း တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ရန်။

၃။ အသင်းချုပ်ကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ထားသော အသင်းခွဲများက တည်ထောင်ထားသော စာသင်ကျောင်းများကိုလည်း အမျိုးသားကျောင်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲရန်။

၄။ အမျိုးသားကျောင်းများ စုပေါင်းအုပ်ချုပ်ရန် လိုအပ်သော စီစဉ်ညွှန်ကြားချက် စသည်တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ရန် အမျိုးသားပညာရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန်တို့ ပါလေသည်။

၎င်းဆုံးဖြတ်ချက်အရ တချိန်တည်းမှာပင် အမျိုးသားကျောင်းအမြဲတေများကို အမြို့မြို့၌ပင် သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားကြီးများ၏ စေတနာ့ဝန်ထမ်း အားပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အမြို့မြို့ရှိ ဝံသာနုကြီးများ၏ စေတနာသဒ္ဓါတရားများကို ခံယူရရှိမှု အကြောင်းပြု၍ လည်းကောင်း တမဟုတ်ချင်း ပျံ့နှံ့ပေါ်ထွက်လာသည်။ နွေရာသီစာမေးပွဲများအမီ ကျောင်းသားလူငယ်များ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားခွင့် ရရှိလာသည်။

ထိုအမျိုးသားကျောင်းများတွင် ကောလိပ်သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများနှင့် (၇) တန်း၊ (၁၀) တန်းမှ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများက ဝင်ရောက်၍ ဆရာလုပ်ကြ၏။ ထိုသပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများသည် မျိုးချစ်စိတ် အလွန်ပြင်းထန်၍ မည်သည့်အရပ်မဆို ငြင်းပယ်ခြင်းမရှိဘဲ ထိုအရပ်ရှိအမျိုးသားကျောင်းများတွင် အနည်းငယ်မျှသော လခနှင့် ဆရာဝင်လုပ်ကြ၏။ မြို့မိမြို့ဖများကလည်း ကျောင်းသားများကို တတ်နိုင်သည့် နည်းဖြင့် ကူညီသည်။

(ည) ၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ် အမျိုးသားရေးအောင်မြင်မှုများ

၁။ G.C.B.A (ဂျီစီဘီအေ) မှ လူကြီးများနှင့် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ ပူးပေါင်း၍ အမျိုးသားပညာရေးကောင်စီကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

အမျိုးသားကျောင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့

(၁) ဦးမောင်ကြီး	ဥက္ကဋ္ဌ
(၂) ဦးမောင်မောင်အုန်းခိုင်	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး
(၃) ကိုဖိုးကွန်း	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး
(၄) ကိုဘဦး	
(၅) ကိုစိုးဝင်း	
(၆) ကိုဖိုးလတ်	
(၇) ကိုမြင့်	
(၈) ကိုဖိုးကျား	
(၉) ကိုမြ	(သာယာဝတီ)
(၁၀) ကိုဘခင်	
(၁၁) ကိုဘိုးတက်	
(၁၂) ကိုဘလှိုင်	(နယူးဘားမား)
(၁၃) ကိုဘလေး	
(၁၄) ကိုစိန်ဘ	
(၁၅) ကိုသာရွှေ	(ပုသိမ်)
(၁၆) ကိုပု	(သာယာဝတီ)
(၁၇) ဦးဘဘေ	

(၁၈) ဦးပု (ရွှေကျင်)

(၁၉) ဦးထွန်းအောင်

(၂၀) ကိုဖိုးခိုင်

၂။ ၁၉၂၁ ခု၊ မတ်လတွင် ၎င်းအမျိုးသားပညာရေးကောင်စီက ကြပ်မတ်၍ (၇) တန်း၊ (၁၀) တန်း စာမေးပွဲများ ပြုလုပ်ပေးသည်။

၃။ ဗမာပြည်တဝှမ်းလုံးတွင် အမျိုးသားကျောင်းပေါင်း (၁၅၀) ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် မြို့မအမျိုးသား ကျောင်း ထူထောင်ရေးကို ဦးဘိုးလတ်က စတင်တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

၄။ ဗဟန်း၊ လိပ်ကန်မြောက်ဘက် ဇရပ်ကြားတွင် အမျိုးသားကျောင်းကို စတင်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် ပိုအဆင်ပြေစေရန် လမ်းမတော် သရက်တောကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ပုဇွန်တောင်နှင့် ကြည့်မြင်တိုင် အမျိုးသား ကျောင်းများ ဆက်လက်ဖွင့်လှစ်၍ ကြည့်မြင်တိုင်တွင် ကျောင်းသူများအတွက် ကျောင်းဖွင့်ခဲ့ပြန်သည်။

၅။ အမျိုးသားကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်ရာတွင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏သာမန်ပညာရေးကို အဓိကထားခဲ့သည် မဟုတ်။ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ကျန်သဘောကံအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ ကောင်စီ (University Boycotters Council) မှ (We are the Sowers) ကြေညာချက်ကို ကြည့်လျှင်သိနိုင်သည်။

၆။ ဗမာ့မျိုးချစ်စိတ်ပေါ်လွင်စေသော ကျောင်းသုံးစာအုပ်များကို ဆရာလွန်း၊ ဦးဖိုးကျား၊ ဦးဘသန်း (မော်လမြိုင်) တို့က ပြုစုဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့သည်။

၇။ အင်္ဂလိပ်စာမှအပ အခြားဘာသာရပ်များကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆို၍ ဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့သည်။

၈။ ရွှေတိဂုံဘုရားသို့ တက်ရောက်သူတိုင်း ဖိနပ်ချွတ်ရမည်ဆိုသော စည်းကမ်းကို ဗမာပြည်ရှိအင်္ဂလိပ်များက မလိုက်နာခဲ့ချေ။ သို့သော် ပထမကောလိပ် ကျောင်းသားသပိတ် ဖြစ်လာချိန်မှစ၍ ရန်ကုန်မြို့သို့လာသော အင်္ဂလိပ်ပါလီမန်အမတ် မစ္စတာဝက်ဂျုဒ်တို့ ဇနီးမောင်နှံက ဗမာ့ထုံးစံကို လေးစားစွာ ဖိနပ်ချွတ်ခဲ့သည်။ ရွှေတိဂုံဘုရား ဖိနပ်ချွတ်ရေးပြဿနာမှာ ထိုဇနီးမောင်နှံ၏ နမူနာကြောင့် ပြေလည်ပြီးစီးသွားသည်။

၉။ ၁၉၂၀ ကောလိပ်ကျောင်းသားကြီးများ သပိတ်မတိုင်မီ ဗမာတို့မှာ အင်္ဂလိပ်ဗျူရိုကရက်အစိုးရက စီမံပြုလုပ်သည်ကို ခေါင်းငုံ့ခံခဲ့ကြရသည်။ နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုမရှိသည့်အတွက် အင်္ဂလိပ်အစိုးရနှင့်ယှဉ်ပြိုင်ကာ ထိထိရောက်ရောက် ပြောဆိုခွင့် ရှိမှန်း မသိကြပေ။ ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်၍ ထွက်လာကာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ အပြစ်အနာအဆာများကို ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း ဖော်ထုတ်၍ ရဲရဲတောက် ဆန့်ကျင် ဟောပြောကြသောအခါမှ ဪ- အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ဤသို့ ပြောခွင့်ရှိပါလားဟု သိလာကြ၏။ ထိုသို့ သိလာကြသည်နှင့် တပြိုင်နက် မျိုးချစ်စိတ်များ ပြင်းထန်စွာ ပေါက်ကွဲလာ၏။

၁၀။ ၁၉၁၇ အိန္ဒိယပြည်ရှိ ဘင်္ဂလား၊ ဘုံဘိုင်၊ မဒရပ်၊ ပန်ဂျပ်နယ်များကို ဒိုင်အာစီအုပ်ချုပ်ရေး ပေးသောအခါ ဗမာပြည်မှာ အိန္ဒိယပိုင်ပြည်နယ်များအတွင်း ဒိုင်အာစီအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် မတန်သေးပါဟုဆိုပြီး ပြောသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဘီအေအောင်သူ (၄၀၀) မျှ မရှိသေး၍ဖြစ်သည်။ ယုတ်ညံ့သော ကရက်ဒေါက်စီမံကိန်း (ခေါ်) လက်ထောက်ဘုရင်ခံရေးဆွဲသည့် အုပ်ချုပ်ရေးကို ပေးရန်ရည်ရွယ်သည်။ ဗမာတို့ လန့်ဒန်သို့ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်၍ ဒိုင်အာစီအုပ်ချုပ်ရေးပေးရန် တောင်းဆို သည့်အတွက် ကရက်ဒေါက် စီမံကိန်းအုပ်ချုပ်ရေးကို ဆိုင်းငံ့ထားသည်။ ကောလိပ်ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်၍ နိုင်ငံရေး နိုးကြားမှု ဖြစ်လာသောအခါ ဒိုင်အာစီအလိုမရှိ၊ ဟုမ္မရူး ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကိုသာ အလိုရှိသည်ဟု ဟစ်ကြွေးကြော်ကာ လန့်ဒန်ကို ကြေးနန်းရိုက်၍ ဟုမ္မရူးကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို တောင်းဆိုသည်။ ထိုအခါကျမှ ဗြိတိသျှတို့ ဒိုင်အာစီအုပ်ချုပ်ရေး မပေးဘဲနေလျှင် မဖြစ်ဟု ယူဆကာ ၁၉၂၂ တွင် ဒိုင်အာစီအုပ်ချုပ်ရေးကို ပေးရလေ၏။ ဤသည်မှာ ပထမငြင်းပယ်ခဲ့ပြီး ဒိုင်အာစီအုပ်ချုပ်ရေးကို နောက်ဆုံးပေးခဲ့ခြင်းမှာ ကောလိပ်ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်၍ အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

၁၁။ ဒိုင်အာစီအုပ်ချုပ်ရေးမှာ များစွာ အဆင့်မမြင့်မားသော်လည်း ယခင်ဗျူရိုကရက်အုပ်ချုပ်ရေးထက် အဆပေါင်းများ စွာသာပြီး တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ဗမာတို့ အထက်ဆုံးမှ အောက်ဆုံးအထိ ဝင်ရောက် အုပ်ချုပ်နိုင်သည်။ ဒိုင်အာစီ အုပ်ချုပ်ရေး ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် အစိုးရလက်အောက် အင်္ဂလိပ်ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းကြီးများတွင် ဗမာများ ဘယ်တော့မှ မမျှော်လင့်ခဲ့သော ရာထူးကြီးများ ရကြ၏။

၁၂။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော အင်္ဂလိပ်မြန်မာ (၂) ဘာသာသင်ကျောင်းများ အလွန်နည်း၏။ တပြည်လုံးတွင် (၅၀) ပြည့်အောင် မရှိပေ။ ရန်ကုန်မြို့တွင် (၁၀) တန်းကျောင်း တကျောင်းသာရှိပြီး မန္တလေး၊ မိတ္ထီလာ၊ မြင်းခြံ၊ ရွှေဘို၊ ပခုက္ကူ မြို့ကြီးများတွင် (၁၀) တန်းကျောင်း တကျောင်းမှ မရှိပေ။ ဗမာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်သိမ်းခါစတွင် လူ (၁၀၀) လျှင် (၈၅) ယောက် မြန်မာစာ ရေးတတ်၊ ပြောတတ်သည်။ အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ပြီး ၁၉၂၀ ခု ရောက်သောအခါ လူ (၁၀၀) လျှင် (၃၅) ယောက်မျှ ကျန်တော့၏။ မြန်မာများ၏ပညာရေး အောက်တန်းကျသွားသည်။ ၁၉၂၂ တွင် အမျိုးသားကျောင်း (၉၄) ကျောင်း အထိရှိလာ သည်။ ကျောင်းသား (၂၀၀၀၀၀) ကျော် ရှိလာပြီး တောရောမြို့ပါမကျန် အင်္ဂလိပ်စာနှင့် မြန်မာစာကို အချိန်တိုတို စရိတ်ကျဉ်းကျဉ်း

ဖြင့် သင်ခွင့်ရကြ၏။ နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသားကျောင်း (၁၄၅) ကျောင်း ဖြစ်လာ၏။

၁၃။ အမျိုးသားကျောင်းများ ပေါ်လာသည့်အတွက် အချိန်တိုတိုနှင့် စရိတ်ကျဉ်းကျဉ်း၊ ဆင်းရဲချမ်းသာမရွေး ပညာ သင်ကြားခွင့် ရ၏။

၁၄။ အမျိုးသားကျောင်းများတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကို သင်ကြားခွင့်ရရာ ဗုဒ္ဓသာသနာမှာလည်း ပိုမိုထွန်းကားလာ၏။

၁၅။ အမျိုးသားကျောင်းများ၌ ကျောင်းသားများကို ဇာတိမာန်၊ ဇာတိသွေး တက်ကြွစေသည့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်များ မွေးမြူတက်ကြွလာရန် သင်ကြား လှုံ့ဆော်ပေးနိုင်ခဲ့၏။

၁၆။ ထိုသို့ သင်ကြားပေးနိုင်သည့်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ ရေနံချောင်း၊ အမျိုးသားကျောင်းမှ (၁၀) တန်း အောင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ပန်းတနော် ကျောင်းအုပ်ကြီးမှာ ဦးသန့် ဖြစ်သည်။

၁၇။ အမျိုးသားကောလိပ်ကို ဗဟန်းမြို့ ရွှေကျင်ကျောင်း၌ ၁၉၂၁ ဩဂုတ်လ၊ (၂၀) ရက်တွင် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားကောလိပ်တွင် စေတနာ့ဝန်ထမ်း ပါမောက္ခဆရာကြီးများ ဖြစ်သော -

(၁) ဆရာကြီးဦးလွန်း

(၂) ဒီးဒုတ်ဦးဘချို

(၃) ဆရာတော်ဦးညဏ - ပါဠိ

(၄) မစ္စတာ ချင်ဒမ်ဘရာ (ဘာမင်ဂမ်) - စက်မှုလက်မှုနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး

(၅) မစ္စတာ ရောင်း (မဟာဝိဇ္ဇာ) - စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေး

(၆) မစ္စတာ ဘနာဂျီ (မဟာဝိဇ္ဇာ-လန်ဒန်) - ဘောဂဗေဒတို့နှင့် ကျောင်းသား (၃၃၀) ဖြင့် စတင်သင်ကြားနိုင်ခဲ့သည်။

၁၈။ ကောလိပ်ကျောင်းသားများ စတင်သပိတ်မှောက်သော ၁၂.၈.၂၃၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်ကို အမျိုးသားနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပြီး ဒေါက်တာဘမော် ပညာရေးဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ချိန် ရုံးပိတ်ရက်အဖြစ် အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်။

အထက်ပါအချက်များကို ဆက်စပ်ကြည့်လျှင် ကောလိပ်ကျောင်းသားများ၏ ပထမသပိတ်သည် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေး၊ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ကြီးမားများပြားသော အင်အားဖြင့် တိုက်ယူခဲ့ရသော တိုက်ပွဲကြီး ဖြစ်သည်။

၁၉၂၁ ဇန်နဝါရီလကုန်တွင် ဗမာပြည် လက်ထောက်ဘုရင်ခံက အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်ကြီးထံသို့ (၁၄) ရက်တပတ် အစီရင်ခံစာတွင် ရန်ကုန်ကောလိပ်သပိတ်မှောက်အရေးကို ထိထိရောက်ရောက် မနှိမ်နင်းနိုင်လျှင် ဗမာပြည်သည် အင်္ဂလိပ် လက်အောက်က လွတ်မြောက်သွားရန် အကြောင်းရှိသည်ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုလက်ထောက်ဘုရင်ခံကလည်း အင်္ဂလိပ်ကုန် သည်ကြီးများ၏ နှစ်ပတ်လည် ညစာစားပွဲတွင် ကျောင်းသားသပိတ်ကို သူ့လက်နက်တိုက်မှ လက်နက်အားလုံး အသုံးပြုနှိမ်နင်း မည်ဟု တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားစွာ ပြောကြားခဲ့ပေသည်။

အမျိုးသားကောလိပ်ကျောင်းသားများသို့ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ မိန့်ကြားချက်မှာ

“အိုတပည့်အပေါင်းတို့၊ အိုအာဇာနည် ယောက်ျားလေးတွေပီပီ၊ ဗမာပီပီ တညီတညာတည်း ကျွန်ုပ်ညာသင် ယူနီဗာ စီတီမှ ထွက်လာကုန်သော တပည့်များ၏ ဆရာတို့သည် တပည့်များ၏ စိတ်မြင့်မြတ်ရာ မြင့်မြတ်ကြောင်း ဇာတိမာန်တက်ကြွရာ တက်ကြွကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်ညာမခံ၊ ကျွန်ုပ်စော်မန်ရာ မန့်စေချင်ကြောင်း၊ ဗမာတို့အောင်လံ တလူလူလွှင့်နိုင်ရာ လွှင့်နိုင်ကြောင်း ဖြစ်သော စာပေများကို သင်ရပေလိမ့်မည်။ ဆရာတို့ ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အဘယ်စာပေသည် ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်နိုင် လိမ့်မည်ဟု ရှာဖွေစိစစ်ရာ ဗမာရာဇဝင်သည်သာ ပြီးမြောက်စေကြောင်း တွေ့ရတယ်” ဟူသော ဖြည်းညင်းသာယာသော စကားများသည် ကြည်လင်စွာ ထွက်လာ၏။ ကျောင်းသားများမှာလည်း ဆရာကြီးကိုသာ အာရုံစူးစိုက်၍ နာယူနေကြလေသည်။ အခန်းဘေး ရေအိုးစင်မှ စိမ့်ကျသော တပေါက်ပေါက်နှင့်ရေသံမှအပ ဆရာလွန်း၏ စာသံသာလျှင် ထွက်ပေါ်နေသည်။

“တပည့်တို့ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းများတွင် ဗမာရာဇဝင်ကို သင်ကြားရတယ်လို့ ဆရာကြားဘူးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီရာဇဝင် တွေဟာ ငါတို့တိုင်းသား မဟုတ်တဲ့သူများက ကရွက်ကင်းလျှောက် ရောက်တတ်ရာရာတွေကို ရေးထားခဲ့သောစာများ ဖြစ်တယ်။ ငါတို့ဗမာတွေကို တဖက်သက်နှိမ်၍ ရေးသားခဲ့သော စာတွေဖြစ်တယ်။ ဒီစာတွေကို တပည့်တို့ သင်နေသရွေ့ဖြင့် တို့မှာ (မျောက်လောင်း၊ မျောက်လောင်း) ဆိုသလို သဘောကလောင်းတွေ ဘဝက တက်ကြွရမယ်လို့ ဆရာမထင်ပါဘူး။ ဟော့ဒီ ဆရာတို့ နေရင်နယ်ကောလိပ်မှာ သခင်ပညာတွေ သင်ရတော့မယ် တပည့်တို့။ ငါတို့သည် ဒီကမ္ဘာမှာ အလွန် အောက်တန်း ကျနေတဲ့ လူတွေဘဲလို့ အားမငယ်ကြနဲ့၊ တပည့်တို့ အားမငယ်ကြပါနဲ့။ အားငယ်တာနဲ့ ပိုပြီး အောက်တန်းကျသွားလိမ့်မယ်။ သရက်စေ့ စိုက်တော့ သရက်ပင်ပေါက်ပြီး သရက်သီးတွေ သီးတဲ့ ပုံပမာကို ကြည့်ကြ။ တို့အမျိုးသား ရာဇဝင်ထဲဘဲ ကြည့်ကြည့်၊ စိတ်နေစိတ်ထားဘဲကြည့်ကြည့်၊ အောက်ကျခဲ့တဲ့လူတွေမဟုတ်။ သခင်အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြတဲ့ သတ္တိလည်း တို့သန္တာန်ထဲမှာ ကိန်း အောင်းနေတယ်။ ဒီသတ္တိကို ဘယ်သူမှ မမြင်ကြသေးဘူး။ ဒီသတ္တိဟာ သရက်စေ့ပမာ အပင်မပေါက်ဘူး။ ရေလောင်းတူးဆွ

ပြီး ကျကျနန စိုက်ရင်တော့ သရက်ပင်ဟာ သီးမှာပဲ။ ဒီတော့ ဒို့အမွေရထားတဲ့ သတ္တိကို ပြုစုပျိုးထောင်ဖို့ လိုတယ်။ အဲဒီသတ္တိမျိုးစေ့မှ သခင်လုပ်ငန်း သစ်ပင်ကြီး ပေါက်စေရမယ်။ ဒီလုပ်ငန်းကြီးက (ဝါ) ဒီလုပ်ငန်းကြီးတည်းဟူသော သရက်ပင်ကြီးမှ လွတ်လပ်ရေး၊ သခင်လူမျိုးဖြစ်ရေးတည်းဟူသော သရက်သီးများ သီးစေရမယ်။ အခု ဆရာတို့ လုပ်ငန်းဟာ သရက်ပင်စိုက်ကြတဲ့လုပ်ငန်း၊ သရက်ပင်စိုက်ဖို့ ဖြစ်မြောက်ဖို့ရာ တို့တာဝန်ဘဲ တပည့်တို့။ တပည့်တို့ဟာ ဗမာများဖြစ်၍ ရှေးဘိုးဘေး၊ မိဘများထံမှ သတ္တိစွမ်းအားကို အမွေရထားတယ်။ ဒီသတ္တိစွမ်းရည်ကို အလွဲသုံးစားမပြုကြနဲ့။ ဆရာတို့ ဗမာပြည်တွင် ပထမဦးဆုံးသော သာကီဝင်မင်းမျိုးများက တိုင်းပြည်လူမျိုးကို တည်ထောင်ခဲ့ကြတယ်။ ဗမာအစ တကောင်းက ဆိုတဲ့စကားကို ကြည့်လျှင် သိနိုင်တယ်။ တကောင်းမှာ မင်းဆက် (၅၀)၊ သရေခေတ္တရာမှာ မင်းဆက် (၂၇)၊ ပုဂံတွင် မင်းပေါင်း (၅၅) ဆက်၊ ပင်းယတွင် (၆) ဆက်၊ အင်းဝတွင် (၂၉) ဆက်၊ တောင်ငူတွင် (၃၅) ဆက်၊ ပြည်တွင် (၁၇) ဆက်၊ ကုန်းဘောင်တွင် (၁၃) ဆက်မျှ အဆက်မပြတ် တို့ဗမာဘုရင်တွေ အုပ်စိုးခဲ့တယ်။ သင်္ခါရမဗ္ဗ ကမ္ဘာ့သဘော လောကဓံတရားအရ ကိန်းခန်းအလိုက် အခိုက်အခါ ကံကြမ္မာအလျောက် အင်္ဂလိပ်တို့ရဲ့ အလံအောက်ရောက်ကြရသော ခေတ်တွင် ဒို့ဘိုးဘွားမိဘ လက်ထက်က ရခဲ့သော ဗမာသတ္တိ၊ ဗမာစွမ်းရည်ကို ထက်သည်ထက် ထက်အောင် ကြီးသည်ထက် ကြီးအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါ” ဟုပြောရင်း ဆရာကြီး မျက်နှာသည် နီမြန်းလာ၏။ ဆရာသည် ဆရာကိုယ်ဆရာ မေ့လေပြီ။ ဆရာစိတ်မှ အဆီးအတားမရှိသော သတ္တိ၊ တော်လှန်လိုစိတ်များ ထွက်လာ၏။

“တပည့်တို့ ဇာတိမာန်သည်၊ အတော်ပင်ညှိုးနွမ်းခဲ့၏ ငါတို့ကို စိုးမိုးသည့် မင်းက ငါတို့၏ မျိုးချစ် အညွန့်ကလေးများကို ရေခွေးပူပူနှင့် လောင်းသည်၊ ကပ်ကျေးနှင့် ညှပ်သည်၊ ငါတို့အမျိုးသည် ကျွန်ဘဝ၌ ကြာရှည် နေရလေအောင် ၎င်းတို့ ကြံစည်ကြိုးကုတ်နေသည်။ သည်လိုအလုပ်ကို တားဆီးရန် ငါတို့အားလုံး တာဝန်ဖြစ်တယ်”

စသော မိန့်မြွက်သော စကားများကို အမျိုးသားကောလိပ်ကျောင်းသားများ ကြားနာခဲ့ရသည်။

အမျိုးသားပညာရေးကောင်စီအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမောင်ကြီး (အမ်အေ) မိန့်ကြားချက်ကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင်လဲ

“ဗမာပြည်အစိုးရနဲ့ ဘိလပ်အစိုးရက ဗမာပြည်ကို သူတို့ပေးထားတဲ့ ပညာဟာ ကျွန်ုပ်ညာမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောတယ်။ ဗြောင်လိမ်ရာ မကျဘူးလား (ပရိသတ် ကျောင်းသားများက ရှက်ဖွယ်၊ ရှက်ဖွယ် ပျက်ရယ်ပြုကြသည်။) သူတို့ ဆင်ခြေပေးပုံကို နားထောင်ကြပါအုံး။ သူတို့ပေးတဲ့ ပညာဟာ ကျွန်ုပ်ညာဆိုရင် ခင်ဗျားတို့လို တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်မယ့်သူတွေ ဗမာတွေ သခင်တွေ ပေါ်လာပါ့မလားတဲ့။ ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ အခုခေါင်းဆောင်တွေဟာ ကျွန်ုပ်တို့ပေးထားတဲ့ အင်္ဂလိပ်ပညာ၊ အထက်တန်း ပညာတတ်တွေ ချည်းပဲ မဟုတ်သလား၊ နည်းလမ်းကျသလား (ပရိသတ်နှင့် ကျောင်းသားများက နိုးနိုးဟု အော်ကြပြန်သည်။) လုံးလုံးမကျဘူး၊ ဒီတော့ ကျနော်တို့ ပြန်ပြောတယ်၊ ငါးကလေးတွေ ရေထဲကဆယ်ပြီး ကုန်းပေါ်တင်ရင် အများသော ငါးတွေ သေမယ်။ တချို့ အသက်ပြင်းတဲ့ ငါးတွေကတော့ ရှင်နေတာပေါ့။ ဒီတချို့ ငါးတွေ ရှင်နေသေးတာကြောင့် ရေထဲက ငါးများကို ကုန်းပေါ်တင်ရင် ငါးတွေ အသက်ရှင်တယ်လို့ ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းမှန်တယ်လို့ ဆိုရမှာလား။ အသက်ပြင်းတဲ့ငါးကိုသာ ချီးမွမ်းဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ငါးတွေကို ရေထဲကတင်တာ နည်းမှန်တယ်လို့ မဆိုရပါဘူး။ ဒီလိုပဲ များစွာသော ဗမာတွေ ကျွန်ုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးတဲ့ ပညာရေးစနစ်ကို နည်းမှန်တယ်လို့ မဆိုရပါဘူး၊ ကျွန်ုပ်ညာရသော်လည်း ဗမာတွေ သခင်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေကိုသာ အသက်ပြင်းတဲ့ ငါးလိုပဲ ၎င်းတို့အား ချီးမွမ်းရမယ်လို့” ပြောခဲ့သည်။

(၄) အမျိုးသားနေ့သတ်မှတ်ခြင်း

၁၉၂၂ ခု၊ ဇွန်လ (၁၇) ရက် (၁၂၈၂ ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော် ၈ ရက်) တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်း ဂျူဗလီဟောရုံကြီး၌ **G.C.B.A** (ဂျီစီဘီအေ) ဗဟိုအသင်းချုပ် အစည်းအဝေး ထပ်မံပြုလုပ်သည်။ ထိုနေ့၌ ၁၉၂၄ ခု၊ အောက်တိုဘာ (၂၄) ရက် မန္တလေး၌ ပြုလုပ်သော **G.C.B.A** နဝမမြောက် ကွန်ဖရင့်ကြီးက အမျိုးသားနေ့ (**National Day**) ရက် တရက် သတ်မှတ်ရန်ကို ဆွေးနွေးရာတွင် ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးကြသည်။

- (၁) သီပေါမင်းကို အင်္ဂလိပ်တို့ ခေါ်ဆောင်သွားသောရက်၊
- (၂) အရှင်ဦးဥတ္တမကိုယ်တော်ကြီး ထောင်ကျသောရက်၊
- (၃) ကောလိပ်ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်သောရက်၊

ဤ (၃) ရက်ကို အမြဲတမ်းကော်မတီတွင် ပါဝင်သောသူတို့က မိမိဆန္ဒရှိရာ အသီးသီး ညှိနှိုင်းကြရာ မပြီးမပြတ် ဖြစ်နေသည်။ ကန်ကြီးဒေါင့်မြို့မှ ဦးဘသောင်း တင်သွင်း၍ ဦးဘစိန်က ထောက်ခံပြီး ခေါင်းဆောင်များကလည်း လိုလားသည့် မည်သည့်နေ့ကို သတ်မှတ်ကြမည်ကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရာ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ဦးမြင့်က ပါတော်မူသောနေ့ နှင့် ထောင်ကျသောနေ့မှာ အကျက်စွဲ၊ အစုန်ကိစ္စဖြစ်သည်။ ယူနီဗာစတီအက်ဂျပဒေကို သပိတ်မှောက်သောနေ့မှာ အတက်ကိစ္စ

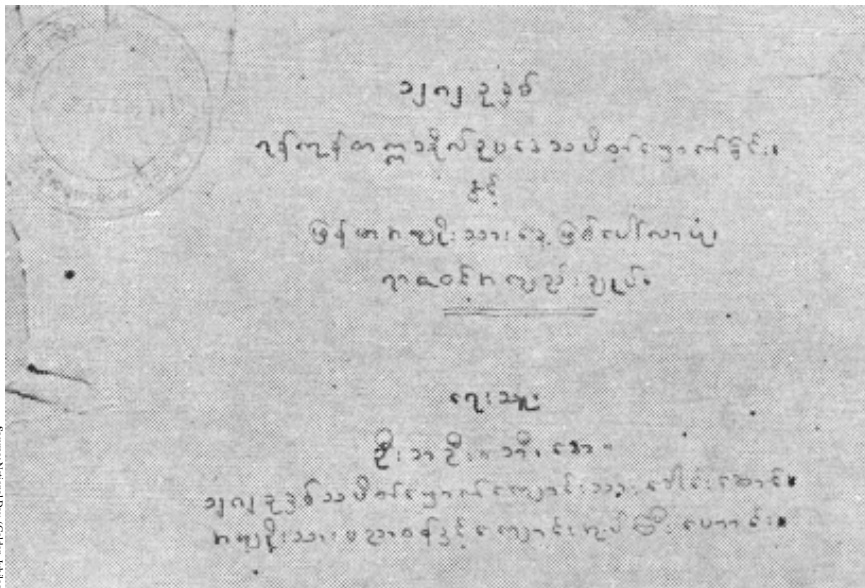
အဆန်ကိစ္စဖြစ်၍ ဒီနေ့ကို အမျိုးသားနေ့ သတ်မှတ်သင့်ကြောင်း အဆိုတင်သွင်းလိုက်သည်။ ဤအချိန် မတိုင်မီကပင် သပိတ်မှောက် ကောလိပ်ကျောင်းသားကြီးများသည် စတင်သပိတ်မှောက်သော ၁၂.၈.၂၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်ကို ကျောင်းသားများနေ့ဟု သတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ မပြီးမပြတ်၍ အမြဲတမ်းကော်မတီသည် အများစုသဘောထားကို ရယူစုစည်းပြီး ဗဟိုအသင်းချုပ် အစည်းအဝေးသို့ အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြသည်။

(က) အမျိုးသားနေ့ကို တရက်တည်း သတ်မှတ်လိုပါက ကောလိပ်ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်သောနေ့ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်ကို သတ်မှတ်ရန်။

(ခ) အမျိုးသားနေ့ကို တရက်ထက်ပို၍ သတ်မှတ်လိုပါက သီပေါမင်းကို အင်္ဂလိပ်တို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည့် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၈) ရက်မှ လပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်အထိ (၃) ရက် သတ်မှတ်ရန်။

ထိုအစည်းအဝေးတွင် ဦးမြင့် (နေရှင်နယ် ဦးမြင့်) က အမျိုးသားနေ့ကို ကောလိပ်ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်နေ့ကို သတ်မှတ်ရန် အဆိုတင်သွင်း၍ ကွမ်းခြံကုန်းနှင့် နတ်တလင်းကိုယ်စားလှယ်များက ထောက်ခံ ဆွေးနွေးကြသည်။ ထို့ကြောင့် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်ကို အမျိုးသားနေ့အဖြစ် ဂျီစီဘီအေ ဝံသာနုဗဟိုအသင်းချုပ်ကြီးက ပြဌာန်းသတ်မှတ်လိုက်သည်။ ဤနေ့သည်ပင်လျှင် ကျောင်းသားများ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အုပ်ချုပ်ရေးကို ဗြိတိသျှတို့လက်အောက် ရောက်ခဲ့ပြီးနောက် ဗမာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံးကြီးမားစွာ တွန်းလှန်ဆန့်ကျင်ခဲ့သောကြောင့် ကျောင်းသားတို့၏ သတ္တိ၊ စွမ်းရည်၊ အမျိုးသားဇာတိမာန်ကို ရဲဝံ့ထုတ်ဖော်၍ ဗြိတိသျှတို့ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားခဲ့ရသော နေ့ကြီးတနေ့ ဖြစ်သည်။ ဗမာတမျိုးသားလုံး ကျောင်းသားတို့ ဦးဆောင် ဆန့်ကျင်မှုကြောင့် နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှု၊ သူ့ကျွန်မခံစိတ်ဓာတ်များ ပြန်လည်ပေါ်ထွန်းလာသော နေ့တနေ့ဖြစ်သည်။ ဤနေ့ကို ဗြိတိသျှတို့၏ စိတ်ပုတ်၊ စိတ်ယုတ်၊ စိတ်မိုက်၊ စိတ်ပျင်းတို့ကို ချိုးဖဲ့နှိမ်နင်း အောင်မြင်သောနေ့ အဖြစ် “အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့”ဟု ခေါ်ကြလေသည်။

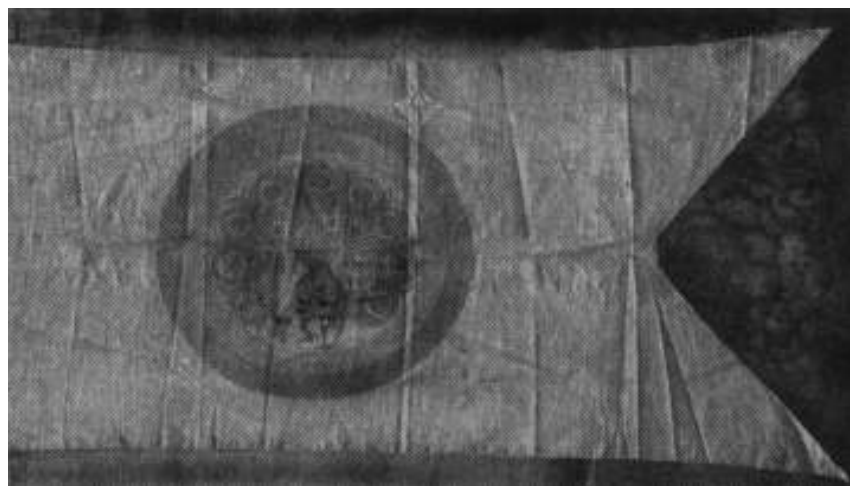

ဦးဘဦး၏ ၁၉၂၀ သပိတ်နှင့် အမျိုးသားနေ့ဖြစ်ပေါ်လာပုံအကျဉ်း လက်ရေးမူကြမ်း

(အပေါ်) ၁၉၂၀
သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ
တည်းခိုနေကြသော
ဗဟန်းကြားတောရလမ်း
ဦးအရိယကျောင်းတိုက် အတွင်းရှိ
ဇရပ်တခု

(အလယ်) ၁၂၀၂ ခုနှစ် (၁၉၂၀)
ကျောင်းသားသပိတ်တွင် အသုံးပြုခဲ့သော
ဒေါင်းအလံ (ကဒေါင်း)

(အောက်)
၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ကောလိပ်
သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများ
ကောင်စီဌာနချုပ် ပြုလုပ်ခဲ့ရာ
ဒေါ်ကြွတ်ဇရပ်

Source: National Day (Golden Jubilee)

၁၉၂၀ သပိတ်မှောက်ကောင်စီဝင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ

(ပထမတန်း- ဝဲမှယာ)
ဦးဘဦး
ဦးကေညီပိတ်
ဦးဖိုးကွန်း
ဦးအောင်ဒင်

(ဒုတိယတန်း- ဝဲမှယာ)
သခင်မြ
အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျား
ဦးဘကျော်

(တတိယတန်း- ဝဲမှယာ)
ဦးအေး
မစ္စတာဆင်း
ဦးလူဖေဝင်း (မြန်မာစာပါမောက္ခ)

(စတုတ္ထတန်း- ဝဲမှယာ)
နေရှင်နယ်ဦးမြင့်
ဦးဖိုးလတ်
သူရိယဦးထွန်းဖေ

Source: National Day (Golden Jubilee)

ဒီးဒုတ်ဦးဘချို
အမျိုးသားကောလိပ်ကျောင်း
မြန်မာစာကထိက

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးကို
ခေါင်းဆောင်ခဲ့ကြသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်
(၂၆) ဦး အနက်မှ စုဆောင်းရရှိသမျှသော
ဓါတ်ပုံရုပ် (၁၃) ဦး၏ ပုံများကို အထက်တွင်
ဖော်ပြထားပါသည်။

ဦးဘဦး- ပြည်မြို့ အမျိုးသားကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး။
နေရှင်နယ်ဦးမြင့်- အမျိုးသားနေ့ဖြစ်မြောက်ရေး အဆိုတင်သွင်းသူ။
ဦးဖိုးလတ်- ရန်ကုန်အမျိုးသားကျောင်းကို ထူထောင်ရန် တာဝန်ယူခဲ့သူ။
ဦးဖိုးကွန်း- ဗိုလ်မှူးဖိုးကွန်း။
သခင်မြ- အမျိုးသားကျောင်းဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံး
တည်ထောင်သောအခါ သခင်မြဖြစ်လာသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို
တို့နှင့်အတူ ၁၉၊ ၇၊ ၁၉၄၇ တွင် လုပ်ကြံခံရသည်။

THE VOICE OF YOUNG BURMA

II. TO THE PEOPLE OF BURMA

December 8, 1920

We, the students of the Rangoon and Judson colleges have entered into a struggle, the end of which no one can yet foresee. But we are firmly convinced in the righteousness of our cause. We intend to smash the University Act which is but an instrument forged by the Government, to keep the nation in chains. We believe that, at this juncture, nothing can save the nation but a proud and indomitable stand on the part of Young Burma, with the whole-hearted co-operation of the Burmese people. We appeal to all the Institutions in the Land to realise that as college students, we form the intelligentsia and the nucleus of the people. We profoundly believe that our movement has exposed one of Burma's most vital needs—that is, a National College, where education most suited to the sons of the soil can be given. When national colleges in India are matters of spontaneous outgrowths, *should Burma lag behind?*

No. Never—if Burma to herself be true. If we have inspired to achieve such an object, then our movement ought to be a success.

Source: RLI History (Diamond Jubilee)

ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်ပြီးနောက် သုံးရက်အကြာ ၁၉၂၀ ဒီဇင်ဘာ (၈) ရက်နေ့တွင် တိုင်းပြည်သို့ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် သပိတ်မှောက်ကောင်စီ၏ ကြေညာချက် (မြန်မာပြန်ဆိုချက် တဖက်စာမျက်နှာတွင် ကြည့်ပါ။)

တိုင်းသူပြည်သားများသို့

၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၈) ရက်

“ရန်ကုန်ကောလိပ်နှင့် ယုဒသန်ကောလိပ်ရှိ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသား အားလုံးတို့သည် အဆုံး၌ ဘယ်လိုဖြစ်မည်ကို သေချာမသိရသော ကိစ္စတစ်ခု ကို စတင်ပြုလုပ်ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့သည် တရားနည်း လမ်း မှန်ကန်ကြောင်းကို ကောင်းမွန်ခိုင်မြဲစွာ သိရှိရပါသည်။ ကျွန်တော် တို့သည် တတိုင်းပြည်လုံး ကျွန်တွင်းက မည်သည့်အခါမှ မလွတ်မကင်းမည့် ဗျူရိုကရက်တို့၏ သိပ္ပံကျောင်းဥပဒေကို ထုချေဖျက်ဆီးရန် အကြံရှိပါ သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ စိတ်အားထက်သန်သော အကူအညီအားဖြင့် လူငယ်များတို့က ခုခံဖြိုဖျက်ခြင်းများမှတစ်ပါး အခြား သောနည်းဖြင့် တိုင်းပြည်ကို ကယ်ဆယ်ဖို့ရာ နည်းလမ်း မရှိပြီဟု ယုံကြည် ပါ၏။ ကျွန်တော်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူအများတို့၏ ပညာအဆီ အနှစ်နှင့် ပြည့်စုံသော ကျောင်းသားများ ဖြစ်မည်ကို ရည်သန်၍ ကူညီ စောင့်မပို့ရန် တောင်းပန်ပြောကြားပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ စိတ်ထဲ၌ စွဲမြဲစွာ ယုံကြည်သော ဤလုပ်ရပ်ကြီးသည် တိုင်းပြည်၌ လိုအပ်သော အချက်ကြီး တစ်ခုကို ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်းပင် မည်ပါသည်။ (ဤကားအခြားမဟုတ် အမျိုးသားသိပ္ပံကြီး ပေတည်း။) ထိုကျောင်းကြီးမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သားသမီးများနှင့် သင့်လျော်သော ပညာရပ်များကို ရနိုင်ပေရာသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ အမျိုးသားကျောင်းတွေ အလိုအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာ ကြပေရာ မြန်မာနိုင်ငံကလည်း နောက်မကျရအောင် မြန်မာတို့သည် နိုင်ငံသားစစ်၍ ချစ်ခဲပါလျှင် ဘယ်နံရောအခါမျှ မတည်ထောင်နိုင်ပဲ ရှိလိမ့် မည် မဟုတ်ပါ။ စိတ်ပါလက်ပါလုပ်လျှင် မုချဖြစ်ပါလိမ့်မည်။”

အသွယ်သေချာမှုနှင့် ကုန်ယူဒီသစ်စီစဉ်
သိပ္ပံသုတေသနကြီးကို
ပြင်ဆောင်ခြင်း
အစကြောင်း

EDYCOTT OF UNIVERSITY.

[illegible][illegible]

မုဒုံစွာတို့သို့လည်းကောင်း၊ အထက်တန်း အသံကြွ
ကောသလည်း

[illegible][illegible]

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုလုပ်ကိုင်ရာတွင် အထူးအားပေးရန်အတွက် အစိုးရက အမြဲတမ်း အားပေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရက အမြဲတမ်း အားပေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရက အမြဲတမ်း အားပေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

[illegible][illegible][illegible][illegible]

ကဗျာပိမာန်။

PORT'S CORNER.

ဝဲပုဒ်ဗျဲးကံးတြးဒါ

[illegible]

ကျောင်းသားသပိတ်ကို ထောက်ခံရေးသားခဲ့သော ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့ထုတ် ပညာအလင်းသတင်းစာ ခေါင်းကြီးပိုင်း (တဖက်စာမျက်နှာတွင် ပြန်လည် ဖော်ပြပေးထားသည်။)

ကျောင်းသားများနှင့် ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီ သိပ္ပံကျောင်းတော်ကြီးကို ကြဉ်ရှောင်ခြင်းအကြောင်း

BOYCOTT OF UNIVERSITY

လွန်ခဲ့သော များမကြာမီအခါက၊ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည်ဘွား တိုင်းရင်းသားအပေါင်းတို့က အစည်းအဝေးကြီးများ ပြုလုပ်ကျင်းပ၍ ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီ သိပ္ပံကျောင်းတော်ကြီး၏ ဥပဒေများကို သဘောမကျ မနှစ်သက်နိုင်ကြောင်းကို ကန့်ကွက်ပြောဆိုကြသည့်အပြင် ဦးလှဖေစသော မင်းတိုင်ပင် အမတ်များကလည်း အတည်အလင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆို ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည် ဖြစ်ကြောင်း။

ထိုကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာပြည်ဘွား တိုင်းရင်းသားတို့က ကန့်ကွက်ကြသော်လည်း အစိုးရမင်းတို့သည် အရေးယူ၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးခြင်းကို မပြုလုပ်ဘဲ ယခု ဒီဇင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့က ၎င်းယူနီဗာစီတီ သိပ္ပံကျောင်းတော်ကြီး၏ အမျိုးသားတို့ မနှစ်သက်သော ဥပဒေကို အတည်ပြုလိုက်ကြောင်းကို ထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့ရာ တိုင်းသူပြည်သားအပေါင်းတို့ သည် များစွာပင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲလျက် နေကြသည့် အတွင်းမှာ ရန်ကုန်ကောလိပ် ကျောင်းသားများနှင့် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ် ကျောင်းသားအပေါင်းသည်လည်း ၎င်းဥပဒေ အတည်ပြုလုပ်လာသည့်အတွက် တညီတညွတ်တည်း စည်းဝေးတိုင်ပင် ကြပြီးလျှင် ယခု ဥပဒေအတိုင်း အတည်ဖြစ်သွားခဲ့ပါလျှင် သိပ္ပံကျောင်းတော်ကြီး၌ ပညာသင်ကြားရေးနှင့်တကွ အမျိုးသား တို့၏ အကျိုးကျေးဇူးများသည် လွန်စွာနစ်နာခြင်းများကို မဖြစ်ကြစေရန် လွန်ခဲ့သော တနင်္လာနေ့က စ၍ ကျောင်းသား ပေါင်းများစွာတို့သည် ကျောင်းမတက်ဘဲ နေခဲ့ကြလေသည်။

ထိုကဲ့သို့ ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီ သိပ္ပံကျောင်းတော်ကြီး၏ ဥပဒေအတိုင်း ကျောင်းသားများသော်မှ လိုက်နာသင်ကြား လိုသောစိတ် အလျဉ်းကင်းမဲ့ကြောင်းကို အစိုးရမင်းတို့သည် ယခုအခါ ကောင်းစွာထင်ရှား သိသာလာပြီ ဖြစ်ကြောင်း သို့ဖြစ်၍ မြန်မာအမျိုးသားအပေါင်းတို့ မနှစ်သက်သော ဥပဒေများကို အတည်ပြုရာ၌ အချဉ်းနီး အလဟဿ ဖြစ်သော ကြောင့် နှစ်သက်၍ လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြမည်ဖြစ်သော ဥပဒေကို အသစ်တဖန် ပြုပြင်စီမံပေးလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည် ပေကြောင်း။

ယခုအခါ ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီ ဥပဒေကိုပင် မကြိုက်မနှစ်သက်ကြသည့်အတွက် ယခုကဲ့သို့ အဖြစ်အပျက်များကို လက်ငင်းဒိဋ္ဌတွေ့ကြုံနေရပြီကို ထောက်ဆသောအားဖြင့် ထို့ထက်များစွာ အရေးကြီးသော မြန်မာပြည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးကို ပေးရာ၌ အကယ်၍ မြန်မာအမျိုးသားအပေါင်းတို့ မနှစ်သက်သော ဆာရယ်ဂျီနယ်ကရက်ဒေါက် စကင်းကို အတည်များပြုခဲ့ပါလျှင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာကြီးများနှင့် တွေ့ကြုံရလိမ့်အုန်းမည်လား ဟူ၍ တွေးတော စိုးရိမ်လျက်ပင် ရှိရပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း အထက်အစိုးရကြီးများက အကယ်၍ ပေးလာခဲ့ပါမူ အောက်အစိုးရတို့က ကန့်ကွက်နှောင့်ယှက်ခြင်း ပြုလုပ်ရန် အလျဉ်းပင် မသင့်မလျှော် ဖြစ်ပေကြောင်း။

၎င်းရန်ကုန်ကောလိပ်နှင့် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ် ကျောင်းသားအပေါင်းတို့ ကျောင်းမတက်ဘဲ မနေကြပြီးအခါ အလုံကူရှင် ဟိုက်စကူးကျောင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာအမျိုးသား ကျောင်းသားကလေးတို့၏ စိတ်ပျက်ရပုံ အကြောင်းအရာများကို သေချာစွာ တွေးတောကြည့်လိုက် ပြန်ပါကလည်း တမျိုး ဝမ်းနည်းဘွယ်ကြီးပင် ဖြစ်ရပြန်ကြောင်း။

၎င်းကူရှင် ဟိုက်စကူးကျောင်းသားများ ပညာသင်ကြားရသည်မှာလည်း အင်္ဂလိပ်စာကိုသာ သင်ကြားရသည် မဟုတ်ဘဲ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်ကြီးနှင့် ဆန့်ကျင်သည့် ခရစ်ယာန်ကျမ်းစာကို သင်စေခြင်း ခရစ်ယာန်တရားကို နှာရခြင်းများကို ပြုလုပ်ကြရသည့်အတွက် ပညာနုနယ်ငယ်ရွယ်သော ကလေးလူငယ်များကို မိမိတို့ဘာသာ သက်ဝင်ယုံကြည်ရန်၊ များယောင်း သွေးဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ သွေးဆောင် ပြုလုပ်သဖြင့်လည်း ပညာနုနယ်သော ကလေးအချို့သည် ခရစ်ယာန် အယူဝါဒဘက်သို့ လိုက်ပါသွားကြသည်မှာလည်း များစွာပင် ဝမ်းနည်းဘွယ်ကြီး တခု ဖြစ်ပေတော့သည်။

ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းများကို သေချာစွာစဉ်းစားပါက ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာအမျိုးသားကလေးတို့၏ ဘာသာရေး၌ ဆုံးရှုံးရသည့် အချက်များကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ထင်ရှားစွာ သိရှိကြပေပြီ။ ထိုကဲ့သို့ အမျိုးသားများ နစ်နာရခြင်း အကြောင်းရင်းကို စိစစ်လိုက်လျှင်လည်း မြန်မာအမျိုးသား တည်ဆောက်ဖွင့်လှစ်ထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟိုက်စကူး ကျောင်းများ မရှိခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်ရသည်ဟုဆိုလျှင် လွန်မည် မဟုတ်ချေ။

သို့ဖြစ်၍ ယခုအရေးသည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ လူကြီးလူကောင်းအပေါင်းတို့နှင့်တကွ အသင်းကြီး အသင်းငယ်တို့၏ အပေါ်သို့ အထူးသဖြင့် တာဝန်ကျရောက်လာပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ရန်ကုန်မြို့တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟိုက်စကူးကျောင်းကြီး တဆောင် အမြန်ဖြစ်မြောက်အောင် အားထုတ်သင့်ကြပါကြောင်း။

Source: National Day (Golden Jubilee)

(အပေါ်) ၁၉၂၁ ခုနှစ်က ပါမောက္ခ ဆရာမိုင်း၊ ကထိက ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုတို့ ပါဝင်ထူထောင်သော ဗဟန်းကောလိပ် အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဆရာများ
(အောက်) ဦးအရိယကျောင်းတိုက်မှ အမျိုးသားကောလိပ်ကျောင်း ၁၉၂၄ ခုနှစ် နောက်ဆုံးကျန်ရှိသော ကျောင်းသားများနှင့် ဆရာများ
ဒုတိယတန်း ထိုင်လျက်၊ ဝဲမှယာ- ဒီးဒုတ်ဦးဘချို (၅ ယောက်မြောက်)၊ မစ္စတာမောင်မိုင်း (ခေါ်) ဆရာလွန်း (၆ ယောက်မြောက်)

(အပေါ် ဝဲ) အမျိုးသားကောလိပ်မှ
စေတနာ့ဝန်ထမ်း ကျောင်းအုပ်ကြီး
ပါမောက္ခဆရာကြီးဦးလွန်း
(သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း)

(အပေါ် ယာ) ၁၉၊ ၁၂၊ ၁၉၂၃ က
ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော
ဗဟန်းကြားတောရလမ်း
ဦးအရိယကျောင်းတိုက်မှ
အမျိုးသားကောလိပ်ကျောင်းနေရာ

(အောက်) ဗြိမ္မ အမျိုးသမီး
အထက်တန်းကျောင်း ဆရာမများ
(၁၉၂၁ ခုနှစ်)

Source: Theophano Nannou Day (Golden Jubilee)

၂၁-ကြိမ်မြောက်အမျိုးသားနေ့၌ ကြွေးကြော်ရန်သံချပ်များ။

အမျိုးသားနေ့ ထူည့်လည်ရာ၌၊ တညီတညွတ်တည်း-ထသံ
တည်းဖြစ်စေရန်၊ အရေးကြီးသော မင်္ဂလာအခါကြီး ဖြစ်ပါ၍၊
အောက်ပါ သံချပ်-၇-ပုဒ်ကိုသာလျှင် ထိခို ကြွေးကြော်ကြပါ
မည့်အကြောင်း၊ အမှုဆောင်အဖွဲ့က ခွီးဆော်ပါသည်။

- (၁) အမျိုးသားနေ့အခါတော်-ကမ္ဘာကျော်အောင် နှလိက်ကြစို့၊
- (၂) သာကီမျိုးဟေ့ဒိုဗမာ-ရှေးစဉ်လာက ကိုယ့်ခင်းကိုယ့်ချင်း၊
- (၃) ဖိနှိပ်ခြင်းကို မျှဝေ-မျှနိုင်ဟော မျှတို့ပါတဲ့၊
- (၄) လွတ်လပ်ရေးကို ချ-ရမည်-မိတ်တူကိုယ်ညီ ပြကြ-ပြကြ၊
- (၅) ဗမာချင်းချင်း သွေးစည်းကာ-အရေးကြီးသာပြီ-သိကြ-
သိကြ၊
- (၆) အရေးကြီးတဲ့ချိန်ခါ-မျှဗမာတွေ-ညီကြ-ညီကြ၊
- (၇) စွန့်စားပုံတဲ့အာဇာနည်-ဗမာပြည်မှာ ထောင်သောင်းထိန်း
သန်း၊

တိုင်းပြည်ပွင့်ပွင့်တိုက်။

(၂၁) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားနေ့အတွက် အမျိုးသားနေ့ကော်မတီက ကြွေးကြော်ရန် သံချပ်များ

Source: National Day (Golden Jubilee)

၁၉၇၁ ခုနှစ် (၅၀) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ရွှေရတုသဘင် အထိမ်းအမှတ် တွေ့ဆုံပွဲသို့တက်ရောက်ခဲ့ကြသော ၁၉၂၀ ကျောင်းသားသပိတ် ကျောင်းသားဟောင်းများ
ရှေ့တန်း/ထိုင်လျက် (ဝဲမှယာ)- ဥက္ကဋ္ဌ ဦးလူဖေဝင်း၊ ဦးသိမ်းမောင်၊ နာယက ဦးဘဘေ၊ ဆာမောင်ကြီး၊ ဦးအောင်ဇံဝေ

(၅၀) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ရွှေရတနာတော် အထိမ်းအမှတ် ပြကွဒိန်

အခန်း (၃)

ကိုလိုနီခေတ်လယ်ပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင် ကျောင်းသားလူငယ်များ လှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၂၂ မှ ၁၉၃၀)

(က) ၁၉၂၂-၂၃ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအခြေအနေ

တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီး၏ အထွေထွေအခြေအနေမှာ တိုးတက်မှုဘာမျှမရှိ၊ ထိုင်းထိုင်းမှိုင်းမှိုင်းနှင့် ကျဆင်းရန်ဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်စပြုနေသည်။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတိုင်း အလွန်စိတ်ပါဝင်စားစွာ အားပေးသည့် ဘောလုံးအသင်းမှာပင် အလွန် ဆုတ်ယုတ်စပြုနေသည်။ ကျောင်းသားကျောင်းသူတို့၏ စိတ်ဓာတ်မှာလည်း တက်တက်ကြွကြွမရှိ ဟန်မပျက်သွားလာ၍ စိတ် လက်မပါ အခြေအနေမပျက် သွားနေကြရသည်။ တက်တက်ကြွကြွ စွမ်းစွမ်းပေါက်ပေါက် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများလည်း မပေါ်ပေါက်၊ ပါမောက္ခအမိပတိ ဆရာကြီးကျေစလော့၏ ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းမှတစ်ပါး ပျော်ရွှင်လန်းဆန်းခြင်း ကင်းနေကြ သည်။ ဒုတိယနှစ်အပြီး စိတ်ပျက်ပြီး ကျောင်းမှ ထွက်သွားသော ကျောင်းသားများမှာ အများစုဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ရန်ကုန် ကောလိပ် (၁၉၂၅-၂၈) တည်နေရာမှာ ယခုပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး (R.G.H.) နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်လျက် မင်းကြီးလမ်း (Commissioner Road) ယခု ဗိုလ်ချုပ်လမ်းမကြီးတွင်ရှိ၍ ဘော်ဒါကျောင်းဆောင်မှာ ပြည်လမ်း တကောင်းနှင့် ပြည်ကျောင်း ဆောင် (၂) ခုသာရှိ၍ ပုဂံဆောင်မှာ ဆောက်လုပ်ဆဲရှိသည်။ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတခုကဲ့သို့ စည်းရုံးမှု မရှိပေ။ နိုင်ငံတဝှမ်း ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ ပုံမှန်အနေအထားဖြင့်သာပါဝင်သည်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်မှ ၁၉၃၉ ခုနှစ်အတွက် တကသ (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ) နှင့် ဗကသ (ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ) တို့ ခေါင်းဆောင်မှုဖြင့်မှ သာလျှင် ၁၉၃၈ ပထမအထွေထွေသပိတ်ကြီးကို ဦးဆောင်သော တို့ဗမာအစည်းအရုံးတွင် ကျောင်းသားများ၊ သခင်များအဖြစ် ပါဝင်လာကြသည်။ ၎င်းတို့၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့်သာ ကချင်မြေ၊ ချင်းတောင်တန်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်အနှံ့ ရောက်ရှိရန် ကျောင်းသားများက လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

(ခ) လူငယ်များကြီးပွားရေးအသင်းနှင့် ကျောင်းသားများ

၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် မီးရထား စာရင်းကိုင် ကိုဘစိန်၊ ပြည်ထဲရေးနှင့်လုံခြုံရေးစာရေး ကိုသိန်းတို့ ဦးဆောင်၍ လူငယ်များ ကြီးပွားရေးအသင်း (Youth Improvement Society) ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းအသင်းတွင် ကျောင်းသားအချို့ပါဝင် လှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအသင်း စတင်ဖွဲ့စည်းစက လူမှုရေးနှင့် စကားရည်လှပွဲအသင်း ဖြစ်သော်လည်း သက်တမ်းကြာ လာသောအခါ ကျောင်းသားလူငယ် စာရိတ္တတိုးတက်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ရေးတို့ အတွက် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၎င်းအသင်း မှာ ၁၉၃၁ ခုနှစ် အထိ ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်းကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အခြား စာအုပ်အသင်းများနှင့်လည်း ဆက်သွယ်မှုပြုကာ စာဖတ်ခန်းများ တည်ထောင်ခဲ့သည်။

(ဂ) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်အဖွဲ့ချုပ်နှင့် ကျောင်းသားများ

၁၉၃၀ ခုနှစ် အစောပိုင်းကာလများ၌ အမျိုးသားရေးတွင် ဟိုက်စကူးနှင့် တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်ကျောင်းသားများ စိတ်အားထက်သန်စွာ ပါဝင်လာကြသည်။ “ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်များအဖွဲ့ချုပ်” (ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်များအသင်းဟု အစ ပထမပိုင်းတွင် ခေါ်သည်) တည်ထောင်ရာတွင် ကျောင်းသားအများစု ပါဝင်လာကြသည်။

၎င်းအဖွဲ့ကို ၁၉၃၀ အစောပိုင်း၌ တည်ထောင်ခဲ့ရာ-

- (၁) ဆရာတင် - ဥက္ကဋ္ဌ (မြို့မအမျိုးသားကျောင်းအုပ်ကြီး)
 - (၂) ကိုထွန်းထွန်း - ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ (ကောလိပ်ကျောင်းသား)
 - (၃) ကိုဘသောင်း - ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ (ကောလိပ်ကျောင်းသား) (တို့ဗမာအစည်းအရုံး စတင်တည်ထောင်သူ)
 - (၄) ကိုနု - အကျိုးဆောင်တွဲဘက် (ကောလိပ်ကျောင်းသား)
 - (၅) ကိုဗစိန် - အကျိုးဆောင် တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး (ယုဒသန်ကောလိပ်ကျောင်းသား) (သခင်ဗစိန်)
 - (၆) ကိုခန့် - စာရင်းစစ် (ကောလိပ်ကျောင်းသား ဦးသန့်အကို)
 - (၇) ကိုစိန် - ငွေထိန်း (ကောလိပ်ကျောင်းသား)
 - (၈) ကိုအုန်း - (ကောလိပ်ကျောင်းသား)
 - (၉) ကိုလေးမောင် - (ကောလိပ်ကျောင်းသား)
 - (၁၀) ကိုဘတင် - (ကောလိပ်ကျောင်းသား)
 - (၁၁) ကိုသီဟန် - (ကောလိပ်ကျောင်းသား)
 - (၁၂) ကိုစံသိမ်း - (ကောလိပ်ကျောင်းသား)
 - (၁၃) ဆရာဟိန် - (မြို့မအမျိုးသားကျောင်းဆရာ)
- တို့ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၎င်းအသင်းကြီးသည် ၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၂၉) ရက်၊ ၁၂၉၃ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း (၁၅) ရက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံဘုရား စတုဒိသာဇေယျံ၌ စုစည်း၍ နိုင်ငံခြားဖြစ် စီးကရက်မသောက်ရေးကို လိုက်လံစည်းရုံးခဲ့သည်။

၎င်းတို့မှာ ၁၉၃၁ ဇွန်လတွင် ရွှေတိဂုံဘုရားရှိ စတုဒိသာဇေယျံ၌ပြုလုပ်သော အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အရ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်ရန် လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(ဃ) နိုင်ငံခြားဖြစ်စီးကရက်မသောက်ရေးလှုံ့ဆော်မှုနှင့် ကျောင်းသားများ

၎င်းအသင်းသည် ဇူလိုင်လ (၂၉) ရက်၌ ရွှေတိဂုံဘုရားစေတီတော်သို့ တက်၍ ရင်ပြင်အောက်၌ ဆေးလိပ်သောက်သူများအား အလှူခံ၍ နိုင်ငံခြားဖြစ် ဆေးလိပ်မသောက်ရန်ကို လည်းကောင်း၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များ၌ ဗမာအမျိုးသားများ ဆေးလိပ်သောက်နေသည်ကို ဝင်ရောက် တောင်းပန်၍လည်းကောင်း၊ ဗမာလူမျိုးများ နိုင်ငံခြားစီးကရက် မသောက်ရေးအတွက် တောင်းပန်၍ အလှူခံကြသည်။ ထိုအခါ ဗမာအမျိုးသား/သမီးများကလည်း ဝမ်းသာအားရလိုလားစွာ နိုင်ငံခြားဖြစ် စီးကရက် မသောက်ရန် အလှူခံမှုကို လက်ခံကြသည်။ ထိုသို့ လိုက်လံတောင်းပန်ကြသူများတွင် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတင်၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုတင်လတ်၊ ကိုလှဖေ၊ (အားလုံးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ) နှင့် ကိုထွန်းစိန်၊ ကိုတင်ဦး၊ ကိုတင်ညွန့်၊ ကိုချစ်တီး (ထွန်းလီရောင်)၊ ကိုမောင်သိန်းနှင့် အခြား (၂) ဦး ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဇူလိုင်လမှ စက်တင်ဘာလအထိ နိုင်ငံခြားဖြစ် စီးကရက် မသောက်ရေး အတွက် ကျောင်းသားများက လူငယ်များနှင့် လက်တွဲ၍ လှုပ်ရှားခဲ့ကြသည်။ ဤသည်ကား ဗမာနိုင်ငံသမိုင်း၏ ကျောင်းသား၊ လူငယ် ပူးပေါင်းလှုပ်ရှားမှု ပထမဦးဆုံး ဖြစ်သည်။

(င) နိုင်ငံခြားဖြစ်အဝတ်အဝတ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားများ

၁၉၃၀-၃၁ စာသင်နှစ်တွင် ကောလိပ်ကျောင်းသားများ၏ နယ်ချဲ့အမွေခံ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုဖြစ်သည့် ပိုးအင်္ကျီ၊ မာဖလာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘိနပ်၊ ရွှေနာရီ၊ တုတ်ကောက်နှင့် ဆေးတံတို့ကို အမျိုးသားရေးအသွင်ဖြင့် ပြောင်းလဲဝတ်ဆင်ရန် ကောလိပ်ကျောင်းသား ကိုနု၊ ကိုထွန်းစိန်၊ ကိုဟိန်တို့အုပ်စုသည် လိုက်လံနှိုးဆော်လာကြသည်။ နိုင်ငံခြားဖြစ် စီးကရက်လုံးဝ

မသောက်ရေး၊ နိုင်ငံခြားဖြစ်ပိုင်း၊ ကတ္တီပါအဝတ်များအားလုံး သပိတ်မှောက်ပြီး ပင်နီနှင့် ယောလုံချည်ကို ဦးစားပေးဝတ်ဆင်ရန် ခေါင်းက ဘိုကေကို ကတုံးတုံးပြီး ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်က ပင်နီတိုက်ပုံအင်္ကျီနှင့် ယောပုဆိုးသာ ဝတ်ဆင်ကြသည်။

အမျိုးသမီးများ အင်္ကျီပါး မဝတ်ရေး၊ ပေါင်ဒါမျက်နှာချေ မသုံးရန်နှင့် ပင်နီအင်္ကျီဝတ်၍ ညှပ်ဘိနပ်စီးကြရန်၊ ပုသိမ်ထီး ဆောင်းကြရန်တို့ကို ကိုနု၊ ကိုထွန်းစိန်၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုဟိန်တို့ အုပ်စုက လိုက်လံနှိုးဆော်လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဗမာ ဖြစ် အသုံးအဆောင်ကိုသာ အားပေးရန် အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားဖြစ် သပိတ်မှောက်ရေးမှာ ကျောင်းသား လူငယ်ထု၏ တက်ကြွမှုကြောင့် တက်ကြွသော လူထုလှုပ်ရှားမှုအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွား၍ ဗမာတမျိုးသားလုံးမှာ နိုင်ငံခြားဖြစ် ဆန့်ကျင်လာကြသည်။ ၎င်းကျောင်းသား လူငယ်ထု အစည်းအဝေးမှာလည်း ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာအဖွဲ့ချုပ် အဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ၎င်းအသင်းကြီးသည် ကေဒါကျောင်းသားများ မွေး၍ ဗမာနိုင်ငံရေး ပြောင်းလဲမှု၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်များ ပေါ်ထွန်းရန် လေ့ကျင့်ပေးခဲ့သည်။ ၎င်းအသင်း၏ အဖွဲ့ဝင် ကေဒါများသည် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွင် လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် ဗကသဖွဲ့ စည်းပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် တို့ဗမာအစည်းအရုံးဖြစ်ပေါ်လာစေရန်နှင့် သခင်ခေါင်းဆောင်များအဖြစ် လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု ခေါင်းဆောင် များအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

(စ) နယ်ချဲ့အစိုးရဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားများ

ဤကဲ့သို့ နယ်ချဲ့အစိုးရကို ဆန့်ကျင်၊ နယ်ချဲ့စီးပွားရေးကို ရိုက်ချိုး၊ နယ်ချဲ့ယဉ်ကျေးမှုကို အမြစ်မှ ဖြိုလဲချပြီးရုံ သာမက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသည် အေးဆေးစွာ ပညာမသင်ဘဲ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးတရားများကို အရပ်ထဲ ဆင်းပြီး လိုက်လံ ဟောပြောခြင်းကြောင့် နယ်ချဲ့ဗြိတိသျှတို့မှာ မျက်စိစပါးမွေးစူးလာသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျောင်းသားလူငယ် ခေါင်းဆောင်များ ရပ်ကွက်ထဲ ဆင်းကာ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး တရားများ ဟောပြောရာတွင် ရပ်ကွက်ထဲ၌ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ နယ်ချဲ့စီးပွားရေး ဆန့်ကျင်မှုများဖြင့် ရုတ်ရုတ်သံသံ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

ဆရာစံ ကြိုးမိန့်ပေးပြီးနောက် ဆရာစံတော်လှန်ရေး ရုံးခုံမှသွားသောအခါ၌လည်း တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများထဲမှ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ ပထမဦးဆုံး သခင်ဖြစ်လာသော ကိုဗစိန်က ဆရာစံတော်လှန်ရေးကို အမွှမ်းတင်၍ သွေးထိုးလှုံ့ဆော် စာတမ်းများကို ညဉ့်အချိန်တွင် လိုက်လံကပ်သည်။

“ဆရာစံတော်လှန်ရေးသည် မှန်ကြောင်း၊ ဆရာစံတော်လှန်ရေး အောင်မြင်မည် မဟုတ်သော်လည်း ဆက်လက် တော်လှန်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း” ဝါဒဖြန့်ချိ၍ အင်္ဂလိပ်ကို တော်လှန်ရန် လျှို့ဝှက်စွာ စာရွက်စာတမ်းများကို ပလူယံအောင် ဖြန့်ဝေသည်။ ထိုကိစ္စကြောင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းမှ ထုတ်ပယ်၍ ယုဒသန်ကောလိပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခံရသော ကိုဗစိန်မှာ ယုဒသန်ကောလိပ်မှ ထပ်မံ ထုတ်ပယ်ခံရပြန်သည်။

(ဆ) တို့ဗမာအစည်းအရုံးအစ ကျောင်းသားက

သင်ဘာသောင်း

၁၉၂၀ ပြည့် ပထမကျောင်းသားသပိတ်တွင် မန္တလေးမြို့ ဗုဒ္ဓသာသနနဂ္ဂဟ အထက်တန်းကျောင်း (BTM) တွင် ပညာသင်ကြားနေသော ကိုဘသောင်းသည် ရန်ကုန် မြို့သို့ ရောက်ရှိ၍ တက္ကသိုလ် ဘာသာပြန် နည်းပြဆရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်၊ ဦးဆက်၊ မစ္စတာဖာနီဗယ်တို့၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်ချုပ် စာအုပ်ကို မြန်မာဘာသာသို့ တင်သွင်း၍ သက်ဆိုင်ရာသို့ တင်ပြခဲ့ရာ Prince Wales ဝေလမင်းသားစာပေဆု (Moliere Classic) ဘာသာပြန် စာပေဆုငွေ ၁၀၀၀/- ရရှိခဲ့သည်။ ကိုဘသောင်းသည် ကျောင်းသားများကို အခြေခံ၍ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့အား ဆန့်ကျင်ရန် ကျစ်လျစ်ခိုင်မာသော အဖွဲ့အစည်း တရပ်လိုအပ်ကြောင်း သိလာသည်။ ထို့ကြောင့် တိကျခိုင်မာ၍ ပြတ်သားရဲရင့်သော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းကြီးတရပ် ပေါ်ထွန်း လာရေးအတွက် ကိုဘသောင်းသည် ဓာတုဗေဒကိုလှဘော် (နောင် သခင်လှဘော်)၊ ဗမာ ပြည်စာအုပ်အသင်းမှ ကိုသိန်းမောင် (နောင် သခင်သိန်းမောင်)၊ အမြတ်တော်ကြေးရုံးမှ ကိုအုံးခင် (ခြေလျင်)တို့ ပါဝင်ကြသည်။ ထိုကျောင်းသားလူငယ်များနှင့်ကို ဘသောင်းသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးကို တည်ထောင်ရန် လည်းကောင်း၊ ထိုအစည်းအရုံးဝင်များ ရှေ့တွင် သခင်ဆိုသည်မှာ ကျွန်နှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကြောင်း၊ တကောင်းအဘိရာဇာမှ ယနေ့တိုင် ဗမာလူမျိုးများသည် သခင်များဖြစ် ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် သခင်ဟု ရှေ့ကတပ်ခေါ်ရန်ဆုံးဖြတ်ပြီး ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် ဖြစ်ပွားသော ကူလီ

အဓိကရုဏ်း (ကုလား-ဗမာ အဓိကရုဏ်း) ကို အကြောင်းပြု၍ တို့ဗမာအစည်းအရုံး ကြေငြာချက်ကို ထုတ်ဝေလိုက်သည်။ ၎င်းကြေငြာချက်တွင် သေဆုံးသောသူများစာရင်းနှင့် အမျိုးသားရေးနှင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ်များ ပြန်လည်ရှင်သန်လာစေရန်အတွက် ရည်ရွယ်၍ ထိုနေ့ ၁၉၃၀ မေလ (၃၀) ရက်နေ့မှာပင် “တို့ဗမာအစည်းအရုံး” ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ထိုကြေညာစာတမ်းတွင် သခင်ဘသောင်း၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံး၊ ခြံအမှတ် (၃၃)၊ ရေတာရှည်လမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းကြေငြာချက်၌-

တို့ဗမာစာတမ်း

ဗမာပြည်သည်	-	ဒို့ပြည်
ဗမာစာသည်	-	ဒို့စာ
ဗမာစာသည်	-	ဒို့စကား
ဗမာပြည်ကို	-	ချစ်ပါ
ဗမာစာကို	-	ချီးမြှင့်ပါ
ဗမာစကားကို	-	လေးစားပါ

-ဟုဖော်ပြထားသည်။

တို့ဗမာအစည်းအရုံးဟု ဆိုရာ၌ တို့ဗမာပြည်ထဲ၌ရှိသော လူမျိုးအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသည့် အဓိပ္ပါယ် ဖော်ဆောင်ခြင်း အထိမ်းအမှတ် ဖြစ်သည်။ မြန်မာဟူသော စကားမှာ “မြန်သည်၊ မာသည်”ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဆောင်သော်လည်း နှာသံပါ၍ ဘောင်ကျဉ်းသည်။ အားနည်းသည်။ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကချင်၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ပလောင်၊ တောင်သူ၊ ဆလုံ၊ နာဂ၊ မြန်မာစသော ဗမာတိုင်းရင်းသား အားလုံးကို ခြုံငုံမိစေရန် ဗမာဟူသော စကားလုံးကို ရွေးသည်။ ဘကုန်းနှင့် “ဘမာ” ဟုမရေးဘဲ “ဗ” လချိုက်နှင့် ရေးခြင်းမှာလည်း “ဘ”သည် ရံဖန်ရံခါ “ဗ”သံထွက်သဖြင့် စိတ်မချရ၍ “ဗ”လချိုက်နှင့် “ဗမာ”ဟု ရေးခြင်းဖြစ်သည်။

Source: Jindaw Library (Vol.1)

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ တို့ဗမာအစည်းရုံး အမှုဆောင်များအစည်းအဝေးပွဲ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံ (ခုနှစ် မသိရ)

(င) ခွပ်ဒေါင်းအစ ခဲတပ်က၊ တပ်မတော်အစ ကျောင်းသားက

၁၉၃၀ ပြည့်၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ ကိုလှဘော် (သခင်လှဘော်) ဦးဆောင်ပြီး ကျောင်းသားလူငယ် (၂၅) ဦးသည်-

ရန်မလှိုလျှင် ရန်ပိုသည်

ရန်လိုမှ ရန်ပြုသည်

-ဟူသော စာတမ်းကြေညာချက် အမှတ် (၁) ထွက်ပြီးနောက် တို့ဗမာသခင်များ၏ ဒို့ဗမာရဲတပ် ဖွဲ့စည်းရန်လိုလားသော ဆန္ဒပြပွဲကို ရွှေတိဂုံစေတီတော် တောင်ဘက်မုဒိမု ဆင်း ဒေါင်းအလံကြီးရှေ့ဆုံးမှ လွှင့်ထူကာ ဗိုလ်တထောင်ကွင်းသို့ စစ်ရေးပြ ချီတက်သကဲ့သို့ ချီတက်ပြီး “ဒို့ဗမာရဲတပ်” (Yetat) ကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ချီတက်ရာ လမ်းကြောင်းတလျှောက်တွင် တဦးက “ဒို့ဗမာ” ဟု အသံတိုင်းပေးလိုက်လျှင် ကျန်လူများက “ဒို့ဗမာဟော့ ဒို့ဗမာ” ဟု သံပြိုင်ကြွေးကြော်ကာ လက်သီးလက်မောင်းတန်းပြီး ချီတက်ကြသည်။ စစ်ရေးပြ ချီတက်သူများသည် မည်သည့်ကား မည်သည့် ရထားမျှ မရှောင်၊ မှန်မှန်ကြီးသာ ဒို့ဗမာအသံပြင်းပြင်းနှင့် ဗိုလ်တထောင်ကွင်းအရောက် ချီတက်လာကြသည်။

ဗိုလ်တထောင်ကွင်းသို့ ရောက်သောအခါ သခင်လှဘော်က အလေးပြုရန် အမိန့်ပေးလိုက်ရာ ဒေါင်းအလံကြီးကို လွှင့်ထူ၍ စစ်တပ်သဖွယ် တန်းစီကာ အလေးပြုကြသည်။ ဤသည် ယနေ့ နိုင်ငံတပ်မတော်ဖွဲ့စည်းရန် အမြဲတေခဲ့သော သခင်လှဘော်ဦးဆောင်၍ ကျောင်းသားအများစု ပါဝင်ခဲ့သည့် ဒို့ဗမာရဲတပ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဒို့ဗမာရဲတပ်သည် နောင်ဗမာ့လက်ရုံးတပ်၊ ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်၊ ဗမာ့မျိုးချစ်တပ်မတော်၊ ဗမာ့တပ်မတော်၊ ပြည်သူ့တပ်မတော်များ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ လက်နက်ကိုင်တပ်များ၏ နိုင်ငံရေးအနှစ်သာရရှိရှိ “အမြဲတေ” တပ် အစပင်ဖြစ်သည်။ ဒို့ဗမာရဲတပ်မှာ ပထမတွင် အကျီအနီ၊ ဘောင်းဘီအညို နောက်ပိုင်း၌ အကျီရော ဘောင်းဘီပါ နီညိုရောင်နှင့် ဝါးဖက်ဦးထုပ် ဝတ်ဆင်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်၌ (၂၁) ဦးပါတိမှ ပညာရေးဝန် ဦးမောင်မောင်ကြီး၏ အစီမံရောင် တပ်စီမံလည်း ရှိသည်။ ၎င်းအဖွဲ့အလံမှာ အမျိုးသားအလံအဖြစ် “ရဲသူ (သူရဲကြီး) အောင်လံ” (The Victory Flag of Braves) နောက်ခံအစီမံနှင့် အလယ်တွင် ခွပ်ဒေါင်း ပါရှိသည်။ ၎င်းရဲတပ်များသည် နောင်တွင် အမျိုးသားတပ်မတော်ဖြစ်ပြီး ဗြိတိသျှလိုလားသူများမှအပ ကျန်သူများအားလုံးနီးပါး ကျောင်းသား၊ လူကြီး၊ လူငယ်ပေါင်းစုံ ပါဝင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားနေ့အခမ်းအနား ပြုလုပ်ရာ၌ ချီတက်တပ်ဖွဲ့ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဒို့ဗမာရဲတပ်၏ ရဲသတင်းစာကို မဟာဆွေအား အယ်ဒီတာခန့်၍ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၎င်းနောက်မှ ဦးစော၏ ဂဠုန်တပ်၊ ဒေါက်တာဘမော်၏ ဓားမတပ်၊ ၁၉၃၇ တွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ သံမဏိတပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ၁၉၃၃ ရွှေဘိုတွင် သခင်များ အောင်မြေနှင့် တရားဟောစဉ် တောင်ငူ သခင်လှမောင်၊ သခင်ကြွယ်၊ သခင်ဗအေးတို့၏ ရန်ကြီးအောင်တပ်၊ ၁၉၃၄ တွင် ရှင်အရိယ၊ သခင်ဗစိန်၊ သခင်လေးမောင်တို့ ချောက်မြို့သို့ စည်းရုံးရေးရောက်သောအခါ ဒို့ဗမာရဲတပ်များ ဖွဲ့စည်းခဲ့၏။

ဤသို့ ကောလိပ်ကျောင်းသား ကိုလှဘော်ဦးဆောင်၍ ကိုဘသောင်းနှင့် ကျောင်းသား အများအပြားသည် ဒေါင်းအလံ လွှင့်ထူ၍ ဗိုလ်တထောင်ကွင်း၌ စစ်ရေးပြ ဟောပြောစည်းလုံးပြီးနောက် ကောလိပ်ကျောင်းသား ကိုဘသောင်းကပင် သခင်ဘွဲ့ ယူ၍ ကျောင်းသားများဖြစ်သော ကိုလှဘော်၊ ကိုလေးမောင်၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုသိန်းဟန်၊ ကိုဘတင်၊ ကိုထွန်းရွှေ၊ ကိုဟိန်၊ ကိုထွန်းစိန် (ပထမ သင်္ချာနည်းပြ၊ နောင် ဥပဒေ ပထမနှစ်ကျောင်းသား) ဦး၊ ကို၊ မောင် တို့အား သခင်ဘွဲ့ အမည်ပြောင်းလဲ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။ ဤသို့ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်များအဖွဲ့ချုပ် ကောလိပ်ကျောင်းသားများ စတင်ခဲ့သော တို့ဗမာအစည်းအရုံးကြီးသည် လွတ်လပ်ရေး ရရှိရန် အဓိကကျခဲ့သော အဖွဲ့အစည်းကြီးဖြစ်သည်။

(ဈ) ၁၉၂၅ ခုနှစ် မန္တလေးကောလိပ်ကျောင်းသားများ၏ အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှု

မန္တလေးမြို့မှ ဗဟိုစည် ဦးဘဦးနှင့် အမျိုးသားကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးရာဇော်တို့၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များသည် အထက်ဗမာနိုင်ငံမြို့တော်ဖြစ်သော မန္တလေးမြို့တွင် နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ အင်တာမီဒီရိတ် (ဝါ) မန်းဥပစာကောလိပ်ကို ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် ဖွင့်ပေးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က မန်းဥပစာကောလိပ် ကျောင်းသားများမှာ ဟောင်းနွမ်းနံ့ချာ စုတ်ပြတ်ပြီး မိုးရွာလျှင် တစ်မိမိမိုယိုတတ်သော အဆောက်အဦလေး၌ ထီးဆောင်းပြီး သင်တန်းများ တက်ခဲ့ရသည်။ ဟောင်းနွမ်း ယိုယွင်းနေသော မျက်နှာကျက်မှ အင်္ဂတေများ ကွာကျလျှင်လည်း ခေါင်းပေါ်ကျမည်စိုး၍ ရှင်တထိတ်ထိတ်နှင့် သတိထားပြီး စာသင်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် ကျောင်းအုပ်ကြီး အေဒီမာရှယ်မှာ ကျောသားရင်သားမခွဲခြားဘဲ အားလုံးပြေပြစ်စွာ ဆက်ဆံသည်။ ငွေကြေးမပူလှသော ကျောင်းသားများကိုလည်း ဖြစ်သည့်နည်းဖြင့် အကူအညီပေးသည်။ ထိုအချက်ကို ရန်ကုန်ကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာဒီဂျော့လော့သည် မကျေနပ်ပေ။ ထို့ကြောင့် မစ္စတာဒီဂျော့လော့မှာ မစ္စတာအေဒီမာရှယ် ကျောင်းအုပ်ကြီး အဖြစ်မှ ဖြုတ်ရန်အတွက် မန္တလေး ဥပစာကောလိပ်ကို ပိတ်ရန် ဆီးနိတ်သို့တင်၍ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဗျူရိုကရက် မျက်နှာဖြူဆရာကြီးများကလည်း မစ္စတာစလော့ ကျောင်းပိတ်မည့် အဆိုကို သဘောတူကြသည်။

မန်းဥပစာကောလိပ်ကို အပြီးအပိုင်ပိတ်ပစ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့် ၁၉၂၈ တွင် မန်းဥပစာကောလိပ်၌ ၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ်ကဲ့သို့ သပိတ်မှောက်လှမခန်း ဖြစ်သွားသည်။

မန္တလေးမြို့ မင်းတိုင်ပင်အမတ် ဗဟိုစည် ဦးဘဦးသည် ရန်ကုန်၌ရှိနေစဉ် မန်းဥပစာကောလိပ်ပိတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်သော ဆီးနိတ်အစည်းအဝေးပြီးဆုံးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဦးဘဦးသည် ရန်ကုန် သူရိယသတင်းစာမှနေ၍ မန်းဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများ ငြိမ်မနေဘဲ သပိတ်မှောက်ကြရန် နှိုးဆော်လိုက်သည်။ ထိုအချိန် မန်းဥပစာကောလိပ်၌ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂလည်း မရှိသေးပေ။ နိုင်ငံရေး စိတ်ဝင်စားခြင်းလည်း မရှိသေးပေ။ အမည်မဖော်ဘဲ ဦးဘဦး၏ လှုံ့ဆော်မှုကြောင့် ရန်ကုန် ဆီးနိတ်အစည်းအဝေးပြီးဆုံးသည့် နောက်တနေ့မှာပင် ဥပစာကောလိပ်မှကျောင်းသားများ မိမိတို့ ဖာသီဖာသာနေ၍ မဖြစ်မှန်း သိလာကြပြီး စုရုံးစုရုံးဖြစ်လာကြသည်။ မီးခဲပြာဖုံးပမာ သူတို့ရင်တွင်း ကိန်းအောင်းနေသော ဇာတိမာန်တို့ ပွင့်ထွက်လာကြသည်။ ထိုအခါကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာအေဒီမာရယ်က ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သူ ကိုခင်မောင်ကလေး (နောင် ဖဆပလဝန်ကြီး ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး) အား “ဆရာက တက္ကသိုလ်အမှုထမ်းဖြစ်လို့ ဒီကိစ္စမှာပါလို့ မဖြစ်ဘူး။ မင်းတို့ကိစ္စဖြစ်တယ်။ အလှဦးသင့်သလို ကြည့်ဆောင်ရွက်ကြ။ မန်းဥပစာကောလိပ်ပိတ်ရင် ဆရာ ရန်ကုန်မပြန်တော့ဘူး။ ဆရာ မြို့ကိုဘဲ ဆရာပြန်တော့မယ်” ဟု ပြောသည်။

မန်းဥပစာကောလိပ်၌ ဆရာကြီးမစ္စတာမာရယ် ခွင့်သွားတိုင်း ကိုယ်စားလှယ် ကျောင်းအုပ်ကြီး လုပ်သော သင်္ချာကထိက ဆရာကြီး ဦးလှဖော်ဦးကလည်း နောက်ကွယ်ကနေ အကူအညီပေးမည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ပါဠိဆရာ ဦးလှအောင်ကလည်း ထိုသို့ ပြောသည်။ ကျောင်းဆရာအားလုံး ကျောင်းသားများလုပ်မည့် အစီအစဉ်ကို အနောက်အယုက်မပေးချေ။

ထို့နောက် ဆရာကြီး ဦးလှဖော်ဦးသည် စက်ဘီးတစ်စီးနှင့် မြို့မ၊ မြို့ဖ၊ ကျောင်းသားမိဘများထံသွား၍ အကူအညီပေးရန် တိုက်တွန်းသည်။ အမျိုးသားကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးရာဇော်အိမ်သို့ သွားရောက်၍လည်း ဆရာကြီး (၂) ဦး ကျောင်းသားများ အရေး ဆွေးနွေးကြသည်။ ကျောင်းသားများအစည်းအဝေး ကျင်းပသောအခါ အဆိုတင်သွင်းရန် အင်္ဂလိပ်စာဖြင့် ဆရာ (၂) ဦး ရေးသားသီကုံး ပေးသည်။

ကျောင်းသားများကလည်း ဆရာမိဘများနှင့်တကွ မန္တလေးမြို့မှ ရဟန်းတော်အရှင်မြတ်များထံ ချဉ်းကပ်ကြသည်။ ထိုအခါ မန္တလေးမြို့၊ အိမ်တော်ရာ (၁၄) ခန်း ဇရပ်ကြီး၌ မြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေး ကျင်းပသည်။ မန်းဥပစာကောလိပ် မပိတ်ရေး အဆိုကို ကျောင်းသားများက ရဲရဲတောက်တင်သွင်းပြီး ၎င်းအဆိုကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မလိုက်လျောလျင် ရှေ့သို့ တလှမ်းတက်မည်ဟု ရာဇသံပေးလိုက်သည်။

နယ်ချဲ့ဗြိတိသျှ ဗျူရိုကရက်အစိုးရသည် ၁၉၂၀ ကျောင်းသားများသပိတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သွားမည်စိုး၍ ကျောင်းသားများ လိုလားချက်ကို အမြန်ဆုံး လိုက်လျောခဲ့သည်။ ဤသို့ မန်းဥပစာကောလိပ် ကျောင်းသားများ ဆန္ဒပြရာ (၁၄) ခန်း၊ အိမ်တော်ရာ ဇရပ်ကြီးမှာ နောင်တွင် ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ ဦးလှမောင်၊ ဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ဦးသိန်းအောင်တို့၏ နိုင်ငံရေး သန္ဓေတည်ရာ ဌာနကြီး တခုဖြစ်ခဲ့သည်။

အခန်း (၄)

ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၃၀ မှ ၁၉၃၁)

(က) ၁၉၃၀ ခုနှစ်နှင့် ၎င်းနှစ်မတိုင်မီ ကျောင်းသားများအခြေအနေ

၁၉၃၀ မတိုင်မီ အခြေအနေတွင် ကျောင်းသားများစုသည် ကောလိပ်ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသော်လည်း တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များ၏ အခြေအနေကို ကောင်းစွာ သတိထားနေရသည်။ ကျောင်းသားအသစ် (ဖရက်ရှာ) များကို ပါမောက္ခနှင့် ဆရာများ၏ နည်းပရိယာယ်ကို ကောင်းစွာနားမလည်၊ တက္ကသိုလ်အခြေအနေကိုလည်း သဘောမပေါက်သောကြောင့် ဆရာများနှင့် ဌာနမှူးများ ချပေးသောပုံစံထဲသို့ ရောက်ရှိကြသည်က များ၏။ ပါမောက္ခအချို့နှင့် ဆရာများသည် ကျောင်းသားများကို စာသင်ခန်းနှင့် မည်သို့ ဆွဲဆောင်ရမည်ကို ကောင်းစွာနားလည်ကြသည်။ ကျောင်းသားအများစုမှာလည်း ဆရာများကို အတုခိုး၍ ဆရာများအပေါ် စိတ်ဝင်စားကြပြီး ကျောင်းသားဘဝကို ပိုမိုတပ်မက်လာကြသည်။ ဆရာတို့၏ ထူးခြားသော စိတ်နေစိတ်ထား၊ အယူအဆ၊ စဉ်းစားပုံစဉ်းစားနည်းများကို အဖွဲ့များ အစုများဖွဲ့၍ လေ့လာကြသည်။ သို့သော် ကျောင်းသားအများစုမှာ အမျိုးသားကျောင်းများ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဗမာ့ယဉ်ကျေးမှု ထုံးတမ်းစဉ်လာများ ထိတွေ့လာသောကြောင့် တက္ကသိုလ်ရောက်သောအခါ အမျိုးသားကျောင်းများမှ အောင်လာသည်ဖြစ်စေ၊ မစံရှင်ဟိုက်စကူးကျောင်းများမှ အောင်လာသည်ဖြစ်စေ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းများ ဖွဲ့စည်း၍ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ပုံမှန်အားဖြင့် ရွှေတိဂုံဘုရားသို့ သွားရောက်၍ တံမြက်လှည်းခြင်း၊ ဝတ်ပြုခြင်းများ ပြုလုပ်ပေသည်။ ကျောင်းသားအားလုံးက ထိုလုပ်ငန်းကို တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ကျောင်းသားအနည်းစုမှာ ယဉ်ကျေးမှုမဲ့ ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအနည်းစုမှာ ဥရောပနိုင်ငံများတွင် ကျောင်းနေခဲ့သူများနှင့် ဥရောပတိုက်သားများ၊ ၎င်းတို့၏ မိဘများမှာ ဗျူရိုကရက် မြို့ပြအရာရှိများ၊ တရုတ်နှင့် ဥရောပတိုက်သားများ ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အမှန်တော့ ထိုလူနည်းစုမှာ ၎င်းတို့သည် ဥရောပတိုက်သားလည်း မဟုတ်၊ ဗမာလည်း မဟုတ်၊ ၎င်းလူနည်းစုမှာ ၎င်းတို့ အထဲတွင်သာ ၎င်းတို့ကျေနပ်နေကြသည်။

(ခ) တကသ ပွဲစည်းပြစ်ရန်အခြေအနေ

၁၉၃၀ ခုနှစ် အစပိုင်းတွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား အများစုမှာ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲ အားကစားပြိုင်ပွဲများနှင့်သာ တက္ကသိုလ်

ကျောင်းသား ဘဝပြည့်စုံနေသည်ဟု ယူဆနေကြသည်။ ဘွဲ့ဒီဂရီရပြီးလျှင် အစိုးရအလုပ် ဝင်လုပ်ရန်သာ စိတ်ဝင်စားကြသည်။ သို့သော် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်များသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ အတွင်းသို့ တိုင်းပြည်မှ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ်ထက်သန်သော ကိုနု၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုလေးမောင်တို့သည် တို့ဗမာအစည်းအရုံး စတင် တည်ထောင်ခဲ့ရာ၌ သခင်ဘသောင်း (ကိုဘသောင်း) နှင့်အတူ လည်းကောင်း၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်များအဖွဲ့ချုပ် ဖွဲ့စည်းရာ၌လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ပါဝင်ခဲ့ကြပြီး ၎င်းတို့မှာ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်မှ နိုင်ငံရေး ပြင်ဆင်မှုအနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်းတခု ဖွဲ့စည်းလိုကြသည်။

(ဂ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အဆောက်အဦဖြစ်ပေါ်လာပုံ

၁၉၂၆ ခုနှစ်အထိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ မရှိသေးချေ။ ထိုအချိန်က တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဆာဟာကုတ်ဘတ်တလာ (Sir Harcourt Butler G.C.I.E., I.C.S) ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ ဆန်ကုန်သည်နှင့် ဆန်စက်ပိုင်ရှင် ဦးညိုသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ငွေကျပ် တသိန်းခုနစ်သောင်း (၁၇၀၀၀) ကို ၁၉၂၆ တွင် လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် သမဂ္ဂအဆောက်အဦကို စတင်ဆောင်လုပ်ခဲ့ရာ ၁၉၃၀ ခုနှစ် နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက် မစမီ (၃) လခန့်အလိုတွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသွားသည်။ ၎င်းအဆောက်အဦကြီးသည် နောင်တချိန်တွင် နယ်ချဲ့အစိုးရ ဆန့်ကျင်ရေးဌာနချုပ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် နယ်ချဲ့က ဆောက်ခွင့်ပေးမည်မဟုတ်။ ဦးညိုလည်း ဒေါက်တာဘွဲ့ မရတော့ပေ။ သမဂ္ဂအဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသောအခါ ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့ (D.J Sloss) သည် ယူနီဗာစတီကျွမ်းဘား အားကစားရုံဘေးနား ရှိ မြက်ခင်းပြင်၌ လက်ဘက်ရည်ပွဲဖြင့်စည်းခံပြီး ဦးညိုအား ဂုဏ်ထူးဆောင်ဒေါက်တာဘွဲ့အပ်နှင်းသည့် အခမ်းအနားဟုပြောလိုက်သည်။ ဦးညိုမှာ ငွေအရှိန်အဝါဖြင့် ဒေါက်တာဘွဲ့ ရသွားသည်။ ဒေါက်တာဦးညို (K.S.M, L.L.D) ဖြစ်သွားလေသည်။

၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးသည့် သူဌေးဦးညို လှူဒါန်းခဲ့သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အဆောက်အဦ

(ဃ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ (တကာသ) စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဒေါက်တာဂျော့စလော့မှာ ဗြိတိသျှဩဇာ လွှမ်းမိုးခံရဆုံး သူတဦးဖြစ်သည်။ ၎င်း၏သဘောထားမှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ စာသင်၍ ဘွဲ့ (ဒီဂရီ) ရပြီးသောအခါ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ဌာနအလုပ်များတွင် လည်းကောင်း၊ အိန္ဒိယအစိုးရ၏ ဌာနအလုပ်များတွင် လည်းကောင်း၊ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ၏ ရဲတပ်ဖွဲ့တွင် လည်းကောင်း၊ အိန္ဒိယအစိုးရ၏ သစ်တောနှင့် ပညာရေးဌာနတွင် လည်းကောင်း စသော အလုပ်များ၌သာ ဝင်လုပ်ရန် လိုလားသည်။ သို့သော် ထိုနေရာများ၌ ဗမာအမျိုးသားများ အတွက် နေရာအနည်းငယ်သာ ရရှိပြီး အလုပ်လုပ်ရန် စိတ်ထက်သန်သော လူငယ်များ ပြိုင်ဆိုင်နေကြ

ရသည်။ ထိုအခြေအနေကြောင့် ဗမာအမျိုးသားများမှာ ကျေးရွာများ၌ ဆရာအလုပ်သာရရှိသည်။

ထိုသို့အခြေအနေများ၌ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်သော ကိုနု၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုလေးမောင်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ သမဂ္ဂအဖွဲ့ဖြစ်ပေါ်စေရန် သမဂ္ဂအဆောက်အဦပြီးသည့်နောက် ၁၉၃၀ စက်တင်ဘာလဆန်းတွင် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားကြီးများ အချင်းချင်း ဆွေးနွေးပြီး ကျောင်းဆောင်များ၌ ကျောင်းဆောင်နေ ကျောင်းသားများ အစည်းအဝေး၊ နေ့ကျောင်းသားများ မြို့ထဲတွင် အစည်းအဝေးကျင်းပကာ ၎င်းအစည်းအဝေးများ၏ တည်တညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ၁၉၃၀ စက်တင်ဘာလ၊ (၁၂) ရက်၊ သောကြာနေ့၌ ကိုကျော်ခင် (ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ)၊ ကိုတင့်ဆွေ (ဝိဇ္ဇာ)၊ ကိုဘဂျမ်း (ဂျပ်ဆင်) တို့ သည် တက္ကသိုလ်အမိပတိကိုယ်စား တရားသူကြီး ဦးဘအား သွားရောက်တွေ့ဆုံ၍ သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းရန်၊ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းရေး ဆွဲရေး အတွက် ကော်မတီဖွဲ့ခွင့်ရရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဗာစီတီနှင့် ယုဒသန်ကျောင်းသားများစုပေါင်းပြီး ၁၉၃၀ စက်တင်ဘာလ (၂၀) ရက်၊ စနေနေ့တွင် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးကြီးကို တက္ကသိုလ် အားကစားရုံသစ်ကြီးတွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးမှ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ကိုကျော်ခင် (ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ) က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ထို့နောက် ၁၉၃၀ စက်တင်ဘာလ (၂၀) ရက်၊ စနေနေ့တွင် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ-

(၁) ကျောင်းသားထုဆန္ဒဖြင့် အမှုဆောင်ကော်မတီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန်

(၂) တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေရေးဆွဲရန်

(၃) အမှုဆောင်ကော်မတီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန်တို့ ဖြစ်သည်။

စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေး ကော်မတီအဖွဲ့မှာ

(၁) ကိုကျော်ခင် ဥက္ကဋ္ဌ

(၂) ကိုဘဂျမ်း အတွင်းရေးမှူး

(၃) ကိုကျော်သိန်း

(၄) ကိုတင့်ဆွေ

(၅) ကိုထွန်းတင်

(၆) ကိုဘသိန်း

(၇) ကိုရာရှစ်

(၈) ကိုမောင်အုန်း

(၉) မစ္စတာ ပကာဆင်

(၁၀) ကိုစံဖော်အောင်

(၁၁) ကိုဘဖေ

(၁၂) ကိုမောင်ညွန့် တို့ပါဝင်လေသည်။

၎င်းအဖွဲ့သည် နိုဝင်ဘာလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် စည်းမျဉ်းရေးဆွဲပြီး၍ အစီရင်ခံစာကို ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးသို့ မတင်ပြမီ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ကျောင်းသားများထံမှ မှတ်ချက်နှင့် ဝေဖန်ချက်များ တောင်းခံခဲ့သည်။

၁၉၃၀ ဒီဇင်ဘာ (၁၇) ရက်တွင် ဆာဘဂျမင် အိပ်ချ် ဟီလ် (Sir Benjamin H. Heald Kt, M.A., I.C.S) က ကော်မတီကိုယ်စားလှယ်နှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးများအား အစည်းအဝေးတရပ်ပြုလုပ်၍ ပြောင်းလဲရန် တင်ပြလေသည်။ တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များသည် သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းကို အောက်စဖို့စ် သမဂ္ဂအတိုင်း ဖြစ်လိုသည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ (၉) ရက်တွင် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး၌ ကိုသိန်းမောင် (ဂျပ်ဆင်) က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ မူကြမ်းကို သဘောတူညီခဲ့သည်။

၎င်းအဖွဲ့အစည်းက (၉) ဦးပါသော အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ကိုကျော်ခင်

(၂) ကိုရာရှစ်

(၃) ကိုထွန်းတင်

(၄) ကိုဘဖေ

(၅) မစ္စတာ ပကာဆင်

(၆) ကိုကျော်ခင်

(၇) ကိုသိန်းမောင်

(၈) ကိုစံဖော်အောင်

(၉) ကိုဗစိန် တို့ဖြစ်သည်။

၎င်းအမှုဆောင်ကော်မတီသည် သမဂ္ဂအဆောက်အဦနှင့် ပက်သက်သောကိစ္စရပ်များ၊ သမဂ္ဂကိုယ်စားဆောင်ရွက်ခွင့်၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ မူချောရေးဆွဲရေးနှင့် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးရန် အခွင့်အာဏာရှိလာသည်။

သမဂ္ဂနှင့်တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်ကြား သဘောထားကွဲလွဲသော အဓိကအချက်မှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟောင်းများနှင့် ဘွဲ့ရကျောင်းသားများအား သမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လက်ခံရန် ကိစ္စဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ တင်ပြသော ၎င်းအချက်မှာ သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်ကြောင်း သမဂ္ဂက တင်ပြသော်လည်း တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များက သဘောမတူပေ။ သို့သော် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဆွေးနွေး၍ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးစိုးညွန့် (M.A, M.L.C) နှင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အမှုဆောင်လူကြီးအချို့ အကူအညီပေး၍ ဒု-အဓိပတိက လက်ခံပြီး ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း အချောက်စွဲမှာ ပြေလည်သွားလေသည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၇) ရက်တွင် ကျင်းပသော သမဂ္ဂအလုပ်အမှုဆောင်နှင့် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့ သဘောတူညီချက် ပြင်ဆင်ချက်များကို လက်ခံအတည်ပြုလိုက်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၈) ရက်၊ နံနက် (၁၁) နာရီတွင် စည်းမျဉ်းအား အတည်ပြုလိုက်သောအခါ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေသည် အတည်ဖြစ်လာသည်။ တကသ အဆောက်အဦကို ဆရာကြီး ပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျော်ခင်ထံ လွှဲအပ်ပေးလိုက်သည်။

(င) စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့၏ သဘောထား

စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေးအဖွဲ့၏ ပြောကြားချက်မှာ-

“ကျောင်းသားများအပေါ် လုံးဝကြီးကိုင်ပိုင်ခွင့်သည် စည်းမျဉ်းဥပဒေ၏ သော့ချက်ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ အနာဂတ် ဗမာနိုင်ငံသားတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သည့်အညီ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအား နိုင်ငံတော်အကျိုး ထမ်းရွက်စေရန်၊ လွတ်လပ်ရေးစိတ်ဓာတ် သွင်းပေးရန်နှင့် တာဝန်သိစိတ်ဓာတ်များ ဖန်တီးပေးရန် ကြိုးပမ်းသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအား လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ စီစဉ်ပေးခြင်း၊ မိတ်ဆက်တွေ့ဆုံပွဲများ စီစဉ်ပေးခြင်း၊ စားသောက်ဆိုင်များ ထားရှိခြင်း၊ ကစားခုန်စား စည်းရုံးခြင်းများ လုပ်ဆောင်၍ စည်းရုံးခြင်း၊ ပို၍အရေးကြီးသော အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်သွင်းပေးခြင်းနှင့် လူ့လောကဝင်ရောက်သောအခါ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာဆိုင်ရာ ဘဝတလျှောက်လုံးအတွက် ပြည့်စုံစေရန် ဖြစ်သည်။

သမဂ္ဂတခုသည် လွတ်လပ်စွာ တွေးတောကြံဆခြင်းနှင့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရေးသားရေးအတွက် ရပ်တည်နေပြီး ကျောင်းသားလူငယ်တို့သည် နိုင်ငံ၏အနာဂတ်ကို ပိုင်ဆိုင်နေသည်သာမက ၎င်းတို့၏ စိတ်ဓာတ်သည် အမျိုးသားရေးနှင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် အခြေခံပင်ဖြစ်သည်” ဟု ပါရှိသည်။

(စ) ၁၉၃၁ တကသမဂ္ဂဇင်း

၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု ဦးဆောင်ပါဝင်သော ကျောင်းသားများဦးဆောင်၍ “တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများမဂ္ဂဇင်း” တစောင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုမဂ္ဂဇင်းသည် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသော ကျောင်းသားများအတွက် တိုက်ပွဲဝင်လက်နက်ကောင်း တခု ဖြစ်လာသည်။

“ဓားသွားထက်၊ ကလောင်သွားထက်သည်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို အဓိအရယူ၍ ကလောင်တိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ကြသည်။

(ဆ) ၁၉၃၁ ခု နောက်ပိုင်း သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း

၁၉၃၁ ခု နောက်ပိုင်းတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဦးဆောင်၍ ကျောင်းဆောင်များ၌ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်လာကြသည်။ ၎င်းဟောပြောပွဲများ၌ တို့ဗမာသီချင်း သီဆိုရန် လှုံ့ဆော်လာခြင်းနှင့် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုများ ဖြစ်လာကြသောအခါ တက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ်ကြီးသည် ထိုဟောပြောပွဲများကို ပိတ်ပင်လိုသည်။

ပထမဦးစွာ ဆရာများအား ကျောင်းသားများ၏ အစည်းအဝေးနှင့် ဟောပြောပွဲများ မတက်ရောက်ရန်နှင့် ဝင်ရောက်ဟောပြောခြင်း မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ ဘာသာပြန်ဆရာ ကိုဘသောင်း (သခင်ဘသောင်း) မှာ ဆက်လက်ပါဝင်နေ၍ ကိုဘသောင်းကို အချိန်ပိုင်း နည်းပြဆရာအဖြစ် ကန့်သတ်၍ တနစ်ပြည်သောအခါ ဆရာအဖြစ်မှ ရပ်စဲလိုက်လေသည်။

(င) ကိုဗစိန်နှင့် တက္ကသိုလ်လင်မြေလှုပ်ရှားမှု

သခင်ဗစိန်

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကိုဗစိန်သည် ကျောင်းစာသင်ခန်းများ၌ ဆရာများ အမည်ခေါ်လျှင် “ပရဲဆင့်ဆာ” “Present Sir” ဟု ကျောင်းသားအားလုံးက ထူး၍နေကြသည်ကို ကိုဗစိန်က ထိုသို့မထူးဘဲ “ရောက်ပါပြီခင်ဗျား” ဟု ကိုဗစိန်က ပထမဦးဆုံး ထူးခဲ့သည်။ အဆောင်သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများတွင်လည်း ကိုဗစိန်သည် အခြားသော ကိုဘသောင်း (နည်းပြ) တို့နှင့် တွဲ၍ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးနှင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး တရားများဟော၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ယုဒသန်ကောလိပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခံရသည်။ ဆရာ ဦးဖေမောင်တင်သည် ကိုဗစိန်နှင့် ကိုဘသောင်းတို့၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကို အားပေးခဲ့သည်။

သို့သော် ကိုဗစိန်သည် ယုဒသန်ကောလိပ်သို့ ရောက်သော်လည်း ဆရာစံတော်လှန်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော ထောက်ခံချက်များ၊ မှန်ကန်ကြောင်း ကြေညာချက်များ၊ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့အား ဆက်လက်တော်လှန်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်ဟု ကြေညာချက်များကို ဖြန့်ချိခဲ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ပြောင်းရွှေ့လိုက်သော ကိုဗစိန်ကို ယုဒသန်ကောလိပ်မှ ကျောင်းထုတ်ပစ် လိုက်သည်။

(ဈ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂလှုပ်ရှားမှုနှင့် တို့ဗမာသီချင်း

တက္ကသိုလ်ကျောင်း(နည်းပြ) သခင်ဘသောင်းသည် တို့ဗမာသီချင်းကို တက္ကသိုလ်မြေတွင် ပျံ့နှံ့ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်မြေ တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့် သခင်လူငယ်များ ဩဇာပျံ့နှံ့ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ သင်္ချာနည်းပြ (နောင် ဥပဒေ၊ ပထမနှစ်) ကျောင်းသား ကိုထွန်းစိန်၊ သထုံဆောင်မှကျောင်းဆရာ မြန်မာစာ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ ဦးညွန့်၊ ဥပဒေကျောင်းသား ကိုနုတို့နှင့် တိုင်ပင်၍ ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၉) ရက်၊ စနေနေ့ည၌ သထုံဆောင်သဟာယနှင့် စာဖတ်ခန်း၌ ပထမဆုံး သီဆိုကြသည်။ ပဲခူးဆောင်မှ ကိုလေးမောင်၊ ပုဂံဆောင်မှ ကျောင်းသား ကိုဗစိန်နှင့် ကျောင်းသားကြီးများ၊ သထုံဆောင်မှ ကျောင်းသားများ ခန်းလုံးပြည့် တက်ရောက်ကြသည်။ အဆောင်မှူး ပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင်ကလည်း သီဆိုခွင့်ပြုလိုက်သည်။ ထိုသီချင်း ကိစ္စဖြစ်ပြီး မကြာမီ ကိုလေးမောင်နှင့် ကိုဗစိန်တို့မှာ ကျောင်းသားဘဝထဲမှ ပထမဦးဆုံးသော သခင်ဘွဲ့ကို ခံယူသွားသော လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု သခင်ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်လာသည်။ ၎င်းတို့ဗမာသီချင်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းမှ ထုတ်ဝေသော တက္ကသိုလ်မဂ္ဂဇင်းတွင် အင်္ဂလိပ်ဗမာ (၂) ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြခဲ့သည်။ တို့ဗမာသီချင်းကို ဝိုင်အမ်ဘီအေ သခင်တင်က ရေးစပ်၍ သခင်လှဘော်နှင့် သခင်ဘသောင်းတို့က ကူညီခဲ့သည်။

တို့ဗမာသီချင်း (ဝါ) တို့ဗမာကမ္မဝါ

တကောင်းအဘိရာဇာ၊ ဒို့ဗမာ သာကီမျိုးဟာမို့ မညှိုးဂုဏ်တေဇာ၊ ယိုးဒယားနဲ့ ကုလားကိုပါ၊ တိုက်ခိုက်ကာ အောင်ခဲ့တာ ဒို့ဗမာ၊ စိန်မှန်ကင်းအစစ် အဖြစ်ကြီးဖြစ်လျက် ထင်းတလှည့်ကြုံရာ၊ ထုံးနှင့်မသွေ၊ လောကဓမ္မတာပေ- ငါတို့ကံခေ၊ ဖြစ်ရပြန်သလေ၊ သို့သော် အရင်းကိုစစ်လျှင် ဗမာပြေ၊ ငါဒို့ ငါဒို့ပြေ။ နောင်ဥဒါန်း ဘယ်မကြေစရာ ရာဇဝင်တင်ထား၊ မျိုးရိုးနွယ်လာ၊ ကမ္ဘာတခွင်မှာဖြင့် ဗမာအထင်အရှား၊ ဒို့ခေတ်တွင်မှ ညံ့ကြတော့မှာလား၊ ဒို့ဗမာ။

ဒို့ဗမာ မဟုတ်လေသလား။ (ဒို့ဗမာ၊ ငါဒို့ဗမာ) (ဒို့ဗမာ၊ ငါဒို့ဗမာ) (ဒါ-ငါဒို့ဗမာ) (ဒါ-ငါဒို့ဗမာ)
(အား လုံး ညီညီ၊ ယောက်ျားဘသား ဒို့ဗမာ နောက်လာနောက်သား ရဲရဲဗမာပီပီ ဗမာပြေ၊ ဒို့ဗမာဘိုပါ၊ သခင်ကျင့်ကိုကျင့်ကြပါ၊ သခင်မျိုးဟေ့ ဒို့ဗမာ၊ မိုးအောက်မြေပြင်မှာ အထက်တန်းစိတ်နဲ့၊ ဇာမရီသွေး ဒို့ဗမာ။)

(သံပြိုင်) ကမ္ဘာမကြေ ဗမာတတွေ (ဒါ ဒို့ပြေ၊ ဒါ ဒို့မြေ၊ ဒါ ငါဒို့ပြေ)၊ (ဒို့ဗမာ)၊ ပြေ ကို တိုင်းရင်းသား အကုန်အစင် ဒို့ပြေ၊ ဒို့မှတ်ထင်၊ ဒို့ဝတ္တရားပင် ဒို့ဗမာသခင်။

အမျိုးသားရေး ကြိုးပမ်းကြပါ၊ ဒို့ဗမာ ဟေ့ ဒို့ဗမာ။ ဩဇာအမျိုးသားရေး ကြိုးပမ်းကြပါ၊ ဒို့ဗမာဟေ့ ဒို့ဗမာ။ အရှေ့ကနေဝန်းထွက်သည့်ဗမာပ- ဒို့ခေတ်ကို ရောက်ရမည်မှာ မလွဲပါ- ဒို့ဗမာ-ဟေ့ ဒို့ဗမာ။ ဗမာပြည်တဝှမ်း အကုန်၊ ဒို့အိမ်မှတ်ပါ၊ တို့ယာမှတ်ပါ၊ အဲဒါ ဒို့ဗမာ။

(သံပြိုင် ပြန်ကောက်)

(ည) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ပထမဦးဆုံးဥက္ကဋ္ဌ ကိုထွန်းစိန်

၁၉၃၁ ဇန်နဝါရီ (၉) ရက်နေ့ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ယာယီသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကိုကျော်ခင်ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်၍ အမှုဆောင်ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်ရန်နှင့် ယာယီအမှုဆောင် အဖွဲ့ငယ်လေးများ ဖွဲ့စည်းပေးလိုက်သည်။ ထိုအဖွဲ့ငယ်လေးများသည် သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းဥပဒေရေးဆွဲပြီး ထုတ်ဝေရန်နှင့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်ရန်ပါ တာဝန် လွှဲပေးလိုက်သည်။ ထိုအဖွဲ့ငယ်၏ သက်တမ်းမှာ လေးလကျော်သာကြာခဲ့သည်။

၁၉၃၁-၃၂ စာသင်နှစ် သမဂ္ဂအစည်းအဝေးမှ တက္ကသိုလ်သင်္ချာဌာနမှ နုတ်ထွက်၍ ပထမနှစ် ဥပဒေသင်တန်း တက်ရောက် သင်ကြားနေသော ကျောင်းသား ကိုထွန်းစိန်၏ ပြောပုံဆိုပုံ၊ သတ္တိရှိပုံများကို ကျောင်းသားများ အထင်ကြီးကြ၏။ ကိုထွန်းစိန်အား ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ အဆင့်အတန်းနှင့် သင့်တော်သူဖြစ်၍ ကိုဗစိန်က ကိုထွန်းစိန်အား ဥက္ကဋ္ဌ အဆို တင်သွင်းလိုက်သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျော်ခင်က ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည့် နေ့ရက်ကို တလခန့်ခွာ၍ သတ်မှတ်လိုက်သည်။ ရေးဆွဲပြီးဖြစ်သော စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို တင်ကြိုငွေငြိးနောက် ယာယီအမှုဆောင်ကော်မတီသည် သမဂ္ဂအဆောက်အဦ၌ အစည်းအဝေး ခေါ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(ဋ) ကိုထွန်းစိန်နှင့် အမျိုးသားစိတ်

ကိုထွန်းစိန်

ကိုထွန်းစိန်မှာ ၁၉၂၄ တွင် (၁၀) တန်း စာမေးပွဲအောင်ပြီး ရခိုင်ပြည်နယ် သံတွဲမြို့မှ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ပညာသင်ကြားရန် သင်္ဘောဖြင့်ထွက်လာသည်။ အောက်ဖက် ကုန်းပတ်တွင် တိုင်းရင်းသားခရီးသည်များ ပြည့်နှက်နေ၍ “ဥရောပတိုက်သားများ အတွက်သာ” ဟု ရေးထားသော အထက်တန်းကုန်းပတ်တွင် လေကောင်းလေသန့်ရရန် ကိုထွန်းစိန် တက်သွားသည်။ စိတ်ထဲ၌လည်း “လူချောင်တဲ့ အထက်တန်းကုန်းပတ်မှာ ဒင်းတို့တွေက ဖိမိခံပြီး စီးနင်းလိုက်ပါ ကြတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေကတော့ အောက်မှာ ငါးပိ၊ ငါးချဉ်သိပ်ထားသလိုနဲ့ လိုက်ပါရတယ်” တောက်တချက်ခေါက်ပြီးမှ “ဒင်းတို့ ဗမာပြည်ကို အမြတ်ထုတ်ရုံမက တိုင်းရင်းသားတွေ အညွန့်ပါ ချိုးကြသေးတယ်၊ သူတို့နဲ့ မတူမတန်သလို ထားကြတယ်၊ ဘာရမလဲ ဒီသင်္ဘောအပေါ်က မျက်နှာဖြူတွေကို ငါ့အကြောင်း ပြရသေးတာပေါ့” ကိုထွန်းစိန်သည် ဥရောပတိုက်သားများသာဟုဆိုသော ကုန်းပတ်တွင် အိပ်ယာလိပ်ကို ခပ်တည်တည်နှင့် ဖြန့်ခင်းပြီး လဲလျောင်းလိုက်ပါလာ သည်။ ထိုအခါ မျက်နှာဖြူ ပထမအရာရှိ (Chief Officer) ရောက်လာပြီး “မင်းတို့ ဗမာတိုင်းရင်းသားတွေ ဖြစ်တယ်၊ မင်းမသိဘူးလား ဒီနေရာက ချက်ခြင်း ဆင်းစမ်း”ဟု

ကိုထွန်းစိန်ကို နှင်ချသည်။ ကိုထွန်းစိန်က “ဗမာတိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ဥရောပတိုက်သားတွေက လူတွေချည်း မဟုတ်လား၊ သူတို့ ပိုက်ဆံပေးစီးသလို ကျနော်တို့လည်း ပိုက်ဆံ ပေးစီးတာပဲ” ထိုအခါမျက်နှာဖြူက “မင်းရှည်ရှည်ဝေးဝေး ပြောမနေနဲ့၊ မဆင်းရင် ဒီကနေငါကန်ချလိုက်မယ်” ဟု ဒေါသပူပန်ထပြီး အိပ်ယာပေါ်လှဲနေသော ကိုထွန်းစိန်ကို ညာခြေဖြင့်ကန်ရန် ဟန်ပြင် လိုက်သောအခါ ကိုထွန်းစိန်က ရုတ်တရက်မတ်တပ်ရပ်ပြီး ရင်ဘတ်ထဲမှ (၆) လက်မ မောင်းချစားကို ထုတ်ကာ “ကိုင်း မင်းကန် တာနဲ့ မင်းကိုငါ့ဓားနဲ့ ထိုးမယ်၊ ကန်ရရင် ကန်ကြည့်လေ” မျက်နှာဖြူအရာရှိ ကြောက်လန့်စွာ ထွက်သွားပြီး ခဏကြာသောအခါ သင်္ဘောကပ္ပတိန် သေနတ်ဖြင့် လိုက်လာသည်။

“မင်းမဆင်းရင် သေနတ်နဲ့ပစ်မယ်။ ဘာမှတ်လို့လဲ ငါဒီသင်္ဘောမှာ ပစ်သတ်နိုင်တဲ့ အာဏာရှိတယ်” ထိုအခါ ကိုထွန်းစိန် က “ပစ်သတ်နိုင်တဲ့ အာဏာရှိရင်လဲ ပစ်လေ၊ ခင်ဗျားပစ်တာနဲ့ ကျုပ်ဓားနဲ့ထိုးမယ်၊ သူသေကိုယ်သေပေါ့၊ ကျုပ်တို့ တိုင်းရင်းသားတွေမှာ ဇာတိမာန်ရှိတယ်၊ ခင်ဗျားတို့ဆီမှာပဲ ရှိတာမဟုတ်ဘူး” သင်္ဘောအထက်တန်း ကုန်းပတ်တွင် ဆူဆူညံညံ ဖြစ်နေ၍ အောက်တန်းမှ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ဓားများကိုင်ကာ တက်လာကြ၍ မျက်နှာဖြူအရာရှိ (၂) ဦးမှာ လက်လျှော့ သွားသည်။

ကိုထွန်းစိန်သည် ၁၉၂၆ အိုင်အက်စီစာမေးပွဲအောင်ပြီးသောအခါ ၁၉၂၆-၂၇ တွင် ပြည်ဆောင်နှင့် ပုဂံဆောင်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသည်။ ကိုထွန်းစိန်က သခင်စိုးအား အင်္ဂလိပ်စာဖြင့် ရေးသားထားသော နိုင်ငံရေးစာပေများကို သံလျင်အိမ်မှ ယူလာ၍ ခြင်ထောင်ထဲတွင် အတူ နိုင်ငံရေးစာပေများ လေ့လာကြသည်။ ၁၉၂၈-၂၉ တွင် တက္ကသိုလ် သင်္ချာဌာနမှ လက်ထောက် ကထိက ဦးကာ၏ စေတနာအရ သင်္ချာဌာနနည်းပြနှင့် အဆောင်နည်းပြ ဝင်လိုက်သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ပြည်ဆောင်နှင့် တကောင်းဆောင် ရှေ့ဘက်ရှိ ဘီအိုစီ အင်ဂျင်နီယာကောလိပ်ဆရာများ အပန်းဖြေစခန်းတွင် တက္ကသိုလ်သင်္ချာဌာန ယာယီ ပါမောက္ခ မစ္စတာလူးဝစ် အမိန့်အရ သင်္ချာနည်းပြကိုထွန်းစိန်နှင့် မစ္စတာမတ်တို့သည် အင်ဂျင်နီယာကောလိပ်တွင် နည်းပြတာဝန်

ထမ်းဆောင်ရန် ရောက်ရှိလာသည်။ ၎င်းအခန်းမှာ ဆရာများအပန်းဖြေ အခန်းဖြစ်၍ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေထိုင်နိုင်ပြီး တဦးကိုတဦး လေးလေးစားစား နေရာပေးရန် မလိုပေ။ ကထိက၊ ပါမောက္ခနှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးတို့သည် ကြိုက်သည့် အခန်းတွင် ကြိုက်သလို နေထိုင်၍ ရင်းနှီးစွာ စကားပြောနိုင်သည်။ ၎င်းအခန်းထဲသို့ အင်ဂျင်နီယာကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာချယ်ရီ ဝင်ရောက်လာသည်ကို ကိုထွန်းစိန်နှင့် မစ္စတာမတ်တို့မှာ ဂရုမစိုက်ဘဲ စကားဆက်ပြောနေကြသည်။

ထိုအခါ မစ္စတာချယ်ရီက “မင်းတို့ ဘယ်ကကောင်တွေလဲ” ဟု စမေးသောအခါ ကိုထွန်းစိန်က “ကျနော်တို့ ယူနီဗာစီတီ သင်္ချာဌာနကပါ။ ဒီကောလိပ်မှာ သင်္ချာ အချိန်ပိုင်းနည်းပြတာဝန် ထမ်းဆောင်ဖို့ ပါမောက္ခလူးဝစ် လွတ်တာပါ” ဟု ရည်မှန်စွာ ပြန်ပြောလိုက်သည်။ ထိုအခါ မျက်နှာဖြူ ကျောင်းအုပ်ကြီးက “မင်းတို့ တယ်ရိုင်းတုံကောင်တွေပဲ၊ ငါ အင်ဂျင်နီယာ ကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ကြီးပဲ၊ မစ္စတာချယ်ရီဆိုတာ ငါပဲ၊ ဒီလောက်တောင်ရိုင်းပြီး အရိုအသေပေးရမှန်း မသိဘဲကောင်တွေ ဒီအခန်းထဲက အခုချက်ခြင်း ထွက်သွားကြ” ကိုထွန်းစိန်တို့ နှစ်ယောက် တုန်လှုပ်မသွားပေ။ ကိုထွန်းစိန်တို့ နှစ်ယောက် မတုန်မလှုပ် ထိုင်နေသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးကိုလည်း အရိုအသေ မပေးချေ။ ထိုအခါကျောင်းအုပ်ကြီးသည် စိတ်ဆိုးလာပြီး သူ့လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဆရာနှစ်ယောက်၏ အင်္ကျီကို ဂုတ်မှဆွဲကိုင်ပြီး အပြင်သို့ ဆွဲထုတ်သောအခါ ကိုထွန်းစိန်သည် ညာလက် သီးကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုတ်၍ “ဒါ ခင်ဗျား အမေလင်ကောလိပ် မဟုတ်ဘူး၊ ဗမာနိုင်ငံကောလိပ်၊ လာပြီးမစော်ကားနဲ့” ဟု ဆိုကာ မစ္စတာချယ်ရီ၏ နားထင်ကို ထိုးချလိုက်သည်။ ထိုအခါ မစ္စတာချယ်ရီ ချာလပတ်လည်၍ အခန်းထဲမှ ထွက်ပြေးသွားသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင် အဆောက်အဦ တည်ဆောက်နေသောအခါ ကိုထွန်းစိန်က “အဆောက်အဦကြီးက တော်တော်ကြီးမား ခိုင်ခန့်တာဘဲ၊ ထုထည်ကြီးက ကောင်းလိုက်တာ၊ ကောင်းမှာပေါ့၊ သံထည်တွေကြီး သုံးထားတာလေ၊ ပုံပန်းကလည်း ဗမာမဆန်ဘူး၊ အဆောက်အဦကိုလည်း သူတို့ဆီက ထွက်တဲ့ သံထည်တွေပဲ သုံးတယ်၊ ဗမာနိုင်ငံမှာ ဆောက်လုပ်ပြီး ဗမာမဆန်တဲ့ အဆောက်အဦ ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာ “ဂါသေ” ဇာတ်ရုံကြီးနဲ့တူနေပါလား ဟု တွေးမိသော ကိုထွန်းစိန်သည် အင်္ဂလိပ်ဗမာ သတင်းစာ (၂) စောင်၌ အယ်ဒီတာထံပေးစာဖြင့် အပြင်းအထန် ဝေဖန်လိုက်သည်။ ထိုအခါ အဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်ရေး ကော်မတီမှာ မကျေနပ်ချက်ကို မေးမြန်းရန် ကိုထွန်းစိန်ကို ဖိတ်ခေါ်ရလေသည်။ ထို့နောက် ချယ်ယာမင် မစ္စတာဒီဂလင်းဗီးလ် သည် ကိုထွန်းစိန်၏ အကြံပေးချက်အရ ၎င်းဘွဲ့နှင်းသဘင်အဆောက်အဦကြီးကို ဗမာခြင်္သေ့ရုပ် (၄) ရုပ် ထည့်သွင်းတည်ဆောက် လိုက်သည်။ ထိုခြင်္သေ့ရုပ်သာ မရှိပါက ဘွဲ့နှင်းသဘင် အဆောက်အဦသည် ဗမာမဆန်သော အဆောက်အဦကြီး ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။

ကျောင်းသားများ ကြည်ညိုလေးစားသော ကိုထွန်းစိန်သည် ညနေဘက်၌ အလယ်ကျောင်းဆောင်များ၏ အစည်း အဝေးကို ထမင်းစားဆောင်၌ ပြုလုပ်ရန်ရှိရာ အစည်းအဝေး မစမီ ဗြိတိသျှအမျိုးသားသီချင်း သီဆိုကြရသည်။ သီချင်း၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ “ဘုရားသခင်၊ ကျနော်တို့ ဘုရင်မင်းမြတ်ကို စောင့်ရှောက်ကယ်တင်ပါ” ထိုသီချင်းသီဆိုမှုနှင့် ပက်သက်၍ ကိုထွန်းစိန်က “ကျနော်တို့ ဗမာတိုင်းရင်းသားတွေ ဖြစ်တယ်။ အင်္ဂလန်ကလာပြီး ပညာသင်နေသူတဦး တယောက်မျှမရှိပါ။ မျက်နှာဖြူဘုရင်ကို ဘုရားသခင် ကယ်မပါစေလို့ ဆုတောင်းပေးရတာ ကျနော်တို့အတွက် အဓိပ္ပါယ်မရှိပါ။ ကျနော်တို့ ဗမာပြည်ကို လက်နက်နဲ့ အနိုင်ကျင့်ယူထားတဲ့ အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ကို ဘုရားသခင်ကယ်မပါစေလို့ ဆုတောင်းနေရတာ ရှက်ဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်က အင်္ဂလိပ်အစိုးရရဲ့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခဲ့တဲ့ ပညာရေးစနစ်ကို နောင်တော်ကျောင်းသားကြီးများက ဆန့်ကျင်တော်လှန် ခဲ့ကြတယ်။ ကျနော်တို့ နောင်တော်ကျောင်းသားများရဲ့ ခြေရာကိုနင်းနိုင်ဖို့ဝေးစွာ၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်တဲ့ အင်္ဂလိပ် ဘုရင်အတွက် ဆုတောင်းပေးနေရတာကိုက မသင့်တော်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မင်းမြတ်ကို ဆုတောင်းပေးနေတဲ့ သီချင်းကို ဒီအချိန်ကစပြီး ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အစည်းအဝေး၌ ဖြစ်စေ၊ အခြားပွဲလမ်းသဘင်များ၌ ဖြစ်စေ၊ ဤသီချင်းကို လုံးဝ မဆိုဘဲနေကြရန် အဆိုတင်သွင်းပါတယ်။ ကျနော်တင်သွင်းတဲ့ အဆိုကို လေးနက်စွာ စဉ်းစားကြပါရန် ပန်ကြားပါတယ်။”

ကိုထွန်းစိန် အဆိုတင်သွင်းမှုကို ကျောင်းသားများအားလုံး တွေဝေသွားကြသည်။ ခဏကြာသော် ရှေ့တန်း၌ ထိုင်နေ သော ကျောင်းသားကြီးအားလုံးက စပြီး လက်ခုပ်တအား ရိုက်ပြီးတီးရာ လက်ခုပ်သံများ တခန်းလုံး ပဲ့တင်ထပ်သွားသည်။ အင်္ဂလိပ်-ဗမာ ဘာသာပြန်ဆရာ ကိုဘသောင်းက ကိုထွန်းစိန်လက်ကို တအားဆုတ်၍ နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။ ကိုရာရစ်ကလည်း ထိုသို့ နှုတ်ဆက်ပြီး ကိုဗစိန်ကမူ ကိုထွန်းစိန် ကိုယ်လုံးကြီးကို တအားသိမ်းကျုံး ဖက်တော့သည်။ ထိုညကျင်းပသော အစည်း အဝေးမှ နယ်ချဲ့အမျိုးသားသီချင်းကို ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၌ သီဆိုခြင်း လုံးဝမပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်သည်။

နောက်တနေ့တွင် ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလေ့က ကိုထွန်းစိန်အား ခေါ်တွေ့ပြီး “ကိုထွန်းစိန်က တက္ကသိုလ် နယ်မြေမှာ အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားသီချင်း ကျောင်းသားတွေ မသီဆိုဖို့ ဘာလို့တင်သွင်းတာလဲ၊ မသီဆိုဘူးလို့ ပိတ်ပင်တားဆီးတာ ဟာ နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်တဲ့ အစိုးရကို သက်သက်ဆန့်ကျင်တာပဲ” ကိုထွန်းစိန်က “ကျနော်စော်ကားတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မှန်တဲ့အဆို တင်သွင်းတာပါ။ အမျိုးသားသီချင်း ဆိုရအောင်လဲ၊ ဘုရားသခင်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘုရင်မင်းမြတ်ကို ကယ်တင်ပါစေသတည်း၊ ဘုရင်မင်းမြတ် ဆိုတာ ကျနော်တို့ ဗမာနိုင်ငံမှာ မရှိဘူး၊ ဂရိတ်ဗြိတိန်မှာ နေတာပါ။ ကျနော်တို့ ဘုရင်မင်းမြတ်ကို အင်္ဂလိပ်တွေက ကုလားစစ်သားအကူအညီနဲ့ အိန္ဒိယကို ခေါ်ဆောင်သွားပါတယ်၊ အဲဒီအချိန်ကစပြီး အောက်ကျနောက်ကျ နေလာခဲ့ရတဲ့ ကျနော်တို့ မျက်လုံးတွေ တစစပွင့်ပြီး အတွေးအခေါ်ကျယ်ပြန့်လာရာ နောင်သမဂ္ဂမှာ အင်္ဂလိပ်အမျိုးသားသီချင်း သီဆိုကြတော့မှာ

မဟုတ်” ဟု ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြန်ပြောလိုက်သောအခါ ကျောင်းအုပ်ကြီးက “ဒီလိုဆို ကိုထွန်းစိန် မိမိအပြစ်ကိုမိမိသိတဲ့အနေနဲ့ အလုပ်က ထွက်ပေးတော့” ထိုအခါ ကိုထွန်းစိန်က “ကျနော် ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နေသူဖြစ်တယ်။ ကျနော်တို့ တိုင်းရင်းသားတွေ အတွက် မကျေနပ်လို့ရင်ဖွင့်တာ ဖြစ်တယ်။ နတ်ထွက်စာ မတင်နိုင်ဘူး။ ဆရာကြီး ကျနော်ကို မကျေနပ်လို့ အပြစ်ရှိတယ်လို့ ယူဆရင်တော့ အချိန်မရွေး အလုပ်ထုတ်ပါ” မစ္စတာစလော့ အခက်ကြုံသွားသည်။ ကိုထွန်းစိန်ကို အလုပ်မှ ထုတ်လိုက်လျှင် ဖျားအုံကို တုတ်နဲ့ဆွသလို ဖြစ်မည်စိုး၍ ဘာမှ မပြောတော့ချေ။

(၄) ကိုထွန်းစိန်နှင့် တကသ (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ) ရွေးကောက်ပွဲ

ကိုထွန်းစိန်အား သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကိုဗစိန်အဆိုတင်သွင်းပြီး နောက်ပိုင်း ကိုထွန်းစိန်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံသူ မပေါ်လာပေ။ ရက်အတန်ကြာသောအခါမှ ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့၏ အလိုတော်ရှိများက ကိုအိန် (ဦးစောခေတ် ဝန်ကြီး ဦးအိန်) ကို ဥက္ကဋ္ဌနေရာတွင် အဆိုတင်သွင်းလိုက်ရာ တက္ကသိုလ်ရာဇဝင်တွင် ကျောင်းသားများ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် မဲဆန္ဒဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရမည့် ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ဤသို့ဖြင့် သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲပေါ်လာသော်လည်း ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီနှင့် ယုဒသန်ကောလိပ် ကျောင်းသားအများစုမှာ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးနှင့် ကျောင်းသားနိုင်ငံရေးကို စိတ်မဝင်စားပေ။ ကိုထွန်းစိန်၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုရဲရှစ်၊ ကိုနုတို့ ကဲ့သို့သော ကျောင်းသားများမှာ အနည်းစုဖြစ်သည်။ ထိုစဉ် သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်သော ကျောင်းသားများမှာ ကျောင်းဆောင်များသို့ သွားရောက်ပြီး တရားဟောရသည်။ ကိုထွန်းစိန်က “ကျောင်းသားအားလုံးပါဝင်ပြီး နယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရလိမ့်မယ်လို့ ကျနော်တို့ မမှတ်မသုန် ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒီအတွက် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ကြိုးပမ်းသွားကြရန် သမဂ္ဂထဲကို ဝင်ကြပါ။ ကျောင်းသားတွေ အားလုံးရဲ့ ရေတန်းကနေပြီး နယ်ချဲ့နဲ့ ဗျူရိုကရက်တွေရဲ့ ဖိနှိပ်မှုကို တိုက်ဖျက်ပါမယ်။ ထို့အတွက် ကျနော်တို့ မဲဆန္ဒပေးကြပါ” ဟု ပြောခဲ့သည်။

တရားဟောရအခက်ဆုံးမှာ အင်းလျားဆောင်နှင့် ဘင်တန်ကျောင်းဆောင် (၂) ဆောင်ဖြစ်သည်။ ကိုထွန်းစိန်တို့ လူသိုက် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာ ကျောင်းသူအမျိုးသမီးများကို တရားဟောသည်။

“ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသမီးများ ခင်ဗျား ကျနော်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ တည်ထောင်ရတာဟာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအားလုံး အကျိုးနဲ့ ဗမာပြည်သူပြည်သားအားလုံး အကျိုးအတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့အားလုံးဟာ နယ်ချဲ့အစိုးရ လက်အောက်နဲ့ နယ်ချဲ့ဗျူရိုကရက် ယန္တရားလက်အောက်မှာ အလူးအလဲခံနေရတာ ယနေ့တိုင်ဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ ကျောင်းသားတွေအားလုံး အနစ်နာခံခဲ့ရတာအတွက် သမဂ္ဂဖွဲ့ ပြီး နစ်နာမှုအတွက် ရဲဝံ့စွာ သူတို့ကိုအရေးဆိုပါမယ်။ သမဂ္ဂကြီးကို ကျောင်းသားတွေ စည်းစည်းလုံးလုံး ထောက်ခံအားပေးခဲ့လျှင် ကျနော်တို့ရေတန်းကနေ အာဏာပိုင်တွေကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့အရေးဆိုပြီး တိုက်ပါမယ်။ ကျနော်ဟာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌအနေနဲ့ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ ဆောင်ရွက်ပါမယ်လို့ သန္နိဋ္ဌာန်ချထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ ကျနော်တို့ အမျိုးသားတွေချည်းလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ အမျိုးသမီးတွေလည်း တဖက်တလမ်းက အားပေးကူညီမှသာ အောင်မြင်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ရပါတယ်။ ကျနော်တို့နိုင်ငံက အမျိုးသမီးတွေဟာ တချို့ နိုင်ငံက အမျိုးသမီးတွေနဲ့ မတူပါဘူး။ လွတ်လပ်ခွင့် အများကြီးရကြပါတယ်။ သမဂ္ဂထဲကို ဝင်ကြပါ။ ကျနော်တို့ မဲပေးကြပါ။ ကျောင်းသားအရေးနဲ့ အမျိုးသားရေးကို ကြိုးပမ်းပါမယ်လို့ ကျနော်ပန်ကြားလိုပါတယ်။ ကျနော်သာ ဥက္ကဋ္ဌ အရွေးခံရလျှင် ကျနော်ချမှတ်ထားတဲ့ ဝါဒအတိုင်း ကျင့်သုံးပါမယ်။ ကျနော်နဲ့ ကျနော်ရဲဘော်များ ကျင့်သုံးမယ့် အဓိကဝါဒကတော့ တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအား အမျိုးသားစိတ် နှိုးကြားထက်သန်လာစေရန် ဖြစ်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေ သမဂ္ဂအဆောက်အဦကလည်း ယခုအခါမှာ ပေါ်လာပါပြီ။ သမဂ္ဂအဆောက်အဦဟာ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို စုရုံးပြီး နိုင်ငံနှင့် အမျိုးသားရေး ကြိုးပမ်းရန် ဗဟိုအချက်အချာနေရာကြီး ဖြစ်စေရပါမယ်”

ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခဲ့ရာတွင် ည (၁၁) နာရီမှ ပြီးဆုံးသွားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌက ကြေငြာရာတွင် “တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်အပေါင်းတို့၊ မဲများကို ရေတွက်ကြည့်ရာ ယှဉ်ပြိုင်သူ (၂) ဦးစလုံး မဲ အရေအတွက်မှာ တူညီနေတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်ရေးကော်မတီပေါ်သို့ မည်သူ့အနိုင်ရသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် တာဝန်ကျ ရောက်လာတယ်။ သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းအရ ယှဉ်ပြိုင်သောသူ (၂) ဦးတို့ထဲမှ မဲအရေအတွက် တူညီခဲ့လျှင် ချယ်ယာမင်က အနိုင်မဲကို ပေးချင်သည့်ဘက်ကို ပေးနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော် (ကိုကျော်ခင်) ဥက္ကဋ္ဌအနေနဲ့ ဤကိစ္စကို အလျင်စလို အဆုံးအဖြတ်မပေးပါ။ ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်ရေးကော်မတီ အားလုံးနှင့် လေးနက်စွာ တိုင်ပင်ရအုန်းမယ်။ တရားမျှတစေရန် အတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မနက် (၈) နာရီတွင် အဆုံးအဖြတ် ပေးပါမယ်” ဟု ကြေညာခဲ့သည်။

နောက်နေ့ မနက် (၈) နာရီတွင် သမဂ္ဂအဆောက်အဦ၌ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ပြည့်နက်လျက်ရှိသည်။ ကိုထွန်းစိန်တို့ဘက်မှ မဲဆွယ်ရာတွင် ကိုအိန် ထက်သာသည်။ သို့သော် ကိုအိန်ဘက်မှ လူများက နိုင်ငံရေးနှင့် ဘာသာရေး ရောနှောပြီး မဲဆွယ်ကြသည်။ ကိုထွန်းစိန်မှာ မူစလင်ဘာသာဝင် တဦး ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲမကျင်းပမီ ကိုထွန်းစိန်နိုင်မည်ဟု

သတင်းပြေးနေသော်လည်း ကိုအိန်ဘက်မှသူများ ဘာသာရေးအကြောင်းပြ မဲဆွယ်၍ ကိုအိန်ကို သဘောမကျသောသူများပင်လျှင် ဘာသာရေး ခလုတ်ဒဏ် မခံနိုင်၍ ကိုအိန်ဘက် ရောက်ကုန်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ကိုထွန်းစိန်နှင့် ကိုအိန်တို့ မဲဆန္ဒတူညီသွား လေသည်။ ကိုထွန်းစိန်တို့ခေတ်က သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အမေရိကန်သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူသည်။ သမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် ကျောင်းသားများက လျှို့ဝှက်မဲစနစ်ဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌကို တိုက်ရိုက်ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည်။ သမဂ္ဂအမှုဆောင်များကို လည်း ဤစနစ်ဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။

မနက် (၈) နာရီ၌ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျော်ခင်သည် ရွေးကောက်ပွဲမှာ တရားမျှတမှု ရှိ မရှိ၊ “ရွေး ကောက်ပွဲ စည်းမျဉ်း ဥပဒေအတိုင်း ကော်မတီက ဆောင်ရွက်ပေးသည် ဟုတ် မဟုတ်၊ ရွေးကောက်ပွဲကော်မတီ ဆောင်ရွက်ချက်များ ကျေနပ်မှု ရှိ မရှိ” မေးမြန်းသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မတီသည် တရားမျှတစွာ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ အားလုံးကပင် ကျေနပ် ပါသည်။ ကော်မတီက တိကျမှန်ကန်စွာ အဆုံးအဖြတ်ပေးမည်ဟု ပြောကြားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကိုကျော်ခင်က တင်ပြလေသည်။

“(၂) ဦးစလုံး၏ အရည်အချင်းကို ယုံမှား သံသယမရှိပါ။ (၂) ဦးစလုံးပင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာဆောင်ရွက်ပြီး ကျောင်းသားများကို ဦးဆောင်နိုင်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌနေရာ အသစ် ရွေးကောက်ပွဲအသစ် ထပ်မံကျင်းပပေးရမည်လား၊ ကျနော်ကပဲ အနိုင်မဲကို မည်သူ့ကို ပေးရမလဲ၊ ထိုကိစ္စ (၂) ရပ်ကို အချိန် ကြာမြင့်စွာ အချိန်ယူပြီး စဉ်းစားကြည့်သောအခါ ယခုပြီးစီးသော ရွေးကောက်ပွဲမှာ တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်သည်ဟု (၂) ဦး (၂) ဘက်မှ အတိအလင်း ဖွင့်ဟပြောဆိုသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျနော် ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော အနိုင်မဲကို အသုံးပြု၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးပါမည်။ ကိုထွန်းစိန်နှင့် ကိုအိန်တို့မှာ အရည်အချင်း တူညီကြသော်လည်း ကိုထွန်းစိန်သည် သူ့ကောလိပ်သက်တမ်း တလျှောက်၌ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် အလွန်ထက်သန်လှပြီး ဗျူရိုကရက်များနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ရာတွင် သတ္တိပြောင်မြောက်လှသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအတွက် သာမက တတိုင်းပြည်လုံးမှ တိုင်းရင်းသားများ အကျိုးအတွက်ပါ မျှော်ကိုးပြီး အမျိုး သားရေး ကိစ္စများတွင်လည်း ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်လိုသော စိတ်ဆန္ဒပြင်းပြစွာရှိသည်ကို တွေ့ရတယ်။ သို့ဖြစ်၍ ကော်မတီ ချယ်ယာမင် ကျနော်သည် ရန်ကုန် ဥပဒေပထမနှစ်တွင် တက်ရောက်သင်ကြားနေသူ ကိုထွန်းစိန်ဘက်သို့ အနိုင်မဲ ပေးလိုက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း ဤနေရာမှ ကျောင်းသားထုအား ကြေငြာလိုက်ပါတယ်။”

သမဂ္ဂအဆောက်အဦတခုလုံး လက်ခုပ်သံများ ဆူညံသွားစေသည်။

“ကျနော် ဤနေရာ ဖယ်ပေးပါတော့မယ်။ မဲဆန္ဒခွဲအရွေးခံရသော ကိုထွန်းစိန်ခင်ဗျား၊ ဥက္ကဋ္ဌကုလားထိုင်ပေါ်သို့ လာရောက် ထိုင်ပါရန် ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်” ဟု ကိုကျော်ခင်က ပြောကြားပြီး စင်မြင့်ပေါ်မှ ဆင်းသွားလေသည်။ ကိုထွန်းစိန်သည် စင်မြင့်ပေါ်တက်လာပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ) ဥက္ကဋ္ဌ ကုလားထိုင် ဝင်ရောက် ထိုင်လိုက်ပြီးနောက် “ရဲဘော်တို့ ကျနော်ကို မဲဆန္ဒပေးကြတဲ့အတွက် အလွန်ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဤသမဂ္ဂ အမှုဆောင်ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌရွေးကောက်ပွဲ ဟာ တက္ကသိုလ်သမိုင်းမှာ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးကတစ်ကြိမ်မျှ ဒီလိုအဆောက်အဦ မျိုး၊ ဒီလို သမဂ္ဂမျိုး မပေါ်သေးပါဘူး။ ယခုကျောင်းသားထုနဲ့ ဗမာနိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသား အားလုံးအတွက် အမျိုးသားရေး ကြိုးပမ်း လှုပ်ရှားရန် ခြေကုတ်ရမယ့် ဗဟိုအချက်အခြာနေရာကြီး ပေါ်လာတာ ဝမ်းသာစရာပဲ။ ကျနော်ကတော့ ဤကျောင်းသားသမဂ္ဂ ကြီးကနေ တနေ့ကျလျှင် ဗမာနိုင်ငံကြီးကို လွတ်လပ်ရေးရအောင် ဦးဆောင်နိုင်မယ့် သားကောင်းရတနာများ ပေါ်ထွက်လာလိမ့်မယ်လို့ ခိုင်မာစွာယုံကြည်ပါတယ်။ ဒီလိုပေါ်ထွက်လာနိုင်ရေးအတွက် ယခုကစပြီး ကျနော်တို့အားလုံး စုပေါင်းပြီး ကြိုးပမ်းသွားရပါမယ်။ လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင် ရောက်အောင်သွားရမယ့်ခရီးက ရှည်ဝေးလှပါတယ်။ ခရီးတလျှောက်မှာ အန္တရာယ်အနှောင့်အယှက်တွေ၊ ဆူးညောင့်ခလုတ်တွေ၊ ရန်သူတွေ အများရင်ဆိုင်ရမယ်ဆိုတာ သိထားဖို့လိုပါတယ်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ဟာ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နဲ့ ကျောင်းအုပ်ကြီးလက်အောက်မှာ မရှိသေးပါဘူး။

ယခုအချိန်ကစပြီးတော့ သမဂ္ဂအခမ်းအနားတွေနဲ့ အဆောက်အဦတွေမှာ လွှင့်လေ့ရှိတဲ့ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တွေရဲ့ ယူနီယံဂျက်အလံကို တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအဆောက်အဦမှာ မလွှင့်ဘဲ ကျနော်တို့ရဲ့ ဗမာအလံဖြစ်တဲ့ ဒေါင်းအလံ (ခွပ်ဒေါင်းအလံ မဟုတ်) ကိုသာ လွှင့်ထူပါမယ်။ ကျနော်တို့ အသိအမှတ်ပြုတဲ့ အလံဟာ ဒေါင်းအလံဖြစ်တယ်။ ရှေးဗမာအလံလည်း ဖြစ်တယ်။ ကျနော်တို့တတွေ ဒေါင်းအလံကိုသာ အလေးပြုရမယ်။ ယူနီယံဂျက်အလံကို အလေးမပြုကြရတော့ဘူး။ ယခင်က ကျနော်တို့ အဆိုတင်သွင်းခဲ့တဲ့အတိုင်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းဖွင့်ပွဲ အချိန်ကစပြီး ဟောပြောပွဲတွေ အစည်းအဝေးတွေ ကျင်းပတဲ့အခါ ဗမာ အမျိုးသားသီချင်းကိုသာ သီဆိုပြီး ဗမာအမျိုးသား ဒေါင်းအလံကိုသာ အလေးပြု၍ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ အမျိုးသားသီချင်းနဲ့ ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့ရဲ့ ယူနီယံဂျက်အလံကို ဖယ်ထုတ်လိုက်ပါတယ်။”

ကိုထွန်းစိန်မိန့်ခွန်းဆုံးသောအခါ သမဂ္ဂအဆောက်အဦတခုလုံး လက်ခုပ်သံများ ဟိန်းညံသွားသည်။

“ဟိုအရင်တုန်းက ဗြိတိသျှဟာ ကျနော်တို့ ဗမာတိုင်းရင်းသားတွေ စည်းလုံးညီညွတ်သွားမှာ သိပ်စိုးရိမ်တယ်။ တိုင်း ရင်းသားတွေကိုလည်း လူမျိုးရေးရာ၊ ဝါဒရေးရာ၊ ဘာသာရေးရာတွေနဲ့ အမြဲသွေးခွဲ၊ ပြဿနာအမြဲ ဖန်တီးနေတယ်။ အဲဒါမျိုးသွေးခွဲမှ သူတို့အုပ်ချုပ်ရေး လွယ်မယ်။ ကျနော်တို့ ကိုဗစိန်တို့ဟာ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ထက်သန်တဲ့ ကျောင်းသားတွေ စည်းလုံးညီညွတ်အောင်

ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံရေးစိတ်ဓာတ် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ် နီးကြားလာအောင် စည်းရုံးခဲ့တယ်။ မစ္စတာစလော့ကသိတော့ ကျနော်တို့ စည်းရုံးမှုပျက်အောင် သူ့အလိုတော်ရိတွေကို မြှောက်ပေးပြီး ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ခိုင်းတာပဲ။” လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ကိုထွန်းစိန်က ဤသို့ပြောကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကိုထွန်းစိန်နှင့် မရှေးမနှောင်းပင် သူ့ကိုထောက်ခံသော အမှုဆောင်ကော်မတီဝင် အများအပြား အရွေးခံရသည်။ တယောက်နှစ်ယောက်က လွဲ၍ အားလုံးနီးပါးမှာ ကျောင်းအုပ်ကြီး အလိုတော်ရိများ မဟုတ်ပေ။

၁၉၃၁ ရန်ကုန်မြို့၌ (၁၀) နှစ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ကျင်းပရာ ကျောင်းသားလူငယ်များ၊ ဆရာများ၊ ဝံသာနုများ၊ ယူနီဗာစတီကျောင်းသားများ၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ သခင်များ၊ ကိုဗစိန် (သခင်ဗစိန်)၊ သခင်လေးမောင်၊ ကိုထွန်းစိန်တို့ စုစည်း၍ ပါဝင်ခဲ့သည်။

(၃) ၁၉၃၁ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ပထမဦးဆုံး အမှုဆောင်အဖွဲ့

ကိုထွန်းစိန်	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုဘဂျမ်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုထွန်းတင်	
ကိုချစ်တင်	
ကိုဗစိန်	
ကိုဦးတုတ်	
ကိုတင်မောင်	
ကိုထွန်းတင်	
ဆရာဦးလူဖေဝင်း	ငွေထိန်း

မှတ်ချက်- တို့ဗမာအစည်းအရုံးကို ရေးသားရာတွင် “တို့” နှင့် “ဒို့” နှစ်မျိုးလုံး သုံးသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် မူရင်းတံဆိပ်နှင့် ခေါင်းစီးစာတမ်းတွင် တို့ဗမာဟု သုံးထားသည်။

သခင်ဗတင်၏ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံမှတ်တမ်း (မြဝတီပုံနှိပ်တိုက်)၊ စာမျက်နှာ (၁၅) အောက်ခြေမှတ်စုတွင် “တို့ဗမာအစည်းအရုံး ပေါ်စတွင် ဒို့ဗမာဟု မရေးသားဘဲ၊ တို့ဗမာဟုသာရေးသည်။” ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ယခုစာအုပ်တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးကို ရေးသားလျှင် “တို့” ဟု သုံးသွားမည်။ ကြွေးကြော်သံများကို အသံကို ယူ၍ ရေးသားသဖြင့် ကြွေးကြော်သံများကို “ဒို့” နှင့်သာ ရေးသားဖော်ပြမည်။

သခင်ဗတင်၏ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံမှတ်တမ်း၊ စာမျက်နှာ (၂၀) တွင် တို့ဗမာသီချင်းအား တို့ဗမာကမ္ဘာဟု ဖော်ပြထားသည်။

Source: Oway Magazines

တကသ ဖြစ်မြောက်ရေး ယာယီဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော်ခင် B.Sc., B.L. (၁၉၃၀-၃၁)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ယာယီ) ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ရခိုင်အမျိုးသား တဦးဖြစ်၍ သံတွဲမြို့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့၏။ သံတွဲမြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းတွင် သတ္တမတန်းအထိ ပညာလေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့ ဗဟိုအစိုးရအထက်တန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ပညာဆည်းပူးပြီး၊ ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင် (၁၀) တန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် သူဌေးဦးညိုက သမဂ္ဂအဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရာ၊ ၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးခဲ့၏။ သမဂ္ဂအဆောက်အဦ ရှိသော်လည်း သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း မရှိဖြစ်နေသဖြင့် ဦးကျော်ခင်သည် သမဂ္ဂ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းမှုတွင် ခေါင်းဆောင်ခဲ့သူ တဦးဖြစ်သည်။

သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း မပေါ်ပေါက်စေရန် ချော၊ မြှောက်၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းကို ခံခဲ့ရ၏။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ပညာတတ်များ၏ “မက်လုံး” ဖြစ်သော အိန္ဒိယ ပဋိညာဉ်ခံဝန်ထမ်း အိုင်စီအက်စ် ရာထူးဖြင့် ချောမြူဖြားယောင်းခြင်း ခံခဲ့ရ၏။ ဦးကျော်ခင်ကား မယိမ်းယိုင်၊ သမဂ္ဂဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ခေါင်းမာစွာ ကြိုးပမ်းခဲ့သူသာ ဖြစ်သည်။ သမဂ္ဂဖြစ်မြောက်စေရန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ ကျောင်းသားကြီးများသည် ပထမဆုံး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့၏။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် ဦးကျော်ခင်သည် သဘာပတိဖြစ်၏။ သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရန် တက္ကသိုလ်ကိုယ်စား အဓိပတိနှင့် ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကိုယ်စားလှယ်သုံးဦးအနက် ပါဝင်သူတဦးလည်း ဖြစ်ပေသည်။

သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေး ကော်မတီဖွဲ့စည်းသောအခါ ဦးကျော်ခင်သည် သဘာပတိအဖြစ် တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ခဲ့၏။ သမဂ္ဂစည်းမျဉ်း ရေးဆွဲပြီးနောက် တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ခဲ့သည်။ သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းကို အတည်ပြုသော ၁၉၃၁ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၉) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးမှ၊ တကသအမှုဆောင် (၉) ဦး ရွေးချယ်သောအခါ ဦးကျော်ခင်သည် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေသင်တန်းများကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ မိမိဇာတိမြို့ဖြစ်သော သံတွဲမြို့တွင် ရှေ့နေအဖြစ် လုပ်ဆောင်ရင်း၊ မြို့နယ်စီပယ်အဖွဲ့ဝင်၊ မြို့နယ်စီပယ်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် မြို့ပြရေးရာများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ စစ်ပြီးခေတ် ၁၉၅၁ ခုတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် ရန်အောင်မဲဆန္ဒနယ်မှ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်း ခံရပြီး၊ ဆွစ်ဇာလန်ပြည် ဘန်းမြို့၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့လွှတ်တော်များ ညီလာခံသို့ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို ခေါင်းဆောင်ကာ တက်ရောက်ခဲ့ဖူးလေသည်။ ဦးကျော်ခင်သည် ယခု ရန်ကုန်မြို့တွင် လွှတ်တော်ရှေ့နေအဖြစ် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပေသည်။

Source: Oway Magazines

ပထမဆုံး တကသဥက္ကဋ္ဌ ဦးထွန်းစိန် B.Sc., B.L. (၁၉၃၁-၃၂)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ပထမဦးဆုံး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသော ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ရခိုင်ပြည် သံတွဲမြို့ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် စတင်ပညာဆည်းပူး၍ ၁၉၂၈ ခုတွင် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ ဘွဲ့ထူးကို ဆွတ်ခူးခဲ့လေသည်။ ၁၉၃၁-၃၂ ခုနှစ်တွင် ဥပဒေပညာများကို လေ့လာဆည်းပူးနေစဉ် တကသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသူဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမား ဘုန်းမီးနေလတောက်ပသည့် ကာလဖြစ်၍ အစည်းအဝေးပွဲများတွင်၊ ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်၏ ဘုန်းတော်ဘွဲ့များကို သီဆိုကာ အစည်းအဝေး ဖွင့်လှစ်ခဲ့ကြရ၏။ ဦးထွန်းစိန် တကသဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသောအခါ၊ ဂျော့ဘုရင် ဘုန်းတော်ဘွဲ့အစား တို့ဗမာအမျိုးသားသီချင်းဖြင့် ဖွင့်လှစ်ခဲ့လေသည်။

တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမသည် မြန်မာမဆန်၊ တရုတ်ဘုရားကျောင်းနှင့် တူနေ၍ မြန်မာအမျိုးသား သရုပ်ပေါ်စေရန် ခြင်္သေ့ရုပ်များ ထားရန် တောင်းဆိုခဲ့၏။ တက္ကသိုလ်အဆောက်အဦများတွင် အင်္ဂလန်ပြည်လုပ် သံတံခါးများကို သုံးမည့် အစား၊ မြန်မာပြည်ဖြစ် သစ်သားတံခါးများကို အသုံးပြုရန်လည်း တောင်းဆိုခဲ့သည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ စတင်ကျင်းပရာ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့တွင် ဒေါင်းအလံ (ခွပ်ဒေါင်းအလံမဟုတ်) ကို သမဂ္ဂမှ စတင်အသုံးပြုခဲ့၏။ စီးကရက်သပိတ်မှောက်ရေးတွင် သမဂ္ဂသည် ဗမာနိုင်ငံလူငယ်များအစည်းအရုံး (ယခု ဗလစ မဟုတ်)၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးတို့နှင့် ပူးတွဲ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဦးထွန်းစိန်သည် သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် သက်တမ်းမကုန်မီ နုတ်ထွက်သွားခဲ့သည်။

တကသမှ ထွက်ပြီးနောက် ကျောင်းဆရာအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဥပဒေစာမေးပွဲ အောင်မြင်ပြီးနောက် ရှေ့နေအဖြစ် လည်းကောင်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် ခရိုင်ဝန်အဖြစ် နိုင်ငံတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး အင်္ဂလိပ်များ ပြန်ဝင်လာသောအခါ ဦးထွန်းစိန်အား ထောင်ဒဏ် (၂၅) နှစ် အပြစ်ပေးခဲ့၏။ (၉) လ နှင့် (၄) ရက် အကြာတွင် လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ယခု ရန်ကုန်မြို့တွင် လွတ်တော်ရှေ့နေကြီး တဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

အခန်း (၅)

ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၃၂ မှ ၁၉၃၅)

(က) ၁၉၃၂-၃၃ တက္ကသိုလ်မြေလှုပ်ရှားမှု

၁၉၃၁-၃၂ သမဂ္ဂမှ ကိုထွန်းစိန် နတ်ထွက်သွား၍ ကိုဘိုးကူးမှာ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ယှဉ်ပြိုင်သူမရှိဘဲ အရွေးခံရသည်။ ထိုအချိန်က ကိုလိုနီဝါဒကျင့်သုံးသော တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင် မျက်နှာဖြူများသည် တက္ကသိုလ်ပညာရေးကို တတ်နိုင်သမျှ သဘောတရားနယ်ပယ်မှာ ပိတ်လှောင်ထားပြီး လက်တွေ့ အလှမ်းဝေးစေသည်။ တက္ကသိုလ်ပညာ၊ တက္ကသိုလ်ဆရာ၊ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများကို တက္ကသိုလ်ပရဝဏ်ထဲတွင် ဖြစ်နိုင်သမျှကန့်သတ်ထားပြီး ပြင်ပလူထုနှင့် ကင်းနိုင်သမျှ အဆက်ဖြတ်ထားရန် ကြိုးစားပါသည်။

တက္ကသိုလ်ပညာတတ်များကို လက်ရွေးစင်တစ်စု၊ မိုးကျရွှေကိုယ်အဖြစ် ဖန်တီးပြီး ပြည်သူ့အထက် အမြင့်ကြီးမှာ ထားရန် ရည်ရွယ်သည်။ ၁၉၃၂ မှ ၁၉၃၄ အထိ သမဂ္ဂ (တကသ) ဥက္ကဋ္ဌများသည်လည်း တကသမှ တဆင့် အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု မယုံကြည်ကြဘဲ ရှိနေကြသည်။ ကိုအောင်မြင့် (သံတွဲ)သည် “ဆာ” မထူး၍ ကျောင်းထုတ် ခံရသော ဒုတိယမြောက်ကျောင်းသား ဖြစ်လာသည်။ ၎င်းသည် ၎င်းနစ်နာချက်များအတွက် ရှေ့နေများထံ အကြံဉာဏ် သွား တောင်း၍ တရားရုံးမှ ကျောင်းထုတ်ခံရခြင်း နစ်နာမှုအတွက် ရရှိရန် တောင်းဆိုမှု အပေါ်တွင်လည်း ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ အစိုးရသည် ၎င်းအား ဥပဒေအရ ထပ်မံပန်ခံကတိ ပြုခိုင်းလိုက်လေသည်။

သို့သော် ကျောင်းသားအများစုနှင့် ပြည်သူတို့မှာ ကိုလိုနီဝါဒ၏ အဆိုပါ တက္ကသိုလ်ပညာရေးပေါ်လစီကို ဆန့်ကျင်၍ တက္ကသိုလ်ပညာရေးတွင် သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့ပေါင်းစပ်မိအောင် လက်တွေ့အသုံးပြုရအောင် လှုံ့ဆော်တောင်းဆိုနေ ကြသည်။

ဆရာစံကို (သေဒဏ်) ကြိုးမိန့်ပေးလိုက်သောအခါ ဆရာစံတော်လှန်ရေးကို ထောက်ခံသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးခေါ်ယူပြီး ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးတွင် ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့အစိုးရအား ပြစ်တင်ရှုတ်ချပြီး ခေါင်းဆောင်ကြီးဆရာစံအား (၂) မိနစ် မတ်တပ်ရပ်၍အလေးပြုခဲ့သည်။

သို့သော် ၁၉၃၂ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် တက္ကသိုလ်၌ အမျိုးသားတော်လှန်ရေး ဒီရေကျဆင်းနေသည်။ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး တွင် အိန္ဒိယနှင့် တွဲရေးခွဲရေးပြဿနာများ လွှမ်းမိုးနေသည်။ ဘိလပ်ကို မျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေးတက်ခြင်းဖြင့် တော်လှန်

သော လူထုနိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကို အစားထိုးနေသည်။ တက္ကသိုလ်ပရိဝုဏ်ထဲတွင်လည်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂကို အလိုတော်ရိ ကျောင်းသားများက ခေါင်းဆောင်နေသည်။ မျက်နှာဖြူအာဏာပိုင်များနှင့် အတိုက်အခံပြုသော ကျောင်းသားများမှာ ဘေးရောက် နေသည်။

(ခ) ကိုဗစိန်နှင့် တက္ကသိုလ်မြေလှုပ်ရှားမှု

ကိုဗစိန် နိုင်ငံရေးအယူအဆ ပိုမိုပြင်းထန်လာသောအခါ တကသတွင် ၁၉၃၂-၃၃ ၌ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်။

၁၉၃၂-၃၃ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုစံဖော်အောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုဗစိန်	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၃။ ကိုအောင်သန်း	
၄။ ကိုထွန်းအောင်	
၅။ ကိုရာရှစ်	
၆။ ကိုချစ်	
၇။ ကိုသက်တင် (ကိုသိန်းမောင်)	
၈။ ကိုဟန်သော်	
၉။ ကိုဘတင် တို့ဖြစ်သည်။	

ကိုစံဖော်အောင်နှင့် ကိုဗစိန်တို့သည် တကသမှနေ၍ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စကားရည်လှပွဲများ ပြုလုပ်ပေးသည်။ အလိုတော်ရိ ကျောင်းသားများထက် ကိုဗစိန်သည် ပိုမို၍ သမဂ္ဂလုပ်ငန်းများကို အလေးထားလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ရဲရင့်သော ကိုဗစိန်သည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ကိစ္စများတွင် ရှေ့သို့တလှမ်းပြီး တလှမ်းတက်လာသည်။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး၏ ဩဇာမှာ ကြီးလှသည်။ ကျောင်းသားတယောက်ကို တသက်လုံး ကောင်းစားသွားရန် လုပ်ပေးနိုင်သည်။ ဤသို့ နယ်ချဲ့လက်ကိုင် တုတ်များ ကိုးကွယ်နေချိန်တွင် ထိုအထဲ၌ ကိုဗစိန် မပါပေ။

ကိုဗစိန်က

“အစဉ်အလာအတိုင်း သွားနေရင်တော့ ဗမာပြည်ဟာ ဘယ်တော့မျှ ကျွန်ဘဝက လွတ်မှာမဟုတ်ဘူးဗျ”

နိုင်ငံရေးစိတ်ဓာတ် ပြင်းထန်သော ကိုဗစိန်ကို ဂန္တီစိန်ဟု သူ့ရဲဘော်များက ခေါ်သည်။ ကိုဗစိန်သည် ဂန္တီကြီးကို လေးစားမြတ်နိုး၍ ခေါင်းပေါ်မှ ဆံပင်ကို ပြောင်အောင် ရှင်းလိုက်သည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ ပထမဆုံးဝင်ရောက်ခဲ့သော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဖြစ်ပြီး နောင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား မှတ်ပုံတင်စာရင်း၌လည်း သခင်ဗစိန်ဟု ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ ကျောင်းခေါ်ချိန် ကိုဗစိန် အလှည့်ရောက်သောအခါ ဆရာက သခင်ဗစိန်ဟု ခေါ်သောအခါ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများက ပိုင်းရယ်ကြသည်။ ထိုအခါ သခင်ဗစိန်က “ပရိဇင့်ဆာ” ဟု မထူး၊ ဗမာသံ ဗမာဟန်ဖြင့် “ရောက်ပါပြီ ခင်ဗျား” ဟုခပ်ကျယ်ကျယ် အော်ထူးလိုက်သည်။ သခင်ဗစိန်ကို နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုဖြင့် နယ်ချဲ့စုံထောက်များက လူဆိုးစာရင်းဝင်အောင် လုပ်ထားပြီး ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့သည် ကိုဗစိန်ကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းထုတ်လိုက်သည်။ တက္ကသိုလ်တွင် နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုဖြင့် ပထမဆုံး ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားတဦး ဖြစ်သည်။ အပေါင်းအသင်းများ၏ ကြည့်ရှုစောင့်မမှုဖြင့် ယုဒသန်ကောလိပ်တွင် ကျောင်းပြန်တက်ခွင့်ရသည်။ ၁၉၃၄ ယုဒသန်ကောလိပ်တွင် စာသင်ကြားစဉ် ပညာသင်ကြားဖို့ထက် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ရန် စိတ်လွှမ်းမိုးနေ၍ ကျောင်းမှ ထုတ်ခံရပြန်သည်။ ဆရာစံတော်လှန်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကိုဗစိန် နှင့်အတူ ကိုရာရှစ်လဲ တက္ကသိုလ်၌ လူသိများခဲ့သည်။

(ဂ) ၁၉၃၃-၃၄ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုသိန်းမောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုကျော်ထွန်း	အတွင်းရေးမှူး
၃။ ကိုဦးတုတ်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၄။ ကိုလှမောင်	သမဂ္ဂမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ
၅။ ကိုအောင်တင်	စာကြည့်တိုက်မှူး
၆။ Mr. Zorn Swingh	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမှူး

၈။ ကိုဝင်း (အားကစားမှူး)
၉။ ကိုသိမ်းမောင် (စည်းရုံးရေး)

(၈) ၁၉၃၅ ကျောင်းသား (၁၁) ယောက် ကျောင်းထုတ်ခံရသည်ကိစ္စ

၁၉၃၅ ဒီဇင်ဘာ ကျောင်းပိတ်ရက်မတိုင်မီ ကျောင်းသား (၁၁) ယောက် စာမေးပွဲကျ၍ မစ္စတာစလော့ (ကျောင်းအုပ်ကြီး) က ကျောင်းထုတ်လိုက်သည်။ မဟုတ်မခံ ကျောင်းသားများဖြစ်သော ကိုနု၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုဘရမ်းတို့က ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံပြီး ကျောင်းသားများ စာမေးပွဲကျရုံနှင့် ကျောင်းထုတ်သည်မှာ မတရားကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှာ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်၍ ကျောင်းစည်းကမ်း ရှိသေကြောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးအား ကျောင်းသားများ ပြန်လည် လက်ခံရန် ရှင်းပြသော်လည်း ကျောင်းအုပ်ကြီးက လက်မခံပေ။ တကသအနေနှင့် အရေးယူရန် ကြိုးစားသော်လည်း ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုနု၊ ကိုသိန်းဖေ (၃) ယောက်သာရှိပြီး ကျန်အများစုမှာ အလိုတော်ရိများဖြစ်နေ၍ မအောင်မြင်ပေ။ ကိုကျော်ငြိမ်းမှာ ခေါင်းငုံ့မခံဘဲ ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဆာဦးသွင်နှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို ရွှေတိဂုံစေတီ ရင်ပြင်သို့ ဖိတ်ခေါ်၍ ကျောင်းသား အရေးနှင့် တက္ကသိုလ်ဆရာများ၏ ဗျူရိုကရက် အကျင့်ဆိုးများကို ဘုရားကိုတိုင်တည် သစ္စာဆို ရှင်းပြသည်။ တက္ကသိုလ်အာဏာ ပိုင်များ ကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု အစပြုလာသည်ကို သတိပြုမိ၍ မထေ့မမြင်မပြုရုံကြောတော့ဘဲ ရာသက်ပန် ကျောင်းထုတ်ထားသော (၁၁) ယောက်ကို (၁) နှစ်သာ ပယ်၍ နောင်နှစ်များတွင် ကျောင်းဆက်တက်ခွင့်ပေးသည်။ ဤသည်ကား ၁၉၃၆ ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ် သန္ဓေတည်ခြင်း ဖြစ်သည်။

တကသည် နောက်ပိုင်း၌ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ကျောင်းသားများ လွှမ်းမိုးသွားသည်။ အပြင်က တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်များကို တက္ကသိုလ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ထိရန် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ စင်မြင့်ပေါ်သို့ ဖိတ်ခေါ်သည်။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကို တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂတွင် ဟောပြောရန် ဖိတ်ကြားမည်ဟု ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုသိန်းဖေတို့ အဆိုပြုသောအခါ အလိုတော်ရိ ကျောင်းသားများက ကန့်ကွက်ကြသည်။ ဦးဥတ္တမကို တရားဟောရန် ဖိတ်ကြားရာတွင်လဲ အလိုတော်ရိများက အတိုက်အခံ ပြုကြသည်။

ဦးဥတ္တမက

“မင်းတို့ တက္ကသိုလ်ပညာရေးက ဘာအသုံးကျလို့လဲ၊ မီးခြစ်ဆံတချောင်း၊ ဆပ်ပြာတခဲ လုပ်နိုင်ဖို့ အတတ်ပညာပေးတဲ့ ဗမာတွေ ကိုယ့်အားကိုးကိုးဖြစ်အောင် လုပ်ပေးတဲ့ စနစ်မဟုတ်ဘူး” ဟု ဟောပြောခဲ့သည်။

ဤသို့ဖြင့် နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှု မရှိသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းနှင့် ဆရာများ၊ ကျောင်းသားများကို သီးသန့်ပရဝဏ်ထံ နေထိုင်လိုမှုမှ အမျိုးသားတော်လှန်ရေး အင်အားစုများဖြစ်လာရန် ကိုနု၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုသိန်းဖေတို့က ကြိုးစားကြ၏။ ဗမာစာပေကို အသုံးပြု၍ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးအတွက် ဝါဒဖြန့်သည်။ ဗမာစာပေတွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲများ ထင်ဟပ်ရန် ကြိုးပမ်းသည်။ တက္ကသိုလ်ပရိဝဏ်အတွင်း တက္ကသိုလ်မဂ္ဂဇင်း၊ ဂန္ထလောက စာစောင်များဖြင့် ကျက်စားရုံမကဘဲ ပြင်ပစာနယ်ဇင်းများတွင်ပါ ကလောင်ဖြန့်ခဲ့ကြသည်။ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းက တက္ကသိုလ်ကဏ္ဍ တရပ်ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး ပြင်ပလောကနှင့် အဆက်အသွယ် ကျောင်းသားများ၏ တံခါးပေါက်ဖြစ်လာသည်။ ကျယ်ပြန့်သော လူထုပရိသတ်နှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံလာရသည်။

ဤသို့ဖြင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးစနစ်နှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် ပရိဝဏ်ကိုကျော်၍ ပြည်သူလူထု အရောက် ချီတက်မည်ဟု အချက်ပေးခရာ မှတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

Source: Oway Magazines

ဦးဘိုးကူး (၁၉၃၁-၃၂)

သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ဦးထွန်းစိန် သက်တမ်းမကုန်မီ နုတ်ထွက်သွားသဖြင့်၊ ဥက္ကဋ္ဌနေရာအတွက် ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပေးရသည်။ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဦးဘိုးကူးသည် အရွေးခံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။

လက်ပံတန်းမြို့၊ နတ်စင်ကုန်းရွာတွင် ဖွားမြင်၍ နတ်စင်ကုန်းရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၊ လက်ပံတန်းမြို့ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်း၊ လက်ပံတန်းမြို့ အမျိုးသားကျောင်း၊ သုံးခွမြို့ မက်သဒစ်ကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ (၁၀) တန်း စာမေးပွဲကို ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကူရှင်ကျောင်းမှ သင်္ချာဂုဏ်ထူးနှင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားရာ၊ ဥပစာအထက်တန်းကို တိုက်ရိုက်တက်ရောက် သင်ကြားခွင့် ရရှိသူဖြစ်၏။

၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် လယ်သမားသူပုန်ခေါင်းဆောင်ကြီး ဆရာစံအား ဗြိတိသျှအစိုးရက သေဒဏ်အမိန့်ပေးခဲ့ရာ၊ တကသမှ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးခေါ်ပြီး ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရအား ပြစ်တင်ရှုတ်ချပြီး၊ ခေါင်းဆောင်ကြီးဆရာစံအား (၂) မိနစ် မတ်တတ်ရပ် အလေးပြုခဲ့ကြလေသည်။

အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာ ခွဲရေး-တွဲရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တကသမှ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီးများကို ဖိတ်ခေါ်ကာ စကားရည်လှပွဲ ကျင်းပပေးခဲ့၏။ ခွဲရေးဘက်မှ ဦးဘဘေ၊ ဦးဘစီ၊ ဦးထွန်းဝင်းတို့က ပြော၍၊ တွဲရေးဘက်မှ ဒေါက်တာဘမော်၊ ဒေါက်တာဘဟန်၊ ဦးပေါ်ထွန်းတို့က ပြောဆို ချေပကြလေသည်။

သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ဦးဘိုးကူးအား ကျောင်းထားလျှင် ငွေကြေးကုန်ကျရုံသာဖြစ်၍ ကျောင်းမှ နုတ်သင့်ကြောင်းဖြင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ်ကြီးက ဦးဘိုးကူးဖခင်ထံ စာရေးခြိမ်းခြောက်ခြင်း ခံခဲ့ရ၏။

ဦးဘိုးကူးသည် တက္ကသိုလ်မှထွက်ပြီး တို့ဗမာအစည်းအရုံးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ယခု စစ်ဘက်ကုန်စည် ဖြန့်ချိရေးဌာန အမှတ် (၃) တွင် မန်နေဂျာအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

မှတ်ချက် - ၁၉၅၂ ခုနှစ်ထုတ်၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ဒဿမတွဲ၊ အမှတ် (၅) တွင်၊ ဦးဘိုးကူး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ် အယုံအကြည်မရှိ အဆိုတင်သွင်း၍၊ ဦးထွန်းစိန် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်ဟု ဖော်ပြထားခြင်းမှာ၊ မှားယွင်းလျက်ရှိသည်။ ၁၉၃၁-၃၂ ခု ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ကာယကံရှင်များနှင့်တကွ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်ခဲ့သူ သခင်ဗစိန်တို့အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာ၊ ဦးထွန်းစိန် နုတ်ထွက်ပြီး၊ ဦးဘိုးကူးအား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ယှဉ်ပြိုင်သူမရှိ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ အယုံအကြည်မရှိ အဆိုတင်သွင်းခြင်း မရှိကြောင်း ပြောပြကြပါသည်။

Source: Oway Magazines

ဦးစံဖော်အောင် M. A., B. L.
(၁၉၃၂-၃၃)

ရခိုင်ပြည်၊ စစ်တွေမြို့ဇာတိဖြစ်၍ မိဘနှစ်ပါးမှာ ဦးချန်ထွန်းအောင်နှင့် ဒေါ်လှမြဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲအောင်မြင်၍၊ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆက်လက်ဆည်းပူးခဲ့သည်။ တကသ စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေး ကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်တဦးဖြစ်၍ ၁၉၃၂-၃၃ ခုတွင် တကသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရခြင်း ဖြစ်၏။

နိုင်ငံရေးအသိပညာရစေရန်နှင့် ကျောင်းသားများ စိတ်ဓါတ်တက်ကြွလာစေရန် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ ဟောပြောပွဲ၊ စကားရည်လှပွဲများ ကျင်းပခဲ့၏။

ဦးစံဖော်အောင်သည် စတီဘရားသား ဝင်ကုန်ထွက်ကုန်ဌာန အုပ်ချုပ်ရေးမှူး (မန်နေဂျာ) အဖြစ် ယခု ဆောင်ရွက် လျက် ရှိပေသည်။

Source: Oway Magazines

ဦးသိန်းမောင် B. A., B.L
(၁၉၃၃-၃၄)

အောက်ချင်းတွင်းခရိုင် မုံရွာမြို့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်သည် တက္ကသိုလ်ပညာ စတင် ဆည်းပူးခဲ့သော နှစ်ဖြစ်၏။ ဦးသိန်းမောင်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေး ကော်မတီဝင် တဦးဖြစ်သည်။ တကသ စည်းမျဉ်းကို အတည်ပြုသော ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးတွင် သဘာပတိဖြစ်၏။ ၁၉၃၂-၃၃ ခုတွင် တကသ အမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၍ အိမ်တွင်းကစားခုန်စားဌာန တာဝန်ခံအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။ ၁၉၃၃-၃၄ ခုတွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်ရန် ဒေါက်တာဦးညို လှူဒါန်းသောငွေ နှစ်သိန်းမှ ကျန်ငွေ ၃ သောင်းကို ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒီဂျေစလော့စ်က ရေကူးကန်လုပ်ရန် စီစဉ်ခြင်းကို ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂစာကြည့်ခန်းအတွက် စာအုပ်များဝယ်ရန် တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။

(တဖက်စာမျက်နှာသို့ - မှတ်ချက်)

Source: Oway Magazines

ဦးဖိုးအေး

B. Sc., (Hons/ Rgn.), B. L., (Rgn.), Ph D., (Lond.)

D. I. C., F. R. Met. Soe. (Lond.)

(၁၉၃၄-၃၅)

သာယာဝတီခရိုင် သုံးဆယ်မြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ ပန်းတနော်မြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းမှ သတ္တမတန်းစာမေးပွဲ အောင်မြင်၍ သာယာဝတီမြို့ အေဘီအမ်ကျောင်းမှ (၁၀) တန်း အောင်မြင်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ပညာ ဆက်လက်ဆည်းပူး၍ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံစာမေးပွဲ ရူပဗေဒဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်လေသည်။

၁၉၃၃-၃၄ ခုတွင် ဥပဒေတန်း ပညာသင်ကြားလျက်ရှိစဉ် တကသအမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၍ ၁၉၃၄-၃၅ ခုတွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။

၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် မိုးလေဝသ ပညာတော်သင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်းခံရပြီး၊ လန်ဒန်ယူနီဗာစီတီ၌ ပညာသင်ကြား ရသည်။ မိုးလေဝသပညာရပ်တွင် ပါရဂူဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။ သီရိပျံချီ ဒေါက်တာဖိုးအေးသည် ယခုမိုးလေဝသဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန် အဖြစ် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

(ဦးသိန်းမောင်မှ)

မှတ်ချက်- ထိုငွေများကို ၁၉၃၄-၃၅ ခု တကသအမှုဆောင်တဦးဖြစ်သူ ဦးသိန်းဖေမြင့်က တက္ကသိုလ်ဓမ္မာရုံ ဆောက်ရာတွင် သုံးစွဲရန် အဆိုတင်သွင်းဖူးသည်ဟု ၁၉၅၅ ခုနှစ်ထုတ် ငွေရတုသဘင်စာစောင် တွင် ဦးသိန်းဖေမြင့် ဖော်ပြဖူးသည်။ ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးအတွက် ဟံသာဝတီကုမ္ပဏီ နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖြေရှင်းခဲ့၏။ ဦးသိန်းမောင်သည် စတိုးဘရားသားကုမ္ပဏီလီမိတက်တွင် ထင်ရှား သော အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတယောက်အဖြစ် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

အခန်း (၆)

ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၃၅ မှ ၁၉၃၆)

(က) ကိုသိန်းဖေ၊ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံး

၁၂၉၆ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆုတ် (၁၂) ရက်၊ ၁၉၃၅ ခု၊ မတ်လ (၃၀) ရက် နေ့လည် (၂) နာရီ၌ ရေနံချောင်းမြို့လယ် တန်ဆောင်းကြီး၌ ကျင်းပသော တို့ဗမာအစည်း အရုံးကွန်ဖရင့်သို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကိုသိန်းဖေသည် ရန်ကုန်မြို့မှ မစ္စတာမောင်မှိုင်း အမည်ခံ မျိုးချစ်စာရေးဆရာကြီး ပါမောက္ခဦးလွန်းအား ပင့်ဆောင်လာပြီး ၎င်းကွန်ဖရင့်၌ သခင်အမည်ခံကာ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် တဦးအဖြစ် ကြေညာလိုက်သည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ အားပေးမှု၊ လူငယ်များနှင့် ကိုယ်တိုင် အပင်ပန်း အဆင်းရဲခံကာ ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှာ တဟုန်ထိုး တိုးတက်လာပြီး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အရှိန်အဟုန် မြင့်တက်လာသည်။

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း

(ခ) ၁၉၃၅-၃၆ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအခြေအနေ

တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များ၏ ဖိနှိပ်မှုကို ခုခံရန် စူးစမ်းရှာဖွေရင်း နိုင်ငံရေးဘောဂဗေဒအပါအဝင် မှတ်စာစာပေများကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ တွေ့ရှိဖတ်ရှုလာခြင်းနှင့် တက္ကသိုလ်နယ်မြေအတွင်း ဗမာပြည်စာအုပ်အသင်း၊ နဂါးနီစာအုပ် အသင်းတို့မှတစ်ဆင့် တော်လှန်ရေးစာပေများ ပိုမိုဝင်ရောက်လာသည်။ တိုးတက်သော ကျောင်းသားကြီးအချို့သည် တို့ဗမာ အစည်းအရုံးနှင့် ပိုမိုရင်းနှီးလာသည်။

၁၉၃၅-၃၆ ခုနှစ်တွင် ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုတင်မောင်တို့ သခင်ဖြစ်လာပြီး ၁၉၃၅-၃၆ တကသ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ကိုနု ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးခံရသောအခါ ကျောင်းသားများ တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့် ပိုမိုဆက်သွယ်မှုများ ရှိလာကာ သခင်များနှင့် ပိုရင်းနှီးလာသည်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု စိတ်ဓာတ်များ၊ တော်လှန်ရေး စိတ်ဓာတ် များ ပိုမိုမြင့်မားလာသည်။

(ဂ) ကိုနု၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုအုန်းနှင့် တကသ (၁၉၃၅)

ဥပဒေကျောင်းသားဟောင်း ကိုနုသည် သုံးခွ၊ ပန်းတနော်တွင် အမျိုးသားကျောင်းဆရာ သွားလုပ်ရာမှ ဥပဒေတန်း ပြန်တက်ချိန်တွင် သထုံဆောင် ကျူတာ ကိုအုန်းသည် ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုအောင်ဆန်းတို့ သုံးယောက်ကို ကိုနုနှင့် မိတ်ဆက်ပေးပြီး ၎င်းအခန်းထဲတွင် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ကိုကျော်ငြိမ်းမှာ စကားတော်တော် ပြော၍ အရွှန်းအဖောက်လည်း ပါသည်။ ကိုသိန်းဖေကလည်း စကားတော်တော် ပြောသည်။ ကိုအောင်ဆန်းက စကားနည်းပြီး သူတို့ သုံးယောက်လုံး ဉာဏ်ထက်မြက်ကြသည်ဟု ကိုနုက သုံးသပ်မိသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးရုံးခန်းနှင့် တကိုက်လောက်အကွာ ညဘက်များတွင် ၎င်းတို့ ငါးဦး မကြာခဏတွေ့ဆုံပြီး နိုင်ငံရေးအစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်ကြသည်။

အောက်တိုဘာ ကျောင်းပိတ်ခါနီးတွင် သမဂ္ဂ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျော်ထွန်း ကျောင်းထွက်သွား၍ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ ပြုလုပ်သည်။ ငါးဦးအဖွဲ့၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ကိုနု ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနေရာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရာ ယှဉ်ပြိုင်သူမရှိဘဲ အရွေးခံရလေသည်။ ဒီဇင်ဘာ ကျောင်းပိတ်ခါနီးတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးလက်မှတ်နှင့် အရေးကြီးနို့တစ်တစောင် ထွက်လာသည်။ ၎င်းတွင် ယူနီဗာစတီ ကောလိပ်တွင် အစမ်းစာမေးပွဲများ ကျင်းပမည်။ ထိုစာမေးပွဲအောင်မှသာ စာမေးပွဲကြီး ဖြေဆိုခွင့်ပေးမည်ဟု ပါရှိသည်။ ထိုနို့တစ်စာ ထွက်လာသောအခါ ကျောင်းသားများ အုံကြွလာပြီး သမဂ္ဂအစည်းအဝေးတခု ခေါ်ပေးရန် တောင်းဆို လာကြသည်။ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစည်းအဝေးကို သမဂ္ဂခန်းမတွင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ကျောင်းသားများက အစမ်းစာမေးပွဲသည် နယ်ချဲ့များ၏ ဖိနှိပ်မှုအရ ပြုလုပ်ကြောင်းကို ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောဆိုဆွေးနွေးလာကြသည်။ ထိုစာမေးပွဲကို သပိတ်မှောက်ရမည် ဆိုသော ဆွေးနွေးချက်များ ပြင်းထန်လာသည်။ ကျောင်းသားကြီးများက သပိတ်မှောက်ခင် ကျောင်းအုပ်ကြီးများနှင့် သွားရောက် ဆွေးနွေးသင့်သည်ဟု အကြံပေး၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဖိုးအေးနှင့် အမှုဆောင်နှစ်ဦးကို ဥက္ကဋ္ဌက ရွေးချယ်ပြီး ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် ဆွေးနွေးရန်နှင့် ဒီဇင်ဘာကျောင်းမပိတ်မီ ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျောင်းသားထုအစည်း အဝေးတွင် အစီရင်ခံရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမှုဆောင် နှစ်ဦးသည် ၎င်းတို့၏ ကတိအတိုင်း မဆောင်ရွက်ဘဲ တာဝန်ကို ရောင်တိမ်းနေ၍ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုသည် ကိုကျော်ငြိမ်းအား အစမ်းစာမေးပွဲကိစ္စအတွက် ကျောင်းအုပ်ကြီး မစွတာစလော့နှင့် သွားရောက် ဆွေးနွေးရန် လွှတ်လိုက်သည်။

ကိုကျော်ငြိမ်း ပြန်ရောက်လာသောအခါ “ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတယောက်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အဖွဲ့အစည်းတခုပဲဖြစ်ဖြစ် ငါ့ကိုလာ ခြိမ်းခြောက်တာ ငါမကြောက်ဘူး။ အစမ်းစာမေးပွဲကို ငါကြေညာထားတဲ့အတိုင်း လုပ်မယ်” စားပွဲကို လက်သီးနဲ့ထပြီး ပြောသည်ဟု ပြန်ပြောသည်။ ထိုအခါ ကိုနုနှင့် (၅) ဦးအဖွဲ့သည် ၎င်းတို့အပြင် ကျန် (၄-၅) ယောက်ကို ဖိတ်ပြီး

“ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ အမှုဆောင်(၂) ဦးကတော့ ခေါင်းရောင်သွားပြီး ဒီလူတွေကို အားကိုးလို့မဖြစ်ဘူး၊ ကျနော်ကိုယ်တိုင် ခေါင်းဆောင်ပြီး တိုက်မယ်” လို့ ကိုနုက ပြောသည်။ ထို့နောက် ကိုနုသည် ၎င်းအစီအစဉ်ကို တင်ပြ၍ အားလုံးသဘောတူသော အခါ မောရိယနှင့် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက် (၂) တိုက်မှ ကိုအုန်း၏ မိတ်ဆွေ မောရိယမှအယ်ဒီတာနှင့် ကိုနု၏မိတ်ဆွေ မြန်မာ့အလင်းမှ အယ်ဒီတာတို့ကို အကူအညီတောင်းပြီး ကျောင်းသားများတိုက်ပွဲ အောင်မြင်ရန်အတွက် ကျောင်းအုပ်ကြီးက “မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ဘယ်နိုင်ငံရေးသမားနဲ့ ဘယ်နိုင်ငံရေးအဖွဲ့မှ မကြောက်ဘူး” ဟု သတင်းကို ကိုနုသည် စကားလုံး ပြင်၍ သတင်းစာထဲတွင် ထည့်လိုက်သည်။ နောက်တနေ့တွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးသည်

“ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ သမဂ္ဂကို ရည်ရွယ်ပြီးပြောတာပါ” လို့ ဖြေရှင်းချက်ပို့သော်လည်း သတင်းစာများက မထည့်ပေးချေ။

ပထမအဆင့်ပြီးနောက် ကိုနုသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ပန်းတနော်၊ ဝါးခယ်မြို့များသို့ လည်းကောင်း၊ ကိုသိန်းဖေသည် အထက်ဗမာပြည် မုံရွာ၊ ဘုတလင်မြို့များသို့ ခရီးထွက်၍ ၎င်းမြို့များရှိ အသိမိတ်ဆွေများ၏ အကူအညီရယူကာ မြို့အစည်း အဝေး ခေါ်ယူ၍ နိုင်ငံရေးသမားများနှင့် နိုင်ငံရေးအသင်းတွေကို စော်ကားသော ကျောင်းအုပ်ကြီးအား နုတ်ထွက်၍ ဗမာပြည်မှ အမြန်ဆုံး ထွက်သွားစေရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ချကြသည်။ ရန်ကုန်တွင်ရှိသော ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကိုကျော်ငြိမ်းက ၎င်းသတင်းကို သတင်းစာများတွင် ထည့်ပေးလိုက်သည်။ သတင်းစာ (၂) စောင်က ကြက်ပွဲလောက်ရှိသော အစည်းအဝေးပွဲမျိုး မဟုတ်ဘဲ မြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်ဟု ထင်လာစေရန် ကိုအုန်း၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုအောင်ဆန်းတို့က မွမ်းမံပြင်ဆင်ကြ သည်။ ကိုနုနှင့် ကိုသိန်းဖေ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မြို့လုံးကျွတ်အစည်းအဝေးကို ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရာဟုဒေါင့် တန်ဆောင်၌ ထပ်မံခေါ်ယူသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီး မစွတာစလော့ တုန်လှုပ်ပြီး ၎င်းအစည်းအဝေး၌ ဝတ်လုံဦးစီးညွန့်နှင့် ဆရာဦးတင်ကို စေလွှတ်၍ ဖြေရှင်းရန် ကြိုးစားသော်လည်း လူထုကြီးက ကျောင်းအုပ်ကြီးစလော့ အမြန်ထွက်သွားဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်သည်။

လူထုအစည်းအဝေးကျင်းပပြီး နောက်တနေ့ သတင်းစာထဲ၌ပါလာသည်။ ထိုအခါ ယူနီဗာစတီအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အရေးပေါ်အစည်းအဝေး ကျင်းပပြီး အစမ်းစာမေးပွဲကို ရုပ်သိမ်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်သည်။ ၎င်းအစည်းအဝေး၌ ကိုနုနှင့် ကိုကျော်ငြိမ်းအား ကျောင်းထုတ်ပစ်ရန် ကျောင်းအုပ်ကြီးက တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း ဝတ်လုံတော်ရ ဦးသိမ်းမောင်က ထို

(၂) ဦးအား ကျောင်းထုတ်လျှင် ကျောင်း၌ ဆူပူမှုများ ထပ်မံဖြစ်ပေါ်လာမည်ဟု ဆိုပြီး ကျောင်းအုပ်ကြီး အဆိုကို ကန့်ကွက်သည်။ ကြားဖြန်ဖြေသည့်အနေနှင့် အဓိပတိ ဒေါက်တာဆက်သည် ကိုနုနှင့် ကိုကျော်ငြိမ်းကို ဆူပူလှုံ့ဆော်မှု မလုပ်ပါဘူးဟု ဝန်ခံချက် လက်မှတ်ရေးထိုးခိုင်းရာ ကိုနုနှင့် ကိုကျော်ငြိမ်းတို့က မထိုးပေးပေ။

(ဃ) ၁၉၃၅-၃၆ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ထိုင်းဦး

၁၉၃၅-၃၆ တကသအမှုဆောင်ရွေးပွဲ ကိုနုနှင့် ထို (၅) ဦးတို့၏ စည်းရုံးမှု၊ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု အသွင်သဏ္ဌာန်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ လိုလားသော အလိုတော်ရိများ ရှုံးနိမ့်သွားပြီး သခင်ပေါက်စ ထောင် (၆) လ သူပုန်လေးများ အနိုင်ရရှိ သွားသည်။

၁၉၃၅-၃၆ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုနု	ဥက္ကဋ္ဌ (ဦးစီးခေါင်းဆောင်ဟုခေါ်သည်)	(နောင် ဝန်ကြီးချုပ်)
၂။ ကိုရာရှစ်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	(နောင် ဝန်ကြီး)
၃။ ကိုသီဟန်	အတွင်းရေးမှူး	(နောင် ဝန်ကြီး)
၄။ ကိုအောင်ဆန်း	အိုးဝေစာတည်း အယ်ဒီတာ	(နောင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း)
၅။ ကိုအုန်း	ငွေထိန်း	(နောင် သံအမတ်)
၆။ ကိုထွန်းအံ့	စာကြည့်တိုက်မှူး	(နောင် ရန်ကုန်မြူနီစီပယ်မင်းကြီး)
၇။ ကိုသာလှ	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးမှူး	(နောင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး)
၈။ ကိုဘဆက်	အားကစားမှူး	(နောင် နိုင်ငံခြားရေးဌာန)
၉။ ကိုထွန်းတင်	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမှူး	(နောင် လျှပ်စစ်အုပ်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ)

ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနု

ကိုနုမှာ ယှဉ်ပြိုင်သူမရှိဘဲ အရွေးခံရလေသည်။

သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းကို သေချာစွာ မဖတ်သော ကိုနုသည် အမှုဆောင်များနှင့် ပြဿနာ တက်လေသည်။ တကသ သင်းလုံးကျွတ်အစည်းအဝေး ကျင်းပချိန်၌ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ကျမ်း သစ္စာ ကျိန်ဆိုရသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ဝင်လာသောအခါ အားလုံးက မတ်တပ်ရပ်ပြီး အရိုအသေ ပြုလေသည်။ ထိုအခါ ကိုနုသည် ခေါင်းပေါင်းကို ဆွဲချွတ်၍ စားပွဲပေါ်ပစ်တင်လိုက်ပြီး “နောင်ကျနော် အခန်းထဲဝင်လာရင် ဘယ်သူမှမထရဘူး” လို့ ပြောလိုက်သည်။ ၎င်း သင်းလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြီးနောက် အမှုဆောင်အစည်းအဝေးချက်ခြင်း ခေါ်ယူပြီး အမှုဆောင်များက “ဥက္ကဋ္ဌလို့ ကြေညာလိုက်ရင် ကျောင်းသားအားလုံး မတ်တပ်ရပ်ရ တယ်။ ဥက္ကဋ္ဌထိုင်ပြီးမှ ထိုင်ရတယ်။ အဲဒါ သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းမှာ ပါတယ်။ ကိုနုကို အရိုအသေပေးတာ မဟုတ်ဘူး။ ဥက္ကဋ္ဌကို အားလုံးက အရိုအသေပေးတာ” လို့ ပြော တော့မှ ကိုနု သဘောပေါက်သွားသည်။

၁၉၃၅-၃၆ တွင် ကိုနုတို့အုပ်စု တကသတွင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသော အချိန်တွင် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုကို အဆောင်များတွင် ပျံ့နှံ့အောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

ထိုနှစ် သမဂ္ဂနှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးတွင် အစဉ်အလာအရ ကိုနု၏ ညာဖက်တွင် ဒေါက်တာဘမော်၊ ဒေါက်တာဘဟန်၊ ဘယ်ဘက်တွင် ဦးဘဘေနှင့် ဂဠုန်ဦးစော ထိုင်သည်။ ထိုနေ့က သမဂ္ဂအစည်းအဝေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုက အမျိုးသားရေး တောင်းဆိုချက်များ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ပြောကြားသွားသည်။ အောက်စဖို့ယူနီယံ ဥက္ကဋ္ဌများသည် နောင်တချိန်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်များ ဖြစ်လာကြသည်။ ထိုနှစ်ထဲ၌ ကိုနုတို့ (၅) ဦးအုပ်စုမှာ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှား ရန်သာ စိတ်ပါဝင်စားခဲ့ကြသည်။ သမဂ္ဂအသင်းသားများနှင့် သမဂ္ဂအခွင့်အရေး ပိုရရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ စာကြည့်တိုက်လည်း တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

ပန်းတနော်ကျောင်းသားတဦး နယ်ပြန်ရန် ကျောင်းအုပ်ကြီးဆီ ခွင့်စာသွားတင်သောအခါ ကျောင်းအုပ်ကြီးက စာထဲတွင် ကျောင်းသား အစ်မ လက်မှတ်ထိုးထားပြီး အဖေ၊ အမေ လက်မှတ်မထိုးထား၍ ခွင့်မပြုနိုင်ဟု ပြောသည်။ ထိုအခါ ကိုနုသည် ကျောင်းအုပ်ကြီးထံ သွားတွေ့ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

“အောက်စဖို့နဲ့ ကိန်းဘရစ်တက္ကသိုလ်မှာ ကျောင်းသားတွေရဲ့ စာကို ဆရာက တောင်းကြည့်ဝံ့တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါ ငါတို့ ဗမာပြည် လာဇော်ကားတာပဲ” ဟု တွေးပြီး

“ကျနော် အိမ်ပြန်ချင်တယ်၊ ခွင့်ပေးပါ။”

ထိုအခါ ကျောင်းအုပ်ကြီးက “ဘာကိစ္စပြန်ချင်တာလဲ”

ကိုနုက “အိမ်က စာရတယ်”

ကျောင်းအုပ်ကြီးက “အေး ကောင်းပြီ၊ ပြန်နိုင်တယ်” လို့ပြောလိုက်ရာ ကိုနုသည် ကျောင်းအုပ်ကြီးအား ငေးကြောင်ကြည့်နေမိသည်။

နောက် ပြဿနာတစ်ခု ထပ်ဖြစ်လာသည်။ စစ်ကိုင်းဆောင် အဆောင်မှူးသည် ညဘက်တွင် ဧည့်သည်များဖြင့် တရက်ခြား၊ နှစ်ရက်ခြား အော်ဟစ်သောင်းကျန်းနေသည်။ ထိုအခါ စစ်ကိုင်းဆောင်မှ ကျောင်းသား ကိုကျော်မြင့်သည် ညဘက် ကျောင်းသားများ စာကြည့်နေ၍ ဆူဆူညံညမလုပ်ရန် သွားတောင်းပန်သောအခါ အဆောင်မှူးက ကိုကျော်မြင့်ကို အော်လွှတ်လိုက်သည်။ ထိုနောက် တနေ့ည အဆောင်မှူးကို အံတုသည့်အနေနှင့် သံပုံးများ တအားတီးကြလေသည်။ ထိုအခါ အဆောင်မှူး လာကြည့်ပြီး ကျောင်းအုပ်ကြီးကို တိုင်လိုက်သည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ကိုကျော်မြင့်ကို တနှစ် ကျောင်းထုတ်လိုက်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနု သိသွားသောအခါ မြို့ထဲမှ ဝတ်လုံတဦးကို ခေါ်ပြီး ကိုကျော်မြင့်ကို ရုံးတော်မှတဆင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးထံသို့ တနှစ်ကျောင်းထုတ်ခံရ၍ လျော်ကြေးပေးရန် နှစ်နာကြေးတောင်း နို့တစ်စာ တင်ပြီး ရုံးတော်သို့ လျှောက်ထားလေသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီး နို့တစ်စာရပြီး နောက်တနေ့တွင် ချက်ခြင်း ကိုကျော်မြင့်ကို ကျောင်းပြန်တက်ခွင့် ပေးလိုက်သည်။

(င) ကိုအောင်ဆန်း၏ ကျောင်းသားဘဝ

Source: Images Works (Myi Han)

ကိုအောင်ဆန်း

ကိုအောင်ဆန်းသည် အရိုင်းခွစာ ကျောင်းသားတဦးဖြစ်သည်။ သို့သော် "There is method in his madness." ဆိုသလို သူ့အရိုင်းဘဝသည် ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ဖြစ်သည်။ ရေနံချောင်းအမျိုးသားကျောင်းတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများအချင်းချင်း ညီညွတ်မှုရှိစေရန် အမျိုးသားကျောင်းဝတ်စုံကို သူ၏အမှုဆောင်များနှင့် တိုင်ပင်ကာ တီထွင်ခဲ့သည်။ သူတီထွင်ခဲ့သော အမျိုးသားကျောင်းဝတ်စုံမှာ ရွှေတောင်ပိုးလုံခြည်နှင့် ပင်နီအင်္ကျီအနီဖြစ်သည်။ သူသည် စကားအပြောအဆို နှုတ်နည်းမှု၊ အဝတ်အစားအနေအထိုင် ခွကျမှုကြောင့် ကျောင်းသားများ နောက်ပြောင်ခြင်း ခံရသော်လည်း ဂရုမစိုက်ပေ။ အဝတ်အစားကို ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ဝတ်လေ့ရှိသည်။ အပြောအဆိုမှာ တိကျပြတ်သားသည်။ မေးခွန်းဖြေရာတွင် အပိုအလိုမရှိ။ အကြောင်းရင်း တိုတိုနှင့် ထိထိမိမိဖြေတတ်သည်။ လောကွတ်လုပ်ခြင်းကိုလည်း မုန်းသူဖြစ်သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ အဋ္ဌမတန်းတွင် ပညာသင်ကြားစဉ် မေလ (၁၈) ရက် နေ့ရာသီကျောင်းပိတ်ရက်၌ ဖခင်ဦးဖာ မကျန်းမာ၍ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် သူ့အစ်ကိုကိုဘဝင်းတို့ နတ်မောက်တွင် ဖခင်သင်္ဂြိုဟ်ပြီးမှ ရေနံချောင်းသို့ ပြန်ခိုင်း၍ ကျောင်းတက် နောက်ကျသည်။

ကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဆရာတယောက်က “မင်းတို့ ဘာလို့နောက်ကျတာလဲ”

ကိုအောင်ဆန်းက “အဖေမမာလို့”

ဆရာက “အခု မာသွားပြီလား”

ကိုအောင်ဆန်းက “ဆုံးပြီ” ဟု တုံးတိတ်ပြန်ဖြေခဲ့သည်။

ရေနံချောင်းတွင် ကျင်းပသော စကားရည်လှပွဲတွင်လည်း ဝင်ရောက်ပြောလေ့ရှိသည်။

“တောမှာနေထိုင်ခြင်းသည် မြို့မှာနေထိုင်ခြင်းထက် သာလွန်ကောင်းမွန်သည်” ဟူသောအဆိုကို အခြေအတင်ပြုလုပ်ရာ ကိုအောင်ဆန်းသည် အဆိုဘက်မှ ဝင်ရောက် ပြောဆိုခဲ့သည်။ မီးရထားစတင် တီထွင်သူ၊ သင်္ဘောစတင် တီထွင်သူ ဂျိမ်းစ်ဝပ်၊ နိုင်ငံခေါင်းဆောင် ဒေါက်တာမာဒင်၊ အိဗရာဟင်လင်ကွန်းတို့သည် တောသားများဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ အမျိုးသားကျောင်းတွင် စာစောင်ထုတ်ဝေရာ၌လည်း အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

(စ) သမဂ္ဂ (တကသ) မဂ္ဂဇင်း နှစ်စောင်

ထိုအချိန်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ မဂ္ဂဇင်းနှစ်စောင်ရှိခဲ့သည်။ ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်းနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမဂ္ဂဇင်းတို့ ဖြစ်သည်။ ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်းများ ငွေအားပိုကောင်းပြီး တကျောင်းလုံးနှင့် ဆိုင်သလို ဖြစ်နေကာ စောင်ရေ (၃၀၀၀) ထုတ်ဝေသည်။ အယ်ဒီတာကို ကျောင်းအုပ်ကြီးမစ္စတာစလော့က ရွေးခန့်ပြီး အလိုတော်ရမဂ္ဂဇင်းဖြစ်သည်။

တကသမဂ္ဂဇင်းမှာ အသင်းဝင်ရှိသလောက်သာ ထုတ်ဝေပြီး သမဂ္ဂအဖွဲ့ထံသို့ တကျောင်းလုံး ဝင်လေ့မရှိပေ။ အယ်ဒီတာကို သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့က ခန့်အပ်သည်။ သမဂ္ဂဆိုသည်မှာ လူဆိုးတွေ၊ ခွစာတွေ စုရုံးရာအရပ်ဖြစ်သည်။ အလိုတော်ရီများက သတ်မှတ်သည်။ ထို့ကြောင့် အတိုက်အခံအာဘော်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ယခင်နှစ်များကို အတ္ထုပ္ပတ္တိများကိုသာ တကသမဂ္ဂဇင်းတွင် ဦးစားပေးထည့်သော်လည်း ကိုအောင်ဆန်း (အယ်ဒီတာ) နှင့် ကိုညိုမြ (အတွင်းရေးမှူး) ဖြစ်လာသောအခါ

တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှ လေးစားထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်ဖြင့်-

(၁) မြက်ရိတ်သည့် မာလီကုလားကြီးပုံ၊

(၂) သမဂ္ဂဒရဝမ် ဦးသိန်းပုံတွေ သမဂ္ဂစာစောင်မှာ ဦးထိပ်ထားထည့်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် သမဂ္ဂမဂ္ဂဇင်းသည် အစိုးရအာမခံငွေ တောင်းသည့် အတိုက်အခံစာနယ်ဇင်းစာရင်းတွင် အမြဲပါဝင်သည်။

(ဆ) ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုညိုမြနှင့် အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်း

ကိုအောင်ဆန်း (အယ်ဒီတာ) က “ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမဂ္ဂဇင်း” ဆိုတာ အလွန်ရှည်တဲ့ နာမည်ပဲ။ နာမည်အသစ်ပေးရန် ကျောင်းသားများကို ဖိတ်ခေါ်လိုက်သည်။ ကျောင်းသားများက နာမည်အမျိုးမျိုး ဝိုင်းပြီးပေးကြသော်လည်း ကိုအောင်ဆန်း မကြိုက်ပေ။ နောက်ဆုံးကိုညိုမြက “အိုးဝေ” ဟု နာမည်ပေးလိုက်သောအခါ ကိုအောင်ဆန်း လက်ခံလိုက်သည်။ အိုးဝေဟူသောအမည်နှင့် ပတ်သက်၍ ကိုညိုမြရှင်းပြသည်မှာ-

“ဒီမှာ ကိုအောင်ဆန်း၊ မန္တလေးမှာ ကျနော်ကျောင်းနေတုန်းက ဒေါင်းယာဉ်ပျံဆိုတဲ့ ဇာတ်မင်းသမီးတယောက်ကို သဘောကျဖူးတယ်။ သူက ကျနော်တို့နဲ့ ရွယ်တူလောက်ပဲ။ လောဘာတိမမြရင်လို အမကြီးအရွယ်မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ ဒေါင်းယာဉ်ပျံက သီချင်းဆိုတဲ့အခါမှာ

“အိုးဝေ” “အိုးဝေ”

အဲဒီ အိုးဝေကိုပဲ ခုနစ်သံပြောင်းလဲပြီး နားထောင်လို့ မပြီးဘူး။ နောင်အခါမှာ ကျနော် စာနယ်ဇင်းလောကရောက်ရင် အိုးဝေဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ မဂ္ဂဇင်းထုတ်ဖို့ စိတ်ကူးထားတယ်”

“ဗမာပြည်သည် ဥဒေါင်းနိုင်ငံ
အိုးဝေသည် ဥဒေါင်းအသံ”

အဲဒီအချိန်ကစပြီး သမဂ္ဂမဂ္ဂဇင်းကို “အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း” ဟု အမည်ပြောင်းလိုက်လေသည်။

(ဇ) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကိုအောင်ဆန်း၏ အပယ်ဒီတာ့အာဘော်

“ကိုအောင်ဆန်း၏ အနိုင်မခံစိတ်ဓာတ်”

ငါ့အား ဖုံးလွှမ်းထားသော လက္ခဏာသန်းခေါင်ယံ ယင်းမှောင်မိုက် အတွင်းမှနေ၍ အနိုင်မခံ၊
အရှုံးမပေးလိုသော ငါ၏စိတ်ကို ဖန်ဆင်းပေးသူ နတ်၊ သိကြား တို့အား ငါသည် ကျေးဇူးတောင်း
ဆိုပါ၏။

လောကဓံတရား၏ လက်ခုပ်တွင်းသို့ ဘယ်လိုပင် ကျရောက်စေကာမူ ငါကား မတုန်လှုပ်၊
မငိုကြွေး၊ ကံတရား၏ ရိုက်ပုတ်ခြင်း ဒဏ်ချက်ကြောင့် ငါ၏ ဦးခေါင်းသည် သွေးသံတို့ဖြင့်
ရဲရဲနီနေ၏။ သို့သော် ညွတ်ကား မညွတ်။

လောဘ၊ ဒေါသတို့၏ ကြီးစိုးရာဌာန၏ အခြားမဲ့၌ကား သေခြင်းတရားသည် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ
ငုံ့လင့်နေ၏။ သို့ပင်မူ ငါ့အား မတုန်မလှုပ်သည်ကိုသာ တွေ့ရအံ့။ နောင်ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ
မကြောက်သည်ကို တွေ့ရပေအံ့။

သုဂတိသွားရာ တံခါးဝသည် မည်မျှပင် ကျဉ်းမြောင်းသည် ဖြစ်စေ၊ ယမမင်း၏ ခွေးရေပုဂံကိ၌
ငါ၏အပြစ်တို့ကို မည်မျှပင် ရေးမှတ်ထားသည်ဖြစ်စေ၊ ငါကား ဂရုမပြု။
ငါသာလျှင် ငါ့ကံ၏ အရှင်သခင်ဖြစ်၍ ငါသာလျှင် ငါ့စိတ်၏ အကြီးအကဲဖြစ်တော့၏။

(ပြည်ထောင်စုဗိသုကာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း- တက္ကသိုလ်နေ့ဝင်း၊ စာ- ၉၇၊ ၁၉၉၇/၁)

(ဈ) ၁၉၃၆ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကိုအောင်ဆန်း၏ ကျောင်းသားလောက သုံးသပ်ချက်ဆောင်းပါး

ကျွန်ုပ်ညာနှင့် သခင်ပညာ

လူကြီးနှင့် လူငယ်

တိုင်းပြည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် လူကြီး၊ လူငယ်ဟူ၍ အလုပ်သမား နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည်။ လူကြီးတို့အဖို့မှာ ကောင်းမွန်သောနည်းလမ်းများကို ညွှန်ပြနိုင်သည့် စွမ်းရည်သတ္တိရှိစေရမည်။ လူငယ်တို့မှာကား ထိုသို့ညွှန်ပြသည့်လမ်းကို တန်းတန်းဖြောင့်ဖြောင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသိလျက် လိုက်ရပေမည်။

ယခုဗမာပြည်တွင်ကား လူကြီးများမှာလည်း စွမ်းရည်သတ္တိမရှိ၊ ဗလာချည်းဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူငယ်တို့အား ကောင်းမွန်သော နမူနာပြုရမည်ဖြစ်သော လူကြီးများစွာတို့သည် ကလပ်တက်ခြင်း၊ ဖဲရိုက်ခြင်း၊ အမျိုးမျိုး ကလိမ်စေ့ငြမ်းဆင်သည့် အမှုမျိုးသာ တွေ့ရသည်။ သို့ဖြစ်ရကား အကယ်၍ ဆောင်ရွက်ချင်သော လူငယ်များမှာ ညွှန်ပြမည့် အလင်းရောင်ကင်းမဲ့လျက် အမှိုက်မှောင်ထဲတွင် ခြေစမ်းလက်စမ်းဖြင့်သာ အချိန်ကုန်ရလေသည်။

လမ်းညွှန်မည့်
လူကြီးရှိလျှင်
လူငယ်တို့သည်
ရှေ့သို့တိုးတက်၍
လုပ်ငန်းကို
ထွင်နိုင်မည်
ဖြစ်သည့်အပြင်
မိမိတို့အလှည့်
ကျရောက်သောအခါ
ခေါင်းဆောင်သည့်
လုပ်ငန်းကို မပင်ပန်းဘဲ
ထမ်းဆောင်နိုင်ပေ
လိမ့်မည်

အချို့သူတို့က လူကြီးများကို ဆဲသည်ဟု လူငယ်တို့အား အပြစ်တင်ကြသည်။ သို့သော်လည်း ဤအရေးဤကိစ္စမှာ လူငယ်နှင့်လူကြီး (၂) ဦး (၂) ဘက်စလုံး အပြစ်မကင်းပေ။ လူကြီးတို့မှာ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကောင်းမွန်သော နည်းလမ်းညွှန်ပြခြင်းမရှိ၊ လူငယ်တို့မှာ လူကြီးတို့၏ ကိုယ့်အပြစ်ကို ပြရုံမှတပါး အခြားလုပ်ပြခြင်းမရှိ။

ကျွန်ုပ်တို့အဖို့မူကား အိန္ဒိယပြည်မှ မဟတ္တမဂန္တီ၊ စီအာဒက်၊ မိုတီလာနေရှူး၊ တီလက် အစရှိသူတို့ ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အိုင်ယာလန်မှ ဒီဗက်၊ အီတလီပြည်မှ ဂရီဗောလဒီ၊ မစ်နီတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကျကျနန ခေါင်းဆောင်နိုင်၍ ခေါင်းဆောင်မည့် မည်သည့်လူကြီးမဆို နောက်လိုက်အဖြစ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် အသင့်ရှိပေသည်။ ထိုသို့ ခေါင်းဆောင်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တဦး ထွက်ပါလေ။ စောင့်လျက် ကျွန်ုပ်တို့မျှော်မည်။

နာမည်ကြီးသည့် ဤတက္ကသိုလ်၌ လမ်းညွှန်မည့်လူကြီးရှိလျှင် လူငယ်တို့သည် ရှေ့သို့တိုးတက်၍ လုပ်ငန်းကို ထွင်နိုင်မည် ဖြစ်သည့်ပြင် မိမိတို့အလှည့်ကျရောက်သောအခါ ခေါင်းဆောင်သည့်လုပ်ငန်းကို မပင်ပန်းဘဲ ထမ်းဆောင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့ လူငယ်တို့ကလည်း ထိုအချိန် ထိုအခါအတွက် ယခုကပင် အသင့်ပြင်ထားရပေမည်။ ကြိုးစားအားထုတ်ရပေမည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် ဤအရေးတွင် အချက်အခြာ ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်လင့်

ကစား ယခုလက်ရှိ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများမှာ နာမည်ပီးသလောက် အသံမရှိဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတို့သည် ယခုရရှိနေသော ကျွန်ုပ်ညာကို အဟုတ်ကြီး မှတ်ထင်နေကြ၍ နထင်သွေးရောက်ပြီးလျှင် ဗမာတို့ပြုသမျှ ရှုံ့ချကဲ့ရဲ့လိုသောစိတ်၊ လွတ်လပ်သော သခင်အလုပ်ကို ဂုဏ်နိမ့်သည်ထင်သော စိတ်တို့ကိုမွေးမြူထားသဖြင့် အထက်မရောက်၊ အောက်မကျသမားများ ဖြစ်နေကြလေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတို့သည် ဟီရိုဩတ္တပ္ပတရားကင်းမဲ့လျက် ၎င်းတရားကိုပင် နားမလည်နိုင် ရှိနေပေသေးသည်။ မကြောက်ရမည့်နေရာတွင် ကြောက်၍၊ မရှက်ရမည့်နေရာတွင် ရှက်နေသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ နိုင်ငံခြားသားတို့ မြင်လျှင် ဒူးတုန်ချင်သည့်စိတ် မပျောက်သေး၊ ဘောလုံးပွဲတွင် ဆဲချင်၊ ဆိုချင်၊ သောင်းကျန်းချင်သည့် စိတ်ဓာတ်မှာလည်း အထူး ရက်စရာ ကောင်းလေသည်။ လွတ်လပ်သောအလုပ်ကို မခင်မင်၊ လွတ်လပ်သောဘဝကို တန်ဖိုးမသိ၊ ထို့ကြောင့် လွတ်လပ်သောဘဝကို မတောင့်တ၊ မကြံဆ၊ ရအောင်မကြိုးစားဘဲ ရွှေရည်မွမ်းမံထားသော လှောင်ချိုင့်ထဲတွင် အပျော်ကြီး ပျော်နေကြပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတို့တွင် အလွမ်းနာသမားတို့ကားများလှစွာ၏။ သို့သော် တလွဲလွမ်းလွမ်းနေသည်ကို တွေ့ရပါ၏။ သနားတတ်သောသူများကိုလည်း တွေ့ရပါ၏။ သို့သော် တလွဲသနားနေကြပေသည်။ ချစ်ယောင်ဆောင်၍ သေအောင် လွမ်းတတ်သော ရန်သူတို့က အရှူအရှိုက်နှင့် ငိုချင်းချသည်ကို မြင်ရသောအခါ ရင်ထဲတွင် ဖိုလိုက်ဖိုလိုက်နှင့် ဝမ်းနည်းသည့် စကားသံများကို ကြားရပေသည်။ ဘက်တံရိုက်တော်သူ တယောက် မောပန်းကြေနေ၍ ကောင်းမွန်စွာ မကစားနိုင်သည့် အခါ အတော်မသိသော လူထုကြီးသည် မဟာကရုဏာတော် အနန္တရှိလှ၍ စုတ်တသတ်သတ် ပြောဆိုကြသည်ကိုကား ကြားသိရပေသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦးရတနာ၊ ရွှေ၊ ငွေ သုံးပါး ပျက်စီးနေသော ကျွန်ုပ်တို့၏တိုင်းပြည်အတွက် နံနက်စာနံနက်၊ ညစာည ရှာစားရသော များမြောက်လှစွာသော ဆင်းရဲသားတို့အတွက် မူကား သနားခြင်း ကရုဏာတရားသည်ကား ခေါင်းပါးလှပေ၏။ ဤသို့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများမှာ ပညာ၏ အရိပ်အယောင်များသာဖြစ်၍ ပညာစစ်၏ အချက်အချာဖြစ်သော အဆိုးအကောင်းတန်ဖိုးကို မဝေဖန်နိုင်ဘဲရှိလေသည်။

ကျွန်ုပ်ညာနှင့် သခင်ပညာ

ဤပညာနှစ်မျိုးကို အချို့သူတို့မှာ နားမလည်ဘဲ ပြောနေကြသည်။ ဤပညာနှစ်မျိုးကို ရှင်းလင်းရန်မှာ မလွယ်ကူလှပေ။ ကျမ်းစာစောင်အဖွဲ့နှင့်ရေးသားမှ ရှင်းလင်းမည့်အရာဖြစ်သည်။

အင်္ဂလန်၊ ဂျပန်၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ အီတလီ၊ ဂျာမဏီ၊ ရုရှတိုင်းပြည်များတွင် သင်ကြားနေသော ပညာရေးစနစ်နှင့် အိန္ဒိယပြည်၊ ဗမာပြည်တို့တွင် ပေးအပ်သော ပညာရေးစနစ်မှာ

မိုးနှင့် မြေကြီးမျှ ကွာခြားနေသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ပညာသင်ကြားရေးရာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များ အပြင် ရိုးရိုးသင်ကြားရာတွင်လည်း စွမ်းစွမ်းတမ်းတမ်း၊ ကိုယ့်ဒူးကိုယ်ချွန်လို သည့်စိတ်နှင့် ထိုသို့ပြုပြင်နိုင်သည့် အရည်အချင်းတို့ကို ကျောင်းသားလူငယ်များ မွေးမြူလာနိုင်အောင် ပြုပြင်ပေးသည်။

အိန္ဒိယပြည်နှင့် ဗမာပြည်ရှိ လက်ရှိပညာရေးစနစ်မှာ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း၊ တက္ကသိုလ် ဤအဆင့် လေးပိုင်းမျှရှိသည်။ ရှိသောအဆင့် လေးပိုင်းတို့တွင်လည်း ကောင်းမွန်ကျနစွာမရှိ၊ ဤမျှသောပညာကို ကျွန်ုပ်တို့အားပေးရာတွင် သာရာစား များလာစေ၍ ကျွန်ုပ်တို့ဘက်စိတ်ပေါက်သူများ ရှိလာအောင် ဖြစ်စေပေသည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်မှာ အင်္ဂလိပ်ပညာကို အိန္ဒိယတွင် ပထမစတင်သူ လော့ဒ်မက်ကောလေးက လမ်းကြောင်းပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အိန္ဒိယပြည်ရှိပညာရေးစနစ်ကို ချုပ်နိုင်သမျှချုပ်ရမည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ အကြောင်းကား အင်ပါယာချဲ့ထွင်ရေးစနစ်ကို တည်တံ့ခိုင်မြဲစေရန် ဖြစ်လေသည်။

အင်ပါယာချဲ့ထွင်ရေးစနစ်သည် အရေးကြီးအရာပါသော ကိရိယာလက်နက်ကြီးတခု ဖြစ်သည်ကို ၎င်းအင်ပါယာ ချဲ့ထွင်ရေးကို မကြိုက်မနှစ်သက်သော အင်္ဂလိပ်လူမျိုးအချို့က အတိအလင်း ရေးသားထားသည်။ အဝေးကြီးမရှာဘဲ အနီးကလေးဖြစ်သော မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း အချိုးတွင်လည်း အင်ပါယာချဲ့ထွင်ရေးစနစ်နှင့် ပညာရေးစနစ် မည်သို့သက်ဆိုင်ကြောင်းကို အရိပ်အမြွက် ပြထားလေသည်။

သို့ပညာရေးစနစ်ကို အင်ပါယာချဲ့ထွင်ရေးစနစ်နှင့် တံသုတ်လိုက်ညီလေအောင် မြန်မာပြည်၌ ပညာမသင်မနေရဥပဒေ မထားရှိခြင်း၊ သင်ကြားရန်ဘာသာရပ်များမှာ အနည်းငယ်သာရှိ၍ အကုန်အခမ်းမသင်ပေးခြင်း၊ ကျောင်းကန်အသီးသီးတို့တွင်လည်း ကလေးသူငယ်တို့အား အင်ပါယာချဲ့ထွင်ရေးစနစ်၏ ထောက်ပံ့သူများဖြစ်အောင် အမျိုးမျိုးပြုလုပ်ခြင်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာကို လူတိုင်းမယူနိုင်အောင် ပညာတတ်နည်းအောင် အမျိုးမျိုး အတားအဆီးအပိတ်အပင်များ ထားခြင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။

ဥပမာတခုပြရသော် ယခု ကျွန်ုပ်တို့ တက္ကသိုလ်ပညာရေးစနစ်မှာ (ဂျေဟောလဒ်နီ) (ကာဒီနယ်နယူးမင်း) (အဘရာဟမ် ဖလက်နာ) (ပရောဖက်ဆာဇင်းမန်း) စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ ရေးသားချက်များနှင့် အထူးကွာခြားပြီးလျှင် အတွင်းရေးသိသူတို့သည် မည်မျှဆိုးဝါးသည်ကို သိကြရပေသည်။ တိုင်းပြည်ငွေနှင့် ဆောက်၍ တိုင်းပြည်ရှိ လူများအတွက် ကျောင်းဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့တက္ကသိုလ် (ယုဒသန်ကောလိပ်၊ ဆရာဖြစ်သင် အားလုံး ပေါင်းဆိုလိုသည်) မှာ တိုင်းသူပြည်သားတို့အား (ကလေးကို အရိပ်အယောင်ပြတဲ့ ဘိုးလနတ်သား) မျှသာဖြစ်သည်။

တိုင်းသူပြည်သားများမှာ ဤပညာရေးတွင် ဘာမျှပြောဆိုပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ တိုင်းသူပြည်သားများက တင်မြှောက်သော ကိုယ်စားလှယ် အနည်းငယ်မျှ အုပ်ချုပ်ရေးတွင်ပါသော်လည်း တန်ခိုးအာဏာအလျဉ်းမရှိ၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးမှာ တနှစ်တွင်တခါမျှ ပြုလုပ်၍ နာရီဝက်နှင့် အစည်းအဝေး စာတမ်းများကို ၎င်းတို့စိစဉ်သလို ဖတ်ပြပြီးလျှင် ပြီးဆုံးသွားသည်က များလေသည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ကြားရလေသည်။

အချို့ကဗမာပြည်ပညာရေးစနစ်တွင် ပညာတော်သင်စေ

လွှတ်ခြင်းကို ညွှန်ပြကြ၏။ ပညာတော်သင်စေလွှတ်ခြင်းသည် စင်စစ်ကောင်းမွန်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ပြည်တွင် အသုံးပြုရသည့်စနစ်မှာ အလွန်ညံ့ဖျင်းနေသည်။ တနှစ်လျှင် ပညာတော်သင် (၁၂) ယောက်မက (၁၀၀၀) လွှတ်စေကာမူ ယခုစနစ်အရ လွှတ်သောပညာသင်သူတို့မှာ တရာလျှင်တယောက်မျှ မြန်မာပြည် အကျိုးရှိအောင် ပြုလုပ်နိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိမည် မဟုတ်ပေ။

ပညာတော်သင် စေလွှတ်သည်ဆိုသည်မှာ တိလပ်ကို ပိုခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ တစုံသောအတတ်ပညာ ထွန်းကားလာရာသို့ ထိုအတတ်ကို အပြီးတိုင်တတ်မြောက်သင်လိုသူအား စေလွှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သင်ကြားလုပ်ငန်းသင်လိုသူအား သင်ကြားလုပ်ငန်း အကြီးအကျယ်ပြုလုပ်ရာဌာနသို့လည်းကောင်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး အတတ်သင်လိုသူအား ထိုအတတ် ပြန့်ပွားရာဌာနသို့လည်းကောင်း အချုပ်အခြယ်မရှိ စေလွှတ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဤကား ရုရှ၊ ဂျပန်စသော တိုင်းပြည်တို့ကြီးပွားပုံတည်း။ ဤကား ကျွန်ုပ်ညာနှင့် သခင်ပညာ ခွဲကြပုံတည်း။

မိဘများသို့

ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး မြန်မာပြည်ရှိ မိဘများထံသို့ ကျွန်ုပ် အစီရင်ခံလိုသည်။ ယခုခေတ်ကြီးက အပြိုင်အဆိုင် ခေတ်ကြီးဖြစ်သည်ကို ၎င်းတို့သိရှိကောင်း သိရှိကြပါလိမ့်မည်။ အပြိုင်အဆိုင်ခေတ်ကြီးတွင် ဟောင်းနွမ်းသောနည်းစနစ်မျိုးဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ အရှည်သဖြင့် မတည်တံ့နိုင်ပါ။ အစိုးရရာထူးဌာနတို့အတွက်သာ မိမိတို့သားသမီးပညာရေးကို ရှေးရှုပြု၍ ညွှန်ကြားခြင်း မပြုပါလင့်၊ အမျိုးနှင့်တိုင်းပြည် အကျိုးရှိစေမည့် လုပ်ငန်းများကို မိမိတို့သားသမီးများ ပြုလုပ်ခြင်းကို တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း မပြုဘဲ အားပေးကြစေလိုပါသည်။

ငွေအင်အားပြည့်စုံလျှင် မိမိတို့သားသမီးများနှင့် သင့်တော်မည့် တိုင်းပြည်သို့စေလွှတ်ခြင်းက ဤတက္ကသိုလ်သို့ချည်း စေလွှတ်ခြင်းထက် ပိုမိုကောင်းမွန်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆမိလေသည်။ ဥပမာဆိုသော် ဂျပန်ပြည်သည် ယခုအခါတွင် စက်မှုပညာ အလွန်ထွန်းကား၍ အခြားတိုင်းပြည်များထက် ၅၀% ပိုမို၍ ဂျပန်ဖြစ်ကုန်ပစ္စည်းတို့ကို နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့နိုင်လေသည်။ အခြားအတတ်ပညာများလည်း ဂျပန်ပြည်တွင် ထွန်းကားလေသည်။ သို့ဖြစ်ရကား ဂျပန်ပြည်သို့ မိမိတို့သားသမီးများကို ပညာသင်စေလွှတ်လျှင် ဤတက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်သည်ထက် အကျိုးရှိမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ထင်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သိရသလောက်မှာ ဂျပန်ပြည်တွင် ပညာသင်ကြားရသည့် စရိတ်သည်လည်း အလွန်ဆုံး တလလျှင် ၁၀၀-၁၅၀ ကျပ်မျှ ကျမည်ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ကြားရသည့်စရိတ်နှင့် များစွာမကွာပေ။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့တသက်မျှ ကောင်းစားသည်ကို မကြည့်ရှုဘဲ နောင်လာနောက်သားများအကျိုးကို မျှော်ကိုး၍ မြန်မာပြည်ရှိ မိဘများသည် မိမိတို့သားသမီးတို့အား ကမ္ဘာကြီးတဖက်စွန်းတွင်ဖြစ်စေကာမူ သောကနှင့် သံယောဇဉ်ကို ဘေးချိတ်၍ စွန့်စားစေသင့်သည်။ ပညာရှိစေသင့်သည်။ စီးပွားရှာစေသင့်သည်။ ဤသည်သာလျှင် ယခုခေတ်နှင့်ညီသောနည်းလမ်း ဖြစ်သည်။

အောင်ဆန်း

(ည) ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်တို့၏ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂမဂ္ဂဇင်းနှင့် ဒေါင်းအိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းဘွဲ့ အလင်္ကာမင်္ဂလာ လေးချိုးကြီး

(ဪ) .. အထက်နဂိုက ပျက်ပြိုလို့ကျခဲ့တဲ့
ကနက်ပဟိုရ်ပလ္လင် လက်စအကြွင်းပေထင့်၊
တက္ကသိုလ်သဘင် သမဂ္ဂအသင်းဆီက
အဆက်သမတ အသင်းတွေနဲ့ တြင်း၊ နဝင်း၊
ကောင်းမျိုးအထွေထွေ။

(အိုကွယ်) .. တက်မကွ အတင်းဟေ့လို့၊
အကွက်ကျကျ နင်းနင်းပြီး၊
ခက်သမျှရှင်းပေးမည့်သတင်းဒေါင်းအိုးဝေ။

(ဪ) .. ဆရာအထူးကြားမကွဲ့၊
ကမ္ဘာဦးတရားမှာတော့၊
ဗမာ အနူးများစွာ ပေါ်လာဟန်နှင့်၊
လျော်စွာမူ သဏ္ဌာန် ကမ္ဘာ့အသရေထွန်းစေဘို့၊
သော်တာ သူရကန် (လ) (နေ) ဝန်းတို့မှာဖြင့်၊
လေးကျွန်းအကုန်ဝင့်ပေမည့်၊
ယုန်နှင့်ဒေါင်းပျံ အလံဓဇ် နှစ်မျိုးဆိုတဲ့၊
'မဂ္ဂဇိုင်း' ဘုရင်ရာဇာ အလင်္ကာပျို့ရယ်နှင့်၊
မင်္ဂလာတမျိုးရဝေ စမုတ်တွင်မှ၊
ပရမေဠဂါ ရဝိဆွေတို့ မရှိပေသမို့လဲ၊
သတိမပြေလို့ မှန်းရပါတဲ့၊

ရေမုဒ္ဒါ ဘိသေကျမ်းတွေနှင့်၊
တပည့်တွေလွမ်းစရာ စာအရှိပြုပြီ၊
(ဪ) .. သမာဓိနဲ့ပါရမီ ဖြည့်ပေတဲ့၊
ဆရာကဝိရယ်ကနော၊
သတ္တဝါ ရှိရှိသမျှ ကပ်ကမ္ဘာမှာ၊
အရပ်ရပ် အရွာရွာနှင့်တကွ၊
နတ်ဗြဟ္မာတို့တောင် ပြောလောက်အောင်၊
'ပလာယိတ' ဇာတ်အလာ ထပ်ကာတလောသပ၊
နေညိုညိုမှာ ရွှေဘိုကလဲ မောချိန်မို့၊
တောရ၌ အနေမှာနော်ကွယ်၊
လောကအလိုက် သဘောကျလျှင်လဲ၊ ကြိုက်ကြရောလို့၊
ဟောပြလိုက်ပေ။

(ဪ) .. အုပ်ချုပ်ရေးတွေကလဲ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ပေထင့်နှော၊
နပ်နပ်သေးသေးတတွေ မကြည်မုန်းကြရောသလား၊
ဥစ္စဋ္ဌေး အထွေထွေ အပြည်ပြည်ကြီးပြီးတော့၊
ပထဝီနှစ်လုံးက အအိဆုံးဆိုတဲ့ အဆီအတုံး၊
အရသာ ဝစ္စာ စားချိန်မို့၊

အရပ်ကလေးတွေ ပြည်ဖုံးချကာထားသော်လဲ၊
ညီတုန်း သမယအခါများက
ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာကြားခဲ့တဲ့
ဗမာ့ဗမာသားတွေရဲ့ တို့ဗမာမြေ၊
တို့ဗမာ အမွေပေမို့ အနိုင်မယူပေစကောင်း၊
(အိုကွယ်) .. တို့ဗမာပြေမှာဖြင့်
တို့သာနေမယ်လို့၊ မဆိုင်သူတွေမောင်း။

ဆရာအဖြစ်မှာ၊ ဘဝနစ်နာဘို့၊
 မြန်မာ့ခေတ် မသာမယာနှင့်၊
 အညာမကွာ ကျောင်းမှာထားပြန်သမို့၊
 ကျောင်းသား သူငယ် လူမမယ်ခလေ့ပေပ၊
 အမေမောင် ထေရ်ရဟန်းတို့နှင့်၊
 ပြည်မန်း စာပေသင်တော့၊
 သာသနာမြေပလ္လင် အသရေလှပေတဲ့၊
 ရွှေမြတောင် သာတဲ့တိုက်ဆီက၊
 (နေ) (လ) နှစ်ဆောင် ပါတော်မူတဲ့ အခိုက်ကိုဖြင့်၊
 ကဒိုက် ကရိုက် အမြန်မြင်လိုက်တော့၊
 မခံချင် မာန်ဝင်တဲ့ အစွမ်းရယ်နှင့်၊
 (သြော်) •• မန်းအပျက်တွင်ဖြင့်၊
 ကြွန်း မက်လိုက်ပုံက၊ ပုခန်းထွက်တဲ့ပြီး၊
 အကြမ်း ဖက်ရော့ မဟဲ့လို့၊
 ငမ်းငမ်းတက် သရေယိုအောင်
 နန်းဆက်အမွေကိုလဲ မှန်းမိတဲ့ပြင်၊
 ကမ္မဋ္ဌာန်းသတိနှင့် မဆင်ခြင်၊ မမြင်ခင်မှာ
 ဘရောက်ဘရက်နှင့်၊
 နောက်ပျက်ပျက် အရူးလိုပ၊
 အနောက်ဘက်ကူးကာ တောင်စဉ်စကိုင်းတွင်ဖြင့်၊
 ချောင်မြင်တိုင်းမှာ မောင်ရင်မှိုင်းကြီး
 မိုလ်ဝင်ခံလို့မို့၊
 ဟိုအရင် ယမန် မက်မိသည့် သမထတမျိုးပေပ၊
 ဖိုပလ္လင်ပျံမှာ အဂ္ဂိရ ရက်ရှိသမျှထိုးရာက၊
 အမျိုးဘာသာ သာသနာဌ်ပေသည့်၊
 တပဲ့သခင် 'လေးမောင်' 'ဗစိန်' ကလေးတို့နှင့်၊
 မြန်မာ့အချိန်ရွေးကာ အောင်မြေနှင်းမဟေ့လို့၊
 တောင်ခြေအဆင်းမှာ (နေ) မစောင်းမီပ၊
 ရွှေဒေါင်း 'အိုးဝေ' မဂ္ဂဇင်းဆီက၊
 အဆက်မကင်းတဲ့ သံသရာမှာ၊
 တပဲ့အရင်းရဲ့ စံပမာ ရွယ်ရည်ရှာတဲ့၊
 အယ်ဒီတာ 'မောင်ညိုမြ' ရဲ့ပြင်၊
 (သြော်) •• ဗမာ့အတွက်
 မရသမျှ ပွက်မကွဆိုတဲ့၊
 သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ 'မောင်ဘလျမ်း' တို့ကို၊
 ဓဇဂ္ဂသုတ်အရ အောင်တဖွဖွမန်းရာက၊
 အောင်ဇယပန်း ညောင်သပြေ နုချိန်မတော့။
 နောင်မြန်မာ့စတမ်း 'မောင်ရွှေနု' ရယ်လို့၊
 အောင်ဇယတု မြွက်မဆုံးနိုင်မဲ့ ပြင်
 တက်ဖုန်းကြီးဆရာ 'သိန်းဖေ' ကလေးတို့ကိုဖြင့်၊
 ယိမ်းမသွေ ကိန်းသေရွေးလိုက်ကဲ့၊
 အရေးရှိလျှင် အရာပေါ်ကြရော့၊
 ဆရာအကျော်အမော် ယောဂီကဝိရယ်က၊
 ကမ္ဘာမှာသော် အဟော ညီ၏မညီ၏ တောဆီက
 ကြည့်လိုက်တော့။

မြန်မာမနေဘဲ ကောလိပ်ချိန်မို့၊
 ဇော်ဝီထိ တကွက်မမှိန် မှောင်မညှို့မူ၍၊
 ကောလိပ်၏ ပြက္ခဒိန်မှာ ပြောင်းသမို့သာပ၊
 ‘အို ဖေမောင်တင်ရဲ့’ အောင်မျိုးအလဲ့ အထက်ဟိုယခင်ကဲ့သို့၊
 ကနက်ပဟိုရံ ပြောင်းရမှာက၊
 နောင်သို့တကဲ့၊ အောင်ဘို့ တပဲ့တွေနဲ့၊
 (ဪ) •• မောင်တို့ရဲ့ တက္ကသိုလ် သခင်ကျောင်း။

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း (လက်ရွေးစင်လေးချိုးတရာ၊ စာ-၃၀၈၊ ၇၃၊ ဇူလိုင်)

(၄) ၁၉၃၆ ခုတိယတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသပိတ်ဖြစ်ပွားစေသော အကြောင်းရင်းများ

(၁) ကိုနဟောပြောမှုများ

(၉၁) ဌာနအုပ်ချုပ်ရေး၏ နည်းပရိယာယ်ကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ရိပ်စားနားလည်လာကြသည်။ အထူးသဖြင့် တကသမု တိုးတက်သော လူငယ်ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည့် ကိုန၊ ကိုအုန်း၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုအောင်ဆန်းတို့သည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ တိုးတက်သော လူငယ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် အဆက်အသွယ်ပြု၍ လက်ဝေခံ ညွှန်ပေါင်းအစိုးရအား လည်းကောင်း၊ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အစိုးရအား လည်းကောင်း ဆန့်ကျင်၍ အတိုက်အခံပြုနေကြသည်။

၁၉၃၆ ဇန်နဝါရီ (၃၀) ရက်၊ ညနေ (၇) နာရီတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ၏ နောက်ဆုံးစကားရည်လှပွဲကျင်းပလေသည်။ ထိုစကားရည်လှပွဲတွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုနသည် သဘာပတိလုပ်သည်။ စကားရည်လှပွဲ နိဂုံးချုပ်တွင် ကိုနက တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆရာအချို့သည် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်၊ အနှောင့်အယှက်ပေးနေကြသည်။ ကျောင်းသားများသည် ကျွန်စိတ်မွေးလာကြလျက် အလိုတော်ရှိ လမ်းစဉ်ကို လိုက်နေကြသည်ဟု ဝေဖန်လိုက်သည်။

ထို့ပြင် ကိုနသည် လက်ရှိအစိုးရ၏ သဘောထားကို အစည်းအဝေးတစ်ခုတွင် ရှင်းလင်းတင်ပြလေသည်။ အစိုးရသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအား လည်းကောင်း၊ မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအား လည်းကောင်း အပြစ်မရှိ အပြစ်ရှာ ဖြိုခွဲလိမ့်မည်၊ တကသနှင့် ကျောင်းသားများ၏ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကို မလိုလား၊ နည်းပရိယာယ်အမျိုးမျိုးသုံး၍ ဖြိုခွဲမည့်အန္တရာယ်ကို အထူးသတိပြုရမည်ဟု ဟောပြောခဲ့ပေသည်။

ထို့ပြင် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒီဂျေစလော့ (D.J Sloss) နှင့် အာဏာပိုင်များကိုလည်း ဝေဖန်ခဲ့လေသည်။ ၎င်းဝေဖန်သော ကိစ္စများမှာ စာမေးပွဲတခါကျသော ကျောင်းသားများ စာမေးပွဲတနှစ်ဖြေခွင့် မရသည့်ကိစ္စ၊ အတန်းထဲတွင် ရောက်မရောက် အမည်ခေါ်သည့်အခါ "Present" "ရောက်ပါသည်" ဟု ကျောင်းသားက ဖြေရသည်။ ထိုအဖြေတွင် "Sir" "လူကြီးမင်း" ဟု ထည့်မဖြေမိသဖြင့် ကျောင်းသားမှာ (ကိုစိုးမြင့်) အတန်းတက်ခွင့်မရ ဖြစ်သည့်ကိစ္စ၊ ကျောင်းဆောင်တွင် ကပ်ထားသော ကျောင်းကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်စာကို ရက်လွန်ပြီထင်၍ ကျောင်းသားက ဆုတ်မိသဖြင့် (ကိုအောင်မြင့်) ကျောင်းထုတ်ခံရသည့်ကိစ္စ စသည်တို့ကို ထစ်ခနဲဆိုလျှင် အပြစ်ဒဏ်နှင့် လျော်ညီအောင် အပြစ်ပေးခြင်း မဟုတ်ဘဲ သခင်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းအာဏာပိုင်များက တဖက်စီးနင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု ကိုနက ဝေဖန်ခဲ့လေသည်။ ထိုကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားလောကမှာ မခံချိမခံသာ ဖြစ်နေသည်။ အလိုတော်ရှိ ကျောင်းသားများကို အခွင့်အရေးပေးပြီး ရိုးရိုးမှန်မှန်နေသူများ အနှိမ်ခံရ၊ ဒဏ်ရိုက်ခံရ ဆိုတဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေ မခံချင်စရာ မကြာခဏ ပေါ်ပေါက်နေလေသည်။ အပြင်လောကတွင် သခင်ပေါက်စ ထောင် (၆) လဆိုတဲ့ ဖိနှိပ်မှုမျိုးတွေ တွေ့နေချိန်မှာ တက္ကသိုလ်နယ်မြေ အာဏာပိုင်များသည် တကသကို မျက်မှန်းကျိုး နေချိန်ဖြစ်သည်။

၁၉၃၆ ဇန်နဝါရီလ၊ (၁) ရက်နေ့ တကသ အဆောက်အအုံ၌ ဟောပြောပွဲကျင်းပရာ ကိုနက ယခုလက်ရှိ ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ရရှိသည့် အခွင့်အရေးကိုသာမက နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါ၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲတွင်ပါ ပါဝင်သင့်ကြောင်း ပြောကြားသွားလေသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ် ကုန်ခါနီးတွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂနှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး ကျင်းပရာ ၎င်းအခမ်းအနားတွင် နန်းရင်းဝန်ကြီး၊ အချို့ဝတ်လုံတော်ရနှင့် အမတ်တချို့ပါ တက်ရောက်သည်။ ကိုနက ထိုအခမ်းအနားတွင် “မိမိခွင့်တင်သည့်အချိန်တုန်းက စာကို ကျောင်းအုပ်ကြီးကတောင်းလျှင် ရုံးခန်းမှကန်ထုတ်ပစ်မည်” ဟု မိန့်ခွန်းထဲတွင် ပါသွားသည်။

(၂) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကိစ္စနှင့် ငရဲခွေးကြီးဆောင်းပါး

ထိုနှစ်တွင် ကျောင်းသားမဏ္ဍိုင်ဖြစ်သော အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ၁၉၃၆ ဇန်နဝါရီလထုတ်၊ အတွဲ-၅၊ အမှတ်-၁ အင်္ဂလိပ်ကဏ္ဍတွင် ဖေဖော်ဝါရီ ပထမပတ်တွင် ထွက်လာသည့် "Hell Hound at large" “ငရဲခွေးကြီးလွတ်နေပြီ” ဟူသော ဆောင်းပါး ပါလာသည်။

The Hell-Hound at Large

Escaped from Awizi, a devil in the form of a balck dog. Had been during his brief span on earth a base object of Universal odium and execration, - sentenced to Eternal Damnation for Treachery, Theft, Presumption, Intrague, Pettifogging, Sadism, Churlishness, Vulgarity, etc. A pimping knave with avuncular pretensions to some cheap wiggling wenches from a well-known Hostel, he was also a hectic popularity-hunter, shamming interest in Games, Concerts, Association etc., menacing the public placed with his unwanted presence though generally welcomed to everywhere as small-pox. His only distinguishing marks have been the abominable V.D. ulcers on his neck and buboes due to copulation with his own wife.

Will finder please, kick him back to Hell?

Yamamin

From: "Oway" or *The Voice of the Peacock*, Voice of the RUSU, Jan. 1936; Vol. 5, No. 1, p. 56.

၎င်းဆောင်းပါးတွင် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တဦး၏ ချို့ယွင်းချက်များ၊ အပြစ်အနာအဆာများ၊ မတရားမှုများကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဝေဖန်ရေးသားထားလေသည်။ ငရဲခွေးကြီးနှင့် နှိုင်းယှဉ်ခံရသော အာဏာပိုင်နာမည်ကို ဖော်ထုတ်မထားစေကာမူ ထိုသူမှာ မည်သူဖြစ်သည်ကို ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ၊ ဆရာ၊ ဆရာမ သိပြီးဖြစ်သည်။ အကြောင်းမသိသူများက မေးကြသည်။ ကျောင်းသားများက တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တဦးကို သရော်လိုက်သည့်အတွက် ကျေနပ်နေကြသည်။

ထိုဆောင်းပါးရှင်၏ ရည်ညွှန်းချက်က ၉၁-၄၁ အုပ်ချုပ်ရေးအရတက်နေသည့် လက်ရှိညွန့်ပေါင်းအစိုးရကို ပါးလုံးရှည်ဖြင့် သိမ်းရမ်းရင်း ပြည်သူတရပ်လုံးကို သတိပေးထားသည်။ ယင်းဆောင်းပါးကို လက်ရှိအစိုးရက ဆတ်ဆတ်ခါနာကျည်းကာ ယင်းပြဿနာကို ပြတ်ပြတ်သားသား အရေးယူရန် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ်ကြီးထံ အမိန့်ပေးလိုက် သည်။ ထိုအခါ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ်ကြီးက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်နှင့် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ ကိုအောင်ဆန်းအား ဆောင်းပါးရှင်ကို ဖော်ထုတ်ရမည်ဟု အရေးဆိုလေသည်။ ကိုအောင်ဆန်းက အယ်ဒီတာ ကျင့်ဝတ် သိက္ခာနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းရမည့် ဝတ္တရားရှိသည့်အတိုင်း ဆောင်းပါးရှင်အား ထုတ်ဖော်မပြောနိုင်။ ထိုဆောင်းပါးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးယူလျှင် မိမိအား အရေးယူနိုင်ကြောင်း ပြောသည်။ ထိုဆောင်းပါးရှင်ကို ကိုအောင်ဆန်း ပါးစပ်မှ ထုတ်ဖော်မပြောမချင်း ဆောင်းပါးရှင်အား ဖမ်းဆီးအရေးယူနိုင်ခြင်း မပြုနိုင်ပေ။ ထိုအခါ ကျောင်းအုပ်ကြီးစလော့က ကိုအောင်ဆန်းအား-

“မင်းဟာ တော်လှန်ရေးသမားလေးဘဲ” “You are a revolutionary.” ဟု ခန့်လိုက်ရာ၊

ကိုအောင်ဆန်းက “ကျနော်ဟာ တော်လှန်ရေးသမားလိုဆိုရင် ကျနော်က ငြိမ်းချမ်းရေးလိုလားသော တော်လှန်ရေးသမား ဖြစ်လိမ့်မယ်” “I am a peaceful revolutionary.” ဟု စာတစောင်ရေး၍ တုန့်ပြန်ခဲ့သည်။

ကိုအောင်ဆန်း ဖွင့်မပြောဘဲ ရေငုံပိတ်ခဲ့သော ကိစ္စကို ၁၃၂၂ လပြည့်နေ့ထုတ် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် သဝဏ်လွှာတခု ပါလာလေသည်။

၎င်းသဝဏ်လွှာမှာ-

ညီလေးညိုမြ (ကိုသိန်းတင်)

ကျောင်းသားဘဝ "Hell Hound at large" ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးတိုလေးတခုထဲနဲ့ တက္ကသိုလ်လောကမှာ အညကြဘဝကနေ ကျော်စောခဲ့တဲ့ဘဝ မင်းရောက်ခဲ့တယ်။

ပုံ
မောင်နု
၁၊ ၁၀၊ ၆၀

ကိုအောင်ဆန်း ဖွင့်မပြောခဲ့သည့် ကိစ္စကို ကိုနုက ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ချိန်မှာ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကို ချီးမြှင့်ဆောင်းပါးဖြင့် ဖော်ထုတ်ခဲ့လေသည်။

(၃) ထိုလေးယောက်ကြောင့် သပိတ်ပေါ်ပေါက်ပုံ

- အကြောင်းရင်း (၁)- ကိုနုက ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းကိစ္စတွင်မက ကျောင်းတွင်းမှာ နိုင်ငံရေး မိန့်ခွန်းတွေပြော၊ ပြင်ပဆန္ဒပြပွဲတွေ ပါဝင်ရမယ်၊ ကိုနုက ဒါလွတ်လပ်ရေး လိုချင်လို့ဟု ဟောပြောခဲ့သည့် ကိစ္စ။
- အကြောင်းရင်း (၂)- အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှာ ‘ငရဲခွေးကြီးလွတ်နေပြီ’ ဆောင်းပါးပါလာသည်။ အဲဒီဆောင်းပါး ဘာဖြစ်လို့ပါရလဲဆိုပြီး ကိုနုကို ကျောင်းထုတ် ပစ်သည့်ကိစ္စ။
- အကြောင်းရင်း (၃)- ဆောင်းပါးရှင်ကို မစ္စတာစလော့က အိုးဝေတာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ကိုအောင်ဆန်းအား ဖော်ထုတ်ရမည်ဟု ပြောသော အခါ ကိုအောင်ဆန်းက မဖြေ၍ ကိုအောင်ဆန်းအား ကျောင်းထုတ်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်းကိစ္စ။
- အကြောင်းရင်း (၄)- ကိုနု၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကျောင်းထုတ်ခံရပြီး ကိုရာရှစ်က ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ခံယူပြီး ကျောင်းသားထုအစည်း အဝေးကျင်းပ၊ သပိတ်မှောက်ရန် လှုံ့ဆော်ပြီး ရွတ်ရွတ်ချဲ့ချဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု ပေးခဲ့သည်။
- အဲဒီ (၄)ယောက် ဒုတိယတက္ကသိုလ်ကျောင်းသား သပိတ်ကြီး၏ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သည်။

(ဝဲမှယာ)
ကိုနု
ကိုညိုမြ
ကိုအောင်ဆန်း
ကိုရာရှစ်

(၄) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ “ငရဲခွေးကြီးလွတ်နေပြီ” ဆောင်းပါး ဂယက်များ

တက္ကသိုလ်ကျောင်း၌ ခပ်အေးအေး စာကျက်၊ စာသင်၊ စိတ်ရင်းကောင်းနဲ့ လာသူများသည် ဆရာဝတ်၊ တပည့်ဝတ် ကျေပွန်သည့် ရင်းရင်းနှီးနှီး မေတ္တာစေတနာလောကမျိုး မတွေ့ရဘဲ သခင်နှင့် ကျွန်ပမာဆက်ဆံရေးများ မမျှော်လင့်ဘဲ ကသိကအောက်များ တွေ့ကြုံလာရသည်။ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီတွင်ပါဝင်သော ဗမာများသည်လည်း ပြေလည်ရေးကို အားမပေး၊ ကိုယ့်အမျိုးသား တပည့်လူငယ်များကို ရန်လုပ်ရန်၊ အရေးယူရန်၊ ချောက်တွန်းရန် စိတ်ထားမျိုးသာ အံ့ဩစရာ တွေ့ကြုံရသည်။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေသည် တက္ကသိုလ် အေးရိပ်သာမျိုးမဟုတ်ဘဲ ဖုတ်ပြိတ္တာများကြီးစိုးရာ တစ္ဆေရွာ၊ ကြပ်ရွာလို ဖြစ်လာသည်။ ရှေးဟောင်း ဂရိပြည်က ပြဇာတ်ရေးဆရာကြီး ယူရိပီဒီးရဲ့အဆိုမှာ နတ်ဒေဝါများဟာ သူတို့ အလို မရှိသူများကို ဖျက်ဆီးချင်သောအခါ ပထမအဆင့် အနေနှင့် ထိုသူများကို ရူးအောင်လုပ်၏။

တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များကို တန်ပြန်တိုက်ပွဲဝင်ရန် ကိုညိုမြသည် အထက်ပါ ထိုးနှက်နည်းကို သတိရ၍ ထိုဆောင်းပါးကို ရေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အာဏာပိုင်များ ဒေါသထွက်ပြီး အလွဲလွဲအချော်ချော် လုပ်မိအောင်၊ အိုးခင်းခွက်ခင်း ဖြစ်အောင် ခပ်ရိုင်းရိုင်း စာပေမျိုး အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးပြီးထည့်ရန် သဘောပေါက်၍ ငရဲခွေးဆောင်းပါး ထည့်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ငရဲခွေးဆောင်းပါးကို အင်္ဂလိပ်လို ရေးထည့်ခြင်းမှာလည်း အကြောင်းရှိသည်။

သမဂ္ဂတွင် ပါဝင်သော ကျောင်းသားများသည် အပြင်လောကတွင် သခင်တွေက နယ်ချဲ့က သတ်မှတ်သည့် ဂျပိုးဆန် ဆန် သတ္တဝါတွေလို အထင်သေး၊ ကိုဘီအေ မြို့အုပ်လောင်းများသာ အထင်ကြီးသည့်ခေတ်တွင် စာမေးပွဲတဖုန်းဖုန်းကျသူ များသာ သမဂ္ဂတွင် စုဝေးပြီး ဆူလားပူလား လုပ်တတ်တယ် ထင်ကြသည့်သူများအား သမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်များ အင်္ဂလိပ်လို ရေးတတ် ပါတယ်၊ မယုံလျှင် ကျောင်းအုပ်ကြီးစလော့ကိုယ်တိုင် ဖတ်ကြည့်ပါဆိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကိုညိုမြ ရေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဇန်နဝါရီတွင် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ပုံနှိပ်ပြီးစီး၍ သမဂ္ဂမှ အမတ်တော်ငွေ ၅၀/- ပေးရသည်။ ထိုငွေကို တနှစ်လုံး ဖူလုံအောင် သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကိုညိုမြတို့သည် ငရဲခွေးဆောင်းပါးပါ စာစောင်များကို တက္ကသိုလ်ထဲသို့ မကြာမီ ပေါက်ကွဲစေမည့် မိုင်းမိုးများလို သယ်ဆောင်လာပြီး ဖြန့်ဝေလိုသည်။ ၁၉၃၆ ကောလိပ်သပိတ်ကြီးသည် ကြိုတင်ကြံစည်ခြင်း မရှိဘဲ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး စည်းလုံးညီညွတ်၊ အောင်ကြောင်းဖြာ ဆိုသကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာ ရပ်တည်မှုကြောင့် ရာခိုင်နှုန်းပြည့် အောင်မြင်သွားသည့် ကိစ္စဖြစ်သည်။

ကိုညိုမြသည် ငရဲခွေးဆောင်းပါးနှင့် အာဏာပိုင်များ ပျော့ကွက်ကို ထိုးနှက်လိုက်သောအခါ ဘယ်သူ့ကိုမှ သေဖော် မညှိခဲ့ပေ။ ဒီကိစ္စဟာ အန္တရာယ်ရှိပြီး ကျောင်းထုတ်ခံရရန်များ၍ အယ်ဒီတာကိုအောင်ဆန်းကလွဲပြီး မည်သူမျှ အသိမပေး ခဲ့ချေ။

ကိုအောင်ဆန်းကလဲ “ကိုယ့်လူ အေးအေးနေပါ” လို့ ကိုညိုမြကို တခွန်းထဲ ပြောဖူးသည်။ ရင်ဆိုင်စရာကိစ္စ ကျောင်းအုပ်ကြီးနဲ့ ဆိုရင် သူတယောက်ထဲ လုပ်သွားမယ်၊ ကိုနုကလဲ ကျောင်းထုတ်တာ ဘယ်သူမှ အကူအညီ မတောင်းခဲ့ဘူး၊ ကယ်ပါ ကယ်ပါလို့ မပြောခဲ့ဘူး၊ သမဂ္ဂပြန်ကြားရေးဌာနကိုလည်း ဘာမှ အရေးယူမခိုင်းခဲ့ချေ၊ ဆန္ဒပြရန် ကျောင်းသားများကို မလှုံ့ဆော်ခဲ့ချေ၊ ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ခံယူခဲ့ပေသည်။

ငရဲခွေးကြီးလွတ်နေပြီ ဆောင်းပါးသည်-

- (၁) ညစ်ညမ်းချက်ပါရှိစေကာမူ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီ၍ ရေးတာနည်းသေးသည်ဟု သပိတ်မှောက် အင်းလျားသူများက မှတ်ချက်ချသည်။
- (၂) ၎င်းဆောင်းပါးကို ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးကျောင်းသားများက အဲဒီအချိန်တုန်းက အန္တရာယ်ကင်းဂါထာ တခုလို ကျက်မှတ်ရွတ်ဆိုခဲ့သူများ ရှိသည်။
- (၃) အဲဒီဆောင်းပါးပါရှိသော အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းသည် စောင်ရေ (၅၀၀) သာ ထုတ်ဝေခဲ့သည်မှာ မလောက်မငှ ဖြစ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များက ထိုဆောင်းပါးရှင်၏ ကျူးလွန်ပုံကို အစိုးရဌာနအသီးသီးသိသာကြရန် ဝါဒဖြန့်ရန် လက်နိပ်စက်နှင့် စောင်ရေများစွာ ဖြန့်ဖြူးခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်ခြင်းဖြစ်၍ တပြည်လုံးသို့ ပြန့်သွားသည်။

(၄) သပိတ်စတင်ပြစ်ပေါ်လာခြင်း

ဤသို့ဖြင့် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များသည် ကိုနုဝေဖန်ချက်ကို မကျေမနပ်ဖြစ်နေစဉ် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ငရဲခွေးကြီး ဆောင်းပါးနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုအောင်ဆန်းက အမည်မဖော်ထုတ်သဖြင့် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေရှင်းရန် ပြောသောအခါ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီသည် သူ့အား အမှားကိုပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခဲ့သော် သူသည် အမှားကို ဝန်ခံရန် အသင့်ရှိကြောင်း၊ သို့သော် ငရဲခွေးဆောင်းပါးရှင်အမည်ကို မဖော်ထုတ်နိုင်ဟု စာပြန်လိုက်သည်။ စည်းကမ်း ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီနှင့် ကိုအောင်ဆန်းသွားတွေ့စဉ် သူ့အား ခြွင်းချက်မရှိ တောင်းပန်ဝန်ချရမည်ဟု တည့်တိုး ဖြောင့်ကျ မေးခွန်း မတောင်းဆိုခဲ့ပေ။

၁၉၃၆ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၁) ရက်တွင် ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့သည် ကိုနုအား ကျောင်းမှ ထုတ်ပယ်သည့်စာ ပို့လိုက်သည်။ ကိုနုသည် ထိုအကြောင်းကို မည်သူ့ကိုမျှ အသိမပေး။ ကျောင်းအုပ်ကြီးစလော့သို့ စာတစောင်ရေးသား၍ ပြန်လိုက်သည်။ ၎င်းစာတွင် ကိုနုက ကျောင်းဥပဒေပညာရပ်များကို ဆည်းပူးရန် ပြန်လည်တက်ရောက် ပညာသင်ကြားနေခြင်းမှာ နိုင်ငံရေး လုပ်ရာတွင် လွယ်ကူစေရန်အတွက် ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျောင်းမှ ယခုကဲ့သို့ ထုတ်လိုက်၍ ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြောင်း၊ အကြောင်းကား နိုင်ငံရေးတွင် အချိန်ပြည့် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗမာပြည်တွင် ဤလို မဟုတ်မခံ မကြောက်မရွံ့ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိနေသေးကြောင်းကို မိတ်ဆွေများနှင့် ဆုံစည်းမိပါက မစ္စတာစလော့ ပြောပြစေ လိုကြောင်းဖြင့် ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့ထံ စာတုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကိုနုသည် ၎င်း၏ B.A. ဘွဲ့ကို ကျောင်းအုပ်ကြီး ထံ ပြန်အပ်လိုက်လေသည်။

ကိုကျော်ငြိမ်းသည် ကိုနု ကျောင်းထုတ်ခံရပြီးနောက် ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့နှင့် သွားရောက် စေ့စပ်သော် လည်း ကျောင်းအုပ်ကြီးက “မင်းတို့လုပ်ချင်ရာလုပ်၊ ငါလျှော့မပေးနိုင်ဘူး” ဟု ပြော၍ တင်းမာမှု လျော့မသွားပေ။ ထိုနှစ် သမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် တက္ကသိုလ်၌ ဖြစ်ပွားသည့် အရေးအခင်းများကို တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များနှင့် အေးအေးချမ်းချမ်း၊ စေ့စပ်ဖြေရှင်းရန် မူချထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုနု ကျောင်းထုတ်ခံရသည့် ကိစ္စကို သူ၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာဟု သဘောထားလျက် ကျောင်းသားများကို အသိမပေးဘဲထားလေသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၃) ရက်နေ့၊ ညနေ (၄) နာရီတွင် သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုအား ကျောင်းထုတ်ခံရသည့် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ သမဂ္ဂအမှုဆောင်အစည်းအဝေး ကျင်းပလေသည်။ ကိုနုက သူ့အတွက် ကျန်သူများ အနစ်နာခံရမည်ကို မလိုလား၊ သူ့ကျောင်း ထုတ်ခံမည်ဟု ပြောသည်။ ကိုထွန်းအုံက ကိုနုကို ကျောင်းထုတ်လိုက်ခြင်းသည် ကိုနု တဦးတည်းအတွက် မဟုတ်၊ သမဂ္ဂ အမှုဆောင်တဖွဲ့လုံးနှင့် ကျောင်းသားအားလုံးကိစ္စ ဖြစ်သည်။ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌကို ကျောင်းထုတ်ခြင်းသည် သမဂ္ဂကို စော်ကားရာ ကျသည်။ ကျနော်တို့ သပိတ်မှောက် (ကိုယ်ချင်းစာသပိတ်) မည်။

ကိုသီဟနံက ဝင်ထောက်ခံသည်။

ထို့နောက် ကိုနုက တဦးစီ သဘောထားများ စမေးသည်။

ကိုအောင်ဆန်းက စောင့်ကြည့်ချင်သေးသည် ဟုပြောသည်။

ကိုထွန်းအုံက ကိုအောင်ဆန်းကို “ခင်ဗျားကိုလည်း (၂၉) ရက်နေ့စာမေးပွဲဖြေတဲ့နေ့ တနေ့မှာ ခင်ဗျားကို ကျောင်းထုတ်တဲ့ အကြောင်းကြားစာပေးမယ်လို့ အတိအကျ သိထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျားကိစ္စကို ထားပါ။ ကိုနုကို ကျောင်းထုတ်လိုက်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျနော်တို့ ကိုယ်ချင်းစာ သပိတ်လုပ်ရမယ်” ဟုပြောသည်။ ထိုအခါ ကိုအောင်ဆန်း သဘောတူသည်။ ကိုရာရှစ်နှင့်

ကိုအုန်းတို့ကလည်း သဘောတူသည်။ ကိုသာလှ၊ ကိုထွန်းတင်၊ ကိုဘဆက်တို့ကလည်း “အများလုပ်ရင် ကျနော်တို့ လုပ်မှာ ပေါ့ဗျာ” ဟုပြောသည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်ရှိသော အမှုဆောင် (၈) ဦးသည် ကိုယ်ချင်းစာသပိတ် လုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၅) ရက် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး၌ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် စာမေးပွဲမဖြေဘဲ သပိတ်မှောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းသားများအား အသိပေးရန်နှင့် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုရာရှစ် သဘာပတိလုပ်ရန် အမှုဆောင်အဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၈) ဦးသည် စာမေးပွဲမဖြေဘဲ သပိတ်မှောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ထွက်ခွာလာရာ ၁၉၂၀ ဒီဇင်ဘာ၊ (၅) ရက် ပထမကောလိပ်သပိတ် အပြီး၌ သမိုင်းတွင်ရစ်ခဲ့သည့် ဒုတိယတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီး စတင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပေသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၄) ရက်နေ့ထုတ် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာတွင် စာလုံးမဲကြီးဖြင့် သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုနု ကျောင်းထုတ် ခံရသည့်သတင်း ပါလာလေသည်။ ကိုအောင်ဆန်းကိုလည်း ဝရဲခွေးကြီး ဆောင်းပါးကြောင့် ကျောင်းထုတ်ခံရမည်ဟု သတင်း ထွက်နေသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးပြီဟု သတင်းထွက်လာပေသည်။ (ကိုအောင်ဆန်းကို သပိတ်မှောက်ပြီး တလကြာမှသာ ကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် ကျောင်းထုတ်မိန့် ထုတ်ပြန်ခဲ့လေသည်။) တကျောင်းလုံး ခြောက်ခြား သွားသည်။ လူပျံ့လူရွံ့ ဖြစ်လာသည်။ ကျောင်းသားများ စုရုံးစုရုံးနှင့် ဆွေးနွေးလာကြသည်။ “ကိုနုကို ကျောင်းထုတ်တာ ငါတို့ ကျောင်းသားတွေကို စော်ကားတာပဲ၊ အနိုင်ကျင့်တာပဲ၊ တဖက်သတ်ကျလွန်းသည်” ဟု ပြောလာကြသည်။ ကျောင်းကို သပိတ်မှောက်ကြမည်ဟု တီးတိုးစကားသံများ ထွက်လာသည်။ သပိတ်မှောက်ရန် အချင်းချင်း ဆွယ်ကြသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၄) ရက် နေ့ခင်း၌ သထုံကျောင်းဆောင်တွင် ကိုကြည် (နောင် သစ်တောမင်းကြီး) ၏ အခန်း၌ ကိုမောင်မောင် (ကိုကြည်၏ အကို)၊ ကိုသိန်းအောင် (၁၃၀၀ ပြည့် ကျောင်းသားသပိတ်ခေါင်းဆောင်)၊ ကိုဘသော် (နောင် ရန်ကုန်မြို့နယ်စီမံအတွင်းရေးမှူးဟောင်း)၊ ကိုဝင်း (မော်လမြိုင်)၊ ကိုဟုတ်ကန် (သင်္ချာဂုဏ်ထူး)၊ ကိုခင်မောင်ကလေး (နောင် ဝန်ကြီး) တို့သည် ကိုနုကိုစွဲကို ဆွေးနွေး၍ သပိတ်မှောက်ရန် စည်းဝါးရိုက်ကြသည်။ ထိုအချိန် ကိုထွန်းအံ့ရာကလာပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့၌ တင်သွင်းမည့် အဆို ၂ ခုကို ဖတ်ပြသည်။ ထိုအခါ ကိုခင်မောင်ကလေးက “ခင်ဗျားတို့ ပြောတဲ့အတိုင်း တက္ကသိုလ်ဥပဒေကို တိုက်ဖျက်ဖို့ ရည်ရွယ်ရင် သပိတ်မှောက်မဖြစ်မှာပေါ့။ သည်တော့ သမဂ္ဂအနေနဲ့ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကို ဟောသည်လို၊ ဟောသည်လို ပြင်ပေးပါ။ ပြင်မပေးရင် သပိတ်မှောက်မယ်လို့ ရာဇသံပေးရမယ်။” ကိုကြည်က “ခင်ဗျားတို့ အဆိုတွေက တယ်ပျောတာကို၊ လုပ်မယ့်လုပ် သပိတ်မှောက်ဖို့ အဆိုတင်သွင်းပြီး တခါတည်း သပိတ်မှောက်လိုက် ကြပါလား။ ကျနော်ကတော့ သပိတ်မှောက်တဲ့ဘက်ကပဲ”

ကိုထွန်းအံ့ အားလုံးကိုကြည့်၍ ဝမ်းသာသွားသည်။ ကိုထွန်းအံ့က ကိုခင်မောင်ကလေးအား

“မနက်ဖြန် (၂၅) ရက် အစည်းအဝေးမှာ ခင်ဗျားစကားပြောရဲရဲလား” ဟု မေးသည်။

“ကျနော် ဘာလို့မပြောရဲရဲမှာလဲ၊ ဘာပြောရမှာလဲ” ဟု ပြန်မေးသောအခါ

“အဆိုတင်ရမယ်” ဟု ကိုထွန်းအံ့က ကိုခင်မောင်ကလေးအား စာရွက်ပေးသည်။ ထို့နောက် ကိုထွန်းအံ့က “ကိုခင် မောင်ကလေး၊ ခင်ဗျားရထားတဲ့ ဆင်းရဲသားထောက်ပံ့ကြေးတော့ ပြုတ်မှာသေချာပြီဗျို့” ဟုပြောရင်း အခန်းထဲမှ ထွက်သွား သည်။ ကိုထွန်းအံ့ တာဝန်ယူသော အဆိုနှစ်ခုကိုထောက်ခံရန် ကိုလှဖေ (နောင် ဗိုလ်လကျာ)၊ ကိုဦးကျော်ဇံ (နောင် ဘီပီအိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဟောင်း)၊ ကိုဘဟန် (နောင် ဗိုလ်မှူးကြီး) တို့ကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ကိုဦးကျော်ဇံ ရှေ့တန်းမထွက်လို၍ ကိုစိန်တိုး (နောင် လူဝင်လူထွက်ဌာန လက်ထောင်ညွှန်ကြားရေးဝန်) ကို တာဝန်ပေးသည်။ ကိုထွန်းအံ့နှင့် ကိုလှဖေသည် ကျောင်းဆောင်များသို့ သွား၍ ကျောင်းသားများအား သမဂ္ဂအစည်းအဝေးတက်ရန် လိုက်လံနှိုးဆော်လေသည်။ ပဲခူးဆောင်သို့ ရောက်သောအခါ မျက်နှာဖြူကပြားသည် စကားတလုံးမှ မပြောဘဲ ကိုထွန်းအံ့ကို စိုက်ကြည့်ပြီးလျှင် “ထို့” ကနဲ တံထွေးထွေးပြီး စာဆက်ဖတ်နေသည်။

မျက်နှာဖြူကပြားတိုင်း မဟုတ်ပေ။ ပုဂံဆောင်မှ ဟင်နရီစမိုက် (ခေါ်) ကိုလှအောင် (နောင် ဗိုလ်မှူးကြီးလှအောင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ မြေတိုင်းဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးဝန်နှင့် ရန်ကုန် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ)၊ အင်းဝကျောင်းဆောင်မှ ကိုဟာဒီ (နောင် ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်း)၊ သထုံကျောင်းဆောင်မှ ကိုတိကလစ် (နောင် ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်း၊ တပ်မတော်လေ) တို့သည် မျက်နှာဖြူကပြားများ ဖြစ်သော်လည်း သပိတ်မှောက်ကိစ္စတွင် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ရုံသာမက သပိတ်စခန်းများ၌ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့သူများ ဖြစ်သည်။

လူသည် အရေးကြုံလာလျှင် စွန့်သူ၊ တွန့်သူ၊ နောက်ဆုတ်သူ၊ ထွက်ပြေးသူ၊ သစ္စာဖောက်သူ၊ လှေကန်နှစ်ဖက် နင်းသူများ ရှိ၏။ အမှားကို မြင်၍ အမှန်ဖက်သို့ ကူးပြောင်းလာရသူကို ပညာရှိသူ၊ သတ္တိကောင်းသူဟု ကင်ပွန်းတပ်ရမည်။ သပိတ်မှောက်ရန် လှုံ့ဆော်သူများ အားလုံးသည် ပညာရှိများ၊ သတ္တိကောင်းသူများ ဖြစ်သည်။ အများမိုးခါးရေသောက်၍ လိုက်သောက်သူများ မဟုတ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဝေဖန်၍ အသိဉာဏ်နှင့် ပိုင်းခြားပြီးမှ မိုးခါးရေသောက်ကြသူများ ဖြစ်သည်။

ကိုထွန်းအံ့သည် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၅) ရက်နေ့တွင် ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြရန် ဘတ်စ်ကား (၃၀) စီးကို ကမာရွတ်ဂတ်တံ အနီး ပြည်လမ်းပေါ်၌ အသင့်စီစဉ်ထားရန် ကိုသိန်းဖေ (သိန်းဖေမြင့်) အား တာဝန်ပေးထားသည်။ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၄) ရက်နေ့

ညဉ့် ၁၉၃၄-၃၅ သမဂ္ဂအမှုဆောင် ကိုသိန်းဖေရေးသားသော “နတ်အိုးကွဲ” စာတမ်းမှာ ကျောင်းဆောင်များ၌ မိုးကျရွာကိုယ်ကဲ့သို့ ပလူပျံ လာပေသည်။

Source: Forthright (2017)

နတ်အိုးကွဲ

ဗမာဆိုတာ သခင်မျိုး၊ ကျွန်မျိုးမဟုတ်
သို့အတွက် သခင်ကျင့် ကျင့်၊ သခင်ကြံ ကြံ၊
ဒူးမတုန်ဘူး၊ ရင်မခုန်ဘူး။
မည်သူ့အစော်ကားမှ မခံ။
စော်ကားတဲ့သူကို ဒူးနဲ့တိုက်မယ်။

ကိုသိန်းဖေ (သိန်းဖေမြင့်)

မြင်းစီး၍ အထီးမှန်း အမမှန်းမသိလျှင် လူအလူနဟု ခေါ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ငါတို့တတွေသည် ငါတို့ သင်ကြားနေသော ပညာသည် ပညာတလော၊ ပညာစစ်လောဟု ဝေဖန်မသိလျှင် ငါတို့အား ကမ္ဘာက လူအလူနတွေဟု ခေါ်ဆိုလေမည်။ သဟာက ဥဿဖယားလော၊ စိန်စစ်လော၊ လူအ၊ လူန၊ လူညံ၊ လူမနူးမနပ်၊ လူစိမ်းစပ် အဖြစ်မျိုး မရောက်ရန် ငါတို့ ခုသင်နေသော ပညာလည်း အဘယ်အခြေအနေဆိုသည်ကို ငါတို့ သိဖို့လိုလေသည်။ ရှေးက တက္ကသိုလ်ပညာကို ကျွန်ုပ်ညာဟု လည်းကောင်း၊ မြို့အုပ်ပညာဟု လည်းကောင်း အမျိုးမျိုး ခေါ်ကြပေသည်။ ထိုစကားသည် ငါတို့ ခုခေတ်၌ မမှန်တော့။ အခု ငါတို့ ပညာသည် နတ်အိုးကွဲပညာသာတည်း။ နတ်အိုးကွဲတို့ မည်သည် အဘယ်နေရာမျှ သုံး၍ မကောင်းပေ။

နတ်အိုးကွဲပညာ ဟုတ်ပါ၏လော၊ မှန်ပါ၏လော၊ ကဲ ပြရပ်ထုတ်ကြစို့။

ဘီအက်စ်စီ အောင်လျှင် ဘာလုပ်တတ်ပါသနည်း။ အခြားတိုင်းပြည်များ၌ စက်ဘက်ကဆိုပါလျှင် နာရီ၊ မော်တော်ကား၊ လေယာဉ်ပျံ စသည်တို့ကို လုပ်တတ်သည်။ ဆပ်ပြာ၊ ခေါင်းလိမ်းဆီမှစ၍ အထည်အလိပ်၊ သက္ကလပ်၊ ပိုး၊ ဖဲ စသည်တို့ကို လုပ်နိုင်သည်။ ကြွေပန်းကန်၊ ကြွေကုန်းမှစ၍ သံထည်၊ သံအသုံးအဆောင်များ လုပ်နည်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်။ ငါတို့ သိပ္ပံဘွဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီးမှာမူ နာရီတလုံးကိုမှ နေရာတကျ တပ်ခြင်း၊ ဖြတ်ခြင်း မပြုတတ်၊ ဆပ်ပြာတံတုံး ဖြစ်အောင် မလုပ်တတ်၊ ဖြစ်ပြန်ပါလည်း အသုံးမကျ၊ အသုံးမဝင်၊ ကြွေကုန်းလုပ်ဖို့ နေနေသာသာ ကြွေရည်ကို ပုံမသွင်းတတ်ချေ။ ဘယ်ဓာတ်နှင့် ဘယ်ဓာတ်စပ်က ဘာဖြစ်လည်း၊ ဘယ်ဓာတ်ကို မီးအပူပေးလိုက်က ဘယ်လိုဖြစ်သွားသည်၊ ဘယ်ဟာကို ဘာခေါ်လည်း၊ ဘယ်ဒင် ဘာကြောင့် ဖြစ်ရသည်၊ ဘယ်ဟာနှင့် ဘယ်ညာပေါင်းက ဘယ်ဟာဖြစ်သည် တို့ကိုကား သင်ပါ၏။ သည်ဓာတ်နှင့် သည်ဓာတ်ပေါင်းလို့ သည်ဟာဖြစ်လာတာကို ဘယ်လိုနေရာ အသုံးချရမည်ကိုကား မသင်ကြား။ ဘယ်ဓာတ်ကို မီးအပူ ထိလိုက်သော် ဘယ်လိုဖြစ်သွားတာပဲ။ အဲသည်တော့ ဘယ်လို အသုံးချရတယ်ဆိုတာကိုတော့ မသင်။ ဥပမာဆိုလျှင်ကား စမန်မျိုးငါးပါး၊ ဇာတ်ပို့လ်၊ ဆားပုတ်ခဲ၊ နွယ်ချို ရောပေါင်း၍ ထောင်းက လျက်ဆားဖြစ်သည်ကို သင်ပါ၏။ သည်လျက်ဆားကို ချောင်းဆိုးလျှင် လျက်ရမည်လော၊ ဝမ်းချုပ်လျှင် သုံးရမည်လော၊ မိန်းမလိုချင်တော့ ဆောင်ရမည်လော၊ သို့မဟုတ် တက္ကသိုလ် ကျောင်းတော်ကြီး အပေါ်ဆုံးထပ်တက်တော့ မူးလို့ရှုရမည်လော စသည်များကိုမူ ပေယျာလကန် ဝကွက်၍ ချန်ခဲ့သည်။

စိန်နှင့် သံပုရာဖျော်လိုက်ဟု လူရိုင်းတယောက်ကို ခိုင်း၏။ ဒါဘာလုပ်ရမလဲဆရာဟုဆိုလျှင် မင်းကောင်းမယ် ထင်သလို ကြည့်လုပ်ဟု ပြန်ကြားလေက လူရိုင်းသည် ဘုမသိဘမသိနှင့် စိန်သံပုရာကို သောက်လိုက်လျှင် သေဖို့ပင် ရှိတော့သည်။ ငါတို့အား သင်ပို့သောပညာသည်လည်း ထိုအတူပင်တည်း။

သင်္ချာဂုဏ်ထူးတန်း ကျောင်းသားများသည် အပင်ပန်းကြီးခံ၍ သင်ကြရပါ၏။ စာအုပ်တွေ လန်ချားနှစ်စီးတိုက်မျှ ဖတ်ရပါ၏။ သို့သော် ထိုပညာများသည် လောကနှင့်ဘာမျှမဆိုင်၊ ကျောင်းသားတို့ သင်တို့သည် ပညာကိုဘယ်နေရာ အသုံးပြု ကြတော့ဟု မညွှန်းချေ။

အခြား အခြားသော နိုင်ငံတို့၌ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများနှင့် တွဲကာ စက်ရုံကြီးများ၊ အလုပ်ရုံကြီးများ ထားရှိသည်။ ငါတို့ ဗမာပြည်က တက္ကသိုလ်မှာ အစိုးရက မျက်နှာဖြူများကိုသာ အိမ်ကောင်း၊ ယာကောင်း ဆောက်၍ ပေးသည်။ ငါတို့အတွက် စက်ရုံအလုပ်ရုံများ ဆောက်ပေးရန် ပိုက်ဆံမရှိဟု ညာကြသည်၊ ဖြန်းကြသည်၊ မြောင်လိမ်သည်၊ အစိုးရသည် ငါတို့အား ကတ်ဗာရီ ချောက်လိတ်ကို မကျွေး၊ တော်ဖီလောက်ကိုသာ ကျွေးနေသည်။

တဖန် ဝိဇ္ဇာတန်းတွေကို ကြည့်ကြပါဦး။ ဝိဇ္ဇာဆိုတာ ဧရာမပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြ၏။ ဝိဇ္ဇာဆိုတာ ဗမာပြည်တွင် မည်သူနှင့်မျှ မတူ၊ ပူဇာစ ပူဇာနေယျာန်၊ ပူဇော်ခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသာဖြစ်သည်ဟု ငါတို့က အထင်ကြီး ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ငါတို့ ပညာကား ကျီးအာသီးကဲ့သို့ အပေါ်အဆင်းသာ လှ၍ အတွင်းခံ ညံ့လေသည်။

အင်္ဂလိပ်စာတွင် ရှိတ်စပီးယား၊ ဘိုင်ရှန်၊ မစ်လကန်၊ ဂိုလ်စမစ်တို့ သင်ရပါ၏။ ထိုစာတို့ကို ဖတ်ရသဖြင့် အပျိုစာ

ရေးတတ်ခြင်း၊ အပျင်းပြေ စာဖတ်တတ်ခြင်း၊ စိတ်နှိုးညှိ၍ ကျွန်သဘော ဖြစ်ချင်ခြင်းမှ တပါး အခြားအကြောင်းကို မတတ်ချေ။ သည်စကားနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်း နိဒါန်းကျမ်းတွင်

I hope this work will furnish ample materials to write text books in Burmese for use in all schools and colleges in Burma with a view to inculcating imperial idea as it is intended.

စသည်ဖြင့် စာတည်းကရေးခဲ့သည်။ ထို့အတူ အထက်ပါဆရာကြီးများ စာကိုသင်ပေးနေသည်မှာ အင်ပီရီယယ် ရထားကြီး မှန်မှန်ငြိမ်ငြိမ် မောင်းနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

Political Science ကို သင်ရာ၌လည်း **Political Science** လို့ ဘာကြောင့်ခေါ်ရပုံ။ **State** ဆိုသည်ကား ဘယ်လိုဘယ်ဝါ၊ **Constitution** ဆိုသည်ကား သည်ကဲ့သို့ စသည်ဖြင့်သာ သင်ရင်း အချိန်ကုန်ခဲ့သည်။ ယုံမှာ ဦးချိုမရှိ၊ မြေမှာ မြေမပေါက် ဆိုသလောက်သာ ရှိခဲ့သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံပညာသည် ဤနည်းအတိုင်းဆိုလျှင် ပျားရည်မရှိသော ပျားအုံ၊ အဆံမရှိသော သစ်ကြားသီး၊ အနံ့မရှိသော ပေါက်ပေါက်ပန်းနှင့်သာ တူဘိသည်။ **K.S.M, A.T.M** စသည်ကဲ့သို့များကို ငါတို့ကျောင်းသားများသည် ကဲ့ရဲ့ခဲ့ကြ၏။ ငါတို့ **B.A, B.Sc.** တို့နှင့် ထိုကဲ့သို့များမှာ များစွာမကွာလှသည်ကို သတိပြုမိပါ၏လော။ ရှေးကမူ ထိုစာမေးပွဲများ အောင်လျှင် အစိုးရထံ၌ အလုပ်ရသေး၏။ သူဌေးတို့ထံ၌ အလုပ်ရကြသေး၏။

ယခုမူ အစိုးရက အလုပ်နောက်ထပ် မခန့်သည့်အပြင် လက်ရှိများကိုလည်း ဖြုတ်ပစ်နေချေပြီ။ သူဌေးတိုက်များတွင်လည်း **B.A, B.Sc.,** တွေ **B.L.,** တွေ ညပ်နေပြီ။ ငါတို့ နေရာမရကြတော့၊ ခွေးနေရာမရတော့သည်နှင့် မခြားတော့ပြီ။ ဗမာလေးတွေ မျှော်လင့်ခြင်းကင်း၍ ထင်ရာမရမ်းကြရန် **I.C.S., B.Sc.,** အစိုးရပညာသင်စသည်များက ရှိပါသေး၏။ သို့သော် တရားတယောက်မျှ မရှိရကား ပေါက်ပင်ကို မော့ကြည့်ကာ ပေါက်ပွင့်ကို အမဲသားမှတ်၍ မြော်မိမှားသော ခွေးပမာ ငါတို့ ဒုက္ခနှင့်တွေ့ဖို့သာ ရှိတော့သည်။

နောင်- သည်ထက် ဗမာများ ခက်တော့မည်။ တွဲဖက်အစီရင်ခံစာတွင် ငါတို့တွေ့ရသည်မှာ မီးရထား၊ အကောက်ရုံး စသော နေရာများကို အင်္ဂလိပ်ကပြားများအတွက် အလုပ်သီးသန့်ထားရန် ဖြစ်သဖြင့် နေမြင့်လေ အရူးရင့်လေ ဆိုသကဲ့သို့ ကြာလေည့်လေ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဘောလုံးကန်တတ်သည့် တိုင်အောင် အကောက်ရုံး၌ အလုပ်ရချင်မှ ရတော့မည်။ ငါတို့နှင့်တကွ ငါတို့တမျိုးလုံး နစ်နာချေပြီ။ ကောင်းနိုင်ကြပါသေး၏လော။

ဤသို့ အနှစ်မရှိ အကာအတိဖြစ်သော ပညာရပ်များကိုပင်လျှင် ငါတို့ဗမာကလေးများမှာ ငွေကုန်၊ အချိန်ကုန်ခံ၍ သင်ကြား နေသည်သာမက ကျောင်းတွင် နေသည့်အခါလည်း ကျောင်းအုပ်ကြီး စသော ဆရာများ၏ အမျိုးမျိုး ချုပ်ချယ်ခြင်းကို ကျွဲ၊ နွားများပမာ ခံကြစေလိုသေး၏။

အို- ကျောင်းတော်သားတို့၊ ငါတို့ လူကြီး မိဘတို့သည် သားသမီးများကို လူဖြစ်ရန် ဤကျောင်းသို့ ထားခြင်း ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။ သို့ဖြစ်လျှင် ဘယ်အတွက် လူ့အခွင့်အရေးကို နားမလည်သယောင်၊ ကြောင်တောင်တောင် လုပ်၍ နေကြဘိသနည်း။ မိမိတို့ အခွင့်အရေးရှိသမျှ ပြောရေးဆိုခွင့်ဟူသမျှတို့ကို “ဆိုရေးရှိက ဆိုတတ်စွာ” ဆိုသကဲ့သို့ ပြောကြ၊ ပြကြ၊ လုပ်ကြမှ သင့်ပေမည်။ သို့မဟုတ်ပါက ငါတို့သာမက တမျိုးလုံးနှင့်တကွ နောင်အဆက်ဆက် ဤကျောင်းသို့ ရောက်ရှိမည့် ငါတို့၏ အမျိုးအနွယ်များ၏ ဂုဏ်ကျက်သရေကိုပါ ထိခိုက်ပျက်ပြားမည်ကို ယခုက ငါတို့က ဆယ်တင်ရန် ဝတ္တရားရှိပေသည် မဟုတ်ဘဲလော။ သင်တို့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်အတွက် နောင်လာနောက်သားတို့ အကျိုးခံစားရလျှင် အသင်တို့ နာမည်သည် နောင် ရာဇဝင်တွင် ဥဒါန်းတွင်ရစ် ကြပေလိမ့်မည်။ အသင်တို့၏ ဝတ္တရားကို အသင်တို့မဆောင်ရွက်က နောင်လာနောက်သားတို့၏ တံတွေးခွက်တွင် အမောင်တို့ နာမည်တွေ ပက်လက်မြှောက်ကြလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် ငါတို့ဘေးကို ငါတို့ကာကွယ်ရန်မှာ “မည်သူမပြု မိမိမူ” ဆိုသကဲ့သို့ ငါတို့ကြိုးစားကာ ဆောင်ရွက်ကြရလိမ့်မည်။ ငါတို့ ဒုက္ခများမှာ ဤည့်ဖျင်းစုတ်ချာသော ပညာရေးစနစ်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အိမ်ဟောင်းကို ဖျက်၍ အိမ်သစ် ဆောက်သကဲ့သို့ ငါတို့ ပညာရေးစနစ် စုတ်ကြီးကို ဖျက်၍ ငါတို့ အိမ်သစ်ဆောက်ကြ ကုန်အံ့။ ငါတို့ ဗမာလူမျိုးနှင့် တန်သော ငါတို့ရထိုက်သော ပညာကိုရအောင် ကြိုးစားကြကုန်အံ့။ ငါတို့သည် ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံအောင်လျှင် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်စေသော စနစ်ကိုမလို၊ ငါတို့အား ထိုဘေးမှ ကယ်ဆယ်မည့် ပညာကိုရစေပါသည်။ စိန်အစစ်ကိုပေးမှ ကျေနပ်ကြမည်။ ဥဿဖယားကိုပေးမူ လားလားမျှ မယူလို။

အို- ရှေ့ရေး နောက်ရေးကို မျှော်တွေးတတ်ကြသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတို့၊ “လိုလျှင်ကြဆ နည်းလမ်းရ”၊ “ကြိုးစားက ဘုရားဖြစ်” စသည်တို့ကို ရှေ့ဆောင်ထား၍ ညီညီညာညာ ကြိုးစားကြပါကုန်။

အိမ်ဆောက်ရာ၌ သစ်ရှာ၊ ဝါးခုတ်၊ လွှတ်ကိုင်၊ ဆောက်ထွင်း၊ ပဲခွပ်ကိုင် စသည်ဖြင့် အသီးသီး ဝတ္တရားရှိသမျှကို ဆောင်ရွက်ကြမှ ငါတို့နှင့်တကွ နောင်လာနောက်သားများ လူအဖြစ် တည်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သတည်း။

သိန်းဖေ

ငင်းစာကို ကျောင်းသားများ အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ဖတ်ကြသည်။ သဘောတွေ့ကြသည်။

၁၉၃၆ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၅) ရက်နေ့၊ နေ့လည် (၂) နာရီကျော်မှစ၍ တက္ကသိုလ်နယ်မြေ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်လာသည်။ သမဂ္ဂအဆောက်အဦ၌ ကျောင်းသားများ ဟိုတစု၊ ဒီတစု စုစုရုံးရုံးဖြစ်နေသည်။ ထိုနေ့နံနက်ထုတ် မြန်မာသတင်းစာများ

တွင်လည်း ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ညနေ (၄) နာရီတွင် ပြုလုပ်မည့်အကြောင်း ပါလာသည်။ ကိုအောင်ဆန်းကိုလဲ ကျောင်းထုတ်လိမ့်မည်ဟု သတင်းထွက်နေသည်။ ထိုသတင်းကြောင့် ကျောင်းသားများ ပို၍မကျေနပ်ကြပေ။ “ငါတို့ အနှစ်နာခံ ကြမှ နောင်လာမည့် ကျောင်းသားများ ကောင်းစားမည်” ဟု ကျောင်းသားများ သဘောပေါက်လာကြသည်။ ယုံကြည်လာကြသည်။ မခံချင်စိတ်များ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ စိတ်အားထက်သန်သည်ထက် ထက်သန်လာသည်။ ဆန္ဒပြရေးထက် သပိတ်မှောက်ရေးပါ စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။ ညနေ (၄) နာရီ အစည်းအဝေး မတိုင်မီအချိန် သပိတ်သည် မိုးချုန်းသကဲ့သို့ မြည်ဟီး၍ ပေါ်လာပေသည်။

ညနေ (၄) နာရီ၊ သမဂ္ဂအစည်းအဝေးခန်းမကြီးတွင် ကျောင်းသား ၇၀၀ ကျော်ရှိသည်။ အမာခံ ကျောင်းသားအချို့ သမဂ္ဂရှေ့ မြက်ခင်းပြင်၌ စုရုံးနေကြသည်။ အစည်းအဝေးခန်းမ ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကုလားထိုင် နောက်ကျောဘက်တွင် သရဲအောင်လံကို အလျားလိုက် ချထားသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကို ဝင်လာသောအခါ ကျောင်းသားအားလုံး လက်ခုပ် နားကွဲလှမတတ် တီးကြသည်။ ကိုရာရှစ် ဝင်လာသော အခါ ပထမနည်းတူ အားပေးကြသည်။ ကိုနုသည် ကျောင်းထုတ်ခံရပြီး ကျောင်းသားမဟုတ်တော့၍ အစည်းအဝေး သဘာပတိ မလုပ်ဘဲ သတင်းထောက်များ၏ ရှေ့ဆုံးအလယ်တန်း၌ ထိုင်သည်။ ကိုနု၏ ညာဘက်၌ ကိုအောင်ဆန်းထိုင်သည်။ ကိုရာရှစ်က သဘာပတိ၊ ကိုသီဟနီက အတွင်းရေးမှူးလုပ်သည်။ ကိုရာရှစ်သည် အစည်းအဝေးခေါ်ရသည့် အကြောင်းရင်းကို အင်္ဂလိပ်လို အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြသည်။

ကိုရာရှစ်က “ကိုနု ကျောင်းထုတ်ခံရသည့် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အားလုံးသိပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုအောင်ဆန်းကိုလည်း စာမေးပွဲမလုပ်မီ မတ်လလောက်၌ ကျောင်းထုတ်မည်ဟု အခိုင်အလုံ သိရှိထားကြောင်း၊ နောင် သမဂ္ဂအမှုဆောင် ၃၊ ၄ ဦး ကိုလည်း ကျောင်းထုတ်လိမ့်မည်ဟု အခိုင်အလုံ သိရှိထားကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ ထုတ်ခံရသည်ကို ကန့်ကွက်သည့်အနေနှင့် မိမိအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် စာမေးပွဲမဖြေကြရန် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားများကိုလည်း တိုက်တွန်းလိုကြောင်း၊ သို့သော် ဤအစည်းအဝေးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း” ပြောကြားသွားသည်။

ကိုခင်မောင်ကလေးက “ကျောင်းအုပ်ကြီးမစ္စတာစလော့ ပြုမူချက်များသည် အလွန်ပင် နာကျည်းစရာကောင်းသည်။ ကျနော်တို့သည် လူညံ့တွေမဟုတ်၊ သံမဏိများဖြစ်သည်။ သံမဏိစိတ်ဓာတ်ရှိကြောင်း ယခုပြရမည်” ဟုပြောရာ ဩဘာသံကြီးများ ဆူညံသွားသည်။

ကိုစိန်တိုးက “ကိုနုနှင့် ကိုအောင်ဆန်းအား ကျောင်းထုတ်လိုက်သည့်အတွက် မစ္စတာစလော့အား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း” အဆိုတင်သွင်းသည်။ ကိုသီဟနီက ထောက်ခံသည်။

ကိုလှဖေက “ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ ပြုမူချက်များသည် ကျောင်းသားများကိုသာမက ဗမာပြည်ကိုပါ ဖော်ကားရာ ရောက်သည်။ ကျောင်းဆက်နေ၍ အကျိုးမရှိ၊ သပိတ်မှောက်ကြပါ” ဟု အဆိုတင်သွင်းသည်။ ကိုအောင်မြင့်က ထောက်ခံလိုက်သည်။

“စတုရိက်၊ စတုရိက်”

“သပိတ်မှောက်၊ သပိတ်မှောက်”

အသံများ အစည်းအဝေးတခန်းလုံး ဆူညံနေသည်။

ကိုကျော်ငြိမ်းက “သူသည် မျှော်လင့်ချက်များစွာ စွန့်လွှတ်၍ ကျောင်းမှထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သည်။ သူကဲ့သို့ ကျောင်းသားများ ကျောင်းမှထွက်ရန်” အဆိုပြုလိုက်သည်။ ကိုလှဖေက ထောက်ခံသည်။ အစည်းအဝေးတခုလုံး သပိတ်မှောက်၊ သပိတ်မှောက်အသံများ ဆူညံလာသည်။

ကိုလှဖေက “ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၃) ရက်နေ့ကပင် သမဂ္ဂအမှုဆောင်များ၊ အဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ စာမေးပွဲမဖြေဘဲ ကိုယ်ချင်းစာသပိတ်မှောက်မည်ဟု ကတိပေးထားပြီးဖြစ်သည်” ဟုပြောသည်။

ကိုသာလှက “သူသည် အလွန်ဆင်းရဲ၏။ သူဦးလေးက ကျောင်းထား၍ ကျောင်းနေရသည်။ ကျောင်းမှ ထောက်ပံ့ကြီး တောင်းခံနေရသည်။ သူ၏ဘဝရည်မှန်းချက်ကို စွန့်လွှတ်၍ စာမေးပွဲကို သူသပိတ်မှောက်လိုက်ပြီ” ဟုပြောသည်။ ကိုစိုးမြင့် (မိုးညို) က “ယနေ့ ဒုတိယအမျိုးသားနေ့” ဟုပြောသည်။

ထိုအခါ ကိုနုက “ညီအကို မောင်နှမတို့၊ ကျနော်ကျောင်းထုတ်ခံရ၍ ယခုကဲ့သို့ ဆူပူနေကြသည်မှာ ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးနားလိုက်တဲ့ သဘောသာဖြစ်တယ်။ အိန္ဒိယက ပဲစားတဲ့ကုလားတွေလို ခေါ်ပေမယ့် ကုလားများသည် ဘီအော့့များ၊ အိုင်အက်စီရာထူးများ ပြန်အပ်ကြသည်။ ကျနော်တို့သည် ဘီအော့့လောက်သာ ပြန်အပ်နိုင်သဖြင့် ရက်စရာကောင်းသည်။ အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံချုပ် မောင့်လော့ဒ်အာဝင်က “အိန္ဒိယပြည်သည် ကျွန်ုပ်တို့ရည်ရည်နေသွားရန် ပညာရေးဌာနကို အုပ်ချုပ်ရေးဌာနကဲ့သို့ အုပ်ချုပ်ရမည်။ ပညာသင်ကြားရေး စရိတ်ကြီးကြီးထားရမည်” ဟုပြောသွားသည်။ ဒီအချက် (၂) ချက်ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သပိတ်မှောက်ဖို့ တင်သွင်းရမည်” ဟု ကိုနုက ပြောလိုက်သောအခါ ၁၉၃၀ ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ်နှင့် ဗမာပြည် စီးပွားပျက်ကပ် ကျရောက်နေချိန် ဖြစ်၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများက ကျောင်းလခနှင့် အခြားစရိတ်များလျှော့ရန် တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း

ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က လျစ်လျူရှုခဲ့သည်။ ၁၉၃၄-၃၅ တွင် ကျောင်းစရိတ်လျော့ပေါ့ရေးကို ထပ်မံတောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီက ကျောင်းသားအချို့ကို ခေါ်ယူနှစ်သိမ့်ဖြားယောင်းကာ ကတိမတည်မှုများ ပြုခဲ့လေသည်မှာ ရှိနေခဲ့၍ အစည်းအဝေးခန်းသည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်နှင့်

“သပိတ်မှောက်၊ သပိတ်မှောက်” အော်သံများ ပဲ့တင်ထပ်သွားသည်။ အချို့ကျောင်းသားများ နောက်ဖေးလှေကားမှ ပြန်ကြရန် ပြေးကြသည်။ နောက်ဖေးလှေကား၌ ကိုထွန်းအုံ၊ ကိုဘဆက်နှင့် အမာခံကျောင်းသားတချို့ရှိသည်။ ၎င်းတို့က “ကျနော်တို့ကို နင်းပြီးဆင်းသွားပါ” ဟု လှေကားထိပ်၌ ထိုင်ချလိုက်သည်။ ကိုသိန်းဖေက ထိုအချိန်တွင် လက်တို့၍ ဘတ်စ်ကားများကို ကမာရွတ်ဂတ်တံအနီးမှ သမဂ္ဂအဆောက်အဦရှေ့သို့ မောင်းဝင်လာစေသည်။

သဘာပတိ ကိုရာရှစ်က သပိတ်မှောက်တင်သွင်းထားသည့်အဆိုကို ပြန်စဉ်းစားရန် (၃) ကြိမ်ပြောသည်။ ကိုခင်မောင်ကလေးသည် ဒေါသတကြီး ထိုင်ရာမှထပြီး “ဟေ့ ရာရှစ်၊ မင်းစကား ရုပ်သိမ်း၊ မကြားချင်ဘူးကွ” ဟုပြောရင်း ကျောင်းသားများဘက်သို့ လှည့်ရင်း “သပိတ်မှောက်အဆိုကို ဘယ်လိုသဘောထားသလဲ” ဟုမေးလိုက်ရာ ကျောင်းသားများသည် “စတရိုက်၊ စတရိုက်၊ သပိတ်မှောက်၊ သပိတ်မှောက်” ဟု ပြန်အော်ကြသည်။ ကိုရာရှစ်က သပိတ်မှောက်အဆိုကို ပြန်စဉ်းစားရန် ပြောခြင်းသည် ကျောင်းသားများ စိတ်ကို ဆွပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများ စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်လာအောင် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

အစည်းအဝေးသည် တရုန်းရုန်းနှင့် တဝေါဝေါဖြစ်နေစဉ် ကျောင်းသားတယောက်သည် သမဂ္ဂခန်းမရှေ့ဘက် ပြူတင်းပေါက်ကို လက်ညှိုးထိုး၍ အင်းလျားဆောင်မှ ကျောင်းသူသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များ (၁၅) ဦးခန့် - မခင်မြ (နောင် ကထိက၊ ပညာရေးတက္ကသိုလ်)၊ ခြင်းကြားမမကြီး (ကိုထွန်းအုံဇနီး)၊ မအမာ (နောင် လူထုဒေါ်အမာ)၊ မသိန်းကြည် (ပုသိမ်) တို့နှင့် ကျောင်းသူ (၁၅) ယောက်ခန့် - အားပြပြီး “မိန်းခလေးတွေပါရင် ယောက်ျားလေးတွေ ဘာသတ္တိကြောင်တာလဲ၊ ထမိန်ဝတ်ကြဟေ့၊ စတရိုက်၊ စတရိုက်” ဟု အော်ကြပြန်သည်။ ကျောင်းသားအချို့သည် ကိုနုအား ပုခုံးထမ်း၍ အောက်သို့ ခေါ်သွားသည်။ ကိုရာရှစ်က “ကဲ သပိတ်မှောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးပြီ၊ သမဂ္ဂရဲဘော်တို့၊ လိုက်ပါဖို့တော့ မတိုက်တွန်းလိုပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် ဒီကိစ္စမှာ ငါတို့ တာဝန်ရှိတယ်လို့ ယူဆပြီး အမျိုးသား စိတ်ပြင်းထန်တဲ့သူတွေ လိုက်ပါနိုင်ပါတယ်၊ အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးကြောင်း” အနိုင်နိုင်ပြောရင်း ကျောင်းသားအချို့က ချိုင်းနှစ်ဘက်မှမယူ၍ အောက်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားကြသည်။ အင်းလျားဆောင်ရှိ ကျောင်းသူများသည်လည်း-

Rightly or Wrongly

My Country is My Country

-ဟူသော ဆောင်ပုဒ်အရ သပိတ်မှောက်ရန်ထွက်လာပြီး သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများကို လက်ခုပ်တီး၍ ကြိုဆိုကြသည်။

သပိတ် သပိတ်၊ မှောက် မှောက်
စလော့ စလော့၊ ထွက် ထွက်
ကိုအောင်ဆန်းကို ကျောင်းမထုတ်နဲ့
ကိုနုကို ကျောင်းမထုတ်နဲ့
ကျွန်ုပ်ညာရေးစနစ်၊ ဖျက်ပစ် ဖျက်ပစ်
သခင်မျိုးဟေ့ နီဗမာ

ကြွေးကြော်သံများ ကြွေးကြော်၍ အဓိပတိလမ်းမှ ကျောင်းအုပ်ကြီးအိမ်သို့ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းဆေးရုံ ရှေ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရာဟုထောင့် တန်ဆောင်းကြီးဆီသို့ တဖြည်းလည်း သပိတ်စခန်းဖွင့်ရန် ထွက်လာကြသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကြီးသည်ကား သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ ထွက်လာပြီးနောက် ငြိမ်သက်ခြောက်သွေ့ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ဂုဏ်ထူးတန်းမှ ကျောင်းသားကြီးများလည်း ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ဘီအေ၊ ဘီအက်စ် မက်မော၍လည်းကောင်း၊ ထောက်ပံ့ကြေး ပြုတ်မှာကြောက်သော ကျောင်းသားအချို့မှလွဲ၍ ၈၀% ကျော် သပိတ်မှောက်ကြသည်။ ထိုကျောင်းသားများထဲတွင် နောင်အခါ ဝန်ကြီး၊ I. C. S., B. C. S., သံအမတ်၊ တိုင်းမင်းကြီး၊ အတွင်းဝန်ဖြစ်ကြမည့်သူများ ပါလာပေသည်။ ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်သင့် စွန့်ထိုက်သည့် အချိန်တွင် ကိုယ်ကျိုးစွန့်ရဲတဲ့သူ ကျောင်းသားများကြောင့် ၁၉၃၆ ခု၊ ဒုတိယအကြိမ်ကျောင်းသားသပိတ်ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာ ပေသည်။

(၃) သပိတ်မြင်ကွင်း

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့စိတ်ထက်သန်စွာဖြင့် တက္ကသိုလ်ဥပဒေကို မကြိုက်နှစ်သက်၍ ပြင်ဆင်ရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ ဗမာပြည်ကျောင်းသားများကို လက်အောက်ခံကျွန်ုပ်ညာရေးစနစ် ဆွဲသွင်းသည့် ပညာသင်ကျောင်း

ကြီးကို မစင်ပုပ်ကဲ့သို့ ရွံရှာလာ၍ လည်းကောင်း၊ ဥပဒေများကို မုန်းတီးရွံရှာလာသောစိတ်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အနစ်နာခံပြီး လွန်ခဲ့သော (၁၅) နှစ်က နောင်တော်ကြီးများ၏ ခြေရာကိုနင်း၍ တညီတညာတည်း ကြွေးကြော်သပိတ်မှောက် ထွက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ အင်းလျားအဆောင်သူ များမှာလည်း မိမိတို့၏ နငယ်သောအဖြစ်ကို မတွေးမိဘဲ အဝတ်တထည် ကိုယ်တခုနှင့် ရန်နီမများပီပီ လိုက်ပါလာကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများသည် မျက်နှာဖြူအစိုးရ၏ အချုပ်အချယ်ခံနေရသောအဖြစ်မှ ရုန်းထွက်လိုကြသည့်အတွက် လွတ်လပ်ရေးရမှ အေးတော့မည်ဟူသောစိတ်ဖြင့် သပိတ်မှောက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသပိတ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသား ၈၀%၊ ယုဒသန်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသား ၂၀% ပါဝင်သည်။ ကျောင်းသားထုကြီး တစ်ခုက သပိတ်မှောက်လိုက်သည့်အတွက် နယ်ချဲ့အစိုးရ မျက်လုံးပြူး၊ မျက်ဆံပြူး ဖြစ်သွားသည်။ ဤသပိတ် ကြီးသည် ၁၉၃၈ ခု၊ ပထမအထွေထွေသပိတ်ကြီး ရှေ့ပြေးသဖွယ် ဖြစ်လာတော့သည်။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များသည် အရင်းရှင်နယ်ချဲ့ ဗြိတိသျှစနစ်ဆိုး၏ ရက်စက်ဖိနှိပ်ရှုတ်ချမှုကို မျက်ဝါးထင်ထင် ပေါ်လွင်အောင် လူထုရှေ့မှောက်သို့ တင်ပြကြသည်။ ထိုအခါ လူထုတရပ်လုံးသည် အရင်းရှင်နယ်ချဲ့စနစ်ကို အမြစ်မှလှန်၍ နုတ်ပစ်လိုစိတ်များ တဖွားဖွားပေါ်လာသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားကြီးများ သပိတ်မှောက်ထွက်လာပြီးနောက် ရွှေတိဂုံစေတီတော် မြောက်ဖက်စခန်း ဧရပ်တွင် သပိတ်မှောက်ကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သပိတ်မှောက်ကောင်စီမှာ-

၁။ ကိုရာရှစ်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုကျော်ငြိမ်း	အတွင်းရေးမှူး
၃။ ကိုအုန်း	
၄။ ကိုသီဟန်	
၅။ ကိုလှဖေ	(ဗိုလ်လက်ျာ)
၆။ ကိုထွန်းအုံ	
၇။ ကိုထွန်းတင်	
၈။ ကိုတီကော့ခွန်း	
၉။ ကိုအေးချို	
၁၀။ ကိုညိုမြ	(ကိုသိန်းတင်)
၁၁။ ကိုသာလှ	
၁၂။ သရဲကိုဘအေး	
၁၃။ ကိုညိုထွန်း	
၁၄။ မအမာ	(လူထုဒေါ်အမာ)
၁၅။ ကိုစိုးမောင်	
၁၆။ မအုန်း	
၁၇။ မမမကြီး	
၁၈။ မခင်မြ	
၁၉။ ကိုလှမောင်	(ရမည်းသင်း)
၂၀။ ကိုညွန့်	
၂၁။ ကိုလှခင်မောင်	
၂၂။ ကိုသိန်းဖေ	
၂၃။ ကိုအောင်ဆန်း	
၂၄။ ကိုနု	
၂၅။ မခင်ကြီး အပါအဝင် (၂၉) ဦး	

သပိတ်မှောက်ကောင်စီအဖွဲ့သည် သပိတ်အရေးမတိမ်းစောင်းစေရန် အချိန်ရှိနေသရွေ့ ဆွေးနွေးနေကြသည်။ စောင့်ရှောက်ရေးတာဝန်ခံများသည်လည်း ရန်ပုံငွေအတွက် စာအုပ်စာတမ်းများ ရောင်းချခြင်း၊ သပိတ်မှောက်ရပ်ကို ဇာတ်ကြောင်း ပြန်ပြော၍ လူထုထံ အလှူခံခြင်း၊ လူထုကလဲ မိမိတို့စားမည့်ထဲမှ ချွေတာကာ၊ ဆန်အိတ်အများအပြား ပေးပို့ကူညီခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်သပိတ်မှောက် စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ-

၁။ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို
၂။ ဦးကျော်မြင့် (ဝတ်လုံ)
၃။ ဒေါက်တာဦးကျော်ငြိမ်း

၄။ ဒေါ်နှင်းမြ တို့ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်သည်။

တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ သခင်များသည် လာရောက်အားဖြည့် ကူညီကြသည်။ ဒေါက်တာဦးကျော်ငြိမ်းသည် နားကျပ် ကိုင်၍ ကျောင်းသားများအခြေအနေ လှည့်လည်ကြည့်ရှုသည်။ ဒီးဒုတိယဦးဘချိုသည် သပိတ်စခန်းများကို မိမိတို့ကျောင်းဆောင် အမည်များ ပေးထားလေသည်။

မော်လမြိုင်ဧရိယာတွင် အမျိုးသမီးများကို နေရာချပေးသည်။ မမကြီး (ခြင်းကြား)၊ မခင်မြ၊ မရီရီ၊ မအုန်း၊ မာဂရက် ဖိုးကေ (ဖျာပုံ)၊ မခင်ကြီးတို့က ဦးဆောင်၍ အင်းလျားဆောင်သစ်ဟု နာမည်ပေးထားသည်။

ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့၌ ကိုသိန်းတင်နှင့် ကိုထွန်းဖေက ခေါင်းဆောင်၍ ကျောင်းသားများ လိုလားတောင်းဆိုချက်များကို ကိုရာရစ်က ဦးဆောင်ရေးဆွဲလေသည်။

မြို့မမြို့ဖများ အကူအညီဖြင့် ကျောင်းသားများ စနစ်တကျ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ဗဟိုသပိတ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ သခင်လေးမောင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်၍ ကူညီခဲ့သည်။ သတင်းစာများသည် ကျောင်းသားများကို လှိုက်လှဲ ဖျူငှာစွာ အသိအမှတ်ပြုပြီး၊ အမျိုးသားသူရဲကောင်းများအဖြစ် သတ်မှတ်ကြသည်။

(ဃ) သပိတ်အချိန်တက်လာခြင်း

ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများထဲတွင် အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများ၊ အင်္ဂလိပ်ကပြားများ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ခြေတဖက်ပြတ် ဟိန္ဒူလူမျိုး ကျောင်းသားတယောက်လဲ “အမျိုးသားခြင်း ချီးမြှင့်ပါ” ဟူသော မြန်မာစာတမ်းကို ကိုင်ဆောင်လာ၍ သပိတ်မှာ အရှိန်မြင့်လာသည်။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ စိတ်ထဲတွင် မိမိတို့သင်ကြားရန်ယူထားသော ဘာသာရပ်များကို ပြန်လည်စဉ်းစားရာ နောင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို မတတ်နိုင်သော ဘာသာရပ်များ၊ မိမိတို့စိတ် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့အောင် မပြုလုပ်နိုင်သော ဘာသာရပ်များ၊ ဇာတိသွေး၊ ဇာတိမာန် တဖွေးဖွေး တက်စေမည့်အစား မွေးသန္ဓေပါ စိတ်ကူးစိတ်မြတ်များကိုပင် ပျောက်ကွယ် စေနိုင်သော ဘာသာရပ်များကို ယူထားမိကြောင်း သိလာကြသည်။ အမိဗမာပြည်က စစ်မှန်သော ခေါင်းဆောင်နိုင်မည့်သူ တဦးကို အမှန်တကယ် လိုအပ်နေသည်။ အလျင်အမြန်အလိုရှိနေ၏။ ဗမာတိုင်းအတွက် မေးခွန်းဖြစ်နေ၏။ တဦးတယောက် စိတ်ပျော့ညှိုးမှုကြောင့် ဗမာတွေကို ကောက်ရိုးမီးဟု မစွပ်စွဲမိပါစေနှင့်။ သင်တယောက် သွေးကြောင်မှုကြောင့် ဗမာ့ဂုဏ် မပျက်ပါ စေနှင့်။ သင်တယောက် တကိုယ်ကောင်းဆန်မှုကြောင့် ဗမာဆိုတာ အစာပြခေါ်ရတာပဲဟု သူများအဆို မခံရပါစေနှင့်။ သင် တယောက် သစ္စာပျက်မှု၊ ကတိပျက်မှုကြောင့် တမျိုးသားလုံး မနစ်နာပါစေနှင့်။ သင်၏ နောက်တွန့်မှု၊ သတ္တိနည်းမှု၊ ဇွဲပျော့ မှုကြောင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ မနှောင့်နှေးပါစေနှင့်။ အားလုံး တညီတညာတည်း ဆောင်ရွက်ကြရန် အရေးကြီးပေသည်။

ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံများက ကျောင်းသားမိဘများထံ မိမိသားသမီးများကို သပိတ်စခန်းမှ ကျောင်းသို့ပြန်ပို့ရန် ကြေးနန်းရိုက် တောင်းပန်စည်းရုံးခဲ့သော်လည်း မိဘများသည် တုန့်ပြန်မှု မလုပ်ခဲ့သည့်အပြင် ကျောင်းသားများလုပ်ရပ်ကို ထောက်ခံ အားပေးခဲ့သည်။

“ငါ့သား၊ မင်းမမိုက်နဲ့၊ ဆရာကြီးက မင်းကိုကျောင်းထုတ်ပြီး နာမည်ဆိုးပေးလိုက်ရင် မင်းတသက်လုံး လူညွန့်တုံး သွားလိမ့်မယ်။ မင်းစဉ်းစားနော်၊ ကုန်ထားရတဲ့ ငွေတွေကလည်း မနည်းဘူး၊ တနှစ်လုံး ငွေကုန်ခံ လူပန်းပြီး သင်ထားရတဲ့ ပညာတွေ စာမေးပွဲနီးမှဝင်မဖြေဘူးဆိုရင် အရှုံးကြီးရုံမှာပဲ၊ မမိုက်နဲ့ငါ့သားရယ်” ဟု တောင်းပန်ကြသော မိဘများကို ကျောင်းသား များက-

“အမေတို့ရယ်၊ ဂေါ်ရင်ဂျီတွေကိုကြည့်၊ သူတို့မှာရေးတုန်းက သူမင်းသူချင်းနဲ့ ရာဇဝင်မှာ စံတင်လောက်တဲ့ အမျိုးပေါ့။ နောင်လူမျိုးခြား လက်အောက်ရောက်တော့ တနေ့တခြားပျက်ပြားရာကနေ ခုတော့ဇာတိမာန်မဲ့ပြီး သူတကာရဲနှင်းပြား ဖြစ်နေတာ အမေတို့ သိတဲ့အတိုင်းပဲ။ ဟိုလူမြင် ကြောက်ရ၊ ဒီလူမြင် ရိုခိုးရတော့မလို၊ ကလေးနဲ့ခွေးတောင် သူတို့ကို ပမာမခန့်ဘူး။ ဗမာတွေ ထီးကျိုးစည်ပေါက်ဖြစ်ပြီး လူမျိုးခြား လက်အောက်ရောက်တာ နှစ် (၅၀) ကျော်ပြီ၊ တနေ့ထက်တနေ့ ဆုတ်ယုတ်လာတာ ကနေ ပေါ့ပေါ့ဆဆနေမယ်ဆိုရင် ဂေါ်ရင်ဂျီလို အခြေမလှတဲ့ဘဝ ရောက်သွားမယ်။ ဒီဘဝမရောက်ချင်ရင် အခုကနေ သတိပီရိယ ရေထားပြီး အမျိုးသားရေးကို ကြိုးစားရမယ်။ ဒါမှ နောင်မျိုးဆက်တွေ ကောင်းစားမှာ” ဟု ကျောင်းသားများက ပြန်ပြောခဲ့လေသည်။

ကျောင်းသားများသည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို ပြည်သူများနှင့်လက်တွဲပြီး အားသွန်ကြိုပမ်းကြသည်။ ပြည်သူတရပ်လုံး စံစားနေရသော ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုအဝဝကို ဖော်ထုတ်တင်ပြ လှုံ့ဆော်ကြသည်။ နယ်ချဲ့အစိုးရ ပေးမှကမ်းမှ မသတိရစာကို အရိုးအရင်း ကိုက်ရသည်။ စားခွက်လှ ၉၁-ဌာန အုပ်ချုပ်ရေးကို မက်မက်မောမော လျှာစောင်းထိုး၍ သွားရေ တမြားမြားကျကာ အောက်ခြေလွတ်နေကြသော လက်ဟောင်းနိုင်ငံရေးသမားကြီးများ တန်ခိုးထွားပြီး ဆင်းရဲသားဝံသာနုအဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဒေါက်တာဘမော် နန်းရင်းဝန်အဖြစ်ဆောင်ရွက်၍ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ အုပ်ချုပ်နေ ချိန်ဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာဘမော်နှင့် မန္တလေးဦးဘဦးတို့သည် အမျိုးသားတက်ကြွလှုပ်ရှားမှု၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးကိစ္စများကို ပုလိပ်အဖွဲ့၊ စစ်ပုလိပ်အဖွဲ့များသုံးကာ ဖြိုခွဲရသည်အထိ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အင်အားစုများကို နိုင်ငံတဝှမ်းက ဂယက်ရိုက်ခတ်

အောင် အင်အားပြသကြသည်။

ဗမာတနိုင်ငံလုံးတွင် ကျောင်းသားအရေး၊ အလုပ်သမားအရေး၊ လယ်သမားအရေး၊ ကုလား-ဗမာ အဓိကရုဏ်း အရေးများ ဗွက်ပေါက်အောင် လှုပ်ရှားနေချိန်ဖြစ်သည်။

သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများသည် ကိုယ့်အုပ်စုနှင့်ကိုယ် တာဝန်ယူ၍ သပိတ်မှောက်သေးသော မစ်ရှင်ကျောင်း များနှင့် အစိုးရကျောင်းများသို့သွားကာ သပိတ်တားကြသည်။ သပိတ်တားသော ကျောင်းသားစုက သပိတ်တား၍ သပိတ်တရား ဟောသော ကျောင်းသားစုက သပိတ်အင်အားဖြည့်တင်းရန် ကြိုးပမ်းကြသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် သပိတ်စခန်း၌ ကျန်ရစ်သော ကျောင်းသားထုမှာလည်း သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား ရဲဘော်သစ်များအလာကို ဝမ်းသာအားရ ဆီးကြိုကြသည်။ သပိတ်မှောက် ကာလအတွင်း တနေ့တာကုန်ဆုံးသည့် အချိန်တိုင်းတွင် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများအား ခေါင်းဆောင်များက သွေးစည်းညီ ညွတ်ရေး၊ နည်းညွှန်လမ်းပြ ပညာပေးတရားများ ဟောပြောလေ့ရှိသည်ကို သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားအားလုံး စိတ်အားထက် သန်စွာ စုဝေးနားထောင်ကြသည်။ ၁၉၂၀ တက္ကသိုလ် ပထမကျောင်းသားသပိတ် အတွေ့အကြုံရခဲ့သလို သပိတ်မှောက်ကျောင်း သားခေါင်းဆောင်များအဖို့လည်း အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့နည်းပရိယာယ်ကို ၁၉၃၆ သပိတ် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ နားလည်ထားကြသည်။

သပိတ်အရှိန်မြှင့်တက်လာရာ အင်လျားဆောင်မှ ကျောင်းသူ (၁၅၀)၊ ကိုသိမ်းမောင်ခေါင်းဆောင်သော ယူနီဗာစီတီ ဂျပ်ဆင်ကျောင်းသားများပါဝင်လာသည်။ ကိုဘဇ်ခေါင်းဆောင်သော ရခိုင်အမျိုးသားများလည်း ပါလာသည်။ ဆေးကောလိပ် သပိတ်ကို ကိုလှရွှေ (ကိုလှဖေညီ အာဏာရှင်ကိုလှရွှေ) ခေါင်းဆောင်ခဲ့သည်။

မြို့လုံးကျွတ်ကျောင်းသားများ၊ အထက်တန်းကျောင်းသားများပါ ဝင်ရောက်လာ၍ သပိတ်အရှိန်မြင့်လာသည်။ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းသားများကလည်း စွမ်းအားရှိသမျှ ပါဝင်ကူညီ၍ တို့ဗမာအစည်းအရုံးကလည်း အနယ်နယ် အရပ်ရပ်ရှိ အစည်းအရုံးခွဲများသို့ ညွှန်ကြားချက်များပေးပို့၍ ပါဝင်ကူညီစေသည်။ ပြည်လုံးကျွတ်ကျောင်းသားသပိတ်သို့ ရောက်ခဲ့ရန် ထောက်ကူ သပိတ်မှောက်ပေးခဲ့သော ကျောင်းများမှာ ပြည်၊ ကြို့ပင်ကောက်၊ လက်ပံတန်း၊ သုံးဆယ်၊ မင်းလှ၊ ပျော်ဘွယ်၊ မန္တလေး၊ ဗိုလ်၊ မော်လမြိုင်၊ မြောင်းမြ၊ ပဲခူး၊ မြင်းခြံ၊ ပုသိမ်၊ မိတ္ထီလာ၊ ဖျာပုံ၊ ရွှေဘို၊ ညောင်လေးပင်၊ ပခုက္ကူ၊ မင်းဘူး၊ အင်းစိန်၊ တောင်ကြီး၊ ပေါင်းတည်၊ ကျိုက်လတ်၊ ဟင်္သာတ၊ တောင်ငူ၊ မုဒုံမြို့များရှိ ကျောင်းပေါင်း (၄၅) ကျောင်း ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ သပိတ်သမားများစခန်းကို ဂျီစီဘီအေ သမတကြီး ဦးစိုးသိမ်းရောက်လာသည်။ သူသည် ဂျီစီဘီအေတွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အပြင်းထန်ဆုံး ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်ကာ ရာထူးမယူဘဲ အားလုံးကိုအတိုက်အခံလုပ်ခဲ့သည်။ “မင်းတို့ အောင်ဆန်းတို့လို လုပ်ရမယ်၊ ဒါမျိုးမှ ငါတို့ပိုကောင်းမယ်၊ ပိုတိုးတက်မယ်”ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ကိုနု၊ ကိုရာရစ်၊ ကိုအုန်းနှင့် အခြားခေါင်းဆောင်များသည် မြို့များသို့သွားရောက်၍ တောင်းဆိုချက်များတင်ပြကာ လူထုအစည်းအဝေးကြီးများ ပြုလုပ်လေသည်။

(လာ) တောင်းဆိုချက် (၁၀) ချက်

မိန်းကလေး (၃၆) ယောက်ပါ လူ (၇၀၀) ကျော်နှင့် (၂၅) ရက်၊ ညဘက်၌ ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်မှ လူ (၂၀) ထပ်မံ ရောက်ရှိလာပြီး သပိတ်စခန်းမှာ အင်အားများပြားလာသည်။ ထိုညတွင် အချက် (၁၀) ချက်ပါ တောင်းဆိုချက် ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ၎င်း (၁၀) ချက်မှာ-

- ၁။ ယူနီဗာစီတီအက်ဥပဒေကို ပြင်ပေးရန်၊
- ၂။ ကောလိပ်ကျောင်းမနေသော်လည်း ယူနီဗာစီတီက စစ်ဆေးသော စာမေးပွဲများ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခွင့်ပေးရန်၊
- ၃။ ကျောင်းလခ၊ ထမင်းဖိုးနှင့်တကွ စာမေးပွဲဝင်ခွင့်များ လျော့ချရန်၊
- ၄။ သမဂ္ဂမှ ကျောင်းသားများကိုယ်စား နှစ်နာချက်များကို ပြောဆိုခွင့်နှင့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များကို ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးက လက်ခံပြောဆိုမည်မဟုတ်ဆိုသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဖျက်သိမ်းပေးရန်၊
- ၅။ ကိုအောင်ဆန်းအား ကျောင်းထုတ်ပစ်မည်ဆိုသော အမိန့်အတည်ဖြစ်လျှင် ထိုအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်၍ သူ့အား စာမေးပွဲဝင်ခွင့်ပေးရန်နှင့် ကျောင်းထုတ်ခံကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်တက်ခွင့်ပေးရန်၊
- ၆။ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး၏ လက်တွင်း၌ ကျောင်းသားများကို ထုတ်ပယ်နိုင်သော အခွင့်အာဏာကို ရုပ်သိမ်း၍ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၌သာ ထိုအာဏာထားရှိရန်၊
- ၇။ အစိုးရနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းက မန္တလေးကောလိပ်ကို မဖျက်ပါဟု တာဝန်ခံချက်ပေးရန်၊
- ၈။ ကျောင်းသားများ မိမိတို့စာမေးပွဲအဖြေစာအုပ်ကို ကြည့်ခွင့်ပေးရန်၊
- ၉။ သပိတ်မှောက်ရပ်စဲသောအခါ ကျောင်းသားများ စာကျက်ချိန်ရရန်အတွက် စာမေးပွဲကိုအနည်းဆုံး တလရွှေ့ဆိုင်းရန်၊

၁၀။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများအား တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ စစ်ကြောင်းမေးမြန်းခြင်း၊ အပြစ်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်မည်မဟုတ်ဟု ဝန်ခံချက်ပေးရန်၊

-စသည်တို့ဖြစ်၏။

အထက်ပါတောင်းဆိုချက်များကို ဒိုင်အာခီအစိုးရ၊ ယူနီဗာစတီကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ စသည်တို့ကို ပေးပို့တောင်းဆိုသော်လည်း ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ကျင်းပနေကြစာမေးပွဲကိုသာ အချိန်မှန်ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီသည် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၈) ရက်တွင် ကျောင်းသားများကို အရေးယူခံရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဝန်ကြီးချုပ် (၂) ဦးဖြစ်သော ဦးဘဘောနှင့် ဒေါက်တာဘမော်က တတ်နိုင်သမျှ လုပ်ဆောင်ပေးမည်ဟုပြောသော်လည်း ဥပဒေကောင်စီတွင် ဂဠုန်ဦးစော၏ ကန့်ကွက်မှုဖြင့် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်များ မရရှိပေ။

(၁၁) ၁၉၃၆ မန်းဥပစာကောလိပ်၊ ကိုဗဟိန်းနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းစဉ်က

၁၉၃၆ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကိုနု၊ ကိုရာရှစ်၊ ကိုအောင်ဆန်းတို့ ဦးစီးပြီး သပိတ်မှောက်သောအခါ မန်းဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသည် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၇) ရက်တွင် နောင်တော်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားကြီးများကို ကူညီသည့်အနေနှင့် ဝိုင်းဝန်း သပိတ်မှောက်ကြသည်။ ၁၉၃၄ ခုတွင် မန်းဥပစာကောလိပ်၌ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဖွဲ့စည်းပြီးဖြစ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ကိုဗဟိန်းဖြစ်၍၊ အတွင်းရေးမှူးမှာ ကိုခင်မောင်တင် ဖြစ်သည်။ ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုခင်မောင်တင်တို့သည် အရေးတော်ပုံအတွင်း မန္တလေးမြို့ပေါ်မှ ကျောင်းများသို့ လှည့်လည်ပြီး သပိတ်မှောက်ရန် လှုံ့ဆော်သည်။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများကို ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားကြီးများက ဦးဆောင်၍ ထိန်းပေးကြသည်။ အထက်တန်းကျောင်းမှ ကျောင်းသားပေါင်း (၂၀၀၀) ကျော် ပါဝင်ခဲ့သည်။ သပိတ်စခန်းမှာ သကျသီဟဘုရားအတွင်း၊ အနောက်တောင်ထောင့် အုတ်ဇရပ်ကြီးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန် မန္တလေးမြို့ နှင့် အနီးဆုံးဖြစ်သော စစ်ကိုင်းအထက်တန်းကျောင်းမှာ သပိတ်မှောက်သေးပေ။ မန်းဥပစာကောလိပ်တွင် စစ်ကိုင်းမှ ကျောင်း သား (၁၀) ဦးခန့်ရှိသော်လည်း စစ်ကိုင်းကျောင်း သပိတ်မှောက်ရန် မကြိုးစားနိုင်ပေ။

စစ်ကိုင်းကျောင်းတွင် နေ့ကျောင်းသားများမှာ (၃၅၀) ခန့်၊ (၁၂၀) ခန့်မှာ အဆောင်ကျောင်းသားများဖြစ်သည်။ နေ့ကျောင်း သားများသာ စည်းရုံး၍ရသဖြင့် နေ့ကျောင်းသားများက မန်းဥပစာကောလိပ်ရှိ ကျောင်းသားများအကူအညီနှင့် သပိတ်မှောက်ကြ သည်။ စာမေးပွဲများပြုလုပ်၍ မန္တလေးတွင်သပိတ်တားရာ စစ်ကိုင်းတွင်လည်း သပိတ်တားရန် လိုလာပေသည်။

ထိုအခါ မန်းသပိတ်သို့ အကူအညီတောင်းရာ ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုခင်မောင်တင် ခေါင်းဆောင်၍ သပိတ်ကျောင်းသား (၁၀၀) ခန့်သည် စစ်ကိုင်းသို့ သွားရောက် သပိတ်တားကြသည်။ စစ်ကိုင်းကျောင်းဝင်းအတွင်း ပိတ်ဆို့ရုံမျှမလုံလောက်ဘဲ စာသင်ခန်းများ ကိုပါ ပိတ်ဆို့ရန် လိုလာသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စစ်ကိုင်းကျောင်းဝင်းမှာ သွတ်နန်းကြိုးလေးတန်းကာထား၍ဖြစ်သည်။ ကျောင်းထဲကို ကိုသိန်းမောင် (နောင် ဗိုလ်မှူးသိန်းမောင်) နှင့် ကိုမြင့်က အလံကိုင်၍ဝင်သွားသည်။ ထို့နောက် ဆရာများနှင့် စကားပြောရန် ကိုမြင့်နှင့် ကိုဗဟိန်း နေရာလဲလိုက်သည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာဒေါင်းက ကိုဗဟိန်းတို့ကို သပိတ်မတားရန်နှင့် ကျောင်း ပေါက်ဝကို ရှင်းလင်းပေးရန်

“မင်းတို့ ထွက်သွား” ဟုပြောဆိုသောအခါ ကိုဗဟိန်းက

“ကျနော်မထွက်နိုင်ကြောင်း၊ သပိတ်မှောက်ကောင်စီ၏ အမိန့်အရ လာရောက်ခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထွက်မသွားနိုင်ပါ ခင်ဗျား၊ အကယ်၍ ကျနော်တို့ ကျူးလွန်သည်ထင်ပါက ပုလိပ်ကို အကြောင်းကြားပေးပါ” ဟုပြောသည်။

ထိုအခါ ကျောင်းအုပ်ကြီးက

“ငါ ပုလိပ်ကို ဂရုမစိုက်” ဟုပြောပြီး သူ့ညာလက်ဖဝါးဖြင့် ကိုဗဟိန်းပါးကို ရိုက်ချလိုက်ရာ ကိုဗဟိန်းမှာ ဤနေရာ၌ ခွေကျသွားသည်။ သပိတ်တားကျောင်းသားများ ရုတ်ရုတ်သံသဖြစ်နေစဉ် မစ္စတာဒေါင်းသည် အချိန်ဆွဲမနေဘဲ ကျောင်းဆောင်အတွင်း၌ အသင့်စောင့်နေသော သူ၏အလိုတော်ရီ ဘော်ဒါကျောင်းသားများ ဘက်သို့လှည့်ပြီး

“တပည့်တို့၊ ချကြဟေ့၊ ချကြဟေ့” ဟု ထပ်မံအော်ဟစ်ကာ အမိန့်ပေးလိုက်သည်။

ဘော်ဒါဆောင်အတွင်းမှ ကင်းထောက် ကျောင်းသား (၅၀) ခန့်သည် ခလောက်တုတ်ကြီးများ ဆွဲကိုင်ကာ ပြေးထွက်လာပြီး သပိတ်တားကျောင်းသားများ အားလုံးကို သိမ်းကျုံးပြီး ရိုက်နှက်ကြသည်။ သပိတ်တားကျောင်းသားများသည် သပိတ်ကောင်စီ အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဘာမှ ပြန်မလုပ်ကြပေ။ ကျောင်းသား (၁၂) ဦးခန့် ဒဏ်ရာအပြင်းအထန်ရရှိပြီး၊ ကိုဗဟိန်းအပါအဝင် ကျောင်းသားအများစု ဒဏ်ရာရရှိကြသည်။ အပြင်းထန်ဆုံး ဒဏ်ရာရသူများမှာ ကိုတင် (နောင် ဗိုလ်မှူးကြီးတင်စိုး) နှင့် ကိုပု (ထိုစဉ်က ဝက်စလီယန် ကျောင်းသား) တို့ ဖြစ်သည်။ စစ်ကိုင်းဆေးရုံတွင် ဆေးဝါးကုသရာ မသက်သာ၍ မန္တလေးဆေးရုံသို့ ပို့၍ကုသရလေသည်။ သပိတ်တား မန်းဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသား ကိုခင်ညို (နောင် ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီး) မှာလည်း အရိုက်ခံရသူ ကျောင်းသားများအား ကာကွယ်ရန် လူအုပ်ထဲသို့ ပြေးဝင်သွား၍ စစ်ကိုင်းအစိုးရ ကျောင်းသားကင်းထောက်များ၏ တုတ်စာဖြစ်သွားသည်။

(၁၀) သပိတ်တားထွက်ကြခြင်း

ကိုရာရှစ်ခေါင်းဆောင်သော သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့စိတ်ဓာတ်မှာ အမြင့်ဆုံး ရောက်နေချိန် ဖြစ်သည်။ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏ စားဝတ်နေရေးကို ခေါင်းဆောင်အသီးသီးက တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် နေကြသည်။ သပိတ်လုပ်ငန်းပေါ်လစီ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များနှင့် ရင်ဆိုင်ရေးကိစ္စတွင် သပိတ်မှောက်ကောင်စီဝင် (Inner Circle) ၌ အမြဲဆွေးနွေး တိုင်ပင်နေကြသည်။ သပိတ်မှောက်သူများထဲတွင် အလိုတော်ရ သတင်းပေးလောက်ကောင်းများ ရှိတန်ရာသည်။ မည်သူမည်ဝါဟု ခွဲခြားသိနိုင်ရန် ကိုကျော်ငြိမ်း ခေါင်းထဲတွင် ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ဖွဲ့ရန် စိတ်ကူးပေါ်လာပြီး သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများနှင့် ကောင်စီဝင်များအား ကိုကျော်ငြိမ်း၏ ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့များက ရှိခိုးလုပ်သည်။

မတ်လစာမေးပွဲကို တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များက မဖြစ်ဖြစ်အောင် ကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သည်။ ထိုစာမေးပွဲ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရန် ဗဟိုကျောင်းဆောင်များတွင် ကျောင်းသားများ စုဆောင်းနေထိုင်စေသည်ဟု ကိုကျော်ငြိမ်း၏ ထောက်လှမ်း ရေးအဖွဲ့မှ သပိတ်သတင်း ရရှိသည်။ ထိုအချိန်က ယူနီဗာစီတီကျောင်းသား ဦးရေမှာ (၈၀၀) ကျော်ရှိ၍ နေ့ကျောင်းသားဦးရေ (၃၀၀) ကျော် ရှိသည်။ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားဦးရေ (၇၀၀) ကျော် ဘုရားပေါ်သို့ ရောက်ရှိနေသည်။ ယင်းအချိန်တွင် မည်သည့်ကိစ္စနှင့်ဖြစ်စေ သွားရောက်သော ကျောင်းသားများကို အာဏာပိုင်တို့က ဗဟိုကျောင်းဆောင်များအတွင်း နေ့ရောညပါ ခေါ်ထားသည်။ ကိုကျော်ငြိမ်း သတင်းမှာ ဗဟိုကျောင်းဆောင်များအတွင်း ရောက်ရှိနေသော စာမေးပွဲဝင်ဖြေလိုသူများဆီက မဟုတ်ပေ။ ဘုရားရင်ပြင် သပိတ်စခန်းသို့ ရောက်လာသော သူများဆီက ဖြစ်သည်။

ထိုကျောင်းထဲသို့ ရောက်လာသူများကို အာဏာပိုင်များက စစ်ဆေးပြီး ကျောင်းဆောင်တို့တွင် ခွဲ၍ သီးခြားထားရာ စားရေး၊ သောက်ရေး ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းနေသည်။ ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ သပိတ်မှောက်ကောင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ စားရေး၊ သောက်ရေး ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းသူတို့အတွက် အစားအသောက် နေ့စဉ်သွားပို့ရန် ဘုရားရင်ပြင်သပိတ်စခန်းသို့ လာလိုသူများအား ညအရုဏ်တက်ချိန် မရောက်ခင် ဗဟိုကျောင်းဆောင်များ ဝင်းနံဘေးမှ လှေကားထောင် ထွက်လာနိုင်စေရန်တို့ ပြုလုပ်ပေးသည်။ ကိုသာလှနှင့် ကိုညိုထွန်းတို့က အစားအသောက် ပို့ကြလေသည်။ ထိုအခါ ပါမောက္ခမက်ကိုင်းက ဝင်းတံခါးတွင် ပိတ်စောင့်နေသည်။ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများဖြစ်၍ ဝင်ခွင့်မပြုဟုပြောသည်။ ကိုသာလှနှင့် ကိုညိုထွန်းက အစားအသောက် များကို သံတိုင်ကြားမှ ကျောင်းသားများ အားပေးမည်ဟု ပြောသောအခါ မစ္စတာမက်ကိုင်းက “မင်းတို့သိထားဖို့က မင်းတို့ သပိတ်မှောက်တာ ငါ့အနေနဲ့ လုံးဝသဘောမတူဘူး၊ ဒါပေမယ့် မင်းတို့ရဲ့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်၊ စည်းကမ်းရှိမှုနဲ့ တည်ကြည်မှုကို ချီးကျူးတယ်” ဟု ပြောရင်း ကိုသာလှနှင့် ကိုညိုထွန်း သံတိုင်ကြားမှ အစားအသောက်ပို့သည်ကို ဘာမှမပြောပေ။

တဖန် ၁၉၃၆ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၆ ရက်၊ နံနက် (၅) နာရီတွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသို့ ကျောင်းသားအင်အား (၃၀၀) ခန့်သည် မော်တော်ကားဖြင့် သပိတ်တားရန် ထွက်ခွဲကြသည်။ သပိတ်ကောင်စီဝင် သရဲဘအေးက ခေါင်းဆောင်သည်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂရုံး၌ အစုခွဲ၍ နေရာချလေသည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်း၌ သပိတ်တားကြရာတွင် အင်းဝကျောင်းဆောင် သံတံခါးဝ၌ လုံခြုံနေကြသော သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ

(၁) အင်းဝကျောင်းဆောင် ရှေ့တံခါးပေါက်

(၂) အင်းလျားဆောင် နောက်ဖက်တံခါးပေါက်

(၃) ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်သွားသော တောင်ဖက်လမ်းများပေါ်တွင် ဖြစ်သည်။ တဖက်မှလည်း ၎င်းနေ့ သပိတ်တားသည်ကို တိုင်းပြည်မှ သိစေရန် အဝမ်းခေါ် မြန်မာအဆွေကုမ္ပဏီမှ ကိုတင်မောင်ကို ဘိုင်စကုပ်ရိုက်စေခြင်း၊ သတင်းထောက်များကို ဓါတ်ပုံရိုက်စေခြင်း ပြုလုပ်သည်။ အင်းဝကျောင်းဆောင်ဖက် ကျောင်းသားအနည်းငယ်နှင့် ဆရာများ ခေါင်းဆောင်၍ ကျောင်းတက်ရန် ထွက်လာကြရာ ကျောင်းသားများ အထပ်ထပ် မြေကြီးပေါ် အိပ်ခြင်း၊ ကျောင်းမတက်ရန် မေတ္တာရပ်ခံခြင်းများ ပြုလုပ်ရာ နောက်ဆုံးမည်သူမျှ ကျောင်းမတက်ဝံ့တော့ဘဲ ပြန်သွားကြသည်။ နေ့လည် (၂) နာရီအချိန်တွင် ကျောင်းတက်မည့်သူ မရှိသောအခါ အားလုံးသမဂ္ဂရုံးတွင် စုရုံးကာ ရွှေတိဂုံဘုရားသို့ ပြန်လာကြသည်။

ကျောင်းသားများ ကတ္တရာစေးလမ်းပေါ်တွင် လှံအိပ်ပြီး နေပူကျကျ၌ သပိတ်တားကြရာ သူတောင်းစားနှင့် မခြားဆန္ဒပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသူများထဲက မအုံး၊ မအမာ၊ မခင်မြ၊ မမကြီးတို့ ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ ကျောင်းသူများ၏

“ကျွန်စိတ်မွေးတဲ့ တက္ကသိုလ်ပါ၊ မနေလို့ ထွက်ခဲ့တာ၊ တို့တတွေ ညီညာစုရုံးကာ၊ ရွှေတိဂုံပေါ်မှာ”

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကလည်း ဆိတ်နှင့်ခွေး အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ပြီး အစာရှာထွက်သကဲ့သို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ အရိုင်းအောင်ဆန်းနဲ့ ကျောက်ရုပ်ညိုမြတို့တွေပြီး အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းလုပ်ရာက ငါးပါးမှောက် (၁၁) သပိတ်မှောက်ကုန်တာပဲဟု ပြောပေသည်။ ဤသို့ (၅) ရက်ဆက် သပိတ်တားခဲ့ရာ မတ်လ (၁) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီက စာမေးပွဲများ ကို ဇွန်လ (၁၀) ရက်နေ့သို့ ရွှေ့လိုက်သည်။

သပိတ်မှောက်စဉ်ကာလအတွင်း၌ သပိတ်မဂ္ဂဇင်း (The Striken Number) ကို ထုတ်ဝေသည်။ ငရဲခွေးကြီးလွတ်နေပြီ ဆောင်းပါး ပါလာလေသည်။ ကိုသိန်းဖေသည် အင်္ဂလိပ်အပိုင်းကို အယ်ဒီတာလုပ်သည်။ ကိုညိုထွန်းသည် ဖြန့်ဝေရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်သည်။ စာမေးပွဲရွှေ့ဆိုင်းလိုက်၍ ကျောင်းဆောင်များမှ ကျောင်းသားအချို့ အိမ်ပြန်သွားပြီး သပိတ်စခန်းမှ ကျောင်းသားများလည်း သပိတ်စခန်းတွင် စာကျက်ကြသည်။ သပိတ်ခေါင်းဆောင်များက သပိတ်ကိစ္စဆက်လုပ်သည်။

(ဒ) သပိတ်မှောက်စေ့စပ်ခြင်းနှင့် သပိတ်လှန်ခြင်း

တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီသည် အစည်းအဝေး၌ ဦးစောနှင့် နိုင်ငံရေးအုပ်စုများသည် စုံစမ်းရေးကော်မရှင်ဖွဲ့စည်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ဧပြီလအထိ သပိတ်မလှန်ကြသဖြင့် နယ်ချဲ့အစိုးရသည် ဟိုက်ကုတ်မှ တရားသူကြီး ဦးမြဘူးကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ထား၍ စုံစမ်းရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ၌ ၎င်းအဖွဲ့ရုံးထိုင်၍ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားမဟုတ်သောသူများကို စုံစမ်းမေးမြန်းခဲ့လေသည်။ နန်းရင်းဝန် ဒေါက်တာဘမော်သည် ကျောင်းသားများနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေး၍ ထိုကော်မတီထဲတွင် ကျောင်းသားများ ပါဝင်စေလို သည်။ ထိုအချိန်တွင် သပိတ်ခေါင်းဆောင်များသည် ဟိုက်စကူးကျောင်းသားများ အားလုံး စည်းရုံးစေပြီး သပိတ်မှောက်ကောင်စီတွင် ၎င်းအထက်တန်းကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်စေလေသည်။

မေလတွင် အစိုးရနှင့် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ စေ့စပ်ရာ အသင့်အတင့်သာ ပြေလည်သည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်တက်ရေးကိစ္စတို့ ပြေလည်သည်။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများကို အပြစ်မပေးရ။ စာမေးပွဲဝင်ရန် စာကျက်ချိန်လုံလောက်စွာ ရရှိရေး၊ မန်းဥပစာကောလိပ် ကျောင်းဆက်တည်မြဲရေးကိစ္စတို့ ပြေလည်၏။ သို့သော် ပြင်ပမှ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ ဖြေခွင့်ကို ဒေါက်တာဘမော်၏ ပညာရေးဌာနက သဘောမတူ၊ ကျောင်းလခ အဆောင်လခလည်း မလျော့ပေး၊ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပေးရန်ကိစ္စကို ရုတ်တရက် မဆောင်ရွက်နိုင်သေး၍ တရားသူကြီး (ဦးမြဘူး) ကြီးမှူးသော ကော်မတီသို့ လွှဲအပ်လိုက်သည်။ ထိုအခါ ပြေလည်သော အချက်များအပေါ်မူတည်၍ သပိတ်စခန်း၌ အုပ်စု (၂) စု ကွဲသွားသည်။ ကိုအုန်း၊ ကိုရာရှစ်တို့က သပိတ်လှန်ရန် သဘောတူညီပြီး ကိုလှဖေ၊ ကိုညိုထွန်းတို့က သပိတ်ဆက်လိုသည်။ နောက်ဆုံးသပိတ်ရပ်ရန် သပိတ်ကောင်စီက သဘောတူပြီး ၁၉၃၆ ခု မေလ (၁၀) ရက်တွင် သပိတ်လှန် လိုက်သည်။

(င) သပိတ်၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

၁။ မတ်လ အလယ်တွင် ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့ နေရာတွင် ပါမောက္ခဦးဖေမောင်တင်ကို ကျောင်းအုပ်ကြီးအဖြစ် ခန့်လိုက်သည်။

၂။ ၁၉၂၀ ပြည့် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးထက် ၁၉၃၆ ခု ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးသည် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ နိုးကြားမှု စိတ်ဓါတ် သိသိသာသာ ထင်ထင်ရှားရှား တိုးတက်ပြည့်ဝမှု ရှိလာသည်။

၃။ ၁၉၃၆ ခု ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးသည် အချိန်ယူကြိုတင်ပြင်ဆင်၍ သပိတ်မှောက်လိုက်သော သပိတ်ကြီး

မဟုတ်။ နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ နှိပ်ကွပ်လွန်းမှုကြောင့်သာ ဖြစ်ခဲ့ရသော သပိတ်ကြီးဖြစ်၍ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားထုကြီးသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့်တကွ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး နိုင်ငံရေး အင်အားစုများအတွက် ကြီးမားသော နိုင်ငံရေး အင်အားသစ်ကြီးတရပ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

၄။ နောင်အနာဂတ်တွင် နယ်ချဲ့ကိုတွန်းလှန်၍ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမည်ဟု သခင်အောင်ဆန်း၊ သခင်နု၊ သခင်သိန်းဖေ (သိန်းဖေမြင့်)၊ သခင်လှဖေ၊ သခင်ဗဟိန်း၊ သခင်ဗဆွေ၊ သခင်သန်းထွန်းတို့ ပေါ်လာရသည်။

၅။ ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးမှာ နောက်ဆုံး သပိတ်လွန်ခဲ့သော်လည်း လူငယ်သဘာဝကို ဖော်ပြသရုပ်ဆောင်သော ငြင်းခုံမှုများ ပေါ်ပေါက်ခြင်းနှင့် အယူအဆပြင်းထန်သူတို့က တက္ကသိုလ်ကို ရာသက်ပန်စွန့်လွှတ်သွားကြသည်။ ကိုနု၊ ကိုလှဖေ၊ ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုထွန်းအုံနှင့် ကျောင်းသားအချို့ ကျောင်းပြန်မတက်ကြတော့ပေ။ ကိုသိန်းဖေနှင့် ကိုထွန်းအုံသည် သတင်းထောက်နှင့် ကျေးရွာပြန်လည်ထူထောင်ရေး ပညာတော်သင်ဆုရသော်လည်း စွန့်လွှတ်ပြီး နိုင်ငံခြားသို့ မသွားခဲ့ချေ။

၆။ သပိတ်ခေါင်းဆောင်ကိုနု၏ “ဗြိတိသျှအစိုးရကဖွင့်ပေးတဲ့ တက္ကသိုလ်များဟာ လခစားကျွန်ကလေးတွေ မွေးထုတ်ပေးရန် ကျွန်ုပ်တို့ကုန်လုပ်ငန်းစက်ရုံတွေဖြစ်တယ်” ဟူသော စကားသည် ကျောင်းသားများစိတ်ထဲတွင် စွဲကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

၇။ တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားထုစည်းရုံးလှုပ်ရှားမှု ပိုမိုသိပ်သည်းခိုင်းမလာပြီး “ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ဗကသ)” "All Burma Students' Union- ABSU" အမည်ဖြင့် ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဗကသသည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးသမိုင်းစဉ်တွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ဖွဲ့စည်းလိုက်သော တပြည်လုံးကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကြီး ဖြစ်သည်။

၈။ တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏ ဩဇာ ကျောင်းသားထုအတွင်း ကျယ်ပြန့်စွာ ထိုးနှက်ဝင်ရောက်သွားပြီး တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ပိုမိုခိုင်မာစွာ ပူးပေါင်းမိလာသည်။

၉။ ဒုတိယအကြိမ် ပြည်လုံးကျွတ် ကျောင်းသားသပိတ်တိုက်ပွဲကြီးသည် တောင်းဆိုချက်များ လက်ငင်းအားဖြင့် အပြည့်အဝ မရသော်လည်း နိုင်ငံရေးအောင်မြင်ချက်များမှာကား ရှုံးနိမ့်ရခြင်းများထက် သာလွန်ကာ သမိုင်းတွင် ရစ်မည့် အောင်မြင်ချက်များ ရရှိခဲ့သည်။

၁၀။ ၁၉၄၀ ပြည့်တွင် အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ချက် သပိတ်တိုက်ပွဲမှ မရရှိသော ယူနီဗာစတီအက်ဥပဒေကို ဒုတိယ ကျောင်းသားသပိတ်က အောင်မြင်စွာပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့သည်။

၁၁။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ဒေါက်တာဘမော်၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီဝင်များ၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုကြောင့် အသိဉာဏ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာပြီး၊ မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်လာကာ အစိုးရနှင့် ပါလီမန် လုပ်ဆောင်ချက်များ နားလည်လာသည်။ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု၊ တွန်းလှန်မှုနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို နားလည်လာသည်။ တောင်းဆိုချက်များကို မည်သို့ကန့်သတ်ရမည်၊ တိုးချဲ့ရမည်ကို နားလည်လာသည်။ အချိန်ကန့်သတ်မှု၊ လူထုထောက်ခံမှု၏ အဆက်အသွယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် ငြိမ်သက်စွာလိုလားချက်များ ဆွဲဆန့်တင်ပြနိုင်ပုံကို သဘောပေါက်လာပေသည်။

၁၂။ အမျိုးသားတက္ကသိုလ် ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။

(န) အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

သပိတ်ကိုအကြောင်းပြု၍ အမျိုးသားတက္ကသိုလ်တည်ဆောက်ရန် ကိုနုအကြံထွက်လာသည်။ ထို့နောက် ကိုအောင်ဆန်း၊ ဝတ်လုံဦးသိမ်းမောင်၊ သူဌေးဦးသွင်၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးဦးဘလွင်၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ ဝတ်လုံဦးကျော်မြင့်တို့ လက်ခံကြသည်။ အမျိုးသားတက္ကသိုလ် တည်ထောင်သင့်ပြီဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ၁၉၃၇ တွင် ဗမာနိုင်ငံကို အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ခွဲထုတ်လိုက်သည်။ ဒိုင်အာခီအုပ်ချုပ်ရေးနေရာတွင် ၉၁-ဌာနအုပ်ချုပ်ရေး ရောက်တော့မည်။ ထိုအခြေအနေကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် ဗမာ ကျောင်းသားများသည် ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံပညာများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တတ်သိဖို့လိုလာသည်။ ၎င်းပညာများကို ဗမာစာဖြင့်ပို့ချလျှင် လျင်မြန်စွာ တတ်စရာရှိသည်။ ဤသို့မြော်မြင်၍ ခေါင်းဆောင်များက အမျိုးသားတက္ကသိုလ် တည်ထောင်ရန် ကြံရွယ်သည်။ အမျိုးသားတက္ကသိုလ် ရံပုံငွေရှာရာတွင် မြို့မကျောင်း၌ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရာ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များ တက်ရောက်ကြသည်။

သူဌေးဦးသွင် နာယကလုပ်ပြီး ရန်ပုံငွေဦးဖျားဖျား ၁၀၀၀/- ကျပ် ထည့်သည်။ ဦးသွင်အလှူငွေကို ကိုအောင်ဆန်းက မကျေနပ်ချေ။ ရန်ပုံငွေ သိန်းပေါင်းများစွာလိုသည်။ သူဌေးကြီးတယောက်၏ ငွေတထောင်မှာ ဆင်ပါးစပ်နှမ်းပက်သလိုသာ ဖြစ်သည်။ ထိုသဘောအတိုင်း ကိုအောင်ဆန်းက တုံးတိတိပြောသည်။ အစည်းအဝေးမှာ ရှေ့မတိုး၊ နောက်မဆုတ် ဖြစ်နေသည်။

အမျိုးသားပညာဝန်ဦးဖိုးကျားက ထ၍

“အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ငွေသိန်းချီ လိုတယ်ဆိုတာ မှန်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ဦးသွင်လို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ငွေ ၁၀၀၀/- ထည့်တာ နည်းတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လောလောဆယ်မှာ သူ့စေတနာ သဒ္ဓါတရားအလျောက် ထည့်ခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။ နောက် တက္ကသိုလ် ဖြစ်မြောက်တဲ့အခါ စေတနာတွေ ပိုလာပြီး ထည့်လိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ နောက်ပြီး ဒီလောက်အဖိုးတန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက တက္ကသိုလ်ဖြစ်မြောက်ရေး အစည်းအဝေးကို အချိန်ကုန် လူပန်းခံပြီး နာယကလာဆောင်ရွက်တဲ့အတွက် တန်ဖိုးဟာ မဆုံးဖြတ်နိုင်အောင် ကြီးမားလှပါတယ်”

ထိုအခါမှ ဦးသွင်၊ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ပရိသတ်များ ပြုံးနိုင်သည်။

ဩဂုတ်လတွင် အမျိုးသားတက္ကသိုလ် ညနေပိုင်းသင်တန်းများကို မြို့မကျောင်း၌ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

ထိုသင်တန်းများ၌-

- (၁) မြန်မာ့အလင်းဦးစိန် - သတင်းစာပညာ
- (၂) သူရိယဦးလှဖေ - ဘောဂဗေဒ
- (၃) ဒေါက်တာထင်အောင် - အင်္ဂလိပ်စာနှင့် နိုင်ငံရေးရာဇဝင်
- (၄) ပါမောက္ခဦးအောင်လှ - သင်္ချာ
- (၅) ဦးထွန်းညို - ပထဝီဝင်
- (၆) ဒီးဒုတ်ဦးဘချို - ကိုးခန်းပျို့
- (၇) ပညာဝန်ထောက်ဟောင်း ဦးဖိုးစိန် - မြန်မာသဒ္ဒါ
- (၈) ဦးဖိုးကျားနှင့် ဦးသက်တင် - ရာဇဝင်

ကျောင်းစာအုပ်များကို ဦးဖိုးကျား ပုံနှိပ်တိုက်မှ ကိုယ်ပိုင်ရိုက်နှိပ် ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။ ဦးဖိုးကျားသည် နောက်ပိုင်းတွင် တိုးတက်ရေးမဂ္ဂဇင်းသို့ လစဉ်ဆောင်းပါးများရေးပြီး ၎င်းဆောင်းပါးများကို ၎င်းပုံနှိပ်တိုက်မှ လုံးချင်းအဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့ရာ တိုင်းပြည်အနှံ့ အကျိုးများခဲ့သည်။

(ပ) အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ဖွင့်ပွဲ ဆာဦးသွင်မိန့်ခွန်းအနှစ်ချုပ်

- ၁။ အမျိုးသားတက္ကသိုလ်သည် မည်သည့်တက္ကသိုလ်နှင့်မျှ ဂုဏ်တူဂုဏ်ပြိုင် နှိမ်ချလို၍ တည်ထောင်ခြင်းမဟုတ်၊
- ၂။ ယူနီဗာစီတီ၌ မသင်ကြားနိုင်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရပ်များ သင်ကြားပေးရန်နှင့် အထက်တန်းပညာများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် သင်ကြားပေးရန်၊
- (မြန်မာပြည်တွင်ထွက်ရှိသော ကုန်ကြမ်းများကို ကုန်ချောဖန်တီးပေးသည့် (College Industries) များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်)
- ၃။ ဗမာလူမျိုးများ ကြံဆတီထွင် လာတတ်စေရန်၊
- ၄။ စက်မှုလက်မှုသော်လည်းကောင်း၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးသော်လည်းကောင်း ကျနစွာလုပ်ကိုင်၍ တိုင်းပြည်အကျိုး ဆောင်ရွက်တတ်စေရန်၊
- ၅။ အတတ်ပညာ အခြေခံဗဟုသုတရှိ၍ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ပြီး၊ ဝီရိယလုံ့လဖြင့် ဉာဏ်ပညာ အားထုတ်ပြီး လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ကြီးပွားတိုးတက်စေရန်၊
- ၆။ ဗမာပြည်သည် အိန္ဒိယပြည်နှင့် ခွဲခွာပြီးနောက် စက်မှုလက်မှုတိုးတက်ရေးအတွက် ရေသောက်မြစ်သဖွယ်ဖြစ်သော အမျိုးသား တက္ကသိုလ်ကြီး အဆင့်သင့်တည်ရှိစေရန်နှင့် တိုင်းပြည်ကြီးပွားတိုးတက်ရန်အတွက် အမျိုးသားတက္ကသိုလ် လိုအပ်ကြောင်း၊
- ၇။ အားကြိုးမာန်တက်ဖြင့် အမျိုးသားတက္ကသိုလ်တည်ထောင်၍ တက်ကြွစေရန်၊
- ၈။ အမျိုးသားတက္ကသိုလ်၌-
 - (က) မြန်မာဘာသာ လေးတန်းမှ ခုနစ်တန်းအထိ သင်ကြားတတ်မြောက်သော ကျောင်းသားများအတွက် ပထမတန်းအဆင့်၊
 - (ခ) မြန်မာဘာသာ ခုနစ်တန်းမှ ဆယ်တန်းအထိ သင်ကြားတတ်မြောက်သော ကျောင်းသားများအတွက် ဒုတိယတန်းအဆင့်၊
 - (ဂ) မြန်မာဘာသာ ဆယ်တန်းအောင်မြင်သော ကျောင်းသားများအတွက် တတိယတန်းအဆင့်တို့ဖြစ်သည်။
- ၉။ အမျိုးသားတက္ကသိုလ်၏ ချို့ယွင်းချက်များကိုပြုပြင်၍ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊
- ၁၀။ မလျော့သောခွဲဖြင့် အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ကြီးကို ထမြောက်အောင်မြင်ရန် ကြိုးစားစေလိုကြောင်း၊
- ၁၁။ အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲ၍ စက်မှုလက်မှု အထက်တန်းပညာများကို လူမျိုး၊ ဘာသာမရွေး၊ ဗမာပြည်သား အားလုံး ပညာသင်ကြားနိုင်ရန်၊
- ၁၂။ တိုင်းပြည်နှင့်နိုင်ငံ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းစေမည့် အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ကြီးကို အားလုံးက ပိုင်းဝန်းထောက်ပံ့ကူညီမည်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်းတို့ ပါရှိသည်။

(ဇ) ၁၉၃၆ ပထမအကြိမ် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ဗကသ) ညီလာခံ

(မေလ ၈ ရက်၊ ၁၉၃၆)

သပိတ်မှောက်ကာလ (၃) လကြာသောအခါ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂ (တကသ) သည် အမျိုးသားရေး ကျယ်ပြန့်သောလှုပ်ရှားမှုသို့ ပြောင်းလဲရောက်ရှိလာပြီး ကျောင်းသားသမဂ္ဂသည် အမျိုးသားလူငယ်များကို ခေါင်းဆောင်လာကာ အကျိုးကျေးဇူးအနေနှင့် ဗကသပေါ်လာပေသည်။

ပထမဆုံး ဗကသ
ဥက္ကဋ္ဌ ကိုရာရှစ်

ပထမဆုံးအကြိမ် ဗကသညီလာခံကို ၁၉၃၆ မေလ (၈) ရက်နေ့တွင် သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများပါဝင်ပြီး ဂျူဗလီဟော၌ ကျင်းပရာ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌအနေနှင့် ကိုရာရှစ်ကို ခန့်အပ်ပြီး ကိုအောင်ဆန်းကို ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်သည်။ ကိုဗဟိန်း (အထက်ဗမာပြည် ကိုယ်စားလှယ်)၊ ကိုပြန့် (နောင် သခင်ပြန့်၊ ကချင်ပြည်နယ်)၊ ကိုထွန်းရှိန် (နောင် ဗိုလ်ရန်နိုင်)၊ ကိုဗဆွေ (နောင် ဝန်ကြီးချုပ်)၊ ကိုလှရွှေ (နောင် အာဏာရှင်လှရွှေ)၊ ကိုသိန်းအောင် (နောင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်)၊ ကိုလှမောင်၊ ကိုထွန်းအံ့တို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးမှ အမျိုးသားရေးအဖွဲ့ချုပ် အစည်းအဝေး ကျယ်ပြန့်စေရန်နှင့် အမျိုးသားတက္ကသိုလ် တည်ထောင်ရန်၊ တိုင်းရင်းသားကျောင်းသားများနှင့် ပြည်တွင်းနေ လူမျိုးခြားကျောင်းသားများ သွေးစည်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့သည်။

၁၉၃၆ သပိတ်ကာလတွင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ထင်မြင်ချက်များ ကွဲပြားသည်ရှိသော်လည်း အများဆန္ဒကို လိုက်နာခဲ့ကြသည်။ သွေးစည်းညီညွတ်စွာဖြင့် အောင်မြင်မှုကို ရှေးရှုခဲ့သည်။ ကိုနုသည် စံပြခေါင်းဆောင် တယောက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၎င်း၏ ဥပဒေသတန်းမှ ရရှိသော အတွေ့အကြုံများဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရား၊ အသေးစိတ်ဆွေးနွေးမှု၊ စုစည်းမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ညဘက်များတွင် မိန့်ခွန်းပြောကြားရာ၌ သပိတ်မှောက်

ကျောင်းသားများ မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်မှုရှိစေရန်နှင့် တာဝန်များ ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်ရန် ဟောပြောသည်။ ကိုရာရှစ်၊ ကိုအောင် ဆန်း၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုထွန်းအံ့တို့ အခြားကိစ္စများ အလုပ်များနေစဉ် ကိုနုသည် သပိတ်စခန်းကို ကောင်းမွန်စွာ အုပ်ချုပ်နိုင်သည်။ သပိတ်ပြီးနောက် ၎င်းတို့အားလုံးသည် အမိမြေ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ မကြာမီကာလတွင် တက္ကသိုလ်မြေမှ နေ၍ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အစီအစဉ်ကြိုးပမ်းမှုကို ပုံကြမ်းဖော်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဗကသသည် တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်း (ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေး) လမ်းကြောင်းသို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့သည်။ တကသကဲ့သို့ ကိုယ်ပိုင် ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့သည်။ နယ်ချဲ့လက်ဝေခံ ပညာရေးကို စွန့်လွှတ်၍ ကျောင်းသားများသည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲထဲသို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသား သပိတ်ခေါင်းဆောင် ကိုနု၊ ကျောင်းဆရာ ကိုသန်းထွန်းတို့သည် မြန်မာလွတ်လပ်ရေးအတွက် အထောက်အကူစေရန် နဂါးနီစာအုပ်အသင်းကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းအသင်းမှ ကိုသိန်းဖေ၏ ဆရာလွန်းအတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ကိုနု၏ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၊ မြို့မဆရာဟိန်၏ ဘုံရစ်အရေးတော်ပုံ စသည့် စာအုပ်များ ဆက်တိုက် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများအဖို့ ထိုစာပေများကလည်း နောက်မှ စေ့ဆော်ခဲ့သည်။ ဖိနှိပ်မှုတွေ၊ လူမှုရေး အဆင်မပြေမှုတွေလည်း တခုပြီးတခု ကြုံတွေ့နေရသည်။ နယ်ချဲ့အစိုးရဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓာတ်အဟုန်သည် ပို၍ ကြွလာခဲ့သည်။

၁၉၃၆ ခု သပိတ်ကြီးသည် နယ်ချဲ့များနှင့် အမျိုးသားရေးအင်အားစုများ အကြား အားပြိုင်မှုတခုဖြစ်ပြီး သမိုင်းဆိုင်ရာ ယှဉ်ပြိုင် တိုးတက်မှုတခုဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများအားလုံး ဗကသအဖွဲ့လက်အောက်တွင် သွေးစည်းညီညွတ် စိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့် ပါဝင်လာကြပြီး အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ ခု သပိတ်လှန်လိုက်သည် မှန်သော်လည်း ၎င်းကျောင်းသားများသည် ၎င်းတို့ အရည်အချင်းများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်းနှင့် ၎င်းတို့၏ အင်အားအခြေအနေနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်၊ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို သဘောပေါက်လာကြသည်။ ကျောင်းသားများအားလုံး အခြေခံအထက်တန်း အပါအဝင် ပထမဆုံးဆုံး ဗကသအဖွဲ့ချုပ် အောက်တွင် စုစည်းမိကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဗကသများအဖွဲ့၏ စိတ်ဓာတ်ဆိုင်ရာများ မြင့်မားလာပြီး၊ အင်အားများ တိုးချဲ့လာနိုင်သည်။ တက္ကသိုလ်ကြီးသည်လည်း အမှန်တရား၏ အိမ်တော်၊ အမှန်တရား တိုက်ပွဲဝင်ရာနေရာ ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၂၀ နှင့် ၁၉၃၆ ကျောင်းသား သပိတ်များကြောင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် ၎င်းတို့စိတ်ထဲမှ စည်းစိမ်ခံချင်သော သာယာ ယစ်မှုးသည့် စိတ်ဓာတ်များအစား ၎င်းတို့၏ ထက်မြက်သော ဦးနှောက်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍၊ ထိုအချိန်ကာလနှင့် ကိုက်ညီသော နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓာတ်များ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။

၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ်ကြီးသည် မရင့်သေးသော်လည်း ၁၉၃၆ ဒုတိယကျောင်းသားသပိတ်ကြီးမှ ပို၍ စည်းရုံးလာပြီး အောင်မြင်စွာ သပိတ်လှန်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တကသများအဖွဲ့သည် အနောက်နိုင်ငံမှ သမဂ္ဂများကဲ့သို့

ကျောင်းသားလွှတ်တော် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ (၇) တန်းမှ (၁၀) တန်းထိ အခြေခံကျောင်းများတွင်လည်း သမဂ္ဂအသင်းများ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပေသည်။ ၎င်းတို့စိတ်တွင်လည်း တော်လှန်ရေးစိတ်ဓာတ်များ စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့လာသည်။ နယ်ချဲ့ဗျူရိုကရေစီ ပညာရေး စနစ်ကို ခြိမ်းခြောက်လာခဲ့သည်။ ဗမာသမ္မတအစိုးရခေါင်းဆောင်များသည် အလုပ်သမားများ၊ တောင်သူလယ်သမားများ၊ နယ်ချဲ့ စနစ်ဆိုးအောက် ဒုက္ခရောက်နေသူများကို ကောင်းစွာစုစည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဗမာသမ္မတအစိုးရခေါင်းဆောင်များသည် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး များ ရရှိရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးအတွက် အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှု ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွဲဖက်နိုင်ခဲ့သည်။ သမိုင်းစာမျက်နှာသစ် ဖွင့်နိုင်ခဲ့သည်။

(ဃ) နဂါးနီစာအုပ်အသင်းအစ ကျောင်းသားကော

ကိုနုသည် တက္ကသိုလ်မှထွက်ပြီးနောက် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်တွင် ဝင်လုပ်လေသည်။ မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ကိုလှဖေက တည်ထောင်ခဲ့သည်။ **The New Burma** အင်္ဂလိပ်သတင်းစာကို နေ့စဉ်ထုတ်မှ တပတ် (၃) ကြိမ်ထုတ်အဖြစ် ပြောင်းလဲထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၎င်းသတင်းစာကို ဒေါက်တာသိန်းမောင်က ပိုင်သည်။

၁၉၃၇ တွင် ၎င်းသတင်းစာများသည် အမျိုးသားရေးကြိုးပမ်းမှု မလုံလောက်၍ ကိုနု၊ ကိုလှဖေ၊ ကိုသိန်းဖေတို့သည် နဂါးနီစာအုပ်အသင်းကို တည်ထောင်ခဲ့လေသည်။ ကိုထွန်းအေးက ငွေကြေး ကူညီထောက်ပံ့ ပေးခဲ့လေသည်။

၁၉၃၆ သပိတ်အကျိုးအနေနှင့် ကျောင်းသားအများစုမှာ နိုင်ငံရေးစာပေများ လေ့လာရန် စိတ်အား ထက်သန်လာကြသည်။ မှာကိစ်ဝါဒနှင့် လက်ဝဲစာပေများ (တက္ကသိုလ်တွင် မရှိသော) ကို နဂါးနီစာအုပ်အသင်းမှ လေ့လာခွင့် ရလာကြသည်။ ကိုဘသောင်းနှင့် ကိုနုတို့ ရေးသားသော ဝတ္ထုနှင့် ပြဇာတ်များကို ကျောင်းသားအများစု အလေးထား လေ့လာဖတ်ရှုလာကြသည်။ ၎င်းစာအုပ်အသင်းမှ ကျောင်းသားများ၏ တိုးတက်မှုစွမ်းရည်ကို ပေးလာနိုင်လေသည်။

Source: Unknown

(ဘ) ဗမာသမ္မတအစိုးရ၏ မဟာဗျူဟာနှင့် နည်းဗျူဟာ

ဗမာသမ္မတအစိုးရသည် လူတန်းစားခွဲခြားခြင်း မရှိသော နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ကျောင်းသားအများစု၏ အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ဗမာသမ္မတအစိုးရသည် အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုကို ဆန့်ကျင်သည့်အဖွဲ့များကို ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ လူမျိုးနှင့် ဘာသာရေး ခွဲခြားမှုကိုလည်း ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်သွားမည်။ ၎င်းဆန့်ကျင်မှုများကို လှုပ်ရှားမှုများ၊ မိန့်ခွန်းများ၊ စာရွက်စာတမ်းများဖြင့် ဆန့်ကျင်သွားမည်။

နောက်လက်တက်ဖြင့် လူမျိုးနွယ်များ၊ လူမျိုးစုများ ဗမာသမ္မတအစိုးရ၏ စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပါဝင်လာနိုင်ရေးအတွက် ကော်မတီများတွင် ပါဝင်လာနိုင်ရေးအတွက် အမြဲသတိကြီးစွာ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကဲ့သို့ အင်အားတောင့်တင်းသော၊ ထက်မြက်သော အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ကျောင်းသားများအားလုံးသို့ ပျံ့နှံ့စွာ စိမ့်ဝင်စေပြီး ကျောင်းသားအားလုံးကို သတင်း သိစေရန် ကြိုးပမ်းစေမည်။

ကျောင်းသားများအားလုံး ပါဝင်လာစေရန် ကြိုးပမ်းပြီး မပါဝင်သေးသော ကျောင်းသားများကိုလည်း အစည်းအဝေး များကို ဖိတ်ကြားပြီး တက်ရောက်ရန် ကြိုးပမ်းမည်ဖြစ်သည်။

ဗမာသမ္မတအစိုးရနှင့် အခြားသမဂ္ဂအဖွဲ့များ အစည်းအဝေးများတွင်လည်း ဗမာသမ္မတအစိုးရ၏ အောင်မြင်မှုများကို တင်ပြမည်။ အားကစားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စည်းဝေးပွဲများတွင်လည်း ဗမာသမ္မတအစိုးရ၏ အခြေအနေများကို တင်ပြမည်ဖြစ်သည်။

ဗမာသမ္မတအစိုးရသည် ကျောင်းသားအများစုဆန္ဒကို လေးစားလိုက်နာပြီး ကျောင်းသားအနည်းစုဆန္ဒကို အလေးထားကာ သမဂ္ဂခွဲများ၏ ဆန္ဒနှင့် မေးခွန်းများကို လျင်မြန်စွာ ဖြေကြားဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်သည်။

ဗမာသမ္မတအစိုးရသည် ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းပေါ်၌ အခြေခံတည်ဆောက်ပြီး ကျောင်းသားအများစုဆန္ဒကို လျင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

အခြေခံပညာနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ အားလုံး၌ ကျောင်းသားများ နေ့စဉ်လှုပ်ရှားမှုများကို ခေါင်းဆောင်နေရာ၌ ရရှိစေရန် ကြိုးပမ်းသွားမည် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂခွဲ အသင်းအားလုံးသည် အသင်းအစည်းအဝေးကို ပုံမှန် ကျင်းပဆွေးနွေးပြီး ကျေးလက်များအထိ စည်းရုံးရေးဆင်း ဆွေးနွေးပွဲများ ပုံမှန်ပြုလုပ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းဒေသမှ ကျောင်းသားများ စိတ်ပါဝင်စားရန်နှင့် လှုပ်ရှားမှုများ ပါဝင်လာစေရန် ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ခွဲ ခေါင်းဆောင်များ၊ ပြို့နယ်၊ ကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များအနေနှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏

ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပုံမှန်သတင်းလွှာများ ဖြန့်ချိ၍ ကျောင်းများတွင် လိုက်နာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲများကို ကျင်းပပြီး ဗမာသညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မလိုက်နာသော၊ ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှု မရှိသော သမဂ္ဂ အဖွဲ့ခွဲများကို အရေးယူစိစစ်ရမည်။

ဗမာသမားအဖွဲ့သည် အဖွဲ့ဝင်တဦးဦးက အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုကို ဆန့်ကျင်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သမဂ္ဂကို ဆန့်ကျင်လျှင်သော် လည်းကောင်း ၎င်းကို လျင်မြန်စွာ စုံစမ်းမေးမြန်း၍ သမဂ္ဂမှ အများစုဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ ၎င်းကို သမဂ္ဂမှ ထုတ်ပယ်နိုင်သည်။

-စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

Source: Internet

ဦးနု (၁၉၃၅-၃၆)

ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုပင် ဖြစ်သည်။ မြောင်းမြခရိုင်၊ ဝါးခယ်မမြို့တွင် မွေးဖွားပြီး ဖွားသက္ကရာဇ်မှာ ၁၉၀၇ ခု၊ မေလ (၂၅) ရက် ဖြစ်သည်။ ဝါးခယ်မမြို့ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာသင်ကျောင်း၊ အမျိုးသားကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ရန်ကုန်မြို့ မြို့မတိုင်းရင်းသား အထက်တန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ ပညာသင်ကြားခဲ့၏။ (၁၀) တန်းစာမေးပွဲကို မြို့မတိုင်းရင်းသား အထက်တန်းကျောင်းမှ အောင်မြင်ခဲ့ပြီး၊ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆက်လက်သင်ကြားခဲ့၏။ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဆွတ်ခူးခဲ့သည်။

ပန်းတနော်နှင့် သုံးခွမြို့ အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းများတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ၁၉၃၄-၃၅ တွင် ဥပဒေပညာဆည်းပူးရန် တက္ကသိုလ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့၏။ လစ်လပ်နေသော သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ နေရာတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရာ အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၃၅-၃၆ ခုတွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။

၁၉၃၆ ခု ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ဦးနုသည် ၁၉၃၆ ခု အရေးတော်ပုံအမှတ်အသား ဖြစ်၏။

၁၉၃၆ ခုနှစ်ကား နယ်ချဲ့သမားတန်ခိုးထွားသောနှစ် ဖြစ်ပေသည်။ နယ်ချဲ့သမားများသည် တိုင်းပြည် အရှင်သခင်အဖြစ်ဖြင့် ဘဝင်မြင့်ကြပေသည်။ အရိအသေပေးမှုသည် ၎င်းတို့အတွက် သာယာမက်မောဖွယ် ဖြစ်လာ၏။ စကားပြောလျှင် “SIR” ဟူသော စကားလုံးကို ထည့်ပြောမှ မနောခိုက်၊ သဘောကြိုက်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား တဦးက စာသင်ခန်းတွင် ဆရာဘဦးအား “SIR” စကားလုံးမသုံး၊ ငုံးတိတိ ပြောသဖြင့် အရေးယူခြင်း ခံရလေသည်။

သမဂ္ဂသည် အရေးယူခံရသော ကျောင်းသားဘက်မှ ရပ်တည်ခဲ့၏။ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့တို့ အပြန်အလှန် စာရေးခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားဘက်မှ ရပ်တည်ကာ စာရေးခဲ့သော သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌကို ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။

တဖန် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် ပါသော “Hell hound at large” ဟူသော ဆောင်းပါးနှင့် ပတ်သက်၍ တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ကိုအောင်ဆန်း (မိုလ်ချုပ်) အား ကျောင်းထုတ်ပြန်သည်။ “Hell hound at large” “ငရဲခွေးကြီးလွတ်နေပြီ” ဟူသော ဆောင်းပါးသည် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်သည်၊ ဆောင်းပါးရေးသူကို ထုတ်ဖော်ရန် တောင်းဆိုသည်။ တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ကိုအောင်ဆန်းက ထုတ်ဖော်မပြောသဖြင့် ကျောင်းထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဆောင်းပါးရေးသူမှာ ကိုသိန်းတင် ယခု အိုးဝေ ဦးညိုမြ ဖြစ်သည်။

သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမှုဆောင်တဦးအား ကျောင်းထုတ်သဖြင့်၊ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံသည် တပြည်လုံးသို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့၏။ တက္ကသိုလ်မှစ၍ အထက်တန်းကျောင်းများအထိ သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုက ဘီအေဝိဇ္ဇာဘွဲ့ကို ပြန်အပ် ဆန္ဒပြခဲ့သည်။ ပုလိပ်ရုံးကြီးရှေ့တွင် အင်္ဂလိပ် ယူနိုယ်ဂျက်အလံကို မီးရှို့ကာ ဆန္ဒပြခဲ့သည်။

သပိတ်စုံစမ်းရေးကော်မတီဖွဲ့ခြင်း၊ ဆာမြဘူး ခေါင်းဆောင်သော စုံစမ်းရေးကော်မတီဖွဲ့ခြင်းဖြင့် သပိတ်အရေးတော်ပုံကို ပြီးပြတ်စေခဲ့သည်။ အရေးတော်ပုံသည် (၃) လမျှကြာခဲ့၏။ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုနုသည် ကျောင်းသားများ၏ ချစ်ကြည်လေးစားမှုကို ခံရသည်။ ကိုကြီးနုဟူ၍ ထင်ရှားခဲ့၍ ယခုတိုင်ပင် ခေါ်လျက် ရှိကြသေးသည်။ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ သက်တမ်းကုန်ဆုံး၍ တက္ကသိုလ်မှ ထွက်သွားသော်လည်း သမဂ္ဂတွင် ပြဿနာပေါ်လာသည့်အခါ ရှေ့ဆောင်ဖြေရှင်းခြင်း ပြုခဲ့ရလေသည်။

ကိုနုသည် တက္ကသိုလ်မှ ထွက်ပြီး တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်သည်။ စစ်မဖြစ်မီက တိုင်းပြည်အား ပညာပေးရာတွင် ကျော်ကြားခဲ့သော နဂါးနီစာအုပ်အသင်းကို ထူထောင်ခဲ့၏။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားများ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရပြီး၊ ဂျပန်ဝင်လာသောအခါမှ လွတ်မြောက်ခဲ့လေသည်။

ဂျပန်ခေတ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့၌ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ခံယူခဲ့သည်။ စစ်အပြီးတွင် ဖဆပလအဖွဲ့၌ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ကျဆုံးသောအခါ ဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၇ ခုနှစ်မတ်လတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ပြန်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဖဆပလ ကွဲသောအခါ သန့်ရှင်းဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ နိုင်တော်ဝန်ကြီးချုပ်ပင် ဖြစ်ပြန်သည်။ ၁၉၅၈ ခု၊ အောက်တိုဘာလတွင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအား အစိုးရအာဏာ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ပြီး၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကြီး ပြီးသောအခါ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်ပင် ပြန်လည်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရပြန်လေသည်။ (အိုးဝေ)

၁၉၆၂ ခု၊ မတ်လ (၂) ရက်နေ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ဦးဆောင်အာဏာသိမ်းချိန် အထိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ဦးဆောင်အာဏာသိမ်းခဲ့သော တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရမှ ဦးနှုန်းအား ၁၉၆၆ ခုနှစ် အထိ ထိန်းသိမ်းထားခဲ့သည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ (၂) ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီကဖွဲ့သော (၃၃)ဦး ပြည်တွင်းညီညွတ်ရေးအကြံပေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည်။

၁၉၆၉ ခုနှစ် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်လာပြီး ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီပါတီ ထူထောင်ပြီး မဆလအစိုးရအား လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၂၉) ရက်တွင် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်သွားခဲ့သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ (၉) ရက်နေ့ ၈၈၈၈ လှုပ်ရှားမှုကာလအတွင်း ကြားဖြတ်အစိုးရဖွဲ့စည်းပြီး နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ် ကြေညာသည်။ ဦးအောင်ကြီးနှင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့အား ၎င်းကြားဖြတ်အစိုးရတွင် ပါဝင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သော်လည်း ကန့်ကွက်ခဲ့၍ ကြားဖြတ်အစိုးရဖွဲ့စည်းမှု မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။

၁၉၈၈ စက်တင်ဘာ (၁၈) ရက် စစ်တပ် (နဝတ) မှ အာဏာသိမ်းအပြီး နိုင်ငံရေးပါတီများ ဖွဲ့ခွင့်ပေးသောအခါ အစောဆုံး တည်ထောင်သည့် ဒီမိုကရေစီနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ချုပ်ကို ဦးစီးတည်ထောင်သည်။ ကြားဖြတ်အစိုးရဖွဲ့စည်းမှုကို ဖြတ်သိမ်းရန် ငြင်းဆန်သဖြင့် ဦးနှုန်းအား နဝတအစိုးရမှ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၉) ရက်နေ့တွင် အကျယ်ချုပ်ချ ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၂၃) ရက်နေ့တွင် နေအိမ်အကျယ်ချုပ်မှ ပြန်လွတ်ပေးခဲ့သည်။

၁၉၉၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၄) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

မှတ်ချက်- စာလုံးအစောင်းနှင့် ဖော်ပြချက်များသည် နောက်ဆုံးလက်ရှိ အခြေအနေအထိ ဆက်လက်စုဆောင်း ရေးသားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။
အင်တာနက်- ဝီကီပီဒီယာ/ ဧရာဝတီအင်တာနက်စာမျက်နှာ/ ဒီပီဘီသတင်းဌာန။ ဦးနု၏ ငါးနှစ်ရာသီဗမာပြည်၊ ၁၉၄၁-၄၅၊ ဧရာဝတီစာပေတိုက်။ တပ်မတော်သမိုင်း-ပဉ္စမတွဲ၊ ၁၉၆၂-၁၉၇၄၊ စာ-၁၀၈။

၁၉၃၆ ခုတိယကျောင်းသားသပိတ်ကာလ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ
 ဝဲမှယာ- ကိုညိုမြ၊ ကိုနု (လက်ညှိုးထောင်၍ စကားပြောနေသူ)၊ ကိုထွန်းတင်၊ အမည်မသိ၊ ကိုထွန်းအုံ၊ ကိုဘအေး၊ ကိုအုန်း၊ အမည်မသိ၊ ကိုညိုထွန်း
 စာပွဲတဖက်ခြမ်းတွင် ထိုင်နေသူများ (ဝဲမှယာ)- ကိုခင်မောင်ကလေး၊ အမည်မသိ၊ ကိုလှဖေ (ဗိုလ်လင်္ကျာ)

သပိတ်မှောက်ကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး
 ကိုကျော်ငြိမ်း (နောင် ဝန်ကြီး)

သပိတ်မှောက်ကောင်စီဝင် ကိုလှဖေ
 (ဗိုလ်လင်္ကျာ)

ကိုခင်မောင်ကလေး
 (နောင် ဝန်ကြီး ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး)

သပိတ်မှောက်ကောင်စီဝင် မအမာ
 (လူထုဒေါ်အမာ)

သပိတ်မှောက်ကောင်စီဝင် ကိုအုန်း
 (နောင် သံအမတ်ကြီး)

Source: Unknown, Portraits (DTY), Unknown, ASOS say same, Portraits (DTY), Portraits (DTY).

၁၉၃၅-၃၆ ခုနှစ် ခုနစ် အိန္ဒိယသမ္မတ အဖွဲ့ဝင်များ။ ရှေ့တန်း (ဝဲ) မှ ခုတိယ- တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ကိုအောင်ဆန်း၊ တတိယ- ကိုသိန်းတင် (အိန္ဒိယသမ္မတ)

၁၉၃၅-၃၆ ခုနှစ် ခုနစ် အိန္ဒိယသမ္မတ တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ကိုအောင်ဆန်း

၁၉၃၆ ခု တက္ကသိုလ်သပိတ်မှောက်ကောင်စီဝင်များ

တီကေဘွန်း

ကိုထွန်းတင်

ဦးထွန်းညို

ကိုဘအေး

ကိုအောင်သိန်း

ကိုစိုးမောင်

မစ္စတာဗားမား

ကိုဘဆက်

ကိုအုန်း

ကိုလှမောင်

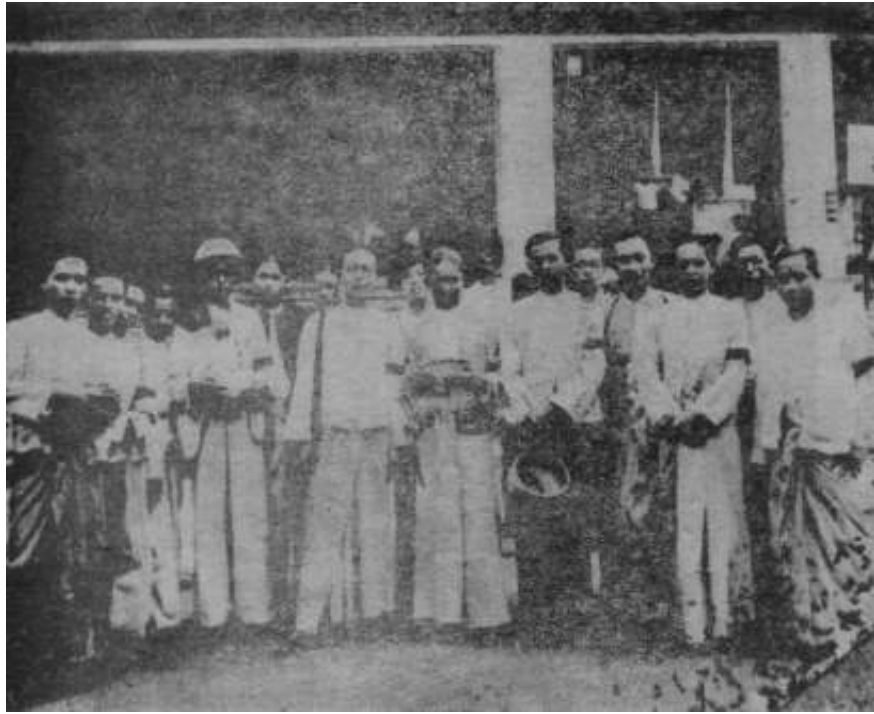

ကိုသီဟန်

ကိုညွန့်

Source: Unknown

ရွှေတိဂုံသပိတ်စခန်းမှ အလှူခံထွက်လာသော ကျောင်းသားများ

ရွှေတိဂုံသပိတ်စခန်းရှုခင်းများ

ရွှေတိဂုံ တောင်ဘက်စောင်းတန်းရှိ တက္ကသိုလ်သပိတ်စခန်းဖြစ်သော

မော်လမြိုင်ရပ်ရွာတွင် တွေ့ရသော ကျောင်းသားများ

ရှေ့တန်း- ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုညိုမြ၊ ကိုညွန့်၊

နောက်တန်း- ကိုသာလှ၊ ကိုခင်မောင်ကလေး၊ ကိုထွန်းအံ့၊ အမည်မသိ

ဘုရားပေါ်၌ တွေ့ရသော သပိတ်ကျောင်းသူများ

ထမင်းချက်တာဝန်ယူရသော အိုးသူကြီးအဖွဲ့

မော်လမြိုင်ရပ်၌ ကော်ဖီသောက်ချိန်

Source: Unknown

၁၉၃၆ ခု တက္ကသိုလ် သပိတ်မှောက်ရာတွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ရန်ကုန်မြို့တွင်း၌ စီတန်းလှည့်လည်ကြသည်
ရှေ့ဆုံးတန်း လက်ဝဲဘက်မှ ပထမ အမျိုးသမီး- မခင်မြ (နောင် ပညာရေးကထိက)၊ ဒုတိယ- မအုံး (နောင် ပါဠိ ပါမောက္ခ၊ မန္တလေး)

၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၀) ရက်နေ့ညတွင် ရွှေတိဂုံရင်ပြင်ပေါ်၌ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ သပိတ်လှန်အစည်းအဝေးကျင်းပနေပုံ

၁၉၃၆ ခု ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
ဒုတိယကျောင်းသပိတ်
သရုပ်ဖော်ကာတွန်း

ကျောင်းသား

ကျေးဇူး

နယ်ချဲ့ခေတ်က ကျောင်းသားများ သမိတ်မှောက်တော်လှန် ရေးလုပ်ကြရာမှ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အကျိုးကျေးဇူးများကို သရုပ်ဖော်သော ကာတွန်းများ တက္ကသိုလ်မဂ္ဂဇင်း၌ ရေးဆွဲပါရှိခဲ့၏။

(၁) အထက်ပုံ၌ ၁၉၃၆-ခု သမိတ်ပြီးစီးချိန်၌ မျက်နှာဖြူကျောင်းအုပ်ကြီး ပင်စင်ယူသွားရာတွင် ရာထူးလွှဲပြောင်းလက်ခံသူမှာ မြန်မာပါမောက္ခဦးဖေမောင်တင်ဖြစ်၏။

(၂) ထိုအချိန်က ပါမောက္ခလောကတွင် မျက်နှာဖြူများသာရှိခဲ့ရာမှ မြန်မာဦးစီးသောခေတ်ကို ကာတွန်းဆရာက တောင့်တခဲ့ရာ ထိုအတိုင်း ခေတ်ပြောင်းလာခဲ့ရပေသည်။

၁၉၃၆ ခု ဒုတိယကျောင်းသမိတ် ပြီးနောက် တက္ကသိုလ်မဂ္ဂဇင်း၌ ဖော်ပြခဲ့သော ကာတွန်းများ

အခန်း (၇)

ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၃၇ မှ ၁၉၃၈)

(က) ရှမ်းဗမာ သွေးစည်းရေးအစ တကသ

ကိုတင်ဇ (ဦးတင်အေး- ရှမ်းပြည်)

သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ခြင်းသည် နယ်ချဲ့တို့၏ နည်းပရိယာယ်ဖြစ်သည်။ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ချင်း စသော တောင်ပေါ်သားများနှင့် ဗမာများကို အဆက်အဆံများစွာ မရှိရန်နှင့် တဦးနှင့်တဦး မယုံကြည်ရန် ဖြတ်သွားသော သွေးခွဲထားသည်။ ရှမ်းပြည်သို့ ဗမာပြည်မှ တိုးတက်သော နိုင်ငံရေးသမားများ ဝင်ခွင့်မပြု။ မန်းဥပစာကောလိပ်သမဂ္ဂ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင် ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဌေးမြိုင် (ဒဂုန်တာရာ) တို့ ရှမ်းပြည်နယ် သိန္နီမြို့သို့အလည် လာရာ ပုဒ်မ (၁၀) ဖြင့် ချက်ချင်းနယ်နှင့် လွှတ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ် ရောက်ရှိနေသော ရှမ်းကျောင်းသားများကို ပါမောက္ခ ဒေါက်တာပီးကောက် အုပ်ချုပ်သော၊ အင်းဝကျောင်း ဆောင်တွင်သာ နေထိုင်စေ၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသို့ ဝင်ခွင့်မပြုပေ။ ရှမ်း ကျောင်းသားများ နေထိုင်ဆက်ဆံမှုတို့ကို ကျောင်းအုပ်ကြီးက ရှမ်းပြည်အစိုးရသို့ လျှို့ဝှက် အစီရင်ခံစာများ အချိန်မှန်မှန် ပေးပို့ရလေသည်။

“ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရှမ်းပြည်ကျောင်းသားအသင်း” ကို ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင် ခဲ့ပေသည်။ ၁၉၃၆ ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးတွင် ကိုတင်ဇ အပါအဝင် ရှမ်းကျောင်းသားအ သင်း အနေနှင့် တကသနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း မရှိသေးပေ။ ရှမ်းပြည်ကျောင်းသားအသင်း

ဥက္ကဋ္ဌက တကသကို ဆူပူရေးသမားအဖြစ် စွပ်စွဲပုတ်ခတ်လျက် သတင်းစာတွင် ဆောင်းပါးရေးလေသည်။ သူကိုယ်တိုင်ပင် စိတ်ပါ၍ ရေးသလော၊ အပမီ၍ ရေးသလော မသိရပေ။ ထိုအချိန် တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုရာရှစ်က ရှမ်းပြည် ကျောင်းသားဥက္ကဋ္ဌသည် “မိမိ၏ နောင်ကြိုးကို တပ်မက်ဆဲ” ရှိသေးကြောင်း ပြန်လည်ချေပရေးသားလေသည်။

ကိုတင်ဇသည် ကိုဗဟိန်း ၊ ကိုဗဆွေ၊ ကိုဌေးမြိုင်တို့နှင့် ရင်းနှီးလာပြီး နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် ရှမ်းပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ စာကြည့်တိုက်၊ စာဖတ်အသင်းများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ပေသည်။ ကြွေးကြော်သံအနေဖြင့် နဂါးနီသီချင်းကို အတုယူ၍ အလင်းရောင်တန်ခိုးဖြင့် အမျိုးဂုဏ်တက်စေမည်ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ အလင်းရောင်စာကြည့်တိုက်များ ဖွင့်လှစ်၍

စာအုပ်ဆွေးနွေးပွဲများ၊ စကားရည်လှပွဲများ၊ ကျောင်းစကားပြောပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ၊ ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်သည်။ ထိုအချိန်က နဂါးနီစာအုပ်များကို စာကြည့်တိုက်တွင် ပုလိပ်များက လာရောက်ရှာဖွေရာ စာကြည့်တိုက်မှူးများသည် နဂါးနီစာအုပ်များကို လွယ်အိတ်ထဲထည့်၍ စက်ဘီးဖြင့် လစ်ခွဲရသည်။ ထိုအချိန်က ရှမ်းပြည်တွင် နဂါးနီစာအုပ်ကို လွတ်လပ်စွာ ဖတ်ခွင့်မရသော အချိန်ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၉ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်သောအခါ ရှမ်းပြည်တွင် နိုင်ငံရေးအသင်းအဖွဲ့ မရှိသေးပေ။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား တစ်ယောက်တည်း ခေါင်းဆောင်များနှင့် လည်းကောင်း၊ တကသမမှ တဆင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံး ခေါင်းဆောင်များနှင့် လည်း ကောင်း ရင်းနှီးမှုရှိပြီး ခိုင်မြဲစွာ ဆက်သွယ်မှုရှိနေလေသည်။ စစ်ပြီးကျပန်များ ကျဆုံး၍ မဟာမိတ်များ ပြန်ဝင်လာသောအခါ ကျန်ခေတ် တွင် လွတ်လပ်စွာ စည်းရုံးခွင့်ရသော အာရှလူငယ်မှ ခေါင်းဆောင်များသည် သခင်စိုး၊ သခင်သန်းထွန်း၊ ဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ကိုဗဟိန်းတို့ သင်ကြားပေးသော နိုင်ငံရေးသင်တန်းသို့ လျှို့ဝှက်စွာ တက်ရောက်သင်ကြားခွင့် ရလေသည်။ ၎င်းတို့သည် ဖဆပလနှင့် အဆက်အသွယ်ယူ ရှမ်း၊ ဗမာ သွေးစည်းရေးနှင့် နယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်လပ်ရေး ရယူရေးကို စီစဉ်ညှိနှိုင်းပြီး “ရှမ်းပြည် ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့” ကို တရားဝင် ပွင့်လင်းစွာ ထူထောင်ပြီး နိုင်ငံရေးကို စတင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့ ၁၉၃၆ တက္ကသိုလ် ရှမ်းကျောင်းသားအချို့ အစပြု၍ စခဲ့သော သွေးစည်းမှုလုပ်ငန်းများ အကျိုးကြောင့် ၁၉၄၇ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ (၁၂) ရက် ရှမ်းပြည်နယ် ပင်လုံမြို့၌ “ပင်လုံစာချုပ်ကြီး” ကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ပေသည်။

(ခ) ၁၉၃၆-၃၇ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

**The working committee of the All Burma Students' Union (ဗကသ)
The first working committee 1937-38 (1936 May to 1937 April)**

၁။ ကိုရာရှစ်	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (ရန်ကုန်)	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုညွန့်	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (စစ်ကိုင်း)	အတွင်းရေးမှူး
၃။ Mr. T. K. Boon	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (မန္တလေး)	ငွေထိန်း
၄။ ကိုထွန်းအုံ	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (မန္တလေး)	အမှုဆောင်
၅။ ကိုကျော်ငြိမ်း	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (ကသာ)	မေမှ စက်တင်ဘာအထိ
၆။ ကိုအောင်ကျော်	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (ပုသိမ်)	
၇။ ကိုဘစ်	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (စစ်တွေ)	
၈။ ကိုအုန်း	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (တောင်ငူ)	မေမှစက်တင်ဘာအထိ
၉။ ကိုအောင်ဆန်း	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (နတ်မောက်)	
၁၀။ ကိုလှမောင်	ကျပ်ဆင်ကောလိပ်	
၁၁။ ကိုဗဟိန်း	မန်းဥပစာကောလိပ် (မန္တလေး)	
၁၂။ ကိုကျော်မြင့်	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (ရန်ကုန်)	(စက်တင်ဘာမှ ဧပြီ)
၁၃။ ကိုလှရွှေ	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (ဖျာပုံ)	(စက်တင်ဘာမှ ဧပြီ)
၁၄။ ကိုသီဟန်	ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (ပေါင်းတည်)	(စက်တင်ဘာမှ မတ်)
၁၅။ ကိုခင်မောင်တင်	မန်းဥပစာကောလိပ် (မန္တလေး)	(မတ်မှ ဧပြီ)

၁၉၃၆-၃၇ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုရာရှစ်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုအောင်ဆန်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုလှရွှေ	အတွင်းရေးမှူး
၄။ ကိုညိုထွန်း	အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံ
၅။ ကိုသိန်းတင်	စာကြည့်တိုက်မှူး
၆။ မစ္စတာတီကော့ဂွန်း	ငွေထိန်း
၇။ ကိုညိုမြ	အယ်ဒီတာ လူထုဆက်ဆံရေး သတင်းဌာန
၈။ ကိုဝင်းမောင်	Indoor Games Officer
၉။ ကိုခင်မောင်ဂေးလ်	အတွင်းရေးမှူး
၁၀။ Mr. Varma	Editor, Union News
၁၁။ ကိုတင်မောင်ကြီး	ဥက္ကဋ္ဌ၊ လူမှုဆက်ဆံရေး ကော်မတီခွဲ

၁၂။ ကိုတင် စာရေး တို့ဖြစ်သည်။
ကိုရာရှစ်သည် သမဂ္ဂ (၂) ခုစလုံး၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာပြီး၊ ကိုအောင်ဆန်း တကသ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာပေသည်။ ၎င်းတို့သည် ယူနီဗာစတီအက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းကို အလျင်အမြန် ပြင်ဆင်ကြရန် လှုံ့ဆော်ခဲ့ကြသည်။ နောင်နှေးနေသော မြဘူးကော်မတီ ဆောင်ရွက်ချက်များ လျင်မြန်လာစေရန် တွန်းအားပေးခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ သပိတ်နှစ်ပတ်လည်နေ့တွင် ကျောင်းသားများ ထိုအစီရင်ခံစာ ပြင်ဆင်မှု လျင်မြန်ရန် ဆန္ဒပြခဲ့သည်။ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကိုရာရှစ်သည် ဒေါက်တာဘမော်နှင့် တွေ့ဆုံ၍ မြဘူးကော်မတီ အစီရင်ခံစာ လျင်မြန်စေရန် တွန်းအားပေးခဲ့သည်။

၁၉၃၇-၃၈ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ (ဝဲမှ စ၍ရေသော်) ဒုတိယ- ကိုလှရွှေ၊ တတိယ- ကိုအောင်ဆန်း (ဘောင်ခပ်ထား)၊ စတုတ္ထ- ဥက္ကဋ္ဌ ကိုရာရှစ်

(ဂ) အတွင်းစည်း (Inner Circle)

၁၉၃၅ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များကို အောင်မြင်စွာ တွန်းလှန်ပြီးနောက် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ကိုနု၊ ကိုထွန်းအုံ၊ ကိုလှဖေတို့သည် တက္ကသိုလ်သို့ ပြန်မတက်ကြတော့ချေ။ ၎င်းတို့သည် သပိတ်၏ အတွင်းစည်းထဲ၌ ပါဝင်ခဲ့သူများဖြစ်သည်။ ဗကသအဖွဲ့ ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၎င်းဗကသအဖွဲ့ကို တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့် ဆက်သွယ်မှုများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ ဗကသခေါင်းဆောင်များနှင့် ကိုနု၊ ကိုထွန်းအုံ၊ ကိုကျော်ငြိမ်းတို့က ဆက်သွယ်ပေးခဲ့သည်။ ကိုနုတို့ အတွင်းစည်းအုပ်စုသည် ဗကသဖွဲ့စည်းရာတွင် မပါဝင်တော့ချေ။ ၎င်းတို့သည် ဗကသ အစည်းအဝေးများ ကျင်းပရန် အကြံပေးခြင်း၊ ကျောင်းသားများအတွက် အရေးကြီးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌများ (ဗကသနှင့် တကသ) အနေနှင့် ၎င်းတို့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း စသည့် ဗကသအဖွဲ့၏ လျှို့ဝှက်အတွင်းစည်း၌ လွှမ်းမိုးရယူခဲ့သည်။ ၎င်းအတွင်းစည်းမှ တချို့သည် တက္ကသိုလ်တွင် တက်ရောက်နေပြီး တချို့သည် ရန်ကုန်မြို့၌နေထိုင်ကာ လျှို့ဝှက် အစည်းအဝေး ကျင်းပရန်နှင့် အရေးကြီးကိစ္စများ လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်ရန် ချိတ်ဆက်ထားသည်။

၎င်းလျှို့ဝှက်အဖွဲ့သည် ၁၉၃၀ မန်းဥပစာကောလိပ်မှ စတင်ခဲ့ပြီး၊ အမျိုးသားဝံသာနုရေး စိတ်ဝင်စားသော ကျောင်းသားများနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည်။ ၎င်းအဖွဲ့ဝင်များသည် ၁၉၃၆ ကျောင်းသားသပိတ် ဖြစ်ပွားသောအခါ အဓိကခေါင်းဆောင်များအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပြီး သပိတ်ကောင်စီ၏ အလုပ်ကိစ္စများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ၊ သမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်များ၊ သပိတ်မှောက် ကောင်စီဝင်တချို့ မသိကြချေ။

သပိတ်ပြီးသည့် နောက်နှစ်များတွင် ၎င်းအဖွဲ့သည် ဗကသနှင့် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမှုဆောင်များ ရွေးချယ်ပေးခဲ့သည်။ အမျိုးသားရေး အမှန်တရားနှင့် ကျောင်းသားအကျိုးအတွက် ခိုင်မာစွာ ရပ်တည်နိုင်မှုကို စဉ်းစားရွေးချယ်ခဲ့သည်။

(ဃ) သမဂ္ဂများ (ဗကသ၊ တကသ) နှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးဆက်သွယ်မှု

၁၉၃၇ တွင် ကိုနုသည် ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်သို့ ရောက်ရှိလာပြီး ၎င်းမသိဘဲနှင့် ဘောဘီယန် အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဦးစော၏လက်ချက် ဖြစ်သည်။ ကိုလှဖေသည် ကာလကတ္တားမှ ပြန်ရောက်လာပြီး မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာကို ကူညီခဲ့သည်။

ကိုသိန်းဖေသည်လည်း ကာလကတ္တားမှ ပြန်ရောက်လာပြီး ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးကို ဆက်သွယ်ပေးခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် ကိုလှရွှေ (ကိုလှဖေညီ) သည် တကသ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာပြီး၊ ကိုဗဟိန်းသည် မန်းဥပစာကောလိပ်မှ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိလာသည်။

ကိုဗဟိန်းသည် သခင်သန်းထွန်း၏ နည်းညွှန်မှုကို ခံယူခဲ့သည်။ သခင်စိုးနှင့် သခင်သန်းထွန်း၏ မှတ်စံ ဘာသာပြန်များကို ကျောင်းသားများ ဖတ်ရှုလာကြသည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးလှုပ်ရှားမှုကို အားကျလာကြသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတို့ ဆက်ဆံမှုရှိခဲ့သည်။ ၁၉၃၅-၃၆ တွင် သခင်ထိန်ဝင်းနှင့် ကိုထွန်းအုံတို့ စတင် ဆက်သွယ်မိချိန်မှ စ၍ တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့် တကသ ဆက်သွယ်မိလေသည်။ ကိုထွန်းအုံသည် သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲ၌ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ သခင်နှင့် ကျောင်းသားများ အတွင်းစည်း အစည်းအဝေး၌ ကိုနု၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုသိန်းဖေ၊ ကိုလှဖေမှ လွဲ၍ မည်သူမျှ မတက်ရောက်ခဲ့ပေ။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှတစ်ဆင့် ဆိုရှယ်လစ်စာပေများ လေ့လာခဲ့ပြီး အမျိုးသားရေးအပေါ် အခြေခံသည့် အိုင်ယာလန်တော်လှန်ရေး (ဆင်ဖိန်း) အဖွဲ့အကြောင်း လေ့လာခဲ့ကြသည်။

(င) ဒုတိယအကြိမ် ဗကသညီလာခံ

၁၉၃၆ ခု ကျောင်းသားသပိတ်တွင် ကိုဗဟိန်းသည် ၎င်း၏ ကြိုးပမ်းမှုနှင့် လုပ်ရည်ကိုင်ရည်များကြောင့် ထင်ရှားလာပေသည်။ ၁၉၃၆ ခုတွင် ဗမာဟုသုံး၍ ၁၉၃၇ ခု အစပိုင်း၌ မြန်မာ၊ နောက်ပိုင်း ၁၉၃၈ ခု နောက်ပိုင်းမှစ၍ ၁၉၆၂ ခုအထိ ဗမာဟုခေါ်သည့် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများကွန်ဖရင့်ကို မန္တလေးတွင် ကျင်းပသည့်အခါ ကိုဗဟိန်းသည် ဧည့်ခံရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။

(င-၁) ကိုဗဟိန်းမှ ကိုစိန်ခိုသို့ ပေးပို့သောစာ

<p style="text-align: center;">ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများကွန်ဖရင့်ဧည့်ခံကော်မတီ</p>	
စာနံပါတ်- ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်း၊ မန္တလေးမြို့	နေ့စွဲ- ၃၁-၃-၃၇
<p>မိတ်ဆွေကြီး ကိုစိန်ခိုခင်ဗျား</p> <p>ပေးစာကို ရရှိပါသည်။ မိတ်ဆွေကြီးတို့ မြို့မှကိုယ်စားလှယ်တဦး စေလွှတ်မည်ဟုသိရသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ပါ၏။ ကွန်ဖရင့်အကျိုးအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဧည့်ခံကော်မတီ၏ ကြေညာစာတမ်းကို ပူးတွဲထည့်လိုက်ပါ၏။ ကွန်ဖရင့်အစီအစဉ်များကိုလည်း သတင်းစာတိုက်များသို့ ပို့ထားသဖြင့် မိတ်ဆွေကြီးတို့ မကြာမီ တွေ့မြင်ကြပါလိမ့်မည်။ ဤစာနှင့်အတူ ကွန်ဖရင့်ဧည့်ခံကော်မတီ၏ ကြေညာစာတမ်းများကိုလည်း တင်ပို့လိုက်ပါသည်။ စိတ်ထက်သန်သော မျိုးချစ်ကျောင်းသား လူငယ်အပေါင်းတို့ထံ ရောက်အောင် ဝေငှပေးစေလိုပါသည်။ ဤသို့မေးမြန်းသဖြင့် ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း။</p>	
<p style="text-align: right;">ဗဟိန်း ဧည့်ခံကော်မတီ ချယ်ယာမင်</p>	

(င-၂) ကိုအောင်ဆန်းမှ ကိုစိန်ခိုသို့ပေးစာ

မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်း
ALL BURMA STUDENTS UNION

တက္ကသိုလ်ဝင်း

နံပါတ် -----

ရန်ကုန်မြို့-----

UNIVERSITY ESTATE

No. -----

Rangoon-----1937

အစီရင်ခံပါသည် ကိုစိန်ခိုခင်ဗျား

ပေးပို့သောစာကို ရပါ၏။ မန္တလေးကွန်ဖရင့်သို့ ကိုယ်စားလှယ်လွှတ်သည် ကြားရ၍ ဝမ်းသာပါ၏။

မီးရထားဘက်မှ မန္တလေးလာလျှင် အသွားအပြန် မိုင် (၁၀၀) အထက် ဝေးသောခရီးအတွက် ၁၁ အမျှသာ ပေးရပါမည်။ ဥပမာ ဝါးခယ်မမှ မန္တလေးသို့ မိုင် (၁၅၀) ဝေးသည် ဆိုပါစို့။ ထိုခရီးအသွားအပြန် ရိုးရိုးအတွက် ၄/- ကျလျှင် သက်သာခွင့်ရရန် ရံပိုင်ထံပြောလျှင် ၃/- မျှသာ ပေးရပါမည်။ ထိုသက်သာခွင့်ကို မတ်လ (၂၃) ရက်နေ့မှစ၍ မေလ (၂၂) ရက် အထိ ရနိုင်ပါသည်။ မိုင် (၁၀၀) နှင့် (၁၀၀) ထက်အောက်ကျသော ခရီးအတွက်ကား မိုင် (၁၀၀) ခရီး အတွက် ကျသင့်သည် စားစရိတ် ၁၁ လိုရပါမည်။ ဥပမာ ဝါးခယ်မမှ မန္တလေးသို့ မိုင် (၁၀၀) သို့မဟုတ် မိုင် (၉၀) သာ ဝေးသည်ဆိုကြပါစို့။ ရိုးရိုးအတိုင်း အသွားအပြန် စားစရိတ် ၃/- ကျလျှင်၊ မိုင် (၁၀၀) ခရီးအတွက် အသွားအပြန် စရိတ်ကား ၃/- ၄/- ကျ၏။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ထိုမိုင် (၁၀၀) သို့မဟုတ် (၉၀) သာဝေးသည့် ခရီးအသွားအပြန်အတွက် သက်သာခွင့်ရလျှင် ၃ ငွေ ၏ ၁၁ သာ ပေးရပါမည်။ သို့ဖြစ်၍ အစ ၅ ဂွေ သာ ကျပါမည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် မိုင် (၁၀၀) ထက်ပိုသည့် အသွားအပြန် ခရီးအတွက် ရိုးရိုးပေးရမည့် အစ၏ ၃/၄ သာပေးရ၍ မိုင်တရာနှင့် တရာထက်နည်းသော ခရီးအသွားအပြန်အတွက် မိုင် ၁၀၀ အသွားအပြန်နှုန်း၏ ၃/၄ သာ ပေးရပါမည်။ သို့ဖြစ်၍ မိုင်တရာထက်ပိုသော ခရီး အတွက် သက်သာခွင့်ရပါသည်။ ထိုထက်နည်းသော ခရီးအတွက် သက်သာခွင့်များစွာ မရ။ **Ticket** များကို အစ ခရီးစကပ် **Return Ticket** ပါ ပါသည့် လက်မှတ်များကို ဝယ်ရပါလိမ့်မည်။

မီးသင်္ဘောနှင့် မန္တလေးမှ လာလျှင် အသွားအပြန် ခရီးစရိတ်၏ ၃/၄ လျော့ပါလိမ့်မည်။ ဥပမာ- ဝါးခယ်မမှ မန္တလေးသို့ အသွားအပြန် မိုင် (၃၀၀) ရှိ၍ စရိတ်ပြီး ရိုးရိုးအတိုင်းကျလျှင် ၆/- သာပေးရပါမည်။ သို့သော် ပထမဆုံး ငွေ ၉/- ရိုးရိုးအတိုင်း သင်္ဘောလက်မှတ်ခံသည့်အခါ ပေးရပါလိမ့်မည်။ သည်လိုငွေပေးသည့်အကြောင်း ပြောစာဖြတ်ပိုင်းကို တောင်းပါ။ ၎င်းဖြတ်ပိုင်းနှင့်တကွ မိတ်ဆွေ၏ လိပ်စာအပြည့်အစုံပါ ကျွန်တော်ထံသို့ ပို့လိုက်ပါ။ ထိုအခါ ကျွန်တော်တို့က ဧရာဝတီမီးသင်္ဘောကုမ္ပဏီ မန်နေဂျာထံ ထောက်ခံစာရေးလိုက်လျှင် ခင်ဗျားပေးပြီးမှ ၃/- ကို ပြန်၍ ရပါလိမ့်မည်။

ကွန်ဖရင့်အကြောင်းသိလိုလျှင် မန္တလေးသို့ စုံစမ်းပါ။ ယခုအခါ ကိုယ်စားလှယ်များလွှတ်မည့် သမဂ္ဂအသင်း များမှာ (၃၀) ခန့်ရှိ၍ မည်ရွှေ့မည်မျှ လွှတ်မည်မသိသေး။ ထို့ပြင် သမဂ္ဂအသင်းမဟုတ်သော အခြားနယ်များမှ ကိုယ်စား လှယ် လွှတ်မည် ကြားသိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားပေါင်းမည်မျှကို ကိုယ်စားလှယ်ပို့မည် တပ်အပ်သေချာ မပြောနိုင်သေးပါ။

ပူးတွဲပါ ကွန်ဖရင့်နှိုးဆော်စာ ပို့လိုက်ပါသည်

အောင်ဆန်း

(င-၃) ကိုအောင်ဆန်းမှ ကိုစိန်ခိုင်ပေးစာ

မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်း
ALL BURMA STUDENTS UNION

တက္ကသိုလ်ဝင်း

နံပါတ် -----

ရန်ကုန်မြို့-----

UNIVERSITY ESTATE

No. -----

Rangoon-----1937

အစီရင်ခံပါသည် ကိုစိန်ခိုင်များ-

ပေးပို့လိုက်သောစာကို ရရှိပါ၏။ မိတ်ဆွေသည် ဗွတ်စလင်လူမျိုးဖြစ်သော်လည်း မျိုးချစ်စိတ်ရှိသည်ကို သိရ၍ အထူးဝမ်းသာပါ၏။ စင်စစ်သော်ကား ဘာသာတရားနှင့် မျိုးချစ်စိတ်သည် အလျဉ်းမသက်ဆိုင်သော ငွေအသိန်းအသန်း ကြွယ်ဝ၍ ဘုရားတကာ၊ ကျောင်းတကာ အမည်ခံလျက်ရှိသော ဧရာမလူကြီးများပင် ဖြစ်လင့်ကစား မျိုးချစ်စိတ်မရှိက (ဝါ) ကိုယ်ကောင်းကြံက အချိုးနီးသာတည်း။ မိတ်ဆွေသမဂ္ဂအသင်း တည်ထောင်ချင်သည်ဟု ပြောသဖြင့် ဝမ်းသာပါ၏။

၁။ မည်သည့်အလုပ်မဆို လူနည်းသည်များသည်မှာ ပဓာနမဟုတ်၊ လူငါးယောက်ရှိလျှင် ငါးယောက်နှင့်ပင် အရင်စ၍ တည်ထောင်ပါ အလုပ်ကျနစွာ လုပ်ပြပါ။ နောက်လူကြိုက်များလာမည်။

၂။ အသင်းတည်ထောင်သောအခါ ဝါးခယ်မကျောင်းသားများအသင်းဟု အမည်တပ်၍ တည်ထောင်ပါ။

အခြားကျောင်းများရှိလျှင် အင်္ဂလိပ်စာသင်ကျောင်းဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ၎င်းကျောင်းများမှ စိတ်ရှိသူများနှင့် တိုင်ပင်၍ အသင်းတည်ထောင်ပါ။ အသင်းမှာ နိုင်ငံရေးဝင်ရောက်စွက်ဖက်ရန် မဟုတ်။ ကျောင်းသားများ၊ လူငယ်များ၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်ရေး အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ ဘယ်ပါတီကိုမှ အားမပေးနှင့် ဘယ်ပါတီကိုမှ မချိုးမြှောက်နှင့် အမျိုးသားနေ့၊ ဦးဝိစာရနေ့များတွင်ကား အောင်ပွဲများကျင်းပနိုင်သည်။ ကျင်းပရန်လည်း တိုက်တွန်းသည်။ စကားပြောဟောပွဲ၊ စကားအချေအတင်ပွဲ၊ သတင်းစာမဂ္ဂဇင်းများကို ဖတ်ခြင်း၊ စာအုပ်ကောင်းများစုဆောင်း၍ ဖတ်ခြင်း၊ ချွေတာရေး ကျောင်းသားများ ငွေစုရသောအလေ့အထ ဖြစ်စေခြင်း၊ တိုင်းရင်းဖြစ်အထည်များ ဝတ်ဆင်ရေး၊ တောဒေသဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်ရာ အရပ်များကို သွားရောက် ကြည့်ရှုမှတ်သားခြင်း အစရှိသည့် လုပ်ငန်းများကို ငွေအင်အားရှိသလို ကြည့်လုပ်၊ ငွေရအောင် အသင်းဆက်ကြေးငွေကို အများသဘောတူနှုန်းအတိုင်း ကောက်ခံပါ။ အသင်းစံထောင်ရန်အတွက် အချို့သြဇာရှိသော လူကြီးများနှင့်တိုင်ပင်၍ ဘုရားကျောင်းဇရပ် တခုခုမှာဖြစ်စေ အစည်းအဝေးလုပ်။ ၎င်းအစည်းအဝေးတွင် ကျောင်းသားများကိုသာ အမှုဆောင်အဖြစ် တင်မြှောက်၍ အလုပ်ဆက်လုပ်ပါလေ။ အလုပ်လုပ်ရန်အတွက် အင်္ဂလိပ်လို ရေးထားသော စည်းမျဉ်းဥပဒေကို ပို့လိုက်ပါသည်။ အကယ်၍ နားမလည်လျှင် မိတ်ဆွေတို့ မြို့တွင်ရှိသော နားလည်သူတဦးဦးအား မေးမြန်းပါ။ အသင်းထောင်၍ ဘယ်သူမှ အပြစ်မရနိုင်။

ယခုအခါ မိတ်ဆွေတို့မှာလည်း စာမေးပွဲနီးလာပြီဖြစ်၍ စာမေးပွဲအောင်ရန်လည်း ကြိုးစားကြပါ။ အောင်ပါစေဟူ၍လည်း ဆုတောင်းသည်။

အောင်ဆန်း

(င-၄) ကိုမြစိန်သို့ ကိုအောင်ဆန်းမှပေးစာ

မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်း ALL BURMA STUDENTS UNION	
တက္ကသိုလ်ဝင်း နံပါတ် ----- ရန်ကုန်မြို့-----	UNIVERSITY ESTATE No. ----- Rangoon, 27 th March, 1937
My Dear Ko Mya Sein, I do not know whether you passed your examination or not. I saw one name which resembles yours and I hope it is your and no other. In that case, please accept my hearty congratulation. I received your letter. Mr. Raschiad also told me that the date you proposed would suit him. So he and perhaps Ko Kyaw Myint will visit Bassein and they will inform you later of his coming. As for me I must go back home and do propaganda in the Magwe District. But I do hope that you and the Bassein Student's Union will do all that lies in your power to accord a cordial welcome to Mr. Raschiad. With best wishes from, Yours Sincerely, Aung San	

(င-၅) ကိုမြစိန်သို့ ကိုအောင်ဆန်းမှပေးစာ

မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်း ALL BURMA STUDENT'S UNION	
တက္ကသိုလ်ဝင်း နံပါတ် ----- ရန်ကုန်မြို့-----	UNIVERSITY ESTATE No. ----- Rangoon, 20 th March, 1937
Dear Ko Mya Sein, Mr. Raschiad and I propose to visit Bassein about next Sunday. We intend to leave here in the evening of coming Friday (i.e. 26 th March) and halt at Myaung Mya for one day (i.e. Saturday) and start for your town on the next day. Will this arrangement suit the convenience of the students of your town? Please reply to us after having consulted with the president or any other member of the Bassein School's Union. Please reply to me according to this address 20, Park Lane, Rangoon. Ko Mya Sein C/O U Gone Man Bassein With Kind Regards Your Sincerely, Aung San	

(င-၆) ကိုမြစိန်သို့ ကိုအောင်ဆန်းမှပေးစာ

76, Yegyaw Road
Rangoon

My Dear Ko Mya Sein,

It is not my intention to write to you only whose I have business. I had for long contemplated communication with you, but some how or other I could not do, not overall be honest due to pressure of work (the work is there and quite a lot, only I don't take it) but due to my clever sluggard. Having seen, heard so many things improper in my eyes and, above all, cheap demagoguery most, I feel rather side of life and politics I have been in for a period of mental and physical reaction, so to speak. I hardly desire to do anything. Why idealism. Whatever amount there is in me, is and the just want to eat, sleep and do nothing worth while. I have gone so far in this respect that even a region is were around me, as is the ease with easy great Man, the region of my being a sluggish and glutton. Of course the great man is misunderstand, he simply proves to be a complete to ordinary man. Anyway, I have now got over my intention a bit and have just started doing things construction and all that is necessary for post-war period, preparing for a bigger war of offensive in future.

You know I like not "the but the depth of soul"; I hate cheap demagoguery, that playing to the gallery business with and murder the night and **over stones****. I have that so mad of it recently that. I become completely side of it and even of life and politics, I say as the start. But as is natural with life, I must have had and must continue to have in future too such sickness a number of times. Well I won't grumble over thing I fail an till I reach my destination.

Now to business, because now you must be in a mood to accept me, after all the above little sweet in the bear Ko Tun Shwe or call him Thakhin Tun Shwe is sent a definite political mission by the Great Do Bama Asiayone of which I am the general secretary. He is to prepare arrangements with you for the reception for our Sayagyi Thakin Kodaw Mhaing, our Great pride Thakin Hla Baw and our Great friend Thakin Hla Pe (Ko Hla Shwe's brother). When they arrive at Bassein. We know there is that Mya Be Group which is very willing. But we want to go through people procedure. We have to examine them an charges of high treasure to the Dobama Asiayone before we accept them, and therefore in there they have been suppressed. Officially there is no Do Bama Asiayone at Bassein same month ago you talked to me of Ko Hla Mg and all there people trying to form are Asiayone to the Mya [xxx xxx*] I have not well old fallen, do every thing necessary for whatever they will tell you, for the Dobama Asiayone for the Nation, for the cause (all in capitals, I am getting excited you know). As for well this will be enough (it is sufficiently begin to hide my ignorance).

I have learnt from papers of the fate of you going business. Now what so you proper to do? Came back to college, man and try to complete your course. Get at least actual. Whatever its actual value, but is means a lot to life and people. Don't be cap and fanciful. Be a stern realist, like me, the great man.

With best wishes to all Mya Sein,

Aung San

မှတ်ချက်- **over stones**** - စကားအသုံးအနှုန်း မတိမကျပါ။ [xxx xxx*] - မူရင်းစာသားများ ပျက်နေသည်။

(၄-၇) ဗကသ ညီလာခံ ကျင်းပခြင်း မြင်ကွင်း (မေလ ၉-၁၀ ရက် ၁၉၃၇)

မန္တလေးကွန်ဖရင့် ဖြစ်မြောက်ရန် ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုသိန်းအောင်တို့ တနင်္ဂနွေ ကြိုးပမ်းခဲ့ရလေသည်။ ကိုအောင်ဆန်းဆိုလျှင် အတွင်းကျကျ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းအနေနှင့် ကွန်ဖရင့်အစီအစဉ်၊ မိန့်ခွန်းအတိုများ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးလျာထားချက်များ၊ မန္တလေးမှ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနဲ့ညှိ၍၊ ရန်ကုန်ရောက်လာတဲ့ နယ်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေကို ရှင်းပြပြီး စည်းရုံးခဲ့ရသည်။ ရန်ကုန်မလာနိုင်သော နယ်ကျောင်းသားတွေဆီ စာရေးရှင်းချက်ထုတ်ခြင်း၊ မေးမြန်းချက်တွေ ပြန်ကြားခြင်း၊ စီစဉ်လျာထားပုံ အကြမ်းဖျင်း ပေးပို့ခြင်းများ စာအကြိမ်အကြိမ် အပြန်အလှန် ဆက်တိုက်လုပ်ခဲ့ရသည်။

မန္တလေးကွန်ဖရင့် အောင်အောင်မြင်မြင် ပြီးမြောက်သွားခြင်းသည် ဧည့်ခံကော်မတီထဲတွင် ပါဝင်သော မန္တလေးကျောင်းသားများ၏ ကြိုးပမ်းမှုနှင့် ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုလှဖေ၊ ကိုသိန်းအောင်တို့၏ အကူအညီ၊ စည်းရုံးမှု၊ ဧည့်ခံကော်မတီ ချယ်ယာမင် ကိုဗဟိန်း၏ မနေမနား လုံးပမ်းအားထုတ်မှု၊ ဆက်ဆံရေး ချောမောပြေပြစ်မှု၊ အပြောအဆို သိမ်မွေ့နူးညံ့မှုတို့ကြောင့် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ လာကြသော ကိုယ်စားလှယ် အားလုံးလိုလိုက အသိအမှတ်ပြုကြလေသည်။ ကိုဗဟိန်းသည် ဧည့်ခံကော်မတီ ဖွဲ့ပြီးပြီးချင်း ဗမာပြည် အမြို့မြို့က ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေက တက်ကြွသော ကျောင်းသား တဦးချင်းတွေဆီ စာတန်တန် ကြိုရေးပြီး စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။

၁၉၃၇ မေလ (၉) ရက်၊ နံနက် (၈) နာရီ အချိန်မှစ၍ မန္တလေးမြို့၊ ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်းဝင်းကြီး အတွင်း၌ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများကွန်ဖရင့် ဒုတိယအကြိမ် ကျင်းပ၏။ ထိုကွန်ဖရင့်သို့ မြို့ပေါ်မှ လူကြီးလူကောင်းများနှင့် ပန်ဒစ်ဂျာဝါလာနေရူး စကားပြောဆိုချက်ကို နာကြားရန်လာသော ကုလားလူမျိုးတို့မှာ များပြားလှ၏။

အစည်းအဝေးမစမီ နံနက် (၉) နာရီ အချိန်ခန့်၌ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့်၊ သမဂ္ဂအသင်းဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုရာရှစ်၊ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကိုအောင်ဆန်း၊ ဧည့်ခံအဖွဲ့ချယ်ယာမင် ကိုဗဟိန်းတို့က ပန်ဒစ်ဂျာဝါလာနေရူးနှင့် ၎င်း၏သမီးအား အစည်းအဝေး စင်မြင့်ပေါ်သို့ ခေါ်ဆောင်၍ နံနက် (၉) နာရီထိုးသည်နှင့် တပြိုင်နက် တို့ဗမာသီချင်းကို တညီတညာတည်း အားလုံးမတ်တပ်ရပ်၍ သီဆိုကြသည်။

ကိုဗဟိန်းမိန့်ခွန်း

ကိုဗဟိန်း

ဧည့်ခံကော်မတီ ကိုဗဟိန်းက-

“ကျောင်းသားများ၏ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာအစည်းအဝေးကြီးသို့ ကမ္ဘာကြီးတဝန်းလုံး၏ ချီးမွမ်းခံရသော နာမည်ကျော်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ပန်ဒစ်ဂျာဝါလာနေရူး ကြွရောက်အားပေး ချီးမြှင့်သည့်အတွက် အတိုင်းမသိကျေးဇူးတင်၍ ချီးမွမ်းထောမနာပြုကာ ဝမ်းမြောက်လှကြောင်း၊ ဤသို့ သိန်းသန်းကုဋေမျှသော ဆင်းရဲသားတို့၏ ခေါင်းဆောင်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ရဲဘော်များကြားမှ မားမားမတ်မတ်ရပ်၍ နည်းပေးလမ်းပြ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဗမာနိုင်ငံကြီးအတွက် ယခုကဲ့သို့သော ခေါင်းဆောင်ကြီးတဦး လိုနေကြောင်း သိရ၍ ဝမ်းနည်းမိကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ ဂုဏ်ယူဖွယ်ကောင်းသော မျိုးချစ်စိတ်ရှိသည့် ခေါင်းဆောင်ကြီးပန်ဒစ်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားတို့မှာ မျိုးချစ်စိတ် တိုးတက်ရင့်သန်စေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း၊ ရဲဘော်များ ဤအကြိမ်သည် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားရဲဘော်အချင်းချင်း တွေ့ဆုံစုဝေးဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်ကြောင်း” စသည်ဖြင့် ပါရှိသည်။

(စာမျက်နှာ (၁၀၄) တွင် အင်္ဂလိပ်လို မူရင်းကို ကြည့်ပါ။)

ထို့နောက် ၁၉၃၆ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုရာရှစ်က ၁၉၃၇ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းအား ၎င်းရာထူးလွှဲပေးရ၍ တာဝန်ကျေပွန်လိမ့်မည်ဟု ပြော၍ နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာ အဖြစ်အပျက်ကို ရှင်းလင်းသည်။ ထို့နောက် မြန်မာနိုင်ငံရေး၊ ပညာရေး၊ မြဘူးကော်မတီ အစီရင်ခံစာ၊ ကင်းဘဲလ်အစီရင်ခံစာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးကြသည်။

ထို့နောက် ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကိုအောင်ဆန်းက ပန်ဒစ်ဂျာဝါလာနေရူးအား ကွန်ဖရင့်ကြီး ဖွင့်လှစ်ရန်နှင့် မိန့်ခွန်းပြောကြားရန် ပန်ကြားသဖြင့် ပန်ဒစ်ဂျာဝါလာနေရူး မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။

မေလ (၉) ရက်နေ့၊ ညနေ (၆) နာရီခွဲတွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်း ဥက္ကဋ္ဌအသစ် ကိုအောင်ဆန်းက သဘာပတိ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။ ထို့နောက် ကိုအောင်ဆန်းသည် ငြင်းခုံဖွယ်မရှိသော အောက်ပါအဆိုကို တင်သွင်းသည်။

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများအသင်းကြီးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားများအသင်းကြီး ဆက်သွယ်ရန် ၎င်းအဆိုကို ကိုလှရွှေက ထောက်ခံသည်။

**ADDRESS OF THE CHAIRMAN
RECEPTION COMMITTEE
THE 2ND, ALL BURMA STUDENTS CONFERENCE
(Mandalay 1937)**

Mr. President, Pandit Jawarharla Nehru and Comrades,

On behalf of the members of the Reception Committee, I hereby extend a hearty welcome.

Words fail to express our sense of pleasure and gratitude that has won the admiration and respect of the world like Pandit Jawarharla Nehru should have so thoughtfully attend the conclave of the all Burma students.

That a leader of millions of poverty-stricken should be standing amidst us and instructing us, makes us feel depressed for Burma, that is denuded of leader. However, we still remain optimistic that the noble example of a real patriot like Panditji will stimulate the spirit of sacrifice in the Burma Students.

Comrades, this is the second occasion that students from various towns of Burma assemble and deliberate. Excluding minor townships, delegates from all the principal towns have assembled. Even students of village monastic schools that had suffered suppression and oppression in days by, are present in this assembly.

From comrades who, due to unfavourable circumstances, are unable to attend this Conference we have received messages wishing us every success. So at this moment, the attention of our absent comrades of the districts must be focused on this assemble again spirit. For the successful discharge by this conference on the onerous duties. Although they could not be present in person, their high minded wishes will be invaluable aid in our road to success.

Comrades, I do not think that I shall be very much off the mark, if I say, that today is such an important day as to constitute an epoch in the future chronicle of Burma and in that of the world; the reason being, the students who constitute the life-blood of the nation and who would eventually guide the destiny of the nation and the world have met in conclave to deliberate over affairs of the nation and those of the world. Moreover, we have gathered in this place that we have lost the supreme lost that people can sustain our freedom for self determination.

It was in this place that the hideous monster of imperialism gripped Burman in its clutches of slavery; and it is an irony of fate that this self same place that we students who are the sprouts and shoots of the nations should have assembled with pick-axe and a hovel to bury this hideous monster.

Comrades, there is a groups of person who in their anxiety for some reasons or other tend to thwart and suppress the youth movement that rushes onward with the force of tide. These people utilize the force and unity and courage of the students in immaterial x matters and endeavor to dissipate the student's energy. For instance, they preached that student should not participate in politics and that students should devote all their attention to school worlds. Now, put their words to an analytical test; the words themselves are not only wrong but motive behind them reveals the baseness of their author. When the entire machinery into working order, the repairing of one single part will achieve nothing. So also, when the entire nation is in a state of collapse, the students who are the future hope of the nation, cannot rest content with attending to one single part of the national machinery i.e. Education department. Although, education may be an indispensable department in a downtrodden country like Burma, it is not a factor which by itself will

help bring freedom, prosperity and contentment to nation. Who will give credence to the doctrine that out of slavish education comes a lordly mentality and freedom. Admitting, for purposes of argument that exertion in education create a large numbers of educated persons in the country and that we do not gain say that the country that has a big number of educated persons is more advanced, yet there comes the problem which is hard of solution - the unemployment problem that shadows the quantitative regress of education.

To solve this problem, the question of economics must be touched. When we face the problem of Burma's economic recovery and a square meal for every body, the alien capitalists who hold the key positions looms large and grim in the picture, with Burma's slavedom as a background. When we realize this, the longing for the attainment of worldly bliss and contentment freedom is the deciding factor. Therefore, is it not proper that we comrades should participate in politics? "Politics", "Economics" and "Education" are three very deluding expressions. Should a foreigner suggest to a Burman, "Don't you dabble in politics?", the Burman would no feel it at all; but should he be advised; "Don't you strive to regain your freedom?" It would hard him to the quick. Therefore, to be brief, let us not pay attention or be misled by words and expressions or shibboleths. As we are Burmans, let us try for Burma's advancement. Whoever hinders us in this endeavour not him as an enemy of the nation.

Comrades, the problems that we are said to tackle such as costly but valueless system of education, illiteracy, the daily growing menace of unemployment. Imperialism, defense against Fascism, prevention of breach of war, etc. are such problems by the judicious handling of which, I am confident the status of Burma would be raised by one step.

Comrades, in the earlier part of my address, I have said that our deliberations will have a salutary effect on the world. I will briefly explain how the world will benefit. That the world is menaced by war, all of us know. Consuming with the fire of greed, fire of hatred and fire of pride one nation is growling x with menace at the other. Knowing how terrible and how frightful the last war was, the people are clamoring for peace. The means of achieving peace is in the hands of the youths.

There are students association in many parts of the world and they are striving for peace. We also joining and cooperating with youth movement of the other countries should crush imperialism and Fascism and bring peace, plenty and prosperity to the world.

ထိုနောက် အမြို့မြို့ရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းများသည် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ထားပြီး ဖြစ်သည့် အတိုင်း အမှုဆောင်လူကြီးများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားကြောင်းအဆိုကို ပြည်မြို့မှ ကိုသန်းတင်က တင်သွင်း၍ ရေနံချောင်းကိုထွန်းတင်က ထောက်ခံသည်။ ဤအစည်းအဝေးကြီး ရည်ရွယ်ချက်အရ နိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း၊ စစ်ပွဲများ ဝင်ရောက်တိုက်ပေးခြင်း စသည်တို့ မပြုလုပ်ရန်အဆိုကို ရေနံချောင်း ကိုထွန်းတင်က တင်သွင်း၍၊ စစ်တွေ ကိုသာ ထွန်းအောင်က ထောက်ခံသည်။

မေ (၁၀) ရက်နေ့၊ နံနက် (၈) နာရီတွင် အစည်းအဝေး ဆက်လက်ကျင်းပရာ မန်းဥပစာကောလိပ်ကျောင်းကြီးကို ဒီဂရီကောလိပ်ကျောင်းအဖြစ် အဆင့်အတန်းမြှင့်ပေးရန် အစိုးရအား ဤအစည်းအဝေးက တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ဥပဒေ ကျောင်းသား ကိုဘသိန်းက တင်သွင်းရာ မန်းဥပစာသမဂ္ဂအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဧည့်ခံကော်မတီ ချယ်ယာမင် ကိုဗဟိန်းက ထောက်ခံသည်။

နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထောင်ကျနေသော သခင် (၅) ဦးနှင့် အလားတူနိုင်ငံရေးသမားတို့ကို ထောင်အတွင်း၌ (အေ) အတန်းအစား ထားစေရန် သင့်လျော်သည်ဟု ဤအစည်းအဝေးကြီးက ထင်မြင်ကြောင်းအဆိုကို ပြည်မြို့က ကိုသန်းတင်က တင်သွင်း၍ ရွှေဘို ကိုသန်းမောင်က ထောက်ခံကြောင်း၊ ထိုအဆိုနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုထွန်းရှိန်က “ကျောင်းသားများသည် ပညာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သဖြင့် သခင်တွေကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးသမားတွေလို မစဉ်းစားထိုက်သေးကြောင်း ထင်မြင်သည်။ ကျနော်မှာ ယနေ့ ကျောင်းသားပါ။ ကျောင်းမှ ထွက်လျှင် သခင်လုပ်မည် စိတ်ကူးထားသော်လည်း ကျောင်းနေစဉ် နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သခင်တွေအကြောင်း၊ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန် ဘယ်လိုမျှ မအောက်မေ့ဘဲ ကန့်ကွက်ရကြောင်း” ဖြင့် ပြောဆိုသည်။ သို့သော် ထောက်ခံသူက

ပြန်လည် ရုတ်သိမ်း၍ မဲမခွဲရတော့ပေ။

ဗမာပြည်ရှိ ကျောင်းတိုင်း ကျောင်းတိုင်းတို့တွင် စစ်အတတ်ပညာကို နားလည်ကြစေရန်၊ ဗော်လဒီယာတပ်များ ဖွဲ့စည်းပေးရန် အဆိုကို ပုသိမ် ကိုကြည်မောင်က တင်သွင်း၍ ရွှေတောင် ကိုအေးက ထောက်ခံသည်။

ထိုအဆို၌ အမျိုးသမီးမှ မတင်တင် (နေရှင်နယ်)၊ ဥပစာကောလိပ် မသန်းလှ၊ မအတင်တို့က သူနာပြုတပ်များကို အမျိုးသမီးများက ယောက်ျားများကဲ့သို့ ရဲအဖွဲ့ဆောင်ရွက်သလို ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သင့်ကြောင်း၊ အမျိုးသမီးသူနာပြုတပ်များ ကို ဖွင့်လှစ်သင့်ကြောင်းဖြင့် ဖြည့်စွက်ထောက်ခံခဲ့သည်။

နေ့လည်ဘက်တွင် ဆပ်ဘတ်ဂျက်ကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်းတခုကို ဆွေးနွေးပြီးနောက်၊ ညနေ (၄) နာရီခွဲ အချိန်တိတိ၌ အထက်ဗမာပြည် ကျောင်းသားများဘောလုံးပွဲ ကျင်းပသည်။

မေလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းက သမဂ္ဂအသင်းကြီး၏ စည်းမျဉ်းဥပဒေကြမ်းကို တင်သွင်းရာ ၎င်းဥပဒေကြမ်း၌ သမဂ္ဂအသင်းကြီးသို့ ဆက်သွယ်ကြေး (၁၂) ကျပ် ရာသက်ပန် အသင်းသားဝင်ကြေး (၂၅) ကျပ် စီစဉ်ထားကြောင်းနှင့် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် အမှုဆောင် (၉) ဦးကို ရွေးချယ်၍ တင်သွင်းရာ ကန့်ကွက်သူမရှိ အတည်ပြုခဲ့သည်။

(စ) ဒုတိယအကြိမ် ဗကသ ညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်များ

- (၁) မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခမဲ့မူလတန်း ပညာမသင်မနေရသော ဥပဒေပြုလုပ် ထုတ်ပြန်သင့်ကြောင်း ထင်မြင်သဘောရ သည့်အတိုင်း တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ကိုညွန့်တင်က တင်သွင်း၍ တောင်ငူ ကိုထွန်းမောင်က ထောက်ခံသည်။
 - (၂) ရွှေဘိုရှိ အထက်တန်းနေရှင်နယ်ကျောင်းနှင့် အခြားမြို့များရှိ နေရှင်နယ်ကျောင်းများကို အစိုးရ အသိမှတ်ပြုရန် အဆိုကို ရွှေဘို ကိုသိန်းမောင်က အဆိုတင်သွင်း၍ မန္တလေး ကိုဗဟိန်းက ထောက်ခံသည်။
 - (၃) မြန်မာပြည်အစိုးရ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စက်မှုလက်မှုသင်ကျောင်းများ အမျိုးမျိုးဖွင့်ပေးရန် အစည်းအဝေးကြီး က တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ကိုသာထွန်းက တင်သွင်း၍ ကိုကျော်စိန် (ရေနံချောင်း) က ထောက်ခံသည်။
 - (၄) မြန်မာပြည် ကျောင်းတိုင်းကျောင်းတိုင်းတွင် အခါအခွင့်ကြုံသည့် ပွဲများ၌ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသားနေ့များ၌ ဖြစ်စေ၊ တို့ဗမာသီချင်းများကို စိတ်တက်ကြစေရန်အတွက် သီဆိုရန် တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ကိုအောင်သိန်းက တင်သွင်း ၍ ကိုမြတ်သာဒွန်းက ထောက်ခံသည်။
- အဆိုများ ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် သပိတ်မှောက်ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သော ကိုနုက စကားပြောကြားသည်။
- မေလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် အမျိုးသားတက္ကသိုလ် ရန်ပုံငွေအတွက် မန္တလေးမြို့ပေါ်၌ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ လှည့်လည်ကောက်ခံကြသည်။

(ဆ) ၁၉၃၇-၃၈ ဗကသနှင့် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

The Working Committee of All Burma Students' Union (1937-38)

ဗကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

- (၁) ကိုအောင်ဆန်း ဥက္ကဋ္ဌ
- (၂) ကိုလှရွှေ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
- (၃) ကိုမြစိန် အတွင်းရေးမှူး
- (၄) ကိုဗဟိန်း အိုးဝေအယ်ဒီတာ
- (၅) ကိုသိန်းဟန် ငွေထိန်း
- (၆) ကိုလှမောင်
- (၇) ကိုကျော်မြင့်
- (၈) ကိုထွန်းတင်
- (၉) ကိုသန်းတင်
- (၁၀) ကိုထွန်းစိန် စာရေး
- (၁၁) ကိုဖိုးအုံ
- (၁၂) ကိုဘဇံ
- (၁၃) ကိုစိုးမောင်

Source: Formis (D17)

ကိုအောင်ဆန်း စာရေးသား ဆက်သွယ်ခဲ့သော ပုသိမ်မြို့မှ ကိုမြစိန် (နောင် သံအမတ်ကြီး)

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

- (၁) ကိုဘဏ္ဍိန်း ဥက္ကဋ္ဌ
- (၂) ကိုလှရွှေ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
- (၃) ကိုလှမောင်
- (၄) ကိုအေးကျော် စာကြည့်တိုက်မှူး
- (၅) ကိုညိုမြ Editors and publicity officer
- (၆) ကိုဘရစ် ငွေထိန်း
- (၇) ကိုအောင်ဆန်း (Ex: Office)
- (၈) ကိုဗဆွေ (Manager away)
- (၉) ကိုတင်မောင် (အယ်ဒီတာ Union News)
- (၁၀) ကိုမြရှိန် (Inter University Affairs)
- (၁၁) ကိုထွန်းဖေ (Chairman-social Sub Committee)
- (၁၂) ကိုဗဟိန်း
- (၁၃) ကိုစိုးမောင်

(ဇ) ဒုတိယအကြိမ် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ကွန်ဗင်းနစ်မှ တတိယကွန်ဗင်းနစ် မတိုင်မီ အစီရင်ခံစာ

(ဇ-၁) မြဘူးကော်မတီ

ဒုတိယကွန်ဗင်းနစ် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည့်အတိုင်း သမဂ္ဂအသင်းကြီး၏ အလုပ်အမှုဆောင်က အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သော တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

- (၁) ဦးကျော်မြင့် ဝတ်လုံတော်ရ
- (၂) ဒေါက်တာထင်အောင် ဝတ်လုံတော်ရ
- (၃) ဦးတင်မောင် အယ်ဒီတာ၊ နယူးဘားမား
- (၄) ဦးထွန်းသန်း အယ်ဒီတာ၊ ဘားမားဂျာနယ်
- (၅) သခင်သိန်းမောင် တို့ဗမာအစည်းအရုံး
- (၆) ကိုရာရှစ် (ဗကသအသင်းကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း)
- (၇) ကိုအောင်ဆန်း (ဗကသအသင်းကြီး၏ လက်ရှိ ဥက္ကဋ္ဌ) (ဆော်ဩသူ)

အထက်ပါ ကော်မတီသည် မြဘူးကော်မတီအစီရင်ခံစာကို အသေးစိတ် စဉ်းစားဆွေးနွေးပြီး တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအစီရင်ခံစာကို ရေးသားခဲ့သည်။ ၎င်းမှ-

မြဘူးကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာနှင့် ပတ်သက်၍ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်းမှ ခန့်ထားအပ်သော တက္ကသိုလ်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှတ်တမ်း

ပြဆိုအပ်သောမှတ်တမ်းမှာ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများအသင်း အလုပ်အမှုဆောင်က မန္တလေးမြို့တွင် မေလ (၁၀) ရက်နေ့၌ ကျင်းပသည့် ဒုတိယအကြိမ် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများကွန်ဗင်းနစ် ဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် (၄) အရ ခန့်ထားအပ်သော တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီက ပညာရေးဖက် မြန်မာပြည်အစိုးရသို့ တင်သွင်းသော မှတ်တမ်းဖြစ်သည်။ အလုပ်အမှုဆောင်မှာ ဇွန်လ (၁၇) နေ့တွင်မှ တွေ့ဆုံနိုင်၍ အဆိုပါကော်မတီဖွဲ့စည်းရန် အထူးကျပ်တည်း နေသည်ကို တွေ့ရပါကြောင်း၊ အချို့က ကော်မတီတွင် ခန့်ထားလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများမှာ နယ်တွင်ရှိနေ၍ တကြောင်း၊ တချို့မှာ အထူးကိစ္စများနေ၍ တကြောင်း၊ အလုပ်အမှုဆောင်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး (၆) ယောက်မျှသာ ဆုံခဲ့ပြီး ကော်မတီတွင် ခန့်ထားနိုင်ကြောင်း၊ ၎င်း (၆) ယောက် အနက်မှလည်း (၂) ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့မှာ မလွဲမကင်းသာသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့အား မကူညီနိုင်ပါကြောင်း၊ သို့ဖြစ်ရာ ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများဖြစ်သော ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့်၊ ကိုရာရှစ်၊ သခင်သိန်းမောင်၊ ဦးတင်မောင်နှင့် ကျနော်တို့သည် (၈) ရက်တိုင်တိုင် နေ့စဉ်စဉ်းစား၍ အမြန်မှတ်တမ်းတင်ရပါကြောင်း။

ဤမှတ်တမ်းကို အလုပ်အမှုဆောင်က နောက်ရက် (၂၈) ရက်နေ့ စည်းဝေးသောအခါ ဥပဒေပြုအဖွဲ့ဝင် အမတ်မင်း တို့နှင့် အခြားပြည်သူတို့အား ထုတ်ဝေရန် ခွင့်ပြုလိုက်ပါကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အခြားအလုပ်ကိစ္စ အထူးများ၍ လုပ်သား

အစုံအလင် မရှိသဖြင့် ဤမှတ်တမ်းကို ဤမျှကြာကာ ထုတ်ဝေရခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဤမှတ်တမ်းကား မြဘူးကော်မတီ အစီရင်ခံစာထက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤမှတ်တမ်းကား အာဏာ၊ ဉာဏ်ရင့်၊ အမြင်အကြား အတော်ပင်များသူများ၏ လက်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းဟု မရမ်းဆန့်လင့်ကစား မြန်မာပြည်ရှိ ခေတ်မီ ဉာဏ်မီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဘောထားကို ပြရာရောက်သည်ဟု ယုံကြည်ယူဆပါကြောင်း။

အောင်ဆန်း
(ဆော်ဩသူ)

(ဇ-၂) မှတ်တမ်း

- ၁။ ဆာမြဘူးကြီးမှူးသည့် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာမှာ မေလ၊ ပထမရက် သတ္တပတ်တွင် ထွက်ပေါ်လာ၏။ မန္တလေးမြို့၌ မေလ (၉) ရက်နှင့် (၁၀) ရက်နေ့တို့တွင် ကျင်းပသော ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများ ကွန်ဖရင့်ဝယ် ဤတက္ကသိုလ် ပြင်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီတခု ဖွဲ့စည်းရန် ဤကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ် အလုပ်အမှုဆောင် တို့မှ ကျောင်းပိတ်နေသဖြင့် ဇွန်လ အလယ်လောက်မှသာလျှင် ဤအဆိုပါ တက္ကသိုလ်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီကို ခန့်ထားရန် စည်းဝေးတွေ့ဆုံနိုင်၏။ သို့ခန့်အပ်သော ကျွန်ုပ်တို့ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီအဖွဲ့သည် ခန့်ပြီး မကြာမီ တွေ့ဆုံနီးနှော တိုင်ပင်ကြ၏။ မြဘူးကော်မတီနှင့် ပတ်သက်၍ တက္ကသိုလ်ကောင်စီကိုလည်း ဇူလိုင်လတွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်၍ ထိုကောင်စီအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်အဆိုများ ပေးပို့ကြရန် ဇွန်လ (၃၀) ရက်နေ့အထိ တောင်းထား၏။ အစိုးရကလည်း မြဘူးကော်မတီနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်များကို ဇွန်လ (၃၀) ရက်နေ့အထိ လက်ခံမည်ဟု ကြေညာထား၏။ သို့ဖြစ်ရကား ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီသည် နေ့တိုင်း ထိုင်၍ စဉ်းစားဆွေးနွေးကြရ၏။ မြဘူးကော်မတီ အစီရင်ခံစာ အချက်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ အားရပါးရ မစစ်ဆေးနိုင်သော်လည်း အဓိကစည်းမျဉ်းများတွင်ကား ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံး တသဘောတည်းဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစားရသမျှ အားလုံးသဘောတူညီချက် ရသမျှချည်းဖြစ်၏။
- ၂။ ကျွန်ုပ်တို့ မြဘူးကော်မတီအစီရင်ခံစာနှင့် ပတ်သက်၍ အရေးကြီးသော၊ အရာပါသော အချက်များစွာတို့တွင် ၎င်းကော်မတီနှင့် မကိုက်ညီသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့ရာတွင် မြဘူးကော်မတီအစီရင်ခံစာ ပါရှိသမျှ အသေးအဖွဲ့ပါ အပြစ်တင်ရေးသားရန် မလိုရကား အရေးကြီးသော၊ အရာပါသော ထောက်ခံချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စဉ်းစားပါကြောင်း။
- ၃။ ဤမြဘူးကော်မတီ အစီရင်ခံစာနှင့် ပတ်သက်၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ အထူးမကျေနပ် ဖြစ်နေကြ၏။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ထင်မြင်ချက်များကို အထူးသဖြင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် အပြင်အပမှ တက္ကသိုလ်အရာရှိနှင့် အစိုးရအရာရှိ မဟုတ်သောသူ အများအပြား ပါဝင်ရန်အရေးနှင့် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ကျောင်းသားများ ဆက်သွယ်ရေး (၂) ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ ထင်မြင်ချက်များကို တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ အသစ်တွင် ထည့်သွင်းပါက တိုင်းပြည်နှင့် တကွ ကျောင်းသားများအား လက်ခံဖွယ်ရာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆပါကြောင်း။
- ၄။ မြဘူးကော်မတီအစီရင်ခံစာတွင် စာပိုဒ်များနှင့် ထောက်ခံချက်များကို နံပါတ် တပ်မထားသဖြင့် စာညွှန်းရန် ခက်ခဲသည့်အတွက် ဝမ်းနည်းဖွယ်တရပ် ဖြစ်ပါကြောင်း။
- ၅။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် စာစစ်တက္ကသိုလ်အဖြစ်သာရှိသင့်သည် (သို့မဟုတ်) ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား စာသင် တက္ကသိုလ်အဖြစ်သာ ရှိသင့်သည်ဟူသော ပြဿနာကို ကျွန်ုပ်တို့ ကြာရှည်လေးမြင့်စွာ စဉ်းစားကြပါကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်တို့မူကား နာမည်ပညတ်လောက်ကို ဂရုမထားလိုပါ။ မည်သည့် တက္ကသိုလ်မဆို ၎င်းတည်ရှိရာ တိုင်းပြည်၏ အခြေအနေကို လိုက်၍ ဖြစ်စေ၊ ပြင်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် တက္ကသိုလ်ကို အသစ်စီမံအုပ်ချုပ်နည်း စဉ်းစားရာ၌ ၎င်းလက်ရှိ အခြေအနေကိုလည်း ပေယျာလကန်၍ မဖြစ်ပေ။ သေချာစွာစစ်ဆေး ကြည့်ပါမူကား ယခုရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် စာသင်ကျောင်းလည်း မမည်၊ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား ကျောင်းဟုလည်း မဆိုသာ၊ ကျောင်းသားများကို စာသင်ရာ တွင် ကောလိပ်ကျောင်းများတွင်သာ လုံးဝသင်ကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ရံဖန်ရံခါ ကောလိပ်ကျောင်းအချို့တို့မှ ကျောင်းသားများကို ချွေတာရေး၊ သက်သောင့်သက်သာရေးအတွက်သာ ပူးပေါင်းသင်ကြားပြသ၏။ ၎င်းအပြင် များစွာသော ကျောင်းသားများမှာလည်း အိမ်ပြန်အိမ်စား ဖြစ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ဆိုခဲ့ပြီးခဲ့သည့်အတိုင်း ကျွန်ုပ်တို့သည် အမည်ပညတ်ကို မလိုက်လို၊ ယခုလက်ရှိ အခြေအနေအရ တက္ကသိုလ်ကို ရှေ့သို့ မည်သို့ပြုပြင်သင့်သည်ကိုသာ စဉ်းစားသွားမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။
- ၆။ ယေဘုယျလိုက်လျှင်မူကား ယခုလက်ရှိအတိုင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရှိစေလို၏။ တတ်အားနိုင်သော ကျောင်းသားများ သည် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားနေလိုသည်ဟု မြဘူးကော်မတီ၏ ရေးသားချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောတူပါ၏။ ထိုသို့ မနေနိုင်သော ကျောင်းသားများအား စကောလားရှစ်များပိုမိုပေးရန်နှင့် ထိုက်သင့်သော ကျောင်းဆရာများကို ပညာရေး

- ဌာနက စတင်ပင် ထောက်ပံ့ရန်ဆိုသော အချက်ကိုလည်း သဘောတူပါ၏။ ၎င်းအပြင် အပြင်အပ တသီးတခြား ဆင်းရဲနွမ်းပါး ထိုက်သင့်သော ဆင်းရဲသော၊ ကျောင်းသားများအားလုံးအတွက် တက္ကသိုလ်ပညာရရှိအတွက် တခုတည်းသော နည်းလမ်းဟု ကျွန်ုပ်တို့ အထူးယုံကြည်သော အရာကား နောက်ဆုံး တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲအောင်ပြီး၍ ကောလိပ်များတွင်နေသော စာသင်ကျောင်းသားများ သင်ကြားအပ်သော အချိန်စေ့ပြီးသော အခါမျိုး၌ အခြားအလွတ် ကျောင်းသားများကို ရိုးရိုးတက္ကသိုလ် စာမေးပွဲအားလုံးကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုနိုင်ရန် ခွင့်ပြုခြင်းပင်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထိုကြောင့် ဤဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအရလည်းကောင်း၊ ဆိုလတ္တံ့သော စည်းကမ်းများအရ လည်းကောင်း-
- (၁) တက္ကသိုလ်သို့ဝင်ခွင့်ရသော ကျောင်းသားတိုင်း ဥပစာတန်းစာမေးပွဲကို အလွတ်ဝင်ခွင့်ရ၍ တဖန် ဒီဂရီ စာမေးပွဲကို ကန့်သတ်သော အချိန်ပြီးနောက် ဝင်ခွင့်ရရန်၊
- (၂) အစိုးရဆေးကျောင်းမှ လည်းကောင်း၊ အစိုးရစက်မှုလက်မှု ပညာသင်ကျောင်းမှ လည်းကောင်း၊ ဘီအိုစီကောလိပ်မှ လည်းကောင်း၊ လိုင်စင်လက်မှတ်ရသော ဥပစာတန်းမှ လည်းကောင်း အောင်သောသူတိုင်း (၃) နှစ်မျှ ဆရာဝန် (သို့မဟုတ်) စက်ဆရာ၊ အင်ဂျင်နီယာအဖြစ် ပြုလုပ်ပြီးနောက် အမ်ဘီဘီအက်စ် စာမေးပွဲကို လည်းကောင်း၊ အင်ဂျင်နီယာ ဘီအက်စ်စာမေးပွဲကို လည်းကောင်း၊ ဝင်ခွင့်ပေးရန် (အကယ်၍ ဤကဲ့သို့ အမ်ဘီဘီအက်စ် အောင်သော ကျောင်းသားများ ဗြိတိသျှ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာကောင်စီက အသိမှတ်မပြုလျှင် ဘယ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ် လျှင် အသိမှတ်ပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း စုံစမ်းပြောပေးစေလိုပါကြောင်း)။
- ၇။ အဆိုပါ စည်းကမ်းချက်များအပြင် အားလုံးအလွတ်ဝင်ကျောင်းသားများအတွက် ဖြစ်စေ၊ အချို့အတွက်ဖြစ်စေ လိုသည့်အလျောက် အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို ထားနိုင်ပါကြောင်း-
- (၁) လောကဓါတ် ဒီဂရီဘွဲ့ထူး (သို့မဟုတ်) ဒစ်ပလိုမာလက်မှတ်အတွက် အတန်းအစားအရ လိုအပ်သော လက်တွေ့ အလုပ်ကို အသိမှတ်ပြုအပ်သော ဓါတ်ခွဲရုံတွင် လုပ်ဖူးကြောင်း သက်သေခံစာ တင်ပြရန် (သို့မဟုတ်) ထိုလက်တွေ့ သင်ကြားရန်အတွက် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတွင် အခြားကျောင်းသားများနေရသော ကာလအပိုင်းအခြား တဝက်မျှ နေရမည်ဟု စည်းကမ်းထားရန်။
- (၂) ကောလိပ်ကျောင်းသား မဟုတ်သော အလွတ်ဖြေသူများအတွက် ရီဂျစ်စတာ မှတ်ပုံတင်စာရင်း တခုထား၍ စာမေးပွဲမဖြေမီ သုံးလကြိုတင်၍ ၎င်းတို့၏ နာမည်များကို မှတ်ပုံတင် စာရင်းသွင်းထားစေရန်။ ဤကဲ့သို့ စည်းကမ်း ထားလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ အထက်ပါ အလွတ်ပညာသင်တို့အတွက် ထင်မြင်ချက်တို့မှာ မလုပ်နိုင်ဘဲ ခံစားရမည် ယူဆပါကြောင်း။
- ၈။ ၎င်းအပြင် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေတွင် ရက်ဂူလေးရှင်း နံပါတ် (၉) (အခန်း- ၆) နှင့် အလားတူ သတ်မှတ်ချက်များကို ထုတ်ပယ်ရန် ကျွန်ုပ်တို့တိုက်တွန်းပါကြောင်း၊ မည်သည့်ကောလိပ်ကျောင်းသားမဆို ၎င်းသင်အပ်သောစာကို အချိန်စေ့အောင် သင်ယူပြီးသည့်နောက် (၂) နှစ်ကျဖူးသည်ဖြစ်စေ၊ တနှစ်ကျဖူးသည် ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) လုံးဝစာမေးပွဲ မဖြေဘူးသည်ဖြစ်စေ အလွတ်စာမေးပွဲ ဝင်သင့်ပါကြောင်း၊ ဤအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မြဘူးကော်မတီက တနှစ် ကျဖူးသော ကျောင်းသားများကို အလွတ်စာမေးပွဲ ဝင်ခွင့်ပေးသင့်သည်ဟု ထောက်ခံချက်မှာ လုံလောက်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မယူဆကြောင်း၊ ကျောင်းသားတဦးသည် မိမိဖြေဆိုအံ့သော စာမေးပွဲအတွက် အချိန်စေ့အောင် သင်ပြီးသမျှ ကာလပတ်လုံး အလွတ်စာမေးပွဲ ဖြေနိုင်အောင် တနှစ်ကျရဦးမည် ဆိုသည်မှာ ယုတ္တိမတန်လှပေ။
- ၉။ အလွတ်ဖြေဆိုသော ကျောင်းသားများကို ခွင့်ပြုလိုသည့်အကြောင်းများမှာ (၂) ရပ်ဟု တွေးစရာရှိပါကြောင်း၊ ပထမ အကြောင်းကား ဤကဲ့သို့ အခွင့်အရေးသည် တက္ကသိုလ်ပညာ၏ အတန်းအစား လျော့နည်းရာ ဖြစ်သည်ဟူသော အရာပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤကဲ့သို့ ထင်မြင်ချက်များ အထူးမှားသည်ဟု ယူဆပါကြောင်း၊ တက္ကသိုလ်သည် မိမိအတန်းအစားကို မိမိအလိုရှိသလို သတ်မှတ်နိုင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့ အတန်းအစားကို ရသင့်ရထိုက်သည်မှာ အထူးထင်ရှား လှပါကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများ၏ အတန်းအစားများမှာ မြင်နေရ သမျှ ကာလပတ်လုံး အလွတ်ဖြေဆိုသူများအား ခွင့်ပြုသဖြင့် တက္ကသိုလ်ဘွဲ့များမှာ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ အတန်းအစား လျော့၍ ဈေးပေါသွားမည် မဟုတ်ပေ။ အကယ်၍ တက္ကသိုလ်ဆရာများသည် အလွတ်ဖြေသူများအား စာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ အားလပ်ချိန်တွင် ဖြစ်စေ၊ စာသင်ကြားပါက ၎င်းတို့ သင်ကြားအပ်သော တက္ကသိုလ် အလုပ်ဝတ္တရားများ ပေါ့ပျက်စရာ အကြောင်းရှိပါကြောင်း၊ ထိုသို့သင်ကြားခြင်းကို အထူးတားမြစ်ပါက အလွတ်ဖြေဆိုသူများကို ခွင့်ပြု သဖြင့် ဘယ်ပုံဘယ်နည်း တက္ကသိုလ်ပညာ၏ အတန်းအစား လျော့နည်းစရာရှိကြောင်း တွေးတောရန် ခဲယဉ်းလှပေ ကြောင်း၊ ဤသို့ ထင်မြင်ယူဆသော သူများအား စကားအပိုမပါ ရှင်းရှင်းတိုတိုနှင့် အကြောင်းပြပါရန် ကျွန်ုပ်တို့က မေးမြန်းလိုပါကြောင်း။
- ၁၀။ ကျွန်ုပ်တို့ ယခုအကြံပေးရာတွင် ကျောင်းသားအများ ကောလိပ်ကျောင်းသို့ မလာမှာလည်း စိုးရိမ်ဘွယ်ရာမရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့် အခမ်းအနားဆန်းပြားကြီးကျယ်သော ကျောင်းတော်အဆောက်အဦများ၊ ပျော်စရာ၊ ပါးစရာ၊ ကစားစရာ၊

နေစရာ၊ ဆင်စရာ အခမ်းအနားများကား ကျောင်းသားတိုင်းနှင့် ကျောင်းသားတိုင်း၏ မိဘတို့ကို အထူး စိတ်ဆွဲဆောင် သဖြင့် တတ်နိုင်သောသူတိုင်း ကောလိပ်ကျောင်းသို့လာမည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ် မလွန်နိုင်ဟု ဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ဤသို့ ဖြစ်ရကား တက္ကသိုလ်မှာ အလွတ်ဖြေသူများအား ခွင့်ပြုသဖြင့် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ဆုံးရှုံးစရာမမြင်ပေ။

၁၁။ ဤအကြောင်းမှအပ ဤကဲ့သို့ အလွတ်ဖြေဆိုသူများအား ခွင့်ပြုခြင်းသည် အလုပ်အကိုင်ရှိ၍ ထောက်ပံ့စရာ လူများ အစိုးရဖက်တွင် ဖြစ်စေ၊ အခြားဖက်တွင် ဖြစ်စေ၊ ရှေ့သို့ တိုးတက်ချင်သော သူများစွာတို့အား အထက်တန်းပညာကို သင်လိုသောစိတ် ဖြစ်ဖွယ်ရာ ရှိပါကြောင်း၊ ဤသို့ငွေအား မတတ်နိုင်၍ အထက်တန်းပညာရလိုသော သူများသာလျှင် အလွတ်ဖြေဆိုသူများ ဖြစ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ အတန်းအစားသည် မြင့်မြင့်ရှိနေလျှင် ထိုစာမေးပွဲ အောင်နိုင်သည့် အလွတ်ဖြေဆိုသူမှာ သာမညလူများထက် အရည်အချင်းရှိသူပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ အကြံဉာဏ် များကို စဉ်းစားရာတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တခုတည်းသာ မြန်မာပြည်တွင်ရှိသည် ဟူသည့် အချက်ကို အထူးသတိ ပြုသင့်ပါကြောင်း။

၁၂။ အထက်ကပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း တခမ်းတနား တက္ကသိုလ်တွင် နေရထိုင်ရသည်ကိုထောက်၍ တတ်နိုင်သော ကျောင်း သားများသည် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား ဖြစ်ကြမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင် မိဘရှိသော များစွာသော ကျောင်းသားများပင် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအဖြစ် နေလိုကြကြောင်း၊ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ မနေလိုသော ကျောင်းသားများအတွက် အဘယ်ကဲ့သို့ ထားမည်နည်း။ ရန်ကုန်မြို့တွင် မိဘများနှင့် နေထိုင်သော ကျောင်းသား များအား အိမ်ပြန်အိမ်စားအဖြစ် လက်ခံသည် မှန်သော်လည်း ဆွေမျိုးသားချင်းများနှင့် နေထိုင်သော ကျောင်းသား များအား ရံဖန်ရံခါ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား နေရမည်ဟု အတင်းအကြပ် တိုက်တွန်းသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိရပါ ကြောင်း၊ မြို့ထဲတွင်နေခြင်းသည် စရိတ်သက်သာ ချောင်ချိ၍ စားရေးသောက်ရေးမှာလည်း ကောလိပ်ကျောင်းများ ထက် မချို့လွှင်းဟု ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်ရကား ရန်ကုန်မြို့တွင် မိဘများနှင့်နေထိုင်ကြသော ကျောင်း သားများအပြင် ဘီအေ၊ ဘီအက်စီ အတန်းများကို သင်ကြားကြသော ကျောင်းသားများအားလုံး၊ ၎င်းတို့၏ မိဘ (သို့မဟုတ်) အုပ်ထိန်းသူများက စာဖြင့် အကြောင်းကြားက မြို့ထဲတွင် နေရန် ခွင့်ပြုထိုက်ကြောင်း။

၁၃။ တက္ကသိုလ်သည် ၎င်းကောင်စီက၊ ၎င်းကောင်စီလူကြီးများထဲက ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ပြင်ပတိုင်းပြည်ဖက်တွင် လည်းကောင်း၊ ပညာရေးဖက်တွင် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များထဲက ဖြစ်စေ၊ ၎င်းအဓိပတိ ချန်ဆယ် လာ လူကြီးကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန် အခွင့်အရေး ရရှိထိုက်ပြီဟု ကျွန်ုပ်တို့ လေးလေးနက်နက် ယူဆကြောင်း၊ တက္ကသိုလ်သည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်ရသော အဆောက်အအုံဖြစ်သည့်အတိုင်း ၎င်းအကြီးအမှူး နာယကအဖြစ် တင်မြှောက်လိုသူအား တင်မြှောက်နိုင်ရန်မှာ အထူးလျော်ကန် သင့်မြတ်လှပေကြောင်း၊ ထိုသို့ရွေးကောက် တင်မြှောက် ခံရသော ချန်ဆယ်လာ အဓိပတိသည် ဘုရင်ခံထက် တက္ကသိုလ်အရေးများကို ပိုမိုနီးစပ်စွာသိ၍ စိတ်ဝင်တစား လိုက်စား ဖွယ်ရာ ရှိကြောင်း၊ ၎င်းအပြင် မည်သည့်အချိန်မဆို တက္ကသိုလ်နှင့် လက်ရှိအစိုးရတို့ အငြင်းပွားကြပါက ထိုကဲ့သို့ ရွေးကောက်သော အဓိပတိသည် တက္ကသိုလ်ဘက်မှ အထူးပြောပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဘုရင်ခံသာ အဓိပတိဖြစ်နေ ပါက ကြားမှလည်းကောင်း၊ လက်ရှိအမတ်ချုပ် အစိုးရဖက်မှလည်းကောင်း နေရန်အကြောင်း ရှိပေကြောင်း။

၁၄။ မြဘူးကော်မတီသည် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ကျောင်းများ ဆက်ဆံရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် အာဏာရှိ၊ မရှိဟူသော အချက်ကို အစီရင်ခံစာ နံပါတ် (၁၃) နှင့် (၁၄)၊ ၎င်းနောက် (၂၆) မှ (၂၈) တို့တွင် စဉ်း စား ဆွေးနွေးကြကြောင်း၊ ထိုသို့ဆွေးနွေးရာတွင် မြဘူးကော်မတီက တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် အာဏာမရှိဆိုသော စကားမှာ အခြေအမြစ်ကျကျနန မရှိဟုဆိုကြောင်း၊ ဤစကားကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် မြဘူးကော်မတီဝင် လူကြီးတို့သည် တက္ကသိုလ်အတွင်းရေးကို ကောင်းစွာမသိကြောင်း ထင်ရှားလှပေသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် အာဏာမရှိဟူသည့် အချက်မှာ အထင်မျှသာ မဟုတ်၊ တကယ် အစစ်အမှန်ပင် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုလက်ရှိ အဓိပတိ၏ ကောက်ချက်တခုအရဆိုသော် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးများတွင် ၎င်းအား လူကြီးများသည် မေးခွန်းများ မမေးနိုင်ဆိုကြောင်း၊ တဖန်အခြား၎င်း ကောက်ချက်အရကား တက္ကသိုလ်ကောင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဆီးနိတ် အဖွဲ့နှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များသို့ ထောက်ခံချက်အနေမျိုးဖြင့်သာ ဆီးနိတ်နှင့် ကောလိပ်အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့တို့ အပေါ် မည်သို့မျှ တာဝန်မတည်ကြောင်း၊ စတက်ကျူ (၃၃) နှင့် (၃၄) အကြောင်းတို့ကို အထူးအရေးယူ သော် ပြထား၍ မြဘူးကော်မတီပင်လျှင် အထင်မှား၊ အမြင်မှား ဖြစ်နေပေကြောင်း၊ ဤစတက်ကျူ (၃၃-၃၄) အရ ချထားအပ်သော စည်းမျဉ်းအစီအစဉ်မှာ တကယ်တမ်း ဖြစ်မြောက်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းလှပေကြောင်း၊ အစီရင်ခံစာတခု တက္ကသိုလ်ကျောင်း တကျောင်းမှ တောင်းဆိုနိုင်ရန် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ ပထမတွေ့၍ ဆွေးနွေး ရဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ ဆွေးနွေးရာတွင် အစီရင်ခံစာကို တောင်းရန်အဆိုမှာ ရှုံးကောင်း ရှုံးနိုင်ပေကြောင်း၊ မရှုံးဘဲ အတည်ဖြစ်စေ ကာမူ ကောလိပ်များက လိုအပ်သော အစီရင်ခံစာများကို တင်သွင်းရန် အချိန်ယူ ဆွဲဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီက တဖန်တွေ့ဆုံ၍ ဆွေးနွေးရဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအစီရင်ခံစာအရ အရေးယူရန်အဆိုသည်

ပထမ ရှုံးကောင်း ရှုံးပေမည်။ မရှုံး၍ အတည်ဖြစ်သည့်တိုင်အောင် တက္ကသိုလ်အဓိပတိ၏ သဘောတူညီချက် ရရှိရဦးမည် ဖြစ်ကြောင်း။ သို့ဖြစ်ရကား ဧရာမတက္ကသိုလ်ကောင်စီကြီး၏ အာဏာစက်ပြင်းသော အမိန့်တော်လွှာမှာ ဆိုင်ရာ ကောလိပ်တို့သို့ မရောက်ခင် အချင်းဖြစ်ပွားနေသော အရာများမှာ လက်လွန်နှင့်၍ ပြီးပြီဖြစ်၍ အနန္တသူရိယ အမတ် သတ်စေသော နရသီခံမင်းကဲ့သို့ ဖြစ်မည်မှာ အထူးထင်ရှားလှပေကြောင်း။

၁၅။ တဖန် တက္ကသိုလ်ကောင်စီလူကြီးများသည် စတက်ကျူ (၃၃) အရ အဘယ်သို့လျှင် မိမိတို့၏ အခွင့်အရေးကို အသုံးချနိုင်ပါမည်နည်း။ ကောလိပ်ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၏ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများကို အပြင်မည်သူမျှ မသိရ၊ သတင်းစာများတွင်လည်း မကြေညာ၊ ကောလိပ်ကျောင်းများအကြောင်း ကောင်စီလူကြီးများ ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း ကြိမ်နှိမ်၍ သိနိုင်ပါမည်နည်း။ ၎င်းတို့ သိဖွယ်ရာဌာနမှလွန်မှ ထွက်လာသော ကောလာဟလသတင်းများသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့စဉ်လျက် မြဘူးကော်မတီဝင်အားလုံးက တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် အာဏာအဘယ်ရှိသည်ဟု ပြောဆိုခြင်းမှာ အံ့ဘွယ်ပင်တကား။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကောလိပ်ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များကို တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့များ အဖြစ်ဟု ကြေညာသည် မကြေညာသည်ကို အလေးမမူပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ အလိုရှိသည်မှာ တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် စာရွက်ပေါ်တွင်သာမဟုတ် တကယ်အလုပ်လုပ်ရာတွင်လည်း အာဏာရှိသည်ကိုသာ အလိုရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ကောလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တိုင်း၏ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းနှင့်တကွ အခြားလိုအပ်သော စာရွက်စာတမ်းများကိုပါ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းအဝေးပြီး၍ ရက်သတ္တပတ် နှစ်ပတ်အတွင်း ကောင်စီလူကြီးများထံသို့ ပို့ရန် အထူးတိုက်တွန်း ရပေကြောင်း၊ ၎င်းအပြင် စတက်ကျူ (၃၃) နှင့် (၃၄) တွင် ချထားအပ်သော စည်းမျဉ်း အစီအစဉ်ကိုလည်း မည်သည့် ကောင်စီလူကြီးမဆို အရေးယူနိုင်အောင် ပြင်ဆင်သင့်ပါကြောင်း၊ ထိုသို့အရေးယူရန် အဆိုအောင်မြင်လျှင် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်မှာ တည်၍ ကောလိပ်ကျောင်းများက လိုက်နာရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ကောလိပ်ကျောင်းများ၏ ကျောင်းအုပ်များသည် ကောင်စီလူကြီးများ ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်ရာ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် ၎င်းအုပ်ချုပ်ရေး၏ အဖွဲ့များ၏ ယူဆပုံသဘောကို ပြောပြနိုင်ကြောင်း၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် အာဏာရှိ၍ ၎င်းကောလိပ်များ အပေါ်တွင် အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤသို့မဟုတ်လျှင် ဤရယ်စရာကောင်းသော တက္ကသိုလ်ကောင်စီအာဏာကို ဖျက်သိမ်း၍ တိုင်းပြည်အားအမှန်အတိုင်း သိစေအပ်လှပြီဖြစ်ကြောင်း။

၁၆။ မြဘူးအစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာနံပါတ် (၂၆-၂၈) တို့တွင် ထောက်ခံချက်တို့မှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် အပြစ်ဆိုထိုက်လှကြောင်း။ စာမျက်နှာနံပါတ် (၂၈) တွင် မြဘူးကော်မတီသည် မြန်မာနန်းရင်းဝန်ကြီးသည် အဓိပတိဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့်အရေးကို ဆွေးနွေးသည်က အကယ်၍ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲမြန်၍ ၀၁၃အမျိုးမျိုး အယူအဆအမျိုးမျိုး ရှိသော ချန်ဆယ်လာ အဓိပတိအောက်သို့ တက္ကသိုလ်ရောက်ရလျှင် ခဏခဏ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးမှာ တမျိုးပြီးတမျိုး ကွဲလွဲစရာရှိသဖြင့် သည်းမခံနိုင်စရာ အခြေသို့ ရောက်ရှိဖွယ် မြင်ပေကြောင်းဟု ဆိုထားပါ၏။ စာမျက်နှာနံပါတ် (၂၀) တွင်လည်း ဥပဒေပြုအဖွဲ့မှ တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ ကိုယ်စားလှယ် လွှတ်သင့်၊ မလွှတ်သင့် အရေးတွင် အလားတူ မှတ်ချက်ကို တွေ့ရလေသည်။ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးကို နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲအလိုက် မရှိသင့်ဟူသော ထင်မြင်ချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့လည်း ကြိုက်ပါ၏။ သို့ဖြစ်ရကား စာမျက်နှာနံပါတ် (၂၆-၂၈) တို့တွင် ယူနီဗာစတီ၊ ကောလိပ်၊ ဆေးကောလိပ်၊ ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်တို့သည် ၎င်းတို့ကို အစိုးရက ထောက်ပံ့ထား၍ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်းဟု ထောက်ခံထားသည်ကို တွေ့ရသောအခါ အထူးအံ့ဩဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ဤသို့ဆိုလျှင် အမြဲတမ်း ပဋိညာဉ် (အိုင်စီအက်) အမှုထမ်းတို့၏ အကြံပေးချက်လိုက်နာကာ အမတ်ချုပ်အဖွဲ့ အောက်သို့ ကောလိပ်ကျောင်းများ ကျရောက်သဖြင့် နိုင်ငံရေးအရိပ်အတွင်း ကျမည်မဟုတ်ပါလော၊ ကောလိပ်များ ဤသို့ဖြစ်လျှင် တက္ကသိုလ်လည်း နိုင်ငံရေးအရိပ်မကင်းနိုင်ချေ၊ ထို့ကြောင့် ယုဒသန်ကောလိပ်ကဲ့သို့ အခြားကောလိပ်များကို မထားဘဲ ယုဒသန်ကောလိပ်ကို တက္ကသိုလ်လက်အောက် သွင်းသင့်ပေကြောင်း၊ တက္ကသိုလ်သည် ကောလိပ်ကျောင်းများမရှိဘဲ စာသင်ကြားခြင်းနှင့် နေရေးထိုင်ရေးကို ၎င်းကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် တက္ကသိုလ်မရှိဘဲ မည်သည့်ကောလိပ်မှ မဖြစ်နိုင်၊ အကယ်၍ ကောလိပ်ကျောင်း တကျောင်းသည် ဤအချက်အလက်များကို သဘောမတူပါက တက္ကသိုလ်အဖွဲ့ဝင် ကောလိပ်အဖြစ် အသိမှတ်မပြုဘဲ ၎င်းကျောင်းများအား တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲဝင်ခွင့်ကို မပေးဘဲထား၍ ဥပဒေပြုအဖွဲ့လည်း ငွေမထောက်ပံ့ဘဲ ထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ယုဒသန်ကောလိပ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ကို ပြုပြင်ရန် မဖြစ်နိုင်ဆိုသည်တွင် မြဘူးကော်မတီနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ သဘောချင်းမတူပေ။ ယုဒသန်ကောလိပ်သည် ဤအချက်များ မလိုက်နာလျှင် တက္ကသိုလ်မှ ထွက်သွားနိုင်သည့်အကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိစေရမည် ဖြစ်ကြောင်း။

၁၇။ ၎င်းပြင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် တကယ်အာဏာရှိသော ကောလိပ်ကျောင်းများအပေါ် ဩဇာအာဏာညောင်းရန် အတွက် ဥပဒေပြုအဖွဲ့က နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တက္ကသိုလ်အတွက် သတ်မှတ်သော ဘတ်ဂျက်ငွေစာရင်းကို တက္ကသိုလ်သို့သာ တိုက်ရိုက် ပေးစေလိုကြောင်း၊ ထိုမှတဖန် ကောလိပ်များသို့ တက္ကသိုလ်က ဝေစုချပေးသင့်ကြောင်း၊ ဤအချက်

များတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဒေါက်တာ အက်စ်အေရော့ဖ် တင်ပြချက်နှင့် သဘောတူညီပါကြောင်း။

၁၈။ ယခု ဆိုအပ်ခဲ့ရပြီးသည့် ကောလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တို့ကို တက္ကသိုလ်ကဖွဲ့စည်း၍ အောက်ပါ ယေဘုယျဇယား အတိုင်း ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်း။

- အစိုးရအရာရှိ မဟုတ်သော ကောလိပ်ကျောင်းဆရာလည်းမဟုတ်သော တက္ကသိုလ်ကောင်စီက တင်မြှောက်သည့် လူကြီး (၇) ယောက်၊
- ဆီးနိတ်ပညာရေးအဖွဲ့မှ (၁) ယောက်
- ကျောင်းသားများက တင်မြှောက်သော လူကြီး (၁) ယောက်
- ကျောင်းဆရာများမှ (၁) ယောက်
- ကျောင်းအုပ်နှင့် (ဆရာဖြစ်သင်ကောလိပ်အတွက်သာ) ဒုတိယအဓိပတိနှင့် ပညာမင်းကြီး
- (ယူနီဗာစတီကောလိပ်အတွက်သာ) အင်ဂျင်နီယာပါမောက္ခ
- (ဆေးကောလိပ်အတွက်သာ) မြန်မာပြည်ဆေးမင်းကြီး
- (ယုဒသန်ကောလိပ်အတွက်သာ) အမေရိကန်သာသနာပြုအသင်းမှ (၃) ယောက်
- ကျောင်းသားများက တင်မြှောက်အပ်သော လူကြီးမှာ ကျောင်းသားမှလွဲ၍ ရီဂျစ်စတာ မှတ်ပုံတင်စာရင်းသွင်းပြီး တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ထူးရသူများသာမက အခြားလူကြီးများထဲမှလည်း ဖြစ်သင့်ကြောင်း။

၁၉။ စာမျက်နှာနံပါတ် (၁၄) မြဘူးအစီရင်ခံစာတွင် အက်ဥပဒေပုဒ်မ (ဃ) ဆိုလိုအပ်သော သရုပ်အဓိပ္ပါယ်ရှိလျက်နှင့် အမှုဆောင်ကော်မတီသည် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ၏ အဖွဲ့မဟုတ်ဟု ဆိုထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤသည်ကို သဘောမတူ။ ပုဒ်မ ၂ (ဃ) တွင် ပေးထားသော သရုပ်ဖော်ပြချက်မှာ သေချာစွာ မှန်ကန်ကြောင်း၊ ဤထင်မြင်ချက်တွင် အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ တင်မြှောက်အပ်သော လူကြီးများနှင့် တက္ကသိုလ်အရာရှိများသာ ရှိနေခြင်းက အထူးထောက်ခံလျက်ပင် ရှိပေကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပုဒ်မ ၂ (ဃ) ကို မပြောင်းသင့်၊ ရှိမြဲရှိစေ၍ အမှုဆောင်ကော်မတီကိုလည်း အမှုဆောင်ကောင်စီဟု မပြောင်းလဲသင့်၊ အမှုဆောင်ကော်မတီ အခွင့်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မြဘူးကော်မတီ သို့လော၊ သို့လော တွေးတောနေစရာ မလို၊ ရှိသမျှအားလုံး အာဏာတို့ကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီအားလွှဲ၍ ထို့နောက်မှ စတက်ကျူများအရ အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ လွှဲအပ်သင့်ပေကြောင်း။

၂၀။ ဆီးနိတ်ကို ပညာသင်ကောင်စီဟုခေါ်ရန် ထောက်ခံချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ကန့်ကွက်ရန်မမြင်။ ဤပညာသင်ကောင်စီဟူသည့် စကားသည် ဆီးနိတ်အဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်လုပ်ငန်းကို ပိုမိုထင်ရှားစေပါလျှင် ဘုတ် (ရုံး) ဟု တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစားပေးထားသော ၎င်း၏ ရည်ရွယ်ချက်လုပ်ငန်းကို သာ၍ပင် မသိသာစေသည်ဟု ထင်ပါကြောင်း။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီဟုပင် ရှိရင်းစွဲနာမည်ကို ထားသင့်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ပညာသင်ကောင်စီမှ ခွဲခြားပြသလိုမူကလည်း အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဟု ပြောင်းလဲစေလိုပါကြောင်း။

၂၁။ စာမျက်နှာ (၁၅) (မြဘူးအစီရင်ခံစာ) တွင် ဒုတိယအဓိပတိကို ရွေးကောက်ရမည်ဟူသော ထောက်ခံချက်ကို ကြိုက်နှစ်သက်ပေ၏။ သို့ရာတွင် ဤကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်ကောင်စီက ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ဒုတိယအဓိပတိကို ချန်ဆယ်လာ အဓိပတိ၏ သဘောတူညီချက် ရှိမည်ဆိုသည်မှာ အကြောင်းမတန်လှပေ။ တက္ကသိုလ်သည် အာဏာရှိသော အဖွဲ့ဖြစ်သင့်သည့် အတိုင်း၊ ၎င်းရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုသော ဒုတိယအဓိပတိကို ရွေးကောက် ထိုက်ပေသည်။ ထိုသို့ ရွေးကောက်သော ဒုတိယအဓိပတိကို သဘောမကျနိုင်သော အဓိပတိကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေး၍ မရချေ။

၂၂။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီဝင်လူကြီးများတွင် ဥပဒေအရ ပြင်ပမှ အစိုးရအရာရှိလည်း မဟုတ်၊ တက္ကသိုလ်အရာရှိလည်း မဟုတ်၊ ကောလိပ်ကျောင်းဆရာလည်း မဟုတ်သော လူကြီးအများအပြားပါဝင်ရန် ရှိသင့်သော တောင်းဆိုချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အထူး ထောက်ခံကြောင်း၊ မြဘူးကော်မတီက ဤတောင်းဆိုချက်သည် အစိုးရရန်လွန်၍ တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ သို့ရာတွင် ဤသို့စိုးရိမ်ခြင်းသည် အစိုးရတက္ကသိုလ် သို့မဟုတ် ကောလိပ်အရာရှိများဖြစ်သော အစိုးရအရာရှိများ အပေါ် ဩဇာအာဏာ ပျံ့နှံ့စေမည်ထင်၍ ဖြစ်သည်ဆိုရာ၌ မှား၏။ ကျွန်ုပ်တို့ စိုးရိမ်သည့်အကြောင်းမှာ အစိုးရကျွန်ုပ်များသာမက၊ ပြည်ရေးပြည်ရာကို လိုက်စားသော လူကြီးများနှင့် ကျောင်းသားများကိုပင် ဖုံးလွှမ်းနေသော ကျွန်ုပ်တို့အတွက် စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုကျွန်ုပ်တို့ကြောင့် အစိုးရအလုပ် မရရာ မရကြောင်း၊ အစိုးရ အသိအမှတ် မရရာ၊ မရကြောင်း ဟု ထင်သော အရာတို့တွင် ဤကဲ့သို့ လူမျိုးများမှာ မားမားမတ်မတ် တိုင်းပြည်ဖက်မှ မနေဝံ့ပေ။

၂၃။ ပညာသင်ရေးသက်သက် အဖွဲ့များတွင် ဆရာများကို လျော့လိုခြင်းကို မြဘူးကော်မတီက အထူးကြောက်လန့်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ကား ဤမျှစိုးရိမ်ဖွယ်ရာမရှိဟု ထင်ပါကြောင်း၊ ပညာသင်ကြားရေး သက်သက်အဖွဲ့များ အပေါ်တွင် အပြင်ပလူအများ ရှိသင့်ကြောင်း တောင်းဆိုချက်မှာ မရှိပေ။

၂၄။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီဝင်လူကြီး၏ အရေအတွက်ကို အတည်တကျမထားရန်ကို မြဘူးကော်မတီနှင့် သဘောတူပါကြောင်း၊ အဓိပတိချန်ဆယ်လာနှင့် တွဲဘက်ချန်ဆယ်လာတို့ ကောင်စီဝင်လူကြီးများ မဟုတ်သင့်ဆိုသော ထောက်ခံ

- ချက်ကိုလည်း ကန့်ကွက်စရာမရှိပါ။ သို့ရာတွင် တွဲဘက်ချန်ဆယ်လာသည် ကောင်စီကို မိန့်ခွန်းပြောကြားရန် အဓိပတိ၏ တူညီချက်ရရမည်ဆိုသည်တွင် ဒုတိယချန်ဆယ်လာသည် ကောင်စီ၏ ချယ်ယာမင်ဖြစ်၍ ပညာမင်းကြီးနှင့် ကောလိပ်ကျောင်းအုပ်များသည် ကောင်စီဝင်လူကြီးဖြစ်ခြင်းကို မကန့်ကွက်ပါ။
- ၂၅။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အင်္ဂလိပ်ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းနှင့် ရိုမန်ကက်သလစ်ဂိုဏ်းအုပ်စုအား ကောင်စီဝင်လူကြီးဖြစ်ခြင်းကို သဘောမတူပါ။ ထိုနည်းအတိုင်း သာသနာပိုင်အား ကောင်စီလူကြီး (၂) ဦး တင်မြှောက်ရန် အခွင့်အရေးကိုလည်း သဘောမတူပါ။ ထို့ကြောင့် ပုဒ်မ ၁၁ (၁)(ဃ)(င) နှင့် (ည) တို့ကို တက္ကသိုလ်အက်မှ ထုတ်ပယ်ရန် အကြံပေးပါကြောင်း။
- ၂၆။ ဤနည်းအတိုင်း ပုဒ်မ ၁၁ (၁)(ခ) နှင့် ပုဒ်မ (၁)(ပ) တို့တွင် ပေးထားသော သာသနာရေးနှင့်ဆိုင်သော အသင်းများအား အခွင့်အရေးပေးခြင်းကို သဘောမတူပါ။ ဤပုဒ်မအသေးတို့ကို ပယ်ဖျက်၍ အမျိုးသားပညာရေးအဖွဲ့(စီအင်အီး) မှ (၂) ယောက် ကိုယ်စားလှယ်တင်ခွင့်၊ အခြား (၁၀) ယောက်ကို ပညာရေးနှင့်ဆိုင်သော အဖွဲ့များအား တဖွဲ့စီဖြစ်စေ၊ တွဲ၍ဖြစ်စေ တင်မြှောက်ခွင့်ပေးရန် တိုက်တွန်းပါကြောင်း။
- ၂၇။ ပညာသင်ကြားရေးကောင်စီမှ တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ တင်မြှောက်ထိုက်သော ဦးရေသည် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ပညာသင်ကြားသောကောင်စီသို့ တင်သော ဦးရေနှင့် တူညီမျှတသင့်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပုဒ်မ ၁၁ (၁)(ခ) ကို ဤနည်းအတိုင်း ပြင်ဆင်လိုပါကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ယခုလက်ရှိအတိုင်း ဦးရေထားလိုပါက အောက်ပါအတိုင်း ဤပုဒ်မကို ပြင်ဆင်လိုပါကြောင်း။
- “ပါမောက္ခ ၅ ဦးထက်မပိုသော ပညာရေးကောင်စီဝင်လူကြီး ၁၀ ဦး ကောင်စီဝင် လူကြီး ဖြစ်ရမည်။”
- ဤအတိုင်း ဖြစ်ပါက ပုဒ်မ ၁၄ (၁)(င) ကိုလည်း ပညာသင်ကြားရေးကောင်စီသို့ အပြင်ပမှလူကြီး (၁၀) ယောက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီက တင်မြှောက်နိုင်အောင် ပြင်ဆင်ပေးလိုပါကြောင်း၊ ပထမအကြံပေးချက်ကို လက်ခံပါမူကား၊ စာမျက်နှာနံပါတ် (၂၅) မြဲအစီရင်ခံစာတွင် ထောက်ခံချက်ကို သဘောတူပါကြောင်း။
- ၂၈။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် မှတ်ပုံတင်တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ထူးများအား ကိုယ်စားလှယ်တင်မြှောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပုဒ်မ ၁၁ (က)(ဈ) ကို ပြင်ဆင်ရန် မြဲအစီရင်ခံစာက အကြံပေးရာတွင် မှတ်ပုံတင်တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ထူးရသူ (၅၀) လျှင် တယောက်ကျ ကောင်စီလူကြီး ရှိရမည်ဟုဆိုသောအချက်ကို သဘောတူပါကြောင်း၊ သို့ရာတွင်အနည်းဆုံး တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ထူးရသူများ (၁၀) ယောက် ကောင်စီတွင် ရှိရမည်ဖြစ်သည်ကို သဘောတူသော်လည်း (၁၅) ယောက် ထက်မပိုရဟုဆိုသည်ကို သဘောမတူပါ။ အထက်သို့ ဦးရေမည်မျှ ကန့်သတ်ရန် မထားသင့်ပါ။ ထိုကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ထူးရသူများ ကောင်စီတွင် များလေကောင်းလေ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ပြုသဖြင့် ၎င်းတို့ ဦးရေမှာလည်း အဆမတန် များလာရန် မရှိပါ။ ထိုသို့ ဘွဲ့ထူးရသူများဖြစ်သော ကောင်စီဝင်လူကြီးများမှာ အနည်းဆုံး (၇၅) ရာခိုင်နှုန်းမှာ အပြင်အပလူကြီးများ ဖြစ်သင့်ပါကြောင်း၊ ကျောင်းသားများ ဒီဂရီဘွဲ့ထူးများကို ရကြသည်နှင့် တပြိုင်နက် မှတ်ပုံတင်ဘွဲ့ထူးရသူများအဖြစ်သို့ ရောက်သင့်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ထူးများကို ရရှိပြီးသူများသည် ထိုအချိန် ထိုအခါတွင် တက္ကသိုလ်အတွက် ဥပဒေအဖွဲ့ဝင်လူကြီး၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီဝင်လူကြီးများကို ရွေးချယ်ရန် စဉ်းစား ချင့်ချိန်တတ်သော အရွယ်ရောက်ပြီးဟု ယူဆသင့်ပါသည်။ ကျောင်းသားများသည် အရွေးကောက်မခံရဟု စည်းကမ်းထားလျှင် ဂျွန်ပီတို့၏ အကြံဉာဏ်ကို လက်ခံနိုင်ဖွယ် မရှိပါ။ မြဲအစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာနံပါတ် (၁၉) တွင် မှတ်ပုံတင်အခွင့် ၁၀/- ဖြစ်သင့်သည်ဟုသော ထောက်ခံချက်ကို သဘောတူပါကြောင်း။
- ၂၉။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ စစ်တွေ၊ မော်လမြိုင်မြို့နယ်များမှ ကောင်စီသို့ ကိုယ်စားလှယ် လွှတ်ခြင်းကို ရှိမြဲရှိစေသင့်ပါသည်။ ထိုထက်အလွန် ပြည်၊ ပဲခူး၊ တောင်ငူမြို့များမှ မြို့နယ်စီပါယ်များကိုလည်း ကိုယ်စားလှယ်တဦးစီ တင်နိုင်ခွင့် ပေးသင့်ပါသည်။ ဤမြို့များမှာလည်း မြို့ကြီးများဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ပေးသဖြင့် ၎င်းကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အခြား မြို့နယ်စီပါယ်အဖွဲ့တို့အား ၎င်းတို့အရပ်မှ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများအား ငွေထောက်ခံစာ၊ အစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာ (၉) တွင် အကြံပေးသည့်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာရှိကြောင်း။
- ၃၀။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် ဥပဒေပြုအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိသင့်ပေသည်။ ဗြိတိသျှပါလီမန်နှင့် အောက်စဖို့ တက္ကသိုလ်တို့ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် မြန်မာပြည်လွှတ်တော် ဆက်သွယ်ရေးမှာ မတူပေ။ အစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာ (၂၀-၂၁) တို့တွင် မြဲအစီရင်ခံစာ ကောင်စီသို့ ကိုယ်စားလှယ် လွှတ်ခွင့် လွှတ်တော်အား အင်တင်တင် ပေးထားသော်လည်း စာမျက်နှာ (၂၆-၂၈) တွင်ကား ကောလိပ်ကျောင်းများကို အုပ်ချုပ်ရန် အစိုးရလက်သို့ ဝကွက်၍ အပ်လိုက်ပေသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် လွှတ်တော်သို့ တင်မြှောက်လိုက်သော ကိုယ်စားလှယ်များသည် နိုင်ငံရေး အယူအမြင်များ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ သို့ရာတွင် အစိုးရအဖွဲ့ဖွဲ့ပြီး၍ ဆောင်ရွက်လျှင်ကား နိုင်ငံရေး အယူအမြင် တမျိုးတည်း ရှိမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လွှတ်တော်အား ကောင်စီကိုယ်စားလှယ်ရန် အခွင့်အရေးပေးခြင်းသည် ကောလိပ်များကို အစိုးရလက်အပ်သည်ထက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြစရာ နည်းပေသည်။ စာမျက်နှာနံပါတ် (၂၁) တွင် အထက်နှင့် အောက်လွှတ်တော်တို့အား ဝေပုံချထားသော ဦးရေကို သဘောမတူပါ။ အထက်လွှတ်တော်မှ ကောင်စီသို့

(၂) ယောက်၊ အောက်လွှတ်တော်မှ ကောင်စီသို့ (၈) ယောက် လွှတ်သင့်ကြောင်း၊ ဤသည်သာလျှင် လွှတ်တော် (၂) ခု ဦးရေနှင့် အမျိုးကျပေသည်။

၃၁။ ကောင်စီသို့ ကျောင်းသားများက ကိုယ်စားလှယ်တယောက် တင်မြှောက်သင့်သည်ဟု ထောက်ခံချက် (စာမျက်နှာ-၂၁) ကို ဖတ်ရ၍ ဝမ်းမြောက်ပါကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသော လူကြီးသည် မှတ်ပုံတင်ဘွဲ့ထူးရသူများ မှသာ မဟုတ်၊ ကျောင်းသားမဟုတ်သော အခြားလူများမှလည်း ဖြစ်သင့်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်သည် ၎င်း၏ ကျောင်း သားများအား အမှားနှင့်အမှန် ဝေခွဲနိုင်ရန် သင်ကြားရန်အတွက် ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ ပညာသင်ပေးသည် ဆိုပါက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် ၎င်းကျောင်းသားများ၏ ဝေဖန်သောစိတ်ကို ယုံကြည်ထိုက်၏။ သင့်တော်သူကိုသာ ကောင် စီသို့ တင်မြှောက်မည်ဟု သံသယရှိစရာ မရှိ။ မြဘူးကော်မတီက ဤကဲ့သို့ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ထားခြင်း သည် သင့်တော်လှသည့်အချက် တက္ကသိုလ်လုပ်ငန်းတရပ်ဟု မထင်ဟု ဆိုရာ၌ ကျွန်ုပ်တို့ကား ထိုသို့မကြည့်၊ ကျောင်းသားများ၏ ကိုယ်စားလှယ်သည် ကျောင်းသားတို့အဖို့ ကောင်စီတွင် ဈေးဆစ်ရန်မဟုတ်၊ ကျောင်းသားတို့၏ အာသီသအမှန် သဘောထား ပြောကြားရန်အတွက် ဖြစ်၏။

၃၂။ အစီရင်ခံစာနံပါတ် (၂၁) တွင် ဒုတိယချန်ဆယ်လာဟောင်းတို့ကို ကောင်စီဝင် ရာသက်ပန်လူကြီးများ ဖြစ်သင့်သည်ဟု ထောက်ခံချက်ကို သဘောမတူ၊ ၎င်းအမှုထမ်းကို အခြားနည်းဖြင့် အသိမှတ်ပြုလိုက ပြုနိုင်၏။

၃၃။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ၏ သက်တမ်းသည် (၃) နှစ်ပင် ဖြစ်သင့်သည်ဟု စာမျက်နှာနံပါတ် (၂၂) တွင် ထောက်ခံချက်ကို သဘောမတူပါကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ရွေးကောက်ပွဲမှာ တကြိမ်တည်း ဖြစ်စေလိုကြောင်း၊ ကြားရွေးကောက်ပွဲတွင် အရွေးခံရသူသည် ကာလအပိုင်းအခြားအတွက်သာ ကောင်စီလူကြီးဖြစ်သင့်၍ သုံးနှစ်တကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကြီး ရှိစေလိုကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ဖြစ်လျှင် တက္ကသိုလ်အရေးကို ပိုမို လူအများ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါသည်။

၃၄။ သာမန်အားဖြင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် တနှစ်လျှင် (၂) ကြိမ် စည်းဝေးသင့်ပါ၍ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း ပို့ရာ၌ကား (အစီရင်ခံစာ စာမျက်နှာ ၂၃) တက္ကသိုလ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ ဆီးနိတ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ကောလိပ်အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့တို့၏ မှတ်တမ်းတို့ကို အစည်းအဝေးပြီးသည့်နောက် (၁၄) ရက် အတွင်း (ဤမှတ်တမ်း အပိုဒ်-၁၆ အရ) ကောင်စီလူကြီးများထံသို့ ပို့သင့်ကြောင်း၊ ကြာမှပို့လျှင် အရေးယူရန် ခဲယဉ်းမည် ဖြစ်သဖြင့် ကောင်စီမှာ ယခုကဲ့သို့ ဒုံးရင်းပြန်နေဦးမည် ဖြစ်ကြောင်း။

၃၅။ စာမျက်နှာ (၂၄) တွင် ကောင်စီမှတင်မြှောက်သော တက္ကသိုလ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်လူကြီး (၇) ဦး စလုံး အပြင်မှ လူကြီးများ ဖြစ်သင့်ကြောင်း။

၃၆။ မန်းဥပစာကောလိပ်ကို တက္ကသိုလ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ လွှဲအပ်ရန် စာမျက်နှာ (၂၅) တွင် မြဘူးကော်မတီ၏ ထောက်ခံ ချက်ကို စဉ်းစားရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဥပစာအတန်းများကို ပညာမင်းကြီးက အုပ်ချုပ်သင့်၊ မအုပ်ချုပ်သင့်ကို လည်း စဉ်းစားဆွေးနွေးမိသော်လည်း အချက်အလက်စုံလင်စွာ မသိရှိရ၍ ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်ချက် မကျပါကြောင်း၊ သို့ရာတွင် စာမျက်နှာ (၃၄) တွင် မြဘူးကော်မတီက ဥပစာကျောင်း (၃-၄) ကျောင်းခန့် အခြားမြို့များတွင် (၁-၂) နှစ် အတွင်းထားရန် ထောက်ခံချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အထူးအားပေးပါကြောင်း၊ အကယ်၍ ဥပစာအတန်းများသည် တက္ကသိုလ် ပညာရေး အဆင့်အတန်းပင် ဖြစ်သင့်သည်ဆိုပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ဤမှတ်တမ်းအပိုဒ် (၁၇) တွင် ဆိုခဲ့သည့် အားလျော်စွာ တက္ကသိုလ်က ဥပစာကောလိပ်များကို အုပ်ချုပ်ခြင်းကို သဘောမတူပါသည်။ ဤဥပစာကောလိပ်များ အရေးတွင် အထူးသဖြင့် မန္တလေးကောလိပ်အရေးတွင် ဤသို့အုပ်ချုပ်နည်းကို မြဘူးကော်မတီသည် အဘယ်ကြောင့် ကြိုက်နှစ် သက်ရသနည်းကို စဉ်းစား၍မရ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် စာမျက်နှာ (၂၆၊ ၂၈) တွင်ကား အခြား တွဲဘက်ကောလိပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဤထောက်ခံချက်နှင့် အထူးဆန့်ကျင်၍ ထောက်ခံခြင်းပင်တည်း။ ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံး ကောလိပ်များကို တက္ကသိုလ်ကချည်း အုပ်ချုပ်ရမည်ကို လေးနက်စွာ ထပ်တောင်းဆို လိုက်ရပေကြောင်း။

၃၇။ မန်းဥပစာကောလိပ်အရေးကို စဉ်းစားရာတွင် မြန်မာအစိုးရနှင့် ဥပဒေပြုအဖွဲ့သို့ မန္တလေးကောလိပ်အား အချိန် မဆွဲဘဲ ဒီဂရီကောလိပ်အဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပါရန် သတိပေးရပါကြောင်း။

၃၈။ ပညာသင်ကြားရေးကောင်စီ (ဆီးနိတ်) တွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ ငါးဦးသို့ တင်မြှောက်ရန် ထောက်ခံချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မှတ်တမ်းအပိုဒ် (၂၁) တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ထောက်ခံပါကြောင်း။

၃၉။ စာမျက်နှာ (၂၆) မြဘူးအစီရင်ခံစာတွင် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ (၂၁)၊ ပုဒ်မငယ် (၂) ကို ပြင်ရန် ထောက်ခံ ချက်တွင် အကြောင်းမမြင်၊ အဘယ်ကြောင့် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ဥပဒေ ထားရာတွင် ဘုရင်ခံနှင့်ကောင်စီ သဘော တူညီချက် ရှိရမည်ကို တွေးဆ၍မရပါ။ ထို့ကြောင့် ပုဒ်မ ၂၁ (၂) တွင် ဘုရင်ခံချုပ်နှင့် ကောင်စီအုပ်ချုပ်ခြင်းကို အတည်ထား၍ ပြုဆိုသော စကားများကို ပယ်ထုတ်စေလိုကြောင်း။

၄၀။ စာမျက်နှာ (၂၉) တွင် ပါမောက္ခများကို တက္ကသိုလ်အမှုဆောင်က ခန့်သင့်သည်ဟု ထောက်ခံချက်ကို သဘောမတူ ပါကြောင်း၊ တက္ကသိုလ်အမှုဆောင်သည် စတက်ကျူအရ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့ တခုဖြစ်သင့်သည်ဟု မြဘူး

ကော်မတီ၏ ထောက်ခံချက်အတိုင်း အသစ်တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေတွင် ထိုသို့ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယူဆကြောင်း၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီက အမှုဆောင်က ပါမောက္ခခန့်ထားရေးကို ပြန်လည်စစ်ဆေးခွင့်ရှိသည်ဟု ယူဆကြောင်း ထိုသို့မဟုတ်ပါက ထိုအချက်အလက်ကို ထည့်သွင်းစေလိုကြောင်း ဆီးနိတ်အမှုဆောင်နှင့် တက္ကသိုလ်အမှုဆောင်တို့ အချင်းများကြလျှင် အဓိပတိမဟုတ်ဘဲ တက္ကသိုလ်ကောင်စီထံသာ အဆုံးအဖြတ်ခံသင့်ပါကြောင်း။

၄၁။ စာမျက်နှာ (၂၉) တွင် ပုဒ်မ (၂၃) အရ တက္ကသိုလ်ကောင်စီက စတက်ကျူများ ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်၊ ပယ်ဖျက်ခွင့်၊ ပြင်ဆင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြုပြင်ရန် ထောက်ခံချက်ကို အထူးသဘောမကျကြောင်း၊ ဤထောက်ခံချက်ကား နောက်ပြန်ဆုတ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤပုဒ်မမှာ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေတွင် နှစ်ပေါင်း (၁၃) နှစ်မျှရှိပြီ ဖြစ်၍ ယခုအထိ ဤပုဒ်မကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီက အလွဲသုံးစားမပြုခဲ့သည်ကို ထောက်၍ အိန္ဒိယတက္ကသိုလ်များတွင် ဤပုဒ်မကို နယ်အမြီးတပ်သည်ကို ဤတက္ကသိုလ်ကလည်း လိုက်တပ်စရာ မလိုပေ။ ထို့ကြောင့် ပုဒ်မ (၂၃) ကို ပြင်ဆင်ခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောမကျပေ။

၄၂။ စာမျက်နှာ (၃၁) တွင် စတက်ကျူ (၃၃-၃၄) တို့ကို အာဏာချုပ်ကွပ်ရန် ပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောမကျသည့်အပြင် ကျွန်ုပ်တို့ ဤမှတ်တမ်း (၁၆) အပိုဒ်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ပြင်ဆင်စေလိုပါကြောင်း။

၄၃။ စာမျက်နှာ (၄၁) တွင် ကောလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုဥက္ကဋ္ဌ တို့ကို ရွေးကောက် တင်မြှောက်သင့်သည်ဟု ထောက်ခံချက်ကို သဘောတူပါသည်။

၄၄။ စာမျက်နှာ (၃၁) တွင် ယူနီဗာစတီကောလိပ်ကျောင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်တဦး ပါထိုက်သည်ဟု ထောက်ခံချက်ကို သဘောတူပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤမှတ်တမ်း (၁၉) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်တင်၍ လူကြီးမှာ ကျောင်းသားမဟုတ်သည့် တက္ကသိုလ်တွဲထူးရသူများသာ မဟုတ်ဘဲ အခြားလူကြီးများမှလည်း မြောက်နိုင်ခွင့် ရစေလိုပါကြောင်း(အပိုဒ်-၃၂ ကိုလည်း ကြည့်ပါ)။

၄၅။ စာမျက်နှာ (၃၁) တွင် ယူနီဗာစတီကောလိပ်ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့ ကျောင်းအုပ်ကြီးက မြောက်သူသည် ပါမောက္ခချည်း မဟုတ်ဘဲ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု မြဘူးကော်မတီ၏ ထောက်ခံချက်ကို သဘောတူလင့်ကစား ကျောင်းအုပ်အား ဤသို့ တင်မြှောက်ခွင့်ပေးခြင်းကို သဘောမကျပါ။ စာမျက်နှာ (၃၁) ထိုအပိုဒ်ထဲတွင် ထောက်ခံထားသည့်အတိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ကျောင်းဆရာ (၂) ယောက်ရှိရန်အစား ဤမှတ်တမ်းအပိုဒ် (၁၉) တွင် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဆရာတဦးတည်း ရှိသင့်ပါကြောင်း။

၄၆။ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဟိုက်စကူးဖိုင်နယ်စာမေးပွဲကို (၉) နှစ် အချိန်အတွက် သတ်မှတ်ပါလျှင် စာမျက်နှာ (၃၄) ပထမ ထောက်ခံချက်ကို သဘောတူပါသည်။ သို့မဟုတ် ဟိုက်စကူးစာမေးပွဲနှင့် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ ခွဲ၍စစ်ရန် အကြံပေးပါသည်။ ကျောင်းသားများသည် (၂) ခု စလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တခုတည်းဖြစ်စေ ဝင်နိုင်ခွင့်ရရှိ၍ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲအောင်သူတို့သာ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများကို ဖြေဆိုခွင့်ရထိုက်ကြောင်း၊ ပထဝီနှင့် ရာဇဝင်ဘာသာ စသောမေးခွန်းများတွင် အတူတူမေးနိုင်ရန် အကြောင်းရှိကြောင်း။

၄၇။ မြဘူးကော်မတီသည် စာမျက်နှာနံပါတ် (၃၅) တွင် တက္ကသိုလ်တခု ပြုလုပ်စီမံပုံအတိုင်း ဆိုလျှင် ကျောင်းသားများနှင့် ကျောင်းဆရာများ ရင်းရင်းနှီးနှီး မရှိကြဟုဝန်ခံ၏။ သို့ရာတွင် ဆရာများကို ဖေးတီးဖေးမ ဤကဲ့သို့ မရင်းနှီးခြင်းသည် ကျောင်းသားများအားတွေ့ရန် အချိန်မရှိ၍ ဆိုခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ သဘောမကျပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ သဘောအရကား ဆရာများ အထူးသဖြင့် အထက်တန်းဆရာကြီးများမှာ အချိန်ပို လုံလောက်စွာ ရကြသည်ဟု ထင်၏။ ယဒသန့် ကောလိပ်တွင် ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများ အထူးရင်းနှီးကြ၏။ ယူနီဗာစတီကောလိပ်တွင်ကား ထူးထူးခြားခြား အထက်တန်းဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများမှာ အမြဲတဦးကိုတဦး စောင်လျက်ရှိကြ၏။ ဤအချက်ကို တက္ကသိုလ်သည် သတိချပ်မိစေလို၏။ ဤတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းအား အားလုံးကျောင်းသားများနှင့် ကျောင်းဆရာများသည် အသင်းသားများဖြစ်ရမည်ဟု ဥပဒေထား၍ ကျောင်းသားများ အစုငယ်ဖွဲ့၍ ၎င်းတို့ကို ဖိတ်ကြားတွေ့ဆုံပါလျှင် အမှန်သို့ ရောက်လိမ့်မည်ဟု ထင်ပါကြောင်း။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းကိုလည်း လတ်တလော ကောလိပ်နှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများကိစ္စတို့တွင် တက္ကသိုလ်ကောလိပ်တို့ကို တင်သွင်းပြောဖို့ ခွင့်ပြုသင့်ပေကြောင်း၊ ၎င်းအပြင် သမဂ္ဂအသင်းကို ဥပဒေအသစ်တွင် စတက်ကျူအရထားလျှင် ဘေးဖြစ်စရာ မမြင်ပါကြောင်း။

၄၈။ တက္ကသိုလ် တွဲဘက်ကောလိပ်များအတွင်း အလုပ်လုပ်ပုံများနှင့် ပတ်သက်၍ စုံစမ်းရေးကော်မရှင်တခု ဖွဲ့စည်းရန် စာမျက်နှာ (၃၆) တွင် ဖော်ပြထားသော ဆီးနိတ်အဖွဲ့၏ တောင်းပန်ချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့မကန့်ကွက်၊ သို့ရာတွင် ထိုကော်မရှင်ကိုစောင့်စား၍ အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိုကား မနှောင့်နှေးစေလို။

၄၉။ ဤမှတ်တမ်း နိဂုံးမချုပ်မီ ကျွန်ုပ်တို့ အထူးတိုက်တွန်းလိုသောအချက်ကား တက္ကသိုလ်သည် မြန်မာစာဖြင့် ဘာသာရပ်များကို သင်ကြားရန်အတွက် စည်းမျဉ်းကျကျနန ချထားသင့်သည်ဟု ထင်ပါကြောင်း။ ဤနေရာတွင် တက္ကသိုလ်သည် အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်း၍ လုပ်ကိုင်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုကစ၍ ထိုအရေးအတွက် စခန်းစသင့်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း။

စတိတ်စကောလာ ပညာတော်သင်များကို ၎င်းတို့ပြန်လာလျှင် ခန့်ထားရမည်ဟု ရည်ရွယ်၍ လွှတ်သင့်ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ မကြာမီချက်ချင်း ဘာသာပြန်ကြားရေးအဖွဲ့တစ်ခုကို ငွေအလုံအလောက်ဖြင့် ခန့်ထား၍ ရာဇဝင်၊ ဘောဂဗေဒ၊ လောက ဓါတ်ကျမ်း အမျိုးမျိုးတို့ကို မြန်မာဘာသာတို့ ပြန်ကြားအပ်လှပြီ ဖြစ်ကြောင်း။

(တိုင်းပြည်၏ အညွန့်အညွှောက် အနာဂတ်မြန်မာပြည်၊ မြန်မာတနိုင်ငံလုံး အကြီးဆုံး ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျောင်းသားအသင်းကို ငွေအားဖြင့် ချီးမြှင့်တော်မူကြပါ။)

- ၎င်းအစီရင်ခံစာကို မြန်မာပြည်အစိုးရ ပညာရေးဌာနသို့ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အသင်း၏ အလုပ်အမှုဆောင်က တင်သွင်းခဲ့လေသည်။ မြန်မာပြည်အနှံ့အပြားရှိ ကျောင်းသားများထံသို့ပို့ရာ အမြို့မြို့ရှိ ကျောင်းသားများက မြဘူးအစီရင်ခံစာ၊ သမဂ္ဂအစီရင်ခံစာတို့ကို ဆွေးနွေးပြီးနောက် အစည်းအဝေးကြီးများ ကျင်းပကာ အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့သည်။
- (၁) မြဘူး အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည့် ထောက်ခံချက်တို့မှာ များစွာမကျေမနပ်ဖွယ် ဖြစ်ရုံသာမက အလွန်တရာ ညံ့ဖျင်းလှသဖြင့် ဤကျောင်းသားများ၏ အစည်းအဝေးကြီးက အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်ကြောင်း၊
 - (၂) မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်းက ခန့်အပ်သော ကော်မတီအား မြဘူးအစီရင်ခံစာနှင့် ပတ်သက်၍ စာတမ်းရှည် ရေးသည့်အတွက် အထူးပင် ကျေးဇူးပကာရတင်ပါကြောင်း၊ ၎င်းအပြင် အစီရင်ခံ စာတွင်ပါသည့် အချက်တို့ကို လုံးဝဥသုတ် ထောက်ခံရုံမက ၎င်းအစီရင်ခံစာနှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်ရန်ကိစ္စအဝဝ တို့ကို ဆောင်ရွက်ပါမည်ဟု ကတိပြုပါကြောင်း။
 - (၃) တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်း အသစ် အလျင်အမြန်တင်သွင်းဖြစ်အောင် အလျင်အမြန်အရေးယူ၍ အောက်လွှတ် တော်နှင့် အထက်လွှတ်တော်တွင် ပြဋ္ဌာန်းကြပါရန် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အမတ်များအား တောင်းပန်ပါကြောင်း။ အထက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်ရုံမက တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းအသစ် တင်သွင်းဖြစ်အောင် ဗကသအသင်းမှ အမှုဆောင်က အထူးကြိုးပမ်းနေကြသည်။

(ဇ-၃) ၁၉၃၇-၃၈ ဗကသ၏ လုပ်ဆောင်မှုများ

- ၁။ မန္တလေးကွန်ဖရင့်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ကွန်ဖရင့်ကျင်းပပြီး နောက်နေ့တွင် မန္တလေးမြို့ နေရာအနှံ့အပြား၌ အမျိုးသားတက္ကသိုလ် ရန်ပုံငွေအတွက် ကောက်ခံခဲ့ကြသည်။ နယ်အသီးသီးမှ သမဂ္ဂအသင်းများကလည်း အမျိုးသား တက္ကသိုလ်အတွက် ငွေကောက်ခံ၍ ရန်ကုန်မြို့အမျိုးသားတက္ကသိုလ် အကျိုးဆောင်ငွေထိန်းထံသို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် ကိုဗဟိန်းသည် အမျိုးသားတက္ကသိုလ် သပိတ်မှောက်ခေါင်းဆောင်ကိုနုနှင့်အတူ အထက် ဗမာပြည် အနှံ့အပြားတွင် အမျိုးသားတက္ကသိုလ်အတွက် တရားဟောပြောခဲ့သည်။
- ၂။ တောင်ငူ၊ စစ်တွေ၊ မော်လမြိုင်၊ မြောင်းမြ အစရှိသောမြို့တို့မှ အချို့ကျောင်းသားများ၏ နှစ်နာချက်များကို တိုင်တန်း ချက်အရ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ရေနံချောင်းအမျိုးသားကျောင်းတွင် သပိတ်မှောက်မှုဖြစ်ရာ ကိစ္စပြီးငြိမ်းအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ အချို့ကျောင်းများတွင် သပိတ်မှောက်မှုများဖြစ်ရာ တရက်အတွင်း ပြီးစီးသွား၍ အချို့မှာ ကျောင်းအုပ်ချုပ်သူချင်း မသင့်မတင့်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ တို့မီး မှိုမီးတို့၏ ပယောဂကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သမဂ္ဂအသင်းကြီးက ဝင်၍ မစွက်ဖက်ခဲ့ပေ။
- ၃။ ကွန်ဖရင့်ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ကျောင်းပိတ်ရက်ရည်များတွင် ကျေးလက်ပြုပြင်ရေး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စည်းမျဉ်းကို အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် ကိုကျော်မြင့်အား လွှဲထားပြီး ကိုကျော်မြင့်ကြီးမှူးသည်အဖွဲ့သို့ လွှဲအပ်ထားသည်။ နယ်သမဂ္ဂအသင်းများတွင် စစ်တွေမြို့ကလွဲ၍ အပျော်တမ်းတပ်ဟူ၍ မဖွဲ့စည်းရသေးကြောင်း တွေ့ရသည်။
- ၄။ ကွန်ဖရင့်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစည်းအဝေးတိုင်း အစည်းအဝေးအစနှင့် အပြီးတွင် အမျိုးသား သီချင်းကို သီဆိုကြသည်။ ယခုအခါ တို့ဗမာသီချင်း၏ နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကို အမျိုးသားသီချင်းဟု အသိမှတ်ပြုထား သည်။ အမျိုးသားသီချင်းကို စုံစမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့ငယ်တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းထားပြီးပြီ ဖြစ်သည်။
- ၅။ အောက်ပါမြို့များတွင် သမဂ္ဂအသင်းများကို ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ ပြည်၊ တောင်ငူ၊ ပုသိမ်၊ မြင်း ခြုံ၊ စစ်တွေ၊ ကြံခင်း၊ မုံရွာ၊ ပေါင်းတည်၊ ရေနံချောင်း၊ ပျော်ဘွယ်၊ မင်းလှ၊ ရွှေဘို၊ မလှိုင်၊ ဟင်္သာတ၊ ကျိုက်လတ်၊ သံလျင်၊ ဖျာပုံတို့ ဖြစ်သည်။ အချို့သမဂ္ဂအသင်းများမှာ ဖွဲ့စည်းပြီးသော်လည်း ရန်ကုန်ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ်ကြီးနှင့် မဆက်သွယ်ရသေးချေ။
- ၆။ ကွန်ဖရင့်ဆုံးဖြတ်ချက်အရ မျိုးညွန့်မဂ္ဂဇင်းကို စက်တင်ဘာလမှ စတင်၍ ထုတ်ဝေကြောင်း၊ တာဝန်ခံအယ်ဒီတာမှာ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် ကိုဗဟိန်းဖြစ်သည်။ မျိုးညွန့်ကို သုံးလတကြိမ် ထုတ်ဝေရာ နှစ်ကြိမ်ရှိသွားပြီ ဖြစ်သည်။
- ၇။ ယခုအခါ ဗဟိုအသင်းချုပ်သည် ခေတ္တယာယီသဘောဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂတွင် တည်ရှိနေရာ အလုပ်အမှု ဆောင်အဖွဲ့သည် ကိုယ်ပိုင်အဆောက်အဦ တစ်ခုကို ရရှိရန် ကြိုးစားလျက် ရှိသည်။ နယ်သမဂ္ဂအသင်းများလည်း

ဆိုင်ရာ အသင်းရုံးများ ရရှိရန် ကြိုးပမ်းနေကြသည်။

၈။ ဗမာပြည်အနှံ့အပြားတွင် ရေဘေး၊ လေဘေး ဆိုက်ရောက်သဖြင့် လူ (၁) သိန်းကျော် အိုးမဲ့အိမ်မဲ့အထိ ဒုက္ခဖြစ်ခဲ့ရာ ၎င်းတို့ ကယ်ဆယ်ရေးအတွက် အမြို့မြို့အရွာရွာမှ ကျောင်းသားများက ငွေ၊ ပစ္စည်းများ ကောက်ခံခဲ့သည်။ ဗမာပြည် ရေဘေး၊ လေဘေးကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့က ကောက်ခံသော ကယ်ဆယ်ရေးရုံးငွေတွင် တဝက်ကျော်ကျော်မှာ ကျောင်း သားများ ကောက်ခံပေးသောငွေ ဖြစ်သည်။

၉။ မန္တလေးကျောင်းသားကွန်ဖရင့် ဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် (၁) အရ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများအသင်းကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ထားသည်။ ဤအသင်းကြီးက ကြီးမှူး၍ ၁၉၃၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၂၅) ရက်နေ့မှ (၂၈) ရက်နေ့ အထိ ပြင်သစ်ပြည်၊ ပါရီမြို့တော်၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများကွန်ဖရင့်သို့ ဗမာပြည်ကျောင်းသားများ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဓနဖြူဦးအေးမောင်အား တက်ရောက်စေခဲ့သည်။ ဗမာပြည်၏ ကိုယ်စားလှယ် ဓနဖြူဦးအေး မောင်မှာ ဗြူရီခေါ် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့လည်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည်။ (အင်တာနေရှင်နယ် ယုသ်ကင်မ် (ခေါ်) ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လူငယ်များစုဝေးရာ စခန်းသို့လည်း ဓနဖြူဦးအေးမောင် တက်ရောက်ခဲ့သည်။)

၁၀။ ၁၂၉၁ ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ်၊ (၂) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်ထောင်ကြီး အတွင်း၌ ပြင်းထန်ချုပ်တည်းသော ထောင်ဥပဒေကို ကန့်ကွက်၍ (၁၆၆) ရက်လုံး အဟာရမရှိဘဲ မိမိ၏ အတ္တဘော အပုပ်ကောင်ကို စွန့်ခွာခဲ့သော အာဇာနည် ဦးဝိစာရ၏ (၈) ကြိမ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်ကို ဗကသ အသင်းက ကြီးမှူး၍ ဗမာပြည်အနှံ့အပြားတွင် အစည်းအဝေးများ ကျင်းပခဲ့၏။ ဦးဝိစာရနေ့နှင့် ပတ်သက်သော စာတမ်းကိုလည်း အမြောက်အမြားရိုက်ကာ ၎င်းနေ့တွင် ဝေငှကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။

၁၁။ နိုဝင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့တွင် မြန်မာတနိုင်ငံလုံးတွင် အစည်းဝေးကြီးများ ကျင်းပ၍ အောက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့သည်။

၁၁(၁)။ မန္တလေးကွန်ဖရင့်၏ ဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် (၅) ဖြစ်သော နယ်ချဲ့စစ်ပွဲများတွင် မပါဝင်၊ နယ်ချဲ့စနစ်ကြီး တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်း ဖြစ်သော ပွဲလမ်းသဘင်များတွင်လည်း ပါဝင်ခြင်း မပြုရန်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထပ်မံ အတည်ပြုကြောင်း၊

၁၁(၂)။ ယခုအခါ နယ်ချဲ့စနစ်နှင့် နယ်ချဲ့စနစ်အလားတူ ဖက်ဆစ်စနစ်တို့ကြောင့် ဘေးဒုက္ခကြီး ဆိုက်ရောက် နေကြသော တရုတ်ပြည်သူပြည်သား၊ စပိန်ပြည်သူပြည်သားတို့အတွက် ဗမာပြည်ကျောင်းသားများက အထူး ဝမ်းနည်းကြေကွဲလျက် ၎င်းတို့နှင့်တကွ ကျောင်းသားတို့သည် အမြန်ဆုံး စစ်နိုင်ကြပါစေဟု ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့ကြောင်း၊

၁၁(၃)။ ဆင်းရဲခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့များခြင်း၊ စစ်ဖြစ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဖြစ်ပွားစေသည့် နယ်ချဲ့စနစ်အတွင်းသို့ လွန်ခဲ့သော (၅၂) နှစ်က ဗမာပြည် ကျရောက်ခြင်းကြောင့် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်၊ (၈) ရက်နေ့ကို နယ်ချဲ့စနစ် ကန့်ကွက်ရာနေ့ ဟုအသိမှတ်ပြုကာ ထိုနေ့တွင် နယ်ချဲ့စနစ်ကို ကန့်ကွက်သည့်အနေဖြင့် ဥပုသ်သီတင်းစောင့် သုံးရန် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း၊ ၎င်းနေ့တွင် စစ်ကို ငါတို့ အလိုမရှိဟူသော စာတမ်းကို ဝေငှခဲ့သည်။ တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် (၈) ရက်နေ့တွင် နယ်ချဲ့စနစ် ကန့်ကွက်သောနေ့ကို ဗမာပြည်အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းသားများ အထိမ်းအမှတ်အားဖြင့် အစာငတ်ခံကြရန် ဆင့်ထုတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း အမြို့မြို့ရှိ ကျောင်းသားများက လိုက်နာခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်း အမှုဆောင်များ၊ ဗကသအသင်းအမှုဆောင်နှင့် အခြားကျောင်းသားတို့သည် ပါတော်မူကျင်းပရာသို့ သွားရောက်ကြပြီး ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းက နယ်ချဲ့စနစ်ကန့်ကွက်သောနေ့ (ပါတော်မူနေ့ မဟုတ်) ကို အဘယ်ကြောင့် ကျင်းပရသည်ကို ရှင်းလင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထိုနေ့တွင် “ဘာလဲနယ်ချဲ့ဝါဒ” ခေါ် စာတမ်းကို ဝေငှကြသည်။

၁၂။ အမျိုးသားနေ့၌ အစဉ်အလာအရ ကျင်းပခဲ့သည်။ အခြားအစည်းအရုံးများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆင့်စာထုတ် ခဲ့သည့်အတိုင်း အမြို့မြို့ရှိ ကျောင်းသားများက လိုက်နာခဲ့သည်။ ထိုနေ့တွင် “ငါတို့အမျိုးသားဝါဒ” ခေါ် စာတမ်းကို ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၃။ ဗကသအသင်းမှ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သော စာတမ်းများမှာ-

- (က) ဗကသအသင်း၏ စည်းမျဉ်းဥပဒေ
- (ခ) မန္တလေးကွန်ဖရင့်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များ
- (ဂ) အဆွေပြန်တမ်းအမှတ်
- (ဃ) ကျောင်းသားများ နိုးကြားလော့ (အင်္ဂလိပ်ကျောင်းများအတွက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရိုက်နှိပ်သည်)
- (င) တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေး အစီရင်ခံစာ
- (စ) ဝတ္တရားအမွန် (ဦးဝိစာရနေ့အတွက်)
- (ဆ) နယ်ချဲ့စနစ်ကို ငါတို့အလိုမရှိ (နိုဝင်ဘာ၊ ၁၁ ရက်အတွက်)

(ဇ) နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ခိုက်ကြကုန်အံ့ (တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ်၊ စ ရက်အတွက်)

(ဈ) ငါတို့ အမျိုးသားဝါဒ (အမျိုးသားနေ့အတွက်)

၁၄။ ၁၂၉၇ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း၊ (၅) ရက်နေ့တွင် ဒုတိယသပိတ်ကြီးပြီးနောက် ဗကသအဖွဲ့နှင့် အမျိုးသားတက္ကသိုလ် ပေါ်လာခဲ့သည့်အတွက် ထိုနေ့ကို အထိမ်းအမှတ်နေ့အဖြစ် ကျင်းပခဲ့သည်။

(ဍ) တတိယအကြိမ် ဗကသကွန်ဗရင့် ကျင်းပရန်ပြင်ဆင်ကြခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ၏ တတိယကွန်ဗရင့် (ဗကသ) ပုသိမ်မြို့၌ ကျင်းပရန် စီစဉ်ထားသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းသည် ပုသိမ်မြို့သို့ သွားရောက် စီစဉ်ခဲ့သည်။ အောက်ပါ ဧည့်ခံကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းထားလေသည်။

အစည်းအဝေးအတွက် တာဝန်ခံအမှုဆောင်များ

ကိုအောင်ကျော်	နာယက
ကိုအောင်ကြိုင်	ငွေထိန်း
ကိုလှမောင်	အကျိုးဆောင်စာချီ
ကိုခင်ညို	အထွေထွေအကျိုးဆောင်စာချီ

အထွေထွေဌာန

ကိုအောင်ကျော်	ကိုအောင်ကြိုင်	ကိုဟန်ရွှေ
ကိုမောင်တင်	ကိုမြစိန်	မခင်ညွန့်
ကိုလှမောင်	ကိုခင်ညို	

ကြေငြာဌာန

ကိုကြီးမောင်	ကိုဘသိန်း	ကိုချိုလှအောင်
--------------	-----------	----------------

ညွှန်ကြားရေးဌာန

အကျွေးအမွေးဌာန

ကိုကျော်သိန်း	ကိုသန်းမောင်
ကိုမောင်သွင်	ကိုမောင်မောင်
ကိုအေးမောင်	ကိုထင်ကျော်
ကိုထွန်းထွန်း	ကိုကျော်ဝင်း
	ကိုမြင့်စိုး

မိန်းကလေးများ ညွှန်ကြားဌာန

မခင်ညွန့်	မလှမြင့်	မမြကြည်
မခင်သန်း	မတင်တင်	မသန်းစိန်
မခင်စောနု	မညွန့်ညွန့်သန်း	မသန်းသန်း
မတင်စ	မကြည်ကြည်	မခင်ရီ

ကျန်းမာရေးဌာန

ဆရာဝန်ဦးဘချို	ဆရာဝန် ဦးဝန်	ဆရာဝန် နာယား
---------------	--------------	--------------

ကွန်ဗရင့်ကျင်းပခြင်းသည် ဗမာပြည် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ ကျောင်းသားများ တဦးနှင့် တဦး ရင်းနှီးစေခြင်း၊ တွေ့ဆုံ ရာ၌လည်း ကျောင်းသားများအရေး၊ ဆင်းရဲသားများအရေး၊ တိုင်းပြည်အရေး၊ ကမ္ဘာကြီး၏အရေး စသည့်ပြဿနာများကို ဘွင်းဘွင်းကြီး ဆွေးနွေးရခြင်း၊ ပြီးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီး သကာလ ရှေ့အဖို့ မည်သည့်အလုပ်များ လုပ်ဆောင်မည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်ချခြင်း၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ကျနသေချာခြင်း စသည်တို့သည် ဗကသအသင်းကြီး၏ လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သည်။ ကွန်ဗရင့်အောင်မြင်မှုမှာ နယ်အသီးသီး၊ မြို့အသီးသီးမှ ကျောင်းသားများ၏ ကိုယ်စားလှယ် မျက်နှာစုံညီတက်ရောက်

ခြင်း အပေါ်၌တည်ရာ ယခုကျင်းပမည့် ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်သို့ မြို့တိုင်း၊ နယ်တိုင်းမှ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက် စေသင့်၏။ မြန်မာပြည် မြို့နယ်အသီးသီးတွင် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂများ တည်ထောင်ရေး၊ မြန်မာနိုင်ငံအပုဒ်ရို ကျောင်းသား များအားလုံး တပေါင်းတစည်းတည်း ဖြစ်နိုင်ရန် ကျင်းပမည့် ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်တွင် ကျောင်းသားစုံညီစွာ တက်ရောက်စေရန် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်း စသည်တို့အတွက် ဗကသအလုပ်အမှုဆောင်များကို လူစုခွဲ၍ မြန်မာပြည်အနှံ့ စေလွှတ်ထားသည်။ မြို့နယ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ မတည်ထောင်ရသေးသော မြို့နယ်များတွင် အမြန်မနေ့ သမဂ္ဂအသင်းများ တည်ထောင်ခါ ပုသိမ်ကွန်ဖရင့် တက်ရောက်ရန် ကိစ္စကို ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများကလည်း ကွန်ဖရင့်တွင် ဘာတွေပြောမည်၊ ဘာတွေလုပ်မည်၊ ဘာကိုတောင်းမည် စသည်တို့ကို တင်ကြိုစီမံ ထားရမည်ဖြစ်သည်။ ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်နှင့် ပူးတွဲ၍ နွေရာသီစခန်းများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ အမေးပွဲများကို ကျင်းပလိမ့်မည်။

နွေရာသီစခန်းများ ကျင်းပရခြင်းမှာ

- ၁။ ဗမာပြည်ရှိ အရပ်ရပ်ကျောင်းသားများသည် တယောက်နှင့်တယောက် ပိုမိုရင်းနှီး၍ တိုးတက်ကောင်းမွန်စွာ ဆက်ဆံရန်၊
 - ၂။ မြန်မာပြည်ရှိ အနယ်နယ်တို့၏ ထူးထွေသော အကြောင်းများကို ပိုမိုသိရှိနားလည်နိုင်ရန်၊
 - ၃။ ကျောင်းသားများ၏ နိုင်ငံရေး မျက်စိအမြင်ကျယ်စေရန်၊
 - ၄။ ကျောင်းသားများနှင့် တောရွာနေ သွေးရင်းသားရင်းများဖြစ်သော အမျိုးသားတို့ ပိုမိုရင်းနှီးစေရန်၊
 - ၅။ ကျောင်းသားများသည် ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့များနှင့် တသွေးတစိတ်တည်းရှိကြောင်း၊ ၎င်းတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ခိုက်မည်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသရန်၊
- စသည့်ရည်ရွယ်ချက်များ ပါရှိသည်။ နွေရာသီစခန်း အောင်မြင်စေရန်အတွက် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် ကိုဗဟိန်း အား တာဝန်လွှဲအပ်ထားလေသည်။

(ည) ဗကသ တတိယကွန်ဖရင့်သို့ ဖိတ်ကြားသူများစာရင်း

၁။ ကိုဖေသန်း	စလင်းမြို့
၂။ ကိုငွေလုံ	ရေနံချောင်းမြို့
၃။ ကိုဘစော	ဟင်္သာတမြို့
၄။ ကိုညွန့်သိန်း	မင်းဘူးမြို့
၅။ ကိုမောင်မောင်	အနောက်ကြို့ကုန်း၊ အင်းစိန်
၆။ ကိုကလက်သန်း	မင်းဘူး
၇။ ကိုလှိုင်ဦး	ဟင်္သာတမြို့
၈။ ကိုလှမောင်	ဟင်္သာတမြို့
၉။ ကိုသာဝင်	ရန်ကုန်မြို့၊ အင်းလျားလမ်း
၁၀။ ကိုခင်ညို	မန္တလေးမြို့
၁၁။ ကိုထွန်းလွင်	မင်းလှမြို့
၁၂။ ကိုကျော်ဝင်း	မန္တလေးမြို့
၁၃။ ကိုတင်အောင်	ဗိုလ်ကလေးမြို့
၁၄။ ကိုလှဖေ	ဗိုလ်ကလေးမြို့
၁၅။ ကိုသောင်းစိန်	ရန်ကုန်မြို့
၁၆။ ကိုလှအေး	ဗိုလ်ကလေးမြို့
၁၇။ ကိုအေးဖေ	သာစည်မြို့
၁၈။ ကိုမြနိုင်	လက်ပံတန်းမြို့
၁၉။ ကိုခင်မြင့်	ပန်းတနော်မြို့
၂၀။ ကိုမြမောင်	မန္တလေးမြို့
၂၁။ ကိုဘုန်းကြွေ	စဉ့်ကိုင်မြို့
၂၂။ ကိုမောင်ကြည်	မန္တလေးမြို့
၂၃။ ကိုဘမောင်	ကြို့ပင်ကောက်မြို့

၂၄။ ကိုကျင်မောင်	သထုံမြို့
၂၅။ ကိုတင်ရှိန်	ပျဉ်းမနားမြို့
၂၆။ ကိုအုန်းမောင်	ပေါင်းတည်မြို့
၂၇။ ကိုလှမြင့်	မော်လမြိုင်မြို့
၂၈။ ကိုတင်ဆွေ	မုံရွာမြို့
၂၉။ ကိုကျင်မောင်	မိတ္ထီလာမြို့
၃၀။ ကိုမောင်မောင်လေး (၁)	ပြည်မြို့
၃၁။ ကိုသာထွန်းစိန်	စစ်တွေမြို့
၃၂။ ကိုဖေသန်း	စလည်း၊ မင်းဘူးမြို့
၃၃။ ကိုမောင်ပါ	သထုံမြို့
၃၄။ ကိုသိန်းထွန်း	သထုံမြို့
၃၅။ ကိုဘသိုက်	စစ်ကိုင်းမြို့
၃၆။ ကိုမောင်ထွေး	ပခုက္ကူမြို့
၃၇။ ကိုမောင်ကို	ပခုက္ကူမြို့
၃၈။ ကိုစကို	သာယာဝတီမြို့
၃၉။ ကိုမောင်မောင် (၁)	မြင်းခြံမြို့
၄၀။ ကိုအောင်ကြိုင်	ပုသိမ်မြို့
၄၁။ ကိုစံရွှေ	စစ်တွေမြို့
၄၂။ ကိုချစ်ကိုလှ	ရေကျော်၊ ရန်ကုန်မြို့
၄၃။ ကိုတင်ဦး	မကွေးမြို့
၄၄။ ကိုထိုက်စံ	လက်ပံတန်းမြို့
၄၅။ ကိုမောင်မောင်	ပခုက္ကူမြို့
၄၆။ ကိုမောင်စောမြအုံး	သထုံဒီစကြိတ်
၄၇။ ကိုလှသောင်း	ဝါးခယ်မမြို့
၄၈။ Swans Business College	ရန်ကုန်မြို့
၄၉။ A.T Mc Oreath	ပန်းဆိုးတန်း
၅၀။ E.G Ruller BSQ	ရန်ကုန်မြို့
၅၁။ မြန်မာ့အလင်း	ရန်ကုန်မြို့
၅၂။ The Efficiency Press	ရန်ကုန်မြို့
၅၃။ သူရိယ (Sun Press Ltd.)	ရန်ကုန်မြို့
၅၄။ နဂါးနီ Ltd.,	
၅၅။ မြန်မာပြည် စာအုပ်ဖြန့်ချိရေးဌာန	ရန်ကုန်မြို့
၅၆။ ကိုလှမောင်	ပုသိမ်မြို့
၅၇။ ကိုမြစိန်	ပုသိမ်မြို့
၅၈။ ကိုစိန်သောင်း	ပုသိမ်မြို့
၅၉။ ကိုတင်အေး	ပုသိမ်မြို့
၆၀။ ကိုသိန်းမောင်	ကြို့ပင်ကောက်
၆၁။ ကိုအု	စစ်တွေမြို့
၆၂။ ကိုဖိုးအုန်း	ပေါင်းတည်မြို့
၆၃။ ကိုသန်းမောင်	ပုသိမ်မြို့
၆၄။ ကိုဟန်တင်	စလင်းမြို့
၆၅။ ကိုအောင်ကြီး	ရန်ကုန်မြို့
၆၆။ ကိုအေးကြည်	ကြို့ပင်ကောက်မြို့
၆၇။ ကိုဘချစ်	ကြည့်မြင်တိုင်
၆၈။ ကိုကျော်ဝင်း	

၆၉။ Mr. အီဗရာဟင်	ထားဝယ်မြို့
၇၀။ ကိုအင်လိုင်း	ပေါင်းတည်မြို့
၇၁။ ကိုအောင်ကြီး	ပေါင်းတည်မြို့
၇၂။ ကိုထွန်းတင်	ရန်ကုန်မြို့ (တိုးတက်ရေးသတင်းစာ အယ်ဒီတာ)
၇၃။ ဆရာဆို	ငသိုင်းချောင်းမြို့
၇၄။ ကိုသန်းရှိန်	ဇီးကုန်းမြို့
၇၅။ ကိုကေယော်စိန်	ရေနံချောင်းမြို့
၇၆။ ကိုထွန်းမောင်	အင်းစိန်
၇၇။ ကိုစံတင်	ဖျာပုံမြို့
၇၈။ ကိုဖေတင်	ဘိုကလေးမြို့
၇၉။ ကိုအောင်တင်	မလှိုင်မြို့
၈၀။ ကိုဘ	ကြို့ပင်ကောက်မြို့
၈၁။ ကိုတင်ရွှေ	မုံရွာမြို့
၈၂။ ကိုမောင်ဝါ	ရေနံချောင်းမြို့
၈၃။ ကိုကိုကြီး	မန္တလေးမြို့ (စီနီယာ ISC မန်းဥပစာကောလိပ်)
၈၄။ ကိုတိုးယှဉ်	မန္တလေးမြို့
၈၅။ ကိုသောင်းစိန်	ကြို့ပင်ကောက်မြို့
၈၆။ ကိုဘကောင်း	ကျောက်ဖြူမြို့
၈၇။ ကိုနိုင်မောင်	ပင်းယဆောင်၊ ရန်ကုန်မြို့
၈၈။ ကိုမြသန်း	ဖျာပုံမြို့
၈၉။ ကိုဘမောင်	ရေနံချောင်းမြို့
၉၀။ ကိုစော	အလုံ
၉၁။ ကိုကိုကြီး	မန္တလေးမြို့
၉၂။ ကိုမောင်ညွန့်	ရေနံချောင်းမြို့
၉၃။ ကိုမောင်မောင်	ရန်ကုန်မြို့
၉၄။ သခင်တင်မြင့်	ရေနံချောင်းမြို့
၉၅။ ကိုချစ်ဖြူ	ရွှေဘိုမြို့
၉၆။ ကိုဘဂေးလ်	ကျောင်းကုန်းမြို့
၉၇။ ကိုအုန်းမြင့်	ရန်ကုန်မြို့
၉၈။ ကိုမောင်မောင်စိန်	မုံရွာမြို့
၉၉။ ကိုမောင်စိန်	ပြည်မြို့
၁၀၀။ ကိုလှကြိုင်	ဗန်းမော်မြို့
၁၀၁။ ကိုအောင်ဖေ	ဟင်္သာတမြို့
၁၀၂။ ကိုမောင်မောင်လွင်	မော်လမြိုင်မြို့
၁၀၃။ ကိုဘဘော်	ပျော်ဘွယ်မြို့
၁၀၄။ ကိုနိုင်မောင်	ကျုံ့မင်းမြို့

(၄) တတိယအကြိမ် ဗကသညီလာခံကျင်းပခြင်း မြင်ကွင်း (ဧပြီ ၂၄-၂၅၊ ၁၉၃၈)

အစည်းအဝေးစတင်ပြုလုပ်သည့် ဧပြီလ (၂၄) ရက်၊ မနက် (၈) နာရီတွင် ကျောင်းဝင်းအတွင်း၌ မြန်မာစာသင် ကျောင်းဆရာများ၏ အစည်းအဝေးကြီးကဲ့သို့ ပင်နီအကျီဝတ်ဆင်ထားသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို တွေ့ရသည်။ (၉) နာရီတွင် အစည်းအဝေး စသောအခါ အမျိုးသားကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီမှ လူကြီးများနှင့် မြို့ပေါ်မှ ဧည့်သည်များမှ တပါး ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူကြီးလူငယ်အားလုံး ပင်နီအကျီဝတ်ဆင်ထားကြသည်။ လာရောက်သတင်းယူသော စုံထောက်ဖက်မှ (၂-၃) ဦးလည်း ပင်နီအကျီဝတ်ဆင်ထားကြသည်။

ကျောင်းကြီးဆင်ဝင်အောက်မှ စည်တော်ကြီးတီးသော (၉) နာရီ၊ (၁၅) မိနစ်တွင် ဧည့်ခံကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှမောင်

သည် ရှေ့ဆောင် ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း၊ အသင်းအလုပ်အမှုဆောင်များ၊ စာရေးများ စင်မြင့် ပေါ်သို့ တက်ရောက်လာကြသည်။ ပေါင်းတည်မြို့မှ ကိုဖိုးအုန်းက ထိုင်ပြီး အားလုံးမတ်တပ်ရပ်၍ တို့ဗမာသီချင်းကို စိတ်အား ထက်သန်စွာ သီဆိုကြသည်။ ကျောင်းကြီးတခုလုံး ဟိန်းသွားသည့်အပြင် ကြက်သီးမွေးညင်းထမခန်း ဖြစ်သွားကြသည်။

သီချင်းဆိုပြီးနောက် ကိုလှမောင်က ကိုယ်စားလှယ်များအား နှုတ်ဆက်၍ ပါဝင်ကူညီသူအားလုံးအား ကျေးဇူးတင် စကား ပြောကြားပြီးလျှင် အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီက အသင်း (ဗကသ) ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ထပ်မံရွေးကောက်ပြီးဖြစ်သော ကိုအောင် ဆန်းအား နာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ပြောကြားရာ ကိုအောင်ဆန်းသည် နာယကနေရာ ယူပြီးလျှင် ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အား အစည်းအဝေး ဖွင့်လှစ်ပေးရန် တောင်းပန်လေသည်။ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားလေသည်။

ထို့နောက် နာယက ကိုအောင်ဆန်းက (၂၅) မျက်နှာရှိ မိန့်ခွန်းကို ဖတ်ကြားပြီး အရေးကြီးသော အချက်အလက် များကို ထုတ်နုတ်ရှင်းပြရာ ကျောင်းကြီး ဟိန်းသွားအောင်ပင် ဩဘာပေးကြသည်။ ထို့နောက် နာယကအသင်းကြီး၏ အလုပ် အမှုဆောင်လူကြီး တဦးဖြစ်သူ ရန်ကုန်မြို့မှ ကျောင်းသားဟောင်း ကိုသန်းတင် ကွယ်လွန်သဖြင့် ဝမ်းနည်းအဆို တင်သွင်းရာ ပရိသတ်အားလုံး (၂) မိနစ် မတ်တပ်ရပ်၍ ဝမ်းနည်းကြောင်း ပြသကြသည်။ ထို့နောက် အစည်းအဝေးကို ခေတ္တ ရပ်နားသည်။

နေ့လည်ပိုင်း အစည်းအဝေး ပြန်လည်စတင်သောအခါ အသင်းချုပ် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေက အသင်းနှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာ ကို ဖတ်ကြားသည်။ ထိုအစီရင်ခံစာ ဖတ်ကြားပြီးနောက် ကိုမြစိန်က အိန္ဒိယ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဂျပါဟာလာနေရှူး၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ ကွန်ကရက်အသင်းကြီးတွင် ဘုံအယူဝါဒ ကြိုက်သောအဖွဲ့နှင့် ပြင်သစ်ပြည်၊ ပါရီမြို့ရှိ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသား များအသင်းချုပ် အစည်းအဝေးကြီး အောင်မြင်ပါစေဟူသော ဆုတောင်းသော စာ (၃) စောင် ဖတ်ပြပြီးလျှင် နာယက ကိုအောင်ဆန်း က မြန်မာပြည် ကျောင်းသားများထံမှ ပေးပို့သောစာများ များပြားလွန်းလှ၍ မဖတ်နိုင်ကြောင်း ပြောဆိုပြီးလျှင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေကြမ်းကို ယခုအထိ အစိုးရတို့က ဘာမျှမလုပ်သေးသဖြင့် ကျောင်းသားများ လိုလားသော တောင်းဆိုချက်အရ စီမံဆောင်ရွက် မပေးလျှင် ထိုအချက်များ မရမနေ အပြင်းအထန် ဆောင်ရွက်ရန် အဆိုကို ကိုကျော်မြင့် (ဘီအေ) က တင်သွင်းပြီး၊ ကိုထွန်းတင်က ထောက်ခံသည်။

ထို့နောက် မြောင်းမြမြို့မှ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကိုမြရှိန်က အစိုးရက လုပ်မပေးလျှင် ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မည်ကို အတိအလင်း ထုတ်ဖော်ပြောရမည်။ ရှေးက သပိတ်မှောက်ခဲ့ရာ ဘာမှ အကျိုးမရှိဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုရာ မန်းဥပစာကောလိပ် ကျောင်းသား ကိုတိုးရင်က မိမိအကြံအစည်များ ထုတ်ဖော် မပြောဆိုသင့်ဟု ပြောဆိုသည်။ နောက်ဆုံး နာယက ကိုအောင်ဆန်း က မိမိတို့ သပိတ်မှောက်တိုင်း လုံးဝ မအောင်မြင်သော်လည်း မိမိတို့ လိုလားချက် အများအားဖြင့်ရကြောင်း၊ ၁၉၃၆ သပိတ်တွင် ပထမ အောင်မြင်လာသော်လည်း၊ မိမိတို့အားမှာ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်လာသဖြင့် အားဖြည့်တင်းရန် အိန္ဒြေရ စစ်ကို ဆုတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ယခုမိမိတို့ ခွန်အားရှိလာပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုရှေ့နှစ်တွင် မိမိဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက် ရာတွင် “အောင်ဆန်းသော်လည်းကောင်း ပြုတ်ရမည်၊ အလုပ်ကိုသော်လည်းကောင်း အောင်ရမည်” ဟု စားပွဲကို လက်သီးနှင့် ထုပြီး အော်ဟစ်ပြောဆိုလိုက်ရာ ကျောင်းကြီးတခုလုံး၊ ဩဘာသံ၊ လက်ခုပ်သံများ ဆူညံသွားသည်။ နံပါတ် (၃) အဆိုကို ကိုအောင် ဆန်းက တင်သွင်းရမည် ဖြစ်သဖြင့် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေက နာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ကိုအောင်ဆန်းက ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်များ တခုပြီး တခု အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းပြီး အဆိုတင်သွင်းရာ၊ ကိုထွန်းတင်က ထောက်ခံပြီး နာယကက ဤအဆိုကို သဘောတူကြ ပါသလားဟု မေးမြန်းရာ ကျောင်းသားများက သဘောတူပါသည်ဟု အော်ဟစ်ပြောဆိုသဖြင့် နာယကက ထိုအဆိုကို အတည်ပြုပါပြီဟု ပြောနေစဉ် မြောင်းမြမြို့မှ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကိုမြရှိန်က ထလာပြီး ကန့်ကွက်လိုသည် ဟု ပြောသည်။ ထိုအခါ နာယကက အတည်ပြုပြီးကြောင်း၊ မကန့်ကွက်နိုင်တော့ဟု ပြောရာ ကိုမြရှိန်သည် ဒေါသနှင့် စင်မြင့်ပေါ်မှ ဆင်း၍ အခန်းပြင်သို့ ထွက်သွားကြောင်း၊ သို့သော် သခင်မြဘူးက ခေါ်ယူထားလေသည်။ ထိုအခါ ကိုအောင်ဆန်းက အဆိုကို ကန့်ကွက်ရန် ရှိ၊ မရှိ မေးမြန်းရန် လိုသွားကြောင်း ကြေညာပြီးသဖြင့် စည်းကမ်းအရ နောက်ထပ် ပြောဆိုနိုင်ခွင့် မပြုကြောင်း ပြောဆို၍ အဆိုကို အတည်ပြုလေသည်။

နံပါတ် (၄) အဆိုကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကိုဗဟိန်းက ရေနံမြေအလုပ်သမားများ ခံစားနေကြရသော ဒုက္ခများ ကြားရသူများ မျက်ရည်ကျလောက်အောင်ပင် အကျယ်တဝင့်ပြောဆိုပြီး အဆိုတင်သွင်းရာ ပေါင်းတည် ကိုဖိုးအုန်းက ထောက်ခံ သည်။ ထိုအဆိုကို ကန့်ကွက်ရန် ပြင်ဆင်ရန် ရှိ၊ မရှိ မေးမြန်းရာ ပြင်ဆင်လိုသူရှိသဖြင့် အချိန်မှာ ညနေ (၄) နာရီ ထိုးနေပြီ ဖြစ်၍ (၂၅) ရက်နေ့မှသာ ဆက်လက် စဉ်းစားရန် ပြောဆိုပြီး အစည်းအဝေး အစီအစဉ် ပထမနေ့ ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်။

ဒုတိယနေ့ ၂၅၊ ၄၊ ၁၉၃၈ နံနက် (၉) နာရီတွင် အစည်းအဝေး ဆက်လက်ပြုလုပ်ကြရာ နံပါတ် (၄) အဆိုကို တခါတည်း အတည်ပြုလုပ်ကြသည်။

နံပါတ် (၅) အဆိုကို ကြိုပင်ကောက် ကိုသန်းစိန်က တင်သွင်း၍၊ ဇီးကုန်း ကိုထွန်းရှိန်က ထောက်ခံသည်။ ၎င်းအဆို မှာ ကျောင်းသားစာအုပ် ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့တွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ပါရှိစေရန်ဖြစ်သည်။ အချို့က ပြင်ဆင်ချက် တင်သွင်း သော်လည်း ပြင်ဆင်ချက်မှာ (၂၄) မဲ၊ (၃၈) မဲဖြင့် ရှုံးသွားသည်။ ထို့နောက် မြို့မကျောင်း ကိုမောင်မောင်က ကျောင်းသုံးစာအုပ် ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့တွင် အသင်းချုပ်၏ အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ် ပါဝင်စေရန်ဟူသော စကားကို အဆိုတွင် ဖြည့်စွက်လျက် ထိုအဆိုကို အတည်ပြုကြလေသည်။

နံပါတ် (၆) အဆိုကို ဒေါ်ကြီး ကိုဖေသင်က တင်သွင်း၍ မလှိုင် ကိုအောင်တင်က ထောက်ခံသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကိုဘလေးက မြန်မာနိုင်ငံတွင် (အခလွတ်) မူလတန်း ပညာမသင်မနေရဟု ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်လျက် အတည်ပြုသည်။

နံပါတ် (၇) အဆိုကို မုံရွာ ကိုတင်ဆွေက တင်သွင်းရာ ဥပမာ ဥပမေယျဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် မှတ်သားဖွယ်ရာ စကားများဖြင့် ပြောဆိုသော်လည်း မိမိမကျေနပ်သော အချက်အတွက် ဒေါသစကားလေးများပါသဖြင့် နာယက ကိုအောင်ဆန်း က ခဏခဏ သတိပေးရသည်။ ထိုအဆိုကို ရေနံချောင်း ကိုကျော်စိန်ကလည်း စကားပြောကောင်းကောင်းနှင့် ထောက်ခံခဲ့သည်။ အဆိုရှင်က ၎င်းအဆိုကို မထောက်ခံလျှင် အမျိုးနှင့်စာကို မချစ်ရာကျမည်ဟု ပြောသွားသဖြင့် မလှိုင် ကိုအောင်တင်က ကန့် ကွက်ကြောင်း အများပင် ဝင်ရောက်ပြောဆိုပြီးနောက် မဲယူသောအခါ (၄) မဲ၊ (၇) မဲနှင့် ပယ်လိုက်သည်။

နံပါတ် (၈) အဆိုကို ရခိုင်ပြည်က ကိုဘကြိုင်က တင်သွင်း၍ ကိုစံရင်က ထောက်ခံရာ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရန် အ များပင် ဝင်ရောက်ပြောဆိုကြသော်လည်း အဆုံး၌ မူလအဆိုအတိုင်း အတည်ပြုသည်။

နံပါတ် (၉) အဆိုကို ရေနံချောင်း ကိုညွန့်က အဆိုတင်သွင်း၍ ရေနံချောင်း ကိုကျော်စိန်က ထောက်ခံလေသည်။ ကိုညွန့်မှာ လူပင်ငယ်သော်လည်း အပြောအဆို လွတ်လပ်ပီသခြင်း၊ စကားအသုံးအနှုန်း ယဉ်ကျေးခြင်း၊ ရေနံချောင်းအစိုးရ ကျောင်းဆရာကြီး ဦးဟုတ်လှိုင် ပြောဆိုလုပ်ကိုင်ချက်တို့မှာ ညောင်ဦးက ကမ်းပြိုကာ စမ္ဘာနာဂိုက နွားပျောက်တာနဲ့ ဘာဆိုင်လို့လဲ ဆိုသော စကားပုံများ ထည့်သွင်းပြီး ပြောဆိုသွားသည်မှာ ချီးမွမ်းဖွယ်ကောင်းသည်။ ထို့နောက် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် တဦးက ရေနံချောင်းအစိုးရ ကျောင်းဆရာကြီး ဦးဟုတ်လှိုင်သည် ထိုကျောင်း၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြောဆိုလုပ်ကိုင်ပြုမူချက်မှာ အလွန်စက်ဆုတ်ဖွယ် ဖြစ်သဖြင့် အားလုံးပရိတ်သတ်များ မတ်တတ်ရပ်၍ ရက်ဖွယ် (၃) ကြိမ် အော်ပြီး ထိုအဆိုကို အတည်ပြုရန် တောင်းပန်သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ပြီး မနက်ပိုင်း အစီအစဉ် ရပ်နားလေသည်။

နေ့လည် (၁) နာရီ ဆက်လက်ကျင်းပရာ နံပါတ် (၁၀) အဆိုသည် ဒုတိယ အရေးကြီးဆုံး အဆို “ကျောင်းသားများ နိုင်ငံရေး ဝင်လုပ်ခွင့်” ဖြစ်သည့်အတိုင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကိုဗဟိန်းနှင့် မန္တလေးဥပစာကောလိပ် ကိုတိုးရင်တို့က အကျယ်တဝ့် ပြောဆိုပြီး တင်သွင်းထောက်ခံကြောင်း ပြောပြီးသောအခါ၊ မြောင်းမြ ကိုမြရှိန်က ကျောင်းသားများ နိုင်ငံရေးတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင် ခွင့် မပြုထိုက်ဆိုပြီး ထိုအဆိုကို ကန့်ကွက်ကြောင်းပြောရာ နာယက ကိုအောင်ဆန်းက ထိုအဆိုကို သဘောတူသူများက “အိုင်း” ဟု ပြောကြရန် ပြောဆိုသဖြင့် ပရိသတ်အားလုံးလောက်ပင် အိုင်းဟု အော်၍ ကိုအောင်ဆန်းက သဘောမတူသူများ “နီး” ဟု ပြော ကြရန် ပြောသောအခါ (၂) ယောက်သာ အော်သည်။ ထိုအခါ နာယကက အဆိုကို အတည်ပြုကြောင်း ကြေငြာလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အားလုံးအော်ဟစ်ပြီး ဩဘာပေးလျက် ကန့်ကွက်သူအား မျိုးဖျက်ဟု အော်ကြကြောင်း။ ကိုအောင်ဆန်းက ဤကဲ့သို့ နစ်နာအောင် မပြောဆိုထိုက်ကြောင်း ပြောဆိုပြီးလျှင် အသင်းဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုရာရှစ်က အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အလွန်မှတ်သား နာယူဖွယ်ကောင်းသော ဆုံးမစကားများနှင့် ဖြစ်ကြီးနားတွင် မိမိကိုယ်တွေ့ အစိုးရက အလွန်ကြပ်တည်းသော ဥပဒေများဖြင့် အာဏာရှင်သဖွယ် အုပ်ချုပ်ပုံကို (၁) နာရီခန့် ပြောဆိုသွားသည်။

ပြီးသောအခါ နာယက ကိုအောင်ဆန်း၏ တောင်းပန်ချက်အရ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက အလေးမပွဲတွင် အနိုင်ရသူများကို ဆုချီးမြှင့်သည်။ ၁၉၃၉ ခု စတုတ္ထအကြိမ် ဗကသ အစည်းအဝေးကို မော်လမြိုင်မြို့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုမောင်မောင်လွင်က မော်လမြိုင်မြို့တွင် ပြုလုပ်ရန် ဖိတ်ခေါ်သည့်အတိုင်း ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းက ဝမ်းမြောက် ကျေးဇူးတင်စွာ လက်ခံပြီးလျှင် နာယက၏ အဆုံးသတ် မိန့်ခွန်းကို ဖြွက်ကြားလျက်၊ အစည်းဝေးကြီးကို တို့ဗမာသီချင်းဆိုပြီး ရုတ်သိမ်းလိုက်သည်။

၂၅၊ ၄၊ ၁၉၃၈ နေ့ ညတွင် ကျောင်းသား (၇၀) ခန့်သည် ဟိုင်းကြီးသင်္ဘောတွင် ဆင်း၍အိပ်ပြီး ၂၆၊ ၄၊ ၁၉၃၈ နံနက် (၆) နာရီခွဲတွင် နေရာသီစခန်း မော်တင်စွန်းသို့ ထွက်သွားကြသည်။

(၄) ၁၉၃၈-၃၉ ဗကသနှင့် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

All Burma Student's Union (ဗကသ)

၁။ ကိုအောင်ဆန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုဗဟိန်း	အတွင်းရေးမှူး
၃။ ကိုစိုးမောင်	ငွေထိန်း
၄။ ကိုလှရွှေ	အမှုဆောင်
၅။ ကိုကြည်မောင်	အမှုဆောင်
၆။ ကိုဘစ်	အမှုဆောင်
၇။ ကိုကျော်မြင့်	အမှုဆောင်
၈။ ကိုမြစိန်	အမှုဆောင်

၉။ ကိုချစ်အေး	အမှုဆောင်
၁၀။ ကိုမောင်မောင်	အမှုဆောင်

(All Nationalist Members of the House of Representative and of the Senate 12, September 1938)

တကသ (Rangoon University Students' Union)

၁။ ကိုအောင်ဆန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုလှရွှေ	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုဗဟိန်း	အတွင်းရေးမှူး
၄။ ကိုသိန်းအောင်	ငွေထိန်း
၅။ ကိုစောစံကေး	အယ်ဒီတာ (အိုးဝေ)
၆။ ကိုအောင်တိုး	(Business Manager)
၇။ ကိုဘသန်း	စာကြည့်တိုက်မှူး
၈။ ကိုထွန်းရှိန်	(Executive Committee member)
၉။ ကိုအေးကျော်	(Executive Committee member)
၁၀။ ကိုကြည်မောင်	(Executive Committee member)
၁၁။ ကိုသောင်းခင်	(Executive Committee member)

(All National members of the House of Representative and of the senate)

(၃) ပုသိမ်ကွန်ဗလင့်မှ နွေရာသီစခန်း

၁၉၃၈ ခု၊ ပုသိမ်မြို့တွင် ကျင်းပသော တတိယအကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားများကွန်ဗလင့်သည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတို့ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း တွဲမိကြပြီဖြစ်သည်။ တနှစ်ထက် တနှစ် အားကောင်းလာပြီး ပုသိမ်ကွန်ဗလင့်တွင် မြို့နယ်များ ပိုစုံလာသည်။ ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေလည်း ပိုများလာသည်။ ကွန်ဗလင့်အပြီး ပုသိမ်မြို့မှ မော်တော်ယာဉ်ဖြင့် မော်တင်စွန်း၌ နွေရာသီစခန်း ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ နွေရာသီစခန်းသည် ကွန်ဗလင့်အပြီး၌ ပင်ပန်းသမျှ အနားယူအပန်းဖြေရန် အတွက်ဟု တချို့ကထင်ကြသည်။ အမှန်မှာ ကွန်ဗလင့်ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ရှေ့လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အသေးစိတ် ဆွေးနွေးပြီး နယ်ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ တာဝန်ခွဲရန် ဖြစ်သည်။ နွေရာသီစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်းအတွက် ဧည့်ခံကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ကိုမြစိန် (ဗကသ အတွင်းရေးမှူး) နှင့် ကိုသိန်းဆွေ (နောင်ဗိုလ်သိန်းဆွေ) အပါအဝင် ဝိုင်းတော်သားများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီး တက်ညီ လက်ညီ အကွက်စေ့၊ ထောင့်စေ့ လက်တွေ့လုပ်ကိုင်ကြ၍ ကွန်ဗလင့်နွေရာသီစခန်းမှာ အောင်မြင်ခဲ့ရလေသည်။

ထိုကွန်ဗလင့်၏ ထူးခြားချက်မှာ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကို ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုဗဟိန်းနှင့် သခင်သန်းထွန်းတို့ ဖိတ်ကြားတောင်းပန်၍ ဆရာကလည်း တက်ချင်၊ ဟိုနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ဆိုတဲ့ ခွေးမသားတွေဟာ တိုင်းပြည်အတွက် မလုပ်ဘဲ ကိုယ်သားမယား အတွက်ပဲ လုပ်နေကြတာ ကျောင်းသားတွေနဲ့မှ ဖြစ်မှာပဲလို့ ဆရာကြီးက မဖိတ်ဘဲနှင့်ကို ထိုကွန်ဗလင့်ကို တက်ရောက်ချင် နေသည်။ သခင်သန်းထွန်း ပါလာခဲ့သည်။

မော်တင်စွန်း၊ ဧပြီ (၂၇) ရက်၊ မနက်ပိုင်းတွင် မူလအစီအစဉ်အတိုင်း ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင် ကျောင်းသားအားလုံး စုရုံးပြီး ကိုဇော်ဝိတ်၊ ကိုမောင်မောင်လွင် လုပ်ပြသည့်အတိုင်း လေကျင့်ခန်း လုပ်ကြသည်။ ဒီလိုလေကျင့်ခန်းလုပ်ပြခြင်းသည် ၎င်းတို့မြို့နယ်အသီးသီး ပြန်ရောက်သောအခါ တဆင့်ပြန်လည် သင်ကြားပို့ချ ခေါင်းဆောင်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲဝင်သောအခါ ကိုယ်ကာယအားဖြင့်ရော စိတ်ဓါတ်အားဖြင့်ပါ စည်းလုံးညီညွတ်မှု အသင့်ဖြစ်နေရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ရည်မှန်းချက်နှင့် လုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အညောင်းပြော အညာပြော ရိုးရိုးကျန်းမာရန်အတွက် မဟုတ်ပေ။

တချို့အစုကလေးများ အနီးအနား ပတ်ဝန်းကျင် လမ်းလျှောက်ကြသောအခါတွင် ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုမြစိန်၊ ကိုလှရွှေ၊ ကိုသန်းထွန်း၊ ကိုအေးကျော်၊ ကိုဘသန်း၊ ကိုကြည်မောင်နှင့် ကိုကျော်ရင်တို့ (၁၉၃၇-၃၈၊ ၁၉၃၈-၃၉ ဗကသနှင့် တကသ) ထဲက အမှုဆောင်တွေဟာ အလုပ် စကြရသည်။ မူလကတည်းက စည်းဝါးရိုက်ထားသည့် အတိုင်း ကိုယ့်တာဝန်၊ ကိုယ်အစုကလေးများ ခွဲပြီး၊ နယ်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များထဲမှ လက်ရွေးစင်တို့ကို ကွန်ဗလင့်ဆုံးဖြတ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရန် အသေးစိတ် ညှိနှိုင်းတင်ပြ အကြံဉာဏ်ယူကြသည်။ မြို့နယ်အလိုက် သီးခြားပြဿနာများကို တင်ပြ ဆွေးနွေးပြီး အဖြေရှာကြသည်။ တချို့သည် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အနားတွင် ဩဝါဒနှင့် ပုံပြင်များ နားထောင်ကြသည်။ ဆရာကြီးက အရင်နိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ခေါင်းဆောင်တွေကို မယုံဖို့၊ ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ ကိုယ်ကျိုးရှာကာ တစ်တစ်ခွဲခွဲ ပြောပြီး၊ ရန်သူကိုလည်း အထင်မသေးဖို့ သတိပေးရန်၊ သတိပေးသည်။

ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုသန်းထွန်းတို့သည် သူတို့ မျက်စိကျသော နယ်ခေါင်းဆောင် လက်ရွေးစင်များကို

တယောက်ချင်း၊ နှစ်ယောက်ချင်း ကျိတ်လုပ်ကြသည်။ ကိုယ်မြို့နယ်မှာ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း လုပ်ကိုင်ရမည်။ ဘယ်သခင် ခေါင်းဆောင် နှင့် အတွင်းကျကျ တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရမည်။ ဘယ်အလုပ်သမား၊ လယ်သမားခေါင်းဆောင်နှင့် ဆက်သွယ်ရန်၊ ရန်ကုန်နှင့် အဆက် အသွယ် မပြတ်ရန် အသေးစိတ် ဆွေးနွေးအကြံပေးကြသည်။

ညနေ ထမင်းစားပြီးချိန် ကိုဇော်ဝိတ်သည် ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုသန်းထွန်းနှင့် ကိုအုန်းမြင့်တို့ အစုလေး ထဲလာပြီး မနက်က ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတသိုက်နှင့် ငွေတောင်သွားရင်း၊ ထီးချိုင့်ရွာကလေး ရောက်ခဲ့ပုံ၊ ရခိုင်ရွာဖြစ်ပေမယ့် ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်မှာ ဗမာဘုန်းကြီး၊ ရွာသူရွာသားတွေဟာ ဗဟုသုတနည်းပါးလှတဲ့ အတွက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် များလာပြီး ဗဟုသုတ ဖြန့်ပေးရန်၊ တိုင်းပြည်မှာ ဖြစ်ပျက်တာတွေ ပြောပြရန် ဖိတ်ကြားတဲ့အကြောင်း၊ အခြားအနီးအနား ရွာတွေက လူတွေကိုပါ ဖိတ်ထားမည့်အကြောင်း ပြောသည်။ ချက်ချင်း ကိုအောင်ဆန်းက “ကိုဇော်ဝိတ်ရေ တခြားဘယ်သူမှ အသိမပေးနဲ့၊ မနက်လေးနာရီ ထွက်ကြရအောင်၊ တလမ်းလုံး ကပ်ပါလာတဲ့ CIDတွေ မျက်ချည်ဖြတ် ထားရမယ်၊ စိတ်ရှိလက်ရှိ ဟောချင်တာတွေ ဟောရအောင်လေ။”

(၃-၁) ဇီးချိုင့်ခရီး

ဇီးချိုင့်ကို ၁၉၃၈ ခု၊ ဧပြီလ ၂၈ ရက်၊ မနက် (၄) နာရီတွင် ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ဇီးချိုင့်ရောက်သောအခါ ဆရာတော် ဘုန်းကြီးကျေးသော အစာများစားပြီး တရားပွဲ စကြသည်။ တရားပွဲကို ကိုဇော်ဝိတ် ကာယဗလနှင့် စဖွင့်သည်။ ထိုနောက် ကိုဗဟိန်းက ကျောင်းသားမိဘများဖြစ်သော ရေနံမြေအလုပ်သမားများအကြောင်း၊ ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမားတွေပြီး လွတ်လပ် ရေး တိုက်ယူရမယ်။ ထိုနောက် သခင်သန်းထွန်းက ဆရာစံသူပုန်အကြောင်း၊ လယ်သမားတွေဘဝနှင့် ကျောင်းသား အလုပ်သ မားလက်တွဲပြီး လွတ်လပ်ရေး တိုက်ယူရမယ်ဟု တိုတိုရှင်းရှင်းပြောသည်။

ကိုအောင်ဆန်းက ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားနှင့် ရခိုင်၊ ကရင်၊ ရှမ်း၊ ချင်း၊ ကချင်နှင့် ကရင်နီစတဲ့ လူမျိုးစု အမျိုးသားအားလုံး လက်တွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးကို တိုက်ယူရမယ်၊ တောင်းယူလို့ မရဘူး၊ လက်နက်ကိုင်ပြီး သူပုန်ထမှ လွတ်လပ်ရေး ရမယ်၊ သူပုန်ထရမယ်လို့ လက်သီး လက်မောင်းတန်းပြီး သူပုန်သူပုန် ထထလို့ ပထမ တိုင်ပေးလိုက်တယ်။ ဆရာတော် ဦးသာသနက အော်ကြ၊ အော်ကြလို့ ပြောတော့ ရွာသူရွာသားတွေ ဝိုင်းအော်ကြသည်။ ကျောင်းသားအရွယ် ဦး ရေ သုံးပုံ၊ တပုံလောက် ရှိမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ကိုအောင်ဆန်းသည် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲနှင့် လွတ်လပ်ရေး ရယူရန် ပထမဆုံး ပြောပြောပြောခြင်းဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ယူရန် ကြံစည်ထားသည်မှာ ထင်ရှားလှသည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်သိချင်သော ပြည်မက နိုင်ငံရေးအခြေအနေ၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့် ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှု များအား ရှင်းပြခဲ့သည်။ မော်တင်စွန်း ပြန်ရောက်တော့ စီအိုင်ဒီတွေ ကိုအောင်ဆန်းတို့ ပျောက်သွား၍ ကျောင်းသားများကို ရေရွတ်ကြိမ်းမောင်း လုပ်သည်ကို သိရသောအခါ ကိုအောင်ဆန်း အားပါးတရ ရယ်ခဲ့သည်။

ကိုအောင်ဆန်းတို့နှင့်အတူ ပုသိမ်ခရိုင်လိုက်ပါခဲ့သော
(ဝံ့မှယာ) တိုးတက်ရေး သခင်အုန်းမြင့်
ယခုစာအုပ်ရေးသားရာတွင် ကူညီခဲ့ခြင်းအတွက် ထပ်မံဖမ်း
ဆီးခံရသည်။ ယခုထောင်မှလွတ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်
လျက်ရှိသည်။

ပါမောက္ခဦးကျော်ရင် (လေထီး)
သံတွဲဇာတိ၊ ရခိုင်အမျိုးသားဖြစ်သည်။ ၁၉၃၆ တွင် ရန်ကုန်
တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိသည်။ တကသ၊ ဗကသ အမှုဆောင်
တဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဂျပန်တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်ခဲ့ပြီး လေထီး
တပ်ဖွဲ့ဝင်တဦးဖြစ်သည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်
တဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ်
၁၉၆၆ ခုနှစ် ကွယ်လွန်ချိန်အထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

Source: Mawolasi/Kyaw Win

(ပ) တတိယအကြိမ် ပုသိမ်ကွန်ဗရင့်တွင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း ပြောကြားသော အဖွင့်မိန့်ခွန်း

အချင်းရဲဘော်တို့-

နှစ်နှစ်တိတိ ငါတို့ ခဲယဉ်းငြိငြင်စွာ လုပ်ကိုင်ပြီးသည့်နောက် တတိယအကြိမ်မြောက် ငါတို့ ယခု တွေ့ကြရပြန်ပြီ။ ဤအချင်းအရာသည်ကား ဗမာပြည်လူငယ်များ၏ ရာဇဝင်တွင် အပြိုင်မရှိ ဖြစ်တော့သည်။ ယခုညီလာခံသဘင်၌ အနယ်နယ်မှ ငါတို့၏ ရဲဘော်ဟောင်း ရဲဘော်သစ် အပေါင်းတို့သည် လာတက်ကြကုန်၏။ သို့ ငါတို့ညီလာခံ သဘင်အခါတွင် ရှေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်ကို ငါတို့တွေ့လိုကြစမြဲဖြစ်ပေ၏။ သို့ရာတွင် ငါတို့၏ ရှေးဟောင်းမှတ်တမ်းတို့ကား ငါတို့အတွက် အကောင်းချည်း မှတ်ချက်- သခင်အုန်းမြင့် (နေလင်း- လူရှင်သင်္ချိုင်းများအကြောင်း)၊ ဦးကျော်ရင် (အပေါင်းအသင်းရောင်းရင်းတို့၏ကျော်ရင်)

ကိုလိုနီခေတ်နှောင်း - ၁၉၃၇ မှ ၁၉၄၈ - နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင်

Source: Jia Piao

တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း (၁၉၃၈-၃၉)

လည်း မဟုတ် ငါတို့အကြိုက်ချည်းလည်း မဟုတ်ကုန်။ ဤကား လောကဓမ္မတာပေတည်း။ လွန်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်များကို ပြန်လှန်တွေးဆသည့်အခါ ငါတို့သည် ကွယ်လွန်သူ ငါတို့၏ရဲဘော်ဟောင်း ရန်ကုန်မြို့မှ ကျောင်းသားဟောင်း ကိုသန်းတင်အား ဝမ်းနည်းတသ အမှတ်တရရှိကြပေသည်။ ကိုသန်းတင်ကား ငါတို့၏ အလုပ်အမှုဆောင်၌ ယမန်နှစ်ကစ၍ အမှုထမ်းခဲ့၏။ ကိုသန်းတင်ကား ငါတို့အား ပစ်စွန့်၍ ငါတို့ထံပါးမှ တခါတည်း ထွက်ခွာသွားလေပြီ။ ငါတို့၏ အမိ မြန်မာပြည်၌ လွတ်လပ်ရေး တည်းဟူသော မီးရှူးသည် တောက်ပထွန်းဝင်း လင်းမည့်အခါသို့ မရောက်မီ များစွာသော ငါတို့ အပေါင်းတို့သည် ငါတို့၏ ရဲဘော်ဟောင်း ကိုသန်းတင် သွားရာလမ်းသို့ မြန်းကောင်းမြန်းရာ ရပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်စေ ငါတို့အား အဘယ်အံ့နည်း။ ငါတို့ တိုင်းပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် ကျန်ရစ်အပ်သော ငါတို့သည် ဤသို့တိမ်တောင် မြူရိုးတို့ဖြင့် ပြည့်အပ်သော အနာဂတ် ထင်မြင်မှုကြောင့် စိတ်ပျက်လက်လျော့ တအားပြောကြတော့မည်လား။ လွတ်လပ်ရေးတည်းဟူသော တေးသံသည် အခါမလပ် ကောင်းကင်ယံတွင် ဝဲလျက်၊ တိုးတက်လိုသော ဗြဟ္မစိုရ်တရားဖြင့် ကိန်းအောင်းလျက် ရှိသော သူသူကိုမျိုး လူမိုလ်တို့အား အစဉ်မပြတ် တရားပြုလျက် ရှိပေသည်။ အတောမသတ်နိုင်သော သံသရာ တခွင်ဝယ် ကျင်လည် လျက် ရှိကြကုန်သော လူသတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် တရားဓမ္မတည်းဟူသော အစီအမံကို နာခံလျက် ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်၊ ကမ္ဘာ ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ပြောင်သည်ထက် ပြောင်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြလေသည်။ အချို့ကား မိမိတို့ပြုအပ်သော အစွမ်းအားထုတ်မှု အတွက် ကမ္ဘာ၏အသိအမှတ်ပြု လက်ခံခြင်းကို ရရှိကြပေသည်။ သို့ရာတွင် အခြားသူများက ထိုသူများနှင့် အပြိုင် ရှိလင့်ကစား၊ အလွဲပြုကြ၏။ အလိုကိုလိုက်၍ ထိုသို့ဇာတ်ခင်းရာ ကြက်ရှုံးဇာတ် ဆုံကြရလေတော့သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် အချည်းနှီး ဇာတ်ဆုံကြသည် မဟုတ်ပေ။ သို့တပြီးလည်း သတ္တဝါအနန္တ၏ အကျိုးရှိရာ လမ်းကြောင်းကား မဆုံးသေးယောင်တကား။ အလွန်အစဉ်ရှည်အပ်သော ငါတို့ ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်၌ ခေတ်တခေတ်မှသည် အခြားခေတ် တခေတ်သို့ ပြောင်းခဲ့၏။ သို့ခေတ်ပြောင်း သည်နှင့်အညီ ပုရောဟိတ် များမတ်၊ သေနာပတိ၊ လောကဓါတ်ဆရာ အစရှိသော ကမ္ဘာ့ဆရာကြီး အပေါင်းတို့သည် ပြောင်းလဲ ခက်ခဲ နက်နဲလာကုန်သော ပြဿနာရပ်များကို ကြုံတွေ့ ဖြေကြားရပြန်လေသည်။

အချင်းတို့- ငါတို့အမျိုးကား ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါက ကိုယ့်ထီးကိုယ်နန်း ကိုယ့်ကြွှာနန်းနှင့် ကိုယ့်ကျမ်း ကိုယ့်ပေ လျှမ်းလိမ်းဝေ၍ အထွေထွေသော တိုင်းအခမ်းခမ်းနှင့် ရွှေလမ်းငွေလမ်း ဖောက်ထွင်းနိုင်ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါကား ကြမ္မာဝင်နောက် ကျွန်သဘောကံဘဝသို့ ရောက်နေရပေသည်။ ယင်းသို့တမူလည်း ငါတို့ကား လက်မလျှော့အံ့မပေး။ ငါတို့၏ မျှော်မှန်းတမ်းတရာ လွတ်လပ်ရေးစခန်းသို့ တန်းတန်းဖြောင့်ဖြောင့် မကောက်မကွေ့ တရွေ့ရွေ့ သွားမည်သာတည်း။ ရာဇဝင် အစောင်စောင်ဝယ် ထိုထိုသော အတိုင်းတိုင်းတို့သည် မိမိတို့ အသီးသီး၏ လွတ်လပ်မှုအတွက် အားကြိုးမာန်တက် ဆောင်ရွက် အောင်မြင်ခဲ့သည့် သက်သေသာကတို့ကား အထင်အရှားပင် ဖြစ်တော့သည်။ ငါတို့အပေါင်းသည်လည်း ဤအကြောင်း ထားအပ်သော လမ်းအတိုင်း အဘယ်ကြောင့်လျှင် မလုပ်သင့်မလုပ်နိုင်အံ့သနည်း။

ဤမှတပါး ယခုငါတို့ လာရောက်ဆုံစည်း၍ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်းကား၊ ယခုချက်ချင်း ဖြစ်အပ်သောအကြောင်း ရှေးဖြစ်အပ်သောအကြောင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေ၏။ ယနေ့ရှိ ငါတို့ကမ္ဘာကြီးသည်ကား အိုးထိန်းစက်ကဲ့သို့ ချာချာလည်လည် အတည်မကျဖြစ်တော့၏။ မြောက်မြားလှစွာသော ပြဿနာတို့သည် အလွန်ရှုပ်ထွေးလှစွာသော ကမ္ဘာ့အခြေနေကို မှီ၍ ပေါ်ပေါက် လာကုန်၏။ ထိုပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာတို့အား ကမ္ဘာရှိ ငါတို့ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့သည် မည်သို့ သဘောထားသည်ကို မှီ၍ ကမ္ဘာကြီး၏ ရှေ့အဖို့သည် တည်လျက်ရှိ၏။ ကမ္ဘာအဝှမ်းတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်းဟူသော ပြဿနာကား ယခုအခါ အထူးပြောကြားလျက်ရှိသော ပြဿနာ ဖြစ်ပေ၏။ ခမ်သိမ်းကုန်သော အချင်းအရာတို့သည် အကွဲကွဲအပြားပြား စမ်းတပါးဝါး ရှိကုန်၏။ ရှေ့သို့လည်းမတက်သာ နောက်သို့လည်းမဆုတ်သာ ဖြစ်နေသယောင်ရှိ၏။ ယခုတလှမ်းမှား၍ ကာယကံ အမှုတခု ပြုမိအံ့။ ထိုတလှမ်းမျှသောအမှားသည် တကမ္ဘာလုံးအား ယူကြိုးမရသော ဒုက္ခတွင်းသို့ ကျရောက်စေတော့မည်။ ဤမျှကြီးမား သော ကမ္ဘာ့ပြဿနာတို့သည် ကမ္ဘာကြီးအား နှစ်ခြမ်းခွဲမယောင် ရှိနေ၏။ ထိုကဲ့သို့ ကွဲပြားစေအပ်သော အခြင်းအရာ တို့ကြောင့် ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားတို့၏ လောကဗိဇ္ဇာနိစ္စခန်းသို့ ရောက်ရာရောက်ကြောင်းဟူ၍ ဤမည်ထိုမည်သောဝါဒ စသည်တို့ဖြင့် အမျိုးမျိုး ဝါဒတို့ ပေါ်ပေါက်လာပေ၏။ တဖန် ထိုသို့ ဖန်တီးထားအပ်သော ဤကမ္ဘာဇာတ်ပွဲကြီးတွင် ဖြစ်မြဲဓမ္မတာ ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာများမှာလည်း လွတ်လပ်ရေး၊ ပညာရေး၊ စာတတ်မြောက်သူများပြားရေး၊ အလုပ်လက်မဲ့ပျောက်ရေး၊ ဆင်းရဲခြင်း ပပျောက်ရေး စသည်ဖြင့် ရှိကုန်၏။ ထိုပြဿနာများကား ပုခက်တွင်း မကျန်၊ အဘိုးကြီးအို မလွတ်၊ ဆင်းရဲချမ်းသာ မရွေး လူတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်၏။ ယခုအခါကား ရှေးအခါကကဲ့သို့ သူငယ်အလား ကုတ်ကုတ်ကလေး အိမ်တွင်းပုန်း နေ၍လည်း မရ၊ မည်သူမျှ ကိုယ်အရေးမဟုတ်ဟူ၍ ကောင်းကောင်းမနေရာ မနေနိုင်တော့ပေ။

ဤကား ပြောင်းလဲနေသော ယခုကမ္ဘာကြီး၏ အခြေနေပေတည်း။ သို့ပြောင်းလဲနေသောကမ္ဘာကို အလွဲထင်၍ မိမိ တို့ကြီးမျိုး ပပျောက်လတ္တံ့သော အရိပ်နမိတ်ကို မြင်သည်နှင့်အညီ ကမ္ဘာကြီး၏ တိုးတက်မှုကို မလိုလားအပ်သော အဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့သည် ကမ္ဘာပျက်ခါနီးတွင် ယောင်တီးယောင်တ လူတဝရလာကြသကဲ့သို့ ဘုရားတ၊ ဘုရားတ ရှေးထုံးမပစ်ရ ဟု ဟစ်လိုဟစ်၊ ရှေးခေတ်ကိုပြန်၍ လွမ်းနေကြပြန်လေသည်။ ၎င်းတို့သည် ဆုတ်ယုတ်နေသော ဤဝိပဗ္ဗတ္တိခေတ် ကာလတွင် ဗြဟ္မစိုရ်တရား ဥပဒေစည်းကမ်းအပေါင်းတို့သည် ပျက်ယောင်တကားဟု အော်ဟစ် ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ သို့သော် တရားကို

ကား ပိုမိုမှန်ကန်သော စဉ်းစားဉာဏ် လောကဓါတ် ဉာဏ်တည်းဟူသော မှတ်ကျောက်ဖြင့် ၎င်းတို့ မသိရှာကြပေ။ သူများနှင့် မဆိုင်သော ကိုယ်ရေးကိုယ်တာတွင် ကယ်ပါ။ ယူပါတစာစာ ပြုလုပ်နေရုံဖြင့် ယခုခေတ်ကြီးတွင် တွေ့ကြုံရသော ပြဿနာတို့ သည် မဖြေရှင်းနိုင်ပေ။ ငါတို့ကား ထိုပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို ပိုမိုမှန်ကန်သော စဉ်းစား ဝေဖန်နည်း (၁) လောကဓါတ် ပညာနည်းကို လိုပေသည်။

အကြောင်းကား ဤသို့တည်း။ ခေတ်ကလည်း ပြောင်းလာ၏။ ပြဿနာကလည်းပြောင်းလာ၏။ ငါတို့ကား မပြောင်း သေးပေ။ အမြင်အားဖြင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်၊ မီးရထား၊ လေယာဉ်ပျံ၊ မော်တော်ကားတို့ဖြင့် တိုးတက်သော ခေတ်သစ် ဖြစ်ပေ၏။ သို့ရာတွင် ငါတို့ကား လေ၊ လှည်း၊ ဗုံမောင်းတို့ဖြင့် ဆွေးနေသော ရှေးဟောင်းကို မပစ်လိုကြသေးပေ။ ဤအချင်းအရာကား ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်းတွင်လည်း ရှိသေး၏။ ဗမာပြည်တွင်ကား အဝှမ်းများစွာရှိ၏။ ရှေးဟောင်းအသံ၊ ရှေးဟောင်းဝါဒတို့ကား ယခုတိုင် ရှိသေး၏။ အင်မတန်တိမ်သော အမျိုးဘာသာသာသနာ ဟူသော စကားတို့ကို ယခုတိုင်ငါတို့ သုံးလျက်ရှိသေး၏။ ကျောင်းသားဆိုလျှင် စာဖတ်ပြီးလျှင် စာမေးပွဲအောင်ရသာ ထင်လျက်ရှိသေး၏။ ဤထက်မှားအပ်သော ဝါဒကား မရှိတော့မည်။

ငါတို့ ဗမာပြည်ကား အနှစ်ငါးဆယ်ကျော်မျှ နိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒ လက်ချက်ဒဏ်ကို ခံနေရ၏။ နိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒ ဟူသော အမည်ကို ဖော်ထုတ်ရာ၌ ငါတို့အား အုပ်ချုပ်စိုးမိုးနေသူတို့အား ရည်ရွယ်၍ အပြင်းစွဲစွဲတစ်ခုဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော သဘောအရ ပြောခြင်းမဟုတ်။ ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်းတွင် ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အမှတ်သညာအားဖြင့် ပြောဆိုခြင်းပင်။ အကြောင်းမူကား ဗမာပြည်သည်လည်း ကမ္ဘာ၏ အစိတ်တစ်ခုဖြစ်နေ၍ ထိုသို့ ဖြစ်သည့်အတိုင်း စဉ်းစားသွားရမည်အတွက်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံချဲ့ထွင် ရေးဝါဒသည် မည်သည့်တိုင်း နိုင်ငံတခုတည်း၏ ဝါဒဟု မစွဲမှတ်နိုင်။ ထိုနည်းအတူ အမျိုးသားစိတ်ကိုလည်း ရှေးအခါက သူနည်းသူလမ်းအတိုင်း နိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒကို သုံးခဲ့၏။ ထိုသို့ သုံးခဲ့သားဘဲဟု ငါတို့သည် ဖြစ်လာသောအခါ၌ ထပ်မံမသုံးကြ ရန် သတိပြုရာသည်။

ထို့ကြောင့် ဗမာပြည်၏ ပြဿနာများသည် များပြားလှစွာ၏။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့ကား တခုကိုတခု အမှီသဟဲ ပြုနေပေ၏။ အကြောင်းကား အမိနိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒမှ ပေါက်ဖွားအပ်သော ပြဿနာများဖြစ်၍ပေတည်း။ ငါတို့ လူဦးရေ ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းမျှ နေနေ၊ ညည တလွှားလွှား ရှာစားနေရသော ငါတို့၏ ဆင်းရဲခြင်း၊ စာဖတ်နည်းပါးခြင်း၊ ရောဂါထူထပ် ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။ တက်လူအပေါင်းတို့ အတွက်ကား အကြီးဆုံးသော ပြဿနာသည် အလုပ်လက်မဲ့ရေးဖြစ်၍ တက်လူဆို သည့်အတိုင်း ရှေ့တက်နိုင်ရန် အခွင့်အရေး မရရှိခြင်းတို့ပင် ဖြစ်လေသည်။ ငါတို့ပညာရေးကား ကျွန်စော်နံ၏။ လူစဉ်မမှီ။ ယမန်နှစ်က ဥက္ကဋ္ဌမိန့်ခွန်းတွင် ကျွန်ုပ်သည် ယခုတိုးတက်နေသော ခေတ်သစ်တိုင်းပြည်များတွင် ဘယ်ကဲ့သို့ ပညာရေးရှိသည်ကို အကျဉ်းမျှပြ၍ ဗမာပြည် ပညာရေးစနစ်၏ ချို့ယွင်းချက်များကို ပြခဲ့၏။ ထိုအခါက ထိုအကြောင်းများကို နားထောင်ခဲ့သူ (၁) မဖတ်ခဲ့ရသူများအဖို့ ယခုထပ်မံ၍ ယခင်ကထက် ပိုမိုရှင်းလင်းစုံလင်စွာ ပြပါဦးအံ့။

ဗမာပြည်၏ ပညာရေးစနစ်အကြောင်းကို အုပ်ချုပ်ရေးဘက်မှသော် လည်းကောင်း၊ ပညာသင်ကြားရေးဘက်ကသော် လည်းကောင်း၊ အကျယ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသေးစိတ်၍ လည်းကောင်း ရေးသားဖော်ပြပါအံ့။ အုပ်ချုပ်သောဘက်တွင် ငါတို့ မအုပ်စိုးသူတို့၏ ပညာရေးဝါဒကား ၎င်းတို့ပြောသလို ပညာရေးဝါဒ အစစ်မဟုတ်။ ငါတို့ဗမာပြည်၏ ထိပ်ဖျားတွင် ဘုရင်ခံရှိ၏။ ဘုရင်ခံကား ငါတို့အာဏာရှင် သဖွယ်ဖြစ်ပေ၏။ ထိုမျှပင် အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေက ၎င်းအား အာဏာအပ်နှင်းထားပေ ၏။ ၎င်း၏နောက်၌ကား ဧရာမဗြိတိသျှတိုင်းကြီးနှင့် အထူးအရေးပါသော ဓနရှင်ကြီးတို့ ရှိပေ၏။ ဤပြုအပ်သော အချက်ကား ဘာမျှမဆီမဆိုင်ဟု မထင်သင့်။ သူတို့ကား အရင်းစစ်လျင်ကား နောက်မှတကယ့် ကြိုးကိုင် ကြိုးကြိုးများဖြစ်၍ အချက်ရှိလျှင် အပြင်ထွက်လာရန် အသင့်ရှိလေသည်။ သူတို့ကား ငါတို့၏အတွင်းရေးများတွင် ငါတို့အား ကြိုးရည်ရှည်ဖြင့် လှန်ထား၏။ သို့ရာတွင် ငါတို့သွားလိုရာ မသွားနိုင်အောင် စီမံထား၏။ ထို့ကြောင့် မူလတန်း၊ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း ပညာအတွက် ပညာမင်းကြီးက ကြိုးကိုင်၍ အုပ်ချုပ်နေပေ၏။ သူကား အတုမရှိ သူ့အား မဘက်ပြိုင်အပ် သူသာလျှင် ကျောင်းပညာအား အုပ်ချုပ်စီမံနေ၏။ ပညာရေးဝန်ကြီးက ဘာမျှမတတ်နိုင်။ ပညာမင်းကြီးသာလျှင် ပညာစည်းမျဉ်းကို ကိုင်၏။ သူသာလျှင် ပညာရေးလုပ်ငန်းကို အုပ်ချုပ်၏။ သူ့အာဏာကား သို့စဉ်းမျှ ကြီးတိ၏။ သူ့ဥပဒေအရ သူ့နေရာကား ထိုမျှခိုင်မာ၏။ ပညာရေး ဝန်ကြီးသော် လည်းကောင်း၊ ဧရာမ နန်းရင်းဝန်ကြီးသော် လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) ဝန်ကြီးအဖွဲ့တခုလုံးသော် လည်းကောင်း၊ သူ့အား မထိနိုင်မတို့နိုင်ပါတကား။ အများပြည်သူက တင်မြှောက်လိုက်သည်ဆိုသော ငါတို့ဝန်ကြီးများကား ဝန်ကြီးကို မထမ်းရ မကိုင်ရ။ အောက်မှ ဝန်ကလေးအရာရှိတို့၏ စီမံရာလိုက်ရ၏။ တက္ကသိုလ်ပညာရေးမှာလည်း ဥရောပတိုက်သား ဆရာတို့သည် အချုပ်ထိပ်ခေါင်ပင် ဖြစ်တော့၏။ ၎င်းတို့၏ လစာအစရှိသည်တို့ကို ငါတို့ထိုမျှမထိနိုင်၊ ၎င်းတို့ကား ဘေးမဲ့ဖြစ်နေ၏။ ၎င်း တို့ကား ဧရာမပုရောဟိတ် ပါရဂူကြီးတို့ ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့ကား ဗမာပြည်တွင် မရှိ၍ မဖြစ်၊ အထူးလိုအပ်နေ၏။ သို့သော် အဘယ်ကြောင့် ၎င်းတို့သာလျှင် ပုရောဟိတ် ဖြစ်ထိုက်ပါသနည်း။ အနှစ် (၅၀) ကျော်မျှ သူတို့အမျိုးကား ငါတို့အား မဟာ ကရုဏာအနန္တဖြင့် စိုးမိုးစောင့်မဲ့ပါလျှင် ယခုလက်ရှိ တက္ကသိုလ်သည်လည်း အနှစ် (၁၈) နှစ်မျှ တည်ရှိခဲ့ပြီးလျက် အဘယ်ကြောင့် သူတို့နေရာမျိုးသို့ ဒို့ဗမာတွေ မရောက်ဘဲ နေကြပါသနည်း။ အရိုးအရင်းမျှ ပေးအပ်သော ယခုပညာစနစ်နှင့် ပင်လျှင် အင်မတန် ရဲရဲလှစွာ၊ ပါမောက္ခအရာတမျှ တတ်မြောက်ကြသော အနည်းငယ်မျှ ဗမာများအားပင်လျှင် အဘယ်ကြောင့် အားမပေး လက်မခံ

ဘဲထားပါသနည်း။ သေတမ်းစာ အလှူငွေ စသောအရာ တို့ကို လှူသူသဘောအရ ဖြန့်ဖြူးရသောအခါမှတစ်ပါး သာမန်အားဖြင့် အမျိုးမရွေး၊ ဘာသာမရွေး၊ ဆရာအဖြစ်လက်ခံမည့် စသဖြင့် တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ (၅) က ဆိုထား၏။ ဗမာများသည် ငါတို့နိုင်ငံကြီးရှင်တို့က အမျိုးမျိုးလုံ့လဥဿဟဖြင့် ကြိုးစားလျက်နှင့်ပင် အလွန်ညံ့ဖျင်း သိမ်နုတ် အောက်တန်းကျလွန်း၍ ဤမျှကြီးမားသော ပါရဂူပါမောက္ခဘဝများကို မရှိနိုင်ဟု ငါတို့ ယုံကြည်ရမည်ယောင်တကား။ နောက်ကျ၍ ပြည်သစ် တည်ထောင်ရသော အချို့တိုင်းပြည်များတွင် ဤသို့ပါရဂူ ပုရောဟိတ်တို့ကို ညတွင်းချင်း ဆွဲထုတ်လာနိုင်သော သာဓက မရှိပါလော။ သို့သော် ဤဘာသာစကား အကြောင်းဆိုင်ဟန်မတူ။ အသို့နည်းဟူမူကား ယူနီဗာစီတီကောလိပ်သို့ ထာဝရ ဘုရားသခင်က သောင်ကမ်းမမြင် မျောပါးနစ်မွန်းအံ့ဆဲဆဲ ငါတို့ဗမာပြည်အတွက် မကြာမီက စေလွှတ်လိုက်သော အင်္ဂလိပ်စာ ကထိက မစ္စတာ ဂျော့ကရက်ဝယ်က ငါတို့အား ဉာဏ်မရှိ ခေါင်းချည့်သာတည်း။ သူတို့သာလျှင် ဉာဏ်ရှိ၏။ ဤသို့ သဘော ရှိသော စကားကိုဆိုထားပေ၏။ ပိုမို၍သိလိုသူတို့သည် ရန်ကုန်မြို့ မူလင်ကျောင်းသားများအသင်းမှ ထုတ်ဝေအပ်သော Cry (ခေါ်) နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းစာစောင်တွင် **Books, Brain and Burmans** ဟူ၍ ရေးသားအပ်သော ဆောင်းပါးကိုကြည့်ပါလေ။ စာခေါင်း စဉ်ကား အထူးယဉ်ပါးပေ၏။ ထိုမျှနှင့်ပင် စာရေးသူ၏ အလွန်သိမ်မွေ့လှစွာသော စိတ်ကူးဉာဏ်ကို အနုမာန မျက်ရမ်းမှန်းဆ နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဤသို့လျှင် ငါတို့တက္ကသိုလ်တွင် ဥရောပတိုက်သားများသည် ပုရောဟိတ်အလုပ်မျှသာ မဟုတ် တက္ကသိုလ်ပါ အုပ်ချုပ်နေပေ၏။ အများပြည်သူ ကိုယ်စားလှယ်ဘွဲ့ ဟု ခေါ်အပ်သော တက္ကသိုလ်ကောင်စီကား အလိုတော်ရ ဦးဘတို့ လွှမ်းမိုး လျက်ရှိ၏။ နာမည်သာရှိ၍ အဆဲမရှိ အာဏာမရှိပေ။ ဤကောင်စီကား လက်အောက်ခံကောလိပ်တို့ကို အုပ်ချုပ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ တက္ကသိုလ်အကြောင်းထား၍ တိုင်းရင်းဘာသာ ပညာရေးဆိုသည့်ဘက်ကို ကြည့်ကြပါဦးစို့။ အိမ် သည်ဖက်မှဖြင့် တော်သေး ၏။ အများမြှောက်အပ်သော ဒေသန္တရအဖွဲ့များ လက်ထဲမှာရှိ၍ သူတို့စီမံနေပါတကား။ သို့သော် သူတို့အထက်မှ ဝဲကာပျံကာ ခရိုင်ဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးများ ရှိသေးပါကလား၊ ထိုမျှပင်လျှင် လွန်လှပြီဟု မစ္စတာ အေကီနဲ့ဘဲက ၎င်း၏ ဧရာမ ကိန့်ဘဲအစီရင်ခံစာ၌ ဆိုထားပေ၏။ ထိုအစီရင်ခံစာကား ဗမာပြည်ပညာရေး ပုရောဟိတ်ကျမ်းကြီးဟု ဆိုပါကလား။ ယင်းသို့ ရှေးလွန်လေပြီးသော အခါတွင် လောကုဘန်ဆိုသူ ဧရာမလူကြီးက မျဉ်းပြထားခဲ့သောပညာရေးကို အရာရှိများဖြင့် ချုပ်ချယ်ရေးစနစ် လက်တွေ့စမ်းထား ခြင်းပေတည်း။

သည်မျှသာမဟုတ် နိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒအရ ဘေဒပရိယာယ် (နွားကွဲလျှင် ကျားကိုက်နိုင်အောင် လုပ်သောဝါဒ) ကို ပညာရေးစနစ်တွင် သုံးထား၏။ ထိုအတွက် မဟုတ်လျှင် ငါတို့ပညာရေးတွင် အဘယ်ကြောင့် အင်္ဂလိပ်ကပြားများကျောင်း၊ အခြား အင်္ဂလိပ်-တိုင်းရင်း (၂) ဘာသာသင်ကျောင်း တခြားခွဲထားပါသလဲ။ အဘယ်ကြောင့် ရှမ်းစော်ဘွားသားများကျောင်း စသည်ဖြင့် တသီးတခြားထားရပါသနည်း။ တိုင်းရင်းဘာသာပညာ၊ အင်္ဂလိပ်-တိုင်းရင်း (၂) ဘာသာပညာစသည်ဖြင့် ခွဲထား ချက်ကား အကြောင်းမထင် ခွဲခြားချက်ပင်။ ဘယ်ပညာရေးမဆို ထိုပညာရေးသည် ထိုတိုင်းပြည်မှာဖြစ်၍ ထိုတိုင်းပြည်အတွက် မဟုတ်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ထိုပညာရေးသည် ပညာစစ်မဟုတ်ပေ။ ဗမာပြည်ရှိ ဤဆိုအပ်သော တိုင်းရင်းဘာသာပညာ အစရှိသည် တို့ကား ဗမာ့ပညာရေး အစစ်မဟုတ်ပေ။

ဤကား ဗမာပြည်၏ ပညာရေးစည်းမျဉ်း အကြမ်းမျှတည်း။ ဗမာပြည် ပညာရေးစက်ကြီး၏ သဏ္ဌာန်မျှပေတည်း။ ထိုပညာရေးစက်ကြီး ခုတ်နေပုံ (ဝါ) ပညာသင်ကြားပုံကို ကြည့်ကြဦးစို့။

ဗျူရိုကရေစီ စက်ကွင်းမိနေသော ငါတို့ပညာရေး၏ အစပထမ အစစွာမြင်တွေ့ရသော အကျိုးကား၊ ကျွန်ုပ်တို့ပေါက် သော ဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများပင် ဖြစ်၏။ ဆရာက ကျွန်ုပ်တို့ပေါက်နေလျှင် ကျောင်းသားမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ။ သခင်ဖြစ် နိုင်စရာမရှိ။ ထိုသို့ သခင်စော်မန်သော ဤပညာရေးစနစ်ကား ပညာရေး၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို လုံးလုံးဆုံးရှုံး လေတော့သည်။ ထိုကြောင့်ပင်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ပေါက်၍ ကျွန်ုပ်အလုပ်သာ ခင်ကြသော ကျောင်းသားများကို ငါတို့တွေ့ရ၏။ ထိုသို့ ကျွန်ုပ်အလုပ်ကို ခင်လွန်း၍ ငါတို့ပညာရေး အရာရှိကြီးများပင်လျှင် သူတို့ နှစ်လည်အစီရင်ခံစာများ၊ အခါကြီး အခမ်းအနားကြီးများတွင် ပြောသော စကားများတွင် ဝမ်းနည်းတသ ပြောနေရပေ၏။ ထို့ကြောင့် ငါတို့ပညာရေးကား ဧရာမလူစွမ်းကောင်းတွေ၊ ပုရော ဟိတ်တွေ၊ လောကဓါတ်ဆရာကြီးတွေ၊ မှူးမတ်ကြီးတွေ ထွက်ပေါ်နိုင်စေရန် အကြောင်းမရှိ။ ငါတို့ဆရာများနှင့် ဘာမျှမခြား။ အမြင်မကျယ်၊ စိတ်သောကလည်း များစွာနု၏။ တိုးတက်လိုသော အညွန့်တလူလူရှိသည့် ကျောင်းသားတို့အား ငါတို့ နိုင်ငံကြီး ရှင်များထက် ညံ့အောင် ငါတို့ဆရာများ မကြာခဏ ချိုးနှိမ်ချင်ကြပေ၏။ ဤမြို့ရှိ ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေ ဧည့်ခံအဖွဲ့ တွေ့ဆုံရပုံကို ဖော်ပြလို၏။ ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေများသည် ဤမြို့ရှိ ဆရာကြီးတဦးထံသို့ ယခုကွန်ဖရင့်အတွက် ကုလားထိုင်များ ငှားရန် တောင်းပန်ကြသောအခါ ပညာမင်းကြီးထံ စာရေးရန် ပြောကြား၏။ အတော် သတ္တိကောင်းလှသော ဆရာကြီးပါတကား။ အခြားအကြောင်းရင်း တခုလည်း ရှိသေး၏။ အခြားဆရာကြီး တဦးမှာလည်း သူမြို့ရှိ အစိုးရအမှုထမ်း၏ သားတယောက်အား သူ၏ကျောင်းတွင် သမဂ္ဂအလုပ်လုပ်ရန် ပြောပေးစေရန်၊ ထိုအမှုထမ်း၏ အထက်လူကြီးအား တိုင်တမ်း၏။ ဤကဲ့သို့ ဆရာကြီးမျိုးသည် နောင်ဗမာပြည်ဖြစ်သော ကျောင်းသားများအား ပညာသင်ရန်မထိုက်။ သူတို့ကား ဆရာမပီ။ သူတို့၏ ဝတ္တရား မကျေပွန်။ ဤကဲ့သို့ ရင့်သည်းစွာ ဆရာများအား မပြောလို။ သို့သော်လည်း အမှန်ကိုကား မပြောဘဲမထားနိုင်။ ထိုကဲ့သို့ ဆရာမျိုးကား ဆရာမဟုတ်၊ ဆရာတုသာဖြစ်၏ဟု ကျွန်ုပ်ဆို၏။ ငြင်းဝံ့သူရှိလျှင် ထွက်ပါလေ။

အထက်ပါစကားတို့သည် ကျောင်းသားများတွင် လည်းကောင်း၊ ဆရာများတွင် လည်းကောင်း၊ အများတကာကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ၊ ချွင်းချက်နေသူများနှင့် ဘာမျှမဆိုင်၊ ဤကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား ရှိစမြဲပင်၊ သူတို့ကား ငါဝမ်းထွက်မှန်စေ၊ သူတော် ကောင်း ဖြစ်သောသူကဲ့သို့ အထူးရှားသော ထူးချွန်သူများပင်တည်း။

ဘယ်ပညာရေးမဆို ပညာပေးရာဒေသအလိုက် အမျိုးအစားတစ်ခုခုကို ရနိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်၏။ ငါတို့ပညာရေးကား ဤသို့မဟုတ်။ ဗမာတိုင်းပြည်နှင့် တစ်ခန်းစီ သွားနေ၏။ ငါတို့ပညာရေးကား အတုမျှသာတည်း။ ငါတို့အမျိုးစိတ်အား ဖိလာလျက် ရှိ၏။ ငါတို့အတွက် အထူးမလုံလောက်။

အတုဖြစ်ရသည့်အကြောင်းကား ဗမာပြည်က မရဘဲ အပြင်ဘက်မှ သွင်းလာသော အင်္ဂလိပ်ပညာရေးစနစ်သည် လုံးဝမကောင်းဟု မဆိုလို။ သို့သော် အတုဟု ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြောင်းကား ဤသို့တည်း။ တိုင်းပြည်တစ်ခုခုတွင် သူ့စရိုက်၊ သူ့ဘာသာ၊ သူ့ဓလေ့၊ သူ့အသုံးတွေ ရှိ၏။ ထိုအချက်များအား ကြည့်ပြီးမှသာလျှင် ထိုတိုင်းပြည်၏ အမျိုးသားလုပ်ငန်းအရပ် ရပ်ကို စီမံသင့်၏။ ကမ္ဘာမှာ အင်္ဂလိပ်ပညာရေးစနစ် တခုတည်းသာရှိသည် မဟုတ်။ အခြားစနစ်တွေလည်း ရှိ၏။ ပြင်သစ်ပြည်မှာ လည်းကောင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ လည်းကောင်း၊ ဂျပန်ပြည်မှာ လည်းကောင်း၊ ရုရှပြည်မှာ လည်းကောင်း၊ ဂျာမဏီပြည် မှာလည်းကောင်း၊ အီတလီပြည်မှာ လည်းကောင်း၊ သူစနစ်နှင့် သူရှိ၏။ နောက်ဆုံး တိုင်းပြည်သုံးပြည်ကို ဖော်ပြသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပါရဂူပရောဟိတ်ကြီးတွေက ပါးစပ်မဲ့ကောင်း မဲ့လိုကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော် သူတို့ မဲ့ချင်တိုင်းမဲ့၊ သည်တိုင်းပြည် တို့၏ စနစ်များလည်း အင်္ဂလိပ်စနစ်အလား ကမ္ဘာအား လမ်းပြစရာရှိ၏။ ဤတိုင်းပြည်တွေမှာရှိသည့် စနစ်များသည် ဘယ်လို၊ ဘယ်သို့ခြားသည် တူသည်၊ အကောင်းအဆိုး ဝေဖန်ရန် အချိန်လည်းမရှိ။ မစွမ်းလည်း မစွမ်းနိုင်။ ဤတွင်ပြလိုသော အချက်ကား ဘယ်တိုင်းပြည်မဆို သူ့အလိုက်၊ သူ့စနစ်၊ သူ့အဆောက်အဦနှင့် ဖြစ်သည်ဆိုသော အချက်ပင်။

အနည်းငယ် ချဲ့ပါဦးအံ့။ ယခုကျောင်းများနှင့် ကောလိပ်များမှာ ဘာသာရပ်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် သင်၏။ ပညာရေးသဘောအရဆိုလျှင် သည်ကဲ့သို့ လုပ်ခြင်းသည် မှား၏။ ဘာသာစကားဆိုသည်မှာ အများနားလည်ရန် အတွက်ဖြစ်၏။ စာဖတ်လျှင် စာကျော်၍ မြင်နိုင်ရန်ဖြစ်၏။ မိမိအလိုကျ စိတ်ပေါ်ရာ ဖော်ပြနိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဗမာပြည်မှာရှိသော ကျောင်းသားများအတွက်ကား (၁၀၀) လျှင် (၉၀) မျှ ဤနည်းမဖြစ်။ အကြောင်းကား သုံးရသည့်ဘာသာ၏ ခက်ခဲမှုပင်ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်စာကို မသင်ရမဆိုလို။ သင်ရမည် ဖြစ်၏။ အခြားဘာသာခြား စာများကိုလည်း သင်ရမည်။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်စာကား အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းသားများနှင့်သာ ရုံးသုံး၊ ကျောင်းသုံးဘာသာအဖြစ် သင့်တော်၏။ ဗမာပြည်ရှိ ဗမာကျောင်းသား တွေနဲ့ မတော်။

ဗမာပြည်၏ ပညာရေးသည် အတုဟု ကျွန်ုပ်ဆို၏။ အကြောင်းကား ဤသို့ရှိပြန်၏။ သင်ရသော ဘာသာရပ်များမှာ ဗြိတိသျှကျွန်းက စလုံးရေးစ၍ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ နိုင်ငံတော်ကြီးတွင် ဆုံးတော့၏။ ဤကား ကျောင်းရော၊ ကောလိပ်ရောမှာ ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ဗြိတိသျှအင်ပါယာ တခုတည်းသာ ကမ္ဘာဖြစ်နေသည် မဟုတ်၊ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ ပြင်ပမှာလည်း အခြားနေရာ များ ရှိသေး၏။ ထိုအကြောင်းများကို သင်ရမည်။ သင်ရန်စသည့်အခါမှာလည်း ဗြိတိသျှကျွန်းက စရန်မဟုတ်၊ ဗမာပြည်မှ စရမည်။ ဗမာ့ယဉ်ကျေးမှု၊ ဗမာ့ရာဇဝင်၊ ဗမာ့အခြေအနေ၊ ဗမာ့အခေါ်အဝေါ်အကြောင်း စာတွေကိုကား ငါတို့နှင့် မဆိုင်သကဲ့သို့ ယခုချောင်ထိုးထားခံရ၏။ သည်အကြောင်းတွေကို ဖြန်းကာသန်းကာသာ သင်ပြ၏။ ကျွန်ုပ်ကား ရှေးခေတ်ကို ပြန်လွှမ်းနေခြင်း မဟုတ်၊ ကိုယ့်ပြည်လေးကိုယ်ဆက်၍ စောက်မနက်သော အလုပ်လုပ်ချင်၍လည်း မဟုတ်၊ ရှေးခေတ်အကြောင်း နားလည်လို၍ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ရှေးကတယ်သို့ ဘယ်လို စီမံလျှင် ဘယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ကောင်းပါကလားဟု တွေးတောနိုင်မည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးခေတ်အကြောင်းကိုသာ သင်ရမည်ပင်။ ဤနည်းပမာ ဗမာပြည်ကလေးချည်း ဖက်ထားချင်၍ မဟုတ်ဘဲ ဗမာ ပြည်အကြောင်းကို သင်ရမည်ဖြစ်၏။ သင်သော်လည်း ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ကြည့်၍ သင်ရပေလိမ့်မည်။ ဗမာပြည်သည်သာလျှင် ဗမာများအဖို့ အကြီးဆုံးသော ပြဿနာကြီး ဖြစ်၏။ ဗမာပြည်ကို နားလည်ရန်လို၏ (၁) ဗမာပြည်ဆိုသည်မှာ ဘယ်ဗမာပြည် နည်းဟု နားထွေးမနေရန် လို၏။ ထို့အတူ အင်္ဂလိပ်ပြည်သည်လည်း အင်္ဂလိပ်တွေအဖို့ အကြီးဆုံးပြဿနာကြီးပင်။ သို့သော် လည်း ငါတို့ပညာရေးကား ဤပြဿနာကြီးကို ချန်လှပ်ထား၏။ ငါတို့အား သင်မပေး။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဆိုပြန်သည်။ ငါတို့ ပညာရေးကား အတုမျှသာတကား။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော အိန္ဒိယပြည် ပညာရေးဆိုသည့် ကျမ်းစာအုပ်တွင် မစ္စတာ မေဟူး (အိန္ဒိယပြည်နယ် တနယ် ပညာမင်းကြီး ဖြစ်ခဲ့ဘူးသူ) ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက အိန္ဒိယတိုင်းသား ကျောင်းသားအကြောင်းကို (ဗမာကျောင်းသားအတွက်လည်း အတူတူပင်) ဤသို့ရေးသားသတတ်။

“သူ၏ (အိန္ဒိယကျောင်းသားဆိုလိုသည်) အိန္ဒိယပြည်ရာဇဝင် အသိဉာဏ်ကား၊ သူစာမေးပွဲအတွက် ပထဝီဝင်နှင့် အင်္ဂလိပ်ရာဇဝင်တို့ဖြင့် တွဲ၍ သင်ကြားစေသော ပြဌာန်းချက်စာအုပ် တအုပ်မှ ကျော်လွန်ခြင်းမရှိ။” သို့ရာတွင် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာ ကြီးတွေ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်လျှင် နေ့ရော၊ နာမည်ရော မကျန် လုံးဝဥသု သိရှိတတ်၏။ ထိုမျှသာမက ဤဆရာကြီးများ၏ ကျမ်းလက်စွမ်းများ အကြောင်းကို သင်ထားအပ်သော နည်းအတိုင်း အကိုးအကားတွေနှင့် ဆီဆီလျော်လျော် ရေးတတ် ဖော်တတ် ၏။ အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး ချော်စာအကြောင်းကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် စာစီကုံးရေးရာ၌ မိမိဘာသာဖြင့် မိမိတို့ တိုင်းရင်းသား ဆရာများဖြစ်သော တုကရန်နှင့် ဘုမိဒက်တို့အကြောင်း ရေးတတ်သည်ထက် ပိုမို၍ သူရေးတတ်လေသည်။

ယခု ပြောဆိုနေခြင်းကား ကျဉ်းမြောင်းသောသဘော ဗမာဆိုမှ ဗမာဆိုသည့် အပြင်းစွဲစွဲ သဘောအရ ပြောဆိုခြင်း မဟုတ်။ ဥပမာ အထက်တန်းရာတွင် တက္ကသိုလ်၌ ဗမာဆရာများသာ ရှိသင့်သည်သဘော ကျွန်ုပ်ပြောခဲ့၏။ ဤသဘောကို အောက်ကျောင်းသားများ အတွက်လည်း ကျွန်ုပ်ဆို၏။ ဆိုသည့်အကြောင်းကား အထက်က ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း အပြင်းစွဲစွဲ သဘောအရ မဟုတ်။ ပညာရေးသဘောအရ ဖြစ်၏။ ဗမာကျောင်းသားများ၏ သဘောမနော စရိုက် အကျင့်အကြံကို ဗမာဆရာများ သာလျှင် သိနိုင်၏။ ပညာရေးဆိုသည်မှာ ဦးခေါင်းနှင့် နှလုံး (၂) မျိုးစလုံး ကြီးပွားလာစေရန် သင်ပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ဘယ်လူမျိုးမဆို သူ့အလေ့၊ သူ့အခေါ်၊ သူ့ထူးခြားချက် ရှိ၏။ ထိုထူးခြားချက်ကို သူ့လူမျိုးကလွဲ၍ အခြားလူ တဦးတယောက်က နားလည်ရန် မစွမ်းနိုင်။ ဥပမာ သာဓကတခုပြပါအံ့။ ဤသာဓကကား နှစ်အတော်ကြာက ဖတ်ဖူးသော ခေတ်သစ်ဂျပန်ဆိုသည့် စာအုပ်မှ ဖြစ်သည်။ ဂျပန်တက္ကသိုလ်တခုသို့ အင်္ဂလိပ်ပါမောက္ခတဦး ရောက်လာ၏။ ထိုအခါ အင်္ဂလိပ်ပါမောက္ခကြီးမှာ မိမိ အတန်းသား များ ခဏခဏ နောက်ကျသည်ကို တွေ့ရ၏။ သို့တွေ့ရဖန်များ၍ တနေ့သော် ဆိုမြည်းကြိမ်းမောင်း၏။ ထိုသို့ ကြိမ်းမောင်းသည် မှာ သူ့မှာမထူးခြားလှသော်လည်း၊ အကြိမ်းအမောင်းခံရသော ဂျပန်ကျောင်းသားများကမူကား အထူးခံပြင်းလျက်ရှိ၏။ အင်္ဂလိပ် ပါမောက္ခကြီးမှ ထိုအချင်းအရာကို မြင်ရ၍ နားမလည်နိုင်။ မတွေးတောတတ်။ အံ့သြစဉ်းစားနေတော့၏။ အကြောင်းကား ဤသို့ ပြောဆိုနည်းမှာ ဂျပန်လူမျိုးများ၏ ပုံစံမဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ငါတို့ပြည်မှာကား သည်လိုသိလျက်နှင့် ပင် အတုဖြစ်သော ပညာရေးစနစ် ဗမာအမျိုးသားစိတ်ဓါတ်၊ အမျိုးသားဆန္ဒ၊ အမျိုးသားလေ့နှင့် မကိုက်ညီသော ပညာရေးစနစ် ကို ပေးထား၏။ ကောလိပ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျောင်းတွေမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဤကားမှန်၏။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ငါတို့ကျောင်းသားတွေ သည် ပိုးသားရွှေကလေး ဝတ်ဆင်ကာ အထူးမဟာဆန်နေကြ၏။ ငါတို့ကား ရှေးရှေးငါတို့ ဘိုးဘေးတို့၏ ထက်သန်စူးရှသော၊ စိတ်တက်ကြွသော အားမာန်ခံနိုင်အား သတ္တိတို့ဖြင့် မပြည့်စုံတော့ပြီ။ တောရွာများတွင် နေခြင်းသည် အကျိုးရှိသည် မှန်စေ ငါတို့ မနေလိုတော့ မပြန်လိုတော့။ ငါတို့ကား ငါတို့၏ ဗမာပြည်စစ် တောနေတောင်သူတို့နှင့် ကြာလေဝေးလေ ဖြစ်တော့၏။ ငါတို့ထက် ကံမကောင်း အကြောင်းမထောက်ရှာသော ဆင်းရဲသားတို့အား အကြင်နာကင်းမဲ့စွာ စက်ဆုတ်သော သဘောထားဖြင့် အထက်မှစီး၍ ကြည့်ရှုတော်မူကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည်ပင်လျှင် ဤဝဋ်ကြွေးမှ မကင်းပေ။ ဤသို့ စွဲမြဲအပ်သော နှလုံးသားကို ပပျောက်ရန် ခဲယဉ်းပင်ပန်းစွာ ကျွန်ုပ်ကြိုးစားရပေ၏။ သို့လင့်ကစား ကျွန်ုပ်ကိုကျွန်ုပ် စိတ်မချလှသေး။ ကျွန်ုပ်ကား ရွေးကောက်ပွဲ အချိန် များတွင် အထူးသဖြင့် အသံကျယ်ကျယ် အော်ဟစ်ပြောကြားသော အမတ်လောင်းများကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်ဆင်းရဲသားလူပါဟု မပြောနိုင်သေး၊ မပြောဝံ့သေး။ ဤသာဓကကို ရှုပါလော့။ ကျွန်ုပ်တို့ ပညာရေးကား အတုမျှဖြစ်သည်ကို သိနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဤကား စရိုက်သရုပ်သေး၏။ ငါတို့ပညာရေးစနစ်သည် အမျိုးသားစိတ်နှင့် ဖီလာဖြစ်ပုံကို ပြပါအံ့။ သည်လိုဖြစ်ပုံက နိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒ ထုံးတမ်းအတိုင်းပင်။ ငါတို့သင်ကြားရသော ဘာသာရပ်များတွင် သူတို့လိုရာ သူတို့ချဲ့၍ သင်ကြား၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့တတွေ၏ ဧရာမ စွမ်းအားသတ္တိအကြောင်း သူတို့နည်းသာ မှန်သည်ဆိုသည့် အကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ လိုချင်သည့် အချက်တွေကို ဖန်ခါတလဲလဲ အကျယ်ချဲ့၍ သင်ပေး၏။ ဗမာအသုံးအနှုန်း ဗမာနည်းတွေကား မှားသောဟူသတတ်။ သူတို့ မကြိုက်သည့် စာတွေ မဖတ်ရအောင် တချို့စာအုပ်များကို မမာပြည်တွင် မတင်ရ၊ မပို့ရ၊ မရောင်းရ၊ မဝယ်ရ၊ မဖတ်ရ၊ တား လိုက်သည်မှာ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်းပင်။ သင်ခန်းစာပြင်ပ ကျောင်းသားလုပ်ငန်းတွေကိုလည်း နိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒ စည်းမျဉ်းအရသာ ရှိစေ၏။ ကျောင်းတွေ ကောလိပ်တွေမှာ သူတို့ ဩဇာအာဏာတွေကို ကျိုးခွဲရန် လုပ်လိုက် ကိုင်လိုက်သည်မှာလည်း ပြောစရာမရှိ။ ကျောင်းစည်းကမ်းဆိုသည်ကို ရိုသေရမည် ဆိုပါကလား၊ စည်းကမ်းဆို၍ ရှိစေ၍ ထုံးစံပင်။ သို့သော် စည်းကမ်းကား စည်းထားရုံမျှ ဖြစ်၍ ကျောင်းသားတွေ၏ တွေးလို၊ ပြောလို၊ လုပ်လို၊ တတ်လိုသော ဆန္ဒကို မကျိုးစေအပ်။ ထိုသို့ကား မဟုတ်ဘဲ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ရိုသေရမည်။ ဤကား သူတို့ စည်းကမ်းပင်။ ဆရာ ပြောသမျှ၊ ဟောသမျှ အမှန်ချည်းပင်၊ အမှန်မဟုတ်ဟုဆိုလျှင် မိကျောင်းမင်း ရေခင်းမပြလာလင့်ဟု မိန့်တော်မူကြ၏။ ဘုရားမှန်း၊ တရားမှန်း၊ လူကြီးမှန်း၊ ဆရာမှန်း အလိုက်ကန်းဆိုး မသိသည့် ဒိဋ္ဌိတွေ ဆိုရောထင်။

ကျောင်းသားများအား အကြင်သို့သော လူကြီးသူမ ဆရာသမားတို့က ပေါ်လစီ (ခေါ်) နိုင်ငံရေးကို ရောင်ကြွေးကြ ကုန်ဟူသရွေ့ မိန့်မြွက်တော်မူကြသတတ်။ သူတို့ပြောသည့် ပေါ်လစီဆိုသည်မှာ ဘယ်လိုပါလိမ့်။ တိုင်းရင်းဖြစ် အထည် မဝတ်ပါလင့်။ အမျိုးသားသီချင်းတွေ မဆိုပါနှင့် နိုင်ငံရေး မပြောကြားနှင့် အစရှိသည်တို့ပင် ဖြစ်သည်။ ဤကား နိုင်ငံရေး ဆိုပါကလား။ ငါတို့ကျောင်းသားများနှင့် ပတ်သက်၍ ကွန်မြူနစ် ဘုံဝါဒ သွင်းသည်ဟု ကြောက်ဖွယ်လန့်ဖွယ်တချို့ ပြောကြား ကုန်၏။ အထက်တန်းကျသော အချို့ ကျွန်ုပ်တို့ လူကြီးတွေလည်း ပါသည်။ အုပ်စိုးသူတွေလည်း ပါသည်။ ဗမာအရာရှိတဦးက အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းသည် ကွန်မြူနစ်ဝါဒဆန်သည်ဟု ပြောသောဟူ၏။ အဓိပ္ပါယ်လုံးဝမရှိ။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒဆိုတာ ဘာလဲ။ နားထောင်ကြ ပါ၏လော။ ကျွန်ုပ်သိရသလောက် ဗမာထဲတွင် ကောင်းကောင်းနားလည်သူ မရှိသေးပါ။ နိုင်ငံရေးသမားတွေက ဆင်းရဲသားဝါဒ၊ ဘာဝါဒစသဖြင့် ကြွေးကြော်ကောင်း ကြွေးကြော်ကြပါလိမ့်မည်။ တက်လူဆိုသည့် လူတွေကလည်း အလံနီလည်း ကွန်မြူနစ်ဝါဒ ဆိုသည်မှာ ဗမာပြည်တွင် အခြေမရှိမစိုက်မိသေး။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒဆိုတာ ဘာပါလိမ့်။ တချို့က ဘုံဝါဒဆိုတာ ဘာလို့ဘုံဝါဒဆိုတာ မဖြေတတ်တော့ပြီ။ သို့သော် ဘုံဝါဒသည် အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းပါလော။ ကြောက်စရာ မကောင်းပါ။ မည်သို့ဖြစ်စေ မငြင်းနိုင်။ ဘုံဝါဒဆရာကြီး ကားလ်မာ့က်စ်၏ ဓနဆိုသည့်ကျမ်းသည် အလွန်နက်နဲသော နိုင်ငံရေးပုရာဏကျမ်းကြီး ဖြစ်၏။

မငြင်းနိုင် ရှုပြည်တွင် ယခုလို ရှေးကဇာဘုရင်များ လက်ထက်ထက် အလွန်အကျွံ အထူးပိုမို တိုးတက် စည်ပင်သာယာနေသည်။ မငြင်းနိုင်။ ဗမာပြည်မှာကား ရှုပြည်မှာ လူတွေသတ်နေသည် ဆိုသော မကောင်းသတင်းများသာ ကြားရ၏။ ကောင်းသောသတင်းတွေ မကြားရ။ သတင်းစာမှာရော ရေဒီယိုမှာရော ဘယ်မှာဖြစ်ဖြစ် “ဆင်စာရှစ်” က တားမြစ်ကွယ်ဝှက် ထားလေသည်။ ကျွန်ုပ် ဘီအေအတန်းစဉ်က နိုင်ငံရေးဘာသာကို သင်ခဲ့၏။ ရှုပြည်အကြောင်းဆို၍ တလုံးတပါးမျှ မသင်ရ။ ကားလ်မာ့ကစ် ဆရာကြီးအကြောင်းကို အနည်းငယ်မျှ သင်ရ၏။ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို ဘာမသင်ဘဲ ထားစရာရှိသနည်း။ ပညာရေးဆိုသည်မှာ အဖက်ဖက်စုံအောင် သင်ကြားပေးရမည်။ ကျွန်ုပ်အတွက်သာ ပြောရမည်ဆိုလျှင် ဗမာပြည်သာ လွတ်လပ်ရေးရသည့်အခါ ကမ္ဘာနှင့်ပြိုင်လိုက်နိုင်ရန် မိမိတို့ပြဿနာများကို ကျနစွာ ဖြေကြားနိုင်ရန် ဆိုရှယ်လစ်ပြည်သစ် ထောင်နည်းကို လိုက်နာသင့်သည်ဟု ထင်သည်။ အချို့က ပြောကြသည်။ ဆိုရှယ်လစ်ဇင်သည် ဘာသာတရားနှင့် ဆန့်ကျင်သော ဟူ၏။ ဤကား ရှေ့မတိုးလိုသူ၏ လေသံပင်ဖြစ်၏။ ကျွန်တော်နားလည်သလောက် ဘာသာတရားဟူ၍ မဟုတ်ဘဲ ဤကဲ့သို့ ရှေ့မတိုးလိုသည့် နေရာမရှေ့သည့် ဝါဒမျိုးသာလျှင် ဆိုရှယ်လစ်ဇင်က ဆန့်ကျင်သည်ဟု ထင်သည်။ ကမ္ဘာမှာရှိသည့် ဝါဒဟူသမျှ ဆုံးခန်းတိုင်မှန်ပြီဟု မည်သူမျှ တပ်အပ်မပြောနိုင်။ ထိုကြောင့် ဝါဒဆိုသမျှ ငါတို့ သင်အပ်၏။ ကြားအပ်၏။ ယခုအခါ ကမ္ဘာကြီးတွင် တဖက်သတ် အမြင်သန်၍ ထင်ရာမြင်ရာ မိမိအမျိုးတမျိုး ကောင်းစားလျှင်ပြီးရောဟု ဒလဟော ရမ်းကြမ်းနေသည့် ဖက်ဆီဇင်ဆိုသည့် ဝါဒပင်လျှင် အဆိုးချည်း မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်ဆိုလျှင် ဩစတြီးယားပြည်နှင့် ဂျာမဏီပြည်ပေါင်းရန် လုပ်ခြင်းအတွက် ဟစ်တလာအား အထူးချီးကျူးချင်တော့၏။ သည်လို ချီးကျူးခြင်းသည် ကိုလိုနီနိုင်ငံတွေ ပြန်ပေးဆိုသည့် သူနိုင်ငံချဲ့ထွင်ရေးဝါဒကို အားပေးလို၍ မဟုတ်။ ဥရောပတိုက် ရာဇဝင်သင်သူတိုင်း ဩစတြီးယားပြည်သည် ဂျာမဏီပြည်၏ တစ်တံတဒေသ ဖြစ်သည် ဆိုသည်ကို သိကြ၏။ နှစ်ပေါင်းတရာကျော်မျှ ဆောင်ရွက်နေရသော ဤဂျာမန်လူမျိုး ပေါင်းစပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ယခု ဟစ်တလာလက်ထက်မှ ပြီးတော့သည်။ ပြီးသည်မှာလည်း အထူးညင်သာလှပေ၏။ သွေးစက်မှု မကျ။ ဩစတြီးယားပြည်မှာ လူများစွာအား ယခုအခါ ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်ခြင်း အတွက် ဟစ်တလာအား အထူးအပြစ်ဆိုလိုက်၏။ သို့သော်လည်း ဤဂျာမန်-ဩစတြီးယား ပေါင်းစပ်ရေးကား ဟစ်တလာအတွက် အထူးချီးမွမ်းဖွယ် သာမကဖြစ်၏။ ဤကိစ္စကို သွေးတပေါက်မှ မကျဘဲ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်မှာ ဩစတြီးယားပြည် တပြည်လုံး သဘောကျ၍ ဖြစ်သည့်အတွက် ထင်ရှားပေသည်။ သို့ရေးရေး နောက်ရေး ဆိုသကဲ့သို့ ငါတို့တွေ တွက်ရမည်။ အရမ်းကြောက် အရမ်းအလုပ်ကား အချည်းနှီးပင်။ ငါတို့အရာရှိများကား ဤသို့မဟုတ်။ နိုင်ငံရေးလိုက်သည့် ကျောင်းသားတွေသည် ငရဲကျမတတ် မြိမ်းခြောက်သတိပေး၏။ ဤတွင်ကော မဟုတ်ပါ။ ကျောင်းသားတွေထဲမှာ သူလျှိုတွေ၊ စုံထောက်တွေ၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်း စုံထောက်ရန်ထားကာ ငါတို့စာတွေကို ဖောက်ဖတ်ကြည့်ကြ၏။ ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမားတွေကို လိုက်လား ထောက်လားပြု၏။ ငါတို့စာကိုလည်း တခါတရံ ကြားဖြတ်ယူ၏။ အတော်ကြာက ကျင်းပပြီးသော နိုင်ငံဝန်ထမ်းစာမေးပွဲတခုတွင် စာမေးပွဲဖြေသူများအား နှုတ်မေးခွန်း အခန်းတွင် ၁၉၃၆ က သပိတ်မှောက်တွင် ပါမပါ မေးသောဟူသတတ်။ အခြား အလုပ်လျှောက်ကြသည့် ကိစ္စများမှာလည်း ဤသို့အမေးခံရသည်ဟု ကြားဖူး၏။ သပိတ်မှောက်ဆိုသည့် စကားသည် ထရိတ်ယူနီယံ အလုပ်သမားအသင်းတို့နှင့်သာ ပတ်သက်သည်။ ကျောင်းတွေထဲက သည်စာသည် အလုပ်ကိုယူမလာပါနှင့်ဟု မစ္စတာအေကီနဲ့ဘဲက ယမန်နှစ် ပညာမင်းကြီး နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာတွင် ဆို၏။ သူကပြောသည့် ဆရာနှင့် တပည့်သည် အလုပ်ရှင်အလုပ်သမားကဲ့သို့ မဟုတ်ဟုဆို၏။ ကျွန်ုပ်ကမူကား ဤအတိုင်းဟုတ်၏ဟု ဆို၏။ ဟုတ်မဟုတ် သက်သေအထောက်အထား ပေးနေစရာမလို၊ အားလုံးသိပြီးပင်။ သပိတ်မှောက်သည်ဆိုသည်မှာ ကလေးကစားစရာ မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်သဘောတူ၏။ သို့သော် မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန် လူသတ်မှုပင် လွတ်နိုင်သည်ဟု ဥပဒေက ဆိုထားပါလျက် ငါတို့၏ လိုလားချက် နှစ်နာချက်များအား တရားနည်းလမ်းရှိသမျှ လိုက်၍ မရလျှင် သပိတ်အဘယ်ကြောင့် မမှောက်ထိုက်အံ့နည်း။ မှောက်ထိုက်သည်သာ။

သို့သော် ငါတို့ အင်ပါယာကြီးများ အရှင်တို့ကား “နီး” သပိတ်မှောက်လျှင် မင်းတို့မှားသည်ဟု ဟောတော်မူကြ၏။ သူတို့ပြောသည့် ဆရာမိဘကို ရိုသေကြ၊ ဆရာစကားနားထောင်ငြား သံပြား ကျောက်ဆောင် ကျိုသော်ပြောင်းလိမ့်မည် ဖြစ်သောဟူ၏။ အဘယ်ကြောင့် ဆရာမိဘတွေ ရိုသေဖို့ ဆွဲထည့်လာပါလိမ့် စဉ်းစာကြမိပါ၏လော။ ငါတို့မိဘများလည်း စဉ်းစားကြမိပါ၏လော။ ငါတို့ကား ငါတို့မိဘတို့အား မွေးကတည်းက ရိုသေကိုးရှိုင်းလာ၏။ ငါတို့အိန္ဒိယနှင့် ဗမာပြည်အား အထူးရေးဆန်သည်ဟု ညွှန်ထားပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အဘယ်ကြောင့် မိဘတွေရိုသေကြဟု ကျောင်းတွေက ထပ်သင်ကြပါသနည်း။ အကြောင်းကား ငါတို့မိဘများအား ကြည်ညို၍ မဟုတ်၊ အကျိုးရှိစေလို၍ မဟုတ်၊ ငါတို့မိဘတို့က ငါတို့အပေါ် ဩဇာအာဏာ ညောင်းသည်ကို သူတို့အဖို့ အလွဲသုံးစာလုပ်လို၍ ဖြစ်သည်။

ဤမျှသာမဟုတ် ငါတို့ဘာသာတရားကိုလည်း အလွဲသုံးစားလုပ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားသည် အင်မတန် မွန်မြတ်လှပေသည်။ ထိုကြောင့် ကျောင်းတွေမှာ သာသနာရေးသင်ခန်းစာတွေနှင့် ထား၏။ သမဂ္ဂအသင်းရှိဖို့ မလို ဘာသာရေးအသင်းတွေရှိသားပဲဆို၍ ဘာသာရေးအသင်းတွေကို လက်ညှိုးထိုးပြထား၏။ ကျွန်ုပ်ကား ဘာသာရေးကိုလည်း မပုတ်ခတ်လို၊ သို့သော် ဘာသာရေးကိုဟန်ပြပြီးလျှင် ငါတို့အား ငါးကြင်း ပြန်ကြော်သော အလုပ်ကိုမကြိုက်။ အနှစ်ကိုမသင်ဘဲ အကာကိုသာ သင်သည့် လောကဓါတ်နည်းမဟုတ်သည့် ဘာသာရေးသင်နည်းကို လုံးဝမကြိုက်၊ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်ကပင်လျှင်၊ ကာလာမသုတ္တန်၌

အရမ်းနားထောင်သည့် အလုပ်ကို အားမပေးနှင့်၊ သစ္စာပညာကို ရှာလို၊ ဆည်းပူးလိုသော ဆန္ဒအာသီသနှင့် ဆန့်ကျင်သည့်ဟူသော သဘောကိုပြထား၏။ အကာမျှ သင်သည့်နည်းကား ငါတို့အား စိတ်နှုတ်ည့်ကိုသာ သင်ပေး၏။ ငါတို့ ပြည်တွင် များစွာသော လူအပေါင်းတို့သည် အကာကို အနှစ်ထင်ကာ ဘုရားသခင်ဟောကြားသော လွတ်လပ်ရေးတရား၊ ဗြဟ္မစိုရ်တရားတို့ကိုကား မကျင့်ကြံမှု၍ ပကာသနလုပ်ငန်းတွေ အပေါ်ယံဘမ်းပြ အလုပ်တွေကိုသာ ပြုလုပ်နေသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ အထူး ဝမ်းနည်းစရာပင်။ ငါတို့ကား ငါတို့ဘာသာတရားက ဗြဟ္မစိုရ်တရားကို သင်ကြားလင့်ကစား ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ရံဖန်ရံခါသာပင် အမြင်ကိုတတ်လေသည်။ ငါတို့ကား မသိရာကြပေ။ သို့သော် နိုင်ငံကြီးရှင်တို့ကား မြင်သိ၏။ ငါတို့၏ ဘုရားကြည်ညိုသော အာရုံအလိုက် ငါတို့အား လမ်းလွဲဆောင်ပြုပုံကို ဖော်ပြအံ့။ ကျွန်ုပ်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းဂန်ကို သွန်သွန်မှောက်မှောက် ပေါက်မြောက်အောင် တတ်ကျွမ်းသူမဟုတ် ဝန်ခံ၏။ သို့ရာတွင် ယခုလက်ရှိ ဘာသာတရားနှင့် ပတ်သက်၍ ပကာသန ပြုလုပ်ခြင်းကား အနည်းငယ်မျှ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ အကျိုးမရှိဟု ကျွန်ုပ်ဆို၏။ ငြင်းရဲလျှင် ထွက်ပါလေ။ ငါတို့အမိ ဝမ်းတွင်းမှ အူဝဲဟု မွေးလာကတည်းက ငါတို့အား ငါတို့မိဘနှင့် ဘုန်းတော်ကြီး အစရှိသည်တို့ကိုကား သင်ပေး၏။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာတရား၏ အရင်းတရားကိုကား မည်သည့်အခါမျှ မပေး။ သိရသလောက်မှာ မြန်မာပြည်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာလူဦးရေ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် ထိုဗုဒ္ဓဘာသာ အရင်းတရားကိုယ်ကို မိမိရသိသူများ မဟုတ်ကြပေ။ နှစ်အတန်ကြာက ဗုဒ္ဓဘာသာ သင်ခန်းစာ သင်ကြားရေး ကော်မတီတစ်ရပ် ရှိလိုက်ဖူး၏။ မည်ကဲ့သို့ စီမံထောက်ခံသည်ကိုကား အကုန်မမှတ်မိတော့။ သို့သော် တခုကား ဖတ်မိလိုက်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်သည့်အခါ အကုသိုလ်ရှောင်ကြဉ်ရန်၊ ကုသိုလ်ပြုလုပ်ရန်၊ စိတ်ထားစင်ကြယ်ရန် ဤကား ဘုရားအဆုဆု ဟောကြားခဲ့သော တရားအချုပ်ပင်တည်းဟူသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာတရား ရည်ရွယ်ချက် အချုပ်ကို သင်ရန် တိုက်တွန်း၏။ ဤမျှနှင့် မလုံလောက်၊ အဓိပ္ပါယ် မပေါ်လှ၊ ဤရည်ရွယ်ချက်ကား ဘာသာတိုင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဆိုသည်ကား ဘယ်သို့၊ အကုသိုလ်ဆိုသည်ကား ဘယ်သို့၊ စိတ်ထားမည်သို့ စင်ကြယ်အောင် ပြုလုပ်ရမည် အစရှိသည်တို့ကို ဂနဃဏ သင်ကြား၍ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ မျှော်မှန်းရာ အဓိကအချက် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရာရောက်ကြောင်း မည်သို့ သက်ဆိုင်သည်ကိုလည်း သင်ကြားသင့် လေသည်။ အချို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာထုံးစံများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကိုယ်နှင့် ကိုက်၏ မကိုက်၏ ယခုအခါ အငြင်းထွက်သင့်ပြီ။ အရမ်းလိုက်၍ အကျိုးမရှိ။ သို့သော် ဗမာပြည်တွင် ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မကြိမ်မစည်အပ်ဟု ပြောကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင်က သူတရားအား မကြိမ်မစည်အပ်ဟု မဟောခဲ့ပေ။ ဤသို့ အကျိုးမရှိ အကြောင်းမရှိ ဘာသာတရား စိတ်ကို သိရှိသည်နှင့်အညီ ငါတို့အုပ်စိုးသူများက ငါတို့၏ ထုံးစံများအားဖြင့် ငါတို့အား ပြန်လည်၍ အုပ်စိုး၏။ ဤသို့လျှင် ငါတို့အား ဆရာသမားဆိုလျှင် ရိုသေကြဟု ဟော၏။ ပြော၏။ အကြောင်းမူကား အာစရိယဂုဏော အနန္တောပါတကား။ အာစရိယဆိုသည့် စကားသည် ယခု အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် တိရားဆိုသော စကားနှင့် အဓိပ္ပါယ် တသဘောတည်းလောဟူသည်ကိုပင် ကျွန်ုပ်အနည်းငယ် သံသယရှိ၏။ တဖန်ဆရာဆိုသည်မှာ သိင်္ဂီလော ဝါဒသုတ္တန်တွင် ဟောအပ်သော ဆရာဝတ် ငါးပါး ပြည့်စုံရန်လို၏။ ဤသို့ကားမဟုတ်။ ဆရာတိုင်း ဆရာဖြစ်၏။ ရိုသေရမည်။ ဘာမည်ညာမည်နှင့် ငါတို့အား ငါးကြင်းဆီနှင့် ငါးကြင်းပြန်ကြော်၏။ ဥပမာတခု ပြအံ့။ မကြာမီက ယခုအခါ ဆရာတွေ သင်နေသည့် ကျောင်းကြီးက ကျောင်းအုပ်ကြီးတဦး၏ စာတစောင်ကို ဖတ်ရ၏။ စာထိပ်တွင်ကား မြန်မာဘာသာ ပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့် အာစရိယဂုဏော အနန္တောဟု ရေးထား၏။ သူကား ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ငါတို့ဘာသာတရားကား ကောသလမင်း အိမ်မက်အတိုင်း မှန်လို၍လောမသိ။ ကိုယ်ကျိုးရှာရန် အတွက် အသုံးပြုခံရ၏။ ငါတို့မျက်စိအား သွန်သွန် အပက်ခံရ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကျွန်ုပ်တို့၏ တိုင်းသူပြည်သားများအား ကျွန်ုပ်တို့တခု တောင်းပန်လိုပါ၏။ ဘာသာတရားဟန်ဖြင့် အလိမ်မခံပါနှင့် ဘာသာတရားနှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း အမြင်ကျယ်ကြပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော်လည်း အခြားငါတို့ တိုင်းသူပြည်သားများအား ကျောသားရင်သား မခြား ခင်မင်တွယ်တာကြပါ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗုဒ္ဓဘာသာတွေကိုသာ မေတ္တာထားရမည်ဟု မဟောကြား။ အားလုံးအား မေတ္တာထားရန် ဟောကြား၏။ ငါတို့အားလုံးကား ကျွန်ချည်း ဖြစ်၏။ ကျွန်အချင်းချင်း ခွပ်၍ အကျိုးမရှိ၊ ငါတို့အားလုံး လိုလားရာ လွတ်လပ်ရေး ရည်မှန်းချက်ကို မမေ့ကြကုန်လင့်။

ပညာရေးအကြောင်းကို ဆက်ရဦးမည်။ ငါတို့ပညာရေးကား အထက်လေးနေ၍ အောက်သေးဖြစ်နေ၏။ ငါတို့ပညာသည် လူချမ်းသာတွေ၏ မူပိုင်ပမာ ဖြစ်နေပေ၏။ ငါတို့တိုင်းပြည်ရှိ ကလေးသူငယ်များတွင် တော်စေကာမူ ပညာရခွင့်မရှိ။ ထို့ကြောင့်ပင် ငါတို့ပြည်၌ ခေါင်းဆောင်ကောင်း ရှား၏။ မြောက်များစွာသော တောနေတောင်သူတို့မှာ ကမ္ဘာကြီးဘယ်လို ဖြစ်နေသည်ကို မသိစွမ်းနိုင်၊ ချောင်ပိတ်ခံနေရ၏။ ပြောသံကြားဖူးသည်ကား ဗမာပြည်တွင် တက္ကသိုလ်သို့ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းမျှ သွား၍ အင်္ဂလန်ပြည်တွင် (၁၀) ရာခိုင်နှုန်းမျှ သွားသည်ကို ထောက်၍ ဗမာပြည်၏ အထက်တန်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးကြောင်းဟူသည်ပင် ဤကား မျက်စိသံပက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဂဏန်းများသည် မှောက်မှားစရာ ဖြစ်၏။ ငါတို့ကား ဂဏန်းများ နောက်သို့ ကျော်၍ ကြည့်ရမည်။ အင်္ဂလန်ပြည်၌ လူဦးရေမှာ ဗမာလူဦးရေထက် လေးဆမျှရှိ၏။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတွေလည်း များ၏။ အောက်တန်းပညာကလည်း အထူးကောင်းမွန်၏။ လူများများလည်း ပိုမိုသင်ရ၏။ ထွက်သွားလျှင် ဗမာပြည်ကဲ့သို့ မလုပ်တတ်၊ မကိုင်တတ်သူတွေ နည်း၏။ အခြား အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ပညာတွေလည်း ရှိ၏။ ဗမာပြည်မှာ (၁၀) တန်းအောင်လျှင် တက်အားက ကောလိပ်သွားရုံသာ ရှိ၏။ တနှစ်လျှင် (၂၀၀၀) ခန့်မျှ ကောလိပ်သို့

ဝင်ခွင့်ရသူများအနက် (၈၀၀) ခန့်မျှ ကောလိပ်သွားနိုင်ကြသည်ကို ရာခိုင်နှုန်း ဖွဲ့လိုက်သော် (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းပင် ဖြစ်၏။ အင်္ဂလိပ်ပြည်မှာကား (၆) နှစ်က (၁၅) နှစ်အရွယ်တိုင် ပညာမသင်၍ မနေရပေ။ ထိုမှထွက်၍ ပညာသင်ကြသူများ ချန်လှပ်၍ ကျန်လူများမှာ အထက်တန်းပညာရေး အခွင့်ရသူများ ဖြစ်၍ ဤကဲ့သို့ ပညာရေး အခွင့်ရသူများမှာ ဗမာပြည်ထက် များပြား၏။ ကောလိပ်သို့ သွားကြသူများမှာ ဤအချိုးအတိုင်း တွက်သဖြင့် (၁၀) ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသည်ဟု ထင်ရခြင်းဖြစ်သည်။

ဤတွင် ဗမာပြည်ရှိ ကုံလုံသော မိဘများအား အစီရင်ခံလို၏။ အကြောင်းကား (၁၀) တန်းအောင်လျှင် ကောလိပ်သို့ ချည်း မိမိတို့သားသမီးကို မပို့မူ၍ အနီးအနားရှိ ဂျပန်၊ ဖိလစ်ပိုင် စသောနိုင်ငံများသို့ ပို့၍ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ ဗမာပြည်တွင် ဖြစ်နိုင်မည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများကို သင်စေအပ်လေသည်။ ဤကား ဤသို့ပို့အပ်သော မိဘများ၊ သားသမီးများသာ အကျိုးခံစားရ သည်မဟုတ်၊ ဗမာပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင်လည်း အသုံးချနိုင်ပေသည်။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲမှန်သမျှတွင် ရှေးအခါက နည်းမျိုးဖြင့် မရတော့ပေ။ ငါတို့ကား ခေတ်မီနိုင်သမျှ ခေတ်မီအောင် ကြိုးစားနိုင်မှ အတော်ကျတော့မည်။ လွတ်လပ်ရေးတိုက် ပွဲသည် အဖျက်အလုပ်လည်း ဟုတ်၏၊ အပြုအလုပ်လည်း ဟုတ်၏။ ဖျက်ရသည်မှာလည်း ပြုလုပ်ချင်၍ ဖျက်ရ၏။ ပြုလုပ် သည်မှာလည်း ဖျက်ချင်၍ ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ ကြိုးစားမှသာလျှင် ငါတို့လွတ်လပ်ရေးအောင်ကို မနေ့မကြာ ဆွတ်ခူးနိုင်မည် သာတည်း။

ပညာရေးအကြောင်း ဆက်ဦးစို့။ အခြားတိုင်းပြည်များတွင် ကြာလေ စာတတ်သူများလေဖြစ်၏။ ဗမာပြည်တွင်ကား ကြာလေ နည်းလေဖြစ်၏။ ဗမာပြည်တွင် အနှစ်တရာခန့်က ပထမအင်္ဂလိပ်ကော်မရှင်နာ အရာရှိက လူတိုင်းစာဖတ်တတ် စာ ရေးတတ်ဟု ဆို၏။ ယခုအခါ ယောကျ်ားဆိုလျှင် (၅၆) ရာနှုန်းမျှ စာတတ်၏။ မိန်းမဆိုလျှင် (၁၆.၅) ရာနှုန်းမျှသာ တတ်ကြ တော့သည်။ ဤတွင်လည်း ဂဏန်းကိုဖြင့်၍ အရမ်းမမှတ်ရာ။ အကြောင်းမူကား ဤဦးရေအနက်မှ စာတတ်ရန်၊ ရေးရန် အခွင့်မရ အခါမရဖြစ်သဖြင့် စာမတတ်သလောက် ဖြစ်သူများမှာလည်း အထူးများလေသည်။ ပြီးခဲ့သော လွတ်တော် အစည်းအ ဝေးတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးက မူလတန်းပညာ မသင်မနေရ ဥပဒေကြမ်းကို တင်သွင်း၏။ ထိုဥပဒေကြမ်းအား ကန့်ကွက်စရာ မရှိ၊ အောင်ပါစေဟုသာ ဆုတောင်းလို၏။ သို့ရာတွင် ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် ရှိမည်၊ မရှိမည်မှာ သံသယရှိ၏။ တောနေတောင်သူ များအား စာတတ်အောင် အခြေခံပေးခြင်းကား အထူးလို၏။ ကောင်းပါ၏။ သို့သော် မဖြစ်မမြောက်ကာ အကျိုးမရှိ။ ထိုသို့ ဖြစ်ရန် တကယ့်အာဏာ မရသမျှ မဖြစ်နိုင်။

ငါတို့ပညာရေးကား လုံလည်းမလုံလောက်၊ စာသင်တန်းများမှာ ကျောင်းသားတွေများလွန်း၍ ကျကျနန ကျောင်းသား တွေကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ သင်မပေးနိုင်၊ တန်းငယ်ခွဲ၍ သင်သည့်နည်းမရှိ။ သင်သည့်ဆရာများ သင်ပုံမှာလည်း ကျောင်းရော ကောလိပ်ရောမှာ အထူးညံ့ဖျင်း၏။ မငြင်းနိုင်။ ကျသူ ပိုက်ဆံကုန်သူတွေမှာလည်း အနန္တ၊ ဘယ်ပညာ ဘယ်အတန်း မဆိုဖြစ် သည်။ ကျောင်းတွေ၊ ကောလိပ်တွေ (ကျောင်းတွေမှာ ပိုဆိုးသည်) မှာ စာသင်ဖို့ ကိရိယာတန်ဆာပလာ အထူးနည်း၏။ ခေတ်လည်း မမီလှ။ ကျောင်းနှင့်ကောလိပ် စာအုပ်များ အထူးနည်းပါး၏။ အချို့ကျောင်းများမှာ ပိဋကတ်တိုက်များ မရှိပင် မရှိသလောက်ပင်။ သင်သည့် ဘာသာရပ်များမှာလည်း ကျဉ်းမြောင်းလွန်း၏။ မစုံစီ။ သင်ရသည်မှာလည်း ခေတ်မမီ၊ အနှစ် (၂၀) ခန့်နောက်ကျ၏။ လောကစိတ်ပညာ ဆို၍လည်း တို့ကာသီကာ ကျောင်းအနည်းငယ်တွင်သာ သင်နိုင်၏။ ကိုယ်လက် ကျန်းမာရေး ပညာမှာလည်း လိုသေး၏။ ကျောင်းရော တက္ကသိုလ်ရောမှာ ပညာစုံစမ်းခြင်း၊ လိုက်စားခြင်း လုပ်သည့် အလေ့ မရှိလှ၊ ရှိသမျှမှာလည်း မပြောပလောက်ပေ။ တလောက တက္ကသိုလ် ရီစစ္စရီဝန်ထောက်က သည်လိုစာပေ လိုက်စားသည့် အလုပ်ရှိပါသည်ဟု ဖြေ၏။ ရှိပါ၏။ ရှိသည့်အလုပ်မှာ ဟန်မကျသေး ကျေနပ်စရာမရှိ။

အတိုချုံးရလျှင် ငါတို့ပညာရေးကား အမြစ်ကစ၍ လှန်လှောပြီး ပြုပြင်ယူရမည် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဤသို့ပြုလုပ် နိုင်မည်မှာ ငါတို့အားလုံး လွတ်လပ်၍ သခင်ဘဝရောက်မှ ဖြစ်တော့မည်။ ထိုကြောင့် ယနေ့လာရောက် တွေ့ဆုံနီးနှောကြသော မိတ်ဆွေအပေါင်းတို့ သင်တို့ငါတို့သည် ထိုသို့သော သခင်ပညာရနိုင်သည့် သခင်ဘဝကိုရောက်အောင် ကြိုးစားရမည်။ နောင် ဗမာပြည်ကြီး၏ လူကြီးများဖြစ်အံ့သော ငါတို့မှာ ယခုလတ်တလောခြင်း အလုပ် (၂) မျိုးရှိ၏။ ထိုအလုပ် (၂) မျိုးတွင် တမျိုး ကား လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ (တိုက်ပွဲဆို၍လည်း ရှေးကကဲ့သို့ အကြမ်းအမဗ္ဗတိုက်ပွဲမျိုး မဟုတ်၊ အရမ်းမထင်ကြနှင့်) အတွက် ငါတို့ စိတ်ဓာတ်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်အားကိုသော် လည်းကောင်း ပြုပြင်စီမံထားရမည်။ အခြားတမျိုးကား ငါတို့လွတ်လပ်ရေး ပန်းတိုင်သို့ သွားနေစဉ် ထမ်းရသော ကျွန်ုပ်ညာ၏ဝန်ထုပ်ကို ပေါ့သည်ထက် ပေါ့အောင် ပြုပြင်ရန် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုဝန်ထုပ် ပေါ့ရန်အတွက် ရံဖန်ရံခါ ငါတို့ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရန် အစရှိသဖြင့် အော်ရ၏။ ရံဖန်ရံခါ သပိတ်မှောက်ကြရ၏။ ရံဖန်ရံခါ ယခုကဲ့သို့ နီးနှောကြရ၏။ တက္ကသိုလ်အက် ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပြောလိုသောအချက်ကား ဤသို့တည်း။ ယခုလာမည့် ဩဂုတ်လ လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင် ဥပဒေကြမ်းကို မသွင်းလျှင် ငါတို့အလိုရှိသော အရေးအကြီးဆုံး (တက္ကသိုလ်ကောင်စီ တွင် တိုင်းပြည်ဘက်က လူတွေများ၍ တကယ့်အာဏာ အပ်နှင်းရန်ဆိုသည့်) အချက်ကို မရလျှင် ငါတို့ကား ဆက်လက်မစောင့် နိုင်တော့ပြီ။ ငါတို့ ကျောင်းသားများ၏ အကြီးဆုံးသော လက်နက်ကို အသုံးပြုရပေလိမ့်မည်။ ထိုကြောင့် ယခုအခါကပင် တိုင်းပြည်နှင့်တကွ သက်ဆိုင်ရာတို့အား ရှင်းလင်းစွာ စကားဆိုပေသည်။ နောင်သော် မဆိုကောင်းလားဟု အပြစ်မတင်ကြစေလို။

အထက်ပါ အကြောင်းအရာတို့ကား ငါတို့ယခုတွေ့ဆုံခြင်း ငါတို့အသင်းအကြောင်းကို ရှင်းပြခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဤတွင်

ငါတို့အရေးတွင် ငါတို့နှစ်ဦးတော် ကျောင်းသူများအား ပိုမိုလိုက်စား အားပေးရန် ပြောလို၏။ ကမ္ဘာ့အဝှမ်းနှင့်စာလျှင် ဇင်ကလယ်မျှ ရှိသော ဗမာပြည်တွင် (၁၄) သန်းမျှ အနည်းငယ်သော လူဦးရေရှိသည့်အနက် တဝက်ခန့်မျှရှိသော ငါတို့ ဗမာအမျိုးသမီးအပေါင်း တို့သည် အိမ်တွင်းမှု အလုပ်ကလေးများနှင့် ကုတ်နေ၍ မဖြစ်နိုင်တော့။ ယခင်အခါများထက် ငါတို့ အမျိုးသမီးများသည် ပိုမို၍ ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ် အမြင်ကျယ်ကျယ် အမျိုးသားလုပ်ငန်းကို လုပ်သင့်လှပြီ။ ကျွန်ုပ်ကား ရှေးအယူသန်သူ မဟုတ်၊ မိန်းမဆိုလျှင် လင်ယောက်ျား၏ ကျွန်ုပ်မဟုတ်သော စိတ်ယုတ်စိတ်ညှက်ကို မတိုက်တွန်း မကြိုက်နှစ်သက်။ ငါတို့ ပြည်သို့ မကြာခဏ လာရောက်သော နိုင်ငံခြားဧည့်သည်များကသော် လည်းကောင်း၊ ဗမာအမျိုးသမီးများ အထူးလွတ်လပ်ကြောင်း၊ ချီးကျူး ပြောဆိုကြ၏။ စင်စစ်ကား အင်မတန်တိမ်သော အယူဟု ကျွန်ုပ်ထင်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ အမျိုးသမီးများကား အိမ်တွင်းပုန်း အလုပ်ကို လက်မလွှတ်ကြသေး။ ထုံးစံတွေအောက်မှာ ပိပြားတုန်းရှိသေး၏။ ကျွန်ုပ်ကား ထုံးစံတိုင်း မကောင်းမဆိုလို၊ အနောက် နိုင်ငံသူတွေ တုပြီးလျှင် အနောက်နိုင်ငံမှာကဲ့သို့ အတွဲအက အစရှိသည်တို့ကို အားမပေး၊ မတိုက်တွန်းလို၊ သို့ရာတွင် ကျန်းမာရေး၊ တိုင်ရေးပြည်ရေးတို့တွင် နည်းမဟုတ်သော ဣန္ဒြေအလုပ်ကို အပထား၍ ယခုထက် ပိုမို၍ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆောင်ရွက်သင့်ကြ ပြီ။ စပိန်ပြည်နှင့် တရုတ်ပြည်တွင် ခေတ်အပြောင်းအလဲ အထူးမြန်နေသဖြင့် မိန်းမများမှာ စစ်ပင် တိုက်နေရ၏။ ငါတို့ဗမာပြည် တွင် ငါတို့ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကိုယ်မင်းကိုယ်ချင်း တပ်တတပ်အဖြစ်ဖြင့် အမျိုးသမီးတပ် အထူးလိုအပ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာအမျိုးသမီးအပေါင်းတို့အား ရိုသေသမှုအလေးပြု၍ ဤအချက်ကို လေးနက်စွာစဉ်းစားကြရန် တိုက်တွန်းလိုက်ရပါသည်။

ယခုပြင်ဆင်အပ်သော ဗမာသမဂ္ဂသမိုင်း၏ ဥပဒေကြမ်း၌ ငါတို့ လိုက်နာမည့် အလုပ်စခန်းစဉ်ကို ဖော်ပြထား၏။ ထိုအလုပ်စခန်းကို ကောင်းစွာလေ့လာကြပါကုန်လော့။ ဤအလုပ်စခန်းမှာ အထူးခက်လှ၏ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ဗမာပြည်မှာကဲ့သို့ လက်အောက်ခံနှင့် နင်းပြားတိုင်းပြည်တွင် မွဲလည်းမွဲကြသူများ၍ ဖြစ်နိုင်ရန် ခဲယဉ်းသည်ဟု ဆိုကောင်းဆိုပေလိမ့်မည်။ လောက တွင် ဘယ်အရာမှ လူလုပ်၍ရလျှင် မဖြစ်နိုင်သည်မရှိ။ အနွေးအမြန် ဖြစ်နိုင်သည်ချည်းပင်။ ဤအလုပ်စခန်းကား ငါတို့ အစဉ်တစိုက် မနားမနေလုပ်မည့် အရာပင်တည်း။ ငါတို့ကား အရှုံးပေးသည့်စနစ်ကို အနည်းငယ်မျှ မကြိုက်သင့်၊ ငါတို့သည် ဘယ်အခါမှ ပန်းမပေး၊ လက်မလျော့၊ ယခုဖတ်ပြလတ္တံ့သော အသင်းကြီး၏ နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာတွင် ရှေ့နှစ်တွင် မည်သို့ စခန်းသွားမည်ကို ဖော်ပြထား၏။ တိုင်းပြည်၏ အထောက်အပံ့နှင့်တကွ ငါတို့လည်း မဆုတ်မနစ်သော ဇွဲသတ္တိဖြင့် လုပ်လျှင် ငါတို့အရေးသည် တနေ့တခြား ဒီရေအလား တိုးတက်၍ ငါတို့ အမျိုးသားကိစ္စအတွက် အရေးပါအရာ ရောက်သည့် အချင်းအရာတခု မဖြစ်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပေ။ ဤငါတို့ အလုပ်တွင် ငါတို့ သတိပြုရန်အချက်ရှိ၏။ တချက်ကား ငါတို့၏ မရင့်လှသောဉာဏ်၏ မနိုင်တန်င် ကျက်စားခြင်း၏ ဘေးဖြစ်၏။ အခြားတချက်ကား ရှေ့သို့မတိုးနိုင်သော နွားအိုပမာ ဉာဏ် မကွန့်မြူးနိုင်၊ ခွေယိုငံနွမ်းခွေလျက်ရှိသော စိတ်ဓာတ်၏ဘေးဖြစ်သည်။ ပထမ စိတ်မျိုးကား လူငယ်သဘာဝ ဟော့ဟော့ဒိုင်း ဒိုင်း စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်သွားလိုခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ငါတို့ကား များစွာအမြင်မသန်လှသေး။ ရှေ့တဝင်ဘာဖြစ်မည်ကို မမျှော် ခေါ်တတ်၊ ထို့ကြောင့် အရင်လို၍ အနွေးဖြစ်တတ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ဤသို့ စိတ်အားတက်ကြွခြင်းကား လူငယ်ပီ၏။ သန်သန်မာမာ လူငယ်ဖြစ်ကြောင်း ပြရာရောက်၏။ အလွန်အပြောကျယ်သော ကမ္ဘာပြင်ကျယ်တွင် ဖြစ်လိုဖြစ် ဇွတ်နှစ်ခြင်းကြောင့် တောင်ကမ္ဘာမှ ရှိမြောင်ချောက်များထဲသို့ ကျခြင်းသည် ရှေ့မတိုးပုံ၊ မသွားပုံ၊ မတက်ပုံသော ကျွန်ုပ်စိတ်၊ ကြောက်စိတ်၊ အလကားစိတ်ထက် အထူးမွန်မြတ်လှပေ၏။ ငါတို့ကား အာဇာနည်စိတ်ဓာတ်ကို မွေးရမည်။ ငါတို့ကား အလျော့မပေး။ အပြောမခံ၊ အောက်ကျ နောက်ကျ မနေ၊ ငါတို့၏ ကြိုးစားအပ်သော ဥဿဟ အလိုရှိအပ်သော ဆန္ဒအားဖြင့် အဘယ်မည်သော အရာသည် ငါတို့အား မဖြစ်နိုင်၊ မအောင်နိုင်၊ မရနိုင်အံ့သနည်း။ ငါတို့သည် ဖြစ်လိုဖြစ်၊ ဇွတ်နှစ်၍ လုပ်သဖြင့် အမှားကို မြင်သိနိုင်၏။ အမှားကိုသိမှ အမှန်ကို ရောက်လွယ်၏။ ငါတို့မှား၍ ပြင်ရန် အရွယ်လွန်သွားသော်လည်း ငါတို့နောက်မှလာသော ငါတို့ညီငယ်တို့က ပြုပြင်သွားနိုင်၏။ သည်လိုမဟုတ်မူကား ငါတို့သည် ငါတို့အားသော် လည်းကောင်း၊ ငါတို့ နောင်လာ နောက်သားကိုသော် လည်းကောင်း၊ ငါတို့၏ ရာဇဝင်ပြောင်အောင် ကြိုးစားသည့်လုပ်ငန်းအတွက် အဘယ်မည်သော သင်ခန်းစာကို ကမ်းလှမ်းနိုင်တော့ အံ့နည်း။ ငါတို့ကား လူငယ်များဖြစ်ကြ၏။ လူငယ်ပီပီ ဉာဏ်နုကြသေး၏။ ကိုယ်အထည်ပင် မကြီးထွားလှသေး။ သို့ရာတွင် ငါတို့ကြိုးပွားမှုသည် ရပ်နေခြင်း၌ မတည်၊ ရှေ့သို့တိုး၍ ဖြစ်လိုရာ ဇွတ်နှစ်ခြင်း၌ တည်၏။ ယနေ့ဤမျှ ကမ္ဘာကြီး တိုးတက်ခြင်းသည် ရာဇဝင်အစောင်စောင်တွင် နာမည်လွှမ်းအပ်သော အမျိုးမျိုးသော ဇွတ်နှစ်သည့် လုံ့လဥဿဟ စမ်းသပ်မှု တို့၏ အကျိုးမဟုတ်တုံပါလော။ ငါတို့အရမ်းလုပ်ရမည်ဟု မဆိုလို။ စည်းကမ်းရှိရမည် ဖြစ်သည်။ စိတ်လည်းရှည် ရမည်ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း လေယာဉ်ပျံခေတ်တွင် နွားလည်းသွားသည့် စိတ်ရှည်နည်းမျိုးကား ပျင်းရိခြင်း၊ ခေတ်မီခြင်း၊ ပျက်စီးမည့် အရိပ်နမိတ်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ငါတို့ စိတ်ရှည်ခြင်းကား ဓမ္မတာသဘောအရ မဖြစ်နိုင်သည့်အရာ များအတွက် စိတ်ရှည်လုပ်ကြံခြင်း ဖြစ်သည်။ ငါတို့လွတ်လပ်ရေး လုပ်ငန်းသည် တနေ့အလုပ်လည်းမဟုတ်၊ တလအလုပ်လည်း မဟုတ်၊ နှစ်ရှည်လများ မနားမနေ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ရမည်။ ငါတို့ ထိုသို့ မကြိုးစားလိုပဲ ခဏတာမျှနှင့် ချချက်ချင်း မဖြစ်နိုင်ပါကလားဟု စိတ်ပျက်လက်လျော့၍ မဖြစ် (၁) သည်းခံမစောင့်နိုင်၍ မိမိကိုယ်ကို သတ်သေ၍လည်း မဖြစ်။ ဤအရာမျိုး ကား အရူးအလုပ်မျှ ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့သို့ တသံတည်းတညီတည်း ချီတက်ကြပါစို့ အဆွေရဲဘော်တို့။

(က) မျိုးညွန့်မဂ္ဂဇင်း ဆောင်းပါးအချို့

(က-၁) ဓမ္မနှင့် အဓမ္မ (ရေးသူ-သုပဏ္ဏက)

ဓမ္မနှင့် အဓမ္မ

ဗမာပြည်၌ နေကြသူ (၉၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် နေ့တနေ့၊ ညတည၊ အပြေးအလွှား ရှာဖွေစားသောက်ကြရသော ဆင်းရဲသား ပစ္စည်းမဲ့ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားများသာဖြစ်၏။

ဗျက်ထိုးခေါင်းရွက် ဈေးသယ်၊ ကူလီ၊ အလုပ်သမား စသော မြို့ပေါ်ဆင်းရဲသားများမှာ နေထွက်ကနေဝင် ပင်ပန်းတကြီး လုပ်ကြရသော်လည်း ပြောင်ပြောင်လက်လက် ဝတ်ရ၊ စားရ၊ နေရ၊ ထိုင်ရသည်ဟူ၍ မရှိ။ အင်္ကျီစုတ်ပြီအပေါက်၊ လုံချည်အဖာတို့ဖြင့် ဖွားဖက်တော်များ မပေါ်ရုံ အနိုင်ဖုံးကြရလေသည်။ လှော်ရင်းနစ် ဆိုသလို လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း ငတ်သထက်ငတ်၊ ကြပ်သထက်ကြပ် တည်း လာကြပေသည်။

လယ်ထဲတွင် ကျွဲ၊ နွားနှင့် အတူရုန်းကာ မိုးမရောင်၊ နွေမရောင် လုပ်ကြရသော လယ်သမားများမှာလည်း တမိုးတွင်းလုံး ရွံ့ထဲ ကုန်းခါရုန်းခါနှင့် ဟင်းကလေး မြက်မြက်မှ မရ၊ ဟင်းမပါဘဲ အလွတ်စားရသည်ကများ၊ ငတ်တလှည့် ပြတ်တလှည့်နှင့် ကြပ်ကြပ်တည်းတည်းနှင့် ပင်ပန်းကြီးစွာ လုပ်ခဲ့ရပြီးမှ အချိန်ကုန်၍ စပါးသိမ်းသည့်အခါ စပါးပုံကြီးကို ကြည့်ရင်း စု၍ ငတ်ကြရ ပြန်လေသည်။

ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတို့မှာ လူတန်းစေ့အောင် ပညာများမသင်နိုင်၊ တထွာမျှသော ဝမ်းဗိုက်ကလေး ပြည့်ဖို့ရာ နေ့မအား ညမအား ပင်ပန်းတကြီး အလုပ်လုပ်ရသဖြင့် ပညာမသင်ကြားနိုင်၊ အချိန်အားပြန်ကလည်း ပညာသင်ကြားရေး စရိတ်က ကြီးမားလှသဖြင့် မတတ်နိုင်။

မနက်ခြောက်ချက်၊ ညခြောက်ချက်နှင့် နေ့လုပ်နေ့စား၊ ညလုပ်ညစား ဖြစ်နေကြသဖြင့်လည်း မိမိကျန်းမာရေး ဂရုမစိုက်နိုင်၊ မမာမကျန်းဖြစ်ကလည်း ကောင်းစွာ မပြုစုနိုင်သဖြင့် မသေသင့်ဘဲ သေကြရလေသည်။ ဆင်းရဲသားတို့၏ စားရေးဝတ်ရေး၊ နေရေးထိုင်ရေး၊ ကျန်းမာရေးအခြေနေတို့ကား ဆိုးဝါးလှချေ၏။ ကံမကောင်း၍မဟုတ်။

ဤမျှလောက် ဒုက္ခကြီးစွာ ခံစားနေရခြင်းမှာ ကံမကောင်းအကြောင်းမသင့်၍ မဟုတ်၊ စပါးပေးနှင့်တမျိုး၊ အော်ဒီမံနှင့်တဖုံ အမျိုးမျိုးဖြင့် မတန်တဆ အတိုးကြီးယူသော ငွေတိုးကြီးစား သွေးစုပ်ကောင်များကြောင့် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့လယ်ကို မရောက်ဘူး၊ လယ်သမားတို့၏ ဒုက္ခကိုပဓာနမထား၊ ငါတို့လယ်မှ လယ်သီးကောက်ရမည်ဟု အကြပ်ကိုင်ကြသော လယ်ပိုင်ရှင်ကြီးများကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဘယ်ကလာလာ ညာကလာလာ နှလိုက်မည်ဆိုသော ရာဇဝတ်ပွဲစားတို့ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဒင်းတို့တတွေ ဘာဖြစ်နေနေ ငါတို့အမြတ်များများရလျှင် ပြီးရောဆိုသော ဓနရှင်ကုန်သည်ကြီးများကြောင့် လည်းကောင်း၊ အလုပ်၏တန်ဖိုးကို မကြည့်၊ အခကို တန်ရာတန်ခလည်းမပေး၊ လူလိမ္မာ ညည်းညည်းဆဲခါ မိမိတို့အဖို့ အမြတ်အများဆုံးရအောင် သွေးစုပ်ကြသော ဓနရှင်ကြီးများ စက်ရုံရှင်ကြီးများကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသား လယ်သမား၊ ပစ္စည်းမဲ့ အလုပ်သမားတို့မှာ လူချင်းမတူ၊ သူချင်းမမျှ ဖြစ်ကြရလေသည်။

စနစ်ဆိုးကြီး

ဗမာပြည်က ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့များသာ ဤကဲ့သို့ ဝဋ်ဒုက္ခကြီးကို ခံစားနေရသည်မဟုတ်၊ လူတရာလျှင် (၉၀) ကျော်ခန့်သော တကမ္ဘာလုံးရှိ ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့တို့မှာ ဤကဲ့သို့ ဝဋ်ကြီးများခံနေရသည်။ ဆင်းရဲခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ပေါများခြင်းစသော ကပ်ဆိုးကြီးများ လူပြည်လူလောကတွင် ဆိုက်ကပ်နေခြင်းသည် အခြားကြောင့်မဟုတ်။ ဇောက်ထိုးမိုးရွှေ့၍ ဖြစ်နေသော လူတို့၏ နေမှုထိုင်မှု စနစ်ကြီးကြောင့် ဖြစ်၏။

တည်ရင်းစွဲ နေထိုင်မှု စနစ်ကြီးကား တတိုင်းပြည်က တတိုင်းပြည်ကို၊ လူမျိုးတမျိုးက လူမျိုးတမျိုးကို၊ ဓနရှင်က ဆင်းရဲသားကို၊ အလုပ်ရှင်က အလုပ်သမားကို၊ လယ်ပိုင်ရှင်က လယ်သမားကို နိုင်ထက်စီးနင်း သွေးစုပ်နေသော စနစ်ကြီး ဖြစ်၏။ ဓနရှင်က ဆင်းရဲသားတို့အား သွေးစုပ်လိုခြင်း၊ ဓနရှင်များ လောဘဇောမွန်တက်လာခြင်း စသည်တို့ကြောင့် တနိုင်ငံက တနိုင်ငံကို အတင်းအဓမ္မ သိမ်းယူသော စနစ်သည် ပေါ်လာ၏။

ဥပမာဆိုသော် အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ ဓနရှင်ကြီးများသည် တံခါးမရှိ ဓါးမရှိ၊ လက်လွတ်တစေ၊ ကုန်ရောင်းသယ်လိုသည့် အတွက် အိန္ဒိယပြည်၊ ဗမာပြည် စသော ပြည်များကို သိမ်းစေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ငါတို့တွေ ကျွန်ုပ်တို့နေကြရ၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကား ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့သည် စိတ်ကောင်းသဘောကောင်းနှင့် ပြည်စုံသောသူများဖြစ်၏။ အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ ဆင်းရဲသားများမှာလည်း ဗမာပြည်သည် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်မှန်း သိပင် မသိရာကြ။ ဗမာပြည်အကြောင်းလည်း မကြားဘူးကြ။

စင်စစ်ဆိုးဝါးနေသည်ကား တံခါးမရှိ ဓါးမရှိ လွတ်လပ်စွာ ကုန်ရောင်းဝယ်မှု၊ လွတ်လပ်စွာ သွေးစုပ်နိုင်ခွင့် စသော ဗြိတိသျှဓနရှင်ကြီးများ အကျိုးငှာ နယ်ပယ်များသိမ်းသည့် နိုင်ငံချဲ့စနစ်ကြီးနှင့် ဆင်းရဲသား ပစ္စည်းမဲ့တို့ အသွေးအသားကို စုပ်မျိုနေသော ဓနရှင်စနစ်ကြီးပင်ဖြစ်၏။ ထိုစနစ်ဆိုးကြောင့်လည်း ငါတို့နှင့် ကံတူအကျိုးပေးများဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်ဆင်းရဲသားများ၊ ပစ္စည်းမဲ့များမှာ အစာငတ်ခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့များခြင်း စသောဒုက္ခတွေ တပုံတခေါင်းကြီးနှင့် တွေ့နေကြရ၏။

ဓနရှင်စနစ်ဆိုသည်မှာ အချင်းချင်းသွေးစုပ်ရမှ တည်တံ့ရာ ဓနရှင်စနစ် တည်တံ့နေသမျှ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် အလုပ်လက်မဲ့ပေါများ နေမည်ကားမလွဲ။ ကြာလေဆိုးလေ ဖြစ်ချိမ့်မည်။ လက်ရှိစနစ်ကြီးတွင် နေနေကြရသမျှ ကာလပတ်လုံး ငါတို့ပညာရေးစနစ် ကောင်းစားလာဖို့ မျှော်လင့်ဖွယ်မရှိ။ အလုပ်သမား လျော့ပါးလာဖို့ လမ်းမရှိ၊ ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့တို့မှာ ဆင်းရဲသထက် ဆင်းရဲ၊ မွဲသထက် မွဲချိမ့်မည်။

လွတ်မြောက်ရာလမ်း

ငါတို့သည် နိုင်ရာစား စနစ်ကြီး၊ ဓနရှင်က ဆင်းရဲသားကို သွေးစုပ်သောစနစ်၊ နိုင်လိုမင်းထက် နယ်ချဲ့သောစနစ်တို့ကို ဖြိုရလိမ့်မည်။ သို့မှသာ ၎င်းတို့၏ အစွယ်အပွားဖြစ်သော ပညာရေး

စနစ်စုတ်ပဲ့ခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့များခြင်း၊ သန်းပေါင်းများစွာ သောသူတို့ငတ်မွတ်ခြင်းစသည်တို့ကို ဖြိုဖျက်နိုင်ပေမည်။ အရင်းလဲက၊ အဖျားထင်းဖြစ်ဆိုသော စကားကဲ့သို့ပင်။

မည်သည့် အစိုးရမဆို ဓနရှင်များ၊ မျက်နှာကြီးများ၊ ပိုက်ဆံရှိများ ကြီးစိုးရာဌာန ၎င်းတို့အကျိုးငှာ အသုံးပြုသော လက်နက်ကလေးမျှသာ ဖြစ်သဖြင့် အစိုးရထံမှ ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့တို့သည် မျှော်လင့်အားထားဖွယ် မရှိ။ နတ်ကရာ ကျီးမော့သကဲ့သို့ပင် မိုးလင်း၍ ပျိုးရင့်ရုံသာ ရှိမည်။

ဆင်းရဲသားတို့သည် ဆင်းရဲသားချင်း စည်းလုံးပြီးသကာလ တည်ရင်းစွဲ စနစ်ကြီးကို တွန်းလှန်ဖြိုဖျက် သုတ်သင်ခါ ဆင်းရဲသားတို့ အကျိုးအတွက် အသုံးပြုရမည့်ကိရိယာဖြစ်သော “ဆင်းရဲသားမင်း၊ ဆင်းရဲသားချင်း” အစိုးရ တည်ထောင်ရပေလိမ့်မည်။

သွေးစုတ်သူနှင့် သွေးစုတ်ခံရသူ

လောက၌ အင်္ဂလိပ်၊ ကုလား၊ ဗမာဟူ၍ ခွဲခြားခြင်း မရှိ။ ပညတ်မျှသာတည်း။ အမှန်စင်စစ်အားဖြင့် ဓနရှင်နှင့် အလုပ်သမား၊ လယ်သမားနှင့် လယ်ပိုင်ရှင်၊ သခင်နှင့် ကျွန်၊ မင်းနှင့် ဆင်းရဲသားစသည်ဖြင့် လူအတန်းအစားအမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေသော်လည်း အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် သွေးစုတ်သူနှင့် သွေးစုတ်ခံရသူဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားတည်းသာ ရှိပေ၏။

သွေးစုတ်သူများသည် ဓနရှင်ကြီးများဖြင့်သဖြင့် အစိုးရလက်ကိုင်ရှိကြ၏။ အာဏာရှင်ကြီးများဖြစ်ကြ၏။ သွေးစုတ်ခံရသူများမှာ ဆင်းရဲသားများ ဖြစ်ကြ၍ အာဏာမဲ့ကြ၏။ အာဏာရှင်တို့သည် မိမိအာဏာကို အသုံးပြုကာ အာဏာမဲ့သူတို့၏ အဆီအသွေးကို စုပ်ကာအသက်ရှင် နေကြ၏။

သွေးစုတ်ခံရသူ အာဏာမဲ့တို့ကလည်း သွေးစုတ်သူ အာဏာရှင်တို့အား တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ရန်၊ တရားနည်းလမ်းအတိုင်း အင်အားစုကြရာ သွေးစုတ်သူ အာဏာရှင်တို့သည် အလွယ်နှင့် ဖယ်မပေးလိုကြဘဲ အဓမ္မမှုများ ပြုလုပ်လာကြကုန်၏။

အဓမ္မ စနစ်ကြီး

အာဏာရှင်နယ်ချဲ့သမား ဓနရှင်အဓမ္မသမားတို့ လွှမ်းမိုးပုံကို ကြည့်၊ ရှေးအခါကမူ ၎င်းတို့ ခြေဖဝါးအောက်တွင်ရှိသူတို့ကို အချင်းချင်း မသင့်မတင့်ဖြစ်အောင် သွေးခွဲပေး၏။ ညံ့ဖျင်းလှသော ပညာရေးစနစ်ဖြင့် စိတ်ယုတ်စိတ်ညံ့များ သွင်းပေး၏။ ဘွဲ့ထူး နာမထူး တံဆိပ်လက်မှတ်များ၊ ရာထူးဌာနန္တရ စသော တံစိုးလက်ဆောင်တို့ဖြင့် လူအကြည်ညိုခံရအောင် လုပ်၏။

ဤကဲ့သို့ ပရိယာယ်တထောင်၊ မာယာတသိန်း၊ အပလိန်းအနန္တတို့ဖြင့် မိမိတို့၏ အာဏာစက် တည်တံ့အောင် လုပ်သော်လည်း လက်ရှိစနစ်ကြီး၏ ဒဏ်များကို မပပျောက်နိုင်၊ ဆိုးသထက် ဆိုးလာကုန်၏။

ကျွန်ကြီးကျွန်ငယ် အပေါင်းတို့လည်း မိမိတို့၏ ချမ်းသားမှုအတွက် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာကုန်၏။ အာဏာရှင်နယ်ချဲ့သမားတို့လည်း အနည်းငယ်မျှ လျော့မပေးလို၊ ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့တို့၏ သွေးကို စုပ်မြိစုပ်လိုသဖြင့် ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ရက်ရက်စက်စက် နှိမ်နင်းလာကြကုန်၏။

ရှေးကကဲ့သို့ပင် ဆင်ခြေဆင်လက် တရားဥပဒေတို့ကို မသုံးတော့။ ပုလိပ်၊ နံပါတ်တုတ်၊ လုံစွပ်၊ သေနတ်၊ ထောင်၊ အကျဉ်း

စသည်တို့ကို အသုံးပြုလာကြ၏။

ဆင်းရဲကျပ်တည်းလွန်းသဖြင့် လှုပ်ရှားကြသည်ကို စက်သေနတ်၊ စက်အမြောက်တို့ဖြင့် နှိမ်နင်း၏။

“မင်းတို့မျက်စောင်း အကြောင်းမရွေး” ထစ်ကနဲဆို ဖမ်းထောင်ချ လိုက်၏။ ဘင်္ဂလားပြည်မှ ငါတို့၏ သွေးချင်းသားချင်းများဖြစ်သော ဘင်္ဂါလီလူငယ်ထောင်သောင်းကျော်မှာ အကြောင်းမဲ့သက်သက် အကျဉ်းခံနေရ၏။

ရာဇဝတ်ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေများမှာလည်း တုတ်တုတ်မျှမ လှုပ်ခတ်အောင် ဖြစ်၏။ စာပုံနှိပ်စက်ဥပဒေများ၊ သတင်းစာများကို အာမခံတောင်းခြင်းများမှာလည်း ငါတို့၏လည်မျိုကိုညှစ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဤကား တရားနည်းလမ်းအတိုင်း အာဏာမဲ့တို့က အင်အားစုကြသည်ကို အာဏာရှင်များက အဓမ္မနှိမ်နင်းခြင်း ဖြစ်၏။

ဓမ္မနှင့် အဓမ္မ

သွေးစုတ်ခံရသူတို့လည်း ပုန်ကန်သည်ထက် ပုန်ကန်၊ တော်လှန်သည်ထက် တော်လှန် လာကြကုန်၏။ ဤသို့အားဖြင့် သွေးစုတ်သူများနှင့် သွေးစုတ်ခံရသူတို့သည် တန်ခိုးအာဏာလွှဲပြောင်းဝယ် “မဲဆန္ဒ” “အများသဘောတူ” ဟူသော သုံးရိုးသုံးစဉ် လက်နက်များကို အသုံးမပြုတော့ဘဲ၊ ဗုံး၊ အမြောက်၊ ဓါတ်ခိုး၊ ဓါတ်ငွေ့ စသည့် ကြမ်းကြုတ်သည့် လက်နက်တို့ကို အသုံးပြုလာကြ၏။

ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့တို့မှာ လူအင်အားကောင်းသလောက် လက်နက်မဲ့၊ အာဏာမဲ့၊ ပစ္စည်းမဲ့ဖြစ်ကြ၍ မိမိတို့လွတ်လပ်မှု တန်ခိုးအာဏာရမှုအတွက် အဆင်းရဲခံ၊ အပင်ပန်းခံ၊ အနစ်နာခံ၊ သွေးထွက်သံယိုခံကာ အသက်အသေခံကာ တိုက်ခိုက်နေကြရပေ၏။ စပိန်ပြည်တွင် အိုးမဲအိမ်မဲ ပစ္စည်းမဲ့တို့အကျိုးကို ဆောင်ရွက်အံ့သောငှာ အစိုးရနှင့် ဓနရှင်ကြီးများ၊ လယ်ပိုင်ရှင်ကြီးများကို သူပုန်တို့သည် အပြင်းအထန် တိုက်ခိုက်နေချင်းကား သာဓကပေတည်း။

ဤကဲ့သို့အားဖြင့် ပစ္စုကွမ္မာလောကတွင် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မတို့သည် လွန်ဆွဲလျက်ရှိနေပေ၏။ “မြွေမသေ တုတ်မကျိုး” ဟူသော စကားမှာ အဓိပ္ပါယ် မရှိတော့။ မြွေသော်လည်း သေရမည်တုတ် သော်လည်း ကျိုးရမည်၊ လှေကန်နစ်ဖက် နင်း၍ မဖြစ်။

ရဲဘော်ကျောင်းသားတို့

ငါတို့သည် လူတို့၏ ချမ်းသာမှုကို အလိုရှိ၏။ လက်ရှိစနစ်ကြီး တည်တံ့နေသမျှ ကာလပတ်လုံး လူတို့၏ ချမ်းသာမှုကို မပေးနိုင်။ လက်ရှိစနစ်ကြီးကို ဖြိုဖျက်ရလိမ့်မည်။ တကမ္ဘာလုံး ကျောင်းသားတို့သည် ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့များနှင့် ပေါင်းသည့်နည်းတူ၊ ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့များနှင့် ငါတို့ပေါင်းကြကုန်အံ့။

တည်ရင်းစွဲစနစ်ကြီးမှာ ဗမာပြည်တခုတည်းသာ လွှမ်းမိုးနေခြင်း မဟုတ်ရကား တည်ရင်းစွဲစနစ်ကြီးကို ဖြိုဖျက်လိုသူ မှန်သမျှနှင့် ငါတို့ပူးပေါင်း ကြကုန်အံ့။

ငါတို့သည် ဓနရှင်နိုင်ငံတို့တွင် လူတန်းစေ့မှု၊ လူဖြစ်ကျိုးနပ်မှုတို့အတွက် အင်အားစုနေကြသော ပစ္စည်းမဲ့တို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ကျွန်သဘောကံဘဝမှ လွတ်မြောက်မှုအတွက် လုံးပန်းနေကြသော ကျွန်နိုင်ငံ၊ သဘောကံနိုင်ငံတို့နှင့် တသွေးတစိတ်တည်း ချီတက်ကြကုန်အံ့။

သုပဏ္ဍက

(ဏ-၂) သွေးစည်းကြလော့ (ရေးသူ- ရဲရဲတောက်သန်းတင်- မြို့မကျောင်း ရန်ကုန်)

သွေးစည်းကြလော့

ဗမာပြည်သည် တို့ပြည်၊ ဗမာမြေတွင် တို့ဗမာတွေနေသည်ဟု ကြွေးကြော်နေခြင်းကို အဘယ်လူမျိုးခြား တိုင်းတပါးသည် ကန့်ကွက်နိုင်အံ့နည်း။ ကန့်ကွက်ဝံ့အံ့နည်း။ တို့ပြည်ဖြစ်၍ တို့ပြည်ဟုအတိအလင်းဆို၏။ တို့မြေဖြစ်၍ တို့တတွေနေ၏။ တို့ပြည်၊ တို့မြေတွင်နေသော တို့တတွေ (ဝါ) တို့ဗမာတွေကား အဘယ်သူတွေနည်း။ ကုလားနက်တွေလော၊ ကုလားဖြူတွေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် တရုတ်တွေလော သေချာစွာစမ်းစစ် ထုတ်လိုက်သော် တို့တတွေကား ဤသူတွေမဟုတ်ချေ။

တို့ဗမာ၊ တို့ဗမာ၊ ဒါငါတို့ဗမာဟု တကြော်ကြော် ဟစ်အော် ကြွေးကြော်နေသော တို့ဗမာတွေကား တို့ပြည်၊ တို့မြေတွင်ကား တို့ပြည်၊ တို့မြေတွင်ပင် ပေါက်ဖွား၍ ရေမြေဒေသဌာန အနည်းငယ်စီသာ ကွဲပြား၍ မဆိုစလောက်သော ဝေါဟာရကွဲပြားနေသော (မွန်၊ ရခိုင်၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ရှမ်း) စသော တိုင်းရင်းသားများသာတည်း။ တို့တိုင်းရင်းသားတွေ ရခိုင်ဟူ၍၊ ကရင်ဟူ၍ အမည်အားဖြင့် ကွဲပြားနေခြင်းကား အထူးအဆန်းမဟုတ်။ အံ့ဩစရာ မဟုတ်ချေ။ ထားဝယ်တွင်နေ၍ ထားဝယ်သား၊ မြိတ်တွင်နေ၍ မြိတ်သား၊ အထက်အညာတွင်နေ၍ အညာသား၊ အောက်တွင်နေ၍ အောက်သား စသည်ဖြင့် ခေါ်ကြသော အမည်ပညတ်သဘောမျှပင် ဖြစ်ပေ၏။

သို့သော် တို့ပြည်၊ တို့မြေကို အဓမ္မ မျက်နှာဖြူတို့ သိမ်းပိုက်ယူသည်မှအစ ၎င်းတို့စိုးမိုး အုပ်ချုပ်လာကတည်းက တို့တိုင်းရင်းသား များမှာ တဦးနှင့် တဦး ကွဲပြားသွားရ၏။ စင်စစ်တို့တတွေ စိတ်ခြင်းသာ ကွဲပြားသွားရ၏။ လူမျိုးမခြားနားချေ။ ဗမာတိုင်းရင်းသား တိုင်းရင်းသားပင်၊ ၎င်းတို့လက်အောက်ခံကျွန် ကျွန်ခြင်းပင်၊ ကုလားဖြူတို့၏ သွေးခွဲခြားမှုကြောင့်သာလျှင် တို့တတွေ (ဝါ) တို့ဗမာ တွေ သွေးကွဲပြားနေရ၏။ ယခုလိုသွေးကွဲပြားနေခြင်းသည် တို့တတွေ၏ စိတ်ရင်းဖောက်ပြန်မှုမဟုတ်။ မတရား အစိုးရ၏ ဇွတ်အတင်း သွေးခွဲမှုကြောင့်ဖြစ်၏။ တို့ဗမာတွေ မကွဲပြား၊ ကွဲပြားလေအောင် သွေးခွဲသူတို့ကား တို့အချင်းချင်း မဟုတ်။ ငါတို့ကို အုပ်ချုပ်လာခဲ့ သော အစိုးရသည် လည်းကောင်း၊ သူတို့ဘုန်းကြီးများလွတ်၍ ၎င်းတို့ဘာသာကို ပြန့်ပွားအောင်ပြုပြီးလျှင် ချောနည်း၊ ခြောက်နည်းတို့ ဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ဖျားယောင်းလျက် ၎င်းတို့မိစ္ဆာအယူကိုဇွတ်အတင်းသွတ်သွင်းခြင်းဖြင့် ငါတို့တိုင်းရင်းသားများကို သွေးခွဲခဲ့ကြလေသည်။

ဤသို့ သွေးခွဲခဲ့သည်ကို လည်းကောင်း၊ သွေးခွဲနေဆဲဖြစ်သည်ကို လည်းကောင်း၊ ရှေ့သို့လည်း ကွဲသည်ထက်ကွဲအောင် ခွဲဦးမည်တို့ ကို လည်းကောင်း တို့ဗမာတွေသည် လစ်လျူရှုနေမည်လော။ မရှုနိုင်။ ကွဲနေသောသွေးကို ပြန်စည်းရန် (ဝါ) သွေးညီအောင် သွေးညှိရန် တာဝန်သည် ငါတို့တာဝန်ဖြစ်၏။ မူလက ညီညွတ်နေသော သွေးသည် ၎င်းတို့ကွဲအောင် ခွဲနိုင်ခဲ့လျှင် ကွဲနေသောသွေးကို ပေါင်းစည်းမိရန် မပြုလုပ်နိုင်စရာအကြောင်းသည် ဘာမျှမရှိ။ စည်းမိနိုင်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြန်လည်စည်းရန် လက်ရှိ သွေးစုတ်သတ္တဝါ သစ္စာမဲ့ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့ကို လည်းကောင်း၊ အခြားသွေးညစ် အမတ်အချို့ကို လည်းကောင်း အားထားနေ၍ မဖြစ်နိုင်။ ၎င်းတို့သည် အမျိုးကိုပုန်ကန်လျက် ကုလားဖြူအစိုးရကို မြှောက်ထိုးပင့်ကော် လုပ်နေ၏။ မီးလောင်ရာ လေပင့်ဆိုသကဲ့သို့ တို့တတွေ သွေးကွဲသည်ထက် ကွဲစေရန်၊ ၎င်းတို့ပါ ကူခွဲနေ၏။ ၎င်းတို့သာ အမျိုးကို မတော်လှန်ဘဲ သွေးစည်းလိုလျှင် အစိုးရအဖွဲ့ဖြစ်သည့် အလျောက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လွယ်ကူ၏။ နည်းရှိ၏။ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း လွယ်လင့်တကူ၊ ကူးလူးဆက်ဆံ သွေးညှိနိုင်ရန် ရခိုင်ဒေသသို့၊ မီးရထားလမ်း ဖောက်လုပ်ရန် ကြိုးစားနိုင်၏။ သို့ပါလျက် မပြုလုပ်ရ၊ ပုဒ်မထိုး၊ ပုဒ်မတို့ဖြင့် ချုပ်ချယ်ထား၏။ ရှမ်းဒေသမှ သွေးစည်းသူတို့ကို နှင်ထုတ်၏။ မိမိတို့ခြေဖြင့် မိမိတို့ မနေနိုင်၊ မသွားနိုင်၊ မိမိတို့ ပါးစပ်ဖြင့် မိမိတို့ မပြောဆိုနိုင်၊ သွေးစည်းမှု မအောင်မြင်အောင်၊ ခြေလက်၊ ပါးစပ်တို့ကို ချုပ်ချယ်ထား၏။ ထိုကြောင့် ၎င်းတို့ကို အားကိုးနေ၍ မဖြစ်။ ချုပ်ချယ်မှု ဟူသမျှတို့ကို ခုခံ၍ တို့လူငယ်တွေ အပြင်းအထန် သွေးစည်းကြရမည်။

လူငယ်တွေလုပ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် မအောင်မြင်ဘဲရှိအံ့နည်း။ ယခုဗမာပြည်၏ ပစ္စုပ္ပန်အခြေအနေကို ကြည့်လျှင် မည်မျှ သိသိသာသာ ထင်ထင်ရှားရှား ဒီရေအလား တိုးတက်စပြုနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ တိုးတက်မှုတို့သည် လူငယ်တွေကြောင့် ဖြစ်၏။ ပြင်ပ လူငယ်လူရွယ်တွေသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးများ ဖွဲ့စည်း၍ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများသည် ရဲရဲတောက် အစည်းအရုံးများ၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့များ၊ ဗမာပြည်လုံးဆိုင်ရာသမဂ္ဂကြီး ဖွဲ့စည်း၍ လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂကြီးသည် လည်းကောင်း အသီးသီးတိုးတက်မှု စသည်တို့ကို ပြုပြင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည် မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် လူငယ်များစွမ်းဆောင် ကလည်း အောင်ရမည်။ အနာဂတ်ဗမာပြည်ကြီး၏အရေးသည်လည်း ယခုလူငယ်တို့၏ လက်တွင်းရှိ၏ (ဝါ) ဗမာပြည်၏ နောင်ရေး ကံကြမ္မာသည် ဆိုးမည်၊ ကောင်းမည် ဤနှစ်လိကို ယခုလူငယ်တို့က ဖန်တီးနိုင်၏။ (ယနေ့လူငယ်များသည် နောက်တဖန် လူကြီးများဖြစ်တော့မည်။)

ဗမာပြည်၏ သားစစ်လူငယ်တို့သည် ယခုလက်ရှိ သားကြီးများကဲ့သို့ အဖအား ရောင်းစားလိုစိတ် မြူမှုန်လောက်မျှ မရှိ။ စိတ်ယုတ်စိတ်မာ ကင်းမဲ့၏။ ထို့ကြောင့် တို့ဗမာလူငယ်တွေသည် အားကြီးမာန်တက် စွမ်းစွမ်းတမံ သွေးစည်းကြရမည်။ ယခုလူငယ်များသည် မိမိတို့တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သွေးစည်းရေးထက်ပင် အလွမ်းကျယ် အမြင်ကျယ်လွန်းကာ ကမ္ဘာရှိ ဆင်းရဲသား မှန်သမျှ လူမျိုးပေါင်းစုံနှင့် သွေးစည်းရန်ကိုပင် အပြစ်တင်ဖွယ်မရှိ၊ မွန်မြတ်လှသော်လည်း ကိုယ့်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအချင်းချင်းပင် သွေးမစည်းရသေးမီ အခြားတိုင်းတပါး လူမျိုးခြားတို့နှင့် သွေးစည်းရန်ဟူသော (Internationalism) လူမျိုးမရွေးဝါဒ လိုသေးမည် မဟုတ်ပါ။ ဂျာမန်တို့ လုပ်ရ၏။ အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန်၊ အီတလီစသည်တို့လည်း မိမိတို့လူမျိုး ကြီးပွားထွန်းကားရေးအတွက် မိမိတို့ဘာသာ ကြိုးစားရ၏။ ထိုနည်းတူ ဘယ်လူမျိုး ဘယ်တိုင်းပြည်မဆို ကိုယ့်တိုင်းပြည်အတွက် မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်ရ၏။ အီဂျစ်၊ အိုင်ယာလန် တို့သည် အခြားလူမျိုးများက လာရောက် လုပ်ပေးဖို့မဟုတ်။ ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ်တိုင်းပြည်အတွက် မိမိတို့ဘာသာ ကြိုးစား၏။ ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရ၏။ တို့ဗမာတွေလည်း ကျွန်တွင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် ကိုယ့်အချင်းချင်းသွေးညှိ၍ ကိုယ့်ဘာသာ စွမ်းဆောင်

မှ ရပေမည်။

ပထမဆုံး ကျောင်းသားဘဝအခြေကစ၍ သွေးစည်းနည်း ရှိ၏။ တက္ကသိုလ်တွင် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းများတွင် လည်းကောင်း၊ ဘာအသင်း၊ အဘယ်အဖွဲ့၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း၊ မူစလင်အသင်းစသည်ဖြင့် ကျောင်းသားအသင်းများ ဖွဲ့စည်းလျက်ရှိကြသည် မဟုတ်ပါလော။ ဤအမျိုးမျိုးသော အသင်းအပင်းတို့ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်ရှိသော် တက္ကသိုလ်တွင် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းတိုင်းတွင် လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားကျောင်းသားပေါင်းစုံ သွေးစည်းသောအဖွဲ့များ မဖွဲ့စည်းနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိချေ။ ရခိုင်ကျောင်းသားပဲ၊ ကရင်ကျောင်းသားပဲဟူ၍ မခွဲခြားဘဲ တို့ဗမာတိုင်းရင်းသား ကျောင်းသားပေါင်းစုံ “မျိုးညွန့်”အဖွဲ့ကြီးများ ဖွဲ့စည်းနိုင်ကြ၏။ “မျိုးညွန့်” သွေးစည်းအဖွဲ့တို့တွင် တရုတ်ကပြား၊ ကုလားကပြား (ခေါ်) မူစလင်တို့ကိုလည်း ပါဝင်စေရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဟူမူ ၎င်းတို့သည် လည်း အမေဗမာမှ ပေါက်ဖွားလာကြသူများ ဖြစ်၏။ အမေ၏တိုင်းပြည်တွင် နေ၏။ အမေတိုင်းပြည်က ငွေတွေကို သုံးနေ၏။ အဖေတိုင်းပြည်တွင် သွားနေသည်မဟုတ်။ ၎င်းတို့သည် ယခုမူကား အမိ၏ တိုင်းပြည်မှာနေလျက် အဖဘက်ပါနေကြ၏။ သို့သော် ၎င်းတို့ အမိဘက်ပါအောင် ဆွဲဆောင်ရန်မှာ တို့ဗမာတွေ၏ တာဝန်ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့အား သတိပေးရမည်။ အမိတိုင်းပြည်တွင် နေလျှင် အမိတိုင်းပြည်ကို မတော်လှန်နှင့်၊ အဖဘက်ပါလျှင် အဖတိုင်းပြည် သွားနေပါ။ စင်စစ် အဖတိုင်းပြည်တွင် အမိတိုင်းပြည်မှာ ကဲ့သို့ ဇော်ကားခံမည်လော ဝေးစွ၊ ဝေးစွ။ သို့ကြောင့် ဗမာပြည်မှာနေလျှင် ဗမာစိတ် ရှိရမည်။

လူငယ်ကျောင်းသားများသည် လည်းကောင်း၊ တို့ဗမာသခင်၊ သခင်မအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ အသွယ်သွယ်သောနည်း တို့ဖြင့် တို့ဗမာ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း အမျိုးမျိုးသွေးစည်း၍ သွေးညီရန်၊ အမြန်ညှိကြရပေမည်။ “တို့ဗမာ၊ တို့ဗမာ ဒါငါတို့ဗမာ” ဟုကြွေးကြော်နေသော တို့တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း တပေါင်းတည်း သွေးစည်းမိသည့်နေ့သည် တို့ဗမာတို့၏ လွတ်လပ်သော နေ့ကြီး မုချဖြစ်ရမည်။ တို့ဗမာတိုင်းပြည်ကြီးကို အလုပ်လုပ်၍ ကုလားဖြူတို့ သိမ်းသွား၏။ တို့တတွေပဲ အလုပ်လုပ်၍ ပြန်ယူရမည်။ သွေးညီနေခြင်းဖြစ်၏။ တို့ဗမာတွေ သွေးညီသည်နေ့၌ တို့အရေးတော်ပုံကြီး အောင်မြင်မည်မှာ ကမ္ဘာမြေကြီး လက်ခတ်မလွဲတည်း။

ရဲရဲတောက်-သန်းတင်

(ဏ-၃) ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့များနှင့် ကျောင်းသားများ

ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့များနှင့် ကျောင်းသားများ

“အမျိုးသားရေး” “အမျိုးသားဝါဒ” စသည့် စကားများကို လူတိုင်းလိုပင် ထည့်သွင်းသုံးစွဲကြသော်လည်း လူတရာလျှင် ကိုးဆယ်ကျော်လောက်မှာ စကား၏အဓိပ္ပါယ် အတိမ်အနက်ကို မတွေးဘဲ ပေါ့ပေါ့ပြော၊ ပေါ့ပေါ့ရေးနှင့်သာ ပြီးကြလေသည်။ ယခု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အမျိုးသားရေးဆိုတာဘာလဲ၊ ဗမာ တမျိုးလုံးအရေးလား၊ သူဌေးသူကြွယ်လယ်ပိုင်ရှင် မျက်နှာကြီး များ၏အရေးလား၊ သို့မဟုတ်လျှင် လူတန်းစေ့အောင်မှ မနေရ၊ ထမင်းနပ်မှန်အောင်မှ မစားရသည့် အလုပ်သမား၊ တောသူ တောင်သားများ၏အရေးလား စသည်ဖြင့် စဉ်းစားရပေလိမ့်မည်။

နယ်ချဲ့ရေးစနစ်အစ

လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း နှစ်ရာကျော်ခန့်က အနောက်နိုင်ငံများ တွင် စက်မှုလက်မှုပညာခေတ်ကြီး ထွန်းကားခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ကုန်သည်ကြီးများသည် စက်ရုံကြီး၊ အလုပ်ရုံကြီးများကို တည်ဆောက်ခါ စက်ရုံထွက်ပစ္စည်းများကို အမြောက်အမြား လုပ်ကိုင်ကြလေသည်။ လက်နှင့်လုပ်စဉ်က တနေ့ ပစ္စည်းတခုပြီးလျှင် စက်ဖြင့် တနေ့ ၂၀၊ ၂၅ ခုမျှ ပြီးနိုင် လေသည်။ ၎င်းပြင် စက်သူဌေးများမှာလည်း တဦးနှင့်တဦး အကြိတ်အနယ် အပြိုင်အဆိုင် လုပ်ကိုင်ကြသဖြင့် အထွက်နှင့် အနုတ်မမျှအောင် ဖြစ်လာပြီးလျှင် စက်ရုံထွက်ပစ္စည်းများ လုပ် ကိုင်ရန်အတွက် ကုန်စိမ်းကုန်ကြမ်းများရှိရန်အတွက် အထူးအရေး ကြီးလာလေသည်။ ထိုအခါ ဓနရှင်ကြီးများကြီးစိုးနေသည့် အစိုးရ များက ဓနရှင်များအလိုကျ တိုင်းပြည်တွင် ပိုလျှံနေသည့် စက်ရုံ ထွက် ပစ္စည်း ရောင်းချရန်နှင့် ကုန်စိမ်းကုန်ကြမ်းရရန် အတွက် သူတပါးတိုင်းပြည်များကို အဓမ္မတိုက်ခိုက် သိမ်းယူကြလေသည်။

အထက်ပါနည်းအတိုင်း အင်္ဂလိပ်အစိုးရက အင်္ဂလိပ်ဓနရှင်

များ၊ အင်္ဂလိပ်ဘဏ်တိုက်ရှင်များ အကျိုးအတွက် အိန္ဒိယပြည်နှင့် ဗမာပြည်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းယူခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ယခုဗမာပြည် တွင် အင်္ဂလိပ်ဓနရှင်ကြီးများ ရောက်လာပြီးလျှင် ငွေပင်ငွေရင်း ထူထောင်ကာ ပြည်တွင်းမှ အဆီအနှစ်ကို စုပ်မျိုနေကြ၏။ ဗမာပြည်အတွက် အဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် သစ်တော၊ ရေနံတွင်း၊ ကျောက်တွင်းတို့ကို ၎င်းတို့က လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားပြီးလျှင် ဗမာ ပြည်အစိုးရကိုလည်း သူတို့ပင် ကြီးကိုင် ထားကြလေသည်။

တိုင်းရင်းသားဓနရှင်များ ဆူပူလာပုံ

ထိုအချိန်တွင် အိန္ဒိယပြည်နှင့် ဗမာပြည်ရှိ တိုင်းရင်းသားဓန ရှင် ပေါက်စပညာတတ်များ၊ နိုင်ငံခြားဓနရှင်များနည်းတူ အစိုးရ အတွင်း ဝင်ရောက်ချယ်လှယ်လိုသော်လည်း အစိုးရက အရေး မပေးသဖြင့် မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး “ငါတို့ကိုလည်း အခွင့်အရေး ပေးရမယ်” ဟု ဆူပူထကြွလာကြ လေသည်။

“အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဗမာပြည် သည် ဗမာများအဖို့” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “ဗမာလူမျိုးများ ဆယ်အိမ်ခေါင်းကအစ ဘုရင်ခံထိ ဖြစ်ရမယ်” စသည်ဖြင့် ကြွေး ကြော်သံအမျိုးမျိုးကို ဗမာပြည်အနှံ့အပြားကြားရပြီးလျှင် ထိုဓန ရှင်ပေါက်စများက မိမိတို့ကိုယ်ကို ဝံသာနုအခေါ်ခံကာ ဆင်းရဲ သားများနှင့် နိုင်ငံခြားဓနရှင်များကို တိုက်ပေးလေသည်။

နိုင်ငံရေး ပေါ်ပေါက်လာပုံ

ဤနည်းအတိုင်း အိန္ဒိယပြည်နှင့် ဗမာပြည်တွင် နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်း စတင်ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ဗမာပြည်တွင် ဗမာ ဓနရှင်များ အစိုးရအတွင်း ဝင်ရောက်ချယ်လှယ်နိုင်ဖို့၊ အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့များတွင် ဗမာအရာရှိများကို ခန့်ထားဖို့အတွက် ဆူပူ

တောင်းဆိုကြလေသည်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ဝိုင်အမ်ဘီအေ အသင်းက ကြီးမားပြီး (ဖေ-၄-ရီနီ) တို့ကို အင်္ဂလန်၊ အိန္ဒိယ အတွင်းဝန်ကြီး ဗွန်တေဂူထံ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ခြင်းမှာလည်း ဆင်းရဲသားအကျိုးအတွက် မဟုတ်။ ဗမာဓနရှင်ပညာတတ်များ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ဝင်ရောက် ချယ်လှယ်နိုင်ခွင့်ရသည့် ဒိုင်အာစီအုပ်ချုပ်ရေးကို တောင်းဆိုရန်အတွက် ဖြစ်လေသည်။ ဤကဲ့သို့ဆူပူခဲ့သည့်အတိုင်း ယခုအခါဗမာအရာရှိတွေ အမြောက် အများပေါ်လာပြီး “ဆယ်အိမ်ခေါင်းကအစ ဘုရင်ခံအထိ” ဆို သည့် ဝါဒအတိုင်း ဗမာလူမျိုးအထဲကလည်း ဘုရင်ခံပင်ဖြစ်ဖူးပြီ။ ပိုက်ဆံရှိပြီး ဂုဏ်လိုနေကြသည့် ဗမာဓနရှင် လယ်ပိုင်ရှင်များမှာ လည်း အကျိုးရင်ဘတ်မှာ စိန်တဝင်းဝင်းနှင့် လွတ်တော်မှာ အကျယ်နိုင်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ဗမာပြည်တွင် နိုင်ငံရေးစလုပ်က တည်းက ယနေ့အထိ နိုင်ငံရေးဝါဒ၊ အမျိုးသားရေးသည် အခြား မဟုတ်။ (Petty Bourgeois Reaction) ခေါ်သည့် ဓနရှင်ကြီး များကို မကျေနပ်သည့် ဓနရှင်ပေါက်စပညာတတ်များ၏ အရေး သာ ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းတို့လုပ်သမျှ ဆင်းရဲသားများအကျိုး အတွက် မဟုတ်ဘဲ၊ ၎င်းတို့ အေးအေးချမ်းချမ်းနေရဖို့ အစိုးရ ပိုင်းတွင် ဝင်ရောက် ချယ်လှယ်နိုင်ဖို့သာ ဖြစ်လေသည်။ ဆင်းရဲ သားများအကျိုးကို လုံးဝမလုပ်ဟု မဆိုလို။ သို့သော်လုပ်သမျှ အလုပ်ကလေးများမှာ ဆင်းရဲသားများအပေါ် စေတနာထက်သန် စွာနှင့် လုပ်ပေးခြင်းဖြင့် မဟုတ်ပေ။ ဝက်ထမင်းခြောက်ကြွေး ခြင်းမှာ၊ ဝက်ကို စေတနာထားလှ၍ မဟုတ်။ ဝက်ကိုသတ်ပြီး အဆိတထပ်၊ အသားတထပ် စားလိုသောကြောင့်သာဖြစ်၏။ ထို့ အတူ ဆင်းရဲသားအကျိုးလေးဘာလေးနှင့် ၎င်းတို့တချို့ကလေး ဆောင်ရွက်ပေးသမျှမှာ ဆင်းရဲသားနှင့် တက်လာသည့် မိမိတို့ အခြေနေကိုသိ၍ ဆင်းရဲသားများကို မျက်နှာချိုသွေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။ လက်ရှိအစိုးရအောက်တွင် တိုက်တာ၊ မြေယာ၊ ဥယျာဉ်၊ သား၊ သမီး၊ ခြွေရံသင်းပင်းနှင့်တကွ မော်တော်ကား စီးပြီး လေညှင်းခံနေနိုင်သူများမှာ ထိုအစိုးရ ပျက်စီးရာပျက်စီး ကြောင်း ဘယ်အခါမှာ ကြံစည်မည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိ ဓနရှင် နယ်ချဲ့အစိုးရကို တော်လှန်ရန်အတွက် ဓနရှင် လယ်ပိုင် ရှင်ကြီးများကို မည်သည့်အခါမျှ အားမကိုးနိုင်ချေ။ ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမားများကလည်း “ဒင်းတို့ကို မြှောက်ပေးမှ၊ ဒို့ဒို့ပြည်မှာ ဖင်မြဲမှာ” ဆိုသည်ကို သိသဖြင့် ၎င်းတို့အကျိုးအတွက် စည်းကမ်း များ ဥပဒေများကို လုပ်ပေးထားလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာဓန ရှင်ပေါက်စများကလည်း လက်ရှိအစိုးရ ရေချမ်းအိုးကြီးများ ပွေ့ရသလို၊ ပိုက်ပွေ့ထားကြလေသည်။

ဗမာဂုဏ်လား

ဦးဖေမောင်တင် ပါမောက္ခဘဝက ကျောင်းအုပ်ကြီးဖြစ်ခြင်း၊ ဦးဆက် ဒုတိယအဓိပတိဖြစ်ခြင်း၊ ဆာမြဘူး တရားဝန်ကြီးဖြစ် ခြင်း၊ ဂျေ-အမောင်ကြီး ငါးထောင်စားကာ ဘုရင်ခံတက်ဖြစ် ခြင်းတို့ကို အချို့က ဗမာဂုဏ်ဟူ၍ အောက်မေ့ပေလိမ့်မည်။ ဤဂုဏ်တွေ၊ မာနတွေက ဗမာလူမျိုးကို သတိနေသည်ကို သတိ ရဖို့ သင့်ပေပြီ။ ရှေးက ဗမာလူမျိုးများ မြေကြီးပေါ် ခြေထောက် ပြီး မိုးပေါ်မော်ကြည့်နေသည့်အတွက် မြေပေါ်မှာ ဘယ်လိုပြုပြင် ပြောင်းလဲသည်ကို မသိလိုက်ဘဲနှင့် နိုင်ငံခြားသားတွေက လည် ပင်းဝင်ညှစ်သည်ကို ခံနေရသည် မဟုတ်ပါလော။

ဆင်းရဲသားများ အခြေအနေ

ဗမာအရာရှိများ၊ ဗမာဓနရှင်များစသည့် လက်တဆုပ်မျှ သော လူနည်းစုတို့ စည်းစိမ်နှင့် နေနိုင်သော်လည်း လူဦးရေတွင် (၉၀) ကျော်ရာနှုန်းမျှရှိသည့် ဆင်းရဲသားအလုပ်သမား၊ လယ်သ မားတွေမှာ ငတ်မြဲ၊ ပြတ်မြဲပင် ဖြစ်နေကြလေသည်။ ဆန်တန် ချိန် သန်းချီထွက်သည့် ဗမာပြည်တွင် ဆင်းရဲသားများမှာ နံနက် စာ၊ ညစာမှန်အောင် မစားကြရ။ အဝတ်အတွက်မှာလည်း အရက် လုံရုံပင် အနိုင်နိုင်ဝတ်ရှာကြရသည်။ နေထိုင်ရသည့်အိမ်မှာလည်း တိရစ္ဆာန်နှင့်မခြား နေထိုင်ကြရသဖြင့် ကျန်းမာရေးမှာလည်း စိတ်ပျက်ဖွယ်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

နိုင်ငံရေး လုပ်ငန်းအစစ်

နိုင်ငံရေးအစစ် လူဦးရေအများဆုံးဖြစ်သည့် တောသူ၊ တောင် သားများ လူတန်းစေ့နေနိုင်ရန် (၁) အစားအစာ၊ (၂) အဝတ်၊ (၃) နေအိမ်၊ (၄) ပညာရေး၊ (၅) ကျန်းမာရေး စသည့် အချက်ကြီး (၅) ချက်ဖြစ်၏။ ဤအချက်ကြီး (၅) ချက် ပြည့်စုံ အောင် ကြိုးစားရပေလိမ့်မည်။

လွတ်လပ်ရေးအတွက်

ဗမာပြည်တွင် အလျင်က နိုင်ငံရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သူတွေ ယခု ၎င်းတို့ စခန်းသိမ်းပြီး မိမိတို့ လိုဘပြည့်စုံသည့်အတွက် မိမိတို့အား အေးအေးချမ်းချမ်း နေနိုင်ခွင့်ပေးသည့် ဓနရှင်နယ်ချဲ့ စနစ်ကို တည်တံ့အောင် လုပ်နေကြပြီ။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိစနစ် ကို တော်လှန်သုတ်သင်ပစ်ရန်အတွက် လူလိုမနေရ ထမင်းဝဝ မစားရသည့် ဆင်းရဲသားများက ဆောင်ရွက်ကြလိမ့်မည်။

ကျောင်းသားလုပ်ငန်း

ဤကဲ့သို့ တောင်သူလယ်သမား၊ ဆင်းရဲသားတွေက ဓနရှင် စနစ်ကို တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်သည့်အခါ ကျောင်းသားများက ကူညီ ရှေ့ဆောင်ကြလိမ့်မည်။ ကျောင်းသားများမှာ ဆင်းရဲသားများကဲ့ သို့ ထမင်းငတ်စာရင်းဝင်မည့်သူများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ကျောင်း နေစဉ် မိဘပိုက်ဆံဖြုန်းပြီး ထမင်းဝဝ စားနေနိုင်သော်လည်း ကျောင်းကထွက်လျှင် အလုပ်လက်မဲ့ကျောင်းသားများနှင့် ထမင်း မဝသည့် ဆင်းရဲသားတွေ စုရုံးပေါင်းစည်းရပေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့ သို့ နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ခိုက်သည့်အခါ ဗမာပြည်ကလေး ကွက် ကွက်သာမကြည့်ဘဲ တကမ္ဘာလုံးကိုမြဲကြည့်ကာ အလုပ်လုပ်ကြရ ပေလိမ့်မည်။ ကျောင်းသားများနှင့် ဆင်းရဲသားအပေါင်းတို့ ဖြို ဖျက်သုတ်သင်ရမည့် နယ်ချဲ့စနစ်ကြီးများမှာ တကမ္ဘာလုံးကို ဝါး မျိုနေရာ ဗမာပြည်ကဲ့သို့ ဤစနစ်ဆိုးကြီး၏ ဖိစီးနှိပ်စက်ချက်ကို ခံနေကြရသော အခြားတိုင်းပြည်များရှိ အလုပ်သမား၊ ဆင်းရဲသား များ၊ ကျောင်းသားများတို့နှင့်လည်း ပူးပေါင်းကြရပေလိမ့်မည်။

လွတ်လပ်ရေး (၂) မျိုး

လွတ်လပ်ရေးဆိုရာ၌ နိုင်ငံရေးလွတ်လပ်မှုကိုသာ မကြည့် ဘဲ၊ လူတိုင်းလူတိုင်း ညီတူညီမျှ လူတန်းစေ့နေနိုင်သည့် လောက သစ်ကြီး တည်ထောင်ရန်ကိုလည်း အဆုံးစွန် ရည်ရွယ်ချက်ထားရ ပေလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း။

ဗဟိန်း

(တ) ဗကသ၊ တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း၏ ကျောင်းပိတ်ရက်လုပ်ငန်းတာဝန် လက်မှတ်ပါမူ

10th September 1938

Dear -----,

As the college is to be closed, would you please held in to get a list of students who would volunteer to do some work in the districts when they get back there? Further I should be very much obliged if any student is forth coming to stay out in Rangoon and the help us expedite our work.

The work for volunteers in the districts is not at all heavy. All they have to do is to get necessary information from us, to explain about our decision to the students and people in their respective places to help form students union and volunteer corps and guide then with your advice in consultation with us here while you remain there.

For these who can afford to remain in Rangoon, they will be mostly correspondence, propanganda and other odd jobs.

Pleas let me know the list of such students by tomorrow so that we may make necessary arrangements for the Thadingyut Vacation.

Yours Sincerely,

Aung San

President, Rangoon University Student Union

(ထ) ခွပ်ခေါင်းအလံ အနီအောက်ခံ၊ ချွေဝါရောင် ခွပ်ခေါင်းသုံးစွဲပုံ (၁၉၃၈ အတွဲ- ၇၊ အမှတ်- ၁ ဒိုင်းဝေ)

Union Flag - Last year flying of the peacock flag was not allowed and the our writes passed a resolution to the effect that flag, whose design was not approved of by then must be flown. Yet, when we adopted our present design i.e. *a fighting peacock and a red background* we were at a loss of attitude and the part of the authorities who approve that design.

(ဒ) ၁၉၃၈ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် (မူကြမ်း) ကိစ္စ

၁၉၃၆ ခု ကျောင်းသားသပိတ်ပြီးနောက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရန် အပြင်းအထန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ မြဘူးကော်တီကို ၁၉၃၆၊ မေလ (၁) ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ၎င်းကော်မတီသည် တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရကျောင်းသားများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် လူထုဆန္ဒများကို လေ့လာစုံစမ်းခဲ့သည်။ ၎င်းကော်မတီသည် ၁၉၃၇၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ပြီးစီးခဲ့သည်။ ဧပြီလတွင် အစီရင်ခံစာ မူကြမ်းထုတ်ပြန်ခဲ့ရာ ကျောင်းသားများ မကျေမနပ် ဖြစ်ခဲ့ရပြီး ဆန္ဒပြခဲ့ရသည်။ ကိုအောင်ဆန်းနှင့် ကိုရာရစ်တို့ ပါဝင်သော ဒုတိယအကြိမ် မန္တလေးကွန်ဖရင့်မှ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီကလည်း ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။

မြဘူးကော်မတီ၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ထဲတွင် ကျောင်းသားများတော်လှန်ရေးမလုပ်ဘဲ၊ ငြိမ်သက်စွာတောင်းဆိုမှုများပြုလုပ်ရန် ပါဝင်လေသည်။ သမဂ္ဂ (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားများသည် တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပါဝင်ခွင့်ရလာကြသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာကိုလည်း ကျောင်းအုပ်ကြီးမှတစ်ဆင့် တက္ကသိုလ်၏ငွေကြေးနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အားလုံးကို အစိုးရဆီမှ တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရန် ပါရှိလာသည်။ ၎င်းအဖွဲ့သည် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းတကျ အုပ်ချုပ်ရန် ပါရှိ လေသည်။

မြဘူးအစီရင်ခံစာ ထွက်ပေါ်လာပြီးနောက် ဒေါက်တာဘမော်သည် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး ၁၉၂၀ ပထမကျောင်းသားသပိတ်က တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရန် တောင်းဆိုချက်အတိုင်း ပြင်ဆင်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် ကိုအောင်ဆန်းတို့၏ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့၏ တောင်းဆိုချက်များ မပါခဲ့ပေ။

ကျောင်းသားအများစု၏ တောင်းဆိုချက်အရ ၁၉၃၈ ခုနှစ် ကျောင်းသားလွှတ်တော်တွင် ကျောင်းသားအများစု၏ ဆန္ဒအရ ပြင်ဆင်မှု ပြုလုပ်ပေးရန် သဘောတူခဲ့သည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ်သည် ကျောင်းသားအများစု၏ အရေးကြီးသောနှစ် ဖြစ်လာသည်။ မြဘူးအစီရင်ခံစာသည် ဗြိတိသျှ

အင်ပါယာကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သလိုဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာသနှင့် တကသသည် စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်ပြီး အမျိုးသားရေး စိတ်တက်ကြွသော ကျောင်းသားများကို စုစည်းပြီး ဗမာသနှင့် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းသည် ပြင်ဆင်ရေး ဥပဒေကြမ်း အတွက် ဇွန်လအထိ လှုပ်ရှားခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်က သတင်းစာ ခေါင်းကြီးပိုင်းနှင့် ဆောင်းပါးများတွင် ပြင်ဆင်ရေး ဥပဒေကြမ်းအကြောင်း အများဆုံး ပါလာနေသည်။ ခရိုင်၊ မြို့နယ်ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားမှု ပြုလုပ်လာကြသည်။ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များသည် နိုင်ငံရေးသမား အချို့နှင့် ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တို့၏ ဖိနှိပ်မှုများ တွေ့ကြုံလာရသည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ်သည် ကျောင်းသားများ အောင်မြင်သောနှစ် ဖြစ်သည်။ ဇန်နဝါရီလတွင် သံလျင်ရေနံချက်စက်ရုံသပိတ် ဖြစ်လာသည်။ ရေနံမြေအားလုံးသို့ ဇွန်လတွင် ပြန့်နှံ့သွားသည်။ ဇူလိုင်လ နောက်ဆုံးပတ်တွင် ကုလားဗမာ အဓိကရုဏ်း ဖြစ်လေသည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ရပ်ကွက်အချို့မှ ကုလားများကို ကယ်တင်၍ နေရာချထားပေးသည်။ မြို့များရှိလူထုအား ကောလာဟလသတင်းများ မဖြန့်ချိရန် တားမြစ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ကုလား-ဗမာ အဓိကရုဏ်းသည် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့လက်ဝေခံများက ပြုလုပ်သောအဖြစ်သာ ဖြစ်သည်ဟု သတင်းဖြန့်ဝေခဲ့သည်။ ကုလားရပ် ကွက်ရှိ ဗမာများအားလည်းကောင်း၊ ဗမာရပ်ကွက်ရှိ ကုလားများအားလည်းကောင်း ဘေးလွတ်ရာသို့ ပြောင်းပေးခဲ့သည်။

ထို့နောက် ကိုအောင်ဆန်းတို့သည် တက္ကသိုလ်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကို ခရီးဆက်ခဲ့ကြသည်။ (၂) နှစ်ခွဲကျော်ကြာ ရေးဆွဲပြီးနောက် ဩဂုတ်လ (၂၅) ရက်နေ့တွင် မူချော ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဩဂုတ်လ (၂၃) ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားထုအစည်း အဝေးပြုလုပ်ပြီး ဥပဒေကြမ်း ပြင်ဆင်ချက်များကို ဖော်ပြ၍ ၎င်းဦးတည်ချက်များကို ရှင်းပြခဲ့သည်။

၎င်းကော်မတီ၏ ထောက်ခံချက်ကို ဒေါက်တာဘမော် ခေါင်းဆောင်သော အစိုးရက လက်ခံပြီး ဥပဒေပြုလွှတ်တော် တွင် တင်သွင်းတော့မည် အချိန်ဖြစ်နေ၍ ကျောင်းသားတချို့ ဝမ်းသာနေကြသည်။ ၎င်းအချိန်တွင် မွတ်စလင်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ အဓိကရုဏ်း ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ တဖက်နှင့် တဖက် သတ်ဖြတ်မှုများ ဖြစ်လာကြသည်။ ဒေါက်တာဘမော်သည် မစ္စတာရီခန်း၏ သားတွေနဲ့ ပေါင်းပြီး သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုနုကို စွပ်စွဲခဲ့သည်။ ကိုနုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်က မွတ်စလင်ကို ချတာလည်း မကြိုက်ဘူး၊ မွတ်စလင်က ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုချတာလည်း မကြိုက်ပေ။ အစိုးရသည် တည်မတ်စွာ ကြားနေပြီး အားနည်းသည့်ဖက် ကိုသာ ဆောင်ရွက်စေလိုသည်။ ထို့နောက် ကိုနုသည် ဗမာသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းထံသွားတွေ့သည်။ မတွေ့၍ စာတစောင်ရေး ခဲ့သည်။

၎င်းစာထဲတွင်-

- (၁) မွတ်စလင် ဘာသာဝင်တွေဖက်ကပင် ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ အသတ်ခံရအောင်လုပ်တဲ့ ဒေါက်တာဘမော်ကို အလိုမရှိ၊ နန်းရင်ဝန်ရာထူးက အမြန်ထွက်စာကို ရေးရန်၊
- (၂) အဲဒီစာထဲတွင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသားသူများ လက်မှတ်ထောင်ချီရအောင်လုပ်ရန်၊
- (၃) ၎င်းစာကို နန်းရင်ဝန် ဒေါက်တာဘမော်ဆီလည်းပို့၊ သတင်းစာတွေလည်းပို့ရန် စာတစောင်ရေးခဲ့သည်။

ထိုနေ့ညဖက်တွင် ကိုအောင်ဆန်းတို့ ကိုနုရှိရာ နဂါးနီစာအုပ်တိုက်သို့ ရောက်လာသည်။ ကိုအောင်ဆန်းက

“ကိုနု ခင်ဗျား အစီအစဉ်မကောင်းဘူး။ ဒါထက်ကောင်းတာ ကျနော်စီစဉ်ထားတယ်”

ကိုနုက

“ဘာလဲဗျာ”

ကိုအောင်ဆန်း

“ဒေါက်တာဘမော် အစိုးရက ဒီလ (၁) ရက် (၁၂) ရက်မှာ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်မှာ တင်တော့မယ်၊ လွှတ်တော်အမတ်တွေ ပိုင်းပြီး ကန့်ကွက်ကြလို့ ကျနော်တို့ လှုံ့ဆော်ပေးမယ်။ ကျနော်တို့က အလိုမရှိဘူးလို့ ကန့်ကွက်နေတဲ့ အထဲ ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရက ဒီဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်မှာ အတင်းဇွတ်တင်ရင် အစိုးရ ပြုတ်ကျသွားနိုင်စရာ အကြောင်း ရှိတယ်။ ပြုတ်ကျသွားမှာ ကြောက်လို့ မတင်ဘဲဆွဲထားရင် ဒီဥပဒေကို သူ့အစိုးရက လုပ်ပေး ခဲ့တယ်လို့ ဒေါက်တာဘမော် နာမည်မရတော့ဘူး။ ဒေါက်တာဘမော်က ဒီဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သိပ်ကိုဂုဏ်ယူနေတယ်”

ကိုနုက

“ဟုတ်တယ် ဒီအစီအစဉ် ပိုကောင်းတယ်”

နောက်နေ့တွင် ကိုအောင်ဆန်းနှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အချို့သည် တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို အလိုမရှိ ပိုင်းပြီး ကန့်ကွက် ကြပါလို့ ပုံနှိပ်ထားတဲ့စာရွက်များကို ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ဝင်းအတွင်း ယူသွားပြီး အမတ်များကို လျှောက်ဝေခဲ့သည်။ ဒေါက်တာ ဘမော်က ဒီဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်မှာ မတင်တော့ဘူးဟု ဆွဲထားလိုက်သည်။ ထိုအခါ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ထဲမှ ကျောင်းသားအချို့ မကျေမနပ်ဖြစ်လာကြသည်။

စက်တင်ဘာလ (၁) ရက် (၂) ရက်နေ့ည ဟောပြောပွဲများတွင် ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုအောင်ကျော်၊ ကိုသိန်းအောင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဥပဒေကိုကန့်ကွက်ရသည်ဟု ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တို့ဗမာ (The Sun) မှတ်ချက်- တို့ဗမာ (The Sun) ဟု ဖော်ပြထားသော်လည်း သည်ဆန်းမှာ သူရိယသတင်းစာဖြစ်သည်။ မူရင်းအတိုင်းပြန်လည်ဖော်ပြထားပါသည်။

စာစောင်၌ ဒေါက်တာဘမော်အဆိုကို ကန့်ကွက်ရန် ပါလာသည်။ ဒေါက်တာဘမော်က ၎င်းကတိကို ထိန်းပြီး အဆိုတင်သွင်းမည်ဟု ကျောင်းသားအများစုက မျှော်လင့်နေကြသည်။ ၎င်းတို့ ခိုဗမာစာစောင်ထဲတွင် ဒေါက်တာဘမော် လက်ဝေခံတို့က ကိုအောင်ဆန်းကို ထုတ်ပစ်ရန် ကျောင်းသားအများစုက မျှော်လင့်နေကြသည်။

စက်တင်ဘာ (၅) ရက်နေ့ သတင်းစာအားလုံးတွင် ဗကသနှင့် တကသ ပူးတွဲအစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ၎င်းမြဲဘူးပြင်ဆင်ချက်ကို ကန့်ကွက်ကြောင်းပါလာသည်။ (The Sun) သတင်းစာတွင် ကိုအောင်ဆန်း၏ မြဲဘူးအက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကို အဘယ်ကြောင့် စွန့်ပယ်ရသလဲဆိုသည့် ဆောင်းပါးပါလာသည်။

ထိုနေ့ နေ့လည် ဗဟိုထမင်းစားခန်း၌ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးကြီး ကျင်းပလိုက်သည်။ ၎င်းကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးမှ-

- (၁) တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ သင်းလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးကြီး ချက်ချင်းခေါ်ပေးဖို့ တောင်းဆိုရန်။
 - (၂) သင်းလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးမှာ အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို အယုံအကြည်မရှိ အဆိုတင်သွင်းပြီး ဖြုတ်ချပစ်ရန်။
- အဆို (၂) ရပ်ကို ကန့်ကွက်သူမရှိဘဲ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ၎င်းအဆိုကို ကိုအေးချိုနှင့်အဖွဲ့က တင်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်တနေ့တွင် ကိုအောင်ဆန်းနှင့် အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်တို့သည် နဂါးနီစာအုပ်တိုက်သို့ ရောက်ရှိလာပြီး ကိုနုနှင့် တိုင်ပင်သည်။

ကိုအောင်ဆန်းက “ကျောင်းသားတွေ သိပ်ပြီး အုံကြွနေတယ်၊ အဲဒါကြောင့် သူတို့ တောင်းဆိုတဲ့အတိုင်း အရေးပေါ်သင်းလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကို ညနေ (၅) နာရီမှာ ခေါ်ပေးရမယ်။ အစည်းအဝေးမှာ အယုံအကြည်မရှိအဆို တင်သွင်းပြီး အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ဖြုတ်ချလိမ့်မယ်။ သူတို့မဖြုတ်ချခင် ကျနော်တို့ နုတ်ထွက်ရင် ကောင်းမယ်ထင်တယ်” ဟု ကိုအောင်ဆန်းနှင့် သမဂ္ဂအမှုဆောင်များက ပြောသည်။

ကိုနုက

“တိုက်ပွဲမှ မတိုက်ရဘဲ လက်မြောက်ပြီး အရှုံးပေးလိုက်ရတဲ့ လမ်းစဉ်ကို ငါမကြိုက်ဘူး။ မင်းတို့လမ်းစဉ် အတိုင်းဆိုရင် အရှုံးပဲရှိမယ်။ အနိုင်မရှိတော့ဘူး။ ဒီတော့ မနုတ်ထွက်နဲ့။ ဒီကောင်တွေကို ပြန်တိုက်ကြ။ ဒီလိုတိုက်ရင် ရှုံးချင်လည်း ရှုံးမယ်။ နိုင်ချင်လည်း နိုင်မယ်။ အဲဒီအရှုံးအနိုင် (၂) ခုရှိတဲ့လမ်းစဉ်က ပိုကောင်းတယ်။ ပြန်တိုက်ကြပါ။ မကြောက်နဲ့ ငါလည်းကူပြီး တိုက်ပေးမယ်”

စက်တင်ဘာ (၆-၇) ရက်တွင် ကိုအောင်ဆန်းသည် သင်းလုံးကျွတ်အစည်းအဝေး ခေါ်ယူခဲ့သည်။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် (၅) နာရီ မထိုးခင် အယုံအကြည်မရှိအဆို ထောက်ခံရအောင် အစည်းဝေးခန်းမထဲ ရောက်နေကြသည်။ အစည်းအဝေး ပထမပိုင်းတွင် ကိုအောင်ဆန်းကို အော်ဟစ်ဆူပူ ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ကိုလှရွှေက ဆက်လက်ရှင်းပြသည်။ “ကိုအောင်ဆန်းဟာ တနှစ်လုံး မြတ်နိုးလာခဲ့တဲ့ ဒီဥပဒေကြမ်းကြီး ပြင်ဆင်မှုကို သိပ်ဝမ်းနည်းနေတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရက လူမှုရေးကိစ္စများကို ဦးတည်နေ၍ တဖန်ယခုလည်း ဒီဥပဒေကြမ်းကို တင်သွင်းရန် ဆောင်ရွက်နေတယ်။ ဒေါက်တာဘမော်ဟာ အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသားများ မဲလိုချင်၍ ကုလား-ဗမာ အဓိကရုဏ်းမှာ ဘက်လိုက်တာတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်”

ကိုလှရွှေ၏ ပြောချက်၊ ကိုအောင်ဆန်း၏ မိန့်ခွန်းများကို ကိုဗဟိန်းက ထောက်ခံပြောဆိုခဲ့သည်။

ထို့နောက် ကိုညိုမြက ၎င်းဥပဒေကြမ်းကို မထောက်ခံလိုက်ခြင်းမှာ ကျောင်းသားထုတစ်လုံးကို သစ္စာဖောက်ရာ ရောက်ပြန်သည်ဟု ပြောလိုက်ပြန်သည်။

ကိုအေးချိုက ဆက်လက်ပြောပြန်ရာ “ကိုအောင်ဆန်း အပြစ်ရှိသဖြင့် သမဂ္ဂမှ ထုတ်ပယ်ရန်” ပြောဆို ပြန်လေသည်။

ထိုအခါ ကိုနုကထပြောလေသည်။

“ကျနော် မိန့်ခွန်းပြောဖို့ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ အားနည်းတဲ့ လူရဲ့ဖက်က ရပ်တည်တဲ့ သဘောပါ။ ဒေါက်တာဘမော်ဟာ မွတ်စလင်-ဗုဒ္ဓဘာသာ အဓိကရုဏ်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ အသတ်ခံရအောင် လုပ်နေပါတယ်” စသဖြင့် (၁၀) မိနစ်ခန့်ကြာ ရှင်းပြသွားလေသည်။

ထို့နောက်ကိုအောင်ဆန်းက ၎င်းနှင့်အမှုဆောင်များ နုတ်ထွက်ရန်ကိစ္စကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် ပြောဆိုလေသည်။ လက်ညှိုးထောင် မဲခွဲရန် ဆုံးဖြတ်သည်။

ကိုအောင်ဆန်းတို့ အမှုဆောင်အဖွဲ့ထွက်ပေးရန် တောင်းဆိုသည့်ဘက်မှ (၂) မဲ (လက်ညှိုးနှစ်ချောင်း) သာရပြီး အပြတ်အသတ် ရှုံးနိမ့်သွားသည်။

အောက်တိုဘာ (၁) ရက်နေ့တွင် ကိုအောင်ဆန်း တကသမှ နုတ်ထွက်ပြီး ဒီဇင်ဘာ (၃) ရက် တကသ အစည်းအဝေး၌ ကိုလှရွှေက ကိုဗဟိန်းကို ဥက္ကဋ္ဌနေရာ အဆိုပြုလိုက်သည်။ ကိုလှရွှေက သူနောက်ဆုံးနှစ် ဆေးကျောင်းသားဖြစ်နေ၍ ဥက္ကဋ္ဌ မလုပ်နိုင်ပဲ ရှင်းပြသည်။ ကိုဗဟိန်းသည် တကသနှင့် ဗကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။ ကိုဗဆွေက ဗကသ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာသည်။ ၎င်းတက္ကသိုလ် ပြင်ဆင်ရေးဥပဒေကို ၁၉၃၉၊ မတ်လ ဦးပု နန်းရင်းဝန် ဖြစ်လာသောအခါ အတည်ပြုခဲ့လေသည်။

(ခ) တက္ကသိုလ် ဥပဒေကြမ်းကို အဘယ်ကြောင့် ခွန်ပယ်လိုက်ရသနည်း

(ခ-၁) စက်တင်ဘာ (၅) ရက်နေ့သတင်းစာများတွင် ဥက္ကဋ္ဌကိုအောင်ဆန်း၏ မျိုးချစ်အမတ်တို့အား တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ချက် ဗကသနှင့် တကသ (၂) သင်း အမှုဆောင်များဖြစ်သော ကျွန်တော်တို့သည် နက်ဖြန် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်မည် ဖြစ်သော တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို ပယ်ချရန် တိုင်းချစ်အမတ်အပေါင်းတို့အား တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ရပါကြောင်း။

ဤတိုက်တွန်းနှိုးဆော်ရာတွင် ကျနော်တို့သည် (၂) နှစ်ခွဲကျော် ကြိုးစားဆောင်ရွက်၍ ရရှိလာခဲ့သော တက္ကသိုလ် ဥပဒေကြမ်းကို မကြိုက်မနှစ်သက်၍ မဟုတ်ဘဲ ထိုဥပဒေကြမ်းကို အတည်ဖြစ်လျှင် နိုင်ငံခြားသားများ၏ သဘောကို လိုက်လျော နေသော ယခုလက်ရှိ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရကို ကြည်ညိုသည်ဟု ပြရာရောက်မည်စိုးသဖြင့် အထူးဝမ်းနည်းစွာနှင့်ပင် မလိုအပ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထုတ်ပြန်လိုက်ရကြောင်း။

တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို စတင်တင်သွင်းသော ဩဂုတ်လ (၂၅) ရက်နေ့မှ စ၍ ယနေ့အထိ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ၏ ခြေလှမ်းသည် တိုင်းပြည်အား သာ၍သာ၍ နစ်နာစရာ ဖြစ်လာပေကြောင်း။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားများသည် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းဖြစ်စေသော နိုင်ငံခြားသား တို့၏မဲကို ချိန်ခွယ်၍ အချိန်ဆွဲထားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း။

ယခုတဖန် မလိုလားအပ်သော ကုလား-ဗမာရိုက်ပွဲကိစ္စသည် ထပ်မံဖြစ်ပေါ်လာရာ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းအတွက် ညွန့်ပေါင်း အစိုးရ၏ တာဝန်မကင်းဟုထင်မြင်စရာ အကြောင်းများစွာ ပေါ်ပေါက်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ တိုင်းပြည်၏ အကျိုးနှင့် စာလျှင် အသေးအဖွဲ့မျှသာဖြစ်သော ကျောင်းသားများ၏ အကျိုးကိုသာ ဖြစ်ထွန်းစေမည့် တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို ရှေ့ရှုနေ၍ နေပါတမူကား ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်အား အကျိုးယုတ်စေသော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအား ကြည်ညိုသည်ဟု ပြရာရောက်သည် အပြင် တိုင်းပြည်အား ကျွန်တော်တို့ပါ အားပေးနှိပ်စက်နေသည်နှင့်အလား ကျရောက်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် အလွန်ကြေကွဲလှစွာသော စိတ်နှလုံးသားဖြင့် တိုင်းပြည်၏ အကျိုးကိုသာ ရှေ့ရှု၍ ကျနော်တို့အကျိုးကို မကြည့်ရှုဘဲ အထက်ပါ မလိုလားအပ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တိုင်းပြည်အားသိရှိရန် ကြေညာ ပါကြောင်း။

ဤသို့ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ညွန့်ပေါင်းဝန်ကြီးချုပ်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော မည်သူ့ကိုမျှ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်မထားဘဲ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် အားဖြင့်သာလျှင် ပြုလုပ်ရခြင်း ဖြစ်ပေကြောင်း။

(ခ-၂) ဗကသနှင့် တကသ အမှုဆောင်တို့၏ ပြန်တမ်းမှ ကောက်နုတ်ချက်

၁၉၃၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့၊ ည (၈) နာရီ အချိန်ခန့်တွင် အရေးတကြီးခေါ်အပ်သော အထက်ပါ အသင်းအမှုဆောင် (၂) ဖွဲ့ အစည်းအဝေးက တက္ကသိုလ်ပြင်ဆင်ရေး ဥပဒေကြမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ စက်တင်ဘာ (၅) ရက်နေ့ သူရိယနှင့် မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာများတွင် ထည့်သွင်းကြေညာသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ် အတည်ပြုလိုက်ကြောင်း။ ထိုဆုံးဖြတ် ချက်ပြုရာ လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်ကျော်ကာလက ဆော်ဩလာခဲ့သမျှ အကြောင်းစုံ ယခုလွှတ်တော်အစည်းအဝေး မပြုလုပ်မီက စ၍ အထက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်ပြုသော အချိန်အထိ ဥပဒေကြမ်း အတည်ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်း ကြိုးစားလာခဲ့သမျှ အဖြစ်တွေကို ကျွန်တော်တို့သည် စေ့စေ့ရေရှည် စဉ်းစားမိပါကြောင်း။ ထိုသို့ စဉ်းစားမိပုံကို သရုပ်ဖော်စေရန် အလို့ငှာ မကျဉ်းမကျယ် ရာဇဝင် ခင်း၍ ပြပါအံ့။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဥပဒေကို ၁၉၂၀ အတည်ပြုစဉ်ကပင် မကျေမနပ်ဖြစ်၍ ကျောင်းသားအများ သပိတ်မှောက် ကိစ္စဖြစ်ခဲ့သည်ကို အများအသိပင်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ အများပြည်သူ မကြည်ဖြူ မလိုလားအပ်သော ဥပဒေကို ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံ ပြင်ဆင်ခဲ့သော်လည်း အလွန်အပြောင်းအလဲမြန်သော ဤကမ္ဘာနှင့် နှိုင်းယှဉ်သောအခါ ကျေနပ်ဖွယ် မဟုတ်သည်မှာ သိသာ ထင်ရှားလာကြောင်း။ ထို့ကြောင့်ပင် ၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ (၂၅) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်က အစပြု၍ တဖန်ကျောင်းသား သပိတ်ကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လာပေကြောင်း။ ထိုသပိတ်ကိစ္စ တမဟုတ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းကလေးသည် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အသင်းဥက္ကဋ္ဌအား ကျောင်းထုတ်ခံရသည်မှ စ၍ ဖြစ်သည်ဟု အပေါ်ယံမျှ လူတိုင်းသိရှိကြောင်း၊ သို့ရာတွင် အမှန်စင်စစ်ကား ထိုသပိတ်ကိစ္စ၏ အကြောင်းရင်းသည် ယခု၏ ပြဆိုအပ်သော အကြောင်းကလေးထက် ပိုမိုနက်နဲပေ၏။

(၁) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းသည် တက္ကသိုလ်စနစ် နားလည်သူများနှင့်တကွ အများပြည်သူတို့ပါ သိရှိသည့် အတိုင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တကျောင်းတိုက်လုံးတွင် အရေးပါအရာရောက်ဆုံးသော ကျောင်းသားများအသင်း ဖြစ်သည့်အကြောင်းကို အထူးရှင်းလင်းစရာ မလိုပေ။ ထိုမျှ ကြီးကျယ်၍ အရေးပါ အရာရောက်သောအသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌကား ထိုစဉ်အခါက ကိုနု ဖြစ်၏။ ကိုနု ဘီအေပြီး၍ ကျောင်းထွက်သွားပြီးနောက် အမျိုးသားကျောင်းဆရာ ကြီး အဖြစ်ဖြင့် သုံးခွ၊ ပန်းတနော် အစရှိသော မြို့များတွင် (၅) နှစ်မျှ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ထိုမှတဖန် ကျောင်းသို့ ပြန်လာ၍ ဥပဒေပညာကို ထပ်မံသင်ယူရာ အသက်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝါအားဖြင့် လည်း

ကောင်း ရင်သန်သူတဦး ဖြစ်၏။ အရေးပါဆုံးသော ကျောင်းသားများအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည့်အခါ ဗမာပြည် ရာဇဝင်တွင် မကြုံဖူးအောင် ၎င်းအား နောက်ဆုံးနှစ်ကုန် အသင်းအစည်းအဝေးတွင် ပြောအပ်သော စကားအချက် တို့ကြောင့် ထိုစဉ်က ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာစလော့က ကျောင်းမှ နှင်ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။ အကြောင်းစုံကို ရှင်းသော် ရှည်လျားမည်ဖြစ်၏။ အတိုချုပ်သော် ကိုနုကား မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ထက်သန်သူ တဦးဖြစ်၍ တက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက် တတိုက်လုံးတွင် ထိုအချိန်၊ ထိုအခါထိ ကြီးစိုးလျက်ရှိသော မစ္စတာစလော့နှင့် အဖော်ပါ အနောက် တိုင်းသားတို့ ချယ်လှယ်နေခြင်း၊ ၎င်းတို့ အမျိုးပင်လျှင် တတိုင်းပြည်လုံးအား လွှမ်းမိုးခြင်းတို့ကို အထူးမခံရပ် နိုင်ဖြစ်သဖြင့် အာဘောင်အာရင်း သန်သန်ဖြင့် ဆူသူပူသူ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းအား အချက်ရပြီဟု ထင်ရသော အချိန်၌ ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည် ကျောင်းသားများ၏ စိတ်တွင် တက္ကသိုလ် ဥပဒေ၏ ချို့ယွင်းချက်ကြောင့်ဟု ယူဆကြ၏။ ယူဆသည့်အတိုင်းလည်း ၁၉၃၆ သပိတ်မှောက် ကိစ္စတွင် တောင်းဆိုချက် နံပါတ် (၁) ကား တက္ကသိုလ် ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် ဆိုသော အချက်ပင်ဖြစ်၏။ သို့တောင်းဆို လင့်ကစား မညီညွတ်သော အကြောင်းများစွာတို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်စုံစမ်းရေး ဥပဒေကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခြင်း မှတပါး၊ တက္ကသိုလ်ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စသည် ရှေ့သို့ ထိုထက်မတိုးဘဲ ရှိခဲ့ပေကြောင်း။

- (၂) ထိုသို့ မတိုးနိုင်ဘဲရှိသော်လည်း ကျွန်တော်တို့သည် မဆုတ်မနစ်သော လုံ့လဖြင့် ဗမာနိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းသား များကို တလုံးတစည်းတည်း ဖြစ်ရန် (၂) နှစ်ကျော် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့၍ ကျွန်တော်တို့၏ ဆန္ဒကို အခွင့်ကြုံတိုင်း ပြခဲ့ပေကြောင်း။ ဥပမာ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော တက္ကသိုလ်ဥပဒေစုံစမ်းရေးအဖွဲ့သို့ ကျွန်တော်တို့၏ ထင်မြင် ချက်များကို ရေးသားပေးပို့ခဲ့ပေကြောင်း။ ထို့နောက် ထိုအဖွဲ့ (မြဘူးကော်မတီ) အစီရင်ခံစာ မထွက်မီ (၂) ကြိမ်မြောက် မန္တလေးကွန်ဖရင့်၌လည်း တက္ကသိုလ်ဥပဒေပြင်ဆင်ရန် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် တခု ချခဲ့ကြောင်း။ ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ချက် တခု ချခဲ့ကြောင်း။ ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့်အခါ တိုင်းပြည်ဘက်မှ နားရည် ပါးရည်ဝသော တက္ကသိုလ်ပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့ငယ် တခုဖွဲ့၍ အစီရင်ခံစာနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်မြင်ချက်အစုံကို တိုင်းပြည်နှင့် တကွ အစိုးရအား တနှစ်လုံး တပြည်လုံးတွင် သိသာထင်ရှားစေခဲ့ကြောင်း။
- (၃) ထိုမှ တတိယအကြိမ်မြောက် ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်တွင် ယခုနှစ် ဩဂုတ်လ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် တက္ကသိုလ် ဥပဒေကို အပြီးအပြတ် ပြင်ဆင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခဲ့ကြောင်း။ ချမှတ်သည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်မည့်အမိဌာန နှင့် ကျွန်တော်တို့ သည် အမြို့မြို့ သွားရောက် လှည့်လည်ကာ တရားဟောခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် အစိုးရက ဖိတ်ကြားချက်အတိုင်း တက္ကသိုလ် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျင်းပအပ်သော အစည်းအဝေးများတွင် လည်း ကျွန်တော်တို့၏ဆန္ဒကို ပြနိုင်သမျှပြ၍ တောင်းနိုင်သမျှ တောင်းခဲ့ကြောင်း၊ ထိုမှ ကျွန်တော်တို့ နောက်ဆုံး ကြေညာချက်ပြုသော အချိန်ထိ ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် တိုင်းပြည်သိပင် ဖြစ်ကြောင်း။

(ဓ-၃) ၁၉၃၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ၊ (၆) ရက်နေ့ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဓမ္မာရုံတွင် ကျင်းပသော ကျောင်းသားများအစည်းအဝေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းပြောသော မိန့်ခွန်း

ကောင်းပြီ။ ဒါဖြင့် ဘာကြောင့် သည်လောက် လုပ်ထားတဲ့ ဥပဒေကြမ်းကို မျက်စိတမှိတ်၊ လျှပ်တပြက်အတွင်း ဘာကြောင့် ပယ်ရသလဲ၊ ကျုပ်တို့ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရကို မကျေနပ်နိုင်လွန်းလို့ အကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာတာကတော့ တမြန်နေ ညနေ (၇) နာရီလောက်က ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အကြောင်းက၊ ခင်ဗျားတို့လည်း သိတဲ့အတိုင်း ကုလား-ဗမာရိုက်ပွဲ ပြန်စတာဟာ ကုလားရပ်ကွက်က စတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗမာရပ်ကွက်မှာသာ ပုလိပ်က တားတယ်။ ဒီတော့ဟာ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ညွန့်ပေါင်း အစိုးရ မလွန်လားလို့၊ လွန်တာမလွန်တာ အရေးမကြီးဘူး၊ သည်ကိစ္စက သည်တင်မအေးတော့ဘူး ညွန့်ပေါင်းရှိတဲ့ မီးဟာ ညွန့်ပေါင်း မနိုင်တော့ ကျုပ်တို့ ဒီလိုရိုက်ပွဲတွေဆိုတာ အကျိုးမရှိဘဲ၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ တကယ်အကျိုးရှိရာ အလုပ်တွေ ပျက်ရတယ်။ အကယ်၍သာ ဗမာပြည်ရဲ့ လွတ်လပ်ရေးရမယ်ဆိုရင် ကျုပ်ဟာ ဝါးကိုင်ပြီး ရှေ့ဆုံးက တက်ပြီး လူသတ်ဖို့ မခဲယဉ်းဘူး။ သို့ရာတွင် ဒီလိုအကျိုး မရှိတဲ့အလုပ်ကို ကျုပ်မလုပ်လိုဘူး။ သည်အရေး ပြီးစေချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရရဲ့ မလိမ္မာမှုကြောင့် အခုဖြစ်ကုန်ကြပြီ။ ထပ်လဲ ဖြစ်ပြီ။ သည်မီးအေးဖို့ရာဟာ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ မရှိမှ ဖြစ်မယ်။

အဲသည့်တော့ သည်မှာ မေးစရာရှိတယ်။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ဆိုးတာ အခုမှ သိသလားလို့။ စင်စစ်အရပ်ကလည်း သိတယ်။ အလုပ်သမားသပိတ်ကိစ္စတွေ အစရှိတဲ့ကိစ္စတွေမှာ သိခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလောက်မဆိုးတန်ဘူးလို့ အောက်မေ့ ခဲ့တယ်။ အခုတော့ ကျုပ်တို့တွေ့ရတယ်။ တခုခု ကောင်းတာလုပ်ချင်ရင် ဆန့်ငင်၊ ဆန့်ငင်နဲ့ ကုလားမဲ၊ အင်္ဂလိပ်မဲ ကြည့်နေရ တယ်။ ဒါတင်လား အခုဖြစ်တဲ့ အဓိကရုဏ်းကိစ္စမှာ ပုလိပ်တွေက နယ်တွေမှာ စော်ကားလို့ အထူးအပြစ်တင်ခံရတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ အသိဘဲ။ ကျုပ်တို့ ဥပဒေကြမ်း ကိစ္စမှာတောင် တရက်၊ နှစ်ရက်တည်းနဲ့ ပြီးဖို့ အလုပ်ကို အချိန်ပိုဆွဲခဲ့ရတာဟာ သည်အင်္ဂလိပ်အမတ်တွေ လှုံ့ဆော်ချက်ကြောင့်၊ အင်္ဂလိပ်ဆရာတွေရဲ့ ဩဇာကြောင့် ဖြစ်တယ်။ သည်လိုဖြစ်တဲ့ ခုနပြောတဲ့အတိုင်း ကုလား-ဗမာ ရိုက်ပွဲတွေ ထပ်စတာ ကုလားရပ်ကွက်မှ စပြီးဖြစ်တယ်။ ဗမာရပ်ကွက်မှာသွားပြီး ပုလိပ်တားရတယ် ဆိုတာဟာ

ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် တိုင်းပြည်အား ခြေနဲ့ကန်တယ်ဆိုတာ အထူးထင်ရှားနေပြီ။

သည်လိုအစိုးရကို ကျုပ်တို့ ကာကွယ်ပြီး ကျုပ်တို့ရဲ့ ဥပဒေကြမ်းလေးရအောင် ယူမယ်ဆိုပါစို့။ ကျုပ်တို့ကို တိုင်းပြည် ဘယ်လိုထင်မလဲ။ အကယ်၍ မရဘူးတဲ့။ ဘယ်လို လုပ်မလဲ။ ကျုပ်တို့ သပိတ်မှောက်ကြတဲ့အခါ ကျုပ်တို့ပြောရလိမ့်မယ်။ အစိုးရကတော့ လုပ်ပေးတာပဲလို့။ သည်တော့ တိုင်းပြည်က ကျုပ်တို့ကို ပြောလိမ့်မယ်။ မင်းတို့က ဒီအစိုးရ ကောင်းတယ် ပြောတယ်။ ငါတို့တော့ ခေါင်းပြားအောင် အနင်းခံနေရပါလားဆိုပြီး ကျုပ်တို့ကို အကြည်ညိုပျက်မယ်။ ကောင်းပြီ အကြည်အညို ပျက်ပြီဆိုပါတော့ ကျုပ်တို့ ဘာလုပ်မလဲ။ ကျုပ်တို့ တိုင်းပြည်မှာ ကြီးပြီး တိုင်းပြည်ကို မှီရတယ်။ ကျုပ်တို့ သပိတ်မှောက်ချင်ရင် တိုင်းပြည်ကို အကူအညီတောင်းရတယ်။ ကျုပ်တို့ အခုအထိ ဥပဒေကြမ်းကိုဖြစ်အောင် လုပ်ရတယ် ဆိုတာကလည်း တိုင်းပြည်က အားပေးတယ် ဆိုတာသိဖို့ မဟုတ်လား။ ကိုင်း ကျုပ်တို့က တိုင်းပြည်မှာ အညှဉ်းခံနေရတဲ့အခါမှာ မကြည့်ရင် ကျုပ်တို့ အလှည့်ကြတော့ တိုင်းပြည်က ကြည့်ပါအုံးမလား။ ခင်ဗျားတို့ ဒီကျောင်းမှာ ရှိတဲ့ဆရာတွေ နှိပ်စက်ချင်တိုင်း နှိပ်စက်၊ ရက်စက်ချင်တိုင်း ရက်စက်လို့ တိုင်စရာ အားကိုးစရာ ရှာချင်တဲ့လို့ ရှိရင် အဲသည်တော့ ခင်ဗျားတို့ ဘယ်သူသွား အားကိုးကြလဲ။

အဲဒါတွေကို ကျုပ်တို့ မြင်လို့မို့။ ကျုပ်တို့သည်လို ဆိုတဲ့ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရပေးတဲ့ ဥပဒေကြမ်းကို အစုံမလိုချင်ဘူး။ တိုင်းပြည် နာနေတယ်ဆိုပြီး ပယ်လိုက်တယ်။ ပယ်လိုက်တော့ ဘယ်နှယ့်ဖြစ်နိုင်သလဲ။ အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေထုံးတမ်းအရ အစိုးရ ထွက်ပေးရမယ်။ ကနေ့ လွှတ်တော်အစည်းအဝေး အပြစ်အတိုင်းတော့ ဥပဒေကြမ်းကို အစိုးရက မတင်သွင်းရဲဘူး။ ကြားဘူးရဲ့ လား အခုအစိုးရက ရာထူးက ဆင်းမပေးသေးပေမယ့် ကျုပ်တို့က တိုင်းပြည်ဘက်က လူမဟုတ်တော့ဘူး။ ကျုပ်တို့ ဥပဒေကြမ်း ရှုံးမှာမို့လို့ မသွင်းရတော့ပါဘူးလို့ ဆိုလိုက်ပြီ။ မှန်တာလုပ်ရင် ကျုပ်တို့ အခုခင်ဗျားတို့ကို ရှင်းပြရသလို၊ တွေ့ရသလို သူတို့ မတွေ့ရဘူး၊ ဒါက အရှေ့ကို ညွန့်ပေါင်းအစိုးရဟာ ပြောင်းလဲပစ်ရမယ်။ ဖြုတ်ရင်လည်း ဖြုတ်ရမယ်။ သည်နှစ်လမ်း တလမ်းပဲ ရှိတော့တယ်။

ဥပဒေကြမ်း အကြောင်းကို ကျုပ်ဆက်ပြောအုံးမယ်။ ကျုပ်တို့လက်ငင်းဥပဒေ မရပေမယ့် ဘယ်နည်းနဲ့ မဆို နောက် ပြန်ရနိုင်တယ်။ ကျုပ်တို့ရမယ်ဆိုလို့ ခုရခါနီးနေပြီ။ အဲသလို ကျုပ်တို့ ဆန္ဒသာရှိပါစေ။ ဥပဒေကို ရမှာပဲ။ ရှင်းပြအုံးမယ်။ အခု ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ပြုတ်လို့ နောက်တက်တဲ့ အစိုးရဟာ ညွန့်ပေါင်းထက် မကောင်းတောင် မဆိုးဘူးဆိုတာ ကျုပ်ပြော ရတယ်။ သည်အစိုးရမှာကော ဘာကြောင့် ဒီထက်မကောင်းတောင် သည်ထက် မဆိုးတဲ့ ဥပဒေမရတဲ့ ရှိရမှာလည်း။ ကောင်းပြီ ညွန့်ပေါင်း မပြုတ်ဘူးဆိုပါတော့။ (ဒါကဖြစ်မှာ ခဲယဉ်းပါတယ်။) ဘာဖြစ်သလဲ။ (Private Member's Bill) တသီးပုဂ္ဂလ အမတ်တို့ ဥပဒေကြမ်းအဖြစ် တင်နိုင်တာပဲ။ စင်စစ်လူတို့လုပ်တဲ့ အလုပ်ဟာ တိုင်းပြည်တပြည်လုံး ကောင်းဖို့လုပ်တဲ့ အလုပ် ဖြစ်ကော။ အကယ်၍ ကျုပ်တို့လုပ်တဲ့အတိုင်း တမျိုးတမည် ပြောင်းလဲပြီး ကောင်းလာရင် တိုင်းပြည်က ကျုပ်တို့ကိုတိုးပြီး ကြည်ညိုပြီး၊ ကျုပ်တို့ အကျိုးရှိဖို့ပဲ မဟုတ်လား။ အဲတာတွေ စဉ်းစားစေချင်တယ်။

(ခ-၄) ဗကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုဗဟိန်း၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်

စက်တင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့၊ ညနေအထိ ငါတို့သည် ဥပဒေကြမ်း အတည်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိ ကြပေသေးသည်။ သို့ရာတွင် ထိုနေ့ညနေ၌ ရုတ်တရက် ရောင်တခင် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုလား-ဗမာ အဓိကရုဏ်းသည် ငါတို့၏ စိတ်ကို တမျိုးတမည် ပြောင်းလဲစေခဲ့၏။ ငါတို့ နှစ်နှစ်ကျော် လုံးပမ်းလာခဲ့ရသော ထိုဥပဒေကြမ်းလုပ်ငန်းကို ရပ်ဆိုင်းစေခဲ့၏။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် မျက်နှာဖြူနှင့် ကုလားမဲကို မြှူလိုသဖြင့် ဗမာဆင်းရဲသားများအား လည်မျိုညှစ်ခဲ့ ရသည်ကို ငါတို့ အခါခါသိခဲ့ တွေ့ခဲ့ကြရ၏။ သို့သော် ငါတို့ သည်းခံခဲ့ကြ၏။ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲ မည်သူမည်ဝါ အစိုးရ ဖြစ်မှု၊ မဖြစ်မှုတို့မှာ ငါတို့နဲ့မဆိုင် သဘောထားခဲ့၏။ သို့သော် အဓိကရုဏ်းကိစ္စတွင် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် စစ်ပုလိပ် များကို ကုလားများအတွက်သာ စောင့်ရှောက်စေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် တိုင်းပြည်က စွပ်စွဲနေသော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ အပေါ်တွင် ထားခဲ့သော ငါတို့၏ သည်းခံစိတ်တို့မှာ တခါတည်း ပြိုလဲတော့၏။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ မလိမ္မာမှုကြောင့် တိုင်းပြည်တွင် ရှင် လူအများ အသက်ဆုံးရှုံးရ၏။ မျက်နှာဖြူမဲကို အားကိုး အသက်ရှင်နေရသော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် ရေနံမြေ အလုပ်သမားများ သပိတ်ကိစ္စတွင် မျက်နှာဖြူ ဘီအိုဘက်ကို မျက်နှာပြောင်ပြောင်ထားကာ လိုက်ခဲ့၏။ နောက်ဆုံး ယခုလွှတ်တော်တွင် ဆင်းရဲသား များ၏ အသက်ရှူခွင့်ရမည့် (Land Alienation Bill, Land Tenancy Bill) လယ်သမားမဟုတ်သူ လယ်မပိုင်ခွင့် ဥပဒေ ကြမ်းနှင့် လယ်သီးစားဥပဒေကြမ်းတို့ကို ကုလားမျက်နှာဖြူ လယ်ပိုင်ရှင်ကြီးများကို ငဲ့ရသောကြောင့် ရက်အကန့်အသတ်မရှိ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရ၏။ ဤဗမာဆင်းရဲသားများ အပေါ်တွင် ရက်စက်သော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် အဘယ်ကြောင့် ငါတို့ ကျောင်းသားများ အကြိုက်ကို လိုက်လျောခဲ့လေသနည်း။ ဤမေးခွန်းကို ငါတို့သည် နက်နဲစွာ စဉ်းစားသောအခါ အောက်ပါ အဖြေကို ရပေသည်။

- (၁) ကျောင်းသားအစည်းအရုံးသည် လွှတ်တော်အပြင်ဘက်တွင် အခိုင်မာဆုံး၊ အဆူပူဆုံး၊ အရေးပါဆုံး ဖြစ်သည်ကို ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ သိ၏။ ကျောင်းသားများ တိုင်းပြည်၏အချစ်တော်များဖြစ်သည်ကို ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ သိ၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကျောင်းသားများအစည်းအရုံး၏ သဘောထားသည် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအပေါ်တွင် တမျိုးတမ့် ပြောင်းလဲစရာ ရှိပေ၏။

- (၂) ကျောင်းသားအစည်းအရုံးကို ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် ကြောက်လန့်၏။ ကျောင်းသားများသည် မဟုတ်မခံ၊ ဇွတ်တရွတ် လုပ်မည်ကို အသေအချာသိ၏။ ကျောင်းသားများသပိတ်မှောက်လျှင် အစိုးရ၏ တာဝန်လုံးလုံး ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် တိုင်းပြည်တွင် မကျေမနပ် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်နေသောအခါတွင် ကျောင်းသားများ ဆူပူလိုက်ကာ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရတည်တံ့ရေးကို အထူးထိခိုက်မည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ အဖြေထွက်လာသောအခါ ငါတို့ ရှေ့မှောက်တွင် လမ်းနှစ်သွယ်သည် တမဟုတ်ချင်း ပေါ်ပေါက်လာ၏။
- (၃) ငါတို့ ဥပဒေကြမ်းဖြင့် အသားယူခါ ဗမာဆင်းရဲသားများကို ထပ်မံလည်မျိုညှစ်ရန် ကြံနေသော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ဘက်ကို လိုက်မည်လား (၀၁) ညွန့်ပေါင်းအစိုးရက ငါတို့အား လက်ကိုင်တုတ်ပြုလုပ်ခါ ဗမာဆင်းရဲသားများအား ထပ်မံညှဉ်းဆဲမည်ကို ငါတို့သည် မျက်စေ့စုံမှိတ်ကာ ကျေနပ်နေမည်လော။
- (၄) သို့မဟုတ် ငါတို့သည် ဗမာဆင်းရဲသားများ၏ မိတ်ဆွေ၊ ဗမာဆင်းရဲသားများ၏ အားကိုးရာအဖြစ်ကို ပြမည်လော (၀၂) ဗမာဆင်းရဲသားများ၏ ရန်သူညွန့်ပေါင်းအစိုးရက လိမ်ညှဉ်းနှင့် ပေးအပ်သော ဥပဒေကြမ်းကို ငြင်းဆန် ပယ်ချမည်လော။

ငါတို့သည် တိုင်းပြည်၏ လူဖြစ်၏။ ငါတို့သည် ငါတို့၏ တကိုယ်ကောင်းအကျိုးကို မျှော်ကိုးကာ ဗမာဆင်းရဲသားများ နစ်နာနေသည်ကို မရှုမိမ့်နိုင်၊ စင်စစ်သော်ကား ငါတို့ အသင်းအပင်းအစည်းအရုံးများ တည်ထောင်ထားရသည်မှာ ဗမာဆင်းရဲ သားများအဖို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါတို့သည် ဒုတိယလမ်းကို လိုက်ခဲ့၏။ ထိုသို့လိုက်ခဲ့သည်မှာ အံ့သြစရာ မရှိ၊ အထူးအဆန်း မဟုတ်။

ဥပဒေကြမ်းကို ငါတို့ရှေ့ကို ဘယ်လို ဆက်၍ အလုပ်လုပ်မည်နည်း။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ သိမ်းရပ်သွားသော ဥပဒေကြမ်းမှာ မပြန်လမ်းသို့ သွားပြီဟု မမှတ်ကြလေနှင့် ဥပဒေကြမ်းသည် ငါတို့၏လက်ထဲတွင် ရှိ၏။ ငါတို့ ဆူပူတိုက်ခိုက် မှုကြောင့် ဥပဒေကြမ်းသည် ဤအခြေသို့ ရောက်ခဲ့ရ၏။ ငါတို့ ဆက်လက်တိုက်ခိုက်လျှင် ဥပဒေကြမ်းဘဝမှ ဥပဒေအဖြစ် မပြောင်းလဲနိုင်ဟု မည်သူ ငြင်းဆိုပုံအံ့ သနည်း။ တိုင်းပြည် ဆင်းရဲသားများကို ငဲ့သဖြင့်သာ ဥပဒေကြမ်းကို အချိန်အနည်းငယ် ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရ၏။ ဥပဒေကြမ်းကိစ္စသည် ပြီးဆုံးခန်း မတိုင်သေးကြောင်းကို အစိုးရသဘောကို ဖော်ပြနေကြဖြစ်သည့် ရန်ကုန် ဂေးဇက် သတင်းစာ ကပင် ဝန်ခံထားရ၏။

ငါတို့သည် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရကို ဖြုတ်ချရမည်ဆိုရာ၌ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် တဦးတယောက်ကိုမျှ ပုဂ္ဂလိခိဌာန်စွဲ မရှိ၊ ကုလားမ၊ မျက်နှာဖြူမဲတို့ဖြင့် အသက်ရှူနေရသောကြောင့်သာ ဗမာအကျိုးကို အခွင့်ရသလောက် မစွမ်းဆောင်နိုင်သော ညွန့် ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့ တခုလုံးအဖြစ်ကို ငါတို့ ရွံ့ရှာခြင်းဖြစ်လေ၏။ ဗမာအမျိုးသားချည်းပါဝင်သော အစိုးရအဖွဲ့ ပေါ်ပေါက်လာ သော အခါတွင်လည်း ဗမာဆင်းရဲသားအကျိုးကို လုံးစေ့ပတ်စေ စွမ်းဆောင်နိုင်မည်ဟု ငါတို့မမျှော်ကိုး။ လက်ရှိ ကျွန်ုပ်တို့သည် အုပ်ချုပ်ရေးအရ ဖွဲ့စည်းအပ်သော မည်သည့် အစိုးရအဖွဲ့မျှ တိုင်းပြည်ကို စိတ်တိုင်းကျအောင် မစွမ်းဆောင်နိုင်၊ သို့သော် အမျိုးသား အစိုးရသည် ကုလား မျက်နှာဖြူ မဲများကို ငဲ့ရသော အဆိုးရွားဆုံး ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ထက်ကား တိုင်းပြည်အကျိုးကို ပိုမိုဆောင်ရွက်နိုင် လိမ့်မည်ဟူ၍ ငါတို့ တထစ်ချ ယုံကြည်ကြောင်း။ စက်တင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့ ညနေအထိ ငါတို့သည် ဥပဒေကြမ်း အတည်ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိကြပေသေးသည်။ သို့ရာတွင် တိုင်းပြည်အကျိုးကို ပိုမိုဆောင်ရွက် နိုင်လိမ့်မည်ဟူ၍ ငါတို့တထစ်ချ ယုံကြည်ကြောင်း။

Source: Oway Magazines

ဦးရာရှစ် B. Sc., B. L., (၁၉၃၆-၃၇)

ဦးရာရှစ်သည် အိန္ဒိယအမျိုးသားတဦး ဖြစ်သည်။ မြန်မာတိုင်းရင်းသားအဖြစ် ခံယူထားသူ ဖြစ်၏။ အိန္ဒိယအမျိုးသား တဦးအား တကသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းသည် သမဂ္ဂတွင် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှု မရှိခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်နိုင်သူကို ခေါင်းဆောင်နေရာ ပေးအပ်ခြင်းကို ပြသခြင်း ဖြစ်သည်။

ဦးရာရှစ်၏ မွေးသက္ကရာဇ်မှာ ၁၉၁၂ ခု နိုဝင်ဘာလ (၅) ရက်နေ့ ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာ-သိပ္ပံဘွဲ့နှင့် ဥပဒေဘွဲ့များကို ရရှိသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ပထမဆုံးအတွင်းရေးမှူးဖြစ်၏။ ၁၉၃၅-၃၆ ခုနှစ်တွင် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်၏။ ၁၉၃၆-၃၇ ခုတွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရလေသည်။

၁၉၃၆ ခု ကျောင်းသားသပိတ်တွင် ရှေ့တန်းခေါင်းဆောင် တဦး ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းသော ဗမာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ပထမဆုံးဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်၏။ ပထမဆုံး တကသကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျဆုံးသည့်အမှုတွင် ကျောင်းသားများ ဘက်မှ ရှေ့နေလိုက်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။

စစ်ကြိုခေတ်တွင် ဝတ်လုံတော်ရ ရှေ့နေတဦး ဖြစ်သည်။ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ခေါင်းဆောင် တာဝန်ယူခဲ့၏။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ဖဆပလတွင် ပါဝင်ပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင်၊ လူမျိုးစုလွှတ်တော်တွင်၊ အမတ်အဖြစ် ယနေ့အထိ အဆက်မပြတ် ရွေးတင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များတွင် ပြည်သူ့အိုးအိမ်ဆောက်လုပ်ရေး၊ အလုပ် သမားဌာနဝန်ကြီး၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီး၊ သတ္တုတွင်းဌာနဝန်ကြီး စသည်ဖြင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ဘူးသည်။

အလုပ်သမားနှင့် ဆက်စပ်သော ဘုတ်အဖွဲ့အသီးသီး၊ စုံစမ်းရေးကော်မတီ အမျိုးမျိုးတွင် သဘာပတိအဖြစ်၊ ပြည်ပသို့ သွားရောက်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ အမျိုးမျိုးတွင် ခေါင်းဆောင်အဖြစ်၊ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် လိုက်ပါခဲ့ဘူးသည်။

ယခု ပြည်ထောင်စုအလုပ်သမားအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့တွင် စက်မှုလက်မှု၊ သတ္တုတွင်းနှင့် အလုပ်သမား ဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိ၏။

(ပုဂံ) ဦးဘဂျမ်း B.A., B.L.

(၁၉၃၇-၃၈)

ပုဂံမြို့နယ် ကျအိုရွာ ဇာတိ ဖြစ်သည်။ ညောင်းဦးမြို့ အဘီအမ်ကျောင်း၊ ပခုက္ကူမြို့ ဝက်စလီကျောင်းတို့တွင် ပညာ သင်ကြားခဲ့ဘူး၏။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်တို့တွင် ဆက်လက်ပညာ သင်ကြားခဲ့၍ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့များကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၃၀ ခုနှစ် တကသ စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေး ကော်မတီတွင် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး၊ ၁၉၃၇-၃၈ ခုနှစ်တွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လေသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်မှ စ၍ ရန်ကုန်မြို့တွင် ရှေ့နေလိုက်သည်။ ဂျပန်ခေတ်တွင် အရှေ့အာရှလူငယ်အစည်းအရုံးကို တည်ထောင် သည်။ အစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်၏။ အရှေ့အာရှလူငယ်အစည်းအရုံးကို စစ်ပြီးခေတ်၌ ဗမာနိုင်ငံလူငယ်များအစည်းအရုံး (ဗလစ) ဟု အမည်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ ၁၉၅၂ ခုအထိ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၄၇ ခု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တကွ ဝန်ကြီးတဖွဲ့လုံး ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရာတွင် မသေ ကျန်ရှိရစ်သူ (၄) ဦးအနက် တဦးဖြစ်၏။ ယခု ရန်ကုန်မြို့တွင် လွှတ်တော်ရှေ့နေကြီး တဦးအဖြစ် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီး၊ ကမ္ဘာအေးစေတီ ဘဏ္ဍာတော် ထိန်းလူကြီး၊ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ဝင်လူကြီး၊ နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားစောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့ဝင်လူကြီး စသည်ဖြင့် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ မဟာသရေစည်သူဘွဲ့ကိုလည်း ရရှိခဲ့သူဖြစ်လေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း B. A
(၁၉၃၈-၃၉)

Source: File Photo

နတ်မောက်မြို့ ဇာတိဖြစ်သည်။ အဖ ဦးဖာ၊ အမိဒေါ်စုတို့၏ သားထွေးဖြစ်၍ ဖွားသက္ကရာဇ်မှာ ၁၉၁၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၃) ရက်နေ့ ဖြစ်၏။ နတ်မောက်မြို့ ဦးသောဘိတ အထက်တန်းကျောင်း၊ ရေနံချောင်းမြို့ အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၃၂ ခု ဇွန်လတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိ၍ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ထူးကို ဆွတ်ခူးခဲ့၏။ ဥပဒေသင်တန်းတွင် တနှစ်ကျော်မျှ ပညာလေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သေးသည်။

၁၉၃၅-၃၆ မှ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင်၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် ပါသော **(Hell Hound at Large) “ငရဲခွေးကြီး လွတ်နေပြီ”** ဟူသော ဆောင်းပါးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းထုတ်ခံရ၏။ ၁၉၃၆ ခု သပိတ်အရေးတော်ပုံတွင် ပြန်ကြားရေးဌာန တာဝန်ခံဖြစ်၏။ ၁၉၃၆-၃၇ ခုနှစ်တွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်၍ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် ပထမဆုံး အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လေသည်။ ၁၉၃၈-၃၉ ခုတွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။

ကုလား-ဗမာ အဓိကရုဏ်း ပေါ်ခဲ့သည်။ သမဂ္ဂသည် အဓိကရုဏ်းကြောင့် ဒုက္ခရောက်သူများအား ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၆ ခု သပိတ်အရေးတော်ပုံတွင် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ရသော ဆာမြဘူးကော်မတီ အစီရင်ခံစာ ထွက်လာသည်။ အစီရင်ခံစာကို တကသမှ ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရ တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေကြမ်း ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်သည်ကိုလည်း လက်မခံခဲ့ပေ။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် တကသ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် သက်တမ်းကုန်သည် အထိ မနေခဲ့ပေ။ အောက်တိုဘာလတွင် ကျောင်းမှ ထွက်၍ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ ဝင်ရောက်ကာ၊ နိုင်ငံရေးကို အချိန်ပြည့် တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် တကသ ကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့၏။

၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဆုငွေ (၅) ကျပ်ဖြင့် ဝါးရမ်းထုတ်ခြင်း ခံရပြီး၊ ဂျပန်ပြည်သို့ ရောက်ရှိသွား၏။ ဂျပန် အကူအညီကို ယူကာ ရဲဘော်သုံးကျိပ်ကို ရှေ့ဆောင်လျက်၊ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားအား ဗမာပြည်မှ မောင်းနှင်ထုတ်ခဲ့လေသည်။

ဂျပန်ခေတ်တွင် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်၊ ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော်တို့၏ သေနာပတိအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် စစ်ဝန်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ ၁၉၄၅ ခု၊ မတ်လ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ဂျပန်ဖက်ဆစ်များအား ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီများနှင့် လက်တွဲကာ တော်လှန်ခဲ့သည်။ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်ကြီး (ဖဆပလ) ကို တည်ထောင်သူ ဖြစ်၏။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူ၍၊ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့၌ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် လက်ခံဆောင်ရွက်၏။ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက် ဆွေးနွေး တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ဇူလိုင်လ၊ (၁၉) ရက်နေ့တွင် မသမာသူတို့၏လက်ချက်ဖြင့် အသက်ခန္ဓာကြေပြုန်း ပျက်စီးခဲ့ရလေသည်။

အခန်း (ဂ)

ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၃၇ မှ ၁၉၃၉)

(က) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကာသ) ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း

THE CONSTITUTION OF THE RANGOON UNIVERSITY STUDENT'S UNION, 1931

(As Amended by the Rangoon University Student's Union at in Business Meeting

Held on 5th July 1937)

Rangoon University Student's Union

CHAPTER (I)

Nature of the Organization

1. This organization shall be called “Rangoon University Student’s Union”.
2. The objects of the Union shall be to promote a healthy corporate social life, inculcating a spirit of independence, and to create a sense of duty and responsibility among the students of the University.
3. In pursuance of the objects mentioned in Section 2 the Union shall specially.
 - (1) hold debates,
 - (2) arrange for and conduct lectures,
 - (3) maintain a library, reading and writing and indoor games,
 - (4) discuss and promote the general interests of the students, and
 - (5) arrange for and hold entertainments.
4. The Union shall not make any dividend, gift division or bonus in money into or between any of its members.

CHAPTER (II)

Membership and Subscriptions

1. Only the students, Graduates, Registered Graduates, members of teaching staff of the University of Rangoon, and past students who have belonged to the University before the formation of the Union, shall be admitted to membership of the Union except as provided in section is of this chapter.
Explanation: - Students are those pursuing a course of study in the University with a view to qualifying themselves for a degree, certificate or diploma in the University of Rangoon.
2. Those members of Union who are not or cease to be student members shall not enjoy the right (except as provided in chapter VIII)
 - (1) to hold any office, and
 - (2) to vote at Business Meetings and elections.
3. Persons who are eligible for membership in the Union may apply to become members by filling and submitting the membership form (which can be had from the General Secretary or Hall Secretaries an application) duly proposed and seconded by two members of Union: such applications shall be accompanied by the entrance fee and subscription mentioned in Section 4.
4.
 - (1) A member who is admitted to the Union shall pay an entrance fee of rupee one.
 - (2) Student-members shall pay a yearly subscription of rupees two. The subscription shall be payable in a lump sum at the time of admission.
 - (3) If a student is admitted to the membership of Union during the period extending from November to May (both months inclusive) we shall pay the full yearly subscription.
 - (4) Non-Student members shall pay a life membership fee of rupees twenty-four, but it may be paid in two equal installments, the first at admission and the second within six months thereafter.
5. Members are liable to be fined, suspended or expelled.
6. Any member may resign from the Union by notifying his intention to the General Secretary provided that he pays all sums due from him to the Union and provided also that the Executive Committee accepts the resignation of the member after satisfying itself that all conditions governing the resignation of membership have been fulfilled.
7. A member who shall resign under Section 6 shall cease to be a member of the Union except as provided in Section 14.
8. A member who has resigned may be re-admitted to the Union on payment of an entrance fee and the full subscription of the current year.
9. A member shall be expelled from the membership of the Union if a motion for his expulsion be carried at a Business Meeting.
10. No motion for the expulsion of a member shall be proposed except by a member of the Executive Committee and no motion shall be proposed for the expulsion of more than one member.
11. No motion for the expulsion of a member shall be carried unless at least one-third of the student members so voting shall have voted upon it and at least two-thirds of the members so voting shall have voted in favour of it.
12. A member who has been expelled can be re-admitted only after a motion for his re-admission has been carried at a Business Meeting.
13. The conditions for and restrictions upon the proposal and carrying of motions for re-admission of a person who has been expelled from membership shall be the same as those imposed in the

ပြန်သွင်းခံရသူများအားပေးရန်

- case for the expulsion of a member by Section 9, 10, and 11 of this Chapter.
14. Any member who has resigned or has been suspended shall be liable to expulsion as if he was still a member of the Union in respect of acts done while he was a member.
 15. Upon re-admission, a member who has been expelled must pay an Entrance fee and the full subscription for the current year and all sums due from him to the Union at the time of his expulsion, which remain unpaid.
 16. Any member who has resigned or has been suspended or expelled shall be excluded on all occasions from the premises of the Union until and unless his suspension is removed or he has been re-admitted.
 17. The Executive Committee shall have power, by a majority of two-thirds of those present, to cancel the membership of any member whom they shall consider not to be eligible for membership of the Union, and no such member shall be re-admitted without the consent of the Union at a Business Meeting by a simple majority of those voting. Any member who is the subject of the such a decision by the Executive Committee shall have returned to him only the subscription for the current year.
 18. Harm any membership of the Union may, by a resolution carried at a Business meeting by a majority of three-fourths of those voting, be conferred on persons of distinction provided that at no time shall the member of such member exceed twelve and that in any academic year, not more than three such members shall be elected.

CHAPTER(III)

The Property and Premises

1. No property of any description, designed for use in the premises of the Union shall be removed from the premises without the permission of the Executive Committee, and the penalty for such removal shall be a fine of five rupees and if the property so removed is lost or damaged a further, liability for the current price of such property shall arise.
2. Any member who shall damage the property of the Union shall pay the expense incurred on his account by the Union for repair or replacement.
3. The premises of the Union shall not be used for any other than the ordinary purpose of the Union except as provided in Chapter XX.
4. No one shall be allowed to play any game on stakes on the premises of the Union.
5. No alcoholic drink shall be stored or drunk on the premise.
6. The Executive Committee shall have power to regulate the admission of members and non-members to the premise and functions of the Union and it may from time to time frame rules and issue direction for purpose.

CHAPTER(IV)

Officers of the Union

1. The following shall be the officers of the Union -
 - (1) The President
 - (2) The Vice-President
 - (3) The Treasurer
 - (4) The General Secretary
 - (5) The Librarian
 - (6) The Editor.

2. (1) Only those members of the Union who have completed one year of membership of the Union and who are whole time students shall be eligible for election to the offices of the President, Vice-President, and General Secretary.
(2)(a) A member shall not be eligible for election to the office of the president, unless in addition to the qualification laid down in Section 1 above, he has been a member of the Executive Committee, either as an officer or as an ordinary member for at least one academic year.
(2)(b) Members who have held office for at least one academic year in the Mandalay Intermediate College Union shall be exempted from the qualification regarding one year's membership of the Union laid down in sub-Section 1.
3. If any officer is absent from Rangoon for period exceeding one month continuously during any term excluding the vacations or is unable to carry on his duties for one month continuously, his office shall become vacant.
4. Any officer may resign his office by notifying his intention to the Executive Committee, but he shall remain in office until a new officer has been elected in his place.
5. In case of any officer being absent from Rangoon for a period exceeding three days but not exceeding thirty days (excluding the vacations) a new officer who shall affiliate in his place during his absence shall be elected by the Executive Committee from among its members.
6. If any officer is censured by a Business Meeting, his office shall become vacant, and shall be debarred from standing as a candidate for any election within one year thereafter.
7. If any officer shall become prematurely vacant by resignation or otherwise, the vacancy shall be filled by-election within ten days of its becoming vacant, and the President shall conduct such by election. Any member of the Union desirous of proposing a candidate for the vacant office shall not less than two days before the day of election, submit to the president a nomination paper showing the name of his candidate duly proposed and seconded and signed by the candidate.
8. (1) Any officer if being elected to any office at any by-election, has to resign his former office.
(2) Any elected member of the Executive Committee if being elected to the office of President, Vice-President or Treasurer at any by-election shall ipso facto resign his seat as an elected member of the Executive Committee.
9. The term of office for any officer shall expire after General Election.

CHAPTER(V)

The President

1. The President shall be elected annually.
2. The President shall be Chief Executive Officer of the Union and shall have the general control of its premise.
3. The President shall be the chairman of all meetings of the Union except sub-committees and select committees.
4. The President shall be an ex-officio member of all committees and sub- committees.
5. The President after the expiry of his term of office, shall become an ex-officio member of the Executive Committee for the ensuing year, but as an ex-officio member he shall not have the power to vote.
6. The President shall after the expiry of his term of office never be eligible for re-election to that office.

ပြန်လည် ကျင်းသားလုပ်ငန်းများ

7. The President shall in case of emergency advise any office, member or servant of the Union as to Union's rules and practices and any advice so give shall be reported by him to the Executive Committee so that they may determine whether it is desirable to make any new rule or practice upon the matter in question.
8. The President shall in urgent case have power, by giving not less than twenty-four hours notice call a Special Meeting of the Union or to change the time or the day appointed for any meeting.
9. The President shall not address the House from the Chair, except in his official capacity.

CHAPTER(VI)

The Vice-President

1. The Vice-President shall be elected annually at the same time as the President.
2. In the absence of the President his duties shall devolve upon the Vice-President, except as provided in Section 3, 4 and Chapter IV.
3. The Vice-President shall be in the charge of the Executive department.
4. The Vice-President shall examine and sign all bills before they are handed over to the treasurer.
5. The Vice-President shall seven days before the last Business Meeting of each year, place upon the boards a report for the outgoing term, which shall be read to the Union at the said meeting and the members present shall have the right to discuss upon the report.
6. The Vice-President, if he is again not elected to any office after his term of office has expired shall become an ex-officio member of the Executive Committee for the ensuing year, but as an ex-officio member, he shall not have the power to vote.

CHAPTER(VII)

The Treasurer

1. The Treasurer shall be elected annually at the same time as the President and Vice-president.
2. Only those members of the Union who are graduates of this University and two years standing as members shall be eligible for election to this office.
3. The treasurer shall supervise the collection of subscriptions fees and fines and be responsible for the due application of the Union's revenues in accordance with the Budget provisions.
4. The Treasurer shall at the beginning of each year prepare and submit to the Executive Committee for consideration and sanction a budget containing a detailed estimate of the income and expenditure for the year together with a statement of all capital and invented funds under each head of account. The Treasurer may with the consent of the Executive Committee make transfers of funds from head of account to another provided that the total amount of expenditure allotted in the Budget shall not be exceeded. The Treasurer shall after Budget has been passed by the Executive Committee, place it upon the boards.
5. The Treasurer, may in the case of the late sum for any head of expenditure in the Budget being insufficient demand additional provision for the head of expenditure and such demand, if sanctioned by the Executive Committee shall be placed upon the boards by the Treasurer.
6. The Treasurer shall place upon the boards of the Union not less than fourteen days before the last Business Meeting of each year a statement of all sums received and paid of liabilities incurred of the balance in credit existing up to the time of the report and his statement shall be read and considered at the meeting.
7. The Treasurer must not keep more than fifty rupees in his hand at a time as soon as he has

more than rupees fifty in possession he must at once deposit all sums over and above fifty rupees in the bank (mentioned in Chapter XI, section I) except as provided in section 9.

8. The Treasurer shall draw any sum in the name of the Union with the sanction of the Executive Committee for the purpose of the expenditure provided of with Budget, but all withdrawal forms or cheques must be counter-signed by the Vice- President.
9. The Treasurer shall issue reminders to the members of the Union who have not paid up their subscriptions fees, fines and other liabilities to the Union within the prescribed period and inform the General Secretary the names of members, who are liable to be suspended according to rules.
10. The Treasurer shall account to his successor for all money received and paid by him up to the time of his leaving office and shall supply his successor with an account of all Union Funds.

CHAPTER (IX)

Hall Secretaries

1. The Executive Committee shall annually appoint one or more secretaries from among the members of the Union for each Hall and for the day students.
- 2.(1) A Hall Secretary must be a resident of the Hall for which he is appointed and he shall ipso facto vacate his office if he goes out of residence in that hall.
- (2) A day student secretary must be a day student of the college for which he is appointed and he shall ipso facto vacate his office, if he closes be a day student or leaves the college.
3. The President may convene meetings of the Hall secretaries and the General Secretary and he shall be the chairman of such meetings.
4. The Hall Secretaries shall make known to the residents of their Halls the nature and object of the Union and collect Union subscriptions from them.
5. The Hall Secretaries shall do such other work as may be assigned to them by the President in connection with the Union in their respective Halls.

CHAPTER (X)

The Executive Committee

1. The Executive Committee shall consist of
 - (1) The President,
 - (2) The Vice- President,
 - (3) The Treasurer,
 - (4) The Librarian,
 - (5) The Editor,
 - (6) Six members elected by the members of the Union including the General Secretary
 - (7) Ex- Officio members
 - (8) The Editor and librarian shall be appointed by the Executive Committee either from among the six elected members of the committee or from among the student members of the Union.
2. The election of the members mentioned in Section I, Clause 6, shall ordinarily take place annually after the election of officers.
3. Only members of the Union who have been members for at least one year and are still students of the University, shall be eligible for election to the Executive Committee.
4. (1) The President and the Vice-President of the previous year the Committee for the current year as provided in Chapter 5 and 6.

ပြည်ထောင်စု ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

- (2) Members who have been members of the Executive Committee of the Mandalay Intermediate College Union shall be exempted from the qualification regarding one year's membership of the Union Laid down in sub-Section 1.
5. The General Secretary shall summon all meetings of the Executive Committee at the direction of the President who shall be the Chairman of the Committee.
6. The General Secretary shall record the minutes of all meetings of the Committee.
7. The Executive Committee shall appoint all sub-committees as provided and may also appoint any sub-committee not specifically provided for.
8. The Executive Committee shall consider and pass orders on the budget presented by the Treasurer as provided in Chapter 7, Section 5 and 6.
9. The Executive Committee shall receive all donations endowments and other such moneys as may be given to the Union.
10. The Executive Committee shall appoint tradesmen to be employed by the union.
11. The Executive Committee shall budget to the control of the whole House at their Business Meetings, regulate the appointment and dismissal of the Union's servants and determined from time to time the salaries and wages of such servants.
12. The Executive Committee shall make such reports to the whole House at their Business Meetings with regard to the appointment and remuneration of the Union's servants and with regard to the tradesmen employed by Union, as the Committee may from time to time determine.
13. The Executive Committee shall, subject to the control of the whole House at their Business Meetings make rules for the position of fines on members of the Union.
14. The Executive Committee shall subject to the control of the whole House at their Business Meetings, fix the time and period within which the premises will be open.
15. The Executive Committee shall have power to invite any person or persons not being members of the Union to speak at any debate or to deliver lectures at Special Meetings.
16. Five members shall form a quorum for any meeting of the committee.
17. No member of the Executive Committee shall vote by proxy.
18. Any member of the Executive Committee may ask the president to call a meeting of the Committee and the president shall convene such meetings as he may deem necessary.
19. The Committee shall meet to consider motions for business to be put before Business meetings.
20. The officer concerned shall present their reports at business Meetings as required by the provisions of the Constitution.
21. Any elected member of the Executive Committee (other an officer) who goes out of residence from Rangoon for a period exceeding thirty days during full term of the University or absents himself from three consecutive meetings of the Committee shall cease to be a member of the Committee and a new member shall be elected in his place. Members absent from consecutive meetings of the Committee shall be reminded of their absence by the General Secretary.
22. The Executive Committee may spend a sum not exceeding thirty rupees in any one term for exceptional purpose, in pursuance of the objects of the Union in addition to the provisions, made in the budget and the additional grants mentioned in Chapter 7, Section 6.

CHAPTER(XI)

Finance

1. All funds accruing to the Union shall be deposited to the credit of the Union in a bank appointed by the Executive Committee.

2. An ordinary fund shall be created in to which shall be paid all sum derived from fees, subscriptions, fines and other sources allotted to meet the annual expense of the Union.
 3. A reserve shall be created, into which shall be paid sum derived from endowments, donations interest on investments, or other than those mentioned in Section 2 of this chapter. At least two-thirds of the balance left from the ordinary fund annually shall be transferred to this fund.
 4. No part of the reserve fund shall be used for any purpose except for replacements of damaged or worm out furniture and equipment or except by virtue of a resolution passed at a Business Meetings.
 5. The Executive Committee shall prescribe form or cheque for voluntary subscriptions and donations towards the Reserve Fund.
 6. The Executive Committee shall appoint a qualified auditor annually.
 7. The accounts of the income and expenditure of the Union shall every year in July be audited by the auditor (Section 7) and the audited accounts together with the auditor's report under his signature shall be placed upon the boards not less than fourteen days before the first Business Meeting of the Academic year of the University. The Treasurer shall present his report at that meeting.
 8. The presidency shall check the account and bank books.
- (23) The Chairman shall be the sole judge on any point of order and may call any member to order at any meeting and shall have power to take such action as he may think necessary to enforce his decisions.
- (24) There shall be no voting proxy at any meeting.
- (25) A meeting adjourned for lack of quorum shall not require a quorum and the date to which it has adjourned.

CHAPTER(XII)

Business Meetings

1. At Business Meetings the financial and administrative business of the Union shall be transacted.
2. At such meetings motions for rejection of any act or resolution of the Executive Committee which is alleged to be in excess of the powers conferred upon the said Committee by the constitution may be moved.
3. At such meetings the following motions may be moved;
 - (1) Motion to amend, add to, or repeal the constitution
 - (2) Motion for expulsion of any member of the Union.
 - (3) Motion for re-admission of expelled members.
 - (4) Motion to censure any office of the Union.
 - (5) Motion to reverse any decision of the President, under Chapter 5, Section 7.
 - (6) Motions for appointment of a select Committee for any purpose relating to the Union.
4. Question relating to the working of the Union or affecting the interest of the Union may be asked.
5. The decision arrived at such meetings shall be final.
6. The procedure at Business Meeting shall be governed by the following rule:-
 - (1) A Business Meeting shall be held at least once at the end of each University term, the last meeting taking place in February; but the president shall have the power to convene emergency

ပြန်လည် ကျင်းပသည့်နေ့မှစ၍

- meeting by giving three day's notice.
- (2) The President shall convene Extra-ordinary Business Meetings on presentation of a requisition signed by not less than an-fourth of the student members (or) fifty student-members, whichever is less, Such requisition shall state in writing the object for which the meeting is to be held.
 - (3) Except in case of emergency, fourteen days notice of a Business Meeting and the general nature of the business which the Executive Committee will bring forward to be transacted there at shall be given under the signature of the President.
 - (4) One-quarter of the number of student-members of the Union shall Constitute a quorum at a Business Meeting.
 - (5) Any student-member who wishes to propose a motion at an ordinary Business Meeting shall forward a copy of the motion to the president so as to reach him not later than ten days before the date of the meeting; and the President shall, if such motion be in order, course such motion to be placed on the agenda paper of the meeting at which it is to be moved.
 - (6) No motion which has been negative or other wise disposed of at a Business Meeting shall be moved again within six months from the date of the meeting at which it was disposed of.
 - (7) The President shall issue not less than seven days before the date of the meeting a list of the motions he has received to be moved at the meeting.
 - (8) Notice of amendments to motions of the agenda paper shall be in the hands of the President not less than four days before the meeting.
 - (9) The President shall issue three days before the date of the meeting a revised agenda paper showing all motions in the original agenda paper and motion and amendments of which due notice has been given.
 - (10) In the absence of the President or Vice-President, the members present shall elect a Chairman from among themselves.
 - (11) A motion for adjournment of the House to discuss an urgent and important matter concerning the Union may be moved at a Business Meeting but notice for such motion shall reach the President not less than one hour before the meeting starts and the President shall admit such motion only if he considers the matter to be important and urgent.
 - (12) The Chairman, on his own motion or if so directed by a meeting from time to time and from day to day, but no business shall be transacted at an adjourned meeting other than the business unfinished at the meeting from which the adjournment took place.
 - (13) Not more than the first thirty minutes of a meeting shall be devoted to answering questions. Notice of questions to be asked at a meeting must reach the President not less than three days before the meeting. The officer concerned shall answer such questions.
 - (14) The order of business - At a Business Meeting the following shall be the order of Business:-
 - (a) The election of the Chairman, if necessary.
 - (b) Questions
 - (c) Business brought forward by the Executive Committee
 - (d) Business brought forward by the members of the Union.
 - (15) The following motions may be move without previous notice:-
 - (a) Motion to appoint a Chairman,
 - (b) Motions for adjournment of the House to another date or time if the business is not expected to be fully disposed of within the time available.
 - (c) Motions that any question before the meeting be put to the vote forth with.
 - (d) Motions that the meeting be dissolved for lack of quorum.

- (e) Motions to ask permission to withdraw a motion or amendment.
- (f) Motions that the House resolve itself into a Committee,
- (g) Motions expensing thanks, congratulations or sympathy.
- (16) The following amendments may be moved without previous notice:-
 - (a) Amendments to any motion admitted without previous notice,
 - (b) Amendments which are in the opinion of the Chairman of urgent and important nature and or which he considers that the opinion of the House should be taken forth with.
- (17) Motions requiring votes of at least one-quarter of members and two-thirds majority of the votes so registered shall be:-
 - (a) Motions to amend, add to, or repeal any provision or whole of the constitution,
 - (b) Motions to expel any member of the Union,
 - (c) Motions to re-admit expelled members
 - (d) Motions affecting the Reverse Fund.
- (18) Motions to confer Honorary Membership and any person of distinction shall require three-fourth majority of those voting.
- (19) The following shall be the procedure on motions:-
 - (a) Every motion admitted without previous notice shall be moved at a time to be appointed by the Chairman.
 - (b) Such motions once disposed of shall not be moved again at that meeting.
 - (c) Every motion effecting the finances of the Union shall specify the amount affected.
 - (d) A motion that the House resolve itself into a Committee shall specify item or items of business to be considered in committee.
- (20) The following shall be the procedure amendments:-
 - (a) Every amendment must be relevant to the motion to which it refers, and must be framed so as to form there with an intelligible and consistent sentence.
 - (b) No amendment shall be moved to a motion for adjournment of a meeting except one appointing a different day or time.

CHAPTER(XIII)

Special Meetings

1. At special Meetings,
 - (1) Motions affecting the interests of the students of the University shall be moved, or
 - (2) Lectures or address may be delivered on any subject or topic other than religious, by any person and the invitation of the Executive Committee.
2. The procedure at special meeting shall be governed by the following rules:-
 - (1) The president shall fix the day time at which the meeting is to be held and shall give power to hold such meeting in place of any data debate.
 - (2) The Executive Committee shall, on presentation of a requisition of not less than thirty members of the Union, convene a special meeting. Such requisition shall state in writing the object for which the meeting is to be called.
 - (3) The procedure for the satisfaction and submission of motions and amendments shall be the same as for Business Meeting, but the President shall put before the Executive Committee all such motions and amendments.
 - (4) The procedure on motions and amendments shall be governed by the rules prescribed for Business Meetings except in case of lectures and address.

- (5) No motion shall be moved if a meeting is specially called for the lectures or address.

CHAPTER (XIV)

Debates

1. Meeting for debates shall be held as far as possible every Friday during full term of the University except as otherwise decided by the president.
2. The Debates may be either in Burmese or in English as decided by the president.
3. The Debates may be any subject other than a religious subject.
4. The selection of motions for debates shall rest solely with the president.
5. Any member may suggest a motion for debate and signify his willingness to move it by a written intimation to the President in selecting motions for debates the President shall take into consideration suggestions so made.
6. The President shall be responsible for providing a motion for every debate and he shall choose at least four principle speakers, i.e. a mover and his supporter, and an opposer and his supporter for each motion.
7. The Chairman, shall if so directed by a meeting, adjourn the meeting from time to time and day to day, no Business shall be transacted at an adjourned meeting other than the business left unfinished at the meeting at which the adjournment took place.
8. No motion for adjournment shall be moved for any purpose other than that of continuing the debate on subsequent day.
9. In the absence of the President, a Chairman of the meeting shall be elected by the members present from among themselves.

CHAPTER (XV)

Meeting in General

1. Procedure on motions, resolutions, and amendments at meeting of the Union in general shall be governed by the following rules:
 - (1) The speaker shall address the chair and may not read their speeches.
 - (2) Every motion at a meeting shall be seconded, otherwise it shall drop.
 - (3) Any motion or amendment standing in the name of a member who is absent from the meeting or who declines to move it may be moved by other another member with the permission of the chair.
 - (4) No motion or amendment once moved shall be withdrawn without the leave of the House.
 - (5) No speech on any motion of amendment shall exceed fifteen minutes but the chairman shall have power to extend this time.
 - (6) A member who rises with the permission of the chairman to speak at the conclusion of a speech has the right to be heard. In case of competition, the chairman shall decide who is in possession of the meeting.
 - (7) Except as hereinafter provided, a member having spoken to a motion is not at liberty to speak again to such motion.
 - (8) Any member may (even whilst another is spoken) rise to explain any misconception of expressions used by him but he shall not make a speech.
 - (9) There shall be no personal reference to any member except in censure motions and then only provided that such reference is relevant to the subject.
 - (10) Any member may call the Chairman's attention to a point of order even whilst another is

- speaking but no speech shall be made on such point of order.
- (11) When an amendment to any motion has been proposed, no other amendment shall be proposed, until the former amendment has been disposed of.
 - (12) Any member may speak once on a motion and once on each amendment proposed to it, but no member may speak more than once on any motion or amendment except as provided in rules (13) and (14).
 - (13) The proposer of any motion may speak on every amendment, and shall have the right of reply immediately before the final division on his motion. The mover of an amendment has the right immediately before the division on that amendment.
 - (14) No member who has spoken on the motion may subsequently move an amendment, but any member who has only spoken on an amendment may subsequently move and amend.
 - (15) In the case of amendments which require previous notice, the Chairman shall call on movers of such amendments one by one to dispose of such amendments, after the mover has moved the motion.
 - (16) In the case of censure motions the officer or the member whose conduct is in question shall have right of speaking again after the mover has replied.
 - (17) When the Chairman has ascertained that no other member who is entitled to address the meeting desires to speak, he shall ask the proposer of the motion to reply upon the whole debate and after that he shall put the motion to the House.
 - (18) A motion for the adjournment of the House shall be moved only once at a meeting.
 - (19) The Chairman has the same right of moving or searching or speaking to a motion or an amendment as any member but he shall vacate the chair for the whole meeting, and he shall nominate to the chair a member who has not taken part in the discussion. Without leaving the chair, the chairman may however at his direction or at the request of any member, explain to the meeting the scope of any motion or amendment. He may also at the conclusion of a discussion sum up the discussion if he so desires.
 - (20) On a division, the Chairman shall appoint tellers to count the House. The manner in which a division is to be effected shall be determined by the chairman.
 - (21) The Chairman shall have a casting vote at all divisions where the voting is equal.
 - (22) All questions considered at meetings of the Union shall be decided by a simple majority of votes of members voting, unless a particular majority is required by the constitution.
 - (23) The Chairman shall be the sole judge on any point of order and may call any member to order at any meeting and shall have power to take such action as he may think necessary to enforce his decisions.
 - (24) There shall be no voting proxy at any meeting.
 - (25) A meeting adjourned for lack of quorum shall not require a quorum and the date to which it has adjourned.

CHAPTER(XVI)

Vacation Officers

1. If not less than three members of the Executive Committee remain in Rangoon during the vacations, they shall be the vacation officers.
2. If less than three such members remain in Rangoon during the vacations, then the Executive Committee shall before the beginning of the vacations appoint their vacation officers from among the members of the Union, who will remain in Rangoon to take charge of the Union

during the vacation.

3. The Executive Committee shall place upon the boards the names of these vacation officers immediately after their appointments.
4. The vacation officers shall take over charge the offices assigned to them by the Executive Committee except the Treasurer's office.
5. The office of these officers who are leaving Rangoon during the vacations shall be distributed among the vacation officers.
6. The Treasurer with the approval of the Executive Committee shall appoint a member of the Union of not less than two year's standing to take charge of his office if he is absent from Rangoon during the vacations.
7. After the General Election, the vacation officers shall hand over charge of the offices they held to the elected officers concerned.

CHAPTER (XVII)

Elections

1. There shall ordinarily be two General Elections annually, one for the officers and the other for the Executive Committee.
2. The election of the President, Vice-President and Treasurer shall ordinarily be held before the election of the Executive Committee and not later than the second week of July.
3. The retiring President if present after the summer vacations shall conduct the election of officers.
4. If the retiring President be not present on Rangoon in time to conduct the election, the vacation officers shall summon and a Business Meeting not later than first week of July and this meeting shall elect a Returning officer and four tellers from among the student members of the Union, who are not standing as contact the election.
5. Every candidate for election shall be nominated on nomination paper (which can be had from the Returning officer or the President) signed by a propose and a seconder, entitled to vote, which or the Returning Officer on or before the day fixed for receiving such papers.
6. Every such nomination paper shall be signed by the candidate nominated for election.
7. No member from whom any arrears are due to the Union shall be proposed as a candidate, or propose or a second candidate or vote at any election.
8. The president or returning officer shall, within two days after the day fixed for receiving nomination papers, put upon the boards the list of candidates nominated.
9. If nomination paper fails to comply with any one of the requirements of the provisions of the constitution, the candidate then in nominated, shall be disqualified for that election.
10. A member who is eligible for more than one officer may stand for election for all such offices but if he is elected two select which office he will accept, and shall resign all other offices to which he may have been elected and the next candidate on the poll for such office or offices shall take his place.
11. No member shall be allowed to address the House with reference to the merits or demerits of any candidate.
12. The newly elected officers shall formally enter upon office at the first debate after the election.
13. The President or the Returning Officers shall give 7day's notice of the first election to the members of the Union.
14. The election shall be decided by means of a straight vote.

15. The President elect shall conduct the election for the Executive Committee not later than two weeks after his election.
16. If there be more than six candidates for the Executive Committee, the election shall be conducted by a straight vote. Every member entitled to vote shall have one vote for each seat, but he shall vote give more than one vote to the same candidate. The six candidates on the top of the poll shall be declared elected.
17. The counting of votes shall take place on the someday or on the day following the poll in the presence of the officers, tellers and candidates or their authorized representative and the results shall be published on the boards and the officer who conducted the election shall call out the names of the candidate elected at the first meeting of the House following the election. In the election shall decide the issue by his casting vote.
18. No distinguishing mark shall be placed upon the notice issue against the names of candidate who have served on the Executive Committee or as officers of the Union before.
19. Every election shall take place by ballot; and the voting papers shall be in such form as the president or the Returning officer shall direct.
20. No member shall vote by proxy.
21. The nomination or voting papers shall not be published in any case or shall they be subsequently examined unless a scrutinizing be demanded by a candidate or his propose or by at least ten members of the Union within three days of the announcement of the results of the election, when the President, thinks fit shall empower two ex-members or ex-officio members of the Executive Committee to examine the voting paper; and they shall make a report to the President, whose decision on the question shall be final.
22. If a requesting signed by fifty or one- fourth of the student members, which ever is less, be presented to the president within a week after the election, he shall summon a Business Meeting which shall elect a select- committee of fix members, to investigate any election called into question by such requesting.
23. If by a majority of two-thirds of the select-committee so appointed it is held proved that any candidate has spent more than ten rupees to secure his election by canvassing, such election shall be declared void and he shall not be eligible for election to any officer or the Executive Committee for one year.

CHAPTER (XVIII)

Library

1. There shall be a Library Sub-Committee consisting of a librarian and six members. The librarian and the members of the Sub-Committee shall be nominated by the Executive Committee from among its members or the members of the Union, and the Treasurer shall be an ex-officio member of the Sub-Committee.
2. The Librarian shall be the chairman of the Sub-Committee.
3. The Librarian shall be in charge of the library and Reading Room; and the key of the library shall be kept with the librarian who may entrust them to the chief clerk.
4. The library Sub-Committee shall buy such books of general interest to the members as they may decide from time to time and shall keep such periodicals as they may think fit out of the sum allotted for the purpose.
5. The library Sub-Committee shall, subject to the control of the whole House at Business Meetings, make rules relating to the library and Reading Room.

ပြန်စာနိဗ္ဗိတံ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

6. Any member may borrow any not meant for reference, from the library in accordance with the library rules.
7. The Executive Committee shall receive all books presented to the Union Library, and hand them over to the Librarian.
8. The Librarian shall issue motives relating to the library and shall present a report with regard to the library at the last Business Meeting of the year.
9. The Librarian shall keep a book in the library for suggestions with regard to the library and Reading Room and a list of books borrowed and a list of all books and equipment belonging to the library.
10. At any Business Meeting any member may propose the discontinuance of any newspaper or periodical taken by the Union.

CHAPTER (XIX)

Union Magazine

1. There shall be a Magazine Sub-Committee consist of a Editor, a Manager and five members. The Editor and members shall be nominated by the Executive Committee from among the members of the Union and the Treasurer shall be an ex-officio member of the Sub-Committee.
2. The Editor shall be the chairman of the subcommittee and he shall be responsible for the publication of the Union Magazine.
3. The Editor shall be responsible for the choice of articles for publication in the Magazine.
4. The Manager shall collect and supervise the collection of advertisement and other relative matters, he shall as sit the Treasurer in the collection of advertisement bills etc and he be generally responsible for the business side of the Magazine.
5. The Editor shall be the publicity officer of the Union and shall publish all matters handed to him by the Executive Committee and he shall bring to the notice of the Executive Committee any criticism or publication effecting the Union or the students of the University.
6. The Magazine Sub-Committee shall with the approval of the Executive Committee fix the time for the publication of the Magazine.
7. The Sub-Committee shall, subject to the control of the whole House at the Business Meeting make rules relating to matters concerning the Union Magazine not otherwise provide for in the constitution.

CHAPTER (XX)

Affiliation of Other Societies

1. Any society of the University or of its constituent colleges may be affiliated to the Union on application to the Executive Committee who shall have the power of rejecting any application without assigning any reason.
2. Every society shall, if affiliated, pay an annual affiliation fee of rupees five and the annual affiliation fee shall become due on the first day of the first term of each Academic year.
3. Every affiliated society shall have the use of the Hall on the sitting or Reading Room once in every month on a day approved by the Vice-President upon payment of rent at reduced rates to be fixed by the Executive Committee.

Note- Chapter VIII is missing in the original copy of Aung Tun. (**Anna***: 4 Pice = 1 Anna, 16 Annas = 1 Rupee)

CHAPTER (XXI)

Indoor Games

1. The Executive Committee may subject to the control of the whole House at Business Meetings arrange for indoor games.
2. Only members of the Union shall be allowed to take part in door games, but members may be permitted to bring guests in accordance with rules laid down by the Executive Committee for the purpose.
3. Rules relating to indoor games shall be made by the Executive Committee subject to the whole House at Business Meeting.

CHAPTER (XXII)

Restaurant

1. The Union Restaurant may be let out to a messing contractor by calling for tenders annually until such time as the Executive Committee may decide, with the approval of the whole House at Restaurant otherwise.
2. Tenders for letting the Restaurant shall be called for annually unless the Executive Committee extends the period of lease of the lessee then in occupation.
3. The Executive Committee shall, subject to the approval of the whole House, formulate the terms under which the Restaurant is to be let out.

TRANSITORY PROVISIONS

1. Not with standing anything contained in the constitution, the first elections of officers and of the Executive Committee shall take place on such days as may be fixed and in such manner as may be prescribed by the students of the University at a mass meeting.
2. Not with standing anything contained in the constitution, candidates for such elections must have completed at least two years of study in the University.
3. Not with standing anything contained in Section 3, Chapter 11, the first members of the Union shall be those who being eligible for Membership apply to the president to become members within one month of the first election of officers, such applications shall be accompanied by the Entrance Fee and subscription mentioned in Section 4, Chapter 11, but if the activities of the Union begin in December 1930, the subscription for the remaining period of the Academic Year shall be rupees three.

SCHEDULE 1

RULES

1. **Premises** - The Union premises shall be open from 6:00 a.m to 7:30 p.m on week days during full term and from 6:00 a.m to 9:00 a.m Saturdays and holidays; but on Debate or other meeting days the premises shall be kept open till the closing of the meetings.
2. **Fines** – Fines for non-payment of any fee or subscription or of any sum amounting to not less than three rupees after it is due, shall be imposed, at the rate of annas* two for every fifteen days, provided such fine shall not exceed eight annas*.
3. **Suspension of members** – If a member does not discharge a liability mentioned in rule 2 within sixty days after it is due together with the fines, he shall be suspended from the membership of the Union, such member shall not be released from suspension until his liabilities are discharge.

ပြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(ခ) ၁၉၃၉-၄၀ ဗကသနှင့် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

တကသ

၁။ ကိုလှရွှေ	ဥက္ကဋ္ဌ	
၂။ ကိုကျော်မြင့်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	
၃။ ကိုဌေးမြိုင်	အတွင်းရေးမှူး	(စာရေးဆရာ ဒဂုန်တာရာ)
၄။ ကိုမြတ်စော	အယ်ဒီတာ	
၅။ ကိုဘစ်		
၆။ ကိုသိန်းမောင်		
၇။ ကိုသက်ဖေ		
၈။ မစ္စတာအေလတစ် (Mr. A. Latif)		
၉။ မစ္စတာတီပီဝမ် (Mr. T. P. Wan)		

ဗကသ

၁။ ကိုလှရွှေ	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုကျော်မြင့်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုထွန်းရှိန်	
၄။ ကိုမောင်မောင်	
၅။ ကိုဘကလေး	
၆။ ကိုမြတ်စော	
၇။ ကိုသက်ဖေ	
၈။ ကိုဘစ်	

၁၉၄၀-၄၁ တကသ

၁။ ကိုလှမောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုသန်းမောင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုထွန်းရှိန်	အတွင်းရေးမှူး
၄။ ကိုမြစိန်	အယ်ဒီတာ
၅။ ကိုမြ	(Social)
၆။ ကိုမြတ်စော	(Debates)
၇။ ကိုဌေးမြိုင်	
၈။ ကိုမောင်မောင်	(Librarian)
၉။ ကိုလှ	(Games Officer)

(ဂ) ပထမအကြိမ် ကျောင်းသားလွှတ်တော်အတွက် ပြင်ဆင်ကြခြင်း

၁၉၃၉ ခု အောက်တိုဘာလတွင် ပထမအကြိမ် ကျောင်းသားလွှတ်တော်ကို ကျင်းပမည်ဖြစ်သည်။ ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်၌ အတည်ပြုလိုက်သော ဗကသ စည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၂)၊ အပိုဒ် (၃) တွင်

“အသင်းကြီးသည် တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်သော နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိစေရ။ ၎င်းအပြင် မည်သည့်နိုင်ငံရေး ရိုက်ကန်မှုလည်း ပေါင်းစပ်ခြင်း မရှိစေရ။”

ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်အပြီး ထွက်သော ကြေညာစာတမ်းတွင်လည်း

“ငါတို့ အသင်းကား တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်သော နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဆောင်ရွက်မည်မဟုတ်၊ မည်သည့်နိုင်ငံရေး ရိုက်ကန်မှုနှင့်မျှ မဆိုင်။”

၁၉၃၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၆) ရက်နေ့၊ ည တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းရုံးတွင် စည်းဝေးသော ကျောင်းသားများ အစည်းအဝေးတွင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်းက

“ကောင်းပြီ တချို့ကပြောတယ်၊ ဒါကနိုင်ငံရေးပဲ၊ ကျောင်းသားအလုပ် မဟုတ်ဘူး ပြောကြတယ်၊ ပြစ်ဒဏ် ဘယ်နိုင်ငံမှာ ဘယ်ကျောင်းသားတွေဟာ ကျုပ်တို့လို မလုပ်ကြဘူးလို့ ဂျာမဏီ၊ ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလန်၊ စပိန်ကိုကြည့်၊ တရုတ်ပြည်ကြည့် ခင်ဗျားတို့လို အေးအေးဆေးဆေးတောင် မနေနိုင်ဘူး။ စစ်တိုက်နေရတယ်။ ကုလားပြည်ကိုကြည့်၊ အာဏာဖီဆန်ရေး လုပ်ကြတုန်းက ကျောင်းသားတွေ အများကြီး ထောင်ထဲမှာ ရောက်နေတယ်။ အီဂျစ်ပြည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲမှာ ကျောင်းသားတွေ ပါခဲ့တယ်။ သူတို့ အမျိုးသားအဖွဲ့ (ဝါမ်) ပါတီဖက်က နေခဲ့တယ်။ အဲဒါတွေကြည့်တော့ ကျောင်းသားတွေ အလုပ်မလုပ်ဘူးလို့ ဆိုဦးမှာလား၊ ကျုပ်တို့ ခုလုပ်ရတာက စင်စစ် နဲ့လေးပါ။”

ကိုအောင်ဆန်း မိန့်ခွန်းပြီးနောက် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအသင်း အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တို့သည် ညွန့်ပေါင်း အစိုးရဖြုတ်ချရေးအတွက် လုံးပမ်း၍ လာခဲ့ကြသည်။

အကယ်၍ ကျောင်းသားများအားလုံး နိုင်ငံရေးလုပ်ရန် ဆန္ဒရှိပါက

“စည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၂)၊ အပိုဒ် (၃) ကို ဖြုတ်ပစ်ရန် အခါသို့ရောက်လာချေပြီ”

ပုသိမ်ကွန်ဖရင့်က တက္ကသိုလ်ပြင်ဆင်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ဩဂုတ်လ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် အတည်ပြု ဖြစ်မြောက်ရန်၊ မဖြစ်မြောက်ပါက သင့်တော်သလိုလုပ်ရန် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့အား အာဏာလွှဲခဲ့၏။ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်း သည် လွှတ်တော်သို့ ရောက်လာ၏။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ပေးသည်ကို အလိုမရှိ၍ ပယ်ခဲ့၏။

ကွန်ဖရင့် အာဏာဖီဆန်ရာ ရောက် မရောက် အခါပြောင်းခဲ့၍ အာဏာဖီဆန်ခဲ့ခြင်းသည် လမ်းမှန် ရောက်ပြီထားဦး၊ တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးအတွက် မည်ကဲ့သို့ ဆက်လုပ်မည်။ ဖေဖော်ဝါရီ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် တက္ကသိုလ် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးမည်သို့ ရှိမည်။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရလက်မှတော့ တက္ကသိုလ် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိုတော့ မယူ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ မပြုတ်ပြုတ်အောင် ဖြုတ်ရတော့မည်။ ယခု (၂) နှစ်အတွင်း မပြုတ်လျှင် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကျောင်းသားများက မိမိတို့ အမတ်များ တင်ရတော့မည်။

၁။ ကျောင်းသားများ ကိုယ်ကြိုက်သောအမတ်များတင်နိုင်၊ မတင်နိုင်။

၂။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ဖြုတ်ချရေး လုံးပမ်းနေရသဖြင့်-

(က) ဗမာပြည်ပညာရေးစနစ် ပြုပြင်ရေး၊

(ခ) မသင်မနေရ ပညာရေးစနစ်တီထွင်ရေးစသည့် ကျောင်းသားများနှင့် လောလောဆယ် သက်ဆိုင်သော ပြဿနာများကို ခေါက်ထားသင့်၊ မခေါက်ထားသင့်။

၃။ ကျောင်းသားတို့သည် နိုင်ငံရေးဂိုဏ်းဂဏအဖြစ်နှင့် တည်နိုင်၊ မတည်နိုင်။

၄။ ငါတို့သည် ရှင်ကြီးဝမ်းလည်း ဝင်ခဲ့ပြီ၊ ရှင်ငယ်ဝမ်းလည်း ဝင်ခဲ့ပြီ၊ ငါတို့အားပေးခဲ့သော ဂိုဏ်းတို့သည် မည်ကဲ့သို့ ဂိုဏ်းများနည်း။

(ဃ) ပထမအကြိမ် ကျောင်းသားလွှတ်တော်

၁၉၃၆ ခု သပိတ်နောက်ပိုင်း အစိုးရက ယူနီဗာစီတီအက်ဥပဒေပြင်ဆင်ရေး၊ တရားဝန်ကြီး ဆာမြဘူး ခေါင်းဆောင် သော ကော်မတီကို ခန့်ထား၍ ၁၉၃၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလအတွင်း၌ အစီရင်ခံစာထွက်ရာ ရန်ကုန်မြို့တော်ခန်းမမှ နေ၍ ရန်ကုန် ကျောင်းသားထု ကန့်ကွက်ရုံမက တပြည်လုံး အနယ်နယ်ကန့်ကွက်ပြီးနောက် မြဘူးကော်မတီအစီရင်ခံစာ အပေါ် ထပ်မံပြင်ဆင် ရေး အစီရင်ခံစာ ကော်မတီ တရပ်ကို ကိုအောင်ဆန်း အပါအဝင် ဖွဲ့စည်းကာ မြဘူးအစီရင်ခံစာ အပေါ် ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ချက် အစီရင်ခံစာ တရပ်ကို ၁၇၊ ၁၂၊ ၃၇ နေ့ကပင် ပညာရေးဝန်ကြီးသို့ ပို့ခဲ့၏။

မြဘူးကော်မတီအစီရင်ခံစာနှင့် ကျောင်းသားအဖွဲ့ကော်မတီတို့၏ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်တို့အပေါ် အခြေတည်၍ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်း ပြင်ဆင်ချက်ကို ၁၉၃၈ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၂၅) ရက်နေ့ ပါလီမန် လွှတ်တော်တွင် တင်သွင်းပြဌာန်းရန် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် ပြင်ဆင်ကြိုးပမ်းခဲ့၏။ သို့သော်အရေးပေါ် အခြေအနေပြောင်းလဲ၍ ၎င်းရက်နှင့် ကပ်၍ (တကသ) ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို စွန့်ပယ်ကြောင်း ကြေညာလိုက်သည်။

ယင်းကြေညာချက်၌ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကိစ္စတွင် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအား အပြစ်မတင်သာသော်လည်း ဆင်းရဲ သားတို့၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် ဥပဒေကြမ်းများကိုကား ကျနစွာစစ်ဆေးပြီးလျက်နှင့်ပင် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်း ဖြစ်စေသော နိုင်ငံခြားသားတို့၏ မဲကိုချိန်၍ အချိန်ဆွဲထားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ တိုင်းပြည်၏ အကျိုးနှင့်စာ လျှင် အသေးအဖွဲ့မျှဖြစ်သော ကျောင်းသားများ၏ အကျိုးကိုသာ ဖြစ်ထွန်းစေမည့် တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို ရှေ့ရှု၍နေပါမူကား ကျနော်တို့သည် တိုင်းပြည်အား အကျိုးယုတ်စေသော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအား ကြည်ညိုသည်ဟု ပြရာ ရောက်သည်အပြင် တိုင်းပြည်အား ကျနော်တို့ပါ အားပေးနှိပ်စက်သည့်အလား ကျရောက်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။ ယင်းသဘောမှာ ဘာကိုပြသနည်းဆိုသော် ကျောင်းသားတို့သည် ၁၉၃၈ ခု၊ ဩဂုတ်လအတွင်းကပင် ဘယ်လမ်းကိုချီတက်တော့မည်ဟု မီးစိမ်းကို

ပြန်ဟန်ကောင်းသောလုပ်ငန်းများ

ပြထားသည့်သမ္မတ ဖြစ်ကြောင်း။

၁၉၃၈ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ပထမပတ်တွင် ကျောင်းသားလွှတ်တော်ကို တပြည်လုံးမှ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ် (၉၅) ဦး တက်ရောက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ-

(၁) ပယ်ချခဲ့သော ဥပဒေကြမ်းကို အမြန်တင်လိုကြောင်းဟူသော အဆို၊

(၂) လယ်သီးစားဥပဒေကြမ်းနှင့် လယ်ယာမြေပြောင်းလွှဲရေး ဥပဒေကြမ်းကို အမြန်တင်လိုကြောင်းအဆိုကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ထိုလွှတ်တော်မှ ရှေ့ဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်အမှုဆောင်မှ အာဏာတောင်းပြီးနောက် အောက်ပါအတိုင်း ကြေညာချက် တရပ်ကို အတိအလင်းကြေညာသည်။

“ညွန့်ပေါင်းပြုတ်ကျရေးနှင့် အခြားပါတီတရု၏ ဟဒယဝတ္ထုကျေနပ်မှုတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ အထူးမပြုပေကြောင်း၊ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် အလုပ်သမားဘက်၊ လယ်သမားဘက်၊ ပညာရေးဘက် စသည့် အဖက်ဖက်တို့တွင် တိုင်းပြည်အား နှစ်မွန်းစေခဲ့လေပြီ။ ညွန့်ပေါင်းငယ် အသက် (၂) နှစ်ခွဲအတွင်း လယ်သမားများနှင့် ပတ်သက်၍ ကြွေးထွေးခြင်း၊ မြေမဲ့ခြင်း၊ လက်ရှိ မြေစနစ်အရ လယ်ယာမြေ ပြောင်းလွှဲရေး ဥပဒေကြမ်း၊ လယ်သီးစား ဥပဒေကြမ်းများကို ထောက်၍ သိနိုင်၏။ ကျောင်းသား ပညာရေး စိတ်မကျေနပ်စရာများ၊ ချုပ်ချယ်ချက်များ (တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းမှ အပ)၊ မူလတန်းပညာရေး ဥပဒေကြမ်းတွင်လည်း ပညာရေးအာဏာပိုင်တို့အား ထင်ရာပြုနိုင်ခွင့် ပေးထားသည်။ ကုလား-ဗမာရိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ ညွန့်ပေါင်းအပေါ် အပြစ်တင်စရာများသည် တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို အတည်ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်၊ မလုပ်နိုင် မေးစဉ်ကလည်း နန်းရင်းဝန်သည် မိမိ၏ အခြေ မခိုင်မည်ကိုသာ မတင်မကျ ပြောခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဩဂုတ်လ လွှတ်တော်တွင် ကျွန်ုပ်တို့က တကြောင်းတည်းသော ဥပဒေကြမ်းကို စွန့်ပယ်မှုလမ်း လိုက်ခဲ့သည်။ ညွန့်ပေါင်းသည် လက်ရှိအခြေအနေများကို သိသာအောင် အချိန်တန်၍ မပြုပြင်ခဲ့လျှင် ဥပဒေကြမ်းကိစ္စထက်ပင် လွန်၍ရှေ့သို့ တိုးလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပါရှိပါသည်။

ယင်းကား ၁၉၃၈ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလမှ စ၍ ဖြစ်လာခဲ့သော ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ၏ အလားအလာ ပဏာမ ၁၉၃၈ ခု၊ နိုဝင်ဘာလကပင် ကျောင်းသားတို့ နိုင်ငံရေးအလံ ချိုးပြခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်း၏ မိန့်ခွန်း

ရဲဘော်တို့-

ယခု လတ်တလောအချိန်သည်ကား ငါတို့ကျောင်းသားတွေအတွက် အတော်အရေးကြီးနေသော အချိန်ဖြစ်ပေသည်။ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲနေသော ကမ္ဘာနှင့် လိုက်လျောညီစွာ ဗမာပြည်တွင်လည်း မျှော်လင့်ဖို့ အချိန်မရလောက်အောင် အဖြစ်အပျက်တို့ဖြင့် ဖြစ်ပျက် ပြောင်းလဲနေရာ ဗမာ့အရေးတွင် တစိတ်တဒေသဖြစ်သော ငါတို့ကျောင်းသားများ အရေးသည်လည်း ခေတ်၏ ပြောင်းလဲမှုတို့ကို မျက်နှာမူလျက် ခရီးစဉ်ကိုကြည့်ကာ ခြေလှမ်းအမျိုးမျိုးပြင်ရင်း တိုးတက်မှုဘက်သို့ လှမ်းတက်ခဲ့ရလေပြီ။ ဤအချိန်တွင် အရေးတကြီး ပြောင်းလဲလာသော ဗမာပြည် နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို ကြည့်ကာ ငါတို့ကျောင်းသား အပေါင်းအား တနှစ်ခွဲတိုင် ရှေ့ဆောင်လာခဲ့သော ကိုအောင်ဆန်းသည် မမြင်နိုင်သော ဘေးဒုက္ခအပေါင်းတို့နှင့် ရောပြွန်းနေသော ဗမာနိုင်ငံရေး စစ်မြေတလင်းသို့ ထွက်ခွာသွားပြီဖြစ်ရကား စစ်သူရဲကောင်း ရှားပါးနေသော ဗမာပြည်အတွက် အထူး အားတက်ဖွယ် ဖြစ်သော်လည်း အချိန်ကြာမြင့်စွာကပင် လက်ပွန်းတတီးနေခဲ့ကြကာ ကျောင်းသားအရေးတို့တွင်လည်း လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ရှေ့ဆောင်ရှေ့ရွက်ဖြစ်သူ တဦးသည် နောင်အခါတွင် ငါတို့ အထဲ၌ရှိတော့မည် မဟုတ်ဟူသော အသိဥာဏ်သည်ကား ငါတို့ စိတ်ကို မထိခိုက်ဘဲ မနေနိုင်ခဲ့ချေတကား။ ကိုအောင်ဆန်း၏ နုတ်ထွက်စာကို ဝမ်းနည်းစွာ လက်ခံလိုက်ရသော အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တို့သည် ငါ့အပေါ်တွင် မယိမ်းမယိုင် ယုံကြည်စိတ်ချသည့် အလျှောက် ဤကြီးလေးလှသော ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ကိုအောင်ဆန်း၏ ပရုံးထက်မှ ငါ့အပေါ်သို့ လွှဲပြောင်းလိုက်ကြ၏။ ငါနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ရဲဘော်ချစ်ဆွေတို့သည် ငါတို့တသမတ်တည်း ယုံကြည်ကြသည်ဟု သိရသဖြင့် ဝမ်းမမြောက်ဘဲ မနေနိုင်သော်လည်း၊ ဗမာပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားအပေါင်းတို့၏ ကံကြမ္မာကို စောင့်ရှောက် ထိမ်းသိမ်းပေးရသည်။ ဤမျှ ကြီးလေးသောတာဝန်ကို လွှဲအပ်သည့်အတွက်ကိုကား သူတို့အား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောဖို့ နှုတ်လေးနေမိ၏။

ငါတို့ ဗမာကျောင်းသားများ သမဂ္ဂအသင်းကြီး ပေါ်ပေါက်လာသည်မှစ၍ (၂) နှစ်ခွဲမျှကြာညောင်းလာသော အချိန်ကာလအတွင်း ငါတို့ ရည်မှန်းပြီးသွားရာ လမ်းကြောင်းတွင်ရှိသော ဆူးငြောင့်ခဲလှတို့ကို သုတ်သင်ဖယ်ရှားရာ၌ ငါတို့၏ ရန်သူများကို တိုက်ခိုက်ရာ၌ အောင်မြင်သည့် အကြိမ်နှင့်အမျှ နောက်ဆုတ် အရှုံးပေးခဲ့ရသောအကြိမ်တို့ကိုလည်း ငါတို့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရ၏။ ဤသို့ရှုံးသဖြင့် အညှဉ်းအပန်း အနှိပ်စက်ခံရခြင်း တို့သည်ကား ငါတို့၏စိတ်ကို သံမဏိကဲ့သို့ တင်းမာစေပြီးလျှင် ဆုံးခန်းမတိုင်သ၍ မလျော့သောခွံကို ခိုင်မြဲစေခဲ့လေသည်။ (၂) နှစ်ခွဲ လွန်မြောက်ပြီးသော ယခုအချိန်တွင် ငါတို့ အသင်းကြီးမှာ ခရီးလမ်းဆုံတွင် ရောက်လျက်ရှိချေသည်။ ရည်ရွယ်ချက် တခုတည်းကို တစိတ်တည်းဖြင့် တိုက်ခိုက်နေကြသော ဗမာပြည် အနယ်နယ်မှ ကျောင်းသားအပေါင်းတို့သည် ယခု ပထမအကြိမ် ကျင်းပအပ်သော ကျောင်းသားလွှတ်တော် အတွင်း

လာရောက် တွေ့ဆုံကြရပေပြီ။ ယခုလောလောဆယ် ငါတို့ ရှေ့မှောက်၌ ဖြေရှင်းရန် စောင့်ဆိုင်းနေကြသော ပြဿနာများသည် ကား မကောက်မကွေ့ ဖြောင့်တန်းစွာသွားရမည့် ငါတို့၏ခရီးလမ်းကြောင်း ရှာဖွေရေးနှင့် ငါတို့သွားရာ လမ်းကြောင်းကို တည်မတ်ပေးမည့် မီးရှူးတိုင်နှင့်တူသော ဝါဒကို စိစစ်ရေးစသည်တို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤပြဿနာများကို မဖြေမီ ကျောင်းသား အရေး၏ ကျောထောက်နောက်ခံဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့သည် ပညာရေးစနစ်ကို အတိုချုံး၍ ဆန်းစစ်ကြည့်ရန်လိုပေသည်။ လူနှင့် ကမ္ဘာကား တခုနှင့် တခု အပြန်အလှန် ကောင်းကျိုးပြုလျက် ရှိကြပေသည်။ လူသည် ကမ္ဘာကို ပြုပြင်သကဲ့သို့ ရှေ့သို့ တဖြည်းဖြည်း ပြင်းထန်သော အရှိန်ဖြင့် တိုးတက်လျက်ရှိသော ကမ္ဘာသည်လည်း လူကိုရှေ့တန်းသို့ ဆွဲတင်ခဲ့လေသည်။ ဤသို့ တဦးနှင့် တဦး အညီအညွတ်ဖြင့် ယခုအချိန်တွင် ကမ္ဘာကြီး တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ လူလည်း တိုးတက်လာ၏။ တိုးတက်သော ကမ္ဘာတွင် တည်နေနိုင်အောင်လည်း မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင်ပေးရ၏။ ဤသို့ပြုပြင်ပေးမှုတွင် ပညာရေးသည်ကား အချက်အချာပင် ဖြစ်ပေ၏။ ကမ္ဘာကြီးသည်လည်း မတိုးတက်သေး၊ လူလည်း အောက်ကျနောက်ကျနှင့် ယဉ်ကျေးခြင်း ခေတ်မတိုင်မီ အခါက အထူးအထွေ ပညာဆည်းပူးရခြင်း မရှိခဲ့။ သားငါးနှင့် အသက်မွေးရသော မုဆိုးတံငါသည်တို့ အတွက် ပညာသင်ရန် မလို၊ လယ်သမားအဖို့လည်း ကျောင်းတက်ရန် မလို၊ မိဘတိုးတွား အမွေခံခဲ့သော လယ်လုပ်နည်း သမားရိုးကျ အခြေခံဖြင့် လောကအလယ်တွင် လူတလုံး၊ သူတလုံး လုပ်နိုင်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် အမြင်ရော သဘောပါ ပြောင်းလဲလာသော ယခုအခါတွင် ဤသို့ မဖြစ်နိုင်ပြီ။ သို့ကြောင့် လူတွေကို လေ့ကျင့်ပေးရန်၊ လူထဲတွင် ဝင်ဆန့်နိုင်ရန် လူအကျိုးဆောင်နိုင်ရန် စာသင်ကျောင်းများကို တည်ထောင်ပေးရ၏။ တိုင်းပြည်၊ ရေမြေ၊ မလေ့ကို လိုက်၍ ပညာရေးစနစ် အမျိုးမျိုးကို တီထွင်ပေးရ၏။

ပညာရေးစနစ်၏ အခြေခံမူလ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူအကျိုးဆောင်ရေး၊ လူထဲ ဝင်ဆန့်နိုင်ရေးဟု ငါဆိုခဲ့၏။ ဗမာပြည် ပညာရေးစနစ်သည် ဤရည်ရွယ်ချက်များအတိုင်း အခြေခံသလော၊ လုံးဝမဟုတ်ပေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ရှင်းအံ့။

ဗမာပြည် ပညာရေးစနစ်သည်ကျောင်းသားတိုင်း ကျောင်းသားတိုင်းအား မိမိတို့ ဆန္ဒအလျောက် သန်ရာသန်ရာ ဉာဏ်ပညာ သန်စွမ်းသန်မာလာအောင် ပြုပြင်၍ မပေး၊ သစ်သားပုံးထဲထည့်၍ ညှပ်အပ်သော ရွှံ့ပုပ်ကဲ့သို့ ကျောင်းသားများအား တပုံတည်း လုပ်ပေး၏။ တလမ်းတည်း ဖွင့်ပေး၏။ ပန်းချီဝါသနာထုံသူ၊ စက်မှုပညာ စိတ်ခဲ့သူတို့အား တခုတည်းသော ညှပ်ပုံဖြင့် နှိပ်ခါ၊ စာရေးစာချီ၊ မြို့အုပ် ဝန်ထောက် လုပ်ပေး၏။ ကမ္ဘာဦး လူရိုင်းခေတ်၊ လူပေါ်စခေတ်၏ အသုံးအနှုန်းဖြစ်သော ဒဏ်ပေးခြင်းစနစ်မှာ အစိုးရက အမိန့်နှင့် ဖျက်ထားလျက်ပင် များစွာသော ကျောင်းသားတို့၌ အသွင်အမျိုးမျိုး ဆောင်လျက် စွဲမြဲနေသေး၏။ အင်္ဂလိပ်ကျောင်း၊ မြန်မာကျောင်း၊ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာကျောင်းစသည်တို့ဖြင့် အဆင့်အတန်း မရှိသော ကျောင်းသားတို့အား အဆင့်အတန်း ခြားနားအောင် လုပ်ကာ သွေးခွဲပေး၏။ ပညာသင်စနစ်၊ ပြဌာန်းသော စာအုပ်၊ အင်ပါယာ နေ့၊ ဘုရင်မွေးနေ့၊ အထိမ်းအမှတ်ပွဲ စသည်တို့ဖြင့် ကျောင်းသားတို့အား ကျွန်စိတ်၊ ကျေးစိတ်တို့ကို သွင်းပေး၏။ နယ်ချဲ့စနစ်ကို ခူးထောက်လိုသော စိတ်ကို မွေးစေ၏။ ခြေစုံရပ်၍ ခေါင်းမော၊ ရင်ကော့ကာ ကမ္ဘာကို မျက်နှာပြင်ရသော စိတ်ကိုသွင်းမပေး၊ ဤကား လွတ်လပ်ခွင့် ရသောက်မြစ်ဖြင့် အညွန့်တလူလူတက်နေသော လူစိတ်ကို ဗမာ့ပညာရေးစနစ်က အညွန့်တုံးအောင် လုပ်နေပုံဖြစ်၏။

ပညာသင်ကြားရာ၌ စရိတ်စက အဆမတန်ကြီးလေးပုံမှာလည်း ဗမာပြည်ပညာရေးစနစ်၏ နာမည်ဆိုး တခုပင် ဖြစ်၏။ ဗမာတိုင်း ဗမာတိုင်း ပျမ်းမျှ တနေ့ဝင်ငွေမှာ ပိုက်ဆံ (၁၁) ပြား၊ တလ (၅) ကျပ်ခန့်သာဖြစ်ရာ ကျောင်းသားတဦးအတွက် တလ (၁) ကျပ်မှ (၈၀) ကျပ်အထိ ပေးယူရသော ပညာမှာ ဗမာတိုင်းအဖို့ မရည်ရွယ်ကြောင်း ထင်ရှားလှပေ၏။ အစိုးရက ပညာရေးကို ထောက်ပံ့ပုံမှာလည်း အခြားတိုင်းပြည်များနှင့် စာကြည့်လျှင် ရယ်စရာ ဖြစ်နေ၍ အစိုးရ အသုံးမကျပုံကို ထပ်မံ သက်သေ ပေးနေသလို ဖြစ်နေ၏။ ၁၉၃၇-၃၈ အတွက် ဗမာပြည်အစိုးရငွေ (၁၀၀) သုံးလျှင် ပညာရေးအတွက် (၆) ကျပ်သာ သုံး၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် (၁၈) ကျပ် (၂) ပဲ၊ ယိုးဒယားတွင် (၁၁) ကျပ် (၈) ပဲ၊ မလေးကျွန်းတွင် (၇) ကျပ် (၅) ပဲသုံး၏။ ဗမာကလေးတွေ ကောင်းစားရေးအတွက် (၆) ကျပ်သာ သုံးသော်လည်း ဗမာတွေ ခါးမတွန့်ပုံလောက်အောင် ရင်ဝကို တည့်တည့် ချိန်ထားသည့် စက်သေနတ်၊ အမြောက်ဆံ၊ ဗုံးဆံတို့အတွက်သာ (၃၇) ကျပ်ခန့် သုံးထား၏။ ပညာရေးဌာနတွင် ဧရာမအမိပတိ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော ပညာမင်းကြီး၏ မသဏ္ဌာန် ကောင်းလောက်အောင် လခငွေကို အဆမတန် ယူထားသည်မှာလည်း ဗမာတွေ ဆင်းရဲငတ်ပြတ် ခွဲတေခြင်းကို လှောင်သလို၊ သရော်သလိုဖြစ်နေပေ၏။ သူလိုလူတွေ မလေးကျွန်းတွင် (၁၆၃၃) ကျပ်၊ သီဟိုဠ်တွင် (၁၇၇၇) ကျပ်၊ အီဂျစ်တွင် (၂၀၅၀) ကျပ်သာ ယူထားသော်လည်း၊ သူသည် လစဉ်မှန်မှန် (၃၀၁၃) ကျပ် ယူနေ၏။ ပညာရေး အသုံးစရိတ် တိုးရေးနှင့် ပညာရေးအရာရှိများ လခလျှော့ပေါ့ရေးကိုလည်း ငါတို့ကျောင်းသားများ တိုက်ခိုက်ရမည် ဖြစ်၏။

ကျောင်းဆရာများနှင့် ပတ်သက်၍ ငါတို့တတွေအား ရှေ့ဆောင်လမ်းပြဖြစ်ကြသည့် ဆရာများမှာ ခေတ်မီသော ပညာအရည်အချင်း မရှိ၊ ခေတ်အလိုက် ပညာရေးဝါဒကို နားမလည်ဘဲ သနားစရာ ကောင်းလောက်အောင် ညံ့ဖျင်းကာ ဆရာရှေ့တွင် ဖြစ်နေ၏။ အချို့ ဆရာများမှာ လခကြီးကြီး အလုပ်မရမီ ခရီးသွားရာ၌ နားစရာ သစ်ပင်သဖွယ် ဆရာလုပ်ငန်းကို သဘောထားကြ၏။ ဤကဲ့သို့ ဆရာများကို အထူးသဖြင့် အမျိုးသားကျောင်းများတွင် တွေ့ရှိရသည်မှာ ဝမ်းနည်းစရာဖြစ်၏။ အမှန်မှာ ပညာရေးကို စိတ်ပါဝင်စားကာ လူအကျိုးဆောင်လို စိတ်ရှိသူများသာ ဤမြင့်မြတ်သော ဆရာလုပ်ငန်းကို လုပ်စေရမည် ဖြစ်၏။

ပြန်ဟောင်း ကျောင်းသားလုပ်ရှားမှုသမိုင်း

ထို့နောက် ငါတို့တတွေ ဖတ်နေရသော ကျောင်းစာအုပ်များမှာလည်း ကျောင်းနံရံလေးဘက်ကို ကျော်ဖြတ်ကာ အသစ်အဆန်းတွေ တနေ့ထက် တနေ့ ထွန်းကားနေသည့် အပြောကျယ်သော ကမ္ဘာမြေပြင်ကို လှမ်းမျှော်၍ ကြည့်နိုင်လောက်အောင် အသိဉာဏ်မျိုးကို မပေး၊ ကမ္ဘာမြေပြင်တွင် လူတွေနေချင်စရာ ကောင်းလာအောင် အကျိုးဆောင်ဖို့ ထိုးထွင်းဉာဏ်မပေး၊ ထို့ကြောင့် ဗမာ-အင်ဒိုဆင်၊ ဗမာ-မာကော်နီ၊ ဗမာ-လီနင်တို့ မပေါ်သည်မှာ မထူးဆန်း၊ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ နေမဝင်အောင် ကျယ်ပြန့်ပုံ၊ ငှက်ကလေးများ၏ တေးချင်းသာယာပုံ၊ ကျွဲဒါဘုရင်ဟင်နရီ မယားများပုံတွေကို နှုတ်တိုက် အမြီးပြန် ခေါင်းပြန် ရွတ်နိုင်ရုံနှင့် ငါတို့တတွေ လောကကြီးအလယ်တွင် လူတလုံးသူတလုံး မလုပ်နိုင်သည်မှာ ထင်ရှားလှပေ၏။ ဤမျှ အသုံးမကျသော စာအုပ်များကိုပင် ပို၍ အသုံးမကျသော စာအုပ်များနှင့် ခဏခဏ လဲလှယ်နေသည်မှာလည်း ကျောင်းသား အကျိုးထက် စာအုပ်ရေးသူ၊ စာအုပ်ထုတ်သူတို့ အကျိုးကို ကြည့်ရာ ရောက်သဖြင့် အထူး စက်ဆုတ်ရုံရှာဖွယ် ကောင်းပေ၏။

ခေတ်အမြင်အားဖြင့် ကျောင်းသားတယောက်၏ ပညာရေးမှာ သူ၏ ဉာဏဗလ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ကာယဗလ ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ဖြစ်ရာ ဗမာပြည် ပညာရေးစနစ်မှာ ဉာဏဗလ ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းသလောက်၊ ကာယဗလ တိုးတက်မှုကို အရေးမပေးခဲ့။ ကျောင်းပေါင်း မြောက်များစွာတို့မှာ ကစားကွင်း ကောင်းကောင်းပင် မရှိကြ၊ လူဂုဏ်တန် ပိုက်ဆံရှိ မျက်နှာကြီးများ၏ သားသမီးအတွက် သက်သက်ဘုံပေါက်ပေးရသော တက္ကသိုလ်တွင် ကစားကွင်းအမျိုးမျိုးရှိလေသည်။ သို့ကြောင့် သူများ နိုင်ငံသားတွေလို မြောက်ဝင်ရိုးစွန်း၊ တောင်ဝင်ရိုးစွန်း၊ ဧဝရက်တောင်သို့ တက်ဖို့ မဆိုထားနှင့် သစ်ပင်မြင့်မြင့်ကိုပင် မတက်ရဲကြပေ။

ဗမာကျောင်းသားတွေ အကြောက်ဆုံးသတ္တဝါမှာ စာမေးပွဲပင် ဖြစ်၏။ ဗမာပြည် စာမေးပွဲစနစ်မှာ ထိုးထွင်းဉာဏ်ထက် သာလိကာ မှတ်ဉာဏ်မျိုးကို အရေးပေးထား၏။ ထို့ကြောင့် တော်သောကျောင်းသားများပင် စာမေးပွဲ မကြာခဏကျသည်ကို တွေ့ကြရ၏။ ထို့ပြင် စာမေးပွဲအောင်သူများအား ကျွန်အလုပ်ကိုပင် လက်လည်အောင် မပေးနိုင်သော ဗမာပြည်အစိုးရမှာ သခွတ်ပင်၊ မီးတကျိုကျိဖြစ်နေသော ပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာကို အလွယ်ဆုံးနည်းနှင့် ဖြေရှင်းပေးရန်အတွက် စာမေးပွဲအောင်စာရင်းကို တနှစ်ထက်တနှစ် နှိမ့်ချပစ်လေသည်။ ဗမာပညာရေးဌာန အာဏာပိုင်တို့ကား အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာမှာ နယ်ချဲ့စနစ်၊ လူတန်းစေ့အခွင့်အရေး မပေးသည့် စနစ်တို့တွင် အရင်းခံကြောင်း သိသော်လည်း ဤသို့ မပြောရဲကြသဖြင့် အခြေမခိုင်သော သေးဖွဲသည့် အကြောင်းအရာလေးများသာ ပြကြပြီး၊ ဝတ္တရားကျေဖြန့်ရုံမျှသာ အလုပ်လက်မဲ့ ပပျောက်ရေး ဆေးနည်းတို့ကို ဖော်စပ်ကြလေသည်။ ငါတို့နှင့် တချိန်တည်း တခေတ်တည်း မွေးလာကြသော ရုရှလူငယ်များမှာမူကား အလုပ်လက်မဲ့ဆိုသည့် စကားကို မကြားရ၊ မကြုံရဆိုသလို ဖြစ်နေကြပေသည်။ အလုပ်လက်မဲ့ ပြဿနာမှာလည်း ငါတို့ လောလောဆယ် တိုက်ခိုက်ရမည့် စစ်တလင်းတရ ဖြစ်သည်ကို သင်တို့ သတိပြုကြရပေမည်။

ဗမာပြည် ပညာရေးစနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံးအရေးကြီးဆုံး ပြောလိုခြင်းကား ကျောင်းသားများ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ချုပ်ချယ်ချက်ပင် ဖြစ်၏။ ဗမာပြည် ပညာရေးစနစ်ထဲမှ အာဏာပိုင်စိတ်ကို အမွေခံထားကြသော ကျောင်းဆရာကြီးများမှာ စည်းကမ်းသေဝပ်ရေးဟူသော ကျောင်းသားများ၏ လွတ်လပ်စွာပေါင်းသင်းမှု၊ လွတ်လပ်စွာ ကျင့်ကြံမှု၊ လွတ်လပ်စွာ စည်းရုံးမှုတို့ကို ခြိမ်းခြောက် ချုပ်ချယ်ခြင်းတို့ကို မကြာခဏ သိရ၏။ နယ်ကျောင်းများရှိ သမဂ္ဂအသင်းအပင်းများအား ဆရာကြီးများက ဖျက်လိုဖျက်ဆီး လုပ်ကြကြောင်း၊ တိုင်စာများ ငါတို့ထံသို့ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် ရောက်လာ၏။ ငါတို့ကား ထိုဆရာကြီးများကဲ့သို့ စည်းကမ်းသေဝပ်ရေးကို စွဲမြဲယုံကြည်ကြသူများ ဖြစ်၏။ လူအများ စုပေါင်း၍ လုပ်ရသော မည်သည့် အလုပ်မျိုးမဆို စည်းကမ်းသေဝပ်ရေးသည် လုပ်ငန်း အောင်မြင်ရေး၏ အသက်ဖြစ်၏။ သို့သော် စည်းကမ်းသေဝပ်ရေး သဘောကို မြင်ကြရာ၌ သူတို့နှင့် ငါတို့ မြင်ပုံခြင်းမတူကြ၊ ကျောင်းတွင် မတရား ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သည့် စည်းမျဉ်းဩဝါဒ စသည်တို့ကို ကျောင်းသားများက ချိုးဖျက်လျှင် ဆရာကြီးများ အလိုအရ စည်းကမ်းသေဝပ်ဟု စွပ်စွဲမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ငါတို့အယူကား မတရားခြင်းကို ရဲရင့်စွာ တော်လှန်မှုဟု ယူဆကာ ထိုကျောင်းသားများကို ကောင်းချီးပေးမည်ဖြစ်၏။ ဥပမာ မကြာသေးမီက ဖြစ်ပွားသော ပေါင်းတည် သပိတ်သမားများကို ငါတို့ အတိအလင်း ချီးကျူးခဲ့ကြ၏။

အင်္ဂလန်တိုင်းပြည်ရှိ ရှေးရိုးအစဉ်အလာစွဲသန်သော ကိန်းဘရစ်၊ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်များမှာပင် ကျောင်းသားများမှာ အလွန် လွတ်လပ်ကြ၏။ နိုင်ငံရေး အယူဝါဒကြိုက်ရာကို အတိအလင်း ယူနိုင်၏။ ကွန်ဆာဗေးတစ်၊ လစ်ဘရယ်၊ လေဘာ၊ ဆိုရှယ်လစ်၊ ကွန်မြူနစ် အမည်ကို ခံယူသော ကျောင်းသား အမြောက်အမြားရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့နေရသော ဗမာပြည်၌သာ ပုဒ်မဥပဒေ အကြီးအကျယ်တွေနှင့် ချုပ်ချယ်ခြင်းကို ခံနေရ၏။ ရန်ကုန် မက်သဒစ်ကျောင်းတွင် ကျောင်းသားအချို့ သခင်အမည်ခံသဖြင့် ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်သည်ဟု ကြားရသည်မှာ စက်ဆုတ်ဖွယ် ဖြစ်ပေ၏။

ကျောင်းဆရာကြီးများနှင့် ကျောင်းသားများ တဦးနှင့်တဦး နားလည်လိုက် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေး ကိစ္စများတွင် ကျောင်းသား အသံရှိရမည် ဖြစ်၏။ သင်တို့ သိပြီးဖြစ်သော အကြောင်းများကြောင့် ငါတို့ ခေတ္တစွန့်ပယ် ထားရသော တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းတွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်း ကိုယ်စားလှယ်တဦး တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် တက်နိုင်ခွင့်ပြုခြင်းမှာ ဗမာကျောင်းသားများ အရေးတွင် စံနမူနာဟု ဆိုထိုက်ပေ၏။

ထို့နောက် ကျောင်းသားများ၏ မွေးရာပါ အခွင့်အရေးကဲ့သို့ မှတ်ယူရမည့် အခွင့်အရေးမှာ မကျေနပ်သော အချက်များ လုံလောက်စွာရှိက သပိတ်မှောက်နိုင်ခွင့်ပင် ဖြစ်၏။ ဤအခွင့်အရေးကို ထိပါး ချုပ်ချယ်လာလျှင်ကား ငါတို့သည် ယမ်းကုန်

မီးကုန် တိုက်ခိုက်ကြရမည်ဖြစ်၏။ “မကျေနပ်သော အချက်လုံလောက်စွာရှိရဲ့လား” ဟု လုံလောက်စွာဟူသော စကားကို လေးလေးနက်နက် ထည့်သွင်းထား၏။ အကြောင်းမတန်၊ အခြေမခိုင်သော သပိတ်များကိုကား ငါတို့ အသိအမှတ်မပြု။ အကူအညီ မပေးရုံမျှမက ထိုသပိတ်မျိုးကို ခေါင်းဆောင်သော သမဂ္ဂအသင်းကိုပင် ကြီးလေးသော အပြစ်ဒဏ်ပေးရန် ငါတို့ ဝန်လေးလိမ့်မည် မဟုတ်၊ သံမဏိကဲ့သို့ ကြုံနိုင်သော စည်းကမ်း သေဝပ်ရေး လက်နက်ကို သုံးရပေလိမ့်မည်။

ဤမျှဖြင့် ဗမာပြည်ပညာရေးစနစ်ကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ခဲ့ပြီး ဖော်ပြသော် ချို့ယွင်းချက်ဟူသမျှတို့ကို တိုက်ခိုက်ရမည် တာဝန်ကား သင်တို့ ငါတို့ကျောင်းသားတိုင်း၏ အဓိကတာဝန်ဖြစ်ပေသည်။ ဗမာပြည် ပညာရေးစနစ်ကို စိတ်ကြိုက်ဖြစ်လာ အောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ လမ်းနှစ်သွယ်ရှိ၏။ တလမ်းကား ဗမာပြည် ပညာရေးသမ္မာကျမ်းစာဟု အချို့ခေါ်ဆိုကြသည့် ကင်းဘဲလ်ကော်မတီ၏ စွဲမြဲသော အယူအတိုင်း တဖြည်းဖြည်း နှစ်ရှည်လများ ပြုပြင်ယူခြင်း၊ အခြားတလမ်းကား ရုတ်ခြည်း အမြစ်ကို တူးဖော်ကာ အပြင်းအထန် တော်လှန်ပြောင်းလဲရေးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပထမလမ်းမှာ အပြောင်းအလဲ မြန်နေသော ကမ္ဘာကြီးတွင် သူရဲဘောနည်းသူတို့၏ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်၍ ငါတို့ရှုရှာစက်ဆုတ်စွာ စွန့်ပယ်ကြပြီးလျှင် ဒုတိယလမ်း ဖြစ်သော အပြင်းအထန် တော်လှန်ပြောင်းလဲနည်းကို လက်ကိုင်ပြုကြရမည်။

ငါတို့ လိုချင်သော ပညာရေးစနစ်ကို ကျဉ်းမြောင်းသော နယ်ချဲ့စနစ် နယ်နိမိတ်အတွင်းသာ ဆောင်ရွက်ရုံဖြင့်မပြီး၊ ဗမာပညာရေးစနစ်မှာ နယ်ချဲ့စနစ်တခုလုံး၏ အကိုင်းအခက်တခုသာ ဖြစ်သဖြင့် ငါတို့သည် နယ်ချဲ့စနစ် တခုလုံးကို သုတ်သင် ပစ်ရမည်။ အရင်းလဲက အဖျားထင်းဖြစ် ဆိုသောစကားလို မမေ့ကြကုန်လင့်၊ အထက်တွင် ပညာရေးစနစ်ကို ဝေဖန်ရာ၌ ဤသို့ ဖြစ်ရမည်၊ ဤသို့ ဖြစ်သင့်သည် စသည်ဖြင့် ငါတို့ဆန္ဒ ထုတ်ဖော်ခဲ့၏။ ဤသို့ ထုတ်ဖော်ခြင်းဖြင့် နယ်ချဲ့စနစ်အတွင်း ငါတို့ လိုချင်တောင့်တရာ ဟူသမျှ ပြည့်စုံနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်၍ မဟုတ်ပေ။ ငါတို့လိုချင်သော ပညာရေးမျိုးကို နယ်ချဲ့စနစ် တယောက်က တယောက်ကို သွေးစုပ်မှုစနစ်များ ပပျောက်၍၊ လူတိုင်း သာတူညီမျှ၊ လူတန်းစေ အခွင့်ရသော စနစ်ရောက်မှသာ ရရှိနိုင်မည်ဟု ငါတို့တထစ်ချ ယုံကြည်ပေသည်။

ငါတို့လိုချင်သော ပညာရေးစနစ်ကို ရနိုင်ရန်အတွက် နယ်ချဲ့စနစ်ကို သုတ်သင်ပစ်ရမည်ဟု ငါဆိုခဲ့၏။ ဤသို့ သုတ်သင်ရာတွင် ငါတို့ကျောင်းသား အင်အားများဖြင့် မပြီး၊ အခြားအင်အားများဖြင့် ပူးပေါင်းရမိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်လျှင် မည်သူ တွေနှင့် ပူးပေါင်းရမည်နည်း။ ဤမေးခွန်းကို မဖြေမီ ငါတို့သည် နယ်ချဲ့စနစ်သဘောနှင့် ခရီးစဉ်တို့ကို သိထားရပေမည်။

အချိန်ကာလ ကြာညောင်းလာသည်နှင့်အမျှ ကမ္ဘာကြီးမှာ မြေဆီသြဇာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာသလောက် လူတွေလိုက်၍ မတိုးတက်နိုင်အောင် နောင်ဖွဲ့ချုပ်ချယ်ထားသော စနစ်တခုသည် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၅၀၀၀) ခန့်က စ၍ လူတွေ အလယ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ထိုစနစ်သည်ကား လူတွေ တလေကြီးအား အခိုင်းကျွန်လုပ်ခါ သူတို့၏ ချွေးနည်းစာကို ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းဖြင့် အသက်ရှင်နေသော ဓနရှင်စနစ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဤစနစ်အရ ကမ္ဘာ၏ မြေဆီသြဇာဟူသမျှ လက်တဆုပ်မျှသော လူနည်းစုများ ၏ လက်တွင် ရောက်ရှိနေကာ အမြတ်ရမှု ပဓာနတခုတည်းဖြင့် သူတို့ထင်သလို ချယ်လှယ်ချက်ကို ခံနေရလေသည်။ သို့ကြောင့် ပင် ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားတို့မှာ ဖောင်စီးရင်း ရေငတ်ဆိုသကဲ့သို့ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ကမ္ဘာကြီးအလယ်တွင် ထမင်းကို နပ်မှန်အောင် မစားရ၊ အရှက်လုံရုံ အဝတ်အစားကိုပင် လုံလောက်အောင် မဝတ်ကြရ၊ နေပူမိုးရွာကာကွယ်ရုံမျှ အိုးအိမ်နှင့်ပင် လူတိုင်း မနေနိုင်ကြ၊ ဤမျှ လူတွေ လူတန်းစေ မနေနိုင်ကြသည်အချိန်တွင် ဈေးပေါပေါနှင့် မရောင်းလိုသော ဓနရှင်တို့သည် ပိုလျှံနေသော မိမိစက်ရုံထွက်ပစ္စည်းများဖြစ်သည့် စားကုန် သောက်ကုန်တို့ကို အစားမစားရသဖြင့် အသက်ငင်နေကြသော လူဗိုလ်ပုံတို့ ရှေ့မှောက်မှာပင် ပင်လယ်၌ သွန်ပစ်ခြင်း၊ အထည်အလိပ်များကို အဝတ်ကိုမှ မဝတ်နိုင်သော ဆင်းရဲသားတွေ အလယ်မှာပင် မီးပုံရှိခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နေကြပေသည်။

၁၈၀၀ ခု လောက်တွင် အနောက်နိုင်ငံများ၌ ထွန်းကားလာသော စက်မှုပညာခေတ်သည် ဓနရှင်စနစ်အား နတ်ရေကန် တွင် ရေချိုးပေးလိုက် သကဲ့သို့ ရုတ်ခြည်း ကြီးကျယ် တိုးတက်စေခဲ့ပေသည်။ စက်အားဖြင့်လည်သော စက်ရုံကြီးများမှာ လူ့အသုံးအဆောင်များကို ယခင်ကထက် အဆများစွာ ထွက်စေသဖြင့် တိုင်းပြည်ရှိလူဦးရေ သုံးစွဲနိုင်သည်ထက် ပိုလျှံနေသော ကုန်ပစ္စည်းများကို ရောင်းချရန်နှင့် စက်ရုံထွက် ကုန်ပစ္စည်းများကို လုပ်ဆောင်ရန် ကုန်စိမ်း၊ ကုန်ကြမ်းများကို ရရှိရန် အတွက် ဓနရှင်နိုင်ငံတို့သည် အခြားတိုင်းပြည်များကို အဓမ္မသိမ်းပိုက် ကြလေတော့သည်။ ဓနရှင်စနစ်၏ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်သော နယ်ချဲ့စနစ်ဖြင့် ဓနရှင်များ၏စံပျော်ရာ လူဖြူနိုင်ငံတို့၏ ကမ္ဘာကြီးတခုလုံးကို ခွဲစိတ်ဝေခြမ်းကာ ယူငင်လိုက်ကြသဖြင့် ငါတို့ လူဝါ၊ လူမဲများ၏ ဗမာပြည်၊ အိန္ဒိယပြည်၊ အာဖရိကတိုက်စသည်တို့မှာ လူဖြူတို့၏ ကျေးကျွန်ဘဝ၊ သူတို့လိုရာ သုံးစွဲခံနေရသည့် ပစ္စည်း အသုံးဆောင်ဘဝသို့ ကျရောက်နေကြရပေသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် သဘာဝတရားအားဖြင့် ငါတို့သာ သုံးဆောင်ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိသော ဗမာပြည်၏ မြေဆီသြဇာဟူသမျှတို့ကို တိုင်းတပါး ဓနရှင်တို့၏ လက်ဝါးကြီးအုပ်ကာ သိမ်းပိုက် ယူငင်ထားမှုကြောင့် ငါတို့တတွေမှာ ဗမာရာဇဝင်တွင် ဘယ်အခါမျှ မကြုံဘူးခဲ့သော ဆင်းရဲ ငတ်မွတ်ခြင်းဘေး၊ ရောဂါထူပြောခြင်းဘေး၊ လူဖြစ်လာကြရလျက် လူတန်းစေ မနေနိုင်သည့် ဘေးဆိုး၊ ကပ်ဆိုးတို့၏ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ချက်ကို အမြဲတစေ ခံနေရလေသည်။ ဗမာပြည်မှာ အချုပ်အားဖြင့် လယ်သမားတိုင်းပြည်ဖြစ်ရာ နယ်ချဲ့စနစ်၏ အညှဉ်းခံရဆုံးသော သူများမှာ လယ်သမား ဖြစ်ပေသည်။ လယ်သမားတွေမှာ မိုးရွာ နေပူမရောင်၊ နေထွက်ကနေ

ပြန်ဟန်ဝင် ကျောင်းသားလုပ်ရှားမှုသမိုင်း

နေဝင်အထိ နွားနှင့်အတူ ပြိုင်၍ ရုန်းကာ အသက်မွေးကြလျက်ပင် လှော်ရင်းနှစ် ဆိုသကဲ့သို့ ကြွေးမြီထူထပ်ခြင်း၊ လယ်မြေ ဆုံးရှုံးခြင်းတို့ကို မျက်နှာချင်းဆိုင်ကြရလေသည်။

ဗမာပြည်၏ မြေဆီခြံစာများကို စနစ်ကျကျ ထုတ်ယူနိုင်ရန်အတွက် ဓနရှင်များသည် ဗမာပြည်မှာပင် အရင်းငွေကို မြှုပ်ကာ စက်ရုံများကို တည်ထောင်လေရာ ကြွေးတင်၍ လယ်မြေ လက်လွှတ်ဖြစ်ကြရသော လယ်သမားတို့မှာ မြို့သို့ တက်ရောက် ခါ ဓနရှင်များ၏ စက်ရုံများတွင် အလုပ်သမားဘဝအဖြစ် ဓနရှင်စနစ်၏ သွေးစုပ်မှုကို ဆက်လက်ခံကြရလေသည်။

နယ်ချဲ့စနစ်၏ ဖိနှိပ်ချက် အမြဲတစေ ခံနေရသော လယ်သမား၊ အလုပ်သမားတို့မှာ နယ်ချဲ့စနစ် တိုက်ဖျက်ရန်အတွက် လှုပ်ရှား ဆူပူကြလေပြီ။ သူတို့သည် ငါတို့ကျောင်းသားများအား လက်ယပ်ကာ စစ်ကူခေါ်လျက် ရှိလေပြီ။ နယ်ချဲ့စနစ် တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ငါတို့ ရဲဘော်၊ ရဲဘက်များကား လယ်သမားနှင့် အလုပ်သမားတွေပင်တည်း။ မကြာမြင့်လှသောတနေ့တွင် ကား လယ်သမား၊ အလုပ်သမားတို့သည် ငါတို့နှင့် ပုခုံးချင်းယှဉ်လျက် လွတ်လပ်ရေး စစ်မြေပြင်တွင် ရင်မြေကတုတ် ပြုလုပ်ကာ တိုက်ခိုက်နေကြသည်ကို တွေ့မြင်ရပေလိမ့်မည်။ နယ်ချဲ့စနစ်ကား ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး ခြုံကာ လူတွေ၏လွတ်လပ်ခြင်း၊ တိုးတက် ခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို ဟန့်တား ချုပ်နှောင်ထားသဖြင့် နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ဖျက်ရာ၌ ငါတို့သည် ဗမာပြည်အတွက် ကွက်ကွက် ကလေး၏ ကောင်းကျိုးကို ဆောင်ရွက်သောမက ကမ္ဘာရှိလူသတ္တဝါအားလုံး၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပေသည်။ ထို့အပြင် တိုးတက်မှု၏ သံနောင်ကြိုးများနှင့် တူသော နယ်ချဲ့စနစ်၊ ဓနရှင်စနစ်၊ ဖက်ဆစ်စနစ် စသည်တို့ကို ငါတို့ချည်းသာ တိုက်ဖျက် နေရသည် မဟုတ်။ ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း လူသားတွေ၏ ငြိမ်းချမ်းမှု၊ တိုးတက်မှု၊ လွတ်လပ်မှုတို့ကို လိုလားသူတိုင်း မိမိအသက်နှင့် စည်းစိမ်ကိုပင် စွန့်လွှတ်ကာ ဤခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲ စနစ်များကို တိုက်ဖျက်နေကြပေသည်။ ယခုဟောပြောသည့် အချိန်အတွင်း မှာပင် စပိန်ပြည်သူ ပြည်သား မိန်းမ၊ ယောက်ျားများ မိမိတို့ သွေးဖြင့် လူ၏ လွတ်လပ်ခွင့်၊ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းမှုတို့ကို ဖျက်ဆီးနေသော ဖက်ဆစ်ဝါဒကို ခုခံတိုက်ခိုက် နေကြပေသည်။ တရုတ်ပြည်သူ ပြည်သားတို့သည်လည်း လူတွေ ယဉ်ကျေးလာခြင်း၏ အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်သော ကျောင်းအဆောက်အအုံ၊ ဆေးရုံစသည်တို့ကို ဖုံးကြိဖျက်ဆီးကာ နယ်ချဲ့နေသော ဂျပန်နယ်ချဲ့စနစ်ကို ရှိသမျှအားဖြင့် မလျှော့တန်း ခုခံကာကွယ်နေကြရပေသည်။ သူတို့တတွေကား လူသတ္တဝါတွေ အကျိုးအတွက် အမြောက်၊ သေနတ်၊ ဗုံးဆဲတို့ရှေ့တွင် ကိုယ့်အသက်ကို ရက်ရက်ရောရော စွန့်လွှတ်နေကြပေသည်။ သူတို့တတွေကား ငါတို့နှင့် တလေထဲ စီးပြီး တစ်ခရီးထဲသွား ရဲဘော်ရဲဘက်များ ဖြစ်ကြ၍ သူတို့အတွက် အကူအညီဖြင့် နယ်ချဲ့စနစ်ကို ငါတို့ သုတ်သင် ရှင်းလင်းရ မည်ကို မမေ့ကြကုန်လင့်။

ရဲဘော်တို့ နယ်ချဲ့စနစ် သုတ်သင်ရေးကို နောက်ဆုံး အဓိကရည်ရွယ်ချက်ထား၍ ငါတို့ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လုပ်ကြရမည့် လုပ်ငန်းကား သမဂ္ဂစည်းရုံးရေး၊ အင်အားစုရေးတို့ပင်ဖြစ်သည်။ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတို့သည် စက်ရုံ၊ လယ်ကွင်းပြင်၊ စစ်တလင်းတို့တွင် စစ်ရေးကျင့်ကြသကဲ့သို့ ငါတို့ ကျောင်းသားများသည်လည်း လက်ရှိနယ်ချဲ့စနစ် အခြေခိုင်မြဲရာ စာသင် ကျောင်း စစ်တလင်းတို့တွင် အားစုကြ ကုန်အံ့၊ စည်းရုံးကြ ကုန်အံ့။

နယ်ချဲ့စနစ်ကို တိုက်ဖျက်ရေးတွင် ငါတို့ကျောင်းသားများ၏ ယနေ့တာဝန်မှာ နယ်ချဲ့ပညာရေးစနစ်ကို တိုက်ဖျက်ရေး ပင် ဖြစ်လေသည်။ ကျောင်းလခ လျော့ရေး၊ ပညာအထောက်အပံ့ တိုးရေး၊ ကျောင်းပိုမို တည်ထောင်ရေး၊ စာမေးပွဲ အောင်စာရင်း တိုးရေးစသည့် သေးငယ်သည့် ပြုပြင်မှုလေးတွေကို အရင်းခံကာ လေ့ကျင့်ကြပြီးနောက် ပညာရေးစနစ် အပါအဝင် ဖြစ်သော လူတိုင်း၏ နေထိုင်မှုစနစ်ကို အမြစ်မှနေ၍ တော်လှန် ပြောင်းလဲကြကုန်အံ့။

ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲနေသော စနစ်တို့ကို သုတ်သင်ဖယ်ရှားပြီး၍ လူတိုင်း လူတန်းစေ့ နေထိုင်ခွင့်ပေးသော အချိန်အခါ ရောက်မှ ငါတို့တတွေ မျှော်မှန်းရာ ပညာရေးစနစ်ကို ရနိုင်မည်ဖြစ်၍ ထိုအချိန် ထိုကာလ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး တစိတ်တည်း၊ တဆန္ဒတည်း၊ ရည်ရွယ်ချက် တခုတည်းဖြင့် ငါတို့ ကျောင်းသားတွေ ချီတက်ကြရပေမည်။ ဤအချိန်ကာလ အတွင်း ငါတို့ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင်များသည် တယောက်ပြီး တယောက် ဝင်ထွက် လဲလှယ်နေကြပေမည်။ ငါတို့နှင့် လုပ်ဖော် လုပ်ဖက် ချစ်ဆွေရဲဘော်တို့သည် အချိန်အခါ မတိုင်မီပင် ငါတို့အား ခွဲခွာသွားကြပေမည်။ သို့ရာတွင် ငါတို့တတွေ အသက်ပေး ကာ မျှော်မှန်းရည်စူးထားသော ရည်ရွယ်ချက် ဆုံးခန်းတိုင် မရောက်သေးသမျှမူကား ငါတို့၏နယ်ချဲ့စနစ်တိုက်ပွဲ မီးရှူးတိုင်သည် ရဲရဲ တောက်ထိန်လျက် ရှိပေမည်။ လွတ်လပ်သော ဗမာပြည်အတွက် ငါတို့တတွေမှာ အနုမတဂ္ဂ များလှသော ဒုက္ခအပေါင်းတို့ကို ရင်ဆိုင်ကြရဦးမည်။ ဒို့အသက်စည်းစိမ်ကို စွန့်လွှတ်ကြရဦးမည်။ ငါတို့ မျှော်မှန်းသော ခရီးကား အတော် အလှမ်းဝေးချင်က ဝေးပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် မရေတွက်နိုင်အောင် များပြားလှသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၊ စိတ်ညစ်စရာ အသွယ်သွယ်တို့ကို အောင်နိုင် ခဲ့သော ငါတို့၏ မျှော်မှန်းချက် အမြဲတစေစိတ်ဓါတ်ကိုကား အဘယ်သူသည် ငါတို့ထံမှ သယ်ဆောင်သွားနိုင် ပါအံ့သနည်း။

(င) ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံနှင့် ကျောင်းသားများ

ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော ကိုနု၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုဗဟိန်းတို့မှာ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ ပြောင်ဝင်ပြီး သခင်အမည်ခံကာ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံ၊ အလုပ်သမားအရေးတော်ပုံတို့၌ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင် နေကြပြီဖြစ်သည်။ ၁၃၀၀

ပြည့် သပိတ်စခန်းတွင် သခင်ထွန်းခင်နှင့် သခင်ခင်မောင်ညိုတို့က သပိတ်စခန်း သပိတ်သားများအား သပိတ်ကိစ္စ အရပ်ရပ်ကို ရှင်းလင်း ဟောကြားပြီးနောက် ည (၁၀) နာရီတွင် ယင်းတို့နှစ်ဦးအား အရေးပိုင်အမိန့်ဖြင့် ပုဒ်မ (၁၀၇) နှင့် ဖမ်းဆီး၍ ထောင်ချ လိုက်လေသည်။ ထိုညတွင်းချင်းပင် သပိတ်စခန်းမှ သခင်ကျော်ဒင်၊ ဦးဓမ္မ၊ သခင်သိန်းမောင်၊ သခင်မာတို့ အချုပ် ထောင် အတွင်းသို့ ရောက်လာပြီး မကွေးမြို့တွင် လူများစုဝေးခြင်း မပြုရ၊ ပုဒ်မ (၁၄၄) ကိုလည်း ကြေညာသည်။ နောက်တနေ့ မနက်တွင် သခင်လွင်သည် ရေနံမြေမှ ရောက်လာပြီး ချက်ချင်း အဖမ်းခံရသည်။

ဤကဲ့သို့ ရန်ကုန်မြို့သို့ ဦးတည်ချီတက်လာသော ရေနံမြေ သပိတ်တပ်ကြီးသည် ၄၊ ၁၂၊ ၃၈ ရက်၊ နံနက် (၁၁) နာရီတွင် မကွေးမြို့သို့ ရောက်ရှိလာလေသည်။ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ရပ်နားခွင့်မရမီ ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သော ဦးဝါယမ၊ ဦးဇောတိက၊ ဦးကုန္တ၊ ဦးနန္ဒ၊ သခင်ဖိုးလှကြီး၊ သခင်ဘတင်၊ သခင်ဘမောင်၊ သခင်သိန်းဖေကြီးတို့ကို နယ်ချဲ့လက်ပါးစေများက ဖမ်းဆီး လိုက်လေသည်။ ထိုအခါ ဗဟို တို့ဗမာအစည်းအရုံးရှိ သခင်သန်းထွန်းသည် ရေနံမြေသပိတ်တပ်၏ မကွေးမြို့ဖြစ်ပျက်ပုံ အခြေအနေစုံကို သတင်းယူရန် သခင်ထွန်းခင်ကို လျှို့ဝှက်စွာ ပို့လိုက်လေသည်။

သခင်ထွန်းခင်၏ သတင်းပေးချက်အရ သခင်ဖေသန်း၊ သခင်စိုး၊ သခင်ထိန်ဝင်းနှင့် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်သော ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဗဆွေတို့ကို မကွေးမြို့သို့ သွားရောက်ရန် ရွေးချယ်စေလွှတ်လိုက်သည်။ ကျောင်းသားတို့သည် ပဏာမအလံချိုးပြသည့်အတိုင်း ၁၉၃၈ ခု ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့ ရေနံမြေအလုပ်သမား (၂၀၀၀) ခန့်နှင့် လယ်သမား (၂) သောင်းကျော်ကို ရန်ကုန်သို့ ချီတက်လာမည့်အရေး ကြိုဆိုဧည့်ခံပြင်ဆင်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေးဂိုဏ်းပေါင်းစုံ အစည်းအဝေးကြီး တရပ်ကို ရွှေတိဂုံခြေရင်း ဦးဘရီဇရပ်တွင် ခေါ်ဆိုကျင်းပခဲ့ရာသို့ ရဲရဲတောက် ကိုသန်းတင်၊ ကိုဗဆွေတို့ တက်ရောက်၍ တာဝန် ယူခဲ့ကြသည်။ ယင်းအစည်းအဝေးတွင် နာယက ဦးဇဉ်လ၊ ဥက္ကဋ္ဌ သခင်ထိပ်တင်ကိုယ်တော်ကြီး၊ အတွင်းရေးမှူး သခင်စံထွန်း လှနှင့် သခင်သန်းထွန်းတို့ ဆောင်ရွက်ကြရာ ရေနံမြေအလုပ်သမားနှင့် လယ်သမားများအား ကြိုဆိုရေး၊ ပြင်ဆင်မှုစီစဉ် တာဝန်ခွဲဝေရာ၌ ကြိုဆိုရေးကော်မတီတွင် ကိုဗဆွေ (သမဂ္ဂ) သည်လည်းကောင်း၊ ကျွေးမွေးရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးတို့တွင် မြို့မ ရဲရဲတောက် ကိုသန်းတင်သည်လည်းကောင်း၊ ပါဝင်ထမ်းရွက်ရန် တာဝန်ယူကြတော့သည်။

ဂ၊ ၁၂၊ ၃၈ ရက်တွင် ဗကသ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်တော့သည်။

ရဲဘော်တို့-

ငါတို့၏ သွေးချင်းသားချင်းများဖြစ်သော ရေနံမြေသပိတ်မှောက် အလုပ်သမားများအား လည်းကောင်း၊ ပဲခူး၊ ဝေါအစရှိသော နယ်မှလယ်သမားများအားလည်းကောင်း၊ မိမိတို့နစ်နာချက်များ၊ လိုလားချက်များကို တောင်းဆိုရန်၊ မိမိတို့ ဆန္ဒအင်အားပြရန် ယခုအခါ မိမိတို့ဆိုင်ရာ နယ်အသီးသီးမှ ချီတက် လာကြကုန်လေပြီ။

သို့လျှင် အဆင်းရဲ အနစ်နာခံကာ ရွံရှာမုန်းတီးဖွယ်ကောင်းလှသော နိုင်ငံချဲ့စနစ်၊ သွေးစုပ်ခန့်ရှင်များကို ရဲရဲရင့်ရင့် တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်ရန် ချီတက်လာကြကုန်သော ငါတို့၏ သူရဲကောင်း ရဲဘော်တို့အား ငါတို့ ဗကသအသင်းများက ချီတက်ရာ လမ်းခရီးတွင်ရှိသော -

(က) ခရီးဦးကြိုပြုခြင်း၊

(ခ) အစားအသောက်အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဂ) နေရာထိုင်ခင်းများအတွက် တတ်စွမ်းသလောက် အကူအညီပေးကြရန် ငါတို့ တိုက်တွန်း၏။

ထိုကိစ္စအရပ်ရပ်တို့ကို အောင်မြင်ထမြောက်ရန် ငါတို့ အစည်းအရုံး၏ နယ်သမဂ္ဂအသင်းများက မိမိတို့ ဆိုင်ရာတွင် ဦးစီး၍လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ဆိုင်ရာ မြို့များတွင် ဖွဲ့စည်းထားသော စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်း၍ လည်းကောင်း၊ ကူညီဆောင်ရွက်ကြရန် ငါတို့ ဗဟိုသမဂ္ဂအသင်းကြီးက ထုတ်ဆင့် အကြောင်းကြား လိုက်ရပါကြောင်း။

ဗဆွေ

အကျိုးဆောင်

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်း

ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဗဆွေတို့ ပါဝင်ရခြင်းမှာလည်း သခင်လှဖေနှင့် သခင်ထိန်ဝင်းတို့သည် ကိုဗဟိန်းတို့ကို တို့ဗမာ အစည်းအရုံးသို့ ဖိတ်ကြား၍ ကျောင်းသားများအား အလုပ်သမားဆန္ဒပြပွဲများတွင် ပါဝင်ကူညီရန် ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။ ကျောင်းသားနှင့် အလုပ်သမား သွေးစည်းညီညွတ်ရေးမှ တဆင့် လူထုလှုပ်ရှားမှုဆီသို့ ဦးတည်စေရန် တို့ဗမာအစည်းအရုံး ခေါင်းဆောင်များက ပြောကြားခဲ့သည်။ ဒီဇင်ဘာလ (၈) ရက်နေ့တွင် တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ စေလွှတ်လိုက်သော သခင်ဖေသန်း၊ သခင်စိုး၊ သခင်ထိန် ဝင်းတို့ မကွေးသို့ရောက်ရှိလာသည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဗဆွေပါလာလေသည်။ ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဗဆွေတို့သည် ရေနံချောင်းမြို့ ကျောင်းသားများဆန္ဒပြပွဲနှင့် ကျောင်းသားများပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းရန် အကြောင်းပြု

ပြန်ဟန်ပိုင် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

၍ ထွက်ခွာလာပြီး ရေနံချောင်းတွင်ခေတ္တဝင်ကာ မကွေးသို့ရောက်လာကြသည်။ ကိုဗဟိန်းမှာ တကသဥက္ကဋ္ဌဖြစ်၍ ကိုဗဆွေမှာ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်သည်။

မကွေးတွင် သောင်တင်လျက်ရှိသော ရေနံတပ်ကြီးအား ရှေ့ဆောင်ချီတက်ရန်အတွက် ပထမဆုံး ဌာနချုပ်မှ စေလွှတ် လိုက်သူ တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ၏ကတိခံဝန်ချက်မှာ-

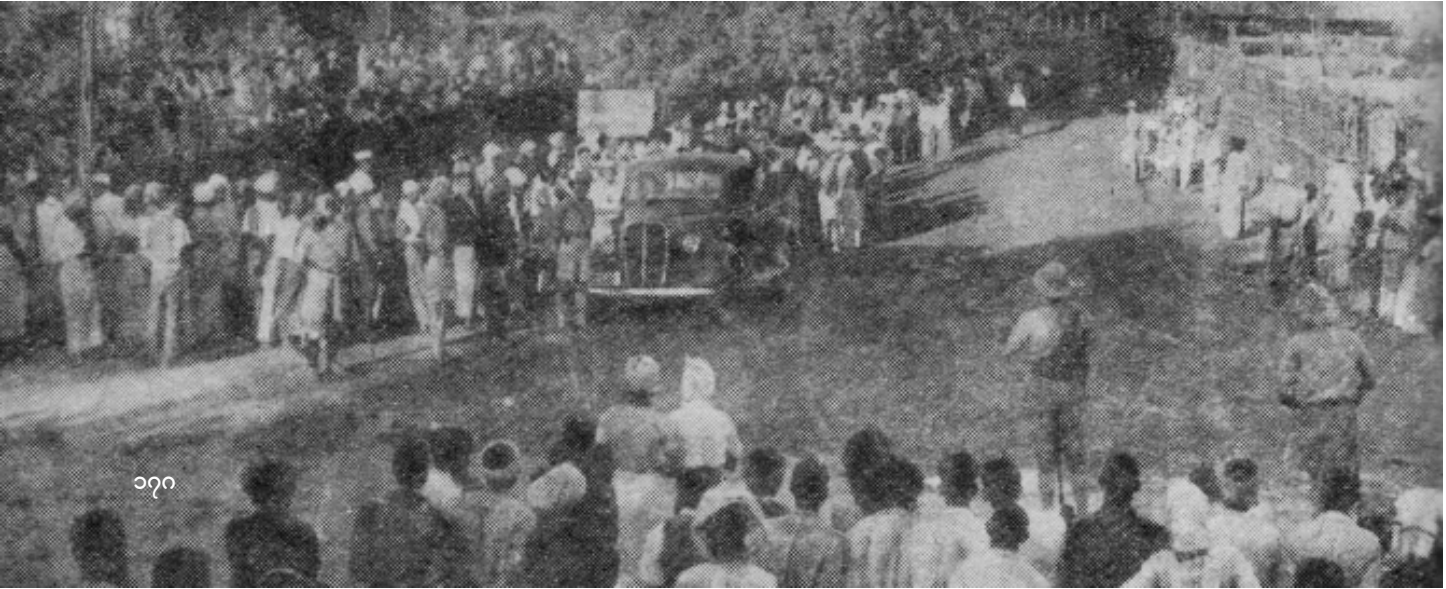
- ၁။ ငါတို့သည် ရေနံသပိတ်တပ် တခုတည်းကိုဖြစ်စေ၊ လယ်သမားတပ်ကြီး တခုတည်းကိုဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) နှစ်တပ် စလုံးကိုဖြစ်စေ ရန်ကုန်သို့ အရောက်တာဝန်ခံကြီးမှူး၍ ခေါ်ဆောင်ခဲ့ပါအံ့။
 - ၂။ ငါတို့၏တာဝန်သည် ရန်ကုန်မြို့ ၌ အလုပ်သမားအစည်းအဝေးကြီးများ၊ လယ်သမားအစည်းအဝေးကြီးများ ပြီးစီး၍ လူစုကွဲသည့်အခါမှ ပြီးဆုံးသည်ဟု ယုံကြည်ပါကြောင်း။
 - ၃။ တာဝန်ပြီးဆုံးသည့် စခန်းသို့ မရောက်မချင်း မည်ကဲ့သို့ အနှောင့်အယှက်များနှင့် ကြုံတွေ့စေကာမူ မတွန့်မဆုတ်ဘဲ ရှေ့သို့သာ တိုး၍ တက်ခဲ့ပါအံ့။
 - ၄။ လူစုကွဲစေတတ်သော လုပ်ငန်းများကို ဘယ်အခါမျှ မလုပ်ပါ။ အကျိုးလိုရောင် ရှုပ်ဆောင်၍ သွေးခွဲခြင်း၊ လူစုခွဲခြင်း စသည့် ပရိယာယ်တို့ကို အစွမ်းကုန် ရှောင်တိမ်းပါသတည်း။
- တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များမှာ
- ၁။ သခင်ထွန်းခင်
 - ၂။ သခင်ဖေသန်း
 - ၃။ သခင်စိုး
 - ၄။ သခင်ထိန်ဝင်း
 - ၅။ ကိုဗဟိန်း (ကျောင်းသားသမဂ္ဂ)
 - ၆။ ကိုဗဆွေ (ကျောင်းသားသမဂ္ဂ) တို့ဖြစ်သည်။

ဒီဇင်ဘာလ (၈) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန် ဗဟိုဌာနချုပ်မှ ရောက်ရှိလာကြသော သခင်ဖေသန်း၊ သခင်စိုး၊ သခင်ထိန်ဝင်း နှင့် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုဗဟိန်း၊ ကိုဗဆွေတို့သည် မဲထီးကျောင်းတိုက် သပိတ်စခန်းအတွင်း ခြေလျင် သံမဏိသပိတ် တပ်များနှင့် အတူ စတည်းချလျက် သပိတ်တပ်များ စိတ်ဓါတ်ကြံ့ခိုင်ရေးကို အစွမ်းကုန်ကြိုးပမ်းကြသည်။ စည်းကမ်းသေဝပ် ရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာရန် စီစဉ်ကြသည်။ မကွေးရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆက်၍ မြို့လူထု၊ နယ်လူထုတို့ကို သပိတ်များအား ကူညီထောက်ပံ့ရန် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးကြသည်။

ကိုဗဟိန်းတို့ မကွေးသို့ရောက်ပြီး ချက်ချင်းလိုပင် မကွေးမြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းတွင် ကျင်းပသော ကျောင်း သားများ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ မကွေးကျောင်းသား သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌမှာ ကိုတင်ဦးဖြစ်၍ ကိုတင်ဦးနှင့် အခြား သမဂ္ဂ ခေါင်းဆောင်များစွာတို့သည် သခင်စိတ်၊ မျိုးချစ်စိတ် လွန်စွာပြင်းထန်ကြသည့်အတိုင်း တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ မဝင်ကြစေ ကာမူ မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ဘာသာ သခင် အမည်တပ်၍ ခေါ်လျက်ရှိသည်။ သခင်ဖေသန်း၊ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုဗဆွေတို့က ရေနံမြေ သပိတ်တပ်ကြီးသည် မူလရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ရန်ကုန်သို့အရောက် ချီတက်မည်။ မည်သူက မည်သို့ တားဆီးစေကာမူ

ချီတက်လာကြသော အလုပ်သမားသပိတ်တပ်ကြီးအား ညောင်လှစာရေတန်းနှင့် စတီဒေါင်းရွာအဝင်မှ ရဲများကဖမ်းဆီးရန် လမ်းပိတ်စောင့်ကြသည်

Source: Year 1300 (Vol-2)

ရေနံတပ်သားများက ဂရုစိုက်မည်မဟုတ်။ ပုဒ်မ (၁၄၄) ထုတ်ပြန်ခြင်းသည် မတရားတားဆီး ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သပိတ်သမားများသည် ထိုမတရားမှုကို ငဲ့၍မခံ၊ အပြင်းအထန် တွန်းလှန်၍ တရက်၊ နှစ်ရက်အတွင်း မကွေးမှ ထွက်ကြမည်။ ရန်ကုန်ဗဟိုဌာနများမှ စေလွှတ်လိုက်သော မိမိတို့သည် ရေနံတပ်ကြီးကို ရှေ့ဆောင်မည်ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ကို ပြည့်အစေခံရသူများက ရေနံတပ်ကြီးကို ခေါင်းမဆောင်နိုင်ရန် ဖမ်းဆီးချင် ဖမ်းဆီးလိုမည်။ ဖမ်းဆီးလျှင်လည်း တဗိုလ်တက် တဗိုလ်ဆင်းစနစ်ဖြင့် ရေနံတပ်ကြီး ဆက်လက်ချီတက်မည် ဧကန်ဖြစ်သည်။ ရေနံတပ်သားများ၏ အရေးကို မိမိတို့ကဲ့သို့ပင် မကွေးရှိ ကျောင်းသူကျောင်းသား၊ မြို့သူမြို့သားများအား ဝိုင်းဝန်းကူညီကြရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းသားများနှင့် တကွ မြို့လူထုကပါ ကူညီလျှင် မကွေးမြို့မှ ရေနံတပ် ထွက်ခွာရေးမှာ အောင်မြင်မည် မူချစ်ကြောင်း ဟောပြောသည်။ တက်ရောက်လာကြသော ကျောင်းသားကျောင်းသူ (၂၀၀) ကျော်တို့ကလည်း ရေနံတပ်သားများအရေးကို အစွမ်းကုန် ကူညီမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပေးဆုံးဖြတ်သည်။ ဒီဇင်ဘာ (၁၂) ရက်နေ့ ညနေတွင် မဲထီးကျောင်းတိုက် သပိတ်စခန်းတွင် အစည်းအဝေးကြီး တရပ်ကျင်းပသည်။ ထိုအစည်းအဝေး၌ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ၊ လူထုများစွာ တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် သခင်ထိန်ဝင်း၊ ကိုဗဟိန်းတို့ ဟောပြောသည်။ သခင်စိုးနှင့် သခင်ဖေသန်းမှ ၁၁၊ ၁၂၊ ၃၈ ရက် ညနေ (၆) နာရီ (၅) မိနစ် အစည်းအဝေး၌ ဟောပြောမှုဖြင့် ရဲများက ဖမ်းဆီးသွားလေသည်။

ကိုဗဟိန်းက

“သပိတ်တပ်ကြီး မနက်ဖန် ဒီဇင်ဘာလ (၁၃) ရက်နေ့တွင် ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို တိုက်ဖျက်၍ ဆက်လက် ချီတက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြင်းခွာတစ်ချက်ပေါက်လျှင် မီးဟုန်းဟုန်းတောက်စေရမည်။ ရဲဘော်တို့သတ္တိ ကမ္ဘာသိအောင်ပြကြပါ။ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ကို ရဲဘော်တို့ သွေးစည်းညီညွတ်ရေး အင်အားဖြင့် ဗမာပြည်ပြင်ပသို့ မောင်းထုတ်ကြပါ။” ထိုသို့ ဟောပြောမှုကြောင့် ကိုဗဟိန်း၊ ကိုဗဆွေတို့ကို ဆူပူလှုံ့ဆော်သည်။ အစိုးရအကြည်ညိုပျက်အောင် ဟောပြောသည်ဟုဆိုကာ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ပုဒ်မ (၁၀၇) အရ ဖမ်းဆီးလိုက်ရာ တပြည်လုံးကျောင်းသားများ ပုရွက်ဆိတ်အံ့ကို တုတ်နဲ့ထိုးမိသကဲ့သို့ ဒေါသအိုးပေါက်ကွဲကြလေသည်။ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုဗဆွေ၊ သခင်စိုး၊ သခင်ထိန်ဝင်း၊ သခင်ဖေသန်းနှင့် (၅) ဦးကို ဖမ်းဆီးလိုက်လေသည်။

ဗကသသည် ကျောင်းသားများအရေးကို အဓိကထား၍ လှုပ်ရှားနေစဉ် ယင်း၏ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု အလားအလာကို ကြိုတင်သိမြင်သူ ဗျူရိုကရက်များ၊ ပုလိပ်စုံထောက်များအနေဖြင့် ကျောင်းသားထုလောကအတွင်း ထိုးဖောက်ဖြိုခွင်း ဖိနှိပ်ဖျက်ဆီးရန် တာဝန်သစ်တရပ် ထမ်းဆောင်လာရတော့သည်။ ထိုဖိနှိပ်ခြင်းသည် တွန်းကန်ခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရခြင်းမဟုတ်ဘဲ အတိုင်းကျောင်းသားထု၏ ပိုမိုနိုးကြားမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

၁၉၃၈ ခု ရေနံမြေအလုပ်သမားများ သပိတ်အရေးတော်ပုံ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ အရေးတော်ပုံ လှိုင်းဂယက်သည် ပြည်သူတရပ်လုံးနှင့်အတူ ကျောင်းသားထုအတွင်းသို့ ပြင်းထန်စွာ ရိုက်ခတ်ခဲ့သည်။ ပဲခူးစီရင်စု၊ ပေါ်မြို့နယ် တောင်သူလယ်သမားများ ဆော်ဩ၍ ရန်ကုန်သို့ လယ်သမားတပ်ကြီး ချီတက်ရန် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လယ်သမားကွန်ဖရင့်ကြီး တရပ်ကျင်းပ၍ အစိုးရနှင့် အရေးဆိုရန် စီစဉ်ကြခြင်းတို့ကို တိုးတက်သော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များက သတိထားလျက်ရှိသည်။ ထိုအတူရေနံမြေမှ သံမဏိသပိတ်တပ်ကြီး ရန်ကုန်မြို့သို့ ခြေလျင်ချီတက်လာပုံ၊ လမ်းခရီးအကြား မကွေးမြို့တွင် နယ်ချဲ့လက်ပါးစေ ဗြူရိုကရက်အာဏာပိုင်များက တားဆီးထားပုံ၊ သပိတ်ခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းဆီးထားပုံတို့ကို ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တို့ တွေ့မြင်ကြသည်။ မိမိတို့ နှစ်နာချက်များကို တရားသဖြင့် အရေးဆိုလာကြသည့် တောင်သူလယ်သမားများကို မလာနိုင်ရန် ဥပဒေပုဒ်မအမျိုးမျိုး ထုတ်၍ ကြိုတင်ဟန့်တားခြင်း၊ ချီတက်လာကြသည့် အလုပ်သမားများကို မတရားတားဆီးရုံမက ခေါင်းဆောင်များကိုပါ တယောက်ပြီး တယောက် ဖြိုခွဲနေခြင်းတို့ကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်နေရသော ကျောင်းသားများသည် မတရား အဖိနှိပ်ခံရလျက်ရှိသော တောင်သူလယ်သမားတို့နှင့် အလုပ်သမားတို့ဘက်မှ ကိုယ်ချင်းစာလျက် များစွာကြင်နာထောက်ထားခြင်းဖြင့် ဖိနှိပ်သူတို့အပေါ်တွင်လည်း ရွံရှာမုန်းတီးစိတ်များ တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်လာပေသည်။

(ခ) တတိယကျောင်းသားသပိတ်အတွက် ပြင်ဆင်ကြခြင်း

ကိုဗဟိန်း၏ “မြင်းခွာတစ်ချက်ပေါက်လျှင် မီးဟုန်းဟုန်းတောက်စေရမည်” ဟူသော ရဲရဲတောက် မိန့်ခွန်းကြောင့် ရေနံမြေတပ်သားများ စိတ်အားတက်လာကြသည်။ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုဗဆွေတို့ အဖမ်းခံရပြီးနောက် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂသည် စတင် လှုပ်ရှားလာပြန်သည်။

ဒီဇင်ဘာ (၁၃) ရက်၊ ည (၇) နာရီ အချိန်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ကြီးမှူး၍ အထူး အစည်းအဝေးကို တကသအဆောက်အဦ၌ ကျင်းပလေသည်။ သမဂ္ဂ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေက သဘာပတိ၊ ကိုအေးကျော်က အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

ထိုအစည်းအဝေးသို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများနှင့် ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့်၊ သခင်နု၊ သခင်လှဖေ၊ ဘေဘီယန်ဦးတင့်အောင်၊ တက်ဘုန်းကြီးသိန်းဖေ၊ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးမြင့်ထူး၊ မစ္စတာစိစိကူးတို့အပြင် ဗဟိုသံဃာအဖွဲ့မှ

သံဃာတော်များပါ တက်ရောက်၍ အသင်းတိုက် အတွင်း၊ အပြင် နေစရာမရှိအောင် ပြည့်လျှံ၍ သွားပေသည်။ ကျောင်းသား ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူးကို မတရားဖမ်းဆီးထားသည့်အတွက် ကန့်ကွက်သည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တက်ရောက်သည့် သမဂ္ဂ အမှုဆောင်များ လက်မောင်းတွင် အနက်ပတ် ကိုယ်စီ ရစ်ပတ်ထားကြသည်။

အသင်းတိုက်ရှေ့တွင်လည်း-

“လာမည့်ဘေး ပြေးတွေ့”

“သတ္တိရှိကြစမ်းပါ”

“ညီညာမှ ပြည်သာမည်”

“လူမိုက်အလိုရှိသည်”

“နိုင်ငံချဲ့အစိုးရ ပျက်စီးပါစေ”

အစရှိသည့် စာတန်းများ စိုက်ထူထားသည်။ အစည်းအဝေး အစ၌ ကျောင်းသားများအား ဝတ်လုံတော်ရ ဦးကျော်မြင့် နှင့် တက်ဘုန်းကြီး သိန်းဖေတို့က ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေး ချုပ်ချယ်မှုအကြောင်းနှင့် တိုင်းပြည်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော လယ်သမား၊ အလုပ်သမားများ၏ အရေးကို ရှင်းလင်းဟောပြောသည်။

Source: U Nu Archives

ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေ

အစည်းအဝေးသဘာပတိ ကိုလှရွှေက “မည့်သည့်အခါကမျှ ကျောင်းသားများသည် မငြိမ်မသက်ဖြစ်အောင် သူပုန်ထအောင် မလုပ်ခဲ့ဘူးကြောင်း၊ သို့ရာတွင် မိမိတို့သည် အိမ်ကို မီးလောင်လျှင် ခေါင်းငုံ့မဆင်းဘဲ အော်ရမည့်အပြင် မီးငြိမ်း သွားအောင်လည်း သတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အလုပ်သမားများက ချုပ်ချယ်ခြင်းမခံရနိုင်သဖြင့် ဓနရှင်များထံ သွား၍တောင်းကြရာ မရခဲ့ကြောင်း၊ တဖန် ဗမာပြည်အစိုးရသို့ သွားတောင်းပြန်ရာ ဓနရှင် ၏ ကြိုးဆွဲရာကနေရသဖြင့် ဘာမျှမလုပ်ပေးနိုင်ကြောင်း၊ မိမိတို့က ထမင်းကိုတောင်းရာ သူတို့က ပေါရိသာဒဆေးကို ထိုးပေးသဖြင့် အသားသာစားရတော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခု ကဲ့သို့ချုပ်ချယ်ထားသည့် ဥပဒေများထုတ်သည်ကို ငြိမ်ခံနေကြလျှင် နောင်အခါတွင်အိမ် ထဲ၌ အိပ်နေခြင်း၊ ထိုင်နေခြင်း၊ စကားပြောနေခြင်း၊ အစားစားနေခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာ ဆင်မြန်းနေခြင်းကိုပင် တားမြစ်ကြလိမ့်မည်ကို စိုးရိမ်ရလိမ့်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဗဆွေတို့မှာ ကျောင်းသားများအရေးနှင့် သွားကြစဉ် အလုပ်သမားတို့၏ နစ်နာချက်များကို တွေ့ရှိသဖြင့် တရားဟောပြော အကြံဉာဏ်ပေးရာမှ အဖမ်းခံခဲ့ရကြောင်း၊ မတရားဖမ်းဆီးခြင်းဖြစ်၍ လွတ်မြောက်ရန် အရေးဆိုတိုက်ပွဲဝင်ရလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊

ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အကျိုးဆောင်တို့ကို မလွှတ်လျှင် ဗမာပြည်မှာ စိုးရိမ်ရကြောင်းနှင့် တက်တက်ကြွကြွ ဒေါ်မာန်ပါပါ ဟောပြောလေသည်။”

(မှတ်ချက်- အစည်းအဝေးသဘာပတိနှင့် ဆေးကောလိပ်ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေမှာ တယောက်တည်းပင်ဖြစ်သည်။)

ဆေးကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေက “အပြောမဟုတ် အလုပ်နှင့် လက်တွေ့ ပြုရန် အချိန်ရောက်ပြီ တုံးတိုက်တိုက် ကမ်းတိုက်တိုက် နိုင်ငံရေးသို့ ခြေစုံပစ်၍ ဝင်လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအရေးမှာ ဆင်းရဲသားများက ဆင်းရဲသား များဘက်က နေရမည်ဖြစ်ကြောင်း” ကြေညာ၍ -

၁။ မြို့မကိုသန်းတင်က မန္တလေးမြို့တွင် ပြည်သူတို့အား မတရားချုပ်ချယ်ထားသည့် ပုဒ်မ ၂၃ (၇) နှင့် ရန်ကုန်မြို့သို့ ချီတက်လာသော ရေနံမြေသပိတ်အလုပ်သမားများနှင့် တောင်သူလယ်သမားတို့အား ပုဒ်မ (၁၄၄) နှင့် ရန်ကုန်ဒီစကြိတ်တရား သူကြီးက တားမြစ်ထားခြင်း၊ ရန်ကုန်မြို့တွင် တင်ကြိုထုတ်ထားသော အမိန့်နှင့် အခြားမြို့များတွင် ဖိနှိပ်ထားသောဥပဒေများကို အလျှင်အမြန် ရုပ်သိမ်းပစ်ရန် အဆိုတင်သွင်းပြောဆိုရာ ကိုလှညွန့် (လမ်းမတော်မြို့ကျောင်း) နှင့် (ပုဇွန်တောင် မြို့ကျောင်း) ကိုအောင်စိန်တို့က ထောက်ခံအတည်ပြုလိုက်သည်။

၂။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်းနှင့် အတွင်းရေးမှူး ကိုဗဆွေတို့အား အမြန်လွှတ်ရန်အဆိုကို ကန့်ကွက်သူမရှိဘဲ အတည်ပြုလိုက်သည်။ အကယ်၍ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ (၁၀၇) အရ ဖမ်းဆီးထားသော ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဗဆွေကို မလွှတ်လျှင် ကျောင်းသားများကို စော်ကားရာရောက်၍ ရှေ့သို့တဆင့်တိုး၍ ကျောင်းသားများက အကြမ်းဖက်ကြလျှင် ကျောင်း သားများ၏ တာဝန် လုံးဝမဟုတ်ကြောင်းကို မှတ်ယူရန် ဤအစည်းအဝေးကြီးက ဆုံးဖြတ်ကြောင်း။

အဆိုများကို တင်သွင်းပြီး သဘာပတိ ကိုလှရွှေက အရေးတော်ပုံ တိုက်ပွဲအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရန် ရဲရဲတောက် စာရင်း ကောက်ရာ ယခုအခါ (၁၁၁) ယောက် ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှ စတင်ရန်စသဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အကျိုးဆောင်ကို လွှတ်ဖြစ်သည် ဖြစ်စေ၊ မလွှတ်ဖြစ်သည်ဖြစ်စေ မငြိမ်နိုင်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂနှင့် ဗမာသမဂ္ဂ အမှုဆောင်များက စတင်၍ (၃) ရက်ကြာ သပိတ်မှောက်ကြရန် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် နိဂုံးချုပ် စကားပြောကြား၍ အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်း လိုက်လေသည်။

ကိုလှရွှေ ကိုသိန်းအောင်တို့မှာ အပြည့်အဝ ကြီးကြပ်မှုပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌနေရာကို နှစ်ကြိမ်တိတိ ငြင်းဆိုခဲ့သော ကိုလှရွှေမှာ ပိုမို ထင်ရှားလာလေသည်။ ကိုလှရွှေမှ သမဂ္ဂအတွင်းစည်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များအနေနှင့် လျှို့ဝှက်စွာဆွေးနွေးပြီး ကျောင်းသား

ခေါင်းဆောင်များသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံး ဌာနချုပ်ကို သိမ်းယူပြီး ၎င်းနေရာ၌ ရုံးခန်းဖွင့်၍ အစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်ရန်၊ ဆန္ဒပြပွဲများ ရန်ကုန်မြို့တွင်း၌ ပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ကြပေသည်။ အမျိုးသားရေး စိတ်ဓါတ်ရှိသော အခြားကျောင်းသားများက ကိုလှရွှေကို အချိန်ပြည့်ပါဝင် ကူညီခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ပဲခူး၊ ဝေါ၊ သထုံမှ ချီတက်လာသော လယ်သမားတပ်ကြီးကို ကြိုဆိုရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည်။

ဒီဇင်ဘာလ (၁၄) ရက်၊ ညနေ (၄) နာရီတွင် တကသနှင့် ဗကသတို့ ပူးပေါင်း၍ ကျောင်းပေါင်းစုံ အထူးအစည်း အဝေးကြီးကို ရွှေတိဂုံ၌ ကျင်းပ၏။ ဘမော်-ဘဦး အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဦးထွန်းအောင်ကျော်ကလည်း ထိုအစည်း အဝေးသို့ တက်ရောက်ပြီး ကျောင်းသားများအား ဆုံးမစကား အနည်းငယ်ပြောကြားလိုကြောင်း၊ အစည်းအဝေး သဘာပတိထံ တောင်းဆိုသော်လည်း သဘာပတိက ငြင်းပယ်သည့်အပြင် ကျောင်းသားကလေးများသည် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီး များလောက် မမိုက်၍ ဆုံးမစကားပြောရန် မလိုကြောင်း၊ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအဖွဲ့ဝင်တို့၏ မျက်နှာကို မကြည့်လိုကြောင်း၊ ရွံ့မှန်းကြောင်း ပြန်ပြောဆိုလိုက်သဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးလည်း ပြန်သွားရလေသည်။ အစည်းအဝေး၌ ထုတ်ပြန်သော ပုဒ်မများ ရုပ်သိမ်းရန်နှင့် ဖမ်းထားသူများအား လွှတ်ရန်ဆိုသော တောင်းဆိုချက်များကို ဆုံးဖြတ်သည့်အပြင် အာဏာဖီဆန် ဆန္ဒပြ လှည့်လည်ရန်ကိုလည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

(ဆ) ပထမနယ်ချဲ့ အာဏာဖီဆန်မှု

ဒီဇင်ဘာလ (၁၅) ရက်နေ့၊ ညနေ (၄) နာရီခွဲတွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး၏ ရာဟုထောင့် ရင်ပြင်တော်၌ ရန်ကုန်မြို့ လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းပေါင်းစုံ တိုးချဲ့အထူးအစည်းအဝေးကြီး တရပ် ဆက်လက် ကျင်းပကြသည်။ ကျောင်းသားများ သာမက လူထုများပါ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ရဟန်းပျိုအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များပါ တက်ရောက် ကြသည်။

မြို့မကျောင်း၊ ပုဇွန်တောင် ဆရာဖြစ်သင်၊ မြူနီစီပယ်ကျောင်း၊ လမ်းမတော် မြူနီစီပယ် အလယ်တန်းကျောင်း၊ ခေတ်သစ် နော်မံကျောင်း၊ ကန်တော်လေး မြူနီစီပယ်အထက်တန်းကျောင်း၊ မက်သဒစ်ကျောင်း၊ ပဲခူးကရင် အလယ်တန်းကျောင်း၊ ကူရှင်ကျောင်း၊ စိန်ဂျွန်းကျောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ယုဒသန်ကောလိပ်၊ အစိုးရဟိုက်စကူးကျောင်း၊ ဆေးကျောင်းမှ ကျောင်း သား၊ ကျောင်းသူများသာမက အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၊ သခင်၊ သခင်မများ၊ ဗဟိုအခွန်ထမ်းအဖွဲ့မှ အမှုဆောင်များ၊ ဘုန်းတော်ကြီးများပါ အစည်းအဝေး မစမီကပင် ကြိုတင် ရောက်ရှိကြရာ ပရိတ်သတ် တသောင်းကျော် ရာဟုထောင့် ရင်ပြင် တွင်မက အနီးနားရှိ ဇရပ်များပါ ပြည့်နှက်၍ သွားလေသည်။

ထိုနေ့ တက်ရောက်ကြသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများမှာ စိတ်အား တက်ကြွလွန်းသဖြင့် ဟောပြောသူတို့၏ မိန့်ခွန်းပြီးတိုင်း လိုလိုပင် ကြားဖြတ်၍-

“အရေးတော်ပုံ အောင်ပါစေ”

“မီးတုတ်၊ မီးတုတ် ရှို့ ရှို့”

“သူပုန်၊ သူပုန် ထထ”

“ဒေါက်တာဘမော် သေပါစေ”

“ဓနရှင်အစိုးရ ပျက်စီးပါစေ”

စသည်ဖြင့် သိမ့်သိမ့်တုန်အောင် ဟစ်အော်ကြွေးကြော်သည့်အပြင် ရင်ပြင်တော်မှ မဆင်းမီလည်း တို့ဗမာသုံးရောင် ခြယ် တူ၊ တံစဉ် အလံကြီးနှင့် သူရဲကြီးအောင်လံတော်ကြီးကို စိုက်ထူလွှင့်တင်ကြပြီးလျှင် တို့ဗမာသီချင်းနှင့် အာဇာနည်သီချင်း တို့ကို သံပြိုင်ညီညာစွာ သီဆိုကြသည်။

အစည်းအဝေးကို ဗကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေက သဘာပတိအဖြစ် လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူး ကိုအေးကျော်က အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လေသည်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်တဦးဖြစ်သူ ကိုသိန်းအောင်က -

“ယနေ့ကျောင်းသားပေါင်းစုံ စည်းဝေးကြခြင်းမှာ သွေးစည်းရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အသင်း၌ ယမန်နေ့ က ရဲဘော်များ သွေးစည်းခဲ့ခြင်းမှာ ဓနရှင်များနှင့် ဆင်းရဲသားများ တိုက်ပွဲကြီးဖြစ်နေသည့် အတွက်ဖြစ်ရာ ယခုအချိန်မှာ ဆင်းရဲသား တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အလုပ်သမားများဖက်မှ ကျောင်းသားများက ကူညီရန်အချိန် ရောက်လာသဖြင့် ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ကြရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုစည်းဝေးခြင်းမှာ အားယူရုံမျှသာရှိသေး၍ နောင်ကို တုံးတိုက်တိုက်၊ ကမ်းတိုက်တိုက် အကာအကွယ်မရှိဘဲ ဇွတ်တိုးလုပ်ရန် ရက်အပိုင်းအခြားမျှသာ လိုတော့သဖြင့် ရင်ဆိုင်မလွဲတွေ့ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့ ကျောင်းသားများမှာ နိုင်ငံရေးနယ်ထဲသို့ မနေ့ကစပြီး ခြေစုံပစ်ဝင်နေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုကဲ့သို့ နိုင်ငံရေး ခြေလှမ်းမျိုး လှမ်းရခြင်းမှာ ကျောင်းသားများက ဆတ်ဆော့ပြီး စတင် လှမ်းခဲ့ခြင်းမဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံရေးထဲ ရောက်အောင် အစိုးရနှင့် အောက်ကျေးကျွန်များက စခဲ့ခြင်းကို အများပင် သိရှိကြကြောင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်းနှင့် အတွင်းရေးမှူး

ပြန်ဟန်ကိုင် ကျောင်းသားလုပ်ရှားမှုသမိုင်း

ကိုဗစ်ဆွေမှာ ကျောင်းသားများ ကိစ္စနှင့် မကွေးမြို့သွားစဉ် ရေနံသပိတ်သမားများမှာ ဓနရှင်သာမက ဓနရှင်ကို အားပေးနေသည့် အစိုးရ၏ အနှိပ်စက်ခံနေကြရသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် အမျိုးအတွက် တရားဟောပြောမိရာ မကွေးပုလိပ်တို့က အခြားပုဒ်မ၊ ပုဒ်မထိုး ရှာမတွေ့သဖြင့် လူဆိုးလူတေများ ဖမ်းသည့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေ (၁၀၇) အရ ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထားလိုက်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားများ၏ မှီခိုအားထားရာ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် နှစ်ဦးကို မတရားဖမ်းဆီးခြင်းမှာ ကျောင်းသားများကို ပထမအကြိမ် ရန်စခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံးမှာ နှစ်နာ၍ လွတ်လပ်မှု မရှိသည့်အပြင် စားမှု၊ နေမှု၊ ထိုင်မှု၊ သွားမှု၊ လာမှုတို့၌လည်း ကျိုးလန့်စာစားရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေလျှင် မည်သည့် နိုင်ငံမဆို ကျောင်းသားများ နိုင်ငံရေးထဲသို့ ဝင်ရောက်ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့အတူ မိမိတို့လည်း မလွဲမရှောင်သာ ဝင်ရောက်ကြရခြင်းဖြစ်ကြောင်း” တို့ကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်း တင်ပြသည်။

တက်ဘုန်းကြီးသိန်းဖေကလည်း “ဆင်းရဲသား တောင်သူလယ်သမားများ၊ အလုပ်သမားများနှင့် ကျောင်းသားများ သည် အချင်းချင်း သွေးစည်းညီညွတ်ကြပြီး ဓနရှင်ဝါဒပျက်စီးမှုနှင့် ဓနရှင်ကိုအားပေးနေသည့် အစိုးရ ပျက်စီးအောင် ကြံဆောင် ကြိုးစားကြရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ တောင်သူတောင်သား လယ်သမားများ မချမ်းသာလျှင် ကျောင်းသားများ မချမ်းသာနိုင်ကြောင်း၊ ဓနရှင်စနစ်ကို ကူညီအားပေးပြီး ပြည်သူတို့ကို ညှပ်ပိုးညှပ်ပိတ် လုပ်နေသည့် အစိုးရအဖွဲ့ကို အမြန်ဖြုတ်ချရမည် ဖြစ်ကြောင်း” စသည်ဖြင့် ဟောပြောသည်။

- ထို့နောက် အောက်ပါအဆိုများကို ကန့်ကွက်မှုမရှိ သံပြိုင်ဟစ်ကြွေ၍ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။
- ၁။ (က) မန္တလေးတွင် ပြည်သူ၊ ပြည်သားတို့အား မတရားသဖြင့် ထုတ်ပြန်ထားသော ၁၉၃၂ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေ (၂၃)၊ အပိုဒ် (၇)၊
 - (ခ) ရန်ကုန်သို့ ချီတက်လာကြသော အလုပ်သမားတပ်ကြီးအား မတရားသဖြင့်ချုပ်ချယ်ရန် ထုတ်ထားသော ပုဒ်မ (၁၄၄)၊
 - (ဂ) ရန်ကုန်တွင် ပြည်သူပြည်သားတို့အား မတရားသဖြင့် ချုပ်ချယ်ရန် ထုတ်ထားသောပုဒ်မ (၁၄၄)၊
 - (ဃ) အခြားမြို့များတွင် တိုင်းသူပြည်သားတို့အား မတရားသဖြင့် ချုပ်ချယ်ရန် ထုတ်ပြန်ထားသော ပုဒ်မအမျိုးမျိုးတို့ အတွက် ပြည်ပိုင်အစိုးရအား ရှုတ်ချကြောင်း၊
 - (င) ဤအချက်များမှာ ပြည်သူလွတ်လပ်မှုနှင့် ဆန့်ကျင်သဖြင့် အမြန်ရုပ်သိမ်းရန်အပြင် မတရားဖမ်းဆီးခြင်းခံရ သော ပြည်သူ၊ ပြည်သားတို့အား အမြန်လွတ်ပေးရန် ဤအစည်းအဝေးကြီးက ဆိုင်ရာအစိုးရအား လေးနက်စွာ တောင်းဆိုကြောင်း၊
 - ၂။ နောင်ပြည်သူတို့၏ လွတ်လပ်မှုများကို တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း မပြုရန် ဆိုင်ရာအစိုးရအား ဤအစည်းအဝေးကြီးက လေးနက်စွာ သတိပေးကြောင်း၊
 - ၃။ မကွေးသို့ ကျောင်းသားများကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ လိုက်ပါသွားရသော ဗကသနှင့် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်း အပြင် ဗမာပြည်လုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအသင်းချုပ် အတွင်းရေးမှူး ကိုဗဆွေတို့ကို ရေနံမြေ အလုပ်သမားတပ် အား ဆူပူခြင်းငှာ လှုံ့ဆော်ရန်လာသည် အထင်နှင့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ကိုဥပဒေ (၁၀၇) အရ မတရား ဖမ်းဆီးချုပ် နှောင်ထားသည်ကို ချက်ခြင်းလွတ်ပစ်ရန် ဆိုင်ရာတို့အား အပြင်းအထန် တောင်းဆိုကြောင်း၊
 - ၄။ ဤအပြုအမူသည် ဗမာပြည်ရှိ ကျောင်းသားတိုင်း ကျောင်းသားတိုင်းအား ပြောင်ပြောင်စောက်ကားရာ ရောက်ကြောင်း၊ ဆိုင်ရာက အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်အတိုင်း မလိုက်နာ၍ ကျောင်းသားများ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ကာ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ် ပြုလုပ်ခဲ့သော် ကျောင်းသားများ၏ အပြစ်မဟုတ်ကြောင်းကို ဤအစည်းအဝေးကြီးက အတိအလင်းကြေညာကြောင်း။
 - ၅။ ရှေ့အဖို့ လုပ်ဆောင်ရမည့်အရေးများကို အောက်ပါကျောင်းအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များအား ဗကသအသင်းချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်များနှင့် တိုင်ပင်၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ဤအစည်းအဝေးကြီးက တာဝန်လွှဲအပ်ကြောင်း။

ကိုသောင်းစိန်	စိန်ညွန့်
ကိုတင်မောင်၊ ကိုချစ်၊ ကိုလှ	မက်သဒစ်
ကိုညွန့်မောင်	ကန်တော်လေး
ရဲရဲတောက် ကိုသန်းတင်	မြို့မ
ကိုလှရွှေ	အစိုးရပုဂ္ဂိုလ်စကား
ကိုကျင်စွီ	ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်စီမံ
ကိုတင်အေး	လမ်းမတော်
ကိုလှညွန့်	ခေတ်သစ်နော်မန်
ကိုအေး	ဦးညီပုကျောင်း
ကိုလှဟန်	အေးကျောင်း တို့ဖြစ်သည်။

အစည်းအဝေးကို ညနေ (၆) နာရီတွင်အောင်မြင်စွာရပ်သိမ်းလိုက်သည်။ ဤကဲ့သို့ လက်တွေ့အားဖြင့် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ၏ ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို အာဏာဖိဆန်တိုက်ဖျက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ စိတ်ဓါတ်တက်ကြွကာ စည်းလုံးညီညွတ်လျက်ရှိသော ကျောင်းသားများသည် မိမိအရေးဆိုချက်များကို ဒီဇင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့ ညနေမတိုင်မီ အရေးယူပြန်ကြားရန်နှင့် ထိုသို့မပြန်ကြားပါက နောက်တဆင့်ထပ်မံ၍ ပြင်းထန်သော ခြေလှမ်းလှမ်းမည်ဟု ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအား အကြောင်းကြားရာဇာသံပေးခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအနေနှင့် အရေးယူမှုမရှိခဲ့ပေ။ ကျောင်းပေါင်းစုံအစည်းအဝေး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဒီဇင်ဘာ (၁၅) ရက်၊ ညနေ (၄) နာရီတွင် မြို့မအထက်တန်းကျောင်း၌ ကျောင်းသားပေါင်း (၇၀၀) ကျော်သည် စုဝေးလျက် ဗကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေက ဆန္ဒပြရေးအစီအစဉ်ကို အတိုချုံးပြောသွား၏။ ဗမာနိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း၌ မကြုံဘူးသေးသော အစိုးရထုတ်ပြန်ထားသည့် ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို ချိုးဖောက်သောအားဖြင့် မြို့မမှ ဂေါ်ဒွင်လမ်း၊ ကော်မရှင်နာလမ်း၊ မောင်ဂိုမာရီလမ်း၊ ရေကျော်အိမ်ကြီးလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်အိုးဘိုအထိ စီတန်းချီတက်လမ်းလျှောက်လျက် အာဏာဖိဆန်ပွဲ (Civil Disobedient) ကို ပြုလုပ်ကြသည်။

ဒေါက်တာဘမော်

ကြွေးကြော်သံများမှာ-

“ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ အမြန်လွှတ်”

“ဒေါက်တာဘမော် သေပါစေ”

“ဆာပေါ်ထွန်း သေပါစေ”

“ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ သွေးအံ့ပါစေ”

“ပုဒ်မ ၁၄၄ အလိုမရှိ”

“အရေးတော်ပုံ အောင်ရမည်”

တို့ဗမာသုံးရောင် တူ၊ တံစဉ်အလံနှင့် သူရဲကြီးအောင်လံတော်ကို လွှင့်ထူကာ-

“ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသား မိုက်မိုက်”

“တောင်သူလယ်သမားများနှင့် ကျောင်းသား သွေးစည်းကြ”

“အလုပ်သမားများနှင့် ကျောင်းသား သွေးစည်းကြ”

အာဏာဖိဆန်ပွဲကို လိပ်ကန်ပန်းခြံတွင် အောင်မြင်စွာ လူခွဲလိုက်သည်။

ဒီဇင်ဘာ (၁၈) ရက်တွင် ရဟန်းပျိုအဖွဲ့သည် မန္တလေး၌ အောင်မြေနင်းကာ အာဏာဖိဆန်ရေးနှင့် ဆန္ဒပြပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဟင်္သာတမြို့တွင်လည်းကောင်း၊ ရေနံချောင်းမှ ကျောင်းသားများသပိတ်သည် မကွေးကျောင်းသားများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဒီဇင်ဘာ (၁၉) ရက်နေ့တွင် အာဏာဖိဆန်ပွဲများ ပြုလုပ်ကာ ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဗဆွေကို ပြန်လွှတ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။

(င) တတိယကျောင်းသားသပိတ်ကြီး

ကျောင်းသားတို့တွင် နောက်တဆင့်တိုက်ပွဲဝင်ရန် အစီအစဉ်များရှိသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအစီအစဉ်များကိုမူ ကျပ်တည်းစွာ လျှို့ဝှက်ထားကြသဖြင့် မည်သူမျှ မသိကြပေ။ ဒီဇင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် အစိုးရထံမှ ပြန်ကြားချက် မရပါက နောက်တနေ့ (သို့) တရက်၊ နှစ်ရက်အတွင်း ကျောင်းသားတို့သည် မြို့တွင်း၌ စီတန်းလှည့်လည်၍ ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို ချိုးဖောက်ကာ အာဏာဖိဆန်ကြလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသည် ရေနံမြေ အလုပ်သမားအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ရေနံမြေ အလုပ်သမားအရေးနှင့် တောင်သူလယ်သမားအရေးမှာ တို့ဗမာသခင်များက လမ်းညွှန်ရှေ့ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်နှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံး ခေါင်းဆောင်မှာ တစိတ်တဝမ်းတည်း ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအချိန်က အလုပ်သမားအရေး၊ တောင်သူလယ်သမားအရေး၊ ကျောင်းသားအရေးတို့ကို တို့ဗမာအစည်းအရုံးသခင်များမှတပါး ပါလီမန်အတွင်း အာဏာရ ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့ အနေနှင့်လည်းကောင်း၊ အာဏာမဲ့ အတိုက်အခံ ငါးပွင့်ဆိုင်၊ မျိုးချစ်စသည့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့များ အနေနှင့်သော်လည်းကောင်း စိတ်ပါဝင်စားမှုမရှိ၊ သို့ရာတွင် ဦးစောသည် လူပါးလူနပ်တယောက် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ၎င်းအင်အားစုများကို မှီ၍ (သို့) အယောင်ပြု၍ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရကို ဖြုတ်ချကာ ပါလီမန်နည်းအရ အာဏာယူရန် စတင်စိုင်းပြင်းလေသည်။ သို့သော် ဦးစော၏ အာဏာဖိဆန်ရေးတိုက်ပွဲမှာ လူတစုတိုက်ပွဲသာဖြစ်၍ ကျောင်းသားထု၏ အာဏာဖိဆန်ရေးတိုက်ပွဲမှာ လူထုတိုက်ပွဲသာ ဖြစ်လေသည်။

ကိုလှရွှေသည် တောက်လျှောက် ကျောင်းသားများ စိတ်အားထက်သန်မှုနှင့် ညီညွတ်မှုရှိရန် ရှင်းလင်း ပြောကြား

ပြန်ဟန်ကိုင် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

ခဲ့လေသည်။ ကိုလှရွှေသည် နောက်ရက်များတွင် အစိုးရ အာဏာဖီဆန်ရေး ကိစ္စဖြင့်တင်ရေး၌ တိကျစွာ ခေါင်းဆောင် နိုင်ခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံး အဆင့်အထိ သမဂ္ဂ အခြေအနေများကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ မြို့ပြဥပဒေ အာဏာဖီဆန်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ညဘက်တွင် သခင်နုနှင့် သခင်သိန်းဖေတို့ မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။ သခင်နုက ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားများ သွေးစည်း၍ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု တခုအဖြစ် ရောက်ရှိသွားရန် ကြိုးပမ်းကြဖို့ လိုအပ်ကြောင်း ပြောကြားသွားသည်။ ကျောင်းသားများအား ကြီးမားသော စွန့်လွှတ်မှုများ ပြုလုပ်ရန် ပြောကြားသွားလေသည်။ အီဂျစ်ပြည်တွင် ကျောင်းသား (၄) ယောက် သေဆုံးပါက၊ ကျောင်းသား (၄၀) ရှေ့သို့ တိုးတက်လာကြောင်း ပြောကြားလေသည်။

မည်သည့် နိုင်ငံပင်မဆို တိုင်းပြည်တပြည်၏ အထွဋ်ရောက်ရှိရေး၊ လွတ်လပ်စွာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စသည်များနှင့် တိုင်းပြည်အရေး ကြုံလာလျှင် ကျောင်းသားများ၏ တက်ကြွသော စိတ်ဓါတ်အင်အားနှင့် ပေါင်းစည်းညီညွတ်မှု၊ လှုပ်ရှား ကြိုးပမ်းမှုများသည် တိုင်းပြည်အတွက် သက်လုံကောင်းသော လက်နက်ကောင်းကြီးသဖွယ် ဖြစ်လာသည်ကို ဝန်ခံကြရမည် ဖြစ်သည်။

ကိုလှရွှေ တက်လာသည့်အချိန်မှာ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု အမြင့်ဆုံး ဒီဂရီသို့ ရောက်နေပြီဟု ဆိုရမည်။ အကြောင်းကား ထိုအချိန်အခါသည် ကျောင်းအသီးသီး၌ သမဂ္ဂများ တည်ထောင်ကာ တစည်းတရုံးတည်း ရန်ကုန်ကျောင်းပေါင်းစုံ၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းပေါင်းစုံတို့သည် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေနှင့် အမှုဆောင်တို့၏ နည်းလမ်း ညွှန်ကြားရာကို တသွေးတသံ တမိန့်ဖြင့် လိုက်နာကာ တိုင်းပြည် တုန်လှုပ်စေသည့် ခြေလှမ်းများကို လှမ်းလျက်ရှိသည်။

၁၉၃၈ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်၊ နံနက်ခင်းတွင် တကသ အဆောက်အဦသို့ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ရောက်ရှိလာကြသည်။ အဓိပတိ လမ်းမပေါ်တွင် ဘတ်စ်ကား (၂၆) စီး ရပ်ထားသည်။ နံနက် ၈နာရီ (၁၅) မိနစ် ရှိလေပြီ။ အစည်းအဝေးတွင် သဘာပတိကိုလှရွှေက “ရဲဘော်တို့ ခင်ဗျားတို့ မျက်နှာတွေ မြင်ရတာ ဇာတိသွေး၊ ဇာတိမာန်တွေ လျှံတက်နေတယ်၊ ဒီနေ့ ဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆိုရင် ထောင်ကျကျ၊ စက်သေနတ်နဲ့ ပစ်ပစ်၊ နောက်ဆုံး အသက်သေသေ၊ စွန့်မယ်ဆိုတဲ့ ခိုင်မာတဲ့ ရဲရဲတောက် သံဓိဌာန်ချထားပြီဆိုတာ ကျွန်တော် ယုံကြည်တယ်၊ ဒီနေ့ ခြေလှမ်းကျကျနဲ့ အာဏာဖီဆန်ကြရမယ် လက်နက်ဆို ဘာတခုမျှ မသုံးရဘူး။ အပ်တို တချောင်းတောင် မယူခဲ့ကြနဲ့”

ကျောင်းသားထုကြီးသည် လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်သွားကာ “သွားမယ်၊ သွားမယ်၊ ခုသွားမယ်” အသံရှင်ကား ကိုအောင်ကျော်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားများသည် ဘတ်စ်ကားများနှင့် ကုက္ကိုင်းလမ်းတလျှောက် ထိုမှတိရစ္ဆာန်ရုံလမ်းမှ ဖြတ်ကာ ကန်တော်ကလေး ဦးမောင်မောင်အုန်းခိုင်လမ်း၊ စတော့ဂိတ်လမ်း၊ မောင်ဂိုမာရီလမ်းတို့ကို ဖြတ်ကာ စပါတ်လမ်း (ယခု ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း) စိန်ပေါ့ဘုရားရှိခိုးကျောင်း ရှေ့ရှိ ဒေါက်တာဘမော်၏ အဖွဲ့ရုံးနှင့် သံဃဩဝါဒခံ ဆင်းရဲသားအဖွဲ့ချုပ်ရုံးရှေ့တွင် အားလုံး စုရုံးကြသည်။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ (၈၀၀၀) ခန့်ရှိလေသည်။

ကျောင်းသားများသည် ပထမတွင် ဘယ်သွားရမည်၊ ဘာလုပ်ရမည်ကို မသိရသေးပေ။ နောက်မှသိရသည်။ သိရသည့် အချိန်ကား အတွင်းဝန်ရုံးကို ပတ်လည်ပိတ်ဆိုသော အချိန်ဖြစ်သည်။ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် အသိမပေးဘဲ လျှို့ဝှက်စွာအလုပ်လုပ်သည့်အတွက် ကျောင်းသားများ၏ ခြေလှမ်းကို အရပ်သားမပြောနှင့် ကျောင်းသားများပင် မသိပေ။ ယခုလည်း အတွင်းဝန်ရုံး ဝိုင်းကာမှ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လျှို့ဝှက်ချက်ကို သိရလေသည်။ ကျောင်းသားများသည် ဘတ်စ်ကားများဖြင့် မြို့ထဲလာကြရာ

၂၀၊ ၁၂၊ ၃၈ ရက်နေ့က
အတွင်းဝန်ရုံးရှေ့ ဂိတ်ပေါက်
အဝင်ဝတံခွာတွင် ပိတ်ဆို့၍
သပိတ်မှောက်နေကြသော
ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ

Source: The Aung Mye Report

ကားများသည် တစုတဝေးတည်း မသွားကြဘဲ အချို့က တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း အတိုင်းသွားကြ၏။ ကိုလှရွှေနှင့် ခေါင်းဆောင် အချို့က ကားငယ်လေးတစင်းဖြင့် ထွက်သွား၏။ သမဂ္ဂအဆောက်အဦရှေ့မှ စုံထောက်များ ဘယ်ဘက်သို့ လိုက်ရမှန်းမသိ ကျန်ရစ်ခဲ့၏။

“ဒေါက်တာဘမော် အလိုမရှိ”

“ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ အလိုမရှိ”

“ဆင်းရဲသားဆိုင်းဘုတ် ဖြုတ်ချ”

စသဖြင့် မြေပြင်အက်မျှ တခဲနက် ဟစ်အော်ကြွေးကြော်ကြသည်။ ထို့နောက် လေးယောက်တွဲ စနစ်တကျတွဲ၍ စီတန်းကာ စက္ကထေရီယက် (ခေါ်) အတွင်းဝန်ရုံးကြီးကို ဝိုင်းလိုက်ကြသည်။ ထို့နောက် (၁၀၀၀) အစု၊ (၅၀၀) အစု၊ (၃၀၀) အစု အစရှိသဖြင့် လူစုခွဲကာ အတွင်းဝန်ရုံး အဝင်တံခါးများ ရှေ့တွင်ပိတ်ဆို့ကာ အတွင်းသို့ဝင်ရာလမ်းများ၌ မြေကြီးပေါ်တွင် အားလုံး စုရုံးထိုင်ကြပြီး ကျောင်းသူ အမျိုးသမီးလေးများက ရှေ့ကရိုလေသည်။ ထိုအချိန် ရုံးကြီးအဝင် လေးဖက်လေးမျက်နှာရှိ တံခါးအားလုံး ပိတ်ဆို့ထားပြီးဖြစ်ရာ ဝင်၍ ထွက်၍ မရတော့ပေ။ ၎င်းမှာ ဗြိတိသျှအစိုးရ ဗဟိုအစိုးရ ရုံးစိုက်ရာ နေရာဖြစ်သည်။

(၁၅) မိနစ်အတွင်း ပုလိပ်များ၊ စစ်တပ်များ၊ မြင်းစီးပုလိပ်များ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား များသည် အတွင်းဝန်ရုံးကို ဝိုင်းရန် ဆုံးဖြတ်ရခြင်းမှာ ထိရောက်စွာ နယ်ချဲ့ဗြိတိသျှအား ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်နိုင်ရန် ဖြစ်၏။ အတွင်းဝန်ရုံး ဝိုင်းရသည်မှာ လွယ်ကူလှသည် မဟုတ်ပေ။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ ဘီလူး၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာသော ဖိနှိပ်မှုများ ကမ်းကုန်ခဲ့သည်မှာလည်း မကွေးမြို့ ရေနံမြေ အလုပ်သမားများ ဖိနှိပ်မှုက ထင်ရှားစွာ သက်သေထူလျက် ရှိသည်။

သို့သော် ပြည့်စုံစာနည်၊ မျိုးချစ် သားပျိုသမီးပျိုတို့က ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ အကြောင်းတရားအတွက် မိမိ တို့ အသက်ခန္ဓာတို့ကို စွန့်လွှတ်ရန် ဆပ်ကပ်ပူဇော် လှူဒါန်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးသူများ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အသက်ကိုပဓာန မထားဘဲ အသေခံတိုက်ပွဲဝင်မည့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကား အမြောက်အမြားပင်ဖြစ်၏။ တကမ္ဘာလုံး တုန်လှုပ်ရိုက်ခတ် သွားအောင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားကို အန်တုမည့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများက ဒုနှင့်ဒေးပင် ဖြစ်၏။ ကျောင်းသားတို့သည် မိမိတို့ ခေါင်းဆောင်များ၏ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်များကို တိကျစွာ လိုက်နာခဲ့ကြ၏။ အိန္ဒိယရု၊ စည်းကမ်းတကျ လေးယောက် တတွဲစီတန်းစီ၍ အတွင်းဝန်ရုံး ရုံးကို ဝိုင်းထားကြသည်မှာလည်း ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏ စည်းကမ်းသေဝပ်မှုကို ပြသလျက် သက်သေထူနေသည်။

အတွင်းဝန်ရုံးကြီးအား အထဲအပြင် ဝင်ထွက်၍မရအောင် ပိတ်ဆို့ ဝိုင်းရံလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အစိုးရ ပုလိပ် စစ်တပ်များ၊ မြင်းစီး ပုလိပ်များသည် မျက်လုံးပြူး မျက်ဆံ ပြူးပြူးပြာပြာဖြင့် အတွင်းဝန်ရုံးတဝိုက်၌ ပျားပန်းခတ်မျှ ခြေချင်းရှုပ် လှုပ်ရှားသွားကြသည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်ပုလိပ်မင်းကြီး မစ္စတာပရက်စတော့၊ ပုလိပ်မင်းကြီး မစ္စတာရေးနီး၊ ရာဇဝတ်ဝန် လုပ်ဒါး၊ ဦးထွန်းအုံ၊ မစ္စတာဘီ(စ်) တို့ကလည်း ချက်ချင်း ဆိုက်ရောက်လာ ကြသည်။

သူရိယ သတင်းစာတိုက် အနီးရှိ တံခါးမကြီးမှာ အရာရောက်ဆုံး တံခါးမကြီးဖြစ်၍ ကျောင်းသားများ လက်မဦးမီ မျက်နှာဖြူ ဂေါ်ရာပုလိပ်များ အရင်ရောက်နှင့်ပြီး စီတန်း ပိတ်ဆို့ထားကြသဖြင့် ၎င်းတို့ရှေ့တွင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ (၄၀၀) ခန့်က တံခါးမကြီးကို ပိတ်ဆို့လိုက်လေသည်။

ကိုအောင်ကျော်သည် ၎င်းတာဝန်ကျနေသော သူရိယ သတင်းစာတိုက် အနီးရှိ ဝင်ပေါက်၌ စည်းကမ်းတကျ တာဝန်ယူ ကွပ်ကဲလျက်ရှိ၏။

“မီးတုတ်၊ မီးတုတ် ရှို့ ရှို့”

“သခင်မျိုးဟေ့ ဒို့ဗမာ”

“အရေးတော်ပုံ အောင်ပါစေ”

ကြွေးကြော်သံများကား တက်ကြွလျက်ရှိ၏။ ဗီဂင်ဒတ်လမ်း၊ စပတ်လမ်း၊ ဒါလဟိုဇီလမ်း၊ ဂျာဒါအီစကယ်လမ်းတို့ ကား ကျောင်းသားများနှင့် ပြည့်နှက်နေ၏။ ပူလောင်သော နေရောင်အောက်တွင် ကျောင်းသားများ စုရုံးလျက်ရှိ၏။ ပုလိပ်မင်း ကြီးတို့ အမိန့်ပေးလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဂေါ်ရာပုလိပ်အချို့က ကျောင်းသူ အပျိုရွယ်လေးများကို ခြေထောက် (၂) ဘက်မှ ကိုင်၍ မြေပြင်တွင် တရွတ်တိုက် ရက်ရက်စက်စက် ဆွဲခေါ်သွားရာ တတောင်ဆစ်၊ လက်တို့တွင် ပွန်းပဲ့ကုန်သည်။ ထိုင်နေသော ကျောင်းသားများအား ဂေါ်ရာပုလိပ်များက ဘီနပ်များဖြင့် ကန်ခြင်း၊ တက်နင်းခြင်းမျိုးဖြင့် ကျောင်းသားထုများကို စတင်ဖြိုခွဲတော့ သည်။ လူမဆန်သော ပြုမူဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် အကွဲကွဲပြီပြီ ဝေဒနာခံရကပ်၊ သွေးရဲရဲကျအောင် ခံစားရသဖြင့် ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားဆူပွတ်လာသည်တွင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ၏ “ရန်မလုပ်နဲ့” “သည်းခံကြ” ဟူသော အသံများ အဆက်မပြတ် ထွက်လာသဖြင့် ငြိမ်ခံနေရသည်မှ တပါး ခေါင်းဆောင်များ စကားကိုမလွန်ဆန်ကြ။ ကျောင်းသားများ စည်းကမ်းတကျသာ ဆန္ဒပြခြင်းကြ၏။ ထိုသို့ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်နေစဉ် မြို့မကျောင်းမှ အင်အား (၁၀၀၀) ခန့်ရှိသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ တပ်ကြီးမှာ ခြေကျညီညီလှမ်း၍ ချီတက်ရောက်ရှိလာပြီး “ဒို့ဗမာ၊ ဒို့ဗမာ” ဟု တဖက်နှင့်တဖက် ပဲ့တင်ရိုက်မျှ တန်ပြန်အော်ဟစ် ရင်း အစုလိုက်ခွဲကာ တံခါးရှိသမျှကို ထပ်ဆင့်ပိတ် နေလိုက်ကြသည်။

ပြန်ဟန်ကိုင် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

ပုလိပ်နှင့် ကျောင်းသားတို့၏ ပွဲကြီးပွဲကောင်း စလေပြီ။ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်ထဲမှ အဆွေခံရသူလည်း ခံရပြီး အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း လူများလည်း ပျားပန်းခတ်မျှ ယောက်ယက်ခတ် လမ်းသလား နေကြသည်။ မျက်နှာဖြူ၊ မျက်နှာဖြူမများ ကလည်း ကားကြီး၊ ကားငယ်များဖြင့် ကျောင်းသားများကို လာကြည့်ကြသည်။ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်တို့သည် ဤနေရာတွင် မဟာတ္ထမဂန္ဓိကြီး၏ အဟိသသစ္စမဂ္ဂနည်းကို အသုံးပြုဟန်ရှိသည်။

“ခင်ဗျား လက်တွေ့ဟာ သိပ်ပြီးမြင့်မြတ်လှတယ်၊ ခင်ဗျားလက်နဲ့ နယ်ချဲ့လက်ပါးစေတွေကို မထိထိုက်ပါဘူး”

ဤနည်းနှင့် ခေါင်းဆောင်များကား ပရိယာယ်သုံးလျက် ကျောင်းသားများဘက်မှ အကြမ်းဖက်မှု မပါအောင် သတိပေးလေ၏။ နံနက် (၉) နာရီတွင် အစိုးရအမှုထမ်းများ ရုံးတက်ရန် ရောက်ရှိလာကြသည်။ ကျောင်းသားများက ဂိတ်တံခါးပေါက်ဝတွင် မဝင်နိုင်ရန် သပိတ်တားကြလေသည်။ မကြာမီ အရာရှိများ ရောက်ရှိလာပြီး ဂိတ်ပေါက်မှ ဖယ်ပေးရန် ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်မြဲ မှောက်လျက် ရှိလေသည်။ (၁၀) နာရီခန့်တွင် မြင်းစီးပုလိပ်များ ရောက်ရှိလာပြီး နောက် ကျောင်းသားများကို ထပ်မံ ပိုင်းထားလိုက်သည်။

နံနက် (၁၁) နာရီတွင် အရေးပိုင် ဦးဘိုးစ ရောက်လာပြီး ပုလိပ်များ၊ စစ်ပုလိပ်များ၊ မြင်းစီးပုလိပ်များအား ရပ်သိမ်းသွားသဖြင့် နာရီဝက်အတွင်း မရှိတော့ချေ။ ကျောင်းသားများသည် ကြွေးကြော်သံများ ကြွေးကြော်၍နေကြသည်။ ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင် ကိုလှရွှေက ကျောင်းသားများ စည်းကမ်းရှိပုံနှင့် အမိန့်နာခံတတ်ပုံကို ဂုဏ်ယူစွာ ပြောကြားလေသည်။

မိဘပြည်သူများက စေတနာထက်သန်စွာ လိမ္မော်သီးများ၊ အစားအသောက်များကို ကျွေးမွေးကြသည်။ နေအပူကို ထီးများ၊ ယင်းလိပ်များဖြင့် ကာပေးသူတို့က ကာပေးလေသည်။ နံနက် (၁၁) နာရီကျော်တွင် နေပူကျကျ၌ ထိုင်၍ အတွင်းဝန်ရုံး၌ သပိတ်တားလျက်ရှိကြောင်း သတင်းကြားသိရသောအခါတွင် ဗိုလ်တထောင်နှင့် ရေကျော်တိုက်မှ လူထုကြီးလာရောက်အားပေးကြလေသည်။ ထို့နောက် ရုံးများပိတ်၍ နယ်ချဲ့တို့၏ စက်ယန္တရား ရပ်သွားသည့် အဖြစ်ကို ကျေနပ်နှစ်သိမ့်ရင်း ကျောင်းသားများပြန်ရန် လူစုကြ၏။ အတွင်းဝန်ရုံး တံခါး အသီးသီးတွင် ရှိသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအား စပတ်လမ်းဘက်မှ လက်ဝဲရစ် လှည့်၍ စုစည်းကာ တပ်ခေါက် ပြန်ကြ၏။

စပတ်လမ်းမှ တောင်ဘက် ဒါလဟိုဇီလမ်းသို့ လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် ဂျူအီစကယ်လမ်းမှ အနောက်ဘက်ချိုး၍ ဘီဂန်ဒတ်လမ်းသို့ လည်းကောင်း ပြန်လှည့်လာကြ၏။ ဘီဂန်ဒတ်လမ်းနှင့် စပတ်လမ်းဒေါင့် သူရိယသတင်းစာတိုက်နှင့် မျက်စောင်းထိုးသို့ ရောက်လာလေ၏။ သူရိယ သတင်းစာတိုက် အနီးသို့ ရောက်သောအခါ စပတ်လမ်းထဲတွင် မြင်းစီးပုလိပ်များ၊ ခြေလျင် ကုလားပုလိပ်တပ်၊ စစ်ပုလိပ်များ အထပ်ထပ် ရင်ဆိုင်တွေ့ရ၏။ ပထမဦးစွာ မြင်းစီးပုလိပ်များက တားသည်။ ကျောင်းသားများက ဒါလဟိုဇီလမ်းမှ ပြန်လှည့်မည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် စပတ်လမ်းမှ ဝင်ပြီး ရှေ့သို့ သွားမည် ပြောသော်လည်း စစ်ပုလိပ်များက သဘောတူ ခွင့်မပြု အတင်းအကျပ် တားဆီးကြသည်တွင် အခြေအနေမှာ တဖက်နှင့် တဖက် တင်းမာလာရာ ရှေ့ဆုံးမှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများက အတင်းထိုးထွက် ချီတက်၏။ ကျောင်းသား တပ်ဦးနှင့် ပုလိပ်တပ်များကား လက်တကမ်းသာ လိုတော့၏။ ကိုအောင်ကျော်သည် ကျောင်းသားတပ်ဦးမှ ကျောင်းသားများ ကွပ်ကဲကာ ကြွေးကြော်သံ တိုင်လျက်ရှိ၏။ ကျောင်းသားထုသည် ရှေ့မှပိတ်နေသော ပုလိပ်တပ်အား ထိုးဖောက်ရန် ဟန်ပြင်လျက်ရှိ၏။

မြင်းစီးပုလိပ်တို့က ရှေ့သို့တိုးလာ၏။ ကျောင်းသားများက နောက်မဆုတ်ကြ၊ ရှေ့သို့သာ ချီတက်ကြ၏။ လျှပ်တပျက်အတွင်း ယုတ်မာသော အကြံနှင့် စောင့်ဆိုင်းနေသော ကုလားပုလိပ်တပ်၊ အင်္ဂလိပ်ပုလိပ်တပ်တို့သည် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအား နံပါတ်တုတ်များဖြင့် အတင်းလိုက်၍ ရိုက်၏။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများမှာ တစုံတရာ ခုခံမှုမပြု၊ ညီညီညာညာ ချီတက်နေသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ဖရိုဖရဲ အပြိုပြိုအကွဲကွဲ အလဲလဲဖြစ်ကုန်၏။ အလံကိုဝိုင်းထားသော ကိုကြည်မောင်လဲကျ၍ ကိုအောင်ကျော်က အလံကို ကိုင်၍ ရေသို့ ချီတက်သွား၏။

၂၀၊ ၁၂၊ ၃၈ ရက်နေ့က အတွင်းဝန်ရုံးကို ဝိုင်း၍ ဆန္ဒပြကြသော ကျောင်းသားများကို စစ်ပုလိပ်များက လိုက်လံရိုက်နှက် ဖြိုခွဲနေစဉ်

Source: The Aung Mye Kyau Report

ကျောင်းသားများကို ပုလိပ်များ ဆွဲယမ်းရိုက်နှက်နေခြင်း၊ မြင်းများဖြင့် အတင်းဝင်ရောက်နှင်းသည်ကို ဘေးမှ ရပ်ကြည့်နေသော လူထုကြီးသည် မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ကာ ပုလိပ်များကို အော်ဟစ်ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းကြသည်။ ပြည်သူတို့၏ ဒေါ်မာန်အသံများကား အတွင်းဝန်ရုံးကြီး ပတ်ဝန်းကျင် တဝိုက်တွင် ပဲ့တင်ထပ်မျှ ဖြစ်ခဲ့ကြရ၏။ ကျောင်းသားများကို ထုထောင်းဖြိုခွင်း ဖိနှိပ်၍ အားမရသေးဘဲ မြင်းစီးပုလိပ်များသည် လူထုကြီးကိုပါမြင်းများဖြင့် ဝိုင်း၍ လိုက်လံတိုက်ခိုက် တက်နှင်းခဲ့ကြသေး၏။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများသည် လူမဆန်အောင် အရိုက်ခံလာကြရာ နံပါတ်တုတ် ဒဏ်ကြောင့် မချိမဆန့် ဖြစ်ကာ အရပ်ကြီးပြတ်လဲကျသည်။ မရှုရက် မမြင်ရက်နိုင်သော ကျောင်းသားများက ကျောင်းသူများ ရှေ့မှ ကာကွယ်ရင်း ကိုယ်စား အရိုက်ခံကြရသည်။ သို့သော် ကျောင်းသူများမှာလည်း မြင်းစီးဂေါ်ရာ ဆာဂျင်များထံမှ ဝေးရာသို့ မပြေးနိုင်ပေ။ မြင်းနှင့်လိုက်၍ တိုက်လည်းတိုက်၊ ရိုက်လည်းရိုက်သည် သာမက သွေးရူးသွေးတမ်း ထပြေးနေသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကိုပင် အညှာမပေး။ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ရိုက်ကြသဖြင့် လမ်းတလျှောက်လုံး သွေးချင်းချင်း ရဲလျက် တထွေးကြီးလဲနေသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏ ရင်နှာစရာ ကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်အံ့မှာ မရှုရက်၊ မမြင်ရက်စရာ ကောင်းလှပေသည်။ သွေးအိုင်ထဲ၌ လဲကျနေသော ဗိုလ်အောင်ကျော်ကို သခင်လှဖေ ပွေ့၍ထား၏။ ကိုအောင်ကျော်မှာ သတိမေ့ နေပြီ။ တကိုယ်လုံး ဒဏ်ရာများ ပြည့်နှက်ကာ သွေးများ စီးကျလျက်ရှိ၏။

ယင်းသို့သွေးထွက်သံယို၊ အနာတရ ဒဏ်ရာမှဖြင့် လဲကွဲနေကြသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို ဘေးမှ ရပ်မကြည့်ရက်သော အရပ်သားများနှင့် သူရိယသတင်းစာတိုက် အပေါ်ရှိ မြို့တော်ဝန် ဦးဘကလေး၊ အောက်လွှတ်တော်အမတ် ဦးထွန်းအောင်၊ ဦးအိမ်၊ မန္တလေး သူရိယဦးထွန်းရင်၊ မန္တလေး ဦးစံလှဘော်၊ ပုသိမ်အမတ် ဦးဘအုန်းတို့က တွဲယူထမ်းပိုး၍ သူရိယတိုက်ပေါ်သို့ တယောက်ပြီး တယောက်တင်ရာ သူရိယတိုက်အုပ် ဦးဘကလေးအခန်းနှင့် အယ်ဒီတာချုပ် ဂဠုန်ဦးစော အခန်းများမှာ လူနာကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများဖြင့် ပြည့်နှက်လျက် ရှိနေသည်။ အမျိုးသားသူနာပြုတပ်များနှင့် သူရိယတပ်များက ဆေးဝါးထည့်ပေးကြသည်။ ဒဏ်ရာ ပြင်းထန်သော ကိုအောင်ကျော်နှင့် တကွ ပုဇွန်တောင် မြူနီစီပယ်ကျောင်းမှ ကိုအုန်းဖေ၊ မြို့မမှ ကိုသန်းအောင်၊ ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်မှ ကိုဘလိုင်တို့ အပါအဝင် လူနာတင်ကားဖြင့် ဆေးရုံသို့ တသုတ်ပြီး တသုတ် တင်ပို့ပေးလိုက်ကြသည်။

(ဈ) တတိယကျောင်းသားသပိတ်ဂယက်

အမျိုးသားသူနာပြုတပ်၊ မြို့မသူနာပြုတပ်၊ မီးသတ်လူနာတင်ကားများက ဒဏ်ရာရသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို ကြိုးစားဂရုစိုက် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းကြောင့် လူနာဟူသမျှ ဆေးရုံသို့ ချက်ချင်းရောက်ကြရသည်။ ဆေးရုံဆရာဝန်များသည်လည်း ကြင်နာယုယစွာ ပြုစုကြလေသည်။ ဒဏ်ရာရသူများ၏ မချိမဆန့်ဝေဒနာခံစား ညဉ့်ညဉ့် အော်ဟစ်သံများမှာ အဝီစိငရဲခန်း ကြည့်မြင်တားသိ နေရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ ကျောင်းသားမိဘ ညီအကိုမောင်နှမများ လာရောက်ကြ၍ အော်ဟစ်ငိုကြွေး မြည်တမ်းနေပုံမှာ ကြားရက် ကြည့်ရက်စရာ မရှိပေ။

ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူအားလုံးကို ပုလိပ်များက ရိုက်နှက် သတ်ဖြတ်ကုန်ပြီ။ ဒဏ်ရာရသူအားလုံး အတုံးအရုံး ဆေးရုံရောက်ကုန်ကြပြီ ဆိုသော သတင်းမှာ လျှင်မြန်စွာ ပျံ့နှံ့၍ ပရိတ်သတ်ကြီးများ ဒီရေအလား ဆေးရုံကြီးအတွင်း တရှိန်ထိုးများပြားလာကြသည်။ ရုတ်ခြည်းဆိုသလို ဒုတိယအရေးပိုင်ဟောင်း မစ္စတာတိတ်ဆိုသူနှင့် စစ်ပုလိပ်များ ရောက်လာပြီး ခြောက်လှန့် နှင်ထုတ်ကာ ဆေးရုံဝင်းအတွင်း မည်သူမျှ မဝင်ရန် တားမြစ်ခံလိုက်ကြရသည်။ ပြည်သူများ မကျေမနပ်ဖြစ်လာရာ ဗြိတိသျှပိုင် အာအီးတီ မော်တော်ကား တစင်းကို မွေ့ကြွေအောင် ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ကြသည်ဟူသော သတင်းနှင့်အတူ သိမ်ကြီးဈေး တဈေးလုံးမှာ ပွတ်လောရိုက်ပြီး ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်ကာ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြား သွားသည်။ ဒဏ်ရာရ ကျောင်းသားများအား အမတ်ဦးထွန်းအောင်၊ ဂဠုန်ဦးစော၊ ဦးပု၊ ဦးလှဘော်၊ မန္တလေးဦးထွန်းရင်၊ မန္တလေးဦးထွန်းညို၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၊ ဦးမြင့်သိန်း၊ ဦးအိမ်၊ ဦးဘအုန်း၊ ပုသိမ်ဦးမြတ်၊ လာရောက် ကြည့်ရှုအားပေးသမျှ ပြုနေချိန်တွင် နန်းရင်းဝန် ဒေါက်တာဘမော် ဒဏ်ရာရ ကျောင်းသား များ မည်မျှ များပြားသည်ကို သိလို၍ မေးမြန်းရာ ဒဏ်ရာရသူများမှာ-

ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်မှ

(၁) ကိုအောင်ကျော်	အိုင်အေ အထက်တန်း	(ဗိုလ်အောင်ကျော်)
(၂) ကိုထွန်းရှိန်	အိုင်အေ အထက်တန်း	

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ

(၃) ကိုရွှေမောင်	အိုင်အေ အထက်တန်း	
(၄) ကိုသိန်းလှိုင်	အိုင်အေ အထက်တန်း	
(၅) ကိုတင်မောင်	အိုင်အေ အထက်တန်း	
(၆) ကိုတင်မောင် (၂)	ဘီအေ အထက်တန်း	

ပြန်ဟန်ငုံ ကျောင်းသားလုပ်ရှားမှုသမိုင်း

- (၇) ကိုဘသန်း အိုင်အေ အထက်တန်း
 (၈) မခင်သန်း အိုင်အေ အထက်တန်း
 (၉) မတင်ညွန့် အိုင်အေ အထက်တန်း
 တို့မှာ ဒဏ်ရာပြင်းထန်၍ အတွင်းလူနာအဖြစ် ကြပ်မတ်ကုသနေရသည်။

မြို့မကျောင်းမှ

- (၁၀) မောင်ဘသန်း (၂၂နှစ်)
 (၁၁) မောင်ဘိုးဦး (၁၈နှစ်)
 (၁၂) မောင်လှမောင် (၂၁နှစ်)
 (၁၃) မောင်ထွန်းစိန် (၁၈နှစ်)
 (၁၄) မောင်စိုးလွင် (၁၀နှစ်)
 (၁၅) မောင်သန်းမြင့် (၁၇နှစ်)
 (၁၆) မောင်မောင် (၁၆နှစ်)
 (၁၇) အောင်သန်းမြင့် (၂၃ နှစ်)
 (၁၈) မောင်ကျော်ခင် (၂၀ နှစ်) အတွင်းလူနာ
 (၁၉) မောင်သိန်းရွှေ (၁၆ နှစ်) အတွင်းလူနာ
 (၂၀) မောင်လှဖေ (၁၇ နှစ်)

ကျောင်းပေါင်းစုံမှ

- (၂၁) မောင်ဘသန်း (၂၂ နှစ်) ရွာသစ် ကမာရွတ်
 (၂၂) မောင်ဟန် (၂၂ နှစ်) စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင်
 (၂၃) မောင်သန်း (၁၆ နှစ်) ဟိုက်စကူးကျောင်း
 (၂၄) မောင်ကျော်စိန် (၂၀ နှစ်) ၁၂၊ ၂၄ လမ်း
 (၂၅) မောင်ဘ (၂၈ နှစ်) ၁၁၉၊ ၉၄ လမ်း
 (၂၆) မောင်တင်သန်း (၁၇ နှစ်) စိန်ပျဉ်း
 (၂၇) မောင်လှမောင် (၁၈ နှစ်) ရေကျော်
 (၂၈) မောင်မောင်ကြီး (၁၈ နှစ်) ၁၁၁၊ ၄၂ လမ်း
 (၂၉) မောင်သိန်းလှိုင် (၁၉ နှစ်) အမှတ် ၉၃၊ ရွှေတောင်တန်း
 (၃၀) မောင်ကျော်မောင် (၂၀ နှစ်) ရေကျော်
 (၃၁) မောင်အောင်စိန် (၂၅ နှစ်) ၁၇၊ လန်ကစ်စတာလမ်း
 (၃၂) မောင်ကြွယ် (၁၄ နှစ်) စိန်ပျဉ်း
 (၃၃) အောင်ကို (၁၉ နှစ်) ၁၁၅၊ စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင်
 (၃၄) မောင်ထွန်းတင် (၂၀ နှစ်) စပါယ်ရယ်နော်မန်ကျောင်း
 (၃၅) စိန်အောင်လင်း (၁၄ နှစ်) မက်သဒစ်ကျောင်း
 (၃၆) မောင်အောင်သွင် (၂၂ နှစ်) မောင်ဂိုမာရီလမ်း
 (၃၇) မောင်စံလှ (၂၀ နှစ်) မက်သဒစ်
 (၃၈) မောင်သန်း (၂၀ နှစ်) ထီးတန်း၊ ကြည့်မြင်တိုင်
 (၃၉) စိုးမောင် (၂၄ နှစ်) ၁၇၊ ပုဂံဆောင်
 (၄၀) မောင်တင်မောင် (၁၈ နှစ်) စိန်ပျဉ်း
 (၄၁) မောင်သိန်းလှိုင် (၁၈ နှစ်) ပင်းယဆောင်
 (၄၂) မောင်ရှိန် (၁၈ နှစ်) စိန်ပျဉ်း
 (၄၃) မောင်ကျင် (၂၅ နှစ်) ၇၄၊ မော်တင်လမ်း
 (၄၄) ခင်မောင်ကြည် (၁၈ နှစ်) စိန်ပျဉ်း
 (၄၅) သခင်ဘသန်း (၂၈ နှစ်) ၂၂၇၊ ပန်းဆိုးတန်းလမ်း
 (၄၆) ကိုထွန်းဖေ (၃၈ နှစ်) ၅၉၊ စမ်းချောင်း

(၄၇) မောင်ကျော်ညွန့်	(၁၉ နှစ်) ၂၇၊ ပုဂံဆောင်
(၄၈) မောင်ကိုလေး	(၂၁ နှစ်) ၉၊ ပုဂံဆောင်
(၄၉) မောင်တင်မောင်	(၂၁ နှစ်) ၁၀၊ ပုဂံဆောင်
(၅၀) ကိုဘလှိုင်	(၂၀ နှစ်) ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်
(၅၁) မောင်ကျော်အုံး	(၁၇ နှစ်) ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်စီမံကိန်းဌာန
(၅၂) မောင်စံသိုက်	(၂၀ နှစ်) လမ်းမတော်မြို့နယ်စီမံကိန်းဌာန
(၅၃) မောင်ကျော်	(၂၀ နှစ်) ပုဇွန်တောင်
(၅၄) မောင်အုန်းဖေ	(၂၀ နှစ်) ပုဇွန်တောင်
(၅၅) မောင်ဘညွန့်	(၁၉ နှစ်) အစိုးရဟိုက်စကူး
(၅၆) မောင်ချစ်	(၂၅ နှစ်) ကျောင်းဆရာ၊ ပုဇွန်တောင်ကွက်သစ်
(၅၇) ချစ်ကိုလှ	(၁၈ နှစ်) မက်သဒစ်
(၅၈) မောင်ကန်	(၂၂ နှစ်) ယူနီဗာစီတီ (အတွင်းလူနာ)
(၅၉) မောင်ဘဌေး	(၁၆ နှစ်) ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်စီမံကိန်းဌာန (အတွင်းလူနာ)
(၆၀) မောင်တင်မောင်	(၂၀ နှစ်) စိန်ဂျွန်း (အတွင်းလူနာ)
(၆၁) မောင်ကျော်	(၃၀ နှစ်) ၂၈၆၊ စက်ဆန်း (အတွင်းလူနာ)
(၆၂) မောင်ထွန်းတင်	(၂၆ နှစ်) စပါယ်ရှယ်နေမန်ကျောင်း (အတွင်းလူနာ)
(၆၃) မောင်ဘလှိုင်	(၂၀ နှစ်) ဂျပ်ဆင်ကောလိပ် (အတွင်းလူနာ)
(၆၄) မောင်ကျော်	(၂၀ နှစ်) မော်တင်လမ်း (အတွင်းလူနာ)
(၆၅) သခင်အောင်တင်	(၂၃ နှစ်) ၆၃၊ ဂူလမ်း
(၆၆) မောင်သိန်းအောင်	(၂၄ နှစ်) သထုံဆောင်
(၆၇) ကိုထွန်းရှိန်	(၂၀ နှစ်) သထုံဆောင်
(၆၈) မောင်တင်မောင်	(၁၉ နှစ်) မက်သဒစ်ကျောင်း
(၆၉) မမြမြ	(၁၇ နှစ်) ၁၅၆၊ ၄၈လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်စီမံကိန်းဌာန
(၇၀) မစောရီ	(၁၈ နှစ်) ဘုံဘေးဘေးမားသစ်စက်
(၇၁) မစိန်စိန်	(၁၆ နှစ်) ဘုံဘေးဘေးမားသစ်စက်
(၇၂) မောင်စိန်	(၂၅ နှစ်) အမျိုးသားသူနာပြုတပ်ဖွဲ့
(၇၃) ကိုကျော်စိန်	(၂၆ နှစ်) သတင်းလွှာအယ်ဒီတာ (အတွင်းလူနာ)
(၇၄) ဦးထွန်းဖေ	(၃၈ နှစ်) ဥပဒေပြုလွှတ်တော်

လက်ရေးတို စာရေး (၃) ဦးမှာ ဦးခေါင်းရော လက်ပါ ဒဏ်ရာအကြီးအကျယ် ရရှိပြီး အတွင်းလူနာအဖြစ် ကုသထားရသည်။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့မှာ ဒဏ်ရာရရှိသောမက အဖမ်းအဆီးကို ဒဏ်ရာကိုယ်စီနှင့် ခံခဲ့ကြရသေးသည်။ သမဂ္ဂအမှုဆောင်များဖြစ်သော ကိုထွန်းရှိန်၊ ကိုတင်မောင်၊ ကိုသိမ်းအောင်၊ ကိုခင်မောင်တင်၊ ကိုသန်းနှင့် ကိုလှဖေတို့မှာ ဒဏ်ရာများဖြင့် အဖမ်းခံရပြီး သူရိယ အယ်ဒီတာများ၏ အာမခံချက်ဖြင့် ဆေးရုံသို့ တင်ပို့လိုက်ကြရ၏။ နောက်တနေ့ထုတ် သတင်းစာများတွင် စာလုံးမဲကြီးများဖြင့်-

“သိမ်မွေ့သော ကျောင်းသူကလေးများကို ကြမ်းတမ်းစွာ နှိပ်ကွပ်ခြင်း”

“ရန်ကုန်မြို့ ကြီး၌ ပုလိပ်တုတ်စွမ်း ပြပြန်ပြီ”

“ဒေါက်တာဘမော် ဇာတိရပ်ပေါပြီ”

နယ်ချဲ့လက်ကိုင်တုတ် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရသည် ဖြေရှင်းချက်တရပ်ကို ထုတ်ကာ ကျောင်းသားများက အကြမ်းဖက်လာ၍ ထိန်းသိမ်းရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ရရှိသောဒဏ်ရာများမှာ မပြောပလောက်ကြောင်း လိမ်ညာလျက်ရှိ၏။ မိမိတို့၏ ကြီးမားသော အမဲကွက်ဖြစ်မှုကြီးကို ကျောင်းသားများအပေါ် ပုံချနေ၏။ ကိုအောင်ကျော်မှာ တက္ကသိုလ်ဆေးရုံတွင် ကြပ်မတ်ကုသနေသော်လည်း သတိမရတချက် ရတချက်ဖြစ်နေ၏။ ဒဏ်ရာပြင်းထန်လှသဖြင့် သတိရလာသည့်အခါ ပြင်းထန်စွာခံစားနေရ၏။ သူ၏ နှုတ်မှလည်း “ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်အတွက် အသက်စွန့်တယ်၊ သေချင်သေပေ၊ ကျွန်တော် သေပျော်ပြီ” တဖန်ထိုး ပြောလျက်ရှိ၏။ အနီးမှ ကျောင်းသားရဲတော်တဦးမှ စကားမပြောရန် တားသော်လည်း မရပေ။ “ကိုလှရွှေ ဘယ်နှယ်လဲ၊ ကျောင်းသားတွေ လွတ်လပ်ရေး နှိပ် ဖြေရေးတော်ပုံ အောင်ရမယ်၊ အောင်ရမယ်” ကိုအောင်ကျော်မှာ သတိလစ်သွားပြန်သည်။ သတိရလာသောအခါ စကားမပြောနိုင်ဘဲ အကြောင်သားကြည့်နေသည်။ ဆရာဝန်အကြံပေးချက်အရ တက္ကသိုလ်ဆေးရုံမှ ဆေးရုံကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့ကုသရ၏။ သို့သော် မသက်သာ၊ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ကိုအောင်ကျော်အဖြစ်ကိုကြည့်ကာ နယ်ချဲ့လက်ကိုင်တုတ် ဘမော်၊ ဘဦး

Source: The Aung Mye Thazan Report

အာဇာနည် ဗိုလ်အောင်ကျော်

ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ၏ ယုတ်မာမှုကိုရင်နာလျက်ရှိကြ၏။ ဤသို့ဖြင့် တတိယမြောက်နေ့တွင် ဒီဇင်ဘာ (၂၂) ရက် ကြာသပတေးနေ့၊ နေ့လည် (၁) နာရီ (၂၅) မိနစ်တွင် ဦးခေါင်းတွင် နံပါတ်တုတ်ဒဏ်ရာ (၃) ချက်တွေ့၍ ဦးခေါင်းခွဲကွဲသွားလေ၏။ သမဂ္ဂအဆောက်အဦအလံတိုင်မှ အလံသည် တိုင်တဝက်သို့ တဖြည်းဖြည်း လျော့ကျလေပြီ။ အာဇာနည် ဗိုလ်အောင်ကျော် ကွယ်လွန်လေပြီ။

လက်နက်မပါ၊ အကြမ်းမဖက် အနုသက်သက်ဖြင့် အလွန်တရာနယ်သည့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူကလေးများ၏ ဆန္ဒပြမှုကို ဒေါက်တာဘမော် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ဗျူရိုကရက်ပြည့်အစေခံပုလိပ်တို့က မညာမတာ ရက်စက်ရိုင်းပြမှုကြောင့် ရန်ကုန်တမြို့လုံး မြို့သူမြို့သားများသည် ပြင်းထန်စွာယူကြီးမရ ဝမ်းနည်းကြလျက် အချင်းချင်း သတင်းမေးသူကမေး၊ ဆေးရုံသို့ပြေးသူကပြေးဖြစ်ကြလေသည်။ မျက်မြင်တွေ့ရှိကြသည့် လန်ချားကုလားများ၊ ဘတ်စ်ကားသမားများနှင့် မြင်းလှည်းသမားများလည်း အလုပ်ရပ်ဆိုင်းလိုက်ကြသည်။ ကိလီလမ်းနှင့် ထီးတန်းလမ်းရှိ ဗမာသစ်ဆိုင်များသည် ဝမ်းနည်းသည့် အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် ဆိုင်ပိတ်လိုက်ကြသည်။ ည (၉) နာရီတွင် ကျောင်းသားသတင်း တပြည်လုံးသို့ဖြန့်မည်စိုး၍ ရန်ကုန်ပုလိပ်အဖွဲ့သည် သူရိယသတင်းစာတိုက်အားဝိုင်း၍ သတင်းခါတ်ပုံများ၊ ဘလောက်များ၊ ရိုက်ပြီးစာဖောင်များကို သိမ်းလိုက်ကြသည်။

၆၊ ၂၊ ၃၉ နေ့ထုတ်၊ ဆယ်သန်းသတင်းစာတွင် ကျောင်းသား ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်းသည် ကိုအောင်ကျော် သေဆုံးရသော ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းခါတ်ပုံ တခုနှင့်အတူ ကြေညာချက် တခု ထုတ်ခဲ့လေသည်။ သတင်းခါတ်ပုံမှာ ကျောင်းသားများကို ပုလိပ်များ ရိုက်နေစဉ် ရိုက်ကူးထားသော ပုံဖြစ်သည်။ ထိုပုံတွင် အသက်မသေဘဲ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါက အမြန်ဆုံး သက်သေခံစာရင်းသွင်းရန် နှိုးဆော်တပ်လှန့် ထားလေသည်။ ထိုအချိန်မှာ ဗိုလ်အောင်ကျော်သေဆုံးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်မြို့ အထူးရာဇဝတ်တရားသူကြီး ဦးစိန်ခိုင် ရုံးတွင် အမှုဖွင့်စစ်ဆေးလျက်ရှိပေသည်။ အောက်ရုံးတရားသူကြီးကမူ ဗိုလ်အောင်ကျော် သေဆုံးရခြင်းမှာ ပုလိပ်နှင့် ကျောင်းသားများ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်ရာမှ မတော်တဆဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

၇၊ ၂၊ ၃၉ နေ့ထုတ် သတင်းစာ စာမျက်နှာ (၁၄) တွင်-

“အောင်ကျော်ကို ရိုက်သော တုတ်လော”

“ကျောင်းသားကို ပုလိပ်ရိုက်စဉ်က ကျိုးပြီး ကျန်ရစ်သော နံပါတ်တုတ် တွေ ပြီ”

“၎င်းတုတ်ကို သေချာစွာ စစ်ဆေးရမည်”

စသည့် ခေါင်းစဉ်များဖြင့် ကိုဗဟိန်းကြေညာချက်ကို တွေ့ရလေသည်။

“လွန်ခဲ့သည့် ဒီဇင်ဘာ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးများရုံးအနီး ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို ပြည့်အစေခံပုလိပ်များက နံပါတ်တုတ်ဖြင့် ရိုက်နှက်ကြပြီးနောက် ညနေပိုင်းတွင် လူတစ်ဦးသည် သူရိယအယ်ဒီတာ ဦးသိမ်းမောင်ထံသို့ လာရောက်ကာ နံပါတ်တုတ် အကျိုးတချောင်း ပေးသွားလေသည်။ ထိုနံပါတ်တုတ် အကျိုးမှာ ကိုအောင်ကျော်ကို ရိုက်သဖြင့် ကျိုးသွားသော နံပါတ်တုတ်ဖြစ်ကြောင်း” ပြောသွားလေသည်။

အစိုးရခန့်ထားသော စုံစမ်းရေးကော်မတီရှေ့တွင် ကိုအောင်ကျော် အသက်ဆုံးရှုံးရကာ ကျောင်းသားပေါင်း (၂၀၀) ကျော်တို့၏သွေး မြေသို့ကျစေခဲ့သည့် တရားခံအစစ်များကို ဖော်ထုတ်ပြရန် ငါတို့တာဝန်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် နံပါတ်တုတ်အကျိုးကို သူရိယ သတင်းစာတိုက်သို့ ပေးအပ်ခဲ့သောသူသည် အမြန်ဆုံး သမဂ္ဂအသင်းချုပ်ကြီးသို့ လာရောက် အကြောင်းကြားစေလိုကြောင်း။

ဗဟိန်း
(ဥက္ကဋ္ဌ)
ဗကသ

ဤသို့ ကိုအောင်ကျော်ကို သတ်သော တရားခံကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ကြိုးစားကြသည်။ မန္တလေးမြို့ အာဇာနည် (၁၇) ဦး သည်လည်း ပုလိပ်လက်ချက်ဖြင့် သေဆုံးခဲ့ရပြန်လေသည်။ ကိုအောင်ကျော် သေဆုံးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တို့ဗမာစသည့်အစိုးရ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းအဖွဲ့ဝင် အောက်လွှတ်တော်အမတ် သခင်မြနှင့် သခင်အုံကြီးတို့သည် ဗမာပြည်ဘုရင်ခံထံသို့ ကန့်ကွက်စာနှင့် အတူ ပါလီမန်အမတ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်စာပါ တင်လိုက်သည်။ ထို့အတူ အစိုးရက တင်မြှောက်ထားသော အထက်လွှတ်တော်အမတ် မြို့မကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးဘလွင်သည်လည်း ကျောင်းသားပုလိပ်အရေးတွင် အစိုးရပြုမူပုံကို လုံးဝကန့်ကွက်ရုံမျှမက အမတ်အဖြစ်ပါ နုတ်ထွက်ကြောင်း၊ မိမိအား ပေးအပ်ထားသော (ကေအိုင်အိတ်ချ်) KIH ဘွဲ့ထူးကိုလည်း ပြန်၍အပ်ကြောင်း၊ ဘုရင်ခံနှင့် ပြည်ထဲရေးဌာနသို့ စာပို့လိုက်လေသည်။ အင်းစိန်ထောင် ဘီအေတန်းတွင် ရောက်ရှိနေသော သခင်လေးမောင်၊ ဦးအာစရိယနှင့်

ကုလား၊ မြန်မာ (၁၇) ယောက်သည် လည်းကောင်း၊ နောက်ထပ် ရောက်လာသော ကိုဗဟိန်းတို့ (၅) ဦးသည် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားထု သွေးမြေကျခဲ့ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြကြသည်။ မကွေးထောင်ရှိ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် သပိတ် ခေါင်းဆောင်များလည်း အလားတူ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြကြသည်။

(ည) ကိုအောင်ကျော်စာပေ

လူငယ်

ဤနေ့ကား မြန်မာပြည် ကျွန်သက် (၅၃) နှစ် တင်းတင်းပြည့်သော နေ့ပေတည်း။ အချိန်ကား (၉) နာရီခန့် ရှိပေမည်။ မိုးကား တဖွဲဖွဲနှင့် ရွာလျက်ရှိ၏။ အသက် (၁၆) နှစ်ခန့်ရှိသော လူငယ်တယောက်သည် အဆောင်းလည်းမပါ၊ မိုးရွာသည်ကိုလည်း ဂရုစိုက်ဟန် မတူ၊ တယောက်တည်း ခပ်ဖြည်းဖြည်းပင် သမဂ္ဂရုံးသို့ ရောက်လာပေပြီ။ တံခါးဝသို့ရောက်သောအခါ နောက်သို့တချက်ငဲ့၍ ကြည့်လိုက်၏။ ထို့နောက် ခံဘိနပ်ကို ချွတ်လိုက်၏။ ကုတ်အင်္ကျီကို စက္ကန့်အနည်းငယ်မျှ စိုက်ကြည့်နေ၏။ ကြည့်ရင်းမျက်နှာ၌ သဘောမကျသော အခြင်းအရာတို့ ပေါ်လာ၏။ ချက်ခြင်းအင်္ကျီကို ချွတ်လျက် ဘေးသို့ချလိုက်၏။ ထို့နောက် အသင်းရုံးရှေ့မြက်ခင်းပေါ်သို့ ဆင်းသွားလေ၏။ ဒေါင်းအလံကြီးက မိုးရေထဲတွင် တိုင်တဝက်၌ တည်လျက်ရှိ၏။ ခြေကိုစုံရပ်၍ ခေါင်းငုံ့လျက် (၂) မိနစ်ခန့် အလံကို အရိုအသေပေးနေ၏။ မိုးပေါက်တို့က သူ၏ခေါင်းပေါ်သို့ ကျလျက်ရှိ၏။ ဒေါင်းအလံကို တချက်မျှမော်ကြည့်ပြီးနောက် အသင်းရုံး ထဲသို့ဝင်ကာ ချွတ်ထားသော အင်္ကျီနှင့် ဘိနပ်ကို ဝတ်လျက် အပေါ်ထပ်သို့ တက်သွားလေ၏။

တဖက်ခန်း၌ကား ဘယ်သူမျှမရှိပေ။ လူငယ်သည် အခန်းထဲသို့ဝင်ကာ ဟိုဟိုသည်သည် လျှောက်၍ကြည့်လေ၏။ လူငယ်၏ မျက်လုံးတို့သည် အလင်းသတင်းစာဆီသို့ ရောက်သွား၏။ မျက်လုံးနှင့် အတူတူပါသွားပြီးလျှင် သတင်းစာကိုယူလျက် ကုလားထိုင် တလုံးတွင်ဝင်၍ ထိုင်လိုက်၏။ စာရွက်တရွက်ပြီး တရွက်လျှောက်၍ လှန်လာရာ အလယ်နားသို့ ရောက်၍လာတော့၏။ စာရွက်က အခြားစာရွက်များနှင့်မတူ၊ စာလုံးတို့က အစိမ်းရောင်တို့ဖြင့် နှိပ်ထားကုန်လေ၏။ လူငယ်၏လက်သည် ရပ်၍ သွားလေ၏။ မျက်လုံးတို့သည် စာကိုစူးစိုက်၍ နေကြတော့၏။ တခန်းလုံးကား တိတ်လျက်ရှိ၏။ သူကား စာမျက်နှာလေးမျက်နှာခန့် ဖတ်ပြီးသည့်နောက်တွင် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ခေါင်းကိုင်၍ မလှုပ်မယှက်နေတော့လေ၏။

အခန်းဘေးရှိ အမှုဆောင်ဟောင်းများ၏ ပုံတို့သည် သူ့အားစိုက်ကြည့်လျက်ရှိ၏။ မျက်တောင်ကား အနည်းငယ်မျှ မခတ်၊ ရှေ့တွင်ရှိသော သတင်းစာကို ဝါးစားမတတ်စိုက်၍ ကြည့်နေလေ၏။ ကြည့်ရင်းကြည့်ရင်း မျက်နှာမှာ ပြောင်း၍ လာတော့၏။ တဖြည်းဖြည်း ဒေါသရောင်လွှမ်း၍ လာတော့၏။ မျက်လုံးသည် ကျယ်၍ကျယ်၍ လာတော့၏။ လူလည်းရှေ့သို့ ကိုင်း၍လာပေ၏။ ထို့နောက် “တောက်” ဟု ခပ်ပြင်းပြင်းခေါက်ခါ နေရာမှထလိုက်၏။ ထပြီးနောက် ဘေးပတ်လည်ကို ကြည့်လိုက်၏။ အမျိုးသားနေ့တွင် ကိုင်ရန်၊ လျှောက်ရန် စာတမ်းများမှာ အုတ်များနှင့်ကပ်လျက် နံရံတွင်ထောင်၍ထားပေသည်။ စာတမ်းတခုသည် သူ့အားရှေးဦးစွာ ဆီး၍နှုတ်ဆက်လေသည်။ လူကားတွေလည်း ရှိပေ၏။ နဂိုက ဒေါသရောင်လွှမ်းသော မျက်နှာသည် ပို၍တင်းမာလာပေ၏။ မျက်လုံးများမှာ ထိုစာတမ်းကို စိုက်ကြည့်နေရာမှ သတင်းစာဘက်သို့ တဖန်ပြန်၍ ရောက်လာပြန်သည်။ သတင်းစာထဲရှိ ဓါတ်ပုံတို့သည် သူ၏ရှေ့တွင် မလှုပ်မယှက် တည်လျက်ရှိနေ၏။ မျက်လုံးထဲမှ မျက်ရည်တို့သည် မျက်တောင်နှစ်ချက် အခတ်၌ သတင်းစာပေါ်သို့ ကျကာ ဓါတ်ပုံများကို သွား၍ကန်တော့ကြလေ၏။ ခေါင်းသည် တဖန်ပြန်၍ ထောင်လာပြန်၏။ မျက်လုံးတို့ကား နေရာပြောင်း၍ ကျက်စားနေကြပြန်လေ၏။ လူတကိုယ်လုံး ခေါင်းနှင့် မျက်လုံးများသာ လှုပ်လျက် ရှိပေ၏။

“သည်းညည်းခံလျှင် သူ့ကျွန်ဖြစ်”

ဟူသောစာတမ်းသည် သူ၏မျက်လုံးကိုဆီး၍ ဧည့်ခံပြန်၏။ လူငယ်၏စိတ်နှင့်စာတမ်းသည် သဘောချင်း တိုက်ဟန်တူ၏။ မျက်လုံးတို့သည် ပိုမို၍စူးစိုက်လာ၏။ မျက်နှာမှာပိုမို၍ ခက်ထန်လာပေ၏။ အံသွားတို့ကို ကွဲသွားမတတ်ကြိတ်လိုက်၏။ ကျစ်ကျစ် ပါအောင် ဆုတ်ထားသောလက်မှာ အထက်သို့ အနည်းငယ်မြှောက်လာ၏။ မျက်စေ့ကား ... သတင်းစာသို့ လည်ပြန်လေ၏။

မရှေးမနှောင်းပင် “ဟင်း” ဟု သက်မကိုချလိုက်၏။ သတင်းစာထဲရှိဓါတ်ပုံတို့မှာ ယခင်အတိုင်းပင်ရှိသေး၏။ စာများကား လူငယ် ၏ စိတ်နှင့် အမူအရာကိုသိကြဟန်မတူ၊ ဤအကြိမ်ခေါင်းလှည့်လိုက်သောအခါ “ကြောက်မွေးပါ ဇာဂနာနန္ဒတို့” ဟူသော စာတမ်းဆီသို့ မျက်မှန်းတမ်း၍ သွားလေ၏။ သူငယ်မျက်နှာသည် အနည်းငယ် ပြူးယောင်ယောင်ရှိလာပြီးနောက် မျက်စေ့ကို နေရာရွှေ့ သွားပြန်လေ၏။ “သွေးစုပ်ကောင်တွေ သတ်ပစ်” အစရှိသဖြင့် ရေးထားသည့်စာတမ်းကြီးအား ပေါက်၍သွားမတတ်စိုက်၍ ကြည့်နေပြန်လေ၏။ သူ့မျက်နှာသည် မှောင်မဲ၍လာကာ လူလည်းအနည်းငယ် တုန်လာပေ၏။ မျက်နှာကား ဘီလူးဝင်သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ တဖန်သတင်းစာကို စူးစိုက်ကြည့် နေပြန်လေ၏။ ကြည့်လေကြည့်လေ ပို၍ ကြောက်စရာ ကောင်းလာပေတော့၏။ မရှေးမနှောင်းပင် “ဒုံး” ဟု စားပွဲကို လက်သီးနှင့်ထုလျက် “ရိုင်းလိုက်လေကွာ” ဟုဆိုကာ အခန်းတွင်းမှ ရုတ်တရက် ထွက်သွားတော့၏။ အခန်းတွင်းကား ပိုမိုတိတ်ဆိတ်လျက် ကျန်ရစ်လေ၏။ စာအုပ်များမှာ ဖတ်သူကို မျှော်လျက် ရှိကြကုန်၏။ အမှုဆောင်များ၏ ဓါတ်ပုံများကား နံရံပေါ်တွင် မလှုပ်မယှက် တည်မြဲတည်လျက် နေပေ၏။

“အမျိုးအတွက် အသက်စွန့်လော့” ဟူသောစာတမ်းလေးမှာ လေတိုက်သဖြင့် အနည်းငယ်လှုပ်၍သွားပေတော့၏။ အပြင်တွင် မိုးကားရွာလျက်ပင်။

ကိုအောင်ကျော်

- ကိုသိန်းအောင် ။ ။ ဟေ့ ဘိုးအောင်ဆန်း၊ ခင်ဗျားအားကျပြီး ကတုံးဗိုလ်ကေ ထားတဲ့လူ (၂) ယောက်တော့ ရှိပြီ၊ ကိုလှရွှေ ရယ်၊ ကိုအောင်ကျော်ရယ်လေ။
- ကိုအောင်ဆန်း ။ ။ လွတ်လပ်တဲ့ဗမာပြည်ကြီးမှာ ကျွန်တော်အာဏာရှင်ဖြစ်ရင်အကုန်လုံးကတုံးဗိုလ်ကေထားဖို့ အမိန့်ပေးမယ်။
- ကိုအောင်ကျော် ။ ။ ကတုံးဗိုလ်ကေက ထားတာချင်းတူပေမယ့် ရူးတာချင်းတော့ ကိုအောင်ဆန်းက သာတယ်။
- ကိုအောင်ဆန်း ။ ။ မိုက်မဲတဲ့နေရာကျတော့ ခင်ဗျားက သာပါတယ်။ ခင်ဗျား ရုပ်ကိုက မှုန်ကုတ်ကုတ်၊ ပုကွကွနဲ့။

(၄) ကိုအောင်ကျော်ဈာပန

ကိုအောင်ကျော်ဈာပနကို တို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ ရှေ့ဆောင်၍ ရန်ကုန်စီရင်စု တို့ဗမာအစည်းအရုံး၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ တကသအမှုဆောင်များအပြင် ရန်ကုန်ကျောင်းသားများ အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ်များ၊ သံဃာ တော်များနှင့် မြို့မမြို့ဖများ ပူးပေါင်း၍ ဈာပနကော်မတီဖွဲ့စည်းကြပြီး ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပသည်။ ထိုအတွင်း ရန်ကုန်မြို့ အတွင်းရှိ တက္ကသိုလ်နှင့် အထက်တန်းကျောင်းများသည် သပိတ် ဆက်လက်မှောက်လျက် ရှိကြပြီး မြို့မကျောင်းတွင် သပိတ် စခန်းအဖြစ် ထားရှိလေသည်။

ဒီဇင်ဘာလ (၂၄) ရက်တွင် ဈာပနကော်မတီသည် ကိုအောင်ကျော်၏အလောင်းကို ဆေးရုံကြီး ရေခဲတိုက်မှ တကသ အသင်းတိုက်သို့ ပို့ရန် ထုတ်ယူကြသည်။ ထိုသို့ ထုတ်ယူနေစဉ် သခင်စံထွန်းလှအား ဘုရင်ခံ၏ အရေးတကြီးဥပဒေအရ ဖမ်းဆီးထားကြသည်။ ဒီဇင်ဘာ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ကိုအောင်ကျော်ဈာပနကို ကြံတောသုဿန်သို့ ပို့ဆောင်ကြရန် ဈာပန ကော်မတီက စီစဉ်ပြီး ကိုအောင်ကျော်အား သူရဲကောင်း အာဇာနည်အဖြစ် “နေမျိုးသီဟသူရ ဗိုလ်အောင်ကျော်” ဘွဲ့ကို ပေး အပ် ကြသည်။ ဗိုလ်အောင်ကျော်၏ ဈာပနအခမ်းအနားတွင် ဖတ်ကြားရန်အတွက် ကိုဗဟိန်း၊ ကိုဗဆွေ၊ သခင်ထိန်ဝင်း၊ သခင်စိုး၊ သခင်လှမောင်စသည့် ရဲဘော်များက အဓိဋ္ဌာန် စာတမ်းတစောင် ပေးပို့၏။

နေ့လည် (၂) နာရီတွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းရှေ့တွင် ယူနီဖောင်းဝတ် တပ်သားများက ကြေကွဲဖွယ်ရာ ကောင်း လောက်အောင် ခရာသံများနှင့် ကိုအောင်ကျော်အား အရိုအသေပြုပြီးနောက် ရုပ်ကလာပ်ကို သယ်ဆောင်ကာ ယာဉ်သည် စတင် ထွက်ခွာလာသည်။ ရှေ့ဆုံးမှ သံဃာတော်များအဖွဲ့၊ သီလရှင်များ၊ လောကဓံအဖွဲ့များ၊ ဗမာ့လက်ရုံးတပ်၊ ရဲတပ်၊ စည်းကာကွယ် ရေးတပ်သားများ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ၊ ဝတ်အသင်းများ၊ သတင်းစာတိုက်သားများ၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊ နိုင်ငံရေး အဖွဲ့များ ပါဝင်ကြသည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတို့က ဝမ်းနည်းသော အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဒို့ဗမာအမျိုးသားအလံနှင့် ဒေါင်း အလံများ၊ အလံနက်ကြီးများကို တဝက်လွှင့်ထူကာ လိုက်ပါလာကြ၏။

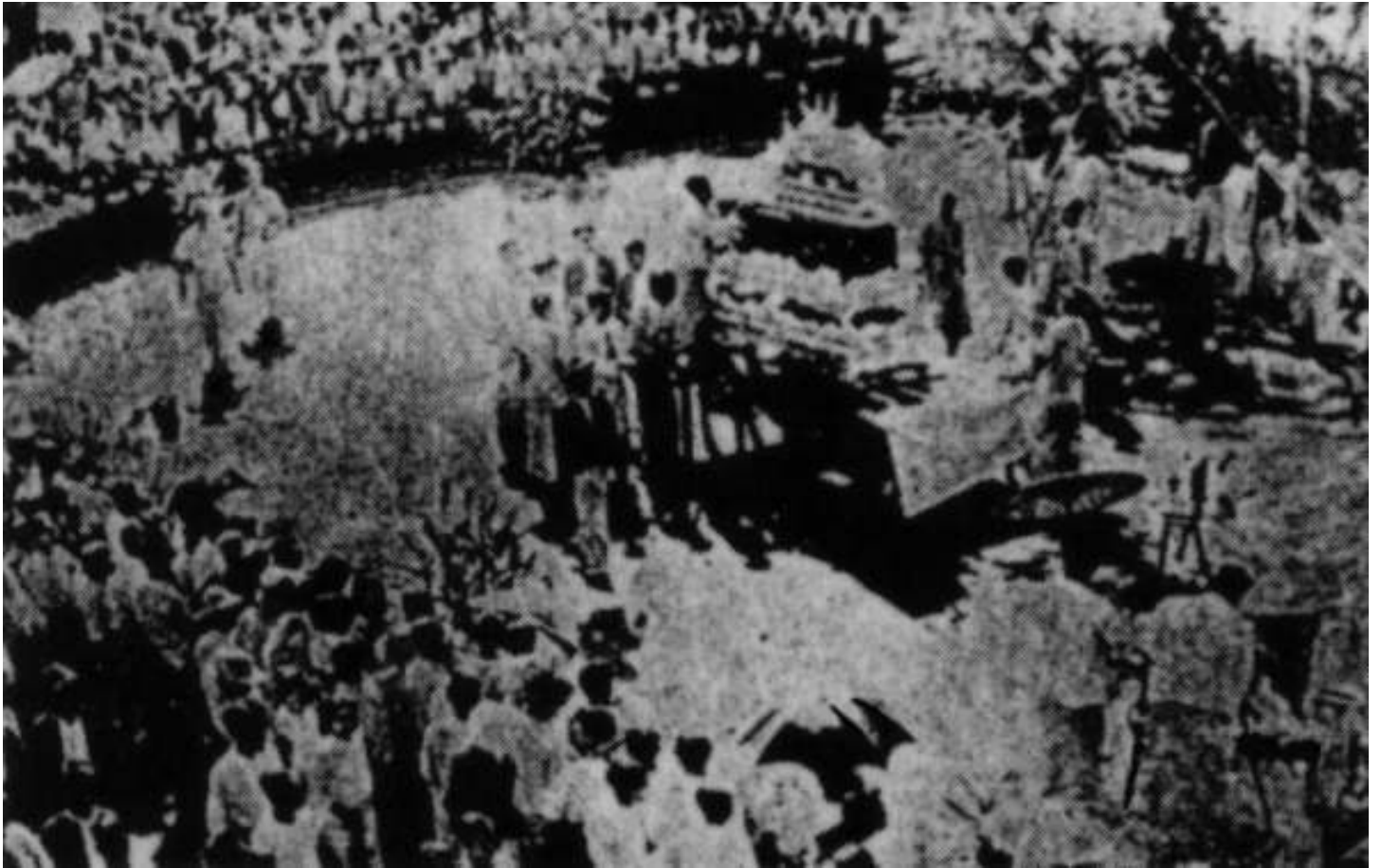
အလံများပေါ်တွင် “အာဇာနည်ဗိုလ်အောင်ကျော် ငါတို့မမေ့နိုင်” စသည်ဖြင့် စာတမ်းများ ရေးသားထားကြသည်။ မြင်းပြိုင်ကွင်းမှ ဂျော်ကီများပင်လျှင် မြင်းစီးအဝတ်အစားများနှင့် လိုက်ပါပို့ဆောင်ကြသည်။ ကြံတောသုဿန်တွင် သံဃာတော်များရောက်နှင့် နေကြသော်လည်း လိုက်ပါပို့ဆောင်သော အသင်း အဖွဲ့များနှင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူပရိသတ်များမှာ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂမှ ထွက်၍ မဆုံးသေးပေ။ ဝဲယာတွင်လည်း ကြည့်ရှုသည့် ပရိသတ်ကြီးမှာ တိုးမပေါက်လောက်အောင် ရှိပေသည်။ သုဿန်သို့ အလောင်းရောက်လျှင် ခရာများကို မှုတ်၍ တပ်သားများ သည် နောက်ဆုံး အရိုအသေပြုကြသည်။ “အာဇာနည် ဗိုလ်အောင်ကျော်” ဟု သုံးကြိမ်တိုင် ကြွေးကြော်ရာ သုဿန်ကြီးတခုလုံး ပဲ့တင်ထပ် မြည်းဟီးသွားလေသည်။ ဗိုလ်အောင်ကျော်မိခင် ဒေါ်ရွှေကျော်၏ အသံချဲ့စက်နှင့် ပြောသံသည် ကြားရသူတို့အား ယူကျုံးမရ ဖြစ်စေသည်။

ကိုအောင်ကျော်မိခင် ဒေါ်ရွှေကျော်

“တပည့်တော် မယ့်ရင်သွေးလေး သားလေး မောင်အောင်ကျော်သည် လက်နက်ဆို၍ အပ်တချောင်း၊ တုတ်တတိုမျှ မကိုင်ရရှာဘဲလျက်၊ လေးလံသော လက်နက်ကြီးများဖြင့် ပုလိပ်တို့က ရိုက်နှက်၍ သေဆုံးရခြင်းကို တိုင်းသူပြည်သားများနှင့် သံဃာတော်များကပင် မခံမရပ်နိုင်အောင် ဖြစ်ပျက်ပုံကို ထောက်ရှုပါလျှင် တပည့်တော်၊ တပည့်တော်မလို ကိုးလ လွယ် ဆယ်လဖွား ယုယခွဲရသော မိခင်၊ ဖခင်တို့အတွက် ပြောဖွယ်ရာ မရှိတော့ပါဘုရား” ဗကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှရွှေက “ဒဏ်ရာများရလျက် သူရိယသတင်းစာတိုက် အပေါ်မှာ ခေါင်းချင်းယှဉ်ပြီး လဲနေကြစဉ်က ငါတို့ အမျိုးအတွက်အသေခံမယ်၊ ဥက္ကဋ္ဌကို မထိကြစေနဲ့ လို့ ရဲရဲတောက်ပြောသံတွေ၊ ဆေးရုံကို ငါလာရောက်စဉ်ကလည်း ကိုလှရွှေ ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ဆက်တိုက်ကြရမယ် ဆိုပြီး ကယောင်ကတမ်းနှင့် စွဲလမ်းစွာ ပြောနေတာတွေ၊ ပထမ အကြိမ် အာဏာဖီဆန်တုန်းက ကျွန်တော်ရှေ့ဆုံးက အသေခံပြီး အလံကိုင်ပါရစေလို့ ပြောခဲ့ တာတွေကို ငါ့နားထဲမှာ ကြားယောင်၊ မြင်ယောင် နေသေးတယ်၊ ကိုအောင်ကျော် ရဲဘော်၏ ဆန္ဒအား ရာဇဝင်မှတ်တမ်း တင်ရလောက်အောင် ပြည့်ဝခဲ့ပါပြီ ရဲဘော်တို့။”

မှတ်ချက်- ၁၉၄၀-၄၁ ခုနှစ်၊ အိုးမေဂ္ဂဇင်း အတွဲ (၈)၊ အမှတ် (၁) မှ ကိုသိန်းအောင်၏ “ကျွန်တော်သိခဲ့တဲ့ အောင်ကျော်” ဆောင်းပါးမှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြသည်။ (မြန်မာသတင်းဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အင်တာနက်စာမျက်နှာတွင် ဖော်ပြထားချက်ဖြင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးသည်။)

၁၉၃၈ ခု ဇီဝင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ကြံတောသုဿန်၌ ပြုလုပ်ခဲ့သော ဗိုလ်အောင်ကျော် ဖျာပနအခမ်းအနား

မြို့မဆရာသိန်းက ဖျာပနကော်မတီကိုယ်စား အဓိဋ္ဌာန်ပြု ချီးကျူးစာတမ်းကို ဖတ်ကြားသည်။

“အို- အာဇာနည် ရဲဘော်ကိုအောင်ကျော်၊ အသင်ကား လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် တပ်ဦးဗိုလ်မှူးအဖြစ်ဖြင့် ငါတို့သည် ယနေ့ကစ၍ ကမ္ဘာတွင် ဗမာတည်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး စိတ်နှလုံးတွင် နောက်ဆုံး မှတ်စွဲတည်မြဲစေတော့၏။ အို အာဇာနည် ရဲဘော်ကိုအောင်ကျော် အသင်အား မညာမတာ ရိုက်နှက်အပ်သော ပြည်အစေခံပုလိပ်တို့၏သံတုတ်သည် ငါတို့နားထဲ၌ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲကြရန် တရံမခြား လှုံ့ဆော်သကဲ့သို့ အမြဲကြားယောင်စေလိမ့်အံ့။

အို- အာဇာနည်ရဲဘော်ကိုအောင်ကျော် အသင်၏ထုထည်ကြီးမားသော ခန္တီတရားသည် အသင့်အား မရဏနိုင်ငံသို့ ပို့ဆောင်သကဲ့သို့ ငါတို့ဗမာလူမျိုးတို့၏ အနာဂတ်လုပ်ငန်းသည် ဗမာပြည်ကြီးအား ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း အဖြစ်သို့ ရောက်အောင်ပို့ဆောင် ပေးလိမ့်အံ့။

အို- အာဇာနည် ရဲဘော်ကိုအောင်ကျော် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်း ပုဒ်မအမျိုးမျိုးတို့ကို သည်းခံခြင်းလက်နက်ဖြင့် မဆုတ်မနစ် တိုက်ဖျက်ရာ၌ အသင်၏မွန်မြတ်လှသော သေခြင်းသည် မြန်မာပြည်၏နှလုံး လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်သို့ ပို့ဆောင်မည့် ရှေ့ပြေးနမိတ်ဖြစ်စေလိမ့်အံ့။

အို- အာဇာနည်ရဲဘော်ကိုအောင်ကျော် အသင်၏ မြင့်မြတ်သောစိတ်ဓါတ်၊ ခိုင်မြဲသောစွဲ၊ သည်းခံနိုင်သော သတ္တိ၊ ကိုယ်ကျိုးမဖက်သော သဘော၊ အသက်စွန့်စားသော အရည်အချင်းတို့မှ ကူးစက်လောင်မြိုက်အပ်သော မီးတောက်မီးလျှံ ကြီးသည် ငါတို့ဗမာတမျိုးသားလုံး၏ စိတ်နှလုံး အတွင်းဝယ် အစဉ်မပြတ် တဟူန်းတဟူန်း တောက်လောင်စေလိမ့် အံ့သတည်း။”

“အရေးတော်ပုံ အောင်ပါစေ”

ဟု နိဂုံးသတ်ကြားကာ ခရုသံများဖြင့် ဖျာပနအခမ်းအနားကို အဆုံးသတ်လိုက်သည်။ ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျဆုံးကြောင်း သတင်းသည် တမဟုတ်ချင်း ပြည်လုံးကျွတ်ပျံ့နှံ့ကာ ရေနံသပိတ်ကြီး ပြည်မြို့သို့ ဆိုက်ရောက်ချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်သည့် အလျောက် ထိုပြည်မြို့ရှိ သပိတ်တပ်ဖွဲ့တခုလုံး ဝမ်းနည်းကြေကွဲ အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် (၁)ရက်မျှ ချီတက်ပွဲကို ရပ်နားကာ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြကြသည်။

ဗိုလ်အောင်ကျော် နတ်သံ

စာအုပ်ကယ်မှ ကလောင်လေ - -
သိပ္ပံအပေါင်း၊ ဝိက္ကာအောင်းသည့်
ကျောင်းများခေါင်က
ဗိုလ်အောင်ငယ်မှ မည်တင့်
ကျော်တဆင့်နှင့်၊ မင်းမင့်နောင်ညီ။
ငါ - - ဇာနည်ကို၊ လာပြီကြုံကြ။
သပြေပန်းနှင့် ရေချမ်းဆောင်ကာ
အောင်စည်စလော့။
နှမငယ် ဖြူဖြူ၊
ပညာစီးပွား၊ စွမ်းအင်အားနှင့်
အင်လျားသူတို့
ငါမူအစ၊ ရှေးဘဝက
နှမတို့နှယ်
ပျော်ပျော်ပါးပါး၊ ဟိုသည်သွားလို့
ကြားခဲ့တယ်။ ။

နောင်ဝယ်သောခါ
ငါ့မိ၊ ငါ့ဘ ကျွန်ဘဝကို
မြင်ရမလျော်၊ စိတ်မပျော်၍
ရဲဘော်အများ၊ သစ္စာအားနှင့်
ကြိုးစာရာတွင်၊ ကြမ္မာငါ့ကံ။
တလူ့ဘဝ၊ ရှုမလှအောင်
ငါ့ကိုယ်ခံ၍၊ ရန်သူလက်နက်
ဆံတိုဆံတောင်း၊ ဘာမဆောင်းသည့်
ငါ့ခေါင်းထက်မှာ၊ ဆက်ကာဆက်ကာ
ဝင်းဝင်းလျှံတောက်၊ မူးမော်နောက်အောင်
ကျရောက်လာသော် ငါ့မှာမချီ
ဘုရားကယ်ပါ၊ အော်မြည်ပါလည်း
ကွာသတိနှင့်၊ ငါမိရင်ခွင်
ဤမြေပြင်တွင်၊ ငါလျှင်လဲ၍
အောင်ပွဲခံသည်၊ နိုင်ငံသာကြောင်း
ငါဆုတောင်းမည် သောင်းသိန်းသန်းကျော်
တို့ရဲဘော်တို့။ ။ ။

မင်းသုဝဏ်

(၅)

ဒို့ကျောင်းသားသီချင်း

စာရေးသူ- ရွှေတိုင်ညွန့်

- ၁။ (တရားလမ်းကြောင်း ကောင်းတာကိုရည် မှန်ရာသဘောနဲ့ ပြောပါရစေ၊ ကျောင်းသားချင်း အသင်းတော် ကိုတည် ကြံဆောင်သမျှတွေ အောင်ရမည်)^၂
 ကျွန်ုပ်ညာပယ်ဖျက်မည်၊ တကယ်မမက်သည်၊ ပယ်ဖျက်မည်၊ သည်ပညာ ဒို့မလိုပြီ အပိုဘဲ ထင်တော့သည်၊ သခင်ပညာရှာစို့အတည် ငါတို့ပြည်၊ ရှာစို့အတည် လုပ်ကိုင်ကစားနိုင်သည်၊ ထင်အရှားတက်လမ်းမှီ၊ သို့မှသာပင်အတည်၊ သားကျွေးမှု၊ မယားကျွေးမှု တခုပညာ ကိုယ်စီပါနိုင်မည်။
- (သံပြိုင်) (ကမ္ဘာမှာ သာတည်၊ တက်လူများစွန့်စားပြီး ဗမာအာဇာနည်၊ ကျောင်းသားတွေ ဆောင်ရွက်မည်)^၂
 (ခုနေအခါမှာ ဒို့ဗမာပြည်၊ အရေးကြီးလာပေါ့ အတည်)^၂ အော် - - သွေးစည်းပါတော့မည် - သမဂ္ဂ ရှေ့ဆောင်ချက်ကို မပျက်အောင်ကြံစည် (ညီစေ-ညီမယ်)^၂ တကယ့်တကယ်တန်းညီ (တို့ကျောင်းသား)^၂ တို့ကျောင်းသူများ စွန့်စားဖို့တော်ပြီ။
- ၂။ တိုင်းပြည်အရေး ဆွေးနွေးမည်၊ အေးအေးတော့ဖြင့် မနေနိုင်သည်၊ တို့ဗမာအပေါင်း ကောင်းစားမည်၊ ကျောင်းသားများက ဆောင်ရွက်ပြီ (သတ္တိခဲမို့ နှံ့မည်၊ တို့ရဲဘော်ပီပီ)^၂
 [ဟေ့] အသက်ကိုလဲ စွန့်ပဲ့သည် အမျိုးဘာသာ၊ သာသနာအတွက် ကိုရည် - - ။
- (သံပြိုင်) ကမ္ဘာမှာသာအတည် - - (တို့ကျောင်းသား)^၃ များ စွန့်စားဘို့တော်ပြီ။
- ၃။ (လွတ်လပ်စေရန် ကေနမလွဲပြီ၊ ဇွဲသန်ရမည်၊ ကျောင်းသားကြိရင် ခံနိုင်ရိုးလာ၊ ကြိုးစားအားထုတ်မည်)
 အမြဲနော်ကောင်းဘို့သာ ယုံကြည်၊ ရဲဘော်အပေါင်းတို့ပါ စုံညီ၊ ဂုဏ်တက်အောင် ကြံဆောင်မည်၊ ကျောင်းသားများ စိတ်ထားညီ၊ အားထုတ်ကြတော့သည်၊ မုချပင် အောင်နိုင်မည်။

ဒို့ကျောင်းသားသီခြင်း

စာရေးသူ- ရွှေညာမောင်

- (၁) ဒို့ဗမာပြည်ဝယ် . . ဆန်ရေစပါးရယ်ကျောက်သံပတ္တမြားရယ် . . ပေါများပါလျက်၊ လွတ်လပ်ရေးနဲ့ဝေးခဲ့လေတယ် . . မွန်မြန်မာများမယ်၊ လွန်စွာရှားတယ် . . မချမ်းသာနိုင်တော့တယ်။ မိဘများ . . ဆင်းရဲယင်ကွယ်၊ ဒို့ကျောင်းသားတွေ လူတန်းစေ့အောင် မနေနိုင်ကြဖွယ်။ ကျွန်ုပ်ညာသင်ရယင်ဖြင့်၊ ကျောင်းထွက်ယင် အလုပ်မဲ့မယ်၊ ဒို့ဗမာတွေ ထမင်းဝအောင် မစွမ်းဆောင်နိုင်ဘူးတကယ်၊ သခင်ပညာရအောင် ဒို့ဗမာများ ကြိုးစားကြစေဖွယ်။
- (ဝိုင်းဆို) ကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းကြီးရယ်၊ ဒို့ကျောင်းသားများရဲ့၊ စည်းရုံးရာ စုဝေးရာ အားစုရာ အောင်မြေ မှန်ပေတယ် (ကျောင်းသားများတို့ရယ်)^၂ သခင်ပညာရအောင် သမဂ္ဂရှေ့ဆောင်ချက်ကိုမပယ် . . ညီညွတ်စွာ အမှန်တကယ် မရှောင်တမ်း အောင်ပန်းဆွတ်ဖို့ရွယ်။
- (၂) ဒို့ကျောင်းသားရဲဘော် . . ဗိုလ်အောင်ကျော်နဲ့၊ ရတနာပုံရွှေမန်းမြို့ရယ်က အာဇာနည်များ (အရေးတော်ပုံကြီးဝယ် - တပ်ဦးက ကျဆုံးခဲ့တယ်)^၂ ဒို့ကျောင်းသားများရယ်၊ အမျိုးအတွက် တကယ် - ဒို့အသက်ကို ဖက်ရွက်လောက်ပင် မမှုခဲ့ပါတော့တယ် . . ။
- (၃) ရဲဘော်တို့ . . အရေးကြီးလေပြီ - သွေးစည်းကြပါစို့ . . အချက်ကျ ဉာဏ်မြော်ထောက်ဖွယ် - သမဂ္ဂ အလံတော်အောက်ဝယ် - ဗမာလွတ်လပ်ရေးကို ဒို့သွေးခဲနဲ့ တည်ဆောက်မယ်။ ကြံကြံခိုင်ခိုင်၊ မယိုင်မယိမ်းဘဲ ဒို့စိတ်ခွဲရယ် - သခင်ပညာကို-သခင်ပညာကို - မရလျှင် - မရလျှင် - ရအောင်ယူဖို့ကွယ်။

ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များက တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ၌ ဂီတပဒေသာကပွဲတခုကျင်းပ၍ ဒို့ကျောင်းသားသီချင်း (၂) ပုဒ်ကို အဆိုပါပွဲတွင် သီဆိုပြကြပါရန် စီစဉ်ကြသည်။ ထိုသီချင်းအနက် ရွှေတိုင်ညွန့်သည် တီးဝိုင်းအစုံနှင့်လာသော်လည်း ရွှေညာမောင်သီချင်းကိုမူ ကိုဌေးမြိုင် (ဒဂုန်တာရာ) က စန္ဒယားတီး၍၊ ကိုသုခ (ဒါရိုက်တာ ဦးသုခ) က စည်းလိုက်တီးပေးသည် မှတ်ချက်- ရွှေညာမောင်၏ “ဒို့ကျောင်းသီခြင်း”ကို (တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟောင်း ရွှေညာမောင်ရေးသည့် “တက္ကသိုလ်မှ တေးတပုဒ်” ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှစ် ၅၀ ပြည့်၊ ၁၉၇၀၊ စာ-၁၁၈၊ ၁၉၉) မှ ပြန်လည်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးပြီး မူရင်းအတိုင်းဖော်ပြသည်။

ပြန်ဟန်ဝင် ကျောင်းသားလုပ်ရှားမှုသမိုင်း

သီချင်းဆိုပွဲပြီးသောအခါ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ ချက်ခြင်း အစည်းအဝေး ထိုင်ကြသည်။ သီချင်း (၂) ပုဒ်စလုံးကို ခို့ကျောင်းသား သီချင်းအဖြစ် လက်ခံလိုက်သည်။

(၃) မန်းအာဇာနည် (၁၇) ဦး အရေးတော်ပုံ

၁၉၃၈ တွင် မန်းဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားအာဏာရှင် ကိုလှရွှေ၊ မန်းဥပစာကောလိပ်မှ စာမေးပွဲအောင်သွား၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက် ပညာသင်ကြားနေသော ကိုသိန်းအောင်တို့ ခေါင်းဆောင်၍ ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးကို ကူညီသည့်အနေနှင့် သပိတ်မှောက်ပြန်သည်။ မန္တလေးမြို့တွင် ထုတ်ထားသောပုဒ်မ (၁၄၄) တိုက်ဖျက်ရန် စိုင်းပြင်းနေကြသည်။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင် တော်လှန်ရေးပုဒ်မ (၁၄၄) တိုက်ဖျက်ရေးအရ မန္တလေးစီရင်စု တို့ဗမာအစည်းအရုံးသည် လျှို့ဝှက်စွာ စီစဉ်နေလေသည်။ ပုဒ်မ (၁၄၄) တိုက်ဖျက်ရေးတွင် မန္တလေးမြို့ လူထုကြီးတရပ်လုံး ပူးပေါင်းပါဝင်လာရန် ရဟန်းပျိုအဖွဲ့ကြီးကလည်း အားသွန်ကြိုးပမ်းလျက် ရှိသည်။ ပုဒ်မ (၁၄၄) အဓိပ္ပါယ်မှာ ဆူပူလှုပ်ရှားမှု၊ အဓိကရုဏ်းဖြစ်မှု စသည်တို့ကို မပေါ်ပေါက် မဖြစ်ပွားစေရန် ကြိုတင်တားဆီးထား သော ဥပဒေဖြစ်သည်။

မန်းဥပစာကောလိပ်သမဂ္ဂ ကိုအောင်၊ ကိုခင်ညိုနှင့် ကိုကြည်မောင် (နောင် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး မြင့်အောင်) တို့ပါဝင် သော သပိတ်မှောက် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် ရဟန်းပျိုအဖွဲ့အား ခေါင်းဆောင်ပေးရန် ရိုသေစွာလျှောက်ထား ပန်ကြားပြီး နောက် တို့ဗမာအစည်းအရုံး သခင်၊ သခင်မများနှင့်လည်း မြို့လူထုအား သိမ်းသွင်းစည်းရုံးလျက် ရှိသည်။ မြို့လုံးကျွတ် လူထုဆန္ဒပြပွဲကြီး ကျင်းပရန်နှင့် ကျောင်းသားများ အစည်းအဝေးနှင့် ဆန္ဒပြပွဲကို အကူအညီပေးရန်အတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကိုကျော်ငြိမ်းကို စေလွှတ်လိုက်သော်လည်း ကိုကျော်ငြိမ်းမှာ မန္တလေးမြို့ရောက်ပြီးကာမှ ရန်ကုန်တွင် ကိစ္စပေါ်၍ အလျှင်အမြန် ပြန်သွားရသဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားအဖွဲ့မှ ကိုလှမောင် (ဗိုလ်ဇေယျ၊ ရဲဘော်သုံးကျိပ်) ကို ထပ်မံစေလွှတ်ခဲ့သည်။ ကိုလှမောင်မှာ မန်းဥပစာကောလိပ် ကျောင်းသားများ ဦးစီးသော မန္တလေးကျောင်းသားဟောင်းများနှင့် လက်တွဲတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။

မန္တလေးမြို့ကြီးသည် ငြိမ်သက်နေပြီဟု အများအောက်မေ့နေကြသည့် အတောအတွင်း အာဏာရှင်ကိုလှရွှေ၏ အောက်ပါ အမိန့်ထွက်လာသောအခါ လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်လာသည်။

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ
ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်
(အမှတ် ၃၆)

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

အထက်ပါ အမိန့်ကြေညာစာကို ကြည့်လျှင် နေရာလပ်ကိုသာ လူတိုင်းမျက်စိတွင် မြင်ကြရ၏။ သို့ရာတွင် အိန္ဒြေ မဆောင်နိုင်အောင် ကြက်သီးမွေးညင်းထနေသည့် ပုလိပ်တော်မင်းတို့၏ အန္တရာယ်ပြုစေရန် ထုတ်သောအမိန့်ဟု မြင်လာ ဟန်တူသဖြင့်-

- (၁) ဓါတ်စက်ရုံနှင့် ဓါတ်ရထားများပိတ်စေခြင်း၊
- (၂) အင်္ဂလိပ်အလုပ်တိုက်တွေ ပိတ်စေခြင်း၊
- (၃) ဘူတာရုံကို စစ်တပ်အစောင့် ထားခြင်း၊
- (၄) ဘဏ်တိုက်များကို ပိတ်စေခြင်း၊
- (၅) ဂါတ်တွေကို အစောင့်စစ်တပ် ထားခြင်း၊
- (၆) နန်းတော်ကြီးအတွင်း မြန်မာ မဝင်ရခြင်း၊
- (၇) လက်နက်ရောင်းသော တိုက်ကို ရွှေ့စေခြင်း၊

စသည့် စီမံချက် ပုလိပ်တော်မင်းများ၏အမြင်ကျယ်သော မှန်ဘီလူးမျက်လုံးများကြောင့် ဖေဖော်ဝါရီလ (၈) ရက် နေ့က မြို့ရွာ ထိတ်လန့် ခြောက်ခြားရသည့်သာမက ကျောင်းသားနှင့် ရဟန်းတော်များကို ဖမ်းဆီးရန်အတွက် အင်္ဂလိပ် စစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး၊ စစ်ဗိုလ်ကလေး၊ ကုလားစစ်ဗိုလ်၊ ကချင်စစ်ဗိုလ်၊ ကပြားစစ်ဗိုလ် လူမျိုးစုံပါဝင်သော စစ်သည်တော်များစွာကို မန္တလေးမြို့၌ ချထားလေသည်။ ၎င်းအပြင်-

- (၁) အိမ်သာကြို အိမ်သာကြားက ချောင်းမြောင်း ကြည့်၍ မြင်သမျှကို အစီရင်ခံခြင်း၊
- (၂) မန်ကျည်းပင်ပေါ်မှ ညဉ့်နက်သန်းခေါင် ချောင်းမြောင်း၍ ငိုက်မြည်းပြီးလျှင် အစီရင်ခံခြင်း၊

- (၃) လက်ဘက်ရည်ဆိုင်၊ ကာဖီဆိုင်များတွင် ဂျိုပိုးထိုးဟန် ထိုင်ပြီး ပုလိပ်မှန်းသိသူကို ခြောက်လုံး၊ လှန်လုံးများပေး၍ သတင်းမှန်ဟု စုံထောက်တို့က ထင်၍ အစီရင်ခံခြင်း၊
 - (၄) ကလေးသူငယ် လူမမယ်တို့ကို မေးမြန်း၍ ကလေးများ ပြောသမျှကို အစီရင်ခံခြင်း၊
 - (၅) တနေ့တမူးပေး၍ တစ်မူးတန် စုံထောက်တို့ ပြောသမျှကို အစီရင်ခံခြင်း၊
 - (၆) မိန်းမထိန်းက အန္တရာယ်ကင်းရန် အလိုငှာ လောကွတ်ချော်၍ ပေးသော သတင်းကို အစီရင်ခံခြင်း၊
- စသည်ဖြင့် မဖွယ်မရာ အုန်းသီးကြွေသံကို မြေပြိုဟန်လုပ်၍ ပေးသည့် သတင်းကြောင့် မြို့ရွာခြောက်ခြား၍ အဆမတန် ငွေကုန်ရချေသည်။

ထိုအချိန် မန္တလေးအရေးပိုင် မစ္စတာလက်၊ ရာဇဝတ်ဝန် မစ္စတာရေးတို့သည် ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်ထဲရေးဌာန တာဝန်ခံများနှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်ကာ မန္တလေး နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို နေ့စဉ် အစီရင်ခံနေကြရသည်။ ၁၃၀၀ ပြည့်၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၅) ရက် (၈၊ ၂၊ ၃၉) တွင် ကျောင်းသားတို့ သပိတ်ဌာနချုပ် လုပ်ထားသော မန္တလေးမြို့၊ ဗဟိုအမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းကို စစ်တပ်ဖြင့်ဝိုင်းပြီး သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သော-

၁။ ကိုချန်ထွန်း (ဗဟိုအမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်း)၊

၂။ ကိုကြည် (ပေါက်မြိုင်ကျောင်းသား)၊

၃။ ကိုကိုလေး (ဝက်စလီ ကျောင်းသား) တို့အား ဖမ်းဆီးသွားလေသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ရဟန်းပျိုခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်သော နန်းဦးတိုက်မှ ရွှေမျက်မှန် ဦးဩဘာသနှင့် အာဇာနည်ဦးသုမန တို့ကိုလည်း ဖမ်းဆီးလိုက်ကြသည်။

တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၆) ရက်နေ့ထဲက အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းတွင်လည်းကောင်း၊ အိမ်တော်ရာစေတီရင်ပြင်ပေါ်ရှိ (၁၄) ခန်း ဇရပ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ၊ သခင်ခေါင်းဆောင်များသည် ရဟန်းပျိုအဖွဲ့အမှုဆောင်ဆရာတော်အချို့နှင့် လျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးပွဲများ ညလုံးပေါက်ကျင်းပခဲ့သည်။ စုံထောက်များသည် အိမ်တော်ရာစေတီရင်ပြင်သို့ မလာဝံ့ကြဘဲ မြောက်ဖက်ပေါက်နှင့် အရှေ့ဖက် အပေါက်များမှ စောင်းပါးရိပ်ချေ အကဲခတ်နေကြသည်။ သို့ရာတွင် မန္တလေးမြို့ လေးပြင်၊ လေးရပ်တွင်ကား တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်များ၊ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များက ရပ်ကွက်တာဝန်ခံတို့ကို မနက်ဖြန် နံနက် (၈) နာရီတွင် အိမ်တော်ရာစေတီ ရင်ပြင်ရှိ (၁၄) ခန်း ဇရပ်အတွင်း လူစုကာ ပုဒ်မ (၁၄၄) အာဏာပီဆန်ရေး လမ်းလျှောက် ချီတက်ဆန္ဒပြမည် ဖြစ်ကြောင်း သတင်းကောင်းပါးရင်း စည်းရုံးခြင်း ပြုကြသည်။ ရဟန်းပျိုအဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေသော ကြေညာချက်များ ပလူပျံအောင် ဝေငှကြသည်။

၁၃၀၀ ပြည့်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၆) ရက်နေ့၊ (၁) နာရီခန့် အချိန်တွင် မန္တလေးမြို့ မဟာလောကရံသီ အိမ်တော်ရာဘုရားအတွင်း (၁၄) ခန်းဇရပ်ကြီး၌ မန္တလေးမြို့ ကျောင်းသားမိဘများနှင့် မြို့လုံးကျွတ်အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ-

အထူးအဆို (၁)

(က) ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗမာတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ယူကြိုးမရ ထိခိုက်နာကျင်လှကြပါ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ဝတ္တကမြေအတွင်း၌ မည်သည့် လူမျိုးမဆို မည်သည့်ကိစ္စနှင့်မျှ အခါမရွေး ဘိနပ်စီး၍ မတက်ရန်ဥပဒေကို ပြည်ပိုင်အစိုးရတို့က အတည်ပြုလုပ်ပေးရန် အဆိုကို နေပြည်တော်ချစ် ရဟန်းပျိုအဖွဲ့ ဦးကုမာရက အဆိုတင်သွင်း၍ ခင်မကန်တိုက် ဦးမေဏ္ဍက ထောက်ခံကြောင်း၊ ကန့်ကွက်သူမရှိ အတည်ပြုကြောင်း၊

(ခ) ဖေဖော်ဝါရီလ (၈) ရက် နံနက် (၄) နာရီအချိန်တွင် စံကျောင်းတိုက် အာဇာနည်ဦးသုမန အသျှင်မြတ်ကို ဖမ်းဆီးစဉ်က စုံထောက်အင်စပတ်တော် ဒေးဗစ်သည် ပုလိပ်ဘိနပ် စီးနင်း၍ အိမ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းကို အစိုးရက လေးလေးနက်နက် အရေးယူစေရန် အဆိုကို နန်းဦးတိုက် ဦးညာနိန္ဒောဘာသ (သံလက်သီး) က တင်သွင်း၍ ဘုရားကြီးတိုက် စောင့်ရှောက်ရေး ရဟန်းပျိုအဖွဲ့ ဦးကုမာရက ထောက်ခံ၍ အတည်ပြုကြောင်း၊

ဗမာသမ္မတနိုင်ငံအသင်းချုပ်ကြီးမှ တောင်းဆိုထားသော အဆိုများကို ထပ်တောင်း၍ (ဗမာပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကြီး နည်းတူ) ဤမန္တလေးမြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးက တညီတညာတည်း၊ တသံတည်း တောင်းဆိုကြောင်း။

အဆို (၂)

(က) လွန်ခဲ့သော ဒီဇင်ဘာ (၂၀) ရက်နေ့ နံနက်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကိုအောင်ကျော်နှင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ဒဏ်ရာရ၍ အာဇာနည် ဗိုလ်အောင်ကျော် သေဆုံးခဲ့ခြင်းအတွက် စုံစမ်းရေးရုံးသမာဓိအဖွဲ့တခုကို ရက်မဆွဲဘဲ အမြန်ခေါ်ပေးရန် ဗမာပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကြီး နည်းတူ ဤမြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက တောင်းဆိုကြောင်း၊

(ခ) ဗမာပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများလွှတ်တော်က တောင်းဆိုသည်ကို ဤမန္တလေးမြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက တောင်းဆိုကြောင်း၊

(ဂ) အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များကို အကျယ်တဝင့် ရေးသားရှင်းလင်း၍ နယ်သမဂ္ဂအသီးသီးက ပုံနှိပ်၍ တောရောမြို့ပါမကျန် ကမ်းလှမ်းဝေငှရန် သဘောတူညီကြောင်း။

အဆို (၃)

ဤမြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးအပြီးတွင် စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ လမ်းလျှောက်ကြရန် အဆိုတင်သွင်းကြောင်း။

အဆို (၄)

ယခုအင်္ဂလိပ်အစိုးရတို့က ဗမာပြည်အား ပေးအပ်ထားသည့် အုပ်ချုပ်ရေးအသစ်မှာ အနှစ်မပါ အကာအတိဖြစ်ပြီး ဗမာပြည်ရှိ အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ ဆင်းရဲသားတို့၏ ကောင်းကျိုးကို ဖန်တီး မပေးနိုင်ရုံမျှမက ဗမာလူမျိုး အချင်းချင်း သွေးကွဲသည်ထက် ကွဲစေမည့် စနစ်ဆိုးများ ရှိနေသည်ကို ဤမြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက လုံးဝ ထောက်ခံပါကြောင်း၊

လက်ရှိညွန့်ပေါင်းအစိုးရ မတည်တံ့ရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ နတ်ထွက်သွားရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အတိုက်အခံမှ အယုံအကြည်မရှိ အဆိုတင်သွင်း၍ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ပြုတ်ကျရေးကိုသော်လည်းကောင်း အမြန်ဆုံး ကြိုးစားကြရန်။

အဆို (၅)

အင်္ဂလိပ်တို့ ဗမာပြည်ကို လာရောက် သိမ်းပိုက်စဉ်ကတည်းက ဗမာပြည်ရှိအိမ်တွင်း စက်မှုလက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ တိမ်ကော ပပျောက်သွားသည်မှာ ယနေ့တိုင်အောင်ပင် ဖြစ်၍ ယခုအခါ ဗမာပြည်ရှိ တောင်သူလယ်သမား ဆင်းရဲသားမှ စ၍၊ ပစ္စည်းဥစ္စာခိုင်လုံသော ပုဂ္ဂိုလ်များအထိ နိုင်ငံခြားမှ တင်သွင်းသော ကုန်ချောများ သုံးစွဲနေကြခြင်းကြောင့် ဗမာပြည် ငွေများ တနေ့ထက်တနေ့ နိုင်ငံခြားသို့ လျော့ဆင်းသည်ကို တွေ့ရကြောင်း။ ဤအဓိက ချို့ယွင်းချက်ကို ကာကွယ်ရန် ဗမာလူမျိုး မှန်သမျှ-

၁။ ဗမာအမျိုးသားဆိုင်များကို အားပေးရန်၊

၂။ တိုင်းရင်းဖြစ်ကုန်ပစ္စည်းများကိုသာ အားပေးရန်၊

၃။ နိုင်ငံခြားဖြစ် မသုံးလျှင်နေနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို တပြည်လုံးက သပိတ်မှောက်အောင် ကျောင်းသားများ ဆောင်ရွက်ရန် ဤမြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက သဘောတူညီကြောင်း၊

၄။ အမှတ် (၃) အဆိုနှင့် ပက်သက်၍ သပိတ်မှောက်ရမည့် ကုန်ပစ္စည်းစာရင်း ရေးဆွဲရန် ဗမာသ အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ လုံးဝအာဏာ လွှဲအပ်ရန် ဤမြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက သဘောတူညီကြောင်း၊

၅။ အထက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မန္တလေးမြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးက တကသနှင့် ဗမာသအမှုဆောင် (၂) ဖွဲ့အား အာဏာကုန် လွှဲအပ်ကြောင်း၊

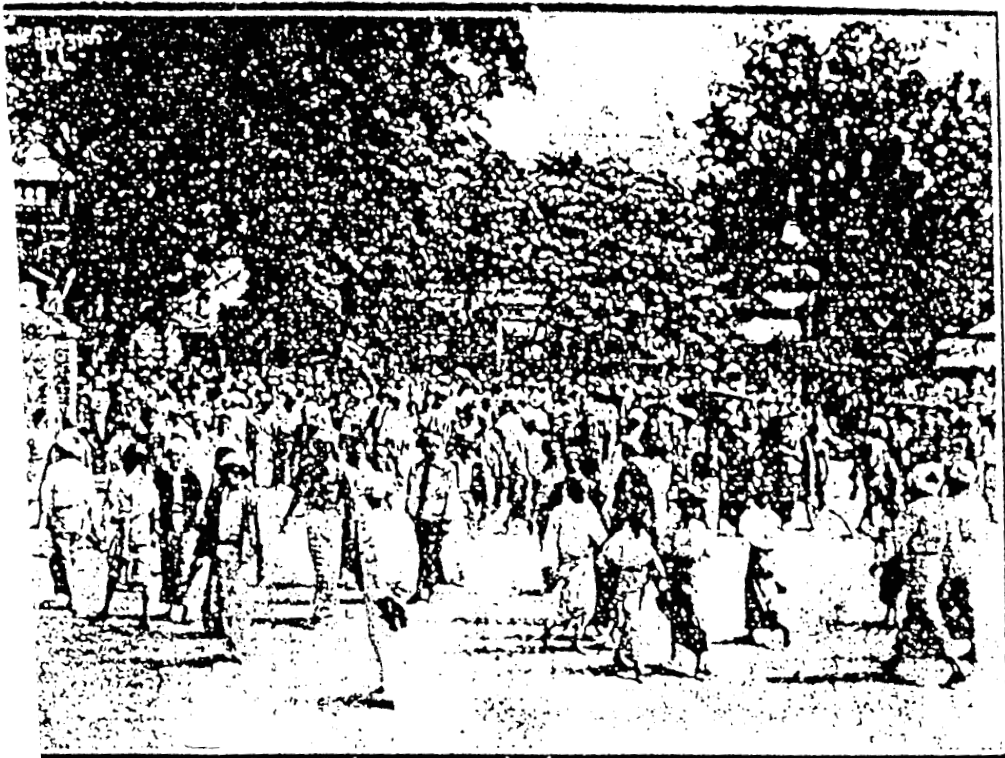
စီတန်းလမ်းလျှောက်ရန် အချိန်မရှိတော့ သဖြင့် မနက်ဖြန် နံနက် (၁၁) နာရီထိုး ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်သည်။

မန္တလေးလူထုသည် ပထမသော် ပုဒ်မ (၁၄၄) အာဏာဖီဆန်ရေး အစီအစဉ်မှာ လျှို့ဝှက်စွာ ကျိတ်၍ ကြံခဲ့သော်လည်း စိတ်ချရသော အချိန်ရောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း လှုပ်ရှားလာကြသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်များ ကလည်း စနစ်တကျ တာဝန်ခွဲဝေ၍ ကြိုတင်ပြုပြင်သင့်သည်များကို စီမံထားကြသည်။ မန္တလေးဆေးရုံကြီးတွင် လူနာတင် ကုတင်များ အသင့်ပြင်ထားသည်။ စစ်ပုလိပ်အဖွဲ့ထံမှ ယုံကြည်စိတ်ချရဆုံးသော တပ်သားများကို ရွေးချယ်လျက် အဆင်သင့် ယူနီဖောင်းဝတ်ကာ အမိန့်လိုက်နာရန် (၂၄) နာရီ တာဝန်ချထားသည်။

၁၃၀၀ ပြည့်၊ တပို့တွဲလဆန်း (၇) ရက်နေ့တွင် ပရဝဏ်အတွင်း၌ လူ (၂) သိန်းကျော် စုမိနေကြပြီ။ အိမ်တော်ရာ စေတီတံတိုင်းအတွင်း နောက်ထပ်မဝင်နိုင်အောင် ပြည့်ကြပ်လျက်ရှိသည်။

ရဟန်းပျိုအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော် ဦးကလျာဏသည် ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဲချ၍ အစီအစဉ်တကျ ထားလေသည်။ အကြောင်းမှာ နယ်ချဲ့အစိုးရ စစ်တပ်နှင့် ရင်ဆိုင်ရန် သူ့ထက်ငါ့ရှေ့ဆုံးက ချီတက်နေချင်ကြ၍ ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့အစည်းတိုင်းက ရှေ့ဆုံးမှ ချီတက်လိုသည်။ မကြောက်မရွံ့ နောက်မတွန့်သော ဇွဲသတ္တိနှင့် ဗမာ့စိတ်ဓာတ် ရင့်ကျက်ခိုင်မာမှုကို နယ်ချဲ့ဗြိတိသျှအား အပြိုင်အဆိုင် ပြသလိုသည်။ ပုဒ်မ (၁၄၄) အာဏာဖီဆန်ရေး လမ်းလျှောက် ချီတက်ရာ၌ ရဟန်းအဖွဲ့ဝင် (၆) ပါး ရှေ့ဆုံးမှ ချီတက်ရန် မဲကျသည်။ ဒုတိယ ရဟန်းအဖွဲ့ဝင် (၁၀) ပါး၊ တတိယ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ စတုတ္ထ တို့ဗမာ

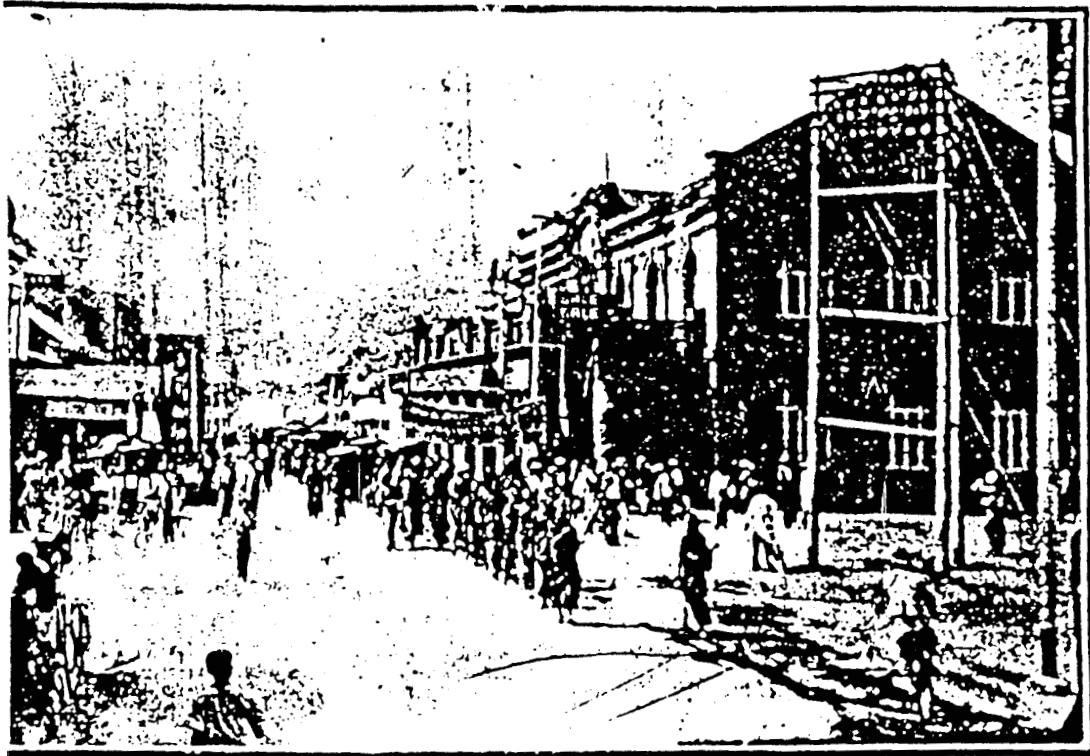
စည်တန်းလှည့်လည်ရန် ရောက်နေသော ပရိသတ်များ

လက်နက် မပါ၊

စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ စည်တန်း
လမ်းလျှောက်ကြရန်၊ အိမ်တော်ရာ
ဘုရားအတွင်းသို့ တဖွဲ့ဖွဲ့ရောက်လာ
ကြသော ပရိသတ်များ။

သက်နုက်မပါ စည်းကမ်းသေဝပ်စွာလမ်းလျှောက်လာကြပုံ

နှစ်သိန်း ကျော်

ဖောက်ျားမိန်းမ-ခလေး သုဇယံ၊ ပရိသတ်(နှစ်သိန်း)
ကျော်ဘိုက်၊ ခဟန်းတောင်များ ရှေ့ဆောင်၍၊ စည်းကမ်း
သေဝပ်စွာ-သက်နုက်မပါဘဲ ၁၃၀၀ ပြည့်၊ တပို့တွဲ
လဆုတ်(၇)ရက်နေ့က၊ မည်တန်းလမ်းလျှောက်လာကြသည့်
ထွင်.....

အစည်းအရုံး အဖွဲ့ဝင် သခင်၊ သခင်မများ၊ ပဉ္စမ ရပ်ကွက်လူထုအဖွဲ့အစည်း၊ ဆဌမ အလုပ်သမားအဖွဲ့၊ သတ္တမ လယ်သမားအဖွဲ့၊ အဋ္ဌမ ဈေးသူဈေးသားအဖွဲ့ စသည်ဖြင့်မဲကျသည်။ ရှေ့ဆုံး ရဟန်းတော်များသည် သုံးရောင်ခြယ်အလံကို ကိုင်ကာ (၂၆) ဘီလမ်းပေါ်သို့ ရောက်လျှင် အရှေ့စူးစူး လမ်းမကြီးအတိုင်း ကြွေးကြော်သံများ ဆူညံစွာ ကြွေးကြော်ချီတက်လာ ကြသည်။

“နေရှင်အစိုးရ - ပျက်စီးပါစေ”

“ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု ပုဒ်မ (၁၄၄) အလိုမရှိ”

“မီးတုတ်၊ မီးတုတ် - ရှို့၊ ရှို့”

“သခင်မျိုးဟေ့ - ဒို့ဗမာ”

“အရေးတော်ပုံ အောင်ပါစေ”

တပ်ဦးမှ ရဟန်းတော် (၆) ပါးသည် အလံတော်နှင့်အတူ (၈၁) လမ်းကို ဖြတ်၍ ကြေးနန်းရုံး တောင်ဘက်နှင့် ယခု ရွှေတိုက်ရပ်ရှင်ရုံ မြောက်ဘက်ကြား ရောက်သောအခါ ခြေလှမ်းဆုံး ရပ်လိုက်သည်။ အကြောင်းမှာ ဝါးရင်းတုတ်ကိုင် ပန်ချာပီတပ် ရှေ့မှ အရေးပိုင်လက် (Mr. H.N. Lett) နှင့် ရာဇဝတ်ဝန်ရေး (Mr. C. H. Raynes) တို့က ပြန်ဆုတ်ရန် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် တယောက်တလှည့် အမိန့်ပေးကာ ကြိမ်တုတ်ကလေး ကိုယ်စီကိုင်လျက် တရမ်းရမ်း လုပ်နေကြသောကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။

တပ်ဦးခေါင်းဆောင် ရဟန်းပျိုတစ်ပါးကလည်း

“ငါတို့မှာ ဘာလက်နက်မှ မပါဘူး။ ငါတို့ကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ပြီး မတရားထုတ်ထားတဲ့ ပုဒ်မ (၁၄၄) ပြန်ရုပ်သိမ်းပေးဖို့ ဆန္ဒပြတယ်။ ငါတို့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်အမိန့်အရ စည်းကမ်း သေသေဝပ်ဝပ်နဲ့ စီတန်းလမ်းလျှောက်တယ်၊ ငါတို့ မင်းတို့ကို ရန်မမူဘူး”

အရေးပိုင်လက်က

“ဒီလမ်းကို မလာပါနဲ့ ရှေ့ကို မတိုးရဘူး၊ ပြန်ဆုတ်သွားပါ”

တပ်ဦး ရဟန်းပျိုက

“ရှေ့တိုးဖို့ မတိုးဖို့ ငါတို့ဥက္ကဋ္ဌထံ အမိန့်ခံဦးမယ်”

ရာဇဝတ်ဝန်ရေးက

“နောက်မဆုတ်ရင် သေနတ်နှင့် ပစ်ရလိမ့်မယ်”

အင်္ဂလိပ်မျက်နှာဖြူ အရေးပိုင်နှင့် ရာဇဝတ်ဝန်တို့သည် (၁) မိနစ်ခန့် အချင်းချင်းရပ်၍ စကားပြောလေသည်။ ထို့နောက် ပန်ချာပီတပ်ရှေ့မှ ဟိုဘက်သည်ဘက် ကူးပြောင်း လျှောက်နေကြသည်။ သူသည် တပ်ဦးခေါင်းဆောင် ရဟန်းပျို ပြောခြင်းကို နားလည်သည်။ နားမလည်သည်မူ မသိ၊ တပ်ဦးခေါင်းဆောင် ရဟန်းပျိုအဖွဲ့ ရပ်သောနေရာနှင့် အရေးပိုင်လက်တို့ ခွဲထားသော နေရာမှာ ပြတက်ခန့်ပဲ ဝေးသည်။

အရေးပိုင်လက်မှ

“နောက်ပြန်ဆုတ်သွားပါ၊ နောက်မဆုတ်ရင် သေနတ်နဲ့ပစ်ပြီး လူစုခွဲရလိမ့်မယ်”

တပ်ဦးရဟန်းပျိုက

“ငါတို့ ဥက္ကဋ္ဌထံ သွားပြီး အမိန့်နာခံရဦးမယ်။”

ထိုစဉ် အရေးပိုင်ဘက်မှ ဝါးရင်းတုတ်ကိုင် ပန်ချာပီတပ်သည် နောက်ဆုတ်သွားပြီး ရိုင်ဖယ်သေနတ်တပ် နေရာယူသည်။ သပိတ်တပ်ဖွဲ့များသည် စိတ်အားတက်ကြွစွာနှင့် ကြွေးကြော်သံများကို သံကုန်ဟစ်လျက် ဆူပွက်နေကြသည်။ တပ်ဦးမှ ရဟန်းတော်သည် အိမ်တော်ရာစေတီ အတွင်း၌ အစီအစဉ် နေရာချထားပေးနေသော ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ဦးကလျာဏထံ အမိန့် နာခံရန် အလျင်အမြန် ထွက်လာခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှာပင် ရိုင်ဖယ်သေနတ်သံများ ထွက်လာသည်။

ရဟန်းတော် (၇) ပါး မြေပေါ်သို့ လဲကျသွားတော်မူသည်။ သို့ရာတွင် အလံကို ရဟန်းတော်မှာ သေနတ်ထိမှန်၍ မြေပေါ်သို့ လဲကျသွားသော်လည်း အလံတိုင်ကား မြေသို့ မခချေ။ အလံတိုင်ကို ပခုံးနှင့် ဖေးမလျက် မတ်မတ်ထောင် နေစေသည်။ မိမိကိုယ်တွင် သေနတ်ထိမှန်လျက် ဝေဒနာခံစားနေရပါလျက် မာန်မလျော့သော ဝီရိယ၊ ဇွဲတို့ဖြင့် တော်လှန်ရေးအလံ မြေမခ အောင် ထိန်းသိမ်းတော်မူနိုင်ခြင်းမှာ ဗမာ့သမိုင်းတွင် မော်ကွန်းတင်ထိုက်သည့် အာဇာနည်သူရဲကောင်း မဟုတ်ပါလော။

တပ်ဦးမှ ရဟန်းတော် (၇) ပါး မြေပေါ်သို့ လဲကျသွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် အတွေ့အကြုံမရှိသော လူထုမှာ ရုတ်ရုတ်သံသယဖြစ်ကာ နောက်သို့ ရှဲသွားလေသည်။ ကျောင်းသား၊ အရပ်သား (၅) ယောက်သေနတ် ထိမှန်ပြန်လေသည်။ လူအုပ်ထဲမှ ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမား၊ လယ်သမား (၄) ဦး ဒဏ်ရာရသည်။ လူအုပ်ထဲမှ ကုန်သည်ကြီး ဦးဘလွန်းမှာ နေရာတွင် ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးသွားခဲ့သည်။ ရဟန်းတော် (၇) ပါးကို ဖမ်းဆီးခံလိုက်ရသည်။

ဖမ်းဆီးခံလိုက်ရသော ရဟန်းတော် (၇) ပါး

(၁) ဦးနာရဒ

- မစိုးရိမ်တိုက်

ပြန်ဟောင်း ကျောင်းသားလုပ်ငန်းများ

(၂) ဦးဩဘာသ	- မိုးကောင်းတိုက်
(၃) ဦးကောနေယျ	- ခင်မကန်တိုက်
(၄) ဦးတောဘဝန္တ	- ဆီမီးထွန်းကျောင်းတိုက်
(၅) ဦးညာနိန္ဒောဘာသ (သံလက်သီးကိုယ်တော်)	- ဗန်းမော်တိုက်
(၆) ဦးကုမာရ	- အရှေ့ပြင်
(၇) ဦးဥပန္န	- မဟာအာဇာနည်အဖွဲ့
- မှာ ဒဏ်ရာမရရှိဘဲ အဖမ်းဆီးခံရလေသည်။

သေဆုံးသူများမှာ (ဗိုလ် ၁၇ဦး)

(၁) ဦးပဏ္ဍိတ	- ကုသိန္နာရုံတိုက်
(၂) ဦးပညာဇောတ	- ငွေချိုတိုက်
(၃) ဦးဝေပုလ္လ	- တူမောင်းတိုက်၊ အမရပူရ
(၄) ဦးဇနိတ	- စကုတိုက်
(၅) ဦးအာလောက	- ငွေတောင်တိုက်
(၆) ဦးကေလာ	- ခင်မကန်တိုက်
(၇) ဦးကေတု	- ဆင်တဲတိုက်
(၈) ဗိုလ်ဘဌေး	- ဝက်စလီဟိုက်စကူးကျောင်းသား
(၉) ဗိုလ်လှမောင်	- နိဗ္ဗာနကျောင်း ကျောင်းသား
(၁၀) ဗိုလ်တင်အောင်	- အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း ကျောင်းသား
(၁၁) ဗိုလ်မူ	- ခုံတော်မင်းဝင်း၊ ကြေးနန်းရုံးမြောက်ဘက်
(၁၂) ဗိုလ်ထွန်းအောင်	- ဆိုင်းတန်း
(၁၃) ဗိုလ်အောင်ထူး	- ဒက္ခိဏဝန် မလွန်ကျောင်း ကျောင်းသား
(၁၄) ဗိုလ်ခင်မောင်	- သာသနိကယုဝအသင်းသား
(၁၅) ဗိုလ်ထွန်းအိ	- မရမ်းခြံ၊ ကုန်သည်
(၁၆) ဗိုလ်ဘလွန်း	- သရက်တပင်ရွာ
(၁၇) ဗိုလ်ခင်မောင် (ခေါ်) ရွှေရိုး	- တရုပ်တန်းရပ်၊ ကျောင်းသား
- (ဆေးရုံတွင် ၈ ရက်အကြာမှ သေဆုံးသွားသည်။)

ဒဏ်ရာရသူများမှာ

သေနတ်ပစ်ခံရသဖြင့် ဒဏ်ရာအကြီးအကျယ်ရရှိသူများ၊ ဆေးရုံတက်ရောက်နေရာ ဒဏ်ရာပျောက်ကင်းသူ အောက်ပါ (၄) ဦးအား မန္တလေးထောင်ကြီးသို့ ယူဆောင်သွားလေသည်။

၁။ ဦးနွဲ့ကြီး	- ထီးဝင်း
၂။ ကာကာဆင် (ခေါ်) မောင်ဘသန်း	- ကဲလီ
၃။ မောင်အောင်သိန်း	- ပေါက်မြိုင်
၄။ မောင်လှမြင့်	- အမျိုးသားကျောင်း

ဆေးရုံတွင် ကျန်ရှိသူများမှာ

၁။ ကိုလှမောင်	- ရန်ကုန်သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်
၂။ သခင်ရွှေ (ခေါ်) ဂဠုန်ရွှေ	- ဆိုင်းတန်း
၃။ ဦးဘစော	- ဆေးဆရာ၊ စိန်ပန်း
၄။ မောင်ဌေး (ခေါ်) မောင်ဖေ	- မင်္ဂလာဈေး
၅။ ဦးဥတ္တမ	- နန်းဦးတိုက်
၆။ ဦးကောသလ္လ	- တောင်သမန်တိုက်
၇။ ဦးတိလောက	- ဆီမီးထွန်းတိုက်
၈။ မောင်ခင်မောင်	- ထီးဝင်း

၉။ မောင်သန်း - ကောလိပ်တို့ဖြစ်သည်။

နောက်နေ့ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁) ရက် (၁၂) ရက်နေ့တွင် ရဟန်းပျိုအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော် ဦးကလျာဏ၊ မန္တလေးမြို့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်၊ ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်းမှ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုကျော်ဝင်းနှင့် အချို့အား ဖမ်းဆီး လိုက်သည်။

(၁) ကိုချန်ထွန်း (သခင်ချန်ထွန်း) - ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်း

(၂) ကိုအောင်ကျော်ဝင်း (သခင်ကျော်ဝင်း) - ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်း

(၃) ကိုကြည် - ပေါက်မြိုင်ကျောင်း

(၄) ကိုကိုလေး - ဝက်စလီကျောင်း

(၅) ရွှေမျက်မှန် ဦးဩဘာသ - ရဟန်းပျိုအဖွဲ့

(၆) အာဇာနည်ဦးသုမန - ရဟန်းပျိုအဖွဲ့

တို့အား ထောင် (၁) နှစ်စီလည်းကောင်း၊ ဆရာတော်ဦးကလျာဏနှင့် ကိုအောင်တို့အား ထောင် (၂) နှစ်စီ အပြစ်ပေးလိုက်သည်။

(ပ) မန်းအာဇာနည် (၁၇) ဦး ဈာပနအခမ်းအနား

မော်ကွန်းဝင်သီချင်း

သနားစရာ၊ အများတကာကောင်းဘို့ရည်၊ ဇာတိမာန်စွမ်းတဲ့ မန်းမြို့ရတနာပုံပြည်၊ လွတ်လပ်စေကြောင်းကိုရည် - အသက်ကိုစွန့်ကြလေသည် - - - ဗမာပြည်တွင် သတင်းနဲ့လေပြီ၊ အာဇာနည်စိတ်မာန်ထားကာ ပွား၍လာသည် - - - များ၍လာသည် - - - သွားလေသူကြည်ဖြူ ဇောနဲ့၊ တရားမသွေရပါစေ - - - အမျှ - - - အမျှ - - - အမျှ ဝေပါသည်။

ဪ - - - လက်နက်မပါ - - - ဗလာသက်သက်၊ သည်းခံရက်ကနဲ့ - - - နိုင်ထက်စီးနင်း၊ ငါသာမင်းဟု - - - ထန်ပြင်းစိတ်မှာ အဘိက္ခနာတရား၊ လွန်ပြန်ပွားလို့ အမှားမရောင် - - - သားကောင်သဖွယ် - - - ရေ - - - ဒရယ်သို့ မညာသက်သက် - - - ခန္ဓာပျက်အောင် - - - ရက်စက်လေတာ၊ အာဇာနည်မျိုးချစ်များကိုတဲ့မှ - - - သနားမညာ - - - (သီဂီသံ)။

ဒေါသရှေ့ထား - - - သနားမညာတတ်တဲ့ အာဏာတည် - - - နတရားသဘာဝနဲ့ - - - အရာရာမညီအလကားအာဏာပြတဲ့ ဗမာပြည်၊ ခရီးအရှည် ရန်မများရအောင် အမြဲစိတ်ထား - - - ပြည့်အစေခံများက တကယ့်ကို မတရားအများညီပြိုင်စံရွေးကာ - - - တသက်လုံးမြင်ဘို့ နိုင်ငံရေးမှာ မျက်လုံးပွင့်ကြပြီ။

ဪ - - - မန်းမြို့ဌာနီ၊ အာဇာနည်ပေါင်း ထောင်သောင်းမက တက်ကြွစိတ်သန် - - - ဇာတိမာန်ဖြင့် ကြိတ်ဖျော်တွေး၊ လွတ်လပ်ရေးကို အေးချမ်းသာယာ၊ ရစေငှာဟု ပညာဉာဏ်(၃)ပါးကို နှလုံးကြံရည်၊ ဒို့ဘုန်းမထေရ် သံဃာတော်ရှင်၊ လူငယ်များနှင့် ကျောင်းတော်သူ ကျောင်းတော်သားတို့ပါ စွန့်စားကြတော့သည်၊ လွတ်လပ်ရေးကိုတဲ့တွေးမျှော်ရည်၊ အသက်ပါခန္ဓာရှင်းအောင်၊ နှင်ခဲ့ပြီတဲ့မှ နှင်ခဲ့ပြီ - - - (သီဂီသံ)။

ထားကာမူလည်း - - - ကြွေလှမည်းဆိုင် မတတ်နိုင်ပါဘဲ၊ သူနိုင်ငါညှင်း - - - မင်းပြုတော့သည်၊ အတင်းအဓမ္မနှိမ်သပ် - - - မင်းအစက မချိန်ဆ - - - အတင်းအဓမ္မနှိမ်သပ်၊ ဗမာပြည်အတွက် ပြေကြငန်းရက - - - အသေမြန်းရတဲ့ ရွှေမန်းမြို့၊ အာဇာနည်များကို သနားမိတော့သည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၇) ရက်နေ့၊ အာဇာနည် (၁၇) ဦး အခမ်းအနားသို့-

၁။ သာသနာဝေပုလ္လ ရဟန်းပျိုအဖွဲ့

၂။ မဟာသမဂ္ဂ ရဟန်းပျိုအဖွဲ့

၃။ ဝံသာဟိတကာရီ ရဟန်းပျိုအဖွဲ့

၄။ ဗဟိုသာသနာ့မာမက ရဟန်းပျိုအဖွဲ့

၅။ ဇလွန်ရဟန်းပျိုအဖွဲ့

၆။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရေကြည်တော်ဝတ်အသင်း

၇။ ရန်ကုန်မြို့၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဌာနချုပ်

- ၈။ ရန်ကုန်သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများဌာနချုပ်
- ၉။ ရန်ကုန်မြို့သတင်းစာဆရာများအဖွဲ့
- ၁၀။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ရေးအမျိုးသမီးများအဖွဲ့
- ၁၁။ ရွှေဘိုမြို့မှ ရဟန်းပျိုအဖွဲ့တို့ အပြင်

မန္တလေးရဟန်းပျိုအဖွဲ့မှ အုပ်ချုပ်သည့်အဖွဲ့ (၃) ဖွဲ့အပြင် မြို့နယ်စီပယ်ရုံးသူရုံးသားများ၊ မန္တလေးကျောက်ကီများ၊ မန္တလေးစီရင်စု တို့ဗမာအစည်းအရုံး၊ မန္တလေးမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတရုတ်လူမျိုးများအသင်း၊ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်များအသင်း၊ ဟိန္ဒူလူမျိုးများအသင်းနှင့် အေဝမ်းရပ်ရင်အဖွဲ့တို့ လိုက်ပါပို့ဆောင်သည်။ ဈာပနအခမ်းအနားသို့ ရန်ကုန်မှ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး အမျိုးသမီးများအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်သတင်းစာ ကိုယ်စားလှယ်များအဖွဲ့၊ ရန်ကုန်စာရေးဆရာများ ကိုယ်စားလှယ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။

အာဇာနည် (၁၇) ဦးကို “နေမျိုးမဟာသီဟသူရကွဲ့” ချီးမြှင့်လေသည်။

အမျိုးသမီးများက ကကြိုးတပ်ဆွဲ အခေါင်းများကို ဆွဲလေသည်။ အဖွဲ့ပေါင်း (၄၂) ဖွဲ့ ပါဝင်လေသည်။ သူနာပြုတပ်များက လိုက်လံ၍ ဈာပနအခမ်းအနားသို့ ရောက်လာသူများကို လိုက်လံစောင့်ရှောက် အကူအညီပေးကြသည်။ ရတနာပုံလေးပြင်၊ လေးရပ်လုံးဆိုင်ရာ ရဟန်းပျိုအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ဦးကလျာဏက အမိန့်ပြန်တမ်းနှင့် အမျှစေတမ်းကို ထုတ်ပြန်ရာတွင်

“အို ညီတော်တို့ သင်တို့သည် စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ လက်နက်တစ်ခုတရာ မပါ ဗလာကိုယ်ချည်းသာ၊ မိမိတို့၏ လိုလားချက်များကို အစိုးရတို့အား ဖော်ပြတိုင်တန်းလိုကြသဖြင့် စီတန်းလှည့်လည်ပွဲသို့ ဝင်ခွင့်လိုက်ပါကြကုန်၏။

အစိုးရသည် ငါတို့အပေါ် ယုတ္တိယုတ္တာ ကင်းမဲ့စွာ သူတို့အစေခံများ ပေးဆက်ကြသော တဖက်သက် အစီရင်ခံစာများကို အားကိုးတရ အခြေပြု၍ အတွင်းပယောဂများ ပူးဝင်နှောင့်ယှက်ကြပြီးလျှင် ငါတို့ကို သူပုန်ဟု စွပ်စွဲထင်မှတ်ကြလျက် ရက်ရက်စက်စက် ငဲ့ကွက်ညှာတာခြင်း လုံးဝမရှိဘဲ အရေးပိုင် မစ္စတာလက်က ကြီးမှူးကွပ်ကဲ၍ သူ၏အမိန့်ဖြင့် စစ်ပွဲများမှာသာ အသုံးပြုသော သေနတ်များဖြင့် လက်ပါးစေ စစ်သားတို့က ဒလကြမ်း အကြိမ်ကြိမ် ပစ်ခတ်စေ၏။

ဤကဲ့သို့ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ယဉ်ကျေးမှုကို ကမ္ဘာကသိအောင် ဖော်ပြလိုက်သဖြင့် သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုကို ငါတို့ သင်ခန်းစာ တရပ်အနေဖြင့် စိတ်ဝယ်ခြားနား မှတ်သားရပေပြီ။ ငါတို့၏ အကြမ်းမဖက်၊ အနုသက်သက်ဆိုသော ဝါဒစည်းမျဉ်းကိုလည်း အပြောမဟုတ်၊ ငါတို့ အလုပ်ဖြင့် တပို့တွဲလဆုတ် (၇) ရက်နေ့က သူတို့ ထင်ရှားပိုင်ပိုင် သိမြင်ကြပေပြီ။

ထိုကဲ့သို့ အကြမ်းစစ်ပွဲ၊ အနုစစ်ပွဲ ယဉ်တွဲပြိုင်ဆိုင်၍ သူနိုင် ငါနိုင် အချက်ပိုင်ပိုင် (၂) ဦး ရင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ကြရာတွင် သူတို့သည် အကြမ်းနည်းဖြင့် အောင်မြင်ကြကုန်၍ ငါတို့လည်း အနုနည်းဖြင့် သူတို့ကို အပြတ်အသတ် နှလုံးမထူ၊ အလံမဖြူနိုင်အောင် နိုင်လိုက် ကြကုန်၏။ လက်နက်မပါ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာဖြင့် စစ်အောင်ကြသည့်အတွက် ငါတို့က သင်တို့ကို စစ်အောင်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတို့ဟူ၍ ချီးကျူးဝမ်းမြောက်ကြရပေကုန်၏။

သို့ရာတွင် အစိုးရ၏ သေနတ်ဒဏ်ချက်ဖြင့် အသက်ဆုံးရှုံးခြင်းခံရသော သင်တို့ကို ဒီနေ့၊ ဒီရက်၊ ဒီအချိန်၊ ဒီနေရာမှာ ပင် အပြီးတိုင် သင်္ဂြိုဟ်ရတော့မည်ဖြစ်ရာကား ငါတို့၏ အူ၊ အသည်းကို ထုတ်ယူဆွဲငင်သည့်ပမာ လွန်စွာပင် ငိုပွဲဆင်၍ ကျဆင်းသော မျက်ရည်တို့မှာ သင်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှ သေနတ်ဒဏ်ချက်ကြောင့် ယိုထွက်ကျဆင်းသော သွေးများနှင့် နှိုင်းစာသော် အဘယ်မှာ ကျင့်ထုံးမိစရာနည်းလည်း ပြစရာရှိတော့အံ့သနည်း။

ငါတို့ ရဟန်းတော်များသည် ဗမာရာဇဝင် အစဉ်အဆက် မြန်မာမင်းတို့၏ လက်ထက်မှာ မင်းဆရာ ရာဇဂုရုများ ဖြစ်၍ ဗမာဘုရင်များက ငါတို့ကို (သံ) နှင့် စပ်၍ အပ်နှံမှုပင် မရွယ်ခဲ့ဘူးသည် မှန်သော်ငြားလည်း၊ ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့ အုပ်စိုး၍ ကျွန်အဖြစ် ရောက်နေကြရသည့် ယခုအခါ ရဟန်းတော်များကို သေနတ်ဖြင့် ပစ်သတ်ခြင်းခံကြရသည့် အတွက် ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့ စိတ်ဝယ် သေခွေ စွဲမြဲနေသော အကြိတ်အခဲများသည် ကမ္ဘာကြေသော်လည်း ကြေပျောက်ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

ငါတို့ မျက်စိအာရုံ ဖြစ်ကြကုန်သော လူတိုင်း လူတိုင်းတို့မှာ မြို့တွင်း၌ စီတန်းလှည့်လည်သည့်အခါ လက်နက်မပါသည့် အဖြစ်ကို ငါတို့ သိကြသော်ငြားလည်း သူတို့ မျက်စိမှာ ငါတို့ အပေါ်၌ လုံခါး တပြောင်ပြောင် ကိုင်ဆောင်လာသည်ဟု မြင်ကြခြင်းမှာ မိမိတို့ ထင်သလို လွန်ကျူးပစ်မှားသော အပြစ်များကို ပိတ်ဆို့ကာကွယ်အံ့သောငှာ၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ကို အသုံးပြုခြင်းလော၊ သို့မဟုတ် သွေးရူး သွေးငန်း အပြင်းဖမ်းဆီးပြီး ကြောက်စိတ်မွန်၍ အရမ်းပြုလုပ်ကြခြင်းလောဟု တရားခြောက်ဆယ် (ကေ) ကျမ်းပြုဘွယ်ရာသာ ဖြစ်ပေတော့၏။

ညီတော်တို့သည် ဤဘဝမှာ စုတေမနေ၊ သေလွန်ကြရကုန်သော်လည်း အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာကို အပြင်းအထန် ချစ်ခင်လှစွာသော စိတ်ဓါတ်တို့ကို ယိုင်လဲပြိုကွဲခြင်း မရှိကြစေရန် နိုင်အောင် ထိန်းချုပ်ကြကုန်လျက် ရောက်ရာဘဝမှ ငါတို့အား အကူအညီ ပေးကြကုန်လော့။

ငါတို့သည် သင်တို့အား ရည်စူး၍ သံဃာတော် (၁၅၀) တို့အား ပင့်၍ ဒေယျဓမ္မ၊ ဒါကမ္မဝတ္ထု အစုစုတို့ဖြင့် လှူဒါန်း

ပူဇော်ကြပါကုန်၏။ ငါတို့၏ ကောင်းမှုအဖို့ကို သင်တို့အား အမျှပေးပေးပါကုန်၏။ အမျှရကြ၍ သင်တို့အစု ချမ်းသာကြပါစေ ကုန်သတည်း။”

မန္တလေးသမဂ္ဂခေါင်းဆောင် ကိုမောင်ကိုမိန့်ခွန်း

ရဲဘော်တို့-

ယနေ့ယခုအချိန်တွင် ငါသည် ဤနေရာသို့ ဝမ်းသာဝမ်းနည်း ဝေခွဲ၍ မရနိုင်သော စိတ်မျိုးဖြင့် တက်လာပါ၏။ ငါတို့ တိုင်းပြည်နှင့် ငါတို့အမျိုး ကောင်းစားရေးအတွက် အသက်ကို ပဓာနမထား ရက်ရက်ရောရော တပ်ဦးမှ စွန့်စားရင်း ကျဆုံးသွားကြပေသော ရဲဘော်တို့၏ သူရဿတ္တိဂုဏ်ကို ချီးကျူးစကား ကျေးဇူးဆိုရတော့မည် ဖြစ်၍ ငါဝမ်းမြောက်မိ၏။ ငါဝမ်းသာမိ၏။ ငါလက်ပမ်းပေါက် ခတ်မိ၏။ အဆွေရဲဘော် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများသည် ငါအား နောက်ဆုံးအကြိမ် လောကအလယ်တွင် ဖွယ်ခွာရှောင်ကွင်း၍ မပြန်လမ်းကို မြန်းကြလေပြီ။

ငါမူကား နှမြောတသ ယူကြိုးမရ သင်တို့အတွက် ငါ၏ အသည်းနှလုံးတို့မှာ မီးဟုန်းဟုန်းတောက်၍ နေလေပြီ။

အို ရဲဘော်ကိုတင်အောင်-

သင်သည် ငါ၏ မျက်စိအောက် ငါ၏ လက်ပေါ်တွင်ပင် ကြီးပြင်းလာခဲ့၏။ အသင်ကား ငယ်ရွယ်လှ၏။ နုငယ်လျက် အသက်ဆို၍ (၁၂) နှစ်မျှသာ ရှိသေးပါလျက် အသက်နှင့်မမျှ၊ အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် ရှေ့မှ လမ်းပြသွားခဲ့လေပြီ။ အားနှင့် မတန်သော လေးလံသော ဝန်ကြီးကို ရွက်ဆောင်သော အသင်ရဲရဲတောက် အာဇာနည်ကလေးအား ဤနေရာမှ ငါအလေးပြုပါ၏။ ငါဦးညွတ်ပါ၏။ အသင်ကဲ့သို့သော ယောက်ျားကောင်း ယောက်ျားမြတ်ကို မွေးဖွားပေးသော ရဲဘော်၏ ကျေးဇူးရှင် မိဘနှစ်ပါးကို ငါတို့ အထူးရိုသေပါ၏။ ကိုင်းရှိုင်းဦးညွတ်ပါ၏။ တိုင်းပြည်နှင့် အမျိုးအတွက် အသက်စွန့်လိုက်ခြင်းဖြင့် ရဲဘော်သည် ရဲဘော်၏ မိဘနှစ်ပါး မွေးကျေးဇူးကို ဆပ်လိုက်ရပေပြီ။ ရဲဘော်သည် ငါတို့အား နောက်ဆုံးအကြိမ် စွန့်ခွာခါနီး၌ “မိုက်တော့မယ် အရေးတော်ပုံ အောင်ပါစေ” “စည်းကမ်းသေဝပ်ကြပါ။ ညီညွတ်ကြပါ” ဟု ရေးသား မှာကြားခဲ့သည်ကို ငါနှင့်တကွ ရဲဘော် အပေါင်းတို့ အဘယ်မှာ မေ့ပျောက်နိုင်တော့အံ့သနည်း။ ရဲဘော်၏ မှာတမ်းကိုလည်း ငါတို့တတွေ တသွေမတိမ်း လိုက်နာပါအံ့။

ကျန်ရစ်ခဲ့သော ငါတို့တတွေသည် အဘယ်အဘယ်ကြောင့် ရဲဘော်၏ ခြေရာကို မနင်းနိုင်ဘဲ ရှိရအံ့သနည်း။ လူ့ပြည်တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေနိုင်ပါသေးသော်လည်း တိုင်းပြည်နှင့်အမျိုး လွတ်လပ်ရေးအတွက် ရှေ့မှ လမ်းညွှန်ပြပါလျက် ငါတို့တတွေ နောက်မှ အဘယ်ကြောင့် ထပ်ကြပ်မလိုက်နိုင်ဘဲ ရှိရအံ့သနည်း။ ငါတို့သည်လည်း ငါတို့၏ မိဘမွေးကျေးဇူး ဆပ်တော့အံ့။ တိုင်းပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးကို အသင်ကဲ့သို့ပင် ယူပြပါအံ့။ လူဖြစ်ကျိုးနပ်အောင် ပြကြကုန်ပါအံ့ဟု အဓိဌာန်ပြုပြီးကြောင်းကို ရဲဘော်အား ငါ ဤနေရာမှ ကတိဆိုပါ၏။

အို ရဲဘော်ကိုလှမောင်-

ရဲဘော်က ပျိုမျစ်နုနယ် ငယ်ရွယ်လင့်ကစား ရဲရဲလှစွာသော မနုဿတ္တ လူ့ဘဝကိုပင် ရက်ရက်ရောရော စွန့်ခွာသွားပေပြီ။ ကြမ်းတမ်း ရက်စက်သော လူသတ်အာဏာသား အစိုးရတို့သည် မငဲ့မညှာ ရဲဘော်၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှ ရဲဘော်၏ အသက်ကို ထုတ်ဆောင်သွားချေပြီ။ ရဲဘော်သည် ပစ်ခတ်လိုက်သော သေနတ်ဒဏ်ရာ ရရှိလျက်နှင့်ပင် ဒဏ်ရာကို လက်နှင့်ဖိကာ (တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးအတွက် ရှေ့သို့တိုးကြပါ။ နောက်မဆုတ်ကြပါနှင့်) ဟူ၍ ဗမာ့သွေးပီပီ ရဲရင့်စွာ ကြွေးကြော်သံသည် ငါတို့၏ နားတွင်းမှ မထွက်တော့ပြီ။ လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲဆုံးခန်းသို့ မရောက်မချင်း ရဲဘော်၏ သတိပေးနှိုးဆော်သံသည် ငါ၏ နားတွင် အမြဲမပြတ် ကြားယောင် နေပေတော့မည်။

အို ရဲဘော်ကိုဘဌေး-

ရဲဘော်သည် မွန်မြတ်သော သေခြင်းဆုကို လက်ခံသွားနိုင်ပေသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး အာဇာနည် တဦးဖြစ်သဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နောက်ဆုံး နှုတ်ခွန်းဆက်သပါ၏။ ရဲဘော်၏သူရဿတ္တိ စံနမူနာကို ယူ၍ ငါတို့ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ကြပါအံ့။ စွန့်စားကြပါအံ့။

ငါတို့သည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ မပြီးမချင်း ရဲဘော်ကဲ့သို့ပင် အသက်စွန့်၍ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပါအံ့ဟု ဤအချိန် ဤနေရာမှ ငါကတိပြု၏။ သစ္စာဆိုပါ၏။ ငါတို့၏ သစ္စာတည်ကြည်မှုကို ဖြစ်ရာဘဝကနေ၍ ဝမ်းမြောက်ကြည်နူးခြင်း ဖြစ်ပါစေသတည်း။

အို သွားလေသူ အာဇာနည်ရဲဘော်တို့ သင်တို့ကဲ့သို့ အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ချွန် ပုဂ္ဂိုလ်မွန်တို့ကို မွေးဖွားကြသည့် မိခင်၊ ဖခင်၊ ကျေးဇူးရှင်များကို ငါတို့ ကန်တော့ပါ၏။ ရိုကျိုးပါ၏။ ရိုခိုးပါ၏။ သင်တို့၏ မွန်မြတ်သော သေခြင်းကို ငါအားကျတော့၏။ မှန်းဆ တမ်းတမိတော့၏။ အသေစောကြလေစွတကား။ ရှူကြဦးလော့၊ အသင်တို့၏ ပြင်းစွာသော ဇာတိသွေး၊ ဇာတိမာန် ရင့်သန်ခြင်း အဟုန်ကြောင့် သင်တို့၏ အသက်ကို ထုတ်ဆောင်သွားလေသော ရက်စက်လှသည့် ဓနရှင် ပါးကွက် အာဏာသား အစိုးရသည် မတည်မရပ်နိုင်၊ ယိမ်းယိုင်လျက် စုပ်စမြုပ်စ ရှက်စဖွယ် ပြုတ်ကျရလေပြီ။ ဤသည်လျှင် အသင်တို့၏

ပြန်ဟန်ဝင် ကျောင်းသားလုပ်ရှားမှုသမိုင်း

ကျေးဇူးတင်မှုများဟု ငါတို့ ယူဆကြပါကုန်၏။

ကျွန်ရစ်သော ငါတို့တတွေသည်လည်း အာဇာနည် တစုကဲ့သို့ပင် လွတ်လပ်ရေး ပန်းတိုင်သို့ ရောက်အောင် ငါတို့သည် ရဲဘော် အာဇာနည်တို့ နည်းတူ အသက်နှင့်လဲကာ ယနေ့မှစ၍ ငါသည် ဤအောင်မြေမှ နေ၍ အဓိဌာန်ပြုပါ၏။ သစ္စာဆိုကြပါ၏။

ဗမာသဉ္ဇာတိမိန့်ခွန်း
(ကိုသိန်းအောင် ဖတ်ကြားခြင်း)

ရဲဘော်တို့-

ဗမာရားလွန်းသော အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ လက်အောက်သို့ ဗမာပြည်ကျရောက်သော အချိန်အခါမှ စ၍ ယခု အချိန် လောက် ဗမာလူမျိုး တမျိုးလုံး၏ စိတ်သည် မပူပင်ခဲ့ရချေ။ ယခု အချိန်လောက် အဖိအစီး အနှိပ်အစက် မခံခဲ့ရဘူးချေ။ ယခု အချိန်လောက် မနာကြည်းခဲ့ရဘူးပေ။

လူမျိုးခြား အစိုးရ၏ ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်းခံရသော မည်သည့် ကျွန်တိုင်းပြည်၊ မည်သည့် ကျွန်လူမျိုး မဆို ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ကြိုးစားကြရာတွင် သာမန်ဗမာရားသော ဖိနှိပ်ခြင်းတို့ထက် ထူးကဲသော ဖိနှိပ်ခြင်းတို့သည်ကား တွေ့ရမြဲ အစဉ်အလာ ပင်ဖြစ်၏။ မလွတ်လပ်သော သူ့ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်လို၍ များများ ကြိုးစားလေလေ၊ ဖိနှိပ်ညှင်းဆဲခြင်း များများ ခံရလေလေပင် ဖြစ်၏။

ဒဏ်တပ်ရိုက်ခြင်း၊ တရားစွဲခြင်း၊ ထောင်သွင်းခံရခြင်း၊ နယ်ခြားပို့ခံရခြင်း၊ တုတ်ရိုက်ခံရခြင်း၊ လုံစွပ်ထိုး ခံရခြင်း များနှင့် အသတ်ခံရခြင်း တို့ကား လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲဝင်သူတိုင်းသို့ ချီးမြှင့်သော ဆုလာဘ်များဖြစ်သည်ကို ရဲဘော်အားလုံးတို့ မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်ပြီးသား ဖြစ်၏။ လူတိုင်းလူတိုင်းသည် သာမန်ဆင်းရဲခြင်းမျိုးကို ခံနိုင်၏။ သာမန် ညည်းဆဲခြင်းမျိုးကို ခံနိုင်၏။ သာမန် စွန့်စားခြင်းမျိုးကို ပြုနိုင်၏။ မထူးဆန်းလှပေ။

သို့ရာတွင် ယခုအချိန်၌ကား ငါတို့ ရဲဘော်ကျောင်းသား တစုသည် သာမန် ဆင်းရဲခြင်း၊ သာမန် စွန့်စားခြင်းမျိုးကို သေးငယ်သည်ဟု ယူဆကြပြီးဖြစ်ကြောင်းကို တိုင်းသူပြည်သား ရဟန်းရှင်လူတို့ သိရှိကြပြီးဖြစ်သည့် အပြင် ရဲဘော်တို့၏ ရုပ်အလောင်းများသည် သက်သေအဖြစ် တည်လျက်ရှိချေပြီ။ ဗမာလူမျိုးသည် မည်သည့်အခါကမျှ ကျွန်အဖြစ်ကို မုန်းတီး ရှုံရှာသော စိတ်ထား၊ သခင်ဖြစ်လိုသော စိတ်ထားသည် ယခုအချိန်လောက် မပွားများခဲ့ဘူးပေ။ ယခုကဲ့သို့သော အခြေသို့ရောက် အောင် ဖန်တီးလုပ်ဆောင်လာခဲ့သည့် အရေးတွင် သင်တို့တတွေ အသက်စွန့်၍ တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်သွားခြင်းသည် တိုင်းပြည်အား မည်မျှ ချစ်ကြောင်း၊ ဆင်းရဲသားတို့ အကျိုးအတွက် မည်မျှ အနစ်နာခံ၍ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်လိုကြောင်းကို ရာဇဝင်တွင် စာတင်ရမည်ဖြစ်သော သက်သေအထောက်အထား ဖြစ်ခဲ့လေပြီတကား။

ရဲဘော် ကိုတင်အောင်၊ ကိုလှမောင်၊ ကိုဘဌေးတို့-

ကျွန်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့၏ မဟုတ်မခံလိုသောစိတ်၊ တိုင်းပြည်ကို ချစ်ခင်သော စိတ်တို့ကို အသက်နှင့်လဲ၍ သင်တို့သည် အသရေ ဆည်ခဲ့ပြီ၊ မော်ကွန်းတင်ရစ်အောင် ငါတို့ ကိုယ်စား သင်တို့ ရှေ့မှနေ၍ တိုက်ခဲ့ပြီ။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့၏ အဆင့်အတန်းကို မြှင့်ခဲ့ပြီ။

အို ရဲဘော်တို့ သင်တို့တတွေသည် ဗမာပြည်ရှိ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့၏ ကိုယ်စား တိုင်းပြည်အတွက် အသက် စွန့်ကာ အမှုတော်ထမ်းခဲ့သည်များကို ငါတို့ မမေ့တော့ပြီ။ ငါတို့ ဝမ်းမမြောက်ဘဲ မနေနိုင်တော့ပြီ။ ငါတို့ မချီးကျူးဘဲ မနေ နိုင်တော့ပြီ။ ကျေးဇူးမဆပ်ဘဲ မနေနိုင်တော့ပြီ။

“သူပုန်ခေတ်” ဟု ခေါ်ဆိုရမည်ဖြစ်သော ယခုအချိန်တွင် အခြားတိုင်းပြည်ရှိလူများနှင့် အဆင့်အတန်းတူအောင် ဗမာ ပြည်အား ဖန်တီးပေးသော သူပုန်ကျောင်းသားတို့ကား သင်တို့တတွေပင် ဖြစ်၏။ အိပ်မောကျလျက်ရှိသော ဗမာပြည်သားတို့အား နိုးအောင် နှိုးပေးသော သူများကား သင်တို့ပင် ဖြစ်၏။ လွတ်လပ်ရေး ပန်းတိုင်သို့ နှေးကွေးစွာ သွားလျက်ရှိသော ဗမာပြည်ကြီး ကို အရှိန်ပြင်းစွာ သွားအောင် ပြုပြင်ပေးသူများမှာလည်း သင်တို့ပင် ဖြစ်တော့၏။

အို ရဲဘော်တို့ သေနတ်ပစ်၍ အသတ်ခံရမည့်နေ့က လှည့်လည်ကြရာတွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ရှေ့မှနေ၍ သင်တို့တတွေ မားမားမတ်မတ်ရပ်လျက် ရှိကြသည်ကို ငါတွေ့၍ မြင်မိပါပြီ။ လုံစွပ်တပ်ထားသော သေနတ်ကြီးများဖြင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြလျက်ပင် အာဇာနည်ပီပီ ခူးတုန်ခြင်း၊ ရင်ခုန်ခြင်း လုံးဝကင်းမဲ့လျက် ဗမာကျောင်းသားတို့၏ သတ္တိကို ပြလျက် ရှိသော သင်တို့ ရဲဘော် (၃) ဦးအား မှန်းဆ၍ မြင်မိပါ၏။ ပြင်းထန်လှသော သေနတ်ဒဏ်ရာဖြင့် သွေးအဖြာဖြာ စီးဆင်းပြီးလျှင် မချိမဆန့်ဖြစ်ခါ မလွတ်လပ်သော ဗမာပြည်ကို အမြန်လွတ်လပ်အောင် ပြုလုပ်ရန် ကြိုးစားရစ်ကြပါဟု မှာကြားသည့် အလား ရဲဘော်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့အား မလွဲမဖယ်သာ၍ နာကြည်းစွာ ခွဲခွာသွားသည့် ရဲဘော် (၃) ဦးတို့၏ ဖြစ်အင်ကို တွေ့လိုက်တိုင်း ငါတို့ ဝမ်းနည်းကြရ၏။ ငါတို့ မျက်ရည်မဆည်နိုင်အောင် ဖြစ်ရ၏။

အို ရဲဘော် (၃) ဦးတို့ မလွတ်လပ်သော ဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်အောင် ပြုလုပ်ရန်တာဝန်ကို ငါတို့ ထမ်းဆောင်ရစ်

ပါမည်။ သင်တို့ အသက်စွန့်သွားသလို ငါတို့လည်း နောက်ကလိုက်၍ အနွေးနှင့် အမြန် အသက်စွန့်၍ သင်တို့ အလောင်းရှိရာ အရပ်မှနေ၍ အဓိဋ္ဌာန်ပြုပါ၏။

လက်နက်တစ်ခုတရာ မပါသည် သာမက ရန်မူစိတ်ထား လုံးဝမရှိသော သင်တို့တတွေအား ကြက်၊ ငှက်၊ တိရစ္ဆာန်များ ပစ်သတ်သလို၊ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ ပစ်သတ်ကြသဖြင့် သင်တို့ကား ငါတို့နှင့် ကင်းဝေးကြရပြီဖြစ်သော်လည်း သင်တို့၏ အာဇာနည်စိတ်ဓါတ်သည် ငါတို့အား အစဉ်တစိုက် ရှေ့ဆောင်လျက်ရှိလေပြီ။ သင်တို့၏ စိတ်ဓါတ်ကို ငါတို့၏ ကိုယ်တွင်းသို့ သွတ်သွင်း၍ သင်တို့၏ လက်ငုတ်ဖြစ်သော တိုက်ပွဲကို ပြီးငြိမ်းအောင် အစဉ်မပြတ် အသင်တို့ကို ကျေးဇူးဆပ်သောသဘောဖြင့် ကတိပေးပါ၏။

အို ရဲဘော်တို့ သင်တို့၏ စိတ်ဓါတ်ကို နောက်ဆုံးအကြိမ် အရှိအသေပြုရန် ဗမာပြည်လုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်များနှင့် အခြားမြို့များရှိ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ မလာရောက်နိုင်သည်ကို ခွင့်ပြုရန် တောင်းပန်ပါ၏။ ဗမာပြည် နောင်ကြီးကို ပြေအောင် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ပါမည်ဟု ၎င်းတို့၏ကိုယ်စား ငါတို့ ကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦးသည် သင်တို့၏ ရုပ်အလောင်းများကို ဦးခိုက်၍ သစ္စာပြုပါ၏။

ဤကဲ့သို့ အာဇာနည်များ၏ ရဲရင့်ပြောင်မြောက်စွာ အသက်စွန့်သွားမှုကို ဂုဏ်ပြုချီးကျူး ပြောကြားပြီးနောက် အာဇာနည် (၁၇) ဦး ရုပ်အလောင်းကို အုတ်ဂူသွင်းပြီး အမျှအတန်းဝေကာ သင်္ဂြိုဟ်ပွဲအခမ်းအနားကို အောင်မြင်စွာ ရုပ်သိမ်း လိုက်၏။

(ဏ) အာဇာနည်များနေ့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုစာတမ်း

အာဇာနည်သူရဲကောင်းအပေါင်းတို့ အဆွေတို့ကား လွတ်လပ်ရေးတန်ဖိုးကို ကောင်းစွာ သိနားလည်ကြပြီး ဖြစ်ကြပေ ၏။ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် စည်းစိမ်အသက်တို့ကို ရက်ရက်ရောရောစွန့်ကာ ဗမာ့သတ္တိကို ရာဇဝင်တွင် ထင်ရှားအောင် ပြသနိုင်ကြပေ၏။ တနေ့သည်ကား အဆွေတို့၏ မြင့်မိုရ်မဏ္ဍိုင်သဖွယ် ခိုင်မြဲလှသော တိုင်းချစ်စိတ်၊ မဟာပထဝီမြေကြီးကဲ့သို့ ထူထည်ကြီးမားလှသော မျိုးချစ်စိတ်၊ ဝရဇိန်ကဲ့သို့ ထက်မြက်လှသော သတ္တိ၊ ကိုယ်ကျိုးစွန့် ရက်ရောသောသဘော စသည့် မြင့်မြတ်တည်ကြည် အာဇာနည်ပီသသော အရည်အချင်းတို့ကို ချီးကျူးသြဘာ ထောက်ခံသော ငါတို့သည် ဤနေရာ၊ ဤဌာနသို့ ယနေ့ နံနက် စုဝေးရောက်ကြကုန်၏။

ငါတို့ ဗမာပြည်ကား မူလကဦးကပင် လွတ်လပ်သော သခင်နိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့၏။ ရှေးနှစ်ပေါင်း ၃၀၀၀ ခန့်ကတည်းက သကျသာကီ မဟာဆီ၊ မဟာသွေးတို့မှ ရိုးရာမပျက် ဆင်းသက်နွယ်လာ မင်းရာဇာတို့သည် ထိန်ထိန်ပြောင်ပြောင် ရွှေနန်းဆောင် တို့ဖြင့် ကနက်ထီးဖြူစိုက်ထူ ဖြန့်မှီးလျက် အုပ်ချုပ်စိုးစံခဲ့သော ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းနိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့၏။ ဤကဲ့သို့ ကမ္ဘာပေါ်တွင် တသီးတခြား ခမ်းနားစွာ သခင်တိုင်းပြည်အဖြစ် တည်ရှိခဲ့ရာတွင် ငါတို့၏ ဘိုးဘွားအစရှိသော အာဇာနည် သူရဲကောင်းကြီးများ သည် အသက်သွေးခဲကို နှမြောတွန့်တိုခြင်း အလျှင်းမရှိဘဲ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် နိုင်ငံချဲ့သမားတို့၏ ဘေးရန်ကို တွန်းလှန် ဖြိုဖျက်ခဲ့သည့် အထောက်အထားများသည်လည်း ရာဇဝင်၌ အထင်အရှား ရှိခဲ့ပေသည်။

ငါတို့ခေတ်၊ ငါတို့မှလည်း ကံမကောင်း အကြောင်းမလှသဖြင့် တပါးသူလက်အောက်တွင် ကျွန်သဘောကံဖြစ်ခဲ့ သည့် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်ကစ၍ ယနေ့တိုင် အမိမဲ့သား ရေနည်းငါးသို့ တဖြည်းဖြည်းခြင်း အခြေအနေ ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားခြင်း၊ ပညာရေးအခြေအနေ လျော့ပါးတိမ်ကောခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ ယိုယွင်းလာခြင်း၊ တဦးနှင့်တဦး စည်းလုံး မှုမရှိ အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ်နေခြင်းစသော ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ကြလျက် အစစအရာရာတွင် ညှိုးငယ်စွာ ရှိနေကြရလေပြီ။ ထိုမှတစ်ပါး ဘဝဆိုးသော ကျွန်လူမျိုးဖြစ်သည်နှင့်အညီ စကားကိုပင် လွတ်လပ်စွာ မပြောဆိုရ၊ ရေးသားမှုကို လည်း လွတ်လပ်စွာ မပြုရ၊ သွားလာနေထိုင်မှုတွင်လည်း လွတ်လပ်ခြင်းမရှိဘဲ ဓနရှင်နယ်ချဲ့သမားတို့၏ အမျိုးမျိုးသော အုပ်ချုပ် နှောင်ကြီးဖြင့် ဗမာလူမျိုးအပေါင်းတို့မှာ တင်းကြပ်စွာ ချုပ်နှောင်ထားခြင်းခံနေရကား အဆိုပါ အချုပ်အချယ် အတားအဆီးတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့သည် တရားသဖြင့် လွတ်မြောက်အောင် ကန့်ကွက်ရန်ကန်ရာ နိုင်ငံချဲ့စနစ်အရ အခုဖွဲ့ထားသော အစိုးရအဖွဲ့သည် ဗမာအမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများအား ထောင်တန်း၊ နောင်အိမ်သို့ ပို့ဆောင်ကာ ချုပ်နှောင်ထားခြင်းကို ခံနေကြရပေပြီ။

စီးပွားရေး အကျပ်အတည်းတို့ကြောင့် ကျွန်လူမျိုးအချင်းချင်း မေတ္တာကင်းကြလျက် အဓိကရုဏ်းကြီးများ ဖြစ်ပွား သောကြောင့် များစွာသော ဗမာလူမျိုးများ၏ အသက်များလည်း သေကြေပျက်စီးခဲ့လေပြီ။ ငတ်မွတ်မွတ်တော အခြေမလှသဖြင့် သေရသည်က ကံကောင်းသေးသည်ဟု သဘောပိုက်ကာ ထကြွကြသော သူတို့အား ရိုင်ဖယ်သေနတ်၊ စက်သေနတ်စသော သေမင်း တမန်များဖြင့် နှိမ်နင်း ဖိနှိပ်ခြင်းကြောင့် သာယာဝတီနယ်၌ ၂၀၀၀ ခန့်သော ဗမာဆင်းရဲသား၊ လယ်သမား၊ အလုပ်သမား အပေါင်းတို့မှာ ထောင်းထောင်း ညက်ကြေ အသက်သေခဲ့ရလေပြီ။

သာသနာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ချုပ်ချယ်မှုများကြောင့် ရန်ကုန်ထောင်အတွင်း၌ (၁၆၆) ရက်တိုင်တိုင် အစာရေစာ သုံးဆောင်ခြင်း မပြုဘဲ ကန့်ကွက်ခြင်းဖြင့် ဦးဝိစာရ အရှင်သူမြတ်သည် အာဇာနည်ပီပီ အသက်သွေးခဲကို စွန့်၍သွားရှာလေပြီ။

ပြန်ဟန်ဝင် ကျောင်းသားလုပ်ရှားမှုသမိုင်း

မန္တလေးမြို့၌ ပြည့်အစေခံတို့၏ သေနတ်ဒဏ်ချက်ဖြင့် ဦးစန္ဒိမာ အရှင်သူမြတ်သည်လည်း မရဏနိုင်သင့်သို့ လိုက်ပါရရှာလေပြီ။ ဤသို့ ကျွန်လူမျိုးအဖြစ်ဖြင့် တွေ့ကြုံနေရသော ကြေကွဲဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက်များကို ငါတို့သည် အဘယ်မှာလျှင် မေ့ပျောက်နိုင် ပါတော့အံ့နည်း။

ယမန်နှစ်ကလည်း ဗမာပြည်သူ၊ ပြည်သားအပေါင်းတို့၏ လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုရေးသား သွားလာနေထိုင်မှုတို့ကို ဓနရှင်နိုင်ငံချဲ့အစိုးရသည် ဥပဒေပုဒ်မ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ချုပ်ချယ်တားဆီးခြင်းကိုပြုရာ ကျောင်းသားအရွယ် လူမမယ်ကလေးများ ပင် အိမ်ရှေ့ပူ၊ အိမ်နောက် မချမ်းသာဟူသော စကားကဲ့သို့ မိမိကြားမနေနိုင် ကြတော့ဘဲ ကျောင်းပေါင်းစုံမှ မြောက်မြားစွာသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူကလေးများသည် အဆိုပါ ချုပ်ချယ်သော ဥပဒေပုဒ်မတို့ကို ကန့်ကွက်ရာတွင် အကြမ်းမဖက် အနု သက်သက်နည်းဖြင့် ရန်ကုန်မြို့အတွင်း ပြခဲ့ကြသည်မှာ လွန်ခဲ့သည့် ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ် ဤနေ့၊ ဤရက်၊ ဤအချိန်အခါပင်ဖြစ် ပေသည်။

ထိုသို့ အတွင်းဝန်ကြီးများရုံးကို ဝိုင်း၍ မိမိတို့၏ ဆန္ဒကိုပြကြပြီးနောက် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ ကလေးများသည် မိမိတို့၏ ခေါင်းဆောင်စကားကို မြေဝယ်မကျ နားထောင်ကာ နေ့လည် (၁၂) နာရီ အချိန်လောက်တွင် ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းခဲ့ရာ ဓနရှင်နိုင်ငံချဲ့အစိုးရ၏ လက်ပါးစေများဖြစ်သော ရန်ကုန်ပုလိပ်အဖွဲ့မှ ဂေါ်ရာစာသင်များနှင့် ကုလားပုလိပ်များသည် လက်နက် ဟူ၍ အပ်တချောင်းမျှမပါသော ကလေးသူငယ်လူမမယ်တို့အား ဖျက်တလက်မခွဲရှိသော သစ်သားတုတ်ကြီးများဖြင့် တမြောင်း မြောင်း ကျိုးအောင် ဆင့်ကာဆင့်ကာ၊ မညှာမတာ ရက်စက်စွာ လိုက်လံရိုက်နှက်ခြင်း၊ မြင်းတို့ဖြင့် လိုက်လံတိုက်ခိုက်ခြင်းစသော ကြမ်းကြုတ်မှုတို့ကြောင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့၏ သွေးစိမ်းရှင်ရှင်တို့မှာ စပတ်လမ်း မြေပြင်တွင် တသွင်သွင်စီးကျကာ အိုင်ထွန်းခဲ့သည်ကို လည်းကောင်း၊ အသက် (၂၂) နှစ် အရွယ်မျှရှိသေးသော အလုပ်အမှုဆောင်တဦးဖြစ်သော ရဲဘော် ကောလိပ် ကျောင်းသား ဗကသအသင်းသား ကိုအောင်ကျော်မှာ ထိုနေ့က ရရှိခဲ့သော ပုလိပ်များ၏ ရိုက်နှက်မှုကြောင့် ယမန်နှစ် ပြာသိုလဆန်း (၂) ရက်နေ့က ဤလောကကြီးမှ စွန့်ခွာသွားရရှာသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ငါတို့သည် မည်သည့် နည်းနှင့် မေ့နိုင်တော့အံ့နည်း။

ထိုနေ့က လူစိတ်ကင်းကြကုန်သော ပြည့်အစေခံ လက်ပါးစေတို့၏ ရက်စက်မှုကို မျက်ဝါးထင်ထင် ရှုမြင်ကြရကုန် သော လူစိတ်ရှိသူအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သတင်းစကား ကြားသိကြကုန်သော ဗမာပြည်ဘွား အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး များသည်လည်းကောင်း “ဤလောကကြီး၏တရားဖြောင့်မှန်ခြင်း ကင်းခဲ့ချေပြီတကား၊ ကျွန်ဘဝဖြင့်နေရသော လူမျိုးမှာ ဤသို့ ရက်ရက်စက်စက် ညှင်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို ခံရပါတကား” ဟု ယူကြိုးမရ နှလုံးအိမ်မှ စိမ့်ယို၍ထွက်သော သွေးကဲ့သို့ နီမြန်းသည့် မျက်ရည်ပေါက် ကြီးငယ်တို့သည် ဗမာမြေပြင်တွင် တသွင်သွင် စီးကျခဲ့သည်ကို ငါတို့သည် မမေ့နိုင်တော့ချေ။

ဤအရေးကစ၍ တတိုင်းတပြည်လုံး မီးဟုန်းဟုန်းတောက်ကာ ဆူပူလှုပ်ရှားမှုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် အောင်လံမြို့မှ ဗိုလ်ဘမိုးမှာလည်း ပြည့်အစေခံတို့၏ ရက်စက်လှသော သေနတ်ဒဏ်ရာဖြင့် အသက်စွန့်သွားရရှာသည့်အပြင် ယမန်နှစ်တပို့တွဲ လပြည့်ကျော် (၇) ရက်နေ့ကလည်း မိမိတို့ လွတ်လပ်လိုသော ဆန္ဒကို စိတန်းလမ်းလျှောက်ခြင်းဖြင့် ပြသကြသော မန္တလေးမြို့ တော်ရှိ ရဟန်းသံဃာတော်မှ စ၍ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား၊ မြို့သူမြို့သား ထောင်ပေါင်းများစွာတို့အား ပြည့်အစေခံများသည် ဆင်ခြင်တုံတရား အနည်းငယ်မျှ မထားဘဲ ကြက်၊ ငှက်၊ တိရစ္ဆာန်တို့ကို ရက်စက်စွာ ပစ်သတ်ဘိသကဲ့သို့ ရိုင်ဖယ်သေနတ်များဖြင့် မညှာမထောက် ပစ်ဖောက် နှိပ်ကွပ်ခြင်းကို ပြသဖြင့် မြို့သူမြို့သား (၄၀) ကျော်ခန့် ဒဏ်ရာရရှိသည့် အနက် ရဟန်းတော် (၇) ပါးနှင့် ကျောင်းသားအရပ်သား (၁၀) ဦးတို့ ရရှိအပ်သော သေနတ်ဒဏ်ရာကြောင့် မရဏနိုင်သင့်သို့ လိုက်ပါရရှာသည်ကိုလည်း ငါတို့သည် ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်တော့ချေ။

ငါတို့သည် လူ့ဘဝကို ရသည့်ကစ၍ သဘာဝဓမ္မအားဖြင့် လွတ်လပ်သော မနုဿလူသားများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ လွတ်လပ်သော ဘဝကို ငါတို့ မနုဿလူသားများသာ မဟုတ်သေး၊ တောနေတိရစ္ဆာန် အရိုင်းအစိုင်းတို့ပင်လျှင် လေးမြတ် နှစ်သက် ကြည်ဖြူကြကုန်၏။ လွတ်လပ်ရေးသည် လောကဓမ္မတာအရ မည်သူမဆို အမွေခံထိုက်သော မြင့်မြတ်သည့် ဘဝ ဖြစ်ကြောင်းကို ငါတို့ သိရှိနားလည်လာကြပေပြီ။

လွတ်လပ်ရေးအောင်ပန်း၏ တည်ရာခရီးလမ်းသည်ကား အလွန်တရာ ပြောင်ချော ဖြောင့်တန်းသော ကတ္တရာစေး လမ်းမကြီး မဟုတ်ပေ။ လွတ်လပ်ရေး ခရီးလမ်းကြီးသည်ကား အဆင်းရဲခံရခြင်း၊ အနှိပ်စက်ခံရခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ အဆုံးအရှုံး ခံရခြင်း၊ ထောင်တန်း အကျခံရခြင်း၊ အသက်အသေခံရခြင်းတည်းဟူသော ဆူးငြောင့်ကန်သင်း၊ ချိုင့်တွင်းကမူ အကောက်အကွေ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ခရီးလမ်းကြမ်းကြီးပင်တည်း။

ထို့ကြောင့် တရုတ်လူမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပိုလန်လူမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဖင်လန်လူမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း မိမိတို့၏ လွတ်လပ်ရေးကို မရေမတွက်နိုင်သော စည်းစိမ်အသက်တို့ဖြင့် ဖလှယ်ကာ ရန်သူအပေါင်းတို့အား တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်နေသည်ကို ယခုအခါ ငါတို့ မျက်မှောက်တွင် တွေ့ကြုံနေကြရပြီ မဟုတ်လော။ ငါတို့အား လွှမ်းမိုးအုပ်စိုးနေ သည့် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးသည်ပင် မိမိတို့ လွတ်လပ်ရေးကို တနေ့နေ့တွင် ထိခိုက်လာမည်ကို သိရှိရိပ်မိသဖြင့် တိုင်းငယ် ပြည်ငယ် ကလေးများ၏ လွတ်လပ်ရေးကို ခုခံကာကွယ် နေရပါသည်ဟု အကြောင်းလှလှ ကမ္ဘာကိုပြပြီး ဂျာမဏီနာဇီရန်ကို စည်းစိမ် အသက် မြောက်များစွာ အဆုံးအရှုံးခံ၍ စစ်ကြေညာကာ ဖြိုဖျက်သုတ်သင်နေသည်ကို ငါတို့ မျက်ဝါးထင်ထင် ရှုမြင်နေကြရပြီ

မဟုတ်လော။

သို့ဖြစ်ရာ လွတ်လပ်ရေး၏ တန်ဖိုးသည် အဆုံးအစ မရှိသည့်အတိုင်း လွတ်လပ်ရေးကို အရယူရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရာ၌ စည်းစိမ် အသက်တို့ကို စွန့်ကြဲရခြင်းဖြစ်သည်မှာ ကမ္ဘာ့ဓမ္မတာဖြစ်သည်ကို အထောင်သော ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်များကလည်း ထောက်ခံလျက် ရှိနေပေသည်။ ငါတို့သည်လည်း ဤဓမ္မတာသဘာဝကို လွန်ဆန်ကာ အဘယ်မှာလျှင် လွတ်လပ်ရေးကို အရယူရန် ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ အသက်စွန့်သွားကြကုန်သော အာဇာနည်သူရဲကောင်းတို့သည် ငါတို့အား လွတ်လပ်ရေး လမ်းမှန်ကို ထင်ထင်ရှားရှား ပြခဲ့ကြပေပြီ။ ထိုအာဇာနည်သူရဲကောင်းတို့၏ ခြေရာကို တနေ့နေ့တွင် ငါတို့ နင်းရတော့မည်မှာ မလွဲမရှောင်သာသော တာဝန်ဝတ္တရားပင် ဖြစ်၏။ လွတ်လပ်ရေးအောင်ပန်းကို ဆွတ်ခူးလိုသူများကား အင်အားချိနဲ့ ယိမ်းနဲ့ နေသော မိန်းမလျှာ၊ လူမမာတို့၏ အရာမဟုတ်။ သတ္တိ၊ ဗျတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသော ရဲရဲတောက် အာဇာနည်သူရဲကောင်းတို့၏ အရာသာလျှင်ဖြစ်ပေ၏။ ကျားကို ခလုတ်၊ သစ်ငှက်ကို သင်ဖြူး၊ ဆူးကို မွေ့ရာသဖွယ် သဘောထားကာ အချုပ်အချယ်၊ အနှောင့်အယှက်၊ အဆီးအတားဟူသမျှတို့ကို ပိုင်းဖြတ် ပယ်ရှင်း ချဉ်းနင်း သုတ်သင်လျက် ရဲဝံ့စွာ၊ ငါယောကျ်ားဟု ကြိုးစားအံ့ခဲ ဇွန်ဘဲကြီးသူတို့သာလျှင် လွတ်လပ်ရေးအောင်ပန်းကို ဆင်မြန်းရမည် ဖြစ်သတည်း။

အို အာဇာနည်အပေါင်း သူရဲကောင်းတို့၊ အဆွေတို့၏ ပြင်းထန်လှသော ထွက်သက်တို့သည်၊ စိတ်ဓာတ်များသည် ငါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ တည်နေကိန်းအောင်း ပါစေသတည်း။

အဆွေတို့သည်ကား လူတို့၏ သက်တမ်းတွင် ထမ်းဆောင်ရမည့် မိမိတို့ တာဝန်ဝတ္တရားကို အသက်စွန့်၍ ထမ်းဆောင်သွားကြသဖြင့် ရာဇဝင်ပြောင်ကာ ဂုဏ်မောက်ကြပေ၏။ အဆွေတို့သည် အမျိုး၏ ဂုဏ်ကို ဆောင်သွားနိုင်ကြသကဲ့သို့ ငါတို့လည်း ဆောင်နိုင်အောင် အချိန်အခါ ကောင်းသည် မကြာမတင် ဆိုက်ရောက် ပါစေသတည်း။

အို အာဇာနည်အပေါင်း သူရဲကောင်းတို့၊ အဆွေတို့၏ ထက်သန်လှသော ဇွဲ၊ မြဲစွဲခိုင်မာလှသော မျိုးချစ်စိတ်၊ ထိပ်ထိပ်ကြံ တခဲနက်သော သတ္တိစသည့် မွန်မြတ်သည့် အရည်အချင်းတို့ကို ငါတို့သည် စိတ်အားထက်သန်စွာ ချီးကျူးဩဘာထောပနာ ပြုကြပါကုန်၏။ အဆွေတို့၏ ဝိညာဉ်စိတ်ဓါတ်များသည် လွတ်လပ်ရေး ပန်းတိုင်သို့ ရှေးရှုသွားနေကြသော ငါတို့အား မီးရှူးတန်ဆောင်ကြီးသဖွယ် ဉာဏ်အလင်းရောင်ကို ပေးလျက်ရှိချေပြီ။

အို အာဇာနည်အပေါင်း သူရဲကောင်းတို့၊ ငါတို့သည် အဆွေတို့အား ငါတို့ ပြုသမျှ ဒါနကုသိုလ် အဖို့ဖို့ကို အမျှ၊ အမျှ ပေးဝေကြပါကုန်၏။ အဆွေတို့သည် ကြားသည့်နေရာက သာဓု အနုမောဒနာ ပြုနိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ လွတ်လပ်သော သုဂတိဘဝတွင် လွတ်လပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ်ဖြင့် လွတ်လပ်ရေး၏ အရသာကို ကောင်းစွာ ခံနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဗမာပြည်ဖွား တိုင်းရင်းသားအပေါင်းတို့ ငါတို့သည် ယနေ့ကစ၍ ငါတို့ တမျိုးသားလုံး ဥမကွဲသိုက်မပျက် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ရအောင် နေ့ညမအား ဆောင်ရွက်ကြိုးပမ်းကြပါကုန်အံ့။

သန်းပေါင်း များစွာသော ဗမာလူမျိုးတို့သည် မိမိတို့ တိုင်းပြည်ကြီးကို လုံးဝလွတ်လပ်ရေး ပေးမှသာလျှင် ကျေနပ်နိုင်မည်ဟူသော ပြင်းထန်သည့် စိတ်ဆန္ဒကို ပြကြကုန်အံ့။

ငါတို့ ဗမာလူမျိုးတို့၏ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ သာသနာ ဘာသာရေး၊ လူမျိုး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစသော ကြီးပွားမှု အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း ငါတို့သည် အသက်သွေးခဲ တည်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး စွမ်းဆောင် အားထုတ်ကြကုန်အံ့။

ငါတို့ ဗမာတိုင်း၊ ဗမာတိုင်း လွတ်လပ်ရေးကို တကယ်လိုလားသော စိတ်ဓါတ်များ ကိန်းအောင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဗမာပြည်ကြီးသည် တကယ်ပင် လွတ်လပ်ရေး ရမည်မှာ မလွဲသော အကြောင်းပင် ဖြစ်၏။

အို အချင်းတို့ ရဲရင့်တည်ကြည် ဗမာဝိသသူတို့သာလျှင် ဗမာပြည်၌ လွတ်လပ်ရေး ရောင်ခြည်သန်းလာပြီဟု ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်နိုင်မည်ဖြစ်သတည်း။

အရေးတော်ပုံအောင်ပါစေ

၁၃၀၁ ခုနှစ်၊
ရန်ကုန်မြို့၊ အာဇာနည်နေ့ကော်မတီအဖွဲ့

Source: Oway Magazines

ဦးဗဟိန်း (၁၉၃၈-၃၉)

တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း (ဗိုလ်ချုပ်) နတ်ထွက်သွားသဖြင့်၊ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆက်လက်တာဝန်ယူရခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၂၇၉ ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း (၁၀) ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ နံနက် (၇) နာရီ အချိန်တွင် အင်းဝမြို့ ကိုင်းတန်းရပ်၌ ဖွားမြင်သည်။ အဖ ဦးမှင်၊ အမိ ဒေါ်ဦးတို့၏ ပဉ္စမမြောက်သားဖြစ်သည်။

မန္တလေးမြို့ အေဘီအမ် မိန်းကလေးကျောင်း၊ သကျသီဟဘုရား အနီး ဆရာငိုကျောင်း၊ မန္တလေးမြို့ ဗဟိုအမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်းများတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့၏။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးဥပစာကောလိပ်၌ စတင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၃၅-၃၆ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်ဖြစ်၏။ ၁၉၃၆ ခု ကျောင်းသား သပိတ်တွင် စစ်ကိုင်း အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းသို့ သပိတ်သွားတားရာ ကျောင်းအုပ်ကြီး မစ္စတာဒေါင်းနှင့် စကောက်များက ဝိုင်းရိုက်သဖြင့် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၃၆-၃၇ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့၍ ဥပစာ အထက်တန်းကို ပါဠိဘာသာ ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့လေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက်ပညာဆည်းပူး၍ ၁၉၃၈-၃၉ ခုတွင် တကသ အမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသည်။ တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအောင်ဆန်း နတ်ထွက်သွားသောအခါ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူရခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၈-၃၉ ခုနှစ် ဗကသ ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်သည်။ ကိုဗဟိန်းကို တကသ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ထက် ဗကသ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လူသိများခဲ့သည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ်၌ ရေနံမြေသပိတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ရေနံမြေသပိတ်သမားများသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ချီတက်ဆန္ဒပြရန်၊ ရေနံ ချောင်းမြို့မှ ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုဗဆွေတို့သည် ရေနံချောင်းမြို့တွင် ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသော ကျောင်းသားသပိတ်အရေးနှင့် ရေနံမြေမှ ချီတက်လာသော သပိတ်သမားများအရေးကို စုံစမ်းရန် ခရီးထွက်ခဲ့ကြသည်။ မကွေးမြို့၌ ရေနံမြေမှ ချီတက်လာသော သပိတ်သမားများအား တရားဟောနေစဉ် အဖမ်းခံခဲ့ရလေသည်။ သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူးအား ဖမ်းဆီးသဖြင့် ကျောင်းသားသပိတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့လေသည်။

ကျောင်းသားများသည် အတွင်းဝန်များရုံးသို့ ချီတက်ဆန္ဒပြကြရာ၊ ဂေါ်ရာစာသင်များက မြင်းနှင့် တိုက်၊ နံပါတ်တုတ်နှင့် ရိုက်သဖြင့် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်မှ ကိုအောင်ကျော် ကျဆုံးခဲ့သည်။ ကျောင်းသားအများအပြား ဒဏ်ရာ ရခဲ့ကြ၏။ ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားသပိတ် ပေါင်းစုံစုစည်းမိကာ၊ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံဟု သမိုင်းဝင် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ မြို့မသပိတ်စခန်းတွင် အစာအငတ်ခံ ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ ဒေါက်တာဘမော် အစိုးရပြုတ်ကျ၍ ဦးပုအစိုးရတက်ပြီး၊ ကျောင်းသားသပိတ် ပြီးဆုံးခဲ့သည်။

ကိုဗဟိန်းသည် ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်မှ ထွက်၍ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသို့ ဝင်ရောက် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် ဖမ်းဆီးခံရပြီး၊ ဂျပန်ခေတ် ဒေါက်တာဘမော် အစိုးရလက်ထက်တွင် နိုင်ငံခြားရေးဌာန အတွင်းဝန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ ၁၉၄၅ ခု ဂျပန်တော်လှန်ရေးတွင် တောင်ငူခရိုင်တွင် တာဝန်ယူခဲ့သည်။

(တစ်ဖက်စာမျက်နှာသို့)

Source: Oway Magazines

ဒေါက်တာလှရွှေ M.B.B.S (၁၉၃၉-၄၀)

၁၃၀၀ပြည့် အရေးတော်တွင် အာဏာရှင်လှရွှေဟု ကျော်ကြားခဲ့သူဖြစ်သည်။ ကိုလှရွှေသည် ၁၃၀၀ပြည့် အရေးတော်၏ အမှတ်အသားဖြစ်သည်။

ပျဉ်းမနားမြို့၌ ၁၂၇၆ ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော် (၁၂) ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်၍ ဖျာပုံမြို့၌ ကြီးပြင်းခဲ့ရ၏။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ စတင်ပညာသင်ကြား၍ ဆေးအတတ်ပညာကို ဆက်လက်သင်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၃၆-၃၇ ခုနှစ်တွင် တကသ အတွင်းရေးမှူး၊ ၁၉၃၈-၃၉ ခုတွင် တကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့၍ ၁၉၃၉-၄၀ ခုတွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။

၁၉၃၈-၁၉၃၉ ခုနှစ် ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံကြီးတွင် သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်း ဖမ်းခံရပြီးနောက် ကိုလှရွှေသည် အရေးတော်ပုံကြီးကို ဆက်လက်ခေါင်းဆောင်ကာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ အာဏာရှင်ကိုလှရွှေဟူ၍ တိုင်းပြည်က သိရှိခဲ့ကြသည်။ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံကို ဆက်လက်ခေါင်းဆောင်ရင်း အဖမ်းခံခဲ့ရသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် တကသမှ ကြီးမှူးကာ ဗိုလ်အောင်ကျော်ကျဆုံးသောနေ့ကို အာဇာနည်နေ့ဟု သတ်မှတ်ကာ ပထမဆုံး ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

ကိုလှရွှေသည် ဆရာဝန်ဘွဲ့ကို ၁၉၄၀-၄၁ ခုနှစ်တွင် ဆွတ်ခူးပြီးနောက်၊ ဆေးပညာဖြင့် အသက်မွေးကာ ဧချမ်းစွာ နေခဲ့သည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီး ဆေးပညာ ဆက်လက်ဆည်းပူးရန် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့အသွား ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၂၃) ရက်နေ့တွင် ပါရနန်းပင်လယ်ကွေ့၊ ဘေးရိန်းကျွန်း အနီးတွင် လေယာဉ်ပျက်ကျ၍ အနိစ္စရောက်ခဲ့လေသည်။

ကိုဗဟိန်းမှ အဆက်-

ကိုဗဟိန်းသည် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို စတင်ထူထောင်သူ တဦးဖြစ်ပြီး၊ ၁၉၄၆ ခု ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဖြောင်ထူ ထောင်သောအခါတွင် ဗဟိုကော်မတီဝင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ နောင်တွင် ပေါ်လစီဗျူရိုအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်၍ ဗမာပြည်အလုပ်သမားသမဂ္ဂ (A.B.T.U.C) ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် မန္တလေးဆေးရုံကြီးတွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်ခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ လွတ်လပ်ရေးမော်ကွန်းဝင် စာရင်းတွင် ပထမဆင့်မှ ကြေညာပေးခြင်း ခံခဲ့ရသူဖြစ်လေသည်။

၁၃၇၀ ဖြစ်၊ တဖို့တွဲလဲဖြစ်မောင်၊ ရက်နေ့တွဲပေးတယ်သန့်

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ်

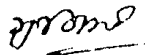
အမှတ် ၈၁

အမည် ကျ် အ သန့်

အသက် ၃၆

အကျွန်ုပ် အိမ်ထောင်ရေး

ဒီကန့်စစ်ပါးအမည်

အိုးကြီးသို့သေသန့်ပြန်

အယ်ဒီတာ၊ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ

၁၃.၈.၇၇
မြန်မာ့အလင်းစာ
၁၇၇၇

Source: File Photo

ကိုအောင်ကျော်နှင့်အတူ အရိုက်ခံရသော
ကိုကြည်မောင် (နောင် ဗိုလ်မှူးကြီး
ကြည်မောင်)

Source: Portraits (DTY)

မကျွေးမြို့တွင် ကိုဗဟိန်းနှင့်အတူ
အဖမ်းခံရသော
တကသအတွင်းရေးမှူး ကိုဗဆွေ

မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာ ဦးချစ်မောင် (ဂျာနယ်ကျော်) က ပေးအပ်ခဲ့သော လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင် ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ် နမူနာပုံစံ (၁)

Source: Aung Tun's Original Copy

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ်

လွတ်လပ်စွာ သွားလာမှု၊ လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုမှု၊ လွတ်လပ်စွာ ရေးသားမှုသည်။
လူမျိုးတိုင်း၊ လူမျိုးတိုင်း၊ ဝိုင်ဆိုင်ရရှိခဲ့သော လွတ်လပ်ရေး၊
ကြီးပျားမြစ်၏တို့အခွင့်အရေးများမှ ဆုံးရှုံးခြင်းသည်။
လူအဖြစ်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းပင် ဖြစ်၏။

လွတ်လပ်ရေး ရရှိရန်အတွက်၊ အဆိုးအထား ဖြစ်သော ချုပ်ချယ်မှုများကို ဝယ်ဖျတ်
ရာတွင်၊ ခက်ဆုံးအခက်အခဲများကို ခံယူသည့်အားဖြင့်၊ လွတ်လပ်ရေး၊
သေခြင်းပင်ဖြစ်၍၊ ထိုသို့သော နာခြင်း၊ သေခြင်းကို
လိုသားကြရမည်ဖြစ်၏။

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ၌ ရရှိခဲ့သော အနာခံရသည်၊ ဘုရင်
တို့ဆောင်ရွက် ခင်းအပေါင်းတို့ပေးသော ဆွဲတံဆိပ်
များ ထက် ဂုဏ်ရှိ၏။ အဘိုးတန်၏၊ အဖို့အသေခံထိုက်၏။

ထို့ကြောင့်၊ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ခက်ဆုံးအခက်အခဲများ ရရှိခဲ့သော အောက်အမည်
ပါမူလအား၊ ဤဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ်ဖြင့်၊ ချီးကျူးပါ၏။ အနိုင်အသေဖြစ်ပါ၏။

အမည် ၊ *ဖုတ်သန်*

အလောင်း

ကျောင်း

မိဘနှစ်ပါးအမည်

တင်မိုး

လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲတွင်၊ မျိုးချစ်စာနာ၍၊ ခံနိုင်သည့်
ကိုးကွယ်ကျင့်ကမ်း.....
မြတ်သော သေခြင်းဖြင့် သေခဲ့ရပါပြီ။

ရိုးကြီးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်

အောင်

အထိခံစား၊ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ

တို့ဗမာအစည်းအရုံး တံဆိပ်

တို့ဗမာ - သတင်းစဉ်မှတ်တမ်း ခေါင်းစီးအမှတ်အသား

ဗိုလ်အောင်ကျော် အပါအဝင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ရန်ကုန် အတွင်းဝန်ရုံးကို ဝိုင်းနေစဉ်

Source: DAI Bhamar

၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ ဖမ်းဆီးထောင်ချခံရသည့် မန္တလေးသပိတ်ခေါင်းဆောင်များ

Source: Aung Tun's Original Copy

ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော် ဦးကလျာဏ
လေးပြင်လေးရပ်လုံးဆိုင်ရာရဟန်းဂျီအုတ်ချုပ်၊
ဝေယနဘုံသာတိုက်

ကိုအောင် - ဒုတိယအကြိမ် အထက်တန်း
(မန္တလေးကျောင်းသားများအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်)

မန္တလေးသပိတ်ခေါင်းဆောင်
ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော် ဦးကလျာဏနှင့်
ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်
ကိုအောင်တို့အား ထောင်ဒဏ် (၂)
နှစ်စီ အသီးသီးချမှတ်ခံခဲ့ရသည်။

ထောင်ဒဏ် (၁) နှစ်စီ ချမှတ်ခံရသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် (၄) ဦး

ကိုအောင်ကျော်ဝင်း (၁၀ တန်း၊ ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်း)
တပို့တွဲလဆုတ် (၁၂) ရက်တွင် အမိန့်ချသည်။

ကိုမောင်ကြည် (ပေါက်မြိုင်တိုက်)
တပို့တွဲလဆုတ် (၁၀) ရက်တွင် အမိန့်ချသည်။

ခေါင်းဆောင် ကိုသိန်းအောင်

ကိုချန်ထွန်း (၁၀ တန်း၊ ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်း)
တပို့တွဲလဆုတ် (၁၂) ရက်တွင် အမိန့်ချသည်။

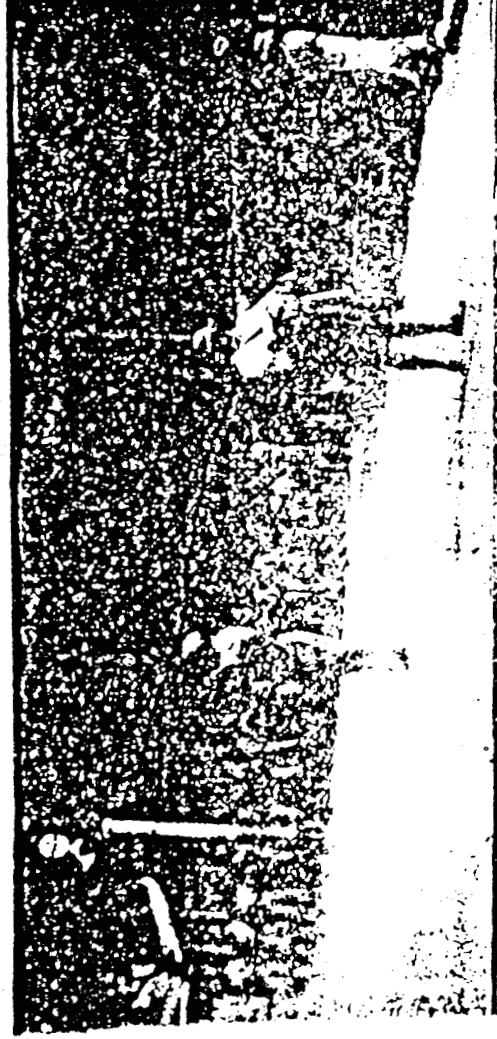

ကိုကိုလေး (၁၀ တန်း၊ ဝက်စလီယံကျောင်း)
တပို့တွဲလဆုတ် (၁၂) ရက်တွင် အမိန့်ချသည်။

မန္တလေးသမဂ္ဂခေါင်းဆောင် ကိုမောင်ကို
၂၁၅

ထိပ်ပြာသည့် လူလေး။

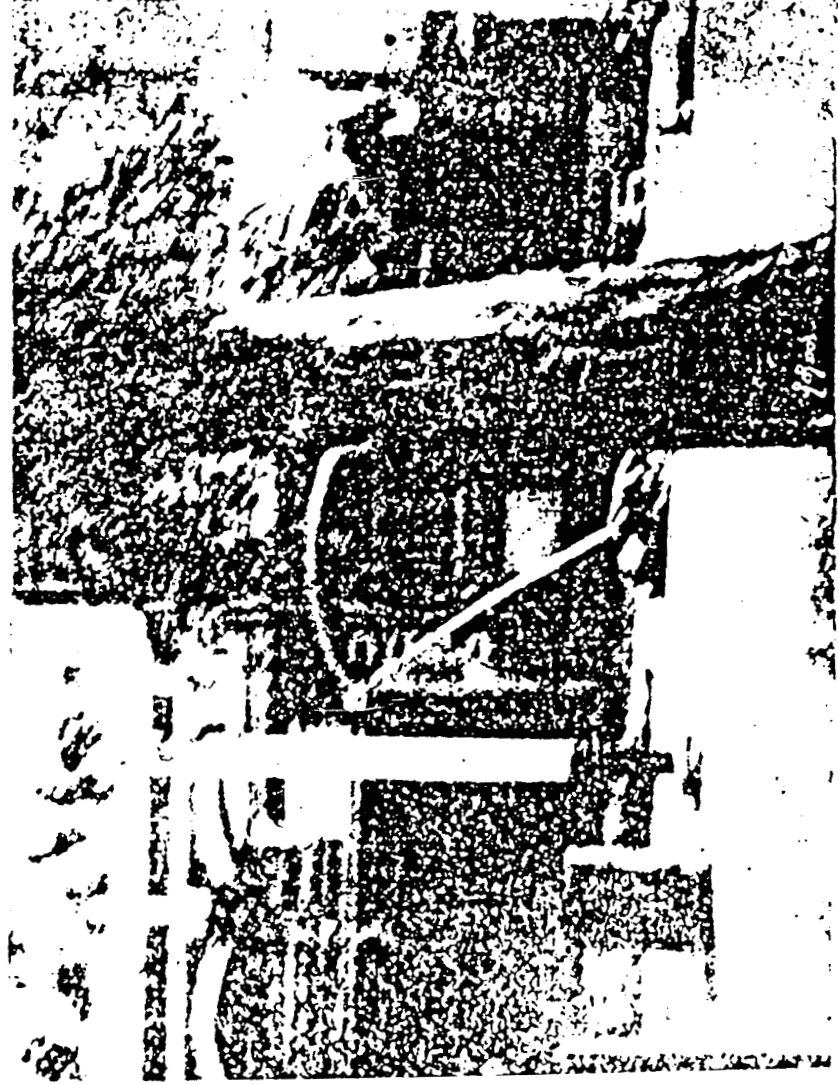
အဝေးမှ ဝဉ္စတန်းလမ်းလျှောက်လာကြသည့်ကို ရှုစားနေသောအရေးပိုင်၊

၅၅. ဆုံးမှ ရဟန်းတော်များကြေးနှင့် ရုံပေါက်တွင်ရပ်နေကြ၊ ည
အမိန့်ပေးချန်မြန်လာသော ၁၁ အရေးပိုင်၊

Source: Aung Tun's Original Copy

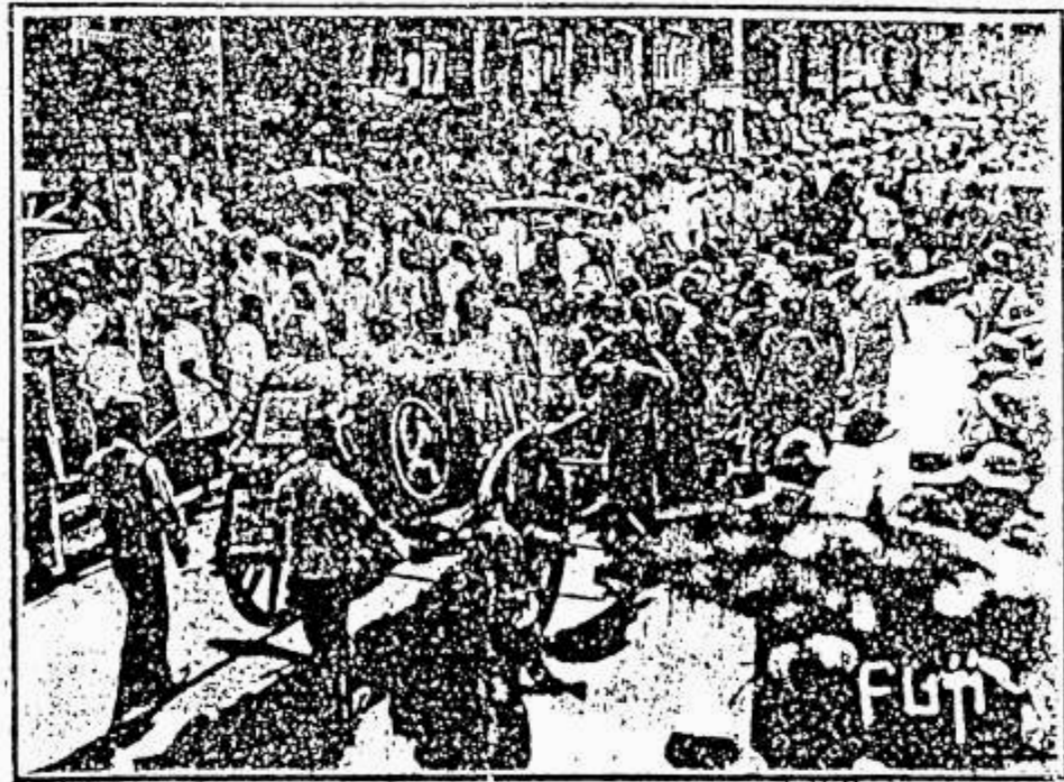
ဪ ငှက်ဟန်နီနီဌ်=ကျောင်းသား-အရပ်သားများတို့အား
စစ်သေနတ်နှင့် ပစ်သတ်ခြင်း၊

တပို့တွဲလဆုတ်(၇)ရက်နေ့က-စစ်သေနတ်ကြည့်ဆဲဖြင့်ရဟန်းတော်များ
ညီသို့ပြန်လွှန်တော်မူကာကြွေ၏။

Source: Aung Tun's Original Copy

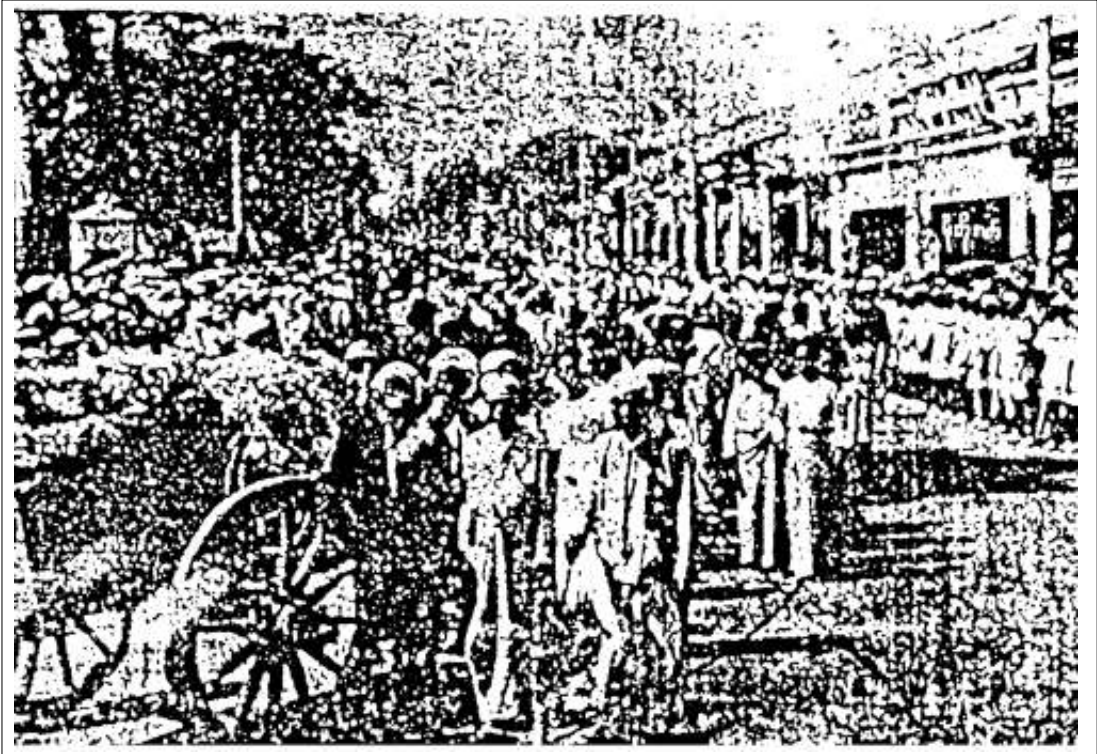
မန္တလေးသပိတ်တွင် ကျဆုံးခဲ့သော အာဇာနည် (၁၆) ဦး၏ ဈာပနပွဲ

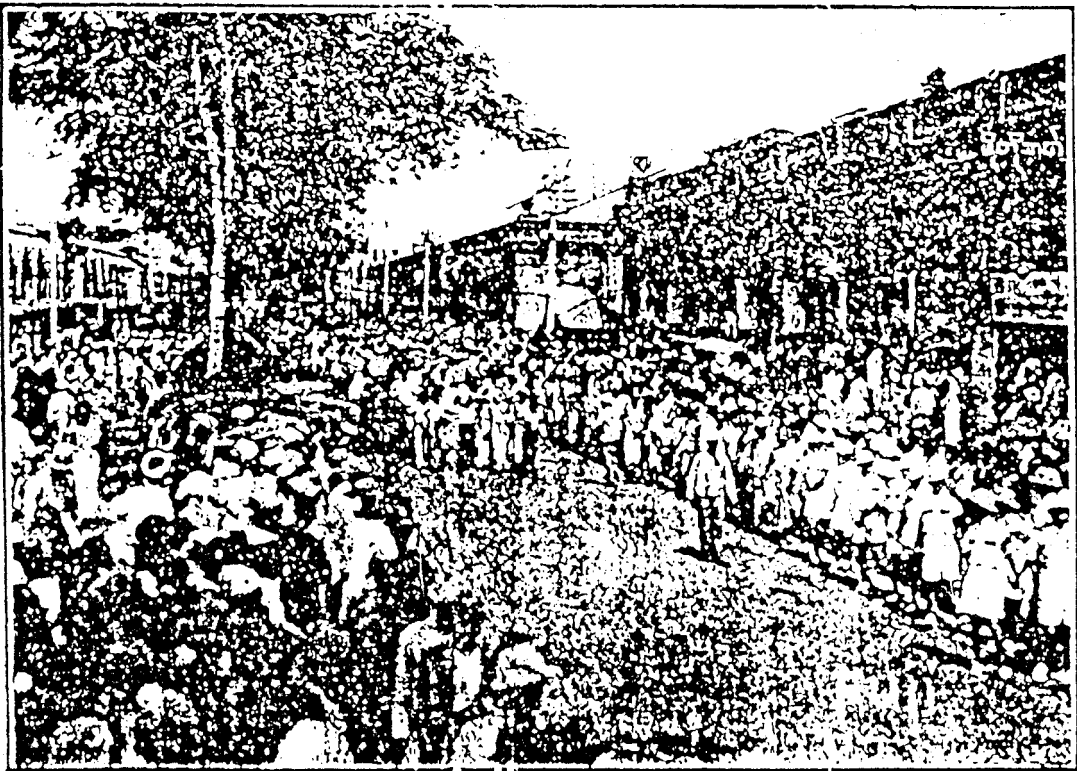
Source: Aung Tun's Original Copy

ဗိုလ် (၁၆) ဦး၏ ဈာပနအခမ်းအနား ဈေးချိုတော် အရောက်တွင် မြင်ရပုံ

မန္တလေးသပိတ်တွင် ကျဆုံးခဲ့သော အာဇာနည် (၁၆) ဦး၏ ဈာပနပွဲ

နာရီဝင်ကွေ့တွင် ကျောင်းသူများ၏ စစ်ရထားယာဉ် လွန်မြောက်ပြီးနောက် နဂါးနီအမျိုးသမီး ဆေးလိပ်ခုံအဖွဲ့ကို မြင်နိုင်၏

Source: Aung Tun's Original Copy

မန်းအာဇာနည် (၁၇) ဦး

(၁)
ဦးပုဏ္ဏိတ
ကုသိန္ဒရုံတိုက်
အသက်တော် - ၂၀
ဝါတော် -
ခမည်းတော် - ဦးစံ
မယ်တော် - ဒေါ်ဖီ
ကျော့စုရွာ၊ သထုံဒီစံကြိတ်

(၂)
ဦးပညာဇောတ
ရွေးချိုတိုက်
အသက်တော် - ၂၅
ဝါတော် -
ခမည်းတော် - ဦးအောင်ဘ
မယ်တော် - ဒေါ်စွေးချစ်
ဆကာကြီးမြို့၊ မအူပင်ဒီစံကြိတ်

(၃)
ဦးဝေပုလ္လ
တူးမောင်းတိုက်၊ အမရပူရ
အသက်တော် - ၂၇
ဝါတော် -
ခမည်းတော် - ဦးထွန်းလှ
မယ်တော် - ဒေါ်လှခွန်း
မြစ်ကျိုးစာတိုက်၊ ပဲခူးဒီစံကြိတ်

(၄)
ဦးဇနိတ
စကုတိုက်
အသက်တော် - ၃၅
ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့မှာ
ကွယ်လွန်ပြီ၊ မွေးစား
မယ်တော်မှာ ပခုက္ကူတွင်ရှိ
ပခုက္ကူဒီစံကြိတ်

(၅)
ဦးအာလောက
ငွေတောင်တိုက်
အသက်တော် - ၃၀
ဝါတော် - ၁၀
ခမည်းတော် - ဦးနိုင်
မယ်တော် - ဒေါ်ဆက်
ညောင်ကုန်းရွာ၊ ရေနံချောင်းအပိုင်
မကျွေးဒီစံကြိတ်

(၆) ဦးကေလာ (ခင်မကန်တိုက်)
အသက်တော် - ၂၅၊ ဝါတော် - ၅
ဦးနန္ဒဝံသ လေးထပ်ကျောင်းနေ၊ နှစ်ချိန္တာ၊ မြစ်ကြီးနားဒီစံကြိတ်။
(၇) ဦးကေတု (ဆင်တဲတိုက်)
အသက်တော် - ၄၁၊ ဝါတော် - ၁၆
မယ်တော် - ဒေါ်တွာ၊ ခမောက်ထု-ခွဆုံရွာ၊ ရသေ့တောင် အပိုင်၊
စစ်တွေဒီစံကြိတ်။
(၈) ဗိုလ်ဘဌေး (ဝက်စလီ ဟိုက်စကူးကျောင်းသား)

(၉)
ဗိုလ်လှမောင်
ဦးနိဗ္ဗာန်ကျောင်း
အသက် - ၁၅
သတ္တမတန်း
အဘ - ဦးကျား
အမိ - ဒေါ်ရင်
ဟေမာလေး၊ မန္တလေးမြို့

(၁၀)
ဗိုလ်တင်အောင်
ဗဟိုနေရှင်နယ်ကျောင်း
အသက် - ၁၅
သတ္တမတန်း
အဘ - ဦးထွန်းလှ
အမိ - ဒေါ်သိန်းညွန့်
တရုတ်တန်း၊ မန္တလေးမြို့

(၁၁)
ဗိုလ်မူ
အသက် - ၂၉၊ လူပျို
(မင်းမျိုးမင်းနွယ်)
အဘ - ဦးဆိုး
အမိ - ဒေါ်မြင်
သုဌေးတန်း၊ မန္တလေးမြို့

(၁၂)
ဗိုလ်ထွန်းအောင်
(သတင်းစာရောင်း၍
အမိအားလုပ်ကျွေးနေသူ)
အသက် - ၁၈
အဘ - ဦးလှ (ကွယ်လွန်)
အမိ - ဒေါ်စိမ့်
ဆိုင်းတန်း၊ မန္တလေးမြို့

(၁၃)
ဗိုလ်အောင်ထူး
ဒက္ခိဏဝန် မလွန်ကျောင်း
အသက် - ၂၁
အဘ - ဦးစံကောင်း
အမိ - ဒေါ်စောခင်
ဒက္ခိဏဝန် မန္တလေးမြို့

(၁၄)
ဗိုလ်ခင်မောင်
အသက် - ၁၉
အဘ - ဆရာအောင်
အမိ - ဒေါ်သက်ခိုင်
ဥယျာဉ်ဝင်း၊ မန္တလေးမြို့

(၁၅)
ဗိုလ်ထွန်းအိ
ကုန်သည်
အသက် - ၅၃
အဘ - ဦးရွှေပွင့်
အမိ - ဒေါ်မင်းချို
မရမ်းခြံ မန္တလေးမြို့

(၁၆) ဗိုလ်ဘလွန်း

အသက် - ၃၃၊ အဘ - ဦးစံချိန်၊ အမိ - ဒေါ်ညိုမိုး၊
သရက်တပင်ရွာ၊ မန္တလေးဒီစကြိတ်

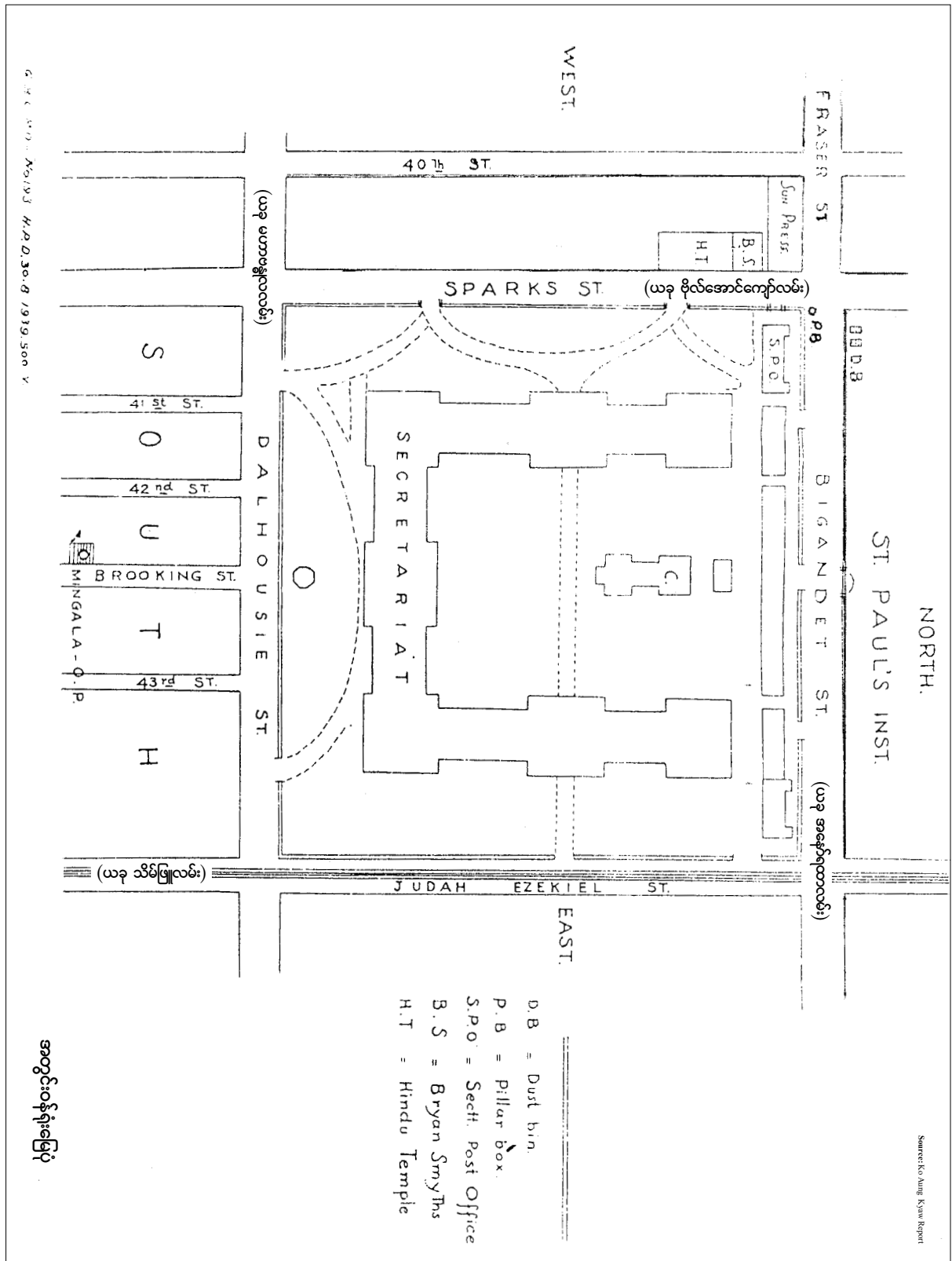
(၁၇)
ဗိုလ်ရွှေရိုး (ခေါ်) ဗိုလ်ခင်မောင်
ဗိုလ်ရွှေရိုးသည် အသက် ၁၆ နှစ်မျှသာရှိသေး၍ မန္တလေးမြို့ တရုတ်တန်းရပ်၊ အဘ- အဝိန်ရှပ်၊ အမိ- မကြီးတို့က မွေးဖွားသော တရုတ်ကပြား ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်၍၊ ဝံသာနုစိတ်ထက်သန်သူဖြစ်ရာ မကြာမီက ရေနံသပိတ်တပ် ရန်ပုံငွေ ကောက်ခံရေးတွင် အားကြီးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း။
၎င်းမှာ တရုတ်တန်း၊ သာသနိကယုဝအသင်းနှင့် လိုက်ပါပြီးလျှင် ကျောင်းသားများရေမှ တက်၍ သေနတ်ဒဏ်ရာ ရရှိပြီးလျှင် ဆေးရုံတွင် (ဂ) ရက်ကြာမှ သေဆုံးသွားရှာကြောင်း၊ ဆေးရုံ၌ ကုသစဉ် မိဘများ အားတက်ရန် စကားများသာ ပြောကြားသွားကြောင်း။
၁၃၀၀ ပြည့် တပေါင်းလဆန်း (၁၀) ရက်နေ့တွင် သင်္ဂြိုဟ်၏။

Source: Aung Tun Original Copy

ဗိုလ်ခင်မောင်၏ အလောင်းကို သူကြွယ်စု သုဿန်တွင် ယူဆောင်လာပုံ

အတွင်းဝန်ရုံး၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သော အဓိကရုဏ်းနှင့် ပတ်သက်၍ စုံစမ်းရေးကော်မတီ အစီရင်ခံစာ
Resolution on the Report of the Secretariat Incident Enquiry Committee

အတွင်းဝန်ရုံး၌ ပြစ်ပွားခဲ့သော အဓိကရုဏ်းနှင့် ပတ်သက်၍ စုံစမ်းရေးကော်မတီ အစီရင်ခံစာ

RESOLUTION

ON THE

Report of the Secretariat Incident Enquiry Committee

Extract from the Proceedings of the Government of Burma, Home Department.
No. 787C39, dated the 8th September 1939

READ-

Home Department Police Branch Resolution No. 294C39, dated the 20th March 1939, appointing a Committee to enquire into the clash between the police and the picketers and demonstrators which took place near the Secretariat on the 20th December 1938.

Resolution - The Governor of Burma has read the Report of the Secretariat Incident Enquiry Committee and accepts the findings arrived at in the Majority Report.

2. The Governor desires to place on record his thanks to the Hon'ble Mr. Justice Ba U, Senator U Thwin and U Sein Tun Aung for the great care with which they have conducted the enquiry and written their reports.

ORDERED - That the Report of the Committee be published and that a copy of this Resolution together with a copy of the Report be forwarded to the Chairman and to each member of the Committee.

ORDERED ALSO - That this Resolution be published in the Burma Gazette.

By order,

A.McCRACKEN,
Secretary to the government of Burma,
Home Department.

**SECRETARIAT INCIDENT ENQUIRY
COMMITTEE
REPORT**

This Committee was appointed by the Government of Burma by its Gazette Extraordinary, dated the 20th March 1939, to enquire into and report upon: -

- (1) the composition of the assembly which came into conflict with the police on December 20th near the Secretariat, Rangoon, and the reasons for its presence there;
- (2) the circumstances in which it came to be dispersed by force;
- (3) the action of the police when so dispersing it;
- (4) the casualties that were caused.

Before we deal with the facts and record our findings thereon, we must express great regret at the delay in submitting this our report. The delay was due to differences of opinion on both facts and law. After several discussions we were able to agree on main points but our differences on general features of the case still remain. We, therefore, submit separate reports.

In doing so we should like to explain exactly what we did. As we could not summon witnesses to appear before us like a Judicial Tribunal, we felt that unless we secured the co-operation of the public, students and others concerned in the matter under enquiry, our task would become infructuous. We, therefore wrote to the President of the University Students' Union and All - Burma Students' Union, the Commissioner of the Rangoon Police and certain other Heads of Departments, asking them to co-operate with us by producing all important and material witnesses. We also asked the public through the medium of the press for their co-operation. The response was more than we could hope for. We allowed both the students and the police to be represented by Counsel so that they might be able to put up their respective cases before us in the best light they possibly could. They took full advantage of the offer. We examined 63 witnesses made up of 35 students, 3 teachers, 4 members of the House of Representatives, 5 men of the Burma National Ambulance Corps, and the Myoma Volunteer Corps, the Managing Director of the Sun Press, 1 Thakin, 2 editors, 3 photographers, the Police Sergeant and 8 Police Officers including the Commissioner of Police.

As a result of the examination of these witnesses we get the following facts : Maung Ba Hein and Maung Ba Swe of the University Students' Union and a few others were arrested in Magwe in connection with the march of the strikers from Yenangyaung to Rangoon. The students asked for the release of these people and cancellation of orders issued under the preventive sections of the Code of Criminal Procedure in certain districts. The Government did not accede to these demands; whereupon a meeting of all the students in Rangoon was held in the 17th December on the Shwedagon Pagoda platform. It was resolved at the meeting to take some further steps if the Government did not comply with the demands of the students. It was not explained what steps they should take but on the night of the 19th another meeting was held at the University Students' Union Hall, to which representatives of the students from all the schools in Rangoon were invited. It was then decided to picket all entrances to the Secretariat on the following day. In accordance with this decision representatives of the various student bodies were asked to bring their fellow students to the Secretariat early on the following morning. On that morning, that is, the morning of the 20th December, over 2,000 students from all the schools in Rangoon and the University directed their steps towards the Secretariat, some in buses and some on foot. On arrival there each gate was blocked by a group consisting of both boy and girl students. The ages of the girl students ranged between 13 and a little over 20. These activities of

the students did not remain unknown to the police. From the start the police were aware of the dissatisfaction of the students. They did not, however, know in what form or shape the students would do U Shwe Ba, who was then an Inspector of Police, Detective Department, Rangoon Town Police, remained on duty in plain clothes on the University estate. When he saw the University students go on the morning of the 20th December to the Secretariat he followed them and as soon as he realized what the object of the students was he got in touch with the Mogul Guard and informed them what was happening. A small police force was sent with the instructions to remove the picketers from the northern gate in Sparks Street. The police in accordance with these instructions removed the picketers bodily one by one, but as one was removed several others took his or her place. Realizing that they could not remove the picketers in this way the police pushed their way in and stood behind the picketers at the gate as is shown in photograph, Exhibit D. It was then about 9-30 or 10 a.m. Not long after Mr. Reynolds, the then Commissioner of Police, appeared on the scene and finding how things were he withdrew the police force. He then went to the house of the Premier to enquire what the wishes of the Government in the matter. The Premier said that it was absolutely necessary to keep one gate open so that officers could go in and out of their offices and if the picketers would not listen they were to be picked up and removed. On receipt of this order Mr. Reynolds went to the Mogul Guard and in consultation with his Deputy Commissioner and Assistant Commissioner of Police decided upon a certain course of action. To explain what the course of action decided on was we would refer to his statement. He says:-

" The arrangements we decided on were to block Sparks Street at the corner of Dalhousie Street with barriers and to keep the crowd of spectators out. We were then to clear all the spectators out of Sparks Street up to Fraser Street and put up barriers there. The Assistant Commissioner was to see to the clearing of Sparks Street and I was to come along behind him with buses to arrest the leaders if they refused to move and to carry away the picketers if it was necessary to pick them up."

In accordance with this arrangement the Commissioner of Police had a force of four hundred men, both Europeans and Indians, collected at the Mingala Police Station in Brookings Street : but he directed that only about 100 with a few mounted policemen should be taken first. The Assistant Commissioner of Police, Mr. Tydd, accordingly went accompanied by some European sergeants, Indian police constables and four or five mounted policemen. Some time before they arrived at Sparks Street Maung Hla Shwe, the leader of the student demonstrators, gave instructions to Maung Thein Aung to withdraw the students. Maung Thein Aung did so by forming a procession. The procession started from the northern gate in Sparks Street with girl students in front and went down south and then turned into Dalhousie Street and then into Judah Ezekiel Street and then into Bigandet Street. As the procession went along the picketers from each gate joined and swelled the ranks. When the head of the procession turned into Sparks Street again it came into contact with the police and a clash occurred.

Up to this stage the version given by the students substantially agrees with the one given by the police. But from this stage onwards their accounts differ.

As Maung Thein Aung was not only one of the leaders of the demonstrators but he was actually right at the head of the procession when it turned into Sparks Street, we will take his evidence as representing the view of the students as to how it took place. He states :-

" There was a consultation and it was agreed that the picketers would be withdrawn. But in accordance with the arrangements made by Hla Shwe to address the students before they went back, it was agreed that I should go round collecting students and bring them round to the Sun Press. The students were to be formed into letter "L" and

Hla Shwe himself was to address the students. Accordingly I started collecting the students and marched them towards Dalhousie Street. * * * As the procession was about to enter Sparks street we saw mounted policemen. About four mounted policemen armed with batons came towards us and we avoided them. I was in front and the members of the procession were shouting slogans and the procession then pushed into Sparks street when the mounted police turned back and headed us off. * * * At the time the mounted policemen were pressing, I could not see beyond them. Later I saw foot police coming towards us carrying batons. As the mounted police pressed us sideways and as we saw the foot police coming in front of us from the opposite direction I asked the girl students to slacken their pace and as they slackened their pace they got jammed. As we pressed forward slowly we came almost into contact with the foot police and we were almost all of a sudden surrounded by the police force and charged. As we were surrounded by the police I felt a blow on the shoulder and I fell. When I got up and looked round I found Maung Kyi Maung falling on the ground and I also saw a girl lying on the ground as in Exhibit C.

After I got up I and two others tried to protect the girls by spreading out our arms like this, when I was assaulted and felt a blow on the right finger and on the neck.

Q.- And then?

A.- First we were cut off from the main body of the processionists and the surrounded and assaulted and when I got up I saw Maung Kyi Maung falling on the ground.

Q.- As you and two other boys spread out your arms you were assaulted and therefore you asked them to sit down: did they sit down and then what happened/

A.- I found we were cut off from the main body of the procession.

Q.- What happened next?

A.- I then found a girl with a bleeding wound on the head.

Q.- In your presence?

A - Yes.

Q.- Do you know the name of the girl.?

A.- Yes. Ma Saw Yi . I moved the wounded girl towards the pavement; but I was not allowed to stay there. The police asked me to go away. I refused and therefore I was arrested."

One the other hand the version given by the Commissioner of Police is as follows:-

"The force that was going to clear the Sparks Street was simply to clear the spectators away. They had nothing to do with the picketers. We started at about 12-30. First of all we put up barriers at the corner of Sparks Street and Dalhousie Street.* * The Assistant Commissioner then proceeded to go up Sparks Street clearing the road as he went. I gave him a bit of a start and then I followed up behind with a small force of police and a couple of buses. As I came to each bunch of picketers I asked the leaders to clear them away. On refusal I arrested them one by one and they were put in buses. There were five or six of them, girls. While I was attending to this I saw a small commotion going on in front with the Assistant Commissioner's party, so I went up there at once to see what was happening and the Assistant Commissioner reported that some bottles had been thrown at them apparently from the direction of the Sun Press. That was at the corner of Sparks Street and Fraser Street and we were just standing about there waiting for the barriers to arrive before they were put up on the spot. There was a very large and unruly crowd and we decided to driven them a bit further away from the corner. As the police party advanced the crowd fell back

without any trouble. They fell back along Fraser Street and we then put up the barriers. When we turned round to go away, one of the sergeants who was apparently a little behind us was beaten and being thrown about by the crowd. So we all turned round and went back to rescue him. As we went forward to rescue him we were heavily stoned by the crowd with stones, bottles, etc. So there was no alternative but to charge the crowd and chased them away. We were also very heavily stoned from inside the Secretariat compound from the north side; so I sent the Superintendent, Western Division, who was there with some policemen, into the Secretariat compound."

He adds in the course of this cross-examination that the picketers in Sparks Street were not struck by the police and that the people who were charged by the police were the hostile crowd who threw stones and missiles at the police, but he admits that he saw a young girl of about 14 or 15 sitting in the middle of Sparks Street with a cut on her forehead. He explains how she must have got that injury as follows: -

" I think she must have been hit by a bottle or something . I noticed her because she got inside the barriers. I do not know how she got there at all, but I think she was hit by a bottle. That was the only person I saw injured in Sparks Street."

We regret that we cannot accept the version of Mr. Reynolds as representing the true state of affairs. We do not think, as stated by Mr. Reynolds, that the police did not assault any picketers in Sparks Street. We have not only the evidence of several injured students but also the photograph (Exhibit O) to show that they were assaulted actually in Sparks Street. The photograph (Exhibit O) shows one girl student lying, another girl student sitting with her hands raised over her head as if to ward off blows, a student (male) lying on his side and a fourth student (girl) running away chased by some European sergeants and Indian police constables in Sparks Street in front of the Hindu Temple. Nobody suggests that this photograph does not represent the actual scene that took place in Sparks Street on the day in question. Mr. Tydd himself, when this photograph was shown to him, had to admit that he could not explain how these students came to be assaulted in Sparks Street. We would quote exactly what he said: -

" U E Maung: So you would not be able to explain the incident portrayed in Exhibit O?

Mr. Tydd : No.

U E Maung : This photograph Exhibit O must represent what took place when you were going to the Sun Press side?

On the other hand, Maung Thein Aung who was right at the head of the procession and well in Sparks Street could not- as in fact he himself admitted- be expected to know what was happening at or near the junction of Sparks Street and Fraser Street at the moment the head of the procession received the police charge.

We must, therefore, look elsewhere to see whether we cannot find any other evidence that will not only throw light on what actually started the clash between the police and the students but that will also explain how and under what circumstances the police came to assault the students in Sparks Street. We think the statements of the members of the House of representatives, U Mya, U Ain, U Ba On and U Tun Aung and that of U Ba Glay, Managing Director of the Sun Press and Municipal Councillor and also that of Mr. Tydd, Assistant Commissioner of Police, throw a good deal of light on these points. We would take U Ba Glay's statement first. He says:-

"At about 12-30 I was told that the students were about to disperse. So I continued to attend to my duty. I looked up, the students went first through Dalhousie Street and then turned around the Secretariat and when they were about to reach the corner of Sparks Street and Bigandet Street I saw police force headed two or three mounted

policemen coming from the south. The students tried to pass through them. Then I saw one European sergeant and one student struggling together and two of them fell into the drain at the corner of Sparks Street and Bigandet Street. Then the European sergeants went to his assistance and I saw them trying to beat the students with batons and they helped out the European sergeant. The girl students were then seen to be surrounded by the policemen. In fact so far as I can remember the procession was led by girl students with one young man holding a flag. I do not know why baton charges were made by the police right and left. Some students fell down on the road and the police beat them again and U Tun Aung and I were forced to shout 'Don't be so cruel'. Then I saw some stones being thrown at the police from the betel stall adjoining the Sun Press on the Fraser Street side."

He admits in the course of his cross-examination that there was a crowd of about two or three hundred people near the Sun Press corner of Sparks Street and Fraser Street and that when the police made a charge the students got mixed up with the crowd.

U Mya states: -

"I then went to the Sun Press and when I got to the Sun Press I went into U Ba Glay's room and there I found U Ba Glay seated at his table together with U Tun Aung, U San Hla Baw, U Ba On and two or three others. U Ba Glay said that there was a meeting of the Ministers going on in the house of Dr. Ba Maw. I asked him how he knew it. He said that he had just enquired by 'phoning up to the house of the Premier and not long after one of the men seated at the table said 'The procession of the students is coming back and Ko Hla Shwe is going to address them let us go out and see what Hla Shwe is going to say'; whereupon all of us went out to the verandah to watch the proceedings.

* * * Right at the head of the procession there was a student standard bearer. Then I saw girl students. There were about 50 of them. Their ages would be from 14, 15 to 20. There would be about two or three boy students in the group at the corner of Sparks Streets and Bigandet Street. Near the Post Office I saw about 15 or 20 people. There were both Indians and Burmans, and near the Sun Press premises there was also a crowd of about 40 to 50. Most of them were Indians. In Sparks street I saw only about 50 people on the western pavement, but I saw policemen coming along Sparks Street from the side of Dalhousie Street.

As regards the police force the first thing I noticed was a mounted policeman and just behind him I saw 25 or 30 European sergeants. Just behind them I saw two or three mounted policemen. They were all armed with batons. I saw them going towards the students. They came face to face with the head of the procession near the Sun Press premises. As the procession came face to face with the police a mounted policeman showed his cane as if he were asking policeman showed his cane to the students about 25 or 30 of the girl students had already gone into Sparks Street. In spite of the signal made by the mounted policeman the students continued to go into Sparks Street. As the students took no notice of the signal given by the mounted policemen some of the policemen whom I took to be officers started assaulting the student standard bearer and then beat the girl students. When we saw the policemen charging the girl students we who were standing on the verandah of the Sun Press, shouted out 'Don't do it, don't do it.'

The other members of the House of Representatives, U Ain, U Ba On and U Tun Aung speak more or less in a similar strain.

As regards Mr. Tydd, he states :-

" This procession then turned into Sparks Street because the centre of the road was clear. The crowd was on the pavement and this procession turned into Sparks Street and met first of all mounted police sergeants, four or five of them. These people were ahead of us and the procession met the mounted police practically at the corner and they were pushed aside * * * The procession was solid and they came towards me and by that time my force had reached as far as the Hindu Temple in Sparks Street . I said to my sergeants and to Mr. Smitherman that we were going to stop the procession from coming further down the street. There were a lot of people at the north side at the junction of Bigandet Street and Sparks Street and these people came across the street and added to the number on the pavement . When I got close to the procession I noticed that the girls had been placed at the head of the procession. There were one or two boys among them. When I saw that, I told the sergeants to leave the girls alone . We met Practically opposite the temple and these were shouting. A number of boys who were in the midst of the girls were encouraging the procession to come on. I let these girls alone through and then we started pushing back the procession which was by that time more or less mixed with the crowd because the crowd had grown considerably in a few seconds. As soon as the crowd realized that the police were not going to allow the procession through they started throwing stones at the police."

If his statement were to stop there it would convey an impression that the crowd threw stones, brickbats and missiles before the police did anything to the students, but that was not so. Mr. Tydd himself makes it clear in the course of his replies to some of the questions put to him. The questions and answers are as follows:-

" Q.- Only when you had pushed the crowd of students back, then you saw missiles coming through the window of the Sun press?

A.- Yes, I said they hit one or two of the leaders who were coming forward. By that time some of the students were definitely hit by the members of the police. I want to make it clear. The Commissioner said he did not see anybody being hit as he was in the back.

Q.- By that time some of the students who were egging on the others were definitely hit by the police force, but there was no charge yet?

A. - Yes.

Q.- Only after you had hit the students you pushed the crowd back?

A.- The police pushed the procession back before the crowd joined in. After I was speaking to U Ba Glay the commissioner came and asked me what the matter was and I told him that some missiles had come from the window of the Sun Press and I had reported the matter to U Ba Glay.

* * *

We pushed the crowd back to the corner and on the other side, I presume, the same thing was being done. I was watching. They still continued to throw sticks and stones and fruits at the police from the Sun Press side and then I noticed a commotion on the pillar box side and when I looked across I found that one European sergeant had been cut off from the rest and was being beaten up. The police pushed forward and that was when the baton charge took place. I went forward and saw the Commissioner of Police. As the police rushed forward to rescue this sergeant we were very heavily

stoned. The crowd had grown considerably in Bigandet Street and the police pushed the crowd right back into Bigandet Street and then withdrew to the corner where the barricades were erected. "

Now, so far as the students are concerned, Mr. Tydd, U Ba Glay . U Mya, U Ain, U Ba Ohn and U Tun Aung are all agreed that they did nothing to the police up to the time they were asked by the police not to proceed further down south along Sparks Street. Where Mr. Tydd differs from the other witnesses is as to when people started throwing stones, missiles, etc., from the Sun Press. Mr. Tydd states , as pointed out above, that as soon as the police stopped the section composed of male students from proceeding further along Sparks Street, people from the Sun Press started throwing stones and missiles and that he had to ask U Ba Glay to stop his people from throwing stones, etc., whereas U Mya, U Ain , U Ba Oh and U Tun Aung say that they did not see anybody from the Sun Press throwing stones at all . This discrepancy is, however, immaterial. It does not, in our opinion, matter whether stones were thrown from the Sun Press or from somewhere near the Sun Press. What matters is that stones, brickbats and other kinds of missiles were thrown at the police.

Therefor, if we now re-construct the scene in the light of the statements of these gentlemen, we get the following: At 12 or 12-30 p.m. The students decided to withdraw. In accordance with that decision they formed a procession headed by girl students and marched round the Secretariat through Sparks Street, Dalhousie Street, Judah Ezekiel Street and Bigandet Street . They were quite peaceful and orderly. When the head of the procession was about to turn into Sparks Street it first came into contact with a few mounted policemen. The mounted policemen allowed the girl students to enter Sparks Street, but when the section of the Procession composed mainly of the procession composed mainly of the boy students was about to enter their passage was barred by the foot police headed by Mr. Tydd and the mounted policemen backed their horses into the procession. The procession was thus divided into two; whereupon some of the leaders egged on their followers to press forward. These leaders were hit by some of the policemen under orders of Mr. Tydd. When they were hit , stones and all sorts of missiles were thrown at the police. One of the students also caught hold of a European sergeant and a struggle ensued. While struggling both of them fell into a drain near the pillar-box at the north-western corner of the Secretariat. When they fell the police thought that their comrade was in danger of losing either life or limb. Under that apprehension some policemen rushed forward to rescue him and at the same time the Commissioner of Police gave orders to charge. At the time of the charge the crowd in Bigandet Street was composed mainly of the students and some spectators, the number of which would be about 100 or over standing on either pavement in that Street. The charge was made not only on the crowd in Bigandet Street but also on the students in Sparks Street composed mainly of girl students. When such a charge was made people began throwing stones, brickbats, bottles and missiles of all sorts at the police from all directions. The missile throwing ceased only when the crowd got dispersed as a result of the charge made by the police.

On these facts the following questions arise for consideration:-

- (1) Whether the picketers were an unlawful assembly;
- (2) If they were, whether they purged themselves of that character when they ceased picketing and when they went in procession round the Secretariat;
- (3) If they were no longer an unlawful assembly when they went round the Secretariat, whether the police had any right to ask them to disperse;
- (4) If they had, whether the police asked the students to disperse before force was used again against them;

(5) If they did not, whether they were justified in dispersing the students by force;
and

(6) If they were, whether they used more force than was necessary.

An "unlawful assembly" is defined in section 141 of the Penal Code as follows:-

"An assembly of five or more persons is designated an 'unlawful assembly', if the common object of the persons composing that assembly is -

Third. - To commit any mischief or criminal trespass, or other offence;

Explanation. - An assembly which was not unlawful when it assembled, may subsequently become an unlawful assembly."

When the students went to the Secretariat they went with the avowed object of blocking all the entrances to the Secretariat; in other words the object of the students was to prevent people from going to the Secretariat. They thus clearly committed an offence within the meaning of section 339 of the Penal Code, which is in the following terms:-

"Whoever voluntarily obstructs any person so as to prevent that person from proceeding in any direction in which that person has a right to proceed, is said wrongfully to restrain that person."

It is true that according to the evidence placed before us the majority of the students did not at first know why they were asked to go to the Secretariat; but when they arrived there, they perfectly knew what they were expected to do. They not only acquiesced in it, but they effectively carried out the object of their leaders. Therefore, although they might not be an unlawful assembly at first, yet they became one within the meaning of the Explanation to section 141 when they blocked the entrances to the Secretariat.

That what they did was illegal is even admitted by Maung Kyi Maung, one of the leaders of the demonstrators, and their counsel U E Maung, also very frankly admits that the students constituted themselves an "unlawful assembly" when they picketed the gates of the Secretariat; but what he submits is that the students shed the character of an "unlawful assembly" when they withdrew from the gates and walked round the Secretariat in procession. Assuming that they did, we still have to consider the question whether the police had any right to ask them to disperse. That brings us to the consideration of section 127 of the Code of Criminal Procedure, which is as follows:-

"Any Magistrate or officer in charge of a police-station may command any unlawful assembly, or any assembly of five or more persons likely to cause a disturbance of the public peace, to disperse; and it shall thereupon be the duty of the members of such assembly to disperse accordingly."

According to this section a Magistrate or officer in charge of a police-station has a right to command not only an unlawful assembly but any assembly of five or more persons to disperse if that assembly is likely to cause a breach of the peace. What gives jurisdiction to a Magistrate or an officer in charge of a police-station to disperse an assembly of five or more persons is its likelihood to cause a breach of the peace. If there is no likelihood of a breach of the peace, the neither a Magistrate nor an officer in charge of a police-station has any right to disperse that assembly. Therefore, even accepting the contention of U E Maung that the students were no longer an unlawful assembly when they withdrew from the gates and went in procession round the Secretariat, the police-station officer superior in rank to him, that is, the Commissioner of police or any of Police or any of his gazetted officers had a right to command them to disperse if the procession was likely to cause a breach of the peace. That brings us to section 128 of the

Code of Criminal Procedure. It is in these terms:

"If, upon being so commanded, any such assembly does not disperse, or if without being so commanded, it conducts itself in such a manner as to show a determination not to disperse, any Magistrate or officer in charge of a police station, whether within or without the presidency-towns, may proceed to disperse such assembly by force, and may require the assistance of any male person, not being an officer or soldier in Her Majesty's Army or a volunteer enrolled under the Indian Volunteers Act, 1869, and acting as such, for the purpose of dispersing such assembly, and, if necessary, arresting and confining the persons who form part of it in order to disperse such assembly or that they may be punished according to law."

Under this section what the Commissioner of Police or any of his gazetted officers should have done was first to command the students to disperse. If the student did not disperse, then the police would be justified in dispersing them by force. Even if the Commissioner of Police or any of his gazetted officers did not ask the students to disperse, but if the behaviour of the students was such as to show a determination not to disperse, then the police would also be justified in dispersing them by force.

We have read the evidence of the Commissioner of Police and that of his officers and we confess that there is nothing in their evidence to show that before force was used they asked the students to disperse. There is, however, evidence to show that the students would not have dispersed even if they were asked to do so by the police. The evidence of Mr. Tydd set out above shows clearly that when the section composed mainly of male students was prevented from proceeding further down Sparks Street, some of the leaders egged on their followers to press forward and their followers did so, with the result that some of the leaders had to be hit. In these circumstances we are of opinion that the police were justified in using force. In using force it must steadily be borne in mind that it could be used against only those who were not allowed to pass into Sparks Street. They formed an assembly of five or more persons likely to cause a breach of the peace within the meaning of section 127, Code of Criminal Procedure. Furthermore, as is pointed out above, when some of the leaders who egged on their followers to press forward were hit by the police, one of the students caught hold of and struggled with a European sergeant and then fell into a drain near the pillar-box at the junction of Bigandet Street and Sparks Street. When they fell, missiles came pouring on the police force from the crowd in Bigandet and Fraser Streets and the Sun Press. In these circumstances the police not only under section 128 of the Code of Criminal Procedure but also under section 97 of the Penal Code were justified in charging the crowd in Bigandet Street and Fraser Street. That they were justified in law is even admitted by U E Maung, counsel for the students. But the police would not be justified, if they did it at all, in charging the students in Sparks Street. They were allowed to pass through into Sparks Street by the police themselves. After they had passed into Sparks Street, the police formed a cordon between them and the main body of students in Bigandet Street. They, therefore, became a distinct and separate body. If the police wanted to charge these students, they must first ask them to disperse under section 128 of the Code of Criminal Procedure ; but the police according to the evidence placed before us did not do so. Even if the police did not ask the students to disperse, but if it is found that these students were an assembly of five or more persons likely to commit a breach of the peace, the police would still be justified in charging them. There is however, not a shred of evidence to show that the students who Passed into Sparks Street showed any signs of committing a breach of the Peace. The number of students who passed into Sparks Street was about 30 or 40. Most of them were girls, some of whom were even not older than 13 or 14. We want this aspect of the case to be kept steadily in view because of what we propose to say in the latter part of our report.

Now, what degree of force can or should be used in dispersing an unlawful assembly or an assembly of five or more persons which is likely to cause a breach of the peace is not explained in the section. The fact that it is not so explained leads us to think that force should be used in accordance with the circumstances of each case.

In exceptional cases it may be necessary to use force even to the extent of taking human lives, but in others it may not be necessary to use force to that extent but only to use such force as may be necessary to attain the object in view. That this is in our opinion the correct view of the law is supported by what the Commissioners appointed to inquire into and report on the causes of the riot that broke out in the course of the colliers' strike in 1893 in England and the use of military force in suppressing the riot say in the course of their report. The Commissioners appointed were Lord Bowen, Sir Albert Rolit, and Lord (then Mr.) Haldane. In the course of their report the Commissioners say:-

"We pass next to the consideration of the all important question whether the conduct of the troops in firing on the crowd was justifiable; and it becomes essential, for the sake of clearness, to state succinctly what the law is which bears upon the subject. By the law of this country every one is bound to aid in the suppression of riotous assemblages. The degree of force, however, which may lawfully be used in their suppression depends on the nature of each riot, for the force used must always be moderated and proportioned to the circumstances of the case and to the end to be attained."

If force is to be used even to the extent of taking of human lives irrespective of the circumstances of each case, then what the law will amount to is this, that an executive officer can at his own sweet will or discretion inflict capital punishment on a rioter even though that rioter is liable after due trial and conviction to two years imprisonment only. The law is all not so absurd as this. Therefore, the question and that is in our opinion the most important question-that arises in the course of our enquiry is whether the police used more force than was necessary to disperse the students from Bigandet and Fraser Streets.

As is admitted by the Commissioner of Police himself and his officer U Shwe Ba, now Superintendent, Eastern Division, and others, the students that composed the assembly were of both sexes and that the ages of the girl students ranged between 12 and a little over 20. Furthermore, U Shwe Ba admits that the students, when they went in procession round the Secretariat, were a peaceful and orderly crowd and that they carried no weapons of any kind. Therefore, what is clear to our mind is that no danger either to person or property could be apprehended from such a crowd. That they were in fact a happy crowd and almost in a holiday mood is proved by the photograph, Exhibit A. In that photograph some of the girls are shown as laughing even when some of them were pushed sideways by the mounted police. Such being the nature of the composition of the crowd and such being the mood in which the crowd were, the police would in our opinion be justified to use only such force as would be necessary to disperse them. It must be said in fairness to the majority of the members of the police force that they used only moderate force in charging the crowd in Bigandet and Fraser Streets. They were armed not with ordinary batons but with riot batons. A riot baton is a formidable weapon. It measures about two feet in length and about two inches in diameter. If such a formidable weapon were used even with ordinary force, considerable damage could have been caused.

According to the evidence of the Police Surgeon, Dr. Ba Than, eighty cases were brought to hospital for treatment and out of these eighty cases only three received grievous injuries. The rest received only simple injuries. The three students who were injured grievously were according to the evidence placed before us, not members of the crowd of students in Bigandet or Fraser Street but were some of the students who were allowed to pass into Sparks Street. One of them,

namely Maung Aung Gyaw, died subsequently from his injuries. That Maung Aung Gyaw received his injuries in Sparks Street does not in our opinion admit of any doubt. He is shown in photograph Exhibit H, walking by the side of two girls in front of the office of Bryan Smyth and Company in Sparks Street. Somewhere near Bryan Smyth's Office the charge on the students in Sparks Street was made.

Maung Thein Aung (2), witness No. 46, explains how the attack on Maung Aung Gyaw was made. He says :-

" One European sergenat seized my had. I saw an Indian constable striking Ma Saw Yee with a stick. When I was released by the European sergeant I turned and went towards the Sun press. As I did so I saw Ko Aung Gyaw and saya Chit standing. Both of them were about one foot away from the western pavement. There I saw an Indian constable striking Ko Aung Gyaw on the back of the head and he fell. Then I saw another Indian policeman striking Ma Sein Tin. I carried her into the Sun Press.

The next witness is Saya Chit, No. 44. He says:-

" As the head of the procession got into Sparks Street I heard a commotion right in front of the head of the procession. Just at that moment I saw Indian police and European sergeants charging the members of the procession. The members of the procession who formed the vanguard were girl students. As some of the girl students happened to be students from my school I went towards them. When I got there I heard the sound of beating from behind me. I turned round to look and just as I looked I received a blow. As I turned round I saw Maung Aung Gyaw fall. Just as he fell I also fell down. I then stood up. As I stood up i received another blow dealt out by an Indian policeman. The blow fell on my leg. As a result thereof I fell down again. As I fell Maung Aung Gyaw also endeavoured to get up but he could not. He subsequently staggered towards the western pavement near Bryan Smith's office."

The third student to speak to the assault on Maung Aung Gyaw is Maung Khin Maung, No. 43. He states :-

" When I fell as a result of the push given by a mounted policeman I saw both European sergeants and Indian constables come and they charged us. I saw a European sergeant giving a blow to Maung Aung Gyaw. The blow fell on the temple of the head. When he received the blow he reeled forward. As he reeled forward the same European sergeant gave him another blow. The blow, as far as I remember, fell more or less on the same place. As a result of the blow the stick snapped into two. One of the broken pieces of the stick flew somewhere near where I was. I picked it up and ran towards Bigandet Street. In the evening of that day I went and gave that stick to Ko Thein Maung of the Sun newspaper."

The next student is a girl student named Ma Mya Sein. She is No. 45. She states :-

" When they (police) charged us I went with four or five other girl students towards the western pavement and as I went there I received a blow on the back and I reeled against a lamp post. Soon after we got there I saw Saya Chit falling down on the pavement. Not long after I saw Maung Aung Gyaw come staggering towards us and I saw blood on his head. There were two

European sergeants and one Indian police constable just behind him. I did not see them do anything to him because when I saw him coming with his head covered with blood I became afraid and in consequence thereof I kept my eyes shut for some time. When I opened my eyes I saw two men helping Maung Aung Gyaw and we gave some handkerchiefs with which to bandage Maung Aung Gyaw's wounds. After that we were taken by an unknown man into Sun Press." The fifth witness of Thakin Hla Pe, No 47. He says: " While I was watching the change by the police as shown in this Photograph, Exhibit B, I received a blow first on the back and then on my right arm. Thereupon I went and hid myself just behind a tree somewhere near there. While I was there I saw a European Sergeant on the Pavement Given a blow to Maung Aung Gyaw on the head. On receiving the blow he reeled and fell on the pavement. When Maung Aung Gyaw fell I went and helped him. With a handkerchief given to me by some girl students I bandaged his wounds and then I carried him along with me and subsequently I made him over to a student."

That Maung Aung Gyaw was beaten by the police in the manner described by these witnesses does not in our opinion admit of any doubt. The broken piece of stick which Maung Khin Maung says he handed over to Maung Thein Maung of the Sun Press was produced by the latter when he was examined by us. That is a broken piece of a riot baton. Mr. Khan, Police Station Officer of the Mingala Outpost, identifies it as one of the batons issued to the sergeants and constables on the day in question. He further admits that two of the members of the police force could not account for the missing of their sticks. Unless such a stick was used and with force Maung Aung Gyaw would not have received such serious injuries as described by the police surgeon, Dr. Ba Than. Dr. Ba Than says that when he performed the post-mortem examination of Maung Aung Gyaw he found-

- (1) an old abrasion over the right temple ;
- (2) one abraded contusion half inch in diameter over the top of the head about the middle

- (3) one big contusion over the whole of the right temple.

He adds that when he made an internal examination he found an extensive fracture of the skull and that from the injuries found on Maung Aung Gyaw three separate blows must have been given. In his opinion 90 per cent of the men receiving such injuries as received by Maung Aung Gyaw will not survive.

The other two men receiving grievous injury are Maung Kyaw Sein and Maung Bo. The nature of the injuries received by these two men are fully described by Dr. Ba Than in the course of his evidence and we do not propose to set it out in this report. We would simply invite attention to his evidence.

As regards the girls we do not think it will serve any useful purpose to refer to the evidence of each and everyone of them. A good number of girls who received their injuries in Sparks Street have come forward and given evidence before us. We will, however, refer to the evidence of only three to represent the nature and manner of the attack made on them. The first is Ma Saw Yee, witness No. 9. She states :-

" While the head of the procession was nearing the junction of Sparks Street and Bigandet Street we saw some mounted policemen at the top Sparks Street and as our way was not blocked we went ahead. About four mounted policemen were on our left. As we proceeded onwards we saw foot police

marching towards us. The mounted police pushed us toward the pavement on the side of the Sun Press. In spite of their pushing us we proceeded onwards and we came into contact with European and Indian police who assaulted us.

The head of the procession came into contact with the police in front of Bryan Smyth and Company. We were then marching in column of fours. Myself, Ma Thanug Nu, Ma Tin Aye and Ma Hla Kyi were in the front row. As we were assaulted we got separated and I and Ma Thaung nu went towards Ko Thein Aung. I held on to Ko Thein Aung. As I was doing so a European sergeant struck him once on the back. Ko Thein Aung fell down and as I was looking on in amazement, the same European sergeant gave me a blow on the right temple. I fainted and fell down and when I regained consciousness I was in the middle of the street.

When I regained consciousness, I found that I had received a bleeding injury which was being dressed by Ma Khin San, Ko Thein Aung and another. Thakin Aung Tin and Thakin Than wiped off the blood from my forehead. A European sergeant pulled away Thakin Aung Tin and Thakin Than whilst they were dressing my injuries.

Then Ko Kyaw Nyein of the Burma Ambulance Corps put some medicine in my wound and as he was doing so a European sergeant struck him on the shoulder with a baton. Ko Maung Nyo bandaged my head and as he was doing so a European sergeant came and told us to go away."

The next witness is Ma Mya May, No. 38. She is a girl of only 17 years of age. She states

" One Indian policeman dealt out a blow to me. I warded off the blow with my right arm. As a result of the blow I fell; as I fell I received another blow on my back delivered by a European sergeant. Just at that moment two students covered me with their bodies so as to offer protection to me. As they covered me with their bodies one of the students received a blow on the head. Whereupon another student raised me up by the arm-pit and carried me to a corner near the Sun Press. As I was being carried along, that student also received a blow. I saw blood spurting out of the wound on his head. As I got to corner near the Sun Press I fell unconscious. When I recovered consciousness I found my self in the Sun Press."

The third witness is Ma Ma Khin , No. 13. She is the young daughter of Deedok U Ba Choe and aged 13 years. She states :

"As we went into Sparks street, the mounted policemen came towards us. So -me if the horses were restive with the result that they came right into our ranks. We became disorganized. The European sergeants came running towards us from the opposite direction and surrounded and assaulted us. I received two blows on the left forearm and one blow somewhere near the shoulder joint."

That what these girls state is nothing but the truth improved not only by the photograph, Exhibit O, but also by the conduct of the police themselves. On the evening of the day in question Mr. Loader Superintendent of the Central Division, under orders of the Commissioner of Police, made a search of the premises of the Sun Press and seized some negatives. The reason given by

Mr. Loader why he seized these negatives was because he did not want any incriminating evidence. When he was asked what he meant by incriminating evidence," he said that he did not want these photographs to be reproduced in the papers, thereby giving a wrong impression of the whole scene to the public. The real reason in our opinion is because they knew what they had done was illegal and in consequence thereof they tried to destroy the evidence that might be used against them.

In view of all these the learned counsel for the police himself has to admit that the attack on the students, especially on the girl students in Sparks Street, was in law unjustifiable; but he submits that in the circumstances of the case their conduct was excusable. We are glad indeed that the case their conduct in keeping with the tradition of the Bar has made this frank and honest admission. Why he submits that the conduct of the police in attacking the students in Sparks street was excusable is because, in our opinion, he feels that the order to charge given by the Commissioner of Police must have been misunderstood by those policemen and under that misapprehension they must have attacked the students in Sparks Street. Therefore, if anybody is to blame for this unfortunate and regrettable incident the blame must be laid at the door of the then Commissioner of Police.

In the first place he did not carry out the order of the then Premier. The instruction given to him by the then Premier was as admitted by himself to keep only one gate of the Secretariat open. The evidence of Mr. Tydd shows that when he got there he found the southern gate in Spark -s Street practically deserted. Further, he admits that the two gates in dalhousie street were also deserted by the students. Therefore if the Commissioner of Police had only given the constructions which he had received from the Premier to his Assistant Commissioner, the Assistant Commissioner would not have gone further down Sparks Street and no clash would have taken place. Even if he forgot to communicate the instructions which he had received from the Premier to the Assistant Commissioner of Police , if he had only taken precaution to find out before he sent his force on to Sparks Street whether the students still remained picketing the gates of the Sectetariat, he would have found that picketing had cased. He did not take this precaution. Further, if one of his officers, U Shwe Ba , had not been remiss in the discharge of his duties, this unfortunate clash would not also have taken place. U Shwe Ba, as admitted by himself, was in Spark Street, when the students withdrew from the gates. Therefore his duty was to communicate the information the Commissioner of Police. He did not do so. He is, therefore, also in our opinion, not free from blame. Further, in view of the evidence given by all the student witnesses that they went into Sparks Street to hear the address that was to be given by Hla Shwe from the corner of Sparks and Fraser Streets, we would add that if the police had not taken precipitate action but waited for a few minutes to see what the students would do, this unfortunate clash would not have happened.

We give our findings accordingly as follows: -

- (1) The composition of the assembly which came into conflict with the police on December 20th near the Secretariat, Rangoon, and the reasons for its presence there.

The assembly in the morning was composed of over 2,000 school boys and about 200 school girls, amongst who were some undergraduates of the Rangoan University. The reason for their presence at the Secretatriat was to picket the gates as the Government did not accede to their demands to release their leaders Ba Hein and Ba Swe and also a few others arrested in Magwe under certain preventive sections of the Code of Criminal Procedure, and also for not with-drawing the orders issued under the preventive sections in certain districts. When they came into conflict with the police at about 12 noon the number of boy students was reduced to about 2,000 and the number of girl students to about 150. At the time of the clash the assembly

was composed of not only boy and girl students but also non-students numbering about 300.

(2) The circumstances in which it came to be dispersed by force.

After allowing the girl students and a few boy students who formed the vanguard of the procession, the procession, the police tried to prevent the main body of the procession to pass into Sparks Street. Some of the leaders of the students egged on their followers to press forward with the result that they were hit by the police with batons. One of the students at that moment caught hold of a European sergeant and had a struggle and whilst struggling they fell into a drain near the pillar-box at the corner of Bigandet and Sparks Streets. Some of the European sergeant and Indian constables went to rescue their comrade. As they went, stones, brickbats and missiles were thrown and a general charge was ordered by the Commissioner of Police.

(3) The action of the police when so dispersing it .

The police were justified in law in charging the crowd in Bigandet Street and Fraser Street, but they were not justified in charging the girl and boy students in Sparks Street.-In charging the students in Bigandet and Fraser Streets they used only moderate force.

(4) The casualties that were caused.

According to the evidence given by Dr. Ba Than, the Police Surgeon, the number of casualties that were brought for treatment to hospital was only 80. Of this number, 53 Were Burman students, 4 were members of the police force, and the remaining 23 were non-students, mostly Burmans, amongst whom were a press reporter, a teacher and some ambulance men. However, a student named Chit Ko Hla, witness No.5, has produced a list of injured students. According to this list there were altogether 184 students who received injured at the hands of the police. As no evidence is produced in support of Chit Ko Hla's statement we do not think we shall be justified in making it as a basis for our finding as regards the number of casualties. On the other hand, we cannot also accept the list given by the Police Surgeon as a complete list of the number of persons who received injuries in the course of the clash. According to the evidence placed before us some of the injured students did not attend hospital or any dispensary for treatment. Therefore we feel that we shall be justified in estimating the number of casualties at a little over 100.

In conclusion we wish to convey our thanks to the counsel who have appeared for the students and the police for their help and co-operation and we also desire to place on record our appreciation of the valuable services of our Secretary, U Hla Shain, but for whose indefatigable energy and able supervision of the staff our task would have been heavier and the duration of the enquiry extended far beyond ten sittings.

(Sd.) BA U, *Chairman.*

(Sd.) M. THWIN, *Member.*

P R E F A C E

I have had the advantage of reading the majority report and sincerely regret to say that in spite of our joint endeavours to achieve unanimity I and unable to accept some of the conclusions arrived at by my colleagues. After a great deal of deliberations, we were agreed on three main points, namely, (1) that the police were not justified in charging the students in Sparks Street ; (2) that they were legally justified in charging the crowd at the corner of Sparks Street and Fraser Street ; and (3) that they were also justified in charging the crowd in Bigandet Street. I have written my report on these agreed lines, but there still remain certain differences of opinion between me and my colleagues which, though few, are fundamental and of vital importance, as

in my opinion they go to the very root of the controversy before us. I have therefore preferred to present the facts in my own way and to give my own reasons for agreeing with or differing from the majority report.

PART I. - *Police Version vis-a-vis Students.*

Barring details of minor importance, the two versions agree in every respect except in one important particular, namely, whether there was a charge on the students in Sparks Street. The Commissioner of Police is most emphatic that nothing of the kind happened; while the students are all unanimous that they were brutally bludgeoned in Sparks Street. As the two accounts are absolutely irreconcilable, I shall proceed to examine which of these is true, dealing with the police version first.

PART II. - *The Police Version.*

According to the Commissioner of Police, picketing was still in full swing at the two gates in Sparks Street when the police party went at 12-30 to clear it of specters, and he even arrested five or six girls; but his officers have given an entirely different version and are agreed that the picketers had deserted not only these two gates but the other two gates in Dalhousie Street. I am inclined to attribute this misstatement on the part of the Commissioner of Police to design and not to inadvertence or lapse of memory, because he reiterates the presence of picketers at these gates several times in his evidence, in giving which he was throughout referring to and practically reading from a few pages or type-written notes brought by him. The incident must have been quite fresh in his mind when he was examined on March 22nd, 92 days after the occurrence. While he was busy attending to the arrest of picketers, he saw "a small commotion going on with the Assistant Commissioner's party" and "went up there at once to see what was happening. "He did not notice the students being assaulted but saw a very large and unruly crowd which he decided to push further back. "As the police party advanced the crowd fell back at once to without any trouble." When questioned by U E Maung whether he never noticed some three or four students being beaten after they had fallen down, he replied, " I was busy with what to do about the Secretariat," obviously referring to the arrest of picketers who were non est.

By the time we examined other police witnesses, the students had given their evidence and filed several photographs as exhibits. Confronted with some of the photographs, the Assistant Commissioner, Mr. Tydd, had to admit that some of the student leaders had been definitely hit by the police before bottles and stones were thrown from the Sun press. He did not see any girl student being injured in Sparks Street but admitted that he witnessed two girls being beaten by constables in Bigandet Street. When questioned how some girls sustained their injuries in Sparks Street, he explained that they might easily have been hit by missiles intended for the police. He was, however, frank enough to admit that he did not see any of the missiles falling into the crowd of girls in Sparks Street and that the missiles coming from the Sun Press side were "stray ones, not very serious. "I cannot, however, help remarking that Mr. Tydd made a most astounding statement that the mounted police were pushed by the processionists at the corner of Sparks Street and Bigandet Street when all the evidence on the record is the other way about. When shown Exhibit O, which represents one girl seated and shielding herself from attack and two boys lying wounded amidst several policemen in front of the Hindu Temple in Sparks Street, his explanation was that the incident depicted in the photograph might have happened while he was proceeding in the directed in the direction of the Sun Press to speak to U Ba Glay.

The next police witness is Mr. Smitherman, Superintendent of Police, Western Division. Like the Commissioner of Police he did not notice any assault on the students in Sparks Street.

He has identified his portrait in Exhibit " B " showing the vanguard of the procession being pushed by the police in front of Bryan Smyth and Company in Sparks Street, which is between the Sun Press and the Hindu Temple. The kneeling figure in the centre of this photograph, apparently that of a boy judging by his foot gear, suggest that first blood had already been drawn the police party.

I wish to observe that in this photograph, which represents the first clash between the students and the police not a single Indian constable is to be seen the police are European sergeants and officers; Mr. Tydd is shown as pushing a girl with his left hand. This exhibit confirms ample testimony on record that the European Sergeants were the first who started the ball rolling and the Indian constables immediately followed suit, as is evident from the photographic Exhibit "C" where several Indian policemen are seen behind their European comrades.

When cross-examined what the constables were doing as depicted in Exhibit "C", Mr. Smitherman answered. "I did not see this particular incident. I was on the side of the Sun Press "The back grounds of these two photographs are identical and so also is the scene of encounter which is just opposite a big forked tree in front of Bryan Smyth. The landmarks are not only identifiable, but absolutely unmistakable. Mr. Smitherman quite frankly and truthfully admitted that he did not see any stones or bottles on the ground at the time when the police were surrounding the girls as indicated in Exhibit "B" and that he knew of some batons being broken either in Sparks Street or Bigandet Street, though he could not say how many. Like Mr. Tydd, he saw the processionists pushing the mounted police- a very daring performance, if indeed it were true - but he saw more ; the processionists were also pushing the foot police. Pushing, after all, is a relative term, and may sometimes mean being pushed as in this instance . He winds up by stating that he would have never tolerated if he saw any policeman assaulting any girl students and children and that if such assault took place it must have been without his orders or Mr. Tydd's as the latter issued express orders not to molest the girls but to leave them alone.

I now come to consider the evidence of Mr. Loader, Superintendent of Police, Central Division. He was with the Commissioner of Police and Mr. West, Superintendent, Hackney Carriages Department, at the north- west gate of the Secretariat, when they saw a commotion diagonally across Sparks Street on the side of Bryan Smyth. When he went up there with his companions he saw " there were girls moving about excitedly and a number of young men, appearing to be students, shouting, 'Don't get up. Don't proceed onward' and words to that effect." The Commissioner of Police went up to the Assistant Commissioner and he (Mr. Loader) with a couple of men helped to get the girls on to the pavement. The girls were in the middle of the street, but he did not see any sergeants hitting the girls who were excited and hysterical ; he however saw a few European sergeants and a Indian constables moving about trying to push the crowd. "Then the Commissioner of Police ordered the arrest of those who were shouting out and who appeared to be leaders. This was done. They were placed in a prison van which had come up at that time and then all this time missiles were being thrown from the direction of the north-west, that is, the Sun Press side." Mr. Loader's description of what transpired tallies substantially with the account given by Maung Thein Aung and other students, except that he did not see the beating of the students in Sparks Street.

Under the orders of the Commissioner of Police, he raided the premises of the Sun Press and the New Light of Burma and seized several photo blocks the very evening of the occurrence. The reason advanced for the seizure was to Prevent Publication of incriminating evidence, whether against the police or the students he declined to answer. He explained that "the idea was to prevent the public getting a wrong impression of the whole thing ". To fit in with the version of the police, the background of these photographs, especially Exhibits "B", "C" and "O", should be

shifted to somewhere in Fraser Street and Bigandet Street, and the girls with consternation writ large on their faces should be substituted by an aggressive and unruly mob.

The next police witness is U Tun Ohn who knows nothing except that under instructions he placed a barrier in Sparks Street at its junction with Dalhousie Street and that the police force was led by Mr. Tydd, and not by Mr. Reynolds who followed behind within a couple of minutes.

Mr. West, Superintendent, Hackney Carriages Department, corroborates the Commissioner of Police in having seen some girls and five or six boys seated at the gate of the Secretariat facing Bryan Smyth, and adds that, "these boys were arrested and put into the police bus. The girls were allowed to proceed north. I went forward and the boys were shouting out the girls not to move." Like his brother officers he did not notice any attack on the students in Sparks Street.

The second last witness for the police is U Shwe Ba, Inspector, Detective Staff, Rangoon Town. Being an officer of the Intelligence Department he received information of everything that was happening amongst the students, but in most cases after the event only. He followed the students from the Students' Union in the University Estate right up to Sparks Street. The picketing of all entrances to the Secretariat had been decided upon by the Working Committee of the University Students' Union, the Executive Members of the All-Burma Students' Union and representatives of various schools in Rangoon since the previous night, but the information gathered by U Shwe Ba was that the students were going on a strike. He was soon disillusioned when he observed bus-loads of students arriving one after another and being stationed round the Secretariat compound, blocking all the gates and other ways of ingress. Later, he received "two pieces of information. One was that they were going to retire. The other was that as the sun was hot they were going to change places." The latter proved incorrect while the former was incomplete inasmuch as the students were marching in procession to listen to an address to be delivered by Maung Hla Shwe from the Sun Press corner before they dispersed. He followed the procession in his motor-car round the Secretariat compound till he reached the junction of Bigandet Street and Sparks Street ; and just at the psychological moment when the head of the procession entered Sparks Street he disappeared to park his car in a less crowded place in 40th Street. When he returned and walked along the pavement on the Sun press side, he saw some school boys come running up shouting, " They are striking! They are striking !" He never bothered to investigate who were striking and if anybody was hit. When he went up further he saw stones, bottles, some sticks and oranges being thrown and the police chasing some of these people ; but he did not see the baton charge made by the police in Sparks Street.

In passing I may remark that U Shwe Ba failed in his duty in not keeping the Commissioner of Police informed of the developments at every stage and it does not appear that he even knew anything of the fore-gathering of 400 foot police and a few mounted police at Mingala outpost in Brooking Street to deal with the situation while the picketers were perambulating the Secretariat compound. Probably, he was contemplating to write and submit a full report of the day's incidents through the proper channel. A few minutes delay in communicating latest information may sometimes precipitate a catastrophe. The last witness sub-Inspector Khan produces Register No. 9 Containing a list of articles said to have been picked up on the spot after the Accurance. The list Comprises a motor tyre lever, a piece of iron pipe, a wooden mallet and a broken piece of a brass bowl. When so many stones, sticks, brickbats and bottles alleged to have been flung at the police were not picked up and listed in the Register is not explained.

PART III. - *Constitution of Students' Assembly.*

Before I deal with the version of the students, I should like to make a few observations about their constitution, discipline and supervision. I have thought it necessary to do so because it was strenuously contended and persistently maintained by the police, in the cross-examination of the witnesses for the students' party and in the evidence of the police witnesses, that immediately the head of the procession was pushed by the mounted police, the procession became disorganized and its members got mingled with the spectators so that from that moment onward there was a heterogeneous and amorphous crowd amongst whom it was impossible to distinguish the students from the spectators. According to Maung Hla Shwe about 2,500 boys and 200 girls took part in the picketing. Accounting for those who had returned home without joining the procession, the students would roughly number 1,500 at a modest estimate, whereas the crowd at the time of the clash would be about 200 or 300 according to U Ba Glay, Relative numerical strength alone will indicate that a crowd of that dimension would not be capable of absorbing the students who greatly outnumbered them. The majority of the students were between the ages of twelve and fifteen, as admitted by Mr. Reynolds, while some of the undergraduates and students from the Pazundaung Normal School were a few years senior in age. A Burman adult always wears his turban which a student never puts on, while an Indian's costume is quite different ; and in my view it will be as easy to distinguish any member of curious spectators from the students, male or female, as tares and wheat in field of corn.

The leaders of the students seemed to have realized their responsibility and the hazardous nature of the course they were embarking upon, while the younger members looked upon it as a holiday excursion, nothing more serious than the picketing of schools. The leaders appeared to anticipate a possibility of some sort of trouble from the police, and therefore issued strict orders that the students must not carry any weapons, "not even a pen-knife". They offered passive resistance in the morning and successfully foiled the attempts of the police to remove them bodily or push them from behind, as illustrated in the photograph, Exhibit " D". They were not an undisciplined but a well organized body. They had several supervisors appointed with a General Supervisor over them (Maung Kyi Maung, witness No, 7), to watch and advise the picketers at each gate, to look to the distribution of food and drink and generally generally to minister to their needs. In the words of Mr. Reynolds, " There were one or more students in charge and there were a few others walking from group to group giving instructions. "They were particularly careful not to admit any outsider or non-student into their ranks, and took special precautions against such intrusion. Maung Kyaw Sein (Witness No.28) states, "I was one of the Supervisors going from gate to gate and giving instructions to the picketers. I told them not to allow any outsider to come and mix with them. I gave them instructions because I was afraid lest some outsiders got into the crowd of picketers and that they might provoke the police by throwing stones and missiles with the result that the police might attack the students. I took that precaution knowing that the police were in the habit of attacking people on all sorts of pretext." Ko Tun Shwe, Teacher, Pazundaung Municipal School (Witness No. 23) states that on the day in question his school was closed and as his pupils had gone to participate in the picketing he went to see what was going on. He tried to join the procession but was told off by the leaders who objected to the presence of any non-student among the processionists, so that he was obliged to watch the procession by walking along the pavement. How well equipped the students were is further shown by the fact that they had in readiness, while they were picketing, about 40 first-aiders belonging to the Burma national Ambulance Corps and the Myoma Volunteer Corps who marched on either side of the procession at convenient distances.

PART IV- *The Students' version.*

Maung Thein Aung's account has been supported in material particulars by his fellow students who, with juvenile candour, have related the ordeal each had undergone on that fateful day. A few extracts from their statements as to what happened in Sparks Street are reproduced below : -

Ma Khin San (Witness No. 11). - " They did not bar our passage, but when we went into Sparks Street and when we got just in front of Bryan Smyth's office, the mounted police began pushing up towards the pavement on the side of the Sun Press. Just at that moment the foot policemen, who came along Sparks Street from Dalhousie Street side, about 100 strong, surrounded and struck us. We did nothing in retaliation. In fact, we never intended to do anything in retaliation to the police. Ma Saw Yee received a bleeding wound on the head. When I saw her receiving a wound I went to help her. As I did so I myself received two blows on the head. Then a confusion arose. We sat down, but as the heat of the sun became unbearable we went to the pavement on the side of the Secretariat compound carrying Ma Saw Yee with us. There were altogether about 20 of us both boys and girls. Some first-aiders were also there and when they were rendering first aid to the wounded some policemen came and drove us away. We refused to go. Just at that juncture, I saw Ko Thein Aung and a standard bearer being beaten by the police and arrested and taken away. When the standard bearer was taken away under arrest, he left the flag behind. Whereupon Ma Khin Mya went and caught hold of that flag. A policeman came forward and attempted to snatch it away from Ma Khin Mya, but she would not let it go. We also joined in and helped Ma Khin Mya. Subsequently, in the course of the struggle Ma Khin Mya fell on the ground. While she was lying on the ground, some policemen kicked and beat her about. Some of us went in and raised her up. When we were able to help her up one Burman Police officer came and said it was no standing there and asked us to go away from Sparks Street. Taking his advice we went towards Bigandet Street. When we got to Bigandet Street we saw one girl student staggering about and I went and helped her. Just at that moment, I heard a cry " Run ! Run ! The police are attacking the students." Then I saw policemen chasing the students both into Bigandet Street and Fraser Street and assaulting them. As I could not run anywhere, I lay under a tree in Bigandet Street. While I was lying down under the tree I saw several policemen assaulting the students who were lying wounded on the streets. As I was afraid, I kept my eyes shut and refused to look any more."

Ma Aye Kyin (Witness No. 12) - "I was struck on the right side of my crown and I fell down. The person who struck me was a European sergeant. I tried to get up and as I was in a sitting position I was struck again on my right shoulder. I did not know whether this man was an Indian policeman or a European sergeant. As soon as I was struck the second time Ko Thein Aung asked us to sit down. Some of us sat down, others did not. As I was in a sitting position I saw an Indian policeman squeezing the neck of a boy student and pushing him away. That boy fell down and as he was in a lying position an Indian policeman delivered a blow with a stick which landed on his head. I saw him lying in a pool of blood."

Ma Kyi Kyi (Witness No. 21) - " As I was looking east a European sergeant pulled me by the hair and delivered a blow on my abdomen and I fell down and lost consciousness. When I regained consciousness, I was called to come to the side of the pavement on the Secretariat and I went there."

Maung Tin Maung (Witness No. 26) - " As the result of the charge the students fell back. One of the European sergeants came right up to me and gave me a blow on the chin; but I avoided the blow which fell on my chest. Almost immediately after, I was given a blow on the

head with a stick, I fell senseless. When I recovered consciousness I found myself in a private car- taken to the General Hospital where I remained as in-patient for about 15 days."

Maung Kyaw Sein (Witness No. 28) - "One of them gave me a blow on the back and then one European sergeant raised me by the armpit and gave two or three blows on the buttock and then they pushed me on the pavement. I saw some policemen assaulting some girl students just in front of the Hindu Temple and Bryan Smuth and Company. When I saw the girl students being assaulted in that manner I went over to protect them. Those who assaulted the girl students at that place were Indian policemen. I told them in Hindustani, "Don't strike, don't strike." They took no notice of me but went on assaulting the girls. They also struck me on both my arms. They then pushed me and I staggered forward. As I staggered forward I turned round to look and as I did so I received a blow on the left temple. I was subsequently admitted into the General Hospital where I was treated as an in-patient for three months and seven days. I still feel the effects of my head injuries in that I feel giddy sometimes. As the result of the blow I received on the head I now have to wear spectacles. Before that I did not wear spectacles." This witness has identified himself in Exhibit "O" by the jacket and *longyi* he was wearing and the Shan bag he carried.

Ma Mya Mya (Witness No. 38) - "They charged us. One Indian policeman dealt out a blow to me. I warded off the blow with my right arm. As a result of the blow I fell; as I fell I received another blow on my back delivered by a European sergeant. Just at that moment two students covered me with their bodies so as to offer protection to me. As they covered me with their bodies one of students received a blow on the head. Whereupon another student raised me up by the armpit and carried me to a corner near the Sun Press. As I was being carried along, that student also received a blow; I saw blood spurting out of the wound on his head. As I got to the corner near the Sun Press I fell unconscious. When I recovered consciousness I found myself in the Sun Press."

Ma Sein Thin (Witness No. 39) - "I received a blow dealt out by an Indian police on the head. As a result of a blow I fell down unconscious. When I recovered consciousness I found myself in the General Hospital. After stitching my wound they sent me home. I had to attend the General Hospital as an out-patient for ten days."

There is definite evidence that Maung Aung Gyaw who met his death was first beaten in Sparks Street, and again on the pavement on the Sun Press side, while he was staggering with a bleeding head injury as is fully described in the majority report.

The presence of these students does not admit of any doubt as many of them have identified their portraits in the photographs exhibited in the proceedings. The students' version received strong corroboration from the four members of the House of Representatives U Mya, U Ain, U Ba Ohn and U Tun Aung (Witnesses Nos. 4, 5, 6 and 34) and the Managing Director of the Sun Press, U Ba Glay (Witness No. 53) and some first-aiders one of whom, Maung Than Myint (Witness No. 36), received a bleeding head injury in spite of his uniform which displayed a red-cross emblem.

PART V. - Whose Version is correct?

After carefully weighing the evidence on both sides, I have no hesitation in saying that the students were first assaulted in Sparks Street. Of the 35 students who have given evidence, only six were attacked in Bigandet Street, while by far the great majority of casualties were girls who formed the vanguard of the procession. According to U Ba Glay, with whose evidence I am impressed, pandemonium reigned in Sparks Street for 5 or 10 minutes before bottles were thrown from the betel stall at the corner of Sparks Street and Fraser Street. Above all the three photographers (Witnesses Nos. 23, 51 and 52) and their photographs, especially Exhibits "B", "C" and "O", have conclusively condemned the police. The suggestion of Mr. Loader that the students might have pretended to fall down or might have been struck by the missiles meant for the police is not puerile. Without taxing my credulity to its limit, I find it rather hard to believe that the Police Commissioner and his officers failed to notice such a pathetic tragedy being enacted in their immediate presence.

I wish to lay stress on one point that in the beginning of the onslaught the students were quite distinct and distinguishable from the spectators who were seen on the pavements near the junction of Sparks Street, Fraser Street and Bigandet Street. In the words of Mr. Tydd, "This procession then turned into Sparks Street because the centre of the road was clear. The crowd was on the pavements. There is ample testimony that at this particular moment the students were by themselves without a single outsider amongst them. They had taken special precautions since the morning to guard against the intrusion of any non-student."

PART VI. -Necessity for Clearing Sparks Street.

The Premier's orders were to keep one gate open for Government officers and others to enter the Secretariat, and the Commissioner of Police in consultation with his staff at the Mogul Guard decided to clear Sparks Street of spectators as a preliminary measure for keeping one of the gates open. He then collected at Mingala Outpost in Brooking Street about 400 foot police and four or five mounted police armed with riot batons, while are far longer and bigger than the ordinary police truncheon we see every day with beat constables, with a view to achieve his and his policemen in the early part of the morning. I am prepared to concede that while the police force was foregathering at Mingala Outpost they expected to encounter a formidable army of students at the gates, unarmed and non-violent, and a huge crowd of curious sight-seers along Sparks Street; but I find it difficult to believe that when they emerged from Brooking Street in Dalhousie Street none of them knew where the students were. Judging by distances and the probable time for perambulating the Secretariat compound, the east gate of the Secretariat and the Brooking Street junction are equidistant from the post office corner of the Secretariat; and if any member of the police party had cared to turn eyes-right as they emerged from Brooking Street he would have certainly seen at least the tail end of the procession in Judah Ezekiel Street. Be that as it may, the Premier's object had been more than accomplished when the police discovered no less than four gates had been deserted on Dalhousie Street and Sparks Street. As to clearing Sparks Street of spectators, they had already disappeared because there was no sight to be seen, the picketers having left. Mr. Smitherman states, 'There were fifty or sixty people on the pavements at that time and there were no picketers at the gates. . . The usual number of people walking up and down the street.' Maung Hla Shwe (Witness No. 2), Maung Thein Aung (Witness No.3), Maung Kyi Maung (Witness No. 7), Maung Soe Maung (Witness No.30) and Maung Tun Shein (Witness No. 42) have given evidence that Sparks Street had been cleared of pedestrians in order

to mark room for the students who were to listen to Maung Hla Shwe who was to address them from the Sun Press corner and their statements have been confirmed by the evidence of the onlookers whom we have examined. That Sparks Street itself was devoid of spectators and students alike when the police force entered it, I entertain hardly any doubt ; it is obvious that the orders of the Premier and those issued by the Commissioner of Police had been complied with by the public and the students unknowingly before the police proceeded to execute them, and I am at a loss to understand why the Commissioner of Police and his officers and not see fit to retrace their steps as soon as they debouched into Dalhousie Street from Brooking Street, except on the supposition that they were bent on preventing the students from entering Sparks Street once again at all costs. When asked by the cChairman where was the necessity to clear Sparks Street, the Sssistant Commissioner of Police, Mr. Tydd, answered, "I cannot say. The Commissioner of Police's orders were that one gate must be kept clear and that was going to be a permanent arrangement. Of course, we knew nothing of the picketers clearing off." In the absence of a more satisfactory explanation, I am driven to the cdonclusion that such a disastrous catastrophe could have been avoided if the Police Officers were so minded.

PART VII. - Was there Justification for the Charge?

Bofore I answer this crucial question, I should like to point out that there is clearest evidence that there were three distinct charges, or three separate stages of one and the same charge, the second and the third being in continuation of the first, viz., the charge on the strdents in Sparks Street, that on the crowd at the corner of Sparks Street and Fraser Street and lastly down bigandet Street. I shall proceed to deal with them one by one.

PART VIII. - The Charge in Sparks Street.

Though the police are emphatic in denying that there was any charge in Sparks Street, the evidence both oral documentary have belied their version. Mr. Henderson, counsel for the police, however, contends that, however cold-blooded, cowardly and cruel may have been the acts of the rank and file, the Commissioner of Police was justified in law in ordering the charge on the students inasmuch as they constituted an unlawful assembly within the meaning of section 141, Indian penal Code and that the Commissioner of Police was acting within the scope of the authority conferred on him by section 127 of the Criminal Procedure Code. U E Maung for the students, on the other hand, argues that though the students were undoubtedly members of an unlawful assembly while they were picketing the gates of the Secretariat, they ceased to be such as soon as they gave it up and were marching in procession round the Secretariat, shouting amongst other slogans "Aungbee" (we have achieved victory), that is to say, that they have successfully picketed , and that the common object of the students at that time was to listen to the address of Maung Hla Shwe. The Committee are unable to arrive at unanimity on this subtle and intricate point of law, and do not consider it necessary to decide this point to enable them to come to a finding on the issue before them, in which they are unanimous, namely, that the police were not at all justified in charging the students in Sparks Street irrespective of the question whether the whole body of the students constituted and unlawful assembly or not I entirely agree with my colleagues in their interpretation of section 127 Code of Criminal Procedure that "What gives jurisdiction to a Magistrate or officer-in-charge of a police-station to disperse the assembly of five or more persons is its likelihood to cause a breach of the peace. If there is no likelihood of a breach of the peace, then neither a Magistrate nor and officer-in-charge of a policestation has any right to disperse that assembly "; and I emphatically endorse their finding that "There is, however, not a

shred of evidence to show that the students who passed into Sparks Street showed any signs of committing a breach of the peace." If the whole assembly of students was unlawful, the vanguard was made immune from that stigma by the acts of the police officers, for both Mr. Tydd and Mr. Smitherman are agreed that they expressly permitted the girls to pass unmolested. The procession was led by Maung Thein Aung with two standard bearers on either side of him followed by girl students, variously estimated to number between 40 or 50 and below 200. It is not alleged that Maung Thein Aung and his two escorts or any other male students were singled out from their girl companions; it must, therefore, be assumed that these three male students as well as a few others in the vanguard also received permission from Mr. Tydd and Mr. Smitherman to enter Sparks Street. The rank and file of the police force had right to push out those students whom their officers had given leave to come in. Further, under section 127 of the Criminal Procedure Code an order to disperse is an essential prerequisite before any force could be used and there is no evidence that any such order or other warning was given to this group of students who were encircled by the foot police who came running from the south and the mounted police who rode into the procession and separated them from the rest of their comrades in Bigandet Street. In reply to the question put by Mr. Henderson whether it was not a fact that the police were simply pushing the students in Sparks Street, several of them have answered, "No. They were beating us deliberately." There is no reason to doubt that the attack on the students in Sparks Street was spontaneous and absolutely unprovoked. I do not, however, wish to convey the impression that the vanguard was lured into Sparks Street by the police on purpose with a view to dealing with it separately from the remainder of the students. What actually happened was that the vanguard was allowed to pass into Sparks Street by Mr. Tydd and Mr. Smitherman, and when the head of the procession was level with Bryan Smyth further advance was impeded by the foot police while the mounted police tried to stem the progress of the processionists immediately behind with the result that the vanguard became cut off from the main body. That this was so is clear from the evidence of Maung Thein Aung and other students and photograph Exhibits "A", "B", and "C".

It has been argued before us that the police had to discharge their duty under very provocative circumstances and that they exercised commendable restraint in using very moderate force, just sufficient to carry out their object. I have held that the first assault on the students was without any provocation and on the evidence adduced before us I am unable to alter my view. That provocation came only after some students had been belaboured in Sparks Street admits no doubt. This contention of Mr. Henderson is quite in consonance with the version put forward by the Commissioner of Police and his officers, according to whom there was no charge in Sparks Street; but the evidence on the record has established beyond any doubt that the main encounter of the day was in that street and that the conduct of the police in charging the students was inhuman and dastardly. I am also unable to agree with Mr. Henderson that very moderate force was used, as there is evidence that at least two batons were broken in Sparks Street, and that three heads were fractured, resulting in the death of one of the students.

Last of all, Mr. Henderson made an attempt to exonerate the police officers by arguing that if a few mis-guided constables overreached themselves in the course of this charge, the whole of the police force should not be stigmatised; but I cannot accept this view as I am fully satisfied from the evidence, supported by the photographs, that this wanton assault on the students was led by the European sergeants and pursued by Indian constables either with the tacit approval or active connivance of their superior officers who were present at or within a very short distance of the scene of conflict.

I am unable to agree with my colleagues that the blame for this unfortunate and regrettable incident should be laid at the door of the then Commissioner of Police alone, because the Assistant

Commissioner, Mr. Tydd, referring to the incident in Sparks Street, stated " By that time some of the students were definitely hit by the members of the police. I want to make it quite clear. The Commissioner of Police said he did not see anybody being hit as he was at the back." Mr. Loader and Mr. West have also stated that they were with Mr. Reynolds at the south-west gate of the Secretariat about the time when the assault was first committed on the students in Sparks Street. Another reason for differing from my colleagues is that they have found as a fact that it was Mr. Tydd who gave orders to hit the leaders in Sparks Street. Though he had not stated in so many words that he gave any such orders, it gave me the impression that he must have done so, as one would otherwise expect stringent disciplinary and departmental measures against those policemen who acted without orders from any of their superior officers. Mr. Tydd denies that there was charge in Sparks Street though he admits that individual leaders were hit there, and explains the difference by saying that a baton charge means that " every individual policeman is going to use his baton as soon as he reaches the crowd." But that is exactly what happened in Sparks Street, where not only the leaders but several students, mostly girls, were indiscriminately assaulted.

PART IX.- The Charge in Fraser Street.

There is abundant evidence that soon after the students were assaulted in Sparks Street some bottles, glasses, stones and oranges were thrown at the police from the Sun Press side ; but whether these were thrown actually from the Sun Press or from its immediate neighbourhood, the evidence is somewhat conflicting. U Ba Glay and the members of the House of Representatives who were watching from the two balconies on the east side of the Sun Press were definite that no missiles were thrown from the Sun Press premises, while Mr. Tydd complained that they were. Unless these were thrown by the onlookers from those two balconies it is impossible that these missiles should have come from the Sun Press itself, for the two windows which over look the balconies are barred so that nobody could have thrown any material through them with sufficient force to reach the police near Bryan Smyth and Company. There is, however, ample evidence that these missiles first started from a betel stall adjoining the Sun Press in Fraser Street, followed a little later by a few stones from the back drainage space behind the Sun Press.

I am disposed to hold that there was no stone-throwing from the Sun Press itself for the simple reason that the balconies occupy a commanding position and at least some policemen must have been hit if stones were thrown from those places. Mr. Tydd is quite definite that none of his men received injuries in Sparks Street as indicated in Exhibits "B "and " C " and that they received injuries only after they had charged the crowd in Bigandet Street.

There is a betel stall at the north-east corner of the Sun Press in Fraser Street and among other articles aerated water is sold there. It is, therefore, very likely that this shop supplied all the missiles required by the recalcitrant members of the crowd near that corner.

The point for determination, however, is whether the police were justified in charging the people at the corner of Sparks Street and Fraser Street. The answer to this question depends almost entirely on how soon the missiles started being thrown at the police after the first assault on the students. According to Mr. Tydd, the police party had definitely hit one or two student leaders before bottles were thrown at the police. This must have been within a very short time of the first on-slaught when it would not have been possible to foresee the consequences and it cannot be said that those who threw bottles and other missiles were acting in the exercise of the right of private defence of the persons of the students. The right of private defence conferred on every person under section 97 of the Penal Code to defend himself or the body of any other person against any offence affecting human body is subject to the restrictions in section 99 of the

said Code which reads: "There is no right of private defence against an act which does not reasonably cause apprehension of death or of grievous hurt, if done, or attempt to be done by the direction of a public servant acting in good faith under colour of his office, though that act may not be strictly justifiable by law."

Exhibits "B" and "C" confirm my view that those members of the spectators who were in sympathy with the students must have retaliated on the police immediately after one or two students were hit by the police party. In Exhibit "B" the police are seen pushing back the vanguard of the procession towards the west pavement of Sparks Street and the kneeling figure of a boy in the middle of the photograph is perhaps, that of the first victim; three European sergeants are seen running in the direction of the Sun Press. Exhibit "C" shows Maung Kyi Maung lying on the ground with an orange before him and suggests that this is the next immediate stage in the charge towards the corner of the Sun Press. I have no hesitation in saying that the persons unlawful assembly as defined in section 141, Indian Penal Code, and that the police were fully justified in carrying out this charge under the provisions of section 127, Criminal Procedure Code. No command was given, as required by that section, to the assembly to disperse prior to the charge, but such command is unnecessary if the members of the assembly had already broken into violence. No students seem to have been injured, nor is there evidence that any man-students were injured, in the course of this charge; and I am of the opinion that the crowd at the corner of Sparks Street and Fraser Street was composed entirely of hooligan sympathisers.

PART X.-The Charge in Bigandet Street.

According to the police this is the only charge of the day preceded by a preliminary skirmish down the corner of Sparks Street and Fraser Street in pursuit of stone-throwers. Evidence is conflicting as to whether the people in Bigandet Street, on whom the charge was made, were composed of students only or whether there were spectators as well. Most of the students have given evidence that there are no outsiders amongst them and that a few onlookers who stood on St. Paul's side of the pavement in Bigandet Street were quite distinguishable from them. Maung Aye Ngwe, Witness No. 25, has given evidence that immediately after the assault on the students in Sparks Street, he mounted a pillar box and shouted to the students in Bigandet Street, "You are all unarmed. If you are disorganised the police will want to charge you, If in spite of the fact that you are unarmed the police should strike you don't retaliate." He ordered the students to come up to the pavement on the Secretariat side which they accordingly did. He is supported by some other students, many of whom thereafter ran up to the corner of Bigandet Street and Sparks Street and also to the Secretariat compound to see what was happening to the front of the procession, while others remained stationary in their places. According to the police, however, there was a mass of people in Bigandet Street blocking that street as well as the pavements on either side and that it was impossible for them to distinguish the students from the crowd. Evidence varies as to the number of spectators round the junction of Sparks Street and Bigandet Street, but the majority of the witnesses did not see anything like a big gathering anywhere near the students in Bigandet Street. Some stated that there were about 40 to 50 spectators; while others saw even less. I have no doubt that the number of spectators must have increased considerably as the Sparks Street incident developed. According to U Ba Glay he saw about 200 or 300 persons on the foot paths at that time. I have already observed that it would have been impossible for the members of the crowd to absorb the student community and I am still of opinion that by far the greater number of people on whom the charge was made in Bigandet Street were composed of students only. My view is supported by the photograph, Exhibit "J", which shows that practically all the persons retiring close-packed in front of the police party are students only. This is obvious from the lower garments and jackets they wore and from the absence of any turban on their heads, thereby

indicating that the figures are neither Indians nor adult Burmans. The photograph, Exhibit " M ", depicts the police party in hot pursuit of the people who had mostly dispersed by then. In both of these photographs, the pavement by the side of the Secretariat compound, where the main body of the processionists had just assembled, is thickly congested. I am, therefore, unable to accept the version of the police that the students who had received injuries in Bigandet Street were assaulted by the police because they were undistinguishably mingled with the members of the crowd.

I am not sure as to the real reason for this charge. The account given by the police is that one of their comrades, Sergeant Neevay, was man-handled by certain members of the crowd near the pillar box at the corner of Sparks Street and Bigandet Street and that it was in order to rescue him that this charge was ordered. No other witnesses, either students or outsiders, saw this incident except U Ba Glay who states that he saw two students struggling with a European sergeant at that corner and that both of them fell into the ditch ; but this according to him was immediately before or simultaneously with the assault on the students in Sparks Street while the police witnesses would have it that this incident happened when everything was over and when they were about to return home. It is, therefore, obvious that the two incidents are not identical as to the point of time and the persons engaged in the scuffle. There are also discrepancies in the evidence of the Commissioner of Police, the Assistant Commissioner of Police, Mr. Smitherman and Mr. Loader as to the manner in which and the place where Sergeant Neevay was said to be assaulted, though they are agreed that he was very badly beaten and being thrown about by the crowd. Sergeant Neevay has not offered himself to be examined as a witness. I do not think that if he had been mobbed in the way as stated by the police witnesses he would have come out of the fray without any injury other than a small cut on his face, and it does not appear that he attended the hospital. However, there is sufficient evidence that, while the police were being engaged in assaulting the students in Sparks Street and in pursuing the stone-throwers towards the Sun Press corner, some stones were thrown at them from the corner of Bigandet Street and Sparks Street, as well as from the Post Office side of the Secretariat compound, before the police party proceeded to charge the people in Bigandet Street. None of the students purports to have seen any stone being thrown from where they were in Bigandet Street or from inside the Secretariat compound; while according to the police version, hundreds of missiles consisting of brickbats, sticks and other things rained on them from those directions. I find it rather hard to believe either the story of the police or of the students on this point. If the students themselves were not responsible for at least some of these missiles they must have actually seen who threw them ; whereas if the stone-throwing were as serious as alleged by the police one would expect to find more policemen injured and more serious injuries on them and probably a greater number of casualties in this charge, while as a matter of fact, only slight injuries were sustained by a few members of the police force of whom a European sergeant and three Indian constables attended the hospital. I would attribute the reasons for this charge to this throwing of stones and other missiles rather than to the necessity for rescuing Sergeant Neevay, I entertain a genuine doubt whether some of these missiles could not have originated from the students themselves who were assembled in great numbers round the corner of the Secretariat, though it is quite possible and most probable that many of them were thrown by ruffians who had run away from Fraser Street corner and taken shelter amongst the students, and by a separate batch of hooligan sympathisers who had somehow got into the Secretariat compound. That the latter crowd must have been almost entirely responsible for assaulting the police in that way is most likely, because according to the evidence of the Commissioner of Police, a police party was sent into the Secretariat compound to deal with the ruffians there; this party led by Mr. Smitherman chased the stone-throwers out of the Secretariat compound "but not before they had broken many windows and most of the Legislative Council windows."

I shall describe this charge in the words of some of the students who were the victims of the operations of the police party in Bigandet Street.

Ma Tin Nyun (Witness No. 27) , who was first assaulted in Sparks street, says, "At the instance of Ko Thein Aung we went to the pavement on the side of the Secretariat. While we were there, students from Bigandet Street asked us to go over there. Ma Yin Nu and I went over to the crowd of boys. While we were there the boys were charged by the police and we got pushed ahead by the crowds, As I was moving forward I was struck on the back of my head and I became dazed but did not lose consciousness. I went forward and rested under a tree. while I was there I saw a boy in the ditch being assaulted by two Indian policemen. I shouted out to the police not to assault a man who had already fallen. I then lost consciousness. When I regained consciousness I found myself in the Secretariat Restaurant from where I was taken to the Sanatorium. Up to now I have not completely recovered from the effects of the blow."

I desire here to observe that while giving evidence she winked her eyes and shrugged her shoulders every few seconds as if avoiding an impending blow and she looked far from well.

Maung Ohn Pe (Witness No. 24) states, "I tried to run away by climbing the railings of the Secretariat compound. I was so doing when a European Sergeant struck me from behind and I fell into a ditch. As I lay in the ditch five more blows were delivered so that I lost consciousness

I was in the hospital when I regained consciousness. It would be about 4-30 or 5 p.m. I received four injuries on my head, one on my forearm and two on my legs."

Maung Tin Maung (Witness No. 26) states, "As a result of the charge the students fell back. One of the European Sergeants came right up to me and gave me a blow on the chin, but I avoided the blow which fell on my chest. Almost immediately after, I was given a blow on the head with a stick. I fell senseless. when I recovered consciousness, I found myself in a private car; I was taken to the General Hospital where I remained as an in-patient for about 15 days."

Maung Kyauk (Witness No. 35) states, "The whole of the procession in Bigandet Street came on to the pavement on the side of the Secretariat. A moment later I saw about 30 or 40 policemen , both European Sergeants and Indian policemen, come charging towards us from the corner of Sparks Street and Bigandet Street. They pursued us right up to near St. Paul's Institute and about 30 to 40 students were hemmed in on the side of the Secretariat by the police. I also received a blow on my head, but as I had a hat on I became dazed. Some of the students escaped by climbing over the fence. Some of the police came into the Secretariat compound and pursued them. They ran in all directions."

Maung Tun Tin (Witness No. 37) states, "I tried to escape and ran across the road and took shelter between two dust bins on the pavement on the side of St, Paul's Institute. To my surprise I came face to face with a European Sergeant and I threw up my hands in amazement. He delivered a blow which fell on my right shoulder . I sat down and tried to escape in the opposite direction when an Indian policeman gave me a blow on my left shoulder. In this photograph, Exhibit "Q" I am here shown seated between a European Sergeant and an Indian policeman, I threw myself flat on the ground and somebody stood astride on me and dealt me a blow on my head. I did not know whether it was a European Sergeant or an Indian policeman. I received a bleeding injury on the right crown of my head. Immediately after that, I received another blow on the nape of the neck which rendered me unconscious. I was taken to the hospital by a member of the Myoma Volunteer Ambulance Corps."

Mr. Tydd admits that he had noticed two girls being hit by constables in Bigandet Street and his explanation was that " there was a big crowd composed of outsiders and student and the police were charging them with batons and naturally some of the girls were mixed up in the crowd." When asked by the Chairman whether Sergeant Neevay could not have been rescued

without charging the crowd in Bigandet Street, he answered, " This evasive answer helps nobody, but I consider it absolutely unnecessary for the police to pursue the crowd, who must have then ceased throwing stones, up to the gate of St. Paul's Institute, while Sergeant Neevay was said to be " up against a pillar box" according to Mr. Loader and somewhere near there according to other police witnesses.

PART XI.- Was there justification for this charge?

I have already stated that it was unnecessary to pursue the crowd right up to the gate of St. Paul's if the police party only meant, as they allege, to rescue one of their comrades. Whether this charge was justifiable or not will depend entirely on the finding whether the assembly charged was and unlawful assembly or not. That the majority of its members consisted only of students cannot be gainsaid, but it is difficult to say whether the students were an entirely separate body by themselves when this charge began. I am disposed to think that at least one or two students must have pelted stones at the police and that non-student aggressors in their midst and the crowd inside the Secretariat compound, which was also partly composed of students, were responsible for attacking the police in this manner. A perfectly lawful assembly may turn into an unlawful one at a later stage (Explanation to section 141, Indian Penal Code) and there may be instances where only a section of it become unlawful (IV, Burma Law Journal, page 80), but in this instance I find it rather hard to persuade myself to believe that the students themselves did not whole-heartedly approve of the illegal acts of their sympathisers, if one or two of them did not actually participate in the throwing of stones. Even on the supposition that they did not have a common object with the stone-throwers, it was their duty to disperse and return home as soon as they saw that some members of the crowd had broken the public peace and started assaulting the police. If the students themselves were not members of an unlawful assembly at the time of charge in Bigandet Street, they took the risk of being so treated by the police by continuing to be present there. The law on the subject was fully stated in the famous case of *Redford versus Birley* (State Trials, New Series, Volume I, page 1071) ; and in the words of Sir James Fitzjames Stephen, " Nor do I think that bare presence at such a meeting as a hearer or spectator makes a man guilty of any offence though it may expose him to serious consequences if the meeting becomes disorderly and in such a case force may be used against all persons whether they take part in the meeting or not" (History of Criminal Law of England, Volume II, page 386). In my view, the police were fully justified in charging the students and non-students in Bigandet Street though the acts of individual policemen may not have been strictly justifiable by law. There was not only legal justification for this charge, but State Policy demands that forces of disorder should be nipped in the bud promptly and decisively. A little spark, unless extinguished in time, will certainly kindle a big fire. In handling a big crowd, some of whom have become unruly and riotous, a very onerous responsibility is cast on the shoulder of the police to keep the situation well under control, and their duty may be likened to damming, with all possible despatch, the first signs of leakage in a reservoir which would otherwise cause a deluge.

PART XII. - Findings

I now proceed to give my conclusions on the terms of reference to the Committee as follows:-

- (1) The composition of the assembly which came into conflict with the police on December 20th near the Secretariat, Rangoon, and the reasons for its presence there.

The assembly in the morning was composed of about 2,500 school boys and about 200 school girls, amongst whom were some under-graduates of the Rangoon University who picketed the gates of the Secretariat. They did not come into conflict with the police except that an unsuccessful attempt was made by the police to remove the picketers bodily from the north-west gate of the Secretariat or push them from behind. In trying to do so the police arrested one boy and twisted his arm, but he was subsequently released (see Exhibit " E " and " G "). The reasons for their presence was to prevent the Government officers and other working in the Secretariat from getting into the Secretariat.

About 12-15 or so, these students were ordered to march round the Secretariat in a procession with a view to listening to an address to be delivered by their leader, Maung Hla Shwe, from the corner of the Sun Press. Many of them returned home without joining the procession. The vanguard of the procession, composed mainly of girls, came into conflict with the police in front of Bryan Smyth and Company with the result already described by me. Their object was to form themselves into the figure of capital letter " L " so that they might be able to hear Maung Hla Shwe's address and then to disperse.

The people on whom the charge was made at the corner of Sparks Street and Fraser Street were curious spectators who had come to see what was happening and who were provoked into throwing bottles and other things at the police when they saw the latter attacking the students.

As regards the assembly in Bigandet Street on which the charge was ordered to be directed, it was composed almost entirely of the main body of the student processionists who had been cut off from the vanguard, with a sprinkling of bad characters who had taken shelter among them, and apart from this assembly in Bigandet Street there was an unruly crowd of hooligans inside the Secretariat compound where there were some students who had gone there to see what was happening to their vanguard.

- (2) The circumstances in which it came to be dispersed by force.

I have fully described how the police attacked the vanguard without any provocation whatsoever and without having any cause for apprehension that the students were likely to cause a breach of the peace.

The police charged the people in the direction of the Sun Press corner because bottles, glasses and other missiles were thrown at them while they were assaulting the students in Sparks Street.

They continued the charge down Bigandet Street because stones were thrown at them from the pillar box corner of the pavement round the Secretariat and from inside the Secretariat compound.

- (3) The action of the police when so dispersing it.

I have also described how the vanguard of the procession was dispersed by the police by force and found that the police had no justification whatsoever in charging the students in Sparks Street ; and their conduct, to say the least, is unmanly and most reprehensible.

As to the charge towards the corner of Sparks Street and Fraser Street, they are fully justified because the people in that corner were unruly and aggressive and had started throwing bottles and other missiles at the police. In the circumstances, it could not be said that these people were acting in self-defence of the persons of the students.

As regards the charge down Bigandet Street, my finding is that the students, if some of them did not actually participate in the throwing of stones at the police, were really in sympathy with those ruffians who were actually throwing stones from their midst and from the Secretariat compound and that the police were legally justified in charging the students and non-students alike in Bigandet Street.

(4) The casualties that were caused.

The Police Surgeon of the General Hospital, Dr. Ba Than, has given evidence that the total number of cases admitted into the hospital was 80 of which 54 was treated as out-patients. Of the total 80, the number of police was 4, and the remaining 23 were non-students, mostly Burmese among whom were a press-reporter, a teacher and some ambulance men. All these 53 students received head injuries while some of them received contused wounds on their bodies as well. Of the 53 students only three were girls. Chit Ko Hla, Witness No. 5, has compiled a list of 184 students in addition to those who were treated as in-patients in the General Hospital and states that he visited each and every student so injured and made the report to the Students' Union. He has described in this list the names of the students, the schools to which they belong, the part or parts of the body where each of them sustained his or her injury. I am unable to verify the correctness of the list prepared by him, but there can hardly be any doubt that many of the students who sustained slight injuries returned home without going to the hospital. This is evident from the fact that only three girls attended the hospital, while 16 of them have testified before us to receiving various injuries. The police also have filed a list of about a dozen members of their rank and file who were said to have sustained their injuries during the incident. It is not known whether this number includes the four who attended the hospital as out-door patients, and though this list has been fully verified by the officer who gave evidence I have no reason to doubt its correctness.

NOTE OF DISSENT

The Chairman has formulated six questions for the determination of the Committee on the facts found about which there is no essential dispute among the members; but we differ widely on conclusions from the established facts.

My finding on the first question is that the picketers were not only an unlawful assembly but constituted several unlawful assemblies, as many as the entrances to the Secretariat which each batch of students picked.

The second question is purely a point of law as we concur in the finding that the common object of the students after they had given up picketing was to listen to a speech to be delivered by their leader from the Sun Press corner. Whether an unlawful assembly or a combination of several unlawful assemblies cannot be converted into a perfectly lawful body by giving up their original common purpose and adopting another, just in the same manner as a lawful assembly may become an unlawful one at a subsequent stage, is one of the moot points which we have agreed not to decide, as our views are divergent.

As to the third question, the majority report has not given a definite answer, and leaves it to be determined by a consideration of another indeterminate factor, namely whether the behaviour

of the students was such as to show a determination not to disperse, even if the Commissioner of Police or any of his gazetted officers did not expressly command them to disperse. As this question assumes that the students were no longer an unlawful assembly, I would unhesitatingly answer it in the negative on such an assumption, for the obvious reason that they would have every right to demonstrate their grievances, either real or imaginary, by marching in procession along a public thoroughfare, and nobody can interfere with the exercise of such a right unless and until a breach of the public peace is rendered imminent by the conduct of such a procession. In this connection, I may note that my colleagues have accepted U Shwe Ba's evidence that the students, when they marched in procession round the Secretariat, were a peaceful and orderly crowd; and I am equally clear in my mind that no danger either to person or property could be apprehended from such a crowd.

We are unanimous in answering the fourth question in the negative; and personally I consider that there was no occasion for the issue of an order to disperse to an orderly and peaceful assembly from whom my colleagues agree that no danger could ensue.

We are unanimous in answering the fourth question in the negative; and personally I consider that there was no occasion for the issue of an order to disperse to an orderly and peaceful assembly from whom my colleagues agree that no danger could ensue.

The fifth question, whether the police were justified in dispersing the students by force, is the pivot on which all our discussions turned in striving at unanimity; and in spite of the compromise arrived at as set out in the preface, I regret that I am still unable to see eye to eye with my colleagues in answering this most vital question which is the bedrock of the controversy between the police and the students. They are of opinion that the police were justified in using force should have been used only against those who were not allowed to pass into Sparks Street. With due respect for their opinion, I am unable to subscribe to such an answer, or to the phraseology in which the answer is couched. My objection to the answer is that, taken by itself, it gives a wrong impression; and the reason for my disapproval of its form is that the most prominent incident of the day, namely, the encounter in Sparks Street, is assigned a subordinate and inconspicuous place in the background. In my opinion, it would have been more proper and to the point to answer this crucial question were justified in using force on the crowd in Fraser Street and Bigandet Street in the circumstances that eventually developed.

It is with genuine regret that I have found myself compelled to scrutinize the evidence relied upon by my colleagues for their finding on this fundamental issue. Mr. Tydd's evidence quoted in the majority report is referred to as indicating that the students would not have dispersed even if they were asked to do so by the police, though admittedly no order to disperse was given by any police officer before force was resorted to. The conclusion is therefore hypothetical. His evidence is not supported by Mr. Smitherman who only heard shouts and abuses from the crowd; Mr. Loader saw a number of young men, who appeared to be students, shouting, "Don't get up. Don't proceed onward" and words to that effect while Mr. West noticed that the boys were shouting to the girls not to move. My colleagues are satisfied that the girl witnesses were telling nothing but the truth; and I find it rather difficult to believe Mr. Tydd's evidence in the face of the undeniable fact that several girls were assaulted along with the boys in Sparks Street. Even accepting his evidence as wholly true, I find it impossible to regard the situation so serious as to justify the use of riot batons on the students who did nothing but vocally defy the wishes of the police.

Another reason advanced by my colleagues in support of their opinion is that those who were not permitted to enter Sparks Street constituted themselves into an assembly likely to cause a breach of the peace within the contemplation of section 127 of the Code of Criminal Procedure.

This undoubtedly refers to the incidents in Fraser Street, where, according to the evidence at our disposal, nobody seems to have been injured, and in Bigandet Street in which some students, and practically all the non-students, received their injuries. I am at one with my colleagues in this view, but I should like to add that this is correct only with reference to the point of time at which the public tranquillity had been broken. We have refrained from deciding whether the processionists were an unlawful assembly before they came in contact with the police, though we are in complete agreement that there was no apprehension of danger to person or property from the students, and that there was no justification for the use of force in any form on the students in Sparks Street. On a careful perusal of the evidence on the record, I am firmly of the opinion that the police were the first to break the public peace and that their acts gave rise to subsequent disorders in Fraser Street and Bigandet Street. My colleagues also have taken the view that, if the police had not taken a precipitate action but waited for a few minutes to see what the students would do, this unfortunate clash would not have occurred at all. I am in complete agreement with them on this point.

As regards the answer to the last question, I have already found that, not only was there excessive force used in Sparks Street, but that there was no warrant for the use of force in any form whatsoever. There only remains for consideration whether the police used only moderate force in Bigandet Street, as nobody was injured in Fraser Street. I have given in the body of my report extracts from the Statements of certain students with whom they came by their injuries in Bigandet Street. I entirely agree with the majority report that the law does not contemplate that an executive officer should be the sole arbiter of the amount of force necessary for the dispersal of an unlawful assembly; and that the degree of force should be proportioned to the needs of each particular case. I am, however, unable to accept their view that the majority of the members of the police force should be credited with moderation in the use of force in Bigandet Street, without knowing, or without any possibility of finding out, who constituted this majority and who were the minority who committed excesses. Nor can I persuade myself to support their deduction that, the weapons used being formidable, the amount of force must therefore be proportionately less. In this connection, I wish to invite a reference to the decision of Mr. Justice Brown in the Indian Law Reports, Rangoon Series, Volume V, page 817, where it is laid down that the weapon used in inflicting the blow and the force with which the blow is delivered are inextricably bound up together and should be considered conjointly and not separately in determining whether the causing of death by a head injury is murder or manslaughter. A person who shoots another cannot be heard to say that he only pressed the trigger with gentle force. Dr. Ba Than has in his evidence expressed the opinion that all head injuries are classified as serious, as one can never tell when treated in the hospital had head injuries, of whom only three were girls and the three on whom "grievous hurt" was inflicted were boys. The evidence clearly establishes that more girls were injured than boys. This indicates that the casualties amongst students were far more numerous than the number brought to the hospital for treatment. The proportion of "simple injuries" to "grievous injuries" and the fact that the latter were caused in Sparks Street do not afford convincing data for concluding that only moderate force was employed in Bigandet Street. My reasons are that Dr. Ba Than has classified the injuries according to the definition in the Penal Code and his evidence amounts to saying that out of the 53 head injuries there were only three cases of fractured skull. According to this method of classification the injury received by Ma Tin Nyun (Witness No. 27) who was struck from behind in Bigandet Street and had not recovered from the effects of the blow at the time of giving evidence, would be "simple" and not "grievous" because her skull was not fractured. I may note that she did not attend the hospital but was treated in the University Sanatorium like Maung Aung Guaw and some other students. Furthermore, I have no reason to imagine that the same policemen who had used brute force with wanton cruelty on defenceless

there could not be any difference of opinion as to what our findings should be. In that belief I drafted a report, but when I showed it to my colleagues, I found to my astonishment that there was a great divergence of opinion both on facts and law ; but when the true legal position was explained to U Thwin he readily agreed to record the findings, which we have done.

There could be no compromise on facts and law admitted by both sides. What was agreed upon was not to deal with the question as to whether the students constituted themselves an unlawful assembly when they went in procession round the Secretariat. I agreed to this course because the case was, in my opinion, in any event, governed by the second clause in section 127 of the Code of Criminal Procedure, which is in these terms :-

" Any magistrate or officer in charge of a police station may command any assembly of five or more persons likely to cause a disturbance of the public peace to disperse.

What this means is that a magistrate or an officer in charge of a police station can command an assembly to disperse even though it is not an unlawful assembly, when he is convinced that such an assembly is likely to cause a disturbance of the public peace. The person to decide the question as to whether an assembly is likely to cause a disturbance of the peace or not is the officer on the spot (47 Allahabad 205, A. I. R. 1922 Lahore 135). That question was decided by Mr. Tydd by barring the passage of the boy students into Sparks Street. When the leaders showed signs of defiance by asking their followers to press forward, they were hit by the police apparently under the orders of Mr. Tydd. The police were justified so far in doing what they did. This legal position was well understood by U E Maung, and therefore, as an eminent lawyer as he is, he frankly and honestly admitted that the police were justified in charging the crowd of students and non-students in Bigandet and Fraser Streets, i.e., the students who were not allowed to pass into Sparks Street.

Our only regret is that we did not discuss this question more elaborately in our Report as we should. We did not do so as we thought that the legal position was so clear and was so well defined, more so in view of the admission made by U E Maung himself, that there could not be any room for doubt about it.

If our Report is read as a whole and in the sense in which it is to be read, it will then become quite obvious as to what we intended to convey by writing the following sentence : -

" Further, in view of the evidence given by all the student witnesses that they went into Sparks Street to hear the address to be given by Hal Shwe from the corner of Sparks and Fraser Streets, we would add that if the police had not taken precipitate action but waited for a few minutes to see what the students would do, this unfortunate clash would not have happened."

What we intended to convey and what we do convey by this sentence is that as the police had been tolerant towards the students in the earlier part of the morning even though the students had been clearly infringing the law, the police might just as well have been tolerant in the afternoon, and if they had been tolerant, no clash would have taken place.

It is grossly unfair to pick out a passage from one portion and another passage from another portion of the Report and put a construction thereon which we never intended to put.

As regards the question as to what amount of force has used in any given case, it can only be decided by the result it produces. Therefore, the law says that a man intends the natural consequences of his act. If a man were to strike another on the head with a bludgeon, causing only a scalp wound the intention that would be attributed to the assailant was the intention to cause only a simple injury. It would then be said that he used only moderate force. It would then be said, if he intended to cause a wound more serious than a scalp wound, he would have used

there could not be any difference of opinion as to what our findings should be. In that belief I drafted a report, but when I showed it to my colleagues, I found to my astonishment that there was a great divergence of opinion both on facts and law ; but when the true legal position was explained to U Thwin he readily agreed to record the findings, which we have done.

There could be no compromise on facts and law admitted by both sides. What was agreed upon was not to deal with the question as to whether the students constituted themselves an unlawful assembly when they went in procession round the Secretariat. I agreed to this course because the case was, in my opinion, in any event, governed by the second clause in section 127 of the Code of Criminal Procedure, which is in these terms :-

" Any magistrate or officer in charge of a police station may command any assembly of five or more persons likely to cause a disturbance of the public peace to disperse.

What this means is that a magistrate or an officer in charge of a police station can command an assembly to disperse even though it is not an unlawful assembly, when he is convinced that such an assembly is likely to cause a disturbance of the public peace. The person to decide the question as to whether an assembly is likely to cause a disturbance of the peace or not is the officer on the spot (47 Allahabad 205, A. I. R. 1922 Lahore 135). That question was decided by Mr. Tydd by barring the passage of the boy students into Sparks Street. When the leaders showed signs of defiance by asking their followers to press forward, they were hit by the police apparently under the orders of Mr. Tydd. The police were justified so far in doing what they did. This legal position was well understood by U E Maung, and therefore, as an eminent lawyer as he is, he frankly and honestly admitted that the police were justified in charging the crowd of students and non-students in Bigandet and Fraser Streets, i.e., the students who were not allowed to pass into Sparks Street.

Our only regret is that we did not discuss this question more elaborately in our Report as we should. We did not do so as we thought that the legal position was so clear and was so well defined, more so in view of the admission made by U E Maung himself, that there could not be any room for doubt about it.

If our Report is read as a whole and in the sense in which it is to be read, it will then become quite obvious as to what we intended to convey by writing the following sentence : -

" Further, in view of the evidence given by all the student witnesses that they went into Sparks Street to hear the address to be given by Hal Shwe from the corner of Sparks and Fraser Streets, we would add that if the police had not taken precipitate action but waited for a few minutes to see what the students would do, this unfortunate clash would not have happened."

What we intended to convey and what we do convey by this sentence is that as the police had been tolerant towards the students in the earlier part of the morning even though the students had been clearly infringing the law, the police might just as well have been tolerant in the afternoon, and if they had been tolerant, no clash would have taken place.

It is grossly unfair to pick out a passage from one portion and another passage from another portion of the Report and put a construction thereon which we never intended to put.

As regards the question as to what amount of force has used in any given case, it can only be decided by the result it produces. Therefore, the law says that a man intends the natural consequences of his act. If a man were to strike another on the head with a bludgeon, causing only a scalp wound the intention that would be attributed to the assailant was the intention to cause only a simple injury. It would then be said that he used only moderate force. It would then be said, if he intended to cause a wound more serious than a scalp wound, he would have used

more than moderate force and the skull of the victim would have been broken, or else his life would have been in danger at least for a few days.

The law, therefore, divides "hurt " into classes, "hurt"- simple and grievous , and prescribes a different degree of punishment for both. What is meant by grievous hurt is explained in section 320 of the Penal Code.

The decision of Mr. Justice Brown given in the case of *Baba Naya versus King-Emperor* (5 Ran, 817) , is for the purpose of this case inapplicable. If it is applicable, it is applicable in support of what I have stated above. In that case, the appellant gave only one blow to the deceased on the head with a stick weighing 62½ tolas and measuring 28 inches in length. The Sessions Judge held that the man was guilty of murder but on appeal Mr. Justice Brown said :-

"I do not think the blow in the present case has been shown to be so severe as to justify a departure from the general rule that if one blow only is delivered with a stick, the intention requisite for murder cannot be presumed."

The learned Judge accordingly altered the finding to one of culpable homicide not amounting to murder. If the victim had not died, or else if his skull had not been broken or his life not in danger, I am sure that the learned Judge would have found the appellant guilty only of simple hurt.

U E Maung knew this legal position and for that reason he never said a word that the police used more than moderate force in charging the crowd in Bigandet and Fraser Streets. All his address was directed to proving that the police were not justified in charging the students, especially girl students, in Sparks Street.

As the number of students who were allowed to pass into Sparks Street were not more than 40 and as the number of casualties were a little over a 100, out of which there were only three cases of grievous hurt caused in Sparks Street, we assume that the majority of the students received their injuries in Bigandet and Fraser Streets. For that reason, we say that , in fairness to the majority of the members of the police force, they used only moderate force.

An objection is also taken to the phraseology in which some of our findings are couched and the position in which these findings are given in the Report . The objection is evidently raised not knowing that it has often been laid down by the Rangoon. High Court and other High Courts in India that temperate and sober language should be used in judgments. The late Chief Court of Lower Burma said in 4 Burma Law Times 173, that a judgment is a privileged document and it is well to remind judicial officers that the immunity which they enjoy in writing judgments carries with it the duty of circumspection. Any temptations to pillory or pour ridicule on strangers should be not go beyond what is really necessary for the elucidation of the case.

Again in 5 Burma Law Times 20, the Chief Court said: -

" It cannot be too strongly insisted on that temperate and sober language should be used in judgments. It must not be forgotten that strangers attacked in judgments are not able to defend themselves. A judgment should confine itself to a consideration of the facts before the Court together with fair and legitimate comments on any errors or irregularities that may be disclosed in the course of the trial."

The same principle applies in writing a report as in this case. A report or a judgment should never be written in a partisan spirit.

(Sd.) BA. U

Exhibit A
ပုံ (က)

Exhibit B
ပုံ (ခ)

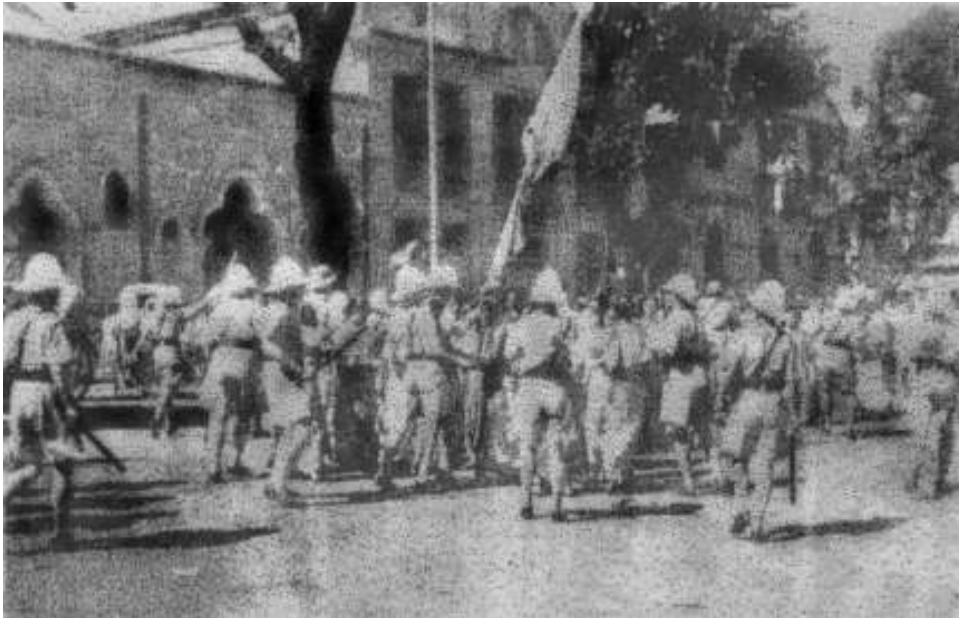

Exhibit C
ပုံ (ဂ)
လဲကျနေသူမှာ
ကိုကြည်မောင်

Source: ASO Bo Ang Kyaw Report

Exhibit D
փ (ω)

Exhibit E
փ (c)

Exhibit G
փ (∞)

Exhibit H
ပုံ (၉)

Exhibit I
ပုံ (၁၅)

Exhibit O
ပုံ (၁၆)

Source: ASO Bo Ang Kyaw Report

Exhibit M
 օ (v)

Exhibit Q
 օ (w)

Source: ASOT/Amg Kyan Report

အခန်း (၉)

ကိုလိုနီခေတ်နှောင်းပိုင်း

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၃၉ မှ ၁၉၄၀)

(က) ၁၃၀၀ ပြည့် အထွေထွေသပိတ် နောက်ပိုင်းကာလ

ရေနံမြေသပိတ်တပ်ကြီးအား လမ်းမတော်၊ ဂေါ်ဒွင်လမ်း၊ မြို့မကျောင်းရှေ့တွင် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား မြောက်မြားစွာတို့က ကြွေးကြော် ကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။ သပိတ်တပ်ကြီးနှင့် ကျောင်းသားသပိတ် အပြန်အလှန် ကြွေးကြော်နေသော အသံကြီး သည် အချိန်အတော်မျှ မြည်ဟီးနေခဲ့သည်။

ထို့နေ့က ရန်ကုန်မြို့အား တပ်အသီးသီးနှင့် ပြည်သူတို့က သိမ်းပိုက်ထားသောနေ့ ဖြစ်သည်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။

အာလံမြို့တွင် အင်္ဂလိပ်အရင်းရှင်တို့ပိုင် စတီးဘရားသားကုမ္ပဏီ ဆီစက်နှင့် ဝါစက်မှ အလုပ်သမား (၂၀၀၀) ကျော်တို့သည် အရင်းရှင်တို့၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို မခံနိုင်၍ သပိတ်မှောက် ဆန္ဒပြခဲ့သည်။ စတီးဘရားသားနှင့် မရှေးမနှောင်း မှာပင် ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများသပိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

အာလံမြို့၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသည် စတီးစက် အလုပ်သမားသပိတ်ကိုသာမက ကျောင်းသားသပိတ်ကိုပါ အင်တိုက် အားတိုက် ကူညီခဲ့သည်။

တို့ဗမာအစည်းအရုံး ခေါင်းဆောင် ဘစ် အဖမ်းခံရမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများနှင့် လူထုတို့သည် အာလံဂတ် ကို ချီတက်ဝိုင်းရံကာ “ဒို့ခေါင်းဆောင်လွှတ်” ဟု ဂီတကို ဝိုင်းလေတော့သည်။

လူအုပ်ကြီးသည် ပုလိပ်တို့ကို ခဲများဖြင့်ပစ်သည်။ အမျိုးသမီးများကလည်း ဝတ်လာသော ထမီမှ အပေါ်ဝတ်လုံချည်ကို ချွတ်၍ ပုလိပ်များခေါင်းပေါ်သို့ လွှတ်တင်ပစ်ပေါက်ကြသည်။

ပုလိပ်ကရိုက်၊ လူအုပ်က ခဲနှင့်ပစ်နှင့်၊ သူတပြန် ငါတပြန်ဖြစ်နေသည်။ ရာဇဝတ်ဝန် မစ္စတာစီပီအောသည် ဖမ်းထားသော ခေါင်းဆောင်များကို မကြာမီလွှတ်ပေးမည်ဟု အော်ပြောသည်။ လူထုက နောက်မဆုတ်၊ အော်မြဲအော်နေသည်။

ထိုအခါ ရာဇဝတ်ဝန်သည် အာလံအရေးပိုင်ဦးဖေနှင့် တိုင်ပင်၍ လူထုနှင့် ကျောင်းသားများအား နံပါတ်တုတ်များနှင့် လူစုခွဲ ရိုက်နှက်တော့လေသည်။ လူ (၆၀) ကျော် ဒဏ်ရာရရှိလေသည်။ ဖမ်းဆီးထားသော သခင်ဘစ် အပါအဝင် (၁၆) ယောက်ကို အာလံနယ်ပိုင် ဝန်ထောက်က တယောက်စီခေါ်ပြီး ထောင်ဒဏ်နှင့် အလုပ်ကြမ်း (၃) လစီ ချက်ချင်းအပြစ်ပေးလိုက်သည်။

(ခ) ကိုအောင်ကျော်ကျဆုံးပြီးနောက် ကျောင်းသားသပိတ်အရှိန်မြှင့်တက်လာခြင်းနှင့် အထွေထွေသပိတ်

၁၉၃၉ ဖေဖော်ဝါရီ (၇) ရက်၊ နံနက်မှစ၍ မြို့မကျောင်းတွင် စခန်းချလျက်ရှိသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့ တောင်းဆိုချက်များကို ဆိုင်ရာမှပေးဘဲ လျစ်လျူရှု၍ တိုင်းပြည်အကျိုးကို အသက်နှင့်လဲ၍ ဆောင်ရွက်ကြမည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ချကာ အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြကြသည်။ အစာငတ်ခံလျက်ရှိသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့မှာ (၁၀၀၀) ကျော်ရှိသည်။

ထိုသတင်းကြားရသောအခါ တနိုင်ငံလုံးတုန်လှုပ်၍သွားလေသည်။ ငယ်ရွယ်နုနယ်သူ တက်သစ်စ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ကလေးငယ်များ အန္တရာယ်ဖြစ်မည်ကို များစွာစိုးရိမ်ကြသည်။ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရကို ပိုမိုမုန်းတီးလာကြသည်။

ရန်ကုန်မြို့ရှိ ကျောင်းသားမိဘများက ထိုနေ့တွင်ပင် အရေးပေါ် အထူးအစည်းအဝေးတရပ် ကျင်းပကာ ကျောင်းသားများ တောင်းဆိုချက်ကို အစိုးရအမြန်ဆုံးလိုက်လျောရန်နှင့် ကျောင်းသားများကလည်း အစာငတ်ခံဆန္ဒပြခြင်း ရပ်စဲကြရန် ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်တို့ကို ကျောင်းသားမိဘများ ကိုယ်တိုင် ရှေ့တန်းက တိုက်ပွဲဝင် တောင်းဆိုကြရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ထို့အတူ သခင်များနှင့် ဦးဘစိန်ခေါင်းဆောင်သော မြို့မမြို့ဖ အထူးအစည်းအဝေးက၊ ၎င်းကျောင်းသားများ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရအား ပြင်းထန်စွာ ကန့်ကွက်ရှုတ်ချ၍ အစာငတ်ခံခြင်းကို ရပ်စဲရန် ကျောင်းသားများ ထံသို့ ကိုယ်စားလှယ် စေလွှတ်၍ မေတ္တာရပ်ခံကြသည်။

နောက်ဆုံး ဖေဖော်ဝါရီလ (၈) ရက်နေ့၊ ညနေတွင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုလှရွှေ၊ ကိုသန်းတင်တို့သည် မြို့မမြို့ဖများဖြစ်သော ဦးသွင်၊ ဦးဘိုးပျော၊ သူရိယဦးဘကလေး၊ ဦးသင်းမောင်၊ ဗြိတိသျှဘားမားဦးညွန့်၊ ဂဠုန်ဦးစော စသူတို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြကာ ကျောင်းသားများ၏ ကိစ္စကို လူကြီးများ ကြားဝင်စေစပ် တာဝန်ယူမည်ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျဆုံးပြီးနောက် သမဂ္ဂ၌ အစည်းအဝေး ထပ်မံပြုလုပ်ပြီး ကိုလှရွှေခေါင်းဆောင်သော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသော ကျောင်းသားများအတွက် စီမံပြုလုပ်ပြီးနောက် ကျောင်းသားများသည် နောက်တကြိမ် အာဏာဖီဆန်မှု ပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ဗြိတိသျှအစိုးရကလည်း ၂၁၊ ၁၂၊ ၁၉၃၈ နေ့ထုတ် သတင်းစာများတွင် အတွင်းဝန်ရုံးရှေ့၌ အရိုက်ခံရသော သတင်းခါတ်ပုံများ မထည့်နိုင်ရန် ရန်ကုန်ပုလိပ်မင်းကြီး၏ အမိန့်အရ သတင်းစာတိုက်များကို ညတွင်းချင်း ဝင်ရောက်ဖျက်စီးလိုက်ကြသည်။

ယင်းအဖြစ်ကို ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အလုပ်အမှုဆောင်တို့က မခံဘဲ ထိုခေတ် ထုတ်ဝေနေသော သတင်းစာများစွဲ၌ အရွက် (၈) မျက်နှာပါ ယင်းအဖြစ်အပျက် ခါတ်ပုံများကိုဖော်ပြလျက် “ကျောင်းသားများ သွေးမြေကျ” စာတမ်းကြီးကို ၂၁၊ ၁၂၊ ၃၈ နေ့၊ ညတွင်းချင်း အပြီးရိုက်နှိပ်၍ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းတိုက်နှင့် ရန်ကုန်ကျောင်းပေါင်းစုံတပ်စခန်း မြို့မကျောင်းတွင် လည်းကောင်း၊ ညတွင်းချင်း နယ်ထွက်အသေခံ စည်းရုံးရေးဆင်း ကျောင်းသားဗိုလ်များ အမူတပြင်းရွေးချယ် သင်တန်းပေးကာ ၂၂၊ ၁၂၊ ၃၈ တွင် တပြည်လုံးသို့ လျှို့ဝှက်စွာ ပြန့်လွှတ်လိုက်သည်။ ကျောင်းသားတို့၏ အထွေထွေသပိတ်ကြီးမှောက်ပြီဟု ကြေညာလိုက်သည့်အတိုင်း မြို့မတပ်စခန်းတွင် ကျောင်းပေါင်းစုံမှ ညဉ့်အိပ်၊ ညဉ့်နေ စခန်းချနေလိုသော ကျောင်းပေါင်းစုံမှ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအတွက် ၁၄၊ ၁၂၊ ၃၈ နေ့ထုတ် သတင်းစာတွင် ဖိတ်ခေါ်ကာ ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ ယင်းမှာ-

“အို အဆွေရဲဘော်တို့ ငါတို့သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများသည် မြို့မကျောင်းတော်ကြီး၌ တပ်စခန်းချနေပေပြီ။ ငါတို့ စားရေး သောက်ရေးမှ စ၍ အစစအရာရာ လိုလေသေးမရှိ၊ တိုင်းပြည်က ငါတို့အား ပစ်ခတ်ထားပါ၊ မဟာကရုဏာ ရှိကြသဖြင့် စောင်မကြည့်ရှုကြလေပြီ။ ငါတို့ စိတ်အားငယ်စရာ မဟုတ်ချေ။

အို ရဲဘော်သူ၊ ရဲဘော်သားတို့ ငါတို့ တပ်စခန်းချရာသို့ လာလှည့်ကုန်လော၊ သင်တို့အတွက် အသက်ကို စွန့်ရန် အဆင်သင့်ပင်၊ ငါတို့ ညီညွတ်မှုကို ပြကြကုန်လော။

အရေးတော်ပုံအောင်ပါစေ

သန်းတင်

မြို့မတပ်စခန်းတာဝန်ခံ

ရန်ကုန်သပိတ်ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားများစခန်း

ဗကသများအလုပ်အမှုဆောင်ဖွဲ့ ၂ ကွဲ၌ ကိုလှရွှေ ၂၃၊ ၁၂၊ ၁၉၃၈ တွင် သတင်းစာများတွင် အောက်ပါအတိုင်း ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

တောင်းဆိုချက်များမှာ-

- (၁) ရေနံမြေ အလုပ်သမားချီတက်လာရေးနှင့် ဗမာတပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားများ အာဏာဖိဆန် ဆူပူခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တရားစွဲခံရသူ၊ အဖမ်းခံရသူ၊ ထောင်ချခံရသူ အားလုံးကို ချက်ချင်းလွှတ်ပစ်ရန် အစိုးရအား တောင်းဆိုကြောင်း၊
- (၂) ပြည်သူ့လွှတ်လပ်မှုများ ချုပ်ချယ်ထားသော ဥပဒေများနှင့် ရှောင်တခင်ထုတ်ပြန်သော ဘုရင်ခံ၏ တချက်လွှတ် ဥပဒေများကို ရုတ်သိမ်းရန် အစိုးရအား တောင်းဆိုကြောင်း၊
- (၃) ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူကိုမဆို ဆိုင်ရာ အရာရှိတို့က အရေးမယူရန်၊

(ဂ) ဒုတိယအကြိမ် ကျောင်းသားလွှတ်တော်

သပိတ်အတွင်း ခေါ်ယူသည့် ကျောင်းသားလွှတ်တော်ကို ရန်ကုန်မြို့မကျောင်းပေါင်းစုံ သပိတ်စခန်း၊ မြို့မခန်းမ ကြီးတွင် ၃၀၊ ၁၊ ၁၉၃၉ နံနက် (၁၀) နာရီမှ စတင်၍ ကျင်းပသည်။ ထိုလွှတ်တော်၌ ဆုံးဖြတ်ကြသော အဆိုများမှာ-

- (၁) ရေနံမြေတပ်ချီတက်ရာတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှား ဖမ်းဆီးအရေးယူထားမှု မှန်သမျှကို လွှတ်ပစ်ရန်၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သော ဥပဒေများကို ရုတ်သိမ်းရန်၊
- (၂) ကျောင်းသားသပိတ်နှင့် ပတ်သက်သမျှသော ကျောင်းသားများ၊ ဆရာဆရာမများကို အရေးမယူရန်၊
- (၃) ၂၀၊ ၁၂၊ ၁၉၃၈ အတွင်းဝန်ရုံး ပုလိပ်ရိုက်ပွဲ ပြည်သူတို့ပါဝင်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ခုံအဖွဲ့ ဖွဲ့ပေးရန်၊
- (၄) ဤတောင်းဆိုချက်များကို တပြည်လုံး၊ တောရောမြို့ပါ တောကြိုအုံကြားမကျန် ပြန်နဲ့ပြုလုပ်ပေးရန်၊ အမြို့မြို့ အနယ်နယ်၌ ကန့်ကွက်ပွဲများ ပြုလုပ်ရန်၊

၉၁-၄၁နအုပ်ချုပ်ရေး တိုက်ဖျက်ရာတွင် အောက်ပါနည်းများကို ကျောင်းသားများက ထောက်ခံကြောင်းအဆို ၎င်းမှာ-

- (က) ညွန့်ပေါင်းအစိုးရမပြုတ်ပြုတ်အောင်ဖြုတ်ချရန်
- (ခ) ၎င်းညွန့်ပေါင်း ပြုတ်ပြီးနောက် အားလုံးရာထူး လက်မခံဝံ့ဘဲ အုပ်ချုပ်ရေးကို ဖျက်ရန်အဆိုနှင့် နောက်ဆုံး တိုင်းရင်းဖြစ်များသာ ဝတ်ဆင်ကြရန်နှင့်
- (ဂ) ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာသော ဖိနှိပ်မှုတို့ကို ကန့်ကွက်ရှုတ်ချသောအားဖြင့် ဗမာနိုင်ငံအတွင်း ရှိ ဒေသန္တရအဖွဲ့များ၊ မြို့နယ်စီပယ် ဒီမိုကရေစီကောင်စီမှ ပြည်ချစ်ခေါင်းဆောင်များဆိုင်ရာ အဖွဲ့များမှ ချက်ခြင်း နုတ်ထွက်ဆန္ဒပြရန် ပန်ကြားလေသည်။

(ဃ) ကျောင်းသားများ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြခြင်း

ယင်းသပိတ်အတွင်း ကျောင်းသားလွှတ်တော်ကျင်းပခဲမှပင် ကိုလှရွှေ ထောင်မှ အာမခံနှင့် ထွက်လာပြီးနောက် ၎င်းထောင်အတွင်းရှိစဉ်က ညွှန်ကြားခဲ့သော ခြေလှမ်းနှစ်လှမ်း တခုခု၊ ခင်များတို့ကြိုက်ရာ တခုခုတော့ လှမ်းမှဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ်က ကျုပ်ထောင်ထဲ ပြန်ဝင်ရုံသာရှိသည်ဟု အကြပ်ကိုင်တင်ပြရာ အလုပ်အမှုဆောင်တွင် ၎င်းခြေလှမ်း နှစ်လှမ်းအနက် မူလကပင် ကိုသန်းတင်သည် ဖေဖော်ဝါရီလဆန်း (၁) ရက်နေ့၌ (Currency Office) ငွေတိုက် သပိတ်ကာရန် ဆိုသည်ကို သဘောတူကြောင်း၊ အလုပ်အမှုဆောင်များက တင်ပြခဲ့ရာ ကိုသိန်းအောင်တို့က (Wholesale Massacre) အစုလိုက် အပြုံလိုက် သေကုန်ကြမည်ဟုဆိုကာ သဘောမတူခဲ့ကြောင်း၊ ယခုမှာ တပြည်လုံး လခထုတ်ရက်မှာလည်း လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ (၂) ရက် အစာငတ်ခံရန် ခြေလှမ်းကို လက်ခံရန်ရှိတော့ကြောင်း၊ ဒီခြေလှမ်းကိုလည်း သဘောတူကြောင်း၊ ကိုလှရွှေ၏ ခပ်ပြင်းပြင်း လှုပ်ရှားမှုကိုသာ အကြပ်ကိုင်တောင်းဆိုချက်ကို ထောက်ခံပြောဆိုကြရာ ၇၊ ၂၊ ၁၉၃၉ တွင် မြို့မတပ်စခန်း၌ မနေသာတော့ဘဲ တမြို့လုံး သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ ဆင့်ဆိုကာ ထိုခြေလှမ်းကို လှမ်းကြရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြကြောင်း။

ဖေဖော်ဝါရီလ (၈) ရက်နေ့မှ စ၍ အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာ မူလက (၃) ရက် (၆) နပ်အထိ အနည်းဆုံး အစာ ငတ်ခံ သပိတ်မှောက်ထားမည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သော်လည်း အစာငတ်ခံ တတိယနေ့၌ (၃၈) ဦး ကော်မတီ ရန်ကုန်ကျောင်းသားထု မိဘများက မြို့မတပ်စခန်းသို့ လာရောက်၍ သားသမီး ကျောင်းသားတို့အား မေတ္တာရပ်ခံသည်။

ထိုစဉ်က မိဘများ၏ စကားကိုနာယူ၍ အစာငတ်ခံ သပိတ်လှန်မှု လျှို့ဝှက်စွာ အစီအစဉ်ပြုလုပ်ထားသော်လည်း ၈၊ ၁၊ ၁၉၃၉ တွင် ကျောင်းသား အလုပ်အမှုဆောင်ဖြစ်သော ကိုလှရွှေမှအစ ကိုသန်းတင်ပါ ပန်းဆိုးတန်း မြန်မာကုန်တိုက်ကြီး တွင် ကြားဝင်စေ့စပ်တာဝန်ယူသော လူကြီးများနှင့် နားလည်မှုယူပြီး ကိုသန်းတင်မှာ ထိုအကြောင်းကို ဖွင့်မပြောသမျှ ဖွင့်မပြော

ဘဲ နက်ဖြန်မှ စလှန်ရန်ကိုကား သဘောမတူနိုင်သေးကြောင်း တဦးတည်း အမှုအဖြစ် အလိုမတူဆန္ဒကို ပေးခဲ့၏။ ထိုစဉ်က ကျောင်းသားမဟုတ် ပြင်ပအကူအညီ အတိုင်အပင်ခံအဖြစ် ရပ်တည်နေသော ကိုနုလည်း ပြောပိုင်ခွင့်မရှိ။ သို့သော် ယခုလို ရုတ်ချည်း အစာငတ်ခံ သပိတ်လှန်ပစ်လိုက်မည်ကို သဘောမကျကြောင်း ပြောသေး၏။ နောက်ဆုံး အများနှင့်တယောက် အဆုံးအဖြတ် လက်ခံလိုက်ရာ ဦးစောက “ဒါဖြင့် ဦးသတင်းစာမှာတော့ မနက်ဖြန်ထုတ်မှာ ဒီညကို ထည့်မရိုက်ပါနဲ့ဦး” ဟု ကတိတလုံးတောင်းရာ ပေးပါသည်။

သို့သော် ၉၊ ၂၊ ၁၉၃၉ နေ့၊ နံနက် အစာငတ်ခံတပ်သားအားလုံး အိပ်ရာမှမထရသေးမီ ထိုနေ့နံနက်ထုတ် သူရိယသတင်းစာ၌ “ကျောင်းသားများ ယနေ့နံနက် အစာစားပြီ”ဟု သတင်းပါ တပါတည်း ထင်ထင်ရှားရှား ပါလာလေ၏။ ဗြိတိသျှဘားမားမန်နေဂျာ ဒါရိုက်တာဦးညွန့် ဒါယကာပြုသော ဆန်ပြုတ် လှည်းအိုးကြီးမှာလည်း မြို့မတပ်စခန်း တံခါးဝသို့ နံနက်စောစောစီးစီး ရောက်လာလေသည်။

ဤတွင် သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားတို့မှာ မကျေနပ်ကြ ဆူပွက်၍ “အစာငတ်ခံ သပိတ်မလှန်ဘူး” အစာမစားဘူး ဇွတ်ငြင်းကြသော်လည်း ကျောင်းသားထုအား အတော်စိတ်ကျအောင်ကိုလှရွှေတလှည့်၊ ကိုသန်းတင်တလှည့် ဟောပြောနားချမှ မအိမသာ နာယူခါ အစာငတ်ခံသပိတ်လှန်လိုက်သည်။

(င) ဆင့်ဆိုခြင်း (၂) ရပ်

အစာငတ်ခံ သပိတ်လှန်ပြီးနောက် တပ်စခန်းမှ သပိတ်လှန်၍ အိမ်ပြန် အနားယူလိုသော ကျောင်းသားများအား ပြန်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းများ ဖွင့်မည် စာမေးပွဲစစ်မည့် အစီအစဉ် လျှို့ဝှက်သိရသဖြင့် ၁၅၊ ၂၊ ၁၉၃၉ ထွက်သတင်းစာများတွင် အောက်ပါအတိုင်း ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအား ခေါ်ဆိုရပါသည်။

ရဲဘော်တို့-

ငါတို့သည် အစာအဟာရပျက်ခံသော ခြေလှမ်းကို သပိတ်စခန်းကြီးတွင် စုရုံးလှမ်းပြီးနောက် ရဲဘော်တို့အား မိဘများနှင့်တွေ့ရန် အိမ်များသို့ ပြန်ခွင့်ပြုလိုက်ပေသည်။ ရဲဘော်တို့သည် အိမ်များတွင် အားလပ်ခွင့်ယူလျက် (၃) ရက်ခန့် အနားရပေပြီ။ အထူးသဖြင့် ၁၅၊ ၂၊ ၃၉ မှ စ၍ သင်တို့နှင့် တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းများ လုပ်ရန်ရှိလေပြီ။ ရဲဘော်တို့သည် အမြဲအလုပ်လုပ်နေရန် စိတ်ရှိသည့်အတိုင်း ညီညွတ်စွာလူအင်အားဖြင့် ငါတို့အလုပ်စခန်းများကို ထမြောက်စွာ လှမ်းကြ၊ လုပ်ဆောင်ကြရန် သပိတ်စခန်းများသို့ မပျက်မကွက် နံနက် (၇) နာရီခွဲ အရောက်လာကြပါကုန်။

အရေးတော်ပုံအောင်ပါစေ

သန်းတင်

ဥက္ကဋ္ဌ

ရန်ကုန်ကျောင်းသားများသပိတ်စခန်း

ဤအတွင်း ကျောင်းသားသပိတ်အင်အားမှာ တက်၍သာ နေလေ၏။ ရန်ကုန် အိန္ဒိယသား ကုလားကျောင်းဖြစ်သော ဘင်ဂေါအကယ်ဒမီ၊ ဒီအေဘီ ပန်ချာပီကျောင်းနှင့် ရေဒီယားကောလိပ်ခေါ် ကုလားကျောင်းများ ပါဝင်လာကြသည်။ ခေါင်းဆောင်တို့မှာ မစ္စတာတိုရိုဘီဂေါဆင်နှင့် မစ္စတာအာရီရာတို့ ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၌ တိုင်းရင်းသားဘာသာသင်ကျောင်း (၃၁) ကျောင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ (၂) ဘာသာသင်ကျောင်း (၂၂) ကျောင်း၊ ၅၃ ကျောင်းရှိသည့် အနက် တိုင်းရင်းသားဘာသာသင်ကျောင်းများ လုံးဝဖွင့်လှစ်၍ မဖြစ်တော့ဘဲ (၂) ဘာသာသင်ကျောင်း (၆) ကျောင်းမှာလည်း ဖွင့်လှစ်သည် ဆိုရုံမျှ ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ကျောင်းတက်သော ကျောင်းသားဦးရေမှာ တဝက်ပင် မရှိချေ။ အချို့ လေးငါးကျောင်းလောက်မျှသာ ဆိုင်ရာက သွေးဆောင်၍လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားမိဘများထံ လိုက်လံ၍ ကျောင်းကားများဖြင့် ခေါ်ခြင်းကြောင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ ၁/၃ ကျော် ၂/၃ နီးပါး တက်ရောက်နေသည်။ ထိုသို့သော ကျောင်းများကို ခွဲ၍ အလှည့်ကျ သပိတ်တားလေသည်။

၁၄၊ ၂၊ ၁၉၃၉ တွင် သပိတ်တားရသော ကျောင်းများမှာ-

(၁) မက်သဒစ်ယောကျ်ားလေးကျောင်း (၅) လမ်းမတော် ဘက်ပတစ်ကျောင်း

(၂) မက်သဒစ်မိန်းကလေးကျောင်း (၆) စိန်ဗင်ဆင်ကျောင်း

(၃) ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်း (၇) ဝိတိုရိယကျောင်း

(၄) စိန်မေရီ (လမ်းမတော်ကျောင်း)

ဤကျောင်းများကို သပိတ်တားရာ အောင်မြင်လေသည်။

(ခ) ဒေါက်တာဘမော်ပြတ်ကျခြင်းနှင့် ကျောင်းသားများစေ့စပ်ခြင်း

ဒေါက်တာဘမော်သည် သံဃာတော်များမှ တဆင့် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ကျောင်းသားများက မနုတ်မထွက်ချင်း စေ့စပ်မှု မပြုလုပ်ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ကိုလှရွှေက ဒေါက်တာဘမော် နုတ်ထွက်ရန်သာ တောင်းဆိုလေသည်။ ကျောင်းသားများက ၁၉၃၅ အက်ဥဒေကို ဖျက်ရန်သာ ပြောဆိုလေသည်။

၁၉၃၉ ဖေဖော်ဝါရီ (၁၆) ရက် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရဖျက်ချရေး အယုံအကြည်မရှိအဆိုကို ထောက်ခံသူ (၇၀)၊ ကန့်ကွက်သူ (၃၇) ယောက်၊ ကြားနေ (၁၁) ယောက်ဖြင့် အဆိုအနိုင်ရရှိ၍ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ပြုတ်ကျသွားသည်။ ထို့နေ့ မတိုင်မီ ၁၅၊ ၂၊ ၃၉ တွင် ၉၁-ဌာနအုပ်ချုပ်ရေး မဿချပွဲများ ရန်ကုန်တမြို့လုံးတွင် ကျင်းပသည်။

တို့ဗမာအစည်းအရုံးသည် နောက်ထပ်အစိုးရ မဖွဲ့ဘဲ (ရာထူး လက်မခံကြဘဲ) အုပ်ချုပ်ရေးသစ်ကို လွှတ်တော်တွင်း၊ လွှတ်တော်ပ တိုက်ဖျက်ကြရန် လှုံ့ဆော်လေသည်။ ထိုလှုံ့ဆော်မှုတွင် ၂၀၊ ၂၊ ၃၉ တွင် မြို့တော်ခန်းမ၌ လူထုအစည်းအဝေး ကျင်းပလေသည်။ ရာထူးလက်မခံရန် ဆုံးဖြတ်လေသည်။

ရန်ကုန်ယူနီဗာစီတီ သပိတ်မှောက်
ကျောင်းသားများအား လည်းကောင်း၊
ရေနံမြေသပိတ်မှောက်
မျိုးချစ်များအား လည်းကောင်း၊
မန္တလေး အာဇာနည် (၁၇) ဦးတို့အား
လည်းကောင်း အကြင်နာတရားကင်းမဲ့စွာ၊
လူသားမဆန်စွာ ရက်ရက်စက်စက်
သေနတ်ဖြင့် ပစ်သက်ရန် အမိန့်ပေးခဲ့သော
နယ်ချဲ့ ဗြိတိသျှ၏ လက်ကိုင်တုတ်
ဒေါက်တာဘမော် ဦးစီးသည့်
ညွန့်ပေါင်းအစိုးရအား ပြည်သူတို့က
မသာချအခင်းအနားတရပ် စီစဉ်ကာ
ဤသို့အော်ခတ်ခဲ့သည်

ဒေါက်တာဘမော်ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ပြုတ်ကျသွားသည့်အခါ ဗကသခေါင်းဆောင် ကိုလှရွှေက ကြေညာချက်တရပ် ထုတ်ပြန်လေသည်။

ရဲဘော်တို့-

ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ပြုတ်ကျသွားသော်လည်း ငါတို့တောင်းဆိုချက် မရရှိသေး၊ ရရှိအောင် လုပ်ကြရဦးမည်။ ငါတို့ သွေးစည်းတိုက်ပွဲဝင်လို့ ပြုတ်ကျသွားသည်။ သို့သော် ထပ်ပြီး သွေးစည်းကြရဦးမည်။

လှရွှေ
ဥက္ကဋ္ဌ
ဗကသ

ထို့နောက် ကျောင်းသားများသည် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ နုတ်ထွက် ပြုတ်ကျသွားပြီးနောက် လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံဘုရင်ခံက အစိုးရ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ပေးအပ်သည့်အခါ အုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်းများပြု လွှတ်တော်အမတ် ဦးသွင်ထံသို့ စာရေးသားအပ်နှံကြရာ ကျောင်းသားများက ဦးသွင်ထံသို့ ပေးစာမှာ-

ဦးသွင်

အထက်လွှတ်တော်အမတ်

ဦးမင်းခင်ဗျား

၁။ ကျွန်တော်ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်များနှင့်တကွ တိုင်းပြည်အတွင်း၌ မကျေမနပ် ဖြစ်နေကြသော အချက်အလက်များကို ကျေနပ်စွာရှိအောင် ဦးမင်းကိုယ်တိုင် နန်းရင်းဝန်ရာထူးကို လက်ခံမှဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်လျှင် နန်းရင်းဝန်ရာထူးကို လက်ခံ၍၊ အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များကို ဆောင်ရွက်ပေးပါ ခင်ဗျား။

၂။ အကယ်၍ အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များကို သင့်လျော်သော အချိန်အတွင်း၌ ကျနော်တို့ ကျေနပ်အောင် မရှိခဲ့သော် နန်းရင်းဝန် ရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ခဲ့ပါရန် ခင်ဗျား။

၃။ အကယ်၍ အထက်ပါအချက်အလက်များကို ရရှိပြီးသော်လည်း ဗကသများအသင်း ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ဦးမင်းသည် ရာထူးဆက်ခံနေခြင်း အားဖြင့် အကျိုးမများတော့ဟု သဘောရရှိ၍ ထွက်ပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံသောအခါ ရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ခဲ့ပါရန် ခင်ဗျား။

ယုံကြည်လေးစားစွာဖြင့်

ပုံ-လှရွှေ

ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ (ဗကသ)

ဦးသွင်နှင့် မြို့မမြို့ဖများ ပြန်လည်ကြေငြာချက်

၁။ ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်သည် သင့်လျော်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ သဘောရရှိသည့်အတိုင်း မည်သည့်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ကို မဆို အစိုးရအသစ် မဖွဲ့စည်းကြမီ ကျောင်းသားများ၏တောင်းဆိုချက်ကို ဆောင်ရွက်ပေးပါမည်ဟု ဘုရင်ခံထံမှ ရှေးဦးစွာ ဂတိဝန်ခံချက် ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း။

၂။ ဘုရင်ခံထံမှ ထိုဂတိဝန်ခံချက် မရှိလျှင် အစိုးရသစ်ဖွဲ့ရန် လုပ်ငန်းတာဝန်ကို မည်သည့် ပါတီကမျှ လက်မခံရန် တိုက်တွန်းကြောင်း။

ပုံ

(၁) ဦးသွင်

(၂) ဦးလှဘူး

(၃) ဦးညွန့်

(၄) ဦးဘိုပျော့

(၅) ဦးမြင့်

(၆) ဦးဘိုးအောင်

(၇) ဦးထွန်းဦး

ဤကဲ့သို့ ဦးပုခေါင်းဆောင်သော အစိုးရသစ်ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် တက်လာသော နန်းရင်းဝန်ဦးပု၊ ဦးစောတို့သည် မြို့မမြို့ဖခေါ် သူဌေးဦးသွင်၊ ဦးဘိုပျော့အစရှိသော လူကြီးများနှင့် ကိုလှရွှေတို့သည် ၂၀၊ ၂၁၊ ၃၉ မှ စ၍ စေ့စပ်ဆွေးနွေးကြသည်။ ၂၇၊ ၂၈၊ ၃၉ နေ့စွဲဖြင့် ကိုလှရွှေ လက်မှတ်ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ကြေငြာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

(က) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းက ၎င်းတို့လက်အောက်ရှိကျောင်းသားအားလုံးကို အောက်ပါအချက်များ လိုက်နာစေရမည်။

(၁) တရားဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သောအမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းမှဖြစ်စေ၊ အားပေးခြင်းမှဖြစ်စေ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

(၂) ယခုလက်ရှိတက္ကသိုလ်ကျောင်းများနှင့် စာသင်ကျောင်းများသပိတ်မှောက်ခြင်းရပ်စဲရမည်။

(ခ) အစိုးရက-

(၁) အစိုးရကို အကြည်ညိုပျက်အောင် ဟောပြောခြင်း၊ အကြမ်းပြုလုပ်ခြင်း၊ အကြမ်းပြုလုပ်ရန် နှိုးဆော်ခြင်းများ ပါဝင်သော အမှုများမှတစ်ပါး ယခုလက်ရှိသပိတ်မှောက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ မဖမ်းဆီး၊ သို့မဟုတ် စစ်ကြောစီရင်၍ အပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း ခံရသော တပည့် ကျောင်းသားများကိုလွှတ်မည်၊ အစိုးရကြည်ညိုပျက်အောင်ဟောပြောခြင်း၊ အကြမ်းပြုလုပ်ခြင်း၊ အကြမ်းပြုလုပ်ရန် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်း မပါဝင်သည့် အမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တရားရုံးတော်တွင် အစစ်အဆေးခံနေရသူတို့အတွက်မှာ အစိုးရမင်းတို့က စီရင်နယ်စု ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအား ဆိုင်ရာ အမှုအလုပ်ရှေ့နေတို့နှင့် တိုင်ပင်၍ အမှုမှ ရုတ်သိမ်းခွင့်ပြုရန် သင့်၊ မသင့်ကို စဉ်းစားရန်အတွက် ပြောကြားလိမ့်မည်။ ဤအချိန်၌ တရားဥပဒေအရ တရားရုံးတော်က ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း တည်မည်။

- (၂) အထက်ပါ နံပါတ် (၁) အရ တပည့်ကျောင်းသားများအား ချမ်းသာခွင့်ပေးသည့် နည်းတူပင် ရေနံမြေမှ ရန်ကုန်မြို့သို့ မြေလျှင်ပါလာကြသော ရေနံသပိတ်ကိစ္စများတွင် ပါဝင်သဖြင့် အပြစ်ဒဏ်ခံရသူတို့ကိုလည်း ချမ်းသာခွင့် ပေးလိမ့်မည်။
- (၃) ယနေ့မတိုင်မီ လက်ရှိစာသင်ကျောင်းများနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ သပိတ်မှောက်ခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျူးလွန်ခဲ့သော အမှုများအတွက် ကျူးလွန်သည့်အမှုသည် အကြမ်းမူဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်မှုဖြစ်စေ၊ မကျူးလွန်လျှင် တပည့် ကျောင်းသားများအား ကျောင်းစည်းကမ်းအရ အရေးယူလိမ့်မည်မဟုတ်။
- (၄) ကျောင်းစာမေးပွဲများနှင့် ပတ်သက်၍ ယခုလက်ရှိ သပိတ်လှန်ပြီးနောက် အနည်းဆုံး (၃) လခွာ၍ နောက်ထပ် စာမေးပွဲ ကျင်းပလိမ့်မည်။ ၎င်းစာမေးပွဲများမှာ စာမေးပွဲဝင်သည့်ကျောင်းသား ဖြေဆိုရသည့် ဘာသာရပ် အတွက် အချိုးကျ ပေးရလိမ့်မည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်း စာမေးပွဲများအတွက် ထိုနည်းတူစွာ အရေးယူရန် အစိုးရက ဆိုင်ရာသို့ထောက်ခံချက် ပေးမည်။
- (၅) ၁၉၃၈၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့ အတွင်းဝန်များရုံး၌ ပုလိပ်နှင့် ကျောင်းသားတို့ဖြစ်ပွားသည့် ကိစ္စအတွက် စုံစမ်းရေးကော်မတီကြီးတစ် ခု ခန့်ထားလိမ့်မည်။ ၎င်းအဖွဲ့၌ အစိုးရအရာရှိ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင် လိမ့်မည်။

(ပုံ) မောင်ပု (ပုံ) ဦးသွင် (ပုံ) လှရွှေ
နန်းရင်းဝန်ကြီး ဥက္ကဋ္ဌ မြို့မိမြို့မ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ

၎င်းအပြင် ဗကသထုတ်ပြန်ချက် အမှတ် (၄၉) ဟူ၍ အောက်ပါအတိုင်း ထွက်လာ၏။

ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၆) ရက်နေ့၊ ညနေ (၅) နာရီ၊ မိနစ် (၃၀) အချိန်တွင် ဦးသွင်အိမ်၌ အစိုးရနှင့် မြို့မိမြို့မလူကြီး များသည် ကျောင်းသားများ အရေအတွက် သဘောတူညီချက် တစ်ရပ်ရရှိလေသည်။ ထိုသဘောတူညီချက်ကို ဗကသအလုပ် အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် လက်ခံလိုက်ပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဗမာပြည်အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းများနှင့် သမဂ္ဂအသင်းများသည် ကျောင်းများ သပိတ်လှန်ရန် အလုပ်အမှုဆောင်က ဆင့်ဆိုလိုက်ကြောင်း။

(ပုံ)
လှရွှေ

(ဆ) ကျောင်းသားများ နှစ်အုပ်စုကွဲခြင်း

ကိုလှရွှေသည် အုပ်ချုပ်ရေးတိုက်ဖျက်ရန် အမတ်ဝန်ခံကတိတောင်းရာ၌ (၆၇) ယောက် အနည်းဆုံးလိုရာ၊ မျိုးချစ်အမတ် (၁၁) ဦးနှင့် အခြားအမတ် (၁၅) ယောက်သာ ရရှိခဲ့သဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးတိုက်ဖျက်ရန် အစီအစဉ်ထမြောက်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်ဖွယ် မရှိသဖြင့် ယခင်က တောင်းဆိုထားသော ကတိပေးချက်များ အသုံးပြုရန် အကြောင်းမရှိပြီဖြစ်၍ အမတ်များအားလုံးက ဝန်ခံစာများ ပြန်အပ်လိုက်လေသည်။

ယင်းသတင်းကို ၁၇၊ ၂၊ ၂၉ ထုတ် သတင်းစာများတွင် ဖတ်လိုက်ရသောအခါ လူထု၊ ရဟန်းရှင်လူ၊ ရွှေတိဂုံ အလုပ် သမားသပိတ်ပေါင်းစုံစခန်းနှင့် မြို့မကျောင်းသား တပ်စခန်းတို့မှာ အံ့သြတုန်လှုပ် ဂဏာမငြိမ် ဖြစ်ကုန်၏။

၂၈၊ ၂၊ ၂၉ နံနက် (၁၁) နာရီခွဲ အချိန်တွင် တပ်စခန်း၊ သပိတ်စခန်း ကျောင်းသားများ ထမင်းစားပြီးချိန်၊ တမြို့ လုံး ကျောင်းသားတပ် ခေါင်းဆောင်များကို ရပ်ကွက်တိုင်း လွှတ်၍ မြို့မစခန်း၌ ရှင်းလင်းပွဲကြီးရှိကြောင်း၊ မြို့မမြို့မများအား ဖိတ်ကြားကြောင်း ကြေညာခိုင်းရသည်။

နေ့လည် (၁၂) နာရီတွင် အစည်းအဝေးစ၍ ရဲရဲတောက်ကိုသန်းတင်က စိတ်လိုက်မာန်ပါ “ဦးပု၊ ဦးသွင်၊ ဦးစောတို့ နှင့် ကိုလှရွှေအမျိုးပြသော အမှုဆောင်တို့ ကျွန်တော်အပါ စေ့စပ်ရေးသားသည်ကား အမှန်ပင်၊ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် (၂) ည အစည်းအဝေး ရောက်သော်လည်း စိတ်လည်းမဝင်စား၊ ထိုညအစည်းအဝေးများတွင် ငိုက်မြည်းမိကြောင်း၊ အမှန်မှာလည်း စေ့စပ်စေ၊ ကိုယ်တောင်းသူတောင်း ပြောဆိုနေကြလိမ့်မည်။ ယခု သတင်းများပါသလို ပြုန်းစားကြီးဖြစ်သွားလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင် မထင်မှတ် မယုံကြည်မိကြောင်း၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျနော်တို့ တိုင်းပြည်ဆန္ဒကို ယူဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း” ရှင်းလင်းပြော၍ အစည်းအဝေးကို ရုတ်သိမ်းရာ စိတ်မပျက်ဆက်လက်ရန် လက်သီးလက်မောင်းတန်း အားပေးသူ၊ စိတ်ပျက်မကြည်ရွှင် မျက်နှာ ညှိုးငယ်သူတို့ဖြင့် မြို့မမြို့မလူထုကြီးမှာ ထွက်ခွာ သွားကြပေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျောင်းသားနိုင်ငံရေးကို ခြေစုံပစ်ခတ်ပြီး ကြွေးကြော်လှုပ်ရှားလာသော ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးသည် ဒေါက်တာဘဏော် ညွန့်ပေါင်းအစိုးရ ပြုတ်ကြပြီး ဒုတိယညွန့်ပေါင်း ဦးပုအစိုးရ တက်လာသည့်အခါ စေ့စပ်ရေးဖြင့် ကျေအေး၍ သပိတ်လွန်လိုက်ကြသည်။ အဓိကဖြစ်သော အလုပ်သမားများ၏ သပိတ်အရေးကား မပြီးပြတ်သေး၊ ဗမာများ ကျွန်သက်ရှည် စေဦးမည့် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်၏ ၉၁-ဌာနအုပ်ချုပ်ရေး အစက အချင်းချင်းရာထူးခွဲဝေရေး မပြေလည်ကြသဖြင့် အစိုးရမဖွဲ့ဖြစ်ပဲ ရာထူး လွတ်ထွက်ခဲ့ကြသော သူများတည်း။ ယခုကဲ့သို့ အခွင့်အခါကောင်းနှင့် ကြုံကြိုက်သည့်အခါ ပြည်သူ့ဆန္ဒ၊ ပြည်သူ့မျက်နှာ ကိုပင် လုံးဝမထောက်ထားနိုင်ကြတော့ဘဲ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့၏ အလိုကျ ဘုရင်ခံရှေ့မှောက်တွင် ဒူးထောက်၍ ရာထူးလက်ခံလိုက် ခြင်းပင်တည်း။

ဆန္ဒမှန် ဆက်လက်ပြလိုသော ကျောင်းသားထုနှင့် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးလွန်ရန် ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ကြေငြာချက် ထုတ်ပြန်လိုက်သည့်အခါ ရန်ကုန်မြို့၊ မြို့မကျောင်းရှိ ကျောင်းသားများ၏ သပိတ်စခန်းတွင် လက်ခံသူနှင့် လက်မခံသူဟူ၍ ကျောင်းသားနှစ်စု ကွဲသွားလေသည်။

ကိုသန်းတင် (ရဲရဲတောက်) ခေါင်းဆောင်သော သပိတ်မလွန်ဟု ဆုံးဖြတ်သည့် ကျောင်းသားစုသည် မိမိတို့ ပစ္စည်းများ ထုတ်ပိုးသယ်ဆောင်လျက် အလုပ်ရပ်စဲသော အလုပ်သမားပေါင်းစုံနှင့် ပူးပေါင်းရန် ရွှေတိဂုံစေတီတော် သပိတ်စခန်းသို့ စီတန်းထွက်ခွာ သွားကြတော့သည်။ ၎င်းတို့နောက်မှ ပါလာကြသူများမှာ ကိုအေးကြွယ်၊ ကိုကြည်လင် ဦးဆောင်သော ကျောင်းသားသပိတ်တပ်စု၊ ကိုသောင်းစိန်၊ ကိုလှကြည်တို့ ဦးဆောင်သော မက်သဒစ်ကျောင်းသားသပိတ်တပ်စု၊ ကိုရွှေ ဦးဆောင်သော ဦးညီပု ကြည့်မြင်တိုင် ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်းသားသပိတ်တပ်စုနှင့် ကိုအောင်သိန်း၊ ကိုစိန်လွင်လေးတို့ ဦးစီးသော အိုးအိမ် မြူနီစီပယ် ကျောင်းသားသပိတ်တပ်စုတို့သည် အဓိကဖြစ်သည်။

ထိုဆန္ဒမှန် ဆက်လက်ပြသော ကျောင်းသားထုအား မြို့မအောက်ထပ် ကျောင်းဆရာများခန်းမတွင် ကျင်းပနေသော အမျိုးသားပညာရေးအဖွဲ့ချုပ် အစည်းအဝေးမှ ကိုသန်းတင်အား ဖိတ်ခေါ်တွေ့ရာ ဦးဖိုးကျား၊ ဦးစံရွှေ၊ ဦးဘလွင်အစရှိသော လူကြီးသုံးဆယ်ခန့်ရှိမည့် စားပွဲရှည်အစည်းအဝေးကြီး နေရာတွင် ကိုသန်းတင်အား “ယခုအမျိုးသားအစိုးရ တက်လာရာ မောင်သန်းတင်တို့ ဝမ်းသာဖို့ကောင်းကြောင်း၊ သို့သော် မောင်သန်းတင်တို့ ဘယ်လိုဆန္ဒရှိရှိ ဦးတို့တော့ ကျောင်းများဖွင့်ရတော့ မည်ဖြစ်ရာ ကူညီစေလိုကြောင်း” ပြောကြားရာ ကိုသန်းတင်က “ဟုတ်ကဲ့ ကူညီပါမည် စိတ်ချပါ၊ ဖွင့်ရပါစေမည်” ဟု ကတိပေး၍ ထွက်ခဲ့သည်။

သို့ဖြင့် သပိတ်မလွန်ရေး ကျောင်းသားများသည် ရွှေတိဂုံစေတီတော် အလယ်ပစ္စယ် ရှေ့ဘက် စောင်းတန်းများတွင် တပ်စွဲကြသည်။

(င) တတိယအကြိမ် ကျောင်းသားလွှတ်တော်

သို့ဖြင့် ကိုသန်းတင်တို့လူစုက ရွှေတိဂုံ တပ်ပေါင်းစုံသပိတ်စခန်းမှ ဆန္ဒယူဦးမည်။ သမဂ္ဂမှ ကိုလှရွှေတို့က တပြည်လုံး သပိတ်သာ လွန်ပြီး၊ ပြတ်ပြီးစသဖြင့် ဝိဝါဒကွဲနေရာ အပြန်အလှန် ထုတ်ပြန်ချက်များ ရှင်းလင်းချက်များ လူလတ်တန်းစား အများစုလောကအတွင်း တွေ့ဝေယိမ်းယိုင်မှုများဖြစ်လျက် သပိတ်အရေးတော်ပုံအား ဆက်လက်ထောက်ခံ အားပေးရန် စိတ်ထက် သန်ခြင်း လျော့နည်းစေခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျောင်းသားများ သပိတ်လွန်ခြင်းသည် နယ်ချဲ့ဗျူရိုကရက်တို့အား ဒူးထောက် အရှုံးပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အလုပ်သမားသပိတ်ကြီးအား ကြိမ်ညှပ်သည့်ဖြစ်စေ၊ မကြိမ်ညှပ်သည့်ဖြစ်စေ သစ္စာဖောက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အချို့ကဝေဖန်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကျောင်းသားသည် ကျောင်းသားဖြစ်၍ အလုပ်သမားလည်း မဟုတ်၊ နိုင်ငံရေးသမားလည်း မဟုတ်သည်ကို သတိပြုရန်လိုပေသည်။ ထိုစဉ်က တို့ဗမာအစည်းအရုံး၏ ကျောင်းသားများ သပိတ်လွန်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် သဘောထားကို ရန်ကုန်စီရင်စု တို့ဗမာအစည်းအရုံး ညီလာခံတွင် ဥက္ကဋ္ဌ သခင်လှဘော် မိန့်ခွန်း၌-

“ပြည်သူတို့၏ လွတ်လပ်မှုကို အပြင်းအထန် ချုပ်ချယ်သဖြင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့သည် နိုင်ငံရေးသို့ ခြေစုံပစ် ဝင်လာကြသည်ကို အမှတ်ရကြပေမည်။ သို့ရာတွင် ကျောင်းသားများသည် နိုင်ငံရေးသမားများ မဟုတ်ကြသဖြင့် အစိုးရနှင့် ကြာရှည် မတိုက်နိုင်ဘဲ နောက်ဆုတ်သွားရာတွင် ကျောင်းသားတို့မှာ အပြစ်တင်ခံကြရလေသည်။ ပြည်သူတို့ လွတ်လပ်မှု တိုက်ပွဲမှာ နိုင်ငံရေးအစည်းအရုံးတို့က ခေါင်းဆောင်တိုက်ရမည့် တိုက်ပွဲဖြစ်ရာ ကျောင်းသားများ ဤမျှကူညီသည်ကိုပင် ငါတို့ ချီးကျူးကြရမည်။ ကျောင်းသားများကိစ္စတွင် နောက်ဆုံး သပိတ်လွန်သည့်အခါ သဘောကွဲလွဲမှုများ ပေါ်ပေါက်သဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်ကြစေရန် အစည်းအရုံးက ကြိုးစားခဲ့ကြောင်း” ပြတ်သားစွာ ပြောကြားခဲ့ပေသည်။

ရန်ကုန်စီရင်စု တို့ဗမာအစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌ သခင်ဘရင်ကြီးက “များမကြာမီက ကျောင်းသားများ အစိုးရနှင့် စေ့စပ်နေကြ၏။ ယခုကဲ့သို့ ကျောင်းသားများ မိမိတို့အင်အား မိမိတို့တွက်၍ မိမိတို့တော်သင့်သည် ထင်ပြီး လုပ်ကြသည်ကို မည်သို့မျှ အပြစ်မရှိ ထိုက်ပေ။ ကျောင်းသားသည် ကျောင်းသားသာ ဖြစ်၍ လုံးလုံး နိုင်ငံရေးသမားများ ကဲ့သို့ မဆောင်ရွက်နိုင် ခြင်းကို အပြစ်ဟုမအောက်မေ့ကြဘဲ နိုင်ငံရေးအလုပ်ဖြစ်သည့် ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် ၎င်းတို့ တပ်အားသမျှ ဝင်ရောက်

ဆောင်ရွက်ခြင်းကိုပင် ငါတို့ သတိရသင့်ပေသည်။ စေ့စပ်ရေးကို မကျေနပ်သော ကျောင်းသားများမှာလည်း မိမိတို့ ရိုးသားစွာ စိတ်ထက်သန်မှုကြောင့် မကျေနပ်ကြဟု ငါတို့ယူဆ၍ ၎င်းတို့ကိုလည်း စေ့စပ်ရေး လက်မှတ်ရေးထိုးသူများ ကဲ့သို့ပင် ၎င်းတို့ နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်သမျှ အတွက် အသိအမှတ်ပြုကြရမည် ဖြစ်၏။”

(ဈ) ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် စတင်သောအခါ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ သဘောထားအပေါ် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂ (ဗကသ) နှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ (တကသ) အမှုဆောင် (၂) ဖွဲ့စည်းကာ ၁၉၃၀ ပြည့်၊ ဇူလိုင်လ (၂) ရက်နေ့စွဲ ဖြင့် အောက်ပါကြေငြာချက် တရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ကြေညာချက်

ဣမဏိနာဇီသည် လူလောကကြီး၏ လွတ်လပ်မှုကို ဖျက်စီးပစ်မည့်သူများ ဖြစ်သောကြောင့် တိုင်းပြည်ငယ်လေး များ၏ လွတ်လပ်ရေးကို ကာကွယ်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ယခုစစ်ပွဲထဲသို့ ဝင်တိုက်ရပါသည်ဟု ဗြိတိသျှအစိုးရက ကြေညာခဲ့၏။

ထိုသို့ တိုင်းပြည်ငယ်လေးများ၏ လွတ်လပ်မှုကို ချုပ်ချယ်လျက်ရှိသော နာဇီတို့၏ ရန်ကို ချိုးနှိမ်ရာ၌ လွတ်လပ်မှုကို အလိုရှိကြသော ဗမာပြည်သူ၊ ပြည်သားများသည် ဗြိတိသျှတို့ကို လူအား၊ ငွေအားဖြင့် ကူညီကြပါဟူ၍လည်း ဗမာပြည် ဗြိတိသျှအစိုးရတို့က ကြေညာခဲ့၏။

သို့ပါလျက် ဤသို့ကြေညာခဲ့သော ဗြိတိသျှအစိုးရသည် ယခုအခါ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး တပ်ဦးမှနေ၍ နိုင်ငံ ဝန်ထမ်း သခင်များကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံငယ်ကလေးများ၏ သတင်းစာ၊ စာအုပ်စာတမ်း အစရှိသည်တို့ကို လည်း ကောင်း၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်လျက်ရှိသည်မှာ တိုင်းပြည်တွင် တနေ့တခြား ထင်ရှားလာပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ဤသို့ ပြုလုပ်မှုအတွက် တတိုင်းပြည်လုံး မခံမရပ်နိုင်အောင်ဖြစ်ပြီး ဆူပူလှုပ်ရှားလာခဲ့လျက် ဤဆူပူလှုပ်ရှားမှုသည် ဗမာပြည် ဗြိတိသျှအစိုးရ ၏ တာဝန်သာ ဖြစ်သည်ဟု ဤအမှုဆောင် နှစ်ဖွဲ့ပေါင်း အစည်းအဝေးက အတိအလင်း ယူဆသည်။

ကျောင်းသားများသည် သာမန်အချိန်အခါမျိုးတွင် နိုင်ငံရေးနယ်နိမိတ်တွင်းသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်ရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ် ခြင်းမရှိသော်လည်း အိမ်ရှေ့မှ အိမ်နောက်မချမ်းသာ ဖြစ်သည့်အခါမျိုးတွင် မိမိတို့ ကျောင်းအရံအတားအတွင်းမှ လက်ပိုက် ကာ ကြည့်နေနိုင်တော့မည် မဟုတ်၍ ယခုအစည်းအဝေးကြီးမှ ကောင်းစွာယူဆသဖြင့် တနိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်း သားအပေါင်းတို့အား ယခုအချိန်မှ စပြီး ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လာအံ့သော ကိစ္စအမျိုးမျိုးတို့အတွက် အသင့်ရှိစေရန် ဆင့်ဆိုသည်ဟူ၍ ဤအမှုဆောင် နှစ်ဖွဲ့ပေါင်းအစည်းအဝေးက သေချာစွာ ယုံကြည်ကြောင်း-

ဥက္ကဋ္ဌ

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂ

ဥက္ကဋ္ဌ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ

ထို့အပြင် ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်း လွတ်လပ်ရေးအဓိဌာန်အား ထောက်ခံချက်ကိုလည်း-

ရဲဘော်ကျောင်းသားအပေါင်းတို့-

ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်းကြီး၏ လုပ်ငန်းတရပ်ဖြစ်သော လွတ်လပ်ရေးအဓိဌာန်နေ့သည် ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့၏။ ငါတို့သည် လွတ်လပ်ရေးလိုလားသော အမျိုးသားအချင်းချင်းဖြစ်၍ မြို့နယ်အသီးသီးတွင် လွတ်လပ်ရေး အဓိဌာန်ပြုကြ ပေမည်။ အဆွေရဲဘော် ကျောင်းသားတို့သည်လည်း ထိုလူများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် ရိုးမြေကြ ကြိုးစား ဆောင်ရွက်ကြမည်ဆို၍ အဓိဌာန်ပြုကြရန် ဗဟိုသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးက လေးနက်စွာ တိုက်တွန်း နှိုးဆော်လိုက်ကြောင်း။

ဗမာနိုင်ငံ တောင်သူလယ်သမား၊ အလုပ်သမားအစည်းအရုံးများကလည်း ယခုလာမည့် ဝါဆိုလပြည့် (၁) နာရီတွင် ဗမာပြည်အနှံ့အပြား၌ ကျင်းပပြုလုပ်မည်ဖြစ်သော အဓိဌာန်နေ့တွင် တောင်သူလယ်သမားအစည်းအရုံးဝင်များ၊ အလုပ် သမား အစည်းအရုံးဝင်များနှင့် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတို့နှင့် ဆိုင်ရာ မြို့ရွာများတွင် ပူးတွဲပါဝင် ကျင်းပရန် တိုက်တွန်းလိုက်ကြောင်း-

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

သခင်များအား ဖမ်းဆီးချုပ်ချယ်မှုများကို ကန့်ကွက်ရှုတ်ချသော ရန်ကုန်မြို့လုံးကျွတ် အစည်းအဝေးကြီးကို ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၇) ရက်၊ နေ့လည် (၁) နာရီတွင် ဂျူဗလီဟောရုံးကြီး၌ ကျင်းပရာ လူထုနှင့်ကျောင်းသားများ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ နေမျိုးသီဟသူရဘွဲ့ခံ ကိုလှမောင်က-

“ကျောင်းသားများသည် တိုင်းရေးပြည်ရေးတွင် မနေသာဘဲ ထပ်တလဲလဲ ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းသားများ၏ အင်အားကို အများကပင် သိရှိပြီးဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် အဓိက သုံးချက်တို့မှာ

၁။ မိုးထိအောင် ပြောပြီး အလုပ်ကို အနည်းငယ် စတင်လုပ်ကြရမည်။

၂။ မိုးလား၊ ကဲလားပြောလည်း ပြော၊ အလုပ်ကိုလည်း ကျပ်ပြည့် တင်းပြည့် လုပ်ကြရမည်။

၃။ အရေးကြီးလာသည့်အခါတွင် အပြောကို လျှော့ပြော၍ အလုပ်ကို သက်စွန့်ကြိုးပမ်းလုပ်ပြရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ အရေးကြီးလာပြီဖြစ်၍ အပြောကိုလျှော့၍ အလုပ်ကို သက်စွန့်ကြိုးပမ်း လုပ်ဆောင်ကြရန် အချိန်ကြရောက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း သတိပေး ပြောကြားခဲ့သည်။

(ဥ) သံမဏိတပ်များဖွဲ့စည်းခြင်း

ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ဗမာသမဂ္ဂအစည်းအဝေးကို ပုံမှန် ကျင်းပနေသည့် အချိန်မှ အောက်တိုဘာလ (၁) ရက်တွင် အရေးပေါ်အစည်းအဝေးကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ကိုလှရွှေကို ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့ပြီး ကိုဗဟိန်းကို အတွင်းရေးမှူး အဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်မှု အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ ရောက်လာသည်။ ဖက်ဆစ်ဝါဒနှင့် စစ်ဝါဒ၏ ဆိုးဝါးပုံကို ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုမှတဆင့် ကျောင်းသားများသည် တရုတ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့် ဧည့်ခံပွဲမှ သိရှိရပေသည်။

ကိုလှရွှေသည် တကသဥက္ကဋ္ဌနေရာကို ကိုလှမောင်အား လွှဲပြောင်းပေးပြီးနောက် လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုအတွင်းသို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများပါ ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှမောင်က “ဆန့်ကျင်ဘက်များနှင့် ပူးပေါင်းရန် ဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေး ပြန်ရရန် ကြိုးပမ်းကြပါ” ဟု ပြောဆိုသွားလေသည်။ ကျောင်းသားသံမဏိတပ်ကို ကျစ်လစ်ခိုင်မာစွာ ဖွဲ့စည်းကြသည်။ ကျောင်းသားသံမဏိတပ်မှ ကိုမောင်မောင် (မြင်းခြံ) ဖြစ်သည်။ နောက် ကိုသိမ်းဆွေ၊ ကိုချစ်မြိုင် (ဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်း)၊ ကိုဌေး (ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုမောင်ကို (စစ်ကိုင်း)၊ ကိုဖေညွန့်(နိုင်ငံရေးအတွင်းဝန်ဟောင်း၊ လျှပ်စစ်)၊ ကိုကြီးမြင့်တို့မှာ သံမဏိတပ် ညီလာခံခေါ်၍ စစ်ပညာကျကျနန သင်ကြားရန် ရေးဆွဲစီမံထားခဲ့ကြ၏။

(ဇ)

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်းချုပ်

ကာကွယ်ရေးသံမဏိအဖွဲ့ကြီး

အမိန့်အမှတ် (၁)

အောက်တိုဘာ (၂၀)၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်

၁။ နယ်သမဂ္ဂအသင်း သံမဏိတာဝန်ခံများသည် သီရေမည်မှာ ယခုအချိန်တွင် သံမဏိစည်းမျဉ်းများ ဥပဒေများကို ရေးဆွဲနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ထိုရေးဆွဲနေခိုက်တွင် သံမဏိတပ်များဖွဲ့စည်းရေးကို ဆိုင်းငံ့ထားကြစေလို၊ အလုပ်တွင်အောင်လုပ်နှင့် ကြစေလိုသည်။ သံမဏိစည်းမျဉ်း ပြီးမြောက်ရန်အတွက် တလမျှလောက် အချိန်ကြာမြင့်လိမ့်မည်။ ထိုအချိန်အတွင်း အောက်ပါ လုပ်ငန်းများကို လုပ်နှင့်ကြစေလိုသည်။ သို့မှသာလျှင် ငါတို့၏ လုပ်ငန်းကြီး မကြာခင် ပြီးမြောက်အောင်မြင်လိမ့်မည်။

၂။ တပ်သားစုဆောင်းခြင်း

သံမဏိတပ်အတွက် ကျောင်းသား ကြီးငယ်မရွေး အသက် (၈) နှစ်မှအထက် အားလုံးကို လက်ခံရမည်။ ရေးဆွဲနေဆဲ သံမဏိစည်းမျဉ်းများကို သမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က အတည်ပြုပြီးမှ ထိုတပ်သားတို့ကို အုပ်ချုပ်၍ စစ်ရေးပြစေရမည်။

၃။ အဝတ်အစား

သံမဏိစည်းမျဉ်းကို အတည်မပြုမီ တပ်သားတို့သည် သင့်လျော်သော အဝတ်အစားတို့နှင့်ပင် စစ်ရေးပြသနိုင်ကြသည်။ ရေးဆွဲနေဆဲ သံမဏိစည်းမျဉ်းတွင် တပ်သားအဝတ်အစားများနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးထားသည်။

ရိုးရိုးတပ်သားများ ဝတ်ဆင်ရန်အဝတ်အစားမှာ-

(က) ရုပ်လက်တိုအစိမ်းပုတ်ရောင် ကော်လာနှင့်

(ခ) ဘောင်းဘီတို အစိမ်းပုတ်ရောင်

- (ဂ) ခါးပတ်အဝါရောင်
- (ဃ) ဦးထုတ် (ဝါးဖတ်ဦးထုတ်) အစိမ်းပုတ်ရောင် (အဝါရစ်နှင့်)
- (င) ခြေအိတ်အစိမ်းပုတ်ရောင် (အဝါရစ်နှင့်)
- (စ) ဘီနပ် (အဖြူရောင်မဟုတ်စေရ)

၄။ စစ်ရေးပြသကြရာတွင် အမိန့်ပေးမည့် ဗိုလ်သည် ပထမဆုံးတပ်သားများအား မိမိပေးရမည့်အမိန့်စကားလုံးများကို ကိုယ်တိုင် သိကျွမ်းတတ်မြောက် နားလည်ထားစေရမည်။ အသံနေအသံထား၊ အတိုအရှည်၊ အတိမ်အနက်ကို ကောင်းစွာသတိ ပြုရမည်။ တပ်သားများ လေးလေးကန်ကန် လုပ်လျှင်လည်း ကြည့်မနေရ။ တပ်သားများ စည်းကမ်းမသေဝပ်လျှင်လည်း စစ်ရေးပြသခြင်းသည် အပိုအလုပ်သာ ဖြစ်၏။

သံမဏိတာဝန်ခံအရာရှိများနှင့် တပ်သားများ လေ့ကျင့်ရန်

(င) အမိန့်ပေးမည့် ဗိုလ်အတွက်

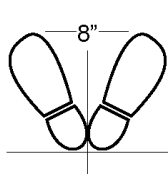
အမိန့်ပေးမည့် ဗိုလ်တပ်သားတို့အား အမိန့်အာဏာမပေးမီ မိမိက (သတိ) ၌ နေရမည်။ ထို့နောက် အမိန့်မပေးမီ တပ်သားများအား (သံမဏိ) ဟုရှေ့ပြေးစကား (သတိပေးစကား) ကို အော်ပြီးမှ လိုရာအမိန့်ကို ပေးရမည်။ အမိန့်ပေးရာတွင် ပါးစပ်ဖျားမှ ပေါ့ဆထွက်သော အသံမျိုးနှင့် အမိန့်မပေးရ။ လည်ချောင်းမှ အစ်၍ထွက်သော အသံမျိုးနှင့် လေးလေးနက်နက် အမိန့်ပေးရမည်။

(၂) သတိဟု အမိန့်ပေးခြင်း

ဤအမိန့်သည် အင်္ဂလိပ်လို (Attention) ဟူသော စကားနှင့်လည်းကောင်း၊ စကောက်များ၏ (Alert) ဟူသော စကားနှင့်လည်းကောင်း၊ ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်လေသည်။ အမိန့်ပေးသူအတွက် (သတိ) ဟု ဆိုရာတွင် (သ-သံ) ကို ခပ် ရှည်ရှည်ဆွဲ၍ (တိ) ၌ များစွာ ပြတ်သား ဝိသစေရမည်။ (တိ) သံကို အသံဖြတ်နှင့် တိုတောင်းစွာ အမိန့်ပေးရမည်။ (သနှင့် တိ) ကြားတွင် တစ်စက္ကန့်၊ နှစ်စက္ကန့်မျှ အချိန်ကြာစေရမည်။ (သတိ) ဟု ဆိုစေသော်လည်း သ-မိဟု လည်ချောင်းသံ ထွက်စေရမည်။ သတိဟု အမိန့်မပေးမီ (သံမဏိ) ကို ပထမဆင့် ဆိုရမည်။ (သံမဏိ) ဟု ဆင့်ဆိုလိုက်၍ (၂-၃) စက္ကန့်လောက်ကြာမှ သတိကို အမိန့်ပေးရမည်။

ဥပမာ- သံမဏိ -- သာ -- ဓိ

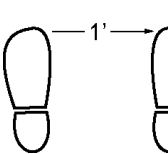
အရာရှိအမိန့်ပေးလျှင် တပ်သားများက ဦးခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်တို့ကို တည့်မတ် တည့်ငြိမ်စွာ ထားရမည်။ မျက်စိတို့မှ တပါး တကိုယ်လုံး မလှုပ်ရှားရ။ လက်ချောင်းများကို အနည်းငယ်ကွေး၍ လက်မများ၏ အထက်ဆုံး အဆစ်မှာ ကွေးနေသော လက်ညှိုးအဆစ်ပေါ်တွင် တည့်ရှိစေရမည်။ လက်ဆစ်တို့ကို ဘေးတွင်ထား၍ လက်ဖဝါးကို ပေါင်ဖျားဘက်သို့

လှည့်ထားရမည်။ လက်မကို ရှေ့လည်၌ ဘောင်းဘီချုပ်ရိုး နောက်နားတွင် ကပ်ခါ သက်သာစွာထားရမည်။ လက်နှစ်ဖက်စလုံး ကိုယ်နှင့် ဖြောင့်တန်းစွာထားရမည်။ လက်များကို နောက်သို့မကွေးစေရ။ ခြေဖနောင့်ခြင်း ထိထား၍ ခြေမတခုနှင့်တခု (၈) လက်မကွာ ထားရမည်။ တနည်းအားဖြင့် ဤသို့ ပြုလုပ်ရာတွင် ထောင့် (၄၅) ဒီဂရီ ရှိရမည်။ သတိအမိန့်ကို လိုက်နာပြုလုပ်ရာတွင် အသက်ကို အောင့်၍ လူကိုပြင်းထန်စွာ တောင့်ထားရန် မလိုချေ။

(၃) သက်သာ

(Stand at Ease) နှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သည်။ သတိမှ သက်သာသို့ အမိန့်ပေးလျှင် ဘယ်ခြေကို ဘယ်ဘက်သို့ တပေခန့် ရွှေ့၍ လက်နှစ်ဘက်ကိုလည်း တပြိုင်တည်း နောက်သို့ယူခါ ညာလက်ဖမိုးကို ဘယ်လက်ဖဝါးနှင့် ဆုပ်ကိုင်ရမည်။ လက်များကို နေသာယံဆန်၍ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား မနေစေရ။ ကိုယ်ကို ခြေနှစ်ချောင်းပေါ်တွင် အားပြု၍ သက်သာစွာ နေရမည်။

တကိုယ်လုံး ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နေရမည်။ ဘယ်ခြေကို ရွှေ့ရာ၌ ညာခြေကို လုံးဝလှုပ်ရှားခြင်း မပြုလုပ်ရ။

သက်သာမှ သတိသို့ အမိန့်ပေးရာတွင် တပ်သားများသည် ဘယ်ခြေကို ညာခြေသို့ ကပ်၍ လက်များကိုလည်း (သတိ) အမိန့်မှာကဲ့သို့ နေရမည်။

(၄) စေ့

(Stand Easy) နှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သည်။ (သက်သာ) ထက် ပို၍ လွတ်လပ်စွာ နေနိုင်သည်။ ခြေနှစ်ချောင်းမျှ အပ တကိုယ်လုံး လှုပ်ရှားနိုင်၊ တပ်သားများ (စေ့) အနေအထားတွင် ရပ်နေ၍ အမိန့်ပေးသူက (သံမဏိ) ဟု ဆင့်ဆိုလိုက်လျှင် အားလုံး (သက်သာ) အနေအထားသို့ပြင်၍ နေကြစေရမည်။ ပြီးမှ အမိန့်ပေးသံကို စောင့်ဆိုင်းကြရမည်။

(၅) နေမြဲ

(As Usual) နှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်ပေသည်။ အနေအထားတစ်ခုခုကို ပြုလုပ်ရန် တပ်သားများက အမိန့်ပေးပြီးမှ လည်းကောင်း၊ အခြားတခြား တစုံတရာကြောင့် လည်းကောင်း၊ သဘောမကျ၍ ပထမနေမြဲအတိုင်း နေစေရန် အမိန့်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ-သက်သာမှ သာ-တိ ဟု အမိန့်ပေးသည့်အခါတွင် တပ်သားများ နှေးလွန်း၍သော် လည်းကောင်းဖြစ်စေ၊ မညီလွန်း၍ လည်းကောင်း၊ တဦးတယောက်က မှားယွင်း၍သော် လည်းကောင်း ဖြစ်၍ သက်သာသို့ပေးသော အမိန့် ဖြစ်သည်။

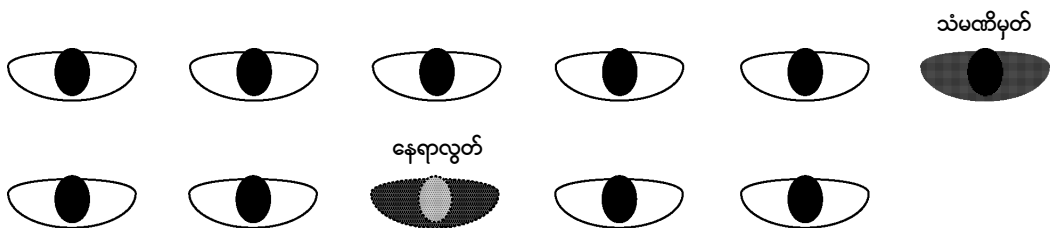
(၆) သံမဏိမှတ် - မှာ

အမိန့်ပေးခြင်း မဟုတ်။ ကျွမ်းကျင်သော တပ်သားရိုးရိုး တဦးအားသော်လည်းကောင်း၊ သံမဏိတပ်ကြပ်တဦးဦးအား သော်လည်းကောင်း၊ အမိန့်ပေးသူဗိုလ်က တန်းစီခြင်းတွင် ခေါင်းဆောင်ပြု၍ ရှေ့ဆုံးမှ ရပ်တန့်ရန် ခန့်ထားသူဖြစ်သည်။ အမိန့်ပေးသူနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် နှစ်လှမ်းအကွာတွင် ရပ်၍ (သတိ)အနေအထားနှင့် နေရမည်။ နောက်အမိန့်ပေးသူက (သံမဏိ-သက်သာ) ဟု အမိန့်ပေးမှ (သက်သာ) အနေအထားတွင် နေရမည်။ တပ်စုများလျှင် များသလို သံမဏိမှတ် ဦးရေလည်း များရမည်။

(၇) အတန်းစီ

(On Parade or Full in) နှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်စေရမည်။ တပ်သားများ ရင်ဘောင်တန်းစီ၍ အမိန့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ သံမဏိအတန်း -- စီဟု အမိန့်ပေးလျှင် တပ်သားတို့သည် ရှိရာနေရာမှ အလိုအလျောက် (သတိ) လုပ်ပြီးလျှင် (သံမဏိမှတ်) ဆီသို့ လျှောက်လာကြရမည်။ သံမဏိမှတ်ဘေးတွင် တယောက်စီ ဝင်ရပ်ခါ(သက်သာ)၌ နေကြရမည်။ အတန်းစီဆိုသည့်အခါ၌ တတန်းတည်းသာ မဟုတ်၊ နှစ်တန်းစီရမည်။ နောက်တန်း ပထမဆုံးလူသည် ရှေ့တန်း ဒုတိယလူ၏ နောက်တည့်တည့်၊ ခြေနှစ်လှမ်းအကွာတွင် ရပ်ရမည်။ အတန်းစီတွင် တပ်သားများ တယောက်နှင့်တယောက် တပေမျှ ကွာခြားစေရမည်။ လူအတန်း ညှိပြီးသည့်တိုင်အောင် တပ်သားများ ညာဘက်သို့ ကြည့်နေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ အမိန့်ပေးသူက (ရှေ့သို့ကြည့်)ဟု အမိန့်ပေးရမည်။ ထို့နောက်မှ (သံမဏိ -- သက်သာ) ဟု ပေးရမည်။ သံမဏိမှတ်သည် တပ်သားများ လှုပ်ရှားခိုက်တွင် ငြိမ်နေရမည်။ ၎င်းအနီးမှ တပ်သား သက်သာလုပ်ပြီးမှ သူလည်း သက်သာလုပ်ရမည်။ ရှေ့တန်း၌ တပ်သားအပြည့် ရှိရမည်။ ကြားလပ်၍ မနေစေရ။ နောက်တန်းရော ရှေ့တန်းရော လူပြည့်ရန်မှာ စုံဖြစ်မှ ပြည့်သည်။ အကယ်၍ လူမပြည့်လျှင် နောက်တန်းဘယ်ဘက်ဆုံးလူမှ စ၍ ရေးသော် အမှတ် (၃) နေရာသာလျှင် ကွက်လပ်တနေရာ ဖြစ်စေရမည်။

အမိန့် (၇) အတန်းစီခြင်း

နှစ်ယောက်တတွဲ ဘေးစီခြင်းကို (အတွဲစီခြင်း)ဟု ခေါ်ရမည်။ အတွဲစီခိုက်သော် လည်းကောင်း၊ အတန်းစီခိုက်သော် လည်းကောင်း ၊ တပ်သားတို့သည် ရယ်မောလှုပ်ရှားခြင်းတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ အကယ်၍ တစုံတယောက်သော တပ်သား ဥပမာ- ခြေအိပ်၊ ဘောင်းဘီ၊ အင်္ကျီတစ်ခုခု ပြင်လိုလျှင် နောက်တန်းလူဖြစ်လျှင် နောက်သို့ တလှမ်းဆုတ်၍ ရှေ့တန်းလူဖြစ်လျှင် ရှေ့သို့ တလှမ်းတက်ကာ ပြင်ဆင်ရမည်။ အမိန့်ပေးသူသည် ဗိုလ်အစရှိသည့် အရာရှိတို့ကို တစုံတရာတိုင်တန်းလိုပါက အထက်တွင် ရေးခဲ့သည့်အတိုင်း ရှေ့နောက် တလှမ်းဆုတ်၍ သတိထွက်ရပ်နေပြီးမှ တိုင်တန်းရမည်။ သံမဏိမှတ် မပါလည်း သံမဏိမှတ်နေရာတွင် ခေတ္တဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ညာက - ညို့

တပ်သားများ လူစီခြင်း အနေအထား ကောင်းစွာ မညီသေးလျှင် ဤအမိန့်ကို ပေးရမည်။ ထိုအခါသံမဏိအမှတ်နှင့် နောက်တန်း ညာဘက်ဆုံးလူမှ လွဲ၍ ကျန်တပ်သားအားလုံး ရှေ့သို့ ခြေလှမ်းတဝက်မျှ တက်ရမည်။ ပြီးမှ ခြေထောက်များကို တဖြည်းဖြည်း ရွှေ့ကာ မိမိညာဘက် တယောက်ကျော် တပ်သား၏ မေးဖျားကလေးကို မြင်ရယူရုံသည့်အခါတွင် ရပ်ရမည်။ အမိန့်ပေးသူကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် လက်အောက်ခံ အရာရှိတဦးဦးက တပ်သားများ ညို့ မညို့ကို ဘေးကနေ၍ ကြည့်ရမည်။ ရှေ့ထွက်နေသူတို့ကို နောက်ရွှေ့ရန် ပြောရမည် နောက်ထွက်နေသူတို့ကို ရှေ့တိုးရန် ညွှန်ပြရမည်။ ဤအမိန့်ကို အခါခပ်သိမ်းပေး ရန်မလို။ တပ်သားများသည် ကိုယ့်ဘာသာကို ဂရုစိုက်၍ ပြင်ဆင်ရမည်။ အရေးကြီးသော အခါကြီးရက်များတွင် ဤအမိန့်ကို သုံးမြဲဖြစ်သည်။ ထိုအတန်း ညို့ရာတွင် ခေါင်းနှင့် မျက်စိကိုသာ လှည့်ရမည်။ တကိုယ်လုံးလိုက်၍ ကုန်းရန်ကွရန် မလိုပေ။ ညာကပြင်၊ ဘယ်ကပြင် ဟူသော အမိန့်တို့သည် အမိန့်ပေးသူက တပ်သားများ တစုံတခုပြုလုပ်ရန် အမိန့်ပေးပြီး၍၊ ရပ်တန့် နေရာ အနေအထား မညီညွတ်၍ ပေးရသော အမိန့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် တပ်သားများသည် တစုံတခုပြုလုပ် ပြီးသည့်အခါတိုင်း ထိုအမိန့်ကို စောင့်ဆိုင်းရန် မလို။ အလိုအလျောက် ကိုယ်တိုင်ညို့ရမည်။

(ဇ) ညာသို့ကြည့်၊ ဘယ်သို့ကြည့်

ကိုယ်ကို တည့်မတ်စွာထား၍ ဘယ်ဘက်သို့လည်းကောင်း၊ ညာဘက်သို့လည်းကောင်း၊ ခေါင်းစောင်း၍ကြည့်ရမည်။

(ဇဝ) ရှေ့သို့ကြည့်

အထက်ကအမိန့်အတိုင်း ဘယ်ဘက်ညာဘက်သို့ ကြည့်နေရာမှ ရှေ့သို့ကြည့်စေရန် အမိန့်တည်း။ တပ်သားတိုင်း မျက်စိတို့သည် ရှေ့တည့်တည့်အဝေးသို့ ကြည့်ရမည်။

(ဇ၁) သံမဏိ - - - အမှတ်

တပ်သားများ အမှတ်ရေရန်ပေးသော အမိန့်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ ရှေ့တန်းညာဘက် အစွန်ဆုံးလူ (သံမဏိအမှတ်မပါ) ကစ၍ (၁-၂-၃-၄-၅) စသည်ဖြင့် ဘယ်ဘက်အဆုံး လူတိုင်း တယောက်စီ အမှတ်ကို အော်၍ ရွတ်ရမည်။ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာတွင် ခေါင်းမလှည့်ရ။ နောက်တန်းက တပ်သားများ အမှတ်အော်ရန် မလို။ ကိုယ့်ရှေ့ လူအမှတ်ကိုပင် ယူရမည်။

(ဇ၂) ညာလှည့်

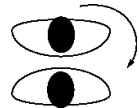
ကိုယ်ကို တည့်မတ်စွာထား၊ လက်မလှုပ်ရ။ (၁) ညာခြေဖျားနှင့် ဘယ်ခြေဖျားကို ကြုံ၍ ကိုယ်ကို ညာဘက်သို့ လျှင်မြန်စွာ လှည့်ပြီးမှ (၂) ဘယ်ခြေကို ညာခြေနားသို့ ဖြတ်လတ်စွာ ယူ၍ချ။ အမှတ်အတိုင်း လူအတိုင်း နှစ်တန်း သုံးတန်းခွဲ လိုက်၍ ညာလှည့်၊ ဘယ်လှည့် ကျင့်ရမည်။ သို့မှ ညီညာလွယ်စေသည်။

၁၃) ဘယ်လှည့်

အထက်ပါအတိုင်း ပြောင်းပြန် လုပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဘယ်ခြေဖျားနှင့် ညာခြေဖျားအောင် အနည်းငယ် ကြွစေရမည်။

(၁၄) နောက်လှည့်

ညာလှည့်သကဲ့သို့ ညာခြေဖျားနှင့် ဘယ်ခြေဖျားကိုကြုံ၍ နောက်သို့ မျက်နှာရောက်အောင် လှည့်ခြင်းတည်း။ (နောက်လှည့်) သည့်အခါ မည်သည့်အခါမျှ ဘယ်မှမလှည့်ရ။

(၁၅) ညာစောင်း

(Right in-cline) နှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်သည်။ ဘယ်-ညာလှည့်သကဲ့သို့ ဘယ်ဘက် ညာဘက်များသို့ လုံးလုံး မလှည့်ရ။ တဝက်သာ လှည့်ရမည်။ စောင်းပြီးသည့် အခါတွင် ခြေဖဝါးများမှာ (သတိ) အနေအထားမှာကဲ့သို့ ရှိရမည်။

(၁၆) ဘယ်စောင်း

အထက်ပါနည်းအတိုင်း ဘယ်ဘက်သို့ စောင်းရန်ဖြစ်သည်။

(၁၇) အချိန်မှတ်

(Mark-time) နှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သည်။ နေရင်းနေရာ၌ ဘယ်ခြေနှင့် ညာခြေကို တလှည့်စီမြှောက်ချေ၊ ချချေပြုရ

မည်။ ကိုယ်လက်တို့ကို မလှုပ်မရမ်းစေရ။ မြောက်နေသော ခြေနှင့်မြေကြီး အနည်းဆုံး (၈) လက်မခန့် ကွာရမည်။ တတ်နိုင်လျှင် ပေါင်နှင့် မြေကြီး ယှဉ်ပြိုင်နေသည့် အထိ မြှောက်နိုင်သည်။

(၁၈) ရပ်

အချိန်မှတ်နေစဉ် (ရပ်) အမိန့်ပေးရန်မှာ ဘယ်ခြေ မြေအကျတွင် (သံမဏိ) ဟု သတိပေးစကား ဆင့်ဆိုလိုက်၍၊ နောက်တကြိမ် ဘယ်ခြေ မြေအကျတွင် (ရပ်) ဟု သံဖြတ်နှင့် အမိန့်ပေးရမည်။ (ရပ်) ဟု အမိန့်ပေးပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဘယ်ခြေမှာ မြေတွင်ကျပြီးဖြစ်၍ ညာခြေကို ဘယ်ခြေအနီးသို့ သိမ်းလိုက်ခါ ရပ်တန့်ရမည်။ ခြေထောက်နှင့် တကိုယ်လုံးမှာ လည်း (သတိ) အနေအထား၌ရှိစေရမည်။

(၁၉) အမြန်လျှောက်

ဤအမိန့်ကို တပ်သားများ ရပ်တန့်နေခိုက်မှာ ဖြစ်စေ၊ အချိန်မှတ်နေခိုက်မှာ ဖြစ်စေ၊ ပေးနိုင်သည်။ အမိန့်ရသည့်အခါ ကိုယ်နှင့်ခေါင်း တညီမတ်စွာထား၍ ဘယ်ခြေထောက်က စ၍ လှမ်းရမည်။ လက်များမှာလည်း ဘယ်ခြေနှင့် ညာလက်၊ ညာခြေနှင့် ဘယ်လက်တို့ တပြိုင်နက် လွှဲရမည်။ လက်များ လွှဲရမ်းသည့်အခါ တတောင်ကို မကွေးရ။ လမ်းလျှောက်သည့် အခါ ကိုယ့်ညာဘက်က လူများနှင့် ညီနေစေရမည့်အပြင်၊ ရှေ့ကလူနှင့်လည်း ခြေလှမ်းခြင်း ညီနေစေရမည်။ တပ်သားတိုင်း ရှေ့ကလူ၊ ဘေးကလူများနှင့် ခြေလှမ်းညီအောင် သို့မဟုတ် အမိန့်ပေးသူ၏ ဘယ်-ညာ-ဘယ်-ညာဟူသော အမိန့်နှင့်ညီအောင် လျှောက်ကြရမည်။

(၂၀) ရပ်

အမြန်လျှောက်နေစဉ် တပ်သားများအား ရပ်တန့်ရန် အမိန့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ညာခြေမြေအကျ၌ (သံမဏိ) ဟု သတိပေးစကား ဆင့်ဆိုလိုက်ရမည်။ နောက်တကြိမ်ညာခြေမြေအကျတွင် (ရပ်) ဟု သံဖြတ်နှင့် အမိန့်ပေးရမည်။ ထိုအခါ တပ်သားများက ဘယ်ခြေ တလှမ်းတက်၍ ညာခြေနှင့်ပတ်ရမည်။ ရပ်ပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် တပ်သားများသည် (သတိ) ၌ နေကြရမည်။ အမြန်လျှောက်နေစဉ် တမိနစ်တွင် ခြေလှမ်း (၁၂၀) ရှိ၍ တလှမ်းနှင့်တလှမ်း လက်မ (၃၀) ကွာရသည်။

(၂၁) အတန်းလိုက်လျှောက်

တပ်သားများ ရင်ဘောင်တန်း လျှောက်ခြင်းတည်း။ များသောအားဖြင့် တပ်သားနှစ်တန်း လျှောက်လေ့ရှိသည်။ အတန်းလိုက်လျှောက်ခြင်းမှာ ညီညာရန် မလွယ်ကူလှချေ။ သို့ကြောင့် ပထမအမိန့်ပေးသူက တပ်သားများအလျှောက်ရ လွယ်ကူစေရန် ဘယ်-ညာ-ဘယ်-ညာဟု ရွတ်ဆိုပေးရမည်။ အမှတ်နှင့်လေ့ကျင့်နိုင်က အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ (၁) ဆိုလျှင် ဘယ်ခြေ ရှေ့တလှမ်းတက်၍ ညာလက်လည်း ရှေ့သို့ ပစ်ရမည်။ (၂) ဆိုလျှင် ညာခြေနှင့် ဘယ်လက်ရှေ့သို့ လွှဲရမည်။ (၃) ဆိုလျှင် ဘယ်ခြေ ညာလက် အစဉ်လိုက် (၁-၂-၃-၄-၅) စသည်ဖြင့် လှမ်းသွားရမည်။ ထိုသို့ လျှောက်သည့်အခါ တပ်သားတိုင်း မိမိညာဘက်ကလူကို အရိပ်အကြည့်၍ ညီညာအောင် လျှောက်ရမည်။ ညာဘက်ဆုံးတပ်သားများမှာ ခြေလှမ်းမှန်း၍ မကျဉ်းမကျယ်စေရန် အထူးဂရုစိုက်စေရမည်။

(၂၂) ဘယ်ကွေ့ - ညာကွေ့

ကွေ့သောအခါ၌ ဘယ်ဖြစ်စေ၊ ညာဖြစ်စေ၊ ဒေါင့်မှန် (Right Angle) ဖြစ်အောင် ကွေ့ပေးရမည်။ နှစ်ယောက်ဖြစ်စေ၊ သုံးယောက်ဖြစ်စေ၊ လေးယောက်ဖြစ်စေ၊ အတန်းလိုက်ဖြစ်စေ ကွေ့သောအခါ၌ အတွင်းဆုံး လူသည် (ဘယ်ဘက်သို့ ကွေ့လျှင် ဘယ်ဘက်ဆုံးလူ၊ ညာဘက်သို့ ကွေ့လျှင် ညာဘက်ဆုံးလူ) ခြေလှမ်းကို ဆက်၍ မလှမ်းဘဲ အချိန်မှတ် နေစေရမည်။ အပြင် ဘက်ဆုံးလူက မိမိနှင့် ရင်ဘောင်တန်း လိုသည့်ဘက်သို့ မျက်နှာတူရှုမှ ရှေ့သို့ဆက်၍ တညီတည်းလှမ်းရမည်။ နောက်မှပါသည့် အတွဲများ သို့မဟုတ် အတန်းများလည်း ဤအတိုင်း ပြုလုပ်ရမည်။

(၂၃) ညာ-လှည့်

ဤအမိန့်ကို ညာခြေ မြေအကျတွင် (သံမဏိ) ဟု သတိပေးစကား ဆင့်ဆိုလိုက်ရမည်။ နောက်တကြိမ် ညာခြေ မြေအကျတွင် (ညာ) ဟု အမိန့်ပေးရမည်။ ထိုအခါ ဘယ်ခြေသည် ညာခြေအနီးသို့ ကပ်လိုက်သည်နှင့် တချိန်တည်း (တပြိုင်နက်)၊ ညာခြေသည် ညာဘက်သို့ လှမ်းရမည်။

(၂၄) ထို့အတူ ဘယ်ဘက်တွင် စ၍ အမိန့်ပေးရမည်။ ဥပမာ- သံမဏိ (ဘယ်)-- (ညာ--လှည့်)

(၂၅) နောက်လှည့်တိုင်း ညာဘက်မှ လှည့်ရမည်။ သံမဏိနောက်--လှည့် ဟု အမိန့်ပေး (၃) ခွန်းလုံးကို ဘယ်ခြေ မြေ အကျတွင်သာ ပေးရမည်။ ညာခြေရှေ့တလှမ်းတိုး၍ ဘယ်ခြေကို ညာခြေ ရှေ့၌ ကန့်လန့်ခွချ။ ညာခြေကြွ၍ နောက်ဘက်သို့ လှည့်၊ ဘယ်ခြေကို သိမ်း၊ ညာခြေနှင့် လှမ်း၍ ထွက်ရမည်။

၆။ အကြံပေးညွှန်ကြားချက်

သံမဏိတာဝန်ခံများနှင့် တပ်သားတို့သည် အထက်ပါအမိန့်တို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပထမ၌ အတော်ပင် အခက်အခဲနှင့် တွေ့ရပေမည်။ သို့သော် စိတ်မပျက်ဘဲ စာနှင့်ရေးသားထားသည့်အတိုင်း (ဖြည်းဖြည်း) အလေ့အကျင့် အစမ်းသပ် (၃/၄) ဦး ဝိုင်းဝန်း၍ ပြုလုပ် ကျင့်ရမည်။ မှန်ပြီ၊ နေရာကျပြီဆိုမှ တပ်သားများကို တဆင့်ပြသကြရမည်။ စစ်ရေးပြရာတွင် ပိုမို၍ နားလည်စေရန် အခြားတတ်သိ နားလည်သူများထံသို့ ချဉ်းကပ်၍လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ လုပ်ပုံကိုပုံတို့ကို ကြည့်ရှု၍ လည်းကောင်း နည်းယူရမည်။ ဤအမိန့်များမှာ တပ်သားများအတွက် လေ့ကျင့်ရန် အခြေခံမျှသာ ဖြစ်သည်။ မကြာမီ ပြီးစီး တောမည်ဖြစ်သော သံမဏိစည်းမျဉ်းတွင်မှ အမိန့်များ အစုံအလင် ပါဝင်လိမ့်မည်။ ဤအမိန့်များကို လိုက်နာ လုပ်ဆောင်ရန် စာဖြင့် ကြည့်လုပ်နေကြလျှင် အခက်အခဲတွေ့ရ၍ နည်းလမ်းမကျ ဖြစ်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ တင်ကြိုသိရှိပြီးဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အမှားတွေ့မှ အမှန်ကိုတွေ့မည်။ သို့ဖြစ်၍ စိတ်မပျက်ဘဲ ဇွဲကောင်းကောင်းနှင့် ကိုယ့်တာဝန်ကို လုပ်ဆောင် ကြစေလိုသည်။ သံမဏိစစ်ရေးပြအတန်း သင်တန်းတို့ကို ယခုနှစ်အတွင်းသော် လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ကျောင်းများ၏ နှစ် လည် ညီလာခံနှင့်သော် လည်းကောင်း၊ ပူးတွဲကျင်းပရန် ကြံစည် စီစဉ်ထားသည်။ ထိုအခါတွင် အရပ်ရပ်ရှိ သံမဏိတာဝန်ခံများ သို့မဟုတ် သံမဏိတပ် ကိုယ်စားလှယ်များကို သံမဏိစစ်ရေး၌ ကျွမ်းကျင်သူများက လက်ထပ်သင်ကြား ပြသပေးရန် စီစဉ်ထား သည်ဖြစ်ကြောင်း။

အရေးတော်ပုံအောင်ပါစေ

ထွန်းရှိန်

(၄) မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများ၏ ကာကွယ်ရေးသံမဏိအဖွဲ့

ထုတ်ပြန်ချက် (၂)

၁။ သံမဏိလက်စွဲ (ခေါ်) သံမဏိစည်းမျဉ်း အခန်း (၁)၊ အပိုဒ် (၄)၊ အပိုဒ်ငယ် (ဂ) တွင် ဖော်ပြထားသည့် စာအုပ်ကို အဖွဲ့ကြီးက မထုတ်ဝေနိုင်သေးမီ အချိန်အတွင်းတွင် အမိန့်အမှတ် (၁)၊ ထုတ်ပြန်ချက် (၂) စသည့် စာတမ်းများကို လစဉ်ထုတ်ဝေ၍ သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း။ သို့ကြောင့် နယ်ရှိ သံမဏိတာဝန်ခံများ သတိပြုရမည်မှာ အလုပ်ဝတ္တရား ချွတ်ယွင်းပေါ့ပျက်၍ တာဝန် မကျေဖြစ်နေလျှင်၊ သံမဏိအဖွဲ့ကြီးမှ လစဉ်ပေးသွားမည်ဖြစ်သော အလုပ်များကို မမီနိုင်ဘဲ နောက်ကျကျန်ရစ်၍ အခက်အခဲ များနှင့် တွေ့ကြုံနေရပေလိမ့်မည်။

၂။ သံမဏိတပ်များ၊ သံမဏိစည်းမျဉ်း အခန်း (၆)၊ အပိုဒ် (၅)တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း သံမဏိအုပ်ချုပ်သူ အရာရှိ များသည် တပ်များကို ဖွဲ့စည်းရာ၌ တပ်သားများ အသက်နှင့် အရပ်အနိမ့် အမြင့် စသည်တို့ကို သင့်လျော်သလို ယာယီ စီမံခန့်ခွဲရမည်။ သို့သော် တပ်များကို အုပ်ချုပ်ရသောအခါတွင် စစ်တပ်နှင့် တူနိုင်သမျှတူအောင် ပြုလုပ်ရမည်။ စည်းကမ်း သေဝပ်ရေးကို အထူးဂရုစိုက်ပါ။ စစ်ရေးပြနေချိန်တွင် တပ်သားများ၊ ရယ်မောစကားပြောခြင်းကို ခွင့်မပြုရ။

၃။ အဝတ်အစား

သံမဏိတပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တပ်သားများအား စစ်မှုရေးရာကို စုံလင်စွာ နားလည်စေလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ အဝတ် အစားမှာ အရေးကြီးဆုံးအချက် မဟုတ်။ ဒုတိယအရေးကြီးသည့် ကိစ္စမျိုးသာ ဖြစ်သည်။ သံမဏိ ပြဌာန်းထားသည့် အဝတ်အစားကို မဝတ်နိုင်သဖြင့် သံမဏိတပ်သား မဟုတ်ဟု မဆိုနိုင်။ သံမဏိစည်းကမ်းများကို မလိုက်နာက သံမဏိတပ်သား မဟုတ်။ သို့သော် တပ်သားများ သံမဏိအဝတ်အစားကို ဝတ်ဆင်နိုင်သည့် အခါတွင်မူ သေသပ်ကျနာစွာ ဝတ်ဆင်ရန်လိုပေသည်။

သံမဏိဦးထုပ်

ဝါးဖတ်ဦးထုပ် (အဝါရစ်) နှင့်ဟုဆိုထားရာ ဦးထုပ်မှာ အပတ်တခုလုံး ဝါရန်မလို၊ အပတ် အားလုံးကို အစိမ်းရောင် ဆိုးပြီးလျှင် အပေါ်ဆုံး အပတ်များကိုသာ ဗျက်လက်မတဝက်မျှ ရှိသော အဝါစင်းဖြစ်အောင် ဆိုးရမည်။ ထိုအဝါရစ်ကလေး အောက် အစိမ်းရောင် ဘယ်ဖက်ဘေး အလည်တည့်တည့်တွင် အနီရောင် အဝတ်စ (ဗျက် တလက်မခွဲ၊ အလျား နှစ်လက်မ) ဒေါင်လိုက် တပ်ဆင်ထားရမည်။ အနီရောင်အပေါ်တွင် မည်သည့် အမှတ်အသားကိုမျှ မရေးသား မခြယ်ရ။

၄။ သံမဏိအမိန့်ပေးခြင်းများ

သံမဏိတပ်ကို အမိန့်ပေးခြင်းကိစ္စ၌ ဥပမာ- ညာလှည့်ဟု အမိန့်ပေးလျှင် အမိန့်ပေးသူအဖို့ လွယ်ကူသော်လည်း အမိန့်နာခံရသူများအတွက် လိုက်နာရန် အနည်းငယ်အခက်အခဲ တွေ့ရလိမ့်မည်။ ခြေလှမ်း မှားယွင်းကြသည်ကိုလည်း မကြာခဏ တွေ့ပေမည်။ သို့သော် စိတ်မပျက်ဘဲ ကြိုးစားရန် လိုပေသည်။ အမိန့်များကို စာဖြင့်ရေးသားထားရာ အဓိပ္ပါယ် အယူအဆ လွဲကောင်းလွဲနေပေမည်။ မရှင်းလင်းသော ကိစ္စများအတွက်မူ သံမဏိအဖွဲ့ကြီးသို့ စာရေး မေးမြန်းနိုင်သည်။ အကြံဉာဏ်လည်း ပေးနိုင်သည်။

၅။ သံမဏိဖွဲ့စည်းပုံ

သံမဏိဖွဲ့စည်းပုံ၊ ရာထူးခန့်ထားပုံတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဗဟိုတွင်ရှိသော တာဝန်ခံအမှုဆောင်များမှာ စိတ်ကူးလောက်မျှ နှင့်သာ စီစဉ်ရသည်။ အကယ်၍ လုပ်ကိုင်သည့်အခါများတွင် မဖြစ်နိုင်သည့် ကိစ္စများကိုလည်း တွေ့ကြုံရကောင်း တွေ့ကြုံရပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် နယ်သံမဏိတပ်များသည် ဗဟိုသို့ အကြံပေးညွှန်ကြားခြင်းများကို ပြုလုပ်စေလိုသည်။ သို့မှသာ မှားနေသော အရာများကို အမှန်ဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်နိုင်၍ အမှန်များကိုလည်း ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် စီမံနိုင်ပေမည်။

၆။ နောက်ဆုံး သတိပေးလိုသည်မှာ သံမဏိဖွဲ့စည်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သို့ခက်ခဲပုံ၊ အနှောင့်အယှက် တွေ့ရပုံများကို သေချာဂဏ၍ အမြန်ဆုံး အစီရင်ခံစာစေလိုသည်။ သို့မှသာလျှင် ထိုအခက်အခဲ အနှောင့်အယှက်များကို မည်သို့မည်ပုံတွန်းလှန် ဖြိုဖျက်နိုင်မည်ကို သံမဏိအဖွဲ့ကြီးက ကြိုတင်စဉ်းစား၍ တပြည်လုံးရှိ သံမဏိတပ်များအား အကြံပေးနိုင်ပေမည်။

၇။ သံမဏိအုပ်ချုပ်သူ အရာရှိများနှင့် အုပ်ချုပ်သူများ

(က) သံမဏိတပ်ကြပ်၊ (ခ) သံမဏိတပ်ကြပ်ကြီး၊ (ဂ) သံမဏိ တပ်ကြပ်မှူး၊ (ဃ) လက်ထောက်ဗိုလ်။

သံမဏိ အရာရှိများ

(က) ဗိုလ်ကလေး၊ (ခ) တပ်အုပ်ဗိုလ် (ဂ) ဗိုလ်မှူး (ဃ) အတိုင်ပင်ခံဗိုလ် (င) ဗိုလ်ချုပ်
ဤရာထူးများကို အကယ်၍ တိုးချဲ့ရန် လိုလားအပ်သော အချိန်တွင် တိုးချဲ့ရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်း။

၈။ တာဝန်များ

(က) သံမဏိအကြပ်၊ သံမဏိတပ်ကြပ်

သူသည် တပ်စုတစ်ခုတွင် (၄) ယောက်ထက် ပို၍ မရှိနိုင်ချေ။ ၎င်းသည် တပ်သားရိုးရိုးထက် ရာထူးအဆင့်အတန်း တထစ်သာမြင့်သည်။ တပ်သားရိုးရိုး တယောက်ကို အုပ်ချုပ်ရသည့် ခေါင်သူကြီး သဘောမျိုးသာ ဖြစ်သည်။ သူ၏အလုပ် တာဝန်များမှာ စစ်ရေးပြရာ၌ သူထက်ရာထူးမြင့်သော တပ်ကြပ်ကြီး၊ တပ်ကြပ်မှူးနှင့် လက်ထောက်ဗိုလ်ကလေးတို့ကို ကူညီရမည်။ လက်မောင်းရစ်မှာ အရှည် (၃) လက်မ၊ အကျယ် လက်မတဝက် ရှိစေရမည်။ ထိုလက်ရစ်ကို ပခုံးအဆက်အောက်နှင့် အင်္ကျီလက်ဖျားတို့ အလယ်တည့်တည့်တွင် ဘယ်၊ ညာ တပ်ဆင်ရမည်။

(ခ) သံမဏိတပ်ကြပ်ကြီး

သူသည် တပ်စုတစ်ခုတွင် အများဆုံး (၃) ယောက်သာ ရှိစေရမည်။ သံမဏိတပ်ကြပ်ရာထူး တဆင့်မြင့်သည်။ သူသည် စစ်ရေးပြရာ၌ တပ်သား (၂၀) ထိ ကိုင်နိုင်သည်။ လက်ရစ်နှစ်ရစ် တပ်ဆင်ရမည်။ ဒုတိယအရစ်ကို ပထမအရစ်အောက် တည့်တည့်တွင် လက်မဝက်ခြား၍တပ်ဆင်ရမည်။

(ဂ) သံမဏိတပ်ကြပ်မှူး

သူသည်တပ်စုတစ်ခုတွင် နှစ်ယောက်ထက်ပို၍ မရှိစေရ။ စစ်ရေးပြရာတွင် လူ (၃၀) အထိ သင်ကြားပြသနိုင်သည်။ သူသည်တပ်သားများကို သင်ကြားပြသရမည်ဖြစ်သဖြင့် စစ်မှုရေးရာတွင် အတော်တတ်ကျွမ်းပြီးသူ ဖြစ်ရမည်။ တပ်များကို အမိန့်ပေးတတ်စေရမည်။ လက်ရစ် (၃) ရစ် တပ်ဆင်ရမည်။ တတိယ အရစ်ကို ပထမအရစ်ထက် လက်မဝက်တွင် တပ်ဆင်ရမည်။ သူသည် အကြပ်ကြီးထက် ရာထူးတဆင့်မြင့်သည်။

(ဃ) လက်ထောက်ဗိုလ်

လက်ထောက်ဗိုလ်မှာ ဗိုလ်ကလေးအောက်တွင်ရှိ၍ အကြပ်မှူးထက် အဆင့်အတန်းမြင့်သည်။ သူသည်ဗိုလ်ကလေး မရှိမီတွင် တပ်စုတစ်ခုလုံးကို ဩဇာပေး စီမံခန့်ခွဲရမည်။ လက်ထောက်ဗိုလ်ဟု ဆိုသော်လည်း သူသည် သံမဏိအဖွဲ့တွင် အရာရှိတစ်ဦး မဟုတ်ချေ။ တပ်စုတစ်ခုတွင် လက်ထောက်ဗိုလ် တယောက်သာ ရှိနိုင်သည်။ လက်ထောက်ဗိုလ် ခန့်ထားရာ၌ (သမဂ္ဂများနှင့် ဗိုလ်ကလေး) က မခန့်ရ။ တပ်သား (၄၀) သို့မဟုတ် (၄၀) အောက်ရှိ တပ်သားများက မဲရွေး၍ တင်မြှောက် စေရမည်။

သံမဏိအရာရှိများ

(က) ဗိုလ်ကလေး

ဗိုလ်ကလေးမှာ သံမဏိတပ်စုကို အုပ်ချုပ်သည့် အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်၌ သံမဏိသင်တန်းများ စာမေးပွဲများကို မကျင်းပနိုင်သေးသဖြင့် ဗိုလ်ကလေးရာထူးကို သမဂ္ဂအသင်းအသီးသီးမှ သင့်လျော်မည့် သူကို ခန့်ထားကြရမည်။ ဗိုလ်ကလေးတွင် တပ်စုကို သဘောရှိသလို သံမဏိစည်းမျဉ်းအတိုင်း စီမံခြယ်လှယ်နိုင်သည်။ တပ်သားတစ်ဦးကို ထုတ်ပယ်ပစ်နိုင်သည့် အာဏာရှိသည်။ တပ်စုတစ်ခုလုံးကို အုပ်ချုပ်ရာ၌ သူသည် အရေးကြီးဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ တပ်သား (၄၀) မပြည့်ဘဲ တပ်သား (၂၅၊ ၃၀၊ ၃၅) ဆိုလျှင်လည်း သမဂ္ဂအသင်း အသီးသီးတို့သည် ထိုတပ်သားများကို အုပ်ချုပ်ရန် ဗိုလ်ကလေးတယောက် ခန့်စေရမည်။ ဥပမာ- မြင်းခြံတွင် သံမဏိတပ်သား (၆၉) ယောက်ရှိသည်။ ထို (၆၉) ယောက်စလုံးကို တပ်ဗိုလ်ကလေး တဦးတည်းနှင့် မကိုင်နိုင်။ သို့ဖြစ်၍ တပ်ဗိုလ်ကလေး နှစ်ဦးရှိစေရန် သမဂ္ဂများက ဗိုလ်ကလေးတဦးကို နောက်ထပ် ခန့်ထားကြရမည်။ သံမဏိအမိန့်ပေးခြင်းနှင့် ဆိုင်သမျှ လုပ်ငန်းများကို သံမဏိတာဝန်ခံ ဗိုလ်ကလေးသည် ကောင်းမွန်ကျနစွာ ကျွမ်းကျင် စေရမည်။ ၎င်းအပြင် စည်းမျဉ်းနှင့် အခြားလုပ်ငန်း တာဝန်များကိုလည်း ကျွမ်းကျင်ရန်လိုပေသည်။ ကိုယ်တိုင် စစ်ရေးပြခြင်းကို အမိန့်ပေးတတ်စေရမည်။ တပ်စုနှင့်ပတ်သက်၍ တစ်စုံတစ်ရာ ပြုလုပ်စီမံဖွယ်ရှိလျှင် ဗိုလ်ကလေးသည် တပ်ကြပ်မှူး၊ တပ်ကြပ်ကြီး၊ လက်ထောက်ဗိုလ်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍ စီမံရမည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သူသည် တပ်စုတစ်ခုကို အုပ်ချုပ်နိုင်မည့် အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။

(ခ) တပ်အုပ်ဗိုလ်

သူသည် တပ်သား (၁၆၀) သို့မဟုတ် ဗိုလ်ကလေး (၄) ဦးကို အုပ်ချုပ်သူဖြစ်သည်။ သူသည် ဗိုလ်ကလေးထက် ရာထူးတဆင့် မြင့်သည်။ တပ်သား (၁၆၀) မပြည့်သော်လည်း တပ်သား (၈၀) က ကျော်လျှင် တပ်အုပ်ဗိုလ်တယောက် ရှိစေရမည်။ ထိုတပ်အုပ်ဗိုလ်ကို သံမဏိစည်းမျဉ်း မပြောင်းသေးမီ သံမဏိများကပင် ခန့်ထားကြရမည်။ ဥပမာ- မြောင်းမြမြို့တွင် ကျောင်း (၃) ကျောင်း ရှိသည်။ တကျောင်းတွင် တပ်သား (၃၀)၊ တကျောင်းတွင် တပ်သား (၅၀)၊ တကျောင်းတွင် တပ်သား (၄၅) ယောက်ရှိသည်ဟု ဆိုကြစို့။ တပ်သား (၃၀) ရှိသော ကျောင်းတွင် တပ်ကြပ် (၃) ယောက်၊ တပ်ကြပ်ကြီး (၂) ယောက်၊ တပ်ကြပ်မှူး (၁) ယောက် (ဤနေရာတွင် တပ်ကြပ်မှူးသည် လက်ထောက်ဗိုလ်ရာထူးကို ယူနိုင်သည်။) ဗိုလ်ကလေးတယောက် ရှိပေမည်။ တပ်သား (၅၀) ရှိသော ကျောင်းတွင် တပ်ကြပ် (၅) ယောက်၊ တပ်ကြပ်ကြီး (၃) ယောက်၊ တပ်ကြပ်မှူး (၂) ယောက် လက်ထောက်ဗိုလ်တယောက်၊ ဗိုလ်ကလေး တယောက်ရှိမည်။ တပ်သား (၄၅) ရှိသော ကျောင်းတွင် အကြပ် (၄) ယောက်၊ သို့မဟုတ် (၅) ယောက်၊ တပ်ကြပ်ကြီး (၃) ယောက်၊ တပ်ကြပ်မှူး (၂) ယောက်ရှိမည်။ လက်ထောက်ဗိုလ်တယောက်၊ ဗိုလ်ကလေး တယောက်ရှိမည်။ တမြို့လုံးရှိ တပ်သားများကို အုပ်ချုပ်ရန် တပ်အုပ်ဗိုလ်တဦး ရှိရမည်။ ဗိုလ်ကလေး (၃) ဦးကို ကျောင်းအသီးသီးရှိ သမဂ္ဂအသင်းတို့က တင်မြှောက်၍ တပ်အုပ်ဗိုလ်ကို မြို့လုံးဆိုင်ရာ သမဂ္ဂက တင်မြှောက်ရမည်။ ဗိုလ်ကလေးများသည် တပ်အုပ်ဗိုလ်၏ ဩဇာအာဏာကို နာခံရမည်။

(ဂ) ဗိုလ်မှူး

ဗိုလ်မှူးမှာ တပ်အုပ်ဗိုလ်များအပေါ်တွင် အုပ်ချုပ်သူအရာရှိဖြစ်သည်။ သူ၏တာဝန်မှာ သူ၏ လက်အောက်တွင် ရှိသော တပ်အားလုံးတို့၏ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းကို စီမံခန့်ခွဲနည်း လမ်းညွှန်ပြရမည်။ နယ်လုံးဆိုင်ရာ သံမဏိအရာရှိပင် ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်မှူးကို မည်သည့်သမဂ္ဂများမှ မတင်မြှောက်ရ။ သံမဏိအဖွဲ့ချုပ်ကသာ တိုက်ရိုက် ခန့်ထားမည်။

၉။ သံမဏိတပ်ခွဲပုံ

- ၄၀၉၆၀ - တပ်မတော်
- ၁၀၂၄၀ - တပ်ပေါင်းချုပ်
- ၂၅၆၀ - တပ်ပေါင်းစု
- ၆၄၀ - တပ်ပေါင်း
- ၁၆၀ - တပ်ဖွဲ့
- ၄၀ - တပ်
- ၁၀ - ၁၀ - ၁၀ - ၁၀ - တပ်စိတ်

၁၀။ တပ်စိတ်ကို သံမဏိတပ်ကြပ် အုပ်ချုပ်မည်။ တပ်ကို ဗိုလ်ကလေး အုပ်ချုပ်မည်။ တပ်ဖွဲ့ တပ်အုပ်ဗိုလ်၊ တပ်ပေါင်း ဗိုလ်မှူး၊ တပ်ပေါင်းစု အတိုင်ပင်ခံဗိုလ်၊ တပ်ပေါင်းချုပ် တပ်မတော်ဗိုလ်ချုပ်တို့ အသီးသီး အုပ်ချုပ်ကြမည်။

၁၁။ သံမဏိအမိန့်ပေးခြင်းများ။ ။ အမိန့်အမှတ် (၁) မှ ဆက်၍ အမိန့်အမှတ် (၂၃-၂၄) တို့၏ ထပ်မံရှင်းလင်းချက်။

(၂၃) သွားလျက် ညာ - - လှည့်

ဤအမိန့်ကို ဘယ်ခြေ မြေအကျတွင် သံမဏိဟု သတိပေးစကားကို ဆင့်လိုက်ရမည်။ နောက်တကြိမ် ဘယ်ခြေ မြေအကျတွင် (ညာ) ဟု အမိန့်ပေးရမည်။ နောက်တဖန် ဘယ်ခြေမြေအကျတွင် (လှည့်) ဟု ပြတ်သားပီသစွာ ပေးရမည်။ ထို့နောက် ညာခြေရှေ့သို့ တလှမ်းလှမ်း၊ နောက်ဘယ်ခြေ ရှေ့တလှမ်းတက်။ ဤအခါ ဘယ်ခြေရှေ့-ညာခြေနောက် ဖြစ်နေ လိမ့်မည်။ ထိုမှ လူတကိုယ်လုံး ညာဘက်သို့ လှည့်၍ ညာခြေနှင့် စလမ်းခါ ဆက်လက် လျှောက်သွားရမည်။ အမိန့်ပေးပြီးနောက် ဆက်လက်၍ လှမ်းခြင်းမှာ အရှိန်သတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

(၂၄) သွားလျက် ဘယ် - - လှည့်

ဤအမိန့်ကို ညာလှည့် အမိန့်ပေးသကဲ့သို့ သံမဏိ (ဘယ်ခြေ) ဘယ် -(ဘယ်ခြေ) လှည့်။ (ဘယ်ခြေ)၊ အမိန့်ပေး ရမည်။ လှည့်ဟု အမိန့်ပေးပြီးနောက် ညာခြေနှင့် အရှိန်သတ်၊ ထိုအခါ ညာခြေရှေ့-ဘယ်ခြေနောက် အနေအထား ရှိလိမ့်မည်။ ထို့နောက် လူတကိုယ်လုံးကို ဘယ်ဘက်သို့ လှည့်လိုက်ပြီးလျှင် ဘယ်ခြေနှင့်စ၍ လှမ်းရမည်။

(၂၅) သွားလျက် နောက် - - လှည့်

နောက်လှည့်တိုင်း ညာဘက်မှ လှည့်ရမည်။ သံမဏိ (ဘယ်ခြေ)၊ နောက် (ဘယ်ခြေ)၊ လှည့် (ဘယ်ခြေ)။ ထို့နောက် ညာခြေကို ရှေ့တလှမ်းတိုး၍ အရှိန်သတ်။ ဘယ်ခြေကို ညာခြေ၏ ရှေ့၌ကပ်၍ ကန့်လန့်ချ၊ ၎င်းနောက် ညာခြေနှင့် ပေါက်၍ နောက်လှည့်။ ဘယ်ခြေတချက်ပေါက်၍ လုံးဝနောက်လှည့် ညာခြေနှင့် လှမ်း၍ထွက်ရမည်။

(၂၆) အလေးပြု

အလေးပြုအမိန့်ကို မပြုလုပ်မီ တပ်တဖွဲ့လုံးသည် (သတိ) အနေအထား၌ ရှိစေရမည်။ သံမဏိအလေးပြု အမိန့်ပေး သောအခါ လက်သီးဆုပ်လျက် ညာဘက်လက်ကို တံတောင်ဆစ်မှ အထက်သို့ချိုး၊ လက်မောင်းကို ကိုယ်၏ဘေး၌ ကပ်ထား၊ လက်သီးဆုပ်ကို ရှေ့သို့လှည့်၊ နောက်လက်မောင်း တခုလုံးကို မျက်လုံး၏ဘေးတွင် တန်းတန်း အထက်သို့မြှောက်ရမည်။ လက်သီးဆုပ်ကို ရှေ့ဘက်ကိုသာ လှည့်ထားရမည်။ လက်ကို ထုတ်သောအခါ၌လည်း လက်မောင်းကို ရှေးနည်းတူ တံတောင်ချိုး ပြီးမှ အောက်သို့ချရမည်။ လက်ကိုအပေါ်သို့ မြှောက်ထားသည့်အခါတွင် နှစ်စက္ကန့်မျှ ကြာစေရမည်။

(၂၇) ပြီး - - စေ

အမိန့်ပေးမည်ရှိသောအခါ တပ်တခုလုံးသည် ရှေ့တန်း၊ နောက်တန်း နှစ်တန်းသာ ရှိစေရမည်။ ဗိုလ်လုပ်သူက သံမဏိ ပြီးစေဟု အမိန့်ပေးလျှင် တပ်သားအားလုံးသည် ညာဘက်သို့ လှည့်ရမည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်လုပ်သူကို ထုံးစံအတိုင်း အလေးပြု၍ ငြိမ်သက်စွာ ထွက်ခွာသွားရမည်။ တပ်သားများ အရီအသေပေးသောအခါ ဗိုလ်လုပ်သူကလည်း ပြန်၍ အရီအသေပေးရမည်။

(၂၈) ညာကပြင်

ဤအမိန့်သည် သင်ခါစ တပ်များနှင့် ဝင်ခါစ တပ်သားများအဖို့ ဖြစ်သည်။ လုပ်ဆောင်ရာ၌ ညာကညှိမှာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရမည်။ သို့သော် ဤအမိန့်မှာ လေ့ကျင့်ခန်း တခုခုကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပြီးသည့် အခါ၌၊ အတန်းနှင့် မညီညာ ဖြစ်နေ သောကြောင့်၊ အတန်းညှိရန်ခိုင်းသော အမိန့်တည်း။ တတိကျခိုင်းပြီးသော တပ်နှင့် တပ်သားတို့မှာ ဤအမိန့်ကို ဗိုလ်က မပေး ရဘဲလျက် တပ်သားများကိုယ်တိုင် လေ့ကျင့်ခန်းတခုခုကို လုပ်ပြီးက ပြင်ကြည့်ကြရမည်။

(၂၉) ခြေလှမ်းပြင်

လမ်းသွားရင်း ခြေလှမ်းမှားနေခဲ့ပါက ရှေ့ခြေဖနောင့်ကို နောက်ခြေဖျားနှင့် ထိ၍ ရှေ့ခြေကိုပင် ဆက်လှမ်းရမည်။ သို့မဟုတ် လှမ်းလျက်ရှိသော အနေအထားအတိုင်း (စုံ) ခုန်၍ ရှေ့သို့ တိုးနိုင်သည်။ ဥပမာ ခြေလှမ်းမှားနေသူသည် သွားနေစဉ် ရှေ့ခြေ၊ ညာနောက်ခြေ ဘက်ရှိနေသည် ထားကြစို့။ ၎င်းသူ ခြေလှမ်းပြင်ချင်ပါက နောက်ခြေဖြစ်သော ဘယ်ကို ဆက်၍ မလှမ်းဘဲနှင့် ရှိရင်းအနေအထားအတိုင်း (စုံ) ခုန်လိုက်ခါ ခုန်တိုးတိုး လိုက်ရမည်။ အချိန်မှတ်သောအခါ၌ မှားနေသော ခြေ တဘက်ကို မြှောက်ချည်-ချချည် နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ပြုလုပ်ရမည်။

(၃၀) ညာ - စောင်း (သို့မဟုတ်) ဘယ် - စောင်း

(အတန်းလိုက်သွားလျက်) ၎င်းအမိန့်ကို ပေးလိုက်သောအခါ တပ်သားများသည် ဘယ် (သို့မဟုတ်) ညာသို့စောင်း၍ (တဝက်လှည့်၍) လျှောက်သွားရမည်။ ဒေါင့်တန်းလျှောက်ခြင်းပင်တည်း။ တပ်သားများသည် အတန်းမပျက်အောင် သတိပြု၍

လျှောက်ကြရမည်။ လျှောက်သောအခါ၌ မိမိ၏ ရှေ့နားကျသောလူ၏ ကျောလယ်နှင့် မိမိပုခုံး (ဘယ်စောင်းက ဘယ်ပုခုံး၊ ညာစောင်းက ညာပုခုံး)နှင့် တန်းအောင်ထား၍ မျက်နှာမူရာသို့ တန်းတန်းမတ်မတ် လျှောက်ရမည်။

(၃၁) အတွဲလိုက် ဘယ် (သို့မဟုတ်) ညာစောင်း

ဤအမိန့်မှာ အထက်လေ့ကျင့်ခန်းကဲ့သို့ပင် လေးယောက်တွဲ (သို့မဟုတ်) သုံးယောက်တွဲ (သို့မဟုတ်) နှစ်ယောက်တွဲ၍ အတွဲလိုက်၊ စောင်းခါ ဒေါင့်တန်း လျှောက်စေခြင်းပေတည်း။

၁၂။ ယခုလအတွက် စစ်ရေးပြအစီအစဉ်

ယခု တလလုံးအတွက် တပ်သားများအား စစ်ရေးပြသရန် လေ့ကျင့်ခန်းများမှာ (အမိန့်အမှတ် - ၁ နှင့် ယခုလ သံမဏိ ထုတ်ပြန်ချက် - ၂) နှစ်ခုပေါင်းတွင် (၂၇) မျိုးရှိသည်။ အနက် (၂၇) မျိုးလုံးကိုပင် လေ့ကျင့်ကြစေရမည်။ ထိုသို့လေ့ကျင့် ကြစေရာတွင် အချိန်ကို ကန့်သတ်၍ အလုပ်လုပ်ကြစေလိုသည့်အတိုင်း အောက်တွင် အချိန်စာရင်းနှင့် အလုပ်ကိုတွဲ၍ ပြထားပေ သည်။ ယခုလတလလုံးကို ရက်သတ္တလေးပတ်ခွဲ၍ ပြထားသည်။ စစ်ရေးပြလျှင် အနည်းဆုံး တနာရီကြာစေရမည်။ ထိုတနာရီ ကိုလည်း (၃) ပိုင်း ပိုင်း၍ ပထမ (၁၀) မိနစ်။ ဒုတိယ (၄၀) မိနစ်။ တတိယ (၁၀) မိနစ် ခွဲခြားထားသည်။

ပထမအပတ်တွင် သင်ကြားရန်မှာ အမိန့်အမှတ် (၁) သတိမှ စ၍ အမိန့် အမှတ် (၁၆) ညာစောင်း အထိတို့ကို သေချာစွာ တတ်မြောက်အောင် ပြုလုပ်သင်ကြား ကြမည်။ စစ်ရေးပြသတိုင်း ပထမ (၁၀) မိနစ်တွင် တတပ်လုံးကို ဗိုလ်ကိုယ်တိုင် ယခင်က သင်ကြားပြသ ပြီးစီးခဲ့သည်တို့ကို ပြန်လည်ပြသစေရမည်။ ဒုတိယ (၄၀) မိနစ်တွင် တပ်ကို တပ်စိတ်များ ခွဲလိုက် ပါ။ ဆိုင်ရာ တပ်ကြပ်မှူး၊ လက်ထောက်ဗိုလ်တို့အား စစ်ရေးပြသစေရန် တာဝန်လွှဲအပ်ပေးရမည်။ တတိယ (၁၀) မိနစ်တွင် တတပ်လုံးကို ဗိုလ်ကိုယ်တိုင်ကြီးကြပ်၍ ထိုနေ့ ပြသပြီးသမျှ လေ့ကျင့်ခန်းများကို ပြန်လှန် ပြသစေရမည်။ (ပထမဆုံးကစ၍ စစ်ရေးပြရသော စစ်တပ်များ အဖို့မှာ၊ ပထမ (၁၀) မိနစ် ဗိုလ်က စစ်ရေးပြမည့်အစား၊ တပ်အကြောင်းကို ရှင်းလင်းပြောရမည်။

ဒုတိယအပတ်တွင် အမိန့်နံပါတ်စဉ် (၁၇) အချိန်မှစ၍ အမိန့်နံပါတ်စဉ် (၂၂) လျှောက်လျက် ဘယ်ကွေ့- ညာကွေ့ အထိတို့ကို သေချာစွာ တတ်မြောက်အောင် လေ့ကျင့်ပေးရမည်။ စစ်ရေးပြသည့်အချိန်နှင့် တပ်များကို လေ့ကျင့်ပေးစေရန် အထက်နည်းအတိုင်း စီစဉ်ရမည်။

တတိယအပတ်တွင် အမိန့်အမှတ် (၂၃) သွားလျက် ဘယ်လှည့်-ညာလှည့်မှစ၍ အမိန့်နံပါတ်စဉ် (၂၅) သွားလျက် နောက်လှည့်အထိတို့ကို အထက်နည်းအတိုင်း ခွဲခြားဝေဖန်၍ သင်ကြားရမည်။

စတုတ္ထအပတ်တွင် ကျန်အမိန့်များကို ကုန်စင်အောင် အထက်နည်းအတိုင်း ခွဲခြားဝေဖန်၍ သင်ကြားရမည်။

၁၃။ စစ်ရေးပြတာဝန်များ

ဗိုလ်ကလေး- တပ်ကြပ်မှူးများနှင့် လက်ထောက်ဗိုလ်တို့ တပ်စုများကို စစ်ရေးပြနေစဉ် သွားရောက်ကြည့်ရှုရမည်။

(က) တပ်သားများ၏ ဝတ်စားဆင်ယင်ပုံကို သတိပြုရမည်။

(ခ) တပ်ကြပ်မှူးများနှင့် လက်ထောက်ဗိုလ်တို့ စစ်ရေးအပြမှားနေလျှင်၊ ဝင်ရောက်ပြင်ဆင်ပြသ အမိန့်ပေးရမည်။

(ဂ) တပ်သားများ၏ အမည်စာရင်းကို စစ်ရေးပြသူတိုင်း ဂရုပြု၍ စာရင်းယူ မှတ်သားစေရမည်။

တပ်ကြပ်မှူးနှင့် လက်ထောက်ဗိုလ်- သူတို့သည် ဗိုလ်ကလေး တတပ်လုံးကို စစ်ရေးပြခိုက်တွင်၊ တပ်ကြပ်များ၊ တပ်ကြပ်ကြီးများ တို့၏ တာဝန်ကို လုံးဝဆောင်ရွက်ရမည်။ တပ်ကြပ်၊ တပ်ကြပ်ကြီးတို့မှာ ဗိုလ်ကလေးစစ်ရေးပြခိုက် တပ်သားများနှင့် ရောနှောကာ စစ်ရေးပြသ ကြရမည်။

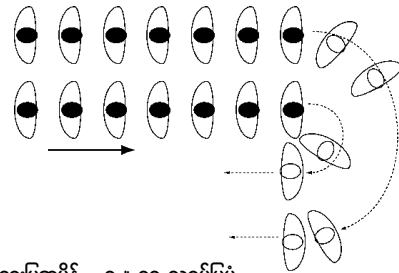
တပ်ကြပ်နှင့် တပ်ကြပ်ကြီး- ၎င်းတို့မှာ အမိန့်ပေးသူ တပ်ကြပ်မှူး (သို့မဟုတ်) လက်ထောက်ဗိုလ်တို့ စစ်ရေးပြစဉ်တွင်၊ တပ်သား ပိုမိုနားရှင်းစေခြင်းငှာ အမိန့်များကို ပထမလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်၍ ပြကြရမည်။ တဖန် တပ်သားများ စစ်ရေးပြသော အခါ၌ အမှားတွေ့လျှင် တယောက်စီကို လိုက်လံပြင်ဆင်ပေးရမည်။

အရေးတော်ပုံအောင်ပါစေ။

(၄၊ ၁၂၊ ၃၉)

(၃၃) ဘယ် - - နှစ်ခါ - - ကွေ့

ညာနှစ်ခါကွေ့မှာ ကဲ့သို့ပင် ခေါင်းဆောင်၍ လျှောက်သူကို ရှေ့ဆုံးမှထား၍ နောက်မှ တပ်သားများသည်လည်း ခေါင်းဆောင် တပ်သားကွေ့သည့် နေရာသို့ရောက်မှ ကွေ့ကြကာ ချီတက်ခဲ့သည့် လမ်း၏ ဘယ်ဘက်နားမှ ကပ်၍ လာခဲ့သော ခရီးကို ပြန်လှည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

စစ်ရေးပြအမိန့် - ၃၂၊ ၃၃ သရုပ်ပြပုံ

(၃၄) ညာသို့ (သို့မဟုတ်) ဘယ်သို့ လေးယောက်စုလျက်-

လေးယောက် - တွဲ၊ နှစ်ယောက် - တွဲ (ရပ်လျက်)

ဤအမိန့်ကို တပ်သားများ ရပ်တန့်နေစဉ် ပေးရမည်။ စစ်ရေးပြရန် စလိုက်သည်နှင့် တပ်သားများသည် (၂) တန်း စီခွဲပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထို့နောက် ရှေ့တန်း (၁-၂-၃-၄-၅) အစရှိသဖြင့် ရေရမည်။ နောက်တန်း တပ်သားများ အမှတ်ရေရန် မလို။ နောက်တန်းတပ်သားများမှာ မိမိတို့ ရှေ့တည့်တည့် တပ်သားများ၏ အမှတ်ကိုသာ မှတ်ထားရမည်။ လေးယောက် တွဲဟု အမိန့်ပေးလိုက်လျှင် ရှေ့တန်း၊ နောက်တန်း စုံအမှတ် (၂-၄-၆-၈) စသည်ဖြင့် တပ်သားများသည် နောက်သို့ ခြေတလှမ်း (လက်မ-၃၀) ဘယ်ခြေနှင့် လှမ်းလိုက်ပြီးလျှင် ညာဘက်သို့ ညာခြေနှင့် ခြေတလှမ်း (လက်မ-၂၄) လှမ်းလိုက်ရမည်။ ထို အခါ တပ်သား အတန်းနှစ်တန်းသည် လေးယောက်တွဲစီ လေးတန်းဖြစ်သွား၍ စုံ-အမှတ် တပ်သားများသည် မ-အမှတ် တပ်သားများ၏ နောက်တည့်တည့်တွင် ရှိကြလိမ့်မည်။ ဘယ်ဘက်အစွန်ဆုံး တပ်သားတို့သည် (မ) အမှတ်ဖြစ်စေ၊ (စုံ) အမှတ် ဖြစ်စေ၊ လေးယောက်တွဲကြရမည်။ ဘယ်ဘက်အစွန်ဆုံးနှင့် ဒုတိယတပ်သားများမှာ မည်သည့်အခါမျှ မတွဲရ။

(က) အကယ်၍ တပ်သား (၁၆) ယောက် အတွဲ (၇) တွဲရှိသည် ဆိုကြပါစို့

ထိုအခါတွင် လေးယောက်တွဲ တွဲရန် လွယ်လွယ်နှင့် ဖြစ်လိမ့်မည်။ အကယ်၍ တပ်သား (၁၈) ယောက် အတွဲ (၉) တွဲ ရှိနေလျှင်၊ နောက်ဆုံး (ဘယ်ဘက်ဆုံး) တပ်သားများမှာ (မ) အမှတ် ဖြစ်နေသော်လည်း မိမိတို့ညာဘက် (စုံ) အမှတ် တပ်သားများနှင့် တွဲကြရမည်။ နောက်ဆုံး တပ်သားများ၏ ညာဘက် စုံအမှတ်အသားများမှာ မလှုပ်ရှားရ။ ထိုအခါတွင် နောက်ဆုံးတပ်သားများနှင့် တွဲတွဲကျော် (မ) အမှတ် တပ်သားများမှာ နှစ်ယောက်တည်း ရှိနေလိမ့်မည်။ ထိုတပ်သား နှစ်ယောက် အနက် နောက်တန်း တပ်သားမှာ နောက်သို့တလှမ်း ဆုတ်လိုက်ရမည်။

(ခ) အတွဲစုံ- နောက်လပ်နှင့်

မှတ်ချက်- နောက်လပ်ဆိုသည်မှာ အတန်းစီရာတွင် ရှေ့တန်းနှင့် နောက်တန်း လူမညီမျှ၍ ဥပမာ - ရှေ့တန်း (၈) ယောက်၊ နောက်တန်း (၇) ယောက်ဖြစ်နေလျှင်၊ ရှေ့တန်းနှင့် နောက်တန်း အကွက်စေ့အောင် နောက်တန်း ဘယ်အစွန်ဆုံးမှ နေ၍ရေ သော် - တတိယမြောက်နေရာကို နေရာလပ်ထားရမည်။ ထိုနေရာလပ်ကို နောက်လပ်ဟု ခေါ်သည်။

(စစ်ရေးပြ အမိန့် (၇) ကို ပြန်ကြည့်လေ)

လေးယောက်တွဲဟု အမိန့်ပေးသောအခါ နောက်လပ်၏ ညာဘက်ကပ်လျက်ရှိသော တပ်သားသည် နောက်သို့ တလှမ်း လှမ်းပေးရမည်။

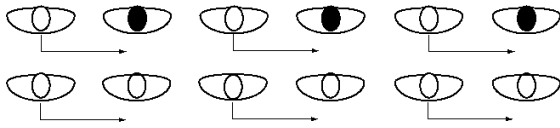
(ဂ) အတွဲမ - နောက်လပ်နှင့်

လေးယောက်တွဲဟု အမိန့်ပေးသောအခါ၊ နောက်လပ်နေရာကို ချန်လှပ်၍ အခြားအတွဲများမှာ - တွဲမြဲ တွဲသွား ကြရမည်။ ထိုအခါ နောက်လပ်အတွဲမှာ - တယောက်တည်းသာ ရှိနေလိမ့်မည်။

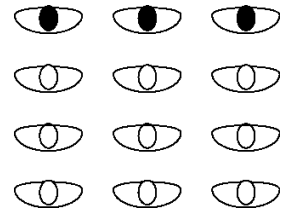
(ဃ) ရှေ့တန်းနောက်၌ ရှိနေလျှင် (ဥပမာ-ဗိုလ်လုပ်သူ တပ်သားများအား နောက်လှည့်ဟု အမိန့်ပေးသောအခါ)

နောက်လပ်နေရာသည် ရှေ့တန်းသို့ ရောက်နေလိမ့်မည်။ သို့သော် ရှေ့တန်းတွင် မည်သည့်အခါမျှ နေရာလပ် မရှိစေရ။ သို့ကြောင့် နောက်တန်းမှ ရှေ့နေရာလပ်နှင့် တည့်တည့်တပ်သားသည် ရှေ့တန်းသို့ တက်ရလိမ့်မည်။ ထို့နောက် လေးယောက် တွဲရာတွင် (စုံ) အမှတ်အသားများသည် ညာခြေနှင့် ရှေ့သို့ တလှမ်းတက်၍၊ ဘယ်ခြေနှင့် ဘယ်ဘက်သို့ တလှမ်းလှမ်း လိုက်ရမည်။ အကယ်၍ ရှေ့တန်း၊ နောက်တန်း လူအပြည့်-အတွဲ မဖြစ်လျှင်၊ ယခင်က နောက်သို့ဆုတ်ရသော တပ်သားသည် ယခုအခါ ရှေ့သို့တက်ရမည်။ (စစ်ရေးပြအမိန့် (၃၄-က) ကို ကြည့်လေ) တဖက်စာမျက်နှာမှ ပုံများနှင့်တွဲဖက်ကြည့်ပါ-

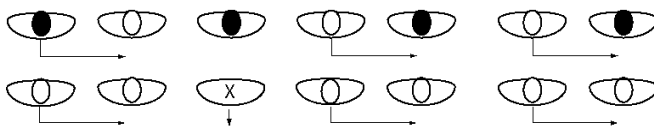
အမိန့် (၃၄)

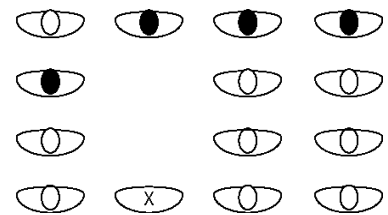
တွဲပြီးပုံ

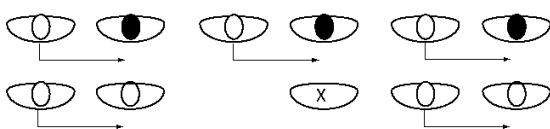
အမိန့် (၃၄-က) အတွဲစုံ - လူစီစီထားပုံ

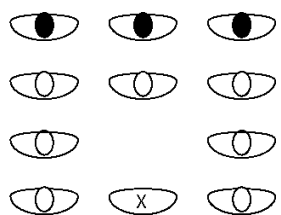
တွဲပြီးပုံ

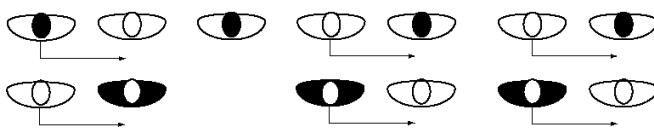
အမိန့် (၃၄-ခ) အတွဲမ - လူစီစီထားပုံ

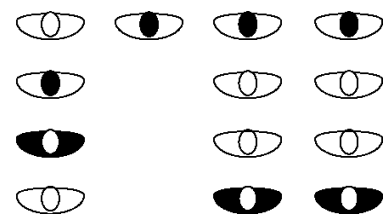
တွဲပြီးပုံ

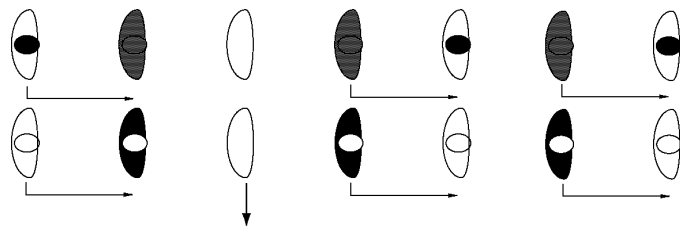
အမိန့် (၃၄-ဂ) အတွဲစုံ - နောက်လပ်နှင့် စီထားပုံ

တွဲပြီးပုံ

အမိန့် (၃၄-ဃ) ရေတန်းနောက်၌ ရှိလူ

(၃၅) နှစ်ယောက် - - တွဲ

(က) လေးယောက်တွဲစဉ် ခွဲ၍တက်ကြရသော တပ်သားများသည် ကိုယ့်နေရာသို့ ကိုယ်ပြန်ရောက်အောင် ဘယ်ခြေနှင့် ဘယ်သို့လှမ်း ညာခြေနှင့် ရှေ့သို့တက်ကြရမည်။ (စစ်ရေးပြအမိန့် (၃၄-က) ကို ကြည့်လေ)

(ခ) နောက်တန်းသည် ရှေ့ရှိမှ - လေးယောက်တွဲစဉ်က ခွဲထွက်ရသော တပ်သားများသည်၊ ညာခြေနှင့် ညာသို့ လှမ်း၍ ဘယ်ခြေနှင့် ကိုယ့်နေရာသို့ ကိုယ်ပြန်ဝင်ကြရမည်။

(ဂ) နောက်သို့ တလှမ်းဆုတ်ရာသာ တပ်သားများမှာ ရှေ့သို့တလှမ်းတက်၍ ရှေ့သို့ တလှမ်းတက်ရသော တပ်သား များမှာ နောက်သို့ တလှမ်းဆုတ်ရမည်။

(၃၆) ဘယ် (သို့မဟုတ်) ညာ

စစ်ရေးပြအမိန့် (၃၄) ကို ပြုလုပ်ပြီးသောအခါ၊ ဗိုလ်လုပ်သူက ဘယ် (သို့မဟုတ်) ညာ ဟု ဆိုလိုက်လျှင် ဗိုလ်အမိန့်ပေးရာဘက်သို့ တပ်သားအားလုံး လှည့်လိုက်ရမည်။ ထို့နောက် (ချီ - - တက်) ဟု အမိန့်ထပ်မံပေးလိုက်လျှင် ရှေ့သို့ချီတက်ကြရမည်။

(၃၇) ဘယ် (သို့မဟုတ်) ညာ -- လှည့်

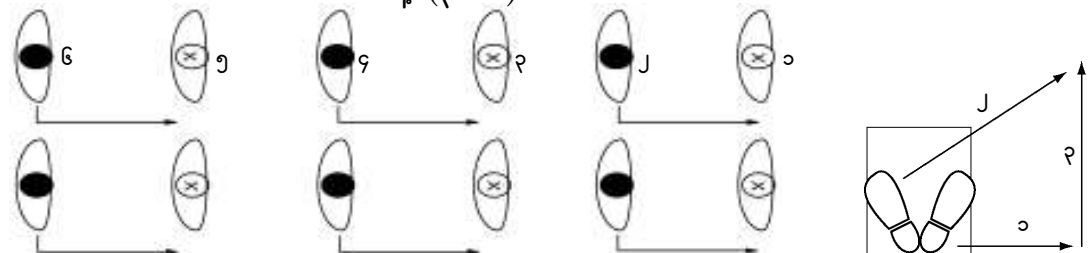
ယခုအမိန့်မှာ ဘယ်သို့လည်းကောင်း၊ ညာသို့လည်းကောင်း လှည့်ရန်ပေးသော ရိုးရိုးအမိန့်မျိုး မဟုတ်။ စစ်ရေးပြအမိန့် (၃၆) ကို ပေးပြီးသောအခါ၊ ဥပမာ (ဘယ်) ဟု ဗိုလ်လုပ်သူက ညာလှည့်ဟုဆိုလျှင် ညာဘက်သို့ လှည့်ရုံသာမက၊ အမှတ် (၃၅) အတိုင်း ကိုယ့်နေရာသို့ကိုယ် ပြန်ဝင်ကြကာ၊ (၂)ယောက် တွဲကြရမည်။ ဥပမာ- ဗိုလ်မှ (ညာ)ဟု အမိန့်ပေး၍ ဘယ်သို့ အမိန့်ပေး၍ - ဘယ်သို့ ပြန်လှည့်စေလိုလျှင် ဗိုလ်လုပ်သူက (လေးယောက်စုလျက် - ညာ -- လှည့်) ဟု အမိန့်ပေးရမည်။

(၃၈) (၂ - ယောက်တွဲစီ နေရာမှ) ၄ - ယောက်တွဲ

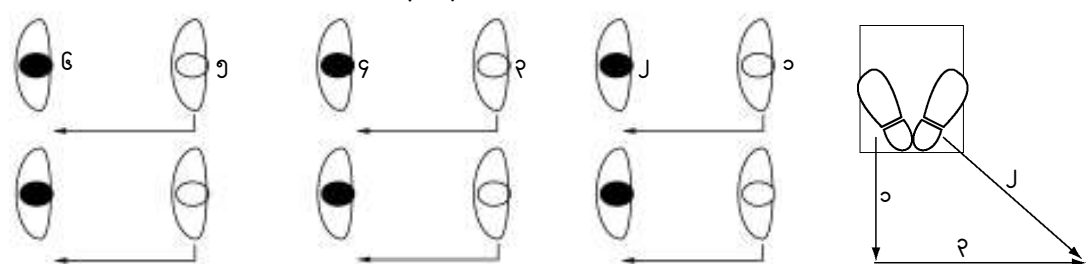
(က) ထိုအခါ (စုံ) အမှတ် တပ်သားများသည် ညာဘက်သို့ တလှမ်းလှမ်းလိုက်၍ ဘယ်နှင့် ရှေ့သို့ တလှမ်းတက်ကြရမည်။ ဥပမာ- အတွဲ (၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅၊ ၆) ရှိ၍၊ အတွဲ (၁) သည် ရှေ့ဆုံးမှ ရှေ့သို့ မျက်နှာမူနေလျှင်၊ ထိုအတွဲ၏ နောက်တွင် ရှိသော (၂၊ ၄၊ ၆) စသည့် စုံအမှတ်တွဲများသည် အထက်ပါ နည်းအတိုင်း လေးယောက်တွဲကြရမည်။

(ခ) အကယ်၍ (၆) အမှတ်တွဲသည် ရှေ့ဆုံးမှ ရှေ့သို့မျက်နှာမူ၍ (၅၊ ၃၊ ၁) အမှတ်တွဲများသည် ဘယ်ခြေနှင့် ဘက်ဘက်သို့ လှမ်း၍ ညာခြေနှင့် နောက်သို့ လေးယောက်တွဲမိအောင် ဆုတ်ကြရမည်။

အမိန့် (၃၈-က)

အမိန့် (၃၈-ခ)

(ဂ) ယခင်က စစ်ရေးပြအမိန့်များအရ - ရှေ့တိုး၊ နောက်ဆုတ် လုပ်ကြရသော တပ်သားများသည် ယခုအခါ ဘေးသို့ တလှမ်းထွက်ခြင်း၊ ဝင်ခြင်းကိုသာ ပြုလုပ်ကြရမည်။

(၃၉) (အချိန်မှတ်စဉ်) လေးယောက်တွဲ

ဤအမိန့်ကို အမိန့်အမှတ် (၃၅) အတိုင်း အမိန့်ပေးရမည်။ (ညာသို့ လေးယောက်စုလျက် - လေးယောက်တွဲ) တပ်သားများသည် အချိန်မှတ်နေကြလိမ့်မည်။ ဘယ်ခြေမြေအကျတွင် ပထမအမိန့်ကို ပေး၍၊ ဒုတိယအမိန့် (လေးယောက်) ကို ဘယ်ခြေမြေအကျတွင် ထပ်မံပေးကာ၊ နောက်တကြိမ် ဘယ်ခြေမြေအကျတွင် (တွဲ) ကို ပေးရမည်။ ထိုအခါ (စုံ) အမှတ် တပ်သားများသည် တွဲဟု ဗိုလ်က အမိန့်ပေးပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ညာခြေကို မြေသို့ပြန်ချ၍ ဘယ်ခြေနှင့် နောက်သို့ ဆုတ်လိုက်ကာ ညာခြေနှင့် ညာဘက်သို့ လှမ်းလိုက်ရမည်။ ညာခြေလှမ်းပြီးလျှင် ရပ်တန့်၍ မနေရ။ ဆက်လက်၍ အချိန်မှတ် နေကြရမည်။ (ဘယ်သို့ လေးယောက် စုလျက် လေးယောက်တွဲ) ဟု ဆိုလျှင်၊ ညာတွင်စ၍ အမိန့်ပေးပြီးလျှင် တပ်သားများသည် လည်း ညာဘက် ခြေမှစ၍ လှမ်းကြရမည်။

(၄၀) (အချိန်မှတ်လျက်) ၂ ယောက်တွဲ

အချိန်မှတ်နေရာမှ - ဘယ်ခြေမြေအကျတွင် (၂ယောက်) ဟု အမိန့်ပေး၍ နောက်တကြိမ် ဘယ်ခြေမြေအကျတွင် (တွဲ) ဟု ပေးရမည်။ တပ်သားများသည် ပထမဘယ်ခြေနှင့် ဘယ်ဘက်သို့ လှမ်းလိုက်၍ နောက်တကြိမ် ဘယ်ခြေမြေအကျတွင် (တွဲ) ဟု ပေးရမည်။ တပ်သားများသည် ပထမဘယ်ခြေနှင့် ဘယ်ဘက်သို့ လှမ်းလိုက်၍ ညာခြေနှင့် ရှေ့သို့တက်ကြရမည်။

(၄၁) (သွားလျက်) ၄- ယောက်တွဲ

အမိန့်ကို ဘယ်ခြေမြေအကျတွင်သာ ပေးရမည်။ (တွဲ) ဟု အမိန့်ပေးပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် (မ)တပ်သားတို့သည် ညာခြေနှင့် ကိုယ်အရှိန် သတ်လိုက်၍ နှစ်ကြိမ်အချိန်မှတ်ပြီးလျှင် ဆက်၍ချီတက်ကြရမည်။ (မ) တပ်သားတို့ အချိန်မှတ်နေခိုက် (စုံ) တပ်သားများသည် အထက်ပါနည်းများအတိုင်း လေးယောက်တွဲကြ၍ ဆက်လက် ချီတက်ကြရမည်။ ထိုအခါ (မ)တပ်သား များနှင့် (စုံ) တပ်သားများသည် ခြေလှမ်းတညီတညွတ် ဖြစ်သွားလိမ့်မည်။

(၄၂) (သွားလျက်) ၂ ယောက်တွဲ

အမိန့်ကို ဘယ်ခြေမြေအကျတွင်ပေး၍ လိုက်နာသည့် တပ်သားများသည်လည်း အထက်ပါနည်းများအတိုင်း ကိုယ့် နေရာသို့ ကိုယ်ပြန်ဝင်ကြရမည်။ ဘယ်ဘက်တပ်သားများသည်အချိန်နှစ်ခါ မှတ်ကြရမည်။

(၄၃) (ရပ်လျက်) ညာသို့ အတန်းပြု

အတန်းပြုဟု ဗိုလ်ကအမိန့်ပေးလျှင် ရှေ့တန်း၊ ညာဘက်ဆုံး တပ်သားများသည် ညာဘက်သို့ လှည့်နေ၍၊ ရှေ့တန်း ကျန်တပ်သားများသည် အမိန့်အမှတ် (၁၅) မှာကဲ့သို့ ညာသို့ စောင်းလိုက်ကြရမည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်လုပ်သူက အမြန်လျှောက်ဟု အမိန့်ပေးရမည်။ ထိုအခါ ရှေ့တန်း၊ ညာဘက်ဆုံး ညာသို့လှည့်ထားသည့် တပ်သားများသည် ရှေ့သို့ နှစ်လှမ်း ချီတက်ပြီးလျှင် ရပ်တန့်နေရမည်။ အတန်းတစ်လုံးသည် အတန်းစီမပျက်စေဘဲ၊ ညာဘက်ဆုံး တပ်သားရပ်နေရာနှင့် ရင်ပေါင်တန်းစီမအောင် ချီတက်ပြီးလျှင် ရပ်တန့်ကြရမည်။ နောက်တန်း ညာဘက်ဆုံးတပ်သားသည် ရှေ့သို့ နှစ်လှမ်းတက်၍ ရှေ့တန်းညာဘက် တပ်သား ၏ မူလနေရာကို ယူပြီးလျှင် ညာဘက်သို့ လှည့်ကာ ရပ်တန့်နေရမည်။ ကျန်တပ်သားများမှာ ရှေ့တန်းနှင့် တပါတည်း အစီအတန်း မပျက်စေဘဲ၊ ညာဘက်ဆုံးတပ်သားနှင့် ရင်ပေါင်တန်းမိအောင် ချီတက်ရပ်တန့်ကြရမည်။ ဘယ်သို့ အတန်းပြုလည်း အထက် နည်းအတိုင်း ပြုလုပ်ကြရမည်။

(ပုံကို ကြည့်လေ)

(၄၄) (သွားလျက်) အတန်းပြု

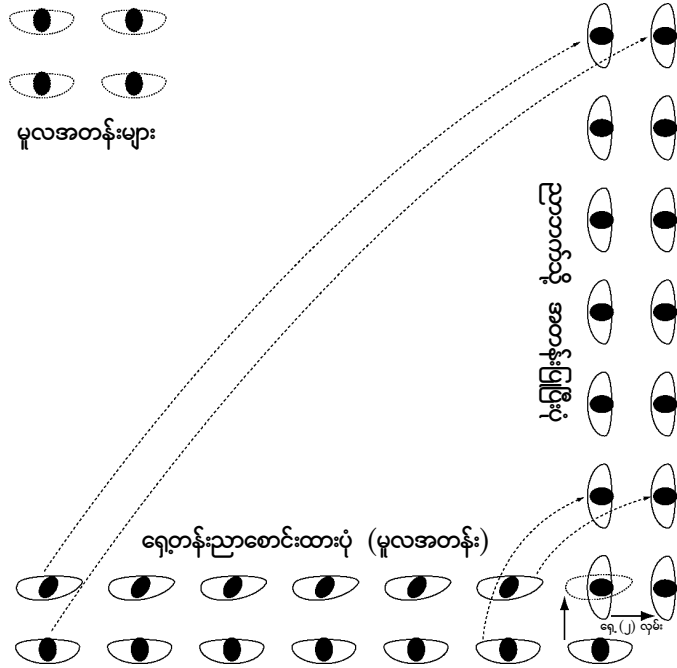
အထက်နည်းအတိုင်းပင် အလုံးစုံ ပြုလုပ်ကြရမည်။ သို့သော် ညာဘက်ဆုံး တပ်သားများမှာ နေရာသစ်သို့ ရောက်လျှင် ရပ်မနေဘဲ အချိန်မှတ်နေ၍ ဘယ်ဘက်မှ တပ်သားများကို စောင့်ဆိုင်းကြရမည်။ ဘယ်ဘက် တပ်သားများလည်း ညာဘက်ဆုံး တပ်သားများနှင့် ရင်ပေါင်တန်းမိလျှင် အချိန်မှတ်နေကြရမည်။ ဗိုလ်လုပ်သူက ချီတက်ရန် အမိန့်ပေးမှ ဆက်လက် ချီတက် ကြရမည်။ ညာသို့ အတန်းပြုလိုလျှင် ညာခြေမြေအကျတွင် အမိန့်ပေး၍ ဘယ်သို့အတန်းပြုလိုလျှင် ဘယ်ခြေမြေအကျတွင် အမိန့် ပေးကြရမည်။

(၄၅) (အတွဲမှ) ညာသို့ - အတန်းပြု

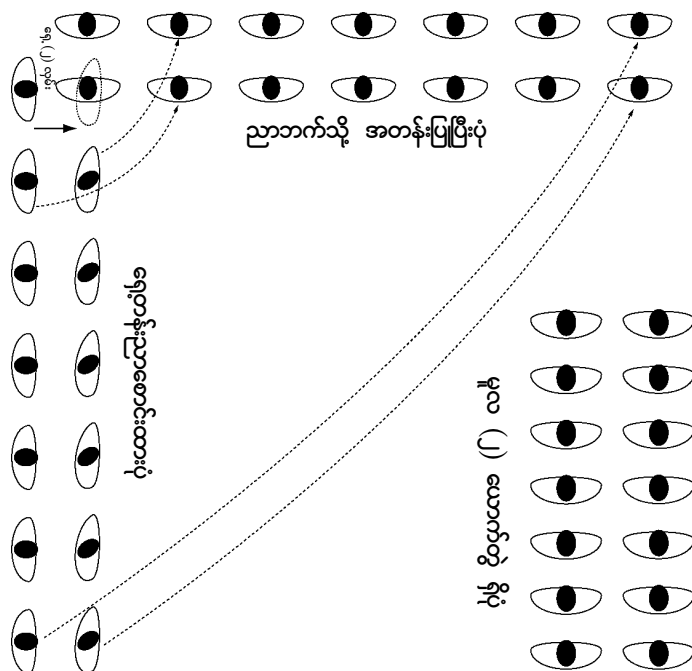
ညာဘက်အတန်းသည် ရှေ့ဆုံးတပ်သားမှအပ ကျန်တပ်သားများ ညာသို့စောင်း၊ ဘယ်ဘက်အတန်း ညာလှည့်၊ အမြန်လျှောက်ဟု အမိန့်ပေးကာ ညာဘက်တန်း ရှေ့ဆုံးတပ်သားများသည် ရှေ့သို့ နှစ်လှမ်းတက်၊ ကျန်တပ်သားများသည် ရှေ့ဆုံးတပ်သားနှင့် ရင်ပေါင်တန်းမီအောင် ချီတက်ကြရမည်။

ဘယ်သို့ အတန်းပြုလိုကလည်း ဘယ်ဘက်အတန်းသည် ဘယ်သို့စောင်း၍ ညာဘက်အတန်းသည် ဘယ်လှည့် ပြီးလျှင် ရှေးနည်းအတိုင်း ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ကြရမည်။ (ပုံကို ကြည့်လေ)

အမိန့် (၄၃) ရပ်လျက် ညာသို့ အတန်းပြုပုံ

အမိန့် (၄၅) အတွဲမှ ညာသို့ အတန်းပြုပုံ

(၄၆) အခမ်းအနားစီခြင်း

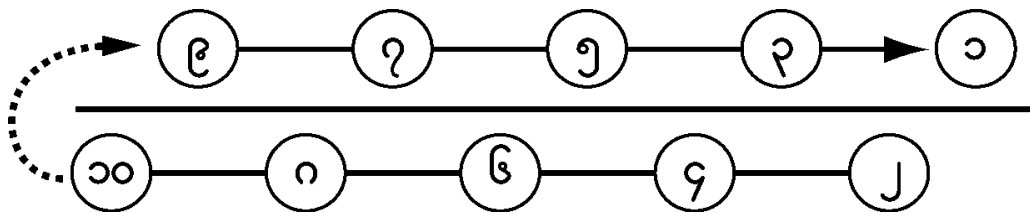
အခမ်းအနားစီခြင်း ဆိုသည်မှာ အင်္ဂလိပ်လို (Ceremonial Prade) ဟု ခေါ်သည်။ တပ်သားအားလုံးကို အတန်းတန်းတည်း ဖြစ်အောင် ပထမစီလိုက်ရမည်။ ထိုအခါ အနိမ့်ဆုံးတပ်သားများမှာ ဘယ်ဘက်ဆုံးတွင် ရှိစေ၍ အရပ်အမြင့်ဆုံးတပ်သားများမှာ ညာဘက်ဆုံးတွင် ရှိကြစေရမည်။ ညာမှစ၍ အစဉ်လိုက် အမှတ်ရေရမည်။ (မ) အမှတ်တပ်သားများအား ရှေ့သို့တလှမ်း၊ (စုံ) အမှတ် တပ်သားများအား နောက်သို့တလှမ်း လှမ်းရန်၊ (မ- အမှတ်တပ်သားများ ရှေ့တလှမ်းတက်၊ စုံ- အမှတ်တပ်သားများ နောက်တလှမ်းဆုတ် - - လှမ်း) (လှမ်း) ဟု အမိန့်ပေးရမည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်လုပ်သူက (ဘယ်ညာ- လှည့်) ဟု အမိန့်ပေးရမည်။ ရှေ့တန်းတပ်များသည် ညာဘက်သို့ လှည့်၍ နောက်တန်းတပ်သားများသည် ဘက်ဘက်သို့ လှည့်လိုက်ကြရမည်။ ထို့နောက် ဗိုလ်လုပ်သူက (ဘယ်ညာ- လှည့်) ဟု အမိန့်ပေးရမည်။ (အမြန်လျှောက်) ဟု အမိန့်ပေးသောအခါ၊ ရှေ့တန်း ညာဘက်ဆုံး တပ်သားများသည် ရပ်တန့်နေရမည်။ ကျန်တပ်သားများသည် မျက်နှာမူရာ ဘက်သို့ လျှောက်။ နောက်တန်း တပ်သားများသည် ညာဘက်သို့ ကွေ့ခါ ရှေ့တန်း နောက်ဆုံးလူနှင့် ဆက်မိအောင် လျှောက်ကြရမည်။ ထိုသို့ တတန်းလည်း လျှောက်သွားနေစဉ် ရှေ့ဆုံးမှ တပ်သားများသည် နေမြဲနေ၍၊ ဒုတိယတပ်သားများသည် ပထမတပ်သား၏ ညာဘက်သို့ ထွက်၍ နှစ်လှမ်းကွာတွင် ရင်ပေါင်တန်း ရပ်တန့် နေရမည်။ တတိယတပ်သားများသည် ပထမတပ်သား၏ နောက်တွင် ရပ်၍၊ စတုတ္ထတပ်သားများသည် ဒုတိယတပ်သားကဲ့သို့ ညာဘက်သို့ ထွက်ခါ၊ ဒုတိယတပ်သား၏ နောက်တွင် ရပ်ရမည်။ ထိုသို့ အားလုံးတပ်သားများ လုပ်ကိုင်ပြီးလျှင် တပ်တစ်ခုလုံးကို ခြုံ၍ကြည့်ပါက ပတ္တလားပုံ တည်ရှိလိမ့်မည်။

အမိန့် (၄၅) အခမ်းအနားစီခြင်း

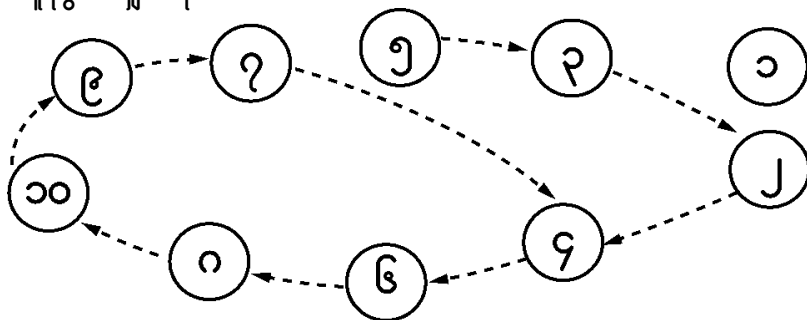
(က) ဂဏန်းတခုကို လူတယောက်လိုမှတ်ပါ

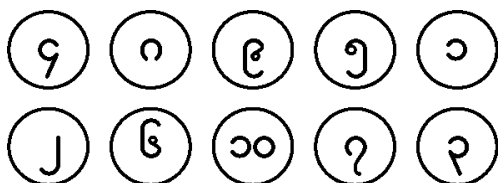
(ခ) မ-အမှတ်များ ရှေ့တလှမ်းတက် ညာလှည့်၊ စုံ-အမှတ်များ နောက်တလှမ်းဆုတ် ဘယ်လှည့်

(ဂ) လူစုခွဲ လျှောက်ပုံ

(ဃ) လျှောက်ပြီးစီးထားပုံ

(ပ) ကျောင်းသားများကာကွယ်ရေး - သံမဏိထုတ်ပြန်ချက် အမှတ် (၄)

ကျောင်းသားများ ကာကွယ်ရေးသံမဏိတပ်ဟူသော စကားနှင့်လျော်ညီစွာ နယ်မှ တပ်သားနှင့်ဗိုလ်တို့သည် စစ်ချီ စစ်တတ်နှင့် သက်ဆိုင်သောအရာတို့ကို များစွာသိကျွမ်းနားလည်ရန် လိုပေသည်။ ဗိုလ်လုပ်သူများသည် မိမိတို့တတ်နိုင်သမျှ အစွမ်းကုန် စစ်အတတ်ကို မရမက လိုက်လံရှာဖွေ စုဆောင်းကြရမည်။ စစ်တိုက်ရာတွင် အရေးကြီးသောအချက်ကား လက်နက် အင်အား၊ လူအင်အား၊ ငွေအင်အားနှင့် ဗိုလ်များ၏ အရည်အချင်းတည်း။

ရေပြင်၊ မြေပြင်နှင့် ကောင်းကင်မှတိုက်သော တပ်ဟု အကြမ်းအားဖြင့် (၃) စား ခွဲလိုက်လျှင် ဗမာပြည်အဖို့ကား ရေပြင်နှင့် လေပြင်ကို ချန်လှပ်၍ မြေပြင်တိုက်သော တပ်များအတွက်သာ စိုင်းပြင်းကြရမည်။

အကွယ်အကာများ

မြေပြင်တိုက်သော တပ်တို့အတွက်ကား အကွယ်အကာသည် ဒုတိယအရေးကြီးဆုံးဖြစ်၏။ တိုင်းပြည် တပြည်တွင်း၌ ချီတက်တိုက်ခိုက်စဉ် တောတွင်း၊ တောင်ကြားနှင့် မြေပြင်များတွင် ချီတက်ကြရတတ်သည်။ ထိုအခိုက်အတန့် ရန်သူတို့အနားသို့ တတ်နိုင်သမျှ ချဉ်းကပ်နိုင်ရန်ကား၊ ကိုယ့်တပ်ကို ရန်သူများအလွယ်နှင့် မမြင်နိုင်အောင် ကြံဆောင်ကြရမည်။ ချီတက်သွားလာဆဲ နှင့် ကျော်လွန်ခဲ့ပြီးသော နေရာမြေကွက်များကို နောက်ခံ (Background) ခေါ်ရမည်။ ၎င်းနောက်ခံနှင့်အောက်ခံ၏ အရောင်အဆင်း အခြေအနေတို့ကို သေချာစွာ သိရှိထားရမည်။ သို့သိရှိမှသာ ၎င်းနောက်ခံအရောင်ကို မိမိတို့ တပ်သားများက လိုက်၍ ဝတ်ဆင်နိုင်သည်။ နောက်ခံအရောင်ကို လိုက်၍ ဝတ်ဆင်ခြင်း အကျိုးကား အရောင်ခြင်း ရောထွေးနေသဖြင့် အလွယ်တကူနှင့် ရန်သူများ မမြင်နိုင်၊ အပြစ်ကား ဝတ်ပြီး အဝတ်အစားတို့ကို မကြာခဏ ပြောင်းလဲရန် ခဲယဉ်းလှ၏။ သို့သော် တတ်နိုင်သမျှ တူအောင် ကြိုးစားရမည်။

ဥပမာ- ရန်ကုန်မြို့နှင့် ပတ်လည်၏ နောက်ခံနှင့် အောက်ခံတို့ အရောင်မှာ အောက်က မြက်ပေါများသည့် အပြင် သစ်တော ထူထပ်လှသဖြင့် အစိမ်းရောင်ဖြင့် လွှမ်းတော့၏။ ထိုသို့ နောက်ခံရှိသော အရပ်အတွက် အဝတ်ကား အစိမ်းရောင် အကောင်းဆုံး၊ အညိုရောင်၊ အနက်ရောင်နှင့် ကာကီတို့ကို ဝတ်ဆင်ကလည်း အလွယ်နှင့် မြင်နိုင်မည်မဟုတ်။ ၎င်းတို့အစား အဖြူ၊ အနီ၊ အဝါတို့ကို သုံးမိမှမူ လွယ်ကူစွာ မြင်နိုင်ယုံမျှမက အစိမ်းတွင်း၌ကွက်၍ ထင်ရှားစွာမြင်ခြင်းနှင့် စက်ကွင်း ဖြစ်ခြင်းတို့မှ ကာကွယ်ရန်၊ အောက်ခံ နောက်ခံတို့နှင့်ရောသော အရောင်ကို ဝတ်ဆင်ရမည်။ မိမိဝတ်သော အဝတ်ရောင်သည် နောက်ခံနှင့် ရောနေခဲ့လျှင် မြေပြင်ကိုက် (၂၀၀) လောက် အတွင်း ငြိမ်သက်စွာ မှောက်နေရုံမျှပင် ရန်သူများက မြင်နိုင်မည်မဟုတ်။

(ဗဟိုမှ သင့်တော်သော အဝတ်ကို ပြဌာန်းပေးလိမ့်မည်။)

အကွယ်အကာအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သည်တို့ကား သစ်ပင်၊ မြက်ပင်စုကလေး တတောင်ထွာသာသာရှိ သစ်ပင်ငယ်စု၊ ချုံပုတ်၊ စည်းရိုးတန်း၊ သစ်ပင်ရိပ် (နေပြောက်ကြားသော နေရာ) သစ်ငုတ်တို၊ မြေနိမ့်၊ ကုန်းမြင့်မှ စ၍၊ မိမိတို့ အရပ်ရောနေသည့် နေရာကို လိုက်၍ ဉာဏ်ရှိသလို မျက်ကွယ်၊ ကျည်ကွယ် ကြည့်၍ ယူကြရမည်။

မိမိကွယ်ကာထားသော အရာ၏ အကူအညီအားဖြင့် မမြင်နိုင်ရုံသာရှိသော အရာကို မျက်ကွယ်၊ မိမိကို ရန်သူ မမြင်နိုင်ရုံသာမက ရန်သူကျည်ဆံများ မမှန်အောင် ကွယ်ထားသည့် အရာကို ကျည်ကွယ်။ သို့ကြောင့် အကာအကွယ်ယူရာ၌ ကျည်ကွယ်ရအောင် ယူနိုင်က ကောင်းလှ၏။ ယခု အသုံးချနေသော စစ်ရိုင်ဖယ်သေနတ်မှာ ဒု (၅ - ၆) ပေခန့်ရှိမှ ကျည်ကွယ် နိုင်သည်။ ကျည်ကွယ်ကား ကိုယ်တိုင်တူးထားသော မြောင်းကုတ်တို့မှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်၏။ စည်းရိုးတန်းစသော ချုံပုတ်တို့မှာ ရန်သူများက အလွယ်တကူ မမြင်နိုင်သော်လည်း စိတ်ထင်နှင့်ပင် စက်သေနတ်နှင့်လှမ်း၍ ပစ်လိုက်က အားလုံးစုပြု သေတတ် သည်။ အကွယ်အကာယူသည့် နေရာ၌ မည်သို့ ယူမည်၊ မည်သည့် နေရာကကောင်းသည်ဟု အသေချာ ရေးပေးရန်ကား ခဲယဉ်းလှ၏။ ဗိုလ်များက ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ကို သုံး၍ နေရာအနေအထားကို ကြည့်ပြီးလျှင် သင့်သလို ယူကြရမည်။ ဥပမာ- ကမူမှ ကောင်းသည်ဟု ရေးထားသော်လည်း တိုက်ခိုက်နေသောအခါ ကမူမရှိက အသို့လျှင် ကမူကို အကွယ်အကာအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်တော့အံ့နည်း။

နယ်မှ ဗိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ အရပ်ဒေသကို ကိုယ်တိုင် စိစစ်ကြည့်ရှု၍ မည်သို့အကာအကွယ်ယူမည်။ ဘယ်နေရာက တော့ ကောင်းသည်။ တောင်တန်းက ဘယ်လိုစီတန်းနေသည် စသော မြေပြင်အခြေအနေ (Cover) တို့ကို ကောင်းစွာ သိ နားလည်ရမည်။ အကွယ်အကာအတွက်မှာ နယ်က ဗိုလ်များနှင့်တကွ တပ်ကြပ်များ၏ ဉာဏ်ကိုများစွာ မှီနေသည်။

ပုန်းကွယ်နည်း

တောတွင်း သစ်ပင်များအကြား၌ သွားလာရစဉ် သစ်ခက်သစ်ရွက်တို့ကိုလည်း လှည့်စားနေသော အပုန်းအခြေ အနေဖြင့် အသုံးချရမည်။ ဥပမာ- တောတွင်းသွားလာနေပါက သစ်ခက်များကို တိုးသွားလျှင် ရန်သူအလွယ်တကူ မြင်နိုင်မည် မဟုတ်။ ထို့ပြင် တတောင်လောက်သာ မြင့်သော သစ်ပင်ကလေးများကို ကျိုးတိုးကျဲတ ပေါက်စေသော အရပ်ဖြစ်ကာမူ၊ ၎င်းအပင်မျိုးကို ဦးထုပ်၌ထိုး၍ မှောက်နေပါက အခြားသစ်ပင်များနှင့် ရောထွေးပြီးလျှင် လူကိုမြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

အကာအကွယ် ယူပြီးသည့်နောက်၌ အရေးကြီးသည့်အချက်ကား ငြိမ်သက်စွာနေနိုင်ဖို့ ဖြစ်၏။ ငြိမ်သက်စွာမနေဘဲ လှုပ်ရှားနေပါမူ၊ ရန်သူက အဝေးမှ အလွယ်နှင့် မြင်နိုင်လိမ့်မည်။ လှုပ်သည့်အခါ၌လည်း ဖြေးဖြေး လှုပ်မှန်းမသိ လှုပ်ရမည်။ ဥပမာ- ခေါင်းကို တောင်ဘက် ကြည့်နေရာမှ မြောက်ဘက်ကို ကြည့်လိုလျှင် တောင်မှမြောက်ကို ချက်ခြင်းမလှည့်ရ။ ဖြေးဖြေး အချိန်ကို အကုန်ခံ၍ လှည့်ရမည်။ သို့မဟုတ်က အသက်ရှိ သတ္တဝါမှန်းသိမူ၊ တတပ်နှင့်တတပ် ယှဉ်ပြိုင် ပစ်ခတ်နေကြသော အခါ၊ လူကိုမြင်မှ ပစ်ခတ်မဟုတ်။ ယခင် ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အထင်နှင့်ပင် လှမ်း၍ပစ်ခတ်တတ်သဖြင့် ငြိမ်သက်စွာ နေနိုင်ရန်ကို အထူးကြိုးစားဖို့လိုပေသည်။

အကွယ်အကာယူပုံ

အကွယ်အကာယူစဉ်မှာ အများအားဖြင့် အလျားမှောက်လျက်ရှိတတ်သည်။ အလျားမှောက်၍ဖြစ်ခြင်း၊ ကွယ်ယူခြင်းမှာ ကိုယ်က ရှေ့ကိုများစွာ လှမ်း၍ မမြင်နိုင်သော်လည်း ရန်သူ၏ ကျည်ထိမှန်ဖို့မှာ များစွာခဲယဉ်းလှသည်။ သေနတ်မှာ အများအားဖြင့် ခါးရင်းလောက်သာ လှမ်း၍ ပစ်တတ်သည်။ အကယ်၍ မြေပေါ်ရှပ်ပစ်က လူဆီမရောက်မီ လမ်းအကြားတွင် တိုက်၍ အခြားအရာဝတ္ထုများကို မှန်နေနိုင်သည်။ အများအားဖြင့် ယူထားသော အကွယ်အကာ၏နောက် ညာဘက်အစွန်း အမိတ်နားမှ လူနေရာယူ၍ မှောက်နေရသည်။ ကမူမှာလည်း ထိုနည်းအတူပင် သို့သော် ကမူထိပ်၌ သစ်ပင်စုကလေးများရှိက ထိပ်၌လည်း နေရာယူနိုင်သည်။ ကမူထိပ်အစွန်း၌ နေရာယူစဉ် မျက်လုံးတဘက်ကိုသာ ဖော်ထားရမည်။ ညာဘက်က အကွယ်ယူမှ သေနတ်နှင့် မျက်လုံးတဘက်ကို ညာဘက်၌ ထား၍ လူကို သစ်ပင်အကွယ်အကာ စသည်တို့က ဖုံးအုပ်ထားလိမ့်မည်။ ဘယ်ဘက်ကယူပါက လူတကိုယ်လုံးဖော်ပြီးမှ သေနတ်ကို ထုတ်ဖော်နိုင်လိမ့်မည်။ ဘယ်ဘက်က မည်သည့်အခါမျှ နေရာမယူရ။

အကွယ်အကာနေရာ မရောက်မီ ကွင်းပြင်များကို ဖြတ်ကျော်၍ သွားစရာရှိလျှင် လူကိုဖြန့်ခွဲ၍ အမြန် အပြေးသွားရမည်။ ကွင်းပြင်မဟုတ်က မလို။ အကွယ်ယူလျှင် မြန်စွာယူ၍၊ ၎င်းအကွယ်ကိုခွာက လျင်မြန်စွာခွာရမည်။ တောတွင်း၌ သစ်ပင် တပင်နှင့်တစ်ပင် ကူးရာတွင် လျင်မြန်စွာကူး၍ လူကို အနည်းငယ်ဖြန့်ပြီး တပြိုင်တည်း ပြေးရမည်။ သို့မှ ပစ်ခတ်မည့်သူက ပစ်ရန် ရွေးချယ်၍ မရနိုင်။ အကွယ်ကို လူရောက်နိုင်သည်။ လူမခွဲဘဲ ကူးက ဤလူစုကြီးကို တနေရာတည်း မြင်နေရသဖြင့် စက်ကွင်းကောင်း ဖြစ်နေလိမ့်မည်။ လူခွဲလိုက်၍ အုပ်ချုပ်ရကျပ်တည်း သွားတတ်သည်။ (အထူးဂရုပြုရမည်) ချုံတန်းကို ကျော်ရာ၌ ဖြစ်နိုင်သည်။ အကယ်၍ တနေရာတည်းမှ ကျော်၍ နေ့နေလျှင် စက်ကွင်းကောင်း ဖြစ်တက်သည်။ စစ်တိုက်ရာ၌ စက်ကွင်းကောင်း မဖြစ်ရန် များစွာရှောင်ကြရမည်။ နောက်ဆုံး ပစ်ကွင်းကျက အကာအကွယ် မရှိသော်လည်း ကွင်းပြင်တွင်ပင် မှောက်၍ ပစ်ကြရသည်။ ထိုကဲ့သို့ နေရာယူရာ၌ အမြန်ဆုံးပြေး၍ အမြန်ဆုံးမှောက်ပြီးလျှင် လူကို အကျယ်ဆုံးချရမည်။ အုပ်မရအောင်လည်း မချရ။

(ဏ) မြေအောက်လှုပ်ရှားမှုနှင့် ကျောင်းသားများ

အတွင်းစည်းသည် ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ပေါက်ရန် လှုံ့ဆော်ရပ်တည်ပေးပြီးနောက် အတွင်းစည်းမှ ကိုနု၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုလှဖေတို့သည် ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုလှရွှေတို့ကို လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအတွက် စည်းရုံးခဲ့သည်။ အတွင်းစည်းအဖွဲ့သည် လျှို့ဝှက်စွာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအတွက် ထပ်မံဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားဖြစ်ခဲ့သော အများစုမှာ ယနေ့ထက်တိုင် လူထုကြားတွင် ဩဇာသက်လျက် ရှိသည်။ ကိုနုသည် ဘာသာရေးအရ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကို သိပ်အားမပေးချင်သော်လည်း ကိုအောင်ဆန်းကမူ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြောင့် ကျောင်းများမပိတ်ခင် ကိုလှမောင် (မိတ္ထီလာ)၊ ကိုဗဆွေ၊ ကိုမြ၊ ကိုမောင်မောင် (ဆေးကောလိပ်)၊ သံမဏိကိုမောင်မောင် (မြင်းခြံ)၊ ကိုသိန်းဆွေတို့သည်လည်း လျှို့ဝှက်စွာ မြေအောက်တော်လှန်ရေး ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရန် စာရွက်စာတမ်းများနှင့် တကွ ညွှန်ကြားချက်များ ပေးခဲ့လေသည်။

ဗမာပြည်တဝှမ်းလုံး လျှို့ဝှက်အဖွဲ့ခွဲများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် သခင်နှင့် ကျောင်းသားများကို အမာခံမဏ္ဍိုင်ပြု၍ အလုပ်သမား၊ တောင်သူလယ်သမားနှင့် ပြည်ချစ်ပုဂ္ဂိုလ်များ အပါအဝင် ဖွဲ့စည်းရန် သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။

ဗကသနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးသည် ပူးတွဲအစည်းအဝေး ကျင်းပပြီးနောက် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ၁၉၄၀ ဇွန်လ (၉) ရက်နေ့တွင် သခင်ပါတီနှင့် ဓါးမပါတီ အစည်းအဝေးသို့ ကျောင်းသားများ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ဇူလိုင် (၇) ရက်တွင် ဂျူဗလီဟော၌ လူထုအစည်းအဝေးပွဲကြီး ကျင်းပပြီးနောက် သခင်များ အဖမ်းခံရသည်ကိုစွဲ ကို ကန့်ကွက်ကြသည်။ ဝါဆိုလပြည့်တွင် ရွှေတိဂုံဘုရား၌ သံဃာ၊ ကျောင်းသား၊ ပြည်သူအစည်းအဝေးကြီး ကျင်းပသည်။

ဗကသ အထူးအစည်းအဝေးကို ဒီဇင်ဘာ (၂၅၊ ၂၆) ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ အဖွင့်အခမ်းအနားတွင် ဗိုလ်အောင်ကျော်နှင့် အာဇာနည်များကို အလေးပြုခဲ့သည်။ မိတ္ထီလာမှ ပညာရေးဝန်ကြီး ဦးဘရင်၊ ကိုဗဟိန်း၊ မြို့မဆရာဟိန်၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချိုတို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရန် အချိန်ကျပြီဟု ကိုလှရွှေက ပြောကြားခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

ကျောင်းသားသမဂ္ဂမြေအောက်အဖွဲ့ကို သခင်မြအိမ်၌ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီးနောက် ကိုလှမောင်နှင့် ကိုဗဆွေတို့သည် ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ဆရာချစ်၊ ကိုထွန်းအုံ၊ နဂါးနီကိုထွန်းရွှေ၊ ကိုလှမောင် (ဗိုလ်ဇေယျ)၊ သခင်ထွန်းခင်၊ သခင်ဗစိန် (အုပ်စု) တို့သည် မြေအောက်လေ့ကျင့်လုပ်ငန်းအတွက် ၁၉၄၀ ဒီဇင်ဘာလ (၃) ရက် ယိုးဒယား-မြန်မာ နယ်စပ်သွားရန် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ဗမာ့ထွက်ရပ်ဂိုဏ်းကို ဒေါက်တာဘမော်နှင့် ပါတီအချို့ ဆက်သွယ်လာပြီးနောက် ကျောင်းသား၊ သခင်၊ ဆင်းရဲသားအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။ ဂျပန်ပြည်သို့ ရဲဘော်သုံးကျိပ် စေလွှတ်ပြီး စစ်ပညာသင်ကြားရာတွင်လည်း-

၁။ ကိုထွန်းရှိန် (ဗိုလ်ရန်နိုင်) ကျောင်းသားသမဂ္ဂ

၂။ ကိုလှမောင် (ဗိုလ်ဇေယျ) ကျောင်းသားသမဂ္ဂ

၃။ ကိုလှ (ဗိုလ်မင်းရောင်) ကျောင်းသားသမဂ္ဂ တို့ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

ဗမာပြည်မှ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားကို တိုက်ထုတ်ရာတွင် ဗဟိုတော်လှန်ရေးအဖွဲ့ကြီးတရပ်ဖွဲ့စည်းကာ မြေပေါ်၊ မြေအောက် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းပြီး လှုပ်ရှားကြရာတွင် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားလူငယ်တို့၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ကြီးမားသော အခန်းကဏ္ဍတခု အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ ကျောင်းသား၊ လူငယ်အင်အားစုများ ပါဝင်လှုပ်ရှားနိုင်မှုပင် ဖြစ်ပေသည်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ

ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင်

ဖြစ်လာသူ (၃) ဦး

ကိုလှမောင် (ဗိုလ်ဇေယျ)

ကိုထွန်းရှိန် (ဗိုလ်ရန်နိုင်)

ကိုလှ (ဗိုလ်မင်းရောင်)

Source: ASD, 30Comrades, 30Comrades

(တ) ဒုတိယအကြိမ် ကျောင်းသားများကွန်ဗရင့်တွင် ကြေငြာချက်

(၁) သမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် ကျောင်းသားများတိုင်းရင်းဖြစ် ဝံသာနုပင်နီ အထည်များဝတ်ဆင်ရန်။

သမဂ္ဂကြီးတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဦးတည်ချက်များမှာ-

(က) ကျောင်းသားများ၏ ခံစားသင့် ခံစားထိုက်သော အကျိုးကျေးဇူး၊ အခွင့်အရေးတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်။

(ခ) ယခုပင်လျှင် ရှိနေသော အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာများကို ပပျောက်စေမည့် နည်းလမ်းများ ရှာနိုင်ခြင်း၊

(ဂ) ဗမာပြည်တွင် နောင်လူကြီးများဖြစ်မည့် ကျောင်းသားတို့အား ကောင်းမွန်သောချာသော နိုင်ငံရေးပညာကို ပေးရန်၊

(ဃ) ဗမာပြည်ရှိ ပညာရေးကို တိုးတက်ပြန့်ပွားအောင် ထူထောင်နိုင်ခြင်း၊

(င) ဗမာပြည်ရှိ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းကို လျင်မြန်စွာ ပေးနိုင်ခြင်း။

(ထ) ကိုဗဟိန်းနှင့် အရေးတော်ပုံစာစောင်

ပဉ္စမအကြိမ် ဗမာသညီလာခံအပြီးတွင် ကိုဗဟိန်း၊ ကိုထွန်းရှိန် (ဗိုလ်ရန်နိုင်) နှင့် ကိုကိုတို့ ဦးစီးပြီး အရေးတော်ပုံစာစောင်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သခင်မြ လက်နှိပ်စက်ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ စာမူအများအပြားကို ကိုဗဟိန်းက ရေးသားခဲ့လေသည်။ ကျောင်းသားများကို နိုင်ငံရေးသင်တန်းအဖြစ် ဒေါက်တာနတ်၊ ဂိုရှယ်၊ ကိုဗဟိန်းတို့က သင်တန်းပေးခဲ့သည်။ အမှတ် (၁) မျက်နှာဖုံးတွင် သံနှောင်ကြိုးကို အလုပ်သမားက ဖြတ်တောက်ပစ်ရန်နှင့် နောက်ကျောဖုံးတွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမား ပုဂ္ဂလိကလေးအား ကြီးမားသော လက်သီးဖြင့် ထိုးနေပုံကို ဖော်ပြထားသည့် စာစောင်၏ မူဝါဒမှာ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး၊ မြန်မာပုလိပ်၊ ဗြိတိသျှစစ်တပ်၌ စစ်သားများအပါအဝင်၊ အလုပ်သမား၊ လှည်းနေလေ့အောင်း မြင်းစောင်းမကျန် စည်းရုံးရေးပင်ဖြစ်၏။ “စစ်ရဲပုံငွေ မလှူကြနဲ့” ဟု စာပိုဒ်ပါလာသည်။

(တဖက်စာမျက်နှာတွင် အရေးတော်ပုံစာစောင် နောက်ကျောဖုံးကို ဖော်ပြထားသည်။)

အရေးတော်ပုံ အမှတ် (၂) ကို သခင်သက်တင်က လက်နှိပ်စက်ရိုက်၍ ကိုဗဟိန်းနှင့် ကိုကို၊ နောက်ပိုင်းတွင် ကိုထွန်းရှိန်၊ သခင်ဘဏ္ဍမိုး (ဗိုလ်လရောင်)၊ သခင်တင်အောင်တို့က တာဝန်ယူခဲ့လေသည်။

၁၉၄၀ ဒီဇင်ဘာလ ဗိုလ်အောင်ကျော် ကြေးရုပ်ဖွင့်ပွဲ၌ ဗကသညီလာခံနှင့် တိုက်ဆိုင်ခဲ့လေသည်။ တကသ အဆောက်အဦ၌ ညီလာခံ ကျင်းပနေစဉ် နီးနောဖလှယ်ပွဲပုံစံ ပြောင်းလဲကာ “နယ်ချဲ့အစိုးရစနစ်ကြီး ပျက်ဆီးလုနီးပြီလား” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဟောပြောကြသည်။ အရေးတော်ပုံ အောင်မြင်ရန် အင်အားကြီးမားသော အပင်ကြီးကို အမြစ်မှ ခုတ်လှဲမှ ဖြစ်မည်ဟု ပါလာသည်။ အင်အားအကူအညီဖြင့် ဖြိုလှဲရမည်။ နောက်ထပ် အကိုင်းအခက်ငယ်များ အမြစ်မတွယ်မီ ဖြိုလှဲပစ်ရမည်ဟူသော သဘောပါ ပါလာသည်။

(ဒ) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်း

(နှစ်ဝက် အစီရင်ခံစာ)

၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ (၂၅၊ ၂၆) ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပသော ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားများတို့၏ လွှတ်တော်တွင် တင်ပြအစီရင်ခံသည်

လွန်ခဲ့သည့် မေလ (၁၂၊ ၁၃) ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပသော ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများညီလာခံ သဘင်ပြီးဆုံးသည်မှ စ၍၊ ယခု ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများလွှတ်တော် ကျင်းပသည့် အချိန်အတွင်း သမဂ္ဂအသင်းချုပ်၏ ခရီးစဉ်ကို ဤနှစ်ဝက်အစီရင်ခံစာအဖြစ် တင်သွင်းပါကြောင်း။

သမဂ္ဂအသင်းချုပ် စည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၅)၊ အပိုဒ်ငယ် (က) အရ သမဂ္ဂအသင်းချုပ် ဥက္ကဋ္ဌသည် ၁၉၄၀- ၄၁ ခုနှစ်အတွက် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သစ်ကို (၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၃ ရက်နေ့တွင်) ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါကြောင်း။

အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့သစ်တွင်-

- (၁) ကိုလှမောင် (မိတ္ထီလာ)
- (၂) ကိုထွန်းရှိန် (အလံမြို့)
- (၃) ကိုမောင်မောင် (မြင်းခြံ)
- (၄) ကိုထွန်းရှိန် (မြန်အောင်)

အရေးတော်ပုံစာစောင် နောက်ကျောဖုံး

- (၅) ကိုထွန်းဝင်း (ဟင်္သာတ)
- (၆) ကိုကို (မြောင်းမြ)
- (၇) ကိုချစ်လှိုင် (ရေဦး)
- (၈) ကိုသိမ်းမောင် (မိတ္ထီလာ)
- (၉) အေကေဒတ္တား (ရန်ကုန်) တို့ပါဝင်ရာ

ကိုကို (မြောင်းမြ) အကြောင်းမညီညွတ်သဖြင့် ကျောင်းဆက်လက် မနေတော့သောကြောင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်း၊ ပုဂံကျောင်းဆောင်မှ သဟာယအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ စောအောင်ပ (ဟင်္သာတ) အား ကိုကို၏နေရာတွင် ဩဂုတ်လ (၂၀) ရက်နေ့က ကျင်းပသော အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးက ခန့်ထားခဲ့ပါကြောင်း၊ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သစ်အား တာဝန်အသီးသီး ခွဲဝေပေးရာတွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအသင်းမှ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှမောင် (မိတ္ထီလာ) အား၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုထွန်းရှိန် (မြန်အောင်) အား၊ ငွေထိန်း ကိုထွန်းရှိန် (အလံမြို့) အား၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုမောင်မောင် (မြင်းခြံ) အား၊ သံမဏိဗိုလ်ချုပ်ကိုထွန်းဝင်း (ဟင်္သာတ)၊ ကိုအောင်ပ (ဟင်္သာတ)၊ ကိုချစ်လှိုင် (ရေဦး)၊ ကိုသိမ်းမောင် (မိတ္ထီလာ)၊ အေကေဒတ္တား (ရန်ကုန်)တို့အား အထွေထွေဌာနများတို့တွင် ခန့်အပ်ထားရှိပါကြောင်း။

၁။ ယခုအချိန်ထိ သမဂ္ဂအသင်းချုပ်နှင့် စည်းမျဉ်းတကျ ဆက်သွယ်ထားသော သမဂ္ဂအသင်းများမှာ ပေါင်း (၆၅) သင်း ဖြစ်၍ တွဲဘက်အစည်းအရုံးမှာ တခုသာ ရှိကြောင်း၊ တွဲဘက်သမဂ္ဂအသင်းများမှာ များသောအားဖြင့် မြို့လုံး၊ ရွာလုံးဆိုင်ရာ သမဂ္ဂအသင်းများသာ ဖြစ်ကြ၍၊ စီရင်လုံးဆိုင်ရာ သမဂ္ဂအသင်းများမှ မြင်းခြံစီရင်စုနှင့် ဖျာပုံစီရင်စုလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသား သမဂ္ဂအသင်းများသည် ကျောင်းပိတ်ရက်များအတွင်းက စီရင်စုလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ၏ ညီလာခံကို ကျင်းပကြကြောင်း၊ လွန်ခဲ့သည့် ဩဂုတ်လအတွင်းက သမဂ္ဂအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဗမာတပြည်လုံးသို့ စည်းရုံးရေးအတွက် ကိုယ်စားလှယ်များ စေလွှတ်ခဲ့ရပါကြောင်း၊ ယခုကဲ့သို့ အရေးကြီးနေသော အချိန်အခါမျိုးတွင် နယ်သမဂ္ဂအသင်းတို့၏ ပိုမိုစည်းရုံးမှုသည် အထူး လိုလားအပ်သည်ကို ဤလွှတ်တော်သို့ တက်ရောက်ကြသော ကိုယ်စားလှယ်များ သတိပြုစေလိုပါကြောင်း။ စီရင်စုလုံးဆိုင်ရာ သမဂ္ဂအသင်းများ ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် နယ်သမဂ္ဂအမှုဆောင်များသည် အသင်းချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ တာဝန်အချို့ကို ခွဲယူကာ ကူညီနိုင်ကြပါကြောင်း။

၂။ အသင်းချုပ်၏ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံရသော ယခုနှစ်အဖို့အသင်းချုပ်မှာ ငွေရေးကြေးရေး အခက် အခဲနှင့် မကြာခဏ ရင်ဆိုင်တွေ့ရပါကြောင်း၊ အသင်းချုပ်၏ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှကုန်ကျသော စရိတ်မှာ သာမန်အချိန်အခါမျိုး၌ ငွေ (၃၀၀၀) နှင့် (၄၀၀၀၀) ကြားတွင် တည်ရှိရာ၊ ယခုနှစ် အသင်းချုပ်၏ ရန်ပုံငွေမှာ (၁၅၀၀) မျှပင် မရှိသေးကြောင်း၊ တွဲဘက် သမဂ္ဂအသင်းများမှ ဆက်ကြေးရသည့် ဝင်ငွေမှာလည်း မပြောပလောက်အောင် နည်းပါးလှကြောင်း၊ ဆက်သွယ်ကြေးရသည့် ဝင်ငွေမှာ တနှစ်လျှင် (၂၀၀၀ - ၃၀၀၀) ထက် မပိုဘဲ၊ ယခုနှစ်အဖို့ စုစုပေါင်း (၁၅၀) မျှသာ လက်ခံရရှိသေးကြောင်း၊ ကျန်အသုံး စရိတ်များကိုမူ အလုပ်အမှုဆောင်ကသာ ခိုင်ခံ့၍ ရှာဖွေနေရာ နယ်သမဂ္ဂများသည် အလုပ်များလှသော အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ အား ကူညီသည့်သဘောနှင့် ဆက်သွယ်ကြေးများကို ကြိုးစား၍ ပြေလည်အောင် တင်ပို့ကြရန် အထူးလိုနေပါကြောင်း၊ ဆက်သွယ် ကြေး ငွေများမှအပ မြို့မမြို့ဖ၊ မျိုးချစ်အပေါင်းတို့ထံမှလည်း သဒ္ဓါကြေးကောက်ခံ၍ အသင်းချုပ်လုပ်ငန်းများ ထမြောက် အောင်မြင်ရေးအတွက် အလှူငွေတင်ပို့ကြရန် အထူးတိုက်တွန်း နှိုးဆော်ပါကြောင်း။

၃။ ကျောင်းသားများ၊ ကာကွယ်ရေးသံမဏိအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းစဉ်ကို စိစစ်ကြည့်ရှုမည်ဆိုလျှင် ယခုနှစ်အဖို့ ငွေရေး ကြေးရေး အခက်အခဲတို့ကြောင့် စီစဉ်ထားရှိသလောက် လုပ်ငန်းများတွင်ကျယ်ခဲ့သော်လည်း ဗမာတပြည်လုံးရှိ သံမဏိ အင်အားမှာ တိုးတက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊ ယခင်နှစ်က တပြည်လုံးတွင် သံမဏိတပ် (၁၁) တပ်သာရှိ၍၊ တပ်သားဦးရေ (၆၀၀) မျှသာ ရှိခဲ့သော်လည်း၊ ယခုနှစ်အဖို့ မှတ်ပုံတင်ပြီးဖြစ်သော သံမဏိတပ်ပေါင်း (၂၀) တပ်မှ တပ်သားဦးရေပေါင်း (၁၁၀၀) သာသာမျှ ရှိပါကြောင်း၊ သံမဏိစည်းမျဉ်း ဥပဒေအရ ဗိုလ်ချုပ်သည် (၁၀) ဦးထက်မများ၊ (၄) ဦးထက်မနည်းသော အတိုင်ပင်ခံ အဖွဲ့ဝင် ဗိုလ်များကို အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်အရ ခန့်ထားနိုင်ခွင့်ရှိရာ၊ ဗိုလ်ချုပ်သည် အတိုင်ပင်ခံဗိုလ် (၈) ဦးကို ရွေးချယ်ခန့်ထားခဲ့သဖြင့် ယခုအချိန်၌ အတိုင်ပင်ခံ (၄) ဦးမှာ မိမိတို့ တာဝန်အသီးသီးကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင် လျက်ရှိနေပါကြောင်း၊ သံမဏိအသင်း သင်တန်းများကို ယခင်နှစ်ကပင် ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း ယခုနှစ် ဤလွှတ်တော် မတိုင်မီ ရက်အနည်းငယ် အတွင်းကျမှပင် အောင်မြင်ထမြောက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ တင်ပြသော သံမဏိတပ် များ၏ အင်အားကို ပိုမိုတောင့်တင်းအောင် ကြိုးစားရန် များစွာပင် လိုနေသေးပေကြောင်း။

၄။ အသင်းချုပ်၏ ဘဏ္ဍာရေးမှာ များစွာမခိုင်လုံသော်လည်း လုပ်ငန်းတွင်မူ မယုတ်လျော့စေဘဲ ခါတိုင်းနှစ်များထက် ပိုမိုကြိုးစား ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါကြောင်း၊ ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားများညီလာခံတွင် တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ် ချက်များကို ပြီးစီးနိုင်သမျှ ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် အချို့ ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုမူ အချိန်မကျသေးသဖြင့် ချန်လှပ်ထားရ သေးပေကြောင်း၊ ဤပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာ ကျန်ရှိနေသေးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုမူ ဤဒုတိယနှစ်အပိုင်းတွင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်သွားနိုင်ရန် စီစဉ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ နယ်ချဲ့စနစ်နှင့် နယ်ချဲ့စစ်တို့ကို သမဂ္ဂ၏ဝါဒအတိုင်း ဆန့်ကျင်

ကန်ကွက်ရာ၌ ရန်ကုန်မြို့လုံးဆိုင်ရာ ကန်ကွက်ပွဲကြီးကို ရွှေတိဂုံစေတီတော် တောင်ဘက် စတုဒ္ဒိသာရေပေါ်ကြီးတွင် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပခဲ့သည့် အပြင် ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှုကို ချုပ်ချယ်ခြင်းများနှင့် ပက်သက်၍ သဘောမကျကြောင်း၊ ဆန္ဒပြအဆိုများကို ချမှတ်ခဲ့ပါကြောင်း၊ စစ်ကိုကန်ကွက်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကိုလည်း မကြာခဏ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်မှာ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တကွ တွဲဘက်သမဂ္ဂအသင်းများ အသိပင်ဖြစ်ပါကြောင်း။ စာမတတ်သူပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းကို လွန်ခဲ့သည့် အောက်တိုဘာလ ကျောင်းပိတ်ရက်များ အတွင်းက မြောင်းမြနယ်ဘက်သို့ ခရီးပြင်းထွက်၍ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ကောင်းစွာ အထမြောက်ခဲ့သည် ကို တွေ့ရပါကြောင်း၊ ဤစာမတတ်သူပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် မြောင်းမြနယ်ရှိ တောင်သူလယ်သမား များနှင့် ကျောင်းသားများတို့သည် ပိုမိုသွေးစည်းပါကြောင်း။ သမဂ္ဂအသင်းချုပ်သည် ဝါဒအတိုင်း ဆင်းရဲသား၊ တောင်သူလယ် သမား၊ အလုပ်သမားများနှင့် ပူးပေါင်းသွေးစည်းမိကြစေရန် အခြားလုပ်ငန်းတိုင်းတွင်လည်း ကူညီဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါကြောင်း။ (ဥပမာ- အာအီးတီ အလုပ်သမားများတို့၏ သပိတ်ကိစ္စတွင် ငွေအား၊ လူအား၊ အကြံဉာဏ်အားတို့ဖြင့် ကူညီခဲ့ပါကြောင်း)

သမဂ္ဂအသင်းချုပ်၏ လစဉ်ထုတ် မျိုးညွန့်စာစောင်ကို ထုတ်ဝေရန် ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း တွဲဘက်သမဂ္ဂအသင်းများ ၏ အကူအညီကို ရသင့်သလောက် မရခဲ့သဖြင့် အထမမြောက်ခဲ့ပါကြောင်း။ ဝါဒဖြန့်ဖြူးရေးအတွက် သမဂ္ဂအသင်းချုပ်က ကြိုးပမ်း၍ ထုတ်ဝေသော စာစောင်တစ်ခုခုကို အရေးတကြီး လိုအပ်လျက်ရှိပါကြောင်း။

၅။ တွဲဘက်သမဂ္ဂအသင်းတိုင်း အသင်းတိုင်းတို့အား စည်းကမ်းသေဝပ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သော ညီလာခံ သဘင်အတိုင်း လွှတ်တော်တိုင်းတို့က စစ်သားများ၊ စစ်တပ်များကဲ့သို့ စည်းကမ်းသေဝပ်ကြရန် တိုက်တွန်းခဲ့ကြောင်း။ ယခုနှစ် အဖို့ တွဲဘက်သမဂ္ဂများနှင့် ပတ်သက်၍ စည်းကမ်းသေဝပ်မှု နှစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာ ဗမာပြည်ကျောင်းသားများ၏ ရာဇဝင်တွင် (၁၉၄၀) ခုနှစ်၌ အနက်ကွက်များ စွန်းထင်သကဲ့သို့ တည်ရှိနေသဖြင့် ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ကောင်းပါကြောင်း။ သပိတ်လက်နက် ကို သမဂ္ဂအသင်းချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ တင်ကြိုအမိန့်တစ်ခုတရားရမည် အသုံးပြုကြသော သုံးခွ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အသင်းနှင့် မန္တလေးနော်မန်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းတို့မှာ အသင်းကြီး၏ စည်းမျဉ်းကို မလိုက်နာကျပါကြောင်း။ သို့သော် ထိုနေရာ နှစ်ခုစလုံးသို့ပင် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ကိုယ်စားလှယ်များစေလွှတ်ကာ ကိစ္စများကို ပြီးပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်စေ ခဲ့ပါကြောင်း။ ဤကဲ့သို့ မကျေနပ်မှုများကြောင့် မလွဲကင်းသော ပေါ်ပေါက်ရသော သပိတ်ကိစ္စများတွင် တောင်တွင်းကြီးသပိတ် ကိစ္စ ပေါ်ပေါက်ရပုံကို အခြားတွဲဘက်သမဂ္ဂအသင်းများ အတုယူဖွယ် ကောင်းလှကြောင်း။ ဤသပိတ်ကိစ္စတွင် ကျောင်းသားများ သည် ပထမဦးဆုံး ဆရာကြီးကို မိမိတို့ လိုလားချက်ကို တင်ကြားပြသ၍ ကိစ္စမပြီးပြတ် ရှိသည့်အခါတွင် မြို့မိမြို့ဖများအား တိုင်တန်းခဲ့ကြောင်း။ ပြီးမှသာ အသင်းချုပ်၏ အမိန့်အတိုင်း သပိတ်လက်နက်ကို အသုံးပြုခဲ့ကြောင်း၊ မကြာသေးမီအတွင်းကပင် မန္တလေးမြို့လုံးဆိုင်ရာ သမဂ္ဂအသင်းသားတဦးဖြစ်သူ မောင်ထွန်းအောင်အား အစိုးရကာကွယ်ရေး ဥပဒေအရ ဖမ်းဆီးသည့် အမှုနှင့်ပတ်သက်၍ သမဂ္ဂအသင်းချုပ်၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်စေသည့် ကိစ္စတရပ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြောင်း။ မောင်ထွန်းအောင်အား ဖမ်းဆီးပြီးသည့်နောက် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ မန္တလေးထောင်သို့ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ခဲ့ကာ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်သည် မောင်ထွန်းအောင်နှင့် ထောင်အတွင်း တွေ့ဆုံခဲ့ပါကြောင်း။ အစိုးရအား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ဝန်ချ တောင်းပန်ခြင်းစသည့် အမှုမပြုရန် အမိန့်ပေးခဲ့သော်လည်း မောင်ထွန်းအောင်သည် မနာယူဘဲ ရှိခဲ့ကြောင်း။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် မြို့လုံးဆိုင်ရာသမဂ္ဂသည် စည်းမျဉ်းကို မရိုသေသူ မှန်သမျှတို့အပေါ်၌ အရေးယူရန် သင့်လျော်ပေကြောင်း။ သမဂ္ဂအသင်းချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ သဘောတွင် (လုပ်ရဲသူသည် ခံရရမည်) ဖြစ်၍ သမဂ္ဂအသင်းသားမှန်သမျှတို့သည် လာမည့်ဘေးကို ပြေး၍ တွေ့ရဲသူများသာ ဖြစ်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း။

၆။ ယခုနှစ်အဖို့ ကျောင်းသားသပိတ်မှောက်မှုများမှာ (သံတွဲ၊ တောင်တွင်းကြီး၊ ရန်ကုန်၊ သုံးခွ၊ မန္တလေး၊ ကျောက်ဆည်၊ တပ်ကုန်း) စသည့် (၇) နေရာတို့တွင် ဖြစ်ပေါ်ရာ၊ ယခုအခါတွင် အာလုံးလိုလိုပင် သပိတ်လှန်ပြီးဖြစ်ကြောင်း။ ကျောက်ဆည်နှင့် တပ်ကုန်းကျောင်းသားသပိတ်တို့မှာ တွဲဘက်သမဂ္ဂအသင်းများက ဦးစီး၍ပြုလုပ်သည့် သပိတ်များ မဟုတ် သည့်အပြင် အသင်းချုပ်သို့ တင်ကူးအကြောင်းကြားခြင်း မရှိခဲ့သဖြင့် သပိတ်ဖြစ်ပွားရာနေရာများသို့ ကိုယ်စားလှယ်များ မစေလွှတ်ခဲ့ကြောင်း။ တောင်တွင်းကြီး သပိတ်မှတစ်ပါး ကျန်သပိတ်များမှာ ကျောင်းသားများ၏လိုလားချက်များ ပြည့်ပြည့်စုံစုံရရှိ၍ ကျေကျေနပ်နပ် သပိတ်လှန်ခဲ့ကြကြောင်း။ ဤလွှတ်တော်ကျင်းပသည့် အချိန်မှစ၍ နှစ်မကုန်မချင်း နယ်သမဂ္ဂတို့သည် သပိတ်ကိစ္စ ကို တတိန်သမျှ ဆင်ခြင်စေလိုကြောင်း။ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တွင် ဤကဲ့သို့ကိစ္စငယ်များကို ဆောင်ရွက် နေရသဖြင့် နှောင့်နှေးပျက်ကွက်ခြင်း ဖြစ်ရပေကြောင်း။ အရေးကြီးသောကိစ္စများကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြရတော့မည့် အချိန်အခါတွင် အချိန်သည် အလွန်အရေးကြီးသဖြင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့အား အလုပ်များများလုပ်နိုင်ရန် အချိန်များများ ပေးကြစေလိုကြောင်း။

၇။ မင်းဘူး၊ မြင်းခြံ၊ ညောင်ဦး၊ ဝါးခယ်မ၊ မြောင်းမြ၊ ရန်ကုန်၊ ကျောက်ဖြူ၊ မန္တလေး စသောနေရာများရှိ သမဂ္ဂ အသင်း (သို့မဟုတ်) အသင်းနှင့် သက်ဆိုင်သူတို့မှာ အစိုးရ၏ အနှောင့်အယှက်များနှင့် တွေ့ဆုံကြရကြောင်း၊ မင်းဘူးမြို့လုံး ဆိုင်ရာသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ငွေထိန်းမှူးနှင့် အတွင်းရေးမှူးတို့၏ အိမ်များတွင် ပုလိပ်များ တက်ရောက်ရှာဖွေကာ အသင်းနှင့် သက်ဆိုင် သော စာရွက်စာတမ်းတို့ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊ မြင်းခြံ၊ ညောင်ဦးတို့တွင် တရားဟောသော ကျောင်းသားအချို့တို့ကို နောက်တရား

မဟောပါဟု လက်မှတ် ရေးထိုးခိုင်းခြင်း၊ ဝါးခယ်မရှိ သခင်များကို ကျောင်းသားများကို ညှဉ်းခံရကောင်းလားဟု ဖမ်းဆီးထောင်ချခြင်း၊ စာမတတ်သူပျောက်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ကျောင်းသားများ ကိုယ်တိုင်ကပြသည့် လယ်သမားပြဇာတ်ကို ကာကွယ်ရေးဥပဒေအရ ပိတ်ပင်ခြင်း၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းချုပ်က ကြီးမှူး၍ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျင်းပသည့် ပြည်သူ့လွှတ်လပ်မှုကို ချုပ်ချယ်ကန့်ကွက်သည့် အစည်းအဝေး၌ တရားဟောပြောမှုနှင့် ကျောင်းသား (၃) ဦးအား အတင်းလက်မှတ်ရေးထိုးခိုင်းခြင်း၊ အသင်းချုပ်မှထုတ်ပြန်သော အချို့စာတမ်းတို့ကို ပိတ်ပင်ခြင်း၊ ကျောက်ဖြူတွင် စစ်ရန်ပုံငွေ မတည်ရန်အတွက် သမဂ္ဂအသင်းများ ဝင်ရောက်ကပြရန် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးက တိုက်တွန်းခြင်း၊ မန္တလေးတွင် ပါတော်မူနေ့ တရားဟောပြောမှုနှင့် ကျောင်းသားတဦးအား ဖမ်းဆီးခြင်းစသည့် မလိုလားအပ်သော အနှောင့်အယှက်များကို ကြုံတွေ့ရပါကြောင်း။ (သို့သော် များသောအားဖြင့် သက်ဆိုင်သူတို့က ကျေကျေနပ်နပ်ဖြစ်အောင် အမှားကို ပြင်ဆင်ကြပါကြောင်း။) သမဂ္ဂအသင်း ခြေလှမ်းမှန်မှန်ကြီး ချိတ်တက်လျက်နေရာ၊ လမ်းကြောင်းခရီးတွင် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေမည့် ဆူးညောင့်ခဲလတ် စသည်တို့ကို တတ်နိုင်သည့်နည်းနှင့် ဖယ်ရှားသုတ်သင်ရမည်ကို အားလုံး သတိပြုစေလိုကြောင်း။ နောက်နှောင်အခါမျိုးတွင် ဤကဲ့သို့ စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာ ကိစ္စများကို တွေ့ကြုံရဦးမည်ဟု မမျှော်လင့်ကြောင်း။

၈။ သမဂ္ဂ၏ ရာဇဝင်အကြောင်းကိုပြ၍ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးလျှင် (၁၉၂၀) ခုနှစ် အတွင်း၌ တကြိမ်၊ (၁၉၃၆) ခုနှစ် တကြိမ်၊ (၁၉၃၈) ခုနှစ်တွင် တကြိမ်၊ (၃) ကြိမ်တိုင်တိုင် မကျေနပ်မှုများကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဗမာတမျိုးသားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော အကြောင်းကိစ္စများကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ သပိတ်ကြီးများကို တပြည်လုံး အသုံးပြုခဲ့ကြရာ တကြိမ်ထက်တကြိမ်လည်း ပိုမို၍ အင်အားကောင်းလာပြီးလျှင် ပိုမို အထမြောက်သည်ကို တွေ့ရပါကြောင်း။

ယခုကဲ့သို့ ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံး စစ်မီးတောက်လောင်လျက်ရှိသည့် အချိန်မျိုးတွင် ဗမာပြည်အတွင်းသို့လည်း စစ်မီးပွားကလေးများ မကူးစက် မပြန့်ပွားဘဲ၊ ခါတိုင်းတစေ့ကဲ့သို့ပင် အေးအေးလူလူ ချောချောမောမော စခန်းသွားရလိမ့်မည်ဟု မည်သူမျှ မပြောနိုင်ကြောင်း။ အကယ်၍ အနောက်နိုင်ငံ၊ အရှေ့နိုင်ငံများမှ စစ်မီးတောက်သည် ဗမာပြည်ဘက်သို့ ကူးစက်ခဲ့သည်ရှိသော် တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားများသည် စာသင်ခန်းများအတွင်း၌ အေးအေးလူလူ စာပေသင်ကြားနေရုံမျှနှင့် နေရာကျမည်မဟုတ်ကြောင်း။ သို့မှမဟုတ်ဘဲ တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားများသည် စာပေသင်ကြားနေရာ စာသင်ခန်းများမှ ထွက်၍ ကျောင်းများကို သပိတ်မှောက် နေရုံမျှနှင့်လည်း ကိစ္စမပြီ။ သမဂ္ဂအသင်းများသည် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ကြရမည်နည်းဟူသော ပြဿနာသည် အရေးတကြီး ဆွေးနွေးဖွယ်ရာ ပေါ်ပေါက်ရကြောင်း။ ၁၉၃၈ ခုနှစ် အရေးတော်ပုံသည် ပြည်သူ့လွှတ်လပ်မှုတို့ကို ချုပ်ချယ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရကြောင်း။ အကယ်၍ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် လာလတ္တံ့သော အချိန်များတွင် အရေးကိစ္စပေါ်ပေါက်ခဲ့သော် ကျောင်းသားများသည် မည်သည့်အခန်းမှ ပါဝင်ကပြကြမည်ကို ကြိုတင် စဉ်းစားထားကြရန် အထူးလိုအပ်ပေကြောင်း။

အရေးတော်ပုံအောင်ပါစေ

ထွန်းရှိန်

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအသင်းချုပ်

(၂၅၊ ၁၂၊ ၁၉၄၀)

(ခ) တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ အဆင့်ဆင့်ပြင်ဆင်ခြင်း

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကိုတည်ထောင်ပြီးနောက် ၁၉၅၉ ခုနှစ်အထိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ရှစ်ကြိမ် ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ပထမဦးဆုံး ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် တကြိမ်၊ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် နှစ်ကြိမ်၊ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် နှစ်ကြိမ်၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် တကြိမ်၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် တကြိမ်နှင့် ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် တကြိမ်ဖြစ်သည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ခြင်း

၁၉၂၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ဝန်ကြီးဦးဘဘောက တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေကြမ်းကို မြန်မာပြည် ဥပဒေပြုကောင်စီသို့ တင်သွင်းခဲ့ရာ ၁၉၂၄ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် အတည်ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထိုပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေအရ ကောလိပ်သစ်များ ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် မန္တလေးဥပစာကောလိပ်ကို ၁၉၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် သတ်မှတ်ထားသော အချက်အလက် စည်းကမ်းများနှင့် ညီညွတ်ပါက ပြင်ပကောလိပ်များကိုလည်း အပေါင်းအပါ ကောလိပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုနိုင်သည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီနှင့် ဆီးနိတ်အဖွဲ့၏ အာဏာကိုလည်း တိုးပေးသည်။ ယခင်က တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် စတက်ကျူဥပဒေကိုလည်းကောင်း၊ ဆီးနိတ်အဖွဲ့သည် စည်းမျဉ်းဥပဒေကိုလည်းကောင်း၊ ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်နိုင်သော်လည်း အဓိပတိ၏သဘောတူညီမှုကို ရယူရသည်။ ယခုမူ ထိုသဘောတူညီမှု မလိုတော့ချေ။ ပုဒ်မ (၄) အရ

ပေးထားသော တက္ကသိုလ် အခွင့်အာဏာများကိုလည်း ကောင်စီနှင့် ဆီးနိတ်အဖွဲ့သို့ ခွဲဝေပေးလိုက်သည်။ ကောင်စီတွင်လည်း ပညာရေးဝန်ထမ်း မဟုတ်သူများ ပိုမိုပါဝင်လာစေသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေကို တိုးချဲ့ခွင့်ပြုသည်။ ဆီးနိတ် အာဏာကို အဓိပတိက ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားခဲ့သော်လည်း နောင်သင့်လျော်သော အချိန်တွင် တက္ကသိုလ်အား ပြန်လည် လွှဲအပ်ပေးရန် ပြင်ဆင်ထားသည်။ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့များ၏ အာဏာများကိုလည်း ပိုမိုတိကျစွာ ပြဋ္ဌာန်းထားခဲ့သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ခြင်း

၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ကျင်းပသော မြန်မာပြည် ဥပဒေပြုကောင်စီက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ စုံစမ်းရေး ကော်မရှင်ဖွဲ့ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အရ အစိုးရသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ မေလ (၁) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ စုံစမ်းရေးကော်မတီကို ဖွဲ့ခဲ့သည်။ ထိုကော်မတီတွင် ဆာမြဘူးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် လပ်ခနောင် တက္ကသိုလ်၊ ဒုတိယအဓိပတိ ဒေါက်တာ အာရ်-ဝီ-ပါရနီဂျီပိုင်၊ ပဲခူးတိုင်းမင်းကြီး ဘီ-ဒဗလျူဆွီဒင်ဗင့်၊ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒေါက်တာ ဂျီ-အက်စ်-ဂျူရီ၊ ယူနီဗာစတီ ကောလိပ်ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးဖေမောင်တင်၊ ဒေါက်တာဘဟန်၊ ဦးသိန်းမောင်၊ ဦးပေါ်ထွန်း၊ ဒေါက်တာဒေါ်ရင်မေ၊ ဒေါက်တာ အမ်-အေရော့ဖ်နှင့် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တက္ကသိုလ်မော်ကွန်း ထိန်း အယ်လ်ထင်စီတို့ ပါဝင်ကြသည်။

ဆာမြဘူးခေါင်းဆောင်သော စုံစမ်းရေးကော်မတီသည် အစည်းအဝေး (၄၄) ကြိမ်ကျင်းပ၍ အစီရင်ခံစာကို ၁၉၃၇ ခုနှစ် မတ်လတွင် တင်သွင်းခဲ့သည်။ အစီရင်ခံစာပါ အဓိကအချက်များမှာ တက္ကသိုလ်၏သဘာဝ၊ အဓိပတိနှင့် ဒုတိယအဓိပတိ ခန့်ထားရေး၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီနှင့် ဆီးနိတ်အဖွဲ့ဝင် တိုးချဲ့ခန့်ထားရေး၊ အပေါင်းပါ ကောလိပ်များ၏ ပြဿနာနှင့် ရှိသင့်သော အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ပါမောက္ခခန့်ထားရေး၊ စတက်ကျူဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းရေး ပြဿနာများနှင့် တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ ကိစ္စများကို အကျယ် တဝင့် အစီရင်ခံထားသည်။ အစိုးရက ထိုအစီရင်ခံစာကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီ၊ ဆီးနိတ်အဖွဲ့နှင့် အခြားစိတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝေဖန်မှုနှင့် အကြံပေးချက်များကိုပါ လက်ခံစဉ်းစားနိုင်ရန် ထပ်မံဝေငှခဲ့သည်။ ထိုအကြံပေးချက်များနှင့် အစီရင်ခံစာပါ ထောက်ခံချက်များအပေါ် မှီငြမ်းပြုကာ အစိုးရသည် ပြင်ဆင်ချက်ဥပဒေကြမ်းကို တင်သွင်းခဲ့ရာ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် အတည်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဤပြင်ဆင်ချက်ကြောင့် တက္ကသိုလ်အဓိပတိနှင့် ဒုတိယအဓိပတိတို့သည် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်လာကာ တက္ကသိုလ်ကောင်စီဝင်များကိုလည်း တိုးချဲ့ခဲ့သည်။ ပါမောက္ခခန့်ထားရေး အာဏာကို ကောင်စီ၏ အမှုဆောင် ကော်မတီသို့ လွှဲပြောင်းပေးလိုက်သည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းချုပ်များနှင့် အခြားခရစ်ယာန် ဘာသာရေး အသင်းအဖွဲ့များ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ ဟိုက်ကုတ်တရားလွှတ်တော်၊ ရှေ့နေကောင်စီ၊ အိန္ဒိယကုန်သည် ကြီးများအသင်း၊ ရာထူးဝန်အဖွဲ့၊ ပညာရေးအသင်းအဖွဲ့များနှင့် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ကြသည်။ မှတ်ပုံ တင်ဘွဲ့ရကိုယ်စားလှယ် ဦးရေလည်း တိုးလာခဲ့သည်။ ဆီးနိတ်အဖွဲ့တွင်လည်း ကောင်စီမှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တိုးလာပြီး ရာထူးဝန်အဖွဲ့နှင့် ပထမပြန်စာမေးပွဲကော်မတီတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ စေလွှတ်ခွင့် ရရှိလာသည်။

ဆေးကောလိပ်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကောလိပ်တို့သည်လည်း အပေါင်းအပါ ကောလိပ်များဖြစ်လာကာ အခြားအလားတူ ကောလိပ်တည်ထောင်နိုင်ရန်လည်း လမ်းဖွင့်ပေးထားသည်။ ဤပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေအရ အသစ်ဖွဲ့စည်းထားသော တက္ကသိုလ် ကောင်စီသည် ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံစည်းဝေး၍ ဘဏ္ဍာရေးဌာန အတွင်းဝန် ဦးတင်ထွတ်အား အဓိပတိအဖြစ် လည်းကောင်း၊ မြူနီစီပယ်မင်းကြီးဟောင်း ဒေါက်တာဦးဆက်အား ဒုတိယအဓိပတိ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြသည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပထမပြင်ဆင်ချက်တွင် အမှားအယွင်းများ ပါရှိသွား၍ ထိုနှစ်မှာပင် ဒုတိယအကြိမ် ထိန်းမိပြင်ဆင်ခဲ့ရသည်။ ပထမပြင်ဆင်ချက်မှာ ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် (၁၃) ဖြစ်၍ ဒုတိယ ပြင်ဆင် ချက်မှာ အက်ဥပဒေ အမှတ် (၂၀) ဖြစ်သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ခြင်း

၁၉၄၉ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ချက်သည် တက္ကသိုလ်ဖွဲ့စည်းပုံကို အထူးပြောင်းလဲစေခဲ့သည်။ စစ်ကြိုခေတ် ကောလိပ်များသည် မဟာဌာနများဖြစ်လာကာ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ နေရာတွင် မဟာဌာနမှူးများ ခန့်ထားသည်။ အပေါင်းပါ ကောလိပ်များနှင့် ကောလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီး ကောင်စီသည် ယခင်က အမှုဆောင်ကော်မတီသို့ လွှဲအပ်ထားသော အုပ်ချုပ် ရေးအာဏာများကို ပြန်လည်ရယူလိုသည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်က တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များဟု ကြေညာခဲ့သော ကောင်စီ၏ အမှုဆောင် ကော်မတီနှင့် ဆီးနိတ်အဖွဲ့၏ အမြဲတမ်းကော်မတီတို့သည် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ချက်အရ ပပျောက်သွားသည်။ တက္ကသိုလ် ကောင်စီသည် အဓိကအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဖြစ်လာကာ စစ်ကြိုခေတ်ကဲ့သို့ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ (၇၀) ကျော် မပါဝင်တော့ဘဲ (၃၁) ဦး သာ ပါဝင်တော့သည်။ စစ်ကြိုခေတ်ကဲ့သို့ တနှစ်လျှင် (၂) ကြိမ် မဟုတ်တော့ဘဲ တလတကြိမ် စည်းဝေးရမည်ဟု ပြင်ဆင်သတ်မှတ်

ခဲ့သည်။ အဓိပတိကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်နိုင်ခွင့် မရှိတော့ဘဲ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ရာထူးအရ တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဖြစ်လာသည်။ ဤပြင်ဆင်ချက် အက်ဥပဒေအရ အသစ်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ကောင်စီသည် တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားဝန်ကြီးဖြစ်သူ ဦးမောင်အား ဒုတိယအဓိပတိအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ယာယီပြင်ဆင်ချက်တရပ် ထပ်မံပြု လုပ်ခဲ့သေးသည်။ ထိုပြင်ဆင်ချက်မှာ ကောင်စီသို့ ရွေးချယ်စေလွှတ်သည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် လူမျိုးစုလွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်များကို ရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပသေးမီ ယာယီပါလီမန်နှင့် ဆက်လက်စေလွှတ် ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ခြင်း

တက္ကသိုလ်လိုတောင်းကော်မတီ၏ အစီရင်ခံချက်အရ နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်အက် ဥပဒေကို ထပ်မံပြင်ဆင်ရပြန်သည်။ ထိုကော်မတီက ချမှတ်သော တက္ကသိုလ်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းများကို ဤပြင်ဆင် ချက်အရ အက်ဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းလိုက်သည်။ အခြားပြင်ဆင်ချက်များမှာ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိမှ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်လာသော ရာထူးကို ပါမောက္ခချုပ် (Rector) ဟု ပြင်ဆင်ပြီး ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များကို အနည်းငယ်တိုးချဲ့ ပြောင်းလဲသည်။ ကောင်စီ အဖွဲ့ဝင် အဓိပတိက ခန့်အပ်သော အဖွဲ့ဝင်တဦး တိုးလာသော ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်နှင့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန အတွင်းဝန်တို့မှာ ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်လာသည်။ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်မှာ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ချက်အရ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အသင်းဝင်များက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရသော်လည်း ၁၉၅၁ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ချက်အရ တက္ကသိုလ်ကျောင်း သားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့က ရွေးချယ်စေလွှတ်ခွင့်ပေးသည်။ မန္တလေးမြို့နယ်စီမံကိန်း ကိုယ်စားလှယ် စေလွှတ်ခွင့်ကိုလည်း ရုတ်သိမ်းခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဆီးနိတ်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော ပါမောက္ခများ၊ ဧည့်ပါမောက္ခများနှင့် ကွဲပြားစေရန် လက်ရှိတာဝန် ထမ်းဆောင်နေသော ဌာနမှူး ပါမောက္ခများဟု ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ဤပြင်ဆင်ချက်အက်ဥပဒေအရ ဒေါက်တာထင်အောင်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ ပါမောက္ခချုပ်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ခြင်း

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို တကြိမ် ထပ်မံပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဤတကြိမ် ပြင်ဆင်ခြင်းသည် ဗဟိုမြို့ရှိ စစ်တက္ကသိုလ်ကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ အဆက်အသွယ်ပြု ကောလိပ်အဖြစ် ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ် ပြင်ဆင်ခြင်း

အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက် ၁၉၅၉ ခုနှစ် မတ် (၁၂) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခဲ့ပြန် သည်။ ဤပြင်ဆင်ချက်အရ ရန်ကုန်မြို့အနီးတွင် အဆက်အသွယ်ပြု ကောလိပ်များ တည်ထောင်နိုင်ရန် တက္ကသိုလ်နယ်နိမိတ်ကို ပယ်ဖျက်လိုက်လေသည်။ အခြားပြင်ဆင်ချက်များမှာ မဟာဌာနမှူးရာထူး ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ကျောင်းသားရေးမှူးနှင့် ကျောင်းဆောင် ရေးမှူးရာထူးများ တီထွင်ခြင်း၊ ဒုတိယအဓိပတိကို ကောင်စီနှင့် ဆီးနိတ်အဖွဲ့၏ သဘာပတိအဖြစ် ဆက်လက်ထားရှိသော် လည်း အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်အဖြစ်မှ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ကောင်စီသို့ ဆီးနိတ်အဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်လွှတ်ပုံ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်ကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ လွှတ်နိုင်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးက ရွေးကောက်တင် မြှောက်ရမည်ဟု ပြင်ဆင်ခဲ့ခြင်း၊ ဆီးနိတ်အဖွဲ့ တိုးချဲ့ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ဤပြင်ဆင်ချက်အရ တက္ကသိုလ်တွင် ပထမဆုံးအဖြစ် ကျောင်းသားရေးမှူးများ ခန့်ထားခဲ့သည်။ ပါမောက္ခချုပ်အား တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ၏ နေထိုင်ရေး၊ စည်းကမ်းသေဝပ် ရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့အတွက် ကြီးကြပ်ရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ဆီးနိတ်အဖွဲ့တွင် လည်း အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ကျောင်းသားရေးမှူးများ၊ စာကြည့်တိုက်မှူး၊ ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်လုပ်ရေးမှူးတို့ ပါဝင် လာသည်။

Source: Oway Magazines

ဦးဗဆွေ (၁၉၄၀-၄၁)

ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဗဆွေပင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၁၅ ခု ထားဝယ်ခရိုင်၊ အုံးပင်ရွာတွင် မွေးဖွားသည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ပညာသင်ကြားလေ့လာသည်။

၁၉၃၇-၃၈ ခု တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရသည်။

၁၉၃၈-၃၉ ခုနှစ်တွင် တကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ဗကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးလည်း ဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ မကွေးတွင် ရေနံမြေသပိတ်သမားများအား တရားဟောစဉ် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဟိန်းနှင့်အတူ ဖမ်းဆီးခြင်း ခံခဲ့ရလေ သည်။ ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံ ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်၏။

၁၉၃၉-၄၀ ခုတွင် တက္ကသိုလ်မှ ထွက်၍ နေရပ်သို့ ပြန်နေသည်။ ၁၉၄၀-၄၁ ခုတွင် တက္ကသိုလ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိကာ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရလေသည်။

ဆာမြဘူး အစီရင်ခံစာတိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် အရေးဆိုခဲ့သည်။ ကျောင်းဆောင်ခများ လျော့ပေါ့ရေးအတွက် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားအား မောင်းနှင်ထုတ်ရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ ဂျပန်ခေတ်တွင် ပြည်သူ့အရေး တော်ပုံပါတီ (ယခု ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ) ကို လျှို့ဝှက်စွာထူထောင်၍ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ဗမာ့တပ်မတော်တို့နှင့် ပူးတွဲကာ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလ အတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ် မှစ၍ နိုင်ငံတော် အစိုးရအဖွဲ့တွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၇-၅၈ ခုနှစ်တွင် ဒု-ဝန်ကြီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးတာဝန်ကို ယူခဲ့ရာ၊ ဖဆပလ အကွဲထိပ်ပင် ဖြစ်သည်။

ယခုဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၊ အာရှဆိုရှယ်လစ်ကွန်ဖရင့် ဥက္ကဋ္ဌ၊ တီယူစီဘီ အလုပ်သမားအစည်းအရုံးများအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက် ရှိပေသည်။ (အိုးဝေ)

၁၉၆၃ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲ ပျက်ပြားပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အခြားနိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များနှင့်အတူ ဖမ်းဆီးထိမ်းသိမ်း ခံရသည်။ ၁၉၆၆ အောက်တိုဘာ (၂၇) ရက်တွင် ဦးနုနှင့် တရက်တည်း ထောင်မှ လွတ်မြောက်လာသည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ (၂) ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီကဖွဲ့သော (၃၃) ဦး ပြည်တွင်းညီညွတ်ရေးအကြံပေးအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သည်။

ဦးဗဆွေသည် ရန်ကုန်မြို့တွင် ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ကွယ်လွန်သည်။

မှတ်ချက်- စာလုံးအစောင်းနှင့် ဖော်ပြချက်များသည် နောက်ဆုံးလက်ရှိ အခြေအနေအထိ ဆက်လက်စုဆောင်း ရေးသားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။
အင်တာနက်- ဝီကီပီဒီယာ ။ တပ်မတော်သမိုင်း-ပဉ္စမတွဲ၊ ၁၉၆၂-၁၉၇၄၊ ၈၁-၁၀၈။

ဦးလှမောင်
(၁၉၄၁-၄၂)

Source: Oway Magazines

မိတ္ထီလာဇာတိဖြစ်သည်။ ၁၂၇၃ ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ် (၁၃) ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ဦးသန့်၊ ဒေါ်မမတို့၏ တတိယမြောက် သားရတနာဖြစ်သည်။

မန္တလေးဝက်စလီ အထက်တန်းကျောင်း မိတ္ထီလာမြို့အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့၍ မန္တလေး ဥပစာကောလိပ်၌ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားခဲ့၏။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးကောလိပ်မှ ဥပစာအထက်တန်း အောင်မြင်ပြီး ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်၌ ပညာဆက်လက် ဆည်းပူးခဲ့လေသည်။

၁၉၃၆-၃၇ ခုနှစ်တွင် တကသ အမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရ၍ နိုင်ငံတကာတက္ကသိုလ်များနှင့် ဆက်ဆံရေးအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်။ ၁၉၄၁-၄၂ ခုတွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်သည် အရှေ့ဖျားသို့ ကူးစက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၈) ရက်နေ့တွင် ဂျပန်က အင်္ဂလိပ်အစိုးရ အား စစ်ကြေညာသဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို ပိတ်လိုက်ရသည်။ တကသ လုပ်ငန်းများလည်း ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့လေ တော့သည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် သံအမတ်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် ခန့်အပ်ခြင်း ခံရ၍၊ ၁၉၅၈ ခုနှစ်ထိ အစွဲရေးပြည်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် သံအမတ်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။ သတိုးသီရိသုဓမ္မဘွဲ့ ချီးမြှင့်ခြင်းခံခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။

အတိယတွဲ
(၁၉၄၅ - ၁၉၆၂)

အခန်း (၁၀)

လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၄၅ မှ ၁၉၄၇)

(က) ၁၉၄၅ ဩဂုတ်လမှ အောက်တိုဘာလ အရေးပေါ်တက္ကသိုလ်သင်တန်း

ယာယီ တကသအမှုဆောင်ကော်မတီ

ကိုစံကင်း (နောင်ဝန်ကြီး)	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုသန်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုစိန်မြမောင်	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုသန်းဆွေ	အိုးဝေ (အယ်ဒီတာ) (မြန်မာ)
ကိုထွန်းအောင်	အိုးဝေ (အယ်ဒီတာ) (အင်္ဂလိပ်)
ကိုဖေစိန်	စာကြည့်တိုက်မှူး
ကိုလှသော်	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဌာနမှူး
မခင်ကြည်	အမျိုးသမီးဌာနမှူး

စစ်ကြိုခေတ်က တကသ၏အစဉ်အလာနှင့်အဆက်အနွယ်ကို တကသဥက္ကဋ္ဌ ဦးဗဆွေက စစ်ပြီးခေတ် ပထမမြောက် တကသ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းလက်သို့ လက်ဆင့်ကမ်း ပေးအပ်ခဲ့သည်။ စစ်ပြီးခေတ် တကသ ပေါ်ပေါက်ချိန်မှာ အရေးကြီး၍ နက်နဲသိမ်မွေ့သော အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲ အခြေအနေများ ပေါ်ပေါက်နေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းသားထု အပါအဝင် တမျိုးသားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အလိုလားဆုံး အချိန်လည်းဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ တွင် အရေးပေါ် တက္ကသိုလ် သင်တန်းများ ဖျက်သိမ်း၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

(က-၁) ၁၉၄၅-၄၆ ခုနှစ် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့

၁၉၄၅ ဇွန်လဆန်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီးတွင် ဆရာကြီးဦးဘက မဂိုလမ်း၊ ရန်းဒေးရီးယားကျောင်း (ယခု အထက-၂၊ ပန်းဘဲတန်း) တွင် အရေးပေါ် ယာယီတက္ကသိုလ်ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

တကသ ရွေးကောက်ပွဲ ပြုလုပ်ရာ ယမန်နှစ် တကသ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုဗဆွေ (၁၉၄၀-၄၁) နှင့် (၁၉၄၁-၄၂)

တကသ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုလှမောင် (ဦးနုနှင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးမှ ပြန်ရောက်လာသူ) တို့က ကြီးမှူး၍ ကျင်းပသည်။

ကိုသန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုဟန်တင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
မမြမြ	ငွေထိန်း
ကိုစိန်မြမောင်	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုသန်းဆွေ	အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ
မခင်ကြည်	အမှုဆောင်
ကိုလှသော်	အမှုဆောင်
ကိုထွန်းညွန့်	အမှုဆောင်
ကိုမောင်ဟိန်း (မင်းညိုဦး)	အမှုဆောင် တို့ ဖြစ်လာသည်။

(ခ) ၁၉၄၆-၄၇ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

ကိုသန်းမောင် (သူရိယ)	ဥက္ကဋ္ဌ	
ကိုသန်းကြွယ်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	
ကိုစိန်လှ	ငွေထိန်း	
ကိုရန်ဝေး	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး	(နောင်ဥပဒေဘာသာပြန် အရာရှိဟောင်း)
ကိုမောင်ကလေး	အမှုဆောင်များ	(တက္ကသိုလ်အပျော်တမ်းတပ်တာဝန်ခံ)
မခင်လှ	အမျိုးသမီးဌာနမှူး	(ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် စာပေလေ့လာရေး တာဝန်ခံ)
ကိုမောင်မောင်ကျော်	(မဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံ)	
ကိုညွန့်သိန်း	(ပြန်ကြားရေး)	
ကိုလှညွန့်	(ပညာရေး)	
ကိုဘဆက်	(အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ)	
ကိုလှညွန့်	(စာကြည့်တိုက်မှူး) တို့ဖြစ်သည်။	

ဇွန်လတွင် ဒီန်းမတ်၌ ကျင်းပသည့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသား ဝန်ထမ်းညီလာခံသို့ လည်းကောင်း၊ ထိုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ကျင်းပသည့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (International Union of Students) ပထမအကြိမ် ကျောင်းသားလူငယ်ပွဲတော် သို့ လည်းကောင်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။

(ခ-၁) တကသ ၁၉၄၆-၄၇ ၏ လုပ်ဆောင်မှုများ

၁၉၄၆-၄၇ တကသ အမှုဆောင်ကော်မတီလက်ထက်တွင် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးနှင့် ဆက်စပ်နေသော သခင်ပညာရေးစနစ် တည်ထောင်ရေးကို တကသက ထိပ်တန်းထား တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။ အဖွဲ့အစည်းများ ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၄) ရက်နေ့ တကသ ယာယီရုံးခန်းတွင် ကျင်းပသော တကသ အမှုဆောင် အစည်းအဝေးတွင် တကသမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံက “ဗကသသည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂပေါင်းစုံနှင့် တကသတို့ပါဝင်သော တကယ် ညီညွတ်စွာ စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတရပ် ပေါ်ထွက်လာရေးကို ဆောင်ရွက်ရန် တကသမှ လိုလားကြောင်း” တင်ပြရာ အမှုဆောင်ကော်မတီက ဆွေးနွေးအတည်ပြုခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၃) ရက် တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂ ယာယီရုံးခန်းတွင် ကျင်းပသော တကသအမှုဆောင် အထူးအစည်းအဝေးပွဲတွင် ဗကသညီလာခံမှ တောင်းဆိုချက် (၂၁) ချက်နှင့် တက္ကသိုလ်နစ်နာချက် (၇) ချက်ကို တောင်းဆိုပြီး နိုင်ငံရေး တောင်းဆိုချက်အဖြစ် (၁) နှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးကို ရယူရန်၊ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်း ရေးဆွဲရန်အတွက် တိုင်းရင်းသားများ ပါဝင်သော တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်ကို အမြန်ဆုံးခေါ်ရန်အဆိုနှင့် လုံးဝလွတ်လပ်ရေးကို ရှေ့ရှု၍ ချီတက် တိုက်ခိုက်ကြမည့် အဓိဌာန်ကို လေးနက် စေသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများ၏ နစ်နာချက်များကို မရမကတိုက်ယူရန် စိတ်ပိုင်း ဖြတ်ထားခြင်းကို ပြသသော အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇန်နဝါရီ (၁၅) ရက်မှ (၃၁) ရက်အထိ ဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်ရန်၊ ရှေ့လာမည့်ခြေလှမ်းကို ဇန်နဝါရီလ (၃၁) ရက်နေ့တွင် ကြေညာမည် ဖြစ်ကြောင်း အဆိုများကို သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

၁၉၄၇ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၄) ရက်နေ့တွင် တကသအဆောက်အအုံကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့သည်။ ထိုနေ့မှာပင် တကသ အမှုဆောင်အစည်းအဝေး တရပ်ကျင်းပကာ ဖဆပလမှ ပေးပို့သော ပဋိညာဉ်စာတန်းကို အမှုဆောင်ကော်မတီက လက်မှတ်ရေး

ထိုး၍ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်သို့ ပြန်လည် ပေးပို့ခဲ့သည်။ ဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွင်း ဖဆပလအဖွဲ့ကြီး၏ လမ်းစဉ်ကို မမှီတ်မသုန် ထောက်ခံ၍ အပြီးသတ် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကိုပါ ပါဝင်ဆင်နွှဲမည်ဟု ပဋိညာဉ်ပေးခြင်းကို ဖဆပလမှ ကျေးဇူးတင်၍ တကသအား လူထုက ဂုဏ်ပြုအပ်သော အဖွဲ့ဖြစ်ကြောင်း ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီးက မှတ်တမ်းတင်ကြောင်းကို လေးစားစွာ အကြောင်းပြန်ခဲ့သည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်

(၁) လွတ်လပ်ရေးတည်မြဲရေး

(၂) တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေး

(၃) လူထုချမ်းသာရေး တို့ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရှေးယခင်ကကဲ့သို့ပင် ပဋိညာဉ်ကို ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ထံ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ပဋိညာဉ်ခံအဖွဲ့အဖြစ် ဆက်လက်ပဋိညာဉ်ပြုရန် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးဗဆွေ လက်မှတ်ရေးထိုး မေတ္တာရပ်ခံသည်။

(ခ-၂) တကသ စည်းမျဉ်းပြင်ဆင်ခြင်း

၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်၊ စစ်ပြီးခေတ် တကသ၏ ဒုတိယမြောက်အမှုဆောင် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းမောင် လက်ထက်တွင် စစ်ကြိုခေတ် တကသစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၀)၊ အပိုဒ် (၃) ကို ခေတ္တထုတ်ပယ်ထားရသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့တွင် တကသ စည်းမျဉ်းဥပဒေအခန်း (၁၂)၊ အပိုဒ် (၆)၊ အပိုဒ်ခွဲ (၂) အရ အထူးအလုပ်အစည်းဝေးပွဲ (Extra Ordinary Business Meeting) ခေါ်ယူ၍ တကသစည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ပေးခဲ့သည်။

၎င်းတကသစည်းမျဉ်း ဥပဒေ အခန်း (၁၀)၊ အပိုဒ် (၃) တွင် တကသအသင်းဝင်အဖြစ် အနည်းဆုံး (၁) နှစ် ပါဝင်ဖူးပြီး တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ဆဲကျောင်းသားများသာလျှင် တကသ အမှုဆောင်ကော်မတီဝင်အဖြစ် အရွေးခံခွင့်ရှိသည်။ ၎င်းကို ပြင်ဆင်လိုက်သောအခါ တက္ကသိုလ်၌ ပညာသင်ကြားလျက်ရှိသော ကျောင်းသားတိုင်း တကသ အမှုဆောင်ကော်မတီဝင်အဖြစ် အရွေးခံခွင့်ရှိသည်။

(ခ-၃) ၁၉၄၆-၄၇ခုနှစ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ

၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၀) ရက်နေ့ ဖဆပလအဖွဲ့မှ ဗကပကို မထုတ်မီပင် ဗကပသည် ကျောင်းသားများကို နိုင်ငံရေးတွင် တတပ်တအား ပါဝင်စေရန် ကလာပ်စည်းများကို အကြိုတက္ကသိုလ်သင်တန်းနှင့် အရေးပေါ်တက္ကသိုလ်သင်တန်းတို့တွင် ဖွဲ့စည်းပေးသည်။ အကြိုတက္ကသိုလ်တွင် ကိုညီညီ၊ ကိုစံလွင်၊ ကိုပေါ်ဦး တို့ပါဝင်သော ကလာပ်စည်းနှင့် အရေးပေါ်တက္ကသိုလ်သင်တန်းများတွင် ကိုသန်းထွန်း၊ ကိုထွန်းရွှေ၊ ကိုခင်မောင်ကြီးတို့ ပါဝင်သော ကလာပ်စည်းများကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဖဆပလနှင့် ဗကပတို့သည် ကျောင်းသားများကို အပြိုင်အဆိုင် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးခဲ့ကြသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်ဦးပိုင်းတွင် တကသအဆောက်အဦ၌ ဖဆပလမှ ဦးကိုကိုကြီးနှင့် ဆရာရာဂျန်တို့က ၎င်းတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများအား နိုင်ငံရေး သင်တန်းပေးခဲ့သည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ရကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းထွန်းက အယ်ဒီတာ၊ ရကသမှ ကိုညီညီ (လင်းယုန်နီ) က တာဝန်ခံထုတ်ဝေသော “ကျောင်းသားဟစ်တိုင်” သတင်းစာစောင် ထွက်လာသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုစာစောင်တွင် ဒိုမေနီယံ စတေးတပ်စ် (ခေါ်) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ကျောင်းသားနှင့် နိုင်ငံရေး သဘောထားများကို အပြင်းအထန် ဝေဖန်ရေးသားထားသည်။ ဗကသအမှုဆောင်များကိုလည်း တနိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းများမှ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သော ညီလာခံက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း မဟုတ်၍ ကျောင်းသားထု ဆန္ဒမပါ၍ ကျောင်းသားညီလာခံ ခေါ်ယူကျင်းပပြီး ဗကသ အမှုဆောင်သစ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ရန် အပြင်းအထန် တောင်းဆိုလေသည်။ မန္တလေးမြို့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော အထက်ဗကသကလည်း ရကသ၏ ကျောင်းသားသတင်းပါ တောင်းဆိုချက်များကို ထောက်ခံ၍ ကျောင်းသားညီလာခံ ခေါ်ပေးရန် တောင်းဆိုလေသည်။ ကျောင်းသားညီလာခံတွင်-

(၁) ပညာရေး

(၂) အမျိုးသားရေး

(၃) ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

(၄) ဗကသ အုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်းသစ် ရေးဆွဲရေးနှင့် အမှုဆောင်သစ်ရွေးချယ်ရေး ဟူသော အပိုင်းကြီး (၄) ပိုင်း ထည့်သွင်းဆွေးနွေးရန် ရကသနှင့် အထက် ဗကသခေါင်းဆောင်များက တောင်းဆိုခဲ့သည်။ အမျိုးသားရေးတွင် ဖဆပလကို ထောက်ခံရန် လူငယ်တပ်ဦးနှင့် အလုပ်သမား၊ လယ်သမားကိစ္စများတွင် အကူအညီပေးရန်နှင့် ပူးပေါင်းရန်တို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ ဤသို့ အပြင်းအထန် တောင်းဆိုမှုကြောင့် ဗကသဌာနချုပ်က ကြီးမှူး၍ ကျောင်းသားညီလာခံကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၂၈) ရက်မှ ဩဂုတ်လ (၁) ရက်နေ့ထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ ကိုသန်းထွန်းအား ဗကသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ခဲ့လေသည်။

ဗကသ၏ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို ဖဆပလနှင့် ပူးပေါင်းမကျင်းပဘဲ စင်ပြိုင် နေသူရိန်ဇာတ်ရုံကြီး၌ ကျင်းပရာ တပ်နီ၊ အမျိုးသမီး ကွန်ဂရက်စသော အဖွဲ့အစည်းများ တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့၌ တောင်းဆိုချက် (၇) ချက် တင်သွင်းခဲ့သည်။ တောင်းဆိုချက်များမှာ-

၁။ (က) မူလတန်းနှင့် မူလတန်းလွန်ကျောင်း၊ အဆောက်အဦများကို လုံလောက်စွာ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊ ပျက်စီးယိုယွင်းသော အဆောက်အဦများကို အမြန်ဆုံး ပြင်ရန်၊

(ခ) ကျောင်းသုံးပစ္စည်းများ၊ ဓါတုဗေဒ၊ ကိရိယာ တန်ဆာပလာများကို လုံလောက်စွာ ကျောင်းတိုင်းတွင် ထားရှိပေးရန်နှင့် တကယ်တန်း ဆင်းရဲသော ကျောင်းသားများအား သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရမှ အဝတ်အစား အခမဲ့ ထုတ်ပေးရန်၊

(ဂ) ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများမှ စစ်တပ်များနှင့် အစိုးရဌာနများကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၃၁) ရက်နေ့အတွင်း ခြွင်းချက်မရှိ အမြန်ဆုံး ရုတ်သိမ်းရန်၊

၂။ ကျောင်းဆရာများနှင့် ဝန်ထမ်းအဖွဲ့-

(က) အစိုးရကျောင်းတိုင်း ကျောင်းတိုင်းတွင် အရည်အချင်းပြည့်ဆရာများ ဦးရေအမျိုးအစားအလိုက် တိုးချဲ့၍ တနှစ်ပတ်လုံး ခန့်ထားရန်၊

(ခ) ကျောင်းတိုင်းတွင် အရည်အချင်းပြည့် လောကဓါတ်ပညာသင် ဆရာ (၁) ဦး အနည်းဆုံး ခန့်ထားရန်၊

(ဂ) ကျောင်းများတွင် စာရေး၊ ဒရပ်မံမှ စ၍ ကျောင်းဝန်ထမ်းအဖွဲ့ကို လုံလောက်စွာ ခန့်ထားရန်၊

(ဃ) မူလတန်းလွန် ကျောင်းဆရာများ၏ လစာနှုန်းကို အထက်တန်းကျောင်းဆရာများ၏ လစာနှုန်းအတိုင်း အမြန် ဆုံး ပြန်လည် သတ်မှတ်ထုတ်ပေးရန်၊

၃။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်၊ ခဲတံ၊ မင်တံ စသည်တို့ကို အစိုးရပညာရေးဌာနမှ လုံလောက်စွာ မှာယူ၍ အစိုးရချိသော နှုန်းထားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျောင်းတိုင်းကျောင်းတိုင်းသို့ လုံလောက်စွာ နည်းစနစ်တကျ ဖြန့်ချိရန်၊

၄။ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင် တွဲဖက်အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးရန်၊

၅။ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ ပြင်ဆင်ရေး (၁) နှစ်သင်တန်းကို မူလတန်းလွန် ကျောင်းတိုင်းတွင် တွဲလျက်ဖွင့်ပေးရန်၊

၆။ မူလတန်း မသင်မနေရ အလွတ်ပညာသင်ကြားရေးကို ဒေသန္တရဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အခြေခံလက်မှု ပညာရပ်များနှင့် တွဲဖက်ပညာ သင်ကြားပေးရန်တို့ ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့ တောင်းဆိုချက်များမှာ-

၁။ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ စာစစ်ဌာနများကို ဒီစတြိတ်မြို့တိုင်းတွင် တိုးချဲ့ပေးရန်၊

၂။ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲဝင်ခနှုန်းကို လျှော့ပေါ့၍ ငွေ ၁ဝ/- သတ်မှတ်ရန်၊

၃။ အစိုးရစစ် မြန်မာအထက်တန်းစာမေးပွဲအောင်မြင်သူများကို တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲတွင် အင်္ဂလိပ်စာ တဘာသာတည်း ဝင်ရောက် ဖြေဆိုခွင့်ပြုရန်၊

၄။ မန္တလေးမြို့တွင် ဒီဂရီကောလိပ် တခုဖွင့်ပေးရန်၊

၅။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ လက်အောက်ခံ ကောလိပ်ကျောင်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးကောလိပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ ကောလိပ်တို့ကို လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ရန်တို့ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ (၁၁) ချက်ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၅) ရက် နောက်ဆုံးထား၍ ပြန်ကြားခြင်း မရှိခဲ့လျှင် ဇန်နဝါရီလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများ တညီတညွတ်တည်း သပိတ်မှောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးကြောင်း ပါရှိသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ဗကသမှ ကြီးမှူး၍ တနိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းများ သပိတ်မှောက်သည်။ ဗကသ၊ တကသ၊ ရကသ တို့မှ တဖွဲ့လျှင် ကိုယ်စားလှယ် (၅) ဦးစီပါဝင်သော သပိတ်မှောက်ကောင်စီကို ဖွဲ့စည်း၍ ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးကို စနစ်တကျ ဦးဆောင်မှု ပေးခဲ့သည်။

(ဂ) ဗကသနှင့် တကသ ပူးပေါင်းထားသော ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာသပိတ်ကောင်စီ (၁၉၄၇)

ထိုကောင်စီအစည်းအဝေးကို တကသ အဆောက်အဦတွင် ကျင်းပလေသည်။ ဗကသတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် နီးစပ်သူများ နေရာရထားသည်။

ဗကသတွင်-

ကိုသန်းထွန်း ၉က္ကဋ္ဌ (နောင် သမိုင်းပါမောက္ခ ဒေါက်တာသန်းထွန်း)

ကိုထွန်းညွန့် ၃-၉က္ကဋ္ဌ (နောင် အကောက်ခွန်ညွှန်ကြားရေးမှူး)

ကိုသန်းထွန်းကို နယ်ကိုယ်စားလှယ်အချို့ မေးမြန်းရာ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်ဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည်။

တကသတွင် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီနှင့်နီးစပ်သူများ ခေါင်းဆောင်မှုရထားပြီး၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် နီးစပ်သူများလည်း

Source: Self-portrait (Dr. Thun Tun)

၁၉၄၇ ဗကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းထွန်း
(နောင် ဒေါက်တာသန်းထွန်း)

အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည်။ ပြင်ပမှ ဦးဆောင်ပါတီကြီးများ၏ အရှိန်အဝါသည် ဗဟိုကျောင်းသားအဖွဲ့တွင် လာရောက် ထင်ဟပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး အပြီး၊ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ ဗမာပြည် ဝင်လာသောအခါတွင် နယ်ချဲ့ပယောဂ၊ သဘောတရား အယူအဆကွဲရာမှ ဖဆပလတွင်ပါ လက်ဝဲညီညွတ်ရေး ပြုလုပ်လာသည်။ ထိုအကွဲအပြားသည် လူတန်းစား အသီးသီးသို့ ကြီးမားစွာ ဂယက်ရိုက်ပြီး ဗဟိုမှ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များလည်း နီးစပ်ရာ ပါတီအလိုက် ကွဲနေကြသည်။

ဗကသညီလာခံတွင် တညီတညွတ်တည်းသတ်မှတ်ခဲ့သည့် သပိတ်မှောက်ရန် ရက်ကတမျိုး၊ တကသက သီးခြားရက် သတ်မှတ်၍ သပိတ်မှောက်ရန် ရက်က တမျိုးဖြစ် နေသည်။ ဤကဲ့သို့ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး မပြုကွဲရန် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သပိတ်မှောက်ကောင်စီ (A.B.B.C) ကို ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

နယ်ကျောင်းသားများသည် ဗကသစည်းရုံးရေး ခွင့်အတွင်းမှ ဖြစ်၍ တကသစည်းရုံးရေးခွင့်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သာဖြစ်သည်ဟု ယူဆထားသည်။

ညီလာခံ စတင်ကျင်းပသောအခါ ဗကသဥက္ကဋ္ဌ သဘာပတိ ကိုသန်းထွန်းက ကျောင်း သားသပိတ် အခြေအနေ၊ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သပိတ်မှောက်ကောင်စီ ဖွဲ့ရသော အကြောင်းရင်း၊ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး အတွက် လက်ရှိ ဗကသ အမှုဆောင် အဖွဲ့နုတ်ထွက်ပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့ ပြန်လည်ရွေးချယ်ရန်တို့ကို ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။ ဆွေးနွေးပွဲကို ရန်ကုန်မြို့ပြည်လမ်းရှိ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်း ဖွင့်လှစ်ထားသော ဦးလှမြတ်စိုး၏ တိုက်အောက်ထပ်တွင် ပြုလုပ်သည်။

ဗကသညီလာခံကို အဆိုပါ တိုက်အောက်ထပ်တွင် ကျင်းပသည်။ ကိုသန်းထွန်းသည် စကားပြောရာတွင် ခပ်ပြတ်ပြတ် နဲ့ ဘုကျပုံလည်းရသည်။ ၎င်းပြောဆို ဆွေးနွေးမှုများအရ သတ္တိရှိရှိနှင့် ခပ်ပြတ်ပြတ်လုပ်မည့် ပုံပေါ်လေသည်။ အပြန်အလှန် လျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးမှုများ ညှိနှိုင်းပြီးနောက်တွင် ကိုသန်းထွန်းကို ဗကသဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်တင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်တဖက်မှလည်း ကိုသန်းမောင်ကိုတင်သည်။ အင်အားစု (၂) ခု အားပြိုင်ပွဲ ဖြစ်သည်။ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်လာသည်။ ဤတွင် မည်သူတွေ မဲပေးနိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟူသော ပြဿနာ ပေါ်လာသည်။

ခရိုင်ကိုယ်စားလှယ်များကို မဲပေးခွင့်ပြုရန်၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကိုလည်း အခြားခရိုင် ကိုယ်စားလှယ်များ နည်းတူ မဲပေးခွင့်ပြုရန်တို့ကို တင်ပြ ဆွေးနွေးကြသည်။

ကိုသန်းမောင်တို့ဖက်မှ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ) ဥက္ကဋ္ဌက ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ ကျောင်းအသီးသီးမှ ကျောင်းသားသမဂ္ဂခွဲ ကိုယ်စားလှယ်များကိုပါ မဲပေးခွင့်ပြုရန် စီစဉ်လေသည်။ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂခွဲ ကိုယ်စားလှယ်များကိုပါ မဲပေးခွင့်ပြုပါက ခရိုင်များအဖို့ တူညီသော မဲမရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ညီလာခံ တက်ခွင့်ရသော ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး မဲပေးခွင့်ပြုရန်၊ ဖြောင်မဲပေးရန် ဆုံးဖြတ်လေသည်။ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်မှ တက်လာသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂခွဲ ကိုယ်စားလှယ်များ မဲဖြင့် ကိုသန်းမောင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးခံရသည်။

ညီလာခံတွင် အုပ်စု (ကွဲ) ပြဿနာ ထိပ်တန်း ရောက်လာသည်။ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်း၌ ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ အားပြိုင်မှုများ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် နယ်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆန္ဒအရလည်းကောင်း၊ အုပ်စုအနေအထား အရလည်းကောင်း၊ ဗကသဦးဆောင်မှု တောင့်တင်းလာစေရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ လက်ရှိအခြေအနေ ထိန်းသိမ်းရန် အတွက်လည်းကောင်း ကျန်အမှုဆောင်များကို အုပ်စု (၂) စု ခွဲ၍ တာဝန်ယူခဲ့လေသည်။

(ဃ) အရွေးခံရသော ဗကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၄၆-၄၇)

ကိုသန်းမောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုသန်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုစိန်လှ	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
မခင်နုနု	အမျိုးသမီးဌာနမှူး
ကိုသန်းညွန့်	အမှုဆောင်များ

(ဃ-၁) ဗကသ ညီလာခံ (၁၉၄၆-၄၇) မှ တောင်းဆိုချက်များ

ပညာရေးဌာနသို့ တောင်းဆိုချက်များမှာ

- ၁။ တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲတွင် မေးခွန်းစာရွက်များကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော မေးခွန်းစာရွက်များပါ

ထားရှိပေးရန်။

- ၂။ ယခုနှစ်မှ အစပြု၍ စာမေးပွဲများ ပြုလုပ်သောအခါ စာမေးပွဲမေးခွန်းများကို မိမိတို့ဒေသအလိုက် သင်ရသော စာအဆင့်အတန်း အတိုင်းသာ သက်ဆိုင်ရာပညာရေးဌာန အာဏာပိုင်များက အစိုးရစစ်စာမေးပွဲများတွင် ထုတ်စစ်နိုင်မှုအတွက် စီစဉ်ပေးပါရန်။
- ၃။ ယခုလက်ရှိ အခြေအနေအရ အစိုးရအသိအမှတ်မပြုသော မူလတန်းကျောင်း (ငါးတန်းကျောင်း) များမှ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအား အစိုးရအသိအမှတ်ပြုသော မူလတန်းစာမေးပွဲ (ငါးတန်းစာမေးပွဲ) တွင် ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခွင့်ပြုရန်။
- ၄။ ယခုသပိတ်လွန်သောအခါ အစိုးရကျောင်းတိုင်းနှင့် တကသ မည်သည့်ကျောင်းတိုင်းကမဆို သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများအား လုံးဝအရေးမယူရန်။

အမျိုးသားရေးအဆို (၅) ရပ်မှာ

- ၁။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများသည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားအား လက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်ထကြွ တော်လှန်မှုသာ လွတ်လပ်ရေးကို ရရှိမည်ဟု ယုံကြည်ကြသည့်အားလျော်စွာ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ ညီညွတ်ကြစေရန် အပြင်းအထန် လိုလားပါကြောင်း၊
- ၂။ တိုင်းရင်းသားအားလုံး မပါဝင်သော မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးသည် အဓိပ္ပါယ်မရှိဟု ယူဆသဖြင့် မြန်မာပြည်နှင့် တပါတည်း တောင်တန်းနယ်များ လွတ်လပ်မှုရရှိစေရန် ယခုညီလာခံသို့ တက်ရောက်သော ကျောင်းသားများက အထူး ပြင်းထန်စွာ လိုလားပါကြောင်း၊
- ၃။ ရှမ်းပြည်ကျောင်းသားများ၏ ရှမ်းပြည် စပ်ဖလုံကောင်စီသို့ သီးသန့်တောင်းဆိုချက်များကို ယခုညီလာခံမှ လုံးဝထောက်ခံကြောင်း၊
- ၄။ အကယ်၍ နယ်ချဲ့သမားက ပြုလုပ်လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲသည် မြန်မာပြည်အား ကျွန်ုပ်တို့ရှည်စေမည့် ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သည်ဟု ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဦးစီးအဖွဲ့က ယူဆပါက လွတ်လပ်ရေးကို မသွေဖီသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ရှေ့ရှုသော ကျောင်းသားများပီပီ တိုင်းပြည် လူထုနှင့်တကွ မည်သည့် ပါတီ အဖွဲ့အစည်းနှင့် မဆို လုပ်ငန်းစဉ် တူပါက ပူးပေါင်း၍ ဦးလည်မသုန် တိုက်ဖျက်ရန်၊
- ၅။ ယခုငုတ်ပြတ်၍ တော်လှန်နေသော နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေးသမားများအား တရားမဲ့စွာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် နှိပ်ကွပ်နေသော နယ်ချဲ့နှင့်တကွ နယ်ချဲ့၏စုတ်ပဲ့ နံ့ချာသော ပြုမူချက်များကို ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းသားများက ပြင်းထန်စွာ ရှုံ့ချကြောင်း၊ ထို့အပြင် ထိုပြုမူချက်များကို မခံမရပ်နိုင်သဖြင့်တော်လှန်ကြသော တော်လှန်ရေးသမားများသည် မိမိတို့၏ မှန်ကန်သော အခွင့်အရေးများ ရယူရေးအတွက် တရားနည်းလမ်းကျစွာ တော်လှန်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပေသည်ဟု ယူဆသဖြင့် ညီလာခံမှ ထောက်ခံပါကြောင်း၊

အထွေအထွေအဆို (၃) ရပ်မှာ

- ၁။ ကျောင်းသားများ၏ သပိတ်အရေးတော်ပုံကြီးသည် (၃) ကြိမ်တိုင်မျှ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော်လည်း လက်ရှိ ပညာရေးစနစ်တွင် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်ဖြစ်စေ မည်သို့မျှ ထိခိုက်ပျက်ပြားပြောင်းလဲခြင်း မရှိသေးသဖြင့် စုတ်ပဲ့နံ့ချာသော ပညာရေးစနစ်ကို တိုက်ဖျက်ဆဲဖြစ်သည့် ကျောင်းသားများသပိတ်သည် အဆက်ဆက်က အကြောင်းအရာများကဲ့သို့ပင် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယူဆသဖြင့် ယခုပေးအံ့သော ပညာရေးစနစ်ကို မူသေဖြစ်စေ၊ မူရှင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်တို့ယူဆသဖြင့် လုံးဝ လက်မခံတော့ပဲ အမျိုးသားပညာရေး စနစ်ကို (ယာယီအားဖြင့်) တခု တီထွင်ပြီး သပိတ်စခန်းများမှ အမြန်ဆုံး စတင်ဆောင်ရွက် သင်ကြားပေးရန်၊
- ၂။ ယခုလာမည့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ကို ဗီယက်နမ်တော်လှန်ရေးကို ထောက်ခံသောနေ့ဟု သတ်မှတ်၍ တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားတိုင်းသည် အသီးသီး စုရုံး စုဝေးကျင်းပရန်၊
- ၃။ အာစရိယသမဂ္ဂ၏ တောင်းဆိုချက်များကို ခြွင်းချက်မရှိ လုံးဝထောက်ခံ၍ အောင်မြင်ရေးအတွက် ထိရောက်စွာ ကူညီအားပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပါရှိသည်။

(င) သထုံမီးပွား နံရံကပ်စာစောင် (၁၉၄၆-၄၇)

ပြင်ပတွင်ရော တက္ကသိုလ်ဝင်းအတွင်းပါ “တနစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးရမည်” ဟူသော ကြွေးကြော်သံ ပဲ့တင်ထပ်နေသလို သထုံကျောင်းဆောင်က ဦးစီးထုတ်ဝေသော “သထုံမီးပွား” နံရံကပ်စာစောင်တွင်လည်း လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြွေးကြော်သံ

သည် တသောင်းထိုက်ကပင် ကြားအံ့ထင်သည်။

သထုံမီးပွားသည် စစ်မဖြစ်ခင်ကပင် နယ်ချဲ့ကိုဆန့်ကျင်ခဲ့သော သထုံကျောင်းသားများ၏ လက်နက်ကိရိယာတစ်ခု ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်က သထုံမီးပွားကို ကိုဗဟိန်းက ဦးစီးထုတ်ဝေ ခဲ့လေသည်။ ယင်းကို အစွဲပြုဂုဏ်ပြု၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သထုံဆောင် စာဖတ်နှင့် သဟာယအသင်းက ဦးစီးပြီး သထုံမီးပွား နံရံကပ်စာစောင်ကို စစ်ပြီးခေတ်တက္ကသိုလ်တွင် ပထမဆုံး နံရံကပ်စာစောင်အဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ သထုံဆောင် စာကြည့်တိုက်မှူးက တာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

သထုံမီးပွား၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ တနှစ်အတွင်းလွတ်လပ်ရေးရရှိရန်နှင့် နယ်ချဲ့သမား၏ တလမ်းသွားပညာရေး ကို ဦးတည် တိုက်ခိုက်ရန်ဖြစ်သည်။ သထုံမီးပွားဟူသော စာလုံးကို အနီရောင်ဆေးဖြင့် ဖြယ်ထား၏။ သထုံမီးပွား၏ အဓိက အခန်းသည် ခေါင်းကြီးပိုင်း ဖြစ်သည်။ ကဗျာဆောင်းပါးနှင့် သရော်စာများမှာလည်း အဆင့်အတန်းမနိမ့်လှသဖြင့် တက္ကသိုလ် နယ်မြေ၌ ထိုအချိန်က ထုတ်ဝေသမျှ နံရံကပ်စာစောင်များတွင် နာမည်အကြီးဆုံးနှင့် လူကြိုက်အများဆုံးဖြစ်သည်။

(စ) သထုံမီးပွား ဆုတံဆိပ်ခြင်း

သထုံမီးပွားသည် ၁၉၄၆ ခုနှစ် မှ ၁၉၅၀ ခုနှစ်အတွင်း (၃) ကြိမ် အဆုတ်ဖြစ်ရသည်။ အခွာခံရခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ သထုံမီးပွားသည် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကို အဓိက မထားဘဲ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ဝေဖန်ရေးသားခဲ့မှု၊ မည်သူ့ကိုမှ မပုတ်ခတ် စွပ်စွဲခြင်းများ မရှိမှုကြောင့် အများအကျိုးရှိမည် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အကျိုးရှိမည်ဆိုပါက အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များ အနေနှင့် မည်သူ့ကိုမျှ ထောက်ထားခြင်းမပြုဘဲ တိုင်းပြည်အတွက် ရက်ရက်စက်စက် ဝေဖန်ဖြစ်တင် ရှုတ်ချရသည်။

သထုံမီးပွား (ပ) အကြိမ် အခွာခံရခြင်းမှာ ဆရာတဦးနှင့် ဆရာမတဦး၏ အပြုအမူကို ကျောင်းသားများက အတုခိုး သွားမည်စိုး၍ ဝေဖန်ရေးသားခဲ့သဖြင့် စာစောင်ကပ်ပြီး နာရီဝက်အတွင်း ပျောက်ခြင်းမလှ ပျောက်သွားသည်။ သို့ရာတွင် အ သိရှိသူ ကျောင်းသားတဦး၏ သတင်းပေးချက်အရ ထိုစာစောင်ကို ချက်ခြင်း ပြန်ရလေသည်။ ဆုတံဆိပ်ဆရာအနေဖြင့်လည်း သူ့အမှားကို ဝန်ခံခဲ့လေသည်။ ထိုဆရာနှင့် ဆရာမတို့သည် အသက်ထက်ဆုံး ပျော်ရွှင်စွာ ပေါင်းသင်း နေထိုင်ကြသည်။

(၃) အကြိမ် အခွာခံရခြင်းမှာ သထုံဆောင်သား “ဇင်သပြာ” ဆိုသော ဆောင်းပါးရှင်က အင်းလျားဆောင်က တင်ဆက် ကပြသော ပြဇာတ်ကို ဝေဖန်ခဲ့မှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပြဇာတ်လောကကို စိတ်ဝင်စားသော ပညာရှင်ဆရာတဦးက ထိုပြဇာတ်ကို ဝေဖန်သော ဆောင်းပါးသည် အဆင့်အတန်း အမြင့်ဆုံးသော ဝေဖန်ရေး ဆောင်းပါးတစ်ခု ဖြစ်သဖြင့် နံရံကပ် စာစောင်မှာထက် ပိုနှိပ်ထုတ်ဝေသော သတင်းစာ၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင်သာ ပါသင့်သည်ဟု ရေးထားသော ဆောင်းပါးဖြစ်သည်။ လန်ဒန်မှ ထုတ်ဝေသော “တိုင်း” သတင်းစာတွင် ပါသည့်ပြဇာတ် ဝေဖန်ရေးဆောင်းပါးများနှင့် တန်းတူရည်တူ ဖြစ်သည်ဟု ချီးမွမ်းခဲ့သည်။ အင်းလျားဆောင်ပြဇာတ်မှာ အများမျှော်လင့်ထားသော ပြဇာတ်ဖြစ်သော်လည်း “လူတိုင်းစကုတ်” အဆင့်တန်း လောက်သာရှိသည်ဟု ပြဇာတ်ပီသရန် မည်သို့ ပြုပြင်သင့်ကြောင်း စေတနာသန့်သန့်ဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် အင်းလျားသူများက ကြိုးစားမှုကို ဖျက်လိုဖျက်စီးလုပ်သည်ဟု အထင်ရောက်ပြီး ၎င်းတို့ ဘက်တော်သားများ လက်ချက်ကို မဆိုင်းမတွ ခံလိုက်ရသည်။

(တ) အကြိမ် အခွာခံရမှုမှာ တက္ကသိုလ်သမိုင်း အဆက်ဆက်တွင် ပြောင်မြောက်ခဲ့သော သထုံမီးပွားကို မြန်မာပြည် သမိုင်းတွင်ပင် မှတ်တမ်းတင်ရမည့် အခြေအနေ ရောက်ခဲ့လေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ လုပ်ကြံခံရချိန်တွင် သတင်းစာများက ဂဠုန်ဦးစောနှင့် အပေါင်းအပါများကို လက်စားချေရန်သာ ရေးသားထားလေသည်။ သို့ရာတွင် မည်သည့် သတင်းစာကမျှ ဂဠုန်ဦးစောနောက်က ကြိုးဆွဲနေသော လက်နက်များ ထုတ်ပေးနေသော လွတ်လပ်ရေးကို ဆိုင်းငံ့သွားစေလိုသော နယ်ချဲ့ အင်္ဂလိပ်ကို မမြင်ကြဘဲ မျက်ခြေပြတ်မှု ဒေါသအမှောင်ကြောင့် ရန်သူအစစ်ကို မမြင်ရဘဲ ရှိနေသည်။ ထိုအချိန်တွင် တက္ကသိုလ်၌ ကျောင်းသားသစ်များ မရောက်သေးသော အချိန်လည်း ဖြစ်သည်။ သထုံမီးပွားစာစောင်သည် တရားခံအစစ်ကို ဖော်ထုတ်ရန် ဂဠုန်ဦးစောနှင့် အပေါင်းအပါကို မည်သူက လက်နက် ပေးသနည်း၊ အင်းလျားကန်ထဲမှ ဤမျှများပြားလှသော ဘရင်းဂန်းများကို ကပ္ပတိန်အဆင့်ရှိသူက သူ့သဘော တခုတည်းနှင့် ထုတ်ပေးနိုင်သလော စသည့် ကွင်းဆက်များကို ဆက်စပ်ယူကာ နိုင်ငံတော်၏ ဝမ်းနည်းမှုအနေဖြင့် သထုံမီးပွား ခေါင်းကြီးပိုင်းကို အနက်ရောင်ချယ်သပြီး

“ဗိုလ်ချုပ်ကို သတ်သူတရားခံအစစ် ဘယ်သူလဲ” ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်၍ လက်နက်အများအပြား ထုတ်ပေးခဲ့သည့် နယ်ချဲ့သား တရားခံဖြစ်သည်။ ဦးစောသည် လက်ကိုင်တုတ် လူသတ်သမားသာဖြစ်သဖြင့် “အဓိကရန်သူကို မျက်ခြေမပြတ်သင့်” ဟု ပြောင်မြောက်စွာ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရေးသားပြီး အကြိမ်ကြိမ် စိစစ်ပြင်ဆင်၍ ပထမဆုံး ရန်သူအစစ်ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့လေသည်။

စက္ကူရွက် မရှိသော သထုံမီးပွား၏ အဘော်သည် တက္ကသိုလ်နယ်မြေသာမက ပြင်ပ သတင်းစာလောကသို့ပင် ပျံ့နှံ့ခဲ့၏။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတိုင်း လေးစားခဲ့သဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အဆုတ်အခွာကင်းသော်လည်း သထုံမီးပွားသည် အာဏာပိုင်တို့၏ လက်ချက်မိကာ ဆုတ်ခွာခံရသည်။

“ထိုအာဏာပိုင်များကား တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များ” မဟုတ်ချေ။

(ဆ) သံမဏိတပ်နှင့် ကျောင်းသားတပ်ဦး (၁၉၄၇)

ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဦးဆောင်မှုအောက်ရှိ ကျောင်းသားတပ်ဖွဲ့ကို စစ်ကြိုခေတ်ကအတိုင်း သံမဏိတပ်ဖွဲ့ရန် (သို့) ကျောင်းသားတပ်ဦးဟု ဖွဲ့ရန် တကသ၌ အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

“ကျောင်းသားတပ်ဦး” ဟု အမည်ခံရန် မဲခွဲဆုံးဖြတ်သည်။

၎င်းတပ်ဖွဲ့အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံ၊ တံဆိပ်များရေးဆွဲရန် ဗကသအမှုဆောင်သို့ တင်ပြခဲ့သည်။

၎င်းနှစ်မတိုင်မီက ဗိုလ်မောင်ကလေးကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သံမဏိတပ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် ဦးဆောင်မှု ပြုပါရန် တက်ကြွသော ကျောင်းသားလူငယ်တစုက တိုက်တွန်းမေတ္တာ ရပ်ခံခဲ့သည်။ သံမဏိ တပ်ဝင်လိုသူများအား ကြေညာ ခေါ်ယူလိုက်ရာ စစ်အတွင်းဘဝ အဖုံဖုံနှင့် အတွေ့အကြုံစုံခဲ့သည့် ရဲဘော်ဟောင်းများ၊ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ရဲဘော်ဟောင်းများ၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ် တက်ကြွရင့်သန်နေသည့် ကျောင်းသားများ အားတက်သရော ရောက်လာပြီး သံမဏိတပ်သားများ လွတ်လပ် ရေးအတွက် အရေးကြီးလျှင် တိုက်ပွဲဝင်နိုင်ရန် အလိုငှာ သံမဏိတပ် ခေါင်းဆောင်များက စစ်သင်တန်း လေ့ကျင့်ပေးပြီး စ တင် အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့လေသည်။

၁၉၄၆ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၅) ရက်တွင် တက္ကသိုလ်သံမဏိတပ် စစ်သင်တန်းအမှတ်စဉ် (၁) ကို နည်းပြမှူးချုပ် ကိုဘထွေး၊ နည်းပြများအဖြစ် ကိုကျင်လှိုင်၊ ကိုတင်ဦး၊ ကိုဖိုးသာ၊ ကိုခင်၊ ကိုဝင်းအောင် (ကျဆုံး) တို့က သင်တန်းဖွင့်ခဲ့သည်။

(ဇ) အတွင်းဝန်ရုံးဝိုင်းစဉ်က (၁၉၄၇)

ဗကသ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များက အတွင်းဝန်ရုံးကို ဝိုင်း၍ ဆန္ဒပြရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ် ပညာရေးဝန်ကြီးမှာ ဂဠုန်ဦးစော ဖြစ်သည်။ ဂဠုန်ဦးစောမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သောအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဘိလပ်သို့ သွားနေ၍ ပညာရေးဝန်ကြီးတာဝန်ကို စောဘဦးကြီးက ခေတ္တ တာဝန်ယူထားသည်။

အစီအစဉ်များမှာ ဗကသခေါင်းဆောင်များက ပညာရေးဝန်ကြီးနှင့် သွားတွေ့ရန် ကျန်ရဲဘော်များက အတွင်းဝန်ရုံး၌ ဆန္ဒပြခဲ့ရန်ဖြစ်သည်။ ဘုရင်ခံ၏ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အစိုးရလက်ထက်တွင် အလံနီ ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် အတွင်းဝန်ရုံးကို ဝိုင်း၍ ဆန္ဒပြခဲ့ရာ ထိုအချိန်က ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဦးဘဘော (ဘကြီးဘဘော) သည် အလံနီများကို မီးသတ်ရေပိုက်များဖြင့် လူစုခွဲခဲ့သည်။ ဤဖြစ်ရပ်မျိုး မကြုံဟု မပြောနိုင်၊ ကြုံခဲ့သော် ဆောင်ရွက်ရမည့် အစီအစဉ်များကို ကျောင်းသားများ ပြုလုပ်ထား သည်။

သို့ရာတွင် အလံနီများအပေါ် သဘောထားပုံနှင့် ကျောင်းသားများအပေါ် သဘောထားပုံလည်း မတူ။ ဆန္ဒပြ ကျောင်းသားများ အတွင်းဝန်ရုံးသို့ ရောက်သွားချိန် မည်သည့်လက်နက်ကိုင်တပ်မျှ မရှိပေ။ မည်သူမျှလည်း တားဆီးခြင်းမပြု၊ တံခါးအားလုံး ဖွင့်ထားသည်။ အတွင်းဝန်ရုံးဝင်းအတွင်း ဝင်ကြ၍ လမ်းမများပေါ်တွင် ကြွေးကြော်သံများ ဟစ်၍ ဆန္ဒပြ လှည့်လည်ကြသည်။ ဗကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းမောင်က ပညာရေးဝန်ကြီးအား သွားတွေ့သည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းမောင်နှင့် အဖွဲ့ပြန် လာသောအခါ ဆန္ဒပြသူများ အတွင်းဝန်ရုံးအတွင်းရှိ ပါလီမန်အဆောက်အဦ ရှေ့တွင် စုဝေးစေသည်။ ကိုသန်းမောင်သည် အလံတိုင်ခြေရင်းနေရာတွင် နေရာယူကာ “အောင်ပြီ အောင်ပြီ” ဟု ကြွေးကြော်ခဲ့လေသည်။ ၎င်း၏ ကြွေးကြော်မှုမှာ အတွင်းဝန် ရုံးကို အောင်မြင်စွာဝိုင်း၍ ဆန္ဒပြနိုင်ခြင်းအပေါ် အခြေခံသည်။ ယင်းသို့ ဝိုင်းစဉ် (၂၂) ခရိုင်မှ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် (၂၁၀) ယောက်၊ သံမဏိတပ်သား (၅၀) ယောက်၊ ကျောင်းသား တပ်ဦး (၄၀) ယောက်နှင့် ရကသ၊ တကသ၊ ဗကသအမှုဆောင် အပါအဝင် ကျောင်းသား (၃၀၀) ကျော် မော်တော်ကား (၈) စီးဖြင့် အတွင်းဝန်ရုံးကိုဝိုင်း၍ ဆန္ဒပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(ဈ) ဗကသနှင့် ကျောင်းသားတပ်ဦး ညီလာခံ (၁၉၄၇)

ဗကသနှင့် ကျောင်းသားတပ်ဦး ညီလာခံကို ရန်ကုန်ခရိုင် ကျောင်းသားသပိတ်စခန်းရှိရာ မြို့မကျောင်းတွင် ပြုလုပ် သည်။ ဗကသ၊ တကသ၊ ရကသတွင် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသူများ ပြည်သူ့ရဲဘော်နှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသူ များ ပါဝင်သည်။

အမျိုးသားရေးစိတ်ဓါတ်၊ ကျောင်းသားစိတ်ဓါတ်၊ နိုင်ငံရေးကို ရိုးရိုးသားသား စိတ်ဝင်စားသူများလည်း ပါဝင်သည်။ အမျိုးမျိုး ကွဲနေခြင်းမှာ ကောင်းသောအခြေအနေ မဟုတ်သော်လည်း တူညီမှုတခုမှာ အားလုံးသည် လူငယ်ကျောင်းသားပီပီ တက်ကြွခြင်း၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ကျောင်းသားအရေး စိတ်ဝင်စား ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဗကသညီလာခံတွင် တောင်းဆိုချက်များ၊ သပိတ်မှောက်ရေး၊ သပိတ်လှန်ရေး ပြဿနာကို ဆွေးနွေးကြသည်။ သပိတ်ဆက်လှန်လိုသူသည် မိမိအခြေခံနှင့် ရပ်တည်ကြသည်။ သပိတ်ဆက်မှောက်လျှင် လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှု အတွက်

အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသလို၊ ဗိုလ်ချုပ်အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ရာ ရောက်စေသလို ပြောကာ လွတ်လပ်ရေး၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း စသည်တို့နှင့် ကိုင်ပေါက်ကြသည်။ သပိတ်မှောက်ရန် စဉ်းစားခဲ့စဉ်က အမျိုးသားရေးအတွက်၊ ပညာရေး လိုအပ်ချက်များအတွက် သပိတ်မှောက်ခဲ့သည်။

ဗကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းမောင်နှင့် ရကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းကြွယ်တို့ ဦးဆောင်သောအုပ်စုက အကြောင်း အမျိုးမျိုးပြ၍ သပိတ်လှန်ရန် ဆွေးနွေးသည်။ မဲခွဲရန်အခြေအနေ ရောက်လာသည်။ သပိတ်လှန်ဖက်မှ မဲသာခဲ့သည်။

ဗကသ ညီလာခံပြီးသောအခါ ကျောင်းသားတပ်ဦးညီလာခံကို ဆက်လက်ကျင်းပသည်။ ကျောင်းသားတပ်ဦးတွင် တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်နေသူများမှာ-

ကိုဘထွေး (နောင် ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးဘထွေး)
ကိုကျင်လှိုင် (နောင် ဆောက်လုပ်ရေး ဒု-ဝန်ကြီး)
ကိုတင်ရွှေ (နောင် ရဲဘော်ချမ်းအေး၊ စာရေးဆရာ မောင်စူးစမ်း) တို့ဖြစ်သည်။ ညီလာခံတွင် ဒု-အကြိမ် ဗကသညီလာခံက ပေးခဲ့သော တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားတပ်ဦး ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို အတည်ပြု သည်။ ယူနီဖောင်းနှင့် တံဆိပ် အမှတ်အသားများကို အတည်ပြုသည်။ မူလက သံမဏိယူနီဖောင်းအစား ကျောင်းသားတပ်ဦး တံဆိပ် အမှတ်အသားများကို ပြောင်းလဲသတ်မှတ်သည်။

(ည) အမျိုးသမီးဌာနအတွက် ညွှန်ကြားလွှာ

အမျိုးသမီးဌာနဟု သီးသန့်ထားရှိခြင်းသည် အမျိုးသမီးအားလုံး၏ ဉာဏ်ပညာအရည်အချင်း တိုးတက်မှု၊ ရသင့်ရ ထိုက်သော အခွင့်အရေးတို့ကို လွတ်လပ်စွာ သီးသန့်ရလိုမှုအတွက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဦးစီးခေါင်းဆောင် အမျိုးသမီးဌာနမှူးသည်-

- (၁) သမဂ္ဂကျောင်းသူများအပေါ် ကြင်နာချစ်ခင်ရမည်၊
 - (၂) သည်းခံနိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိရမည်၊
 - (၃) ကျောင်းသားများ သဘောကျ နှစ်သက်ခြင်းကို ခံနိုင်သည့် ကောင်းမွန်သော အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ် ရမည်။ တင်းပြည့်၊ ကျပ်ပြည့် မပြည့်စုံလျှင်လည်း ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားရမည်၊
 - (၄) ပါတီစွဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲမရှိစေရ၊ ရှိခဲ့လျှင်လည်း ဝတ္တရားကျေမြန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ရမည်။
- ဤအမျိုးသမီးဌာနသည် ကျောင်းစာပေအပြင် အခြားဗဟုသုတ ပညာဉာဏ်တိုးပွားမှုကို ရည်ရွယ်၍ တည်ထောင် ထားကြောင်း သိနားလည်ထားရမည်။ အမျိုးသမီးဌာနမှူးသည် အသေးစိတ် တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရန် အကြံပေး ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းရမည်။ ထိုအဖွဲ့ဝင်ဦးရေမှာ အခြေအနေအလိုက် ကြည့်ရှု၍ ကန့်သတ်ရမည်။
- ထိုကော်မတီတွင် အမျိုးသမီးဌာနမှူးကပင် အတွင်းရေးမှူးအနေနှင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ စာရိတ္တဗလ၊ ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလတိုးတက်မှုကို ရည်ရွယ်၍ ကာယဗလမှူး၊ ဉာဏဗလမှူး၊ စာရိတ္တဗလမှူးနှင့် တွဲဖက်တို့ကို ပညာအရည်အချင်း၊ လုပ် ရည်ကိုင်ရည်တို့ကို ကြည့်၍ အများသဘော တူညီချက်အရ အမြန်ဆုံးတင်မြှောက်ရမည်။
- ၎င်းအပြင် သံမဏိမေ (Girl Guide) အဖွဲ့ကို လျင်မြန်စွာ ဖွဲ့စည်းရမည်။ သံမဏိမေ စည်းမျဉ်းများကို ခရိုင်သံမဏိ မေမှူး၏ ညွှန်ကြားလွှာပေးပို့မည်။ အမျိုးသမီး စာကြည့်တိုက်ကိုလည်း ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို ကြည့်၍ လျင်မြန်စွာ ဖွဲ့စည်းရမည်။

- ယခုလောလောဆယ်တွင် အမျိုးသမီးဌာနမှူးသည် အောက်ပါတို့ကို လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (က) ကော်မတီဖွဲ့ရန်၊
 - (ခ) ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလ၊ စာရိတ္တဗလမှူးနှင့် တွဲဖက်တို့ကိုရွေးရန်၊
 - (ဂ) သံမဏိမေတပ်ဖွဲ့ရန်၊
- သင်၏ တိုးတက်ရေးသည် ညီညွတ်ရေးအပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။ သင်တို့၏ တက်ရာလမ်းခရီးတွင် ချေထိုးမှု၊ ပတ်ဝန်းကျင်၏ နှောင့်ယှက်မှု၊ ချီးကျူးမှုအပေါင်းများစွာတို့ကို တွေ့ရမည်။ ကြုံကြုံခံနိုင်အောင် ကြိုးစားရမည်။

Source: Oway Magazines

ဦးသန်း (၁၉၄၅-၄၆)

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီး၊ ၁၉၄၅-ခုနှစ်တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့ မဂိုလမ်း၌ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော အရေးပေါ်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်သောအခါ၌ အရေးပေါ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂကို တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန် ကျောင်းသားထုက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ သို့ ဖြစ်၍ ဦးသန်းအား စစ်ပြီးခေတ် တကသ၏ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရသည်။

ဦးသန်းသည် ရန်ကုန်မြို့ သိမ်ဖြူတောင်ပိုင်းတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၀-တန်း စာမေးပွဲကို ရန်ကုန်မြို့ စိန်ဂျွန်းယောက်ျား ကလေးကျောင်းမှ ၁၉၃၉-ခုနှစ်တွင် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်သို့ ဆက်လက် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၄၅-ခု အရေးပေါ်တက္ကသိုလ်များ (Emergency University Classes) သို့ တက်ရောက်၍ ဝိဇ္ဇာ အပိုင်း (က) တွင် ဆက်လက် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၄၅-၄၆ အရေးပေါ် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။

၁၉၄၆-ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုကြီးများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ အထွေထွေသပိတ်ကြီးတွင် ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်ခဲ့သည်။ ကင်းဘဲလ်ပညာရေး စီမံကိန်းဖျက်သိမ်းရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ဂျပန်ခေတ် ဒီဂရီဘွဲ့များကို အသိအမှတ်ပြုရန် လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ အကြံတက္ကသိုလ်သင်တန်း (Pre University) မှ သင်တန်း အောင်သူများ တက္ကသိုလ်ဆက်လက်သင်ကြားနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်နှင့် မဟာမိတ်စစ်တပ်များ သိမ်းပိုက်ထားသော တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို ပြန်ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်များ အစည်း အရုံး အကူအညီဖြင့် တပြည်လုံး ကျောင်းသားများကို စုစည်းကာ ဗကသ၊ ရကသ တို့ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း ပေးခဲ့သည်။

ဦးသန်းသည် ယခု အလွတ်ပညာသင် ကျောင်းဆရာတဦးအဖြစ်ဖြင့် ပညာရေးအတွက် တဖက်တလမ်းမှ ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပြီး၊ နိုင်ငံရေးအသင်းအဖွဲ့များတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိချေ။

Source: Uway Magazines

ဦးသန်းမောင် (သူရိယ) (၁၉၄၆-၄၇)

မန္တလေးမြို့ဇာတိ၊ မန္တလေးသူရိယ ဦးထွန်းရင်၏ သားဖြစ်သည်။ ၁၀-တန်းစာမေးပွဲကို မန္တလေးမြို့ ဗဟိုအမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်းမှ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် အောင်မြင်ခဲ့ပြီး၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် တပြည်လုံး ကျောင်းသားသပိတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် ကျောင်းသားများ သပိတ်တွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်နှင့် မဟာမိတ် စစ်တပ်များ သိမ်းပိုက်ထားသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အဆောက်အဦကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်အဆောက်အဦ အချို့တွင် ကျန်နေသေးသော အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်များ အားလုံးကို ဖယ်ရှားပေးသည်။

နိုင်ငံခြား ကျောင်းသားသမဂ္ဂများနှင့် အဆက်အသွယ် ရခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခု မေလတွင် အိန္ဒိယပြည် မဒရပ်မြို့၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်း (International Student Service) အာရှကွန်ဖရင့်၊ ၁၉၄၇ ခု ဇွန်လတွင် ဒိန်းမတ်ပြည်၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ ကျောင်းသားဝန်ထမ်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဖရင့်များသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

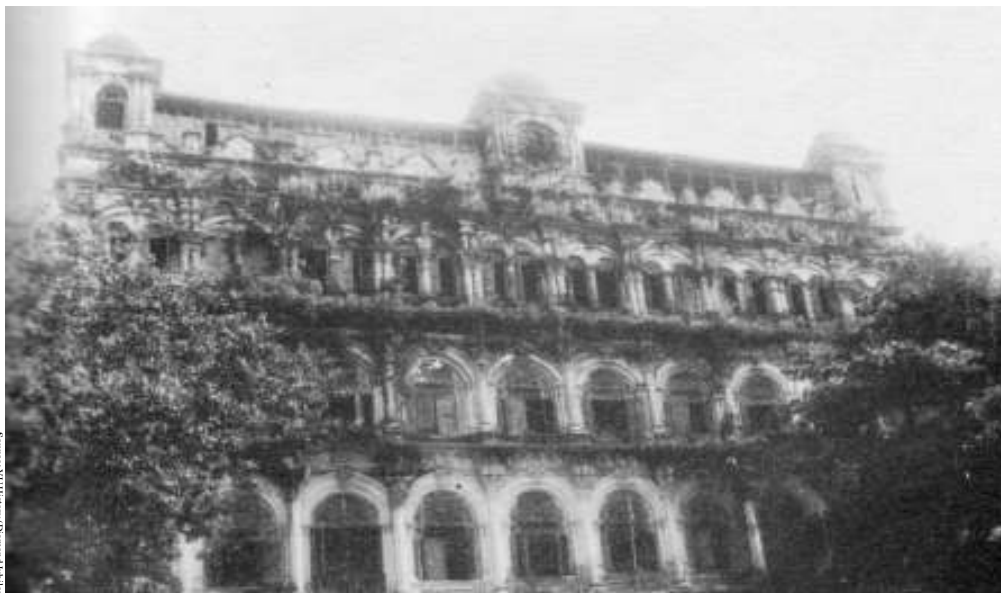
၁၉၄၇ ဇူလိုင်လ ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားပြည်တွင် ကျင်းပသော ပထမအကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားလူငယ် ပွဲတော်သို့ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး၊ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (International Union of Students) နှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂကောင်စီ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ဦးသန်းမောင်သည် ယခု မန္တလေး သူရိယနေ့စဉ်သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသည်။

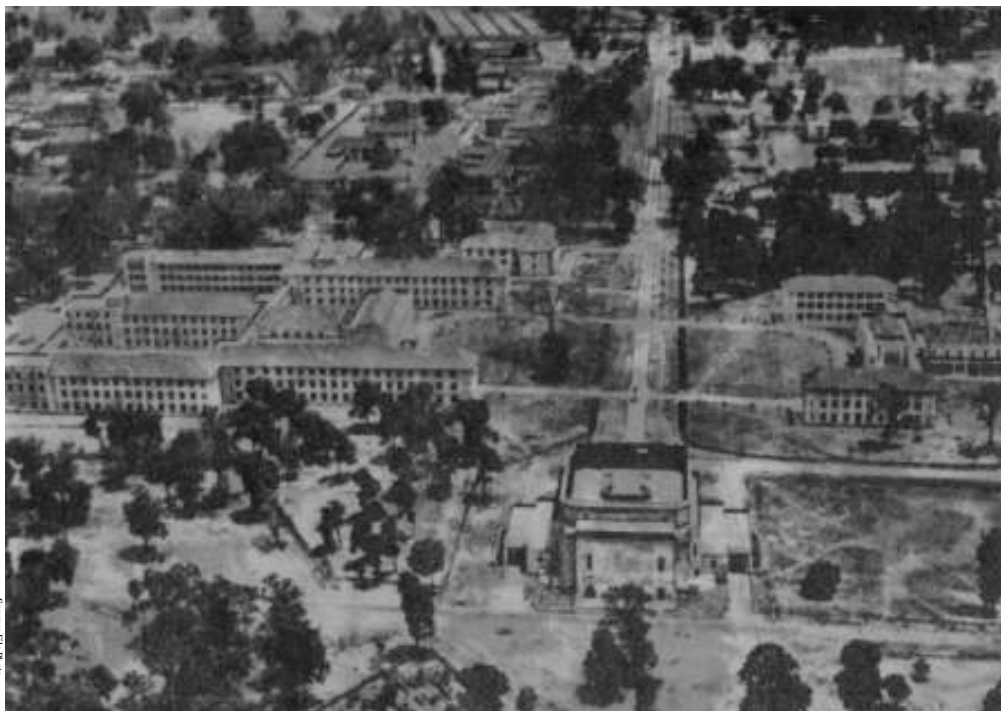
Source: YU History (Diamond Jubilee)

ဂျပန်ခေတ်တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (ယခု အထက- ၂၊ လသာ)

Source: YU History (Diamond Jubilee)

အထက- စစ်ပြီးစ အရေးပေါ်တက္ကသိုလ် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည့် ရန်ဒေးနီယား အဆောက်အအုံ (ယခု အထက- ၂၊ ပန်ဘဲတန်း)
အောက်- စစ်ပြီးစ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အပေါ်စီးမှ မြင်ကွင်း

Source: Eric Photo

အခန်း (၁၁)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၄၇ မှ ၁၉၄၉)

(က) ၁၉၄၇-၄၈ ဗကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

ကိုထွန်းညွန့်	ဥက္ကဋ္ဌ (ယမန်နှစ် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဟောင်း)
ကိုတင်ရွှေ	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး (ရဲဘော်ချမ်းအေး)
ကိုချစ်သန်း	အမှုဆောင်
ဒေါ်ငယ်ငယ်စိန်	အမျိုးသမီးဌာနမှူး

(ခ) ၁၉၄၇-၄၈ ပညာသင်နှစ် ဟောပြောပွဲများ

ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအနေနှင့် “ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒဆိုတာ ဘာလဲ” ဟု ဟောပြောရန် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီသို့ လည်းကောင်း၊ “ကွန်မြူနစ်ဝါဒဆိုတာ ဘာလဲ” ဟု ဟောပြောရန် ကွန်မြူနစ်ပါတီသို့ လည်းကောင်း ဖိတ်ကြား ဟောပြောစေခဲ့သည်။

ကွန်မြူနစ်ပါတီကသာ လက်ခံ၍ သခင်သန်းမြိုင်၊ သခင်တင်ထွန်း၊ ရဲဘော်အောင်ကြီးတို့ တက်ရောက်၍ ဟောပြောခဲ့သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီက ထိုအစီအစဉ်ကို ခရိုင်အသင်းတခုက မဟုတ်ဘဲ တကသကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများက လုပ်သင့်ကြောင်း အကြံပေး ပြောကြား၍ ခရိုင်အသင်း ဖိတ်ကြားချက်ကို ငြင်းပယ်လိုက်သည်။

ဟောပြောပွဲကို တီအိုစီကောလိပ် စာသင်ခန်း ညနေပိုင်းတွင် ပြုလုပ်ရသည်။ ဟောပြောပွဲ မိုးချုပ်လုနီးမှ ပြီးသည်။ ဤဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်ပြီးနောက် တကသမှ ကြီးမှူး၍ အောင်ဆန်း-အက်တလီစာချုပ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းဟောပြောပွဲ တခု စီစဉ်သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ဖဆပလတို့ ဆုံ၍ ရှင်းလင်းဟောပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပထမနေ့တွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်များက လည်းကောင်း၊ ဒုတိယနေ့တွင် ဖဆပလမှ လာရောက်ရှင်းလင်း ဖြေကြားသည်။ တကသခန်းမ ကျဉ်းနေ၍ ဂျပ်ဆင်ခန်းမ၌ ပြုလုပ်သည်။

(ဂ) ၁၉၄၈-၄၉ ဗကသ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့

ဗကသ ညီလာခံကျင်းပသောအခါ အမှုဆောင်အဖွဲ့လုံး ကွန်မြူနစ်ပါတီအနွယ်များ အရွေးခံရသည်။

- ၁။ ကိုသန်း ဥက္ကဋ္ဌ (တကသ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း)
- ၂။ ကိုလှဝင်း အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး (နောင် ညွှန်မှူးအဆင့်မြင့်ပညာ)
- ၃။ ကိုအေးမောင် အမှုဆောင်များ (နောင် ညွှန်မှူး သမဦးစီး)
- ၄။ ကိုဘကောင်း (နောင် ကျောင်းသားရေးရာအခြေခံပညာ)
- ၅။ ကိုညီညီ (နောင် စာရေးဆရာလင်းယုန်နီ)
- ၆။ ကိုချစ်သန်းထွန်း (နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)
- ၇။ ကိုအုန်းမြိုင် (နောင် ဦးဆောင်ညွှန်မှူး စား/ထွေ)
- ၈။ ကိုချစ်မောင် (နောင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံကိန်း ဒုတိယကြီး)
- ၉။ ကိုကျော်အောင် (နောင် တက္ကသိုလ်ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး စာတည်းမှူး၊ စာရေးဆရာကျော်အောင်)
- ၁၀။ ကိုတင်ရွှေ (ရဲဘော်ချမ်းအေး၊ စာရေးဆရာမောင်စူးစမ်း)
- ၁၁။ ကိုစံလွင်
- ၁၂။ ကိုစောလွင်
- ၁၃။ ကိုညွှန်ချစ် (ဒေါက်တာဉာဏ်ချစ်)
- ၁၄။ ကိုအောင်သိန်း (ရဲဘော်ဝေလင်း၊ အလုပ်သမားဦးစီးဌာန)

ထိုဗကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် နိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲလာသော နိုင်ငံရေးနှင့်အတူ အထူးတက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားနေသည်။

(ဃ) ၁၉၄၇-၄၈ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

- ၁။ ကိုစိန်လှ ဥက္ကဋ္ဌ
- ၂။ ကိုရန်ဝေး ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
- ၃။ ကိုအောင်မြင့် ငွေထိန်း
- ၄။ ကိုပေါ်သိန်း အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
- ၅။ ကိုသာထွန်း တွဲဘက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
- ၆။ ကိုညွန့်ဝေ တက္ကသိုလ်ချင်း ဆက်သွယ်ရေးမှူး
- ၇။ ကိုဘထွေး တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတပ်ဦး တာဝန်ခံ
- ၈။ ကိုမောင်မောင်ကျော် ပြန်ကြားရေးနှင့် ဝါဒပြန့်ပွားရေး
- ၉။ မသန်းသန်းနွယ် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး
- ၁၀။ ကိုလှ စာကြည့်တိုက်မှူး
- ၁၁။ ကိုမောင်မောင် (ခ) ကိုမောင်ကြီး အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ

(ဃ-၁) ၁၉၄၇-၄၈ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်များ

၁၉၄၆-၄၇ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့ လက်ထက်တွင် ကျောင်းသားများပါဝင်သော သံမဏိတပ်ကို ဖွဲ့စည်းသည်။ တကသက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတပ်ဦး တာဝန်ခံ ဆက်လက်ထားရှိသည်။ ကျောင်းသားအပျော်တမ်းတပ်ဖွဲ့ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အင်းစိန်တိုက်ပွဲ ပြင်းထန်နေစဉ် တကသမှ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ယင်းတပ်ဖွဲ့ဝင်များကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတပ်ရင်း၊ ရန်ကုန်ခရိုင်တွင် စစ်ပညာသင်တန်း ဖွင့်လှစ် သင်ကြားပေးသည်။ ၁၉၄၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်တွင် ကျင်းပသော ဒုတိယအကြိမ် အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့ **International Student Service (I.S.S), H.Q (Geneva)** လုပ်ငန်းနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံများကို တင်ပြပြီး ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကော်မတီ (**International Student Service Burma Committee, University of Rangoon**) ကို တည်ထောင်ရန် ဆွေးနွေးသည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့၏ ဌာနချုပ်ကို ဂျီနီဗာမြို့တွင် ထားရှိပြီး ဆရာများ၊ လူကြီးလူကောင်းများနှင့်

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

ကျောင်းသားများ ပူးပေါင်း ဖွဲ့စည်းထားသည်။ သက်သာချောင်ချိရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအပေါ် အခြေခံသည်။ ကမ္ဘာကျောင်းသား အဖွဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကော်မတီကို တကသမှ ဦးစီး၍ ဖွဲ့စည်းရသည်။ ကော်မတီဝင်များအဖြစ် သဘာပတိတဦး၊ ဒုတိယ သဘာပတိ တဦး၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူးတဦး၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးတဦး ထားရှိပြီး အမှုဆောင်ကော်မတီဝင် ဦးရေကို သင့်လျော်သလို ခန့်ထားနိုင်သည်။

(ဃ-၂) ၁၉၄၇-၄၈ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါးများ

ခေတ်ဆန်း

သူ့နှုတ်မှာတဲ့ လွတ်လပ်ပြီ၊
ငါ့နှုတ်မှာတဲ့ လွတ်လပ်ပြီ။
ပြည်အလုံးမှာဖြင့်
သီကုံးကာ ထိုသည်တေးကိုမှ၊
ချိုစွာ သာယာကျူးပါလို့၊
မြူးတင့်ဟန်ချီ။
အရှေ့ခွင် မျှော်ကာမှန်းလေတော့၊
ယနေ့ပင် ပေါ်လာထွန်းပေထင့်၊
ရွန်းဝေဆင့် လင်းရောင်ခြည်၊
ကြည်ပါပေ အို ရှုစမ်း။
သို့ ချိန်မြတ်တွင်မှ၊
ထူထပ်ကာ သာစေကြောင်းပေပ၊
ကောင်းဖြိုးဝေ အောင်လံလွှင့်ပါလို့၊
ဒေါင်းအိုးဝေ ခေါ်သံဆင့်တယ်၊
ခုဖြင့် ခေတ်ဆန်း။

ညိုဝင်း

ရဲဘော် ချီးကျူးပါသည် (ဝင်းဦး)

သင်၏အသက်သည် ငယ်လှပါသေးသည်၊ အရွယ်သည် နုလှပါသေးသည်။ သို့သော်
အိုရဲဘော်- သင်သည် မျက်တောင်မွေးတဆုံးကိုသာ မကြည့်၊ အရှည်ရှည်သဖြင့် သင့်ကို ချီးကျူးပါ၏။
အိုရဲဘော်- သင့်အကျိုးကောင်းမှုကိုသာ မလိုလားဘဲ အများအတွက် အနစ်နာခံရန် အသင့်ရှိ၍ သင်၏ မြင့်မြတ်သော စိတ်ဓါတ်ကို လေးစားစွာ ချီးကျူးပါ၏။
အိုရဲဘော်- သင်၏ဦးနှောက်နှင့် အမှားအမှန်ကို တိကျစွာ ဝေဖန်နိုင်စွမ်းရှိ၍ သင့်အား အသည်းနှလုံးကြားမှ ဖောက်ထွက် လျှံတက်လာသော ချီးကျူးခြင်းဖြင့် ချီးကျူးပါ၏။
အိုရဲဘော်- သင့်စိတ်ဓါတ်သည် မယိုင်မညွတ်၊ သံမဏိဖြင့်ပြီးသော စိတ်ဓါတ်ဖြစ်၍ ထောပနာကာ သင့်အား ချီးကျူးခြင်းအမှုကို ပြုပါ၏။
အိုရဲဘော်- သင်သည် သင့်ရဲဘော်များအဖို့ “ရဲဘော်” “ရဲရော်” မဟုတ်၊ ရေမရောသော “ရဲဘော်” စစ်စစ်ဖြစ်၍ အထူးချီးကျူးပါ၏။
အိုရဲဘော်- သင်သည် အဘကောင်းသားပီသစွာ အဘလွတ်လပ်မှုတရားကိုသာ ဦးတည်ကာ စစ်ထွက်ခဲ့၏။ သို့လည်း သင့်ကြိုးပမ်းမှုသည် ခရီးဆုံးတိုင် မရောက်တတ်သေး။
အိုရဲဘော်- သင်သည် ကျပ်ပြည့်လွတ်လပ်ရေးကို မိကိုင်နိုင်သည်အထိ ပန်းတိုင်သို့ ဦးလည်မသုံ၊ ဦးဆံဆွေးမြေ့ ပါလည်း မတွန့်မဆုတ်ဘဲ လက်နက်ဆွဲကိုင်၍ ချီတက်ပါလော့။ အဘ ဗမာပြည်တွင်း ဖရိုဖရဲဖြစ်နေသည်ကို ကြည့်မနေ အားပါနှင့်။ သေသော်လည်း ဥဒါန်းတွင်ရစ်ပါစေတော့၊ ထိုအခါမှ ငါ၏ ချီးကျူးခြင်းကို အဆုံးသတ်ပါအံ့။
အိုရဲဘော်- ထိုအခါ အူတွင်း အသဲနှလုံးကြားမှ လျှံတက်ပေါက်ထွက်လာသော ချီးကျူးခြင်းဖြင့် အထူးလေးစားစွာ ငါချီးကျူး ဦးညွတ်ပါအံ့။
အိုရဲဘော်- ထိုအခါမှ သင့်အား “တိုင်းပြည်သူရဲကောင်းရဲဘော်” ဘွဲ့ထူးကို အပ်နှင်းပါအံ့သတည်း။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ (၁၉၄၇ အိုးဝေပါဆောင်းပါး)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် လည်းကောင်း၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ပြီးစီးသော ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်း (၂) ရပ်မှာ **International Student Service** (ကမ္ဘာ့ကျောင်းသား ဝန်ထမ်းအဖွဲ့) နှင့် **International Union of Students** (ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ) တို့ ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်း ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ်တည်ရာဌာနမှာ ဆွစ်ဇာလန်ပြည် ဂျီနီဗာမြို့ဖြစ်၍ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဗဟိုဌာနချုပ်မှာ ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားပြည် ဗရတိုမြို့တော်၌ ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်း ဖွဲ့စည်းပုံမှာ နိုင်ငံတိုင်း ရှိ “ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသောအမျိုးသားကော်မတီအဖွဲ့” များပေါ်တွင် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ အမျိုးသားကော်မတီတိုင်းသည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်းနှင့်အခွင့်အရေးရှိ၍ သီးခြားလွတ်လပ်ခွင့် ရှိသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းမှာ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား များနှင့် ပါမောက္ခဆရာကြီးများ ပူးပေါင်း၍ ဦးစီးလုပ်ကိုင်သော “ကိုယ်တိုင်ကူညီရေး” အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ တနှစ်တကြိမ် ဒေသတိုက်လုံး ဆိုင်ရာညီလာခံနှင့် နိုင်ငံတကာညီလာခံ ပြုလုပ်သည်။ ထိုနိုင်ငံတကာညီလာခံအပြီး၌ ဦးစီးအဖွဲ့ညီလာခံ ကျင်းပသည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ နိုင်ငံတိုင်းရှိ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂပေါ်တွင် ဖွဲ့စည်းတည် ထောင်သည်။ ထိုနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှာလည်း နိုင်ငံတွင်းရှိ ကျောင်းကြီးများ၊ သိပ္ပံတက္ကသိုလ်ကြီးများ၌ ပညာသင်ယူနေသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့၏ သမဂ္ဂများ စုစည်းဖွဲ့ထားသော ဗဟိုသမဂ္ဂဖြစ်သည်။ ထိုနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် အများဆုံးသော ကျောင်းသားထု၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်၍ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေမှာ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကျရမည့် အပြင် လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်မှုများရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ရသည်။ ထို့အပြင် ယောကျ်ား၊ မိန်းမ၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု၊ နိုင်ငံရေးယုံကြည်မှု၊ ဘာသာအယူဝါဒ၊ လူမျိုး (သို့) အသားအရောင်၊ မဇ္ဈဒြားနား စောဘဲ အသင်းသူ၊ အသင်းသားအဖြစ် ဝင်ခွင့်ရှိရမည်။ ထိုကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂဟာ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၏ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်၍ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများကသာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သော သမဂ္ဂ ဖြစ်သည်။ တနှစ်တွင် တကြိမ်၊ ဒေသတိုက်လုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံကျင်းပသည်။ (၃) နှစ် တကြိမ် နိုင်ငံတကာကျောင်းသား များညီလာခံ ကျင်းပ၍ မပြုလုပ်ဖြစ်သော နှစ်များ၌ နိုင်ငံတကာ ဦးစီးညီလာခံ ပြုလုပ်ကျင်းပသည်။

ဤသည်နှင့် ပတ်သက်၍ **Student** ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် (**National Union of Students**) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းရန် အထူးလိုအပ်ပေသည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်း ဖွဲ့ စည်းပုံ၊ အုပ်ချုပ်ပုံ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေထဲတွင် **Student** နှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း သတ်ပုံညွှန်းသည်။ **Student** သည် အထက်တန်း၊ စက်မှုလက်မှု ပညာသင်ကျောင်းကြီးများ၊ အတတ်သင် သိပ္ပံကျောင်းကြီး တက္ကသိုလ်များ၌ အထက်တန်း ပညာရပ် ရှာဖွေသင်ကြားနေသော လူငယ်များကို ဆိုလိုသည်။ ကျောင်းများ၌ ပညာသင်ကြားနေကြသော လူငယ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား ကလေးများ မပါဝင်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ ဗမာပြည်နှင့် အိန္ဒိယမှလွဲ၍ **Student** ဟူသောဝေါဟာရသည် နိုင်ငံတကာတွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကြီးများကိုသာ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလေသည်။ ထို့ကြောင့် ယူနက်စကို (ကမ္ဘာ့ပညာလောကဓာတ် ယဉ်ကျေးမှု အဖွဲ့ချုပ်) မှတစ်ပါး ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများမှာ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားငယ်များ သမဂ္ဂနှင့် လုံးဝပင် မဆက်သွယ်နိုင် ပေ။ မပတ်သက်သလောက် ဖြစ်နေလေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းဝန်ထမ်းအဖွဲ့ နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံ၌ လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဦးစီးညီလာခံ၌လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားငယ်များအတွက် ကမ္ဘာ့အဖွဲ့ အစည်းတရရှိသင့်ကြောင်း အကြံပေးတောင်းဆိုခဲ့ကြောင်း။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့၏ အခြေခံမူရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့သည် တက္ကသိုလ်များ အခိုင်အမာညီညွတ်ရေးနှင့် အလုပ်တူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို အင်အားကြီးမားစွာဖြင့် တိုးပွားကြီးမြင့်စေရန် ကမ္ဘာ့အနှံ့အပြား၌ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကြီးများနှင့် ပါမောက္ခများ ပူးတွဲ၍ အလုပ်လုပ်ရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာ အရပ်ရပ်တို့တွင် အယူဝါဒ၊ ဘာသာတိုင်းနှင့် နိုင်ငံရေး၊ ဒီမိုကရေစီကျ သော ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး အားလုံးတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များ ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အဖွဲ့၏ ရာဇဝင်မှာ ၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ခရစ်ယာန် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကြီးများ အစည်းအရုံးက ဖန်တီးပေးလိုက်သော ပထမ “ဥရောပ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကြီးများ ကူညီထောက်ပံ့ရေး ကော်မတီအဖွဲ့”မှ တဆင့် မွေးထုတ်လိုက်သော ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့သည် ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့သည် ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် ကိုယ်ပိုင်သီးခြားအုပ်ချုပ်ရေး၏ အခွင့်အရေးများနှင့် ပြည့်စုံသော အဖွဲ့တရပ် ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၄၀ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ခရစ်ယာန် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကြီးများ အစည်းအရုံး၊ ကမ္ဘာ့ရေဝတီ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့် ရိုမန်ကက်သလစ် ခရစ်ယာန်အဖွဲ့အစည်း တို့သည် “ကမ္ဘာ့ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကြီးများ ကူညီထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့” ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအဖွဲ့ကြီး၏ အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ကိုင်မှုအပေါ် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့သို့ တာဝန်လွှဲအပ်ထားသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကြီးများ ကူညီထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့ကြီးနှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့လေသည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများမှာ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားကြီးများအား ကူညီထောက်ပံ့ရေး၊ နိုင်ငံတကာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ကျောင်းသားအတွက် တည်းခိုအိမ်၊ ဆေးရုံ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဗဟိုဌာနများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ တက္ကသိုလ်များနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းအလဲအလှယ် ပို့ဆောင်ပြန်ကြားရေး၊ ပညာစူးစမ်းရှာဖွေရေး၊ ပညာခရီးလုပ်ငန်း စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။

ကမ္ဘာကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့၌ ဦးစီးအဖွဲ့နှင့် ရုံးလုပ်သားများမှ အပ အသင်းဝင်မထားရှိပေ။ ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့သည် ပူးပေါင်းထားသော အစုအစည်း (၃) ခု ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားပေသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) သက်ဆိုင်ရာ အသင်းသားများ၊

(၂) ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသော အမျိုးသားကော်မတီအဖွဲ့များ၊

(၃) ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့၏ မိတ်ဆွေများဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့၏ မိတ်ဆွေဆိုသည်မှာ အဖွဲ့၏လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို လူအား၊ ငွေအားဖြင့် ထောက်ပံ့ကူညီ မြှင့်တင်ပေးလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၊ တက္ကသိုလ်ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ဖြစ်လေသည်။

ကမ္ဘာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ-

၁။ တိုးတက်ရေးအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြသော ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဒီမိုကရက်တစ် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားအပေါင်း၏ ကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်၊ ထိုသဘောထားအရ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားအားလုံး၏ ကိစ္စအဝဝ အကြောင်းအရာများကို ကူညီဖြေရှင်းရန်၊

၂။ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ၊ နိုင်ငံရေးယုံကြည်ကိုးစားမှု၊ ဘာသာအယူဝါဒ၊ အသားအရောင် (သို့) လူမျိုး မခွဲမခြားပဲ ထိုက်တန်သော အခွင့်အရေး၊ အထက်တန်းနှင့် မူလတန်းမြင့် ပညာရပ်များကို လူငယ်များအဖို့ ရယူရန်၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ တိုးချဲ့ထားသော ပညာရေးဆုများ၊ အိမ်မှုထောက်ပံ့ရေး လိုနေသော နေရာများတွင် ကျောင်းသုံးစာအုပ်များ၊ ကျောင်းသုံး ပစ္စည်းများ အခမဲ့ရခြင်းနှင့် ပစ္စည်းဝတ္ထု လွတ်လပ်ခွင့်ရရန်တို့ကို ကြိုးပမ်း ရယူရန်၊

၃။ ကျန်းမာခိုင်ခံ့ရေးအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်နိုင်သော နေထိုင်မှု၊ စားသောက်မှုနှင့် အခွင့်အရေးတို့ကို ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အားပေးရန်၊

၄။ ကျောင်းသားလောကတွင် လူမျိုးအားလုံး၏ ယဉ်ကျေးမှုများ၊ လွတ်လပ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီ ချစ်ခင်မှုတို့ကို သုံးသပ်စေရန်၊

၅။ တိုးတက်မှုအတွက် အလုပ်တူလုပ်နေကြ၍ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကျသော အရည်အချင်းရှိသည့် စုစည်းညီညာ၍ ကျောင်းသားထု ကိုယ်စားလှယ် ပြည့်စုံသော အဖွဲ့အစည်းများကို တခုတည်း ပူးပေါင်း ဖွဲ့စည်းလာနိုင်ရန် ကြိုးစားရန်၊

၆။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်း မိတ်ဆွေများအဖြစ် တည်မြဲစေရန်၊

၇။ လက်တွေ့နှင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကျ၍ အမျိုးသားကျောင်းသားထု ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အစည်းများ အချင်းချင်း တူညီသော လုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းအလုပ်တူ လုပ်နိုင်ရန်အတွက် ပြုလုပ်ဆောင်ကြဉ်းပေးရန်၊

၈။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများနှင့် အခြားလူငယ်အပေါင်းတို့ ပူးပေါင်းနိုင်စေရန်နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၊ လူမှုကိစ္စ အဝဝတို့တွင် တာဝန်ဝတ္တရား တတ်သိနားလည်မှုရှိစေရန်နှင့် တိုးတက်မှု ကြိုးပွားမှုရှိစေရန်၊

၉။ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးအတွက် ကြိုးပမ်းတကုတ်ပြုလုပ်နေသော အစိုးရအဖွဲ့အားလုံးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး အဖွဲ့အစည်းများကို ကိုယ်တိုင်လက်ရောက် အင်တိုက်အားတိုက် ကူညီရန်၊ သည်မှ ပညာရေးဆိုင်ရာဌာန အဆောက်အအုံများမှ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုနှင့် ဖက်ဆစ်စိတ်ဓါတ်ဝါဒ၊ စာပေတည်ရှိနေသည့် အရာမှန်သမျှ တိုက်ဖျက်ရန်၊

၁၀။ နိုင်ငံတကာရေးရာများတွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ စိတ်ပါဝင်စားမှုဖြစ်စေရန် ပြုလုပ်ပေးရန်၊ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများတွင် ကျောင်းသားများ၏ အရေးများကို တင်ပြရန်နှင့် ကျောင်းသားများ၏ ဧရာမ အရေးတကြီး လိုအပ်သောကိစ္စ အကူအညီများကို နေရာဌာန အသီးသီး၌ ဝါဒဖြန့်ကြေညာရန်၊ ပြန်ကြားရန်၊

၁၁။ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံများ၊ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံသား နိုင်ငံများ၊ ပြင်ပအကူအညီယူ၍ မှီခိုအားထားနေရသော နိုင်ငံများရှိ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများအား ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု၊ စီးပွားရေးနှင့် ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးစေမှု၊ ပြည့်စုံစွာရရှိစေရန် ကူညီထောက်ပံ့ရန်၊ သည်မှ အဆုံးစွန်အထိ ထိုတိုင်းနိုင်ငံများမှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ပြည်သူလူထုအား ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်ရေးနှင့် တိုင်းပြည် လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် တတ်နိုင်သော အကူအညီ အထောက်အပံ့ အလုံးစုံ ကူညီမစေရန်၊

၁၂။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လူမှုရေးရာ၏ ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတို့တွင် လောကဓါတ်ပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့၏ တိုးတက်မှုကို ထုတ်ဝေရန်နှင့် လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ရန်၊

ကမ္ဘာကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် လုပ်ငန်းဆောင်တာအရပ်ရပ်တွင် အထက်ဖော်ပြပါ စိတ်ဓါတ်ဖြင့် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်သွားသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများကို ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ချုပ်၏ ခေါင်းဆောင်မှုဖြင့်သာ လုပ်ကိုင်သွားလေသည်။ လုပ်ငန်းများမှာ-

(က) နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများညီလာခံ ပြုလုပ်ရန်၊ အသေးစိတ်နှင့် အကျယ်လုပ်ငန်း၊ ထိုညီလာခံများတွင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သော ရည်ရွယ်ချက်များကို တတ်သိ နားလည်မှုရှိစေရန်အတွက် ပြုလုပ်ပေးရန်၊

(ခ) နိုင်ငံတကာ လှည့်လည်ရေးနှင့် လဲလှယ်ရေးလုပ်ငန်း၊

(ဂ) ကျောင်းသားချင်း အဆက်အသွယ်လုပ်ငန်း၊

(ဃ) ကျောင်းသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ အကြောင်းအရာ ကိစ္စများကို ကမ္ဘာ့သတင်းပို့ဆောင်ရေးဖြင့် ပေးပို့ရန်၊ လက်ခံရန်၊

(င) ကမ္ဘာကျောင်းသားများမဂ္ဂနှင့် ပတ်သက်သော ရုံးစာအုပ်၊ စာတမ်း၊ ကြေညာစာတမ်းများကို ဘာသာအရပ်ရပ်ဖြင့် ထုတ်ဝေရေး၊

(စ) ကစားခုန်စား၊ ကျန်းမာရေး၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၊

(ဆ) ပါတီမထား၊ တခုတည်းသော ဘာသာအယူမသီး၊ ကျောင်းသားထု ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သော ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်း

များကို လိုအပ်သောအကူအညီနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန်၊

(ဇ) ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ငွေ၊ ကူညီထောက်ပံ့ရေး၊

(ဈ) ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၊ ကမ္ဘာ့ပုညကုသလတို့နှင့် အရင်းနှီးဆုံးပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု တည်မြဲရေး၊

(ည) အခြားနိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု တည်မြဲရေး၊

(ဋ) ပညာ၊ လောကဓါတ် ဘာသာ၊ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပညာရှိများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း၊

(ဌ) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ရည်ရွယ်ချက်များကို တိုးတက်စေရန်လုပ်နိုင်သည့် လိုအပ်သော အခြား လုပ်ငန်းဆောင်တာများ၊

(ဍ) အတတ်သင်ဆိုင်ရာဌာန ဖွင့်သည့်လုပ်ငန်း၊ ဆရာဝန်၊ ဆရာ၊ လယ်ယာ၊ သစ်တော စသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

ယခုအခြေအနေအရ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှာ အတိုင်းတိုင်းရှိ တိုးတက်သော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ စုဝေးရာ ဌာနဖြစ်ရာ နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိ၍ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၏ အဆောက်အအုံ မိဘသဖွယ် ဖြစ်နေပေသည်။ နိုင်ငံတိုင်းရှိနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတို့သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် ဆက်သွယ်ပြီးလေပြီ။ ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရက်တစ် လူငယ်များအစည်းအရုံးနှင့် ပူးပေါင်း၍ ကမ္ဘာ့ တိုးတက်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တကယ့် လွတ်လပ်ရေးသို့ လက်တွဲ၍ ဦးလည်မသုန် ချီတက်နေပေသည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကား ကမ္ဘာ့ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား များအား အောင်လံတော်ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခိုလှုံရန် ဖိတ်ခေါ်လျက်-

- ◆ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဒီမိုကရက်တစ် ကျောင်းသားများ အသက်ရှည်ပါစေ၊
- ◆ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ တည်မြဲပါစေ၊
- ◆ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ဒီမိုကရက်တစ်လူငယ်များ အသက်ရှည်ပါစေ၊
- ◆ ငါတို့၏ အနာဂတ်အတွက် ချီတက်ကြလော့ဟူသော
- ◆ ကြွေးကြော်သံဖြင့် အလုပ်လက်တွေ့ လုပ်ကိုင်လျက် ရှိသတည်း။

မောင်မောင်ကျော်

ခွပ်ဒေါင်း

တခေတ်ကျွန်းတွင်ဖြင့်
သနစ်ဆန်းကိုတဲ့ ထွင်ကြပြန် ။

ရှေးယခင် ဟိုအတိတ်မှာတော့
လည်ငြိတ်ကာ တွန်သံချိုတဲ့
တက္ကသိုလ် အိုးဝေ ဒေါင်းဟာလ
နွဲ့နှောင်းကာ ဂုဏ်မာန်ထယ်လို့
မူရာကြွယ် ရွှင်ရွှင်ပျတယ်
ကတဲ့ပုံဖန် ။

တဘာသာ သည်တခေတ်တွင်ဖြင့်
ဘယ်အဟန် ဘယ်သနစ်ပေလဲ
ဆန်းသစ်သည့် ပုံသဏ္ဌာန်
ခွပ်ဟန်ပြ ဂုဏ်ထွား ။

လောကဇမ္ဗူ
လူချင်းအတူတူမို့
ဘယ်လူဘယ်သူမိုးရမှာလဲ
မြန်မျိုးဂုဏ်ရှိန်တက်စေမို့
အသက်ရယ် ဖက်ဝယ်ထုတ်ကာပ
“ရင်အုပ်ကို တမန်ပြုမယ်” လို့
ရဲတုက္ခာ မာန်ဇာတိတွေလ
ခွပ်မည့်ဟန် ဒေါင်းပျိုမိဝယ်
ဆောင်ဘိသည်တကား ။

မင်းညိုဦး

(င) ၁၉၄၈-၄၉ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

- ၁။ ကိုရန်ဝေး ဥက္ကဋ္ဌ
- ၂။ ကိုပေါ်သိန်း ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
- ၃။ ကိုမောင်မောင် (၁) ငွေထိန်း
- ၄။ ကိုကိုလေး အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
- ၅။ မကြည်ကြည်လှ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမှူး
- ၆။ ကိုမောင်မောင်ကျော် နိုင်ငံပေါင်းစုံတက္ကသိုလ်ကျောင်းများနှင့် နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးမှူး
- ၇။ ကိုတင်မြင့် လူထုဆက်သွယ်ရေးနှင့် စည်းရုံးရေးမှူး
- ၈။ ကိုမြသန်း ပြန်ကြားရေးနှင့် ဝါဒပြန့်ပွားရေးမှူး
- ၉။ ကိုစိန်မြ ပညာရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးမှူး
- ၁၀။ ကိုမောင်မောင် (၂) စာကြည့်တိုက်မှူး
- ၁၁။ ကိုမောင်မောင်သန်း အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ

ကိုရန်ဝေးမှာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန် တက္ကသိုလ်ပြင်ပရှိ ဦးဆောင်ပါတီအဖွဲ့များရှိသော်လည်း ထိုအချိန်ထိ ကျောင်းသားအင်အားစုဖွဲ့၍ အရေးခံရခြင်း မဟုတ်ပါ။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအခြေခံဖြင့် တကသရွေးကောက်ပွဲတွင် ယှဉ်ပြိုင် အရေးခံခြင်း ဖြစ်သည်။ အုပ်စုတစုတည်းမှ ယှဉ်ပြိုင်အရေးခံခြင်းမျိုး မရှိပါ။ ထိုကာလ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် တပ်ပေါင်းစုကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။

အနွယ်ဟု သုံးခြင်းမှာ သက်ဆိုင်ရာပါတီဝင် ဖြစ်ချင်လည်းဖြစ်မည်။ အချို့ပါတီဝင်များ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မည်။ လိုလား ထောက်ခံသူ ဦးဆောင်မှုကို ခံယူလိုသူများ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပေမည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ အနွယ်ဟုသာ သုံးလျှင် လုံလောက်မည်ဟု ယူဆပါသည်။

(စ) ၁၉၄၈-၄၉ ရကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

- ၁။ ကိုညီညီ (လင်းယုန်နီ) ဥက္ကဋ္ဌ
 - ၂။ ကိုခင်မောင်ဝင်း (ရှမ်းကြီး) အတွင်းရေးမှူး (နောင် ဘဏ်မန်နေဂျာ)
- ရကသက ဦးဆောင်၍ ရွှေတိဂုံဘုရား စနေထောင့်ရှိ တန်ဆောင်းကြီးတွင် ကုန်ဈေးနှုန်း ကျဆင်းရေးအတွက် ကျောင်းသားများ ဆန္ဒပြ အစည်းအဝေးလုပ်သည်။ ဦးထွန်းအောင်ကျော် ဦးဆောင်သော အမှုထမ်းပေါင်းစုံသမဂ္ဂ၊ သိမ်ကြီးဈေး ဗဟိုသမဂ္ဂ၊ လမ်းဘေးဈေးသည်များ အစည်းအရုံးနှင့် ပူးတွဲကာ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး၊ လူတန်းစား တိုက်ပွဲ အခွင့်အရေးများကို တိုက်ပွဲဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။

ရကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုညီညီ (လင်းယုန်နီ)

(ဆ) ရန်ကုန်အစိုးရခေတ် တက္ကသိုလ်အခြေအနေနှင့် လူမျိုးရေးပြဿနာ

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကို အမျိုးသားညီညွတ်ရေးဖြင့် အောင်မြင်စွာ ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ တော်လှန်ရေးကြီး ပြီးသောအခါ အယူအဆရေးရာ ကွဲပြားမှု၊ ဂိုဏ်းဂဏစိတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်စိတ်တို့ကို အခြေခံ၍ လက်ဝဲညီညွတ်ရေး ပြိုကွဲလာသည်။ လွတ်လပ်ရေးနှင့် အတူ ပြည်တွင်း မငြိမ်သက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ နိုင်ငံခြား သတင်းဌာနအချို့က လွတ်လပ်စ မြန်မာအစိုးရကို “ရန်ကုန်အစိုးရ” ဟူ၍ တင်စား သရော်နေကြသည်။

ထိုအချိန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ မမျှော်လင့်သော လှုပ်ရှားမှုဖြစ်လာသည်။ ပုသိမ်မှ ကျောင်းသားအချို့ လူမျိုးရေးစိတ်ဖြင့် ကရင်သူပုန်များကို တိုက်ရန် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးကြသည်။ မြောင်းမြခရိုင်မှ ဆော်ဩ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ (x x x ပျောက်) ခရိုင်အသင်း ကိုယ်စားလှယ်များကို ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။

အစည်းအဝေးတွင် ပုသိမ်ကျောင်းသားအချို့၏ လှုံ့ဆော်ချက်ကို လက်မခံခဲ့ကြပါ။ ကေအန်ယူ၊ ကေအန်ဒီအို ပြဿနာ မှာ အစိုးရနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ အထူးသဖြင့် တက္ကသိုလ်ရှိ ကရင်-ဗမာ တိုင်းရင်းသား ညီအစ်ကိုများကြားသို့ ထိုပြဿနာ သယ်ယူလာခြင်း မပြုသင့်ဟု အခိုင်အမာဆုံးဖြတ်ကြသည်။

အဆိုပါတီစွန့်ခွဲ ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ အောက်ဗမာနိုင်ငံခရိုင်အသင်း ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်သော အထက်ပါတီ အစည်းအဝေးမှာ တက္ကသိုလ်ရှိ ကရင်-ဗမာ ကျောင်းသားထုကြား လူမျိုးရေးပြဿနာ မဖြစ်စေရန်၊ အခြားလိုအပ်

သော ကိစ္စများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အောက်ဗမာနိုင်ငံခရိုင်ပေါင်းစုံအဖွဲ့ (Lower Burma Inter District League) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ဥက္ကဋ္ဌ	ကိုသာထွန်း	(ဟံသာဝတီခရိုင်)	(နောင် သံအမတ်)
ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	ကိုတင်လှိုင်	(တောင်ငူခရိုင်)	(နောင် ညွှန်ချုပ်၊ ဝန်ထမ်းရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့)
အတွင်းရေးမှူး	ကိုတင်ဦး	(မြောင်းမြခရိုင်)	(နောင် ညွှန်ချုပ် ပင်စင်ဦးစီး)
အမှုဆောင်များမှာ	ကိုဘိုးသာ	(ဟင်္သာတခရိုင်)	
	ကိုစိန်ဘန်း	(သထုံခရိုင်)	(နောင် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ် မန်နေဂျာ)
	ကိုစိုးသိန်း	(မြောင်းမြခရိုင်)	တို့ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့အစည်း စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရန် ကိုတင်ဦး၊ ကိုစိန်ဘန်းတို့ (၃) ဦး ပါဝင်သော အဖွဲ့ကို တာဝန် ပေးအပ်ခဲ့သည်။ မမျှော်လင့်ပဲ ပေါက်ဖွားလာသော ထိုအဖွဲ့သည် ဆိုင်ရာခရိုင်အသီးသီးပါရှိ၍ တကသနှင့် စင်ပြိုင်အသွင်ဆောင်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် ဖျက်လိုက်သည်။

(င) ၁၉၄၈ အဆောင်အခြေအနေ

လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများ နေရာအနှံ့အပြား၌ ဖြစ်နေချိန်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို ဆက်လက် ဖွင့်ထားသည်။ အဆောင် ကျောင်းသားအချို့ တစတစ မိမိဒေသနှင့် အဆက်အသွယ်ပြတ်လာသည်။ ခရီးလမ်းများ လုံခြုံမှုမရှိ၊ ထိုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် တပ်မတော်မှ တပ်ရင်းတချို့ တောခိုသွားသောအခါ တကသအား ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးခေါ်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များက ကျောင်းသားများထံမှ အဆောင်ကြေးမရ၍ အဆောင် ထမင်းဆက်ကျွေးရန် မလွယ်ဘဲ ပိတ်ရမည်ဟု ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ထိုခေတ် အဆောင်စရိတ်မှာ ကျောင်းသားများထံမှ ရရှိသောငွေကို သုံးရခြင်းဖြစ်သည်။ အဆောင်နေ ကျောင်းသားအချို့မှာ မိမိတို့မိဘများက ပို့သောငွေများ မရောက်၍ မပေးသွင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် တက္ကသိုလ် ဆက်လက်ဖွင့်ထားသည်။ အဆောင်နေ ကျောင်းသားများကိုလည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ထမင်း ဆက်ကျွေးနေရသည်။ အဆောင်စရိတ် မရှိတော့ကြောင်း ပြောရင်းနှင့်ပင် ဆက်ကျွေးနေရသည်။ အဆောင်ကျောင်းသားအချို့သည် အဆောင်ကြေးတင်မက အခြား အသုံးစရိတ်များလည်း ပြတ်လာသည်။ အချို့ အချင်းချင်းချေး၍ လည်းကောင်း၊ မရှိအစာ ရှိတန်ဆာ သဘောဖြင့် ပစ္စည်းများ ပေါင်လာရသည်။

ဤသို့အခြေအနေတွင် ဘင်တန်ဆောင် (သီရိဆောင်) မှ ကရင်ကျောင်းသူလေးများသည် နောင်ရာတုတ် ကလေးမွေးရာသို့ သွားကြရာ မိုးချုပ်အထိ ပြန်မလာကြဟု သတင်းထွက်လာသည်။ ကရင်ကျောင်းသားအချို့လည်း မတွေ့ရတော့ဟု သတင်းများ ဗဟိုဆောင်သို့ ပျံ့နှံ့လာသည်။

အထက်ပါ သတင်းများအကြောင်းပြု၍ မည်သူက လှုံ့ဆော်လိုက်သည် မသိ၊ ဗဟိုထမင်းစားဆောင်တွင် အရေးပေါ်ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးကြီး ဖြစ်လာသည်။

အဖွဲ့အစည်းတခုက ကြီးမှူး၍ ခေါ်ယူခြင်းမဟုတ်၍ တယောက်တပေါက် ဆူညံလျက်ရှိသည်။ တကသ ဦးဆောင်သော အစည်းအဝေးမဟုတ်၊ အမျိုးမျိုး ထင်မြင်ချက် ပေးကြ၊ ဝေဖန်ဆွေးနွေးကြသည်။ မည်သည့် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့ကမှ လာရောက် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရှင်းပြခြင်းမရှိပေ။

မမျှော်လင့်သော ပြဿနာပေါ်လာသည်။ အမှုထမ်းပေါင်းစုံ သပိတ်မှောက်နေ၍ ဗကသသည် ကျောင်းသားသပိတ် ဖြစ်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ဗကသရဲဘော်များက အလိုလို ကျောင်းပိတ်ခြင်း မဖြစ်စေလို၊ သပိတ်မပေါ်ခင် ကျောင်းပိတ်မှာ စိုးသည်။

အထက်ပါ အခြေအနေအရ ကျောင်းသား တော်တော်များများသည် ကျောင်းပိတ်ရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးတင်ပြကြသည်။ ဗကသ ရဲဘော်များအသိုင်းအဝိုင်းမှ မပိတ်ရေးကို ဆွေးနွေးတင်ပြကြသည်။ ၎င်းတို့ ဆွေးနွေးချက်ကို လက်မခံ၊ နားထဲမဝင်၊ နောက်ဆုံး ထိုအစည်းအဝေးက ကျောင်းသားရအနေနှင့် မိမိတို့ဘာသာ ကျောင်းပိတ်ကြောင်း ကြေညာလိုက်သည်။

တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များအဖို့ အဆောင်ထမင်း ဆက်ကျွေးနေရသော ပြဿနာမှ ထွက်ပေါက် ရသွားသည်။ နောက်ရက်တွင် တက္ကသိုလ်ကို တရားဝင်ပိတ်လိုက်ကြောင်း ကြေညာချက်ထွက်လာသည်။

ဗကသ၊ တကသနှင့် ရကသမှ ရဲဘော်အချို့ တောခိုသွားသည်။ တချို့ ထောင်ထဲရောက်သည်။ တချို့ အင်းစိန်၊ ကြို့ကုန်းတိုက်ပွဲတွင် တပ်မတော်ဖက်မှ ဝင်တိုက်ကြသည်။

(ဈ) ၁၉၄၈ ခုနှစ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် (၆) ရက်မှ (၁၀) ရက် နေ့အထိ ဗမာသညီလာခံကို ကျင်းပသည်။ ပညာရေး တောင်းဆိုချက် (၁၀) ချက်နှင့် အမျိုးသားရေးအဆို (၁၀) ချက်ကို ဗမာသမ္မတဆောင်အဖွဲ့က ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၅) ရက်နေ့ နေ့စွဲဖြင့် အာဏာပိုင်များထံ တောင်းဆိုခဲ့သည်။

အတွင်းဝန် ဦးစိန်ညိုထွန်းက ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၈) ရက်နေ့တွင် ဗမာသသို့ ပြန်ကြားချက် ပေးပို့သည်။ ထိုအထဲတွင် စဉ်းစားဦးမည်။ မကြာမီ ပြန်ကြားဦးမည်ဟု ပါရှိလေသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ပဲရစ်၌ ကျင်းပမည့် ကမ္ဘာကျောင်းသားများညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရန် ဘဏ္ဍာရေးအကူအညီကို အစိုးရထံ တောင်းခံရာ ဘဏ္ဍာရေး အကျပ်အတည်းကြောင့် မပေးနိုင်ကြောင်း ပြန်ကြားခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၄) ရက်နေ့တွင် ရကသမ္မ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ပိတ်ပင်တားဆီးချက်ကို ရုပ်သိမ်းရန်၊ ကုန်ဈေးနှုန်းတက်မှုကို အစိုးရက ပိတ်ပင်တားဆီးရန်၊ လောလောဆယ် ပြည်တွင်းရေး ကိစ္စများ၌ နိုင်ငံခြားမှ အကူအညီ မယူရန်၊ ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်းမှ မတရားဖမ်းဆီးခံထားရသော ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ရဲခေါင်ချစ်လှိုင်ကို အမြန်ဆုံး လွှတ်ပေးရန်နှင့် ဝရမ်းထုတ်ခံထားရသော ကျောင်းသားများ၏ ဝရမ်းများ ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၃၁) ရက်နေ့တွင် ရကသမ္မ ကြီးမှူး၍ ရွှေတိဂုံရင်ပြင်တွင် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ကျင်းပကာ ရကသမ္မ ကိုညီညီက တောင်းဆိုချက်များကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းပြီး ဗမာသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းနှင့် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုရန်ဝေးတို့ တက်ရောက်ပြီး ထောက်ခံစကားပြောသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၆) ရက်နေ့တွင် ဗမာသနှင့် ရကသက အစိုးရက ထုတ်ခွင့်မပြုသော ကျောင်းသားဂျာနယ်များကို ရန်ကုန်မြို့ထဲတွင် ဝေငှခဲ့သည်။ မြေပေါ် အာဏာဖိဆန်ရေး လုပ်ငန်း ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အစိုးရသည် ဗမာသခေါင်းဆောင်များအား သတိပေးကြေညာချက် ထုတ်ပြန်လာခဲ့သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့ ကန်တော်မင်ပန်းခြံ၌ ဗမာသမှ ကြီးမှူး၍ အမျိုးသားနေ့ကို ကျင်းပသည်။ သဘာပတိအဖြစ် ကိုသန်းက မိန့်ခွန်းပြောကြားရာတွင်

“ဒီနေ့ဟာ လွတ်လပ်စ ဗမာပြည်ရဲ့ ပထမဆုံး အမျိုးသားနေ့ဖြစ်တယ်။ အစိုးရက ချုပ်ချယ်မှု ဥပဒေတွေ၊ သစ္စာဖောက် ဥပဒေတွေကို အရမ်းမဲသုံးပြီး ဒီမိုကရေစီအရေးကို ဆန့်ကျင်ကာ ဖက်ဆစ် အသွင်ဆောင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး တိုက်ပွဲဝင်ရန်လိုတယ်။ ဖဆပလက ကျင်းပကာ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကို စော်ကားတာ ဖြစ်တယ်။ (၂၈) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားနေ့ကို ဗမာသ ကျင်းပတယ်။ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုနဲ့ ပေါင်းနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီသစ် တော်လှန်ရေးစခန်းသို့ အရောက်ပို့နိုင်တယ်။ လွတ်လပ်ရေးရတာ ဖဆပလ အစွမ်း ကြောင့်ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဆိုရှယ်တွေ အားကောင်းလို့ ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ အင်္ဂလိပ်ကပေးလို့ရတာ ဖြစ်တယ်။ ဗမာလွတ်လပ်ရေး ဟာ စစ်ပြီး ကမ္ဘာ့အခြေအနေပေါ်မှာ အများကြီး မူတည်ခဲ့တယ်။

အင်္ဂလိပ်က ဗမာကိုချစ်လို့ လွတ်လပ်ရေးပေးတာမဟုတ်ဘူး။

(၁) ဗမာလူငယ်များ တော်လှန်ရေးစိတ် ပြင်းထန်အားကြီးလို့၊

(၂) ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး ပေါ်ပေါက်တဲ့ ကုလသမဂ္ဂမှာ မဲများများလိုချင်လို့ ဖြစ်တယ်။

န-အက်တလီစာချုပ် နောက်ကွယ်မှာ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့က လိမ်ညာဏ်ရှိတယ်။ ဒါဟာ ဘာလဲဆိုရင် ဗမာလက်ဝဲလမ်း စဉ်ကို လက်ျာဖောက်ပြန်ရေး လမ်းစဉ်သို့ ပြောင်းလဲရေးအတွက် ဗမာအစိုးရဟာ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန် ဒီမိုကရေစီကို လက်ခံလာ အောင် ပရိယာယ် ဆင်ထားတယ်။ စီးပွားရေးကြပ်တည်းအောင် ဖန်တီးတယ်။ ဗမာဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေးကို ဖျက်ဆီးသော အားဖြင့် ဗမာစီးပွားရေး ကြပ်တည်းအောင် ဖန်တီးပေးရန်ဖြစ်တယ်။ အင်္ဂလိပ်နဲ့ အမေရိကန်တို့ဟာ ဗမာအပေါ် ဘယ်တော့မှ မကောင်းဘူး၊ သခင်နုအစိုးရဟာ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်တို့ရဲ့ အလိုတော်ရိ အစိုးရ ရုပ်သေးဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာကနေပြီး ဘုရား ယောင်ယောင်၊ တရားယောင်ယောင်၊ တောင်မဟုတ် မြောက်မဟုတ် သခင်နု မှော်ရှူး ခေါင်းဆောင်တဲ့ ဖဆပလအစိုးရကို အပြုတ်တိုက်ကြဖို့ ကျွန်တော် ဒီနေရာကနေပြီး လေးလေးနက်နက် တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။” ဟု ပြောကြားသွားလေသည်။

ယင်းအစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံခြားအကူအညီ မယူရေးအဆို၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုဥပဒေ၊ သစ္စာဖောက် ဥပဒေများ ဖျက်သိမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးများ ပြန်ပေးရန်၊ လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်း တားမြစ်ရေး၊ ပညာရေးရန်ပုံငွေ တိုးမြှင့်ရေး၊ လူတန်းစား ပေါင်းစုံ နှစ်နာချက်များသည် တရားမမျှတ၍ အမြန်ဆုံး အရေးယူဆောင်ရွက်ရေး စသောဆုံးဖြတ်ချက်ချသည်။ ယင်း အစည်းအဝေးပွဲကြီးသို့ အမှုထမ်းပေါင်းစုံ သမဂ္ဂ၊ သိမ်ကြီးဈေးဗဟိုသမဂ္ဂ၊ လမ်းဘေးဈေးသည်များအဖွဲ့ချုပ်၊ ဗမာမွတ်ဆလင်ကွန်ဂရက်၊ တိုင်းရင်းဖြစ်ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်မှ တက်ရောက်သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် တနိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းသားများအား ကျောင်းသားနေ့ကျင်းပရန်၊ နယ်ချဲ့စံနစ်နှင့် ဖက်ဆစ်စံနစ်ကို ရှုံ့ချရန်၊ ဗမာသ၊ တကသ၊ ရကသတို့ ပူးတွဲ၍ ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ တကသ သဘောထားမှာ ကျောင်းသားထု တရပ်လုံးနှင့် တွဲဖက်၍ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့၊ ကျောင်းသားနေ့များတွင် အမျိုးသားအင်အားစု

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု - ၁၉၄၈ မှ ၁၉၄၉ - ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေးအသွင်

အနေဖြင့် ချီတက်ရန်၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရန်နှင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးနှင့် ဆန့်ကျင်သော အစိုးရ၏ ချုပ်ချယ်မှုများကို ကန့်ကွက်ရန် ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ကျောင်းသားများသည် နိုင်ငံရေးတွင် စွက်ဖက်ရန်မလို၊ ပညာရေးကိုသာ အားထုတ်ရန် လိုကြောင်း၊ အမျိုးသားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားအများ ပါဝင်လုပ်ကိုင်သင့်ကြောင်း၊ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားနေသော လှုပ်ရှားမှုများသည် ပါတီ ပယောဂမကင်းသော လှုပ်ရှားမှုများဖြစ်ကြောင်း၊ လူမျိုးရေး လက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်မှုများကို ကမ္ဘာ့နယ်ချဲ့လှုပ်ရှားမှုဟု ခံယူပြီး ရှုတ်ချသည်။ ကရင်သူပုန် နှိမ်နင်းရေးတွင် ကျောင်းသားတပ်ဦး ဖွဲ့စည်း၍ စာပေးတောင်တိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်သည်။

Source: Oway Magazines

ဦးစိန်လှ (၁၉၄၇-၄၈)

ပခုက္ကူမြို့ဇာတိဖြစ်သည်။ ပခုက္ကူမြို့ ဝက်စလီအထက်တန်းကျောင်းမှ (၁၀) တန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်၍ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက် ပညာသင်ကြားသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိ၍ ဥပဒေပညာကို ဆက်လက် သင်ကြားသည်။

၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ၏ ငွေထိန်းအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရ၍၊ ၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အဆောက်အဦတွင် လိုအပ်သော စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်၊ စာကြည့်တိုက် ဘီရိုများ ပြည့်စုံအောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဦးစိန်လှသည် လွတ်တော်ရှေ့နေကြီးတဦးဖြစ်၍၊ ရန်ကုန်ခရိုင် ဖဆပလလူငယ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ရန်ကုန်ခရိုင် ဖဆပလ အမှုဆောင်တဦး ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရသူများက ရွေးချယ်တင်မြှောက်သော တက္ကသိုလ်ကောင်စီ လူကြီး တဦးလည်းဖြစ်သည်။

Source: Oway Magazines

ဦးရန်ဝေး (၁၉၄၈-၄၉)

ရေနံချောင်းမြို့ မြို့မတောင်ရပ်တွင် မွေးဖွားသည်။ မိခင်၊ ဖခင်များသည် ရေနံတွင်းစားမျိုးရိုးဖြစ်သည်။ ၁၀ တန်း စာမေးပွဲကို မင်းဘူးမြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းမှ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် အောင်မြင်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ပညာဆက်လက် သင်ကြားသည်။ ၁၉၄၅ ခု အရေးပေါ် တက္ကသိုလ်သင်တန်းများမှစ၍ ဆက်လက်ပညာ သင် ကြားသည်။

၁၉၄၆-၄၇ တွင် တကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်တွင် တကသဒု-ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၈-၄၉ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ပြည်တွင်းစစ် စတင်ဖြစ်ပွားသည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ကေအင်ဒီအိုသူပုန်များ ပေါ်ပေါက်ပြီး အင်းစိန်၊ တောင်ငူမြို့များကို သိမ်းသဖြင့်ကျောင်းသားများ တောင်းဆိုချက်အရ တက္ကသိုလ်ကျောင်း ပိတ်ပေးရသည်။ နယ်မှ ကျောင်း သူ၊ ကျောင်းသားများကို အချိန်မီပြန်နိုင်ရန် စီစဉ်ခြင်း၊ နယ်သို့ မပြန်နိုင်အောင် အဆက်အသွယ် ပြတ်နေသော ကျောင်းသား များကို ကျွေးမွေး စောင့်ရှောက်ခြင်းပြုရသည်။ တက္ကသိုလ်အပျော်တမ်း စစ်တပ်ကို ပြန်လည်ထူထောင်ပြီး အင်းစိန်တိုက်ပွဲ များတွင် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ရာ ကျောင်းသား (၃) ဦး ကျဆုံးခဲ့သည်။

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ကြီးမှူးကာ တစ်ပြည်လုံး ကျောင်းသားသပိတ် မှောက်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ် သပိတ်မှောက်ခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ အင်ဒိုနီးရှားတွင် ဒတ်ချ် စစ်တပ်များက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ဆန့်ကျင်သော အားဖြင့် နယ်သာလန်သံရုံးကို ဝိုင်းဝန်း ဆန္ဒပြခဲ့သည်။ ကိုလိုနီစနစ်ကို ဆန့်ကျင်ကာ အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲကို ထောက်ခံခဲ့သည်။

ဦးရန်ဝေးသည် ယခုအချိန်တွင် ဖဆပလ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်၍ ရေနံချောင်းမြို့နယ် ဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မကွေးခရိုင် ဖဆပလ အမှုဆောင်၊ မကွေးခရိုင် အလုပ်သမားကောင်စီ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်နေသည်။

အခန်း (၁၂)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၄၉ မှ ၁၉၅၀)

(က) ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများ စည်းရုံးရေးပြဿနာ

အင်းစိန်တိုက်ပွဲကြောင့် ပိတ်ခဲ့ရသော တက္ကသိုလ်ပြန်ဖွင့်ပြီး အထကကျောင်းများကိုလည်း ဇွန်လတွင် ပြန်ဖွင့်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ဗကသ၊ တကသ၊ ရကသ ရဲဘော်များသည် သပိတ်တိုက်ပွဲတွင် အချို့ အဖမ်းခံရသည်။ အချို့ တောထဲရောက်သွားသည်။ အချို့ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်၌ လျှို့ဝှက်လှုပ်ရှားနေကြသည်။ ဗကသသည် ရကသ အပါအဝင်၊ တနိုင်ငံလုံးရှိ အထက်တန်းကျောင်းများကို ဦးဆောင်လျက်ရှိသည်။ တောထဲရောက်ကုန်ကြ၍ နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲ အဆင့်မြင့်သွားသည်ဟု ထင်မှတ်စရာရှိသည်။ လက်တွေ့ဆိုင်ရာ သမဂ္ဂများသည် ကျောင်းသားထုနှင့် အဆက်အသွယ် ပြတ်သွားသည်။ ဥပဒေအတွင်း ကျောင်းသားစည်းရုံးရေးအတွက် တရားဝင်ဦးဆောင် အဖွဲ့များ မဲ့သကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ မြို့ပေါ်၌ ကျောင်းသားထုသည် အစိုင်းအခဲလိုက်ရှိနေသည်။ ကျောင်းသားထုကို စည်းရုံးလှုပ်ရှားရန် အဖွဲ့အစည်း မရှိမဖြစ်ပါ။

တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို ဗကသ၊ တကသ၊ ရကသ စသော ရန်ကုန်ရှိအဖွဲ့အစည်းများသာ ဦးဆောင်မှုရှိခြင်း၊ ရန်ကုန်ကျောင်းသား အင်အားစုမှာ အများစုဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရန်ကုန်ကျောင်းသား စည်းရုံးရေးကို လျစ်လျူရှုထား၍ မရပေ။ ဗကသရဲဘော်များ ကျောင်းသားထုစည်းရုံးရေးကို ပြန်လည်တာဝန်ယူကြသည်။ ရကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုညီညီ (လင်းယုန်နီ) တောထဲ ရောက်နေသည်။ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအုန်းမြိုင်က ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူထားသည်။ ထိုအချိန်ကာလက တကသတွင် ကိုရန်ဝေးအုပ်စုက ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအနွယ်ဖြစ်၍ ပါတီနိုင်ငံရေးကို ဆန့်ကျင်သည်ဆိုသော သန့်ရှင်းတို့ ပူးတွဲဦးဆောင်မှုရနေသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် အထကများတွင် ဦးဆောင်မှုမရပေ။ ရကသနှင့် ဗကသကသာ အထကများတွင် ဦးဆောင်မှုရထားသည်။

(ခ) ရကသ စည်းရုံးရေးကော်မတီ (၁၉၄၉)

ရကသ စည်းရုံးရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ-

၁။ ကိုစိုးသိမ်း

ဥက္ကဋ္ဌ

၂။ ကိုတင်ထွတ် (စိန်ပျဉ်းအထက)

အတွင်းရေးမှူး

(နောင် မော်ကွန်းထိန်း၊ ဆေး-၁)

၃။ ကိုစိုးနိုင်	အမှုဆောင်အဖွဲ့	
၄။ ကိုခင်မောင်ညွန့်		(နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)
၅။ ကိုညွှတ်ထွန်း		(နောင် ဥပဒေဝန်ထမ်း ၁)
၆။ ကိုအုန်းမောင်		(နောင် ဘဏ်မန်နေဂျာ)
၇။ ကိုတင်မောင်		(နောင် ပဲခူးတိုင်း ပညာရေးမှူး)
၈။ မသန်းသန်းမြ		
၉။ မမေမေရီ တို့ ဖြစ်သည်။		

ဗကသနှင့် ရကသ သပိတ်မှောက်ရဲဘော်များ တောထဲရောက်သွားသော်လည်း ကျောင်းများတွင် သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခြင်းကို တရားဝင်ပိတ်ပင်ခြင်း မရှိ။ ထိုအချိန်က ပုဒ်မ (၅) သည် ခြေသွက်လှသောကြောင့် အစည်းအဝေးအချို့ကိုပင် လျှို့ဝှက်လုပ်ရသည်။ ပျော်ပွဲစားထွက်သည့် အသွင်ဖြင့် ရန်ကုန် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်၊ အင်းလျားကန် အလယ်ကျွန်းများ၌ ပြုလုပ်ခဲ့ရသည်။

(ဂ) ထောင်အတွင်းမှ ဝက်သားပုဂံအရေးအခင်းနှင့် အပြင်မှကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု

ရန်ကုန်ထောင်အတွင်း ပုဒ်မ (၅) နှင့် ရောက်နေသော ကျောင်းသားများ၊ နိုင်ငံရေးသမားများသည် ဝက်သားကျွေးသောနေ့၌ ဝက်သားပုဂံနေသဖြင့် ဆန္ဒပြကြသည်။ အိပ်ဆောင်များသို့ မဝင်ရန် ဆန္ဒပြကြသည်။ နောက်ဆုံး ညဘက်တွင် ထောင်အာဏာပိုင်များက မီးမောင်းကြီးများ ထွန်းကာ ရိုက်ကြသည်။ ထိုရိုက်ပွဲတွင် ရဲဘော်ကိုအောင်ထွန်း (နောင် ဒေါက်တာအောင်ထွန်း မေ့ဆေး) သေဆုံးသွားသည်ဟု သတင်းထွက်လာသည်။ ထိုအခါ ကျောင်းသားတဦး သေဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဗကသနှင့် ရကသ ရဲဘော်များ ဆန္ဒပြရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတဦး ကိစ္စဖြစ်၍ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုရန်ဝေး မငြင်းသာတော့ဘဲ ဆန္ဒပြပွဲလုပ်ရန် ပူးတွဲကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။

ကိုရန်ဝေး	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုစိုးသိမ်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
-အဖြစ်ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။	

ဘတ်စ်ကားများဖြင့် ရန်ကုန်ထောင်ကြီးကို ဝိုင်းဝန်းကြွေးကြော် ဆန္ဒပြကြသည်။ သိမ်ကြီးဈေးဒေါင့်တွင် ကားများပိတ်ရပ်၍ လူထုကို ရှင်းလင်းတရားဟောသည်။ ကျောင်းသူများကလည်း ကားအနီးပေါ်တက်၍ ထောင်ထဲတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော ကိစ္စကို ကန့်ကွက်အဆိုတင်သွင်း ဆုံးဖြတ်သည်။ ဆန္ဒပြပွဲမှာ မျှော်လင့်သည်ထက် ပိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဤဆန္ဒပြပွဲ အရှိန်ကြောင့် အစိုးရမှာ သတင်းအမှောင် မချနိုင်တော့ဘဲ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ တရားရေးရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာအေးမောင်မှာ ရဲဘော်အောင်ထွန်းကို ဓါတ်ပုံရိုက်ကာ သတင်းထုတ်ပြန်ပေးခဲ့သည်။ ထိုနေ့ ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်များမှာ-

- (၁) အစိုးရသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းကို ငွေရေးကြေးရေးကြောင့် ပိတ်ပင်ရမလို ခြိမ်းခြောက်နေသည်ကို ရှုတ်ချလျက် လုံလောက်သော ငွေကြေးထောက်အပံ့ကို ပေးရန်၊
- (၂) ရန်ကုန်ထောင်အတွင်း ဖက်ဆစ်ဆန်ဆန်ပြုမူချက်ကို ပြင်းထန်စွာရှုတ်ချလျက် အတိအကျ သိရန်အတွက် ထောင်အတွင်း ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုခွင့်ပေးရန်၊
- (၃) ၎င်းထောင်အတွင်း စုံစမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့တဖွဲ့စည်းရန်တို့ကို ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီးလျှင် အဆိုပါ အဖွဲ့အတွက် လူ (၅) ယောက် ရွေးချယ်လိုက်သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၅) ရက်နေ့၌လည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားမဂ္ဂ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးတရပ် ကျင်းပပြီး ကျောင်းလခများ တိုးယူထားသည်ကို လျှော့ရန် အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သည်။ ထိုနောက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ ကျောင်းသားများ ချီတက်ဆန္ဒပြတောင်းဆိုရာ အာဏာပိုင်များသည် ကျောင်းပိတ်ရက် နည်းနေပြီဖြစ်သဖြင့် ဒုတိယအပတ် ကျောင်းပြန်ဖွင့်မှ စီစဉ်ပေးမည်ဟု ပြောဆိုရာ ကျောင်းသားများ လက်မခံ၍ ဆက်လက်ဆန္ဒပြရာ ကျောင်းအာဏာပိုင်များက ကျောင်းဆောင်လခများ လျှော့ရန် သဘောတူခဲ့ရသည်။

(ဃ) ၁၉၄၉ခုနှစ် ရကသကို တရားဝင်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် အမျိုးသားနေ့ကျင်းပခြင်း

တကသ အဆောက်အဦခန်းမ၌ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ဖိတ်ကြားကာ အမျိုးသားနေ့ ကျင်းပရေးအတွက် ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ) ကိုလည်း စနစ်တကျ တရားဝင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

၁။ ကိုစိုးသိမ်း	ဥက္ကဋ္ဌ	
၂။ ကိုတင်ထွတ်	အတွင်းရေးမှူး	
၃။ ကိုအုန်းမောင်	စည်းရုံးရေးမှူး	
၄။ ကိုထွန်းကြွယ်	ပြန်ကြားရေးမှူး	(နောင် ဦးဉာဏ်ထွန်း- ဘဏ်မန်နေဂျာ ၁)
၅။ ကိုမြင့်သိန်း	ကျောင်းသားတပ်ဦးတာဝန်ခံ	(နောင် အခြေခံပညာကျောင်းသုံးစာအုပ်)
၆။ မသန်းသန်းမြ	အမျိုးသမီးဌာနမှူး	
၇။ မမေမေရီ	ငွေထိန်း	

ထိုနှစ်တွင် ရကသမ္မ ဦးစီး၍ ဖဆပလနှင့် အပြိုင် အမျိုးသားနေ့ကို ကန်တော်မင်ပန်းခြံ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ အထကမှ ကျောင်းသားများ၊ တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားများ (ရကသကို ထောက်ခံသူများ)၊ ဖဆပလကို မထောက်ခံသော အခြား အဖွဲ့အစည်းမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြို့မိမြို့ဖများ အင်တိုက်အားတိုက် တက်ရောက်ကြသည်။

အမျိုးသားရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဆိုများ၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို ဆန့်ကျင်သောအဆိုများကို ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များသာ မကဘဲ အခြားအဖွဲ့အစည်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များလည်း ပါဝင်တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားနေ့ ကြေညာချက်ကို ထုတ်ပြန်ပြီး မြို့တွင်းသို့ စနစ်တကျ လှည့်လည် ကြွေးကြော်ခဲ့သည်။

(င) ၁၉၄၉-၅၀ ခုနှစ် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုမောင်မောင်ကျော်	ဥက္ကဋ္ဌ	(နောင် ဒေါက်တာမောင်မောင်ကျော်)
၂။ ကိုကျင်လှိုင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	(နောင် ဆောက်လုပ်ရေး ဒု-ဝန်ကြီး)
၃။ ကိုငွေသိန်း	ငွေထိန်း	
၄။ ကိုကိုလေး	အထွေအထွေအတွင်းရေးမှူး	
၅။ ကိုဝင်းဖေ	ကမ္ဘာကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဆက်သွယ်ရေးမှူး	
၆။ ကိုဘိုးသာ	ဝါဒပြန့်ပွားရေးမှူး	
၇။ ကိုကျော်လှိုင်	ပညာရေးမှူး	
၈။ ကိုအေးကို	လူထုဆက်သွယ်ရေးမှူး	
၉။ ကိုစံထွန်းဝေ	စည်းရုံးရေးမှူး	
၁၀။ ကိုတင်ဝင်း	စာကြည့်တိုက်မှူး	
၁၁။ ကိုကိုကြီး	အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာ	

(စ) ကျောင်းသားနေ့ကျင်းပခြင်း

ဗိုလ်အောင်ကျော်ကျဆုံးခဲ့သော ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်ကို ကျောင်းသားနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးမှ တောင်းဆိုချက်အရ ကျောင်းပိတ်ရက်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့လေသည်။

ကျောင်းသားနေ့ ပူးတွဲကျင်းပရေး အစည်းအဝေးသို့ တကသမှ ကိုမောင်မောင်ကျော်၊ ကိုကျင်လှိုင်၊ ကိုကိုလေး၊ ကိုဖိုးသာ၊ ရကသမ္မ ကိုစိုးသိမ်း၊ ကိုတင်ထွတ်၊ ကိုအုန်းမောင်၊ ကိုမြင့်သိန်းတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ရကသက တကသမှ သန့်ရှင်းကျောင်းသား အမှုဆောင်များကို နိုင်ငံရေးဆန့်ကျင်သူ၊ ကျောင်းသားအရေးကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဆောင်ရွက်မည့်သူ မဟုတ်ဟု လည်းကောင်း၊ တကသက ရကသ အမှုဆောင်များကို ပါတီနိုင်ငံရေး ပယောဂရှိသူများ၊ ကွန်မြူနစ်ပါတီ အနွယ်များဟု သတ်မှတ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း တဖက်နှင့်တဖက် ဆွေးနွေးရာတွင် သဘောတူညီမှုရရန် ခက်ခဲခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ရကသသည် တကသနှင့် ပူးတွဲ၍ မကျင်းပနိုင်ကြောင်းကို ကြေညာခဲ့သည်။ တကသသည် တက္ကသိုလ်တွင် လည်းကောင်း၊ ရကသသည် ကန်တော်မင်ပန်းခြံတွင် ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့ကြသည်။

ကန်တော်မင်ပန်းခြံ၌ ရကသက အခမ်းအနားကျင်းပနေစဉ် တကသအဖွဲ့များ ကန်တော်မင်ပန်းခြံသို့ ချီတက်လာပြီး အရေးပေါ် ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးပြုလုပ်ကာ ပူးတွဲကျင်းပခဲ့လေသည်။

တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုမောင်မောင်ကျော်က သဘာပတိ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ရကသ အတွင်းရေးမှူး ကိုတင်ထွတ်က လည်းကောင်း၊ တကသမှ အတွင်းရေးမှူး ကိုကိုလေးနှင့် ရကသမှ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိမ်းတို့က ဟောပြောခဲ့သည်။

(ဆ) ဗန်းမော်ကျောင်းသား ခြောက်ဦးကိစ္စ

တရားဝင် ဗကသမှာ ပျက်နေ၍ ကျောင်းသားအများစုမှာ ထိုအချိန်က ရကသကို မဏ္ဍိုင်ထား လှုပ်ရှားနေကြသည်။ နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်မှုဖြင့် တရားစွဲခံရသော ဗန်းမော်မှတော့ခိုသည့် ကျောင်းသား (၆) ဦး ကိစ္စပေါ်လာသည်။ ထိုဥပဒေမှာ အမြင့်ဆုံး သေဒဏ်ပေးနိုင်သည်။

ရကသသည် ဝန်ကြီးဌာနသို့ ကန့်ကွက်စာ ပို့၍လည်းကောင်း၊ အထကနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ဗဟိုအမျိုးသားကျောင်း (ယခု အထက- ၁၊ လသာ) ၌ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့သည်။

ကိုတင်ညို၊ ကိုထွန်းကြွယ်တို့ ရှင်းလင်းဟောကြားပြီး အထက်ပါ ကိစ္စကို ကန့်ကွက်သော အဆိုများ ချမှတ်ခဲ့သည်။ ဆန္ဒပြကားများဖြင့် သမ္မတကြီးအိမ်သို့ သွားရောက်ကာ ကန့်ကွက်လွှာ ပေးခဲ့သည်။ ဤသို့ ကန့်ကွက်ပွဲများ ပြုလုပ်နေချိန် အတွင်းမှာပင် ကျောင်းသား (၆) ဦးကို လွှတ်လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားထုအောင်ပွဲပင် ဖြစ်သည်။

(ဇ) ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ဆန္ဒပြလက်မှတ်ကောက်ခံခြင်း

ထိုအချိန်က ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဒဂုန်တာရာ ဖြစ်သည်။ ကိုစိုးသိန်းသည် ထိုအဖွဲ့တွင် ရကသ ဥက္ကဋ္ဌအနေနှင့် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ပန်ကြားလွှာထုတ်ပြန်ကာ ဆန္ဒပြလက်မှတ်များ ကောက်ခံခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးကို (၅၁) လမ်း၊ ကျော်လင်းစာပေတိုက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး၊ အနုမြူပုံစံပိတ်ပင်ရေး ဆန္ဒပြ လက်မှတ်များ ကောက်ခံခဲ့သည်။

(ဈ) တက္ကသိုလ်ညနေသင်တန်း ဖွင့်လှစ်ခဲ့ခြင်း

ရကသမှ ဦးဆောင်၍ ကျွန်းတောလမ်းရှိ ကြည့်မြင်တိုင် အထကတွင် တက္ကသိုလ် ညနေအထူးသင်တန်းကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုကျောင်းအုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကိုသန်းထွန်း (နောင် ဒေါက်တာသန်းထွန်း) က တာဝန်ယူသည်။ သင်တန်းကိစ္စများကို ကိုညီညီ (နောင် ဒေါက်တာညီညီ) က အများဆုံး ကူညီခဲ့လေသည်။ သင်တန်းတွင် မှတ်ပုံတင်ကြေး ၁/- (တကျပ်) သာ ကောက်ခံခဲ့သည်။

(ည) ၁၉၄၉ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ပြည်တွင်းရေးအခြေအနေ တနေ့တခြား ရှုပ်ထွေးလာရာ ဇန်နဝါရီလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် တကသမှ ကြီးမှူး၍ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့သည်။ ယင်းအစည်းအဝေး၌ အဆို (၆) ရပ် တင်သွင်းခဲ့ရာ-

(၁) တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များ ရက်အကန့်အသတ်မရှိ ပိတ်ထားရန်၊

(၂) လက်ရှိလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရ၏ အပြုအမူကို ရှုတ်ချကြောင်း၊

(၃) အစိုးရအမှုထမ်း လစာများ ရှားပါးစရိတ် ဖြတ်တောက်ခြင်းကို မနှစ်မြို့ကြောင်း စသည်တို့ ပါရှိလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ပြင်းထန်သော လှုပ်ရှားမှုများ များပြားလာရာ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်နှင့် မြို့မကျောင်းကြီးများ ပိတ်လိုက်ရသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၇) ရက်နေ့တွင် အမှုထမ်းပေါင်းစုံသပိတ်ကြီး မှောက်ရာတွင် အမှုထမ်းပေါင်းစုံသပိတ်ကြီးကို ထောက်ခံသော အားဖြင့် ဗကသမှ ဦးစီး၍ ရကသ လက်အောက်ခံ ကျောင်းများ သပိတ်မှောက်ကြသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၆) ရက်နေ့တွင် မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံ၌ သပိတ်မှောက် အမှုထမ်းပေါင်းစုံနှင့် ကျောင်းသားများ ပါဝင်သည့် စည်းဝေးပွဲကြီး၌ ဟောပြောခဲ့သော ဗကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုသန်းကို ဖမ်းဆီးပြီး ရုံးတင်စစ်ဆေးကာ ထောင်ဒဏ်

(၄) လ၊ ပုဒ်မ ၅(ခ) ဖြင့် အပြစ်ပေးလိုက်သည်။

ရကသနှင့် တကသ ခေါင်းဆောင်များကိုလည်း လိုက်လံဖမ်းဆီးသည်။

ဤသို့ဖြင့် အမှုထမ်းပေါင်းစုံ သပိတ်ကြီးနှင့် ဗကသဦးဆောင်သော ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုသန်းမောင်သည် တောခိုသွားသည်။ ဗကသ၊ ရကသ၊ တကသ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် နီးစပ်ရာ ကျောင်းသားများ တောခိုရာ ဗကသမှာ ပြိုကွဲသွားသည်။

ကျောင်းသားလောကတွင် အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲမှုများ ပြင်းထန်လာသည်။

ခွပ်ဒေါင်း

မြတ်လေးရှင်- ရွှေတိဂုံကျွန်းမှာလ၊ တင့်ရွန်းကာ ဖြာဝေလွင်ကဲ့သို့၊ စာပေစဉ်ရိပ်သာခန်းဆီက၊ ယုက်သန်းတဲ့လည်း ရောင်ပျို။ မှောင်တခိုးကိုလ၊ ရောင်ပျိုကာ ရွန်းလျှံတင့်စေတို့၊ တွန်းလှန် ဘွင့်ကာပ ဇေယျာဆို။ ။

မြိုင်ဇေယျ လွတ်ရာ စခန်းဆီသို့၊ ပြိုင်အတူညွတ်ကာ လှမ်းအောင်လ၊ ယုက်သန်းဝေ စည်လွင်တဲ့နေ့ခြည်ကို မှီခိုအောင်းပါလို့၊ ကျောင်းယံကို ဒေါင်းပျံမြန်းခဲ့ပေါ့၊ တင့်ဆန်းတဲ့ ကနက်ဗဟို၊ တက္ကသိုလ်တဲ့-ဒို့ရွှေကျောင်း။ ။

မိုးရေမြေ ထူးကာပွင့်စေဖို့၊ အိုးဝေကျူးသံလွင့်ကာပ၊ မြူးလျှံတင့်နေခြည်မြင့်က၊ မြည့်ရှင်မာန်အင် သုံးရပ်လ၊ ကျွန်ပညာ- ကျွန်အထုံးတို့ရယ်၊ လွတ်ရာကို ဇွတ်ခွာ ရုန်းပေတော့- “အိုကွယ်” ဘုန်းနဲ့ခွပ်ဒေါင်း။ ။

ဝေလင်း

သမဂ္ဂ

ဗမာကျွန်သဘောကံ ရာဇဝင်တလျှောက်တွင် ဆူပူတော်လှန်မှု၊ သွေးစည်းအုံကြွမှုတို့သည် ငါတို့ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ စတင် ပျိုးထောင်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်အမိုက်မှောင်ဖုံးလွှမ်းနေစဉ် အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးသော စိတ်ထားဖြင့် ဗမာတမျိုးလုံးအား ကျွန်တွင်းမှ ကယ်တင်ရင်း သွေးမြေကျသည့်တိုင်၊ နယ်ချဲ့သမားအား လွတ်လပ်ရေးရယူရန်အလိုငှာ သွေးတို့ဖြင့် ယဇ်ပူဇော်သွားကြသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗိုလ်အောင်ကျော်တို့သည် ငါတို့သမဂ္ဂမှပင် ထွက်ပေါ်လာကြသည်။

သမဂ္ဂစိတ်ဖြင့် ပြွမ်းသော ကိုယ်မှထွက်သည့် သွေးနီရောင်ခံတွင်း ခွပ်ဒေါင်းရုပ်အရေးရှိသော အလံတော်သည် သူရဲကြီးအောင်လံမှ ဆင်းသက်သော ငါတို့သမဂ္ဂ၏ အထွတ်အမြတ် အောင်လံပင်ဖြစ်လေသည်။

ဤရဲသွေး၊ ရဲမာန်တိုးစေသော ခွပ်ဒေါင်းအလံတော်အောက်တွင် သမဂ္ဂစိတ် ကိန်းအောင်းခြင်းခံရသော ဗမာသားကောင်းစု ရတနာများ စုရုံးခဲ့ကြသည်။ အနစ်နာခံကာ စွန့်စားခြင်းတို့ဖြင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးကို အုတ်မြစ်ချခဲ့ကြသည်။ ယခုလည်းစုရုံးကြရမည်။ လွတ်လပ်ရေးတည်တံ့မှုအတွက် ကြိုးပမ်းကြမည်။

အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးသော သမဂ္ဂစိတ်ရှိသူတို့ သမဂ္ဂအောင်လံတော်အောက်တွင် ပဋိပက္ခဖြစ်ကြသည်မှာ မဇ္ဈတာဟု ဆိုငြားလည်း ယနေ့ဖြစ်ပွားမှုကား ပါတီပယောဂ မကင်းသည်မှာ ထင်ရှားလှပေသည်။ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားမှုရှိမှ တိုးတက်သည်ကို ငါထောက်ခံယုံကြည်သည်။ သို့သော် ပဋိပက္ခ ဖြစ်လွန်းက ကွဲအက်မည်ကို စိုးရိမ်ရသည်။ ကွဲအက်ကြောင်းပေါ်မည် ထင်တိုင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်သွေးတို့ဖြင့် ဖါထေးမြဲမြံစေရန် သမဂ္ဂစိတ်ရှိသူတို့၏ သန့်ရှင်းသော ဝါဒတရပ် ဖြစ်ရပေမည်။

“သတိမမူ ဂူမမြင်” ဆိုသည့်အတိုင်း သမဂ္ဂစိတ်ရှိ သူရဲကောင်းတို့ အချင်းချင်းကိုသာ မကြည့်မူဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဂရုပြုသင့် လှပေသည်။ ငါတို့ ကွဲအက်မညီမညွတ် ဖြစ်ကြသော် အာဏာပိုင်တို့ သမဂ္ဂအား လျစ်လျူရှုကြသည်။ ဝမ်းသာသောစိတ်လွှမ်းသော မျက်လုံးတို့ဖြင့် ကြည့်ကြသည်။ အချောင်သမားတို့ သမဂ္ဂအား ပုတ်ခတ် အပြစ်ပြောကြသည်။ ပျက်ရယ် ပြုကြသည်။ ပြည်သူ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရင်း ကွယ်လွန်သွားရှာသည့် အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတို့၏ မီးရှူးတန်းတန်ဆောင် ပစ္စည်းမဲ့ဗဟိန်း၊ အာဏာရှင်လှရွှေ စသည့် ဗမာသားကောင်းရတနာ အမြဲတေများ ထွန်းကားအောင်မြေအရပ်တွင် တည်ရှိသော သမဂ္ဂအဆောက်အဦအား မထိမဲ့မြင်စ ပြုလေပြီ။

အဘယ်ကြောင့် ဤအပြုအမူ ပြုကျင့်ခံရသနည်းဟု ဆန်းစစ်သော် သမဂ္ဂစိတ်ရှိသူတို့ စည်းလုံးမှု ဗလာ အပြစ်ရှာနေခြင်းတွင် အကောင်အထည် ဖော်နေခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။ သမဂ္ဂစိတ်ရှိသူတို့ စည်းလုံးမှုကား ပါတီစိတ်အမြစ်ကို ပယ်ဖျက်မှသာ ဖြစ်နိုင်ပေမည်။ သမဂ္ဂမှကင်းလွတ်လျှင် မည်သည့်ပါတီ၊ မည်သည့် ဝါဒကိုလိုက်လိုက် ကိုယ့်အကြိုက် လုပ်ရန်ဖြစ်သော်လည်း သမဂ္ဂတွင်ရှိနေစဉ်တွင်ကား ကျောင်းသားဝါဒနှင့် ကျောင်းသားပါတီဟု ခေါ်ရမည်။ သမဂ္ဂဝါဒကို လိုက်ရမည့် သမဂ္ဂစိတ်ကိုသာ သန့်ရှင်းစွာ မွေးမြူ သင့်ပေသည်။

ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ဗိုလ်အောင်ကျော်နှင့် မန္တလေးအာဇာနည်တို့၏ သွေးဖြင့် နီမြန်းဝင့်ဝါခဲ့သော ငါတို့ သမဂ္ဂအလံတော်အား ဦးညွှတ်၍ သမဂ္ဂဂုဏ် မညှိုးနွမ်းစေရန် တာဝန်ရှိသူတို့မှာ သမဂ္ဂစိတ်ရှိသူ ငါတို့ပင်၊ ငါတို့၏ တာဝန်ကား သစ္စာရှိစွာနှင့် တကယ်တမ်း ကျောင်းသားအကျိုး ဘဝသစ်သို့ရောက်ရန် ဆောင်ရွက်ရန်သာရှိပေသည်။ ကျောင်းသားထု၏ ရှေ့မှ မားမားမတ်မတ်ရပ်၍ သံမဏိစိတ်ခါတ်ဖြင့် တိုက်ရဲသူ၊ တိုင်းပြည်အား သမဂ္ဂသည် မီးရှူးတန်ဆောင်သဖွယ် ဖြစ်စေလိုသူတို့သည် သမဂ္ဂတွင် သမဂ္ဂစိတ်ရင့်သန်စွာ ဝေဖန်ကြရမည်။ ဆန်းစစ်ရမည်။ အချင်းချင်း ရိုင်းပင်းရမည်မှာ မဇ္ဈတာပင်၊ သို့မှသာ သမဂ္ဂသည် သန့်ရှင်းမည်၊ တိုးတက်မည်။

အတိုချုပ်ဆိုရသော် သမဂ္ဂစိတ်ရှိသူ ငါတို့သည် အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးသော ဝါဒဖြင့် ကျောင်းသားထုအကျိုး သယ်ပိုးနေစဉ် မည်သည့် လောကဝံတရား၏ လက်တွင်းသို့ ကျရောက်နေသော်လည်း မတုန်မလှုပ် မငိုကြွေး ကံတရား၏ ရိုက်ပုတ်ချခြင်း

ဒဏ်ချက်ကြောင့် ငါတို့၏ ဦးခေါင်းသည် သွေးသံတို့ဖြင့် ရဲရဲစေကာမူ ငါတို့ကား ဦးမညွတ်၊ သွေးအလိမ်းလိမ်း ကပ်သော လက်တို့ဖြင့် သမဂ္ဂအလံအား ကိုင်ဆောင်၍ နိုင်ငံတော်လူထုအား သမဂ္ဂသည် မီးရှူးတန်ဆောင်အဖြစ် လမ်းညွှန်ပြသလျက် ချီတက်ရန်သာ သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့လေပြီ။

ကိုကိုလေး

(၄) ၁၉၄၅ မှ ၄၉ ထိ ဗကသ

စစ်ပြီးခေတ် ၁၉၄၅ ခုနှစ် မှ ၄၉ ခုနှစ်ထိ (၅) နှစ်တာ ကာလအတွင်း ဗကသဌာနချုပ်တွင် အလုပ်အမှုဆောင် (၅) ဆက်နှင့် ဥက္ကဋ္ဌ (၆) ဦး ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဗလစဌာနချုပ်တွင် တည်ထောင်သော ဗကသဌာနချုပ် အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီမှတစ်ပါး ကျန်ရှိသော ဗကသဌာနချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ လေးဆက်ကို ညီလာခံများ၌ ရွေးကောက်တင် မြှောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းညီလာခံများမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သော ဗကသဌာနချုပ် ဥက္ကဋ္ဌများမှာ-

ကိုသန်းထွန်း	၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ
ကိုသန်းမောင်	၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ
ကိုထွန်းညွန့်	၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ
ကိုသန်း	၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ

ကိုထွန်းညွန့်မှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ဥက္ကဋ္ဌရာထူးမှ နုတ်ထွက်သွား၍ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ကိုသန်းကြွယ် ဥက္ကဋ္ဌ ရာထူးကို ဆက်ခံသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ဗကသညီလာခံ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ကိုသန်းသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၆) ရက်၊ နံနက် (၉) နာရီတွင် ဗန္ဓုလပန်းခြံ၌ သပိတ်မှောက်စာရေးများနှင့် ကျောင်းသား (၁၀၀၀) ကျော်ကို တရားဟောသည့်အတွက် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ အရေးပေါ်ပုဒ်မ ၅ (က) (ခ) (ဂ) အရ ရန်ကုန်မြို့၊ ဒုတိယရာဇဝတ် တရားသူကြီးရုံးတော်တွင် တရားစွဲဆို ခံရလေသည်။ ကိုသန်း တရားဟောရာတွင် အစိုးရက စာရေးစာချီများ အပေါ် လစာဖြတ်တောက်ခြင်းသည် အချိန်အခါနှင့် မသင့်လျော်သဖြင့် မတရားရာ ကျသောကြောင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးအရ သပိတ်မှောက် တောင်းဆိုကြောင်း၊ သပိတ် မှောက်ခြင်း၊ သပိတ်တားခြင်းတို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ပွဲဝင်မှသာ အောက်ပွဲခံနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်း ဟောပြောသည်။ ကိုသန်း၏ ဟောပြောချက်ကြောင့် စာရေးများ ရုံးမတက်ဘဲ အလုပ်တာဝန်ဝတ္တရား ပျက်ကွက်သည့်အတွက် ကိုသန်းမှာ အထက်ပါ ပုဒ်မဖြင့် တရားစွဲဆိုခံရလေသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၂၀) ရက်တွင် ကိုသန်းအား ပုဒ်မ ၅ (ခ) အရ ကျူးလွန် ၍ ရုံးဆင်း ရုံးတက် ဒဏ်ငွေ (၂၀၀) ပေးဆောင်ရန်၊ မပေးဆောင်ပါက အလုပ်ကြမ်းနှင့် ထောင်ဒဏ် လေးလ ကျခံစေရန် အမိန့်ချမှတ်သည်။ ကိုသန်းက ဒဏ်ငွေမဆောင်ပဲ ထောင်အကျခံသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ပေါ်ပေါက်သော ကျောင်းသားနှင့် အမှုထမ်းပေါင်းစုံသပိတ်ကိုလည်း အစိုးရက ထိရောက်စွာ အရေးယူသည့်အတွက် ဗကသဌာနချုပ်မှ အမှုဆောင်အချို့ အဖမ်းခံရပြီး၊ အချို့ တောခိုသွားသည်။ ယင်းကြေညာ ချက်တွင်-

(၁) ဖဆပလ အစိုးရသည် နယ်ချဲ့အရင်းရှင်တို့နှင့် မပြန်လမ်း ပူးပေါင်းသွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊

(၂) ဖဆပလ အစိုးရသည် ပြည်သူတို့၏ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင် တားဆီးနေကြောင်း၊

(၃) ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ပြန်လည်ရရှိရန် တောခိုကြောင်းပါရှိသည်။

တောခို ဗကသအမှုဆောင်များသည် ကိုတင်ရွှေအား ဥက္ကဋ္ဌ တင်မြှောက်၍ တောတွင်း ဗကသဌာနချုပ်ကို တည်ထောင် သည်။

Source: Oway Magazines

ဒေါက်တာမောင်မောင်ကျော် (၁၉၄၉-၅၀)

မအူပင်ခရိုင်၊ ဓနုဖြူမြို့ နန်းတော်ကုန်းရပ်၌ မွေးဖွားသည်။ ဓနုဖြူမြို့ ဘက်ပတစ် သာသနာပြုကျောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ စိန်ပျဉ်း ယောက်ျားလေးများကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက် ပညာသင်ကြားသည်။

၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ် မှစ၍ ၁၉၄၈-၄၉ ခုနှစ်အထိ ဆက်လက်၍ တကသအမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၉-၅၀ ခုနှစ် တွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။

မြို့ရွာအများအပြားကို သူပုန်များ သိမ်းပိုက်ထားလျက် ရှိသည်။ ခရီးအခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းသား အများအပြား စာမေးပွဲ မဖြေနိုင်သဖြင့် တနှစ်အတွင်း စာမေးပွဲ (၄) ကြိမ် ကျင်းပပေးရသည်။ တောခိုရာမှ လက်နက်ချ ဝင်လာသော ဗန်းမော်ကျောင်းသား (၆) ဦးအား သေဒဏ်ပေးသဖြင့် လွတ်မြောက်ရန် ဆောင်ရွက်ရသည်။

ကျောင်းဆရာတဦးအဖြစ် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာပြုကျောင်း တကျောင်းတွင် လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည်။ ကျောင်းသားများ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီလူကြီး နှစ်ဦးအနက် တဦးဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဥပဒေ ပါရဂူဘွဲ့ ရရှိသူ (၂) ဦးသာရှိပြီး တဦးမှာ မဆလခေတ် နောက်ဆုံးသမ္မ ဒေါက်တာမောင်မောင်နှင့် ဒေါက်တာမောင်မောင်ကျော်တို့ပင် ဖြစ်သည်။ ဥပဒေပါရဂူဘွဲ့ ကို ရှာဖွေနိုင်ငံမှ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အာဏာပီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် အဖမ်းခံပြီး၊ ၁၉၉၂ ဧပြီလတွင် ပြန်လည်လွတ်မြောက် လာသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ယခုစာအုပ် ရေးသားရာတွင် ပါဝင်အကြံပေးကူညီမှုကြောင့် ထပ်မံ၍ ထောင်ဒဏ် (၁၀) နှစ် ချမှတ်ခံရသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်တွင် ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသည်။

မှတ်ချက်- စာလုံးအစောင်းနှင့် ဖော်ပြချက်များသည် နောက်ဆုံးလက်ရှိ အခြေအနေအထိ ဆက်လက်စုဆောင်း ရေးသားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ (အေအေပီပီဘီ၊ ကိုခွန်ဆိုင်း ပြန်လည်ပြောပြချက်။)

အခန်း (၁၃)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၀ မှ ၁၉၅၁)

(က) စင်ပြိုင် ရကသများ ဖွဲ့စည်းရန်ကြိုးပမ်းမှု

၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားစည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းများ ပြန်စရာ ရကသမှ “ကျောင်းသား” ဟူသော စာစောင် (၄) စောင်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ထိုစာစောင်ကို စည်းရုံးရေး၊ ပညာပေးရေးအတွက် ကြိုးစား အားထုတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရကသသည် ကျောင်းသားထု၌ အရေးပါသော အခြေအနေ၌ရှိသည်။ တကသတွင် သန့်ရှင်း ကျောင်းသားအုပ်စုက ဦးဆောင် နေလေသည်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအနွယ်များ စည်းရုံးရေးကျဆင်းနေသည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီအနွယ်များ ခေါင်းဆောင်မှု ရထားသော ဗကသမှာ အများစု တောခိုသွားသည်။ သန့်ရှင်း ကျောင်းသားထုသည် ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးကို ကြွေးကြော်၍ တိုက်ပွဲ ရှောင်လေ့ရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေးကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဦးဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိ။ ရကသသည်သာ ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှုများတွင် အာရုံစိုက်ခံခဲ့ရသည်။

အထကများ ပြန်ဖွင့်ပြီးနောက် ရန်ကုန်မြို့ပေါ် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များက လျှို့ဝှက်အစည်းအဝေး ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ထိုလျှို့ဝှက် အစည်းအဝေးဖိတ်စာတွင် ရကသဥက္ကဋ္ဌ မရှိတော့ကြောင်း၊ ရကသပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် လှုံ့ဆော် ဖိတ်ကြားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုအောင်သန်း (နောင် အခြေခံပညာဦးစီးဌာန) မှ ဦးဆောင်၍ ပန်းဆိုးတန်းလမ်းရှိ အောင်သိပ္ပံ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းတွင် အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်၍ ရကသကို စင်ပြိုင်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းလေသည်။

ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ လက်ရှိရကသမှ အမှုဆောင်များ လျှို့ဝှက်အစည်းအဝေးသို့ ကျောင်းအသီးသီးမှ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ရန် စည်းရုံးရေးဆင်းကြသည်။ ရကသ စင်ပြိုင်လုပ်ရန် အစည်းအဝေးသို့ ကိုတင် ထွက်နှင့် ကိုမြင့်သိန်းတို့ ဦးဆောင်၍ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များက မမှန်ကန်မှုကို ကန့်ကွက်ရန်ဖြစ်သည်။ အစည်းအဝေး ကျင်းပရာ ပန်းဆိုးတန်း အောင်သိပ္ပံကျောင်းအနီး၌ ကိုစိုးသိန်း၊ ကိုခင်မောင်မြင့် (အဆိုတော် ကိုသန်းလှိုင်အစ်ကို)၊ ကိုအုန်းမောင် တို့သည် အသံချဲ့စက်ဖြင့် စင်ပြိုင်ထောင်ရန် လုပ်ကြံမှုကို ရှင်းပြသည်။ မမျှော်လင့်သော အခြေအနေကို ကြုံသောအခါ စင်ပြိုင်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းသူများသည် စင်ပြိုင်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းမှုကို စွန့်လွှတ်လိုက်သည်။

(ခ) ရကသ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း (၁၉၅၀-၅၁)

ဥပဒေတွင်းမှ ရကသ ဦးဆောင်သော လှုပ်ရှားမှု ကြီးထွားလာခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်ပရဝဏ်အတွင်း ကျောင်းသားထုအခြေအနေ တနှစ်ထက် တနှစ် တိုးလာခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အထကနှင့် အမျိုးသမီး သာသနာပြုကျောင်း များ ကြားသို့ပင် ဝင်ရောက် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ပေသည်။

စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို ကိုတင်ရွှေ၊ ကိုအောင်မြင့်၊ မမေမေရီ၊ မခင်မမ (မခင်မလေး)၊ ကိုကျော်မြင့် (နောင် အဆိုတော်မင်းနောင်)၊ မကြည်စိန် (ဒေါက်တာကြည်စိန်)၊ မတင်မြင့်၊ မအေးမြင့်၊ မတင်တင်မြိုင်၊ ကိုတင်ထွတ်၊ ကိုမြင့်သိန်း၊ ကိုတင်မြင့် (နေသွေးနီ) တို့ ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ် ရကသညီလာခံကို စည်းရုံးရေး အခြေခံကောင်းသော ကိုတင်ထွတ်၊ ကိုမြင့်သိန်းတို့ နေထိုင်သည့် စိန်ဖျန်းအမျိုးသားကျောင်း၊ လမ်းမတော် အထက (၁) တွင် ကျင်းပသည်။ ညီလာခံသတင်းအတွက် ရန်ကုန်မြို့ သတင်းစာတိုက် အသီးသီးမှ သတင်းထောက်များ တက်ရောက်ခဲ့လေသည်။ ရကသမှာ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု မဏ္ဍိုင်ဖြစ်နေပြီး တခုတည်းသော ရကသကို ခိုင်မာစွာ ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ် ရကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

ကိုအုန်းမောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုမြင့်သိန်း	အတွင်းရေးမှူး
ကိုခင်မောင်မြင့်	အမှုဆောင်များ
ကိုခင်မောင်တင့် (တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်)	

၎င်းရကသကို ကိုညီညီ (လင်းယုန်နီ) သည် ဦးဆောင်၍ သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်း၊ တိုးတက်သော နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ် အယူအဆများ၊ မှတ်စံဝါဒ လေ့လာရေးအဖွဲ့တွင် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ခဲ့သည်။

(ခ-၁) ၁၉၅၀ ခုနှစ် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုစိန်မြမောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုမောင်မောင်သန်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုကျော်ငြိမ်း	ငွေထိန်း (မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီအတွင်းရေးမှူး)
၄။ ကိုအေးကို	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၅။ ကိုမြစိန်	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး
၆။ ကိုလှတင့်	ပြန်ကြားရေးနှင့် ဝါဒဖြန့်ဖြူးရေး
၇။ ကိုချစ်စိန်	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် လူမှုရေးရာ
၈။ ကိုစံရွှေဦး	လူထုပညာရေးနှင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး
၉။ ကိုလှကူ	ကမ္ဘာ့တက္ကသိုလ်များ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေး
၁၀။ ကိုဝင်းဇေ	အိုးဝေတာဝန်ခံ
၁၁။ ကိုဘစီ	စာကြည့်တိုက်မှူး

(ခ-၂) ၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုကိုလေး	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုခင်မောင်မြင့်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုစိန်ဘန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၄။ ကိုမြင့်ထွန်း	ငွေထိန်း
၅။ ကိုတင်ဝင်း	အတွင်းရေးမှူး (Pub & Prop)
၆။ ကိုအုန်းခိုင်	အတွင်းရေးမှူး (S.S & S.C)
၇။ ကိုရောဘတ်ဆွန်ခါး	အတွင်းရေးမှူး (I.S.S & F.R)
၈။ ကိုသိန်းအောင်	အတွင်းရေးမှူး (Mass Media & Organization)
၉။ ကိုလှသိန်း	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး
၁၀။ ကိုတင်ဝင်း	စာကြည့်တိုက်မှူး
၁၁။ ကိုတင်ထွန်း	အိုးဝေအယ်ဒီတာ

(ဂ) လက်သီးထိုး၊ သံတုတ်ရိုက်နှင့် ကျောင်းသားများ

၁၉၅၁ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်တွင် လက်သီးထိုး၊ သံတုတ်ရိုက်ကိစ္စ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ တက္ကသိုလ်တွင် လွန်စွာ ဂယက်ရိုက် လာသည်။ ထိုစဉ် တကသ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ကိုစိန်မြမောင် (ဒေါက်တာစိန်မြမောင်) ဖြစ်သည်။ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးမှာ သန့်ရှင်း ကျောင်းသားအုပ်စုမှ ကိုအေးကို ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ် တကသရွေးကောက်ပွဲ ပထမအသုတ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ၊ ငွေထိန်းမှာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ အနွယ်များဖြစ်ပြီး (ဒု) အသုတ်အမှုဆောင် (ဇ) ဦးမှာ သန့်ရှင်းကျောင်းသားအုပ်စုမှ ဖြစ်သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီ အနွယ်များ ဝင်ရောက်အရေးခံသော်လည်း အဆိုပါနှစ်အထိ အရေးမခံရပေ။

ပြဿနာမှာ တကသအုပ်စု (၂) အုပ်စုကြား အစည်းအဝေးတွင် ကိစ္စတစ်ခုကို ဆွေးနွေးရာ လက်သီးထိုးမှု ဖြစ်သွား သည်။ ၎င်းဖြစ်ရပ်သည် ထိုနေရာတွင် ရပ်မနေဘဲ စိတ်မကျေပွဲအဖြစ် ဆိုရှယ်လစ်အနွယ် အချို့သည် သန့်ရှင်းအုပ်စုမှ အမှု ဆောင်တချို့အား ဥက္ကဋ္ဌဆောင် (North Hall) တွင် သံတုတ်ဖြင့် ရိုက်သွားသည်ဟု ကြားသိရသည်။ သံတုတ်ဖြင့် ရိုက်သူ မောင်မောင်ကြီးသည် သံတုတ်မောင်မောင်ကြီးဟု အမည်တွင်ခဲ့လေသည်။

ထိုအဖြစ်အပျက်သည် ကျောင်းသားထုကြား များစွာ ဂယက်ရိုက်ခဲ့သည်။ တကသ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ ညှိုးနွမ်းစေသော အကြောင်းအရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ တကသတွင် မည်သူဖြစ်စေ၊ မည်သည့်အုပ်စုမှ ရွေးခံရသူ ဖြစ်စေ၊ ထိုအမှုဆောင်များကို ကျောင်း သားထု ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကာ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်နှင့် အစိုးရကလည်း အသိအမှတ်ပြုသည်။ တကသကို အားလုံး လေးစားကြသည်။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု အစဉ် အလာ ကြီးမားခဲ့သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးသမိုင်း၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းတွင် ဖျောက်မ ရသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။

အထက်ပါ အမှုဆောင်များ၏ လက်သီးထိုး၊ သံတုတ်ရိုက် ဖြစ်ရပ်သည် တကသ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ ညှိုးနွမ်းအောင်လုပ် ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၇၊ ၁၁၊ ၅၀ ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပြုလုပ်ကာ အရေးပေါ်ကော်မတီ (Action Committee) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ကျောင်းသားထု အရေးပေါ်အလုပ်ကော်မတီ ကြေညာချက်

ရက်စွဲ- ၁၇၊ ၁၁၊ ၅၀

ရဲဘော်တို့-

တကသကို ဖက်ဆစ်အမွေခံ သူယုတ်၊ သူမိုက်များလက်မှ ကယ်တင်ရန်။

တကသ၏ အသေရေကို ပြန်လည်ဆယ်တင်ရန်နှင့် ကျောင်းသားထု အာဏာကို ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ရန်အတွက် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးတရပ်ကို ၁၇၊ ၁၁၊ ၅၀ သောကြာနေ့၊ မွန်းတည့် (၁၂:၀၀) နာရီတွင် အခန်း (၄) ၌ ကိုညွန့်ဝေ (နောင် ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ အသက်အာမခံကော်ပိုရေးရှင်း) က သဘာပတိ၊ ကိုညီညီက အတွင်းရေးမှူး အဖြစ် ဆောင်ရွက် ကျင်းပခဲ့ကြောင်း။

အဆိုပါ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးသို့ ကိုကြည်လင် (စာရေးဆရာကြည်လင်)၊ ကိုတင်အုန်း၊ ကိုစိုးမင်း (ဦးသန်းဦး၊ နောင်အခြေခံပညာဦးစီးဌာန ညွှန်ချုပ်) တို့က အစည်းအဝေး ခေါ်ယူခြင်းနှင့် လက်ရှိဖြစ်နေသော အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို ရှင်းလင်းပြောကြားပြီး အောက်ပါအဆိုများကို ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးမှ ကန့်ကွက်သူမရှိ အများသဘောတူ တညီတ ညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ် အတည်ပြုကြောင်း။

အဆို (၁) - လူမိုက်ဝါဒကို ရှုတ်ချရေးအဆို

အဆို (၂) - ကိုစိန်မြမောင်၊ ကိုအေးကိုနှင့် အာဏာပိုင်တို့ လက်သိတ်ထိုး ဆွေးနွေးရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသော

၂၀၊ ၁၁၊ ၅၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည့် (Recall voting) ခေါ် မဲပေးပွဲကို-

(က) တကသ အခြေခံစည်းမျဉ်းနှင့် မကိုက်ညီ၍လည်းကောင်း၊

(ခ) ကျောင်းသားထု အခွင့်ဆန္ဒမယူဘဲ အာဏာပိုင်နှင့် ဒူးထောက်စေ့စပ်ရာမှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းကြောင့် ကျောင်း သားထု တရပ်လုံးအား စော်ကားရာ ရောက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊

(ဂ) ကျောင်းသားတို့၏ ပြောင်မြောက်သော ဒူးမထောက်ရေး အစဉ်အလာကို ချိုးဖောက် စော်ကားခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ အဆိုပါ မဲပေးပွဲကို လုံးဝအသိအမှတ်မပြု၊ တရားမဝင်ဟု ယူဆသည့်အပြင် လုံးဝရှုတ်ချတိုက်ဖျက်ရေးအဆို။

အဆို (၃) - ယခုလက်ရှိ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့အားလုံးသည်-

(က) ကျောင်းသားထု၏ အထွေထွေပြဿနာ မဖြေရှင်းနိုင်သည့်အပြင်၊ (ခ) လူမိုက်ဝါဒကို သူရဲကောင်းဆန်ဆန် ကျောင်းသားလောကသို့ ယူဆောင်လာကာ တကသ၏ အသေရေကို ညှိုးနွမ်းစေ၍ ဖျက်ဆီးနေကာ၊ (ဂ) ကျောင်းသားထု အာဏာကို အာဏာပိုင်တို့ထံ ဝကွက်၍ ထိုးအပ်နေပြီး၊ (ဃ) လူ့ယဉ်ကျေးမှု တရပ်လုံးကိုပင် ဖျက်ဆီးနေခြင်းကြောင့်၊

လက်ရှိ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် မိမိကိုယ်ကို ရိုသေသောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ တကသ၏ ကျဆုံးနေသော အသရေကို ဆယ်ယူသောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ယနေ့မှစ၍ (၃) ရက်အတွင်း အမှုဆောင်တဖွဲ့လုံး နုတ်ထွက်ပေးရန်။ အဆို (၄) - အဆိုပါ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးမှ ချမှတ်ခဲ့သော အထက်ပါ လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ရွေးကောက်ပွဲတိုင်သည်အထိ လုပ်ငန်းများကို အပြီးတိုင် အောင်မြင်သည်အထိ ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာအပြည့်အစုံနှင့် တိုးချဲ့နိုင်ခွင့်ရှိသည့် အရေးပေါ်အလုပ်ကော်မတီ (Action Committee) ဖွဲ့စည်းခန့်အပ်ရေးအဆိုတို့ ဖြစ်သည်။

အဆိုအမှတ် (၄) အရ အရေးပေါ် အလုပ်ကော်မတီအား အောက်ပါအဖွဲ့ဝင်များဖြင့် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

(၁) ကိုစိုးသိန်း

(၂) ကိုဇော်ဝင်း (နောင် ဝန်ထမ်းရွေးချယ် ညွှန်ချုပ်)

(၃) ကိုခင်လှ (နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)

(၄) ကိုခင်မောင်မြင့်

(၅) ကိုစိုးမင်း တို့ဖြစ်သည်။

ရဲဘော်တို့-

ငါတို့အားလုံး တကသကို လူမှိုက်များလက်မှ ကယ်တင်ရန် ငါတို့အားလုံး အသရေ ပြန်လည် ဆယ်တင်ရန်၊ ငါတို့အားလုံး၏ ရှေ့လုံခြုံမှုအတွက် ငါတို့ အတတ်နိုင်ဆုံးသော အားကိုပေးကာ ကူညီပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြကုန်အံ့။

လူမှိုက်ဝါဒ တိုက်ဖျက်ကြ

ကျောင်းသားအရေး အောင်ရမည်

အရေးပေါ်အလုပ်ကော်မတီ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

လက်သီးထိုး သံတုတ်ရိုက် ကိစ္စကို (၂) ဖက် စလုံးမှ အပြန်အလှန် စွပ်စွဲမှုများဖြင့် ကျောင်းသားထုကို ရှင်းလင်း ကြသည်။ အမဲကွက်သည် ဖျက်ရမည် မဟုတ်။ ကွန်မြူနစ်အနွယ် ကျောင်းသားထုများ အမြတ်ထုတ် သွားမည်ကို (၂) ဖက် စလုံးမှ စိုးရိမ်ကြသည်။ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များကလည်း မည်သူ့ပယောဂပါသည် မသိ၊ လက်ရှိ တကသအမှုဆောင် မပြုတ်ကျ ရေးကို ကျားကန်ပေးရန် စီစဉ်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ၃-အဓိပတိဖြစ်သော ဒေါက်တာအေးမောင်သည် တကသအမှုဆောင်များအတွက် (Recall Voting) ခေါ် ဆန္ဒခံယူပွဲ ပြုလုပ်ပေးရန် ကြိုးစားသည်။ ကျောင်းသားများက ကျောင်းသားထုအတွင်း အခွင့်အာဏာ ပိုင်ဆိုင်မှု ကို ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခြင်းဟု သဘောထားသည်။

ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် Action Committee အနေနှင့် ကျောင်းသားထုကိုယ်စား အဆိုပါကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ရင်းပြရန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဒေါက်တာထင်အောင်ကို တွေ့ဆုံရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ၎င်းမရှိ၍ မတွေ့ခဲ့ရပေ။ သို့သော် ညနေပိုင်းတွင် ဒေါက်တာထင်အောင်က ကိုစိုးသိန်းအား စာတစောင်ပေး၍ ကားဖြင့်လိုက်ခဲ့ရန် ခေါ်ခဲ့ သည်။ စာမှာ-

FROM THE ADMINSTRATOR OF THE UNIVERSITY OF RANGOON
RANGOON UNIVERSITY POST OFFICE

RANGOON, BURMA

17th, Nov: 1950

Maung Soe Thein

Action Committee

54, Thaton Hall.

Dear Maung Soe Thein,

I can see you this evening at 8 p.m (or) tomorrow (Saturday) morning at 8:00 a.m. I am sorry I had a metting in town the whole of this afternoon and another meeting again tomorrow at 9 a.m.

I have inform the vice-chancellor what the request of your Committee, and he be pleased to see you tomorrow Saturday afternoon at 1:00 p.m in the Council Room, University College Building.

Htin Aung

ကိုစိုးသိန်းသည် ကိုညီညီ၊ ကိုစိုးမင်းတို့အား ခေါ်ယူ၍ ဒေါက်တာထင်အောင် အိမ်သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာထင်အောင်အား ကော်မတီသဘောထားကို ရှင်းပြပြီး ဆန္ဒခံယူပွဲ **Recall Voting** ကို သဘောမတူကြောင်း ပြောသည်။ ဆရာထင်အောင်က တက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိအနေဖြင့် တကသ အမှုဆောင်များ **Recall Voting** အတွက် တာဝန်ပေးထားသူများကို **Action Committe** အနေနှင့် တွေ့ရန် စီစဉ်ထားပါကြောင်း၊ ဒု-အဓိပတိ စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း အဆိုပါ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေးသို့ ဆက်ဆက် တက်ရောက်ပါရန် မေတ္တာရပ်ခံသည်။ ဒေါက်တာထင်အောင်က ၎င်းအနေဖြင့် ဘာဆန္ဒ၊ ဘာသဘောထား ထင်မြင်ချက်မှ မပေးပါ။

၁၈၊ ၁၉၊ ၅၀ ရက်နေ့ ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ အဆောက်အဦရှိ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ မျက်နှာစုံညီ အစည်းအဝေး ကျင်းပရာ တကသ အမှုဆောင် (၂) ဖွဲ့က ဒု-အဓိပတိ စီစဉ်ချက်ကို လက်ခံသည်။ ကိုစိုးသိန်း ဦးဆောင်သော **Action Committe** က အဆိုပါ အစီအစဉ်ကို လက်မခံကြောင်း၊ ကျောင်းသားထုဆန္ဒ သဘောထားနှင့် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရှင်းပြလေသည်။

ဒု-အဓိပတိ ဒေါက်တာအေးမောင်က ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးကို ကျောင်းသား ဘယ်နှစ်ယောက် တက်ရောက်ခဲ့သလဲ၊ တက္ကသိုလ်ရှိ ကျောင်းသားတဝက် မကျော်လျှင် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးဟု ခေါ်ဆိုနိုင်မလားဟု အပေါ်စီးမှ စော်ကား၊ မော်ကား ပြောလာသည်။ ကိုစိုးသိန်းတို့က ခေါင်းငုံ့မခံဘဲ ပြန်လည် ပြောဆိုခဲ့သည်။ အစည်းအဝေး တင်းမာလာပြီး ညှိနှိုင်းမှုမရဘဲ ပြီးဆုံးသွားသည်။

ဒေါက်တာ ထင်အောင်၊ ဦးကျော်ရင် (နောင် ပါမောက္ခချုပ် မန်းဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်) တို့သည် ဘာမှ ဝင်ရောက် မပြောဆိုခဲ့ပေ။ အခြေအနေ မပြတ်မသားဖြစ်နေ၍ တကသ အထူးအစည်းအဝေး (**Special Business Metting**) ကို ခေါ်ပေးရန် တကသ စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ **Action Committee** မှ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ သာမန်အားဖြင့် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးကို တနှစ်တကြိမ်သာ ကျင်းပခဲ့သည်။ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် မလွန်ဆန်နိုင်တော့ဘဲ ခေါ်ပေးခဲ့ရသည်။

(ဃ) တကသ အမှုဆောင်တဖွဲ့လုံး ပြုတ်ကျခြင်း

တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ဆိုရှယ်လစ် ပါတီအနွယ်များက **Action Committee** မှ တောင်းဆိုချက်အရ အစည်းအဝေး ပထမပိုင်းတွင် နုတ်ထွက်ခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ နောက်ပိုင်းမှသာ ဆွေးနွေးရင်း အယုံအကြည်မရှိ အဆိုဖြင့် ဖြုတ်ချ ခံရမည်စိုး၍ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ အနွယ်အမှုဆောင်များ တဖွဲ့လုံး နုတ်ထွက်သွားသည်။

သန့်ရှင်းအနွယ်များ နုတ်ထွက်စာ မတင်ကြပေ။ အုပ်စု (၂) စုစလုံးမှ အယုံအကြည်မရှိတင်သော အဆိုကို **Action Committee** မှ (၂) ဖက် စလုံးကို ထောက်ခံမဲ ပေးခဲ့သည်။ အဖြေမှာ တကသ အမှုဆောင်တဖွဲ့လုံး ပြုတ်ကျသွားလေသည်။ တကသကို ပြန်လည် ဂုဏ်ဆည်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ တက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိ အစီအစဉ် အလိုအလျောက် ပျက်သွားသည်။

(င) တကသ ရွေးကောက်ပွဲအသစ် ပြုလုပ်ခြင်း (၁၉၅၀)

တကသ အမှုဆောင်တဖွဲ့လုံး ပြုတ်ကျသွားပြီးနောက် ဒုတိယနှစ်ဝက်တွင် တကသစည်းမျဉ်းနှင့် အညီ ရွေးကောက်ပွဲ အသစ်ထပ်မံ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

သန့်ရှင်းအုပ်စုမှ-

၁။ ကိုကိုလေး	ဥက္ကဋ္ဌ	(နောင် စည်ပင်သာယာ)
၂။ ကိုခင်မောင်မြင့်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	
၃။ ကိုမြင့်ထွန်း	ငွေထိန်း	
၄။ ကိုစိန်ဘန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး	
၅။ ကိုလှသိန်း	တွဲဖက် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး	
၆။ ကိုတင်ဝင်း	ပြန်ကြားရေးဌာန အတွင်းရေးမှူး	
၇။ ကိုသိန်းအောင်	လူထုဆက်ဆံရေးနှင့် ပညာရေးဌာန အတွင်းရေးမှူး	
၈။ ကိုရာဘတ်ဆွန်ခါး	တက္ကသိုလ်အချင်းချင်းနှင့် နိုင်ငံခြား ဆက်သွယ်ရေးမှူး	
၉။ ကိုအုန်းခိုင်	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်း အတွင်းရေးမှူး	
၁၀။ ကိုတင်ထွန်း	အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံ	
၁၁။ ကိုတင်ဝင်း	စာကြည့်တိုက်မှူး	

ထိုအချိန်အထိ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအနွယ်များနှင့် ကွန်မြူနစ်အနွယ်များသည် အင်အားစုအမည်ကို ခံယူခြင်းမရှိ၊ ပါတီနိုင်ငံရေး ဆန့်ကျင်သူ ကျောင်းသားများကသာ “သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားအင်အားစု” အမည်ကို စတင်သုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

နောက်ပိုင်းတွင်မှသာ ကွန်မြူနစ်အနွယ်၊ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအနွယ်မှ ခွဲထွက်သူများက အခြားတိုးတက်သော နိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆလက်ခံသူများနှင့် ပေါင်း၍ တကသ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် “တိုးတက်သောအင်အားစု” ဟု အမည်ခံ ယူလေသည်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအနွယ်မှ ခွဲထွက်လာသူများသည် ကိုရီးယားစစ်ကို အကြောင်းပြု၍ ပါတီအတွင်းကွဲကွာ အလုပ် သမား၊ လယ်သမားပါတီ (ဆိုရှယ်နီ) ပေါ်လာပြီးနောက် ထိုပါတီအနွယ်များကို ဆိုလိုပါသည်။ မူလက ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအနွယ် များမှာ တကသ လက်သီးထိုး၊ သံတုတ်ရိုက် ပြဿနာပေါ်ပြီးနောက် ထိုပါတီအနွယ်များကို ဆိုလိုပါသည်။ မူလက ဆိုရှယ်လစ် ပါတီ အနွယ်များမှာ တကသ လက်သီးထိုး၊ သံတုတ်ရိုက် ပြဿနာပေါ်ခဲ့၍ လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ထဲက ခွဲထွက်သွားသူများ ရှိ၍ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားထုကြားတွင် နာမည်ပျက်လာ၍ လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ ဦးဆောင်မှု တိမ်မြုပ်သွားသည်။

(ခ) ဗကသ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေး စည်းရုံးရေးကော်မတီ

ဗကသသည် ကျောင်းသားထုနှင့် အဆက်အသွယ်ပြတ်ပြီး ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူးနှင့် အမှုဆောင်တချို့မှာ အထိန်း သိမ်းခံရသည်။ အချို့မှာ မလွဲမရှောင်သာ တောထဲရောက်သွားသည်။ အချို့မှာ ပြင်းထန်သော လှုပ်ရှားမှုအတွင်း တွေဝေကာ ထိုင်သွားသူများလည်းရှိသည်။ ဗကသအမှုဆောင်များသည် တိုက်ပွဲ၏ မှန်တိုင်းကြားတွင် ဖရိုဖရဲဖြစ်နေသည်။ အခြေခံပညာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို စံနစ်တကျ လှုပ်ရှားရန် အခြေအနေ မပေးတော့ချေ။ ထိုအချိန်အထိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဖွဲ့စည်းခြင်းကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း မရှိသေး၍ နိုင်ငံတဝှမ်း ကျောင်းများတွင် အစဉ်အလာအရ မိမိတို့ အသိစိတ်ဖြင့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ဖွဲ့ စည်း လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်။ ရကသသည် တပြည်လုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ဦးဆောင်ရန် မလွယ်၍ ဗကသပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။

ကိုစိုးသိန်း ဦးဆောင်သော ရကသအမှုဆောင်များသည် နယ်မှဆက်သွယ် စည်းရုံးနိုင်သော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ကို ဖိတ်ကြားပြီး ရွှေတိဂုံ အလယ်ပစ္စယ်၊ မြောက်ဘက်တန်ဆောင် အနီးရှိ ဧရပ်တဆောင်တွင် ဗကသ ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းရေး ဥပဒေအတွင်း ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားစည်းရုံးရေးအတွက် ဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထားဝယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ကိုစိန်ဝင်း နှင့် သရက်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ကိုဇော်ဝင်း (နောင် ပညာရေးသုတေသနဗျူရို) တို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ထိုအစည်းအဝေးမှ ထိန်းသိမ်းခံရပြီး ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသော ယခင် ဗကသ အမှုဆောင်နှင့် ရကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဟောင်း ကိုညီညီ (လင်းယုန်နီ) ကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေး၍ ဗကသပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေး၊ စည်းရုံးရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ သည်။

ထိုစဉ်က ကျောင်းသားအုပ်စုများမှ တိုးတက်သော စာပေများကို လေ့လာခဲ့သူများမှာ အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ အနွယ်၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အနွယ်၊ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ အနွယ်၊ မည်သည့်ပါတီအနွယ်မှ မဟုတ်သော တိုးတက်သော နိုင်ငံရေး အတွေးအခေါ် အယူအဆကို လက်ခံသည့် မျိုးချစ်ကျောင်းသားများလည်း ပါဝင်သည်။ ပြည်သူ့ရဲဘော် အနွယ်ဟူ၍ တက္ကသိုလ် တွင် ထင်ထင်ရှားရှား အုပ်စု မရှိခဲ့ပေ။ နောက်ပိုင်းတွင် လက်ဝဲအင်အားစုများ ပြိုကွဲမှုကြောင့် ပါတီနိုင်ငံရေးကို ဆန့်ကျင်သူဟူ၍ “သန့်ရှင်းသော အုပ်စု” ပေါ်လာသည်။

အထက်ပါအုပ်စုများသည် တကသရွေးကောက်ပွဲဝင်ရာတွင် ပထမပိုင်း၌ အုပ်စုအနွယ်အမည်ကို ခံယူခြင်းမရှိ။ စစ်ပြီးစက အချို့အဆောင် မိမိအခန်းတွင် ဥပမာ- (အလံနီကြည်လင်) ဟူသော ဆိုင်းဘုတ် ချိတ်ခွဲခြင်းများရှိသည်။ နောက်ပိုင်း တွင် မရှိတော့ပေ။ တကသ ရွေးကောက်ပွဲ ပုဂ္ဂိုလ်ချင်းယှဉ်ပြိုင်သည့် အခြေခံမျိုးဖြင့်သာ ဝင်ရောက် အရွေးခံရသည်။ မိမိတို့ ယုံကြည်သောအယူအဆများကို အခြေခံ၍ ကျောင်းသားထုသို့ လုပ်ငန်းစဉ်ချပြပြီး ရှင်းလင်းဟောပြော မဲဆွယ်ကြသည်။ ရောင်စုံအမှုဆောင် အဖွဲ့မျိုးဖြစ်သည်။

(ဆ) ကိုရီးယားစစ်ပွဲနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအင်အားစုအပေါ် ဂယက်ခိုက်မှု၊ တိုးတက်အင်အားစု ပေါ်လာခြင်း

၁၉၅၀ ကိုရီးယားကျွန်းဆွယ်၌ တောင်နှင့် မြောက်ကိုရီးယား စစ်ဖြစ်လေသည်။ ထိုစစ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ မြောက်ကိုရီး ယားအား ကျူးကျော်သူဟု ကုလသမဂ္ဂ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထိုအချိန် အစိုးရက ထောက်ခံခဲ့သည်။ ထိုသို့ ထောက်ခံမှုကြောင့် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီတွင် အကွဲအပြဲ ဖြစ်သွားသည်။ ထိုအချိန် တကသ၌ သန့်ရှင်းကျောင်းသားများ ဦးဆောင်မှုရနေသည်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ အနွယ်များ ဦးဆောင်မှု ကျဆုံးနေသည်။ ကွန်မြူနစ်အနွယ်များ၊ အလုပ်သမား လယ်သမားပါတီ (ဆိုရှယ်နီ) မှ အနွယ်များ၊ အခြားတဦးချင်း တိုးတက်သော နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်ကို ယူဆလက်ခံသည့် နိုင်ငံရေး စိတ်ဝင်စားသော ကျောင်းသားများနှင့် လက်တွဲကာ “တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစု” အမည်ခံ၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၎င်း၌-

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု - ၁၉၅၀ မှ ၁၉၅၁ - ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေးအသွင်

ကိုတင်ညို (နောင် ဖြူးဆက်သွယ်ရေးဦးစီးမှူး)
ကိုကြည်လင် (နောင် စာရေးဆရာကြည်လင်)
ကိုမြသန်း (နောင် စာရေးဆရာမြသန်းတင့်)
ကိုမောင်မောင်ကျော် (နောင် ဒေါက်တာမောင်မောင်ကျော်)
ကိုထွန်းလွင် (နောင် မြေစာရင်း)
ကိုနန်းဝေ (နောင် ပန်းချီဦးနန်းဝေ)
ကိုခင်လှ (နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)
ကိုညွန့်ဝေ (နောင် ဦးဆောင်ညွန့်မှူး၊ အသက်အာမခံ)
ကိုညီညီ (နောင် ဒေါက်တာညီညီ၊ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီး) တို့ဖြစ်သည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်လက် ဦးဆောင်ခဲ့သူများမှာ-
ကိုဘကောင်း
ကိုလှဝင်း
ကိုအောင်သန်း
ကိုသိန်းအောင်
ကိုယု
ကိုကျော်ငြိမ်း တို့ဖြစ်သည်။

အာဏာရ အဖွဲ့အစည်းက လည်းကောင်း၊ သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားများက လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် သတင်းစာအချို့က လည်းကောင်း၊ တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစုကို ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ဆိုရှယ်နီမူ အနွယ်များပေါင်း၍ ဦးဆောင်သော အင်အားစုဟု သတ်မှတ်ပုံရသည်။

ထိုအချိန် ကျောင်းသားထုအဖို့ မည်သည့်ပါတီ အနွယ်ဆိုခြင်းမှာ အဓိကမဟုတ်ပေ။ သန့်ရှင်းသော ကျောင်းသားများ ပါတီနိုင်ငံရေး ဆန့်ကျင်ရေးဟူသော ကြွေးကြော်သံသည် ကျောင်းသားထုအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း မရှိ၊ ကျောင်းသားထုဘက်က ရဲရဲဝင့်ဝင့် ရပ်တည်ကာ ကျောင်းသားအရေးကို တကယ်ဦးဆောင် လှုပ်ရှားခြင်းပြု၊ မပြုပေါ်တွင် အကဲဖြတ်၍ ထောက်ခံကြသည်။ ထို့ကြောင့် အခြေအနေအရ အင်အားကြီးမားခဲ့သော တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစု၏ ဦးဆောင်မှုသည် တစတစ တိုးတက်ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ကျောင်းသားထု တရပ်လုံး အားပေးထောက်ခံမှု ရခဲ့သည်။

Stop! Ye Koreans, Yet there is hope

Hear me not the cannons boom,
Driving Koreans to their doom?
See me not the airplanes dive,
Strafing the innocent their lives deprive?

Smell me not the bloody scent
Of blood stained bodies, bullets rent?
Feel me not that fear in heart,
And think that war is where fools take part?

Hate me not this bloody battle,
Where rumbling tanks and machine-guns rattle?
Killing each other, obeying the "isms"
Fighting with joy and dying in rhythms.

Stop! Ye Koreans, yet there is hope
Of saving your skins from atomic dope;
Help! Ye Nations, stop this war!
For sake of peace and for love of law.

(င) တကသ အလုပ်အစည်းအဝေး သန့်ရှင်းအမှုဆောင်များနှင့် တိုးတက်အင်အားစု

တကသစည်းမျဉ်းအရ အလုပ်အစည်းအဝေး (Business Meeting) ကို သာမန်အားဖြင့် အမှုဆောင်သက်တမ်း မကုန်မီ ပြုလုပ်ရသည်။ လိုအပ်ပါက အထူးအလုပ်အစည်းအဝေးကိုလည်း ပြုလုပ်ပေးရသည်။

လက်သီးထိုး၊ သံတုတ်ရိုက်ကိစ္စ ပေါ်ခဲ့ပြီးနောက် တနစ်တကြိမ် ပုံမှန်လုပ်သော အစည်းအဝေးသို့ တကသ အသင်းဝင် များ တက်ရောက်ရသည်။ အသုံးစရိတ်ကို အမှုဆောင်အဖွဲ့ ခန့်ထားသော မှတ်ပုံတင်စာရင်းစစ်၏ စစ်ဆေးပြီးကြောင်း လက်မှတ် နှင့် တကွ တင်ပြ၍ အစည်းအဝေး အတည်ပြုချက်ကို ရယူကြသည်။ အစည်းအဝေး မလုပ်မီ အသင်းဝင်များက စည်းမျဉ်းနှင့် အညီ ကြိုတင် ပေးပို့ထားသော မေးခွန်းများကို ရှင်းလင်း ဖြေကြားရသည်။

ထိုသို့ တင်ပြချက်၊ မေးမြန်းချက်များကို အသင်းဝင်များက ဝေဖန်ဆွေးနွေးခြင်း၊ လိုအပ်လျှင် အဆိုများ တင်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်း စသည်တို့ ဆောင်ရွက်ရ၍ အလုပ်အစည်းအဝေးသည် အမှုဆောင်အဖွဲ့အတွက် လည်းကောင်း၊ အသင်းဝင်များ အတွက် လည်းကောင်း၊ အရေးပါသော အစည်းအဝေးဖြစ်သည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးတွင် အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်မှုများကို မှတ်ကျောက်တင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အဆင်မသင့်လျှင် အမှုဆောင်တဖွဲ့လုံးကသော် လည်းကောင်း၊ တဦးချင်းအနေဖြင့် သော်လည်း ကောင်း ဖြုတ်ချခံရသည်။

သန့်ရှင်းသော ကျောင်းသားအင်အားစုများသည် ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အနိုင်ရ၍နေသော်လည်း တကသ စည်းမျဉ်း အရ ခေါ်ယူကျင်းပသော အလုပ်အစည်းအဝေးတွင် အမြဲအကျပ်အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ ၎င်းတို့ကို ထောက်ခံပေးသော အများစုမှာ ဤကဲ့သို့ အရေးကြီးသည့် အလုပ်အစည်းအဝေးကို စိတ်ဝင်စားမှု နည်းသည်။ အင်တိုက်အားတိုက် တက်ရောက်လေ့ မရှိ။

တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစုကို ထောက်ခံပေးသူများကသာ ထိုအစည်းအဝေးမျိုးကို စိတ်ပါဝင်စား ကြသည်။ မိမိတို့ကို ထောက်ခံသူများ ထိုအစည်းအဝေးသို့ အင်တိုက်အားတိုက် တက်ရောက်ရေးအတွက် တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစုကလည်း စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သည်။ ထို့ကြောင့် သန့်ရှင်းအမှုဆောင်များသည် ၎င်းအစည်းအဝေးကို ရင်ဆိုင်ရန် ဝန်လေးကြသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ရန် အကြောင်းများကလည်း ရှိခဲ့ဖူးသည်။ တကသ သမိုင်းတွင် မည်သူမျှ အသင်းသားအဖြစ်မှ ရာသက်ပန် အထုတ်ခံရခြင်း မရှိပါ။ သို့သော် သန့်ရှင်းရဲဘော်တဦးဖြစ်သော နာမည်ကျော် ကာတွန်းဆရာတဦး အထုတ်ခံရသည်။

ဖြစ်ရသော အကြောင်းမှာ ဗကသနှင့် တကသကို နမူနာယူ၍ သန့်ရှင်းအမှုဆောင်အဖွဲ့က တကသအဆောက်အအုံတွင် တက္ကသိုလ်ဝင် သင်တန်းဖွင့်သည်။ ထိုသင်တန်း၏ တာဝန်ခံ တကသ အမှုဆောင်တဦးသည် သင်တန်းသူတဦးကို ရည်းစားစာ ပေးသည်။ ၎င်းကို သိက္ခာချရန် မဟုတ်ဘဲ ၎င်းအင်အားစု၏ အပြစ် အနာအဆာကို တရားဝင်ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးတွင် ဖော်ထုတ် မေးကြသည်။ ၎င်းမေးခွန်းအတွက် ငြင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဝန်ခံလျှင်ဖြစ်စေ၊ သာမန်ရှင်းလင်း ပြောကြားလိုက်ပါက ဤကိစ္စ ပြီးနိုင်သော်လည်း အထက်ပါ ကာတွန်းဆရာသည် ဤကိစ္စကို သူသိပါသည်ဟု မနေနိုင်၊ မထိုင်နိုင် ဖော်ကောင်လုပ် သည်။ အလွန်စကားပြောကောင်းသော မောင်ကိုယု (နောင် တရားရုံးရှေ့နေ) ၏ ထပ်ဆင့်မေးခွန်း ထောင်ချောက်တွင် ကာတွန်း ဆရာ ပိတ်မိသွားသည်။ သိလျှင်ဖော်ထုတ်ရန် တောင်းဆိုသည့်အခါ ကာတွန်းဆရာသည် ဖြေရန် မလွယ်တော့ဘဲ အစည်းအဝေးမှ ဆုတ်ခွာသွားသည်။ ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးရှိ အမှုဆောင်စားပွဲမှ အမှုဆောင်များ ဝိုင်းသွားကြသည်။

ကာတွန်းဆရာ ရဲဘော်သည် အစဖော်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ တကသဂုဏ်သိက္ခာကို ညှိုးနွမ်းစေသော ကိစ္စဖြစ်၍ အဆိုပါကိစ္စ တရားဝင် ရှင်းလင်းခြင်းမပြုပါက တကသ အသင်းဝင်အဖြစ်မှ ရာသက်ပန် ထုတ်ပယ်ရန်ဟူသော မေးခွန်းကို အဆိုသို့ ပြောင်းလဲ ဆုံးဖြတ်သည်။

အထက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တကသ သန့်ရှင်းအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် မခုခံနိုင်ပဲ ၎င်းတို့၏ ရဲဘော်မှာ အသင်းသား အဖြစ်မှ ရာသက်ပန် ထုတ်ပယ်ခံရသော ဘဝသို့ ရောက်သွားသည်။ တကသစည်းမျဉ်းကို မူလရေးဆွဲခဲ့သော ခေါင်းဆောင်ကြီး များသည် စေ့စပ်သေချာစွာ အင်္ဂလိပ်လို ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အလားတူ သန့်ရှင်းအင်အားစုမှ အမှုဆောင်တဦးသည် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရန် (၃) ကြိမ် ပျက်ကွက် နေသည်ကို အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းတွင် စစ်ဆေးတွေ့ရှိ၍ တကသစည်းမျဉ်းအရ အလုပ်အစည်းအဝေးတွင် ဖြုတ်ခံရသည်။

အလားတူပင် သန့်ရှင်းအမှုဆောင်အဖွဲ့က တက္ကသိုလ်ဗဟိုကောင်စီသို့ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် စေလွှတ်ခဲ့သော ပြင်ပမှ ဂုဏ်သရေရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီး (၂) ဦးကိုလည်း တကသအစည်းအဝေးတွင် တိုးတက်အင်အားစုက ဖြုတ်ချခဲ့လေသည်။ တကသမှ တက္ကသိုလ်ဗဟိုကောင်စီသို့ စေလွှတ်ခဲ့သော ကိုယ်စားလှယ်များသည် ကျောင်းသားဖက်မှ ရပ်တည်စေလိုသည်။ အစည်းအဝေး၌ တက္ကသိုလ်ဗဟိုကောင်စီသို့ စေလွှတ်သော ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကို ဆောင်ရွက်ချက်များအား မေးမြန်းခဲ့သည်။ အစည်းအဝေး တွင် ရှင်းလင်း ဖြေကြားချက်များကို အပြန်အလှန် ဝေဖန်ဆွေးနွေးပြီး တကသ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ဆောင်ရွက်ချက်ကို မကျေနပ်ကြောင်း၊ မူလမေးခွန်းကို အဆိုအဖြစ် ပြောင်းတင်ကြသည်။ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာတွင် တကသ သန့်ရှင်းအမှုဆောင်အဖွဲ့သည်

ခုခံနိုင်သော အင်အားမရှိ ဖြစ်ရကာ အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးမှာ အဖြတ်ခံရသည်။

ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်ဗဟိုကောင်စီသို့ ပြောရုံ ဆိုရုံနှင့် အစဉ်အလာ အရှိန်အဝါရှိသူ၊ တိုးတက်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများအနေနှင့် သဘောထား၍ ဦးသိန်းဖေ (သိန်းဖေမြင့်) နှင့် တကသဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဦးစိန်တို့ကို ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးအဖြစ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးသို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။

၎င်းကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးမှာ သန့်ရှင်းအင်အားစုကလည်း ၎င်းကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်၍ ချုပ်ကိုင်ရန် မလွယ်၊ တိုးတက်အင်အားစုကလည်း တကသအမှုဆောင်များ မဟုတ်၍ ချုပ်ကိုင်ရန် မလွယ်၊ ထိုသို့သော အခြေအနေတွင် ဦးသိန်းဖေ မြင့်သည် မည်သူ့ သဘောထားမျှ မဟုတ်၊ မိမိဆန္ဒသဘောအရ တက္ကသိုလ်ဗဟိုကောင်စီ အစည်းအဝေး၌ တက္ကသိုလ်တွင် မှတ်စိတ် သဘောတရား သင်ကြားရေးအဆိုကို တင်သည်။

ဦးသိန်းဖေမြင့်အဆိုကို တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့က ကန့်ကွက်လေသည်။ တိုးတက်အင်အားစုကလည်း မထောက်ခံ ပေ။ ဤသို့ဖြင့် သန့်ရှင်းအင်အားစုသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမြဲအနိုင်ရခဲ့သော်လည်း အလုပ်အစည်းအဝေးတွင် အမြဲလို ရှုံးခဲ့ရသည်။ တိုးတက်အင်အားစုကလည်း နိုင်ငံဘာလ (၁၇) ရက်တွင် ဘာလုပ်ခဲ့သနည်းဟု မေးမြန်းရာ ၎င်းနေ့မှာ ကမ္ဘာ့ ကျောင်းသားနေ့ ဖြစ်ပြီး ၎င်းနေ့အတွက် ဘာမျှမလုပ်ခဲ့၍ ဝေဖန်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါနေ့နှင့် ပတ်သက်၍ ဘာမျှ လေ့လာထားခြင်း မရှိ၊ ဘာမျှမသိဖြစ်ကာ အစည်းအဝေးတွင် ၎င်းနေ့ဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာများကို ဆက်စပ်ဖြေရာမှ ပိုသိကွာကျစရာ ဖြစ်လာသည်။

(ဈ) ၁၉၅၀-၅၁ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ

၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ် အတွင်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့ “ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ” ကို ကြားရွေးကောက်ပွဲ (၂) ကြိမ် ဖြင့် တည်ဆောက်ခဲ့ရာ၌ ပထမအကြိမ် ကြားရွေးကောက်ပွဲကို ၁၈၊ ၁၂၊ ၅၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့၍၊ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကိုလေး၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်မြင့်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးမှူး ကိုမြင့်ထွန်းတို့ကို ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခဲ့ကြလေသည်။

ဒုတိယ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၂၊ ၁၊ ၅၁ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်၍၊ ကိုစိန်ဘန်း (အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး) ကိုလှသိန်း (တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုတင်ဝင်း (ပြန်ကြားရေးဌာနအတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုသိန်းအောင် (လူထုဆက်ဆံရေးနှင့် ပညာရေးဌာန အတွင်းရေးမှူး)၊ မစ္စတာရောဘတ်ဆွန်ခါး (တက္ကသိုလ်ချင်းနှင့် နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာန အတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုအုန်းခိုင် (ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး နှင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းအတွင်းရေးမှူး) တို့ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့ သည်။ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံရသော အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ တကသအစည်းအဝေးဥပဒေအရ မဂ္ဂဇင်းဌာနကို အမှုဆောင်အဖြစ် တာဝန်ယူရန် ကိုတင်ထွန်းနှင့် စာကြည့်တိုက်မှူးအဖြစ် ကိုတင်ဝင်းတို့အား ခန့်အပ်လိုက်သည်။

အထက်ပါကဲ့သို့သော ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ပေါ်လာပြီးနောက် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပွဲမပြုလုပ်မီ အရေးပေါ် ကျောင်းသားထုအခက်အခဲကို အမြန်ရင်ဆိုင်လိုက်ရသည်။ ထိုအချိန်က ကျောင်းသားထု၏ အရေးပေါ် အခက်အခဲ များမှာ-

(၁) ပထမနှစ် ဥပစာနှင့် ဝိဇ္ဇာကျောင်းသားများကိစ္စ၊

(၂) ဓာတ်ခွဲခန်းအတွက် အပိုငွေကြေးကိစ္စတို့ဖြစ်၍ အာဏာပိုင်တို့၏ စီမံချက်များမှာ ခိုင်လုံတရားမျှတသော အကြောင်းချင်းရာတို့နှင့် ကင်းလွတ်စွာ ဖိစီးလျက်ရှိသည်။

ဥပမာ- ပထမနှစ် ဥပစာနှင့် ဝိဇ္ဇာကျောင်းသားများကိစ္စ၌ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့သည် နှစ်ဦး ကျောင်းဖွင့်စဉ် ပထမနှစ် ဥပစာနှင့် ဝိဇ္ဇာတန်းကျောင်းသားတို့အား စာမေးပွဲကျင်းပပြုလုပ်ခြင်းရှိမည် မဟုတ်ဟု အတိအလင်းကြေညာခဲ့သော် လည်း စာမေးပွဲများ လွန်စွာနီးကပ်သည့် အခါကျမှပင် စာမေးပွဲစစ်မည်ဟု ရှေ့နောက်မညီ အဆီအငေါ့မတည့် ပညာသင်ကြား ရေး ကိစ္စ၌ ကလေးကစားသကဲ့သို့ ရှုံ့ချည်၊ နှပ်ချည်လုပ်ခဲ့သဖြင့် ပထမနှစ် ဥပစာနှင့် ဝိဇ္ဇာတန်း ကျောင်းသားအားလုံးမှာ ပညာရေး အခက်အခဲတခုကို မမျှော်လင့်ဘဲ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရလေသည်။

ဓာတ်ခွဲခန်းအတွက် အလှူငွေကြေးကိစ္စကိုပင် အလားတူ မတရားမှု တခုအနေနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ တက္ကသိုလ် အစဉ်အလာ ရာဇဝင်အဆက်ဆက် ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက်ကမှ မကြားဘူး၊ မလုပ်ဘူး၊ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဘူးသော ဓာတ်ခွဲခန်း ကြေးဟူသော ပညာရေး ဆလားမီ ငွေ ၂၅/-ကို သိပ္ပံကျောင်းတော်သားများ ထံမှ မတရားညှစ်၍ တောင်းခံခဲ့ရာ ကျောင်းသားများ အားလုံး များစွာမကျေမနပ် ဖြစ်ရသည်။ အထက်ပါ ပြဿနာနှစ်ရပ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ပထမအကြိမ် ၁၆၊ ၂၊ ၅၁ ရက်နေ့ အစည်းအဝေး၌ တင်သွင်း ဆွေးနွေးခဲ့၍ ပထမနှစ် ကျောင်းသားများ စာမေးပွဲကိစ္စကို ၁၇၊ ၁၊ ၅၁ ရက်နေ့ အရေးပေါ် ကျောင်းသားထု ဆန္ဒပြအစည်းအဝေး ကျင်းပပြုလုပ် တိုက်ပွဲဆင်ကာ ထိုညနေတွင် လိုလားချက်များ ရရှိခဲ့သည်။ ဓာတ်ခွဲခန်း ကြေး ကိစ္စကိုလည်း ကျောင်းသားထု ထောက်ခံချက်ဖြင့် အာဏာပိုင်များထံ အရေးဆိုခဲ့ရာ ဇန်နဝါရီလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် အောင်မြင်မှုရ ရှိ၍ ငွေများပြန်လည် ထုတ်ယူခွင့်ရခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ၉၊ ၂၊ ၅၁ ရက် နေ့တွင် ကျင်းပ၍-
၁။ ဒီမိုကရေစီကို ကျနစွာ လေ့လာကျင့်သုံးရေး
၂။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး
၃။ ကျောင်းသားအရေးကို ကျောင်းသားထုဆန္ဒဖြင့်သာ သန့်ရှင်းစွာ ချိတ်ကပ်ယူရေး
၄။ ပါတီနိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်မှု ကင်းလွတ်ရေး
၅။ တိုးတက်သော ကမ္ဘာကျောင်းသားထု၌ ပါဝင်ဆင်နွှဲရေးတည်းဟူသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ မွန်မြတ်လှသော
ဝါဒနှင့် လမ်းစဉ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ သတ်မှတ်ကြေညာခဲ့သည်။
ထိုတိုးတက်မှု အရပ်ရပ်ကို ဌာနအလိုက်ခွဲ၍ အစီရင်ခံပါဦးမည်။

၁။ တက္ကသိုလ်ချင်းနှင့် နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာန

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားဝန်ထမ်းအဖွဲ့ကို ၁၆၊ ၁၊ ၅၁ ရက်နေ့တွင် အောင်မြင်စွာ ဖွဲ့စည်းပြီးခဲ့၍ သဘာပတိအဖြစ် ဒေါက်တာထင်အောင်၊ ဒု-သဘာပတိအဖြစ် တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုကိုလေး၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူးအဖြစ် ဒေါက်တာသာလှ၊ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ကိုရောဘတ်ဆွန်ခါး၊ အမှုဆောင်လူကြီးများအဖြစ်-

- ၁။ ပါမောက္ခ ဦးဘ ၂။ ပါမောက္ခ ဦးအေးမောင် ၃။ ကိုစိန်ဘန်း
၄။ ကိုသိန်းအောင် ၅။ ကိုတင်ဝင်း ၆။ ကိုမြသူ တို့ကို ရွေးကောက်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ထိုကော်မတီမှနေ၍ ပညာရှာမှီးရာ၌ အခက်အခဲတွေ့နေသော ကျောင်းသားတို့အား ငွေကြေးကူညီ ထောက်ပံ့ရာ သိပ္ပံ (၆) ဦး၊ ဝိဇ္ဇာ (၄) ဦး၊ ပေါင်း (၁၀) ဦးကို တစ်လလျှင် ၅၀/- နှင့် ပေါင်း ၅၀၀၀/- ထောက်ပံ့ကြေး ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်ချင်းနှင့် နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာန အစီရင်ခံစာ မှတ်တမ်းအရ နိုင်ငံခြားဧည့်သည်တော်များ အဖြစ် (၁) နယူဇီလန်ပြည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ် အတွင်းရေးမှူး မစ္စတာ အာ(ရ်)အက်(စ်)ဘစ်စလီ (R.S Bisley)၊ (၂) မစ္စအမ်ရာဇာ (M.Raza) ပါကစ္စတန်နှင့်၊ (၃) မစ္စတာ အမ်ကေကောနတ် (M.K Connent U.S.N.S.A) တို့ လာရောက်၍ ဗမာပြည်ကျောင်းသားရေးကိစ္စကို ရင်းနှီးစွာ ဆွေးနွေးလေ့လာကြသည်။

မြန်မာပြည်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် နိုင်ငံခြားသို့-

(၁) ဒေါက်တာရောဘတ် (လက်ထောက်ဆေးမှူး) အား စင်ကာပူမြို့၌ ကျင်းပသော အရှေ့တောင်အာရှ တောင်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ဆေးပါရဂူများ၏ ကျောင်းသားများ ကျန်းမာရေးအခြေအနေတွင် ဆွေးနွေးပွဲသို့ စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ဒေါက်တာရောဘတ်၏ ဆွေးနွေးချက်များမှာ များစွာအောင်မြင်ကြောင်း အစီရင်ခံနိုင်သည့်အပြင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ ကျန်းမာရေး အတွက် အရေးကြီး လိုအပ်နေသော မြန်မာငွေ တသိန်းတန် ဓါတ်မှန်တခုကို လည်းကောင်း၊ အရေးကြီးသော ဆေးပစ္စည်း အချို့ကို လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်ဆေးရုံအတွက် ရရှိခဲ့ပါသည်။

(၂) ၎င်းအပြင် အာရှတိုက် ကျောင်းသားရေးရာများ၌ နှစ်စဉ် ဆည်းပူး၍ ရင်းနှီးမှုရရှိရန် ကိုရောဘတ်ဆွန်ခါးအား ပါကစ္စတန်၊ သီဟိုဠ်၊ အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ယိုးဒယားတို့ကို စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ အဖွဲ့ချုပ်ဝင် နိုင်ငံဖြစ်သော ကနေဒါမှ မြန်မာပြည် အင်ဂျင်နီယာ ကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းသုံးပစ္စည်းများ (Drawing Instruments & Exercise Books) နှင့် ဆေးဝါးပစ္စည်းများ ပေးပို့ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဂျပန်ပြည်မှ ဓါတ်မှန်ပြောင်းတခုကိုလည်း ကောင်း၊ အမေရိကန်ကျောင်းသားများအဖွဲ့မှ ငွေသုံးသောင်း အကူအညီနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်အမျိုးမျိုး၊ သိပ္ပံဘက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်အမျိုးမျိုးတို့ကို လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။

၂။ လူထုဆက်ဆံရေးနှင့် ပညာရေးဌာန

၎င်းအနက် မွန်မြတ်သော အောင်မြင်မှု တချက်မှာ ၅၀-၅၁ ခုနှစ် မက်ထရစ်ကျောင်းသားများအတွက် ပုဇွန်တောင်နှင့် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအဆောက်အဦ နှစ်နေရာ ခွဲ၍ စေတနာ့ဝန်ထမ်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ စေတနာရှင် ကျောင်းသား ကြီး အချို့၏ အကူအညီကိုလည်း ကောင်းစွာလက်ခံ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုသင်တန်းသို့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား အများအပြား တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ အသင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လျော်ညီစွာ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆက်သွယ်မှုကို ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံခဲ့ပြီး

၁။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ တောင်သူလယ်သမားအစည်းအရုံးဌာနချုပ် အထူးညီလာခံသို့ ဖိတ်ခေါ်ချက်အရ အထူး ဧည့်သည်တော် အဖြစ် ၂၊ ၁၊ ၅၁ရက်နေ့တွင် ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။

၂။ ဗမာပြည် အလုပ်သမားအစည်းအရုံးများမှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် အလုပ် သမားသမဂ္ဂ ညီလာခံသို့ ဖိတ်ခေါ်ချက်အရ သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကို ၉၊ ၂၊ ၅၁ ရက်နေ့တွင် စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။

၃။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်များအစည်းအရုံးကြီးတွင် ရန်ကုန်ခရိုင်မှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် ကိုးကြိမ်မြောက်ညီလာခံ

သို့လည်း ဖိတ်ခေါ်ချက်အရ ၂၈၊ ၆၊ ၅၁ ရက်နေ့တွင် ကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦး စေလွှတ် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

၄။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာလူငယ်များအစည်းအရုံး၏ သာမန်ညီလာခံသို့လည်း ဖိတ်ခေါ်ချက်အရ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းသားများ သက်သာချောင်ချိမှုအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်မှ ပေးပို့သော ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့် ကိရိယာများကို အထူးနှုန်းဖြင့် ဖြန့်ဖြူးခဲ့နိုင်ပါသည်။

၃။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာန

နိုင်ငံခြားစဉ်းစည်သည်တော်များကို ကောင်းစွာလက်ခံမည့် R.S Bislay အား ဟောပြောပွဲ ကျင်းပရန် တိုတောင်းသည့်ကာလအတွင်း ကြိုးစားခဲ့သည်။ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာနများမှ ကျောင်းသားအကျိုးအတွက် သမဂ္ဂမှ ဆက်သွယ်ရယူခဲ့သော အကျိုးတရားများမှာ-

၁။ လေကြောင်းဌာန U.B.A မှ ကျောင်းသားများအား (၇၀) ရက်ထက် ကျော်လွန်သော အခန့်နှံးများ အတွက် ၁၀% လျှော့ပါသည်။

၂။ မီးရထားဌာနမှ ကျောင်းသားများအား တဝက်နှုန်း လျှော့ယူပါသည်။

၃။ ရေလမ်းဘက်ဆိုင်ရာ I.W.T မှ ကျောင်းပိတ်ရက် (၃) ရက်ထက် ကျော်လွန်သော အချိန်တွင် ရေလမ်း၌ သွားလာသော ကျောင်းသားများအား အထူးနှုန်းနှင့် ပေးပါသည်။

ပြည်တွင်း အရပ်ရပ်၌ သွားလာမှု ခက်ခဲသော နေရာဒေသများသို့ ပြန်သည့် ကျောင်းသားများအား သမဂ္ဂမှ အထူးစီစဉ်ပေးခဲ့ပါသည်။

၄။ ပြန်ကြားရေးဌာန

အဓိက အောင်မြင်မှုအဖြစ် သန့်ရှင်းသောဝါဒနှင့် လမ်းစဉ်ကို (၉၊ ၂၊ ၅၁) ရက်နေ့တွင် အတိအလင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ မှန်ကန်သော သဘောတရား ရာနှုန်းပြည့်ဝနေသော သမဂ္ဂ၏ ဝါဒနှင့် လမ်းစဉ်ကို ပြန်ကြားရေးဌာနသည် အခါအခွင့်သင့်တိုင်း ထုတ်ဖော်ကြေညာခြင်း၊ သတင်းစာပါ ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်သော ကွဲလွဲသည့်ယူဆချက်များ၊ ကျောင်းတွင်း ကျောင်းပြင် အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကို အခါအခွင့်အလိုက် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပြည်သူ့ အသိအမှတ်ပြုနေ ပွဲတော်များ၊ ကျောင်းသား အသိမှတ်ပြုနေ ပွဲတော်များ၌ သမဂ္ဂ၏ သဘောထားကို တညီမတ်စွာ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၅။ စာကြည့်တိုက်တိုက်ဌာန

သမဂ္ဂစာကြည့်တိုက်ဌာနအတွက် စာအုပ်များကို ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် အခြားနိုင်ငံခြားသံရုံးများမှ အကူအညီအဖြစ် လက်ခံရရှိ၍ သမဂ္ဂစာကြည့်တိုက်ခန်း၌ ကောင်းစွာထားရှိပါသည်။

၆။ မဂ္ဂဇင်းဌာနအစီရင်ခံစာ

၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ် အမှုဆောင်အပြောင်းအလဲကြောင့် ပထမပိုင်းတွင် မဂ္ဂဇင်းဌာန တာဝန်ခံအဖွဲ့ ဆောင်ရွက်သော လုပ်ငန်းများ အနက် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း မထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သော အိုးဝေတာဝန်ခံ၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် တနှစ်မျှ အချိန်ယူ ဆောင်ရွက်ရသော ကိစ္စကို (၂) လ အတွင်း အိုးဝေ အချိန်မီ တွန်ကျူးနိုင်ခဲ့၏။

၇။ ဘဏ္ဍာရေးဌာနအစီရင်ခံစာ

အမှုဆောင်ဟောင်းများထံမှ ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ၄၆၅၅-၅၀ လွှဲပေးရပြီး လစဉ် ဝင်ငွေအဖြစ် ဆိုင်လခများမှ ၂၉၂၇-၈၀၊ ယခုအထိဝင် ငွေရှိနေပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် အာဇာနည်နေ့၊ ဗိုလ်ချုပ်နေ့၊ ကျောင်းသားများ ဈာပနကိစ္စများတွင်လည်းကောင်း၊ ရုံးသုံးပစ္စည်းများနှင့် နိုင်ငံခြားကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဧည့်ခံပွဲများ၌ လည်းကောင်း၊ ချွေတာသုံးစွဲ၍ ယခုလက်ကျန် ၂၀၂-၁၂၀ ရှိပါသည်။ နှစ်အဆက်ဆက်က တင်ရှိလာသော တက္ကသိုလ်ကောင်စီနှင့် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂပေါ်တွင် တင်ရှိသော လျှပ်စစ်ဓါတ်အားနှင့် ရေခဲငွေများကို ကောင်စီမှ လျော်ပေးပြီးနောက် လျှပ်စစ်အားနှင့် ရေကို လစဉ်မှန်မှန် ပေးရသည်။

အထွေထွေဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ

သမဂ္ဂ၏ အထက်ပါဌာန (၇) ခုမှတစ်ပါး အခြားမဲ့သော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို အတွင်းရေးမှူးနှင့် တွဲဖက် အတွင်းရေးမှူး၏ အထွေထွေဆိုင်ရာဌာန အစီရင်ခံစာ၌ ထည့်သွင်း အစီရင်ခံပါသည်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ အလုပ်အမှုဆောင်သစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပြီးနောက် ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိအဖြစ် ဝတ်လုံ

တော်ရ ဦးမြင့်အား လည်းကောင်း၊ စာရင်းစစ်အဖြစ် ဦးသန်းတူအား လည်းကောင်း၊ ကောင်စီဝင်လူကြီးများအဖြစ် ဦးပိုင် (အိုင်စီအက်စ် အငြိမ်းစား) နှင့် ဦးအေးမောင် (ဘီအက်စ်စီ၊ ဘီအယ်လ်) အား ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သည်။ သမဂ္ဂအသင်း တိုက်အား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သူအဖြစ် ဦးကံသိန်းအား ဆက်လက် ခန့်ထားပါသည်။ သမဂ္ဂအသင်း မင်းစေအဖြစ် ကိုလှကျော် အား ခန့်ထားပါသည်။ တံမြက်လှည်း ကုလားအား ဆက်လက်ထားရှိပါသည်။ သမဂ္ဂဆံပင်ညှပ်ဆိုင်၊ စာအုပ်ဆိုင်နှင့် စားတော် ဆက်များကို ယခင်နှစ်များ နှုန်းအတိုင်းပင် ဆက်လက် ထားရှိပါသည်။

သမဂ္ဂအဖွဲ့၏ ဦးရေမှာ ဆက်လက်တိုးတက်ခဲ့ရာ-

၁၉၄၈-၄၉ တွင် (၁၄၀၀) ရှိ၍၊

၁၉၄၉-၅၀ တွင် (၁၀၀၀) အထိ ကျဆင်းသွားသော်လည်း၊

ယခုနှစ် ၁၉၅၀-၅၁ တွင် (၁၉၄၇) ယောက်အထိ တိုးတက်လာပါသည်။

အပျော်တမ်းတပ်ဖွဲ့ကိုလည်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် ကြိုးစားခဲ့ရာ သက်ဆိုင်ရာဌာနသို့ အကြောင်းကြားခဲ့သည်။ ဘီအိုဘာဘာ ဗိုလ်မှူး (အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ကိုယ်စား စာရင်းစစ်ရုံး) မှ မတ်လ (၂၉) ရက် ၁၉၅၁ ခုနှစ် ပြန်ကြားစာရရှိပြီး “တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ လိုလားချက်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ ထိုက်သင့်သလို အရေးယူ ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။” ဟု ရေးသားပါရှိကြောင်း အစီရင်ခံပါသည်။

ကျောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့တို့၏ လိုလားချက်များ၌လည်း သမဂ္ဂ၏ ဆောင်ရွက် အောင်မြင်ချက်များ ကို ဝမ်းမြောက်စွာ အစီရင်ခံပါမည်။

(၁) ပါဠိအသင်း၏ “လူမျိုးခြားပါမောက္ခ ခန့်ထားရေး” တိုက်ပွဲ၌ သမဂ္ဂမှ အင်တိုက်အားတိုက် ကူညီခဲ့သည်။ ပါဠိအသင်း၏ လိုလားချက်များမှာလည်း အောင်မြင်ပြီးမြောက်ခဲ့ပါသည်။

(၂) ၁၉၅၀-၅၁ ခု၊ ဥပဒေကျောင်းသားအသင်း၏ “တနစ် (၂) ကြိမ် စာမေးပွဲကျင်းပရေး” တောင်းဆိုချက်များကိုလည်း လက်ခံ၍ သမဂ္ဂမှ ထောက်ခံဆောင်ရွက် ပေးနေပါသည်။

(၃) “အင်းဝကျောင်းဆောင် သဟာရနှင့် စာဖတ်အသင်း တောင်းဆိုချက်” ကျောင်းဆောင် အစားအသောက်မန်နေဂျာ နှင့် ဒု-မန်နေဂျာတို့အား အင်းဝကျောင်းဆောင်မှ အမြန်ဆုံး ပြောင်းရွှေ့ပေးရန်ကိုလည်း သမဂ္ဂမှ လက်ခံအရေးယူ ဆောင်ရွက် ရာ အာဏာပိုင်များထံမှ ၂၁၊ ၇၊ ၅ ရက်နေ့ ပြန်ကြားစာအရ ထိုက်စွာ အောင်မြင်ပြီးမြောက်ခဲ့ပါသည်။

(၄) မြိတ်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲ၌ (၇၄) ယောက်ဝင်ရောက် ဖြေဆိုရာ (၁) ယောက် တည်း အောင်သည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သမဂ္ဂမှ အရေးယူဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

(၅) ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ မတ်လအတွက် အဆောင်မ ပေးသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအား စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့် လက်မှတ် ထုတ်ပေးရန်၊ အာဏာပိုင်များထံ အရေးဆိုခဲ့ရာ အောင်မြင်ပြီးပြတ်ခဲ့ပါသည်။

(၆) အောက်တိုဘာ ကျောင်းပိတ်ရက် ကုန်ဆုံးပြီးနောက် ဒု-နှစ်ဝက်မှ ကျောင်းဝင်လာသော ကျောင်းသားများအား ပထမ နှစ်ဝက်အတွက် ကျောင်းလခငွေ (၆၀/) ကို မတောင်းဆိုရန် အာဏာပိုင်များထံ အရေးဆိုရာ ၂၄၊ ၁၊ ၅ ရက်နေ့ ပြန်ကြားစာအရ အောင်မြင်ပြီးပြတ်ခဲ့ပါသည်။

(၇) ဆေးကောလိပ် ကျောင်းသူများအား T.T.C နှင့် ဘင်တန်ကျောင်းဆောင်များတွင် နေရာထိုင်ခင်း လုံလောက်စွာ ရရှိရန် အာဏာပိုင်များထံ၌ တောင်းဆိုရာ လိုလားချက်များ လုံးဝအောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

(၈) ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ စာမေးပွဲအောင်စာရင်းကို စောင့်ဆိုင်းလျက်ရှိသော ဘော်ဒါ ကျောင်းသားများအတွက် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လအတွက် ကျောင်းဆောင်နှင့် ထမင်းခကို တဝက်ခ လျှော့ယူရန် အာဏာပိုင်များထံ သမဂ္ဂမှ တောင်းဆိုရာ အောင်မြင်ပြီးပြတ် ခဲ့ပါသည်။

(၉) တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ၌ ယခင်အမှုဆောင်များ လက်ထက်က ကျန်ရှိခဲ့သော

မီးခ - ၁၇၁၄-၁၄ ပဲ

ရေခ - ၂၆၀-

ပရိဘောဂ - ၃၁၀-

ပေါင်း ၂၂၈၄-၁၄ ပဲ ကို ကျောင်းသားကောင်စီလူကြီးများ၏ တောင်းဆိုချက်အရ အာဏာပိုင်များထံမှ လိုက်လျော ကျေအေးချက်ကို လက်ခံရရှိပါသည်။

(၁၀) အခလွတ် ပညာသင်ကြားရေးစီမံကိန်းကို အစိုးရမှ တီလင်းစွာ ထုတ်ပြန်ကြေညာပြီးသည့်နောက် အစိုးရခန့် အတွင်းဝန် (၂၀) ဦး၊ ကောင်စီလူကြီး (၁၀) ဦးတို့နှင့် တွဲဖက်၍ ဆောင်ရွက်ရန် သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူးနှင့် ကျောင်းကောင်စီ လူကြီးတဦး ပေါင်း (၃) ဦးတို့က ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

ထိုကော်မတီအဖွဲ့တွင်-

(၁) သမဂ္ဂစာကြည့်တိုက်စာအုပ်နှင့် ပရိဘောဂအတွက်ငွေ -	၁၀၀၀၀/-
(၂) ဂတ်စတင်နာနှင့် အင်္ဂလိပ်မြန်မာ လက်နှိပ်စက်အတွက်ငွေ -	၅၀၀၀/-
(၃) သမဂ္ဂအဆောက်အဦတိုးချဲ့ရာ၌ လိုအပ်သည့် ဓါတ်အားကိရိယာအတွက်ငွေ -	၇၀၀၀/-
(၄) သမဂ္ဂအဆောက်အဦအား ပရိသတ် (၁၀၀၀) ဝင်နိုင်ရန် တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်လိုသဖြင့် -	၄၁၅၀၀၀/-
	၄၃၇၀၀၀/-
 (၅) စာအုပ် -	၁၅၀၀၀/-
(၆) သမဂ္ဂနောက် (၅) နှစ်အတွက် စာပုံနှိပ်စက် (၅) လုံးနှင့် စာလုံးများအတွက်ငွေ -	၄၅၀၀၀/-
	၆၀၀၀၀၀/-

-တို့ တောင်းဆိုခဲ့ရာ ၁၊ ၂၊ ၄ မှာ လက်ငင်း လိုလားချက် ၅၊ ၆ မှာ အနာဂတ် လိုလားချက်အဖြစ် တောင်းဆိုရာ လက်ငင်း လိုလားချက်ငွေ ၅၀၀၀၀/- မတည့်ငွေအဖြစ် ရရှိခဲ့ပါသည်။ သမဂ္ဂတိုးချဲ့ရေးနှင့် သမဂ္ဂ စာပုံနှိပ်စက် တည်ထောင်ရန် အတွက်မူ လက်ငင်းလိုလားချက်အနေနှင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည်ထက် အနာဂတ်လိုလားချက်၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ လိုက်လျော ပါမည်ဟု ကတိဝန်ခံချက် ရရှိခဲ့ပါသည်။

(၁၂) ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၄) ရက်နေ့ တက္ကသိုလ်ဆီးနိတ်အဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဇူလိုင်လ (၁၄) ရက် ကောင်စီ အစည်းအဝေး အတည်ပြုချက်အရ အချက် (၉) ချက်ပါသော စီမံကိန်းအသစ်တရပ် ထုတ်ပြန်ရာတွင်

(က) စာမေးပွဲ (၃) ခါကျ ဆက်တိုက် ဖြေပြီး၍ မအောင်မြင်သော ကျောင်းသားထုများကို ကျောင်းထုတ်ခြင်း၊

(ခ) သင်တန်း (၆) လ နောက်ကျနေသည့် အခြေအနေရှိနေခြင်းတို့မှာ ကျောင်းသားအကျိုးကို တိုက်ရိုက် ထိခိုက်နေ သဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ သမဂ္ဂမှ ၁၅၊ ၇၊ ၅၁ ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ ၁၇၊ ၇၊ ၅၁ ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း ကြေညာချက် (၃) ခု ထုတ်ပြန်၍ ကျောင်းသားထုအား တင်ပြ နှိုးဆော်ခဲ့သည်။ အာဏာပိုင်များထံ၌လည်း တင်းမာစွာ အရေးဆိုခဲ့သည်။ သို့နှင့်ပင် ၂၃၊ ၇၊ ၅၁ ရက်နေ့တွင် အာဏာပိုင်များထံမှ ကျေးအေးလိုက်လျောချက် အဝဝကို သမဂ္ဂမှ နေ့ချင်းပင် ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်၍ ကျောင်းသားထုအား တင်ပြပြီး ဖြစ်ပါကြောင်း။

ခင်မောင်မြင့်
(ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)
တ-က-သ

ဦးကိုကိုလေး
(၁၉၅၀-၅၁)

မြစ်ကြီးနားမြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် မုံရွာမြို့မှ အောင်မြင်ခဲ့၍ တက္ကသိုလ်သို့ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားသည်။ ၁၉၄၈-၄၉ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၄၉-၅၀ ခုနှစ်များတွင် တကသ အမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၍ တကသအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ်တွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။

မူလတန်းမှ တက္ကသိုလ်ထိ အခမဲ့ပညာရေးစံနှုန်းနှင့် ပြုလုပ်သည်။ တက္ကသိုလ်ပထမနှစ်သင်တန်းများ (ဥပစာအပိုင်း-က နှင့် ဝိဇ္ဇာအပိုင်း-က) အား စာမေးပွဲလုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပယ်ဖျက်ရန် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နော်ဝေပြည် အော်စလိုမြို့တွင် ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့တက္ကသိုလ်ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ (World University Service) ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ဦးကိုကိုလေးသည် ရန်ကုန်မြို့ မြူနီစီပါယ်တွင် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး အရာရှိအဖြစ် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ယခု ထမ်းဆောင် လျက်ရှိသည်။

ဦးခင်မောင်မြင့်

ဦးခင်မောင်မြင့်- ဧရာဝတီတိုင်း၊ ဒေးဒရဲမြို့ ဇာတိဖြစ်ပြီး၊ ကွယ်လွန်သူ အဆိုကျော် ကိုသန်းလှိုင်၏ အကိုဖြစ် သည်။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး ကာလအတွင်းက လူငယ်ဖြစ်သော ဦးခင်မောင်မြင့်သည် ဗိုလ်နေ ဝင်းနှင့် သခင်စိုးအကြား ဆက်သွယ်အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ရကသ အမှုဆောင်တဦးအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဦးခင် မောင်မြင့်သည် ၁၉၅၀-၅၁ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက် ခံရသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် အိမ်စောင့်အစိုးရက ဖမ်းဆီးပြီး ကိုးကိုးကျွန်းသို့ အပို့ခံရသည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ကျော်များတွင် ပမညတ ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်ကာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် “မိုင်တရာငြိမ်းချမ်းရေးခရီးရှည်” ချီတက် ဆန္ဒပြပွဲတွင် ပြည်သူ့ကော်မတီဝင်နှင့် လူထုစစ်ကြောင်းများ၏ တပ်မှူးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒပြပွဲပြီး၍ ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် အဖမ်းခံရပြီး ကိုးကိုးကျွန်းသို့ ဒုတိယအကြိမ် ပို့ခံရသည်။ ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် ပြန်လွတ်သည်။ ၁၉၇၈ တွင် တတိယအကြိမ် ထပ်မံအဖမ်းခံရပြီး ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် ပြန်လွတ်သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီကို ဖွဲ့စည်းပြီး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နှင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ်များအတွင်း စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးတရားများ ဟောကြားခဲ့သည်။ ၁၉၈၉ ဇွန်လတွင် ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့တရားကို ဖမ်းဆီးရာ ဦးခင်မောင်မြင့်ပါ စတုတ္ထအကြိမ် အဖမ်းခံရသည်။ ၁၉၈၉ ခု၊ နိုဝင်ဘာ (၆) ရက်နေ့တွင် ထောင်ဒဏ်အနှစ် (၂၀) ချမှတ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလလယ်လောက်တွင် ဝမ်းကိုက်ရောဂါ ခံစားရပြီး အင်းစိန်ထောင်အတွင်း၌ပင် အသက် (၆၃) နှစ်တွင် ကွယ်လွန်သည်။ သူနာမ ကျန်း ဖြစ်နေချိန်တွင် အာဏာပိုင်များက ဆေးဝါးကုသပေးရန် ငြင်းပယ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။

မဆလအစိုးရမှ ပေးသော နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ကို လက်ခံရန်ငြင်းပယ်ခဲ့သည်။
(အကျဉ်းထောင်ထဲမှ အာဇာနည်များ၊ ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်၊ ၁၉၉၉၊ စာ-၂၆။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုများ၊ ၁၉၈၉၊ စာ-၇၇)

အခန်း (၁၄)
✽✽✽

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း
(၁၉၅၁ မှ ၁၉၅၂)

(က) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ပေါ်ပေါက်လာခြင်း (၁၉၅၁-၅၂)

၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ် အစပိုင်းတွင် ကျောင်းသားလောက၌ အဓိကအင်အားစုမှာ သန့်ရှင်းနှင့် တိုးတက်တို့ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားတို့၏ ပင်ကိုယ်သဘာဝအရ ဖိနှိပ်သူကို ဆန့်ကျင်လိုခြင်း၊ အမှန်တရားကို မြတ်နိုးခြင်း၊ အာဏာရအဖွဲ့အစည်းတို့၏ ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များကို မကျေနပ်ခြင်း၊ မည်သူသည် မိမိကျောင်းသားအရေးကို သစ္စာရှိရှိ ပြတ်သားရဲဝင့်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အပေါ် အက်ဖြတ်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစုကို တစတစ ပိုမိုထောက်ခံလာကြသည်။ တိုးတက်တို့၏ ခေါင်းဆောင်မှု တက်လာသည်။ ထိုအချိန်အထိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် အစဉ်အလာနှင့် အနေအထားအရ တပြည်လုံးရှိကျောင်းသားများကို ဦးဆောင်မှု ပေးရာ နေရာဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် တိုးတက်အင်အားစု ဦးဆောင်မှု မြင့်မားလာသည်နှင့် အမျှမန္တလေးတက္ကသိုလ် အပါအဝင် နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများတွင် အများစုသည် တိုးတက်အင်အားစု၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို လက်ခံလာကြသည်။ တိုးတက်ကျောင်းသားအင်အားစုသည် နယ်သမဂ္ဂများကို အတော်လေး ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သော အခြေအနေရှိသည်။

ထိုအချိန် ရွှေတိဂုံဘုရား၊ အလယ်ပစ္စယံရှိ ဦးအေးမောင်ဇေရပ်တွင် ကျောင်းသားညီလာခံ ကျင်းပသည်။ ထိုညီလာခံ ကျင်းပသောအချိန်နှင့် သန့်ရှင်းအင်အားစုကလည်း တကသအဆောက်အဦတွင် စင်ပြိုင်ညီလာခံ ကျင်းပသည်။ မူလ ဗကသ မှာလည်း တောထဲရောက်သွားပြီဖြစ်၍ လစ်လပ်သွားသော နေရာတွင် အင်အားစု (၂) ခု ပြိုင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဗကသ (၂) ခု ပေါ်ပေါက်မည့် အခြေအနေသည် ကျောင်းသားထုအတွက် ကောင်းသော လက္ခဏာ မဟုတ်ပေ။ ဦးအေးမောင်ဇေရပ်သို့ တက်ရောက်သော နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်အချို့သည် တခုတည်းသော ညီလာခံဖြစ်မြောက်ရေး၊ တခုတည်းသော ဗကသ ဖြစ်မြောက်ရေး အတွက် ကြိုးပမ်းကြသည်။ တိုးတက်ကျောင်းသားအင်အားစုကလည်း တခုတည်းသော ညီလာခံနှင့် တခုတည်းသော ဗကသဖွဲ့ရေးကို လိုလားသည်။ ညီလာခံကို ခေတ္တရပ်၍ ကျင်းပခဲ့သည်။ နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ကြိုးပမ်းမှုကို ထောက်ခံကြံ့ဆိုခဲ့သည်။ သန့်ရှင်းနှင့် တိုးတက် ဆွေးနွေးရာ အောင်မြင်မှု မရခဲ့ပေ။ ဤသို့ တိုးတက်ကျောင်းသားအင်အားစု ဦးစီးကျင်းပသော ညီလာခံတွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် (A.B.F.S.U) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သန့်ရှင်းအင်အားစုက ကြီးမှူး၍ ဗကသ (A.B.S.U) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် သန့်ရှင်းအင်အားစု၏ ဦးဆောင်မှု ချိန့် ယိမ်းယိုင်လာခြင်း၊

ပြန်ဟန်ခိုင်ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

အမှန်တကယ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂကို ကျယ်ဝန်းစွာ စည်းရုံးနိုင်မှု မရှိခြင်း၊ ကျောင်းသား ပြဿနာနှင့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို ထိရောက်ပြတ်သားစွာ ဦးဆောင်နိုင်မှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် သန့်ရှင်းတို့၏ (A.B.S.U) မှာ တဖြည်းဖြည်း လုံးဝပါးပါးကာ တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်သွားလေသည်။

တိုးတက်တို့၏ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စည်းရုံးကာ ထိရောက်စွာ ဦးဆောင်မှုပေးနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ခဲ့ရာ တခုတည်းသော ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်အဖြစ် ခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့သည်။

(ခ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဗကသအဖွဲ့အမှုဆောင်များ

A.B.F.S.U & A.B.S.U

(ခ-၁) တိုးတက်တို့၏ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် (A.B.F.S.U) အမှုဆောင်များမှာ

ကိုလှဝင်း	ဥက္ကဋ္ဌ	(ယခင် ဗကသ အတွင်းရေးမှူးဟောင်း)
		(ညွှန်မှူး အဆင့်မြင့်ပညာဦးစီးဌာန)
ကိုကျော်ငြိမ်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	(နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)
ကိုတင်အုံး	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	
ကိုအောင်ဘန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး	(နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)
ကိုဘကောင်း	တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး	(နောင် အခြေခံပညာကျောင်းသားရေးရာ)
ကိုစိုးသိန်း	ဘဏ္ဍာရေးမှူး	
ကိုသိန်းအောင်	ငွေထိန်း	
ကိုအေးသန်း	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးမှူး	(နောင် သမဝန်လက်ထောက်)
ကိုမင်းလွင်		(နောင် စာရေးဆရာ မောင်သာရ)
ကိုတင့်လွင်	တို့ဖြစ်သည်။	

(ခ-၂) ၁၉၅၁-၅၂ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုစိန်ဘန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုဦးမောင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုတင်အောင်	ဘဏ္ဍာရေးမှူး
၄။ ကိုကျော်ကျော်	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၅။ ကိုတင်မောင်ထွတ်	တွဲဖက် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၆။ ကိုတင်ထွန်း	ပြန်ကြားရေးဌာနအတွင်းရေးမှူး
၇။ ကိုမြင့်ခိုင်	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနအတွင်းရေးမှူး
၈။ ကိုခင်မောင်လတ်	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် သက်သာချောင်ချိရေးဌာနအတွင်းရေးမှူး
၉။ ကိုကိုလေး	တက္ကသိုလ်နှင့် လူထုပညာရေးဌာနအတွင်းရေးမှူး
၁၀။ ခိုင်မြဲစိုးချိန်	အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံ
၁၁။ ကိုလှခင်	စာကြည့်တိုက်မှူး

(ခ-၃) သန့်ရှင်း ဗကသအမှုဆောင်အဖွဲ့များ (A.B.S.U) ၁၉၅၁-၅၂

၁။ ကိုစိန်ဘန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုစိန်လွင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုခင်မောင်ညွန့်	ဘဏ္ဍာရေးမှူး
၄။ ကိုဝင်းဖေ	အထွေအထွေအတွင်းရေးမှူး
၅။ ကိုကိုကြီး	တွဲဖက် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၆။ ကိုရဲထွတ်	နိုင်ငံခြားရေးမှူး (ခါတ်ပုံတွင်- ကိုတင်အောင်ဟု ဖော်ပြထားသည်။)
၇။ ကိုလှစိုးလွင်	ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမှူး
၈။ ကိုစိန်ဝင်း	ဉာဏဗလနှင့် စာကြည့်တိုက်မှူး

၉။ ကိုမြင့်သိန်း	ပြန်ကြားရေးမှူး
၁၀။ ကိုအောင်ကျော်မြင့်	ကာယဗလမှူး
၁၁။ ကိုမြင့်ဆွေ	တွဲဖက် ကာယဗလမှူး
၁၂။ ကိုချစ်ဆွေ	ရဲခေါင်ဌာနမှူး
၁၃။ ကိုစံမောင်	တွဲဖက် ရဲခေါင်ဌာနမှူး
၁၄။ ကိုမြင့်သိန်း	တွဲဖက် လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူး

Source: Aung Tun Original Copy

သန့်ရှင်း ဗကသမ္မဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၅၁-၅၂)

ရေတန်း- ကိုမြင့်သိန်း ကိုခင်မောင်ညွန့် ကိုစိန်လွင် ကိုစိန်ဘန်း ကိုဝင်းဖေ ကိုကိုကြီး ကိုတင်အောင်
(ပြန်ကြားရေးမှူး) (ဘဏ္ဍာရေးမှူး) (ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ) (ဥက္ကဋ္ဌ) (အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး) (တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး) (နိုင်ငံခြားဆက်ဆံရေး)

ဗကသမ္မအဖွဲ့ချုပ်သည် အမှုဆောင်အဖွဲ့အပြင် အမှုဆောင်အသီးသီးက လုပ်ငန်းအလိုက် ဦးဆောင်သော ဗျူရိုများ ထားရှိသည်။ တိုးတက်တိုး ဦးစီးကျင်းပသော ဗကသညီလာခံတွင် ဗကသမ္မအဖွဲ့ချုပ် စည်းမျဉ်းကို တင်ပြ အတည်ပြုသည်။ ထိုစည်းမျဉ်းကို အခြေခံ၍ ဗကသမ္မအဖွဲ့ချုပ် ဖွဲ့စည်းခွဲခြား ဖြစ်သည်။

ညီလာခံတွင် အမျိုးသားရေး၊ ကျောင်းသားရေး၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို တညီတညွတ်တည်း ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဗကသမ္မအဖွဲ့ချုပ်သည် ယခင် ဗကသမ္မနည်းတူ ကမ္ဘာကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် (I.U.S) အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤသို့ ဗကသမ္မအဖွဲ့ချုပ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခြင်းဖြင့် တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို တရားဝင် စည်းရုံးဦးဆောင်ရေးအတွက် ဗဟိုအဖွဲ့အစည်း ထူထောင်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှ စည်းရုံးရေးကိုလည်း အကျိုးပြုခဲ့သည်။

(ဂ) ဗကသမ္မအဖွဲ့ချုပ် လုပ်ဆောင်ချက်မှားယွင်းမှုများ (၁၉၅၁-၅၂)

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလအစိုးရသည် ရန်ကုန်အစိုးရဟု ခေါ်ရသော အခြေအနေမှ လွတ်မြောက် နေပြီဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က အစိုးရကို လက်နက်ကိုင် တိုက်ခိုက်နေသော အင်အားစုများလည်း မြို့ပေါ်မှ ထွက်ပြေးနေကြပြီး ကျေးလက်များတွင် ဩဇာအာဏာ ပြန့်လျက်ရှိသည်။ သို့သော် မြို့ပေါ်တွင် ၎င်းတို့ စည်းရုံးရေး ရှိသင့်သလောက် ရှိနေလေသည်။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး မရှိသေးဘဲ ပြည်တွင်းစစ် အရှိန်ကောင်းဆဲ ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်နှင့်အတူ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများလည်း ရှိသေးသည်။

ထိုအချိန်ကာလတွင် ဗကသမ္မအဖွဲ့ချုပ်သည် ဒီမိုကရေစီရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကျောင်းသားထုအရေး အတွက် တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားလျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာလူသားတို့၏ ဘဝလုံခြုံမှု ရှိစေရန်အတွက် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိရန် ကျန်အင်အားစုများ နှင့် လက်တွဲ လှုပ်ရှားခဲ့လေသည်။ အာဏာရအစိုးရက ဗကသမ္မအဖွဲ့ချုပ်ကို မြေပေါ်မြေအောက် အတိုက်အခံအင်အားစုအဖြစ်

သဘောထားခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ဥပဒေတွင်းရှိ ကျန်လူတန်းစားအဖွဲ့အစည်းများအား အာဏာစက်၊ ရုပ်ဝတ္ထုနှင့် အခွင့်အရေးများပေးခြင်း၊ သပ်လျှိုစည်းရုံးခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်ကို မိမိတို့ဆန္ဒရှိသလို ဖိနှိပ်နိုင်ခြင်း၊ စည်းရုံး ဖြိုခွဲနိုင်ခြင်း မပြုနိုင်ပါ။ ဤသို့ဖြင့် ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်သည် တပြည်လုံး ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ဦးဆောင်စည်းရုံးလှုပ်ရှားသော တစ်ဦးတည်းသော စင်ပြိုင်မရှိ၊ ပြိုင်ဖက်မရှိ တရားဝင်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစု၏ ဦးဆောင်မှုကို ခံယူခဲ့ပေသည်။

၎င်းအင်အားစုမှာ ရှေ့ကဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အမာခံအုပ်စု (၃) စုပေါ် အခြေခံထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းသို့ မတင်ပြမီ အခြေခံအုပ်စုတိုက်ယံစားလှယ်များ ပူးပေါင်းထားသော **Joint Committee** တွင် ဦးစွာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းသည်။ ၎င်းတွင်ရရှိထားသော သဘောတူညီချက်ကို ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းအနေနှင့် အင်အားစုအနေနှင့် တာဝန်ယူ အကောင်အထည်ဖော် လှုပ်ရှားသည်။ အုပ်စု အနေအထားရ အကောင်းဆုံးအုပ်စုက အရေးကြီးသောနေရာ **Key Post** များ ရယူခွင့်ရှိခြင်း၊ ဦးရေများ ပိုမိုရရှိနိုင်ခြင်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၏ အမှုဆောင်တွင် တင်ပြရန်ထက် ဦးဆောင်ပူးတွဲကော်မတီတွင် ပမာဏညှိနှိုင်းရေးကို အင်အားနည်းသော အုပ်စုများက အလေးထားသည်။ အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ်အုပ်စု (၃) မျိုးတွင် အရေအတွက် အနည်းဆုံး အငယ်အုပ်စုက ပို၍ အလေးထားသည်။

ဤသို့ဖြင့် ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဦးဆောင်ပူးတွဲကော်မတီတွင်သာ ညှိနှိုင်းအဆုံးအဖြတ်ယူပြီး လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်သောအခါ တရားဝင်အဖွဲ့အစည်း အမှုဆောင်အဖွဲ့သဏ္ဌာန် မှေးမှိန်လာသည်။ အမှုဆောင်အဖွဲ့ အစည်းအဝေး ထိုင်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် မချသလောက်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံရေးအသိဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့အုပ်စု ကိုယ်စားလှယ်များပါသော ဦးဆောင်ပူးတွဲကော်မတီ၏ အဆုံးအဖြတ် ခံယူ၍ လည်းကောင်း၊ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍ ပျောက်နေခြင်းကို အဓိကထား၊ ကျရာတာဝန်ကို ယုံကြည်ချက်ဖြင့် လုပ်ခဲ့ကြသည်။

သို့ရာတွင် ထိုလုပ်နည်းလုပ်ဟန်မှာ မမှန်ကန်ပါ။ ၎င်းအကျိုးဆက်မှာ အမာခံအုပ်စု (၃) ခုမှ ရဲဘော်များ သာမဟုတ်ဘဲ မိမိနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်သော အခြားရဲဘော်များ၊ တိုင်းရင်းသားများနှင့် ကျယ်ပြန့်သော အသွင်ဖြင့် ဖွဲ့စည်း လှုပ်ရှားလာသောအခါ အထက်ပါ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကြောင့် တရားဝင် အမှုဆောင်ပုံစံ ပျောက်လာခြင်း၊ မလိုလားအပ်သော ပြဿနာများ တွေ့ကြုံရသည်။

(ဃ) ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး

ပြည်တွင်းစစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံများ ချုပ်ငြိမ်းစေရန် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် နိုင်ငံရေးအရ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ဖြေရှင်းစေလိုသော အသံများ ထွက်ပေါ်လာသောအခါ ဖဆပလက လက်နက်ကိုင် တော်လှန်တိုက်ခိုက်နေသော အင်အားစုများကို သောင်းကျန်းသူ ရောင်စုံသူပုန်များဟု သတ်မှတ်ကာ လက်နက်ချပြီး အလင်းဝင်ရန် ပြောသည်။ တဖက်ကလည်း နိုင်ငံရေး ခံယူချက် ခိုင်မာပြင်းထန်သူများ ဖြစ်ရုံသာမက သာမန်အဖွဲ့အစည်းမျိုး မဟုတ်၍ လက်နက်ချကာ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေးကို လုံးဝလက်မခံ။ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ညွန့်ပေါင်းအစိုးရဖြစ်လိုသော အသံများ ထွက်ပေါ်လာသည်။ တရုတ်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ဂျပန် ဖက်ဆစ်တိုက်ခိုက်ရေးကာလတွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် ငြိမ်းချမ်းရေး ညွန့်ပေါင်းအစိုးရလမ်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်သည့် စာတမ်းများကို အခြေခံရေးသားထားသော ဘာသာပြန်စာအုပ်အချို့ ထွက်ပေါ်လာသည်။

ပြည်တွင်းစစ်ကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ရပ်စဲရန်၊ ကြွေးကြော်သံများနှင့် လှုပ်ရှားမှုအချို့ ရှိလာသည်။ ထိုအခြေအနေအကြောင်းအရာများ ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်သို့ ဂယက်ရိုက်လာသည်။ ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်သည် ကျောင်းသားရေး၊ ပညာရေး သက်သက်တွင်သာ ရပ်တည်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ အမျိုးသားရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး စသော လူထုအရေးအတွက်ပါ ရပ်တည်သည့် အဖွဲ့ဖြစ်၍ ဂယက်ရိုက်ခတ်ခြင်းမှာ သဘာဝကျပါသည်။

(င) ၁၉၅၂ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ ကဗျာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းဘွဲ့ လေးချိုးကြီး

(၁) အကြောင်းအကျိုးတည်းဟူသော အကောင်းအဆိုး အထွေထွေ အချက်အလက် ထိုထိုရင်းစေ့ဖို့၊ ‘ဒေါင်းအိုးဝေ’ တက္ကသိုလ် မဂ္ဂဇင်းဆိုသို့၊ အဆက်ကို မကင်းနိုင်သမို့ သတင်းပို့လိုက်မည်။ ‘အိုကွယ်’ အထက်နဂိုရ်အရင်းဆီက၊ မပျက်မပြို မယွင်းပေသမို့၊ အသင်းအပင်း ဆိုတဲ့၊ အချင်းချင်းတို့ စရိုက်ညီလို့-အလိုက် အထိုက်ညီ။

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းဘွဲ့လေးချိုးကို တက္ကသိုလ်ကျင့်ထုံး
 နိဂုံးချုပ်ကဗျာ “ရစနာလေးချိုးကြီး” လို့လည်း
 အမည်ပေးထားသည်။ ဤလေးချိုးကြီးတွင် ဆရာကြီးက
 တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ညီညွတ်ကြရန်
 တိုက်တွန်းထားသည်။ ညီညွတ်မှ
 ငြိမ်းချမ်းသာယာနိုင်ကြောင်း ညွှန်ပြသည်။ ထို့ပြင်
 နယ်ချဲ့နှင့် တရုတ်ဖြူအရေးမှာလည်း စိတ်မအေးစရာ
 ဖြစ်ကြောင်း ဆရာကြီးက သတိပေးထားသည်။
 (လက်ရွေးစင်လေးချိုးတရား၊ စာ- ၃၄၈)

Source: Oway Magazines

ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ချုပ် ခေါင်းဆောင်
 သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း

(၂) ဪ (Logic) လောဂျိတ် ခေတ်ကယ်လို့၊ ကောလိပ်အဖြစ်တွင်ဖြင့်၊ တလောစိတ်ညစ်ဘွယ်- ဆရာကြီးသနဲ့၊
 ရတနာပုံ အနောက်ဘက် တောင်စဉ် စကောင်းတွင်ဖြင့်၊ မောင်ရင်မှိုင်းကြီး- ဗိုလ်ဝင်ခံပြီး၊ ဟိုအရင် ယမန်- အသက်ရှိသမျှ
 ကြိုးမပေါ့လို့၊ ဖိပ်လွှင့်ပျံမှာ အဂ္ဂိယထိုးရာက၊ အမျိုးဘာသာ၊ ရိုးရာအတွက်ကိုဖြင့်၊ အသက်သေတောင်၊
 မသွေမရှောင်ဘူး ဆိုတဲ့၊ ထိုတကဲ့အကောင်၊ အခင်တပဲ့ ကလေးတို့ကိုလ မင်းလောင်း မင်းလျာတွေကို၊
 ထမင်းတောင်းကာ ကျွေးခဲ့တဲ့အပြင် ‘ဪ’ အယူသန်သန်ဖြင့်၊ ကုလားဖြူနဲ့မဟဲ့ ကုလားဖြူနဲ့မဟဲ့နဲ့၊
 တဆူဆူ တညံ့ညံ့တွေကို၊ အလှူခံလို့ မွေးပြီး ‘အင်း’ ကုလားအရေးစဘို့၊ ဒါးသွေးကြဟဲ့နဲ့၊
 အာပေးကာ ဆရာကူညီသဖြင့်၊ မြန်မာဇဗ္ဗူဒီ အစစ်တကောင်းဆိုတဲ့ ခေတ်တကောင်းရဲ့ပြင်၊
 မြင်မြင်ကရာကို၊ အတွင်သာအုပ်အုပ်ပြီး၊ (Empire) အင်ပါရာ လုပ်ချင်တဲ့ လူရှုပ်ကောင် နယ်ချဲ့အပေါင်းကိုဖြင့်၊
 ဒေါင်းစမှတ် တလဲ့တည့်အောင်နော်ကွယ်၊ မကောင်းအရပ်၊ ကုလားဂေါင်းပြုတ်ကရော့လို့၊ မောင်းထုတ်ခဲ့ပြီ။ ။

(၃) သို့လကွာ၊ အဆင်မတုံ့ချင်တော့၊ “တို့ဗမာ” သခင်အဖွဲ့ဆီက က ကြင်တပဲ့ အထွေထွေအလီလီ။
 အဝေမညီစေတဲ့၊ တကိန်ကိန် အမှောင်မသေး၊ အိုကွယ် ! အေ-ဘီ-စီ (A.B.C) တွေရဲ့ အိမ်စောင့်ခွေး။ ။

(၄) ခက်ပဲခက်သကွာ၊ ရှက်လဲရှက်စရာ၊ လက်ဝဲလက်ျာ အဖြူအနီ၊ လူတရားတို့ကြောင့် . . .
 ‘ဪ’ တမိသားချင်းတွေတောင် သတိတရားကင်းကင်းပြီး၊ အချင်းချင်းပင် မညီမညွတ်မှု၍၊
 ပြည်ကျွတ်အောင် အမြီးတထောင်ထောင်နှင့် . . . တညီးညီးတပြောင်ပြောင် မီးလောင်တိုက်သွင်းချိန်မို့၊
 ချင်းတွင်း ကျေးအညာတနီက၊ ကလေးရာဇ ပြုဟ်ကိုတောင်၊ တွေးကာ အလိုလိုလွမ်းမိတဲ့ပြင်၊
 မစွမ်းနိုင် မသာမယာ ဒုက္ခဖြင့်၊ ဇရာဒုဗ္ဗလအရွယ် ရွံစဘွယ်နဲ့၊ အလွန်မငယ်တဲ့ (၇၇) နှစ်အတွင်းတွင်းမှ၊
 ကျွန်ခေတ်စာရင်း တဖန်တခါ၊ ပြန်ကာရောက်မလားလို့၊ နောက်တီးနောက်ချာ မခန့်စွာစိတ်ကယ်နှင့်၊
 ကြောက်လည်းကြောက်ခါ လန့်ကာထိပ်မိတဲ့ပြင် . . . ‘အမယ်မင်း’ မြန်မာ့ ရန်နှစ်ထွေအရိပ်ပေမို့၊
 တိတ်နှင့်နိမိတ်နှင့် အရာရာတွေးတွေးပြီး.... ဪ၊ ဗမာမြန်ပြေထိပ်ဆိုတဲ့.....
 ဗမာချန်ကေရိုက်တို့ကြောင့် စိတ်ဖြင့်ဆရာမအေး။ ။

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း (လက်ရွေးစင်လေးချိုးတရား၊ စာ- ၃၄၈)

(ခ) တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ (၁၉၅၁-၅၂)

အထွေထွေဌာန

၁၉၅၁-၅၂ ခု၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်ရွေးကောက်ပွဲကို စည်းမျဉ်း ဥပဒေအရ (၂) ကြိမ် ခွဲ၍ ကျင်းပခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့၍၊ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိန်ဘန်း၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဦးမောင်၊ ဘဏ္ဍာရေးမှူး ကိုတင်အောင်တို့ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက် ခဲ့ကြပေသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၁) ရက်နေ့၌ ကျင်းပပြုလုပ်၍ ကိုကျော်ကျော် (အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုတင်မောင်ထွတ် (တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုတင်ထွန်း (ပြန်ကြားရေးဌာန၊ အတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုမြင့်ခိုင် (နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာန၊ အတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုကိုလေး (တက္ကသိုလ်နှင့် လူထုပညာရေးဌာန၊ အတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုခင်မောင်လတ် (ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနှင့် သက်သာချောင်ချိရေးဌာန၊ အတွင်းရေးမှူး) တို့ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက် ခဲ့ကြပါသည်။

ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရသော အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ တကသ စည်းမျဉ်းဥပဒေအရ မဂ္ဂဇင်းဌာန၊ တာဝန်ခံ စာတည်းအဖြစ် အမ်ခိုင်မြိုးချိန်နှင့် စာကြည့်တိုက်မှူးအဖြစ် ကိုလှခင်တို့အား ခန့်အပ်လိုက်ပါသည်။

တကသ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းပြီးမြောက်ခဲ့သော အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ၁၉၅၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် သမဂ္ဂအဆောက်အဦ၌ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆို၍ တာဝန်ဝတ္တရားများကို လက်ခံ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ထိုကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲသို့ ဖိတ်ကြားချက်အရ နှေးရှင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် ဦးလောရုံ၊ ပြည်သူ့ငြိမ်းချမ်းရေး အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဦးအောင်သန်းနှင့် တကသဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဝန်ကြီး အမ်အေရာရှစ်တို့ ကြွရောက်၍ မိမိတို့၏ အမြင်နှင့် ကျောင်းသားတာဝန်ကို ဟောပြောကြသည်ကို ဤအစီရင်ခံစာတွင် ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် မှတ်တမ်းတင် အပ်ပါသည်။

၁၉၅၁ ခု၊ ဇွန်လ ကျောင်းဖွင့်သည့် အချိန်မှစ၍ စာမေးပွဲစနစ်သစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားထု ဆန္ဒအရ ဖြေရှင်းနေရသဖြင့် အမှုဆောင်ရွေးကောက်ပွဲမှာ အနည်းငယ် နှောင့်နှေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အောက်တိုဘာလ ကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း ကျောင်းဆောင်များ၌ ထမင်းမကျွေးဟု ကျောင်းဆောင်ကော်မတီက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သဖြင့် တကသမှ အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အောက်တိုဘာလ ကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း ထမင်းဆက်လက် ကျွေးမွေးပါသည်။

နည်းပြဆရာတဦးနှင့် ကျောင်းသားတဦး အချင်းများကြပြီး ကျောင်းသားအား ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်ခြင်းဖြင့် အပြစ်ဒဏ် ပေးမည့်ဆဲဆဲတွင် တကသမှ လာရောက်ရာ ကျောင်းထုတ်မည့် ကိစ္စမှာ ပြေလည် သွားခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားအချို့အား စစ်သားအချို့က ရမ်းကားခြင်းကို တကသသို့ တိုင်ကြားသဖြင့် တကသမှ တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ စစ်ရုံးချုပ်သို့ လည်းကောင်း အရေးယူရန် တိုင်ကြားစာများ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၁ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၁၈) ရက်နေ့တွင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ် လီယာကွတ်အလီခန့်သည် လူမသမာတို့ ၏ လုပ်ကြံခြင်းကို ခံခဲ့ရရာ တကသမှ ကျောင်းသားထုကိုယ်စား ဝမ်းနည်းကြောင်းသတိပြုလွှာကို ပါကစ္စတန်အစိုးရ သို့ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၁ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၂၉) ရက်နေ့မှ စ၍ ကမ္ဘာတက္ကသိုလ်ဝန်ထမ်းအဖွဲ့၏ အရှေ့အာရှတိုက်တောင်ပိုင်း ညီလာခံကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ကျင်းပမည်ဖြစ်၍ အိမ်သည် ဝတ္တရားအတိုင်း ပြင်ဆင်မှုများကို ပြုလုပ်ရသည်။ ထိုညီလာခံသို့ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်၊ သီဟိုဠ်၊ ယိုးဒယား၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတို့မှ ပါမောက္ခများနှင့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြပါသည်။

ကချင်ပြည်နယ်တွင် မီးဘေးသင့်သဖြင့် ဘဝတူကျောင်းသားများ အတိဒုက္ခရောက်နေရာ တကသမှ မီးဘေးရန်ပုံငွေသို့ ငွေ ၅၀/- ပါဝင်လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

နိုဝင်ဘာလ ကောင်စီအစည်းအဝေးတွင် တကသမှ တောင်းဆိုချက်အရ တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ပြီး ကျောင်းသားထုမှ ကောက်ယူထားသော တက္ကသိုလ်မှတ်ပုံတင်ကြေးငွေ ၁၀/-၊ ကစားနှင့် စာကြည့်တိုက်ကြေးငွေ ၁၂/-နှင့် တက္ကသိုလ်ဝင်ကြေးငွေ ၁၀/- စုစုပေါင်း ၃၂/- ကို ကျောင်းသားထုသို့ ပြန်လည်ပေးဆပ်ခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် ညအခါသွားလာမှု လွယ်ကူရန်အတွက် အဓိပတိလမ်းကို မီးများ ထွန်းညှိပေးရန်ကိုလည်း တကသမှ တောင်းဆိုသည့် အတိုင်း တပ်ဆင်ပေးခဲ့ပါသည်။

မြောက်များစွာသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းတွင် နေလင့်ကစား ငွေရေး အကျပ်အတည်းဖြစ် ခြင်း၊ ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်ခြင်းတို့ကို တက္ကသိုလ်မှ အင်အားရှိသမျှ ကူညီရန် တကသမှ တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း တက္ကသိုလ်

အထူးရန်ပုံငွေမှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား (၁၂) ယောက်တို့အား ထောက်ပံ့ကြေးငွေ တလ ၆၀/- ကျပ် ထုတ်ပေးရန် သဘောတူညီပါသည်။ ထို့ကြောင့် တကသမှ အောက်တိုဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် လျှောက်လွှာများ ခေါ်ယူခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာတို့၏ အလုပ်သဘောအရ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အခက်အခဲတို့ကြောင့် ငွေထုတ်ပေးရေးကိစ္စသည် နောင်နှေးခဲ့သော်လည်း ယခုနှစ် ဇူလိုင်လ အတွင်းတွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား (၁၂) ယောက်တို့အား တယောက်လျှင် ထောက်ပံ့ကြေးငွေ (၆၀၀) ကျပ် တိတိကို ကူညီထောက်ပံ့ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထောက်ပံ့ကြေးရထိုက်သူများအား ရွေးချယ်ရာ၌ တကသသည် အောက်ပါမူအတိုင်း ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

- (၁) ပညာကြိုးစားမှုရှိခြင်း၊
- (၂) ငွေအကူအညီ အမှန်တကယ်လိုခြင်း၊
- (၃) သမဂ္ဂစိတ်ရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမှန်စင်စစ် ထောက်ပံ့ကြေးလျှောက်သူ အားလုံးလိုလိုပင် ငွေရေးကြေးရေး ကျပ်တည်းမှုနှင့် ရင်ဆိုင်လျက် ရှိသူများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ရွေးချယ်ရာ၌ အခက်အခဲ တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရွေးချယ်ရာ၌ အထက်ပါ မူအတိုင်း တဦးနှင့်တဦး နှိုင်းယှဉ်ပြီး ငွေအကူအညီ ပိုမိုလိုအပ်သည်ဟု ကြံစည်ယူဆရသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား (၁၂) ယောက်တို့အား ထောက်ပံ့ကြေးငွေများကို ထုတ်ပေးခဲ့ရပါသည်။

ထောက်ပံ့ကြေးငွေ ရရှိသူများမှာ-

၁။ မကြောင်ဝါး	ခုံနံပါတ် - ၆၇၀	ဒု-ဥပစာ
၂။ မရင်ရင်	ခုံနံပါတ် - ၈၄	ပ-ဥပစာ
၃။ ကိုလှအောင်	ခုံနံပါတ် - ၁၀၁၄	ပ-ဥပစာ
၄။ ကိုအောင်သန်း	ခုံနံပါတ် - ၉၇၈	ပ-ဥပစာ
၅။ ကိုအေးဖေ	ခုံနံပါတ် - ၁၉၈	ဒု-ဥပစာ
၆။ ကိုထွန်းညွန့်	ခုံနံပါတ် - ၅၄၉	ပ-ဥပစာ
၇။ ကိုအုန်းဖေ	ခုံနံပါတ် - ၉၆၆	ဒု-ဥပစာ
၈။ ကိုကြိုင်ထွန်း	ခုံနံပါတ် - ၆၆၃	ပ-ဥပစာ
၉။ ကိုတင်မြင့်	ခုံနံပါတ် - ၁၁၀၆	ပ-ဥပစာ
၁၀။ ကိုဘတုတ်	ခုံနံပါတ် - ၁၆၁	ပ-ဥပစာ
၁၁။ ကိုသောင်းတင်	ခုံနံပါတ် - ၄	ဒု-ဥပစာ
၁၂။ ကိုညွန့်မောင်	ခုံနံပါတ် - ၅၈၁	ပ-ဥပစာ

တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအားလုံး ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးရန်ကို တကသတစ်ခုတည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် ခဲယဉ်းသဖြင့် တကသမှ သက်ဆိုင်ရာသို့ အကူအညီတောင်းရာ ယခုနှစ်ဦးမှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားအားလုံးတို့အား ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်း ပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

နိုဝင်ဘာလ (၂၃) ရက်နေ့၊ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂ (သန့်ရှင်းသော ကျောင်းသားထု) မှ ကြီးမှူး၍ ဘီအေအေ ဘောလုံးကွင်းကြီးတွင်ကျင်းပရာ တကသသည် ကျောင်းသားများ ဦးစီးသော ထိုအခမ်းအနားသို့ အင်တိုက်အားတိုက် တက်ရောက်ပြီး ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ပါသည်။

ဒီဇင်ဘာလတွင် တက္ကသိုလ် အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ မိမိတို့၏ လတ်တလော နှစ်နာချက်များကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ တောင်းဆိုရာ ငြင်းပယ်သဖြင့် ဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်ခဲ့ရာ တကသမှ ပထမခြေလှမ်း အနေဖြင့် ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်၍ ထိုဆန္ဒပြသပိတ်ကို ထောက်ခံခဲ့ပါသည်။ ထိုမှတဆင့် အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများ၏ လက်တလော နှစ်နာချက်များကို တကသမှ တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ ထပ်မံ တင်ပြပြန်သည်။ ၁၉၅၁ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့တွင် တကသမှ ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးခေါ်ယူ၍ ညီနောင်များဖြစ်သော အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်များသည် တရားနည်းလမ်းကျသဖြင့် ထောက်ခံကြောင်းဖြင့် အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ဆန္ဒပြသပိတ်ကို ထောက်ခံသော အားဖြင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းကိုလည်း (၇) ရက်နေ့မှ (၈) ရက်နေ့၊ ညနေအထိ (၂) ရက်တိတိ ဆန္ဒပြ ကရုဏာသပိတ်မှောက်ရန် ဆုံးဖြတ် ပါသည်။ တကသသည် အင်ဂျင်နီယာအရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ တခဲနက်သော အကူအညီ စည်းလုံးမှုကို ရရှိသဖြင့် တောင်းဆိုချက်များကို ကျေနပ်ဖွယ်ရာ ရရှိခဲ့သည်။

နယ်ချဲ့တို့အား တိုက်ခိုက်ရင်း၊ အသက်စွန့်သွားရှာသည့် ဗိုလ်အောင်ကျော်၏ နေ့ဖြစ်သော ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်၊ ကျောင်းသားနေ့တွင် တကသ၌ ကျောင်းသားနေ့ အခမ်းအနား ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်အောင်ကျော်၏ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဗိုလ်အောင်ကျော်၏ ကိုယ်တဝက် သစ်သားရုပ်တုသည် တကသ အဆောက်အဦရှေ့တွင် စစ်မဖြစ်မီက ထင်ထင်ရှားရှား တည်ရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် စစ်ဘေး စစ်ဒဏ်ကြောင့် ယိုယွင်းခဲ့ရပေရာ

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

ယနေ့တိုင် ပြန်လည် မတည်ဆောက်နိုင်သေးသဖြင့် ဤကိစ္စကို ရုပ်လုံးပေါ်သည်အထိ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရန် အမြဲတမ်း အဖွဲ့ တခုကို ဗိုလ်အောင်ကျော် အထိမ်းအမှတ် ရန်ပုံငွေကော်မတီ အမည်ဖြင့် ဒီဇင်ဘာလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ အဖွဲ့ဝင်လူကြီးများမှာ-

သဘာပတိ	ဦးစိန်ဘန်း	(တကသ၊ ဗကသ ဥက္ကဋ္ဌ)
ဘဏ္ဍာရေးမှူး	ဦးပိုင်	(အငြိမ်းစား အိုင်စီအက် ဝတ်လုံတော်ရ)
အတွင်းရေးမှူး	ဦးကျော်ကျော်	(တကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)
အမှုဆောင်များ	ဦးစောဟန်	(အငြိမ်းစား အိုင်-စီ-အက်)
	ဝန်ကြီး အမ်အေ ရာရှစ်	(တကသဥက္ကဋ္ဌဟောင်း)
	ဦးသာထွန်းအောင်	(ဗမာနိုင်ငံ ကုန်သည်ကြီးများအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ)
	မစ္စတာ ယူနွတ်ဘာလီ	(အမ်အေ၊ အယ်လ်အယ်လ်ဘီ)
	ဦးတင်အောင်	(တကသအမှုဆောင်)
	ဦးကိုကိုလေး	(တကသအမှုဆောင်)
	ဦးတင်ထွန်း	(တကသအမှုဆောင်)
	ဦးဝင်းဖေ	(ဗကသအထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)
	ဦးစိန်လွင်	(ဗကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)

အီဂျစ်ပြည်တွင် ကျောင်းသားလူငယ်များနှင့် တိုင်းရင်းသားများအား ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်လျက်ရှိသော နယ်ချဲ့တို့အား ရှုံ့ချကြောင်းဖြင့် ဗကသ (သန့်ရှင်းသော ကျောင်းသားထု) နှင့် တကသတို့ ပူးတွဲ၍ ဆုံးဖြတ်ပြီး ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၁၉- ၁၀- ၅၁ ခုနှစ်၊ အမှုဆောင်အဖွဲ့ တိုက်ဖျက်အောင်မြင်ခဲ့သော စာမေးပွဲ ၃ ကြိမ်ကျလျှင် ကျောင်းထုတ်ခံရမည် ဟူသောအချက်ကို ပြန်လည်အသက်သွင်းမည့် အရိပ်လက္ခဏာများ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် တကသသည် ကျောင်းသား ကိုယ်စား လှယ် ကောင်စီလူကြီးတို့အား ဤပြဿနာမျိုး ပေါ်ပေါက်လာပါက မည်သည့် အချိန်အခါ နေရာဌာနမရွေး တိုက်ဖျက်ပစ်ရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ ထိုညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီလူကြီးများ၏ ကြိုးပမ်းချက်ကြောင့် ၁၉၅၂ ခု၊ ဇန်နဝါရီ (၁၂) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ကောင်စီအစည်းအဝေးတွင် ဤအချက်သည် လုံးဝကျေပျက်သွားပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ရက္ခဗေဒ လက်ထောက်ကထိကဆရာ မစ္စတာဆိုခေး၊ လက်ထောက်ကထိက ဒေါ်မြစ်နှင့် ကျောင်းသားရဲဘော် (၂) ဦး၏ ဈာပန ကိစ္စတွင်လည်း အသုဘပို့ဆောင်ရန် နှိုးဆော်လျက် မော်တော်ကားများဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်။

တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ တောင်းဆိုချက်အရ တက္ကသိုလ် ပြေးခုန်ကစားပွဲကော်မတီတွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်နှင့် ဆရာဦးရေ အညီအမျှ ပါဝင်စေလျက် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် (၅) ဦးမှာ ကိုအုံးခိုင်၊ ကိုဝင်းဖေ၊ ကိုသန်းဝင်း၊ ကိုရှောကြည်နှင့် ကိုကျော်မြင့် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းဆောင်ခ (၁၇) ကျပ်သည် ထိုက်တန်သည်ထက် ပိုမိုလျက်ရှိသည်ဟု ယူဆသဖြင့် လျှော့ပေါ့ပေးရန်၊ ၁၉၅၁ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလကပင် တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း ထိုကိစ္စမှာ အချိန်ကြာမြင့်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၂ ခု၊ ဇူလိုင်လ ကောင်စီအစည်း အဝေးတွင် စဉ်းစားဆွေးနွေး၍ ကျောင်းသားတဦးအတွက် တလလျှင် ငွေ (၆၀) ကျပ်ထက် မပိုစေဘဲ ၎င်းငွေ (၆၀) ကျပ်ကို ခွဲဝေရာ၌ ကျောင်းဆောင်ခကို လျှော့ပေါ့စေလျက် အစားအသောက်ဘက်တွင် ထပ်လောင်း ထည့်သွင်းပေးရန် ကျောင်းဆောင် ကော် မတီသို့ ညွှန်ကြားပါမည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ၁၉၅၁-၅၂ ခုမှ စ၍ အခလွတ်ပညာသင်ကြားရေးစနစ် သွတ်သွင်းခဲ့သော်လည်း စာမေးပွဲ ဝင်ကြေးလွတ်ငြိမ်းခွင့် မရခြင်းမှာ အခလွတ်ပညာသင်ကြားရေးဝါဒနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်ဟု ယူဆသဖြင့် စာမေးပွဲဝင်ခွင့် လွတ်ငြိမ်း ခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ထိုကိစ္စသည် အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်သဖြင့် အစိုးရသို့ တောင်းဆို ခဲ့ရာ ယခုအချိန်အထိ ပြန်ကြားခြင်း မပြုသေးကြောင်းဖြင့် တကသသို့ အကြောင်းပြန်ခဲ့ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ အလုပ်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာမှ ၁၉၅၂ ခု၊ ဧပြီလသို့ ရောက်ရှိခဲ့သဖြင့် နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်ရက် အတွင်း တကသ၏ အလုပ်ကိစ္စအဝဝတို့ကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရန် နွေရာသီတာဝန်ခံများအဖြစ် ကိုစိန်ဘန်း၊ ကိုအုံးခိုင်၊ ကိုကျော်ကျော်၊ ကိုတင်ထွန်းနှင့် အမ် ခိုင်မြို့မှူးချိန်တို့အား ခန့်အပ်ခဲ့ပါသည်။

ကျောင်းပြန်ဖွင့်သည့် အချိန်တွင် ကျောင်းသားဦးရေ ပိုမိုများပြားလာသဖြင့် နေရာထိုင်ခင်း အခက်အခဲ ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်လာမည်ကို သိရှိသည့်အတိုင်း တက္ကသိုလ်ရှိ လိုအပ်သည့် အဆောက်အဦများ အမြန်ဆုံး ချဲ့ထွင်တည်ဆောက်ရန် ကြိုတင် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းဆောင် အဆောက်အဦတခုသာ ယခုနှစ်အဖို့ ဆောက်မည်ဟုဆိုသဖြင့် နောက်ထပ် အနည်းဆုံး ကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းဆောင် (၂) ခုနှင့် ကျောင်းသူများအတွက် ကျောင်းဆောင် (၁) ယခုနှစ်အဖို့ ထပ်မံတည်

ဆောက်ပေးရန် တောင်းဆိုပါသည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်အရ တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ နိုင်ငံတော် အစိုးရထံသို့ ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ် အတွက် တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေး ရန်ပုံငွေတွင် လိုအပ်သောငွေကို ထည့်သွင်း သတ်မှတ်ပေးရန် တောင်းဆိုထား ကြောင်းဖြင့် တကသသို့ အကြောင်းပြန်ကြား ခဲ့ပါသည်။

ကျောင်းဆောင်များတွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် ရေရှားပါး၍ ရေမလုံမလောက်ဖြစ်နေရာ ဝင်ဒါမီရာရှိ ရေလှောင်ကန်မှ ရေများကို ဝယ်ယူရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် သွားရောက် စီစဉ်ရန် လည်းကောင်း၊ ဖြစ်နိုင်မည် ဆိုပါက ၎င်းရေလှောင်ကန်မှ တက္ကသိုလ်ရေလှောင်ကန်သို့ ယခုလက်ရှိ (၃) လက်မ ရေပိုက်မှ ရေရနိုင်ရန်အတွက် ရန်ကုန် ကော်ပိုရေးရှင်းနှင့် စေ့စပ်ရန် တက္ကသိုလ်ဝင်းမှူးအား တာဝန်ပေးခြင်းဖြင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ တကသ၏ တောင်းဆိုချက်ကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆောင်များရှိ ရေချိုးခန်းများနှင့် အိမ်သာများ ညစ်ပတ်နံ့စေခြင်း မရှိရအောင် လိုအပ်သည့် ပြင်ဆင်ချက်များ ပြုလုပ်ရန် တကသမှ တောင်းဆိုသဖြင့်၊ တက္ကသိုလ်ဝင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရန် ညွှန်ကြားပြီး ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ အကြောင်းပြန်ကြားခဲ့ပါသည်။

ကျောင်းဆောင်များရှိ အထပ်တိုင်းတွင် သောက်ရေတိုင်ကီများ ထားပေးရန် တောင်းဆိုသဖြင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ တက္ကသိုလ်ဝင်းအုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီသို့ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေပါသည်။

ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ နေထိုင်မှု အနည်းငယ်သက်သာကောင်းမွန်စေရန် အင်းလျား၊ ဘင်တန်၊ ဝယ်လင်တန် ဥတ္တရကျောင်းဆောင်များ၌ လေးယောက်ခန်းနှင့် နှစ်ယောက်ခန်းများကို တယောက်ခန်းများအဖြစ် နံရံကားပေးရန် တောင်းဆို သဖြင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ သဘောတူညီပြီး ဆောင်ရွက်ရန် သက်ဆိုင်ရာသို့ ညွှန်ကြားတာဝန်ယူစေပါသည်။ ထို့အပြင် ကျောင်းဆောင်များတွင် ကျောင်းသားတဦးလျှင် မီးတလုံးကျပေးရန် တောင်းဆိုသည်ကိုလည်း သဘောတူသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာမှ တပ်ဆင်ပေးရန် စီစဉ်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ဝိဇ္ဇာတန်းများနှင့် သိပ္ပံတန်းများတွင် မြန်မာစာကို မသင်မနေရ ဘာသာပြုလုပ်သဖြင့် တကသမှ အခြေအနေ အကြောင်း အမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ထိုကိစ္စကို ရပ်ဆိုင်းထားရန် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ ကန့်ကွက်စာ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာ ရေးသည့်အချိန် အထိ တက္ကသိုလ်မှ မည်သို့မျှ ပြန်ကြားခြင်း မရှိသေးသဖြင့် ဤကိစ္စကို အတိအကျအစီရင် မခံနိုင်ပါ။

တက္ကသိုလ် သာမန်စာမေးပွဲများ၌ အပိုင်းခွဲခြားခြင်းနှင့် အမှတ်စဉ်အလိုက် အစီအစဉ် ခွဲခြားခြင်းကို ဖျက်သိမ်းပေးရန် တောင်းဆိုချက်ကို တက္ကသိုလ်ဆီးနီတံအဖွဲ့မှ သဘောတူညီသည်ဟု သိရှိရသော်လည်း ဤအစီရင်ခံစာ ရေးသည့်အချိန်အထိ ပြန်ကြားစာ မရသေးပါ။

၁၉၅၂ ခု၊ ဇွန်လတွင် တကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုကျော်ကျော် ခွင့်ယူသဖြင့်၊ တွဲဖက် အထွေထွေအတွင်း ရေးမှူး ကိုတင်မောင်ထွဋ်အား ထိုဌာနကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေပါသည်။

စာမေးပွဲစနစ်ဟောင်းအရ ဖြေဆိုရမည့် ကျောင်းသားများအား အထူးသင်တန်းများပေးရန် တောင်းဆိုထားရာ ယခု အစီရင်ခံစာရေးသည့် အချိန်အထိ ပြန်ကြားစာ မရသေးပါ။

၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်အတွင်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် အထက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်း ဆောင်တာများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ပြီးမြောက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများလည်း အများပင်ရှိပါသည်။ မပြီးပြတ်သေးသည့် လုပ်ငန်း အချို့လည်း ရှိပါသည်။ အထူးအစီရင်ခံလိုသည်မှာ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့၏ နေထိုင်စားသောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တကသသည် အထူးအရေးယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စများမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တို့၏ လုပ်အားပေါ်တွင် များစွာမှီခိုလျက် ရှိသဖြင့် ကျောင်းသားထုနှင့် တိုင်းပြည်လူထုအား ထိုအချက်ကို အထူး နှလုံးပိုက်ကြရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုပါသည်။

နောင် ဆက်လက်တာဝန်ယူကြမည့် အမှုဆောင်အဖွဲ့များသည် ကျောင်းသားထု၏ လုပ်ငန်းများကို အောင်မြင်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ကြပါစေဟု ကျွန်ုပ်တို့ အမှုဆောင်အဖွဲ့က မျှော်လင့်ဆုတောင်းပါကြောင်း။

၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ တကသ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဝတ်လုံတော်ရ ဦးပိုင် (အငြိမ်းစား အိုင်စီ အက်) နှင့် ဦးစောဟန် (အငြိမ်းစား အိုင်စီအက်) တို့အား ခန့်အပ်ပါသည်။ တကသ၏ ဥပဒေ အကြံပေးအရာရှိအဖြစ် ဥပဒေ ကထိက ဦးမြင့် ဝတ်လုံတော်ရအား ခန့်အပ်ပါသည်။ တကသ၏ စာရင်းစစ်အဖြစ် ဦးသန်းထူးအား ခန့်အပ်ပါသည်။ သမဂ္ဂ၏ အုပ်ထိန်းသူအဖြစ် ဦးကံသိန်းအား လည်းကောင်း၊ စာရေးအဖြစ် ကိုအုံးမြင့်အား လည်းကောင်း၊ ရုံးစေအဖြစ် မောင်လှကျော်အား လည်းကောင်း ခန့်အပ်ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးဌာန အစီရင်ခံစာ

ဘဏ္ဍာရေးဌာနနှင့် ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံလိုသည်မှာ ၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ် အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ဝင်ငွေ၊ ထွက်ငွေ စာရင်း ရှင်းတမ်း စာအုပ်စာတမ်းများနှင့် တကွ လက်ကျန်ငွေ စုစုပေါင်း ၃၃၂ ကျပ် ၂ ပဲ (သုံးရာ သုံးဆယ့် နှစ်ကျပ် နှစ်ပဲ) တိတိကို

လက်ခံ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်အတွက် သမဂ္ဂအသင်းဝင်များထံမှ ၃၈၉၃ ကျပ် (သုံးထောင် ရှစ်ရာ ကိုးဆယ် သုံးကျပ်) တိတိကို ရရှိပြီး၊ သမဂ္ဂအဆောက်အဦ ဆိုင်ခန်းများမှ (၁၀) လအတွက် ၃၆၉၅/- စပဲ (သုံးထောင် ခြောက်ရာ ကိုးဆယ်ခုနှစ်ကျပ် ရှစ်ပဲ) တိတိကို ရရှိပါသည်။ တက္ကသိုလ်သို့ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ထုတ်ပေးသော တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေး သိန်းငါးဆယ်ထဲမှ သမဂ္ဂအတွက် ငွေပေါင်း ၁၆၄၉၅ ကျပ် (တသောင်း ခြောက်ထောင် လေးရာ ကိုးဆယ် ငါးကျပ်) တိတိကို အချိုးကျ ရရှိပါသည်။ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်အတွက် သမဂ္ဂအရပ်ရပ် ဝင်ငွေပေါင်းမှာ ၂၄,၄၁၅/- စပဲ (နှစ်သောင်း လေးထောင် လေးရာ တဆယ် ခုနှစ်ကျပ် ရှစ်ပဲ) တိတိဖြစ်၏။ ၁၉၅၂ ခု၊ ဇူလိုင်လကုန်အထိ နှစ်ချုပ်စာရင်းပိတ်ချိန်တွင် သမဂ္ဂလက်ကျန်ငွေ ဘဏ်၌ ၃၇၇၄-၁၈ ပြား (သုံးထောင် ခုနှစ်ရာ ခုနှစ်ဆယ် လေးကျပ် ဆယ်ရှစ်ပြား) နှင့် ငွေသား ၂၉-၂၅ပြား (နှစ်ဆယ် ကိုးကျပ်နှင့် နှစ်ဆယ် ငါးပြား) ရှိပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ စတုတ္ထပတ် အရစ်ကျငွေအဖြစ် ၄၁၂၃-၇၅ပြား (လေးထောင် တရာ နှစ်ဆယ် သုံးကျပ် ခုနှစ်ဆယ် ငါးပြား) ရရှိရန် ရှိသဖြင့် စုစုပေါင်းငွေ ၇၉၂၇-၁၈ပြား (ခုနှစ်ထောင် ကိုးရာ နှစ်ဆယ် ခုနှစ်ကျပ်နှင့် ဆယ်ရှစ်ပြား) တိတိ ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အထူးရန်ပုံငွေမှ ရရှိသော ငွေ ၇၂၀၀/- (ခုနှစ်ထောင် နှစ်ရာကျပ်) တိတိကို တကယ်ရပြီး ပညာကြိုးစားလိုကြသော ကျောင်းသူကျောင်းသား (၁၂) ဦးတို့အား တကသမှ နေ၍ တလလျှင် ၆၀/- (ခြောက်ဆယ်ကျပ်)နှင့် (၁၀) လအတွက် တယောက်လျှင် ၆၀၀/- (ခြောက်ရာကျပ်) တိတိကို ထောက်ပံ့ကြေးအဖြစ် ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ တက္ကသိုလ်နှင့် လူထုပညာဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ တက္ကသိုလ်နှင့် လူထုပညာဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနကို ၁၉၅၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၁) ရက်နေ့မှ စ၍ လက်ခံဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အောက်ပါတို့ကို အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၅၁ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၈) ရက်နေ့မှ စ၍ တကသအဆောက်အဦတွင် ပစ္စည်းမဲ့ကျောင်းသားများနှင့် အလုပ်သမားများအား ရည်စူးလျက် နေ့စဉ် ညနေ (၄) နာရီမှ (၆) နာရီ အထိ အခမဲ့တက္ကသိုလ်ဝင်သင်တန်း ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ အင်္ဂလိပ်စာ၊ မြန်မာစာ၊ သင်္ချာ၊ ရာဇဝင်၊ ပထဝီ၊ ရူပဗေဒနှင့် ဓာတုဗေဒ ဘာသာရပ်များကို သင်ကြားပြသ ပေးပါသည်။ ထိုအခမဲ့ သင်တန်းတွင် လိုအပ်သော ကျောင်းသုံးပစ္စည်းအတွက် ကျောင်းသားတဦး ဝင်ကြေးငွေ (၂) ကျပ်စီ ကောက်ခံပါသည်။ ကျောင်းသားနှင့်အလုပ်သမား (၂၀၀) ခန့် တက်ရောက်သင်ကြားကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျောင်းသားများ အကျိုးအတွက်ငှာ စာမျက်နှာ (၆၀) မှ (၈၀) အထိရှိသော ပထဝီမှတ်စုများ (Geography Notes)၊ ဓာတုဗေဒမှတ်စုများ (Chemistry Notes)၊ အင်္ဂလိပ် စကားပုံကလေးများကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ပထဝီမှတ်စုကို ကျသင့်သော အဖိုးနှင့် ဝေငှခဲ့ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ကျန်မှတ်စု စာအုပ်များကို အခမဲ့ထုတ်ဝေပါသည်။

၁၉၅၁ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့မှ စ၍ ဥပစာ သိပ္ပံသင်တန်း (Tutorial Classes in Pure Science) ကို ဖွင့်လှစ်ပြန်ရာ ကျောင်းသားပေါင်း (၁၅၀) ကျော်ကျော် တက်ရောက်ပါသည်။

ထိုသင်တန်းတွင် (Geometry Questions) များ ရိုက်နှိပ်၍ အခမဲ့ဝေငှပါသည်။

၁၉၅၁ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့မှ စ၍ ချင်းကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ တောင်းပန်ချက်အရ မြန်မာစာတွင် အခက်အခဲ တွေ့နေကြသော ညီတော်၊ နောင်တော်များဖြစ်ကြသည့် ချင်းကျောင်းသားများအား အထူးမြန်မာစာသင်တန်းကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြန် ပါသည်။

အထက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အပင်ပန်းခံကာ ကူညီ၍ တက္ကသိုလ်သင်တန်းတွင် သင်ကြားပြသပေးကြသော ကိုဝင်းဖေ (အင်္ဂလိပ်စာ)၊ ကိုတင်ထွန်း (အင်္ဂလိပ်စာ)၊ ကိုတင်မောင် (အင်္ဂလိပ်စာ)၊ ကိုအောင်သန်း (မြန်မာစာ)၊ ကိုအုံးဖေ (မြန်မာစာ)၊ ကိုရွှေ (သင်္ချာ)၊ ကိုအောင်လှဇံ (သင်္ချာ)၊ ကိုထွန်းရင် (ပထဝီ)၊ ကိုတင်မောင်ကြီး (ရာဇဝင်)၊ ကိုထိန်ဝင်း (ဓာတုဗေဒ)တို့အား လည်းကောင်း၊ ဥပစာတန်းတွင် သင်ကြားပေးသည့် ဆရာဦးသန်းဝင်း (B.S.c)၊ Alr.R.C Shaker (B.S.c)၊ ကိုကံညွန့်၊ ကိုကိုလေးတို့အား လည်းကောင်း၊ ဆရာဦးအောင်ခင် (ဘီအေ)၊ ကိုကျော်ကျော် (ဘီအေ)၊ ကိုတင်အောင် (ဘီအေ) တို့အား လည်းကောင်း ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

အထက်ပါ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် တိုတောင်းလှစွာသော အချိန်အတွင်း၌ လုပ်ငန်းဆောင်တာ တော်တော်များများ အောင်မြင်သည်ကို တွေ့ရသဖြင့် ဤဌာနအတွက် အားရကျေနပ်ဖွယ်ရှိသည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

ပြန်ကြားရေးဌာန နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ ပြန်ကြားရေးဌာန၏ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ် အလုပ်သက်တမ်းအတွင်း ဆောင်ရွက်ပြီးမြောက်ခဲ့သော လုပ်ငန်းရပ်များကို အစီရင်ခံပါသည်။

ပြန်ကြားရေးဌာနသည် အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်များကို ထားရှိပြီး ထိုရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီရန် စွမ်းသမျှ အလုပ်တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁။ တကသသည် ကျောင်းသားထုနှင့် မကင်းကွာဘဲ အမြဲတစေ ဆက်စပ်မှုရှိရန်။

၂။ ကျောင်းသားထုနှင့် ပြည်သူလူထု၏ ဆက်ဆံရေးတွင် ပြေပြစ်မှု ရှိရန်အတွက် အထောက်အပံ့ပြုရန်။

၃။ တက္ကသိုလ်နှင့် ကျောင်းသားထု၏ အဖြစ်အပျက်အခြေအနေအမှန်ကို တိုင်းပြည်သို့ တကသသည် ကျောင်းသားထုနှင့် မကင်းကွာဘဲ ဆက်စပ်မှုရှိရန်၊ ကျောင်းသားထု၏ ပညာရေး၊ နေထိုင်စားသောက်ရေး အစရှိသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ နစ်နာချက်များ၊ တောင်းဆိုချက်များ၊ အောင်မြင်မှုများ၊ ဆုံးရှုံးမှုများကို ကြေညာချက်များ ထုတ်ပြန်၍ အသိပေးခဲ့သည်။ တကသ၏ လုပ်ငန်းနှင့် လှုပ်ရှားမှုဟူသမျှကိုလည်း ကြေညာချက်များဖြင့် အသိပေးခဲ့သည်။

ကျောင်းသားထုနှင့် ပြည်သူလူထု၏ ဆက်ဆံရေးတွင် ပြေပြစ်သာယာစေရန် ကြေညာချက်များနှင့် တမျိုး၊ သတင်းစာများ၏ အကူအညီများဖြင့် တသွယ် နည်းလမ်းရှိသမျှ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

ကျောင်းသားထုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း၊ တကသနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း၊ အထင်မှား အမြင်မှား ဖြစ်နေသော ကိစ္စရပ်များကို တိုင်းပြည်၏ နားမျက်စိသဖွယ် ဖြစ်သော သတင်းစာများမှ အချိန်မီ ကြိုးစား ဖြေရှင်းပေးခဲ့ပါသည်။

ပြန်ကြားရေးဌာနသည် မဂ္ဂဇင်းဌာနနှင့် ပူးတွဲ၍ တကသ၏ အဘော်အဖြစ် တပတ်တခါ သတင်းစဉ် ထုတ်ဝေရန် ကြိုးပမ်းပါသော်လည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ယခုနှစ်အဖို့ မထုတ်ဝေနိုင်ခြင်းကို ဝမ်းနည်းပါသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပြန်ကြားရေးဌာန၏ အဓိက ဆောင်ရွက်အပ်သော ကိစ္စများအတွက် အထူးကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ဦးမောင်
ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
တကသ

(ဆ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ (၁၉၅၂-၅၃)

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံကို တကသအဆောက်အဦခန်းမတွင် ကျင်းပခြင်းဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး ပြဿနာကို ညီလာခံသို့ မတင်ပြမီ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြသည်။ သဘောတူညီမှုမရ၊ မည်သည့် အုပ်စုဖက်ကမျှ မလျှော့ပါ။ ညီလာခံ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ ၎င်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်သောအဆိုကို စိစစ်ရေး ကော်မတီသို့ တင်သည်။ အဆိုပါ စိစစ်ရေး ကော်မတီ အစည်းအဝေးကို ညပိုင်းတွင် တံခါးပိတ် အစည်းအဝေး လုပ်ခဲ့သည်။ မပြီးမဆုံး ဖြစ်နေသောအခါ မန္တလေးမှ ကိုယ်စားလှယ် ကိုသာနိုး (နောင် ကျူရှင်ဆရာ)၊ မန္တလေးခရိုင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ကိုဘုန်းနိုင်တို့သည် အစည်းအဝေး အပြင်မှာ ရန်ပွဲဖန်တီးသည်။ လုပ်ကြံဖန်တီးမှုဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်သောအဆိုကို ညီလာခံသို့ တင်ပြရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ထိုနေ့ ညီလာခံ စတင်ကျင်းပသောအခါ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စ အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးကြသည်။ **Policy** ကိစ္စဖြစ်၍ မည်သည့် အုပ်စုကမှ အလျှော့မပေး၊ ညီလာခံကို ခေတ္တရပ်ဆိုင်း၍ ပြန်စခဲ့သည်။

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံသတင်းကြီး ပြီးဆုံးသွားသောနေ့တွင် ဗကသဌာနချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်များနှင့် နယ်ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်တော်များကို ဤသို့တွေ့ရ၏

Source: Aung Tun Original Copy

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

ကိုစိုးသိမ်း၊ ကိုမင်းလွင်၊ ကိုယုတို့က အုပ်စု (၃) ခုကို ခေါင်းဆောင် ဆွေးနွေးကြသည်။ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရန် အခြေအနေသို့ ရောက်ခဲ့သော်လည်း ကိုစိုးသိမ်းက ထိုအခြေအနေသို့ မရောက်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ အမျိုးသားရေး ပြဿနာကို ညီလာခံတွင် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရသော အခြေအနေ ရောက်ပါကလည်း များစွာ အရပ်ဆုံးပေမည်။ တိုးတက်အင်အားစု၏ ဦးဆောင်မှုနှင့် စည်းရုံးရေးများစွာ ထိခိုက်ပေမည်။ ဦးဆောင်ပူးတွဲကော်မတီ (Joint Committee) တွင် ပြန်ညှိရန် ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်သည်။ အဆိုပါ ညီလာခံ၌ ကိုလှဝင်း (နောင် ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ အဆင့်မြင့်)က-

“ကျွန်တော်တို့ တိုးတက်ကျောင်းသား အင်အားစုကို သတင်းအချို့၊ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာ၊ ဗမာ့ခေတ်၊ အင်္ဂလိပ် နေရှင်းသတင်းစာ စသည်တို့က လက်ဝဲကွန်မြူနစ်များဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ အာဏာရအဖွဲ့အစည်းက မြေပေါ်မြေအောက် အတိုက်အခံ လက်ဝဲအင်အားစုများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များဟု မှတ်ယူထားသည်။ မိမိတို့သည် မည်သူ့ဩဇာခံမှ မဟုတ် နယ်ချဲ့ဆိုလျှင် အမေရိကန် နယ်ချဲ့သမ္မတဟုတ်၊ ရုရှနယ်ချဲ့လာလျှင်လည်း တိုက်မှာပဲ” ဟု သဘာပတိ မိန့်ခွန်းတွင် စိတ်လိုက်မာန်ပါ ဟောပြောသွားသည်။

(ဇ) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ (မူရင်းတွင် ပျောက်ဆုံးနေ)

(ဈ) တကသတွင် တိုးတက်တို့ အရွေးခံခြင်း (၁၉၅၂-၅၃)

သန့်ရှင်းသော ကျောင်းသားအင်အားစုများသည် ခိုင်မာတိကျလှသော နိုင်ငံရေးခံယူချက် မရှိခြင်း၊ တိုးတက်သော နိုင်ငံရေးအယူအဆ၊ ဝါဒသဘောတရား၊ အတွေးအခေါ်များကို ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ အာဏာပိုင်များ၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု အမျိုးမျိုးကို ပြတ်သားစွာရင်ဆိုင်ရသော စိတ်ဓါတ်မရှိခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး အပေါ်တွင်သာ ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးကို ဘာမျှမလုပ်ဘဲ အေးအေးချမ်းချမ်း ပညာသင်ကြားရေးကို အခြေခံကြခြင်း၊ ကျောင်းသားအရေးများအား အာဏာပိုင်များနှင့် စေ့စပ်ရေးကိုသာ အဓိကထား အခြေခံခြင်းတို့ကြောင့် ကျောင်းသားထုကြား ဦးဆောင်မှုကျဆင်းလာသည်။ သန့်ရှင်းတို့က ကျောင်းသားအရေးနှင့် မိဘပြည်သူတို့၏အရေး မဆိုင်ဟု ခံယူသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။

တဖက်တွင်လည်း တိုးတက်အင်အားစုများက ကျောင်းသားအရေးနှင့် မိဘပြည်သူများအရေးသည် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ မိဘပြည်သူများအတွက် ဘဝလုံခြုံမှု မရှိလျှင် ဖိနှိပ်ခံနေရလျှင် ကုန်ဈေးနှုန်းများ တက်နေလျှင် မိဘတို့၏ သားသမီး ကျောင်းသားများသည် ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးကို ထိခိုက်မည်ဟု တိုးတက်ကျောင်းသား အင်အားစုများကလည်း လက်ခံထားကြသည်။ မိဘများ ဘဝလုံခြုံမှုရှိမှ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကင်းမှ ကျောင်းသားများအတွက် ပညာသင်ကြားရေး လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံ၍ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရမည်ဟု ခံယူလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် တိုးတက်ကျောင်းသားအင်အားစု စည်းရုံးရေးအင်အားကောင်းလာသည်။ တက္ကသိုလ်လူငယ်အဖွဲ့ (Versity Youth) နှင့် ညှိနှိုင်း၍ တကသရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ခဲ့သည်။

သို့သော် ထိုနှစ်တွင် တိုးတက်တို့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးခံနိုင်သော တကသအမှုဆောင်ဖြစ်ဖူးသူ မရှိ။ တကသ စည်းမျဉ်းအရ အမှုဆောင်ဖြစ်ဖူးသူသာ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးခံနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်ပြီးကလည်း ထပ်မံ အရွေးခံနိုင်ခွင့် မရှိ။ တကသစည်းမျဉ်းသည် အလွန်ခိုင်မာတိကျသည်။ ထိုစည်းမျဉ်းရေးဆွဲသူများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရမည်။

တကသစည်းမျဉ်းအရ ပထမအသုတ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်းရွေးရသည်။ ငွေထိန်းသည် ဘွဲ့ရပြီး ကျောင်းတက် နေသူ ဖြစ်ရမည်။ ဒုတိယအသုတ်တွင် အမှုဆောင် (၆) ဦး ရွေးရသည်။ ထို (၆) ဦး အနက် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် ကျန် လုပ်ငန်းများ အလိုက် တာဝန်ခံများ ရွေးချယ်ရသည်။ ထိုအမှုဆောင် (၉) ဦးက တာဝန်ခံနှင့် စာကြည့်တိုက်မှူးကို ရွေးချယ်ရ သည်။ ထို့ကြောင့် တကသတွင် အမှုဆောင် (၁၁) ဦးထက် လျော့လျှင်လည်း မရ၊ ပို၍လည်း မရပါ။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံ နှင့် စာကြည့်တိုက်မှူးများသည် ကျန်အမှုဆောင်များနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးရှိသော အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည်။

(ည) ၁၉၅၂-၅၃ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုကိုကြီး	ဥက္ကဋ္ဌ	(ကိုကိုကြီး၊ ကိုကိုလေးအုပ်စု)
၂။ ကိုကြိုင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	(တက္ကသိုလ်လူငယ်အုပ်စု)
၃။ ကိုစိန်သင်း	ငွေထိန်း	
၄။ ကိုအောင်ဘန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး	(တိုးတက်)

၅။ ကိုခင်မောင်မြင့်	လူထုဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတာဝန်ခံ (တိုးတက်)
၆။ ကိုကျော်ဝင်း	တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေးတာဝန်ခံ
၇။ ကိုကြည်ညွန့်	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံ
၈။ ကိုဝင်းမောင်	ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့်တင်ရေး
၉။ ကိုတင့်လွင်	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးတာဝန်ခံ
၁၀။ ကိုဘကောင်း	အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ
(ပထမက ကိုလှဝင်း)	
၁၁။ ကိုသန်းမောင်	စာကြည့်တိုက်မှူး - တို့ဖြစ်သည်။

ထိုနှစ် တကသမှ ကြီးမှူး၍ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး ဦးတည်ချက်များနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် ကျောင်းသားပွဲတော်ကို တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် စည်ကားစွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုပွဲတော် ကျင်းပနိုင်ခြင်းသည် ကျောင်းသားထုနှင့် တိုးတက်ကျောင်းသားအင်အားစု၏ အောင်ပွဲဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားထုအကြား စည်းရုံးရေးပိုမိုရလာသည်။ ကျောင်းသားပွဲတော်ကို နိုင်ငံရေးအဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံစွာ ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ အာဏာရ ဖဆပလအစိုးရမှာ နာသာခံခက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ တကသတွင် တိုးတက်ကျောင်းသားအင်အားစု ဦးဆောင်မှုရလာခြင်းသည် ၎င်းတို့အတွက် ကြီးမားသော အတိုက်အခံအုပ်စု ဖြစ်လာခြင်းဟု သဘောထားလာကြသည်။

(၄) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း (၅၂-၅၃ ခုနှစ်) ပါ ကဗျာ၊ ဆောင်းပါး

ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံ

ယနေ့ဗမာနိုင်ငံရှိ ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးမှာ စာသင်ခန်း၊ ကျောင်းဆောင်၊ ဆရာ၊ စာအုပ်စာတမ်း၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ၊ လောကဓါတ်ပညာ စမ်းသပ်ရန်ပစ္စည်းများ ချိုတ်မှုကို ခံစားနေရသည်။ ထိုခံစားရမှုတို့အတွက် ကျောင်းသားသမဂ္ဂတို့သည် ရေတုန်းမှစ၍ ရပ်ကာ တောင်းဆိုလာခဲ့ကြသည်။ တဖန် ကျောင်းထုတ်ပစ်ခြင်း၊ သမဂ္ဂလုပ်ငန်းများကို တားဆီးခြင်း စသော ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးလာခဲ့ရပြန်သည်။ ထိုအခါတွင် သမဂ္ဂတို့သည် မိမိတို့ ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးများကို တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်လာသောအခါ ကျောင်းသားတွေကို မည်သူက မြှောက်ပင့်ပေးသည်။ ကျောင်းသားတွေသည် နိုင်ငံရေးလုပ်သည်ဟု တခါက ကျောင်းသားသမဂ္ဂစင်မြင့်တွင် လုပ်ခဲ့သော ယနေ့ အာဏာရနေသူတို့က စွပ်စွဲကာ ကျောင်းသားထုအား တားဆီးချုပ်ချယ်ရန် ကြိုးစားလျက်ရှိသည်။ ဤသို့စွပ်စွဲချက်မျိုး စစ်မဖြစ်မီက ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် တဦးဖြစ်သူ ကိုဘဟိန်းက ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံ (၁၉၃၉) အမည်ရှိသော စာအုပ်တွင် ချေပကာ ရေးသားထားချက်ကို ပြန်လည်ထည့်သွင်း လိုက်ရလေသည်။ (မူရင်းတွင် ကိုဘဟိန်းဟုသာ ဖော်ပြထားသည်။)

ဖြစ်ပျက်ဆဲ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကို အမြင်မှန် မြင်နိုင်ကြရန်အတွက် မကြာမီကလေးအတွင်းက ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံရုံများကို ဇာတ်ကြောင်း ပြန်လိုပေသည်။

ကျွန်တော်တို့ သမဂ္ဂအမှုဆောင်များသည် ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှုအတွက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရာများနှင့် အလုပ်သမား၊ လယ်သမားများ ရန်ကုန်သို့ ရောက်သည့်နေ့တွင် အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းများက အလုပ်သမား၊ လယ်သမားနေ့ကြီး ကျင်းပနိုင်ရန်အတွက် အလုပ်များနေကြစဉ် လွန်ခဲ့သော ဒီဇင်ဘာ (၈) ရက်နေ့၊ နေ့လည် (၁) နာရီခန့်တွင် သခင်လှဖေ (ကလကတ္တား)နှင့် သခင်ထိန်ဝင်းတို့ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အသင်းရုံးသို့ ပေါက်လာကြပြီးလျှင် မကွေးသို့ ရောက်နေသော အလုပ်သမားများ ရန်ကုန်အထိရောက်အောင် ချီတက်လာနိုင်ရန်ကိစ္စကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် ည (၇) နာရီတွင် ဗဟို တို့ဗမာအစည်းအရုံး အမှုဆောင်အစည်းအဝေးရှိကြောင်း၊ ကျောင်းသားများက မည်သို့ကူညီနိုင်မည်ကို လာရောက် ပြောစေလိုကြောင်းဖြင့် ဖိတ်ကြားသွားလေသည်။

အထက်ပါ အစည်းအဝေးကို ည (၇) နာရီကျော်ခန့်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပန်းဆိုးတန်းရှိ ဗဟိုတို့ဗမာအစည်းအရုံး ဌာနချုပ်ရုံးခန်းတွင် ကျင်းပရာ ကျောင်းသားများကိုယ်စား ကျွန်တော်နှင့် အကျိုးဆောင် ကိုဗဆွေတို့ တက်ရောက်ကြသည်။ အခြား အစည်းအဝေးတက်သူများမှာ သခင်ထိန်ဝင်းကိုယ်တော်ကြီး၊ သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်လှဖေ၊ သခင်လှမောင် စသော ဗဟိုအမှုဆောင်များနှင့် တကရန်မြေသပိတ်တပ် ဗိုလ်လုပ်ရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားသူ (၃-၄) ဦးမျှ ဖြစ်သည်။ ညနေကပင် ရောက်လာသည်ဆိုသော ရန်မြေသပိတ်တပ်မှ သပိတ်မှောက် အလုပ်သမား ကိုယ်စားလှယ်တယောက်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

အစည်းအဝေး စလျှင်စချင်း ထိုသပိတ်သမားကိုယ်စားလှယ်က မကွေးရန်မြေ အလုပ်သမား အခြေအနေနှင့်တကွ အလုပ်သမားများကို မကွေးပုလိပ်များက မည်သို့ချုပ်ချယ်ပုံ၊ သပိတ်ခေါင်းဆောင်များကို မည်သို့ဖမ်းဆီးပုံတို့ကို အချိန် အတော်ကြာစွာ ရှင်းလင်း ပြောပြသည်။

ထို့နောက် မကွေးမှ အလုပ်သမားများ ရန်ကုန်ဘက်သို့ အမြန်ဆုံးချီတက်နိုင်ရန်အတွက် နည်းလမ်း အကောင်းဆုံးကိုရှာကြရာ အစည်းအဝေး တက်ကြသူတိုင်းက တယောက်အကြံ တမျိုးပေးကာ အပြန်အလှန် ငြင်းခုံပြောဆိုနေကြခြင်းဖြင့် အချိန်အတော်ကြာသွားကြပြန်သည်။

လယ်သမားနှင့် အလုပ်သမားများ ဤမျှ ဆူပူထကြွလာပြီးလျှင် မိမိတို့ အခွင့်အရေးများကို တောင်းဆိုရန်အတွက် ရန်ကုန်မြို့ သို့ပင် ခြေလျှင်ချီတက်လာကြမည် ဆိုသောအခါ နယ်ချဲ့အစိုးရမှာ အထူးတုန်လှုပ် ထိတ်လန့်ခဲ့လေသည်။ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားများ ရန်ကုန်သို့ ရောက်၍ သူတို့တောင်းဆိုချက်များကို မလိုက်လျောပါက မိမိတို့မှာ အစိုးရ ကုလားထိုင်များမှ ရွေ့လျောသွားလောက်အောင် အခြေအနေ ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်တော့မည်ဟု အကြောက်လွန်ကာ စဉ်းစားချက်နှင့် မယှဉ်နိုင်အောင် အထိတ်တလန့် တွေးတောပြီးလျှင် အလုပ်သမား၊ လယ်သမားများ၏ ရန်ကုန်သို့ ချီတက်ရန် အကြံကိုဖျက်ဖို့ နည်းအမျိုးမျိုးကို စဉ်းစားထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း။

ရေနံချောင်းမှ အလုပ်သမားတပ်ကြီးကို အစိုးရက အသာတကြည် သွားခွင့်ပေးလိုက်ခြင်းမှာ သူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ထောက်ခံလိုသည့် သဘောနှင့် မဟုတ်ဘဲ အကယ်၍ ရေနံချောင်းမှာပင် လာလာခြင်းဆောက်နှင့်ထွင်း ဆိုသကဲ့သို့ အလုပ်သမား တပ်ကြီးကို နှိမ်နင်းလိုက်က ရေနံချောင်းရှိ ကျန်အလုပ်သမားများကပါ ငြိမ်ခံမနေဘဲ ဒုတိယရေနံမြေသပိတ်ကြီး ထပ်မံပေါ် ပေါက်မည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အလုပ်သမားများကို အလွယ်တကူ နှိမ်နင်းနိုင်မည့် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် စစ်ပုလိပ်ရုံး၊ ဂတိ၊ ထောင်တို့မှာလည်း မကွေးမှာသာ ရှိနေသဖြင့် ရေနံချောင်းမှ စထွက်စဉ် မနှိမ်နင်းခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အလုပ်သမားများ မကွေးသို့ ဆိုက်ရောက်လာကြသောအခါ နယ်ချဲ့သမားတို့မှာ အလုပ်သမားများ မိမိတို့ ထောင်ချောက်ကို တိုးပြီဟူသော အနေဖြင့် အားရဝမ်းသာစွာ အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်များကို စတင်ဖမ်းလိုက်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အစွမ်းကို ပြလိုက် လေသည်။ ထို့နောက် အလုပ်သမားများကို ပုဒ်မ (၁၄၄) ဖြင့် ပိတ်ခြင်း၊ လာသမျှခေါင်းဆောင်များကို ဖမ်းနေခြင်းဖြင့် မိမိတို့ ရည်ရွယ်ရင်း အကြံအစည်ကို ထမြောက်အောင် အဓမ္မ ဆောင်ရွက်လေတော့သည်။ အလုပ်သမားများကလည်း ရှေ့တိုးမည်။ အစိုးရကလည်း ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို ဖျက်ကာ အကြမ်းနည်းသုံးမည်၊ လာသမျှ ခေါင်းဆောင်တွေကို ဖမ်းမည်၊ ဤသို့ဖြင့် တဖက်နှင့် တဖက် အားစမ်းနေကြလေသည်။

အစည်းအဝေးတွင် ကျွန်တော်နှင့် ကိုဗဆွေတို့ကလည်း ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားများက အလုပ်သမားနှင့် လယ်သမား အရေးတွင် မည်သို့ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အကြောင်း၊ နောက်ဆုံး လိုအပ်လာလျှင် ဗမာပြည်တပြည်လုံး ကျောင်းသားသပိတ်များဖြင့် ထောက်ခံကူညီမည်အကြောင်း၊ အလုပ်သမားတပ်တွင် ဗိုလ်လုပ်ရန်အတွက် ကျောင်းသား အမြောက်အများပင် နာမည်တင်သွင်း မည့် အကြောင်းတို့ကို ပြောပြလေသည်။ သို့သော် အစည်းအဝေး၏ ဆန္ဒမှာ ယခုအတောအတွင်း ကျောင်းသားများ ရုတ်ခြည်း ထိထိရောက်ရောက် ကူညီဖို့လိုသည်ဟု မထင်သေးဘဲ တိုင်းပြည်က ကျောင်းသားများနှင့် အလုပ်သမားများ ပူးပေါင်းကြပြီဟု ယူဆကာ တော်လောက်ပြီဟု သဘောထားလေသည်။

အလုပ်သမားချီတက်ရေးအတွက် အတော်ကြာ ဆွေးနွေးမိကြသောအခါ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တခုကို ရေးဆွဲကြလေသည်။ မကွေးသို့ ရောက်နှင့်နေသော ဗိုလ် (သခင်ဖေသန်း) နှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဗိုလ် (၂) ဦးအဖြစ် သခင်ထိန်ဝင်း၊ သခင်စိုးတို့ကို ရွေးချယ်လိုက်၍ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အလုပ်သမားများအား ညွှန်ကြားချက် စာရွက်များကို ယူဆောင်သွားရမည့် သခင်ထိန်ဝင်းနှင့် သခင်စိုးတို့အား သပိတ်တပ်ကြီးသို့ မရောက်ခင် အဖမ်းခံရပါက ထိုညွှန်ကြားချက် စာရွက်များကို အခြား လမ်းဖြင့် သပိတ်တပ်သို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ကျွန်တော်နှင့် ကိုဗဆွေတို့ကို ရွေးချယ်လိုက်လေသည်။

ကျွန်တော်နှင့် ကိုဗဆွေတို့မှာ မပြီးပြတ်သေးသော ရေနံချောင်း အမျိုးသားကျောင်းသားသပိတ် ကိစ္စအတွက် ရေနံချောင်းသို့ သွားရောက်ရန် ကိစ္စရှိနေသဖြင့် ခရီးသွားရင်းဟန်လွဲ အလုပ်ကို လုပ်ရန် ကျွန်တော်တို့ (၂) ယောက်ကို ရွေးချယ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုညတွင်းချင်းမှာပင် သခင်စိုးနှင့် သခင်ထိန်ဝင်းတို့သည် ပြည်ရထားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်နှင့် ကိုဗဆွေ တို့သည် မန္တလေးစာပို့ ရထားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မကွေးဖက်သို့ လိုက်ပါသွားကြလေသည်။ နောက်တနေ့ ညနေ မကွေးသို့ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ကျွန်တော်တို့ (၂) ယောက်သည် အလုပ်သမားများ စခန်းချနေသည့် မဲထီးကျောင်းတိုက် အတွင်းသို့ လိုက်သွားကြပြီးလျှင် ကျွန်တော့်တွင်ပါလာသော စာရွက်များကို သခင်ဖေသန်းသို့ ပေးအပ်လိုက်လေသည်။ ထို့နောက် ရေနံချောင်းသို့ ဆက်လက် ထွက်ခွာသွားမည့် မော်တော်ကားမှာ မကွေးတွင် (၁) နာရီကျော်ကျော်မျှ နားနေဦးမည်ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့မှာ အလုပ်သမား များကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ဆုံရန် အချိန်ကောင်းကောင်း ရလေတော့သည်။

အကာအရံဆို၍ လုံးဝ မရှိသော သွပ်မိုးတန်ဆောင်းကြီးအတွင်း နီးကြော့ဖျာကြမ်းများပေါ်တွင် အိပ်သူကအိပ်၊ စာဖတ်သူကဖတ်၊ ပိုင်းဖွဲ့၍ စကားပြောသူကပြောနှင့် သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်းကြီး တစည်းတရုံးနေကြသော အလုပ်သမား (၈၀၀) ကျော်ခန့်ကို ခပ်လှမ်း လှမ်းက မြင်လိုက်လျှင် မြင်လိုက်ချင်း ကျွန်တော်တို့မှာ ဘာကြောင့်မသိ ရင်ထဲတွင် လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဖြစ်လာလေသည်။ သူတို့တွင် ပါလာသော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းဆို၍ လူတယောက်လျှင် စောင်ကြမ်း တထည်၊ လွယ်အိတ် တလုံးနှင့် ရေသောက်ရန် ရေပုလင်း တလုံးသာ ဖြစ်လေသည်။ အညာတွင် နေဖူးသူတိုင်း ဆလံတိုက်ရလောက်အောင် ချမ်းအေးသော ဆောင်းတွင်းတွင် သူတို့ဘယ်လို အိပ်ကြမည်ကို ကျွန်တော်တို့မှာ မတွေးနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်လေသည်။ အလုပ်သမားများ စားရေးသောက်ရေး အတွက် အကျိုးအကြောင်းကို အနီးရှိ အလုပ်သမားတဦးအား မေးကြည့်ရာ “ကျွန်တော်တို့မှာ တစ်နေ့ ထမင်းတနပ်ပဲ စားရတယ်၊ ဟင်းကတော့ ငါးပိကြော် တခွက်ပါပဲ၊ တခါတလေများ ထမင်းတောင် လောက်လောက်၄၄ မစားရဘူး၊ အစိုးရကတော့ ရှိသမျှစားစရာ ကုန်ရင် ငတ်ရင် ကိုယ့်အကြံကိုစွန့်ပြီး နေရပ်ကို ပြန်ကြမယ်ထင်တယ်၊ ဒါကြောင့် (၁၄၄) နှင့် ဒီအထဲမှာ ပိတ်ပြီး အငတ်ခံထားတယ်၊ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ လာမိတဲ့ အတူအတူ မထူးဘူး၊ ရန်ကုန်ကို ရောက်အောင် တနည်းနည်းနဲ့ သွားမှာပဲ၊ ပုလိပ်က သေနတ်နဲ့ ပစ်သတ်လို့ သေရင်လည်း အေးတာပဲ” ဟု စိတ်ပါမာန်ပါ ကျွန်တော့်အား ပြောပြသည်။

လူ့ဘဝတွင် လူဖြစ်လာရလျက် လူလိုမနေရ၊ လူလိုမစားရ၊ သန်သန်မာမာနှင့် အလုပ်လုပ်လိုလျက် အလုပ်မရ ဖြစ်နေသော

အခြေဆုံး အနေဆုံးသို့ ရောက်သူတိုင်း ကိုယ်အသက်ကို တန်ဖိုးမထားဘဲ၊ ဖြစ်လိုရာဖြစ် နှုတ်နှစ်၍ လုပ်ကြမည်မှာ အံ့ဩစရာ မဟုတ်ချေ။ ဒုက္ခကို ဒုက္ခဟူ၍ မမှတ်ထင်နိုင်ဘဲ လူ့အဖြစ်နှင့် ရသင့်ရထိုက်သော လူ့အခွင့်အရေးလေးများကို အေးချမ်းငြိမ်သက်စွာ တောင်းဆိုရန် အတွက် မိုင် (၃၀၀) ကျော်မျှသော ခရီးကို ခြေလျင်လာကြသည့် အလုပ်သမားများအား လူစိတ်ကျပ်ပြည့် ရှိသူတိုင်း၊ ကိုယ်ချင်းစာကာ ညှာတာထောက်ထားကြပေမည် ဖြစ်သော်လည်း နယ်ချဲ့အစိုးရက ဤအရမ်းမဲ့ အဓမ္မနှိပ်ကွပ်နေခြင်းဖြင့် သူတို့၏ ဆုံးညစ်သော အတွင်းသဏ္ဌာန်ကို ပိုမိုပေါ်လွင်အောင် ပြုလုပ်ရာရောက်နေပေသည်။ အဓမ္မတရား လက်ကိုင်ထားသော နယ်ချဲ့စနစ်ကိုလည်း အမြန်ဆုံး တိုက်ဖျက်နိုင်အောင် လူများအား ဆွဲပေးနေရာ ရောက်လေသည်။

အလုပ်သမားများနှင့် ကျွန်တော်တို့ စကားပြောနေကြစဉ် ကျောင်းအပြင်ဖက် လမ်းမတွင် မြင်းစီးပုလိပ်။ နောက် မလှမ်း မကမ်းတွင်ကား တုတ်ရှည်ကြီးများ ဆွဲကိုင်ထားသော ပုလိပ်သား ရိုးရိုး (၁၅) ယောက်ခန့် လမ်းလျှောက်နေသည်။ ကျွန်တော်သည် ကိုဗဆွေကို လှမ်းကြည့်ရာ သူကလည်း ကျွန်တော့်ကို ပြန်အကြည့်နဲ့ ဆုံနေလေသည်။ ၎င်းနောက် ကျွန်တော်ကပင် အနီးရှိ သခင်ဖေသန်းအား “ကျွန်တော်တို့ ခင်ဗျားတို့နဲ့အတူ အလုပ်သမားတွေကို ချုပ်ချယ်ထားတာကို တိုက်ဖျက်မယ်။ အလုပ်သမားတွေ မကွေးက ထွက်သွားကြမှ ကျွန်တော်တို့ ရေနံချောင်းကို ဆက်သွားတော့မယ်” ဟု ပြောပြလိုက်လေသည်။

ခဏကြာလျှင် သခင်ထိန်ဝင်းနှင့် သခင်စိုးတို့ ရောက်လာကြ၍ (၅) ဦးသား ရွေ့လုပ်ငန်းများအတွက် တိုင်ပင်ကြပြီး အေးအေးသက်သာနှင့် ကိစ္စပြီးနိုင်က ပြီးဖို့အတွက် အရေးပိုင်နှင့်တွေ့ဆုံရန် စီစဉ်ကြသည့်အတိုင်း နောက် (၂) ရက်တွင် အရေးပိုင်ထံ လူကိုယ်တိုင်တင်၊ စာနှင့်တတန် ဆက်သွယ်ကာ အလုပ်သမားများ ချီတက်ရေးကိစ္စကို လုပ်ကြလေသည်။

သို့သော် အရေးပိုင်မှာ ကျွန်တော်တို့အား တပတ်ရိုက်ကာ အချိန်ဆွဲနေသည်ကို သိရသောအခါ သူနှင့်ဆက်လက် စကားကမ်းလှမ်း ခြင်း မပြုတော့ဘဲ ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို ချိုးဖျက်၍ ဆက်လက်ချီတက်ရန်ကိုသာ ပြင်ဆင်ကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့က လူကြီးပီပီ ဆက်ဆံပါလျက် အရေးပိုင်မှာ ကျွန်တော်တို့အပေါ် အကောက်ဉာဏ်ကြိုကာ ကျွန်တော့်တို့အား ဖမ်းဝရမ်းကို တင်ကူး ထုတ်ထားခဲ့ လေသည်။

သပိတ်သမားတပ်ကို ဒီဇင်ဘာလ (၁၂) ရက် နံနက်တွင် ချီတက်ရန် စီစဉ်ထားသော်လည်း ကျွန်တော်တို့ (၅) ဦးမှာ ထိုနေ့ နံနက်နေအာရုံကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် မမြင်တွေ့ရတော့ဘဲ လွန်ခဲ့သောနေ့ည (၇) နာရီကပင် ကျွန်တော်တို့မှာ မကွေးဂတ် အချုပ်ခန်းအတွင်း ရောက်ခဲ့ကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့အား ဖမ်းဆီးသည့် အချိန်ကစ၍ ပုလိပ်အမှုထမ်းများက ရိုက်နှက်ကြသဖြင့် ကျောင်းသူကလေးများနှင့် ကျောင်းသားအများအပြား ဒဏ်ရာအနာတရ ရရှိ၍ အာဇာနည် ကိုအောင်ကျော် အသက်သေဆုံးရသည့် အချိန်တိုင်အောင် အဖြစ်အပျက်များကိုကား အပြင်က လူများမှာ ကျွန်တော်တို့ထက် ပိုမိုသိကြပေသည်။

သို့ကြောင့် ယခုကျောင်းသားအရေးတော်ပုံနှင့် ဆိုင်သော အချို့ဖြေရှင်းဖွယ် အချက်များကိုသာ ရေးလိုပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ကျွန်တော်နှင့် ကိုဗဆွေကို ဖမ်းသောကြောင့် ကျောင်းသားများ ဤမျှ ဆူပူလာရသည်။

(၂) ကျောင်းသားများမှာ မိမိတို့နှင့် မဆိုင်သော နိုင်ငံရေးတွင် ဝင်စွက်သည်။

(၃) ကျောင်းသားများကို နိုင်ငံရေးသမားများက လက်ကိုင်တုတ်အဖြစ် အသုံးပြုနေသည်။

(၄) ကျောင်းသားများသည် သခင်များနှင့် ပေါင်းသည်။

(၁) ကျွန်တော်နှင့် ကိုဗဆွေကို ဖမ်းလိုက်သဖြင့် ကျောင်းသားများ ဤမျှဆူပူလာရသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ကျောင်းသားများ ကျောင်းတွင် စာအသင်ပျက်မည် မဟုတ်ဟူသော ထင်မြင်ချက်မှာ အချို့တဝက်သာ မှန်ပေသည်။ အထက်တွင် ရေးသားခဲ့သည့် အတိုင်း ယခုခေတ် ကျောင်းသားများမှာ ရှေးကလို နံရံလေးဖက် ပတ်လည်ပိုင်းထားသော ကျောင်းစာသင်ခန်းကို မိမိလောက အဖြစ်ထားကာ ကျောင်းစာအုပ်များတွင်သာ စိတ်ဝင်စားခြင်း မပြုတော့၊ မိမိကိုယ်ကို အရေးပါသော တိုင်းသူပြည်သား အဖြစ်သို့ မြှင့်တင်လိုက်ကာ ပြည်သူပြည်သားအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြဿနာအားလုံးတွင်လည်း စိတ်ဝင်စားလာလေသည်။

၎င်းအပြင် ကျောင်းသားများမှာ ကျောင်းသားဟူသော လူတမျိုးအဖြစ်နှင့် ဘုံပေါက်လာကြသူများ မဟုတ်သဖြင့် မိမိ၏ မိဘ၊ ဦးလေးစသော သွေးချင်းသားချင်း တိုင်းသူပြည်သားများ အတိဒုက္ခရောက်လျှင် မိမိတို့လည်း ရောက်ရသည်။ တိုင်းသူ ပြည်သားများ ဘေးဒုက္ခရောက်၍ တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်လျှင် မိမိကလည်း ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ရမည်ဟု သဘောပိုက်လာကြလေ သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ယခုတိုင်းပြည်မှာ နယ်ချဲ့စနစ်ကြောင့် ဘေးဒုက္ခအပေါင်း တဆင့်ထက်တဆင့် တွေ့ကြုံခံစား နေရသောအခါ ကျောင်းသားများမှာလည်း အေးအေးလူလူ မနေနိုင်ကြဘဲ ထိပ်ထက်မီးပူဖြင့် တိုင်းပြည်ကို မည်သို့ကူရမည်ကို အချက်ရှာနေကြ လေသည်။

တိုင်းသူပြည်သား ဆင်းရဲသားအလုပ်သမားများအတွက် ကျွန်တော်တို့ကို ဖမ်းလိုက်သောအခါတွင်ကား အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်သော ကျောင်းသားများကို ဆူပူရန် အခါပေးလိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သွားလေသည်။ အကယ်၍ ကျွန်တော်တို့ကို မဖမ်းဘဲနေပါက ယခုလို ဖြစ်ပျက်ဆဲဖြစ်သော ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံသည် ယခုအချိန်တွင် မဖြစ်ဘဲ အချိန်ပြောင်းချင် ပြောင်းသွားပေမည်။ သို့သော် မဖြစ်ဘဲကား မနေ၊ အနွေးနှင့်အမြန် ဖြစ်ပေါ်ရတော့မည်။ စင်စစ်သော်ကား ကျွန်တော်တို့ကို ဖမ်းလိုက်ခြင်းမှာ ပေါက်ကွဲ အံ့ဆဲဆဲဖြစ်သော ယမ်းအိုးကြီးကို မီးအဖွားဖွား ချလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

ယခုကျောင်းသားအရေးတော်ပုံသည် ကျွန်တော်တို့ (၂) ဦးအား ဖမ်းဆီးခြင်းအပေါ်တွင် လုံးဝ အရင်းမတည်ကြောင်းကို သက်သေအထင်အရှား ပြမည်။

ကျွန်တော်တို့ (၂) ဦးကိုဖမ်းဆီး၍ မကွေးထောင်ကြီးအတွင်း အချုပ်နှင့်ထားစဉ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၄) ရက်နေ့ နံနက် (၉) နာရီ ခန့်လောက်တွင် အခွန်တော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးဘဦးသည် ရန်ကုန်မှနေ၍ ကျွန်တော်တို့ရှိသော မကွေးထောင်သို့ တယ်လီဖုန်းဆက်

၍ ကျွန်တော်တို့အား မကွေးတွင် ကျွန်တော်တို့ (၂) ယောက် ဖြစ်ပျက်ပုံကို မေးသည်။ ကျွန်တော်က အထက်တွင် ရေးသားခဲ့သည့် အတိုင်း ပြန်လည်ပြောပြရာ ဦးဘဦးက “အခု ဝန်ကြီးချုပ် အစည်းအဝေးရှိသည်။ မင်းတို့အကြောင်း စဉ်းစားကြမည်။ မင်းတို့ခေါင်းဆောင် ဖို့ လာခြင်း မဟုတ်သဖြင့် လွတ်ပစ်မည်။ (၁၀) နာရီကို ငါအကြောင်းပြန်မည်” ဟု ပြောပါသည်။ ထို့နောက် ယခု အင်းစိန်ထောင် ရောက်သည်အထိ သူ့ထံမှ အကြောင်းပြန်စကား မရတော့ပါ။

ဝန်ကြီးချုပ် အစည်းအဝေးက ကျွန်တော်တို့ (၂) ယောက်ကို ဘာကြောင့် မလွှတ်သနည်း။ ကျောင်းသားများမှာ ကျွန်တော်တို့ (၂) ယောက်ကို အရင်းခံ အဓိကထား၍ ဆူပူကြခြင်း မဟုတ်။ ကျွန်တော်တို့ (၂) ယောက် လွတ်ပစ်ရုံမျှနှင့် ကျောင်းသားများမှာ အေးသွားကြမည် မဟုတ်။ ကျွန်တော်တို့ကို လွတ်လိုက်လျှင် အပြင်ဖက်တွင် ဆူပူသမား တိုးရုံမျှ ဖြစ်မည်ကို သိကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

လယ်သမား၊ အလုပ်သမားများနှင့်တကွ တတိုင်းပြည်လုံးကို ချုပ်ချယ်ထားသော ပုဒ်မအမျိုးမျိုးကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းရန် အတွက် ကျောင်းသားများ သပိတ်မှောက်နေကြ၏။ ကျွန်တော်တို့ (၂) ယောက်ကို ဖမ်းမှု ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှုအတွက် တိုက်ခိုက်ကြရန် ကျောင်းသားများ ဆူပူကြသလော၊ လုံးဝမဟုတ်ပေ။ လွန်ခဲ့သော နိုဝင်ဘာလ (၃) ရက်၊ (၄) ရက်၊ (၅) ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပ ခဲ့သော ကျောင်းသားလွှတ်တော်၏ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ တိုင်းပြည်သို့ ကြေညာစာတမ်း နောက်ဆုံးအပိုဒ်တွင် “ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှုအတွက် ကျောင်းသားများ တိုင်းပြည်တလျှောက် ဆူပူတောင်းဆိုရန်” ဟု အတိအလင်းပါရှိလေသည်။ ကျောင်း သားများ လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရိုသေလိုက်နာသောအားဖြင့် ကျောင်းသားများ ဤသို့ဆူပူနေကြောင်း အထူးထင်ရှား လှပေသည်။

(၂) နိုင်ငံရေးကို ကြောက်စရာ၊ မသတိစရာ ဆေးခြယ်ပြီး ကျောင်းသားများကို ခြောက်လှန့်လေ့ရှိသည်မှာ နယ်ချဲ့သမား၏ ယုတ်ပတ်သော အကျင့်တရဖြစ်လေသည်။ နယ်ချဲ့သမားများ၏ စားကြွင်းစားကျန်များဖြင့် အသက်ရှင်နေကြသော လက်ပါးစေ များကလည်း ကျောင်းသားများ နိုင်ငံရေးနှင့် မဆိုင်ဟု ယောင်ဝါး၍ စကားပစ်သံကို မကြာခဏ ကြားရလေသည်။ နယ်ချဲ့သမား တို့က ကျောင်းသား နိုင်ငံရေးထဲဝင်လာသည်ကို ကြောက်လန့်ကြခြင်းကို ထောက်သဖြင့် ကျောင်းသားများသည် နယ်ချဲ့စနစ် သုတ်သင်ရေးတွင် မည်မျှအရေးပါ အရာရောက်သည်ကို ချင့်ချိန်နိုင်ပေသည်။

ကျောင်းသားများရာဇဝင်ကို ကြည့်လျှင် ပထမတွင် နယ်ချဲ့သမားများသည် ကျောင်းသားများကို နှလံမထူနိုင်အောင် ခေါင်း မထောင်နိုင်အောင် နှင်းပြားအခြေတွင် ထား၏။ ဒုတိယကျောင်းသားများ ဆူပူနှိုးကြားလာသောအခါ ကျောင်းသားများ ဆူချင်ဆူတော့၊ သို့ရာတွင် ပညာရေးကိစ္စတွင်သာ ဆောင်ရွက်ရမည်။ နိုင်ငံရေးမလုပ်ရဟု ပြောလာကြသည်။ ဤကား နယ်ချဲ့သမားတို့၏ နောက်သို့ တလှမ်းဆုတ်ခြင်းဖြစ်၍ ကျောင်းသားတို့ ရှေ့တလှမ်း တိုးခြင်းဖြစ်၏။ နောင်တွင် ကျောင်းသားတို့ နိုင်ငံရေး လုပ် ချင်လုပ်တော့၊ သို့ရာတွင် နယ်ချဲ့စနစ်သုတ်သင်ရေးတွင် မပါရဟု ပြောပေလိမ့်မည်။ သို့သော် စင်စစ်အားဖြင့် ဤသို့ပြောနိုင်ရန် မရှိတော့။ အကြောင်းသော်ကား ထိုအချိန်တွင် သူတို့ လူ့ပြည်တွင် ရှိကြတော့မည် မဟုတ်ပေ။

ကျောင်းသားများက ဗမာလူမျိုးတိုင်း လူတန်းစေ့နေနိုင်သည့် လောကသစ်ထူထောင်ရေးအတွက် ဆင်းရဲသားလယ်သမား များနှင့် ပန်းချင်းယဉ်ကာ လွတ်လပ်ရေးစစ်မြေပြင်တွင် တိုက်ခိုက်ကြအံ့။ ယခု လုပ်ငန်းများမှာ ထိုအချိန်အတွက် အားပြင်နေခြင်း မျှဖြစ်၏။ ဤသို့လုပ်သဖြင့် နယ်ချဲ့သမားနှင့် သူ၏လက်ပါးစေများသည် ကျောင်းသားများ နိုင်ငံရေးလုပ်သည်ကို ပြောရုံမက လူသတ်သမားဖြစ်သည် စသဖြင့် သူတို့ သဘောကျသလို ပြောဆိုနိုင်ပေသည်။

(၃) ကျောင်းသားများကို နိုင်ငံရေးပါတီများက လက်ကိုင်တုတ်အဖြစ် အသုံးပြုနေသည်ဟူသော ရယ်စရာကောင်းလှသည့် စွပ်စွဲချက်မျိုး ရေးသားပြောဆိုနေကြခြင်းမှာ ယခုကိစ္စတွင်မှမဟုတ်။ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်းကို ပယ်ချလိုက်စဉ်ကလည်း ဤနည်း အတိုင်း စွပ်စွဲခံရဖူးသဖြင့် ယဉ်၍ပင် နေလေသည်။

ဤစွပ်စွဲချက်မျိုး ထွက်ပေါ်လာသည့် ဒေသများမှာ နယ်ချဲ့သမားတို့၏ ပါးစပ်ဖြစ်သော ရန်ကုန်ဂေးဇတ်သတင်းစာနှင့် နယ်ချဲ့သမား လက်ပါးစေဖြစ်သော ညွန့်ပေါင်းအစိုးရတို့၏ ပါးစပ် ဗန္ဓုလသတင်းစာ တို့ပင် ဖြစ်လေသည်။ တက္ကသိုလ်ဥပဒေကြမ်း ကိစ္စတွင်ကား အများနားလည်အောင် ခပ်ရှည်ရှည် ရှင်းရဦးမည်။ ယခုကိစ္စတွင်ကား စဉ်းစားဉာဏ်ရှိသူတိုင်းမှာ အလွန်ရှင်းလေသည်။ ဘယ် နိုင်ငံရေးပါတီ၊ ဘယ်ဂိုဏ်းဂဏမှ စိတ်ကူးမတည့်မီ ကျောင်းသားများက စတင်၍ ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှုကို ချုပ်ချယ်ထားသော ပုဒ်မများကို ချိုးဖျက်ကာ အာဏာဖီဆန်ခဲ့ကြလေသည်။ သို့သော် သတင်းစာများကား ကျောင်းသားများကို ဦးစောက မြှောက်ပေး နေသည့်အနေမျိုး ယခုထက်တိုင် ရေးသားနေခြင်းမှာ တိုင်းသူပြည်သားများကို စော်ကားသည်နှင့် တူလေသည်။ စင်စစ်သော်ကား ဂဠုန်ဦးစောမှာ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံဂယက်မှ မူးမိုက်ကာ မသိမသာ အာဏာဖီဆန်ရေး စစ်မြေပြင်သို့ ရောက်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၄) ကျောင်းသားများကို သခင်များနှင့် ပေါင်းသည်ဟု ပြောပြန်၏။ မှန်သည်။ ကျောင်းသားများသည် သခင်များနှင့် ပေါင်း သည်။ သို့သော် ပေါင်းသည်ဆိုရာ၌ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအသင်းနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတို့သည် အစည်းအဝေးကြီးလုပ်ကာ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ ရေးဆွဲပြီး စနစ်တကျ ချည်ပြီး၊ တုတ်ပြီး ပေါင်းနည်းမျိုးမဟုတ်။ သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းအရ ယခုအချိန်အထိ သမဂ္ဂအသင်းသည် မည်သည့်ပါတီ၏ လက်အောက်ခံမျှ မဟုတ်။ လွတ်လပ်သောအဖွဲ့အစည်း ဖြစ်၏။

သမဂ္ဂအသင်းနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတို့မှာ အဓိကရည်ရွယ်ချက်၊ ဝါဒတို့တွင် အတူတူပင်ဖြစ်၏။ သမဂ္ဂအသင်းသည် ဆင်းရဲသားလယ်သမားတွေနှင့် ပေါင်းတိုက်မှ နယ်ချဲ့စနစ် ပျက်မည်ဟု အယူရှိ၏။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသည်လည်း ထိုအတူပင်။ သမဂ္ဂအသင်းသည် ဗမာတိုင်း၊ ဗမာတိုင်း လူတန်းစေ့နေနိုင်သည့် လောကီနိဗ္ဗာန် ထူထောင်ရေးကို ရည်မှန်း၏။ တို့ဗမာအစည်း

အရုံးသည်လည်း ထိုအတူ၊ သို့ကြောင့်ပင် သမဂ္ဂအသင်းနှင့် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတို့မှာ လွဲရှောင်၍ မရအောင် လုပ်ငန်းစခန်းတွင် ပူးပေါင်းကြရလေသည်။

ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုအောင်ဆန်းသည် ယခု သခင်အောင်ဆန်းအဖြစ် တို့ဗမာအစည်းအရုံးတွင် ရောက်နေ၏။ နောင်တွင်ကား ကိုအောင်ဆန်းခြေရာခံကာ တို့ဗမာအစည်းအရုံးကို တပ်ချီ၍ဝင်ကြမည့် ကျောင်းသားများကို မြင်ယောင် နေသေးသည်။

ဘဟိန်း

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်

Source: Omya Magazine

ရဲဘော် ကျောင်းသား၊ သူတွေကို ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကြီးနဲ့ မိတ်ဆက် တဲ့ အနေနဲ့ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးအကြောင်းကို တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။ မိတ်ဆက်တင်ပြတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ အတိုင်းတိုင်းအပြည့်ပြည့်မှ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေ ကို အခြေခံမတည် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်တဲ့ ဒီကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်ကြီး အကြောင်းကို ဗမာကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေအနေနဲ့ သိသင့်သိအပ်ထိုက် တယ် လို့ လေးလေးစားစားကြီး ယုံကြည်တဲ့အတွက် တင်ပြရခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဒီကမ္ဘာ့ ကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကြီး အကြောင်းကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် နားလည်ရေး အတွက်ဆိုရင် အဖွဲ့ချုပ်ကြီးရဲ့-

(၁) ရာဇဝင်အကျဉ်း

(၂) ရည်မှန်းချက်နှင့် အခြေခံဝါဒလမ်းစဉ်

(၃) လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်

များကိုပါ အသေးစိတ် တင်ပြဖို့ လိုအပ်လာတယ်။

ဒီလိုလိုအပ်တဲ့ အထက်ပါအပိုဒ်တွေကို အတတ်နိုင်ဆုံး ရှာဖွေစုဆောင်းပြီး တင်ပြ မိတ်ဆက်လိုက်ပါတယ်။

(၁) ရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ်

ကျောင်းသားတွေရဲ့ အဓိက အသက်ဆိုင်ဆုံး အချက်ကတော့ ပညာသင်ကြားရေး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မငြင်းနိုင်တဲ့ အချက် ဖြစ်တယ်။ ဘယ်တိုင်းပြည်က ကျောင်းသားပဲဖြစ်ဖြစ် ပညာသင်ကြားနိုင်ရေးကိုပဲ အဓိကအနေနဲ့ ယူဆကြတယ်။ ခပ်ရှင်းရှင်း ဆိုရင် ကျောင်းသားဟာ ပညာသင်ကြားရမယ်။ ပညာသင်ကြားတဲ့ နေရာမှာလည်း သူတတ်တဲ့ ပညာကို တိုင်းပြည် တိုးတက်ရေး၊ လူမျိုးတွေအနေနဲ့ တင့်တောင့်တင့်တယ် နေနိုင်ရေးအတွက် အသုံးပြုရမယ်ဆိုတဲ့ ရည်မှန်းချက်ကို ထားတယ်။ ဒီလို သဘောထားဟာ တိုင်းပြည်တိုင်းရှိ ကျောင်းသားတွေရဲ့ ယေဘုယျ သဘောထားလို့ ယူဆနိုင်တယ်။

သို့ပေမယ့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ဆိုရင် ကျောင်းသားများရဲ့ ယေဘုယျ သဘောထားကို ပိတ်ပင်လာတဲ့ သာမက တွေကို ကျောင်းသားတွေ အနေနဲ့ ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ကြုံခံစားပြီး လာရတယ်။

အကြောင်းက ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ဖက်ဆစ်ဝါဒရဲ့ လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်မှုကို ခံစားရတဲ့ တိုင်းပြည်တိုင်းမှာ ဖက်ဆစ်ဝါ ဒဟာ ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာကို ဖျက်ဆီးဖို့ လုပ်ကိုင်လာတာ တွေ့ရတယ်။ လူတွေရဲ့ တိုးတက်မှု၊ ပညာဉာဏ် ပွင့်လင်းမှုကို ခြိမ်းခြောက် တားဆီးလာကြတယ်။ ဖက်ဆစ်ဝါဒ လွှမ်းမိုးခြင်းခံရသော တိုင်းပြည်များမှာရှိတဲ့ ယူနီဗာစီတီနဲ့ အထက် တန်းကျောင်းများ ပိတ်ပစ်လိုက်ကြတယ်။ လူလောက တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို လိုလားတဲ့ လောကဓါတ်ပညာသည်တွေ ကျောင်းသား၊ လူငယ်တွေ၊ ပါမောက္ခ ဆရာတွေကို ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်လာတာ တွေ့ရတယ်။

ထင်ရှားတဲ့ သာမကအနေနဲ့ ပြရမယ်ဆိုရင် ၁၉၃၉ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့က ဆိုရင် ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယား ပြည်မှာရှိတဲ့ ယူနီဗာစီတီအားလုံးကို ပိတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ဒီလို ပိတ်ပင်မှုကိုဟန့်တားတဲ့ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများ၊ ပြည်သူများ ကိုလည်း ထောင်ချ၊ သတ်ဖြတ်၊ ညှဉ်းပန်း၊ နှိပ်စက်ခဲ့ကြတယ်။

အလားတူ အဖြစ်မျိုးကို ဖက်ဆစ်ဝါဒလွှမ်းမိုးတဲ့ ဥရောပတတိုက်လုံးက တိုင်းပြည်တိုင်းဟာ ခံစားခဲ့ကြရတယ်။ ဤသို့ ဖက်ဆစ်ဝါဒဟာ လူလောကတိုးတက်မှုကို အားမပေးတဲ့အတွက် ကျောင်းသားတွေဟာ ဖက်ဆစ်ဝါဒဆိုးကို ဆန့်ကျင်လာကြတယ်။ သည်ဆန့်ကျင်ရေး စစ်ပွဲကနေပြီး တကမ္ဘာလုံးရှိ ကျောင်းသားတွေဟာ စည်းလုံးလာကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသား အဖွဲ့ချုပ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဟာ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး တိုက်ပွဲနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။

ထို့အပြင် ဖက်ဆစ်အသွင်ကို မဆောင်သေးတဲ့ နယ်ချဲ့စနစ်ဟာလည်း ပညာရေးကို အားမပေးခဲ့တာကိုလည်း ကျော်လွှား ဖြတ်သန်းခဲ့တဲ့ ရာဇဝင်သမိုင်း တလျှောက်လုံးမှာ တွေ့ရှိရပြန်တယ်။ ဥပမာ နယ်ချဲ့အုပ်ချုပ်လွှမ်းမိုးခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်တွေမှာဆိုရင် စာမတတ်သူဦးရေဟာ အံ့ဩလောက်အောင် များပြားတာ တွေ့ရတယ်။ တောင်အမေရိက တတိုက်လုံးမှာ လူဦးရေ (၁၅၆,၀၀၀,၀၀၀)

ရှိတဲ့အနက် စာမတတ်သူပေါင်း (၇၀,၀၀၀,၀၀၀) ရှိတာ တွေ့ရတယ်။ နယ်ချဲ့လက်အောက် ရောက်နေတဲ့ အိရန်မှာ စာမတတ်သူ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ မြောက်အာဖရိကတိုက်မှာ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ နိုင်ဂျီးရီးယားမှာ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ အိန္ဒိယမှာ ၈၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ အင်ဒိုနီးရှားမှာ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဗမာပြည်မှာလည်း ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း အစရှိသဖြင့် တွေ့ရပြန်တယ်။

သည်အချက်များကြောင့် ကျောင်းသားတွေရဲ့ ပညာသင်ကြားနိုင်ရေးဟာ ဖက်ဆစ်၊ နယ်ချဲ့စနစ် ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲနဲ့ ခွဲခြားမရဘူးလို့ ကျောင်းသားတွေအနေနဲ့ အယူရှိလာကြတယ်။

၁၉၃၉ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့မှာ နာဇီဖက်ဆစ်များက ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနဲ့ အခြားဥရောပ တိုင်းပြည်မှာရှိတဲ့ ယူနီဗာစတီ၊ အထက်တန်းကျောင်းတွေ ပိတ်ပစ်ခြင်းကို ကန့်ကွက်တဲ့အနေနဲ့ တကမ္ဘာလုံးမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ “ကမ္ဘာ့ ကျောင်းသားများနေ့” အဖြစ်

ယခုထိ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကျင်းပနေကြတယ်။

အမေရိကန် သမ္မတဟောင်း တဦးဖြစ်တဲ့ ရုစဘဲ့ ရှိစဉ်အခါက ဆိုရင် ၎င်းနေ့မှာ ကမ္ဘာအရပ်ရပ် ရှိ ကျောင်းသားများ ထံ သို့ အသံလွှင့် အားပေးစကား ပြောခဲ့တယ်။

သို့ကြောင့်ပင် အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်မှ ကျောင်းသားများသည် အတိတ်သင်ခန်းစာများကို ခံယူကာ နောက်နောင်တွင် သူတို့၏ ပညာသင်ကြားရေးကို မတားဆီးနိုင်ရန်အတွက် စုပေါင်း ကာကွယ်မည့် ကမ္ဘာကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကြီး တခုအနေနှင့် ရှိသင့်ရှိအပ်သည်ဟု သဘောပေါက်ကာ ၎င်းအဖွဲ့ချုပ်ကြီး တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးစားကြတယ်။

အဖွဲ့ချုပ်တည်ဆောက်ရေးကို ကြိုးစားကြတဲ့ ကျောင်းသားများထဲတွင် အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်၊ ဆိုဗီယက်၊ ပြင်သစ်၊ တရုတ်ပြည် အစရှိသည့် ကြီးငါးကြီးနိုင်ငံမှ ကျောင်းသားများသာမက ဒိန်းမတ်၊ ဆွီဒင်၊ ယူဂိုစလားဗီးယား၊ အိန္ဒိယ၊ နော်ဝေးနှင့် အခြားတိုင်းပြည်များမှ ကျောင်းသားများလည်း ပါဝင်ကြတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီအားလုံးသော ကျောင်းသားများရဲ့ ကြိုးပမ်း ချက်ကြောင့် ၁၉၄၆ ခု၊ ဩဂုတ်လထဲမှာ ကမ္ဘာ့ ကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကြီး အနေနဲ့ မားမားမတ်မတ် ပေါ်ထွက်ခဲ့တယ်။ ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို တည်ထောင်တဲ့ ကမ္ဘာကျောင်းသား ကွန်ဂရက်ကြီးမှာဆိုရင်လည်း တိုင်းပြည်ပေါင်း (၄၃) နိုင်ငံမှ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်တွေ တက်ရောက်ဆွေးနွေး တည်ထောင် ခဲ့တယ်။ ဤသို့ဖြင့် ကမ္ဘာကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို တိုင်းပြည်တိုင်းက ကျောင်းသားတွေရဲ့ လုံးပမ်းမှုကြောင့် အောင်မြင်စွာ တည်ထောင်လိုက်ကြတာကို တွေ့ရှိရတယ်။

(၂) ရည်မှန်းချက်နှင့် အခြေခံဝါဒလမ်းစဉ်

လူ့လောကကြီး သာယာကြွယ်ဝရေးအတွက် လူတိုင်းပညာသင်ကြားနိုင်ရေးကို အဓိကအနေနဲ့ ရည်မှန်းတယ်။ တတ်သည့် ပညာများကိုလည်း လူ့လောကရှိ လူသားများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်သာ အသုံးပြုစေရန် ရည်ရွယ်ကြတယ်။ ဤရည်မှန်း ချက်များ အောင်မြင်ရေးဟာလည်း လူ့လောက ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ တိုးတက်ရေးကို ဟန့်တားပိတ်ပင် တားဆီးစေတဲ့ နယ်ချဲ့စနစ်ကိုပါ ကွယ်ဖျောက်စေရေးကိုလည်း ခိုင်မာသော ယုံကြည်ချက်နဲ့ မျှော်မှန်းခဲ့ကြတယ်။

သည်ရည်မှန်းချက်များပေါ်တွင် အခြေစိုက်ပြီး အဖွဲ့ချုပ်ကြီးရဲ့ အခြေခံဝါဒကို ချမှတ်ခဲ့ကြတယ်။ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးရဲ့ အခြေခံဝါဒ ဟာဆိုရင် တိုင်းပြည်တိုင်း လွတ်မြောက်စေရေး၊ လူ့လောကကြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆက်လက် တည်တံ့ရေးနဲ့ လူတိုင်းအား ပညာသင်ပေး စေနိုင်တဲ့ ဒီမိုကရေစီပညာရေးတို့ဖြစ်တယ်။

ဒီအခြေခံဝါဒ (၃) ချက်ပေါ်က တဖန် လမ်းစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ပြန်တယ်။ ချမှတ်ထားတဲ့ လမ်းစဉ်အနေနှင့် ပြန်ကြည့် ပြန်တော့လည်း ကျောင်းသားများရဲ့ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးများရယူရေး၊ ကျောင်းသားများရဲ့ နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်စေရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာများရယူနိုင်ရေး၊ တိုင်းတပါးအုပ်ချုပ်ခံရသော ကိုလိုနီ၊ ကိုလိုနီတပိုင်းနိုင်ငံများရှိ ကျောင်းသားများကို ကူညီထောက်ပံ့ရေး၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်း အမျိုး၊ ဘာသာ၊ လိင်၊ အသားအရောင် မခွဲခြားဘဲ တဦးကို တဦး နားလည် သွေးစည်းရေးများအပြင်၊ ကမ္ဘာကျောင်းသားထုကြီး တရပ်လုံး၏ အခြေအနေကို သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ ရေးရာ အဖွဲ့အစည်းများကို တင်ပြအကူအညီတောင်းရေးနှင့် လောလောဆယ် ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားတွေ ရှေ့မှောက်တွင် ချပြရေးတို့ဖြစ်တယ်။

(၃) လက်တွေ့လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ

အထက်ဖော်ပြပါ အခြေခံဝါဒနှင့် လမ်းစဉ် အောင်မြင်ရေးအတွက်လည်း လက်တွေ့အားဖြင့် လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ဆောင် ချက်များမှာ တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် တွင်ကျယ်စွာ ဒုနဲ့ဒေးရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပြန်တယ်။

လုပ်ဆောင်ချက်များအနေနှင့် အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်က ကျောင်းသားအခြေအနေတွေ သိရှိနိုင်ဖို့အတွက် စုံစမ်းရှာဖွေခဲ့ကြ တယ်။ ကမ္ဘာကျောင်းသားကွန်ဂရက်ကြီးများ၊ ကွန်ဖရင့်အစည်းအဝေးများ ခေါ်ဆိုခြင်းဖြင့်လည်း ကျောင်းသားတွေရဲ့ အခြေအနေ တွေကို တင်ပြဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့တယ်။

ကျောင်းသားတွေရဲ့ ဆင်းရဲကျပ်တည်းမှုများကို တင်ပြပြီး သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရတွေဆီကိုလည်း ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကို ဦးစားပေးဖို့ နှိုးဆော်ခဲ့တယ်။

လူတိုင်း ပညာသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်တိုင်းက ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွေကို တဖွဲ့ချင်း အနေနှင့်သော်လည်းကောင်း အားပေးလုပ်ဆောင်ကူညီခဲ့တာ တွေ့ရတယ်။

ကိုလိုနီနဲ့ ကိုလိုနီတိုင်း တိုင်းပြည်များမှ ကျောင်းသားများ ဘဝလွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲကိုလည်း အစွမ်းကုန် အားပေးကူညီ ဆောင်ရွက်ကြတယ်။ ၎င်းတိုင်းပြည်မှ ကျောင်းသားများအား ဒီမိုကရေစီသစ်နိုင်ငံတွင် ကမ္ဘာကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ထောက်ပံ့ကြေး ရန်ပုံငွေဖြင့် ပညာသင်ကြားပေးခြင်း၊ ကိုလိုနီနိုင်ငံများရှိ ကျောင်းသားများအား သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်များ ပေးပို့ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအတွက် ဆေးများ၊ ဆေးပစ္စည်းများ၊ ဓါတ်မှန်စက်များ၊ သူနာပြုကားများ ပေးပို့ခြင်းတို့ကို အဖွဲ့ချုပ်ကြီးအနေနဲ့ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ ဒါတွင်မကသေးဘဲ အဆုတ်နာဝေဒနာ စွဲကပ်သော အထူးသဖြင့် ကိုလိုနီနိုင်ငံမှ ကျောင်းသားများအတွက် အဆုတ်နာကုဆေးရုံများကို ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ၏ အကူအညီဖြင့် ချက်ကို စလိုဗက်ကီးယားနှင့် ပီကင်းတွင် တည်ဆောက် ပေးထားပြန်တယ်။

၎င်းနောက် တတိုင်းပြည် ကျောင်းသားများ အခြေအနေ၊ ဘဝနေထိုင်မှု၊ ပညာရေးအဆင့်အတန်းကို တခြားတိုင်းပြည် များမှ ကျောင်းသားတို့ နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ပညာပေးသည့် ပညာရေးစာစောင်များကိုလည်း ထုတ်ဝေဖြန့်ဖြူးသေး တယ်။

ကျောင်းသားအချင်းချင်း နားလည်မှု၊ ချစ်ကြည်မှု ရရှိရေးအတွက် တိုင်းပြည်အချင်းချင်း လှည့်လည်လည်ပတ်ခြင်း စသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်း လုပ်ပေးခဲ့တယ်။

အထူးအခြားဆုံးနှင့် ရာဇဝင်တွင် ပေါ်လွင်လှသော လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခုကား ကမ္ဘာကျောင်းသားနှင့် လူငယ်များရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ပွဲတော်ကြီးဖြစ်တယ်။ ဒီငြိမ်းချမ်းရေးပွဲတော် ပြုလုပ်ပေးတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ လူငယ်၊ ကျောင်းသားတွေကို လူ့ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာနဲ့ လူ့လောကဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဖျက်ဆီးချေမှုန်းပစ်သည့် စစ်ကို ရှုံ့မှန်းစေရန်နဲ့ နှစ်သက်ဖွယ်သော ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး စိတ်ဓါတ်များ ခိုင်မာစေရန်ဖြစ်တယ်။ ဒီပွဲတော်ကြီးဟာ (၂) နှစ်ခြားတခါ ပြုလုပ်ကျင်းပတယ်။ ပွဲတော် ကြီးကို တိုင်းပြည်အသီးသီးမှ လူငယ်၊ ကျောင်းသားများ ထောင်သောင်း ချီတက် ဆင်နွှဲကြတယ်။

ပွဲတော်မှာ လူငယ်၊ ကျောင်းသားတွေဟာ တဦးနဲ့ တဦး ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံပြီး ပျော်ရွှင်စွာ ကခုန်ကြတာကို တွေ့ရတယ်။ ပွဲတော်ကြီးအတွင်းမှာ တိုင်းပြည်အသီးသီးက လူငယ်ကျောင်းသားတွေဟာ မိမိတို့ဒေသဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာ၊ အစဉ် အလာ၊ အကအခုန်၊ ဂီတများကို တင်ပြကြတယ်။ ဤကဲ့သို့ တိုင်းပြည်၏ ဓလေ့ထုံးစံ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဂီတ၊ အကအခုန်များကို တင်ပြကြခြင်းအားဖြင့် တဦးရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု၊ တဦးရဲ့ ဓလေ့ထုံးစံ အစဉ်အလာ အနုပညာတွေကို လေးစားသော စိတ်ဓါတ်များ ရရှိပြီး တိုင်းပြည်ချင်း ငြိမ်းချမ်းစွာတည်တံ့ရေးကို လူငယ်၊ ကျောင်းသားတွေအနေနဲ့ ထင်ထင်ရှားရှား ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် မြင်လာကြတယ်။

တဦးနဲ့ တဦး မုန်းတီးမှု နည်းပါးပြီး လာခဲ့ကြတယ်။ လူမျိုးချင်း မုန်းတီးမှုကို ဖန်တီးပို့ဆောင်စေတဲ့ ဝါဒဆိုးမှိုင်းတွေကို ရှုံ့မှန်းလာကြတယ်။ တပြည်နဲ့ တပြည်၊ လူမျိုးတမျိုးနဲ့ တမျိုး၊ တိုက်ခိုက်လိုမှု၊ အုပ်စိုးချုပ်ချယ်လိုမှုဆိုတဲ့ မကောင်းစိတ်ထား တွေဟာလည်း လွင့်စင်ပပျောက်ကုန်တယ်။

သည်နောက် ပွဲတော်ကြီး အတွင်းမှာပဲ တိုင်းပြည်တိုင်းက ကစားရန်ကစားရေး ဝါသနာပါတဲ့ လူငယ်၊ ကျောင်းသား တွေအတွက် မိတ်ဆွေဖြစ် ကစားရန်စားပြိုင်ပွဲကြီးများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့်လည်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှုကို တည်ဆောက် ပေးသေးတယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ဆက်လက်တင်ပြရမယ့်ဆိုရင် ဒီနေ့ ကမ္ဘာကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာ တိုင်းပြည်တိုင်းလိုလိုက ကျောင်းသားများရဲ့ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး ဖြစ်တယ်။ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို တိုင်းပြည်တိုင်းက စေလွှတ်ထားတဲ့ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် တွေက အုပ်ချုပ်လုပ်ဆောင်တယ်။ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးရဲ့ ရန်ပုံငွေဟာလည်း အသင်းဝင်အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ဆက်ကြေးဖြင့် မတည်ထား တယ်။

ဒီတော့ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာ ကျောင်းသားပိုင်တဲ့ ကျောင်းသားအုပ်ချုပ်တဲ့ ကျောင်းသားရန်ပုံငွေနဲ့ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။

သည်လိုမှန်ကန်တဲ့ အခြေခံပေါ်မှာ တည်ဆောက် ဖွဲ့စည်းထားလို့ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာ တနေ့တခြား ခိုင်မာလာရုံသာမက တိုးတက်လာတယ်။ ယနေ့ဆိုရင် တိုင်းပြည်ပေါင်း (၇၂) နိုင်ငံက ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေဟာ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးနဲ့ ဆက်သွယ် ထားတယ်။ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးရဲ့ အင်အားဟာ ကျောင်းသား (၅) သန်းခွဲကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး ဖြစ်နေတယ်။ ကုန်ကုန် ပြောရရင် ကျောင်းသားထု တရပ်လုံးရဲ့ ဆန္ဒနဲ့ကိုက်ညီတဲ့ အခြေခံဝါဒနဲ့ လမ်းစဉ်ကြောင့်လည်း တနေ့တခြား တိုးတက်နေဖို့သာ ရှိတယ်။ သို့ကြောင့် တကမ္ဘာလုံးရှိတဲ့ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး အားထားထိုက်သည့် အဖွဲ့ချုပ်ကြီး ဖြစ်နေသည့်အတွက် ဗမာ ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ နားလည်နိုင်စေရန်အတွက် အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးနဲ့ မိတ်ဆက်တင်ပြ လိုက်ရခြင်း ဖြစ်တယ်။

ကမ္ဘာကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်ကြီး အခွန်ရှည်ပါစေ

လှဝင်း

စစ်ကိုမှန်းသည်

(၁)

ကမ္ဘာစစ်တဲ့

သည်းနှစ်နှင့်မျှ၊ ကြားပြန်ရသော်

တိတ်ကဖြစ်စဉ်၊ ပြန်လာထင်၍

စိတ်တွင် လှုပ်လှုပ်တုန်မိ၏။ ။

(၂)

ဗုံး၊ စက်သေနတ်၊

မပြတ်သွန်းပစ်၊ ကမ္ဘာစစ်ကြောင့်

သားတစ်နှင့်သွေး၊ မြေမှာဖွေးလျက်

ငိုကြွေးရှိုက်သံ၊ ပြည်လုံးညံ့၍

မီးလျှံမီးခိုး၊ မိုးသို့တိုးကာ

သီးမျိုးလယ်ယာ၊ ဖွံ့့မလာဘဲ

လောင်ပြာအစု၊ ပြောင်းလဲပြုသည့်

ဒုတိယစစ်၊ ခေတ်တခေတ်မှ

မေ့ပစ်မရ အတိတ်တည်း။ ။

(၃)

တမြို့လုံးလျှင်

အုံးအုံးကြွက်ကြွက်၊ ပြေးလွှားလျက်တည့်

မိုးထက်တခွင်၊ ကောင်းကင်ပြင်မှ

လေယာဉ်ပျံတပ်၊ စက်သေနတ်ကို

မပြတ်ပစ်ကာ၊ ဗုံးမိုးရွာ၏

ကြီးစွာမြည်ဟီး၊ အသံကြီးနှင့်

မီးလည်းပွင့်ထွက်၊ ကူးစက်ကာသာ

အိမ်တိုက်တာကို၊ ရှိန်ဝါပြောင်ပြောင်

တောက်၍လောင်လည်း၊ ခေါင်းထောင်မရဲ

ပုန်းကျင်းထဲဝယ်၊ ကိုယ်လည်းကြို့ကြို့

ပုံ့ပုံ့ကွေးကွေး၊ အသက်ဘေးကြောင့်

မီးရေးကိုလည်း မတွေ့ဝံ့။ ။

(၄)

တခါတရံ

ဟစ်အော်သံလည်း၊ ဆူညံလှစွာ

ကြားရပါ၏။ ။

တခါတရံ

ငိုကြွေးသံလည်း၊ နာလျှံတမျှ

ကြားလိုက်ရ၏။ ။

တခါတရံ

ငြီးကွားသံလည်း၊ လေယံထဲမှာ

ပါ၍လာ၏။ ။

အမြဲတော့မူ
ကြွက်ဆူအုန်းအုန်း၊ ဂုန်းဂုန်းဒိုင်းဒိုင်း
သံအရိုင်းသာ၊ လေလှိုင်းကိုစီး
မြေကြီးကိုဆုပ်၊ ကိုင်၍လှုပ်သို့
မိုးပြတ်လှမျှ၊ ပေါက်ကွဲကြ၏။ ။

(၅)
ဒေါင်--- ဒေါင်--- ဒန်--- ဒန်
လေကြောင်းရန်မှ၊ ဝေးပြန်ကင်းကြောင်း
အေးသံချောင်း၏၊ ညှိမ့်ညောင်းသံသာ
ထွက်ပေါ်လာမှ၊ တခါသည်တော့
မသေပေါ့ဟု၊ စိတ်လျော့သက်ပြင်း
ချနေရင်းပင်၊ ဗုံးကျင်းမှထွက်
မြေအထက်သို့၊ ငဲ့လျက်ရှုကာ
ကြည့်လိုက်ရဝယ်---
အို---ဘာမှမမြင်၊ မီးသာမြင်၏၊
မြို့ခွင်အလုံး၊ မီးသာဖုန်း၏၊
မီးလုံးထဲမှ၊ ပြေးလွှားကြ၏၊
ခေါ်ကြ၊ အော်ကြ၊ ဟစ်ငိုကြ၏၊
အမင်္ဂလာ၊ ရှုခင်းသာလျှင်
နီကျာရဲရဲ၊ သွေးနှင့်တွဲ၍
ကြေကွဲဖွယ်ရာမြင်တကား။ ။

(၆)
ငါ၏အိမ်လည်း
အရှိန်ပြင်းစွာ၊ စစ်မီးမှာဝယ်
ပြာသာအဖြစ်၊ ထင်တော့၏။ ။
ပညာရှာရ
ကျောင်းတော်မှာလည်း၊ တိုင်သာကျန်ရစ်
မီးစာဖြစ်၍၊ ချစ်သည့်ငယ်ပေါင်း၊
မိတ်ဆွေကောင်းလည်း၊ ကျောင်း၏နံဘေး
ပုန်းကျင်းဘေးဝယ်၊ သွေးအလူးလူး
ဘဝကူး၏။ ။

(၇)
အော်--- ဝဲမျက်ရည်နဲ့
မြင်သည့်အဖြစ်၊ ဆိုးစနစ်ကြောင့်
တစ်ဆို့ရင်မှာ၊ မရှုသာဘဲ
ဘယ်ညာမလှုပ်၊ စက်အရုပ်သို့
ငုတ်တုတ်ထိုင်ကာ၊ ငိုငိုမိ၏။ ။

ငါ့အတူပင်
 ကြည်လင်ငြိမ်းအေး၊ ဂီတတေးကို
 ကလေးဘဝ၊ ငယ်စဉ်ကလျှင်
 ယုယခဲ့သူ၊ “အဘဖြူ”လည်း
 သက်တူပမာ၊ မြတ်နိုးရှာသည့်
 သံသာအေးချို၊ ဤစောင်းအို၏
 ညှို့ညှို့မဲ့မဲ့၊ မီးသွေးခဲသို့
 ဝင်စွဲသန္ဓေ၊ အခြေအနေကြောင့်
 မျက်ရည်ဝဲကာ၊ ရပ်နေ၏။ ။
 ခြူးပန်းခြူးခက်
 ကနုတ်ယုက်သည့် အသက်ကယ်ဝင်
 ရုပ်ရွှေစင်ကို၊ နေဝင်းဖြိုးဖျ
 အချိန်ကျထိ၊ ပီသအောင်ထု
 ပန်းပုသမား၊ ဘိုးသက်ကြားလည်း
 ထွားထွားညက်ညက်၊ ကြေမွပျက်သည့်
 သူလက်ရာနု၊ အစုစုကြောင့်
 ဥမျက်ရည်နှင့် တွေ့နေ၏။ ။
 ပန်းချီဆရာ
 သူတို့မှာလည်း၊ နှစ်တာကာလ
 ဆွဲခဲ့ရသည့်၊ သက်မျှခင်အပ်
 ပန်းချီချပ်တို့၊ ဖြစ်ရပ်ဆိုးဝါး
 စစ်မီးကြားဝယ်၊ လောင်သွားသဖြင့်
 မျက်ရည်နှင့်လျှင်၊ စို့နှင့်ကာသာ
 ရပ်နေ၏။ ။
 နှစ်ပေါင်းများစွာ
 စုဆောင်းလာသည့်၊ စာပေဝတ္ထု
 ရတုကဗျာ၊ မြောက်များစွာလည်း
 ဗျူဟာခင်းလှစ်၊ သတ်ပွဲဖြစ်သည့်
 စစ်မီးဝေဝေ၊ လောင်ကျွမ်းလေ၍
 စာပေချစ်တတ်၊ ပိဋိကတ်မှူး
 ပြာပုံဦးတွင်၊ အရူးပမာ
 ငိုနေရှာ၏။ ။

(ဂ)

အကယ်ဆိုလျှင်
 ငါ့မြို့တွင်သာ၊ မဟုတ်ပါဘဲ
 ဗမာပြည်ဝှမ်း၊ စစ်မီးလွှမ်းမိုး
 လျှမ်းလျှမ်းနီနီ၊ သွေးတို့သည်လည်း
 စီးလည်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သတည်း။ ။

ယဉ်ကျေးမှုနှင့်
သုခုမလည်း၊ ဤစစ်မီးဝယ်
ချိုးနှီးပျက်သုန်းခဲ့ပြီတည်း။ ။

ဘဝအတူ
ကျောင်းသူကျောင်းသား၊ မြောက်အများလည်း
လူသားချင်းချင်း၊ မေတ္တာကင်း၍
ခင်းသည့်စစ်မှာ၊ အသက်တာကို
စွန့်ရှာခဲ့ရ ပြီသာတည်း။ ။

(၉)
ထို့ကြောင့်သာပင်
စစ်ဆိုလျှင်မူ
မမြင်လိုဘဲ၊ မုန်းရှုံ့ရှုံ့၍
လက်တွဲညီညွတ်၊ တောင်းဆိုလာသည်
ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးကိုတည်း။ ။

(၁၀)
လူသားအားလုံး
စစ်ကိုမုန်း၍၊ စုရုံးဆန္ဒ
အာသီသကို၊ မရရအောင်
ကြိုးပမ်းစို့။ ။

မင်းလှ - ညွန့်ကြိုး
(တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားပွဲတော် ပထမဆုရကဗျာ)

Source: Oway Magazines

ဦးစိန်ဘန်း (၁၉၅၁-၅၂)

ရန်ကုန်ဇာတိဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိပညာ ဆည်းပူးသည်။ ၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ်တွင် တကသအမှုဆောင် အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၍ အတွင်းရေးမှူး တာဝန် ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်တွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။

စစ်ပြီးခေတ် ၁၉၄၆ ခုနှစ်မှစ၍ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများကို အရစ်ကျစာမေးပွဲ (Compartmantal Exam) ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်တွင် အရစ်ကျ စာမေးပွဲမှ ယခုလက်ရှိ Part.A Part.B စနစ်သို့ ပြောင်းလဲရန် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင် အဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကျောင်းသားထု ဆန္ဒတောင်းခံရာ ကျောင်းသား အများစုက ယခုလက်ရှိစနစ်ကို လက်ခံရန် မဲပေးဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဦးစိန်ဘန်းသည် နိုင်ငံတော် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်ရုံးချုပ် မန်နေဂျာအဖြစ် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

အခန်း (၁၅)
❦

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၂ မှ ၁၉၅၃)

(က) ဒီအက်ခ်အို မွေးဖွားခြင်း

၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ် ပညာသင်နှစ်တွင် တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစု ဦးဆောင်မှုရရှိလာခြင်းသည် အာဏာရ ပါတီ အဖွဲ့အစည်းအဖို့ များစွာပြဿနာကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်နေသည်။ တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစုများသည် ဗမာသမား အဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသ၊ တကသ ဟူသော အဓိက ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ဦးဆောင်မှု ရထားသည်။ အစဉ်အလာကြီးမား သော တကသကို လွတ်သွားခြင်းသည် အာဏာရပါတီ အဖွဲ့အစည်းအတွက် ကြီးမားသော ဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်သည်။ သန့်ရှင်းကိုလည်း အားကိုး၍ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ မိမိတို့ စိတ်အချရဆုံး အင်အားစုဖွဲ့စည်းရန်အတွက် တိုးတက်တို့၏ ဦးဆောင်မှုကို ဖယ်ရှားရန် တက္ကသိုလ်တွင် ပြန်လည် တာရှုနေသည်။

ပထမဦးဆုံး သန့်ရှင်းမှ ခွဲထွက်သွားသော ကိုကိုကြီး၊ ကိုကိုလေး ညီနောင်အုပ်စုကို ဖွဲ့ထုတ်သည့် လက်ကျန် ဆိုရှယ်လစ် ပါတီအနွယ်များကို ပြန်လည်အသက်သွင်းသည်။ အခွင့်အရေး မက်လုံးများပေး၍ စည်းရုံးသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဒီမိုကရက်တစ် ကျောင်းသားအင်အားစု-ဒီအက်ခ်အို (**Democratic Student Organization**) ကို ထူထောင်သည်။ အာဏာရပါတီအဖွဲ့အ စည်းသည် တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် ဒီအက်ခ်အို ကို မွေးဖွားသန့်စင်လိုက်သည်။

(ခ) ၁၉၅၂-၅၃ ပညာသင်နှစ်

တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ ကျောင်းများပြန်လည် ဖွင့်လှစ်သောအခါတွင် တက္ကသိုလ်သည်လည်း အသက်ဝင်လှုပ်ရှားလာ သည့် စာသင်ခန်းများတွင် အေးချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရမည့်အစား၊ လမ်းမပေါ်သို့ ရောက်သည်။ စီတန်းလမ်းလျှောက်လာ ကြသည်။ စာအုပ်နှင့် ဖောင်တိန်အစား၊ ပိုစတာနှင့် အလံကိုင်လာကြသည်။ ရူပဗေဒ၊ ပထဝီအစား၊ ဖိနှိပ်မှုလွတ်မြောက်ရေး အခွင့်အရေးများ စတင် သင်ကြားလာရသည်။ ပါမောက္ခ၏ စာပေပို့ချသံအစား၊ တရားဟောသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ များ၏ အသံကို ကြားနာလာရ၏။ သင်္ချာပုစ္ဆာအစား၊ ကျောင်းသားပညာကို ဖြေရှင်းကြ၏။ သင်ခန်းစာများ မရေးတော့ဘဲ ပညာစာတမ်းများ ရေးလာကြသည်။ ဖားခွဲရမည့်အစား၊ ရွေးကောက်ပွဲမဲပုံးကို ရိုက်ခွဲကြရသည်။ အခြေအနေမှာ တင်းမာလာ

သည်။ ရင့်ကျက်၍ ရင့်ကျက်လာသည်။ နောက်ဆုံး ပေါက်ကွဲလာသည်။ ဆန္ဒတွေ ထုတ်ဖော်လာကြသည်။ ရဲစိတ်၊ ရဲမာန်ကို ပြကြသည်။ သူတို့လိုအပ်ချက်များ အခွင့်အရေးများကို တောင်းဆိုကြသည်။ ဖိနှိပ်ချယ်လှယ်သူတို့က ကျောင်းသားတို့၏ တောင်းဆိုသော အခွင့်အရေးများအစား၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရေးကိုသာ ပေးလာကြသည်။ ကလောင်နှင့် ဖောင်တိန်အစား၊ သေနတ်နှင့် လုံစွပ်ကို ပေးလာကြသည်။ ပြည့်စုံလိုသော မင်ရည်အစား၊ သွေးစက်နှင့် မျက်ရည်ကို မြင်ကြရသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ၊ ကျောင်းအဆောက်အဦများ လိုချင်သော ကျောင်းသားလူငယ်တို့အား အကျဉ်းထောင်များကိုသာ ပေးအပ်လာကြသည်။ ကျောင်း နယ်မြေကို ဆရာများ ဖြည့်တင်းရမည့်အစား ပရိသတ်များ ဖြည့်တင်းခြင်း ပြုလုပ်လာသည်။

သာယာပျော်ရွှင်မှုသည် ကျောင်းသားလူငယ်တို့အတွက် ဘယ်သောအခါမှ လုံလောက်ပြည့်စုံသည်ဟူ၍ မရှိ။ သူတို့ သည် သာယာပျော်ရွှင်မှုကို အမြဲတမ်း ငတ်မွတ်နေသည်။ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အေးအေးချမ်းချမ်းနေထိုင်၍ လွတ်လပ်စွာ ပညာသင် ယူလိုသော ကျောင်းသားလူငယ်တို့အား ဆူပူအုံကြွလာစေရန် ဖိနှိပ်ချယ်လှယ်သူတို့က ဖန်တီးလေ့ရှိသည်။ ကျောင်းသားတို့ မျက်စိထဲတွင် လမ်းမပေါ်တွင် လေလွင့်နေသော ကလေးငယ်များ၊ အလုပ်လက်မဲ့ လူငယ်များ၊ တဲစုတ်ကလေးများကို မြင်လာရ သည်။ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတို့၏ ဆန်အိုးဝယ် ဟောင်းလောင်း ဖြစ်နေသည်ကို မြင်လာရသည်။ ချိန့်ယိမ်းယိုင် ရောဂါထူနေသော အဖိုးအို၊ အမယ်အိုများကို မြင်လာရသည်။ အချုပ်ခန်း၊ အချုပ်ထောင်မှ ပြည်သူတို့၏ အော်ဟစ်တိုင်ကြားသံကို ကြားလာရသည်။ ဖိနှိပ်မှုအောက် ရုန်းကန်နေသော ပြည်သူတို့၏ လှုပ်ရှားသံကို ကြားလာရသည်။ သေနတ်လုံစွပ်များ အများမှ ပြည်သူတို့၏ သွေးစက်တို့သည် ကျောင်းသားလူငယ်သွေးစက်တို့နှင့် ပူးပေါင်း စီးဆင်းသွားသည်။ အာဏာရပါတီတို့သည် ပြည်သူနှင့် ကျောင်း သားထုအား တခြားစီ ကွဲပြားစေရန် ခွဲခြားလာကြသည်။ စနစ်တကျ ပြင်ဆင်ထားသော နည်းပရိယာယ်များဖြင့် ရုပ်ဖျက် ဝင်ရောက် လာကြသည်။

(ဂ) ၁၉၅၂ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးတိုက်ပွဲ

ထိုအချိန်က ဗမာပြည်ကျောင်းသားအခြေအနေကို ဆန်းစစ်ကြည့်လျှင် ကျောင်းသားများလိုလားချက်၊ တောင်းဆိုချက် များကို တိကျစွာ တွေ့ရှိရသည်။ ပညာသင်ကြားပိုင်ခွင့်သည် ကျောင်းသားများ၏ အဓိကအခွင့်အရေး တရပ် ဖြစ်သည်။

“လူအခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းကြီး၏ အပိုဒ် (၂၆) တွင် အထွေထွေလူမှုအဖြစ် ဖော်ထုတ် ပြဌာန်းထားသည်မှာ လူတိုင်းသည် ပညာသင်ကြားပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်” ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

၁၉၄၇ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ အပိုဒ် (၃၃) တွင်ပင် ဖော်ပြထားသည်မှာ-

“နိုင်ငံသားများသည် အောက်ပါ အခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်သည် ဝါဒထားရှိ၍ ထိုဝါဒအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။”

အပိုဒ်ခွဲ (ဃ) တွင် “ပညာသင်ကြားနိုင်သော အခွင့်အရေး” ဟူ၍ ပါရှိသည်။

သို့သော် ပညာသင်ကြားပိုင်ခွင့် လူအခွင့်အရေးသည် လက်တွေ့တွင် မည်သည့်အခြေအနေတွင် တည်ရှိသနည်း။ နိုင်ငံအစိုးရက အခလွတ် မသင်မနေရ ပညာသင်ကြားပိုင်ခွင့် ဥပဒေကို ပြဌာန်းထားသော်လည်း အခလွတ် မူလတန်းကျောင်းများ တွင် ဝင်ရောက် သင်ကြားခွင့်ရသော ကျောင်းသားများမှာ ဗမာပြည် မူလတန်းကျောင်းသားဦးရေ တသန်းခွဲကျော်နှင့် နှိုင်းယှဉ် လျှင် လွန်စွာနည်းပါးလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခလွတ်မူလတန်းပညာသင်ကြားခွင့်မှာ ယခင်က (၅) တန်းအထိ သင်ကြား နိုင်ခွင့်ရှိသော်လည်း ယခု (၄) တန်း အထိသာ ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အစိုးရကျောင်းများ၌ ဝင်ရောက် ပညာသင်ကြားခွင့် မရသော ကျောင်းသားများအတွက် အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းများတွင် လခကြီးလေးစွာ ပေး၍ ပညာသင်ကြားရသည်။ အချို့ ဘာသာရပ် တခုတွင် ၁၀/- မှ ၃၀/- အထိပေး၍ ပညာသင်နေကြရသည်။ ထိုကျောင်းများပင်လျှင် ကျောင်းအဆောက်အဦ၊ ပရိဘောဂ မလုံလောက်မှုကြောင့် နောက်နှစ်ဆိုလျှင် ကျောင်းသားများအား နောက်ထပ် လက်မခံနိုင်သည့် အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက် လျက်ရှိသည်။

နိုင်ငံအစိုးရ၏ ယမန်နှစ် ဘတ်ဂျက်ကို ကြည့်လျှင်လည်း စစ်တပ်၊ အကျဉ်းထောင်၊ ပုလိပ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် သုံးငွေ ၂၂.၆% ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွင် ၂၆.၂% ဖြစ်သည်။ အထွေထွေပညာရေးအတွက် အသုံး ပြုသော ငွေမှာ မပြောပလောက်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အဆောက်အဦ မလုံလောက်မှု၊ စာအုပ်ငှားရန် မလုံလောက်မှု၊ လက်တွေ့ ကဏ္ဍတွင် ပစ္စည်းကိရိယာ မလုံလောက်မှုများ ရင်ဆိုင်နေရသည်။

ဆေးသိပ္ပံတွင်လည်းကောင်း၊ အင်ဂျင်နီယာသိပ္ပံတွင်လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်တွင်လည်းကောင်း ကျောင်းသားများ ပြည့်သိပ်ခါ ပညာသင်ကြားနေရသည်။ နေရာရရှိရေးအတွက် အပြေးအလွှား ကျောင်းတက်နေကြရသည်။

ယခုနှစ် တက္ကသိုလ်တွင် ကျောင်းသားသစ်များ၊ ကျောင်းဆောင်မရသည့်အဖြစ် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ တကသမု တောင်းဆို၍ ဆောက်လုပ်ဆဲကျောင်းဆောင်များ ပြီးသွားလျှင်လည်း ကျောင်းအိပ်၊ ကျောင်းစားနေလိုသူနှင့် ကျောင်းသားဦးရေ မဆုံ ဖြစ်နေဦးမည်။ ကျောင်းသားများမှာ သဟာယနှင့် စာဖတ်ခန်း၌ လည်းကောင်း၊ ထမင်းစားခန်း၌ လည်းကောင်း နေထိုင်ကြ

ရသည်။ ဆရာများ မလုံလောက်မှု၊ စာကြည့်တိုက်၌ ပညာရပ်ဆိုင်ရာစာအုပ်များ လုံလောက်စွာ မရှိခြင်း၊ အချို့စာအုပ်များမှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း ဝယ်ယူ၍ မရနိုင်ခြင်းစသည့် ပြစ်ချက်များ တွေ့ရသည်။ ကျောင်းသားများမှာ ဘွဲ့ရ၍ ကျောင်းမှထွက်သော်လည်း ပညာအရည်အချင်းအရ သင့်တော်သောလုပ်ငန်း မရကြသည်မှာ အဆန်းမဟုတ်ပေ။ ပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့များ တနေ့တခြား တိုးပွားလာပေသည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်တွင် ကျောင်းသားများအတွက် ဆေးရုံမရှိ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင်လည်း ကျောင်းသားအနည်းငယ်ကိုသာ လက်ခံနိုင်သော ဆေးရုံတခုသာ ရှိသည်။ ဆေးမလုံလောက်မှုကြောင့် ယမန်နှစ်က မသေသင့်ဘဲ သေသွားရသော ကိုစောကြည် (၃-၂၀၀) ကို ကြည့်လျှင် သိနိုင်သည်။

အထက်ပါ မပြည့်စုံမလုံလောက်မှုများကြောင့် ကျောင်းသားများ၏ လိုအပ်ချက်များ၊ နစ်နာချက်များ၊ ဆုံးရှုံးနေသော အခွင့်အရေးများကို ဖော်ထုတ်၍ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် တက္ကသိုလ်၌ရှိသော ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာအသင်းအဖွဲ့များ၊ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ဖိတ်ခေါ်ဆွေးနွေး၍ လိုလားချက် (၂၂) ချက်ကို ဖော်ထုတ်ခါ ၃၀၊ ၉၊ ၅ ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ တင်ပြခဲ့သည်။

ဤတောင်းဆိုချက်များကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် ဒုတိယနှစ်ဝက် ညီလာခံကြီးမှ လည်းကောင်း၊ တကောင်းကျောင်းဆောင်၊ သထုံကျောင်းဆောင်၊ ပြည်ကျောင်းဆောင်၊ ပဲခူးကျောင်းဆောင်၊ စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင်၊ အင်းလျားကျောင်းဆောင်၊ သီရိကျောင်းဆောင် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးများမှ လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အိန္ဒိယကျောင်းသား/သူများအသင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပညာသိပ္ပံကျောင်းသူ/သားများအသင်းမှ လည်းကောင်း၊ တကသတောင်းဆိုချက်ကို ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။

ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက် ကျောင်းသားနေ့တွင် ကျင်းပသော ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးကြီးမှ တောင်းဆိုချက် (၂၂) ချက်ကို တကသမှ ငွေထိန်း ကိုစိန်သင်းက တင်သွင်းပြီး ကျောင်းသားထုကြီးတရပ်လုံးက ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးပွဲ အပြီးတွင် ကျောင်းသားထုကြီးသည် အဓိပတိလမ်းမကြီးမှ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင့်သဘင်ခန်းမကြီးသို့ ချီတက်ဆန္ဒပြ ထောက်ခံခဲ့သည်။ ကျောင်းသားထု စည်းလုံးညီညွတ်မှုကြောင့် တောင်းဆိုချက်များ ရရှိခဲ့သည်။

(ဃ) ၁၉၅၂ ဇူလိုင်လ ကျောင်းဆောင်လက်ခံရေးတိုက်ပွဲ

ကျောင်းများ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်လိုက်သောအခါတွင် ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများကို အာဏာပိုင်များက မတရားပြန်လည် ရုပ်သိမ်းလာကြသည်။ ကျောင်းသားများကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရန် ကြိုးစားလာကြသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ဆိုလျှင် ကျောင်းဆောင်များသို့ ကျောင်းသားများ လက်ခံသည့်နေရာတွင် ကန့်သတ်ချက်များ အမျိုးမျိုး ပြုလုပ်လာကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်တွင် နေထိုင်သော ကျောင်းသားများ၊ စနစ်ဟောင်းအရ ဖြေဆိုသော ကျောင်းသားများ၊ ဒီဂရီရပြီးသော ကျောင်းသားများ၊ ကန့်သတ်ထားသည့် ခရိုင် (မန္တလေး၊ ရွှေဘို၊ မုံရွာ၊ ကျောက်ဆည်၊ စစ်ကိုင်း၊ မိတ္ထီလာ၊ မော်လမြိုင်) စသည်တို့မှ ကျောင်းသားများကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ လက်ခံရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ကျောင်းဆောင်ဥပဒေ မလိုက်နာသည့် ကျောင်းသားများအား-

- (၁) တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများကို ဖြေဆိုခွင့်မပေးခြင်း
- (၂) ဒီဂရီရပြီးသော ကျောင်းသားဖြစ်ပါက ဒီဂရီကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်း
- (၃) ကျောင်းမှ ထုတ်ပယ်ခြင်း စသည့် အပြစ်ပေးမှုမျိုးကို ပြုလုပ်လာကြသည်။

ကျောင်းဆောင်များတွင် နေထိုင်ရန် အခွင့်အရေးမရခဲ့လျှင် နယ်မှကျောင်းသားများသည် မည်သို့ ကျောင်းတက်တော့မည်နည်း။ ထိုသို့ ကျောင်းသားအကျိုးနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကျောင်းဆောင်လက်ခံရေး ဥပဒေကို မန်းတက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့် ပူးပေါင်းတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲအောင်သော ကျောင်းသားများအား ကန့်သတ်ခြင်းမရှိဘဲ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆောင်များ၌ လက်ခံရန်၊ ကျောင်းသားဟောင်းများကိုလည်း ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ကျောင်းဆောင်တွင် လက်ခံရန်၊ လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ယာယီတဲများ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊ ဇူလိုင်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် စတင်ပြီးသင်ကြားပို့ချရာတွင် ကျောင်းသားများကို အပြစ်ပေးမည်ဟူသည့် အချက်ကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် စသော တောင်းဆိုချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များထံ အရေးဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာ ကျောင်းသားထု ညီညွတ်ရေးအားကြောင့် လိုလားချက်များ ရာနှုန်းပြည့်ရခဲ့သည်။

(င) ၁၉၅၃-၅၄ တကသရွေးကောက်ပွဲ

ထိုနေ့ရွေးကောက်ပွဲတွင် တိုးတက်နှင့် ဒီအက်စ်အိုတို့ အားပြိုင်ကြသည်။ သန့်ရှင်းတို့သည် အင်အားစုအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သော်လည်း အဓိကအခန်းတွင် မရှိတော့ချေ။ တိုးတက်တို့မှာ စည်းရုံးရေးအခြေခံအရ အသာရလျက်ရှိသည်။

အဆိုပါနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်လာသော ကျောင်းသားဦးရေမှာ တရိန်ထိုးများပြားလာသည်။ သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲအစဉ်အလာတခုမှာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲပေးနိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းသားထုအား သမဂ္ဂဝင်ပုံစံစာရွက်များ ပေးဝေရသည်။

သမဂ္ဂဝင်ဖြစ်မှသာ မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ယခင်ကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ၎င်းပုံစံစာရွက်များအား ကျောင်းသားထုအား အချုပ်အချယ်မရှိ ပေးဝေခဲ့သည်။

၁၉၅၃-၅၄ ခု ပညာသင်နှစ်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိ ဒီအက်စ်အို ကိုကြီးသည် ပုံစံစာရွက်များကို အချုပ်အချယ်တိုင်းကာ သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သော အဖွဲ့အစည်းသည် ရွက်ရေငါးရာ ထုတ်ယူလျှင် ၎င်းငါးရာပြန်သွင်းပြီးမှ နောက်ထပ် ထုတ်ယူနိုင်သော စနစ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အသင်းဝင်စာရွက် ဝေပေးရေးမှာ ဒီအက်စ်အို လက်ထဲရောက်နေလေသည်။ ပုံစံစာရွက် ပြုလုပ်ရေးတွင် ဒီအက်စ်အို အကျိုးအတွက် များစွာ လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ ၎င်းသမဂ္ဂပုံစံများကို ပြန်သွင်းသောအခါတွင် ဝင်ကြေး (၃) ကျပ် ပေးရသည်။ ဤတွင် ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့သည် ချို့တဲ့သော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့အား အခွင့်ကောင်း ယူခဲ့သည်။ မြောက်များစွာသော ကျောင်းသားတို့အား ပုံစံများ ထုတ်ပေးပြီး ငွေများ သွင်းပြီးလျှင် မဲရရေးအတွက် လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ဆယ်တန်းအောင်သော်လည်း တက္ကသိုလ်သို့ ဆက်လက် မတက်နိုင်ဘဲ ရုံးများတွင် အလုပ်လုပ်နေသူပေါင်း (၆၀၀) ကျော် ရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို ငွေအမြောက်အများ အကုန်ခံ၍ တက္ကသိုလ် တွင် မှတ်ပုံတင်ပေးသည်။ သမဂ္ဂပုံစံများ ပေးဝေပြီး ဝင်ကြေးအတွက် ၎င်းတို့က အစားထိုးပေးခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင် ဒီအက်စ်အို အဖွဲ့အား မဲပေးရန် ရုံးကို သက်သက်မဲ့ ပိတ်ပေးသည်။ ဒီအက်စ်အိုဘက်မှ မဲများရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

မဲဆွယ်ရာတွင် ငွေကိုသုံး၍ ချောမြူရုံမကဘဲ မလုံ့တလုံမယ်များနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခြင်း၊ နမ်းရှုပ်ပွတ်သပ်နည်းကို အတုယူစေခဲ့သည်။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို စိတ်ဓါတ်အား အရည်ပျော်လာပြီး ၎င်းတို့ဘက် ဦးလည်လာစေရန် အသုံးပြုခဲ့ သည်။ တိတိစီကျောင်းဆောင်မှ မမျိုးမြင့်အား ဝန်ကြီးကတော်တဦးက ခေါ်ယူတွေ့ဆုံခဲ့သည်။ မမျိုးမြင့်အား ဒီအက်စ်အိုအား မဲပေးရန် ပြောသော်လည်း မမျိုးမြင့်က လက်မခံ။ မမျိုးမြင့်အား ပြောင်လှောင် လွှတ်ရုံသာမက ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။ ဘင်တန် ကျောင်းဆောင်မှ မမြင့်မြင့်ခင်နှင့် ဒေါ်လီသန်းတို့အား ဝန်ကြီးတဦးနှင့် ဆိုရှယ်လစ်အမတ်တဦးက ခေါ်ယူခြိမ်းခြောက်သည်။ ရွေးကောက် ပွဲနေ့တွင် မဲမထည့်နိုင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့အိမ်တွင် ခေါ်ယူ၍ အကျယ်ချုပ် ထားခဲ့သည်။

(ခ) ရွေးကောက်ပွဲနေ့မပြင်ကွင်း

၅၂-၅၃ ရွေးကောက်ပွဲ အရာရှိ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုကြီး

တကသရွေးကောက်ပွဲကို ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည်။ လူစုလူ ဝေးများ အလယ်တွင် ဆိုရှယ်လစ် အမတ်များ၊ ဖဆပလလူကြီးများ၊ ဝန်ကြီးကတော် များမှာ ထင်းကနဲပေါ်လွင်နေသည်။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ ဒေါင်းများ အလယ်တွင် လင်းတတွေ ရောက်နေသလို ဖြစ်သည်။ သူတို့သည် အလစ်တွင် ထိုးသုတ် ကြပေလိမ့် မည်။ တိုးတက်အင်အားစုက ရွေးကောက်ပွဲ ရှင်းလင်းရေးအတွက် ရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်ကြ သည်။ တိုးတက်အင်အားစုမှာ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းတွင် အနိုင်ရထားသည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် မမြင့်မြင့်ခင် (နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)၊ မသန်းသန်းအေး (နောင် ဒညင်းကုန်းအုတ်စက်) စသော ဇော်ဇော်ကျဲများ ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲနှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်သုံးရန် ဒီအက်စ်အိုတို့က ညစ်ပတ်ခဲ့သည်။ လူတဦးသည် ရှစ်ကြိမ် မဲပေးနိုင်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး စစ်ကိုင်းဆောင်မှ ကိုစိုးသန်းကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဝင်အရွေးခံသူ ကိုအုန်းခိုင်က လက်ပူးလက်ကြပ် ဖမ်းမိသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ စလျှင်စခြင်း တခြားအဖွဲ့များက မဲပုံးကို ချိပ်ပိတ်ရန် ပြောသော်လည်း ချိပ်မရှိဟုကြောင်း ပြန်သည်။ ဖြတ်ပိုင်း မရသေးသူတွေက သမဂ္ဂဝင် မှတ်ပုံတင် ကောက်ယူထားသူ ဒီအက်စ်အို ကျောင်းသားများကို လိုက်ပြီး ရှာနေကြသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ အမှတ်၊ အတန်းအမည်၊

မှန်မမှန် စစ်ဆေးခြင်း မရှိ။ ဖြတ်ပိုင်းများပေါ်တွင် အလွယ်တကူ ရေးပေးလိုက်ကြသည်။ မကျေနပ်သံများ ထွက်ပေါ်လာသည်။

“အရင်ရောက်သူကို အရင်မပေးဘူး၊ နှစ်နာရီလောက်ရှိပြီ အခုထိ မရသေးဘူး”

“လူကိုယ်တိုင်လာယူပါစေ၊ လက်မှတ်လည်း သေသေချာချာကြည့် ဒီလူ သုံးလေးခါရှိပြီ”

“ကျွန်တော် မဲပြားမထုတ်ရသေးဘူးဗျ၊ ဘယ်သူယူသွားသလဲ ဒါမတရားဘူး”

၁၂ နာရီတွင် ကျောင်းအားချိန်နှင့် ဆုံသဖြင့် ကျောင်းသားများ ဒလဟော ရောက်လာကြ၏။

“ကျွန်တော် မဲမပေးရသေးဘူးဗျ၊ ခင်ဗျားတို့ သက်သက်မဲ့ ကျွန်တော့် အခွင့်အရေးကို စော်ကားတာပဲ၊ ဘယ်သူ ယူသွားသလဲ”

“ကျွန်တော်ကျောင်းက Identity Card ပါတယ်ဗျ၊ သေသေချာချာကြည့်” အော်ပြောသံများ ထွက်လာသည်။ တချို့ မဲဆန္ဒရှင်များက မဲပေးပြီးသား ဖြစ်နေသည်။ သူတို့တွင် ဖြတ်ပိုင်းရှိနေပါလျက် ဘယ်လို မဲပေးထားလိုက်မှန်းမသိ ကိုယ်စားလှယ်များက Check ဟု အော်ရင်း မဲလိမ့်ပေးနေသူများကို စစ်ဆေးနေရသည်။ မဲပြားထုတ်ရာ နေရာတွင် ကျောင်းသား

ခေါင်းဆောင်များ ကိုယ်တိုင် စောင့်နေရသည်။

“ဗျို့၊ မဲရုံထဲ မဲဆွယ်ပါနဲ့၊ ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိတွေ တားမြစ်ပေးပါ။ ဒီအကဲခံအိုတွေ မဲဆွယ်နေပါသည်”
အသံများ တဖြည်းတဖြည်း ထွက်လာသည်။ အချိန် တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလာသည်။ မကျေနပ်ဘူး ညစ်ပတ်သည်ဟူသော
အသံများကား ကျောင်းသားတိုင်း ပါးစပ်တွင် ပြောနေသည်။

“လူကိုယ်တိုင်လာမှ ပေးပါလို့ ကျွန်တော်တို့ပြောတယ်၊ ခင်ဗျား ဒီလိုပေးတာကို ကန့်ကွက်တယ်”

ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ကန့်ကွက်သံ၊ မဲပြား ခိုးထုတ်သွား၍ ကန့်ကွက်သံ၊ မဲပေးပြီးသား ဖြစ်နေ၍ မကျေနပ်သံများ
ပေါ်ထွက်လာသည်။ ကျောင်းသားမဟုတ်သော မဲများကို တွေ့ရသည်။

“ပြည်ထောင်စု လူငယ်လေးယောက်ကို တားတယ်၊ သူတို့ကို စစ်ဖို့ ကိုလှဝင်းနဲ့ ကိုကိုကြီးတို့ ရုံးခေါ်သွားတယ်”

“ဒီလူတွေဟာ ကျောင်းသားတွေ မဟုတ်ဘူးဗျ၊ ရုံးစာရေးတွေ ကြည့်မြင်တိုင် ဘယ်ဌာနကလေ၊ ခင်ဗျား ဘယ်အတန်း
ကလည်း၊ ဘယ်ခုံနံပါတ်လည်း၊ ဘယ်ဘာသာ အဓိကယူသလဲ” အမျိုးသမီးတဦးကို စစ်မေးသည်။ အမျိုးသမီးက ကျောင်းသူ
ဟုတ်ပုံမပေါ်၊ မျက်စိမျက်နှာပျက်ကာ ဖြစ်နေသည်။ ကိုယ်စားလှယ်ကလည်း မိထားပြီဟု အတပ်ပြောကာ ဆက်တိုက်မေးခွန်း
များမေး၏။

“မဲလိပ်တွေ ပေါတယ်၊ မဲသူခိုးတွေ ပေါတယ်” ဆူလာကြသည်။

“ခင်ဗျား ကိုတင်ထွန်း မဟုတ်ဘူး၊ ကျွန်တော်နဲ့ ကိုတင်ထွန်း တခန်းထဲပဲ ခင်ဗျားညာတယ်” ကိုအုန်းခိုင် (သန့်ရှင်း)

အော်သံကြားရပြီး

“မဲသူခိုးမိပြီ” ကျောင်းသားများ ဝိုင်းအုံလာသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ရုံးခန်းသို့ ခေါ်လာသည်။

“မဲသူခိုး မိပြန်ပြီတဲ့လား”

“ဘယ်မလဲကွ၊ ရိုက်ဟ၊ သတ်ဟ”

တနေရာတွင် ဆူနေကြသည်။ မျက်မှန်နှင့် လူတဦးကို ညီညွတ်ရေးခေါင်းဆောင်တဦးက ဖမ်းထား၏။ သူ့ရင်ဘတ်
တွင် ဒီအကဲခံအို တံဆိပ်ပါလာသော တချို့က လက်သီးနှင့်ထိုးရန် ကြိုးစားသဖြင့် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ တားနေရ
ပြန်၏။

“ဒီအကဲခံအိုချည်း မဲခိုးတာမဟုတ်၊ တခြားသူတွေလည်း မဲခိုးတာပဲ” အော်နေကြ၏။

ညီညွတ်ရေးခေါင်းဆောင် အချို့က-

“မတရားရွေးကောက်ပွဲ အလိုမရှိ” ဟု အော်လာသည်။

“မဲခိုးတာ ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ”

“ဘယ်လောက်ခိုးထားလဲ မသိဘူး”

“ဒီလိုပဲ ကြည့်နေကြတော့မှာလား”

“ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိ လာပါ၊ လာပါ” တချို့က အော်နေကြသည်။

“ရွေးကောက်ပွဲကို ဘယ်လိုသဘောထားသလဲ ပြောပါ”

“ဆက်လုပ်ရလိမ့်မယ်၊ ကျွန်တော် ဖျက်မပေးနိုင်ဘူး” မရဲတရဲ အသံဖြစ်နေ၏။

ဒီအကဲခံအို ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သော ကိုမြတ်ထွန်း (နောင် တာမွေ အထက၊ ပါတီယူနစ် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း) သည်
အပေါ်အကျိုက်ချွတ် လက်ကိုပင့်ခါ ဇာတ်လိုက်ပမာ ဝင်လာပြီး မဲပုံးပေါ်တွင် ထိုင်ထားသည်။ ကိုကိုကြီးနှင့် ကိုကိုလေး ဘယ်ဆီ
ပြေးမှန်းမသိ။

“ပုလိပ်တွေ လာပြီ၊ ပုလိပ်တွေ လာပြီ”

ပုလိပ်မြင်သောအခါ ကျောင်းသားထုကြီးသည် ပိုမိုအော်လာသည်။ ဝါးရင်းတုတ်ကိုင် (၂) ဦး၊ တော်စီဂန်း သေနတ်ကိုင်
တဦး၊ အရာရှိတဦး၊ တရားသူကြီးတဦး ဖြစ်သည်။

ပုလိပ်များကို ကျောင်းသားများက-

“မကြောက်ဘူးကွ၊ ပစ်လိုက်၊ ကျောင်းသားထုထဲ ဝင်မရှုပ်နဲ့” အော်ကြသည်။

အပြင်မှ ပုလိပ်ကားတစီးသည် သမဂ္ဂတံခါးဆီသို့ မောင်းပြီး ပိတ်ကာ တားလိုက်သည်။ ပုလိပ်ကား မဝင်တော့ချေ။

“ဟေး” ဟု ညာသံကြီး ထွက်လာ၏။ ပုလိပ်ကားအချို့ သမဂ္ဂဝင်း တံခါးဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကာ အပေါ်သို့ တက်ရန်
သွားကြ၏။

“ပုလိပ် လာပြီ၊ ပုလိပ် လာပြီ၊ ပုလိပ်လက်ထဲ မဲပုံး မအပ်ဘူးကွ”

ကျောင်းသားရဲဘော်တဦးက မဲပုံးထားရှိရာ ပြုတင်းပေါက် ဘောင်ကို လက်နှစ်ဖက်နှင့် ကိုင်ကာ ကိုမြတ်ထွန်း၏
ဇက်ပိုင်းကို ခြေဖြင့် ဆောင့်ကန်လိုက်သည်။ ကိုမြတ်ထွန်းသည် မဲပုံးရှေ့သို့ စိုက်ကျသွားသည်။ ကျောင်းသားအချို့သည် မဲပုံးကို
ဝိုင်းမ၍ တကသ ပထမထပ်မှ ကတ္တရာလမ်းမပေါ်သို့ မဲပုံးကို ပစ်ချလိုက်သည်။

မဲပုံးသည် ကတ္တရာလမ်းမပေါ်သို့ ကျသွားသောအခါ မဲပုံးကွဲသွားပြီး မဲပြားများ အံထွက်လာသည်။ ကျောင်းသား အချို့သည် မတရားရွေးကောက်ပွဲဟု ကြွေးကြော်၍ မဲပြားများကို ဝင်ရောက်ဆုတ်ဖြိုကြသည်။ မဲပြားဆုတ်နေသူများကို ဆိုရှယ် လစ်ပါတီအဖွဲ့ ကိုဝင်းမောင်ကြီးက ဝင်ထိုးသည်။ အထိုးခံရသူက ဝင်တိုးသောအခါ ကိုဝင်းမောင်ကြီး ပက်လက်လန်ကျသွား သည်။ ကိုဝင်းမောင်ကြီးကို တက်နင်းရန် ကျောင်းသားအချို့ ပြေးလာကြသည်။ ကိုစိုးသိန်းနှင့် ကိုလှဝင်းတို့က ဝိုင်းဝန်းတားဆီး ပေးနေရသည်။

ညနေပိုင်းတွင် ကျောင်းသားများသည် ဒီအက်စ်အိုနှင့် ၎င်းတို့ ဆရာကြီးများ၏ ကောက်ကျစ်မှုကို ပြည်သူလူထုထံ တင်ပြရန် ဘတ်စ်ကားများနှင့် မြို့တွင်းသို့ လှည့်လည်ပြီး

“ပြိုင်ပြိုင်ပွဲများခင်ဗျား ဒီအက်စ်အိုအမည်ခံ ဆိုရှယ်လစ်ကျောင်းသားတွေရဲ့ မဲခိုးတာကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲကြီး ပျက်သွားရပါပြီ”
“ကျွန်တော်တို့ကို ပုလိပ်တွေက သေနတ်နဲ့ချိန်၊ တုတ်နဲ့ရိုက်ဖို့ ကြံကြပါတယ်”

ဒီအက်စ်အို မဲသူခိုးဟူသော အသံသည် ရန်ကုန်တမြို့လုံး တုန်လှုပ်သွားသည်။ ဒီအက်စ်အို ကျောင်းသားတို့သည် ကျောင်းသားထုကြီးအား အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် စော်ကားခဲ့သည်။ ဆိုရှယ်လစ် ကျောင်းသားတစ်ဦးသည် အခြားကျောင်းသား တစ်ဦးအား သွေးသံရဲရဲ ဖြစ်သည်အထိ တုတ်နှင့် ရိုက်နှက်ခဲ့သည်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဝင် ကျောင်းသားများသည် လွယ်အိတ်ထဲတွင် ခြောက်လုံးပြူးထည့်၍ ဆောင်တတ်သည်အထိ တိုးတက် ပြောင်းလဲလာပေပြီ။

အာဏာရပါတီ အဖွဲ့အစည်းများသည် တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် ၎င်းတို့ စည်းရုံးရေးအတွက် ပြန်လည်တာဝန်သည်။ ၎င်းတို့ ထူထောင်ပေးသော ဒီအက်စ်အိုမှာ နာမည်ပျက်နှင့် ကျောင်းသားထု၏ ဆုံးမခြင်းဒဏ် ခံလိုက်ရသည်။ ၎င်းအဖွဲ့များ ကျဆုံးခြင်းဖြစ်သည်။

(ဆ) မန်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အခြေအနေနှင့် ဗေပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့ အကြံပုသတ်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားထုအတွင်း အာဏာရအစိုးရက လက်ကိုင်တုတ်များမွေး၍ ထိုးဖောက်ရန် ကြိုးစား သကဲ့သို့ မန်းတက္ကသိုလ်တွင်လည်း ထိုးဖောက်ရန် ကြိုးစားလာကြသည်။ ထိုသို့ ကြိုးစားရာတွင် ယူအက်စ်အို ကျောင်းသား အဖွဲ့သည် အထက်မြက်ဆုံး ဖြစ်သည်။

မန်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင် ရွေးကောက်ပွဲတွင် နှစ်စု ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားများ ညီညွတ်ရေးအင်အားစု (Student Unity Force) နှင့် နိုင်ငံရေးမလုပ်သောတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအဖွဲ့ (University Student Organization) တို့ ဖြစ်ပေသည်။

နိုင်ငံရေးမလုပ်သော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအဖွဲ့ အမည်ခံထားသော်လည်း ဆိုင်းဘုတ်နောက်တွင် နိုင်ငံရေးသမား များ ပုန်းကွယ်နေကြသည်။ ထိုအချိန်က မန်းတက္ကသိုလ်တွင် ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့အား ဗြောင်မတည်ထောင် ရသေးပေ။ ဒီအက်စ်အို သည် ယူအက်စ်အိုအဖွဲ့ထဲတွင် ကိုယ်ယောင်ဖျောက် ထားသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တကသရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒီအက်စ်အိုမှာ အကြီးအကျယ် နာမည်ပျက်နေ၍ မန်းတက္ကသိုလ်တွင် ဒီအက်စ်အို အမည်ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ပါက ရှုံးမည်ကို သိသဖြင့် ဒီအက်စ်အို အဖွဲ့စည်းခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ဤသို့ဖြင့် မန်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဆိုရှယ်လစ်ကျောင်းသားတို့သည် အနိုင်ရရေး အတွက် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားကြသည်။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးအင်အားစု နုတ်ထွက်သွားသည့် နေရာတွင် အစားထိုးရန် အချိန်မမီတော့ပေ။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ညီညွတ်သော ကျောင်းသားအင်အားစု အားလုံး အနိုင်ရသော်လည်း နုတ်ထွက်သူအစား ဆိုရှယ်လစ်ဘက်မှ ကျောင်းသားတယောက် ပြိုင်ဘက်မရှိ အမှုဆောင် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဆိုရှယ်လစ်တို့သည် ငွေအမြောက်အများ အကုန်ခံခဲ့သည်။ မိန့်ကလေးဆောင်မှ အမျိုးသမီးအချို့အား မှန်ကားများ ဖြင့် ခဏခဏ ခေါ်သွားတတ်သည်။ အပြင်တွင် စည်းဝါးကိုက် သွန်သင်ဆွေးနွေးသည်။ ရုပ်ရှင်ပြ၊ ပြုစုကျွေးမွေးသည်မှာ အစဉ်အလာဖြစ်နေသည်။ သူတို့၏ အကောင်းဆုံးသော အသပ်ရပ်ဆုံး မဲဆွယ်ရေး နည်းပရိယာယ် တခုပင်ဖြစ်သည်။ အခြား ရွေးကောက်ပွဲဝင် ညီညွတ်သောအင်အားစုမှာ ကားနှင့်လည်းမခေါ်နိုင်၊ ငွေလည်းမသုံးနိုင်ပေ။ ကျောင်းသားအကျိုးကို ရှေ့တန်းမှရရှိ၍ ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟု ကတိသာ ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

ဆိုရှယ်လစ်တို့သည် နောက်ဆုံးရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီညတွင် ကတ်နက်စိန်ကပ္ပဖြင့် မဲဆွယ်လိုက်သေးသည်။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်တွင် မော်ဂန်ဖီးလစ်၊ မန်းတက္ကသိုလ်တွင် ဗမာ့ခေတ် ဦးအုန်းခင်တို့အား ဖိတ်ကြားပြီး သွယ်ဝိုက် မဲဆွယ်ကြသည်။ ဆိုရှယ်လစ်အမတ်နှင့် ဗေပလဝင် အမျိုးသမီးကြီး ပုံနှိပ်တိုက်မှပင် ဆိုရှယ်လစ် ကျောင်းသားများအတွက် မဲဆွယ်စာတမ်းများ ရိုက်နှိပ်ပေး၍ တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် လွင့်ပျံ့စေခဲ့သည်။ ညီညွတ်သော ကျောင်းသားများအား မဲပေးလျှင် "Black Mark" လုပ်ထားပြီး စာမေးပွဲ ချပစ်မည်ဟူသော ကောလာဟလများဖြင့် ကျောင်းသားများ လန့်ဖျပ်အောင် လုပ်ကြသည်။

ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင် ၎င်းတို့ဘက်မှ ဆောင်ရွက်ပေးသူ (Workers) များမှာ ငါးရာဝင် စီးကရက်သံဗူးများကို ခါးတွင်

ထိုး၍ ရယ်ရင်း၊ ပြုံးရင်း မဲဆွယ်ကြသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဝင် အခြားအဖွဲ့ဖြစ်သည့် ညီညွတ်သောကျောင်းသားအဖွဲ့မှာ မည်သူ့ကိုမှ လည်း ဖိတ်ခေါ်မကျွေးမွေးနိုင်၊ မည်သည့် အခွင့်အရေးမျှလည်း မပေးနိုင်၊ သူတို့မှာ လုပ်အားသာရှိသည်။

ဆိုရှယ်လစ် ကျောင်းသားများသည် ရာထူး၊ အာဏာ၊ အခွင့်အရေးကို ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ ၎င်းထုံးတမ်းစဉ်လာသည် ဆိုရှယ်လစ်အစိုးကြီး၊ အဖွားကြီးများမှနေ၍ ဒီအက်စ်အိုကျောင်းသား၊ မြေးမြစ်များအထိ ဆင်းသက်လာသည်။ သူတို့အား မဲပေးရေးအတွက် ခြိမ်းခြောက်သံမှာ ပြင်းထန်လှသည်။ ကျောင်းသားရော မိဘပါ အလူးအလှိမ့်ခံခဲ့ကြရသည်။ ထောက်ပံ့ကြေး ရုပ်သိမ်းမည်။ အစိုးရအလုပ်မှ ဖြုတ်ပစ်မည်။ ကျောင်းသားနှင့် မိဘများ၏ နားဝယ် ဤအသံတို့မှာ ပြည့်နှက်နေပေတော့သည်။ အလုပ်လက်မဲ့များ ထောက်ပံ့ကြေး ရုပ်သိမ်းခံရသူများကို မြင်ယောင်နေကြသည်။ ဦးခေါင်းအထက်မှ သံဖောင့်ကို ထိတွေ့စမ်းသပ်မိကြသည်။ ဆိုရှယ်လစ်ကျောင်းသားများအား မဲပေးခိုင်းမှုဖြစ်ချေတော့မည်။ ဤသို့ ယိုင်လဲဆုံးဖြတ်ကြသည်။

မန္တလေးမြို့ပေါ်၌ ဖဆပလအမှုဆောင်လူကြီးများ အမတ်မင်းများ ခြေသွက်နေကြတော့သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား မိဘများအိမ်သို့ ဝင်ထွက်နေကြသည်။ လူကြီးချင်း တွေ့ဆုံကြသည်။ မဲဆွယ်ကြသည်။ ဖဆပလမှ မင်းဘူး ဦးမောင်မောင်၊ ဦးဘကြည်၊ ဒေါ်ကြည်ကြည်၊ ဆိုရှယ်လစ်အမတ် ဦးလှဖေတို့မှာ မြို့ထဲမှာ ထင်းကန်ပေါ်နေသည်။ ရန်ကုန်မှ ဆိုရှယ်လစ် စည်းရုံးရေးမှူး မမြမြမော်ဆိုသူမှာလည်း ခါတော်မီ အပြေးအလွှား ဆိုက်ရောက်လာသည်။ မန်းတက္ကသိုလ် ဆိုရှယ်လစ် ကျောင်းသားများအားကြိုးကိုင်ရန် ရန်ကုန်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီမှ ကိုသန်းနွဲ့ (ခေါ်) ကိုသန်းညွန့် (ခေါ်) ကိုမင်းဇော် ရောက်လာသည်။ သူသည် မန်းတက္ကသိုလ်သို့ ကျောင်းသားအဖြစ် ရောက်လာသော်လည်း အတန်းတက်သည်မှာ ဟန်ပြသာ ဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းသား ဟူသော တံဆိပ်ကပ်၍ ဆိုရှယ်လစ် စည်းရုံးရေးမှူးအဖြစ် ဖုံးကွယ်ထားခဲ့လေသည်။ သူသည် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရန် အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးစားလေသည်။ ရန်ကုန်မှ ဆရာ ဦးအေးမောင်လေးသည်လည်း ရွေးကောက်ပွဲဆောင်ရွက်ရန် အချိန်မီ ဆိုက်ရောက်လာသည်။ ဆိုရှယ်လစ်ကျောင်းသားတို့ဖက်မှ ခြေအသွက်ဆုံး လုပ်အားအထုတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမတ် ဦးလှဖေ ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ကျောင်းသားနှင့် လူငယ်စည်းရုံးရေး တာဝန်ခံအဖြစ် ဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်းကိုယ်တိုင် ခန့်ထားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားထု လိုအပ်သော ဆန္ဒမှာ ညီညွတ်ရေးအား သံမဏိသားကျအောင် ထုလုပ်သွန်းလောင်းရန် ဖြစ်ပေသည်။ ညီညွတ်ရေးအား ချိုးဖျက်သူများအား ကျောင်းသားဘောင်မှ ထာဝစဉ်ထုတ်ပယ်ရန် ဖြစ်သည်။ ညီညွတ်ရေးအား ယနေ့ကာယကံမြောက် ဖျက်ဆီးနေသူ ဖဆပလ၊ ဆိုရှယ်လစ်နှင့် ဒီအက်စ်အိုတို့အား ကျောင်းသားဘောင်မှ ဖယ်ရှားဖျက်သိမ်းခြင်း၊ အဖျက်အလုပ်နှင့် ညီညွတ်ရေးအား မြေတောင်မြောက် ပြုစုခြင်း အပြုအလုပ်တို့အား တချိန်ထဲတပြိုင်ထဲ လုပ်ကြရန် ဖြစ်ပေသည်။

ကျောင်းသားထုသည် ညီညွတ်ရေး အညွန့်၊ အညွှာငုံ၊ အဖူး၊ အပွင့်တို့အား ကြီးထွားလာစေရန် မြေတောင်မြောက်ပေးသော တူရင်းပြားများကို ကိုင်ဆောင်သည့် ဥယျာဉ်မှူးများ ဖြစ်သည်။ ဒီအက်စ်အို ကျောင်းသားတို့သည် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးအား မြေမြှုပ်သင်္ဂြိုဟ်ရန် တူးရှင်းပြားများကို ကိုင်ဆောင်ကြသူများ ဖြစ်သည်။

သို့သော် ရန်ကုန်နှင့် မန်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဆိုရှယ်လစ်တို့ ဘယ်လို ညစ်ပတ်ပတ် နောက်ဆုံး ရှုံးနိမ့်သွားလေသည်။ တိုးတက်နှင့် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးအင်အားစုမှာ မဲအပြတ်အသက်နှင့် အနိုင်ရခဲ့သည်။ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့သည် ၎င်းတို့အကြံအစည် မအောင်မြင်သောအခါတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂကို စင်ပြိုင်တည်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းလာကြသည်။ ဦးဗမ္မင်း ဦးစီးသော ဗမာနိုင်ငံလူငယ်အစည်းအရုံး ရှိပါလျက် ပြည်ထောင်စုလူငယ်အား စင်ပြိုင်ဖွဲ့ခဲ့သည်။ အလုပ်သမားအဖွဲ့ကိုလည်း စင်ပြိုင် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ကိုထွန်းစိန်၊ ကိုဗစိန်၊ ကိုရာရစ်၊ ကိုအောင်ဆန်း၊ ကိုနု၊ ကိုအောင်ကျော်၊ ကိုလှရွှေ၊ ကိုဗဟိန်း၊ ကိုဗဆွေတို့ ခေတ်က တောက်ပြောင်ခဲ့သော ကျောင်းသားရာဇဝင်အား ဆိုရှယ်လစ်တို့က ခွဲခွက်ရေနှင့် လိမ်းကျံကြချေပြီ။ မမာတပြည်လုံး၌ ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့များ လိုက်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီအား ကျားကန် အထောက်အကူပြုရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော် ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေး တံတိုင်းကြီးကို မကျော်နိုင်ခဲ့ပေ။

(ဇ) ပဲ့တင်ခိုက်ခတ်သံများ

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်တွင် တကသရွေးကောက်ပွဲ၌ မဲခိုးမှုကြီး ဖြစ်ပွားပြီးနောက် တကသရွေးကောက်ပွဲ ဖျက်သွားသည်။ ကျောင်းသားများသည် ကားအစီးပေါင်း (၈၆) စီးဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင်း လှည့်လည်ခဲ့ကြသည်။ လူထုကြီးအား မဲခိုးပွဲကြီး ဖြစ်ကြောင်း တိုင်တန်းခဲ့ကြသည်။

တက္ကသိုလ်သို့ ည (၁၂) နာရီကျော်တွင် ပြန်လည် ရောက်ရှိလာပြီးနောက် စည်းဝေးကြသည်။ ဤအစည်းအဝေးကြီးမှ အောက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

(၁) ပြီးခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲသည် တရားဝင်ရွေးကောက်ပွဲ မဟုတ်။

(၂) ဆိုရှယ်လစ် ကိုကိုကြီးသည် ရွေးကောက်ပွဲအား နိုင်နင်းစွာ စီမံအုပ်ချုပ်နိုင်သူ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဤပုဂ္ဂိုလ်အား အယုံအကြည် မရှိ၊ နောက်ထပ်ကျင်းပမည့် ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ၎င်းအား ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်း မပြုရန်။

(၃) စစ်ပြီးခေတ် တကသဥက္ကဋ္ဌဟောင်းများက ကြီးမှူးပြီး ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပ ပေးရန်။

(၄) Identity Card များ မဲမလိမ့်နိုင်ရန် ရွေးကောက်ပွဲအမိ ထုတ်ပေးထားရန်။

(၅) စက်တင်ဘာလ (၁၅) ရက် မတိုင်မီ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

တရားမျှတသော တကသရွေးကောက်ပွဲ အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရန် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပွဲများကို ဩဂုတ်လ (၃၁) ရက်နေ့ညက သထုံ၊ ပဲခူး၊ ပင်းယ၊ စစ်ကိုင်း၊ ဒဂုံ ကျောင်းဆောင်များ၌ ကျင်းပကြ၏။ ၁၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် ရွှေဘိုဆောင်၌ လည်းကောင်း၊ ၂၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် အင်းဝကျောင်းဆောင်၌ လည်းကောင်း ကျင်းပသည်။ ၎င်းအသင်းအဖွဲ့များက မိမိတို့ သဘောထားများကို ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်မှာ-

(၁) သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းပေါင်းစုံ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်

တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲကြီး အမြန်ဖြစ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းကြပါစို့၊
ကျောင်းသူ/သား ရဲဘော်အပေါင်းတို့-

ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်နေ့က ပျက်သွားသော တကသရွေးကောက်ပွဲကြီးကို ရဲဘော်ကျောင်းသား/သူတို့ အသိပင်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲ ပျက်စီးသွားခြင်းကား တကသရာဇဝင်တွင် တကြိမ်တခါမှ ပေါ်လည်း မပေါ်၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်ခဲ့ဘူး။ ရွေးကောက်ပွဲ ပျက်စီးသွားခြင်းအတွက် ကျောင်းသားထု တရပ်လုံးအဖို့ များစွာ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည့် အပြင် ကျောင်းသားများ၏ လက်ငင်းတွေ့ကြုံ ခံစားရချက်တို့ကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန်အတွက်လည်း နှောင့်နှေးခြင်း ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။

ရဲဘော်တို့-

တကသသည် ကျောင်းသားထုအား ကိုယ်စားပြုရာ၊ ကျောင်းသားထု၏ ဆန္ဒအားထုတ်ဖော်ရာ၊ ကျောင်းသားထု၏ မှီခိုရာဖြစ်ပေသည်။ တကသ လောလောဆယ် မရှိသည့်အတွက် ငါတို့၏ အားထားရာတောင်ကြီး ပြိုကွဲနေသည်နှင့် တူလှပေသည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် ကျောင်းသားထု၏ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံ ခံစားရချက်များသည် များပြားလှ၏။ လောလောဆယ် ဆောင်ရွက်ရန် အချက်များလည်း ရှိ၏။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးဆိုလျှင် ယခုအောက်တိုဘာ ကျောင်းမပိတ်မီ ဆောင်ရွက်မှ ဖြစ်နိုင်မည့်ကိစ္စ ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ တရားမျှတသော တကသရွေးကောက်ပွဲကြီးသည် ယခုအတွင်း နှစ်ကြိမ်စလုံး ပြီးစီးသွားမှပင် ဖြစ်မည်။ တကသ ရွေးကောက်ပွဲကြီး အမြန်ဖြစ်ရေး၊ တရားမျှတရေးမှာ ကျောင်းသူ/သားတို့၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားထု၏ ဆန္ဒအပေါ် တွင်သာ အမှီပြုပေသည်။ ယခုအချိန်တွင် ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်နေ့ ညက ပြုလုပ်သော ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပွဲမှာ တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီဟူ၍ တိုးတက်၊ ညီညွတ်၊ အမျိုးသား၊ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့မှ ကိုယ်စား လှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထား၏။ တဖက်မှ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုကိုကြီးလည်း ရွေးကောက်ပွဲလုပ်မည်ဟုဆိုထားသည်။ ထိုသို့ စင်ပြိုင်ဖြစ် ပေါ်ရေးကို လုံးဝငါတို့မလိုလား၊ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ရေးသည် ကျောင်းသားထုဆန္ဒ၊ ကျောင်းသားထု လိုလားမှုများကို ထုတ်ဖော် ရန်အတွက် ကြားကာလအတွင်းဝယ် ငါတို့ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများပေါ်တွင် တာဝန်ကျရောက်လျက်ရှိပြီဟု ငါတို့ ယုံကြည်ပေသည်။ ထိုယုံကြည်ချက်အရ လည်းကောင်း၊ ဆိုင်ရာ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း ကျောင်းသားထုအဖွဲ့ အစည်းများမှ တာဝန်ပေးအပ်ချက်အရ လည်းကောင်း၊ ငါတို့ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများမှ ဦးစီးကာ ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပွဲတရပ်ကို ယခု စက်တင်ဘာလ (၃) ရက် ကြာသပတေးနေ့ နေ့လည် (၁၂) နာရီတွင် ယုဒသန်ခန်းမ၌ ကျင်းပ မည်ဖြစ်ရာ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတိုင်း အင်တိုက်အားတိုက် တက်ရောက်ကာ တကသ ရွေးကောက်ပွဲ အမြန်ဖြစ်ရေး၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် တရားမျှတရေးတို့အတွက် မိမိတို့ ဆန္ဒကို ထုတ်ဖော်ပြကြရန် မေတ္တာရပ်ခံပါကြောင်း။

တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲကြီး အမြန်ဖြစ်ရေးသို့

သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ

၁။ အင်းဝဆောင်	၇။ ဒဂုံဆောင်
၂။ စစ်ကိုင်းဆောင်	၈။ ပြည်ဆောင်
၃။ ပင်းယဆောင်	၉။ တကောင်းဆောင်
၄။ ပဲခူးဆောင်	၁၀။ ဆေးသိပ္ပံဆောင်
၅။ သထုံဆောင်	၁၁။ အင်းလျားဆောင်
၆။ ရွှေဘိုဆောင်	၁၂။ သီရိဆောင်

(၂)

ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးပွဲဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ

ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်အမှတ် (၁)

ယခုလတ်တလော ကျောင်းသားများအရေး အလွန်တရာ ရှုပ်ထွေးနေသည်ကို တကသရွေးကောက်ပွဲ အလျင်အမြန် ရွေးကောက်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းရန် ကျောင်းပေါင်းစုံ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများမှ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူးများ၏ အစည်းအဝေးတရပ်ကို ၁၊ ၉၊ ၅၃ နေ့၊ ညနေ (၄) နာရီ အချိန်တွင် တကသအဆောက်အအုံ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ကြောင်း။ အစည်းအဝေးတွင် ပင်းယကျောင်းဆောင် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုသာကျော်က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ သထုံကျောင်းဆောင် အတွင်းရေးမှူးကိုမောင်မောင်ကြီးက အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြောင်း။

တရားမျှတသော တကသရွေးကောက်ပွဲ အလျင်အမြန် ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ နေ့ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူးများက ကြိုးပမ်း၍ ၃၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးတရပ် ကျင်းပပြုလုပ်ရန်။

အထက်ပါ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူး ပေါင်းစုံပါဝင်သော ကော်မတီတရပ်ကို ထိုအစည်းအဝေးမှ ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြောင်း။ ထိုအဖွဲ့တွင်-

ကိုသာကျော်	ဥက္ကဋ္ဌ	(ပင်းယဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ)
ကိုတင်ရွှေ	ဒုဥက္ကဋ္ဌ	(ရွှေဘိုဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ)
ကိုတင်ထွန်း	အတွင်းရေးမှူး	(သထုံဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း အတွင်းရေးမှူး)
ကိုမောင်မောင်ကြီး	အဖွဲ့ဝင်များ	(ပဲခူးဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း အတွင်းရေးမှူး)
ကိုမြတ်စံ		(သထုံဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ)
မမြင့်မြင့်ခင်		(သီရိဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ)
မခင်ဖုန်းမိုး		(အင်းလျားဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ)

-စသည်တို့ကို အများသဘောတူ ရွေးချယ်လိုက်ကြကြောင်း။

တရားမျှတသော တကသ ရွေးကောက်ပွဲ အမြန်ဖြစ်ရေးသို့

အတွင်းရေးမှူး
ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

အစည်းအဝေး တက်ရောက်သော အဆောင်များ

- ၁။ စစ်ကိုင်းဆောင်
- ၂။ ရွှေဘိုဆောင်
- ၃။ အင်းဝဆောင်
- ၄။ သထုံဆောင်
- ၅။ ပဲခူးဆောင်
- ၆။ ပင်းယဆောင်
- ၇။ တကောင်းဆောင်
- ၈။ ပြည်ကျောင်းဆောင်
- ၉။ အင်းလျားဆောင်
- ၁၀။ သီရိဆောင်
- ၁၁။ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းဆောင် တို့ဖြစ်သည်။

(၃) တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းကြစို့။

ယနေ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတော်ကြီးတွင် ပညာသင်ကြားလျက်ရှိသော ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးမှာ ပြဿနာအမျိုးမျိုး၊ အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးမှု အသွယ်သွယ်ဖြင့် ရင်ဆိုင်လျက် ရှိကြပေသည်။ ကျောင်းဆောင်ခန်းမများ မလုံလောက်ခြင်း၊ ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ ချို့တဲ့ခြင်း၊ သင်ကြားပို့ချသူ ဆရာများနည်းပါးခြင်း၊ လောကဓာတ်ပညာဆိုင်ရာ စမ်းသပ်ပစ္စည်းများ မဖူလုံခြင်း တို့မှာ ငြင်းကွယ်၍ မရနိုင်အောင်ဖြစ်နေသည်။ ထိုသို့ မပြည့်စုံမလုံလောက်မှုအား ဖြေရှင်းပေးရမည့်အစား သက်ဆိုင်ရာတို့သည် ကျောင်းသားအချင်းချင်းတို့ သွေးကွဲအောင်ဖန်တီးကာ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်တားဆီးရန် ကြံစည်လျက်ရှိကြ ပေသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ကျောင်းသားတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရန်မှာ ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးက တင်မြှောက်ထားသော တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ယခုအချိန် ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်အတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့သော အမှုဆောင်အားလုံးမှာ တကသ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း ဥပဒေအရ တာဝန်ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကတဆင့် တာဝန်လွှဲအပ်ခြင်းခံရ သော နွေရာသီတာဝန်ခံ လေးဦးသာ ရှိခဲ့ပေတော့သည်။ နွေရာသီတာဝန်ခံ လေးဦးသာလျှင် အမှုဆောင်အဖွဲ့သစ် ရွေးကောက်ပွဲ မပြုလုပ်မီစပ်ကြားတွင် ကျောင်းသားထု၏ ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပေသည်။ ယခုကဲ့သို့ ကြီးမားလှသော သမဂ္ဂ၏ တာဝန်နှင့် ကျောင်းသားအကျိုးကို နွေရာသီတာဝန်ခံ (၄) ဦးတည်းနှင့် ဆောင်ရွက်နေရာတွင် စည်းမျဉ်းဥပဒေကို ရိုသေလေးစားရသဖြင့် လည်းကောင်း၊ အမှုဆောင်တဖွဲ့လုံး၏ အာဏာကိုယူကာ တာဝန်အားလုံးကို ထမ်းဆောင်နေရသဖြင့် အခက်အခဲများစွာ တွေ့ကြုံနေရပေသည်။

ကျောင်းသားအကျိုးကို ပိုင်နိုင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် တွေ့ဆုံနေရသော အခက်အခဲများကို ကျော်လွန်ရန်မှာ တကသ ရွေးကောက်ပွဲ အမြန်ဆုံးကျင်းပကာ အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန်ပင် ဖြစ်သည်။ စည်းမျဉ်းဥပဒေအရလည်း ကောင်း၊ ကျောင်းသားထုအကျိုးကို ပိုင်နိုင်စွာ ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် တွေ့ဆုံနေသော အခက်အခဲများကို ကျော်လွန်ရန် တကသ ရွေးကောက်ပွဲကို အမြန်ဆုံး ကျင်းပကာ အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

စည်းမျဉ်းဥပဒေအရ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားထုအကျိုးကို ပိုင်နိုင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ တကသ ရွေးကောက်ပွဲသည် လိုအပ်လာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ လက်ရှိ တကသတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေရသော နွေရာသီ တာဝန်ခံများတွင်လည်း နွေရာသီတာဝန်ခံဟောင်း တဦးဖြစ်သူ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုကိုကြီးက နွေရာသီတာဝန်များကို ရပ်စဲလိုက် သည်ဟု စည်းမျဉ်းဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိဘဲ ကြေညာခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ရွေးကောက်ပွဲ မရွေးမီ စပ်ကြားကာလတွင် ကျောင်းသား တို့၏ လိုလားချက်များ၊ အခွင့်အရေးများကို နွေရာသီတာဝန်ခံများ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့်အစား နွေရာသီတာဝန်ခံတဦးဖြစ် သူ ကိုကိုကြီးသည် တသီးတခြားခွဲခြားကာ ငါသာလျှင်အာဏာရှိသည်ဟု စည်းကမ်းမဲ့ကြွေးကြော်နေပြန်ပေသည်။ ယမန်နှစ် နွေရာသီ တာဝန်ခံတဦးဖြစ်သူ ငွေထိန်း ကိုစိန်သင်းမှာလည်း ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စကြောင့် နုတ်ထွက်သွားရပြန်ပေသည်။ ဤသို့ နွေရာသီတာဝန်ခံများ အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ်နေသည့်အတွက် ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးခဲ့ရပြန်ပေသည်။

နွေရာသီတာဝန်ခံများ၏ တာဝန်မှာ ရွေးကောက်ပွဲအသစ် မကျင်းပမီစပ်ကြား ကျောင်းသားထုအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရန် နှင့် တကသရွေးကောက်ပွဲ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပြီးစီးသည်အထိ တာဝန်ယူရန်ဖြစ်၏။ ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိအဖြစ် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း က ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်၏။ ရွေးကောက်ပွဲ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ရန်အတွက် နွေရာသီတာဝန်ခံနှင့် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းတို့၏ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုမှာ အထူးလိုအပ်လာသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ စည်းကမ်းဥပဒေအရ ကျင်းပနိုင်သော ရွေးကောက်ပွဲနှင့် တရားမျှတ သော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်စေရန်အတွက် နွေရာသီတာဝန်ခံလည်းဖြစ်၊ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းလည်းဖြစ်သော ကိုကိုကြီးအား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ထပ်မံဖိတ်ခေါ်ပါကြောင်း။

တကသရွေးကောက်ပွဲမှာ တဖွဲ့တသင်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်မဟုတ်ဘဲ တက္ကသိုလ်တွင်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းတိုင်း၊ အသင်းတိုင်း၊ ကျောင်းသားတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်ပေသည်။ စည်းကမ်းဥပဒေအရ ကျင်းပသော တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်ရေးအတွက် အဖွဲ့အစည်းအားလုံးနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့အတွက် တက္ကသိုလ်တွင်ရှိနေကြသော သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ ခရိုင်အသင်းများ၊ ကျောင်းသားဟောင်းအသင်းများ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာအသင်းများ၊ စာပေရေးရာ အသင်းများ၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ရခိုင် စသော လူမျိုးစုအသင်းများ၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်စသော နိုင်ငံခြားသား အသင်းများမှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကျစီနှင့် ကျောင်းသားအင်အားစုအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားများအဖွဲ့၊ လူငယ် မဟာမိတ်များအဖွဲ့၊ ဒီအက်စ်အို ကျောင်းသားအဖွဲ့၊ တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစုတို့မှ ကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦးကျစီ တို့အား ၁၉၅၃ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၁၅) ရက်၊ ညနေ (၄) နာရီတွင် တကသစည်းဝေးခန်းမသို့ စေလွှတ်ကာ တက်ရောက် ဆွေးနွေးကြပါရန် ဖိတ်ကြားအပ်ပါကြောင်း။

နွေရာသီတာဝန်ခံများ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

(၄) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစု ကြေညာချက်

တကသရွေးကောက်ပွဲ အမြန်ဆုံးကျင်းပရေးသဘောထား

ရဲဘော် ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်နေ့တွင်ကျင်းပခဲ့သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲသည် မတရားမှု၊ လိမ်လည်မှုကြောင့် ပျက်ဆီးသွားခဲ့ပေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲပျက်ပြီး ယခုအချိန်ထိ (၁၅) ရက် အတွင်း၌-

ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်နေ့ ညက ကျင်းပသော ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲ။

သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းအသီးသီး၏ ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲများ။

စက်တင်ဘာလ (၃) ရက်နေ့က ယုဒသန်ခန်းမ၌ ကျင်းပသော ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲ။

စက်တင်ဘာလ (၈) ရက်နေ့က ကျင်းပသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နေ့ကျောင်းသူ/သားအသင်း၏ စည်းဝေးပွဲများက

“တရားမျှတသောရွေးကောက်ပွဲကို အမြန်ဆုံးစီစဉ်ပြီး ခေတ်ဟောင်းဥက္ကဋ္ဌဟောင်းများက ဦးစီးကျင်းပရန်” တောင်းဆိုဆုံးဖြတ်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ကျောင်းသားထုကြီး၏ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တောင်းဆိုဆုံးဖြတ်ချက်တို့ကို လုံးဝမလိုက်နာဘဲ တကသဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုကိုကြီးသည် တကသရွေးကောက်ပွဲ အရာရှိအဖြစ်မှ ဖယ်မပေးရုံမျှမက ရွေးကောက်ပွဲကို စည်းမျဉ်းအရ သူသာလျှင် ကျင်းပမည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။ တဖန် တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ်၊ ဦးစိန်လှ၊ ဦးရန်ဝေး၊ မွန်စံလှိုင်တို့နှင့် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမည်ဟု ထပ်၍ ကြေညာပြန်သည်။

တကသ စည်းမျဉ်းတွင် ရွေးကောက်ပွဲကို ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းက ဦးစီးကျင်းပရမည်ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။ ဤအချက်သည် မှန်ပေသည်။ သို့သော် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း၏ မတရားမှုကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲ ပျက်ပြားသွားရပေသည်။ ဤသို့ရွေးကောက်ပွဲ ပျက်ပြားသွားပြီးနောက် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုသောအချက်ကို တကသစည်းမျဉ်းတွင် လုံးဝမပါဝင်ခဲ့ချေ။ စည်းမျဉ်းတွင် မပါဝင်ခဲ့သော် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသနည်း။ တကသ၏ ရွေးကောက်ပွဲအစဉ်အလာကို ကြည့်ရှု၍ ဆောင်ရွက်ရပေသည်။ တကသရွေးကောက်ပွဲ အစဉ်အလာအရ ၁၉၄၆ ခုတွင် အမှုဆောင်ဟောင်းများနှင့် ကြားကျောင်းသားကြီးများက ဦးစီးကျင်းပခဲ့ရပေသည်။ ဤကား အစဉ်အလာသဘောအရ ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ဤသို့မလုပ်ဘဲ ငါသာဆိုင်သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

တဖန် ဤသို့အစဉ်အလာ မလိုက်နာခဲ့သော် တကသတွင် အာဏာအပိုင်ဆုံးဖြစ်သော အလုပ်အစည်းအဝေးပွဲကို ခေါ်ယူပေးရန် ဖြစ်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးမှနေ၍ တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ရေးအတွက် ကျောင်းသားထုသဘောကို ယူ၍ တိကျစွာ ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ ရာဇဝင်ပြန်ကြည့်လျှင် ဘယ်တိုင်းပြည်မှာ ဖြစ်ဖြစ် စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျပ်အတည်းတွေ့လျှင် လူထု၏ဆန္ဒကိုယူသည့် (Referendum) အစရှိသည်ကို လုပ်ရသည်။ ဤသို့လုပ်ရခြင်းသည် ဘယ်တိုင်းပြည် ဘယ်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ဖြစ် လူထုသာလျှင် အာဏာအပိုင်ဆုံးဖြစ်နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယခုလည်း တကသအဖြစ်အပျက်နှင့် ပတ်သက်၍ အာဏာအပိုင်ဆုံးဖြစ်သည့် အလုပ်အစည်းအဝေးခေါ်၍ ဆန္ဒယူရန် သင့်ပေသည်။

သို့သော် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိသည် တကသစည်းမျဉ်းတွင် မပြည့်စုံသောအချက်ကို အစဉ်အလာအရလည်းကောင်း၊ စည်းမျဉ်းအရလည်းကောင်း၊ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပါလျက် ရွေးကောက်ပွဲကို ငါတဦးတည်းသာဆိုင်သည်ဟု ကပ်နေကာ ဘာမှမလုပ်ဘဲ နေခဲ့သည်။ ဤသို့နေခဲ့ခြင်းဖြင့် တဦးနှင့်တဦး ရွေးကောက်ပွဲကို အချင်းများစေကာ တကသကို အာဏာပိုင်များ၊ အစိုးရအဖွဲ့များက ဝင်၍တားဆီးရန် အချိန်ဆွဲခြင်းဖြင့် အောက်တိုဘာ ကျောင်းပိတ်ရက်အတွက် ဘာမှမလုပ်နိုင်ဘဲ နိုဝင်ဘာမှသာ ကျင်းပရန် စီစဉ်နေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ သဘောထားကား-

ယခုအချိန်တွင် မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ တကသရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေးသည် အမြန်ဆုံး လိုအပ်လျက်ရှိချေပြီ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း-

(၁) နောက် (၁၅) ရက် ကြာလျှင် အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်သို့ ရောက်ရှိတော့မည်ဖြစ်ရာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးသည် ကျောင်းသူ/သားတိုင်း၏ လိုအပ်ချက် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုလိုအပ်ချက်သည် တကသမှနေ၍ အရေးတကြီးဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်၏။ တကသ မဖွဲ့စည်းရသေးလျှင် လုံးဝမဆောင်ရွက်နိုင် ဖြစ်၏။

(၂) ယနေ့ တကသနှင့်ပတ်သက်၍ အချင်းဖြစ်ပွားမှုတို့သည် ရွေးကောက်ပွဲကြီးပြီးက အမြန်ဆုံး ရှင်းလင်းသွားမည် ဖြစ်၏။

(၃) လောလောဆယ် ကျောင်းသားများ လက်တွေ့နစ်နာနေသော နစ်နာချက်များသည် ကျောင်းသားထုကြီး တရပ်လုံးကို ကိုယ်စားပြုသည့် တကသရှိမှသာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

(၄) တကသအနေနှင့် စင်ပြိုင် (၂) ခု ဖြစ်ပေါ်ရေးကို လုံးဝ မလိုလားပေ။

အထက်ပါအချက် (၄) ချက်တို့ကြောင့် တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစုသည် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိ ကိုကိုကြီးအပေါ်၌ လုံးဝအယုံအကြည်မရှိသော်လည်း၊ ကျန် ပါမောက္ခချုပ်၊ ဦးစိန်လှ (ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း)၊ ဦးရန်ဝေး (ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း)နှင့်

မွန်စံလှိုင် (ဝတ်လုံတော်ရ) တို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားသောအားဖြင့် ကိုကိုကြီး၏ ကြေညာချက်အတိုင်း အောက်တိုဘာလ ကျောင်းပိတ်ရက် မတိုင်မီအတွင်း အမြန်ဆုံးကျင်းပပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ကျင်းပရာ၌လည်း-

(၁) Identity Card များနှင့် မဲပေးရန်၊

(၂) Membership Card များကို အသင်းဝင်တိုင်း၏ လက်ထဲသို့ အရောက်ပေးအပ်ထားရန်၊

(၃) Ballot Card များပေါ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိနှင့် ကြီးကြပ်သူအားလုံး၏ လက်မှတ်ထိုးရန်၊

(၄) အရွေးခံသူ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆန္ဒယူရန်။

အထက်ပါအချက်တို့အား ဆောင်ရွက်လျှင် တိုးတက်သောအင်အားစုမှ လက်ခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း။

ကျောင်းသားအရေး အောင်ရမည်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစု

ဤကြေညာချက် (၄) ချက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် “တရားမျှတသော တကသရွေးကောက်ပွဲ အမြန်ဆုံးကျင်းပပေးလော့” တောင်းဆိုနေကြပေသည်။ ကျောင်းသားထုက ဦးစီးကျင်းပမည်လော၊ ကိုကိုကြီးက ဦးစီးကျင်းပမည်လော။

ကျောင်းသားထုက ဦးစီးကျင်းပလျှင် ရွေးကောက်ပွဲ (၂) မျိုး ဖြစ်လာမည်။ နှစ်ပိုင်းကွဲသွားလျှင် ဒီအက်စ်အိုများသည် လူများစုထောက်ခံမှုမလိုဘဲ ထင်သလို ပြုကျင့်နိုင်ကြပေမည်။ စိတ်ကြိုက်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ရွေးချယ်ကြပေမည်။

ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားထုသည် ကိုကိုကြီး ဦးစီးကျင်းပသော ရွေးကောက်ပွဲဝင်ကြမည်ဟု လက်ခံလိုက်ကြသည်။ နှစ်ပိုင်းကွဲကို စောင့်၍ အမှုဆောင်ရာထူးအား အချောင်ဆွဲနှိုက်ရန် ဒီအက်စ်အိုတို့အတွက် ဟာသွားသည်။ ထိုအခါ ကိုကိုကြီးသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် နှစ်ဖက်အငြင်းပွားမှုကို အခွင့်ကောင်းယူကာ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည့်ရက်ကို အတတ်နိုင်ဆုံးရွှေ့ဆိုင်းရန် အကြံပြုလာသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ အမြန်ဆုံးဖြစ်ရေး လမ်းမကြီးပေါ်တွင် ချီတက်လာသော ကျောင်းသားထုကြီးအား တားဆီး ပိတ်ပင်နေချေပြီ။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းပိတ်ရက် နီးကပ်လာချေမည်။

(ဈ) ၁၉၅၃ အောက်တိုဘာအရေးအခင်း ဖြစ်ပေါ်ပို

စစ်ကြိုခေတ်တွင် လည်းကောင်း၊ စစ်ပြီးခေတ်တွင် လည်းကောင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် အစဉ်အလာအားဖြင့် ဇွန်လတွင် ကျောင်းစဖွင့်သည်။ ပထမနှစ်ဝက်ပြီးသောအခါ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ပေးသည်။ ဒုတိယနှစ်ဝက်အတွက် နိုဝင်ဘာတွင် ပြန်ဖွင့်ကာ၊ ဒီဇင်ဘာတွင် ခရစ္စမတ်အတွက် (၁၀) ရက် ပိတ်ပေးသည်။ မတ်လတွင် အတန်းတင်စာမေးပွဲများကို ကျင်းပပေးသည်။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ဇွန်လ၌ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲများကို ကျင်းပပေးသည်။ ဤဖွင့်ရက်၊ ပိတ်ရက်၊ စာမေးပွဲ ကျင်းပရက်သည် အစဉ်အလာဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်မှ ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအားလုံးအတွက် အဆင်ပြေနေသော လိုအပ်သောပိတ်ရက်များ ဖြစ်သည်။

၁၉၅၃ စောစောပိုင်းတွင် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များက ယခုနှစ်တွင် အောက်တိုဘာလ၌ (၁၅) ရက်သာ ကျောင်းပိတ် မည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ ထိုသို့ ကြေညာစဉ်က ကျောင်းပိတ်ရက်နှင့် ဝေးသေးသဖြင့် ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို လိုလားကြသော် လည်း ကျောင်းသားထုက မည်သို့မှ မဖွင့်ဟခဲ့သေးပေ။ အာဏာပိုင်များက စာသင်ချိန် ပိုရစေရန်ဟူသော အကြောင်းပြခဲ့သည်။

တကသရွေးကောက်ပွဲကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်တွင် လည်းကောင်း၊ မန်းတက္ကသိုလ်၌ စက်တင်ဘာလ (၇) ရက်တွင် လည်းကောင်း ကျင်းပခဲ့သည်။ ဒီအက်စ်အို ကျောင်းသားများသည် မဲဆွယ်ပွဲတွင် အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလ ပိတ်ရေး ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ သို့သော် ဒီအက်စ်အို ကျောင်းသားများက ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်မရခဲ့သူတို့အား ကျောင်းသားထုက တွန်းကန်ဖယ်ရှား နေချေပြီ။ လက်မခံကြတော့ပေ။

သို့
ပါမောက္ခချုပ်
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

နေ့စွဲ- ၂၂၊ ၉၊ ၅၃

ကိုစွ။ ။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ပေးရန် တောင်းဆိုခြင်း။

ပါမောက္ခချုပ်ခင်ဗျား-

၂၁၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့၊ ညနေ (၄) နာရီခွဲအချိန်တွင် တကသ အစည်းအဝေးခန်းမကြီး၌ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ ခရိုင်အသင်းများ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသင်းများ၊ လူမျိုးစုအသင်းများနှင့် နိုင်ငံခြားသား ကျောင်းသားအသင်းပေါင်းစုံတို့၏ အစည်းအဝေးကို ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၎င်းအစည်းအဝေးတွင် သဘာပတိအဖြစ် ရွှေဘိုဆောင်မှ ကိုတင်ရွှေ (သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ) က ဆောင်ရွက်ပြီး အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ပဲခူးဆောင်မှ (သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် အတွင်းရေးမှူး) ကိုတင်ထွန်းက ဆောင်ရွက်ပါသည်။

၎င်းအစည်းအဝေးကြီးသို့ တက်ရောက်လာကြသော အောက်ဖော်ပြပါ အသင်းအဖွဲ့ကိုယ်စားလှယ်များက အားလုံး တညီတညွတ် သဘောတူညီစွာ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ပေးရန် (အောက်တိုဘာလ တရက်မှစ၍) လေးလေးနက်နက် တောင်းဆိုလိုက်ပါကြောင်း။

သဟာယနှင့်စာဖတ်အသင်း

သဟာယနှင့်စာဖတ်အသင်း

(၁) အင်းဝ	(၅) ရွှေဘို	(၉) တီတီစီ
(၂) ပင်းယ	(၆) သထုံ	(၁၀) ဆေးသိပ္ပံ
(၃) စစ်ကိုင်း	(၇) ဒဂုံ	(၁၁) သီရိ
(၄) ပဲခူး	(၈) တကောင်း	(၁၂) အင်းလျား

ခရိုင်အသင်း

(၁) မကွေး	(၆) ဟင်္သာတ	(၁၁) ပြည်
(၂) မင်းဘူး	(၇) မိတ္ထီလာ	(၁၂) မော်လမြိုင်အသင်း
(၃) သရက်	(၈) ရွှေဘို	(၁၃) ချင်းတွင်းအသင်း
(၄) ပုသိမ်	(၉) မြောင်းမြ	(၁၄) ထားဝယ်အသင်း
(၅) ပဲခူး	(၁၀) ရမည်းသင်း	

ကျောင်းသားဟောင်း

(၁) မြို့မ	(၂) စိန်ညွန့်	(၃) စိန်မေရီ

လူမျိုးစုကျောင်းသားများ

(၁) ရခိုင်ကျောင်းသူ/သားများအသင်း	(၄) ကချင်ပြည်နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ
(၂) တောင်ပေါ်ချင်းသမဂ္ဂ	(၅) ထားဝယ်ကျောင်းသားများအသင်း
(၃) ရှမ်းပြည်ကျောင်းသူ/သားများသမဂ္ဂ	

ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာအသင်း

(၁) ရာဇဝင်အသင်း	(၄) ရူပဗေဒ	(၇) ပြင်သစ်ဘာသာ
(၂) ဘောဂဗေဒ	(၅) သတ္တဗေဒ	(၈) ဘီအက်စီ (သစ်တော)
(၃) သင်္ချာ	(၆) မနုဿဗေဒ	(၉) ပညာသိပ္ပံကျောင်းသားများ

နိုင်ငံခြားကျောင်းသားများအသင်း

(၁) အိန္ဒိယကျောင်းသူ/သားများအသင်း (၂) တရုတ်ကျောင်းသူ/သားများအသင်း

အသင်းအဖွဲ့အစည်းများ

(၁) ကျောင်းသားသစ်အခွင့်အရေးတောင်းဆိုမှုကော်မတီ

(၂) တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစု

ကျောင်းသားအရေးအောင်ရမည်

(တင်ထွန်း)

အတွင်းရေးမှူး

အသင်းပေါင်းစုံအဖွဲ့စည်းဝေးပွဲ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

သို့

ပါမောက္ခချုပ်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

မှ

ဥက္ကဋ္ဌ (၅၂-၅၃)

ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိ

တကသ (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ)

နေ့စွဲ- ၂၂၊ ၉၊ ၅၃

အကြောင်းအရာ ။ ။ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးကိစ္စ ပြန်လည်စဉ်းစားပေးရန်။

ကျွန်တော်တို့၏ တောင်းဆိုထားချက်ကို ၂၃၊ ၉၊ ၅၃ နေ့၊ ည ပါမောက္ခများ အစည်းအဝေးတွင် တင်ပြဆွေးနွေးစဉ်းစားဆုံးဖြတ် လိုက်လျောပါရန် ထပ်မံ၍ တောင်းပန်နှိုးဆော်ခြင်း အစီရင်ခံအပ်ပါသည်။

၁။ ကျွန်တော်၏ ကျောင်းတလပိတ်ရေးတောင်းဆိုချက်ကို ၂၃၊ ၉၊ ၅၃ နေ့ ပါမောက္ခများအစည်းအဝေးတွင် တင်ပြဆွေးနွေးမည်ဟု သိရှိရပါသည်။

၂။ သို့သော်လည်း ယနေ့ ၂၂၊ ၉၊ ၅၃ နေ့တွင်၊ နေ့လည် (၁၂) နာရီအချိန်က တကသခန်းမတွင် တိုးတက်သောကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ ဦးစီးကျင်းပသည့် အစည်းအဝေးမှ ကျွန်တော်၏ တောင်းဆိုချက်နှင့် အလားတူဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သော ကျောင်း (၁) လပိတ်ရေးကို ဆုံးဖြတ်တောင်းဆိုသည်ဟု သိရှိရပါသည်။

၃။ ထိုအစည်းအဝေးသည် တကသစည်းမျဉ်းဥပဒေ ပုဒ်မ (၁၃)၊ အပိုဒ် (၂)၊ အပိုဒ်ငယ် (၁) အရ လုံးဝဆန့်ကျင်လျက် တကသ အထူးအစည်းအဝေး မဟုတ်ဘဲ တိုးတက်သောကျောင်းသားများ အစည်းအဝေးသာလျှင် ဖြစ်သော်ငြားလည်း တကသအစည်းအဝေး ဟန်ဆောင်လျက် ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို ဆုံးဖြတ်တောင်းဆိုခြင်း၊ စီတန်းလှည့်လည်ခြင်းစသည့် တကသစည်းမျဉ်းနှင့် အကျိုးမဝင်သည့် လုပ်ငန်းများကိုလုပ်သည်ဟု လူကြီးမင်းများက ယူဆလျက် ကျွန်တော့် ကျောင်းတလပိတ်ရေးကိုပင် ဆွေးနွေးစဉ်းစားလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု စိုးရိမ်မိပါသည်။

၄။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း ယနေ့နံနက် (၈) နာရီတွင် ၎င်းတိုးတက်သော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံ အစည်းအဝေးတရပ်ခေါ်ဆို၍ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကိစ္စ မည်မျှခရီးရောက်နေပြီးလျှင်၊ ၎င်းတို့အား တရားမဝင်သော ယနေ့အစည်းအဝေးကို မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ခဲ့ပါသည်။

၅။ သို့ပါ၍ ထိုတိုးတက်သော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ ပရမ်းပတာပြုမှုအတွက် မည်သို့မျှ အာဇာတမထားဘဲ ကျွန်တော်၏ ကျောင်းတလပိတ်ရေး တောင်းဆိုချက်ကို ဆွေးနွေးစဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ချက်ချလျက် လိုက်လျောပေးပါရန် အထူးလေးစားစွာ မေတ္တာရပ်ခံ တောင်းပန်အပ်ပါကြောင်း။

ကိုကိုကြီး

ဥက္ကဋ္ဌ

(၅၂-၅၃) တကသ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသားများအဖွဲ့ ကြေညာချက်

ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ကျွန်ုပ်တို့ ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသားများအဖွဲ့မှ ၃၊ ၉၊ ၅၃ နေ့ တကသခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့သော ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးမှ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သော အောက်ပါအချက်များကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။

(၁) ကျောင်းတလပိတ်ရေး၊

(၂) ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများအတွက် ဆောက်လုပ်ဆဲဖြစ်သော ကျောင်းဆောင်တဆောင်အပြင် နောက်ထပ်ကျောင်းဆောင် တခုကို ဆေးသိပ္ပံကျောင်းအနီး ပြည်လမ်းနှင့် စိန်ဂျွန်းလမ်းထောင့်ရှိ မြေကွက်လပ်ပေါ်၌ အမြန်ဆုံးဆောက်လုပ်ပေးရန်၊

(၃) ၂၅ မှတ်ပေးစနစ်နှင့် ၁၀-၁၀-၁၀-၇၀ စနစ် (အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများအတွက်) ဖျက်သိမ်းပေးရန်၊

(၄) ကျောင်းဆရာများကို လုံလောက်စွာ တိုးချဲ့ခန့်ထားပေးရန်၊

(၅) ကျောင်းဆောင်ခ ၆၀/- မှ ၅၀/- အထိ လျှော့ချပေးရန်။

အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များအနက် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို ဆိုင်ရာမှ လိုက်လျောလေသည်။

(၁) ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများအတွက် ဆောက်လုပ်ဆဲဖြစ်သော ကျောင်းဆောင် တဆောင်အပြင် နောက်ထပ် ကျောင်းဆောင် တခုကို ဆေးသိပ္ပံအနီး ပြည်လမ်းနှင့် စိန်ဂျွန်းလမ်းထောင့်ရှိ မြေကွက်လပ်ပေါ်တွင် အမြန်ဆုံး ဆောက်လုပ်ပေးမည်။

(၂) အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများအတွက် ၁၀-၁၀-၁၀-၇၀ စနစ် ဖျက်သိမ်းပေးမည်။

(၃) ကျောင်းဆရာများ လုံလောက်စွာ တိုးချဲ့ခန့်ထားပေးမည်။ ယခုလည်း ခန့်နေဆဲဖြစ်သည်။

(၄) နောက်ထပ် ကျောင်းဆောင်အသစ် (၆) ဆောင် တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပေးမည်။

အခြားကျန်ရှိနေသော တောင်းဆိုချက်များကိုလည်း ရက်အနည်းငယ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့မှ ကြိုးစား ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ကြောင်း။

အောင်ရမည်

အမှုဆောင်အဖွဲ့

ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသားများအဖွဲ့

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ဤသို့ဖြင့် ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း ကျောင်း (၁၅) ရက်သာ ပိတ်မည်ဟု တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များ (ဆိုရှယ်လစ်ဝန်ကြီးများ၊ ကြိုးကိုင်နိုင်သူများ ပါဝင်သည်) က ဇွတ်တင်းခံခြင်းသည် ခေါင်းဆောင်များအား ဆူပူလှုံ့ဆော်သူများအဖြစ် အကြောင်းပြဖမ်းဆီးမည်၊ ကျောင်းထုတ်ပစ်မည်။ ထိုအခါ ဒီအက်စ်အိုကျောင်းသားများသာ ကျန်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး ဖျက်ဆီးသွားအောင် ပြုလုပ်နေသည်။

မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများကလည်း ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်၍ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။ မန်းတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ၁၂၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပွဲတရပ်အား ခန်းမဆောင်သစ်တွင်ကျင်းပကာ တောင်းဆိုချက် (၂၂) ချက်တွင် ကျောင်းတလပိတ်ရေးတောင်းဆိုချက် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၈၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် ရွှေမန်းမိန်းကလေးဆောင်၊ ရတနာပုံဆောင်နှင့် ပြည်တော်သာ (၃) ဆောင် ပူးတွဲအစည်းအဝေးမှ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးသည် ကျောင်းသားထု၏ “ရပိုင်ခွင့်” တခုဖြစ်သည်။

၂၃၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမဆောင်တွင် ဆီးနိတ် (Senate) အစည်းအဝေး ကျင်းပသည်။ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာထင်အောင်က ကျောင်းသားများ တောင်းဆိုချက်ဖြစ်သော “အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေး” ကို တင်ပြလေသည်။ သို့သော် ဒေါက်တာသာလှက “ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် လုံးဝမစဉ်းစားနိုင်ပါ” ဟုပြောပြီး ကုလားထိုင်မှ ဇွတ်ထလေသည်။ ကျောင်းတလပိတ်ရေး မဆွေးနွေးဘဲ (၁၅) ရက်သာ ထားလိုက်ကြသည်။ သို့သော် ဆီးနိတ် (Senate) မှ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ အတည်ပြုပေးသည်။

၂၆၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့၊ နံနက် (၁၁) နာရီတွင် ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာထင်အောင်နှင့် တက္ကသိုလ် ဒု-အမိမိတီ ဦးဘိုကြီးတို့က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန်းတက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်တို့မှ ကျောင်းသားထု ကိုယ်စားလှယ်များအား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပခဲ့သည်။ စာသင်ချိန် ပိုမိုရရန်ဖြစ်၍ ဘာကြောင့် လက်မခံနိုင်သလဲဟု မေးလေသည်။

စာသင်ချိန်ပိုရရန်ဟူသော အာဏာပိုင်များ၏ အကြောင်းပြချက်ကို မဆန့်ကျင်ဘဲ ကျောင်းသားထုက တုန့်ပြန်ခဲ့သည်မှာ-
(က) အမှန်တကယ် စာသင်ကြားမှုကို (၁၅) ရက်ပို ရလိုစေခြင်းဖြစ်ပါက ကျောင်းကို အနည်းငယ်စောဖွင့်ခြင်း၊ ကျောင်းကို

အနည်းငယ် နောက်ကျပ်တခြင်း၊ နေ့စဉ်စာသင်ချိန်များတွင် ဖြည့်ယူခြင်းဖြင့်ရနိုင်၍ အထက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်။

(ခ) အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ခဲ့ခြင်းသည်-

(၁) ကျောင်းသားများအနေနှင့် ပထမနှစ်ဝက်တွင်သင်ခဲ့သော သင်ခန်းစာများကို ကျေညက်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ခြင်း၊

(၂) ဆရာ၊ ဆရာမများအနေနှင့်လည်း ဒုတိယနှစ်ဝက်တွင် သင်ကြားရမည့် သင်ခန်းစာများကို စနစ်တကျ ပြင်ဆင် ချိန်ရစေခြင်း၊

(၃) အောက်တိုဘာ သီတင်းကျွတ်ပွဲတော်ရှိ၍ ကျောင်းသားအများစုသည် မိမိတို့ရပ်ရွာရှိ မိဘဆွေမျိုးများထံ ပြန်ရေး အတွက် လုံလောက်သော အချိန်ရစေခြင်း။

(ဂ) ဤလိုအပ်သော အခြေခံများအရ အစဉ်အလာပိတ်ပေးသော အောက်တိုဘာ (၁) လ ကျောင်းပိတ်ပေးရန်။ ပြန်လည်တင်ပြခဲ့သည်။ စာသင်ချိန်ပိုရစေခြင်းကို မဆန့်ကျင်ခဲ့။ ကျောင်းသားထုနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများကလည်း လိုလားခဲ့ကြသည်။

ထိုအခါ ပါမောက္ခက တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ ကျောင်းတလပိတ်ရေး ထပ်မံတင်ပြပေးမည်ဟု ကတိပေးလိုက်သည်။

၂၅၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့၊ နေ့လည် (၁၂) နာရီခွဲတွင် ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပွဲ ပြုလုပ်သည်။ သဘာပတိအဖြစ် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုသာကျော်၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ကိုတင်ထွန်းက ဆောင်ရွက်သည်။ ကျောင်း တလပိတ်ရေးကို တောင်းဆိုဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ညနေ (၄) နာရီခွဲတွင် တက္ကသိုလ်အသင်းအဖွဲ့ပေါင်း (၇၀) ကျော်တို့ စည်းဝေး ကာ (၂၁) ဦး ကော်မတီတစ်ဖွဲ့ စည်းကြသည်။

ထိုအချိန် ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်းက “ပညာရေးနှင့် အစိုးရသဘောထား” ကို လာရောက် ဟောကြားမည်ဟု တက္ကသိုလ် နယ်မြေတွင် ပျံ့နှံ့သွားသည်။ ယုဒသန်ခန်းမတွင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ပြည့်နှက်သွားသည်။ မကြာမီ ဦးကျော်ငြိမ်းသည် ကိုယ်ရံတော်များဖြင့် ဆိုက်ရောက်လာသည်။ သူသည် အနည်းငယ် သုတ်သီးသုတ်ပြာနိုင်နေသည်။ မျက်မှန်ထူကြီးမှာ မီးရောင်တွင် လင်းလက်သွားသည်။ ကျောင်းသားများအား တွေ့ရသောအခါ သူ၏နှောင်းဘဝကို သတိရလာသည်။ သူသည် တခါက ကျောင်း သားခေါင်းဆောင် တဦးဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီး မဟောပြောမီ ဒေါက်တာထင်အောင်က

“ကျောင်းသားများ ငြိမ်ငြိမ်ဝပ်ဝပ်နားထောင်ကြပါ။ ဆရာကို ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်း ပြောခိုင်းလို့ပြောရပါတယ်” ဟု ပြောသည်။

ဝန်ကြီးက

“စစ်ပြီးခေတ်တွင် ဘွဲ့ရသူများသည် ဂျပန်စက္ကူများသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဂျပန်စက္ကူမှ အင်္ဂလိပ်စက္ကူများ ဖြစ်လာအောင် အစိုးရက ကြိုးစားနေကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ကျောင်းပိတ်ရက် (၁၅) ရက်သာပိတ်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားများ ပိုမိုပညာ သင်ယူနိုင်ရန် စီစဉ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားများ လိုက်နာစေလိုကြောင်း” ပြောသွားသည်။

ဝန်ကြီးက မရှင်းလင်းသည့်အချက်များကို မေးမြန်းရန် အခွင့်ပေးသောအခါ ကျောင်းသားများက

“ဒီအကိစ္စအိုကျောင်းသားတွေသာ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရလျှင် ကျောင်းတလပိတ်ပေးပါလို့ တောင်းဆိုလျှင် လိုက် လျောမယ် မဟုတ်လား”

“ကျောင်းသားတွေ ဆူပူအောင်လုပ်တာ မဟုတ်လား”

“ကျောင်းသားတွေ ဖမ်းချင်လို့ မဟုတ်လား”

ထိုအခါ ဝန်ကြီးသည် မေးခွန်းများကို မဖြေရှင်းရုံသာမက ကျောင်းသားများအား အော်ဟစ်ကြိမ်းမောင်းလာသည်။ ထိုအခါ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား (၂၀၀၀) ကျော်သည် ကျောင်းတလပိတ်ပေးရန် ဆန္ဒပြကြွေးကြော်လာသည်။ ယုဒသန်ခန်းမ အတွင်း အသံများဟိန်းလာသည်။ ထိုအခါ ဝန်ကြီးသည် ကိုယ်ရံတော်များအား သေနတ်မောင်းတင်စေပြီး ကျောင်းသားထုအား ချိန်ရှယ်ပြီး ခြေပြင်းပြင်းဆောင့်လျက် ယုဒသန်ခန်းမမှ ထွက်ခွာသွားရသည်။ ယူအမ်ပီ စစ်ကား (၂) စီးမှာလည်း နောက်မှလိုက် သွားသည်။

“ဂျပန်စက္ကူပညာရေးကို ဘယ်အစိုးရက လုပ်နေတာလဲ”

“ဒို့ကို အလုပ်မပေးချင်လို့လား”

“ကျောင်းတလ ပိတ်ပေး၊ ပိတ်ပေး”

“ဝန်ကြီး၊ ဝန်ကြီး ဖွဲ့ ဖွဲ့” စသော သံချပ်တို့မှာ ခန်းမအတွင်း ဟိန်းလာသည်။

၂၆၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေး၌ ကျောင်း (၁၅) ရက်ပိတ်ရေးကိုသာ အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။

ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု ကိုယ်တိုင်ပင် ၁၊ ၁၀၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် အသံလွှင့်ရုံမှနေ၍

“ပညာရေးစနစ်ညံ့ဖျင်းနေသေးသဖြင့် ပညာပိုမိုသင်ယူနိုင်ရန် ကျောင်း (၁၅) ရက်သာပိတ်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ စေတနာနှင့်သာ ပြုလုပ်ကြောင်း” တိုင်းပြည်သို့ ကြေညာသည်။ ကြောင်လျှာတမာတုံးကြီးအား သကာရည်ချိုဖြင့် လောင်းခဲ့သည်။ အဆိပ်တုံးကြီးအား အသက်ရှည်ဆေးအဖြစ် ပြောကြားခဲ့သည်။ အရက်ပုလင်းပေါ်တွင် အစာကြေဆေးဟု တံဆိပ်ရေးကပ်ထားပြီး အရက်သမားအဖြစ်မှ ပုန်းကွယ်လိုခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားများက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနု ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသောအခါတွင် ပညာရေးစနစ်ပြောင်းလဲလာမည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ကြသည်။ တချိန်တခေတ်က ဘီအေဘွဲ့ကို ပြန်အပ်ခဲ့သော ကိုနုသည် ဆဋ္ဌမသင်္ဂါယနာတင်မင်းကြီးအဖြစ် မျှော်မှန်းလျက် စိတ်ပုတီးတဖက်၊ ပုဒ်မ (၅) တဖက်ဝါဒကို လက်ကိုင်ပြုကာ တက္ကသိုလ်အဓိပတိ (ချန်စယ်လာ) ရာထူးကြီးကိုယူ၍ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ပြဋ္ဌာန်းအတည်ပြုတော့မည့် တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲစနစ်သစ်သည် ကျောင်းသားများကို ငွေကုန်လူပုန်းဖြစ်စေမည့် တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲစနစ်နှင့် ဖိနှိပ်ချိုးနှိမ်ခံရသော ဟိုက်စကူးဖိုင်နယ် ကျောင်းထွက် လက်မှတ်ရစာမေးပွဲစနစ်တို့ဖြင့် ဖာထေးပြုပြင်ထားသော ပညာရေးစနစ်ဟောင်းကြီးပင် ဖြစ်သည်။

“ကိုလိုနီပညာရေးစနစ် ဖျက်သိမ်းပစ်”

“ဒီမိုကရေစီ ပညာရေးချက်ခြင်းပေး” ကြွေးကြော်သံများ ကြားနေရသည်မှာ ကြာခဲ့ပြီ။

နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက ပြည်တော်သာမိန့်ခွန်းတွင်-

“အမှန်အတိုင်းပြောရရင် ကျွန်တော်တို့ ပညာရေးစနစ်ဟာ ဗြိတိသျှထားခဲ့တဲ့အတိုင်းဘဲ ရှိသေးတယ်။ ဘာမှထူးထူးခြားခြား ပြုပြင်ရသေးတယ် မရှိဘူး။ လက်ရှိ ပညာရေးစနစ်ကြီးကို အသစ်ပြင်ပြီး လွတ်လပ်တဲ့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးနဲ့ လျော်ညီတဲ့ ပညာရေးစနစ်ရေးဆွဲဖို့”ဟု ပြောကြားသွားသည်။ ကျောင်းမှထွက်ပြီး အလုပ်လက်မဲ့ များလာ၍ အလုပ်ရရှိရေးအတွက် စစ်ထဲဝင်အမှုထမ်းရခြင်းများ ပိုများလာသည်။ ဤကား ကိုလိုနီပညာရေးစနစ်ကြောင့် ဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည် ပညာရေးစီမံကိန်းစုံစမ်းရေးကော်မတီ အစီရင်ခံစာတွင်-

“မြန်မာပြည်တွင် ယောက်ျားလေး (၁၀၀) တွင် (၁၀၀) လုံး ပထမတန်းတွင် ပညာသင်ကြားနိုင်ပြီး၊ စတုတ္ထတန်းတွင် (၁၇) ယောက်သာ သင်ကြားနိုင်တော့သည်။ (၈၃) ရာခိုင်နှုန်း အလဟဿဖြစ်နေသည်။ မိန်းကလေး (၁၀၀) တွင် (၁၀၀) လုံး ပထမတန်းအထိ သင်နိုင်ပြီး၊ စတုတ္ထတန်းတွင် (၉) ယောက်သာ သင်နိုင်တော့သည်။ (၉၁) ရာခိုင်နှုန်း အလဟဿ ဖြစ်နေသည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ် (International Union of Students) မှ ထုတ်ဝေသော ကိုလိုနီပညာရေးစာတမ်းမှာလည်း “ယခုအခါ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေခြင်းကို တွေ့ရှိရခြင်းမှာ မထူးဆန်းပေ။ ၎င်းတို့သည် မူလတန်းကျောင်းများတွင် တပိုင်းတဆရာများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ပိုင်မိသားစုများအတွင်း နည်းပြဆရာများအဖြစ်လည်းကောင်း (ကျူရှင်ဆရာများ ပုံစံမျိုး)၊ လက်နဲ့ဝက်စာရေး လက်ရေးတိုစာရေးများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကုန်ရောင်းပွဲစားအဖြစ်လည်းကောင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြရသည်။”

ကျောင်း (၁၅) ရက်စာ ပိုသင်ပေးရုံမျှဖြင့် ပညာရေးစနစ်အား ပြုပြင်မည်ဆိုခြင်းသည် ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြေ့နေသော တိုက်အိုတွင် အုတ်တချပ် အသစ်လဲခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်ပေသည်။ စက်သေနတ်၊ ကျည်ဆံနှင့် လုံစွပ်များအစား၊ ခဲတံ၊ ဖောင်တိန်၊ ဓါတ်ခွဲခန်းသုံး ကိရိယာများ၊ စာအုပ်များပိုမိုဝယ်ယူရန် လိုပေသည်။

(ည) ၁၉၅၃ အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံ ဖြစ်ပွားခြင်း

အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်အရေးတော်ပုံမှာ စေ့စပ်မရဘဲ မလွဲမရှောင်သာ အခြေအနေဖြစ်လာသည်။ တိုးတက်အင်အားစုသည် ကျောင်းသားထု၏ တရားဝင်အခွင့်အရေးအတွက် ရင်ဆိုင်ရန် ပြင်ဆင်ကြသည်။ ကိုဘကောင်းနှင့် ကိုလှဝင်းတို့က ၁၉၄၉ ခုနှစ် ကျောင်းသားသပိတ် အတွေ့အကြုံအရ တိုက်ပွဲမကျွံစေရန်၊ ရက်အကန့်အသတ်ဖြင့် ဆန္ဒပြသပိတ် (Token Strike) လုပ်ရန် ရဲဘော်များကို ချပြရှင်းလင်း ဆွေးနွေးသည်။ ရေရှည်သပိတ်ဖြစ်လျှင် နောက်ဆုံးအခြေအနေကို ထိန်းထားရန် အခက်ကြုံမည့် အခြေအနေများကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးသွားသည်။

ကိုစိုးသိန်းနှင့် ကိုအုန်းမောင် (ဘဏ်) က လက်မခံ။ တကသရွေးကောက်ပွဲ ဖျက်ရသောအချိန်မှ စ၍ ကျောင်းသားထုလှုပ်ရှားနေသော အရှိန်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ယခုကိစ္စမှာ အောက်တိုဘာ (၁) ရက်မှ (၁၅) ရက် အကန့်အသတ်ရှိသည့် ထူးခြားသော အခြေအနေအရ လည်းကောင်း၊ (၁၅) ရက်သာ လှုပ်ရှားရမည့်အခြေအနေကို ထိန်းထားနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်သည်။

ထိုကိစ္စကို တကသအဆောက်အဦပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ ညပိုင်းတွင် ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျောက်တိုင်ခြေရင်း အမှောင်ရိပ်တွင် လည်းကောင်း အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးကြသည်။ ကျောင်းသားရဲဘော် အများစုမှာ သဘောထား (၂) ခုကြားတွင် မပြတ်မသား ဖြစ်နေသည်။ ကိုအုန်းမောင်နှင့် ကိုစိုးသိန်းတို့ ဆန္ဒအတိုင်း အရေးတော်ပုံကို ရင်ဆိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ ကျောင်းသားအများစုက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းမှာလည်း ၂၆၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့၊ ဂယက်ဖြစ်သည်။ ၂၆၊ ၉၊ ၅၃ နေ့

လည် (၁၂) နာရီခွဲ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမဝယ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေး ကျင်းပသည်။ ဤအစည်းအဝေးနှင့် တချိန်တည်းမှာပင် တကသအဆောက်အအုံ၌ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ကျင်းပ၍ ဘွဲ့နှင်းသဘင် အဆောက်အအုံအား ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ၌ ကျောင်းသား (၃၀၀၀) ကျော် စိတ်ဆန္ဒသည် နှလုံးသားများအတွင်းမှ ကြွတက်လာကြသည်။

“ကျောင်းသားအခွင့်အရေး မချုပ်ချယ်နဲ့”

“တက္ကသိုလ်လွတ်လပ်ခွင့် မချုပ်ချယ်နဲ့”

“ကျောင်းသားဆရာ လက်တွဲကြ”

“ကျောင်းသားထုကို သွေးမခွဲနဲ့”

“ကျောင်းတလ ပိတ်ပေး ပိတ်ပေး”

“ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို မဖျက်ဆီးနဲ့”

“တက္ကသိုလ်လွတ်လပ်ခွင့် မချုပ်ချယ်နဲ့”

ကောင်စီအစည်းအဝေးသို့ လာတက်သော ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဦးရာရှစ်တို့၏ ကိုယ်ရံတော်များက တော်မိဂန်းများကို မောင်းတင်ကြသည်။ ကျောင်းသားများဖက်သို့ ချိန်ရွယ်လာကြသည်။

တက္ကသိုလ်ကောင်စီအစည်းအဝေးတွင် ဒေါက်တာထင်အောင်က

“ကျောင်းသားများ ဆန္ဒဖြစ်သော ကျောင်းတလကို ပိတ်ပေး၍ အာဏာပိုင်များ ဆန္ဒဖြစ်သော စာသင်ချိန်အပိုအား ကျောင်းပိတ်ရက်တွင် နတ်ယူကဖြစ်နိုင်ကြောင်း” တင်ပြသော်လည်း၊

“ဒါကို လက်မခံနိုင်” ဦးကျော်ငြိမ်းနှင့် ဦးရာရှစ်တို့က တင်းမာစွာ ပြန်ပြောခဲ့သည်။

“ယခုနှစ် ကျောင်းတလ ပိတ်ပေးပြီး နောက်နှစ်များမှ (၁၅) ရက်ပိတ်ရေးကို ကျောင်းသားများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ပေးပါ” ဟု ပါမောက္ခ ဦးအောင်လှက ပြောသည်။

“ကျွန်တော် ထောက်ခံပါတယ်” ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ဦးမောင်မောင်ကျော်က ထောက်ခံလေသည်။

“ကျောင်းတလပိတ်ရေးသည် (Academic Matter) သာ ဖြစ်သည့်အတွက် ဆီးနိတ်ဆုံးဖြတ်ချက်သာ အတည်ဖြစ်ကြောင်း” ဒေါက်တာသာလှက တင်သွင်းလေသည်။

“ကျွန်တော်ထောက်ခံပါတယ်” ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးရာရှစ်၊ ဦးစိန်လှ၊ ဦးဘကျော်တို့က တသံတည်း ထွက်လာသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို (၂) မဲ၊ (၁၅) ရက် ဖြစ်သွားတော့သည်။

အစည်းအဝေးအပြီးတွင် ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်းက

“(၁၅) ရက်တည်း ပိတ်လို့ မကျေနပ်ဆူပူပြီး ကျောင်းသားတွေ သပိတ်မှောက်ကြပါစေ၊ (၅၀) ကနေပြီး (၅၀၀) အထိ ဖမ်းပြပါမယ်”

အချိန်အခါရောက်သည်အထိ မစောင့်နိုင်၊ မအောင်နိုင်တော့ဘဲ ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်းသည် ခပ်တင်းတင်း ကြိမ်းဝါးလိုက်သည်။ အချိန်က ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုကျော်ငြိမ်းသည် ယခုအခါ ဝန်ကြီးအဖြစ်နှင့် ကျောင်းသားများကို ဖမ်းဆီးရန် ပြောကြားနေပြီဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီအစည်းအဝေးသည် တက္ကသိုလ်လွတ်လပ်ခွင့် မဟုတ်တော့၊ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့၏ အာဏာအသုံးချပွဲသာ ဖြစ်နေသည်။

တက္ကသိုလ်လွတ်လပ်ခွင့်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို ၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင် စတင်၍ ဖွင့်လှစ်ပြီး အက်ဥပဒေအချို့ကို ပြင်ဆင်၍ စစ်အပြီး၌ ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ကို အုပ်ချုပ်ရန် တက္ကသိုလ်ကောင်စီနှင့် ဆီးနိတ်အဖွဲ့ (၂) ခုကို ထားရှိခဲ့ပေသည်။

တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခများ၊ ဥပဒေပြုလွှတ်တော် (၂) ရပ်မှ ရွေးချယ်စေလွှတ်သော အမတ်များ၊ အစိုးရခန့်ထားသော အရာရှိများ၊ ကျောင်းဆရာအသင်း၊ ကုန်သည်ကြီးများအသင်း၊ ရှေ့နေအသင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တကသမှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး အပါအဝင် (၃၇) ဦး ရှိလေသည်။ ကောင်စီသည် တက္ကသိုလ်လုပ်ငန်းဆောင်တာ အားလုံးကို ဆောင်ရွက်ရလေသည်။ ကောင်စီမှနေ၍ ဒု-အဓိပတိကို ရွေးချယ် တင်မြှောက်ရလေသည်။

ဆီးနိတ်တွင် တက္ကသိုလ်ရှိ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲများကောင်စီမှ ရွေးချယ်စေလွှတ်သော ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ကာ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ကြားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရသည်။

ဤသို့ဖြင့် တက္ကသိုလ်သည် ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စမှ လွဲ၍ ကျန်ကိစ္စအားလုံးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိလာပေသည်။ ဘဏ္ဍာရေးကိုမူ ပညာရေးအသုံးစရိတ်မှ ရရှိခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် တက္ကသိုလ်၏ သီးခြားလွတ်လပ်ခွင့်ကို ယခုလက်ရှိ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရသည် လုံးဝ မလိုလားပေ။ အကြောင်းကား တက္ကသိုလ်သည် ဆိုရှယ်လစ်များအား အလုပ်အကျွေးပြုစေလို၏။ တနေ့တခြား ပွင့်လင်းလာသော ကျောင်းသားထုကြီးကို ထင်သလို ချယ်လှယ်လို၏။ မိမိတို့၏ လူထုအား လှည့်ဖျားမှုကြီးကို ဖုံးကွယ်လို၏။ တက္ကသိုလ်

သည် ယခုလက်ရှိ အစိုးရအား အန္တရာယ်ပေးလိမ့်မည်ဟု ယူဆသည်။ အမှန်မှာ တက္ကသိုလ်သည် ရာဇဝင်အရ လူထုကြီးဖက်မှ အမြဲ ရှိနေပေသည်။ လူထုကြီးအား ဆန့်ကျင်သူတို့ကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ပေသည်။

ထိုအရေးကို မြင်သဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်တို့သည် တက္ကသိုလ်ကိုအုပ်စိုးရန် သဲသဲမဲမဲ ကြိုးစားကြသည်။ ၁၉၄၈ ခုတွင် တက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိအဖြစ် ဆိုရှယ်လစ်တို့သည် ဦးကာစီကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် ရွေးချယ်ခဲ့၏။ နောက်ပိုင်းတွင် ဦးအေးမောင် ကို ရွေးချယ်ရာ ၎င်းသည် အစိုးရအစီအမံကို လက်မခံသောအခါ ယခုလက်ရှိ ဒု-အဓိပတိကို ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ဦးအေးမောင်နှင့် အပြိုင်ရွေးစေကာ အနိုင်ယူခဲ့ပေသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ ကျောင်းအုပ်အဖြစ် ဆရာဦးအောင် သန်း (သို့) ဆရာဦးကာစီကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ရွေးချယ်ခဲ့၏။ သို့သော် ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရသည် ဦးကိုလေးကို ကျောင်းအုပ် အဖြစ် ခန့်ထားခဲ့သည်။ တဖန် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာစာဌာန၌ လူပြန်တော်တဦးကို ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးအတွက် ခန့်ထားခဲ့ရ ပေသည်။ တစတစ ဤသို့ တက္ကသိုလ်ပညာသင်ကြားရေး၌ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်ရန် အချက်အချာနေရာများကို လူစားထိုးရန် ကြံစည်နေပေသည်။ နောက်ဆုံး ပါမောက္ခချုပ် နေရာ၌ လူစားထိုးခြင်း၊ ပါမောက္ခချုပ်အာဏာကို ကန့်သတ်ရန် ကြံဆကြသည်။

တဖန် တက္ကသိုလ် အသုံးစရိတ်များအတွက်လည်း တက္ကသိုလ်ပညာရေးသည် လွှမ်းမိုးချယ်လှယ် ခံနေရပေသည်။ တက္ကသိုလ်အသုံးစရိတ်ကို အစိုးရက လွှတ်တော်၌ တောင်းပေးရ၏။ ဤသို့ ထောက်ပံ့မှုအတွက် တက္ကသိုလ်လွတ်လပ်မှုကို ထိခိုက် ပေသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် တက္ကသိုလ်များအား ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့ထားသည်။ ထိုအဖွဲ့မှ အစိုးရက သတ်မှတ်ထား သော ငွေအားလုံးကို တက္ကသိုလ်များသို့ ခွဲဝေပေးသည်။ ထို့နောက်တွင်ကား ထိုအဖွဲ့သည် လည်းကောင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့သည် လည်းကောင်း၊ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှု ကင်းလွတ်ပေတော့သည်။

ထိုရက် မတိုင်မီက ၂၉၊ ၉၊ ၅၃ ရက်တွင် ဆန္ဒပြ သပိတ်မှောက်ကြသည်။

ကျောင်းတလပိတ်ရေးအတွက် ညီညွတ်ညွတ်ဆန္ဒပြကြ

ရဲဘော်ကျောင်းသားအပေါင်းတို့-

အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအတွက် ကျောင်းသားထုကြီးတရပ်လုံးနှင့် ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျောင်းသားအင်အားစုများကပါ တောင်းဆိုခဲ့ကြပေသည်။ သို့သော် တရားမျှတသည့် တောင်းဆိုချက်ကို တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့သည် လုံးဝမလိုက်လျှောက် တင်းမာ၍ နေခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ တင်းမာနေသည့်အတွက် ၂၆၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် တကသ အဆောက်အဦ၌ အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ကြီးမှူးကျင်းပကာ ကျောင်းသားထုအစည်းဝေးပွဲကြီးမှ ကျောင်းသား/သူ တိုင်းဆန္ဒကို ထုတ်ဖော် ရန်အတွက် ၂၉၊ ၉၊ ၅၃ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၌ ကျောင်းသူ/သားတိုင်း ကျောင်းတလပိတ်ရေးအတွက် ကျောင်းလုံးဝမတက်ဘဲ ဆန္ဒပြရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့သည်။

ကျောင်းတလပိတ်ရေးသည် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ အရေးဖြစ်သည်။ ထိုကျောင်းသားထုတရပ်လုံး အရေးကို ကျောင်းသား/သူတိုင်း ညီညွတ်စွာ လက်တွဲတိုက်ခိုက်ယူမှု အောင်မြင်မည်ဖြစ်ရာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို လိုလားသော ကျောင်းသား/သူတိုင်း ၂၉၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့တွင် လုံးဝကျောင်းမတက်ဘဲ ဆန္ဒပြကြရန် မေတ္တာရပ်ခံပါကြောင်း။

ကျောင်းသားအရေး အောင်မြင်ရမည်

- ၁။ စစ်ကိုင်းဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၂။ ပင်းယဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၃။ အင်းဝဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၄။ ပဲခူးဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၅။ သထုံဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၆။ ဒဂုံဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၇။ ရွှေဘိုဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၈။ တကောင်းဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၉။ ပြည်ဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၁၀။ သီရိဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၁၁။ တီ၊ တီ၊ စီဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၁၂။ အင်းလျားဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း
- ၁၃။ နေ့ကျောင်းသူ/သားများအသင်း
- ၁၄။ ဟံသာဝတီခရိုင် ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၁၅။ ရွှေဘိုခရိုင်ကျောင်းသား/သူများအသင်း

- ၁၆။ မအူပင်ခရိုင်ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၁၇။ ချင်းတွင်းခရိုင်များအသင်း
- ၁၈။ ဖျာပုံခရိုင်များအသင်း
- ၁၉။ ပုသိမ်ခရိုင်များအသင်း
- ၂၀။ မင်းဘူးခရိုင်များအသင်း
- ၂၁။ မြောင်းမြခရိုင်များအသင်း
- ၂၂။ ဟင်္သာတခရိုင်များအသင်း
- ၂၃။ ပခုက္ကူခရိုင်များအသင်း
- ၂၄။ မြိတ်ခရိုင်များအသင်း
- ၂၅။ မန္တလေးခရိုင်များအသင်း
- ၂၆။ မေမြို့ခရိုင်များအသင်း
- ၂၇။ ပဲခူးခရိုင်များအသင်း
- ၂၈။ သရက်ခရိုင်များအသင်း
- ၂၉။ မကွေးခရိုင်များအသင်း
- ၃၀။ ပျဉ်းမနားခရိုင်များအသင်း
- ၃၁။ အင်းစိန်ခရိုင်များအသင်း
- ၃၂။ မိတ္ထီလာခရိုင်များအသင်း
- ၃၃။ တောင်ငူခရိုင်များအသင်း
- ၃၄။ တောင်ပေါ်ချင်း ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၃၅။ ထားဝယ်ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၃၆။ ရခိုင်ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၃၇။ ကရင်ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၃၈။ တရုတ်ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၃၉။ စိန်ပေါကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၄၀။ ဘားမားနှင့် ကွန်ဗင့်ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၄၁။ မြို့မကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၄၂။ စိန်ပျဉ်း၊ စိန်မေရီကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၄၃။ လှအလွတ်ပညာသင်ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၄၄။ ကူရှင်ကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၄၅။ ကျောက်မြောင်းကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၄၆။ ရာဇဝင်အသင်း
- ၄၇။ ပြင်သစ်စာပေအသင်း
- ၄၈။ မနုဿဗေဒအသင်း
- ၄၉။ ဘူမိဗေဒအသင်း
- ၅၀။ ဘောဂဗေဒအသင်း
- ၅၁။ ဝါဏ္ဏီဗေဒအသင်း
- ၅၂။ ပထဝီအသင်း
- ၅၃။ ရူပဗေဒအသင်း
- ၅၄။ သင်္ချာအသင်း
- ၅၅။ ပညာသိပ္ပံကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၅၆။ သစ်တောသိပ္ပံကျောင်းသား/သူများအသင်း
- ၅၇။ ကျောင်းသားသစ်အခွင့်အရေးတောင်းဆိုရေးကော်မတီ
- ၅၈။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစု
- ၅၉။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားထု
- ၆၀။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အမျိုးသားဒီမိုကရက်တစ်အင်အားစု

ဤသို့ဖြင့် အသင်းပေါင်း (၆၀) ကျော်သည် ကျောင်းများပိတ်ရေးအတွက် ၂၉၊ ၉၊ ၅၃ ရက်တွင် ညီညွတ်စွာ သပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသား (၇၃၀၀) တို့သည် တညီတညွတ်တည်း ဆန္ဒပြ၍ မတရားမှုကို တုန့်ပြန် အဖြေပေးလိုက်သည်။

အလားတူ မန်းတက္ကသိုလ်၌လည်း မတကသမှ ဦးစီး၍ ၂၈၊ ၉၊ ၅၃ ရက်နေ့၊ (၁၂) နာရီမှ ပြခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများသည် ဘတ်စ်ကားကြီး (၁၃) စီးဖြင့် လှည့်လည်ကြသည်။

“ဝန်ကြီးကျော်ငြိမ်း အလိုမရှိ”

“ဝန်ကြီးရာရှစ် အလိုမရှိ”

“ကျောင်းသားထုအတွင်း ဆိုရှယ်လစ်တွေ ဝင်မရှုပ်နဲ့”

“ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး မဖြိုခွဲနဲ့”

“ကျောင်းသားအခွင့်အရေး မချုပ်ချယ်နဲ့”

“၅၀၀ ဖမ်းရင် ၅၀၀၀ တက်မယ်”

“၅၀ ဖမ်းရင် ၅၀၀ တက်မယ်”

တချိန်က ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုရာရှစ်နှင့် ကိုကျော်ငြိမ်းကို ယနေ့ကျောင်းသားများက ဆန့်ကျင်နေကြပြီဖြစ်သည်။ ကားတန်းကြီးများသည် မြို့ထဲမှ ကျောင်းသို့ ပြန်လှည့်လာသည်။ ကားဦးတွင် ကျောင်းသားတို့၏ ခွပ်ဒေါင်းအလံသည် တလူလူ လွင့်ပျံနေသည်။ ခွပ်ဒေါင်း၏ ရွှေဝါရောင်သည် စိတ်ကို တည်ငြိမ်စေသည်။ ကြည်နူးပျော်ရွှင်၍ မျှော်လင့်အားရစေသည်။ အနီထဲမှ ခွပ်ဒေါင်း၏ဟန်မှာ စစ်ဖက်ပြိုင်နေသည့်ပမာ ကျောင်းသားထုသည် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကြားမှ လူးလွန်ရုန်းကန်နေရသည်မှာ ကျောင်းသားထုနှင့် ကျောင်းသားအလံမှာ တသားတည်း ထပ်နေပေသည်။ လေ၏အဟုန်ဝယ် “တဖြတ်ဖြတ်” ခပ်သံသည် ချီတက်နေသော ကျောင်းသားထု၏ စစ်ချီသံပင်ဖြစ်သည်။

၂၉၊ ၉၊ ၅၃ ရက်၊ နေ့လည် (၂) နာရီတွင် ဆေးကောလိပ်ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပြုလုပ်လေသည်။ ကိုအောင်ထွန်းက ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို တင်ပြသည်။ သဘာပတိ ကိုလှဘူးက မပိတ်သင့်ကြောင်း တင်ပြသည်။ ကိုအောင်ထွန်းက အကျယ်ရှင်းလင်း၍ အဆိုတင်သည်။ မဲခွဲရာ တလပိတ်ရေးဖက်မှ (၁၂၆) မဲရှိ၍ ကန့်ကွက်ဖက်မှ (၁၂၀)မဲရှိ၍ အဆိုနိုင်သည်။ အမှုဆောင်အဖွဲ့က မဆောင်ရွက်ရဲ၍ တိုက်ရဲသူတို့က ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်သည်။

၃၀၊ ၉၊ ၅၃ ရက်၊ နံနက် (၁၁) နာရီတွင် အင်ဂျင်နီယာကောလိပ် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ကျင်းပသည်။ အောက်တိုဘာ (၁) ရက်နေ့မှ (၁၇) ရက်နေ့ အထိ လက်တွေ့သင်တန်းဆင်းရန်ကို ဖျက်၍ လုံးဝမဆင်းဘဲ ကျောင်းတလပိတ်ရန်နှင့် အောက်တိုဘာ (၁) ရက်နေ့၊ နံနက် (၈) နာရီတွင် ဆန္ဒပြလှည့်လည်ကြရန် ဆုံးဖြတ်သည်။

၃၀၊ ၉၊ ၅၃ ရက် နေ့လည် (၁၂) နာရီတွင် ရာဇဝင်ခန်းမဆောင်သစ်တွင် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ကျင်းပသည်။ သဘာပတိအဖြစ် ကိုအုန်းကြိုင်က ဆောင်ရွက်၍ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ကိုသာနိုးက ဆောင်ရွက်သည်။ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအဆိုကို ကိုအောင်မြင့်က အကျယ်တဝင့် တင်သွင်းပြီး ကိုကျော်ဦးနှင့် ကိုတင်ဦးက ထောက်ခံသည်။ ဤအချိန်တွင် ဒီအက်စ်အိုကိုသန်းတင်၊ ကိုမောင်မောင်ကြီးနှင့် ကိုဌေးအောင်ဖေတို့က ကန့်ကွက်ကြသည်။ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး မိမိတို့ ရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သည့် (၁) လပိတ်ရေးအား တစ်နက် ထောက်ခံဆွေးနွေးကြစဉ် ဒီအက်စ်အို (၂) ဦး၊ (၃) ဦးက ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးသောအခါ ကျောင်းသားထုကြီးက ဆူညံစွာအော်ဟစ်ပြီး ဒီအက်စ်အိုများကို အစည်းအဝေးပွဲမှထွက်သွားရန် တောင်းဆိုလေသည်။ ဒီအက်စ်အိုများ အရှက်တကွဲ ထွက်သွားရသည်။ ကျောင်းသားထုကြီး ဆက်လက်ဆွေးနွေးကာ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေး ဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းကြသည်။ အောက်တိုဘာ (၁) ရက်နေ့မှ စ၍ ကျောင်းမတက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။

မော်လမြိုင်ကောလိပ်မှ ကျောင်းသားထုကလည်း အောက်တိုဘာလတွင် (၁) လလုံး ကျောင်းမတက်ကြရန် တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။ အောက်တိုဘာ (၁) ရက်မှ (၁၅) ရက်အထိ (၃၅၀) စလုံး မည်သူမျှ ကျောင်းမတက်ကြတော့ပေ။

၃၀၊ ၉၊ ၅၃ ရက်၊ ညနေ (၄) နာရီတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုအိမ်တွင် ဦးနုက ဖိတ်ခေါ်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှူးပြုသည့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဦးနုက တက္ကသိုလ်အဓိပတိအနေနှင့် တွေ့ဆုံသည်။ တက်ရောက်သူများမှာ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာထင်အောင်နှင့် အဖွဲ့ပေါင်းစုံကိုယ်စားလှယ် ကိုတင်ထွန်း၊ ကိုအောင်မြင့်၊ တကသကိုယ်စားလှယ် ကိုကိုကြီး၊ ကိုအောင်ဘန်း၊ တိုးတက်သော ကျောင်းသားထု ကိုယ်စားလှယ် ကိုကျော်ငြိမ်းနှင့် ကိုလှဝင်း၊ အမျိုးသားဒီမိုကရက်စီ ကိုလှ၊ သန့်ရှင်းမှု ကိုစိုးလွင်၊ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကော်မတီမှ ကိုရဲထွန်း၊ ရှမ်းကိုယ်စားလှယ် ခွန်ကြာအေးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤတွေ့ဆုံပွဲတွင် ကိုအောင်ဘန်းက ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို ပြောပြသည်။ ဦးနုက ဒါတွေပြောဖို့ ကျောင်းသားတွေကို ဖိတ်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် ရင်းနှီးလို၍သာ ယခုလို တွေ့ဆုံခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်။ ဦးနုက ဆက်လက်၍ ကျောင်းသားတွေတွင် ဂါရဝတရားနည်းပါးနေ၍ ဝမ်းနည်းကြောင်း၊ ဂါရဝတရားရှိရမည့်အကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် ပြောပြသည်။ တိုးတက်သော ကျောင်းသားအင်အားစု ကိုယ်စားလှယ် ကိုကျော်ငြိမ်းက ကျောင်းသားများသည် ဆရာမိဘတို့ အပေါ်တွင် ထားရှိအပ်သော ဂါရဝတရားကို လေးစားလိုက်နာသင့်ကြောင်း အကျယ်တဝင့်

(အပေါ်) စက်တင်ဘာ (၂၉) ရက်နေ့
ကျောင်းမတက်ဘဲ ဆန္ဒပြနေကြစဉ်
ဤသို့အစုအဝေးများကို နေရာတိုင်းတွင်
တွေ့ခဲ့ရသည်

(အလယ်) ကျောင်းတစ်လမ်းလုံး
ဆန္ဒပြ ခိုးပတ်ကျောင်းသား

(အောက် ဝဲ) ဆန္ဒပြလာသော
အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများအား
(ဥက္ကဋ္ဌ) ကိုမောင်မောင်အေးက
မိန့်ခွန်းပြောကြားနေစဉ်

(အောက် ယာ) အောက်တိုဘာလ
(၁) ရက်နေ့ ဆန္ဒပြလှည့်လည်လာသော
အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများ

ပြောပြပြီး၊ ဦးနုမိန့်ကြားချက်ကို ထောက်ခံပြောဆိုသည်။ ကိုကျော်ငြိမ်းက တဖန် ကျောင်းတလပိတ်ရေး ကိစ္စကို ထပ်မံတင်ပြသည်။ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကိစ္စကို ကျောင်းသားများ၏ ဆန္ဒကိုယူပြီး ပြုလုပ်ရန်၊ စည်းကမ်းတခုလုပ်လျှင် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းဆရာ၊ အာဏာပိုင် သုံးဦး တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြုလုပ်ရန်၊ (New System) လုပ်စဉ်ကလည်း ကျောင်းသားဆန္ဒယူ လုပ်ခဲ့၍ အောင်မြင်ခဲ့ပုံကို ဥပမာထား၍ ပြောပြသည်။ တဦး၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုကို မယူဘဲ တဦးက လုပ်ခဲ့လျှင် အောင်မြင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ဤတွင် ဦးနုက အလုပ်သမားများ အလုပ်ချိန်ပိုလုပ်ရလျှင် သပိတ်မှောက်သည်ကို သဘောပေါက်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားများ စာသင်ချိန် ပိုရအောင်လုပ်သည်ကို လက်မခံခြင်းကို နားမလည်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ကိုကျော်ငြိမ်းက ကျောင်းသားများ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို လက်မခံခြင်းမှာ စာမသင်လို၍ မဟုတ်ကြောင်း၊ ရှေးခေတ်ကနှင့် မတူတော့ဘဲ စစ်ပြီးခေတ်တွင် ကျောင်းသားများ ခေတ်ပညာကို ပိုမိုလိုက်စား သင်ယူလာကြကြောင်း၊ ယခုအချိန်တွင် စာသင်ချင်သောကျောင်းသားဦးရေ များပြားလွန်း၍ အစိုးရကျောင်းတွင် ဆရာများ မလုံလောက်ကာ အဆောက်အဦ၊ ကျောင်းသုံးပစ္စည်းများ မလုံမလောက် ဖြစ်နေခြင်း၊ လခအများကြီးပေးပြီး အပြင်အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းတွင် သင်ယူနေရခြင်း၊ အပြင်အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းများ တနေ့တခြား များပြားလာနေခြင်း စသည့်အချက်များကို ပြောပြသည်။ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို လိုလားသည်မှာ ပညာပိုသင်လို၍သာ ဖြစ်ကြောင်း၊ တစ်လပိတ်ရေးမှာ လိုလည်းလိုအပ်ကြောင်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာရေးမှာ အထက်တန်းကျောင်းတွေနှင့် မတူတော့ဘဲ ဆရာများ ညွှန်ပြရုံလောက်သာရှိ၍ ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် လေ့လာရသည်က များကြောင်း၊ ပထမနှစ်ဝက်တွင် လိုက်မီနားလည်နိုင်ကြောင်း၊ ဤသို့ တလလုံးလေ့လာပါမှ ကျောင်းပြန်ဖွင့်ဖွင့်ခြင်း ပြုလုပ်မည့် စာမေးပွဲကို ဖြေဆိုနိုင်ကြောင်း၊ တလပိတ်မှသာ ကျောင်းသားရော ဆရာပါ အိမ်ပြန်ချိန် ရနိုင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် တလပိတ်ရေးမှာ လိုအပ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ အခြားကိုယ်စားလှယ်များကလည်း ထောက်ခံပြောဆိုကြသည်။ ကိုကျော်ငြိမ်းက ပညာရေးစနစ်အား ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ရာတွင် (၁၅) ရက်မျှ စာပိုသင်ပေးရုံနှင့် ဖြစ်နိုင်မည် မထင်ကြောင်း၊ ဆရာများ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ မလုံမလောက်၊ ပညာရေးအသုံးစရိတ် နည်းခြင်းတို့သာ အဓိကပြဿနာဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။

ဤတွင် ဦးနုက ဟိုတုန်းက ကျောင်းပိတ်ရက်များရသည်မှာ ဗမာတွေ စာမတတ်အောင်လို့ အင်္ဂလိပ်တွေက လုပ်ခဲ့လို့သာ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ကိုကျော်ငြိမ်းက မိမိကြားဖူးသည်မှာ အင်္ဂလန်တက္ကသိုလ်များတွင် ဆရာများ သင်ကြားမှု ညွှန်ကြားမှုအပြင် ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် လေ့လာရေးအတွက် ကျောင်းပိတ်ရက်ကို များနိုင်သမျှ များများထားကြောင်း ပါမောက္ခချုပ်တို့ အသိပင်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ပြောပြသည်။

ဦးနုက တလပိတ်ရေးကို မပေးနိုင်ကြောင်း၊ စာသင်ကြိမ်ပေါင်း (၁၈၀) ပြည့်အောင် ဖြည့်လိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ကိုကျော်ငြိမ်းက ဦးနု လိုချင်သော အကြိမ် (၁၈၀) ကို လိုက်နာပါမည်။ နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်၊ ဒီဇင်ဘာကျောင်းပိတ်ရက်နှင့် အခြားကျောင်းပိတ်ရက်တွေကို လျှော့ပြီး အကြိမ် (၁၈၀) ပြည့်အောင်လုပ်ပါ။ ကျောင်းသားတွေ လိုလားသည့် အောက်တိုဘာ (၁) လ ပိတ်ရေးကိုလည်း လိုအပ်၍ ဦးနုက လိုက်လျောရန် ပြောပြသည်။

ဤသို့လုပ်လျှင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ဆန္ဒပြည့်ဝမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ကျောင်းသားတွေ ဆန္ဒမရှိဘဲ ဇွတ်လုပ်ပါက “အရူးမို့ ရေမချိုးဘဲနေတာကို၊ ရေချိုးရမယ်လို့ ဇွတ်ရိုက်နှက်ပြီး အရူးကို ရေချိုးအောင်လုပ်တာနှင့် တူနေမည် ဖြစ်ကြောင်း” ပြောပြသည်။

နောက်ဆုံးတွင် ဦးနုက တလပိတ်ရေးကို လုံးဝမလိုက်လျောနိုင်ကြောင်း

“မင်းတို့လည်း လူထုကို တိုင်ပြီးလုပ်၊ ငါတို့လည်း ငါတို့လူထုနဲ့ တိုင်ပြီး လုပ်ရမှာပဲ၊ မင်းတို့ လုပ်သလောက် ငါတို့ လုပ်ရမှာပဲ၊ နောက်ဆုံးတော့ (၂) ဦး (၂) ဘက် နာကြမှာပဲ၊ ဥဿုစံသီးထုသလို နှစ်ဦးစလုံးနာမှာပဲ၊ မင်းတို့နဲ့ ငါတို့ကတော့ Battle ပဲ” ဟု ပြောပြသည်။

အမှန်တရားအတွက် တိုက်ခိုက်နေသော အင်္ဂလန်နှင့်မောင်များအား သဒ္ဓါကြည်ဖြူစွာ ကျွေးမွေးနေသည့် အမနှင့်ညီမလေးများ

Source: Chin Hing Hing

ကိုကျော်ငြိမ်းက မိမိတို့ ကျောင်းသားတွေမှာ အစိုးရကို မဖက်ပြိုင်နိုင်ကြပါ။ ဦးနုက အခုလို ကျောင်းသားလေးတွေနဲ့ စစ်ပြိုင်တိုက်မယ်ဆိုသည်မှာ ခရုကိုခါးတောင်းကျိုက်ပြီး သံတုတ်နဲ့ ရိုက်ဖမ်းသလိုသာ ဖြစ်နေမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကိစ္စကို နောက်ဆုံးအဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်အနေနှင့်ရော တက္ကသိုလ်အဓိပတိအနေနှင့်ပါ အားကိုးပြီး လာဆွေးနွေးတင်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပြီး၊ တွေ့ဆုံပွဲပြီးကာ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။ တကသုဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုနုကလည်း ကျောင်းသားများကို ဖိနှိပ်ရန်ပြင်ဆင်လာပြီ။ ၃၀၊ ၉၊ ၅၃ ရက်၊ နေ့လည် (၁၂) နာရီတွင် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေး ကျင်းပသည်။ မူလက (၃) နာရီခွဲ ကျင်းပရန်ဖြစ်သော်လည်း ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက ဖိတ်၍ ဦးနုနှင့် သွားတွေ့သင့်မသင့် စဉ်းစားကြပြီး သွားတွေ့ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို ဆွေးနွေးကြသည်။ သန့်ရှင်းကျောင်းသား ကိုတင်ထွန်းက ကျောင်းတလပိတ်ရေးအဆို တင်သွင်းသည်။ ကိုလှစိုးလွင် (အမျိုးသားဒီမိုကရက်)၊ ကိုခွန်ကြာအေး (ရှမ်း)၊ ကိုယု၊ ကိုတင်ရွှေ၊ ကိုဇော်ဝင်း (တိုးတက်)တို့က ထောက်ခံကြသည်။ ကိုယု (တိုးတက်) က အစိုးရသည် ဆူပူကျောင်းသားများကို (၅၀) မက (၅၀၀) အထိဖမ်းမည်ဖြစ်ကြောင်း ခြိမ်းခြောက်နေကြောင်း၊ ဒါကိုကြောက်ဖို့ မလို၊ ဖမ်းလျှင် ကျောင်းတလပိတ်ရေး လိုလားသူ (၇၃၀၀) လုံး ဖမ်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မဖမ်းနိုင်ကြောင်း၊ အကယ်၍ ဖမ်းပါကလည်း ဒီကျောင်းသားတွေအတွက် ထောင်ထဲတွင် ထောင်တွင်းတက္ကသိုလ်တစ်ခု ဖွင့်ရန်သာရှိကြောင်း၊ ကျောင်းသားများက ကျောင်းတလပိတ်လိုက်ပြီဖြစ်၍ အိမ်ပြန်စာကျက်ကြရန်၊ စာကြိုးစားကြရန်စသည်ဖြင့် အကျယ်တဝင့် တလပိတ်ရေးကို ထောက်ခံပြောဆိုကြသည်။ ထို့နောက် ကျောင်းတလပိတ်ရေးဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီ တခုကို ဖွဲ့စည်းကြသည်။

အောက်တိုဘာ (၁) ရက်နေ့၊ (၂) ရက်နေ့များ၌ တာဝန်အရကျောင်းတက်သူ အနည်းစုသာ စာသင်ခန်းသို့ သွားကြသည်။ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းမတက်ရန် မေတ္တာရပ်ခံစည်းရုံးခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားထုသည် မိမိဆန္ဒအတွက် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ ဒိုးပတ်၊ အိုးစည်ဝိုင်းများဖြင့် လှုံ့ဆော်မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ စာသင်ခန်းများ၌ တာဝန်အရ ကျောင်းတက်သော ဒီအက်စ်အို အနည်းစုမှလွဲ၍ ကျိုးနှင့်ဖုတ်ဖုတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ မူလ ဒီအက်စ်အိုကိုထောက်ခံခဲ့သူများပင် ကျောင်းမတက်ကြပါ။ အများဆန္ဒကို ဆန့်ကျင်ပြီး တာဝန်အရကျောင်းတက်ခြင်း၊ အမာခံ ဒီအက်စ်အို တဦးနှစ်ဦးအား ကျောင်းတက်ခြင်းကို ပြောမိသော သင်္ချာဌာနမှ နည်းပြဆရာ ဦးကံညွန့်သည် ၎င်းဒီအက်စ်အိုများ လက်ချက်ဖြင့် ကျောင်းထုတ်ခံရသည်။

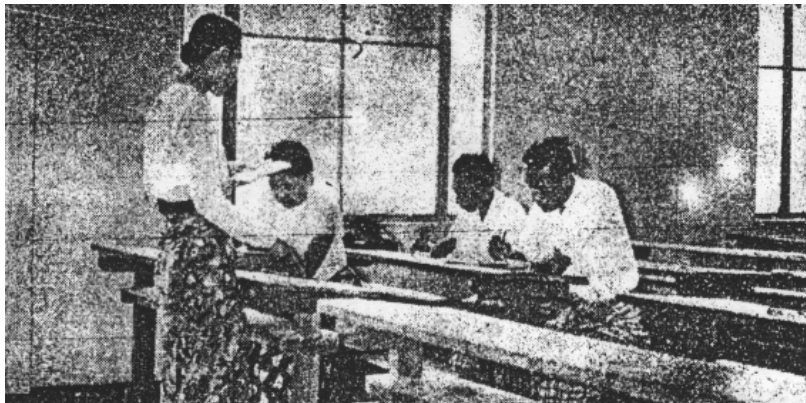
တက္ကသိုလ်နယ်မြေတခုလုံး အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများ၊ ဆေးကျောင်းသားများအပါအဝင် ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ကျောင်းသားများ တက်ကြွနေသည်။

အဓိပတိလမ်းမကြီးတွင် ဒိုးပတ်ဝိုင်းများဖြင့် ဧည့်ခံနေကြသည်။ သီရိဆောင်ဘေး ကွက်လပ်ကြီးတွင် ပြည့်ကျပ်နေသည်။ ကျောင်းသားများ တယောက်နှင့် တယောက် လက်တွဲလာကြသည်။ တဖွဲ့နှင့် တဖွဲ့ ပူးပေါင်းလာကြသည်။ နောက်ကြီးမားသော ထုထည်ကြီးကို ဖွဲ့စည်းသွားတော့သည်။ ကျောင်းသားထုသည် ညီညွတ်ခြင်းကို ထိတွေ့ခံစားလာရသည်။ တဦးကို တဦး ကူညီကြသည်။ အမျိုးသမီးများက ကျွေးမွေးပြုစုသည်။ ရည်ရွယ်ချက် တခုတည်းနှင့် တခရီးတည်း ချီနေသူများဖြစ်သည်။ ပုလိပ်အစောင့်များနှင့် ကျောင်းသားများ ရောထွေးနေသည်။ ဒီအက်စ်အိုတို့ ကျောင်းတက်ရန် အတင်းခေါ်နေကြသည်။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို ခွဲဖျက်ရန်လာကြသည်။ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို ထောက်ခံပါတယ်၊ ရရှိအောင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးပါမယ်ဟု မဲဆွယ်ခဲ့ကြသော ဒီအက်(စ်)အိုများ ယခုတော့ ရွေးကောက်ပွဲ မနိုင်သည်နှင့် ကျောင်းတလပိတ်ချင်တာ ကွန်မြူနစ်တွေဟု သံကုန်ဟစ်ကြလေပြီ။

“ကျောင်းသားတွေဟာ သောင်းကျန်းသူကိုယ်စားလှယ် ကျောင်းသားတွေက သွေးထိုးပေးလို့ သပိတ်မှောက်ဆူပူနေတာ၊ ကျောင်းသားတွေ အလောင်းကိုနှင်းပြီး အာဏာလုချင်လို့ လုပ်ပေးနေကြတာ” ဟု ဦးနုက အောက်တိုဘာ (၁) ရက် ရေဒီယိုမှ အသံလွှင့်သွားသည်။

မိဘတွေ အသံနုလုံးတွေ ဖူးရောင်ကုန်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မိဘများသည် ကျောင်းသားတို့အား အတင်းကျောင်းလွှတ်ကြတော့သည်။ အစိုးရအရာရှိ သားသမီးများသည်လည်း ဆိုရှယ်လစ်မျက်နှာတော်ကြောင့် ကျောင်းသို့ လာကြရတော့သည်။ ထောက်ပံ့ကြေးယူထားသော ကျောင်းသားတို့ကလည်း ထောက်ပံ့ကြေး ရပ်သိမ်းမည်စိုးသဖြင့် ကျောင်းသို့ လာကြရ

စာသင်ခန်းများမှာ ဤသို့ သွေ့ခြောက်သွား၏

Source: Open Myanmar

တော့သည်။ နယ်ပြန်သွားသော ကျောင်းသားတို့အား ကျောင်းသို့ အတင်းပြန်လိုက်ပို့သည်။ ကျောင်းတလပိတ်ရန် ဆုံးဖြတ်၍ အိမ်ပြန်လာကြသော ကျောင်းသားတို့အား အာဏာဖြင့်တားဆီး၍ ရင်ပတ်တွန်းကာ ကျောင်းသို့လှည့်စေသည်။ ကျောက်ဆည် မြို့ရှိ မန်းတက္ကသိုလ် ကျောင်းသား/သူ (၂၆) ယောက်တို့အား အရေးပိုင်က ကားနှင့်အတင်းလိုက်ခေါ်၍ မန်းတက္ကသိုလ်သို့ ပြန်ပို့သည်။ ချောမြူသောအားဖြင့် ဒန်ပေါက်ထမင်းကျွေးသည်။ ဤသို့အားဖြင့် အတင်းအကြပ်ကိုင်သည်အထိ လုပ်စေကာမူ မန်းတက္ကသိုလ်တွင် ကျောင်းသား/သူ (၉၇၉) ယောက်ရှိသည့်အနက် အောက်တိုဘာ အစရက်များတွင် (၅၀) ကျော်သာရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ကျောင်းတက်သူ မရှိသလောက် ဖြစ်သွားသည်။ မေတ္တာရပ်ခံရမည့်သူ မရှိသလောက် ဖြစ်နေသည်။ ပျော်ပျော်ပါးပါးတီးခွန်ကာ ကျောင်းသားထုအောင်ပွဲအတွက် စည်းကားလှသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၏ ခြိမ်းခြောက်စာများမှာ အသုံးမဝင်တော့ချေ။

မန္တလေးမြို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး

စာအမှတ်- ၈၇-အက်စ်ယူ ၁ (၂) အေ
၁၉၅၃ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၁၃) ရက်

သို့

ဦးတင်

တဆင့်- ဒေါ်ထွန်းရီ (ကုန်သည်)

မြစ်ငယ်မြို့

အကြောင်းအရာ ။ ။ အောက်တိုဘာလ တက္ကသိုလ်သပိတ်ကိစ္စတွင် ကျောင်းသား/သူများ၏ ကျောင်းတက်ပျက်ခွင့် လျှောက်လွှာများတင်ခြင်းကိစ္စ။

အကြောင်းကြားအပ်ပါသည်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းမှ ကျောင်းသား/သူ တဦးဖြစ်သော ခုံအမှတ် ၃၄၉၊ ဥပစာအတန်းအပိုင်း (ဂ) အမည် မောင်တင်မြင့်၏ ခွင့်လျှောက်လွှာကို အထက်ဖော်ပြပါကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အကြောင်းမလုံလောက်ခြင်းကြောင့် လက်မခံ နိုင်ပါ။ သပိတ်မှောက် ကျောင်းသား/သူ တဦး မဟုတ်ကြောင်း၊ သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားတို့၏ နှောင့်ယှက်မှုကို ကြောက်၍ ကျောင်းမတက်နိုင်ကြောင်း၊ လျှောက်လွှာတွင် အတိအလင်းဖော်ပြ၍ ခွင့်တောင်းဆိုခဲ့မှသာလျှင် ခွင့်လျှောက်လွှာကို စဉ်းစား လိမ့်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဦးကိုလေး

(ကျောင်းအုပ်ကြီး)

တက္ကသိုလ်ကျောင်း၊ မန္တလေးမြို့

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒုတိယအဓိပတိ၏ သတိပေးမေတ္တာရပ်ခံချက်

- ၁။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၇) ရက်နေ့ ညနေအထိဖွင့်ထားမည်။ ကျောင်း သား/သူများ ကျောင်းတက်ကြရန် နှိုးဆော်ပါသည်။
- ၂။ ကျောင်းတက်သူများကို ရဲအဖွဲ့၏အကူအညီဖြင့် အစောင့်အရှောက်ပေးမည်။
- ၃။ ကျောင်းတက်ရန် မဖြစ်နိုင်သော ကျောင်းသား/သူတို့သည် မိမိတို့သည် သပိတ်မှောက်သော ကျောင်းသား/သူများ မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြသည့် ခွင့်တိုင်စာများကို ပါမောက္ခချုပ်ထံ ပေးပို့ကြရန် နှိုးဆော်ပါသည်။
- ၄။ ဤကဲ့သို့ ခွင့်တိုင်စာမပို့ဘဲ ကျောင်းတက်ရန် ပျက်ကွက်သူများကို အရေးယူရလိမ့်မည်။
- ၅။ ကျောင်းတက်သူများအား အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်း၊ သပိတ်တားခြင်း မပြုလုပ်ကြရန် လေးနက်စွာမေတ္တာရပ်ခံ ပါသည်။
- ၆။ ကျောင်းတက်သူများအား အနှောင့်အယှက်ပေးသူများ၊ သပိတ်တားသူများကို ရဲအဖွဲ့ကအရေးယူရန် အစိုးရကို အကူအညီတောင်းထားပြီး ဖြစ်သည်။
- ၇။ ကျောင်းသူ/သားများ၏ မိဘများနှင့်အုပ်ထိန်းသူများကလည်း မိမိတို့သားသမီးများကို ဆုံးမသွန်သင်ပြီး ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ကြပါရန် လေးနက်စွာမေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

(ပုံ)

ဘိုကြီး

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိ

အထက်ပါကြေညာချက်နှင့် ပြန်စာကို ကြည့်လျှင် “သပိတ်မှောက်ကျောင်းသားများ နောင်ယုက်မှုကို ကြောက်ရွံ့၍ ကျောင်းမတက်နိုင်ပါ” ဟု လျှောက်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားထားရာ ဤလုပ်ကြံချက်ဖြင့် ကျောင်းသားများအားဖမ်းရန် ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့က အကွက်ဆင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၄) ကျောင်းသဲသို့ဝင်စီးခြင်းနှင့် အရှိန်မြှင့်တက်ခြင်း၊ လူဖမ်းပွဲများကျင်းပခြင်း

အောက်တိုဘာ (၃) ရက်နေ့၊ နံနက် (၅) နာရီတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဂိတ်ဝတွင် ပုလိပ်များရောက်လာသည်။ အဆောင်သားများကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံးကာ ကျောင်းသားထုအင်အားဖြင့် ပုလိပ်များ အဆောင်အတွင်းသို့ အဝင်မခံဘဲ တွန်းထုတ် ခဲ့လေသည်။ တိုးတက်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို ဖမ်းရန် မိုးမလင်းမီ ဝင်စီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မည်သည့်အဆောင်၊ မည်သည့်အခန်း၊ မည်သူတို့နေသည်ကို သစ္စာဖောက် သတင်းပေးကျောင်းသားများကြောင့် သိထားဟန်တူသည့် စစ်ကိုင်းဆောင်မှ မြန်မာစာနည်းပြ ကိုအုံမောင်နှင့် တချို့၊ တကောင်းကျောင်းဆောင်မှ ဆေးသိပ္ပံ (ခ) ပိုင်း ကိုမျိုးအောင်ကျော်လွင်၊ ပြည်ကျောင်းဆောင်မှ သစ်တော ကိုအုံး၊ ရွှေဘိုကျောင်းဆောင်မှ ဒုတိယနှစ်ဥပစာတန်း ကိုကျော်ငြိမ်းတို့ပါသွားသည်။ ဒုတိယနှစ် ဥပစာသင်တန်းသား ကိုသန်း (ဗကက ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း) လည်း ရွှေဘိုဘုရား အလယ်ပစ္စယ်မှာ အဖမ်းအဆီးခံရသည်။

ဤသို့ ပုလိပ်များက ဝင်စီးသောကြောင့် ထိုနေ့မနက်မိုးလင်းစတွင် ပြင်ပဆောင်များမှ ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားလာ ကြသည်။ ဆန္ဒပြကြွေးကြော်ကာ တက္ကသိုလ်ဝင်အပြင်သို့ အစုအဝေးဖြင့် မောင်းထုတ်ကြသည်။ မိမိတို့ရဲဘော်များကို ကာကွယ် ကြသည်။ ပုလိပ်များ ပြန်ဆုတ်သွားကြသည်။ သထုံဆောင်ဂိတ်၊ အင်းဝဆောင်ဂိတ် တံခါးများကို ပိတ်ထားကြသည်။ နံနက် (၇) နာရီတွင် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များသည် တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် ပုဒ်မ (၁၄၄) ထုတ်လိုက်ကြောင်းကို အဓိပတိလမ်းမမှ ကားပေါ်တွင် အသံချဲ့စက်တင်ကာ လိုက်လံကြေညာသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို အမှတ် (၂၂) စစ်ရဲတပ်က တက်ရောက် သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ အဓိကရုဏ်းဖြစ်ရန် ပုလိပ်တပ်နှင့် ဆွပေးသည်။ ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို ဆန့်ကျင်ပြီး ဆန္ဒပြရန်၊ မပြုကြရန် ကျောင်းသားများ အခြေအတင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြသည်။

အချို့သော ရဲဘော်များက အဓိပတိလမ်းမပေါ်သို့ အောက်တိုဘာ (၁) ရက်နေ့ (၂) ရက်နေ့များကဲ့သို့ ဆန္ဒပြခြင်းဖြင့် ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို ဆန့်ကျင်ရန် ထက်သန်စွာ ပြောဆိုဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုနေ့က ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့များ၊ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့များသည် ဆိုင်ရာ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ အဓိပတိလမ်းမသို့ တရားသူကြီး၊ ပုလိပ်အရာရှိများ ဦးဆောင်၍ ဝင်ရောက်ချီတက်ခဲ့ကြသည်။

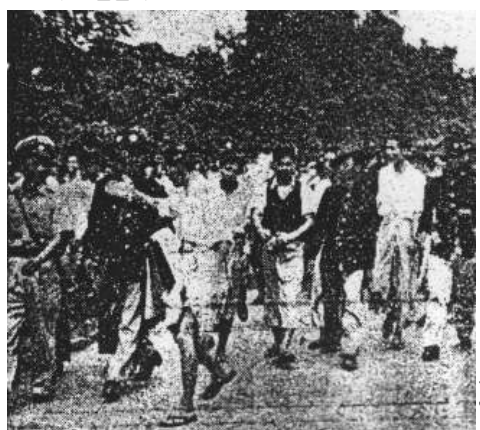
ကျောင်းသားထုကလည်း “မီးလောင်ခြင်းမရှိ၍ မီးသတ်များ လာရန်မလိုကြောင်း”

ပုလိပ်များကို “ခင်ဗျားတို့သည် ကျုပ်တို့ကျောင်းသားများ၏ ရန်သူမဟုတ်ကြောင်း” ရှင်းလင်းအော်ဟစ် ပြောကြသည်။

နံနက် (၁၀) နာရီ (၄၅) မိနစ်တွင် ဝင်လာသော မီးသတ်ကား (၄) စီး၊ ရဲကား (၃) စီး၊ မိန်းမရဲကား (၄) စီး၊ အချုပ်ကား (၁) စီး၊ ဝါယာလက်ကား (၂) စီး၊ ဆေးရုံကား (၁) စီးနှင့် ရဲအရာရှိများ၊ တရားသူကြီးများပါဝင်သော တပ်ကြီး သည် အဓိပတိလမ်းတွင် ရှုပ်ယှက်ခတ်နေကြသည်။ အဓိကရုဏ်းနှိမ်နင်းရန် ပုလိပ်တပ်ကြီး (၂) ကြိမ် လှည့်လည်သည် သာမက ကျောင်းသားမှန်း၊ အပြင်လူမှန်းမသိရသူ ကား (၂) စီးခန့်ကို တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် လှည့်လည်၍ ကျောင်းသားထု ဆန့်ကျင်သည့် ကြွေးကြော်သံများကို ကြွေးကြော်စေသည်။ ကလေးသူငယ် ကားအစီး (၂၀) စီးခန့်ကို ခေါ်ယူလာပြီး “သပိတ် သမား အလိုမရှိ၊ ကွန်မြူနစ် အလိုမရှိ” စသည့် ကြွေးကြော်သံများနှင့် ကျောင်းသားထုကို ဆွပေးသည်။

ဒေါ်အေးရင်လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၌ လက်ဖက်ရည်သောက်နေကြသော ကျောင်းသား (၆) ဦးအား စစ်ရဲဘက်မှ အတင်း ရိုက်ဖမ်းသွားသည်။ ကိုသန်းရွှေ (ဘီအေဂုဏ်ထူး-ဒဂုံဆောင်) အားလည်း သင်္ဘောဆိပ်တွင် ဖမ်းဆီးသွားသည်။

အောက်တိုဘာ (၂) ရက်နေ့တွင် ရက်စက်မှုဖန်တီးရန် ချီတက်လာကြသူများကို ကျောင်းသားထုက ညီညာစွာလမ်းဖယ်ပေးခဲ့၏

Source: Chay's Manuscript

(၄-၁) အောက်တိုဘာ (၂) ရက်နေ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ပုဒ်မ (၁၄၄) မှာ

ရန်ကုန်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးတော်

၁၉၅၃ ခုနှစ် ရာဇဝတ်အသေးမှု အမှတ် (၁၂၃)၊ တားဆီးကန့်ကွက်မှု၊ ဝိုင်းညီသောင်းကျန်း၍ ရုန်းရင်းဆန်ခတ် ပြုလုပ်မှု စသည်များကို တားမြစ်ရန်-

ရာဇဝတ်တရားသူကြီးအမိန့် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပုဒ်မ (၁၄၄)

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့ရှိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် ၁၃၁၅ ခုနှစ်၊ တော်သလင်း လဆုတ် (၉) ရက်နေ့၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ (၂) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား သမဂ္ဂခန်းမဆောင်တွင် ပြုလုပ်သော အစည်းအဝေးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်များ-

- (၁) သီတင်းကျွတ်လ ကျောင်း (၁) လပိတ်ရေး ကိစ္စကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့်
- (၂) ၎င်းကျောင်း (၁) လပိတ်ရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် (၄) ဦးတို့အား အမြန်ဆုံး လွှတ်ပေးရန်။

သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တို့က မလိုက်လျောခဲ့လျှင် ဆက်လက်၍ဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားများ လွှတ်ပေးသည် အထိ အရေးယူရန် ခိုင်လုံသော သတင်းရရှိထားသဖြင့် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တဝိုက်တွင် အဓိကရုဏ်းကြီး ဖြစ်ပွားဖွယ်ရာရှိသည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ၎င်းအဓိကရုဏ်း ဘေးအန္တရာယ်ကို ဖယ်ရှားတားဆီးနိုင်စေ ခြင်းငှာ-

ကျွန်ုပ်စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် ရန်ကုန်ခရိုင်နယ်နမိတ်အတွင်း ၁၃၁၅ ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ် (၉) ရက်၊ ၁၉၅၃ အောက်တိုဘာလ (၂) ရက်မှ စ၍ ၁၃၁၅ ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆုတ် (၈) ရက်၊ ၁၉၅၃ အောက်တိုဘာလ (၃၁) ရက်နေ့ ညသန်းခေါင်ချိန်တွင် အောက်တွင်ဖော်ပြ သတ်မှတ်ထားသော နေရာတဝိုက်တွင်-

- (က) စုဝေးခြင်း
- (ခ) အစုအဝေးတွင် ပါဝင်ခြင်း
- (ဂ) ဟောပြောခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း
- (ဃ) စာရွက်စာတန်းများ ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ ဝေငှခြင်း (သို့) အခြားနည်းတနည်းဖြင့် ကြော်ငြာခြင်း
- (င) လူစုလူဝေးနှင့် စီတန်းလှည့်လည်သွားခြင်း စသည့်ကိစ္စကို အောက်ဖော်ပြပါ နယ်နမိတ်အတွင်း မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် များမဆို မလုပ်ဆောင်ရွက်ရဟု ကျွန်ုပ် ရန်ကုန်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ဦးအုန်းဖေသည် ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပုဒ်မ (၁၄၄) တွင် ကျွန်ုပ်အားအပ်နှင်းထားသော အာဏာများကိုသုံးစွဲလျက် ဤအမိန့်ကို ထုတ်ပြန်တားမြစ်လိုက်သည်။

၁၃၁၅ ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ် (၉) ရက်၊ ၁၉၅၃ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၂) ရက်နေ့တွင် ကျွန်ုပ်လက်မှတ်ရေးထိုး ၍ ဤရုံးတော်တံဆိပ် ခပ်နှိပ်လိုက်သည်။

နေရာဒေသနှင့် နယ်နမိတ်

- ၁။ အရှေ့ဘက် - အင်းလျားလမ်း
- ၂။ မြောက်ဘက်လားသော် - အင်းလျားလမ်း
- ၃။ အနောက်ဘက်လားသော် - ပြည်လမ်းမကြီး
- ၄။ တောင်ဘက်လားသော် - တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း တို့ဖြင့် နယ်နမိတ်သတ်မှတ်ထားသော တက္ကသိုလ်နယ်မြေ တဝိုက်

(အုန်းဖေ)
ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီး
ရန်ကုန်မြို့

မိတ္တူအမိန့်စာများကို အောက်ပါအတိုင်း ပေးပို့ပါသည်။

၁။ အတွင်းဝန်ချုပ်၊ ပြည်ထဲရေးဌာန	၆။ ရန်ကုန်ခရိုင်၊ ဖဆပလ
၂။ စစ်ရုံး	၇။ ညွှန်ကြားရေးဝန်၊ ပြန်ကြားရေးဌာန
၃။ ပဲခူးတိုင်းမင်းကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့	၈။ အဓိပတိ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်း
၄။ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ရဲမင်းကြီး	၉။ ဒု-အဓိပတိ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်း
၅။ ရန်ကုန်မြို့၊ ရဲမင်းကြီး	၁၀။ ပါမောက္ခချုပ်၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်း

အမိန့်စာနှင့် ပတ်သက်၍ အားလုံးသော သတင်းစာများတွင် သတင်းအဖြစ် ထည့်သွင်းပေးပါရန်နှင့် အသံလွှင့်ဌာနကလည်း အလျင်အမြန် အသံလွှင့်ပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

ဤပုဒ်မ (၁၄၄) ဖြင့် လူတိုင်း၏ အကြွင်းမဲ့ရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သည့် ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးများဖြစ်သော လွတ်လပ်စွာ စုရုံးခွင့်၊ ဟောပြောခွင့်၊ ဆန္ဒပြခွင့်၊ ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိခွင့်တို့ကို ဖြိုလှဲကြသည်။

(၄-၂) အင်းဝတံခါးမှ သွေးစက်များသို့

များမကြာမီ ရဲမင်းကြီး ဦးခင်မောင်မောင်၊ ဒု-ရဲမင်းကြီးဦးရှင်၊ လက်ထောက်ရဲမင်းကြီး ဦးသိင်္ခနှင့် ခရိုင်တရားသူကြီး ဦးကျော်အုံး၊ ဦးပါစိမြမောင် အခြားရဲအရာရှိများ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ကျောင်းသားများ ကြိုတင်ကာကွယ်သော သဘောဖြင့် တံခါးများ ပိတ်လိုက်ကြသည်။ ပင်းယဆောင် တံခါးအား သေ့ (၂) ချက်ခတ်၍၊ အင်းဝဆောင် တံခါးအား သေ့ (၃) ချက်ခတ်လိုက်ကြသည်။ စည်းကမ်းတကျ နေကြသည်။

ပုလိပ်များက အဝင်ဝတံခါးဖွင့်ရန် လာပြောသည်။ ကျောင်းသားထုကြီးက မိမိတို့ စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ နေနေကြသဖြင့် ဝင်းတံခါးကို မဖွင့်ပေးနိုင်ကြောင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုကို မလိုလားကြောင်း၊ ရဲအရာရှိများက ဝင်းတံခါးကို ဇွတ်အတင်းဖွင့်၍ သွေးထွက်သံယိုမှု အဓိကရုဏ်းဖြစ်ပွားလျှင် ကျောင်းသားများ၏ တာဝန်မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာအရာရှိကြီးများနှင့် တရားသူကြီးများ၏ တာဝန်သာ လုံးဝဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းပြောကြားကြသည်။

ထို့နောက် တက္ကသိုလ်အရာရှိ (၂) ဦးဖြစ်သော ဦးယုခင်၊ ဦးဘသန်းတို့ ရောက်လာပြီး ဝင်းတံခါးဖွင့်ပေးရန် ပြောဆိုကြသည်။ ကျောင်းသားထုကြီးက ဝင်းတံခါးဖွင့်ပေးလိုက်လျှင် မိမိခေါင်းဆောင်များအား ပုလိပ်များက ဝင်ဖမ်းမည် စိုးရိမ်ကြောင်း၊ မိမိတို့လည်း စည်းကမ်းသေဝပ် အေးချမ်းစွာနေကြသဖြင့် ဝင်းတံခါးမဖွင့်နိုင်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ တက္ကသိုလ်အရာရှိ (၂) ဦးလက်လျှော့ပြီး ပြန်သွားကြသည်။ ကျောင်းသားများကလည်း စည်းကမ်းတကျ ငြိမ်သက်စွာ နေကြသည်။

နုနုလည် (၁၂) နာရီကျော်သောအခါ အင်းဝတံခါးကို ကရိန်းဖြင့် ဆွဲဖွင့်ရန် လုပ်နေကြသည်ဟု အော်သံများ ပေါ်ထွက်လာပေသည်။ ကိုစိုးသိန်းသည် အင်းဝတံခါးပေါ်တက်၍ တာဝန်ကျ တရားသူကြီးများကို မိမိတို့သည် အဆောင်ထဲတွင် အေးချမ်းစွာ နေကြကြောင်း၊ တံခါးကို အတင်းအဓမ္မဖွင့်ခြင်း မပြုလုပ်ရန် ရှင်းလင်း မေတ္တာရပ်ခံတောင်းဆိုသည်။ တချိန်တည်းတွင် ကျောင်းသားများသည် ဂိတ်တံခါးကို ရရာပစ္စည်းများ၊ ခုံများ၊ စားပွဲကုလားထိုင်များကို သယ်ယူ၍ မဖွင့်နိုင်အောင် အတားအဆီးလုပ်ကြသည်။ ပုလိပ်များကလည်း ကျောင်းတက်လိုသူများ တံခါးကို ပိတ်ထားခြင်းမပြုရန် အသံချဲ့စက်ဖြင့် ပြန်ပြောသည်။ ကျောင်းသားများကလည်း ကျောင်းတက်လိုသူများသည် ဂိတ်တံခါးပေါက်ငယ် ဖွင့်ထား၍ ဝင်ထွက်နိုင်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ အမှန်မှာ ကျောင်းတက်မည့်သူ မရှိပါ။

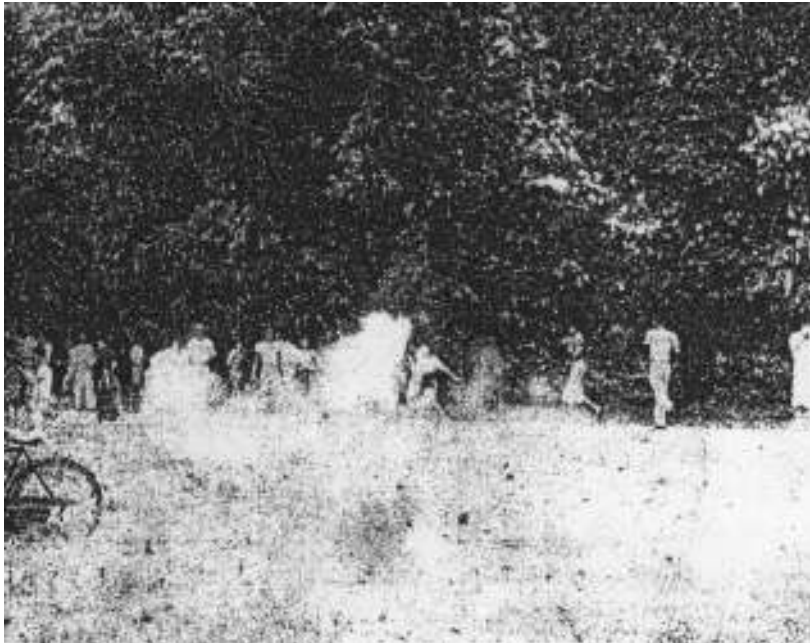
အာဏာပိုင်များသည် ဂိတ်တံခါးကို ကရိန်းဖြင့်ဆွဲဖွင့်ရန် ကြိုးစားသည့်အဖြစ်ကို တွေ့ရသောအခါ ကျောင်းသားထုသည် ပိုမိုဒေါသထွက်လာကြသည်။ အာဏာပိုင်များအဖို့လည်း ၎င်းတို့အမိန့်ကို ကျောင်းသားများက ပျက်ရယ်ပြုနေ၍ မခံချင်ဖြစ်နေသည်။

ထိုအချိန်တွင် တကသအဆောက်အဦကို ဗိုလ်မှူးတင်ထွန်း၏ စစ်ရဲ (၂၂) မှ ရဲဘော်များက ဝင်စီးထားသည်။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးက ဘွဲ့နှင်းသဘင် အဆောက်အဦတွင် လာရောက်ကွပ်ကဲနေသည်။

အင်းဝတံခါးတွင် စုရုံးနေသော ကျောင်းသားများကို စတင်ပြီး မီးသတ်ပိုက်ဖြင့်ပက်သည်။ ကျောင်းသားများ ရရာခဲများဖြင့် ပြန်ပစ်သည်။ တိုက်ပွဲစလေပြီ။ အချို့ကျောင်းသားများ ခါးများရှာဖွေကာ မီးသတ်ပိုက်များကို ခုတ်ဖြတ်ကြသည်။ ပုလိပ်များက မျက်ရည်ပုံးဖြင့်ပစ်ကာ လူစုခွဲသည်။ တံခါးကြီး ပွင့်သွားလေပြီ။

ပုလိပ်များအား ကျောင်းသားထုက အတွင်းသို့ အဝင်မခံကြ ပြေးလွှား တားကြသည်။ ပုလိပ်များက အတင်းဝင်တိုးကြသည်။ ပုလိပ်နှင့်ကျောင်းသားများ ရောထွေး မွေ့နှောသွားသည်။ အဝေးက ပုလိပ်များ အတင်းပြေးဝင်လာကြသည်။ စစ်ဖိနပ်သံများ မြည်ဟိန်းလာသည်။ အမိန့်ပေးသံများ ကျယ်လောင်လာသည်။ မီးသတ်ကား (၄) စီးမှ ရေပိုက်များနှင့် ကျောင်းသားများအား အတင်းပက်လေသည်။ ကံကော်ရွက်စိမ်းကြားတွင် မျက်ရည်ယိုပုံး မီးခိုးလုံးများ လွင့်ပြန့်လာလေသည်။ မီးခိုးမှိုင်းသည် ကျောင်းသားထုကြီးအား ဖုံးလွှမ်းသည်။ ကျောင်းသားများ မိမိတို့ဘက်ကျလာသော မျက်ရည်ယိုပုံးများကို ပြန်ကောက် ပစ်သည်။ စားဖိုမှ အမှုထမ်းတချို့ ကျောင်းသားထုဘက်မှ လာကူကြသည်။ မျက်ရည်ယိုပုံး ကာကွယ်ရေးအတွက် အဝတ်များရေဆွတ်၍ မျက်နှာအုပ်ရန် ရေသယ်ပေးကြသည်။ ထိုသို့ ကာကွယ်ရမည်ကို မည်သူက သင်ပေးလိုက်သည် မသိပေ။ အပြင်းအထန် ရက်စက်မှုကြောင့် ကျောင်းသားထု သည်းမခံနိုင်တော့ဘဲ ပုလိပ်တို့အား တုတ်၊ ခဲ တို့ဖြင့် ပစ်ပေါက်ကြသည်။ စစ်ကိုင်းလမ်းပေါ်တွင် ရပ်ထားသော ကားအမှတ် က/ ၇၉ အား မီးတိုက်လိုက်ကြသည်။ မီးသတ်ကား အမှတ် (၃) နှင့် မီးသတ်ဆိုင်ကယ်အား အုတ်ခဲနှင့် ပစ်ပေါက်ကြသည်။ ပုလိပ်များ ရက်စက်သည်ထက် ပိုရက်စက်လာလေပြီ။

တဆင့်တက်၍ လက်နက်ကိုင်ပုလိပ်များ သေနတ်နှင့် ပစ်ခတ်ကြသည်။ ဗိုလ်မှူးတင်ထွန်း၏ စစ်ရဲ (၂၂) မှ အရပ်ဝတ်ဗိုလ်ဟု ထင်ရသူတဦးက လွယ်အိတ်ထဲမှ ခြောက်လုံးပြူးထုတ်၍ ပစ်ခတ်နေသည်ကို ကျောင်းသားအများစု မြင်လေသည်။

(အပေါ်) အဆက်မပြတ် ကျနေသော
မျက်ရည်ယိုဗုံးများကြားဝယ် ကျောင်းသားအချို့
အပြေးအလွှား ထွက်ပြေးနေစဉ်

(အလယ်) ပုံကိုကြည့်ပါ-
အဝေးကပင်မြင်နိုင်ပါသည် သေနတ်နှင့်
မပစ်ပါဟု ငြင်းဆိုနိုင်မည်လော

(အောက် ဝ) ဝါးရင်းတုတ်ဖြင့်
လှိုမ့်ရိုက်ခံရရုံမက လက်လှိပ်ချိုး၍
အဖမ်းခံနေရသော ကျောင်းသားလေးတဦး

(အောက် ယာ) ပြင်းထန်လှသော
မျက်ရည်ယိုဗုံးငွေ့ကြောင့်
သတိလစ်နေသော ကျောင်းသား

ကျောင်းသားများ တယောက်ပြီးတယောက် လဲကျနေလေသည်။ ညည်းတွားသံတို့သည် ပျံ့လွင့်လာလေသည်။ မျက်ရည်စက်များ မှာ မြေသို့ တပေါက်ပေါက် ကျလာလေသည်။ ဒဏ်ရာများမှ သွေးနီများ ပွင့်အံ့ထွက်လာလေသည်။

ကျောင်းသူအမျိုးသမီးများသည် ဒဏ်ရာရသူများအား ကောက်ယူပြုစုကြသည်။ ပထမနှစ်ဥပစာ သိပ္ပံတန်းမှ ရခိုင် ကျောင်းသား ကိုစံမြမှာ ညာဘက်လက်တွင် သေနတ်ထိမှန်ခံရသည်။ ဒုတိယနှစ်ဥပစာ သိပ္ပံတန်းမှ ကိုခင်မောင်ထွေးမှာ ညာ ဘက်မျက်ခုံးတွင် မျက်ရည်ယိုမှုံ အထိမှန်လေသည်။ အခြားကျောင်းသား တဦးမှာ ပေါင်တွင် ဒဏ်ရာရလေသည်။ ရွှေဘို ဆောင်မှ ကိုဇော်ဝင်း၊ ပင်းယဆောင်မှ ကိုသာဘန်း၊ စစ်ကိုင်းဆောင်မှ ကိုလှဦး၊ ကိုသိန်းညွန့်၊ ကိုခင်မောင်နှင့် ကိုစိန်တိုးတို့မှာ ဒဏ်ရာရခဲ့ကြသည်။ ကိုဇော်ဝင်း၊ ကိုသာဘန်းနှင့် ကိုစိန်တိုးတို့အား ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး အခန်းနံပါတ် (၁) နှင့် (၂) တွင် အတွင်းလူနာအဖြစ် ကုသရသည်။ ပင်းယဆောင် အခန်းနံပါတ် (၈၈) တွင်နေသည့် ကိုခင်မောင်လတ်မှာ ရဲအရာရှိတဦး၏ သားဖြစ်သော်လည်း ပုလိပ်တို့၏ ရက်စက်မှု၊ အကြမ်းဖက်မှုများအား မခံရပ်နိုင်တော့၍ မီးသတ်ရေပိုက်အား ဝင်ရောက် ဖြတ်တောက်၍ ပုလိပ်တို့၏ ရိုက်နှက်ဖမ်းဆီးခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

ညနေ (၄) နာရီခွဲတွင် တရားသူကြီး ဦးလှကျော်နှင့် ဦးရွှေဘတို့အား ရဲအရာရှိများနှင့်အတူ တွေ့မြင်ရသည်။ ရဲ အရာရှိများနှင့် ပါလာသော ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာထင်အောင်၊ ပါမောက္ခ ဦးဘိုးသာ၊ မော်ကွန်းထိန်းအရာရှိ ဦးသိမ်းမောင်နှင့် အခြားဆရာ (၂) ဦးတို့ ဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ကြသည်။

ညနေ (၅) နာရီတွင် ကိုစံထွန်းလှကို ဖမ်းဆီးသွားသည်။ သီရိဆောင်နှင့် တိတိစီဆောင်မှ အမျိုးသမီး (၂) ဦးကို ခေါ်ယူစစ်ဆေးခဲ့သည်။

ညပိုင်းတွင် ကိုခင်လှနှင့် ပြည်ကျောင်းဆောင်မှ ကိုအုန်းကြိုင်၊ ကိုခင်မောင်မြင့်တို့ ဖမ်းဆီးခံရလေသည်။ ဤညတွင် အသံလွှင့်ရုံမှနေ၍ ကျောင်းဝင်းအတွင်းမှ သေနတ်သံကြား၍ အစိုးရက သေနတ်များကို မိုးပေါ်သို့ထောင် ကာ ဖောက်ပြီး၊ ကျောင်းသားများကို ခြောက်လှန့်ရကြောင်း ကြေညာလေသည်။ သို့သော် နောက်တနေ့ ၄၊ ၁၀၊ ၅၃ ရက်နေ့ထုတ် သတင်းစာတွင်မူ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး ကိုယ်တိုင် ကာဘိုင်သေနတ်နှင့် (၂) ချက် ဖောက်ကာ သေနတ်ပစ်ရန် အမိန့်ပေးသည်ဟု ဖတ်ရသည်။

ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ စစ်ကိုင်း ကျောင်းဆောင်များတွင် သေနတ်ကျည်ဆန်ရာများက ကျောင်းသားထုအတွင်း ပစ်သွင်းခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကို အခိုင်အမာ သက်သေစိုက်ထူကြပေသည်။ အင်းဝတံခါး အုတ်တိုင်အသစ် စိုက်ထူပြီး ၎င်းအပေါ်တွင်-

“ဒီမိုကရေစီကျဆုံးခြင်း အထိမ်းအမှတ်”

ဟူသော စာတမ်းကို ကမ္ဘည်းထိုးထားပေသည်။ ဤကမ္ဘည်းစာတမ်း ကျည်ဆံရာများ ထင်နေသော နံရံနှင့် တံခါးအုတ် တိုင်သစ်သည် အင်းဝတံခါး၏ ရာဇဝင်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် စီးကျခဲ့သော ကျောင်းသားတို့၏ မျက်ရည်စက်များ၊ သွေးစက် များ၊ အင်းဝတံခါး၏ ရာဇဝင်ရေးခဲ့ကြလေပြီ။ အင်းဝတံခါး၏ ရာဇဝင်အား ကျောင်းသားလူငယ်တို့၏ အသည်းနှလုံးအတွင်းမှ ထုတ်ပစ်၍ရတော့မည် မဟုတ်ပေ။

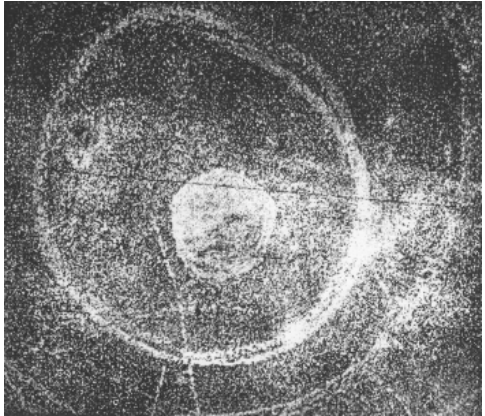
အောက်တိုဘာ (၃) ရက်၊ ညနေ (၃) နာရီတွင် ကိုဗဆွေလေး၊ ကိုသန်းတင်၊ ကိုသိန်းတိုး၊ ကိုသိန်းလှိုင်၊ ကိုမောင်မောင်၊ ကိုမြင့်သိန်း၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုသိန်းဘလွင်တို့ကို ဖမ်းဆီး၍ ဘားလမ်းအချုပ်ထောင်တွင် ချုပ်နှောင်ညှဉ်းပမ်းကြသည်။ အလွတ် ပညာသင်ကျောင်းမှ ကိုတင်သိန်း၊ ကိုသိန်းဝင်းတို့ကို (၂၂) စစ်ရဲတပ်ရင်းမှ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ကာ ရိုက်နှက်ညှဉ်းပန်းကြသည်။

အောက်တိုဘာလ (၄) ရက်နေ့၊ နေ့လည် (၁၂) နာရီတွင် အဓိပတိလမ်းနှင့် စစ်ကိုင်းလမ်းထောင့်ဆုံမှာ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာထင်အောင်က တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏ -

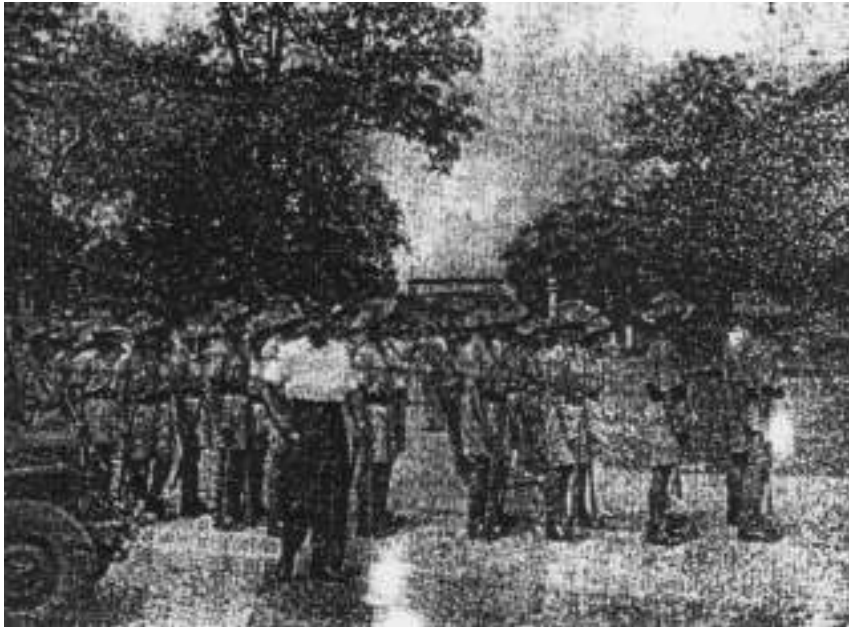
“ညီမောင်များသို့ မေတ္တာရပ်ခံချက်”

ဟူသော စာတမ်းကို (၃) ကြိမ် ဖတ်ကြားအပြီးတွင် မြေ အောက်သူပုန်များ၊ ကျောင်းသားမဟုတ်သူများ၊ လက်နက်ပုန်းများ၊ ကျောင်းတက်လိုသူများအား ခြိမ်းခြောက်မှုဟူသော စွပ်စွဲချက် (၄) ချက်ဖြင့် အင်းဝ၊ စစ်ကိုင်း၊ ပင်းယ၊ ပဲခူးနှင့် သထုံကျောင်းဆောင်တို့ အား ပုလိပ်ပေါင်း (၁၀၀၀) ကျော် ဝိုင်းပြီး တခန်း ဝင်တခန်းထွက် ရှာဖွေကြသည်။ စွပ်စွဲချက် (၄) ချက်တွင်ပါသည့် အရာများ ဘာမှမ တွေ့ရပေ။ စာအုပ်နှင့် ဖောင်တိန်သာရှိသော ကျောင်းသားလူငယ်တို့အား ပုလိပ် (၁၀၀၀) ကျော်ဝိုင်း၍ ရှာဖွေခြင်းသည် ဖျက်မရသည့် အစွန်း ကွက်တခု ရာဇဝင်တွင် စွန်းထင်းခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။

အောက်တိုဘာလ (၁၂) ရက်တွင် တက္ကသိုလ်အသင်း အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုသာကျော်အား သတင်းကွန်ဖရင့် အပြီးတွင် ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။

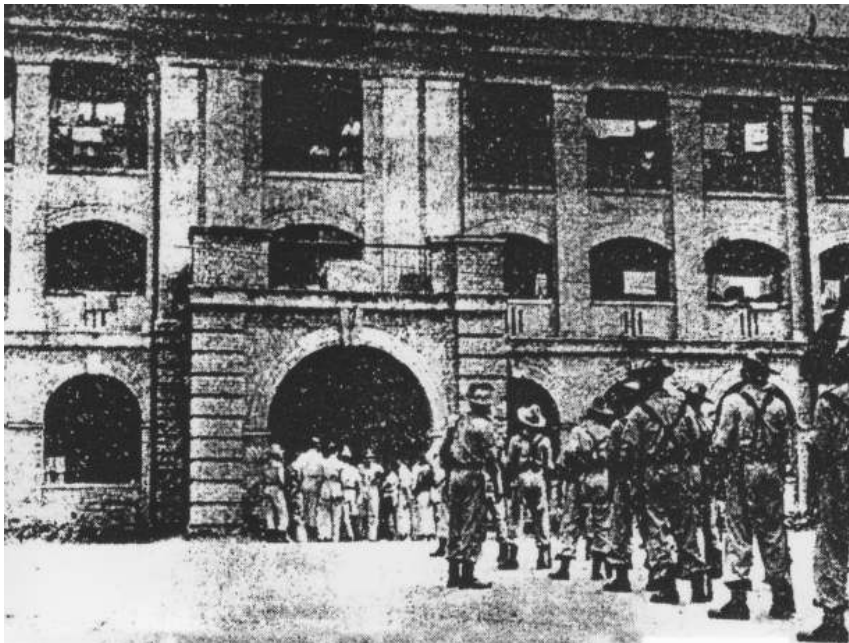

မိုးပေါ်သို့ပစ်သောကျည်ဆန်သည် ဤသို့နံရံများတွင် တွေ့ရပါမည်လော

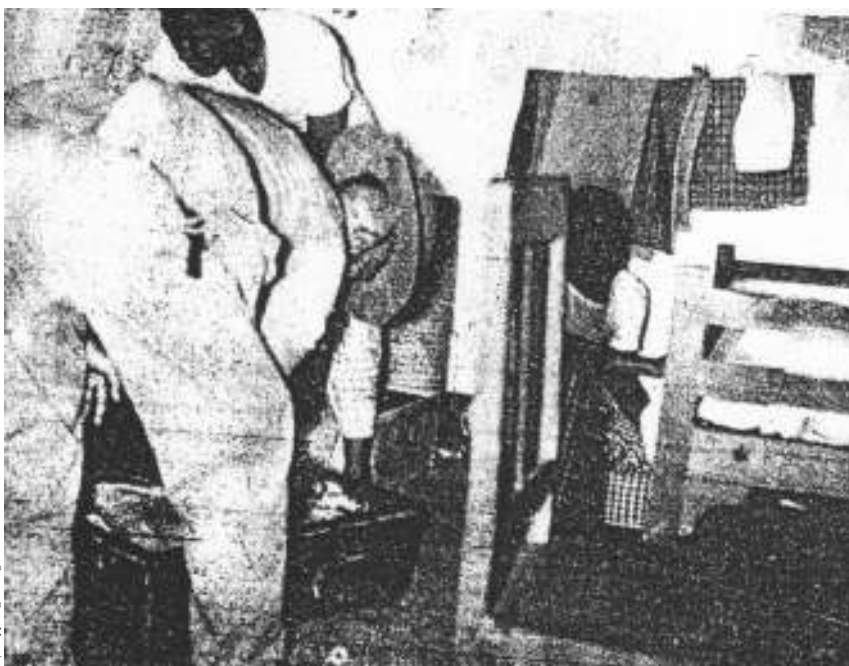

ပွင်

အောက်တိုဘာ (၄) ရက်က
ဝင်ရောက်ရာဗွေရန်
ပင်းယဆောင်ရွက်တွင်
ပုလိပ်တပ်များ အသင့်ရှိနေသည်

လုံစွပ်တပ် ကာကီရောင်ဝတ်
လက်နက်ကိုင်တို့သည်
တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ ဤသို့
ကျူးကျော်ခဲ့၏

အောက်တိုဘာ (၄) ရက်နေ့က ဤသို့
ပုလိပ်များ အဆောင်ခန်းများ အတွင်းသို့
ဝင်ရောက်ရာဗွေသည်

အောက်တိုဘာ (၁၃) ရက်တွင် ကိုချစ်မြိုင်နှင့် ကိုမောင်မောင်ကြီးတို့ကို ဖြန့်ဖြူးရေးအဖွဲ့မှ ရှင်းလင်းပြီး အပြန်တွင် ဖမ်းဆီးကြသည်။

အောက်တိုဘာလ (၂၁) ရက်တွင် ရန်ကုန်ခရိုင် ကျောင်းပေါင်းစုံမှ ကိုယ်စားလှယ်များအား ရှင်းလင်းအပြီးတွင် ရကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုတင်ထွတ်အား ဖမ်းဆီးကြသည်။ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအရေးကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းရန် ကျောင်းသားမိဘများ ပါဝင်သော စေ့စပ်ရေးကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဆန်းကိတ်မုန့်တိုက်တွင် (၃) ကြိမ် စည်းဝေးပြီးနောက် ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သော ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် အောက်တိုဘာလ (၂၃) ရက်တွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ မေတ္တာရပ်ခံစာတစောင် ပေးပို့ခဲ့သည်။

ကိုအုံးမောင်၊ ကိုထွန်းလှိုင်၊ ကိုစိန်ဝင်း၊ ကိုစိုးသိန်း၊ ကိုတင်လွင်၊ ကိုထွန်းဖေ၊ ကိုခင်လှ တို့ကိုလည်း ဖမ်းဆီးခဲ့ကြ သည်။ ကိုယုကိုလည်း ရိုက်နှက်ဖမ်းဆီးကြသည်။ မန္တလေးမှ ကိုကျော်ဦး၊ ကိုသန်းဦး၊ ကိုဖေမောင်မြင့်၊ ကိုအုန်းမောင်၊ ကို သာလှ တို့လည်း ဖမ်းဆီးခံရသည်။

မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်မှ ကိုတင်မောင် (သမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူး)၊ ကိုအောင်သိုက်နှင့် ကိုသန်းစိုးလေးတို့လည်း (၁၁) ရက်ကြာမျှ ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသည်။

ဤသို့ ကျောင်းသားများ မတရားဖမ်းဆီးခံရသဖြင့် ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားထုကြီးသည် တဟုန်ထိုး အုံကြွလာကာ ရကသမှ ဦးစီးလျက် အောက်တိုဘာလ (၆) ရက်နေ့တွင် အလုပ်သမားကျောက်တိုင်၌ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးပွဲကြီး ပြုလုပ်လေသည်။ ဤအစည်းအဝေးပွဲကြီးသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုပြီးနောက်တွင် အကြီးမားဆုံးဆန္ဒပြမှု ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသား (၅၀၀၀) ကျော်တက်ခါ ကျောင်းသားများကို မတရားဖမ်းဆီးသည်ကို ရှုတ်ချကြောင်း၊ အမြန်ဆုံးလွှတ် ရန် တောင်းဆိုကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီး အတွင်းဝန်ရုံးကြီးကို ဝိုင်း၍ ကြွေးကြော်ဆန္ဒပြကြသည်။

ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ဦးစီး၍ အောက်တိုဘာအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရအာဏာပိုင်များ၏ ပြုမူချက် ကို ရှုတ်ချကန့်ကွက်သည့် အနေဖြင့် ကျောင်းအလိုက် ဆန္ဒပြ သပိတ်မှောက်ကြသည်။ ဆန္ဒပြလက်မှတ်များ ကောက်ခံခဲ့သည်။ ရပ်ကွက်တရားပွဲများဖြင့် မိန့်ပိတ်ရက်စက်ပုံကို တိုင်တန်းကြသည်။

ဤသို့ ကျောင်းသားထုကြီးများ၏ ကန့်ကွက်အရေးဆိုမှုကြောင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသည့် ကျောင်း သား (၂၉) ယောက်အနက် (၂၂) ယောက်ကို အောက်တိုဘာလ အတွင်းတွင် ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ ကျန်ကျောင်းသားများနှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ဖမ်းခံရသော ကျောင်းသားများကိုမူ မလွတ်ဘဲ ဆက်လက်၍ ထောင်ထဲထည့်ထားသည်။

ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုသည် အင်္ဂလိပ်တို့အဖမ်းခံရပြီး ထောင်ထဲချုပ်နှောင်ခံရစဉ်-

“ရက်စက်ပါပေကွယ်”

ဟူသောဝတ္ထုဖြင့် ထောင်တွင်းဘဝ၏ ဆင်းရဲဒုက္ခကိုဖွဲ့နွဲ့၍ တိုင်းပြည်သို့ တိုင်တန်းခဲ့သည်။ ယခုလည်း ကျောင်းသား လူငယ် အမြောက်အများကို ဖမ်းဆီး၍ သူကိုယ်တိုင် ထောင်တွင်း ထည့်သွင်းထားခဲ့လေပြီ။ မိဘပြည်သူတို့အား “ရက်စက်ပါ ပေကွယ်” ဟူ၍ တိုင်းတန်းလိုက်ပါသည်။

အာဏာပိုင်များကလည်း ကျောင်းသားများ မရှိခိုက် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကို အကြောင်းပြကာ အမျိုးသားဆောင် အသီးသီး၌ အောက်ထပ်တွင် သင်္ကောများကာရံခြင်း၊ သံဆွတ်ခါးတပ်ဆင်ခြင်းတို့ အပူတပြင်းလုပ်ကြသည်။ ပညာရေးဝန်ကြီး

နောင်တော်
တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအတွက်
ရတက်မအေးနိုင်ဘဲ
တက်တက်ကြွကြွ ဆန္ဒပြကြသော
ရန်ကုန်ခရိုင် ကျောင်းသူ
ကျောင်းသားများ

Source: Dawg Magazine

ဦးသန်းအောင်က ကျောင်းပိတ်ထားချိန်တွင် အဆောင်များ၌ရှာဖွေရာ လက်နက်များတွေ့ကြောင်း လုပ်ကြံစွပ်စွဲကြေညာသည်။ ကျောင်းသားအခန်းမှ အပျော်အပါးလိုက်ရာတွင် အသုံးပြုသော အက်ဖ်အယ်လ်များ တွေ့သည်ဟု ကျောင်းသားများ၏ အကျင့်သိက္ခာကို လုပ်ဇာတ်ခင်း၍ နာမည်ဖျက်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများက အက်ဖ်အယ်လ်သန်းအောင်ဟု ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့ကြသည်။ အခြေအနေမှာ နှစ်ဘက်စလုံးမှ ကျောင်းပြန်ဖွင့်ချိန်အတွက် ပြင်ဆင်လှုပ်ရှားနေကြသည်။

(၄) နိုင်ငံဘာကျောင်းပြန်ဖွင့်ချိန်၊ ကျောင်းထုတ်ပွဲနှင့် တိုက်ပွဲအချိန်မီသို့

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ တက္ကသိုလ်ပြန်ဖွင့်သောအခါတွင် ဝန်ခံချက်ကို လက်မှတ်ထိုးမှ ကျောင်းနေခွင့်လက်ခံမည် ကြေညာထားသည်။ ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့သဘောထားရမည်ကို စဉ်းစားကြသည်။ ထိုစဉ် ခံဝန်ချက်လက်မှတ်ထိုးရမည်ကို ခူးထောက်အညံ့ခံရခြင်းအဖြစ် ယူဆကာ အမျိုးသမီးများ၊ ရဲဘော်များက ဝန်ခံချက်လက်မှတ် မရေးထိုးလို၊ အားလုံးသော ကျောင်းသားများ လက်မှတ်မထိုးရေးအတွက် လောလောဆယ် ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားရန် မလွယ်ပါ။ အထူးသဖြင့် တိုးတက်ရဲဘော်များ လက်မှတ်မထိုးဘဲ ကျောင်းပြန်ဝင်ခြင်း မပြုပါက ကျောင်းသားထုကို တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစု၏ ဦးဆောင်မှုမှ ခွဲထုတ်ခံရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ အားလုံး ကျောင်းထဲပြန်ရောက်ရန် အဓိက ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် မလွဲသာမရှောင်သာ လက်မှတ်ထိုးရန် သဘောထားသည်။ ကိုဘကောင်းနှင့် ကိုလှဝင်းတို့မှာ ကျောင်းပြန်မတက်တော့။ ကိုစိုးသိန်းနှင့် ကိုအုန်းမောင် အခြေအနေအရ တိုးတက်ကျောင်းသားအုပ်စုနှင့် အခြားအုပ်စုအသီးသီးမှ ရဲဘော်များနှင့်တွဲ၍ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို အနီးကပ် ဆက်လက်တာဝန်ယူနိုင်ရန် ကျောင်းထဲသို့ ပြန်ဝင်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းပြန်ဖွင့်သောအခါ အမျိုးမျိုးသော ချုပ်ချယ်မှုများကို တွေ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် အဆောင်များတွင် မီးကို ည (၁၁) နာရီအထိသာ ခွင့်ပြုခြင်း၊ အဆောင်များတွင် သံဇကာကာခြင်း၊ သံတံခါးတပ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ပိုမိုထိန်းချုပ်လာ၍ ပိုမိုမကျေမနပ် ဖြစ်ကြသည်။ အဆောင်နေ ကျောင်းသားများသည် အဆောင်လိုက် ညဘက်တွင် မီးမှိတ်ဆန္ဒပြကြသည်။ အဆောင်တွင် ကာရံထားသော သံဇကာများ၊ သံဆွဲတံခါးများကို ကျောင်းသားထုအင်အားဖြင့် ဖြိုဖျက်ချသည်။ မည်သူကဦးဆောင်၍ ဖျက်ဆီးခြင်းဟု တိကျစွာ မစွပ်စွဲနိုင်။ ကျောင်းသားထု အစုအဝေးအလိုက် အံ့သြဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် ဖျက်ဆီးကြသည်။ အဓိပတိလမ်း တလျှောက်ရှိ မီးလုံးများကို ခွဲဖျက်ကြသည်။ ကျောင်းသားများသည် အဖျက်သမားများ မဟုတ်ကြပါ။ ချုပ်ချယ်မှုမရှိစဉ် အဆိုပါမီးလုံးများကို ဘာမှမလုပ်ခဲ့ကြပါ။ ဘွဲ့နှင့်သဘင်တွင် လည်းကောင်း၊ ရုံးအဆောက်အဦ နံရံတွင် လည်းကောင်း၊ အဓိပတိလမ်းမကြီးပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ သင်္ဘောဆေးများဖြင့် မိမိတို့ဆန္ဒကို ဖော်ထုတ်ရေးကြသည်။ ပညာရေးဝန်ကြီး ဦးသန်းအောင်၏ အဆောင်တွင် လက်နက်တွေ့သည်ဟု စွပ်စွဲချက်ကို လက်ဖဝါးတွင် ဆေးမဲသုတ်ခါ နံရံတွင် ဖော်ပြကြသည်။ ကျောင်းတက်သောနေ့များတွင် နံရံကပ်စာစောင်များကပ်၍ လည်းကောင်း၊ ပိုစတာများကပ်၍ လည်းကောင်း၊ ကြေညာချက်များထုတ်၍ လည်းကောင်း၊ တောင်းဆိုချက်များ၊ မကျေနပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ကြသည်။ ကျောင်းပိတ်ရက်ညများတွင် ဒိုးပတ်တီး၍ လှုံ့ဆော်ဆန္ဒပြကြသည်။

ဆန္ဒပြရာတွင် ထူးထူးခြားခြားပုံစံများဖြင့် ပြသူများလည်း ရှိသည်။ ပင်းယဆောင်၌ ကိုအောင်ကြည်သည် ည (၁၁) နာရီ ထိုးသောအခါ ၎င်းအခန်းတွင် ဖယောင်းတိုင်များ စီ၍ ထွန်းထားသည်။ အဆောင်မှူး ဦးဖေအောင် (ပါမောက္ခ အငြိမ်းစား ဒဿနိက) က မီးရောင်တွေ့၍ လာပြောသောအခါ ကိုအောင်ကြည်က သူ့အနေဖြင့် ဘုရားမီးပူဇော်ထားသည်ဟု ပြန်ပြောသဖြင့် ဆရာဦးဖေအောင် ခေါင်းရှုပ်သွားသည်။

ဤသို့ ကျောင်းသားတို့၏ လှုပ်ရှားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ခေါင်းဆောင်ဟုယူဆသူများကို အရေးယူလိုက်ပါက ဦးဆောင်မှု မဲ့သွားကာ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု ငြိမ်သွားမည်ဟု ယူဆဟန်ရှိသည်။ ဤသို့သော အခြေခံဖြင့် တိုးတက်ကျောင်းသားအင်အားစုကို ထပ်မံဖြိုခွဲခဲ့သည်။

ပိနီချပ်ချပ်မှုကို အော့နလုံးနာစွာဖြင့် ဤသို့အပြီး သင်္ဂြိုဟ်ရန် ပြင်ဆင်ထားစဉ်

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးမှ အောက်ပါကျောင်းသားတို့အား သောင်းကျန်းသူ ကိုယ်စားလှယ်များဟု စွပ်စွဲကာ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်လိုက်၏။

(၁)	ကိုဘကောင်း	ခုံနံပါတ် ၁၅၃	ဝိဇ္ဇာတန်း (ပထမနှစ်)
(၂)	ကိုလှဝင်း	ခုံနံပါတ် ၆၄	ဥပဒေတန်း (ဒုတိယနှစ်)
(၃)	ကိုသန်း	ခုံနံပါတ် ၆၃	ဥပဒေတန်း
(၄)	ကိုအံ့မောင်	(မြန်မာစာ နည်းပြဆရာနှင့် ဥပဒေသင်တန်းသား)	
(၅)	ကိုတင်ထွတ်	ခုံနံပါတ် ၁၆၀၂	ဒုတိယနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၆)	ကိုသန်း	ခုံနံပါတ် ၁၁၀	ဥပစာ (သိပ္ပံ)
(၇)	ကိုသာကျော်	ခုံနံပါတ် ၈၃	ဒုတိယနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၈)	ကိုစိုးသိန်း	ခုံနံပါတ် ၁၅၉၂	ဒုတိယနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၉)	ကိုလှရွှေ	ခုံနံပါတ် ၁၁၁	ဒုတိယနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၁၀)	ကိုချစ်မြိုင်	ခုံနံပါတ် ၃၆	ဘီအက်စ်စီ အင်ဂျင်နီယာ (နောက်ဆုံးနှစ်)
(၁၁)	ကိုသန်းနိုင်	ခုံနံပါတ် ၁၀	ဘီအေ ပညာပိုင်း
(၁၂)	ကိုမြင့်ဆွေ	ခုံနံပါတ် ၁၄၈၅	ဒုတိယနှစ် ဥပစာ
(၁၃)	ကိုအံ့မောင်	ခုံနံပါတ် ၁၄၃	ဒုတိယနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၁၄)	ကိုအောင်သိန်းဝင်း	(မြန်မာစာနည်းပြဆရာနှင့် ပထမနှစ် ဥပဒေတန်း)	
(၁၅)	ကိုကျော်ငြိမ်း	ခုံနံပါတ် ၁၅၈၂	ဒုတိယနှစ် ဥပစာ
(၁၆)	ကိုတင်လွင်	ခုံနံပါတ် ၁၅၆၆	ဒုတိယနှစ် (သိပ္ပံ)
(၁၇)	ကိုယု	ခုံနံပါတ် ၉၃	ဘီအက်စ်စီ (ဒုတိယနှစ်)
(၁၈)	ကိုခင်လှ	ခုံနံပါတ် ၁၇၈	ဒုတိယနှစ် ဝိဇ္ဇာတန်း
(၁၉)	ကိုအောင်ဘန်း	ခုံနံပါတ် ၁၉၂	ဒုတိယနှစ် ဝိဇ္ဇာတန်း
(၂၀)	ကိုသိန်းအောင်	ခုံနံပါတ် ၁၉၈	ဒုတိယနှစ် ဝိဇ္ဇာတန်း
(၂၁)	ကိုတင်အောင်(၂)	ခုံနံပါတ် ၁၀	ဘီအက်စ်စီ (ဒုတိယနှစ်)
(၂၂)	ကိုစီ	ခုံနံပါတ် ၈၈၇	ဒုတိယနှစ် (ဥပစာ)
(၂၃)	ကိုလှထွန်းအောင်	ခုံနံပါတ် ၈၀၉	ပထမနှစ် (ဥပစာ)
(၂၄)	ကိုအေးမောင်	ခုံနံပါတ် ၉၆၆	ဒုတိယနှစ် (ဥပစာ)
(၂၅)	ကိုညွှတ်ထွန်း	ခုံနံပါတ်	ဒုတိယနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၂၆)	ကိုအောင်ထွန်း	ခုံနံပါတ် ၆၄	တတိယနှစ် (ဆေးကျောင်းသား)
(၂၇)	ကိုအောင်မိုး	ခုံနံပါတ် ၇၇	ဒုတိယနှစ် (ဆေးကျောင်းသား)
(၂၈)	ကိုမျိုးအောင်ကျော်လွင်	ခုံနံပါတ် ၁၁၅	ဒုတိယနှစ် (ဆေးကျောင်းသား)
(၂၉)	ကိုသိန်းညွန့်	ခုံနံပါတ်	ဆေးကျောင်းသား
(၃၀)	မော်နာသွင်	ခုံနံပါတ် ၈၇	ဒုတိယနှစ် (ဆေးကျောင်းသူ)

အောက်ပါ ကျောင်းသား (၁၀) ယောက်အား တနှစ်ထုတ်ပယ်သည်။

(၁)	ကိုမြတ်စံ	ခုံနံပါတ် ၈၄	ဒုတိယနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၂)	ကိုမောင်မောင်သွင်	ခုံနံပါတ် ၁၃၁၂	ဒုတိယနှစ် (ဥပစာ သိပ္ပံ)
(၃)	ကိုတင်လှ	ခုံနံပါတ် ၁၆၁၃	ဒုတိယနှစ် (ဥပစာ)
(၄)	ကိုအောင်	ခုံနံပါတ် ၂၉	ပထမနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၅)	မခင်ဖုန်းမို	ခုံနံပါတ်	ပထမနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၆)	မအေးညွန့်	ခုံနံပါတ် ၄၃	ဒုတိယနှစ် (ဆေးကျောင်းသူ)
(၇)	ကိုကျော်ငြိမ်း	ခုံနံပါတ် ၁၄၃	ဒုတိယနှစ် (ဆေးကျောင်းသား)
(၈)	ကိုသောင်းစိန်		စတုတ္ထနှစ် (အင်ဂျင်နီယာတန်း)
(၉)	ကိုတင်ထွန်း		ဒုတိယနှစ် (ဝိဇ္ဇာ)
(၁၀)	ကိုရဲထွဋ်		ပထမနှစ် (ဝိဇ္ဇာ-သိပ္ပံ)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီပိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု - ၁၉၅၂ မှ ၁၉၅၃ - ဒီပိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေး အပျိုးသားရေးအသွင်

အောက်ပါကျောင်းသားများ သတိပေးခံခဲ့ရသည်။

(၁) ကိုအုန်းခိုင်	(၂) မဝင်းမေ	(၃) မကြွ	(၄) မမြသန်း
(၅) မခင်ဝမ်း	(၆) ကိုခင်မောင်ပွား	(၇) ကိုအေး	(၈) ကိုကျော်မြင့်

အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံတွင် ကျောင်းထုတ်ခံရသောကျောင်းသားများ

ကိုသိန်းအောင် Sr. B.A.

ကိုအုံးမောင် Sr. B.Com

ကိုယု Sr. B.Sc

ကိုသာကျော် Sr. B.A.

ကိုလှထွန်းအောင် Jr. B.A

ကိုတင်ထွန်း Sr. B.Sc

ကိုကျော်ဦး Sr. I.A

ကိုလှဝင်း II. B.L

ကိုအောင်မိုး II. M.B.B.S

ကိုအောင်ဘန်း Sr. B.A.

ကိုမျိုးအောင်ကျော်လွင် II. M.B.B.S

ကိုကျော်ဦး II.M.B.B.S(ပြန်ဝင်ခွင့်ရ)

ကိုမြင့်ဆွေ Sr. I.A (ပြန်ဝင်ခွင့်ရ)

ကိုသိန်းညွန့် II. M.B.B.S

ကိုတင်အောင် II. B.A. (Ed.)

ကိုမောင် Sr. I.A

ကိုတင်မောင်ကြီး Sr. B.A.

မခင်ဖုန်းမိုး Jr. B.A. (၁ နှစ်)

ကိုလှရွှေ Sr. B.A.

ကိုအောင်ထွန်း III. M.B.B.S

ကိုတင်ထွတ် Sr. I.Sc

မမြင့်မြင့်ခင် II. M.B. (ပြန်ဝင်ခွင့်ရ)

နိုဝင်ဘာ (၂၆) ရက်နေ့၊ နံနက် (၆) နာရီမှ ညနေ (၆) နာရီအထိ ကျောင်းသားများ ခွပ်ခေါင်းအလံလွှင့်ထူကာ ဖျက်သိမ်းခံရသည့် ရပိုင်ခွင့်အတွက် အစာငတ်ခံဆန္ဒပြကြသည်။ တိုက်ပွဲမှာ (၁) ရက်အတွက် ဖြစ်သည်။ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုအတွက် အလောင်းကောင်သဂြိုဟ်မှု ဆန္ဒပြလှည့်လည်ပွဲ ပြုလုပ်သည်။ ၎င်းဆန္ဒပြပွဲ ပြုလုပ်ပုံမှာ တကယ့်အလောင်းကောင်ထည့်သော အခေါင်းကို ကြိတောသုဿန်တွင် သွားဝယ်သည်။ ပင်းယဆောင် ကိုတင်ရွှေ (မုံရွာ ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ) ၏ အခန်းဆီသို့ မြင်းလှည်းဖြင့် သယ်လာသည်။ ၎င်းအခန်းတွင် အခေါင်းထဲသို့ ရသမျှစက္ကူစုတ်များ ထည့်သည်။ ခေါင်းနှစ်ဖက်တွင် “ဖိနှိပ် ချုပ်ချယ်မှု အလောင်းကောင်” ဟု စာတန်းရေးသည်။ ပင်းယဆောင် ဂိတ်ရှေ့တွင် အလောင်းကောင်ပြင်ဆင်ထား၍ ကျောင်းသား ထုအား စုဝေးစေသည်။

ကိုအုံးမောင်က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ ကိုခင်ကျော်က အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့နောက် ဘုရားလမ်းဘတ်စ်ကားလိုင်းမှ ကားလေးများကို ငှားသည်။ အခြားဘတ်စ်ကားလိုင်းမှ ကားများကို ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းက ခြိမ်းခြောက်ပိတ်ပင်ထား၍ ထိုကားလေးများကို ငှားရခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကားလေးများကိုပင် ကိုစိုးသိန်းနှင့် ကိုတင်ထွန်းတို့သည် အသင်းမှ တာဝန်ရှိသူများအား လျှို့ဝှက်သွားရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး ငွေကြိုတင်ပေး၍ ငှားရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကားတစ်စီး အမိုးပေါ်တွင် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုအလောင်းကောင် ခေါင်းကိုတင်ပြီး မြို့ထဲသို့ လှည့်လည်ကြွေးကြော်ဆန္ဒ ပြကြသည်။ ထိုဆန္ဒပြပွဲမှာ စည်ကားလှသည်။ ပင်းယဂိတ်ရှေ့သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အဓိပတိလမ်းမပေါ်တွင် မီးရှို့၍ သဂြိုဟ်ပွဲ ပြုလုပ်သည်။ ကျောင်းသားများမှာ အထူးတက်ကြွစွာ ပျော်ရွှင်နေကြသည်။ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် မကျေနပ်မှုကို ဖော်ထုတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ရက် အစာငတ်ခံဆန္ဒပြပွဲတွင် ပါဝင်သူများမှာ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံရသည့် ကိုအောင်ထွန်း၊ ကိုချစ်မြိုင် ကိုစိုးသိန်း၊ ကိုမြင့်သိန်း၊ ကိုအောင်မိုး၊ ကိုအုံးမောင်၊ ကိုသိန်းညွန့်၊ ကိုလှထွန်းအောင်၊ ကိုတင်လှတို့နှင့် တနစ်ထုတ်ခံရသည့် ကိုမြတ်စံ၊ မအေးညွန့်၊ ကိုတင်ထွန်း၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုမောင်မောင်သွင်တို့ ဖြစ်သည်။ အစာငတ်ခံအပြီးတွင် ကျောင်းဝင်းအတွင်း ကျောင်းသားထုနှင့်အတူ လှည့်လည်ဆန္ဒပြကြသည်။

နိုဝင်ဘာလ (၂၇) ရက်၊ နံနက် (၆) နာရီမှ ညနေ (၆) နာရီအထိ ရာသက်ပန်နှင့် တနစ် ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ၏ အစာငတ်ခံတိုက်ပွဲကို ထောက်ခံသောအားဖြင့် ပင်းယဆောင်မှ ကျောင်းသား (၃၀) အစာငတ်ခံဆန္ဒပြကြသည်။

နိုဝင်ဘာလ (၂၈) ရက် နံနက် (၆) နာရီမှ ည (၆) နာရီအထိ ပဲခူးဆောင်မှ ကျောင်းသား (၄၀) အစာငတ်ခံကြသည်။

နိုဝင်ဘာလ (၂၉) ရက်မှ ဒီဇင်ဘာလ (၁) ရက်အထိ သုံးရက်ဆက်လျက် အင်းဝဆောင်ရှေ့တွင် ရာသက်ပန်ကျောင်း ထုတ်ခံရသော ကိုအုံးမောင်၊ ကိုအောင်မိုးနှင့် (၁) နှစ်ထုတ်ခံရသူ ကိုအောင်ကြည်တို့ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြ ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် မတရားမှုကို အစာငတ်ခံပွဲဖြင့် ဆန္ဒပြတုန့်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။

(၃) မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများတိုက်ပွဲ

ကျောင်းသားများသည် မိမိအခွင့်အရေးအတွက် မည်သို့ပင် ဆောင်ရွက်စေကာမူ အာဏာလက်ရှိသူများသည် ရက်ရက်စက်စက် ညှဉ်းပန်းကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာလ (၇) ရက်၊ နံနက် (၅) နာရီအချိန်တွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေး ဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီဝင် ကိုမင်းလွင် (မောင်သာရ)၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသား သမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူး ကိုသာနိုး (မောင်သာနိုး)၊ မန္တလေးခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျင်အေး၊ အတွင်းရေးမှူး ကိုဘုန်းနိုင် တို့အား မန္တလေးရဲအဖွဲ့က ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။

အောက်တိုဘာလ (၃) ရက်နေ့တွင် မန္တလေးမြို့၌ အိမ်တော်ရာဘုရား (၁၄) ခန်းဧရိယာတွင် မြို့မ၊ မြို့ဖ အစည်းအဝေး လုပ်၏။ အစည်းအဝေးသည် ကျောင်းသားမိဘ အစည်းအဝေးဟု အမည်တပ်ထားသော်လည်း ဖဆပလလူကြီးများနှင့် ဖဆပလ က ခေါ်ယူထားသော အလုပ်သမားများကို တွေ့ရသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားမိဘများ အစည်းအဝေးဟု ဖဆပလတို့က ဇွတ်ဆိုင်းဘတ်တင်ထားသော်လည်း စက်ဘီးတွင် ထမင်းချိုင့်များချိတ်၍ အင်္ကျီတုံးလုံးနှင့် လာကြသော မြို့နီစီပယ် အလုပ်သမား ကပင် ဖဆပလ၏ကလိမ်ချိုကို ဖော်ပြနေသည်။ မင်းဘူး ဦးမောင်မောင်၊ အောင်ဦးဘချို၊ ဒေါ်ကြည်ကြည်စသည့် တပည့်ဖဆပလ လူကြီးများ တွေ့ကြသည်။

ဤအစည်းအဝေးတွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးကိုလေးအား စကားပြောစေသည်။ အစည်းအဝေးတွင် သပိတ်ဆန်ကျင်ရေး အဆိုတစ်ခုကို တင်သွင်း၍ ထောက်ခံသည်။ အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းမည်ပြုရာ ကျောင်းသားမိဘတဦးက အစည်းအဝေး အစဉ်အလာအရ ကန့်ကွက်သူ ရှိ၊ မရှိ မေးမြန်းဖို့ သင့်ကြောင်း အကြံပေးစကားပြောကြားနေစဉ် ခရိုင်ဖဆပလ လူကြီးများသည် မိမိတို့ဂုဏ်သိက္ခာကို မထောက်ထားတော့ဘဲ ဒီကောင်တွေ ချဟ၊ ရိုက်ဟဟု ရိုင်းပြစ်စွာ အော်ဟစ်ကြသဖြင့် အစည်းအဝေးမှာ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြင့် ပျက်စီးသွားသည်။ ကျောင်းသားများအား ဆူပူသူများဟုပြောကာ ကျောင်းသားထုတိုက်ပွဲ ကို ဖျက်ချင်သူ ခရိုင်ဖဆပလ လူကြီးမင်းများသည် မိမိတို့ အစည်းအဝေးကိုသာ ဖျက်မိရက်သား ကြုံရသည်။

ကျောင်းသားထုကြီးက အော်ဟစ်မောင်းထုတ်သဖြင့် ဖဆပလလူကြီးမင်းများသည် လျင်မြန်စွာ ထွက်ပြေးသွားကြသည်။ အောက်တိုဘာ (၈) ရက်နေ့ အိမ်တော်ရာဘုရား (၁၄) ခန်းဧရိယာတွင် မန္တလေးခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ဦးစီး၍ လူထုအစည်း အဝေးကြီး တခု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးတွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၊ မန္တလေးခရိုင်ရှိ အထက်တန်းကျောင်းများမှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၊ ရဟန်းသံဃာများ၊ မြို့မမြို့ဖများ စည်ကားစွာ တက်ရောက်ကြသည်။

ဤအစည်းအဝေးကြီးမှ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းများမှ ဖမ်းဆီးထားသူများအား အမြန်ဆုံး ပြန်လွှတ် ရန်နှင့် ကျောင်းသားများအား ညှဉ်းပန်း၊ ရက်စက်မှုများ ရပ်စဲရန် အဆိုများ ချမှတ်ခဲ့သည်။ အောက်တိုဘာ (၁၆) ရက်တွင် ဖဆပလ လူကြီးမင်းများသည် ဒီအက်စ်အို ကျောင်းသားတစ်စုအား မန္တလေးခရိုင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့ဟု နာမည် တံဆိပ်တပ်ပြီး အစည်းအဝေးတခု ခေါ်ယူခဲ့သည်။

ဖဆပလသည် မိမိတို့ဆက်သွယ်သမျှသော အသင်းအဖွဲ့များကို အစည်းအဝေး တက်စေသည်။ တောရွာရှိ ဗတလစ လယ်သမားကြီးများအား အမတ်ကြီးပေးမည်ဟု ညာခေါ်ကာ မော်တော်ကားကြီးများဖြင့် အစည်းအဝေး ကျင်းပရာ ကျုံးထောင့် ဇာတ်ရုံသို့ အရောက်ပို့ပေးသည်။ သစ်စက်ပေါင်းစုံ အလုပ်သမားများ၊ ဆေးလိပ်ရုံ အမျိုးသမီးများ၊ လွတ်လပ်ရေး အမျိုးသမီး အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဖဆပလနှင့် မကင်းရာမကင်းကြောင်း အားလုံးတို့အား အစည်းအဝေး တက်စေသည်။

ဤအစည်းအဝေးကျင်းပခြင်းသည် မိဘပြည်သူများနှင့် သားသမီးကျောင်းသားတို့အား ရန်တိုက်ပေးရန်သာ ဖြစ် သည်။ လယ်သမားများအား တံစဉ်အစား သေနတ်ကိုင်၍ လည်းကောင်း၊ ဆေးလိပ်ရုံ အမျိုးသမီးများအား ကတ်ကြေးအစား သေနတ်ကိုင်၍ လည်းကောင်း၊ အလုပ်သမားများအား တူအစား သေနတ်ကိုင်၍ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများကို တိုက်ခိုက် လာစေရန် ရန်တိုက်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

မန္တလေးခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ဂျစ်ကားတစ်ဦးဖြင့် ကျုံးထောင့်နံဘေးမှ နေ၍ ဖဆပလလုပ် ဒီအက်စ်အိုက ဗကသ အဖြစ် လိမ်၍ခေါ်ယူခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းပြလေသည်။ ထိုအခါ လူထုကြီးမှာ ရှင်းပြနေ သည့် ဂျစ်ကားနားတွင် ပျားအုံကြီးလို ဖြစ်လာသည်။ ဤတွင် ပုလိပ်အရာရှိအချို့ ရောက်လာပြီး အသံချဲ့စက်လိုင်းစင်နှင့် ဂျစ်ကားလိုင်းစင် သိမ်းယူကြသည်။ ကျုံး ထောင့်မှ အနောက်ဖက်သို့ ရွှေ့သွားရန် ပြောသည်။ ကျောင်းသားထုက နေရာရွှေ့သွား၍ လူထုကြီးကလည်း ရွှေ့လိုက်လာကြ သည်။

ရုတ်တရက် လစ်အိုဗာ ပုလိပ်ကားတစ်စီး ရောက်လာသည်။ ဂျစ်ကားကို ဝိုင်းပြီး ပိတ်ထားလိုက်သည်။
“ငါတို့ သူခိုးမီးပြ မဟုတ်ဘူး”
“သေနတ် မောင်းမတင်နဲ့ဟေ့”
“တို့ကို သေနတ်နဲ့ချိန်ဖမ်းဖို့ မလိုဘူး”
အံတကြိတ်ကြိတ် ဖြစ်လာကြသည်။ ကျောင်းသားတွေကို ကယ်လိုကြသည်။ သေနတ်တွေက သူတို့ရှေ့တွင် ကာဆီး

နေသည်။

“လူထုကြီး ခင်ဗျား”

“မတရားဖမ်းတာ ကြည့်မနေကြပါနဲ့”

“ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားလူငယ်တွေကို မတရားဖမ်းကုန်ပါပြီ”

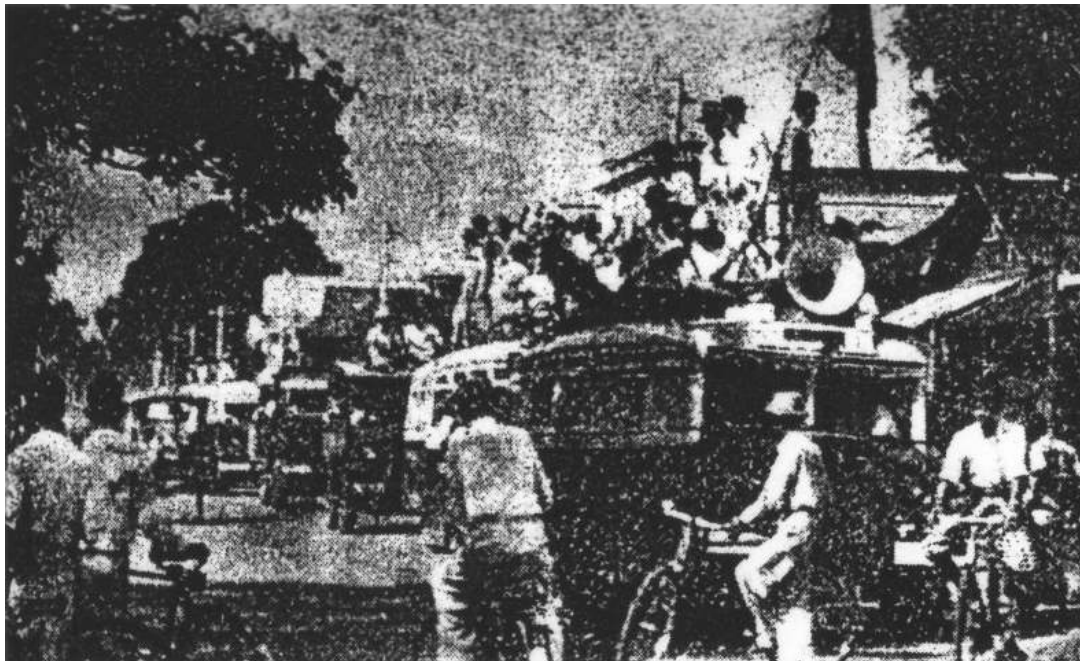
“ဒီမိုကရေစီ မရှိတော့ပါ”

“တို့ကိုဖမ်းတာ ဖက်ဆစ်အစိုးရ”

အရှေ့နယ်ရဲဝန်ထောက် ဦးသန်းဖေနှင့် ရဲအရာရှိ ဦးမောင်ကလေးတို့ ဦးစီးသောပုလိပ်များသည် ကျောင်းတလပိတ်ရေး ကော်မတီဝင် ကိုခင်မောင်ဦးအား ဇွတ်ဖမ်းဆီးကြသည်။ ကိုခင်မောင်ဦးအား ပုလိပ်ကတဖက် ကျောင်းသားကတဖက် ဇွတ်လု ဆွဲကြသည်။ ကိုခင်မောင်ဦးနှင့် ကျောင်းသားတချို့ ပါသွားသည်။

၁၉၅၃ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင်လည်း မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က အောက်ပါကျောင်းသား/သူ တို့အား သောင်းကျန်းသူတို့၏ကိုယ်စားလှယ်များဟု အကြောင်းပြကာ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်လိုက်ကြသည်။

(၁) ကိုကျော်ဦး	ဝိဇ္ဇာ က-ပိုင်း
(၂) မမြင့်မြင့်ကြည်	ဝိဇ္ဇာ က-ပိုင်း
(၃) ကိုမြင့်အောင်	ဥပစာ ခ-ပိုင်း
(၄) ကိုညို	ဥပစာ ခ-ပိုင်း
(၅) ကိုကျော်စိုး	ဥပစာ ခ-ပိုင်း
(၆) ကိုမင်းမင်း	ဥပစာ က-ပိုင်း
(၇) ကိုသိန်းလွင်	ဥပစာ ခ-ပိုင်း
(၈) ကိုခင်မောင်ဦး	ဥပစာ က-ပိုင်း
(၉) ကိုသာလှ	ဥပစာ က-ပိုင်း
(၁၀) ကိုသာနိုး	ဥပစာသိပ္ပံ ခ-ပိုင်း
(၁၁) ကိုအုန်းမောင်	ဥပစာသိပ္ပံ ခ-ပိုင်း
(၁၂) ကိုအုန်းဖေ	ဥပစာ က-ပိုင်း
(၁၃) မမေမေလှိုင်	ဥပစာ ခ-ပိုင်း
(၁၄) မတင်တင်ရီ	ဥပစာ က-ပိုင်း

မန္တလေးကျောင်းသားများလည်း တခဲနက်ဆန္ဒပြသည်

(၁၅) ကိုဌေး	ဥပစာသိပ္ပံ ခ-ပိုင်း
(၁၆) ကိုသာဒင်	ဥပစာ ခ-ပိုင်း
(၁၇) ကိုဝင်းမောင်	ဥပစာ ခ-ပိုင်း
(၁၈) ကိုမြင့်သိန်း	ဥပစာ က-ပိုင်း
(၁၉) ကိုဝင်းမောင်သန်း	ဥပစာ က-ပိုင်း

အောက်ပါကျောင်းသားများမှာ တနှစ်ထုတ်ပယ်ခံရသည်။

(၁) ကိုညီညီ	ဥပစာသိပ္ပံ ခ-ပိုင်း
(၂) ကိုအေးသောင်	ဥပစာသိပ္ပံ ခ-ပိုင်း
(၃) မခင်သန်းလှိုင်	ဥပစာသိပ္ပံ ခ-ပိုင်း
(၄) မတင်ပု	ဥပစာသိပ္ပံ ခ-ပိုင်း
(၅) မခင်သန်းဝင်း	ဥပစာ က-ပိုင်း
(၆) မခင်ခင်ရီ	ဥပစာ က-ပိုင်း

အောက်ပါကျောင်းသားများ သတိပေးခံရသည်။

- ၁။ ကိုညွှတ်လှိုင်
 ၂။ ကိုဟိန်သင်
 ၃။ ကိုခင်မောင်သိန်း တို့အား အထူးသတိပေးပြီး၊

- ၁။ ကိုစိုင်းဘိုလေး
 ၂။ ကိုကျော်မြင့်လှိုင်
 ၃။ ကိုသန်းထွန်း တို့အား သတိပေးခံရသည်။

(ပ) အောက်တိုဘာသားသမီးများ

နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည်ပင်လျှင် ဗမာကျောင်းသားနှစ်ဦး (ကိုနုနှင့် ကိုအောင်ဆန်း) ကိုသာ ကျောင်းထုတ်ခဲ့ပြီး ဖဆပလအစိုးရသည် ကျောင်းသား (၅၉) ယောက်အား ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်၍၊ (၁၆) ယောက်ကို တနှစ်ထုတ်ပယ်လိုက်သည်။

ဤသို့ ကျောင်းထုတ်ခြင်းသည် ကျောင်းသားထုအတွက် အခွင့်အရေးတောင်းဆိုမှုများတွင် ခေါင်းဆောင်ပေးခဲ့ကြသူများဖြစ်ပြီး နောင်တွင် ကျောင်းသားအရေးကို တောင်းဆိုသူမရှိအောင် ဖိနှိပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သောင်းကျန်းသူကိုယ်စားလှယ်ဟု စွပ်စွဲလိုက်ခြင်းဖြင့် အစိုးရ၏ ဥပဒေနယ်နိမိတ်အတွင်း၌ မနေရဲအောင် တောသို့နှင်ထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီ စည်းဝိုင်းအတွင်းမှ လုပ်ကြံပါဟု တဖွဖွအော်နေသော ဖဆပလတို့သည် ဒီမိုကရေစီအား ပိတ်ပင်ခြင်း၊ ဒီအက်စ်အိုများနှင့် အတိုက်အခံလုပ်သူများအား ညှဉ်းပန်းခြင်း ဖြစ်သည်။ လူဆိုသည်မှာ မိမိကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားဆုံး၊ မိမိအကျိုးကို အထိန်းသိမ်းဆုံး သတ္တဝါဖြစ်သည်။

“SELF PRESERVATION IS THE MOST PRIMARY LAW OF NATURE”

မိမိဘဝအတွက် ရပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးများ ဖျက်သိမ်းခံရလျှင် လူတိုင်းတောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်မှာ ဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာသားသမီးများမှာ ဗိုလ်အောင်ကျော်အား ရိုက်သတ်ခဲ့ကြသော အင်္ဂလိပ်တို့လိုပင် ဖဆပလ၏ ပုဒ်မ (၁၄၄)၊ ရေပိုက်၊ မျက်ရည်ယိုဗုံး၊ သေနတ်ကျည်ဆန်တို့ဖြင့် အကြမ်းဖက်မှု ခံကြရသည်။

အဖမ်းခံရသူများတွင် အချို့မှာ တနှစ်ခြောက်လမျှ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင် ခံရသည်။ ဖမ်းဆီးထားသော အချိန်တွင်လည်း ဆယ်ရက်၊ ဆယ်နှစ်ရက်၊ ဆက်တိုက် အချို့မှာ တလခန့်၊ ဆက်တိုက်မေးမြန်းခံရသည်။ ခွေးခြေခုံတွင် ထိုင်ခိုင်းပြီး မအိပ်ရဘဲ နှစ်ဆယ့်လေးနာရီ ဆက်တိုက်မေးမြန်းကို အချို့မှာ သုံးရက်ခန့်၊ အချို့မှာ ဆယ်သုံးရက်ခန့် ဆက်တိုက်မေးမြန်း ခံရသည်။ အချို့မှာ လျှပ်စစ်မီးရောင်ကလွဲ၍ နေရောင်၊ လရောင်မမြင်ရသော ခြောက်ပေပတ်လည် အခန်းထဲတွင် တလခွဲမျှ လှောင်ထားခံရသည်။ အချို့မှာ ဖမ်းဆီးစဉ်နှင့် ဖမ်းအပြီးတွင် ရိုက်နှက်ညှဉ်းဆဲခံရသည်။

ရာသက်ပန် ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသား နှစ်ဦးဖြစ်သည့် ကိုဘကောင်းနှင့် ကိုလှဝင်းမှာ ဝရမ်းထုတ်ခံရသည်။ ကိုကျော်စိုးမှာ ထပ်အဖမ်းခံရသည်။

(က) အမျိုးသားနေ့ကျင်းပခြင်း

ထိုနှစ်တွင် အမျိုးသားနေ့နှင့် ကျောင်းသားနေ့ကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပခဲ့သည်။ ဂျစ်ကားများပေါ်တွင် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု သရုပ်ပြပွဲများ ပြုလုပ်၍ မြို့တွင်းသို့ စီတန်းကြွေးကြော်ခဲ့သည်။ အိုးစည်ဝိုင်း၊ ဒိုးပတ်ဝိုင်းတို့နှင့် အထူးစည်ကားလှသည်။ မော်တော်ယာဉ်အသင်းများကို ဖဆပလအစိုးရက အကျပ်ကိုင် ခြိမ်းခြောက်ထား၍ ကားများငှား၍ မရ။ ထိုအခါ ကိုကံတင် (နောင် ဖွံ့ဖြိုးရေးသိပ္ပံ၊ ဒု-ကျောင်းအုပ်)၊ ပြဇာတ် ရုပ်ရှင်မင်းသမီး ဒေါ်ကြည်ကြည်ဌေးနှင့် သိကျွမ်း၍ ဒေါ်ကြည်ကြည်ဌေး၏ ခင်ပွန်း၊ ကြည်-ပု ကားလိုင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်သိန်းကို ချဉ်းကပ်အကူအညီတောင်းခဲ့သည်။ အသင်းအနေဖြင့် မဟုတ်ဘဲ တဦးချင်းထံမှ ငှားသည့်အနေဖြင့် ကားများ ငှားခဲ့ရသည်။ ဒေါ်ကြည်ကြည်ဌေးနှင့် ဦးအောင်သိန်း၏ အကူအညီ များစွာရခဲ့သည်။

(ဘ) တရားရုံးတွင်ရင်ဆိုင်ရေးကိစ္စ

ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက အရေးယူခဲ့ခြင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တရားရုံးတွင်ရင်ဆိုင်ရန် တုန့်ပြန်ခဲ့သည်။ အစိုးရက ရှေ့နေ စရိတ်ပေးမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ ကျောင်းသားတို့သည် လူထုလှုပ်ရှားမှု (Mass Movement) ကိုသာ ယုံကြည်သူများဖြစ်၍ တရားရုံးတွင် ဥပဒေကြောင်းအရ ရင်ဆိုင်ရန် အားကိုးယုံကြည်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ငါးကြင်းဆီဖြင့်ငါးကြင်းသား ပြန်ကြော်သောထုံးကို စဉ်းစားခဲ့သည်။ ထိုအခွင့်အရေးကို အသုံးပြုရန် အာဏာပိုင်များ၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကို ဖော်ထုတ်ရန် စဉ်းစားခဲ့ကြသည်။ (Mass Action နှင့် Legal Action) နှစ်မျိုးလုံး အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အစိုးရက ရှေ့နေတဦးအတွက် ငွေကျပ် (၅၀၀) သာ ပေးပါသည်။ ကျောင်းသားထုသည် မိမိတို့ဘက်မှ ကူညီလိုသူ တရားခွင့်၌ အစိုးရက ပြုပြင်မှုကို မကြောက်သူ ပြည်သူအများ စိတ်ဝင်စားသည့် ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်များရန်ခံရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ဒေါက်တာဘမော်ကို ချဉ်းကပ်အကူအညီ တောင်းသော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။

(င) ၁၉၅၂-၅၃ တကသ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ၏ ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်အတွက် အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန် ပထမပတ် ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၂ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၂၂) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကိုကိုကြီး၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကိုကြိုင်နှင့် ငွေထိန်းအဖြစ် ကိုစိန်သင်းတို့အား ရွေးချယ်တင်မြှောက် ခဲ့ကြသည်။

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် အမှုဆောင် (၆) ဦး ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၂ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့၌ ကျင်းပရာ ကိုအောင်ဘန်း၊ ကိုကြည်ညွန့်၊ ကိုကျော်ဝင်း၊ ကိုဝင်းမောင်၊ ကိုခင်မောင်မြင့်၊ ကိုတင့်လွင်တို့အား ကျောင်းသားထုကြီးက ရွေးကောက် တင်မြှောက်လိုက်ကြပေသည်။

၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်အတွက် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို အောက်ပါအတိုင်း တာဝန်ခွဲဝေခဲ့ကြပေသည်။

၁။ ကိုကိုကြီး	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုကြိုင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုစိန်သင်း (ဘီအေ)	ငွေထိန်း
၄။ ကိုအောင်ဘန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၅။ ကိုကျော်ဝင်း	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးနှင့် သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးတာဝန်ခံ
၆။ ကိုကြည်ညွန့်	နိုင်ငံခြား ဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံ
၇။ ကိုဝင်းမောင်	ကစားခုန်စားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု မြှင့်တင်ရေးတာဝန်ခံ
၈။ ကိုခင်မောင်မြင့်	လူထုဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတာဝန်ခံ
၉။ ကိုတင့်လွင်	ကျောင်းသားသက်သာ ချောင်ချီရေးတာဝန်ခံ

အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် ကိုလှဝင်း (ဘီအေ) နှင့် စာကြည့်တိုက်မှူးအဖြစ် ကိုသန်းမောင်တို့အား ရွေးချယ်ခန့်အပ် ထားခဲ့ပေသည်။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ကိုလှဝင်း (ဘီအေ) မှာ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေစဉ် နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက်နေရသဖြင့် နုတ်ထွက်စာတင်ခဲ့ရာ အမှုဆောင်အဖွဲ့က လက်ခံပြီး၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း တာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် ကိုဘကောင်းအား ထပ်မံရွေးချယ် ခန့်အပ်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့ပေသည်။

၁။ ကိုဘကောင်း	တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
၂။ ကိုစိန်သင်း (ဘီအေ)	ငွေထိန်း

၃။ ကိုကျော်အောင်	အတွင်းရေးမှူး
၄။ ကိုသိန်းအောင်	အလုပ်တာဝန်ခံ
၅။ ကိုကျော်ဌေး	အမှုဆောင်
၆။ ကိုယု	အမှုဆောင်
၇။ သန်းသန်း	အမှုဆောင်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကိုယ်လက်ကြံ့ခိုင်ရေးကောင်စီတွင် ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်အတွက် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ကိုဝင်းမောင်၊ ကိုချမ်းသာ၊ ကိုတင်ရီ၊ ကိုဘသွင်၊ ကိုလှမြင့်တို့ကို အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ရွေးချယ်ခဲ့ပြီးလျှင် တကသစာရင်းစစ်အဖြစ် ကိုသန်းထွဋ်အား ခန့်အပ်ခဲ့ပေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာများအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် တကသ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဦးမောင်မောင်ကျော် (ဘီအေ) နှင့် ဦးလှတင် (ဘီအေ၊ ဘီအယ်လ်) တို့အား ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ဦးမောင်မောင်ကျော်မှာ တက္ကသိုလ်ရိပ်သာကော်မတီနှင့် ကျောင်းသားများထောက်ပံ့ကြေး (စတိုင်ပင်) ကော်မတီတို့တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရ၍ ဦးလှတင်မှာ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီနှင့် ဆေးရုံကော်မတီတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပေသည်။ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ကိုကိုကြီး (ဥက္ကဋ္ဌ) နှင့် ကိုခင်မောင်မြင့်တို့အား ရွေးချယ်ပါဝင်စေခဲ့သည်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဝါဒ

တကသဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ယုဒသန်ခန်းမ၌ ၂၀၊ ၂၁ ရက်နေ့က ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီးလျှင် ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဝါဒကို ကြေညာခဲ့ပေသည်။

၁။ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး၊

၂။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအင်အားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး၊

၃။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ပါလုပ်ငန်းများကို ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏ ဆန္ဒနှင့် ညှိနှိုင်းပြီးလျှင် ကျောင်းသားအမြင်၊ ကျောင်းသားအယူအဆ၊ ကျောင်းသားထင်မြင်ချက်များဖြင့် ဦးလည်မသုံ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ကြေညာခဲ့ပေသည်။ ထိုကြေညာခဲ့သော အခြေခံဝါဒ (၃) ရပ်ကို အောင်မြင်စေရန်အတွက် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်တွင် လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ် (၁၀) ချက်ကိုလည်း သတ်မှတ်ထားခဲ့ကာ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲမှာပင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပေသည်။

ထို့ကြောင့် တကသ အလုပ်အမှုဆောင်အစည်းအဝေးတွင် ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ် တကသ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ချက်များကို တင်ပြမည်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ကြေညာခဲ့သော လုပ်ငန်းစဉ် (၁၀) ချက်၊ မည်ရွေ့မည်မျှ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ကို ဆန်းစစ် တင်ပြမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယခု အစီရင်ခံစာမှာ တကသ၏ တိုတောင်းလှသော (၆) လမျှ ကာလကြာသည့် သက်တမ်းအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သောလုပ်ငန်းများကို အစီရင်ခံထားခြင်းဖြစ်ရာ အခြေခံဝါဒပေါ်တွင်မှီပြီး အပိုင်းကြီး (၃) ပိုင်း ခွဲခြားကာ အစီရင်ခံသွားမည် ဖြစ်ပေသည်။

အဆင့်အတန်းမြင့်သောပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝသာယာဖြောင့်ဖြူးရေး

ယနေ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ အခြေအနေကို တင်ပြအစီရင်ခံလိုပါသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် အရည်အချင်းပြည့်ဝသော ဆရာများနည်းပါးလျက် ရှိ၏။ ကျောင်းသုံးကိရိယာမှာလည်း ကျောင်းသားဦးရေနှင့် စာလျှင် လုံးဝမလုံလောက်ဘဲ ချို့တဲ့လျက်ရှိ၏။ လောကဓါတ်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဓါတုဗေဒစမ်းသပ်ရန် အခန်းများမှာ ယခု အချိန်အထိ မလောက်မငှ ဖြစ်၍နေပေသည်။ ယခုကဲ့သို့ မလုံမလောက် အရာရာတွင် ချို့ယွင်းလျက် သင်ကြားနေရသော ကျောင်းသားပညာရပ်များမှာ မည်ကဲ့သို့ အဆင့်အတန်းရှိသည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေသည်။ ကျောင်းဆောင်များတွင်လည်း တခန်းတွင် (၂) ယောက် နေခဲ့သော်လည်း တိုးတက်များပြားလာသော ကျောင်းသားဦးရေနှင့် မလုံမလောက် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုမျှပင်မက ခုတင်၊ စားပွဲ၊ စာအုပ်စင် စသော မလုံမလောက်ဖြစ်နေသည့် ပြဿနာများနှင့် ကျောင်းဆောင်တိုင်းတွင် ရင်ဆိုင်လျက် ရှိကြပေသည်။ အစားအသောက်တွင်လည်း ညံ့ဖျင်းလျက်၊ မကျန်းမမာပြန်လျှင်လည်း ဆေးဝါးကုသရေးအတွက် အခက်အခဲတွေ့၍ နေရပေသည်။ ကျောင်းသားများအဖို့ ကျောင်းဆေးရုံတွင် တက်ရောက်ကုသနိုင်သော်လည်း ကျောင်းသူများအဖို့ ကျောင်းဆောင်တွင်ပင် ဆေးဝါးကုသ၍နေရပေသေးသည်။

ကျန်းမာရေး အခြေအနေဆိုးရွားသဖြင့် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးသို့ ပို့ပြန်လျှင်လည်း ဆေးသိပ္ပံ ကျောင်းသားမဟုတ်ပါက ကျောင်းသားအတွက် သီးသန့်ထားသောအခန်းတွင် တက်ရောက်ကုသခွင့်မရခဲ့ပေ။ ဆေးကုသရာတွင်လည်း အခမဲ့ဆေးကုသ

ခြင်း မခံရဘဲ၊ ဆေးဖိုးပါးခ ဆရာဝန်ခကိုပါ ပေးဆောင်နေရသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ ထို့ကြောင့် မိတကွ၊ ဖတကွ တရပ်နေ တမြေခြားသို့ လာရောက် ဆည်းပူးနေရသော ကျောင်းသားများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများမှာ များစွာမှပင် ညံ့ဖျင်းနေသည်ကို တွေ့ရှိနေရပေသည်။ ကျောင်းဆောင်များတွင်ရှိ ရေချိုးခန်းများ၊ အိမ်သာများမှာ ညစ်ပတ်လျက် နေပေသည်။

အစားအသောက်၊ အနေအထိုင်၊ ကျန်းမာရေး ချို့ယွင်းချက်များတွင်သာမက ပညာသင်ကြားရေးဘက်တွင်လည်း မပြည့်စုံ၊ စာမေးပွဲစနစ်မှာလည်း တမျိုးပြီးတမျိုး ပြောင်းလဲနေသဖြင့် ကျောင်းသားများမှာ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်လျက် ရှိပေသည်။ စီးပွားရေး အခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းမနေနိုင်သော ကျောင်းသားများအတွက် ထောက်ပံ့ကြေး ပေးသည်မှာလည်း (၅) ရာခိုင်နှုန်းလောက်သာ ပေးနေသည့်အတွက် များစွာလိုလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

အထက်ပါ မပြည့်မစုံ မလုံလောက်ခြင်းများ၊ ကျောင်းသားများ၏ လောလောဆယ် လိုအပ်ချက်များကို ဆောင်ရွက် ပေးခြင်းသည်သာလျှင် အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေးအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ် ချမှတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကျောင်းသားများ၏ နှစ်နာချက် များ၊ ဆုံးရှုံးနေသော အခွင့်အရေးများကို ဖော်ထုတ်ကာ တောင်းဆိုရန်အတွက် တက္ကသိုလ်၌ရှိသော ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသင်း အဖွဲ့များ၊ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ဖိတ်ကြားကာ ဆွေးနွေးပွဲများ လုပ်ခဲ့ကြသည်။ အကြံဉာဏ်များကို တောင်းဆိုခဲ့ကြပေသည်။

ထိုအစည်းအဝေးများမှ ဖော်ထုတ်ချက်များ၊ အကြံဉာဏ်များကိုယူကာ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကျောင်းသား များ၏ လိုလားချက် (၂၂) ချက်ကို ဖော်ထုတ်ကာ၊ ၃၀၊ ၉၊ ၅၂ ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ တင်ပြတောင်းဆို ခဲ့ပေသည်။ ဤတောင်းဆိုချက်များကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် ဒုတိယနှစ်ဝက်ညီလာခံကြီးမှ လည်း ကောင်း၊ တကောင်းကျောင်းဆောင်၊ ပြည်ကျောင်းဆောင်၊ သထုံကျောင်းဆောင်၊ ပဲခူးကျောင်းဆောင်၊ စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင်၊ အင်းလျားကျောင်းဆောင်၊ သီရိ (ဘင်တန်) ကျောင်းဆောင် ကျောင်းသားထု စည်းဝေးပွဲများမှ လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အိန္ဒိယအမျိုးသားကျောင်းသူ/သားများအသင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပညာသိပ္ပံ ကျောင်းသူ/သားများအသင်းများမှ လည်းကောင်း၊ တကသ တောင်းဆိုချက်များကို ထောက်ခံခဲ့ကြပေသည်။

ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက် ကျောင်းသားနေ့တွင် ကျင်းပသော ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲကြီးတွင် တောင်းဆိုချက် (၂၂) ချက်ကို တကသငွေထိန်း ကိုစိန်သင်း ကိုယ်တိုင်တင်သွင်းကာ ကျောင်းသားထုကြီး တရပ်လုံးက ထောက်ခံခဲ့ကြပေသည်။ ထိုစည်းဝေးပွဲအပြီးတွင် ကျောင်းသားထုကြီးသည် အဓိပတိလမ်းမကြီးမှ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမကြီးသို့ ချီတက်ကာ ဆန္ဒပြထောက်ခံခဲ့ကြပေသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင်ပါဝင်သော တကသကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီး (၂) ဦးကလည်း တောင်းဆိုချက်များရရှိရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပေသည်။

ယခုကဲ့သို့ ကျောင်းသားထု၏နှစ်နာချက်များကို အရေးဆိုရာတွင် တကသအမှုဆောင်၏ မှန်ကန်သော ခေါင်းဆောင် မှု၊ ကျောင်းသားထုကြီး တရပ်လုံးက စည်းလုံးညီညွတ်စွာနှင့် အင်တိုက်အားတိုက် ထောက်ခံမှု၊ တကသကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီးတို့၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် တောင်းဆိုချက်များကို အားလုံးလိုလိုပင် ရရှိခဲ့ကြပေသည်။

ဤတောင်းဆိုချက်များမှာ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့များ၏ ဆွေးနွေးချက်များပေါ်မှ ပေါ်ထွက်လာသော တောင်းဆိုချက် (၂၂) ချက်ဖြစ်ပြီး သမဂ္ဂဝင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ သိပြီးဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ဤတောင်းဆိုချက် (၂၂) ချက်မှာ ရှေးယခင် တက်ရောက်ခဲ့ကြသော အမှုဆောင်အဖွဲ့ တိုင်းလိုပင် တောင်းဆိုခဲ့ကြသော်လည်း၊ အကောင်အထည် ပေါ်ပေါက်ချက်မှာ နည်းပါးလှပေသည်။ ယခုနှစ် တက်ရောက်ခဲ့ သော အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် မရမနေ အဆင့်ဆင့်သောနည်းများဖြင့် ကြိုးပမ်းမည်ဟု ကတိပေးကြေညာခဲ့သည့်အတိုင်း ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

တောင်းဆိုချက်များကို (၁) ကျောင်းဆောင်နှင့် ပတ်သက်သော တောင်းဆိုချက်၊ (၂) စာမေးပွဲနှင့် ပတ်သက်သော တောင်းဆိုချက်၊ (၃) အထွေထွေတောင်းဆိုချက်ဟူ၍ ယေဘုယျအားဖြင့် ခွဲခြားနိုင်ပေသည်။ အထက်ပါ တောင်းဆိုချက် များမှာ အမှုဆောင်အဖွဲ့က ချမှတ်ထားသော အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး ဟူသော ၀၁၃နှင့် ကိုက်ညီ အထောက်အကူပြုသော တောင်းဆိုချက်များ ဖြစ်ပေသည်။

အောင်မြင်မှုများ

ကျောင်းဆောင်နှင့် ပတ်သက်၍ တောင်းဆိုချက်များတွင် ယခုမြင်တွေ့နေသည့်အတိုင်းပင် မိန်းကလေးများအတွက် ကျောင်းဆောင်တဆောင်၊ ယောကျ်ားလေးများအတွက် ကျောင်းဆောင် (၄) ဆောင် ဆောက်လုပ်နေရာ အကောင်အထည်အဖြစ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ၏ ပြန်ကြားချက်အရမှာ ဇွန်လကျောင်းဖွင့်အမီ ပြီးစီးမည်ဟူ၍ကား မခန့်မှန်း နိုင်ပေ။

ပညာသိပ္ပံကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းအဆောက်အဦကို ဖေဖော်ဝါရီလ အပြီးလောက်တွင် ဆောက်လုပ်နိုင်မည်ဖြစ်၍၊ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းဆောင်တဆောင်ကို မတ်လ ဒုတိယပတ်အတွင်း အုတ်မြစ်ချနိုင်မည်ဟု ကတိရရှိခဲ့ပေသည်။

ထို့နောက် ကျောင်းဆောင်တိုင်း၏ သီးခြားလိုလားချက်ဖြစ်သော အမိုးများပြင်ဆင်ရန်နှင့် သထုံနှင့် အင်းဝကျောင်းဆောင် စင်္ကြံလမ်းချင်း ဆက်စပ်ရေးအတွက် တောင်းဆိုချက်များကို နွေရာသီတွင်အပြီး ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟု ကတိရရှိခဲ့ပေသည်။

သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းတိုင်းကိုလည်း ကစားကြေးငွေ (၂၀၀) ကျပ်စီ ထုတ်ပေးရန် တောင်းဆိုရာတွင်လည်း ရရှိခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင်လည်း ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် (၂) ယောက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ကိုလည်း ရရှိခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းဆောင်တိုင်းတွင် ရေလုံလောက်စွာရရှိရေးအတွက် အဝီစိတွင်း (၈) တွင်း တူးရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ အားလုံးပင်ရရှိ၍ ယခုအချိန်တွင် တူး၍ ပြီးစီးခဲ့ပေသည်။

ကျောင်းဆောင်ခန်းခ (၁၇) ကျပ်မှ (၁၂) ကျပ်သို့ လျှော့ချရေးတွင် အကောင်အထည် ယခုအချိန်အထိ မပေါ်ပေါက်သေးဘဲ ဆောင်ရွက်ဆဲပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန် တကသအမှုဆောင် (၂) ဦးနှင့် တကသကိုယ်စားလှယ် လူကြီး (၁) ဦးသည် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေခဲ့ကြပေသည်။ စာရင်းများကို စစ်ဆေးခဲ့ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှာဖွေစစ်ဆေးခဲ့သဖြင့် (၅) ကျပ် မလျှော့နိုင်သည့်တိုင်အောင် တော်တော်များများ လျှော့နိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပေသည်။ ဤတောင်းဆိုချက်ကိုမူကား ကျောင်းဖွင့်စကစပြီး ခံစားရလိမ့်မည်ဟု အစီရင်ခံခဲ့ လိုပေသည်။

စာမေးပွဲအရေးများ

စာမေးပွဲအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

လွန်ခဲ့သော ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ် အပိုင်း (က) စာမေးပွဲတွင် ကျရှုံးသော ကျောင်းသားများကို အရစ်ကျစာမေးပွဲတွင် ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခွင့်ကို ဥပစာတန်းကျောင်းသားများနှင့် ဝိဇ္ဇာတန်းကျောင်းသားများအတွက်ပါ ရရှိခဲ့ပေသည်။ အရစ်ကျစာမေးပွဲကို ၁၉၅၆ ခုနှစ်အထိ တိုးချဲ့ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ အောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အရစ်ကျစာမေးပွဲကို တောင်းဆိုခဲ့ရာတွင် ယခုလက်ရှိ ဖြေဆိုနေသူအားလုံးအတွက်ကိုသာ တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။ ယခုကဲ့သို့ တောင်းဆိုရခြင်းမှာ စာမေးပွဲ (၂) မျိုး မရှိစေလိုသည့် အတွက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

မည်သည့် တိုင်းပြည်တက္ကသိုလ်တွင်မှ စာမေးပွဲ (၂) မျိုး မရှိသည့်အပြင် ယခုကဲ့သို့ စာမေးပွဲ (၂) မျိုး ကျင်းပပေးခြင်းအားဖြင့် တက္ကသိုလ်တွင် အထူးအလုပ်များပြားလာမည် ဖြစ်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာတွင် စံတည်ထားသော တက္ကသိုလ်၏ အဆင့်အတန်းကို မမီရုံမျှမက၊ တက္ကသိုလ်ဒီဂရီ၏ တန်ဖိုးကိုလည်း ကျဆင်းသွားပေမည် ဖြစ်ပေသည်။ တဖန် စာမေးပွဲစနစ် (၂) မျိုးအနက် တမျိုးမျိုးကို ဖြုတ်ပစ်ရန် အတွက်မှာ ကျောင်းသားအများစုက အပိုင်း (က) (ခ) စနစ်ကို လက်ခံခဲ့သောကြောင့် တစတစ ရုပ်သိမ်းပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။

အင်ဂျင်နီယာသင်တန်းကို တက်ရောက်သင်ကြားလိုသော ကျောင်းသားများအတွက် သင်္ချာဘာသာတွင် (၅၀) ရာခိုင်နှုန်း မရသော်လည်း သင်တန်းကို တက်ရောက်နိုင်ခွင့်နှင့် အပိုင်း (က) စာမေးပွဲကျရှုံးခဲ့သော ကျောင်းသားများအဖို့ အပိုင်း (က) စာမေးပွဲတွင် ထပ်မံဖြေဆိုရာ၌ ပြီးခဲ့သောနှစ်က သင်ကြားခဲ့ရသော သင်ခန်းစာများကိုသာ မေးမြန်းရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ ရရှိခဲ့ပေသည်။

စာမေးပွဲအောင်စာရင်းတွင် အပိုင်းခွဲခြားကာ (Division) အမှတ်စဉ်အလိုက် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း မပြုရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ ရရှိခဲ့ပေသည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်အရ (၆၀) ရာခိုင်နှုန်းရသော ကျောင်းသားများအဖို့ (Credit) ဆိုသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသ ထည့်ပေးရန်ကိုကား လက်သင့်ခဲ့ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထူးချွန်သော ကျောင်းသားများအတွက် အားပေးရမည်ဟု အမှုဆောင်အဖွဲ့က ယုံကြည်လက်ခံသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ကျောင်းသားများအတွက် ထောက်ပံ့ကြေးပေးရာတွင် ယခင်က (၅) ရာခိုင်နှုန်းမျှ ပေးခဲ့သည့်အတွက် (၁၀) ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးမြှင့်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ တက္ကသိုလ်ကောင်စီက လုံးဝထောက်ခံပြီးလျှင် အစိုးရထံသို့ တင်ပြတောင်းဆို ထားခဲ့ပေသည်။

အထွေထွေ တောင်းဆိုချက်များ

အထွေအထွေတောင်းဆိုချက်များကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း သိရှိပြီးဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပေသည်။

ဤတောင်းဆိုချက်များမှာ အားလုံးမရရှိသည့်တိုင်အောင်၊ ကျေနပ်လက်ခံလောက်သည်အထိ ရရှိခဲ့ပါသည်ဟု အစီရင်ခံလိုပေသည်။ ဤသို့ တောင်းဆိုရာတွင် တကသတဦးတည်းသာမက သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ ဘာသာရပ်

ဆိုက်ရာ အသင်းအဖွဲ့များ၊ လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံခြားသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ချက်ဖြင့် ရရှိခဲ့ပေသည်ဟု ဖော်ပြအစီရင်ခံလိုပေသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီနှင့် တကသသည့် ကျောင်းသားများအရေးနှင့် တက္ကသိုလ်၏အရေးကို နှစ်ဖက် စဉ်းစားကြပြီးလျှင် နားလည်မှု ရရှိခဲ့ယုံမျှမက ကျောင်းသားများအကျိုး၊ တက္ကသိုလ်၏အကျိုးကို သယ်ပိုးကြမည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ခြင်း တူညီခဲ့ကြပေသည်။ သို့ကြောင့်လည်း တောင်းဆိုချက်များ ရရှိခဲ့ကြသည်ဟု ဖော်ပြအစီရင်ခံလိုပါသည်။

အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များအပြင် အရေးပေါ်တောင်းဆိုချက်များဖြစ်သော အောက်ပါအချက်များကိုလည်း တောင်းဆို အကောင်အထည်ဖော် ခဲ့လေသည်။

(က) စနစ်ဟောင်းအရ ကျင်းပပြုလုပ်မည့် မတ်လနှင့် ဇွန်လ ဥပစာစာမေးပွဲတို့တွင် မိမိတို့ ဖြေဆိုရန် ကျန်ရှိသည့် ဘာသာရပ်များနှင့်အတူ (Eligible) မဖြစ်သည့် ဘာသာရပ်များ (ဥပမာ- **Biology**) ကိုပါ တပါတည်း ဖြေဆိုခွင့်။

(ခ) ယခုမတ်လတွင် ကျင်းပပြုလုပ်မည့် ဥပစာသိပ္ပံအပိုင်း (ခ) စာမေးပွဲတွင် ဓာတုဗေဒဘာသာရပ်၌ ယခင်နှစ်က မေးပြီးဖြစ်သော (Acid Radical) ထည့်သွင်း၍ မေးမည်ဆိုသော အချက်ကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ ရရှိခဲ့ပေသည်။

(ဂ) ဘီအီးဒီ ဒီဂရီရရှိပြီးသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများကို ပညာရေးဌာန၌ မည်သည့်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသည်ဖြစ်စေ ဘီစီအက်စ် အထက်တန်း (Senior Branch) ပေးပါရန် တောင်းဆိုချက်ကို ပညာရေးဝန်ကြီးထံသို့ တောင်းဆိုထားကြောင်း။

(ဃ) ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးတွင် တက်ရောက်ကုသသော ကျောင်းသားများအတွက် နေရာ (၈) နေရာ ပေးထားကြောင်းကို တကသတောင်းဆိုချက်များ တောင်းဆိုစဉ်က တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ပြန်ကြားစာတွင် ပါရှိခဲ့သော်လည်း တကယ့်လက်တွေ့တွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတိုင်း သီးသန့်ခန့်၌ တက်ရောက်ကုသခွင့် မရရှိသည်ကို ကွယ်လွန်သူကျောင်းသား ကိုစောကြည်ကိစ္စတွင် တွေ့ရှိရသဖြင့် တကသမှ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဆေးရုံမှ ဆေးရုံကြီးသို့ပို့သော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတိုင်းအား ကူးစက်တတ်သော ရောဂါများမှတပါး ကျောင်းသားအတွက် သီးသန့်အခန်း (Student Ward) တွင် ထားပေးရန်။

ကွယ်လွန်သူ ဥပစာသိပ္ပံအထက်တန်းကျောင်းသား ကိုစောကြည်ကို (Student Ward) မှ (Ward One and Two) သို့ ပြောင်းရွှေ့သည့် တာဝန်ခံဆရာမနှင့် ကိုစောကြည်ကို ဂရုတစိုက်စစ်ဆေးကြည့်ရှုကာ ဆေးပေးခြင်း၊ ဆေးဝါးကုသခြင်းကို မပြုလုပ်သော သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ခံ ဆရာဝန်ကို အမြန်ဆုံး အရေးယူပေးပါရန် တောင်းဆိုခဲ့ရုံမျှမက တကသမှတဆင့် သတင်းထောက်များအား ရှင်းလင်းပွဲပြုလုပ်ကာ ပြည်သူထံသို့ တင်ပြခဲ့ပေသည်။

(င) ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် မတ်လတွင် ကျင်းပမည့် စာမေးပွဲများအတွက် စာမေးပွဲဝင်ကြေးကို ဇန်နဝါရီလ (၁၅) ရက် နောက်ဆုံးထား၍ ပေးသွင်းရန်ကို ပယ်ဖျက်၍ ဇန်နဝါရီလ (၂၇) ရက်နေ့အထိ တိုးချဲ့ပေးရန် တောင်းဆိုရရှိပေသည်။

(စ) တကသမှ ဦးစီးလျက် (၃) လပတ် တက္ကသိုလ်ဝင်သင်တန်းကို နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့မှစ၍ သမဂ္ဂအဆောက်အဦ၌ စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ ကျောင်းသားပေါင်း (၁၂၀) ကျော် တက်ရောက်ခဲ့လေသည်။

(ဆ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှာ အင်ဂျင်နီယာကောလိပ်၊ လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ ကထိက **Mr. Ping Lee** ကို (၃) လ ကြိုတင်သတ်ပေးကာ မတ်လ (၃၁) ရက်နေ့တွင် အလုပ်ရပ်စဲရန် အကြောင်းကြားခဲ့ပေသည်။ **Mr. Ping Lee** မှာ ကျောင်းသားများ နားလည်အောင် သင်ပြနိုင်သော ကထိကတဦး ဖြစ်ရုံမျှမက (၂) နှစ် စာချုပ်ချုပ်ဆိုကာ လုပ်ကိုင်ခဲ့သူဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ စာချုပ်အတိုင်း ဆက်လက်မခန့်ထားဘဲ၊ အရည်အချင်းရှိသူ ဆရာတဦးအား အလုပ်ရပ်စဲခဲ့ခြင်းမှာ တရားမမျှတသည့်အတွက် အလုပ်ရပ်စဲခြင်းကို ပယ်ဖျက်ကာ စာချုပ်အတိုင်း ဆက်လက်ခန့်ထားရန် တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။ အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ အထက်ပါတောင်းဆိုချက်ကိုလည်း တကသမှ ထောက်ခံခဲ့ပေသည်။ ဤနည်းဖြင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အကျိုးကိုသာမက တက္ကသိုလ်ဆရာ၊ ဆရာမတို့၏ တရားမျှတသော ပြဿနာတိုင်းကို တကသမှ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။

တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၏ လိုလားချက် နှစ်နာချက်များကို ဖြေရှင်းပေးရုံမက စိုက်ပျိုးရေး၊ ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံကျောင်းသားများသမဂ္ဂများ၏ တောင်းဆိုချက်များနှင့် အစိုးရစက်မှုလက်မှု အင်ဂျင်နီယာအတတ်သင်ကျောင်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၏ တောင်းဆိုချက်များကိုလည်း ထောက်ခံ တောင်းဆိုခဲ့ပါကြောင်း။

ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအင်အားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး။

ဗမာနိုင်ငံရှိ ကျောင်းသားအင်အားစုသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ စ၍ အမျိုးမျိုးကွဲပြားကာ မညီမညွတ် ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေး ပြိုကွဲခဲ့သည်နှင့်အမျှ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများသည် တနေ့တခြားဆုံးရှုံးလျက် ရှိပေသည်။ မိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို မကာကွယ်နိုင်ခဲ့သည့်အပြင် တရားမျှတ၍ မှန်ကန်သော ကျောင်းသားထု၏ လိုလားချက်၊ တောင်းဆိုချက်များကိုလည်း အကောင်အထည် ဖော်ထုတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။ မိမိတို့၏ လိုလားချက်ကို တောင်းဆိုရေး၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ ပညာသင်ကြားရေး ကောင်းမွန်ရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူး

ရေးတို့မှာ ညီညွတ်ရေးဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပေသည်။ ညီညွတ်ရေးသည်သာလျှင် ကျောင်းသားထု၏ အထိရောက်ဆုံးသော လက်နက်တရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းသားထုသည် မညီမညွတ်နှင့် မိမိ၏ အခွင့်အရေးအတွက် ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားကာ တိုက်ပွဲဆင်နွှဲခြင်း မရှိပါလျှင် ကျောင်းသား၏အခွင့်အရေးများလည်း ရရှိနိုင်မည် မဟုတ်တော့ပေ။ သို့အတွက် ယနေ့ ကျောင်းသားထု၏ ထမ်းဆောင်ရမည့်တာဝန်မှာ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ရာတွင် ကျောင်းသားထုကြီးတရပ်လုံးကို တည်ဆောက်နိုင်မှသာလျှင် တကယ့် ခိုင်မာသော ညီညွတ်ရေး၊ ထာဝစဉ်ညီညွတ်ရေးကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။ ညီညွတ်ရေးသည် အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်၍ မလာ၊ အပေါ်ယံ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ ကြွေးကြော်ချက်များနှင့်လည်း မလုံလောက်၊ ညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်နိုင်မှ ရရှိသည်ကို ရာဇဝင်က ပြဆိုခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ ညီညွတ်ရေးတည်ဆောက်ရာတွင် တူညီသောအခြေခံအချက်များ၊ လိုလားချက်များအပေါ်တွင် မူတည်၍ တည်ဆောက်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ တူညီသောလုပ်ငန်းများ၊ တူညီသော တောင်းဆိုချက်များအတွက် ပူးတွဲတိုက်ပွဲဝင်ခြင်းဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ညီညွတ်ရေးအုတ်မြစ်ကို ချနိုင်ပေသည်။ တူညီသောလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး တောင်းဆိုချက်များရရှိရေး တိုက်ပွဲများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့၊ ကျောင်းသားနေ့များတွင် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ခဲ့လေသည်။

တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် တရားမျှတသော ကျောင်းသားအရေး ပြဿနာတိုင်းတွင် ပူးတွဲဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအင်အားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ (၃၂) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကျင်းပရေးတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ ဆွေးနွေးပွဲတွင် တကသသည် စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဤသို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီမှုရရှိသည်။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံအား ဖိတ်ခေါ်လျက် (၃၂) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ကျင်းပရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကိုလည်း ပူးပေါင်းကျင်းပလိုသည့် အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံနှင့် လက်တွဲကာ ကျင်းပခဲ့ပေသည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် တကသမှ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ကို နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အဆောက်အဦ အရှေ့ဘက်၊ မြက်ခင်းပေါ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအခမ်းအနားသို့ ရန်ကုန်ခရိုင် အတွင်းရှိ ကျောင်းများမှ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ပေသည်။

ဒီဇင်ဘာ (၂၁) ရက်နေ့တွင် (၁၄) ကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားနေ့အခမ်းအနားကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာတိုက်ရှေ့ မြက်ခင်းပေါ်တွင် တကသမှ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (သန့်ရှင်း)၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (သန့်ရှင်း)၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတို့နှင့် ပူးပေါင်းကျင်းပခဲ့ကြလေသည်။ ယခုကဲ့သို့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ (၅) ခုက တစည်းတလုံး ညီညီညွတ်ညွတ်နှင့် ကျောင်းသားနေ့ကို ပူးတွဲကျင်းပခြင်းမှာ ပထမဆုံးအကြိမ်ဖြစ်၍ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို မည်မျှ ကြိုးပမ်းခဲ့၊ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းကို ထင်ရှားစေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း။

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကြီးသို့လည်းကောင်း၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၀) ရက် ကမ္ဘာ့လူငယ်များနေ့တွင် ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီလူငယ်အဖွဲ့ချုပ် W.F.D.Y သို့လည်းကောင်း၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့တွင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ I.U.S သို့လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လူငယ်အဖွဲ့ချုပ် ဖွင့်ပွဲသို့လည်းကောင်း၊ တကသမှ သဝဏ်လွှာများ ပေးပို့ခဲ့သည်။

အောက်တိုဘာလ (၂၁) ရက်နေ့တွင် ဒုတိယအကြိမ်မြောက်ကျင်းပမည့် ဗကသ (သန့်ရှင်း) ညီလာခံတွင် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရန် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များသို့ မေတ္တာရပ်ခံ ပန်ကြားလွှာတရပ်ကိုလည်း ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို မျှော်ကိုး၍ ထုတ်ဝေခဲ့ပေသည်။

ဇန်နဝါရီလ (၁၂) ရက်နေ့မှ စ၍ (၁၇) ရက်နေ့အထိ ဒိန်းမတ်ပြည်၊ ကိုပင်ဟေဂင်မြို့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်မည့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားညီလာခံ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားချက်အရ နိုင်ငံခြားတွင်ရောက်ရှိနေသည့် ကိုလှဝင်းအား ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်ရန် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ရွေးချယ်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ဒိန်းမတ်ပြည်မှ ဗီဇာလက်မှတ်မရရှိခဲ့သဖြင့် ကိုလှဝင်းမှာ တက်ရောက်ခွင့် မရရှိခဲ့ပေ။

ဤကဲ့သို့ ဗမာပြည်တွင်းရှိ ကျောင်းသားထုနှင့် ညီညွတ်လက်တွဲရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနှင့် လည်းကောင်း၊ ညီညွတ်ရေး၊ ပူးတွဲရေး၊ ချစ်ကြည်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။

ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းရင်းနှီးနှီးပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ယနေ့ကမ္ဘာတွင် စစ်ကြီးတခု ထပ်မံဖြစ်ပွားမည်ဟူသော အရိပ်အရောင်များ ဖြတ်သန်းလျက် ရှိ၏။ စစ်လှုံ့ဆော်မှုများ စစ်အတွက် ပြင်ဆင်မှုများကို မရပ်မနားပြုလုပ်လျက် ရှိကြ၏။ ဤကဲ့သို့ စစ်တခုထပ်မံဖြစ်ပွားရန် လုံးဝမလိုလားပေ။ ပြီးခဲ့သော

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး အတွင်းဝယ် ကျောင်းသားလူငယ်၊ လူရွယ် သန်းပေါင်းများစွာတို့မှာ စစ်၏ မကောင်းကျိုးကို ထမ်းပိုးသဖွယ် ရုန်းခံခဲ့ကြရ၏။ စစ်ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အမှုထမ်းရန် သင့်လျော်သော ကျောင်းသားရွယ်လူငယ်တို့မှာ စစ်ထဲသို့ ဝင်ကြရ၏။ စစ်မှုထမ်းကြရ၏။ ကျောင်းသင်ခန်းများကို စွန့်လွှတ်ကာ စစ်မြေပြင်သို့ ပို့ဆောင်ခြင်းခံရသဖြင့် စာပေသင်ကြားဆည်းပူးမှု အဝဝမှာ ပျက်စီးခဲ့ရပေတော့သည်။

အေးချမ်းသာယာစွာနှင့် ပညာသင်ကြားနေခြင်းကို စစ်ကြီးဖြစ်ပွားခြင်းက ဖျက်ဆီး၍ ပစ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့အတွက် နောက်ထပ်စစ်ကြီးတခု ထပ်မံဖြစ်ပွားခြင်းကို အလိုမရှိ။ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားမှုကို အလိုရှိပေသည်။ စစ်ကြီးတခု ထပ်မံဖြစ်ပွားစေရန် လှုံ့ဆော်ပြင်ဆင်နေရခြင်းအတွက် ဘဏ္ဍာငွေများကို သိန်းသန်းချီကာ သုံးစွဲပြန်သဖြင့်လည်း ပညာရေးအသုံး စရိတ်ကို လျှော့ပါးလာခဲ့စေ၏။ ကျောင်းသားနစ်နာချက်တို့သည် ဆက်တက်ထမ်းပိုး ပေါ်ထွက်လာခဲ့ရ၏။

ထိုကဲ့သို့ ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ကောင်းသော စစ်ကြီးဒဏ်မှ လွတ်ကင်းစေပြီးလျှင် လူမျိုးတိုင်း၏ အသက်ဖြစ်သော အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်သာလျှင် လူ့ဘဝကို သာယာဝပြောစေမည် ဖြစ်၏။ ယဉ်ကျေးမှုကို မြှင့်တင် ပေးခြင်းအားဖြင့်လည်း စစ်၏အမွေအနှစ်များကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်မည် ဖြစ်၏။ စစ်၏အန္တရာယ်ကို တားဆီးခြင်းဖြင့်သာလျှင် ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေးသည် ဖြစ်ထွန်းနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

လူမျိုးအချင်းချင်း၊ လူငယ်ကျောင်းသားအချင်းချင်း တဦးနှင့်တဦး မုန်းတီးမှုကို ပယ်ဖျက်ကာ ဘာသာရေးယုံကြည်မှု၊ အသွေးအရောင်ခွဲခြားမှု၊ နိုင်ငံရေးအယူအဆ၊ စီးပွားရေးအဆင့်အတန်း မခွဲခြားဘဲ ရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး၊ ချစ်ကြည် ရေးဖြင့်လည်း စစ်ကြီးတရပ်ကို တားဆီးနိုင်ပြီးလျှင် ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးကို တည်ဆောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့အတွက် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည်-

- (၁) မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဆက်သွယ်ရေး။
- (၂) မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ရင်းနှီးရေး၊ မိတ်ဖြစ်ရေး။
- (၃) ကျောင်းသားများ၏ ကစားခုန်စားမှုအဆင့်အတန်း မြှင့်တင်ရေးတို့အတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘောလုံး အသင်းကို မန္တလေးတက္ကသိုလ်သို့ စေလွှတ်ခဲ့ပေသည်။

ထိုအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ဆရာဦးလှမောင်၊ အတွင်းရေးမှူး ကိုဝင်းမောင် (တကသ အမှုဆောင်)၊ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ဘောလုံးအသင်း ကပ္ပတိန် ကိုရှာကြည်၊ ညွှန်ကြားသူ ကိုသန်းဝင်း၊ ကိုဘသွင် (ကစားခုန်စားရေး ကောင်စီလူကြီး) နှင့် ကိုအောင်ဘန်း (တကသ အတွင်းရေးမှူး) တို့ ပါဝင်ခဲ့ကြပေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘောလုံးအသင်းသည် မန္တလေး တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများနှင့် လည်းကောင်း၊ စစ်ကိုင်းခရိုင် ကျောင်းသားများနှင့် လည်းကောင်း၊ ရင်းနှီးမိတ်ဆွေဖြစ်ရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါကြောင်း။

တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းစဉ် (၁၀) ချက်တွင် တချက် အပါအဝင်ဖြစ်သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်း သားပွဲတော်ကို ငြိမ်းချမ်းရေး၊ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု လဲလှယ်ရေး၊ ကျောင်းသားအချင်း အချင်း ရင်းနှီးမိတ်ဖြစ်ရေး၊ ကျောင်းသား ညီညွတ်ရေးဟူသော ရည်ရွယ်ချက် (၅) ချက်ဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ ခရိုင်အသင်းများ၊ လူမျိုးစုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဇန်နဝါရီလ (၁၀) ရက်မှ (၁၃) ရက်နေ့ အထိ ကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၃ ခု၊ ပထမအကြိမ်
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
ကျောင်းသားပွဲတော်မှန်ဦး

Source: Onmy Magazine

ဤတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားပွဲတော်တွင်-

- (က) ဓါတ်ပုံ၊ ပန်းချီ၊ ကာတွန်း ပြိုင်ပွဲပြပွဲများ
- (ခ) ဂီတပြိုင်ပွဲ၊ အိုးစည်ပြိုင်ပွဲ၊ ဒိုးပတ်ပြိုင်ပွဲ
- (ဂ) စာပေပြိုင်ပွဲများ
- (ဃ) ကစားခုန်စားပြိုင်ပွဲများ
- (င) ယဉ်ကျေးမှု အတီးအမှုတ် အကအရန်တင်ပြပွဲများ
- (စ) အငြိမ်းပြပွဲများ
- (ဆ) ရုပ်ရှင်ပြပွဲများကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားပွဲတော် ဤကဲ့သို့ ကျင်းပခြင်းသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရာဇဝင်တွင် လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ရာဇဝင်တွင် လည်းကောင်း မပေါ်ပေါက်ခဲ့ဘူးကြောင်း အစီရင်ခံလိုပေသည်။

ဤတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားပွဲတော်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရာဇဝင်၌ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ကျင်းပခဲ့သော ကျောင်းသားပွဲတော်တွင် လူမျိုးစုကျောင်းသားများ၊ နိုင်ငံခြားကျောင်းသားများနှင့် ဗမာအမျိုးသားကျောင်းသားများသည် နိုင်ငံရေးအယူအဆ၊ ဘာသာရေးယုံကြည်မှု၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ပါဝင် ဆင်နွှဲခဲ့ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ ဆရာ၊ ဆရာမများ ကူညီအားပေးမှုဖြင့်လည်း ကောင်း၊ မြို့မိမြို့ဖများ၏ ကူညီအားပေးမှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးကို အောင်မြင်စွာကျင်းပ နိုင်ခဲ့ပေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မောင်မယ်ပြိုင်ပွဲ၊ လှေပြိုင်ပွဲများတွင် ဆုများ ချီးမြှင့်ပေးခြင်းဖြင့်လည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၏ ကစားခုန်စားရေးကို အားပေးခဲ့ပေသည်။

မြန်မာစာပေ ပြန်လည်ဖော်ထုတ် ဆန်းသစ်မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ဗဟုသုတတိုးပွားရေးကို ရည်ရွယ်လျက် “စာဆိုတော်နေ့” ဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် ဗမာ့ယဉ်ကျေးမှု စာပေအဆီအနှစ်များကို တင်ပြသည့် ဟောပြောပွဲတရပ်ကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ဗမာနိုင်ငံစာရေးဆရာများအသင်းမှ ဦးသိန်း (ဇဝန)၊ ဦးထင်ဖတ်၊ ကိုတင်ဖေ (အောင်လင်း)၊ ကိုညီညီ (လင်းယုန်နီ)၊ ကိုမျိုးမြင့်တို့က လာရောက် ဟောပြောခဲ့ပါသည်။

ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၏ စက်မှုလုပ်ငန်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ စာပေပညာရေးစနစ်၊ ဆိုဗီယက်ဂီတနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ လက်တွေ့လေ့လာချက်များကို ဆိုဗီယက်-ဗမာ ယဉ်ကျေးမှုလဲလှယ်ရေးအသင်းမှ ဆရာဦးအောင်လှနှင့် ဦးချင်းစိန် (ရွှေညာမောင်) တို့က ဟောပြောသော ဟောပြောပွဲတရပ်ကိုလည်း ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ဗဟုသုတဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဟောပြောပွဲတခု ကျင်းပခဲ့ပေသည်။

အထွေထွေ

တကသ၏ ကြွေးကြော်သံဖြစ်သော အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကို (၁၅) ရက်တကြိမ် ထုတ်ဝေရန် ကြံရွယ်ခဲ့သော်လည်း အခက်အခဲများကြောင့် မထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပေ။ သို့သော် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲတွင် တကြိမ်၊ (၃၂) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့တွင်လည်း တကြိမ်၊ အထူးစာစောင်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ယခုလာမည့် နှစ်ပတ်လည်မဂ္ဂဇင်းကိုလည်း စစ်မဖြစ်မီက အဆင့်အတန်းအတိုင်း ထုတ်ဝေနိုင်ရန် ကြိုးစားလျက် ရှိပါသည်။

တကသမှ ဖဆပလ စံပြကွက်သစ် မီးဘေးဒုက္ခသည်များအတွက် အလှူငွေ (၂၀၀) တိတိကိုလည်း မီးဘေးရန်ပုံငွေသို့ လှူဒါန်းပေးပို့ခဲ့သည်။ သမဂ္ဂအလုပ်သမားများဖြစ်သည့် ဦးကံသိန်း၊ ကိုအုံးမြင့်၊ ကိုလှကျော်တို့ကို ဝတ်စုံတစုံစီ ချီးမြှင့်ခဲ့သည့်အပြင် တကသဆိုင်ခန်းများကို လက်ရှိငှားရမ်းသူများကိုပင် တနှစ်တိုးချဲ့ပြီး ငှားရမ်းခဲ့ပါသည်။

နာရေးကိစ္စများ

ဥက္ကဋ္ဌရကျောင်းဆောင်တွင် နေထိုင်သော ချင်းအမျိုးသား အိုင်သောင်းစိန်၏ ဈာပန၊ ဒု-အမိပတိဟောင်း ဦးအေးမောင်၏ မိခင်ဈာပန၊ ကွယ်လွန်သူ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ သား အောင်ဆန်းလင်း၏ ဈာပန၊ တကောင်းကျောင်းဆောင်တွင် နေထိုင်သော ပေါင်းတည်မြို့မှ ကျောင်းသား ကိုစောကြည်၏ ဈာပနကိစ္စများတွင် တကသမှပန်းခွေများ ပေးပို့ခဲ့သည့်အပြင် ကားများ စီစဉ်ပေးလျက် လိုက်၍ ပို့သခဲ့ပါကြောင်း။

အထက်ပါ အစီရင်ခံခဲ့သော တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ပြီးဆုံးခဲ့သော လုပ်ငန်းများကို ဆန်းစစ်ဝေဖန်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ဤသို့ဝေဖန်ရာတွင် မူလသတ်မှတ်ခဲ့သော ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များ အပေါ်တွင်မှီပြီး ဆန်းစစ်ဝေဖန်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ပညာသင်ကြားရေး အဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာမြေ့ဖြူရေးဟူသောဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပေါ်လွင်ခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းကိစ္စများ၊ စာမေးပွဲကိစ္စများတွင် တော်တော်များများ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ မျှော်မှန်းသည်အထိ မဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းကို မူကား ဝန်ခံလိုပေသည်။

ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကွဲပြားနေသော ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ တစုတစည်းတည်း ဖြစ်ပေါ်ရန် ကြိုးစားမည်ဟု တထစ်ချ မှတ်ခဲ့သော်လည်း ယနေ့အထိ အကောင်အထည် မဖော်နိုင်ခဲ့ပေ။ သို့သော် ဒီဇင်ဘာလ (၂၁) ရက် ကျောင်းသားနေ့တွင်မူကား ပထမဆုံးအကြိမ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေရှိ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း လုပ်ငန်းမှန်သမျှလိုပင် ပူးတွဲဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ရုံမျှမက မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့်လည်း နားလည်ချစ်ကြည်မှုများကို ရရှိအောင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေးအတွက် ချစ်ကြည်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးတခုကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ထိုပွဲတော်ကြီးတွင် ဗမာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လူမျိုးစုအသီးသီးနှင့် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားကျောင်းသားများနှင့် လည်းကောင်း ယဉ်ကျေးမှုများ လဲလှယ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ချစ်ကြည်မှုများကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်ရာဇဝင်တွင် မရှိဘူးသော ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးတခု ကျင်းပနိုင်ခဲ့ခြင်းကိုမူကား တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဂုဏ်ယူလိုပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဂုဏ်ယူသည့်အပြင် ပွဲတော်ကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အားပေးကူညီကာ လိုအပ်သောအကူအညီများကို ပေးခဲ့သော ပါမောက္ခချုပ်နှင့် တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အား လည်းကောင်း၊ ဆရာ၊ ဆရာမများအားလည်းကောင်း၊ ပွဲတော်ကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တာဝန်အသီးသီးယူကာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အိန္ဒိယအမျိုးသား ကျောင်းသူ/သားများအသင်းနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တရုတ်အမျိုးသား ကျောင်းသူ/သားများအသင်းကို လည်းကောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုပြပွဲတွင် ပါဝင်ကူညီကြသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ရခိုင်၊ ထားဝယ်၊ ကယား၊ မွန်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများကိုလည်းကောင်း၊ အင်းလျား၊ သီရိ (ဘင်တန်)၊ တီတီစီ ကျောင်းသူများနှင့် တက္ကသိုလ်၌ရှိကြသော သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ခရိုင်ကျောင်းသူ/သားများအသင်းများကို လည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ဝမ်းမြောက်သည့် အပြင် ပွဲတော်ကြီးအတွက် မုခ်အဆောက်အဦဖြင့် ကူညီသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ကုန်သည်ကြီးများအသင်း၊ ဝါဂီနစ်အဖွဲ့ကြီး၊ ကူလွန်း တရုတ်အမျိုးသားဘင်ခရာအဖွဲ့နှင့် စောင်းဦးဘသန်း၊ အလင်္ကာကျော်စွာ ဒေါ်စောမြအေးကြည်တို့အား တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများကိုယ်စား အမှုဆောင်အဖွဲ့က ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေနှင့် ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြလိုသည်မှာ ယခုနှစ် တက်ရောက်ခဲ့သော အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော ကာလအပိုင်းအခြားမှာ တိုတောင်းခဲ့သဖြင့် ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ စိတ်ကျေနပ်လောက်အောင် မဖြစ်ခဲ့ပေ။ ၎င်းအပြင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ တကသ၏စည်းမျဉ်းကို တတ်နိုင်သမျှ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် လိုက်နာခဲ့ကြပေသည်။ သို့သော် အချို့ နေရာများတွင် တကသစည်းမျဉ်းသည် စစ်မဖြစ်မီက ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်၍ ယခုအချိန်တွင် လက်တွေ့ကျင့်သုံး၍ မရခဲ့ပေ။

သို့အတွက် တကသစည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်နိုင်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းသင့်ကြောင်း အကြံပေးလိုပါသည်။ နောင်နှစ်များတွင်လည်း ယခုနှစ်ထက်စောစော သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ရန် ကြိုးစားပါမည်ဟု ကတိပေးလိုကြောင်း။

(ပုံ) ကိုကြိုင်
ဒု- ဥက္ကဋ္ဌ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ
နေ့စွဲ- ၇၊ ၂၊ ၅၃

Source: Oway Magazines

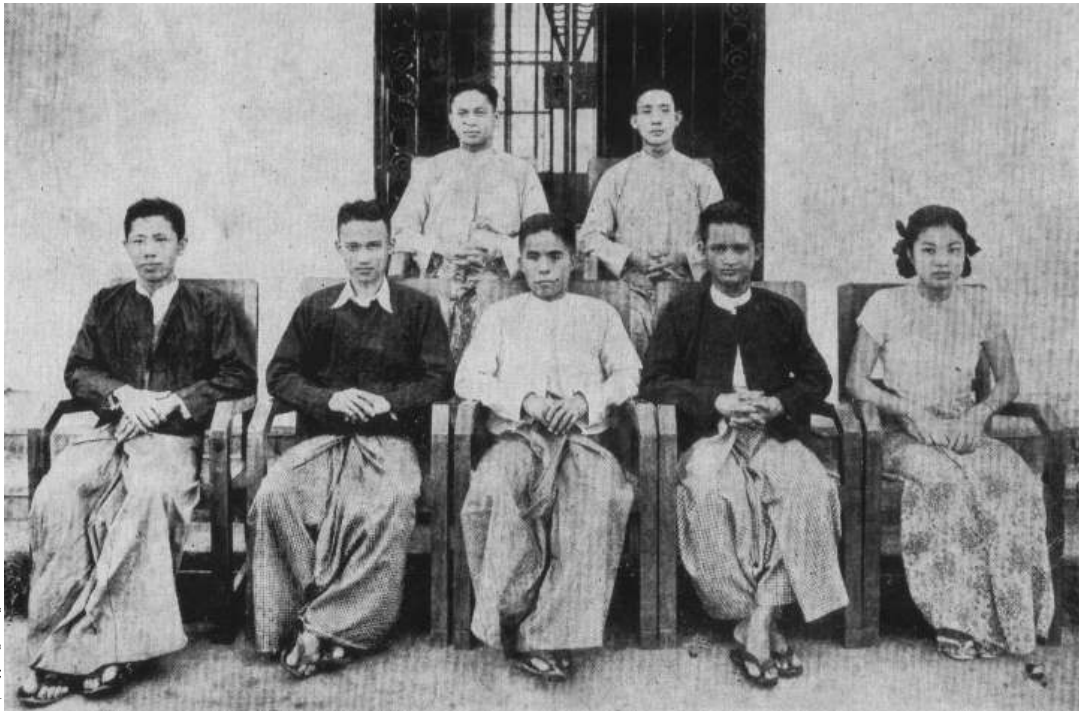
ဦးကိုကိုကြီး (၁၉၅၂-၅၃)

မြစ်ကြီးနားမြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ မုံရွာမြို့၌ ပညာသင်ကြားပြီး ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်သင်တန်းကို အောင်မြင်သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက် ပညာသင်ကြား ဆည်းပူး၍ ၁၉၄၅-၅၀ ခုနှစ်တွင် တကသ အမှုဆောင် အဖွဲ့၌ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရသည်။ ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်တွင် တကသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ကျောင်းသားဦးရေ တိုးတက်များပြားလာသဖြင့် ကျောင်းဆောင် မလုံမလောက် ဖြစ်နေသည်။ ကျောင်းဆောင်သစ်များ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ရန် တောင်းဆို၍ ကျောင်းဆောင်သစ် (၆) ဆောင် တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့ရ သည်။ ပထမဆုံးအကြိမ် ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ယုဒသန်မြက်ခင်း၌ (၃) ရက်တိုင်တိုင် ကျင်းပ သည်။ ခရိုင်မြို့နယ်နှင့် လူမျိုးစုကျောင်းသားများ ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်ကြရာ ပွဲတော်ကြီးမှာ အောင်မြင်လှသည်။

ဦးကိုကိုကြီးသည် အထွေထွေ ထွက်ကုန်၊ ဝင်ကုန် ကုန်သည်ကြီးများနှင့် ကန်ထရိုက်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်လျက် ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

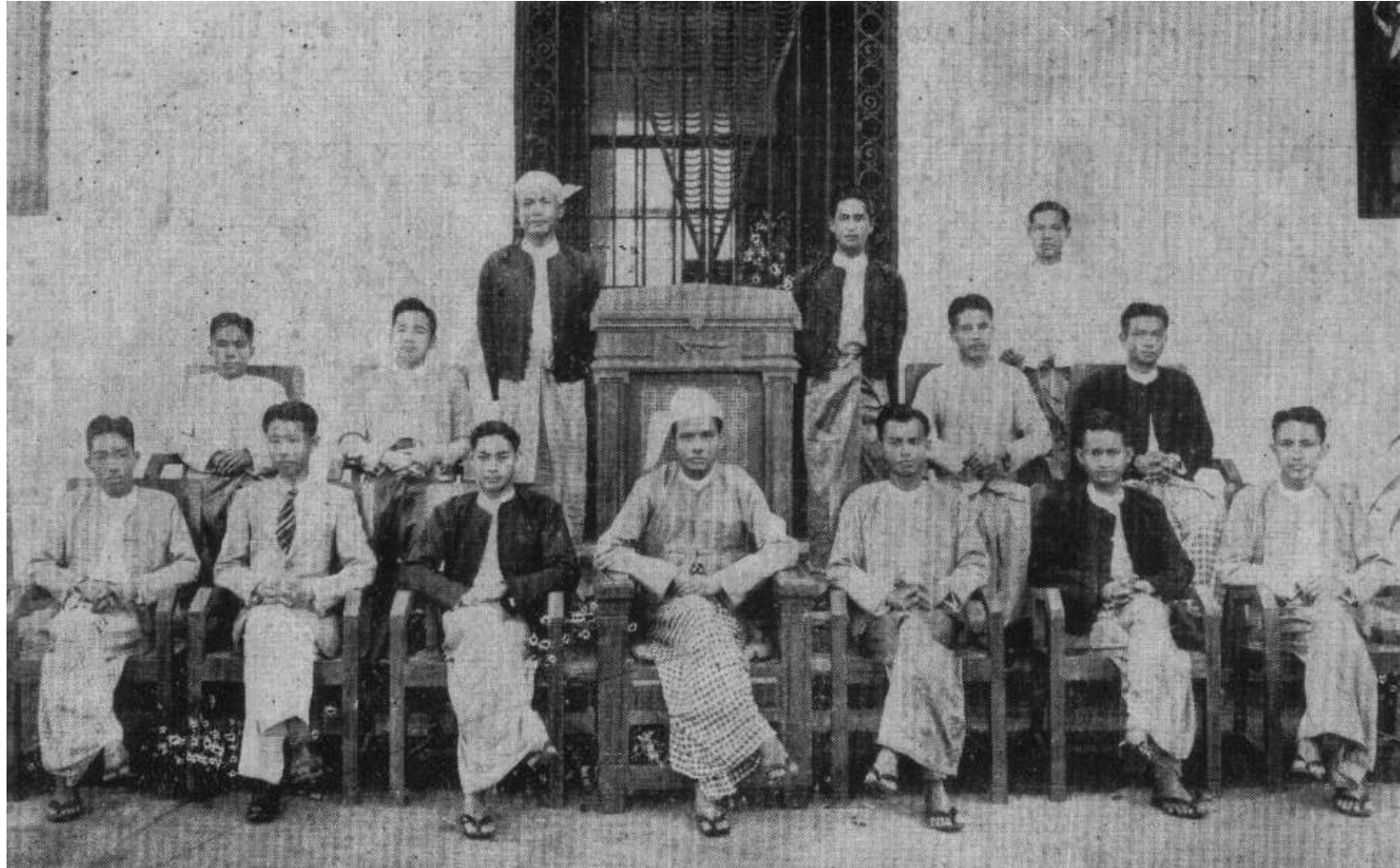
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ - အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီ (၁၉၅၂-၁၉၅၃)

Source: Oway Magazines

ကိုယု (အမှုဆောင်) ကိုကျော်အောင် (အတွင်းရေးမှူး) ကိုဘကောင်း (အိုဝေတာဝန်ခံအယ်ဒီတာ) ကိုစိန်သင်း-ဘီအေ (ဌေးထိန်း) မသန်းသန်း (အမှုဆောင်) ကိုကျော်ဌေး (အမှုဆောင်) ကိုသိန်းအောင် (အလုပ်တာဝန်ခံ)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၅၂- ၁၉၅၃)

Source: Oway Magazines

ရှေ့တန်း - ကိုခင်မောင်မြင့်	ကိုတင့်လွင်	ကိုကြိုင်	ကိုကိုကြီး	ကိုအောင်ဘန်း	ကိုစိန်သင်း-ဘီအေ	ကိုကြည်ညွန့်
လူထုဆက်သွယ်ရေးနှင့်	ကျောင်းသား	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	ဥက္ကဋ္ဌ	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး	ငွေထိန်း	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးတာဝန်
ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး	သက်သာချောင်ချိရေး					
နောက်တန်း - ကိုဘကောင်း	ကိုဝင်းမောင်		ကိုကျော်ဝင်း		ကိုသန်းမောင်	
အိုးဝေတာဝန်ခံ	ကစားခုန်စားနှင့်ယဉ်ကျေးမှု		တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးနှင့်	စာကြည့်တိုက်မှူး		
	မြင့်တင်ရေးတာဝန်ခံ		သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးတာဝန်ခံ			

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဦးတော်ကျင်းပရေးကော်မတီ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (၁၉၅၂-၁၉၅၃)

ရှေ့တန်း - ကိုချစ်မြိုင် ကိုတင့်လွင် ကိုကိုကြီး မစ္စတာတီးကေဒတ္တာ ကိုဘကောင်း
 ဘဏ္ဍာရေး ကစားခုန်စားပြိုင်ပွဲ ဥက္ကဋ္ဌ ယဉ်ကျေးမှုကပွဲ အခမ်းအနားပြင်ဆင်ရေး
 ဆပ်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဆပ်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဆပ်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဆပ်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ

နောက်တန်း - ကိုအောင်မိုး ကိုဝင်းဆွေ ကိုအောင်ဘန်း မစ္စတာဆာဗီးဆင်း ကိုစိုးမင်း
 ဘဏ္ဍာရေးဆပ်ကော်မတီ ပြပွဲပြိုင်ပွဲဆပ်ကော်မတီ အထွေထွေ ယဉ်ကျေးမှုကပွဲဆပ်ကော်မတီ အခမ်းအနားပြင်ဆင်ရေး
 အတွင်းရေးမှူး အတွင်းရေးမှူး အတွင်းရေးမှူး အတွင်းရေးမှူး ဆပ်ကော်မတီအတွင်းရေးမှူး

မလာရောက်သူများ- ကိုသိန်းအောင် (ပြပွဲပြိုင်ပွဲဆပ်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ)၊ ကိုဝင်းမောင် (ကစားခုန်စားပြိုင်ပွဲဆပ်ကော်မတီအတွင်းရေးမှူး)

တကာသဏါ ဆောင်ရွက်ချက်များ

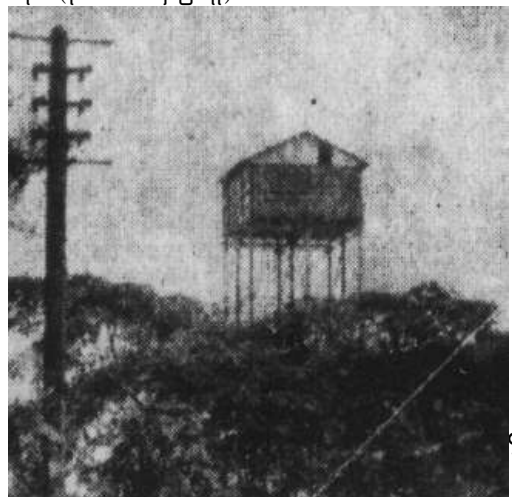
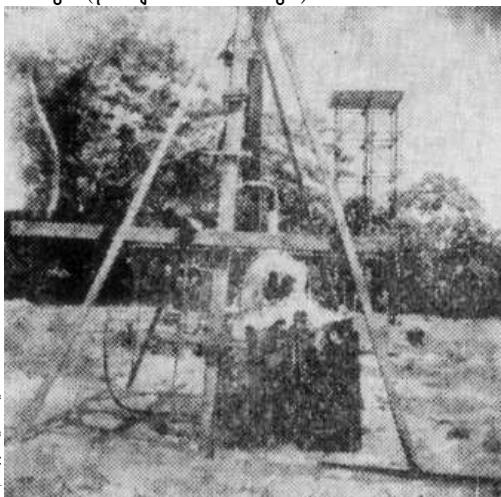
ဆောက်လုပ်ဆဲကျောင်းဆောင်သစ်ကို ရှေ့မှမြင်ရပုံ

အဝီစိတွင်း (ပုဂံကျောင်းဆောင်းဝင်းအတွင်း)

ဆောက်လုပ်စပြုနေသောကျောင်းဆောင်

ရေစင် (ပုဂံလမ်းဘက်မှ မြင်ရပုံ)

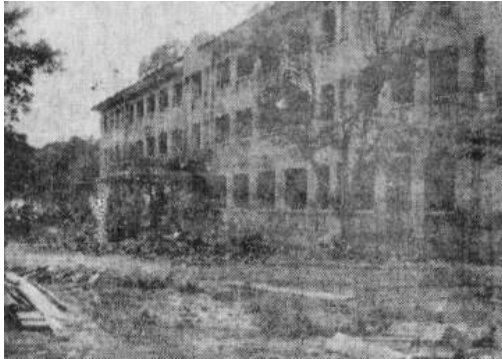
တကသ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆောက်လုပ်နေသောကျောင်းဆောင်များကို ကမာရွတ်ဌာနဘက်မှမြင်ရပုံ

ကျောင်းဆောင်ကိုကမ္ဘည်းထိုးထားပုံ (သထုံဆောင်)

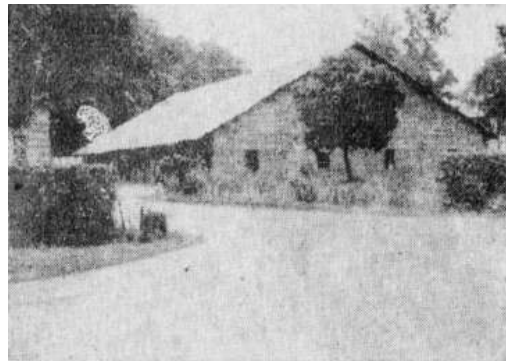
ဆောက်လုပ်ဆဲအမျိုးသမီးကျောင်းဆောင်သစ်

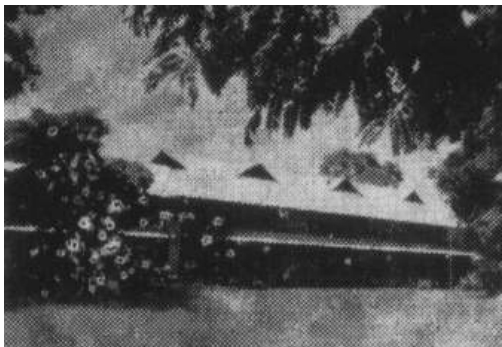
ပြီးဆုံးလုပ်ဖြစ်သော ဆရာများဂေဟာ

တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအဆောက်အဦ

သီရိဆောင်ကျောင်းသူများအတွက် ယာယီထမ်းစားခန်း

အမှီးသစ် (တကောင်းကျောင်းဆောင်)

စင်္ကြံလမ်းသစ် (သထုံနှင့်အင်းဝအကူး)

Source: Ching Myint

အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပြင်းထန်စွာနှိပ်နင်းခံရပုံကို သရော်ထားသည့် ကျောင်းသားပွဲတော် ကာတွန်းလက်ရာတခု

ကျောင်းသားပွဲတော်လှုပ်ရှားမှုများ

မကြင်ရီ (သီရိဆောင်)

မစန်းလွင် (အင်းလျားဆောင်)

စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင် နိုးပတ်အက

ခါတ်ပုံပြိုင်ပွဲ ပထမဆု (လူရပ်ပုံ)
ရိုက်ကူးသူ- ကိုခင်မောင်သောင်း

ကျောင်းသားပွဲတော်လှုပ်ရှားမှုများ

ကယားလူမျိုးစုအက

ချင်းအမျိုးသားများ၏ လူမျိုးစုအက

ကရင်ကျောင်းသူများ စကော့ဒိုင်းအက

ရှမ်း ကိန္နရီအက

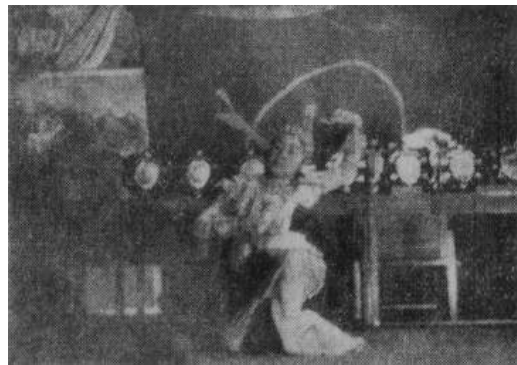
အိန္ဒိယကျောင်းသူ၏အက

ကချင်လူမျိုးစုအက

ပညာသိပ္ပံကျောင်းသူတွေ သီဆိုနေပုံ

မလှသန်း၏ တပင်တိုင်အက

အဆိုပြိုင်ပွဲဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်နေသော တက္ကသိုလ်ကြည်မာ

ချင်းတွင်းခရိုင်ကျောင်းသားများ၏ အိုးစည်အဖွဲ့

Source: Onmy Magazine

အခန်း (၁၆)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၄ မှ ၁၉၅၅)

(က) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ

အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံ ကျောင်းပိတ်ထားသောရက်များ၌ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့ကြသည်။ တကသအဆောက်အဦတွင် ကျင်းပရန် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သော်လည်း ထိုအဆောက်အဦကို ဗိုလ်မှူးထွန်းတင်၏ စစ်ရဲတပ်ရင်း (၂၂) မှ ရဲဘော်များနှင့် ဒီအက်စ်အိုတို့မှ အပိုင်စီးထားသည်။ ကိုစိုးသိမ်းနှင့် ကိုအုန်းမောင်အုပ်စုများသည် ညီလာခံ အထမြောက်ရေးအတွက် အခြားအုပ်စုများနှင့် လက်တွဲကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ညီလာခံကို ပထမ ကြည့်မြင်တိုင် သာရကျောင်း တိုက်တွင် ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အဆိုပါကျောင်းမှာ တက္ကသိုလ်နှင့် အနည်းငယ် အလှမ်းဝေးနေသောကြောင့် ၎င်းကျောင်းတိုက်တွင် ကျင်းပရန် အစီအစဉ်ကို ပြောင်းလိုက်ရသည်။ ဆက်လက်နေရာရှာဖွေရာ တက္ကသိုလ် ရိပ်သာလမ်း အင်းလျားကန်စောင်းရှိ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်တွင် ကျင်းပခွင့်ရသည်။ ကျောင်းဝင်းရှိ ဇရပ်များ၊ တန်ဆောင်းများ တွင် နယ်ကိုယ်စားလှယ်များကို နေရာချထားသည်။ ညီလာခံခန်းမအတွက် ကျောင်းဝင်းအတွင်း၌ အရေးပေါ်ယာယီမဏ္ဍပ် ထိုးရသည်။ နယ်ကိုယ်စားလှယ်များကို ကျောင်းဝင်းအတွင်း၌ပင် မိမိတို့ အစီအစဉ်အရ ချက်ပြုတ် ပေးရသည်။ ယခုအကြိမ် ညီလာခံရာ စင်ပြိုင်မရှိချေ။ သန့်ရှင်းတို့၏ ဗကသမှာ အင်အားလုံးပါးပါးသွားခြင်းနှင့်အတူ တဖြည်းဖြည်း ပျောက်သွားသည်။

ရဲစုံထောက်များကလည်း ညီလာခံကျင်းပရာ ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေသည်။ ၁၉၅၄ ခု ဇန်နဝါရီလ (၁) ရက်နေ့မှ (၃) ရက်နေ့အထိ တတိယအကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ညီလာခံသို့ မြို့နယ်ပေါင်း (၃၂) မြို့နယ်၊ ခရိုင်ပေါင်း (၂၁) ခရိုင်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ လေ့လာသူများနှင့် ဧည့်သည်တော်များသည် အင်တိုက်အားတိုက် တက်ရောက်လာကြသည်။ ညီလာခံသို့-

၁။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကွန်ဂရက် (ဗမာနိုင်ငံ)

၂။ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးကော်မတီ

၃။ အမျိုးသားညီညွတ်ရေး ပါလီမန်အင်အားစု

၄။ ဗမာပြည်အမျိုးသမီးများအဖွဲ့

၅။ ပြည်သူ့လူငယ်

၆။ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း

၈။ ဗမာပြည်အလုပ်သမားအဖွဲ့ချုပ်

၉။ အောက်တိုဘာကျောင်းသားအရေးဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသော ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များ စသော အသင်းအဖွဲ့များ (၉) ဖွဲ့ထဲမှ သဝဏ်လွှာများ ပေးပို့ခဲ့ကြသည်။ ညီလာခံတွင် အမျိုးမျိုး အခက်အခဲ ရှိရုံမက စိတ်ချအေးချမ်းစွာ ကျင်းပနိုင်ခြင်းမရှိ၊ ညီလာခံရက်တွင် ကျောင်းသားတို့သည် အပြင်ထွက်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ တရက်တွင် ကိုအုန်းမောင်သည် ကိုကျော်သာထွန်းနှင့်အတူ စီးကရက် အပြင်ထွက်ဝယ်ရာ ရဲရဲထောက်များက ဝင်ဆွဲသည်။ ကျောင်းသားများ အော်ဟစ်လှုံ့ဆော်၍ ရဲများလက်ထဲမှ ပြန်ဆွဲလုရသည်။ အချိန်မီ ပြန်လုနိုင်၍ ကိုအုန်းမောင် မပါသွားခဲ့ပေ။ သို့သော် ညီလာခံသည် မည်မျှကြီးမားသော အန္တရာယ်ဖြစ်စေ ဖြတ်သန်း ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့သည်။

ကျောင်းသားများ မတရားဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းခံနေရချိန် ကျောင်းနေစရိတ် ကြီးမြင့်နေချိန် ကျောင်းသုံး ကိရိယာတန်ဖိုးများ မြင့်တက်နေချိန် ကျောင်းအဆောက်အဦများ မလုံမလောက်ဖြစ်နေချိန် ညီလာခံကြီးကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်မှာ ကျောင်းသားထုအတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ဆုလာဘ်တခုပင် ဖြစ်သည်။ ညီလာခံတွင် တက်ရောက် လာကြသော အမြို့မြို့မှ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များသည် အောက်တိုဘာ အရေးတော်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ မိမိတို့ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းများ တင်ပြကြသည်။

ဖိနှိပ်သူတို့သည် ဤတတိယအကြိမ်မြောက် ဗမာသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံအား ကြည့်၍ ထိတ်လန့်လာကြသည်။ ကျောင်းသားများ ညီညွတ်သွေးစည်းသွားမည်ကို စိုးရိမ်သည်။ ညီညွတ်ခြင်းဖြင့် အခွင့်အရေးများ တောင်းဆိုလာမည်ကို လန့်ဖြန့်လာသည်။ ၎င်းတို့၏ ဖိနှိပ်မှုများကို ဖွင့်ပြောမည်ကို တွေးတောမိသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသား ညီလာခံကို စင်ပြိုင်သဘောမျိုး ကျင်းပရန် စိုင်းပြင်းလာသည်။ ဒီအက်စ်အိုညီလာခံကို ဗမာသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံနှင့် တပြိုင်တည်း ကျင်းပသည်။ ဗမာသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံသို့ သွားမည့်ကိုယ်စားလှယ်များအား ကျင်းပကြသည့် ၎င်းတို့၏ မြို့နယ်၊ ခရိုင် ဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌများ လက်မှတ်နှင့်တကွ ကျောင်းသားများကို ဒီအက်စ်အို ညီလာခံသို့ အတင်းလွှတ်သည်။ ငွေကြေး ထောက်ပံ့သည်။ ဗမာသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံအကြောင်း သွားပုပ်လေလွင့် ထုတ်လွင့်သည်။ ဒီအက်စ်အိုညီလာခံကို ၎င်းတို့ သိမ်းပိုက်ထားသည့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အဆောက်အဦတွင် ကျင်းပသည်။ ဝန်ကြီး ဦးကျော်ငြိမ်း ကိုယ်တိုင်လာ၍ မိန့်ခွန်းပေးသည်။ ဒီအက်စ်အို ကိုယ်စားလှယ်တို့အား ကားကြီး၊ ကားငယ်တို့ဖြင့် Hotel များတွင် ခေါ်၍ Hotel များတွင် ဧည့်ခံသည်။ သမ္မတအိမ်တော်၊ ကမ္ဘာအေးဘုရား စသည်တို့ကို လိုက်ပို့ပေးသည်။ ငွေအမြောက်အများ အကုန်ခံ၍ သိမ်းသွင်း မှိုင်းတိုက် ပေးလိုက်သည်။ ဒီအက်စ်အိုညီလာခံသည် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးအား ဖျက်ဆီးရေး၊ ဗမာသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ အား ဖျက်ဆီးရေးမှတ်တိုင်တခုသာ ဖြစ်သည်။

(ခ) ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် ဗမာသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် အမှုဆောင်အဖွဲ့

ကိုခင်ကျော်	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုထွန်းဖေ	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုခင်မောင်အုန်း	
ကိုဇော်ဝင်း (နောင် ပညာရေးသုတေသနဗျူရို)	အထွေအထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုဝင်းထွဋ်	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး
ကိုထွန်းလှိုင်	ငွေထိန်း
ကိုလှထွန်းဦး	စည်းရုံးရေးဗျူရို
ကိုတင်ရွှေ	ပြန်ကြားရေးဗျူရို
ကိုစိန်ဝင်း (ထားဝယ်)	သက်သာချောင်ချိရေးဗျူရို
ကိုကျော်မြင့်	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဗျူရို
ကိုအောင်မြင့်	ဘဏ္ဍာရေးဗျူရို
ကိုထွန်းတင်	ဌာနမရှိ
ကျောင်းထုတ်ခံရသော ရဲဘော်များကို အထူးအမှုဆောင်အဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့ပါသည်။	

(ဂ) ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံတွင် တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာများ

(ဂ-၁) ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ (ရကသ)

ယနေ့ မြန်မာပြည်သည် ဗမာကျောင်းသားထု၏ အကျဉ်းထောင်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်လေသည်။ ကျောင်းသားထုသည် စီးပွားရေး အကျပ်အတည်းအား မိဘပြည်သူတို့နှင့် အတူ ရောယှက်ခံစားနေရသည်။ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်း ကပ်ဆိုက်နေသဖြင့် အောက်တိုဘာကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကြီး ပေါက်ဖွားလာသည်။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေများတွင် မီးခိုးလုံးများ ပိတ်ဖုံးနေချိန်တွင် ကျည်ဆန်များ တချိုးချိုး ဖြတ်သန်းနေချိန်တွင် စစ်ဖိနှိပ်ခွာသံများ မြည်ဟိန်းနေစဉ်တွင် ဗမာပြည်ကျောင်းသားထုသည် လက်ပိုက်ကြည့် မနေနိုင်တော့ချေ။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ အရေးသည် ကျောင်းသားထု၏ အံ့ကြွမှုအား ပို၍ကြီးထွားလာသည်။ ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲများ၊ စီတန်းလမ်းလျှောက်မှုများ၊ ဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်မှုများ၊ ဗမာတပြည်လုံးသို့ လှိုင်းထသွားသည်။ အညှဉ်းဆဲ အဖိနှိပ်ခံနေရသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများနှင့် ဗမာပြည် ကျောင်းသားထုသည် လက်ချင်းဆက်၍ ဖိနှိပ်မှုများအား တွန်းလှန်နေကြသည်။ အောက်တိုဘာ (၂) ရက်နေ့ ဇော်ရုပ်ရှင်ရုံ၌ ကျောင်းသားထု ဆန္ဒပြပွဲကျင်းပခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးတွင် ညီလာခံက တောင်းဆိုခဲ့သည့် အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းသားတွေနဲ့ အစိုးရကျောင်းသားတွေ နှစ်နာ ချက်တွေကို တောင်းဆိုခဲ့ပြီး ကျောင်းသား နှစ်ထောင်ခန့် ပါဝင်တဲ့ ကားအစီး (၄၀) ကျော်နှင့် ရန်ကုန်မြို့ အနှံ့အပြား လှည့်လည်ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ အစည်းအဝေး မကျင်းပမီကလေးမှာပင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အတွင်းမှာ နောင်တော်ကျောင်းသား ရဲဘော်များကို ဖမ်းဆီးခဲ့သဖြင့် အမြန်ဆုံး လွှတ်ပေးရန်နှင့် နောက်ထပ် မဖမ်းဆီးတော့ရန်ကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျောင်းသားများသည် အဖမ်းဆီးခံရ၊ သေနတ်၊ မျက်ရည်ယိုဗုံး၊ ရေပိုက်များနှင့် ပစ်ခံရ၊ ပုဒ်မ (၁၄၄) ထုတ်ပြီး ပုလိပ်စစ်တပ်တွေနှင့် အဓမ္မ ဖိနှိပ်ခံရ၊ ဒီမိုကရေစီနဲ့ဆန့်ကျင်သည့် အပြုအမူမျိုး ပြုနေသည့်အတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် မလှုပ်ရှားနိုင်တော့ဘဲ အကျပ်အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်က ထုတ်ဝေသည့် ကြော်ငြာမှန်သမျှကို ရန်ကုန်မြို့ထဲတွင် တာဝန်ယူပြီး ရကသမှ ဝေပေးခဲ့သည်။ အကြမ်းဖက်မှုများ၊ ဟန့်တားကန့်ကွက်မှုများနှင့် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားရဲဘော်များ၏ တိုက်ပွဲအား ကူညီသည့်အနေနှင့် အောက်တိုဘာ (၆) ရက်နေ့တွင် အလုပ်သမားကျောက်တိုင်မှာ ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြ အစည်းအဝေးကျင်းပခဲ့သည်။ အဲဒီအစည်းအဝေးတွင် ကျောင်းသား ငါးထောင်ကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးသည် ၁၉၄၉ ခု နောက်ပိုင်းတွင် ရကသ အနေဖြင့် အစည်းအဝေးများတွင် ကျောင်းသား အများဆုံး တက်ရောက်သည့် အစည်းအဝေးတခု ဖြစ်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအရေး ကြေညာချက်ကို စခဲ့သည်။

ထိုအစည်းအဝေးက

“ဖမ်းထားတဲ့ ကျောင်းသားတွေ ပြန်လွှတ်”
“ကျောင်းသားတွေ နောက်ထပ် မဖမ်းနဲ့”
“ပုဒ်မ ၁၄၄ ရုပ်သိမ်း”
“ကျောင်းသားတွေကို မညှဉ်းဆဲနဲ့”
“ကျောင်းသားအရေး ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းပေး”

စသည် ကြွေးကြော်သံများနှင့် အတွင်းဝန်များရုံးကို ဝိုင်းဝန်းအရေးဆိုခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များကိုလည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အစိုးရ၏အပြုအမူကို ကန့်ကွက်သည့် အနေနှင့် ကျောင်းအသီးသီး အလိုက် ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ဆန္ဒပြ၊ စတိသပိတ် အစည်းအဝေးတွေကို ပြုလုပ်လာနိုင်သည်အထိ ငါတို့ ရကသ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ယင်းနှင့် တဆက်တည်းမှာပင် မြို့မ၊ မြို့ဖများပါဝင်သော စေ့စပ်ရေးကော်မတီတရပ်ကို ဖွဲ့စည်းပြီး ကျောင်းသားအရေးကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးကို ခေါ်ယူပြီး (Sun Caffee) တိုက်တွင် (၃) ကြိမ်တိတိ ဆွေးနွေးခဲ့ရာတွင် နောက်ဆုံးအကြိမ်မှာမှ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အမှူးပြုပြီး ပါလီမန်အမတ်များ၊ စာရေးဆရာများ၊ သတင်းစာ ဆရာများ၊ ရှေ့နေများ၊ ကျောင်းသားမိဘများ ပါဝင်သည့် စေ့စပ်ရေးကော်မတီ တရပ်ကို အောက်တိုဘာလ (၂၁) ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၎င်းနေ့နေ့လည်ပိုင်းမှာပင် ရန်ကုန်ခရိုင်အတွင်းရှိ ကျောင်းများမှ ကိုယ်စားလှယ် ပေါင်းစုံ အစည်းအဝေးတရပ် ခေါ်ယူ၍ တက္ကသိုလ် အရေးကိစ္စများ ဆွေးနွေးကာ ကျောင်းသား၊ မိဘကော်မတီနဲ့ စေ့စပ်ရေးကော်မတီများသို့ ပေးပို့ရန် မေတ္တာရပ်ခံစာများ အတည်ပြုခဲ့သည်။ ၎င်းအစည်းအဝေး အပြီးမှာပင် ငါတို့ ရကသမှ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုတင်ထွတ် ဖမ်းဆီးခြင်း ခံရသည်။ ထို့နောက် ပြည်သူတွေအားလုံး အဖြစ်အမှန် သိစေဖို့အတွက် ကြေညာချက်များကို ရန်ကုန်မြို့ အနှံ့အပြားမှာ ဝေငှပြီး ရပ်ကွက်အလိုက် တရားပွဲများ၊ လူထုရှင်းလင်းပွဲများ လုပ်ဆောင်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းများ အဆက်မပြတ် လုပ်ဆောင်နေသည့်အချိန်မှာ အာဏာပိုင်များ၏ အဓမ္မ ခြိမ်းခြောက်မှု၊ ဖိနှိပ်မှုများသည် ပိုမိုများပြားလာခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများ အရေးကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းပေးရန် ကျောင်းသား၊ မိဘများအား ပန်ကြားသည်။ ကျောင်းသား၊ မိဘအစည်းအဝေးကို ကိုးထပ်ကြီးဘုရားတွင် အောက်တိုဘာ (၂၉) ရက်နေ့က ကျင်းပခဲ့သည်။

(ဂ-၂) မန္တလေးခရိုင် (မကသ) ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အစီရင်ခံစာ

၁၉၅၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာအရေး ပေါ်လာသည်နှင့်တပြိုင်တည်း ငါတို့ခရိုင်ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ ခရိုင်အတွင်းရေးမှူး အဖမ်းခံခဲ့ရသည်။ မကြာမီမှာ ၃-ဥက္ကဋ္ဌ ဖမ်းဆီးခံရပြန်သည်။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ငါတို့ မန္တလေးခရိုင် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှနေ၍ ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဖမ်းပြီးသည့် နောက်ပိုင်းမှာ အစည်းအဝေးကြီး တခုကို အိမ်တော်ရာ (၁၄) ခန်းဧရိယာမှာ အောက်တိုဘာလ (၈) ရက်နေ့က ပြုလုပ်ပေးပြီး-

- (၁) အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးသည် တရားမျှတမှန်ကန်သည့်အတွက် ထောက်ခံကြောင်း၊
 - (၂) ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတို့မှ တရားမဲ့ဖမ်းဆီးခြင်းခံရသော ကျောင်းသားများကို အမြန်ဆုံးပြန်လွှတ်ရန်၊
 - (၃) ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအား မတရားဖမ်းဆီး၊ ဖိနှိပ်သော ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်အစိုးရကို ရှုတ်ချကြောင်း၊
 - (၄) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နယ်မြေတဝိုက်တွင် ထုတ်ပြန်ထားသော ပုဒ်မ (၁၄၄) အား အမြန်ဆုံး ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရန်၊
- ဤအဆို (၄) ချက်ကို ချမှတ်သည်။

ငါတို့သည် ဒီနေ့အချိန်အထိ ကျောင်းသားလုပ်ငန်းများမှာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဆဲပဲ ဖြစ်သည်။ ၁၄၊ ၁၂၊ ၅၃ နေ့မှာဆိုရင် ဗမာတနိုင်ငံလုံးမှာရှိသည့် ကျောင်းသားအခြေအနေကို တင်ပြရင်း ငါတို့ မန္တလေးခရိုင် (၂၄၁) မှာ ဒီအခြေအနေတွေ အပေါ် သဘောထားကို သတင်းစာဆရာများအား ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။ အမျိုးသားနေ့၊ ကျောင်းသားနေ့များမှာလည်း ဖမ်းဆီးခံရသည့် ကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးနေသည်များကို ထုတ်ဖော်တောင်းဆိုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။

(ဂ-၃) မြင်းခြံခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အောက်တိုဘာကျောင်းသားအရေးတော်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ထောက်ခံဆန္ဒပြသော လှည့်လည်ပွဲတခုကို ငါတို့ မြင်းခြံခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဦးစီးပြီး ၁၃၊ ၁၀၊ ၅၃ နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုဆန္ဒပြ လှည့်လည်ပွဲတွင် ကျောင်းသားထောက်ခံမှု မပါ။ ကျောင်းနယ်မြေတွင် ဖွဲ့စည်းခြင်းမဟုတ်၊ ကျောင်းသူတို့အား လက်ကိုင်ပဝါပေး စည်းရုံးခြင်း၊ သူတို့၏ (၁၁) ဦးသော အမှုဆောင်တွင် (၃) ဦးမှာ အမှုဆောင်များ ဖြစ်နေသည်ကိုပင် မိမိဘာသာမိမိ မသိရဘဲ ပါတီရုံးတွင် ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့ကို ကျောင်းသားလောက်ကောင်တစု ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြပါသည်။ သူတို့ ဦးဆောင်မှုကို လက်ခံကြရန်လည်း အသနားခံစာများ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ကြပါသည်။ သူတို့၏ ညစ်ပတ်မှုများကို သိပြီးဖြစ်သော ကျောင်းသားထုက သူတို့ အသနားခံစာများကို စိတ်ပါဝင်စားစွာ ဆုတ်ဖြုတ်ခံခဲ့ရပါသည်။ ရဲဘော်တို့ ဒီအက်စ်အိုဆိုသည့် ဒီမိုကရက်တစ် ကျောင်းသားအဖွဲ့အား (Democratic Student Organization အမည်မှ Dirty Student Orgabization အမည်သို့) မြင်းခြံခရိုင်ကျောင်းသားထုက ပြောင်းလဲမှည့်ခေါ် ခဲ့ကြပါသည်။ ဤဒီအက်စ်အို ကျောင်းသားတစုသည် ကျောင်း သားထုကြီး၏ ဝေဖန်လက်မခံသည့် အကြားတွင် မကြာမီ ပပျောက်သွားမည်ဟု ငါတို့ခရိုင် ကျောင်းသားထုက ယုံကြည်ပါသည်။

(ဂ-၄) အင်းစိန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ငါတို့ အင်းစိန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂကို အင်းစိန်၊ တိုက်ကြီး၊ လှည်းကူး၊ အုတ်ကန်မြို့နယ် လှည်းကူးသမဂ္ဂများနှင့် မှော်ဘီ၊ ထောက်ကြို၊ လှော်ကား၊ တော်လတီ အလယ်တန်းကျောင်းသား (၂၄၃) ယောက် သမဂ္ဂများအား ပါဝင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ငါတို့ အင်းစိန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် ဖိနှိပ်မှုအမျိုးမျိုးကို ခံခဲ့ရသည်။ တိုက်ကြီးမြို့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ အတွင်းရေးမှူး၊ ဥက္ကဋ္ဌအပါအဝင် သမဂ္ဂအမှုဆောင် (၆) ယောက် ကျောင်းထုတ်ခံရသည်။ ထုတ်ခံရသည့်အကြောင်းမှာ အမှုဆောင်များသည် ညီလာခံအတွက် စည်းရုံးရေးများ ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများသို့ သွားရောက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ ယခုအဖမ်းခံနေရသည့် ကိုကျော်ငြိမ်းနှင့် ယခုထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသော ကိုယုတို့ လာရောက်ဆောင်ရွက်ပေးသဖြင့် အားလုံးကျောင်းပြန်နေခွင့်ရသည်။ အင်းစိန်ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂမှ ဦးစီးပြီး အင်းစိန်စက်မှုလက်မှုသိပ္ပံကျောင်းသားများနှင့်ပူးပေါင်းကာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအား အာဏာပိုင်တို့က မတရားဖမ်းဆီးခြင်း၊ မတရားကျောင်းထုတ်ခြင်း၊ ဝရမ်းထုတ်ခြင်းများကို ကန့်ကွက်ခြင်းအနေဖြင့် စီတန်းလှည့်လည်ပွဲ ပြု လုပ်ခဲ့သည်။

(ဂ-၅) ဖျာပုံခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကို ထောက်ခံသည့်အနေနှင့် ကျိုက်လတ်မြို့မှတပါး ကျန်မြို့နယ် အားလုံးသည် ဖမ်းထားသောကျောင်းသားများကို လွှတ်ပစ်ရေး၊ အင်းဝဂိတ်တိုက်ပွဲတွင် အစိုးရ၏မတရားမှု ရက်စက်မှုကို ကန့်ကွက်သော အနေနှင့် ဆန္ဒပြပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သည်အချိန်မှာပဲ ကျိုက်လတ်နှင့် ဖျာပုံမြို့နယ်များမှ ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့များ ပေါ်လာသည်။ ကာကွယ်ရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့၏ သားသမီးများ ပါဝင်ကြသည်။ အချို့ကျောင်းသားတွေက မလုပ်ချင်ဘဲနှင့် မိဘဒုက္ခရောက်မှာစိုး၍ ဝင်လုပ်ကြရသည်။ ဒါပေမယ့် ကျောင်းသားထုအများစုကတော့ ဒီအက်စ်အိုကို လက်မခံကြပေ။

(၈-၆) ဒေးဒရဲမြို့နယ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ တောင်းဆိုဆန္ဒပြမှုများကြောင့် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများအား ရေပိုက်၊ မျက်ရည်ယိုဗုံးကို အသုံးပြုရုံမက သေနတ်နှင့်ပစ်၊ ရိုက်နှက်ဖမ်းဆီးခြင်းတို့ကို ငါတို့ ဒေးဒရဲမြို့နယ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂက ရှုတ်ချ၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ကျောင်းတလပိတ်ရေး တောင်းဆိုချက် သည် တရားမျှတ၍ ထောက်ခံကြောင်းနှင့် ကျောင်းသားများကို တဖက်သတ် အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းခြင်းကို ရှုတ်ချသည့်အနေနှင့် ဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားများကို အမြန်ဆုံးလွှတ်ရန်နှင့် နောက်ထပ်ဖမ်းဆီးရန် (၃) ရက်တိတိ ဆန္ဒပြခဲ့ကြ ပါသည်။

(၈-၇) ဘိုကလေးမြို့နယ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

တက္ကသိုလ် ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို ထောက်ခံသည့်အနေနှင့် အောက်တိုဘာလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် ငါတို့ ဘိုကလေး မြို့နယ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအဖွဲ့မှ ဆန္ဒပြပွဲတရပ် ကျင်းပခဲ့သည်။ ဤဆန္ဒပြပွဲကို အခက်အခဲ အမျိုးအမျိုးကြားမှ ကျောင်းသားထု (၅၀၀) ခန့်မျှနှင့် ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ ဖဆပလတို့သည် ငါတို့၏ ဆန္ဒပြမည့် အကြောင်းသိသဖြင့် ကျောင်းသား သမဂ္ဂသည် သပိတ်မှောက်တော့မည်ဟု သတင်းလွှင့်ပြီး ကျောင်းသား၊ မိဘ၊ ဆရာ၊ စုံထောက်အရာရှိများနှင့် နည်းအမျိုးမျိုး သုံးပြီး နှောင့်ယှက်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံး ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်များ မျက်နှာပြောင်တိုက်ပြီး လုပ်ခဲ့သော ဖျက်ဆီးမှုများ မထိရောက်ခဲ့ပေ။ ငါတို့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂသည် ဤအခက်အခဲများကြောင့် တွန့်ဆုတ်ခြင်း မရှိဘဲ အထက်တန်းကျောင်းရှေ့၌ ခမ်းနားစွာ ဆန္ဒပြနိုင်ခဲ့ပေသည်။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုအား အမှုဆောင်၊ အတန်းအမှုဆောင်များမှတစ်ဆင့် အဖြစ်မှန်ကို ကျောင်းသားထုနှင့် မြို့မ၊ မြို့ဖတို့အား ရှင်းလင်း ဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည်။

(၈-၈) ပြည်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အစီရင်ခံစာ

တက္ကသိုလ်ကျောင်းတလပိတ်ရေး၊ မပိတ်ရေးဟာ ငါတို့ ပြည်မြို့ကို ဂယက်ရိုက်လာသည်။ ဤကဲ့သို့ ဂယက်ရိုက် လာသည့်အခါမှာ ငါတို့သည် မြို့နယ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်နဲ့ ညီလာခံအစည်းအဝေးကို (၅၊ ၁၀၊ ၅၃) ရက်နေ့ မှာ ခေါ်ယူပြီး

(၁) ကျောင်းတလပိတ်ရေး မှန်ကန်၍ ထောက်ခံခြင်း

(၂) ကျောင်းတွင်း တက္ကသိုလ်အရေး အစည်းအဝေး မလုပ်ရဆိုသော အစိုးရ၏ ပုဒ်မ (၁၄၄) အမိန့်ကိုရှုတ်ချကြောင်း၊ ချက်ခြင်း ဖျက်သိမ်းပေးရန် တောင်းဆိုကြောင်း အဆိုကို တင်သွင်း ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ပြည်မြို့ ပါလီမန်အမတ် နိုင်ငံခြားရေးဌာန ဦးလှမောင်ဟာ ငါတို့သမဂ္ဂကို ခေါ်ယူပြီး သူ့အိမ်မှာတဖက်က ခြိမ်းခြောက်၊ တဖက်က လက်ဘက်ရည်၊ မုန့်၊ စီးကရက်တိုက် ချောမြူပြီး ဆွေးနွေးပွဲလုပ်လာသည်။ သို့သော် ငါတို့သည် မတုန်လှုပ်ဘဲ ပြန်လှန်မေးခွန်းများ ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ငါတို့၏ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် ငါတို့ပြည်ခရိုင်အတွင်းမှာရှိသည့် မြို့နယ်များကို ဒီအက်စ်အိုခေါ်သည့် ကျောင်းသားသစ္စာဖောက်များ မဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။ ဒါတွင်မကသေးဘဲ အောက်တိုဘာလ ဒုတိယပတ်ထဲတွင် ငါတို့မြို့ ဘုရင့်ရုံကြီးမှာ ဖဆပလတွေ ဦးစီးပြီး သူတို့လက်အောက်ခံ ဆန်စက်ပေါင်းစုံအလုပ်သမားအဖွဲ့တို့၊ ဧရာဝတီ သမဝါယမ အလုပ်သမားတို့၊ ဈေးနှင့် မြူနီစီပယ်အလုပ်သမားများပါ ခေါ်ပြီး သူတို့ဩဇာခံ မြို့လူကြီးတချို့နှင့် “ကျောင်းသားမိဘအသင်း” ဆိုပြီး သူတို့အတွင်းက လူတယောက်က ဥက္ကဋ္ဌကအစ အမှုဆောင်များအဆုံး စာရွက် တရွက်ပေါ်မှာ ရေးထားတာတွေကို ဖတ်ပြတင်သွင်းပြီး ဘာမှ မမေးတော့ဘဲ အတည်ပြုသွားသည်။ နောက်ထပ် ကျောင်းတလပိတ်ရေး၊ ကွန်မြူနစ် ကျောင်းသားအရေး မထောက်ခံဘူးဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ (၁၅) ရက်ပိတ်ရေးကို ထောက်ခံကြသည်။ သို့သော် မြို့ပေါ်က ကျောင်းသားများ၊ မိဘများပါ ငါတို့ ကြိုတင် ရှင်းလင်းထားခဲ့နိုင်လို့ အကြံမအောင်ဘဲ ဘာမှ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား မဖြစ်ခဲ့ဘဲ ၎င်းတို့သာ အူကြောင်ကြောင် ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

(၈-၉) သရက်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

တက္ကသိုလ် အောက်တိုဘာကျောင်းသားအရေးတော်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းစာများမှ တဆင့် တွေ့ကြုံ ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအရေးသည် မှန်ကန်သည်ဟု ယူဆကာ ထောက်ခံသည့်အနေနှင့် ကျောင်းတရက်မတက်ဘဲ ဆန္ဒပြကြရန် လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဤတွင် ပုလိပ်အဖွဲ့နှင့် ဖဆပလပါတီတို့ ခရိုင်သမဂ္ဂ၏ ခြေလှမ်းကို စောင့်ကြည့်လာ ကြသည်။ ခရိုင်သမဂ္ဂ၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို ဖြိုခွဲရန် နည်းလမ်းရှာ၍ ခြိမ်းခြောက် တခါ၊ ငွေပေး ချောမြူ တလှည့်ဖြင့် ၎င်းတို့ ညစ်ပတ်ခဲ့ကြသော်လည်း ခရိုင်သမဂ္ဂ၏ ညီညွတ်ရေးမှာ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် တည်မြဲခဲ့သည်။

(၈-၁၀) မကွေးခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ငါတို့ မကွေးခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂသည် အောက်တိုဘာ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။ ငါတို့ မကွေးမြို့မှာ အောက်တိုဘာ ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး မကွေးမြို့ လူငယ် စာကြည့်တိုက်

တွင် ကျောင်းသားများနှင့် မြို့လူကြီးများကို ဖိတ်ခေါ် ရှင်းပြပြီး ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားများကို မဖမ်းရန်၊ ဖမ်းထားသူများကို အမြန်ဆုံး ပြန်လွှတ်ရန်၊ ကျောင်းထုတ်ထားသည့် ကျောင်းသားများကို အမြန်ဆုံး ကျောင်းပြန်ခွင့်ပေးရန် စသည့်အဆိုများ တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများကို ပို့ခဲ့သည်။

(ဂ-၁၁) မုံရွာမြို့မကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

(၄၊ ၁၂၊ ၅၃) ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲကျင်းပကာ၊

(၁) ကိုဇော်မင်းအား အမြန်ဆုံးလွှတ်ရန်၊

(၂) တက္ကသိုလ်အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဖမ်းထားသောကျောင်းသားများကို လွှတ်ရန်၊

(၃) တက္ကသိုလ်အရေးနှင့် ကျောင်းထုတ်ထားသူများကို ကျောင်းပြန်သွင်းရန်၊

(၄) ကျောင်းသားထုအပေါ်တွင် ဖိနှိပ်မှုများကို ရှုတ်ချကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ပြီး လှည့်လည် ဆန္ဒပြကြပေသည်။

ဒီဇင်ဘာလ (၄) ရက် ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲတွင် ဒီအက်စ်အိုများ လိုက်လံနှောက်ယှက်သဖြင့် ကျောင်းသားထုကြီးက မခံရပ်နိုင်ဖြစ်ကာ ဒီအက်စ်အိုများကို ခဲနှင့်ပေါက် မောင်းထုတ်သောကြောင့် ထိန်းသိမ်းကြရသည်။

(ဂ-၁၂) မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ဒီဇင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့ နေ့စွဲပါ အာဏာပိုင်တို့၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် တရပ်က ကျောင်းသားထု လွတ်လပ်စွာ စည်းရုံးပြောဆိုခွင့် မရသလောက် ချုပ်ချယ်ထားပါသည်။ (ဥပမာ - သမဂ္ဂကို မှတ်ပုံတင်ခိုင်းခြင်း၊ အခန်းတွင်း၌ (၄) နာရီလွန်က ဟောပြောစည်းရုံးခွင့်မပြု၊ မှတ်ပုံမတင်ထားသော အသင်းအဖွဲ့များသည် ကျောင်းဝင်းတွင်း အစည်းအဝေးလုပ်ခွင့်မရှိ။) သို့ဖြစ်သောကြောင့် မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအနေနှင့် နောက်ထပ်ခြေလှမ်း မတိုးနိုင်ခဲ့ပေ။ နှစ်ဦးမှ ရွေးကောက် တင်မြှောက်သော အမှုဆောင်တချို့မှာ အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ (၇) ရက်မျှ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံခဲ့ရသည်။ ဤအခြေအနေကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ရန်ကုန်ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ် ဒီအက်စ်အိုမှ စည်းရုံးရေးမှူးများကို အလျင်အမြန် စေလွှတ်ကာ ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်၏။ သို့သော် ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့မှာ ပြောပလောက်အောင် အင်အားမရှိပေ။

(ဂ-၁၃) ပဲခူးခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

အောက်တိုဘာ ကျောင်းသားအရေး ပေါ်ပေါက်လာပြီး ခရိုင်အတွင်းရှိ နယ်များ၏ ဆက်ဆံမှုမှာ လျော့တိလျော့ရဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းရှိသော မြို့နယ်များကလည်း မိမိတို့ နယ်ပယ်ရှိ ကျောင်းသားများကို စုစည်းနိုင်ရန် အခြားအရေးကိစ္စများ စတင်လုပ်ဆောင်နေရသဖြင့် တမြို့နယ်နှင့် တမြို့နယ် ဆက်ဆံရေးမှာ ညံ့ဖျင်းခဲ့ပါသည်။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံ ပေါ်ပေါက်လာသော အချိန်တွင် နယ်ရှိ ကျောင်းသားထုမှာ တက်ကြွစည်းရုံးပြီး၊ ညီညွတ်ရေး ရရှိလာပါသည်။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းသားအရေးတွင် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ မိဘများအား နောက်ပိုင်းမှ ခြေထိုးခြင်းနှင့် ခြေရှုပ်သော စီအိုင်ဒီများ အကြားမှ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားအရေးကို ထောက်ခံသော ကြေညာစာတမ်းများ မြို့ပေါ်တွင် ဝေငှခဲ့ကြပါသည်။ အောက်တိုဘာ (၁၂) ရက်တွင် ပဲခူးခရိုင် ကျောင်းသားထု ဆန္ဒပြလှည့်လည်ပွဲများ ပြုလုပ်မည်ကို အဆမတန် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းနှင့် ကျောင်းသားမိဘကိုပါ ခြိမ်းခြောက်သဖြင့် လှည့်လည်ပွဲ မဖြစ်မြောက်ခဲ့ပေ။ သို့သော် ဆန္ဒပြသည့် အနေနှင့် အောက်တိုဘာ (၁၂) ရက်နေ့တွင် ပဲခူးမြို့ပေါ်ရှိ ကျောင်းတိုင်း၌ နေ့တဝက် ကျောင်းမတက်ဘဲ ဆန္ဒပြခဲ့ကြပါသည်။ ပဲခူးခရိုင်အတွင်းရှိ ကျောင်းသားထုသည် ဖိနှိပ်မှုများ ပြင်းထန်လာလေလေ မတရားမှုများ ပိုများလာလေလေ ပို၍ ညီညွတ်လာ နေပြီ ဖြစ်ကြောင်း။

(ဂ-၁၄) တောင်ငူခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများအရေး ပေါ်ပေါက်လာပြီး နယ်သို့ ကူးစက် ပျံ့နှံ့လာပြီးနောက် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတိုင်းတို့၏ ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာများကို စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။ အမှားအမှန်ကို ဝေဖန်လာကြသည်။ (၃၃) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့တွင် ကျောင်းသားထု (၅၀၀၀) ကျော် ချီတက် စည်းရုံးလျက် ပညာရေးစနစ် မြှင့်တင်ပေးရန် စသောအဆိုများကို ချမှတ်တောင်းဆို ကြွေးကြော်ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ (၁၅) ကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားနေ့တွင် ဖမ်းထားသော ကျောင်းသားများ လွှတ်ပေးရေး၊ ကျောင်းသားများကို မချုပ်ချယ်ရေး၊ ကျောင်းအသစ်များ ဆောက်ပေးရေး စသော ရဲရဲတောက် ကြွေးကြော်သံများနှင့် တောင်ငူနှင့် ဖြူးမြို့နယ်တွင် ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(ဂ-၁၅) ဟင်္သာတခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အောက်တိုဘာကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဒီမိုကရေစီ စည်းဝိုင်းအတွင်းတွင် စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ ဆန္ဒပြနေသည့် ကျောင်းသားထုကို မတရားဖိနှိပ်ဖမ်းဆီးခြင်း၊ သေနတ်နှင့် ပစ်ခတ်သော ဖက်ဆစ်ဆန်ဆန် ပြုမူသော အစိုးရအား ရှုတ်ချသောအနေနှင့် လည်းကောင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရသော ကျောင်းသားများနှင့် ဒဏ်ရာထိခိုက်ခံရသော ကျောင်းသားများကို ကရုဏာသက်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသရန်အတွက် လည်းကောင်း အောက်တိုဘာလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် မြို့နယ်သမဂ္ဂမှ ဦးစီးကာ ကျောင်း (၃) ကျောင်းတွင် ဆန္ဒပြသပိတ်တရက်ကို တပြိုင်တည်း မှောက်ခဲ့ကြသည်။ မြန်အောင်၊ ကြံခင်းမြို့များတွင် ဒီအက်စ်အိုဖွဲ့စည်းရေးအတွက် ဝန်ကြီးဦးထွန်းဝင်း၊ သခင်ချစ်မောင်တို့ ရောက်ခဲ့စဉ်က ဒီအက်စ်အိုဖွဲ့စည်းရန် ပြုလုပ်ကြသည်ကို ဒီအက်စ်အို မဖွဲ့စည်းလိုကြောင်း၊ ကျောက်ခဲများ၊ သံပုံးများတီး၍ အစည်းအဝေးခန်းမှ မောင်းထုတ်ခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂုမြို့တွင်လည်း ထိုကဲ့သို့ပင် စည်းရုံးရေးမှူး ကိုထွန်းလွင်အား သံပုံးတီး၍ မောင်းထုတ်လိုက်ကြသည်။ ဇလွန်မြို့တွင် ပါလီမန်အမတ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်များက ကျောင်းဆရာများအား ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့ကို အာဏာသုံး၍ အတင်းဖွဲ့စေသည်ကို ကျောင်းသားများက မဖွဲ့ခဲ့ပေ။ သို့နှင့် ပါလီမန်အမတ်များက ဒီအက်စ်အိုတရားဟောပြီး ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့ကို အာဏာသုံး၍ အတင်းဖွဲ့စေသည်ကို ကျောင်းသားများက မဖွဲ့ခဲ့ပေ။ သို့နှင့် ပါလီမန်အမတ်များက ဒီအက်စ်အိုတရားဟောပြီး ဒီအက်စ်အိုဖွဲ့လိုက် မတ်တပ်ရပ်ရန် ကျောင်းသားများအားပြောရာ တဦးတယောက်မျှ မရပ်ဘဲ ထိုင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် ကျောင်းသားထုသည် “ဒီအက်စ်အို အလိုမရှိ” ဟူသော ကြွေးကြော်သံကို အော်၍ အစည်းအဝေးခန်းမှ ထွက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ ပါလီမန်အမတ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်များသည် ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့ ဖွဲ့ရန်အတွက် ကျောင်းတွင်အလုပ်လုပ်သော မင်းစေအား ဥက္ကဋ္ဌ တင်မြှောက်၍ ဒီအက်စ်အိုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြတော့သည်။

(ဂ-၁၆) မအူပင်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ရဲဘော်တို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အောက်တိုဘာကျောင်းသားအရေးတော်ပုံတွင် အစိုးရ၏ ပြုမူချက်များသည် လုံးဝမတရားဟု ငါတို့ ယုံကြည်၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ၏ ကျောင်းသားထုများအား ထောက်ခံသော အားဖြင့် ငါတို့ အစည်းအဝေးပွဲများ၊ စီတန်းလှည့်လည် ဆန္ဒပြပွဲများဖြင့် ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လည်း အာဏာပိုင်တို့၏ အမျိုးမျိုး ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကြောင့် ငါတို့ပင် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသဖြင့် အမှုဆောင် အစည်းအဝေးကို လျှို့ဝှက်ခေါ်ယူကာ အစိုးရ၏ အပြုအမူများကို လုံးဝရှုတ်ချကြောင်း အဆိုများ ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြရုံသာ အခြေအနေအရ တတ်နိုင်ခဲ့သည်။

(ဂ-၁၇) မြောင်းမြခရိုင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၏ ၄၊ ၁၀၊ ၅၃ နေ့စွဲပါ ညွှန်ကြားချက်အရ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားများအား ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ရေပိုက်နှင့် ပက်ခြင်း၊ မျက်ရည်ယိုဗုံးနှင့် ပစ်ခတ်ခြင်း၊ သေနတ်နှင့်ပစ်ခတ်ခြင်း စသည်တို့အတွက် အစိုးရအား ရှုတ်ချ ကြောင်းနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ ကျောင်းသားထုတိုက်ပွဲများအား ထောက်ခံကြောင်း ဆန္ဒပြသည့် လှည့်လည်ပွဲတခုကို ကျောင်းသား (၃၀၀) ခန့်က ကား (၄) စီးဖြင့် မြို့တွင်းလှည့်လည် ကြွေးကြော်ဆန္ဒပြခဲ့သည်။ မြန်မာပြည် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်များ တိုင်းတွင် ဒီအက်စ်အိုခေါ် အခွင့်အရေးရှာသမား ကျောင်းသားများ တိုးဝင်ကြသကဲ့သို့ မြောင်းမြခရိုင်တွင်လည်း တက္ကသိုလ်မှ ဒီအက်စ်အို စည်းရုံးရေးမှူးများ ရောက်ရှိလာ၍ မြောင်းမြခရိုင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့် ဆွေးနွေးလာသည်။ သို့သော် မြောင်းမြခရိုင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင်များမှ သွားရောက်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး၍ တက္ကသိုလ်များအရေးကို မေးခွန်းထုတ်၍ ဖဆပလ၏ သားထွေးများ မျက်လုံးပြူးစေပြီး လက်လျှော့စေခဲ့သည်။ တဖန် ၎င်းတို့မှ မြို့ပေါ်ရှိ အမတ်များ၊ အာဏာပိုင်များမှ ချုပ်ကိုင်ခြိမ်းခြောက်နိုင်သော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား အချို့အား ကျောင်းသားထုရှေ့တွင် မဟုတ်ဘဲ တရားမဝင်၍ ဒီမိုကရေစီမီသသော ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့် အမတ်အိမ်တွင် ဒီအက်စ်အို ဖွဲ့စည်းခြင်းကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြသည်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ဦးစီးသော အမျိုးသားနေ့ ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီအား အဖွဲ့ပေါင်းစုံအား ဖိတ်ကြားလျက် ရပ်ရှင်ရုံကြီးတွင် ဖွဲ့စည်း၍ အစိုးရ အထက်တန်း ကျောင်းရှေ့ ဘောလုံးကွင်းတွင် မြို့လူထု (၅၀၀) ကျော် တက်ရောက်သော အမျိုးသားနေ့ကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။

- ၎င်း (၃၃) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားနေ့မှ-
 - ၁။ ကျောင်းသားထု ညီညွတ်ရေးအဆို၊
 - ၂။ ဒီမိုကရေစီ ကာကွယ်ရေးအဆို၊
 - ၃။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများမှ ကျောင်းထုတ်ထားသော ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်သွင်းရေးစသော အဆိုများ၊
- တင်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၏ ၁၅၊ ၁၂၊ ၅၃ နေ့စွဲပါ ညွှန်ကြားလွှာအရ (၁၅) ကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားနေ့ကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ၎င်းကျောင်းသားနေ့ ကျင်းပရာတွင် ကျောင်းရှေ့ ဘောလုံးကွင်းတွင် ကျင်းပခွင့်ရသော်လည်း ပုဒ်မ (၁၄၄) အမိန့် ထုတ်ထားသဖြင့် သမဂ္ဂအမှုဆောင်အချို့ အသံချဲ့စက်ဖြင့် မြို့တွင်း လိုက်လံဖိတ်ကြားရာမှ ခေတ္တအဖမ်း

ခံရသည်။ သို့သော် ကျောင်းသားထုသည် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ကျင်းပပြီး ဒီမိုကရေစီပညာရေး၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများမှ ကျောင်းထုတ်ထားသူများအား အမြန်ဆုံးပြန်သွင်းရေး အဆိုများကို တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

(ဂ-၁ဂ) ထားဝယ်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ရဲဘော်တို့ တက္ကသိုလ်များ အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံကို ထောက်ခံရန်နှင့် မြို့မိမြို့ဖများကို ရှင်းလင်းတိုင်ကြားရန် ကြေညာစာတမ်းများ ပုံနှိပ်တိုက်သို့ သွားရောက် ရိုက်နှိပ်သော်လည်း အာဏာပိုင်များ၏ ဖိနှိပ်မှုကို ကြောက်ရွံ့သဖြင့် ဘယ်ပုံ နှိပ်တိုက်မှ ရိုက်မပေးရဲကြဘူး၊ ဒါကြောင့် အမျိုးမျိုးကြိုးစားလို့မရတော့ နောက်ဆုံး သတင်းစာများအသင်းကို သွားပြီး ကျောင်း သားခေါင်းဆောင်များက လတ်တလော ပေါ်ပေါက်နေတဲ့ ဗမာပြည်ကျောင်းသားအရေးကို ရှင်းလင်းတင်ပြ တိုင်တန်းလိုက် ကြသည်။ ဖဆပလ မဏ္ဍိုင်သတင်းစာက ဒီကိစ္စကို မဟုတ်မတရားများကို လုပ်ကြံရေးခဲ့သည်။

ဤသို့ဖြင့် တတိယအကြိမ်မြောက် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံတွင် ပြည်နယ်နှင့် ခရိုင် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ကျောင်းသားထု၏ အံ့ကြွမှုများကို တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားထုသည် ဖိနှိပ်မှုများအောက်မှ အံ့ကြွလာချေပြီ။ တက္ကသိုလ်များ အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံသည် ကျောင်းသားထုလှုပ်ရှားမှုများအား တပြည်လုံးသို့ ဆက်စပ်ပေးလိုက်သည်။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံသို့ တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာများကိုကြည့်လျှင် အောက်တိုဘာ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံသည် ကျောင်း သားထု တရပ်လုံးပေါ်သို့ လွှမ်းမိုးခဲ့ကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ သို့သော် အောက်တိုဘာ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်စရာ တခုကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ထိုအချက်မှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားထု တိုက်ပွဲ၌ ခေါင်းဆောင်မှုမဲ့နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားထုမှာ ခေါင်းဆောင်မှုမပါဘဲ တိုက်ပွဲဝင်နေသည်။ စစ်မြေပြင်တွင် စစ်ဌာနချုပ်မဲ့နေသော စစ်သားများနှင့် တူသည်။

အမှန်အားဖြင့် ခေါင်းဆောင်ဆိုသည်မှာ ကျောင်းသားထုကသာ ဖန်တီးခြင်းဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်များက ကျောင်း သားထုအား ဖန်တီးခြင်း မဟုတ်ပေ။ အဖမ်းခံရလျှင် ဆက်လက်၍ ခေါင်းဆောင်များကို ကျောင်းသားထုက မွေးဖွားပေးလိမ့်မည်။ ရာဇဝင်နှင့် လူထုက ခေါင်းဆောင်များကို ဖန်တီးသည်ဟူသော တရားကို မယုံကြည်ခြင်းသည် သူရဲကောင်းဝါဒ ဝင်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

ထိုကဲ့သို့ ကျောင်းသားများ ဒီအဖြစ်ဆိုး၊ ဒီနှောင်ကြိုးတွေတွင်းက လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ရှေ့ဆောင် ခေါ်ယူသွား နိုင်သော တိကျမှန်ကန်သော လမ်းစဉ်တရပ် လိုအပ်လာပေသည်။ အကြမ်းအားဖြင့် အောက်ပါ တခုတည်းသော လမ်းစဉ်သာလျှင် လက်ရှိဘဝမှ လွတ်မြောက်ပြီး အောင်ပွဲဆင်နိုင်သော သေနင်္ဂဗျူဟာ အခင်းအကျင်းတရပ် ဖြစ်ပေသည်။

၁။ ရည်မှန်းရာ - ဒီမိုကရေစီ

၂။ မှန်ကန်သောခေါင်းဆောင်မှု တည်ဆောက်ရေး - မှားယွင်းသောအယူဝါဒအောက်မှ ကျောင်းသားထုလွတ်မြောက်ရေး

၃။ လက်တွဲရမည့် အင်အားစု - မိဘပြည်သူ၊ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားများ

၄။ ဝင်ရိုး - ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး

၅။ ဇောင်း - အဓိကဖိနှိပ်မှုများသို့ ဇောင်းလှည့်တိုက်ခိုက်ရန်

ယနေ့ ကျောင်းသားလူငယ်တို့သည် ဒီမိုကရေစီပညာရေးပန်းတိုင်သို့ ချီတက်နေကြသည်။ ထိုသို့ ချီတက်နေသော ကျောင်းသားများအား “ရဲဘော်တို့ ရဲရဲကြီး ရှေ့သို့ချီတက်ကြ။”

(ဃ) ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်ဝင်ရေးဆောင်ရွက်မှုကော်မတီမှ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ ပေးပို့သောစာ။

သို့
ကောင်စီလူကြီးမင်းများ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ခင်ဗျား

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခြင်းခံရသော ကျောင်းသားများကိုယ်စား
လေးစားစွာပန်ကြားအပ်ပါသည်။ ၁၉၅၃ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတစ်လပိတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်များအား
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။

၁၉၅၃ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတစ်လပိတ်ရေးကို ကျွန်တော်များအပါအဝင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေး
တက္ကသိုလ်နှင့် မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ရှိ ကျောင်းသားထုကြီး တရပ်လုံး လှိုက်လှဲစွာ လိုလားကြပါသည်။ ဤသို့လိုလား
ခဲ့ကြသည့်အတိုင်း အောက်တိုဘာ ကျောင်းတစ်လပိတ်ရေးကို ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြ တောင်းဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ ဆန္ဒပြ
တောင်းဆိုရာတွင် ကျွန်တော်များသည် အောက်တိုဘာကျောင်းတစ်လပိတ်ရေးမှာ ကျောင်းသားထု တရပ်လုံးအကျိုးနှင့်
လိုအပ်ဆန္ဒဖြစ်သည်ဟု ရိုးသားစွာ ယုံကြည်ကြ၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အတွက်
ကျောင်းသားအများပင် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်း၊ ကျောင်းထုတ်ခြင်းနှင့် ဝရမ်းထုတ်ခြင်း တို့ကို ခံခဲ့ရပါသည်။

၁၉၅၃ အောက်တိုဘာလမှ ယခုအချိန်အထိ ကျွန်တော်များ၏ နှစ်နာဆုံးရှုံးချက်များကို လူကြီးမင်းများ စဉ်းစားနိုင်
ရန် အကျဉ်းချုံး၍ တင်ပြလိုပါသည်။ ကျွန်တော်များသည် တက္ကသိုလ်ပညာကို ဆက်လက် သင်ကြားလိုသော်လည်း ရာသက်
ပန် ကျောင်းထုတ်ခြင်း ခံနေရသည့်အတွက် ဆက်လက် ပညာသင်ခွင့်မရခဲ့ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာမှ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားခြင်း
ကို တနှစ်၊ တနှစ်ခွဲကျော်မျှ ခံခဲ့ကြရခြင်း။

ဤသို့ ချုပ်နှောင်ထားစဉ်အတွင်း ဆိုင်ရာသတင်းထောက်လှမ်းရေးဌာနခွဲနှင့် ရန်ကုန်၊ မန္တလေး စုံထောက်ဌာနမှ
(Mental Torture) ခေါ် (၂၄) နာရီပတ်လုံး မအိပ်မနေ စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းတည်းဟူသော ညဉ့်ပန်းမူများကို ခံခဲ့ကြ
ရခြင်း၊ ထောင်အတွင်း၌လည်း သာမန်ရာဇဝတ် အကျဉ်းသားလောက်ပင် လွတ်လပ်ခွင့်မရှိဘဲ၊ စိတ်ဓါတ်ပျက်ပြားစေရန်
အတွက် တဦးနှင့်တဦး တွေ့ဆုံခွင့်မပေးဘဲ သီးခြားခွဲထားမှုခံရခြင်း၊ ဤသို့ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံရစဉ်အတွင်း ကျောင်း
သားအချို့မှာ မိဘနှစ်ပါးစလုံး ကွယ်လွန်သွားခဲ့ရခြင်းဟူသော ကြေကွဲဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက်များနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရခြင်း၊
အချို့ကျောင်းသားများမှာ ဝရမ်းထုတ်ခြင်း ခံရသည့်အတွက် ပုန်းရောင်၍နေကြရပြီး အချို့မှာ ထပ်မံဖမ်းဆီးခြင်းခံကြ
ရသည်။ အချို့ကျောင်းသားများမှာ ကျောင်းထုတ်ခံနေရစဉ်အတွင်း အရည်အချင်းအလိုက် အလုပ်ရှာဖွေရာ ဌာနအချို့မှ
မသိ၍ လက်ခံမိလျှင်လည်း ကျောင်းထုတ်ခံရမှန်း သိလျှင်သိခြင်း ချက်ခြင်းအလုပ်မှ ထုတ်ပစ်ခံရသည်။

ကောင်းကင် မြေတိုင်းဌာနရှိ မြေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းကော်မရှင် လက်အောက်တွင် လက်ထောက် ဓါတ်ပုံ
ဖတ်ရှုရေး အရာရှိအဖြစ် လုပ်ရသူ ကိုလှထွန်းအောင် (ရာသက်ပန်ထုတ်ခံရသော ကျောင်းသား)၊ အိမ်ယာဆောက်လုပ်ရေး
ဘုတ်အဖွဲ့တွင် အထက်တန်းစာရေးအဖြစ် လုပ်နေသူ ကိုတင်အောင် (ရာသက်ပန် ထုတ်ခံရကျောင်းသား)၊ ကောက်ပဲသီးနှံ
ရောင်းဝယ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့တွင် အငယ်တန်း အမှုဆောင်အရာရှိအဖြစ် လုပ်နေသူ ကိုမြတ်စံ (တနှစ်ထုတ်ခံရသူ) တို့အား
အကြောင်းတစုံတရာမပြဘဲ အလုပ်မှ ထုတ်ပစ်လိုက်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ကျွန်တော်များ၏ နှစ်နာဆုံးရှုံးမှုများကို လူကြီးမင်းများသိရှိပါက ကျွန်တော်များအပေါ်တွင်
ထောက်ထား စာနာညာတာစွာ စဉ်းစား၍ ကျောင်းပြန်ဝင်ရောက်နိုင်ရေးကို အမြန်ဆုံး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးလိုကြလိမ့်မည်ဟု
များစွာယုံကြည်မျှော်လင့် အားထားလျက် ရှိပါသည်။

ကျွန်တော်များသည် ပညာသင်ချိန်အရွယ် ကျောင်းသားများဖြစ်ပြီး တက္ကသိုလ်ပညာကို ဆက်လက်သင်ကြား
ရန် များစွာလိုလားတောင့်တလျက် ရှိသူများ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်များ၏ ပညာသင်ကြားမှုကို ကြာရှည်လေးမြင့်စွာ ရုပ်သိမ်းထားမည်ဆိုပါက ကျွန်တော်များ၏ ဘဝတရား
လုံး ဆုံးရှုံးအညွန့်တုံးအောင် ပြုလုပ်သကဲ့သို့ မနှစ်မြို့ဖွယ်အဖြစ်မျိုးကို လူကြီးမင်းများ လိုလားကြမည်မဟုတ်ဟု ကျွန်တော်
များ ယုံကြည်ပါသည်။ သို့ပါ၍ ကျွန်တော်များအား အမြန်ဆုံး ကျောင်းပြန်လည် ဝင်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်
ပေးပါမည့်အကြောင်း လေးမြတ်စွာ ပန်ကြားအပ်ပါသည် ခင်ဗျား။

ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားများ
ကျောင်းပြန်ဝင်ရေးဆောင်ရွက်မှုကော်မတီ
တကသ အဆောက်အဦ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

(င) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး တပ်ဦး

၁၉၅၃-၅၄ ခုနှစ် တနှစ်လုံးတွင် တကသရွေးကောက်ပွဲပျက်ခြင်း၊ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအရေးတော်ပုံ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အဆိုပါ တနှစ်လုံးသည် တိုက်ပွဲကာလ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များကို ကျောင်းထုတ်သည်။ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းသည်။ စည်းကမ်းတွေ အမျိုးမျိုးသတ်မှတ်သည်။ သို့သော် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသည် ခါးပြတ်သွားခြင်းမရှိ။ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်နှင့် ကျောင်းသားထုကြားတွင် တင်းမာလျက် ရှိသည်။ ထိုပညာသင်နှစ် အဖြစ်အပျက်များအရ ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သူများအဖြစ် ကျောင်းသားများက မြင်သည်။

ထိုတနှစ်လုံး ကျောင်းသားသမဂ္ဂ မရှိခြင်းသည် ကျောင်းသားထုကို တရားဝင်ကိုယ်စားပြုနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းမရှိ သကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားထုအတွက် များစွာနစ်နာစေသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံ စုဝေးကာ “သမဂ္ဂဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ” ကို ဖွဲ့စည်း၍ အရေးဆိုခဲ့ရသည်။ ကျောင်းအာဏာပိုင်များသည် တကသ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရန် စဉ်းစားပေးခဲ့ရသည်။ သမဂ္ဂ ဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီတွင် ပါဝင်ခဲ့သူများနှင့် ကချင်၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ရှမ်း၊ ရခိုင်စသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ စုပေါင်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကာ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး (Student United Front) အောင်မြင်စွာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစုနှင့် တိုင်းရင်းသားကျောင်းသားများ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပထမဆုံး ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးတွင် ကောင်စီဝင် (၄၆) ဦး နှင့် အောက်ပါအမှုဆောင် အဖွဲ့ကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

ကိုခင်မောင်	ဥက္ကဋ္ဌ
ဒဂုံဆောင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
တောင်ငူဆောင်	
ကိုခင်မောင်အုန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုစိန်ဝင်း (ထားဝယ်)	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး
ကိုလှထွန်းဦး (အင်းစိန်)	ငွေထိန်း
မစ္စတာနန်ဇင်လာ (ကချင်)	အဖွဲ့ဝင်
ကိုလှဖေ (ရခိုင်၊ ဦးတင့်ဇော်)	အဖွဲ့ဝင်
ကိုမောက်ဇင် (ရှမ်း)	အဖွဲ့ဝင်
ကိုစောသိန်းရွှေ(ကရင်)	အဖွဲ့ဝင်
ကိုဇော်ဝင်း	အဖွဲ့ဝင်
ကိုဘုန်းလှိုင်	အဖွဲ့ဝင်
ကိုဌေးမင်း	အဖွဲ့ဝင်

ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးအနေနှင့် အောက်ပါဝါဒ (၃) ရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

- ၃။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာသင်ကြားရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့် ဖြူရေး။
- ၂။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားအရေးပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်း သားအင်အားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရေး။
- ၃။ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရေး။

တပ်ဦးသည် ထိုကဲ့သို့ တိကျသောဝါဒ (၃) ရပ်ချမှတ်ကာ တကသရွေးကောက်ပွဲအတွက် စည်းရုံး ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ သန့်ရှင်းသော ကျောင်းသားထုကလည်း ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးအတွက် ဖိတ်ခေါ်ဆောင်ရွက်မှုများ ရှိခဲ့သည်။

မှ

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားထု

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

သို့

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

၁။ ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသားအဖွဲ့၊

၂။ တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစု၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ရဲဘော်တို့-

ယနေ့ ကျောင်းသားလောကကြီး တခုလုံးကိုခြုံ၍ အပြုသဘောဖြင့် သေချာစွာ ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် ရဲဘော်တို့နှင့်တကွ ကျောင်းသူ/သားတိုင်း မငြင်းဆန်နိုင်တော့ပေ။ အောက်ပါအချက်များကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

၎င်းအချက်များမှာ-

၁။ ကျောင်းသားအချင်းချင်း သွေးခွဲမှု။

၂။ ကျောင်းသားထု တကယ် လိုလား၍ ရသင့်ရထိုက်သော အကျိုးအခွင့်များ ဆုံးရှုံးနေခြင်း။

၃။ လက်ရှိ ကျောင်းသားလောက၏ ရှုပ်ထွေးပွေလီလှသော အခြေအနေဆိုးများကြောင့် ပြည်သူတို့၏ အထင်သေးမှု ခံယူနေရသည်။

၄။ ယခုအချိန်ထိ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတို့၏ နေထိုင်မှု၊ ပညာသင်ကြားမှုတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆုံးရှုံးနေသော အကျိုးအခွင့်များကို ထိထိရောက်ရောက် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းများကမှ ဆောင်ရွက်၍ အကောင်အထည် မဖော်နိုင်သေးခြင်းတို့ပင် ဖြစ်၏။

အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို အကျယ်တဝင့် အသေးစိတ် ရှင်းလင်းဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင်-

၁။ ။ ရှေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားလောကကြီးသည် ထင်ရှားခဲ့သော ရင်းနှီးမှုများ၊ တဦးနှင့်တဦး ညီရင်းအစ်ကို မောင်နှမများကဲ့သို့ ချစ်ခင်လေးစားခဲ့သော အရိပ်အရောင်များကို ယနေ့ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်ပြီးတက္ကသိုလ်ရာဇဝင်တွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားအချင်းချင်း ပါတီဝါဒ၊ ဂိုဏ်းဂဏ စိတ်ထားကွဲပြားမှုကြောင့် ဆိတ်သုဉ်းပျက်ပြုန်းခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှစ၍ ကွန်မြူနစ်ဝါဒ၏ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို လိုလားသော ကျောင်းသားအင်အားစုနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ၏ အခြေခိုင်ကြီးမားမှုကို ဖြစ်ထွန်းစေလိုသော ကျောင်းသားအင်အားစုများတို့သည် တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအချင်းချင်းဟူသော သတိတရား လွတ်ကင်းနေပြီးလျှင် မိမိတို့ ယုံကြည်မှုအသီးသီးတို့၏ ဆွဲဆောင်ရာသို့လိုက်ပါ၍ တဖက်နှင့်တဖက် အပြုတိုက်နေကြသည်မှာ ယနေ့တိုင်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ ဤကဲ့သို့ ရှည်လျားသော ကာလအပိုင်းအခြားတွင် ရဲဘော်တို့ အသင်းအဖွဲ့အချင်းချင်း သွေးကွဲတိုက်ခိုက်မှုများ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် အလိုငှာ ကျွန်ုပ်တို့ သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားထုသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ အာဏာကို ဝင်ရောက်ရယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရဲဘော်တို့၏ အဖြစ်အမှန်ကို ကျောင်းသားထုအား တင်ပြခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဖြေရှင်းခဲ့ရတော့သည်။ သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားထု၏ ပြုမူဆောင်ရွက်မှုသည် အောင်မြင်သောအစိတ်အပိုင်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့သလို၊ မအောင်မြင်ဘဲ ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့်လည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ သို့တစေ ဒီနေ့၊ ဒီအချိန်၊ ဒီကာလမှာဆိုလျှင် ဒီအကိစ္စအိုနှင့် တိုးတက်သောကျောင်းသားအင်အားစု (ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကာကွယ်မှုကော်မတီ) အဖွဲ့တို့သည် တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ မကြည့်နိုင်လောက်သည်အထိ ကျိုးနှင့်ခင်ဘုတ် ငှက်ပမာ ဖြစ်နေတော့သည်မှာ ထင်ရှားလှပေတော့သည်။

၂။ ။ ကျောင်းသားများ တကယ်လိုလားသော ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာအရပ်ရပ်များကို ရဲဘော်တို့ (၂) ဖွဲ့စလုံးက တစာစာ ဟစ်အော်ကြွေးကြော်အရေးဆို တောင်းယူနေကြသည်။ ကျောင်းသားအရေး သက်သက်သာသာဆိုပါက ညီညွတ်စွာ ပူးတွဲလုပ်ကိုင်လိုပါသည်ဟု ကြေညာစာတန်းများ ကမ်းလှမ်းနေကြ၏။ သို့သော်လည်း ရဲဘော်တို့၏ ကမ်းလှမ်းမှု ကြေညာစာတန်းပေါ်ရှိ အရေးအသားတို့မှာ ညီညွတ်ရေးဖြစ်ပေါ်မှုထက် အချင်းချင်း ပိုမိုကွဲကွာမှုသာ အားပေးနေသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဝမ်းနည်းစွာ တွေ့ရှိရ၏။

၃။ ။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားလောက အပေါ်တွင် ထားရှိသော ပြည်သူလူထု၏အမြင်၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ သဘောထား၊ မိဘတို့၏ ယူဆချက်၊ သတင်းစာလောက၏ ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်မှုများကို ကြည့်ရှုဆန်းစစ်မည်ဆိုလျှင် ယနေ့ ကျောင်းသား

လောကသည် အထက်ပါ အစိတ်အပိုင်း၏ ငြိငြင်မှု၊ အထင်အမြင်သေးမှုများ ခံစားနေရသည်မှာ အများအသိပင် ဖြစ်တော့၏။ သို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ရဲဘော်တို့အချင်းချင်း သွေးကွဲမှုများ၊ ကျောင်းသားထု၏အကျိုးထက် မိမိတို့ယုံကြည်ရာဝါဒ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုကို ရှေ့လုပ်ကိုင်မှုများကြောင့်ပင် ဖြစ်တော့၏။

၄။ ။ ယနေ့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတရပ်လုံးအတွက် တကယ်အရေးကြီးသော ပြဿနာနှင့်လိုလားမှုများ ပေါ်ပေါက်နေသော်လည်း တိုင်တိုင်ပင်ပင် ရင်းရင်းနှီးနှီးနှောနှောဖြင့် ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့်အဖွဲ့အစည်းများ ကင်းမဲ့နေရကာ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးမှာ အမိမဲ့သား၊ ရေနည်းငါးပမာ ဖြစ်နေတော့သည်။

အထက်ပါ မနစ်မြို့ဖွယ် ပြဿနာများ ပြေလည်စေရန်မှာ ကျောင်းသားအစိတ်အပိုင်းအမျိုးမျိုး ကိုယ်စားပြု၍ ကျောင်းသားထုလိုလားမှုများကို တကယ်တမ်း လေးစားစိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့် ဖြေရှင်းပေးမည့် အသင်းအဖွဲ့ကြီးများ၊ အချင်းချင်း ညီညွတ်စွာဖြင့် မှန်ကန်သော သဘောတရားများပေါ်တွင် မူတည်၍ ခိုင်ခိုင်မာမာ ညီညွတ်ညွတ် ဖွဲ့စည်းထားသည့် တခုတည်းသော ကျောင်းသားတပ်ဦးကြီး ပေါ်ပေါက်ထွန်းကားလာရေးပင် ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ တခုတည်းသော ကျောင်းသားတပ်ဦး ပေါ်လာခြင်းသည် -

၁။ နိုင်ငံရေး အသွေးအရောင်များကြောင့် ပေါ်ပေါက်သော သွေးကွဲမှုများ၊

၂။ ကျောင်းသား/သူများ ယနေ့အလူးအလဲ ခံစားနေရသော ပြဿနာအခက်အခဲများ၊

၃။ ကျောင်းသား/သူတရပ်လုံးပေါ်တွင် တိုင်းပြည်က ထားရှိသော အထင်သေးမှုများ၊

၄။ ကျောင်းသား/သူတို့ ရထိုက်သော အကျိုးအခွင့်များကို စေ့စပ်၊ ဖြေရှင်း၊ မြှင့်တင်၊ မြေတောင်မြှောက်၍ သာယာသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားလောကကြီးကို ဖန်တီးတည်ထောင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ကို ကား မည်သူမျှ ငြင်းဆိုလိမ့်မည်မဟုတ်။

ဤကဲ့သို့ လက်ရှိအခြေအနေက တောင်းခံသည့် လိုလားမှုများကို ဖြေရှင်းပေးမည့် တခုတည်းသော ကျောင်းသားတပ်ဦး ပေါ်ပေါက်လာဖို့အတွက် အောက်ပါ အခြေခံသဘောတရားများပေါ်တွင် မူတည်ရပေလိမ့်မည်။

(က) ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး။

(ခ) ကျောင်းသား/သူတို့၏ ပြဿနာအရပ်ရပ်များကို ကျောင်းသားထု၏ ဆန္ဒအရသာလျှင် ဖြေရှင်းလုပ်ဆောင်ရေး။

(ဂ) ကျောင်းသား/သူတို့၏ အရေးအခင်းများကို ဖြေရှင်းရာတွင် မိမိသက်ဝင်ယုံကြည်သော နိုင်ငံရေးဝါဒရေးရာများ၊ လုံးဝမစွက်ဖက်၊ မပါဝင်စေရေး။

(ဃ) မည်သည့် ပြဿနာများမဆို တရားဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ အပြုသဘောဖြင့် အေးငြိမ်းသည့် နည်းသက်သက်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ရေး။

အထက်တင်ပြပါ အချက်ကြီး (၄) ချက်ပေါ်တွင် မူတည်၍ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး တွေ့ကြုံခံစားနေရသော ဒုက္ခအပုံစံတို့မှ ကင်းလွတ်ရေးအတွက် ရဲဘော်တို့၏ စိတ်ထဲဝယ် ကျောင်းသားထုအပေါ်တွင် ထားရှိသောစေတနာသည် ဘယာအတွက်မဟုတ်။ သဒ္ဓါအတွက်သာဖြစ်ပါက တခုတည်းသော ကျောင်းသားတပ်ဦးကြီးကို ဖွဲ့စည်းရန် ကျွန်ုပ်တို့ သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားထုနှင့်အတူ ပူးပေါင်း ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ကြစေရန် ကျွန်ုပ်တို့က လေးစားစွာ ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါကြောင်း။

ခင်ဆွေ
အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားထု
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ထိုခေတ်ကာလက ကျောင်းသားအခြေအနေများကို ပြန်ကြည့်လျှင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး၊ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ကျောင်းသားတို့၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ လွတ်လပ်ရေး ရပြီးသည့်နောက် ပြည်တွင်းစစ် လှိုင်းတံပိုးကြားတွင် အင်အားပြိုင်ဆိုင်သော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများကြား၌ ကျောင်းသားအများသည် အုပ်စုအမျိုးမျိုးကွဲကာ အစိုးရနှင့် ကျောင်းသားတိုက်ပွဲပုံစံ ဖြစ်လာသည်။ လက်ရှိအုပ်ချုပ်နေသော ဖဆပလအစိုးရသည် နယ်ချဲ့အစိုးရနေရာသို့ ရောက်ရှိသွားပြီး ကျောင်းသားတို့သည် အတိုက်အခံအင်အားစု၏ ပုံစံမျိုး ဖြစ်သွားသည်။ ဒီမိုကရေစီ စစ်မှန်သော အစိုးရတရပ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ကျောင်းသားထုနှင့် အစိုးရကြားတွင် ဖြစ်ပေါ်သော ပြဿနာများကို အေးချမ်းစွာ ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဖဆပလအစိုးရသည် ၎င်းအစိုးရအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၊ ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဝန်ကြီးဦးရာရှစ်တို့

သည် တချိန်က ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ခဲ့ပြီး နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ ဖိနှိပ်မှုများကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်ခဲ့ကြသော်လည်း ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် အစိုးရဖြစ်သောအခါ ကျောင်းသားထုက ၎င်းတို့အမှားများကို ဝေဖန်ထောက်ပြ ဆန့်ကျင်ကြသောအခါတွင် နယ်ချဲ့အစိုးရထက် ပိုမိုဆိုးဝါးသော ဖိနှိပ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် စဉ်းစားစရာ (၂) ခု ဖြစ်လာသည်။ ယနေ့လက်ရှိ ကျောင်းသားထုသည် နောင်အချိန်တွင် အစိုးရအဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီးများဖြစ်လာသော အခါ၌ ကျောင်းသားအရေးကိစ္စများကို ၎င်းတို့ မည်သို့ ဖြေရှင်းကြမည်နည်း။ လက်ရှိဖဆပလအစိုးရ ဖြေရှင်းသကဲ့သို့ ဖြေရှင်းမည်ဆိုလျှင် “ဒီပုပ်ထဲက ဒီပုပ်” သာဖြစ်မည်။ ကျောင်းသားဆိုသည်မှာ မိဘပြည်သူတို့၏ မတရားဖိနှိပ်ခံရမှု၊ စီးပွားရေး အကျပ်အတည်း မပြေလည်မှုများပေါ်တွင် ၎င်းတို့ထံ တိုက်ရိုက်သက်ရောက်ပြီး မကျေနပ်မှုများ ပွင့်အံ့ထွက်လာတတ်သည်။ ထိုမကျေနပ်မှုများမှတစ်ဆင့် ဆန္ဒပြပွဲများ၊ သပိတ်မှောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အရှိန်မြင့်လာသောအခါ လူထုပါဝင်လာကြကာ တိုက်ပွဲအရှိန် တဖြည်းဖြည်းမြင့်လာပြီး အရေးတော်ပုံအသွင်သို့ ကူးပြောင်းကာ ကျောင်းသားတို့သည် တပ်ဦးနေရာမှ တဖြည်းဖြည်းနောက်သို့ ရောက်သွားပြီး တော်လှန်ရေးသမားနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများက ခေါင်းဆောင်မှုနေရာ ရောက်ရှိလာသည်ကို (၁၃၀၀) ပြည့်အရေးတော်ပုံတို့က သက်သေခံနေသည်။

အရေးတော်ပုံကာလ ကြာမြင့်လာသောအခါတွင် လိမ္မာယဉ်ကျေးပါသည်ဆိုသော နိုင်ငံကြီးသားပီသပါသည်ဆိုသော ဒီမိုကရေစီပြည့်ဝပါသည်ဆိုသော နိုင်ငံကြီးများတွင်တောင်မှ ဆူလူအကြမ်းဖက် လူယက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ ထိုအခါ အရေးတော်ပုံမှ အရေးအခင်းအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားလေသည်။ အရေးအခင်းသို့ ကူးပြောင်းသွားရခြင်းမှာ ပါဝင်သော လူတန်းစားအလွှာများ၏ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်မှုမရှိခြင်း၊ ပြင်ဆင်မှုအားနည်းခြင်း၊ ဆန့်ကျင်ခံရသော အစိုးရ၏ သွေးခွဲမှုများ၊ ပဉ္စမတပ်သားများကြောင့်လည်း ပါဝင်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အရေးတော်ပုံနှင့် အရေးအခင်းတို့ ကွဲပြားခြားနားစွာ သိရှိပြီး အရေးတော်ပုံတခုကို အောင်မြင်စွာ ဆင်နွှဲနိုင်ရန်အတွက် အဖက်ဖက်မှ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ များစွာလိုအပ်ပေသည်။

နိဂုံးချုပ်ရလျှင် အစိုးရတရပ်သည် လူထု၏အကျိုးစီးပွားကို ပြည့်စုံမှန်ကန်စွာ မဖော်ဆောင်နိုင်သေးပါက လူထုအသံသည် ကျောင်းသားထုထံမှ ပွင့်အံ့ထွက်လာပေမည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုနှင့် လူထုလှုပ်ရှားမှုသည် ပြည်သူတို့၏ စားဝတ်နေရေး ပြေလည်မှုပေါ်တွင် မှီနေသည်။ သို့သော် ထိုအချက်မှာ အစိတ်အပိုင်း တခုသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ပြည့်ဝမှုနှင့်လည်း များစွာသက်ဆိုင် နေပေသည်။ အစိုးရတရပ်က စစ်မှန်သော ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ပြည့်ဝမှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ပါက ၎င်းတို့ကို ဆန့်ကျင်ဝေဖန်တိုက်ခိုက်မှုများ တဖြည်းဖြည်းလျော့နည်း သွားနိုင်သည်။ ကျောင်းသားထုတက်ကလည်း အနှစ်မပါသော လှုပ်ရှားမှုများကို ဖော်ဆောင်ပေးမည့် လက်ရှိအစိုးရ မွေးမြူထားသည့် ကျောင်းသားများ၏ လုပ်ဆောင်မှုကို သတိထားရန် လိုအပ်ပေသည်။ အစိုးရတိုင်းသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများတွင် ၎င်းတို့၏ လူယုံများမွေးသည်မှာ အစဉ်အဆက်ပင်ဖြစ်သည်။ တခါတရံ နှစ်ရှည်လများ အုပ်ချုပ်လိုသော အစိုးရသည် အကြောင်းပြချက် ရရှိရန်အတွက် ပြည်တွင်း မငြိမ်သက်မှုများကို ဖန်တီးလေ့ရှိသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ၌ ၎င်းတို့မွေးမြူထားသော လူယုံများမှတစ်ဆင့် လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ လက်ကိုင်တုတ် အာဏာပိုင်၊ ပုလိပ်၊ စစ်တပ်၊ ရဲတို့ကို အသုံးပြု၍ လည်းကောင်း မငြိမ်သက်စေရန် ဖန်တီးလေ့ရှိသည်။ ထိုမငြိမ်သက်မှုများကို အကြောင်းပြ၍ လက်ရှိအစိုးရသည် ကြာရှည်စွာ အချိန်ဆွဲ၍ အုပ်ချုပ်နိုင်သည်။ ကျောင်းသားထုတို့သည် အမှားနှင့်အမှန်၊ တရားမှုနှင့် ဖိနှိပ်မှု၊ မတရားဥပဒေနှင့် လိုအပ်သော စည်းကမ်းဥပဒေများကို ခွဲခြားနိုင်ရန် အရေးကြီးပေသည်။ ကျောင်းသားထုအရေးနှင့် အမျိုးသားရေး အနှစ်သာရကို တိုက်ပွဲပုံစံ အနိမ့်အမြင့်၊ အကန့်အသတ်ဖြင့် ဆင်နွှဲနိုင်ရန် အရေးကြီးပေသည်။

တတိယအကြိမ်

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကြီး

၁၉၅၄ ခု ဇန်နဝါရီလ (၁ - ၃) ရက်
တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်

Source: ASO's Burma's Student Movement (1967)

တတိယအကြိမ်မြောက် ဗမာသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကြီးဟု မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် နှစ်ဘာသာဖြင့် တဖက်တချက်စီတွင်
ရေးသားလမ်းညွှန်ထားသော ဝေဠုဝန်ကျောင်း အဝင်ဝ

ကိုစိန်ဝင်း (လက်ဝဲဘက်တွင် ထိုင်နေသူ) ကိုယ်စားလှယ်ခန့်အပ်လွှာများ စစ်ဆေးပြီး ညီလာခံတက်ရောက်သူများ၏ တံဆိပ်များ ထုတ်ပေးနေစဉ်

ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဇော်ဝင်း မိန့်ခွန်းပြောနေစဉ်

ကိုစိုးသိန်း မိန့်ခွန်းပြောနေစဉ် (လက်ဝဲဘက်တွင်ထိုင်နေသူမှာ ကိုခင်မောင်ဦး-အတွင်းရေးမှူးဖြစ်ပြီး သဘာပတိအမည် မသိ)

ကိုအုန်းမောင် မိန့်ခွန်းပြောနေစဉ် (ထိုင်နေသူမှာ ကိုဇော်ဝင်းဖြစ်သည်)

ညီလာခံ အစည်းအဝေး

မိန့်ခွန်းပြောသူ- အမည်မသိ (ထိုင်နေသူမှာ ကိုဇော်ဝင်းဖြစ်သည်)

Source: ASO's Burma's Student Movement (BSEMT)

ညီလာခံ အစည်းအဝေး

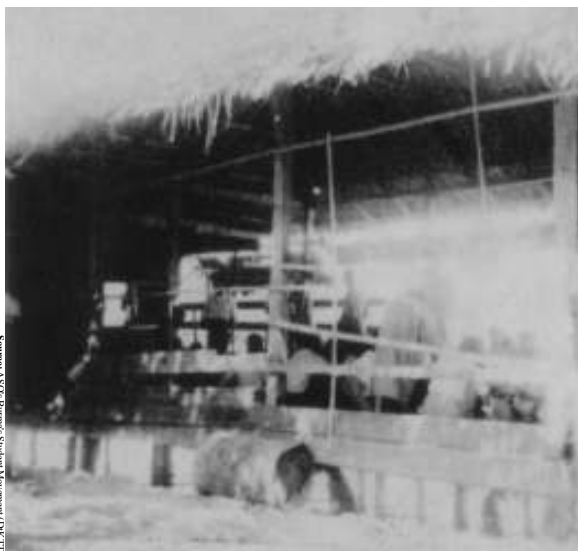
အစည်းအဝေးရပ်နားချိန် (ရွှေဘိုမှလူများ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ-ရကသမှ ကိုမောင်မောင်ခင်ဖြစ်သည်)

နံရံကပ် သတင်းလွှာများ

ညီလာခံ၏ သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးဌာန (ဤအဆောက်အဦးထဲတွင် ရကြည့်စာတမ်းအစရှိသည်တို့ကို ရိုက်နှိပ်ခဲ့သည်)

ထမ်းစားသည့်ဝရပ်

အစည်းအဝေးကျင်းပသည့် ဇရပ်တွင် ကိုယ်စားလှယ်များ ညအိပ်ကြစဉ်

အစည်းအဝေးရပ်နားချိန်တွင် အင်းလျားကန်ဖက် လမ်းလျှောက်ကြစဉ် (ဝဲမှယာ)- အမည်မသိ၊ ကိုကျော်သာထွန်း၊ ကိုစိုးသိန်း၊ ကိုဇော်ဝင်း၊ ကိုအောင်ကြည်

ထမင်းစားကြစဉ်

ထမင်းစားကြစဉ် (လှည့်ကြည့်နေသူများ ကိုကျော်သာထွန်း၊ လက်ဝဲဖက်တွင် လှေကိုင်ထားသူများ ကိုလှဆောင်ဖြစ်သည်)

ထမင်းစားကြစဉ် (ကုတ်အင်္ကျီဝတ်ထားသူများ ကိုလှဆောင်ဖြစ်သည်)

ရန်ကုန်မြို့ ၌ အစည်းအဝေး ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်
သူများ
ရပ်နေသူများ (ဝဲမှယာသို့)- ကိုမြင့်သိန်း၊
ကိုစိန်ဝင်း၊ ကိုတင်အောင်-ရကသ၊ အမည်မသိ၊
ထိုင်နေသူများ (ဝဲမှယာသို့)- ကိုမောင်မောင်ညွန့်
(မင်းလှညွန့်ကြီး)၊ ကိုသက်* (ရကသ)၊
ကိုကျော်သာထွန်း၊ အမည်မသိ။

ကိုသက်* - ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်
နောက်ဆုံးဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်ပြီး ၁၉၆၂ ခုနှစ်
နောက်ပိုင်းတွင် ဗကသသို့ တောခိုသွားပြီး
တောတွင်းတနေရာ၌ ကျဆုံးသွားသည်။

ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး
တပ်ဦးတွင်
ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သူများ

ပင်းယကျောင်းဆောင် (ဝဲမှယာ)
ထိုင်နေသူများ/ရှေ့တန်း- ကိုအောင်ကြည်၊
ကိုလှဆောင်၏အကို (အမည်မသိ)၊
နောက်တန်း- ကိုအုန်းမောင်၊
ကိုထွန်းကြည်*၊ ကိုစိုးသိန်း၊ အမည်မသိ။
ရပ်နေသူများ- အမည်မသိ၊ ကိုချစ်မြိုင်၊
ကိုတင်ရွှေ၊ ကိုစိန်ဝင်း၊
ကိုမောင်မောင်ညွန့်၊ အမည်မသိ၊
ကိုညိုဝင်း၊ ကိုသာဘန်း*၊ အမည်မသိ။

ပင်းယကျောင်းဆောင်
ရှေ့တန်း- ကိုအောင်ကြည်၊
ကိုကျော်သာထွန်း၊ အမည်မသိ၊
ကိုမြင့်သိန်း။
နောက်တန်း- ကိုစိန်ဝင်း၊ ကိုထွန်းကြည်၊
ကိုအုန်းမောင်၊ အမည်မသိ။
ဝဲဖက်သံစကားပျက်စီးနေခြင်းမှာ
အောက်ပါအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
ယခင်က ဤဝင်ပေါက်တွင်
သံစကားများ၊ သံဘာဂျာတံခါးများ
မရှိခဲ့ဘဲ (အောက်တိုဘာကျောင်းတလ
ပိတ်ရေးလှုပ်ရှားမှုနောက်ပိုင်းဟု
ယူဆရသည်။) အချိန်မှ
စတင်တပ်ဆင်ခဲ့သည်။
၎င်းနောက်ကန့်ကွက်ပွဲ တခုတွင်
ကျောင်းသားများ ဖျက်စီးခဲ့ကြသည်။

Source: ASOS Burmese Student Movement (DBCT)

ကိုသာဘန်း*- ရခိုင်အမျိုးသား တဦးဖြစ်ပြီး ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်း ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (ယူအန်အယ်လ်ဒီ) ၏
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုရေးရာကော်မတီဝင်နှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီဝင်ဖြစ်သည်။ ပထမအကြိမ် ၁၉၉၁ မှ ၁၉၉၅ အထိ ထောင်ချခံရသည်။
ယခုစာအုပ်ပြုစုရာတွင် ကူညီခဲ့မှုဖြင့် ၁၉၉၈ တွင် အဖမ်းခံရပြီး (၆) နှစ်အကြာ ၂၀၀၄ ခု ဇူလိုင်လတွင် ထောင်မှ ပြန်လွတ်လာသည်။
ကိုထွန်းကြည်*- ၁၉၆၃ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲပျက်ပြီးနောက်ပိုင်း ဗကပသို့တော့ခိုသွားသည်။ တောတွင်းကျဆုံးသည်။

ပင်းယကျောင်းဆောင်နှင့် စစ်ကိုင်းဆောင်ကြား
(ဝဲမှယာ)
ရှေ့တန်း- ကိုစိန်ဝင်း၊ ကိုအောင်ကြည်၊
အခြားသူများအမည်မသိ

ပင်းယဆောင်နှင့် စစ်ကိုင်းဆောင်ကြား
(ဝဲမှယာ) ကိုတင်ဝင်း၊ ကိုတင်ရွှေ၊ ကိုချစ်သိန်းဦး (စီတီအို)၊
ကိုဗဆွေလေး

ကိုတင်ရွှေ (ပုံရွာတင်ရွှေ)- အဲဒီအယ်လ်ဒီ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ဝင်နှင့်
မန္တလေးတိုင်းတာဝန်ခံဖြစ်ပြီး ၁၉၉၀ နိုဝင်ဘာတွင် အမိန့်ခံရပြီး
ထောင်ဒဏ် (၁၉) နှစ် ချမှတ်ခြင်းခံရသည်။ ၈၊ ၆၊ ၉၇ ရက်နေ့
အသက်(၇၆) နှစ် အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်သည်။

ပင်းယဆောင်အတွင်း ကိုကျော်သာထွန်းနေခဲ့သော
အခန်းရှေ့တွင် (ဝဲမှယာ)
ကိုမြင့်သိန်း၊ ကိုလှဆောင်၊ ကိုစိုးသိန်း၊
ကိုလှဆောင်၏အကို

Source: Burma's Student Movement (BSMT)

စစ်ကိုင်းဆောင်နှင့် မနီးမဝေးတွင် (ဝဲမှယာ)
အမည်မသိ ကိုညိုဝင်း၊ ကိုလှဆောင်၊ ကိုကျော်သာထွန်း၊
ကိုကျော်လှိုင်

ကိုညိုဝင်း- ၈၈ နောက်ပိုင်း ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီ၏ တွဲဖက်
အတွင်းရေးမှူး၊ ဒီမိုကရေစီမဟာမိတ်များအဖွဲ့ချုပ်၏ အတွင်း
ရေးမှူးဖြစ်ပြီး စစ်အုပ်စု၏ ဖမ်းဆီးညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကြောင့်
၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၈) ရက်နေ့ အသက် (၆၀) အရွယ်တွင်
အင်းစိန်ထောင်ဆေးရုံတွင် သေဆုံးခဲ့သည်။
ကိုကျော်လှိုင်- ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ပြီး အင်းစိန်
ထောင်၌ အကျဉ်းကျခံနေရဆဲဖြစ်သည်။
ကိုကျော်သာထွန်း- ဒေါက်တာကျော်သာထွန်းသည် ၂၉၊ ၁၂၊ ၂၀၀၀
ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ကွယ်လွန်သည်။

ပင်းယဆောင်တွင် (ဝဲမှယာ)
အမည်မသိ ကိုထွန်းကြည်၊ ကိုလှဆောင်

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်အတွက်
ဌားထားခဲ့သောသွတ်တဲမှာ ဂျပ်ဆင်ကောလိပ်နှင့်
မျက်နှာချင်းဆိုင် ပြည်လမ်းတဖက်တွင် ရှိခဲ့သည်။
(ဝဲမှယာ)
ကိုတင်ရွှေ (မုံရွာ)၊ ကိုစိန်ဝင်း (ထားဝယ်)

ကိုစိန်ဝင်း- နိုင်ငံတကာရေးရာ အယ်ဒီတာချုပ်
၁၉၈၈ ဩဂုတ်လဆန်းတွင် ရန်ကုန်မြို့တွင် ကွယ်
လွန်သည်။

အခန်း (၁၇)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၄ မှ ၁၉၅၅)

(က) ၁၉၅၄-၅၅ တကသရွေးကောက်ပွဲ

၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် တကသရွေးကောက်ပွဲကို တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များ၏ အကူအညီဖြင့် ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် ကျောင်းသားတိုင်းသည် တကသအသင်းဝင် ဖြစ်လာသည်။ ဒေါက်တာသာလှ၏ အကူအညီလည်း အများကြီးပါခဲ့သည်။ ထိုနှစ် တကသတွင် တပ်ဦးသည် တဦးတည်းပြိုင်နေရသလို ဖြစ်နေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တပ်ဦးမှ အရွေးခံနိုင် သူ မရှိခဲ့ပါ။ သန့်ရှင်းအင်အားစုမှ ကိုတင်ထွန်းကို စဉ်းစားခဲ့ရသည်။ ထိုနှစ် တကသရွေးကောက်ပွဲတွင် တပ်ဦးကိုယ်စားလှယ် အားလုံး အရွေးခံရသည်။

(ခ) ၁၉၅၄-၅၅ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့

ကိုတင်ထွန်း (သန့်ရှင်း)	ဥက္ကဋ္ဌ	(နောင် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊ လက်ထောက်မန်နေဂျာ/ အာတီးယား)
ကိုနန်ဇင်လာ (ကချင်)	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ	(နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)
ကိုတင်ထွန်း (နတ်မောက်)	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး	(သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း အဖွဲ့ချုပ်၊ အတွင်းရေးမှူးဟောင်း၊ ကျောင်းတနှစ်ထုတ်ခံရသူ)
ကိုသန်းတင်	ငွေထိန်း	(နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)
ကိုတင်ရွှေ	အမှုဆောင်များ	(နောင် ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ)
ကိုစိန်ဝင်း (ထားဝယ်)	စာကြည့်တိုက်မှူး	(နောင် နိုင်ငံတကာရေးရာ အယ်ဒီတာချုပ်)
ကိုခင်မောင်အုန်း	အယ်ဒီတာ	(အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ)
ကိုတင်ထွန်း (ရခိုင်)	အမှုဆောင်	(ကျောင်းသားများသက်သာချောင်ချိရေးဌာန၊ ဝါယော)
ကိုမောက်ဇင် (ရှမ်း)	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး	(သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးတာဝန်ခံ)

ကိုစောရှားလမိန်လှ	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး	(နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံ)
ကိုဝင်းထွဋ်	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး	(လူထုဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးဌာန)

(ဂ) တကသ ငွေရတုသဘင်

၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် ပညာသင်နှစ်မှာ တကသ (၂၅) နှစ် သက်တမ်းပြည့်သောနှစ် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တကသငွေရတုသဘင်ကို တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် ခြံမြဲခြံမြဲသံ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ တပ်ဦးအောင်ပွဲနှင့် တကသ ငွေရတုသဘင်ကို ခြံမြဲခြံမြဲသံ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ တကသ ငွေရတုသဘင်မှာ တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် ဒုတိယအကြိမ် ကျောင်းသားပွဲတော် ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ် တိုးတက်တိုးအရွေးခံရစဉ် ပထမအကြိမ်ကျောင်းသားပွဲတော် ကျင်းပခဲ့သည်။ တိုးတက်တဖြစ်လဲ တပ်ဦးတို့၏ စည်းရုံးရေး ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာသည်။ ငွေရတုသဘင် ကျင်းပနိုင်၍ ကျောင်းသားတို့၏ ထောက်ပံ့မှု ပိုမိုရရှိလာကာ တကသ အခန်းကဏ္ဍ ပိုမို မြင့်မားလာသည်။ တပ်ဦးစည်းရုံးရေးအား ပိုမိုကောင်းလာသည်။ တကသ ငွေရတုသဘင်အခမ်းအနားဖွင့်ပွဲသို့ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုသည် တက္ကသိုလ်အဓိပတိအနေနှင့် လည်းကောင်း၊ တကသဥက္ကဋ္ဌဟောင်းအနေဖြင့် လည်းကောင်း တက်ရောက်မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။ အောက်တိုဘာအရေးကြောင့် ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် ကျောင်းသားထုအကြား အထူးသဖြင့် တကသတွင် လက်ရှိ ခေါင်းဆောင်မှုရနေသော ကျောင်းသားအင်အားစုနှင့် တင်းမာမှုလျော့သွားစေရန် နှစ်ဖက်စလုံးမှ အာရုံစိုက်ခဲ့ကြသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုသည် အခမ်းအနားတွင် ကျောင်းသားအားလုံးကို ကျောင်းလစလွတ်ငြိမ်းခွင့် ပေးသွားသည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတယောက် တကသကြေး သုံးကျပ်၊ ကျောင်းသား မှတ်ပုံတင်ကြေး တကျပ်သာ ထိုနှစ်က ပေးခဲ့ရသည်။

(ဃ) စတုတ္ထအကြိမ် ကျောင်းဆရာများအသင်း (ရန်ကုန်)၊ နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံ

စတုတ္ထအကြိမ် ကျောင်းဆရာများအသင်း (ရန်ကုန်) ညီလာခံကို ဗဟိုအစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းတွင် စက်တင်ဘာ (၁၁) ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ဤအသင်းကြီးကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ မတိုင်မီတွင် ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာကြီးဦးဘသန်းတင်၊ အတွင်းရေးမှူး ဦးအောင်သန်းတို့ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

(င) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂနေ့

နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ဖြစ်သည်။ ဗမာပြည်ကျောင်းသားနေ့ (ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်ကျဆုံးနေ့) ကဲ့သို့ပင် သွေးချင်းနီရဲသောနေ့ ဖြစ်သည်။ ဤနေ့တွင် ပရတ်မြို့၌ ယူနီဗာစီတီ ကျောင်းသားတို့သည် ဖက်ဆစ်စနစ်အား ဆန့်ကျင်သည့် ဂျင်အော်ပလီတဲလ် **Jan Opletal*** (ဆေးကျောင်းသားအား) သတ်ဖြတ်ပစ်သည့် အတွက် ဆန္ဒပြခဲ့ရာ ဂျာမန်ဖက်ဆစ်သည် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များအား ပစ်သတ်ခြင်း၊ မြောက်များစွာသော ပရော်ဖက်ဆာများ၊ ကျောင်းသားများအား နာဇီသို့ပန်းစခန်းသို့ ပို့ခြင်း၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းအား ပိတ်ခဲ့ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းသားတို့သည် နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့ရောက်လာလျှင် ဖက်ဆစ်စနစ်အား အပြီးတိုင် ချေမှုန်းရေးအဓိဋ္ဌာန်ချမှတ်ကာ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ကို ကျင်းပခဲ့ကြပါသည်။ ဤနေ့ကို ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကြီး ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

(စ) သုံးခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်ပြဿနာ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသည့်နောက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် စစ်မတိုင်မီက (၂၀၀၀) ကျော်ရှိရာမှ စစ်ကြီးအပြီးတွင် (၈၀၀၀) ကျော်အထိ ဖြစ်လာသည်။ ထိုအချိန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လိုအပ်ချက်များ အမြဲပေါ်ပေါက်နေပြီး အကျပ်အတည်းများ လျော့ပါးသွားသည်မရှိ။ ထိုသို့ အကျပ်အတည်း မပြည့်စုံမှုများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ထောက်ပံ့ကြေး ပိုမိုပေးခြင်း၊ ပညာရေးရန်ပုံငွေ တိုးတက်သုံးစွဲခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းရမည့်အစား တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား လျော့ပါးသွားစေရန် အတန်းပညာ သင်ကြားသူ ဦးရေ နည်းစေရန် တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများ အကျအရှုံး ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း၊ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို (၇) တန်းအောင်မှ ဖြေရမည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း၊ တက္ကသိုလ်တွင် (၃) ခါကျလျှင် ကျောင်းထွက်ရမည် ဆိုသော (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်မှ စတင် ကျင့်သုံးလာခဲ့သည်။ ထိုစနစ်ကြောင့် ကျောင်းသား ရာပေါင်းများစွာ တက္ကသိုလ်၌ ပညာသင်ကြားခွင့် မရဘဲ ထွက်ခွာသွားခဲ့ရသည်။ ထိုစနစ်သည် ပညာရေးအဆင့်မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ချက် မဟုတ်ဘဲ—

Note*- The date commemorates the 1939 Nazi storming of the University of Prague after demonstrations against the killing of **Jan Opletal*** and the occupation of Czechoslovakia, and the execution of nine student leaders, over 1200 students sent to concentration camps, and the closing of all Czechoslovakian universities and colleges. The day was first marked in 1941 in London by the International Students' Council. (Wikipedia)

(၁) တက္ကသိုလ်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ကျောင်းသားများ၏ အကျပ်အတည်းကို မှားယွင်းသော မတရားနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းရန် ပြုလုပ်ခြင်း။

(၂) ကျောင်းသား အခွင့်အရေးဖြစ်သော စာပေသင်ကြားမှုကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤသို့ (၃) ခါကျစနစ်သည် တက္ကသိုလ်တွင်ဖြစ်ပေါ်နေသော အကျပ်အတည်းကို မတရားသောနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်း၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ တကသသည် ကျောင်းသား ထုဘက်မှ မားမားမတ်မတ်ရပ်ကာ ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှ စတင်၍ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်အတွက် တိုက်ဖျက်ခဲ့လေသည်။

စာမေးပွဲချ၊ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ကန့်ကွက်ကြလော့

ကျွန်တော်တို့သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား/ သူများနှင့် ဗမာပြည်တဝှမ်းလုံးမှ ကျောင်းသား/ သူများ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ အုပ်ထိန်းသူနှင့် မိဘများက အသိပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတတ်ပညာတခုဖြင့် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းကာ တိုင်းပြည်တာဝန် ထမ်းဆောင်နိုင်ရေးအတွက် စီးပွားရေး ကျပ်တည်းမှုခံစားရသည့် ကြားမှပင် ကောလိပ်၊ တက္ကသိုလ်များ၊ အထက်တန်း၊ အလယ်တန်း၊ မူလတန်းကျောင်းများသို့ စေလွှတ်၍ ပညာရှာမှီးစေခဲ့ပါသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမတိုင်မီကဆိုလျှင် ပညာတတ်ပေါများပြီး၊ တိုင်းပြည်အား မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် ပညာရေးကို အားပေးကြပါဟူ၍ တစာစာအော်ဟစ်ခါ သားသမီးများကို ကျောင်းသို့စေလွှတ်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့ကြသည်။ ယခု စစ်ပြီးခေတ် ၌ကား ကျွန်တော်တို့၏ မိဘများဖြစ်သော ပြည်သူလူထုကြီး၏ အသိဉာဏ်သည် တိုးမြှင့်လာခဲ့ပါသည်။ မိမိတို့၏ သားသမီး များကို မတိုက်တွန်းရဘဲ မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်အသိဖြင့် ကျောင်းသို့စေလွှတ် ပညာသင်စေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စစ်မဖြစ်မီက ကျောင်းသား (၂၃၀၀) ရှိသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် ယနေ့ ကျောင်းသား (၈၀၀၀) ကျော်အထိ ရှိလာခဲ့ပေသည်။ စစ်မဖြစ်မီက ဗမာပြည်တဝှမ်းတွင် ကျောင်းသား (၃) သိန်းမှ ယနေ့ (၇) သိန်းအထိရှိလာခဲ့ပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ ပြည်သူလူ ထုကြီးသည် မိမိတို့၏ တိုးတက်လာသော အသိဉာဏ်ဖြင့် မိမိတို့ သားသမီးများကို ကျောင်းများသို့ စေလွှတ်ခါ ပညာရှာမှီး စေခြင်း၊ ပညာရေး၌ အားပေးခြင်းများကို ဖဆပလအစိုးရသည် တကယ်တမ်း တိုင်းပြည် တိုးတက်ကြီးပွားမှု၊ တိုင်းပြည် အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အလိုရှိပါလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာလက်ခံ၍ ပညာရေးကို အားပေးကူညီရမည် ဖြစ်သည်။

ဗမာပြည်တဝှမ်းလုံးတွင် တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်၊ အထက်တန်းကျောင်းများ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ သင်ကြား ပြသမည့် အရည်အချင်းပြည့် ဆရာ၊ ဆရာမများရရှိနိုင်ရန် ဆရာများ၏ လစာတိုးမြှင့်၍ လုံလောက်စွာ ရှာဖွေခန့်အပ်ခြင်း၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ ဖူလုံစေရန်အတွက် ဖန်တီးပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ရပေမည်။ အထူးသဖြင့် တိုင်းပြည်၏ အသုံးစရိတ် တွင် ပညာရေးစရိတ်တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ခြင်းကို ပိုမိုပြုလုပ်ပေးရပေမည်။

သို့သော် ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်အစိုးရသည် ဤသို့တိုင်းပြည်တိုးတက်ကြီးပွားရာ၊ လူထု၏အသိဉာဏ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအတွက် ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို တိုးမြှင့်ရမည့်အစား မိမိတို့အာဏာခိုင်မြဲရေး၊ ရာထူးတည်တံ့ရေးအတွက် ဖိနှိပ်မှု အချက်အချာဖြစ်သော စစ်တပ်များတိုးချဲ့ခြင်း၊ ပုလိပ်များတိုးချဲ့ခြင်း၊ ဥပဒေ အကျဉ်းဌာန စသည်တို့ တိုးချဲ့ခြင်း၊ စစ်၊ ပုလိပ်၊ ဥပဒေစသည့် အသုံးစရိတ်များ မြှင့်တင်ပေးခဲ့လေသည်။ ယနေ့လက်ရှိ အခြေအနေတွင် ဖဆပလ အစိုးရအဖို့ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်း ဆိုက်ရောက်ခဲ့လေသည်။ ဤသို့ အကျပ်အတည်း ဆိုက်ရောက်ခြင်းမှာ ဗမာပြည်၏ စီးပွားရေး စနစ်သည် လွတ်လပ်မှုမရှိဘဲ နယ်ချဲ့သမားအား လုံးဝမှီခိုအားထား နေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ စီးပွားရေးအကျပ်အ တည်းကို ဖြေရှင်းလိုလျှင် နယ်ချဲ့သမားတို့၏ လောင်းရိပ်မှ လွတ်လပ်သော စီးပွားရေးစနစ်ကို ထူထောင်မှဖြစ်မည်။ သို့သော် ဖဆပလသည် နယ်ချဲ့သမားအား လုံးဝမှီခိုအားထားနေရသော ယခုလက်ရှိ စီးပွားရေး စနစ်ဟောင်းကြီးကိုပင် မွမ်းမံကျားကန်လျက် ရှိပေသည်။ ယခု ဖြစ်ပေါ်နေသော စီးပွားရေး အကျပ်အတည်း ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို လူထုအပေါ် ပုံချနေပေသည်။ အလုပ်သမားလခများ လျှော့ပစ်ခြင်း၊ ရှားပါးစရိတ်များ ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ အခွန်အတုတ်များ ပိုမိုကောက်ခံ ခြင်း၊ ဈေးနှုန်းများ ဈေးကြီးမြင့်စေခြင်းတို့ ပြုလုပ်လျက် ရှိသည်။ ပညာရေးလောကတွင်လည်း အလုပ်သမား လောကနည်း တူ ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို ဆွဲချကာ ကျောင်းသားများအပေါ် ပုံချခဲ့ပေသည်။ ယနေ့တက္ကသိုလ်၌ဆိုလျှင် ယခင် ထောက်ပံ့ ကြေးပေးသော ကျောင်းသားအားလုံးကို ထောက်ပံ့ကြေးရပ်စဲခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ ပညာရေးအသုံးစရိတ် လျှော့ချခြင်းဖြင့် ကျောင်းအဆောက်အဦများကို တိုးချဲ့မဆောက်နိုင်ခြင်း၊ ကျောင်းအ ရေအတွက် လျှော့ပစ်ခြင်း၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ မဝယ်နိုင်ခြင်းတို့ တွေ့ကြုံလာရသောအခါ ကျောင်းတွင် ကျောင်းသား များ လျော့သွားစေရန်မှာ ကျောင်းကိုပိတ်၍လည်း မဖြစ်နိုင်သဖြင့် အခြား မတရားသော နည်းလမ်းများ တဆင့်ပြီးတဆင့် လုပ်လာကြသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များတွင် စာမေးပွဲများကို ဥပစာအထက်တန်းစာမေးပွဲ၊ ဘီအေအထက်တန်းစာမေး

ပွဲများသာ တက္ကသိုလ်စတင်စကပင် အစိုးရစစ်စာမေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါလျက်နှင့် ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်တွင် အတန်းတိုင်း၌ ဥပစာ ပထမနှစ်၊ ဒုတိယနှစ်၊ တတိယ ပထမနှစ်၊ ဒုတိယနှစ်တိုင်းတွင် အစိုးရစစ်စာမေးပွဲများ ပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး စာမေးပွဲကျသူများကို (undesirable elements) မလိုလားအပ်သူများဟု သမုတ်ကာ ထုတ်ပစ်ရန် ကြံရွယ်ခဲ့လေသည်။

ထိုစဉ်က ကျောင်းသားထု၏ တွန်းကန်ချက်ကြောင့်ပင်လျှင် စာမေးပွဲစနစ်ကိုသာ ပြောင်းလဲနိုင်ပြီး ကျောင်းမထုတ် နိုင် ဖြစ်ရပေသည်။ အတန်းတိုင်းတွင် စာမေးပွဲစနစ်က ကျောင်းသားများ အထက်တန်းများသို့ မရောက်အောင် တဖြည်းဖြည်း ကြံဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်တွင် (၃) ခါကျ ကျောင်းသားများအား ကျောင်းဆောင် နေခွင့်မပေးခြင်း ပြုကျင့်ခဲ့ရာမှ ၁၉၅၅ ခုနှစ် နှစ်ကုန်တွင် (၃) ခါကျ ကျောင်းသားများအား ကျောင်းထုတ်ခဲ့လေသည်။ ဤသို့ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ် စနစ်ကို ဆေးသိပ္ပံတွင်လည်း ကျင့်သုံးလာခဲ့ပေသည်။ ယနေ့အထိဆိုလျှင် ကျောင်းသားအများ ကျောင်းထုတ်ခြင်း ခံနေရ ပေပြီ။ အထက်တန်း၊ အလယ်တန်း၊ မူလတန်းများတွင် စာမေးပွဲပြုလုပ်သောအခါ စာမေးပွဲချစနစ်ကို တဖြည်းဖြည်း သွတ်သွင်းခဲ့သည်။ ၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းများ၌ မရှိခဲ့ဘူးသော သတ္တမတန်း၊ စတုတ္ထတန်းစာမေးပွဲများကို အစိုးရစစ် ပြုလုပ်လာပြီး သတ္တမတန်းတွင် (၆၀) ရာခိုင်နှုန်းအောင်ရာမှ ယနေ့ (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းသာ အောင်မြင်ခြင်း၊ စတုတ္ထတန်းတွင် (၈၀) ရာခိုင်နှုန်းအောင်ရာမှ ယနေ့ (၄၀) ရာခိုင်နှုန်းသာ အောင်မြင်ခြင်းများ တွေ့ရပေသည်။ တက္ကသိုလ်၌လည်း ယနေ့ အောင်မြင်သော ကျောင်းသားဦးရေမှာ ယခင်ကထက် လျော့နည်းလာခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအကြောင်းအရာများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရသည် စာစစ်ဌာနများတွင် စွက်ဖက်ခါ ကျောင်းသားဦးရေကို လျော့ချပစ်နေသည်။

တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများတွင်လည်း စစ်ကြီးအပြီး၌ (၄၆) ရာခိုင်နှုန်း အောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း ယနေ့ (၁၁.၄၂) ရာခိုင်နှုန်းသာ အောင်မြင်ခဲ့တော့သည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို နှစ်ဆင့်ပြုလုပ်ကြရန် စီစဉ်ကြပြန်တော့သည်။

စာမေးပွဲချကျောင်းထုတ်သည့်စနစ်ကို ယနေ့ဗမာပြည်ပညာရေးလောကသို့ သွတ်သွင်း၍ တက္ကသိုလ်များ၊ ကောလိပ် များ၌မူ စာမေးပွဲ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်မည်ဟု အတိအကျပြုလုပ်ကာ ထုတ်ပစ်နေသော်လည်း အထက်တန်းကျောင်း များ၌မူ မြောင်မလုပ်သေးဘဲ စာမေးပွဲကျသူများကို ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် မသိမသာ မတရားကျောင်းထုတ်လျက် ရှိသည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟိုအစိုးရအထက်တန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းသား (၂၀၀) နီးပါးမျှ ကျောင်းထုတ်ပစ်ခြင်းခံရသည်။ ကန်တော် လေးအစိုးရတန်းမြင့်ကျောင်း ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ လိုက်နာရန်စည်းကမ်းများ၏ အချက် (၄) ချက်တွင် ကျောင်း၌ စာမေးပွဲ (၃) ခါကျလျှင် ဤကျောင်းတွင် ပညာဆက်လက် သင်ကြားခွင့်မပြုဟု အတိအလင်းဆိုထားပေသည်။

ဤသို့ ကျောင်းသားများအား အစိုးရသည် ၎င်းတို့၏ ပညာရေးအသုံးစရိတ် လျှော့လိုမှုကြောင့် ကျောင်းထုတ်ပစ် ခြင်း၊ ကျောင်းသားလျှော့ပစ်ခြင်းများ ပြုမူခဲ့သော်လည်း တဖက်မှ ကျောင်းသားများ ညံ့ဖျင်း၍ဖြစ်သည်ဟု အသံကောင်းဟစ် ကြွေးကြော်ကာ ဖုံးကွယ်ခဲ့လေသည်။

ယနေ့ ကျောင်းသားများ အဘယ်ကြောင့် ညံ့ဖျင်းရလေသနည်း။
ယနေ့ ကျောင်းများတွင် ကျောင်းအဆောက်အဦ မလုံလောက်မှုကြောင့် ကျောင်းသားများ တနေ့လုံး ပညာမသင်ရဘဲ မနက်ကျောင်း၊ ညကျောင်း ခွဲခြားသင်နေရသည်။ ကောလိပ်၊ တက္ကသိုလ်များတွင် တခန်းလျှင် ယခင်က ကျောင်းသား (၃၀) သင်ကြားရာမှ ယနေ့ ကျောင်းသား (၂၀၀) ကျော်၊ (၃၀၀) ကျော် ပညာသင်ကြားလျက် ရှိသည်။ ယနေ့ ကျောင်းများ တွင် ဆရာ၊ ဆရာမများအား လစာတိုးမြှင့်မပေးသဖြင့် အရည်အချင်းပြည့် ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ဒီဂရီဘွဲ့ရ ဆရာ၊ ဆရာမများ မှာ ဆရာမလုပ်ဘဲနေကြ၏။ ရန်ကုန်မြို့၊ အမျိုးသမီးအထက်တန်းကျောင်းတွင် ဒီဂရီဘွဲ့ရ ဆရာ (၂) ဦးသာရှိ၏။ ပြည် မြို့၊ အထက်တန်းကျောင်းတွင် ဒီဂရီဘွဲ့ရ ဆရာ (၁) ဦးသာရှိ၏။ အလားတူ ပြည်နယ်ကျောင်းများတွင်လည်း ဒီဂရီဘွဲ့ရ ဆရာများ လုံလောက်စွာ မရှိ၊ ရှိပြီး ဆရာများကိုသာ အထက်တန်းကျောင်းများသို့ ပို့ဆောင်ကာ ပညာသင်ကြားစေခဲ့သည်။ ဤသို့ ကျောင်းများတွင် ဆရာမလုံလောက်ဘဲ အတန်းတန်းတွင် ကျောင်းသားများ အဆမတန် ဆရာမလိုက်နိုင်အောင် မနိုင်မနင်း သင်ကြားနေရလေသည်။

တဖန် ကျောင်းသုံးပရိဘောဂတွင်လည်း လုံးဝမရှိ ဖြစ်ခဲ့ရ၏။ သိပ္ပံပညာ၊ လောကဓါတ်ပညာခန်းများတွင် ဓါတ်ခွဲ ကိရိယာများ မရှိ၍ မသင်ရခြင်း၊ စာအုပ်စာတမ်းများမရှိ၍ မသင်ရခြင်းကြောင့် တက္ကသိုလ်များတွင် ၎င်းကျောင်းသားများ ညံ့ဖျင်းရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ တဖန် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲတွင် အင်္ဂလိပ်စာညံ့၍ စာမေးပွဲကျသည်ဟု အကြောင်းပြပြန်၏။ ယနေ့ အင်္ဂလိပ်စာမှာ မည်သို့ပြောစေကာမူ ကျောင်းသားများတွင် မသင်မနေရတာသာ၊ ပထမဘာသာအဖြစ် သင်ယူနေရ၏။ မိမိတို့ဘာသာမဟုတ်သော ဘာသာစကားကို ပထမဘာသာအဖြစ် သင်ယူကာ အရေးထားစစ်ဆေးသော်လည်း သင်ကြား သောအခါတွင် (၅) တန်းမှစ၍ သင်ကြားရ၏။ တစ်နေ့ (၁) နာရီမျှလောက်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာကို (၅) နှစ် သင်ကြားခြင်းအားဖြင့် မည်သို့မျှ တက္ကသိုလ်အဆင့်ကို မမီနိုင်။

တဖန် ကျောင်းသားများပျင်း၍ စာမေးပွဲကျသည်ဟု အကြောင်းပြ၏။ ယနေ့ကျောင်းသားများသည် စာမေးပွဲအောင်

ရန် မည်မျှအားထုတ်ရသည်ကို ယနေ့ မြောက်များစွာသော အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းများတွင် နေ့ညမအား လေ့လာ ဆည်းပူးနေရခြင်းကပင် ကျောင်းသားများ မပျင်းခြင်းကို သက်သေပြနေချေသည်။

ယခုကဲ့သို့ ကျောင်းသားများ ကျောင်းများတွင် လျော့ပါးအောင် ပြုလုပ်ခြင်းသည် ယနေ့တိုင်းပြည်၏ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးတွင် လိုအပ်သော ပညာသည်များ ယုတ်လျော့ခြင်း၊ တိုင်းပြည်တွင် အသိဉာဏ်တိုးတက်ရေးတို့အား နှောင့်နှေး ကြုံဆောင်ခြင်းတို့ကို အစိုးရသည် ကာယကံမြောက် ပြုမူခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ယခုကဲ့သို့ ကျောင်းသားများအား စာမေးပွဲချကာကျောင်းထုတ်သည့်စနစ် သွတ်သွင်းကာ စာပေဆက်လက် သင် ကြားခွင့် မပေးခြင်းသည် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားတိုင်း ပညာသင်ကြားခွင့် ရှိစေရမည်ဟူသော အချက်ကို ဖျောက်ဖျက်ခြင်း ဖြစ်ရုံသာမက လူတိုင်းပညာသင်ကြားခွင့် ရရှိမည်ဟူသော လူမှုအခွင့်အရေးပိတ်ပင်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ဖဆပလတို့သည် ယခုကဲ့သို့ ငွေအကျပ်အတည်း၊ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးကို ကျောင်းသားထုအပေါ်ချကာ ကျောင်းသားများ အား စာမေးပွဲချ ကျောင်းထုတ်ရုံမျှမက တဖက်မှလည်း ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများဖြစ်သော သမဂ္ဂအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခွင့်ကို ပိတ်ပင်ခြင်း၊ ကျောင်းသားသစ္စာဖောက် ဒီအက်စ်အိုများ မွေးမြူသွေးခွဲစေခြင်း၊ ဖိနှိပ်မှုများကိုပါ ပြုကျင့်လျက် ရှိပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စာမေးပွဲချ၊ ကျောင်းထုတ်ခြင်း၊ အခွင့်အရေးပိတ်ခြင်း၊ ဒီအက်စ်အိုများကို မြှောက်ပင့်ပေးခါ ကျောင်းသားထု ညီညွတ်ရေးအား ဖြိုခွဲနေသည်များကို ကျောင်းသားထုကြီးတရပ်လုံး ညီညွတ်စွာ လက်တွဲကာကွယ်ကြရန် နှိုးဆော်အပ်ပါ ကြောင်း။

မြို့မ၊ မြို့နယ်နှင့် ပြည်သူလူထုကြီး ခင်ဗျား-

ယနေ့ကျောင်းသားများအား စာမေးပွဲချကာ ကျောင်းထုတ်ပစ်သည့်အရေးသည် ကျောင်းသားအရေး သက်သက် သာမဟုတ်။ ဗမာပြည်၏ တိုးတက်ကြီးပွားရေး၊ နိုင်ငံ၏အရေး၊ တပြည်လုံးအရေး ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့၏ ရင်သွေးများ၏ ထာဝစဉ်အရေးလည်းဖြစ်ပေရာ ကျနော်တို့ ကျောင်းသားများနှင့် အတူပါဝင် ကူညီဆောင်ရွက်ကာ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ် အစိုးရ၏ မတရားစာမေးပွဲချ၍ ကျောင်းထုတ်သည့် စနစ်ကို ယနေ့ဗမာပြည်ပညာရေးထဲသို့ ကျင့်သုံးလာခြင်းအား ကာကွယ် ကြရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါကြောင်း။

- တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ (၃) ခါကျစနစ်ကို ပယ်ဖျက်လော့
- တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲတွင် ချပစ်ခြင်း ရပ်ဆိုင်းလော့
- စာမေးပွဲချ၍ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းလော့
- ပညာရေးအသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်လော့
- ပညာရေးစနစ်ကို အသစ်ပြင်လော့
- စီးပွားရေးစနစ်ကို အသစ်ပြင်လော့

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)

ရန်ကုန်ခရိုင်လုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ)

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် (ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်)

ဤသို့ ကြေညာချက်များဖြင့် ထုတ်ပြန်ကာ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က ဖဆပလ အစိုးရသည် ပညာရေးအပေါ်တွင် ထားရှိသော သဘောထားမှာ-

- (၁) ဝါဒဖြန့်ရေးကိုသာ အဓိကထားခြင်း၊
- (၂) စစ်သားစုဆောင်းရေးကိုသာ အဓိကထားခြင်း၊
- (၃) ပါတီဝင်ကောင်းစားရေးကိုသာ အဓိကထားခြင်း၊
- (၄) အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာ မဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းတို့မှ ပေါ်ပေါက်လာသော အကျိုးသက်ရောက် မှုများ ဖြစ်သည်။

ထိုပြဿနာများ မဖြေရှင်းနိုင်သောအခါတွင် ဖဆပလအစိုးရသည်-

- (၁) တဖက်တွင် ကျောင်းသားထုအတွင်းတွင် တပည့်မွေး၍ သွေးခွဲစေ၍၊ တဖက်မှ အာဏာနှင့်ဖိနှိပ်ခြင်း
- (၂) စာမေးပွဲချ၍ ကျောင်းထုတ်နေခြင်း (၂) ချက်ကို တွေ့ရသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ မြို့တော်ခန်းမ၌ ကျင်းပသော ဖဆပလအမတ်ပေါင်းစုံ အစည်းအဝေးတွင် ဝန်ကြီးဦးကျော် ငြိမ်းက ဒီအက်စ်အိုကို ဖဆပလက အသိအမှတ်ပြုသည်။ ကူညီရမည်ဟု ဖြောင့်အတိအလင်း ကြေညာခဲ့ပေသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ဒီအက်စ်အိုများကို သင်တန်းများပေးခဲ့သည်။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် အနေနှင့်လည်း အထက်ပါဖြေရှင်းပုံကို လုံးဝသဘောမတူပေ။

ယခုဖြစ်ပေါ်နေသော ပညာရေးအကျပ်အတည်းမှ ထွက်ရာလမ်းသည် -

(၁) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာများ တိုးချဲ့အားပေးခြင်း၊

(၂) ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ပေး၍ လက်ရှိကျင့်သုံးနေသော ပါတီဝင်ကောင်းစားရေးဝါဒ စွန့်လွှတ်ခြင်း၊

(၃) ပညာရေးအသုံးစရိတ် ၁၀% တိုးမြှင့်သုံးစွဲစေခြင်း၊

(၄) (၃) တန်းမှစ၍ အင်္ဂလိပ်စာများ သင်ကြားခြင်းများ ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ပါအချက် (၄) ချက်ရရှိရန် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ အရေးယူဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း။

အမှုဆောင်အဖွဲ့

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်

ရန်ကုန်မြို့

၎င်းအပြင် အောက်ပါ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၏ ကြေညာချက်ကိုကြည့်လျှင် ဖဆပလအစိုးရ၏ ဖိနှိပ်မှုများကို ထပ်မံတွေ့ရပေသည်။

ကျောင်းသားများခံစားနေရသည့် လွတ်လပ်ရေးအရသာ

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ကြေညာချက်

ဗမာနိုင်ငံသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံအဖြစ် လွတ်လပ်ရေးရခဲ့သည်မှာ (၈) နှစ်ကာလသို့ တိုင်ခဲ့ပေပြီ။ တာဝန်အရှိဆုံးသော ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့၏ နိုင်ငံအကျိုး၊ ပြည်သူလူထု လူတန်းစားအကျိုး၊ လူမျိုးစုအသီးသီးအကျိုးတို့အား အဘယ်မျှ လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သည်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ကျောင်းသားမိဘများနှင့် ပြည်သူလူထုသို့ ဗမာနိုင်ငံကျောင်းသားများ ခံစားနေရသည့် (၈) နှစ်တာ လွတ်လပ်ရေးအရသာကို (ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးအပိုင်းမှ) တင်ပြလိုက်ရပေသည်။

စာမေးပွဲချ၍ ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားများ

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်ခံရရန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် (၂၀၀၀) ကျော်

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်ခံရရန် မန္တလေးတက္ကသိုလ် (၃၀၀) ကျော်

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်ခံရရန် မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ် (၁၅) ကျော်

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်ခံရရန် အထက်တန်းကျောင်းများ (၂၀၀) ကျော်

(ရန်ကုန် ဗဟိုအစိုးရအထက်တန်းကျောင်း အပါအဝင်)

တက္ကသိုလ် စာမေးပွဲမှ (၂) နှစ်ပယ်ခြင်း (ဒီဘား) နှင့် ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ (၁၉၈) ယောက်

တက္ကသိုလ် အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ

ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ - (၄၉) ဦး

နှစ်အပိုင်းအခြား - (၂၂) ဦး

(၁၉) လကြာ အဖမ်းခံရသူများ - (၁၆) ဦး

ဝရမ်းထုတ်ထားခြင်းခံရသူများ - (၂) ဦး

ကျောင်းသားသမဂ္ဂဖွဲ့စည်း၍ ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ

မြောင်းမြ - (၅) ယောက်

မြင်းခြံ - (၁) ယောက်

အိမ်မဲ - (၃) ယောက်

နတ်မောက် - (၉) ယောက်

ကြို့ပင်ကောက် - (၂) ယောက်

စစ်တွေ - (၁) ယောက်

လက်ရှိ မတရားလုပ်ကြံအဖမ်းခံနေရသော ကျောင်းသားများ	
တကသ ကြို့ပင်ကောက်၊ မန္တလေး ရာသက်ပန်	- (၃) ဦး
မတရားကျောင်းထုတ်ခံရသူ၊ ရန်ကုန်မြို့မကျောင်း	- (၁) ဦး
အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်	

ဤသို့ဖြင့် (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးပွဲကြီးများ၊ လှည့်လည်ပွဲများ ပြုလုပ်၍ လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများထံ ဆန္ဒပြလက်မှတ်ကောက်ခံ၍လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများ မဲဆန္ဒပေးပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်၍ လည်းကောင်း (၃) ခါကျစနစ် ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ လူထုအသင်းအဖွဲ့၊ သတင်းစာ ကိုယ်စား လှယ်များအား ဖိတ်ခေါ်၍ လည်းကောင်း၊ သတင်းဆရာများ ကွန်ဖရင့်လုပ်၍ လည်းကောင်း၊ ပါလီမန်အမတ်များ ဖိတ်ခေါ်၍ လည်းကောင်း တင်ပြကာ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ပြည်သူတို့ထံသို့ တင်ပြခဲ့ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကျောင်းသားထု၏ တညီတညွတ်တည်း ဆန္ဒပြတောင်းဆိုခြင်း၊ မိဘပြည်သူများ ထောက်ခံမှုရရှိခြင်းနှင့် တကသ ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် တောင်းဆိုဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့သည် မနေနိုင်တော့ဘဲ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးမှ အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရပေသည်။ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်နှင့် (၆၅) ရာခိုင်နှုန်းစနစ်တို့ကို စဉ်းစားရန်နှင့် အခြား သင့်တော်သော နည်းစနစ်ရှိပါက ကောင်စီသို့တင်ပြရန် အောက်ပါကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပါသည်။

- (၁) ပါမောက္ခချုပ် (ချယ်ယာမင်)
- (၂) သိပ္ပံမဟာဌာနမှူး
- (၃) ဝိဇ္ဇာမဟာဌာနမှူး
- (၄) ကျောင်းအုပ်ကြီး (မန္တလေး)
- (၅) ဦးဘငြိမ်း (တကသ ကိုယ်စားလှယ်)
- (၆) ဦးထွန်းအောင် (မြို့တော်ဝန်ဟောင်း)

ကျောင်းသားထု၏တောင်းဆိုချက်အရ ထိုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပေးရလင့်ကစား အစည်းအဝေးတကြိမ်တခါမျှ ထိုင် ခြင်းမပြုဘဲ ထားခဲ့ပေသည်။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို နှောင့်နှေးစေရန် ကြံဆောင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းသားထု ညီညွတ်ရေးအားဖြင့် အောင်ပွဲရယူနိုင်လေသည်။ ၁၉၅၃-၅၄ ခုနှစ် တကသ မဖွဲ့စည်းပေးဘဲထားခဲ့ရာမှ ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ရပေသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံအတွက် ဖမ်းဆီးခံရသော ကျောင်းသားများ ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့ရသည်။ ကျောင်းထုတ် ခံရသော ကျောင်းသားများ ပြန်တက်ခွင့် ပေးခဲ့ရသည်။

ဤသို့ဖြင့် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ကျောင်းသားများ ညီညွတ်ရေး ဖြင့် တကသ၊ ဗကသ၊ အလံတော်အောက် တွင် သမဂ္ဂများ၊ အသင်းအဖွဲ့များ ပါဝင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဖိတ်ခေါ်မှုများ ပြုလုပ်လာကြသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် “(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသား (၂၀၀၀) ကျော်အား ယခုနှစ်မကျင့်သုံးဘဲ ပြန်ဝင်ခွင့် ရရှိရန်” အာဏာပိုင်များက တနှစ်ရွှေ့ဆိုင်းထားမည်ဟု သဘောတူချက်ရရန် အသင်း၊ သမဂ္ဂပေါင်းစုံ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ ပေသည်။ ကျောင်းသားထု (၄၀၀၀) ကျော် မဲဆန္ဒပေး၍ လည်းကောင်း၊ နေ့ကျောင်းသား များ၊ သထုံဆောင်၊ ပဲခူးဆောင်၊ ပင်းယဆောင်၊ စစ်ကိုင်းဆောင်၊ အင်းဝဆောင်၊ ရွှေဘိုဆောင်၊ ဒဂုံဆောင်၊ အမရဆောင်တို့တွင် မဲဆန္ဒကောက်ယူပြီးခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ နေ့ကျောင်းသူများ၊ အင်းလျားဆောင်၊ ရတနာဆောင်၊ သီရိဆောင်၊ မာလာဆောင်သူများနှင့် အမရ၊ မန္တလေး၊ တောင်ငူ၊ ပြည်၊ တကောင်း၊ တီတီစီ အဆောင်များ၌လည်း ဆန္ဒမဲများကောက်ယူကာ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို အားလုံးကန့်ကွက် ခဲ့ကြပေသည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင် ဥပစာကောလိပ်များ၌လည်း ကျောင်းသားများက တခဲနက်ကန့်ကွက်ခဲ့ ကြပေသည်။

(ဆ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားစစ်အင်အားစု (S.O.F)

(S.O.F) သည် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ၏ စီမံကိန်းအရ ပေါ်ပေါက်လာသော အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းတွင် တပ်ဦးမှ မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက် ထွက်သွားသော ကိုနန်ဇင်လာ၊ ဒီအက်စ်အိုများနှင့် သန့်ရှင်းအဟောင်းများ ပါဝင်ပေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် တပ်ဦးနှင့် အဓိကအားပြိုင်ရန် ဖြစ်ပေသည်။ ဆိုရှယ်လစ်များသည် ဒီအက်စ်အိုကို ကျောင်းသားထုက မထောက်ခံမှန်း သိသဖြင့် (S.O.F) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ (S.O.F) ဒီအက်စ်အို တဖန်ပြန်လည် အသက်သွင်းသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

(S.O.F) တပ်ဦးကို အရေးပေးတိုက်ရန်နှင့် (D.S.O) ဘက်မှ ဟန်ပြတိုက်ခိုက်ရန်နှင့် ကြားလမ်းစဉ်ဖြင့် လူမျိုးစုများ ကြား အင်အားစုများကို သိမ်းသွင်းရန် ဖြစ်ပေသည်။ နောက်ဆုံး (D.S.O) ရုပ်လုံးပေါ်လာခဲ့သဖြင့် တကသရွေးကောက်ပွဲ အပြီးတွင် (D.S.O) ဖျက်သိမ်းခဲ့ရာ လူမျိုးစုများနှင့်သန့်ရှင်းတို့ မကျေနပ်၍ (D.S.O) (၂) ခြမ်း ကွဲခဲ့ရသည်။

(ဇ) ဟယ်ဒီတန်အရေးတော်ပုံနှင့် ကန့်ကွက်ပွဲများ

ထိုအရေးတော်ပုံ ပေါ်ပေါက်လာရသောအကြောင်းရင်းမှာ အလယ်တန်းအစိုးရစစ် သတ္တမတန်းစာမေးပွဲတွင် မေးခွန်း ပေါက်သည်ဟူသော ပြဿနာဖြစ်သည်။ သတ္တမတန်းကျောင်းသားများ ဘာသာရပ် (၄) ဘာသာ ဖြေပြီးသောအခါ မတ်လ (၂၂) ရက်နေ့တွင် ဖြေဆိုရမည့် ဘာသာမှာ သင်္ချာမေးခွန်းလွှာအမှတ် (၂) နှင့် အထွေထွေသိပ္ပံပညာကို ဖြေဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ စာမေးပွဲမဖြေဆိုမီကပင် ထိုနေ့ထုတ် ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာ၌ အထွေထွေသိပ္ပံ မေးခွန်းပေါက်ကြားလျက် ရှိသည်။ ထိုမေးခွန်းလွှာ တွင် ပါဝင်သော ပုဒ်စာတစ်ပုဒ်ကို ထုတ်ဖော်လျက် ပါရှိခဲ့ပေသည်။ မေးခွန်းပေါက်ကြားသည်ဟု ကောလာဟလဖြစ်နေသော်လည်း ဆိုင်ရာမှ အရေးယူခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

ပထမပိုင်းသင်္ချာမေးခွန်းလွှာ ဖြေဆိုပြီးသောအခါတွင် အထွေထွေသိပ္ပံဖြေဆိုရန် စာမေးပွဲခန်းမသို့ရောက်ရှိချိန် စာမေး ပွဲကြီးကြပ်သူများက မတ်လ (၂၀) ရက်နေ့မှစ၍ စတင်ကျင်းပသော သတ္တမတန်းစာမေးပွဲကို လုံးဝဖျက်သိမ်းလိုက်ကြောင်း ပညာမင်းကြီးဦးဘထွား လက်မှတ်ဖြင့် အမိန့်စာကိုဖတ်ပြခဲ့သည်။ စာမေးပွဲကြီးကြပ်သူများက ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာတွင် မေးခွန်း ပုစ္ဆာပါရှိလာသဖြင့် ဖျက်သိမ်းလိုက်ရသည်ဟု ပြောကြားလေသည်။

ထိုအခါ ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့ လပေါင်းများစွာ ကြိုးပမ်းဖြေဆိုခဲ့ရသော စာမေးပွဲကို လုံးဝဖျက်သိမ်းလိုက် ရသည်ဟု သိရှိရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကျောင်းသားများ ငိုယိုကြပြီးလျှင် မခံမရပ်ဖြစ်ကာ စာစစ်ဌာနအသီးသီးရှိ ကျောင်းသားများ သည် စုရုံးကာ ပညာမင်းကြီးရုံးသို့ ချီတက်ဆန္ဒပြကြပါသည်။ ထို့နောက် ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာတိုက်ရှေ့သို့ ရောက်ရှိကြသည်။ သတင်းစာတိုက်၌ ပုလိပ်အချို့ စောင့်လျက်ရှိသည်။ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း အရှေ့ပိုင်းတရားသူကြီး ပါစီမြမောင်သည် ပုလိပ်အမှုထမ်းများနှင့်အတူ ရောက်ရှိလာသည်။

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဇော်ဝင်းနှင့် ရကသမှ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုမောင်မောင်ခင်တို့သည် ပညာမင်းကြီးအား သွားရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသော်လည်း မတွေ့ရပေ။ ထိုအခါ ကိုဇော်ဝင်းတို့သည် အရှေ့ပိုင်းတရားသူကြီး ပါစီမြမောင်နှင့် တွေ့ကာ ယခုဆန္ဒပြသူများမှာ သတ္တမတန်းကျောင်းသား (၁၂) နှစ်၊ (၁၃) နှစ်အရွယ် ကလေးများဖြစ်ကြောင်း၊ သေနတ်နှင့် မပစ်ခတ်ရန်နှင့် ကလေးသူငယ်များ အေးချမ်းစွာဆန္ဒပြမှုကို ထိန်းသိမ်းထားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောသောအခါ တရားသူကြီးက ကောင်းပါပြီဟုပြောပြီးနောက် ချက်ခြင်းပင် သေနတ်နှင့်ပစ်ရန် အမိန့်ပေးတော့သည်။ ကိုဇော်ဝင်း သေနတ်နှင့်မပစ်ရန် အထပ်ထပ် တားပါသော်လည်း မရတော့ပေ။ မပစ်သေးဘဲ ရှိသည်ကိုပင် “ပစ်တော့ပါလားကွ” ဟု အမိန့်ထပ်ပေးလေသည်။

သေနတ်ပစ်ခတ်မှုကြောင့်-

၁။ ဟယ်ဒီတန် (၅၁) ချာချီလမ်း သေဆုံးခဲ့ရသည်။

အပြင်းအထန် ဒဏ်ရာရသူများထဲတွင်-

၁။ တင်မောင်အေး (၁၁) ကုတ္တိုင်းလမ်း

၂။ တင်အောင် (၂၃) ဒိုဘီလမ်း၊ မြေနီကုန်းတို့ ပါဝင်သည်။

ထိုအခါတွင်-

(၁) သေနတ်ပစ်ရန် အမိန့်ပေးသော တရားသူကြီး ပါစီမြမောင်နှင့် တာဝန်ရှိသော ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်ခင်မောင်က လေးတို့အား ဗမာ့ခေတ်ကို အရေးယူသလို ချက်ခြင်းဖမ်းဆီး အရေးယူရန်၊

(၂) စာမေးပွဲ မေးခွန်းပေါက်ကြားမှုမှာ ပညာရေးဌာန၏ တာဝန်သာဖြစ်၍ တာဝန်ရှိသူများအား ဖော်ထုတ်အရေးယူရန်၊

(၃) ဖွဲ့စည်းလိုက်သော စုံစမ်းရေးကော်မရှင်တွင် ကျောင်းသားနှင့်ပြည်သူ့ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခွင့်ပြုရန် ဆန္ဒရှိပါ သဖြင့် အမြန်ဆုံး တောင်းဆိုလိုက်ရပါကြောင်း။

ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ)၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ) တို့က တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။

(ဇ-၁) သမဂ္ဂ (၃) ခု ပူးတွဲကြေညာချက်

ရဲဘော် ကျောင်းသူ/သား အပေါင်းတို့-

သတ္တမတန်းစာမေးပွဲ မေးခွန်းပေါက်ကြားသည့်အတွက် စာမေးပွဲဖျက်သိမ်းပစ်ခဲ့သည်။ စာမေးပွဲဖျက်သိမ်းသည့် အတွက် (၇) တန်း ကျောင်းသားကလေးများသည် ဆန္ဒပြခဲ့ပါသည်။ ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာတိုက်ကို ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြခဲ့သည်။ ပုလိပ်များက သေနတ်နှင့်ပစ်သတ်သဖြင့် ရဲဘော်ဟယ်ရီတန် ကျဆုံးသွားခဲ့ရပေသည်။ ဤကျဆုံးသွားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ (၃) ဖွဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရှေ့ဆက်ပြီး ရဲဘော်ဟယ်ရီတန်အား ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ စာမေးပွဲမေးခွန်း ပေါက်ကြားခြင်းအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ကော်မတီတရပ်ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ သို့အတွက် ရဲဘော်ကျောင်းသား/သူတို့၏ ၂၅၊ ၃၊ ၅၆ ရက်တွင် နေ့လယ် (၁၂) နာရီအချိန်၊ ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာ တိုက်အနီး၊ ဗဟန်းအစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းရှေ့ ကွက်လပ်စခန်းသို့ လာရောက်ကြပါရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ပါသည်။

အတွင်းရေးမှူးများ

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်

ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)

နေ့စွဲ- ၂၄၊ ၄၊ ၅၆ ရက်နေ့

(ဇ-၂)

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညွှန်ကြားလွှာ

နေ့စွဲ- ၂၉၊ ၃၊ ၅၆

ရဲဘော်တို့-

၂၂၊ ၃၊ ၅၆ ရက်နေ့တွင် သတ္တမတန်း စာမေးပွဲမေးခွန်းမှာ ပေါက်ကြားသည့်အတွက် စာမေးပွဲကို ဖျက်သိမ်းပစ်လိုက်သည်။ ထိုသို့ ဖျက်သိမ်းပစ်လိုက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများမကျေနပ်ဖြစ်ခါ ပညာမင်းကြီးရုံးသို့ သွားရောက် ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြခဲ့သည်။ ထို့နောက် မေးခွန်းထုတ်ဖော်သော ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာတိုက်သို့ ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြခဲ့သည်။

ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာတိုက်သို့ ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြစဉ် တရားသူကြီး ပါစီမြမောင်၏ အမိန့်အရ ပုလိပ်များက သေနတ်နှင့် ပစ်ခတ်သဖြင့် (၁၆) နှစ်အရွယ်၊ စိန်ပေါကျောင်းသားလေး “ဟယ်ရီတန်” ကျဆုံးသွားရသည်။ ကျောင်းသားများဒဏ်ရာရရှိ၍ (၂) ယောက်မှာ အတွင်းလူနာအဖြစ် ကုသနေရသည်။ ဤသို့ ရက်ရက်စက်စက် လူမမယ်ခလေးများအား သတ်ပစ်ခြင်းသည် ဖက်ဆစ်အပြုအမူမျိုးသာ ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ သေနတ် လက်နက်နှင့် ပစ်သတ်ခြင်းအတွက် ငါတို့သည် ရှေ့သို့ဆက်လက် အရေးယူဖြစ်သည်။

ဤသို့အရေးယူရာတွင် ဆိုင်ရာသမဂ္ဂခွဲများသည် စီတန်းလှည့်လည်ပွဲများ၊ လူထုစည်းဝေးပွဲများ ကျင်းပကာ ပြည်သူလူထုကို တိုင်တည်ရမည်။ ကျောင်းများဖွင့်လှစ်ထားပါက ယာယီဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်ကြရန် ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

ယခု မတ်လ (၂၉) ရက်နေ့တွင် ရဲဘော်ဟယ်ရီတန် ကျဆုံးသော (၇) ရက်မြောက်နေ့ဖြစ်သဖြင့် နေ့တွင် ဆွမ်းသွတ်အမျှအတန်းဝေခြင်းကို ကျောင်းသားနှင့်လူထု ပူးပေါင်းကာ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ကြားလိုက်သည်။

အဆိုများ-

၁။ သေနတ်နှင့်ပစ်ရန် အမိန့်ပေးသူ တရားသူကြီး ပါစီမြမောင်နှင့် တာဝန်အရှိဆုံးဖြစ်သော ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးတို့အား အရေးယူအပြစ်ပေးရန်။

၂။ မေးခွန်းပုစ္ဆာပေါက်ကြားမှုသည် ပညာရေးဌာနတာဝန်သာ ဖြစ်သောကြောင့် တာဝန်ရှိသူအား ဖော်ထုတ် အပြစ်ပေးရန်။

၃။ ဝန်ကြီးချုပ်က ဖွဲ့စည်းလိုက်သော စုံစမ်းရေးကော်မတီတွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခွင့်ရရှိရန်။

ဖက်ဆစ်ဝါဒ ကျဆုံးရမည်

ကျောင်းသားအရေး အောင်ရမည်

အမှုဆောင်အဖွဲ့

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်

(ဇ-၃) နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ထံပေးစာ

သို့
နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့

မှ
အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကော်မတီ

နေ့စွဲ- ၃၀၊ ၃၊ ၅၆

အကြောင်းအရာ ။ ။ ယခု ဖြစ်ပွားနေသော ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကိစ္စအား မျက်နှာစုံညီ တွေ့ဆုံဖြေရှင်းပါရန်ခင်ဗျား။

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၂) ရက်နေ့တွင် သတ္တမတန်း မေးခွန်းပုစ္ဆာ ပေါက်ကြားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ စာမေးပွဲများ ပြန်လည်စစ်ဆေးမည်ဟူသော အမိန့်ကို မကျေနပ်ကြသော ကျောင်းသား/ကျောင်းသူပေါင်း မြောက်များစွာတို့သည် ပညာမင်းကြီးရုံးနှင့် ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာတိုက်သို့ ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြခဲ့ပါသည်။

လူမမယ်ကျောင်းသားလေးများ ဆန္ဒပြရာတွင် ရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်း ရာဇဝတ်တရားသူကြီး ဦးပါစိမြမောင်၏ အမိန့်အရ ဆန္ဒပြမှုကို ရက်စက်စွာ သေနတ်နှင့်ဖြိုခွင်းခဲ့သဖြင့် စိန်ပေါ(လ်) ကျောင်းသားလေး ဟယ်ရီတန်မှာ ၎င်းသေနတ်ဒဏ်ရာနှင့် ကျဆုံးခဲ့ရပါသည်။ အခြား ကျောင်းသား (၂) ဦးမှာ ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာ ရခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ လူမမယ်ကျောင်းသားလေးများအား ရက်စက်စွာသတ်ဖြတ်ခြင်းသည် တိုင်းပြည်ဝယ် မလိုလားအပ်သော ကိစ္စဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရေစီနည်းအရ ဆန္ဒပြသည်ကို လက်နက်အားကိုးဖြင့် ဖြေရှင်းသည်ကို လည်းကောင်း၊ ပြဿနာအရပ်ရပ်တွင် အေးချမ်းစွာဖြေရှင်းသည့်နည်းကို အစဉ်အလာအရ ကျင့်သုံးခဲ့သော ကျောင်းသားများက များစွာ မကျေနပ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းသို့ ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို အကြမ်းဖက်၍ လက်နက်နှင့်ဖြေရှင်းမည်ဆိုပါက နောင်တွင်လည်း ယခုလို မဖွယ်ရာ မလိုလားအပ်သော အမှုအခင်းမျိုး ပေါ်ပေါက်စရာ ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် နောက်နောင်တွင် ဤသို့သော အမှုကိစ္စမျိုး မပေါ်ပေါက်အောင် ယခုကဲ့သို့ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကိစ္စများကို လည်း တာဝန်အရှိဆုံး နိုင်ငံအစိုးရနှင့် သွေးမြေကျ အဆုံးခံလိုက်သော ကျောင်းသားတို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ကျေနပ်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အေးချမ်းစွာ တွေ့ဆုံဖြေရှင်းခွင့်ပြုပါရန် အကြောင်းကြားပါသည်။

လက်နက်အားကိုးနှင့် ဖြေရှင်းသောဝါဒ ကျဆုံးရမည်

(ဇော်ဝင်း)

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကော်မတီ

(၉-၄)

ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကော်မတီ ကြေညာချက်

(စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးဗျူရို)

၃၀၊ ၃၊ ၅၆ ရက်နေ့

သတ္တမတန်းစာမေးပွဲ ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်မှစ၍ ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်တို့၏ လူသတ်ဝါဒကြောင့် သွေးစိမ်းပွက်ပွက် အံ့ထွက်ကာ ကျောင်းသားလေး ရဲဘော်ဟယ်ရီတန်မှာ မရှုမလှ ကျဆုံးခဲ့ရပါသည်။

သို့ ရဲဘော်ဟယ်ရီတန် ကျဆုံးခဲ့ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကြီး ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းအရင်းနှင့် ရဲဘော်ဟယ်ရီတန် ကျဆုံးရပုံ၊ ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်တို့၏ ရက်ရက်စက်စက် လူသတ် ဝါဒကျင့်သုံးပုံကို ရန်ကုန်မြို့တွင်းရှိ ရပ်ကွက်အသီးသီးအတွင်း၌ လှည့်လည်ရှင်းလင်း ဟောပြောပွဲများကျင်းပခဲ့ရာ (၁၆) ပွဲမျှ ပြီးစီးခဲ့လေသည်။

သို့သော် အခြားရပ်ကွက်တွင်းမှ မြို့မိမြို့ဖများက လာရောက်တောင်းဆိုကြသဖြင့် မြို့မိမြို့ဖများ ဆန္ဒပြည့်ဝစေရန် ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကော်မတီမှ ကြိုးစားဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြောင်း။

ထို့ပြင် အခြားမြို့မိမြို့ဖများသည် မိမိတို့ ရပ်ကွက်တွင်း၌ ရှင်းလင်းဟောပြောစေရန် ဆန္ဒရှိ၍ စီစဉ်ပြီး x x x x ရှိ ခေတ္တကော်မတီရုံးတည်ရာ အောက်ပါ ဗျူရိုအတွင်းရေးမှူးထံ လာရောက် အကြောင်းကြားကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည် ခင်ဗျား။

မိဘကျောင်းသား လက်တွဲကြ

အရေးတော်ပုံ အောင်ရမည်

မောင်မောင်ခင်

အတွင်းရေးမှူး

စည်းရုံးရေးနှင့်လှုံ့ဆော်ရေးဗျူရို

ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကော်မတီ

(၉-၅)

အရေးတော်ပုံကော်မတီ ကြေညာချက်

သတ္တမတန်းစာမေးပွဲ ဖျက်သိမ်းခြင်းကို မကျေနပ်သည့်အတွက် ဆန္ဒပြကြသော ကျောင်းသားလေးများအား ပုလိပ်က သေနတ်နှင့် ပစ်ခတ်သည့်အတွက် အသက် (၁၇) နှစ်အရွယ်ရှိ (၇) တန်း ကျောင်းသားလေး ဟယ်ရီတန်မှာ ကျဆုံးခဲ့ရပါ သည်။ ကျောင်းသား (၄) ဦး ဒဏ်ရာရခဲ့ပါသည်။ သို့အတွက် ကျောင်းသားနှင့် ပြည်သူတို့သည် အုံးအုံးကြွက်ကြွက်ဖြစ်လာ သည်။ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်လာကြသည်။ ကျောင်းသားထုသည် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားနှင့်ပြည်သူ ပူးပေါင်း၍ လည်း ကောင်း ဆန္ဒပြခဲ့ကြပေသည်။

ဤသို့ အကြမ်းဖက်ကာ သေနတ်နှင့်ပစ်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းများအတွက် ကျောင်းသားနှင့် ပြည်သူတို့ ဆန္ဒပြလာ ကြသောအခါဝယ် ကျောင်းသားနှင့် ပြည်သူတို့၏ ဆန္ဒကိုလိုက်လျောရမည့်အစား ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်အစိုးရသည် ကိုလိုနီ ခေတ်က နယ်ချဲ့သမားနှင့်လက်ပါးစေတို့၏ စာအုပ်ကြီးအတိုင်း ကျောင်းသားထုကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူလူထုကိုလည်း ကောင်း လှည့်ဖျားရန်သာ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ (၁၃၀၀) ပြည့် အရေးတော်ပုံကြီးတွင် ကျောင်းသားရဲဘော် ကိုအောင်ကျော် အသတ်ခံရစဉ်က ပြည်သူ့အုံကြွမှုကို ကြောက်ရွံ့သော နယ်ချဲ့သမားနှင့် လက်ပါးစေ ဘမော်အစိုးရသည် စုံစမ်းရေးကော်မရှင် ဟူ၍ဖွဲ့ကာ ပြည်သူနှင့် ကျောင်းသားထုကို လှည့်ဖျားခဲ့ကြလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ယခု နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဒေါက်တာဘဦး ကပင် ပုလိပ်ဖက်မှလွန်သည်ဟု အစီရင်ခံခဲ့ဖူးပေသည်။

ယခုလည်း နယ်ချဲ့လက်ပါးစေတို့၏ စာအုပ်ကြီးအတိုင်း ကျောင်းသားနှင့်မိဘပြည်သူတို့ကို လှည့်ဖျားရန် စုံစမ်းရေး ကော်မရှင်ကို နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က ဖွဲ့ခဲ့ပြီးလျှင်-

(၁) ပဋိပက္ခ မည်သို့ဖြစ်သနည်း၊

(၂) ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးအကြောင်း၊

(၃) သေနတ်နှင့်ပစ်ခတ်ရမည့် အခြေအနေရှိ မရှိ၊

(၄) အခြားနည်းဖြင့် လူစုခွဲနိုင် မခွဲနိုင်၊

(၅) ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တာဝန်ရှိသလဲ၊

(၆) နောင်ကိုမဖြစ်အောင် ကာကွယ်စေရန် ဟူ၍ တကယ့်လယ်ပြင်တွင် ဆင်သွားသလို ထင်ရှားနေသော အမှုကြီး

ကိုပင် ပြည်သူနှင့်ကျောင်းသားအား ရှုပ်ထွေးသွားရန် ကြံဆောင်လျက် ရှိပေသည်။

ကျောင်းသားနှင့် ရဲသည် ရန်သူလည်း မဟုတ်၊ တဦးနှင့်တဦး လုံးဝလည်း ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်းလည်း မရှိပါဘဲလျက် ကျောင်းသား-ရဲ ပဋိပက္ခ အဖြစ်မျိုးရောက်အောင် တမင်လုပ်ကြံလျက် ရှိပေသည်။ ရဲသားများကို အထွက်မခိုင်းဘဲ လှည့်စားခြင်းပင် ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ အစစ်အမှန်ကို ဖုံးကွယ်ကာ မိမိတို့အပေါ် ကျရောက်မည့် တာဝန်ကို လွှဲပြောင်းပေးသည့် သဘောမျိုးကို ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကော်မတီသည် လက်ခံလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

သို့အတွက် အရေးတော်ပုံကော်မတီ ကိုယ်စားလှယ်များက ကျောင်းသား-ရဲ ပဋိပက္ခ စုံစမ်းရေးကော်မရှင်အမည်ကို လွှဲပြောင်းပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ကျောင်းသားတို့၏ တောင်းဆိုချက်ကို မလိုက်လျောခဲ့ပေ။

ဤသို့ ကျောင်းသား-ရဲ ပဋိပက္ခဟူ၍ ရှုပ်ထွေးသွားစေရန် ကြံရွယ်သည်သာမက ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်အစိုးရသည် မိမိအပြစ်မှ အလွတ်ရုန်းကာ ကျောင်းသားများပေါ်သို့ လည်းကောင်း၊ ရဲအမှုထမ်းများပေါ်သို့ လည်းကောင်း၊ သတင်းစာများပေါ်သို့ လည်းကောင်း ပုံချရန် မိမိစိတ်ကြိုက် ကော်မရှင်ဖွဲ့ ပေးခဲ့သည်။ ဖဆပလဆိုရှယ်လစ် လူသတ်သမားများက မိမိတို့ အလိုကျဖွဲ့စည်းခြင်းသည် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မှန်ကန်မှု မရှိနိုင်ပေ။ ဤသို့ မှန်ကန်ခြင်းမရှိခြင်းကိုလည်း ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်ခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်သမျှသော စုံစမ်းရေးကော်မရှင်များက သက်သေပြခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ကျောင်းသားနှင့် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ရေးကို အရေးတော်ပုံကော်မတီက တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။ ဤတောင်းဆိုချက်ကို မလိုက်လျောရုံမက ကျောင်းသားဆန္ဒ၊ ပြည်သူ့ဆန္ဒပါသည်ဖြစ်စေ၊ မပါသည်ဖြစ်စေ မိမိတို့ ဆက်လုပ်ရမည့် သဘောမျိုးကိုပင် ဖြေကြားခဲ့ပေသည်။

ထင်ထင်ရှားရှားကြီး တွေ့မြင်ရသော ဖဆပလတို့၏ အကြမ်းဖက် လူသတ်ဝါဒနှင့် လူသတ်မှုကြီးကို ဖုံးကွယ်ရန် ကြံစည်သော ကျောင်းသား-ရဲ ပဋိပက္ခဟု လှည့်ဖျားခြင်း၊ စုံစမ်းရေးကော်မရှင်တွင် ကျောင်းသားနှင့် ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များ မပါဝင်ဘဲ မိမိတို့သဘောကျ အစီရင်ခံစေရာ အဖြစ်မှန်ကို ဖုံးကွယ်နေခြင်းပြုလုပ်ရန် စီစဉ်နေခြင်းများအတွက် အရေးတော်ပုံကော်မတီသည် စုံစမ်းရေးကော်မရှင်အား ကူညီလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

အရေးတော်ပုံကော်မတီသည် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖြင့် ရှိနေသော ဖဆပလ အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်မှုဝါဒနှင့် လူသတ်တရားများကို ဖော်ထုတ်ကာ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်သို့ ဆက်လက်တင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုမျှသာမကသေးဘဲ ဖဆပလက ဖုံးကွယ်ရန် ကြံစည်ကာ အတိုက်အခံများက မြှောက်ပေးသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်များ ပြည်သူ့နားယောင်စေမည့် လှည့်ဖြားချက်များကို ဖော်ထုတ် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ရဲဘော်ဟယ်ရီတန်အား သေနတ်နှင့် ပစ်သတ်ခြင်းသည် ယခုမှ ရှောင်တခင်ပေါ်ပေါက်လာခြင်း မဟုတ်။ ရာဇဝင်အဆက်ဆက်က ဖဆပလတို့၏ ပြဿနာပေါ်တိုင်း လက်နက်အားကိုး အကြမ်းဖက်ဖြေရှင်းရေးဝါဒမှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ အကြမ်းဖက်ဖြေရှင်းနည်းဝါဒကို ပဏာမ ကာကွယ်မတားဆီးနိုင်သည်နှင့်အမျှ နောင်တွင်လည်း ရဲဘော်ဟယ်ရီတန်ကဲ့သို့ ကျောင်းသားကလေးပေါင်းများစွာ သတ်ဖြတ်ခြင်းခံနေရမည်ဟု အရေးတော်ပုံကော်မတီက အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်ပေသည်။

သို့အတွက် အရေးတော်ပုံကော်မတီသည် ဤသို့ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့၏ အကြမ်းဖက်ဝါဒကို အမြစ်ပါမကျန် ချေမှုန်းနိုင်ရန်အတွက် ဗမာနိုင်ငံအရပ်ရပ်တွင် မိဘပြည်သူတို့နှင့် ပူးပေါင်းကာ အရေးတော်ပုံကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းပြီးလျှင် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ကျောင်းသားများအရေးတော်ပုံ ဗဟိုကော်မတီ
ရန်ကုန်မြို့
နေ့စွဲ- ၂၊ ၄၊ ၅၆

(ဇ-၆)

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန

ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အမှုတွဲအမှတ် (၁၅၆-၂၀၁) (၅၆) မှ ကောက်နုတ်ချက်

ဆုံးဖြတ်ချက် (၁) - ၁၉၅၆ ခု၊ မတ်လ (၂၂) ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် ဗမာ့ခေတ် သတင်းစာတိုက်အနီး စုဝေးလျက်ရှိသော ကျောင်းသားထုအား လူစုခွဲရာတွင် ရဲအဖွဲ့မှ သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်လူစုခွဲသဖြင့် ဒဏ်ရာရရှိ သေဆုံးသည့် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်းရန် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရက ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် သမ္မတက အထက်ပါပဋိပက္ခမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဿနာအရပ်ရပ်တို့ကို စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ နိုင်ငံတော် အစိုးရသို့ အကြံဉာဏ်များ တင်သွင်းအစီရင်ခံရန်အလို့ငှာ အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သည့် ကော်မတီတရပ်ကို ဖွဲ့စည်း လိုက်သည်။

- သဘာပတိ- (၁) တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ဦးစံမောင်
အဖွဲ့ဝင်များ- (၁) တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး ဦးအောင်သာကျော်
(၂) တရားလွှတ်တော် တရားဝန်ကြီး မဟာသီရိသုဓမ္မာ ဦးသောင်းစိန်
အတွင်းရေးမှူး- ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခန့်ထားရမည်။

(၂) ကော်မတီ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- (က) အထက်ပါ ပဋိပက္ခမှု မည်သို့စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
(ခ) ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကျိုးအကြောင်း။
(ဂ) သေနတ်နှင့်ပစ်ခတ် လူစုခွဲရခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အခြေအနေအရ လိုလားအပ်သည်/
မလိုလားအပ်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် အခြားနည်း လူစုခွဲနိုင်စွမ်းရှိ/မရှိ။
(ဃ) သေနတ်နှင့်ပစ်ခတ် လူစုခွဲရန် မလိုအပ်သည့်ကိစ္စဖြစ်ပါက ဤသို့ သေနတ်နှင့်ပစ်ခတ် လူစုခွဲရာတွင်
မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၌ တာဝန်ရှိသည်။
(င) နောက်နောင် အလားတူကိစ္စများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို တားဆီးရန် မည်သို့ဆောင်ရွက်သင့်သည်။
(စ) ကော်မတီမှ အခြားအကြံပေးချက်များ။

(၃) အဆိုပါအဖွဲ့သည် သဘာပတိ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ အစည်းအဝေးများကို သင့်လျော်သည့် နေရာ၊ သင့်လျော် သည့် အချိန်များတွင် ကျင်းပနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(၄) အဆိုပါအဖွဲ့မှာ မိမိတို့ ဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်၊ မိမိတို့ သဘောအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲခွင့်အာဏာများ ရှိရမည်အပြင် အထက်ဖော်ပြခဲ့သည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလို့ငှာ လိုအပ်သော စုံစမ်းမေးမြန်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ပေ သည်။ ၎င်းပြင် သက်သေများကိုပါ ခေါ်ယူစစ်ဆေး မေးမြန်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ပေသည်။ ၎င်းပြင် သက်သေများကိုပါ ခေါ်ယူစစ်ဆေး မေးမြန်းရန် အာဏာလည်းရှိသည်။

(၅) ကော်မတီသည် ဖွဲ့စည်းသည့် နေ့မှစ၍ (၂) လအတွင်း အစီရင်ခံစာကို မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်သွင်းရမည်။ သို့သော် စုံစမ်းနေစဉ်အတွင်း အရေးကြီး အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စများ ပေါ်ပေါက် လာပါက ကော်မတီသည် ကြားဖြတ်အကြံဉာဏ်နှင့် အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းရမည်။

အမိန့် ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက် မိတ္တူတစောင်ကို သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်လူကြီးများနှင့် အတွင်းရေးမှူးထံသို့ ပို့ပေးရမည်။
နောက်ထပ်အမိန့် ။ ။ ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို အများသိစေခြင်းငှာ ကြေညာရမည်။

အမိန့်အရ-

(ခင်မောင်ဖြူ)
အတွင်းဝန်ချုပ်
ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန
ရန်ကုန်မြို့

နေ့စွဲ- ၁၃၁၇ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း (၁၂) ရက် (၁၉၅၆ ခု၊ မတ်လ (၂၃) ရက်)

အမှတ်-၁၅၆-၂၀၁ ၅၆

မိတ္တူကို-

- (၁) သဘာပတိနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအားလုံး
- (၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အတွင်းဝန်
- (၃) ဝန်ကြီးများအဖွဲ့ အတွင်းဝန်
- (၄) အတွင်းဝန်၊ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန
- (၅) အတွင်းဝန်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာန
- (၆) အတွင်းဝန်၊ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန
- (၇) အတွင်းဝန်၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန
- (၈) မြန်မာနိုင်ငံတော် ငွေစာရင်းမင်းကြီး
- (၉) အတွင်းဝန်၊ တရားလွှတ်တော်
- (၁၀) အစိုးရပုံနှိပ်နှင့် စာရေးကိရိယာဌာနဝန်

ဤဆုံးဖြတ်ချက်ကို အထူးအမိန့်ပြန်တမ်းတရပ်ဖြင့် အမြန်ဆုံးထုတ်ဝေပါရန်။

အမိန့်အရ-

(လှမောင်)
ဒုတိယအတွင်းဝန်
ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန

(ဇ-၇)

အဓိဋ္ဌာန်စာတမ်း

ကျဆုံးလေပြီးသော ရဲဘော်ဟယ်ရီတန်-

ဗမာနိုင်ငံကျောင်းသားထု ဒီမိုကရေစီပညာရေးတိုက်ပွဲတွင် ပြောင်ပြောင်မြောက်မြောက် တိုက်ပွဲဝင်လှုပ်ရှားနေသည့် ရကသ (ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ) သည် အာဏာပိုင်တို့၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုအမျိုးမျိုး ခံစားနေရသည့်အချိန်၊ ငါတို့ သမဂ္ဂရဲ့အောင်လံကို ရိုက်ချိုးပစ်နေသည့်အချိန်မှာ မဖြစ်မနေပြုလုပ်နိုင်တဲ့ သမဂ္ဂများရဲ့ သက်တမ်းရှည်ရေး၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးတို့အတွက် မူချမှတ်သော ပေါ်နိုင်စွမ်းရှိမည်ဟု ငါတို့ ယုံကြည်ပေသည်။

ကျောင်းသားထုရာဇဝင်တွင် ကျောင်းသားထု အခွင့်အရေးတိုက်ပွဲကြားမှ လူသတ်သမားအစိုးရရဲ့ လက်ချက်နဲ့ ကျဆုံးသွားရတဲ့ ရဲဘော်ကို ငါတို့ဘယ်သောအခါ ကာလတွင်မှ မေ့ပျောက်ရလိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း ကတိပြုလိုက်ပေသည်။

လက်နက်အားကိုး အကြမ်းဖက်အုပ်ချုပ်နေသော အစိုးရ၏ လူသတ်ဝါဒစနစ်ဆိုးအရ လယ်သမား၊ အလုပ်သမားများနဲ့ ကျောင်းသားလူငယ်တွေရဲ့ လည်ချောင်းသွေးကို သွေးငတ်ဘီလူး ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရဟာ မြန်ရေရှက်ရေသုံးဆောင်နေပေပြီ။ အပြစ်မဲ့သော ပြည်သူလူထုအား သေနတ်အားကိုး အုပ်ချုပ်နေရုံမက ပြဿနာတိုင်းကို အေးချမ်းစွာ ဖြေရှင်းရမည့်အစား အကြမ်းဖက်သောနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းနေပေသည်။

ဤ ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်အစိုးရ၏ အကြမ်းဖက်စနစ်ဆိုးကြောင့်ပင်လျှင် သင်သည် မရှုမလှခန္ဓာကြွေခဲ့ရပေသည်။ ပြင်းထန်လှသော သေနတ်ဒဏ်ရာမှ နာကျည်းလှစွာ သွေးစိမ်းရှင်ရှင်တို့ အန်ထွက်ကာ သင့်ကိုယ်မှ သွေးစက်တို့သည် မြေသို့ ကျခဲ့ရပေသည်။ သင်၏ သွေးစက်တို့ဖြင့် ကျောင်းသားထု၏ ရာဇဝင်ကို ခြယ်သခဲ့သည်ဟု မဟာပထဝီမြေကြီးအား ငါတို့ သက်သေပြပါ၏။ မိဘပြည်သူတရပ်လုံးနှင့် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးသည် ရဲဘော်အား နှမြောတသ၍ ဝမ်းနည်းကြကွဲမဆုံးနိုင်ပါ။ ငါတို့၏ အသည်းနှလုံးတို့မှ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲကြီး ရင်ထုမနာ ဖြစ်ရပေသည်။ ရဲဘော် သင်နှင့်ငါတို့သည် ဘယ်တော့မှ ကွဲကွာလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ တခုတည်းသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ညီညွတ်စည်းလုံးနေသော ငါတို့အင်အားသည် ရန်သူအပေါင်းအား မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ချေဖျက်ပါအံ့။

သင့်အတွက် ငါတို့ ဆန္ဒပြတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့၏။ လူသတ်တရားခံများကို ဖော်ထုတ်ရေးအတွက် တင်ပြခဲ့၏။ ငြိမ်းချမ်းရေးတိုက်ပွဲကို ပြည်သူနှင့်လက်တွဲကာ ငါတို့ ဆောင်ရွက်ကြိုးပမ်းခဲ့၏။ သို့သော် ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရသည် ပြည်သူနှင့် ကျောင်းသားထု၏ ဆန္ဒကို အလေးအနက်မခံယူ ပစ်ပယ်ခဲ့၏။

ရဲဘော်ဟယ်ရီတန်-

နယ်ချဲ့သမား ဗြိတိသျှအစိုးရတို့သည် ဗိုလ်အောင်ကျော်ကို သတ်ပြီး ကျောင်းသားသွေး မြေကျခဲ့ရပေ၏။ ပြည်သူတရပ်လုံး ဝမ်းနည်းငိုကြွေးခဲ့ရ၏။ ယခုလည်း ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရသည် ရဲဘော်ကို သတ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားသွေး မြေ ကျခဲ့ရပြန်သည်။ ပြည်သူတရပ်လုံး ယူကြိုးမရဖြစ်ခဲ့ရ၏။ ငိုကြွေးခဲ့ရပြန်သည်။

နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ အမွေအနှစ်ကို ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရအနေနှင့် ဆက်လက်အမွေခံ ကျင့်သုံးနေသည်မှာ လက်တွေ့ ထင်ရှားနေပေသည်။ နယ်ချဲ့သမားတို့အား ရာဇဝင်ဒဏ်ခတ်ခဲ့သလို ဖဆပလအစိုးရသည်လည်း ရာဇဝင်ဒဏ်ခတ် ခြင်းကို မုချမလွှဲမသွေခံရမည်ဟု ယုံကြည်ပေသည်။

အောင်ကျော်သွေးစက်နှင့် သင်၏သွေးစက်တို့ ပေါင်းစပ်ကာ ငါတို့တိုက်ပွဲအား လမ်းညွှန်လျက်ရှိပေသည်။ သင်ယုံ ကြည်သော မျှော်မှန်းချက်အား မရောက်မနေ ချီတက် တိုက်ခိုက်မည်။ ပြည်သူ့သားကောင်း ပီသစွာနှင့် ကျောင်းသားသွေးနှင့် ရေးခဲ့သောရာဇဝင်အား ငါတို့ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းပါမည်။ နောင်တော် ကျောင်းသားရဲဘော်များကို သစ္စာပြုရင်း မပြီးဆုံး သေးသော ဒီမိုကရေစီပညာရေးတိုက်ပွဲသို့ ဆက်လက် ဦးဆောင်သွားပါမည်။

အို ကျဆုံးလေပြီးသော ရဲဘော်ဟယ်ရီတန်-

ကျောင်းသားလူငယ်ထု၏ ရန်သူအပေါင်းအားလည်းကောင်း၊ ပြည်သူလူထု၏ ရန်သူအပေါင်းအားလည်းကောင်း၊ ငါတို့ မကြောက်မရွံ့ ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲဝင်သွားပါမည်ဟု သစ္စာပြုပါ၏။ ကျောင်းသားထုကို ဖိနှိပ်နေသည့် လူသတ်ဝါဒစနစ် ဆိုးနှင့် သေနတ်အားကိုး အကြမ်းဖက်ဝါဒဆိုးအား အမြစ်ပြတ်သည်အထိ ငါတို့ လုပ်ဆောင်ပါမည်ဟု ကတိပြုပါ၏။

လောလောဆယ် အခွင့်အရေးများ၊ လိုအပ်ချက်များ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ရင်း နောက်ဆုံး အောင်ပွဲအထိ ချီတက်ပါမည်ဟု သစ္စာပြုပါ၏။ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရ၏ ကျောင်းသားပြည်သူ့အား မတရားချုပ်နှောင် ထားသော ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု နှောင်ကြီးအထိပ်ထိပ်အား အပိုင်းပိုင်းပြတ်သည်အထိ မနားမနေ အရိုးကြေကြေ အရည်ခန်းခန်း၊ မဆုတ်မနစ်သော ခွဲသတ္တိဖြင့် သက်စွန့်ကြိုးပမ်း တိုက်ပွဲဝင်လှုပ်ရှားပါမည်ဟု ခိုင်မြဲသောသစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ကို ခံယူဆုံးဖြတ် လိုက်ပါသည်။

ဒီမိုကရေစီပညာရေး အောင်ရမည်

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ရန်ကုန်ခရိုင်
ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ)
ရန်ကုန်မြို့

နေ့စွဲ- ၆၊ ၈၊ ၅၆
နေရာ- ဟယ်ရီတန်ကျောက်တိုင်၊ ဗဟန်း

၂၂၊ ၃၊ ၅၆ ရက်တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုသည် အသံလွှင့်ပြောကြားရာ၌ ယခုအဖြစ်အပျက်မျိုးသည် နိုင်ငံတကာ၌ ဖြစ်လေ့ရှိသော သာမန်အဖြစ်အပျက်မျိုး ဖြစ်ပါသည်ဟု လူကိုပစ်သတ်သောအမှုကိုပင် သေးသိမ်သွားအောင် လုပ်ကြံပြောဆိုခဲ့ သည်။ စုံစမ်းရေးကော်မရှင်တရပ်ဖွဲ့မည်ဟု ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ကော်မရှင်အများစုမှာ ဘာမှအကောင်အထည် မဖော်ဘဲ ပြီးဆုံး သွားတတ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဦးနုသည် ကျောင်းသားများ ဒေါသ အာရုံပြောင်းသွားစေရန်အတွက် (၇) တန်း စာမေးပွဲကို ဆက်လက် စစ်ဆေးခြင်းမပြုဘဲ အားလုံး အအောင်ပေးလိုက်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။

ထိုသို့ လုပ်ဆောင်မှုများကို ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသ၊ တကသတို့သည် ဦးဆောင်ချီတက်၍ ဆန္ဒပြပွဲများပြုလုပ် ခဲ့သည်။ တပြည်လုံးသို့ အဖွဲ့ခွဲများစေလွှတ်၍ ဖဆပလအစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်ပုံကို ရှင်းလင်းတင်ပြ၍ ကန့်ကွက်ပွဲများ ပြုလုပ် ခဲ့သည်။

(ဈ) တကသ၏ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး တောင်းဆိုချက်များ

တကသည် အမျိုးသားရေး၊ ဖိနှိပ်မှု ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲများကိုသာမက ကျောင်းသားအခွင့်အရေး တောင်းဆိုချက်များ ကိုပါ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီအစည်းအဝေးကို ၂၃၊ ၁၂၊ ၅၅ ရက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးဖြစ်သော ကိုမောင်မောင်ညွန့်နှင့် ကိုကျော်မြင့်တို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းဆောင်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး နစ်နာချက် များ ဆွေးနွေးပြီး တောင်းဆိုချက်များ တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

(ဈ-၁) ကျောင်းသားအခွင့်အရေး တောင်းဆိုချက်များ

- (၁) လက်ထောက်အဆောင်မှူးများ ကျောင်းသားများအား ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်စွက်ဖက်က ကော်မတီမှ အရေးယူရန်၊
- (၂) ကျောင်းဆောင် စာဖတ်ခန်းများအတွက် လိုအပ်သလို ထပ်မံတိုးပေးရန်၊
- (၃) အခန်းပြုတ်တင်းပေါက်နှင့် မှန်၊ တရုတ်ကတ်များ မတော်တဆ ပျက်စီးခဲ့လျှင် လျှော်ကြေး မတောင်းရန်၊
- (၄) သဟာယနှင့် စာဖတ်ခန်းများတွင် ပန်ကာများ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- (၅) ကျောင်းဆောင်ခန်းများတွင် အဝတ်အထည် ဘီဒိုတလုံးစီ ထားပေးရန်၊
- (၆) ကျောင်းဆောင်များတွင် (၂၄) နာရီလုံး ရေရရှိရန်၊
- (၇) ရေသောက်ရန် (Water Tap) များ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- (၈) ပျက်စီးယိုယွင်းနေ၍ အနံ့အသက်များ မခံနိုင်သော အိမ်သာများအား ပြုပြင်ပေးရန်။

(ဈ-၂) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အတွက် တောင်းဆိုချက်များ

- (၁) အမျိုးသမီးကျောင်းဆောင်တိုင်းတွင် တယ်လီဖုန်းတစ်စုံ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- (၂) ရန်ကင်းနှင့် ထီးတန်းကောလိပ်ကျောင်းသားများအတွက် တယ်လီဖုန်းတစ်စုံ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- (၃) ကျောင်းဆောင်သစ်များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု စင်္ကြံလမ်းများ ဆက်ပေးရန်၊
- (၄) ထမင်းစားချိန်ကို သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းတို့က သဘောကျပြင်ဆင်ခွင့်ပေးရန်၊
- (၅) ကျောင်းဆောင်အားလုံးအတွက် လိုအပ်သော ချိန်ခွင်၊ အလေး၊ ဒယ်အိုးများ ပြည့်စုံစွာပေးရန်၊
- (၆) ပုဂံ၊ ဇွန်း၊ ထမင်းချိုင့်များ ပျက်စီးကွဲယွင်းနေပါက ပြည့်စုံစွာ ထပ်ဖြည့်ပေးရန်၊
- (၇) ဘတ်စကက်ဘော၊ ဘော်လီဘော မရှိသေးသော အဆောင်များတွင် ပြုလုပ်ပေးရန်၊
- (၈) ရတနာနှင့် မာလာကျောင်းဆောင်တွင် သစ်ကြမ်းခင်းများ ခင်းပေးရန်၊
- (၉) ကျောင်းဆောင်တိုင်းရှိ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော ဓါတ်မီးကြိုး၊ ဓါတ်မီးခလုတ်များ အမြန်ဆုံး ပြုပြင်ပေးရန်၊
- (၁၀) ကျောင်းဆောင်ခန်းတိုင်းတွင် ဓါတ်မီးအုပ်ဆောင်များ ဝယ်ယူတပ်ဆင်ပေးရန်၊
- (၁၁) ကျန်းမာရေးထိခိုက်စေသည့် ဒဂုံဆောင်၊ ရွှေဘိုဆောင် မီးဖိုများကို အသစ်ပြင်ဆင်ပေးရန်၊
- (၁၂) မျက်နှာကြက် လိုနေသော ထမင်းစားခန်းဆောင်များကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ပေးရန်၊
- (၁၃) သထုံကျောင်းဆောင်ဂိတ်ဝတွင် (မလွယ်ပေါက်) တစ်ခု တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- (၁၄) ကျောင်းဆောင်တိုင်းကို နှစ်စဉ်ဆေးသုတ်ပေးရန်နှင့် စာတိုက်ပုံး တလုံးစီ ထားပေးရန်။

အထက်ပါ တောင်းဆိုချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်လာရန် တကသက ကြိုးပမ်းခဲ့ရာ သက်ဆိုင်ရာမှ ဆုံးဖြတ်သဘောတူခဲ့ကြသည်။

(ဈ-၃) တကသမှ သီးခြားတောင်းဆိုမှုများ

ပညာသင်ကြားရေး

- ၁။ တက္ကသိုလ်အသုံးစရိတ် သိန်း (၇၀) မှ (၆၅) သိန်းသို့ လျှော့ချသည်ကို ပယ်ဖျက်၍ သိန်း (၁၀၀) ထက်မနည်း တိုးတက်သုံးစွဲစေရန်၊
- ၂။ ကျောင်းသား (၄၀) လျှင် အရည်အချင်းပြည့်ဆရာ (၁) ယောက် ထားရှိရန်၊
- ၃။ စာသင်ခန်းများ၊ ကျောင်းဆောင်သစ်များ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ရန်၊
- ၄။ လောကဓါတ်ပညာစမ်းသပ်ရန် ပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာထားရှိရန်၊
- ၅။ **Caution Fees** ကို ပယ်ဖျက်ရန်၊
- ၆။ နည်းပြဆရာများ တိုးချဲ့ခန့်ထားရန်၊
- ၇။ **Laboratory** များကို ကျောင်းသားများအလိုရှိသောအချိန်တွင် စမ်းသပ်ခွင့်ပြုရန်၊
- ၈။ ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်း စာအုပ်များကို-
 - (က) ဈေးနှုန်းချိုသာစွာ ဝယ်ယူရရှိနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာမှ ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
 - (ခ) ဝယ်ယူ၍မရသော စာအုပ်များကို တက္ကသိုလ်၌ မပြဋ္ဌာန်းရန်၊
- ၉။ သက်ဆိုင်ရာဘာသာရပ်များအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် လက်တွေ့မျက်မြင် ဆည်းပူးနိုင်ရန်အတွက်-
 - (က) ဒေသန္တရဗဟုသုတ ရှာဖွေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊
 - (ခ) သုတေသနဌာနများ ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- (၉ပမာ- ဘူမိဗေဒအတွက် သတ္တုတွင်းများသို့ လည်းကောင်း၊ အနုပညာစာပေအတွက် ပုဂံသို့ သွား

ရောက် လေ့လာခြင်း)

- ၁၀။ ဘာသာရပ်တိုင်းတွင် သီးခြားပါမောက္ခများ အပြည့်အစုံထားရှိရန်၊
- ၁၁။ တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက် အသုံးစရိတ်တိုးချဲ့ပေး၍ အရပ်ရပ်မှ စာအုပ်စာတမ်းများ ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ထားပေးရန်၊
- ၁၂။ တက္ကသိုလ်ပြတိုက်တခု တည်ဆောက်ရန်၊
- ၁၃။ တက္ကသိုလ်ပုံနှိပ်စက်တခု တည်ဆောက်ရန်၊
- ၁၄။ ယခုနှစ် ထောက်ပံ့ကြေးများကို ယခင်နှစ်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ပေးရန်၊
- ၁၅။ ထောက်ပံ့ကြေးပေးသော ကျောင်းသားဦးရေ ရာခိုင်နှုန်း ပိုမိုပေးရန်၊
- ၁၆။ ယခုပေးနေသော ထောက်ပံ့ကြေးငွေမှာ အစစအရာရာ ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်နေသောကြောင့် မဖူလုံ၍ ထောက်ပံ့ကြေး ၆၀/- မှ ၈၀/- တိုးပေးရန်။

သက်သာချောင်ချိရေး

- ၁။ မီးရထား၊ မီးသင်္ဘော၊ လေယာဉ်ပျံ စသော ခရီးသွားယာဉ်များကို ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအား တဝက်ခန့်နှုန်း စီးခွင့်ပြုရန်၊
- ၂။ ဤတဝက်နှုန်းဖြင့် စီးရာတွင် အသွားအပြန် မဟုတ်သော်လည်း တဝက်နှုန်းဖြင့် စီးခွင့်ပြုရန်၊
- ၃။ ဤအခွင့်အရေးကို တဦးတယောက်တည်း သွားသည့်အခါတွင်လည်း ရရှိရန်၊
- ၄။ လက်မှတ်ဝယ်သည့် အခါတွင်လည်း လက်ငင်းတဝက်ဖြင့် ဝယ်ခွင့်ပြုရန်၊
- ၅။ လက်မှတ် လွယ်ကူစွာဝယ်နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာမှ စီစဉ်ပေးရန်၊
- ၆။ ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် ကျောင်းသားများအတွက် သီးသန့်တွဲများ၊ သီးသန့်နေရာ ရရှိခွင့် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများ

- ၁။ တက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ရောက်သည့်အခါ မိဘလက်မှတ်နှင့်တကွ ဝန်ခံချက်ပေးရခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရန်၊
- ၂။ တက္ကသိုလ်မှပြုလုပ်ထားသော စည်းကမ်းများကို ပြန်လည်စစ်ဆေး၍ ကျောင်းသားထုဆန္ဒရယူကာ စည်းကမ်းချက်များ ပြုလုပ်ရန်၊
- ၃။ အောက်တိုဘာအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မန္တလေး၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များမှ ထုတ်ပယ်ခံရသော ကျောင်းသားများအား ကျောင်းဝင်ခွင့်ပြုရန်၊
- ၄။ စာပေသင်ကြားမှုနှင့်ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပြင်ပမှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုဘဲ သီးခြားလွတ်လပ်ခွင့် (Academic Freedom) ရရှိရန်၊
- ၅။ စာမေးပွဲ (၃) ခါကျလျှင် ကျောင်းဆောင်မှ ထုတ်ပယ်သည့်စနစ်ကို လုံးဝဖျက်သိမ်းရန်၊
- ၆။ စာမေးပွဲ (၃) ခါကျလျှင် ကျောင်းသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းစနစ်ကို လုံးဝဖျက်သိမ်းရန်၊
- ၇။ ကျောင်းဆောင်ခ အရစ်ကျပေးသွင်းရသော စနစ်ကို ပယ်ဖျက်၍ ယခင်စနစ်ဟောင်းအတိုင်း ပြန်လည်ထားရရှိရန်၊
- ၈။ ကျောင်းဆောင်ခများကို ယခင်အတိုင်း (၂) လ ဆိုင်းငံ့ရန်၊
- ၉။ ကျောင်းဆောင်များတွင် မီး (၂၄) နာရီ အပြည့်ပေးရန်၊
- ၁၀။ ကျောင်းဆောင်တိုင်းတွင် နေလိုသော ကျောင်းသားတိုင်းအား နေခွင့်ပြုရန်၊
- ၁၁။ နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်တွင် ကျောင်းဆောင်၌ နေခွင့်ပြုရန်၊
- ၁၂။ ကျောင်းဆောင်စာဖတ်ခန်းများ၌ စားပွဲ၊ ကုလားထိုင် အစုံကျ ထပ်မံတိုးပေးရန်၊
- ၁၃။ အခန်းပြုတ်တင်းပေါက်နှင့် တရုတ်ကတ်များ ပျက်စီးခဲ့လျှင် လျော်ကြေးမတောင်းဘဲ အမြန်ဆုံးပြင်ရန်၊
- ၁၄။ ထမင်းစားခန်းနှင့် စာဖတ်ခန်းများတွင် ပန်ကာတပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၁၅။ ကျောင်းဆောင်ခန်းများ၌ အဝတ်ဘီရို တလုံးစီပေးရန်၊
- ၁၆။ ကျောင်းဆောင်တိုင်း၌ ရေသောက်ရန် ရေပိုက်ခေါင်း (water tap) များ တခုကျစီ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၁၇။ ရေကို (၂၄) နာရီလုံး (၃) ထပ်ထိ ကျောင်းဆောင်များတွင် ရရှိရန်၊
- ၁၈။ ပျက်စီးယိုယွင်း၍ အနံ့အသက်မခံနိုင်သော အိမ်သာများ ပြုပြင်ပေးရန်၊
- ၁၉။ အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်ကို တလလုံးပိတ်ပေးရန်၊
- ၂၀။ ဥပစာကောလိပ်များကို တောင်ကြီး၊ မြစ်ကြီးနားနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းတွင် ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၂၁။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်နှင့် မော်လမြိုင်ကောလိပ်တွင် သီးခြားစာတိုက်တခုစီ ဖွင့်ပေးရန်။

ဆရာများနှင့်ပတ်သက်၍

- ၁။ ဆရာများ၏ စာသင်ချိန်ကို ဆီလျော်အောင် စီစဉ်သတ်မှတ်ရန်၊
- ၂။ အကယ်၍ အချိန်ပိုသင်ရပါက အပိုကြေးပေးရန်၊
- ၃။ ဆရာများအတွက် သီးသန့်အိမ်များ လုံလောက်စွာပေးရန်၊
- ၄။ ဆရာများအား အကြောင်းမဲ့ အလုပ်မှရပ်စဲခြင်း မပြုရန်၊ (ဥပမာ- ဦးကံညွန့်၊ ဦးစံဘော်)
- ၅။ ဆရာများလစာ တိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၆။ ဆရာလိုအပ်သော ယခုလိုအချိန်တွင် ဆရာများ၏ အခွင့်အရေး တိုးမြှင့်ခန့်ထားမှုကို ဒီဂရီပေါ်တွင် မကြည့်ဘဲ လုပ်သက်နှင့်ကျွမ်းကျင်မှုကို ကြည့်၍ သင့်တော်သလို ရာထူးတိုးမြှင့်ခြင်း၊ ခန့်ထားခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်၊
- ၇။ ဆရာများ၏ဆန္ဒကို ဆန့်ကျင်လျက် ကျောင်းသားအရေးများတွင် အစိုးရအာဏာဖြင့် ချုပ်ကိုင်လျက် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခြင်းမပြုရန်။

ကစားခုန်စား

- ၁။ **Tennis Court** များကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ဆေးသိပ္ပံ၊ ရန်ကင်းကောလိပ်၊ ထီးတန်းကောလိပ်၊ မန္တလေး တက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ကောလိပ်နှင့် ကျောက်ဖြူကောလိပ်တွင် ကျောင်းသားအချိုးအစားအလိုက် ဆောက်လုပ် ပေးရန်၊
- ၂။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်နှင့် မော်လမြိုင်ကောလိပ်တို့တွင် ရေကူးကန်တစ်ခုစီ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၃။ ခေတ်မီသော အားကစားရုံများကို မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ကောလိပ်၊ ကျောက်ဖြူကောလိပ်၊ ရန်ကင်း ကောလိပ်၊ ထီးတန်းကောလိပ်နှင့် ဆေးသိပ္ပံတို့တွင် တခုစီဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၄။ ကာယဗလနည်းပြဆရာများကို ကောလိပ်အသီးသီးတွင် ခန့်ထားရန်၊
- ၅။ ခေတ်မီအားကစားပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာထားရှိရန်၊
- ၆။ အားကစားရုံလုံခြုံမှုအတွက် သံတံခါးများ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၇။ ကစားရုံရှိ ပျက်စီးနေသော ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများ အမြန်ဆုံး ပြုပြင်ပေးရန်၊
- ၈။ ပျက်စီးနေသော အမိုးများ ပြုပြင်ပေးရန်၊
- ၉။ ဓါတ်လိုက်နေသော ဓါတ်ကြိုးများ အရေးတကြီး ပြုပြင်ပေးရန်၊
- ၁၀။ ကျိုးပဲ့နေသော ကြမ်းပြင်များကို ပြုပြင်ပေးရန်၊
- ၁၁။ ကစားရုံ၌ နာရီတခု တပ်ဆင်ပေးရန်၊ ပျက်စီးနေသော ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများ အမြန်ဆုံးပြုပြင်ပေးရန်။

ကျန်းမာရေး

- ၁။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဆေးရုံကို တိုးချဲ့ပေးရန်၊
- ၂။ တိုးချဲ့သည့် ဆေးရုံတွင် ဆေးဝါးနှင့် ခေတ်မီ စမ်းသပ်ပစ္စည်းကိရိယာများ လုံလောက်စွာထားရှိရန်၊
- ၃။ အရည်အချင်းပြည့် ဆရာဝန်များနှင့် သူနာပြုများ လုံလောက်စွာထားရှိရန်၊
- ၄။ ကျောင်းသားတိုင်း အခမဲ့ဆေးထိုးခွင့်ပြုရန်၊
- ၅။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်တွင် ကျောင်းသားဦးရေနှင့် ကိုက်ညီသော ကျောင်းဆေးရုံတခု ဆောက်လုပ်ရန်၊
- ၆။ မော်လမြိုင်ကောလိပ်နှင့် ကျောက်ဖြူကောလိပ်များတွင် အလားတူဆေးရုံတခုစီ ဆောက်လုပ်ရန်၊
- ၇။ ကျောင်းသားများအား ကူးစက်တတ်သော ရောဂါကာကွယ်ဆေးများ အချိန်အခါအလိုက် ထိုးပေးရန် (ဥပမာ- Smallpox, T.B, Anti-cholera)၊
- ၈။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေများတွင် ကျန်းမာရေးအရာရှိ (ဥပမာ- **Public Health Inspector**) များထားရှိရန်။

ကျောင်းသူများအတွက်

- ၁။ ကျောင်းသူများအတွက် ဆေးရုံတခုဆောက်လုပ်၍ ဆေးကုသခံနိုင်ရုံမျှမက အနားယူနိုင်ရန်အထိ ဆောင်ရွက် ပေးရန်၊
- ၂။ ကျောင်းသူများအတွက် အားကစားရုံတခု တည်ဆောက်ပေးရန်၊
- ၃။ အမျိုးသမီးအားကစားမှူးများ ခန့်အပ်ရန်။

ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများအတွက်

- ၁။ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားဦးရေနှင့် လက်ရှိဆရာဦးရေမှာ မညီမမျှဖြစ်နေသဖြင့် နောက်ထပ်ဆရာများ တိုးခန့်ထားပေးရန်၊
- ၂။ ဆေးသိပ္ပံရှိ ကျောင်းသားဦးရေနှင့် လက်ရှိခါတ်ခွဲခန်း အသုံးအဆောင်များမှာ မလုံလောက်၍ လုံလောက်စွာထားပေးရန်၊
- ၃။ လက်ရှိ ဆေးမဟာဌာနကို သီးခြားကောလိပ် (Constituent College) အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလုပ် ပြောင်းလွှဲပေးရန်၊
- ၄။ ဆေးသိပ္ပံတွင် ဆရာကောင်းများ ရရှိစေရန် ယခုဆရာများအား ပေးထားသော လစာနှုန်းများ တိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၅။ စိန်ဂျွန်းလမ်းရှိ ကျောင်းဆောင်များ နေရာတွင် ပုံစံချပြီးသား အုတ်ကျောင်းဆောင်များကို အမြန်ဆုံး ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၆။ လက်ရှိ ဒုတိယနှစ် ဆေးသင်တန်း (၃) ကြိမ်ကျစနစ်ကြောင့် ကျောင်းသားများ အထူးနစ်နာသဖြင့် မနစ်နာစေရန် ပြန်လည်ဆွေးနွေး ပြုပြင်ပေးရန်၊ (၅၄ ယောက် ထုတ်ပယ်ပြီး ဖြစ်သည်။)
- ၇။ ဆေးသိပ္ပံစာကြည့်တိုက်တွင် ခေတ်မီသောစာအုပ်များ လုံလောက်စွာထားရှိ၍ လုံလောက်စွာ ငှားယူဖတ်နိုင်ရန် ရန်ပုံငွေ တိုးချဲ့ပိုမိုသုံးစွဲပေးရန်၊
- ၈။ ဆေးသိပ္ပံရှိ ဆေးရုံသို့ ဆေးသင်တန်းဆင်းကြသော ကျောင်းသားများအား မဆင်းမီ ခါတ်မှန်ရိုက်ခြင်းနှင့် (၆) လတကြိမ် ခါတ်မှန် ရိုက်ပေးခြင်း၊
- ၉။ ဆေးသိပ္ပံကို ထောက်ပံ့ကြေးအသစ်များ ပထမနှစ်ဝက်အတွင်းတွင် အပြီးသတ် စီစဉ်ထုတ်ပေးရန်။

ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းများအတွက်

- ၁။ ဘီအေအီးဒီ အောင်မြင်ပြီးသော ကျောင်းသားများအား ဘီအီးဒီသို့ တက်ရောက်သင်ကြားလိုက သင်ကြားခွင့်ပြုရန်၊
- ၂။ ထောက်ပံ့ကြေးယူထားသောကျောင်းသားများအား အစိုးရအလုပ်ကို မလုပ်လိုပါက ထောက်ပံ့ကြေးငွေ (၂) ဆ လျော်ရမည် ဆိုသည်ကို ရုပ်သိမ်းရန်၊
- ၃။ ဘီအေအီးဒီများ ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိ လစာပေးရန်၊
- ၄။ ဘီအေအီးဒီများ အခြေခံလစာ (၃၀၀) မှ ရရှိရေး။

အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများအတွက်

- ၁။ အင်ဂျင်နီယာကောလိပ်စာကြည့်တိုက်တွင် စာအုပ်အပြည့်အစုံနှင့် ဆိတ်ငြိမ်သော စာဖတ်ခန်းတခု ထားရှိရန်၊
- ၂။ လိုအပ်နေသော လက်တွေ့ စမ်းသပ်ခန်းများ ဖြစ်သည့်-
 - (က) Thermodynamic lab:
 - (ခ) Mechanical lab:
 - (ဂ) Sounatary lab: (၃) ခုကို ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၃။ ခေတ်မီသောပုံစံများ ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် ပြည့်စုံစွာ ထားပေးရန်၊
- ၄။ ခေတ်မီသော တိုင်းသည့်ပစ္စည်းများ (Survey Instruments) ကို ပြည့်စုံ လုံလောက်စွာ ထားပေးရန်၊
- ၅။ အင်ဂျင်နီယာသိပ္ပံတန်းများနှင့်သက်ဆိုင်သော ဘာသာရပ်များကို အင်ဂျင်နီယာသိပ္ပံ စာသင်ခန်းများတွင် သင်ကြားနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးရန်၊
- ၆။ ယခု ဆောက်လုပ်ဆဲ အင်ဂျင်နီယာသိပ္ပံအဆောက်အဦကို အမြန်ဆုံးပြီးစီးအောင် ဆောက်လုပ်ရန်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အတွက်

- ၁။ ကျောင်းသားတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သော တယ်လီဖုန်းတပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၂။ အမျိုးသမီး ကျောင်းဆောင်များ၌ တယ်လီဖုန်းတခုစီထားရန်၊
- ၃။ ရန်ကင်းနှင့် ထီးတန်းကောလိပ်ကျောင်းဆောင်များ၌ ကျောင်းသားများသုံးရန် တယ်လီဖုန်းတခုစီ ထားရှိရန်၊
- ၄။ ရန်ကင်းကောလိပ်နှင့် ထီးတန်းကောလိပ်များကို ယခုကဲ့သို့ မခွဲခြမ်းဘဲ ရန်ကုန်မြို့၌ သင့်တော်သည့် နေရာတွင် ပြည့်စုံသော ဥပစာကောလိပ်တခုကို တည်ထောင်ပေးရန်၊
- ၅။ ကျောင်းဆောင်ဥပဒေများသည် မလိုက်နာနိုင်အောင် တင်းကျပ်လွန်း၍ အမြန်ဆုံးဖျက်သိမ်း၍ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းမှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ပါဝင်ခွင့်ပြုရန်၊

- ၆။ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းမှ တောင်းဆိုချက်များကို ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ တိုက်ရိုက် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၇။ ပုဂံကျောင်းဆောင်မြေနေရာ၌ ကျောင်းဆောင်သစ်တခုနှင့် အခြားနေရာ၌ ကျောင်းဆောင်တခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၈။ စာဖတ်ခန်းနှင့် ထမင်းစားခန်းတို့ကို တပတ် (၂) ကြိမ်ကျသာ အဆောင်ကော်မတီ ခွင့်ပြုချက်ရမှသုံးခြင်းကို ပယ်ဖျက်၍ ယခင်ကကဲ့သို့ ကျောင်းဆောင် ကျောင်းသားများ လိုအပ်သလို သုံးစွဲခွင့်ပြုရန်၊
- ၉။ ကျောင်းဆောင်သစ်များ တခုနှင့်တခု စင်္ကြံလမ်း ခင်းပေးရန်၊
- ၁၀။ ထမင်းစားချိန်များကို သက်ဆိုင်ရာ စာဖတ်အသင်းများ၏ သဘောကျ သင့်တော်သလို ပြင်ခွင့်ပေးရန်၊
- ၁၁။ ကျောင်းဆောင် ထမင်းစားခန်း၌ လိုအပ်သော ချိန်ခွင်၊ အလေး၊ ဒယ်အိုး၊ ဇွန်း၊ ပန်းကန်၊ ခွက်များ ပြည့်စုံစွာ ထားပေးရန်၊
- ၁၂။ ကျောင်းသားများ ကစားခုန်စားရေးအတွက် ပစ္စည်းများကို အလုံအလောက် ထုတ်ပေးရန်၊
- ၁၃။ အဆောင်သစ်များ၌ ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် ကစားခုန်စား ရန်ပုံငွေကို အချိုးကျ ပိုမိုပေးရန်၊
- ၁၄။ ဘတ်စကက်ဘောနှင့် ဘော်လီဘောကွင်းမရှိသော အဆောင်များတွင် အမြန်ဆုံးပြုလုပ်ပေးရန်၊
- ၁၅။ ရတနာနှင့် မာလာကျောင်းဆောင်များတွင် သီရိနှင့် အင်းလျားဆောင်များကဲ့သို့ ကြမ်းခင်းများ ပြုလုပ်ပေးရန်၊
- ၁၆။ သီရိဆောင်၌ (၄) ယောက်သာ နေသင့်သော အခန်းများတွင် (၆) ယောက် မထားရန်၊
- ၁၇။ ကျောင်းဆောင်၌ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော ဓါတ်ကြိုးနှင့် ဓါတ်မီးခလုတ်များ အမြန်ဆုံးလဲပေးရန်၊
- ၁၈။ ကျောင်းဆောင်ခန်းတိုင်းတွင် ဓါတ်မီး၊ အုပ်ဆောင်းနှင့် လိုသော မီးခေါင်းများ တပ်ဆင်ရန်၊
- ၁၉။ ဒဂုံကျောင်းဆောင် ထမင်းစားခန်းတွင် မီးဖိုမှ မီးခိုးများ ဝင်ရောက်ခြင်းကို ပြုပြင်ရန်၊
- ၂၀။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နယ်မြေအတွင်း မှောင်မဲနေသော လမ်းဟူသ၍ မီးများတပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၂၁။ ကျောင်းဆောင်ခန်းခကို (၁၀) သို့ လျှော့ချ၍ စားသောက်ရေး၌ ငွေပိုရန်၊
- ၂၂။ မျက်နှာကြက်လိုအပ်သော ကျောင်းဆောင်ထမင်းစားခန်းများတွင် တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၂၃။ သထုံကျောင်းဆောင်တံခါးတွင် အရေးရှိက သုံးနိုင်ရန်အတွက် အခြားအဆောင်များကဲ့သို့ မလွယ်ပေါက်ထား၍ ည (၁၂) နာရီအထိ ဖွင့်ထားပေးရန်၊
- ၂၄။ ကျောင်းဆောင်စားသောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော စီမံခန့်ခွဲမှုအခွင့်အရေးနှင့် အာဏာ၊ ငွေကို ယခင်ကဲ့သို့ ကျောင်းဆောင် စားသောက်ရေးအမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ လွှဲပေးရန်၊
- ၂၅။ ကျောင်းဆောင်များကို နှစ်စဉ် ဆေးသုတ်ပေးရန်နှင့် စာတိုက်ပုံးတလုံးစီ ထားပေးရန်၊
- ၂၆။ လက်ရှိ နေ့ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ နားနေရာအခန်း တိုးချဲ့ပေးရန်၊ ပန်ကာနှင့် လျှပ်စစ်မီး တပ်ပေးရန်၊ အိမ်သာကို သန့်ရှင်းစွာ ပြုလုပ်ပေးရန်၊
- ၂၇။ နေ့ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ စားသောက်ရေးအတွက် ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်၍ သွားလာရေးလွယ်ကူရန် စားသောက်ဆိုင်တခု ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၂၈။ ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် ကစားခုန်စားရန်ပုံငွေ တိုးပေးရန်နှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာထားပေးရန်၊
- ၂၉။ နေ့ကျောင်းသားများအခန်းတွင် ရေဒီယိုတလုံးထားပေးရန်၊
- ၃၀။ တက္ကသိုလ်ရုံးခန်းကို တိုးချဲ့၍ အလုပ်သမားများ ပိုမိုခန့်ထားပေးရန်။

ဥပဒေကျောင်းသားများအတွက်

- ၁။ ဥပဒေသင်တန်းသားများအား ကျောင်းဆောင်တွင် နေခွင့်ပြုရန်၊
- ၂။ ကျောင်းလခလျှော့ရန်၊
- ၃။ ဥပဒေသင်တန်းစာမေးပွဲများကို တနှစ်လျှင် (၂) ကြိမ် စစ်ဆေးပေးရန်။

ရန်ကင်းကျောင်းသားများအတွက်

- ၁။ ရန်ကင်းကောလိပ်တွင် ကျောင်းဆောင်နှင့် ဗဟိုထမင်းစားခန်းမကို ဆက်သွယ်၍ စင်္ကြံလမ်းများ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၂။ လက်ရှိ ထမင်းစားခန်းများတိုးချဲ့၍ ထမင်းစားခန်းတွင် ထိုင်ခုံ၊ စားပွဲမှအစ လိုအပ်သောပစ္စည်းများ အလုံအလောက် ထားရှိပေးရန်၊
- ၃။ ချက်ပြုတ်ရန်အခန်းအတွက် သန့်ရှင်းစွာနှင့် ပစ္စည်းအစုံအလင်ပေးရန်၊

- ၄။ ကောင်းမွန်သန့်ရှင်းသော ရေချိုးခန်းများ အလုံအလောက်ပေးရန်၊
- ၅။ ပျက်စီးနေသော ရေပိုက်များ ပြင်ဆင်ပေးရန်၊
- ၆။ ရေချိုးခန်းတွင် အဝတ်လျှော်ရန် ကြွေခွက်များ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၇။ ကျောင်းဆောင် ခြံစည်းရိုးကို လုံခြုံစိတ်ချအောင် လုပ်ပေးရန်၊
- ၈။ ကျောင်းဆောင်နှင့် ကျောင်းသို့သွားရာလမ်းတွင် ကားတိုက်မှုများ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ရေးအတွက် လူသွား ပလက်ဖောင်းများ ပြုလုပ်ပေးရန်၊
- ၉။ အားကစားရန်ပုံငွေကို ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် တိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၁၀။ ရန်ကင်းကျောင်းဆောင်များတွင် ဥတု (၃) ပါးဒဏ်မှ ခံနိုင်ရန် မျက်နှာကြက် ပြုလုပ်ပေးရန်၊
- ၁၁။ ရန်ကင်း နေ့ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ နားနေရာအခန်းကို ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများနှင့် အမျိုးအစားအလိုက် လုံလောက်အောင် တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၁၂။ ၎င်းအခန်းများတွင် အိမ်တွင်းကစားပစ္စည်းများ ထားပေးရန်။

ထီးတန်းကျောင်းသားများအတွက်

- ၁။ ထီးတန်းကောလိပ် ကျောင်းဆောင်များတွင် မျက်နှာကြက်များ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
 - ၂။ သန့်ရှင်းသော ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများ လုံလောက်စွာ ထားပေးရန်၊
 - ၃။ ရေကောင်းမွန်လုံလောက်စွာ ရရှိရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
 - ၄။ ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော ထမင်းစားခန်းတခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
 - ၅။ စားပွဲ၊ ကုလားထိုင်၊ ပုဂံ၊ ဇွန်း၊ ခရင်း၊ ထမင်းချိုင့်၊ ထမင်းအုပ်ဆောင်းများ ထားရှိပေးရန်။
- ရန်ကင်းကောလိပ်နှင့် ထီးတန်းကောလိပ်အတွက် တောင်းဆိုချက်များကို ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးကလည်း တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

(ည) (၃၄) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့အတွက် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၏ အဆိုများ

(၃၄) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့၌ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် အောက်ပါအဆိုများကို တင်သွင်းခဲ့သည်။

(၁) ပညာရေးအဆို

ပညာရေးရန်ပုံငွေ ၁၀% တိုးမြှင့်ရန်အတွက် ကျောင်းသားပေါင်း (၁) သန်းအထိ ရှိလာ၍ လိုအပ်လာပေသည်။ ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် ကျောင်းစတင် ဖွင့်ချိန်တွင် အဖက်ဖက်မှ မလုံလောက်မှုများ တွေ့ကြုံနေရ၍ ထိုသို့ တင်သွင်းခြင်း ဖြစ်ကြောင်း။ ကျောင်းဆောင်များ အသစ်ဆောက်လုပ်ပေးရန်အတွက် ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ တောင်ငူ၊ ပဲခူးကုန်း၊ လက်ပံတန်း၊ အောင်လံ၊ မိချောင်းရဲ၊ စကု၊ ဟင်္သာတ၊ ပုသိမ်၊ ဖျာပုံ၊ ကျောင်းကုန်း၊ မော်လမြိုင်ကျွန်း၊ ဒေးဒရဲမြို့များတွင် ဆန္ဒပြတောင်းဆိုခဲ့ရာ မိချောင်းရဲ၊ စကု၊ ဒေးဒရဲမြို့များတွင် မိဘများ ပါဝင်ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ ပဲခူးကုန်း၊ ကျုံမင်း၊ မိုးကုတ်မြို့များတွင် ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် ငွေကြေးစုဆောင်းလျက် စာသင်ခန်းများ ဆောက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ၊ ဆရာများ လိုအပ်ချက်အတွက် မြိတ်၊ ကျောင်းကုန်း၊ ဟင်္သာတ၊ တောင်ငူ၊ ဗန်းမော်၊ မိုးကုတ်မြို့များတွင် စာမသင်ကြားတော့ဘဲ ဆန္ဒပြတောင်းဆိုမှု ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။

စစ်သားတယောက်အတွက် တလလျှင် (၃၃၀) ကျပ်မျှ သုံးနေချိန်၊ ကျောင်းသားတယောက်အတွက် (၈) ကျပ် (၆၀) ပြားသာ သုံးနေလေသည်။

ထိုသို့ လိုအပ်ချက်များကြောင့် နောင်တခေတ်တွင် တာဝန်ယူမည့် ကျောင်းသားများမှာ အရည်အချင်း မပြည့်ဖြစ်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို ၁၀% တိုးမြှင့်ရန် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

(၂) ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုဥပဒေများ ရုတ်သိမ်းရန်အဆို

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အခြေခံဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံစည်းမျဉ်းဥပဒေတွင် လွတ်လပ်စွာ ရေးသားပြောဆိုခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ခွင့်၊ ယုံကြည်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ စည်းရုံးခွင့်၊ အရေးဆိုခွင့် စသော အခြေခံဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးများကို ပြဋ္ဌာန်း အတည်ပြုထားသော်လည်း ယနေ့တွင် ထိုအခွင့်အရေးကို တားဆီးချုပ်ချယ်ခြင်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖျက်ဆီးခံနေရသည်။

လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုစည်းရုံးခွင့် မရှိစေရန် အာဏာရှိပါတီဝင်များအား မထောက်ခံသူ မှန်သမျှအား အကြောင်းမပြဘဲ ဖမ်းဆီးထားနိုင်သော ပုဒ်မ (၅) ဖြင့် ချုပ်ချယ်ဖမ်းဆီးကာ နှစ်ရှည်လများ အကျဉ်းချထားခြင်း၊ စီတန်း လှည့်လည်ဆန္ဒပြခွင့်

မရှိစေရန် အမိန့်ခံယူစေခြင်း၊ သပိတ်တားဥပဒေများဖြင့် အခွင့်အရေးတောင်းဆိုခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားခြင်း၊ အာဏာလက်ရှိပါတီများနှင့် ဆန့်ကျင်သူများကို သောင်းကျန်းသူများဟု တံဆိပ်ကပ်ကာ သစ္စာဖောက်ဥပဒေများဖြင့် သတ်ဖြတ်နေခြင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့ကို မဝေဖန်ရဲအောင် ပုဒ်မ (၅၀၀) အသရေဖျက်မှုဥပဒေများ ပြုလုပ်ကြံစည်နေပေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေး ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသည် ကျောင်းသားတရပ်လုံး လိုလားထောက်ခံမှု ရခဲ့သည့်အပြင် ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တို့နှင့်တွေ့ဆုံကာ အေးချမ်းစွာ ဆန္ဒပြတောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ အစုလိုက် အပြုံလိုက် ကျောင်းထုတ်ခံရခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခံရခြင်း စသည့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများ ခံစားခဲ့ရလေသည်။

ယခုကဲ့သို့ ပုဒ်မပုဒ်မအမျိုးမျိုးကို မလိုတမျိုးလိုတမျိုး သုံးစွဲလျက်ရှိသည့်အပြင် တိတိတိတိပုန်းတမျိုး၊ မြောင်တမျိုး ခြိမ်းခြောက်သတ်ဖြတ်ကာ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင်တားဆီးနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတဝှမ်းလုံးရှိ ပြည်သူလူထုမှာ “စေသည့်ကျွန်၊ ထွန်သည့်နွားပမာ” လုပ်ခံနေရရုံမျှ နေရပေသည်။

သို့ပါသောကြောင့် ဗမာနိုင်ငံအား ဒီမိုကရေစီနည်းစနစ်ကျ ထူထောင်ထားသော တိုင်းသူပြည်သားများ အခြေခံအခွင့်အရေးပေးကာ ပြည်သူ့အစိုးရ ထူထောင်လိုပါလျှင် အခြေခံစည်းမျဉ်း၏ ဥပဒေကိုချိုးဖောက်ကာ လက်ရှိပြုကျင့်ခဲ့သော ချုပ်ချယ်မှုပုဒ်မပုဒ်မအမျိုးမျိုးကို ရုပ်သိမ်းရန် တောင်းဆိုလိုက်ရပေသည်။

ကြွေးကြော်သံများဖြင့်-

(၁) အမျိုးသားနေ့	ဒို့နေ့၊ ဒို့နေ့
(၂) ကျောင်းသားထုကို	သွေးမခွဲနဲ့၊ သွေးမခွဲနဲ့
(၃) ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး	တည်ဆောက်ကြ၊ တည်ဆောက်ကြ
(၄) ဖမ်းထားတဲ့ကျောင်းသားတွေ	အမြန်လွှတ်၊ အမြန်လွှတ်
(၅) ထုတ်ထားတဲ့ကျောင်းသားတွေ	ကျောင်းပြန်သွင်း၊ ကျောင်းပြန်သွင်း
(၆) ပညာရေးရန်ပုံငွေ	တိုးပေး၊ တိုးပေး
(၇) ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုဥပဒေ	ရုပ်သိမ်းပစ်၊ ရုပ်သိမ်းပစ်
(၈) ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး	မချုပ်ချယ်နဲ့၊ မချုပ်ချယ်နဲ့
(၉) အမျိုးသားညီညွတ်ရေး	တည်ဆောက်ကြ၊ တည်ဆောက်ကြ
(၁၀) အမျိုးသားသစ္စာဖောက်တွေ	အလိုမရှိ၊ အလိုမရှိ

အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး ကြွေးကြော်သံများဖြင့် အောင်မြင်စွာ ရုပ်သိမ်းသွားသည်။

(၄) (၃၅) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ အဆိုများ

ပညာရေးအဆို

- (၁) စာမေးပွဲချကျောင်းထုတ်စနစ် ကျင့်သုံးခြင်း၊
- (၂) တက္ကသိုလ် သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ကျင့်သုံးခြင်း၊
- (၃) တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲများတွင် စာမေးပွဲဝင်ခွင့် (၃) နှစ် ပိတ်ပင်ခြင်း၊
- (၄) တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲနှင့် ဟိုက်စကူးဖိုင်နယ် ခွဲခြားကာ စာမေးပွဲနှစ်ဆင့် ပြုလုပ်ခြင်းများကို လုံးဝကန့်ကွက်လိုက်ပါကြောင်း။

- (၁) အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေး အရေးတော်ပုံအတွက် ကျောင်းထုတ်ခံထားရသူများအား ကျောင်းဝင်ခွင့်ပေးရန်၊
- (၂) အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေး အရေးတော်ပုံအတွက် ဖမ်းဆီးဝရမ်းထုတ်ထားသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် နှစ်ဦးတို့အား ဖမ်းဝရမ်းရုပ်သိမ်းရန် တောင်းဆိုလိုက်ပါကြောင်း။

ဒီမိုကရေစီပညာရေး တည်ဆောက်ရေးအဆို

ယနေ့ သင်ကြားနေသော ပညာရေးမှာ ရှေးယခင်ကဲ့သို့ပင် ကျောင်းမှထွက်လျှင် ဘာမျှလုပ်ကိုင်စွမ်းမရှိဘဲ အစေအပါး လုပ်ငန်းများသာ လုပ်တတ်သည့် ပညာရေးပင် ဖြစ်သည်။ သင်ကြားရသော ပညာရပ်များမှာလည်း ခေတ်မီ၍ လောကဓါတ် ပညာနည်းနှင့် ကိုက်ညီမှန်ကန်သော ပညာရပ်များအား အတွေးအခေါ် လွှဲချော်စေသော ပညာရပ်များ၊ တိုးတက်လျက်ရှိသော လောကဓါတ်ပညာနှင့် မကိုက်ညီသော၊ မှန်ကန်မှုမရှိသော ပညာရပ်များကို သင်ကြားနေရပေသည်။ တိုင်းပြည် ကြီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် စက်မှုလက်မှုပညာရပ်များကို တိတိကျကျ သင်ကြားပေးရမည့်အစား မသင်ကြားဘဲ နေခဲ့ပေသည်။ မြန်မာအမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှုပုံစံနှင့် ကိုက်ညီသော အမျိုးသားစာများ သင်ကြားရမည့်အစား အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို ယနေ့အထိ အဓိကထား၍

သင်ကြား နေရလေသည်။ သင်ကြားရသော ပညာရပ်များမှာ ပြည်သူတရပ်လုံး အကျိုးပြုရမည့်အစား မိမိတကိုယ်ကောင်း ပညာရပ်များသာ ဖြစ်နေခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်၏ ပညာရေးစနစ်သည် မည်သို့ပင် ပြည်တော်သာပညာရေးပင် ကြွေးကြော်စေကာမူ အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့သမားများ လက်ထက်က သုံးစွဲခဲ့သော ပညာရေးပင်ဖြစ်သည်။ ဤပညာရေးကို ပြုပြင်နိုင်မှသာ ခေတ်နောက်ကျသော ဘဝမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပေမည်။ ဗမာပြည်စီးပွားရေးကို မြှင့်တင်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

ဤသို့ ပြောင်းလဲရာတွင် ပညာရေးသည် လူထုအား အလုပ်အကြွေးပြုသောပညာရေး ဖြစ်ရမည်။ သင်ကြားသော ပညာရပ်များမှာလည်း အမျိုးသားစာပေဖြင့် သင်ကြား၍ အမျိုးသားပညာရေး ဖြစ်ရမည်။ ခေတ်မီ၍လက်တွေ့ အကောင်အထည် နှင့် ကိုက်ညီသော မှန်ကန်သော ပညာရေး ဖြစ်ရပေမည်။ တွေးခေါ်မှုတွင် ယထာဘူတ ကျရပေမည်။ ဤကဲ့သို့ ပညာရေးမှသာ တိုင်းပြည်ကို တကယ်တန်း မြှင့်တင်နိုင်လိမ့်မည်။ ဤပညာရေးမှာ ဒီမိုကရေစီပညာရေးပင် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် လူထု တရပ်လုံး အကျိုးရှိသော ဒီမိုကရေစီပညာရေးစနစ်ကို တည်ဆောက်ရန် တောင်းဆိုလိုက်ပါကြောင်း။

ပြည်သူ့အရေးအဆို

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေတွင် လွတ်လပ်စွာ ဟောပြောခွင့်၊ ရေးသားခွင့်၊ ထုတ်ဝေခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ အသင်းအပင်း ဖွဲ့စည်းခွင့်၊ စည်းရုံးခွင့်နှင့် ဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်ခွင့် ဖြစ်သော ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး များ ပေးအပ်ရမည်ဟု အတိအလင်း ဖော်ပြထားပေသည်။

သို့သော် ယနေ့တိုင်းပြည်တွင်ကား ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းနှင့် ဆန့်ကျင်ကာ လူထုအားဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်း၊ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်လျက် ရှိပေသည်။ လွတ်လပ်စွာဟောပြော ခွင့်ကို ပိတ်ပင်တားဆီး ခံနေရသည်။ ဟောပြောသူများကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်လျက် ရှိသည်။ နယ်များတွင် အစိုးရအား မထောက်ခံသော ဟောပြောမှုများအား လက်နက်ဖြင့်ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အာဏာဖြင့်တားဆီးခြင်း ပြုလုပ်လျက် ရှိလေသည်။ လာရောက်နားထောင်သော ပြည်သူများကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း အမျိုးမျိုးခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်နေပေသည်။

လွတ်လပ်စွာ ရေးသားထုတ်ဝေခွင့်မှာလည်း အစိုးရအား အလိုလိုက် အကြိုက်ရေးမှုများကိုသာလျှင် အားပေးကာ ထုတ်ဝေရေးသားခွင့်ပြုလျက် ရှိနေပေသည်။ ဆန့်ကျင်ရေးသားသူများအား ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ ဆန့်ကျင်ရေးသားသူများ ဖြစ်သော လူထုဦးလှ၊ ဗန်းမော်တင်အောင်တို့မှာ ယနေ့အထိ ထပ်တလဲလဲ တရားစွဲဆိုခြင်းခံနေရ ပေသည်။ လွတ်လပ်စွာရေးသားသော သတင်းစာများဆိုလျှင် အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများတွင် မဖတ်ရလေအောင် ညွှန်ကြား ခြင်းများ ပြုလုပ်နေပေသည်။ ဥပမာ- ထွန်းနုစဉ်ဆိုလျှင် ထောင်တွင်း၌မဖတ်ရ စသည်ဖြင့် ကန့်သတ်ထားပေသည်။ အတိုက် အခံများရေးသားသော သတင်းစာများကိုလည်း အစိုးရကြော်ငြာများမပေးဘဲ စီးပွားရေးအရ ခြိမ်းခြောက် တားဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်နေပေသည်။

လွတ်လပ်စွာ အသင်းအပင်းထူထောင် ဆန္ဒပြခွင့်များကိုလည်း အမျိုးမျိုးနည်းဖြင့် လုပ်ကြံတားဆီး ခံနေရပေသည်။ အသင်းအပင်း ထူထောင်လျှင် စုံထောက်များ မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း၊ အတိုက်အခံအသင်းအဖွဲ့များအား မြေပေါ်၌ မနေနိုင်အောင် အမျိုးမျိုး လုပ်ကြံစွပ်စွဲခြင်း၊ ရှာဖွေခြင်းများ ပြုလုပ်နေပေသည်။ အဖွဲ့အစည်းများပျက်ပြားစေရန်အတွက် သွေးခွဲခြင်း၊ အခွင့် အရေး တားဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်နေပေသည်။ အထူးသဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီတခုတည်း ထားရှိရန် စီမံလျက်ရှိနေသည်။ ဥပ မာအားဖြင့် ဆိုရှယ်လစ် လက်အောက်ခံမဟုတ်သော အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများတွင် လုပ်ဆောင်နေသူများအား အလုပ် ဖြုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့များတွင် ပါဝင်နေသူများအား အလုပ်မပေးဟူ၍ ခြိမ်းခြောက်မှုများ ပြုလုပ်လျက် ရှိနေပေသည်။ ယနေ့ကျောင်းများ၌ သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခွင့်ကို တားဆီးပိတ်ပင်လျက် ရှိနေပေသည်။ ဥပမာ- ဗဟိုအစိုးရတန်းမြင့်ကျောင်း၊ ကြည့်မြင် တိုင်၊ အမှတ် (၁) ကျောင်းများနှင့် မြင်းခြံ၊ မြောင်းမြ စသော ကျောင်းများတွင် ဖြစ်လေသည်။ အချို့ကျောင်းများတွင်လည်း ဆိုရှယ်လစ်လက်အောက်ခံ ဒီအက်စ်အိုများသာ ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် ဆရာများအား စေခိုင်းခြင်းများ ပြုလုပ်နေပေသည်။

လွတ်လပ်စွာဆန္ဒပြခွင့်ကို သပိတ်မှောက်တားမြစ်ရေးဥပဒေဖြင့် ယနေ့အထိ ဆက်လက်ထုတ်ပြန်ထားသည်။ အောက် တိုဘာအရေးတော်ပုံ ၁၉၅၃ ခုနှစ်ကိုလည်း နှိမ်နင်း၊ သတ်ဖြတ်ရုံမက ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ ချုပ်ချယ်မှုများကိုသာမက ပုဒ်မ (၅) ကာကွယ်ရေးဥပဒေထုတ်ကာ ဆန့်ကျင်သူများကို မစစ်ဆေးဘဲ နှစ် ရှည်လများ အကျဉ်းချထားခြင်းများ၊ သစ္စာဖောက်ဥပဒေကိုထုတ်ကာ သတ်ဖြတ်ခြင်းများ၊ ပုဒ်မ (၁၄၄) ထုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ် ခဲ့ပေသည်။ ယနေ့ ထောင်တွင်း၌ဆိုလျှင် အတိုက်အခံနိုင်ငံရေးသမား၊ ကျောင်းသားမြောက်မြားစွာတို့မှာ မတရားချုပ်နှောင်ခြင်း ခံနေရသည်။

ယနေ့ နောက်ဆုံးပြုစောထီးစီမံကိန်းဖြင့် ရပ်သူ၊ ရွာသား၊ အမှုထမ်းများကို အတင်းအကြပ် စုဆောင်းခြင်း၊ စစ်ပညာ သင်စေခြင်းများ ပြုလုပ်နေသည်။ ဤပြုစောထီးစီမံကိန်း စစ်တပ်များဖြင့် လူထုကို နှိမ်နင်းခြင်း၊ အခွင့်အရေးများကို တားဆီးရန် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ယနေ့ အစိုးရသည် လူထုအား ဖိနှိပ်ခြင်း၊ ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးများကို နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တားဆီး ပိတ်ပင်ခြင်းများကို လေးနက်စွာ ကန့်ကွက်လိုက်ရပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးအဆို

ယမန်နှစ်က ပညာရေးအသုံးစရိတ် သိန်း (၉၀၀) သုံးရာမှ၊ ယခုနှစ်တွင် သိန်း (၇၅၄) သိန်း လျော့ချသုံးစွဲလာပေသည်။ ဤသို့ ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို လျော့သုံးလာခြင်းမှာ ပညာရေးကို လျစ်လျူရှုခြင်းနှင့် ဖိနှိပ်မှုဖြစ်သော တိုင်းပြည်ကာကွယ်ရေး စစ်အသုံးစရိတ်ကို များစွာသုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ စစ်တပ်အတွက် သိန်း (၄၀၀၀) ကျော် သုံးစွဲနေပေသည်။ စစ်သားတယောက်အတွက် လက်နက်ကိရိယာမှ အလုံးစုံတပ်ဆင်ရေးအတွက် တနှစ် (၄၀၀၀) ကျော် ကုန်ကျနေချိန် ကျောင်းသားတယောက်အတွက် တနှစ် (၃၅၀/-) သာ သုံးစွဲနေပေသည်။ စစ်သားတယောက် (၁) နှစ်သုံးငွေကို ကျောင်းသားပေါင်း (၁၁) ယောက်ကျော်အတွက် သုံးစွဲနိုင်ပေသည်။ ယခုအချိန်အထိ ပြုစောထိန်းသိမ်းမှု၊ အမှုထမ်းများ၊ အရပ်သားများအား လက်နက်တပ်ဆင်ရန်အတွက် တခရိုင်လျှင် (၁) သိန်း သတ်မှတ်ထားပေရာ ၎င်းငွေကို ပညာရေးတွင်သုံးစွဲလျှင် ကျောင်းအဆောက်အဦ အကောင်းဆုံးတဆောင်သော် လည်းကောင်း (သို့မဟုတ်) ကျောင်းသားပေါင်း (၃၀၀) မျှလောက် လည်းကောင်း သုံးစွဲနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ စစ်တပ်များအတွက် သုံးစွဲနေရခြင်းမှာ ပြည်တွင်းစစ် လက်နက်ကိုင် တိုက်ခိုက်နေရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကို ရပ်စဲကာ အေးချမ်းသာယာမှုရှိမှသာလျှင် ယနေ့စစ်အသုံးစရိတ်များလျော့ပါးကာ ပညာရေးကို တိုးတက်သုံးစွဲနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားသည်မှာ (၇) နှစ် (၇) လကျော် ကြာခဲ့ပေပြီ။ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားရခြင်းမှာ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေး မကျေနပ်မှုမှ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို အမှီပြုကာ လက်နက်စွဲကိုင် ဖြေရှင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရပေသည်။ စစ်ကြောင့် လူထုများစွာ အသက်ဆုံးရှုံးခြင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာများ ပျက်ပြုန်းခြင်းနှင့် တွေ့ကြုံရပြီး တဦးနှင့်တဦး အပြတ်အသတ် နှိမ်နင်းခြင်းငှာ မစွမ်းသာဘဲဖြစ်နေသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကိုရပ်စဲရန်မှာ တဦးနှင့်တဦး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ အေးချမ်းသာယာစွာ ဖြေရှင်းနိုင်မှသာလျှင် ဖြစ်ပေမည်။

သို့ကြောင့် အစိုးရနှင့် လက်နက်စွဲကိုင်တော်လှန်နေသူတို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲပြီး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို အရယူကြရန် တောင်းဆိုလိုက်ပါကြောင်း။

ကမ္ဘာ့ရေးရာအဆို

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြောင့် လူများစွာသေကြေ၍ အဆောက်အဦများစွာ ပြာပုံအတိ ရောက်ခဲ့ရသည်။ သို့အတွက် ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားတို့မှာ စစ်ကို များစွာရှုံ့ရှာမှန်းတီးလာသည်။ တွေ့ကြုံခဲ့ရသော သင်ခန်းစာကြောင့် စစ်ဖြစ်ရေးကိုပင် ငြင်းဆိုလျက်ပင် ရှိသည်။

သို့သော် စစ်ကို ရှုံ့မှန်းကာ မလိုလားသော ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားတို့နှင့်ဆန့်ကျင်ဖက်ပြုကာ သွေးဆောင်သူ တစုသည် နောက်ထပ် ကမ္ဘာစစ်ကြီးတခု ပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြိုးစားလျက် ရှိနေသည်။ မိမိတို့၏ တိုင်းပြည်များ၌ စစ်အသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်ကာ စစ်သားများတိုးချဲ့ခြင်း၊ လက်နက်တပ်ဆင်ခြင်း၊ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သေစေတတ်သော အနုမြူဗုံး၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဗုံးများ စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲခြင်းများ ပြုလုပ်လျက် ရှိနေသည်။ ကိုရီးယား၊ ဗီယက်နမ်တို့တွင် ဖြစ်ပွားသော စစ်ပွဲများကို လည်း မပြီးဆုံးအောင် ကြံဆောင်ခဲ့ကြသည်။ နေတိုး၊ ဆီးတိုး စစ်အုပ်စုများဖွဲ့ကာ စစ်ဖြစ်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်းများ ပြုလုပ်နေပေသည်။

ဤသို့ သွေးငတ်သူတစုသည် စစ်အတွက်လှုံ့ဆော်ပြင်ဆင်ခြင်းမှာ ၎င်းတို့၏ အမြတ်အစွန်းရရှိရေးအတွက် လူသားတရပ်လုံးအား ပျက်ပြုန်းစေရန် ကြံဆောင်ခြင်း၊ ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားတို့၏ ဆန္ဒကို ပစ်ပယ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့အတွက် ကြောင့် နောက်ထပ် စစ်ကြီးတခု မပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် ကာကွယ်ရေးအသုံးစရိတ် လျော့ချခြင်း၊ စစ်သားများ လျော့ပေါ့ခြင်း၊ လက်နက်များ စမ်းသပ်ခြင်း၊ ကျူးကျော်စော်ကားမှုများ ပြုခြင်း၊ စစ်အုပ်စုများ ဖွဲ့ခြင်းများကို တားမြစ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ စစ်ကြီးမဖြစ်ပွားစေရန်အတွက် တင်းမာမှုများကို အေးချမ်းသာယာစွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖြေရှင်းရန် လိုပေသည်။ ဤသို့ ဖြေရှင်းခြင်းကြောင့်လည်း ဗီယက်နမ်၊ ကိုရီးယားတွင် စစ်ရပ်စဲ၍ စစ်ပြေငြိမ်းခြင်းများ ထုတ်ဖော်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

သို့အတွက် ကျောင်းသားထုနှင့် လူထုတရပ်လုံးသည် နောက်ထပ်တဖန် စစ်ကြီး မဖြစ်ပွားရေးအတွက် စစ်အသုံးစရိတ် လျော့ပေါ့ခြင်း၊ စစ်အင်အားလျော့ခြင်း၊ လက်နက်ကြီးများ စမ်းသပ်ခြင်း မပြုလုပ်ခြင်း၊ စစ်စာချုပ်၊ စစ်အုပ်စုများကို ပျက်သိမ်းခြင်း၊ ကျူးကျော်မှုများကို ရှောင်ကွင်းခြင်းများပြုလုပ်ကာ တဦးနှင့်တဦး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာတင်းမာမှုများ လျော့ပါးကာ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တောင်းဆိုကြရန်၊ ဆောင်ရွက်ကြရန် အဆိုတင်သွင်းလိုက်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ရာဇဝတ်မှတ်တမ်းတင်ရမယ့် (၃၅) ကြိမ်မြောက်အမျိုးသားနေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားထုတွေဟာ (၁) ကိုလိုနီပညာရေးစနစ်ပျက်သိမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပညာရေးတည်ဆောက်ရေး၊

- (၂) ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတွေ တွန်းလှန်ပစ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ရရှိရေး၊
- (၃) နယ်ချဲ့စနစ် (ဝါ) လက်ဝါးကြီးအုပ်အရင်းရှင်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေး၊ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေး၊
- (၄) ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်ရေး၊
- (၅) တတိယကမ္ဘာစစ်တားဆီးရေး၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းကြီးတွေကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့အတွက် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးဟာ ညီညီညွတ်ညွတ် တိုက်ပွဲဝင်ကြရန် ဆုံးဖြတ်အမိန့်ပြုကြပါစို့။

(၄) ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် စတုတ္ထအကြိမ်ညီလာခံ

စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကြီးကို ၁၃၊ ၁၊ ၁၉၅၅ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ဤညီလာခံသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ (၂၅) နှစ်မြောက် ငွေရတနာသဘင်ပွဲတော်ကြီးနှင့် တဆက်တည်း ကျင်းပသောကြောင့် ဗမာနိုင်ငံကျောင်းသားထုကြီး တရပ်လုံးနှင့် သမဂ္ဂရာဇဝင်တွင် ထူးမြတ်သောအဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် ပထမပိုင်းတွင် အာဏာပိုင်များက သမဂ္ဂကို ကျောင်းကောင်စီဖြင့် အစားထိုးဖျက်ဆီးရန် ကြံရွယ်ခဲ့ပေသည်။

ဆိုရှယ်လစ်လက်ပါးစေ ဒီအက်စ်အိုများနှင့် အာဏာပိုင်များကို ခုခံကာကွယ်ကာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂသည် (၂၅) နှစ်မြောက် အခမ်းအနားကို ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ ကျင်းပနိုင်ခြင်းသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ တည်မြဲရေးနှင့် ခုခံတိုက်ခိုက်ကာ အောင်ပွဲဆင်နွှဲခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤအောင်ပွဲနှင့်အတူ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကျင်းပလိုက်ခြင်းသည် ရှေ့တွင် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများ ပျက်စီးရန် ရည်ရွယ်ချက်ကို တိုက်ဖျက်ရန် အားသစ်လောင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်ရာ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးနှင့် သမဂ္ဂရာဇဝင်တွင် ထူးမြတ်သော အဓိပ္ပါယ်ဆောင်ခဲ့ပေသည်။

(၃) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုဇော်ဝင်း (ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်) တင်သွင်းသော အစီရင်ခံစာ

ကျွန်တော်တို့ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် ကျောင်းသားလိုအပ်ချက်များအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ၁၉၅၄ ခု၊ ဇွန်မှ စက်တင်ဘာလအထိ ရန်ကုန်၊ လက်ပံတန်း၊ တောင်ငူ၊ ပဲခူးကုန်း၊ အောင်လံ၊ မိချောင်းရဲ၊ စကု၊ ဟင်္သာတ၊ ပုသိမ်၊ ဖျာပုံ၊ ကျောင်းကုန်း၊ မော်လမြိုင်ကျွန်း၊ ဒေးဒရဲမြို့များတွင် ကျောင်းဆောင်သစ် ဆောက်လုပ်ရေး၊ ဟောင်းနွမ်းနေသော ကျောင်းများ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပါသည်။ မိချောင်းရဲ၊ ဒေးဒရဲမြို့များတွင် ကျောင်းသားများ ပါဝင်ဆန္ဒပြခဲ့ပါသည်။ ပဲခူးကုန်း၊ ကျုံမငေး စသောမြို့များတွင် ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ငွေကြေးကောက်ခံကာ ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ မြိတ်၊ တောင်ငူ၊ ကျောင်းကုန်း၊ ဗန်းမော်၊ ဟင်္သာတ၊ မိုးကုတ်မြို့များတွင် ဆန္ဒပြတောင်းဆိုခဲ့ကြ၏။ မြိတ်မြို့၌ စာမသင်ကြားဘဲ ထိုင်သပိတ်မှောက် ဆန္ဒပြသည်အထိ အဆင့်မြင့်ရောက်ခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဗမာနိုင်ငံအရပ်ရပ်တွင် ကျောင်းသားထု တရပ်လုံး လိုအပ်ချက်အတွက် တောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း အောင်မြင်စွာ မဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အတွက် ကျောင်းသားထု လိုအပ်ချက်နှင့် တောင်းဆိုမှုမှာ အောင်မြင်မှုနှင့် ဝေးခဲ့ရပေသည်။

ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးအတွက် ကျောင်းသားများလိုလားချက်၊ နစ်နာချက်များကို ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့ အပိုင်စီးထားသော အစိုးရသည် ကျောင်းသားထုအား ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ကာ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင်တားဆီးရန်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ကျောင်းသားအရေးတွင် စွမ်းစွမ်းတမံဆောင်ရွက်ခဲ့သော စစ်တွေခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျော်လှဖြူနှင့် အမှုဆောင် (၃) ယောက်အား ကျောင်းထုတ်ပစ်ခဲ့ခြင်း၊ အဖွဲ့ချုပ် ၃-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုထွန်းဖေကို ဖမ်းဆီးခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် ခေါင်းဆောင်သူများအား သမဂ္ဂတွင် မလုပ်ပါဘူးဟု ဝန်ခံကတိပြုကာ ကျောင်းတွင် လက်ခံခြင်း ပြုခဲ့ပေသည်။ တောင်ငူမှ (၇) ယောက်၊ အင်းစိန်မှ (၄) ယောက်၊ ဥက္ကဋ္ဌ (၃) ယောက်တို့အား ကျောင်းထုတ်ခြင်းများ ပြုမူခဲ့သည်။ ဗမာနိုင်ငံအရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များအား ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ ပြုခဲ့ပေသည်။ ရန်ကုန်မြို့ အစိုးရကျောင်းများတွင် သမဂ္ဂမဖွဲ့နိုင်စေရန် အစိုးရက ဆရာကြီးများအား အခွင့်မပေးဘဲ ထားခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့ ဗဟိုအစိုးရကျောင်းမှ ကျောင်းဆရာမကြီးက ပိတ်ပင်ခဲ့လေသည်။ အမျိုးသမီး စာသင်တန်းကျောင်းမှာ စောစောပိုင်းတွင် ဖွဲ့ခွင့်မပေးဘဲ ထားပြီးနောက် ဆရာမကြီး ဒေါ်သန်းသန်းက ဒီအက်စ်အိုများ ခေါ်ယူကာ သမဂ္ဂဖွဲ့ပေးခဲ့သည်။ ဤမျှပင်မကသေး ရန်ကုန်မြို့ရှိ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ကျောင်းများတွင် ကျောင်းသား ကြေညာစာတမ်းများ ဝေငှခြင်းမပြုရန်၊ မကပ်ရဟူသော အမိန့်များ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး အမှတ် (၄) စံရိပ်ငြိမ်၊ စံပယ်ခြုံ၊ ကမာရွတ်ရှိ အဖွဲ့ချုပ်တည်ရာကိုပင် ပုလိပ်များဖြင့်ဝိုင်းဝန်းကာ ပစ္စည်းများရှာဖွေခြင်း၊ စာကူးစက်၊ လက်နှိပ်စက်၊ စာရွက်စာတမ်းများ သိမ်းခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ပိတ်ပင်တားဆီးရာဝယ် ပညာရေးဌာနမှ တိတ်တဆိတ်ညွှန်ကြားကာ ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်တို့က ဆရာများကို ဓါးစာခံအဖြစ်စေခိုင်းခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့

ပေသည်။ သို့သော် ဆရာအနည်းငယ်မှအပ မြောက်များစွာသော ဆရာများသည် ခိုင်းစေသည့်အတိုင်း မလုပ်ရုံမျှမက အချို့ဒေသများတွင် ကျောင်းသားထုဖက်မှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်သည် ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံး စုစည်းပြီးကာကွယ်ရန် ရှိလာပေသည်။ ဤတာဝန်ကိုစိုက်ကာ မထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ဖဆပလအစိုးရသည် လက်ရဲဇော်ရဲဖြစ်ကာ တဖြည်းဖြည်း ဖိနှိပ်လာသည်ကို တွေ့ရုံမျှမက ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးကလည်း အဖွဲ့ချုပ်အပေါ်တွင် မှီခိုအားထားခြင်းများ တဖြည်းဖြည်း ကွယ်ပျောက်လာသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ရှေ့တွင် အဖွဲ့ချုပ်သည် ကျောင်းသားလိုအပ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဖိစီးစီးအာရုံစိုက်ကာ မဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံး ယုံကြည်အားကိုး ထောက်ခံမှုများသည် လျော့နည်းလာမည်ပင် ဖြစ်လေသည်။

အဖွဲ့ချုပ်သည် သမဂ္ဂအဖွဲ့ခွဲများ ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ရွှေဘို၊ ကောလင်း၊ မိုးညှင်း၊ ကသာ၊ ဗန်းမော်၊ မြစ်ကြီးနား၊ ပြည်၊ သရက်၊ မော်လမြိုင်၊ ထားဝယ်၊ ရခိုင်တိုင်း၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ မြင်းခြံ၊ မိတ္ထီလာ၊ တောင်ငူ၊ သာယာဝတီ၊ အုတ်ဖို၊ တိုက်ကြီး၊ ပဲခူးမှ ပျဉ်းမနားအထိ လည်းကောင်း၊ စည်းရုံးရေးများ ဆင်းခဲ့ကြသော်လည်း အင်အားတိုးသင့်သလောက် မတိုးခြင်းကား ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်သည် ကျောင်းသားအကျိုးနှင့် အခွင့်အရေးကို ရှေ့တန်းမှ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ကာ ဆောင်ရွက်မည့် ကျောင်းသားထု မှီခိုအားထားရာ အဖွဲ့အစည်းကြီး တစ်ရပ်ဟု ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးက မမြင်သေးသည့်အတွက် ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားထု စည်းရုံးရေးတွင်လည်း တဖက်မှ အဖွဲ့ချုပ်က လျော့ရဲနေသည်နှင့်အမျှ ဆိုရှယ်လစ်လက်ပါးစေ ကျောင်းသားသမ္မတမဟာနီဒီအက်စ်အိုတို့သည် ဆရာများ အကူအညီဖြင့် လည်းကောင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ချုပ်စည်းရုံးရေးကို ဖျက်ဆီးရန် ကြံရွယ်ခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ချက်များကို တားဆီးရန်မှာ ကျောင်းသားထု စည်းရုံးညီညွတ်ရေးဖြင့် ပြန်လည် တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်မှုရှိမှသာ ဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုခဲ့ပါလျှင်၊ အဖွဲ့ချုပ် စည်းရုံးရေးသည် ပြိုကွဲပျက်စီး ရပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် လာမည့်နှစ် အမှုဆောင်အဖွဲ့အား၊ အဖွဲ့ချုပ်စည်းရုံးရေးအား စနစ်တကျလုပ်ကိုင်ပါရန် တိုက်တွန်းလိုက်ရပါသည်။

ပြန်ကြားရေးဗျူရိုသည် သမဂ္ဂဂျာနယ်တစ်စောင် ထုတ်ဝေရန် အစိုးရထံ ခွင့်တောင်းခဲ့သော်လည်း မရရှိခဲ့ပေ။ ဤသို့ မရသော်လည်း ပြန်ကြားရေးဗျူရိုသည် အခြားနည်းလမ်းများ ရှာဖွေလုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ဤသို့ မဆောင်ရွက်ပါက အဖွဲ့ချုပ်လုပ်ငန်းများကို သမဂ္ဂခွဲများက စုံစေ့စွာမသိ ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။ ပြန်ကြားရေးဗျူရိုအနေနှင့် ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ် သတင်းစာစောင်ကို (၁) ကြိမ်သာလျှင် ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိနိုင်ပေသည်။ ရခိုင်တိုင်းမှ ကျောင်းသားများအား စစ်တပ်မှ မတရားဖမ်းဆီး ညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားတွေကို ဖမ်းပြီးဟူသော ကြေညာချက်တစ်စောင်နှင့် တတိယအကြိမ်မြောက်အဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား အခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးကော်မတီမှ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုအုန်းမောင် တင်သွင်းသည့် အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံ အစီရင်ခံစာကို ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့သော်လည်း ဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲများကြောင့် နယ်သမဂ္ဂတိုင်းသို့ မရောက်ခဲ့ပေ။ ပြန်ကြားရေးဗျူရို ပျက်ယွင်းချက်များ ရှိခဲ့သည်မှာ ဘဏ္ဍာရေးချို့တဲ့မှုကြောင့်လည်း တပိုင်းပါဝင်ပေသည်။

ကျောင်းသားများ သက်သာချောင်ချိရေးအတွက် အဖွဲ့ချုပ်မှစီးကာ ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။ ဤလုပ်ငန်းမှာ ယနေ့ ဗမာကျောင်းသားထုအတွက် အရေးကြီး အာရုံစိုက်လုပ်ရမည့်အလုပ်ဖြစ်ပေရာ သက်သာချောင်ချိရေးဗျူရိုသည် ကျောင်းသားများ သက်သာချောင်ချိရေး တစ်ရပ်ဖွဲ့ရန် ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသား သက်သာချောင်ချိရေးကော်မတီနှင့် အဆက်အသွယ် မလုပ်သည့်အပြင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှပေးသော သွားဘက်ဌာန ကိုရိယာများကိုလည်း ဘဏ္ဍာရေးအခက်အခဲကြောင့် ယခုအချိန်အထိ ရွေးယူနိုင်ခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဟင်္သာတမြို့ မီးဘေးသင့်ရာတွင် ဒုက္ခရောက်ရသော ကျောင်းသားများ အတွက် တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ တတိအားသရွေ့ ပိုင်းဝန်းကူညီရန် ညွှန်ကြားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ဟင်္သာတခရိုင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ဆွေးနွေးပူးပေါင်းကာ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများထံ အလှူငွေကောက်ခံပြီး စာအုပ်စာတမ်းများကို ဟင်္သာတ မီးဘေးသင့် ကျောင်းသား များအား အကူအညီပေးခဲ့သည်။

နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးကော်မတီအနေနှင့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဆက်သွယ်ထားသည့် အလျောက် ဆက်သွယ်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရပေမည်။ အခြားကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ ကျောင်းသားများနှင့်လည်း ဆက်သွယ်ရန် ကြိုးစားရပေမည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (I.U.S) သို့ အစီရင်ခံစာအဖြစ် သတင်းများ၊ (၂) ကြိမ်သာ ပို့ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ပေးပို့သောစာများ၊ သတင်းစာဂျာနယ်များမှာ လမ်းတွင် ပျောက်ဆုံးနေရာ ပျောက်ဆုံးမှုကို တာဝန်ယူသော စာတိုက်ဖက်အား ထိရောက်စွာ အရေးမဆိုနိုင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ (I.U.S) ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သော အမ်ဒဗလျူရိုက်သည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ခေတ္တဝင်ရောက်လာရာ အဖွဲ့ချုပ်ကိုယ်စားလှယ်များ သွားရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီလူငယ်များအဖွဲ့ချုပ်သို့ ဆက်သွယ်ရေးစာ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ဩစတြေးလျတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများညီလာခံကြီးသို့ အဖွဲ့ချုပ် သဝဏ်လွှာ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများကောင်စီ အစည်းအဝေးပွဲကို မော်စကိုတွင် ကျင်းပမည်ကို အဖွဲ့ချုပ် ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သော ကိုစိန်ဝင်း၊ ကိုလှအောင်၊ ကိုကျော်မြင့်တို့အား ရွေးချယ်ခဲ့ပြီးနောက် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်မထုတ်ပေး၍ မသွားရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။ (x x x) မှ လူငယ်ဂျာနယ်အယ်ဒီတာ စတီဗင်ပီးကော့သည် ရန်ကုန်သို့လာရောက်၍ အခြေအနေအမျိုးမျိုးကို လူငယ်ရေး၊ ကျောင်းသား

ရေးရာများကို စုံစုံလင်လင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ (W.F.D.Y) မှ ကောင်စီဝင်လူကြီး မစ္စတာပင်တရား လာရောက်၍ အဖွဲ့ချုပ်မှ သွားရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကာ (W.F.D.Y) အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားခံခဲ့ရသည်။ နိုင်ငံအစိုးရ ခွင့်ပေးချက် မရ၍ မသွားရောက်ခဲ့ရပေ။ (I.U.S) မှ ပေးပို့သော မန္တလေးတက္ကသိုလ်အတွက် လက်နှိပ်စက်တလုံး၊ အင်ဂျင်နီယာဌာနအတွက် စာကူးစက် (၆) စုံ၊ ရုပ်ပြစက်၊ မှန်ဘီလူးတို့အား လက်ခံရရှိခဲ့သည်။ သွားစိုက်ကိရိယာနှင့် မှန်ဘီလူးတို့အား ဆေးရုံများသို့ ကျောင်းသားများ သက်သာချောင်ချိရေးမှ လှူဒါန်းရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကျောင်းသားပွဲတော်၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ သုတေသန ရှာဖွေရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဖိတ်ကြားခဲ့သော်လည်း မသွားရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။

ဘဏ္ဍာရေးဗျူရိုသည် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ပဲခူးသို့ သွားရောက်ကာ သမဂ္ဂအမှုဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးကာ ရန်ပုံငွေတကြိမ် ကောက်ခံဖူးသည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်မှ ပေးပို့သော ရုပ်ရှင်ပြစက်နှင့် ဓါတ်မှန်ဘီလူးတို့ကို အမှုဆောင်တဦးဝင်ငွေဖြင့် စိုက်ယူရွေးခဲ့ရသည်။ အဖွဲ့ချုပ် စာရွက်စာတမ်းများ၊ ကြေညာချက်များ၊ ကုန်ကျစရိတ်များကို အမှုဆောင်များ အိတ်ထဲမှ ကုန်ကျခံကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်။ အဖွဲ့ချုပ်ရုံးကိုပင် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးက ကုန်ကျခံခဲ့ရသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ရခြင်းအတွက် အဖွဲ့ချုပ်တွင် အချို့လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်သင့်သလောက် မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ရုပ်ငွေ မလုံလောက်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံကို အောက်ပါအကြောင်းများဖြင့် ခေါ်ဆိုရခြင်းဖြစ်သည်။

- (၁) တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားထု ကိုယ်စားပြုကာ မှန်ကန်သော လမ်းစဉ်များ ချမှတ်လျက် ကျောင်းသားတိုက်ပွဲများတွင် ရှေ့တန်းမှ ဆင်နွှဲလျက်ရှိသော ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် စည်းရုံးမှုအင်အား တိုးတက်ခိုင်မာရန် လည်းကောင်း။
- (၂) ကျောင်းသားအားလုံး ယနေ့ တွေ့ကြုံခံစားနေရသော နစ်နာချက်များ၊ တောင်းဆိုချက်များကို ကျောင်းသားအခွင့်အရေးနှင့် ကျောင်းသားအကျိုး ကာကွယ်ရေးများအတွက် နယ်ကိုယ်စားလှယ်များမှ မိမိတို့ခရိုင်အလိုက် အခြေအနေများကို တိကျစွာ တင်ပြဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် လည်းကောင်း။
- (၃) မိဘပြည်သူများဖြစ်သည့် ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမများအဖို့ နေ့စဉ်တွေ့ကြုံနေရသော နစ်နာဆုံးရှုံးချက်များကို ဖော်ထုတ်ကာ ကျောင်းသားပြဿနာများတွင် ပေါင်းစပ်လျက် ဆရာ၊ ကျောင်းသား ညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် လည်းကောင်း။
- (၄) ကျောင်းသားအကျိုးကို သစ္စာဖောက်ကာ ဆန့်ကျင်ခဲ့သော ဒီအက်စ်အိုများအား ကျောင်းသားလောကကြီးမှ အပြီးအပိုင် ပိုင်းပယ်ရေး၊ တခုတည်းသော ကျောင်းသားအင်အားစုကြီးတရပ်ကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် လည်းကောင်း။
- (၅) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘဝတူ ကျောင်းသားများနှင့် ပိုမိုရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံနိုင်ရန်၊ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသား အဖွဲ့ချုပ်ကြီးနှင့် ခိုင်မြဲမှန်ကန်သော ဆက်သွယ်မှုများ မှန်ကန်စွာ ရယူနိုင်ရန်။
- (၆) ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး တွေ့ကြုံရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲပြဿနာရပ်များကို စုပေါင်း ဆွေးနွေးအဖြေရှာဖော်ထုတ်ကြကာ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များ၊ အစိုးရများနှင့် အေးချမ်းစွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် လည်းကောင်း ရည်ရွယ်ခဲ့ပါသည်။

လုပ်ငန်းဝေဖန်ရေး၊ ခေါင်းဆောင်မှု ဝေဖန်ရေးများအား မှန်ကန်စွာ ကျင့်သုံးလျက် စိစစ်ရေး၊ ချို့ယွင်းချက်များအား အချိန်မီ ပြင်ဆင်နိုင်ခြင်းကြောင့် အဖွဲ့ချုပ်စည်းရုံးရေး တိုးတက်ရမည် ဖြစ်သည်။

နိဂုံးအနေနှင့် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် (၄) နှစ် သက်တမ်းသို့ ရောက်ခဲ့ပေသည်။ (၄) နှစ်တာကာလ အတွင်းဝယ် မှန်ကန်သောလမ်းစဉ်ဖြင့် ချီတက်ကာ ကျောင်းသားထုအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးကို ပြောင်မြောက်အောင် သယ်ပိုးခဲ့၏။ ဤသို့ သယ်ပိုးခဲ့ခြင်းဖြင့်လည်း လူထုအား ငတ်ပြတ်ဆင်းရဲ၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခဲ့သော ဖဆပလဆိုရှယ်လစ်တို့၏ ခြိမ်းခြောက် ဖမ်းဆီး ဖိနှိပ်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့လက်ပါးစေ ဒီအက်စ်အိုများ မွေးမြူကာ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို ပျက်စီးစေလျက် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကို ပျက်စီးစေရန် ကြံရွယ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ၊ မကြောက်မရွံ့ ကျောင်းသားထုရှေ့မှ မားမားရပ်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရှေ့တွင်လည်း မည်သို့ပင် အခက်အခဲများ၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကို တွေ့ရသော်လည်း ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် ကျောင်းသားထုကို ညီညွတ်စေလျက် လူထုနှင့်လက်တွဲကာ ကျောင်းသားအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးကို ပြောင်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်မည်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီလူငယ်များအဖွဲ့ချုပ် - အဓွန့်ရှည်ပါစေ
ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ် - အဓွန့်ရှည်ပါစေ
ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် - တည်မြဲပါစေ

ပုံ
(ဇော်ဝင်း)
အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်

(ပ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ

နေ့စွဲ- ၇၊ ၂၊ ၅၅

ရဲဘော်သမဂ္ဂဝင် ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂရဲ့ အလုပ်အစည်းအဝေးပွဲမှာ ရဲဘော်တို့ သမဂ္ဂရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေနဲ့ မပြီးဆုံးသေးတဲ့ တိုက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်စရာတွေကို မတင်ပြမီ တကသကြီး ဘယ်လို ပေါ်ပေါက်လာရတယ် ဆိုတာကိုတော့ မှတ်တမ်းတခု အနေနဲ့ ရဲဘော်တို့ ရှေ့မှောက်မှာ တင်ပြရလိမ့်မည်။ တကသဟာ ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးအတွက် တိုက်ခိုက်ပေးမယ့် တခုတည်းသော အားထားရာဖြစ်သလို ကျောင်းသားထုရဲ့ ဆန္ဒ၊ ကျောင်းသားထုရဲ့ သဘောထားရပ်တွေကိုလည်း ခံယူလုပ်ဆောင်မယ့် အဖွဲ့ဖြစ်တဲ့အတွက် တင်ပြရမှာ ဖြစ်တယ်။

တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂကြီး ပြန်လည်ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် တက္ကသိုလ်မှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားထု တရပ်လုံးဟာ ဘယ်ပုံကြိုးပမ်းခဲ့ရတယ် ဆိုတာကိုတော့ ရဲဘော်တို့ကိုယ်တိုင် မအိပ်မနေ ဇွန်ဘဲနဲ့ အပြင်းအထန် တိုးတက်လှုပ်ရှားရင်း ကြိုးပမ်းခဲ့ရပုံတွေ တွေးကြည့်ရင် ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။

၁၉၅၂-၅၃ ခုနှစ် တကသရွေးကောက်ပွဲဟာ ဆိုရှယ်လစ်တွေရဲ့ ပယောဂနဲ့ ပျက်စီးခဲ့ရတယ်။ ဒီလူတွေရဲ့ လုပ်ကြံချက်နဲ့ သူတို့ မွေးထားတဲ့ သစ္စာဖောက် ကျောင်းသားတစ်စုဖြစ်တဲ့ ဒီအက်စ်အိုတွေရဲ့ အရှက်မရှိ အပြုအမူတွေဟာ မတရားမခံ၊ မဲလိမ်ပြီး ခြိမ်းခြောက်တာတွေနဲ့ ပြည့်လာတဲ့အခါ ကျောင်းသားထုဟာ မတရားရွေးကောက်ပွဲလို့ စီရင်ပြီး ရုပ်သိမ်းလိုက်တာဟာ ဒီနေရာမှာ သင်ခန်းစာတရပ် ထုတ်ပြတာက “ကျောင်းသားထုအကျိုး ဆန့်ကျင်ပြီး သစ္စာဖောက်လုပ်ငန်းလုပ်ရင် ဘယ်သူမှမလုပ်နိုင်ဘူး၊ ကျောင်းသားထု စည်းရုံးနေတဲ့အင်အားနဲ့ ဘာမဆိုအရာရာမှာ အဆုံးအဖြတ်ပေးတယ်” ဆိုတာကို ငါတို့ရရှိခဲ့တယ်။

ဒီလို မတရားရွေးကောက်ပွဲကြီး ပြီးဆုံးသွားတဲ့နောက်မှာ ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေး တိုက်ပွဲအတွက် ရာဇဝင်အဆက်ဆက် မားမားမတ်မတ် တိုက်ခိုက်ပေးခဲ့တဲ့ တကသ မရှိရင် ငါတို့တတွေမှာ နစ်နာဆုံးရှုံးနေတယ် ဆိုတာကို ကျောင်းသားထုက သိမြင်တယ်။ ဒါကြောင့် တကသ ပြန်ပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် တရားမျှတတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်ပေးပါလို့ ကျောင်းသားထုက တစ်နက်တောင်းဆိုကြတယ်။ ဆိုရှယ်လစ် လက်ပါးစေ သစ္စာဖောက်ကိုကိုကြီးဟာ ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်မပေးဘူး။ ဆိုရှယ်လစ် အာဏာပိုင်တွေက မလုပ်စေရဘူး၊ တချိန်ထဲမှာ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တွေကလည်း သမဂ္ဂအခန်းကဏ္ဍကို မြှုပ်ပစ် ချင်တယ်။ သမဂ္ဂရှိနေရင် သူတို့အတွက် အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားလို့ မှားယွင်းစွာ ယူဆနေတယ်။ ဒါကြောင့် သမဂ္ဂနေရာမှ ကျောင်းသား ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနဲ့ သက်သာချောင်ချိရေး (Students Social Welfare Council) တို့ဖွဲ့ဖို့ အပြင်းအထန် ကြိုးစားကြတယ်။ ကျောင်းသားထုက မြင်တာက သမဂ္ဂသာလျှင် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးနဲ့ သက်သာချောင်ချိရေး လုပ်ပေးမယ်လို့ စွဲမြဲစွာ ယုံကြည်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် သမဂ္ဂကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်လိုကြောင်း ဆန္ဒတွေ ဖော်ထုတ်ကြတယ်။ သမဂ္ဂကို အစားထိုးခြင်း မဟုတ်၊ ကြားမဝင်ပါနဲ့လို့ ဘယ်လိုပြောပေမယ့်လဲ ကာယကံမြောက်မှာတော့ သမဂ္ဂကို ချေမှုန်းတဲ့နေရာမှာ ဒီ (S.S.W.C) လုပ်ငန်းဟာ ယဉ်ယဉ်လေးနဲ့ ချေမှုန်းလိုရတယ်လို့ အာဏာပိုင်တွေက ယူဆထားပြီး သမဂ္ဂကို ချေမှုန်းတာဘဲ။ ကျောင်းသားထုကလည်း သမဂ္ဂအတွက်ဆိုရင် အသက်လဲပြီး ကာကွယ်ကြတယ်။

သမဂ္ဂသာ ခိုအတွက်၊ ခိုအသက်ဆိုပြီး သမဂ္ဂကို လှုပ်ရှားတောင်းဆိုကြတယ်။ သမဂ္ဂမရှိတာနဲ့အမျှ ငါတို့ အခွင့်အရေး ကျဆုံးရုံမကဘူး၊ လုံးဝဆိတ်သုဉ်း သွားလိမ့်မယ်ဆိုတာ ကျောင်းသားထုက သိမြင်လာတဲ့အတွက် သမဂ္ဂဖြစ်မြောက်ရေးလုပ်ငန်းကို စုပေါင်းညှိညွတ်စွာ လုပ်လာတယ်။

သမဂ္ဂဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီကိုဖွဲ့၊ သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ အာဏာပိုင်များက မလွန်ဆန်နိုင်ဘဲ တက္ကသိုလ်ကောင်စီက ပါမောက္ခများနှင့် ပူးတွဲအုပ်ချုပ်သော ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် တကသ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပေးခဲ့ရသည်။ ပထမရွေးကောက်ပွဲကို အောက်တိုဘာ (၁) ရက်၊ ဒုတိယပတ် ရွေးကောက်ပွဲကို နိုဝင်ဘာ (၃) ရက်မှာ ကျင်းပခဲ့တယ်။

အောက်တိုဘာ (၁) ရက်နေ့ ပထမပတ်ရွေးကောက်ပွဲမှာ

- ၁။ ကိုတင်ထွန်း ဥက္ကဋ္ဌ
- ၂။ ကိုနန်ဇင်လာ (ကချင်အမျိုးသား) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
- ၃။ ကိုသန်းတင် (ဘီအေ) ဘဏ္ဍာရေးမှူး တို့အား ရွေးချယ်ပေးခဲ့တယ်။

ဒုတိယပတ်ရွေးကောက်ပွဲ နိုဝင်ဘာ (၃) ရက်မှာ ကျင်းပတဲ့အခါ အမှုဆောင် (၆) ဦးရွေးချယ်ပြီး အောက်ပါအတိုင်း တာဝန်ခွဲဝေယူခဲ့တယ်။

- ၁။ ကိုတင်ထွန်း အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
- ၂။ ကိုမောက်ဇင် တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် ပြန်ကြားရေးတာဝန်ခံ
- ၃။ ကိုစောရှားလမိန်း နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံ

၄။ ကိုတင်ရွှေ	ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေးဌာနတာဝန်ခံ
၅။ ကိုဝင်းထွန်း	လူထုဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတာဝန်ခံ
၆။ ကိုတင်ထွန်း	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးတာဝန်ခံ
တို့ကို တာဝန်ခံဝေခွဲပြီး တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ-	
ကိုခင်မောင်အုန်း	အိုးဝေတာဝန်ခံအဖြစ်
ကိုစိန်ဝင်း	စာကြည့်တိုက်မှူး တို့အား ခန့်ထားခဲ့တယ်။

၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီမှာ

(၁) ကိုခင်မောင်အုန်း	တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
(၂) ကိုသန်းတင် (ဘီအေ)	ငွေထိန်း
(၃) ကိုအောင်နိုင်	အလုပ်တာဝန်ခံ
(၄) ကိုအောင်သန်းလေး	အတွင်းရေးမှူး
(၅) ကိုခင်မောင်လတ်	အမှုဆောင်
(၆) ကိုဘုန်းလှိုင်	အမှုဆောင်
(၇) မခင်ခင်တိုး	အမှုဆောင်

၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် စာကြည့်တိုက်မှာလဲ

(၁) ကိုစိန်ဝင်း	စာကြည့်တိုက်မှူး
(၂) ကိုမြင့်ဝေ	
(၃) ကိုထွန်းရီ (ဒဂုံ)	
(၄) ကိုတင်ထွန်းလေး (နေ့)	
(၅) ကိုကိုကြီး (နေ့)	
(၆) ကိုဝင်းကြည် (စစ်ကိုင်း)	
(၇) ဥတိုကိုသန်းတင်	ဘဏ္ဍာရေးမှူး တို့ တာဝန်ယူခဲ့တယ်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂရဲ့ စာရင်းစစ်အဖြစ် ဦးသန်းတူအား ခန့်ထားခဲ့တယ်။

ကစားခုန်စားကောင်စီမှာလည်း

(၁) ကိုတင်ရွှေ
 (၂) စတင်လေမဂျစ်
 (၃) ချာလီ
 (၄) စောသိန်းရွှေ
 (၅) ကိုခင်မောင်မြင့် တို့ တာဝန်ယူခဲ့တယ်။

တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီတွင် ကျောင်းသားတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်၊ လိုလားချက်၊ တောင်းဆိုချက်တွေနဲ့တကွ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တရလုံးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပြဿနာရပ်တွေကို စဉ်းစားတဲ့နေရာမှာ ကျောင်းသားထုကိုယ်စား တကသ ကိုယ်စား လှယ်အဖြစ် (၁) ဦးထွန်းတင် (ဘီအေ၊ ဘီအယ်) နဲ့ (၂) ဦးမောင်မောင်တင် (ဘီအေ၊ အီအယ်) တို့ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့တယ်။

ဦးထွန်းတင်ဟာ ထောက်ပံ့ကြေးကော်မတီနဲ့ ရိပ်သာကော်မတီမှာလည်း တကသကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ ဦးမောင်မောင်တင်မှာ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီနဲ့ ဆေးရုံကော်မတီမှာ ဆက်လက်တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေတယ်။ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှာ ကျောင်းသားထုကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တကသမှ ကိုခင်မောင်အုန်းနဲ့ ကိုတင်ရွှေတို့ ပါဝင်ခဲ့တယ်။

တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို (၁၆၊ ၁၁၊ ၅၄) မှာ ယုဒသန်ခန်းမကြီးမှာ ကျင်းပခဲ့တယ်။ ဒီကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲမှာလည်း တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့ရဲ့ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်တွေကို တင်ပြခဲ့တယ်။

ရဲဘော်တို့-

ငါတို့ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့ဟာ

(၁) အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး၊

(၂) ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအင်အားစု များ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး၊

(၃) ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးဆိုတဲ့ သဘောထား (၃) ရပ်ကို အခြေခံပြီး လုပ်ငန်းတွေကို ကျောင်းသား/သူ တွေရဲ့ ဆန္ဒနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး ကျောင်းသားအမြင်၊ ကျောင်းသားယူဆချက်တွေနဲ့ ဦးလည်မသုန် ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုပြီး ကြေညာခဲ့ပြီး

အောင်မြင်သည်အထိ ချီတက်လုပ်ဆောင်ကြမှာပဲ။ ဒါ့အပြင် ဒီအခြေခံပါဒ် (၃) ရပ် ဘယ်လောက်ထိအောင် အကျိုးပြုဆောင်ရွက်ခဲ့တာကို တင်ပြရမယ်။

၁။ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ပညာရေးနဲ့ ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး

ဒီကနေ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေဟာ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ပညာကို သင်ယူလိုကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် မိမိတို့ရဲ့ဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး၊ အနာဂတ်မှာ အာမခံချက်တွေ အပြည့်အဝနဲ့ နေချင်တဲ့ သဘောလက္ခဏာပဲ။ ဒါပေမယ့် လက်တွေ့မှာ တက္ကသိုလ်တခုလုံးအခြေအနေဟာ ဝမ်းနည်းစရာချည်းပဲ။ အဖက်ဖက်မှာ မပြည့်စုံတာချည်းပဲ။ ဒါတွေကို ရဲဘော်တို့ ရှေ့မှာရော၊ ပြည်သူတွေ ရှေ့မှာရော ရှက်ရှက်နဲ့ ပြောခဲ့ရတာလဲ မဆုံးတော့ဘူး။ အစစအရာရာ ချို့ယွင်းနေတာတွေ ဖြစ်တယ်။ ဆရာ မပြည့်စုံ၊ ပစ္စည်းကိရိယာ တန်ဆာပလာ ချို့ယွင်း၊ စမ်းသပ်ခန်း နည်း၊ စာသင်ဖို့ မှီခိုနေရတဲ့ ကျောင်းဆောင်တွေမှာလည်း နေချင်တဲ့ ကျောင်းသားဦးရေကို လက်မခံနိုင်တဲ့အပြင် နေဆဲရှိတဲ့ကျောင်းသားဦးရေတွေကို မောင်းထုတ်နေတယ်။ အစားအသောက်မှာဆိုရင်လည်း အာဟာရဓာတ်ပြည့်တဲ့ အစားအစာအဆင့်အတန်းကို မီအောင် မနဲ့လိုက်နေရတဲ့အပြင် ကျန်းမာရေး ထိခိုက်နိုင်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရပ်တည်နေကြရတယ်။ ကျောင်းဆေးရုံဆိုရင်လည်း အမည်ခံလောက်သာဖြစ်ပြီး သေသေချာချာ ဂရုစိုက် ကြပ်မတ်ပေးတာမရှိဘူး။ ဒီအပြင် ဆေးထိုးချင်ရင်လည်း ကျောင်းသားလူနာတွေ ဝယ်ရတယ်။ ဝယ်လာတဲ့ဆေးကို မသိနားမလည်တဲ့ ကျောင်းသားတွေလည်း ထိုးပြီး ချို့ယွင်းချက်ကို တိတိကျကျ တွေ့မြင်နေရတယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းကျန်းမာရေးနဲ့ လူနေမှုအာမခံချက်ဟာ ချို့ယွင်းပျက်ပြားနေတယ်။ ဒီအထဲမှာ စာမေးပွဲစနစ် အမျိုးမျိုးဖြစ်နေတော့ ကျောင်းသားတွေမှာ စိတ်ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ဖြစ်ရတယ်။ ပြီးတော့ ကျောင်းသားတွေကိုပေးတဲ့ ထောက်ပံ့ကြေး နည်းပါးနေတယ်။

ဒါတွေ အားလုံးကို ပြည့်ဝအောင်လုပ်ခြင်းဟာ အဆင့်အတန်းမြင့်ပညာရေးနဲ့ ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး အတွက် အုတ်မြစ်တွေပဲ။ အချက်တွေအောင်မြင်ဖို့ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဟာ အမြဲတစေ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ပါတယ်။

တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲကြီး

အဲဒီ တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးကို ကျင်းပတဲ့ရည်ရွယ်ချက်က တက္ကသိုလ်တွေ၊ ကောလိပ်တွေမှာ ခံစားနစ်နာ နေတာတွေ အများအားဖြင့် တူညီနေတာတွေ ရှိတယ်။ သီးခြား ခံစားနေရတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ဒီတော့ တက္ကသိုလ်များမှာ ခံစားနေရတဲ့အချက်တွေ တူညီတာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြပြီး ဘယ်လိုဖြေရှင်းကြမယ်လို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးတဲ့ ဆွေးနွေးပွဲကြီးပဲ။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှာ ဆိုရင်လည်း (မတကသ) က ခေါင်းဆောင်ပြီး နစ်နာချက်တွေ၊ ခံစားနေရချက်တွေကို အသင်းအဖွဲ့တွေနဲ့ ဆွေးနွေးခဲ့တယ်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ဆိုရင်လည်း အသင်းပေါင်း (၆၂) သင်း ပါဝင်ဆွေးနွေးတယ်။ စာသင်ခန်း၊ ကျောင်းဆောင်ဆိုင်ရာစတဲ့ ဌာနအလိုက် ခံစားနစ်နာတဲ့အချက်တွေ တင်ပြကြတယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲ တင်ပြချက်တွေကို ၃၀၊ ၁၁၊ ၅၄ ရက်မှ ၂၊ ၁၂၊ ၅၄ ရက်ထိ ကျင်းပတဲ့ တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲမှာ ညှိနှိုင်းဖော်ထုတ် တောင်းဆိုကြတယ်။ အဲဒီ ပြဿနာရပ်အတွက် အာဏာပိုင်တွေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းစွာ မျက်နှာစုံညီ တွေ့ဆုံဖြေရှင်းလိုပါတယ်လို့ အားလုံးက အဖြေထုတ်ခဲ့ကြတယ်။

ဒီတက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးဟာ တကသရာဇဝင်တလျှောက် ပထမဆုံးအကြိမ်ဖြစ်တယ်။ ကျောင်းသားထု လိုအပ်ချက်တွေ၊ ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးတွေ အတွက် ဦးစားပေး ဆွေးနွေးခဲ့ကြတယ်။ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်တွေကို တကသဟာ ပြည်သူနဲ့ ကျောင်းသားအတွက် စာအုပ်ရေ (၁၅၀၀၀) ဖြန့်ဖြူး ကြေညာစေခဲ့တယ်။

ဒီတောင်းဆိုချက်တွေကို အမျိုးသားနေ့၊ ကျောင်းသားနေ့ စည်းဝေးပွဲကြီးတွေမှလည်း ထပ်မံတင်ပြ တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ ဒီတောင်းဆိုချက်တွေကို ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် စတုတ္ထအကြိမ်ညီလာခံမှာ ထောက်ခံဆွေးနွေးခဲ့တယ်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အတွက်ဆိုရင်-

- (၁) ကျောင်းဆောင်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အချက်၊
- (၂) စာမေးပွဲနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အချက်၊
- (၃) ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးအချက်တွေ ပါရှိတယ်။

တကသဟာ ကျောင်းသားထုဆန္ဒကို အမြဲလေ့လာပြီး ကျောင်းသားထုနဲ့ တသားတည်းကျအောင် ကြိုးစားနေတယ်။ ဒီတောင်းဆိုချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တကသသဘောထားဟာ အာဏာပိုင်တွေနဲ့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး တရားမျှတစွာ တောင်းဆိုရမှာပဲ။ တကသဟာ ကျောင်းသားတွေရဲ့ အကျိုးအခွင့်အရေးကို လုံးဝ အောင်မြင်တဲ့အထိ ချီတက်မယ်ဆိုတာ ကျောင်းသားထုကို ကတိပြုပါတယ်။ တကသဟာ မှန်ကန်တဲ့ခေါင်းဆောင်မှုကိုပေးရင်း ရှေ့ကမားမားမတ်မတ် ချီတက်တိုက်ပွဲဝင်မှာပဲ။ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးကလည်း တက်တက်ကြွကြွ စည်းရုံးပြီး တိုက်ပွဲမှာ လှုပ်ရှားပါဝင်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

တကသရဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေဟာ တကြိမ်တခါနဲ့ လုံးဝအောင်မြင်မယ်တော့ မဟုတ်ပါ။ ရသလောက်ယူပြီး ဆက်ပြီး ရအောင် တိုက်ရမှာပဲ။ တကသ ရည်မှန်းထားတဲ့ “ဒီမိုကရေစီပညာရေး” လောကသို့ မရောက်မချင်းတော့ ဒီပညာရေးတိုက်ပွဲတွေ

ကို ခေါင်းဆောင်သွားမှာပဲ။

တောင်းဆိုချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရဲဘော်တို့ကို တင်ပြလိုတာကတော့ တကသဟာ ပေးသလောက်ယူပြီး ငြိမ်နေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဥပမာ- တကသဟာ မီးလုံးဝရရေး တောင်းဆိုတယ်။ စာမေးပွဲအောင်ချင်လို့ တောင်းတဲ့ တရားမျှတတဲ့ တောင်းချက်ဖြစ်ရက်နဲ့ အာဏာပိုင်တွေက ပယ်ချတယ်။ ခါတိုင်း (၁၁) နာရီထိပေးတာ (၁၂) နာရီထိ ပေးတယ်။ မနက် (၄) နာရီက (၆) နာရီထိပေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါကိုလည်း ယူတယ်။ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှာရှိတဲ့ တကသကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ မီး (၂၄) နာရီလုံး ရရေးအတွက် ဆက်ပြီး ကြိုးပမ်းရမှာပဲ။ တကသ အနေနဲ့လည်း ဆက်ပြီးတောင်းဆိုမှာပဲ။ တကသဟာ တောင်းဆိုချက်တခု အကောင်အထည်ပေါ်လာသည်အထိ ကြိုးပမ်းမှာပဲဆိုတာ အစီရင်ခံလိုတယ်။

နောက်ပြီး (၆၅) ရာခိုင်နှုန်း ကျောင်းတက်ချိန်နှင့် စာမေးပွဲဝင်ရေးကိစ္စမှာလည်း တကသ ဆက်ပြီးတိုက်မှာပဲ။ တကသ ဒီစနစ်ကို လုံးဝလက်ခံမှာ မဟုတ်တဲ့အတွက် ဆက်ပြီး တောင်းဆိုမယ်ဆိုတာလည်း ရဲဘော်တို့ကို အစီရင်ခံချင်ပါတယ်။

- ကျောင်းဆောင်ရှိ စာမတ်ခန်းများတွင် စားပွဲ၊ ကုလားထိုင် တစုံကျ ထပ်မံတိုးပေးရန်၊
- ကျောင်းဆောင်သစ်များတွင် အဆောင်နာမည် ကမ္ဘည်းထိုးပေးရန်၊
- ကျောင်းဆောင်တိုင်းတွင် လျှပ်စစ်နာရီများ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော အိမ်သာများ အမြန်ပြင်ပေးရန်၊
- စာမေးပွဲဝင်ကြေး နောက်ကျကြေး ၁၀/- မှ ၅/- သို့ လျှော့ရန်၊
- ကျောင်းဆောင်ဝင် နောက်ကျကြေး ၁၀/- မှ ၅/- သို့ လျှော့ရန်၊
- ကျောင်းဆောင်များ စားသောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော စီမံခန့်ခွဲမှုကို ယခင်ကဲ့သို့ အဆောင်စားသောက်ရေး တာဝန်ခံသို့ လွှဲပေးရန်၊
- ကျောင်းဆောင်များတွင် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော ဓါတ်မီးကြိုးနှင့် ခလုတ်များ ပြုပြင်ပေးရန်၊
- ကျောင်းဆောင်တိုင်းတွင် လိုအပ်နေသော ဓါတ်မီးအုပ်ဆောင်းနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ရတနာနှင့် ဆောက်လုပ်ဆဲ မာလာကျောင်းဆောင်များတွင် သစ်ကြမ်းပြင်ခင်းပေးရန်၊
- သီရိဆောင်တွင် (၄) ယောက်နေ အခန်းမှာ (၆) ယောက် မထားရန်။

ကျန်ရှိနေတဲ့ တောင်းဆိုချက်များကိုလည်း ဆက်လက်တောင်းဆိုသွားမယ်ဖြစ်တယ်။ တကသဟာ ကျောင်းသားအရေး မကဘူး ဆရာ၊ ဆရာမများအရေးလည်း ဆက်လက်လေ့လာနေပါတယ်။ ဆရာဦးရေနည်းပါးတာကို ပိုမိုတိုးမြှင့်ခန့်ဖို့နဲ့ ဆရာ တွေ တက္ကသိုလ်မှာ စွဲမြဲစွာ စာပေသင်ကြားပို့ချနိုင်အောင် တက္ကသိုလ်ကြီးကို ခင်တွယ်နှစ်လိုအောင် လစာတိုးမြှင့်ပေးဖို့လည်း တကသဟာ တောင်းဆိုပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားနိုင်ရန် ကျောင်းသား၊ ဆရာ၊ အာဏာပိုင်တွေ လက်တွဲညီညွတ်မှု ရနိုင်မှာမို့ တကသဟာ အမြဲလက်ကမ်းနေတာပဲ။ တကသဟာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပင်မကြီးနဲ့ ဆက်သွယ်နေတဲ့ သက်ကြီး တက္ကသိုလ်ကိုတောင် သီးခြားအသိအမှတ်ပြု တက္ကသိုလ်အဆင့်ရောက်အောင် တောင်းဆိုထားတာကို ကြည့်က တကသရဲ့ သဘောထားချက်ကို ရဲဘော်တို့ မြင်နိုင်ပါတယ်။

(၂) ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအသင်းအဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး

ရဲဘော်သမဂ္ဂဝင် ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ယနေ့ ငါတို့ကျောင်းသားထုတွင် ထမ်းဆောင်ရမည့် ရာဇဝင်ပေးမဟာတာဝန်မှာ ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ ငါတို့ကျောင်းသားထု အခွင့်အရေးများ တစတစ ကျဆုံးခဲ့ရသည်။ ဆက်လက်၍ ပိတ်ပင်ခြင်း ခံနေရပေသည်။ ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေးကို အခိုင်အမာ တည်ဆောက်နိုင်မှသာလျှင် ငါတို့ ကိုးကိုယ်ရာ ရရှိပေမည်။ တဖက်တွင် ကျောင်းသားသစ္စာဖောက် ဆိုရှယ်လစ်လက်ပါးစေ ဒီအက်စ်အိုတို့၏ အသွင်သဏ္ဌာန် တည်ရှိနေပေသည်။ ဤ လုပ်ကြံချက်များကို မျက်မြေမပျက်သင့်။ သူတို့၏ ဆရာကြီးများ စေခိုင်းချက်ဖြင့် ကျောင်းသားထုအင်အား၊ ကျောင်းသားထု ညီညွတ်ရေးကို အမြဲဖြိုခွဲမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားထု ညီညွတ်ရေးအားဖြင့် ဒီအက်စ်အို သစ္စာဖောက်ကျောင်းသား များအား ကျောင်းသားလောကမှ ဝိုင်းပယ်ကြရမည်။

ငါတို့ ညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်ဆောက်ရာတွင် ငါတို့ကျောင်းသားတွေမှာ တူညီတဲ့အခြေခံလိုလားချက်၊ လိုအပ်ချက် တွေရှိတယ်။ တူညီတဲ့လိုအပ်ချက်၊ တောင်းဆိုချက်တွေမှာ တူညီတဲ့လုပ်ငန်းတွေမှာ အခြေခံပြီး ပူးတွဲဆောင်ရွက်ခြင်းတွေက ညီညွတ်ရေးအရ တည်ဆောက်နိုင်မယ်လို့ တကသက ယုံကြည်ထားတယ်။

ဒီလိုတချက်တူသလား၊ တူတဲ့အချက်ပေါ်မှာမူတည်ပြီး လုပ်ဆောင်နိုင်အောင်လည်း ကြိုးပမ်းခဲ့ကြတယ်။ ကျောင်းသား ထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း၊ တောင်းဆိုချက်လုပ်ငန်းတွေအပြင် ကျောင်းသားတရပ်လုံးနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ “အမျိုးသားနေ့” “ကျောင်းသားနေ့” မျိုးတွေမှာ အခြားအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ လက်တွဲလုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ နိုဝင်ဘာ (၁၇) ရက်နေ့ “ကမ္ဘာကျောင်း

သားနေ့” မှာဆိုရင် ငါတို့တကသဟာ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသနဲ့ ပူးတွဲပြီး ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခဲ့တယ်။ ဒီနေ့မှာဆိုရင် ကမ္ဘာကျောင်းသားတွေရဲ့အခြေအနေ၊ ဗမာကျောင်းသားတွေရဲ့ အခြေအနေကို ဆက်စပ် လေ့လာတင်ပြတယ်။ ဒီတင်ပြချက် တွေကပဲ ကျောင်းသားတိုက်ပွဲတွေရဲ့ အသွင်သဏ္ဌာန်ကို သိမြင်စေတယ်။

(၃၄) ကြိမ်မြောက်အမျိုးသားနေ့မှာဆိုရင်လည်း တမျိုးသားလုံးအရေးကို တကသဟာ ထာဝစဉ်ရှေ့တန်းကပါခဲ့တဲ့ သဘောလက္ခဏာတွေကိုဆောင်ပြီး ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နဲ့ပူးတွဲပြီး ကျောင်းသားတွေက ခေါင်းဆောင်ကျင်းပနိုင်ခဲ့ တယ်။ ဒီဇင်ဘာ (၂၀) ရက်နေ့ အောင်ကျော်နေ့ (၀၁) ကျောင်းသားနေ့အတွက်ကိုလည်း တက္ကသိုလ်စာတိုက်ရှေ့က မြက်ခင်းပြင် မှာ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နဲ့ ရကသ (ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ) တို့နဲ့ လက်တွဲပြီး လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။ ဗိုလ်အောင်ကျော်ပူ ရံရာ ကြံတောသုဿန်ကိုလည်း သွားပြီး လွမ်းသူ့ပန်းခွေချရင်း ယနေ့ကျောင်းသားဘဝနှင့် အခြေအနေတွေကို မပြီးဆုံးသေးတဲ့ တိုက်ပွဲအတွက် ကျောင်းသားထုက အဓိဌာန်ပြုကြတယ်။

ဒီလိုကျောင်းသားတွေရဲ့အရေးပြဿနာတွေမှာ ကြိုးပမ်းရင်း၊ တဘက်မှာလည်း တကသဟာ ဆရာတွေနဲ့ တွေ့ဆုံပြီး တကသရဲ့ သဘောထားချက်များကို တင်ပြခဲ့တယ်။ ၂၇၊ ၁၂၊ ၅၄ နေ့မှာ တကသခန်းမမှာပဲ တက္ကသိုလ်ဆရာတွေနဲ့ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဟာ ကျေကျေလည်လည် ဆွေးနွေးခဲ့ကြတယ်။ ငြိမ်းချမ်းသာယာစွာ စာပေသင်ကြားရေးမှာ ဆရာ၊ ကျောင်းသား လက်တွဲနိုင်ရေး အတွက် ဘယ်လိုထမ်းရွက်ကြမယ်ဆိုတာကို အဖြေထုတ်ကြတယ်။

ဒါ့အပြင် ဇန်နဝါရီလ ၁၃-၁၅ ရက်အထိ ကျင်းပတဲ့ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားကွန်ဖရင့်မှာ တကသ ကိုယ်စားလှယ်တွေ တက်ရောက်ပြီး နိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ ပြဿနာတွေကို ဆွေးနွေးကြတယ်။ တင်ပြကြတယ်။ တက္ကသိုလ်ရဲ့ဘဝကို ဖော်ထုတ်ပြီး ဘယ်လိုတိုက်ပွဲ ဝင်နေတယ်ဆိုတာ အစီရင်ခံစာအဖြစ် တင်သွင်းခဲ့သေးတယ်။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မတရားဖမ်းခံရသူတွေ၊ မတရားကျောင်းထုတ်ခံရ သူတွေ အတွက်လည်း ဆွေးနွေးတောင်းဆိုပါတယ်။ တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲ တောင်းဆိုချက်တွေကိုလည်း အလေးအနက် ထောက်ခံစေနိုင်ခဲ့တယ်။

ဒီနေ့တက္ကသိုလ်အရေးကိစ္စ ပြဿနာများနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ တက္ကသိုလ်အဓိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနဲ့ တကသ အမှုဆောင်တွေဟာ ဦးနုအိမ်မှာ ငွေရတုသဘင်ဖွင့်ပေးဖို့တွေ့စဉ်က မျက်နှာစုံညီတွေ့ဆုံ ဖြေရှင်းလိုတယ်လို့ ပြောကြားခဲ့တယ်။ ငွေရတုသဘင်ဖွင့်ပွဲကျတော့လည်း မိန့်ခွန်းထဲမှာ ဒီစကားမျိုးတွေ ထပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တက္ကသိုလ်အရေးအခင်းများအတွက် ငြိမ်းချမ်းစွာတွေ့ဆုံဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ ၃၁၊ ၁၊ ၅၅ ရက်နေ့မှာ တကသက အဓိပတိထံ တွေ့ဆုံဖို့ ကမ်းလှမ်းလိုက်တယ်။ ဒီနေ့ကျောင်း သားထုဟာ မချီမဆန်ဒဏ်ဆိုတဲ့ ခံစားနေရတယ်။ အဓိပတိအနေနဲ့တော့ မစားရဝခမန်း ပြောသွားတယ်။ ဒါကို မျက်နှာစုံညီ တွေ့ပြီး တကသက ရှင်းချင်တယ်။ တကသရဲ့သဘောထားတွေ တင်ပြလိုတယ်။ ဒါကြောင့် တွေ့ဆုံခွင့်ရဖို့ တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

၅၊ ၂၊ ၅၅ ရက်က မတရားကျောင်းထုတ်ခံရသူတွေ ထဲမှာ ရန်ကုန်မှာရှိနေတဲ့ ရဲဘော်ကျောင်းသားများနဲ့ တကသဟာ ပထမဆုံးအကြိမ် ခေါ်ယူတွေ့ဆုံဆွေးနွေးတယ်။ အဲဒီရဲဘော်တွေရဲ့ လက်ရှိနေနေရတဲ့ အခြေအနေအခက်အခဲများကို ကြားနာပြီး ၎င်းတို့ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် တကသဟာ တောင်းဆိုဖို့ တာဝန်ယူကြပါတယ်။

ဖမ်းထားတဲ့ ကျောင်းသားတွေကိုလည်း ဆက်လက် ပညာသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် အမြန်ဆုံးလွှတ်ဖို့ တောင်းဆိုကြ ပါတယ်။ လောလောဆယ်အားဖြင့် တကသဟာ ထောင်ထဲမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို တွေ့ဆုံနိုင်ခွင့်ရဖို့ တရားရေးဌာနကို တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။ ၇၊ ၂၊ ၅၅ နေ့က ရန်ကုန်ထောင်မှာရှိတဲ့ ရဲဘော်တွေရဲ့ အခြေအနေကိုသွားပြီး တွေ့ဆုံခဲ့ပါတယ်။ သာယာဝတီနဲ့ အင်းစိန်ထောင်မှာရှိတဲ့ ရဲဘော်တွေဆီကိုလည်း သွားရောက်တွေ့ဆုံပါဦးမယ်။

(၃) ငြိမ်းချမ်းစွာ စာပေသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေး

ယနေ့ငါတို့ရှေ့မှောက်တွင် စစ်သစ်ကြီးတခု ဖြစ်လာရေးအတွက် အရိပ်အရောင်များ သန်းနေတယ်။ စစ်၏ မကောင်း ကျိုး ဆိုးပြစ်များကို ငါတို့သိနားလည်ရုံမက စစ်၏ အမွေဆိုးအမွေနှစ်များဟာ ယနေ့တိုင် လက်ဝယ်ရှိနေသေးတယ်။ ဒါကြောင့် စစ်သစ်ကြီးတခုဖြစ်မှာကို ကြောက်တယ်။ ရွံ့တယ်။ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကိုသာ လိုလားတယ်။ မြတ်နိုးတယ်။ တောင်းဆိုတယ်။ သို့မှသာ ငါတို့တတွေအတွက် ငြိမ်းချမ်းစွာ စာပေသင်ကြားမှုကို အာမခံမှုရှိမယ်။ စစ်ရေးစစ်ရာအတွက် ငွေသိန်းသန်းချီကာ သုံးစွဲပြီး ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို လျော့နည်းသုံးတာကို ကန့်ကွက်တယ်။ စစ်ရေးဘတ်ဂျက်နဲ့ ပညာရေးဘတ်ဂျက် မမျှဘူး။ ဒါကြောင့် ပညာရေးဘတ်ဂျက်ကို တိုးမြှင့်သုံးဖို့ တောင်းဆိုခြင်းဖြစ်တယ်။ စစ်ကို ရှောင်လွှဲလိုရတယ်။ စစ်ကို ဆန့်ကျင်နေတာနဲ့ အမျှ တနိုင်ငံနဲ့တနိုင်ငံ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု ခိုင်မာနေတာနဲ့အမျှ စစ်ကိုရှောင်လွှဲလိုရတယ်။ တားဆီးလိုရတယ်။ ဒါကြောင့် တနိုင်ငံနဲ့တနိုင်ငံ တဦးနဲ့တဦး ရင်းနှီးချစ်ကြည် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတွေ ခိုင်မာအောင် လုပ်ရမယ်ဆိုတာကို ယုံကြည်စွာ လက်ခံကြပါတယ်။

ဒါကြောင့်လည်း တကသဟာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေနဲ့ ဆက်သွယ်တယ်။ ကမ္ဘာမှာ တစ်ခုတည်းသော

ကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ် (I.U.S) ကို ဆက်သွယ်တယ်။ ကမ္ဘာ့လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်တဲ့ (W.F.D.Y) ကို ဆက်သွယ်တယ် ငွေရတု သဘင်ပွဲတော်တုန်းကဆိုရင် ဒီအဖွဲ့ကြီးတွေသာမကဘူး၊ ကုလသမဂ္ဂ ကျောင်းသားလူငယ်ကော်မရှင် ဂျနီဗာက (W.U.S)၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ အင်ဒိုနီးရှားတို့က ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေပါ တက်ရောက်ဖို့ ဖိတ်ကြားခဲ့တယ်။ ဒီလိုဖိတ်ကြားတဲ့သဘောကိုက နိုင်ငံတကာကျောင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု ခိုင်မာလာစေဖို့ပဲဆိုတာ အစီရင်ခံလိုပါတယ်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းသာမကဘူး နိုင်ငံတွင်းမှာလည်း တက္ကသိုလ်ဆိုင်ရာ-

(က) မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ

(ခ) မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်သမဂ္ဂနဲ့

(ဂ) ကျောက်ဖြူကောလိပ် ကျောင်းကောင်စီကိုပါ မကျန် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ နောက်တခု အထူးခြားဆုံး ကဏ္ဍကတော့ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂရဲ့ (၂၅) နှစ်မြောက် ငွေရတုသဘင် ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးပါပဲ။

ငွေရတုသဘင်ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီး

၁၉၅၅ ခုနှစ်သည် တကသရာဇဝင်တွင် ထူးခြားသောကဏ္ဍ ဖြစ်နေပေသည်။ ဤနှစ်တွင် တကသ၏သက်တမ်းသည် (၂၅) နှစ်ပြည့်မြောက်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် (၂၅) နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ငွေရတုသဘင် ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးကို ကျင်းပရန် တကသကဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။

ငွေရတုသဘင်ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးကို-

(က) သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးကော်မတီ

(ခ) ဘဏ္ဍာရေးဆပ်ကော်မတီ

(ဂ) ကပွဲဆပ်ကော်မတီ

(ဃ) ပြိုင်ပွဲဆပ်ကော်မတီ

(င) အခမ်းအနားပြင်ဆင်ရေးနှင့် နေရာချထားရေးဆပ်ကော်မတီ

(စ) ပြပွဲဆပ်ကော်မတီ ဟူ၍ ကော်မတီဌာန (၆) ဌာနခွဲခြားဖွဲ့စည်းကာ ဌာနအလိုက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ယခုနှစ် တကသ၏ ဂုဏ်သတင်းနှင့် အရှိန်အဝါသည် မြင်မားခဲ့ရပေသည်။ မူလတကသ၏ ၀၁၃အခြေခံတွင် ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးကို အားဖြည့်စေရုံသာမက ငြိမ်းချမ်းစွာ စာပေသင်ကြားမှုကို ရှေးရှုလျက် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးချစ်ကြည်မှုကို ပိုမိုရယူနိုင်ခဲ့ပေသည်။

ပွဲတော်ကြီး၏ထူးခြားချက်တွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသာ ပါဝင်ဆင်နွှဲရုံမျှမကဘဲ တနိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကာ ဆင်နွှဲခြင်းကပင် ပိုမိုပြောင်မြောက် ထင်ရှားစေခဲ့သည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်မှလည်း ပါဝင်ဆင်နွှဲကြသည်။ အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများရှိ သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်၊ ကမ္ဘာ့လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်တို့ကို ဖိတ်ကြားသော်လည်း အကြောင်းမညီညွတ်၍ မတက်နိုင်ကြပါ။

တနိုင်ငံလုံးရှိသမဂ္ဂများကို ဖိတ်ကြားရာတွင် တကသနှင့် တနိုင်ငံလုံးရှိသမဂ္ဂများ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် လက်တွဲကာ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ တည်ဆောက်ခြင်းတို့အတွက် သစ္စာပြုရင်း ပွဲတော်ကြီး၏ စိတ်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်မှုများကို ရရှိလျက် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ခင်မင်ရင်းနှီးမိတ်ဖြစ်ရေးကိုပါ ရရှိလိုက်ရကား ပွဲတော်ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်ခဲ့ကြောင်း။

အထွေထွေ

တကသ၏ ကြွေးကြော်သံဖြစ်သော “အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း” ကို နွေကျောင်းပိတ်မတိုင်မီ ထုတ်ဝေရန်ကြံရွယ်ပါသော်လည်း အခြေအနေမပေး၍ ကျောင်းပိတ်အမီ မထုတ်ဝေနိုင်ပါ။ တကသ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲပြန်တမ်း အဖြစ် “အိုးဝေ” စာစောင်များ အခမဲ့ ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိ နိုင်ခဲ့ပါသည်။

တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအဆောက်အအုံအား (၂၅) နှစ်တိုင် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းခဲ့သော သမဂ္ဂစောင့်ရှောက်သူ ဘကြီးဦးကံသိန်းအား “ငွေခါး” တစင်း ငွေရတုသဘင် မော်ကွန်းလက်ဆောင်အဖြစ် ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အလေးမအသင်း၏ အလေးမပြိုင်ပွဲတွင်လည်း နှစ်စဉ်အားပေးမြဲဖြစ်သည့်အတိုင်း တကသမှ ကိုယ်အလေးချိန် တတန်းအတွက် ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယဆုများ ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

တကသမှ ဟောပြောပွဲတခုကိုလည်း ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၅၊ ၁၂၊ ၅၅ ရက်တွင် တကသခန်းမ၌ အိန္ဒိယပြည်မှ ခေတ္တရောက်ရှိလာသော နယူးဒေလီမြို့၊ ရာမာခရစ်ရှနာမစ်ရှင် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဖြစ်သည့် ကမ္ဘာကျော်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ရာမာခရစ်ရှနာ၏ “သိပ္ပံပညာနှင့်လူသားတို့ကောင်းကျိုး” ဟောပြောပွဲကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ဈာပနကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ပဲခူးခရိုင်မှ ကျောင်းသား ကိုတင်နွယ်၏ ဈာပနတွင် တကသမှ ကားများဖြင့် ပို့ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

အဲဒါတွေမြဲပြီး ဒီနှစ်တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့ရဲ့ (၂) လကျော် သက်တမ်းအတွင်း ပြီးခဲ့တဲ့လုပ်ငန်းတွေ ပြန်လည်

ဆန်းစစ်မယ်ဆိုရင် တကသရဲ့ ချမှတ်ထားတဲ့ဝါဒနဲ့ လမ်းစဉ်ပေါ်မှာမှီပြီး ဆန်းစစ်ရလိမ့်မယ်။ အဆင့်အတန်းမြင့်မားသော ပညာရေးနဲ့ ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေးအတွက် ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ လုပ်ငန်းတွေနဲ့ ပေါ်လွင်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်ထားသလောက် လိုချင်သလောက်တော့ မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ဘူးဆိုတာကို အတိအလင်း ဝန်ခံဖို့ လိုပါတယ်။

ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး ပြဿနာတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့တော့ ကွဲပြားနေတဲ့ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေ တစုတစည်း ထဲဖြစ်ဖို့ ကြိုးပမ်းရမယ်လို့ ချမှတ်ပေးမယ့် ဒီနေ့အထိ အကောင်အထည် မပေါ်သေးဘူး။ ဒါပေမယ့် တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှာရှိတဲ့ (ဒီအက်စ်အို သစ္စာဖောက်ကျောင်းသားအဖွဲ့မှအပ) အသင်းအဖွဲ့တွေ၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ် သမဂ္ဂ၊ ရန်ကင်းနဲ့ ထီးတန်းကောလိပ် သဟာယအသင်းတွေနဲ့တော့ ရင်းနှီးချစ်ကြည် လက်တွဲမှုရနေပါတယ်။

ငြိမ်းချမ်းစွာ စာပေသင်ကြားရေးနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းတွေအတွက်တော့ အဓိက ငွေရတုသဘင်ပွဲတော်ကြီး ဖြစ်မြောက်ခဲ့တာကို အထင်အရှားရှိနေပါပြီ။ ဒီပွဲတော်မှာ လူမျိုးစုအသင်းတွေ၊ ဘာသာရပ်အသင်းတွေ၊ သဟာယနှင့် စာဖတ် အသင်းတွေနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းမြှင့်တင် ဖလှယ်ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်လို့ အစီရင်ခံလိုပါတယ်။ အသင်းအဖွဲ့နဲ့ တဦးချင်းအရလည်း ရင်းနှီးမိတ်ဆွေဖြစ်ခွင့် ရရှိကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လည်း တကသကြီးဟာ ကျောင်းသားထုကိုယ်စား ပွဲတော်ကြီးဖြစ်လာမှုကို ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။ ပါဝင်တာဝန်ယူကြတဲ့ ရဲဘော်ကျောင်းသူ/သားတွေနဲ့ ခရိုင်အသင်းတွေ၊ စာဖတ်အသင်းတွေ၊ တက္ကသိုလ်မှာရှိတဲ့ သီရိ၊ ရတနာ ၊ အင်းလျား အမျိုးသမီးဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းတွေ၊ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ မွန်၊ ထားဝယ်၊ ရခိုင်၊ ချင်း၊ ကယား၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယအသင်းတွေ၊ ရန်ကုန်ခရိုင်အတွင်းက ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေပါ မကျန် ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက်ပါ ကြောင်း ပြောကြားမှတ်တမ်းတင်ပါတယ်။

ပွဲတော်မုခ်ဝကြီးကို လှူဒါန်းသော လီဘာတီ စီးကရက်ကုမ္ပဏီကိုလည်း တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့က ကျေးဇူးတင်ရှိပါ ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် တင်ပြရလျှင် ကျွန်တော်တို့ တကသမှုဆောင်အဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ရတဲ့သက်တမ်းဟာ (၂) လ (၃) လကျော်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒီနှစ် ကျွန်တော်တို့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေဟာ ဒီလောက်နဲ့ အားမရနိုင်သေးပါ။ ရှေ့ဆက်ပြီး တကသဟာ ကျောင်းသား အကျိုးအခွင့်တွေအတွက် သစ္စာမဖောက်၊ မကြောက်မရွံ့ နောက်မတွန့်ဘဲ လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သမဂ္ဂစည်းမျဉ်းမျိုးဟာ အခုအခြေအနေတွေနဲ့ မကိုက်ညီ၊ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်လို့ မရတာတွေ ရှိနေသေးတော့ ၁၉၅၂-၅၃ ခု တကသ အလုပ်အစည်းအဝေးပွဲမှာ ဆုံးဖြတ်ခဲ့တဲ့ စည်းမျဉ်းရေးဆွဲရေးကော်မတီနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး ပြင်ဆင်မွမ်းမံကြဖို့လည်း အကြံပေး မေတ္တာရပ်ခံချင်ပါတယ်။ ဒီနှစ် တကသဟာ ရှေ့နှစ်ရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပမီအချိန်ထိ ကျောင်းသားထုအတွက် သစ္စာမဖောက် ကိုယ်ကျိုးမငဲ့ဘဲ မှန်ကန်တဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုတွေပေးရင်း ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရတဲ့လုပ်ငန်းတွေမှာ ဦးလည်မသုန် ဆောင်ရွက်သွားမယ်ဆိုတာ လေးလေးနက်နက် ရဲဘော်တို့ရှေ့မှာ ကတိပေးချင်ပါတယ်။

(နန်ဇင်လာ)

ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)

Source: Oway Magazines

ဦးတင်ထွန်း (၁၉၅၄-၅၅)

ပဲခူးခရိုင်၊ ညောင်လေးပင်မြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို ရန်ကုန်စာစစ်ဌာနမှ အောင်မြင်ပြီး တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်လက် ပညာဆည်းပူးသည်။ ၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ်တွင် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရ၍ ၁၉၅၁-၅၂ ခုနှစ်တွင် တကသအမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရပြန်သည်။ ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်တွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။

၁၉၅၃-၅၄ ခုနှစ်တွင် သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲပျက်၍ သမဂ္ဂမရှိ ဖြစ်နေခဲ့သည်။ သမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ ပေါ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ သမဂ္ဂဝင်ကြေးများကို ကျောင်းသားတိုင်းထံမှ ကောက်ယူပြီး၊ ဆရာများက ဦးစီး၍ သမဂ္ဂရွေးကောက်ပွဲ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအရေးတော်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ရာသက်ပန် ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားများ စာမေးပွဲဖြေခွင့်ရရေးနှင့် ဖမ်းဆီးခြင်းခံရသော ကျောင်းသားများ လွတ်မြောက်ရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ (၂၅) နှစ်မြောက် ငွေရတုသဘင်ပွဲတော်ကြီးကို ခမ်းနားကြီးကျယ်စွာ ကျင်းပခဲ့သည်။ ငွေရတုသဘင်ပွဲတော်ကြီးကို နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု ကိုယ်တိုင် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ အောက်တိုဘာ အရေးတော်ပုံတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကျောင်းသားနှင့် အစိုးရကြား တင်းမာမှုများ တစတစ လျော့ပါးလာသည်။

၁၉၅၅ ခု၊ ဇွန်လတွင် အင်္ဂလန်ပြည်၊ ဘာမင်ဂန်မြို့၌ ကျင်းပသော (၅) ကြိမ်မြောက် (Cosec) ညီလာခံသို့ တက်ရောက်သည်။ အပြန်တွင် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့စာရိတ္တညီလာခံနှင့် အမေရိကန်ပြည် မီနီယာပိုလစ်မြို့၌ ကျင်းပသော ရှစ်ကြိမ်မြောက် အမေရိကန်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂညီလာခံများသို့ တက်ရောက်ခဲ့၏။

ဦးတင်ထွန်းသည် ပဲခူးမြို့၊ နိုင်ငံတော်စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်ရုံးခွဲတွင် လက်ထောက်မန်နေဂျာအဖြစ် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက် ရှိသည်။

အခန်း (၁၈)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူ့အခွင့်အရေး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၅ မှ ၁၉၅၆)

(က) ကျောင်းပြန်လည်ဝင်ခွင့်ရရေးလှုပ်ရှားမှု

၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးသည် အောင်မြင်မှုများတွင် ယစ်မှူးစပြုလာသည်။ သို့သော် ကျောင်းသားထု၏ ထောက်ခံမှုကို ဆက်လက်ထိန်းထား နိုင်သေးသည်။ တိုက်ပွဲများကိုလည်း တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နှင့်ပင် ဦးဆောင်လျက်ရှိသည်။ ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့်ရရေးအတွက် တကသ၏ဦးဆောင်မှုဖြင့် ကာယကံရှင်များ ကိုယ်တိုင် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ရန် လှုပ်ရှားပြင်ဆင် နေကြသည်။ ကိုစိုးသိန်းတို့သည် သတင်းစာတိုက်အသီးသီးမှ ကိုယ်စား လှယ်များ ဖိတ်ကြားကာ “ဆန်းကမီး” တွင် ဧည့်ခံ၍ ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့်ရရေးကိစ္စကို ရှင်းပြသည်။ အဆိုပါ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ သို့ ရန်ကုန်မြို့တွင်ရှိနေသော ရာသကပ်နံကျောင်းထုတ်ခံရသူများထဲမှ ကိုအောင်ဘန်း၊ ကိုယု၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ ကိုအေးမောင်၊ ကိုလှထွန်းအောင်၊ ကိုသာကျော်၊ ကိုသိန်းညွန့် (ကသာညွန့်ဝေ)၊ ကိုအောင်ထွန်း၊ ကိုအုန်းမောင်၊ ကိုတင်ထွတ်၊ ကိုမြင့်သိန်း၊ ကိုသန်းနိုင်၊ ကိုမျိုးအောင်ကျော်လွင်၊ ကိုစိုးသိန်းတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

(ခ) တကသရွေးကောက်ပွဲ

တပ်ဦးမှ တကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုနန်ဇင်လာ တဘက်အုပ်စုနှင့် ပေါင်းသွားသဖြင့် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားကျောင်းသားများကြားတွင် များစွာဂယက်ရိုက်ခဲ့လေသည်။ ကရင်၊ ချင်း၊ ရှမ်း၊ ရခိုင် စသော ကျောင်း သားများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ရလေသည်။ ဒီအက်စ်အိုဘက်မှ ကိုနန်ဇင်လာ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးဝင်ခဲ့သည်။ သို့သော် တပ်ဦး ဘက်မှ ကိုတင်ထွန်း (နတ်မောက်) သာ အနိုင်ရရှိခဲ့ပါသည်။

(ဂ) ၁၉၅၅-၅၆ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ ကိုတင်ထွန်း (နတ်မောက်)

ဥက္ကဋ္ဌ

၂။ ကိုစသိန်းဟံ	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုစံဘော်	ငွေထိန်း
၄။ ကိုတင်အေး (၁)	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၅။ ကိုဘုန်းလှိုင်	တွဲဖက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေးမှူး
၆။ ကိုမြင့်ဦး	လူထုဆက်သွယ်ရေး ဌာနမှူး
၇။ ကိုမောင်မောင်ညွန့်	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
၈။ စောအက်ဒမန်တင်ချို	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
၉။ ကိုကျော်မြင့်	ကစားခုန်စားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး
၁၀။ ကိုတင်အေး (၂)	စာကြည့်တိုက်မှူး
၁၁။ ကိုဝင်းတင်	အိုးဝေတာဝန်ခံ

(ဃ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကိုတင်ထွန်း ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ (၁၉၅၅-၅၆)

၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို တက်ရောက်လာကြတဲ့ ကျောင်းတော်သူ/ သားများ၊ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဆရာ/ မများနဲ့တကွ လာရောက်ချီးမြှင့်ကြတဲ့ မြို့မိမြို့ဖများ၊ နိုင်ငံခြားသံတမန်များကို တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ရဲ့ ကိုယ်စား ကျွန်တော်က ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဟာဆိုရင် သူ့ရဲ့ရာဇဝင်တလျောက်လုံးမှာ ပြည်သူလူထု လွတ်မြောက်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲ ဝင်ရင်း ပြည်သူကို အလုပ်အကျွေးပြုခဲ့တယ်။ ကျောင်းသားတွေ လိုလားချက်၊ ကျောင်းသားတွေ အခွင့်အရေးကို တောင်းဆိုရင်း ကျောင်းသားအကျိုးကို သယ်ပိုးခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဆိုရင် လူထုနဲ့ကျောင်းသားထုရဲ့ ထောက်ခံအား ပေးမှုကို ရရှိခဲ့တယ်။ ဒီရာဇဝင်သမိုင်းမှာ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းသားထုက ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ တာဝန်အပ်နှင်းခြင်းခံရတဲ့အတွက် များစွာဂုဏ်ယူမိပါတယ်။ ဒီလိုဂုဏ်ယူမိတဲ့အတိုင်းလည်း တကသရဲ့ ရာဇဝင်ကိုထွန်းပြောင် အောင် ကျောင်းသားထုက အပ်နှင်းတဲ့တာဝန်ကို သစ္စာရှိရှိကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်ပါမယ်လို့ ကတိပြုပါတယ်။

ဒီနှစ်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဟာဆိုရင် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေချည်းဖြစ် ပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်တူ၊ လမ်းစဉ်တူဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတရပ်ထဲကလာတဲ့ အမှုဆောင်အဖွဲ့တွေဖြစ်တော့ ဆန္ဒ တူညီမှု၊ လုပ်ငန်းတွေ ဖြစ်ပေါ်မှုတွေမှာ အောင်မြင်မှုတွေ ရရှိလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

ဒီနေ့တက္ကသိုလ်ရဲ့ အခြေအနေဟာဆိုရင် ကျောင်းသားပေါင်း (၈၀၀၀) လောက် ရှိပါတယ်။ စစ်မဖြစ်မီက (၂၃၀၀) နဲ့ ဆိုရင် (၄) ဆနီးပါစေနဲ့ ပိုရှိလာပါတယ်။ ဒီလိုတက္ကသိုလ်မှာ ပညာသင်ကြားသူဦးရေ တိုးတက်လာတာဟာ တိုင်းပြည်မှာ အထက်တန်း ပညာတတ်တွေ များပြားပြီး တိုင်းပြည်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းဖို့ တာဝန်တွေ ထမ်းဆောင်နိုင်လိမ့်မယ်လို့ တိုင်းပြည်ရဲ့ ကြီးပွားတိုးတက်ရေး ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် ဆိုချင်ပါတယ်။

ဒီလိုကျောင်းသားဦးရေ တိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ ကျောင်းသားဦးရေနဲ့အညီ ကျောင်းအဆောက်အဦတွေ ချဲ့ဆောက်၊ ကျောင်းဆရာတွေ အလုံအလောက်ခန့်၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂတွေ ပြည့်စုံအောင် လုပ်ပေးဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားများ လာလို့ ကျောင်းအဆောက်အဦတွေ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ကာ ဥပစာကောလိပ် ဖွင့်ပေးတာတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေ့အထိ လုံးဝ မလုံလောက်သေးပါဘူး။ ကျောင်းဆရာတွေဆိုရင်လည်း ဟိုကလို သည်ကလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ထီးတန်းကောလိပ်မှာဆိုရင် ယခင်တလောက ရာဇဝင်ဆရာ မရှိသေးတာ။ လောဂျစ်ဆရာပြောင်းသွားလို့ အစားမထိုးနိုင်တာတွေ တွေ့ရတတ်တယ်။ မန္တလေး ကဆိုရင် အဘိဓမ္မာဌာနအတွက် ဆရာတောင်းတာတွေ ပေါ်လာတယ်။ ဆရာမလုံမလောက် ဖြစ်နေတော့ နောက်ဆုံး ဒီဂရီရရန် အနည်းငယ်လိုနေတဲ့ ကျောင်းသားတွေကို အချိန်ပိုင်းနဲ့ ဆရာခန့်ထားရတဲ့ အဖြစ်ရောက်ခဲ့တယ်။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်တွေဆိုရင် မရသေးတာတို့၊ ခါတုမေ့စတဲ့ လောကဓါတ်ပညာ စမ်းသပ်ခန်းတွေမှာ လိုနေသေးတာ တွေ့ရတယ်။ ဒီလိုလိုနေတဲ့ အထဲမှာ အစိုးရက ထောက်ပံ့ကြေး သိန်း (၇၀) အစား သိန်း (၆၅) သိန်းသို့ လျှော့ချလိုက်တော့ တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေး မပေးနိုင်တာ တွေ ဟိုကြေးတောင်း၊ ဒီကြေးတောင်း တခါကြည့် (၅) ကျပ်ဆိုတာမျိုး တောင်းခံလာရတာတွေ တွေ့ရတယ်။

ဒီလိုကျောင်းသားနဲ့အမျှ ပစ္စည်းကမလိုက်နိုင်၊ ငွေကလျော့ပေးဆိုတော့ ကျောင်းသားလျှော့တဲ့ နည်းကို ရှာသုံးကြ တယ်။ (၃) ခါ စာမေးပွဲကျရင် ကျောင်းထုတ်မယ်ဆိုပြီး စာမေးပွဲမဖြေသူပါ စာရင်းထဲ ထည့်တွက်ပြီး ကျောင်းထုတ်ခဲ့တယ်။ ဒီလို လုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် ကျောင်းသားပေါင်း (၂၅၀၀) လောက် စာသင်ခွင့်မရ ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ် ကြောင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက ပေးထားတဲ့ ပညာသင်ကြားပိုင်ခွင့် ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်း သားတွေ ဆုံးရှုံးလာတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီလို ကျောင်းထုတ်စနစ်ကိုနဲ့ မရပ်သေးဘူး။ တက္ကသိုလ်ကို ကျောင်းသားများများ မရောက်စေဖို့အတွက် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို (၂) ဆင့်လုပ်ဖို့ စီစဉ်ကြတယ်။

ဒီတော့ ကနေ့တက္ကသိုလ်အခြေအနေကို ကြည့်ရင် လိုနေတာတွေ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ တက္ကသိုလ်ပညာတတ် နည်းအောင် လုပ်နေတာ တွေ့ရမယ်။ ဒါတွေဟာ တကယ့်လက်တွေ့ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်နေတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဘယ်သူမှလည်း မငြင်းနိုင်ပါဘူး။ ငြင်းတဲ့လူရှိရင်လည်း တကယ့်ကို အကောင်အထည်နဲ့ ကျွန်တော်ခေါ်ပြီး ပြလိုပါတယ်။

ဒီလို ဒီနေ့တက္ကသိုလ်မှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အခြေအနေတွေဟာ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ပညာရေးမှာ လျစ်လျူရှုထား လေတော့ တက္ကသိုလ်ရဲ့ အသုံးစရိတ်၊ ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို များများမသုံးဘူး။ မိမိတို့ရာထူး တည်မြဲရေးဖြစ်တဲ့ ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ်တွေမှာ ငွေပိုသုံးလို့ဖြစ်တယ်။ သဘောက ပြည်တွင်းမှာ တိုက်ခိုက်မှုတွေ စစ်ပွဲတွေဖြစ်နေလို့ပဲ။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေဆိုးတွေကို ကောင်းလာအောင် ကျွန်တော်တို့လိုလားတဲ့ အခြေအနေတွေ လုံးဝရောက်ဖို့ဆိုရင် ဒါဟာတော်တော်ပဲ နက်နဲတဲ့ပြဿနာ ဖြစ်လာတယ်။ ဒီအတွက်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေချည်းပဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ လူထုတရပ်လုံး ပူးတွဲဆောင်ရွက်ကြမှ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ကျောင်းသားတွေဘက်က ဆိုရင်လည်း ကျောင်းသားထု တရပ်လုံးဟာ စည်းစည်းလုံးလုံး ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ ဆောင်ရွက်ကြဖို့လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အောင်ပွဲရဖို့ဆိုရင် ညီညွတ်ခြင်း ဆိုတဲ့ လက်နက်ကလွဲလို့ ဘာမှမရှိပါဘူးလို့ ကျွန်တော် ဆိုချင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ဆိုရင် ကျောင်းသားအကျိုးအတွက် တက္ကသိုလ်မှာ ယနေ့ရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းရာ မှာ သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အေးချမ်းသာယာစွာ တွေ့ဆုံဖြေရှင်းဖို့ လိုပါတယ်။ ဒီလိုဖြေရှင်းမှုသာလျှင် တက္ကသိုလ်လောကရဲ့ ငြိမ်းအေးသာယာမှုကို ပေးစွမ်းနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ အမွေနှံနည်း၊ ဖိနှိပ်သောနည်းလမ်းများကို သုံးပြီးဖြေရှင်းရင်တော့ တက္ကသိုလ်လောကရဲ့ ငြိမ်းအေးသာယာမှုလည်း ရမှာမဟုတ်ဘူး။ အောင်မြင်လိမ့်မယ်လည်း မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ပြီးခဲ့တဲ့ အောက်တိုဘာလအရေးတော်ပုံက ထင်ထင်ရှားရှားကြီး ပြသနေပါတယ်။

ဒီနေ့အဖို့ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အေးချမ်းသာယာစွာ ဖြေရှင်းလိုပေမယ့် ကျောင်းသားအရေးနဲ့ပတ်သက်လာရင် အစိုးရ အဖွဲ့ထဲမှာ သူတို့ကို ထောက်ခံသူတွေမဟုတ်လို့ တရားသည်ဖြစ်စေ၊ မှန်သည်ဖြစ်စေ မပေးဘူး။ တို့ကိုထောက်ခံတဲ့သူတွေဆိုရင် ပေးမယ်ဆိုတဲ့ အေးချမ်းစွာဖြေရှင်းမှုကို ဆန့်ကျင်တဲ့သဘောတွေ လုပ်ခဲ့တာ၊ လုပ်နေတာတွေ တွေ့ရတယ်။ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ် ရေး အဖွဲ့ဝင်တွေထဲမှာဆိုရင် ကျောင်းသားအရေးနဲ့ပတ်သက်ရင် ရေငုံနေတဲ့သူတွေ ရှိနေတာဟာ တကယ်တော့ တက္ကသိုလ်ရဲ့ အကျိုးကို လျစ်လျူရှုတာ၊ မိမိတို့ဟာ စိုးရိမ်ပြီး ကြီးစိုးမှုခံနေရတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတော့ ယနေ့တက္ကသိုလ်လောကရဲ့ ငြိမ်းအေးသာယာမှုကို လိုချင်ရင် အေးချမ်းသာယာစွာဖြေရှင်းမှု လိုအပ်နေပါတယ်။ ပညာရေးလောကမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသား၊ ဆရာနဲ့ မိဘတို့ဟာ ပူးတွဲပြီး ဖြေရှင်းသင့်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဆိုရင်တော့ ပါမောက္ခချုပ် မိန့်ကြားဖူးသလို ဆရာတွေမရှိရင်လည်း ကျောင်းသားတွေ မတည်နိုင်ပါဘူး။ ဒီတော့ ဆရာ၊ မိဘနဲ့ ကျောင်းသားတွေဟာ တလှေထဲစီး၊ တခရီးထဲသွားတွေ ဖြစ်ကြတဲ့အတွက် ယနေ့တွေ့နေတဲ့ တက္ကသိုလ်ရဲ့ပြဿနာ၊ ပညာရေးပြဿနာများကို ပူးတွဲ ဖြေရှင်းကြပါရန် နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂကိုယ်စား ကျွန်တော်တို့ကတန်း နှိုးဆော်ခဲ့ပါတယ်။

(င) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့

နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့သည် နာဇီဗက်ဆစ်များ၏ ရက်စက်စွာသတ်ဖြတ်မှုကြောင့် ချက်ကိုစလိုဗက်ကီယားပြည်၊ ပရတ်မြို့တော်မှ ကျောင်းသားများ သွေးမြေကျခဲ့ရသောနေ့ ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့တွင် ပရတ်မြို့တော်၊ ချားလ်ယူနီဗာစီတီ ကျောင်း သားတို့သည် ဖက်ဆစ်စနစ်အားဆန့်ကျင်သည့် ဆေးကျောင်းသား “ဂျင်းအော်ပလီတဲလ်” အား သတ်ပစ်သည့်အတွက် အံ့ကြွညီ ညွတ်စွာ ဆန္ဒပြခဲ့ပေသည်။ ဆန္ဒပြသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် မြောက်များစွာသော ကျောင်းသားများမှာ နာဇီဗက် ဆစ်တို့၏ ပစ်သတ်ခြင်းကို ခံရသည့်အပြင် ပါမောက္ခများနှင့် ကျောင်းသားများစွာတို့မှာ နာဇီသုံးပန်း စစ်စခန်းသို့ အရလိုက်အပြု လိုက် အပို့ခံခဲ့ရပြန်သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများအားလည်း လုံးဝပိတ်ပစ်ခဲ့ကြ၏။

ဤနိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို အသစ်ပြောင်းလိုက်သည်။ (အသစ်ပြောင်းခြင်း ဖြစ်သည်။) ကျဆုံးခဲ့သော ကျောင်းသားများအား သစ္စာစောင့်သောအားဖြင့် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ ကျောင်းသားများသည် နိုဘာလ (၁၇) ရက် ရောက်တိုင်း ဖက်ဆစ်စနစ်ကို အပြီးတိုင်ဆန့်ကျင်ချေမှုန်းရန် အဓိဋ္ဌာန်ပြုခဲ့ကြလေသည်။ ဖက်ဆစ်စနစ်ကို တိုက်ခိုက် ရန် ငါတို့၌ လုံးဝတာဝန်ရှိသည်ဟု သိလာသည်နှင့်အတူ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုကာကွယ်ရန် အရေးကြီးကြောင်း ပိုမိုယုံကြည်သိလာ ကြသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းပင် အမေရိကန် သမ္မတရုစဘဲလ်သည် ဤနေ့၌ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများအား အသံလွှင့်မိန့်ခွန်းစကား ပြောကြားခဲ့ပေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးပြီးနောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့ကိုလည်း ကျောင်းသားများ ညီညွတ်စွာ အံ့ကြွမှုဖြင့် ဆန္ဒပြခဲ့သော “ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့” ဟု သတ်မှတ်လိုက်သည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကြီးသည် ဖက်ဆစ်စနစ်ကိုတိုက်ဖျက်ရာမှ ပေါက်ဖွားခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ကျောင်း သားများ အခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီပညာရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရင်း ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (I.U.S)

သည် ကြီးထွားလာသည်။ (I.U.S) သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးမိတ်ဆွေဖြစ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်ရာ၌ အခြားအလွှာအသီးသီးမှ လူငယ်များနှင့် ပူးပေါင်းခဲ့သည်။ သမဂ္ဂကြီး ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီးနောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများ၏ အရေးပြဿနာများကို ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ဌာနအသီးသီး ခွဲခြားဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ကိုလိုနီ၊ ကိုလိုနီ တပိုင်းနှင့် မှီခိုနေသော နိုင်ငံများမှ ကျောင်းသားအရေးကို စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ကူညီပေးကြသည်။ ဗမာပြည်ကျောင်းသားများ အတွက်လည်း များစွာအကူအညီများ ပေးခဲ့လေသည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများ အတွက်လည်း စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက် ရင်း ဆက်လက်ချီတက်နေသည်။ ကြို့ခိုင်လျက်ရှိသည်။ နိုဝင်ဘာ (၁၇) ရက်နေ့မှ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် တိုက်ပွဲသည် ယနေ့ထိ တိုင်ခိုက်မြဲနေသည်။ သစ်လွင်နေသည်။

ဤနိဘာလ (၁၇) ရက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနေ့ကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ)၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် (ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်)တို့ ပူးပေါင်းကာ ည (၇) နာရီအချိန်တွင် တကသ မြက်ခင်းပြင်တွင် တခမ်းတနား သိုက်မြိုက်ဝေဆာစွာ ဆင်ယင်ကျင်းပတော့သည်။

ဤနေ့သည် ဗမာပြည်ကျောင်းသားနေ့ (ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်) ကဲ့သို့ပင် သွေးဖြင့်ချင်းချင်းနီရဲသောနေ့ ဖြစ်၏။

သာဓုသံ

ဒေါင်းဖျိုထိုးဆွပ်၊ ဘယ်ညာခွပ်၍၊

လွတ်လပ်ရလေ၊ တို့တတွေသည်၊

အိုးဝေ-ကျေးဇူးပါတကား။ ။

အိုးဝေကျေးဇူး၊ မတိမ်မြူးဘဲ၊

ခါးဦးကောဇာ၊ ဤအခါတွင်၊

သာဓုခေါ်ကြပါကုန်လော့။ ။

သာဓုသံတွင်၊ သောတဆင်၍၊

အသင် ဒေါင်းငယ်၊ မြန်မိမယ်ကို၊

သက်နှယ်စောင့်ရှောက်နိုင်စေသောဝံ။ ။

(မင်းသုဝဏ်)

(ဓ) ၁၉၅၅-၅၆ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၃) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်အမိပတိ၊ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ယနေ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများတွင် အရေးတကြီးလိုအပ်နေသော အောက်ပါတောင်းဆိုချက် (၅) ချက် ကို တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။

၁။ သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ဖျက်ရေး၊

၂။ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဝရမ်းထုတ်ခံရသူ (၂) ဦးအား ဝရမ်းပြန်လည် ရုပ်သိမ်းရေး၊

၃။ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းထုတ်ခံရသူများအား ကျောင်းပြန်လည်တက်ခွင့် ရရေး၊

၄။ ဖမ်းဆီးခံရသော တကသအတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေးနှင့် မန္တလေးမှ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံရသည့် ကိုကျော် စိုးတို့အား ပြန်လွှတ်ရေး၊

၅။ အာရှ-အာဖရိကကျောင်းသားကွန်ဖရင့်တွင် ဗမာပြည်မှ တက်ရောက်နိုင်ရေးတို့ ဖြစ်သည်။

တကသအတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေးသည် မြေနီကုန်း၌ ဖမ်းဆီးခံရခြင်းဖြစ်သည်။ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ဖျက်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ) ကတင်ပြရာ ကျောင်းသားများ များပြားလာ သည့်အတွက် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို တီထွင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ ဤတင်ပြချက်အတိုင်း မှန်ကန်ပါက (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်သည် လုံးဝမတရားဟု ဝန်ကြီးချုပ်က လက်ခံသည့်အပြင် ပါမောက္ခချုပ်ကလည်း ကျောင်းသားထု က ထိုကိစ္စကို လုံးဝမလိုလားကြောင်း၊ (၂) ခါကျ ကျောင်းသားအများအပြားရှိသည့်အပြင် ကျောင်းသားများမှာ စာကိုဖြောင့် အောင် လေ့လာနိုင်ခြင်းမပြုနိုင်ဘဲ စိုးရိမ်တကြီးဖြစ်နေသည်ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က ဤ (၃) ခါကျကျောင်း ထုတ်စနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကောင်စီအတွင်းရှိ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်များနှင့်လည်းကောင်း၊ ဆရာများနှင့်လည်းကောင်း တိုင်ပင်၍ အကြောင်းပြန်ပါမည်ဟု ကတိပြုပြောဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် အကြောင်းပြန်ချက် မရရှိတော့ပါ။ ဤအတောအတွင်း

ဗမာ့တပ်မတော်မှ ဗဟိုသင်တန်းအတွက် ခေါ်ယူသော ကြေညာချက် ထွက်လာခဲ့သည်။ ဤကြေညာချက်တွင် (၃) ခါကျကျောင်း ထုတ်ခံရသူများနှင့် ယူတီစီ (တက္ကသိုလ်အပျော်တမ်းတပ်) အား ဗိုလ်သင်တန်းအတွက် အခွင့်အရေးပေးမည်ဟု ပါရှိသည်။ ကျောင်းသားများအား စာမေးပွဲချပြီး စစ်တပ်ထဲ မောင်းသွင်းနေသည့်သဘော သက်ရောက်သွားသည်။

ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ ကျောင်ပြန်ဝင်ခွင့်ရရှိရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရာ၌ စာပေသင်ကြားမှုသည် လူတိုင်း၏ အခွင့်အရေးကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊ ဤအခွင့်အရေးကို မတားဆီးသင့်ကြောင်း၊ အပြစ်ရှိက အပြစ်ပေးရန်ပင်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြကာ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က စာပေသင်ကြားမှုဆိုင်ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးဖက်မှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်သည်မှာ မမှန်ကြောင်း လက်ခံခဲ့သည်။ ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် စဉ်းစားမည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် ဝရမ်းထုတ်ခံထားရသော ကျောင်းသား ကိုလှဝင်း၊ ကိုဘကောင်းတို့ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ တကသသည် ဝန်ကြီးချုပ်အတွင်းဝန် ဦးသန့်နှင့်တွေ့ဆုံကာ မေးမြန်းခဲ့သည်။ ဦးသန့်မှ ဤကျောင်းသား (၂) ဦးအား ယခင်ကလည်း ကျောင်းထုတ်ခြင်းမရှိပါ။ ယခုလည်းမရှိပါ ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

လုပ်ကြံဖမ်းဆီးခံရသော တကသအတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေးနှင့် ပုဒ် (၅) ဖြင့် ဖမ်းဆီးခံရသော မန္တလေးမှ ရာသက် ပန် ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသား ကိုကျော်စိုးတို့အတွက်လည်း တကသမှ မတရားဖမ်းဆီးခံနေရသည့်အတွက် အမြန်ဆုံး လွှတ်ရန် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် (ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်)၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ) တို့နှင့်ပူးပေါင်း၍ အမြန်ဆုံးပြန်လွှတ်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ကိုတင်အေး ဖမ်းဆီးခံရသည်မှာ (၃) လခန့် ကြာပြီ ဖြစ်သော်လည်း အမှု (၂) ခါမျှသာ ရင်ဆိုင်ရပါသည်။ သက်သေတဝက်မျှ စစ်မပြီးသေးဘဲရှိသည်။ ဤသို့ ရက်ဆွဲထားခြင်းသည် သက်သက်ညှဉ်းဆဲထားခြင်း ဖြစ်ရုံမက မတ်လစာမေးပွဲတွင် မဖြေဆိုနိုင်ဖြစ်ရသည်။ ကိုကျော်စိုး ဖမ်းဆီးခံထားရသည်မှာ (၄) လခန့်ရှိပြီးဖြစ်သော်လည်း ရုံးတင်စစ်ဆေးခြင်း ယခုအချိန်ထိမလုပ်ဘဲ ချုပ်နှောင်ထားခြင်းခံ ရပါသည်။ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဦးထွန်းဝင်းက ၁၃၊ ၂၊ ၅၆ ရက်နေ့ အသံလွှင့်မိန့်ခွန်း ပြောကြားရာတွင် နိုင်ငံရေးသဘောထား ကွဲလွဲမှုကြောင့် ဖမ်းဆီးထားသူများ မရှိဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ကိုတင်အေးမှာ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်များဖြစ်သည့် ဒီအက်စ်အိုများကို ယှဉ်ပြိုင်တက်လာသူဖြစ်ခြင်း၊ ကိုကျော်စိုးမှာ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးအတွက် ဆန္ဒပြသူဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖမ်းဆီးခြင်းဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် ဖဆပလတို့ကို နိုင်ငံရေးသဘောထား ကွဲလွဲခြင်းအတွက် လုပ်ကြံဖမ်းဆီးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး၏ ပြောကြားချက်နှင့် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ချက်မှာ အပြောနှင့်အလုပ် တခြားစီဖြစ်နေပါသည်။

အာရှနှင့်အာဖရိကကျောင်းသားကွန်ဖရင့်တွင် ဗမာပြည်မှတက်ရောက်နိုင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တကသ မှ ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ထိုညီလာခံသို့တက်ရောက်ရန် အမျိုးသားပြင်ဆင်ရေးကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ထိုကော် မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် ဒီအက်စ်အို၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့ကိုလည်း ဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။ ဒီအက်စ်အိုများ ထိုအစည်း အဝေးသို့ မတက်ရောက်ခဲ့ပါ။

ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုလည်း (၁၉၅၃) ခု အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံအတွင်းက အမှတ် (၂၂) စစ်ရဲများ ဖျက်စီးသဖြင့် ပျက်စီးသွားသော တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ စာကြည့်တိုက်ကို ပြုပြင်ရန်အတွက် ငွေ (၂၁၈၀) ကျပ် လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

(ဆ) ကိုလှဝင်းနှင့် ကိုဘကောင်းကြေညာချက်

ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးသည် ၁၉၅၃ ခု အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားထု၏ တာဝန် ပေးချက်အရ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူများဖြစ်ပါသည်။

တက္ကသိုလ် စတင်ဖွင့်လှစ်သည်မှစ၍ ၁၉၅၂ ခုနှစ်အထိ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ပေးခြင်းမှာ အစဉ်အလာ တရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ကျောင်းတလပိတ်ခြင်းမှာ ဇွန်လကျောင်းဖွင့်သည်မှစ၍ စက်တင်ဘာလအထိ (၄) လလုံးလုံး သင်ကြားပို့ချခဲ့သော တက္ကသိုလ် ပထမပိုင်းသင်ခန်းစာများကို လေ့လာဆည်းပူးရန်အတွက် အချိန်ပေးသည့်သဘောဖြင့် ကျောင်း တလပိတ်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂလန်ရှိ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်ကြီးမှပင် တကြိမ်လျှင် (၂) လပိတ်သော အစဉ်အလာရှိသည် ဟု သိရသည်။

သို့ပါလျက် ၁၉၅၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ကျောင်းတလပိတ်မြဲ ပိတ်နေရာမှ (၁၅) ရက်သာ ပိတ်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ ကျောင်းလျှော့ပိတ်ခြင်းဖြင့် (၁၅) ရက်သည် မည်သည့်ကျောင်းသားကိုမှ ပညာအဆင့်အတန်းမြှင့်ရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ယခု တက္ကသိုလ်အခြေအနေက လက်တွေ့ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ တလပိတ်ရာမှ (၁၅) ရက်သာ ပိတ်လိုက်ခြင်းသည် ကျောင်းသား တို့၏ ရမြဲအခွင့်အရေးတရပ်ကို ပိတ်ပင်ခြင်း၊ သင်ပြီးသင်ခန်းစာများကို ထပ်မံလေ့လာခွင့် မရခြင်းတို့ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သို့အတွက် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးက အောက်တိုဘာလတွင် ကျောင်းတလပိတ်မြဲပိတ်ရန် တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤတောင်းဆိုချက်သည် တရားမျှတသည် မှန်ကန်သည်ဟု ကျွန်တော်တို့ လုံးဝယုံကြည်ပေသည်။ အောက်တိုဘာလ ကျောင်းတလပိတ်ပေးခြင်းဖြင့် ပထမပိုင်းသင်ခန်းစာများကို လေ့လာနိုင်ရုံမက ကျောင်းသားထုအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည်ဟု

ယုံကြည်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးအား အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးသောအခါ ကျွန်တော်တို့ လက်ခံကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ကျောင်းတလပိတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးသည် အေးချမ်းစွာဆန္ဒပြ ခဲ့ကြပေသည်။ ဆန္ဒပြခဲ့သော ကျောင်းသားများအား အောက်တိုဘာ (၂) ရက် နံနက်မှစ၍ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ညပိုင်းတွင် ပုဒ်မ (၁၄၄) ထုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အောက်တိုဘာ (၃) ရက်နေ့တွင် ဗဟိုကျောင်းဆောင်အတွင်း ဆန္ဒပြသူများအား ရေပိုက်ဖြင့် ပက်ခြင်း၊ မျက်ရည်ယိုဗုံးများဖြင့် ပစ်ခြင်း၊ သေနတ်နှင့် ပစ်ခြင်းများ ပြုခဲ့ပါသည်။ ဆန္ဒပြသူများအား ဖိနှိပ်ပြီးနောက် ကျန်ရက်များတွင်လည်း ကျောင်းသားများကို ဖမ်းဆီးခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ အတင်းအကျပ်ဖမ်းဆီးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးမှာ တိမ်းရှောင်နေခဲ့ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးအရ ဆန္ဒပြသည်ကို ဖိနှိပ်ဖမ်းဆီးခြင်းသည် မတရားဖမ်းဆီးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖမ်းဆီးပြီးနောက် နေ့ရောညပါ အိပ်စက်နားနေခြင်း မပြုစေဘဲ အလှည့်ကျစစ်ဆေးကာ စိတ်ဓါတ်ညှဉ်းပန်းခြင်းတို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦးသည် တိမ်းရှောင်နေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ တိမ်းရှောင်နေစဉ်အတွင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂသည် အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအတွက် ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ၊ ဖမ်းခံရသူများ၊ တိမ်းရှောင်ခံရသူများ အရေးကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

တကသအလံတော်အောက်ဝယ် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးသည် ညီညွတ်စွာတောင်းဆိုခြင်း၊ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံးက ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးမှုကို သိရှိလာခြင်းကြောင့် ဖမ်းဆီးခံရသူများကို လွှတ်ရခြင်း၊ ကျောင်းထုတ်ခံရသူများ စာမေးပွဲဖြေခွင့် ရခြင်းတို့ ရရှိပါသည်။

ဤမျှသာမက ယခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်တို့နှစ်ဦး အရေးကို တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဝန်ကြီး ချုပ်ဦးနု၊ ဝန်ကြီးချုပ်အတွင်းဝန် ဦးသန့်တို့၏ စေ့စပ်ဆွေးနွေးဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ကျွန်တော်တို့၌ ဝရမ်းမရှိပါဟု ကြေညာသဖြင့် ယခု တိမ်းရှောင်နေရာမှ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့အတွက် ကျွန်တော်များအား ညီညွတ်စွာ တောင်းဆိုကြသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားထုနှင့် တကသ အမှုဆောင် အဖွဲ့အားလည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်အတွင်းဝန် ဦးသန့်အားလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း။

(လှဝင်း)
(ဘကောင်း)

ကျောင်းသားတို့သည် ဗမာ့သမိုင်းတွင် သမိုင်းဂုဏ်ရောင် ထွန်းပြောင်ခဲ့သည်ချည်းသာဖြစ်သည်။ အမှန်တရားအတွက်၊ မိဘပြည်သူအတွက်၊ အစိုးရတရပ်၏ မှားယွင်းမှုအတွက် ပြတ်သားစွာ ပြောနိုင်ရပေမည်။ ကျောင်းသားအရေး၊ အမျိုးသားရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးတို့အပေါ်တွင် ခိုင်မာစွာရပ်တည်နေနိုင်ရမည်။ ကျောင်းသားအရေးသည် ကျောင်းအတွင်း၌လိုအပ်နေသော ကျောင်း သား၊ ကျောင်းသူများအတွက် ဖြစ်ပြီး ၎င်းအရေးကို တကသ၊ ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ်တို့သည် ပြတ်သားစွာ တိုက်ပွဲဝင်နိုင်ရမည်။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကို တောင်းဆိုရာ၌ မှန်ကန်စွာရပ်တည်၍ မတရားတောင်းဆိုမှုကိုလည်း သိရှိနိုင်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးတရပ်ကို အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီစွာ တရားမျှတစွာ တောင်းဆိုရန် လိုပေသည်။ ထိုသို့တောင်းဆိုရာတွင် တခါတရံ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သော ဒေါသအလျောက်တုံ့ပြန်မှုများကိုလည်း ထိန်းသိမ်းနိုင်ရမည်။ ဒေါသလွန်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ် တတ်သော အမှားများကိုလည်း ကောင်းစွာဝေဖန်ဆန်းစစ် သုံးသပ်နိုင်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဒေါသအလျောက်ဖျက်ဆီးမှု၊ တရားမဲ့ ပြုကျင့်မှုများကို ပြုလုပ်တတ်သော အချို့ကျောင်းသားများကို သတိကြီးစွာ ထိန်းသိမ်းတတ်ရန် ကျောင်းသားအရေး ဆောင်ရွက် သောသူ များစွာတို့က နားလည်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ အရေးတော်ပုံတရားအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးအမြတ်နှင့် လူမှုရေးကိစ္စ ရှုပ်ထွေးမှုများ မရှိစေရန် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ အေးချမ်းစွာဆန္ဒပြမှုနှင့် တွေ့ဆုံဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်သောကိစ္စ များ၊ အလျှော့ပေးရန်လိုသောပြဿနာ၊ အလျှော့မပေးနိုင်သောကိစ္စများကို ကောင်းစွာနားလည်နိုင်ရမည်။ မှန်ကန်သော ခေါင်း ဆောင်နှင့် အားကိုးရသော အဖွဲ့ဝင်များ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုများစွာ လိုအပ်နေပေသည်။ ဆန္ဒပြတောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် လိမ္မာယဉ်ကျေး သာယာပျော့ပြောင်းမှုဖြင့် မိမိတို့တောင်းဆိုချက်ကို လက်မလျှော့ဘဲရရှိရန် တောင်းဆိုမှု လိုအပ်ပေသည်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ခေတ်တွင် ကျောင်းသားများသည် တိုင်းတပါးသားနှင့် ဆက်ဆံတိုက်ပွဲဝင်နေရသော ပုံစံမျိုးဖြင့် ယနေ့ကာလ ကိုယ့်လူမျိုး၊ ကိုယ့်အစိုးရ လက်အောက်တွင် အစိုးရတရပ်၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ တရပ်ပေါ်တွင် လိုလားချက်များကို တောင်းဆိုမှုများပြုလုပ်ရာတွင် မဟာဗျူဟာနှင့် နည်းဗျူဟာများကို ကောင်းစွာ ပြန်လည် သုံးသပ်၍ ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ တိုက်ပွဲဝင် တောင်းဆိုရာတွင်လည်း ကိုယ့်လူမျိုး၊ ကိုယ်အစိုးရဖြစ်၍ တိုင်းတပါးသား များအား ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့ စုစည်းညီညွတ်သောပုံစံမှာ ကာလကြာလျှင် အားနည်း ပျက်ပြယ်သွားတတ်ပေသည်။ ကိုယ့်လူမျိုး၊ ကိုယ့်နိုင်ငံသား အချင်းချင်းပုံစံသည် အားနာခြင်း၊ လိုက်လျောခြင်း ပုံစံများသို့ ပြောင်းလဲသွားကာ ဆန္ဒပြတောင်းဆိုမှုများ၊ သပိတ်တိုက်ပွဲများ ရှုံးနိမ့်သွားရတတ်လေသည်။

ဒီမိုကရေစီ လူ့အခွင့်အရေးများကို ကောင်းစွာခွဲခြား နားလည်တတ်ရန် လိုအပ်သည်။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး တိုက်ပွဲနှင့် အမျိုးသားရေးတိုက်ပွဲကို ခွဲခြားတတ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ လူထု၏ဆန္ဒသည် ကျောင်းသားများအပေါ်တွင် တထပ် တည်း ကျရောက်နေသဖြင့် ကျောင်းသား အခွင့်အရေးများသာမက လူထု၏ လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော အမျိုးသားရေးကိစ္စများကို ကျောင်းသားများက ဦးဆောင်တိုက်ပွဲဝင်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ကိုယ့်လူမျိုးအချင်းချင်း ပြဿနာများကို တဖက်နှင့်တဖက် နည်းပရိယာယ်ကို ကောင်းမွန်စွာ နားလည်နိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်ကာလက ဖဆပလအစိုးရ စွပ်စွဲသကဲ့သို့ ကျောင်းသား များ လှုပ်ရှားမှုဖြစ်တိုင်း ကွန်မြူနစ်များက သွေးထိုးသည်ဟု လည်းကောင်း၊ လက်ရှိ ဖဆပလအစိုးရကို ဆန့်ကျင်နေသူများက သွေးထိုးမြှောက်ပေးသည်ဟု လည်းကောင်း စွပ်စွဲခဲ့သည်။ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီးဖြစ်သော အရေးတော်ပုံကြီးတွင် ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သူများ စွပ်စွဲခံရ၏။ ထိုကိစ္စကို သေချာစွာ ပြန်လည်လေ့လာသုံးသပ်မည်ဆိုပါက မတရားမှုများကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဖိနှိပ်မှုများကြောင့် လည်းကောင်း၊ ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်ဥပဒေများကြောင့် လည်းကောင်း၊ မတရားဥပဒေများကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများသည် အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှုအသွင်သို့ ပြောင်းလဲရောက်ရှိ သွားတတ်လေသည်။ ကျောင်းသား လှုပ်ရှားမှု အစပထမများသည် မည်သူတဦးတယောက်မျှ မြှောက်ပေးခြင်း၊ သွေးထိုးလှုံ့ဆော်ပေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မဟုတ်ပါ။ မှန်ကန်သော လမ်းကြောင်းတစ်ခုပေါ်တွင် လိုလားချက်များကို တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တိုက်ပွဲအရှိန်မြင့်လာသော အခါတွင် ကျောင်းသားအရေးမှ အမျိုးသားရေးပုံစံသို့ ပြောင်းလဲရောက်ရှိသွားပြီး လက်ရှိ အုပ်ချုပ်သူအစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အတိုက်အခံပုံစံမျိုး ဖြစ်သွားပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက် အတိုက်အခံပုံစံမျိုး ရောက်ရှိသွားခြင်းသည် ဆန့်ကျင်ဘက် အတိုက်အခံ တို့၏ သွေးထိုးလှုံ့ဆော်မှုနှင့် မတူပေ။ ဆန့်ကျင်ဘက်အတိုက်အခံအဖွဲ့တို့က လက်ရှိအစိုးရ၏အားနည်းချက်၊ အမျိုးသားရေး လိုအပ်ချက်များ၊ မှားယွင်းနေမှုများကို ဝေဖန်ထောက်ပြမည်သာ ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ကျောင်းသားများကလည်း မိမိတို့၏ မိဘပြည်သူများ လိုအပ်ချက်၊ မိဘပြည်သူများမှတစ်ဆင့် သိရသော အမျိုးသားရေးပြဿနာများ၊ လက်ရှိအစိုးရ၏ မှားယွင်းချက် များကို ကျောင်းသားအရေးနှင့် အမျိုးသားရေးကို ပူးပေါင်းဆက်ယူကာ အမျိုးသားရေးပြဿနာများကို ဆန္ဒပြတိုက်ပွဲဝင် တောင်းဆိုမည်သာ ဖြစ်သည်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ခေတ်တုန်းက ကိုအောင်ဆန်းသည် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက် ရေးအတွက် ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှနေ၍ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲကို ဆင်နွှဲခဲ့သည်။ ယနေ့ ဖဆပလခေတ်တွင်လည်း ကျောင်း သားတို့သည် ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးမှု၊ ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေး မပြည့်ဝမှုတို့အတွက် အမျိုးသားရေး၊ ကျောင်း သားရေးဖြင့် တိုက်ပွဲဝင်မည်သာ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်မှုများသည် အတိုက်အခံတို့၏ ကန့်ကွက်တောင်းဆို မှုများနှင့် သွားရောက်တူညီနေခြင်း ရှိကောင်းရှိနေမည်။ ထိုသို့ ရှိနေခြင်းအပေါ် အတိုက်အခံတို့၏ မြှောက်ပင့်မှုကြောင့် ကျောင်း သားအရေး ဖြစ်ပေါ်ရသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်သည် မှားယွင်း၍ အယူတိမ်းမှုသာ ဖြစ်သည်။ မည်မျှပြည့်ဝပါသည်ဆိုသော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကြီး၌လည်း ကျောင်းသားအရေးနှင့် အမျိုးသားရေး ဆက်စပ်မှုများရှိနေသည်။ ကွန်မြူနစ်များက မြှောက်ပေး သည်၊ အတိုက်အခံများက မြှောက်ပေးသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက်များသည် နိုင်ငံရေးအရ ပြည့်ဝမှုမရှိသော အစိုးရ၏ စွပ်စွဲချက်များ ဖြစ်သည်။ အစိုးရတိုင်း အစိုးရတိုင်းတွင် အတိုက်အခံရှိပြီး ကွန်မြူနစ်အစိုးရ၊ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရတွင်လည်း အတိုက်အခံ လှုပ်ရှားမှုများရှိသည်။ ကျောင်းသားတို့၏ အမျိုးသားရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။ ထိုဆိုရှယ်လစ်၊ ကွန်မြူနစ် အစိုးရများအား အတိုက်အခံများက မြှောက်ပေးသည်ဟု သွားရောက်စွပ်စွဲပါက ၎င်းဆိုရှယ်လစ်၊ ကွန်မြူနစ်အစိုးရသည်လည်း နိုင်ငံရေးအားနည်းပြီး အမြင်တိမ်မှဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားဆိုသည်မှာ မတရားမှု၊ မမှန်ကန်မှုများအတွက် စ၍တိုက်ပွဲဝင်ပေမည်။ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံ ဖြစ်ပေါ်လာသောအချိန်တွင် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ လက်ရှိအစိုးရတို့၏ လိမ္မာပါးနပ်စွာ မဖြေရှင်း တတ်မှုတို့ကြောင့် ကျောင်းသားအရေးမှ လူထုအရေးသို့ ကူးပြောင်းသွားကြသည်။ ထိုအခါ အတိုက်အခံဖက်မှ နိုင်ငံရေးသမား များ၊ တော်လှန်လိုသော တော်လှန်ရေးသမားများ ဝင်ရောက်လာပေသည်။ အစိုးရ၏အားနည်းမှု၊ ဖြေရှင်းမှု အားနည်းသွားပါက ထိုလူထုအရေးတော်ပုံကြီးသည် အစိုးရတစ်ရပ် ပြောင်းလဲခြင်း၊ စနစ်တစ်ခုသို့ ပြောင်းလဲသွားခြင်း၊ တိုင်းပြည်တစ်ခု ပျက်စီးပြိုကွဲသွား ခြင်း၊ တိုင်းပြည်အသစ်တစ်ခုပုံစံသို့ ရောက်ရှိသွားခြင်း၊ တိုင်းပြည်တစ်ခု နယ်ချဲ့လက်အောက်သို့ ရောက်ရှိသွားခြင်းမျိုး ဖြစ်နိုင်ပေ သည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းပြည်၏ ကံကြမ္မာသည် အစိုးရ၊ ကျောင်းသား၊ လူထု၊ အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးသမား၊ တော်လှန်ရေးသမား များ လက်ထဲတွင် အဓိကရှိပေသည်။ ထိုအခြေအနေအရပ်ရပ်ကို နားလည်မှုနှင့် နားမလည်မှု၊ အသုံးပြုခြင်းနှင့် အခွင့်အရေး တောင်းဆိုမှုများသည် တိုင်းပြည်၏ပုံသဏ္ဌာန်ကို ပြောင်းလဲစေခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဖဆပလအစိုးရလက်ထက်တွင် ကျောင်းသား အချို့ ဖဆပလအစိုးရကို ဆန့်ကျင်ရာမှ ထောင်တွင်းသို့ ရောက်ရှိခြင်း၊ တောတွင်းသို့ရောက်ရှိသွားခြင်းများ ရှိသည်။ အချို့သည် မြေပေါ်တွင် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်လျက် ရှိသည်။ တောတွင်းသို့ရောက်ရှိခြင်းနှင့် မြေပေါ်တွင်ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ခြင်း အပေါ် အယူအဆကွဲပြားမှုအပေါ်၌ မည်သို့မျှ မပြောလိုပါ။ အဓိကမှာ ကျောင်းသားရေးနှင့် အမျိုးသားရေးလိုအပ်ချက်ကို မည်သူက စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်ဆိုသော အပေါ်တွင်သာ မှီလေသည်။ ကိုအောင်ဆန်းတို့သည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ တဆင့် လှုပ်ရှားခဲ့သည်။ တော်လှန်ရေးသမား၊ နိုင်ငံရေးသမား ဖြစ်သွားသကဲ့သို့ အမျိုးသားရေး လိုအပ်ချက်များကို ကောင်းစွာနားလည် သော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များစွာ လိုအပ်လေသည်။

ထို့အပြင် အသုံးပြုရသည်ဟူသော စကားကို ကျောင်းသားများ နားလည်ရန် လိုအပ်သည်။ ကျောင်းသားများသည်

၎င်းတို့၏ လှုပ်ရှားမှုအပေါ်တွင် နိုင်ငံရေးသမားများက ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ် အသုံးပြုသည်ဟု လက်ရှိအစိုးရနှင့် ကျောင်းသား အချို့၏ ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်နေမှုများ ရှိတတ်သည်။ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခြယ်လှယ်ခြင်းနှင့် ဝင်ရောက်အသုံးပြုခြင်းအမြင်များ သွားရောက်တူညီနေခြင်းသည် ကွဲပြားလေသည်။ အသုံးပြုမှုအမျိုးမျိုး ရှိကောင်း ရှိနေလိမ့်မည်။ သို့သော် အများအားဖြင့် သွားရောက် တူညီနေမှုများသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ကိုအောင်ဆန်းသည် မည်သည့်အခါမျှ ၎င်းကို ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက လည်း ကောင်း၊ သခင်ထွန်းအုပ်၊ သခင်ဗစိန်၊ ဒေါက်တာဘမော်တို့က လည်းကောင်း အသုံးပြုသည်ဟု အသုံးပြုရသည်ဟု မပြော ဆိုခဲ့ပေ။ ကျောင်းသားဘဝ၊ တော်လှန်ရေးသမားဘဝ၊ နိုင်ငံရေးသမားဘဝတွင် မှန်ကန်စွာရပ်တည်ပြီး မှန်ကန်သော အမျိုး သားရေးလမ်းကြောင်းပေါ်တွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့အားလည်းကောင်း၊ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့အားလည်းကောင်း ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ အမြင်မျိုး ကျောင်းသားလူငယ်များတွင် ရှိနေပါက ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အခွင့်အရေးတိုက်ပွဲ တဝက်အောင်မြင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ထိုနှစ်က ကျောင်းများပြန်ဖွင့်သောအခါ တကသ၏ဦးဆောင်မှုဖြင့် ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံရသူများသည် ထီးတန်း ကောလိပ်၊ ရန်ကင်းကောလိပ်အပါအဝင် ပိုစတာများကို၍ အသံတိတ်ဆန္ဒပြကြသည်။ မွေးရာပါအခွင့်အရေးဖြစ်သော ပညာသင် ယူခွင့်ရရှိရေးကို အသနားခံခြင်းမပြုကြ၊ မျက်ရည်ခံထိုးခြင်းမပြု ဆန္ဒပြ၍သာ ကန့်ကွက်တောင်းဆိုသည်။

(င) ပထမအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ

ပထမအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကို တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအဆောက်အဦမှာပင် ၃၀၊ ၁၁၊ ၅၄ မှ ၂၊ ၁၂၊ ၅၄ ရက်အထိ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲသို့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တက ရန်ကင်း၊ ထီးတန်း၊ ဆေးသိပ္ပံတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ တက္ကသိုလ်ရှိ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်း (၅၂) ဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ပထမအကြိမ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် တက္ကသိုလ် အားလုံး၏အခြေအနေကို တင်ပြကြသည်။ ကျောင်းသားထု၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ ကျဆုံးနေခြင်းတို့ကို ဖော်ထုတ် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ တောင်းဆိုချက်များကို ထုတ်ဖော်လင့်ကစား ရရှိရန် မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို လည်းကောင်း၊ မည်သည့်အဖွဲ့အား တာဝန်ပေးအပ်မည်ကို စဉ်းစားဆွေးနွေးခြင်း မပြုခဲ့ကြပေ။

လက်ရှိအခြေအနေတွင် ဗမာပြည်အရပ်ရပ်ရှိ တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အောက်၌ ရှိနေသဖြင့် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များ၏အရေးမှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောလိပ်နှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ဖြစ်နေခဲ့သည်။ တောင်းဆိုချက်များကိုလည်း တခုတည်းသော အာဏာပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့ တောင်းဆိုခဲ့ရသည်။ ထို့အပြင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သို့ တကသ၏ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးပေးပို့ရသဖြင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ၏ တောင်းဆိုချက်အဝဝကို တကသ သာလျှင် လက်တွေ့ပြနိုင်ခဲ့ပေသည်။ တောင်းဆိုချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ (၃၄) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့၌လည်း ကောင်း၊ (၁၆) ကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားနေ့၌လည်းကောင်း ကျင်းပသော ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲကြီးများတွင် တင်သွင်း ထောက်ခံ ဆွေးနွေးကြသည်။ လက်ရှိတက္ကသိုလ်များ အခြေအနေနှင့် ကျောင်းသားတို့၏ သဘောထားများကို တကသသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ (၂၇) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်ရှိဆရာများနှင့်တွေ့ဆုံကာ ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၃) ရက်တွင် ကျင်းပသော စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ဗမာသမားအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံကြီးတွင်လည်း တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲ တောင်းဆိုချက်များကို ထောက်ခံခြင်းပြုခဲ့သည်။ ဤတောင်းဆိုချက်များကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးများ တွင် တင်သွင်းတောင်းဆိုခဲ့ရုံမျှမက တက္ကသိုလ်အမိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တွေ့ဆုံစဉ်အခါကလည်း တင်ပြတောင်းဆို ခဲ့ကြပေသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲများနှင့် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးက တောင်းဆိုခဲ့ကြသည့်အတွက် အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သဖြင့် ဖမ်းဆီးခံရသော ကျောင်းသားရဲဘော်အားလုံးကို လွှတ်ပေးခဲ့ကြပေသည်။ ကျောင်းသားအားလုံးကို စာမေးပွဲဖြေခွင့်ပြုသည်အထိ လိုက်လျောခဲ့ရသည်။

၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်တွင် (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကို တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များက အသုံးပြုခဲ့သဖြင့် ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်ကောလိပ်တို့တွင် ကျောင်းသားနှစ်ထောင်ကျော် စာပေသင်ကြားမှု ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ ထို့အတွက် တကသ သည် ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကို တားဆီးပိတ်ပင်ချက်ဖြစ်သည့် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် မိဘပြည် သူများသို့ ပန်ကြားလွှာထုတ်ခြင်း၊ သတင်းစာကွန်ဖရင့်ခေါ်ယူကာ ၅၊ ၇၊ ၅၅ နေ့တွင် တကြိမ်၊ ၁၃၊ ၉၊ ၅၅ နေ့တွင်တကြိမ် ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲကြီးများ ကျင်းပကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ်ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲတွင် ကျောင်းသားပေါင်း နှစ် ထောင့်ငါးရာကျော် တက်ရောက်ကာ မြို့မမြို့ဖများထံ လှည့်လည်တိုင်ကြားဆန္ဒပြခဲ့သည်။ ကျောင်းသားထုထဲမှ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကန့်ကွက်ခြင်း ဖြစ်သော ဆန္ဒပြကောက်ခံရာတွင် လက်မှတ် လေးထောင်ကျော် ရရှိခဲ့သည်။ (၃) ခါကျကျောင်း ထုတ်စနစ်အတွက် ဆန္ဒတောင်းခံပွဲ ပြုလုပ်ရာ ကျောင်းသားပေါင်း (၄၇၀၈) ယောက် ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြ၍၊ (၃၁၅) ယောက်က ၎င်းစနစ်ကို သဘောကျကြောင်းနှင့် (၁၇) ယောက် ကြားနေခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားထု၏ အခြေအနေကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာ (၂၄) ရက်နေ့မှ (၂၆) ရက်နေ့ထိ ကျင်းပသော လူငယ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် တင်ပြခဲ့ပြီး (၃၅) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့နှင့် (၁၇) ကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားများနေ့တွင် တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ (၁၂) ရက်နေ့နှင့် (၁၃) ရက်နေ့များတွင် ကျောင်းထုတံခံရသူများ၏ အသံတိတ်ဆန္ဒပြပွဲပြုလုပ်ခဲ့ကာ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး ထောက်ခံမှုရရှိခဲ့သည်။ ဇန်နဝါရီလ (၁၃) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ၌ ဆန္ဒပြရင်းပင် ကျောင်းသား (၇၀၀) ကျော်လှည့်လည်ဆန္ဒပြခဲ့သည်။

ဤသို့ တောင်းဆိုခဲ့ကြရုံမျှမက တက္ကသိုလ်ကောင်စီ ဆွေးနွေးပွဲခေါ်ယူကာ သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များက တဆင့် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ တကသအလံတော်အောက်တွင် ညီညွတ်စွာ လက်တွဲတောင်းဆိုမှုကြောင့်-

၁။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတံခံရမှုနှင့် ပတ်သက်၍စဉ်းစားရန် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများ တင်ပြရန်အတွက် ကော်မတီတရပ်ကိုပင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြပေသည်။ (သုံးခါကျကျောင်းထုတံခံရမှု မသင့်လျော်သည့်အတွက် ပြန်လည် စဉ်းစားရသည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်။)

၂။ တဖန်ကျောင်းသားထုအား စာမေးပွဲကျမည့်ဘေးမှ သက်သာစေရန် (Overall Moderation) ကို ရရှိခဲ့ပေသည်။

၃။ ယခင်ကျောင်းဝင်ခွင့်စည်းကမ်းများတွင် တက္ကသိုလ်နှင့်ဆန့်ကျင်ဖက် မပြုလုပ်ပါဟူသော စည်းကမ်းများ ဖျက်သိမ်းကာ ပြောင်းလဲအစားထိုးခဲ့ရပေသည်။

၄။ ကျောင်းထုတံခံရသူတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသား (၂) ဦးအား ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့်ရရန် ထောက်ခံခြင်း၊ (၄) ဦးအား ပြန်လည်စဉ်းစားရန်ဟု ဆုံးဖြတ်ရခြင်းထိ လိုက်လျောခဲ့ရပေသည်။

၅။ (Canteen fees) များကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ရုံမျှမက ကျောင်းအဆောက်အဦ တိုးချဲ့ခြင်း၊ ဆရာလုံလောက်စွာ ခန့်ထားခြင်း၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ ပြည့်စုံမှုရရှိစေခြင်း အစရှိသည့် လိုအပ်ချက်များကို မူအားဖြင့် တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထံမှ လက်ခံရရှိခဲ့သည်။

ဤသို့ တောင်းဆိုချက်အချို့ လိုက်လျောရပြီး အချို့ပြည်လည်စဉ်းစားခြင်း ပြုရသည်မှာ တကသ၏ တောင်းဆိုချက်များသည် တရားမျှတမှန်ကန်သည့်အပြင် တကသ၏ မှန်ကန်သော ခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး ညီညွတ်စွာ အရေးဆိုခဲ့သည့်အတွက် ဖြစ်သည်။

(ဈ) ဒုတိယအကြိမ်တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီး

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကို တကသအဆောက်အဦတွင် ၁၉၅၆ ခု ဇန်နဝါရီလ ၂၃၊ ၂၄၊ ၂၅ ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပသည့်အခါ ကိုယ်စားလှယ် (၁၂၆) ဦးနှင့် လေ့လာသူ (၆၅) ဦး တက်ရောက်သည်။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲမှ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေး ပန်ကြားလွှာ ထုတ်ပြန်ရာတွင်-

ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေး ပန်ကြားလွှာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်၊ မကွေးဥပစာကောလိပ်မှ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံမှ အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ကိုယ်စားလှယ်တို့သည် ရန်ကုန်မြို့ တကသ အဆောက်အဦတွင် ဇန်နဝါရီလ ၂၃၊ ၂၄၊ ၂၅ ရက်နေ့များတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြလေသည်။

ထိုသို့ဆွေးနွေးပွဲတွင် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဆွေးနွေး တင်ပြခဲ့ကြပေသည်။ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်များတွင် ပညာရေးအဆင့်အတန်း နိမ့်ကျခြင်း၊ ကျောင်းအဆောက်အဦ၊ ကျောင်းဆရာ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းမရှိဘဲ လိုအပ်နေခြင်း၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများ တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်းတို့ကို ခံနေရသည်။

ဤသို့ဖြင့် ပညာရေးအဆင့်အတန်း နိမ့်ကျခြင်း၊ လိုအပ်ချက်များဖြစ်ပေါ်လာခြင်းများက တဖြည်းဖြည်းတိုးတက်လာကာ ပညာရေးအကျပ်အတည်း ပိုမိုနက်ရှိုင်းရခြင်းမှာ ပညာရေးအသုံးစရိတ်ရန်ပုံငွေကို နည်းပါးစွာသုံးစွဲကာ ပြည်တွင်းစစ်အတွက် အသုံးစရိတ်ကို ပိုမိုသုံးစွဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

ယနေ့ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်မှာ (၇) နှစ်ကျော်ကြာခဲ့ပြီ။ လူထုတရပ်လုံးသည် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ အတွက် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်ကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ကာ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း၊ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံးတွင် စီးပွားရေးကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းလာကာ စီးပွားရေး ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကို ခံကြရပြီး အခွင့်အရေး တောင်းဆိုလာသော လူထုအား လက်နက်ဖြင့်ဖိနှိပ်မှုကြောင့် ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရပေသည်။ (၇) နှစ်ကျော် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြည်တွင်းစစ်အတွက် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးမှာ ပညာရေးအကျပ်အတည်း ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာခြင်း၊ လူထုတရပ်လုံးမှာ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်း ပိုမိုနက်ရှိုင်းလာခြင်း စသော ပြည်တွင်းစစ်ဒဏ်ကို အပြင်းအထန်ခံစားခဲ့ရပေသည်။

ဤသို့ပြည်သူလူထုနှင့် ကျောင်းသားထုခံစားနေရသော ပြည်တွင်းစစ်ကို ပြည်သူလူထုတရပ်လုံးက ရပ်စဲရန် လိုလားကြပေသည်။ ယနေ့အခြေအနေတွင် စစ်ရေးအရ အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေးမှာ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း (၇) နှစ်ကျော် အတွေ့အကြုံများက သက်သေထင်ရှားစေခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ရပ်စဲပါရန် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးမှ မေတ္တာရပ်ခံ ပန်ကြားလိုက်ပါကြောင်း။

တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲအဆိုများ

(က) ကျောင်းသားအကျိုးနှင့် လိုအပ်ချက်အဆိုများ

- ၁။ ပညာရေးရန်ပုံငွေ ဆယ်ရာခိုင်နှုန်း တိုးမြှင့်သုံးစွဲရန်၊
- ၂။ တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေးကို ငွေသိန်း (၁၀၀) ကျပ်ထက်မနည်း သုံးစွဲတိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၃။ နိုင်ငံခြားပညာတော်သင် ကျောင်းသားဦးရေကို တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ထောက်ပံ့ကြေးငွေပေးသော ကျောင်းသားဦးရေကို တိုးမြှင့်ရန်၊
- ၄။ ဆရာများ လစာငွေကို လုံလောက်စွာ တိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၅။ ကျောင်းသားဦးရေနှင့် အချိုးကျ ကျောင်းအဆောက်အအုံ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂနှင့် ကိရိယာပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာ ထားရှိရန်၊
- ၆။ ကောလိပ်အဆင့်ရှိ ကျောင်းများအား တက္ကသိုလ်အဆင့်ထိ မြှင့်တင်ရန်နှင့် လိုအပ်သမျှသော အခြေခံပြင်ဆင်မှုများအား အမြန်ဆုံး စီမံဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၇။ ဗမာနိုင်ငံတွင် တက္ကသိုလ်အဆင့်ရှိသော ကျောင်း (၁) ကျောင်း၊ ကောလိပ်အဆင့်ရှိ ကျောင်း (၆) ကျောင်းမျှသာရှိကာ နောက်ထပ်လိုအပ်နေသော နေရာများ၌ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များ လုံလောက်စွာ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၈။ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များရှိ ကျောင်းဆောင်များအား ခေတ်မီကျောင်းဆောင်များအဖြစ် ပြင်ဆင်ပေးရန်နှင့် ကျောင်းဆောင်များ ထပ်မံတိုးချဲ့ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၉။ ကျောင်းသားဦးရေနှင့် လိုအပ်သမျှသော ဆေးရုံများ၊ ဆရာဝန်များ၊ အားကစားနည်းပြ ဆရာများနှင့် ကစားခုန်စားကိရိယာများကို လိုအပ်သည့်နေရာတွင် အမြန်ဆုံး တိုးချဲ့ဖြည့်စွက်ရန်၊
- ၁၀။ ကျောင်းဆောင်ခများကို လျှော့ချပေးရန်၊ မလိုအပ်သော အာမခံကြေးများကို ပယ်ဖျက်ပေးရန်နှင့် ကျောင်းသုံးစာအုပ်ဈေးနှုန်းများကို သက်သာချောင်ချိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ခ) ကျောင်းသားအခွင့်အရေးအဆို

- ၁။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်အား အမြန်ဆုံးရုပ်သိမ်းရန်နှင့် ကောင်စီမှ ဖွဲ့စည်းထားသော စုံစမ်းရေးကော်မတီမှ အမြန်ဆုံး စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန်နှင့် စုံစမ်းဆဲကာလတွင် ဤစနစ်အား အသုံးမပြုဘဲ ရပ်ဆိုင်းထားရန်၊
 - ၂။ ၁၉၅၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံရသူများအား အမြန်ဆုံး ကျောင်းပြန်တက်ခွင့်ပြုရန်၊
 - ၃။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံရသူ (၂) ဦးအား ဝရမ်းထုတ်ထားခြင်းကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရန်၊
 - ၄။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ တောင်းဆိုချက်များ ထောက်ခံခြင်း၊
 - ၅။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် မတ်လတွင် ဘန်းဒေါင်းမြို့တွင်ကျင်းပမည့် အာရှ-အာဖရိက ကျောင်းသားများညီလာခံကို ကြိုဆိုကြောင်း၊ မြန်မာကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်နိုင်ရန် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ထုတ်ပေးရန်နှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကုန်ကျစရိတ်ထောက်ပံ့ရန်အချက်များ ဆုံးဖြတ်သည်။
- ထိုဆွေးနွေးပွဲသို့ ကမ္ဘာကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ကိုယ်စားလှယ် (A.d Thomas) တက်ရောက်၍ မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်။ ဆွေးနွေးပွဲမှ ထုတ်ပြန်သော ကြွေးကြော်သံများမှာ-
- ၁။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ရယူကြ
 - ၂။ ပြည်တွင်းစစ် ရပ်စဲကြ
 - ၃။ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီး တည်မြဲပါစေ
 - ၄။ ကမ္ဘာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အခွန်ရည်ပါစေ

မကွေးကောလိပ်ဥပစာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ကြေညာချက်

တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲအဆိုများ

(က) ကျောင်းသားအခွင့်အရေး

- (၁) သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို လုံးဝဖျက်သိမ်းရန်၊
- (၂) ကျောင်းခေါ်ချိန် ၆၅% ရှိမှသာလျှင် စာမေးပွဲဖြေနိုင်ခွင့်ပေးသည့် မတရားသော သတ်မှတ်ချက်ကို ဖျက်သိမ်းရန်၊
- (၃) ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဆောက်အဦတခု အမြန်ဆုံး ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- (၄) မတရားဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားများကို အမြန်လွှတ်ရန်၊
- (၅) မတရားထုတ်ပယ်ထားသော ကျောင်းသားများကို ကျောင်းပြန်သွင်းရန်၊
- (၆) ကျောင်းသားအစည်းအဝေးပွဲများကို လွတ်လပ်စွာ ကျင်းပခွင့်ပေးရန်၊
- (၇) ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးထက်မနည်း ပါဝင်ခွင့်ပြုရန်။

(ခ) ပညာရေး

- (၁) မကွေးဥပစာကောလိပ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ သင်ကြားနိုင်သော ဘာသာရပ်အားလုံးကို စုံလင်စွာသင်ကြားပို့ချပေးရန်၊
- (ဥပမာ- အပိုဘာသာရပ်များတွင် ရာဇဝင်၊ တက္ကဗေဒ၊ စိတ်ကြိုက်မြန်မာစာ၊ ပါဠိ၊ သင်္ချာ၊ ဓာတုဗေဒ၊ ရူပဗေဒ၊ ပါဏဗေဒမှလွဲ၍ အခြားဘာသာရပ်များ မပို့ချနိုင်သေးပါ။)
- (၂) ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို သိန်း (၁၀၀) အထိ တိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- (၃) လက်တွေ့စမ်းသပ်ခန်းနှင့် ပတ်သက်သော ကိရိယာများကို ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် လုံလောက်စွာထားရှိပေးရန်၊
- (၄) ကျောင်းတွင် ဆရာအလုံအလောက် ထားရှိပေးရန်၊
- (၅) ကျောင်းစာကြည့်တိုက်တခု ဖွင့်လှစ်ပေးရန်။

(ဂ) သက်သာချောင်ချိရေး

- (၁) ကျောင်းသုံးစာအုပ်များ ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်နေမှုကို ဈေးနှုန်းသက်သာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
- (၂) လိုအပ်သောမေဂျာများ၌ တက္ကသိုလ်နှင့် ဥပစာကောလိပ်များ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- (၃) ကျောင်းသူ/သားများ ခရီးသွားလာရာ၌ အစိုးရပိုင်ယာဉ်များကို တဝက်နှုန်းဖြင့် စီးခွင့်ပေးရန်၊
- (၄) ကျောင်းဆောင်ခများ လျှော့ချပေးရန်၊
- (၅) မကွေးကောလိပ်တွင် မိန်းကလေးကျောင်းဆောင် တဆောင် ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- (၆) အမျိုးသားကျောင်းဆောင်တွင် တခန်းလုံးအများဆုံး (၂) ယောက်သာ ထားရှိရန်၊
- (၇) နေ့ကျောင်းသူ/သားများ နားနေခန်း ထားရှိပေးရန်။

(ဃ) ကျန်းမာရေး

- (၁) မကွေးကောလိပ်တွင် ကျောင်းဆောင်ခန်းတခုကို အမြန်ဆုံး ထားရှိပေးရန်၊
- (၂) မကွေးကောလိပ်တွင် ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် ရသင့်ရထိုက်သော ကစားခုန်စားကြေးများကို အမြန်ဆုံးထုတ်ပေးရန်နှင့် ခေတ်မီကစားပစ္စည်းများ ထုတ်ပေးရန်၊
- (၃) ကျောင်းဆောင်သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းသို့လည်း ကစားခုန်စားကြေး ထုတ်ပေးရန်၊
- (၄) ကာယဗလနည်းပြဆရာ တယောက် ခန့်ထားပေးရန်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့

မကွေးကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

မကွေးကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအစီရင်ခံစာ

ယနေ့ကျင်းပလျက်ရှိသော တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ မကွေးဥပစာကောလိပ် ကျောင်းသူ/သားများ၏ ဘဝအခြေအနေကို အောက်ပါအတိုင်း အစီရင်ခံပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဥပစာကောလိပ်တွင် လိုအပ်ချက်များမှာ-

၁။ ပညာသင်ကြားနေရသော အခြေအနေ

ကျွန်တော်တို့ ယနေ့ပညာသင်ကြားရေး အခြေအနေမှာ အဖက်ဖက်မှ ချို့ယွင်းချက်များနှင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိပြီး အောက်တန်းကျလှပေသည်။ မကွေးကောလိပ်တွင် ကျောင်းဆရာများ လုံလောက်စွာ မပေးနိုင်ခြင်း၊ ဥပစာတန်း၌ သင်ကြားနိုင်သော ဘာသာရပ်အားလုံးကို မကွေးကောလိပ်၌ ပြည့်စုံစွာ မသင်ကြားနိုင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ပထဝီ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊ ဘောဂဗေဒ၊ ဘူမိဗေဒနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ သင်ခန်းစာများ မသင်ကြားနိုင်ခြင်း စသည်တို့အတွက် ထိုဘာသာများ သင်ကြားလိုသူများသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ သွားရောက် သင်ကြားနေရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ကျောင်းတွင် မိန်းကလေးနှင့် ယောက်ျားလေးကျောင်းဆောင်များ သီးခြားမရှိသေးသည့်အတွက် စာသင်ခန်းများတွင်ပင် နေထိုင်ရသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမများလည်း ထိုနည်းတူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား ကျောင်းသားများအတွက်နှင့် ဆရာများအတွက် သီးသန့်အဆောက်အဦများ လိုအပ်လျက် ရှိနေပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားများအတွက်လည်း စာကြည့်ခန်း၊ အပန်းဖြေခန်း၊ သမဂ္ဂအခန်းများ သီးသန့် မရှိသေးပါ။ သက်ဆိုင်ရာဘာသာရပ်ကို လေ့လာရန် စာအုပ်စာတမ်းများလည်း အလွယ်တကူ ဝယ်မရနိုင်သေးပါ။

၂။ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ

မကွေးကောလိပ်တွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအတွက် ဆေးပေးခန်းတခု လိုအပ်လျက် ရှိနေပါသည်။ ကစားခုန်စားရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် ထုတ်ပေးရန်ရှိသော ကစားခုန်စားကြေး ငွေကို ထုတ်ပေးခြင်းမရှိခဲ့ပါ။

၃။ သက်သာချောင်ချိရေး

မကွေးကောလိပ်တွင် ကျောင်းသားများအတွက် သီးခြားစာတိုက်ပုံး မရှိပါ။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဈေးကြီးသော စာအုပ်များ ငှားရမ်းကြည့်ရှုနိုင်ရန် စာကြည့်တိုက် မရှိသေးပါ။

ယခုနှစ်တွင် ကျောင်းဆောင်သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းအတွက် သီးခြားခန်း မရရှိသေးသဖြင့် ကျောင်းသားများအတွက် ပေးထားသော ရေဒီယိုနှင့် သတင်းစာတို့ကို ဆရာများအခန်းတွင်ထားရှိရသဖြင့် ဆရာများအတွက်သာ ဖြစ်နေရပါသည်။

မကွေးကောလိပ်မှာ ယခုနှစ်မှ စတင်ဖွင့်လှစ်သော်လည်း လိုလားချက်များစွာ ရှိနေပါသည်။ ယေဘုယျဖြစ်သော အခြားလိုအပ်ချက်များမှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ သီးခြားတင်ပြကြပြီး ဖြစ်၍ မကွေးကောလိပ်ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂအနေနှင့် ဤမျှသာ တင်ပြလိုပါသည်။

ထိုလိုလားချက်များ တောင်းဆိုရရှိနိုင်ရေးအတွက် ညီညွတ်ရေးနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည်သာ အောင်မြင်ရေး လမ်းကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ယခုကျင်းပနေသော တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲကြီးကို တက်ရောက်၍ မကွေးဥပစာကောလိပ် အခြေအနေများကို တင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
မကွေးကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ကျွန်တော်တို့ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အနေဖြင့် ပထမအကြိမ်မြောက် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲမှ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်လိုက်သည့် အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာတောင်းဆိုချက်များကို ရရှိစေရေးအတွက် နည်းအမျိုးမျိုးနှင့် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့ အစီအစဉ်ကို အနည်းအကျဉ်းအားဖြင့် အစီရင်ခံလိုပါတယ်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် ပထမအကြိမ်မြောက် ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးမှ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည့် တောင်းဆိုချက်များကို မန္တလေးတက္ကသိုလ်ရှိ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံသို့ ရှင်းလင်းတင်ပြပြီး သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များထံ တင်ပြတောင်းဆိုခြင်းဖြင့် အေးချမ်းစွာဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ပြောပလောက်အောင် လိုက်လျောမှု မရှိခဲ့ပါ။ မန္တလေးဆေးသိပ္ပံ ကျောင်းသားတိုင်း ထောက်ပံ့ကြေးပေးရေးအချက်သာ လိုက်လျောပါတယ်။

ထို့နောက် ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲကြီး လှုံ့ဆော်စုရုံးကျင်းပခဲ့ပါသည်။ တိုင်းပြည်မျက်စိ နားနှင့်တူသည့် သတင်း

စာဆရာများကို ခေါ်ဆို၍ ကျွန်တော်များ၏ နှစ်နာချက်များ၊ လိုအပ်ချက်များကို သတင်းစာမှတစ်ဆင့် မိဘပြည်သူသို့ မကြာခဏ တိုင်တန်း အသိပေးတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

တက္ကသိုလ်အသီးသီးမှ ကျောင်းသား/သူပေါင်း (၂၀၀၀) ကျော်ကို ပညာသင်ကြားခွင့်ပိတ်၍ ကျောင်းထုတ်ပစ်စေသည့် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးကိုလည်း အပြင်းအထန် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကြောင့် ကျွန်တော်များ မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသူ/သားပေါင်း (၃၀၀) မျှ ပညာသင်ကြားခွင့်မရဘဲ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစွာ ကျောင်းမှထွက်ခွာ သွားကြရပါသည်။

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေး၊ ဖိနှိပ်မှုဥပဒေများ ရုပ်သိမ်းရေး၊ ကျောင်းဆရာ၊ ကျောင်းသုံးပစ္စည်း၊ ကျောင်းအဆောက်အဦ လုံလောက်ရေး စသည့်အချက်များကို အမျိုးသားနေ့ လူထုစည်းဝေးပွဲ၊ ကျောင်းသားနေ့ လူထုစည်းဝေးပွဲနှင့် အခြားပြည်သူလူထု အစည်းအဝေးပွဲတိုင်းတွင် အခွင့်အရေးရတိုင်း တင်ပြပြီး သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များထံ တောင်းဆိုစေခဲ့ပါသည်။

အဆင့်ဆင့်တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာတွင် ကျောင်းသားထု၏ ညီညွတ်မှု တိုက်ခိုက်ရေးအားကြောင့် အစိုးရနှင့် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့သည် အောက်တိုဘာအရေးနှင့် ဖမ်းထားသော အပြစ်မဲ့ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များကို ခြွင်းချက်မရှိ လွှတ်လိုက်ရပါသည်။ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ထားသော ကျောင်းသားများကို ပြန်နေခွင့်မပေးသေးသော်လည်း စာမေးပွဲဖြေခွင့် ပေးလာရပါသည်။

သို့သော်လည်း အောက်တိုဘာကျောင်းသားအရေးဖြင့် ဖမ်းထားသောကျောင်းသားများကို လွှတ်ပေးမယ့် ယနေ့ကျောင်းသားတွေကို ထပ်ခါဖမ်းနေသည်ကို အထူးအစီရင်ခံစာလိုမည်မဟုတ်ပါ။ ယနေ့ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေးနှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ရာသက်ပန် ကျောင်းထုတ်ခံရသူ ကိုကျော်စိုးတို့မှာ အမှုဆင်လုပ်ကြံပြီး အချုပ်နှောင် ခံနေကြရပါသည်။ အစိုးရနှင့် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့သည် သူတို့၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရေး စက်ယန္တရားကြီးကို မှန်မှန်လည်နိုင်ရေးအတွက် ရေပူရေအေးလဲသည့်အနေနှင့် ဖမ်းထားသော (၂) လကြာသည့် ရဲဘော်တွေကို လွှတ်ပြီး မကြာမီမှာပင် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေကို ထပ်၍ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းများ ကျင့်သုံးနေပါသည်။ (၃) ခါကျစနစ်ကိုလည်း ကျောင်းသားထုကြီး တရပ်လုံးက ကန့်ကွက်ဖျက်သိမ်းရန် တောင်းဆိုသော်လည်း အာဏာပိုင်များသည် ကောင်းစွာအရေးမယူသေးပေ။

ထို့ကြောင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် (၃) ခါကျစနစ် ဖျက်သိမ်းရေး၊ ဖိနှိပ်မှုဥပဒေများ ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် အခြားအခွင့်အရေးလိုအပ်ချက်များ ရရှိရေးအတွက် ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲကြီးများ ပြုလုပ်ကျင်းပ၍ တညီတညွတ်တည်း တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ မိဘပြည်သူများ အကူအညီရရှိရေးနှင့် ကျောင်းသားထု၏ အမှန်ကိုသိစေရေးအတွက် မြို့တွင်း လှည့်လည်ဆန္ဒပြခဲ့ပါသည်။ (၃) ခါကျစနစ် ဖျက်သိမ်းရေး၊ သမဂ္ဂမဝင်မနေရစနစ် ဖျက်သိမ်းရေး၊ ၆၅% ကျောင်းတက်ရက်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးတို့အတွက် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးအကူအညီဖြင့် ဆန္ဒလက်မှတ်များ ကောက်ခံစုရုံး၍ (၇၀၀) ကျော်သော ဆန္ဒလက်မှတ်များကို အာဏာပိုင်များထံ တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ တောင်းဆိုသည့်နေရာမှာ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းမှာရှိသည့် ကျောင်းသား (၁၂၀၀) ကျော်အနက် (၆၀၀) ကျော်သည် ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲများတွင် စုရုံးလာကြပါသည်။ လှည့်လည်ပွဲများတွင် လိုက်ပါဆန္ဒပြကြသည်။ ဆန္ဒလက်မှတ်များ ပေးကြပါသည်။ ကျန်လူများ မအားလပ်၍ တိုက်ပွဲတွင် မပါဝင်နိုင်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးက ကျောင်းသားအခွင့်အရေးတိုက်ပွဲများအား ထောက်ခံအားပေးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သို့သော်လည်း လိုက်လျောမှုသည် မပြောပလောက်သေးပေ။ နှစ်နာချက် အများအပြား ရှိနေသေးသည်။ ထိုနှစ်နာချက်များကို ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးမှာ တင်ပြဆုံးဖြတ်ပြီး တိုက်ပွဲဝင်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဆွေးနွေးပွဲကြီးတွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ၏ နှစ်နာချက်များ၊ လိုအပ်ချက်များကို နောင်အချိန်တွင် တင်ပြဆွေးနွေးရန် ရှိပါသည်။ တက္ကသိုလ်မှာ နှစ်နာဆုံးရှုံးမှုတွေ ရှိနေကြသည့်အားလျော်စွာ ရည်ရွယ်ချက်ခြင်းတူသည့် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး ညီညွတ်မှုတည်ထောင်ပြီး အခွင့်အရေးတိုက်ပွဲများ တပွဲပြီးတပွဲ ဆက်ကာဆက်ကာ ဆင်နွှဲဖို့ ရှိပါသည်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုနေကြသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ကျနော်များကျောင်းမှာ မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကောလိပ်ကျောင်း အဖြစ်ဖြင့်သာရှိနေသည်ကို ကိုယ်စားလှယ်တော်များ၊ လေ့လာသူများနှင့် ဧည့်သည်တော်များ သိရှိပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီမှ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းအား ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် သီးခြားတက္ကသိုလ်ကြီး တခုအဖြစ် တည်ထောင်ပေးမည်ဟု ကြေညာထားသော်လည်း သီးခြားတက္ကသိုလ်ကြီးတွင် ရှိအပ်သော အင်္ဂါရပ်များကို ကြိုတင်ဖုန်းတီးပေးရမည့် တာဝန်တွင်မူကား ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် များစွာချို့ယွင်းနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သီးခြားတက္ကသိုလ်ကြီးအတွက် လိုအပ်သော မဟာဌာနများရရှိရေးအတွက် အင်ဂျင်နီယာသိပ္ပံ မဟာဌာနနှင့် ဥပဒေမဟာဌာနနှင့် သိပ္ပံပညာမဟာဌာနနှင့် အစရှိသည်တို့အား ကြိုတင်ဖွင့်လှစ်ထားရန်ကိစ္စမှာလည်း တစုံတရာဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်းပင် မရှိခဲ့ပါ။ ဖွင့်လှစ်ထားသော

ဆေးသိပ္ပံမဟာဌာနခွဲတွင်လည်း ရှေ့နှစ်တွင် တတိယနှစ်သင်တန်းများကို ဆက်လက်ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး ကထိကဆရာများ၊ ကျောင်းဆောင်များ၊ စမ်းသပ်သော ပစ္စည်းကိရိယာများ ပြည့်စုံစွာထားရှိပေးရန် လိုနေပါသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီတွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုမှအစ အစိုးရဝန်ကြီးများ အများအပြားပါဝင်လျက် ပညာရေးအသုံးစရိတ် လျှော့ချခြင်း၊ တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေး သိန်း (၇၀) မှ သိန်း (၆၅) သို့ လျှော့ချပစ်ခြင်းသည် ကျွန်တော်များ၏ သီးခြားတက္ကသိုလ် ရရှိရေးကို တားဆီးနေရာရောက်ပါသည်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးအား ကိုယ်စားပြုသော တရားဝင်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သော်လည်း မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ရသင့်ရထိုက်သော တရားဝင်အခွင့်အရေးများအား ဆုံးရှုံးနှစ်နာလျက်ပင် ရှိနေသေးသည်။ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင်လည်း သမဂ္ဂမှကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ရေး၌ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများ ပြုလုပ်ထားခြင်း၊ ကျောင်းဆောင်အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကစားခုန်စားရေး၊ စတိုင်ပင် ထောက်ပံ့ကြေးပေးရေး အစရှိသည်များတွင် ပါဝင်ခွင့်မရရှိမှုမက မတကသစည်းမျဉ်းအား ကျောင်းသားထု (၉၀၀) ခန့်မှ ထောက်ခံထားသည်ကိုပင် သမဂ္ဂလွတ်လပ်စွာ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခွင့် ပိတ်ပင်ခြင်း၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု အမျိုးမျိုးကိုခံနေရသည် သာမက ကျောင်းအဆောက်အဦ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ၊ ဆရာ အစရှိသော ပညာသင်ကြားရေး လိုအပ်ချက်များ မပြည့်မစုံ မဖူမလုံ ဖြစ်နေရခြင်း၊ ကျောင်းသားဆန္ဒဟူသမျှ လျစ်လျူရှုခံနေရခြင်း အစရှိသည်တို့မှာ မန္တလေးတက္ကသိုလ်နှင့် မော်လမြိုင်၊ မကွေး၊ ကျောက်ဖြူ၊ ကောလိပ်များအပြင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားထုကြီးအပါအဝင် ဗမာနိုင်ငံတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားထုကြီးသည် လည်းကောင်း၊ တပြည်လုံးကျောင်းသားထုသည် လည်းကောင်း၊ ယနေ့ တွေ့ကြုံရဆိုင်နေရသည်ဟု ကျွန်တော်များ လက်ခံယုံကြည်ထားပါသည်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းမှာ ဆရာ မလုံလောက်မှု၊ ကျောင်းဆောင် မလုံလောက်မှုတွေ တင်ပြရမယ်ဆိုရင် ကျောင်းသား (၂၀၀) နှာ ဆရာတယောက် သင်ကြားနေရသည်ကို လက်တွေ့မျက်မြင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာသာအလိုက် ဆိုင်ရာဌာနတိုင်းမှာ ဆရာအများအပြား လိုနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ စာသင်ခန်းတွေမှာလည်း မပြည့်မစုံ၊ မလုံလောက်သည့်အတွက် နေရာထိုင်ခင်း ရယူရေးကို အပြေးအလွှား အလှူအယက် တက်ရောက် သင်ကြားနေရပါသည်။ ကျောင်းဆောင်ပေါင်းမှာလည်း ယနေ့ဆိုရင် (၄) ဆောင်သာ ရှိပါသေးသည်။ ပြည်တော်သာဆောင်မှာလည်း ထရိုကာတံတန်းဖြစ်ပြီး ထိုတံတန်း ကျောင်းဆောင်ထဲမှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မနေကြရပါဘူး။ နှစ်ခန်းပတ်လည် အကျယ်အဝန်းထဲမှာ (၄) ယောက် ကျပ်ကျပ်တည်းတည်း နေကြရပါတယ်။ အသစ်ဆောက်ပေးထားသော ကျောင်းဆောင်တွေမှာ တယောက်သာနေသင့်သောအခန်းနှင့် ထိုအခန်းကို (၂) ယောက် နေကြရပါသည်။ ကျောင်းဆောင်တွေဟာ နောက်ထပ်တိုးချဲ့ ဆောက်ပေးဖို့လိုပါသည်။

ကျောင်းဆောင်တွေဟာ မန္တလေးနယ်မြေ အခြေအနေနှင့် မကိုက်ညီ၊ မသင့်တော်တာတွေ တွေ့ရပါတယ်။ လေးထောင့်ပုံသဏ္ဌာန်ဆောက်ထားပြီး လေဝင်လေပေါက်မရှိ၍ အတွင်းခန်းတွေမှာ လေလုံးဝမရှိပါ။ နွေရာသီဆိုပြန်ရင်လည်း မနေနိုင်အောင်ပူပြင်းလှပါသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် လုံးဝမကိုက်ညီတာ တွေ့ရပါသည်။ ဒါကြောင့် နောက်ထပ်ဆောက်လုပ်မယ့် အဆောင်တွေမှာ လေဝင်သာပြီး ကျန်းမာရေးနဲ့ညီညွတ်တဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်မျိုး ဆောက်လုပ်ဖို့ တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ ယခု ဆောက်လုပ်ဆဲ ကျောင်းဆောင်တွေ၌ လေဝင်ပေါက်များဖြင့် ပြင်ဆင်ဆောက်လုပ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျောင်းအနီးအနား ကျောင်းဆောင်နယ်မြေနှင့် ကျောင်းဆောင် ထမင်းဟင်းအစရှိသော အစားအသောက်များကို ကျန်းမာရေးအရာရှိက သန့်ရှင်း၊ မသန့်ရှင်းကိုလည်း မစစ်ဆေးခဲ့ပါ။ အစားအသောက်များ မသန့်ရှင်းသည့်အတွက် ရောဂါအများအပြား ရခဲ့ကြပါသည်။ ယနေ့အထိ ဆေးရုံကြီး၌ အူရောင်ရောဂါများ၊ အူအတက်ပေါက်၍ ဗိုက်ခွဲကုသရသော ရောဂါများ၊ အစာအိမ်ပေါက်၍ ဗိုက်ခွဲကုသရသည့် ရောဂါများရှိနေပါသေးသည်။

ကျောင်းမှာလည်း သီးခြားဆေးရုံ မရှိသေးပါ။ ဆရာဝန်များလည်း အမြဲမရှိသေးဘဲ ကျဉ်းမြောင်းသော ဆေးပေးခန်းလေးသာ ရှိပါသည်။ ဆရာဝန် (၁) ယောက်တည်းသာ တပတ်မှာ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ တနင်္လာလျှင် လာရောက် တာဝန်ယူသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးရုံသီးခြား ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊ တတ်ကျွမ်းသည့် ဆရာဝန်များအမြဲထားပေးရန်နှင့် ဆေးဝါးအပြည့်အစုံ ထားရှိပေးရန်တို့ကို ကျောင်းသားတိုင်းက လိုလားဆန္ဒရှိနေသဖြင့် ဤအချက်များလည်း အထူးတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

ကျောင်းသုံးဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်များမှာလည်း တန်ဖိုးကြီးမြင့်စွာဖြင့် ဝယ်ယူသင်ကြားနေရပါသည်။ အဖိုးနှုန်းကန့်သတ်မှုမရှိ၍ စီးပွားရေးသမားများ၏ အခွင့်အရေးယူမှု အောက်တွင် ဈေးကြီးပေးကာ ဝယ်ယူသုံးစွဲရသည့်အပြင် အချို့စာအုပ်စာတမ်းများမှာ ဝယ်ယူ၍မရသည့် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ စာအုပ်များဝယ်ယူမရ၍ အလားတူ စာအုပ်များလေ့လာရန် စာကြည့်တိုက်များမှာလည်း ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ ပြည့်စုံလုံလောက်မှု မရှိသေးပေ။

ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ စာကြည့်တိုက်များ ဖွင့်လှစ်၍ စာအုပ်စာတမ်းများ ပြည့်စုံလုံလောက်အောင် စီစဉ်ထားရှိပေးခြင်းများလည်း မရှိသေးပေ။

ထို့ကြောင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသည် အပြင်ဗဟုသုတအဖြစ်သာမက ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုများအတွက် လေ့လာလိုက်စားချင်သော်လည်း လေ့လာလိုက်စားခွင့် မရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိစာကြည့်

တိုက်တွင် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လုံလုံလောက်လောက် ထားရှိပေးရန်နှင့် ဘာသာအလိုက်ဆိုင်ရာ စာကြည့်တိုက်များ ဖွင့်လှစ်ပေးရန် အများကြီး လိုအပ်နေသေးသည်။

မန္တလေးဆေးသိပ္ပံကျောင်း၌ ရင်ဆိုင်နေကြရသော အခက်အခဲများကို တင်ပြရပါလျှင် ယခုအထိ အမျိုးသားကျောင်းဆောင်၊ အမျိုးသမီးကျောင်းဆောင်ဟူ၍ သီးခြားထားရှိခြင်း မရှိသေးဘဲ စာသင်ခန်းကျောင်းဆောင်ပေါ်၌သာ စုပေါင်းနေကြရပါသည်။ သင်တန်းအခန်းများ မလုံလောက် မအားလပ်၍ စမ်းသပ်ရန်ပစ္စည်းကိရိယာများကို မတပ်ဆင်နိုင်၊ မသင်ယူနိုင်ဘဲဖြစ်နေကြပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ၌လည်း ဆရာလုံလောက်မှုမရှိ၍ ဆရာများ ငှားရမ်းပေးနေကြရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကျောင်းသားများ နေထိုင်ရန်အတွက်လည်း သီးခြားကျောင်းဆောင် မရှိသေးပါ။ ထိုသူတို့အတွက် ကျောင်းဆောင်လိုအပ်နေပါသေးသည်။

ထို့ကြောင့် ကျောင်းတိုင်းကျောင်းတိုင်း ဆရာများ မလုံမလောက် မပြည့်မစုံမှုတို့အပြင် ကျောင်းဆောင် မလုံလောက်မှုများ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ မပြည့်မစုံမလုံလောက်မှုများ၊ ဖိနှိပ်မှုအမျိုးမျိုးများနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေရသည်မှာ ထင်ရှားလှပါသည်။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများနှင့် လိုအပ်ချက်များ ရရှိရေး၊ ဖိနှိပ်မှုဥပဒေများ ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် ရည်ရွယ်ချက်တူ ကျောင်းသားများနှင့် ညီညီညွတ်ညွတ်လက်တွဲပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆောင်ရွက်သွားမည်ကို အသိပေးလျက် ဤအစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းလိုက်ရပါသည် ခင်ဗျား။

အမှုဆောင်အဖွဲ့

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

မန္တလေးမြို့

ထို ဒုတိယကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကြွေးကြော်သံများမှာ-

- (၁) ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ရယူကြ
- (၂) ပြည်တွင်းစစ် ရပ်စဲကြ
- (၃) တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီး တည်မြဲပါစေ
- (၄) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အခွန်ရှည်ပါစေ

(ည) ကိုတင်အေးကိစ္စ ကန့်ကွက်လွှာ

သို့

နေ့စွဲ- ၁၉၊ ၃၊ ၅၆

ကိုစွဲ ။ ။ အထူးတန်းနေ့ခွင့် ရပ်သိမ်းခြင်းကို ကန့်ကွက်ခြင်း။

ခင်ဗျား-

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေးအား ကွန်မြူနစ်စာရွက်စာတမ်းများ ဝေငှသည်ဟူ၍ အကြောင်းပြကာ မတရားဖမ်းဆီးခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖမ်းဆီးပြီး ရန်ကုန်ထောင်ကြီးအတွင်း ချုပ်နှောင်ထားပါသည်။ ထိုချုပ်နှောင်ထားစဉ်အတွင်း ကိုတင်အေးမှာ အထူးတန်း၌ နေထိုင်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ၁၆၊ ၃၊ ၅၆ မှစ၍ ရုံးမင်းရှေ့၌ ရမန်ခံယူရန် မလာရောက်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အထူးတန်းနေ့ခွင့် ရပ်သိမ်းလိုက်သည်ဟု သိရပါသည်။

ရုံးမင်းရှေ့၌ ရမန်ခံယူရန်မလာရောက်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အထူးတန်းနေ့ခွင့် ရပ်သိမ်းခြင်းသည် မဟုတ်မမှန်အကြောင်းပြကာ အကြောင်းမဲ့ဖိနှိပ်လို၍သာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ ရမန်ခံယူရာတွင် မည်သည့်အချုပ်သားမဆို ရုံးမင်းရှေ့တွင် အကြောင်းကိစ္စတရပ်ရပ်ကြောင့် မလာရောက်နိုင်ပါက စာဖြင့်လက်မှတ်ရေးထိုး အကြောင်းကြားပါလျှင် ပြီးစီးနိုင်သည့် ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ ယခင်တကြိမ်ကလည်း ရမန်ခံယူရာတွင် ကိုတင်အေး မထွက်ရောက်နိုင်သဖြင့် စာဖြင့်လက်မှတ်ရေးထိုး အကြောင်းကြားရာ ရမန်ခံယူခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့စာဖြင့်ရေးသား အကြောင်းကြားပါက ပြီးစီးနိုင်သည့်ကိစ္စ ဖြစ်သဖြင့် ယခုအကြိမ်တွင်လည်း ကိုတင်အေးက စာဖြင့်ရေးသားကာ အကြောင်းကြားခဲ့ပါသည်။ သို့လျက်နှင့် ယခုအကြိမ်တွင်မူ ရုံးမင်းရှေ့ မလာရောက်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အထူးတန်းနေ့ခွင့် ရပ်သိမ်းခြင်းသည် လုံးဝနည်းလမ်း မကျသည့်အပြင် ခိုင်လုံသောအကြောင်းပြချက်လည်း မဟုတ်ဟု ယူဆပါသည်။

ယခုကဲ့သို့ နည်းလမ်းမကျမခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် အခွင့်အရေး ရုပ်သိမ်းခြင်းသည် ယခင်က တကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေးအား ရာဇဝတ်ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကဲ့သို့ လက်ထိပ်ခတ်ခေါ်ရာတွင် မလိုက်သည့် အငြိုးဖြင့်သာ ယခုကဲ့သို့ အထူးတန်းနေထိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးရုပ်သိမ်းခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂက ရက်ဖွယ်လိလိ မတရားဤသို့ပြုမူခြင်းကို ပြင်းထန်စွာ ကန့်ကွက်လိုက်ရပါသည်။

လေးစားစွာဖြင့်
(ဘုန်းလှိုင်)
အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
တကသ

သိသာရန်-

- (၁) ပြည်ထဲရေး
- (၂) တရားဌာန
- (၃) ပုလိပ်မင်းကြီး
- (၄) ဒု-ပုလိပ်မင်းကြီး (ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ)
- (၅) ဆိုင်ရာတရားသူကြီး
- (၆) သတင်းစာတိုက်များ

(၄) ၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ် တကသ အစီရင်ခံစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (၁၉၅၅-၁၉၅၆ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာ)

ပထမအပတ် (တကသ) ရွေးကောက်ပွဲကို အောက်တိုဘာလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပရာ တပ်ဦးကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြသော ကိုတင်ထွန်း (နတ်မောက်) သည် တကသ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စသိန်းဟန် (ကရင်အမျိုးသား) သည် တကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိုစံဘော် (ရခိုင်အမျိုးသား၊ B.A, B. L) တကသ၏ တက္ကားရေးမှူးအဖြစ် ဖြင့်လည်းကောင်း အသီးသီးရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၏။

ဒုတိယအပတ် တကသရွေးကောက်ပွဲကို အောက်တိုဘာလ (၂၁) ရက်နေ့တွင်ကျင်းပရာ အောက်ပါတပ်ဦး ကိုယ်စား လှယ်များသည် တကသအမှုဆောင်များအဖြစ် မဲအပြတ်အသတ်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသည်။

၎င်းအမှုဆောင်အဖွဲ့တွင်-

(၁) ကိုတင်အေး	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး (မန္တလေး)
(၂) ကိုဘုန်းလှိုင်	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး (အင်းဝ)
(၃) စောအက်ဒမန်တင်ချို	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးမှူး (ကရင်အမျိုးသား)
(၄) ကိုကျော်မြင့်	ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေးမှူး (ရှမ်း)
(၅) ကိုမြင့်ဦး	လူထုဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးမှူး
(၆) ကိုမောင်မောင်ညွန့်	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးမှူး
- စသည်ဖြင့် တာဝန်အသီးသီး ခွဲဝေထမ်းဆောင်ခဲ့ကြပေသည်။

တကသ၏ စည်းမျဉ်းစဉ်လာအရအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ-

(၁) ကိုဝင်းဇင်	အိုးဝေတာဝန်ခံ
(၂) ကိုတင်အေး	စာကြည့်တိုက်မှူး
- အဖြစ် ရွေးချယ်ခန့်အပ်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်အတွက် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီကို-

(၁) ကိုဝင်းဇင်	အိုးဝေတာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
(၂) ကိုစံဘော်	ငွေထိန်း
(၃) ကိုသိန်းဟန်	အလုပ်တာဝန်ခံ

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

(၄) ကိုချိန်ဂွမ်	အတွင်းရေးမှူး
(၅) ကိုကျော်ဝင်းမြင့်	အမှုဆောင်
(၆) ကိုတင်ရှိန်	အမှုဆောင်
(၇) ကိုတင့်လွင်	အမှုဆောင်
- တို့ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ် ပိဋိကတ်တိုက်အတွက်

(၁) ကိုတင်အေး	ပိဋိကတ်တိုက်မှူး
(၂) ကိုစံဘော်	ငွေထိန်း
(၃) စောတေလာ	ကော်မတီဝင်
(၄) ကိုခင်မောင်ရင်	ကော်မတီဝင်
(၅) ကိုလှဖေ (ရခိုင်)	ကော်မတီဝင် (နောင် ဦးတင့်ဇော်)
(၆) ကိုသန်းလွင်	ကော်မတီဝင်
(၇) ကိုစောလွင်	ကော်မတီဝင်
- တို့ ပါဝင်သော ကော်မတီတရပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပေသည်။

တက္ကသိုလ်ကစားခုန်စားကောင်စီကိုလည်း-

- (၁) ကိုကျော်မြင့်
- (၂) ကိုသိန်းညွန့်
- (၃) ကိုထွန်းအောင်
- (၄) ကိုရွှေဌေး
- (၅) စတိုင်လေမယ်ဂျစ် -တို့ကို တာဝန်ပေးဖွဲ့စည်းခဲ့ပေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ စာရင်းစစ်အဖြစ် ဦးသန်းတူ (ဘီအေဘီအယ်လ်) ကို ခန့်ထားခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီတွင် ကျောင်းသားထု၏ လိုအပ်ချက်များ၊ ဆန္ဒများ၊ တောင်းဆိုချက်များကို တင်ပြ ဆွေးနွေးသည့်အခါတွင် လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်တွင်ရှိသော ပြဿနာအရပ်ရပ်ကိုစဉ်းစားရာ၌ လည်းကောင်း၊ စည်းမျဉ်းအစဉ် လာအရ ကျောင်းသားထု၏ကိုယ်စား (တကသ) ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် -

- (၁) ဦးအေးမောင် (တရားရေးဝန်ကြီးဟောင်းနှင့် တက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိဟောင်း)
- (၂) ဦးဘငြိမ်း (အိုင်စီအက်စ် အတွင်းဝင်ဟောင်း) တို့အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့ကြပေသည်။

ဦးအေးမောင်သည် တက္ကသိုလ်ဆေးရုံကော်မတီတွင်လည်း တကသ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေ ပေသည်။

ဦးဘငြိမ်းသည် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီနှင့် တက္ကသိုလ်ရိပ်သာကော်မတီတွင် တကသ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက် ရှိပေသေးသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် ကျောင်းသားထုကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တကသမှ ကိုမောင်မောင်ညွန့် နှင့် ကိုကျော်မြင့်တို့အား တာဝန်ပေးဆောင်ရွက် ခဲ့စေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် ယုဒသန်ခန်းမ၌ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲတွင် ငါတို့ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်၏ဝါဒကို အောက်ပါ အတိုင်း ကျောင်းသားထုသို့ တင်ပြရှင်းလင်းခဲ့ပေသည်။

၁။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့် ဖြိုးရေး။

၂။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားအရေးပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်း သားအင်အားစုများ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရေး။

၃။ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာပေါင်း သင်းဆက်ဆံရေး စသည့်အခြေခံဝါဒများကို ချမှတ်၍ ၎င်းဝါဒ၏အောက်၌ ယခုနှစ်တွင်လုပ်ဆောင်မည့် အဓိက လုပ်ငန်းကြီး (၈) ရပ်ကိုလည်း ချမှတ်ခဲ့သည်။

(၁) သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ဖျက်ရေး။

- (၂) စာမေးပွဲကျဆုံးမှု ယုတ်လျော့စေရန် ဘာသာရပ်လိုက် (Departmental Moderation) လုပ်ရုံသာမက၊ အားလုံးစုပေါင်း၍ (Overall Moderation) လုပ်ရေး။
- (၃) ကျောင်းသားသမဝါယမနှင့် ကျောင်းသားစားသောက်ဆိုင် (Canteen) တခု ဖော်ထုတ်ရေး။
- (၄) သမဂ္ဂပိဋိကတ်တိုက် စနစ်တကျ တည်ဆောက်ဖွင့်လှစ်ရေး။
- (၅) ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲနှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ရေး။
- (၆) ၁၉၅၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ကျင်းပမည့် လူငယ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေး။
- (၇) တကသအဆောက်အဦ တိုးချဲ့ရေးနှင့် စည်းမျဉ်းပြင်ဆင်ရေး။
- (၈) ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး။

ရဲဘော် ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

အထက်ပါဒ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အရ ၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်အတွက် ကျောင်းသားထုတာဝန်ပေးအပ် ရွေးကောက်တင်မြှောက် ခဲ့သော တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်များကို အလုပ်အစည်းအဝေးပွဲတွင် အောက်ပါအတိုင်း အစီရင်ခံ ပါသည်။

တကသသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး တွေ့ကြုံခံစားနေရသော ပြဿနာရပ်များ၊ မတရားဥပဒေများကို ဖျက်သိမ်းရန်အတွက် ကျောင်းသားထုရှေ့၌ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်တိုက်ပွဲဝင်လျက် ရှိပါသည်။

၁၃၊ ၁၂၊ ၅၆ နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သော တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးပွဲ၌ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး ခံစားနေရသော တောင်းဆိုချက်များ တရားကျော်ကို တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတောင်းဆိုချက်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ကျောင်းဆောင် နှင့်ပတ်သက်သော တောင်းဆိုချက်များ၊ စာမေးပွဲနှင့်ပတ်သက်သော တောင်းဆိုချက်များ၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ် သော တောင်းဆိုချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ တကသ၏ တောင်းဆိုချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ကောင်စီမှ အောက်ပါအတိုင်း ပြန်ကြားပါ သည်။

- (၁) ယခုနှစ်မှ စ၍ Overall moderation လုပ်ပေးမည်။
- (၂) Caution Fees များကို ပယ်ဖျက်ပေးမည်။
- (၃) Laboratory များကို ကျောင်းသား အလိုရှိချိန်တွင် စမ်းသပ်ခွင့်ပြုနိုင်ရန် Dean of Science နှင့် စီစဉ်၍ စမ်းသပ်ခွင့်ပြုမည်။
- (၄) ဂုဏ်ထူးတန်းနှင့် မဟာဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတန်း ထောက်ပံ့ကြေးကို ၁၀၀/- အထိ တိုးပေးရန် သဘောတူသည်။ သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်နှင့် ၆၅% စနစ်တို့ကို စဉ်းစားရန်နှင့် အခြားသင့်တော်သော နည်းစနစ်ရှိပါက ကောင်စီ သို့ တင်ပြရန် အောက်ပါကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပါသည်။
 - ၁။ ပါမောက္ခချုပ် (ချယ်ယာမင်)
 - ၂။ သိပ္ပံမဟာဌာနမှူး
 - ၃။ ဝိဇ္ဇာမဟာဌာနမှူး
 - ၄။ ကျောင်းအုပ်ကြီး (မန္တလေး)
 - ၅။ ဦးဘငြိမ်း (တကသကိုယ်စားလှယ်)
 - ၆။ ဦးထွန်းတင် (မြို့တော်ဝန်ဟောင်း)

တက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် ယခင်လက်မှတ်ရေးထိုးရသော (Any action against University etc.) အစား အောက်ပါအချက်များကို အစားသွင်းပေးပါသည်။

- (၁) I will obey all existing future statutes, rules & regulation of the University and decisions of its constituent authorities.
- (၂) I will properly conduct myself as a student of the University.

ဆရာများပါဝင်သော ကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်း၍ စည်းကမ်းသစ်ပြုရာတွင်လည်း ကျောင်းသားဆန္ဒကို ရယူမည်။ ကျောင်းသား (၄၀) လျှင် အရည်အချင်းပြည့် ဆရာတယောက်ထားရှိရေး၊ စာသင်ခန်းများ၊ ကျောင်းဆောင်များ တိုးချဲ့ဆောက် လုပ်ရေး၊ လောကဓါတ်ပညာ စမ်းသပ်ရန်ပစ္စည်းများ ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ထားရှိရေး၊ နည်းပြဆရာများ တိုးချဲ့ခန့်ထားရေး စသော တောင်းဆိုချက်များတွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ မူအားဖြင့် လက်ခံလိုက်လျောပေးသည်။

မီးရထား၊ မီးသင်္ဘော၊ လေယာဉ်ပျံစသည်တို့တွင် တဝက်ခန့်နှင့်ဖြင့် စီးနင်းခွင့်ပြုရန်ဖြစ်သော သက်သာချောင်ချိရေး တောင်းဆိုချက်တို့တွင် ကောင်စီမှ ဆိုင်ရာနှင့်စီစဉ်နေပါသည်ဟု ပြန်ကြားခဲ့ပေသည်။

အားကစားရုံပြင်ဆင်ရေးစသော ကစားခုန်စားနှင့်ပတ်သက်သော တောင်းဆိုချက်များ၊ ကျောင်းသားတိုင်း ဆေးအခမဲ့

ထိုးရန်စသော ကျန်းမာရေးတောင်းဆိုချက်တို့တွင်လည်း ကောင်စီမှ စီစဉ်ပါမည်ဟူသော ပြန်ကြားချက်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

ကျောင်းသူများအတွက် ဆေးရုံသီးသန့် ဆောက်လုပ်ပေးပါမည်ဟူသော ကျောင်းသူတို့အတွက် တောင်းဆိုချက်များကို လည်းကောင်း၊ ဆေးသိပ္ပံအတွက် တောင်းဆိုချက်များကိုလည်းကောင်း၊ အင်ဂျင်နီယာအတွက် အဆောက်အဦများ ပြီးစီးပါက ပြည့်စုံပါမည်ဟူသော ပြန်ကြားချက်များတွင် ရန်ကင်း၊ ထီးတန်းတက္ကသိုလ် ကျောင်းဆောင်ကိစ္စအရပ်ရပ်တို့ကို လက်ခံပါသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အချို့ကို ကောင်စီနှင့် မဆိုင်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အချို့အချက်များကို မဖြစ်နိုင်ပါဟူ၍ လည်းကောင်း တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ပြန်ကြားခဲ့ပေသည်။

ရဲဘော်တို့-

ကျောင်းသားထု၏ တစ်နေ့ကသောဆန္ဒနှင့် ညီညွတ်သောအင်အားကြောင့် ယနေ့အာဏာပိုင်တို့သည် ခါးခါးသီးသီး ပယ်ချခဲ့သော (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ယခုအခါ ဤကဲ့သို့ စုံစမ်းရေးကော်မတီပင်လျှင် ခန့်အပ်ကြရပေသည်။ သို့သော် ဤအချက်သည် အောင်မြင်ခြင်း မဟုတ်သေးပေ။ ကျောင်းသားထု၏ ခိုင်မာတောင့်တင်း ညီညွတ်သော အင်အားဖြင့် ၎င်းစနစ်ဆိုး ပျက်သုဉ်းသည်အထိ ဆက်လက်တွန်းလှန် ဖြိုဖျက်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

ငါတို့သည် ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း တောင်းဆိုချက်လုပ်ငန်းအပြင် ယခုကဲ့သို့ ကျောင်းသားများ အခွင့်အရေး ရုပ်သိမ်းခံရသည့်အချိန် ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးကို မတရားကျောင်းစည်းမျဉ်း ဥပဒေများနှင့် ရစ်ပတ်၍ စာသင်ခန်းအတွင်းမှ မောင်းထုတ်ခြင်းခံနေရသည့် အချိန်တွင် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး လက်နက်ကိုကိုင်စွဲကာ တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်မှ အောင်မြင်နိုင်မည်ဟု တကသက ယုံကြည်သဖြင့် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး လုပ်ငန်းများကို အထူးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

နိုဝင်ဘာ (၁၇) ရက်နေ့ ကမ္ဘာကျောင်းသားနေ့တွင် ငါတို့တကသသည် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် ပူးတွဲပြီး ခမ်းနားစွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းနေ့မှာ ကမ္ဘာကျောင်းသားများ၏ အခြေအနေ၊ ဗမာ့ကျောင်းသားများ၏ ပစ္စက္ခအခြေအနေများအား ဆက်စပ်လေ့လာတင်ပြကာ ၎င်းတင်ပြချက်တွေထဲ၌ပင် ကျောင်းသားတိုက်ပွဲ အသွင်သဏ္ဌာန်များကို သိမြင်နည်းယူနိုင်ခဲ့ကြသည်။ (၃၅) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားနေ့၌လည်း တမျိုးသားလုံး၏အရေးများကို တကသသည် ရာဇဝင်အစဉ်အလာအရ ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကာ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ရကသတို့ပါပူးတွဲ၍ ခေါင်းဆောင်ကျင်းပ နိုင်ခဲ့သည်။ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက် (၀၁) ကျောင်းသားနေ့၌လည်း တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက် ရှေ့မြက်ခင်းပြင်တွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် လက်တွဲ၍ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ဗိုလ်အောင်ကျော် သွေးမြေကျခဲ့သော အတွင်းဝန်များရုံးပေါက်သို့ သွားရောက်ပြီး ယနေ့တိုင် ကျောင်းသားများ ကိုလိုနီပညာရေးစနစ်အောက်တွင် အလူးအလိမ့်အညည်းပန်းခံနေရသည်ကိုတိုင်တည်ပြီးလျှင် ဗိုလ်အောင်ကျော်လို လားသော ဒီမိုကရေစီပညာရေးစနစ်အတွက် ဆက်လက်ပြီးတိုက်ပွဲဝင်မည်ဆိုသည်ကို ကျောင်းသားနေ့တွင် အဓိဋ္ဌာန်ပြုကြသည်။

ယခုနှစ်တွင် လုပ်ဆောင်မည့် တကသ၏ အဓိကလုပ်ငန်းစဉ် (၈) ရပ်တွင်ပါဝင်သော ဗမာတပြည်လုံးရှိ လူငယ်များနှင့် ရင်းနှီးမိတ်ဆွေဖြစ်ရေး လူငယ်ထုစည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် လူငယ်ဘဝအခြေအနေ လေ့လာရေးတို့အတွက် ၁၉၅၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၂၃-၂၄) ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပသော လူငယ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးတွင် တကသသည် အင်တိုက်အားတိုက် ပါဝင်ခဲ့ပြီး ယနေ့ခံစားနေရသော ကျောင်းသားပြဿနာများကို တင်ပြဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ယနေ့တက္ကသိုလ်တွင် ခံစားနေရသည့် ပြဿနာရပ်များကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးလိုကြောင်း တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုထံ ကမ်းလှမ်းခဲ့ရာ လက်ခံသဖြင့် ၂၄၊ ၁၊ ၅၆ နေ့၊ ညပိုင်းတွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း၊ ၎င်းဆွေးနွေးပွဲသို့ တကသအမှုဆောင်များ တက်ရောက်ကြကာ-

- (၁) သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ဖျက်ပေးရန်၊
- (၂) ရာသက်ပန် ကျောင်းထုတ်ထားသူများပြန်သွန်းရန်၊
- (၃) ဝရမ်းထုတ်ထားသော ကျောင်းသားနှစ်ဦးနှင့် အဖမ်းခံနေရသူ တဦး လွှတ်ရန်၊
- (၄) တကသစာကြည့်တိုက်အတွက် ငွေလှူဒါန်းရန်၊
- (၅) အာရှ-အာဖရိကကျောင်းသားညီလာခံသို့ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ထုတ်ပေးရန်တို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ရာ တကသစာကြည့်တိုက်အတွက် ငွေ ၂၁၈၀/- ရရှိ၍ အာရှ-အာဖရိကကျောင်းသားညီလာခံ တက်ရောက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးမည်။ (၃) ခါကျစနစ်၊ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံရသူများနှင့် ဝရမ်းထုတ်ခံရသူများအတွက် စဉ်းစားပါဦးမည်ဟူ၍ ပြန်ကြားချက်ရခဲ့ကြောင်း။

၎င်းပြင်ကျောင်းဆောင်များအုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများကစီစဉ်ရန် အကြံဉာဏ်ပေးဆွေးနွေးရာတွင်-

- (က) လာမည့် ဖေဖော်ဝါရီလမှစ၍ ကျောင်းသားများက စားရေးသောက်ရေး စသည်တို့ကို စီမံခန့်ခွဲ၍လုပ်ရန်။ တကသမှ ဧပြီလဆန်းမှ စတင်စမ်းသပ် လုပ်ဆောင်ပါမည်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။ “အုပ်ချုပ်ရေးစံနစ်ကို ကျောင်းသားများသို့ လွှဲသေးသည်မဟုတ်”

- (ခ) အုပ်ချုပ်စီမံမှုစနစ်၊ ပုံစံစည်းကမ်းများကို အမြန်ဆုံးလေ့လာရန် တကသမှ လေ့လာမည်ကို တင်ပြခဲ့သည်။
- (ဂ) အကယ်၍ ကျောင်းသားများ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ပါက ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ လိုအပ်သောအခါ ထုတ်ပေးနေကျငွေကို ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်သည့်အခါတွင် ပထမနှစ်လသာထုတ်ပေးပြီး ကျန်လများတွင် ထုတ်ပေးနိုင်တော့ကြောင်း တင်ပြသည်။ “တကသမှ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ လိုအပ်သည့်အခါ ထုတ်ပေးနေကျငွေကို ဆက်လက်ထုတ်ပေးရန် တင်ပြသည်”

အထက်ပါ ဝန်ကြီးချုပ်၏ တင်ပြချက်တို့မှာ ကျောင်းဆောင်များ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးခြင်းဖြစ်သည် မဟုတ်သေးဟု ယူဆသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ညှိနှိုင်းစဉ်းစားပါမည်ဟု ပြန်လည်တင်ပြခဲ့သောကြောင့် ဝန်ကြီးချုပ်က ပါမောက္ခချုပ်နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းလုပ်ရန် ပါမောက္ခချုပ်သို့ တာဝန်လွှဲလိုက်ကြောင်း။

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၇) ရက်နေ့က အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မတရားကျောင်းထုတ်ခံရသော နောင်တော်ကျောင်းသားများ အားလုံးကို ဖိတ်ခေါ်၍ တကသအမှုဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးပြီး မိမိတို့ ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့်ရရှိစေရန် တကသအမှုဆောင်အချို့နှင့် ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားအချို့ပါဝင်သော ကျောင်းထုတ်ခြင်းခံရသည့် ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်ဝင်ရေးဆောင်ရွက်မှုကော်မတီတရပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၎င်းကော်မတီမှနေ၍ ဇန်နဝါရီလ (၁၂) ရက်နေ့တွင် အသံတိတ်ဆန္ဒပြပွဲကို လှည့်လည်ပြသခဲ့သည်။ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ထားခြင်းခံရသော ကျောင်းသားများ လှည့်လည်ဆန္ဒပြစဉ် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ဝိုင်းဝန်းကြိုဆိုကြသည့်အပြင် ၎င်းတို့အား အစားအသောက်များနှင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးခဲ့သည်။ ဇန်နဝါရီလ (၁၃) ရက် ကောင်စီအစည်းအဝေးမှာ တကြိမ် အသံတိတ်ဆန္ဒပြပွဲကို ဆက်လက်ပြုလုပ်ကြသည်။ ၎င်းနေ့မှာ ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ထားခံရသော နောင်တော်ကျောင်းသားများ၏ စံစားရချက်များကိုကြည့်၍ မချီတင်ကဲဖြစ်ခဲ့ရသော ကျောင်းသားထုသည် ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခြင်းခံရသော နောင်တော်ကျောင်းသားများနှင့်အတူ တခဲနက်ကြွေးကြော်ဆန္ဒပြသည်အထိ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ကျောင်းထုတ်ထားခြင်းခံရသော ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်ဝင်ရေးဆောင်ရွက်မှုကော်မတီသည် ရာသက်ပန်ကျောင်းထုတ်ခံထားရသော ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့်ရရေးအတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင် တောင်းဆိုလျက်ရှိပါသည်။ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဝရမ်းထုတ်ထားခြင်းခံရသော ကျောင်းသား (၂) ဦး (ကိုဘကောင်းနှင့် ကိုလှဝင်း) တို့အား ဝရမ်းပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ မတရား ဖမ်းဆီးခြင်းခံနေရသော ရာသက်ပန်ကျောင်းသား ကိုကျော်စိုး၏ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ တကသမှ ဆောင်ရွက်ဆဲပင်ဖြစ်သည်။

၁၉၅၅ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၉) ရက်နေ့တွင် တကသအတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေးသည် အာဏာပိုင် ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်တို့၏ မတရားလုပ်ကြံဖမ်းဆီးခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ဤကဲ့သို့ တကသအတွင်းရေးမှူးကို မတရားလုပ်ကြံ ဖမ်းဆီးသောကြောင့် အမြန်ပြန်လွှတ်ရေးအတွက် ၁၉၅၅ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂) ရက်နေ့တွင် တကသမှ ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးကြီး ခေါ်၍ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်အစိုးရကို ရှုတ်ချကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ အတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေး အဖမ်းခံရပြီးနောက် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သော ကိုဘုန်းလှိုင်ကို အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်တာဝန်ယူစေပြီး တကသ၏လုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ မတရားလုပ်ကြံဖမ်းဆီးခြင်းခံရသော တကသအတွင်းရေးမှူး ကိုတင်အေးလွတ်မြောက်ရေးအတွက် တကသမှ ဆက်လက်၍ ကြိုးစားကြသည်။

တကသသည် ကျောင်းသားများအချင်းချင်း တဦးနှင့်တဦး ရင်းနှီးချစ်ခင်မှုခိုင်မာစေရန် နိုင်ငံတွင်းမှာရှိသည့် တက္ကသိုလ်ဆိုင်ရာ-

(က) မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

(ခ) မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

(ဂ) မကွေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

(ဃ) ကျောက်ဖြူကောလိပ်ကျောင်းသားကောင်စီ ပါမကျန် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ခဲ့သည့်အပြင် ကမ္ဘာကျောင်းသားများနှင့် ရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနိုင်ရန်၊ ကမ္ဘာနိုင်ငံကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် ဆက်သွယ်သည်။ ကမ္ဘာမှာ တခုတည်းသော ကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်သော (အိုင်ယူအက်စ်) နှင့် ကမ္ဘာလူငယ်အဖွဲ့ကိုလည်း ဆက်သွယ်သည်။ ယခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားမှ ကျောင်းသားများဖြစ်ကြသော ပါကစ္စတန်ပြည် ဒက္ကာတက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားများ၊ အိန္ဒိယပြည်ဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အဖွဲ့ချုပ် အတွင်းရေးမှူး မစ္စတာဆွန်ဒါး၊ အင်္ဂလန်ပြည် ဘာမင်ဂမ်ကျောင်းသားကွန်ဖရင့်မှ ကော့ဆက်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အိုင်ယူအက်စ် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာဂျန်တာရာ၊ အိုင်ယူအက်စ် သက်သာချောင်ချိရေးအကြီးအကဲ မစ္စတာအယ်ဒီသောမတ်နှင့် ဩစတြေးလီးယားပြည် မဲလ်ဘုန်းတက္ကသိုလ်မှ ကိုယ်စားလှယ်တဦးတို့ အသီးသီး တကသသို့ လာရောက်ကြသည်။ ၎င်းတို့ ရောက်ရှိချိန်တွင် တကသသည် ကျောင်းသားအရေးပြသနာများကို ရင်နှီးစွာ ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘာကျောင်းသားဧည့်သည်တော်များကို ကောင်းမွန်စွာဧည့်ခံပြုစု၍ ဗမာပြည်တွင်းနေရာအချို့ကို လိုက်လံပြသပေးသည်။ မစ္စတာအယ်ဒီသောမတ်စ် ကိုယ်တိုင်ဖိတ်ကြားချက်အရလည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဖိတ်ကြားချက်အရလည်းကောင်း၊ ၁၉၅၆ ခုနှစ်

မေလတွင် အင်ဒိုနီးရှားပြည်၊ ဘန်ဒေါင်းမြို့တွင် ကျင်းပမည် ဖြစ်သော အာဖရိက-အာရှကျောင်းသားများ ညီလာခံကို တက်ရောက်ရန် လက်ခံပြီးနောက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ကောလိပ်၊ မကွေးကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂများ၊ ဗကသအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် ပူးတွဲ၍ အမျိုးသားပြင်ဆင်ရေးတရပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၎င်းကော်မတီ၏ နာယကအဖြစ်ကိုလည်း နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဦးနုအား တင်မြှောက်အတည်ပြုခဲ့သည်။ ၎င်းကော်မတီတွင် ငါတို့၏တကသမ္မ ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးဝါဒအတိုင်း ဒီအက်စ်အိုကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော ဗကသဌာနချုပ်အားလည်း ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာကောင်းသည်မှာ ၎င်းတို့ မတက်ရောက်ခဲ့ပေ။

ယနေ့ငါတို့သည် ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားလိုသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အခွင့်အရေးဆုံးရှုံးမှု၊ မကျေနပ်မှု လှိုင်းတစ်လှိုင်းထဲနေသည့် ပညာသင်ကြားရေး အခြေအနေကြားတွင် တကသသည် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာတွေ့ဆုံဖြေရှင်းရန် ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ငါတို့မှာ ကျဆုံးနေသေးသော အခွင့်အရေးများ ပြန်လည်မရရှိသေးပေ။ ထို့ကြောင့် ငါတို့သည် ကျောင်းသားထု၏ ညီညွတ်ရေးလက်နက်ကိုစွဲကိုင်ကာ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ရမည်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယခုနှစ် တက္ကသိုလ်ရာဇဝင်တွင် မော်ကွန်းတင်ကျန်ရစ်မည့် လုပ်ငန်းရပ်မှာ ၂၀၊ ၁၊ ၅၆ ရက်မှ ၂၁၊ ၁၊ ၅၆ ရက်ထိ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲနှင့် ၂၃၊ ၁၊ ၅၆ ရက်မှ ၂၅၊ ၁၊ ၅၆ ရက်ထိ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သော ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ကောလိပ်ပေါင်းစုံတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲကြီးတွင် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေး၊ မိတ်ဆွေဖြစ်ရေးနှင့် ကျန်းမာရေး အဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရေးဆိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တကသရာဇဝင်မှာ ပထမအကြိမ် စတင်ကျင်းပခဲ့သည်။ ၎င်းပြေးခုန်ကစားပွဲကြီးကို ဗမာပြည်အရပ်ရပ်၌ ရှိသော တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များမှ ကစားခုန်စား ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အားတက်သရော တက်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ကစားကြသည်။ သွားလာမှုအခက်အခဲကြောင့် ကျောက်ဖြူကောလိပ်မှ မတက်ရောက်နိုင်ချေ။ အထက်ပါ ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဆရာနှင့်ကျောင်းသား ရင်းနှီးစွာ လက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် အထူးပင် ဝမ်းမြောက်ပေသည်။

တကသသည် ပြေးခုန်ကစားပွဲကြီး ပိုမိုအောင်မြင်မှုရှိစေရန်အတွက် ဗဟိုပြန်ကြားရေးကော်မတီကြီးတရပ်ကို ဖွဲ့စည်းကာ-

၁။ သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေး၊ ဝါဒဖြန့်ချိရေးဆပ်ကော်မတီ

၂။ ဧည့်ခံကြိုဆိုရေးဆပ်ကော်မတီ

၃။ အခမ်းအနားနှင့်နေရာချထားရေးကော်မတီ

၄။ စည်းရုံးရေးကော်မတီ

၅။ ဘဏ္ဍာရေးကော်မတီစသည်ဖြင့် ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းကာ အားကြီးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ အားပေးကူညီခဲ့ကြသော အသင်းအဖွဲ့များ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ တက္ကသိုလ်ဆရာများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

ကောလိပ်ပေါင်းစုံတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်အသီးသီးမှ တူညီသောခံစားချက်များကို ဆွေးနွေးပြီး မည်ကဲ့သို့အဖြေရှာ ဆောင်ရွက်မည်အချက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ပါ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ကောလိပ်ပေါင်းစုံတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီးတွင် ကျောင်းသားထုလိုအပ်ချက်များ၊ ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးများကို ဦးစားပေးပြီး ဆွေးနွေးပါသည်။ ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်အသီးသီးမှ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ဦးစီးဆောင်ရွက်ပါသည်။ ဆွေးနွေးပွဲကြီးကို သက်ဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သော-

၁။ သဘာပတိများအဖွဲ့

၂။ အတွင်းရေးမှူးများအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပြီး ကျောင်းသားရေးရာပြဿနာရပ်များကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြသည်။ ၎င်းဆွေးနွေးပွဲကြီးမှ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်အသီးသီးမှ တူညီသောခံစားချက် တောင်းဆိုချက်များကို ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် သဘာပတိအဖွဲ့နှင့် အတွင်းရေးမှူးများအဖွဲ့ကို တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ တကသသည် ဆွေးနွေးပွဲမှ တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သော ယနေ့ တက္ကသိုလ်ပညာရေး အခြေအနေ၊ ပြည်တွင်းစစ် ရပ်စဲရန်ပန်ကြားလွှာနှင့် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်အသီးသီးမှ တူညီသောခံစားချက်၊ တောင်းဆိုချက်များကို မိဘပြည်သူများသို့ ထိရောက်စွာတင်ပြနိုင်ရန် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းနှင့် ရန်ကုန်မြို့အနှံ့အပြားတွင် ရပ်ကွက်ရှင်းလင်းပွဲများ ပြုလုပ်ကျင်းပကြပါသည်။

ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ နှစ်နာချက်ဖြစ်သော (၃) ခါကျစနစ်ဆိုးကိုတိုက်ဖျက်ရာတွင် ကျောင်းသားထု၏ ထောက်ခံအားပေးမှုကိုယူ၍ ဆန္ဒပြပွဲများ၊ စည်းဝေးပွဲများနှင့် ဆန္ဒလက်မှတ်များ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

တကသ၏ တောင်းဆိုချက်များနှင့် ကျောင်းသားအရေးပြဿနာ အရပ်ရပ်ကို တိုင်းပြည်သို့ တင်ပြရန်အတွက် တိုင်းပြည်မျက်နှာဖုံးဖြစ်သော သတင်းဆရာများ အစည်းအဝေးကို မကြာခဏခေါ်ယူ၍ ရှင်းလင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ငါတို့ တကသသည် ကျောင်းသားရေးသတ်သတ်ကိုသာ တောင်းဆိုခဲ့သည်မဟုတ်၊ ဆရာများအတွက်ဆိုလျှင် ဆရာဦးရေနည်းခြင်းကို တိုးမြှင့်ခန့်ထားရန်နှင့် ဆရာများအတွက် လုံလောက်သော လစာငွေတိုးမြှင့်ပေးရန်ပါ တောင်းဆိုထားပေသည်။

ကျောင်းသားများ၏ နာရေးကိစ္စဖြစ်သော အသုဘများတွင်လည်း တကသမှတစ်ဆင့်သမျှ ကူညီဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ် ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံတွင် တကသအဆောက်အဦအား ဆိုရှယ်လစ်လက်ပါးစေ သစ္စာဖောက် ဒီအက်စ်အိုများနှင့် (၂၂) ယူအမ်ပီတို့ သိမ်းပိုက်ထားစဉ် တကသစာကြည့်တိုက်သည် ဖျက်ဆီးချေမှုန်းခံခဲ့ရသည့်အလျောက် ထူထောင်ရန်လုပ်ငန်းတရပ်အဖြစ် တကသသည် စွမ်းဆောင်ခဲ့ရာ တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဦးနု၏ အလှူဒါနဖြင့် ငွေ ၂၁၈၀/- ရရှိခဲ့ပြီး၊ စာအုပ်အကြမ်းများကို ဝယ်ယူသိမ်းဆည်းထားပါသည်။ နွေရာသီအတွင်း စာကြည့်တိုက်ကို မွမ်းမံပြင်ဆင်ထားမည် ဖြစ်ပေကြောင်း၊ တကသ၏ ရဲရင့်သောကြွေးကြော်သံဖြစ်သော (အိုးဝေ) ကို နွေကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း၌သာ လုပ်ဆောင်ရန် အခြေအနေဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ဝမ်းနည်းကြောင်းနှင့် ခွင့်လွှတ်ရန်တောင်းပန်အပ်ပါကြောင်း။

ရဲဘော်ကျောင်းသူကျောင်းသားအပေါင်းတို့-

(၄) လတာမျှ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြရသော ငါတို့ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြည့် လျှင် တကသမှချမှတ်ထားသော ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို မူတည်၍ အောင်မြင်ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်လည်းရှိခဲ့ပေ သည်။ မအောင်မြင်သေးဘဲ ကျန်ရှိနေသည့် လုပ်ငန်းများလည်း ရှိပေသေးသည်။ တာဝန်ကျေပွန်သည်များလည်း ရှိသည်။ ချို့ယွင်းချက်များလည်း အနည်းနှင့်အများ ရှိပေသည်။

တောင်းဆိုချက်များနှင့် ပတ်သတ်၍ ရရှိထားသောအချက်အလက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အာဏာပိုင်များနှင့် တကသမှ အစွမ်းကုန်လုပ်ဆောင်ဦးမည် ဖြစ်ကြောင်း။ ကျောင်းသူ/သားထု၏ ငါတို့အပေါ်ထားရှိသော သစ္စာနှင့် တကသအပေါ် ချစ်မြတ်နိုးမှု၊ အားပေးမှု၊ လုပ်ငန်းဆောင်တာအရပ်ရပ်တွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတို့ကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဝမ်းပမ်းတသာ မှတ်တမ်းတင်ကြောင်း အစီရင်ခံအပ်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် အစီရင်ခံလိုသည်မှာ ငါတို့ တကသ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများသည် လွန်ခဲ့သော တကသရွေး ကောက်ပွဲ နှောင့်နှေးမှုကြောင့် တိုးတောင်းလှသော သက်တမ်းကာလတွင် လုပ်ဆောင်ရသဖြင့် မည်သို့မျှ အားရကျေနပ်ခြင်း မရှိနိုင်ပေ။ ကျောင်းသားထု၏ အကျိုး၊ ကျောင်းသားထု၏အရေးတွင် ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ် တကသရွေးကောက်ပွဲ မကျင်းပမီ အချိန်ဝယ် မကြောက်မရွံ့ နောက်မတွန့်ဘဲ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် တာဝန်ယူခေါင်းဆောင်ရန် ကတိပေးခဲ့ပါသည်။ ငါတို့အတွက် အမြဲတစေ ခြိမ်းခြောက်နေသော (၃) ခါကျစနစ်ဆိုးကို အမြန်ဆုံး လက်စသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် မမေ့မလျော့သော ညီညွတ်မှု၊ သစ္စာရှိမှု၊ စွဲ သတ္တိတို့ဖြင့် အဆင်သင့်ပြင်ဆင်ထားရန် နောက်ဆုံးဖိတ်ခေါ်ခြင်းဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာကို တင်ပြလိုက် ပါသည်။

စသိန်းဟန်
(ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

Source: Oway Magazines

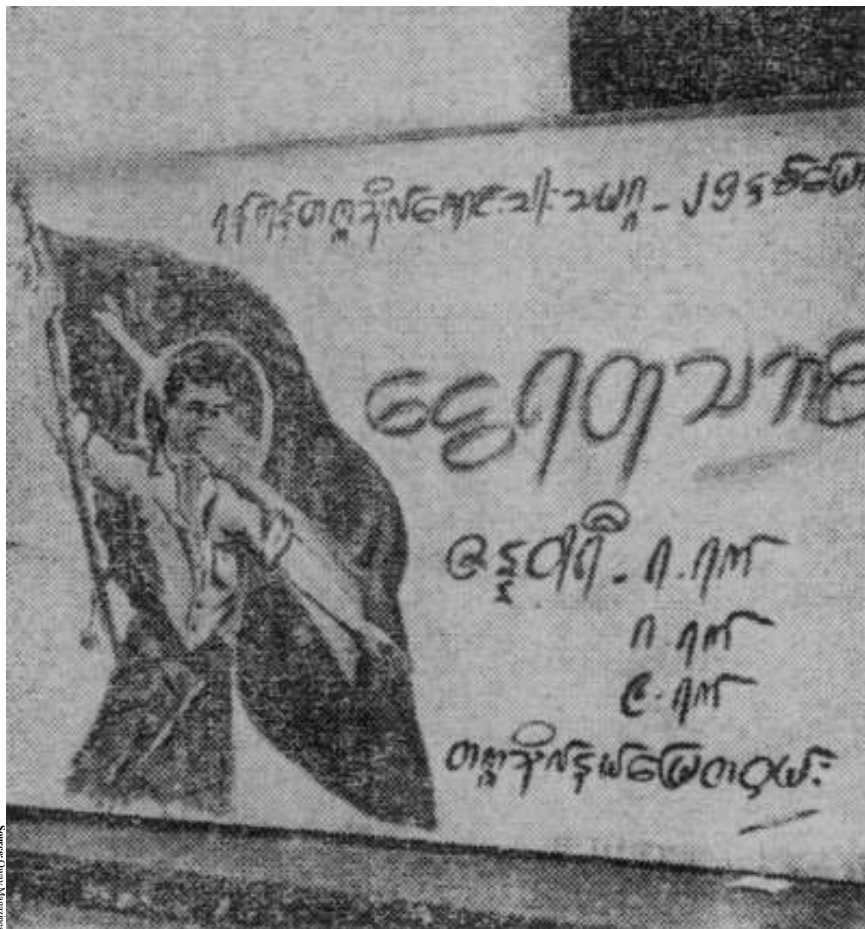
ဦးတင်ထွန်း (နတ်မောက်) (၁၉၅၅-၅၆)

တောင်တွင်းကြီးခရိုင် နတ်မောက်မြို့နယ်၊ ရွှေပန်းတောရွာ၌ မွေးဖွားသည်။ ၁၉၄၈-၄၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိကာ ပညာဆည်းပူးသည်။ ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်တွင် တကသအမှုဆောင်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၍ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်တွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေး အရေးတော်ပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ရာသက်ပန် ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ရှောင်တိမ်းနေရသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် (၂) ဦးအား လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ခွင့်ရစေခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲကြီးကို ပထမဆုံးအကြိမ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ကျင်းပသည်။ အာရှ - အာဖရိက ကျောင်းသားညီလာခံကို အင်ဒိုနီးရှားပြည် ဘန်ဒေါင်းမြို့၌ ကျင်းပရာ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ် (၄) ဦး တက်ရောက်သည်။

ဦးတင်ထွန်းသည် ပမညတအဖွဲ့သို့ ဝင်ရောက်၍ ပမညတဌာနချုပ် စည်းရုံးရေးဌာန အတွင်းရေးမှူး၊ ပြည်သူ့လူငယ် အဖွဲ့ချုပ် (ဗမာနိုင်ငံ) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဗမာပြည်အလုပ်သမားပါတီ၏ အရံဗဟိုကော်မတီ တဦးလည်း ဖြစ်သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၇) ရက်မှ (၉) ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ (၂၅) နှစ်မြောက် ရွှေရတုသဘင် ပိုစတာ

အောက်တိုဘာကျောင်းတစ်ပတ်ရေး
အတွက်
ဝရမ်းထုတ်ခံရသော ကိုလှဝင်း

အောက်တိုဘာကျောင်းတစ်ပတ်ရေး
အတွက်
ဝရမ်းထုတ်ခံရသော ကိုဘကောင်း

အခန်း (၁၉)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၆ မှ ၁၉၅၇)

(က) တတိယအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲ

တတိယအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကို မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ ဘောဂဗေဒခန်းမဆောင်တွင် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ (၁၉) ရက်နေ့မှ (၂၁) ရက်နေ့အထိကျင်းပခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (မတကသ)၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (မတကသ)၊ ရန်ကုန်ဆေးသိပ္ပံသမဂ္ဂ၊ မန္တလေးဆေးသိပ္ပံသမဂ္ဂ၊ စိုက်ပျိုးရေးမဟာဌာနသမဂ္ဂ၊ ထီးတန်းကောလိပ်၊ ရန်ကင်းကောလိပ်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး၊ ရဲခေါင်အဖွဲ့၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဒီအက်စ်အိုစသည့် အသင်းအဖွဲ့ပေါင်း (၄၃) ဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ် (၈၂) ဦးနှင့် လေ့လာသူပေါင်း (၄၈) ဦး တက်ရောက်သည်။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲမှ ကျောင်းသားပြဿနာ အကြမ်းမဖက်ဘဲ အေးချမ်းစွာတွေ့ဆုံဖြေရှင်းနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရသို့ ပန်ကြားလွှာတစောင်နှင့် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲမှ ထုတ်ပြန်သော ငြိမ်းချမ်းရေးပန်ကြားလွှာကို ထမိမံအတည်ပြုသည်။

(ခ) ၁၉၅၆-၅၇ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့

၁။ စသိန်းဟန်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုကျော်မြင့်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ မမြမြ	ငွေထိန်း
၄။ ကိုစိုးသိန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၅။ ကိုအက်ဒီထွန်း	တွဲဘက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးမှူး
၆။ ကိုစွန်တိတ်	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
၇။ ကိုချစ်သိန်းဦး	ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး (နောင် စာရေးဆရာစိတိအို)
၈။ ကိုလှဖေ	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး (နောင် ဦးတင့်ဇော်)

၉။ စောသိုးမား	လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
၁၀။ ကိုအောင်သန်း	အိုးဝေတာဝန်ခံ
၁၁။ ကိုဝင်းတင်	ပိဋကတ်တိုက်မှူး

(ဂ) မပြီးပြတ်သေးသော သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်တိုက်ပွဲ

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းပေးရန် တကသအမှုဆောင်တို့က အဘက်ဘက်က နည်းမျိုးစုံဖြင့် တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးကို အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကလည်း တောင်းဆိုခဲ့သည်။ တကသမှ ဦးဆောင်၍ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးနှင့် ကျောင်းသားရဲခေါင်အဖွဲ့အစည်းများ စည်းလုံးစွာ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့က အလျှော့မပေးဘဲ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ တကသ နည်းဗျူဟာသည် ၎င်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အာဏာပိုင်များနှင့် မျက်နှာစုံညီစွာ တွေ့ဆုံ၍ ငြိမ်းချမ်းစွာဆွေးနွေးဖြေရှင်းရေးပင်ဖြစ် သည်။ ၎င်းကိစ္စကို တက္ကသိုလ်နယ်မြေအတွင်းသာမက ပါလီမန်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးပွဲကြီးများတွင် ဝန်ကြီးများနှင့် အတိုက် အခံများ အခြေအတင်ပြောဆို၍ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရသည်အထိ ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၅၅ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၂) ရက်နေ့ ပါလီမန်လွှတ် တော် အစည်းအဝေးတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဦးထွန်းတင်က ပညာရေးအသုံးစရိတ် တောင်းဆိုရာ၌ အတိုက်အခံအမတ် ဦးတင်ရွှေက “ကျောင်းသားလောကတွင် တစ္ဆေကြီးတကောင်သည် ကျောင်းသားများအား ခြောက်လှန့်နေပါသည်” ဟု နှိဒါန်းပျိုးပြီး (၃) ခါ ကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ကန့်ကွက်ဆွေးနွေးရာ၌ အတိုက်အခံအမတ်များဖြစ်သော ဗိုလ်စိန်ထွန်း၊ ဦးလှထွန်းဖြူနှင့် ဗိုလ်အောင်စိုး တို့က ဦးတင်ရွှေကို ထောက်ခံဆွေးနွေးကြသည်။ ကျောင်းသားများက (၃) ခါကျစနစ်ဖြင့် ကျောင်းသားဦးရေ နည်းအောင် ပညာရေးအသုံးစရိတ် လျှော့ချခြင်းဖြင့် လုပ်နေခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းပြီး (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ပြီး ပြည်တွင်းစစ်ကို စေ့စပ်ဆွေးနွေးပွဲဖြင့် ရပ်စဲပြီး ကာကွယ်ရေးအသုံးစရိတ် လျှော့ပေါ့ကာ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး အကျပ်အတည်း လွတ်မြောက်မှု ရှာဖွေရန် ဖြစ်သည်။ တကသ၏ (၃) ခါကျ စနစ်နှင့် ပြည်တွင်းစစ် ဆက်နွှယ်၍ သဘောထားပုံမှာ ဖေပလအစိုးရအပေါ် အတိုက်အခံပေါင်းစုံ၏ ရှုမြင်ပုံနှင့် တထပ်တည်း ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၂၃) ရက်နေ့ ဆီးနိတ်အစည်းအဝေးပွဲကြီးတွင် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ် စနစ်ကျင့်သုံးရန် ထပ်မံတင်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့ ဆီးနိတ်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်သည်။ ယင်း ၁၉၅၁ ခုနှစ်က ဒု-အဓိပတိ ဦးအေးမောင်ဦးစီးပြီး ကောင်စီမှ အတည်ပြုပြဌာန်းပေးခဲ့သည်။ ယင်းဆုံးဖြတ်ချက်များကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၀) ရက်နေ့က ကျင်းပသော ကောင်စီအစည်းအဝေးမှ အတည်ပြု ပေးခဲ့သဖြင့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင်တကြိမ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့တွင်တကြိမ်၊ (၂) ကြိမ်တိုင်တိုင် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို အတည်ပြုခဲ့ကြောင်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာထင်အောင်က လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ကျောင်းပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲခန်းမဆောင်ရေတွင် ကိုယ်စားလှယ်များ စုရုံးနေစဉ် (မန္တလေး)

Source: Aung Tun's Original Copy

(ဃ) ကျောင်းသားသမဂ္ဂများဖျက်သိမ်းခံရခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏အမိန့်ပြန်တမ်း

၁။ နိုင်ငံတော်၏ကျောင်းအမျိုးမျိုးတွင် ကွန်မြူနစ်သောင်းကျန်းသူများနှင့် ဆက်သွယ်သူများ၏ ပယောဂကြောင့် မကြာမီက ကျောင်းစည်းကမ်းများကို အကြီးအကျယ် ချိုးဖောက်ဖျက်ဆီးမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေသည်။

၂။ ယင်းကဲ့သို့ ကျောင်းစည်းကမ်း ဖျက်ဆီးချိုးဖောက်ရာ၌ ဆရာ/မများအား ခြိမ်းခြောက်မှု၊ ရာဇဝတ်အပြစ်ဒဏ် ထိုက်သင့်သည့် အနိုင်အထက်ပြုကျင့်မှု၊ ကျောင်းသူ/သားများအား ကျောင်းစည်းကမ်းချိုးဖျက်စေရန် ကျောင်းတွင်းကျောင်း ပြင် အဓမ္မနည်းဖြင့် အနိုင်အထက် ခြိမ်းခြောက်စေခိုင်းမှု။ ကျောင်းများတွင် စာသင်ပျက်ကွက်အောင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အနှောင့်အယှက်ပေးမှု အစရှိသော အလွန်မနစ်မြို့ဖွယ်ဖြစ်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများကို ကျောင်းသားသူငယ်အချို့က ပြုမှု ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၃။ အထက်ပါ တရားမဲ့မှုများကို မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို တားဆီးပိတ်ပင်ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဆုံးဖြတ်ပြီးဖြစ်သဖြင့် နိုင်ငံတော်ကျောင်းများတွင် ကျောင်းဆရာကြီးများက ဦးစီး၍ဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းကောင်စီများနှင့် ကျောင်းသားအဖွဲ့ များမှအပ စင်ပြိုင်အဖွဲ့အစည်းမျိုး သဘောသက်ရောက်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကျောင်းစည်းကမ်းကို ထိခိုက်ချိုးဖောက်စေ နိုင်သည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ကျောင်းသားလူငယ်များ အချင်းချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု ယူဆနိုင်သည့် မည်သည့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အသင်းအဖွဲ့မျိုးကိုမျှ နိုင်ငံတော်ကျောင်းများတွင် ဖွဲ့စည်းခွင့်မပြုရ။ အဘယ်သူမဆို အမိန့်ထုတ် ပြန်သည့်အချိန်၌ ကျောင်းများတွင် ကျောင်းဆရာကြီးဦးစီး၍ ဖွဲ့စည်းသောကျောင်းကောင်စီမှတစ်ပါး ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အသင်းအဖွဲ့ အစရှိသည့်အဖွဲ့မျိုးများကို နိုင်ငံတော်ကျောင်းများတွင် ဖွဲ့စည်းပြီးရှိနေခဲ့လျှင် ယခုအမိန့်ရသည့် နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ အသင်းအဖွဲ့ အစရှိသည်များကို ကျောင်းဆရာကြီးက အမိန့်ထုတ်ဆင့် ဖျက်သိမ်းစေရမည်။

၄။ အမိန့်နှင့်အညီ နိုင်ငံတော်ကျောင်းဆရာကြီးများက ဆောင်ရွက်သည်ကို နှောင့်ယှက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ဖျက်ဆီး၊ သို့တည်းမဟုတ် မနှာခံ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျောင်းစည်းကမ်းကို ဖျက်ဆီးနေသူ ကျောင်းသားများကို ဆရာကြီးက အပြစ်ကို လိုက်၍ ကျောင်းမှ ရာသက်ပန်ထုတ်ပယ်သည်အထိ အရေးယူ အပြစ်ပေးနိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့ အရေးယူခြင်းမျိုးကို အကယ်၍ ခုခံတော်လှန်သောအားဖြင့် ကျောင်းသားများကသော်လည်းကောင်း၊ အခြားသူများကသော်လည်းကောင်း တစ်စုံတရာ ပြုမှု ခဲ့လျှင် ထိုအပြုအမူကြောင့် ကျောင်းကိုဆက်လက်ဖွင့်လှစ်၍ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရန် မသင့်ဟု ကျောင်းဆရာကြီး က ယူဆခဲ့သော် ကျောင်းကိုရက်အကန့်အသတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ရက်အကန့်အသတ်မရှိဘဲ ဖြစ်စေ ပိတ်ထားနိုင်သည်။ ပညာရေး ဌာနအရာရှိများသည် ထိုကိစ္စကို အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းဆရာကြီးများအား လိုအပ်သည့် အကူအညီ များ ပေးကြရမည်။

၅။ အထက်ပါအမိန့်အရ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို မည်သူမဆို ဆူပူသောင်းကျန်းသည့် နည်းဖြင့်၊ သို့တည်းမဟုတ် အဓမ္မနည်းဖြင့် နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးခဲ့လျှင် ကျောင်းဆရာကြီးသည် နယ်အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများ (သို့မဟုတ်) ရဲအရာရှိများ သို့ အကြောင်းကြား၍ အကူအညီကိုရယူလျက် အခြေအနေကို နိုင်နင်းစွာထိန်းသိမ်းရမည်။

(င) ၁၉၅၆ အောက်တိုဘာလ (၁၆) ရက်နေ့ ည (၈) နာရီ ဗမာ့အသံမှ ဒု-ဝန်ကြီးချုပ်သခင်တင်၏

ကျောင်းသားအရေးနှင့်ပတ်သက်သောမိန့်ခွန်း

ကျောင်းသားသူငယ်များရဲ့ အရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူလူထုအား အစိုးရကိုယ်စား ကျွန်တော် အစီရင်ခံလိုပါတယ်။ ၁၉၄၈ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည်နောက် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ အဆင့်အတန်း မြင့်မားမှုအတွက် အစိုးရဟာ ပြည်သူလူထုတစ်လုံးအား ဘဝသစ်ဖန်တီးရေးအတွက် လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ၎င်းလုပ်ငန်း များအနက် ပြည်ထောင်စုရဲ့ အညွန့်အဖူးများဖြစ်တဲ့ ကျောင်းသားသူငယ်များကို လူတော်လူကောင်းများ ဖြစ်လာရေးအတွက် အစိုးရက အထူးအရေးပေးပြီး ဆောင်ရွက်နေတာလို့ ကျွန်တော်ထွင်ပြီး အစီရင်ခံရန် လိုမယ်မထင်ပါဘူး။

အစိုးရက ကျောင်းသားသူငယ်များကို နောင်တခေတ်မှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်ကြမဲ့ သားကောင်းရတနာ ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ဘဝသစ်ဖန်တီးမှုပညာရေးစီမံကိန်းကို ရေးဆွဲပြီး ၁၉၅၂ ခုမှ စတင်၍ ဆောင်ရွက် နေတာကိုလည်း ပြည်သူလူထုက မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘဝသစ်ဖန်တီးမှုပညာရေးစီမံကိန်းအရ အစိုးရက ရုပ်လုံးဖော်နေတဲ့လုပ်ငန်းများကတော့-

၁။ ပြည်ထောင်စုသားမှန်သမျှ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက် နားလည်သူများ ဖြစ်လာစေရန်၊

၂။ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်စွာဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မယ့် ပြည်ထောင်စုသားများ အလုံအလောက် ပေါ်ထွက်

လာစေရန်၊

၃။ ပြည်ထောင်စုရဲ့ တာဝန်အသီးသီးကို ကျွမ်းကျင်လုံလောက်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်မယ့် အရည်အချင်းပြည့်ဝသူများ ဖြစ်လာစေရန်၊

၄။ ပြည်ထောင်စုအတွင်း ဗလငါးတန်နဲ့ ပြည်စုံမယ့် ပြည်ထောင်စုသားများ ပေါများလာစေရန်၊

၅။ ပြည်ထောင်စုအတွင်း ဒီမိုကရေစီဝါဒ တည်တံ့ခိုင်မြဲရန်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တချက်ကတော့ ပြည်ထောင်စုသားမှန်သမျှ ပညာသင်ကြားရေးမှာ အခွင့်အရေးတန်းတူရှိစေရန် အတွက် မူလတန်းမှတက္ကသိုလ်အထိ အခမဲ့ပညာသင်ကြားပေးတဲ့စနစ်ကို အစိုးရက တီထွင်ခဲ့ပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးချိန်မှစပြီး ယခုအချိန်ထိ (၈) နှစ်ခန့်အတွင်း မူလတန်းကျောင်းပေါင်း (၁၀၂၂၆)၊ အလယ်တန်းကျောင်းပေါင်း (၄၁၅)၊ အထက်တန်း ကျောင်းပေါင်း (၂၂၀)၊ ဆရာအတတ်သင်ကျောင်း (၆) ကျောင်း၊ စက်မှုလက်မှုသိပ္ပံကျောင်း (၃) ကျောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ ကျောင်း (၁) ကျောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး အထက်တန်းကျောင်း (၁) ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်း (၁) ကျောင်း၊ အခြားကောလိပ် ကျောင်း (၈) ကျောင်းတို့ကို ဖွင့်လှစ် သင်ကြားပို့ချ နေပါတယ်။ ယခုကျွန်တော် အကျဉ်းမျှအစီရင်ခံခဲ့တဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် ပညာရေးဘက်မှာ အစိုးရကထားရှိတဲ့ စေတနာဟာ ဘယ်လောက်ကြီးမားတယ် ဆိုတာ ပေါ်လွင်ထင်ရှား နေပါတယ်။

နောက်တချက် မူလတန်းကစပြီး အထက်တန်းကျောင်းတွေမှာ ပညာရည်နို့သောက်စို့နေကြတဲ့ ကျောင်းသားသူငယ် များမှာ အသက်အရွယ်အားဖြင့် ငယ်ရွယ်နုနယ်သူများဖြစ်တဲ့အတွက် နောင်တခေတ်မှာ လူတော်လူကောင်းများ ဖြစ်လာစေရန်မက နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ဒီမိုကရေစီစနစ်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုကြီးကို ကျွမ်းကျင်စွာ အုပ်ချုပ်ထိန်းသိမ်းနိုင်သူများ ဖြစ်လာစေရေးအတွက် အထက်တန်းကျောင်းများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများမှာ ဆရာနဲ့တပည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့ ကျောင်းကောင်စီများ ဖွဲ့စည်းနေတဲ့အပြင် ကျောင်းသားလူငယ်များရဲ့ အသက်အရွယ်၊ ပညာအရည်အချင်း၊ ဗဟုသုတ အဆင့်အ တန်းအလိုက် စာတွေ့လက်တွေ့ ပြုစုမွေးမြူ လေ့ကျင့်သင်ကြား ပို့ချမှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။

အစိုးရဟာ ကျောင်းသားသူငယ်များအတွက် ဒီမျှလောက် မျှော်လင့်ခြင်းကြီးမားစွာ ဂရုစိုက်ပြီး ဆောင်ရွက်နေတာကို ကွန်မြူနစ်သောင်းကျန်းသူများနဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ အပေးအယူအဆက်အသွယ် ပြုလုပ်နေကြတဲ့ နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်အချို့တို့က “တပြည်လုံးသေချင်သေပါစေ ကွန်မြူနစ်တွေမာလျှင်ပြီးရော” ဆိုတဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း ယခုတလောမှာ နိုင်ငံတော် ကျောင်းအချို့ရှိ ကျောင်းသားသူငယ်အချို့ကို ဖြားယောင်းသွေးဆောင် မြှောက်ပင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းစည်းကမ်းကိုကြီး အကျယ် ဆူပူချိုးဖောက်ဖျက်ဆီးစေတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ စာသင်ကြားရေးလောကတခုလုံး ပြိုပျက်စေပြီး နိုင်ငံတော်ရဲ့ ငြိမ်ဝပ် ပိပြားရေးကိုပါ ခြိမ်းခြောက်ရန် ကြိုးပမ်းမှုများဟာ ထင်ရှားစွာ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။

ပြည်ထောင်စု ပညာရေးလောကရဲ့အခြေအနေမှာ ယခုကျွန်တော်တို့ ပြောဆိုနေခဲ့တဲ့အတိုင်း ဆိုးဝါးစပြုလာတဲ့အတွက် မြင့်မြတ်တဲ့လုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူပြီးဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ ဆရာ/ဆရာမများအား လည်းကောင်း၊ ပညာကိုအေးချမ်းစွာ ဆည်းပူးလိုကြတဲ့ ကျောင်းသားလူငယ်များအား လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ရဲ့သားငယ်သမီးငယ်များကို ပညာတတ်စေလိုတဲ့ မိဘ အုပ်ထိန်းသူများအား လည်းကောင်း၊ တရားဥပဒေအတွင်းမှာ လွတ်လပ်စွာ ပညာသင်ကြားခွင့်ရှိတဲ့ ပြည်သူလူထုအား လည်း ကောင်း၊ အစိုးရက အစွမ်းကုန်ကာကွယ်မှုပေးရန် သံနွဲ့ဌာနချထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် နိုင်ငံတော်ကျောင်းမှာ စည်းကမ်းသေဝပ်စွာနဲ့ အေးချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားခြင်းကို နှောင့်ယှက် (သို့မဟုတ်) အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေမဲ့ အပြုအမူဟူသမျှကို ထိရောက်စွာအရေးယူပြီး အပြစ်ပေးစေရန်၊ ကျောင်းဆရာကြီးများနဲ့ ပညာရေး ဌာန အရာရှိများရဲ့ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို အကြမ်းဖက်နည်းနဲ့၊ သို့တည်းမဟုတ် အဓမ္မနည်းနဲ့ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးခဲ့ရင် အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများနဲ့ ရဲအရာရှိများရဲ့ အကူအညီကိုရယူပြီး ဆောင်ရွက်စေရန်ကိုလည်း အစိုးရက ညွှန်ကြားချက်များပေးပြီး အစီစဉ်များ ပြုလုပ်နေကြောင်းကိုလည်း ပြည်သူလူထုအား ကျွန်တော်ထပ်လောင်းပြီး အစီရင်ခံလိုပါတယ်။

ယခုကိစ္စကို ကျွန်တော်တို့ပြတ်သားစွာ တားဆီးခြင်းမပြုနိုင်လျှင် ပြည်ထောင်စုကြီးတခုလုံးမှာ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့၊ ဥပဒေမဲ့ ပြုလုပ်ခြင်းများ လွှမ်းမိုးလာပြီး နိုင်ငံတော်ကြီးတခုလုံး ပြိုကွဲပျက်စီးသွားစေနိုင်ပါတယ်။ အစိုးရဥပဒေအရ အကြမ်းနည်းကို အသုံးပြုတဲ့ အခြေအနေအထိ ဆိုးဝါးလာခြင်းမျိုးကို လုံးဝလိုလားခြင်းမရှိပေမယ့် အခြေအနေကို နိုင်နင်းစွာထိန်းသိမ်းနိုင်ရေး အတွက် လိုအပ်တဲ့ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်ရပါလိမ့်မယ်။ တကယ်လို့ အစိုးရက မလွဲမရှောင်တဲ့အတွက် တာဝန်ကိုထမ်းရွက်ခဲ့ရ ရင် ကွန်မြူနစ်သောင်းကျန်းသူများနဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ မြေပေါ်ဒလန်များဟာ ကျောင်းသားများအား အစိုးရက ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ ပြုမူနေပြီး လုံ့လအောင်ကြွေးကြော်ကြပြီး တိုင်းပြည်ဆူပွက်လာအောင် လှုံ့ဆော်ကြဦးမည်ဆိုတာကိုလည်း အစိုးရဟာ ကြိုတင် မျှော်လင့်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစိုးရက ပြည်သူလူထုအား တိကျပြတ်သားစွာ အစီရင်ခံလိုတာကတော့ ယခုကိစ္စမှာ ကျောင်းသားသူငယ်များရဲ့ လောကကို စတင်ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လာပြီး ဆူပူမှုနဲ့တရားမဲ့မှုများကို ဖန်းတီးနေကြတဲ့ သောင်းကျန်း သူ ကွန်မြူနစ်များနဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ပယောဂကြောင့် အေးချမ်းစွာပညာသင်ကြားခြင်းကို အဓမ္မနည်းနဲ့ နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးနေကြတဲ့ ကျောင်းသားအရေမြို့ လူဆိုးများကို အစိုးရတာဝန်အရ အရေးယူရမယ့်ဆိုတာကို ပြည်သူလူထုကြီးတရပ်လုံးက သိရှိနားလည်

ထားရန် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သောင်းကျန်သူကွန်မြူနစ်များနဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့အပေါင်းအပါများဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံတော်သစ္စာဖောက်တို့ရဲ့ ယုတ်မာဆိုးသွမ်းတဲ့ အကြံအစည်ကိုချေမှုန်းဖျက်ဆီးပြီး ပြည်ထောင်စုရဲ့သားကောင်းသမီးကောင်းများဖြစ်ကြတဲ့ ကျောင်းသားသူငယ်များ အေးချမ်းစွာပညာသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရအား ကျောင်းသား၊ မိဘ၊ အုပ်ထိန်းသူများက လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ စတုတ္ထမဏ္ဍိုင်ကြီးဖြစ်သော သတင်းစာဆရာများအားလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုကြီးကို သစ္စာရှိကြကုန်သော ပြည်ထောင်စုသားများအားလည်းကောင်း၊ အဘက်ဘက်မှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန် မေတ္တာရပ်ခံ ပန်ကြားလိုက်ပါတယ်။

(ခ) ကျောင်းသားများဝန်ခံကတိဌာပုံစံ	
အောက်၌ လက်မှတ်ရေးထိုးထားသူ ကျွန်တော် - - - - - သည် အတိအလင်းကတိပေးဝန်ခံသည်မှာ-	
၁။ ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ်၏ နည်းဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေကို ရိုသေပါမယ်။ ၎င်းအပြင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆောင်၌ နေခဲ့လျှင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆောင်၏ နည်းဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေကို လိုက်နာပါမည်။	
၂။ ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ်နှင့် ဖိလာဆန့်ကျင်သော မည်သည့်လုပ်ငန်းရပ်မျိုးတွင်မှ ပါဝင်ခြင်းမပြုပါ။	
၃။ ကျွန်တော်သည် အထက်ပါကတိဝန်ခံချက် တရပ်ရပ်တို့ကိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်လျှင် တက္ကသိုလ်မှထုတ်ပယ်ခြင်းခံရမည်ကို သိပါသည်။	
၁။ ကျောင်းသား၏ထိုးမြဲလက်မှတ် - - - - -	
၂။ ကျောင်းသား၏အမည် - - - - -	
၃။ ကိုယ်ပိုင်နံပါတ်နှင့် သင်တန်း - - - - -	
၄။ ကျောင်းဆောင်အမည်နှင့် အခန်းအမှတ် - - - - -	
၅။ မိဘ (သို့မဟုတ်) အုပ်ထိန်းသူ၏အမည် - - - - -	
ထပ်ဆင့်လက်မှတ်ရေးထိုးရန်	
၁။ မိဘ (သို့မဟုတ်) အုပ်ထိန်းသူထိုးမြဲလက်မှတ် - - - - -	
၂။ မိဘ (သို့မဟုတ်) အုပ်ထိန်းသူ၏ အမည် - - - - -	
၃။ လိပ်စာ - - - - -	
၄။ ရက်စွဲ - - - - -	

(ဆ) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကျောင်းသားဘဝရေးခဲ့သောဆောင်းပါး

ကျောင်းသားဝတ္တရား

အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီး ရှိတ်စပီးယားက ကမ္ဘာ့အလုံးစုံသည် ဇာတ်ခုံမျှသာတည်းဟု မိန့်မြွက်ဘူး၏။ ထိုကမ္ဘာ့ဇာတ်ခုံတွင် လူအမျိုးမျိုး၊ အရွယ်အမျိုးမျိုး၊ အတန်းအစားအမျိုးမျိုးတို့သည် ကိုယ့်အစဉ်းကိုကိုယ်ကိုင်၍ ဇာတ်နိုင်အောင် ခင်းသွားရလေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ သိကြားတတ်သော အချိန်အရွယ်မှစ၍ သေသည်ထိအောင် မိမိ၏ အလုပ်ဝတ္တရားအဖြစ်ရှိ၏။ ထိုဝတ္တရားကို ကြေမြန်မှသာလျှင် လောက၌ လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပေမည်။ ကမ္ဘာ၏နောင်ခေတ် အမွေခံဖြစ်ကြသော ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားတို့မှာလည်း အထူးသဖြင့် အသက် (၁၆) နှစ် (၁၇) နှစ်မှစ၍ အထက်သို့ရှိသော ကျောင်းသားများမှာလည်း အဆိုပါဝတ္တရားဥပဒေမှ မကင်းလွတ်ကြချေ။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်-ကျောင်းသား၏ဝတ္တရားသည် အဘယ်နည်း။

အမြင်ကျယ်ကျယ်၊ ကြည့်လေ့ရှိသောသူတို့သည် ကျောင်းသားဆိုသည်မှာ တန်းစာကျက်၍ စာမေးပွဲအောင်ရုံမျှဟူသော အများအယူအဆ၏တိမ်ခြင်းအဖြစ်ကို သိရှိကြလေပြီ။ ထိုအယူအဆကား ခေတ်အောက်ကျသည့် အယူမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။

ပညာရေးကိုကျွမ်းကျင်သော ကမ္ဘာ့ပညာရှိတို့သည် လောကရေး၊ ဓမ္မရေးပြဿနာအရပ်ရပ်တို့ကို စိစစ်ဝေဖန်ဖြေရှင်းတတ်သော ပညာမှ စာအုပ်စာပေကိုအံ့၍ရသော အမှတ်သညာနှစ်ရပ်ကို ခွဲခြား၍ထားလေသည်။ စာမေးပွဲကိုအောင်မြင်သူသည် လောကစစ်ပွဲတွင်လည်း အောင်မြင်နိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိသည်ဟု မချဆတ်ဆတ် မဆိုသာချေ။ ဤသို့လျှင် စာမေးပွဲအကြောင်းသန့်ကို ဖော်ထုတ်ကြ၏။ An Examination of Examination စာမေးပွဲများ၏ အကျိုးအပြစ် စစ်ဆေးချက်ဆိုသော စာအုပ်တွင် ဤအချက်ကို ရှင်းလင်းပြသ ထားပေ၏။ စာမေးပွဲတစ်ခု၏ အဖြေစာရွက်များကို စာစစ်သူအမျိုးမျိုးအား-စစ်ဆေးစရာ အဖြေတခုတည်းကိုပင် အမှတ်ပေးပုံခြင်း မတူညီသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ တဘက်-စာစစ်သူတဦးတည်း ၎င်းတစ်နှစ်ခန့်က ဖျက်ခဲ့သောအဖြေကို နောက်ထပ် စစ်ဆေးသည့်အခါ ပထမအမှတ်ပေးပုံနှင့် နောက်တခါအမှတ်ပေးပုံခြင်းမှာ ကွာခြားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ကမ္ဘာကျော်-ပြဇာတ်ရေးဆရာ ဘားနာတ်ရှောကလည်း တရံရောအခါက အတန်းထဲတွင် ထိပ်ကျသော ကျောင်းသားသည် လောကတွင် အောက်ဆုံးထစ် ရောက်တတ်သည်ဟု မိန့်ဆိုခဲ့ဘူးသည်။

ဤတွင် ကမ္ဘာကျော်စာရေးဆရာ၏ အရေးအသားကို ၎င်းရေးသားသဖြင့် ယုံကြည်ရမည်ဟု မဆိုလို၊ သို့ရာတွင် ၎င်းကား

မှတ်ချက်- မြဟန် - ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏စာပေလက်ရာ - စာ- ၈၃-၈၈ (ပ/၉၈) နှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး၍ မူရင်းစာသားအတိုင်း ဖော်ပြသည်။

အကြောင်းမဲ့ မရေးသားရာ။ ယင်းသို့ဖြစ်ရခြင်းကား ကျွန်ုပ်တို့သည် ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်တွင် သာဓကအထောက်အထားများကို ကြည့်မည် ဆိုလျှင် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း ကျောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စာမေးပွဲများတွင် ထိပ်တန်းကျသူချည်း မဟုတ်ပေ။ ဥပမာ အနည်းငယ် ထုတ်ပြရသော် ယခုခေတ် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းသမားများတွင်၊ ဟစ်တလာနှင့် မတ်ဆိုလိုနီတို့သည် ကျောင်းမှပင် ကောင်းစွာမနေခဲ့ကြ ရပေ။ မဟတ္တမဂန္ဒီသည်လည်း ကောလိပ်ကျောင်းတွင် ရောက်ဖူးရုံမျှသာရှိ၍၊ ကျောင်းသားအဖြစ် နေစဉ်အခါက ထူးထူးချွန်ချွန် မရှိပေ။ ပန်ဒစ်ဂျဝါဟလာနေရူးသည်လည်း၊ အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ နာမည်ကျော်ကျောင်းနှင့် တက္ကသိုလ်တို့မှ အောင်မြင်ခဲ့လင့်ကစား ကျောင်းသားအဖြစ်ဖြင့် များစွာထူးချွန်လှ။ ဘီ-အေဂုဏ်ထူးတန်းတွင် ဒုတိတန်းမျှသာရလေသည်။ သို့ရာတွင်ထိုအခါက ၎င်း အထက်-ပထမ ရခဲ့သောသူတဦးမှာ၊ ရန်ကုန်တွင် ပါမောက္ခတဦးအဖြစ် ၎င်းကဲ့သို့ ကျော်ကြားခြင်း မရှိပေ။ အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာ ကြီးများဖြစ်သော ဂိုးလ်စမစ်၊ ဆာဝါလတာစကော့-စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာလည်း ကျောင်းနေစဉ်က ထူးချွန်ခြင်းမရှိ၊ ဆာဝါလ တာစကော့မှာမူ၊ လူငဏ္ဍာဟုပင်-ဆရာ၏အခေါ်ခံရလေသည်။ ဤကား၊ ဥဒါဟရဏ်ကို အကျဉ်းမျှ သရုပ်ပေါ်အောင်ပြလိုက်ခြင်း ပေတည်း။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းကိုစစ်လျှင်၊ လူတဦးတယောက်၏ တန်ဖိုးကို မည်မျှရှိသည်ဟု ချိန်ဆရန် တထစ်ချသတ် မှတ်ထားသောနည်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

စင်စစ်သော်ကား ကျောင်းတွင်တခါမျှမနေဖူး၍ စာတစ်လုံးမျှ မသင်ဘူးသူပင် ပညာရှိဖြစ်နိုင်၏။ ဤကား ဖြစ်နိုင်သည့် အကြောင်းကို အလွန်ဆိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယခုကမ္ဘာပေါ်မှာရှိသည့် စာအုပ်အားလုံးသည် အရင်းစစ်လျှင် လောက၏အကြောင်းကို အမျိုးမျိုးမှတ်သားချက်များသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုမှတ်သားချက်များကို ရေးသူများ၏ အဘော်၊ ၎င်းတို့ရေးရာဒေသ၊ ရေးသည့် အချိန်ကာလ စသည်တို့ကိုကြည့်၍၊ ဝေဖန်ပြီးလျှင်၊ လောကအလုပ်ဝတ္တရားတွင် သုံးစွဲတတ်မှသာ စာတတ်အမှန်ဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ စာမတတ်သူသည်၊ လောကအမှတ်အသား ကောင်းမွန်၍ နေရာချတတ်လျှင် စာတတ်နေရန်မလိုချေ။ ထိုကြောင့်ပင်- မတ်ဆိုလိုနီက ၎င်းအတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ကျွန်ုပ်ဘတ်ခဲ့သော အကြီးဆုံးသောစာအုပ်ကား၊ ကျွန်ုပ်နေခဲ့ နေဆဲသော လောကကြီးပင်တည်းဟု ရေးထား၏။ ထိုကဲ့သို့ စာအုပ်စာပေမှ ကျော်လွန်သောပညာကို၊ အဘယ်သို့ရအံ့နည်း။

ထိုပညာစစ်ကိုရရန် လွတ်လပ်စွာ တွေးတောပြောဆို ဆွေးနွေးလုပ်ကိုင်လိုသော စိတ်ဓါတ်ကို မွေးရန်လို၏။ ဤအချက်ကို ပညာရေး ကျွမ်းကျင်သူ ပုဂ္ဂိုလ်များက (Academic Freedom) ပညာသင်ကြားရေး လွတ်လပ်ခွင့်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ဤအချက်ကား၊ ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်ကို-တမျိုးတမည် ပြောင်းလွဲစေသည့် ရီနေဆန်နှင့် ရီဖောင်းမေးရှင်းခေါ် ခေတ်သစ်ဝါဒ၊ လောကဓါတ်ပညာ ပြန့်ပွားရာ အကြောင်းရင်းတည်း။ ဤအချက်ကား-ကျွန်ုပ်တို့၏ ဂေါတမဘုရားသခင်၊ ဟောကြားသော ကာလာမသုတ္တန် သဘောအရပင်တည်း။

ထိုလွတ်လပ်စွာတွေးတောပြောဆို ဆွေးနွေးလုပ်ကိုင်လိုသော စိတ်ရှိရမည်ဆိုရာတွင်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိထင်ရာ တွေးတော ပြောဆို လုပ်ကိုင်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ လောကရှိ လူအပေါင်းတို့သည် ရေတွင်းထဲရှိဘားသူငယ်ကဲ့သို့နေ၍ မဖြစ်ပေ။ တဦးနှင့်တဦး ကူးလူးဆက်ဆံရ လေသည်။ ယခုခေတ်အခါတွင်၊ ဤသို့ ကူးလူး ဆက်ဆံခြင်းမှာ၊ ပိုမို၍ပင် နယ်ကျယ်လာလေသည်။ ယခု- အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည် ကြုံတွေ့နေရသော ရှားပါးရေးခေတ်သည် ထိုဥပဒေကို လွန်ဆန်၍ ကိုယ့်တက်၊ ကိုယ့်သဘောကိုသာ မြင်သော၊ ဝါဒကြောင့်ဖြစ်သော ကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ပွဲတင်သံ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရာ လူတိုင်းလူတိုင်း တဦးနှင့်တဦး အပေါင်း အသင်းသမဂ္ဂရှိမှသာ အမျိုးမျိုးသော အယူအဆ အမှတ်အသားတို့ကို တွေ့မြင်သိရှိရ၍၊ ပိုမိုအမြင်ကျယ်လာနိုင်လေသည်။ သို့- အမြင်ကျယ်မှ တဦးကိုတဦး နာခံတတ်ခြင်း-စောင်မကူညီတတ်ခြင်း၊ အပြောအဆို အနေအထိုင် ပြုပြင်လာခြင်း၊ စသဖြင့်- လောကလူလုပ်တတ်သည့် အရည်အချင်းများ ရနိုင်လေသည်။

ထိုကြောင့်၊ ထိုသို့ကူးလူးဆက်ဆံ အမြင်သန်အောင်၊ ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်များတွင်၊ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားထားခြင်း၊ အသင်းအပင်းများ ထောင်ခြင်း စသည်တို့ ပြုကြရလေသည်။ သို့ရာတွင် အပေါင်းအသင်းသမဂ္ဂအတွက် ပြုလုပ်ရာတွင် လွတ်လပ်စွာ မပြောရ မဆိုရ မဆွေးနွေးရလျှင်၊ မျက်စိပိတ်ထားသည်နှင့် တူပြန်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ (၂) ဘက် (၂) ချက်စုံမှသာ ပညာရေးအစစ်မည် လေသည်။

တဘက် ယနေ့ ဖြစ်သော ကျောင်းသားများသည် နက်ဖြန်ပြည်ကြီးသားများ ဖြစ်ကြ၏ဟု ဆိုရိုးစကား ရှိ၏။ သို့ဖြစ်ရာ၊ ပြည်ကြီးသားတို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာတို့နှင့်ညီအောင် အုပ်ချုပ်နည်း၊ မိမိအခွင့်အရေးအတွက် တိုက်ခိုက်နည်း၊ စကားပြောနည်း၊ စည်းကမ်းသေဝပ်နည်း၊ ကိုယ်လက် ကျန်းမာရေး စသည်ဖြင့် နည်းမျိုးစုံအောင် အသင်းအပင်များ၊ ရဲတပ်များ၊ ကစားနည်းများ ကို ထွင်ကြရ၏။ ထိုမျှမက၊ ယခုအခါ တနိုင်ငံနှင့် တနိုင်ငံမှာ ခွဲစပ်၍ မဖြစ်နိုင်။ တရုတ်ပြည်၊ စပိန်ပြည်၊ ပါလက်စတိုင်းပြည်တွင် အဖြစ်အပျက်များသည်၊ ဤတိုင်းပြည်ကို လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ လူသတ္တဝါတို့အား လည်းကောင်း မည်သို့မည်ပုံ ထိခိုက်မည်ဟု သိနိုင်အောင် ကမ္ဘာ့အခြေအနေကိုလည်း၊ မိမိရသိရန်လို၏။ ဤသည်တို့ကား အကြမ်းမျှ ကျောင်း သားတို့ ပြုလုပ်ရမည့် ဝတ္တရားများ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့်-ကမ္ဘာရှိကျောင်းသားအပေါင်းတို့သည် လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်၍၊ စစ်မက် တားမြစ်ရေး၊ အလုပ်လက်မဲ့ပျောက်ရေး အကြောင်းစနစ်ကို ရှာဖွေနေကြ၏။ အခြေအထူးမလှသော စပိန်ပြည်နှင့် တရုတ်ပြည်တို့ တွင် ကျောင်းသားတို့မှာ ကိုယ်ထိလက်ရောက် တိုက်ခိုက်နေကြရ၏။ ထိုကြောင့် အချိန်နှင့် အခါအလျောက်လည်း၊ ကျောင်းသား ၏ ဝတ္တရားလည်း ကွဲလာ၏။ ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကျောင်းသားဝတ္တရား အားလုံးကို သိမြင်သည်နှင့်အညီ နောင်ခေတ်ဗမာပြည်ကို ဖန်တီးမည့် ကျောင်းသားများသည်၊ ယခုလူများကဲ့သို့ မညီမညွတ်၊ မလုပ်တတ်၊ မကိုင်တတ် မဖြစ်ရအောင်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ-ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂအသင်းကြီးကို အထင်အရှား တည်ထောင်ထား၏။ ထိုအသင်းကို ဝင်ရောက် အားပေးရန်မှာ ကျောင်းသားတိုင်း တိုင်းပြည်ချစ်စိတ်ရှိသော သူတိုင်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားပင်တည်း။

အောင်ဆန်း

(၉) ၁၉၅၆-၅၇ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းပါ ကဗျာ

သွေးစည်းကြစို့

နီမောင်းမောင်းလျှင်
ခွပ်ဒေါင်းအောင်လံ၊ လေဝယ်ပျံတည့်။ ။
အတိတ်ဇာတ်ကြောင်း၊ သမိုင်းဟောင်းကို
ပြန်ပြောင်းလေ့လာ၊ ဆန်းစစ်ပါက
ညီညာဖျဖျ၊ စည်းလုံးကြ၏။ ။
ဆန္ဒမှန်လျှင်၊ တိုက်ပွဲဆင်၍
နီလွင်သောသွေး၊ မြေမှာပြေးလည်း
ကြွေးကြော်ချီတက်၊ တစ်နက်လျှင်
လက်တွဲကာသာ ရှိခဲ့သည်။ ။
ယခုနှစ်ရှေး၊ နှိုင်းရန်ဝေးစွာ
သွေးကွဲပြိုဆင်း၊ ကျဆုံးခြင်းကို
ရိုင်းပင်းညီညာ၊ တို့ကွယ်ကာမှ
နောင်လာညီထွေး၊ ညီမလေးတို့
သွေးစည်းချစ်ခင်၊ ဥဒါန်းတွင်လိမ့်။ ။
နီမောင်းမောင်းလျှင်
ခွပ်ဒေါင်းအောင်လံ၊ လေဝယ်ပျံတည့်။ ။
မြန်အောင် လှမော်

အိုးဝေအားပန်ကြားချက်

ဒေါင်း၏စွမ်းအင်၊ ကမ္ဘာတင်သည်
ပြည်ခွင်အနှံ့၊ ချင်းချင်းပျံ့လျက်
ဆွတ်အံ့ဘွယ်ပင်၊ လွတ်ချတင်တည့်။ ။

အို - မိခင်ဒေါင်းပျို၊ ကျွန်ုပ်ဆိုအံ့၊
ဟို ယခင်ခေါင်၊ အတိတ်ဆောင်သော်၊
များမြှောင်သားတွက်၊ ရှေ့မှထွက်၍
အသက်ကိုစွန့်၊ ရန်ညွန့်ကိုချိုး
“သခင်မျိုး” ဟု၊ မညှိုးမှေးမှိန်
ဦးမနိမ့်တည့်။ ။

မိခင်ခွပ်၍၊ ဤယနေ့ဝယ်
ရွှင်မြေစရာ၊ တိုင်းမြန်မာ၌
ဇေယျာအောင်ပွဲ၊ ဆင်ယင်နွဲ့လည်း
နွဲ့ထဲသွေးပွက်၊ ဖိတ်စင်စက်၏
ငိုမျက်ရည်ဆင်၊ ရန်ပွဲကျင်းကြ
ပြာကျမီးလောင်၊ အလောင်းကောင်နှင့်
သားမောင်မှီခို၊ တက္ကသိုလ်လည်း
“စိမ်းစိုမြူနန်း” မဖြစ်ထွန်းခဲ့
ကျည်လွမ်းယမ်းငွေ့၊ တဝေဝေနှင့်

ဆွေးမြေသွေးပွက်၊ အံ့ထွက်ခဲ့ရ
ဒို့ဒုက္ခချည်း၊ မိုင်းပျပ်လယ်
ဂယက်နှယ်တည့်။ ။

ဤသမယတွင်၊ ကျွန်ုပ်မြင်သည်
မိခင်ဒေါင်းလှ၊ မြေကိုကြွ၍
ရှေ့မှရောင်နီ၊ ပျိုတက်သည်နှင့်
“ချီစေ၊ ညီစေ” “ဒေါင်းအိုးဝေ” ဟု
တွန်လေရင့်ကြွေး၊ အောင်သံပေးသည်
x x x x x x x x x

ဒေါင်းမိခင်သို့ ပန်ကြားချက်

- ၁။ ဖျက်စေ ဖျက်စေ၊ တက်လေပြီးမှ
သမဂ္ဂကို၊ မြစ်ကဖြိုလဲ
ကွဲအောင်ခွဲသည်
မှိုက်မဲသူတို့၊ ကြံစည်တကား။ ။
ပမာဆိုသော်၊ ပင်ပျိုရိပ်အောက်
ခိုပြီးနောက်မှ၊ ကိုင်းခြောက်ကိုချိုး
မီးဝယ်ထိုးသို့။ ။
- ၂။ ရပ်စေ ရပ်စေ၊ သက်သေပြီးမှ၊
ဒို့ဘဝကို၊ သုညနဲ့ရေး
အအောင်ပေးသည်
စာမေးပွဲလည်း၊ မဝီတကား။ ။
ပမာဆိုသော်၊ ရွှန်းစိုလှတင့်
မီးနှယ်ပွင့်သည်၊ ပေါက်ပွင့်ရဲရဲ
နဲ့မစွဲသို့။ ။
- ၃။ သိစေ သိစေ၊ ဖိချေပြီးမှ
ပယောဂဟု၊ ယုံကြံစတမ်း
ချုပ်ကိုင်ဖမ်းသည်၊ ငြိမ်းချမ်းလွတ်ခွင့်
မမြင်တကား။ ။
ပမာဆိုသော်၊ ရန်လိုမှုလုပ်
သင်မဟုတ်လျှင်၊ သင့်မိခင်ဟု
စားချင်ရဲရဲ၊ သူစွပ်စွဲသို့။ ။
- ၄။ သားလှမျက်ရှင်၊ ဒေါင်းမိခင်
သိမြင်ကြားလော့၊ ဆောင်ဦးလော့တည့်
လည်မော့ ခြေကြွ၊ ကနေ၍ချည်း
မပြီးသေးချေ၊ “အိုဝေ” တစ်ခွန်း
မာန်သစ်သွန်း၍၊ နှစ်မွန်းသည့်သား
ဒို့အများကို၊ ညွှန်ကြား
ခေါင်းဆောင်ပါလေဦး။ ။
ဂုဏ်ဝင်း

သမဂ္ဂဖျက်သိမ်းရေးကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အစိုးရ၏ကြေညာချက်ကို တက္ကသိုလ်ဝန်းကျင်၌ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် တကသတို့ ပူးပေါင်း၍ ကြီးကျယ်စွာ ဆန္ဒပြပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

သမဂ္ဂဖွဲ့ ခွင့် မပိတ်နဲ့၊ မပိတ်နဲ့

ချုပ်ချယ်မှုဥပဒေတွေ ရုပ်သိမ်းပစ်၊ ရုပ်သိမ်းပစ်

ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ကြ၊ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ကြ

ဤသို့ ပဲ့တင်သံများ မြည်ဟီးသိမ့်သိမ့် တုန်ခမန်းသော တခဲနက်ကြွေးကြော်သံများ နေရာအနှံ့မှ တက္ကသိုလ်တွင် ဆက်ကာဆက်ကာ ထွက်ပေါ်လာပေသည်။

ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်ကိုနှိပ်နိမ့်ခွန်း

ယခုလက်ငင်း ခင်ဗျားတို့ တက္ကသိုလ်ကို ကြည့်ပါလား။ အတန်းထဲကို ဆရာဝင်လာပြီးရင် မထတာနဲ့ ကျောင်းထုတ်၊ ဆရာကို အကျိုးနဲ့အကြောင်းနဲ့ ပြန်ပြောမိတာနဲ့ ကျောင်းကထုတ်။ ရှုပ်ပါတယ်၊ မျက်စိကလေး နဲ့နဲ့ဖွင့်ပြီး ကျောင်းသားတွေရဲ့ အကျိုးနည်းနည်း ဆောင်ရွက်တာနဲ့ ကျောင်းကထုတ်၊
(၁၉၃၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့၊ ညနေ ၄ နာရီ သမဂ္ဂ၌ကျင်းပသော ကျောင်းသားအစည်းအဝေးမှတ်တမ်းမှ)

နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုမိန့်ခွန်း

ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေဟာ ဆူပူမှုတွေကိုဖန်တီးနေတယ်။ ကွန်မြူနစ် ဒလျှိုဒလန်တွေဖြစ်တယ်။ ကျောင်းစည်းကမ်း ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်တယ်။ အဓမ္မစနစ်ကို အသုံးပြုနေတယ်၊ ဆရာတွေမရှိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် လိုအပ်သလို တင်းတင်း ကျပ်ကျပ် အရေးယူရလိမ့်မယ်။
(၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၇ ရက်နေ့ည အသံလွှင့်၍ တိုင်းပြည်သို့ကြေညာသည်။)

(ဈ) တကသအလုပ်အစည်းအဝေး (Business meeting) ၌ တွေ့ရှိရသော ပြဿနာများ

တကသစည်းမျဉ်းအရ နှစ်ပတ်လည်ပုံမှန်အစည်းအဝေး (Business meeting) ကို အမှုဆောင်သက်တမ်း မကုန်မီ ကျင်းပရသည်။ ထိုအစည်းအဝေးမျိုးကို ၁၉၅၀ ခု ပတ်ဝန်းကျင်က သန့်ရှင်းသောကျောင်းသားအင်းအားစု တကသတွင်အရေး ခံခဲ့ရစဉ်က ရှောင်ခဲ့သည်။ တပ်ဦးအဖွဲ့များသည် ထိုအစည်းအဝေးမျိုးကို မကြောက်ပေ။ တကသစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ကျင်းပရန် အာရုံထားခဲ့သည်။ တကသ အမှုဆောင်အနေဖြင့် မိမိတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို သမဂ္ဂအသင်းဝင်များအား ပြန်လည်အစီရင်ခံ တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ တကသ အသင်းဝင်ကျောင်းသားများက တကသ စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ကြိုတင်ပို့ထားသော မေးခွန်းများကို စနစ်တကျ တရားဝင်ရှင်းလင်း ဖြေကြားရသည်။ ရှင်းလင်းဖြေကြားချက်အပေါ် စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ဝေဖန်ဆွေးနွေးခွင့်ပြုသည်။ လိုအပ်သောအဆိုများကို တင်ပြဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အသုံးစရိတ်ကိုလည်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု စာရင်းစစ် စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်၊ မှတ်ချက်များနှင့်အတူ အတည်ပြုရန် တင်ပြရသည်။ တကသ အသင်းဝင်ကြေးကို မဝင်မနေရဖြစ်၍ တက္ကသိုလ်ရုံးက တာဝန်ယူ ကောက်ခံပေးသည်။ ၎င်းဝင်ကြေးများကို တက္ကသိုလ်ရုံးကပင် ဘဏ်တွင် အပ်နှံထားပါသည်။ တကသအမှုဆောင်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ သုံးလိုသောငွေကို တင်ပြသောအခါ တက္ကသိုလ်ရုံးက ချက်လက်မှတ် ထုတ်ပေးပါသည်။ ၎င်းငွေကို သုံးစွဲရေးနှင့်ပတ်သက်၍ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များက တစုံတရာ စွက်ဖက်ခွင့်မရှိပါ။ စွက်ဖက်ခွင့်လည်း မပြုခဲ့ပါ။ တကသ၏ ငွေအသုံးစရိတ်ရှင်းတမ်းကို စည်းမျဉ်းအရ ၃-၂ ကြိမ်က အလုပ်အစည်းအဝေးတွင် တာဝန်ယူတင်ပြ၍ အတည်ပြုချက် ရယူပါသည်။

တကသ ငွေစာရင်းကို စစ်ဆေးမည့် မှတ်ပုံတင်စာရင်းစစ်အဖွဲ့ကို အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ခန့်အပ်ရပါ သည်။ ထိုအချိန် ၃-၂ ကြိမ်ကျော်ဖြင့် နုတ်ထွက်သွားပါသည်။ အလုပ်အစည်းအဝေးတွင် ၎င်းကိုယ်စား ကိုစိုးသိန်းက အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းခဲ့ရပါသည်။ အလုပ်အစည်းအဝေးကို ဩဂုတ်လ (၁၆) ရက်၊ မွန်းလွဲ (၁) နာရီ (၃၅) မိနစ်တွင်ကျင်းပခဲ့ သည်။ အတိုက်အခံအနေဖြင့် တပ်ဦးအဖွဲ့ကို အပြင်းအထန် ဝေဖန်ထိုးနှက်သည်။ တကသမှ ကိုခင်မောင်အုန်းနှင့် ကိုမောင်မောင် ညွန့်တို့က အပြန်အလှန် ဝေဖန်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ပါသည်။ ငွေစာရင်းရှင်းတမ်း ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တခါတရံ တဖက် နှင့်တဖက် မဟုတ်ဘူး၊ ဟုတ်တယ် စသည်ဖြင့် လက်သီးလက်မောင်းတန်း၍ အော်ဟစ်ငြင်းခုံကြသည်။

ကျောင်းသားတဦးက သတ္တိရှိလျှင်ထပြောပါဟု အော်ရာမှအစ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ဖြစ်လာ၍ ဓါတ်ပုံသတင်း ထောက်များက ဓါတ်ပုံရိုက်ယူသည်။ ထိုအခါကျောင်းသားတဦးက အဓိကရုဏ်းဖြစ်လျှင် ဓါတ်ပုံပါသွားမည် စိုးသည့်အတွက် ဓါတ်ပုံသတင်းထောက်တဦးကို အောက်သို့ဆွဲချရာမှအစ အချို့သတင်းထောက်များ မကျေမနပ်ဖြစ်ကာ ပြန်ကုန်ကြ၏။ ထိုကိစ္စကို နေရှင်းသတင်းစာတိုက်၏ ပုံကြီးချဲ့လှုံ့ဆော်ချက်အရ သတင်းထောက်အသင်းသည် တကသကို (၆) လသပိတ်မှောက်ရန်

ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

နောက်ဆုံး တကသ ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းကို အတည်ပြုရေးအတွက် မဲခွဲရာ (၇၆၁) မဲ၊ (၅၄၀) မဲ အတည်ဖြစ်သည်။

၎င်းအစည်းအဝေးက အတည်ပြုသောအဆိုများမှာ-

- (၁) အမျိုးသားပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဆွေးနွေးပွဲကြီးတရပ်အား နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ဦးစီးကျင်းပရန်၊
 - (၂) သုံးခါကျစနစ် ပယ်ဖျက်ပေးရန်၊
 - (၃) အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရန်၊
 - (၄) အောက်တိုဘာ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲတွင် ကျန်းသူများအား တခါကျ မသတ်မှတ်ရေး၊ ဝိဇ္ဇာတန်းစာမေးပွဲတွင် မေးလွန်းလွှာ (၁) နှင့် (၂) အား တနေ့ထဲ (၂) ကြိမ် မစစ်ဆေးရေးနှင့် အရစ်ကျစနစ်ဟောင်းဖြင့် ဖြေဆိုသူများအား အောက်တိုဘာ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲတွင် ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခွင့်ပြုရန်၊
 - (၅) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် သတင်းစာဆရာ အတတ်သင်သင်တန်းပို့ချပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံကြောင်းတို့ ဖြစ်သည်။
- သမဂ္ဂနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကိစ္စတခုခုအတွက် ရွေးချယ်ခန့်အပ်ထားသောကော်မတီကို ခန့်အပ်ရန်အဆိုကို ရဲခေါင်ကိုဖုန်းမြင့်က တင်သွင်းရာ ထိုအဆိုမှာ တကသစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၂)၊ အပိုဒ် (၆)၊ အပိုဒ်ငယ် (၆) အရ ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းကို ကန့်ကွက်စဉ် ရှုံးနှိမ့်သွားသောအဆိုနှင့် နီးစပ်၍ ထိုအဆိုများကို ယခုမှနောက် (၆) လမှာမှ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်ဆိုကာ တကသ ဥက္ကဋ္ဌက ပယ်ချလိုက်လေသည်။ ထို့နောက် တကသအစည်းအဝေးကို “တကသတည်မြဲပါစေ” ဟု ကြွေးကြော်ပြီး ရဲခေါင်ကိုဖုန်းမြင့်က “အဓမ္မဝါဒ ကျဆုံးပါစေ” ကြွေးကြော်ကာ ညနေ (၆) နာရီ၊ (၃၀) မိနစ်တွင် အဓိကရုဏ်းမဖြစ်သော်လည်း ဆူဆူပူပူနှင့်ပင် ပြီးစီးသွား၏။

ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျော်မြင့် နုတ်ထွက်ခြင်းကိစ္စမှာ တကသအဆောက်အဦ အောက်ထပ်ရှိ စားသောက်ခန်းတွင် ဆိုင်ဖွင့်လိုသူများထံမှ တင်ဒါခေါ်ယူရာတွင် ၎င်းတင်ပြခဲ့သောမူကြမ်းကို လက်မခံသည့်ကိစ္စနှင့် တကွ အခြားမကျေနပ်ဖွယ် ကိစ္စအရပ်ရပ်တို့ကြောင့် ဇွန်လ (၂၈) ရက်၊ မွန်းလွဲ (၁) နာရီက တင်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သတင်းထောက်များနှင့် ပြဿနာမဖြစ်စေရန်နှင့် ပြေလည်ရာပြေလည်ကြောင်း အတွက် တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုသိန်းဟန်၊ ကိုစိုးသိန်းတို့သည် စမ်းချောင်းကြီး သတင်းထောက်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံ သွားရောက်ရှင်းပြသည်။ သတင်းထောက်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးကလည်း နားလည်သဘောပေါက်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က တကသနှင့် တပ်ဦးကို ပြည်သူက အာရုံစိုက်နေချိန် ဖြစ်လေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများတပ်ဦး သတင်းထောက်များသို့ ပန်ကြားလွှာ

သတင်းထောက်များခင်ဗျား-

၁၆၊ ၈၊ ၅၇ ရက် တကသ အလုပ်အစည်းအဝေးတွင် သတင်းထောက်အချို့နှင့် ကျောင်းသားတဦး ဖြစ်သွားသော ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများတပ်ဦးအား မြန်မာပြည်သတင်းထောက်များအသင်းက (၆) လတိတိ အဆက်ဖြတ်ကာ သပိတ်မှောက်လိုက်သည်ဟု ၁၈၊ ၈၊ ၅၇ ရက်နေ့က ကြေညာလိုက်ပါသည်ဟု သိရပါသည်။

ဤသို့ကြေညာရာ၌လည်း (တကသအလုပ်အမှုဆောင်များသည် စည်းကမ်းမဲ့မှု၊ ရမ်းကားမှုကို အချိန်မီမဖြေရှင်းနိုင်ဘဲ အပြစ်ကျူးလွန်သူ၏ ပရိယာယ်ကိုပင် လိုက်လျောခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တကသအမှုဆောင်များ တာဝန်မကင်း) ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (တကသ အမှုဆောင်များမှာ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်၍ မလွဲမရှောင်သာဘဲ အပြစ်ရှိသူနှင့် တာဝန် မကင်းသူများ) ဟူ၍ လည်းကောင်း ပါရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းထောက်များအား ဖြစ်ရပ်မှန်ကို တင်ပြလိုသည်မှာ အလုပ်အစည်းအဝေးပွဲတွင် ဖြစ်ပွားခြင်းသည် သာမန်ကျောင်းသားတယောက်နှင့် သတင်းထောက်အချို့ ဖြစ်ပွားခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အစည်းအဝေး တာဝန်ခံကျင်းပသော အမှုဆောင်များနှင့် ဖြစ်ပွားခြင်းမဟုတ်သဖြင့် တကသအမှုဆောင်၌လည်း တာဝန်မရှိပေ။ ဤကျောင်းသားသည် တပ်ဦးအမှုဆောင်လည်း မဟုတ်၊ ကောင်စီဝင်လည်း မဟုတ်သဖြင့် တပ်ဦး၌လည်း တာဝန်မရှိ။ ထိုကျောင်းသားနှင့် သတင်းထောက်များ အခင်းဖြစ်ပွားချိန်တွင် အစည်းအဝေး၏ သဘာပတိဖြစ်သော တကသဥက္ကဋ္ဌက (သတင်းထောက်များအား ဓါတ်ပုံရိုက်ခွင့် ရှိကြောင်းနှင့် မတားမြစ်မိတ်ပင်ရန်) ပြောကြား ကြေညာခဲ့လေသည်။ ဤသို့ သဘာပတိက ပြောကြားပြီးသောအခါ သတင်းထောက်များက အစည်းအဝေးခန်းမမှ ထွက်ခွာသွားပါသည်။ ထိုနေ့ညနေကပင် ဖြစ်ပွားရာ၌ပါသော ကျောင်းသားကိုယ်တိုင် သတင်းထောက်များအား တောင်းပန်စာ ပေးပို့ခဲ့ပါသည်။

ယင်းသို့ ကျောင်းသားတချို့နှင့် သတင်းထောက်အချို့ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားခြင်းကို တကသက မလိုလားသည့်အလျောက် ထိုကျောင်းသားက ၎င်းအလိုဆန္ဒအလျောက် တောင်းပန်စေပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့ မိမိတို့ အလိုဆန္ဒအလျောက် တောင်းပန်သည်ကိုပင် အဓမ္မအနိုင်ကျင့်၍ တောင်းပန်စေသည်ဟူသောသဘောမျိုး သတင်းထောက်အဖွဲ့၏ ကြေညာချက်တွင်ပါရှိသည်။ တဖန်

တပ်ဦးအား (၆) လ သပိတ်မှောက်သည် ဆိုခြင်းမှာလည်း ဘာမျှ မသက်ဆိုင်သည့် တပ်ဦးအား မတရားသက်သက် ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

တပ်ဦးသည် သတင်းထောက်များအပေါ်၌ စေတနာကောင်းထားလျက် သဘောထား မှန်ကန်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ် ၁၉.၇.၁၀ သတင်းထောက်များအား ဓါတ်ပုံမရိုက်ရဟု တားမြစ်သည်ကို တကသက ဝမ်းနည်းကြောင်း ကြေညာခဲ့ ဖူးပါ၏။ ထိုကြေငြာချက်ကို တပ်ဦးက ထောက်ခံခဲ့သည်။

ထိုကဲ့သို့ တပ်ဦးနှင့် သတင်းထောက်များ စေတနာသန့်ရှင်းစွာ ဆက်ဆံသည်ကို တပ်ဦးဝင်မဟုတ်သည့် သာမန် ကျောင်းသားတစ်ဦးနှင့် ဖြစ်ပွားမှုကို ခုတ်လုပ်လျက် တပ်ဦးအားတရားခံလုပ်သည့် လုပ်ကြံမှုကြောင့် တပ်ဦးသတင်းအား (၆) လ သပိတ်မှောက်ခြင်း ဖြစ်ရပ်ကို မတရားဟုယူဆကြောင်း သတင်းထောက်များအား အလေးအနက် တင်ပြလိုက်ပါသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးအနေနှင့် ယခင်ကလည်း သတင်းထောက်များအပေါ် သဘော ထား မှန်ကန်ခဲ့ပါသည်။ ယခုလည်း မှန်ကန်ပါသည်။ နောင်အစဉ်သဖြင့်လည်း မှန်ကန်စွာ ဆက်ဆံသွားမည်ဆိုသည်ကိုလည်း သိရှိစေလိုပါသည်။ ဤကဲ့သို့ တပ်ဦးအပေါ်တွင် မတရားချမှတ်ထားသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အမှန်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန် စဉ်းစား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သတင်းထောက်များသို့ တင်ပြ ပန်ကြားအပ်ပါသည်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
နေ့စွဲ- ၁၉၊ ၈၊ ၅၇

(ည) ရဲခေါင်ကိုမွေးဖွားခဲ့ခြင်း

(၁၉၅၅- ၅၆) ခုနှစ် ပထမအသုတ် တကသရွေးကောက်ပွဲတွင် တပ်ဦးများ အပြတ်အသတ်ဖြင့် ပြန်အရွေးခံရပြီး အာဏာရပါတီ အဖွဲ့အစည်းသည် များစွာအထိနာစေကာ ၎င်းတို့က ကျောထောက်နောက်ခံပြုသူများကို တသီးပုဂ္ဂလများအဖြစ် ကျောင်းသားထုအား လှည့်စားသောအားဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီမှ စစ်ပြီးခေတ် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် တဦးဖြစ်သော ကိုညွန့်သိန်း၊ အလင်းဝင် စစ်ပြီးခေတ်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များဖြစ်ခဲ့သော ကိုချစ်သန်းထွန်း၊ ကိုဖုန်းမြင့်တို့ ဦးဆောင်ကာ ရဲခေါင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့ပြီး ၁၉၅၆-၅၇ ခု တကသ ဒုတိယအသုတ် ဝင်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၇-၅၈ ခု ကဲ့သို့ပင် အာဏာရပါတီမှ ခေါင်းဆောင်များ ကွင်းဆင်း၍ ဦးဆောင်အားပေးကြသည်။ ဝန်ကြီးဦးကျော်ငြိမ်း၏ဇနီး ဒေါ်နွဲ့နွဲ့ရှိသည် မယ်ဗမာမစိန်အေး အတွက် ရေပန်းစားလှသော ဗရိုကီတ်လုံချည်တထည် လက်ဆောင်ပေးခဲ့သည့် သတင်းကို ကိုခင်မောင်အုန်းက အသံချဲ့စက်ဖြင့် ကြေညာခဲ့သည်။

(ဋ) ၁၉၅၆-၆၇ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်

ဝါဒ

- ၁။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာ ဖြောင့်ဖြူရေး။
- ၂။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားအရေးပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအင်းအားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရေး။
- ၃။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်း မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး။

အဓိကလုပ်ငန်းများ

- ၁။ (က) ၃ ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ဖျက်ရေး။
 - (ခ) တက္ကသိုလ်ဆီးနိုက် ဆုံးဖြတ်ချက် အကောင်အထည်ဖော်ရေး။
 - (ဂ) အရစ်ကျဖြေဆိုခွင့်စနစ်သစ် အကောင်အထည်ဖော်ရေး။
- ၂။ ကျောင်းသားကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် (Hostel Autonomy) ရရှိရေး။
- ၃။ ထောက်ပံ့ကြေး ဆက်လက်ရရှိရေး။
- ၄။ ကျောင်းသားစားသောက်ဆိုင် (Student Canteen) ဖွင့်လှစ်ရေး။

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု - ၁၉၅၆ မှ ၁၉၅၇ - ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေး ငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေးအသွင်

- ၅။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားပွဲတော်ကျင်းပရေး။
- ၆။ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီး ကျင်းပရေး။
- ၇။ တက္ကသိုလ်ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတရပ် ကျင်းပရေး။
- ၈။ နိုင်ငံတကာရှိ တက္ကသိုလ်များနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဆရာ၊ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ စေလွှတ်ဖလှယ်ရေး။
- ၉။ အာရှ-အာဖရိက ကျောင်းသားဘောလုံးပွဲတရပ် ရန်ကုန်မြို့တွင်ကျင်းပရေး။

သီးခြားဌာနအလိုက် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်း

အင်ဂျင်နီယာကောလိပ်

- ၁။ (3F) စနစ် ဖျက်သိမ်းရေး။
- ၂။ ကျောင်တက်ရန် ၇၅% မှ စာမေးပွဲဖြေခွင့် လျှော့ပေါ့ရေး။
- ၃။ အင်ဂျင်နီယာစာကြည့်တိုက်တွင် အင်ဂျင်နီယာဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်သောစာအုပ်များ ပြည့်စုံစွာထားရှိရေး။
- ၄။ နွေရာသီ လက်တွေ့သင်တန်းများတွင် ကျောင်းသားများအတွက် ခရီးစရိတ်နှင့် နေ့စဉ် အသုံးစရိတ်ပေးရေး။
- ၅။ အင်ဂျင်နီယာကောလိပ်ရှိ ဌာနအလိုက်ပစ္စည်းများ အပြည့်အစုံထားပေးရေး။
 - (က) Architect ကျောင်းသားများအတွက် ပစ္စည်းများပြည့်စုံရေး၊ (ဥပမာ- Basil wood)
 - (ခ) Mechanical တွင် Working Model များ ပြည့်စုံစွာထားရှိရေး၊
 - (ဂ) Civil Eng: အတွက် ပစ္စည်းအဟောင်းများ လဲလှယ်ပေးရေး၊ (ဥပမာ- မြေတိုင်းကရိယာများ)
- ၆။ Lab: များတွင် ပစ္စည်းများ ပြည့်စုံစေရေး။
 - (က) Heat Eng: Lab: ဥပမာ- (Boiler အဟောင်းများ ထားရှိပေးရေး)၊
 - (ခ) Mining Eng: အတွက် Lab: တခုထားရှိရေး၊
 - (ဂ) Electrical Communication တွင် Lab: ထားပေးရေး။
- ၇။ (က) Workshop အတွက် Workshop Assist: အပြည့်အစုံအလုံအလောက် ထားရှိရေး၊
 - (ခ) ဟောင်းနွမ်းသောပစ္စည်းများ လဲလှယ်ပေးရေး (ဥပမာ- တံကင်း)။
- ၈။ စတိုင်ပင်များ ဆက်လက်တိုးတက်ပေးရေး။
- ၉။ အမှတ်ကြည့်ရာတွင် ၁၀/- ပေးရာမှ ၅/- သို့ လျော့ချပေးရေး။
- ၁၀။ အင်ဂျင်နီယာစာမေးပွဲများ ဆက်တိုက်မကျင်းပပေးဘဲ သင့်လျော်သလို နားရက်ပေးကာကျင်းပရေး။

ပညာရေးမဟာဌာန

- ၁။ ၆၅% ကျောင်းတက်ရက် စနစ်ပယ်ဖျက်ရေး။
- ၂။ စာမေးပွဲအောင်စာရင်း ထွက်ရာတွင် (In order of merit) အမှတ်အနည်းအများ အစီအစဉ်အလိုက် ကြေငြာခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပေးရန်။
- ၃။ အစိုးရစတိုင်ပင်ယူသူများကို B.Ed ဆက်လက်တက်ခွင့်ပေးရန်။
- ၄။ ဆရာများ၏အခြေခံလစာနှုန်းထား ပြင်ဆင်ပေးရေး။
- ၅။ ပညာရေးမဟာဌာနတွင် လက်ရှိအုပ်ချုပ်ပြုလုပ်နေပုံကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးရေး။
- ၆။ အခြားသောဌာနကဲ့သို့ ထူးချွန်သူများ၊ ပထမရသူများအားချီ မျှော်ပေးရေး။

ဆေးသိပ္ပံ

- ၁။ သီးခြားဆေးတက္ကသိုလ် ဖြစ်မြောက်ရေး။
- ၂။ ဆေးသိပ္ပံတွင် လက်ရှိအဆောက်အဦ တိုးချဲ့ရေး။
- ၃။ ဆေးသိပ္ပံတွင် ကျောင်းသူများအတွက် ကျောင်းဆောင်တဆောင်နှင့် ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းဆောင်တဆောင် အမြန်ဆုံးထားရှိပေးရေး။
- ၄။ ဆေးသိပ္ပံတွင် ဓါတ်ခွဲခန်းပစ္စည်းများ၊ အခြားလိုအပ်သောပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာရှိရေး။
- ၅။ ဆေးသိပ္ပံတွင် ဆရာများလုံလောက်စွာ တိုးချဲ့ခန့်ထားရန်နှင့် ဆရာများအား လစာတိုးမြှင့်ပေးရေး။
- ၆။ ဒုတိယနှစ် ဆေးသိပ္ပံသင်တန်းတွင် (၃) ကြိမ် ကျန်းမာစနစ်ကြောင့် ကျောင်းသားများအထူး နစ်နာနေသဖြင့် တတ်နိုင်သမျှ ဆွေးနွေးပြုပြင်ရေး။
- ၇။ ဆေးသိပ္ပံစာကြည့်တိုက်တွင် ခေတ်မှီစာအုပ်များ စုံလင်စွာထားရှိရန် ကျောင်းသားများ လုံလောက်စွာ ငှားရန်ဖတ်ရှုရန် စာကြည့်တိုက်ရန်ပုံငွေ တိုးတက်သုံးစွဲပေးရန်။

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

၈။ ဆေးသိပ္ပံတွင် ထောက်ပံ့ကြေးအသစ်များ ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းကို ဖျက်၍ ထောက်ပံ့ကြေးအသစ် အမြန်ပြန်လည် ထုတ်ပေးရန်။

ရန်ကင်းကောလိပ်

- ၁။ ရန်ကင်းဥပစာကောလိပ်တွင် လုံလောက်သော ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် ဆရာပြည့်စုံစွာ ထားရှိရေး။
- ၂။ ပြည်စုံလုံလောက်သော စာကြည့်တိုက်တစ်ခု ထားရှိရေး။
- ၃။ ကစားကွင်းများ ဆောက်လုပ်ပေးရေးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ၊ ထောက်ပံ့ကြေးများကို ကျောင်းသားဦးရေ အလိုက် ပေးရေး။
- ၄။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ နားနေရန်အခန်း (L.C.R) (G.C.R) ကို တိုးချဲ့၍ ပစ္စည်းများ ပြည့်စုံ လုံလောက်စွာ ပေးရေး။
- ၅။ အဝင်အထွက်လမ်းများ ပြုလုပ်ပေးကာ လမ်းများကို အမြန်ဆုံးပြုပြင်ပေးရန်။
- ၆။ ရန်ကင်းကျောင်းဆောင် (Hostel) များတွင် အသုံးအဆောင်များ ပြည့်စုံစွာပြင်ဆင်ရေး။
- ၇။ ပျက်ဆီးနေသောကျောင်းဆောင်များ၊ ရေပိုက်များ ပြင်ဆင်ပေးရန်နှင့် ကျောင်းဆောင် သန့်ရှင်းရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရေး။
- ၈။ ရန်ကင်းကျောင်းဆောင်များတွင် ဥတု (၃) ပါးခန့်ရန် အတွက် မျက်နှာကြက်ပြုလုပ်ပေးရေး။

ထီးတန်းကောလိပ်

- ၁။ စာသင်ခန်းများတွင် မီးလုံးများ၊ ပန်ကာများ တပ်ဆင်ရေး။
- ၂။ နားနေခန်းအတွင်း သတင်းစာများ၊ ကစားခုန်စားကိရိယာများ ပြည့်စုံစွာရရှိရေး။
- ၃။ ထီးတန်းကောလိပ်အတွက် ပိုမိုသင့်လျော်သော နေရာရှာဖွေ၍ ကောလိပ်အဆင့်နှင့်ညီသော စာသင်ခန်းများ ဆောက်လုပ်ရေး။
- ၄။ ကျောင်းဆောင်၌ ချို့တဲ့သောပစ္စည်းများ အမြန်ဆုံးပေးရန်။
- ၅။ စာကြည့်တိုက်နှင့် အိမ်တွင်းကစားရေးအတွက် အဆောင်သီးသန့် ဆောက်လုပ်ပေးရေး။
- ၆။ ကစားခုန်စားရေးအတွက် ကစားကွင်းများ ပြုပြင်ပေးရေး။
- ၇။ သန့်ရှင်းသော ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများ ပြုပြင်ပေးရေး။
- ၈။ ဆေးများအခမဲ့ လုံလောက်စွာပေးရေးနှင့် အခမဲ့ဆေးထိုးပေးရေး။

ဗဟိုကျောင်းဆောင်များ

- ၁။ ကျောင်းဆောင်ခ အရစ်ကျပေးသွင်းသော စနစ်အား ယခင်စနစ်ဟောင်း အတိုင်းပေးရေး။
- ၂။ ကျောင်းဆောင်များတွင် ရှေးယခင်ကကဲ့သို့ မီး (၂၄) နာရီရရှိရေး။
- ၃။ ကျောင်းဆောင်တွင် နေထိုင်လိုသော ကျောင်းသားတိုင်း နေခွင့်ပြုရေး။
- ၄။ နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း ကျောင်းဆောင်၌ နေခွင့်ပြုရေးအတွက် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ပေးရေး။
- ၅။ ရေလုံလောက်စွာ ရရှိရေး။
- ၆။ ကုတင်အသစ်များ လဲလှယ်ပေးရန်နှင့် စာအုပ်စင်များ အလုံအလောက်ပေးရေး။
- ၇။ အိမ်သာပြုပြင်ပေးရေး။

နေ့ကျောင်းသူများ၊ ကျောင်းသားများအရေး

- ၁။ ကားခများ သက်သာချောင်ချိစေရန် လျှော့ပေါ့သော ဈေးနှုန်းထားရှိရေး။
- ၂။ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ နားနေခန်းများ (L.C.R) (G.C.R) တို့အား သယာယနှင့် စာဖတ်ခန်း အဆင့်သို့ ထားရှိပေးရန်နှင့် ပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာထားရှိပေးရေး။
- ၃။ နေ့ကျောင်းသားများအတွက် အားကစားကြေးများကို ၂၀၀/- မှ ၅၀၀/- အထိ တိုးမြှင့်ရရှိရေး။

လူမျိုးစုကျောင်းသားများ

- ၁။ မယူမနေရ မြန်မာဘာသာအစား မိမိတို့ ပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များ သင်ကြားဖြေဆိုခွင့်ပြုရေး။
- ၂။ ပြည်နယ်ကျောင်းသားများအရေးကို ပြည်နယ်အစိုးရက ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မပြုရေး။

- ၃။ ပြည်နယ်ကျောင်းသားများအား ထောက်ပံ့ကြေးတိုးပေးရေး။
- ၄။ ထောက်ပံ့ကြေးပေးရာတွင် သင်ယူသော ဘာသာရပ်နှင့် သတ်မှတ်ချုပ်ချယ်မှု မပြုရေး။
- ၅။ လူမျိုးစုကျောင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှုထုတ်ဖော်ပေးရေး။
- ၆။ ကျောင်းသားလုပ်ငန်းများတွင် လူမျိုးစုတို့ ဆန္ဒပါရှိလုပ်ဆောင်ရေး။

ဆရာများ

- ၁။ ဆရာများစာသင်ချိန်ကို ဆီလျော်အောင် စီစဉ်သတ်မှတ်၍ အချိန်ပိုသင်ကြားပါက အပိုကြေးခံစားခွင့်ပြုရေး။
- ၂။ ဆရာများလိုနေချိန်တွင် အလုပ်မှရပ်စဲခြင်း မပြုရေး။
- ၃။ ဆရာများ လစာနှုန်းထား တိုးမြှင့်ပြင်ဆင်ပေးရေး။
- ၄။ ဆရာများလိုအပ်နေချိန်တွင် တိုးမြှင့်ခန့်ထားမှုကို ဒီဂရီပေါ်တွင်သာမထားဘဲ လုပ်သက်ကျွမ်းကျင်မှုကိုပါ ကြည့်၍ ရာထူးတိုးမြှင့်ပေးရေး။
- ၅။ ဆရာ၊ မများ၏ ဆန္ဒနှင့်ဆန့်ကျင်လျက် ကျောင်းသားအရေးတွင် ဝင်ရောက်ချုပ်ချယ်ရန် အာဏာဖြင့် စေခိုင်းခြင်း မပြုရေး။

ရဲဘော်ကျောင်းသားအပေါင်းတို့-

အထက်ဖော်ပြပါ ၁၉၅၆- ၅၇ ခုနှစ်အတွက် လုပ်ငန်းများကို ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးကို သွေးစည်းညီညွတ်စေကာ ကျောင်းသားအမြင် ကျောင်းသားဆန္ဒဖြင့်သာ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်၍ အောင်ပွဲရသည်အထိ ချီတက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိ ပြုပါသည်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

(၄) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌသစ် စသိန်းဟန် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲအခမ်းအနားမိန့်ခွန်း

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲအခမ်းအနားကို တက်ရောက်ကြတဲ့ မြို့မိမြို့မ ဂုဏ်သရေရှိလူကြီးမင်းများ၊ ပါမောက္ခဆရာ/မများနဲ့ ကျောင်းသူ/သားများကို အမှုဆောင်အဖွဲ့ကိုယ်စား ကျွန်တော်က များစွာ ကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိကြောင်း ဦးစွာပြောကြားအပ်ပါတယ်။

ကျောင်းသားရာဇဝင် သမိုင်းတလျှောက်လုံးမှာ ဗမာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု၏ သမိုင်းတွင် ပြောင်မြောက်ထူးခြားတဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှာရပ်တည်နိုင်ခဲ့တဲ့ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂရဲ့ (၂၇) ဦးမြောက် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းခံရတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်အဖို့ ဂုဏ်ယူအားတက်မိပါတယ်။ တကသရဲ့ပါဒနဲ့ အခြေခံစဉ်းမျဉ်းဥပဒေဘောင်အတွင်း တကသက ချမှတ်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ် (၉) ရပ်ကို ကျောင်းသားထုအား သစ္စာမဖောက်ဘဲ အစွမ်းကုန်ဖော်သွားမယ်ဆိုတာ ဒီနေရာကနေပြီး ကတိပေးပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ယခုလို ဗမာနိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ ညီငယ်ကျောင်းသားများရဲ့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေ အဓမ္မဖျက်သိမ်းခံရတဲ့ အချိန်မျိုးမှာ တကသရဲ့ အန္တရာယ်တွေဝိုင်းနေတဲ့အခါမျိုးမှာ ကျောင်းသားထုအတွက် ဦးဆောင်ထမ်းရွက်ရဖို့ တာဝန်ရှိတဲ့အတွက် ပိုပြီးတက်ကြွ ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။

တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂကို ၁၉၃၁ ခုနှစ်မှာ အခိုင်အမာ တည်ထောင်ပြီးခဲ့ချိန်ကစပြီး ယနေ့တိုင် ကျောင်းသားထုအကျိုး၊ ကျောင်းသားထုအတွက်သာ မားမားမတ်မတ် ရှေ့ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ တချိန်တည်း မိဘပြည်သူတွေရဲ့အမျိုးသားရေးရာတွေမှာ တကသက ပါဝင်ထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်။ ထမ်းဆောင်ကြိုးပမ်းပေးနိုင်တဲ့ အစွမ်းနဲ့ ရဲရဲရင့်ရင့် ကူညီပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့တယ်။ တကသ အနေနဲ့ ဘယ်ပြဿနာရပ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ရှုမြင်တဲ့နေရာမှာ အားလုံးကို လွှမ်းခြုံကြည့်ခဲ့တယ်။ ကျောင်းသားတွေရဲ့ ဘဝမသာမယာ ဘယ်လိုရှိနေရသလဲ။ ကျောင်းကို သားသမီးတွေ လွှတ်လိုက်ရတဲ့ မိဘပြည်သူတွေဘဝ ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲ။ ဒီနှစ်ခုစပ်ကြားမှာ ဘယ်ပုံဖန်တီးဖြေရှင်းလို့ ရမလဲ။ ဒီနည်းလမ်းတွေနဲ့ လွှမ်းခြုံကြည့်ပြီးမှ စွမ်းအားတွေပေးပြီး အများဆုံး ကူညီခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီလိုပြဿနာတွေကို ရာဇဝင်သမိုင်းမှာ ပါဝင်ထမ်းဆောင်ချက်တွေကို မှီပြီးပြောခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားဘဝ ဘယ်လောက်မသာမယာရှိတယ်။ ကျွန်တော်တို့မိဘပြည်သူတွေ ပြန်လည်တိုင်တည်တာ၊ အကူအညီတောင်းခံတာဟာ မှန်လည်းမှန်တယ်။ သဘာဝလည်းကျတယ်လို့ ကျွန်တော်ယူဆပါတယ်။ ကျွန်တော် ရာဇဝင်တွေချီးပြီး ပြန်မပြောတော့ပါဘူး။ ဒီနှစ် ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်မှာရှိတဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝကို ကြည့်ပါ။ ကျွန်တော်တို့လိုချင်တဲ့ ရည်မှန်းတဲ့ ပညာရေးအခြေအနေအထိ ရောက်နေပြီလား။ ဒါကို အလေးအနက်စစ်ဆေးဖို့ လိုပါတယ်။ ဒီကနေ့ဆိုရင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကြီးမှာပဲ ကျောင်းသားပေါင်း (၉၄၀၀) ကျော်နေပါပြီ။ ဒီကျောင်းသားတွေနဲ့ အမျိုးအစားအရ ကျောင်း

အဆောက်အဦ၊ စာသင်ခန်း၊ ဆရာ၊ ဆရာမ၊ လက်တွေ့လောကဓါတ် ပစ္စည်းကိရိယာတွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံရှိပြီးလား။ တရားမျှတ ရိုးသားတဲ့အမြင်တွေနဲ့ စေတနာကောင်းနဲ့ မြင်ဖို့လိုပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိဘတွေက ဖြစ်ချင်တဲ့ဆန္ဒတွေသာမက ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်တိုင် လိုလိုချင်ချင်ကြီးပဲ ဆရာဝန်ကြီးတွေ၊ အင်ဂျင်နီယာကြီးတွေ၊ ပါမောက္ခကြီးတွေ၊ လောကဓါတ်ဆရာကြီးတွေ ဖြစ်ချင်နေတာမို့ ဘယ်သူက ကူပြီးဖြစ်ပါရစေလို့ကို ပြောလို့မရနိုင်ဘူး။ ကောင်းပြီး ဒီလိုအကျော်အမော်ကြီးတွေဖြစ်ဖို့ ဖန်တီးမွေး ထုတ်ပေးဖို့နေရာမှာက လိုအပ်တာတွေ ပြည့်စုံရဲ့လား။ ဆိုလိုတာက မွေးထုတ်ပေးမယ့် ပုံစံခွက်မှာ ကိရိယာတန်ဆာပလာ၊ ကြန်အင်လက္ခဏာတွေ ရှိရဲ့လားလို့ စစ်ဆေးမှ ပေါ်လွင်ပါတယ်။ ဆရာဝန်ကြီးတွေ မွေးထုတ်ပေးမယ့်ဆိုပြီး နယ်ချဲ့ဗြိတိသျှခေတ် ဆရာဝန်လောင်း (၂၀၀) အတွက် အတိအကျသတ်မှတ်ဆောက်ထားတဲ့ ဆေးသိပ္ပံမှာ ယခုအခါ ကျောင်းသား (၁၀၀၀) အတွက် မဆန့်မပြ မျက်စိမှိတ်သင်နေရရင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ ပြည့်စုံလုံလောက်တယ်လို့ မပြောနိုင်ဘူး။ ဟိုစဉ်က (၁၅၀၀) လောက်သာ သင်ကြားပေးနိုင်တဲ့ တက္ကသိုလ်အဆောက်အဦမှာ အခု (၅၀၀၀) ထက်မနည်း တိုးတက်သင်လာခဲ့တဲ့ အချိန်မျိုးမှာ အခန်းပြင်ဘက် ကရပ်ပြီး နားထောင်နေရတာတို့၊ သင်တန်းချိန် မပြီးသေးမီ (၁၀) မိနစ်လောက်စောထွက်ပြီး နေရာလုနေရတာမျိုးတွေဟာ တကယ့် တိတိကျကျပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပါရဂူမြောက် သင်ပေးနိုင်မယ့် နည်းလမ်းတွေလားလို့ နက်နက်နဲနဲ တွေးကြည့်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ လက်တွေ့သင်ကြားနေရတဲ့ ကျောင်းသားတွေကပဲ ရင်လေးရပါတယ်။ ယခုတင်ပြနေတာ ယေဘုယျ အခြေအနေ ဖြစ်သေးတယ်။ အသေးစိတ်သာတင်ပြရင် ဆုံးနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ အားလုံးခြုံကြည့်ရင် ကျွန်တော်တို့တတွေမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားဦးရေနဲ့ မမျှတတဲ့ အဆောက်အဦတွေ၊ ဆရာတွေ၊ ပစ္စည်းပရိဘောဂအစရှိတဲ့ ပညာရေးလိုအပ်ချက်တွေနဲ့ ရင်ဆိုင် နေရပါတယ်။ ဒီလိုခက်ခဲ အကျပ်အတည်း ပြဿနာတွေကို အေးချမ်းစွာဖြေရှင်းပေးပါလို့ တကသက ရိုးသားစွာ တင်ပြ တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတာကတော့ အစိုးရနဲ့အာဏာပိုင်တွေဟာ လိုအပ်ချက်တွေ၊ အကျပ်အတည်း တွေကို ဖြေရှင်းပေးတဲ့အခါ စာမေးပွဲကျပြီး ကျောင်းထုတ်တဲ့ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်နဲ့ ဖြေရှင်းကြပါတယ်။ ဒါဟာ လက်တွေ့ပဲ။ ဘယ်လိုမှ မဖြင်းကွယ်နိုင်ဘူး။ အစိုးရနဲ့ အာဏာပိုင်တွေရဲ့ ဖြေရှင်းပေးပုံက တကယ့်ကို ပါရဂူမြောက်ပါတယ်။ တနေ့တခြား တိုးတက်များပြားလာတဲ့ ကျောင်းသားတွေနဲ့ ဆရာ၊ ကျောင်းအဆောက်အဦ၊ ပစ္စည်းပရိဘောဂတွေနဲ့ မမျှတတဲ့ အတွက် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းကထွက်ရင် အရည်အချင်းအလိုက် အသက်မွေးနိုင်ဖို့ အလုပ်အကိုင်ကို အံ့ကျမဖြေရှင်းနိုင်တာ တွေကို အရင်းခံပြီး ဒီလိုဝမ်းနည်းစရာကောင်းတဲ့ ဖြေရှင်းနည်းနဲ့ ဖြေရှင်းပစ်ခဲ့တယ်။ ကျောင်းပရဂူဇာနည်တွေ ပညာသင်ချင်လွန်း လို့ မျက်ရည်စို့ပြီး လည်တင့်ငဲ့နဲ့ ထွက်ခွာသွားခဲ့တဲ့ ကျောင်းသား (၃၀၀၀) ထဲမှာ အင်ဂျင်နီယာ အကျော်အမော်၊ ဆရာဝန်ကြီးတွေ၊ နိုင်ငံဝန်ထမ်းတွေ ဘယ်လောက်ပါဝင် ဆုံးပါးသွားရတယ်ဆိုတာ အာဏာပိုင်တွေ ထည့်မတွက်ကြဘူး။ ဒီလိုပြဿနာတွေ ပေါ်ပေါက်နေတဲ့ အခြေအနေဆိုးတွေ လွတ်မြောက်ဖို့ရာ ဒီကနေ့ကျင့်သုံးနေတဲ့ ပညာရေးစနစ်ကို ပြောင်းလဲပြုပြင်ဖို့နဲ့ ပညာရေး ရန်ပုံငွေတွေကို တိုးသုံးဖို့အရေးကြီး လိုအပ်နေပါတယ်။ လက်ရှိပညာရေးဝန်ကြီး ဦးထွန်းတင် ကိုယ်တိုင်က “ပညာရေးစနစ် ပြုပြင်ရမယ်” လို့ ဝန်ခံထားပါတယ်။

ဗမာတနိုင်ငံလုံးအတွက် ပညာရေးစနစ်ဟာ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားတွေအတွက် အခြေခံအချက်က ဘာမှမကွဲလွဲသေး ဘူး။ တက္ကသိုလ်ပညာရေးစနစ်ဟာလည်း ပညာရေးစနစ်တရပ်လုံးနဲ့ ဆက်လျက်တည်ရှိနေတာကြောင့် ပြုပြင်ဖန်တီးသင့်ပြီ။ ဒါကြောင့်မို့လည်း ဗမာနိုင်ငံရဲ့ အနာဂတ်နိုင်ငံသစ် တည်ဆောက်ကြမဲ့ အညွန့်အခက်တွေရဲ့ အနာဂတ်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး အထူးသဖြင့် တက္ကသိုလ်ပညာရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလည်းရေးအတွက် နှိုးနှောဖလှယ်ပွဲတရပ် ကျင်းပရေးကိုပြုလုပ်ရန် တကသ လုပ်ငန်းစဉ်တရပ် ချမှတ်ထားပြီးပါပြီ။

နောက်တခုဆက်ပြီး ဖော်ထုတ်လိုချက်တခုကတော့ တကသဟာ ကျောင်းသားထုရဲ့ အေးချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေး ကို အဓိကထားပြီး လိုအပ်ချက်တွေ၊ နစ်နာချက်တွေကို တရားမျှတစွာ တောင်းဆိုခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ သမဂ္ဂဆိုတဲ့ဆောင်ပုဒ်မှာလည်း တရားမျှတတဲ့ လိုအပ်ချက်တွေ၊ နစ်နာချက်တွေကို စုပေါင်းပြီးဖြေရှင်းတဲ့ သဘောအနက်ဆောင်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဟာ လည်း ဒီအနက်သဘော အတိုင်းအတာအောက်မှာ တရားမျှတတဲ့ လိုအပ်ချက်တွေ၊ နစ်နာချက်တွေကို ဒီမိုကရေစီကျကျ ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းလိုတဲ့ဆန္ဒနဲ့ တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်နေတာဟာ ရာဇဝင်သက်သေခံချက်တွေ ရှိပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ အာဏာရှိ လူ တစုကတော့ သမဂ္ဂကို ဆေးရောင်အမျိုးမျိုးဆိုး၊ သွားပုပ်လေလွင့် ပြောဆိုစွပ်စွဲပြီး သမဂ္ဂကြီးပြိုပျက်အောင် ကြံဆောင်နေတဲ့ အန္တရာယ်တွေကိုတော့ ကျွန်တော်တို့က ပါမောက္ခ၊ ဆရာနှင့် ကျောင်းသားထုကိုပါ ကြိုတင်တိုင်တည် ထားချင်ပါတယ်။ ဗမာတနိုင်ငံလုံးမှာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေကို အဓမ္မဖျက်ဆီးပြစ်ဖို့ လုပ်ကြံခဲ့တဲ့ နောက်ကွယ်မှာလည်း တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ဖျက်သိမ်းရေးကိုပါ ကြိုးပမ်းတဲ့အရိပ်အရောင်ကို တွေ့ရပါတယ်။ တနိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ သမဂ္ဂဖျက်သိမ်းရေးစနစ်ကို မကာကွယ် နိုင်ရင်၊ မခုခံနိုင် မတွန်းလှန်နိုင်ရင် တကသကိုပါ ဝါးမြိုကြမှာပဲ။ ဒီလို တကသကိုပါ အန္တရာယ်ရှိစေမယ့် အဓမ္မလုပ်ကြံလာချက် တွေကို ညီညွတ် သွေးစည်းကြပြီး ခုခံကာကွယ်ကြရမှာပဲ။

အာဏာပိုင်အစိုးရတွေဟာ ပညာရေးအကျပ်အတည်းတွေကို အေးချမ်းစွာဖြေရှင်းလိုဘဲ မိမိတို့ရဲ့အပြစ်တွေကို ဖုံးကွယ်ချင်လို့ ကျောင်းသားလောက မသာမယဖြစ်အောင်၊ ဆရာနဲ့ကျောင်းသား ပဋိပက္ခဖြစ်အောင် ရန်တိုက်ပေးတယ်။ ကျောင်းသားအချင်းချင်း သွေးခွဲပစ်တယ်။ အပြစ်ကင်းမဲ့တဲ့ ကျောင်းသားတွေကို အပြစ်အမျိုးမျိုး ရှာကြံစွပ်စွဲပြီး ကျောင်းသား

တွေကို ရန်သူလို သဘောထားပြီး ဆက်ဆံနေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီလိုအပြုအမူတွေဟာ လုံးဝမှားယွင်းကြောင်း ရှုတ်ချတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားတွေဟာ တရားမျှတမှန်ကန်တဲ့ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများကို မကြောက်မရွံ့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့နဲ့ တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်သွားမယ်ဆိုတာ ဒီနေရာက ကြေညာလိုက်ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ကျွန်တော် တင်ပြတိုက်တွန်းချင်တဲ့ အချက်ကတော့-

၁။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား နယ်မြေလောကကြီးဟာ တက္ကသိုလ်အဓိပတိဟောင်း ကိုနဲ့ ပြောခဲ့ဖူးသလို ငြိမ်းအေး သာယာတဲ့ “မြဲကျွန်းသာ” ကလေးအဖြစ် တည်ထောင်လိုပါတယ်။

၂။ ဒီသာယာတဲ့ မြဲကျွန်းသာအဖြစ်ရောက်အောင် မပြေလည်တဲ့ပြဿနာတွေ၊ ရှုပ်ထွေးနေတဲ့ နစ်နာခံစားရတဲ့ ပြဿနာတွေ၊ ဆူးညှောင့်ခဲလွတ်ကန်သင်းတွေကို မိဘ၊ ဆရာ၊ ကျောင်းသားတွေ လက်တွဲပူးပေါင်းပြီး ဖြေရှင်း လိုပါတယ်။

၃။ တက္ကသိုလ်မြဲကျွန်းသာကို ဖျက်ဆီးမဲ့ ရန်အန္တရာယ်အသွယ်သွယ်ကို တရားမျှတငြိမ်းချမ်းတဲ့နည်းတွေနဲ့ ခုခံကာ ကွယ် ဖြေရှင်းလိုပါတယ်။

ဒီအချက် (၃) ချက်ကို မရမနေ ဆောင်ရွက်နေရမယ့် နေရာမှာလည်း ကျွန်တော်တို့သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့ အနေနဲ့ ကျောင်းသားအမြင်၊ ကျောင်းသားဆန္ဒ၊ ကျောင်းသားယူဆချက်တွေနဲ့သာ ထာဝစဉ်ကြိုးပမ်း တည်ဆောက်သွားမယ်လို့ တင်ပြ ရင်း အရာခပ်သိမ်း မကျေလည်တာတွေ၊ ရှုပ်ထွေးနေတာတွေကို အေးချမ်းတဲ့နည်းလမ်းတွေနဲ့ ကျေလည်တဲ့အထိ ဆွေးနွေးဖြေ ရှင်းလို့ ရပါတယ်ဆိုတဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ဆန္ဒကို ထုတ်ဖော် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခဲ့ပါတယ်။

(၃) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ကြေညာချက်

ကျောင်းသားအရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အောက်တိုဘာလ (၇) ရက်နေ့က ဗဆပလ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးနုက အသံလွှင့်မိန့်ခွန်း တရပ် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက် အောက်တိုဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် ဒု-ဝန်ကြီး သခင်တင်က မိန့်ခွန်းစကားတရပ် ပြောကာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ပညာရေးဌာနမှ အမိန့်တရပ်ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပေသည်။ ထိုအမိန့်စာတွင်-

“နိုင်ငံတော်အစိုးရကျောင်းများတွင် ဆရာကြီးများဦးစီး ဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းကောင်စီမှတစ်ပါး အခြားအသင်းအဖွဲ့ များနှင့် သမဂ္ဂမဖွဲ့စည်းရ။ ဖွဲ့စည်းပြီးသောသမဂ္ဂများကို ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဆရာကြီးများက အမိန့်ထုတ်ဆင့် ဖျက်သိမ်း ရမည်။ အမိန့်ကိုမနာခံသော် ရာသက်ပန်ကျောင်းမှ ထုတ်ပစ်ရမည်။ ကန့်ကွက်တောင်းဆိုခဲ့သော် ကျောင်းကိုပိတ်ထားနိုင်သည်။ ရဲအဖွဲ့ကို အကူအညီယူကာ အရေးယူနှိမ်နင်းရမည်” ဟု ပါရှိခဲ့လေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါအမိန့်သည် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးနှင့် သက်ဆိုင်ရုံမက နောင်တွင်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂကိုပါ ထိပါး လာစေရန် အကြောင်းရှိခြင်း၊ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်းဖြစ်၍ တမျိုးသားလုံးအတိုင်းအတာထိ ကျယ်ပြန့် လျက်ရှိခြင်းကြောင့် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားကာ တကသ၏သဘောထားများကို ထုတ်ပြန် ကြေညာလိုက်ရပေသည်။

ဗမာနိုင်ငံတွင် ကျောင်းသားအသင်းအဖွဲ့များကို ၁၉၂၀ ခုနှစ် လောက်မှစ၍ စတင်ဖွဲ့စည်းလာခဲ့ကြပေသည်။ ၁၉၂၉ ခုရောက်မှ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂဟူ၍ အတိအလင်း တည်ထောင်ဖွဲ့စည်း၍ တပြည်လုံးတွင် ၁၉၃၆ ခုနှစ် ကျောင်းသားသပိတ်ကြီး တွင်မှ ဗကသ (ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ) အဖွဲ့ခွဲများ အနှံ့အပြား ပေါ်ပေါက်၍ လာခဲ့ပေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်ကြီးပြီးနောက် ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်ဟောင်းများ၊ လူငယ်အဖွဲ့အစည်းများ အကူအညီဖြင့် ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြပေသည်။

ကျောင်းသားသမဂ္ဂသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်မီကာလတွင် ကျွန်ုပ်ညာရေးစနစ်ကို တိုက်ဖျက်ကာ သခင်ပညာ ရေးစနစ်ရရှိရေး၊ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးတို့အတွက် ပြည်သူလူထုနှင့် လက်တွဲကာ တိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ကြသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသည့်နောက်တွင်လည်း နယ်ချဲ့သမားလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ၁၉၄၆- ၄၇ ခုများတွင် ပြည်သူလူထုနှင့်အတူ လက်တွဲကာ တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ စ၍ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ ပညာသင်ကြားမှုအခြေအနေ ကောင်းမွန်ရေး၊ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတို့အတွက် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်မှာ ယနေ့တိုင်ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂများသည် အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အဓမ္မပြုမှုခြင်းများကို လုံးဝမပြုလုပ် ဘဲ ကျောင်းသားထုကို သွေးစည်းညီညွတ်စေကာ အေးချမ်းသာယာစွာ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ကျောင်းသားပြဿနာများကို အေးချမ်းစွာဖြေရှင်းရန် ဆော်ဩခဲ့သည်မှာလည်း အထင်အရှားပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယခုသို့ အေးချမ်းသာယာစွာ ဖြေရှင်းမှုကို အမြဲတစေတောင်းဆိုကာ ရာဇဝင်အဆက်ဆက်တည်ရှိခဲ့သော သမဂ္ဂများကို

ဖျက်သိမ်းခိုင်းခြင်းသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၂)၊ အပိုဒ် (၁၇/ဂ) အသင်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းနိုင်သော အခွင့်အရေးများကို ကျူးကျော်စော်ကားခြင်း၊ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယနေ့ ဗမာနိုင်ငံတွင် ကျောင်းသားဦးရေသည် စစ်မဖြစ်မီကာလထက် တိုးတက်များပြားလာခဲ့ပေသည်။ စစ်မဖြစ်မီက (၂၀၀၀) ကျော်မျှရှိသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပင်လျှင် ယနေ့ (၉၄၀၀) ကျော်အထိ ရှိလာခဲ့ပေသည်။ ဗမာပြည်တဝှမ်းတွင် စစ်မဖြစ်မီက ကျောင်းသား (၂) သိန်းကျော်ရှိရာမှ ယနေ့ (၁) သန်းကျော်အထိ တိုးတက်များပြား လာခဲ့ပေသည်။

တိုးတက်များပြားလာသော ကျောင်းသားဦးရေနှင့်အညီ ကျောင်းအဆောက်အဦများ၊ အရည်အချင်းပြည့်ဆရာများ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ လုံလောက်စွာ ပေးရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ပညာရေးအသုံးစရိတ် နည်းပါးမှုကြောင့် လုံလောက်စွာမပေးနိုင်ဘဲ ပညာသင်ကြားရေးအခြေအနေမှာ တနေ့တခြား ဆိုးဝါးလာခဲ့ပေသည်။ ယခုအချိန်တွင် ကျောင်းသားဦးရေ ပိုမိုများပြားလာမှုကြောင့် ပညာရေးအကျပ်အတည်း ဆိုက်ရောက်လာခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများသည် ပညာရေးအခြေအနေ ကောင်းမွန်ရေးအတွက် လိုအပ်ချက်များကို ထပ်တလဲလဲ တောင်းဆိုလာသောအခါ ကျောင်းသားအရေးဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပေသည်။

ပေါ်ပေါက်လာသော ပညာသင်ကြားရေးအခြေအနေ၊ ဆိုးဝါးသည့်ပညာရေးအကျပ်အတည်းကို နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ပညာရေးအသုံးစရိတ် ပိုမိုသုံးစွဲကာ ဖြေရှင်းရမည့်အစား ကျောင်းသားများကို အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်ကာ ဖြေရှင်းရန် ကြိုးစားခဲ့၏။ ၁၉၅၃-၅၄ ခု ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင်လည်း ကျောင်းဆောင်များ၊ စာသင်ခန်းများ၊ ဆရာများ လိုအပ်ချက်များအတွက် တောင်းဆိုသောအခါ မပေးရုံမျှမက အောက်တိုဘာ ကျောင်း (၁) လပိတ်ရေးမှ၊ (၁၅) ရက်ကိုလျှော့ချကာ တောင်းဆိုလာသော ကျောင်းသားများကို အကြမ်းဖက်ဖြိုဖျက်ကာ ဖြေရှင်းခဲ့ဖူးပေသည်။ ယခုလည်း ကျောင်းသားများ တောင်းဆိုချက်များကို ဖုံးကွယ်ကာ သမဂ္ဂများကို ဖျက်သိမ်းခိုင်းပြီးလျှင် အကြမ်းဖက်ဖြေရှင်းရန်အတွက် စီစဉ်ထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ပညာရေးအကျပ်အတည်းဖြစ်မှုကို သမဂ္ဂများဖျက်သိမ်းရန် ကြိုးပမ်းခြင်းသည် မပြေလည်ရုံမျှမက ယနေ့ကျောင်းသားများ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားခြင်းကို ပျက်ပြားစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကျောင်းသားများကို ဆူပူမှုဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သမဂ္ဂများ ဖျက်သိမ်းခိုင်းရာ၌လည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ဆရာများကြီးများအား အမိန့်ထုတ်ကာ ဖျက်သိမ်းရမည်၊ ကျောင်းထုတ်ပစ်ရမည်၊ ကျောင်းပိတ်ပစ်ရမည်၊ ရဲအဖွဲ့ဖြင့် နှိမ်နင်းရမည်ဟု ခိုင်းစေခြင်းသည် ဆရာနှင့်ကျောင်းသား ရင်းနှီးချစ်ခင်မှု၊ ညီညွတ်မှုကို ပျက်ပြယ်စေရန် ပြုမူခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ဆရာများအား တပည့်များနှင့် အသက်ထက်ဆုံး ငြိုးသူရန် ဘက်ပမာ ဖြစ်စေရန် မတရားစေခိုင်းခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရကျောင်းများတွင် ကျောင်းကောင်စီများသာ ရှိရမည်ဟု ဆိုခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းကောင်စီမှာ ဆရာနှင့် တပည့်များ ပေါင်းစပ်ထားသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်၍ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများနှင့် လုံးဝအသွင်အပြင် ခြားနားလျက်ရှိသည်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများသည် ကျောင်းသားသက်သက်ပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်၍ ဒီမိုကရေစီစနစ်အရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပေသည်။ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်၊ လုပ်ဆောင်နိုင်ခွင့်များ ရှိပေသည်။ ကျောင်းကောင်စီမှာ ဆရာကြီးများသာ အာဏာပိုင်ဖြစ်၍ ကျောင်းသားအရေးကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ မဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခွင့်များ မရှိပေ။ ကျောင်းသားက ရွေးချယ်ထားသူကိုပင် ဆရာကြီးက ဖြုတ်ချနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး လုံးဝမပါသော အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ကျောင်းကောင်စီဖြင့် အစားထိုးခြင်းသည်လည်း လုံးဝမဖြစ်နိုင်ဟု ယူဆပေသည်။

သို့အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရ ပညာရေးဌာန၏ ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း သမဂ္ဂများဖျက်သိမ်းရန် အမိန့်သည် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးကို တားဆီးပိတ်ပင်ခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေးကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ဆရာနှင့် ကျောင်းသား ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှုကို ဖျက်ဆီးကာ ကျောင်းသားများကို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်ဟု တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂက အခိုင်အမာ ယူဆပေသည်။

ရဲဘော်ကျောင်းသူကျောင်းသားအပေါင်းတို့-

နိုင်ငံတော်အစိုးရကျောင်းတွင် သမဂ္ဂများအား ဖျက်သိမ်းခိုင်းခြင်းသည် နိုင်ငံတော်ကျောင်းများတွင်သာ ရပ်တည်မည် မဟုတ်ပေ။ ရှေ့တွင်တဆင့်တဆင့်တိုးကာ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂကို တားဆီးခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်း ပြုလုပ်မည့် ခြေလှမ်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ၁၉၅၃-၅၄ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂနေရာတွင် ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးကောင်စီ (SSWC) များဖြင့် အစားထိုးရန် ကြံရွယ်ခဲ့ဖူးပေပြီ။ ယခုအခါတွင်လည်း သမဂ္ဂများဖျက်သိမ်းရန် အမိန့်ကိုအမှီပြုကာ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂကို ဖျက်သိမ်းရန်ကြိုးစားခြင်း (သို့) တကသနေရာတွင် အစားထိုးရန် ကျောင်းသား/ဆရာ ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှုဟူ၍ ဘန့်ပြကာ ဆရာ/ကျောင်းသား အဖွဲ့အစည်းများကို ဖွဲ့စည်းရန်ကြံရွယ် ပြုလုပ်လျက် ရှိပေသည်။

သို့အတွက် ရဲဘော်ကျောင်းသူ/သားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်အစိုးရကျောင်းများတွင် သမဂ္ဂများ (ဗကသအဖွဲ့ခွဲများ)

ဖျက်သိမ်းရန်အမိန့်သည် ကျောင်းသားငယ်များကိုသာမကဘဲ တက္ကသိုလ်သို့ပင် ထိခိုက်လာတော့မည်ဖြစ်ရာ သမဂ္ဂများ တည်ထောင်ခွင့်နှင့် ဆက်လက်တည်မြဲခွင့်အတွက် နိုင်ငံတော်ကျောင်းသားထုကြီးတရပ်လုံးနှင့် လက်တွဲကာ ဆောင်ရွက်ကြပါရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော် လိုက်ပါကြောင်း။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခွင့်ရရေး၊ သမဂ္ဂတည်တံ့နိုင်ရေးအတွက် ဗမာနိုင်ငံကျောင်းသားထုတရပ်လုံးနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရာတွင် အေးချမ်းသာယာစွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်သည့်အပြင် ဆရာ၊ မိဘ၊ ကျောင်းသားများပူးတွဲ ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက် အစွမ်းကုန်ကြိုးစား ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာ လိုက်ပါသည်။

အကြမ်းဖက်နှိပ်နင်းမှုပါဒကျဆုံးရမည်
ကျောင်းသားအရေးအောင်ရမည်

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)

သို့
ပညာရေးဝန်ကြီး
အတွင်းဝန်များရုံး
ရန်ကုန်မြို့

အကြောင်းအရာ ။ ။ ၁၆၊ ၁၀၊ ၅၆ နေ့စွဲဖြင့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများနှင့် ပတ်သက်၍ ထုတ်ပြန်သောအမိန့်ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

ခင်ဗျား-

၁၆၊ ၁၀၊ ၅၆ နေ့တွင် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အစိုးရကျောင်းများရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအား အမိန့်ထုတ်ပြန်သည်မှ (၃၀) ရက်အတွင်း ဖျက်သိမ်းရန်နှင့် ထိုကဲ့သို့ ဖျက်သိမ်းရာတွင် လိုအပ်ပါက ပြင်းပြင်းထန်ထန် အရေးယူမည် ဟူသော သဘောပါရှိသည့် အမိန့်တရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ထိုအမိန့်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်များ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်သည်တွင် ၎င်းအမိန့်သည်

၁။ ပညာရေးလောက၌ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော အထွေထွေအကျပ်အတည်းများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟု မယူဆခြင်း။

၂။ ၎င်းအမိန့်ကြောင့် ပညာရေးလောကအတွင်း၌ အေးချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေးကို ထိခိုက်လာလိမ့်မည်ဟု ယူဆခြင်း။

၃။ ထိုအမိန့်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၂)၊ အပိုဒ် (၁၇/ဂ) ၌ပါရှိသော အသင်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းနိုင်သော အခွင့်အရေးဟူသည်ကို ချိုးဖောက်ရာရောက်လျက် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်ရာရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ ခိုင်ခံ့မာမာ ယုံကြည်ယူဆပါသောကြောင့် အထက်ပါ ပညာရေးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သောအမိန့်အား လေးနက်စွာ ကန့်ကွက်ပါကြောင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက်အရ

လေးစားစွာဖြင့်
(စိုးသိန်း)
အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
(တကသ)

မိတ္တူများကို

၁။ ဝန်ကြီးချုပ်

၂။ တရားရေးဌာနဝန်ကြီး

၃။ ပါမောက္ခချုပ် (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်)

၄။ ဆရာများအသင်း (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်)

၅။ မြန်မာနိုင်ငံဆရာများအသင်းချုပ်

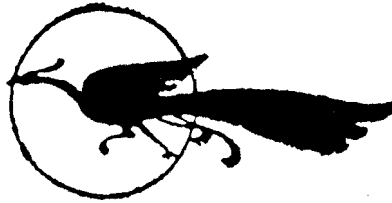
၆။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်

၇။ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ)

၈။ သတင်းစာတိုက်

၉။ ပညာမင်းကြီးရုံး

(ပ) ၁၉၅၆-၅၇ တကသအစီရင်ခံစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာ

အခန်း (၁)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ ပထမအပတ် ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သော ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်း ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၂၇) ရက်တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ၊ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး၏ ကိုယ်စားလှယ် များ ဖြစ်သော စသိန်းဟန်အား ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ကိုကျော်မြင့်အား ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မမြမြအား ငွေထိန်း အဖြစ်လည်းကောင်း ကျောင်းသားထုက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့ပေသည်။ ဒုတိယအပတ် အမှုဆောင် (၆) ဦး ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၉) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး၏ ကိုယ်စားလှယ် များဖြစ်ကြသော ကိုစိုးသိန်း၊ ကိုစွန်တိတ်၊ ကိုလှဖေ၊ မစ္စတာအက်ဒီထွန်း၊ စောသိုးမာ၊ ကိုချစ်သိန်းဦးတို့ အရွေးခံခဲ့ရပေသည်။

ထိုအမှုဆောင် (၆) ဦးအား အောက်ပါအတိုင်း တာဝန်ခွဲပေးခဲ့သည်။

(၁) ကိုစိုးသိန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
(၂) မစ္စတာအက်ဒီထွန်း	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးနှင့် ပြန်ကြားရေးမှူး
(၃) ကိုစွန်တိတ်	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
(၄) ကိုချစ်သိန်းဦး	ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး (နောင် စာရေးဆရာ C.T.O)
(၅) ကိုလှဖေ (ရခိုင်)	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး (နောင် ဦးတင့်ဇော်)
(၆) စောသိုးမာ	လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး

တကသ၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၀)၊ အပိုဒ် (၂) အရ-

(၁) ကိုအောင်သန်း	အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံ
(၂) ကိုဝင်းတင်	ပိဋကတ်တိုက်မှူး
- အဖြစ်ဖြင့် အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခဲ့ပေသည်။

တကသ၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၉)၊ အပိုဒ် (၁) အရ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီကို အောက်ပါအတိုင်းဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

(၁) ကိုအောင်သန်း	တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
(၂) ကိုသိန်းတန်	အတွင်းရေးမှူး
(၃) ကိုဝင်းကြည်	အလုပ်မန်နေဂျာ
(၄) ကိုတင်မောင်မောင်	အမှုဆောင်
(၅) ကိုညိုမြင့်	အမှုဆောင်
(၆) မခင်နန်းမြင့်	အမှုဆောင်

တကသ၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၈)၊ အပိုဒ် (၁) အရ ပိဋကတ်တိုက်ကော်မတီကို အောက်ပါအတိုင်းဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

(၁) ကိုဝင်းတင်	ပိဋကတ်တိုက်မှူး
(၂) မမြမြ	ငွေထိန်း
(၃) ကိုကောင်းစံ	
(၄) ချားလ် (ထွန်း)	

- (၅) ကိုတင်အောင်ကြည်
- (၆) ကိုရဲမြင့်

တက္ကသိုလ်ကစားခုန်စားကော်မတီ (University Sport Council) သို့ တကသမှ အောက်ပါကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ် ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

- (၁) ကိုချစ်သိန်းဦး
- (၂) ကိုကျော်ဒင်
- (၃) ကိုတင်ထွဋ်
- (၄) ကိုတင်မောင်ကြည်
- (၅) ကိုနေဝင်း

ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ တကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျော်မြင့်နှင့် တကသအမှုဆောင်ဟောင်း ကိုမောင်မောင်ညွန့်တို့အား တကသ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်စေလွှတ်ခဲ့ပေသည်။

တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့

- (၁) ဦးအေးမောင် (တရားဝန်ကြီးဟောင်းနှင့် ဒု-အဓိပတိဟောင်း)
- (၂) မစ္စတာတီပီဝမ်း (တကသငွေထိန်းဟောင်း၊ လွှတ်တော်ရှေ့နေ)

-တို့အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့ပေသည်။

ဦးအေးမောင်အား တက္ကသိုလ်ဆေးကော်မတီဝင်နှင့် တက္ကသိုလ်ရိပ်သာ ကော်မတီဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ မစ္စတာ တီပီဝမ်းအား ကျောင်းဆောင်ကော်မတီဝင်နှင့် ထောက်ပံ့ရေးကော်မတီဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ရွေးချယ် ထည့်သွင်းခဲ့ပေသည်။

အခန်း (၂)

တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်

တကသဥက္ကဋ္ဌသစ်၏ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ၁၉၅၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်နေ့တွင် ယုဒသန်ခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ် ၍ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သစ်၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ကြေညာခဲ့ပေသည်။

ဝါဒ

- ၁။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး။
- ၂။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားအရေး ပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသား အင်းအားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရေး။
- ၃။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေး။

အဓိကလုပ်ငန်းများ

- ၁။ (က) သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ဖျက်ရေး၊
- (ခ) တက္ကသိုလ်ဆီးနိတ်ဆုံးဖြတ်ချက် အကောင်အထည်ဖော်ရေး၊
- (ဂ) အရစ်ကျဖြေဆိုခွင့် စနစ်သစ် အကောင်အထည်ဖော်ရေး၊
- ၂။ ကျောင်းသားကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် (Hostel Automanmy) ရရှိရေး၊
- ၃။ ထောက်ပံ့ကြေး ဆက်လက်ရရှိရေး၊
- ၄။ ကျောင်းသားစားသောက်ဆိုင် (Student Canteen) ဖွင့်လှစ်ရေး၊
- ၅။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားပွဲတော်ကျင်းပရေး၊
- ၆။ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီး ကျင်းပရေး၊
- ၇။ တက္ကသိုလ် ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတရပ်ကျင်းပရေး၊
- ၈။ နိုင်ငံတကာရှိ တက္ကသိုလ်များနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဆရာ၊ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ စေလွှတ်ဖလှယ်ရေး၊
- ၉။ အာရှ-အာဖရိက ကျောင်းသားဘောလုံးပွဲတရပ် ရန်ကုန်မြို့တွင်ကျင်းပရေး။

အခန်း(၃)

တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲတွင် ကြေညာခဲ့သော ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည် ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော အဓိကချမှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြလိုက် ပေသည်။

၁။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်မှစ၍ တက္ကသိုလ်တွင်စတင်ကျင့်သုံးခဲ့၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျောင်း သားထု တရပ်လုံးသည် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ ဆန္ဒပြခဲ့သဖြင့်လည်း ကျောင်းသား၊ ဆရာ၊ မိဘ ပြည်သူတို့၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိခဲ့ပေသည်။ ၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ (၃) ခါကျနှင့် (၆၅) ရာခိုင်နှုန်းစနစ်အတွက် စုံစမ်းရေးကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ရသည်။ ၁၉၅၆ ခု နှစ် ဩဂုတ်လတွင် တက္ကသိုလ်ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ရသည်။ ထိုကော်မရှင်မှ (၃) လအတွင်း အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းရမည်ဟု သတ်မှတ်ပေးခဲ့ရသည်။

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်သည် လက်ရှိတက္ကသိုလ်ပညာရေးစနစ် မမှန်ကန်မှုကြောင့် ပေါ်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်သည် ဟု ယူဆသည့် အားလျော်စွာ တက္ကသိုလ်ပညာရေး စုံစမ်းမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တကသမှ လက်ခံခဲ့ပေသည်။ စုံစမ်းရေးကော်မရှင်၏ အစီရင်ခံစာ အမြန်ဆုံးပေါ်ထွက်စေရန် တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ တောင်းဆိုခဲ့သဖြင့်လည်း သတ်မှတ်ထားသော အချိန်လွန်နေ ရာမှ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပေသည်။

သို့သော်အစီရင်ခံစာသည် သတ်မှတ်လာသည့်အတိုင်း တက္ကသိုလ်ပညာရေးတခုလုံးအား စုံစမ်းခြင်းမပြုဘဲ (Admission) ကျောင်းဝင်ခြင်း၊ (Teaching) သင်ကြားပို့ချခြင်း၊ (Examination) စာမေးပွဲဟူ၍ အပိုင်း (၃) ပိုင်းကိုသာ စစ်ဆေး အစီရင်ခံခဲ့သည်။ ကျောင်းသားထု လိုလားချက်ဖြစ်သော (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့မျှ ဖော်ပြခြင်းမရှိဘဲ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကိုသာ ဆက်လက်ထားရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် တကသမှ သဘောထားကို ထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့သည်။ ဆက်လက်၍ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ဆွေးနွေးပွဲကြီးတရပ် ကျင်းပပြုလုပ်ပေးရန် တိုက်တွန်းခဲ့ ပေသည်။

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် တကသသည် တက္ကသိုလ်ရှိ တပ်ဦး၊ ရဲခေါင်၊ သန့်ရှင်း၊ ကျောင်းသားရေးရာ အင်အားကြီး (၄) ခု၊ အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားသမဂ္ဂတို့နှင့် ပူးတွဲကာ ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၃) ရက်နေ့တွင် ကျောင်းတရက်မတက်ဘဲ ဆန္ဒပြ သပိတ်မှောက်ခဲ့သည်။ တကသမှ ဦးဆောင်သည့် ဆန္ဒပြသပိတ်သည် လုံးဝအောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။

ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ ညီညွတ်စွာ ဆန္ဒပြခဲ့နိုင်သည့်အတွက်လည်း (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်သည် အခြေ ယိုင်လာကာ တက္ကသိုလ်ပညာရေး စနစ်ကြီးတခုလုံးကို ပြန်လည်စဉ်းစားရခြင်း၊ စဉ်းစားခဲ့သော အစီရင်ခံစာကို တိုင်းပြည်သို့ တင်ပြကာ အကြံဉာဏ်နှင့် ထင်မြင်ချက်များ တောင်းခံရခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ရပေသည်။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်း ရေးသည် ကာလကြာရှည်စွာ တိုက်ပွဲဆင်မှ ရနိုင်မည်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ မလျော့သောလုံ့လ၊ မဆုတ်မနစ်သောစွန့်အပ် ကျောင်း သားထုတရပ်လုံး ညီညွတ်စွာဖြင့် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်နိုင်ပါက အောင်မြင်ရန်ရှိပေသည်။ လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကြီးပင် ပြုပြင် ပြောင်းလဲသွားနိုင်ရန် အရိပ်နိမိတ်များ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပြီဟု ယူဆမိပေသည်။

(၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် တကသမှ ကြီးမှူးကာ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြပွဲတရပ်ကို ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ထိုအစာငတ်ခံဆန္ဒပြပွဲကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ သိပ္ပံမဟာဌာန မြက်ခင်းရှေ့၌ လည်းကောင်း၊ ရန်ကင်းနှင့် ထီးတန်းကောလိပ်တို့၌ လည်းကောင်း ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ တကသမှ အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြပွဲအတွက် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများကို ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ရာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားပေါင်း (၁၀၀) ကျော်၊ ရန်ကင်းမှ (၆၀) ကျော်၊ ထီးတန်းမှ (၄၀) ကျော်၊ အားလုံးပေါင်း (၂၀၀) ကျော် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြပေသည်။ အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြပွဲတွင် တက္ကသိုလ်ရှိ ကျောင်းသားအင်အားစုကြီး (၂) ခုဖြစ်သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးနှင့် ကျောင်းသားရဲခေါင်အဖွဲ့တို့က စိတ်အားထက်သန်စွာ ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ပေသည်။ အမျိုးသမီးကျောင်းဆောင်များမှလည်း စိတ်အား ထက်သန်စွာ အကူအညီများ ပေးခဲ့ပေသည်။ နံနက် (၆) နာရီမှ ညနေ (၆) နာရီထိ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြပွဲကြီး၊ သည့်နောက် ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးပွဲကြီး ကျင်းပပြီးလျှင် အဆိုများတင်သွင်းဆုံးဖြတ်ကာ တက္ကသိုလ်နယ်မြေအတွင်း ဆန္ဒပြလှည့် လည်ပွဲတရပ်ကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။

၂။ ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို ၁၉၅၄-၅၅ ခု တပ်ဦးကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သော တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ တင်သွင်းတောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။ ၁၉၅၆ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် တကသကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တက္ကသိုလ် အဓိပတိ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာတွင် ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို သဘောတူရုံမျှမက၊ ဧပြီလတွင် စတင်အုပ်ချုပ် ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ တကသကိုယ်စားလှယ်များက ဧပြီလသည် ကျောင်းပိတ်ရက်ဖြစ်၍ ဇွန်လမှာ စတင်အုပ်ချုပ်ရန် ပြန် ကြားခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၉ ခု၊ ဇွန်လတွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ပြီးလျှင် ကျောင်းဆောင်အုပ်ချုပ်ရေး စီမံကိန်းကို ရေးဆွဲ တင်ပြခဲ့ပေသည်။ ထိုစီမံကိန်းကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ တင်ပြရာ မပြီးမပြတ်ဖြစ်ခဲ့ရာမှ ၁၉၅၇ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၇) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးပါဝင်သော အဖွဲ့ငယ်တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပေသည်။ ထို အဖွဲ့ငယ်မှ တကသစီမံကိန်းကို အခြေပြုပြီး အသေးစိတ်ရေးဆွဲ တင်ပြခဲ့ရာ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ လက်ခံအတည်ပြုပြီး ဖြစ်ပေသည်။ ယခုနှစ် ကျောင်းဆောင်အသီးသီးတွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့ငယ်ကလေး ဖွဲ့စည်းကာ အုပ်ချုပ်ရတော့မည်ဖြစ် ရာ စတင်လုပ်ဆောင်ကြရန်ပင် ရှိပေတော့သည်။

ကျောင်းဆောင်တိုင်းတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိပြီးဖြစ်သော်လည်း တကသမှ မျှော်မှန်းခဲ့သည့် အတိုင်း ပြည့်စုံသော ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ကား မရသေးပေ။ ယခုရရှိထားသည်မှာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်တွင် အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်း တရပ်ဖြစ်သည်။ စီမံဆောင်ရွက်ခွင့် (Management) ကိုသာ ရရှိထားခြင်းဖြစ်ပေရာ ဆက်လက်၍ လုံးဝကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိသည်အထိ ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပေသည်။

၃။ တက္ကသိုလ်တွင် ထောက်ပံ့ကြေးများပေးခဲ့ရာမှ ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်ကမှ အစပြုကာ ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ရာမှ ထောက်ပံ့ကြေးများ ဆက်လက်ပေးရန် တောင်းဆိုရာတွင် မူအားဖြင့် လက်ခံသော်လည်း နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှ မပေးသဖြင့် မရရှိ ဖြစ်နေပေသည်။ သို့အတွက် ထောက်ပံ့ကြေးရရှိရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရထံတွင် တောင်းဆိုကာ ဆက်လက်အရေးဆို တိုက်ပွဲဝင်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။

၄။ ကျောင်းသားစားသောက်ဆိုင် (Student Canteen) ဖွင့်လှစ်ရေးအတွက် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ပထမ အဆင့်အဖြစ် စာအုပ်စာတမ်း ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ ရောင်းချသည့်ဆိုင်တစ်ခုမှ စတင်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သော်လည်း အရင်းအနှီး မတည်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အခက်အခဲ တွေ့ခဲ့ရပေသည်။ အရင်းအနှီးမတည်နိုင်ရန်အတွက် အစုရှယ်ယာများ ခေါ်ဆိုကာ သမဝါယမအဖြစ် တည်ထောင်မည် ဆိုပါကလည်း စည်းမျဉ်းဥပဒေများ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသဖြင့် ဆက်လက် မဆောင်ရွက်နိုင် သေးဘဲ ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ရပေသည်။

၅။ ၁၉၅၂- ၅၃ ခုနှစ်မှစ၍ တနှစ်တကြိမ်ကျင်းပခဲ့သော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားပွဲတော်ကို တတိယအကြိမ် အဖြစ်ဖြင့် ၁၉၅၆ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀-၂၁) ရက်နေ့များတွင် တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ ခြံမြံခြံမြံသဲ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပေသည်။

ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးမိတ်ဆွေဖြစ်ရေး

ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေး

ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး

ငြိမ်းချမ်းရေး

-ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ကျောင်းဆောင်များ၊ လူမျိုးစုများ၏ ကူညီမှုကို အများအပြား ရရှိခဲ့ပေသည်။

၆။ ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်မှ အစပြု၍ ကျင်းပခဲ့သော တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုကို မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မကွေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး သဘောတူညီချက်အရ မန္တလေးမြို့၊ ရွှေမန်းတက္ကသိုလ်၊ ဘောဂဗေဒခန်းမဆောင်တွင် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၉-၂၀-၂၁) ရက်နေ့များ၌ တတိယအကြိမ်မြောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီး ထမြောက်အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသား များသမဂ္ဂများ၊ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးဆေးသိပ္ပံသမဂ္ဂ၊ စိုက်ပျိုးရေးမဟာဌာနသမဂ္ဂ၊ ထီးတန်း၊ ရန်ကင်းကောလိပ် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ များအပြင် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး၊ ကျောင်းသားရဲခေါင်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဒီအက်စ်အိုစသည့် ကျောင်းသားအင်အားစု များနှင့် အသင်းအဖွဲ့ပေါင်း (၄၃) ဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၈၂) ယောက်နှင့် လေ့လာသူပေါင်း (၄၈) ယောက် တက်ရောက်ခဲ့ပေ သည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲကြီးတွင် တက္ကသိုလ်များ၊ ကောလိပ်များ၊ မဟာဌာနများ၏ အခြေအနေများကို တင်ပြအစီရင်ခံကြပြီး လျှင် နှစ်နာချက်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းသားပြဿနာများကို အကြမ်းမဖက်ဘဲ အေးချမ်းစွာ တွေ့ဆုံဖြေရှင်းပေး ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရသို့ ပန်ကြားလွှာတစောင်နှင့် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီးမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ငြိမ်းချမ်းရေးပန်ကြားလွှာကိုလည်း ထပ်မံအတည်ပြုခဲ့ ပေသည်။

၇။ ယနေ့တက္ကသိုလ်နှင့် ဗမာပြည်တဝှမ်းတွင် တည်ရှိနေသော ပညာရေးစနစ်သည် နယ်ချဲ့ခေတ်က ရေးဆွဲထားသော ပညာရေးစနစ်ဖြစ်ပေရာ လွတ်လပ်သောဗမာနိုင်ငံနှင့် လုံးဝမကိုက်ညီပေ။ လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကြီးတစ်ခုကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲ ရန် လိုအပ်လာပြီဟု ယူဆသဖြင့် ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်မြောက်နိုင်ရန်အတွက် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ပညာရေးတတ်ကျွမ်းသူများ၊ ဆရာများထံသို့ ပညာရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် စာများပေးပို့ကာ အကြံဉာဏ် တောင်းခံခဲ့ပေသည်။

တက္ကသိုလ်ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မရှင် အစီရင်ခံစာ ထွက်ပေါ်လာသော အခါတွင်လည်း ထိုအစီရင်ခံစာအတွက် သဘောထား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပေသည်။ ထိုကြေညာချက်တွင် ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ပညာရေးဌာန ကိုယ်စားလှယ် များ၊ ပညာရေးကျွမ်းကျင်သူများ၊ ကျောင်းသား၊ ဆရာ၊ မိဘ ကိုယ်စားလှယ်များ အပါအဝင် ပညာရေးဆွေးနွေးပွဲကြီးတရပ် ကျင်းပပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ နှိုးဆော်ခဲ့သည့်အတွက်လည်း တက္ကသိုလ်ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မရှင် အစီရင်ခံစာကို တိုင်းပြည်သို့ ထုတ်ပြန် ကြေညာကာ အကြံဉာဏ်များ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ပြည်သူလူထုတို့ တောင်းခံခဲ့ရပေသည်။ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်၏ လေးနှစ်စီမံကိန်း ရေးဆွဲရာတွင်ပင်လျှင် ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ မဟုတ်သော်လည်း အဖွဲ့ဖွဲ့ကာ နိုင်ငံခြားမှ ပါရဂူများကို ခေါ်ယူကာ အကြံဉာဏ်များ တောင်းယူခဲ့ရပေသည်။ ဤသည်ပင်လျှင် ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲဖြစ်နိုင်ရန် လမ်းစပေါ်ပြီဟု ယူဆမိပေသည်။

၈။ နိုင်ငံတကာတက္ကသိုလ်များသို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဆရာ၊ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ စေလွှတ်ရေးကို အဓိက လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် ချမှတ်ခဲ့သော်လည်း မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ချေ။ ကလကတ္တားတက္ကသိုလ် နှစ်တရာပြည့်မြောက်ပွဲတော်သို့ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်မှ အားကစားအသင်း စေလွှတ်ခဲ့ရာ တကသမှ အကူအညီပေးခဲ့သည်။

၉။ အာရှ-အာဖရိက ကျောင်းသားဘောပွဲတရပ် ရန်ကုန်မြို့၌ ကျင်းပရေးကို အင်ဒိုနီးရှားပြည်၊ ဘန်ဒေါင်းမြို့၌ ကျင်းပ သော “အာရှ-အာဖရိကကျောင်းသားညီလာခံကြီး” ၌ ဗမာပြည် ကျောင်းသားများအနေနှင့် တင်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ တက္ကသိုလ် အားကစားကောင်စီ၌ တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ရာတွင် ဖြစ်မြောက်နိုင်ရန် အားပေးခဲ့၏။ သို့သော် အဆက်အသွယ်ပြုလုပ် ညှိနှိုင်းရန်ပင် မလွယ်ကူလာသဖြင့် အောင်မြင်စွာ မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပေ။ ယိုးဒယားနိုင်ငံ ကျောင်းသားများမှ ဘောလုံးအသင်းတသင်း လာရောက် ကစားရန် ချိန်းဆိုခဲ့သော်လည်း အောင်ဆန်းအားကစားကွင်းတွင် မအားမလပ် ဖြစ်နေသောကြောင့် ကမ်းလှမ်းချက်ကို ငြင်းပယ်ခဲ့ ရပေသည်။

တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ၌ ကြေညာခဲ့သော အဓိကလုပ်ငန်းကြီး (၉) ရပ်ကို အကောင် အထည်ပေါ်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် အထက်၌ အစီရင်ခံခဲ့သည့်အတိုင်း အောင်မြင်ခဲ့သည်များလည်း ရှိခဲ့၏။ အောင်မြင်နိုင်ရေး အတွက် အခြေခံများရရှိခဲ့သည်လည်း ရှိ၏။ မအောင်မြင်သေးသည့် အချက်များလည်း ရှိခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြလိုက်ရပေ သည်။

အခန်း (၄)

အခြားလုပ်ဆောင်ခဲ့သော လုပ်ငန်းများ

၁။ ၁၉၅၆ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၁၉) ရက်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက အထက်တန်းကျောင်းများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်း များရှိသမဂ္ဂများကို ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖျက်သိမ်းပေးရမည်၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရကျောင်းများတွင် ဆရာကြီးများ ဖွဲ့စည်း ထားသည့် ကျောင်းကောင်စီမှတစ်ပါး အခြားအသင်းအဖွဲ့များ မဖွဲ့စည်းရဟု ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

သမဂ္ဂများဖျက်သိမ်းခိုင်းခြင်း၊ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ အခွင့်အရေး ပိတ်ပင်တားဆီးရုံမျှမက နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံစည်းမျဉ်း ဥပဒေတွင်ပါရှိသော ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးကိုပါ ပိတ်ပင်တားဆီးသည့် အမိန့်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တကသမှ ကန့်ကွက်ခဲ့ပေသည်။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ ကြီးမှူးသည့် ၁၉၅၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၅) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော သမဂ္ဂဖျက်သိမ်းမှု ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲသို့ တကသမှ တက်ရောက်ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ ခု ဒီဇင်ဘာလ (၁၃) ရက်နေ့တွင်လည်း တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေး၊ သမဂ္ဂဖျက်သိမ်းရေးအမိန့် ကန့်ကွက်ရေးအတွက် ကျောင်းမ တက်ဘဲ ဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်ကာ ကူညီတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပေသည်။ ထိုဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်ပွဲတွင် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး၊ ကျောင်းသားရဲခေါင်၊ သန့်ရှင်း၊ ကျောင်းသားရေးရာ စသော ကျောင်းသားအင်အားစုများနှင့်တကွ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး ညီညွတ်စွာ ပါဝင်ဆန္ဒပြမှုကြောင့် ဆန္ဒပြသပိတ်သည် အောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။

၂။ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲကို ၁၉၅၆ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၇-၁၈) ရက်နေ့များတွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်၌ ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ထိုပြေးခုန်ကစားပွဲကြီးကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မန္တလေး တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဦးစီးကျင်းပခဲ့ရာ အားကစားသမား ပေါင်း (၁၀၀) နီးပါးခန့် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြပေသည်။

၃။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ မေလ၌ တက္ကသိုလ် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်မီ ကျောင်းဆောင်များ မလုံလောက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တကသမှ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားပါရန် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် တက္ကသိုလ် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်သောအခါတွင် ကျောင်းသား ပေါင်း (၃၀၀) နီးပါး ကျောင်းဆောင်ခန်းများ မရရှိသဖြင့် တကသမှ ယာယီအားဖြင့် တခန်းနှစ်ယောက်ထား၍ ဖြေရှင်းရန်နှင့် ကျောင်းဆောင်များ ဆောက်လုပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ ယာယီအားဖြင့် တခန်းနှစ်ယောက်ထား၍ ဖြေရှင်းမှုကို ရရှိခဲ့ပေသည်။

၄။ ဇွန်လ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများ ဖြေဆိုနေစဉ်အတွင်း တုတ်ကွေးရောဂါ ပျံ့နှံ့လာသဖြင့် ကျောင်းသားများ တုတ်ကွေး

ရောဂါ စွဲကပ်ခဲ့ပေသည်။ ဤသို့စွဲကပ်မှုကြောင့် စာမေးပွဲဖြေရေးတွင် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်လာသဖြင့် တကသမှ သွားရောက် တွေ့ဆုံကာ ဆေးရုံတွင် နေရာချထားနိုင်ရေး၊ လက်တွေ့စာမေးပွဲများ နေ့ရက်ပြောင်းလဲနိုင်ရေး၊ မိမိတို့နေရာတွင် ဖြေဆိုနိုင်ရေး တို့အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။

၅။ ထမင်းကြွေးကျန်သဖြင့် စာမေးပွဲမဖြေဆိုရသည့် ကိစ္စများ၊ စာမေးပွဲဝင်ကြေး ရက်ရွှေ့ဆိုင်းရေးကိစ္စမှစ၍ အသေးစိတ် ကိစ္စများကို တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ပေါ်ပေါက်လာလျှင် ချက်ချင်းပင် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။

အခန်း(၅)

အထိမ်းအမှတ်နေ့များ ကျင်းပခြင်း

၁။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ ။ ။ နိုဝင်ဘာ (၁၇) ရက်နေ့သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ ဖြစ်ပေသည်။ ၁၇၊ ၁၁၊ ၅၆ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပရန်ဖြစ်သော်လည်း တန်ဆောင်တိုင်ပွဲတော်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေသဖြင့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ကို ရက် သတ္တပတ် နောက်ဆုံးနေ့ ၂၃၊ ၁၁၊ ၅၆ ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်အားကစားရုံနှင့် သမဂ္ဂကြား မြက်ခင်းပြင်တွင် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ပါဝင်သည့် ကပွဲများ တခမ်းတနား ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။

၂။ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ။ ။ (၃၆) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို တကသသည် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသ တို့နှင့် ပူးပေါင်းဦးစီးကာ ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေဘုရားလမ်း၊ အလုပ်သမားကျောက်တိုင်၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ရာ ကျောင်းသားပေါင်း မြောက်များစွာ တက်ရောက်ခဲ့ပြီးလျှင် အမျိုးသားရေးအဆီနှင့် ပညာရေးအဆီများကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပေသည်။

၃။ ကျောင်းသားနေ့ ။ ။ (၁၈) ကြိမ်မြောက်ကျောင်းသားနေ့ကို တကသသည် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် ပူး ပေါင်းကာ ဆူးလေဘုရားလမ်း၊ အလုပ်သမားကျောက်တိုင်၌ ၂၁၊ ၁၂၊ ၅၆ ရက်နေ့၊ ညနေ (၄) နာရီတွင် ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး၊ ကျောင်းသားလိုလားချက်များနှင့် ပတ်သက်သောအဆီများကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပေသည်။

၄။ ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနေ့ ။ ။ ၁၉၄၆ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၁) ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယရေတပ်မတော်မှ မျိုးချစ်လူ ငယ်များက ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားကို ပြောင်မြောက်စွာ တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်း၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၁) ရက်နေ့တွင် အီဂျစ်ပြည်အား သိမ်းပိုက်ထားသည့် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားများအား ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ကိုလိုနီစနစ် အား ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေကြသော လူငယ်ကျောင်းသားများနှင့် သွေးစည်းညီညွတ်မှုကို ပြသသော ကမ္ဘာတိုက်ပွဲနေ့ကြီးဟူ၍ သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည့်အားလျော်စွာ ကိုလိုနီဆန့်ကျင်ရေးနေ့ကို လူငယ်ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းကာ တကသ ခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့ပေသည်။

အခန်း(၆)

အထွေထွေ

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကို ယခုနှစ် တကသ သက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ ထုတ်ဝေနိုင်ရန် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီမှ ကြိုးပမ်းဆောင် ရွက်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် စာမူများကို ၁၉၅၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင်မှ တောင်းခံခဲ့ရသောကြောင့် စာမူများ လုံလောက်စွာ မရရှိပေ။ စာမူများမရရှိခြင်းကြောင့် ရိုက်နှိပ်နေဆဲမှာပင် ရပ်ထားခဲ့ရခြင်း၊ စာမူများရမှ ထပ်မံရိုက်နှိပ်နေရခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နေရ သဖြင့် မဂ္ဂဇင်းထွက်ပေါ်ရေးမှာ နှောင့်နှေးလျက်ရှိပေသည်။ ယခုနှစ် တကသရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ မဂ္ဂဇင်းထွက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်း လျက်ရှိပေသည်။

ရဲဘော်တို့-

၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်နေ့ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ ပြီးနောက်မှ ယနေ့ထိ (၉) လတာမျှသော ကာလအတွင်းဝယ် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကျောင်းသားထုမှ တာဝန်အပ်နှင်းလိုက်သည်နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောင်မြင်သည့်အချက်များ၊ အောင်မြင်နိုင်ရန် လမ်းစရှိသည့်အချက်များ၊ မအောင်မြင်သေးသည့် အချက်များ ရှိခဲ့ပေသည်။

တကသ၏ ဆောင်ရွက်ခဲ့သောလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားများ ညီညီညွတ်ညွတ်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် အောင်မြင်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် အစာငတ်ခံဆန္ဒပြပွဲတွင် ပါဝင်ကြသော ကျောင်းသားများ၊ တပ်ဦး၊ ရဲခေါင်အစရှိသော ကျောင်းသားအင်အားစုများအား တကသမှ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ရှိပေသည်။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်နှင့် သမဂ္ဂဖျက်သိမ်းရေး ကန့်ကွက်သော ကျောင်းတရက်မတက် ဆန္ဒပြ သပိတ်မှောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ကြသော ကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသားအင်အားစုများ ပါဝင်ကြသည့် တိုက်ပွဲကော်မတီနှင့် အင်ဂျင် နီယာ၊ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားသမဂ္ဂတို့အား တကသမှ ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြောင်း မှတ်တမ်းတင် ရှိပေသည်။

ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီး အောင်မြင်ရေးအတွက် အဖက်ဖက်မှ ကူညီကြသော အလှူရှင်များ၊ ပါဝင်ဆင်နွှဲကြသော

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

လူမျိုးစု ကျောင်းသူကျောင်းသားများနှင့် အင်းလျား၊ ရတနာ၊ မာလာ၊ သီရိ၊ တီတီစီ၊ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသူများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် အဖက်ဖက်တွင် ကြိုးပမ်းကြသော ကျောင်းသူကျောင်းသားများအား တကသမှ ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း။

ဤကဲ့သို့ ကျောင်းသားထု၏ ပူးပေါင်းမှုကြောင့် ကြီးမားသောအောင်မြင်မှုကို ရရှိသည့်အတိုင်း ရှေ့တွင်လည်း ကျောင်းသားထု တရပ်လုံးသည် တကသ၏အလံတော်အောက်မှ တညီတညွတ်တည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းလိုက်ပါကြောင်း။

ပုံ
(ကျော်မြင့်)
ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
တကသ

ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ရဟန်းတပါး မိန့်ခွန်းပြောကြားနေပုံ

Source: Aung Tun's Original Copy

Source: Oway Magazines

ဦးစသိန်းဟန် (၁၉၅၆-၅၇)

မြောင်းမြခရိုင်၊ အိမ်မဲမြို့နယ် ကြို့ကုန်းရွာတွင် မွေးဖွားသည်။ ကရင် အမျိုးသားတဦး ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိကာ ပညာဆည်းပူးသည်။ ၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ် တကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၍၊ ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်တွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်လာသည်။

၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်တွင် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ကျင့်သုံးရာ ကျောင်းသားအများအပြား ပညာဆက်လက်သင် ကြားခွင့်မရဘဲ ကျောင်းမှ ထွက်ခွာသွားခဲ့ရသည်။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် တက္ကသိုလ်တွင် စတိသပိတ်မှောက်ခြင်း၊ အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြခြင်းများ ပြုခဲ့၍၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်နှင့် (၆၆) ရာခိုင်နှုန်း ကျောင်းတက်ရက်များအတွက် စုံစမ်းရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

တတိယအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးကို ခမ်းနားစွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့၏။ ဦးစသိန်းဟန်သည် ကရင်ရေး ရာအကျိုးဆောင်အဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဗမာ့တပ်မတော် ပညာရေးနှင့် စိတ်ဓါတ်ရေးရာ ညွှန်ကြားဌာန လက်ထောက်အရာရှိ (စိတ်ဓာတ်ရေး) တဦးလည်း ဖြစ်သည်။

မန္တလေးကောလိပ်တွင် ကျင်းပသော ကောလိပ်ကျောင်းပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲမှ သဘာပတိနှင့် အတွင်းရေးမှူးများအဖွဲ့

Source: Aung Tun's Original Copy

အခန်း (၂၀)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ဒီမိုကရေစီပညာရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၇ မှ ၁၉၅၈)

(က) ၁၉၅၇-၅၈ တကသရွေးကောက်ပွဲ

မည်သူ့ကို မဲထည့်လိုက်ပါသနည်း

၁၉၅၇-၅၈ ခုနှစ် တကသရွေးကောက်ပွဲ၌ အကြိတ်အနယ် ပြိုင်ကြသည်။ တပ်ဦးနှင့် ဒီအက်စ်အိုတဖြစ်လဲ အသင်းဝင်များ ဆို ရယ်လစ်ပါတီ အနွယ်ဟောင်းများနှင့် တပ်ဦးမှဖွဲ့ရသူအချို့ကို စု စည်း၍ ရဲခေါင်အမည်ဖြင့် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ကြသည်။ တကသ ရွေးကောက်ပွဲတွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဆေးပညာမဟာဌာနအတွက် မဲပုံးသွားရောက်ထားပေးရသည်။ တကသသည် မန္တလေးတက္ကသိုလ် မှ ဆေးကျောင်းသားများအတွက် တရားဝင်ကိုယ်စားပြုရန် ဖြစ် သည်။ ထိုအချိန်က တက္ကသိုလ်သည် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန လက် အောက်ခံ အဖွဲ့အစည်းမဟုတ်ပါ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် အစိုးရ အထောက်အပံ့ လွှတ်လပ်သောအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်၏ အမြင့်ဆုံးအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းမှာ တက္ကသိုလ် ကောင်စီဖြစ်သည်။ ကွန်မြူနစ်များ၊ ဆိုရှယ်လစ်များ၊ လက်ဝဲကျောင်း သားများ၊ သူပုန်ကိုယ်စားလှယ်များဟု စွပ်စွဲအမည်တပ်ခြင်းခံရသော တပ်ဦးနှင့် အာဏာရ ဖဆပလ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီမှ ကျောထောက် နောက်ခံပြုထားသော ရဲခေါင်တို့၏ ပြိုင်ပွဲဖြစ်သည်။ သတင်းစာများ ကလည်း ထိုရွေးကောက်ပွဲသတင်းနှင့် ဓါတ်ပုံများကိုသာ အသားပေး ထည့်ကြသည်။ ကွန်မြူနစ် သူပုန်ကိုယ်စားလှယ်များဟု အမည်တပ် ခြင်းမှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအတွက် ထိရောက်သော ခေတ်မီ သော စွပ်စွဲချက် မဟုတ်တော့ပါ။ ရွေးကောက်ပွဲ မဲရေတွက်သော

Source: Daw Myathins

ညတွင် ရဲခေါင်နှင့် တပ်ဦးရဲဘော်များ လှုံ့ဆော်ကြွေးကြော်လှည့်လည်ရင်း မာလာဆောင်ရှေ့တွင် ရင်ဆိုင်မိကာ ပဋိပက္ခဖြစ်လုနီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ရွေးကောက်ပွဲသည် ကျောင်းသားရွေးကောက်ပွဲသာ ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန် တက္ကသိုလ်၌ အသင်းအဖွဲ့ မြောက်များစွာ ရှိနေကြပါသည်။

Union Student Association (U.S.A)၊ တက္ကသိုလ်လူငယ်၊ **S.S.W.C (Student Social and Welfare Council)**၊ ကျောင်းသားရေးရာ၊ ကျောင်းသားစစ် (**S.O.F**)၊ တပ်ဦး၊ ရဲခေါင်၊ ကျောင်းသားရှေ့ဆောင်၊ သခင်ဆိုပြီး မျိုးစုံ ရှိနေပေသည်။

(ခ) တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၅၇- ၅၈)

၁။ ကိုစိုးသိန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုစိ	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုသိန်းရှန်	ငွေထိန်း
၄။ ကိုခင်မောင်အုန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၅။ ကိုခင်မောင်ကြီး	တွဲဘက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၆။ စောတာသာကလား*	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
၇။ ကိုခင်အောင်	ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကစားခုန်စားဌာနမှူး
၈။ ကိုအောင်ထွန်း	သက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
၉။ မောင်ကိုယု	လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
၁၀။ ကိုညွှတ်ရင်	အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံ
၁၁။ ကိုအောင်သာကျော်	စာကြည့်တိုက်မှူး

ကောင်စီ ။ ။ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်ဆုံးအဖွဲ့ဖြစ်သည်။ မဟာဌာနမှူးများ၊ ဘွဲ့ရပြီးသူများ၏ ကိုယ်စားလှယ်၊ လွှတ်တော် (၂) ရပ် ကိုယ်စားလှယ်၊ အဓိပတိခန့်ကိုယ်စားလှယ်၊ တကသကိုယ်စားလှယ်နှင့် ကျောင်းဆရာအသင်း ကိုယ်စားလှယ် တို့ ပါဝင်သည်။ တက္ကသိုလ်တခုလုံး၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာကို ကြီးကြပ်၏။

ဆီးနိတ် ။ ။ ကောင်စီ၏ လက်အောက်တွင် ဆီးနိတ်ရှိ၏။ ပါမောက္ခများနှင့် ကောင်စီမှခန့်သော ကိုယ်စားလှယ်တို့ ပါဝင်သည်။ ပညာသင်ကြားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်၏။

တကသ ။ ။ ကျောင်းသားထုပိုင် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေအရ တခုတည်းသော တရားဝင် ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ်မှ စတင်၍တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားအရေးသာမက မြန်မာတမျိုး သားလုံး၏ အရေးကိုပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။

ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ ။ ။ အဆောင်မှူးများ၊ မဟာဌာနမှူးများ၊ တကသကိုယ်စားလှယ်တို့ ပါဝင်၍ ကျောင်းဆောင် နှင့် ပတ်သက်သမျှကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။

(ဂ) တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်း ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ မိန့်ခွန်း

ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲတွင် ၀၁၃ (၃) ရပ်ကို ပြောကြားခဲ့သည်။

- (၁) ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်မားသော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး။
- (၂) ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသား အင်အားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး။
- (၃) ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်းရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး။

ထို့အပြင်-

မှတ်ချက်- စောတာသာကလား* ဟု မူရင်းတွင်ပေါင်းထားသော်လည်း စာလုံးပေါင်းအမှန်မှာ စောဒေးဗစ်တာသာကလယ်ဖြစ်၍ ယခုအခါ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးတွင် ဗဟိုကော်မတီဝင်တဦးဖြစ်သော စောဒေးဗစ်သက်ကပေါ်ဖြစ်သည်။

- ၁။ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ကျောင်းသားထုကြားရှိ တင်းမာမှုများ ပျောက်အောင်လုပ်ဆောင်ရန်၊
- ၂။ လက်ရှိတကသကြီး၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပိုမိုမြင့်မားအောင်လုပ်ဆောင်သွားရန်၊
- ၃။ တက္ကသိုလ်မှာရှိနေတဲ့ လက်ရှိ ပညာရေးစနစ်ကြီးဟာ မလိုလားအပ်တဲ့အတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ တိုက်တွန်းဆောင်ရွက်သွားရန်၊
- ၄။ ဆရာ၊ ကျောင်းသား ပူးတွဲညီညွတ်စွာ လုပ်ဆောင်သွားရေးကိုရှေ့ရှုရန်၊
- ၅။ ယနေ့ ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံး တွေ့ကြုံခံစားနေရတဲ့ အကျပ်အတည်းအမျိုးမျိုး၊ ပြဿနာအမျိုးမျိုးမှ လွတ်မြောက်ရေးကို ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေး၊ ကျောင်းသားထုဆန္ဒဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားရန်တို့ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောထားမှာ-

“ကျွန်တော်တို့ တကသအနေနဲ့တော့ ကျောင်းသားထု အကျိုးရှိမဲ့လုပ်ငန်းတွေကို အစိုးရကလုပ်လုပ်၊ ဘယ်သူကလုပ်လုပ် ထောက်ခံအားပေး ကူညီသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေး အကျိုးကျေးဇူးကို ထိပါးလာရင် ဘယ်သူမဆို ခုခံကာကွယ်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ အစိုးရလုပ်ထားတဲ့ အလုပ်တိုင်းကို မျက်စိမှိတ်ပြီး ကျားကျား မီးယပ်ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ အတိုက်အခံမလုပ်ခဲ့သလို အစိုးရလုပ်တိုင်းကိုလည်း ပုတ်သင်ညှိလို ခေါင်းညိတ်နိုင်မယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ခုနကတင်ပြခဲ့သလိုပဲ ကျောင်းသားထု အကျိုးရှိ၊ မရှိဆိုတဲ့ မှတ်ကျောက်ပေါ်မှာ တင်ပြီးစစ်ဆေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုနေခါမှာ ကျွန်တော်တို့ တကသရဲ့ အကြီးမားဆုံးဆိုရမယ့် ဆန္ဒတခုက နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေကြားမှာ ရှိနေတဲ့တင်းမာမှုကို အေးအေးချမ်းချမ်းနည်းနည်းတွေနဲ့ ဖြေရှင်းလိုတဲ့ ဆန္ဒဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆန္ဒရှိတာကို ဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာမှာ တဦးနဲ့တဦး သဘောထားမှန်မှန်ကန်ကန်နဲ့ ရှိဖို့အချက်ကို အုတ်မြစ်ချရပါလိမ့်မယ်။ ဒီအုတ်မြစ်ချရာမှာလည်း တဦးကိုတဦးက ပျက်ဆီးစေကြောင်း ကြံစည်လုပ်နေသမျှတော့ အရာထင်လိမ့်မယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဆိုလိုရင်းမှာ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်နဲ့ အစိုးရက ဘာလုပ်လုပ် အတိုက်အခံမလုပ်မည်မဟုတ်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် ကျောင်းသားထုအကျိုးဖြစ်ပါက ထောက်ခံ၍လည်းကောင်း၊ ပူးပေါင်း၍လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း သဘောထားကို ကြေညာခဲ့ပါတယ်။”

အဆိုပါသဘောထားကို ကိုစိုးသိန်းက ထုတ်ဖော်ခဲ့ခြင်းအကျိုးဆက်မှာ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏ အကြံပေးအရာရှိ ဦးအုံးသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်စာဌာနတွင် နည်းပြလုပ်နေသော ကိုအောင်ကျော် (ဘဝသစ်အလွတ်ပညာသင်ကျောင်း) မှ တဆင့် ကိုစိုးသိန်းကိုတွေ့ရန် စကားကမ်းလှမ်းလာသည်။ ထို့နောက် ဦးအုံးနှင့် ကိုစိုးသိန်း တွေ့ဆုံရာတွင် အကျိုးဆက်မှာ-

- (က) ဝန်ကြီးချုပ်သည် ကျွန်တော်တို့ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့တဖွဲ့လုံးကို ၎င်း၏ရုံး အစည်းအဝေးခန်းသို့ ဖိတ်ကြားကာ အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်နေသော အချက်များကို ရှင်းပြသည်။
- (ခ) ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ တောထဲမှကွန်မြူနစ်ပါတီ ကိုယ်စားလှယ်ရောက်နေကြောင်းနှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအတွက် ဆက်သွယ်ဆွေးနွေးကြောင်း ရှင်းပြသည်။
- (ဂ) တကသက ဦးဆောင်ကာ တက္ကသိုလ်ရှိကျန်အသင်းအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး၍ မိမိတို့ထံတင်ပြလိုသော အချက်များကို တင်ပြရေးအတွက် တကသအသင်းအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တွေ့ဆုံပွဲလုပ်လိုကြောင်း ရှင်းပြသည်။

(ဃ) ၁၉၅၇-၅၈ ခုနှစ် တကသလှုပ်ရှားမှု၊ စတုတ္ထအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီး

တကသမှ ဦးဆောင်၍ ကျောင်းသားများ ပညာသင်ကြားမှု အခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်နေခြင်းဖြစ်သော (၃) ခါကျစနစ်ကို ကန့်ကွက်သောအနေဖြင့် သင်တန်းဌာနအသီးသီးတွင် ဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်ခဲ့ကြသည်။

စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ကောလိပ်နဲ့ တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲကို တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်သမဂ္ဂများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ၁၉၅၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၈-၂၉) ရက်နေ့များတွင် မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ် အစည်းအဝေးခန်းမကြီးတွင် တကသ၊ မတကသ၊ ဗကသ၊ မကျေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတို့ ဦးစီး၍ ကျင်းပခဲ့ရာ ရန်ကုန်ဆေးသိပ္ပံသမဂ္ဂ၊ မန္တလေးဆေးသိပ္ပံသမဂ္ဂ၊ ရန်ကင်းနှင့် ထီးတန်းကောလိပ်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ် အသီးသီးမှ ကျောင်းသားအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များ အသင်းအဖွဲ့ (၄၄) ဖွဲ့တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်နှင့် လေ့လာသူပေါင်း (၁၂၆) ယောက် တက်ရောက်ကြသည်။ (၃) နှင့် (က) အကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အစိုးရနှင့်တော်လှန်ရေးအင်အားစုတို့ နှစ်ဖက်မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံဖြေရှင်းခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်မီးကို ငြိမ်းသတ်ရန် မေတ္တာရပ်ခံသော ပန်ကြားလွှာတစောင် ထုတ်ပြန်သည်။ ကျောင်းသားထုအား ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ပြန်လည်ပေးအပ်ရေး၊ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး တရပ်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးစီးကျင်းပရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအသစ် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး၊ ကမ္ဘာတဝှမ်းမှာ လျော့ပါးရေးအတွက် အပြိုင်အဆိုင်လက်နက်တပ်ဆင်မှုများ၊ အနုမြူလက်နက်

စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲခြင်းများ မပြုလုပ်ရန်နှင့် လက်နက်စစ်သည်အင်အား လျှော့ပေါ့ရေးလုပ်ငန်းများကို အမြန်ဆုံးလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရန် မေတ္တာရပ်ခံသည့် ကြေညာစာတမ်းကို ဆွေးနွေးပွဲမှ ထုတ်ပြန်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

နေ့စွဲ - ၁၁၊ ၁၊ ၅၈

စာအမှတ်- ပခ-၀၁၁၄/၅၈

သို့

တက္ကသိုလ်ကောင်စီ

မှ-တဆင့်/ ပါမောက္ခချုပ်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

အကြောင်းအရာ ။ ။ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲမှ တောင်းဆိုချက်များအား အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း။

ခင်ဗျား-

တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်အသီးသီးမှ သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များ၊ အသင်းအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များသည် စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးကို မော်လမြိုင်မြို့၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ် အဆောက်အဦ၌ ၂၈၊ ၁၂၊ ၅၇ ရက်နေ့မှ ၂၉၊ ၁၂၊ ၅၇ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲ၌ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်အသီးသီးမှ ကျောင်းသားဘဝ အခြေအနေများ၊ ခံစားချက်များနှင့် လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲမှ ပူးတွဲဖော်ပြပါ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်အသီးသီးအတွက် လိုအပ်သော တောင်းဆိုချက်များကို တင်ပြဆွေးနွေးကာ တညီညွတ်တည်း အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ သို့ပါ၍ ထိုတောင်းဆိုချက်များအား သက်ဆိုင်ရာမှ အမြန်ဆုံးအရေးယူဆောင်ရွက်ပေးပါရန် လေးနက်စွာမေတ္တာရပ်ခံ တင်ပြတောင်းဆိုအပ်ပါသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်အရ

လေးစာစွာဖြင့်

(ခင်မောင်အုန်း)

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး (တကသ)

စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီး၌

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ

တင်ပြဆွေးနွေးအတည်ပြုခဲ့သော တောင်းဆိုချက်များ

အပိုင်း (က) ပညာရေးအဆိုများ

- ၁။ လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးစီးကာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတရပ် ကျင်းပပေးရန် (နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တကသ၏ တင်ပြချက်ကို ပူးတွဲပေးပို့လိုက်ပါသည်။)
- ၂။ (က) သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို လုံးဝဖျက်သိမ်းပေးရန်၊
(ခ) ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မရှင်မှ ရေးဆွဲမည့် ပညာရေးစီမံကိန်း အသစ်ပေါ်မလာမီအတွင်း (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်အား လောလောဆယ် ဖျက်သိမ်းထားရန်၊
- ၃။ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များတွင် ပညာရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံခြားအကူအညီ လက်ခံရာ၌ သက်ဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများသို့ ကြိုတင်အသိပေး၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၄။ ဗမာပြည်၌ သင့်တော်သော မြို့ကြီးများတွင် ဥပမာ- ပုသိမ်၊ ရှမ်းပြည်တို့တွင် ဥပစာကောလိပ်များ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးရန်နှင့် ယခုဖွင့်လှစ်ပြီးသော ကောလိပ်များ၊ ဥပမာ- ကျောက်ဖြူ စသည်တို့ကို ခေတ်မီသောအဆောက်အဦနှင့် သက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများ အပြည့်အစုံထားရှိပေးရန်၊
- ၅။ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များအတွက် သုံးစွဲငွေကို အလုံအလောက် တိုးမြှင့်သုံးစွဲပေးရန်၊
- ၆။ ရပ်ဆိုင်းထားသော ထောက်ပံ့ကြေးများကို အမြန်ပြန်လည်ထုတ်ပေးရန်။

၇။ စာသင်ခန်းများ မလုံလောက်မှုတို့ကို အမြန်ဆုံးဖြေရှင်းပေးရန်၊
၈။ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များရှိ ဌာနအလိုက် ဆိုင်ရာစာကြည့်တိုက်များအတွက် တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်၍ လိုအပ်သော စာအုပ်စာတမ်းများ အပြည့်အစုံလုံလောက်စွာ ထားရှိပေးရန်။

၉။ ဗမာပြည်တဝှမ်းလုံးကွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ဖျက်သိမ်းထားခြင်းကို ရုပ်သိမ်း၍ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုရန်၊
၁၀။ ဖမ်းထားသောကျောင်းသားများကို အမြန်ဆုံးလွှတ်၍ ကျောင်းထုတ်ထားသော ကျောင်းသားများအား အမြန်ဆုံး
ကျောင်းဝင်ခွင့်နှင့် စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့် ပြုရန်၊
၁၁။ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်တိုင်းတွင် အောက်တိုဘာကျောင်း တလပိတ်ပေးရန်။

၁၂။ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်တွင် ဆေးရုံတခုစီထားရှိ၍ လုံလောက်သော ပစ္စည်းကရိယာနှင့် ဆရာဝန်များ ခန့်ထားပေးရန်၊

၁၃။ ကျောင်းပိတ်ရက်များအတွက် နေရပ်ဌာနသို့ပြန်သော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအား နိုင်ငံတော်အစိုးရက × × × × × × × × × × ။

၁၄။ တက္ကသိုလ်တွင် ဆရာများ မလုံမလောက်ဖြစ်နေသော အချိန်ဖြစ်သဖြင့် အသက် (၆၀) ကျော်ပြီးသော ဆရာများ ဆက်လက် အမှုထမ်းနိုင်စွမ်းရှိပါက အငြိမ်းစားမပေးဘဲ ဆက်လက်ခန့်ထားရန်၊

၁၅။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာများ၌ လွယ်ကူစွာ ဝယ်ယူနိုင်သော စာအုပ်များကိုသာ ပြဋ္ဌာန်းရန်နှင့် စာအုပ်များ ဈေးနှုန်းကြီးခြင်းကို သက်သာချောင်ချိစွာဖြင့် ဝယ်ယူနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာတို့က ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊

၁၆။ နေ့ကျောင်းသား/ သူများနားနေခန်း (G.C.R) နှင့် (L.C.R) များကို သဟာယနှင့် စာဖတ်ခန်းများကဲ့သို့ ကျောင်းသား ဦးရေနှင့်အညီ ပြည့်စုံလုံလောက်သော အဆောက်အအုံပစ္စည်းများ တပ်ဆင်ထားရှိပေးရန်၊

၁၇။ နေ့ကျောင်းသူ/ သားများအသုံးပြုသော—
 (က) သောက်ရေပိုက်များပျက်စီးနေ၍ ရေများမသန့်ရှင်းခြင်း၊
 (ခ) အိမ်သာများပိတ်ဆို့နေခြင်းများကို အမြန်ဆုံးပြင်ဆင်ပေးရန်နှင့် လုံလောက်စွာထား ရှိပေးရန်၊

၁၈။ ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ ကာကွယ်ရေးအတွက်ကို အချိန်အခါအလိုက် ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးရန်၊

၁၉။ နေ့ကျောင်းသား/ သူများ အသွားအလာလွယ်ကူစေရန် သက်ဆိုင်ရာတို့က သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် စီစဉ်ပေးရန်။

၁။ ဆေးသိပ္ပံ သီးခြားကောလိပ် ဖြစ်မြောက်ရန်၊
 ၂။ ဆေးသိပ္ပံ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ပယ်ဖျက်ပေးရန်၊
 ၃။ ပညာရေးဖက်ဆိုင်ရာ ဆရာကြီးများက ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးတွဲ၍ **(Medical Seminar)** ပြုလုပ်ပေးရန်။

၇။ ဆေးသိပ္ပံလက်တွေ့ခန်းမ၌ ကိရိယာတန်ဆာပလာများ ပြည့်စုံစွာထားရှိရန်။

မန္တလေးဆေးသိပ္ပံမဟာဌာနခွဲအတွက် မန္တလေးဆေးသိပ္ပံမဟာဌာနခွဲကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သော တောင်းဆိုချက်များ

- ၁။ ကျောင်းဆောင်များ (၃) ထပ်ဆောင်၊ လူ (၂၅၀) ခန့် ကျောင်းသားများအတွက် (၁) ဆောင်နှင့် ကျောင်းသူများအတွက် (၁) ဆောင် အမြန်ဆုံး ဆောက်လုပ်ပေးပါရန် (ယခုအခါတွင် ကျောင်းသူများမှာ စာသင်ခန်းတွင် နေထိုင်ကြရပါသည်။)
- ၂။ ဌာနအသီးသီးမှ လိုအပ်နေသော ဆရာများခန့်ထားပေးရန်၊
- ၃။ ထောက်ပံ့ကြေး တကယ်လိုအပ်နေသည့် ကျောင်းသားများအား ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန်၊
- ၄။ ဆေးသိပ္ပံ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းပေးရန်၊
- ၅။ ၁၉၅၃-၅၄ ခုနှစ် ဆေးသိပ္ပံမဟာဌာနခွဲ စတင်ဖွင့်လှစ်သည်မှစ၍ တခါမျှမရသေးသော ကစားကြေး၊ စာကြည့်တိုက်ကြေး၊ ဆေးဝါးကုသကြေးများကို အားလုံးနှစ်များအတွက် အမြန်ထုတ်ပေးရန်၊
- ၆။ တက္ကသိုလ်တွင်ရှိနေသော (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပေးရန်၊
- ၇။ မန္တလေး သီးခြားတက္ကသိုလ် ဖြစ်မြောက်သောအခါ မိမိနှစ်သက်သော တက္ကသိုလ်များတွင် ရွေးချယ် သင်ကြားနိုင်ရန်နှင့် မိမိနှစ်သက်သော ဆေးသိပ္ပံများတွင်သင်ကြားရန်၊
- ၈။ မတရားချုပ်ချယ်ထားသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုရန်၊
- ၉။ ဆေးသိပ္ပံမဟာဌာနခွဲ (မန္တလေး) အဆောက်အဦသည် ကောလိပ်အင်္ဂါနှင့် မညီညွတ်သောကြောင့် အဆောက်အဦသစ် ဆောက်လုပ် အစားထိုးပေးရန်။

ထီးတန်းကောလိပ်အတွက် ထီးတန်းကျောင်းဆောင် သဟာယနှင့်စာဖတ်အသင်း

နေကျောင်းသူ/သားများအသင်းတို့ တင်ပြဆွေးနွေး အတည်ပြုခဲ့သော တောင်းဆိုချက်များ

- ၁။ ထီးတန်းကောလိပ်ကို အဆင့်အတန်းမီသော ကောလိပ်တခုအဖြစ် တိုးချဲ့ပြုပြင်ပေးရန်၊
- ၂။ ကျောင်းသားဦးရေနှင့်အညီ ဆရာ၊ ဆရာမများ ပိုမိုခန့်ထားပေးရန်၊
- ၃။ တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေး တိုးမြှင့်သုံးစွဲပေးရန်၊
- ၄။ တက္ကသိုလ်ရှိ ဘာသာရပ်တိုင်းကို ဖြစ်နိုင်လျှင် ဥပစာတန်းမှစ၍ သင်ကြားခွင့်ပေးရန်၊
- ၅။ သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များအတွက် အထောက်အကူပြုမည့်ပညာရပ်များကို ဆည်းပူးနိုင်ရန်အတွက်
 - (က) ဒေသန္တရဗဟုသုတရှာဖွေရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာမှ ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
 - (ခ) သုတေသန (Research Dep.) ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၆။ စာကြည့်တိုက်တခု ဖွင့်လှစ်ပေးရန်နှင့် စာကြည့်တိုက်တွင် ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းသည့် စာအုပ်စာတမ်းများ ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ထားရှိပေးရန်၊
- ၇။ ကျောင်းသုံးအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းသည့်စာအုပ်များကို
 - (က) ဈေးနှုန်းချိုသာစွာဖြင့်ရရှိရန် သက်ဆိုင်ရာမှဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
 - (ခ) ဝယ်မရသော စာအုပ်များကို မပြဋ္ဌာန်းရန်၊
- ၈။ ကျောင်းသား (၁၀၀) ထက် ကျော်လွန်သော စာသင်ခန်းများတွင် အသံချဲ့စက်တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၉။ တက္ကသိုလ်တွင် ယခုရှိသော (Combination) များအပြင် အပိုဘာသာတရပ် သင်ယူခွင့်ပြုရန်၊
- ၁၀။ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာ ဂုဏ်ထူးတန်း ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၁၁။ ကျောင်းသားများအား ထောက်ပံ့ကြေးများ ဆက်လက်ပေးရန်၊
- ၁၂။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကြီးမှူး၍ “ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး” အတွက် ဆွေးနွေးပွဲကြီးတခု အမြန်ဆုံးကျင်းပရန်။

အပိုင်း (ခ) ကျောင်းသားအခွင့်အရေး

- ၁၃။ (၃) ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်ကို အမြန်ဆုံးဖျက်သိမ်းပေးရန်၊
- ၁၄။ အောက်တိုဘာကျောင်း (၁) လပိတ်ပေးရန်၊
- ၁၅။ သမဂ္ဂများ အမြန်ဆုံးပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုရန်၊ ဖမ်းထားသောကျောင်းသားများ အမြန်ဆုံးပြန်လည် လွှတ်ပေးရန်၊
- ၁၆။ ကျောင်းသားဦးရေနှင့်အညီ ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုများ ထားရှိပေးရန်၊
- ၁၇။ ဆေးဝါးပစ္စည်းများနှင့် ဓေတိမိစမ်းသပ်ကိရိယာများ လုံလောက်စွာထားရှိပေးရန်။

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

- ၁၈။ ကျောင်းသား/သူတိုင်း အခမဲ့ဆေးထိုးခွင့်ရရှိရန်၊
- ၁၉။ ကျောင်းသား/သူတိုင်းအား ကူးစက်တတ်သောရောဂါများမှ ကာကွယ်ပေးသောဆေးများကို အချိန်အခါ လိုက်၍ လိုအပ်သလိုထိုးပေးရန်၊
- ၂၀။ သီးခြားဆေးရုံတစ်ခုခု တည်ဆောက်ပေးရန်။

ရန်ကင်းကောလိပ်အတွက် ရန်ကင်းကျောင်းဆောင် သဟာယနှင့်စာဖတ်အသင်း၊ ရန်ကင်းနေ့ကျောင်းသူ/သားအသင်းတို့မှ တင်ပြဆွေးနွေးအတည်ပြုခဲ့သော တောင်းဆိုချက်များ

အပိုင်း (က) ပညာရေးအဆိုများ

- ၁။ ရန်ကင်းကောလိပ်အား ကောလိပ်အဆင့်အတန်းမီသော သီးခြားကောလိပ်အဖြစ် တိုးချဲ့ပေးရန်၊
- ၂။ ဆရာများနှင့် ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ လက်တွေ့စမ်းသပ်သောကရိယာများ လုံလောက်စွာထားရှိပေးရန်၊
- ၃။ ရန်ကင်းကောလိပ်တွင် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ အပြည့်အစုံရှိသည့် စာကြည့်တိုက်တစ်ခု ထားပေးရန်၊
- ၄။ ကျောင်းအဆောက်အဦများ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ၊ ဆရာများ လုံလောက်စွာ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ် ခန့်ထားရန်၊
- ၅။ တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေးငွေနှင့် ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို ပိုမိုတိုးမြှင့်သုံးစွဲပေးရန်၊
- ၆။ ရန်ကင်းကောလိပ်တွင် ဆရာများလုံလောက်စွာ မခန့်ထားနိုင်သေးမီ အချိန်အတွင်း စာသင်ခန်းတိုင်းတွင် ကျောင်းသား (၁၀၀) ထက် မနည်းရှိက အသံချဲ့စက်များ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၇။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကြီးမှူးကျင်းပ၍ ပညာရေးနှိုးနှောဖလှယ်သည့် ဆွေးနွေးပွဲကြီးတစ်ခု အမြန်ဆုံးပြုလုပ်ပေးရန်။

အပိုင်း (ခ) ကျန်းမာရေးအဆိုများ

- ၈။ ရန်ကင်းကျောင်းဆောင်တွင် ဆေးပေးခန်းတစ်ခု သီးခြားဆောက်လုပ်ပေးရန်နှင့် အချိန်ပြည့်ဆရာဝန် တယောက် ထားပေးရန်၊
- ၉။ ရန်ကင်းကောလိပ်သွားလမ်းများနှင့် ကျောင်းဆောင်အတွင်းရှိ လမ်းများကို ရွှံ့ဗွတ်ရေအိုင်များ မရှိစေရန်အတွက် အမြန်ပြုပြင်ပေးရန်၊
- ၁၀။ ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ ဖြစ်ပွားနိုင်သော အချိန်ကာလများတွင် ရန်ကင်းကောလိပ် နေ့ကျောင်းသူ/သားများကို လည်း ကျောင်းဆောင်နေသူများကဲ့သို့ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးရန်၊
- ၁၁။ ရန်ကင်းကျောင်းဆောင်အနီးရှိ ကျောင်းသားများအဖို့ အကျင့်စာရိတ္တ ထိခိုက်စေမည့်အမှုကြီးများကို ဖယ်ရှားပေးရန်။

အပိုင်း (ဂ) ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေး

- ၁၂။ ကျောင်းသား/သူများအတွက် နားနေခန်းများကို ကျောင်းသားဦးရေနှင့်အညီ တိုးချဲ့ပေးရန်နှင့် ပန်ကာ၊ ရေဒီယို၊ မီးလုံးများ တပ်ဆင်ထားရှိပေးရန်၊
- ၁၃။ ရန်ကင်းကောလိပ်ရှိ စားသောက်ဆိုင်တွင် စနစ်တကျနှင့်သန့်ရှင်းစွာ စီမံပေးရန်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် စားသောက်ခန်း သီးသန့်ထားရှိပေးရန်ကို ဖြစ်နိုင်သည်နည်းနှင့် အမြန်ဆုံးစီမံပေးရန်၊
- ၁၄။ ကောလိပ်ရှိ နေ့စဉ်အသုံးပြုသော သောက်ရေအတွက် ရေပိုက်များ ပိုမိုတပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၁၅။ နေ့ကျောင်းသူ/သား သွားလာမှုလွယ်ကူစေရန် ကျောင်းကားများစီစဉ်ပေးရန်၊
- ၁၆။ ကျောင်းတွင် လျှပ်စစ်ခေါင်းလောင်းများ ထားရှိပေးရန်။

အပိုင်း (ဃ) ကျောင်းသားအခွင့်အရေးအဆိုများ

- ၁၇။ သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို အမြန်ဆုံးဖျက်သိမ်းပစ်ရန်၊
- ၁၈။ အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်ကို ခါတိုင်းကဲ့သို့ (၁) လပိတ်ရန်၊
- ၁၉။ ဗမာတပြည်လုံးတွင် ဖျက်သိမ်းခံထားရသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို အမြန်ဆုံး ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခွင့်ပေးရန်၊
- ၂၀။ ဗမာတပြည်လုံးတွင် ဖမ်းဆီးခံနေရသောကျောင်းသားများအား အမြန်လွှတ်ရန်၊
- ၂၁။ ကျောင်းသားများအတွက် ထောက်ပံ့ကြေး ပိုမိုသုံးစွဲရန်။

မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်အတွက် မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ တင်ပြဆွေးနွေးအတည်ပြုခဲ့သော
တောင်းဆိုချက်များ

အပိုင်း (က) ပညာရေးအဆိုများ

- ၁။ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကို ဒီမိုကရေစီအဖြစ်သို့ (၁၉၅၈-၅၉) ခုနှစ်အတွင်း တိုးမြှင့်ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၂။ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ သင်ကြားပို့ချသော ဘာသာရပ်အားလုံးကို သင်ကြားပို့ချပေးရန် (ဥပမာ- ပြင်သစ်၊ ဂျာမနီ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ)
- ၃။ လောကဓါတ်ဘာသာရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ လက်တွေ့စမ်းသပ်သည့် ပစ္စည်းကိရိယာများကို ပြည်စုံလုံလောက်စွာ ထားရှိပေးရန်နှင့် ကျောင်းသားဦးရေ အချိုးအစားအလိုက် ထားရှိပေးရန်၊
- ၄။ ကောလိပ်တွင် သင်ကြားပို့ချပေးနေသည့် ဘာသာရပ်များနှင့်ဆိုင်သော စာကြည့်တိုက်တစ်ခုကို စာအုပ်များပြည့်စုံလုံလောက်စွာဖြင့် ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၅။ ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် ဆရာများခန့်ထားပေးရန်၊
- ၆။ ဝါဏီဗေဒဌာနတွင် နည်းပြဆရာမရှိသည်ဖြစ်၍ ဆရာတယောက် ခန့်ထားပေးရန်၊
- ၇။ အင်္ဂလိပ်စာဌာနတွင် လက်ထောက်ကထိက ဆရာတဦး ထပ်မံခန့်ထားရန်၊
- ၈။ ရုက္ခဗေဒဌာနတွင် နည်းပြဆရာမရှိသည်ဖြစ်၍ ဆရာတယောက် ခန့်ထားပေးရန်၊
- ၉။ ယခုဆောက်လုပ်ဆဲ ကောလိပ်ကျောင်းသစ်ကြီးကို အမြန်ဆုံးပြီးစီးအောင် ဆောက်လုပ်ပေးရန်နှင့် လာမည့်နှစ် ဇွန်လတွင် ပြောင်းရွှေ့ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၁၀။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတိုင်းတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့၏ ဘာသာစာပေကို သင်ကြားပို့ချသောဌာနများ ဖွင့်လှစ်ပေးရန်။

အပိုင်း (ခ) ကျောင်းသားအခွင့်အရေးအဆိုများ

- ၁၁။ ပြည်နယ်အလိုက်ပေးသော ထောက်ပံ့ကြေးများကို ကျောင်းသားဦးရေအလိုက် နှစ်စဉ်တိုးမြှင့်ပေးရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာသို့ တောင်းဆိုပေးရန်၊
- ၁၂။ ကောလိပ်ရောက် ပအိုဝ်းကျောင်းသူ/သားများအတွက် သီးသန့်ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန်၊
- ၁၃။ မွန်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအတွက် သီးသန့်ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန်၊
- ၁၄။ မြန်မာတပြည်လုံးတွင် ဖျက်သိမ်းခံရသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို အမြန်ဆုံး ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုရန်၊
- ၁၅။ မြန်မာတပြည်လုံးတွင် ဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသား/သူများအား အမြန်ဆုံးလွှတ်ပေးရန်၊
- ၁၆။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို အမြန်ဆုံးဖျက်သိမ်းပေးရန်၊
- ၁၇။ အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်ကို ယခင်ကဲ့သို့ (၁) လပိတ်ပေးရန်၊
- ၁၈။ ကျောင်းဆောင်များတွင် ယခင်ကဲ့သို့ မီး (၂၄) နာရီပေးရန်၊
- ၁၉။ တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေးကို အလုံအလောက် တိုးမြှင့်သုံးစွဲပေးရန်၊
- ၂၀။ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်သို့ အခြားတက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များမှ ခိုင်လုံစွာသော ကျောင်းပြောင်းလက်မှတ်ဖြင့် ပြောင်းရွှေ့လာသော ကျောင်းသူ/သားများအား မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်တွင် ခွင်းချက်မရှိ လက်ခံရန်၊
- ၂၁။ ကျောင်းဆောင်နေ ကျောင်းသူ/သားလက်မှတ်ရေးထိုးရသော ကတိဝန်ခံချက်များကို ယခင်နှစ်များကဲ့သို့ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း ပယ်ဖျက်ပေးရန်၊
- ၂၂။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှကဲ့သို့ ကျောင်းဆောင်တဆောင်တွင် သတင်းစာ (၆) စောင်နှင့် အခြားကစားခုန်စားပစ္စည်းများ ပြည့်စုံစွာ ထားရှိပေးရန်၊
- ၂၃။ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ပါဝင်ခွင့် ပြုရန်၊
- ၂၄။ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ပါဝင်ခွင့်ပြုရန်။

အပိုင်း (ဂ) ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေး

- ၂၅။ ကောလိပ်ကျောင်းဆောင်သစ်ကြီးနှင့်အတူ မိန်းကလေးကျောင်းဆောင်နှင့် ယောက်ျားလေးကျောင်းဆောင်များကို အမြန်ဆုံး ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၂၆။ ကောလိပ်ကျောင်းဆောင်သစ်ကြီးနှင့်အတူ စာကြည့်တိုက်တစ်ခု သီးခြားဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၂၇။ ကောလိပ်ကျောင်းဆောင်သစ်ကြီးနှင့်အတူ စာတိုက်တစ်ခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

- ၂၈။ ရပ်စဲထားသော ထောက်ပံ့ကြေးများကို အမြန်ဆုံး ပြန်လည်ထုတ်ပေးရန်၊
- ၂၉။ ကျောင်းသုံးအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထားသော စာအုပ်များကို ဈေးနှုန်းချိုသာစွာနှင့် ဝယ်ယူရရှိရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာမှ ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အပိုင်း (ဃ) ကျန်းမာရေး

- ၃၀။ ပညာသင်ကြားနေသော ကျောင်းသား/သူများအား ရာသီအလိုက် ကာကွယ်ဆေးများ အခမဲ့ထိုးပေးရန်၊
- ၃၁။ ကောလိပ်ကျောင်းသစ်ကြီးနှင့်အတူ ကျောင်းသူ/သားများအတွက် သီးခြားဆေးရုံတခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၃၂။ မိန်းကလေးကျောင်းဆောင်အတွက် ဆရာဝန်မတဦးကို သီးသန့်ခန့်ထားရန်။

အပိုင်း (င) ကစားခုန်စားနှင့်အားကစားရေး

- ၃၃။ အရည်အချင်းပြည့် အားကစားနှင့် ကစားခုန်စားဆရာတဦး သီးသန့်ထားရှိပေးရန်၊
- ၃၄။ ကစားခုန်စားရေးဘက်တွင် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာ ထားရှိပေးရန်၊
- ၃၅။ အားကစားရုံတခု သီးခြားဆောက်လုပ်ပေးရန်။

မကွေးဥပစာကောလိပ်အတွက် မကွေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ တင်ပြဆွေးနွေး၊ အတည်ပြုခဲ့သော တောင်းဆိုချက်များ

- ၁။ သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ပယ်ဖျက်ပေးရန်၊
- ၂။ ၆၅% ကျောင်းခေါ်ချိန်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပေးရန်၊
- ၃။ ထောက်ပံ့ကြေးများ ဆက်လက်ပေးရန်၊
- ၄။ မတရားဖျက်သိမ်းခံရသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခွင့်ပေးရန်၊
- ၅။ မကွေးဥပစာကောလိပ်တွင် ပြည့်စုံလုံလောက်သော ပိဋကတ်တိုက်တခုထားပေးရန်၊
- ၆။ စာသင်ခန်းများတွင် မီးနှင့်ပန်ကာများ တပ်ဆင်ပေးရန်၊
- ၇။ ကျောင်းသူ/သားများ နားနေရန်အဆောင်တို့တွင် ပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာထားရှိပေးရန်၊
- ၈။ အားကစားရုံတခု ဆောက်လုပ်ပြီး ပစ္စည်းများ အလုံအလောက်ထားပေးရန်၊
- ၉။ မကွေးဥပစာကောလိပ်တွင် ရသင့်ရထိုက်သော ဘာသာရပ်များ စုံလင်စွာထားရှိပေးရန်၊
- ၁၀။ ဘာသာရပ်အလိုက် ဆရာ၊ ဆရာမများ လုံလောက်စွာ ထားပေးရန်၊ ၎င်းတို့ကိုလည်း အချိန်မီစေလွှတ် ခန့်ထားပေးရန်၊
- ၁၁။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းအသုံးအဆောင် စာအုပ်စာတမ်းများ အလုံအလောက်ထားပေးရန်၊
- ၁၂။ နောက်ထပ် အမျိုးသားကျောင်းဆောင်တခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၁၃။ အမျိုးသမီး ကျောင်းဆောင်တခုကိုလည်း အမြန်ဆုံးဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၁၄။ ရှိပြီးဖြစ်သော အမျိုးသားကျောင်းဆောင်ကိုလည်း အဆင့်အတန်းမီအောင် ပြုပြင်ပေးရန်။
(ဥပမာ- စာအုပ်စင်၊ ရေချိုးခန်း၊ အိမ်သာနှင့် တယောက်တခန်းကျ နေရာချထားပေးရန်)

ကျောက်ဖြူကောလိပ် တောင်းဆိုချက်များ

- ၁။ ကျောက်ဖြူကောလိပ်ကို အဆင်အတန်းမီ၍ ပြည့်စုံသော ဥပစာကောလိပ်အဖြစ်သို့ တိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၂။ ကျောက်ဖြူကောလိပ်တွင် ကျောင်းသူ/သားများအတွက် ဓေတမီသောကျောင်းဆောင်များ လုံလောက်စွာ ပေးရန်၊
- ၃။ သိပ္ပံပညာများအတွက် လိုအပ်သော ပစ္စည်းကိရိယာ တန်ဆာပလာများ လုံလောက်စွာ ထားရှိပေးရန်၊
- ၄။ အရည်အချင်းပြည့် ဆရာများ လုံလောက်စွာ ခန့်ထားပေးရန်၊
- ၅။ ကျောက်ဖြူကောလိပ်တွင် ပညာသင်ကြားလိုသော ကျောင်းသား/သူများအား ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန်။

မန္တလေးတက္ကသိုလ်အတွက် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ တင်ပြဆွေးနွေး၊ အတည်ပြုခဲ့သော တောင်းဆိုချက်များ

ပညာသင်ကြားရေးအဆိုများ

- ၁။ မြန်မာစာပေဌာနတွင် ကထိက (၂) ဦး တိုး၍ ခန့်ထားပေးရန်နှင့် ဂုဏ်ထူးတန်း ထားပေးရန်၊
- ၂။ အင်္ဂလိပ်စာပေဌာနတွင် ကထိက (၁) ယောက်နှင့် လက်ထောက်ကထိက (၂) ယောက်၊ နည်းပြဆရာ (၅) ယောက် တိုး၍ ခန့်ထားပေးရန်၊

- ၃။ စိတ်ပညာဌာနတွင် ကထိက (၂) ဦးနှင့် နည်းပြဆရာ (၁) ဦး ထပ်မံ ခန့်ထားပေးရန်၊
- ၄။ တက္ကဓာတုဌာနနှင့် အဘိဓမ္မာဌာနတွင် ကထိက (၂) ဦးနှင့် နည်းပြဆရာ (၃) ဦး ထပ်မံ ခန့်ထားပေးရန်၊
- ၅။ ဘူမိဗေဒဌာနတွင် ကထိက (၂) ယောက်နှင့် လက်ထောက်ကထိက (၄) ယောက် တိုး၍ခန့်ထားပေးရန်နှင့် ဂုဏ်ထူးတန်း ထားပေးရန်၊ ပြတိုက်မှ ပစ္စည်းများ ငှားယူလေ့လာခွင့်ပြုရန်၊
- ၆။ ပါဏဗေဒဌာနတွင် ဥပစာ (ခ) ပိုင်းနှင့် သိပ္ပံတန်းများအတွက် လက်တွေ့စမ်းသပ်ရာတွင် ငါး၊ ယုန် စသည့်များကို အနည်းဆုံး (၃) ကြိမ်အထိ လေ့လာခွင့်ရရန်၊
- ၇။ ရာဇဝင်ဌာနတွင် ကထိက (၂) ဦး ထားရှိပေးရန်၊
- ၈။ သင်္ချာဂုဏ်ထူးတန်း ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၉။ ဘီအက်စီ (အပလိုင်း) ဓါတုဗေဒတွင် ကထိက (၂) ဦး ထပ်မံခန့်ထားရန်၊
- ၁၀။ ဌာနအလိုက် ဆိုင်ရာစာကြည့်တိုက်များထားပေးရန်နှင့် ဌာနလိုက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းများ ပြည့်စုံစွာ ထားပေးရန်၊
- ၁၁။ သင်ခန်းစာယူရန်အတွက် အခန်း (၄၀) ပါသော ကျောင်းဆောင်ကြီးတခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၁၂။ ဘောဂဗေဒနှင့် ဝါဏီဗေဒဌာနယူ၍ သီးခြားဌာန တခုစီ ဖွင့်လှစ်ပေးရန်နှင့် ထိုဌာနများတွင် ကထိက (၂) ဦးစီ ထပ်မံခန့် ထားပေးရန်၊
- ၁၃။ မဟာဝိဇ္ဇာနှင့် မဟာပညာဌာန၊ ဥပဒေမဟာဌာနများ ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၁၄။ သီးခြားတက္ကသိုလ် ဂုဏ်အင်္ဂါရပ်နှင့် ကိုက်ညီသော အဆင့်မီသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများနှင့် ဆရာများ ထားရှိပေးရန်၊

ကျောင်းသားအခွင့်အရေး

- ၁။ သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် အမြန်ဆုံးဖျက်သိမ်းရန်၊
- ၂။ ကျောင်းသားထု ဆန္ဒမပါသော ဥပဒေများ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရန်နှင့် ထပ်မံမပြဋ္ဌာန်းရေး၊
- ၃။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းတည်ရှိခွင့်ပေးရေး၊
- ၄။ ဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားများအား မညှဉ်းပန်းရန်နှင့် အမြန်ဆုံးလွှတ်ပေးရန်၊
- ၅။ အောက်တိုဘာကျောင်း (၁) လပိတ်ပေးရန်၊
- ၆။ မောင်အောင်မောင်းကိစ္စကို တရားသဖြင့် ဆိုင်ရာမှ အမြန်ဆုံးအရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန်။

ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်

- ၁။ ပညာသင်ကြားမှုနှင့်အုပ်ချုပ်မှုတွင် ပြင်ပမှဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုရန်၊

ကျန်းမာရေး

- ၁။ တက္ကသိုလ်ဆေးရုံတခု ဖြစ်မြောက်ရန် သမဂ္ဂမှ ကြိုးစားနေသည်ကို အစိုးရမှ အကူအညီပေးရန်၊ ကျောင်းသားဦးရေနှင့် ညီမျှသော ဆရာဝန်၊ သူနာပြုများခန့်ထားရန်၊ မပြီးစီးမီကာလအတွင်း လက်ရှိဆေးပေးခန်းကို တိုးချဲ့လျက် ဆရာမတဦး ထပ်မံခန့်ထားပေးရန်၊
- ၂။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေသန့်ရှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ ကျန်းမာရေးဌာနမှ အနည်းဆုံးတလ (၁) ကြိမ် လာရောက် စစ်ဆေးမှုပြုပေးရန်နှင့် ကျောင်းမှသတ်မှတ်ထားသည့် အတိုင်း တပတ်တကြိမ် ထက်မနည်း ဆေးအရာရှိ လာရောက် စစ်ဆေးရန်၊
- ၃။ ကျောင်းသားများ စားသောက်ရေးတွင် သန့်ရှင်းမှုအတွက် တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက် စစ်ဆေးပေးရန်
- ၄။ ကျောက်၊ ပုလိပ်၊ တိုက်ဖျက်ရောဂါများ ကာကွယ်ရေးအတွက် ဆေးများကို နှစ်စဉ်အချိန်မီ ကြိုတင်ထိုးပေးရန်။

ကစားခုန်စား

- ၁။ ကျောင်းသား/သူများအတွက် ခေတ်မီသော သီးသန့်အားကစားရုံ တခုစီ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၂။ နေ့ကျောင်းသူ/သားများအတွက် ခေတ်မီသော အပန်းဖြေရိပ်သာတခုစီ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၃။ ကစားခုန်စားနှင့်ဆိုင်ရာ သီးသန့်အရာရှိတဦး အမြန်ဆုံးခန့်ထားပေးရန်၊
- ၄။ ကျောင်းသားနှင့် ဆရာဦးရေ အညီအမျှပါဝင်သော ကစားခုန်စားကောင်စီတခု ဖွဲ့စည်းပေးလျက် ကစားခုန်စားမှု ဆိုင်ရာများကို ကြီးကြပ်လုပ်ဆောင်ပေးရန်၊
- ၅။ ခေတ်မီရေကူးကန် (၁) ခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်။

သက်သာချောင်ချိရေး

- ၁။ ကျောင်းသားများ ခရီးသွားလာရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ တဝက်ခလျှော့နှုန်းပေးရန်၊
- ၂။ တက္ကသိုလ်တွင် သီးခြားစာတိုက် (၁) ခု ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၃။ တက္ကသိုလ် ထောက်ပံ့ကြေးများကိုဆက်လက်ပေးရန်။

အထွေထွေလိုအပ်ချက်များ

- ၁။ တက္ကသိုလ်ဗဟို ကျောင်းဆောင်ကြီးအောက်မှ အစိုးရစိုက်ပျိုးရေးရုံးများ အမြန်ဆုံးရွှေ့ပေးရန်၊
- ၂။ ကျောင်းဆောင်အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် ကျောင်းသားသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များ၊ အမှုဆောင်များပါဝင်သော ကျောင်းဆောင် အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီတရပ် ဖွဲ့ပေးရန်၊
- ၃။ တက္ကသိုလ်ဝင်းအတွင်း လမ်းများပြုပြင်ပေးရန်နှင့် လျှပ်စစ်မီးလုံးများထွန်းညှိပေးရန်၊
- ၄။ **Assembly Hall** ကြီးတခု ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၅။ ကျန်းမာရေးနှင့် ကိုက်ညီသော အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား ဘော်ဒါဆောင်များ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- ၆။ **Social Science/ International Relation/ Statistic** အစရှိသော ဘာသာရပ်များ ဆိုင်ရာဌာနများ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၇။ ချင်းတွင်းကောလိပ် အမြန်ဆုံး ဖွင့်လှစ်ပေးရန်။

(င) မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ လှုပ်ရှားမှုများ

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကြီးကို သီးခြားတက္ကသိုလ်ကြီး ဖြစ်မြောက်လာရန် ဆရာမ၊ ဆရာ၊ မိဘပြည်သူ၊ ကျောင်းသူ/သားများ ဆန္ဒရှိ၍ ဆန္ဒပြခဲ့ကြပါသည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည်လည်း အတက်ကြွဆုံးအခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကို သီးခြားကောလိပ်အဖြစ် ရောက်ရှိလာသောအခါ ဝမ်းသာရမည့်အစား ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ရာများ ရင်ဆိုင်လာရသည်။

သက်ဆိုင်ရာ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်တို့၏ စည်းကမ်းတင်းကြပ်မည်ဟူသော ကြေညာချက်နောက်တွင် ကျောင်းထုတိုင်းပွဲများ ဖြစ်လာသည်။ ကျောင်းထုတိုင်းရာတွင် ရိုးရိုးတန်းတန်း ကြေညာ၍ထုတ်သည် မဟုတ်ဘဲ နာဇီဟစ်တလာက သူ၏ဆန့်ကျင်ဘက်များအား တိတ်တဆိတ် သတ်ပစ်သည့်နည်းတူ အခြားသူများမသိစေဘဲ တိတ်တဆိတ်ထုတ်ပစ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်ထပ် ကျောင်းထုတိုင်းရန် စာရင်းရှိသည့် သတင်းများဖြင့် ကျောင်းသားများအား ခြောက်လှန့်နေသည်။ ထို့အပြင် မခံရပ်နိုင်ဆုံးကိစ္စမှာ တရားဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ အခွင့်အာဏာကို ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ထိခိုက်လာသည်။ ဤကိစ္စများဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ (၄၀၀) ကျော် ပြောင်းရွှေ့သွားလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ၄၊ ၆၊ ၅၈ ရက်၊ ညနေ (၄) နာရီခွဲ၌ ဘောဂဗေဒအဆောက်အဦ၌ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးတရပ်ကို ကျောင်းအုပ်ကြီးဟောင်း ဦးကိုလေးက ကျင်းပခဲ့ရာ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ (မတကသ) မှ ၂၇၇၅၊ ၃-၂၇၇၆၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးတို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

အစည်းအဝေးစလျင်စမြင်း ဦးကိုလေးက ဖဆပလအကွဲကြောင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်အား အုပ်ချုပ်မည့် ဒု-အဓိပတိနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ မဖွဲ့နိုင်ဖြစ်နေကြောင်း၊ ယခင်ကရှိခဲ့သော အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှာလည်း မေလ (၃၁) ရက်နေ့က ပျက်သွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤအခြေအနေတွင် မိမိအနေနှင့် အလုံးစုံအနစ်နာခံကာ ကျောင်းကြီး အချိန်မီဖွင့်နိုင်ရန်အတွက် တာဝန်ယူလုပ်ဆောင် သွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ ဆက်လက်၍ ၎င်းအနေနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်၊ ဒု-ဝန်ကြီးချုပ် (လူမှုရေး) နှင့် ပညာရေးဝန်ကြီးတို့ထံ ကြေးနန်းရိုက်ထားကြောင်း ၃၊ ၆၊ ၅၈ နေ့စွဲဖြင့် ပြန်လာသော ဒု-ဝန်ကြီးချုပ် (လူမှုရေး) ၏ ကြေးနန်းအရ ယခင်အစီအစဉ်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါဆို၍ ၎င်းအနေနှင့် ဆက်လက်တာဝန်ယူရမည့်သဘော သက်ရောက်နေကြောင်းကို ပြောပြသည်။ ထို့ကြောင့် ဇွန်လ (၁) ရက်၊ (၂) ရက်နေ့များတွင် ၎င်း၌အခွင့်အာဏာမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့သောကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ အပြစ်ရှိလျှင်ခံမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။

ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မတကသ ကိုယ်စားလှယ်များအနေနှင့် ဆရာကြီးတင်ပြချက်ကို လက်မခံနိုင်သဖြင့် အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ မတကသကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဆရာကြီး၊ မဟာဌာနမှူးများနှင့် ဌာနမှူးများ ပါဝင်သော တက္ကသိုလ် ယာယီထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းရေးတင်ပြသည်။

ဤကဲ့သို့ အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီတခု ဖွဲ့စည်းရန်တင်ပြသောအခါ ဆရာကြီးဦးကိုလေးက မိမိဖွဲ့စည်းနိုင်သော အာဏာမရှိကြောင်း အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လိုက်နာမည်ဖြစ်ကြောင်းပြော၍ အစည်းအဝေးခန်းမှ ထွက်ခွာသွားသည်။ မတကသ ကိုယ်စားလှယ်များ ရုတ်တရက် နားမလည်နိုင်အောင်ဖြစ်နေသည်။ သို့ရာတွင် ကျန်ရှိသော ဆရာများနှင့် ဆက်လက်

ဆွေးနွေးရာ ဆရာများကလည်း တတ်နိုင်သောအခြေအနေမရှိ၍ လောလောဆယ် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စကိုသာ စဉ်းစား ဆွေးနွေးကြသည်။ အဆောင်မှူး (၄) ဦး၊ ငွေတိုက်စိုး၊ ဝင်းမှူးနှင့် တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးပေါင်း (၈) ဦးပါဝင်သော ယာယီ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတစ်ရပ်ကို အများသဘောတူ ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ ဆရာကြီးဦးသန်းထွန်းက ဥက္ကဋ္ဌ၊ မတကသ ကိုယ်စားလှယ်က အတွင်းရေးမှူး အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

(ဓ) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ပြည်လုံးကျွတ်ညီလာခံကြီးမှ

ဆုံးဖြတ်အတည်ပြု တောင်းဆိုချက်များ

ပညာရေးအဆိုများ

- ၁။ ယနေ့လက်ရှိ (၁၈) သိန်းနီးပါး ရှိသောကျောင်းသားဦးရေအတွက် ပညာရေးအသုံးစရိတ်ကို ၂၀% ထက်မနည်း တိုးမြှင့်သုံးစွဲ၍ ကျောင်းအဆောက်အဦများ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ၊ ကျောင်းဆရာများ လုံလောက်စွာပေးရန်နှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း ပညာရပ်များကို ကျောင်းတိုင်းတွင် သင်ကြားပေးရန်၊
- ၂။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက သတ်မှတ်ထားသောမြို့များနှင့် မရှိမဖြစ်သော မြို့များတွင် ဥပစာကောလိပ်များ တည်ထောင် ပေးရန်၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အမြန်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်၍ ရှမ်းပြည်တွင် ဥပစာကောလိပ် (၁) ခု ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊ အဆောက်အဦ၊ ကျောင်းသုံးကိရိယာ၊ ဆရာများလုံလောက်စွာထား၍ ဘာသာစုံသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် စီစဉ်ပေးရန်၊
- ၃။ ကျောင်းများတွင် အမျိုးသားညီညွတ်ရေး၊ အမျိုးသားစာရိတ္တနှင့် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုကို ဆန့်ကျင်သော ကျောင်းသုံး စာအုပ်များ မပြဋ္ဌာန်းရန်၊ (ဥပမာ-ပြည်ထောင်စုပန်းတိုင်နှင့် လူထုအော်သံကဲ့သို့သော စာအုပ်များ)
- ၄။ (၃) တန်းမှစ၍ ခေတ်မီနည်းစနစ်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသင်ရန်နှင့် သင်ရိုးသင်တန်း အဆင့်အတန်းနှင့် ကိုက်ညီသော စာအုပ်များကို ကျောင်းသုံးအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းရန်၊ (ဥပမာ- တက္ကသိုလ်ဝင်သင်တန်းမှ အင်္ဂလိပ်စာအုပ် --- ပျောက်)
- ၅။ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမများ လုံလောက်စွာ တိုးမြှင့်ခန့်ထားပေးရန်၊ ကျန်းမာရေးအခြေအနေကြောင့် အလုပ်မှခွင့်ယူ ရသော ဆရာ၊ ဆရာမများကို လစာအပြည့်နှင့် လုံလောက်သော ခွင့်ရက်များပေးရန်နှင့် လစာတိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၆။ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမများခန့်အပ်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်းစစ်ဆေးမှုများမှအပ ပြည်ထဲရေးဌာနနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီ အသင်းအဖွဲ့များမှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မပြုရန်၊
- ၇။ ပညာရေးဌာန လွတ်လပ်ခွင့်ကို မစွက်ဖက်ရန်နှင့် ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမများအား ပညာသင်ကြားရေး တာဝန်မှတစ်ပါး အခြားမည်သည့် လုပ်ငန်းကိုမျှ အစိုးရအာဏာဖြင့် စေခိုင်းခြင်း မပြုလုပ်ရန်၊ (ဥပမာ- ဆရာများအား အစိုးရဦးစီးသော အင်အားပြပွဲ အခမ်းအနားများသို့ တက်ရောက်စေခြင်းနှင့် ကျောင်းသားအရေးတွင် စွက်ဖက်စေခြင်း)
- ၈။ ကျောင်းဆရာများအား ကျောင်းဖွင့်ရက်အတွင်း ပြောင်းရွှေ့သဖြင့် ကျောင်းသားများ စာသင်ပျက်စေသောကြောင့် နွေရာသီမှသာ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်၊
- ၉။ နိုင်ငံတော် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများရှိသော မြစ်ငယ်၊ ရေနံချောင်း၊ ချောက်မြို့များတွင် စက်မှုလက်မှုပညာသင်ကျောင်း များ ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊
- ၁၀။ ကျောင်းတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသော စာအုပ်များကို အခမဲ့လုံလောက်စွာ ငှားရမ်းရန်နှင့် ပြန်အပ်ရာတွင် မတရားလျော်ကြေး မတောင်းရန်၊
- ၁၁။ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာတည်း ကျရှုံးသော ကျောင်းသားများအား မြန်မာ (၁၀) တန်းအောင် လက်မှတ်ထုတ်ပေးရန်၊
- ၁၂။ တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲကြေးများကို ၁၅/- မှ ၁၀/- သို့လျှော့ချပေးရန်၊
- ၁၃။ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ကျန်းမာရေးအတွက် အစိုးရကျောင်းတိုင်းတွင် စာရေးကိရိယာများ၊ ကစားကွင်းများ၊ ကစားရုံများနှင့် ကာယပညာဆရာ၊ ဆရာမများကို လုံလောက်စွာခန့်ထားပေးရန်နှင့် ကျောင်းဆေးပေးခန်းများ၊ ဆေးစစ်ခြင်း ပြုလုပ်ပေးရန်၊
- ၁၄။ လောလောဆယ်သုံးမဖြစ်အောင် ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော ကျောင်းများအမြန်ဆုံး ပြုပြင်ပေးရန်။

ကျောင်းသားအခွင့်အရေးအဆို

- ၁။ (က) ရက် (၃၀) အတွင်း သမဂ္ဂများဖျက်သိမ်းရမည် ဟူသော ပညာရေးဌာနအမိန့်ကို ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချကြောင်း (ခ) သမဂ္ဂများကို လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခွင့်ပြုရန်၊
- ၂။ တပြည်လုံးတွင် တခုတည်းသော ကျောင်းသားအင်အားစုကို တည်ဆောက်ရန်နှင့် ကျောင်းသား သစ္စာဖောက်များကို

- ကျောင်းသားလောကတွင် ဝိုင်းပယ်ထားရန်၊
- ၃။ အထက်တန်းကျောင်းရှိ မြို့တိုင်းတွင် တက္ကသိုလ်ဝင်စာစစ်ဌာနများ ဖွင့်လှစ်ထားရှိရန်၊
- ၄။ မတရားဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားများကို အမြန်ဆုံးလွှတ်ရန်နှင့် နောက်ထပ်ဖမ်းဆီးခြင်း မပြုလုပ်ရန်၊
- ၅။ လက်ရှိကျောင်းသားများနှင့် အစိုးရတင်းမာမှုများကို အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ၊ အာဏာပိုင်များ ပါဝင်၍ အေးချမ်းစွာ ဖြေရှင်းရန်၊
- ၆။ (က) သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ကန့်ကွက်ကြောင်း၊
(ခ) စာမေးပွဲချကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ကန့်ကွက်ကြောင်း၊
- ၇။ မတရားခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ မပြုလုပ်ရန်နှင့် မတရားသော အကြောင်းပြချက်နှင့် ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားများကို အမြန်ဆုံး ကျောင်းပြန်သွင်းရန်နှင့် နောက်နောင် ဤသို့မပြုကျင့်ရန်၊
- ၈။ ကျောင်းသားထုဆန္ဒမပါဘဲ ပြုလုပ်ထားသည့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများဖြစ်သော မတရားကျောင်းစည်းကမ်းများ ဖျက်သိမ်းပေးရန်နှင့် ကျောင်းသားထုဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီသည့် စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်ပေးရန်၊
- ၉။ ကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း မိဘရပ်ထံပြန်လိုသော ကျောင်းသားများအား တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ နည်းတူ အစိုးရပိုင် ယာဉ်၊ ရထား စသည်များတွင် အသွားအပြန်တဝက်ခံ ရရှိရန်၊
- ၁၀။ ဟယ်ရီတန်ကျဆုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အစီရင်ခံစာကို တိုင်းပြည်သို့ အမြန်ဆုံး ဖော်ထုတ်တင်ပြရန်နှင့် တရားခံများအား အပြစ်ပေးရန်၊
- ၁၁။ ကျောင်းသုံးပစ္စည်းများ ဈေးနှုန်းသက်သာစွာနှင့် သက်ဆိုင်ရာတို့က တာဝန်ယူဖြန့်ချိပေးရန်၊
- ၁၂။ တရားသဖြင့် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ဝင်ရောက် နှောင့်ယှက်ဖျက်စီးခြင်း မပြုရန်၊ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခွင့် ပေးရန်နှင့် တရားသဖြင့်တောင်းဆိုသော ကျောင်းသားဆန္ဒကို အသိအမှတ်ပြု၍ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့များတွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခွင့်ပြုရန်၊
- ၁၃။ ပညာရေးဆိုင်ရာလွတ်လပ်ခွင့် မချုပ်ချယ်ရန်၊
- ၁၄။ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို သတ်မှတ်ထားသော အသက်ပြည့်သူတိုင်းအား မည်သူမဆို အကန့်အသတ်မရှိ ဝင်ရောက် ဖြေဆိုခွင့်ပြုရန်။

(၃) အမျိုးသားရေးအဆိုများ

- ၁။ ပြည်တွင်းစစ်ကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ရပ်စဲရန် ပန်ကြားကြောင်း၊
- ၂။ ကြီးမားနေသော ကုန်ဈေးနှုန်းများ ချပေးရန်နှင့် လွတ်လပ်စွာ ကုန်ကူးသန်းခွင့် မပိတ်ပင်ရန်၊
- ၃။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ မတရားဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သည့် ဥပဒေများကို အမြန်ဆုံးရုပ်သိမ်းရန်နှင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရန်၊
- ၄။ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်လက်ဝါးကြီးအုပ် အရင်းရှင်စနစ်ဖျက်သိမ်း၍ အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားတည်ထောင်ရန်
- ၅။ အမျိုးသား ပြည်သူလူထု သွေးစည်းညီညွတ်ရေးဖြင့် နယ်ချဲ့သမားအစိုးရတို့၏ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး၊ ဖိနှိပ်ကျူးကျော်မှုတို့ကို ဟန့်တားကာ တားဆီးကြရန်၊
- ၆။ (က) ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်၊
(ခ) အနုမြူ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဗုံးနှင့် ချူးကလီးယားဗုံးများ၊ အဆိပ်ပိုးမွှားဗုံးများ စမ်းသပ်ခြင်းများ၊ အသုံးပြုခြင်းများကို တားဆီးပိတ်ပင်ရန်နှင့် လက်နက်လျှော့ပေါ့ရေးများ ပြုလုပ်ရန်၊
- ၇။ ကိုလိုနီစနစ် ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရန်၊
- ၈။ မြန်မာ-အစ္စရေးစာချုပ်အရ ရှမ်းပြည်တွင် ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရန် ကြံရွယ်ချက်ကို ကန့်ကွက်ကြောင်း၊
- ၉။ အာရှ-အာဖရိက ညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်များကို ထောက်ခံကြောင်း၊
- ၁၀။ (၆) ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့လူငယ်ကျောင်းသားပွဲဘင်ကြီးအား ကြိုဆိုထောက်ခံကြောင်းနှင့် ဗမာပြည်မှ တက်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အား နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးရန်၊
- ၁၁။ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ဆိုက်ပရပ်၊ အယ်ဂျီးယားနိုင်ငံများနှင့် ၎င်းကျောင်းသားများအား နယ်ချဲ့ အရင်းရှင်အစိုးရများက ဖိနှိပ်သတ်ဖြတ် ညှဉ်းပန်းခြင်းကို ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချကန့်ကွက်၍ ဤအပြုအမူများကို အမြန်ဆုံးရပ်စဲရန်။

(၄) အထွေထွေအဆို

- ၁။ ဧရာဝတီတိုင်း၊ ရှမ်းပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားညီလာခံကြီးနှင့် ရန်ကုန်ခရိုင်၊ ပြည်ခရိုင်၊ ဖျာပုံခရိုင်၊ မုံရွာခရိုင် ကျောင်းသားညီလာခံများမှ အဆိုများကို ထောက်ခံကြောင်း၊

၂။ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းဆရာများ ညီလာခံမှ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ထောက်ခံကြောင်း။

(၅) ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးအဆို

ကျောင်းသားမဂ္ဂများ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့် ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးအတွက် တပ်ဦး၊ ဒီအက်စ်အို၊ ရဲခေါင်စသော မည်သည့် ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့်မဆို ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းအားလုံးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၅) ရက်နေ့စွဲဖြင့်လည်း ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်မှ ဖျက်သိမ်းခြင်း ခံရခြင်းနှင့် ကျောင်းထုတ်ခံခဲ့ရသော ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကြေညာချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် (၃/၅၈)

၁၄၊ ၇၊ ၅၈ နေ့စွဲဖြင့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ထုတ်ပြန် ကြေညာချက်တစ်စောင်ကို သတင်းစာတွင် တွေ့ရှိရပေသည်။

၎င်းထုတ်ပြန်ကြေညာချက်တွင် ၁၉၅၆ ခု ကျောင်းသားသမဂ္ဂအရေး၌ ကျောင်းထုတ်ခြင်းခံရသော ကျောင်းသား များအား ချမ်းသာခွင့်ပေး၍ ကျောင်းပြန်နေခွင့်ပေးမည်ဟူသော အချက်များ၏ အနှစ်သာရမှာ ကျောင်းသားများသည် ယခင်လုပ်ခဲ့သမျှ လုပ်ငန်းများတွင် မှားယွင်းခဲ့ပါသည်။ အပြစ်ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုမှားယွင်း အပြစ်ရှိခဲ့သမျှအတွက် ဝန်ချတောင်း ပန်ပါသည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်နှင့် နောက်နောင်တွင် မည်သည့်လုပ်ငန်း လှုပ်ရှားမှုများကိုမှ မပြုလုပ်တော့ပါဟု ကတိဝန်ခံချက် ပေးရမည့် အဓိပ္ပါယ်သဘောများပါရှိ နေပါသည်။ ဗကသအဖွဲ့ချုပ်သဘောမှာ ၁၉၅၆ ခုနှစ် သမဂ္ဂကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက မတရားဖျက်သိမ်းခဲ့ရာတွင် ကျောင်းသားထုက မိမိအားကိုးရာ အဓိသမဂ္ဂများအတွက် ဥပဒေအတွင်းမှ ဒီမိုကရေစီကျဆုံးခြင်း လှုပ်ရှားကာကွယ်ကြခြင်းဖြစ်ရာ နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှ ပေးအပ်သော ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများဖြစ်သည့် သမဂ္ဂထူထောင်ခွင့်ကို ရိုက်ချိုးဖျက်ဆီးရုံမကဘဲ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများရယူလိုသည့် ကျောင်းသားများအား ကျောင်း ထုတ်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်းများဖြင့် မတရားဖိနှိပ်ခြင်းကိုပင် အာဏာပိုင်များကပြုကျင့်ခဲ့ခြင်း၊ ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ အာဏာပိုင်များက ကျူးလွန်မှားယွင်းခဲ့သော ဒီမိုကရေစီချိုးဖျက်မှုအပြစ်များကို မိမိတို့ကတာဝန်မယူဘဲ ကျောင်း သားအပေါ်သို့ ပုံချခြင်းမှာ မလုပ်ထိုက်သော ပြုမူချက်ဖြစ်ပေသည်။

ကျောင်းသားထုမှာ -

၁။ မိမိတို့တရားဝင် အားကိုးရာသမဂ္ဂကိုလည်း မတရားဖျက်ဆီးခြင်းခံခဲ့ရသည်။

၂။ လူညွန့်တိုးအောင် ကျောင်းမှထုတ်ပယ်ခြင်းကိုလည်း ခံခဲ့ရသည်။

၃။ ယခုတဖန် အပြစ်မရှိအမှားမကျူးလွန်ခဲ့ပါဘဲနဲ့ ဝန်ချတောင်းပန်ဦးမည်ဆိုလျှင် မည်မျှထိနစ်နာနေမည်ကို မိဘပြည်သူများက စဉ်းစားစေချင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ မိဘပြည်သူများနှင့် ကျောင်းထုတ်ခံရသော ကျောင်းသားများအားလုံးအား တင်ပြလိုသည်မှာ အနိမ့်ဆုံးအဖြစ် တူညီထားသည့် အောက်ပါမူများအတိုင်း လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။

၁။ အောက်၌ လက်မှတ်ရေးထိုးသူ တပည့်များသည် ဆရာ/မများနှင့် ရှေးအခါက ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့ဖူးကြပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရသည့်အတွက် ကျွန်တော်တို့ တပည့်များက ဝမ်းနည်းပါသည်။

၂။ ကျွန်တော်တို့တပည့်များသည် ဇွန်လ (၂၄) ရက်နေ့က ရေဒီယိုမှ ကြေညာထားသော ဝန်ကြီးချုပ်၏ မိန့်ခွန်းတွင် အစိုးရနှင့် ကျောင်းသူ/သားတို့သည် ကျောင်းသားအရေးနှင့် ပတ်သက်သောကိစ္စများတွင် ဖြေရှင်းကြရာ၌ အတိုက်အခံလုပ်၍ မဖြေရှင်းဘဲ ဆရာရင်း၊ တပည့်ရင်းတို့လို ရင်းရင်းနှီးနှီး ဖြေရှင်းမည်ဆိုသည့်မှုကို ကျွန်တော်တို့သည် ခြွင်းချက်မရှိ လက်ခံကြပါသည်။

နောင်အဖို့တွင် ကျောင်းသားကိစ္စများပေါ်ပေါက်လာတိုင်း အာဏာပိုင်များနှင့် ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသား ခေါင်း ဆောင်များ တပည့်များသည် တဦးနှင့်တဦးပဋိပက္ခဖြစ်၍ ဖြေရှင်းခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ဆရာရင်း၊ တပည့်ရင်းကဲ့သို့ ရင်းရင်း နှီးနှီး ဖြေရှင်းခြင်းမျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းပါမည်ဟု ကျွန်တော်တို့ လေးနက်စွာ ကတိပြုပါသည်။

၃။ ကျွန်တော်တို့သည် ကျောင်းစည်းကမ်းဥပဒေများကို လိုက်နာရိသေပါမည်ဟူ၍ ထပ်မံလေးနက်စွာ ကတိပြုပါသည်။ အထက်ပါမူ (၃) ချက်အရသာလျှင် မှန်ကန်တရားမျှတ၍ အကောင်းဆုံးသောအခြေအနေ ဖြစ်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည် သဖြင့် အထက်ပါမူအတိုင်း လုပ်ဆောင်ကြရန်နှင့် ကျောင်းပြန်နေခွင့်ရရေး ကြိုးပမ်းကြရန် မိဘပြည်သူများနှင့် ကျောင်းထုတ် ခံနေရသော ကျောင်းသူ/သားများအား အသိပေး ထုတ်ပြန်ကြေညာအပ်ပါသည်။

(ဆ) ၁၉၅၈ ဦးနုနှင့် ကျောင်းသားဆက်ဆံရေး

အာဏာကို လက်ရှိရထားသည့် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက ၁၉၅၈ ခု၊ ဇွန်လတွင် ဗမာ့အသံမှနေ၍ “အစိုးရနဲ့ ကျောင်းသား ဆက်ဆံရေးတင်းမာခဲ့တယ်၊ မကောင်းဘူး။ ဒီအစိုးရနဲ့ ကျောင်းသား ဆက်ဆံရေးပျက်ပြားရာမှာ ကျောင်းသားတွေမှာပါ တာဝန်ရှိတယ်။ အစိုးရဟာ လူကြီးတွေဖြစ်တဲ့အတွက် ပိုပြီးတာဝန်ရှိတယ်” ဟု မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။

၁၉၅၈ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၂) ရက်နေ့တွင် ဦးနုက ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ၌ “ကျုပ်နဲ့ ကျောင်းသားထုဆက်ဆံရေးကို အသစ်ပြောင်းလဲလိုက်တဲ့ နေ့ကစပြီး ကျောင်းသားထုရဲ့ စေတနာတွေဟာ ကျုပ်အပေါ်မှာ ဘယ်လိုတိုးတက် များပြားလာတယ်ဆိုတာ ကျုပ်အထူးပြောဖို့မလိုဘူး” ဟု မိန့်ခွန်းပြော၍ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုသည် ကျောင်းသားတို့အား မိမိအမှားများကို ဝန်ခံ၍ ကျောင်းသား များနှင့် ဆက်ဆံရေး ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကိုလည်း ကျောင်းသားများ ကိုယ်တိုင်ဦးစီး ကျင်းပ၍ ကျပ်ငွေ ၅၀၀၀၀/- ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ၁၉၅၃ ခု၊ အောက်တိုဘာလမှစ၍ (၁၅) ရက်သာ ပိတ်ခွင့်ပြုခဲ့သည်ကိုလည်း ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းပြီး ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှစ၍ အောက်တိုဘာ (၁) လကျောင်းပိတ်ခဲ့သည်။

(ဇ) နု-တင်/ဆွေငြိမ်းအကွဲအပြုံနှင့် သမဂ္ဂများ

ဖဆပလအတွင်း နု-တင်နှင့် ဆွေငြိမ်းအကွဲအပြုံ တွင် ကျောင်းသားများက ကြေညာချက်များ ထုတ်ပြန်ကန့်ကွက် ခဲ့သည် များရှိသည်။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်) အမှုဆောင်အဖွဲ့ကလည်း မေလ (၁၃) ရက်နေ့တွင် ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ၎င်းကြေညာချက်တွင်-

နု-တင်ခေါင်းဆောင်သောအုပ်စုက-

၁။ ကြားနေဝါဒကို တိကျစွာလိုက်နာကျင့်သုံးမည်။

၂။ ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဖဆပလညီလာခံမိန့်ခွန်းကို အကောင်အထည်ဖော်မည်။

၃။ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝပေးမည်။

၄။ လူမျိုးစုအရေးနှင့်ပတ်သက်၍ တရားမျှတစွာဖြစ်ရမည်ဟု ကြေညာခဲ့ပေသည်။

ဆွေငြိမ်းခေါင်းဆောင်သောအုပ်စုက ဖဆပလတည်မြဲရေးတည်းဟူသော တပါးတိအဖွဲ့အစည်းတရပ်၏ အရေးကိုသာ တင်ပြပြီး တိုင်းပြည်အရေးဖြစ်သော လွတ်လပ်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတို့အတွက် အာမခံချက်မပေးဟု ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်က ယူဆသည်။

ထို့ကြောင့် ဒီမိုကရေစီမြတ်နိုးသော ဗကသအဖွဲ့ချုပ်သည် ဦးနုခေါင်းဆောင်သော ဖဆပလအဖွဲ့ကို ထောက်ခံကြောင်း ဖော်ပြသည်။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးမှ အာဏာရရှိထားသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား များသမဂ္ဂ တကသမှလည်း (သန့်ရှင်းသော) ဖဆပလအဖွဲ့ကို ထောက်ခံကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ၎င်းတို့က ဆိုရယ်လစ် တို့သည် ကျောင်းသားလောကတွင် ကျောင်းသားများကို သွေးခွဲကာ ဒီအက်စ်အိုနှင့် ရဲခေါင်များကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဆွေငြိမ်းအဖွဲ့ များသည် အပြတ်တိုက်ရေးကို ကြွေးကြော်ကာ ငြိမ်းချမ်းရေးတောင်းဆိုသူများကို ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးက အောက်တိုဘာလအရေးတော်ပုံ၌ ကျောင်းသားများအား သေနတ်နှင့်ပစ်၍ ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်ရာတွင် ကိုယ်တိုင်သေနတ်ဖောက်ကာ အချက်ပေးခြင်း၊ ၁၉၅၆ ဟယ်ရီတန် သေဆုံးခြင်း၊ ကျောက်ပန်းတောင်း၊ မင်းလှ၊ ရခိုင်ပြည် စသည်တို့တွင် ကျောင်းသားများ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း စွပ်စွဲခဲ့သည်။

မေလ (၁၆) ရက် တကသမှ ကြေညာချက်တစောင် ထုတ်ပြန်ရာတွင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ လူမျိုးစုများအရေး၊ ကြားနေနိုင်ငံခြားရေးနှင့် ပညာရေးပြုပြင်ရေး၊ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်တို့အတွက် အာမခံချက်ရှိသော ဦးနု ခေါင်းဆောင်သည့် အစိုးရ ဆက်လက်တည်မြဲရေးအတွက် ညီညွတ်စွာ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကြရန်နှင့် အစိုးရအာဏာရရှိရေးအတွက် လက်နက်အားကိုး အကြမ်းဖက်ကြိုးစားမှုများနှင့် နယ်ချဲ့အမေရိကန် စွက်ဖက်မှုများကို ဝိုင်းဝန်းတားဆီးရန် ပြည်သူများအား ဝိုင်းဝန်းနှိုးဆော်ခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အရေးတော်ပုံကော်မတီကလည်း ကြေညာချက်တရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၎င်းကြေညာချက်တွင်-

၁။ ဖဆပလ နှစ်ဖက်အုပ်စု၏ တာဝန်ခံခေါင်းဆောင်များသည် ဆရာတော်၊ သံဃာတော်များ၊ နိုင်ငံတော် ဆရာဝန်ကြီး များနှင့် သတင်းစာဆရာများရှေ့တွင် အကြမ်းဖက်လက်နက်မသုံးပါဟု ကတိဝန်ခံချက် လက်မှတ်ရေးထိုးကြ ပါရန်။

၂။ ကြည်း၊ ရေ၊ လေ စသည့်တပ်များ၏ တာဝန်ခံဗိုလ်မှူး၊ တပ်မှူးများနှင့် စစ်ဘက်တာဝန်ခံများက မည်သည့်အုပ်စု ကိုမှ ကူညီမည်မဟုတ်ဟု ကြေညာရန်။

၃။ လောလောဆယ် တိုင်းပြည်အခြေအနေကို ထိန်းသိမ်းရန် တပ်မတော်နှင့် ရဲတပ်မား အခြားလက်နက်ကိုင်တပ်များ (ဥပမာ- ပြူစောထီး၊ ကာကွယ်ရေး၊ လျှပ်စစ်လိုခြံရေးတပ်များ) စသည်တို့ကို ပါလီမန်ရက်မတိုင်မီ အမြန်ဆုံး ဖျက်သိမ်းရန်။

၁၉၅၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၈) ရက်တွင် တကသအဆောက်အဦ၌ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသ၊ တကသမှကြီးမှူး ၍ အမှုဆောင်များ တွေ့ဆုံကာ “စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောထား” ထုတ်ပြန်ကြေညာရာတွင်-

“ယနေ့ဖြစ်ပေါ်နေသော အရေးကိစ္စသည် တမျိုးသားလုံး၏ အရေးကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊ မငြိမ်သက်၍လည်းကောင်း၊ တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲအတွက်လည်းကောင်း စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းရသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်မှာ မခိုင်လုံကြောင်း၊ စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းသည့်အတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးကို အလှမ်းဝေးစေပြီး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးမလိုလားသော ဆွေငြိမ်းနှင့် နယ်ချဲ့သမားတို့၏ အလိုကျဖြစ်စေကြောင်း၊ ယင်းသို့ အာဏာသိမ်းခြင်းမျိုးကို ခွင့်ပြုလျှင် အာဏာကိုပြည်သူ့ထံမှမဟုတ်ဘဲ အဓမ္မအာဏာသိမ်းသည့် အစဉ်အလာပေါ်လာမည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများကို အတားအဆီးဖြစ်လာမည် ဖြစ်ကြောင်း” ဖော်ပြထားသည်။

၁၉၅၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၉) ရက်တွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ တကသ၊ ရကသ တို့မှ “တုန့်လှုပ်ချောက်ခြားအောင် မလုပ်ပါနှင့်” ဟူသောခေါင်းစဉ်ဖြင့် ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ရာတွင်-

စက်တင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် ဦးနုက ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအား အာဏာလွှဲပြောင်းပေးမည်ဟု ကြေညာပြီးနောက် ဗမာ့တပ်မတော်မှ မော်လမြိုင်၊ ပြည်မြို့များတွင် နိုင်ငံရေးသမားများကို ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ရေလမ်း၊ ကုန်းလမ်းတလျှောက် အသွားအလာ များကို ရပ်တန့်ရှာဖွေခြင်းတို့သည် ပြည်သူတို့အား တုန့်လှုပ်ခြောက်ခြားစေသည့်အပြင် လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်း၊ စည်းရုံးဟောပြောခြင်းကို ချုပ်ချယ်ခြင်းသည် စစ်အာဏာပိုင်အုပ်စိုးရေးသို့ ပို့ဆောင်ပေးခြင်း ဖြစ်နေသည့်အတွက် သက်ဆိုင်ရာမှရပ်ဆိုင်းပေးရန် တောင်းဆို ပါသည်။

၁၉၅၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၃၀) ရက်နေ့ သမဂ္ဂကြီး (၃) ခုမှ ဦးစီးပြီး ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးပွဲ တရပ်ကို တကသအဆောက်အဦ၌ ကျင်းပသည်။ ယင်းအစည်းအဝေးတွင်-

၁၉၅၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၈) ရက်နေ့ နေ့စွဲပါ သမဂ္ဂကြီး (၃) ခု၏ “စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော သဘောထား” ဟူသော ကြေညာချက်ကိုထောက်ခံကြောင်း အဆိုတင်သွင်းရာ ရဲခေါင်အဖွဲ့ဝင်ကျောင်းသားများဖြစ်သော ကိုခိုက် ရွှေလှ အပါအဝင် (၄) ဦးက ကန့်ကွက်သော်လည်း အများစုက ထောက်ခံကြရာ အဆိုမှာအတည် ဖြစ်သွားသည်။ ညနေ (၂) နာရီခွဲ အချိန် အစည်းအဝေးအပြီးတွင် ဘတ်စ်ကား (၂၆) စီးဖြင့် မြို့တွင်းသို့ လှည့်လည်ဆန္ဒပြရင်း-

“တပ်မတော်ဝင် မစွက်နဲ့၊ တပ်မတော်ကို ခုတုံးမလုပ်နဲ့”

“တပ်မတော်အစဉ်အလာ ထိန်းကြ”

“ခြိမ်းခြောက်ပြီး အာဏာမသိမ်းနဲ့”

“လက်နက်ဖြင့်အာဏာသိမ်းတာ ကန့်ကွက်ကြ”

“နယ်ချဲ့အကြံအစည် တားဆီးကြ”

“ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ကာကွယ်ကြ”

“ပြည်သူ့အာဏာ ပြည်သူ့ပြန်အပ်”

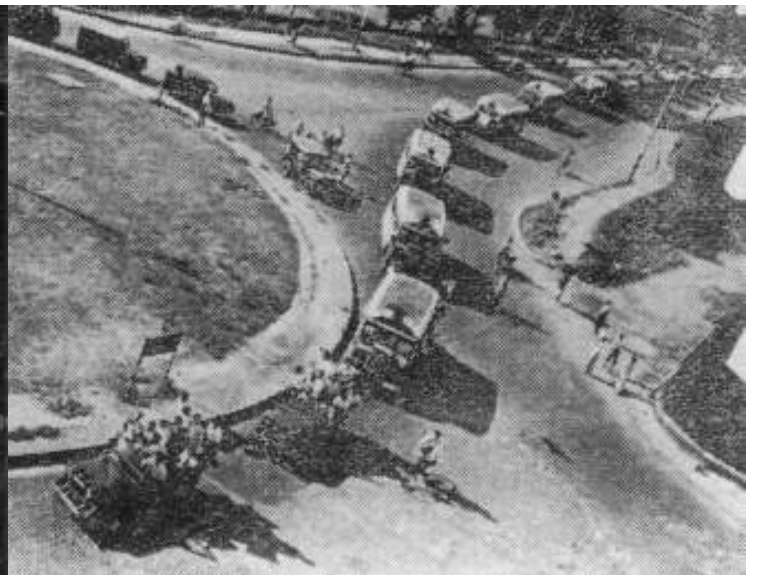
“ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး အရယူကြ”

“ဖမ်းထားသူတွေ အမြန်လွှတ်”

“ကျောင်းသားနှင့်ပြည်သူ လက်တွဲကြ”

တကသ၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသ (၃) ဖွဲ့ပေါင်းကာ စည်းဝေးကန့်ကွက်၍ ယခုကဲ့သို့ လှည့်လည်ဆန္ဒပြခဲ့သည် (ဝဘက်မှ စရေလျှင် တတိယမြောက်- ဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်း)

Source: Oway Magazines

-စသော ကြွေးကြော်သံများဖြင့် ကြွေးကြော်ကြသည်။ အချို့သတင်းစာများက ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားလိုသော ကျောင်းသားများ၊ ပါတီချင်း အာဏာလုပွဲတွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်ကဲ့သို့ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ ဩဇာခံ ကျောင်းသားများမှ တဆင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ ခုတုံးလုပ်ခံရသည်ဟု ရေးသားပြီး အချို့သတင်းစာဆရာများက ကျောင်းသားများ အမျိုးသားရေးကို ဆောင်ရွက်ကြသည်ဟု ရေးသားကြသည်။

(ဈ) ၁၉၅၈ ခု ဒီဇင်ဘာလ (၂) ရက်နေ့ ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ၌ မိန့်ကြားသော

တက္ကသိုလ်အဓိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ မိန့်ခွန်းအနှစ်ချုပ်

- (၁) ကျောင်းသားလောကမှာ စည်းကမ်းမဲ့နေတယ်၊ ကျောင်းကြီးကိုမီးရှို့ချင်တဲ့ ကျောင်းသားမျိုးဟာ သူတို့လူကြီးဖြစ်တဲ့ ခေတ်ရောက်ရင် ဘယ်လိုတိုင်းပြည်မျိုး ဖန်တီးမယ်ဆိုတာ မတွေးခုံဘူး။ ကျုပ်အစိုးရလက်ထက်မှာ စည်းကမ်းသေဝပ်မှုရအောင် အုတ်မြစ်ချခဲ့မယ်။ ဒါမှလည်း မင်းတို့နောင်ရေးနဲ့ တိုင်းပြည်နောင်ရေးအတွက် ကောင်းလာမယ်။
- (၂) ဗမာကျောင်းသားတွေ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲမှာ ရှေ့ဆုံးကနေပါဝင်ခဲ့တယ်။ အခြေအနေကလည်း ဒီလိုပါမှဖြစ်တယ်။ သူတို့ကလည်း အားကိုးရာရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ကျောင်းသားတွေရဲ့တာဝန်ဟာ ပညာသင်ကြား ဖို့ပဲ။ ပညာမတတ်ရင် အရေးမကြီးဘူးဆိုရင် မှားတဲ့အတွေးအခေါ်ပဲ။ နိုင်ငံရေးသမားတွေကလည်း ကျောင်းသားအရေဖြူပြီး ကျောင်းသားတွေရဲ့ ပညာသင်ပျက်အောင် မလုပ်ကြနဲ့။ ဒီလို နိုင်ငံရေးသမားတွေတွေ့ရင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အရေးယူရမည်။
- (၃) ဒီနေ့ဘွဲ့ယူပြီး ကျောင်းသားလောကက ထွက်သွားမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ဖြစ်တယ်။ ဒီဂရီရရင်ပြီးတာပဲဆိုပြီး ကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်းကို မမီသေးဘူး။

(ည) ၁၉၅၇- ၅၈ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း (မောင်သီဟ) ဆောင်းပါး

တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှ နယ်ချဲ့ခြေကုတ်စခန်း

တက္ကသိုလ်နယ်မြေသို့ မရောက်ရသည်မှာ ကြာသလိုလို စိတ်ထဲတွင်ရှိသည်။ အမှန်စင်စစ် (၁) လကြာမျှသာ ရှိသေးသည်။ မိုးဖွဲဖွဲလေးများ ခပ်ပါးပါးကြီချနေသော တန်နက်ခင်းတွင် တက္ကသိုလ်နယ်မြေဆီသို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့သည်။ ဦးစွာပထမ တကသစားသောက်ဆိုင်ကြီးထဲသို့ ဝင်သွားမိသည်။ နံနက်စောစော (၇) နာရီခွဲလောက်တွင် တကသခေါင်းဆောင်အချို့ ဝိုင်းဖွဲ့၍ လွှတ်ရည်သောက်နေကြသည်ကိုလည်း သတိရမိသည်က တကြောင်း၊ ခြေလျင်လျှောက်ရသော ဒဏ်ကြောင့် ဝမ်းဟာနေသည်ကို ဖြည့်တင်းရန် ဝင်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြီးတော့ရှိသေးသည်။ တက္ကသိုလ်လောကနှင့် ဗမာနိုင်ငံလောကတလွှား၏ လှုပ်ရှားမှုသတင်းများကိုလည်း ကြားနိုင်သည်ဖြစ်၍ တခုခုတော့ ထူးတာဆန်းတာ ကြားရမှာပဲဟူသော ညို့ကလည်း ရစ်ပတ်နေ၏။

တယ်ထောင်တဲ့ အမေရိကန်

လွှတ်ရည်ဆိုင်ဖွင့်စမို့ လွှတ်ရည်တခွက်သောက်နိုင်ရန် ရေနွေးဆူအောင် စောင့်ရပြန်သည်။ စားပွဲပေါ်မှ တခုသောသတင်းစာစုကို ဆွဲယူကြည့်မိသည်။ တမျက်နှာမှ တမျက်နှာကူး၍ ကြည့်လျှင်ပင် သတင်းစာထောင့်တနေရာ၌ အမေရိကန်ပြန်ကြားရေးဌာနမှထုတ်ဝေမည့် လင်းရောင်ခြည်မဂ္ဂဇင်းကြီး ထွက်တော့မည်။ ဇူလိုင်လ (၁) ရက်နေ့ကပင် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးထံမှ အမိန့်စာရပြီး ဗမာ့စာပေခေါင်းဆောင်ကြီးများ ဘယ်သူဘယ်ဝါတွေ ရေးကြမည်ဆိုသော ကြော်ငြာချက်လေးကို တွေ့မြင်ဖတ်ရှုမိပါသည်။ သည်ကြော်ငြာချက်လေးကိုပင် မျက်တောင်မခတ်နိုင်ဘဲ စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်နေမိရင်း “တယ်ပြီး အမေရိကန်တွေ ထောင်နေပါလား” ဟု တင်စားမိပါသည်။

လွှတ်ရည်တခွက်လာချမှပင် အစဉ်းစားရပ်သွားသည်။ မကြာမီပင် မိတ်ဆွေအချို့နှင့် တကသခေါင်းဆောင်တဦး ရောက်လာသည်။ လွှတ်ရည်ဝိုင်း ဖွဲ့မိတော့သည်။

မနက်စောစောစီးစီး တက္ကသိုလ်နယ်မြေအတွင်းသို့ ရောက်လာခြင်းကို အမျိုးမျိုးပြောဆို နောက်ပြောင်ကြပြီးနောက် ကျွန်တော်တွေ့မြင်ခံစားမိသော အမေရိကန်ပြန်ကြားရေး ကြော်ငြာအကြောင်း နိဒါန်းပျိုးမိသည်။ သည်ကပင်စ၍ တက္ကသိုလ်နယ်မြေအတွင်းသို့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်လာသော အမေရိကန်အန္တရာယ်များအထိ စကားဘောင်ကျယ်သွားသည်။

ဟုတ်ပေသည်။ ယနေ့တက္ကသိုလ်ကြီးတွင် ပညာရေးကြပ်တည်းမှုသာမက တက္ကသိုလ်ကြီးအား ရစ်သန်းဖုံးလွှမ်းသွားမည့် အမေရိကန် အန္တရာယ်များကလည်း ခြိမ်းခြောက်နေပေသည်။

ဝါရှင်တန်ခံတပ်ကြီး

တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို ပုံဆွဲကြည့်လျှင် အတော်ပင် စိတ်ထိခိုက်မိသည်။ အမေရိကန်တို့၏ ခြေကုတ်စခန်းများနှင့် ရံရွေလျက် တက္ကသိုလ်ကြီးသည် ကြာရှည် စည်ပင်နိုင်ဆုံးလောဟူ၍လည်း သံသယဖြစ်မိသည်။ အရှေ့ကဆီမှ တက္ကသိုလ်သို့လာရာ လမ်းမကြီး

(တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း) နံဘေးတွင် အမေရိကန်ပျော်စံရိပ်ငြိမ် ဝါရင်တန်ပါတ်ကြီးကို ခံတပ်ဝင်းကြီးသဖွယ် တွေ့မြင်ရသည်။ အင်းလျားလမ်းမရောက်ခင် ဘီအိုစီမန်နေဂျာ မစ္စတာလက်ဖ်ရိုင်း၏ နေအိမ်ရှိရာသို့သွားသည့် လမ်းမြောင်ကလေး (Green Bank) ထောင့်တွင် မြန်မာ-အမေရိကန်ယဉ်ကျေးမှုအသင်း၏ ဧရာမအဆောက်အဦ အုတ်မြစ်များ တွေ့ရတော့သည်။ ထိုမှ အနောက်ဖက် တခေါ်မျှသာဝေးသည့်နေရာ အင်းလျားထောင့်တွင်ကား အမေရိကန်ပြန်ကြားရေးဌာန၏ ဝါဒဖြန့်ဖြန့်ပွဲမှန်သမျှ ခင်းကျင်းရန် ဆောက်လုပ်ထားသော (Gerdesic Doom) ခေါ် နိုင်လွန်ရွက်ထည်ရုံကြီးကို တွေ့ရသည်။ အင်းလျားလမ်းတောင်နှင့် မြောက်ပိုင်းတွင် ကားလမ်းတွေ့ရသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်က တခုသော အဆောက်အဦတွင် အင်္ဂလိပ်နေ့စဉ် သတင်းစာဆရာကြီးတဦးက ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးတရားဟောပြီး ကွန်မြူနစ်ဆန်သောတပ်ဦးအား မဲမပေးရန်ဟောပြောခဲ့သည်ကို သတင်းစာထဲတွင် ဖတ်မိကြ လိမ့်မည်။

ယင်းဖော်ပြပါဌာနများမှနေ၍ မြန်မာပြည်ရှိ အမေရိကန်တို့သည် ပြည်တွင်းရေးကို စွက်ဖက်ခြေစွပ်လျက် ရှိသည်။ ပြည်လမ်း မကြီး၏ တခုတည်းသော ခြံအတွင်း၌ကား အာရှအရှေ့တောင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အမေရိကန်ခြေစွပ်နိုင်ရေး၊ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး အုတ်မြစ်ချရေးအဖွဲ့ (ဝါ) အာရှဖောင်ဒေးရှင်းလုပ်ငန်းတည်ရာ ရုံးကြီးရှိသေးသည်။

အမေရိကန်ကောင်းပုံတွေ

အဓိက ဤဌာနကြီးနှင့် အမေရိကန်ပြန်ကြားရေးဌာနတို့ပူးပေါင်းကာ အနူးညံ့ဆုံး ပုံသဏ္ဌာန်များဖြင့် တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် အမေရိကန်ပုံစံသွင်း၊ ဝါဒဖြန့်လုပ်ငန်းများ တွင်တွင်ကြီး လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ “အမေရိကန်ယဉ်ကျေးမှု ဆိုသည်ကား” “အမေရိကန် ပညာဟူသည်” “အမေရိကန်ကူညီမှု အရာတို့ကား” တို့နှင့်ချည်း ဝါဒဖြန့်လျက်ရှိသည်။ ထိုဝါဒဖြန့်ချက်များ၌ပင် အမေရိကန်သာ ကမ္ဘာ့မိတ်ဆွေစစ်၊ ကမ္ဘာ့ရန်သူကား ကွန်မြူနစ်စသော ဝါဒဖြန့်မှုတို့မှာ ဖုံးကွယ်၍မရနိုင်။

(Family of Man) လောကဇာတ်ခုံ ဓါတ်ပုံပြပွဲတခုတွင် လူဖြစ်ရာမှ ချစ်ခင်ကြင်နာ မေတ္တာတွယ်ငြိပုံ၊ လူအစဉ်အဆက် ပေါက်ဖွားပုံ ကြီးပြင်းလာပုံ၊ ကျောင်းသား၊ အလုပ်သမားဘဝစသည့် ကျင်လည်ကြီးထွားလာကြရသော အဆင့်ဆင့်ဘဝများကို ပြသခဲ့ရာတွင် “ဒေါသစိတ်ဖြင့် တော်လှန်ကြရာ၌” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဓါတ်ပုံတွင် ဟန်ဂေရီတန်ပြန်တော်လှန်ရေး သတင်းဓါတ်ပုံကား ပြ၏။ ကွန်မြူနစ်များ၏ ညဉ့်ပန်းဒဏ်ကို မခံနိုင်၍ အုံကြွတော်လှန်ကြပုံဟူ၍ အမေရိကန်တဦးက ရှင်းပြနေခြင်းကပင် သူတို့ဇာတ် ဘွားဘွားကြီး ပေါ်သည်။ ဓါတ်ပုံတပုံ၏ အနုပညာလက်ရာမြောက်သည်ကို ဟန်ဟေရီတန်ပြန်တော်လှန်ရေး သံချပ်ကားအား ခံနိုင်ပစ်နေပုံ ပြသရမည်လော။ အဘယ်ကြောင့် တောင်အမေရိကရှိ ဂွာတီမာလာအား အမေရိကန်တို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်သည်ကို လက်ရာမြောက်သော ကားတကား ရိုက်ကူးမပြသနည်းဟု မေးမိသော ကျောင်းသားအား ထိုးမခန်း၊ ကြိတ်မခန်းနှင့် ဘုပြောခြင်းမှာ အသည်းကျွတ်မိသည့် အတွက်ကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။

ဒလံတွေလာပြီး

ယင်းသို့ ဝါဒဖြန့်ဖြန့်ပွဲမျိုးစုံကို ကျင်းပစေရာ ခန်းမဆောင်ကြီးကို အခြေတစေ မွမ်းမံချယ်သထားသည့်နည်းတူ တက္ကသိုလ်တွင်း၌ မွေ့နေကန်နေရန် ဒလံများ လွှတ်ထားပေးသေးသည်။ အမေရိဒလံအချို့မှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအချို့၏ အဆောင်များတွင်လည်း ကောင်း၊ တက္ကသိုလ်ဆရာမဟာများ၌လည်းကောင်း၊ ပါမောက္ခ၏ နေအိမ်၌လည်းကောင်း အမြဲလိုတွေ့မြင်ကြရသည်။ ယင်းသို့ ဝင်ထွက်သွားလာနေကြသော အိမ်များတွင် အမေရိကန်တို့သည် အကြိုက်ကိုပေး၍ ကျုံးသွင်းလေသည်။ အမေရိကန် ပြန်ကြားရေး ဌာနမှ (၁၆) မီလီမီတာ ရုပ်ရှင်ပြစက်များမှာ အမေရိကန်အရာရှိများနှင့် ပုလဲနံပသင့်နေသောသူများ၏ အဆောင်၊ အိမ်များ၌ပင် အမြဲလိုပင်ပေးထားသည်။ ပါမောက္ခတဦးအိမ်တွင် ပြန်ကြားရေးဌာနမှ နောက်ဆုံးအမေရိကန်ပြည်မှ ရောက်လာသော ကမ္ဘာ့သတင်း ကားများပင် ရရှိပြသနေကြသည်။ အမေရိကန်-မြန်မာချစ်ကြည်ရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးသည်ကို ကျေနပ်မိသော်လည်း ချစ်ကြည်ရေး ထက် ခိုင်းတိုင်းရနိုင်ရေးအတွက်သာ နှစ်သိမ့်ဆုများဖြစ်နေ၍ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည်။ ဖောင်ဒေးရှင်းအစုံစုံမှ အရေးပါအရာ ရောက်သူများနှင့် ဝင်ဆန့်ရင်းနှီးကာ သူတကာထက်စော၍ အမေရိကန်ပညာတော်သင် မည်၍မည်မျှ ယခုနှစ်ခေါ်မည်ကို သိရှိရသော သူတို့မှာ အမေရိကန်သွားရေးအတွက် ပြင်ဆင်ပြီးသားချည်းဖြစ်ရသည်ဟု သတင်းများပြန့်လွင့်ခဲ့၍ ဝင်ဆန့်ချင်သူများကလည်း များလာ၏။ အမေရိကန်နှင့်ပေါင်းလျှင် အခွင့်အရေးရသည်ဟူသော အစွဲအလမ်းတို့မှာ ဆရာရာ ကျောင်းသားတို့ စိတ်၌ပါ ကိန်းဝပ်စေခြင်းသည်ပင် အန္တရာယ်ဖြစ်လာချေ၏။ သူတို့နှင့် ရင်းနှီးသူတို့ပြောသမျှ နာခံခေါင်းငြိမ့်နေတတ်သူတို့မှာ ပညာတော်သင် သွားရာ၌ အသေချာဆုံးဖြစ်ပြီး အမေရိကန်သံရုံးနှင့်လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ရာ လက်အောက်ခံသံရုံး၊ အဖွဲ့အစည်းအသင်းတို့ အထူးသဖြင့် U.S.I.S စသည်တို့၌ လခရရှိရာတထောင်စားရဖို့ မခဲယဉ်း၊ အနည်းဆုံး ရုပ်ရှင်ပြစက်သင်တန်းတက်သူများအား လခ (၃၀၀) စားနှင့် တနေ့ (၂) နာရီလောက်ပဲ ခိုင်းသည်ဟူသော အမေရိကန်ထမင်းအိုးအကြောင်း ဝါဒဖြန့်သူများကလည်း ယန်းကီးဆန်သော လူငယ်ပိုင်း၌လည်း သကာတင်လဲကဲ့သို့ ချိုမြနေကြသည်။ တက္ကသိုလ်မှပါမောက္ခအချို့ပင်လျှင် မြန်မာပညာရှိ များဟူသောဂုဏ်သရေကိုပင် မဆယ်ကြဘဲ အမေရိကန်များနှင့်ပေါင်း၍ ရေခဲသေတ္တာ အချောင်ရအောင်ဝယ်ခြင်း၊ အအေးခန်းစက် တပတ်နှစ်ဖက် ဈေးပေါပေါနှင့်ရရှိရေးအတွက် မျက်နှာချိုသွေးခြင်း၊ ရုပ်ရှင်ပြစက်၊ ရီကော်ဒါ၊ ကင်မရာမှအစ အမေရိကန်ကားအထိ အစားစားစသော ပစ္စည်းများကို ဈေးပေါပေါလည်းရမည်။ အရစ်ကျဆပ်နိုင်သောအခွင့်အရေးလည်း ရနိုင်မည်ဟု ချစ်ကြည်ရေး ထမင်းကျွေးရခြင်း စသော ဓယဝပ်တွားမှုများ ပြုလုပ်နေကြသည်နှင့်အမျှ ယန်းကီးတို့ကလည်း “မြန်မာလူမျိုးတို့မှာ သူမတူသော စေတနာရှိကြသည်” ဟု တန်ပြန်ကောင်းချီးဩဘာပေးလျက် “ဒါန့်ခင်များ တဆိတ်လောက် ဟောဒါလေးကူညီပါဦး၊ တခြားတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှာ အစီအစဉ်လေးလုပ်ချင်တယ်” ဟု တောင်းဆိုလာသည်။ သေးငယ်သယောင်နှင့် လည်မျိုညှစ်မည့် အစီအစဉ်ဖြစ်မှန်းလည်း မသိဘဲ ခေါင်းညိတ်ရရာ၏။

ဘီးလူးစည်း လူစည်းကွဲပြီး

အစီအစဉ်ကလေးဆိုသည်က တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂနှင့်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် ကျောင်းသားများအတွက် စားသောက်ဆိုင်အဆောက်အဦတခု ဖွင့်လှစ်ရေးအစီအစဉ်ပင် ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်များအား ဖြားယောင်းရန်ဖြစ်၏။ သည်အစီအစဉ် အောင်မြင်လျှင် ဖောင်ဒေးရှင်း၏အထောက်အပံ့ဖြင့် တင်းနစ်၊ ဘက်တမင်တန်ကစားကွင်း အဆောက်အဦတခု ဆောက်ပေးမည်ဟု လေပစ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကစားခုန်စားဘက်တွင် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်တို့က ကျောင်းသားများအား အမေရိကန်သိမ်းသွင်းရေးဖြစ်သော (စားသောက်ဝင်း၊ ကင်တင်း) ဖွင့်နိုင်လျှင် ကစားကွင်းအဆောက်အဦကို ပွဲခံအဖြစ်ပေးရန် ယုတ်မာသောကြံဖြစ်သည်။ ပါမောက္ခတဦးနှင့် အရာရှိတဦးက ဈေးဒီးဒီးကျအောင် တကသခေါင်းဆောင်များအား ခေါ်ယူဆွေးနွေး၏။ တကသမှ လက်မခံမှ အားလျှော့သွားရသော အဖြစ်ကလေးမှာ မမေ့နိုင်ချေ။

ဤသို့ အခြေအနေဆိုးများအနက် အထူးအရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ ပါမောက္ခချုပ်ကိုယ်တိုင်သည်ပင် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၊ ဖိုင်ဒေးရှင်းတို့၌ အရေးပါသော အဖွဲ့ဝင်တဦးဖြစ်နေပြီး ယင်းဖောင်ဒေးရှင်းတို့မှ ပေးသမျှအခွင့်အရေးတို့ကိုယူကာ တက္ကသိုလ်၌ အမြဲနေသည်မရှိတော့ဘဲ (၁) နှစ်တွင် (၁၀) လခန့် နိုင်ငံခြားများ၌သာ အချိန်ကုန်နေခြင်းဖြစ်သည်။ စုံစမ်းသိရှိရသလောက်မှာ ဤသို့ အမေရိကန်အထောက်အပံ့များဖြင့် နိုင်ငံခြားသို့လှည့်လည်နေခြင်းအတွက် ဖိတ်ခေါ်ချက်မှအစ အခွင့်အရေးရပုံတို့ကို တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်ဆုံးဖြစ်သော တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို မတင်ပြခြင်းဖြစ်သည်ဆိုသည်။ ဤကိစ္စအတွက် အတော်ပင်ဂယက်ရိုက်နေသည်။ အမေရိကန်အထောက်အပံ့ဖြင့် စားနေခြင်းကို ခွင့်ပြုထားချက်ကြောင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် အပြစ်ကြီးလေးစွာ ကျရောက်နေလေသည်။ အမေရိကန်တို့ တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ ခြေရှုပ်နေခြင်းကို အသေးစိတ်ဖော်ပြရလျှင် ဆုံးအံ့မထင်သော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်ရာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား လောကကြီးအတွက် တကသသည် အဓိကတာဝန်ရှိသည့်နည်းတူ တက္ကသိုလ်လောကကြီးတခုလုံးအတွက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီက အထူးတာဝန်ရှိနေပေသည်။ အချိန်မီ စစ်ဆေးတားဆီးပါမှ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်သည် အမေရိကန်၏နှောင်ကြီးမှ လွတ်မြောက်မည်ဖြစ်သည်။

မောင်သီဟ

(၄) ကျောင်းသားများဦးစီးကျင်းပသည့် (၃၈) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ချီတက်ရန်နှိုးဆော်စာ ကျောင်းသားများဦးစီးကျင်းပသည့် (၃၈) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့သို့ တစ်နက်ချီတက်ကြလော့ မိဘပြည်သူများနှင့် ရဲဘော်ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

(၃၈) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရန်ကုန်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (ရကသ) ကျောင်းသားသမဂ္ဂ (၃) ခုမှ ဦးစီးကာ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံပါဝင်လျက် ၁၉၅၈ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၅) ရက်၊ သောကြာနေ့၊ နံနက် (၇) နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေဘုရားလမ်း၊ အလုပ်သမားကျောက်တိုင်၌ ကျင်းပမည်ဖြစ်သည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၁၀) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ပညာသင်ကြားလျက်ရှိသော ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးသည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားများက ပြုလုပ်သော တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို မနှစ်သက်သဖြင့် သပိတ်မှောက်ကာ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများက သပိတ်မှောက်၊ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြလိုက်ခြင်းသည် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမား လက်အောက်သို့ ကျရောက်လျက်ရှိသော ကျွန်သဘောကံဘဝကို စတင်တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ တနည်းအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမား လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် တမျိုးသားလုံးကို ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ရန် တပ်လှန့်နှိုးဆော်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

သို့အတွက်လည်း ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် တက္ကသိုလ်သပိတ်အရေးတော်ပုံကြီးကို တမျိုးသားလုံးက အုံးအုံးကြွက်ကြွက် တစ်နက်ထောက်ခံခဲ့ရုံမျှမက ထိုနေ့ကိုပင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားရေး စိတ်ဓါတ်စတင်လှုံ့ဆော်ပေးရာ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ နှစ်စဉ်ကျင်းပခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် တက္ကသိုလ်သပိတ်အရေးတော်ပုံကြီး၏ လှုံ့ဆော်ပေးမှုကြောင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက် ဗမာပြည်သူတစ်ရပ်လုံးသည် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာ ၁၉၄၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီ (၄) ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားများသည် အလျှော့ပေးကာ ဗမာပြည်အား လွတ်လပ်ရေးပေးခဲ့သည်။

သို့တစေလည်း အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားများ၊ အမေရိကန်နယ်ချဲ့သမားတို့သည် လွတ်လပ်ပြီးစ မြန်မာနိုင်ငံအား ၎င်းတို့လက်အောက် ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရေးအတွက် ခေတ်သစ်ကိုလိုနီစနစ်ဖြစ်သော စစ်အုပ်စုအတွင်းသို့ သွတ်သွင်းစေရန် အမြဲတစေ ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ နယ်ချဲ့သမားလက်ပါးစေများမှ တဆင့်ကြိုးပမ်းလျက်ရှိရာ ယနေ့အချိန်တွင် လွတ်လပ်ရေးကို ပါ ထိပါးသည့် နယ်ချဲ့အန္တရာယ်သည် ကြီးမားများပြားလျက်ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် အာရှအလယ်ပိုင်းနှင့် အရှေ့တောင်အာရှတွင် နယ်ချဲ့သမားတို့၏ စွက်ဖက်လာမှု၊ ကြံစည်လာမှုနှင့် ဖြစ်ရပ်များက သက်သေပြလျက်ရှိသည်။

နယ်ချဲ့သမား၏ လုံ့ဆော်မှုကြောင့်လည်း ဗမာပြည်အတွင်းဝယ် အမျိုးသားအချင်းချင်း စစ်တလင်းခင်းကာ ပြည်တွင်းစစ်မီးကြီး ဟုန်းဟုန်းတောက်ခဲ့သည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် (၁၀) နှစ်ကျော် (၁၁) နှစ်အတွင်းသို့ ချင်းနင်းလှပြီ ဖြစ်ပေသည်။ ပြည်တွင်းစစ်မီးကြီး မငြိမ်းနိုင်သည်နှင့်အမျှ တိုင်းပြည်တွင် တနေ့တခြား ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများမှာ လျော့ပါးဆုံးရှုံးလာခဲ့သည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် ဒီမိုကရေစီရောင်ခြည်မှာ ပျောက်ကွယ်လုမတတ် ဖြစ်၍နေပေပြီ။ ကုန်ဈေးနှုန်းများမှာ တနေ့တခြား မြင့်မားလာကာ စီးပွားရေးကျပ်တည်းလှသည်။ လူထုမှာ တနေ့တခြား ဆင်းရဲနွမ်းပါးလာခဲ့ရသည်။ ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုအပါအဝင် လူမှုရေးများမှာလည်း ပျက်ပြားလျက်ရှိပေသည်။

သို့အတွက် တနေ့တခြား တိုးပွားများပြားလာသော နယ်ချဲ့သမားအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ကာ အမျိုးသားလွတ်လပ်မှု ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး၊ စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် တမျိုးသားလုံးစည်းလုံးညီညွတ်ရန် အချိန်ကျရောက်လျက်ရှိပေသည်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်က စတင်လှုံ့ဆော်ပေးခဲ့သော အမျိုးသားရေးစိတ်ဓါတ်တို့ကို အားသစ်မွေးကာ တမျိုးသားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် အလေးပေးရန် အချိန်တန်ပေပြီ။

ဤ (၃၈) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကြီးတွင် တမျိုးသားလုံး ညီညွတ်ရေးအတွက် အားသစ်မွေးကာ တည်ဆောက်ကြရန် ကျောင်းသား/သူများ၊ အလုပ်သမားများ၊ လယ်သမားများ၊ မြို့နေလူတန်းစား၊ စာရေးစာချီအမှုထမ်းများနှင့်တကွ လူမျိုးစုများ၊ နိုင်ငံရေးအသင်းအဖွဲ့များပါ ကျောင်းသားများ ဦးစီးကျင်းပသည့် (၃၈) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့သို့ အုံးအုံးကြွက်ကြွက် တခဲနက်ချီတက်ကြပါရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော် လိုက်ပါကြောင်း။

- တမျိုးသားလုံး စည်းရုံးညီညွတ်ကြ
- ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြ
- ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ကာကွယ်ကြ
- နယ်ချဲ့လုပ်ကြံမှုအန္တရာယ် တားဆီးကြ

နေ့စွဲ- ၂၄၊ ၁၁၊ ၅၈
အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကျင်းပရေးကော်မတီ (ရန်ကုန်မြို့)

(၄) သီးခြားမန္တလေးတက္ကသိုလ် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတော်

မန္တလေးတွင် စစ်ကြိုခေတ်က ဥပစာကောလိပ်အဖြစ်သာရှိခဲ့သည်။ စစ်ပြီးခေတ်၌ ဥပစာအထိသာမကဘဲ (၄) နှစ်သင်တန်း အထိရှိခဲ့သည်။ စိုက်ပျိုးရေးပညာမဟာဌာနကိုလည်း ဖွင့်ထားသည်။ သီးခြားတက္ကသိုလ် ဖြစ်လာသောအခါ ဆေးပညာမဟာဌာနတခု တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ သီးခြားတက္ကသိုလ်ဟု တရားဝင်မဖြစ်မီ မန္တလေးတက္ကသိုလ်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် ဆက်သွယ်ထားသော တက္ကသိုလ်ကောင်စီ (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်) လက်အောက်ခံဖြစ်ခဲ့သည်။

မန္တလေးကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးကိုကိုလေး၊ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီမှ အရေးပါသော မန္တလေးသားဝန်ကြီးများ၊ တကသတို့ကြိုးစားမှု၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် တကသကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သော တကသဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဦးမောင်မောင်ကျော် (ယခုဗဟို တရားရုံးရှေ့နေ) နှင့် ဦးလှတင် (ဗဟိုတရားရုံးရှေ့နေ) တို့သည် တကသသဘောထားကို အလေးအနက်ထား တင်ပြကြိုးစားခဲ့သည်။

၁၉၅၇-၅၈ ပညာသင်နှစ်တွင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကို သီးခြားတက္ကသိုလ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ မန္တလေးမှ ဆေးပညာမဟာဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးမဟာဌာနတို့သည် မန္တလေးတက္ကသိုလ်နှင့် တွဲဖက်ထားသော မဟာဌာနများ ဖြစ်သွားသည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ သီးခြားမန္တလေးတက္ကသိုလ် အကြံပွဲတော်ကို ကျင်းပခဲ့သည်။

(၃) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ (၁၉၅၇-၅၈)

၁၉၅၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလမှ ၁၉၅၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလကုန်အထိ လုပ်ဆောင်ပြီးစီးခဲ့သော လုပ်ငန်းအစီရင်ခံစာ အခန်း (၁)

ဤအစီရင်ခံစာတွင် ပထမဦးဆုံးဖော်ပြထားလိုသည်မှာ ကျွန်တော်တို့ အမှုဆောင်အဖွဲ့ သက်တမ်းငါးလအတွင်း ကျောင်းသားအကျိုးပြု လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကို ဖော်ပြထားသည့်အတွက်ကြောင့် ၁၉၅၇-၅၈ ခုနှစ် တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များ အားလုံးကို အကြွင်းမဲ့ လုပ်ကိုင်ပြီးစီး၍ အကောင်အထည်ဖော်ပြီးကြောင်း မယူဆစေလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ယနေ့ထိ လုပ်ကိုင်ပြီးစီးသော လုပ်ငန်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ အောင်မြင်ချက် မအောင်မြင်ချက်များကိုသာ အဓိကထား၍ ဖော်ပြအစီရင်ခံသွားမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ကိုင်နေဆဲ မပြီးပြတ်သေးသော လုပ်ငန်းများနှင့် မလုပ်ကိုင်ရသေးသော လုပ်ငန်းရပ်များကိုလည်း အလျဉ်းသင့်သလို ဆက်စပ်ဖော်ပြ သွားမည်ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ပထမပတ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်းနေရာများအတွက် ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၃၁) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး၏ ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သော ကိုစိုးသိန်းအား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ကိုစီအား ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ကိုသိန်းရှန်အား ငွေထိန်းအဖြစ် လည်းကောင်း ကျောင်းသားထု၏ တစ်ခဲနက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရပေသည်။

ဒုတိယပတ်အမှုဆောင် (၆) ဦး ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်သော ကိုခင်မောင်အုန်း၊ ကိုခင်မောင်ကြီး၊ ကိုခင်အောင်၊ စောတာသာကလား၊ ကိုအောင်ထွန်းနှင့် မောင်ကိုယုတို့ အရွေးခံ အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။

အမှုဆောင် (၆) ဦးအား ၁၇၊ ၉၊ ၅၇ ရက်နေ့မှစ၍ အောက်ဖော်ပြပါ တကသ၏လုပ်ငန်းအတိုင်း တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ရန် ခွဲဝေပေးအပ်ခဲ့သည်။

(၁) ကိုခင်မောင်အုန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
(၂) ကိုခင်မောင်ကြီး	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
(၃) စောတာသာကလား	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
(၄) ကိုခင်အောင်	ကစားရန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး
(၅) ကိုအောင်ထွန်း	သက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
(၆) မောင်ကိုယု	လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး

တကသ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၁)၊ အပိုဒ် (၁)၊ အပိုဒ်ငယ် (၂) အရ အောက်ပါ ရဲဘော်နှစ်ယောက်အား အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံနှင့် ပိဋကတ်တိုက်မှူး တာဝန်များထမ်းဆောင်ရန် အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ရွေးကောက်ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

(၁) ကိုညွှတ်ရင်	တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
(၂) ကိုအောင်သာကျော်	ပိဋကတ်တိုက်မှူး

တကသဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၉)၊ အပိုဒ် (၁) အရ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

(၁) ကိုညွှတ်ရင်	တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
(၂) ကိုသိန်းရှန်	ငွေထိန်း
(၃) ကိုတင်အေး	အတွင်းရေးမှူး
(၄) ကိုဌေးအောင်	အလုပ်မန်နေဂျာ
(၅) မကြည်အေး	ကော်မတီဝင်
(၆) ကိုမိုးဟန်	ကော်မတီဝင်
(၇) ကိုလှမြင့်	ကော်မတီဝင်

တကသ၏ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၈)၊ အပိုဒ် (၁) အရ ပိဋကတ်တိုက်ကော်မတီကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

(၁) ကိုအောင်သာကျော်	ပိဋကတ်တိုက်မှူး
(၂) ကိုသိန်းရှန်	ငွေထိန်း
(၃) ကိုခင်မောင်ညွန့်	
(၄) ကိုထွေး	

(၅) ကိုစန်းအောင်

(၆) ကိုညွန့်ဖေသန်း

(၇) ကိုကျော်စိန်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကစားခုန်စားကောင်စီ (University Sport Council) သို့ တကသမှ အောက်ပါကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ခန့်အပ်ခဲ့သည်။

(၁) ကိုခင်အောင်

ကစားခုန်စားဌာနမှူး

(၂) ကိုနေဝင်း

(၃) ကိုစွန်တိတ်

(၄) ကိုမြင့်ထွန်း

(၅) ကိုတင်မောင်ဆွေ

(ကျောက်ဘီးလူးတင်မောင်ဆွေ)

အခြားဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ အတွက်လည်း ဆပ်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းလုပ်ကိုင်ခဲ့ပေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ တကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုခင်မောင်အုန်းနှင့် အမှုဆောင်ဟောင်း ကိုအောင်သန်းတို့အား တကသကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးချယ်စေလွှတ်ခဲ့သည်။

(W.U.S) ကော်မတီသို့ တကသအမှုဆောင် စောတာသာကလားနှင့် အမှုဆောင်ဟောင်း ကိုလှဖေတို့အား တကသကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ရွေးချယ်စေလွှတ်ခဲ့ပေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့-

(၁) ဒေါက်တာဦးစမောင် (တရားဝန်ကြီးဟောင်းနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိဟောင်း)

(၂) မစ္စတာတီပီဝမ်း (တကသငွေထိန်းဟောင်းနှင့် လွှတ်တော်ရှေ့နေ) တို့အား တကသ ကိုယ်စားလှယ်များ အဖြစ် ယမန်နှစ်အတိုင်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့ပေသည်။

ဒေါက်တာဦးစမောင်အား တက္ကသိုလ်ဆေးရုံကော်မတီဝင်နှင့် တက္ကသိုလ်ရိပ်သာ ကော်မတီဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ မစ္စတာတီပီဝမ်းအား ကျောင်းဆောင်ကော်မတီဝင်နှင့် ထောက်ပံ့ရေးကော်မတီဝင်အဖြစ် လည်းကောင်း တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ရွေးချယ် ထည့်သွင်းခဲ့ပေသည်။

တကသစာရင်းစစ်အဖြစ် အစိုးရမှတ်ပုံတင်စာရင်းစစ် ဦးစံကျော်ဦးအား ခန့်ထားခဲ့သည်။

ယခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးနှင့် နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ပိုမိုတိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်ရေးအတွက် သီးခြားဆပ်ကော်မတီကလေးများ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပေသည်။

အခန်း (၂)

တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်

တကသဥက္ကဋ္ဌသစ်၏ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ၁၉၅၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ယုဒသန် ခန်းမ၌ ကျင်းပပြုလုပ်၍ တကသအမှုဆောင် အဖွဲ့သစ်၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ကြေညာခဲ့ပေသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်များကို (က) သက်ဆိုင်ရာတို့နှင့် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်မည့်လုပ်ငန်းများနှင့်၊ (ခ) တကသမှ ဦးစီးလုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲခြားထားသည်။ ထို့ပြင် တကသ၏ နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရေးအတွက် အခြေခံသဘောထားတရပ်ကိုလည်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

ဝါဒ

(၁) ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသား ဘဝသာယာ ဖြောင့်ဖြူးရေး။

(၂) ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားအရေးပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအင်အားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရေး။

(၃) ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး။

အဓိကလုပ်ငန်းစဉ်များ

(က) သက်ဆိုင်ရာများနှင့် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်မည့် လုပ်ငန်းများ-

၁။ ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးဆွေးနွေးပွဲကြီးတရပ် ဖြစ်မြောက်ရေး။

၂။ သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေး။

၃။ အောက်တိုဘာကျောင်း (၁) လ ပိတ်ရေး။

၄။ ကျောင်းဆောင်နှင့် ဆေးရုံ တိုးချဲ့ရေး။

- ၅။ ဆေးသိပ္ပံသီးခြားကောလိပ် ဖြစ်မြောက်ရေး။
- ၆။ ထီးတန်းနှင့် ရန်ကင်း၊ ဥပစာကောလိပ်အဆင့်ထိ ရောက်ရှိရေး။
- ၇။ ထောက်ပံ့ကြေးများ ဆက်လက်ရရှိရေး။

(ခ) တကသမှ ဦးစီးလုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများ-

- ၁။ အားကစားခုန်စားမြင့်တင်ရေးနှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲကျင်းပရေး။
- ၂။ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံတွေ့ဆုံပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေး။
- ၃။ ကျောင်းသား သက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ရေး။
- ၄။ ကျောင်းသားဆရာ ပူးတွဲလုပ်ဆောင် ညီညွတ်ရေး။
- ၅။ ပြည့်စုံသော ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရေး။

နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရေးအတွက် အခြေခံသဘောထား

ယနေ့ကမ္ဘာတွင်ရှိနေသော ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (I.U.S) နှင့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများညီလာခံ၏ အတွင်းရေးမှူးများ ပူးတွဲရုံး (Coordinating Secretariat of The International Students' Conference) ဟူသည့် အဖွဲ့အစည်း နှစ်ရပ်တို့အား မည်သည့်အဖွဲ့နှင့်မျှ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆက်သွယ်မည် မဟုတ်ပေ။ ၎င်းအဖွဲ့နှစ်ရပ် လုပ်ငန်းများတွင် တကသ၏ လုပ်ကိုင်သော အခြေခံဝါဒနှင့် ကိုက်ညီသော လုပ်ငန်းများတွင်သာ ပူးတွဲပါဝင်လုပ်ကိုင်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးအတွက် (I.U.S) နှင့် (Co-sec) သို့ ပူးတွဲလုပ်ကိုင်ရေးအတွက်လည်း တကသမှ ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်သည်။

ယနေ့ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားလောကသို့ လူဖြူလူမဲမရွေး၊ ဘာသာမရွေး၊ ယုံကြည်ချက်မရွေးဘဲ ကျောင်းသားထုအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေး လိုအပ်လှသည်။ ၎င်းအပေါ်မှီ၍ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးအတွက် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြရပေမည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးရရှိရန် ကမ္ဘာစစ်တားဆီးရေးနှင့် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ရမည် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဘန်ဒေါင်းတွင် ကျင်းပခဲ့သော အာရှ-အာဖရိကကျောင်းသားညီလာခံမှ တကသ ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ချမှတ်လိုက်သော ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့စနစ် ဆန့်ကျင်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေး ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေး တို့ကို အခြေခံကာ အာရှ-အာဖရိက သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ရင်း နိုင်ငံတကာရှိ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်လုပ်ကိုင် သွားမည်ဖြစ်သည်။

အခန်း(၃)

အဓိကလုပ်ဆောင်ချက်များ

၁။ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲတွင် ကြေညာခဲ့သော ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲပြီးသည်မှ စတင်၍ အားကြိုးမာန်တက် တက်ညီလက်ညီဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေရာ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခဲ့သော အဓိကချမှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြလိုက်ပေသည်။

၁၉၄၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၄) ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတနိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပေသည်။ နယ်ချဲ့သမားလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ကာ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတနိုင်ငံ ဖြစ်လာသည်နှင့်အညီ နယ်ချဲ့သမားလက်ထက် ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု အဆောက်အအုံတို့ကို ပယ်ဖျက်ကာ ပြည်သူလူထုအကျိုးအတွက် အဆောက်အအုံအသစ်ကို ထပ်မံတည်ဆောက်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့သော် ယဉ်ကျေးမှုရေးရာ အပါအဝင်ဖြစ်သည့် ပညာရေးအဆောက်အအုံကိုကား လွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ကိုက်ညီစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း မရှိသေးပေ။ သို့အတွက်ကြောင့်လည်း ယနေ့ ပညာရေးလောကတွင် အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းများ ပေါ်ပေါက်နေပြီးလျှင် မလိုအပ်သော အဖြစ်အပျက်များ ပေါ်ထွက်နေသည်မှာ မျက်မြင်ထင်ရှားပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ ပေါ်ပေါက်လာမှုများကို တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် အလေးအနက်စဉ်းစားခဲ့သည်။ ပညာရေးအခြေအနေကို မျက်မြင်မြတ်လေ့လာ ကြည့်ရှုခဲ့ပေသည်။ ယနေ့ဖြစ်ပေါ်နေသော အခက်အခဲများ၊ အကျပ်အတည်းများကို ပြုပြင်ဖာထေးရုံဖြင့် မပျောက်နိုင်တော့ဘဲ လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကြီး တခုလုံးကို ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီစွာ ပြုပြင်ရေးဆွဲမှသာ ပြေပျောက်နိုင်မည်ဟု တွေ့ရှိခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ တွေ့ရှိခဲ့သည့် အားလျော်စွာ လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးစီးကာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး တရပ်ကို ကျင်းပပေးရန် တကသမှ တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ ပညာရေးစနစ်သစ်တရပ် ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ၁၉၅၇-၅၈ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ကြိုးပမ်းလာရာ ယခုနှစ်တွင်

အတော်အတန် အောင်မြင်လာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ တကသသည် ပညာရေးစနစ်သစ် တရပ်ပေါ်ရေးအတွက် ပထမဆင့် အနေဖြင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတရပ် လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်သဖြင့် ဤအချက်ကို အဓိကလုပ်ငန်းအနေ နှင့် ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။

တကသ၏ ပညာရေးဆွေးနွေးပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပညာရေးကော်မရှင်က ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၃) ရက်နေ့တွင် တကသကိုယ်စားလှယ်များကို ဖိတ်ခေါ်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထိုကော်မရှင်နှင့်ဆွေးနွေးပွဲတွင် တကသ ကိုယ်စားလှယ်များအနေနှင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးဆွေးနွေးပွဲနှင့် ပတ်သက်သော တကသ၏သဘောထားများကို အသေးစိတ် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ကော်မရှင်ကလည်း ဤတင်ပြချက်များကို အလေးအနက် ခံယူစဉ်းစားခဲ့ပေသည်။ ထို့ပြင် ကော်မရှင်က တကသ၏ သဘောထားကို အသေးစိတ် အချက်အလက်များနှင့်တကွ မည်သည့်ပုံစံဖြစ်သည်ကို ကော်မရှင်သို့ တင်ပြရန် အကြံဉာဏ်ပေးခဲ့ပေသည်။

ထို့ကြောင့် တကသ၏ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အသေးစိတ်သဘောထား တင်ပြချက်ကို ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် တိုင်းပြည်နှင့် ကျောင်းသားထုသို့ တင်ပြကြေညာခဲ့ပေသည်။ ပညာ ရေးကော်မတီသို့လည်း ပေးပို့တင်ပြခဲ့လေသည်။

၁၉၅၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၈-၂၉) ရက်နေ့များတွင် မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ် စည်းဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့သော စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီးတွင်လည်း ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို အစိုးရက ဦးစီးကျင်းပပေးရန် တကသမှ တင်ပြဆွေးနွေး တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။ ဤပညာရေးဆွေးနွေးပွဲနှင့် ပတ်သက်သည့် တကသ တင်ပြချက်စာတမ်းကိုလည်း ဤကွန်ဖရင့်ကြီးတွင် တင်ပြခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် သည်နှစ် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အဓိကတာဝန်ဖြစ်သော ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ဖြစ်မြောက် အောင် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ဖော်ပြခဲ့သည့် လုပ်ငန်းရပ်များနှင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသော အခြေအနေများကြောင့် တစုံ တရာသော အတိုင်းအတတ် အောင်မြင်လျက်ရှိသည်ဟု တကသမှ အလေးအနက် ယုံကြည်သည်။ အဆုံးတိုင်အောင်မြင်မှု ရရှိရေးအတွက်လည်း မလျော့သော လုံ့လဖြင့် ဆက်လက် ကြိုးပမ်းသွားမည်ဟု ကတိပေးခဲ့ပါသည်။

၂။ (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်မှစ၍ ကျင့်သုံးလာခဲ့ရာ ၎င်းစနစ်သည် ဆရာမလုံလောက်မှု၊ စာသင်ခန်းမလုံလောက်မှု၊ စာသင်ကိရိယာ မလုံလောက်မှု၊ ကျောင်းအဆောက်အဦ မလုံလောက်မှုနှင့် ဆထက်ထမ်းပိုး တိုးတက် လာသော အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာ မဖြေရှင်းနိုင်မှု စသော အခက်အခဲအကျပ်အတည်းများကို ဖြေရှင်းသည့်အနေဖြင့် တက္ကသိုလ် တွင် ကျင့်သုံးလာသောကြောင့် ဤစနစ်သည် ကျောင်းသားထုအကျိုးနှင့် လုံးဝဆန့်ကျင်ကာ ယနေ့ပညာရေးလောကတွင် မလိုလားအပ်ဆုံး၊ အဆိုးဝါးဆုံး နှစ်နာချက်ဖြစ်သည်ဟု တကသက ခံယူပေသည်။ ထို့ကြောင့် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ၁၉၅၄ ခုနှစ်မှစ၍ တကသခေါင်းဆောင်မှုဖြင့် ကျောင်းသားထုတိုက်ပွဲများ ဆက်တိုက်ဝင်ခဲ့ရာ ၁၉၅၅-၅၆ ခုနှစ်တွင် (၃) ခါကျစနစ်နှင့် ၆၅% စနစ်အတွက် စုံစမ်းရေးကော်မရှင်ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ရပြီး ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် တက္ကသိုလ်ပညာရေး စုံစမ်းရေးကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ရသည်။

သို့ရာတွင် (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်သည် မည်သို့မျှ ပြောင်းလဲမလာဘဲ ယနေ့ထိ ကျောင်းသား/သူပေါင်း သုံးထောင်ကျော်မှာ (၃) ခါကျစနစ်၏ ဝါးမျိုခံလိုက်ရပြီး တက္ကသိုလ်နယ်မြေမှ နှင်ထုတ်ခြင်းခံလိုက်ရပေပြီ။ ဤမျှ ရက်စက်ဆိုး ဝါးစွာ ကျောင်းသူ/သားများ နှစ်စဉ် ထောင်နှင့်ချီ၍ ပညာသင်ကြားရေး ပိတ်ပင်ခြင်းခံနေရသော (၃) ခါကျစနစ်ဆိုးကြီးကို တကသမှ ခေါင်းဆောင်၍ ကျောင်းသားထုကြီး၏ ညီညွတ်ရေးနှင့် တခဲနက်ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြတောင်းဆိုခြင်း၊ မိဘပြည်သူများ ကပါ ဤမတရားမှုကို သိမြင်လာအောင် လုပ်ခြင်းဖြင့် တရားမျှတ၍ တိုက်ပွဲကို ဝိုင်းဝန်းကူညီ ထောက်ခံလာစေခြင်းဖြင့် (၃) ခါကျစနစ်ကို လုံးဝတက္ကသိုလ်နယ်မြေမှ ကျဆုံးသွားသည်အထိ တိုက်ပွဲဝင်တောင်းဆိုသွားမည်ဟု တကသမှ ချမှတ်ထားခဲ့ ပေသည်။

သို့ဖြင့် (၃) ခါကျစနစ်ကို ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေး၊ တခဲနက်အုံကြွတောင်းဆိုခြင်းဖြင့် လုံးဝအောင်မြင်နိုင်သည်ဟု တကသမှ ယုံကြည်သည့်အလျောက် မပျက်မချင်း ဦးလည်မသုန် ဆက်လက်လုပ်ကိုင် သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပေးခဲ့သည်။

၃။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရာဇဝင်တွင် အစဉ်အဆက် အောက်တိုဘာလတွင် ကျောင်းတလပိတ်လာခဲ့ရာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၌ အာဏာပိုင်တို့က တက္ကသိုလ်ပညာရေး အဆင့်အတန်း အလွန်နိမ့်ကျနေ၍ စာသင်ချိန် ပိုပေးခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းသားထု၏ အရည်အချင်းမြင့်တက်လာစေရန်ဟု အကြောင်းပြကာ အောက်တိုဘာလ၌ (၁၅) ရက်သာ ကျောင်းပိတ်ခဲ့သည်။ ဤသို့ ကျောင်း ပိတ်ရက် အပြောင်းအလဲလုပ်လာခြင်းသည် စေတနာရီနှင့် ပညာရေးအဆင့်အတန်း တိုးတက်လာရန် လုပ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို ထိပါးလာခြင်း၊ ပြင်ပနိုင်ငံရေးပယောဂများ တက္ကသိုလ်နယ်ထဲ စွက်ဖက်လာခြင်း၊ ကျောင်းသားထု၏ မှန်ကန်တရားမျှတသော အခွင့်အရေးကို ပိတ်ပင်လာခြင်းဖြစ်သည်ဟု တကသမှ အလေးအနက်ခံယူသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်း တလပိတ်ရေး ပြန်လည်ရရှိရန် ကျောင်းသား၊ ဆရာ၊ မိဘပူးပေါင်း အရေးဆိုရန် ချမှတ်ခဲ့သည်။

၁၉၅၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့တွင် တကသသည် ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ အင်ဂျင်နီယာကျောင်း

သားများသမဂ္ဂနှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နေ့ကျောင်းသူ/သားများအသင်းတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်တို့ကို ဖိတ်ကြားခေါ်ယူကာ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေး၏ အဓိကအရေးကြီးသည့် အချက်အလက်များကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ဤကျောင်းတလပိတ်ရေးသည် ဆရာများအတွက် ပြင်ဆင်ချိန် ကျောင်းသားများအတွက် ပြန်လည်လေ့လာခြင်းအတွက်လည်းကောင်း၊ ဒေသန္တရဗဟုသုတရှာမှီးရေး၊ အခါကြီးရက်ကြီး မိဘဆွေမျိုးများထံပြန်ရေး၊ အနားယူရေးများအတွက်လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာရေးတွင် မရှိလျှင်မဖြစ်သော အချက်ဖြစ်ကြောင်း၊ (၁၅) ရက် စာပိုသင်ရုံဖြင့် ပညာရေး မတိုးတက်နိုင်ကြောင်း စသည့် အချက်အလက်များကို ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးကြပြီး အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရန်နှင့် ဤကိစ္စတင်ပြရေးအတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အဓိပတိဦးနုနှင့် တွေ့ဆုံရန် သဘောတူညီချက်များ ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၇ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေးကိစ္စ အရေးကြီးဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည်။ စည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၅) အပိုဒ်အရ တကသ အထူးအစည်းအဝေး တရပ်ခေါ်ယူကာ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ပေးရန်၊ ဤကိစ္စစဉ်းစားရန် အရေးပေါ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေး ခေါ်ယူပေးရန်နှင့် ဤကိစ္စကို အကျိုးအကြောင်းနှင့်တကွ ပြည့်စုံစွာ ဆွေးနွေးတင်ပြနိုင်ရန် အဆိုများကို ဤအထူးအစည်းအဝေးတွင် တင်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ အောက်တိုဘာ (၃) ရက်နေ့တွင် တကသကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တက္ကသိုလ်အဓိပတိဦးနုတို့ တွေ့ဆုံရာတွင် တကသ ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အောက်တိုဘာကျောင်းတလ ပိတ်သင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြသည့် အချက်အလက်များ၊ အကိုးအကားအထောက်အထားများကို တက္ကသိုလ်အဓိပတိ ဦးနုကိုယ်တိုင်လက်ခံလာပြီး ယခုနှစ် အချိန်လွန်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် မဖြစ်နိုင်တော့ကြောင်း၊ ဤကိစ္စကို ပညာရေးကော်မရှင်တွင်လည်း တင်ပြစဉ်းစားမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ လာမည့်နှစ် ကျောင်းတလပိတ်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးစားပေးမည် ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ကတိပေးခဲ့လေသည်။

ထို့ကြောင့် တကသ၏ အောက်တိုဘာကျောင်းတလပိတ်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်၏ အောင်မြင်မှုသည် ယခုနှစ်တွင် အကောင်အထည်နှင့်တကွ မတွေ့မြင်ရသော်လည်း လာမည့်နှစ်များတွင် အောင်မြင်နိုင်ရန် လမ်းစများပွင့်လာပြီဟု တကသမှယူဆပေသည်။ ထိုသို့ လမ်းစပွင့်လာသော်လည်း လုံးဝအောင်မြင်မှုရရှိလာရန် တကသသည် စည်းလုံးညီညွတ်သော ကျောင်းသားထုအားဖြင့် မည်မျှထိ တိုက်ပွဲဝင်တောင်းဆိုနိုင်မည် နည်းဟူသည့် အချက်ပေါ်တွင်သာ ကျောင်းသားထု၏ အောင်ပွဲတည်သည်ဟု ယူဆပေသည်။

၄။ လက်ရှိတက္ကသိုလ်ဆေးရုံသည် စစ်မဖြစ်မီက ၎င်းခေတ်၏ ကျောင်းသားဦးရေအချိုးအစားနှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ထားခြင်းဖြစ်၍ ယခုခေတ်တွင် အဆမတန်များပြားလာသော ကျောင်းသားဦးရေနှင့် လုံးဝ မလုံလောက်တော့ပေ။ လူနာခန်းများ၊ ခေတ်မီဆေးနှင့် ဆေးကိရိယာများ၊ အခမဲ့ဆေးထိုးပေးခြင်းများ စသည်တို့ကို တိုးချဲ့ပေးရန် အချိန်ကျနေပေပြီ။

တက္ကသိုလ်ဆေးရုံကို ဆေးကုသည့် ဆေးရုံသက်သက်တွင်သာ မဟုတ်ဘဲ ကျောင်းသားများ အနားယူရိပ်သာတခု ဖြစ်လာသည်အထိ ဆောင်ရွက်ရန် တကသမှ ရည်မှန်းထားပေသည်။ သို့သော် ဤကိစ္စသည် တဖြည်းဖြည်း ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပေသည်။ ကနေ့လောလောဆယ် အနေနှင့် တက္ကသိုလ်ဆေးရုံတိုးချဲ့ရေး၊ ဆေးဝါးများအခမဲ့ကုသခွင့်ရရေး၊ အခမဲ့ဆေးထိုးခွင့်ရရှိရေး၊ သူနာပြုဆရာမများ လုံလောက်စွာ ခန့်ထားရေးအတွက် တောင်းဆိုထားပေသည်။ တောင်းဆိုရရှိ ထားပေပြီ။ အမြန်ဆုံးဖြစ်မြောက်အောင် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရပေမည်။

ကျောင်းဆောင်များ မလုံလောက်မှုပြဿနာကို အာဏာပိုင်တို့က (၃) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ်နှင့် ဖြေရှင်းပေးနေသော်လည်း နှစ်စဉ်တက္ကသိုလ်မှ မလွှဲသဘဲ ထွက်သွားရသော ကျောင်းသားနှင့် ဝင်လာသော ကျောင်းသားဦးရေ မမျှသဖြင့် အခန်းမလုံလောက်မှု ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လျက် ရှိပေသည်။ ယခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားပေါင်း (၂၀၁) ယောက်ကျော် အခန်းမရှိ၍ တခန်းနှစ်ယောက်စနစ်ကို ယာယီအသုံးပြု၍ အခန်းမလုံလောက်မှု ပြဿနာကို တကသမှ ယာယီဖြေရှင်းခဲ့ရလေသည်။ ဤအခက်အခဲမျိုး လာမည့်နှစ်တွင် ပိုမိုကြီးမားစွာ ရင်ဆိုင်ရဦးမည်ဟု တွက်ချက်နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောင်သစ်များကို တိုးတက်လျက်ရှိသည့် ကျောင်းသားဦးရေ အချိုးအစားကို လိုက်၍ အမြန်ဆုံး အလုံအလောက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် တကသမှ တောင်းဆိုလျက်ရှိပေသည်။

၅။ ဆေးသိပ္ပံတွင် ကျောင်းသားဦးရေ တနေ့တခြား များပြားလျက် မန္တလေး၌ပင် ဆေးသိပ္ပံ ခွဲခြားဖွင့်လှစ်နိုင်သည်အထိ ဖြစ်လာသည်။ စစ်မဖြစ်မီကလည်း ဆေးသိပ္ပံသည် သီးခြားဖြစ်ခဲ့ပြီး ယခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားဦးရေ အဆမတန် တိုးတက်လျက်ရှိသည့်အတွက် သီးခြားရပ်တည်နိုင်သည့် အခြေအနေတွင်ရှိသည်။ ဤသီးခြား ကောလိပ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အဓိကလိုအပ်ချက်များကို ပိုမိုတောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်နိုင်ခြင်းကြောင့် (Constituent College) ရရှိရေးအတွက် ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် တကသတို့ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီးလျှင် အမြန်နိုင်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန် တကသမှ တင်ပြတောင်းဆိုထားလျက် ရှိပေသည်။

၆။ ရန်ကင်းနှင့် ထီးတန်းကောလိပ်တို့သည် ဥပစာကောလိပ်အဆင့်သို့ ရောက်ရှိရန် အလွန်လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်ရှိအဆင့်သည် ကောလိပ်နှင့်လုံးဝမတူဘဲ အထက်တန်းကျောင်း သာသာသာရှိသည်။ ကျောင်းဆောင်များ၏ ချို့ယွင်းချက်များ၊ အရည်အချင်းပြည့် ဆရာ/မများ မလုံလောက်ခြင်း၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ မလုံလောက်ခြင်း၊ ပညာသင်

ကြားရေးအဆင့် မတိုးတက်ခြင်းစသော အချက်အလက်တို့မှာ ယနေ့ ရန်ကင်းနှင့် ထီးတန်းကောလိပ်တို့၏ ခံစားရချက်များ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခံစားရချက်များ ပပျောက်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမီသော ဥပစာကောလိပ်တခု ဖြစ်ပေါ်ရေးတို့အတွက် တကသမှ သက်ဆိုင်ရာသို့ တင်ပြတောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိလေသည်။ ထိုသို့ အဆင့်အတန်းမှသာ ဥပစာကောလိပ် တခုအဖြစ်ညီမျှသော ကျောင်းဆောင်များ၊ စာသင်ခန်းများ၊ ဆရာများ၊ ကျောင်းသုံးပစ္စည်းပရိဘောဂများ၊ ဓါတ်ခွဲခန်းပစ္စည်းများ ကို တိုးချဲ့ထားရန် သက်ဆိုင်ရာသို့ တောင်းဆိုထားလျက် ရှိပေသည်။

၇။ ၁၉၅၈ ခုမှစ၍ ရပ်ဆိုင်းထားသော ကျောင်းသားများ ထောက်ပံ့ကြေးကို ယခုအချိန်တိုင် ရပ်ဆိုင်းလျက်ပင် ရှိသေး သည်ကို အမြန်ဆုံးပြန်လည် ဆက်လက်ပေးရန် တကသမှ တောင်းဆိုလျက်ရှိပေသည်။ ဤပြဿနာနှင့် တဆက်တည်းဖြစ်သော တက္ကသိုလ် အသုံးစရိတ်ခွင့်ပြုငွေ (University Grant) ကိုလည်း ယနေ့ကျောင်းသားဦးရေ အချိုးအစားနှင့် ကိုက်ညီမျှအောင် တိုးတက်ခွင့်ပြု ထုတ်ပေးရန် တပါတည်း တောင်းဆိုထားပေသည်။ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာအရည်အချင်း ကောင်းသော်လည်း စီးပွားရေးချို့တဲ့မှုကြောင့် ကျောင်းသားပေါင်းများစွာ ပညာသင်ကြားလိုပါသော်လည်း မသင်ကြားနိုင်ကြချေ။ ဆေးနှင့် အင်ဂျင်နီယာဌာနတို့တွင် ပြင်ပဘုတ်ကော်မရှင်၊ စစ်တပ် စသောအဖွဲ့အစည်းများမှ ထောက်ပံ့ကြေးများယူ၍ ပညာသင်ကြားနေရသော ကျောင်းသားပေါင်းများစွာ ရှိလေသည်။ အမှန်စင်စစ် ဤသို့ ပြင်ပမှ ထောက်ပံ့ကြေးများ ပေးခြင်းထက် တက္ကသိုလ်ဘဏ္ဍာငွေထဲမှ ပေးခြင်းက ပိုမိုကောင်း၍ ပိုမိုမှန်ကန်ပေသည်။ ယခုကဲ့သို့ တက္ကသိုလ်တွင် ထောက်ပံ့ကြေးမရှိခြင်းသည် တက္ကသိုလ်၌ ရှိသင့်ရှိအပ် သည့် ဂုဏ်အင်္ဂါရပ် ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်လည်း မညီညွတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် တကသသည် အစိုးရက တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များ အတွက် သုံးစွဲငွေ (University Grant) ကို အလုံအလောက် တိုးချဲ့ပေးရန်နှင့် တဆက်တည်း အရည်အချင်းထူးချွန်၍ စီးပွားရေးကျပ်တည်းသော ကျောင်းသားများအား ထောက်ပံ့ကြေးများ ပြန်လည်ပေးပါရန် တောင်းဆိုထားလျက် ရှိပေသည်။

(ခ) တကသမှ ဦးစီးလုပ်ဆောင်ခဲ့သော လုပ်ငန်းများ

၁။ ကစားခုန်စားမြှင့်တင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ယခုနှစ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကစားခုန်စား ကျောင်းသားများကို မကြာခဏ စုပေါင်းဆွေးနွေးခြင်းများ၊ လိုအပ်ချက်များ နှစ်နာချက်များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်၍ ၎င်းအချက်များ ပြည့်စုံစေရန် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေခြင်းများကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ပေသည်။ အားကစားသမားတို့အား တကသမှ အတတ်နိုင်ဆုံး အားကစားပစ္စည်း အကူအညီများကို လည်း ပေးခဲ့ပေသည်။

တကသအနေဖြင့် တက္ကသိုလ် ကစားခုန်စားကောင်စီ လုပ်ငန်းများတွင် အရေးကြီးဆုံးအပိုင်းက ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေ သည်။ ဥပမာ ဘော်လီဘောပြိုင်ပွဲများ၊ ဘတ်စကက်ဘောပြိုင်ပွဲများ စသော လုပ်ငန်းများတွင် လည်းကောင်း၊ ဤပြိုင်ပွဲများ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းများတွင် တကသ ကိုယ်စားလှယ်များ တာဝန်ယူထမ်းဆောင်ခဲ့ပေသည်။

မန္တလေးအကြံပြုတော်သို့လည်း တကသမှဦးစီး၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်တို့ရှိ ကျောင်းသားချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေးတို့အတွက် ဘောလုံးအသင်း၊ ဘတ်စကက်ဘောနှင့် ဘော်လီဘောအသင်းတို့ မန္တလေးသို့ သွားရောက်၍ မိတ်ဆွေဖြစ်ပွဲများ ယှဉ်ပြိုင်ကစားခဲ့ကြပေသည်။

သက်ဆိုင်ရာသမဂ္ဂများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ တတိယအကြိမ်မြောက် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲကြီးကို ၁၉၅၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် မော်လမြိုင်မြို့၊ မြို့မကစားကွင်းကြီးတွင် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ ဤကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲကြီးသို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ပြေးခုန်ကစားသမားများ၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ အားကစားသမားများနှင့် မော်လ မြိုင်ဥပစာကောလိပ်မှ အားကစားသမားများ စုစုပေါင်း (၁၀၀) ကျော်မျှ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင် ကစားခဲ့ကြပေသည်။ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်အသီးသီးမှ အားကစားသမားများသည် စိတ်အားထက်သန်စွာနှင့် လည်းကောင်း၊ တဦးနှင့်တဦး အလွန်ချစ်ကြည် ရင်းနှီးစွာဖြင့် လည်းကောင်း ကစားခုန်စားကြသဖြင့် ဗမာပြည် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်အသီးသီးတို့၏ ကစားခုန်စားရေးအဆင့် အတန်း မြင့်မားလာရေးအတွက် ကြီးစွာအထောက်အကူ ဖြစ်စေပေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နှစ်ပတ်လည်ကစားခုန်စားပွဲကြီးကို ၁၉၅၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၈) ရက်နေ့က ကျင်းပပြီးစီးခဲ့ပေပြီ။ ဤကစားခုန်စားပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်လာရေးအတွက် ကစားခုန်စားသမားများ စုစည်းခြင်း၊ ကျောင်းသားထု အားပေးကူညီမှုရရှိရန် ဝါဒဖြန့်လှုံ့ဆော်ခြင်း စသောအကူအညီများ တက္ကသိုလ် ကစားခုန်စားကောင်စီနှင့် တကသ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ပေသည်။ ယခုနှစ် ကျင်းပသော နှစ်လည်ကစားခုန်စားပွဲကြီးတွင် စံချိန်သစ် (၅) ခု တင်လိုက်နိုင်ပေသည်။

တကသမှ ဤမျှထိ ကစားခုန်စားနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသော်လည်း မျှော်မှန်းထားသည့် ကစား ခုန်စား အဆင့်မြင့်တက်သို့ မရောက်ရှိသေးပေ။ ဤမျှော်မှန်းထားသော အဆင့်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန်မှာ တက္ကသိုလ်ကစားခုန်စား ကောင်စီ ပိုမိုကြိုးစား လုပ်ကိုင်လာခြင်း အပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ တကသမှ မည်မျှထိ ကစားခုန်စားရေးတွင် ဆက်လက်ပြီး ခေါင်းဆောင်စည်းရုံးလုပ်ကိုင်သွားသည့် အပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားထု၏ အားပေးကူညီမှု အပေါ်တွင်လည်းကောင်း တည်ရှိနေပေသည်ဟု ယုံကြည်ပေသည်။ တကသမှ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အားကစားလောက မြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် စာတမ်းတခု ရေးသား၍ တင်ပြနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိပေသည်။

၂။ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးကို တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်အသီးသီးတို့ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ ၁၉၅၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၈-၂၉) ရက်နေ့များတွင် မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်စည်းဝေးခန်းမကြီးတွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂနှင့် မကွေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတို့ ဦးစီးခေါင်းဆောင်ကာ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့လေသည်။

ဤကွန်ဖရင့်ကြီးသို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ မဟာဌာနများဖြစ်သော ရန်ကုန်ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မန္တလေး ဆေးသိပ္ပံမဟာဌာနခွဲကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ရန်ကင်း၊ ထီးတန်းကောလိပ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ် အသီးသီးရှိ အသင်းအဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြပေသည်။ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်း (၄၄) ဖွဲ့၊ ကိုယ်စားလှယ်နှင့် လေ့လာသူပေါင်း (၁၂၆) ရောက်တို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ဤတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီးတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်သော အခြေအနေစာတမ်းတရပ်ကို တက်ရောက်သူ ကိုယ်စားလှယ်နှင့် လေ့လာသူအပေါင်းတို့အား တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပေသည်။ အခြားတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများက လည်း မိမိတို့နှစ်နာချက် လိုအပ်ချက်များကို တင်ပြခဲ့ပေသည်။

ဒုတိယနှင့် တတိယအကြိမ် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပရာ၌ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ပြည်တွင်းငြိမ်း ချမ်းရေး ရရှိရေးအတွက် အစိုးရနှင့် တော်လှန်ရေးအင်အားစုတို့ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖြေရှင်းခြင်း ဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်မီးကြီး ငြိမ်းသတ်ရန် မေတ္တာရပ်ခံသည့် ပန်ကြားလွှာတစ်စောင်ကို ဤကွန်ဖရင့်ကြီးတွင် ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသားထု ဒီမိုကရေစီအရေးများ ပြန်လည်ပေးအပ်ရေး၊ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးနှီးနှောဖွယ်ပွဲကြီး တရပ်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးစီးကျင်းပပေးရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး အမြန်ဆုံး တည်ဆောက်ပေးရေးနှင့် ကမ္ဘာ့တင်းမာမှု လျှော့ပေါ့ ရေးအတွက် အပြိုင်အဆိုင် လက်နက်တပ်ဆင်မှုများ၊ အနုမြူလက်နက်များ စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲခြင်းများ မပြုကြရန် တိုက်တွန်း တောင်းဆိုကြောင်းနှင့် လက်နက်စစ်သည်အင်အား လျှော့ပေါ့ရေးလုပ်ငန်းများကို အမြန်ဆုံး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရန် မေတ္တာရပ် ခံသည့် ကြေညာစာတမ်းကိုလည်း ကွန်ဖရင့်ကြီး တခုလုံးက တညီတညွတ်တည်း ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးကို ကျွန်တော်တို့ တကသနှင့်တက ညီနောင်သမဂ္ဂတို့ ပူးတွဲကာ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ကြောင်း။

၃။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်းသည် တခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဆိုင် တခု ဖွင့် လှစ်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သက်ဆိုင်ရာတို့နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့၏။ သမဝါယမဆိုင်အဖြစ်သို့ ရည်ညွှန်းသော်လည်း အခက်အခဲများ ရှိနေပေသည်။ သမဝါယမစနစ်မှာ တယောက်စီ အစုရှယ်ယာဖြင့် မတည်ရမည့်ပြင် လက်ရှိအခြေအနေအရလည်း သမဝါယမ မှတ်ပုံတင်ရန် ခက်ခဲနေပေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် ဦးစီးလုပ်ကိုင်သည့် ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဆိုင် ဖြစ် မြောက်ရေးအတွက် ဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေ၊ ဖြစ်နိုင်သည့်ပုံစံမှ တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်သွားရပေမည်။ ဆိုင်မတည်ရေးအတွက် ကျောင်း ဆောင် သဟာယနှင့်စာဖတ်အသင်း ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အချိန်အခါ အခြေအနေအရ ကျောင်းဆောင် သဟာယနှင့်စာဖတ်အသင်းများမှ ငွေကြေးအကူအညီရရန် အခက်အခဲများ ရှိနေပေသည်။ တကသအနေနှင့်လည်း လုံလောက် သော မတည်ငွေကို ထုတ်ပေးနိုင်သည် မဟုတ်ပေ။ သို့သော်လည်း တကသအနေနှင့် ထုတ်ပေးသည့်ငွေနှင့်ပင် ဖြစ်နိုင်သည့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တံဆိပ်ပါရှိသည့် စာရေးစက္ကူကတ်များ၊ စာအိတ်များစသည်တို့ကို အဖိုးနှုန်းချိုသာစွာနှင့် ရိုက်နှိပ်ရောင်း ချခဲ့သည်။ ယခုအခါ စာရေးစက္ကူကတ်များနှင့် စာအိတ်များ (၂၃၀၀) ကျော်ဖိုးမျှ ရောင်းချပြီးခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ဖော်ပြခဲ့သည့်အခက် အခဲများရှိနေသော်လည်း ကျန်ရှိနေသေးသည့် ငွေနှင့်ပင်မတည်၍ ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဆိုင်တခု ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကြိုးစားရဦးမည်သာ ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ် တကသ၏ ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးဆု (၂) ဆုကိုလည်း ပညာလိုလားပြီး စီးပွားရေးအား ဖြင့် အထောက်အကူ လိုအပ်သောကျောင်းသားများအား အနည်းနှင့်အများ အကူအညီဖြစ်စေရန်အတွက် ယခုနှစ်မှ စတင်၍ ရန်ပုံငွေတရပ် ဖွင့်လှစ်ထားရန် ကြိုးစားလျက် ရှိပေသည်။ အခြား အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအနေနှင့်မူ ပြီးစီးခဲ့သော အောက်တိုဘာ စာမေးပွဲ၌ ရန်ကင်းနှင့် ထီးတန်းကောလိပ်များသို့ သွားရောက်ဖြေဆိုရမည့် ကျောင်းဆောင်အသီးသီးမှ ကျောင်းသူ/သားများအဖို့ သွားလာမှုလွယ်ကူစေရန် မော်တော်ကားများ စီစဉ်ပေးခဲ့ပေသည်။ နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များ ကျောင်းသားများ မိမိတို့ရပ်တံ ပြန်ကြရာ၌ နှစ်စဉ်ရအပ်ရမိဖြစ်သော နိုင်ငံတော် လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဌာနမှ အထူးလျှော့နှုန်းကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သဖြင့် ပြန်လည် ပေးအပ်ရန် တောင်းဆိုထားခဲ့ပေသည်။

၄။ ကျောင်းသား-ဆရာ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ယခုနှစ်တွင် အတော်အောင်မြင်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ ရွေးကောက်ပွဲနှစ်လုံး၌ ဆရာကြီးများ၏ အားကြီးမာန်တက်ကူညီခြင်းများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ပူးတွဲစီစဉ်လုပ်ကိုင်ခြင်းများ သည် ထင်ရှားသောအောင်မြင်ချက် သာဓကများ ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားတို့၏ လုပ်ငန်းတွင် ပိုင်းဝန်းကူညီသော

ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆရာနှင့် ကျောင်းသား အမြဲတမ်း ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေး၊ ညီညွတ်ရေး ရှေ့အလားအလာ ကောင်းမွန်လာ စေရန်လည်းကောင်း၊ ပြီးစီးခဲ့သည့် ကူညီမှုအတွက် ကျေးဇူးတင်ဂုဏ်ပြုသည့် အနေနှင့်လည်းကောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ကူညီခဲ့သော ဆရာ/မများအား တကသမှ ကျေးဇူးတင်ဂုဏ်ပြုပွဲတရပ် ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ဤသည်မှာလည်း ဆရာကျောင်း သားညီညွတ်စွာ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေးအတွက် ပိုမိုလေးနက်စွာ အတိအကျချပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာကြီးများ ဖြစ်သည့် ပါမောက္ခဦးဘညွန့်၊ ဒေါက်တာသာလှ၊ ဒေါက်တာညီညီတို့သည် တကသမှ ဦးစီးသည့် ဟောပြောပွဲများတွင် စာပေနှင့် ပတ်သက်သော ဟောပြောချက်များကို လာရောက်ဟောပြောခဲ့ကြလေသည်။ နိုင်ငံခြား ပညာရေးပါရဂူများအား ဂုဏ်ပြုဇည့်ခံပွဲသို့ ဆရာများအား ဖိတ်ကြားခြင်းအားဖြင့်လည်း ဆရာနှင့်ကျောင်းသား ပိုမိုရင်းနှီးမှု ရရှိခဲ့လေသည်။ ဤအချက်များကို ထောက်ခြင်း အားဖြင့် ယခုနှစ်တွင် ဆရာနှင့်ကျောင်းသား ရင်းနှီးချစ်ခင်မှု၊ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်မှုများ ယခင်နှစ်များကထက် ပိုမိုတိုးတက်လာ ကြောင်း တွေ့နိုင်ပေသည်။ နောင်တွင် ယခုထက်ပိုမို၍ ရင်းနှီးမှု၊ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်မှုများ ပြုလုပ်သွားရန်လည်း တကသမှ ခံယူချမှတ် ထားပေသည်။

၅။ ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ယခင်နှစ် တကသမှ တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သောကြောင့် ကျောင်းဆောင်စီမံအုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိခဲ့သော်လည်း ယနေ့ထိပင် တိတိကျကျ အကောင်အထည်ဖော်ပြီး မဆောင်ရွက်နိုင်ဖြစ်နေပေ သည်။ အချို့နေရာများတွင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တို့က အုပ်ချုပ်ခွင့် လွှဲအပ်ပေးခြင်း၊ လွှဲအပ်ပေးရန် နှောင့်နှေးထားခြင်းနှင့် ကျောင်းသားများကိုယ်တိုင် လက်မခံရန် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကြိုးစားနေခြင်းများကို တွေ့ရှိရလေသည်။ ဤမလိုလားအပ်သည့် အချက်များအပြင် ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို ကျောင်းသားများ နားမလည်သဘောမပေါက်စေရန် ရှုပ်ထွေးအောင်လုပ် ခြင်း၊ မသက်ဆိုင်သောလုပ်ငန်းများကို ကျောင်းသားများအား ခိုင်းစေခြင်းဖြင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း သဘောကွဲလွဲမှုများ ပေါ်စေခြင်းစသော မဖွယ်ရာသည့် အချက်အလက်များလည်း ပေါ်ပေါက်လျက် ရှိပေသည်။ ဤပြဿနာများကို ကျွန်တော်တို့အမှု ဆောင်အဖွဲ့သည် ယခုအချိန်ထိ ထိရောက်စွာ ဘာမျှမဖြေရှင်းခဲ့သော်လည်း လာမည့်နှစ် ကျောင်းချိန်မှစ၍ စနစ်တကျစီမံ ကိန်းချ ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်သွားရန် သတ်မှတ်ထားပေသည်။ လာမည့်နှစ်တွင် ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက် ၍ တဖက်မှ ပညာပေးရင်းလင်းရေးနှင့် ဝါဒဖြန့်ချိလှုံ့ဆော်ရေး အစဉ်သဖြင့်လုပ်ကိုင်သွားပြီး အခြားတဖက်မှ ကျောင်းဆောင် အလိုက် သတ်မှတ်ထားသည့်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ကော်မတီများ၏ အခွင့်အာဏာ အတိအကျဖော်ထုတ်ပြီး စီမံအုပ်ချုပ်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်လာစေရန် လက်တွေ့ညွှန်ပြလုပ်ကိုင်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန်စသော လက်တွေ့လုပ်ငန်းများကို ကိုင်တွယ် လုပ်ဆောင်သွားရန် စီစဉ်လျက်ရှိပေသည်။

တဖက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ၌ ကြေညာခဲ့သော တကသ၏ အဓိကလုပ်ငန်းစဉ် တာဝန် (၁၂) ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်အောင် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရာတွင် လုပ်ပြီး၊ လုပ်ဆဲနှင့် လုပ်လတ္တံ့သော လုပ်ငန်းများ၌ အောင်မြင်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများလည်းရှိပေသည်။ မအောင်မြင်သေးသည့် လုပ်ငန်းများလည်း ရှိပေသည်။ တစိတ်တဒေသ မအောင်မြင်သေးသည့် ဆက်လက်လုပ်ရမည့် လုပ်ငန်းများလည်း ရှိပေသည်။ မလုပ်ကိုင် မထမ်း ဆောင်ရသေးသည့် လုပ်ငန်းများလည်း ရှိသေးသည်ကို ထပ်မံတင်ပြလိုပေသည်။

အခန်း(၄)

အခြားလုပ်ဆောင်ခဲ့သောလုပ်ငန်းများ

၁၉၅၇ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုသည် တကသသို့ အလည်အပတ်လာရာ ဝယ် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ကြိုဆိုခဲ့ပေသည်။ ဦးနုနှင့် အမှုဆောင်တို့ ချစ်ခင်ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာ ကျောင်းသား ရေးရာပြဿနာများကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြလေသည်။ တကသမှ အဓိကထား၍ တင်ပြခဲ့သည့်အချက်များမှာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာ ရေးနှိုးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတရပ် အစိုးရမှ ဦးစီးကျင်းပရေး၊ ဖျက်သိမ်းခံနေရသော သမဂ္ဂများအရေး၊ အဖမ်းခံနေရသော ကျောင်း သားများအရေး၊ ကျောင်းထုတ်ခံနေရသော ကျောင်းသားများအရေးနှင့် စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့် ပိတ်ပင်ခံနေရသော ကျောင်းသားများ အရေးကို အဓိကထား၍ တင်ပြဆွေးနွေး ခဲ့ပေသည်။

၁။ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏ အကြံပေးချက်အရ ပညာရေးကော်မရှင်၏ အကူအညီဖြင့် နိုဝင်ဘာနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ အတွင်း တွင် ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၊ ပြည်သူ့တရုတ်ပြည်၊ အင်္ဂလန်စသော နိုင်ငံများမှ ရောက်ရှိနေသော ပညာရေးပါရဂူများကို တကသမှ ဦးစီးဖိတ်ခေါ်ကာ ပညာရေးဟောပြောပွဲများ ဆက်တိုက်ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ဤပါရဂူများသည် မိမိတို့နိုင်ငံအသီးသီးရှိ ပညာရေး စနစ် အသီးသီးအကြောင်းကို အသေးစိတ်ဟောပြောလျက် မရှင်းလင်းသည့်အချက်အလက်များကို စိတ်ရှည်စွာ ဖြေကြားသည့် အတွက် ကျောင်းသားထုသိရှိလိုသည့် အချက်အားလုံးကို သိရှိခွင့် ရရှိခဲ့ပေသည်။

၂။ ဤသို့ တကသ၏ဖိတ်ကြားချက်အရ လာရောက်ဟောပြောကြသည့် နိုင်ငံခြားပါရဂူ ဧည့်သည်တော်များအား ချီးကျူး ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ဧည့်ခံပွဲတရပ်ကို ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် တကသခန်းမ၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ဤဧည့်ခံပွဲ၌ ဆရာ/မများ၊ တက္ကသိုလ်ရှိ အသင်းအဖွဲ့ အင်အားစုကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြင်ပနိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သတင်းထောက်များကို

ဖိတ်ကြားခဲ့သည့်အပြင် တကသ၏ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ကျင်းပရေးနှင့် ပတ်သက်သော သဘောထား တင်ပြချက်များကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပေသည်။

၃။ ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် ဂျပန်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဂျပန်ပြည် အနုမြူလက်နက်ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့ (Japanese Council Against A&H Bomb) သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (I.U.S) ကိုယ်စားလှယ်အနေဖြင့် ဗမာပြည်သို့ လာရောက်လည်ပတ်ရာ တကသမှ ဂုဏ်ပြုဧည့်ခံခဲ့ကြောင်း။ တကသ၏ဧည့်သည် အဖြစ် ရန်ကုန်မြို့တွင် တပတ်ကြာမျှနေထိုင်ပြီး ကျောင်းသားရေးရာပြဿနာများ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးပြဿနာများကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသွားခဲ့ပေသည်။

၄။ ၁၉၅၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၆-၇-၈) ရက်နေ့များတွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဦးစီးကျင်းပသော သီးခြားတက္ကသိုလ် အကြံပွဲတော်သို့ မတကသ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ တကသမှ ဦးစီးခေါင်းဆောင်၍ အားကစားသမားများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ကြပေသည်။

တကသမှ ထိုသို့ မန္တလေးအကြံပွဲတော်သို့ တက်ရောက်ရာတွင်-

- (၁) လာမည့်နှစ်မှစ၍ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကို သီးခြားတက္ကသိုလ်ဖြစ်တော့မည်ကို လှိုက်လှဲစွာ ထောက်ခံခြင်းနှင့်
- (၂) မန္တလေးတက္ကသိုလ် ညီနောင်ကျောင်းသားများနှင့် ရင်းနှီးချစ်ခင်ရေး၊ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေးဟူသည့် အခြေခံ သဘောထားနှစ်ရပ်ဖြင့် တက်ရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း တက္ကသိုလ်ဘောလုံးအသင်း၊ ဘတ်စကက်ဘော၊ ဘော်လီဘောအသင်းတို့နှင့် ပွဲတော်တွင် ကူညီ ကပြရေးအတွက် အကအဖွဲ့များကိုပါ တကသမှ ဖိတ်ခေါ်စုစည်း၍ ညီညွတ်စွာ အားပေးတက်ရောက်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် မန္တလေးတွင် မမျှော်လင့်သည့် ပြဿနာတစ်ခုနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ၍ တကသမှ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဝမ်းနည်းကြောင်း မှတ်တမ်းတင် ထားခဲ့ပေသည်။ မန္တလေးသို့ ရောက်သောအခါ ဆရာများဦးစီးသည့် ကပွဲများစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က ရန်ကုန်မှလာသည့် ကပွဲများကို အစမ်းကပြစစ်ဆေးခံပြီးမှ ကပြရမည်ဆိုလာရာ တကသအနေဖြင့် ဤမှုကို လုံးဝလက်မခံနိုင်သောကြောင့် ကျန်တော်တို့၏ ကပွဲများ လုံးဝကပြခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ မတကသအနေနှင့် ဤစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့အား အပြင်းအထန် အရေးဆိုသော်လည်း အချည်းနှီး ပင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သော ဆရာတစ်ပါးအပြုအမူနှင့်ပတ်သက်ပြီး မတကသမှလည်း ဝမ်းနည်းကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။ နောင် ဤအဖြစ်အပျက်မျိုး ပေါ်ပေါက်မှုဖြစ်မလာရန်နှင့် တားဆီးနိုင်ရန်တို့အတွက် ဤအဖြစ်အပျက်က သမဂ္ဂနှစ်ခုတို့အား ကြီးစွာသောသင်ခန်းစာ ပေးအပ်ခဲ့ပေသည်။

၅။ မန္တလေးတက္ကသိုလ် အကြံပွဲတော်သို့ ဧည့်သည်တော်အဖြစ် တက်ရောက်ရင်း မန္တလေးမြို့ရှိ စိုက်ပျိုးရေးအတတ် သင်မဟာဌာနကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်များနှင့် ဒီဇင်ဘာ (၁၁) ရက်နေ့တွင် လည်းကောင်း၊ မန္တလေးဆေးအတတ်သင် မဟာဌာနခွဲကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် (၉) ရက်နေ့တွင် လည်းကောင်း တကသအမှုဆောင်တို့ ရင်းနှီးချစ်ကြည် ရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြပေသည်။

၆။ အင်ဂျင်နီယာမဟာဌာနကျောင်းသားများအား ကျောင်းတက် ၇၅% မပြည့်လျှင် စာမေးပွဲဖြေခွင့် မပေးသည့်ကိစ္စကို တကသသည် အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် လက်တွဲတိုက်ပွဲဝင်လျက် ရှိပေသည်။ ဤကိစ္စကို တကသမှ ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၉) ရက်ကတည်းက ဆီးနိတ်သို့ တင်ပြထားသော်လည်း အင်ဂျင်နီယာမဟာဌာနမှူးက နှောင့်နှေးထားသဖြင့် ကြာရှည်လာရာ ယခုအခါ စာမေးပွဲများ နီးကပ်လာပြီဖြစ်သောကြောင့် ဤကိစ္စကို ဖြေရှင်းပေးရန် တကသနှင့် အင်ဂျင်နီယာသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်တို့သည် ပါမောက္ခချုပ်နှင့် (၃) ကြိမ်တိုင် သွားရောက်တွေ့ဆုံ တောင်းဆိုသော်လည်း မရရှိသေးသဖြင့် ရှေ့ဆက် လက်ဆောင်ရွက်သွားရန် အင်ဂျင်နီယာသမဂ္ဂနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်လျက် ရှိပေသည်။

၇။ တကသကြွေးကြော်သံ အိုးဝေစာစောင်ကို ၂၄၊ ၉၊ ၅၇ ရက်နေ့ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် အနေဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ပေသည်။ ထို့နောက် (၃၇) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားနေ့တွင် အမျိုးသားနေ့အထူးထုတ်အဖြစ် အိုးဝေစာစောင် ကို တတိယအကြိမ် ၁၆၊ ၁၁၊ ၅၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့ပေသည်။

နှစ်ပတ်လည် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကို ဤနှစ်မကုန်မီ ထုတ်ဝေနိုင်ရေးအတွက် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီမှ စာမူများတောင်းခံ ခြင်း၊ ကြော်ငြာများကောက်ခံခြင်း စသောလုပ်ငန်းများကို အပူတပြင်းကြိုးပမ်းလျက် ရှိပေသည်။ နှစ်လည် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကို ကောင်းမွန်သေသပ်ပြီး အဆင့်အတန်းမီသော မဂ္ဂဇင်းတစ်ခုအဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးစားလျက်ရှိပေရာ မဂ္ဂဇင်းကောင်း တခု ဖြစ်လာရေးအတွက် ကျောင်းသားထုအားပေး ကူညီမှုများ လိုအပ်လျက်ရှိသောကြောင့် ကျောင်းသားထုမှ ကူညီပါရန် လေးနက်စွာ မေတ္တာရပ်ခံလိုက်ပါကြောင်း။

အခန်း (၅)

အထိမ်းအမှတ်နေ့များကျင်းပခြင်း

(၁) အမျိုးသားနေ့ ။ (၃၇) ကြိမ်မြောက်အမျိုးသားနေ့ကို ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် တကသသည်

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် ပူးပေါင်းဦးစီးကာ ရန်ကုန်မြို့ ဆူးလေဘုရားလမ်း အလုပ်သမားကျောက်တိုင်၌ ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ဤအောင်ပွဲနေ့၌ ပညာရေးအဆို၊ ဒီမိုကရေစီရေးအဆိုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးအဆိုများ တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

(၂) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ ။ ။ ၁၉၅၇ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ဖြစ်သည့် အလျောက် တကသသည် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် ပူးပေါင်းလျက် ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်း ချမ်းရေး၊ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားထု သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတို့အတွက် ဟောပြောပွဲများ၊ ကပွဲများနှင့် တခမ်းတနား ကျင်းပခဲ့လေ သည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ပန်းချီပြပွဲနှင့် စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲများကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ပန်းချီပြပွဲကို တပတ်ကြာမျှ တကသခန်းမတွင် ပြသခဲ့ပေသည်။

(၃) ကျောင်းသားနေ့ ။ ။ (၁၉) ကြိမ်မြောက်ကျောင်းသားနေ့ကို တကသသည် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် ပူး ပေါင်းကာ ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်စက္ကယား၌ ၁၉၅၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့လေသည်။ ဤကျောင်းသားနေ့အခမ်းအနား လူထုစည်းဝေးပွဲကြီးတွင် ပညာရေးအဆိုများ၊ ဒီမိုကရေစီရေးအဆိုများနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးအဆို များကို တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခဲ့ပေသည်။

အခန်း (၆)

အထွေထွေ

ရဲဘော်တို့-

တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ချမှတ်ထားသော လုပ်ငန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရင်း တကသကြီး ကြီးထွားတိုး တက်ရေး၊ ဂုဏ်သိက္ခာမြင့်တက်ရေးနှင့် အခွန်ရှည်စွာတည်မြဲရေးတို့အတွက် ဝိုင်းဝန်းကူညီ အားပေးခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီး တို့အား အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ကျေးဇူးတင်ဂုဏ်ပြုကြောင်း မှတ်တမ်းတင်လိုက်ပေသည်။

တကသပိဋကတ်တိုက်သို့ စားပွဲကုလားထိုင် (၂) စုံနှင့် စာအုပ်စာတမ်းများ ပေးလှူခဲ့သော နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုသို့ များစွာကျေးဇူး ဥပကာရတင်ရှိကြောင်း တကသမှ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေသည်။ စာကြည့်တိုက် တိုးတက်မှုအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ ပိဋကတ်တိုက်မျိုးက သီးခြားအစီရင်ခံစာတစောင် တင်သွင်းဦးမည် ဖြစ်ပေသည်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ကူညီ ကြိုးကြပ်ခဲ့ကြသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဆရာ/မအပေါင်းတို့အား လည်းကောင်း၊ မန္တလေးမဟာဌာနအသီးသီးမှ ဆရာ/မအပေါင်းတို့အား လည်းကောင်း၊ တကသ၏ ပညာရေးဟောပြောပွဲများတွင် စိတ်အား ထက်သန်စွာ လာရောက်ဟောပြောကူညီကြသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဆရာအသင်းမှ ဆရာကြီးများအား လည်းကောင်း ကျေးဇူး ဥပကာရ အထူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေသည်။

တကသမှ ဖိတ်ကြားချက်အရ လာရောက်ဟောပြောကြသော နိုင်ငံခြားပါရဂူအသီးသီးတို့အား ဤသို့ လာရောက် ဟောပြောခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဤသို့ဟောပြောနိုင်ရန် အစီအစဉ်များလုပ်ပေးသည့် ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မရှင် တွဲဘက် အတွင်းရေးမှူး ဆရာဦးဘမြင့်အား လည်းကောင်း အထူးကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေသည်။

တကသ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ စာပေအနုပညာအကြောင်း လာရောက်ဟောပြောခဲ့သော စာရေးဆရာများအား လည်း ကောင်း၊ စာရေးဆရာအသင်းအား လည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေသည်။

မန္တလေးအကြံပွဲတော် တက်ရောက်စဉ် ၁၁၊ ၁၂၊ ၅၇ ရက်နေ့တွင် မတကသ၊ တကသ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များအား မိတ်ဆက်ဂုဏ်ပြုပွဲတရပ် ဧည့်ခံခဲ့ရာ ထိုဧည့်ခံပွဲအတွက်လည်းကောင်း၊ ပွဲတော်တက်ရောက်ပါရန် ဖိတ်ကြားမှုအတွက်လည်း ကောင်း၊ ပွဲတော်ကာလအတွင်း ပြုစုစောင့်ရှောက် ဧည့်ခံမှုများအတွက်လည်းကောင်း၊ တကသမှ များစွာချီးကျူးဂုဏ်ပြုကျေးဇူး တင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေသည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ အထိမ်းအမှတ်ပွဲတွင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများ သတင်းပတ်အတွင်း (နိုဝင်ဘာ ၁၇ မှ ၂၄ ရက်နေ့ထိ) ဖိတ်မန္တကပြုချက်ကြောင့် ခင်းကျင်းပြသသော ပန်းချီပြပွဲဖြစ်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပန်းချီဆရာ ဦးနန်းဝေနှင့် မိမိတို့ပန်းချီကားချပ်များ ပြသခွင့်ပြုသော ပန်းချီဆရာကြီးအသီးသီးတို့အား တကသမှ များစွာကျေးဇူးတင် ဂုဏ်ပြုပါကြောင်းနှင့် မှတ်တမ်းတင်အပ်ပေသည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့အထိမ်းအမှတ် ပဒေသာကပွဲတွင် ပါဝင်ကပြသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများနှင့်တကွ ဝိုင်းတော်တီး အဖွဲ့သားများအား ကျေးဇူးတင်ဂုဏ်ပြုကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေသည်။

ရဲဘော်တို့-

ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ငါတို့ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ချမှတ်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အောင်မြင်သည့် အချက်များလည်းရှိပေသည်။ မအောင်မြင်သေးသည့် အချက်များလည်းရှိပါသည်။ တစိတ်တဒေသသာ အောင်

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

မြင်သေးသည့် အချက်များလည်း ရှိပါသည်။ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးနှင့် အခြေအနေအမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသဖြင့် ချို့ယွင်းတိမ်းပါးချက်များလည်း ရှိသည်ကို ငါတို့ဖွင့်ဟဝန်ခံခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ ဆက်လက်၍ လုပ်ကိုင်ရန် ကျန်ရှိနေသေးသော လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဦးလည်မသုန် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်သွားမည်ဟု လေးနက်စွာ ကတိပေးခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းသားထု၏ တစ်နေ့တညီညွတ်မှုအင်အားဖြင့် ဤလုပ်ငန်းများကို အောင်ပွဲပန်းတိုင်သို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည်ဟု တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်ခဲ့သည်။

ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေးမှ အောင်ပွဲသို့

(ပုံ)

မောင်စီ

ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

နေ့စွဲ- ၁၉၅၇ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၄) ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။

(ဗ)

စာကြည့်တိုက်ဌာနအစီရင်ခံစာ

(အစီရင်ခံစာ အစပိုင်းပျောက်ဆုံးနေသည်။)

သမဂ္ဂစာကြည့်တိုက်သည် ဤသို့အကူအညီတောင်းခံရာ၌ သမဂ္ဂအခွင့်အာဏာနှင့် ဝါဒကို ထိပါးစေသော မည်သည့် အကူအညီကိုမျှ လက်ခံစဉ်းစားမည် မဟုတ်ပေ။

စာအုပ်များထားရှိပုံစနစ်

တကသစာကြည့်တိုက်ရှိ စာအုပ်များကို (Decimal Classification) ခေါ် ဘာသာနှင့်လည်းကောင်း၊ ဘာသာ ရပ်ဆိုင်ရာ အမျိုးအစားအလိုက် နံပါတ်များရေးထိုးကာ သူ့ဘာသာနှင့်သူ သိခြားစိရှိပေသည်။ ဤနည်းစနစ်ကြောင့် စာအုပ် ငှားရမ်းသူသည် အလိုရှိသောဘာသာရပ်ကို တိုက်ရိုက်ရွေးချယ်နိုင်သည်။ ဤသို့ သမဂ္ဂစာကြည့်တိုက်အတွက် စာအုပ်များကို ခွဲခြား၍ စနစ်တကျထားရာ၌ တာဝန်ယူဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ပေးသော ဦးအန့်မောင်အား စာကြည့်တိုက်ကော်မတီ ကိုယ်စား ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

တကသစာကြည့်တိုက်၏ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများစာရင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာသတင်းစာများ

အင်္ဂလိပ်သတင်းစာများ

မဂ္ဂဇင်းများ

ဂျာနယ်များ

မြန်မာ့အလင်း

နေရှင်း

မြဝတီ

Time

ဟံသာဝတီ

နယူးတိုင်း

သွေးသောက်

New Time

လူထု

လူထုဂျာနယ်

ရန်ကုန်

စီးပွားရေးဂျာနယ်

ထွန်းနေ့စဉ်

ပြည်သူ့ဂျာနယ်

လင်းယုန်

သူရိယ

ကြေးမုံ

စားပွဲကုလားထိုင် (၃) စုံနှင့် ဘီရို (၁၅) လုံး ရှိသည်။ သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များမှာ (နည်းပါးသေးရာ) တိုးချဲ့ရန် လိုအပ်ပေသည်။

တကသ စာကြည့်တိုက်သည် ၁၉၅၆ ခုနှစ် အသစ်တဖန် တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်မှစ၍ ယနေ့အချိန်ထိ (၂) နှစ် သက်တမ်း ရှိခဲ့ပေသည်။ သို့ရာတွင် သမဂ္ဂစာကြည့်တိုက်မှာ စစ်မဖြစ်မီကလို မြန်မာပြည်၏ အကောင်းဆုံးသော နိုင်ငံရေးစာကြည့် တိုက်တခု မဖြစ်လာသေးပေ။

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု - ၁၉၅၇ မှ ၁၉၅၈ - ဒီမိုကရေစီရေး ဒီမိုကရေစီပညာရေး ငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေးအသွင်

စစ်ပြီးခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကောင်းဆုံးသော နိုင်ငံရေးစာကြည့်တိုက်တစ်ခု ဖြစ်မြောက်ရေး ကျွန်ုပ်တို့ ဆက်လက် ကြိုးပမ်းကြပါစို့။

- သမဂ္ဂစာကြည့်တိုက်အား ဝိုင်းဝန်းကူညီကြ
- သမဂ္ဂစာကြည့်တိုက် တိုးတက်ရမည်

အောင်သာကျော်
စာကြည့်တိုက်ဌာနမှူး
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

Source: Oway Magazines

ဦးစိုးသိန်း (၁၉၅၇-၅၈)

မြောင်းမြခရိုင်၊ အိမ်မဲမြို့နယ်၊ ပုလဲညောင်ပိုင်းရွာတွင် မွေးဖွားသည်။ ပုလဲညောင်ပိုင်းရွာ မြန်မာအထက်တန်းကျောင်း၊ မြောင်းမြမြို့ အစိုးရအထက်တန်းကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ ၁၉၄၇-၄၈ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိကာ ပညာဆည်းပူးသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအရေးတော်ပုံတွင် ဖမ်းဆီးခံရပြီး ရာသက်ပန် ကျောင်းထုတ်ခံခဲ့ရ၏။ ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့် ရရှိသည်။ ၁၉၅၆-၅၇ ခုနှစ်မှာပင် တကသအမှု ဆောင်တဦးအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၍ အတွင်းရေးမှူးတာဝန်ကို ပေးအပ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၅၇-၅၈ ခုနှစ် တွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရက ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီတရပ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းများ၊ နိုင်ငံခြားပါရဂူများကို ဖိတ်ခေါ်ကာ အကြံဉာဏ်တောင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့၏။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ အကူအညီဖြင့် ကျောင်း သားများ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး တရပ်ကို တကသ၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် တက္ကသိုလ်ကောလိပ်သမဂ္ဂတို့က ဦးစီးကာ ကျင်းပခဲ့၏။

နိုင်ငံတော်အစိုးရက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသားချစ်ကြည်ရေးအဖွဲ့တဖွဲ့ကို တရုတ်ပြည်၊ ယူနန်နယ်သို့ ပထမဆုံး အကြိမ် စေလွှတ်ခဲ့၏။ တရုတ်ပြည်၊ ပီကင်းမြို့တော်၌ ကျင်းပသော ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခဲ့၏။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ - အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီ (၁၉၅၇-၁၉၅၈)

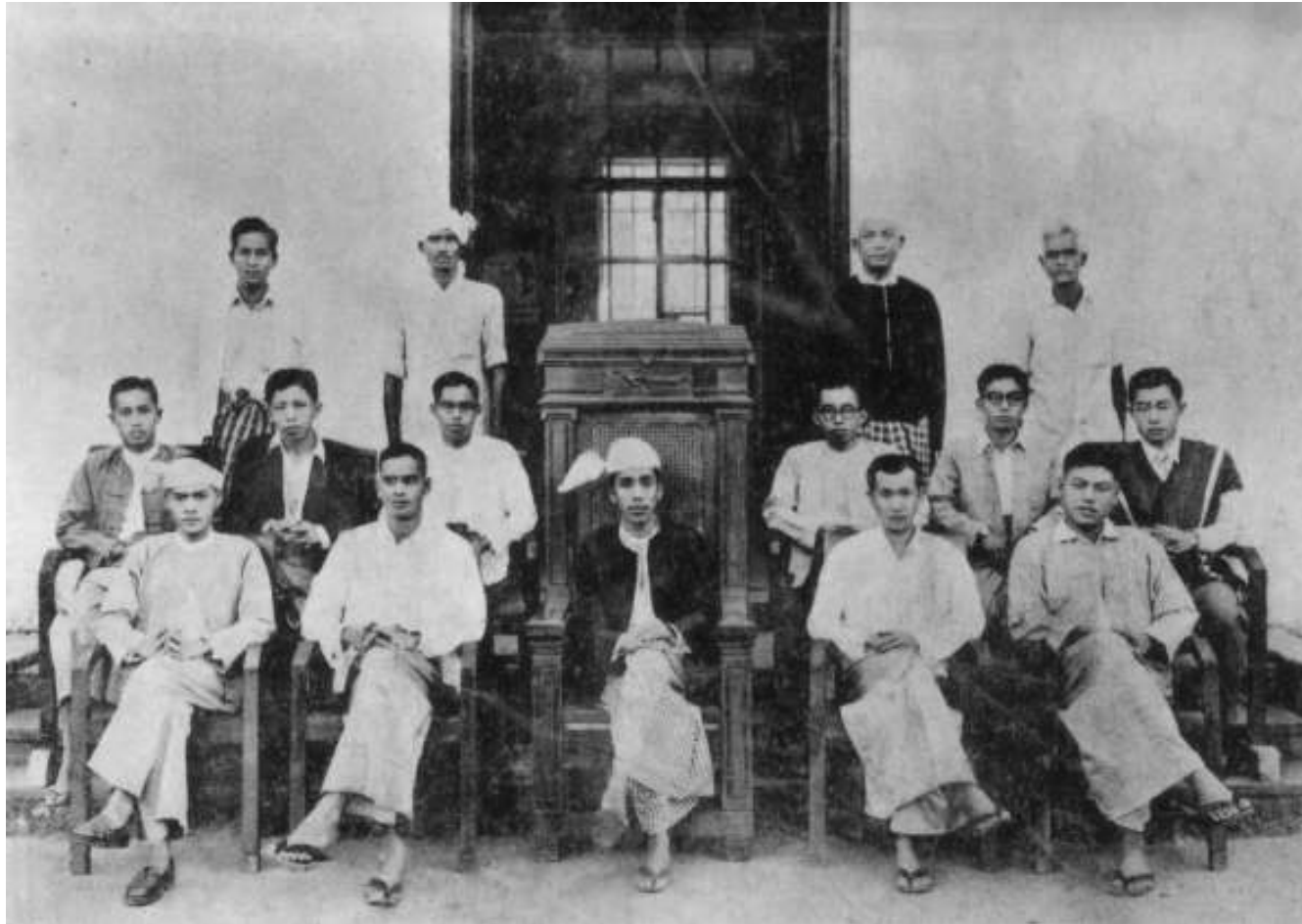

Source: Oway Magazines

၅၆၄ ကိုသိန်းရှန် (ငွေထိန်း) ကိုညွှာဏ်ရင် (အိုးဝေတာဝန်ခံ) ကိုတင်အေး (အတွင်းရေးမှူး) မကြည်အေး (အမှုဆောင်)
ကိုလှမြင့် (အမှုဆောင်) ကိုဘိုးဟန် (အမှုဆောင်) ကိုဌေးအောင် (အလုပ်တာဝန်ခံ)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၅၇- ၁၉၅၈)

၅၆၅

Source: Oway Magazines

ရှေ့တန်း - ကိုခင်မောင်ကြီး	ကိုစီ	ကိုစိုးသိန်း	ကိုသိန်းရှန်	ကိုခင်မောင်အုန်း
(တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး)	(ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)	(ဥက္ကဋ္ဌ)	(ငွေထိန်း)	(အတွင်းရေးမှူး)
ဒုတိယတန်း - ကိုခင်အောင်	မောင်ကိုယု	ကိုညွှတ်ရင်	ကိုအောင်ထွန်း	ကိုအောင်သာကျော်
(ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ကစားခုန်စား)	(လူထုဆက်ဆံရေး)	(အိုးဝေတာဝန်ခံ)	(သက်သာချောင်ချိရေး)	(စာကြည့်တိုက်မှူး)
နောက်ဆုံးတန်း - ကိုလှကျော်	ရန်ကနား		ဦးကံသိန်း	ကိုစောတသာကလား
				(နိုင်ငံခြားရေး)
				ပါပယား

၁၉၅၇-၅၈ ခုနှစ်
တကသ မည်သို့
ရွေးကောက်လိုက်
သနည်း

ရွေးကောက်ပွဲအကြို ညီညွတ်ရေးတပ်ဦး
ပိုစတာ လှည့်လည်ပွဲ

တပ်ဦးမှ ကြွေးကြော်မဲဆွယ်ကြစဉ်

ရဲခေါင်မေများကလည်း ဤသို့တသွယ်

Source: Open Magazine

ရွေးကောက်ပွဲကို အောင်မြင်စွာ
ပြီးဆုံးပြီးနောက်၊ တညတာလုံး
မဲအနိုင်အရှုံးကို
စောင့်၍နားထောင်ကြသော
ရဲဘော်များမှာ
ဘွဲ့နှင်းသဘင်အရေတွင်
ခဲလျက်ပင်၊ နောက်ဆုံးနံနက်
(၄) နာရီတွင် အနိုင်အရှုံး
ကျေညာရာ

ရန်ကင်းမဲရုံမှ မဲပုံယူလာစဉ်

ဆေးသိပ္ပံတပ်ဦးမှလည်း ဤသို့

တပ်ဦးမဲပုံကို ကခုန်၍ ကြိုလင့်လာကြစဉ်

ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး
 ကိုယ်စားလှယ်များ
 အရွေးခံရကြောင်း
 ကျေညာခြင်းခံရ၍
 ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ
 ပြီးဆုံးခဲ့ပြီးတကား။

မဲများကိုရေတွက်ရန် မဲပုံးသွန်လိုက်စဉ်

တညတာလုံး အနိုင်အရှုံး စောင့်ဆိုင်း၍
 နီးပတ်တီးနေကြသော တပ်ဦးရဲဘော်များ

အနိုင်ရရှိသော တပ်ဦးရဲဘော်များ
 တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို
 လှည့်လည်ကခုန်စဉ်

Source: Omya Magazine

အခန်း (၂)

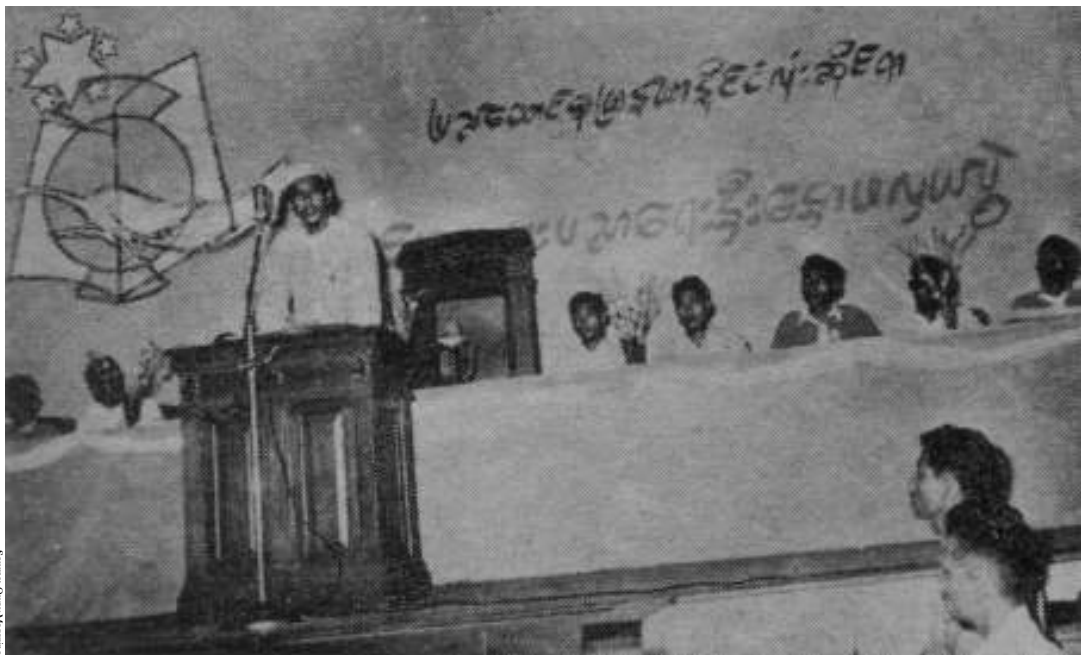

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ဒီမိုကရေစီပညာရေး ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၇ မှ ၁၉၅၉)

(က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ
၁၉၅၇ ခု၊ ဩဂုတ် (၉) ရက် မှ (၁၃) ရက်

Source: Omya Magazine
ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ သဘာပတိ တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုးသိန်း မိန့်ခွန်းပြောနေစဉ် (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွဲနှင်းသဘင်ခန်းမ)

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကျင်းပရာ၌ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ (၁၀) ဦး၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ (၅) ဦး၊ မော်လမြိုင်ကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ (၅) ဦး၊ မကွေးကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ (၅) ဦး၊ ကျောင်းဖြူကောလိပ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ (၅) ဦး၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ (၅) ဦး ပေါင်းအဖွဲ့ဝင်ပေါင်း (၄၀) ပါဝင်သည်။

နှီးနှောဖလှယ်ပွဲဦးစီးအဖွဲ့တွင်-

၁။ ကိုစိုးသိန်း	သဘာပတိ (တကသ)
၂။ ကိုစောလွင်	ဒု-သဘာပတိ (မတကသ)
၃။ ကိုခင်မောင်အုန်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး (တကသ)
၄။ ကိုတင်ရွှေ	တွဲဘက်-အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး (မတကသ)
၅။ ကိုကျော်လှ	အဖွဲ့ဝင် (မော်လမြိုင်ကောလိပ်)
၆။ ကိုမင်းထွေး	အဖွဲ့ဝင် (မော်လမြိုင်ကောလိပ်)
၇။ ကိုညွန့်ဇော်	(မကွေးကောလိပ်)
၈။ ကိုမင်းကျော်	(မကွေးကောလိပ်)
၉။	(ကျောက်ဖြူကောလိပ်)
၁၀။	(ကျောက်ဖြူကောလိပ်)
၁၁။ ကိုခင်ထွန်း	(ပုသိမ်ကောလိပ်)
၁၂။	(ပုသိမ်ကောလိပ်)

နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတွင် ဝန်ကြီးချုပ်ကိုယ်တိုင် တက်ရောက် မိန့်ခွန်းပြောရန်ဖြစ်သော်လည်း ခရီးလွန်နေသဖြင့် သဝဏ်လွှာသာ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ဒု-ဝန်ကြီးချုပ် သခင်တင်ကလည်း သဝဏ်လွှာပေးပို့ခဲ့သည်။

ဒု-ဝန်ကြီးချုပ်သခင်တင်၏သဝဏ်လွှာ

သို့

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ကျင်းပရေးကော်မတီ ကျောင်းသား/သူအပေါင်းတို့-

မောင်တို့ ကျုပ်တို့ ယနေ့အရေးကြီးဆုံးသော ပြဿနာသည် အဘယ်နည်း။

မောင်တို့ ကျုပ်တို့၏ ယနေ့အရေးကြီးဆုံးသောပြဿနာမှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးသည် အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးပင် ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် မည်သည့်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြမည် နည်း။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသူ/သားများအဘက်ဘက်မှ တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသူ/သားများအဘက်ဘက်မှ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် မည်သည့်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက် ကြမည်နည်း။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသူ/သားများအား လူတော်လူကောင်းများဖြစ်လာအောင် ဆောင်ရွက်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသူ/သားများအား လူတော်လူကောင်းများဖြစ်လာစေရန် ပညာပေးခြင်းနှင့် ပညာရှာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ပညာပေးခြင်း၊ ပညာရှာခြင်းဆိုရာ၌ မွေးသည်နေ့မှစ၍ သေသည်နေ့အထိ ဆောင်ရွက်အပ်သော လုပ်ငန်းဖြစ်ပေ သည်။ အလွန်ကျယ်ပြောသော လုပ်ငန်းကြီးတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

ပညာပေးခြင်း၊ ပညာရှာခြင်းတို့သည် ပညာရေးလုပ်ငန်းဖြစ်၍ ကျယ်ပြောသလောက် အလွန်နက်နဲခက်ခဲသော ကိစ္စကြီးလည်း ဖြစ်၏။ နေ့ရှိသ၍၊ အချိန်ရှိသ၍ လှုပ်ရှားတိုးတက်နေသော ကိစ္စလည်းဖြစ်၏။

ထိုသို့တပြီးကား ကျုပ်ညီငယ်၊ ညီမငယ်များသည် ယနေ့အချိန်၌ မိမိတို့ နှီးနှောဖလှယ်အံ့သော ကိစ္စ၏သဘော သဘာဝကို လည်းကောင်း၊ အတိမ်အနက်နှင့်ပမာဏကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာအာရုံပြုကြလျက် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်ကြီး အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် စွမ်းဆောင်နိုင်ကြစေဟု ဆုမွန်ကောင်းတောင်းလိုက်ပါသည်။

(ပုံ)

ဒု-ဝန်ကြီးချုပ်

(ပြည်ထောင်စုလူမှုရေး)

ပညာရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်ဇံကလည်း ကြွရောက်မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။

ပညာရေးဝန်ကြီး ဦးကျော်ဇံ၏မိန့်ခွန်း

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ကျောင်းပေါင်းစုံပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးသို့ တက်ရောက်ကြတဲ့ ကျောင်းသူ/သား ကိုယ်စားလှယ်အပေါင်းတို့-

ယနေ့ ဤကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်ပေါင်းစုံတဲ့ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး စတင်ဖွင့်လှစ်ချိန်မှာ စကားအနည်းငယ်ပြောရလို့ များစွာဝမ်းမြောက်ပါတယ်။ ယခုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်အောင် တရက်၊ နှစ်ရက်အတွင်း စီမံလိုပြီးတာမဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ကြီးမှူးတဲ့ ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီ အလုပ်စတင်ဆောင်ရွက်သည့် ၁၉၅၇ ခုနှစ်လကစပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကလည်း ကျောင်းသားပေါင်းစုံပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ တခုပြုလုပ်ပြီး ကော်မတီကို အကြံပေးခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုပါတယ်။ ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီကလည်း ယခုရေးဆွဲမည့် ပညာရေးစံနှစ်ဟာ ပြည်သူလူထု၊ ကျောင်းသားမိဘ၊ ကျောင်းဆရာ၊ ကျောင်းသားများစသည့် ပညာရေးနှင့်သက်ဆိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး၏ အကြံဉာဏ်၊ အကူအညီ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့ကို အထူးလိုလားတဲ့အတွက် ကျောင်းသားချည်းသက်သက် စုဝေးတိုင်ပင်စေပြီး အကြံအဉာဏ်များပေးရန် ဆန္ဒရှိပါသည်။ ကျောင်းသားများရဲ့ဆန္ဒ၊ ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီ၏သဘောထား၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီး နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်၏ ဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီတဲ့အတွက် တနှစ်နီးပါမျှ အလီလီဆွေးနွေးပြီးမှ ထမြောက်အောင်မြင်လာတဲ့ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးဖြစ်ပါတယ်။

ယခုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးရဲ့ အစီအစဉ်အရ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များကို ဆွေးနွေးမဲ့အကြောင်းအရာ အလိုက် အစုခွဲပြီး ဆွေးနွေးပါလိမ့်မယ်။ ဆွေးနွေးရာမှာ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်းများကို နောက်ဆုံးနေ့ကျင်းပမယ့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်ပေါင်းစုံ အစည်းအဝေးပွဲကြီးမှာ ထပ်မံဆွေးနွေးအတည်ပြုပြီး အဲဒီအစည်းအဝေးပွဲကြီးက ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်တဲ့ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များက ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီသို့ တင်ပြဆွေးနွေးပါမယ်။

ဒီလိုလုပ်တဲ့စနစ်ဟာ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှာ ဒီမိုကရေစီယုံကြည်မှုရှိတဲ့အကြောင်း။ ခိုင်မာတဲ့ သာဓကကြီးတခု ဖြစ်ပါတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ ဉာဏ်ရှိတယ်။ တယောက်နဲ့တယောက် ပုံသဏ္ဌာန်အမူအရာ ကွဲပြားသလိုပဲ အယူအဆသဘောထားမှာလည်း ကွဲပြားတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ ဉာဏ်ရှိတယ်ဆိုတာ ယုံကြည်မှု၊ ထိုဉာဏ်ရှိမှုကိုယုံကြည်ပြီး ပြည်သူလူထုကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် အများအကျိုးရှိမှုအတွက် ပြောဆိုအကြံဉာဏ်ပေးခွင့်ရှိမှု၊ တဦးနှင့်တဦးကွဲပြားမှုကြောင့် ယခုလောကမှာ တိုးတက်မှုရှိတယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှု၊ ဒါတွေဟာ အခြေခံသဘောနဲ့ ဒီမိုကရေစီမှာ ကိန်းအောင်းနေတဲ့ အဆီအနှစ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခု ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များရဲ့ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကိုလည်း အဲဒီအခြေခံ ဒီမိုကရေစီယုံကြည်မှုနဲ့ ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီက ကူညီကျင်းပပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ပညာရေးကို ဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာ အခြေခံသဘောနဲ့ သိမှတ်အပ်တဲ့ အချက်ကလေးရှိပါတယ်။ အနည်းငယ် ပြောပြပါမယ်။

(၁) ပညာရေးဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတနိုင်ငံရဲ့ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ အမျိုးသားရေးနဲ့ ဆက်စပ်နေပါတယ်။ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ အမျိုးသားရေးမှာ ပြဿနာများရှိနေသလိုပဲ ပညာရေးမှာလည်း ပြဿနာများအစဉ် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီပြဿနာများဟာ တိုးတက်မှုရဲ့အရင်းခံပဲ။ ပြဿနာရှိမှ တိုးတက်မှုရှိမယ်။ ပညာရေးပြဿနာမရှိတဲ့ နိုင်ငံဟာ ပညာရေးသဘောနဲ့ တိုးတက်မှုမရှိတော့ဘူးလို့ ယူဆရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘယ်နိုင်ငံမှ ပညာရေးပြဿနာကင်းရှင်းပြီးလို့ မရှိနိုင်ပါ။ ပညာရေးပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ နွေအခါသစ်ပင်တပင်အောက်မှာ တံမြက်စည်းလဲ့နေတာနဲ့ တူပါတယ်။ ရှေ့ကလဲ့သွား၊ နောက်က သစ်ရွက်ခြောက်တွေ ထပ်ကျသလိုပဲ။ ပညာရေးပြဿနာကို ရှေ့ကရှင်းသွားရင်းနဲ့ နောက်ပြဿနာသစ်တွေ ထပ်လိုက်လာတာပဲ။ ရှင်းမပေးရင်တော့ အစိုးရအဆိုးပဲ။ အခုဆိုတော့ ပြည်ထောင်စုမှာ ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ခဏခဏ ဖြေရှင်းပေးနေရတာကိုတော့ အသိကြသားပါပဲ။

(၂) ပြည်ထောင်စုဟာ လွတ်လပ်တဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာနဲ့ နိုင်ငံတနိုင်ငံဘဲ။ အဲဒီတော့ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ အခြားလွတ်လပ်တဲ့ နိုင်ငံတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရမယ်။ ကိုယ်နိုင်ငံလေးကို ကိုယ်ကြည့်နေမယ်ဆိုရင် “ရေအိုင်ထဲကဖားသူငယ်နဲ့ တူနေပါလိမ့်မယ်။” နှိုင်းယှဉ်တဲ့အခါမယ် ပညာရှိကြီးဦးပုညရေးသလိုပဲ၊ အသပြတပ်ထားတဲ့ ငါးကြင်းခေါင်းကိုတော့ ကိုင်လို့မဖြစ်သေးဘူး။ နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော် သုံးထောင်ကစပြီး တကယ့်ကို ကြီးပွားချင်တိုင်းကြီးပွား၊ တိုးတက်ချင်တိုင်း တိုးတက်နေတဲ့ နိုင်ငံတွေနဲ့တော့ နှိုင်းယှဉ်လို့ သင့်မယ်မထင်ဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ အခြေအနေအမျိုးမျိုးတူတဲ့ နိုင်ငံများနဲ့ နှိုင်းယှဉ်မှ ယထာဘူတ အမှန်ရောက်နိုင်လိမ့်မယ်။ ရှင်းသွားအောင် ဥပမာပြပါမယ်။ တက်ရောက်လာကြတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များကရော၊ ကျောင်းသားမိဘများကရော၊ သတင်းစာဆရာများကရော နိုင်ငံတော်အထက်တန်းကျောင်းများမှ ကျောင်းဆရာဦးရေနဲ့ တပည့်ဦးရေမမျှဘူးလို့ ယုံကြည်နေတယ်။ အမှန်တကယ် ကမ္ဘာ့စံချိန်နဲ့ ထိုးကြည့်တော့ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ ဆရာ (၁) ယောက်မယ် ကျောင်းသား (၂၈) ယောက်ရှိ

တယ်။ အမေရိကန်နဲ့ ဆိုဗီယက်မှာ ဆရာ (၁) ယောက် ကျောင်းသား (၂၄) ယောက်ကျစီ ရှိပါတယ်။ အိမ်နီးချင်း အိန္ဒိယပြည်ကြီးမှာ ကျောင်းသား (၃၂) ယောက် ဆရာ (၁) ယောက်ရှိပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ ဆရာ (၁) ယောက် ကျောင်းသား (၂၆) ယောက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို အမှန်ရောက်အောင် နှိုင်းယှဉ်စေလိုပါတယ်။

(၃) ပညာရေးဆိုသည်မှာ လူထု၏သဘောထား၊ လူထု၏ယုံကြည်မှုများမှာ အမြစ်တွယ်နေပါတယ်။ လူထုသဘောထား၊ လူထု၏ယုံကြည်မှုကို တမဟုတ်ခြင်း စွန့်လွှတ်စေရန် ခဲယဉ်းသလိုပဲ အမြစ်တွယ်ပြီး ပညာရေးစနစ်ကိုလည်း တမဟုတ်ခြင်း အမြစ်မှနှုတ်ပစ်ရန် ခဲယဉ်းတတ်ပါတယ်။ ဥပမာပြမယ်ဆိုရင် ဘဝသစ်ဖန်တီးမှုစီမံကိန်းဟာ တက္ကသိုလ် တလမ်းသွားစနစ်မှ စက်မှုလက်မှုအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာရေးဘက်သို့ လမ်းလွှဲရန်ဖြစ်၍ **(Dignity of Labour)** ခေါ် စက်ဖြင့်လုပ်ရသည့်အလုပ်။ ယင်းမမျှတမှုကို ကုန်းအော်နေသော်လည်း ယခုကျောင်းအသီးသီးမှာနေကြတဲ့ ကျောင်းသားပေါင်း (၁) သန်းခွဲကျော်ကျော်ရော၊ သူတို့မိဘ၊ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေများရော၊ တက္ကသိုလ် တလမ်းသွားပညာ၊ လခစားပညာ (ဝါ) ကျွန်ုပ်ညာကိုပင် နှစ်သက်နေကြပါသေးတယ်။ အပေါ်ယံပေါ်လာတဲ့ ပညာရေးစနစ်လေးကို မန်းမှုတ်ပြီး ပြုပြင်လို့မရပါ။ အမြစ်တွယ်ထားတဲ့ လူထု၏ယုံကြည်မှု၊ သဘောထားကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးမှ ရနိုင်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံမှာတော့ အဲဒီလူထု၏ယုံကြည်မှုတွေ၊ သဘောထားတွေပြောင်းလဲပစ်ဖို့ရာ အချိန်တော့ နည်းနည်းကြာတယ်။ ဒါပေမဲ့ တခါပြောင်းလဲပြီးရင်တော့ ကမ္ဘာတည်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီဟာ ဒီလိုသဘောတော့ ရှိပါတယ်။

ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီသည် လိုရာပန်းတိုင်သို့ ရောက်အောင် လမ်းနှစ်သွယ်ဖြင့် ချီတက်ရန် စီစဉ်ထားပါတယ်။ တလမ်းမှာ နှစ်တိုစီမံကိန်း၊ အဲဒီစီမံကိန်းနဲ့ ယခုလက်ရှိအခြေအနေအရ ဖြေရှင်းပေးနိုင်တဲ့ ပညာရေးပြဿနာကို ချက်ခြင်းဖြေရှင်းပေးမယ်။ တလမ်းမှာ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၊ အဲဒီစီမံကိန်းမှာ တဖြည်းဖြည်း ရေရှည်ဖြေရှင်းပေးမှရမည့် ပြဿနာများပါဝင်မယ်။ သဘောမှာတော့ ငှက်ဖျားဖျားပြီး ခေါင်းကိုက်နေတဲ့ လူတယောက်ကို ပထမခေါင်းကိုက်ပျောက်ရန် ဆေးတိုက်ရသလို ခေါင်းကိုက်ပျောက်ဆေး တိုက်တာက နှစ်တိုစီမံကိန်း၊ အဖျားပြတ်သွားအောင် ကုသခြင်းက နှစ်ရှည်စီမံကိန်းဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ နီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာ ခေါင်းကိုက်ပျောက်အောင်၊ အဖျားပြတ်ဆေးဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားခွဲပြီး စဉ်းစားစေလိုပါတယ်။

နှစ်တိုစီမံကိန်းကို၊ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းများအတွက် အချက်အလက်များကို ရှာဖွေသည့်နေရာမှာ အောက်ပါအချက်အလက်ကလေးတွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားစေလိုပါတယ်။

၁။ လူဦးရေသန်း (၂၀) ရှိ မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာ ယခုပညာရေးအတွက်ငွေ (၁၃) ကုဋေ သုံးစွဲပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အတွက် သုံးငွေအားလုံး၏ ၁၀.၆% ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီသုံးငွေ (၁) ကုဋေနဲ့ ရာခိုင်နှုန်း (၂.၅) က (၁၆) နှစ်အတွင်း တဖြည်းဖြည်း တက်လာရပါတယ်။ လူဦးရေသန်း (၂၀) ရှိ ယိုးဒယားနိုင်ငံမှာ ၁၀.၅%၊ လူဦးရေသန်း (၂၀) ရှိ အီဂျစ်နိုင်ငံမှာ ၁၁%၊ လူဦးရေ (၁၀) သန်းရှိ သီဟိုဠ်မှာ ၁၈.၁% စသည်သုံးပါတယ်။

၂။ ယခု မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာ အထက်တန်းကျောင်းသားပေါင်း (၃) သိန်းနီးနီးရှိသဖြင့် လူဦးရေနဲ့စာသော် လူ (၆၀) တွင် အထက်တန်းကျောင်းသားပေါင်း (၁) ယောက်ရှိနေပြီး အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်တဲ့ အိန္ဒိယမှာ လူ (၃၁၃) ယောက်မှာ အထက်တန်းကျောင်းသား (၁) ယောက်၊ သီဟိုဠ်တွင် လူ (၃၈) ယောက်တွင် (၁) ယောက်၊ ဂျပန်တွင် လူ (၂၆) ယောက်မှာ (၁) ယောက်၊ ဆိုဗီယက်နိုင်ငံပြည်တပြည်တွင် လူ (၃၆) ယောက်မှာ (၁) ယောက်၊ ယူဂိုစလားဗီးယားတွင် လူ (၃၅) ယောက်မှာ (၁) ယောက်ရှိတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဂျပန်၊ ဆိုဗီယက်၊ ယူဂိုစလားဗီးယားနိုင်ငံများမှာ အထက်တန်းကျောင်းပညာမှာ မသင်မနေရ ဖြစ်ပါတယ်။

၃။ ပညာရည်အဆင့်အတန်းမှာလည်း နိုင်ငံခြားပညာတော်သင် ကျောင်းသားပေါင်း ယခုအချိန်မှာ (၅၀၀) ကျော်မျှ ရှိရာ သက်ဆိုင်တက္ကသိုလ်များမှ အဲဒီကျောင်းသားများရဲ့ ပညာရည်တိုးတက်မှုအတွက် ကျေနပ်တယ်ဆိုတဲ့ အစီရင်ခံစာများ ရရှိထားပါတယ်။

၄။ စာသင်ကြားရမည့် အချိန်ကာလအပိုင်းအခြားဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ အချို့ကျောင်းသားများဟာ သင်ခန်းစာတခုကို မြန်မြန်သင်ယူနိုင်ပြီး၊ အချို့မှာတော့ နှေးကြပါတယ်။ နောက်တော့မှ ရကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် (၃) ခါကျစနစ်။ မက်ထရစ် အောင်ချက်ညှိမှုများကို အောက်ပါ အချက်အလက်များကို မှီပြီး စဉ်းစားထိုက်ပါတယ်။

- (က) မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျောင်းသားတယောက်ဟာ (၁၅) နှစ်ပြည့်ရင် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ရပါတယ်။ အခြားနိုင်ငံမှာ အနည်းဆုံး (၁၇) နှစ်ရှိမှ ရပါတယ်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ (၁၈) နှစ်၊ တရုတ်နိုင်ငံမှာလည်း (၁၈) နှစ်ဖြစ်ပါတယ်။
- (ခ) မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျောင်းသားတယောက် တက္ကသိုလ်ရောက်အောင် ကျောင်းမှာ (၉) နှစ် စာသင်ရပါတယ်။ အခြားနိုင်ငံများမှာ (၁၁) နှစ် (၁၂) နှစ်ကျော် နေရပါတယ်။ ဗြိတိန်မှာ (၁၂) နှစ်၊ အိန္ဒိယပြည်မှာ (၁၁) နှစ်၊ တရုတ်ပြည်မှာ (၁၂) နှစ် ဖြစ်ပါတယ်။
- (ဂ) မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပေါင်း (၁၃) နှစ်ကျောင်းနေပြီးရင် ဒီဂရီရနိုင်ပါတယ်။ အခြားနိုင်ငံမှာ အနည်းဆုံး (၁၄) နှစ် ကြာပါတယ်။ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှာ (၁၅) နှစ်၊ အိန္ဒိယပြည်မှာ (၁၃) နှစ်၊ အမေရိကန်မှာ (၁၆) နှစ်ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ကမ္ဘာ့အခြေအနေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီးမှ အကြံအဉာဏ်များ ပေးစေလိုပါတယ်။ ဒါမှလည်း ကျောင်းသားများရဲ့ အကြောင်းပြချက်ဟာ ပိုမိုခိုင်မာတောင့်တင်းလာပါမယ်။ ပညာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကြံဉာဏ်ပေးချက်များနဲ့ လည်း တူလာပြီး အများရဲ့ရှိသလေးစားမှုကို ရနိုင်လာပါလိမ့်မယ်။ ယခုပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ကျောင်း ပေါင်းစုံပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးဟာ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးရာဇဝင်တွင် တခါမျှမကြုံဘူးတဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ် ကြီး၏ အခြေခံသဘာဝတရပ်ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ပြောလိုတာက မိမိပါဝင်အကြံဉာဏ်ပေးတဲ့အပိုင်းမှာ ရာဇဝင်တွင်သွားအောင် အပြုသဘော ဖြင့် တည်တံ့ခိုင်မြဲတဲ့ ပညာရေးစနစ်ကြီးတခု ပေါ်ပေါက်လာအောင် မည်သည့် အမှောင့်ပယောဂမှ မကပ်စေဘဲ ဒို့ဗမာပြည်ကြီးရဲ့ ပညာရေးစနစ်ကြီးဟာ ဗမာပီပီဗမာဆန်ဆန် ကောင်းရမည်ဟူသော ဖြူစင်တဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားတွေနဲ့ အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်း များ ပေးနိုင်ပါစေဟု ဆုတောင်းအပ်ပါတယ်။

ပညာမင်ကြီး စည်သူဒေါက်တာဦးဘကလည်း တက်ရောက်မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။

ပညာမင်းကြီး စည်သူဒေါက်တာဦးဘ၏မိန့်ခွန်း

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ကျောင်းသားပေါင်းစုံပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးသို့ အနယ်နယ်မှ တက်ရောက်လာကြတဲ့ ကျောင်းသား/သူ ကိုယ်စားလှယ်အပေါင်းတို့-

ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး စတင်ဖွင့်လှစ်တဲ့နေ့မှာ စကားအနည်းငယ်ပြောရလို့ များစွာဝမ်းမြောက်မိပါတယ်။ ယခု ကျောင်းပေါင်းစုံနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာရတယ်ဆိုတာကို အားလုံးသိပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနှီးနှောဖလှယ် ပွဲကြီးမှာ ပြည်ထောင်စုတခုလုံးက ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်တော့ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များဟာ နယ်ပေါင်း စုံက ကျောင်းသားများနဲ့ အတူစား၊ အတူနေ၊ အတူဆွေးနွေး ပြုလုပ်ရတော့မယ်။ ပညာရေးသဘောတရား၊ လူမှုရေးသဘောတရား နဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒါဟာ အလွန်ကျေးဇူးရှိပါတယ်။ ဒီနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးသာ မဖြစ်မြောက်ရင် ဘယ်မှာတဦးနဲ့တဦး ယခု ကဲ့သို့ တွေ့နိုင်ကြမှာလဲ။ ဒါကြောင့် အကူအညီပေးတဲ့ ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီဟာ မဖြစ်မနေကြိုးစားလာတဲ့ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂရော များစွာကျေးဇူးတင်ဖို့ကောင်းပါတယ်။ ဒီလိုအခွင့်အခါမျိုး မြန်မာပြည် ပညာရေးရာဇဝင်မှာ တခါမျှမရသေးပါဘူး။ ဒီအခွင့်အခါကြီးကို အပြုသဘောသက်သက်နဲ့ အသုံးပြုပြီး မှတ်တမ်းတင်၊ ရာဇဝင်ထိုးလောက်မယ့် အကြံဉာဏ်များကို ရလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

ဒီနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ပြည်ထောင်စုတခုလုံးက စောင့်ကြည့် နားစွင့်နေကြတယ်။ ပြည်ထောင်စုကြီးတင် မကသေး ဘူး။ ပြည်ထောင်စုကြီးမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံခြားသားများကလည်း စောင့်ကြည့်နေကြတယ်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ ယနေ့ ကျောင်း သားများဟာ နောင်တနေ့ ပြည်ထောင်စုကြီးမှာ နေရာဌာနအသီးသီးကနေပြီး ခေါင်းဆောင်ရမယ်။ ပညာမင်းကြီးနေရာတွေ၊ ပါမောက္ခချုပ်နေရာတွေ၊ ဒု-အမိပတိနေရာတွေ၊ ဝန်ကြီးချုပ်နေရာတွေ၊ စက်ဆရာကြီးနေရာတွေ၊ ဗိသုကာကြီးနေရာတွေ၊ မောင်တို့ မယ်တို့ ယူကြရတော့မယ်။ “အပွေးမြင် အပင်သီ” ဆိုသလို မောင်တို့မယ်တို့ ယခုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ ပေးသည့်အကြံများရဲ့ အဆင့်အတန်း၊ အကျယ်အနက်၊ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ကျင်းပပုံမှနေပြီး ယခုခေတ်ကျောင်းသားများ၏ အနာဂတ်ကို သိရှိခန့် မှန်းနိုင်မယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတာဝန်ကြီးဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတဲ့အတွက် ကောင်းမွန်သော အကြံဉာဏ်များရရှိလိမ့်လို့ ယုံကြည် ပါတယ်။

ယခု နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ကျင်းပပေးတဲ့အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှာ (၁) လူထုမှာ ငွေပေါင်း (၅) သောင်းကျော်မျှ ကုန်ကျပါတယ်။ အစိုးရကပေးတဲ့ ခရီးစရိတ်၊ စားစရိတ်နဲ့လည်း ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်တွေ ဘယ်လောက်လိမ့်မလဲ။ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များလည်း မိမိတို့အိတ်ထဲက အနည်းငယ်တော့ ငွေကုန်ကြရဦးမယ်။ ဒါတင်မကသေးဘူး စီစဉ် ပေးတဲ့ ကျောင်းသားတွေ၊ နယ်မှလာရတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ကျောင်းသားတွေလည်း တော်တော်ပင်ပန်းကြလိမ့်ဦးမယ်။ အဲဒီတော့ ငွေကုန်လူပန်း ကျိုးနပ်ရအောင် ကိုယ်စားလှယ်ကျောင်းသားများ ကြိုးစားအားထုတ်ရဦးမယ်။ ဒါမှ နိုင်ငံကြီးသားပီသမယ်။ ကိုယ့်တာဝန်ကိုသိတဲ့ ကျောင်းသားများ ပြည်ထောင်စုသားများ ဖြစ်တယ်။ ယခုဒီတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်ရင်တော့ နောင် ပြည်ထောင်စုတာဝန်ကြီးကို ထမ်းဆောင်နိုင်တဲ့ စွမ်းရည်ရှိပြီးလို့ မှတ်တမ်းတင်ရမှာပဲ။

ပညာရေးစနစ်ဟာ တော်တော်ကို သနားစရာကောင်းတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ပညာရေးပဲ အပြစ်တင်ကြတာပဲ။ ဈေးတွေ တက်ကုန်ပြီ၊ ပညာရေးစနစ် ညံ့လို့ပဲ။ ပညာတတ်တွေ အလုပ်မရှိကြဘူး၊ ပညာရေးစနစ်ညံ့လို့ပဲ။ (၃) ခါကျတာလည်း ပညာရေး စနစ်ညံ့လို့ပဲ။ မက်ထရစ်အောင်ချက် ညံ့တယ်၊ ပညာရေးစနစ် ညံ့လို့ပဲ။ ကျောင်းဆောင်တွေ ပြည့်နေပြီ ပညာရေးစနစ်ညံ့လို့ပဲ။ အမျိုးမျိုးဝေဖန်သံတွေ ကြားရတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုဝေဖန်သံတွေ ပျောက်သွားအောင် ဝိုင်းဝန်းအကြံဉာဏ်ရရှိဖို့ ကြိုးစားရန် လိုအပ်ပါတယ်။

ပညာရေးစနစ် ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ညံ့သည်ဖြစ်စေ သင်ကြားမှု (Teaching) နဲ့ သင်ယူမှု (Learning) ကတော့ ရှိရမယ်။ သင်ကြားပေးတာ ဆရာ၊ သင်ယူတာ တပည့်။ အဲဒီတော့ ယခုတိုးတက်နေတဲ့ စိတ်ပညာအရ ဆရာ-တပည့် ဆက်ဆံရေး

ဟာ သင်ယူသင်ကြားတဲ့နေရာမှာ တော်တော်ခရီးရောက်ပါတယ်။ ဆရာနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ ကိစ္စတွေကိုတော့ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းဆရာများအသင်းချုပ်နှင့် ပူးပေါင်းစောင့်ရှောက်နေပါတယ်။ ကျောင်းသားများဘက်က ကောင်းသထက်ကောင်းသွား အောင်တော့ ဒီနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ ပေါ်ထွက်လာလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

အမေရိကန်တို့၊ ဗြိတိန်တို့ စတဲ့နိုင်ငံခြားတွေမှာ နည်းမျိုးစုံနဲ့ ဆရာတပည့် ဆက်ဆံရေးကောင်းအောင် ကြိုးစားကြ တယ်။ အဲဒီတိုင်းပြည်က ဆရာတွေက မြန်မာပြည်မှာ ဆရာတပည့်ဆက်ဆံရေး ဘယ်လိုလဲမေးတော့ ဆရာတို့က မြန်မာပြည် မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ အာစရိယဂုဏောအနန္တောရှိတယ်။ ဆရာဟာ ဘုရားနဲ့တန်းတူ အနန္တောအနန္တဂိုဏ်းဝင်လို့ ပြောတော့ ဒါဖြင့်ဆရာကိုသိပ်တော်မောက်တာတွေ ရှိမှာမဟုတ်ဘူးနော်လို့ ပြောကြတယ်။ သူတို့တတွေထင်သလိုဖြစ်အောင် ဆရာ တွေနဲ့ ကျောင်းတွင်းကိစ္စတွေမှာ ဆက်ဆံတဲ့အခါမှာ အနန္တောအနန္တဂိုဏ်းဝင်ဟု တမျိုးတည်းသတ်မှတ်ရန် (သို့မဟုတ်) သတ်မှတ် ထားနိုင်ရန်၊ ယခုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ နည်းလမ်းများ ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါတယ်။

စာကိုသင်ယူတဲ့နေရာမှာ မှန်ပါတယ်။ ဆရာကလည်း ကောင်းရမယ်။ သင်ရမဲ့စာကလည်း တပည့်ရဲ့ အသက်၊ ပညာဉာဏ်ပါရမိနဲ့ ကိုက်ညီရမယ်။ တပည့်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကျောင်းသားများနဲ့တူအောင် မှန်မှန်ကြိုးစားအားထုတ်မှုရှိရမယ်။ မောင်တို့မယ်တို့ ငယ်ငယ်က ဖတ်ဖူးခဲ့ကြတဲ့ လှည်းသမားနဲ့ရေနတ်သားရဲ့ ပုံဝတ္ထုမှာ လှည်းသမားတယောက်ဟာ မိမိလှည်းဘီး ရှုံ့ထဲမှာနစ်နေတော့ ရေနတ်သားကိုကူညီပါလို့ ရှိခိုးတောင်းပန်တယ်။ ရေနတ်သားက “ဟယ် လှည်းသမား ကိုယ်တိုင်ခွန်အား စိုက်ထုတ်ခြင်းမရှိဘဲ ငါ့ကိုရှိခိုးနေခြင်းသည် အလဟဿပင်ဖြစ်၏။ သင်၏ပုခုံးဖြင့် လှည်းဘီးကိုတွန်း၍ နွားကိုရုန်းစေလော့” ဟုဆိုမှ လှည်းဘီးကိုပုခုံးဖြင့်တွန်းပြီး နွားကိုရုန်းစေတော့မှ လှည်းဟာ ရှုံ့ထဲထဲကလွတ်သွားတယ်။ အဲဒီလိုပဲ မည်သူ့ကိုမှ အားမကိုးပဲ လှည်းဘီးကို ပုခုံးဖြင့်တွန်းသလို ကျောင်းသား၏အလုပ်ကို စောက်ချပြီးလုပ်သွားရင် မိမိတို့လိုရာခရီးကို ရောက်နိုင်ကြ ပါလိမ့်မယ်။

ယခုကျောင်းပေါင်းစုံနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ကျင်းပပေးရခြင်းဟာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဒီမိုကရေစီကို ယုံကြည်မှုရှိ ကြောင်း ခိုင်လုံတဲ့သက်သေ သာကတရပါဘဲ။ ဒီမိုကရေစီမယ် ပေါ်လစီခေါ် စနစ်တရပ် တီထွင်မယ်ဆိုရင် မိုးပေါ်ကကျမလာ စေပါဘူး။ သက်ဆိုင်ရာတို့နှင့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲပြီးမှ ပေါ်လစီကို ပြုလုပ်ရပါတယ်။ ယခု ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီက ကျောင်း ပေါင်းစုံပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ကူညီကျင်းပပေးရခြင်းဟာ ထိုဒီမိုကရေစီယုံကြည်မှုနှင့် ဆောင်ရွက်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီမှာ သည်းခံစိတ်တော်တော် မွေးရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီမိုကရေစီမှာ တဦးနဲ့တဦး သဘောထားအမြင် အယူအဆခြားနားခြင်းကို လက်ခံရပါတယ်။ အများသဘောနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး အကောင်ဆုံးနည်းလမ်းကို အများကောင်းကျိုးအတွက် ပြုလုပ်ပေးရပါတယ်။ ဆွေးနွေးတိုင်းပင်ကြတဲ့အခါမှာလည်း ဒီလိုဒီမိုကရေစီစိတ်နဲ့ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်စေလိုပါတယ်။ ပညာရေး စုံစမ်းမှုကော်မတီသို့ အကြံဉာဏ်များပေးတဲ့အခါမှာလည်း ဒီမိုကရေစီစိတ်ထားနဲ့ ပေးစေလိုပါတယ်။

အဲဒီ ဒီမိုကရေစီယုံကြည်မှုအရ ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီမှာ ရေးဖြေသူပေါင်း (၆၀၀) ကျော်ထံမှ အဖြေလွှာများ ရရှိပြီးပါပြီ။ ကော်မတီကို (၃) စုခွဲပြီး ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းလုံးကို လှည့်လည်၍ သက်သေပေါင်း (၅၀၀) ကျော်ထံမှ နှုတ်ဖြင့်အကြံ ဉာဏ်ပေးချက်များကို ယူပြီးပါပြီ။ နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့ အသီးသီးနဲ့လည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီးပါပြီ။ နိုင်ငံခြားပညာ ရေး ပါရဂူကြီးများ၏ အကြံဉာဏ်များကို နှုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရေးသားစေ၍သော်လည်းကောင်း ယူပြီးပါပြီ။ ကော်မတီမှာ လည်း အစည်းအဝေးပေါင်း (၇၅) ကြိမ် ကျင်းပပြီးပါပြီ။ ယခု နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ကျောင်းသားများရဲ့ သဘောထားကိုရယူရန် ယခု ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ကျင်းပပေးရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များဟာ ရန်ကုန်မှာရှိစဉ် တဦးနဲ့တဦး ရင်းရင်းနှီးနှီး မိတ်ဆွေများဖွဲ့ပြီး ချစ်ချစ်ခင်ခင် ပေါင်းသင်းနေထိုင်စေလိုပါတယ်။ ပြီးတော့လည်း ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှာလည်း အလွန်အမိုးထိုက်တန်တဲ့ အကြံဉာဏ်များပေးနိုင်ကြပြီး ကမ္ဘာတည်အောင်ခိုင်မြဲမဲ့ ပညာရေးစနစ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာအောင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါစေလို့ ဆုတောင်းလိုက်ပါတယ်။

နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသည် ပထမဆုံးအကြိမ် ကျင်းပခြင်းဖြစ်ပြီး အကျယ်ပြန့်ဆုံးနှင့် စနစ်အကျဆုံးဖြစ်သည်။ ဗဟိုပြင် ဆင်ရေးကော်မတီ သဘာပတိ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်းက မိန့်ခွန်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ သဘာပတိ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်း၏မိန့်ခွန်း

ကြွရောက်လာကြတဲ့ ဧည့်သည်တော်များနှင့် ရဲဘော်ကျောင်းသူ/သားများခင်ဗျား-

ကျောင်းသားပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားသို့ ကြွရောက်အားပေးချီးမြှင့်ကြတဲ့ ပညာရေးဝန်ကြီး၊ ပညာမင်းကြီးနဲ့ ပညာပိုင်းဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များ၊ တက္ကသိုလ် ၃-အမိပတီနဲ့ တက္ကသိုလ်မှ ဆရာ/မများ၊ ဧည့်သည်တော်များနဲ့ ကျောင်းသားရဲဘော်များကို ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီရဲ့ကိုယ်စား ကျေးဇူးတင်စကား ကျွန်တော်ပြောကြားပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက စစ်တလင်းဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်တလင်းဖြစ်ခဲ့တဲ့အတွက် လူနေအိမ်ခြေ၊ ကျောင်းကန်အဆောက်အဦ၊ စေတီပုထိုးများဟာ စစ်ဒဏ်ကြောင့် ပျက်ဆီးခဲ့ရပါတယ်။ ဒီပျက်ဆီးသွားတဲ့ အ

ထဲမှာ ကျောင်းအဆောက်အဦနဲ့ ကျောင်းသုံးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများဟာ ၆၁% လောက်ပါသွားတယ်။ မပျက်ဆီးဘဲကျန်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းအဆောက်အဦတွေဟာလည်း မပျက်စီးရုံလောက်ပဲ ကျန်နေခဲ့ပါတယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးနောက် ကျောင်းတွေပြန်ဖွင့်ပြီး ပညာရေးလုပ်ငန်းတွေ စခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်ဆောင်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကစပြီး ယနေ့အထိ ကျောင်းအဆောက်အဦ၊ ဆရာ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂတွေဟာ လုံလောက်တယ်လို့ မရှိခဲ့ဘူး။ ပညာရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ စနစ်တွေဟာလည်း အတည်တကျမရှိဘူး၊ ခဏခဏ ပြောင်းခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသား တွေဟာလည်း ပညာသင်ကြားရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး မလုံလောက်မှုတွေ၊ ပညာရေးလုပ်ငန်း အတိအကျမရှိမှုတွေအတွက် ယနေ့ အထိ တောင်းဆိုခြင်း၊ တိုက်ပွဲဝင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရပါတယ်။

ဒီလိုပညာရေးအတွက် လိုအပ်ချက်တွေ၊ ပညာရေးအတွက် နစ်နာချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အရေးဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရ တာ များလာတော့ ဒါတွေဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရလဲလို့ အလေးအနက်အာရုံစိုက်ပြီး လေ့လာကြရပါတယ်။ ဒီလိုအာရုံ စိုက်ပြီး လေ့လာတဲ့အခါမှာ တိုင်းပြည်အခြေအနေနဲ့ ပညာရေးစနစ်ကို လေ့လာကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ဟာ ၁၉၄၈ ခုကစပြီး လွတ်လပ်တဲ့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖြစ်လာတဲ့ လွတ်လပ်ခါစဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံဝယ် စီးပွားရေးအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လူမှုရေးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း မရှိသေးတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ပညာရေးစနစ်ကို လေ့လာ တဲ့အခါမှာ ပညာရေးစနစ်ဟာ အခြေခံအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားရဲ့ ခေတ်အတိုင်းဖြစ်နေတယ်။ မထူးခြား မပြောင်းလဲဘဲ ရှိနေတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒီတော့ တိုင်းပြည်အခြေအနေနဲ့ ပညာရေးစနစ်ဟာ မကိုက်ညီဘဲဖြစ်နေတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရတယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အရပ်ရပ်ရှိ ပညာရေးကို ကျွန်တော်တို့ လေ့လာတဲ့အခါမှာ တိုင်းပြည်အခြေအနေကို မှီးပြီး ပညာရေးစနစ်ကို ရေးဆွဲရတယ်ဆိုတာ သိခဲ့ကြရတယ်။ တိုင်းပြည်အခြေအနေနဲ့ ပညာရေးစနစ်ဟာ ကိုက်ညီရတယ်။ ပညာရေးစနစ်နဲ့ တိုင်းပြည်အခြေအနေဟာ ခွဲခြားလို့မရဘူးလို့ သိရတယ်။ အခု ကျွန်တော်တို့ ဗမာနိုင်ငံကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ တိုင်းပြည်က လွတ်လပ်တယ်။ ပညာရေးက မလွတ်လပ်၊ ယခင်အတိုင်းဆိုတော့ လူပျိုပေါက်အရွယ်ကို နို့စို့သူငယ်လောက်ပဲထင်ပြီး နို့စို့အရွယ်အဝတ်အစားတွေကို ဝတ်ခိုင်း ထားသလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒီအတွက် ပညာရေးမှာ ပိုမိုအကျပ်အတည်း ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရတယ်။

ဒီလို လေ့လာရဲ့တဲ့ အချက်ပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ကျွန်တော်တို့စဉ်းစားကြပါတယ်။ ပညာရေး လိုအပ်ချက်တွေအတွက် ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ တောင်းဆိုခြင်း၊ တိုက်ပွဲဝင်ခြင်း ပြုခဲ့တာဟာ မှန်လည်းမှန်တယ်။ သဘာဝလည်းကျတယ်။ သို့သော် ဒီလိုတောင်းဆိုတာနဲ့ လုံလောက်ပြီလား၊ မလုံလောက်သေးဘူး။ တောင်းဆိုလို့ ရတာတွေဟာ ပညာရေးစနစ်ကြိုကို ဖာထေးရုံပဲ ဖြစ်တယ်။ နောက်ပြီး ပြန်ပေါ်လာမှာပဲ။ အဲဒီတော့ ပညာရေးကို ဖာထေးရုံမဟုတ်ဘဲ အမြစ်ကစပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်မှသာ ဖြစ်မယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့တယ်။

ဒီယုံကြည်ချက်အတိုင်း ၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ်ကစပြီး လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲပေးဖို့ တောင်းဆိုခဲ့ကြ တယ်။ ၁၉၅၆-၅၇ မှာဆိုရင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့က တက္ကသိုလ်ပညာရေးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ တင်ပြခဲ့ကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ တောင်းဆိုသောကြောင့်တကြောင်း၊ ပညာရေးဌာနမှာလည်း လုပ်ရင်းကိုင်ရင်း အကျပ်အတည်း တွေ့လာတာကတကြောင်း နိုင်ငံတော်အစိုးရက ပညာရေးကို ပြုပြင်ဖို့ ကြိုးစားတာတွေကို တချက်တချက်မှာ ပိုးစုန်းကြူးလက်သလို မြင်တွေ့လိုက်ရတယ်။ ဒီလိုပြုပြင်ဖို့ ကြိုးစားရင်းက ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှာ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု ကိုယ်တိုင် သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီကနေပြီး နိုင်ငံခြား ပါရဂူတွေ ခေါ်ပြီးလေ့လာခဲ့တယ်။ ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ မေးခွန်းတွေ မေးမြန်းတာတွေ ပြုလုပ်ခဲ့တယ်။

ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေဟာလည်း ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီကို လက်ခံကြိုဆိုပြီး ပညာရေးမေးခွန်းတွေ ဖြေကြားခဲ့တဲ့အပြင် နိုင်ငံရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ လူထုကိုယ်စားလှယ်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရေးကျွမ်းကျင်သူများ ပါဝင်တဲ့ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ကျင်းပဖို့ အကြံပေးတင်ပြခဲ့တယ်။ ၁၉၅၇ ခု၊ ဒီဇင်ဘာ (၂၈-၂၉) ရက်နေ့၊ မော်လမြိုင်မြို့ မှာ ကျင်းပခဲ့တဲ့ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲမှာလည်း ပညာရေးနှီးနှောပွဲကြီးတရပ် ကျင်းပဖို့ တင်ပြဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။

ဒီအကြံပေးချက်အပေါ် မူတည်ပြီး ကျွန်တော်တို့ဟာ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့တယ်။ ပညာရေး စုံစမ်းမှုကော်မတီမှလည်း တင်ပြတယ်။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဟာ မကြာမကြာ ဆွေးနွေးကြတဲ့အခါမှာ ကျောင်း သားများသာပါရှိတဲ့ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတရပ် ကျင်းပရန်နဲ့ ဒီလိုကျင်းပတဲ့အခါမှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရကပါ ကူညီမယ် ဆိုတဲ့ သဘောတူညီမှုကို ရရှိပါတယ်။ ဒီလို နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ ပညာရေးဌာနကပါ အားတက်သရော ကူညီတဲ့အတွက် ဒီနေ့ ဒီအချိန်အခါမှာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေတယ်။

ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာရချက်ကို လေ့လာရင် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေရော၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရကပါ လက်ရှိပညာရေးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ဆိုတဲ့အချက်ကို သဘောတူကြတယ်။ ဒီသဘောတူညီချက်ကို အခြေခံထားပြီး တွေ့ဆုံခြင်းဆွေးနွေးခြင်းပြုလုပ် ခဲ့တဲ့အတွက် ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ကျင်းပနိုင်ခဲ့တယ်။ အောင်မြင်ခဲ့တယ်ဆိုတာထင်ရှားခဲ့တဲ့ အချက်တရပ် ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေ့မှာလည်း ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်ဆိုတဲ့ အချက်ကိုမူတည်ပြီး ဒီလိုဆောင်ရွက်သွားကြရင်း ကျွန်တော်တို့နဲ့တကွ တိုင်းပြည်ကလိုလားတဲ့ ပညာရေးစနစ်ကြီးကို မလွဲမသွေရောက်နိုင်လိမ့်မယ်ဆိုတာ တထစ်ချယုံကြည်ပါတယ်။

ဒီလိုပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဆိုတာမျိုးဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရာဇဝင်မှာမရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒါဟာ ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အတွေ့အကြုံနဲ့ နိုင်ငံတကာလေ့လာရတဲ့ ဗဟုသုတကိုပေါင်းပြီး လက်ရှိပညာ ရေး အခြေအနေကို ဝေဖန်သုံးသပ်တင်ပြတယ်။ ဝေဖန်သုံးသပ်ပြီးကြတဲ့နောက် ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး လိုအပ်နေတဲ့အချက်တွေ၊ ပညာရေးလုပ်ငန်းစနစ်တွေကို တင်ပြအကြံဉာဏ် ပေးမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုတင်ပြ အကြံဉာဏ်ပေးတဲ့စာတမ်းတွေဟာဆိုရင် (၁) ပညာရေးဝါဒနဲ့သဘောထားများ၊ (၂) မူလတန်းနဲ့ မူလတန်း လွန်ပညာရေး၊ (၃) အထက်တန်းလွန်ပညာရေး၊ (၄) စက်မှုလက်မှု အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမူပညာရေး၊ (၅) လူမျိုးစုပညာ ရေး၊ (၆) သက်ကြီးပညာရေးနှင့် လူထုပညာရေးတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြားစာတမ်းများအဖြစ် သင်ကြားမှုမဏ္ဍိုင် ဘာသာရပ်စာတမ်း နဲ့ ဆရာထုတ်လုပ်ရေး စာတမ်းတို့ ဖြစ်တယ်။

ဒီလို ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသားတွေဟာ ပညာရေးစနစ်၊ ပညာရေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်မှုအတွက် တတ်နိုင်တဲ့ အကူ အညီတွေပေးရေး၊ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ရေးအတွက် တတ်နိုင်တဲ့ အကူအညီတွေပေးရေး။ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲ နိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင် ဆွေးနွေးကြတာကိုပဲ “နိုင်ငံရေးမှကင်းပါစ” ဆိုတဲ့ သံသယကြည့်ကြ၊ ရေးကြမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အင်မတန် အမြင်ကျဉ်းပြီး ကျောင်းသားတွေအပေါ်မှာ မလိုတမာ အာဃာတထားသူတွေပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောချင်ပါတယ်။

ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ရာဇဝင်သမိုင်းမှာ ၁၉၂၀ ခုနှစ်က တကြိမ်၊ ယခုတကြိမ် (၂) ကြိမ် ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ကျောင်းသားသပိတ်အရေးတော်ပုံကို လေ့လာမယ်ဆိုရင် နိုင်ငံရေးအရ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ သမားရဲ့ ဖိနှိပ်မှုကိုတွန်းလှန်ပြီး မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ် ပေါက်ဖွားလာဖို့ လှုံ့ဆော်ခဲ့တာရှိခဲ့တယ်။ ပညာရေးအရဆိုရင် “အမျိုးသား ပညာရေး” ဆိုတဲ့ကြွေးကြော်သံဟာ ပညာရေးပြုပြင်ဖို့ အမျိုးသားပညာရေးကို အစားထိုးဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြတာဖြစ်တယ်။ အမျိုး သားကျောင်းတွေ အမျိုးသားကောလိပ်တွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တာဟာ ထင်ရှားတဲ့ အမှတ်အသားတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုတကြိမ် ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှာတော့ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ကိုယ်တိုင်က ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီကို ဖွဲ့ကာ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေက ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ တောင်းဆိုပြီး အခုလိုကျောင်းသား ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမျိုး ကျင်းပတာဟာ ပညာရေးပြုပြင်နိုင်ရေးအတွက် ဒုတိယအကြိမ် ကြိုးစားခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၂၀ ခုမှာ ကျွန်ုပ်ပညာရေးစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပြီး အမျိုးသားပညာရေးကို အစားထိုးကာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ ကြိုးစားခဲ့တာဟာ တိုင်းပြည်အခြေအနေက မလွတ်လပ်သေးတဲ့ဘဝ၊ ကျွန်ဘဝမို့ မအောင်မြင်ခဲ့ပေမယ့် ဒီတကြိမ်၊ ဒီတခါမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ရော၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရကပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကြမယ်ဆိုရင်တော့ အောင်မြင်မှု မလွဲမသွေရလိမ့်မယ်။ ပညာရေးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်လိမ့်မယ်လို့ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ယုံကြည် လျက်ရှိပါတယ်။

ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် အကူအညီပေးသော နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ လိုအပ်သမျှ စိတ်ရောကိုယ်ပါ တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်ကူညီပေးကြသော ပညာရေးဌာနနဲ့ မွန်မြတ်လှသော အကြံဉာဏ်ပေးကြတဲ့ ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကျောင်းသားများအား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ထပ်လောင်း၍ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပါတယ်။

- ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး အောင်မြင်ပါစေ
- ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ရရှိနိုင်ပါစေ

(၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်၊ စနေနေ့)

ထိုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် အောက်ပါစာတမ်းများတင်ပြခဲ့သည်။

- ၁။ ပညာရေးဝါဒတင်ပြချက်စာတမ်း
- ၂။ သင်ကြားမှုမဏ္ဍိုင်ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်သော သဘောထား (Language Policy)
- ၃။ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်စာတမ်း (Academic Freedom)
- ၄။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂစာတမ်း
- ၅။ မူလတန်းပညာရေးစာတမ်း
- ၆။ မူလတန်းလွန်ပညာရေးစာတမ်း
- ၇။ စက်မှုလက်မှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာရေးစာတမ်း (Teaching and Vocational Education)
- ၈။ လူမျိုးစုပညာရေးစာတမ်း

- ၉။ သက်ကြီးပညာရေးစာတမ်း
- ၁၀။ လူထုပညာရေးစာတမ်း
- ၁၁။ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းများပြဿနာစာတမ်း
- ၁၂။ ဆေးသိပ္ပံမဟာဌာနစာတမ်း
- ၁၃။ အစိုးရစက်မှုလက်မှုအထက်တန်းကျောင်းစာတမ်း
- ၁၄။ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲပေါ်ပေါက်လာပုံနှင့် အခြေခံသဘောထား အထွေထွေအစီရင်ခံစာ

ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တကသ၏တင်ပြချက်

(၁)

၁၉၄၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၄) ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပေသည်။ နယ်ချဲ့သမားလက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ကာ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာသည်နှင့်အညီ နယ်ချဲ့သမားလက်ထက်က ၎င်းတို့အကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်ဆောင်ခဲ့သော စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုအဆောက်အအုံ တို့ကိုပယ်ချကာ ပြည်သူလူထုအကျိုးအတွက် လူထုအကျိုးပြု အဆောက်အအုံသစ်ကို ထပ်မံတည်ထောင်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့သော် ယဉ်ကျေးမှုရေးရာ အပါအဝင်ဖြစ်သည့် ပညာရေးအဆောက်အအုံကိုကား လွတ်လပ်သောပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ကိုက်ညီစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း မရှိသေးပေ။ သို့အတွက်ကြောင့်လည်း ယနေ့ ပညာရေးလောကတွင် အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းများ ပေါ်ပေါက်နေပြီးလျှင် မလိုအပ်သော အဖြစ်အပျက်များ ထွက်ပေါ်နေသည်မှာ မျက်မြင်ထင်ရှား ဖြစ်ပေသည်။

ဤပေါ်ပေါက်မှုများကို တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် အလေးအနက်စဉ်းစားခဲ့သည်။ ပညာရေးအခြေအနေကို မျက်မြင်မပြတ် လေ့လာကြည့်ရှုခဲ့သည်။ ယနေ့ဖြစ်ပေါ်နေသော အခက်အခဲများ အကျပ်အတည်းများကို ပြုပြင်ဖာထေးရုံဖြင့် မပျောက်နိုင်တော့ဘဲ လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီစွာ ပြုပြင်ရေးဆွဲမှသာ ပြေပျောက်နိုင်မည်ဟု တွေ့ရှိခဲ့ရပေသည်။ ဤသို့တွေ့ရှိရသည့်အားလျော်စွာ လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးစီးကာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး တစ်ရပ်ကို ကျင်းပပေးရန် တကသမှ တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။

ယခုကဲ့သို့ လှုံ့ဆော်တောင်းဆိုနေစဉ် ၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၈) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့တော်ခန်းမကြီး၌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ (၄) နှစ်စီမံကိန်းကြေညာချက် တွင် ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရပေသည်။

“ပညာရေးစီမံကိန်းတစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲစေချင်တယ်။” အဲဒီ ပညာရေးစီမံကိန်းဟာ-

၁။ ပြည်ထောင်စုနဲ့ အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ အခြေအနေနဲ့ တကယ်တမ်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်တဲ့ စီမံကိန်းဖြစ်စေချင်တယ်။

၂။ ပညာရေးမှာစိတ်ဝင်စားတဲ့ ပြည်ထောင်စုသားမှန်သမျှ စုပေါင်းတိုင်ပင်ရေးဆွဲတဲ့ စီမံကိန်း ဖြစ်စေချင်တယ်။

၃။ တပြည်ထောင်စုလုံးက လက်ခံနိုင်တဲ့ စီမံကိန်းဖြစ်စေချင်တယ်။

တဖန် (၄) နှစ်စီမံကိန်းညွှန်ကြားချက်တွင်-

ပညာရေးသည် ယခုလက်ရှိပညာရေးစနစ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီးလျှင် ပြုပြင်စေချင်တယ်။ အကယ်၍ လိုအပ်ကတခုလုံးဖျက်ပစ်ပြီး အသစ်တခု ပြန်လည်ရေးဆွဲစေချင်သည်ဟု ညွှန်ကြားပြီး ဝန်ကြီးချုပ်က သဘာပတိပြုလုပ်ကာ (၉) ဦးပါသော ပညာရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပေသည်။ ထိုကော်မရှင်ကိုပင် နောက်ထပ်ချဲ့ထွင်ကာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြန်သည်။

ဤကဲ့သို့ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲသင့်က ပြောင်းလဲရန် ပညာရေးကော်မရှင် ဖွဲ့လာခြင်းသည် တကသသဘောထားနှင့် ကိုက်ညီသည့်အားလျော်စွာ ထိုကော်မရှင်ကို တကသသည် ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းပြုခဲ့သည်။ ထိုကော်မရှင်နှင့် ပတ်သက်၍ ပူးပေါင်းကူညီရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပေသည်။

ထို့နောက် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ၂၄၊ ၁၁၊ ၅၇ ရက်နေ့တွင် တကသခန်းမ၌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တွေ့ဆုံကာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တင်ပြခဲ့ပေသည်။ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုကလည်း တကသ၏ တင်ပြချက်ကို ပညာရေးကော်မရှင်တွင် အလေးအနက် စဉ်းစားပါမည်ဟု ပြန်ကြားပြောဆိုခဲ့ပေသည်။ ထိုဆွေးနွေးချက်အရ ပညာရေးကော်မရှင်တွင် တကသကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်တင်ပြခွင့်ကို ရရှိခဲ့ပေသည်။ တကသကိုယ်စားလှယ်များ တင်ပြရာတွင် ပညာရေးကော်မရှင်မှ တကသ၏လိုလားချက်များကို ပြည့်စုံစွာရေးသားတင်ပြရန် ပြောကြားခဲ့ပေသည်။ ထိုပြောကြားချက်အရ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ စဉ်းစားကာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ နှီးနှောဖလှယ်ရန် အချက်

များ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ၏ ပုံစံများကို ထပ်မံ၍ရေးသား တင်ပြလိုက်ပါကြောင်း။

(၂)

ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲနှင့်ပတ်သက်၍-

၁။ ပညာရေးဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် ပညာရေးစနစ်ကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း

၂။ ပညာရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း ဟူ၍ ကဏ္ဍနှစ်ရပ် ရှိသည်ဟူ၍ ယူဆပေသည်။

ထိုသို့ယူဆသည့် အားလျော်စွာ ပညာရေးဝါဒချမှတ်ခြင်း၊ ပညာရေးစနစ်များကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တကသမှ အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြလိုပေသည်။

(၂-က)

တိုင်းပြည်တစ်ခု၏ ပညာရေးစီမံကိန်းသည် တိုင်းပြည်၏ ရည်မှန်းရာပန်းတိုင်သို့ ချီတက်ရေးအတွက် လုံးဝအထောက်အကူ ဖြစ်ပေသည်။ တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးစနစ်၊ လူနေမှုစနစ်၊ ယဉ်ကျေးမှုစနစ်တို့နှင့် ကိုက်ညီရပေသည်။ ဤသို့ ကိုက်ညီမှုသာလျှင် ရေးဆွဲထားသော ပညာရေးစီမံကိန်း (သို့) ပညာရေးစနစ်သည် ပြည်သူကိုအကျိုးပြုသော စီမံကိန်း၊ တိုင်းပြည်က လက်ခံနိုင်သော စီမံကိန်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ဘဲ တိုင်းပြည်၏ ချီတက်ရာလမ်းကြောင်း၊ တိုင်းပြည်၏အခြေအနေနှင့် ကင်းလွတ်ကာ ရေးဆွဲလျှင် ထိုပညာရေးစီမံကိန်း (သို့) ပညာရေးစနစ်သည် လေးထောင့်နှင့်စက်ဝိုင်းကဲ့သို့ ခွင်မကျဘဲ အကျပ်အတည်းများ ပေါ်ပေါက်ကာ ပျက်စီးရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့အတွက် ပညာရေးစီမံကိန်း၊ ပညာရေးစနစ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲမည်ဆိုလျှင် ပထမဦးဆုံး တိုင်းပြည်၏ ရည်မှန်းရာပန်းတိုင်၊ စီးပွားရေးစနစ် (Economic System)၊ လူနေမှုအဆောက်အအုံတို့နှင့် ကိုက်ညီသည့် ပညာရေးဝါဒ (Education Policy) ကို ချမှတ်သင့်ဖို့လိုပေသည်။

ဥပမာ- တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတွင် ၎င်းတို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်လိုက်သော စီးပွားရေးစနစ်၊ လူနေမှုစနစ်တို့နှင့် ကိုက်ညီသည့် ပညာရေးဝါဒကို နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်ကြီးမှ ချမှတ်လိုက်၍ ပညာရေးစီမံကိန်းကို ထိုချမှတ်လိုက်သော ဝါဒအပေါ်တွင် အခြေခံကာ နောက်မှ ရေးဆွဲပေးခဲ့ပေသည်။

ပညာရေးဝါဒနှင့် ပတ်သက်၍ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော (Educational Policy Enquiry Committee) ၏ အစီရင်ခံစာကို အခြေပြုကာ ပညာရေးဝါဒဟူ၍ အောက်ပါအတိုင်း ကြေညာဖူး၏။

၁။ Adoption of a centralized control and administration of Education as in interim and experimental measure;

၂။ The discernment of the system of grant in aid; and the adoption of in its stead of a system of state schools.

၃။ The introduction of a pilot project for Compulsory Primary Education.

၄။ The new grading of schools.

၅။ The Provision of Vocational training and technical education and

၆။ The adoption of Burmese as the medium of instruction in single unified system of schools.

ထို့နောက် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် ပြည်တော်သာပညာရေးစီမံကိန်း နှင့် ပတ်သက်၍ ယေဘုယျမူကို အောက်ပါအတိုင်း ကြေညာခဲ့ပြန်သည်။

၁။ To ensure a universal knowledge of the three R's* among the citizens of the Union.

၂။ To ensure the production of a sufficient number of technicians and technologists.

၃။ To train and equip young man and woman so that they can adequately and efficiently perform their various duties as citizens of the Union.

၄။ To eradicate illiteracy and produce man and woman who posses the five strengths (Bala Ngadan) and

၅။ To perpetuate democracy within the Union.

အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ပညာရေးမူ၊ ပညာရေးဝါဒများပင်ရှိသည်ဟု ဆိုရငြားသော်လည်း တိုင်းပြည်၏ ရည်မှန်းရာပန်းတိုင်၊ စီးပွားရေး၊ လူနေမှုစနစ်တို့ပေါ်တွင် စနစ်တကျသုံးသပ်ကာ ရေးဆွဲလာသော ဝါဒမဟုတ်ခြင်း၊ ထိုပညာရေးဝါဒ ကြေညာချက်များသည် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် လိုလားသကဲ့သို့ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ဝါဒမဟုတ်သည့်အပြင်

Note- the three R's* - Reading, W'riting, A'rithmetic.

၂။ လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် “ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတော်” ကို လေ့လာဆွေးနွေးခြင်း။

ထိုကဲ့သို့ နိုင်ငံတော်၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ ချီတက်ရာတွင် အထောက်အကူပြုပြီးလျှင် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး၊ လူနေမှုစနစ်တို့နှင့် ကိုက်ညီသော ပညာရေးဝါဒတရပ်ကို ချမှတ်ပြီးလျှင် ထိုဝါဒ အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားပညာရေးစနစ်များကို အောက်ပါအတိုင်း လေ့လာခြင်း ပြုသင့်သည်ဟု တင်ပြပေသည်။

၂။ လက်ရှိပညာရေးလောကကြီး တခုလုံး၏ အခြေအနေများ၊ ကျောင်းများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ၊ ဆရာများ စသည် နိုင်ငံခြားပညာရေးစနစ်များ လေ့လာရေးနှင့်ပတ်သက်၍-

(၅) လွတ်လပ်ပြီးစနိုင်ငံများမှ ပညာရေးစနစ်ကိုလေ့လာခြင်း၊ (အင်ဒိုနီးရှား-အိန္ဒိယ)

အထက်ဖော်ပြပါ ပထမပိုင်းဖြစ်သည့် ပညာရေးဝါဒချမှတ်ခြင်း၊ ပညာရေးလေ့လာသုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့်ပုံစံဖြင့် နီးနှောဖလှယ်ပွဲပြုလုပ်မည်ကို တကသမှ အောက်ပါအတိုင်း သဘောထားခဲ့ပေသည်။

ချီတက်ရာတွင် တပြည်ထောင်လုံးက ပါဝင်ရန် လိုပေသည်။ ဤသို့ပါဝင်မှသာလျှင် အောင်မြင်ပေသည်။ သို့အတွက် ပညာရေး ဝါဒချမှတ်ရာတွင် တပြည်ထောင်လုံးက ပူးပေါင်းချမှတ်နိုင်ရန်လို၏။ တနည်းဆိုသော် ချမှတ်လိုက်သော ပညာရေးဝါဒသည် တပြည်ထောင်လုံးက လက်ခံရန်လိုအပ်မည်ဟု ယူဆပေသည်။

တဖန်လက်ရှိ ပညာရေးစနစ်ကြီးကို လေ့လာသုံးသပ်ရေးမှာ ပြည်ထောင်စုတွင်းရှိ ပြည်သူတရပ်လုံး တွေ့ကြုံခဲ့သည့် ဖြစ်၍ အားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားပညာရေးစနစ်ကို လေ့လာခြင်းမှလည်း ပညာရေးစနစ် ရေးဆွဲရန်အတွက်လည်း ကောင်း၊ မိမိတို့ပညာရေးစနစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ရန်အတွက်လည်းကောင်း ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံးနှင့် သက်ဆိုင် ပေသည်။

ဤသို့သက်ဆိုင်သည့် အားလျော်စွာ ပထမပိုင်းဖြစ်သည့် ပညာရေးဝါဒချမှတ်ခြင်း၊ ပညာရေးစနစ်ကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တနိုင်ငံလုံးရှိ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သင့်သည်ဟု ယူဆပေသည်။ ထိုသို့ ယူဆသည့် အားလျော်စွာ ဖော်ပြပါ အချက်များအတွက် ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတွင်-

၆။ ပညာရေးတတ်ကျွမ်းသူများ

၇။ လူမျိုးစုကိုယ်စားလှယ်များ

ပါဝင်ကာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှုဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ် သင့်သည်ဟူ၍ တင်ပြလိုပေသည်။

(၃)

နိုင်ငံတော်ရှိ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ “ပညာရေးဝါဒ” တရပ် ချမှတ်ပြီးစီမံလျှင် ထိုဝါဒကို အကောင်အထည် ဖော်ရန်အတွက် ပညာရေးစီမံကိန်းတရပ် တနည်းဆိုသော် ပညာရေးစနစ်တရပ်ကို ရေးဆွဲရပေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ ရေးဆွဲရာတွင်ကား အစိုးရပညာရေးဌာန ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပညာရေးတတ်ကျွမ်းသူများ ပါဝင်သော နှီးနှောဖလှယ် ပွဲကြီး တရပ်မှနေ၍ တာဝန်ယူကာ ရေးဆွဲရမည် ဖြစ်ပေသည်။ နိုင်ငံတော်ရှိ အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံ အနေနှင့်သော်ကား မိမိတို့ အလိုကျ ပညာရေးဝါဒတရပ် ချမှတ်ပြီးသည့် အားလျော်စွာ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ရန် တာဝန်မရှိတော့ဟု ယူဆပေသည်။ သို့အတွက် ချမှတ်ထားသော ပညာရေးဝါဒ၊ ပညာရေးမူနှင့်အညီ ပညာရေးစီမံကိန်းကို ရေးဆွဲရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ရေးဆွဲရန်လိုအပ် ပေသည်။

(၁) မူလတန်းပညာရေး

မူလတန်းပညာရေးတွင် ကဏ္ဍနှစ်ရပ် ပါဝင်ပေသည်။ နာစရီ (ခေ်) ကလေးသူငယ်ကျောင်းနှင့် မူလတန်းကျောင်း ဖြစ်ပေသည်။

မူလတန်းကျောင်းသည် ပညာရေးအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အရေးအကြီးဆုံး စဉ်းစားရမည့် အချက်ဖြစ်ပေသည်။ အခြေခံအုတ်မြစ် မခိုင်မာလျှင် ထိုပညာရေးစနစ်သည် ပြိုကွဲမည်ဖြစ်ပေသည်။ မူလတန်းပညာရေးကို စဉ်းစားရာတွင် လူတိုင်းပညာတတ်ရေးကို အခြေခံကာ မသင်မနေရပညာရေးစနစ်နှင့် ထိုစနစ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော် စီးပွားရေးအရ လုပ်ဆောင်နေသော ကလေးသူငယ်များ ပညာသင်ကြားနိုင်ရန် စီစဉ်မှုကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်ဟု ယူဆပေသည်။ ဤနေရာတွင် မသင်မနေရ ပညာရေးစမ်းသပ်သည့် (Project) အတွေ့အကြုံပေါ်တွင် အခြေခံသင့်ပေသည်။

(၂) မူလတန်းလွန်ပညာရေး

(၅) တန်း၊ (၉) တန်းမှသည် တက္ကသိုလ်ဝင်အထိ ပါဝင်သော ပညာသင်ကြားရေးပင်ဖြစ်သည်။ ဤအဆင့်တွင် နိုင်ငံတော်ပညာရေးဝါဒအတွက် အလေးထားကာ စဉ်းစားရေးဆွဲရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) အထက်တန်းပညာရေး

တက္ကသိုလ်နှင့် (Institute) များ အပါအဝင် ဖြစ်ပေသည်။

(၄) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမူပညာသင်ကြားရေးများ

မူလတန်းအောင်မြင်ပြီး၍ ပညာဆက်လက်မသင်ကြားနိုင်သော ကလေးသူငယ်များအတွက် လည်းကောင်း၊ မူလတန်း လွန်အဆင့်ရှိ ကျောင်းသားများအတွက် လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်သို့ ပညာဆက်လက်မဆည်းနိုင်သူများအတွက် လည်း ကောင်း၊ ဒီဂရီဘွဲ့ ရ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာရပ်များအတွက် လည်းကောင်း စဉ်းစားရေးဆွဲရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၅) သင်ရိုးသင်တန်းများ

(Curriculum) ယခုလက်ရှိ သင်ရိုးသင်တန်းများကို သေချာကျနစွာစစ်ဆေး၍ ခေတ်နောက်ကျဖြစ်နေသော သင်ရိုး သင်တန်းများ၊ တိုးတက်သောခေတ်နှင့် မကိုက်ညီသော သင်ရိုးသင်တန်းများကို လေ့လာဖြုတ်ပယ်ခြင်း၊ ခေတ်နှင့်ညီအောင် ပြုပြင်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်ပညာရေးဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်စေမည့် သင်ရိုးသင်တန်းများ ဖြစ်စေရန် စီစဉ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။

(၆) ဆရာဖြစ်သင်တန်းများ

(က) လက်ရှိဆရာ၊ ဆရာမများတွင် ဟောင်းနွမ်းသောအယူအဆများ ဝင်ရောက် ခိုအောင်းလျက်ရှိရာ နိုင်ငံတော်၏ ဝါဒ၊ ပညာရေးဝါဒနှင့်အညီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး။

(ခ) ဆရာဖြစ်သင်တန်းကျောင်းများ Teachership Training များအရေး။

(ဂ) ဆရာများအခွင့်အရေး၊ လစာငွေသတ်မှတ်ခြင်းများကို စဉ်းစားဆွေးနွေးရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၇) ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထုတ်လုပ်ရေး

(ဂ) သက်ကြီးပညာရေးနှင့် အားလပ်ခွင့်သင်တန်းများအရေး

(၉) သုတေသနရာဇဝေရေး တို့ဖြစ်သည်။

အထက်ပါအချက်များကို နိုင်ငံတော်ပညာရေးဝါဒနှင့်အညီ ရေးဆွဲရာတွင် ပညာရေးဌာနကိုယ်စားလှယ်များ ပညာရေး တတ်ကျွမ်းသူများ၏ တာဝန်ရှိသည့်လျောက် လက်ရှိဖွဲ့စည်းထားသော ပညာရေးကော်မရှင် ပုဂ္ဂိုလ်များအပြင် ပြင်ပမှ ပညာရေး လုပ်သက်ရင့်သူများ၊ ပညာရေးကော်မရှင်များ၊ ကော်မတီများတွင် ပါဝင်ခဲ့ဖူးသူများ၊ ပညာရေးကျွမ်းကျင်သူများကိုပါ ထပ်မံဖြည့် စွက်ကာ ညှိနှိုင်းရေးဆွဲ သင့်သည်ဟူ၍ ယူဆပါသည်။

(၄)

သို့အတွက် တကသမှ ထပ်မံတိုက်တွန်းလိုသည်မှာ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သော (Education Policy) ကို ပြည်ထောင်စု သား တရပ်လုံး လက်ခံသည့် ပညာရေးဝါဒဖြစ်နိုင်ရေး၊ ပညာရေးစနစ် ဖြစ်နိုင်ရေးအတွက် အဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ ပါဝင်သော ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတစ်ခုကို အမြန်ဆုံးကျင်းပရန် တိုက်တွန်းလိုက်ပါကြောင်း။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်မြို့

နေ့စွဲ- ၇၊ ၁၁၊ ၅၇

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ

ပေါ်ပေါက်လာပုံနှင့် အခြေခံသဘောထား အထွေထွေအစီရင်ခံစာ

ရဲဘော်ကိုယ်စားလှယ်အပေါင်းတို့ခင်ဗျား-

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှ ဤ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ပေါ်ပေါက်လာပုံ၊ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို မည်ကဲ့သို့ ကျင်းပသွားမည်ကို အစီရင်ခံလိုပါ သည်။ အထူးသဖြင့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ၏ အခြေခံသဘောထားကို ဖော်ပြအစီရင်ခံမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မည်သို့ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို ဦးစွာအစီရင်ခံပါမည်။ နှီးနှော ဖလှယ်ပွဲ သဘာပတိ၏ မိန့်ခွန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သဖြင့် ဤအခန်းကို အကျဉ်းမျှသာ အစီရင်ခံမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးပြီးနောက် လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် ပညာရေးလောက၌ အကျပ်အတည်း အမျိုးမျိုးတွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။ ဤသို့တွေ့ကြုံခဲ့ရသော အကျပ်အတည်းများကို ဖြေရှင်းရန် ကျောင်းသားထု သည် အကြိမ်ကြိမ် အံ့ကြွတောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံးကလည်း ပညာရေးအကျပ်အတည်းကို ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည်ကို သိရှိလက်ခံခဲ့ပေသည်။ အစိုးရသည်လည်း ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အမျိုးမျိုး ကြိုးပမ်းခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ယခုတိုင် နိုင်ငံတော်သည် ပညာရေးအကျပ်အတည်းမှ ရုန်းထွက်၍ မရနိုင်သေးပေ။

ကိုလိုနီစနစ် ကြွင်းကျန်ရစ်သော အမွေဆိုးကြောင့်ပင် ဤသို့အကျပ်အတည်း တွေ့နေရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အခြေခံ ကျကျ စနစ်တစ်ခုလုံးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ မပစ်နိုင်သရွေ့ မည်သို့ပင် ပြုပြင်ဖာထေးသည်ဖြစ်စေ အကျပ်အတည်း ဆက်လက် တွေ့နေမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤအချက်ကို ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးက ပိုင်နိုင်စွာ ကြည့်ရှုနိုင်ခဲ့သဖြင့် ပညာရေးရေးစနစ်တစ်ခုလုံး ပြုပြင် ပြောင်းလဲပစ်ပြီး ပညာရေးဝါဒသစ်ကိုချမှတ်ကာ ပညာရေးစီမံကိန်းတရပ် ရေးဆွဲနိုင်ရေးအတွက် သမဂ္ဂများမှဦးဆောင်ကာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ ပေသည်။

ဤသို့ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာတွင် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ တက္ကသိုလ်ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ကြွေးကြော်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင် ကျောင်းသားထုဆန္ဒကြောင့် တက္ကသိုလ်မှ (၃) ခါကျနှင့် ၆၅% ကျောင်းတက်ရက်စနစ်ကို စုံစမ်းရေးကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပေသည်။ စာတမ်းတစောင်ကို ထိုကော်မရှင်မှ ထုတ်ပြန်ခဲ့ သည်။ ထိုစာတမ်းအပေါ် တကသမှ သဘောထားကို ၃၁၊ ၅၅၊ ၆၇ နေ့က ထုတ်ပြန်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပညာရေးကို ဖာထေးနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရုံမျှဖြင့် အကျပ်အတည်းများမှ မလွတ်မြောက်နိုင်။ ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ လူထုလူတန်းစားအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဆရာများ၊ လူငယ်ကျောင်း သားများနှင့် ပညာရှင်များအားလုံး၏ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီးကို နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ဦးစီးကျင်းပရန် တင်ပြခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ တင်ပြပြီးနောက် ၈၊ ၆၊ ၅၇ ရက်နေ့ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်၏ (၄) နှစ်စီမံကိန်းမိန့်ခွန်းတွင် ပညာရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးအတွက် ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။ (၄) နှစ်စီမံကိန်း အစိတ်အပိုင်းတရပ်အဖြစ် ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီ ဖွဲ့စည်းပေါ် ပေါက်လာခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်းနှင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ကော်မရှင်တို့အား ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အလားအလာအတွက် ခရီးဦးကြိုပြုခဲ့ပေသည်။

ကြိုဆိုရုံမျှမက ပိုမိုအောင်မြင်နိုင်ရေးအတွက် အကြံဉာဏ်များ ပေးခဲ့ပေသည်။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာပညာရေးနှီးနှောဖလှယ် ပွဲကို လူထုလူတန်းစားများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီ၊ ပညာရှင်များ၊ ဆရာများ၊ လူငယ်ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ဦးစီးကျင်းပပြုလုပ်ပေးရန် ၇၊ ၁၁၊ ၅၇ ရက်နေ့တွင် ထပ်မံတင်ပြခဲ့ပြန်သည်။

ဤသို့တင်ပြရာတွင် ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီနှင့် အကြိမ်ကြိမ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ရာ ကျောင်းသားများ၏ တင်ပြချက်အတိုင်း ပြည့်စုံသည့် နိုင်ငံတော်ရှိ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံးကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် ပညာရေးနှီးနှော ဖလှယ်ပွဲကြီးတရပ် ကျင်းပနိုင်ရေးကို သဘောတူညီချက် မရရှိနိုင်ဘဲ ကျောင်းသားများ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ကျင်းပနိုင်ရေးကိုသာ ကူညီခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် တကသအား တာဝန်လွှဲအပ်ခဲ့ပြီးနောက် ကျင်းပလျှင် ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မရှင်မှ ကူညီရန်တို့ကို ကူညီခဲ့ပေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံးအား ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတရပ် ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် အားထုတ်ကြိုးပမ်းသည့်အနေဖြင့် ယခုကျောင်းသားများ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးအောင်မြင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ရပေသည်။

ယခုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မကွေးဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ကျောက်ဖြူဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ပုသိမ်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်တို့ ပူးတွဲကာ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ပေသည်။

ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ

တကသမှ

၁။ ကိုစိုးသိန်း (သဘာပတိ)

၂။ ကိုခင်မောင်အုန်း (အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)

၃။ ကိုသိန်းရှန်

၄။ ကိုခင်အောင်

၅။ ကိုအောင်ထွန်း

၆။ ကိုညွှတ်ရင်

၇။ ကိုခင်မောင်ကြီး

၈။ ကိုအောင်သာကျော်

၉။ ကိုလှတင်

၁၀။ ကိုလေးညွန့်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး

ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ

၁၉၅၇

(၁၉၅၇ - ၁၉၅၉)

Source: Oway Magazines

မတကာသမ္ပ

- ၁၁။ ကိုစောလွင်
- ၁၂။ ကိုချို
- ၁၃။ ကိုတင်ရွှေ
- ၁၄။ ကိုခင်မောင်ဝင်း
- ၁၅။ -

မော်လမြိုင်မှ

- ၁၆။ ကိုကျော်အုန်း
- ၁၇။ ကိုကျော်လှ
- ၁၈။ ကိုမင်းထွေး
- ၁၉။ ကိုကျော်ရှိန်
- ၂၀။ မမြင့်ဖြူ

မကွေးမှ

- ၂၁။ ကိုညွန့်မောင်
- ၂၂။ ကိုမင်းကျော်
- ၂၃။ ကိုတင်ဦး
- ၂၄။ ကိုထွန်းနွယ်ဦး
- ၂၅။ ကိုချစ်ငွေ

ကျောက်ဖြူမှ

- ၂၆။ ကိုဘတင်
- ၂၇။ ကိုစိုးဝင်း
- ၂၈။ ကိုထွေးချို
- ၂၉။ ကိုဘိုးတင်
- ၃၀။ ကိုစံလှိုင်

ပုသိမ်မှ

- ၃၁။ ကိုခင်ထွန်း
- ၃၂။ ကိုညွန့်ဝင်း
- ၃၃။ ကိုမြင့်သိန်း
- ၃၄။ ကိုမောင်မောင်စိန်
- ၃၅။ -

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ

- ၃၆။ ကိုဇော်ဝင်း
- ၃၇။ ကိုလှမြင့်
- ၃၈။ ကိုစွန်တိတ်
- ၃၉။ ကိုမြင့်ဦး
- ၄၀။ ကိုညိုဝင်း

နီးနော့ဖလှယ်ပွဲဦးစီးအဖွဲ့

- ၁။ ကိုစိုးသိန်း (သဘာပတိ)
- ၂။ ကိုစောလွင် (ဒု-သဘာပတိ)
- ၃။ ကိုခင်မောင်အုန်း (အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)
- ၄။ ကိုတင်ရွှေ (တွဲဘက်-ထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)
- ၅။ ကိုကျော်လှ
- ၆။ ကိုမင်းထွေး

- ၇။ ကိုညွန့်မောင်
- ၈။ ကိုမင်းကျော်
- ၉။ -
- ၁၀။ -
- ၁၁။ ကိုခင်ထွန်း
- ၁၂။ -

ဦးစီးအဖွဲ့ကို ဖော်ပြပါအတိုင်း တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်သမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကျစီ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပေသည်။ ဤသို့ နီးနော့ဖလှယ်ပွဲကြီးအောင်မြင်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်ကြိုးပမ်းကြရာတွင် ဝမ်းသာအားရစွာနှင့် အားပေးကြံ့ဆိုသော ပြည်သူ့အပေါင်းတို့၏ ထောက်ခံအားပေးမှုကို ရရှိခဲ့ကြသော်လည်း တဘက်တွင်လည်း မမှန်ကန်သောသဘောများနှင့် ကြည့်ရှုမှုများကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားများအား နှိမ်ချကြည့်ရှုအထင်သေးမှုများကြောင့် လည်းကောင်း အနှောင့်အယှက်အဖျက်အဆီးများ ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရပေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ယနေ့နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း ဒေသအသီးသီး ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အပေါင်းတို့ စုဝေးရောက်ရှိနေကြပေပြီ။ နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေးဝါဒသစ် ချမှတ်နိုင်ရေးနှင့် ပညာရေးစီမံကိန်းတရပ် ရေးဆွဲနိုင်ရေးအတွက် စုပေါင်းဆွေးနွေး နီးနော့ဖလှယ် တိုင်ပင်ကြတော့မည် ဖြစ်ပေသည်။

ရဲဘော်ကိုယ်စားလှယ်အပေါင်းတို့-

မည်သို့နီးနော့ကြမည်နည်း။ နီးနော့ပြီးနောက် နိုင်ငံတော်အတွက် ကောင်းမွန်သော အကြံဉာဏ်များကို မည်သို့စုပေါင်းကြမည်နည်း။ ဤသည်တို့ကား အရေးကြီးသော စနစ်ကျစွာစဉ်းစားရမည့် အချက်ကြီးများ ဖြစ်ပေသည်။ ဤအချက်များ ရှင်းလင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ယနေ့ရဲဘော်တို့ စုပေါင်းနီးနော့ကြမည့် သဘောအခြေခံများကို တင်ပြလိုပါသည်။

ဦးစွာပထမ နီးနော့ဖလှယ်ပွဲ၏ ဆိုလိုချက်နှင့်အခြေခံကို ရှင်းလိုပါသည်။ နီးနော့ဖလှယ်ပွဲဆိုသည်မှာ ရဲဘော်တို့ကြုံတွေ့နေကျ အစဉ်းအဝေးများ၊ ညီလာခံများကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ။ စုပေါင်းတွေ့ဆုံကာ ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်၊ တောင်းဆိုချက်များ တောင်းဆိုရန် စည်းဝေးတွေ့ဆုံ ညီလာခံသဘောမျိုး မဟုတ်။ နီးနော့ဖလှယ်ပွဲမှာ စုပေါင်းတွေ့ဆုံကာ အခြေအနေတရပ်၊

ပြဿနာတရပ်ကို အတွေ့အကြုံအသီးသီးနှင့်ယှဉ်၍ နှီးနှောဖလှယ်ကြပြီးနောက် ထိုအခြေအနေ သို့မဟုတ် ပြဿနာတရပ်များကို ဖြေရှင်းရန်ညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဤသို့နှီးနှောဖလှယ်ရာတွင် အခြေအနေများကို ပေါ်လွင်နိုင်အောင် ဆွေးနွေးရာတွင် အခြေအနေမှန် ရရှိစေနိုင်ရန် အတွက် စာတမ်းများကို ဖတ်ကြားကာ ထိုစာတမ်းများအပေါ် အခြေပြုဆွေးနွေးကြပေသည်။ တင်ပြသော စာတမ်းများသည် ဆွေးနွေးအတည်ပြုရမည့် စာတမ်းများမဟုတ်၊ အစီရင်ခံစာ သဘောမျိုးမဟုတ်။ ဆွေးနွေးရာတွင် အခြေခံသဘောဖြစ်စေရန် တင်ပြသည့် စာတမ်းများဖြစ်ပေသည်။

စာတမ်းများအပေါ်တွင် အခြေခံကာ ပြည့်ဝစွာဆွေးနွေးပြီးနောက် ထောက်ခံရည်ညွှန်းချက်များ၊ အကြံပေးချက်များကို စုပေါင်းထုတ်ယူ ရပေသည်။ ထောက်ခံရည်ညွှန်းချက်များ၊ အကြံပေးချက်များကို စုပေါင်းထုတ်ယူသည့်အခန်းတွင် ပြည့်စုံစွာပါရှိ နိုင်ရေးကို အဓိကဂရုပြုရပေသည်။

ဤသို့ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ အခြေခံသဘောထားများကို တင်ပြပြီးနောက် ရဲဘော်တို့အား ယနေ့ကျင်းပမည့် ပညာရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးအတွက် မည်သည့်အခန်းကဏ္ဍမှ မည်သို့ဆောင်ရွက်သွားရမည် ကို တင်ပြလိုပါသည်။

ရဲဘော်တို့-

ယနေ့ နိုင်ငံတော်ပညာရေးအတွက် လိုအပ်ချက်မှာ တိကျသောအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသော ပညာရေးဝါဒသစ်တရပ် ချမှတ်နိုင်ရေးနှင့် ထိုချမှတ်သော ပညာရေးဝါဒအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ နိုင်ငံတော်၏လိုအပ်ချက် အလုံးစုံကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်သော ပညာရေးစီမံကိန်းတရပ် ရေးဆွဲနိုင်ရေးဖြစ်သည်။

ဤပညာရေးဝါဒသစ်တရပ် ချမှတ်နိုင်ရေးနှင့် ပညာရေးစီမံကိန်းတရပ် ရေးဆွဲနိုင်ရေးတို့အတွက် ဤနှီးနှောဖလှယ် ပွဲကြီးမှ ထမ်းဆောင်ကြိုးပမ်း ပေးကြရမည်။ ပညာရေးဝါဒသစ်တရပ် ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်၏ ယခင်နှင့် ယခု လိုအပ်ချက်များနှင့် ပညာရေးအခြေအနေများကို တိကျပိုင်နိုင်စွာ သုံးသပ်ပြီးနောက် နိုင်ငံတော်၏ ယခုလက်ရှိ အခြေအနေ၊ နိုင်ငံတော်၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့် အကိုက်ညီဆုံး ပညာရေးဝါဒသစ်တရပ်ကို ချမှတ်နိုင်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

ထိုသို့ချမှတ်သော ပညာရေးဝါဒ အပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ပညာရေးစီမံကိန်းတရပ် ရေးဆွဲရာမှာ ပညာရေးပါရဂူများ၏ တာဝန်သာဖြစ်ပေသည်။ ပညာရေးပါရဂူများ ရေးဆွဲမည့် ပညာရေးစီမံကိန်းအတွက် ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ အပိုင်းလိုက်၊ ကဏ္ဍလိုက် ပိုင်းခြားကာ ချမှတ်ထားသော ဝါဒပေါ်တွင်အခြေခံ၍ အကြံဉာဏ်များပေးအပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ အကြံဉာဏ်ပေး ချက်များမှာလည်း အသေးစိတ်၍ ကျောင်းတကျောင်း၊ မြို့တမြို့၊ ဒေသတခုအတွက် စိစစ်ပေးအပ်ချက်များ မဟုတ်ဘဲ ပညာရေး စီမံကိန်း၏ အစိတ်အပိုင်း၊ ကဏ္ဍများအတွက် ပေးအပ်သည့်ကဏ္ဍများ ဖြစ်ပေသည်။

ဤအခြေခံသဘောထားများနှင့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် အရေးကြီးသည့်တာဝန်များ ထမ်းဆောင်နိုင်ရေးအတွက် အရေး ကြီးပေသည်။ ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမျိုးမှာ နိုင်ငံတော်၏ရာဇဝင်တွင် ပထမဆုံးအကြိမ်ကျင်းပသည့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ဖြစ်သည့် အပြင် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ အတွေ့အကြုံအလွန်နည်းကာ ညီလာခံများ၊ ကွန်ဂရက်များ၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် ရောထွေးသွားမည်ကို အထူးဂရုပြုရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ပြင် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးအတွင်း ဆွေးနွေးကြသော ဆွေးနွေးချက်များ အားလုံးသည် ပညာရေးအတွက် အခြေခံ ရည်ရွယ်ကာ ဆွေးနွေးရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ရဲဘော်တို့၏ မတူကွဲပြားခြားနားသည့် ယုံကြည်ချက်၊ ယူဆယူချက်များ အားလုံး ဖယ်ရှားကာ နိုင်ငံတော်၏လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်စွမ်းနိုင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များ ထမြောက်အောင်မြင်နိုင်ရေးတို့အတွက် ဦးတည် ဆွေးနွေးရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲအခြေခံများကို ပိုင်နိုင်စွာ သဘောပေါက်ဆုပ်ကိုင်နိုင်ကာ ကြိုးပမ်းကြရမည် ဖြစ်ပြီးလျှင် ဤ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးသည် နိုင်ငံတော်၏ အခြေအနေလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်သည့် ပညာရေးဝါဒသစ်တရပ် ချမှတ်နိုင်ပြီး လျှင် ထိုဝါဒပေါ်တွင် အခြေခံ၍ရေးဆွဲမည့် ပညာရေးစီမံကိန်းအတွက် အလွန်အရေးကြီးလိုအပ်မည့် အကြံဉာဏ်ပေးချက်များ ပေါ်ထွက်လာမည်ဖြစ်ပေသည်။

- ပညာရေးဝါဒသစ်ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းကြ
- ပညာရေးစီမံကိန်းသစ်အတွက် အကြံဉာဏ်ပေးချက်များ ထွက်ပေါ်လာရေးအတွက် ကြိုးပမ်းကြ

ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ

၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၉) ရက် (စနေနေ့)

(တကသအဆောက်အဦ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်)

ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်စာတမ်း

(ကော်မရှင်)

ဩဂုတ်လ (၁၁) ရက်

ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်)

ကျောင်းသားများပညာရေးနှိုးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတွင် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ အခြေအနေ စာတမ်းတခု တင်ပြဆွေးနွေးရန် လိုအပ်ပေသည်။

(၁) ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်သဘောထား

(၂) ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့် ပိတ်ပင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောအန္တရာယ်

(၃) ဆောင်ရွက်ထိုက်သည့် ထောက်ခံရည်ညွှန်းချက် (Recommendation) စသည့် (၃) ပိုင်းကို ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီမှ တင်သွင်းလိုပေသည်။

(၁) ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်သဘောထား-

ပညာရေး၏ရည်မှန်းချက် (၀၁) ဦးတည်ချက်သည် ကျောင်းသားလူငယ်များအား မိမိတို့၏သဘောအလျောက် မိမိကြိုက်နှစ်သက်ရာ မိမိတို့သန်စွမ်းရာတို့ကို လေ့လာသင်ယူခွင့်၊ ဗဟုသုတတိုးပွားနိုင်ခွင့် ရရှိခြင်းဖြင့် လူမှုအဆောက်အအုံ၏ လိုအပ်ချက်များ၊ ယင်း၏အကျိုးအတွက် ပြည်သူပြည်သားကောင်း တယောက်ပီပီ ဦးလည်မသန် ထမ်းရွက်နိုင်ရန် ဖန်တီးပေး နိုင်သော ရည်မှန်းချက်ဖြစ်ရပေမည်။ ၎င်းပြင် ပညာရေး၏ရည်မှန်းချက်သည် ကျောင်းသားလူငယ်များအား မိမိတို့၏ အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှုကို လေးစားစေသည့်အပြင် အခြားလူမျိုးများ၏ ယဉ်ကျေးမှုကိုလည်း နားလည်လေးစားစေခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့အား အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ အခြားတိုင်းရင်းသားများ၏ ပြည်သူများကို နားလည်လေးစားမှု ရှိစေခြင်းကို ဖန်တီးနိုင်မည့် ပညာရေးရည်မှန်းချက် ဖြစ်ရပေမည်။

၎င်းရည်မှန်းချက် (၀၁) ပညာရေး ရည်ရွယ်ချက်များ၏ အနှစ်သာရအသွင်သည် လူသားတို့၏ နှစ်ပေါင်းများစွာ အပတ်တကုတ် ကြိုးစားရင်းမှ ပေးစွမ်းနိုင်သော ဝိဇ္ဇာပညာရပ်များကို လေ့လာဆည်းပူးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အပြုသဘောဖြင့် တိုးတက်ထွန်းကားအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ ပညာရေးသည် တခုတည်း သော လူမှုအဆောက်အအုံ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်စွမ်းနိုင်စေသည့် သဘောရှိရမည်။ ပညာရေးပိုင်းခြားချက်ကို (ဥပမာ) စက်မှုပညာ၊ စာပေပညာ သင်ယူရမည့်ပညာ (Obligatory) နှင့် သင်လိုကသင်နိုင်သောပညာ (Non-obligatory Training) စသည့် အဆက်ဆက်ကို စုပေါင်းစပ်လျဉ်း လေ့လာရသည်။ ဤလေ့လာခြင်းဖြင့် ပညာရေး၏ အနှစ်သာရအသွင်ကို ဆောင်စေ သည်။ အရေးကြီးသောအချက်မှာ ပညာရေးကို မိမိ၏အမျိုးသားဘာသာ စကားဖြင့် အဓိကထား သင်ယူရမည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံခြားဘာသာစကားကိုလည်း အထူးအားပေးထိုက်ပေသည်။

အထက်ပါရည်မှန်းချက်နှင့် အနှစ်သာရအသွင်ကိုဆောင်သော ပညာရေးသည် ဒီမိုကရေစီအသွင်ဆောင်သည့် (Democratic Education) ဖြစ်ပေသည်။ ဤရည်မှန်းချက် အနှစ်သာရကို အကောင်အထည်ဖော်သော ပညာရေးလုပ်ငန်းတွင်-

- မူလတန်းနှင့် မူလတန်းလွန်ပညာရေး သင်ကြားခွင့်
- နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ဘာသာရေး မခွဲခြားဘဲ လူတိုင်းလွတ်လပ်စွာ အခလွတ် ပညာသင်ယူခွင့်
- အစိုးရမှ တက္ကသိုလ်ပညာရပ်ကို လူတိုင်း တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ရန် အခလွတ်ပညာရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ထောက်ပံ့ကြေး လုံလောက်စွာပေးရေး၊ ကျောင်းဆောင် နေရာထိုင်ခင်း လုံလောက်၍ သက်သာချောင်ချိရေး
- ဤကျောင်းသားအဆောက်အအုံပုံစံကို စနစ်တကျပြင်ခြင်းဖြင့် လူမှုအဆောက်အအုံတွင် ကျောင်းသားများ မိမိ တို့ပါဝင်သည့် အခန်းကဏ္ဍတိုင်း၌ လွယ်လင့်တကူ ဝင်ရောက်ထမ်းဆောင်ခြင်း စသည့်လုပ်ရပ်များ (၀၁) လုပ်ငန်း များကို ဦးဆောင်စေသည်။

သို့လျှင် အထက်ပါ ရည်မှန်းချက်အနှစ်သာရနှင့် လုပ်ရပ်ပုံစံတို့ဖြင့် တည်ဆောက်ထားသော ပညာရေးကို ချုပ်ကိုင် သည့် သဘောသည် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့်သဘော သက်ဝင်လာသည်။ ဤဒီမိုကရေစီကျသော ပညာရေး၌ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်သည် ဤသို့ရှိရမည်။

(က) ကျောင်း၏လုပ်ငန်းတွင် လွတ်လပ်ခွင့်၊ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် သဘောရှိရမည်။ ဤကဲ့သို့ လုပ်ကိုင်ရာ၌ ကျောင်းသား၊ မိဘ၊ ဆရာ သုံးပွင့်ဆိုင်ချိန်ခွင့်သဖွယ် (Balanced Participation) ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) ကျောင်း၏တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်း လုပ်ငန်းမှန်သမျှ လုပ်ရာတွင် မနှောင့်ယှက်သည့်ပြင် မိမိတို့၏ မူမမှန် သော သဘောတရပ်ကို ကျောင်းထဲတွင် မသွတ်သွင်းစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) စီးပွားရေးနှင့် ဥပဒေလွတ်လပ်ခွင့် အာမခံချက် ရှိရမည်။ တချိန်တည်းတွင် လောကဓါတ်သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုပညာ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း လေ့လာလိုက်စားခွင့် ရှိစေရမည်။

- (ဃ) ပညာသင်ကြားစနစ် ခေတ်မီရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပညာသင်ကြားရေးနှင့် လူ့လောက အဆက်အစပ်ရှိရမည်။ အမျိုးဘာသာအသွင်ဆောင်၍ ပိဋ္ဌာနည်းကျသော ကျောင်းသုံးစာအုပ်များ ပြဋ္ဌာန်းရမည်။ ကျောင်းသားများအား တက္ကသိုလ်နှင့် အထက်တန်းကျောင်း အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပါဝင်ခွင့်ရှိရမည်။ တက္ကသိုလ်သို့ ပေးအပ်ထားသည့် အခွင့်အရေးကို ရှိသေကြရမည်။
- (င) ပညာရေး၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော စစ်သားစုဆောင်းခြင်းကို မရှိစေရ။
- (စ) အမျိုးသမီးတိုင်း အမျိုးသားနှင့် တန်းတူပညာသင်ကြားခွင့် ရှိရမည်။
- (ဆ) ဆရာများခန့်ထားရာ၌ ပညာအရည်အချင်းဖြင့် ဖြစ်ရမည်။ နိုင်ငံရေးခွဲခြားမှု မပါဝင်ရ။ ၎င်းပြင် ဆရာများသည် မိမိတို့ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ နိုင်ငံရေးဝါဒကို လေ့လာပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။
- (ဇ) အောင်မြင်ပြီးသော ကျောင်းသားများအား မိမိတို့အရည်အချင်းအရ အလုပ်လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။

(၂) ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သောအန္တရာယ်

ပညာရေးအခွင့်အရေး နှောင့်ယှက်ရာ၌ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပြည်ပတိုင်းတပါးမှ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးခြင်းကို ခံရတတ်သည်။ ဥပမာပြရလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ပိတ်ပင်မှုကို များစွာတွေ့ရှိရပေသည်။ ဥပမာ- လူဖြူ-လူမဲခွဲခြားသင်ကြားခြင်း၊ လူဖြူကျောင်း လူမဲမတက်ရောက်နိုင်၊ တက်ရောက်လျှင် ပိုင်းဝန်းသတ်ဖြတ်ခံရသည်အထိ ဥပမာ- **(Little Rock Affair in Sept 1957)** ပညာတတ်ပါမောက္ခများစွာကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင် ကျောင်းထုတ်ခြင်းများ၊ စစ်ဆေးခြင်းများ၊ ဥပမာ- **(Loyalty Oath, Un-American Act)** စသည်ဖြင့် အနုမြူပါမောက္ခကြီး **Oppenheimer** ကဲ့သို့သော လူပုဂ္ဂိုလ်များ တရားစွဲခံရသည်။ အလုပ်ထုတ်ခံရသည်။ စာအုပ်ပြဋ္ဌာန်းရာ၌ အနည်းငယ်တိုးတက်သော အသွင်အပြင် ဆောင်သည့် စာအုပ်များကိုပိတ်ပင်သည်။ ဥပမာ- **Mark Twain** ရေးသားသောစာအုပ်များ **(A Connecticut Yankee in King's Author Court)** စသည်များ ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းနောက် စစ်သားစုဆောင်းခြင်း၊ အနုမြူ-ဟိုက်ဒြိုဂျင်ဗုံး တိမ်းရှောင် နည်း စစ်ပညာရပ်အထွေထွေကို ကျောင်းများ၌သင်ကြားခြင်း၊ မိမိတို့အလိုကျ ပါမောက္ခများခန့်၍ ဖောင်ဒေးရှင်းအမျိုးမျိုးနာမည် ဖြင့် တည်ဆောက်ထားသော ကျောင်းများ။ ဥပမာ- **Morgan, Rockefeller career, and Ford** စသည့် အထောက်အပံ့တည်ကျောင်းများ ကမ္ဘာ့အနှံ့အပြားတည်ဆောက်၍ ဝါဒသွတ်သွင်းခြင်း စသည့် ပညာလွတ်လပ်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်ဖျက်ဆီးသည့် သဘော သက်ရောက်သဖြင့် တိုင်းပြည်၏ ပညာရေးကို အန္တရာယ်ကျရောက်စေသည်။

ယနေ့မြန်မာပြည် ပညာရေးလောကတွင် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ရှိပါ၏လောဟူသော တွေးခေါ်ချက်သည် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဤတွေးခေါ်ချက်ကို ဖြေဆိုရလျှင် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်သည် မရှိသေးဟု ဆိုလိုသည်။ ပိုမိုထင်ရှားလိုပေသည်မှာ ယခုလောလောဆယ် တွေ့ရှိနေရသော ပြဿနာနှင့် ယခင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ပြဿနာများကို ဦးစိုက်တင်ပြ လိုပေသည်။

ကျောင်းသုံးစာအုပ် ပြဋ္ဌာန်းရာ၌ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းနိုင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးနိုင်သည့် ပြည်သူ့အချင်းချင်း ရင်းနှီးချစ်ကြည်ရေးကို ဖန်တီးနိုင်သည့် စာအုပ်များကို ပြဋ္ဌာန်းသည်ထက် အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲစေသော ယဉ်ကျေးမှုခေါင်းပါးသော စစ်သားစုဆောင်းသည့် သဘောပါဝင်သော အစိုးရ၏ မူမှန်သော အယူအဆတို့ကို သွတ်သွင်းစေသော ညစ်ညမ်းသည့် အသုံးအနှံ့များ ပါဝင်သော စာအုပ်များကို ယခုထက်တိုင် အလယ်တန်းကျောင်းများမှ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများအထိ ပြဋ္ဌာန်းသင်ကြားလျက်ပင် ရှိနေသေးသည်။

ဥပမာ- အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု ရေးသားထားသော လူထုအော်သံပြဇာတ်ကဲ့သို့ စာအုပ်၊ တပ်ထဲက မြတ်ကိုကို စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်များတွင်လည်း ဥပမာတန်းတွင် ဦးနုရေးသားထားသော “ပြည်ထောင်စုပန်းတိုင်” ကဲ့သို့သော ဝါဒသဘော သွတ်သွင်းသည့် စာအုပ်များပြဋ္ဌာန်းခြင်း။ ဆိုလိုသည်မှာ တိုင်းပြည်အကြောင်း သိစေလိုလျှင် အထက်ပါစာအုပ် ပြဋ္ဌာန်းရန်မလို။ တိုင်းပြည်၏ အုပ်ချုပ်ပုံ၊ ဖွဲ့စည်းပုံစာအုပ်မျိုး၊ အခြေခံဥပဒေကဲ့သို့သော စာအုပ်မျိုး လေ့လာစေသည်ကား မူမှန်ပေဦးမည်။ ယခုကား ဤကဲ့သို့မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ဝါဒလမ်းစဉ်ကို အတင်းသွတ်သွင်းမည့် ပုံစံမျိုးဖြစ်လာ၍ လွတ်လပ်စွာ လေ့လာလိုက်စားခွင့် ပိတ်ပင်ခြင်းတရပ်ပင်။ ၎င်းနောက် တက္ကသိုလ်သို့ နိုင်ငံခြားအကူအညီဖြင့် သင်ကြားပို့ချပေးနေသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေး **(International Relation)** တွင် ၎င်းသင်ကြားသော အမေရိကန်ဆရာများက မိမိတို့ အမေရိကန်ဝါဒကိုသာ ဦးစားပေးသည်။ တဖက်သတ်ကျသော စာအုပ်များပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ သင်ကြားပေးခြင်း၊ ဥပမာ- **Perkins** ရေး **International Relations** စသည်နှင့် လူမှုဆက်ဆံဗေဒ **(Sociology)** တွင်လည်း တဖက်သတ်ကျသော စာပေများ ပို့ချနေခြင်းတို့သည် ပညာရေးလွတ်လပ်မှုအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပေသည်။

ကျောင်းဆရာများ ခန့်ထားရာ၌လည်း ပါတီအလိုကျခန့်ထားခြင်းကြောင့်လည်း အရည်အချင်းမရှိသော ဆရာများ ပေါများစေခြင်း။ အရည်အချင်းပြည့်ဝသော ဆရာများ၏အခွင့်အရေး ပိတ်ပင်ခံရခြင်း။ နိုင်ငံရေးဝါဒအရ ဆန့်ကျင်သည်ထင်ရသူများအား အလုပ်မခန့်ခြင်း၊ ဖြုတ်ခြင်း။ (ဥပမာ-ဦးတင်ရွှေ (ခေါ်) ရဲဘော်ချမ်းအေးအား ဘောဂဗေဒ လက်ထောက်ကထိကမှ

ဖြတ်ပစ်ခြင်း) ဆရာများခန့်အပ်ရာ၌ ပါတီအလိုကျဆိုရာတွင် ယနေ့လက်တွေ့လုပ်နေရာ၌ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းကျောင်းများတွင် ဆရာများခန့်ထားရာ၌ သက်ဆိုင်ရာ ဖဆပလ ထောက်ခံချက်ပါရှိမှ ခန့်ထားခြင်းသည် အထင်အရှားဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းအပြင် တက္ကသိုလ်၌လည်း ဆရာများခန့်ထားရာ၌ တက္ကသိုလ်က လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်ခွင့် မရနိုင်ဘဲ အပြင်နိုင်ငံရေးလောကမှ အစိုးရအာဏာပိုင်များ၊ ဝန်ကြီးများသည် ဝင်ရောက်ဖြယ်လှယ်ကြသည်မှာ အထင်အရှားပင်။ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဤကိစ္စ မကြာခဏတွေ့နေရသဖြင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် ကြားမကောင်းလောက်အောင် သတင်းထွက်ခဲ့ရသည်ကား သာမကဖြစ်ပေသည်။

ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်တွင် အကျုံးဝင်သော ကျောင်းသားများ မိမိတို့၏ ပညာရေးအခွင့်အရေး တိုက်ပွဲတွင် အာဏာပိုင်များ ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခြင်း၊ ဥပမာ- ၁၉၅၃ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ကျောင်းတလပိတ်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ကျောင်းသားများ လွတ်လပ်စွာစည်းရုံးခွင့် ဆန္ဒပြခွင့်များကို မတရားပိတ်ပင်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ကျောင်းထုတ်ပစ်ခြင်းသည် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို ဖျက်ဆီးနှောင့်ယှက်သော ကြောက်မက်ဖွယ်အန္တရာယ်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရေးကြီးဆုံးသော ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့် ဖျက်ဆီးခြင်းတခုမှာ သမဂ္ဂများကို မတရားဖျက်သိမ်းပစ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော အပြုအမူသည် လူ့အခွင့်အရေးလွတ်လပ်ခွင့် အထူးသဖြင့် ပညာရေးလောကတွင် လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်သည့်အပြုအမူ ဖြစ်ပေသည်။

ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ မြောက်များစွာသော ပညာရေးလောကတွင် နာမည်ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ၊ ပညာရှင်ကြီးများက အကျယ်တဝင့်မိန့်ကြားကြသည်။ ဥပမာ- အင်္ဂလိပ်ပညာရှင်ကြီး ဘာထရန်ရပ်ဆယ်က “ပညာရေးလောကတွင် ကျောင်းသားရော ဆရာပါ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ခွင့်၊ ဆောင်ရွက်ခွင့်၊ သင်ကြားခွင့်ပေးရမည်” ဟု ဆိုထားသည်။ ပညာရေးလောကတွင် အတားအဆီးဖြစ်စေမည့် အနှောင့်အယှက်အမျိုးမျိုး၊ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို ပိတ်ပင် သည့်ချုပ်ချယ်ခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်ခွင့် ပိတ်ပင်ခြင်း၊ ဆရာများလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခြင်း၊ ကျောင်းသားများ၏ ပညာရေးလောကတွင် ဝင်ရောက်ဖြယ်လှယ်ခြင်း၊ ပညာရေးမျက်နှာလိုက်မှု ပြုလုပ်ခြင်း၊ ပညာရေးလောကတွင် စစ်စုံထောက်ပါတီဝင်စုံထောက်ခွင့် စသည့် အာဏာပိုင်အစိုးရတို့၏ ခြိမ်းခြောက်သည့် အသွင်ဆောင်သည့် အမှုထမ်းများ သွတ်သွင်းခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နေခြင်းတို့သည် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့် (၁) ပညာရေးလောက၏ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို လုံးဝဖျက်ဆီးပိတ်ပင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(၃) အထက်ပါ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်သဘောထား

အခြေအနေများ ထောက်ရှုလေ့လာ၍ ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်နိုင်သော အောက်ပါလုပ်ရပ်များကို လုပ်ထိုက်ကြောင်း ရည်ညွှန်းလိုသည်။

- (က) ဒီမိုကရေစီကျသော ပညာရေးစနစ်ပြုပြင်ခြင်း၊
 - (ခ) တက္ကသိုလ်ကျောင်းများတွင် ပညာရေးလုပ်ငန်းများ၌ သီးခြားကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိခြင်း၊
 - (ဂ) တက္ကသိုလ်ကျောင်းများတွင် ချုပ်ချယ်ထားသော ဥပဒေများနှင့် စည်းကမ်း (Unilateral Discipline) များကို ရုပ်သိမ်းခြင်း၊
 - (ဃ) ကျောင်းဆရာများကို နိုင်ငံရေးအရမဟုတ်ဘဲ အရည်အချင်းအလိုက် ခန့်ထားခြင်း၊
 - (င) ဆရာ၊ ကျောင်းသား ပူးတွဲကာကွယ်သင့်ခြင်း၊
 - (စ) ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ဖွဲ့စည်းခွင့်ပေးလျက် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပူးတွဲတာဝန်ယူနိုင်ခြင်းဖြင့် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊
- စသည်တို့ကို အဓိကသဘောအရ ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်း၊ စာတမ်းများ တင်ပြခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပညာရေးဝါဒနှင့် ပညာရေးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်မှာ ဒီမိုကရေစီပညာရေး (Democratic Education) ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မဟာဗျူဟာဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း တကသဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အတွေ့ကြုံအရ လက်ရှိနိုင်ငံငယ်အဆင့်တွင် နည်းဗျူဟာအနေဖြင့် ကျောင်းသဘာဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး၊ သင်ကြားမှုအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး (Better Condition of Life and Study) သာ ဖြစ်ရမည်။ ကမ္ဘာကျောင်းသားသမဂ္ဂ (I.U.S) ကလည်း ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံများအတွက် ဤအတိုင်းပင် သဘောထားပါသည်။

တကသ၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ တပ်ဦးမှ ကျောင်းသားများပူးပေါင်း၍ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲမတိုင်မီက တင်ပြမည့် စာတမ်းအသီးသီးအတွက် တာဝန်ခံယူ၍ အချက်အလက်စုဆောင်းခြင်း၊ စာတမ်းရေးခြင်းများကို မနားမနေလုပ်ကိုင်ကြရသည်။ တိုင်ပင်သင့်သူများကို တိုင်ပင်၊ အကြံဉာဏ်ရယူသင့်သည်များကို ယူခဲ့ကြသည်။ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ကိုယ်စားလှယ်များကို ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေရှိ အဆောင်အသီးသီးတွင် စနစ်တကျ နေရာချထားရသည်။ အုပ်စုခွဲ အားပြိုင်စည်းရုံးမှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်

တက္ကသိုလ်လူမျိုးစုအသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် နားလည်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှ ကိုချို (မန္တလေး တက္ကသိုလ်) နှင့်အချို့ နတ်ထွက်သွားသည်မှလွဲ၍ ကျန်နီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ၁၃၊ ၈၊ ၅၈ ရက်၊ နံနက်ပိုင်းတွင် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်း ခေါင်းဆောင်သည့် တပ်ဦးအုပ်စုက အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည်။

ပညာရေးနီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးနှင့် စေတနာမှန်နှင့် ရိုးသားစွာရပ်တည်ခြင်းကို သိနားလည်သည်နှင့်အမျှ ဝန်ကြီးချုပ် သည် နီးနှောဖလှယ်ပွဲ တက်ရောက်သူများကို ညစာဖြင့် ဧည့်ခံသည်။ ဖျော်ဖြေရေး အစီအစဉ်များပါသည်။ ပထမတွင် မူအရ လက်ခံခြင်းမပြုခဲ့သော အထကကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် ခရီးစရိတ်ထုတ်ပေးရန် ဝန်ကြီးချုပ်က သဘော တူခဲ့ပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံ ပညာရေးသုတေသနအရာရှိ ဦးဘမြင့်အား ထိုတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရန် ဝန်ကြီးချုပ် က ကျောင်းသားများရှေ့၌ပင် နှုတ်မိန့်ပေးခဲ့လေသည်။

ဤနီးနှောဖလှယ်ပွဲကြောင့် အစိုးရ၏ သိက္ခာများစွာ တက်သွားသည်။ အစိုးရနှင့်ကျောင်းသားကြား အမြဲတမ်းကဏ္ဍ ကောစ ဖြစ်နေမှုများကို ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းနှင့် အစိုးရပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ နားလည်မှုရှိလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤနီးနှောဖလှယ်ပွဲ အကျိုးဆက်မှာ ပီကင်းမြို့တော်တွင် ကျင်းပမည့် ကမ္ဘာကျောင်းသားသမဂ္ဂ (I.U.S) ညီလာခံသို့ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၊ တကသနှင့် ကျန်ကောလိပ်တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များ တက်ခွင့်ရရန် လမ်းပွင့်သွားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနီးနှောဖလှယ်ပွဲမှ

ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်

၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံမှ ဦးစီးကျင်းပကာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနီးနှောဖလှယ်ပွဲကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၉) ရက်နေ့မှ (၁၃) ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင့်သဘင်ခန်းမဆောင်၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်အသင်းအဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ် ပေါင်း (၂၁၅) ယောက်၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရတန်းမြင့်ကျောင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၄၄၁) ယောက်၊ မြို့နယ်ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂမှ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၁၁၀) ယောက်နှင့် စက်မှုလက်မှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေးကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၁၁) ယောက် တက်ရောက်၍ စုစုပေါင်း ကိုယ်စားလှယ် (၇၈၉) ယောက် တက်ရောက်ကြသည်။

၂။ နီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတွင် ပြင်ဆင်ရေးဗဟိုကော်မတီမှ ရေးဆွဲကာ-

၁။ ပညာရေးဝါဒတင်ပြချက်စာတမ်း

၂။ သင်ကြားမှုမဏ္ဍိုင်ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထားတင်ပြချက်

၃။ မူလတန်း၊ မူလတန်းလွန်ပညာရေးနှင့် အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းစာတမ်း

၄။ အတန်းလွန်ပညာရေးစာတမ်း

၅။ စက်မှုလက်မှုအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာရေးစာတမ်း

၆။ လူမျိုးစုပညာရေးစာတမ်း

၇။ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခွင့်စာတမ်း

၈။ လူထုပညာရေးနှင့် သက်ကြီးပညာရေးစာတမ်းဟူ၍ စာတမ်းပေါင်း (၁၃) ခု ရေးသားတင်ပြခဲ့သည်။ ကော်မရှင်

(၈) စုခွဲကာ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃။ ပညာရေးဝါဒတင်ပြချက်စာတမ်းကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၀) ရက်နေ့တွင် တက်ရောက်လာသော ကိုယ်စား လှယ်များအား အစု (၅) စုခွဲကာ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲများတွင် တက်ရောက်လာသော ကိုယ်စားလှယ်တော်များ စိတ်အားထက်သန်စွာ ပါဝင်ဆွေးနွေးကြသည်။ ပညာရေးဝါဒ တင်ပြချက်စာတမ်းကို တက်ရောက် ဆွေးနွေးသူများက သဘောတူ ညီ၍ လှိုက်လှဲစွာလက်ခံကြပါသည်။ စာတမ်းရေးသားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ပညာရေးဝါဒနှင့် ပညာရေး လုပ်ငန်းများကို သုံးသပ်ဝေဖန်ရာတွင် ပိုမိုပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ဝေဖန်ရန်သင့်ကြောင်းကို တင်ပြဆွေးနွေးကြသည်။ ဤတင်ပြ ဆွေးနွေးချက်ကိုလည်း ပြင်ဆင်ရေးဗဟိုကော်မတီမှ တင်ပြချက်ဖြစ်သော ပညာရေးဝါဒ (၈) ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ တက်ရောက်သူ များက ယခုထက်ပိုပြီး အချက်အလက်ပြည့်စုံစွာ ရေးသင့်ကြောင်း အကြံပေးရာ ဗဟိုကော်မတီမှ လက်ခံသဘောတူညီကြောင်း၊ တက်ရောက်သူ ကိုယ်စားလှယ်များထံမှ အချို့သူများက နယ်ချဲ့ပဒေသရာဇ်ဆန့်ကျင်ရေး ဟူသောအချက်ကို အချက်တရပ်အ ဖြစ်နှင့် လည်းကောင်း၊ ဒီမိုကရေစီပညာရေးဝါဒကို အချက်တချက်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ (cultural autonomy) ယဉ်ကျေးမှု လွတ်လပ်ခွင့်ဟူသောအချက်ကို လည်းကောင်း၊ စာရိတ္တမဏ္ဍိုင်မြှင့်တင်ရေး၊ လူတိုင်းကျန်းမာရေးအတွက် ကစားခုန်စားအား ပေးရေးဟူသောအချက်ကို လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာမူ ဗုဒ္ဓပညာရေးဖြစ်ရမည် ဟူသောအချက်များကို လည်းကောင်း ဖြည့်စွက် ချမှတ်သင့်ကြောင်း တင်ပြဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုအချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပြင်ဆင်ရေးဗဟိုကော်မတီနှင့် သဘောထားခြင်း တူညီမှုမရှိပါ။ မတူညီမှုသည့် အကြောင်းပြချက်ကိုမူကား ကော်မရှင်အသီးသီး တင်ပြဆွေးနွေးချက်ကို အစီရင်ခံသော သီးခြားစာ

တမ်းများတွင် ပါရှိပြီး ဖြစ်ပါကြောင်း။

၄။ သင်ကြားမှုမထူထောင်ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်သော သဘောထားတင်ပြချက်စာတမ်းကို ၁၁၊ ၈၊ ၅၈ မှ ၁၂၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ဂျပ်ဆင်ခန်းမ၌ ကိုခင်မောင်အုန်း (တကသ) အတွင်းရေးမှူး သဘာပတိပြုလုပ်၍ အချက်အလက် ရှာဖွေစုဆောင်းရေးကော်မတီမှ ကိုအောင်ထွန်းက တင်ပြသူအဖြစ်ဆောင်ရွက်၍ ဆွေးနွေးကြကြောင်း၊ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၃၅) ယောက် တက်ရောက်ပါကြောင်း၊ သင်ကြားမှုမထူထောင်ဘာသာရပ်သည် မြန်မာစာဖြစ်ရမည် ဆိုသည့်အချက်ကို တက်ရောက်သူများအားလုံးက လှိုက်လှဲစွာ ထောက်ခံသဘောတူကြပါသည်။

“မြန်မာလူမျိုးများမှအပ အခြားသော လူမျိုးများသင်ကြားသည့် မူလတန်းကျောင်းများ၌ ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် ဘာသာစာပေကို သင်ကြားမှုမထူထောင်ဘာသာရပ်အဖြစ် အသုံးပြုရမည်” ဟူသောအချက်ကို ခြွင်းချက်ထားရှိရန် ကိုယ်စားလှယ်များက တင်ပြရာ ပြင်ဆင်ရေးဗဟိုကော်မတီ၏ ဆန္ဒနှင့်ကိုက်ညီသည်ဟု ယူဆပါကြောင်း။

မြန်မာဘာသာကို သင်ကြားမှုမထူထောင်ဘာသာရပ်အဖြစ် အသုံးပြုသော်လည်း နိုင်ငံခြားစာပေများတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသည် အရေးကြီးသည့် အခန်းမှာရှိနေသေးသည့်အတွက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို ဒုတိယ မသင်မနေရ ဘာသာရပ်အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းကာ မူလတန်းလွန်မှ စတင်သင်ကြားသင့်သည်ဟူသော ကိုယ်စားလှယ်များ၏ တင်ပြချက်မှာလည်း ပြင်ဆင်ရေးဗဟိုကော်မတီ၏ သဘောနှင့်တူညီပါကြောင်း၊ သင်ပုံသင်နည်း ပြောင်းလဲရေး၊ မူလတန်း၊ မူလတန်းလွန်နှင့် တက္ကသိုလ်တို့သည် ပညာသင်ကြားရေး၌ စနစ်တကျဆက်သွယ်ရန် လိုအပ်နေကြောင်းကို တင်ပြကြရာ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှ လက်ခံသဘောတူညီပါကြောင်း။

၅။ မူလတန်းပညာ၊ မူလတန်းလွန်ပညာရေး၊ အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းများ ဟူသော စာတမ်း (၃) စောင်ကို တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်း (သဘာပတိ)၊ ပုသိမ်ဥပစာကောလိပ်သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်ထွန်းက (သဘာပတိ) အဖြစ်ဆောင်ရွက်၍ အချက်အလက် စုဆောင်းရှာဖွေရေးကော်မတီမှ ကိုဘကောင်း၊ ကိုနန်းဝေ၊ ကိုအောင်ကြည်တို့က တင်ပြပါသည်။ ဆွေးနွေးပွဲကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၁) ရက်နေ့မှ (၁၃) ရက်နေ့၊ ညနေ (၅) နာရီခွဲအထိ ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမဆောင်၌ ဆွေးနွေးကြပါသည်။ တက်ရောက်သူ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၃၀၈) ယောက်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ဆွေးနွေးသူပေါင်း (၃၀) ဖြစ်ပါသည်။

မူလတန်းပညာရေးစာတမ်းကို ဆွေးနွေးကြရာ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ၏ တင်ပြချက်စာတမ်းကို တက်ရောက် ဆွေးနွေးကြသူများ သဘောတူညီ လက်ခံကြပါသည်။ စာတမ်းပါ အချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြဆွေးနွေးကြရာဝယ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို မူလတန်းမှ စတင်၍လည်းကောင်း၊ (၃) တန်းမှ စတင်၍လည်းကောင်း သင်ကြားရန် ကိုယ်စားလှယ်အချို့က တင်ပြ ဆွေးနွေးကြပါသည်။ ထိုဆွေးနွေးချက်မှာ ပြင်ဆင်ရေးဗဟိုကော်မတီနှင့် ဆန္ဒချင်းမတူညီပါ။ သင်ကြားမှုမထူထောင်ဘာသာရပ် တင်ပြချက်စာတမ်းတွင် တင်ပြပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုလည်းကောင်း၊ စာရိတ္တပြုပြင်ရေးကိုလည်းကောင်း၊ မူလတန်းတွင် စတင်သင်ကြားပေးရန်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဗဟိုကော်မတီနှင့် သဘောဆန္ဒချင်း မကိုက်ညီပါ။ ပညာသင်ကြားရေး၏ ရည်ရွယ်ချက်တွင် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်ကိန်းအောင်ရေး ထည့်သွင်းရန် တင်ပြဆွေးနွေးကြရာ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှ ထည့်သွင်းသင့်သည်ဟု သဘောရရှိပါသည်။

အထူးသဖြင့် မူလတန်းပညာသင်ကြားရေး အပိုင်းတွင်ပါရှိသော မူလတန်းနှင့် ဆရာပြဿနာအခန်းကို တက်ရောက် ဆွေးနွေးကြသူများက အထူးတင်ပြ ဆွေးနွေးကြပါသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမများ မလုံလောက်မှုများ၊ အရည်အချင်း မပြည့်မှုများကို တင်ပြဆွေးနွေးကြရာ ပြင်ဆင်ရေးဗဟိုကော်မတီနှင့် သဘောထားချင်းတူညီသည်။

မူလတန်းလွန်ပညာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၁၉) ယောက် ဆွေးနွေးခွင့်ရရှိကြောင်း၊ ဗဟိုကော်မတီ၏ တင်ပြချက်စာတမ်းကို ဆွေးနွေးသူအားလုံးကပင် ထောက်ခံဆွေးနွေးကြ၍ ၎င်းတို့၏ နယ်မြေဒေသများတွင် ပေါ်ပေါက်နေသော လိုအပ်ချက်များ၊ အဖြစ်အပျက်များကို တင်ပြဆွေးနွေး ထောက်ခံသွားကြရာတွင် ဗဟိုကော်မတီအနေနှင့် သဘောတူညီမှုပါ သည့်အတွက် အလွတ်ပညာသင်ကျောင်းစာတမ်းတွင် ဆွေးနွေးကြရာတွင်မူကား ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ၏စာတမ်းကို ခြွင်းချက်မရှိ ထောက်ခံဆွေးနွေးကြပါသည်။ သာသနာပြုကျောင်းများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရကသိမ်းပိုက်ရန်ဟူသော ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ တင်ပြချက်မူကား ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီက သာသနာရေးနှင့်ပတ်သက်နေ၍ စဉ်းစားသင့်သည်ဟု တင်ပြပါကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် မဆွေးနွေးလိုက်ကြသော ကျောင်းသားများထံမှ စာဖြင့်တင်ပြကြသည့် တင်ပြချက် (၁၃၁) ချက် ရရှိကြောင်း။

၆။ အထက်တန်းလွန် ပညာရေးစာတမ်းကို ၁၁၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့၊ ညနေ (၃) နာရီတွင် တကသခန်းမ၌ လည်းကောင်း၊ ၁၂၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်စာခန်းမ၌ လည်းကောင်း ဆွေးနွေးကြပါသည်။ သဘာပတိအဖြစ် မတကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုစောလွင်က ဆောင်ရွက်၍ အချက်အလက်စုဆောင်းရေးကော်မတီမှ ကိုမောင်မောင်ညွန့်၊ ကိုတင်ထွတ်တို့က တင်ပြပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၄၇) ယောက်တက်၍ (၂၉) ယောက် ဆွေးနွေးကြပါသည်။ စာတမ်းတွင်ပါရှိသည့်အတိုင်း အပိုင်း (၆) ပိုင်း ဆွေးနွေးကြရာတွင် တက်ရောက်သူများ၏ သဘောတူညီမှု ရရှိပါသည်။ သင်ကြားပုံစနစ်တွင်ပါရှိသော စာမေးပွဲစနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကိုယ်စားလှယ်တော် (၂) ဦးက မကျေလည်သဖြင့် ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဆန္ဒခြင်းမတူညီဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းသားမဏ္ဍိုင်ပိုင်းတွင် ကိုယ်စားလှယ်များက စာတမ်းပါအချက်များဟူ၍ ယူဆသည်။ ပြည့်စုံစွာရေးသားသင့်သည်ဟု တင်ပြကြရာ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီအနေနှင့် သဘောတူလက်ခံပါသည်။ အခြားအချက်အလက်များမှာ ဖြည့်စွက်အကြံပေးချက်များ

ဖြစ်၍ သီးခြားကော်မရှင်အလိုက် တင်ပြသည့် စာတမ်းများတွင် ပါရှိပါသည်။

၇။ စက်မှုလက်မှု အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာရပ်တင်ပြချက် စာတမ်းများကို ၁၁၊ ၈၊ ၅၈ နှင့် ၁၂၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့တွင် လောကဓါတ်ခန်း (၁) ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ပါကြောင်း၊ သဘာပတိအဖြစ် မတကသ အတွင်းရေးမှူး ကိုတင်ရွှေက ဆောင်ရွက်၍ တင်ပြသူအဖြစ် အချက်အလက်ရှာဖွေစုဆောင်းရေးကော်မတီမှ ကိုစိုးကျော်ကဆောင်ရွက်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၅၀) တက်ရောက်ကြပါသည်။ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှ တင်ပြသောစာတမ်းကို ဆွေးနွေးကြသူ ကိုယ်စားလှယ်များက လက်ခံသဘောတူ၍ ယနေ့ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသော လက်မှုပညာသည်များအား အရေအတွက်ကန့်သတ်မှု မရှိစေရန်ကို လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် နိုင်ငံခြားမှစွက်ဖက်မှု ကင်းလွတ်ရေးဟူသော အပိုဒ်ကို ထည့်သွင်းရန် တင်ပြအကြံပေးကြရာ ဗဟိုကော်မတီနှင့် သဘောဆန္ဒခြင်း တူညီမှုရှိခဲ့ပါသည်။

၈။ လူမျိုးစုပညာရေးစာတမ်းကို ၁၁၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့မှ ၁၂၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့ထိ ကောင်စီစည်းဝေးခန်းမတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ပါသည်။ သဘာပတိအဖြစ် တကသအမှုဆောင် ကိုခင်အောင်က ဆောင်ရွက်၍ အချက်အလက်ရှာဖွေစုဆောင်းရေးကော်မတီမှ ကိုအောင်သန်း၊ ကိုအောင်သာကျော်တို့က တင်ပြသူများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၅၈) ယောက် တက်ရောက်ဆွေးနွေးကြ၍ လူမျိုးစုစာတမ်းပါ သဘောထားတင်ပြချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးသူကိုယ်စားလှယ်များနှင့် သဘောတူညီ ကြပါသည်။ သို့သော် လူမျိုးစုစာတမ်းသည် ပြည့်စုံသောစာတမ်းတခု မဟုတ်သေးကြောင်းကို တင်ပြရာ ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှ လက်ခံပါသည်။

ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓါတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးစာပိုဒ်ကို အပိုဒ် (၂) ရှေ့မှထည့်သွင်းပေးရန်၊ မွန်ဘာသာကို အပိုဘာသာအဖြစ်မှ စိတ်ကြိုက်ဘာသာအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းရန်၊ လူမျိုးစုများအား ပညာရေးအတွက် အထူးရန်ပုံငွေထားရှိရန်၊ ပအိုဝ်းစာတမ်းတွင် ပါသော စာတမ်းတခုကို ဖြည့်စွက်ရန် အကြံပေး တင်ပြကြပါသည်။

၉။ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂစာတမ်းကို ၁၁၊ ၈၊ ၅၉ နေ့၊ နေ့လည်ပိုင်း၊ ၁၂၊ ၈၊ ၅၈ နေ့၊ နံနက်ပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးကြရာ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၂၅၃) ယောက်တက်ရောက်၍ ဆွေးနွေးသူပေါင်း (၄၇) ယောက်ရှိပြီး စိတ်အားထက်သန်စွာ ဆွေးနွေးကြကြောင်း၊ သဘာပတိအဖြစ် ကိုဇော်ဝင်း (ဗကသများဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ) က ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အရံသဘာပတိအဖြစ် ကိုစံလှိုင် (ကျောက်ဖြူဥပစာကောလိပ်သမဂ္ဂ) က ဆောင်ရွက်၍ အချက်အလက်ရှာဖွေစုဆောင်းရေးကော်မတီမှ ကိုထွေးတို့ တင်ပြကြပါသည်။ တင်ပြချက်စာတမ်းကို တက်ရောက်သော ကိုယ်စားလှယ်များက လက်ခံဆွေးနွေးကြပါသည်။ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခွင့်ကို အားလုံးက လက်ခံကြပေသည်။ ကျောင်းကောင်စီများ မဖွဲ့စည်းရန်နှင့် ဖျက်သိမ်းပေးရန်ဟူသော အချက်ကို ကိုယ်စားလှယ်အချို့က တင်ပြရာ ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဆန္ဒတူညီမှု မရရှိပါကြောင်း။

လူထုပညာရေးနှင့် သက်ကြီးတက္ကသိုလ်ပညာရေးစာတမ်းကို ၁၁၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့တွင် လောကဓါတ်ခန်းမ (၂) ၌ ဆွေးနွေးကြပါသည်။ သဘာပတိအဖြစ် ဗကသအဖွဲ့ချုပ်မှ အမှုဆောင် ကိုစွန်တိတ်က ဆောင်ရွက်၍ အချက်အလက်ရှာဖွေစုဆောင်းရေးကော်မတီမှ ကိုဌေးအောင်နှင့် ကိုသိန်းသန်းထွန်းတို့က တင်ပြပါကြောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း (၉) ယောက် တက်ရောက်ဆွေးနွေး၍ ၁၁၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့၊ ညနေ (၅) နာရီတွင် ပြီးဆုံးပါသည်။ ဗဟိုကော်မတီ၏ တင်ပြချက်စာတမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထား ကွဲလွဲမှုလုံးဝမရှိပါ။ ဆွေးနွေးသူများ လှိုက်လှဲစွာ ထောက်ခံကြပါသည်။

၁၀။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှ စာတမ်းပေါင်း (၁၃) ခု တင်ပြကာ ကော်မရှင် (၈) ခုမှ ဆွေးနွေးခဲ့ရာ ယေဘုယျအားဖြင့် ဗဟိုကော်မတီ၏ တင်ပြချက်စာတမ်းကို လက်ခံ၍ ကိုယ်စားလှယ်များ သဘောမတူညီသည့် အချက်အလက်များရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သဘောမတူညီမှုများလည်း စာတမ်းတခုလုံး အပေါ်တွင်မဟုတ်ဘဲ အစိတ်အပိုင်းအလိုက် တင်ပြချက်ပေါ်တွင် မတူညီမှုဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်ပါသည်။

၁၁။ ၉၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့မှ ၁၃၊ ၈၊ ၅၈ ရက်နေ့၊ နံနက်ပိုင်းအထိ (၅) ရက်တိုင်တိုင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အကူအညီပေးသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရပညာရေးဌာနနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိများ၊ နယ်များရှိ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးများ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိနှင့်တကွ ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ အလုပ်သမားများအား ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း၊ ဤနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ မှတ်တမ်းတင်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာပါသည်။

ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အောင်ရမည်

ဗဟိုပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ
ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ
တကသအဆောက်အဦ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၃) ရက် (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့)

(ခ) နိုင်ငံခြားခရီးစဉ်များ

၁၉၅၈ ခု ဩဂုတ်လတွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဟိရိုရှီးမမြို့၌ နျူးကလီးယားဗုံးဆန့်ကျင်ရေးညီလာခံကို တက်ရောက်ရန် တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်းအား ဖိတ်ကြားခဲ့လေသည်။ ကိုစိုးသိန်းသည် ကျောင်းသားနှိုးနှောဖလှယ်ပွဲရှိ၍ ကိုစောတာသာကလားကို လွှတ်လိုက်ရသည်။

ဝီကင်းမြို့၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအဖွဲ့ ညီလာခံသို့ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဇော်ဝင်း ဦးဆောင်၍ တက်ရောက်ခဲ့လေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ စသည်တို့သည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတွင် အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်ပေ။ သို့သော်လည်း ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် ဆက်သွယ်မှုရှိခြင်း ၎င်း၏လုပ်ငန်းစဉ်ကို လက်ခံအကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ခြင်း စသည်များကြောင့် လေ့လာသူအဖြစ် တက်ရောက်ခွင့်ရသည်။ တကသအဖွဲ့ကို ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်းက ဦးဆောင်၍လည်းကောင်း၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို ကိုစောလွင်က ဦးဆောင်၍လည်းကောင်း တက်ရောက်ကြသည်။ အာရှ၊ အာဖရိက၊ လက်တင်အမေရိက၊ ဥရောပနိုင်ငံပေါင်း (၇၀) ကျော်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြသည်။ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှာ ဦးရေအများဆုံး ဖြစ်သည်။ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ဦးရေများခြင်း၊ တိုးတက်သော နိုင်ငံရေးခံယူချက်ရှိသူများ ပါခြင်း၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး သမိုင်းအစဉ်အလာ ရှိခြင်းတို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်တော်များများ၏ အရေးထားခံရသော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (၁၀) နှစ်မြောက် လွတ်လပ်ရေးအခမ်းအနားကိုလည်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးချုပ် ချူအင်လိုင်းက လာရောက်တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်သည်။ ထမင်းစားပွဲတွင် ဒု-ဝန်ကြီးချုပ်တဦးဖြစ်သူ မာရှယ်ဟိုလုံးက နှုတ်ဆက်စဉ်ခံသည်။ နိုင်ငံအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များကို မော်စီတုန်းက လက်ခံတွေ့ဆုံရာ ကိုဇော်ဝင်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဦးနုက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း အိမ်စောင့်အစိုးရအား အာဏာလွှဲပြောင်းပေးလိုက်သည်။ အခြေအနေမှန်ကို သိစေရန်နှင့် အဖမ်းခံရရင်လည်း အဖမ်းခံရပါစေတော့ သဘောဖြင့် ကိုဇော်ဝင်းကို ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။

Source: Daw Myath

(အပေါ်-ဝဲ) တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်းက ကျောင်းသားအထိမ်းအမှတ်အလံအား ဗီယက်နမ်သမ္မတ ဟိုချီမင်းထံ ပေးအပ်စဉ်

(အပေါ်-ယာ) ကူမင်းဟိုတယ်ရှေ့တွင် နှုတ်ဆက်ပျော်မြူးကြစဉ်

(အောက်) တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိုးသိန်းအား အတင်းကနိုင်းရာတွင်

(ဂ) ၁၉၅၈-၅၉ ခု တကသဆွေးကောက်ပွဲ

၁၉၅၈-၅၉ ခု ပညာသင်နှစ်တွင် ဖဆပလပြိုကွဲသည့်ဂယက်ဖြင့် တကသအမှုဆောင်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရဲခေါင် တဖွဲ့လုံး လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း မရှိတော့ပါ။ တပ်ဦးသာ ပြိုင်ဘက်မရှိ အရွေးခံရသည်။

၁။ ကိုခင်မောင်အုန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ကိုဘကောင်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကိုခင်အောင်	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၄။ ကိုမြင့်သိန်း	တွဲဘက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် သတင်းနှင့်ပြန်ကြားဌာန
၅။ ကိုတင်အောင်	ငွေထိန်း
၆။ ကိုဖိုးသာဘေး	ကစားခုန်စားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဌာန
၇။ မခင်ခင်တိုး	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
၈။ ကိုသာခိုး	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
၉။ ကိုညိုဝင်း	လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
၁၀။ ကိုလှတင်	အိုးဝေတာဝန်ခံ
၁၁။ ကိုသိန်းတန်	ပိဋကတ်မှူး

(ဃ) ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲ

၁၉၅၉ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၂ - ၃) ရက်
တကသအဆောက်အဦ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်၊ ပုသိမ်ဥပစာကောလိပ်၊ ရန်ကုန် ဆေးသိပ္ပံမဟာဌာန၊ မန္တလေးဆေးသိပ္ပံမဟာဌာန၊ အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် တက္ကသိုလ်ကောလိပ်အသီးသီးမှ လူမျိုးစုအသင်းများ၊ ကျောင်းသားအင်အားစုများ၊ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ ခရိုင်အသင်းများ၊ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာအသင်းများမှ ကိုယ်စားလှယ် ပေါင်း (၉၆) ဦး၊ လေ့လာသူ (၃၅) ဦး စုစုပေါင်း (၁၃၁) ဦးတို့သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အဆောက်အဦ တွင် ၁၉၅၉ ခု၊ ဇန်နဝါရီ (၂-၃) ရက်နေ့များတွင် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြပေသည်။

ယင်း တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကြီးမှာ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်အသီးသီးရှိ လက်ရှိခံစားနေရသော အခြေအနေ၊ စာတမ်းများကို ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်ကောလိပ်နှင့် မဟာဌာနသမဂ္ဂများမှ တင်သွင်းဖတ်ကြားခဲ့ကြပေသည်။ ထိုတင်သွင်းစာတမ်းများ၊ အခြေအနေများပေါ်မူတည်၍ ယနေ့ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များရှိ ကျောင်းသားများ၏ ဘဝအခြေအနေပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ တမျိုးသားလုံးနှင့် ပတ်သက်သော အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများတွင် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာ အခြေအနေများပေါ်တွင် လည်းကောင်း အလေးအနက် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ကြကာ အောက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီချက်များ၊ သဘောထားများနှင့် အကြံပေးချက်များကို တညီတညွတ်တည်း ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ပါသည်။

ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ဆွေးနွေးပွဲမှ အောက်ပါအတိုင်း သဘောထားများ ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

- (၁) မြန်မာနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များ၏ ကျောင်းသားဘဝယေဘုယျ အခြေအနေများကို စုပေါင်းထုတ်ပြန်ရန် ပြဋ္ဌာန်းသည်။
- (၂) တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များ၏ စည်းကမ်းနှင့်ပတ်သက်သော သဘောတရပ်ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာရန်ပြဋ္ဌာန်းသည်။
- (၃) ယနေ့ ကျောင်းသားများ၏ ရင်ဆိုင်ရသည့် အခက်အခဲပြဿနာများကို ကျော်လွှားနိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းသားသွေးစည်းညီညွတ်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့်အားလျော်စွာ ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေးအတွက် ပန်ကြားလွှာတစောင် ထုတ်ပြန်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။

စုပေါင်းတိုက်ပွဲဝင်ကြရန်အတွက် ဆွေးနွေးပွဲကြီးမှပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော သဘောတူညီချက်များ

- ၁။ ၁၉၅၈ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၉) ရက်နေ့မှ (၁၂) ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှ ချမှတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ကြရန်နှင့် တမျိုးသားလုံးပါဝင်သော ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတရပ် ကျင်းပရေး၊

- ၂။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ပညာရေးအသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်သုံးစွဲရန်နှင့် တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ငွေ တိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၃။ ကျောင်းမှ ထွက်ခွာသွားသော ကျောင်းသား/သူများအတွက် အာမခံချက်ရရှိရေး၊
- ၄။ သုံးခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ဖျက်ရေး၊
- ၅။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ထောက်ပံ့ကြေး (stipend)၊
- ၆။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းခွင့် ရရှိစေရန်နှင့် သမဂ္ဂဖျက်သိမ်းရေးအမိန့်ကို ရုပ်သိမ်းရန်၊
- ၇။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများက ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော သက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံတော် အစိုးရမှ ကူညီအားပေးရန်၊
- ၈။ ဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားများအား အမြန်ဆုံးလွှတ်ပေးရေး၊
- ၉။ လူမျိုးစုများနေထိုင်ရာပြည်နယ်များ၌ ဥပစာကောလိပ်များ ဖွင့်လှစ်ပေးရန်၊ လူမျိုးစုကျောင်းသား/သူများ ပညာ သင်ကြားရေးလွယ်ကူစေရန် အစိုးရမှစီစဉ်ပေးရန်နှင့် အခြေအနေများ ကောင်းမွန်လာရေးအတွက် ဖန်တီးပေးရန်၊ (ဥပမာ- ခရီးသွားလာရေးနှင့် ထောက်ပံ့ကြေးများ)
- ၁၀။ ၁၉၅၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလတွင် ပီကင်းမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သော (၅) ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာကျောင်းသားကွန်ဂရက်ကို ထောက်ခံကြောင်း။

တမျိုးသားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သောအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ထုတ်ပြန်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ကြောင်း

- ၁။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် သူမနာကိုယ်မနာငြိမ်းချမ်းရေးမှုကို ထောက်ခံ၍ ကျောင်းသားများ၏ လူနေမှု၊ စီးပွားရေးရှုထောင့်မှ သုံးသပ်ကာ ပန်ကြားလွှာတစောင် ထုတ်ပြန်ရန်၊
- ၂။ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးနှင့် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ကြရန်၊ ပန်ကြားလွှာတစောင် ထုတ်ပြန်ရန်၊
- ၃။ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးအတွက် ထုတ်ပြန်ကြေညာရန်။

နိုင်ငံတကာရေးရာများနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောထားများနှင့်သဘောတူညီချက်များ

- ၁။ အနုမြူ နျူးကလီးယားလက်နက်များ စမ်းသပ်ဖောက်ခွဲခြင်းကို ရပ်စဲရေး၊ လက်နက်လျှော့ပေါ့ရေး၊ စစ်စာချုပ် စစ်အုပ်စုများ ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် တောင်းဆိုရန်နှင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ကြရန်၊
- ၂။ ၁၉၅၉ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂) ရက်နေ့မှ (၈) ရက်နေ့အထိ အီဂျစ်အာရပ်သမ္မတနိုင်ငံ ကိုင်ရိုမြို့တွင် ကျင်းပသည့် အာရှ-အာဖရိကလူငယ်ညီလာခံကြီးအား ထောက်ခံကြိုဆိုကြောင်း။

ဆွေးနွေးပွဲကြီးမှ အောက်ပါအကြံပေးချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ကြောင်း

- ၁။ ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပရေးအတွက် အစဉ်အလာတရပ်ဖြစ်စေရန် ထိန်းသိမ်းကြရန်၊ ၁၉၅၉-၆၀ ခုတွင် ပုသိမ်မြို့တွင် ကျင်းပရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကြရန်၊
- ၂။ ကျောင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးတို့အတွက် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်များပါဝင်သည့် ကျောင်းသားပွဲတော်များ ကျင်းပရေး၊ (၁၉၅၉-၆၀ ခုတွင် မန္တလေးမြို့၌ ကျင်းပရေး အတွက် ကြိုးပမ်းရန်)
- ၃။ ကျောင်းသား သက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြရန်၊
- ၄။ ကျောင်းသားလုပ်ငန်း သတင်းများဖလှယ်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြန်ကြားရေးဗျူရိုတခု ဖွဲ့၍ အချိန်မီ စာစောင်ထုတ်ဝေရန်။

(င) ခွဲထွက်ခွင့်နှင့် ရှမ်းကျောင်းသားများကြေညာချက်

ရန်ကုန်မြို့ ၊ ရှမ်းပြည်ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားများအသင်း
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင်းမှ ရှမ်းပြည်ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍
ရန်ကုန်မြို့ ၊ ရှမ်းပြည်ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားများအသင်း အမှုဆောင်အဖွဲ့၏
သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေညာချက်

ရှမ်းပြည်သူအပေါင်းတို့ခင်ဗျား-

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ အခန်း (၁၀) ပါ ပုဒ်မများအရ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် (၁၀) နှစ်ကျော်လျှင် ရှမ်းပြည်သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှ ခွဲထွက်လိုက် ခွဲထွက်နိုင်ခွင့် ရရှိထားပေသည်။

သို့ရရှိထားသည်ကို ရှမ်းပြည်က ထိုခွဲထွက်ခွင့် စွန့်လွှတ်ရန် အခြေခံဥပဒေ အခန်း (၁၀) ပါ ပုဒ်မများကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ဖို့ နှစ်ခမ်းအမတ် ဦးထွန်းအေးက ယခု ၁၉၅၉ ခုနှစ် မတ်လတွင် တောင်ကြီးမြို့တွင် ကျင်းပမည့် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးတွင် အဆိုတင်သွင်းမည်ဟု ၁၁၊ ၂၊ ၅၉ နေ့ ရန်ကုန်ထုတ် “နန်းရှင်း” သတင်းစာတွင် အတိအလင်း ကြေညာထား သည်ကို တွေ့ရှိဖတ်ရှုရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်မြို့ ရှမ်းပြည်နယ်ကျောင်းသားများအသင်း အမှုဆောင်အဖွဲ့က ထိုကိစ္စကို လေးနက်စွာ စဉ်းစားသုံးသပ်ကြပြီးလျှင် သဘောထားကို ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်ပေသည်။

ဦးထွန်းအေး အကြောင်းပြချက်မှာ ရှမ်းပြည်က ပြည်ထောင်စုအတွင်းမှ ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ရှိနေခြင်းသည်-

၁။ ပြည်ထောင်စုတည်မြဲရေးအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်စေ၍

၂။ တိုင်းတပါးတို့ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်ရန်အတွက် လမ်းခင်းပေးရာရောက်သည် ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

သို့သော် အမှန်တရားမှာ ဦးထွန်းအေး၏ ယူဆချက်နှင့် ပြောင်းပြန် ဖြစ်နေပေသည်။ အမှန်မှာ ခွဲထွက်နိုင်ခွင့် မရှိခြင်း (၀၁) ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကို ဖျက်သိမ်းခြင်းတို့ကသာလျှင် ပြည်ထောင်စုတည်မြဲရေးကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေ၍ တိုင်းတပါးတို့ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်နိုင်ရန်အတွက် အကွက်ကောင်းဆင်ပေးရာ ရောက်ပေသည်။ သတိချပ်သင့်သည်မှာ ကျွန်တော်တို့၏ နိုင်ငံသည် ပြည်မနှင့်ပြည်နယ်များ စိတ်တူသဘောတူ ပူးပေါင်းတည်ထောင်ထားကြသော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကြီးတခု ဖြစ်ကြောင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပြည်ထောင်စုတရားပေါ်တွင် အခြေစိုက်၍ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လာခဲ့သော ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုအဓိပ္ပာယ်ကို အပြည့်အဝဆောင်စေပြီး ပြည်ထောင်စု ထာဝရတည်မြဲရေးကို အကြီးမားဆုံးသော အထောက်အကူဖြစ်စေ၍ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမား တို့၏ အန္တရာယ်ကိုတွန်းလှန်နိုင်ကာ လူမျိုးစုချင်း စစ်မှန်ခိုင်မြဲသော ချစ်ခင်ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်နိုင်ပေသည်။ တခွန်းထဲ ဆိုရလျှင် ဤခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကိုသာ အခြေခံဥပဒေတွင် ခိုင်ခိုင်မာမာကြီး ထည့်သွင်းထားခြင်း မပြုခဲ့ပါက ပြည်ထောင်စုကြီးပင် ပေါ်ပေါက်နိုင်ခဲ့မည် မဟုတ်ပေ။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် လွတ်လပ်ရေးကို ကြေညာနိုင်ခဲ့ကြမည် မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၁၉၄၇ ခု ပင်လုံစာချုပ်ကြီး မချုပ်မီက ရှမ်းစသော လူမျိုးများက၊ ဗမာလူမျိုးကြီးအပေါ် အတိတ်ရာဇဝင်က အကြောင်းများကြောင့် စိတ်ချယုံကြည်ခြင်း မရှိခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ဖက်ဆစ်ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေးတွင် လက်တွဲလုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူး၍ တကြောင်း၊ လူမျိုးစုများအပေါ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့၏ သဘောထားမှန်ကန်ခဲ့၍ တကြောင်း ဤအကြောင်းတို့ကြောင့် ပင်လုံစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ပြီး ပြည်ထောင်စု တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ကဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရှမ်းစသော လူမျိုးစုများက ဗမာလူမျိုးကြီးအပေါ်တွင် အတိတ်ရာဇဝင်က အကြောင်း များကြောင့် စိတ်ချယုံကြည်ခြင်း မရှိဖြစ်နေချိန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က ရှမ်းတို့၏ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုများ ပပျောက်သွား အောင်-

၁။ လွတ်လပ်ရေးကို ဗမာပြည်နဲ့ လက်တွဲယူပါ။

၂။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးတဲ့အခါ ဗမာတွေနဲ့ ပေါင်းချင်မှပေါင်းကြပါ။ မပေါင်းချင်လည်းနေကြပါ။

၃။ ဗမာတွေနဲ့ပေါင်းလို့ရှိရင် ဗမာတွေက မနှိပ်စက်ရအောင် ဥပဒေတွေဘာတွေနဲ့ စနစ်တကျခိုင်ခိုင်လုံလုံ စီမံပြဌာန်း ပေးပါမယ်။

၄။ အဲဒီလို ပေါင်းတာလည်း အမြဲထာဝစဉ် ပေါင်းသွားရမယ်။ ဘယ်တော့မှ ခွဲမထွက်ရဘူးရယ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သဘောကျသလောက်ပေါင်း၊ သဘောမကျရင် ခွဲထွက်သွားကြပါ။

၅။ ပေါင်းနေတဲ့အခါမှာ “ဗမာတကျုပ်၊ ရှမ်းတကျုပ်” ဆိုတဲ့ အခွင့်အရေး တန်းတူညီမျှမှုနဲ့ ပေါင်းပါမယ်။

၆။ ရှမ်းပြည်ရဲ့ပြည်တွင်းရေးမှာ ဘာမှဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မပြုပါဘူး။

၇။ ရှမ်းပြည်ရဲ့ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို ရိုသေလေးစားပါမယ် စသည်ဖြင့် သဘောထားမှန်ကန်စွာဖြင့် ကတိပေးသည့် အတွက် ရှမ်းပြည်က မြန်မာပြည်နဲ့လက်တွဲ၍ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ရန် ကျေနပ်စွာဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီး ပင်လုံ စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့ ပင်လုံစာချုပ် ချုပ်ဆိုကြပြီးနောက် လွတ်လပ်ရေးရပြီးလျှင် ရှမ်း၊ ဗမာ၊ ကရင်၊ ကယား အစရှိသော အမျိုးသားများ မည်ကဲ့သို့ ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်း နေထိုင်ကြမလဲဆိုသည့် ပြဿနာကို စဉ်းစားဖြေရှင်းရန်အတွက် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ခေါ်၍ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲကြပေသည်။ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲကြစဉ်က ရှမ်းပြည်အတွက် အရေးကြီးဆုံး ပြဿနာမှာ ပြည်ထောင်စုထဲတွင် မည်ကဲ့သို့ ပူးပေါင်းနေထိုင်သွားကြမလဲ ဆိုသည့်အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကို စဉ်းစားရာ၌ တိုးတက်နေသော နိုင်ငံကြီးများတွင် ဆောင်ရွက်ကြသကဲ့သို့ လူမျိုးစုများ၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို အပြည့်အဝပေးရန် ဆုံးဖြတ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပေသည်။

“ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ဆိုသည်မှာ ရှမ်းပြည်၏ ယနေ့ လွတ်လပ်ရေးရပြီး နက်ဖြန်တွင် ခွဲထွက်၍ သီးခြားနိုင်ငံထူထောင်ချင်သည်ဆိုလျှင် ထူထောင်နိုင်ခွင့်ရှိရမည်။ ထို့အပြင် ရှမ်းပြည်တွင် ရှမ်းပြည်သူအများ ကြိုက်သောစနစ်အရ အုပ်ချုပ်သွားနိုင်ခွင့်လည်း ရှိရမည်” ဟူ၍ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤအချက်ကို မည်သူမျှ ငြင်းပယ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

ဤသို့မဟုတ်ဘဲ “ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့နဲ့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အမြဲထားဝရပေါင်းနေရမယ်၊ ကျုပ်တို့သဘောကျတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးမျိုးပဲ တည်ထောင်ရမယ်” ဟူ၍ဆိုလျှင် ရှမ်းပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးမှာ တန်းဖိုးမရှိ၊ ကိုယ်တိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်လည်း အဓိပ္ပါယ်မရှိ ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။

သို့သော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က “လွတ်လပ်ရေးရပြီးရင်၊ ပြည်ထောင်စုတခုလုံး တိုးတက်ကြီးပွားအောင် (၅) နှစ်စီမံကိန်းကြီး (၂) ခုလောက် သေသေချာချာရေးဆွဲပြီး လုပ်ပြပါရစေ။ ဒီလို တိုးတက်အောင် လုပ်ပြီးလို့ မကျေနပ်သေးဘဲ ရှမ်းပြည်က ကိုယ့်ဟာသာကိုယ် ကြံစည်လုပ်ဆောင်ချင်သေးသလိုပင် ခွဲထွက်ပြီး သဘောကျလုပ်ပါ။ ဒီ (၁၀) နှစ်ကိုတော့ သည်းခံပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးအတွက် ပူးပေါင်းနေစေချင်သေးပါတယ်” ဟူ၍ စေတနာဖြင့် ဖျောင်းဖျပြောဆိုသည့် အတွက် ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်သူ့ခေါင်းဆောင်များကလည်း လိုက်လျောသဘောတူကြပြီး “(၁၀) နှစ်အတွင်းတော့ ပြည်ထောင်စုထဲမှာပဲ နေသွားပါမယ်၊ နောင် (၁၀) နှစ်ကျော်ပြီးမှ ဘဝအခြေအနေအသစ်အရ တမျိုးတဖုံ ပြန်လည်စဉ်းစားသင့်ရင် စဉ်းစားပါမယ်” ဟူ၍ ကတိပြုခဲ့ကြပေသည်။

ထိုသို့ ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေရေးဆွဲစဉ် အခါက ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်သူ့ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ အမြော်အမြင်ကြီးစွာဖြင့် တောင်းဆိုကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအခန်း (၁၀) ပါ ပုဒ်မများအရ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် (၁၀) နှစ်ကျော်လျှင် ရှမ်းပြည်သည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှ ခွဲထွက်လိုက်ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကို ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ ခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးသည် ရှမ်းပြည်သူတရပ်လုံးအတွက် အလွန်မြတ်နိုးဖွယ်ရာကောင်းသော အခွင့်အရေးကြီး ဖြစ်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးသည် ရှမ်းပြည်သူတရပ်လုံး၏ လွတ်လပ်စွာ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ် လုပ်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် အခြေခံဥပဒေအရ အာမခံထားသော သော့ချက်အခွင့်အရေးကြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဤခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးကို အခြေခံဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းထားခြင်းသည် (၁၀) နှစ်ပြည့်လျှင် ခွဲထွက်နိုင်ရန်အတွက် ထည့်သွင်းထားခြင်းမဟုတ်ပေ။ ယခုလည်းခွဲထွက်ရန် လှုံ့ဆော်နေခြင်းမဟုတ်ပေ။ သို့သော် ပြည်ထောင်စုသဘောမှာ ဆိုင်ရာပြည်နယ်များ၏ သဘောဆန္ဒအလျောက် တကယ့်မေတ္တာစစ်နှင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသာ ဖြစ်သင့်ပေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှသာလျှင် စစ်မှန်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပြီး ပြည်ထောင်စုကြီး ထာဝရတည်မြဲသွားနိုင်မည်။ “မင်းတို့ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မခွဲထွက်ရဘူး၊ ပူးပေါင်းနေရမယ်” ဟူ၍ အဓမ္မစနစ်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ပြီး ခါးမိုးပေါင်းခိုင်းခြင်းသည် မမှန်ကန်ပေ။ “ရှမ်းတကျပ်၊ ဗမာတကျပ်” ဆိုသည့် တန်းတူညီမျှသော အခွင့်အရေးတွေလည်း အပြည့်အဝရမည်။ ရှမ်းပြည်၏ပြည်တွင်းရေးကိုလည်း လုံးဝဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း မပြုဘူးဆိုလျှင် “ဟေ့ ရှမ်းတွေ မင်းတို့ပြည်ထောင်စုထဲက ခွဲထွက်ကြ” ဟူ၍ အတင်းမောင်းထုတ်သည့် တိုင်အောင် ခွဲထွက်မည်မဟုတ်ပေ။

ဤသို့ မခွဲထွက်ခြင်းမှာ သဘာဝကျပေသည်။ ဥပမာ လင်နှင့်မယား ဆက်ဆံရေးကို ကြည့်ပါ။ လင်က မယားကို ထမင်းဝအောင် မကျွေး၊ အဝတ်လည်း လှအောင်မဆင်ပေး၊ အရက်မူးလာပြီး ရိုက်လည်းရိုက်၊ ဆဲလည်းဆဲသေး အငယ်အနောင်းလည်း ထားသေးဆိုလျှင် “ငါ့ကိုမကွာရဘူး” ဟူ၍ သေနတ်ဖြင့် ရင်ဝကိုတော့ ခြိမ်းခြောက်သည့်တိုင်အောင် ဘယ်မိန်းမကမှ မကွာဘဲနေမည် မဟုတ်ပေ။ ကွာမှာ သေချာသည်။ ဤသို့ ကွာခြားသည်မှာ သဘာဝကျ၍ မှန်ကန်ပေသည်။ သို့သော် အစာလည်း ဝအောင်ကျွေး၊ အဝတ်လည်း လှအောင်ဆင်ပေး၊ လခလည်း အကုန်အပ်၊ ခင်ခင်မင်မင် ယုယုယယနေမည်ဆိုလျှင် “မိန်းမရေ မင်းကွာချင်ရင်ကွာဟေ့” ဆိုသည့်တိုင်အောင် ဘယ်မိန်းမမှ ကွာချင်မည်မဟုတ်ပေ။ တူနစ်ကိုယ်ရာသက်ပန် ရိုးမြေကျပေါင်းသွားမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ သေချာပေသည်။ ဤသို့ပေါင်းသင်းခြင်းသည်လည်း သဘာဝကျ မှန်ကန်လှပေသည်။

သို့အတွက်ကြောင့် အရေးကြီးသည်မှာ “မင်းတို့ရှမ်းတွေ ခွဲမထွက်ရဘူး” ဆိုပြီး လက်နက်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ရန်မလိုပေ။ “မင်းတို့ခွဲထွက်ရမယ်” ဆိုပြီး အတင်းနှင့်ထုတ်ရန်လည်းမလိုပေ။ တကယ်မခွဲထွက်စေချင်လျှင် တကယ်မခွဲထွက်အောင် စေတနာဖြူဖြူစင်စင်နှင့် တန်းတူရည်တူ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံသွားကြရန်သာ အဓိကလိုအပ်ပေသည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံးက သဘောထားမှန်ကန်ဖို့ ကာယကံမြောက် လက်တွေ့ အပြုအစု၊ အယုအယရှိရှိသာလျှင် ပမာနဖြစ်ပေသည်။

အတိုချုပ်ဆိုရလျှင် အခြေခံဥပဒေတွင် ဤမွန်မြတ်လှသော ခွဲထွက်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးကို အခိုင်အမာ ထည့်သွင်းထားနိုင်ခဲ့သည့် အတွက်ကြောင့်သာ ပြည်မနှင့် ပြည်နယ်များ စိတ်တူသဘောတူ ပူးပေါင်း၍ လက်ရှိပြည်ထောင်စုကြီးကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးကို အခြေခံဥပဒေတွင် ထာဝစဉ်တည်မြဲအောင် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်မှသာလျှင် ရှမ်းပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအတွက် ဥပဒေအရ မိမိတို့၏ ကံကြမ္မာကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီး လုပ်ဆောင်နိုင်ခွင့်ရှိနေလျှင် ရှမ်းပြည်၏ တည်တံ့ကြီးပွားရေးကို အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်သည်နှင့်အမျှ ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ကြီးပွားရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ အသက်ထင်ရှား ရှိစဉ်အခါက အခြေခံဥပဒေတွင် အခိုင်အမာထည့်သွင်းခဲ့သော မွန်မြတ်လှသည့် ဤခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကို မည်သူမျှ တစုံတရာ ထိပါးခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ သေးသိမ်ယုတ်ညံ့အောင် တနည်းနည်းဖြင့် ကြိစည်ပြုလုပ်ခြင်း အလျဉ်းမပြုသင့်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ အမှုဆောင်အဖွဲ့က အလေးအနက်ခံယူပါသည်။

သို့အတွက်ကြောင့် ရှမ်းပြည်က ဤအခြေခံဥပဒေအရ ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကို စွန့်လွှတ်ရန် အခြေခံဥပဒေ အခန်း (၁၀) ပါပုဒ်မများ ပြင်ဆင်ဖို့ နှစ်ခမ်းအမတ် ဦးထွန်းအေးက မကြာမီကျင်းပတော့မည့် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးတွင် အဆိုတင်သွင်းမည်ဟု အတိအလင်း ကြေညာလာခြင်းသည်-

- ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ရှမ်းပြည်သူခေါင်းဆောင်များ အမြော်အမြင်ကြီးစွာဖြင့် ပြည်ထောင်စုပေါ်ထွန်းရေးအတွက် အခြေခံဥပဒေတွင် အခိုင်အမာထည့်သွင်းခဲ့သော ရှမ်းပြည်သူတို့၏ မွန်မြတ်လှသည့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမား အလိုတော်ကျ မိုက်မဲစွာဖျက်ဆီးပစ်ရန် အားထုတ်လုပ်ဆောင်လာခြင်း။
- ပင်လုံစာချုပ်အရ ပြည်မနှင့်ပြည်နယ်များ စိတ်တူသဘောတူ ပူးပေါင်းတည်ထောင်ကြသော သဘောတရားကို ပျက်ပြားအောင် နယ်ချဲ့သမားအလိုကျ အားထုတ်လုပ်ဆောင်လာခဲ့ခြင်းနှင့်
- ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို စက္ကူစုတ်ဖြစ်သွားအောင် ယုတ်မာစွာ အားထုတ်လုပ်ဆောင်လာခြင်းတို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယခုကဲ့သို့ ဦးထွန်းအေးက ရှမ်းပြည်အသက်ဖြစ်သော အခြေခံဥပဒေပါ ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကို ပြင်ဆင်ရန်၊ ဖျက်သိမ်းပစ်ရန် အားထုတ်လုပ်ဆောင်လာခဲ့ခြင်းသည်သာလျှင် ရှမ်းပြည်၏ တည်မြဲရေးကို လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး၏ တည်မြဲရေးကို လည်းကောင်း၊ အန္တရာယ်ဖြစ်စေ၍ တိုင်းတပါးတို့ ဝင်ရောက်စွက်နိုင်ရန်အတွက် လမ်းခင်းပေးရာ ရောက်ပေသည်။

ယင်းသို့ ပြည်ထောင်စုချစ်စိတ်၊ မျိုးချစ်စိတ်မိတ် ခေါင်းပါးလှသော နယ်ချဲ့သူလျှို့ ကိုယ်ကျိုးရှာသမား၊ အာဏာရူး၊ အမျိုးသားသစ္စာဖောက် ဦးထွန်းအေးက ရှမ်းပြည်သူတို့၏ အကျိုး၊ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး၏ အကျိုးကို ကျောခိုင်း၍ ရှမ်းပြည်အပါအဝင် ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး ဆုံးရှုံးနစ်နာစေရန်အတွက် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမား၏ အလိုတော်ကျ မိုက်မဲစွာ အားထုတ်လုပ်ဆောင်လာခြင်းကို ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်မြို့၊ ရှမ်းပြည်ကျောင်းသူ/သားများအသင်း အမှုဆောင်အဖွဲ့က အပြင်းအထန် ရှုတ်ချကန့်ကွက်လိုက်ပေသည်။

ထို့ပြင် ရှမ်းပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ မွန်မြတ်လှစွာသော ဤခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ကို သေးသိမ်ယုတ်ညံ့သွားအောင် စော်ဘွားအချို့က မိမိတို့အကျိုးအတွက် စော်ဘွားအာဏာစွန့် လျော်ကြေးတောင်းရာ၌ ဈေးဆစ်သည့်လက်နက်အဖြစ် အသုံးပြုနေခြင်းကိုလည်း အပြင်းအထန်ရှုတ်ချ လိုက်ပေသည်။

ရှမ်းပြည်အကျိုး၊ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးအကျိုး လိုလားကြသော ရှမ်းပြည်ကိုယ်စားလှယ် အမတ်များ၊ စော်ဘွားများ၊ မိဘပြည်သူများ၊ ရဟန်းသံဃာများ အားလုံးတို့ကလည်း ရှမ်းပြည်သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ဖြစ်သော အခြေခံဥပဒေပါ ခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးကို တလုံးတပါးမျှ အပြင်အဆင်မခံ၊ အရုတ်သိမ်းမခံကြဘဲ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သမားတို့၏ လက်ကိုင်တုတ်၊ ကိုယ်ကျိုးရှာ အာဏာရူး ဦးထွန်းအေး၏ အယုတ်တမာပြင်ဆင်ချက် ဖျက်သိမ်းရန် အားထုတ်လုပ်ဆောင်လာခြင်းကို လည်းနေလေ့အောင်း မြင်းစောင်းမကျန် အပြင်းအထန် ရှုတ်ချကန့်ကွက်ကြပါရန် နှိုးဆော်ပန်ကြားအပ်ပါသည်။

- နယ်ချဲ့သူလျှို့ ကိုယ်ကျိုးရှာသမား အာဏာရူး အမျိုးသားသစ္စာဖောက် ဦးထွန်းအေးကို ဝိုင်းပယ်ကြ
- ရှမ်းပြည်၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ကို ကာကွယ်ကြ
- ရှမ်းပြည်သူတစ်ရပ်လုံး သွေးစည်းကြ

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ရှမ်းပြည်ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားများအသင်း
ရန်ကုန်မြို့
(၁၅ ၂ ၅၉)

(ခ) တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားများ

အစိုးရမှ ၁၉၅၉ ခု၊ ဇန်နဝါရီ (၁၇) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော တက္ကသိုလ်ကောင်စီ အစည်းအဝေးတွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန်အတွက် တင်ပြခဲ့ပေသည်။

ထိုအခါ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ) က အောက်ပါအတိုင်းပြန်ကြားခဲ့ပါသည်။

၁။ လက်ရှိနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အိမ်စောင့်အစိုးရ ဖြစ်သည်။ တရားဝင်အစိုးရအဖွဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးရန်နှင့် ကြားကာလအတွင်း တိုင်းပြည်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားရန် တာဝန်သာ ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်အတွက် အရေးကြီးသောအက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ချက်များကို ပြုလုပ်ရန် တာဝန်မရှိသည့်အတွက်လည်းကောင်း။

၂။ အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်ကို လေ့လာလျှင်လည်း တက္ကသိုလ်ဝယ်တဦးတည်း အာဏာရှင်စနစ် ဖြစ်ပေါ် လာစေရန် နှင့် ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို ထိပါးကာ အပြင်အပမူ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း။

တကသမှ ကျောင်းသားထုနှင့် ပြည်သူလူထုအား တင်ပြ၍ အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်းကို ကန့်ကွက်ခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ ကန့်ကွက်သည့်အတွက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ထောက်ခံချက်အရ ပြုလုပ်ပြင်ဆင်ရပါသည်ဟူသော အကြံအစည်မျက်နှာ၌ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် အကြံဉာဏ်တောင်းခံခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်ဟု နောက်ဆုတ်ခဲ့လေသည်။

တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှလည်း တဦးတည်း အာဏာပိုင်စနစ်သို့ ရောက်ရှိစေမည့် ပြင်ဆင်ချက်များနှင့် ပညာရေး လွတ်လပ်ခွင့်ကို ထိပါးစေမည့် ပြင်ဆင်ချက်များကို ဖြည့်စွက်ထုတ်ပယ် အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း ပြုခဲ့ပေသည်။

ထိုသို့ ကျောင်းသားထုက ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ဖေဖော်ဝါရီ (၈) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးပွဲတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက် မူကြမ်းတင်သွင်းရန် အထူးအမိန့်ပြန်တမ်း ထွက်ပေါ်လာသည်။

၎င်းတွင် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကို ထုတ်ပစ်ရန် ပြင်ဆင်ချက် ပါလာသည်။ ဤသည်မှာ အိမ်စောင့်အစိုးရ၏ မရိုးသားသော အပြုအမူဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် တင်ပြစဉ်က မပါရှိခဲ့သောအချက်များကို ယခုမှတင်သွင်းခြင်းသည် တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို လှည့်ဖြားစော်ကားလိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အစိုးရအဖွဲ့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်စေသော လိမ်လည်မှုကြီးတရပ် ဖြစ်ပေသည်။

တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကို ဖြုတ်ပစ်၍ ကျောင်းသားများက မဲဖြင့်ရွေးကောက်ရမည့် ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကို အစားထိုးခြင်းသည်-

၁။ တကသသည် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးက တရားဝင်တင်မြှောက်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ကိုယ်ချကာ ကျောင်းသားထုအားလုံး၏ ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်ဟူသော သဘောထားသက်ရောက်ခြင်း၊ တနည်းဆိုသော် ရာဇဝင် အစဉ်အဆက်ရှိခဲ့သော တကသ၏အခန်းကဏ္ဍကို နှိမ်ချစော်ကားခြင်း ဖြစ်သည်။

၂။ တကသ၏အခွင့်အရေးများကို ယခုကဲ့သို့ထိပါးကာ သမဂ္ဂအခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင်ရန် ကြံရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုမျှမကသေး ကျောင်းသားတိုင်း သမဂ္ဂဝင်ဖြစ်ရမည်ဟူသော အချက်ကို ဖျက်သိမ်းကာ သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခွင့်ကို ပင်ပိတ်ပင်ရန်အတွက် စတင်ပြင်ဆင်လာသော ခြေလှမ်း ဖြစ်သည်။

၃။ တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကို ဖြုတ်ချပြီးနောက် ကျောင်းသားများက ဒီဂရီရပြီး (၁၁) နှစ် သက်တမ်းရှိသော အပြင်အပမူ ပုဂ္ဂိုလ် (၂) ဦးအား မဲဖြင့် ရွေးကောက်ရမည် ဆိုခြင်းသည် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ တရားဝင်သဘောထားကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် တင်ပြခြင်းမပြုနိုင်ရန် စီစဉ်ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။ အပြင်အပမူ တက္ကသိုလ်တွင် ဝင်ရောက် အရွေးခံရခြင်း သည် တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို ပြင်ပနိုင်ငံရေးအဖွဲ့များ ယှဉ်ပြိုင်စရာ စစ်တလင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားရန် ကာယကံမြောက် ပြုကျင့်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ပြုလုပ်သည့်အပြင် ဆရာများ၊ ဌာနမှူးများ ခန့်ထားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်ကို ဝင်ရောက် စွက်ဖက်လာသည်။

ထိုသို့ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါတွင် စစ်ကားများ တကသဝင်းထဲသို့ ရှေ့ဝင်ပေါက်များက ဝင်လာကာ စစ်သားများ ခုန်ဆင်းလာပြီး ကျောင်းသားများအား ဝင်ရောက် ဖမ်းဆီးကြလေသည်။ ကိုဇော်ဝင်း၊ ကိုစိုးသိန်း၊ ကိုဘကောင်း၊ ကိုခင်မောင်အုန်းတို့ ထွက်ပြေးကြလေသည်။

Source: Oway Magazines

ဦးခင်မောင်အုန်း (၁၉၅၈-၅၉)

ရန်ကုန်မြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲကို ရေနံချောင်းမြို့မှ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် အောင်မြင်ခဲ့၍ တက္ကသိုလ် ပညာရပ်များကို ဆက်လက်သင်ကြားသည်။

၁၉၅၄-၅၅ ခုနှစ် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းအယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၇-၅၈ ခုတွင် တကသအမှုဆောင်တဦးအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရ၍ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရသည်။ ၁၉၅၈-၅၉ ခုတွင် တကသဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။

၁၉၅၈ ခုတွင် ဖဆပလနှစ်ခြမ်းကွဲပြီး နိုင်ငံရေးပြောင်းလဲမှုများဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုစဉ်က နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်သူ ဦးနုက အစိုးရအာဏာကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းအစိုးရအား လွှဲပြောင်းပေးခဲ့၏။ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများက ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြခဲ့သည်။

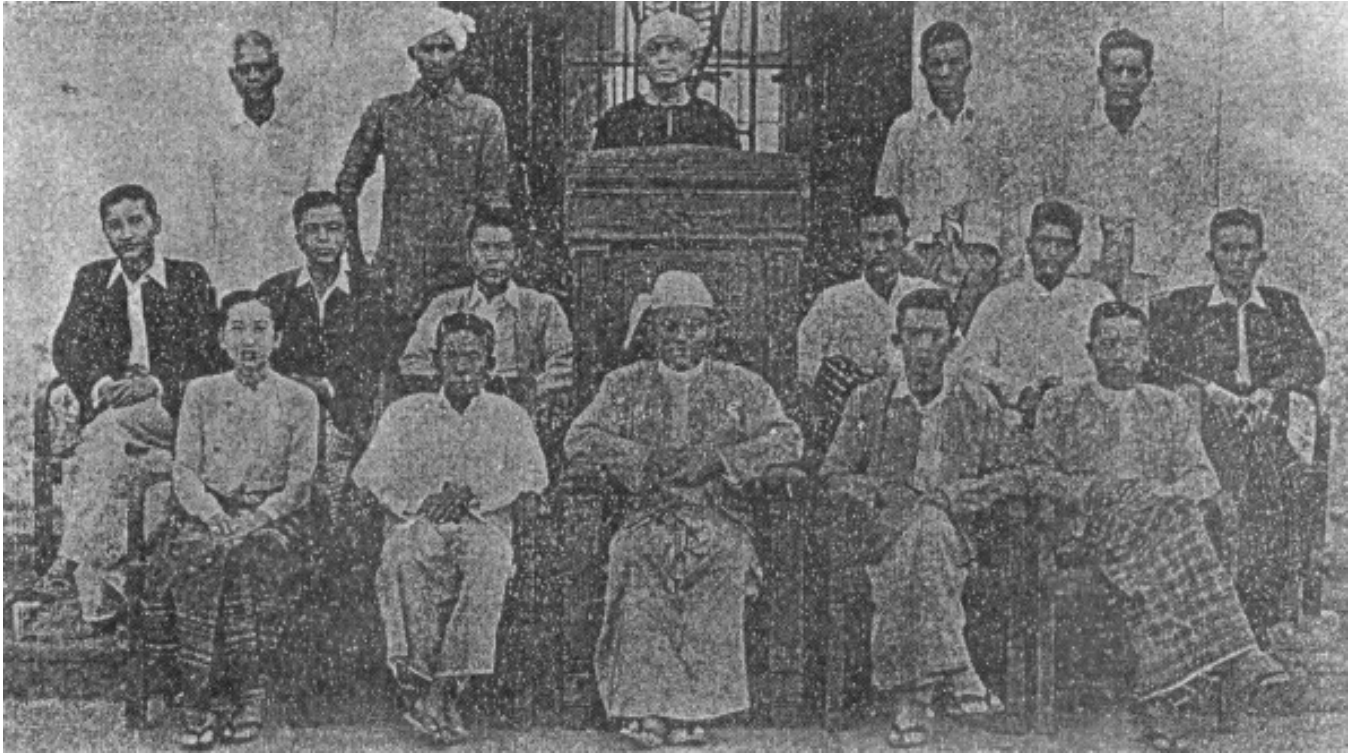
တက္ကသိုလ်အင်ဂျင်နီယာမဟာဌာန ကျောင်းသားများ ဆန္ဒပြသပိတ်မှောက်ခဲ့သည်။ အင်ဂျင်နီယာမဟာဌာနမှူး ရွှေ့ပြောင်း ပေးရ၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း အစိုးရလက်ထက်တွင် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်ပြုလုပ်သည်။ အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်အရ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် ပါဝင်သော တကသ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးအား ထုတ်ပစ်ခြင်း၊ ကျောင်းသား ရေးမှူးများ ခန့်ထားခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့၏။ ကျောင်းစည်းကမ်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင် ချက်အတွက်လည်းကောင်း ကျောင်းသားများဆန္ဒပြခြင်း ပြုခဲ့ကြသည်။

တက္ကသိုလ်တွင် ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာထင်အောင် နုတ်ထွက်သွားသဖြင့်၊ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာလှမြင့်အား ခန့်ထား သည်။ အခက်အခဲများကြားမှ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၉ ခု၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအစိုးရက တကသအဆောက်အဦကို ဝိုင်းကာ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် များကို ဖမ်းဆီးသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်း၊ အမှုဆောင် ကိုဖိုးသာဘေးတို့ အဖမ်းခံရပြီး၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဘကောင်း နှင့် အတွင်းရေးမှူး ကိုခင်အောင်တို့ တိမ်းရှောင်နေခဲ့ရသည်။ တကသ အတွင်းရေးမှူးဟောင်း ကိုအောင်ဘန်း၊ အမှုဆောင် ဟောင်း ကိုမြင့်ဦးတို့လည်း အဖမ်းခံခဲ့ရ၏။ ကိုခင်မောင်အုန်း၊ ကိုဖိုးသာဘေးတို့အား နိုင်ငံအကျဉ်းသားများနှင့်အတူ ကိုကိုးကျွန်းသို့ ပို့ဆောင်ခြင်းခံရသည်။

ကိုခင်မောင်အုန်းသည် တက္ကသိုလ်တွင် ပညာဆက်လက်ဆည်းပူးဆဲ ဖြစ်သည်။ (၆) ကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရ၍ ယခုတာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည်။ (အိုးဝေ) ၁၉၆၂ မတ်လ (၂) ရက် အာဏာသိမ်းမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ထုတ်ပြန်မှုကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ ဖယ်ရှားခံရသည်။ ဦးခင် မောင်အုန်းသည် မိုးဟိန်းကို၊ ခင်မောင်အုန်း စသည့်အမည်များဖြင့် နိုင်ငံတကာအရေးအခင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ နှယ်နှိမ့်မဂ္ဂဇင်း၊ မိုးဂျာနယ်တို့တွင် ရေးသားခဲ့သည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ မေလ (၅) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့တွင် ကွယ်လွန်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၅၈-၁၉၅၉)

ရှေ့တန်း —	မခင်ခင်တိုး (သက်သာချောင်ချိရေး)	ကိုဘကောင်း (ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)	ကိုခင်မောင်အုန်း (ဥက္ကဋ္ဌ)	ကိုတင်အောင် (ငွေထိန်း)	ကိုခင်အောင် (အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)	
နောက်တန်း —	ကိုဘိုးသာဘေး (ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှု)	ကိုသိန်းတန် (ပိဋကတ်တိုက်)	ကိုညိုဝင်း (လူထုဆက်သွယ်ရေး)	ကိုမြင့်သိန်း (တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး)	ကိုသာဦး (နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေး)	ကိုလှတင် (အိုးဝေတာဝန်ခံ)
ရပ်နေသူများ —	ပုဂံယား (တံပျက်လဲ)	နာရိုင်နား (မာလီ)	ဦးကံသိန်း (သမဂ္ဂစောင့်ရှောက်သူ)	ကိုဘပေါ် (ရုံးစေ)	ကိုလှကျော် (စာရေး)	

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ

ကျောင်းသားများပညာရေးနှိုးနှောပညာသင်ပွဲ

(၁၉၅၈ ခု၊ ဩဂုတ် ၉ ရက်မှ ၁၃ ရက်)

မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ
ဥက္ကဋ္ဌ ကိုကျော်အုန်း အဖွင့်အမှာစကား
ပြောကြားနေစဉ်

သီးခြားကဏ္ဍအလိုက် နေရာခွဲ၍ ဆွေးနွေးကြသည်

၁၉၅၈ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၉) ရက်နေ့မှ (၁၃) ရက်နေ့တိုင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းဘသင်ခန်းမဆောင်တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ကျင်းပပြုလုပ်စဉ်က စုစုပေါင်းကိုယ်စားလှယ် (၇၇၉) ယောက် တက်ရောက်ခဲ့သည်

(ဝဲ) နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကျင်းပရာသို့ လာကြစဉ် (ယာ) မွန်းလွဲ (၁) နာရီမှ (၂) နာရီ ခေတ္တရပ်နားချိန်တွင်

(ဝဲ) လူမျိုးစုကိုယ်စားလှယ်များ စုံလင်စွာဖြင့် (ယာ) နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ပြီးဆုံးမည့်သတင်း ကိုယ်စားလှယ်တော်များအား ကပွဲများဖြင့် ဂုဏ်ပြုညှော်ခံကြလေသည်

အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပြီးဆုံးနောက်၊ ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမမှ တကသအဆောက်အဦသို့ ချီတက်လာကြစဉ်

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ ယူနန်ပြည်နယ်သွား
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားချစ်ကြည်ရေး မိတ်ဆက်အဖွဲ့ဝင်များနှင့်
တရုတ်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ
ကူမင်းဟော်တယ်ရှေ့တွင် ရိုက်ကူးထားစဉ်

အခန်း (၂)
❦

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်
အမျိုးသားရေးအသွင် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၅၉ မှ ၁၉၆၀)

(က) ၁၉၅၉-၆၀ တကသရွေးကောက်ပွဲ

၁၉၅၈ အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက်တွင် ကျောင်းသားများနှင့် အစိုးရများမှာ များစွာပြဿနာ တက်ခဲ့လေသည်။ ၁၉၅၈-၅၉ တကသဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ၌ ဖဆပလက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းအစိုးရအား အာဏာလွှဲပြောင်းပေးခဲ့ခြင်းကို တကသသည် သဘောထားများထုတ်ပြန်ကြေညာ ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။ အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားသပိတ်အရေးကို ဦးဆောင်မှုပေးခဲ့၏။ ကျောင်းစည်းကမ်းကိုအကြောင်းပြု၍ အန္တရာယ်ပေးလာမည့်အချက်ကို ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၈ တက္ကသိုလ် ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်အတွက် ထိခိုက်ချက်များကို ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့သည်။ ကျောင်းပိတ်ခါနီးတွင် “သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်း၊ အမှုဆောင် ကိုဖိုးသားဘေးတို့အား ဖမ်းဆီး၍ ကိုကိုးကျွန်းသို့ပို့သည်။ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုတကောင်းနှင့် အတွင်းရေးမှူး ကိုခင်အောင်တို့ တိမ်းရှောင်နေရသည်။” ၁၉၅၈ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်အရ တကသ ကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီး (၂) ဦးအား ဖြုတ်ပစ်ခဲ့သည်။ သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်ပါသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီကိုလည်း ဖျက်သိမ်းခဲ့၏။ ၁၉၅၉-၅၅ ခုမှစ၍ ကောက်ခံ ပေးခဲ့သော သမဂ္ဂဝင်ကြေးကို ကျောင်းသားတိုင်းထံမှ ကောက်မပေး၊ အခွင့်အရေးဟူသမျှ ရုပ်သိမ်းသွားခဲ့သည်။ သမဂ္ဂကို အဖက်ဖက်မှဖြိုဖျက်ရန် လုံးပန်းခဲ့ကြသည်။ သမဂ္ဂများ မပြုပျက်၊ ကျောင်းသားအင်အား ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုဖြင့် ရပ်တည် လျက် ရှိခဲ့သည်။ ကျောင်းဆောင်နေရာချထားရေးမှုကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သော မီးတုတ်ကိုင်ဆန္ဒပြပွဲ၊ မီးမှိတ်ဆန္ဒပြပွဲများဖြင့် ဖိနှိပ်မှုကြီး မနားသည့်ကြားက လှုပ်ရှားနေခဲ့သည်။

၁၉၅၈-၅၉ ခုနှစ် သမဂ္ဂ အလုပ်အစည်းအဝေးအား တကသအတွက် မှတ်တိုင်တရပ် ဖြစ်စေခဲ့သည်။ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌ ကိုကိုးကျွန်း ရောက်နေသည်။ သမဂ္ဂဥ-ဥက္ကဋ္ဌ ရှောင်တိမ်းနေရသည်။ သို့သော် သမဂ္ဂအလုပ်အစည်းအဝေးကိုကား အခက်အခဲ ကြားမှ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ တကသရွေးကောက်ပွဲအတွက် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိခန့်ကာ ပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့ခြင်း၊ သမဂ္ဂကို ဆက်လက် ရပ်တည်နိုင်စေခဲ့သည်။ သမဂ္ဂ ပထမနှစ်ပတ်လည်ရွေးကောက်ပွဲကို အနှောင့်အယှက်ပေးသေး၏။ ကျောင်းသားတို့အား ကျောင်း ထုတ်ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်နိုင်ခဲ့သည်။ သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ထိုစဉ်က အာဏာမဲ့ဖြစ်သော သန့်ရှင်းဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးနုက ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။

သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲပြီးနောက် သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့အား မီးတုတ်ကိုင် ဆန္ဒပြခဲ့သည့်အတွက်

တောင်းပန်ရမည်ဟု ဆက်လက်အကျပ်ကိုင်လာသည်။ သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် အချိန်ကာလအခြေအနေများကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ သမဂ္ဂတည်တံ့ရပ်တည်နိုင်ရေးကို အလေးအနက်ထားကြသည်။ သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့က တွေ့ဆုံဆွေးနွေးဖြေရှင်းရန် ဆုံးဖြတ်မှု ပြုခဲ့ရလေသည်။ ၁၉၆၀ ခု လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပ၍ ဦးနု ခေါင်းဆောင်သော ပြည်ထောင်စုပါတီ အစိုးရအဖွဲ့ဖြစ်လာသည်။ တက္ကသိုလ် အဓိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က လိုက်လျောမှုပေးသဖြင့် ကျောင်းသား တောင်းဆိုချက်အရေး ပြေအေးခဲ့သည်။ ဖမ်းဆီးကာ ကိုကိုးကျွန်းပို့ခံရသော ကျောင်းသားများ လွတ်ခဲ့ရသည်။ ရှောင်တိမ်းနေသော ကျောင်းသားများသည်လည်း တရားဝင်ရပ်တည်ခွင့် ရရှိခဲ့ကြပေတော့သည်။

၁၉၅၉-၆၀ တကသအမှုဆောင်များမှာ

ကိုလှတင်	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုစိန်ဝင်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုဗဆွေလေး	ငွေထိန်း
ကိုညိုဝင်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုမြသန်း	တွဲဘက်-အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် ပြန်ကြားရေးဌာနမှူး
ကိုကျော်လှိုင်	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
ကိုကိုကြည်	လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
ကိုအောင်ဝင်း	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေး
မခင်ခင်စော	အိုးဝေတာဝန်ခံ
ကိုအောင်သိမ်းနိုင်	စာကြည့်တိုက်မှူး

(ခ) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှ ပေးအပ်သောဝန်ခံချက်များ

၁၉၅၉ ခုနှစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူများ (မှတ်ပုံတင်) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၁) အရ ပေးအပ်သော ဝန်ခံချက်များ အောက်တွင်လက်မှတ်ရေးထိုးသူ ကျွန်တော် ----- သည် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ပုံနှိပ်သူများနှင့် ထုတ်ဝေသူများ (မှတ်ပုံတင်) အက်ဥပဒေ၏ ဒုတိယဇယားတွင် ဖော်ပြထားသည့် အောက်ပါဝန်ခံချက်များနှင့်အညီ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရန် ကတိဝန်ခံချက်ပြုပါသည်။

(က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင်ပါရှိသော မူလအခွင့်အရေးများကို ပျက်ပြားစေရန် ကြံရွယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်ပြားမည့်အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်စေသော မည်သည့် အကြံပေးမှု၊ တိုက်တွန်းမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု၊ အားပေးမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်မှုမျိုးကိုမဆို မည်သည့်အခါမျှ မပြုလုပ်ပါ။

(ခ) ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကိုးကွယ်မှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယုံကြည်မှုကိုသော်လည်းကောင်း မည်သည့်အခါမျှ မပုတ်ခတ်၊ သို့တည်းမဟုတ် မရှုတ်ချပါ။

(ဂ) နိုင်ငံရေးအာဏာကို လက်နက်ဖြင့်သိမ်းယူရန် မည်သည့်ရှေ့ရှုချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် ကျင့်သုံးချက်မျိုးကိုမဆို မည်သည့်အခါမျှ ထောက်ခံခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ အားပေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိပေးခြင်း မပြုပါ။

(ဃ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သို့သောနိုင်ငံရေး အာဏာရှင်စနစ်မျိုးကိုမဆို ရှေ့ရှုရန်၊ တည်ထောင်ရန် သို့တည်းမဟုတ် ကျင့်သုံးရန်၊ မည်သည့်အခါမျှ ထောက်ခံခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိပေးခြင်း မပြုပါ။

(င) အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ ထားရှိခွင့်ပြုသော ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ပျက်ပြားစေရန် ကြံရွယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်ပြားမည့်အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်စေသော မည်သည့်အကြံပေးမှု၊ တိုက်တွန်းမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု၊ အားပေးမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိမှုမျိုးကိုမဆို မည်သည့်အခါမျှ မပြုပါ။

(စ) လျှို့ဝှက်ရဲအဖွဲ့ (Secret Police) ဖွဲ့စည်း၍ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သည့်စနစ်မျိုး တည်ထောင်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ တည်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း မည်သည့်အခါမျှ အကြံပေးခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ ထောက်ခံခြင်း၊ အားပေးခြင်း သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိပေးခြင်း မပြုပါ။

(ဆ) အခြားနိုင်ငံတစ်ခုခုမှ ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားသားများထံမှ ဖြစ်စေ၊ ရန်ပုံငွေအတွက် ငွေကြေး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းအကူအညီ အထောက်အပံ့ကို မှတ်ပုံတင်အာဏာပိုင်၏ ကြိုတင်သဘောတူခွင့်ပြုချက်မရဘဲ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်ဖြစ်စေ မည်သည့်အခါမျှလက်ခံခြင်း မပြုပါ။

(ဇ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၏မူများကို ဆန့်ကျင်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းများကို မည်သည့်အခါမျှ ထောက်ခံခြင်း၊ အားပေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိပေးခြင်းမပြုပါ။

မှတ်ချက်- အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှ ပေးအပ်သောဝန်ခံချက် မူရင်းကို စာမျက်နှာ (၆၃၇) တွင်ကြည့်ပါ။

အထက်ပါဝန်ခံချက်များအတိုင်း ထာဝစဉ်လိုက်နာရန် တာဝန်ယူပါသည်။

အိုးဝေတာဝန်ခံ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ
တကသအဆောက်အဦ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

(မှတ်ချက်- ၁၉၅၉-၆၀၊ အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၁၀)၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှ ဝန်ခံချက်ကို ပြန်လည်တိုက်ဆိုင် ကူးယူဖော်ပြသည်။)

(ဂ) မွန်ပြည်နယ်ဖော်ထုတ်ရေးအတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မွန်ကျောင်းသားများ သဘောထား

ယနေ့ မွန်တမျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဆန္ဒပြင်းပြနေကြသည့် ပြဿနာများ၊ မွန်ပြည်နယ်ဖော်ထုတ်ရေး (ဝါ) မွန်ပြည်နယ် ရယူရေး ပြဿနာပင်ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်ဖော်ထုတ်ရေးသည် ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ များပြားသောတာဝန်အချို့ကို ခွဲဝေ ကူညီထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ရိုင်းပင်းခြင်း၊ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ခြင်း စသည့် သဘောများပင် ဖြစ်လေသည်။ ပြည်နယ်တခု ပေးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်ထောင်စု၏ အင်အားပြိုကွဲခြင်း၊ စည်းလုံးညီညွတ်မှု ပျက်ပြားခြင်း စသည်များကို ဖန်တီး ပေးနိုင်သည့် သဘောတရားများ ပေါ်ပေါက်မှုမရှိကြောင်းကိုလည်း ရှမ်း၊ ချင်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယားစသည့် ပြည် နယ်များကို ဖော်ထုတ်ပေးထားသည်ကပင်လျှင် ခိုင်မာသောသာမကတရပ်အနေဖြင့် တည်ရှိနေသည်သာမက ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓါတ် ပိုမိုခိုင်မြဲတိုးတက်သည့် အလားအလာများ ရှိနေကြောင်းကိုလည်း အထင်အရှား တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

မွန်တမျိုးသားလုံး၏ ဆန္ဒဖြစ်သော မွန်ပြည်နယ်ရယူရေး (ဝါ) ဖော်ထုတ်ရေးကို ပထစအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးဖြစ်သော ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုသည် တကြိမ်မက မွန်လူထုများအား ကတိပေးခဲ့သည်ကို ပထစအစိုးရ၏ အဓိကလုပ်ငန်းစဉ် မူတရပ်ဖြစ် ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ အလေးအနက် ယုံကြည်မိသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ကတိနှင့်အညီ မွန်ပြည်နယ်ဖော်ထုတ်ရေးကိစ္စအတွက် အကြံပေးအဖွဲ့ကြီးအား တာဝန်လွှဲအပ်လိုက်ရာတွင် မွန်ပြည်နယ်ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သောဆန္ဒများ လေ့လာခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းတို့သည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရန် မလိုအပ်တော့၊ အမှန်အားဖြင့်အကြံပေးအဖွဲ့ကြီးသည် မွန်ပြည်နယ်ကို မည်ပုံပေးမည်၊ မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်မည်၊ မည်သည့်ဒေသကို မွန်ပြည်နယ်အတွင်း ထည့်သွင်း သတ်မှတ်သင့်သည်ကိုသာ စုံစမ်းရန်သာ လိုအပ်ပေသည်။

ပြည်နယ်တခု ဖော်ထုတ်ရေး၌ လူထုမဲဆန္ဒအားဖြင့် အဆုံးအဖြတ်ပေးသောမူသည် ဒီမိုကရေစီရောင်ခြည်သန်းနေသကဲ့သို့ ထင်ရသော်လည်း အမှန်အားဖြင့် တအူတုံဆင်း ကျွန်ုပ်တို့မွန်အချင်းချင်းအား သွေးကွဲစေသောစနစ်ဆိုးဖြစ်ကြောင်း အခိုင်အမာ ယုံကြည်သည်။ ၎င်းစနစ်သည် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်တို့က ကျင့်သုံးခဲ့သော စနစ်ဟောင်းစနစ်ဆွေး မဟုတ်ပါလော။

အမှန်အားဖြင့် တိုင်းပြည်ကြီးတခုအား လွတ်လပ်ရေးပေးခြင်း ဖြစ်စေ၊ တိုင်းပြည်ငယ်များအား ပြည်နယ်ခွဲပေးသည် ဖြစ်စေ၊ လူထုမဲဆန္ဒဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရိုးထုံးစံလည်း မရှိ၊ အစဉ်အလာလည်း မဟုတ်ပေ။ အထက်ဖော်ပြခဲ့သော ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ချင်းပြည်နယ်များ ပေးခဲ့စဉ်အချိန်အခါက လူထုမဲဆန္ဒကို အသုံးပြုခဲ့ခြင်းမရှိသောမူကို မွန်ပြည်နယ်ဖော်ထုတ် ရေး ကိစ္စကျမှသာ အသုံးပြုခြင်းသည် အလွန်မသင့်တော် မလျော်ကန်သော မူဆိုးဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်မိပေသည်။

ပြီးခဲ့သော အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် မွန်လူထုတရပ်လုံးက တိကျပြတ်သားစွာ မွန်ပြည်နယ်လိုလားကြောင်း အပြင်းအပြစ်ဆန္ဒပြခဲ့ပြီး တဆက်တည်းပင် ရန်ကုန်မြို့ရှိ မွန်ခေါင်းဆောင်လူကြီးများ၊ မွန်ဒေသရှိ မွန်အင်အားစုအသီးသီးတို့ ကလည်း အစိုးရအကြံပေးအဖွဲ့ကြီးအား တသွေးတသံတည်း၊ မွန်ပြည်နယ်ရယူရေးကိုသာ ပြင်းပြသောဆန္ဒဖြင့် တခဲနက် ဖြေကြား တောင်းဆိုခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် မွန်တမျိုးသားလုံး၏ ဆန္ဒဖြစ်သော မွန်ပြည်နယ် ဖော်ထုတ်ရေးပြဿနာကိုသာ အလျင်အမြန် ဖော်ထုတ် ပေးသင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်ထားသည့်အတိုင်း လာမည့် ၁၉၆၀ ခု၊ ဩဂုတ်လအတွင်း ကျင်းပမည့် ဘတ်ဂျက်ပါလီ မန်တွင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့မှ မွန်ပြည်နယ်ဖော်ထုတ်ရေး ဥပဒေကြမ်းတရပ်ကို အချိန်မီတင်သွင်း သတ်မှတ်ပေးရန် ကျွန်ုပ်တို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မွန်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများက အလေးအနက်တောင်းဆိုအပ်ပါသည်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မွန်အသင်း
ရန်ကုန်

(ဃ) မြန်မာရာဇဝင်အရေး

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲအရေး၊ မြန်မာရာဇဝင်သီးခြားသင်ရေးနှင့် ဝရမ်းထုတ်ခံထားရသော ကျောင်းသားများအရေးအတွက် ဇွန်လ (၂၄) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်အဓိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် သွားရောက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ကျင်းပရေးနှင့်ပတ်သက်၍ တကသမမှ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်အား ပညာရေးအခြေအနေကောင်းမွန်၍ ကျောင်းသားများ စာမေးပွဲအောင်များပါက တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲတခုသာ ရှိသင့်ကြောင်း၊ သို့သော် တက္ကသိုလ်တွင် ပညာရေးအခြေအနေ ကောင်းမွန်လာအောင် မလုပ်နိုင်ဘဲ စာမေးပွဲတခုတည်းသာ ကျင်းပသဖြင့် ကျောင်းသားများ စာကြိုးစားသော်လည်း စာမေးပွဲအကျများ၍ နစ်နာရကြောင်း။ ယခင်နှစ်စာမေးပွဲများ၏ အောင်ချက်ရာခိုင်နှုန်း မမီကြောင်း၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုက်သော ပညာရေးစနစ်တခုသည် ကျောင်းသားများကို အကျိုးပြုစေရမည့်သာဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားများ နစ်နာထိခိုက်မှု မဖြစ်အပ်ကြောင်း၊ သို့သော် ကျောင်းသားများ နစ်နာနေရသဖြင့် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ပြုလုပ်ပေးသင့်ကြောင်း အကျယ်တဝင့် တင်ပြခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ကလည်း ထိုအရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းသဘောထားကို တကသ အမှုဆောင်များအား ပြန်လည်ဆွေးနွေးသဖြင့် အယူအဆချင်း ဖလှယ်နိုင်ခဲ့သည်။ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲကျင်းပရေးကို ဆီးနိတ်အဖွဲ့သို့ တင်ပြပေးမည်ဟု ပြန်ကြားလိုက်ပါသည်။ သို့သော် တကသနှင့် သမဂ္ဂအသီးသီးမှ တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း ၂၉၊ ၆၊ ၆၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ဆီးနိတ်အစည်းအဝေးမှ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ မကျင်းပပေးတော့ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြောင်း ထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့သည်။ မြန်မာရာဇဝင်ကိုလည်း ကျောင်းသားထုအား လှည့်စားသည့်သဘော အမည်ပြောင်းရုံသာ ပြောင်းပေးခဲ့သည်။ သို့အတွက် သမဂ္ဂများက မြန်မာရာဇဝင်ကိစ္စကိုလည်း ဆီးနိတ်မှ မလိုက်လျောခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားသည်ဟု ယူဆပေသည်။ ဤပြဿနာများသာမက တန်းခွဲတန်းချစနစ်ကိုပါ ဆီးနိတ်မှ ထပ်မံအတည်ပြုလိုက် ပြန်သည်။

ထိုအခါ ကျောင်းသားထုသည် တစ်နက်အုံကြွကာ ၂၉၊ ၆၊ ၆၀ ရက်နေ့ည ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာလှမြင့်၏ နေအိမ်သို့ ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ ပါမောက္ခချုပ်သည် ကျောင်းသားထု၏ ရှေ့မှောက်တွင် အောက်ပါအချက် (၂) ချက်ကို ကတိပေးခဲ့သည်။

၁။ ဆီးနိတ် အထူးအစည်းအဝေး ခေါ်ပေးရန် အဓိပတိသို့ တိုက်တွန်းပေးမည်။

၂။ ဆီးနိတ် အထူးအစည်းအဝေးတွင် ကျောင်းသားထု၏ ဆန္ဒဘက်မှ မိမိရပ်တည်၍ တောင်းဆိုပေးမည်။

သို့သော် နောက်တနေ့မနက်တွင် ပါမောက္ခချုပ်သည် တကသကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တွေ့ဆုံရာ၌ အလေးအနက် ပေးခဲ့သော ကတိများကို မိမိသိက္ခာကိုပင် မစောင့်ထိန်းတော့သည့်အလား ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြန်သည်။ ထိုအချိန်၌ အစိုးရနှင့် ကျောင်းသားထုမှာ ဆက်ဆံရေး ပြေလည်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းအခြေအနေကို ပျက်ပြားအောင် ပါမောက္ခချုပ်က လုပ်ဆောင်နေသကဲ့သို့ ရှိသည်။ ကျောင်းသားများ၏ လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ ဆန္ဒပြကြရာ-

- နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ကျင်းပပေးရေး
- မြန်မာရာဇဝင် သီးခြားသင်ပေးရေး
- အစိုးရနှင့် ကျောင်းသားထုဆက်ဆံရေး ပျက်ပြားအောင်မလုပ်နဲ့
- ကျောင်းသားထုဆန္ဒ မချအောင်ရမည်

(င) တကသ၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့ဦးစီးကျင်းပသော ကျောင်းသားထုအစည်းအဝေးအဆိုများ

၁။ အမေရိကန်စွက်ဖက်မှုနှင့် ကေအမ်တီကျူးကျော်မှုကို ပြည်သူလူထုကြီးက မျက်မြဲမပျက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ရန်

၂။ အကြမ်းဖက်မှု ရှုတ်ချရေးအဆို-

(က) ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၁) ရက်နေ့ လူငယ်၊ ကျောင်းသား၊ အမျိုးသမီးနှင့် ပြည်သူလူထုဆန္ဒပြပွဲတွင် ပထမအစိုးရက အကြမ်းဖက် နှိမ်နင်းခြင်းကို ရှုတ်ချကြောင်း။

(ခ) ဆန္ဒပြပွဲနှင့်ပတ်သက်၍ ဖမ်းဆီးထားသူများအား အမြန်လွှတ်ပေးရန်။

(ဂ) ဆန္ဒပြပွဲ၌ (၂) ဦးသေဆုံး၍ အမြောက်အများဒဏ်ရာရခြင်းအတွက် တာဝန်ရှိ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး၊ တရားသူကြီးနှင့် တာဝန်ရှိသော ရဲအဖွဲ့ဝင်များအား အရေးယူရန်။

၃။ ပုဒ်မ (၁၄၄) ကို အမြန်ဆုံးရုပ်သိမ်းရန်။

(ခ) ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံ ဆဋ္ဌမအကြိမ်ကို တကသအဆောက်အဦ၌ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၀) ရက်နေ့မှ (၂၂) ရက်ထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ ၎င်းညီလာခံသို့ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက သဝဏ်လွှာပေးပို့ရာတွင်-

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ သဝဏ်လွှာ

ဆရာမေတ္တာရေထားလျက် သဝဏ်လွှာပါးလိုက်ရပေသည်။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်၏ (၆) ကြိမ်မြောက် ညီလာခံသဘာပတိနှင့်တကွ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အပေါင်းတို့-

ယနေ့မှစ၍ ကျင်းပပြုလုပ်လျက်ရှိသော မောင်တို့၏ကျောင်းသားများ ညီလာခံသဘင်ကြီးကို အောင်မြင်ပြီးမြောက် သည်အထိ ဆွေးနွေးကျင်းပနိုင်ရန် ဆရာအလေးအနက် ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သလိုက်ပါသည်။

ယင်းသို့ ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သပြီးနောက် ဆရာအနည်းငယ်ဆက်လက်၍ အမှာစကားရေးသားပေးပို့လိုက်သည်မှာ ဆရာတို့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် အနာဂတ်တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာအတွက် အဘက်ဘက်က စွမ်းဆောင်နိုင်မည့်သူများတွင် မောင်တို့ကျောင်းသားတို့သည် အဓိကပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့လက်အောက်မှ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်မြောက်ရေးအတွက် နှလုံးရည်၊ လက်ရုံးရည် အမျိုးမျိုးတိုက်ပွဲဆင်ရာတွင် ၁၉၂၀ ခုနှစ် ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကြီးသည် အထက်မြတ်ဆုံးနှင့် အခိုင်အမာဆုံး လက်နက်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံသည် အထက်ပါ ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကြီးကို အခြေခံကာ လွတ်လပ်ရေးရရှိ ကြေညာနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းသားလူငယ်များ၏ ပညာသင်ကြားရေးဆိုင်ရာတွင် မပြည့်ဝမပြေဖြစ်နေလျက်ပင် နေရသေးကြောင်း ဆရာကြားသိရပေသည်။ အမှန်စင်စစ် ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ အရင်းစစ်အမြစ်မြေက ဆိုသကဲ့သို့ ဆရာတို့တိုင်းပြည်တွင် (၁၂) နှစ်ကျော်မျှ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်နေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားလိုသူများ၊ စီးပွားဥစ္စာကို ငြိမ်းချမ်းစွာလုပ်ကိုင်ရှာဖွေလိုသူများ စသည့် ပြည်သူတရပ်လုံးကို ပြည်တွင်းစစ် ရပ်စဲငြိမ်းချမ်းရန်ကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှကြိုးပမ်းရန်လိုပေသည်။ မောင်တို့ကျောင်းသားများ အနေနှင့်လည်း ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကြရန်လိုသည်ဟု ဆရာထင်မြင်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို စုပေါင်းကြိုးပမ်းကြရင်း မိမိတို့ပညာသင်ကြားရေးများအတွက်ကိုလည်း ဆိုင်ရာ မိဘ၊ ဆရာတို့နှင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ညီညွတ်မျှတစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်သင်ကြားသွားရန်ကိုလည်း နှိုးဆော်တိုက်တွန်းလိုပေသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ကျောင်းသားများသည် မြန်မာနိုင်ငံအနာဂတ်ကာလတွင် သာယာဝပြောရေးအတွက် ခေါင်းဆောင်မှုပေးနိုင်ရန်၊ တဖက်မှပညာရေးကို မိဘဆရာတို့နှင့် မျှတညီညွတ်စွာကြိုးပမ်းသင်ကြားလျက် တဖက်မှလည်း ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကြရန် ဆရာထပ်မံ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ရပေသည်။

(ပုံ)

သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း

သဘာပတိ ကိုဇော်ဝင်း မိန့်ခွန်းပြောကြားရာတွင်-

သဘာပတိ ကိုဇော်ဝင်းမိန့်ခွန်း

ညော်သည်တော်များ၊ မိတ်ဆွေများနှင့် ရဲဘော်ကိုယ်စားလှယ်တော်များ၊ လေ့လာသူများခင်ဗျား-

ဗကသအဖွဲ့ချုပ် (၆) ကြိမ်မြောက် ညီလာခံကြီးကို အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် ကြွလာသော နယ်မြေအသီးသီးမှ ညီအစ်ကိုတော် ကျောင်းသားမိတ်ဆွေများအား အမှုဆောင်အဖွဲ့ကိုယ်စား ကျွန်တော်အနေနဲ့ ခရီးဦးကြိုဆို၍ဂုဏ်ပြုကြောင်း ဖော်ပြပါရစေ။

ပြဿနာပေါင်းမြောက်များစွာနဲ့ အခက်အခဲပေါင်းမြောက်များစွာတို့ကို ကျော်လွန်ဖြတ်သန်းပြီး၊ အခုလို ကျင်းပနိုင်တဲ့ ညီလာခံကြီးဟာ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးလှုပ်ရှားမှု ရာဇဝင်မှာ ထင်ရှားထူးခြားလျက် ရှိနေပါလိမ့်မယ်။ (၄) နှစ်တိုင်တိုင် ညီလာခံမခေါ်ဆိုနိုင်ခဲ့တဲ့ အခုမှကျင်းပရခြင်းကြောင့် များပြားလှသော ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု အတွေ့အကြုံကောင်းများကို စုပေါင်းနှီးနှောဖလှယ်ရာညီလာခံကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီညီလာခံကြီးမှာပါဝင်ကြတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်နဲ့ လေ့လာသူများ၊ တကသသမဂ္ဂများ၊ စည်းရုံးရေးကော်မတီများ၊ တန်းခွဲတန်းချုပ်တိုက်ပွဲဝင် ကော်မတီဝင်များမှ ဖြစ်ကြလို့ ပို၍ကြွယ်ဝသော အတွေ့အကြုံရှိကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ညီလာခံအတွင်းမှာ ညီရင်းအစ်ကိုတမျှ ပွင့်လင်းရင်းနှီးစွာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ဝေဖန်စစ်ဆေးကြဖို့၊ သင်ခန်းစာကောင်းများရှာဖွေ

ကြဖို့၊ ရှေ့ကျောင်းသားအကျိုးပြု ပညာရေးတာဝန်များအတွက်မှ မှန်ကန်တိကျသော ပညာရေးလုပ်ငန်းစဉ်တရပ်ကို စုပေါင်းချမှတ်နိုင်ရေး ရည်ရွယ်ကြဖို့ တိုက်တွန်းပန်ကြားလိုပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ပညာရေးတိုက်ပွဲ၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတို့နှင့် ပတ်သက်သော သဘောထားများ၊ အယူအဆများကို အကောင်းဆုံးသော လမ်းညွှန်မှုတရပ်အနေနဲ့ ရယူနိုင်ဖို့ လိုအပ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ လုပ်ကိုင်နေကြတဲ့တာဝန်ဟာ လွန်ခဲ့သောအနှစ် (၄၀) ကာလ ပညာရေးလှုပ်ရှားမှုရဲ့ အဆက်အနွယ်ဖြစ်ပြီး မပြီးဆုံးသေးတဲ့ ဒီမိုကရေစီပညာရေး လုပ်ငန်းတာဝန်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်မှာ မော်ကွန်းဝင် အမျိုးသားအောင်ပွဲ နေ့ကြီးကို မွေးဖွားခဲ့ပြီး အနှစ် (၁၀၀) ကျော် ကျန်ပြန်ခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားတို့ကို ပထမဆုံး ဆန့်ကျင်တော်လှန်ခဲ့တဲ့ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုကြီး စတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားများအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်ပညာရေး၊ ကိုလိုနီပညာရေးမှ သခင်ပညာရေး၊ အမျိုးသားပညာရေးသို့ ကူးပြောင်းရေး တာဝန်ရှိသူလို ပြည်သူ့မိဘများမှာလည်း ကျွန်စီးပွားရေး၊ ကိုလိုနီစီးပွားရေးမှ သခင်စီးပွားရေး အမျိုးသားစီးပွားရေးသို့ ကူးပြောင်းရေး တာဝန်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီတူညီမှု (၂) ရပ်ဟာ ပူးပေါင်းမိခဲ့တဲ့ အပြင် ကျောင်းသားများအနေနှင့် အမျိုးသားပညာရေးရယူရေးဟာ နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးပြဿနာနဲ့ ခွဲခွာလို့မရဘူးလို့ နားလည်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၉၃၈ ခုနှစ် ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရတယ်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ်အား မြန်မာမြေမှ မောင်းထုတ်ခဲ့ရတယ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး မြန်မာမြေမှ မောင်းထုတ်ရေးကို ဆက်လက်တိုက်ပွဲ ဆင်ခဲ့ကြတာဟာ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအဆင့်ဆင့်များ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ကျောင်းသားများအနေနဲ့ ဒီလွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုတလျှောက်မှာ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ ရာဇဝင်အစဉ်အလာ ရှိခဲ့ပါတယ်။

၁၉၄၈ ခု လွတ်လပ်ရေး ကြေညာပြီးနောက် အမျိုးသားတည်ဆောက်ရေး တာဝန်များနဲ့အတူ အမျိုးသားပညာရေး တာဝန်ဟာ ဒွန်တွဲပါလာခဲ့လို့ ကျောင်းသားထုအနေနဲ့ ဒီတာဝန်ကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ရင်း ယနေ့ ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ လည်း ရောက်တဲ့နေရာက မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေသေးတဲ့ အမျိုးသားပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတာဝန်ကို ဆက်လက် ထမ်းဆောင်နေရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဟာ မျက်မှောက်အဆင့် ပညာရေးလမ်းညွှန်မှု ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီသဘောထားတွေကို အကောင်အထည်ဖော်နေရတဲ့ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ခေါင်းဆောင်မှုဟာ ခိုင်မာလျက်ရှိနေတာဟာလည်း အစဉ်အလာအရတာဝန်ကျေပွန်တဲ့ စည်းရုံးရေးခေါင်းဆောင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ၁၉၂၈-၁၉၂၉ ခုနှစ် အမျိုးသားပညာရေး တိုက်ပွဲများကြားမှာ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ပြောင်းလဲမှုမှာ ဗကသ (A.B.S.U) ဌာနချုပ်ကို အုတ်မြစ်ချနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဗကသဌာနချုပ်ဟာ ပြောင်းလဲလာရတဲ့ အခြေအနေများနဲ့အတူ လွတ်လပ်ရေးကြေညာပြီး (၃) နှစ်မြောက် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၅) ရက်နေ့မှာ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် (A.B.F.S.U) ကို တည်ထောင်နိုင် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ဟာ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ထိန်းသိမ်းရေးတာဝန်ကြီးကို ဆောင်ရွက်ရင်း ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတာဝန်များတို့ကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် သမဂ္ဂများဖျက်သိမ်းပစ်တဲ့ ဖဆပလအစိုးရအမိန့်ကို ဆန့်ကျင်ရင်း သမဂ္ဂများ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းခွင့်၊ ပညာရေးလွတ်လပ်ခွင့်အတွက် အဓိကတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၅၈ ခု သန့်ရှင်းဖဆပလ အစိုးရလက်ထက်မှာ အစိုးရနဲ့ တွဲဖက်လုပ်ဆောင်မှုရယူခဲ့ပြီး ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်းပြင်ပသမဂ္ဂတွေအားလုံး တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုနိုင်ခွင့်ရခဲ့ပြီး ကျောင်းသားသမဂ္ဂတည်တံ့ပိုင်ခွင့်နဲ့ ဖျက်သိမ်းရေးအမိန့် ရုပ်သိမ်းရေးအတွက် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနဲ့ ဆွေးနွေးရာ၌ ဝန်ကြီးချုပ်က သဘာပတိလုပ်နေတဲ့ ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မတီမှာ စာတမ်းတင်ထားစေဖို့နဲ့ စုံစမ်းမှုကော်မတီမှာ ဆက်လက်ဆွေးနွေးဖို့ အစီအစဉ်များအထိ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၀ ခုနှစ်တိုင်အောင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအား ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီကိုပင် ဆန့်ကျင်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲမလုပ်ဘဲ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးလိုက်တာနဲ့အတူ တိုင်းပြည်နဲ့တကွ ပညာရေးလောကမှာ မိုးမှောင်ကျခဲ့ရတယ်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ အဖမ်းခံရ၊ ကိုကိုးကျွန်းအပိုင်ခံရ၊ ဝရမ်းထုတ်ခံရတဲ့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုပေါင်းစုံ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတာ အားလုံးသိပြီးပါပဲ။ ၁၉၆၀ ခု ဖေဖော်ဝါရီလထဲမှာ ကျောင်းသားတွေ မိဘပြည်သူတွေရဲ့ စည်းရုံးမှုအင်အားနဲ့ ဆန္ဒကြောင့် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီ လမ်းပွင့်ပြီး ပထမအစိုးရပြန်တက်လာတဲ့အခါမှာ ကျနော်တို့ရဲ့ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးအချို့ကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့တယ်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ လွတ်လပ်စွာ လှုပ်ရှားနေနိုင်ခဲ့တယ်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့တယ်။ ခုအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံကို ခေါ်ဆိုနေနိုင်ခြင်းလည်း ဖြစ်တယ်။

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ဟာ နယ်ချဲ့ဗြိတိသျှအစိုးရခေတ် ဗကသခေါင်းဆောင်မှု အဆက်အနွယ်ဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားထုရဲ့ ကိုယ်စားပြုရာ ကျောင်းသားထုပိုင် အဖွဲ့အစည်းတရပ်အနေနဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုကို ဆက်လက်ပေးနေတာ ဖြစ်တယ်လို့ နားလည်သဘောပေါက်ကြရန် ဖြစ်တယ်။

ပညာရေးသဘောထားနဲ့ အဖွဲ့ချုပ်အနေအထားတို့ကို တင်ပြပြီးတဲ့နောက် ညီလာခံခေါ်ဆိုရတဲ့အကြောင်းကို ပြောကြားပါရစေ။

၁၉၅၆ ခု အောက်တိုဘာလမှာ ပဉ္စမအကြိမ်မြောက်ညီလာခံခေါ်ဆိုခဲ့ရာမှာ အင်မတန်ကျယ်ပြန့်တဲ့ ကျောင်းသားကိုယ်

စားလှယ်တော်များ၊ လေ့လာသူများ ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ ဖဆပလအစိုးရရဲ့ သမဂ္ဂဖျက်သိမ်းရေးအမိန့်ကို ကန့်ကွက်ရင်း သမဂ္ဂများ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနဲ့ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အမျိုးသားရေးဆွေးနွေးပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားနိုင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ညီလာခံကြီးမှာ ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဖော်ပြတဲ့ ပညာရေးတာဝန်ရပ်များကို ခေါင်းဆောင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ အတွက် ကျွန်တော်တို့ အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို လွှဲအပ်ခဲ့ပါတယ်။

ညီလာခံပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ခက်ခဲတဲ့ချုပ်ချယ်မှုများတဲ့ လမ်းခရီးကို ဖြတ်သန်းရခြင်းဖြစ်လို့ နှစ်စဉ်ညီလာခံ ခေါ်ယူရမှာ ဖြစ်ပေမဲ့ မကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ၁၉၅၇ ခုနှစ် မန္တလေးမှာ ပထမဦးစီးညီလာခံနဲ့ ၁၉၅၈ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ဒုတိယတိုးချဲ့ ဦးစီးညီလာခံ ထပ်ခေါ်နိုင်ခဲ့တယ်။ လုပ်ငန်းတွေအပေါ်မှာ စစ်ဆေးတာ၊ ဝေဖန်တာ၊ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်တွေ အတွက် ပြင်ဆင်တာတွေကို လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ဒီနေ့ညီလာခံကွန်ဂရက် ခေါ်ဆိုနိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၅၇ ခု ဖဆပလအစိုးရ၊ ၁၉၅၈ ခု ဖဆပလအတွဲ သန့်ရှင်းအစိုးရ၊ ၁၉၅၉ ခု ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအစိုးရ၊ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ပထမ သန့်ရှင်းဖဆပလအစိုးရဆိုတဲ့ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်ရေး ပြောင်းလဲမှုအမျိုးမျိုးမှာ အဖွဲ့ချုပ်တာဝန်များကို ထိန်းသိမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့တာမို့ သမဂ္ဂများရဲ့ အဆင့်အနေအထားရ အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲခဲ့ရပါတယ်။

သမဂ္ဂတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး တိုက်ပွဲတလျှောက် ၁၉၅၇ ခုနှစ်အတွင်းမှာ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားပေါင်း (၂၀) ကျော် အဖမ်းခံရပြီး၊ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားပေါင်း (၃၀၀) နီးပါး ကျောင်းထုတ်ခံခဲ့ရတဲ့ထိ ရဲဘော်များဟာ တာဝန်ကုန်မရောင်ဘဲ လုပ်ဆောင်ကြခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ပြည်သူတွေ ညီညွတ်လာတဲ့အခါ၊ သဘောထားတောင်းဆိုမှုတွေ မှန်ကန်တဲ့အခါ လှုပ်ရှားမှုအရှိန်ဩဇာကြောင့် ၁၉၅၈ ခုနှစ် သန့်ရှင်းဖဆပလအုပ်ချုပ်ရေးမှာ အဖမ်းခံရသူတွေ ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့ရတယ်။ ကျောင်းထုတ်ထားသူတွေ ကျောင်းပြန်သွင်းပေးခဲ့ရတယ်။ ခြိမ်းခြောက်မှုတွေ ရုတ်သိမ်းပေးလာရတယ်။

ရာဇဝင်မှာ မကြုံဘူးသေးတဲ့ ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ကျောင်းသားများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပြီး သမဂ္ဂတွေ တရားဝင်ရပ်တည်ခွင့်၊ သမဂ္ဂဂုဏ်သိက္ခာတွေကို မြင့်မားအောင် လုပ်စွမ်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ရှေ့မှာဆက်လက်ပြီး ဒီ အောင်မြင်မှုတွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ပြင်ဆင်နေရင်း ကျွန်တော်တို့တတွေ ပီကင်းမြို့တော်မှာ ကျင်းပတဲ့ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အဖွဲ့ချုပ် ကွန်ဂရက်မှာ ပြန်မရောက်မီ နိုင်ငံရေးအခြေအနေပြောင်းလဲပြီး စစ်အစိုးရ တက်လာခဲ့ပါတယ်။ တပါတည်း ပညာရေးလောကမှာ စစ်မှန်တိုင်းတွေ ထန်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံနဲ့အဝှမ်း ကျိုးလန့်စာစား သင်္ချိုင်းတစ်ပြင်လုံး ဖြစ်နေရစဉ်မှာ ကျန်နေရစ်ခဲ့တဲ့ အမှုဆောင်များဟာ သမဂ္ဂတာဝန်ရပ်တွေကို ဆက်လက်ခေါင်းဆောင်ခဲ့ရပါတယ်။ သမဂ္ဂဆိုတာကို အစတုန်းစီဝန်ချုပ်အောင် လုပ်ခဲ့တဲ့ အန္တရာယ်ကို ဟန့်တားနိုင်ခဲ့တဲ့ ကြီးမားသောတာဝန်ကို ယူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်သမဂ္ဂတွေမှာ ရွေးကောက်ပွဲတွေ ဖြစ်မြောက်ခဲ့တယ်။ သမဂ္ဂလှုပ်ရှားမှုတွေ လုပ်ဆောင်ခဲ့တာဟာ သမဂ္ဂရဲ့ခေါင်းဆောင်မှု အဆက်မပြတ်တာကို သက်သေခံခြင်းပါပဲ။

ညှဉ်းညှဉ်းတော်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်တော်များနဲ့ လေ့လာသူများခင်ဗျား-

အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ တက်ကြွစွာတာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ခဲ့လို့ အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ခဲ့တဲ့ ၁၉၅၈ ခု၊ ဩဂုတ်လ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှာ သမဂ္ဂတွေဟာ တခမ်းတနားပါဝင်ခဲ့ပြီး အဖွဲ့ချုပ်ရဲဘော်များဟာ တာဝန်ကျေပွန်စွာယူခဲ့တယ်။ ကျွန်ုပ်ပညာရေးမှ အမျိုးသားပညာရေးကို ကူးပြောင်းနိုင်ရေးတာဝန်တွေဟာ မပြီးဆုံးသေးပါဘူး။ စပ်ကူးမပ်ကူးကာလမှာ မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေရတဲ့ ဒီပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစခန်းမှာ သမဂ္ဂတွေသာမရှိရင် မဖြစ်ဘူးလို့ နားလည်မှုနဲ့အတူ လွတ်လပ်ရေးခေတ်တလျှောက်လုံးမှာ သမဂ္ဂတွေကိုစည်းရုံးပြီး အမျိုးသားတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့တပါတည်း ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးဝါဒ (ပေါ်လစီ)၊ ပညာရေးစနစ်၊ ပညာရေးလုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးနှီးနှောချက်တွေ ရယူထားပြီးပါပြီ။ ကျောင်းသားများ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲရဲ့ အောင်မြင်ချက်တွေ ရရှိထားပါပြီ။ ဒီထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်တဲ့ တမျိုးသားလုံးကိုယ်စားပြု ဆွေးနွေးမဲ့ ပညာရေးဆွေးနွေးပွဲကြီးမှာ တင်ပြစစ်ဆေးခံပြီး သမဂ္ဂများရဲ့ တာဝန်ခန်းအနေနဲ့ ယူဆောင်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါတယ်။ တလောကကျင်းပတဲ့ ဆရာကြီးများညီလာခံကို လေ့လာခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှာ-

(၁) ပညာရေးအကျပ်အတည်းဖြစ်နေသော

(၂) ဖြည့်စွက်ရေးအတွက် စနစ်တစ်ခုစုပေါင်းရှာဖွေရန် ဆိုတဲ့ လက်ခံမှုကို အကဲခတ်လို့ရပါတယ်။

ဒီကောင်းမွန်သော လက်ခံမှုကို မူတည်ပြီး မကြာမီကာလမှာ အမျိုးသားပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်ဖို့လိုအပ်သလို ပိုင်ဝန်းလုပ်ဆောင်ရန် အစိုးရနဲ့ ဆရာကြီးများ၊ မိဘပြည်သူများကို ပန်ကြားပါတယ်။ အစိုးရသဘောကို ပြည်သူကျောင်းသားတွေမှာ ချပြ၊ ဆွေးနွေးပြပြီး အကြံဉာဏ်ကောင်းတွေ ယူသင့်တယ်လို့ တင်ပြချင်ပါတယ်။ ပညာရေးကို အမျိုးမျိုးစမ်းသပ်ခဲ့လို့ နိုင်ငံမှာနစ်နာခဲ့တာတွေကို အစိုးရအနေနဲ့သင်ခန်းစာယူတတ်ဖို့ အလေးအနက်တင်ပြချင်ပါတယ်။ ပညာရေးလိုအပ်ချက်တွေ ဖန်တီးပေးရေးဟာ အဓိကဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ မထိုင်ခင် ခြေဆင်းလို့ မရသလို အခြေအနေမရှိသေး၊ မပြုပြင် မဖြည့်စွက်နိုင်သေးဘဲ စနစ်တစ်ခုကို အရမ်းလုပ်ရင် မအောင်မြင်ဘဲ ထိခိုက်မှာတွေ စိုးရိမ်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ တင်ပြချက်၊ ကျောင်းသားများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှ ရယူချက်တွေကို ဒီမိုကရေစီကို လေးစားပါတယ်။

ဆိုရင် လူတစ်စုနဲ့စစ်စဉ်စား ဆောင်ရွက်တာထက် ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ဆန္ဒကို ခံယူလေ့လာ ဆွေးနွေးသင့်တယ် ဆိုတာ အစိုးရအနေနဲ့ သဘောပေါက်ဖို့လိုပါတယ်။

ရှေ့မှာ အမျိုးသားပညာရေးကို နိုင်ငံတော်အကျိုး တကယ်ပြုနိုင်ရေးအတွက် အများကြီးလက်တွေ့လုပ်ဖြစ်မယ့် အခြေအနေမျိုးရောက်အောင် ကျွန်တော်တို့တတွေ အများကြီးပဲ ကြိုးစားရလိမ့်ဦးမည်ဆိုတာ သတိပေးလိုက်ပါတယ်။

ကိုယ်စားလှယ်တော်များခင်ဗျား-

အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၄) နှစ်သက်တမ်းမှာ ဒီနေ့တမျိုးသားလုံးအရေးဖြစ်တဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေးတာဝန်များကိုလည်း ကျွန်တော်တို့တတွေ အတတ်နိုင်ဆုံး ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ သမဂ္ဂလှုပ်ရှားမှုကြီးများမှာ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေး သဘောထားတွေကို လည်း ချမှတ်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။ ပြည်တွင်းစစ်ဟာ အမျိုးသားစီးပွားရေးကိုချိနဲ့စေပြီး အပျက်နဲ့အဖြုန်းအတွက်သာ ဖြစ်တယ်လို့၊ နယ်ချဲ့သမားကိုသာ အကျိုးပြုပြီး နိုင်ငံတော်မှာနစ်နာရလို့၊ ပညာရေးကိုထိခိုက်စေလို့ ကျွန်တော်များ သမဂ္ဂများဟာ အနှစ် (၄၀) ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်စကစပြီး ငြိမ်းချမ်းမှုရေးအတွက် ကြွေးကြော်ခဲ့ပါတယ်။ ကျောင်းသားတိုင်းစာသင်နိုင်ရေး၊ ကျောင်းတိုင်းဖွင့်နိုင်ရေး၊ ပညာရှင်ကောင်းများ ပေါ်ပေါက်ရေး၊ မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံအား အလုပ်အကျွေးပြုရေး အတွက် အမျိုးသားအင်အားစုကောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာရေးကို ကျွန်တော်တို့လိုလားပါတယ်။ ဒီအတွက် အာမခံချက်ပေးနိုင်ဖို့ ပြည်တွင်းစစ် ရပ်နိုင်မှဖြစ်မယ်။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို ကျောင်းသားဘဝခံစားချက်များအရ အင်မတန်လိုလားကြတယ်။ ဒါကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုတွေမှာ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ဆရာကြီးမှိုင်းရဲ့သြဝါဒကိုခံယူပြီး ပေးသမျှသောတာဝန်များကို မနားမနေ လုပ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်တယ်။ ပညာကောင်းစွာသင်နိုင်ရေး၊ ပညာပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းဟာ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး ရယူဖို့နဲ့တဆက်တည်း ဖြစ်လို့လည်း ကျွန်တော်တို့ဘဝဟာ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေးနဲ့ တထပ်တည်းဖြစ်နေပါပြီ။ ဒါကြောင့် အစိုးရနဲ့သူပုန် နှစ်ဖက်ကျေနပ်တဲ့နည်းနဲ့ ရရ၊ စစ်ရပ်စဲနိုင်ဖို့ ဆရာကြီးမှိုင်းရဲ့ နောက်ဆုံးပန်ကြားချက်ကို ကျွန်တော်တို့ထောက်ခံနေတာမို့ ရှေ့ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းမှန်သမျှ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ကမ္ဘာ့စစ်တားဆီးရေး၊ စစ်လက်နက်များဖျက်သိမ်းရေးတို့ပါ ဆောင်ရွက်ဖို့ တပြိုင်ကြီး ရှိနေတာကို မျက်ခြည်မပြတ်ကြဖို့လည်း တိုက်တွန်းလိုက်ပါတယ်။

ရဲဘော်အပေါင်းတို့ခင်ဗျား-

ညီလာခံကြီးမှာ ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာ ညီရင်းအစ်ကိုတမျှ အတွေ့အကြုံများ၊ အမြင်များကို ဖလှယ်ကြပါ။ ဆွေးနွေးကြပါ။ သင်ခန်းစာကောင်းတွေကို ရှာဖွေကြပါ။ အနာဂတ်ပညာရေး တာဝန်များအတွက် မှန်သော သဘောထား၊ လမ်းစဉ်၊ လုပ်ငန်းစဉ် များကို ချမှတ်နိုင်ကြပါစေလို့ တိုက်တွန်းအပ်ပါတယ်။

သမဂ္ဂများ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းရင်း၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို ကျယ်ပြန့်လာအောင် လူမျိုးစုများ၊ ကောလိပ်များ၊ တက္ကသိုလ်များ၊ တန်းမြင့်ကျောင်းများ၊ သက်မွေးမှုကျောင်းများ ရှိရှိသမျှ ကျောင်းသားထုကြီးအား လွှမ်းမိုးခြံကိုင်စားပြုသည့် အဖွဲ့ချုပ်ကြီးဖြစ်လာရေး ရည်မှန်းချက်အတွက် ဒီညီလာခံမှာ ခိုင်မြဲတဲ့အုတ်မြစ်ကို ချခဲ့ကြပါလို့ မှာကြားပါရစေ။

ရဲဘော်သမဂ္ဂများကိုလည်း တာဝန်ကြီး (၃) ရပ် ပေးလိုက်ချင်တာကတော့-

၁။ ကျောင်းသားဘဝကို မှန်ကန်စွာကျင့်သုံးနိုင်ရန်၊

၂။ သမဂ္ဂတာဝန်၊ ကျောင်းသားအကျိုးပြု လုပ်ငန်းများကို စွမ်းစွမ်းတမံ လုပ်ဆောင်ကြရန်၊

၃။ တမျိုးသားလုံးအရေး၊ တနိုင်ငံလုံးအရေးဖြစ်တဲ့ အမျိုးသားရေး တာဝန်များလုပ်ဆောင်ကြရန် တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်သက်တမ်းမှာ တွေ့ကြုံခဲ့ရတဲ့ သင်ခန်းစာအနေနဲ့-

၁။ ကျောင်းသားသဘာဝ၊ ကျောင်းသားဟန်နဲ့ မကိုက်ညီတဲ့ သမဂ္ဂအသိုင်းအဝိုင်းမှ ကျော်လွန်လုပ်ခဲ့ခြင်းများ၊

၂။ ကျောင်းသားနစ်နာချက်၊ ကျောင်းသားတိုက်ပွဲလုပ်ငန်းများမှာ တာဝန်ကျေပွန်ခဲ့သလောက် ပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်း၊

စာပေ၊ ကစားခုန်စား၊ ယဉ်ကျေးမှုလုပ်ငန်းများမှာ အလေးအနက် ထိန်းသိမ်းညွှန်ကြား မပေးခဲ့ခြင်းများ ဖြစ်ပါ တယ်။

ရှေ့မှာသမဂ္ဂတွေကို စည်းကမ်းတကျလေးစားစွာ စည်းရုံးကြရန် ကျောင်းသားထုပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေးနှင့် ညီညွတ်ရေး ကို တည်ဆောက်ကြရန် ကျောင်းသား၊ ဆရာ၊ မိဘနားလည်မှုနဲ့ လက်တွဲခြင်းများ ရယူရန်၊ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုနဲ့ အမှန်တကယ် ဆက်စပ်နိုင်ရန်စတဲ့ အထွေထွေသော သမဂ္ဂစည်းရုံးရေး သဘောထားများကို ပေးခဲ့ချင်ပါတယ်။

အတိတ်ကာလ ညီညွတ်မှုကြောင့်ရခဲ့သော အောင်ပွဲများကို သာကေပြုပြီး အနာဂတ်ကာလ အောင်ပွဲများအတွက် အစွမ်းကုန် ပြင်ဆင်ကြရန်၊ အင်အားသစ် မွေးကြရန်နဲ့ မိဘပြည်သူများကလည်း သားသမီးတွေအရေးမှာ အာရုံစိုက်၍ လက်တွဲ လုပ်ဆောင်ရန်ပန်ကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ပါရစေ။

- ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ကြ
- သမဂ္ဂများ တည်တံ့ခိုင်မြဲပါစေ
- ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အောင်မြင်ပါစေ
- ငြိမ်းချမ်းရေး အောင်မြင်ပါစေ

ထို့နောက် အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာကို အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ကိုလှမြင့်က တင်သွင်းခဲ့သည်။
၎င်းအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်မှာ-

ဖဆပလဟာ သမဂ္ဂကိုဖျက်သိမ်းရေးအတွက် အမိန့်ထုတ်ပြီးနောက် ဗကသများ တည်တံ့ရေးအတွက် ပဉ္စမအကြိမ် မြောက်ညီလာခံကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ အမျိုးသားရေးတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ မှ ၁၉၆၀ လေးနှစ်အတွင်း ဖဆပလနှစ်ခြမ်းကွဲစဉ် ဒီမိုကရေစီဆန့်ကျင်ရေး၊ အပြတ်တိုက်ရေး၊ နယ်ချဲ့လက်ပါးစေကို ဝိုင်းပယ် ပြီး ဒီမိုကရေစီရေး အစဉ်အလာရှိတဲ့ အင်အားစုကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း အစိုးရတက်လာတော့ ဒီမိုကရေစီဆန့် ကျင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်။ ကျောင်းသားတွေ အဖိနှိပ်ခံခဲ့ရသည်။ ကျောင်းထုတ်၊ ဝရမ်းပြေးရခြင်းဟာ အထွဋ် အထိပ်ရောက်ခဲ့သည်။ သူပုန်နဲ့ ဆွေမျိုးတော်စပ်တယ်ဆိုပြီး လူမမယ်ကျောင်းသားများကို နယ်နှင်တောထုတ်ပွဲကြီး ကျင်းပခဲ့ သည်။

ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးမှာ လက်ရှိပညာရေးစနစ် စနစ်တကျမရှိပုံနဲ့ အမျိုးသားပညာရေးနှိုးနှောလှယ်ပွဲ ကျင်းပ ရန် ကြွေးကြော်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ၁၉၅၈ ခု ဩဂုတ်လ (၉) ရက်နေ့မှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှိုးနှောလှယ်ပွဲကြီးကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။

ပညာရေးအသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်သုံးစွဲရေးနှင့်ပတ်သက်၍ များပြားသော ကျောင်းသားဦးရေနှင့်အညီ ပညာရေးအသုံး စရိတ် တိုးမြှင့်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၅၈-၁၉၅၉ ခု ရန်ကုန် ထီးတန်းဥပစာကောလိပ်အတွက် အသုံးစရိတ်မှာ (၄၂၀၀၀) ဖြစ်ရာ စစ်သား (၁၀) ဦးမျှပါသော တပ်စိတ်တစ်စိတ် အသုံးစရိတ်မျှပင်ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြခဲ့သည်။ အသုံးစရိတ် နည်းပါးမှု ကြောင့် ကျောင်းသားများ ကျန်းမာရေး၊ အတွေးအခေါ်ရင့်သန်မှုနှင့် ကြံ့ခိုင်တီထွင်ကြံဆနိုင်မှုတို့ ချို့ယွင်းရသည့်ဒဏ်ကို တိုင်းပြည်က ကောင်းစွာခံစားနေရသည်။ အကျပ်အတည်းများ ရင်ဆိုင်ရကာ ကျောင်းထုတ်ခံရသူ ပိုမိုများပြား၍ အသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်ရန် တိုက်ပွဲဝင်သော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ဖိနှိပ်ဖျက်ဆီးလာသည်။

ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးအတွက် ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲများ၌ တစ်နက်ညီညွတ်စွာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ သမဂ္ဂကို ဖြိုလှဲဖျက်ဆီးရန် ကြိုးပမ်းလာကြသည်။ သမဂ္ဂတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။ သမဂ္ဂများ ဖျက်သိမ်းရန် အမိန့်ထုတ်ခဲ့သော ဖဆပလအစိုးရသည် ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲ လှိုင်းတံပိုးများကြား ပြိုကွဲချုပ်ငြိမ်းခဲ့သည်။ အစိုးရနှင့် ကျောင်းသားဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်ရန် ပထမအစိုးရသည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဖျက်သိမ်းရေးအမိန့်ကို ရုပ်သိမ်းပေးရန်လိုသည်။ သမဂ္ဂများ တရားဝင်ထူထောင်ခွင့် မပေးလျှင် အစိုးရနှင့် ကျောင်းသားဆက်ဆံရေး၌ သဘောထားမှန်ကန်သည်ဟု မဆိုနိုင်။ တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ ဦးဆောင်မှုအခန်းကိုလည်း ရိုက်ချိုး၍ တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီမှ သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များကို ထုတ်ပယ် ခဲ့သည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်လည်း ကျောင်းသားထုသည် ပြည်တွင်းစစ်ဒဏ်၊ ပြည်တွင်းမငြိမ်းချမ်းမှုဒဏ်ကို ပြည်သူတစ်လုံး နှင့်အတူ ခံစားခဲ့ရသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကို အကြောင်းပြ၍ ဖိနှိပ်မှုဒဏ်ခံခဲ့ရသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် စစ်စရိတ် ပိုမိုသုံးစွဲလာကာ ပညာရေးအသုံးစရိတ်၏ (၄) ဆကျော် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး (၈) ဦးကော်မတီ၏ သူမနာကိုယ်မနာ ငြိမ်းချမ်းရေး လမ်းစဉ်ကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ကျောင်းသား၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေးအတွက် အလားအလာမရှိသည့် တည်မြဲဖဆပလကို ဆန့်ကျင်၍ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီရေး အလားအလာရှိသည့် သန့်ရှင်းဖဆပလကို ထောက်ခံခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာလှုပ်ရှားမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှာ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် (I.U.S) နှင့် ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီလူငယ်များအဖွဲ့ချုပ် (W.F.D.Y) တို့၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။ သမဂ္ဂဖွဲ့စည်းခွင့်ပိတ်ပင်မှု အမိန့်ထုတ် ခြင်းကို တပြည်လုံးကန့်ကွက်ဆန္ဒပြတိုက်ပွဲဝင်နေခြင်းကို ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် တင်ပြခဲ့ပေသည်။ ကမ္ဘာ့ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများက ထောက်ခံအားပေးမှုများ မတရားဥပဒေရုပ်သိမ်းရန် မြန်မာအစိုးရအား တောင်းဆိုကန့်ကွက်စာပို့ ကူညီခဲ့သည်။ ၁၉၅၇ ခု ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ကိုဟာမာ (ဂျပန်) မြန်မာပြည်သို့ ရောက်လာပြီး၊ ဂျာမနီဒီမိုကရက်တစ် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာဖိုဂယ်လ် ရောက်လာခြင်း၊ စည်းဝေးပွဲများ ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဖဆပလမကွဲမီက ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားပွဲတော်များအတွက် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များ မထုတ်ပေးခဲ့ပါ။ ၁၉၅၈ ခု နွေရာသီတွင် တရုတ်-ဗမာအစိုးရ ချစ်ကြည်မှုအရ တကသဦးဆောင်ကာ ကိုယ်စားလှယ် (၅၀) ကျော်အဖွဲ့သည် တရုတ်ပြည်သွားကာ နှစ်ပြည်ထောင် ကျောင်းသား လူငယ်တို့၏ ချစ်ကြည်ရေး အုတ်မြစ်ချနိုင်ခဲ့သည်။ ဖဆပလဖွဲ့ပြီး သန့်ရှင်းအစိုးရလက်လက် တကသ၊ မတကသ၊ မတကသ၊ ပုသိမ်ကောလိပ်သမဂ္ဂတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တရုတ်ပြည်၊ ပီကင်းမြို့တွင် ကျင်းပသော (၅)ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသား များသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် ညီလာခံသို့ တက်ရောက်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း စစ်အစိုးရလက်ထက် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် များစွာ အဖမ်းခံရပြီး အချို့ရောင်တိမ်းခဲ့ရသည်။ ၁၉၅၈ ခု ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် ၃-ဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာ ဟန်နက်သည် မြန်မာပြည်သို့ရောက်လာခဲ့ပြီး စတုတ္ထအကြိမ် ကျောင်းသားပွဲတော်သို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ (၆) ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားညီလာခံ တက်ရောက်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရနှင့် တာဝန်ခံတို့က နိုင်ငံကူးလက်မှတ် မထုတ်ပေး၍ မသွားနိုင်ခဲ့ပေ။

တန်းခွဲ၊ တန်းချစနစ်တိုက်ပွဲဝင် စာတမ်းကို တင်သွင်းခဲ့သည်။ စာမေးပွဲများစစ်ဆေးရာတွင် တချို့နိုင်ငံများ အထူး သဖြင့် အမေရိကန်၌ ရေးဖြေရသောစာမေးပွဲများ မရှိ၊ ကျောင်းသားတို့၏ နေ့စဉ်အတန်းတွင်း လုပ်ငန်းများ၊ သင်ခန်းစာများ၊ လေ့ကျင့်ခန်းများကို ကြည့်ပြီး အအောင်ပေးသော စစ်ဆေးနည်းနှင့် မြန်မာပြည်တွင် အသုံးပြုနေသော ရေးဖြေစာမေးပွဲဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေးဖြေနည်းပေါ်မူတည်ကာ ကျောင်းသားများ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း၊ လေ့ကျင့်ခန်း၊ သင်ခန်းစာကိုပါ ထည့်သွင်းတွက်ချက်သော စာမေးပွဲစစ်ဆေးနည်းကို ပြုသင့်သည်ဟု ယူဆပေသည်။

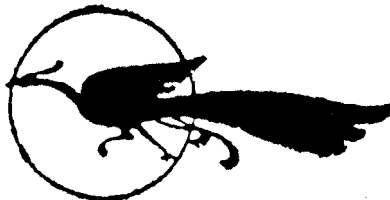
နိုင်ငံတော်ကျောင်းများတွင် (၄) တန်း၊ (၇) တန်း၊ (၁၀) တန်းများတွင် အစိုးရစစ် စာမေးပွဲပြုလုပ်ရန်၊ ဖော်ပြပါ အစိုးရစစ်စာမေးပွဲများ အောင်မြင်ပါက သက်ဆိုင်ရာအဆင့်နှင့် ကိုက်ညီသည့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာကို သင်ကြားနိုင်ရန် ဖန်တီးပေးရမည်။ (၁၀) တန်း စာမေးပွဲသည် တခုတည်းသော စာမေးပွဲဖြစ်သော်လည်း စာမေးပွဲအောင်စာရင်းတွင် တက္ကသိုလ်သို့ သွားနိုင်ရန် အဆင့်အတန်းမီသူများအား တက္ကသိုလ်သို့ ဆက်လက်ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ပူးတွဲကြေညာပေးရမည်။

မှတ်ချက်- ဤကြေညာချက်သည် ယခုအစိုးရအသုံးပြုနေသော (A-3) စနစ်နှင့်မတူ။ တက္ကသိုလ်၊ ဥပစာ၊ သိပ္ပံစာမေးပွဲများတွင် အောင်သူများထံမှ အင်ဂျင်နီယာ၊ ဆေးသိပ္ပံသို့ ပညာသင်ကြားနိုင်သည့် သဘောမျိုးဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်သို့ မသွားဖြစ်သူများသည် တက္ကသိုလ်သို့ဝင်နိုင်ရန်အတွက် ထပ်မံစာမေးပွဲဖြေဆိုရန် မည်သို့ဖြေရမည်ဟု ညှိနှိုင်း သတ်မှတ်ရမည်။ (၁၀) တန်းစာမေးပွဲ အောင်မြင်သူတိုင်းအား အောင်လက်မှတ်တမျိုးတည်းကိုသာ ထုတ်ပေးရမည်။ ဤသို့ဖြစ် တန်းခွဲ၊ တန်းချစနစ်ကို ကန့်ကွက်ခဲ့ပါသည်။

(ဆ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၁၉၅၉-၆၀ အမှုဆောင်အဖွဲ့အစီရင်ခံစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

(၁၉၅၉ - ၁၉၆၀)

အမှုဆောင်အဖွဲ့အစီရင်ခံစာ

၁။ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၂။ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

၃။ အမျိုးသားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ

၄။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများ ထိပါးလာခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ

၅။ ပညာသင်ကြားရေးနှင့်ပတ်သက်သော ဆောင်ရွက်ချက်များ

၆။ ပွဲသဘင်အခမ်းအနားများ

၇။ အထွေထွေလုပ်ငန်းများ

၈။ ဌာနဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ

၉။ ကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

၁၀။ နိဂုံး

(၁)

ဖွဲ့စည်းခြင်း

(က) ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိခန့်ခြင်း- ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်များ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မည့် ၁၉၅၈-၅၉ ခု ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်း အဖမ်းခံနေရပြီး ဒု-ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ကိုဘကောင်းမှာ ဝရမ်းထုတ်ထားမှုကြောင့် တိမ်းရှောင်နေခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် အမှုဆောင်ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ၁၉၅၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၈) ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပသော ၁၉၅၈-၅၉ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အလုပ်အစည်းအဝေးမှ ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိ ကိုညိုဝင်းနှင့် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိအား ကူညီရန် (Fore Teller) (၄) ယောက်ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့ပေသည်။

ထိုသို့ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိမှ ကြိုးပမ်းပြင်ဆင်နေစဉ် ၁၉၅၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၁၄) ရက်နေ့တွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစောလွင်အားလည်းကောင်း၊ ဩဂုတ်လ (၁၆) ရက်တွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိန်မြင့်အားလည်းကောင်း ဖမ်းဆီးခြင်းအတွက် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိမှ ယင်းကဲ့သို့ ဖမ်းဆီးခြင်းကိုကန့်ကွက်၍ ဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားများအား အမြန်ပြန်လွှတ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။

(ခ) ရွေးကောက်ပွဲများ- ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်းတို့ကို ရွေးကောက်ပွဲတင်မြှောက်ရန် ပထမအပတ် တကသရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၃) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိမှ ကြေညာခဲ့သည်။ ဝင်ရောက်အရွေးခံလိုသူများ၏ လျှောက်လွှာများကို ၁၉၅၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်နေ့ နံနက် (၁၀) နာရီမှစ၍ (၃၁) ရက်နေ့၊ ညနေ (၃) နာရီမတိုင်မီ ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိထံ တင်သွင်းရမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။

ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်းနေရာများအတွက် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံရန် လျှောက်လွှာတင်သွင်းသူ တဦးစီသာရှိပြီး၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနေရာအတွက် လျှောက်လွှာတင်သွင်းသူ (၃) ဦး ရှိခဲ့သည်။ ထိုယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံရန် တင်သွင်းကြသော ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ နေရာအတွက် (၃) ဦး ရှိသည့်အနက် (၂) ဦးမှာ မိမိတို့ဆန္ဒအလျောက် လျှောက်လွှာများ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သော စက်တင်ဘာလ (၁) ရက်၊ ညနေ (၂) နာရီတွင် လျှောက်လွှာများကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသွားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်း (၃) နေရာစလုံးတွင် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံမည့်သူမရှိတော့သောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌကိုလှတင်၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုစိန်ဝင်း (သုံးခွ) နှင့် ငွေထိန်း ကိုဗဆွေလေး (ဘီအေ) တို့ ရွေးချယ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

အမှုဆောင် (၆) ဦးနေရာအတွက် တကသ ဒုတိယပတ်ရွေးကောက်ပွဲကို ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိအဖြစ် ကိုလှတင်က ဆောင်ရွက်ကာ ၁၉၅၉ ခု စက်တင်ဘာလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံရန် လျှောက်လွှာတင်သွင်းကြသူများ (၁၄) ယောက်ရှိသည့်အနက် (၂) ဦးမှာ မိမိတို့ ဆန္ဒအလျောက် လျှောက်လွှာများ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းသဖြင့် ကျန်ရှိသူ (၁၂) ယောက်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲပြုလုပ်ခဲ့ရာ ယှဉ်ပြိုင်သူများ အနက် ကိုညိုဝင်း၊ ကိုမြသန်း၊ ကိုကျော်လှိုင်(ကိုထွန်းကျော်)၊ ကိုထွန်းလှိုင်ဖေ (ကိုတင်မောင်ဆွေ)၊ ကိုကိုကြည်နှင့် ကိုအောင်ဝင်းတို့မှာ မဲအများဆုံးရကြသဖြင့် ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် တကသ အမှုဆောင်အဖြစ် အရွေးခံခဲ့ရသည်။

(ဂ) အမှုဆောင်အဖွဲ့- ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၁၉၅၉-၆၀ ၏ ပထမအကြိမ် အမှုဆောင်အစည်းအဝေးပွဲကို ၁၉၅၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးမှ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံအဖြစ် မခင်ခင်စောနှင့် စာကြည့်တိုက် ဝိဇ္ဇာကတ်တိုက်မှူးအဖြစ် ကိုအောင်သိမ်းနိုင်တို့အား ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြပြီး အောက်ပါအမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ကိုလှတင်	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုစိန်ဝင်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုဗဆွေလေး (ဘီအေ)	ငွေထိန်း
ကိုညိုဝင်း	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုမြသန်း	တွဲဖက်-အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် ပြန်ကြားရေးဌာနမှူး
ကိုကျော်လှိုင်	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
ကိုတင်မောင်ဆွေ	ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး (ကျောက်ဘီလူး တင်မောင်ဆွေ)
ကိုကိုကြည်	လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
ကိုအောင်ဝင်း	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
မခင်ခင်စော	အိုးဝေတာဝန်ခံ
ကိုအောင်သိမ်းနိုင်	စာကြည့်တိုက်မှူး

(ဃ) ဆပ်ကော်မတီများ- အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံနှင့် စာကြည့်တိုက်တာဝန်ခံတို့ကို ပြောင်းလဲခန့်အပ်ရန် (၄) ကြိမ်မြောက် အမှုဆောင်အစည်းဝေးတွင် စဉ်းစား၍၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံဖြစ် ကိုအောင်သိမ်းနိုင်အား ပြောင်းလဲခန့်အပ်၍ မခင်ခင်စောအား စာကြည့်တိုက်မှူးအဖြစ် ပြောင်းလဲခန့်အပ်ခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံစည်းမျဉ်းဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းရမည့် ဆပ်ကော်မတီများနှင့် လိုအပ်သောဌာနများအတွက် ဆပ်ကော်မတီများကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီ

ကိုအောင်သိမ်းနိုင်	အိုးဝေတာဝန်ခံ
ကိုဗဆွေလေး (ဘီအေ)	ငွေထိန်း
ကိုထွားစိန်	အတွင်းရေးမှူး
ကိုသန်းမောင်	အလုပ်မန်နေဂျာ
ကိုလှရွှေ (ဆေးကျောင်း)	ကော်မတီဝင်
ကိုနန္ဒ (မြန်မာစာဂုဏ်ထူး)	ကော်မတီဝင်
မခင်ခင်စော (ဘီအေ-ဒီတီ)	ကော်မတီဝင်

စာကြည့်တိုက်ကော်မတီ

မခင်ခင်စော	စာကြည့်တိုက်တာဝန်ခံ
ကိုနန်းဝေ	အတွင်းရေးမှူး
ကိုဗဆွေလေး (ဘီအေ)	ငွေထိန်း
ကိုသန်းအောင် (ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ-က)	ကော်မတီဝင်
ကိုမောင်ကို (ဥပစာသိပ္ပံ-ခ)	ကော်မတီဝင်
ကိုကြည်မင်း (ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ-က)	ကော်မတီဝင်
ကိုအောင်သန်း (ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ-က)	ကော်မတီဝင်

ကျောင်းသားချောင်းချီရေးကော်မတီ

ကိုအောင်ဝင်း	တာဝန်ခံ
ကိုစိန်ဝင်း (သုံးခွ)	တကသဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုဗဆွေလေး (ဘီအေ)	ငွေထိန်း
ကိုတင်လှိုင်	အတွင်းရေးမှူး
ကိုမြင့်ဖေ (ဆေးကျောင်း)	ကော်မတီဝင်
ကိုလေးရီ (ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ-ခ)	ကော်မတီဝင်
မစိန်မြင့် (ဝိဇ္ဇာ-က)	ကော်မတီဝင်
မအမာစန်း (ဘီအေ-အီးဒီ)	ကော်မတီဝင်

(င) အဖွဲ့ငယ်များအတွက် တကသကိုယ်စားလှယ်များ- ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကစားခုန်စားကောင်စီအတွက် တကသ ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် အောက်ပါ (၅) ဦးအား ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

ကိုတင်မောင်ဆွေ	ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး
ကိုကျော်လှိုင်	တကသအမှုဆောင်
ကိုမြသန်း	တကသအမှုဆောင်
ကိုဘညွန့်	တကသအမှုဆောင်
ကိုတင်ညွန့်	တကသအမှုဆောင်

(စ) အမှုဆောင်အစည်းအဝေးများ- တကသအမှုဆောင် အစည်းအဝေးကို အကြိမ်ပေါင်း (၁၉) ကြိမ်မျှကျင်းပခဲ့သည်။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံနှင့် စာကြည့်တိုက်မှူးများအတွက် (၁၈) ကြိမ်သာဖြစ်သည်။ အမှုဆောင်အသီးသီး အစည်းအဝေး တက်ရောက်ကြသော အကြိမ်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

ကိုလှတင်- (၁၇) ကြိမ်၊ ကိုစိန်ဝင်း- (၁၆) ကြိမ်၊ ကိုဗဆွေလေး- (၁၁) ကြိမ်၊ ကိုညိုဝင်း- (၁၈) ကြိမ်၊

ကိုမြသန်း- (၁၇) ကြိမ်၊ ကိုကျော်လှိုင်- (၁၉) ကြိမ်၊ ကိုတင်မောင်ဆွေ- (၁၃) ကြိမ်၊ ကိုကိုကြည်- (၁၇) ကြိမ်၊
ကိုအောင်ဝင်း- (၁၇) ကြိမ်၊ မခင်ခင်စော- (၁၅) ကြိမ်၊ ကိုအောင်သိမ်းနိုင်- (၁၅) ကြိမ်။

(၂)

အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၁၉၅၉-၆၀ ၏ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ၁၉၅၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ယုဒသန်ခန်းမဆောင်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၁၉၅၉-၆၀ ၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ကြေညာခဲ့သည်။

ဝါဒ

- ၁။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး၊ ကာကွယ်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော ပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝ သာယာဖြောင့်ဖြူးရေး၊
- ၂။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားအရေးပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအင်အားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရေး၊
- ၃။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး။

လုပ်ငန်းစဉ်များ

၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ယေဘုယျ ကျောင်းသားထု လိုအပ်ချက်အခြေခံများကို ချမှတ်လိုက်ပါသည်။ ထိုအခြေခံလုပ်ငန်းများကို မူတည်၍ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းချဲ့ထွင် လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ ယနေ့အချိန်အခါတွင် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ရပ်သိမ်းခံနေရသည်။ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးနေရသည်။ ကျောင်းသားထုအပါအဝင် ပြည်သူလူထု၏ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးတိုက်ပွဲကို တကသအနေနှင့် ဆင်နွှဲတိုက်ပွဲဝင်မည်။

၂။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ရပ်သိမ်းခံရပြီး ဆုံးရှုံးလျက်ရှိသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင်လည်းကောင်း ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ဖယ်ထုတ်ခြင်းခံရသည်။ စနစ်အမျိုးမျိုး၊ စည်းကမ်းအမျိုးမျိုးကို ကျောင်းသားထုဆန္ဒမပါဘဲ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ကျောင်းသားထုဆန္ဒမပါဘဲ ကျောင်းဆောင်မူသစ်ကို အတင်းချမှတ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ မလိုက်နာနိုင်သည့် စည်းကမ်းများ အတင်းအကျပ်လုပ်ခိုင်းလျက် ရှိသည်။ ထိုအချက်များမှာ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ရပ်သိမ်းခံရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ တကသကလုပ်ဆောင်မည်။

၃။ ပညာရေးတီထွင်ချက် ကြွေးကြော်သံဖြင့် ပညာရေးပြင်ဆင်ချက်များ လုပ်ဆောင်ခဲ့၏။ ထိုပြင်ဆင်ချက်ကြောင့် ကျောင်းသားထု ပညာရေးအကျပ်အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရ၏။ ကျောင်းလခပေးခြင်း၊ စာမေးပွဲစနစ်သစ်ကြောင့် ပညာသင်ကြားမှု အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးခြင်း၊ (၂) ခါကျလျှင် ကျောင်းမှထွက်ရခြင်း စသည့် အကျပ်အတည်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ၏။ ထိုအချက်များမှာ ပညာရေးတီထွင်ချက်ကြောင့် ဖြစ်၏။ တကသသည် ပညာရေးတီထွင်ချက် ပျက်သုဉ်းရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်သွားမည်။ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။

၄။ နောင်ကြိုးတည်း၍ စွက်ဖက်မှုရှိသည့် အမေရိကန်၏ တက္ကသိုလ်အထောက်အပံ့များသည် ယနေ့ ကျောင်းသားထုအတွက် လည်းကောင်း၊ အနာဂတ်တက္ကသိုလ်အတွက် လည်းကောင်း ကြီးစွာသောအန္တရာယ် ဖြစ်ပေသည်။ တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို ဝိုင်းရံလျက်ရှိပေသည်။ နောင်ကြိုးတည်း၍ စွက်ဖက်မှုရှိသည့် အမေရိကန်၏ တက္ကသိုလ်သို့ ထောက်ပံ့မှုများ တားဆီးရေးကို တကသမှ ဆောင်ရွက်မည်။

၅။ မှန်ကန်သော လုပ်နည်းလုပ်ဟန်နှင့် စစ်မှန်သည့် ကျောင်းသားအကျိုးပြု သက်သာချောင်ချိရေးလုပ်ငန်းများ တကသက တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၆။ အဆင့်အတန်းမြင့်သော တက္ကသိုလ်ဖြစ်လာရေး၊ တက္ကသိုလ်သီးခြားလွတ်လပ်ခွင့် ကာကွယ်ရေးအတွက် ဆရာကျောင်းသား ချစ်ကြည်စွာ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေးကို အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

(၃)

အမျိုးသားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တက္ကသိုလ်နှင့်ကျောင်းအသီးသီးတို့၌ ပညာသင်လျက်ရှိကြသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် ပြည်သူလူထု၏ အစိတ်အပိုင်းတရပ် ဖြစ်သည်။ ပြည်သူလူထု၏ ရင်နှစ်သားသမီးများသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်

မိဘပြည်သူတို့၏ ပြဿနာအရပ်ရပ်တို့သည် သားသမီးများဖြစ်သော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၏ အရေးအခင်းများသာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့အတွက် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် မိဘပြည်သူအပေါင်းနှင့်ဆိုင်သော အရေးအခင်းများတွင် တာဝန် သိစွာဖြင့် ထမ်းဆောင်ခဲ့ရသည်။ ဤဖြစ်စဉ်သမိုင်းကို ၁၃၀၀ ပြည့် အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ ကျောင်းသားတို့၏ အရေးတော်ပုံ ကြီးက အထင်အရှား သက်သေပြခဲ့ပေသည်။

(က) ပုဒ်မ (၅) နှင့် လိပ်သောင်ကျွန်း ။ ။ ၁၉၅၈ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၂၈) ရက်နေ့တွင် ပါလီမန်အစည်းအဝေး ခေါ်ယူ ကာ၊ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု နတ်ထွက်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ခေါင်းဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့တက်လာပြီးသည့်နောက် ငြိမ်ဝပ်ပိတ်ရေး ပုဒ်မ (၅) နှင့် အရေးပေါ်ပုဒ်မများထုတ်ကာ ကျောင်းသားနှင့်နိုင်ငံရေးသမားများကို ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများကို ကိုကိုးကျွန်းသို့ ပို့ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကိုကိုးကျွန်းမှ ပြန်လည်ခေါ်ယူပြီး အချို့ကိုသာ ပြန်လွှတ်ပြီး အချို့ကို ဆက်လက် ချုပ်နှောင်ထားသည့်ပြင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအစိုးရသည် ထိုသူများအား လိပ်သောင်ကျွန်းသို့ ပို့ဆောင်ရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ပြန်သည်။

ဤသို့ အန္တရာယ်များလှသော လိပ်သောင်ကျွန်းသို့ ပို့ဆောင်ခြင်းသည် သနားညာတာမှုကင်းမဲ့စွာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ရာ သာရောက်သဖြင့် ၎င်းတို့အား လိပ်သောင်ကျွန်းသို့ မပို့ဆောင်ပါရန်နှင့် ပြန်လွှတ်ပါရန် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနေဝင်းထံသို့ တောင်းဆို မေတ္တာရပ်ခံစာပို့ခဲ့သည်။

(ခ) ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲ မဲပေးရေး ။ ။ ၁၉၆၀ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၆) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပြည်သူ့လွှတ် တော် ရွေးကောက်ပွဲကြီးသည် မြန်မာပြည်သူတို့၏ အနာဂတ်အရေးကို ဆုံးဖြတ်စေပြီး၊ သေရေးရှင်ရေးတမျှ အရေးကြီးလှသော ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းသားများသည်လည်း နိုင်ငံသားဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သော မဲဖြင့် ပါဝင်ဆုံး ဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့အတွက် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီရေးတွင် အလားအလာရှိ၍ ပညာရေးတွင်လည်း ပြည်သူ လူထုတရပ်လုံးက လက်ခံသော ပညာရေးစနစ်ရေးဆွဲကာ ပညာရေးတီထွင်လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပြုပြင်ပေးခြင်း၊ ပညာရေး အသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်ပေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ပါမည်ဟု အတိအလင်းကတိပေးသူများအား ထောက်ခံအားပေးကြရန် တိုက် တွန်းခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ လွတ်လပ်စွာမဲပေးနိုင်ရေးအတွက် လျှောက်လွှာပုံစံ (၁၈-က) ဖြင့် မိမိတို့ တက္ကသိုလ်မှသာ မဲပေးနိုင်ရေး စီစဉ်ပေးခဲ့သည်။ လျှောက်လွှာများကိုလည်း တကသမှ လည်းကောင်း၊ ခရိုင်အသင်းများမှတဆင့် ပိုမိုလွယ်ကူရေးအတွက် တာဝန်ယူထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သို့အတွက် နယ်မှကျောင်းသူ၊ ကျောင်း သားများသည် မဲဆန္ဒပေးခြင်း ပြုနိုင်ခဲ့သည်။

(ဂ) တဲအိမ်ရွှေ့ပြောင်းသော ရက်ရွှေ့ရေး ။ ။ ရန်ကုန်မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ရန်ကုန်မြို့အတွင်းရှိ ရွှေ့ပြောင်းရန် ကျန်ရှိနေသေးသော ရပ် ကွက်များမှ တဲအိမ်များကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၇) ရက်နေ့မှ (၁၉) ရက်နေ့အပြီး ပြောင်းရမည်ဟု ကြေညာခဲ့ပေ သည်။ ထိုအချိန်မှာ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများတို့ စာမေးပွဲဖြေဆိုနေချိန် ဖြစ်ပြီး၊ တက္ကသိုလ်နှင့် အစိုးရကျောင်းများ စာမေးပွဲဖြေဆိုချိန် နီးကပ်နေသဖြင့် ထိုရပ်ကွက်တွင် နေထိုင်သူများ၏ အခက်အခဲများ ပြေလည်ရေးအတွက် သတ်မှတ်သောရက်များတွင် မပြောင်းရွှေ့စေပဲ စာမေးပွဲပြီးမှသာစီစဉ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

(၄)

ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများ ထိပါးလာခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ

အစိုးရအဖွဲ့သည် ပြည်သူလူထု အကျိုးပြုဖြစ်စေရန်မှာ ပြည်သူလူထု ကိုယ်ပိုင်ရွေးချယ်ခြင်းဖြင့်သာ ရနိုင်မည်ဖြစ် သည်။ ဒီမိုကရေစီနည်းအရ တက်လာသော အစိုးရသာလျှင် ပြည်သူ့အစိုးရဖြစ်ပေမည်။ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီနည်း မဟုတ်ဘဲ အစိုးရ အာဏာပြောင်းယူခဲ့သဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအစိုးရအား တကသမှ ကန့်ကွက်ခဲ့ပေသည်။ တကသမှ ကြိုတင်ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်းပင် ပြည်သူလူထုအတွင်း ဖမ်းဆီးခြင်းများ၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ပိတ်ပင်ခံခဲ့ရသည်။ ပြည်သူလူထု၏ သားသမီးများဖြစ်သော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများတွင်လည်း ရရှိထားသည့်အခွင့်အရေးများ ပိတ်ပင်ခံရခြင်း၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု အမျိုးမျိုးကိုခံခဲ့ရခြင်းများ ပြုခဲ့ပေသည်။

(က) ကျောင်းသားသုံးဦး ကျောင်းဝင်ခွင့်ပယ်ခြင်း ။ ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် တကသနှင့်တကွ ကျောင်းသားထုအား ဖိနှိပ်ရန်ကြံစည်နေကြသည်မှာ ကြာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် တကသ၏ တွန်းလှန်ကာကွယ်နိုင်မှုများကြောင့် အတန်နောက်ဆုတ်

သွားရာမှ ဗိုလ်ချုပ်အစိုးရ တက်လာချိန်တွင် ဗြောင်ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများပင် ပြုမူလာတော့သည်။

၁၉၅၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၃၁) ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်ရုံးမှ ကျောင်းသား (၃) ဦးဖြစ်သည့် တကသဌေထိန်း ကိုဗ ဆွေလေး (ဥပဒေဝိဇ္ဇာပထမနှစ်) နှင့် တကသအမှုဆောင်ဟောင်းများဖြစ်ကြသော ကိုညွှတ်ရင် (မဟာဝိဇ္ဇာ-ပထမနှစ်)၊ ကိုမြင့်သိန်း (ဝိဇ္ဇာအထွေထွေဂုဏ်ထူးတန်း-ပထမနှစ်) တို့အား ကျောင်းဝင်ခွင့်မှ ပယ်ဖျက်လိုက်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ဤဖြစ်ရပ်တွင် တက္ကသိုလ်၏ အခွင့်အာဏာအပိုင်ဆုံးဖြစ်သော ပါမောက္ခချုပ်ကိုယ်တိုင် မသိလိုက်သော ပြုမူချက်ဖြစ်ကြောင်း ပါမောက္ခချုပ်မှ ဝန်ခံကာ ကျောင်းပြန်ဝင်ခွင့် ပြုခဲ့ပေသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ ညွှန်ကြားချက်တရပ်သာ ဖြစ်ကြောင်း ပါမောက္ခချုပ်၏ ထုတ်ဖော်ပြောပြချက်အရ အာဏာပိုင်တို့သည် ပါမောက္ခချုပ်ကိုပင် ကျော်လွန်ကာ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ကျူးကျော် ဖိနှိပ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

(ခ) အောက်တိုဘာကျောင်းဆောင်နေခွင့် ။ ။ အောက်တိုဘာ ကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း ပြည်နယ်ကျောင်းသားများနှင့် ပြန်ရန် လမ်းပန်းခရီးခက်ခဲသော ကျောင်းသားများကိုသာ အဆောင်နေထိုင်ခွင့်ယူပြီး အမရနင့် ရာမညဆောင်များတွင်သာ အဆောင်နေခွင့် ပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ ကြေညာခဲ့ပေသည်။ ထိုထုတ်ပြန်ကြေညာချက်သည် ကျောင်း သားများ၏ အခွင့်အရေးကို ရုပ်သိမ်းခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အစဉ်အလာများကို ဆန့်ကျင်ကာ ကျောင်းသားများ စာပေလေ့လာ ခြင်းကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေသည်။ အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်သည် စာသင်နှစ်ကုန်ဆုံး၍ ကျောင်းပိတ်ခြင်းမဟုတ်၊ ခေတ္တကျောင်းပိတ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောင်သားအားလုံးတွင် စာသင်နှစ်မကုန်ဆုံးမချင်း ကျောင်းဆောင် များတွင် နေထိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း။

ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ ယင်းကျောင်းပိတ်ရက်တွင် ကျောင်းဆောင်နေထိုင်ခွင့်ပေးထားသည့် ကျောင်းသားများထံမှ ငွေ ၁၄/- ကောက်ခံခြင်းသည်လည်း လုံးဝမတရားပေ။ ကျောင်းဆောင်နေထိုင်သူအားလုံးသည် အောက်တိုဘာလအတွက် ငွေပေးသွင်းပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်တွင် ကျောင်းဆောင်သားတိုင်း မိမိတို့ အဆောင်များတွင် အခမဲ့နေထိုင်ခွင့်သည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေးသာ ဖြစ်ကြောင်း။

ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ၏ ပြုလုပ်လာချက်များသည် ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကို ချိုးဖျက်ခြင်းသာဖြစ်ပြီး ကျောင်း သားကိုယ်စားလှယ် မပါသည့် ကော်မတီမှ ကျောင်းသားဆန္ဒနှင့်ဆန့်ကျင်စွာ အာဏာရှင်ဆန်ဆန် ပြုမူလာချက်များသာ ဖြစ် ကြောင်းများဖြင့် ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။

တကသနှင့်အသင်းအဖွဲ့များမှ ကန့်ကွက်တောင်းဆိုနေချိန်တွင် ကျောင်းဆောင်များတွင် တက္ကသိုလ်အရံတပ်ရင်းကို ထားရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာလိုက်ပြန်သည်။ ရှေးဦးစွာ ကျောင်းဆောင်များပြင်ရန်အတွက်ဟူ၍ ပြောပြီးနောက်တွင် တက္ကသိုလ် အရံတပ်ရင်းတော့ ထားနိုင်သည်ဆိုသည့် ပြဿနာ ထပ်ဆင့်ခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များ သည် ကျောင်းသားများ အဆောင်တွင်မနေရေးသာ ရည်ရွယ်သော ဖိနှိပ်မှုသက်သက်သာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

သို့အတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ၏ အခွင့်အာဏာအရ တကသမှ ကျောင်းသားထု အစည်းအဝေးတရပ်ကို ၁၉၅၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၃) ရက်နေ့၊ ည (၇) နာရီအချိန် တကသခန်းမတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ယင်းစည်းဝေးပွဲမှ အောက်ပါအဆိုများကို တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

၁။ အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း မိမိနေထိုင်သည့် ကျောင်းဆောင်တွင် နေထိုင်ခွင့်မပြုဘဲ ငွေ ၁၄/- ပေးသွင်းကာ အခြားကျောင်းဆောင်များတွင် ပြောင်းရွှေ့နေရမည်ဆိုသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ် ချက်ကို ကန့်ကွက်ကြောင်း။

၂။ အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း တက္ကသိုလ်အရံတပ်ရင်းကို ခုတ်လုပ်၍ တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် စစ်အခြေ ခံစခန်းဖွင့်လာခြင်းကို ကန့်ကွက်ကြောင်း။

၃။ ဤသို့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်လာခြင်းကို ကျောင်းသားထုစည်းဝေးပွဲမှ တဆက်တည်း တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင်း လှည့်လည် ၍ ဆန္ဒပြကန့်ကွက်ရန်။

စက်တင်ဘာလ (၂၃) ရက်နေ့ညတွင် ကျောင်းသားထုဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဆန္ဒပြခဲ့ကြပေသည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ တကသအမှုဆောင်များသည် ကျောင်းစည်းကမ်းဖောက်ဖျက်ပြီး ဆူပူသည်ဟူသော အကြောင်းပြ ချက်ဖြင့် ပါမောက္ခချုပ်အား (၇) ရက်အတွင်း တောင်းပန်ရမည်၊ လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြေညာခဲ့သည်။

ထိုပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ တကသအမှုဆောင်အစည်းအဝေးမှ အလေးအနက်စဉ်းစားကြပြီး-

၁။ ထိုအရေးသည် ဆရာကျောင်းသား အေးဆေးကျေလည်စွာ ဖြေရှင်းသင့်သော ပြဿနာတရပ်သာ ဖြစ်သည်ဟု တကသမှ ယုံကြည်သည်။

၂။ ထိုအရေးကြောင့် တက္ကသိုလ်၏ အေးချမ်းသာယာစွာတည်ရှိရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေးကို မထိခိုက် စေရန်။

- ၃။ ထိုအရေးကြောင့် ဆရာကျောင်းသား ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေး ပျက်ပြားမသွားစေရန်။
- ၄။ ထိုအရေးကြောင့် မိဘပြည်သူများ၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ စိတ်မချမ်းမသာ မဖြစ်စေရန်နှင့် စိတ်ချမ်းသာမှုရစေရန် ဟူသော သဘောထားကို ထုတ်ပြန်ကြေညာကာ၊ အောက်တိုဘာ (၁) ရက်နေ့တွင် အမှုဆောင်များသည် ပါမောက္ခ ချုပ်ထံသွားရောက်၍ ဤသို့ဖြစ်ပျက်ရသည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ များစွာဝမ်းနည်းပါကြောင်းဖြင့် ပြောကာ ကျေအေး ခဲ့သည်။
- တက္ကသိုလ်ကျောင်းဆောင်များတွင် တက္ကသိုလ်အရံတပ်ရင်းကို ထားရန်အစီအစဉ်လည်း ပျက်သွားခဲ့သည်။

(ဂ) အောက်တိုဘာလဝက်ထမင်းဖိုး ။ ။ အောက်တိုဘာလတွင် ကျောင်းဆောင်နေသော ကျောင်းသူ/သားများ ကျောင်း ဆောင်မနေရသဖြင့် ၎င်းတို့အား အဆောင်မှ ထမင်းမစားသောကြောင့် အောက်တိုဘာလဝက် ထမင်းဖိုးများကို ပြန် ထုတ်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ယင်းတောင်းဆိုချက်ကြောင့်ပင် ထမင်းဖိုး ၂၁/- ၅၀ ပြားကို အဆောင်နေကျောင်းသူ/သား များ ပြန်လည်ရရှိခဲ့ကြသည်။

(ဃ) ကျောင်းစည်းကမ်းပြဿနာ ။ ။ ကျောင်းဆောင်ဌာနမှ ကျောင်းစည်းကမ်းများကိုထုတ်ပြန်ခဲ့ရာ ထိုစည်းကမ်းများ တွင် ကျောင်းသားများ မလိုက်နာနိုင်သည့်အချက်များ ပါဝင်နေသည်။ တကသသည် ကျောင်းစည်းကမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းစည်းကမ်းရှိမှုကို လိုလားသည်။ ကျောင်းစည်းကမ်းရှိမှုကို ကျောင်းသားနှင့် ဆရာပူးပေါင်းကာ ပညာပေးလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ကြောင်းများ တင်ပြခဲ့သည်။ စက်တင်ဘာလ (၈) ရက်နေ့တွင် ပါမောက္ခချုပ်နှင့် တကသအမှုဆောင်များ တွေ့ဆုံစဉ်က၊ ပါမောက္ခချုပ်မှ ကျောင်းစည်းကမ်းများကို ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများကို တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးမှ အတည်ပြုမည်ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။

ထိုပြောဆိုချက်များအရ ထုတ်ပြန်ထားသည့် စည်းကမ်းများကို ပြန်လည်စဉ်းစားပါရန်နှင့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် များနှင့် အပြေအလည်ညှိနှိုင်းပြီးမှ အတည်ပြုပါရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

(င) ကျောင်းဆောင်ကော်မတီနှင့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်ပြဿနာ ။ ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆောင်အရေး ပြဿနာများကို စီမံအုပ်ချုပ်ရန်အတွက်၊ တက္ကသိုလ်ကောင်စီလက်အောက်တွင် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီရှိပြီး ယင်းကော်မတီတွင် တကသ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။ ၁၉၅၉ ခု ကျောင်းဖွင့်စတွင် တကသကိုယ်စားလှယ်များ နုတ်ပယ်ထားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးများသို့ အလှည့်ကျ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး တက်ရောက်ရန် ကျောင်းဆောင် (၂) ဆောင်သို့ ကော်မတီက ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ တကသနှင့် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းအဖွဲ့ချုပ်တို့မှ ယခင်အ တိုင်း တကသ ကိုယ်စားလှယ်အား ပြန်လည်ပေးရန် တောင်းဆိုနေစဉ်တွင် ထိုကဲ့သို့ထပ်မံပြုပြင်ခြင်းသည် ကျောင်းသားထုကို ကိုယ်စားပြု ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများကို အသိအမှတ် မပြုလိုခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ၏ မူမမှန်သော ကျောင်းဆောင် (၂) ဆောင်မှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ဖိတ်ခေါ်ခြင်း ကို ကန့်ကွက်၍ တကသနှင့် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ်တို့မှ ခန့်အပ်ထားသော ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကိုသာ လက်ခံရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ယခုတွင်မူ တကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးနှင့် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ တို့ကို လက်ခံထားရှိပေသည်။

(စ) ကောင်စီရွေးကောက်ပွဲ ။ ။ ၁၉၅၉ ခု၊ မတ်လ (၂) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ညီလာခံမှ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်ကို အတည်ပြုခဲ့လေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရန်အတွက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် အကြံဉာဏ်တောင်းခံစဉ်က မပါခဲ့သော “တကသ ကိုယ်စားလှယ်လူကြီး (၂) ဦးအား ဖြုတ်ပစ်ရန်” ပြင်ဆင်ချက်ကိုလည်း အထူးအမိန့်ပြန်တမ်းထုတ်ကာ ထည့်သွင်းပြင်ဆင်ခဲ့သည်။

ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် တကသသည် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်ဟူသော သဘောသက် ရောက်ပြီးလျှင် တကသ၏ အခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင်ရန်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကျောင်းသားတိုင်းသမဂ္ဂဝင်ခွင့်ကို ဖျက်သိမ်း၍ သမဂ္ဂဖွဲ့ စည်းခွင့်ကို ပိတ်ပင်ရန် ပြုလုပ်ခြင်း၊ တက္ကသိုလ်နယ်မြေကို နိုင်ငံရေးအဖွဲ့များယှဉ်ပြိုင်ရာ စစ်တလင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရန် ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် တကသမှ ဆန္ဒပြကန့်ကွက်ခဲ့သည်။

ကျောင်းသားများ ဆန္ဒပြကန့်ကွက်သည့်ကြားမှပင် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်ကို ၁၉၅၉ ခု၊ မတ်လ (၂) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံမှ လက်ခံအတည်ပြုခဲ့သည်။ တကသသည် ထိုအက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက် ဖျက်သိမ်းရေး၊ တကသ ကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီး (၂) ဦး ရရှိရေးအတွက် ဆက်လက်တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်မည်ဖြစ် ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်အရ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီလူကြီး (၂) ဦး ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၅၉ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည်ဟု တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ကြေညာခဲ့သည်။ တကသ၏ဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသော်လည်း ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် အမည်ခံကာ ကျောင်းသားဆန္ဒအတိုင်း မဆောင်ရွက်သော တက္ကသိုလ်ကောင်စီလူကြီး (၂) ဦး မဖြစ်စေရန်နှင့် ကျောင်းသားဆန္ဒများကို တက္ကသိုလ်ကောင်စီတွင် တင်ပြနိုင်ရန်အတွက် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီး (၂) ဦးအား တကသသည် အသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် ညှိနှိုင်းရွေးချယ်ကာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်စေခဲ့သည်။

နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့လည်း (၁) တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် နိုင်ငံရေး စစ်တလင်းမဖြစ်ရေး၊ (၂) ကျောင်းသားအကျိုး နစ်နာချက်များကို ကျောင်းသားထုဆန္ဒ၊ ကျောင်းသားထုအမြင်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း မပြုရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ပေသည်။

သို့ရာတွင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော သန့်ရှင်းဖဆပလမှ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရန် ပြင်ဆင်လာခြင်းကြောင့်၊ သန့်ရှင်းဖဆပလ၏ ဆန္ဒအရ တကသသည် (၃) ကြိမ်တိုင်တိုင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဆွေးနွေးရာတွင် သန့်ရှင်းဖဆပလနှင့် တကသသည် (၁) ဒီမိုကရေစီရေး ဆောင်ရွက်မှုများတွင် တူညီချက်များရှိသည်၊ (၂) ပညာရေး သဘောထားများတွင် နားလည်မှုများ ရှိခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့်၊ ယနေ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားထု၏ လိုလားချက်များဖြစ်သည့် ပညာရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ ပယ်ဖျက်ပေးရေး၊ ပညာရေးနစ်နာချက်များကို ကောင်စီတွင် တင်ပြတောင်းဆိုပေးရေး စသည့် မူ (၂) ချက်ကို လက်ခံပြီး နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် သန့်ရှင်းဖဆပလ၏ ကိုယ်စားလှယ်အနေနှင့် မဝင်ဘဲ၊ တကသ၏ရွေးချယ်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဝင်မည်ဆိုပါက တကသမှ ထောက်ခံပေးမည်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။

သို့သော် သန့်ရှင်းဖဆပလအနေနှင့် လက်မခံသောကြောင့် တကသသည် တကသ၏ ငွေထိန်းဟောင်း ဦးတိပိဝမ်းနှင့် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဦးမောင်မောင်ကျော် တို့အား ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်ကာ သန့်ရှင်းဖဆပလ ကိုယ်စားလှယ် ဦးဝင်း၊ ဦးရာရှစ်တို့နှင့် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ တကသကိုယုံကြည်ခြင်း၊ ကျောင်းသားထု၏ အစဉ်အလာနှင့်သစ္စာကိုခံယူ၍ ကျောင်းသားအကျိုး သယ်ပိုးထမ်းရွက်မည့် တကသကိုယ်စားလှယ်များကို ယုံကြည်ရင်းစွဲရှိခြင်းတို့ကြောင့် တကသကိုယ်စားလှယ်များက အနိုင်ရရှိခဲ့ပေသည်။ အမိတကသ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်း အရည်အသွေးဖြင့် တင်ပေးလိုကြသဖြင့် မော်လမြိုင်၊ ပုသိမ်၊ ကျောက်ဖြူကောလိပ် သမဂ္ဂများနှင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများမှ ညီညွတ်စွာ မဲပေးခဲ့ကြသည်။

တကသသည် ကောင်စီရွေးကောက်ပွဲတွင် တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး အနိုင်ရခဲ့သော်လည်း တကသကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိရေးမူကိုကား ဆက်လက် ကိုင်စွဲမြဲကိုင်စွဲ၍ တက္ကသိုလ် ပြင်ဆင်ချက်အက်ဥပဒေ ပယ်ဖျက်ရေးကို ဆက်လက်တိုက်သွားမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

(ဆ) အဖမ်းခံကျောင်းသားများစာမေးပွဲဖြေရေး ။ ။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း အစိုးရသည် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို အကြောင်းပြကာ တက္ကသိုလ်နှင့်အထက်တန်းကျောင်းများမှ ကျောင်းသားများကို ပုဒ်မ (၅) ဖြင့် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၈-၅၉ ခုနှစ်တွင် အဖမ်းခံရသော ကျောင်းသားအချို့မှာ စာမေးပွဲဖြေခွင့် လျှောက်သော်လည်း နိုင်ငံအစိုးရမှ ခွင့်မပြုသဖြင့် စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့် မရရှိချေ။ ဤသို့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကြောင့် အဖမ်းခံကျောင်းသားများအတွက် အထူးပင်နစ်နာခဲ့ရသည်။ သို့အတွက် ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် စာမေးပွဲတွင် ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးအရ၊ ဖြေဆိုခွင့်ကို မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာထောင်တွင်းမှ ဖြေဆိုခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကိုသာ ပြုလိုသော အစိုးရသည် တဦးတယောက်ကိုမျှ ဖြေဆိုခွင့်မပြုကြောင်း ပြန်ကြားခဲ့သဖြင့်၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပညာသင်ကြားနိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး တားဆီးရာရောက်သဖြင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။

(ဇ) သမဂ္ဂဝင်ကြေးကောက်ခံပေးရန် ။ ။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်မှစ၍ သမဂ္ဂကြေးများကို ကျောင်းဝင်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တက္ကသိုလ်မှ ကောက်ခံပေးခဲ့သည်။ ဤသို့ကောက်ခံပေးခြင်းသည် တကသကို တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ်တွင် ယခင်ကဲ့သို့ ကောက်ခံနေဆဲ၌ပင် တပိုင်းတစသမဂ္ဂကြေးများ ကောက်ခံခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့သည်။ ယခုနှစ် ၁၉၆၀-၆၁ တွင်လည်း မကောက်ခံပေးဘဲ ထားရှိခဲ့ပေသည်။ သမဂ္ဂကြေးများကောက်ခံမှု ရပ်ဆိုင်းခြင်းသည် တကသအား တရားဝင်အသိအမှတ်မပြုသည့် သဘောဖြစ်၏။ တကသကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီးများအား ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီများအား ဖျက်သိမ်းခြင်းပြုပြီးနောက်တွင် ယခုဆက်လက်၍ သမဂ္ဂကိုအသိအမှတ်မပြုရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူလူထု၏ ဒီမိုကရေစီ အလားအလာ မျှော်ကိုးချက်ဖြင့် အံ့ကြွထောက်ခံခြင်းကြောင့် တက်လာသော သန့်ရှင်းဖဆပလ (ယခု ပထမ) အစိုးရသည်ပင် သမဂ္ဂကြေးများ ကောက်ပေးရန်ကို ငြင်းဆန်ထားရှိပေသည်။ တကသ၏ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီး (၂) ဦး၏ ကောင်စီတွင်တင်ပြချက်ကို ကန့်ကွက်ကြသဖြင့် ထိုအဆိုကိုတင်ရန် ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ရသည်။

(ဈ) ဝရမ်းထုတ်ခံရသောကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ ။ ။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအစိုးရအား အာဏာလွှဲပြောင်းပေးခြင်းသည် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီနည်းအရ ပြောင်းလဲခြင်းမဟုတ်။ အာဏာကိုသွေးထွက်သံယိုမှုမရှိဘဲ အတင်းအကျပ်သိမ်းပိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း၊ ပြည်သူလူထုအတွင်း ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုအန္တရာယ်များ ကျရောက်ခြင်းများခံခဲ့ရသည်။ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်း၊ အမှုဆောင် ကိုဖိုးသာဘေး၊ အတွင်းရေးမှူး ကိုအောင်ဘန်းတို့ ဖမ်းဆီးကိုကိုးကျွန်းပို့ခံရပြီး၊ ဗကသဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမှုဆောင်ဟောင်း ကိုမြင့်ဦး၊ အင်းဝဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း အမှုဆောင် ကိုကိန်းငွေ၊ တပ်ဦးအမှုဆောင် ကိုကိုကြီးနှင့် ရှမ်းအမျိုးသား ဆိုင်းနွန်ဆိုင်၊ တကသဒု-ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုစိ တို့မှာလည်း ဖမ်းဆီးခြင်းခံခဲ့ရသည်။ တဆက်တည်းမှာပင် တကသဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဘကောင်း၊ အတွင်းရေးမှူး ကိုခင်အောင်၊ အမှုဆောင်ဟောင်း ကိုယုတို့ အပြင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဇော်ဝင်းတို့အား ဝရမ်းထုတ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ယခုတိုင်ပင် ဝရမ်းဖြင့်တိမ်းရှောင်နေရဆဲ ဖြစ်ပေသည်။

ပြည်သူတို့၏ ဒီမိုကရေစီမျှော်ကိုးချက်ဖြင့် တက်လာသော ဦးနှုန်းရလက်ထက်တွင်၊ တကသ၏ တွေ့ဆုံတောင်းဆိုချက်အရ၊ ထိုကျောင်းသားခေါင်းဆောင်းများ အဖမ်းခံပါက သက်ညှာစွာစဉ်းစားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာလာခဲ့သည်။ ပထမအစိုးရသည် ဒီမိုကရေစီကြွေးကြော်သံဖြင့် တက်လာသော အစိုးရဖြစ်သဖြင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးကို ပြည်သူလူထုရှေ့မှောက်တွင် ကတိပေးပြီးဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်း၊ ကျောင်းသားနှင့်အစိုးရ ဆက်ဆံရေးပြေပြစ် ကောင်းမွန်နေခြင်းတို့ကြောင့် တကသသည် ဝရမ်းကျောင်းသားများ အဖမ်းခံရေးအတွက် ပြင်ဆင်ခဲ့ပေသည်။

(၅)

ပညာသင်ကြားရေးနှင့်ပတ်သက်သော ဆောင်ရွက်ချက်များ

(က) တနေ့နှစ်ဘာသာမပြေရေး ။ ။ တက္ကသိုလ်ဆီးနိုက်အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် တက္ကသိုလ် စာမေးပွဲများတွင် တနေ့လျှင် မေးခွန်း (၂) ခု ဖြေဆိုရတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ကျောင်းသားထုအတွက် လုံးဝအကျိုးမပြု သော ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အား တကသမှ ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဥပစာတန်းတွင် တနေ့တဘာသာစီသာ စစ်ဆေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြင်ဆင်ကြေညာခဲ့သည်။

ဝိဇ္ဇာတန်းများအား တနေ့မေးခွန်း (၂) ခု ဖြေဆိုရေးမူကား ကောင်စီမှလက်ခံအတည်ပြုခဲ့သည်။ ဤအဆိုကို ကောင်စီမှ လက်ခံအတည်ပြုရာတွင် ကောင်စီ၌ ကျောင်းသားထုသန္ဓေမပါဘဲ လက်ခံအတည်ပြုချက်သာ ဖြစ်သည်။

သို့အတွက် တကသ၏ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ်လူကြီး (၂) ဦးမှ ကောင်စီကို အမြန်ခေါ်ဆိုခိုင်းလျက် တဖက်တွင် ဝိဇ္ဇာတန်းများတွင် ဆန္ဒလက်မှတ်များကို လိုက်လံကောက်ခံခဲ့သည်။ လက်မှတ်ပေါင်း (၂၀၀၀) ကျော်ရရှိချိန်တွင် ဆီးနိုက်မှ တနေ့တွင် မေးခွန်းတခုသာဖြေရန် တကသ၏တောင်းဆိုချက်ကို ပြန်လည်၍ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများအတွက် လုံးဝအကျိုးမရှိသော မမှန်ကန်သည့် ပြုမူလာချက်သည် ကျောင်းသားထုအားကြောင့် နောက်ပြန်ဆုတ်သွားရခြင်းဖြစ်သည်။

(ခ) စာမေးပွဲမေးခွန်းပေါက်ကြားခြင်း ။ ။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကျင်းပသော တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲတွင် သင်္ချာဘာသာ၌ မှားယွင်းခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၌ ချို့ယွင်းခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက်၊ ရာဇဝင်ဘာသာတွင် မေးခွန်းပေါက်ကြားခြင်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ မြောင်းမြ၊ မြင်းခြံ၊ ကျောက်ဆည်၊ ကသာ စာစစ်ဌာနများနှင့် မြို့ပေါင်း အတော်များများတွင် စာမေးပွဲ၌ ရာဇဝင်မေးခွန်းများ ပေါက်ကြားသဖြင့် ကျောင်းသားများဆန္ဒပြ၍ စာဖြေခန်းမှ ထွက်ခွာကြခြင်း၊ ကော်မတီဖွဲ့၍ မေးခွန်းများ ကြိုတင် ရိုက်နှိပ်၍ဖြန့်ချိခြင်းများ၊ သက်ဆိုင်ရာနှင့် မြို့မိမြို့ဖများသို့ တိုင်တန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ဤသည်ကို မြို့ပြအုပ်ချုပ်ရေး တပ်မတော်အရာရှိများမှ တိုင်းပြည်မဆူပူရေးတွက် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပိတ်ပင်ခြင်းများဖြင့် မငြိမ်းမချမ်းဖြစ်ရမည့် ပြဿနာများကို ရှောင်းကွင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းအခြေအနေကို အကြောင်းပြု၍ တာဝန်ရှိသူများသည် အခွင့်ကောင်းယူကာ ရေငုံနှုတ်ပိတ် ဆိတ်ဆိတ်နေခဲ့ကြသည်။ တကသသည် ရကသ၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းကာ စာမေးပွဲမေးခွန်းပေါက်ကြားရာတွင် တဦးအပေါ်တဦး တာဝန်လွှဲခြင်း၊ (Debar) ပြုလုပ်ခြင်း၊ အဖြေ လွှာများ တင်းကျပ်စွာစစ်ဆေးခြင်းများ မပြုလုပ်ဘဲ၊ တာဝန်ရှိသူများကို အပြစ်ပေးရန်နှင့် စာမေးပွဲမေးခွန်းထုတ်ခြင်း၊ ဖြန့်ချိခြင်းစနစ်ကို ပြန်လည် စစ်ဆေးပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ယင်းမေးခွန်းပေါက်ကြားမှုအတွက် ပေါက်ကြားသောဌာနများတွင် စာမေးပွဲများ ပြန်လည်စစ်ဆေးပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

ထိုကိစ္စကို ပထမအစိုးရနှင့် တွေ့ဆုံရာတွင် သက်ညှာစွာ စဉ်းစားမည်ဆိုသော်လည်း အောင်စာရင်းတွင် ဆန္ဒပြခဲ့သော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ လုံးဝထည့်သွင်း မစဉ်းစားကြောင်း တွေ့ရသည်။ တာဝန်ရှိသူများလည်း တာဝန်မယူသေးဘဲ၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ အပေါ်တွင် တာဝန်ခံ ပြုမူခဲ့သည်။

(ဂ) စာမေးပွဲမေးခွန်းများချို့ယွင်းခြင်း ။ ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီး ကျောင်းများပြန်လည် ဖွင့်လှစ်သည်မှစ၍ မြန်မာ

နိုင်ငံတွင် နှစ်စဉ်ကျင်းပသော စာမေးပွဲတိုင်းလိုပင် ချို့ယွင်းချက်များ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၆) ရက် နေ့မှစ၍ ကျင်းပသော တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲတွင်လည်း ချို့ယွင်းချက်များ ဖြစ်ခဲ့ပြန်သည်။ အင်္ဂလိပ်စာမေးခွန်း အချို့တွင် စာမျက်နှာ တဖက်မပါရှိခြင်း၊ မေးခွန်းအမှတ် (၄) တွင် ဘာသာပြန်ပါ (သို့မဟုတ်) အကျဉ်းရေးပါဟူ၍ ခွဲမရနိုင်သော မတိကျသော မေးခွန်းကိုမေးခြင်း၊ သင်္ချာမေးခွန်းလွှာ (၂) ၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာ ဂဏန်း (၂) မျိုး ဖြစ်နေခြင်း၊ (၇) ပုဒ် ဖြေပါဟူ၍ မြန်မာဘာသာတွင် မပါဝင်ခြင်း စသောချို့ယွင်းမှုများ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ထိုဘာသာများသည် မယူမနေရဘာသာကြီးများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အတွက် ကြီးမားသော နစ်နာချက်များ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားများ မနစ်နာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန်နှင့် ထိုသို့ဆောင်ရွက်မှုများကို တက္ကသိုလ်ဝင်စာစစ်ဘုတ်အဖွဲ့မှ အတိအလင်း ထုတ်ဖော်ကြေညာရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

(ဃ) ပညာရေးမဟာဌာနနှင့်ထောက်ပံ့ကြေး ။ ။ ယခင်နှစ်များက ပညာရေးမဟာဌာနတွင် ထောက်ပံ့ကြေးယူသူ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတိုင်းအား ထောက်ပံ့ကြေးပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၆၉-၇၀ ခုနှစ် ထောက်ပံ့ကြေးယူလိုသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား (၃၀၀) ခန့်ရှိသည်အနက် (၁၃၀) သာ ပေးခဲ့သည်။ ငွေကြေးအကျပ်အတည်းကြောင့် ပညာရေးမဟာဌာနတွင် သင်ယူနေကြသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားအချို့ ထောက်ပံ့ကြေးမရမှုကြောင့် ပညာဆက်လက်သင်ယူရန် အခက်အခဲတွေ့နေရသည်။ ကျောင်းလခ မပေးကြရသော ယခင်နှစ်များကပင် ထောက်ပံ့ကြေးရလိုသူတိုင်းအား ပေးနိုင်ခဲ့သေးရာ ကျောင်းလခ ယူသော ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် ပိုမို၍သာ ပေးနိုင်စရာဖြစ်သည်။

သို့အတွက် ပညာရေးမဟာဌာနနှင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတို့ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကာ ၎င်းတို့ သဘောတူဆုံးဖြတ်ချက် အတိုင်း ပေးစေသင့်ကြောင်း တောင်းဆိုခဲ့သည်။

(င) မြန်မာရာဇဝင်သီးခြားသင်ရေး ။ ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် စာပေသင်ကြား ပို့ချမှုဆိုင်ရာဌာနများအနက် အရှေ့တိုင်း ရာဇဝင်ဌာနဟူ၍ ဌာနရှိခဲ့သည်။ ယင်းဌာနကို စစ်ပြီးခေတ် ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ရာဇဝင်ဌာနမှ ခွဲထုတ်ကာ သီးခြားဌာနတစ်ခုအဖြစ် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် တဖန် အရှေ့တိုင်းရာဇဝင်ဌာန၌ မြန်မာရာဇဝင်ကို သီးခြားဘာသာတရပ်အဖြစ် တိုးချဲ့ကာ ဝိဇ္ဇာတန်းများတွင် သင်ကြားပို့ချခဲ့လေသည်။ ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ်တွင် မြန်မာရာဇဝင် သင်ကြားသူပေါင်း (၈၀၀) ကျော်ထိ တိုးတက်များပြားလာခဲ့သည်။

ထိုသို့ တိုးတက်များပြားနေသော မြန်မာရာဇဝင်သင်ကြားပို့ချမှုကို ၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ်မှစ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် သီးခြားဘာသာရပ်အဖြစ် သင်ကြားခြင်းမပြုတော့ဘဲ ဖျက်သိမ်းရန် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဆီးနီတီအဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ သို့အတွက် အသင်းအဖွဲ့များ၊ သတင်းစာဆရာများနှင့် ဆောင်းပါးရှင်များမှ ကန့်ကွက်ရေးသား ဖော်ထုတ်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဖြေရှင်းချက်တစ်ခုထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ မြန်မာရာဇဝင်သင်ကြားခြင်းကို ဖျက်သိမ်းခြင်းမဟုတ်၊ အရှေ့တိုင်းရာဇဝင်ဌာနမှ တိုးချဲ့ကာ မြန်မာရာဇဝင်ကို သီးခြားဘာသာ တရပ်အနေဖြင့် သင်ကြားရာမှ ဆရာမလုံလောက်၍ မြန်မာရာဇဝင်သတ်သတ် (သို့မဟုတ်) အရှေ့ဖျားရာဇဝင်သတ်သတ် တခုခုကိုသာ သင်ကြားခြင်းပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်မှ ဖြေရှင်းချက်၊ ပါမောက္ခချုပ်၏ ပြောကြားချက်တို့ကို လေ့လာပါက ဆရာမလုံလောက်၍ ဟူသော အကြောင်းပြချက်သာ ရှိပေသည်။ တက္ကသိုလ်တွင် ဆရာမလုံလောက်ခြင်းမှာ မြန်မာရာဇဝင်ဌာန တခုတည်းသာမဟုတ်၊ ဘာသာရပ်အများအပြားတွင် မလုံမလောက်ဖြစ်နေသည်မှာ အထင်အရှား ဖြစ်နေသည်။ ဆရာမလုံလောက်၍သာ ဘာသာရပ်များ သင်ကြားပို့ချခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းရမည်ဆိုလျှင် တက္ကသိုလ်၌သင်ကြားပို့ချနိုင်သည့် ဘာသာရပ်အနည်းငယ်သာ ကျန်ရှိမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာရာဇဝင်ကို သီးခြားဘာသာရပ်အဖြစ် သင်ကြားပို့ချနိုင်ရန် ဆရာမရှိဆိုခြင်းမှာလည်း မမှန်ပေ။ မြန်မာရာဇဝင်ဖြင့် ရာဇဝင်ဘာသာတွင် ဒေါက်တာဘွဲ့ရခဲ့သော ဆရာ၊ ဆရာမများ တက္ကသိုလ်တွင်ရှိပေသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာရာဇဝင်ကို ရှာဖွေဆောင်းခဲ့သော ဆရာများလည်း တက္ကသိုလ်၌ ရှိနေပေသည်။ ယင်းဆရာများက မြန်မာရာဇဝင်ကို တက္ကသိုလ်၌ သင်ကြားပို့ချပေးနိုင်ပါသည်ဟူ၍ ပြောဆိုနေပါလျက် ဆရာမလုံလောက် ဆရာမရှိဟု အကြောင်းပြနေခြင်းမှာ များစွာသံသယဖြစ်ဖွယ် ရှိနေပေသည်။

တဖန် မြန်မာရာဇဝင်သင်ကြားခြင်းကို ဖျက်သိမ်းသည်မဟုတ်၊ မြန်မာရာဇဝင်သတ်သတ် (သို့မဟုတ်) အရှေ့ဖျားရာဇဝင်သတ်သတ် (သို့မဟုတ်) အရှေ့တိုင်းရာဇဝင်နှင့် မြန်မာရာဇဝင်ပေါင်းကာ တခုခုကို ရွေးချယ်သင်ကြားရန် ဆိုခြင်းမှာလည်း ပြည်သူလူထုနှင့် ကျောင်းသားထုအား လှည့်စားမှုပြုသည့် သဘောသာဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ်တွင် မြန်မာဘာသာကို သင်ကြားမှုမဏ္ဍိုင်ဘာသာအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်ပတ်သက်၍ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များတွင် မကြိုက်နှစ်သက်သူအချို့ ရှိပေသည်။ ထိုသူများသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသင်ကြားမှုမဏ္ဍိုင် ဘာသာရပ်အဖြစ် ထားလိုသူများ ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာဘာသာ သင်ကြားမှုမဏ္ဍိုင်ဖြစ်သည်ကို ဖျက်ဆီးလိုသူများလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သို့အတွက် ၎င်းတို့သည်

အင်္ဂလိပ်နှင့်မြန်မာဘာသာရပ် (၂) ခုစလုံးကို သင်ကြားမှုမထူထောင်ဘာသာရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ တစတစဖျက်သိမ်းရန် ရည်ရွယ် လျက် ရှိပေသည်။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို အင်္ဂလန်မှလည်းကောင်း၊ အမေရိကန်မှလည်းကောင်း ပုံတူကူးချလိုပေ သည်။ မြန်မာအမျိုးသားတက္ကသိုလ်အစား နိုင်ငံခြားပုံတူတက္ကသိုလ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် မြန်မာနိုင်ငံအကျိုးကို ထမ်းရွက်နိုင်သော တက္ကသိုလ် ဖြစ်လာမည် မဟုတ်ပေ။ မြန်မာနှင့်အင်္ဂလန်တို့ ရပ်တည်ပုံကို မနှိုင်းယှဉ်ဘဲ ကြိုးစားခြင်းသည်၊ မြန်မာအမျိုးသား ရေးကို ဆန့်ကျင်သည့် သဘောရှိနေကြောင်း ထင်ရှားနေသည်။

တိုင်းပြည်တိုင်းမှ ရာဇဝင်ကို အလေးထားသင်ကြားရာတွင် မိမိတို့အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုး တည်တံ့အောင် ပြုမှုခြင်း အခြေခံဖြစ်ပေရာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြန်မာရာဇဝင်သည် သင်ကိုသင်သင့်သော ဘာသာရပ်ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်တာဝန်ခံ တယောက်ပြောင်းတိုင်း မိမိတို့ဆန္ဒအလျောက် ဘာသာရပ်များ တိုးခြင်း၊ ဖျက်ခြင်း ပြုနေလျှင် တက္ကသိုလ်၏ အနာဂတ်သည် ရင်လေးဖွယ် ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာရာဇဝင် သီးခြားသင်ကြားခြင်းမှ မခိုင်လုံသောကြောင့်ပြချက်ဖြင့် ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းသည် မြန်မာတမျိုးသား လုံးအား ဂယက်ရိုက်ခတ်လျက် ရှိပေသည်။ တကသသည် နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက် မေလ (၁၇) ရက်တွင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း များ၊ အသင်းအဖွဲ့များ၊ သံဃာတော်အရှင်မြတ်များသို့ ဖိတ်ကြားကာ မြန်မာရာဇဝင်သီးခြားသင်ရေးနှင့် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ပြုလုပ်ပေးရေးကို ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုသံဃာ့အဖွဲ့ချုပ်နှင့် တိုက်နယ်သံဃာများ အဖွဲ့အစည်းကိုယ်စားလှယ် များမှ အကြံပေးဆွေးနွေးကြပေသည်။ ယင်းပြဿနာအတွက် တကသသည် ပါမောက္ခဆရာများအား လိုက်လံတွေ့ဆုံကာ တင်ပြခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်းများဖြင့်လည်း ကြိုးစားခဲ့ပေသည်။

တကသမှ အကြိမ်ကြိမ် တင်ပြတောင်းဆိုသည့်ကြားမှ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုမှ မြန်မာရာဇဝင် သီးခြားသင်ကြား ရေးအပြင် မြန်မာရာဇဝင် ခေါင်းစီးလက်အောက်တွင်သာ အရှေ့ဖျားရာဇဝင်ကို သီးခြားသင်ရန် ဆီးနိုက်သို့ အကြံပေးခဲ့သည်။ ဤသည်ကို ဆီးနိုက်မှ လိုက်လျော့ခြင်း မရှိပြန်သဖြင့် နောက်ဆုံး ကောင်စီမှ ဆရာကိုခေါ်ယူရရှိလျှင် ပြန်လည်၍ သီးခြားသင်ရန် ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ ထားရှိသော အခြေအနေသို့ ရောက်လာခဲ့ရပေသည်။

(စ) နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ။ ။ ၁၉၆၀ ခု ပညာသင်နှစ်အစတွင်၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်တွင် အပြောင်းအလဲ ပြင်ဆင်ချက်များ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်၊ ကျောင်းလခကောက်ခံ ခြင်း၊ (၂) ခါကျ စနစ်ကျင့်သုံးခြင်း၊ စည်းမျဉ်းသစ်များ ပြုလုပ်ခြင်း၊ စာမေးပွဲစနစ်သစ်များ ပြုလုပ်ခြင်းများ ပါဝင်ပေသည်။

စာမေးပွဲစနစ်သစ်များ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ၁၉၆၀ ခုနှစ်မှ စပြီး ဇွန်လ နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲများဖျက်သိမ်း၍ စာမေးပွဲတခုတည်း ကျင်းပရန်ပြင်ဆင်လာသည့် စနစ်သစ်ဖြစ်သည်။ တကသသည် ၁၉၅၈ ခု၊ ဩဂုတ်လတွင် ကျင်းပသော မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးမှ ချမှတ်သည့် “အများကြိုက် ပညာရေးစနစ်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဖန်တီးပြီးသောအခါ စာမေးပွဲများကို တနှစ်တကြိမ်စစ်သောစနစ်သို့ ပြောင်းသင့်ကြောင်း” သဘောထားကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ သို့သော် ယခုအခြေအနေတွင် အများကြိုက်အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသော ပညာရေးစနစ် အဖြစ် ဖန်တီးသောအခြေအနေသို့ မရောက်သေးချေ။

ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စနစ်သစ်တခု ဖန်တီးမည်ဆိုပါက ထိုစနစ်နှင့်ကိုက်ညီသော အခြေအနေကို ကြိုတင်ဖန်တီး ပြီးမှသာ စနစ်သစ်ကိုကျင့်သုံးသင့်သည်ဟု တကသမှ ယူဆသည်။ ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် စာသင်နှစ်တွင် ကျောင်းသားများ၏ ပညာသင်ကြားမှု အခြေအနေသည် စာမေးပွဲစနစ်သစ်နှင့် ကိုက်ညီခြင်း၊ လိုက်နာနိုင်ခြင်း အခြေအနေမရှိသေးဟု ယူဆသည်။

သို့သော် ၁၉၅၉ ခု နှစ်ဦးမှပင် ဇွန်လနောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲဖျက်သိမ်းပြီး စာမေးပွဲတခုတည်းသာ စစ်ဆေးမည်ဟု ကြေညာထားသည့်အတွက် ပိုမိုကြိုးစာခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် မေးခွန်းလွှာ အခက်အခဲများ၊ ကျန်းမာရေးချို့ယွင်းမှုများကြောင့် စာမေးပွဲဖြေဆိုရာတွင် အခက်အခဲများရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်ကပင် ၁၉၆၀ ခုနှစ်အတွက် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲတရပ် စစ်ဆေးရန် ကောင်စီနှင့် ဆီးနိုက်တို့သို့ မေတ္တာရပ်ခံသည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲတွင် (၆၅) ရာခိုင်နှုန်းစနစ်၊ အပတ်စဉ် နည်းပြသင်တန်းများ၊ အစမ်းစာမေးပွဲများကို ပြုလုပ်မှုရှိပြီး အနည်းဆုံးအမှတ် (၃၄) နှင့် ပျမ်းမျှအမှတ် (၄၀) ကို အအောင်ပေးမည်ကြေညာခြင်း၊ ယခင်နှစ်များက စာမေးပွဲ (၂) ခုပေါင်း ရာခိုင်နှုန်းထက် ယခုစာမေးပွဲတခုတည်းသည် မများသော်လည်း သိပ်နည်းမည် မဟုတ်ကြောင်းပင် ပြောခဲ့ခြင်းများ တို့ကြောင့် ကျောင်းသားများက မျှော်လင့်မှု၊ အားထားမှု ရှိခဲ့ကြသည်။ သို့သော် စာမေးပွဲအောင်စာရင်းမှာ ယခင်စာမေးပွဲတခု၏ ရာခိုင်နှုန်းထက်ပင် ကျော်လွန်ခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့အတွက် ကျောင်းသားများ လွန်စွာနစ်နာရပြီး တဖက်တွင် (၂) ခါကျစနစ်နှင့် ရင်ဆိုင်ရပြန်သည်။ ဤသည်ကို တက္ကသိုလ်အမိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်သို့ ပန်ကြားခြင်း၊ တွေ့ဆုံခြင်းဖြင့် အပြည့်အစုံ တင်ပြရှင်းလင်းခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်အမိပတိမှလည်း နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲကျင်းပရေးကို ဇွန်လ (၂၉) ရက် ဆီးနိုက်အဖွဲ့သို့ တင်ပြပေးမည်ဟု ပြန်ကြားခဲ့သည်။

၁၉၆၀ ခု၊ ဇွန်လ (၂၉) ရက်နေ့သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မောင်မယ်သစ်လွင်နေ့ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်အမိပတိသည် ထိုအခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ခါ မိန့်ခွန်းပြောကြားမည် ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် တကသမု ကျောင်းသားထုနှင့် အမိပတိ၏ လာခြင်းကို ကောင်းသောလာခြင်းအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကာ ကြိုဆိုရင်း ကျောင်းသားထု၏ နောက်ဆက်တွဲရေးကို ဆန္ဒပြကာ ဝိုင်းဝန်းမေတ္တာရပ်ခံပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၁၉၆၀ ခု၊ ဇွန်လ (၂၉) ရက်နေ့ ညတွင် တက္ကသိုလ်ဆီးနိုက် အစည်းအဝေးကျင်းပကာ တက္ကသိုလ် နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲကျင်းပ မပေးနိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံး ရုတ်ခြည်းအုံကြွကာ (၂၉) ရက်နေ့ညမှာပင် ပါမောက္ခအား ဝိုင်းဝန်းအရေးဆို ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ စိတ်လိုက်မာန်ပါ အခြေအနေတင်းမားမှု မဖြစ်စေရန် တကသမု ဝင်ရောက်ထိန်းသိမ်းခဲ့သည်။ တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ပါမောက္ခချုပ်အနေဖြင့် ကျောင်းသားထုတက်မှ ရပ်တည်ကာ နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲကျင်းပရေး တောင်းဆိုပေးမည်ဟု အခိုင်အမာ ကတိပေးခဲ့သည်။

သို့သော် နောက်တနေ့ (၃၀) မနက်တွင် ကတိဖျက်လိုက်ပြန်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ကျင်းပရေး နှင့် မြန်မာရာဇဝင်ကို သီးခြားယခင်ကကဲ့သို့ သင်ကြားရေးအတွက် (၃၀) ရက်နေ့တွင် မီးတုတ်ကိုင်ဆန္ဒပြပွဲကို တကသမု အောင်မြင်စွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုဆန္ဒပြပွဲကြောင့် ဇူလိုင်လ (၅) ရက်နေ့ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲပြုလုပ်၍ ဖြစ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းကို တင်ပြလာခဲ့သည်။ ပါမောက္ခချုပ်များ ဆီးနိုက်အဖွဲ့မှလည်း သဘောတူ လက်ခံခဲ့ပေသည်။

ဤသို့အခြေအနေများ ပြဿနာများ ပြေလည်ကောင်းမွန်လာစဉ်တွင် ဇွန်လ (၂၉) ရက်နှင့် (၃၀) ရက်နေ့များတွင် ဆန္ဒပြခြင်းကြောင့် ကျောင်းသားများစည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်သည်။ ထို့ကြောင့် ပါမောက္ခချုပ်အား နောင်တွင် ဤသို့မကျူးလွန် ပါဟု ကတိပေးတောင်းပန်ရမည်ဟု ပါမောက္ခချုပ် (၁၇) ဦးက လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ကြေညာခဲ့သည်။ (၂၉) ရက်နေ့ ဆန္ဒပြခြင်း တွင် တကသမု ဝင်ရောက်ထိန်းသိမ်းသဖြင့် အေးချမ်းသွားကြောင်းကို ကြိုဆိုထောက်ခံသင့်ပါလျက် (၃၀) ရက်နေ့ည တကသမု ဦးစီးပြီး စနစ်တကျဆန္ဒပြမှုကို ရှုတ်ချထားပေသည်။

တကသသည် ဤဖြစ်ရပ်ကို သဘောထားရာတွင် ထိုကဲ့သို့ ဆန္ဒပြခဲ့ကြခြင်းသည် ကျောင်းသားထု၏ တရားသော လိုလားချက်အတွက် မှန်ကန်စွာ တောင်းဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တကသနှင့် ကျောင်းသားထု၏ တောင်းဆိုဆန္ဒပြမှု သည် မှန်ကန်သည်။ သို့သော် မှန်ကန်သော တောင်းဆိုချက်များကို တောင်းဆိုရာ၌ နှစ်နာချက်များ ကြီးမား၍ ပြုမူမှုများကို မခံမရပ်ဖြစ်လွန်းသောကြောင့် စိတ်လိုက်မာန်ပါ ပြုမူခဲ့မှုများရှိခဲ့ပေသည်။ ထိုစိတ်လိုက်မာန်ပါ ပြုမူခဲ့မှုများအတွက် သတ်သတ်ကို တောင်းပန်ရန် ဝန်ခံလေးပါဟု ကြေညာခဲ့သည်။

တကသအနေနှင့် တက္ကသိုလ်၏ အေးချမ်းသာယာရေး၊ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေး၊ ဆရာကျောင်းသား နားလည်မှု တိုးတက်ရေး၊ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေးကို လုံးဝလိုလားပေသည်။ ထိုအချက်များ အောင်မြင်ရေးကိုလည်း အစဉ်တစိုက် ကြိုးစား ခဲ့ပေသည်။ သို့သော်လည်း ဖြစ်လာသော ပြဿနာများကို ပြေလည်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆပေသည်။

ထို့ကြောင့် ယင်းပြဿနာတွင် ဆရာများအနေနှင့် တာဝန်ရှိသော ပြဿနာများပေါ်တွင် တာဝန်ရှိသည်။ တာဝန်ယူ သည်ဟု ဖော်ပြဖြေရှင်းရန် လိုပေသည်။ ကျောင်းသားများအနေနှင့်လည်း တာဝန်ရှိသော ပြဿနာများအပေါ်တွင် တာဝန်ရှိ ကြောင်း ဖော်ပြဖြေရှင်း၍ တာဝန်ယူရန် လိုပေသည်။ မိမိတို့တာဝန်ရှိသော အပိုင်းများကိုတာဝန်ယူ၍ တာဝန်မကင်းကြောင်း ဖော်ပြဖြေရှင်းကြမှသာလျှင် စစ်မှန်သော ဆရာ၊ ကျောင်းသားအကြား ဆက်ဆံရေး ပြေပြစ်မှုကိုရမည်ဖြစ်ပြီး အေးချမ်းသာယာ သော တက္ကသိုလ်ကို အာဇာနည်တစ်ခု ဖန်တီးနိုင်ကြမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ဇူလိုင်လ (၂၃) ရက် တက္ကသိုလ်ဆီးနိုက် အစည်းအဝေးမှ ထိုပြဿနာကို ကောင်စီသို့လွှဲကာ ဆုံးဖြတ်ရန် တင်ထားဆဲပင် ဖြစ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲကိစ္စတွင် တကသသည် သဘောထားမှန်ကန်စွာဖြင့် ကျောင်းသားထုနှင့်တသားတည်း ရပ် တည်မှုတို့ကြောင့် မှန်ကန်သောတိုက်ပွဲမှ မှန်ကန်သောအောင်မြင်မှု စာမေးပွဲကို ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဆရာနှင့် ကျောင်းသားတို့၏ ဆက်ဆံရေးတွင် တင်းမာမှုအချို့ ရှိနေသေးခြင်းအတွက်ကား ဝမ်းနည်းဖွယ်ပင် ဖြစ်သည်။

(ဆ) ဆေးသိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာဝင်ခွင့်အရည်အချင်းစစ်စာမေးပွဲ ။ ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ပယ်ဖျက် ခြင်းနှင့်အတူပင် ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ နှစ်ဦးပိုင်းကပင် ဆီးနိုက်မှ ဥပစာအထက်တန်း အောင်မြင်ပြီး လိုအပ်သောအမှတ်မပြည့်၍ ဆေးသိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာသို့ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲဖြေလိုသူများအား အမှတ်မပြည့်သောဘာသာကိုသာ မဟုတ်ဘဲ ဘာသာစုံပြန်ဖြေ ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။

ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဆေးသိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာတို့တွင် လုံလောက်သော အသုံးအဆောင်များ မရှိခြင်းကြောင့်ဟု အတိအလင်း ဝန်ခံထားခြင်းရှိပေရာ ဤသို့ပြုမူခြင်းသည် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအား ဆေးသိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာသို့ အရောက်နည်းပါးရန်၊ မရောက်လာနိုင်ရန်က လွှဲ၍ ဘာမျှအဓိပ္ပာယ် မရှိချေ။

သို့အတွက် တကသမှ တောင်းဆိုခဲ့သည့်ပြင် တကသ၏ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်မှလည်း ဇွန်လ (၂၉) ရက် တက္ကသိုလ်ဆီးနိုတ်အဖွဲ့သို့ တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။ ယခု နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲတွင် အမှတ်မပြည့်သော ဘာသာကိုသာ ဖြေခွင့်ရသော်လည်း မူကိုကား လက်ခံခြင်းမရှိသေးချေ။

(၆)

သဘင်အခမ်းအနားများ

(က) ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ ။ ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၁၉၆၀-၆၁ ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ ကို ၁၉၅၉ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့၊ နေ့လည် (၁၂) နာရီတိတိတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ယုဒသန်ခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲသို့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၊ သမဂ္ဂအမှုဆောင်ဟောင်းများ၊ ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ တက်ရောက် ကြသည်။

၁၉၅၈-၅၉ ခုနှစ် တကသဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုခင်မောင်အုန်းမှာ ကိုကိုးကျွန်းသို့ အပို့ခံရသောကြောင့် တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ဟောင်းနှင့် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးနုက တိုင်ပင်ကာ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကိုလှတင် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့သည်။

အခမ်းအနားတွင် အထူးဧည့်သည်တော်အဖြစ် ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းကျော်ဇော၊ ပထမဆုံး တကသဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော်ခင် တို့မှ မိန့်ခွန်းအသီးသီး ချီးမြှင့်ကြသည်။ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို ကြေညာခဲ့သည်။

ထိုကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲအတွက် အစဉ်အလာအရ ကျောင်းနေဝက် ပိတ်ပေးနေကျကို ပါမောက္ခချုပ်မှ ပိတ်မပေးခြင်း၊ ပါမောက္ခချုပ်နှင့် ဆရာများ မတက်ရောက်ကြခြင်းသည် ဝမ်းနည်းစရာဖြစ်သည်။

(ခ) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ ။ ။ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့ကို ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂ (I.U.S) မှ ကျောင်းသားများ နေ့ဟု သတ်မှတ်ကာ နှစ်စဉ်ကျင်းပခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်တွင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်မှစ၍ ကျင်းပခဲ့သည်။ ယခုနှစ် တွင်လည်း နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် တကသမြက်ခင်းပြင်တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ မတိုင်မီ အကြိုနေ့ မှစ၍ မြန်မာကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု ဓါတ်ပုံတို့ကို လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပန်းချီကျော်ကြီးများ၏ ပန်းချီကားအမျိုးမျိုးကို လည်းကောင်း၊ တကသ စာကြည့်ခန်းမတွင် ပြသခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂ သမိုင်းစာစောင်ကို ဝေ၍ တကသသက်သာ ချောင်ချိရေး စာရေးစက္ကူ၊ စာအိတ် စသည်များကိုလည်း ရောင်းချခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားမှ ပညာလာရောက် သင်ယူနေကြသော လူမျိုးခြားကျောင်းသားများမှ မိန့်ခွန်းအသီးသီး ပြောကြသည်။ ကြွရောက်လာသော ဧည့်သည်များအား အကျွေးအမွေးနှင့် ဧည့်ခံပြီး ရုပ်ရှင်ပြကာ ဖျော်ဖြေခဲ့သည်။

(ဂ) အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ။ ။ (၃၉) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို ၁၉၅၉ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့တွင် တကသ၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ရကသကျောင်းသားသမဂ္ဂ (၃) ခုမှ ပူးတွဲကျင်းပခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအစိုးရနှင့် လူထုအဖွဲ့ အစည်းများသို့ တခုတည်းသော အမျိုးသားနေ့ ကျင်းပရေးအတွက် ပန်ကြားခဲ့သည်။ (၃၉) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ကို တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၊ ဗိုလ်အောင်ကျော်ရင်ပြင်၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးတည်ဆောက်ရေး၊ အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက်ရေးနှင့် အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ထိန်းသိမ်းရေးစသော အဆိုများတင်သွင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဟောပြောချက်များကို အစိုးရမှ အသံသွင်းယူခဲ့သည်။ အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ညတွင် ပန်းချီပြပွဲ၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု ဓါတ်ပုံပြပွဲ၊ အငြိမ့်ကပွဲ၊ တကသ ရန်ပုံငွေအတွက် စာသောက်ဆိုင်များ ရောင်းခြင်းများနှင့် တကသ အဆောက်အဦကို မီးထွန်းညှိခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(ဃ) ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက်တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲ ။ ။ ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ် ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲကို ၁၉၅၉ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇-၈-၉) ရက်နေ့များတွင် တကသ အဆောက်အဦ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်၊ မကွေးဥပစာကောလိပ်၊ ကျောက်ဖြူဥပစာကော လိပ်၊ ပုသိမ်ဥပစာကောလိပ် သမဂ္ဂများနှင့် ရန်ကုန်ဆေးသိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ သက်ကြီးတက္ကသိုလ်ကျောင်း သားသမဂ္ဂ၊ ကျောင်းသားအင်အားစုများ၊ သယာယနှင့် စာဖတ်အသင်းပေါင်းချုပ်၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂနှင့် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၊ သယာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ ပါဝင်ကာ ကိုယ်စားလှယ် (၄၇) ယောက်၊ လေ့လာသူ (၂၁) ယောက်တို့ တက်ရောက် ကြသည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်များ အခြေအနေ၊ ကျောင်းစည်းကမ်း၊ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး သဘော ထား၊ ဖမ်းဆီးထားသော ကျောင်းသားများ ပြန်လွှတ်ရေးနှင့် ဝရမ်းကျောင်းသားများ ပြန်လည်ရပ်သိမ်းပေးရေး ပန်ကြားချက်၊ တက္ကသိုလ်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက် ကန့်ကွက်ပြီး၊ ကောင်စီတွင် သန့်ရှင်းမှု ဝင်ရောက်အရေးခံခြင်းကို ဝမ်းနည်းကြောင်းများကို ထုတ်ပြန်ရန် သဘောတူခဲ့ကြသည်။ စုပေါင်းတောင်းဆိုကြရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော သဘောတူညီချက်များကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့

သည်။ တမျိုးသားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်သော အရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်ရေး ပန်ကြားချက်ထုတ်ရန်နှင့် နိုင်ငံတကာရေးရာသဘောထားနှင့် ဆောင်ရွက်ရန်အကြံပေးချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့သည်။

(င) ဗိုလ်အောင်ကျော်နေ့ ။ ။ (၂၁) ကြိမ်မြောက် ဗိုလ်ကျော်နေ့ အခမ်းအနားကို ၁၉၅၉ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် ပူးတွဲကာ ဗိုလ်အောင်ကျော်၏ သင်္ချိုင်းဂူတွင်စုရုံးသွားရောက် ပန်းခွေများချ၍ အဓိဋ္ဌာန်စာတမ်းဖတ်ကြား၍ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခဲ့သည်။

(စ) ဟယ်ရီတန်နေ့ ။ ။ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ဟယ်ရီတန်နေ့ကို ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့်ပူးတွဲကာ ၁၉၆၀ ခု၊ မတ်လ (၂၂) ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သမဂ္ဂ (၃) ခုမှ အမှုဆောင်များ စုဝေးပြီး ဟယ်ရီတန်အုတ်ဂူရှိ ကြံတောသုဿန်သို့ လွှမ်းသူးပန်းခွေ သွားရောက်ချကာ အဓိဋ္ဌာန်စာတမ်း ဖတ်ကြားခဲ့သည်။

(ဆ) အမှုဆောင်များအဖမ်းခံရသောနှစ်လည်နေ့ ။ ။ ၁၉၅၉ ခု၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့တွင် လက်နက်ကိုင်တပ်သား (၂၀၀) ကျော်တို့သည် တကသ အဆောက်အဦကို ဝိုင်းဝန်းကာ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်း၊ အတွင်းရေးမှူးဟောင်း ကိုအောင်ဘန်းတို့ကို ဖမ်းဆီးခဲ့ကြသည်။ တကသအမှုဆောင် တဦးဖြစ်သော ကိုဖိုးသာဘေးအားလည်း ၎င်း၏နေအိမ်တွင် ဖမ်းဆီးခြင်းပြုခဲ့သည်။ တချိန်တည်းတွင် တကသ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဘကောင်း၊ တကသအတွင်းရေးမှူး ကိုခင်အောင်၊ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကိုဇော်ဝင်းတို့မှာ တိမ်းရှောင်၍နေခဲ့ရသည်။ ဖမ်းဆီးခံရသောကျောင်းသားများမှာ ကိုကိုးကျွန်းသို့ အပို့ခံရသည်။ ထိုအဖမ်းခံရသော ကျောင်းသားများနှင့်အတူ မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ၊ အထက်တန်းကျောင်းသားများ လွှတ်ရန်နှင့် ဝရမ်းကျောင်းသားများအား ဝရမ်းရုပ်သိမ်းရန် တနှစ်မြောက်နေ့တွင် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထိုနေ့တွင် ပိုစတာများကပ်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်းသော အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် အလံနက်များ လွှင့်ထူခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(ဇ) ကိုလိုနီစနစ် ဆန့်ကျင်ရေးနေ့ ။ ။ ဧပြီလ (၂၄) ရက်နေ့သည် နိုင်ငံတကာလူငယ်ကျောင်းသားများ၏ ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးနေ့ ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၅ ခု၊ ဧပြီလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် အင်ဒိုနီးရှားပြည် ဘန်ဒေါင်းမြို့တွင် အင်ဒိုနီးရှား၊ အိန္ဒိယ၊ သီဟိုဠ်၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံ (၅) နိုင်ငံမှ ဦးဆောင်၍ အာရှ-အာဖရိကတိုင်းပြည်များ ပါဝင်သည့် ဘန်ဒေါင်းညီလာခံကို ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ထိုညီလာခံမှ ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးကို ချမှတ်ခဲ့ပေသည်။

ထိုနေ့တွင် တကသသည် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ပြည်သူ့လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်တို့နှင့် ပူးတွဲကာ ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းစွာယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး အောင်မြင်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရန် ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

(ဈ) အာဇာနည်နေ့ ။ ။ ၁၉၆၀ ခု၊ ဇူလိုင်လ (၁၉) ရက်သည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးများ ကျဆုံးသည့် (၁၃) နှစ်မြောက်နေ့ ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားပညာရေး၊ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာကြီးများအား သတိရဦးညွတ်သည့်အနေနှင့် တကသ၊ ဗကသ၊ ရကသနှင့် တန်းခွဲတန်းချတိုက်ပွဲကော်မတီများ ပူးပေါင်းကာ အာဇာနည်ဗိမာန်သို့ ချီတက်အလေးပြုကာ တိုင်တည်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

(ည) ကိုကိုးကျွန်းပြန်များဂုဏ်ပြုပွဲ ။ ။ ၁၉၅၈ ခု၊ အောက်တိုဘာလတွင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းအား သန့်ရှင်းဖဆပလမှ အာဏာ လွှဲပြောင်းပေးစဉ်က တကသသည် အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် တကသအား နိုင်ငံရေးအာဏာတများထားကာ ၁၉၅၉ ခု၊ ဧပြီလ (၅) ရက်နေ့တွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်း၊ အမှုဆောင် ကိုဖိုးသာဘေးနှင့် အတွင်းရေးမှူးဟောင်း ကိုအောင်ဘန်းတို့အား ဖမ်းဆီး၍ ကိုကိုးကျွန်းသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ပေသည်။ (၁၃) လကျော်မျှ အချုပ်အနှောင်ခံရပြီး ၁၉၆၀ ခု၊ မေလ (၁၄) ရက်နေ့တွင် ပြန်လည်လွတ်လာခဲ့ပေသည်။ မှန်ကန်သော တိုက်ပွဲများ၊ လှုပ်ရှားမှုများကို ထောက်ခံကာ အခိုင်အမာပြုရင်း လူငယ်နှင့်ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များအား ဂုဏ်ပြုရန်လိုပေသည်။

သို့အတွက် ၁၉၆၀ ခု၊ မေလ (၂၁) ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အသင်းအဖွဲ့များကို ဖိတ်ကြား၍ တကသ၊ ဗကသနှင့် ပြည်သူ့လူငယ်အဖွဲ့ချုပ်တို့မှ ကြီးမှူးကာ ဂုဏ်ပြုပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(၇)

အထွေထွေလုပ်ငန်းများ

၁၉၅၉ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဓါတုဗေဒဌာန ပါမောက္ခဆရာဦးဘိုးသာသည် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခဲ့ပေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် (၃၅) နှစ်ကြာမျှ အမှုထမ်းခဲ့သော ပညာရှင်ဆရာတဦး ကွယ်လွန်သွားခြင်းကို တကသမဂ္ဂဝမ်းနည်းကြောင်း ကြေညာ၍ တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်အတူ ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲကို ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ နှစ်စဉ်ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ကျင်းပရာတွင် တက္ကသိုလ်ကစားခုန်စားကောင်စီမှ ငွေနှင့် အခြားအကူအညီများ ပေးမြဲဖြစ်၍ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် ပြေးခုန်ကစားပွဲအတွက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ငွေ (၂၀၀၀) ကျပ် ထုတ်ပေးရန် အကြောင်းကြားခဲ့သည်။ သို့သော် မရခဲ့ပါ။

၁၉၅၉ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၈) ရက်တွင် ကျင်းပခဲ့သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်အခမ်းအနားတွင် တက္ကသိုလ်အဓိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ မိန့်ခွန်းအား တကသမှ ကြိုဆိုခဲ့သည်။ မိန့်ခွန်းတွင် “ဆရာ၊ ကျောင်းသား ပြဿနာကို ဥပမာပြု၍ ဘယ်ကိစ္စမဆို ပြင်ပပယောဂမဝင်ရင် ဆရာနှင့်ကျောင်းသား ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းလိုကြောင်း”၊ ပညာရေးစနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ “လက်ရှိပညာရေးစနစ်ကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ ခေတ်နှင့်ရင်ဆောင်တန်းနိုင်သော ပညာရေးစီမံကိန်းများလိုကြောင်း” ဖြင့် ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်တကသမှ ကြိုဆိုထောက်ခံခြင်း ပြုခဲ့သည်။

၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် စာမေးပွဲများ ဖြေဆိုရတော့မည့်အတွက် ကျောင်းသားများ စာကြည့်နိုင်ရန် တကသ အစည်းအဝေးခန်းမအား နံနက်ခင်းမှ ည (၁၂) နာရီထိ ဖွင့်လှစ်၍ ဇန်နဝါရီ (၂၆) ရက်နေ့မှ စတင်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ စာကြည့်နိုင်ရေးအတွက် အစီအစဉ်နှင့် လိုအပ်ချက်များကို ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ပင်းယဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း အမှုဆောင်၊ သမဂ္ဂဝင် ကိုဝင်းမောင်သည် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၂) ရက်နေ့ညက ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ခဲ့ခြင်း၊ ပညာရေးဌာနမှ နေ့ကျောင်းသူတဦးဖြစ်သူ မတင်တင်အေး (ဘီအေအီးဒီ) ပထမနှစ်သည် ၁၉၆၀ ခု၊ မတ်လ (၆) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခဲ့ခြင်း၊ သထုံကျောင်းဆောင် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ (က) တန်း ကျောင်းသား ကိုချစ်ဝိတ်သည် ၁၉၆၀ ခု၊ ဧပြီလ (၂) ရက်တွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခြင်းတို့ကို တကသမှ အသုဘပို့ဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် (၇) ရက်နေ့ အင်္ဂလန်ပြည်၊ ကိန်းဘရစ်မြို့တွင် ပါမောက္ခဆရာကြီး ဖာနီဗယ် ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ဆရာကြီးသည် မြန်မာပြည်တွင် ၁၉၀၂ ခုနှစ်မှစ၍ အိုင်စီအက်စ်ဘဝနှင့် အမှုထမ်းခဲ့ပြီး နယ်ချဲ့ခေတ်လွတ်လပ်ရေးခေတ် တလျှောက်လုံးနှင့် ကွယ်လွန်သည့်နေ့အထိ မြန်မာပြည်၏ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို အစဉ်တစိုက်လုပ်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ထို့အတွက် တကသမှ ဆရာကြီးကွယ်လွန်သဖြင့် များစွာဝမ်းနည်းကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။

မန္တလေးဆောင်တွင် အစားအသောက်များကြောင့် ကျောင်းသားများ မူးဝေအော့အန်ကာ ဓါတ်လျှော့ကုန်ကြ၏။ သို့အတွက် ကျောင်းဆောင်အရာရှိမှတဆင့် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ ထိုက်သင့်သလို အရေးယူဆောင်ရွက်ပါရန် အကြောင်းကြားခဲ့သည်။

(၈)

ဌာနဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ

(က) ပြန်ကြားရေးဌာန ။ ။ တကသ သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးဌာနမှ အခါအားလျော်စွာ သတင်းလွှာများ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ တကသ၏လုပ်ငန်းများ၊ သဘောထားများ၊ သတင်းများကို ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားထုသို့ မပြတ်ဖြန့်ချိခဲ့သည်။ တကြိမ်လျှင် စောင်ရေ (၂၀၀၀) ခန့်ရှိကြ၍ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ် မောင်မယ်သစ်လွင် အကြံ့သတင်းလွှာ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

(ခ) သက်သာချောင်ချိရေးဌာန ။ ။ တကသ သက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှ ဖွင့်လှစ်ထားသောဆိုင်ကို ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ်စတွင် တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ခြင်း ပြုခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်သမဝါယမ၊ အင်းဝစာအုပ်တိုက်နှင့် အဆက်အသွယ်များယူကာ စာအိတ်၊ စာရေး စက္ကူနှင့် စာအုပ်များသာမက ဆပ်ပြာ၊ မင်အိုး၊ သွားတိုက်ဆေး၊ အလှကုန်အမျိုးမျိုး တိုးချဲ့ရောင်းချခဲ့သည်။ ပလပ်စတစ်ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း မှတ်ပုံတင်ကတ်များကို ရောင်းချနိုင်ခဲ့သည်။ မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်နှင့် မန္တလေးတက္ကသိုလ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများသို့လည်း သက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှ ဖြန့်ချိကာ တင်ပို့စဉ်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၅၉ ခု ကုန်ဆုံးချိန်ပိုင်းများတွင်ကား ပစ္စည်းရှားပါးမှု၊ ငွေကြေးအခက်အခဲများကြောင့် ဆိုင်ပိတ်ထားခဲ့ရပေသည်။

(ဂ) လူထုဆက်ဆံရေးဌာန ။ ။ တကသ လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနသည် တကသလုပ်ငန်းနှင့် ရောစပ်လျက်ရှိသည့် သာများပေသည်။ မြန်မာတို့၏ စာပေလောကဂုဏ်ပြုခြင်း အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်သော စာဆိုတော်နေ့ကို နတ်တော်လဆန်း (၁)

ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပမြဲ ဖြစ်ပေသည်။ စာဆိုတော်နေ့၏ အကြိုနေ့ဖြစ်သော ၁၉၅၉ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၉) ရက်နေ့ညတွင် ကလောင်အသင်း၊ စာနယ်ဇင်းအသင်းတို့နှင့် တကသတို့ ပူးပေါင်းကာ တကသ အဆောက်အဦတွင် စာဆိုပညာရှင်များဖြစ်သော ဦးအေးမောင်၊ ဦးဖေမောင်တင်၊ ဦးသိန်းဟန်၊ မင်းသုဝဏ်တို့အား ကန်တော့ပူဇော်ပွဲပြုလုပ်ကာ လူငယ်စာရေးဆရာများ၏ ဟောပြောပွဲများကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(ဃ) ကစားခုန်စားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဌာန ။ ။ တကသ ကစားခုန်စားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဌာနသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ၏ အားကစားလောက အဆင့်အတန်းမြင့်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်ဆရာများ၏ လျစ်လျူရှုခြင်းခံနေရသော တက္ကသိုလ်အား ကစားလောက ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ကူညီအားပေးခဲ့သည်။ ပြင်ပ အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သော တက္ကသိုလ်မှ အားကစား အသင်းအဖွဲ့နှင့် ကျောင်းသားများအား အထူးအားပေးခဲ့ကြသည်။

တက္ကသိုလ်နှစ်ပတ်လည် ပြေးခုန်ကစားပွဲ ပိုမိုစည်ကားရေးအတွက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ လတွင် ယိုးဒယားပြည်၊ ဘန်ကောက်မြို့၌ ကျင်းပသော အရှေ့တောင်အာရှမိသားစု အိုလံပစ်ပြိုင်ပွဲအတွက် ရွေးချယ်ခြင်းခံရသော တက္ကသိုလ်မှ အားကစားသမား (၁၇) ဦးအား ဂုဏ်ပြုပွဲဖြစ်မြောက်ရန် ကြိုးစားဆောင်ရွက်၍ အောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အိန္ဒိယပြည်၊ အာဂရာမြို့၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲသို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ထူးချွန်သော အားကစားသမားများ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေးအတွက် တက္ကသိုလ်အားကစား ကောင်စီမှတဆင့် ပါမောက္ခချုပ်ထံသို့ တောင်းဆိုပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ အားကစားသမား (၈) ဦး ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စာအုပ်စာတမ်းများ ရှားပါးသည့်အတွက် နိုင်ငံခြားတက္ကသိုလ်မှ အားကစား စာအုပ်များ လှူဒါန်းနိုင်ရန် စာဖြင့်ရေးသား အကူအညီတောင်းခဲ့သည်။ အချို့တဝက်ရရှိခဲ့သည်။

ကမ္ဘာကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ မစ္စတာအဘူဂစ်ဒါရီ၏ ယေဘုယျသတင်းပေးချက်အရ ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ တွင် ဘူလ်ဂေးရီးယားပြည်၊ ဆိုဖီယာမြို့၌ ကျင်းပမည်ဖြစ်သော ကမ္ဘာတက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မှ ထူးချွန်သော အားကစားသမားများ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေးကို တက္ကသိုလ် ကစားခုန်စားကောင်စီတွင် တင်ပြရာ မူအားဖြင့် လက်ခံလိုက်ပြီး ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကစားခုန်စားကောင်စီတွင် ဆရာ (၅) ဦးနှင့် တကသ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် (၅) ဦးပါဝင်ခဲ့ရာ နိုင်ငံခြားမှ နည်းပြဆရာ တောင်းယူရေးကို ကစားခုန်စားကောင်စီတွင် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထို့အတွက် အမေရိကန်ပြည် ဖူး(လ်)ဘရိုက်စီမံကိန်းမှ ဘတ်စကတ်ဘော၊ ဘော်လီဘော၊ တင်းနစ်နှင့် ရေကူးတို့အတွက် နည်းပြဆရာ မစ္စတာဒစ်ဘောင်းဝါး နှင့် ဇနီးတို့ မကြာမီက ရောက်ရှိလာခဲ့ပေသည်။

တက္ကသိုလ်အလေးမ အားကစားရုံကြီးတွင် ကစားသူ လူဦးရေနှင့် မညီမျှလာသည်တို့ကို တွေ့ရှိ၍ အဆောက်အဦသစ် တိုးချဲ့ရေးကို တောင်းဆိုပေးခဲ့ရာ ရရှိခဲ့ပေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တကြိမ်တခါမျှ လေ့လာဆန်စစ်ခြင်း မပြုလုပ်ခဲ့ဘူးသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အားကစားလောက စစ်တမ်းတစောင်ကို ရေးသား၍ တက္ကသိုလ်ကစားခုန်စားကောင်စီသို့ တင်သွင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဘဏ္ဍာငွေ အခက်အခဲရှိမှုကြောင့် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ပေါင်းစုံ ပြေးခုန်ကစားပွဲ မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့။ အားကစားသတင်းစဉ် စာစောင်များ မထုတ်နိုင်ခဲ့ပေ။

တက္ကသိုလ် အားကစားအသင်းအဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတရပ်ကိုလည်း ဩဂုတ်လ တတိယပတ်အတွင်း ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ထားသည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ပြုလုပ်သော မန္တလေးတက္ကသိုလ် ငွေရတုသဘင်ပွဲသို့ ကိုယ်စားလှယ် လွှတ်ခြင်း၊ တကသ၏ စီမံကွပ်ကဲမှုဖြင့် ပြဇာတ်ပါဝင်ကပြ နိုင်ခဲ့ခြင်းများဖြင့် ကူညီခဲ့သည်။

(င) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းဌာန ။ ။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ကြွေးကြော်သံဖြစ်သည်။ ဇာတိမာန်တက်ကြွဖွယ် စာမူများ၊ စာပေမြောက်သော စာကောင်းပေမွန်များ၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ မိတ်ဆွေဖြစ်ရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု မြှင့်တင်ရေး တို့အတွက် ရည်သန်၍ ထုတ်ဝေခဲ့ပေသည်။

၁၉၅၀-၆၀ ခုနှစ်သည် တကသ၏ အနှစ် (၃၀) မြောက်သော နှစ်ကာလဖြစ်သည်။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကို အထူးထုတ် ဖြစ်လိုသည်။ သို့ရာတွင် ရန်ပုံငွေ အခက်အခဲမှာ မတည်ငွေပင် မရှိဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့အတွက် ရန်ပုံငွေများကို လိုက်လံကောက်ခံကာ မတည်ငွေရှာဖွေခဲ့ရသည်။ ပုံနှိပ်တိုက်မှလည်း ငွေကြေးအတွက် များစွာကူညီခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်များစွာသော အခက်အခဲကြား မှပင် နှစ် (၃၀) မြောက် တကသ၏ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းသည် တမူထူးခြားစွာ ထုတ်ဝေနိုင်ပေတော့မည် ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၀ ခု၊ ဩဂုတ်လအတွင်း ထွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

(စ) နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာန ။ ။ ကျောင်းသားထုနှင့် ပြည်သူလူထုအတွက် တကသ၏ ပြောင်မြောက်သော တိုက်

ပွဲများကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားအချင်းချင်း သွေးစည်းညီညွတ်ရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် လည်းကောင်း၊ တကသ၏ ဂုဏ်သိက္ခာသည် ကမ္ဘာတိုင်းပြည်များတွင် ထင်ရှားပေါ်လွင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသားလောကတွင် ထင်ရှားသည့် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် (IUS/ Cossec) နှစ်ခုစလုံးနှင့် တကသသည် ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ဆက်သွယ်ရာတွင် အခြေခံနှစ်ချက် ပေါ်တွင် မူတည်ပြီး ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။

၁။ နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်ရေးနှင့် အလုပ်တူပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေး။

၂။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ရေး စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ် ကွန်ဂရက်ပြီးမြောက်ပြီး နောက်ပိုင်းကာလတွင် အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ကျောင်းသားလူငယ်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တကသသည် ဆက်သွယ်မှုတွင် အထူးတိုးတက် ကောင်းမွန်လာခဲ့သည်။

တောင်အာဖရိကတိုက်ရှိ ကျောင်းသားလူငယ်များ၏ လူဖြူလူမဲခွဲခြားချက် တိုက်ဖျက်ရေးတိုက်ပွဲ၊ အဲလ်ဂျီးရီးယားရှိ ကျောင်းသားလူငယ်များ၏ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲ၊ တောင်ကိုရီးယား ကျောင်းသားလူငယ်များ၏ ဆစ်မန်ရီးဖက်ဆစ်အာဏာရှင်အစိုးရ တိုက်ဖျက်ရေးတိုက်ပွဲ၊ တူရကီရှိ ကျောင်းသားလူငယ်များ၏ မန်းဇီးဖက်ဆစ်အာဏာရှင်အစိုးရ တိုက်ဖျက်ရေးတိုက်ပွဲ၊ ဂျပန်ရှိ ကျောင်းသားလူငယ်များ၏ အမေရိကန် တပည့် အလိုတော်ရှိ ကီရို အစိုးရဖျက်ရေး၊ ဂျပန်ပြည်အား ကျွန်ုပ်တို့လုပ်မည့် ဂျပန်-အမေရိကန် စစ်ပြေငြိမ်းရေးစာချုပ် ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် ဟိုက်ဒရိုဂျင်-အနုမြူဗုံး မစမ်းသပ်မဖောက်ခွဲရေး၊ လုံးဝပိတ်ပင်ရေး ငြိမ်းချမ်းရေးတိုက်ပွဲတို့ကို တကသမှ ထောက်ခံခဲ့သည်။

တကသသည် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ကို နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် တခမ်းတနား အောင်မြင်စွာကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဓါတ်ပုံပြပွဲ၊ ပန်းချီပြပွဲများအပြင် ကြွရောက်လာသော စည်သည်များအား စည်ခံကျွေးမွေးခြင်းနှင့် ရုပ်ရှင်ကားဖြင့် ဖျော်ဖြေခြင်းများဖြင့် ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာမှ ပညာသင်များ စုံညီစွာ တက်ရောက်ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်များမှအပ ကျန်နိုင်ငံတကာရှိ ကျောင်းသားများနှင့် တကသဆက်သွယ်ရာတွင် အဆက်အသွယ် လွယ်ကူသည်။ ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်ရှိ ကျောင်းသားလူငယ်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တကသဆက်သွယ်ရာတွင် နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် ဆက်သွယ်ရေးကို ထိန်းချုပ်ချယ်လှယ်မှုများ ပြုခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ၃-၂၀၀၄ မစ္စတာအဘူဂစ်ဒါရီနှင့် အဖွဲ့ဝင် (၁) ဦးဖြစ်သော ဆန်တိုဆာတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိပြီး တကသအမှုဆောင်များနှင့် တရားဝင်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သို့အတွက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် တကသ ဆက်သွယ်ရေးသည်လည်း ပိုမိုတိုးတက်လာခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသားလူငယ်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကျင်းပပြုလုပ်သော နှီးနှောဖလှယ်ဆွေးနွေးပွဲများ၊ ကွန်ဖရင့်နှင့် ကွန်ဂရက်များသို့ တကသမှ ကိုယ်စားလှယ်တက်ရောက်ရန် အချိန်မီ ဖိတ်ကြားခဲ့ကြသည်။

(၆) ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် ကွန်ဂရက် (အောက်တိုဘာလအတွင်း အီရတ်နိုင်ငံ၊ ဘက်ဂူဒက်မြို့တော်) သို့ တက်ရောက်ရန် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။

(၉) ကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာကျောင်းသားကွန်ဂရက် (ဩဂုတ်လ ၂၁-၃၁၊ ဆွစ်ဇာလန်) သို့ Cossec မှလည်းကောင်း၊ အာရှဒေသန္တရ နှီးနှောဖလှယ်ဆွေးနွေးပွဲ (မတ်လ ၂၁ ရက်၊ ဧပြီလ ၈ ရက်၊ မလေးပြည်) သို့ Cossec မှလည်းကောင်း၊ တတိယအကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ (စက်တင်ဘာလ ၁-၁၁ ရက်၊ စတော့ဟုမ်း) သို့ စတော့ဟုမ်းဗဟိုကျောင်းသားများအစည်းအရုံးမှ လည်းကောင်း၊ နွေရာသီကျောင်းသင်တန်း (ဇူလိုင်လ ၁-၁၄ ရက်၊ **Crimea**) သို့ ဆိုဗီယက်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများကောင်စီမှလည်းကောင်း၊ (၁၁) ကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများနှီးနှောဖလှယ်ဆွေးနွေးပွဲ (ဩဂုတ်လ ၅-၁၃ ရက်၊ ဆွီဒင်) သို့ ဆွီဒင်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ လည်းကောင်း၊ (၇) ကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာကျောင်းသားကွန်ဖရင့် (ဇူလိုင်လ ၁၈ - ဩဂုတ်လ ၁၄၊ ဂျပန်) သို့ နိုင်ငံတကာ ကျောင်းသားများအသင်း၊ ဂျပန်မှ လည်းကောင်း၊ ပထမအကြိမ်မြောက် နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများနှီးနှောဖလှယ်ဆွေးနွေးပွဲ (ဇူလိုင်လ ၁၇-၂၇ ရက်၊ ယူဂိုစလပ်) သို့ ယူဂိုစလပ်နိုင်ငံကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာလူငယ်ဆွေးနွေးပွဲ (ဧပြီလ ၁၇-၂၂ ရက်၊ အနောက်ဘာလင်) သို့ တကသအား **A.I.J (WR)** မှ လည်းကောင်း၊ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားခြင်းခံခဲ့ရသည်။

ထိုဖိတ်ကြားချက်များကို တကသသည် လက်ခံရရှိငြားသော်လည်း အခြေအနေအရပ်ရပ်များကြောင့် ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ချေ။ အခြေအနေအကျပ်တည်း ကြားထဲမှ အတတ်နိုင်ဆုံးကြိုးစားပြီး (၆) ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ကွန်ဂရက်သို့ တကသမှ ကိုယ်စားလှယ် တက်ရောက်နိုင်ရန် ဆက်လက်ကြိုးပမ်း သွားမည်ဖြစ်သည်။

(၉)

ကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် တကသအမှုဆောင်၏ လုပ်ငန်းများကို တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

တကသရွေးကောက်ပွဲအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးသော ရွေးကောက်ပွဲကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများအား

လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့နှင့် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ပြပွဲပြုလုပ်ရာတွင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးသော ပန်းချီဆရာ ဦးနန်းဝေအားလည်းကောင်း၊ ဓါတ်ပုံပြပွဲတွင် ဓါတ်ပုံများစုဆောင်းစိုက်ထုတ်ပေးသော ဟံသာဝတီ သတင်းစာမှ ဦးရွှေမောင်အားလည်းကောင်း၊ မန္တလေးငွေရတုသဘင်သို့ ကပွဲအကူအညီပေးရာတွင် တာဝန်ခံကူညီပေးသော လူငယ်ဒါရိုက်တာ တက္ကသိုလ် မြတ်လေးအားလည်းကောင်း၊ တယ်လီဖုန်းကြေးမပေးဆပ်နိုင်သဖြင့် ပြန်လည်တပ်ဆင်ပေးရန်ကြိုးစားရာ၌ ငွေ (၁၀၀) လှူပေးသော နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုအားလည်းကောင်း၊ ငွေ (၁၀၀) လှူပေးသော တကသထမင်းဆိုင်မှ ဒေါ်ကြည်ကြည်အားလည်းကောင်း၊ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ထုတ်နိုင်ရေးအတွက် မတည်ငွေလှူဒါန်းပါဝင်ကြသော အမှုဆောင်ဟောင်းများ၊ အရာရှိကြီးများ၊ ကုန်သည်များ၊ သတင်းစာတိုက်များအားလည်းကောင်း တကသမှ အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

(၁၀)

နိဂုံး

ရဲဘော်တို့-

၁၉၅၉-၆၀ သမဂ္ဂသက်တမ်းသည်၊ ဆူးပြောင့်ခလုတ်များဖြင့် ပြည့်လျှမ်းနေသော အကြမ်းတမ်းဆုံးခရီး ဖြစ်သည်။ တပြည်လုံးတွင် ဒီမိုကရေစီဆိတ်သုဉ်းကာ၊ ပြည်သူတရပ်လုံးမှာ အလုံးကြွလျက်ရှိသော ကာလဖြစ်သည်။ ပြင်းထန်သော မုန်တိုင်းကြားဝယ် သမဂ္ဂသည် မားမားရပ်နိုင်စွမ်းပါမည်လောဟူ၍ ရင်တမမဖြစ်ခဲ့ရသည်။ “ကျောင်းသားပြည်သူ့အားကို မည်သူမျှ မတားနိုင်၊ တားဆီးနိုင်သောရာဝေင်သည် ကမ္ဘာတွင်မရှိ” ဟူသော သဘောကို တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ကျောင်းသားပြည်သူတို့၏တိုက်ပွဲ၊ အာရပ်ပြည်ထောင်စုသမ္မတနိုင်ငံ ကျောင်းသားတို့၏ တိုက်ပွဲ၊ အီရတ်ကျောင်းသားတို့၏ တိုက်ပွဲ၊ ဂျပန်ပြည်ကျောင်းသားလူငယ်များ၏ ဂျပန်-အမေရိကန် စာချုပ်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် ကီရိုအစိုးရ နုတ်ထွက်ပေးရေးတိုက်ပွဲ၊ တောင်အာဖရိကနှင့် အဲလ်ဂျီးရီးယား ကျောင်းသားလူငယ်များ၏ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲ၊ တောင်ကိုရီးယားနှင့် တူရကီရှိ ကျောင်းသားလူငယ်တို့၏ ဖက်ဆစ်အာဏာရှင်အစိုးရ တိုက်ဖျက်ရေးတိုက်ပွဲများတွင် အထင်အရှားပြလျက် ရှိချေသည်။

သမဂ္ဂရဲဘော်တို့-

တကသသည် ကြီးမားသောအန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီး ကျောင်းသားပြည်သူတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ တကသလုပ်ငန်းတို့ကို ဖျက်ဆီးရန် တရားမဲ့စွာလုပ်ကြံခြင်းများ ခံခဲ့ကြရသည်။ သို့တစေလည်း ငါတို့တကသသည် သက်တမ်း (၃၀) ပြည့်မြောက်ခဲ့သည်တိုင်အောင် ကျောင်းသားထုအတွက် ကိုယ်ကျိုးမဖက်သောရာဇဝင်၊ ပြည်သူလူထုအတွက် သစ္စာမဖျက်ခဲ့သော အစဉ်အလာများကို အလေးအနက်ပြုကာ ကြံ့ကြံ့ခံ ရပ်တည်နိုင်စွမ်းခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသားပြည်သူတို့ အားကြောင့် ဒီမိုကရေစီ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အမိုက်သားများသည် ယာယီအားဖြင့် ဖယ်ရှားသွားခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ဆက်လက်၍ ကြိုးပမ်းရပေဦးမည်။ သမဂ္ဂပျက်ပြားစေရန် ကြံရွယ်ချက်များရှိနေပေရာ သမဂ္ဂတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ဆက်လက်ချီတက်ကြရန် လိုပေသည်။ မှန်ကန်သော သဘောထားနှင့် ကျောင်းသားပြည်သူတို့၏ အင်အားသည် အောင်ပွဲကို ဆင်နွှဲနိုင်မည်သာတည်း။

- ငါတို့အားကား ကျောင်းသား၊ ငါတို့လက်နက်ကား သမဂ္ဂ
- ပညာရေးလုပ်ဆောင်ချက် ကန့်ကွက်ကြ
- သမဂ္ဂတည်မြဲရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ကြ
- တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အခွန်ရှည်တည်မြဲပါစေ

(ပုံ)

စိန်ဝင်း*

ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

(၁၉၅၉-၆၀)

နေ့စွဲ- ၁၉၆၀ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက် (အိုးဝေနှစ်လည်စာစောင်)

Source: Oway Magazines

ဦးလှတင် (၁၉၅၉-၆၀)

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ ၁၉၅၅-၅၆ ခုတွင် မော်လမြိုင်ဥပစာကောလိပ်တွင် ပညာဆည်းပူး၍ ၁၉၅၇-၅၈ တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက် ပညာဆည်းပူးသည်။ ၁၉၅၈-၅၉ခုတွင် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၌ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရ၍ ၁၉၅၉-၆၀ ခုတွင် တကသဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပွဲတွင် ထိုစဉ်က သန့်ရှင်းဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ယခုနိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက သစ္စာဆိုပေးသည်။

ဒီမိုကရေစီရေး မှောင်ကျချိန်၌ တကသသည် အကျပ်အတည်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ တကသ၏ အခွင့်အရေးများ ရပ်သိမ်းခံရသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီသည် သမဂ္ဂဝင်ကြေးများ ကောက်ခံပေးရာမှ ရပ်ဆိုင်းပစ်ခဲ့သည်။

ကျောင်းဆောင်နေခွင့် စည်းကမ်းကို ပြင်ဆင်ကာ နေရာချထားမှု ပြောင်းလဲမှုများကြောင့် ကျောင်းသားဆန္ဒပြပွဲများ ပေါ်ခဲ့သည်။ အောက်တိုဘာကျောင်းပိတ်ရက်တွင် ကျောင်းသားများ ကျောင်းဆောင်နေခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ မီးတုတ်ကိုင့် ဆန္ဒပြပွဲများဖြစ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များက တောင်းပန်ရမည်ဟု အကျပ်ကိုင်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။

တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်အရ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီ လူကြီး (၂) ဦးကို ကျောင်းသား ထု မဲဆန္ဒဖြင့်ရွေးချယ်ရာ တကသမှ တင်သွင်းသော ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ရွေးချယ်ခံရသည်။

တက္ကသိုလ်တွင် စာပေသင်ကြားပို့ချရာ၌ ဘာသာရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောင်းလဲခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့၏။ မြန်မာရာဇဝင်ကို ဘာသာတရပ်အဖြစ် သင်ကြားနေရာမှ ရပ်ဆိုင်းပစ်သဖြင့် ကျောင်းသားပြည်သူများက ကန့်ကွက်ကြသည်။ တက္ကသိုလ် နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲကျင်းပရေးအတွက် ကြီးမားသော ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြမှုကြီးများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ပါမောက္ခ ချုပ်အိမ်ကို ဝိုင်း၍ အရေးဆိုခြင်းများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်အဓိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက မြန်မာရာဇဝင်ကို ဆက်လက်သင်ကြားစေခြင်း၊ နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲကျင်းပရန် တိုက်တွန်းဆုံးဖြတ်ခြင်းများ ပြုခဲ့သည်။ နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲများကို စက်တင်ဘာလတွင် ကျင်းပပေးခဲ့သည်။

ကိုလှတင်သည် တက္ကသိုလ်၌ ဆက်လက်ပညာ ဆည်းပူးဆဲဖြစ်၏ ။

(တဖက်စာမျက်နှာမှ)

ကိုစိန်ဝင်း* (သုံးခွ)- ၁၉၅၉-၆၀ ခု တကသ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာသည် တကသသမိုင်းတွင် အထူးခြားဆုံး အပြည့်စုံဆုံးထဲမှ တခုဖြစ်သည်။ ၁၉၇၁ ခု၊ မေလမှ ဇွန်လအထိ ကျွန်းစနစ်ဖျက်သိမ်းရေး အစာငတ်ခံဆန္ဒပြတိုက်ပွဲတွင် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပြီး၊ ကျွန်းစနစ်ဖျက်ပြီး အင်းစိန် (တွဲဖက်ထောင်) သို့ သူ့အား လူနာထမ်းစဉ်ဖြင့်သယ်ကာ ကျွန်းတိုက်၌ အကျဉ်းချထားခဲ့သည်။ ကျွန်းတိုက်ပွဲ နောက်ထပ် နှစ်ရက်သုံးရက်ဆက်ပါက ကိုစိန်ဝင်းပါ သေဆုံးသွားနိုင်သည်။ ၎င်းဒဏ်များကြောင့် သေဆုံးချိန်အထိ ကျန်းမာရေးချို့ယွင်းခဲ့ရသည်။ နောက်ဆုံးအကြိမ် ထောင်ထဲရောက် တော့လည်း ၎င်းဒဏ်များကြောင့်ပင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ (ဦးလှဖေ မှတ်ချက်- ငြိမ်း၊ ကိုစိန်ဝင်း- သုံးခွ၊ စာ- ၁၂၊ အမှတ်စဉ်- ၄၊ မေ ၂၀၀၀။ တယ်လီဖုန်းမေးမြန်းချက်) ၁၉၈၈ ခု၊ စက်တင်ဘာလ စစ်တပ်အာဏာသိမ်းအပြီး နယ်စပ်သို့ထွက်အလာ မူလကျန်းမာရေး ချို့ယွင်းသောဒဏ်ကြောင့် လမ်းခရီး ဖင့်နှေးနေပြီး ခြေထောက်တွင်ဒဏ်ရာရကာ နတ်တ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရသည်။ ၁၉၉၀ ဒီဇင်ဘာတွင် အသည်းအသန်နေမကောင်း ဖြစ်၍ ၁၉၉၁ ဇန်နဝါရီလဆန်းတွင် အင်းစိန်ထောင်ဆေးရုံသို့ တင်လိုက်ရသည်။ ၁၉၉၁ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် ထောင်ဆေးရုံတွင် ကွယ်လွန်သည်။ (အကျဉ်းထောင်ထဲမှ အာဇာနည်များ၊ ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်၊ ၁၉၉၉၊ စာ-၁၈။ အေအေပီပီ)၆၂၉

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၅၉- ၁၉၆၀)

မခင်ခင်စော (စာကြည့်တိုက်မှူး)	ကိုဗဆွေလေး (ငွေထိန်း)	ကိုလှတင် (ဥက္ကဋ္ဌ)	ကိုစိန်ဝင်း (ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)	ကိုညိုဝင်း (အတွင်းရေးမှူး)
ကိုမြသန်း (တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး)	ကိုကိုကြည် (လူထုဆက်သွယ်ရေး)	ကိုအောင်ဝင်း (သက်သာချောင်ချိရေး)	ကိုတင်မောင်ဆွေ (ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ကစားခုန်စား)	ကိုကျော်လှိုင် (နိုင်ငံခြားရေး)
ပိယယား	နာရိုင်းနား		ဦးကံသိန်း	ကိုဘပေါ်
				ကိုလှကျော်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ - အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းကော်မတီ (၁၉၅၉-၁၉၆၀)

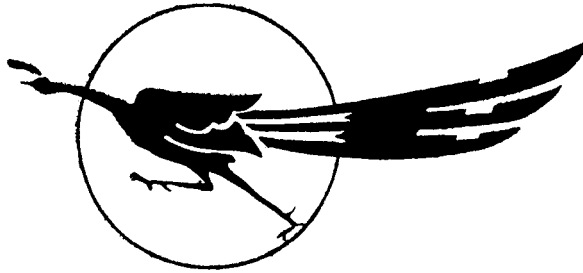

မခင်ခင်အေး (အမှုဆောင်) ကိုဗဆွေလေး (ငွေထိန်း) ကိုအောင်သိမ်းနိုင် (အိုးဝေတာဝန်ခံ) ကိုထွားစိန် (အတွင်းရေးမှူး)
 ကိုသန်းမောင် (အမှုဆောင်) ကိုနန္ဒ (အမှုဆောင်) ကိုလှရွှေ (အမှုဆောင်)

Source: Owe Magazine

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အစိုးရခေတ် တကသ (၁၇) လခရီး (ခိတ်ပုံကဏ္ဍ)

ဗိုလ် ချုပ်ကြီး အစိုးရခေတ် တကသ ၁၇ လခရီး

ငါ၏ ဦးခေါင်းသည် ဆွေးခြင်းခြင်း နီမြန်းလင့်ကစား
ငါကား ဦးမညွတ်

သန့်ရှင်း ဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးချက်အရ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း အစိုးရသည် ၁၉၅၀ ခု အောက်တိုဘာလ ၂၀ ရက်နေ့မှ ၁၉၆၀ ခု ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့ထိ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ၁၇ လ အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အစိုးရ၏ ၁၇ လ သမယတွင် တကသ သည် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးကို ရင်ဆိုင် ခဲ့ရသည်။ တကသ ဥက္ကဋ္ဌ နှင့် အမှုဆောင် တဦးအား ဖမ်းဆီး၍ ကိုကိုးကျွန်းသို့ပို့ခြင်း၊ ဒုဥက္ကဋ္ဌ နှင့် အတွင်းရေးမှူးအား လိုက်လံ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ တကသ အခွင့်အရေးများကို ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်းများဖြင့် တကသ ပြိုကွဲစေရန်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

သို့တစေ တကသ သည် သစ္စာရှိရှိ ဇွဲသတ္တိဖြင့် မှန်ကန်သော လမ်းစဉ်ကို ကိုင်စွဲလျက်၊ ကျောင်းသား ပြည်သူတို့အားဖြင့် မားမား ရပ်ခဲ့သည်။ ဤသို့ ရပ်တည် ခဲ့ရသည့် ၁၇ လ ခရီးကို တကသ ရာဇဝင်တွင် မှတ်တမ်းတင်ရမည်ဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အစိုးရခေတ် တကသ ၁၇ လ ခရီးကို ခိတ်ပုံများဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ဖော်ပြပါကြောင်း။

၁၉၅၀-၅၉ တကသ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ကျမ်း သစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ၁၉၅၀ ခု စက်တင်ဘာလ ၂ ရက် နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုနေ့ပွဲပင် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီး ချုပ် ဦးနုက မိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းအား အာဏာ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်။

ဤသို့ အာဏာလွှဲပြောင်းခြင်းသည် အစိုးရအာဏာ ကို သွေးထွက်သံယိုမှု မဖြစ်စေဘဲ အတင်းအကြပ် သိမ်း ဖိုက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးကို ထိပါးရန် အ တွက် နယ်ချဲ့သမားပယောဂဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်း ငြိမ်

ချမ်းရေးကို အန္တရာယ်ပြုရန်နှင့် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး များကို အတား အဆီးပြုရန် ဖြစ်သည်ဟု တကသ မှ သဘောထားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် တကသ သည် ဗမာသ များ အဖွဲ့ချုပ် ရကသ တို့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ၁၉၅၀ ခု စက်တင်ဘာ လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် စည်းဝေးကန့်ကွက်၍ လှည့်လည် ဆန္ဒပြခဲ့သည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အဓိပတိသစ် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီး ချုပ် မိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက ၁၉၅၀ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့ ဘွဲ့နှင်းသဘင်မိန့်ခွန်းတွင် ကျောင်းစည်း ကမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ထည့်သွင်း ပြောကြားခဲ့ရာ၊ ထိုမိန့် ခွန်းကို အကြောင်းပြု၍ ကျောင်းစည်းကမ်း များဖြင့် ကျောင်းသား အခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင်တားဆီးရန်၊ ဖိနှိပ်လှုံ့ဆော်လာသည်။ တက္ကသိုလ်ဆရာနှစ်ဦးနှင့် ပြင် ပပုဂ္ဂိုလ် သုံးဦးတို့ကလည်း နိုင်ငံတော်အသံလွှင့်ဌာနမှ လှုံ့ဆော် အသံလွှင့်ခဲ့သည်။

ဤသို့လှုံ့ဆော်နေခြင်းကို ကန့်ကွက်သည့် သဘော ဖြင့် ၁၉၅၀ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ကျောင်း သားများက မီးတုတ်ကိုင် ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။

Source: Oway Magazines

၁၉၅၀ ခု ဒီဇင်ဘာလတွင် ရန်ကုန်မြို့နှင့် တက္ကသိုလ်အဝှမ်း မြို့ရွာသစ်ရှင်းရေး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ သစ်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းသည် မွန်မြတ်သော လုပ်ငန်း၊ ပြည်သူ့အကျိုး ပြုလုပ်ငန်းဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ၊ တကသ သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဆရာများ အသင်းနှင့် ပူးတွဲ၍ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ၅၀၀ကျော်ဖြင့် တက္ကသိုလ်နယ်မြေ ဓမ္မာရုံဝင်းတွင် သစ်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ခဲ့သည်။

၁၉၅၀ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၁၄ ရက်

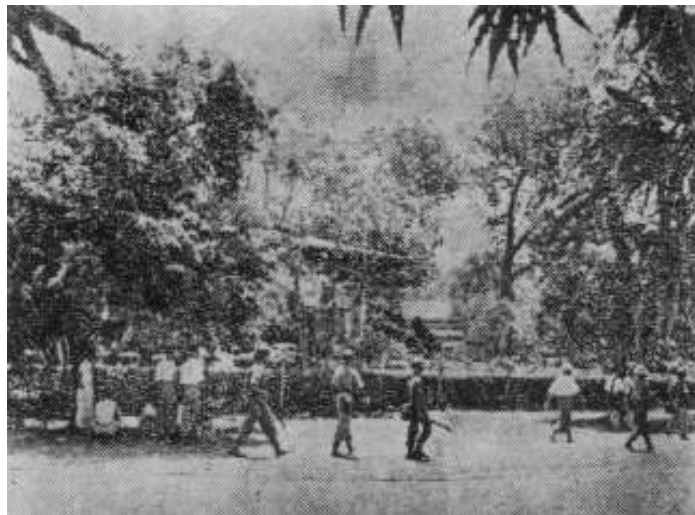
Source: Oway Magazines

နှစ်နှစ်တကြိမ် ကျင်းပဖြစ်သော ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဥပတော်ကို ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ချစ်ကြည်ရေး၊ အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှု မြှင့်တင်ရေးတို့ကို ရည်ညွှန်းလျက်၊ လူမျိုးစုအသင်းအဖွဲ့များ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အနုပညာအသင်း၊ သဟာယ နှင့် စာဖတ်အသင်းများစသည့် အသင်းအဖွဲ့ မေါင်းစုံ ပါဝင်ကူညီမှုဖြင့် ၁၉၅၀ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၂၂-၂၃ ရက်နေ့ များတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ယုဒသန် မြက်ခင်း၌ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး အစိုးရ လက်ထက်တွင် ၁၉၅၉ ခု တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေ ကြမ်းကို ပြုလုပ်ခဲ့ရာ၊ ထိုပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေကြမ်းအရ ပါမောက္ခ ချုပ်ကို တဦးတည်းအာဏာရှင် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိစေ ခြင်း၊ ကျောင်းသားရေးမှူးများ ခန့်ထားခြင်းဖြင့် တက္က သိုလ်လောကတွင် ပြင်ပမှဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခွင့် ရကာ ကျောင်းသား အခွင့်အရေးများကို ပိတ်ပင်တားဆီးရန် ကြံရွယ်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ၁၉၅၉ ခု ဇန်နဝါရီလ ၁၆ရက် နေ့တွင် တကသ အထူး အစည်း အဝေး ခေါ်ယူ၍ တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် လှည့်လည်ဆန္ဒပြ ကန့်ကွက်ခဲ့ ကြရပြန်သည်။

ဖမ်းဆီး၍ ကိုကိုးကျွန်းသို့ အပို့ခံရသော တကသ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်း

Source: Oway Magazines

ဗိုလ်ချုပ်နဝင်း အစိုးရအား အာဏာ လွှဲပြောင်း ပေးခြင်းသည် အာဏာကို သွေးထွက်သံယိုမှုမဖြစ်စေဘဲ အတင်းအကြပ် သိမ်းပိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ လူထုအတွင်း ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေး များကို ပိတ်ပင် တားဆီးရန် ဖြစ်သည်ဟု တကသ မှ သဘော ထား ခဲ့ သည့် အတိုင်း၊ ၁၉၅၈ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့မှစ၍ တပြည်လုံးအနှံ့ အပြား ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ကိုကိုးကျွန်းသို့ ပို့ခြင်းများ ပြုခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခု ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့တွင် စစ်တပ် ပုလိပ်တပ် ၅၀၀ ကျော်ဖြင့် တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂအဆောက်အဦကို ဝိုင်းဝန်းကာ တကသ ဥက္ကဋ္ဌ နှင့်အမှုဆောင် များအား ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။

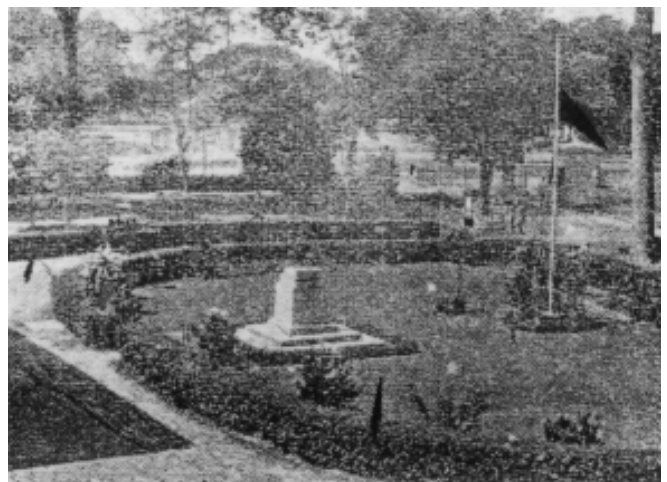
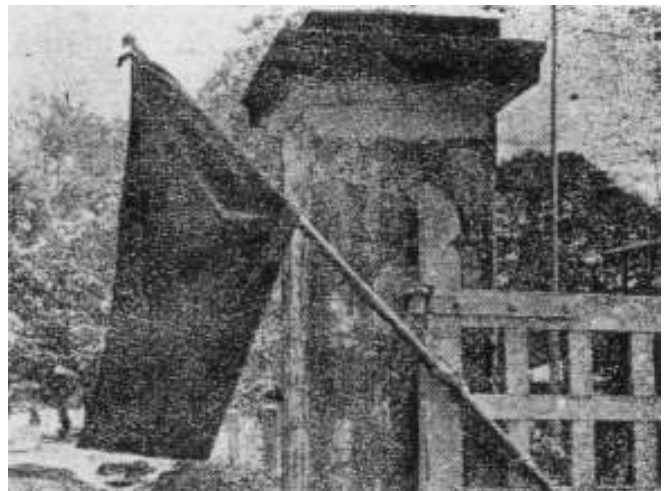
လိုက်လံ ဖမ်းဆီးသဖြင့် ရက်ပေါင်း ၄၉၄ ရက်မျှ တိမ်းရှောင် နေခဲ့ရသော ကျောင်းသား ခေါင်းဆောင် များ

(ဝဲ-ယာ) ကိုခင်အောင်။ ကိုဘကောင်း။ ကိုယု ကိုဇော်ဝင်း။

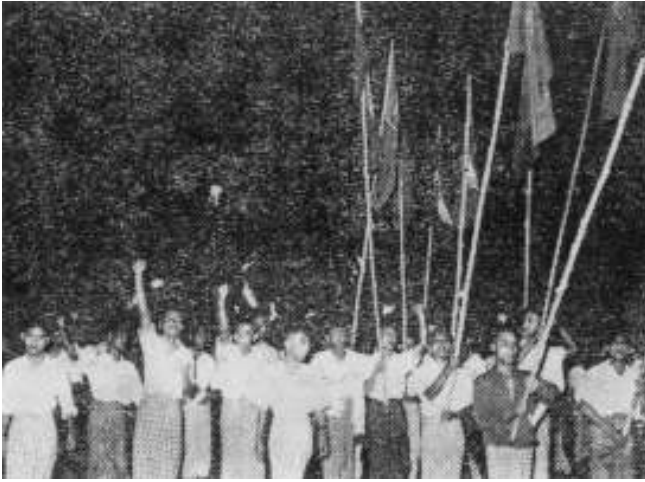

Source: Oway Magazines

ကိုးကိုးကျွန်းသို့အပို့ခံရသော
တကသ အမှုဆောင် ကိုဖိုးသာဘေး

၁၉၅၉ ခု ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့တွင် တကသ ကိုစစ် တပ်ပုလိပ်တပ်များဖြင့်ဝိုင်းဝန်း၍ အမှုဆောင်များအား ဖမ်းဆီးခြင်း အတွက်၊ ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့တွင် တကသ မှ ဤသို့ အလုံနက်များ ထွင်ထူ၍ ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။

၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် တက္ကသိုလ် ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်
ပာအခါတွင် တကသ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးပါသော
ကျောင်းဆောင် ကော်မတီကို ဖျက်သိမ်းပြီးနောက်၊
ဲတို့ အလိုကျ ကျောင်းဆောင် နေရာချထားရေးကို
လုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခု ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့ ညတွင်
ကျောင်းသားပေါင်း ၃၀၀ ကျော်က မီးတုတ်များကို
င်ဆောင်ကာ ကျောင်း ဆောင် နေ ရာ ချထားရေး
သစ်ကို ဆန္ဒပြကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။

ကျေးဇူး စကား

ဤ မိုလ်ချုပ်ကြီး အစိုးရခေတ် တကသ
၁၇ လခရီးမှတ်တမ်း အတွက် လိုအပ်
သော ဓာတ်ပုံများဖြင့် ပိုင်းဝန်းသရုပ်
ဖော်ကြသော

ဦးစောလှ (ဟံသာဝတီ)

ကိုခင်မောင်ရွှေ

ကိုမြင့်မောင်

ကိုထင်အောင်

တို့အား နှစ်လို့ဘွယ် ကျေးဇူး
စကားဖြင့်တုံ့ပြန်ဂုဏ်ပြုအပ်ပါသည်။

အိုးဝေ

Source: Oway Magazines

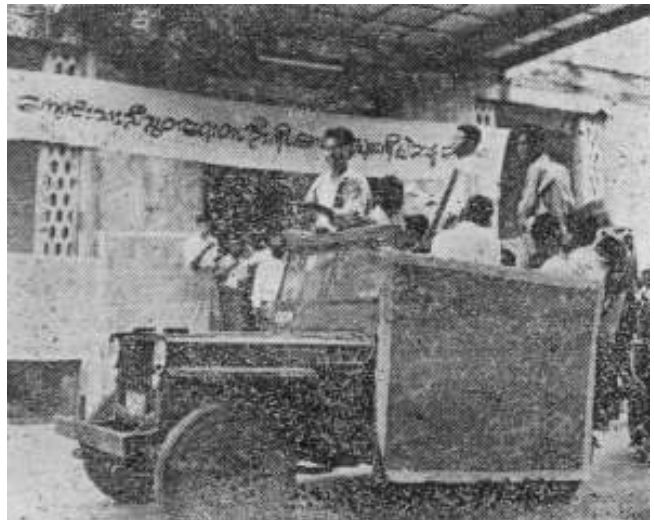
မိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းနှင့်တကွ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးများ လုပ်ကြံခြင်းခံရသော ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့-
၁၂ ကြိမ်မြောက် အာဇာနည်နေ့တွင်၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများ ပိတ်ပင် တားဆီးခြင်း ခံနေရသည့်
အတွက် တကသ မှ အာဇာနည်ကုန်းသို့ သွားရောက်အလေးပြု တိုင်တမ်းခဲ့သည်။

တကသ ဥက္ကဋ္ဌအားဖမ်းဆီး၍ ကိုကိုးကျွန်းသို့ပို့ခြင်း၊ ခုဥက္ကဋ္ဌအား လိုက်လံဖမ်းဆီးခြင်းဖြင့် တကသ လုပ်ငန်းများကို ပျက်ပြားစေကာ တကသ အား ပြိုကွဲပျက်စီးစေရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း၊ ကျန်ရှိသော တကသ အမှုဆောင်များနှင့် ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးက တကသ အလုပ် အစည်း အဝေးကို ၁၉၅၉ ခု ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပခဲ့ကြသည်။
(ဥက္ကဋ္ဌ ကိုလှောင် မိန့်ခွန်းပြောနေစဉ်)

ကျောင်းသား အခွင့်အရေးများကို ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ဖိနှိပ်ခြင်းများဖြင့် တကသ ပြိုကွဲစေရန် မည်မျှ ကြိုးပမ်း လှုံ့ဆော်စား၊ ဆရာကျောင်းသား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဖြင့် ၁၉၅၉ ခု စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် အောင် မြင်စွာကျင်းပလိုက်သော တကသ ရွေးကောက်ပွဲ။

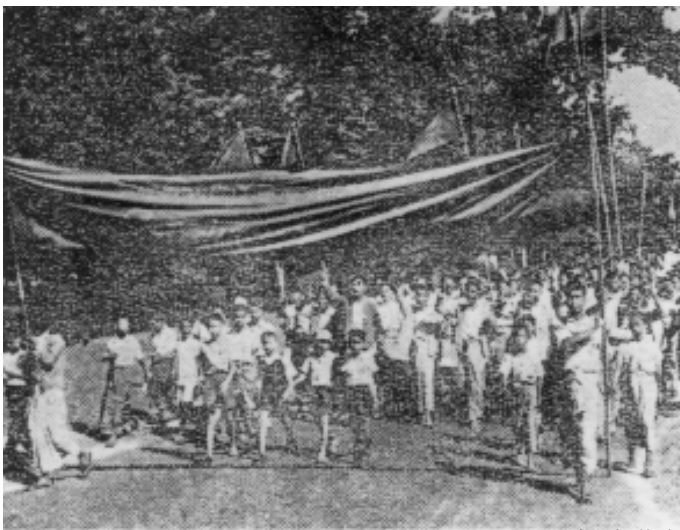
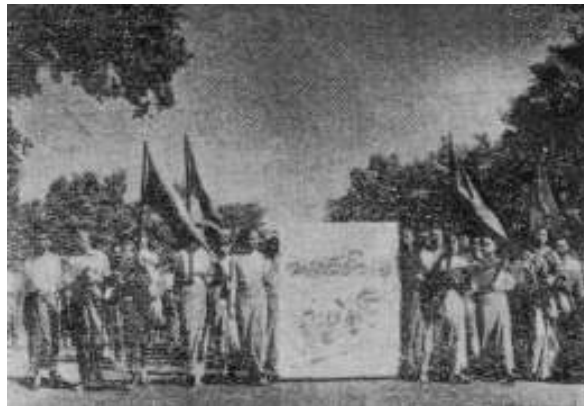
Source: Oway Magazines

၁၉၅၉-၆၀ ခု တကသ အမှုဆောင် အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပြီးနောက်၊ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ၁၉၅၉ ခု ဇွန် တင် ဘာ လ ၂၅ ရက် နေ့ တွင် ယုဒဿန် ခန်းမ၌ ကျင်းပ ရာ၊ တ က သ ဥက္ကဋ္ဌ ဟောင်း ဦးနု က ဥက္ကဋ္ဌသစ်အား ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပေးခဲ့သည်။
(ဝဲ- ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကိုလှတင်)

၁၉၅၉ခုတက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်ဥပဒေကြောင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီရှိ တကသကိုယ်စားလှယ်ကောင်စီလူကြီး နှစ်ဦး ဖြုတ်ပစ်ခြင်း ခံရ၍ ကျောင်းသား ကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီးနှစ်ဦး ရွေးချယ်ရရာတွင်၊ တကသ မှ တင်သွင်းသည့် ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦးကို ကျောင်းသား အများစုက ခုခံဆန္ဒပေး ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။

(ပုံ- ၎င်းရွေးပွဲတွင် သန့်ရှင်းစေပလ ကိုယ်စားလှယ်ရှာသဖြင့် သန့်ရှင်းပိသားစု ရှုံးပွဲကြီးဟု ပိုမိုတာရေး၍ လှည့်လည်လာကြစဉ်)

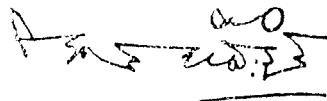
Source: Oway Magazines

၃၉ကြိမ်မြောက် အမျိုးသား အောင်ပွဲနေ့ကို တစုတစည်း တခုတည်း ကျင်းပနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရက တာဝန်ယူ ဦးစီးစီစဉ်ပေးရန် ပန်ကြားခဲ့ရာ ငြင်းပယ် ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် တကသသည် ဗမာသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသ တို့နှင့် ပူးတွဲ၍ အမျိုးသားညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်ရေး၊ အမျိုးသား ပညာရေး တည် ဆောက် ရေး၊ အမျိုးသား လွတ် လပ် ရေး ထိန်းသိမ်းရေးတို့ အတွက်၊ ၁၉၅၉ ခု နိုဝင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်အောင်ကျော် ရင်ပြင်၌ ၃၉ ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ အထိမ်း အမှတ် လူထု စည်းဝေးပွဲကျင်းပ၍ တက္ကသိုလ် နယ်မြေတွင် လှည့်လည်ခဲ့သည်။

**၁၉၅၉ - ခုနှစ် ပုံနှိပ်သူများနှင့် ထုတ်ဝေသူများ
မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၇ (၁) အရ
ပေးအပ်သော ဝန်ခံချက်များ။**

အောက်တွင် လက်မှတ် ရေးထိုးသူ ကျွန်တော် မောင်အောင်သိမ်းနိုင် သည် ၁၉၅၉-ခုနှစ် ပုံနှိပ်သူများနှင့် ထုတ်ဝေသူများ (မှတ်ပုံတင်) အက်ဥပဒေ၏ ဒုတိယဇယားတွင် ဖော်ပြထားသည့်အောက်ပါ ခံဝန်ချက်များနှင့်အညီ တာဝန်ဆောင်ရွက်ရန် ကတိခံ ဝန်ခံချက်ပြုပါသည်။

- (က) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံတွင် ပါရှိသော မူလ အခွင့်အရေးများကို ပျက်ပြားစေရန် ကြံရွယ်သော သို့တည်းမဟုတ် ပျက်ကွက်မည့်အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်စေသော မည်သည့်အကြံပေးမှု၊ တိုက်တွန်းမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု၊ အားပေးမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိမှုများကို မဆို မည်သည့် အခါမျှ မပြုပါ။
- (ခ) ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကိုးကွယ်မှုကိုသော်၎င်း၊ ယုံကြည်မှုကိုသော်၎င်း မည်သည့် အခါမျှ မပုတ်ခတ်။ သို့တည်းမဟုတ် မရှုံ့ချပါ။
- (ဂ) နိုင်ငံရေး အာဏာကို လက်နက်ဖြင့် သိမ်းယူရန် မည်သည့်အခါမျှ ထောက်ခံခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ အားပေးခြင်း သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိပေးခြင်း မပြုပါ။
- (ဃ) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သို့သောနိုင်ငံရေး အာဏာရှင် စံနှစ်မျိုးကိုမဆို ရှေ့ရှုရန်၊ တည်ထောင်ရန်၊ သို့တည်းမဟုတ်ကျင့်သုံးရန်၊ မည်သည့်အခါမျှ ထောက်ခံခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ အားပေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိပေးခြင်း မပြုပါ။
- (င) အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများထားရှိခွင့် ပြုသော ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစံနှစ်ကို ပျက်ပြားစေရန် ကြံရွယ်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပျက်ပြားမည့် အကြောင်း ဖြစ်ပေါ်စေသော မည်သည့် အကြံပေးမှု၊ တိုက်တွန်းမှု၊ လှုံ့ဆော်မှု၊ အားပေးမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိမှုများကို မဆို မည်သည့် အခါမျှ မပြုပါ။
- (စ) လျှို့ဝှက်ရဲအဖွဲ့ (Secret Police) ဖွဲ့စည်း၍ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သည့် စံနှစ်မျိုး တည်ထောင်ခြင်းကို သော်၎င်း၊ တည်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းကိုသော်၎င်း၊ မည်သည့် အခါမျှ အကြံပေးခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ ထောက်ခံခြင်း၊ အားပေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိပေးခြင်း မပြုပါ။
- (ဆ) အခြားနိုင်ငံတစ်ခုခုမှဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားသားများထံမှဖြစ်စေ၊ ရံပုံငွေအတွက် ငွေကြေး၊ သို့တည်းမဟုတ် ပစ္စည်းအကူအညီ အထောက်အပံ့ကို မှတ်ပုံတင် အာဏာပိုင်၏ ကြိုတင်သဘောတူ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ၊ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်အခါမျှ လက်ခံခြင်းမပြုပါ။
- (ဇ) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံ ဥပဒေ၏ မူများကို ဆန့်ကျင်သော အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းများကို မည်သည့်အခါမျှ ထောက်ခံခြင်း၊ အားပေးခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဝါဒဖြန့်ချိပေးခြင်း မပြုပါ။

အိုးဝေ တာဝန်ခံ

လိပ်စာအပြည့်အစုံ

.....

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂ၊
တသက အဆောက်အဦ၊ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်။

အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၁၀။

၁၉၅၉-၆၀

တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာ အောင်သိန်းနိုင်

အနှစ်သုံးဆယ် ခရီးဝယ်

တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂ၏ အနှစ် ၃၀ ခရီးသည် ရုန်းကန်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်းများဖြင့် ပြင်း၏။ ကျောင်းသား ပြည်သူ့အကျိုးကို ဦးစိတ်ထားကာ၊ သမဂ္ဂတည်တံ့ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ရသော ခရီးလမ်းဖြစ်သည်။

ရန်သူ၏ ထိုးနှက်ချက်ဖြင့် ဦးခေါင်းထက်မှ သွေးစက်စက်ယိုခဲ့ဘူး၏။ ရုန်းကန်ရသဖြင့် အသားအရေ မွေ့ကြေကာ သပြေရောင်ထခဲ့ဘူး၏။ သို့သော် ဦးမညွတ်ခဲ့။

ဒေါင်းပျိုထိုးဆွပ်၊ ဘယ်ညာခွပ်၍

လွတ်လပ်ရလေ၊ တိုတတွေသည်

အိုးဝေကျေးဇူးပါတကား။ ။

ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ သမား၏ ကျေးကျွန်ဘဝဝယ် သမဂ္ဂသည် “လွတ်လပ်ရေး”ကို ရင်ဝယ် ပိုက်ကာ တိုက်ခိုက်ရေးသမား အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ လှုံ့ဆော်ရေး တပ်ဦးအဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့၏။ သမဂ္ဂအစဉ်ပင်လျှင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြလေသည်။ ဂျေဘုရင် မင်းမြတ် ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကိုပစ်၍ ဗိုလ်မှူးသီချင်းသစ်ဖြင့် စတင်လှုံ့ဆော်ခဲ့ကြ၏။ ၁၉၃၆-၁၉၃၇ ခု အရေးတော်ပုံများသည် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲသမိုင်းဝယ် အရေးပါသည့် မှတ်တမ်းတင် ကဏ္ဍ ကြီးများပင်ဖြစ်လေသည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီး၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဘဝ၌ သမဂ္ဂသည် မပြီးဆုံးသေးသော တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ရ၏။ သမဂ္ဂအတွက် ဆက်လက် ကာကွယ်ခြင်း ပြုခဲ့ရ၏။ ၁၉၅၃ ခုအောက်တိုဘာ အရေးတော်ပုံ၊ ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် အဖြစ်အပျက်များသည် စစ်ပြီးခေတ် သမဂ္ဂ လုပ်ငန်းတွင် မှတ်တမ်းတင် ရမည့် လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ပေသည်။

ရာဇဝင်ပေးတာဝန်ဖြစ်သော အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်း ရင်း၊ အမျိုးသားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၇ ဩဂုတ်လတွင် ကျင်းပ ခဲ့သော ကျောင်းသားများ ပညာရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသည် အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက် ရန် အခြေခံအစပင် ဖြစ်လေသည်။

လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းစဉ်တွင် ၎င်း၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ကာလတွင်၎င်း၊ သမဂ္ဂသည် ကျောင်းသားပြည်သူအတွက် ထက်မြက်သော လက်နက်ဖြစ်၏။ သမဂ္ဂရှိသည့်အတွက် ကျောင်းသား ပြည်သူအကျိုးကို ထမ်းရွက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အနှစ်သုံးဆယ် တည်တံ့ခိုင်ခံ့သော သမဂ္ဂသည် ဆက်လက် တည်တံ့ရန် ကြိုးပမ်းရဦးမည် ဖြစ်သည်။ မမှတ်သော မျက်စေ့အစုံဖြင့် ဝေ့ကြိုရမည့် အန္တရာယ် အသွယ်သွယ်ကို ကျောင်းသားပြည်သူတို့အားဖြင့် တားဆီးရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

သာဓုသံတွင်၊ သောတဆင်၍
အသင်ဒေါင်းငယ်၊ မိမြန်မယ်ကို
သက်နှယ်စောင့်ရှောက် နိုင်စေသော။ ။

ဤသို့နှင့် ရာဇဝင်တွင်ခဲ့သော သမဂ္ဂသည် ၁၉၆၁ ခု ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့တွင် နှစ် ၃၀ တင်းတင်းပြည့်လေပြီ။ သမဂ္ဂသက်တန်းတလျှောက်တွင် ပြောင်မြောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သကဲ့သို့၊ ကျောင်းသားပြည်သူအကျိုးကို ထမ်းရွက်ရင်း မြန်ပြည်နယ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မည်သာ ဖြစ်ပေသတည်း။ ။

“ သာဓုသံ ”

ဒေါင်းဖျိုထိုးဆွပ်၊ ဘယ်ညာခွပ်၍၊
လွတ်လပ်ရလေ၊ တို့တတွေသည်၊
အိုးဝေ - ကျေးဇူးပါတကား။ ။
အိုးဝေ ကျေးဇူး၊ မထိမ်မြူးဘဲ၊
ခါဦးကောဇာ၊ ဤအခါတွင်၊
သာဓုခေါ်ကြပါကုန်လော့။ ။
သာဓုသံတွင်၊ သောတဆင်၍၊
အသင် ဒေါင်းငယ်၊ မြန်မိမယ်ကို၊
သက်နှယ်စောင့်ရှောက်နိုင်စေသော။ ။
မင်းသုဝဏ်

အခန်း (၂၃)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး လူမျိုးစုကျောင်းသားအရေး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့်
အမျိုးသားရေးအသွင် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၆၀ မှ ၁၉၆၁)

(က) ၁၉၆၀-၆၁ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့

ကိုတင်အေး	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုတင်မောင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုနန္ဒ (ဝိဇ္ဇာ-ဂုဏ်ထူး)	ငွေထိန်း
ကိုဗဆွေလေး	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုစောမောင်	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးနှင့် သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးဌာနမှူး
ကိုထွန်းကြည်	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
ကိုမင်းထွေး	ကစားခုန်စားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး
ကိုလှကြည်	လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
ကိုသာဘန်း	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
ကိုလှရွှေ	အိုးဝေတာဝန်ခံ
ကိုမြသိန်း	စာကြည့်တိုက်မှူး

(ခ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (၁၉၆၀-၆၁) ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ

ဥက္ကဋ္ဌသစ်ကိုတင်အေးမိန့်ခွန်း (၁၉၆၀ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်)

ညဉ့်သည်တော်လူကြီးမင်းများ၊ ဆရာ/ဆရာမများ၊ ရဲဘော်ကျောင်းသူ/သားများခင်ဗျား-

(၃၁) နှစ်မြောက် တကသုဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ကျွန်တော့်ကို တာဝန်ပေးကြတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဂုဏ်ယူမိပါတယ်။
ပေးအပ်တဲ့တာဝန်ကိုလည်း ထမ်းဆောင်ပါမယ်လို့ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပြီးပါပြီ။
ကျောင်းသားထုက ယုံယုံကြည်ကြည် ပေးအပ်တဲ့ ကျောင်းသားတာဝန်များနဲ့ မိဘပြည်သူများကပေးအပ်တဲ့ အမျိုး

သားရေး တာဝန်များကို တကသရဲ့သမိုင်းစဉ်မှာ ပိုမိုထွန်းပြောင်ရေးအတွက် ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဟာ ခြေ သုတ်ပုဆိုး၊ မြွေစွယ်ကျိုးမျှ ထမ်းဆောင်ပါ့မယ်ဆိုတာ ကတိပေးပါရစေ။

ကျွန်တော်တို့ အမှုဆောင်အဖွဲ့ရဲ့ သဘောထားများကို မပြောကြားမီ တကသရဲ့သမိုင်းစဉ်မှာ အကြမ်းတမ်းဆုံးလို့ ဆိုရမယ့် ခရီးကြမ်းကြီးကို ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့တဲ့ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ် အမှုဆောင်အဖွဲ့ရဲ့ အောင်မြင်စွာကြိုးပမ်းနိုင်မှုကို ဦးစွာပထမ မှတ်တမ်းတင်လိုပါတယ်။ တကသကြီး ပျောက်ကွယ်သွားအောင် ဖျက်ဆီးခြင်းခံရတဲ့အချိန်မှာ တကသ တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင် အန္တရာယ်အပေါင်းကိုရင်ဆိုင်ပြီး ကျောင်းသားထုနှင့်အတူ ကာကွယ်နိုင်သူအဖြစ် ၁၉၅၉-၆၀ ခုနှစ် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ကျွန်တော် တို့ လေးစားဂုဏ်ပြု မှတ်တမ်းတင်လိုက်ပါတယ်။

ဒီလိုပြီးခဲ့တဲ့ အမှုဆောင်အဖွဲ့က တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင် ထိန်းသိမ်းခဲ့တဲ့ တကသကို ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်တာဝန်ယူ ပါ့မယ်၊ တကသရဲ့သမိုင်းစဉ် ထွန်းပြောင်အောင် ဆက်လက်ကြိုးစားပါ့မယ်။ အလင်းကိုအမှောင်နဲ့ ဖျက်ဆီးတဲ့ အချိန်ကာလ မျိုးနှင့် ကြုံလာပြန်လျှင်လည်း ကျွန်တော်တို့ တိုက်ခိုက်ကျော်လွှားပါ့မယ်။

ဒီနေ့တပြည်လုံးမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားများရဲ့ခံစားချက်၊ နှစ်နာချက်များဟာ အများအပြားရှိတယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်း သားတွေပဲဖြစ်ဖြစ် အထက်တန်းကျောင်းသားတွေပဲဖြစ်ဖြစ် ခံစားရချက် နှစ်နာချက်များဟာ တူညီပါတယ်။ ဒီနေ့တပြည်လုံးမှာ သမဂ္ဂတွေ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းခွင့် မရှိဖြစ်နေပါသေးတယ်။ ဒါဟာ ဒီမိုကရေစီရေးအတွက် မကောင်းတဲ့လက္ခဏာ ဖြစ်ပါတယ်။ သမဂ္ဂတွေဟာ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးသမိုင်းမှာ အင်မတန်ထွန်းပြောင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီကို တဖွဖွကြွေးကြော်နေတဲ့ အစိုးရ ခေတ်မှာ သမဂ္ဂတွေ လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းခွင့် မရှိသေးတာဟာဖြင့် လွန်စွာဝမ်းနည်းဖို့ကောင်းပါတယ်။ တကသရဲ့ ဒီနေ့ရပ်တည်မှု ကိုလည်း ကြည့်ပါအုံး၊ တကသရပ်တည်နေရတဲ့ အခြေနေတွေဟာ တကသကြီး ပြိုကွဲသွားအောင် ဖျက်ဆီးနိုင်တဲ့ အင်အားမရှိ ပေမယ့် တကသအပေါ်မှာ ရှုမြင်နေကြတဲ့ သဘောထားများ မှန်ကန်လာပြီလို့ မဆိုနိုင်သေးပါဘူး။ လျော့ပေါ့စွာ ရှုမြင်ချက်တွေ၊ တလွဲတချော် ရှုမြင်တာတွေ အများအပြား ရှိနေပါသေးတယ်။ တကသကိုရှုမြင်တဲ့နေရာမှာ ကျောင်းသားတာဝန်နဲ့ အမျိုးသား တာဝန်များကို နှစ်ပေါင်း (၃၀) တိုင်တိုင် မပြတ်မလပ် ထမ်းဆောင်ခဲ့တဲ့ ထမ်းဆောင်နေဆဲလည်းဖြစ်တဲ့ ဗမာပြည်မှာ သက်တမ်း အရင့်ဆုံးသော အဖွဲ့အစည်းကြီး တခုအနေနဲ့ ကြည့်မြင်ဖို့လိုပါတယ်။ ကိုလိုနီကျွန်ပြုရေး ဝါဒသမားတွေ နယ်ချဲ့သမားတွေ ဖက်ဆစ်တွေဟာ တကသအကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး သိသွားပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဘယ်လို အခြေအနေမှာပဲရောက်ရောက် သမဂ္ဂတွေ လွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းခွင့်နှင့် တပါတည်း အဓိကကသကြီး တည်တံ့အောင် ကျွန်တော်တို့ အသက်နဲ့ဆက်ပြီး ကြိုးပမ်းပါမယ်လို့ ကတိပေးပါတယ်။

ညော်သည့်တော်များ၊ ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ရဲဘော်ကျောင်းသူ/သားများ ခင်ဗျား-

တကသဟာ ဒီကနေ့ အမျိုးသားရေးတည်ဆောက်ရေးကို ထိပ်တန်းထားပြီး ကြိုးပမ်းသွားပါမည်။ အမျိုးသားပညာ ရေး တည်ဆောက်ရေးအတွက် ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းများကို ကျွန်တော်တို့ တင်ပြ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီကနေ့ ပညာရေးအခြေအနေဟာ မတည်မငြိမ်နဲ့ ကြီးမာလာတဲ့ အကျပ်အတည်းကို ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး (၁၂) နှစ် သက်တမ်းမှာ ပညာရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ တိုးတက်မှု အလွန်နည်းပါးတယ်။ ဒီနေ့ပညာသင်အစမှာ ကျောင်းသားထုနဲ့ ပြည်သူတွေပါ အုံကြွတောင်းဆိုကြတဲ့ တန်းခွဲတန်းချပြဿနာ၊ တက္ကသိုလ်မှာဆိုရင် နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာတွေဟာ ပညာရေး အကျပ်အတည်း ဒဏ်ချက်ရဲ့ သာဓကတွေပါပဲ။ ရှေ့ကိုဒီအတိုင်းသာ ဆက်သွားနေမယ်ဆိုရင် ပိုမိုဆိုးဝါးတဲ့ အခြေအနေတွေ ဖြစ်ပေါ်လာမှာမို့ အမျိုးသားပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး တရပ်ကျင်းပပြီး ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် ကျွန်တော်တို့ တင်ပြခဲ့ ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကျောင်းသားများ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို သဘောတူခဲ့၍ ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှာ ပြည် ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားများက အောင်မြင်စွာ ကျင်းပ နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် ကျောင်းသားများအနေနဲ့ ကောင်းမြတ်သော အကြံများကို ပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာအမျိုးသားပညာရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတရပ်ကို ဆက်လက်လိုအပ်သေးတယ်လို့ နိုင်ငံတော် အစိုးရအား တိုက်တွန်းဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမှာ ပြည်သူတရပ်လုံးရဲ့ ပါဝင်ကြိုးပမ်းမှု လိုအပ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ လူထုလူတန်းစား အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကျောင်းသားများ၊ ဌာနဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ပညာရေးစိတ်ဝင်စားသူများ အားလုံး ပါဝင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းလျက် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတရပ်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးစီးကျင်းပပေးပါလို့ ထပ်မံတိုက်တွန်းအပ်ပါတယ်။

လူကြီးမင်းများနှင့် ရဲဘော်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများခင်ဗျား-

တကသအစဉ်အမြဲ သတိရှိရှိနှင့်ထမ်းဆောင်ရတဲ့ တာဝန်ဟာ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးကို မဆုတ်မနစ် ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက် ထမ်းဆောင်ပါ့မယ်။ ဆုံးရှုံးနေတဲ့ ကျောင်းသား

အခွင့်အရေး အများအပြားကိုတော့ မဖော်ပြလိုတော့ပါဘူး။ အထင်ရှားဆုံး သာကေတကို ဖော်ပြရလျှင် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း အစိုးရလက်ထက် ၁၉၅၉ ခု ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အက်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်ဟာ တကသရဲ့ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားရေး တိုက်ပွဲမှရရှိတဲ့ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကို ချိုးနှိမ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၅၈ ခု ပြင်ဆင်ချက်အရ တကသရဲ့ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီက ထုတ်ပယ်ခဲ့ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှာ အခြားသောဌာနတွေက တိုက်ရိုက်ကိုယ်စားလှယ် ပါဝင်ခွင့် ရရှိပေမယ့် တကသကိုတော့ ဒီအခွင့်အရေး ရုပ်သိမ်းပစ်လိုက်တယ်။ ဒါဟာ တကသရဲ့ ထွန်းပြောင်တဲ့ ရာဇဝင်ကို ချိုးနှိမ်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ တကသရဲ့ရာဇဝင်ကို ဂုဏ်သိက္ခာကို နိမ့်ကျအောင် ထိပါးစေတာကားခြင်းပဲ။ ဒီလို တကသကို ချိုးနှိမ်တဲ့နေရာမှာ တကသ ခေါင်းဆောင်ဟောင်းတွေ ပါဝင်နေတာကို ဝမ်းနည်းစွာ တွေ့ရတယ်။

တကသရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးဟာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှာ ပါဝင်သင့်တယ်လို့ ယနေ့တိုင် ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ပါဝင်ခွင့်ရအောင်လည်း ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ပါမယ်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရဲ့ အရေးအခင်းမှန်သမျှမှာ တကသ ကိုယ်စားလှယ်မပါဘဲ ဘယ်နည်းနဲ့မျှ ဖြေရှင်းလို့မရဘူးဆိုတာ ရာဇဝင်က သက်သေခံနေပါတယ်။ အစိုးရ၊ တက္ကသိုလ်အာဏာ ပိုင်နဲ့ ကျောင်းသားဆက်ဆံရေးဟာ တကသ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ကောင်စီအတွင်းမှာရရှိတဲ့ တရားဝင်နေရာမှန်ကို ပြန်မရ သရွေ့ ငြီးပြည့်စုံမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေးတိုက်ပွဲမှာ တကသ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ကောင်စီအတွင်း ပါဝင်ခွင့်ရရှိရေးအတွက် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်မယ်၊ ဒီဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းပေးပါလို့ တောင်းဆိုပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး တက္ကသိုလ်ရဲ့ ပညာရေးအခြေအနေကို အလေးအနက် ပြောကြားလိုပါတယ်။ တက္ကသိုလ်မှာ ပညာ သင်ကြားမှုအပြောင်းအလဲ များပြားတယ်။ ဘာသာရပ်တော်တော်များများဟာ ဒီနှစ်သင်ကြားခွင့်ရပေမယ့် နောက်နှစ်ကျရင် သင်ကြားခွင့်မရနဲ့ မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေပါတယ်။ သင်ကြားနေတဲ့ နေရာမှာလည်း ဆရာ၊ ကျောင်းသုံးပစ္စည်း၊ စာအုပ်စာတမ်း မလုံလောက်တဲ့ကြားက အဆင့်အတန်း မြင့်တင်ရေးဆိုပြီး သင်ကြားတဲ့အခါမှာ အဆင့်အတန်းမမြင့်ဘဲ ကျောင်းသားတွေသာ စာမေးပွဲအကျများတာ တွေ့ရပါတယ်။

ခက်ခက်သင်လို့ မိမိသင်တဲ့ ဘာသာအယူ နည်းလာတာကို ဂုဏ်ယူနေကြတဲ့ဌာနတွေ တက္ကသိုလ်မှာ ရှိနေတယ်။ အခုဆိုရင် ကျောင်းသားတွေဟာ မိမိစိတ်ဝင်စားရာ၊ မိမိအတွက်အလားအလာ၊ တိုင်းပြည်ရဲ့လိုအပ်ချက် စသည်တို့ကို မကြည့်နိုင် ရှာတော့ဘဲ စာမေးပွဲမြန်မြန်အောင်ဖို့ လွယ်ကူတဲ့ဘာသာရပ်တွေကိုသာ သင်ကြားနေတဲ့အခြေအနေကို ဝမ်းနည်းစွာတွေ့ရပါတယ်။ ဒီတော့ ပညာသင်ကြားမှု မပြည့်စုံတဲ့ကြားက အဆင့်အတန်းမြင့်အောင်ဆိုပြီး ခက်ခက်သင်၊ ခက်ခက်မေး၊ စာမေးပွဲကျဆုံးရင် ကျောင်းထုတ်ပစ် စတဲ့ အင်မတန်ရင်လေးစရာဘဝကို ကျောင်းသားတွေ ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဖြစ်စေချင်တာက စာပေသင်ကြားမှု လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံအောင်လုပ်ပါ။ အဆင့်အတန်းမြင့်တင်ရေး အတွက်လည်း တဖက်ကကြိုးစားပါ။ စာမေးပွဲအောင်နိုင်အောင်လည်း သင်ကြားပေးပါ။ စာမေးပွဲကျရင် ကျောင်းထုတ်ပစ်တဲ့စနစ် ဆိုးကြီးကို ပယ်ဖျက်ပေးပါလို့ မေတ္တာရပ်ခံလိုပါတယ်။

ဒါတွေဟာ ကျောင်းမှာစာသင်နေရခိုက် ပြဿနာများ ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိကျောင်းကထွက်ရင် ဒီနေ့ပဲ ပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာကို စတင်ရင်ဆိုင်ရပါတယ်။ ဘီအေတွေသာမက ဘီအက်စီ အင်ဂျင်နီယာတွေပင် အလုပ်လက်မဲ့ ပြဿနာ နဲ့ ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။ အချိန်ကုန်၊ ငွေကုန်၊ လူပန်းခံပြီး နှစ်ရှည်လများပညာသင်ကြားလို့ ပညာပြည့်စုံလာကာမှ ထမင်း တလုတ်အတွက် အလုပ်မရဘူးဆိုတဲ့ အဖြစ်မျိုးကတော့ အင်မတန် ရင်နာစရာကောင်းပါတယ်။ ဒီပညာတတ် အလုပ်လက်မဲ့ ပြဿနာကို သတိရှိရှိနဲ့ဖြေရှင်းဖို့ လိုအပ်နေပါပြီ။

ပညာရေး အကျပ်အတည်းဒဏ်နဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ စီးပွားရေး အကျပ်အတည်းဒဏ်ကိုလည်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ ယနေ့တိုင်းပြည်မှာ စီးပွားရေးကျပ်တည်းနေလေတော့ စီးပွားရေးနဲ့ဆက်စပ်နေတဲ့ ပညာသင်ကြားမှုမှာလည်း ခက်ခဲတဲ့ပြဿနာ တွေ ရင်ဆိုင်ရတာ သဘာဝပါဘဲ။ ဒါကြောင့် တိုင်းပြည်မှာ စီးပွားရေးကျပ်တည်း နေတာတွေ၊ ပညာသင်ရေး အဆင့်အတန်း နိမ့်ကျနေတာတွေ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မရှိတာတွေဟာ တိုင်းပြည်မငြိမ်းချမ်းလို့ဘဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ တိုင်းပြည် ငြိမ်းချမ်းချင်တဲ့ဆန္ဒရှိတဲ့ ကျွန်တော်တို့က ပြည်တွင်းစစ်ကို ဒီမိုကရေစီကျကျ ရပ်စဲချင်ပါတယ်။

လူကြီးမင်းများခင်ဗျား-

ဒီကနေ့ တက္ကသိုလ်ကြီးရဲ့ဂုဏ်သိက္ခာဟာ တိုင်းပြည်မှာအတော်ပဲ ကျဆင်းနေပါတယ်။ တက္ကသိုလ်အကြောင်း မကောင်းသတင်းများ ပျံ့လွင့်နေပါတယ်။ ဒါဟာမမှန်ကန်တဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ပညာသင်ကြားမှုဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ် အချင်းချင်း မညီညွတ်မှု၊ လေးစားအပ်သော ဥပဒေစည်းမျဉ်းများကို မလိုက်နာမှုကြောင့် မပေါ်ပေါက် မဖြစ်သင့်သော ကိစ္စများ ဖြစ်ပွားရခြင်းကို ကျွန်တော်တို့ စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာနဲ့ကျောင်းသား တဦးကိုတဦး နားလည်စွာ ကြိုးပမ်းကြမယ်ဆိုရင် တက္ကသိုလ်ရဲ့ဂုဏ်သိက္ခာကို မြှင့်တင်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုမြှင့်တင်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့က ရှေးဦးစွာ လက်ကမ်း ကြိုဆိုပါတယ်။

တကသရဲ့ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းကို ပြောကြားပြီးနောက် နိုင်ငံတကာလုပ်ငန်း တာဝန်များကို ပြောကြားလိုပါတယ်။ ဒါကိုမပြောမီ မကြာသေးမီက ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့နှင့်သဘင်ခန်းမမှာ လာထိုင်သွားတဲ့ တရုတ်ဖြူကိုယ်စားလှယ်ကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လို့ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှာ အများကြီး ချို့ယွင်းနေတာဆိုတာ ဝေဖန်လိုပါတယ်။ သန်းပေါင်း (၆၅၀) တရုတ်ပြည်သူ သမ္မတနိုင်ငံ ပြည်သူတွေကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ အစိုးရနဲ့ ချစ်ကြည်စွာဆက်ဆံနေချိန်မှာ ဖော်မိုဆာကျွန်းက (၉) သန်းသော လူဦးရေကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ နယ်ချဲ့သမားနောက်လိုက် တရုတ်ဖြူ တနည်းအားဖြင့် ဗမာ့မြေပေါ် ကျူးကျော်လုယက်နေတဲ့ တရုတ်ဖြူကို ကျွန်တော်တို့အစိုးရက ဘယ်နည်းနဲ့မှ လက်သင့်မခံသင့်ပါဘူး။ ဗမာ့ရန်သူကို ကျွန်တော်တို့ မကြည်ဖြူနိုင်ပါဘူး။

တဆက်တည်းမှာ ဒီနေ့နှစ်ဆယ်ရာစုနဲ့ မစပ်ဟပ်တော့တဲ့ ကိုလိုနီစနစ်အပုပ်အသိုးကို ကမ္ဘာ့မြေပေါ်က ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ပဲ ကျွန်တော်တို့ တောင်းဆိုပါတယ်။ တရားမျှတမှု၊ လွတ်လပ်မှု၊ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးကို ကြိုးပမ်းနေကြတဲ့ အာရှ၊ အာဖရိက၊ လက်တင်အမေရိကန်နိုင်ငံများက ပြည်သူတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ထောက်ခံပါတယ်။ ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ခေါင်းပြုထွက်လာတဲ့ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင် လှုပ်ရှားတောင်းဆိုနေကြတဲ့ နိုင်ငံတကာ လူငယ်ကျောင်းသားများရဲ့ လုပ်ငန်းကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ကြိုဆိုပါတယ်။ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ဟောဒီကမ္ဘာကြီးမှာ လုံးဝမရှိမဖြစ်တဲ့ လုံးဝလက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး၊ ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး လုပ်ငန်းတွေအတွက်လည်း ငြင်းပြတဲ့ဆန္ဒရှိကြောင်း ထုတ်ဖော် အစီရင်ခံလိုက်ပါတယ်။

လူကြီးမင်းများခင်ဗျား-

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ အမျိုးသားရေးတာဝန်တွေကို နိုင်ငံတကာရေးရာ တာဝန်တွေနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ ကျွန်တော့်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ကတိတည်တည် သစ္စာရှိရှိနဲ့ ဦးဆွေးဆံမြည့် ထမ်းဆောင်ပါမည်ဆိုတာကို ဧည့်သည်တော်များ၊ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့်တကွ ရဲဘော်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ရှေ့မှောက်မှာ အဓိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်ပါတယ်။

(ဂ) ၁၉၆၀-၆၁ ခု ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ

(ဂ-၁) နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲကိစ္စ

တကသသည် ယခုနှစ် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲပြုလုပ်ပေးရန် တက္ကသိုလ်ကောင်စီအစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်တွေ့ဆုံရာတွင် လည်းကောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့လေသည်။ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ မကျင်းပပေးပါက ကျောင်းသားများ (၁) နှစ်ပို အချိန်ကုန်ပြီး ငွေကုန်၊ လူပင်ပန်းမှုများဖြင့် အလဟဿ နစ်နာဆုံးရှုံးရမည်။ တကသသည် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲအတွက် လှုပ်ရှားတောင်းဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

(ဂ-၂) အမေရိကန်သံရုံးဆန္ဒပြပွဲ

အမေရိကန်နယ်ချဲ့ကျူးကျော်မှုအတွက် တကသမှ ကြီးမှူး၍ အစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့သည်။ မစ္စတာအယ်ဂျယ်လာဟူသော ကပ္ပလီတဦး တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် တကသရဲဘော်များကို ဆက်သွယ်၍ အမေရိကန်နယ်ချဲ့ ကျူးကျော်မှုများ ဆန့်ကျင်ရေး လူထုအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သည်။ တကသ အစီအစဉ်မှာ စည်းကမ်းရှိရှိ အေးချမ်းစွာ ဆန္ဒပြရန်သာဖြစ်သည်။ အမေရိကန်သံရုံး ဝန်းကျင်တွင် ပထမအစိုးရက အဓိကရုဏ်းနှိမ်နှင်းရေး ရဲဘော်များ ချထားသည်။

သို့ရာတွင် သံရုံးရှေ့ရောက်သောအခါ မစ္စတာအယ်ဂျယ်လာသည် သံဆွေးကြီးအကာအရံများကို ဦးဆောင်၍ ဖယ်ရှားလေသည်။ ထို့နောက် ရဲရာခဲများဖြင့် ပေါက်မှုဖြစ်လာသည်။ ရဲများ မျက်ရည်ယိုဗုံးသုံး လူစုခွဲပြီး၊ အဓိကရုဏ်းနှိမ်နှင်းရေးရဲများက မညာမတာ ကျောင်းသားများကို နံပါတ်တုတ်များဖြင့် ရိုက်နှက်ကြသည်။ ကိုတင်အောင်မြင့် (ဗျာပုံ) အမေရိကန်သံရုံးထောင့်တွင် အရိုက်ခံရသည်။ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာသာလှကိုယ်တိုင် လိုက်လာကာ တကသရဲဘော်များကို အတူထိန်း၍ ပြန်ခေါ်သွားသည်။ ကျောင်းသားများ ဆန္ဒပြပွဲပြီးသော် ဘေးမှပရိသတ်များက ကျောင်းသားများ အရိုက်ခံရ၍ ဒေါသထွက်ကာ ကျောက်တံတားဂတ်ကို ဝိုင်းရာမှ ရဲများက သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်၍ လူသေကြသည်။

(ဂ-၃) ပါမောက္ခချုပ်အား ဆန့်ကျင်မှု

ပါမောက္ခချုပ်ဒေါက်တာသာလှ ခန့်ထားခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တကသမှ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုပြုလုပ်ရာ-

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခချုပ် ခန့်ထားခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂက ၂၆၊ ၁၊ ၆၁ နေ့တွင် “ပါမောက္ခနေရာအတွက် လျှောက်ထားသူ သုံးဦးမှတစ်ဦးဖြစ်သူ ဒေါက်တာလှက ၂၄၊ ၁၊ ၆၁ နေ့ သံရုံး တခု ဧည့်ခံပွဲတွင် သူသည်ပါမောက္ခချုပ်ဖြစ်ရန် (၇၅) ရာခိုင်နှုန်း သေချာသည်။ သူသည်ပါမောက္ခချုပ်ဖြစ်လျှင် တကသ နှင့် ကျောင်းသားများကို အပြတ်အသတ် နှိမ်နင်းပစ်မည်” ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထိုကိစ္စကို ဒေါက်တာသာလှက မဟုတ်ကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်။

တကသသည် ကျောင်းသားအကျိုး၊ ပြည်သူ့အကျိုးမှန်သမျှ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရှေ့တန်းမှ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မည်သည့်အခါမျှ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအားဖြင့် အာဇာနည်ထားကာ ရန်တိုက်ပေးရိုး ထုံးစံမရှိခဲ့၊ ပြုလည်း မပြုခဲ့၊ ပြုမည်လည်း မဟုတ်ပေ။ ကျောင်းသား ထုအား၊ တိုင်းပြည်အား လိမ်ညာခဲ့သော အစဉ်အလာမရှိခဲ့သည်ကို သမိုင်းက သက်သေခံလျက်ရှိသည်။

ထိုနေ့က သံရုံးဧည့်ခံပွဲတွင် ဒေါက်တာသာလှသည် ဤစကားများ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း တကသက အခိုင်အမာ သိရှိရသည်။ ထိုနေ့က သံရုံးဧည့်ခံပွဲသို့ တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုယ်တိုင်တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ဤစကားမျိုး ပြောဆိုသည် မပြောဆိုသည်မှာ ဒေါက်တာသာလှသာလျှင် အသိဆုံးဖြစ်ပေသည်။ ဤအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဖြေရှင်းမည်ဆိုလျှင် တကသ အသင့်ရှိသည်။ တကသအနေဖြင့် ကိုယ်တွေ့ကြားခဲ့သူများပင် တင်ပြနိုင်ပေသည်။

ဒေါက်တာသာလှ ဤသို့ပြောဆိုခဲ့ခြင်းမှာလည်း ယခုမှသာမဟုတ်၊ တကသနှင့် ကျောင်းသားထုအား ဆန့်ကျင်ခဲ့သော စကားများကို အစဉ်အလာကပင် ပြောဆိုခဲ့သည်မှာ ငြင်းကွယ်၍ မရနိုင်ပေ။ ထင်ရှားလှပေသည်။

တကသအနေဖြင့် ယခုမျှလောက် ထုတ်ဖော်ရေးသားခြင်းကိုပင် မလိုလားပေ။ သို့သော် လက်ရှိပါမောက္ခချုပ် ရွေးချယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများနှင့် ဆက်ဆံရေးမပြေပြစ်မည့်သူ၊ တက္ကသိုလ်ပညာရေး တိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သူ၊ တက္ကသိုလ် ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သူ၊ လူတော်လူကောင်းများ ရရှိရေးအတွက် ထုတ်ဖော် ကြေညာခြင်းဖြစ်ပေသည်။

- တကသကိုထိပါးမည့်အန္တရာယ် ကာကွယ်ကြ
- တက္ကသိုလ်ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး ကြိုးပမ်းကြ

နေ့စွဲ- ၂၇၊ ၁၊ ၁၉၅၆

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်

ရဲဘော်ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ယနေ့ ၂၈၊ ၁၊ ၆၁ ရက်နေ့တွင် ပါမောက္ခချုပ်အသစ်ရွေးချယ်သည့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီအစည်းအဝေးကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ပါမောက္ခချုပ် ရွေးချယ်ပွဲနှင့်ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အနေနှင့်-

၁။ တိုင်းပြည်၏ ပညာရေးတိုးတက်ရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သူ၊

၂။ တက္ကသိုလ် တိုးတက်သာယာရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သူ၊

၃။ ဆရာများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရေးမပြေပြစ် ကောင်းမွန်မည့်သူ၊

၄။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သူ၊

၅။ အကျင့်သိက္ခာ ကောင်းမွန်ဖြူစင်သည့် သူကိုသာ ရွေးချယ်ခန့်ထားရန် တင်ပြခဲ့ပေသည်။

ထိုတင်ပြချက်ကို တက္ကသိုလ်အဓိပတိ၊ ပထမဌာနချုပ်နှင့် ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များသို့ တင်ပြခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ တင်ပြနေစဉ်မှာပင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ တာဝန်ရှိသူအချို့က ကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရေးမပြေပြစ်သူ တဦးအား မိမိတို့အလိုကျ ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် ခန့်ထားရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ပေသည်။ တက္ကသိုလ်အာဏာကို လုပ်ကြံမှုပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် ဝင်ရောက်အရွေးခံသူ ဒေါက်တာသာလှကလည်း ကျောင်းသားထုနှင့် တကသအပေါ် မချေငံသော စကားများ ပြောဆိုခဲ့ပေသည်။ ထိုအချက်များကို တကသအနေဖြင့် အလေးအနက် ကန့်ကွက်ခဲ့ပေသည်။

ယနေ့ ပါမောက္ခချုပ် ရွေးချယ်ရန် ကောင်စီအစည်းအဝေး ကျင်းပသောအခါတွင်လည်း တကသနှင့် တက္ကသိုလ် အသင်းအဖွဲ့အစည်းများက ဦးဆောင်၍ သင့်တော်သော ကောင်းမွန်သူကိုသာ ပါမောက္ခချုပ်ရွေးချယ်ရေး၊ အဆင်မပြေသူ၊ မချေငံသူကို ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် မရွေးချယ်ရေး၊ တက္ကသိုလ်အာဏာ လုပ်ကြံမှုတားဆီးရေးတို့အတွက် ကောင်စီအစည်း

အဝေးကို ဝိုင်း၍ ဆန္ဒပြကြပေသည်။

ယနေ့ကောင်စီပွဲတွင် ဝင်ရောက်လျှောက်လွှာတင်သူ (၃) ဦးအနက် ဒေါက်တာသာလှ (၁၇) မဲ၊ ဒေါက်တာမောင်မောင်ခ (၁) မဲ၊ ဒေါက်တာထွန်းသင် (၀) မဲ တို့ဖြင့် ဒေါက်တာသာလှအား ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် ကောင်စီက ရွေးချယ်ခဲ့ပေသည်။

ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်းခံရသော ဒေါက်တာသာလှသည် ကျောင်းသားများနှင့် အစဉ်အလာအားဖြင့် ဆက်ဆံရေး မပြေပြစ်သူဖြစ်သည်။ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကျောင်းသားပြဿနာများတွင် ကျောင်းသားများနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းများ ရှိခဲ့ပေသည်။ တကသအနေနှင့်ကား ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ် ရွေးချယ်ရာတွင် ပညာရေးတိုးတက်ရေး၊ တက္ကသိုလ်သာယာရေး၊ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်၍ အကျင့်သိက္ခာမွန်မြတ်သူ ပါမောက္ခချုပ် ဖြစ်စေလိုပေသည်။

ရဲဘော်ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ယခု ပါမောက္ခချုပ်အသစ်ကား ရွေးချယ်ပြီးသွားပြီ ဖြစ်ပေသည်။ တကသအနေနှင့်ကား တက္ကသိုလ်တွင် မလိုလားအပ်သော ပြဿနာများ မပေါ်ပေါက်ရေး၊ တိုင်းပြည်ပညာရေး တိုးတက်ရေး၊ တက္ကသိုလ်သာယာ တိုးတက်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးအတွက် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်ပေသည်။ တိုင်းပြည်၏ ပညာရေး တိုးတက်ရေး၊ အနာဂတ်တက္ကသိုလ် တိုးတက်သာယာရေး၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးများအတွက် ဆန့်ကျင်လာလျှင် ကျောင်းသားထု ရှေ့တန်းမှ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာလိုက်ပါသည်။

တက္ကသိုလ်အာဏာလုပ်ကြံမှုအတွက် ဆက်လက်တားဆီးကြ

ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ကြ

ကျောင်းသားထု ညီညွတ်ကြ

နေ့စွဲ-၂၀၊ ၁၊ ၆၁

အမှုဆောင်အဖွဲ့

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

(ဂ-၄) မန်းဆေးကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ-

၁။ (၄) ခါကျနှင့် ကျောင်းထွက်ခဲ့ရသော ကျောင်းသား (၃၉) ယောက်အား ပြန်လည်လက်ခံပါရန်

၂။ (၄) ခါကျပြီးများ စာမေးပွဲနောက်ထပ် (၂) ကြိမ် ဖြေဆိုခွင့်ရရှိပါရန်နှင့်

၃။ စာမေးပွဲစစ်ချိန်များ ပြောင်းပေးပါရန်

-စသည့် တောင်းဆိုချက်များကို ပညာရေးဘုတ်အဖွဲ့သို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။

ပညာရေးဘုတ်အဖွဲ့မှ အချို့ကို လိုက်လျော၍ (၄) ခါကျ ကျောင်းသားများအား ပြန်လည်လက်ခံကာ နောက်ထပ် စာမေးပွဲ (၁) ကြိမ် ဖြေခွင့်ပေးမည်။ စာမေးပွဲစစ်မည့် အချိန်များကို ယခင်လနှင့် ဇွန်လအစား ယခုမတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလများ၌ စစ်ဆေးပေးမည်ဟု ပါမောက္ခများအဖွဲ့က အတည်ပြုလိုက်သည်။

(ဂ-၅) ဟင်္သာတကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု

ဟင်္သာတမြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ အမှုဆောင်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးပွဲတရပ်ကို ဇူလိုင်လ (၁၀) ရက်နေ့၊ နေ့လည် (၁၂) နာရီ ဟင်္သာတမြို့၊ ငါးမျက်နှာဘုရားဝင်းအတွင်းရှိ ငါးကန်လေသာဧရိယာတွင် ကျင်းပသည်။ အစည်းအဝေး၌ ဥက္ကဋ္ဌကိုတင်ငွေက သဘာပတိအဖြစ် လည်းကောင်း၊ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ကိုသောင်းက လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။

အစည်းအဝေးတွင် သဘာပတိက မိန့်ခွန်းပြောကြားပြီးနောက် မြို့ပေါ်ရှိလမ်းများတွင် ပိုစတာများကပ်၍ တိုက်ပွဲဝင်ရန်၊ ကျောင်းသားထုကြီး၏ နစ်နာမှုများကို အောင်မြင်သည်အထိ သမဂ္ဂနှင့်ကျောင်းသားထု လက်တွဲတိုက်ပွဲဝင်ရန်၊ ရပ်ကွက်အလိုက် ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ရန်တို့ကို တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်သည်။

ထို့နောက် “နောက်ဆက်တွဲ အောင်စာရင်း အမြန်ထုတ်ပေး၊ တန်းခွဲတန်းချ အမြန်ရပ်ဆိုင်းပစ်၊ ဦးဘိုတို့ ကျောင်းသားထုကို မလှည့်စားနှင့်၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဦးအေးမောင် မဖောက်ပြန်နှင့်၊ ဘီရီထုံးနုလုံးမူလော့၊ သမဂ္ဂတရားဝင်ရပ်တည်ခွင့်ပေး” စသည့် ကြွေးကြော်သံများ ဟစ်ကြွေးခဲ့သည်။

(ဂ-၆) မန်းကျောင်းသားများလှုပ်ရှားမှု

၁၉၆၁ခု ဩဂုတ်လ (၁၅) ရက်၊ နံနက် (၇) နာရီမှ စတင်၍ မန္တလေးခရိုင်ဗကသမှ ဦးစီးပြီး နာရီပေါင်း (၆၀) အစာငတ်ခံဆန္ဒပြပွဲကို မန္တလေး အနောက်တောင်ကျုံးထောင့်တွင် ကျင်းပရာ ကျောင်းသား (၆၀၀) ကျော်ပါဝင် အစာငတ်ခံဆန္ဒပြကြသည်။

ကျောင်းသားများသည် (၂) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ရပ်ဆိုင်းပစ်၊ တန်းခွဲတန်းချ ရပ်ဆိုင်းပစ်၊ အမျိုးသားပညာရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ကျင်းပရေး၊ ကျောင်းသားအရေး ပါလီမန်တွင်ဆုံးဖြတ်ပေးပါ၊ အေးချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးအတွက် အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြပါသည် ဟူသော ပိုစတာများထောင်၍ အစာငတ်ခံဆန္ဒပြကြသည်။

(ဂ-၇) တန်းခွဲတန်းချရပ်ဆိုင်းပစ်ရေး ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲ

တက္ကသိုလ်တန်းခွဲတန်းချစနစ် ဒဏ်ကိုခံရနိုင်တဲ့အတွက် ကျောင်းသားများသည် တန်းခွဲတန်းချရပ်ဆိုင်းပစ်ရေး ကော်မတီကို ဇွန်လ (၁၅) ရက်နေ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမဂ္ဂခန်းမဆောင်မှာ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂက ရှေ့ဆောင်၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကလည်း မြို့နယ်အလိုက် ခရိုင်တိုက်ပွဲကော်မတီများ ဖွဲ့စည်း၍ ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ ဆန္ဒပြ မှုများ ကျယ်ပြန့်လာ၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက သတင်းစာကွန်ဖရင့်တွင် (၁၅) ရက်နဲ့ (၁) လအကြားမှာ ကြေညာနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ပညာရေးဝန်ကြီးက ဖြေကြားသွားရသည်။ ထို့နောက် ၃၀၊ ၇၊ ၆၁ တွင် ဝန်ကြီးချုပ်က သတင်းစာကွန်ဖရင့်တွင် ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ရာ၌-

၁။ ၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ်မှာ တန်းခွဲတန်းချစနစ်ကို ရပ်ဆိုင်းပစ်လိုက်သည်။ စနစ်ဟောင်းအတိုင်း လုပ်မည်။ တက္ကသိုလ် စာမေးပွဲ မလုပ်ဘူး။ ပညာရေးဌာန လုပ်မည်။

၂။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကစပြီး တန်းခွဲတန်းချစနစ်ကို ပြန်ကျင့်သုံးမည်။

၃။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်ကစပြီး သတ္တမတန်းစာမေးပွဲကို အစိုးရစစ် မပြုလုပ်တော့ဘဲ ကျောင်းစစ်သာ ကျင်းပပြုလုပ်မည်။ စသဖြင့် လိုက်လျောခဲ့သည်။

(ဂ-ဂ) ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနေ့လှုပ်ရှားမှု

၂၁၊ ၂၊ ၆၁ ရက်နေ့တွင် လူငယ်ကျောင်းသား၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းများက ဦးဆောင်သော ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင် ရေးနှင့် နယ်ချဲ့ကျူးကျော်မှု ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲ ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုဆန္ဒပြပွဲနှင့်ပတ်သက်၍ ပထစအစိုးရက အကြမ်းဖက်နှိမ်နှင်းပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြကာ လူပေါင်းများစွာ ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။

ထို့သို့ ဖမ်းဆီးထားသောသူများကို လွှတ်ရန် ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနေ့ လူငယ်ကျောင်းသား၊ အမျိုးသမီး ပူးတွဲ ကော်မတီ (တကသဆောက်အဦက) တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။

(ဃ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လူမျိုးစုကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်

(၁၉၆၀ - ၆၁)

၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လူမျိုးစုကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်ကို ဖွဲ့စည်း၍ ကဏ္ဍသစ်တရပ် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ သည်။ လူမျိုးစုသမိုင်းမှာ မော်ကွန်းတင်ခဲ့သည်။ လူမျိုးစုကျောင်းသားများအားလုံး တညီတညွတ်တည်း စုပေါင်းပြီး လူမျိုးစုများ ရဲ့ ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ အမျိုးသားရေးကို ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရန် ကြံရွယ်ခဲ့ကြသည်။

အမှုဆောင်များ

သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်များ

၁။ စိုင်းခွန်းအုံတိုင် (ရှမ်း)

၂။ ကိုစောမောင် (ရခိုင်)

၃။ မင်းထွေးလုံးကျော် (မွန်)

၄။ စကွန်းလွင် (ကရင်)

၅။ ပွန်ဂျန် (ကချင်)

၆။ ကိုဖေဝင်း (ကယား)

၇။ စီခိုင်မင်း (ချင်း)

၁။ မင်းစိုးမြင့် (မွန်)	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ စောအေးမိုးလို (ကရင်)*	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၃။ ဂျိုရှုဝါး (ကချင်)	တွဲဘက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
၄။ ယုဂျင်းသိုက် (ရှမ်း)	ဘဏ္ဍာရေးမှူး (Dr. Chao-Tzang Yawngnawe)
၅။ ကိုကျော်ရင် (ရခိုင်)	စာရင်းစစ်
၆။ ကိုဗျားရယ် (ကယား)၊	ပြန်ကြားရေးနှင့်ဝါဒဖြန့်ချိရေး
၇။ ကိုအောင်ကျော် (ကယား)	
၈။ အင်တိုနီညွန့်အုတ် (ချင်း)	ပညာရေးမှူး

ဝါဒ

- ၁။ မည်သည့်အစည်းအရုံး၊ မည်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ လက်အောက်ခံ ဩဇာမဖြစ်ရ။
- ၂။ လုပ်ငန်းစဉ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရည်ရွယ်ချက်အားဖြင့်ဖြစ်စေ တူညီသော မည်သည့်အသင်းအဖွဲ့နှင့်မဆို ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရမည်။
- ၃။ ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အမျိုးသားရေးများကို လုပ်ဆောင်ရမည်။

ရည်ရွယ်ချက်

- ၁။ လူမျိုးစု ကျောင်းသူ/သားများအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေး၊ နားလည်မှုရရှိရေး၊ စည်းလုံးရေးနှင့် အတူတကွ ပူပေါင်းလုပ်ဆောင်ရေး၊
- ၂။ လူမျိုးစုများ၏ ယဉ်ကျေးမှုများကို ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ဖလှယ်ရေး၊
- ၃။ လူမျိုးစုများ၏ တန်းတူညီမျှရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးစိတ်ဓါတ်ကို ဖော်ထုတ်မြှင့်တင်ပေးရေး၊
- ၄။ ကျောင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးကို ရယူထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး။

ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ စောအေးမိုးလိုမိန့်ခွန်း

(လူမျိုးစုကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ် တည်ထောင်ခြင်းနှင့်မိတ်ဆုံအခမ်းအနား)

ကြွရောက်လာတဲ့ ဧည့်သည်တော်နဲ့ ဘဝတူဆွေမျိုးစု၊ လူမျိုးစု ကျောင်းသူ/သားများခင်ဗျား-

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လူမျိုးစုအဖွဲ့ချုပ် တည်ထောင်ရေးနှင့် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ရင်းနှီးချစ်ကြည်ရေး အခမ်းအနားကို ကြွရောက်ချီးမြှင့် အားပေးကြတဲ့အတွက် ပြင်ဆင်ရေးဗဟိုကော်မတီအစား လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ နှုတ်ခွန်းဆက် ကြိုဆိုပါရစေ။

ဧည့်သည်တော်များနဲ့ ချစ်လှစွာသော ဘဝတူလူမျိုးစု ကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ဒီနေ့ နေ့ထူးနေ့မြတ်ကြီးမှာ ဒီရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နယ်မြေမှာနေပြီး ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးစုကျောင်းသားများရဲ့ ကဏ္ဍသစ်တရပ်လို့ ခေါ်ဆိုနိုင်တဲ့ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို လူမျိုးစုသမိုင်းမှာ မော်ကွန်းတင်ရစ်နိုင်အောင် ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ရှေးဦးစွာ ကျွန်တော်တို့ ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးပေါ်ပေါက်လာရပုံကို အနည်းငယ်အစီရင်ခံလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာ အခြေခံမဲ့၊ မူမဲ့၊ သဘောတရားမဲ့၊ လျှပ်တပြက် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ပေါ်ပေါက်လာရတဲ့ အဖွဲ့ချုပ်မဟုတ်ပါဘူး။ အရင်ကတည်းက ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်လောကမှာ နေခဲ့တဲ့ နောင်တော် လူမျိုးစုကျောင်းသားများ ကိုယ်တိုင်က ဒီလူမျိုးစုရဲ့ ညီညွတ်ရေးကို အခြေပြုတဲ့အဖွဲ့ မျိုးကို ရည်စူးခဲ့ပါတယ်။ ကြိယွယ်ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့ ဘဝအတွေ့အကြုံ သင်ခန်းစာတွေကို အခြေပြုပြီး ကျွန်တော် တို့ လူမျိုးစုကျောင်းသားတွေအားလုံး တညီတညွတ်တည်း စုပေါင်းပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ အမျိုးသားရေး များကို ပူးတွဲလုပ်ဆောင်နိုင်ကြဖို့ မျှော်မှန်းကြိယွယ်ခဲ့ပါတယ်။

ဟိုတုန်းက ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း၊ တူညီသောလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းဆိုတဲ့ အပိုင်းလောက်ကိုသာ အကောင် အထည် ဖော်နိုင်ခဲ့တယ်။ အခုလို စနစ်တကျ အသင်းအဖွဲ့လိုက်၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ ဝါဒ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများနဲ့ အဆောက်အအုံ ပြုတဲ့ အဖွဲ့ချုပ်အထိ မတည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီအဖွဲ့ရဲ့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကြောင့် ဒီနေ့ဆိုရင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လူမျိုးစုကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်ကို အောင်မြင်စွာ တည်ဆောက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဧည့်သည်တော်များနဲ့ ဘဝတူလူမျိုးစုကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာ စစ်မှန်တဲ့ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓါတ် အခြေခံ၊ သန့်စင်မွန်မြတ်လှတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှု မှတ်ချက်- စောအေးမိုးလို (ကရင်)* အမည်ရင်းမှာ စောအန်ကာမိုးလိုဖြစ်သည်။ သံတောင်ဇာတိဖြစ်၍ ယခုအခါ ကွယ်လွန်ပြီဖြစ်သည်။ ဖခင်မှာ နံမည်ကြီး ကရင်စာရေးဆရာ တဦးဖြစ်သော ဓမ္မကထိက ဆရာမိုးလိုဖြစ်သည်။

ကနေပြီး မှန်ကန်ရိုးသားစွာ ပေါ်ပေါက်လာရတဲ့ အဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် ရဲဝံ့စွာဝန်ခံရပါတယ်။ ဒီလို မြင့်မြတ်သော ရည်ရွယ်ချက်ဝါဒနဲ့ တောင့်တင်းခိုင်မာတဲ့ ညီညွတ်ရေးအင်အားတွေကြောင့် ဘယ်လောက် အင်အားကြီးမားတဲ့ အဖျက်သမားများ ရဲ့ မှန်တိုင်းဘေးအန္တရာယ်များနဲ့ ရင်ဆိုင်ရစေကာမူ ဘယ်အခါမှ မပြိုကွဲမပျက်ဆီးနိုင်ပါဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် အလေးအနက် ယုံကြည်ပါတယ်။ လူ့သမိုင်းတလျှောက်ကို ဆန်းစစ်လိုရုံရင် ကျောက်ခေတ်ကစပြီး ယခုကျွန်တော်တို့ရဲ့ သိပ္ပံ ခေတ်တိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်တိုးတက်ပြောင်းလဲလာတဲ့ ခေတ်ကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုခေတ်ကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ တသီးတခြား၊ ဘာသိ ဘာသာ ရပ်တည်နေလို့ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတာ သိရပါလိမ့်မယ်။

တိုးတက်နေတဲ့ ခေတ်နဲ့အညီ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးစုအားလုံး ရပ်တည်နိုင်ရေးနဲ့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ရှေ့ရှုပြီး ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီကနေ့ လူမျိုးစုကျောင်းသားများရဲ့ မွန်မြတ်သန့်စင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက် များကို ညီညွတ်စွာ လုပ်ဆောင်သွားကြဖို့ ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာသမိုင်းကို တနည်းတဖုံ ဖြည့်စွက်ရေးသားလိုက်တာနဲ့ တူပါလိမ့်မယ်။

ဒါတင်မက လူမျိုးစုရဲ့ကဏ္ဍကိုလည်း ပိုမိုထွန်းပြောင် တောက်ပလာနိုင်မယ်ဆိုတာ မလွဲမသွေပါပဲ။

ညွှန်သည့်တော်များနဲ့ ချစ်လှစွာသော လူမျိုးစုကျောင်းသူ/သားအပေါင်းတို့-

ဆက်လက်ပြီး ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးစုရဲ့သမိုင်းမှာ ဘယ်လောက် အရေးပါအရာရောက်လာမယ့် အဖွဲ့ချုပ်ကြီးဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်းပြပါရစေ။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ နောင်တော်ဗမာများနဲ့ အတူ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ချင်း၊ ရခိုင်၊ မွန် စတဲ့ လူမျိုးများအပါအဝင် ပေါင်းစုနေထိုင်ကြတဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အတိတ်ကာလကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်လိုက်ရင် ကျွန်တော်တို့ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ လူမျိုးစုအားလုံးတွေဟာ သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင်ခေတ်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဗြိတိသျှနယ် ချဲ့သမားနဲ့ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ခေတ်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အင်မတန် စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းတဲ့ ကျွန်ဘဝကို ဆက်တိုက် အလူးအလှိမ့်ခံစားခဲ့ ကြရပါတယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးစုတွေဟာ နယ်ချဲ့လက်အောက်က လွတ်မြောက်လိုပြီး ကိုယ့်ကြံ့ခွာ ကိုယ်ဖန်တီးလိုတဲ့ စိတ်ဓါတ်တွေ မကြံ့ဖူးအောင် တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြရင်း လုံးဝလွတ်လပ်ရေးအတွက် တညီတညွတ် တည်း စုပေါင်းတိုက်ပွဲဝင်လာခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှာ လူမျိုးစုနဲ့စုပေါင်းပြီး လွတ်လပ်ရေးရယူဖို့အတွက် ပင် လုံစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီစာချုပ်မှာ အဓိက **နိုင်ငံတူထောင်ခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်များ ရရှိခံစားစေဖို့ အတိအလင်း ထည့်သွင်းခဲ့ကြပါတယ်။**

ဒါပေမဲ့ ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်တဲ့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ကြေညာပြီးတဲ့နောက် အခုထက်တိုင် ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးစုတွေဟာ ပင်လုံစာချုပ်မှာ သဘောတူထည့်သွင်းခဲ့တဲ့ အခွင့်အရေးများကို တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် မခံစားရဘဲ နစ်နာဆုံးရှုံး နေရတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါထက်ပိုဆိုးတာက ကျွန်တော်တို့လူမျိုးစုတွေဟာ နိုင်ငံရေးအရလည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးအရလည်း ကောင်း၊ ပညာရေးနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုအရလည်းကောင်း အစစအရာရာ ဖိနှိပ်ချယ်လှယ်မှုဒဏ် ခံနေရပါတယ်။ ဒီဖိနှိပ်ချယ်လှယ်မှု တွေဟာ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ခေတ်က ထက်တောင် ပိုမိုရက်စက် ဆိုးဝါးပါသေးတယ်။ အချုပ်အားဖြင့် ပြောရမယ်ဆိုရင် လူမျိုးစုများ အနက် ယခုလက်ရှိ လူမျိုးစုပြည်နယ်တွေဟာ ဗမာပြည်မရဲ့ ပဏ္ဏာဆက် ကိုလိုနီနိုင်ငံလေးများဘဝ ကျရောက်နေပါတယ်။

ညွှန်သည့်တော်အပေါင်းနဲ့ ဘဝတူလူမျိုးစုကျောင်းသူ/သားများခင်ဗျား-

ကျွန်တော် အခုတင်ပြခဲ့တဲ့ အခြေအနေများရဲ့ တောင်းဆိုချက်အရ ဒီကနေ့တည်ထောင်တဲ့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်လူမျိုးစု ကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို မွေးထုတ်ပေးလိုက်ရခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနေ့ဟာ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးစုကျောင်း သားများ ရာဇဝင်မှာ မော်ကွန်းတင်ရစ်မဲ့ နေ့ထူးနေ့မြတ်ကြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်အခိုင်အမာ ယုံကြည်ပါတယ်။

ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဘွယ်ရာ ကောင်းလှတဲ့ဘဝကိုလည်း တင်ပြလိုသေးတယ်။ ဒီကနေ့ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ပညာရေးနဲ့ လူမှုအဆောက်အအုံများဟာ ပြိုလဲပျက်စီးချင်းမလှ ပျက်စီးကျဆင်းခြင်းခံနေရ တယ်ဆိုတာ ဘယ်သူလာ ငြင်းနိုင်ပါ့မလဲ။

ဒါတွေဟာ ခေတ်တခေတ်ရဲ့ မျောက်ဖျက်လိုမရတဲ့ ကမ္ဘာကြီးကျောက်စာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့အဖို့ မှာ ဒီမိုကရေစီအင်္ဂါရပ်များဖြစ်တဲ့ လွတ်လပ်မှုအခွင့်အရေး တန်းတူမှုတွေဟာလည်း စာအုပ်ကြီးထဲမှာသာရှိပြီး လက်တွေ့မှာ အကောင်အထည်ရှာမရသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ယနေ့ လူမျိုးစုညီငယ်၊ ညီမငယ်များရဲ့ နောင်ရေးကို စဉ်းစားကြည့်ရင် အထူးပင် ရင်လေးစရာ ကောင်းလှပါတယ်။

ကျွန်တော် အထက်ပါတင်ပြခဲ့သလိုပဲ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့တတွေရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု၊ စာပေ၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး အခွင့်အရေး စသည်များအားလုံးဟာ ယိမ်းယိုင်ပြိုလဲနေတာ အထင်အရှား တွေ့ခဲ့ရပါပြီ။ ဒီလိုယိမ်းယိုင်ပြိုလဲနေမှုကို ပြန်လည် ပျိုးထောင်ဖို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာရှိတဲ့ လူမျိုးစုကျောင်းသားများရဲ့ လက်ထဲမှာ လုံးဝတည်ရှိနေတယ်လို့ ယုံကြည်မိတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ ၈၀၄ထားတဲ့ဝါဒနဲ့ရည်ရွယ်ချက်တွေ ပါရှိတဲ့အတိုင်း အချင်းချင်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှု ပိုမိုတိုးတက်ရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ပညာရေးနဲ့ အမျိုးသားရေးများကို ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ လက်တွဲပြီး စုပေါင်း

ဆောင်ရွက်ကြရန် သံန္နိဋ္ဌာန် အခိုင်အမာချကြပါစို့။ ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ နောင်တခတ်တိုင်းပြည်နဲ့ အမျိုးသား တာဝန်များကို ရာဇဝင်ကပေးအပ်သလို မှန်ကန်ရဲရဲစွာထမ်းဆောင်ဖို့ မမေ့ပျောက်ရန် စွဲမြဲစွာမှတ်ထားကြဖို့ အထူး လိုအပ်ပါတယ်။

ညီညွတ်တော်အပေါင်းနဲ့ ဘဝတူလူမျိုးစုကျောင်းသူ/သားများခင်ဗျား-

ကျွန်တော်တို့ အခုလို တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ အဖွဲ့ချုပ်ဟာ လူမျိုးစု၊ လူမျိုးစုလို့ တဖွဖွကြွေးကြော်နေတာဟာ ကျဉ်းမြောင်းသော လူမျိုးရေးစိတ်ဓါတ် လုံးဝမဟုတ်ပါဘူးဆိုတာ အတိအလင်း ပြောကြားခဲ့ပါရစေ။

ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာ နောင်ကို အနှောင့်အယှက် ဘေးအန္တရာယ်ပေါင်းများစွာနဲ့ ရင်ဆိုင်ရပေလိမ့်ဦးမယ်။ ဘယ်လိုပင်ကြီးမားသော အန္တရာယ်နဲ့ကြုံတွေ့ရစေကာမူ တဦးပေါ်တဦး ချစ်ခင်ရင်းနှီးခြင်း၊ စိတ်သဘောထားကြီးခြင်း၊ သည်းခံခြင်းနဲ့ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကို အခိုင်အမာတည်ထောင်ပြီး ကျရောက်လာသမျှ ဘေးအန္တရာယ်များကို အောင်မြင်စွာ တွန်းလှန်ဖြုတ်ရှင်းပစ်နိုင်ကြရန် အလေးအနက် တိုက်တွန်းခဲ့ပါတယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်များ ထမြောက် အောင်မြင်နိုင်ပါစေ။ လူမျိုးစုများ မျှော်မှန်းလုံးပန်းနေကြတဲ့ အနာဂတ်ခေတ်သစ်ကြီးသို့ အမြန်ဆုံးတက်လှမ်းနိုင်ပါစေလို့ ဆုတောင်းရင်း နိဂုံးချုပ်ခဲ့ပါတယ်။

“ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်လူမျိုးစုကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ် တည်တံ့ခိုင်မြဲပါစေ”

“လူမျိုးစုကျောင်းသားအချင်းချင်း သွေးစည်းညီညွတ်ထားရခိုင်မြဲပါစေ”

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွင်ပါဝင်ခဲ့သော လူမျိုးစုကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ

ဦးကျွန်းထန် (ခ) ဦးရွှေအေး (ကယန်း)

ဒေါက်တာကျောက်ချမ်းယောင်ဝေ (ခ) ယူဂျင်းသိုက် (ရှမ်း)

ဦးလှဖေ (ခ) ဦးတင့်တော် (ရခိုင်)

ဦးသာဘန်း (ရခိုင်)

ဦးကျွန်းထန် (ခ) ဦးရွှေအေး - ၁၉၆၂ ခု၊ ဇူလိုင် (၇) ရက် အရေးအခင်းဖြစ်ပွားချိန်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် နောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်းသားတယောက်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအရေးအခင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုကာလတွင် လူမျိုးစုကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်၏ အတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး၊ (၆) ခရိုင်ဆန္ဒပြပွဲတွင် လူမျိုးစုကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်မှ တက်ကြွစွာပါဝင်နိုင်ရေးကို ဦးဆောင်မှုပေးခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲပျက်၍ အဖမ်းအဆီးများကြောင့် တိမ်းရှောင်နေခဲ့ရသည်။ ၁၉၆၄ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၈) ရက်တွင် ကယန်းပြည်သစ်ပါတီ တည်ထောင်သောအခါ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် စတင်တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ကယန်းပြည်သစ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ် (၂၁) ရက်နေ့ ကွယ်လွန်ချိန်အထိ တာဝန်ယူခဲ့သည်။ အသက် (၆၅) နှစ်တွင် ကွယ်လွန်သည်။ (ချစ်ကြည်ရေး၊ အတွဲ- ၄၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၀၆၊ စာ- ၂၀)

ဒေါက်တာကျောက်ချမ်းယောင်ဝေ (ခ) ယူဂျင်းသိုက် - လွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ပထမဆုံးသမ္မတကြီး စပ်ရွှေသိုက်၏ သားဖြစ်သည်။ ၁၉၆၂ ခု၊ ဇူလိုင် (၇) ရက် အရေးအခင်းဖြစ်ပွားချိန်တွင် လူမျိုးစုကျောင်းသားများအဖွဲ့ချုပ်၏ ဘဏ္ဍာရေးမှူးဖြစ်ပြီး အင်္ဂလိပ်စာနည်းပြအဖြစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဆောင်ရွက်နေချိန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအရေးအခင်း နောက်ပိုင်း ၁၉၆၃ ခုနှစ်အထိ တိမ်းရှောင်နေရပြီး ရှမ်းအမျိုးသားရေးနှင့် လူမျိုးစုအရေးကိစ္စများအတွက် မြေအောက်လှုပ်ရှားခဲ့ရသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် တောခိုခဲ့၍ ၁၉၆၄ ခု ရှမ်းပြည်တပ်မတော် ထူထောင်ရာတွင် ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့ပြီး ၁၉၇၇ ခုနှစ်အထိ ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ ခု ကနေဒါနိုင်ငံ၊ ဗြိတိန်ကိုလံဘီယာတက္ကသိုလ်မှ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပါရဂူဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးအစီအစဉ် (NRP) နှင့် (UNLD-LA) ၏ အဆင့်မြင့်အကြံပေးအရာရှိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်သူများ အရေးသာမက မြန်မာတနိုင်ငံလုံးအရေး ကိစ္စများဖြစ်သည့် အမျိုးသားပြန်လည်ရင်ကြားစေရေး ကိစ္စရပ်များအတွက် သူ့ဘဝ တလျှောက်လုံးနှင့် ကွယ်လွန်ချိန်အထိ နစ်မြုပ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၄၊ ၇၊ ၀၄ ရက်နေ့ အသက် (၆၅) နှစ်အရွယ်တွင် ကနေ

ဒါနိုင်ငံ၊ ဘန်ကူးဗားမြို့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ (ရှမ်းသံတော်ဆင့်၊ **UNLD Press, Various Website**)

ဦးလှဗေ - ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး စတင်ဖွဲ့စည်းစမှ စ၍ လူမျိုးစုကိုယ်စားလှယ်တဦး အဖြစ်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၆-၅၇ တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် နိုင်ငံခြားရေးဌာနတာဝန်ခံအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ဇူလိုင် (၇) ရက် အရေးအခင်းဖြစ်ပွားချိန်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ရူပဗေဒဌာနတွင် သရုပ်ပြဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည်။ ၎င်းအရေးအခင်းဖြစ်ပွားမှုကို အစည်းအဝေးစတင်ချိန်မှ နောက်ဆုံးပစ်ခတ်သည်အထိ တကသအောက်ထပ်ရှိ တကသစားသောက်ဆိုင်မှ တချိန်လုံး စောင့်ကြည့်နေခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ပြည်တွင်းငြိမ်းရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ပြီး ဒီဇင်ဘာလ (၁၂) ရက်နေ့တွင် အဖမ်းခံရသည်။ ၁၂၊ ၂၊ ၆၉ ရက် (ပြည်ထောင်စုနေ့) အင်းစိန်ထောင်မှထုတ်၍ ညသန်းခေါင်ကျော်တွင် ကိုးကိုးကျွန်းသို့ ပို့ဆောင်ခြင်းခံရသည်။ ကိုးကိုးကျွန်း၌ ကျွန်းဖျက်သိမ်းရေးတိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ နိုဝင်ဘာ (၁၁) ရက်တွင် ကျွန်းဖျက်သိမ်းအပြီး အင်းစိန်ထောင်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်။ အင်းစိန်၌ ထောင်မှ မလွတ်ခင်အထိ ညဦးဆံခံရပြန်သည်။ ၁၉၇၂ ခု ဧပြီလ (၁၂) ရက်တွင် အင်းစိန်ထောင်မှ ပြန်လွတ်လာသည်။ ရှစ်လေးလုံးအရေးအခင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၉ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အာဏာပီဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားမှု၌ ပါဝင်ပြီးရှောင်တိမ်းရကာ ဩဂုတ်လ (၈) ရက်နေ့တွင် ဘုရားသုံးဆူစခန်းသို့ ရောက်ရှိသည်။ သူ၏ ဒေါင်းအိုးဝေစာစောင်မှ “ကျွန်းအတိတ်အရိပ်ပမာ” အခန်းဆက် ဆောင်းပါးသည် ကိုယ်တွေ့ကျွန်းအတွေ့အကြုံကို ရေးသားထား၍ ထင်ရှားသည်။ ၁၉၉၁ မှ အခန်းဆက်အဖြစ်ဖော်ပြခဲ့သည်။ ရေဒီယိုဖရီးအေးရှ မြန်မာပိုင်း သတင်းထောက်အဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ရခိုင်ပြည်အမျိုးသားကောင်စီ (ANC) တွင် အဖွဲ့ဝင်တဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများကောင်စီတွင် (ENC) ရခိုင်လူမျိုးစုကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်၍ ပြန်ကြားရေးနှင့်စည်းရုံးရေးကော်မတီ တာဝန်ခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသည်။ (ငြိမ်း၊ ဒေါင်းအိုးဝေ။ တယ်လီဖုန်းမေးမြန်းချက်။ အီးအန်စီဝက်ဘ်)

ဦးသာဘန်း- ရခိုင်အမျိုးသား တဦးဖြစ်သည်။ တပ်ဦးကျောင်းသား တဦးဖြစ်ပြီး တကသ အမှုဆောင်အဖြစ် ၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ်တွင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်း ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (UNLD) ၏ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုရေးရာကော်မတီဝင်နှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီဝင်ဖြစ်သည်။ ပထမအကြိမ် ၁၉၉၁ မှ ၁၉၉၅ အထိ ထောင်ချခံရသည်။ ယခုစာအုပ်ပြုစုရာတွင် ကူညီခဲ့မှုဖြင့် ၁၉၉၈ တွင် အဖမ်းခံရပြီး (၆) နှစ်အကြာ ၂၀၀၄ ခု၊ ဇူလိုင်လတွင် ထောင်မှ ပြန်လွတ်လာသည်။ (အေအေပီပီဘီ၊ အင်တာနက်)

(င) ၁၉၆၀-၆၁ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အစီရင်ခံစာ

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

(၁၉၆၀ - ၁၉၆၁)

အမှုဆောင်အဖွဲ့အစီရင်ခံစာ

- ၁။ ဖွဲ့စည်းခြင်း
- ၂။ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ
- ၃။ အမျိုးသားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ
- ၄။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများ ထိပါးလာခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ
- ၅။ ပညာသင်ကြားရေးနှင့်ပတ်သက်သော ဆောင်ရွက်ချက်များ
- ၆။ ပွဲသဘင်အခမ်းအနားများ
- ၇။ အတွေ့ထွေလုပ်ငန်းများ
- ၈။ ဌာနဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ
- ၉။ ကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း
- ၁၀။ နိဂုံး

(၁) ဖွဲ့စည်းခြင်း

(က) ရွေးကောက်ပွဲများ ။ ။ ၁၉၆၀-၆၁ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်းတို့ကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန် ပထမအပတ် တကသရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိက ကြေညာခဲ့သည်။ ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံလိုသူများ၏ လျှောက်လွှာများကို ၁၉၆၀ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၁၆)

ရက်နေ့၊ ညနေ (၃) နာရီမတိုင်မီ ရွေးကောက်ပွဲ အရာရှိထံ တင်သွင်းရမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။

ဥက္ကဋ္ဌနေရာတွင် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံရန် လျှောက်လွှာတင်သွင်းသူ (၃) ဦးရှိပြီး၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနေရာအတွက် လျှောက်လွှာ တင်သွင်းသူ (၇) ဦးနှင့် ငွေထိန်းနေရာအတွက် (၃) ဦးရှိခဲ့သည်။ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနေရာအတွက် (၇) ဦး အနက်တဦးအား တကသဖွဲ့ စည်းပုံစည်းမျဉ်းနှင့် မကိုက်ညီသဖြင့် ပယ်ချခဲ့သည်။

မိမိတို့ဆန္ဒအလျောက် လျှောက်လွှာများ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းနိုင်သော ဩဂုတ်လ (၁၇) ရက်နေ့၊ ညနေ (၃) နာရီမတိုင် မီ ဥက္ကဋ္ဌနေရာမှ (၂) ဦး၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနေရာမှ (၄) ဦးနှင့် ငွေထိန်းနေရာမှ (၁) ဦးစီ အသီးသီးလျှောက်လွှာများကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းသွားသောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌနေရာတွင် ကိုတင်အေးမှာ ပြိုင်ဘက်မရှိ အရွေးခံရပြီး၊ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်းနေရာများ တွင် (၂) ဦးစီ ယှဉ်ပြိုင်ရန် ကျန်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိန်းနေရာများအတွက် ရွေးကောက်ပွဲပြုလုပ်ရာ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌနေရာတွင် ကိုတင်မောင်နှင့် ငွေထိန်းနေရာတွင် ကိုနန္ဒတို့အား ရွေးကောက်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။

အမှုဆောင် (၆) ဦးနေရာအတွက် ဒုတိယအသုတ် ရွေးကောက်ပွဲကို ၁၉၆၀ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၂၅) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိ ကိုတင်အေးက ကြေညာခဲ့သည်။ တကသရွေးကောက်ပွဲကို သိက္ခာရှိစွာ ကျင်းပနိုင်ရေး၊ ယှဉ်ပြိုင်သူများ အလေးအနက်ထားရှိရေးတို့အတွက် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သူများသည် စတော်ငွေကျပ် (၅၀) (ငါးဆယ်ကျပ်) တိတိကို လျှောက်လွှာနှင့် အတူတင်သွင်းရန် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သူသည် ပေးသော မဲအားလုံးတို့၏ (၄) ပုံ (၁) ပုံ မရရှိလျှင် ထိုစတော်ငွေကို တကသမှ သိမ်းယူမည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။

လျှောက်လွှာတင်သွင်းသူ (၈) ဦး ရှိသည့်အနက် (၂) ဦးမှာ မိမိတို့ဆန္ဒအလျောက် လျှောက်လွှာများကို ပြန်လည်ရုပ် သိမ်းသွားသဖြင့် ကျန်ရှိသူ (၆) ဦးဖြစ်သော ကိုဗဆွေလေး၊ ကိုမင်းထွေး၊ ကိုသာဘန်း၊ ကိုလှကြည်၊ ကိုစောမောင်၊ ကိုထွန်းကြည် တို့ (၆) ဦးမှာ တကသ အမှုဆောင်များအဖြစ် ယှဉ်ပြိုင်သူမရှိ အရွေးခံခဲ့ရသည်။

(ခ) အမှုဆောင်အဖွဲ့။ ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (၁၉၆၀- ၆၁) ၏ ပထမအကြိမ် အမှုဆောင်အစည်းအဝေးကို ၁၉၆၀ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးမှ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတာဝန်ခံ အဖြစ် ကိုလှရွှေနှင့် စာကြည့်တိုက်မှူးအဖြစ် ကိုမြသိန်းတို့အား ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြပြီး အောက်ပါအတိုင်း အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ကိုတင်အေး	ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုတင်မောင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုနန္ဒ (ဝိဇ္ဇာ-ဂုဏ်ထူး)	ငွေထိန်း
ကိုဗဆွေလေး	အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး
ကိုစောမောင်	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးနှင့် သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးဌာနမှူး
ကိုထွန်းကြည်	နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးဌာနမှူး
ကိုမင်းထွေး	ကစားခုန်စားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး
ကိုသာဘန်း	ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှူး
ကိုလှရွှေ	အိုးဝေတာဝန်ခံ
ကိုမြသိန်း	စာကြည့်တိုက်မှူး

(ဂ) ဆပ်ကော်မတီများ။ ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်း အခန်း(၁၀)၊ အပိုဒ် (၇) အရ ဖွဲ့စည်းရမည့် ဆပ်ကော်မတီများနှင့် လိုအပ်သောဌာနများအတွက် ဆပ်ကော်မတီများကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်း ခဲ့သည်။

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီ

ကိုလှရွှေ	အိုးဝေတာဝန်ခံ
ကိုနန္ဒ	(ငွေထိန်း)
ကိုထွားစိန်	အတွင်းရေးမှူး
ကိုကျော်ခင်	အလုပ်မန်နေဂျာ
ကိုလှတင်	ကော်မတီဝင်
ကိုဇနီဦး	ကော်မတီဝင်
မရီရီဌေး	ကော်မတီဝင်

စာကြည့်တိုက်ကော်မတီ

ကိုမြသိန်း	တာဝန်ခံ
ကိုနန္ဒ	(ငွေထိန်း)
ကိုတင်မောင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုမြသန်း	အတွင်းရေးမှူး
ကိုလှသိန်း	ကော်မတီဝင်
ကိုမောင်မောင်တင့်	ကော်မတီဝင်
ကိုစိုးဝင်း	ကော်မတီဝင်

ကျောင်းသားသက်သာချောင်ချိရေးကော်မတီ

ကိုသာဘန်း	တာဝန်ခံ
ကိုတင်မောင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုနန္ဒ	(ငွေထိန်း)
ကိုမြင့်ဖေ	အတွင်းရေးမှူး
ကိုအောင်ကျော်နု	ကော်မတီဝင်
ကိုစံကျော်မောင်	ကော်မတီဝင်
မမြင့်မြင့်	ကော်မတီဝင်

သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေးကော်မတီ

ကိုစောမောင်	တာဝန်ခံ
ကိုတင်မောင်	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ကိုကျော်ခင်	အတွင်းရေးမှူး
ကိုမျိုးမြင့်	ကော်မတီဝင်
ကိုဝင်းကြိုင်	ကော်မတီဝင်
ကိုမြင့်	ကော်မတီဝင်
ကိုလေးရီ	ကော်မတီဝင်

လူထုဆက်သွယ်ရေးကော်မတီ

ကိုလှကြည်	တာဝန်ခံ
ကိုတင်မောင်	ဒုဥက္ကဋ္ဌ
ကိုနန္ဒ	(ငွေထိန်း)
ကိုကိုကြည်	ကော်မတီဝင်
ကိုဝင်းဗိုလ်	ကော်မတီဝင်
ကိုအောင်မြင့်	ကော်မတီဝင်
ကိုမြင့်မောင်	ကော်မတီဝင်
မခင်သန်းမြင့်	ကော်မတီဝင်

(ဃ) အဖွဲ့အစည်းများအတွက် တကသကိုယ်စားလှယ်

တက္ကသိုလ်ကစားခုန်စားကော်မတီအတွက် တကသကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် အောက်ပါ (၅) ဦးကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။	
ကိုမင်းထွေး	ကစားခုန်စားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုတာဝန်ခံ
ကိုမြသိန်း	တကသစာကြည့်တိုက်မှူး
ကိုတင်မောင်ဆွေ	
ကိုဘညွန့်	
ကိုကျော်စိုး	

(င) အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းများ

တကသအမှုဆောင်အစည်းအဝေးကို (၁၈) ကြိမ်ကျင်းပခဲ့သည်။ အိုးဝေတာဝန်ခံနှင့် စာကြည့်တိုက်မှူးများ အတွက် (၁၇) ကြိမ်သာ ဖြစ်ပေသည်။ အမှုဆောင်များနှင့် အစည်းအဝေး တက်သောအချိန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။
ကိုတင်အေး- (၁၈) ကြိမ်၊ ကိုတင်မောင်- (၁၂) ကြိမ်၊ ကိုနန္ဒ- (၁၈) ကြိမ်၊ ကိုဗဆွေလေး- (၁၈) ကြိမ်၊
ကိုစောမောင်- (၁၃) ကြိမ်၊ ကိုထွန်းကြည်- (၁၇) ကြိမ်၊ ကိုလှကြည်- (၁၃) ကြိမ်၊ ကိုသာဘန်း- (၁၇) ကြိမ်၊
ကိုမင်းထွေး- (၁၂) ကြိမ်၊ ကိုမြသိန်း- (၁၁) ကြိမ်၊ ကိုလှရွှေ- (၁၇) ကြိမ်။

(၂) အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များ။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၁၉၆၀-၆၁ ၏ ဥက္ကဋ္ဌသစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲကို ၁၉၆၀ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် တကသခန်းမ၌ကျင်းပကာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ၁၉၆၀-၆၁ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

ဝါဒ

- ၁။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေး၊ အဆင့်အတန်းမြှင့်သောပညာရေးနှင့် ကျောင်းသားဘဝသာယာဖြောင့်ဖြူးရေး၊
- ၂။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားအရေးပြဿနာတိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လိုသော ကျောင်းသားအင်အားစုများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရေး၊
- ၃။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် ကျောင်းသားအချင်းချင်း ရင်းနှီးစွာပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး။

နိုင်ငံတကာကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် အခြေခံသဘောထား

- ၁။ ဘာသာအယူဝါဒ မခွဲခြားဘဲ၊ အသားအရောင် မခွဲခြားဘဲ၊ နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများနှင့် ရင်းနှီးချစ်ကြည်ရေး၊ မိတ်ဆွေဖြစ်ရေးတို့အတွက် လုပ်ဆောင်ရန်၊
- ၂။ ပညာသင်ကြားရေးအခြေအနေ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊
- ၃။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲများအား အထောက်အကူပြုရန်၊
- ၄။ ဘန်ဒေါင်းတွင် ကျင်းပသော အာရှ-အာဖရိကကျောင်းသားများညီလာခံနှင့် (၅) ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ညီလာခံကြီးမှ ချမှတ်သော ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးထိန်းသိမ်းရေး၊ လက်နက်လျှော့ပေါ့ရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရန်၊
- ၅။ နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန်တို့ ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းစဉ်များ

တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် တက္ကသိုလ်၏ ယေဘုယျအခြေအနေများကို သုံးသပ်ကာ အောက်ပါအခြေခံလုပ်ငန်းများ ချမှတ်ခဲ့သည်။

- ၁။ နှစ်ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် ပယ်ဖျက်ရေး၊
- ၂။ အခလွတ် ပညာသင်ကြားရေးစနစ် ပြန်လည်ရရှိရေး၊
- ၃။ တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ကြားရေး အခြေအနေ ကောင်းမွန်စေရန် မဖန်တီးနိုင်သမျှ ဇွန်လနောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲများ ဆက်လက်ထားရှိ ပေးရန်၊
- ၄။ တက္ကသိုလ်တွင် မြန်မာစာကို သင်ကြားမှုမဏ္ဍိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန်၊
- ၅။ စတိုင်ပင် စကောလာရှစ်များ အရည်အတွက်နှင့် အရည်အချင်း တိုးမြှင့်ပေးရန်၊
- ၆။ ပြဋ္ဌာန်းသော ကျောင်းသုံးစာအုပ်များ၊ ကျောင်းသုံးကိရိယာများ သက်သာစွာရရှိရေး၊
- ၇။ ကျောင်းသားများအတွက် ကြည်း၊ ရေ၊ လေ အသွားနှုန်းများ လျှော့ပေါ့ရေး၊
- ၈။ တက္ကသိုလ်ထောက်ပံ့ကြေး ပိုမိုပေးရန်၊
- ၉။ ကျောင်းဆောင်သစ်များ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပေးရေး၊
- ၁၀။ အရည်အချင်းပြည့်ဆရာများ ပိုမိုခန့်ထားပေးရေး၊
- ၁၁။ အခြေအနေနှင့် မကိုက်ညီဘဲ ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကျောင်းစည်းကမ်းများ ပယ်ဖျက်ပေးရေး၊
- ၁၂။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ (ပြင်ဆင်ချက်) ပယ်ဖျက်ပေးရေး၊
- ၁၃။ ဆရာကျောင်းသား နားလည်မှုတိုးတက်ရေးနှင့် ရင်းနှီးစွာ ပူးတွဲလုပ်ဆောင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရန်။

(၃) အမျိုးသားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များ

ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ကူမင်တန်ကျူးကျော်မှုဆန္ဒပြပွဲ

ဖေဖော်ဝါရီ (၂၁) ရက် ကိုလိုနီဆန့်ကျင်ရေးနေ့တွင် လူငယ်ကျောင်းသား အမျိုးသမီးအဖွဲ့များကကြီးမှူး၍ ကိုလိုနီ စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် အမေရိကန် ကေအမ်တီကျူးကျော်မှု ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲကြီးကို ကြီးမှူးကျင်းပကာ ဘယ်လ်ဂျီယံသံရုံးနှင့် အမေရိကန်သံရုံးများသို့ သွားရောက်ဆန္ဒပြခဲ့သည်။

ဤဆန္ဒပြပွဲတွင် မြန်မာပြည်၏ မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့ဘက်ဒေသများသို့ လက်နက်ဖြင့်ဝင်ရောက် ကျူးကျော်နေသော အမေရိကန်နယ်ချဲ့သမား၏ ခါးပိုက်ဆောင် ကေအမ်တီကျူးကျော်ရေးသမားများအား မောင်းထုတ်ရေးနှင့် ကွန်ဂိုပြည်၏ တရားဝင်ဝန်ကြီးချုပ် လူမွန်ဘားအား သတ်ဖြတ်လိုက်မှုကို ကန့်ကွက်ရေးတို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူငယ်ကျောင်းသား၊ အမျိုးသမီးများနှင့် ပြည်သူတရပ်လုံး ပါဝင်ကာ ဆန္ဒပြခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြသူများအား ပထစအစိုးရသည် မျက်ရည်ယိုစွဲ၊ မီးသတ်ပိုက်၊ ဝါးရင်းတုတ်များသာမက သေနတ်များဖြင့်ပင် ပစ်ခတ်အကြမ်းဖက်ကာ အဓမ္မနှိမ်နင်းခဲ့ပေသည်။ ဤသို့အကြမ်းဖက်ကာ ရက်ရက်စက်စက် နှိမ်နင်းမှုကြောင့် ဦးလူလေးနှင့် ကိုသန်းမြင့်တို့ သေဆုံးသည့်အပြင်၊ အတွင်းလူနာအဖြစ် သံဃာတော် (၁) ပါး အပါအဝင် လူပေါင်း (၅၃) ဦး ဒဏ်ရာရကာ၊ အပြင်လူနာအဖြစ် အများအပြား ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပေသည်။ ညဘက်တွင် ဆက်လက်ဆန္ဒပြသော ပြည်သူများအား ဆက်လက် အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းကာ ပုဒ်မ (၁၄၄) ထုတ်ခဲ့ပေသည်။ လူငယ်ကျောင်းသား ပြည်သူ အမြောက်အများကိုလည်း ဖမ်းဆီးခဲ့ပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဖေဖော်ဝါရီ (၂၄) ရက်နေ့တွင် အကြမ်းဖက်မှု ရှုတ်ချရေး၊ အမေရိကန်စွက်ဖက်မှုနှင့် ကူမင်တန်ကျူးကျော်မှု များအား မျက်ခြေမပျက်ရေးတို့ အတွက် ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲကို တကသခန်းမတွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့ကြီးမှူး ကာ ကျင်းပခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းကျော်ဇော ခေါင်းဆောင်သော နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ကေအမ်တီကျူးကျော်မှု တိုက်ဖျက်ရေး အမျိုးသားကော်မတီတွင် ပါဝင်ကာ တရုတ်ဖြူကျူးကျော်မှုဆန့်ကျင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။ ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းကျော်ဇောအား တကသသို့ ဖိတ်ခေါ်ကာ တရုတ်ဖြူကျူးကျော်မှုနှင့် ပတ်သက်သော ဟောပြောပွဲတခုကို ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ပေသည်။

(၄) ကျောင်းသားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သောဆောင်ရွက်ချက်များ

(က) ကျောင်းစည်းကမ်းပြဿနာ ။ ။ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ အကြံပေးစည်းကမ်းများကို ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ခဲ့ရာ ထိုစည်းကမ်းများတွင် ကျောင်းသားများ မလိုက်နာနိုင်သည့် အချက်များ ပါဝင်နေသည်။ တကသသည် ကျောင်းစည်းကမ်းရှိရမည်ဟူသော မူကို လုံးဝလက်ခံသည်။ တကသသည် ကျောင်းစည်းကမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျောင်းသားဆန္ဒနှင့်အညီ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာများ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းကာ ကျောင်းသားများ၏ စာပေသင်ကြားမှုအခြေအနေ၊ နေထိုင်မှုအခြေအနေတို့ဖြင့် ကိုက်ညီစွာ ရေးဆွဲထားသော စည်းကမ်းများဖြစ်ရန် လိုအပ်သည်ဟု တင်ပြခဲ့ပေသည်။

ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ တီထွင်ချမှတ်လာသော သွေးရိုးသားရိုးမဟုတ်သည့် ကျောင်းစည်းကမ်းများကို ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။

(ခ) ကျောင်းဆောင်ကော်မတီနှင့်ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များပြဿနာ ။ ။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးအား ထုတ်ပစ်ခဲ့ပေသည်။ တကသသည် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ပြန်လည်ပါဝင်ရေးအတွက် အစဉ်အဆက် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ယခုနှစ်တွင်လည်း ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် တကသကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး ပါဝင်ရေးအတွက် ထပ်မံကြိုးစားရင်း ကျောင်းဆောင် ကော်မတီထံ မေးမြန်းရာတွင် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၃) ရက်နေ့ တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ချမှတ်ခဲ့သော သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများမှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးအား ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် ပါဝင်ခွင့်ပြုရန်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်ကြားခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ တရားဝင်ပြန်ကြားချက်အရ လောလောဆယ် ကျောင်းဆောင်ပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းများတွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်နိုင်ရေးအတွက် ကျောင်းဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများကို ကိုယ်စားပြုသည့် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် အမှုဆောင်အစည်းအဝေးမှ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့် တကသ လူထုဆက်သွယ်ရေး ဌာနမှူးတို့အား ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ စေလွှတ်ခဲ့သည်။

ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးအနက် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌကိုသာ ကျောင်းဆောင်

ကော်မတီတွင် လက်ခံပြီး တကသလူထုဆက်သွယ်ရေးမှူးအား သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ အဖွဲ့ချုပ်အမှုဆောင် မဟုတ်သောကြောင့်ဟု အကြောင်းပြကာ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် လက်မခံဘဲ ထားခဲ့ပေသည်။

ယခင်နှစ်ဦးတွင် ပေါ်ပေါက်နေသော ကျောင်းဆောင် မလုံလောက်မှုပြဿနာများကို ပါဝင်ဖြေရှင်းရန်အတွက် ကျန်ရှိနေသော ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် (၁) ဦးနေရာတွင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် အတွင်းရေးမှူးအား ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ထပ်မံပေးပို့ခဲ့သည်။ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ သဘာပတိသည် နောက်ထပ်ပေးပို့သော ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အား ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် လက်ခံရန်ကို အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြကာ အချိန်ဆွဲခဲ့ပေသည်။

တချိန်ထဲတွင် ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် ပါဝင်နေသော ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်အားလည်း ကျောင်းဆောင်ကော်မတီမှ ထုတ်ပယ်ရန် ကြိုးစားပြန်သည်။ ကော်မတီတွင်ပါဝင်သော ကိုယ်စားလှယ်အား ဘွဲ့ရသွား၍ ကျောင်းဆောင်တွင် မနေသည်ကို အကြောင်းပြကာ ဩဂုတ် (၂) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ တက်ရောက်ခွင့် မပြုဘဲ ကော်မတီမှ ထုတ်ပယ်ခဲ့သည်။

သို့သော် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် အတွင်းရေးမှူးအား အချိန်ဆွဲထားခဲ့သော်လည်း မှန်ကန်သော တောင်းဆိုချက်အား မလွန်ဆန်နိုင်ဘဲ ဩဂုတ်လ (၂) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ တက်ရောက်ခွင့်ပြုခဲ့ရသည်။

(ဂ) ကျောင်းသားများအား မတရားရိုက်နှက်မှု ။ ။ ၂၇၊ ၂၈၊ ၂၉၊ ၃၀ ရက်နေ့၊ ည (၉) နာရီတွင် ကမာရွတ်လှည်းတန်း အပိုင်းကြီးအနီး၌ လွှတ်ရည်သောက်ရန် ထွက်လာသော ကျောင်းသား (၃) ဦးအား ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးတဦးက ရိုက်နှက်ခဲ့ပေသည်။

၁၂၊ ၁၁၊ ၆၁ ရက်နေ့ကလည်း အင်းလျားကန်တွင် ငှက်ပစ်ထွက်သော ကျောင်းသားအချို့အား စစ်သားများ ရိုက်နှက်ခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ အကြမ်းဖက်ရန်စဉ်းဖြင့် အေးချမ်းစွာနေလိုသော ကျောင်းသားများအား လှုပ်ရှားမှုများဖြစ်လာစေရန် ကြံစည်ဖန်တီးခြင်းများကို တကသမှ အလေးအနက် ရှုတ်ချကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲများဖြင့် တကသ၏ သဘောထားများကို ပြည်သူသို့ တင်ပြခဲ့ပေသည်။

(ဃ) အမျိုးသမီးကျောင်းဆောင်များ နှစ်ပတ်လည်ညစာစားပွဲ ။ ။ အမျိုးသမီးကျောင်းဆောင် နှစ်ပတ်လည် ညစာထမင်းစားပွဲများကို ကျောင်းဆောင်ရှေ့မြက်ခင်းပြင်တွင် အစဉ်အလာအရ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပေသည်။ ယခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားရေးမှူးများက ကျောင်းဆောင်ရှေ့ မြက်ခင်းများတွင် ကျင်းပခွင့်မပေးဘဲ ကျောင်းဆောင် ထမင်းစားခန်းတွင်သာ ကျင်းပရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည်။ ဤသို့တားမြစ်ခြင်းသည် ကျောင်းဆောင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်း၏ အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းများအား ဖျက်ဆီးပစ်ခြင်း ချိုးနှိမ်ပစ်ခြင်း သဘောထားသို့ သက်ရောက်နေသည့်အပြင်၊ ကျောင်းဆောင် အရေးအခင်းများတွင် သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၏ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်ရာရောက်သဖြင့် တကသသည် ကန့်ကွက်ခဲ့ပေသည်။

(င) ပါမောက္ခချုပ်ခန့်ထားရေး ။ ။ ဗိုလ်ချုပ်အစိုးရလက်ထက်က ခန့်ထားခဲ့သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာလှမြင့် နုတ်ထွက်သွားသဖြင့် ပါမောက္ခချုပ်နေရာတွင် ထပ်မံခန့်ထားရန် ခေါ်ယူရာ လျှောက်ထားသူ (၃) ဦးရှိခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေး၊ ပညာသင်ကြားရေး ပြဿနာများတွင် ပါမောက္ခချုပ်သည် တက္ကသိုလ်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအရ အာဏာအရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် ပါမောက္ခချုပ်ခန့်ထားရေးသည် လွန်စွာအရေးကြီးသည့် ပြဿနာဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် တကသမှ ပါမောက္ခချုပ် ခန့်ထားရေးအတွက် သဘောထားတရပ်ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပေသည်။

တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ပုံသဏ္ဌာန်သည် **(Unitary System)** ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ပါမောက္ခချုပ်တွင် အာဏာများစုပြုံနေသည်။ ပါမောက္ခချုပ်သည် တဦးတည်းအာဏာရှင် ဖြစ်နေသည်။ တက္ကသိုလ် တည်ဆောက်ပုံသဏ္ဌာန်ကို ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်သည်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။

လောလောဆယ်အားဖြင့် ထိုဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစနစ်ကို မပြင်ဆင်နိုင်မီ ပါမောက္ခချုပ် ရွေးရာတွင် ပညာတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သူ၊ အနာဂတ် တက္ကသိုလ် တိုးတက်သာယာရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သူ၊ ဆရာများ ကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရေး ပြေပြစ်ကောင်းမွန်မည့်သူ၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးအတွက် စွမ်းဆောင်နိုင်မည့်သူ၊ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်ဖြူစင်မည့်သူကိုသာ ရွေးချယ်ခန့်ထားရန် တင်ပြခဲ့ပေသည်။

ထိုသဘောထားကို နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်သို့လည်း တင်ပြခဲ့ပေသည်။ ပါမောက္ခချုပ်ခန့်ထားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရအာဏာပိုင်အချို့က မိမိတို့ အလိုကျ ခါးပိုက်ဆောင် ပါမောက္ခချုပ်တယောက်ဖြစ်လာရေး တက္ကသိုလ်ကို မိမိတို့ အလိုကျ ချယ်လှယ်နိုင်ရေးတို့အတွက် ကြိုးပမ်းချက်များကိုလည်း ကျောင်းသားထုသို့ ဖော်ထုတ်တင်ပြခဲ့ပေသည်။

ထို့ပြင် ပါမောက္ခချုပ်သစ်ရွေးချယ်မည့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီအစည်းအဝေးပွဲသို့ ဇန်နဝါရီလ (၂၈) ရက်နေ့တွင် တကသနှင့် အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံက ဦးဆောင်၍ ဝိုင်းဝန်း၍ ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီ လူကြီးများအားလည်း ပန်းကြားလွှာ တစောင်ထုတ်ကာ ပန်ကြားခဲ့ပေသည်။ တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် ဒေါက်တာသာလှအား ရွေးချယ် ခန့်ထားခဲ့ပေသည်။

ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်းခံရသော ဒေါက်တာသာလှသည် ကျောင်းသားများနှင့် အစဉ်အလာအားဖြင့် မပြေပြစ်သူဖြစ်သော်လည်း တကသအနေနှင့် တက္ကသိုလ်တွင် မလိုလားအပ်သော ပြဿနာများ မပေါ်ပေါက်ရေး၊ တိုင်းပြည်၏ ပညာရေးတိုးတက်ရေး၊ တက္ကသိုလ် သာယာတိုးတက်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ပညာသင်ကြားရေးတို့အတွက် ဆက်လက် ကြိုးပမ်းသွား မည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပေသည်။

(၈) ကျောင်းဆောင်မလုံလောက်မှုပြဿနာ ။ ။ ယခုနှစ် ၁၉၆၁ ခု၊ ပညာသင်နှစ်တွင် အစဉ်အလာအားဖြင့် ရှိနေခဲ့သော ကျောင်းဆောင် မလုံလောက်မှုပြဿနာမှာ ပိုမိုကြီးမားလာခဲ့ပေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် အစဉ်အလာအရ ကျောင်းဆောင် မလုံလောက်မှုရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ လွန်ခဲ့သောနှစ် စက်တင်ဘာလ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲနှင့် မတ်လစာမေးပွဲများတွင် အောင်နှုန်းများလာခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထီးတန်းနှင့် ရန်ကင်းကောလိပ်ကို အင်ဂျင်နီယာမဟာဌာနသို့ ရုတ်တရက် ရွှေ့ပြောင်းလာခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည့် ကျောင်းဆောင်ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုတင်၍ မပြင်ဆင် သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ယခုနှစ်တွင် ကျောင်းဆောင်မလုံလောက်မှုပြဿနာမှာ ပိုမိုကြီးမားလာပေသည်။ သို့သော် တက္ကသိုလ် အာဏာပိုင်များနှင့် ကျောင်းဆောင်အာဏာပိုင်များသည် ထိုပြဿနာများအတွက် မည်သို့မျှ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုခဲ့ပေ။ ကျောင်းဆောင်နေရာ မလုံလောက်သည့် ပြဿနာကြီးမားလာပြီး ထိပ်တန်းသို့ရောက်လာမှ ကျောင်းဆောင်အာဏာပိုင်များ မျက်လုံးပြူးခဲ့ရပေသည်။

ကျောင်းဆောင်ပြဿနာ ကြီးမားမှုကြောင့် တကသနှင့် သဟယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ်သည် အောက်ပါ တောင်းဆိုချက်များကို ကျောင်းဆောင်ကော်မတီသို့ တောင်းဆိုခဲ့သည်။

- (က) တခန်းလျှင် (၂) ယောက်ထားရန်၊
- (ခ) အကယ်၍ မလုံလောက်လျှင် ယခုလက်ရှိ ထမင်းစားခန်းမများတွင် နေထိုင်စေကာ ယာယီထမင်းစားခန်းများ ဆောက်လုပ်ရန်၊
- (ဂ) အကယ်၍ မလုံလောက်လျှင် နေထိုင်ရန် ယာယီတဲများ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊
- (ဃ) ကျောင်းဆောင်သစ်များ ဆောက်လုပ်ပေးရန်နှင့် ကျောင်းဆောင်ပြဿနာကို ကျောင်းသားများနှင့် ပူးတွဲဖြေရှင်း ရန်။

ကျောင်းဆောင်နေရာချထားရေးကော်မတီတွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခွင့်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ပေ သည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ၁၉၊ ၆၊ ၆၁ နေ့တွင် ကျင်းပသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးတွင် စဉ်းစားကာ တခန်း (၂) ယောက်ထားရန်နှင့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များအား ကျောင်းဆောင်နေရာချထားရေးကော်မတီ တွင် ပါဝင်ခွင့်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။

ကျောင်းဆောင် နေရာမလုံလောက်မှုသည် ကျောင်းသားများ၏ ပညာသင်ကြားရေးကို များစွာထိခိုက်သည်ဟု တကသ မှ ယုံကြည်ပေသည်။ နေရာရှိသလောက်သာ ပေးပြီး၊ ကျန်သူများ နေချင်ရာနေ မိမိတို့ ဘာသာဖန်တီးကြဟူသော အာဏာပိုင် တို့၏ အယူအဆကို တကသအနေနှင့် လုံးဝလက်မခံနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောင်နေထိုင်၍ ပညာသင်ကြားလိုသည့် ကျောင်းသားတိုင်း ကျောင်းဆောင်နေရာရရန် တကသသည် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးရှာကြံ၍ တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပေသည်။ တကသသည် လောလောဆယ် ရင်ဆိုင်နေရသော ကျောင်းဆောင်မလုံလောက်မှု ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ယခုစာသင် ခန်းအဖြစ် ပြုလုပ်ထားသော ဘီအိုစီကောလိပ်အား ကျောင်းဆောင်အဖြစ် ပြောင်းလဲကာ ကျောင်းသားများအားထားရန် ဆက် လက် တင်ပြခဲ့ပေသည်။ သို့သော် ၂၆၊ ၆၊ ၆၁ ရက်နေ့ ကျင်းပသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးတွင် တကသ၏ တင်ပြချက်ကို ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ သဘာပတိ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာသာလှက လုံးဝလက်မခံဘဲ သဘာပတိအာဏာသုံး ကာ ပယ်ချခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် တကသသည် ၃၊ ၇၊ ၆၁ နေ့တွင် တကသ ကျောင်းသားထု အထူးအစည်းအဝေးတခု ခေါ်ယူကာ ကျောင်းဆောင်နေရာ အလုံလောက်ရရှိရေး၊ ဘီအိုစီကောလိပ်အား ကျောင်းဆောင်အဖြစ် ပြောင်းလဲကာ နေရာချထား ပေးရန်နှင့် ကျောင်းဆောင်သစ်များ အမြန်ဆောက်လုပ်ပေးရန် တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။ တကသမှ တင်ပြခဲ့ သော တခန်းနှစ်ယောက် နေထိုင်ရေးမူတွင် မကျေနပ်သော ကျောင်းသားများ ရှိနေသောကြောင့် တကသသည် ၃၊ ၇၊ ၆၁ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးသို့ နှစ်ယောက်တခန်းစနစ်ကို အတင်းမကျင့်သုံးဘဲ နှစ် ယောက်နှစ်ခန်း နေထိုင်နိုင်သူများကို ၎င်းတို့ဆန္ဒအရ နှစ်ယောက်ယောက်ခန်း နေထိုင်ခွင့်ပြုရန် တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့ရာ ကျောင်း ဆောင်ကော်မတီမှ ပယ်ချခဲ့ပေသည်။ ထို့ပြင် တကသသည် အထူးကျောင်းသားအစည်းအဝေးမှ ဆုံးဖြတ်တောင်းဆိုချက်များကို

ရှုလိုင်လ (၈) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော တက္ကသိုလ်ကောင်စီသို့ တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းကောင်စီအစည်းအဝေး ကျင်းပသောနေ့တွင် တကသသည် ကျောင်းသား (၂၀၀၀) ကျော်နှင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီအား ဝိုင်းဝန်းဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ကျောင်းဆောင်နေရာရှာဖွေရေး အထူးကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်းကာ ကျောင်းဆောင်နေသူတိုင်း နေရာရရှိရေး တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းဆောင်နေရာရှာဖွေရေးကော်မတီသည် ယာယီတံကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် အစိုးရထံ ငွေ (၇) သိန်း တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် အစိုးရသည် ငွေ (၇) သိန်းကို ထုတ်မပေးဘဲနေသဖြင့် ယနေ့တိုင် ယာယီတံကျောင်း ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းမှာ မစနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေပေသည်။ ကျောင်းဆောင်မရသေးသူတိုင်း ကျောင်းဆောင်ရရေး ပြဿနာများလည်း ယနေ့တိုင်မဖြေရှင်းနိုင်ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောင်နေသင့်သူတိုင်း ကျောင်းဆောင်နေရာရရေးအတွက် ဩဂုတ်လ (၁) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ကျောင်းဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးသို့ တကသရဲဘော်များသည် ပိုမိုတာများကိုဆောင်ကာ ထပ်မံဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။

ယနေ့ထိ ကျောင်းဆောင်နေရာ မရရှိသေးသော ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား အများအပြားရှိနေပေသေးသည်။ ၎င်းတို့သည် နေထိုင်မှုအခက်အခဲများကြားမှ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ပညာသင်ကြားနေကြရပေသည်။ ၎င်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီနှင့်တကွ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရတွင်လည်းကောင်း၊ တာဝန်ကြီးဌာနရှိနေသည်ဟု တကသမှ ယူဆပေသည်။ သို့ရာတွင် တာဝန်ရှိသူ အာဏာပိုင်များအနေနှင့် ထိုကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအတွက် တိကျသော သဘောထားမရှိသေးဘဲ ဖြစ်နေပေရာ ထိုပြဿနာ ပြေလည်ရေးအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ဖြေရှင်းပေးရန် လိုအပ်ပေသည်။ တကသအနေနှင့်လည်း ကျောင်းဆောင်နေရာမရရှိသေးသူ ကျောင်းသားများအတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၅) ပညာသင်ကြားရေးနှင့်ပတ်သက်သော ဆောင်ရွက်ချက်များ။

(က) ဆေးသိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာဝင်ခွင့်အရည်အချင်းစာမေးပွဲ ။ ။ ၁၉၆၀-၆၁ ပညာသင်နှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဆီးနိတ်က ဥပစာအထက်တန်းကို အောင်မြင်ပြီး ဆေးသိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာသို့ ဝင်ရောက်ရန် လိုအပ်သည့် အမှတ်မပြည့်သူ၊ **(Eligible)** မဖြစ်သူတို့သည် ဆေးသိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာသို့ ဝင်နိုင်ရေးအတွက် ဘာသာစုံ (၅) ဘာသာစလုံး ဖြေဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။

ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ဆေးသိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာတို့တွင် ကျောင်းအဆောက်အအုံ မလုံလောက်ခြင်းကြောင့် ဆေးသိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာသိပ္ပံသို့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အရောက်နည်းရန် ကြံစည်ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် တကသသည် (၅) ဘာသာ ပြန်ဖြေရေးမှုကို ကန့်ကွက်ကာ အမှတ်မပြည့်သောဘာသာရပ်ကိုသာ ပြန်လည်ဖြေရေးအတွက် တောင်းဆိုခဲ့ပေသည်။ အမှတ်မပြည့်သော ဘာသာရပ် ပြန်ဖြေရန်အတွက် မရရှိသော်လည်း **(Eligible)** သုံးဘာသာပြန်ဖြေရန် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှ ခွင့်ပြုခဲ့ပေသည်။

(ခ) နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲကျင်းပရေး ။ ။ ၁၉၆၀ ခု၊ စာသင်နှစ် အစမှစ၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် တက္ကသိုလ်ကောင်စီက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ပညာရေးပြောင်းလဲပြင်ဆင်ချက်များအဖြစ် တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ကျောင်းလခကောက်ခံခြင်း၊ စည်းမျဉ်းသစ်များ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စာမေးပွဲစနစ်သစ်များ ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို စတင်အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည်။

စာမေးပွဲစနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ၁၉၆၀ ခုနှစ်မှစ၍ ဇွန်လ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲကို ဖျက်သိမ်းကာ စာမေးပွဲတစ်ကျင်းပရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၆၀ ခုနှစ် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် တကသက တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာ တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များ အနေဖြင့်လည်း နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲတရပ်ကို စက်တင်ဘာလတွင် ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ်တွင် နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲကို ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။

တကသအနေနှင့် ယနေ့တက္ကသိုလ်၏ သင်ကြားပို့ချပုံသည် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ပြုစုခြင်း မရှိခဲ့သေး၊ သင်ကြားပို့ချရန် အခြေအနေဖြစ်သည့် ကျောင်းအဆောက်အအုံ၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ၊ အရည်အချင်းပြည့် ဆရာများ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း မရှိသေး၊ သင်ရိုးသင်တန်း စာမေးပွဲစနစ်မှစ၍ ပြောင်းလဲပြည့်စုံခြင်း မရှိသေးပါဟု ယူဆသည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းသားများ၏ ပညာသင်ကြားရေး အခြေအနေမှာ ကျောင်းဆောင် မလုံလောက်ခြင်း၊ စာမေးပွဲကျ ကျောင်းထုတ်စနစ်များဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ခံနေရခြင်း စသည်တို့နှင့် မပြည့်စုံ မတည့်မငြိမ်ဖြစ်နေရသည်။ ဤသို့သော အခြေအနေများတွင် နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲများကို ဆက်လက်ထားရှိရန် လိုအပ်သည်ဟု တကသမှ ယုံကြည်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် တကသသည် တကသ၏ သဘောထားကို တက္ကသိုလ် ကောင်စီသို့ တင်ပြကာ နောက်ဆက်တွဲစာမေးပွဲ ထားရှိရေးကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ကျောင်းသားထု အတွင်းသို့လည်း နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲနှင့်ပတ်သက်သော သဘောထားကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

(ဂ) စာမေးပွဲစနစ်သစ် ။ ။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ၁၉၆၀-၆၁ နှစ်မှစ၍ တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲ ပုံစံသစ်တရပ်ကို ကျင့်သုံး

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

နေသည်။ တကသအနေဖြင့်လည်း တက္ကသိုလ်၏ လက်ရှိစာမေးပွဲစနစ်ကို ပြောင်းလဲရေးကို လက်ခံပေသည်။ လက်ရှိ စာမေးပွဲ စနစ်ကို ပြောင်းလဲပစ်ရန် ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော မြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းသားပညာရေးနှီးနှောဖလှယ် ပွဲကြီးမှလည်းကောင်း၊ ၁၉၆၀ ခု အောက်တိုဘာလတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံမှလည်းကောင်း ချမှတ်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် တကသသည် ယနေ့တက္ကသိုလ်တွင် ကျင့်သုံးနေသော စာမေးပွဲစနစ်သစ်အား ပညာရေးအခြေခံပေါ် တွင် မူအားဖြင့် သဘောကိုက်ညီပေသည်။

သို့သော် စာမေးပွဲစနစ်သစ် တခုအား ပြောင်းလဲမည်ဆိုလျှင် ဤစာမေးပွဲစနစ်နှင့် တဆက်တည်းဖြစ်သော သင်ကြားပို့ချပုံစနစ်၊ သင်ကြားပို့ချမှု အခြေအနေ၊ သင်ရိုးသင်တန်းများကိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရပေမည်။ သို့မှသာလျှင် တပြေးညီသော ပြောင်းလဲမှု၊ မှန်ကန်သော ပြုပြင်မှုများ ဖြစ်မည်။ ထိုသို့ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို မလေ့လာမပြောင်းလဲဘဲ စာမေးပွဲစနစ်တခုတည်း ကိုသာ ကွက်ကွက်ကလေးမြင်၍ ပြောင်းလဲရန် ကြိုးစားခဲ့သည်ဆိုပါက စိတ်ကူးယဉ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပေသည်။

ယနေ့ တက္ကသိုလ်အခြေအနေကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်လျှင် လက်ရှိ ပညာသင်ကြားပို့ချပုံစနစ်အား ပြောင်းလဲရန်စီစဉ်ခြင်း မရှိဘဲ လက်ရှိ ကျောင်းအဆောက်အဦ မလုံလောက်မှု၊ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ မလုံလောက်မှု၊ အရည်အချင်းပြည့် ဆရာဦးရေ နှင့် ကျောင်းသားဦးရေ မမျှတမှု စသည့် သင်ကြားပို့ချရေး အခြေအနေတို့ကို ပြုပြင်ဖန်တီး ဖြည့်စွက်ခြင်းများကို မတွေ့ရပေ။

ထို့ကြောင့် ယခုနှစ် စတင်ကျင့်သုံးနေသော စာမေးပွဲစနစ်သစ်သည် တက္ကသိုလ် အခြေအနေအရပ်ရပ်အား ပြောင်းလဲ ပြုပြင်ခြင်းမရှိဘဲ အောင်မြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ပြင် ယခုနှစ်ကျင့်သုံးနေသော စာမေးပွဲစနစ်၏ အခွင့်အရေးများမှာ မှတ်ပုံတင် ကျောင်းသားများသာ အပြည့်အဝ ရရှိပေမည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားတိုင်း မှတ်ပုံတင်ကျောင်းသားဘဝကို ခံယူနိုင်ရေးအတွက် စာမေးပွဲကျကျကျောင်းထုတ်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းရန်နှင့် ကျောင်းနေချင်သူတိုင်း ကျောင်းနေခွင့်ပြုရန် လိုအပ်ကြောင်း သဘောထား တရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပေသည်။

ယခုအခါတွင် တက္ကသိုလ်တွင် စာသင်ခန်း မလုံလောက်ခြင်း၊ ဆရာ မလုံလောက်ခြင်း ပြဿနာ ရင်ဆိုင်နေရသည်။ တကသက ဦးစွာ ထောက်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဤစနစ်မှာ မအောင်မြင် ဖြစ်လာရသည်။ နည်းပြသင်တန်းများမှာ တပတ်ထက် တပတ် အချိန်လျော့လာသည်။ ဆရာများလည်း မနိုင်မနင်းဖြစ်ကာ ကျောင်းသားများလည်း စိတ်ပျက်နေကြသည်။ ဤစာမေးပွဲ စနစ်သစ်နှင့်ပတ်သက်၍ တကသသည် သဘောထားအပြည့်အစုံကို ထပ်မံစဉ်းစားကာ လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုပေသည်။

တက္ကသိုလ်၏ ပညာသင်ကြားရေး တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက်ကား တပွဲထိုးဆေးမြီးတို့ဖြင့် စိတ်ကူးတည်ရာ လျှောက်လုပ်နေ၍မရ၊ စိတ်ကူးယဉ်၍မရဟု တကသက အလေးအနက်ယုံကြည်သည်။ တက္ကသိုလ်သင်ကြားရေး ကောင်းမွန် တိုးတက်လာစေရန် တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ကြားမှုအခြေအနေ ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေရန် ပညာရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲ ရေးကိုလည်း အလေးအနက်ထားကာ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပေသည်။

(၆) ပွဲသဘင်အခမ်းအနားများ

(က) ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲ ။ ၁၉၆၀-၆၁ခု ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌသစ်၏ ကျမ်းသစ္စာကျိန် ဆိုပွဲအခမ်းအနားကို ၁၉၆၀ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်၊ နေ့လည် (၁) နာရီအချိန်တွင် တကသခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲသို့ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၊ သမဂ္ဂအမှုဆောင်များ၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ နိုင်ငံခြားသံရုံးများမှ ဧည့်သည်တော်များ တက်ရောက်ကြပေသည်။ ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲသို့ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက သဝဏ်လွှာပေးပို့ခဲ့ သည်။ ကျမ်းကျိန်ပွဲကို တကသ၏ ပထမဆုံး ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော်ခင် လာရောက် ကျမ်းကျိန်ပေးခဲ့သည်။ ထိုကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုပွဲတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဝါဒနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြေညာခဲ့ပေသည်။ ကျမ်းသစ္စာကျိန် ဆိုပွဲတွင် အစဉ်အလာအားဖြင့် ကျောင်းနေဝက် ပိတ်ထားခဲ့သော်လည်း ယခုနှစ်တွင် ပါမောက္ခချုပ်က ပိတ်မပေးခဲ့ချေ။ ဤသို့ ပါမောက္ခချုပ်၏ အပြုအမူအတွက် တကသသည် ဝမ်းနည်းကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေသည်။

(ခ) အောက်တိုဘာ အထိမ်းအမှတ်နေ့ ။ ၁၉၅၃ ခု၊ အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးအရေးတော်ပုံအား အလေး အနက်ထားသောအားဖြင့် အောက်တိုဘာ (၃) ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားထု သွေးစည်းညီညွတ်ရေး သဘောထားကြေညာချက် တစောင်ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

(ဂ) ဆဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ညီလာခံ ။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၏ (၆) ကြိမ်မြောက် ညီလာခံကို တကသခန်းမ၌ ၁၉၆၀ ခု၊ အောက်တိုဘာ (၂၀) ရက်နေ့မှ (၂၄) ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ တကသ၏ ဤညီလာခံသို့ နောင်တော်ညီတော် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂများနှင့်အတူ တက်ရောက်ခဲ့ပေသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ အခြေအနေကို တင်ပြကာ ဗမာတဝှမ်းလုံးရှိ ကျောင်းသားများ၏ ဘဝအခြေအနေ၊ ပညာသင်ကြားရေး အခြေအနေ၊ ဒီမိုကရေစီ

ရေး အခြေအနေတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဤညီလာခံကြီးမှ ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ ပညာသင်ကြားမှု အခြေအနေတိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီရေး၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး တောင်းဆိုချက်များကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။

(ဃ) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ ။ ။ နိုဝင်ဘာလ (၁၇) ရက်နေ့ကို ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပေသည်။ ဗမာနိုင်ငံတွင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့ကို ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှ စတင် ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ယခုနှစ်တွင်လည်း ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများနေ့ကို တကသမြက်ခင်းတွင် ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ဤနေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု ဓါတ်ပုံ ပြပွဲနှင့် မျက်မှောက်ခေတ် ပန်းချီဆရာများ၏ ဆေးရေးပန်းချီပြပွဲကို တကသ စာကြည့်ခန်းတွင် ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ တကသ သက်သာချောင်ချိရေးဌာနမှ စာရေးစက္ကူ၊ စာအိတ် စသည်များ၊ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦးမှ မုန့်ဟင်းခါး၊ ဘူးသီးကြော် စသည်များကို ရောင်းချခဲ့သည်။ ကြွရောက်လာသော ဧည့်သည်တော်များ၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအား အငြိမ့်ဖြင့် ဧည့်ခံပျော်ဖြေခဲ့သည်။

(င) အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ ။ ။ အောက်တိုဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ဗမာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရန်ကုန်ခရိုင်လုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂတို့ ပူးတွဲကာ အကြိမ် (၄၀) မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို တခုတည်းသော အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကြီးအဖြစ် ကျင်းပရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောထား ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရက မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကျောင်း သားသမဂ္ဂများပါဝင်သော အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို ကျင်းပရေးကော်မတီတရပ် ဖွဲ့စည်းကာ အကြိမ် (၄၁) ကြိမ်မြောက် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၂) ရက်နေ့တွင် မြို့တော်ခန်းမရှေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ပေသည်။ ထိုအခမ်း အနားတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်းက မိန့်ခွန်းပြောကြား ခဲ့သည်။ အခမ်းအနားအပြီးတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂကြီး (၃) ခုက ဦးဆောင်ကာ စီတန်းလှည့်လည်ပွဲကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(စ) ဗိုလ်အောင်ကျော်နေ့ ။ ။ (၂၂) ကြိမ်မြောက် ဗိုလ်အောင်ကျော်နေ့ အခမ်းအနားကို ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့နှင့် ပူးတွဲကာ ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျဆုံးခဲ့သော ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်းတွင် ကျင်းပ ခဲ့သည်။ ထိုနေ့အခမ်းအနားတွင် ပညာရေး၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး အဆိုများကို တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

(ဆ) တက္ကသိုလ်နှင့်ကောလိပ်ကျောင်းပေါင်းစုံဆွေးနွေးပွဲ ။ ။ ၁၉၆၀ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ x x x x x x x x ။

(ဇ) ကောလိပ်ပေါင်းစုံပြေးခုန်ကစားပွဲ ။ ။ x x x x x x x x x x x x x x x x ။

(ဈ) တကသ အနှစ် (၃၀) အထိမ်းအမှတ် ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားပွဲတော် ။ ။ နှစ်နှစ်တကြိမ် ကျင်းပမြဲဖြစ် သော ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားပွဲတော်ကို တကသ အနှစ် (၃၀) မြောက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတော်အဖြစ် တက္ကသိုလ်တွင် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့မှ (၁၀) ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သည်။

ပွဲတော်အကြံပြုနေဖြစ်သော ဇန်နဝါရီလ (၅) ရက်နေ့နှင့် (၆-၇) ရက်နေ့များတွင် တက္ကသိုလ်မြက်ခင်းပြင်၌ လူမျိုးစုရေး ရာဟောပြောပွဲများ၊ စစ်မဖြစ်မီနှင့် စစ်ပြီးခေတ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းများကို လူမျိုးစုရေးရာခေါင်းဆောင်များ၊ ကျောင်း သားခေါင်းဆောင်များက ဟောပြောကြသည်။ ပွဲတော်ကပွဲအခမ်းအနားများကို နှစ်စဉ်ကျင်းပမြဲဖြစ်သော ယုဒသန်မြက်ခင်းတွင် ပါမောက္ခချုပ်က လုပ်ခွင့်မပေးခဲ့သဖြင့် အောင်ကျော်ရင်ပြင်တွင် ကျင်းပခဲ့ရသည်။ ကပွဲအခမ်းအနားဖွင့်ပွဲကို ဇန်နဝါရီလ (၉) ရက်နေ့တွင် တကသပထမဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော်ခင်က ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းအခမ်းအနားတွင် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင် မစ္စတာဘင်ဟင်ပတ်အရောဗ်က မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။

ကျောင်းသားပွဲတော် ညများတွင် လူမျိုးစုရေးရာပြခန်း၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု တကသအနှစ် (၃၀) သမိုင်းဝင်ပစ္စည်း ပြခန်း၊ ပန်းချီဆရာဦးနန်းဝေ၏ တပင်တိုင်ပန်းချီပြခန်း၊ မျက်မှောက်ခေတ် ကာတွန်းဆရာများ၏ ခေတ်ကြေးမုံ ကာတွန်းပြခန်း၊ အင်ဂျင်နီယာပြခန်း၊ ဆေးပညာပြခန်း စသည်များကို ပြသခဲ့သည်။ သံရုံးအသီးသီးမှလည်း ပြခန်းများဖွင့်လှစ်ပြသခြင်း၊ ရုပ်ရှင်ပြသခြင်းဖြင့် ကူညီခဲ့ကြသည်။

ကျောင်းသားပွဲတော်ရက်များတွင် လက်ဝှေ့ပြိုင်ပွဲများ၊ ခြင်းယိုင်ခတ်ပြိုင်ပွဲများ၊ ချောတိုင်တက်ပွဲများ၊ ဒိုးပတ်ပြိုင်ပွဲ၊ ဆောင်းပါးပြိုင်ပွဲ၊ ဝတ္ထုပြိုင်ပွဲများကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားပွဲတော်ကြီးကို အောင်မြင်ထူးခြားစွာ ကျင်းပနိုင်ခြင်းမှာ တက္ကသိုလ်လူမျိုးစုအသင်းများအဖွဲ့ချုပ် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများအဖွဲ့ချုပ် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အကသ၊ ဆကသနှင့် ကျောင်းသားထု၏ ပူးပေါင်းကြိုးပမ်းမှုကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု တကသမှ အလေးအနက်ယူဆပေသည်။

662

တကသတို့ ပူးပေါင်းကာ တကသခန်းမတွင် စာဆိုတော်ပညာရှင်ကြီးများ ဖြစ်ကြသော ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်၊ ဆရာမင်းသုဝဏ်နှင့် ဆရာဦးမျိုးမင်းတို့အား ကန်တော့ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပခဲ့သည်။ ၎င်းနောက် ဟောပြောပွဲကို ကျင်းပရာ ဆရာမင်းသုဝဏ်နှင့် ဦးမျိုးမင်းတို့က ဟောပြောကြသည်။

(င) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ။ ။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၏ ကြွေးကြော်သံ ဖြစ်သည်။ အိုးဝေသည် ကျောင်းသားထု ဘဝအခြေအနေနှင့် ခံစားချက်များ၊ နှစ်နာချက်များကို ဖော်ထုတ်ရာ တင်ပြရာဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ မိဘများနှင့် ကျောင်းသားထု ဘဝအခြေအနေ နှစ်နာချက်များကို ဆက်စပ်တင်ပြ အသိပေးရာလည်း ဖြစ်သည်။ အိုးဝေသည် နယ်ချဲ့သမား လက်ထက်ကပင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲတို့အတွက် ပြည်သူ့မိဘများနှင့် ကျောင်းသားထု တရပ်လုံးအား သွေးသစ်ဖြည့်ရာ၊ အားသစ်လောင်းရာ တွန်းအားဖြစ်ခဲ့သည်။

နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီရေး တိုက်ပွဲများသည် ယနေ့ အဆုံးမသတ်သေးချေ။ အိုးဝေသည် ဤတာဝန်ရပ်များကို ထမ်းဆောင်ရန်အတွက် ရှေ့သို့ ဆက်လက်ချီတက်မည် ဖြစ်သည်။

၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ်သည် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း (၂၅) နှစ်မြောက်နှစ် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီက ယင်းမဂ္ဂဇင်းကို အထူးတလည် ပြင်ဆင်ထုတ်ဝေမည် ဖြစ်သည်။

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကို-

- သမဂ္ဂတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊
 - နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊
 - အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး ဟူသောအချက်များကို အခြေခံထုတ်ဝေမည်။
- အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကို နိုဝင်ဘာလတွင် ကျောင်းသားထုလက်သို့ ပေးပို့ဖြန့်ချိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

(ဂ) အထွေထွေလုပ်ငန်းများ

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၂) ရက်နေ့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် ပညာရေးဝန်ကြီး ပြောကြားသော အစီရင်ခံစာ အတွက် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အသီးသီးကို ဖိတ်ခေါ်မည်။ တတိုင်းပြည်လုံးနှင့် ဆွေးနွေးမည်ဟူသော အချက်နှင့် ပညာရေးစုံစမ်းမှု ကော်မရှင်တွင် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ်များကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်စေမည်ဆိုသော ပြောကြားချက်တို့ကို တကသ က ထောက်ခံခဲ့သည်။ အမျိုးသားပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ တခုပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း တင်ပြခဲ့သည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၃၁) ရက်နေ့မှ စ၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမတွင် ကျင်းပသော အာရှအရှေ့ ဖျားဆိုင်ရာကင်းထောက်ညီလာခံသို့ မြန်မာ့ရန်သူ တရုတ်ဖြူကိုယ်စားလှယ် တက်ရောက်ခြင်းနှင့် ညီလာခံကျင်းပနေစဉ် ဘွဲ့နှင်း သဘင် အဆောက်အဦတွင် တရုတ်ဖြူအလံ လွှင့်ထူထားခြင်းကို တကသမှ ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။

၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ စာမေးပွဲတွင်ဘွဲ့ရသူများအား ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ပြုလုပ်သော ဘွဲ့နှင်းသဘင် သို့ တက်ရောက်ခွင့် မပြုခြင်းကို ကန့်ကွက်ရန်နှင့် တက်ရောက်ခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် နေရာမလုံလောက်မှု အကြောင်းပြကာ တက်ရောက်ခွင့်မပြုခဲ့ပေ။

(၁၂) နှစ်တိုင် မတရားဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်း ခံခဲ့ရသော ကိုယ်လက်မသန်သူ ဒုက္ခိတကြီး သခင်ဖေဌေးအား အမြန် ဆုံးလွှတ်ပေးရေးအတွက် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

ယခင်နှစ်တွင် ဘဏ္ဍာရေးအကျပ်အတည်းကြောင့် မတပ်ဆင်နိုင်သော စကားပြောကြေးနန်း (တယ်လီဖုန်း) ကို တကသ ကိစ္စများနှင့်တကွ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ လွယ်လင့်တကူ ဆက်သွယ်နိုင်ရေးတို့အတွက် ယခုနှစ်တွင် ပြန်လည် တပ်ဆင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၀ ခု၊ မတ်လတွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်သော တက္ကသိုလ်စာမေးပွဲများအား ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ လွတ်လပ် အေးချမ်းစွာ စာကြည့်နိုင်ရန် တကသခန်းမကို ၂၃၊ ၁၊ ၆၁ ရက်နေ့မှ စတင်ကာ စာကြည့်ခန်းအဖြစ် ဖွင့်လှစ်စီစဉ်ပေးခဲ့သည်။

ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ (က) ကျောင်းသား ကိုအေးထွန်းသည် ၁၉၆၀ ခု၊ စက်တင်ဘာလ (× ×) ရက်နေ့ ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်သွားခြင်း၊ ဥပစာသိပ္ပံ (က) ကျောင်းသား ကိုလေးလွင်သည် ၁၉၆၀ ခု၊ နိုဝင်ဘာ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ခြင်း၊ ဥပစာဝိဇ္ဇာ (ခ) ကျောင်းသူ မမြတ်မွန်သည် ၁၉၆၀ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ (၁၆) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ခြင်း၊ ဥပစာသိပ္ပံ (က) ကျောင်းသား ကိုခင်မောင်ရင်သည် ၁၉၆၁ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်ခြင်း။ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ (ခ) ကျောင်းသား ကိုကိုအေးသည် ၁၉၆၁ ခု၊ ဧပြီလ (၁၅) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခြင်း၊ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ (က) ကျောင်းသား ကိုဇော်ဝင်းထိန်သည် ၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၁) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ခြင်းတို့ကို တကသမှ အသုဘပို့ဆောင်ခဲ့သည်။

(၉) ကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ် တကသအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများကို တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

တကသ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ကူညီပေးကြသော ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ကောင်စီလူကြီးများ၊ တကသ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းများ၊ တကသ အမှုဆောင်များအား လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားနေ့နှင့် ကျောင်းသားပွဲတော်တွင် ပန်းချီပြပွဲ အတွက်ကူညီသော ပန်ချီဆရာ ဦးနန်းဝေအား လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားပွဲတော် ခေတ်ကြေးမုံ ကာတွန်းပြခန်းအတွက် ကူညီသော မြန်မာနိုင်ငံ ကာတွန်းဆရာများအသင်းအား လည်းကောင်း၊ တကသအနှစ် (၃၀) မြောက်၊ ပဉ္စမအကြိမ်မြောက် ကျောင်းသားပွဲတော်တွင် တက်ရောက်ဖွင့်လှစ်ပေးသော တကသ ပထမဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော်ခင်အား လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားပွဲ တော်အတွက် ငွေ ၁၀၀၀/- ကူညီသော တက္ကသိုလ်ကောင်စီအား လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသားပွဲတော်တွင် ကျောင်းသားလှုပ်ရှား မှုသမိုင်း ပြခန်းအတွက် ဓါတ်ပုံများ ငှားရမ်းကူညီကြသော မြူမင်းကြီးဟောင်း ဦးထွန်းအုံ၊ တက္ကသိုလ်ထင်ကြီးနှင့် တပ်မတော် မော်ကွန်းတိုက်အား လည်းကောင်း။

ခိုးပတ်ပြိုင်ပွဲတွင် အကဲဖြတ်လူကြီးများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးသော ပါမောက္ခဦးအောင်လှ အမှူးပြုသော ဂီတပညာရှင် ကြီးများအား လည်းကောင်း၊ ဂီတပဒေသာဖျော်ဖြေခန်းတွင် ကူညီကြသော ဒေါ်မေသန်းအမှူးပြုသော ပညာရှင်များကို လည်း ကောင်း၊ စာပေပြိုင်ပွဲတွင် စာမူများကို တည်ဖြတ်ရွေးချယ်ပေးကြသော ဆရာကြီးများအား လည်းကောင်း။

ပြပွဲတွင် ပါဝင်ကူညီပေးကြ သော တက္ကသိုလ်စာနယ်ဇင်းအသင်း၊ တက္ကသိုလ်ဓါတ်ပုံအသင်း၊ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသား များသမဂ္ဂ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လူမျိုးစုအသင်းများအဖွဲ့ချုပ်၊ ဗိသုကာအင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများအသင်းနှင့် သံရုံးအသီးသီး အား လည်းကောင်း။

ကပွဲတွင်ပါဝင်ကပြသော တက္ကသိုလ်အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ဆေးသိပ္ပံကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ တက္ကသိုလ်လူမျိုးစုအသင်းအဖွဲ့ချုပ်၊ သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ၊ တရုတ်အမျိုးသားကျောင်းသူ/သားအသင်းနှင့် အခြား အသင်းအဖွဲ့များအား လည်းကောင်း။

ပြင်ပမှ လာရောက်ကူညီကြသော စန္ဒယားချစ်ဆွေ၊ တက္ကသိုလ်မြတ်လေး၊ အဆိုတော် ကိုခင်မောင်လွင်နှင့် ဂီတပညာ ရှင်များအား လည်းကောင်း၊ စာဆိုတော်နေ့တွင် ကြွရောက်အကူအညီတော့ခံ၍ စာပေဟောပြော ချီးမြှင့်ကြသော ဆရာမင်းသုဝဏ်နှင့် ဆရာဦးမျိုးမင်းတို့အား လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂတွင် တယ်လီဖုန်းတပ်ဆင်ရေးအတွက် အကူ အညီပေးသော လန်ဒန်ဂိုးဖလိပ် ဦးဝင်းရှိန်အား လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ အထူးကျေးဇူး တင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

(၁၀) နိဂုံး

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် (၃၁) နှစ် တင်းတင်းပြည့်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။ တကသသည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင် ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးနှင့် အမျိုးသားပညာရေးအတွက် နယ်ချဲ့လက်အောက်၌ပင် ပြောင်မြောက်စွာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပေ သည်။ ဗမာပြည်သူများ၏ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲတွင်လည်း တကသသည် ရှေ့တန်းမှတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည်။ တကသ သည် ပြည်သူ၏ သစ္စာတရားကို အစဉ်စောင့်သိခဲ့သည်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယနေ့တွင် တကသအား ဖျက်ဆီးမည့် အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ တကသ၏ ပြောင်မြောက်သော အစဉ် အလာ၊ ထွန်းပြောင်သော သမိုင်းအစဉ်ကို မှေးမှိန်စေရန် မလိုသူများက ကြံစည်နေကြသည်။ တကသ သိက္ခာကျရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေ ကြပေသည်။

တကသသည် တကသတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ အခွန်ရှည်ရေးအတွက် မှန်ကန်သော သဘောထားနှင့် ကျောင်းသား ပြည်သူတို့၏ အင်အားပေါ်တွင် အခြေစိုက်ကာ ရှေ့သို့ဆက်လက် x x x x x x x x x x*။

(ပုံ)
တင်မောင်
ဗု-ဥက္ကဋ္ဌ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ
(၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ်)

Source: Oway Magazines

ဦးတင်အေး (မြို့မ)
(၁၉၆၀-၆၁)

၁၉၅၇-၅၈ တွင် အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းကော်မတီ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၆၀-၆၁ ခုနှစ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည်။

ရန်ကုန်မြို့ မြို့မအမျိုးသားကျောင်း ကျောင်းထွက်ဖြစ်သည်။ မြို့မကျောင်းသားဟောင်းများအဖွဲ့တွင် ရာသက်ပန်အမှုဆောင်တဦး ဖြစ်သည်။ မြို့မဦးတင်အေးဟု လူသိများသော ရှေ့နေကြီးတဦးဖြစ်သည်။ ယခုစာအုပ်ရေးသား ရာတွင် ကူညီခဲ့မှုဖြင့် ၁၉၉၈ နှစ်ဦးတွင် ဖမ်းဆီးခံရပြီး ထောင်ဒဏ် (၇) နှစ်ချမှတ်ခံရသည်။ တောင်ငူထောင်မှ ၂၀၀၃ ဩဂုတ်လဆန်းတွင် ပြန်လွတ်လာသည်။ ထောင်မကျခင်ကတည်းက ခါးနာရောဂါရှိခဲ့ပြီး၊ ထောင်တွင်း၌ ပိုမိုဆိုးရွားလာကာ ထောင်မှ လွတ်မြောက်ပြီး (၂) လနီးပါးအကြာ ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂) ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်သည်။ သေဆုံးချိန်တွင် အသက် (၇၃) နှစ်ရှိ၍ သားသမီး (၄) ယောက်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ (အေအေပီပီ၊ ကိုခွန်းဆိုင်း)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၆၀- ၁၉၆၁)

Source: Oway Magazines

ကိုလုရွှေ (အိုးဝေအယ်ဒီတာ)	ကိုစောမောင် (တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး)	ကိုဗဆွေလေး (အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး)	ကိုတင်အေး (ဥက္ကဋ္ဌ)	ကိုမင်းသိမ်း (ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)	ကိုနန္ဒ (ငွေထိန်း)	ကိုသာဘန်း (သက်သာချောင်ချိရေး)
ကိုထွန်းကြည် (နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေး)	ကိုမင်းထွေး (ကစားခုန်စားနှင့်ယဉ်ကျေးမှု)	ကိုလှကြည် (လူထုဆက်သွယ်ရေး)	ကိုမြသိန်း (စာကြည့်တိုက်)	ဦးကံသိန်း (အဆောက်အအုံထိန်း)	ကိုဘပေါ် (စာရေးကြီး)	ကိုလှကျော် (ရုံးအမှုထမ်း)
ပီပီယား	နာရိုင်းနား					

အခန်း (၂၄)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး ကျောင်းသားထုအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း
(၁၉၆၀ မှ ၁၉၆၂)

(က) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့ (၁၉၆၀-၆၂)

ဥက္ကဋ္ဌ

ကိုဗဆွေလေး

(ခ) ကမောက်ကမပညာရေးတိုက်ပွဲ

(ခ-၁) ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

၁၉၆၀ ခုနှစ် ပညာသင်နှစ်တွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများက ဦးဆောင်၍ မြန်မာတပြည်လုံးမှ ကျောင်းသားများသည် ကမောက်ကမပညာရေး ဖျက်သိမ်းရေးတိုက်ပွဲကြီးကို အရှိန်ပြင်းစွာ ဆင်နွှဲခဲ့ကြပေသည်။ လွတ်လပ်ရေး (၁၄) နှစ် ကာလတွင် ပညာသင်နှစ်တခု ဆန်းလာတိုင်း တိုင်းပြည်၏ အထွေထွေပညာရေးအကျပ်အတည်းမှာ ပို၍ကြီးမားလာခဲ့သည်။ ကျောင်းသုံး စာအုပ်များ ဈေးကြီးခြင်း၊ နေရာကျောင်း မရှိခြင်း၊ သင်ပေးမည့် ကျောင်းဆရာ မရှိခြင်း၊ ကျောင်းစရိတ် မလုံလောက်ခြင်း၊ ရာခိုင်နှုန်း (၉၀) ကျော် ကျရှုံးသည့် အောင်စာရင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ရခြင်း၊ စာမေးပွဲကျသည့်အတွက် ကျောင်းထုတ်ခံရခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ဘဝရောက်ခြင်း ပြဿနာမျိုးစုံ တွေ့ကြုံနေရသည်။ ပြဿနာများ အတိုင်အဆကြီးမား ကျယ်ပြောလာပြီးတိုင်း လူနေမှုစနစ်နှင့် ယနေ့ပညာရေးစနစ်၏ အချော်နေသည်ကို ပြသပေသည်။ ပထစအစိုးရ လက်ထက်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်နှင့် ကျောင်းထွက်စာမေးပွဲ ခွဲခြားသည့်စနစ်၊ တန်းခွဲတန်းချစနစ်ကို အတင်းအကျပ် ပြန်လည်ကျင့်သုံးလာသည်။ (၂) ခါကျကျောင်း သား၊ ကျောင်းသူများအား ကျောင်းမှထုတ်ပစ်ခြင်း ပြဿနာများ ရင်ဆိုင်လာရသည်။

၁၉၆၁ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် စစ်ဆေးပြီး ဇွန်လတွင် ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် တက္ကသိုလ်ဝင်နှင့် တန်းမြင့်ကျောင်းထွက် အောင်စာရင်းများ ထွက်လာသောအခါ မဖြေသူအောင်သောစာရင်း၊ မဖြေသည့်ဘာသာ ဂုဏ်ထူးထွက်သည့် အောင်စာရင်း၊ ကမောက်ကမအောင်စာရင်း ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါ မဖြေသူအောင်ပြီး မိမိတို့ကျနေသည့်အဖြစ်ကို ကျောင်းသားများ ရင်ဆိုင်ရ သောအခါ ကမောက်ကမပညာရေးစနစ်ဒဏ် ခံစားရချက်၊ တိုင်းပြည်၏ လူနေမှုစီးပွားရေးစနစ်နှင့် မကိုက်ညီသော ပညာရေး ကမောက်ကမဖြစ်မှု၊ (၂) ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် တန်းခွဲတန်းချစနစ်တို့ကြောင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ ပေါက်ကွဲ

လာသည်။ ကမောက်ကမပညာရေး ဖျက်သိမ်းရေးတောင်းဆိုချက်ကို တခဲနက်ကြွေးကြော် တောင်းဆိုလာပေသည်။

(ခ-၂) လှုပ်ရှားမှု

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်က တပြည်လုံးမှ ကျောင်းသားများ၏ နှစ်နာချက်ကို ဆုပ်ကိုင်၍ ဦးဆောင် တိုက်ပွဲဝင်လေသည်။ ၂၆၊ ၆၊ ၆၁ ရက်နေ့ တွင် ဗမာသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်သည် ကျောင်းသားများ နှစ်နာချက်များဖြစ်သည့် တောင်းဆိုချက် (၄) ချက်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရသို့ တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။

(၁) တက္ကသိုလ်ဝင်နှင့် တန်းမြင့်ကျောင်းထွက် စာမေးပွဲ ခွဲခြားစစ်ဆေးခြင်းဖြစ်သည့် တန်းခွဲတန်းချ စနစ်ရပ်ဆိုင်းပေးရန်၊

(၂) နှစ်ခါကျ ကျောင်းထုတ်စနစ် မကျင့်သုံးရန်၊

(၃) တက္ကသိုလ်ဝင်နှင့် တန်းမြင့်ကျောင်းထွက် စာမေးပွဲအောင်စာရင်းများ ကမောက်ကမဖြစ်မှုကြောင့် အဖြေလွှာများ၊ အမှတ်စာရင်းများ ပြန်လည်စစ်ဆေးပြီး စာမေးပွဲအောင်စာရင်း ထပ်မံထုတ်ပေးရန်၊ ထို့သို့ဖြစ်မှုများ၊ ချို့ယွင်းချက်များ မဖြစ်ပေါ်ရေးနှင့် တာဝန်ရှိသူများအား အရေးယူရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရက စုံစမ်းရေးကော်မရှင် တခုဖွဲ့၍ စုံစမ်းပေးရန်၊

(၄) လက်ရှိပညာရေးစနစ်သည် ကိုလိုနီပညာရေးကို ဖာထေးသည့် လူနေမှုစနစ်နှင့် မကိုက်ညီဘဲ ကမောက်ကမ ဖြစ်နေသည်။ ထိုကမောက်ကမ ပညာရေးကို ဖျက်သိမ်း၍ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက်ရေးအတွက် အမျိုးသားပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတခုကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကြီးမှူး၍ အမြန် ဆုံးကျင်းပရန်။

ဤတောင်းဆိုချက် (၄) ချက်ကို တပြည်လုံးမှာ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူမိဘများသည် တခဲနက်ထောက်ခံ၍ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြပေသည်။

၃၀၊ ၆၊ ၆၁ နေ့တွင် ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဦးဆောင်၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ခန်းမတွင် ကျောင်းပေါင်းစုံ စည်းဝေးပွဲကြီးပြုလုပ်ကာ တောင်းဆိုချက်ကြီး (၄) ချက်ကို တခဲနက် တောင်းဆိုခဲ့၏။ မြန်မာပြည်အနှံ့ ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲများ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ၁၄၊ ၇၊ ၆၁ တွင် မန္တလေးခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဦးစီး၍ ကျောင်းသားထု (၃၀၀၀) ကျော်တက်ရောက်သော ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲကြီး လုပ်လေသည်။ ၂၁၊ ၇၊ ၆၁ နေ့တွင် ဗကသ အဖွဲ့ချုပ်မှ ဦးဆောင်၍ တပြည်လုံးအတိုင်းအတာနှင့် ကမောက်ကမပညာရေးတိုက်ပွဲ ပါဝင်ကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျောင်းသားထု တသောင်းကျော် ပါဝင်ဆန္ဒပြကြ၏။ တပြည်လုံးအနှံ့အပြား တိုက်ပွဲဝင်ကြလေသည်။ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ တနင်္သာရီ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၊ မြေလတ်၊ ချင်းတွင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်အနှံ့အပြား၌ ဆန္ဒပြပွဲများ၊ ရေမျှောပွဲများ၊ မီးတုတ်ကိုင်ဆန္ဒပြပွဲများ၊ ကမောက်ကမပညာရေး အလောင်းကောင်မီးရှို့ပွဲများဖြင့် ပုံစံအမျိုးမျိုး တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့လေ၏။ ရေနံမြေဒေသမှ ကျောင်းဆရာမ တဦးသည် ကျောင်းသားများ၏ တိုက်ပွဲတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင် ဆင်နွှဲခဲ့သည်။

(ခ-၃) ပထမအစိုးရတုန့်ပြန်မှု၊ ကျောင်းသားတန်ပြန်လှုပ်ရှားမှု

ဤသို့ ကျောင်းသားများက ကမောက်ကမပညာရေးဖျက်သိမ်းရန် အံ့ကြွတောင်းဆိုနေချိန်တွင် ပထမ ပညာရေးဝန်ကြီး ဦးစမောင်သည် ဝန်ကြီးချုပ်၏ သတင်းကွန်ဖရင့်များတွင်လည်းကောင်း၊ သတင်းထောက်များနှင့် တွေ့ဆုံရာတွင်လည်းကောင်း၊ “ကမောက်ကမတော့ မဖြစ်ပါဘူး” “နည်းနည်းပါးပါး” “အကျပ်ကိုင်လျှင် နောက်ဆက်တွဲအောင်စာရင်း မထုတ်ပေး” ဟု ကျောင်းသားထုကို ခြိမ်းခြောက်လေသည်။

၁၃၊ ၆၊ ၆၁ နှင့် ၃၀၊ ၇၊ ၆၁ ရက်များတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးသည် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် အမှုဆောင်များနှင့် (၂) ကြိမ်တွေ့ဆုံ၍ ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက် (၄) ချက်ကို တင်ပြ တောင်းဆိုခဲ့လေသည်။ ပထမအကြိမ် တွေ့ဆုံစဉ်က ကျောင်းသားများ၏ တင်ပြတောင်းဆိုချက်များကို အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြစဉ်စားပါမည်ဟု ပြန်ကြားလေသည်။ ဒုတိယအကြိမ် တွေ့ဆုံသောအခါ အောက်ပါအတိုင်း တာဝန်မဲ့ပြန်ကြားခဲ့လေသည်။

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် တဖက်ကတင်ပြတောင်းဆိုရင်း တဖက်က ထိုတောင်းဆိုချက်များကို အလေးအနက်ဖြစ်စေရန် ကျောင်းသားထုဆန္ဒကို ပိုမိုပေးရန်လိုခြင်း၊ တောင်းဆိုချက် တရားမျှတ မှန်ကန်ကြောင်း မိဘပြည်သူများအား တာဝန်ခံသိကြားစေလိုခြင်းများကြောင့် ဇူလိုင်လ (၂၁) ရက်နေ့တွင် ပိုမိုကြီးမားသော အတိုင်းအတာရှိသည့် ကမောက်ကမပညာရေးတိုက်ပွဲကြီးကို မြို့တော်ခန်းမရှေ့တွင် ရန်ကုန်ခရိုင် ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲကြီးကို မပြုလုပ်မီ ပိုစတာတိုက်ပွဲတရပ်ကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံးခဲ့သည်။ နယ်များတွင်လည်း တပြည်လုံး တပြေးညီတည်း ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် ဗမာတပြည်လုံးဆိုင်ရာ အလွတ်ပညာသင် ကျောင်းဆရာများအသင်းချုပ်နှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့ပြီး ဆရာအသင်း ထောက်ခံမှုရခဲ့လေသည်။

ပထမအစိုးရပညာရေးဝန်ကြီး၏ ပြန်ကြားချက်မှာ-

၁။ စာမေးပွဲအောင်စာရင်းများ ကမောက်ကမဖြစ်သည့်ဆိုသော ကျောင်းသားစွပ်စွဲချက်ကို အတိအကျသိသာရန် ပညာရေးမင်းကြီးဟောင်း (၃) ဦး ပါဝင်သော စုံစမ်းရေးကော်မတီဖွဲ့၍ အစိုးရက စုံစမ်းမည်။ ထိုအဖွဲ့၏အကြံ ပေးချက်အတိုင်း အစိုးရက ဆောင်ရွက်မည်။

၂။ နှစ်ခါကျကျောင်းသားများ ကျောင်းပြန်ထားရေးမှာ ကျောင်းအဆောက်အဦ၊ ကျောင်းဆရာမလုံလောက်၍ အစိုးရက လက်မခံနိုင်။

၃။ တိုင်းပြည်၏ ပညာရေး ပိုမိုမြင့်မားလာစေရန်အတွက် လိုအပ်သဖြင့် တန်းခွဲတန်းချစနစ် ပယ်ဖျက်ပေးရန် တောင်းဆိုသည်ကို အစိုးရက မလိုက်လျောနိုင်။

၄။ ပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို ပညာရေးစုံစမ်းမှုကော်မရှင်၏ အစီရင်ခံစာကိုမူတည်၍ ကျင်းပပေးမည်။

အစိုးရပြန်ကြားချက်များကို ဗကသအဖွဲ့ချုပ်သည် ပညာရေးဝန်ကြီးရှေ့တွင်ပင် တထိုင်တည်း ကန့်ကွက်ခဲ့ပေသည်။ ကမောက်ကမဖြစ်မှု မှန်၊ မမှန် ပညာရေးမင်းကြီးဟောင်း (၃) ဦးပါဝင်သော ကော်မတီဖွဲ့၍ စုံစမ်းပေးမည်ဟု ပြောကြားခြင်းသည် ကမောက်ကမဖြစ်မှုကို စုံစမ်းရန်မလို၊ ဘာကြောင့် ကမောက်ကမဖြစ်ရသည် မည်သူများတွင်သာ တာဝန်ရှိသည်ကိုသာ စုံစမ်းရေးကော်မရှင်ဖွဲ့၍ အစိုးရက စုံစမ်းသင့်သည်။

နှစ်ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် မကျင့်သုံးရန်နှင့်ပတ်သက်၍ ပညာရေးဝန်ကြီး ပြန်ကြားချက်မှာ များစွာတာဝန်မဲ့လှ၏။ ကျောင်းနေချင်သူ ပညာသင်ချင်သူများကို အခြေအနေပြည့်စုံအောင် ဖန်တီးပေးရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းဆရာ၊ ကျောင်းအဆောက်အဦ မလုံလောက်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ကျောင်းစာသင်ခန်းမှ ကန်ထုတ်မှုမှာ များစွာတာဝန်မဲ့လှသော ပြုမူချက်ဖြစ်သည်။ ဖြေဆိုသော ကျောင်းသား (၁၀၀) တွင် (၉၀) ကျဆုံးနေချိန်၊ နှစ်ခါကျ ကျောင်းသားဖြစ်သွားရန် များစွာလွယ်ကူပေသည်။

တန်းခွဲတန်းချစနစ်ကို ပညာရေးအဆင့်အတန်းမြင့်ရန် ဆောင်ရွက်ရပါသည်ဟု ပြောဆိုခြင်းမှာလည်း အသံကောင်းဟစ်သော ပြန်ကြားချက်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ပညာရေးကို အခြေခံကျကျ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပြီး လူနေမှုစနစ် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီအောင်ပြုလုပ်မှသာ ပညာရေးအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာနိုင်ပေမည်။ ပညာရေးရန်ပုံငွေ၊ ကျောင်းအဆောက်အဦ၊ ဆရာ၊ ပရိဘောဂ ပြည့်စုံအောင်လုပ်မှသာ ပညာရေးအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာမည်။

နှီးနှောဖလှယ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍လည်း လုပ်ပေးမည်ဟု ပြန်ကြားသော်လည်း တိကျရေရာမှုမရှိ၊ အာဃာတကင်းရုံ လုပ်ပေးသည့် သဘောဆန်သည်။ “မင်းတို့ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ လုပ်ပေးပါဆိုလိုတာ လုပ်ပေးတာ၊ ငါတော့ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ မယ့်ဘူး၊ လူစုစကားပြောတာပဲ” ဟု တာဝန်မဲ့စွာ ပညာရေးဝန်ကြီးက ပြောဆိုလေသည်။

၃၀၊ ၇၊ ၆၁ တွင် ကျောင်းသားများ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတခု ပြုလုပ်ပြီး အစိုးရပြန်ကြားချက် မမှန်ကန်ကြောင်း၊ တိုင်းပြည်အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သည့် ပါလီမန်အား ဆန္ဒပြမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြား၍ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်က ဦးဆောင်၍ ပြင်ဆင်ခဲ့လေသည်။

၃၁၊ ၈၊ ၆၁ တွင် ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားထု ဆန္ဒပြပွဲဖြင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ထိုသဘောထားများကို စွဲကိုင်၍ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂနှင့် ပူးပေါင်းဆွေးနွေးကာ သမဂ္ဂကြီး (၃) ခုပါဝင်သော “ပညာရေးနစ်နာချက် ပါလီမန်ဆန္ဒပြပွဲကော်မတီ” ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ စည်းရုံးမှုဘောင်နှင့် တိုက်ပွဲဘောင်ချဲ့သည့် သဘောဖြစ်သည်။

၁၉၆၁ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၂၄) ရက်နေ့တွင် လွှတ်တော်ကို ဝိုင်း၍ ဆန္ဒပြရန် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်က ဆုံးဖြတ်လေသည်။ ဩဂုတ်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် လွှတ်တော်ပါလီမန်စသောအခါ မန္တလေးခရိုင်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဦးဆောင်၍ နာရီ (၆၀) အစာငတ်ခံ ဆန္ဒပြပွဲကြီးကို ကျူးထောင့်တွင် ကျင်းပလိုက်သည်။ ဤဆန္ဒပြပွဲသည် တပြည်လုံးသို့ ဂယက်ရိုက်သွားလေသည်။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်သည် တပြည်လုံးရှိ သမဂ္ဂများအား မိမိတို့ဒေသအသီးသီးရှိ လွှတ်တော်အမတ်များထံမှ လွှတ်တော်အတွင်းဝယ် ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်များအား တင်ပြတောင်းဆိုပေးရေးအတွက် ကတိတောင်းခံပွဲများ ကျင်းပရန် ညွှန်ကြားလေသည်။ တပြည်လုံးမှ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၏ ဆန္ဒကတိတောင်းခံပွဲများ ကျင်းပကြသည်။ အချို့ ပထစ အမတ်များသည် ကျောင်းသားများကို ရှောင်ပြီး ရန်ကုန်သို့ ပြေးကြ၏။ အချို့ပထစနှင့် ဖဆပလအမတ်များက ကျောင်းသားများ၏ တောင်းဆိုချက်များကို တောင်းဆိုပေးပါမည်ဟု ကတိပြုကြ၏။

ထိုပါလီမန်တွင် အစိုးရက ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းရန် တင်သွင်းလေသည်။ ထိုပါလီမန်အစည်းအဝေးသည် ကမောက်ကမပညာရေး၊ နိုင်ငံတော်ဘာသာနှင့် ဘတ်ဂျက်လွှတ်တော် ဖြစ်လာသည်။ အစိုးရသည် နိုင်ငံတော်ဘာသာ ပြဿနာကို ရှေ့တန်းသို့ တင်လေ၏။ တိုင်းပြည် အခြေအနေမှာလည်း ပါလီမန်တွင် တင်သွင်းမည့် နိုင်ငံတော်ဘာသာပြဋ္ဌာန်းရေးကို စိတ်ဝင်စားလာကြသည်။ ပထစအစိုးရသည် ထိုအခြေအနေကို အကြောင်းပြပြီး ကျောင်းသားဆန္ဒပြပွဲကို ကျောင်းသားထု၏ တရားမျှတသော ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှုများကို ချိုးနှိမ်ရန် ပြင်ဆင်လာသည်။ ပါလီမန်ကျင်းပရာ အတွင်းဝန်ရုံးကို နယ်မှပြုစောထီး တဖြစ်လဲ အရံရဲများ အမြန်ဆင့်ခေါ်ပြီး ရဲအင်အား (၅၀၀၀)၊ အချုပ်ကား၊ သံချပ်ကာကား အထပ်ထပ်ဝိုင်း

ရံကာ ပြည်သူနှင့် ကျောင်းသားထုကို ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။ ပထမအစိုးရသည် နိုင်ငံတော်ဘာသာ အရေခြုံ၍ ဒီမိုကရေစီကို ဖျက်ဆီးလေသည်။ လွှတ်တော်နှင့် ကိုက် (၁၀၀) အတွင်း ဆန္ဒပြခြင်း မပြုရဟူသော တချက်လွှတ်အမိန့်ကို ထုတ်လေသည်။ သံဃာတော်များသည် နိုင်ငံတော်ဘာသာပြဋ္ဌာန်းသည့် ပါလီမန်ကို ကျောင်းသားများဆန္ဒပြပွဲကြောင့် မထိခိုက်စေချင်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးမျိုး မေတ္တာရပ်ခံကြသည်။ မိဘပြည်သူများသည် ရိုးရာအစဉ်လာအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသက်ဝင် ယုံကြည်ကြသူများ ဖြစ်ပေရာ နိုင်ငံတော်ဘာသာနာပြုလုပ်ငန်းတွင် စိတ်တိမ်းညွတ်ကြလေသည်။ အစိုးရကလည်း အစိုးရအာဏာကို အစွမ်းကုန်သုံး၍ လှုံ့ဆော်သည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ပြည်သူများက ကျောင်းသားများဆန္ဒပြလျှင် ထိခိုက်သေကျေမည် စိုးရိမ်လေသည်။ ဆရာ ကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကလည်း နောက်ထပ် အောင်ကျော်တွေ ဖြစ်နေဦးမှာ စိုးရိမ်ကြောင်း ငြီးရှာလေသည်။ သတင်းများက လည်း ကျောင်းသားဆန္ဒမပြကြရန် မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။

ပါလီမန်ဆန္ဒပြကော်မတီသည် နောက်ဆုံးတွင် အားလုံးသော မေတ္တာရပ်ခံချက်များနှင့် မိဘများ၏ စိတ်ချမ်းသာရေးကို ရှေ့ရှု၍ ပုံစံပြောင်းလိုက်ရသည်။

(ခ-၄) ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း

ပါလီမန် ဆန္ဒပြကော်မတီသည် ဤပုံစံပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကော်မတီအတွင်းဝယ် ပြင်းထန်စွာ ဆွေးနွေး ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းကော်မတီက ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု ကန့်ကွက်ရေး၊ ကမောက်ကမပညာရေး ဖျက်သိမ်းရေး၊ ကျောင်းသားထု ဆန္ဒ ပြပွဲကို ၂၄၊ ၈၊ ၆၁ တွင် တကသခန်းမ၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းသားထု၏ ပါဝင်အားမှာ လျော့နည်းသွားလေသည်။ ကျောင်းသားထု ခြိမ်းခြောက်ခံရခြင်း၊ လှုပ်ရှားနိုင်သည့် ရဲဘော် (ကေဒါ) များ လျော့နည်းသွားခြင်း၊ အချိန်ရတ်တရက်ပြောင်း လဲစီစဉ်ရခြင်းအတွက် လှုံ့ဆော်မှုအတိုင်းအတာမှာလည်း နည်းသွားသည်။ အသံချဲ့စက်သုံးခွင့်မှစ၍ များစွာဖိနှိပ်ခြင်းခံခဲ့ရ ပေသည်။

ပါလီမန်ဆန္ဒပြကော်မတီသည် ပါလီမန်ဆန္ဒပြရေး သဘောထားကို ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်များအဖွဲ့ချုပ်အား ၂၂၊ ၈၊ ၆၁ နေ့တွင် လျှောက်ထားခဲ့ပေသည်။ ဆရာတော်များမှလည်း ကျောင်းသားတို့၏ တိုက်ပွဲမှန်ကန်ကြောင်း၊ ကူညီမည်ဖြစ် ကြောင်း မိန့်ကြားခဲ့ပေသည်။

ကမောက်ကမပညာရေးဖျက်သိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပါလီမန်ဆန္ဒပြရေးအစီအစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ အဖွဲ့ချုပ်က ချမှတ်ထားသော သဘောထားမှာ အခြေအနေပေါ်တွင် မူတည်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မှန်ကန်သည်ဟု ယုံကြည်သည်။ လုပ်နည်း လုပ်ဟန်များနှင့် ပတ်သက်၍ ချို့ယွင်းချက်များ၊ မညီညွတ်မှုများရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း သဘောထား အနေဖြင့်ကား မှားယွင်းမှု မရှိကြောင်း လက်တွေ့အတွေ့အကြုံအရ ထင်ရှားပေသည်။

ပညာရေးမင်းကြီးဟောင်း (၃) ဦးပါဝင်သော ကမောက်ကမအောင်စာရင်း စုံစမ်းရေးကော်မတီက ကမောက်ကမဖြစ်မှု များအတွက် စုံစမ်းမှုများ ပြုလုပ်သည်ဟုဆိုသည်။ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကို လာရောက်တွေ့ဆုံရန် ခေါ်ဆိုသည်။ ဗကသများအဖွဲ့ ချုပ်မှ သွားရောက်မတွေ့ချေ။ “စာမေးပွဲအောင်စာရင်း ကမောက်ကမဖြစ်သည်မှာ တိုင်းသိပြည်သိဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စုံစမ်းရန် မလို” ဟူသော သဘောထားပေးပို့ခဲ့သည်။ စုံစမ်းရေးကော်မတီအစီရင်ခံစာ ထွက်လာသောအခါ ခပ်ဖုံးဖုံးအစီရင်ခံချက်သာ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ ကျောင်းသားများအနေနှင့် ဤအစီရင်ခံစာကို အံ့သြခြင်းမရှိလှပေ။ နောက်ဆုံး အစိုးရ၏ နောက် ဆက်တွဲ အောင်စာရင်းများ ထုတ်ပေးတော့မည်ဟု ခိုင်မာသောသတင်းများ ထွက်လာလေသည်။ ဤသတင်းအပေါ် ကျောင်းသား များ၏ ခိုင်မာလှသော ယုံကြည်ချက်ကား ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်တောင်းဆိုရန် လိုအပ်သည်ဟု သဘောပေါက်ကြလေသည်။

၁၀၊ ၉၊ ၆၁ ရက်နေ့တွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၊ ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်း သားများသမဂ္ဂတို့ ပူးတွဲ၍ ကျောင်းသား (၅၂) ယောက်ပါဝင်သော နာရီ (၅၀) အစာငတ်ခံဆန္ဒပြပွဲကြီးကို ရန်ကုန်မြို့ ဆူးလေ ဘုရားလမ်းထောင့်နှင့် အနော်ရထာလမ်းထောင့်တွင် ပြုလုပ်လေသည်။ လူထု၏ ထောက်ခံအားပေးမှု များစွာရရှိခဲ့သည်။ အစာ ငတ်ခံ ကျောင်းသားများသည် မိုးထဲလေထဲဝင်လာ၍ အားပေးကြသည်။ လူထုကြီးကလည်း မိုးထဲလေထဲမှာပင် လာ၍အားပေး ကြသည်။ အစာငတ်ခံစဉ် သုံးစွဲရန်ဆေးဝါးများ တောင်ပုံရာပုံ ဖြစ်နေပေသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဖခင်ကြီး ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော် မှိုင်းက ရင်ထုမနာဖြင့် အစာငတ်ခံကျောင်းသားများထံ မေတ္တာသဝဏ်လွှာ ပေးပို့ခဲ့လေသည်။

ပထမအစိုးရသည် ကျောင်းသားအများစု၏ ဆန္ဒကို ဆန့်ကျင်လျက်ပင်ရှိ၏။ ပညာရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာမောင်က “အစိုးရမှာ ရန်သူမျိုး (၆) ပါး ဝိုင်းတိုက်နေတယ်” ဟုပြောဆိုပြီး “ကျောင်းသားများအား ရန်သူနံပါတ် (၁)” တွင်ထား၍ ပြော ဆိုလေသည်။

ကမောက်ကမပညာရေး ဖျက်သိမ်းရေးတိုက်ပွဲသည် အဆက်မပြတ် အရှိန်ရှိခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရဟန်းသံဃာ တော်များနှင့် လူထု၏ ထောက်ခံမှုပြည့်ဝစွာ ရရှိခဲ့ပေသည်။ လွှတ်တော်အမတ်များပင် လွှတ်တော်အတွင်း၌ ကျောင်းသားများ တင်ပြချက်ကို အလေးပေး ပြောဆိုလာခဲ့သည်။ တောင်းဆိုချက် (၄) ချက်အနက် အစိုးရသည် တစိတ်တဒေသကို လိုက်လျောမည် ဟု ကတိပေးလာသည်။

(ခ-၅) ကမောက်ကမပညာရေးဖျက်သိမ်းရေး တိုက်ပွဲကာလတွင်ကျင်းပသော ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကွန်ဖရင့်

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်

(၁၉၆၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်မှ အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့အထိ)

နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံကြီးကို တပြည်လုံးရှိတဲ့သမဂ္ဂများမှ ကျောင်းသားကိုယ်စာလှယ်ပေါင်း (၂၄၃) ဦး တက်ရောက်သည်။ ညီလာခံကြီးမှ ဒီမိုကရေစီရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက်ရေး၊ ကမောက်ကမပညာရေး ဖျက်သိမ်းရေး ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆုံးဖြတ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။ ပထစအစိုးရ၏ ဒီမိုကရေစီချိုးဖောက်မှုနှင့် ကျောင်းသားဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်စွာ ပြုမူမှုများကို ညီလာခံက ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချလိုက်သည်။ စုစည်းညီညွတ်စွာ တိုက်ပွဲဝင်သွားရန်အတွက် တိုက်ပွဲပုံစံကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်လိုက်သည်။

(၁) ရေတိုတိုက်ပွဲ

(၂) ရေရှည်တိုက်ပွဲ

ရေတိုတိုက်ပွဲ

ကမောက်ကမပညာရေး ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် ယခုနှစ်ပိုင်း အကြီးမားဆုံး၊ အင်အားအကောင်းဆုံး၊ တန်ဖိုးအရှိဆုံး၊ အထက်မြက်ဆုံး တိုက်ပွဲကြီးတခုကို ဖန်တီးကာ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူတို့အား တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင်ရန် လိုပေသည်။ ဤထက်မြက်အားကောင်းသော တိုက်ပွဲကြီး တရပ်ဆင်နွှဲနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာသမဂ္ဂများသည် ကျောင်းသားထုအတွင်း၌ ပညာရေးသဘောထားများ နားလည်သဘောပေါက် မြင်သိသည့်အတိုင်း စည်းရုံးဆွေးနွေးကြရမည်။ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဟူသော သဘောထား ကျောင်းသားအတွင်းဝယ် မရှိအောင် ကြိုးပမ်းရှင်းလင်းတင်ပြကာ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး ဒင်ပြည့်အားပြည့် ပါဝင်သော တိုက်ပွဲပုံစံတခုကို ရွေးချယ်လှုပ်ရှားကြရမည်။ ဤတိုက်ပွဲတွင် ဒီမိုကရေစီချုပ်ချယ်မှု ကန့်ကွက်ရေး၊ ကမောက်ကမပညာရေး ဖျက်သိမ်းရေးတို့ကို ဦးတည်ကြရမည်။

ရေရှည်တိုက်ပွဲ

ရေရှည်တိုက်ပွဲဟူသည် ငါတို့ကျောင်းသားများက ဆွဲခေါ်သော တိုက်ပွဲမဟုတ် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူ အစိုးရ၏ သဘောထားပေါ်တွင် တည်သည်။ ငါတို့၏ ကမောက်ကမပညာရေး ဖျက်သိမ်းရေးသည် မှန်ကန်သည်။ ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးကလည်း အားရှိစွာထောက်ခံသည်။ ရဟန်းရှင်လူပြည်သူ တရပ်လုံးကလည်း အကျေအလည်သဘောပေါက် သိမြင်ကာ ဤတိုက်ပွဲကို ထောက်ခံသည်။ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများကပင် ငါတို့၏ တိုက်ပွဲကို ထောက်ခံလာကြသည်။ သို့သော် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရက သဘောထား တင်းမာလွန်းသည့်အပေါ်တွင်ကား ငါတို့၏ ကမောက်ကမပညာရေးတိုက်ပွဲမှာ ရေရှည်တိုက်ပွဲအသွင်သို့ ရောက်နိုင်သည်။ ရေရှည်တိုက်ပွဲသည် ကျောင်းသားထုလှုပ်ရှားမှုသမာမက သဘောတရားရေးရာ တိုက်ပွဲလည်းပါဝင်သည်။ သမဂ္ဂ ရဲဘော်များသည် ယနေ့ ပညာရေးမတည်ငြိမ်မှုကို ကျောင်းသားထု၊ ပြည်သူ၊ ရဟန်းနှင့် လူတန်းစားများထံ ချဉ်းကပ်ကာ

Source: Aung Tun's Original Copy

ကမောက်ကမပညာရေး
ဖျက်သိမ်းရေးတိုက်ပွဲကာလအတွင်း
ခေါ်ဆိုကျင်းပသော ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်
နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်ကို ၁၉၆၁ ခု၊
စက်တင်ဘာ ၃၀ မှ အောက်တိုဘာ ၁-၂၊
၃-၄ နေ့များတွင် ကျင်းပခဲ့သည်

ထောက်ခံမှုရအောင် ဆွေးနွေးရမည်။ ဖြန့်ချိတင်ပြနိုင်ရမည်။ အစိုးရ၏ ပညာရေးသဘောထား မမှန်မှု၊ တိကျမှန်ကန်သော ပညာရေးစနစ်မဲ့မှု၊ တည်ငြိမ်ဖြောင့်မတ်သော သဘောထားမရှိမှုနှင့် တကွ ပညာရေးကမောက်ကမဖြစ်မှုများကို တင်ပြစည်းရုံး ကြရမည်။ တဆက်တည်းမှာပင် ပညာသင်ကြားမှုအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် တောင်းဆိုချက်များကို တင်ပြ တောင်းဆိုကြရမည်။ ပညာသင်ကြားရေးအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးနှင့် ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ပြည် ထောင်စုအတွင်းရှိ လူထုလူတန်းစား၊ လူထုကိုယ်စားလှယ်များ၊ တသီးပုဂ္ဂလများနှင့် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ပေါင်းစုံ ပါဝင်သော အမျိုးသားပညာရေး နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးတစ်ရပ်ကို ကျင်းပကာ ယနေ့တိုင်းပြည်စီးပွားရေး လှုပ်ရှားမှုများအရေးနှင့် တိုင်းပြည်ထူထောင်ရေးအတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသော သဘောထားကိုလည်း ငါတို့ကျောင်းသားထု တစ်ရပ်လုံး နားလည်ကြရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး မရရှိဘဲ၊ ပြည်တွင်းအမျိုးသားစီးပွား တည်ဆောက်မှုမရှိနိုင်။ တဆက်တည်းမှာပင် ကျောင်းသားတို့၏ ဘဝအခြေအနေနှင့် ပညာသင်ကြားမှု အခြေအနေမှာလည်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာမည် မဟုတ်ပေ။ ဤအချက်ကိုလည်း အလေးအနက်ထားကာ ဤကမောက်ကမပညာရေးတိုက်ပွဲနှင့် ဆက်စပ်ဖော်ထုတ် သွားရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အားကောင်းသော ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲများကို ဆက်လက်စည်းရုံး လုပ်ကိုင်ရန်ဖြစ်ပြီး တိုက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ် တစ်ရပ် အဖြစ် ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီ၊ ပဲခူး၊ သာယာဝတီ၊ အင်းစိန်ခရိုင်တို့ ပါဝင်သော (၅) ခရိုင် ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲကြီးကို ရန်ကုန်မြို့တွင် ပြုလုပ်ရန် ညီလာခံတွင် တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

ညီလာခံကျင်းပနေစဉ်အတွင်း နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲအောင်စာရင်း ထွက်လာသည်။ နောက်ဆက်တွဲ စာမေးပွဲ အောင်စာရင်းထွက်လာသောခါ ကျောင်းသားများ အားတက်ဝမ်းမြောက်ကြ၏။ အချို့ကကျေနပ်ကြ၏။ အဆက်မပြတ် တောင်း ဆို တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သော အချက် (၁) ခုသာ ရရှိပြီး ကျန် (၃) ချက် ကျန်နေသည်။

(ခ-၆) ငါးခရိုင်ဆန္ဒပြပွဲ

ရန်ကုန်၊ အင်းစိန်၊ ဟံသာဝတီ၊ ပဲခူး၊ သာယာဝတီတို့မှ ကျောင်းသားထုပါဝင်သော (၅) ခရိုင် ကျောင်းသားထု ဆန္ဒပြပွဲကြီးကို နိုဝင်ဘာလ (၁၄) ရက်နေ့ ကန်တော်မင်ပန်းခြံ၌ ကျင်းပသည်။ ဆန္ဒပြပွဲမတိုင်မီအတွင်း ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် သည် စည်းရုံးရေးတာဝန်ခံ အမှုဆောင်များသည် (၅) ခရိုင်ဒေသများသို့ ဖြန့်ဆင်းကာ ခက်ခဲကြီးစွာ ပြင်ဆင်ရလေသည်။ ငွေကြေးခက်ခဲမှု ပြဿနာများ၊ ပထစအစိုးရ၏ ပိတ်ပင်တားဆီးမှုများ၊ ခြိမ်းခြောက်မှုများ ရင်ဆိုင်၍ ပြင်ဆင်ရလေ၏။ ပညာရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာဇေယျာဝတီသည် ပဲခူးသို့ရောက်လာပြီး (၅) ခရိုင်ဆန္ဒပြပွဲတွင် ပဲခူးအစိုးရကျောင်းမှ ကျောင်းသားများ မပါဝင်စေရန် ဆရာများက ပြုလုပ်ရမည်ဟု ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးများသို့ အမိန့်ပေးလေသည်။ ရန်ကုန် ရဲမင်းကြီးမှာလည်း ကန်တော်မင်ပန်းခြံတွင် ဆန္ဒပြခွင့်ကို မပေးဘဲထားလေသည်။ အချိန်နီးကပ်မှ ဆန္ဒပြခွင့်ပြုသည်။ သာယာဝတီခရိုင်မှ ကျောင်း သားများသည် ကားငှားမရ၍ ရထားဖြင့်ချီတက်ကြရ၏။ မိုးညိုမှကျောင်းသားများလည်း ကားမရှိ၍ (၁၀) မိုင်ခရီးကို လမ်း လျှောက်ပြီး မင်းလှသို့ လာရ၏။ ပဲခူးမှ ကျောင်းသားများသည် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး၏ ပိတ်ပင်မှုကို ဆန္ဒပြဆန့်ကျင်ပြီး ဆန္ဒပြပွဲသို့ ချီတက်လာကြရလေသည်။ ဆန္ဒပြပွဲတွင် ကျောင်းသားပေါင်း (၄၀၀၀) ခန့်ပါဝင်လေသည်။ ရန်ကုန်တံမြို့လုံးသို့ (၁၀) မိုင်ကျော်ခန့် ခရီးရှည်ချီတက်ပြီး ဆန္ဒပြကြ၏။ ပြည်သူလူထု၏ထောက်ခံမှု တခဲနက်ရရှိသည်။ လူငယ်၊ အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများမှ ခရီးရှည်ချီတက်ဆန္ဒပြပွဲ လမ်းခရီးတလျှောက်တွင် ရေများ၊ အဖျော်များ ဆီးကြိုတိုက်ကျွေး လေသည်။ မြို့လူထုက ထမင်းထုပ်များပေး၍ ကူညီလေသည်။ ထမင်းထုပ်ထဲတွင် ငွေများ၊ ဆေးလိပ်ဘူးများ၊ ထောက်ခံအားပေးစာများ ထည့်သွင်း၍ ပေးကြလေသည်။

ပြည်သူလူထု၏ ဆန္ဒအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လာမှုကို အစိုးရအနေနဲ့ မှန်ကန်အေးချမ်းစွာ ဖြေရှင်းရမည့်အစား ဒီမိုကရေစီ ဆန့်ကျင်သော အကြမ်းဖက်နည်းများကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ရဲအဖွဲ့ကို တုတ်ပေး၍ မကျေနပ်၍ သေနတ်ထုတ်ပေးရာမှ ယခုအခါ သံချပ်ကာကားတွေ တပ်ဆင်ပြီးကြောင်း ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ကိုခင်မောင်အုန်းက ဖိနှိပ် ချုပ်ချယ်မှု ကန့်ကွက်ရေးနှင့် ကမောက်ကမပညာရေးဖျက်သိမ်းရေး (၅) ခရိုင် ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲတွင် ပြောကြားသွား၏။ ၎င်းဆန္ဒပြပွဲတွင် (၅) ခရိုင်မှ ကျောင်းသား (၂၀၀၀) ကျော် တက်ရောက်ကြ၏။ ကိုခင်မောင်အုန်းက ဆက်လက်ပြောကြားရာတွင် ၁၉၆၁ ခုနှစ်အတွင်း လူထုဆန္ဒပြပွဲမှာ ပထစ ဒီမိုကရေစီအစိုးရကြောင့် လူ (၃) ယောက် သေခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၁) ရက်နေ့ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးဆန္ဒပြပွဲတွင် (၂) ယောက်နှင့် နိုဝင်ဘာ (၁၀) ရက်နေ့ ဇာတိရဲ့ဆန္ဒပြပွဲတွင် (၁) ယောက် သေခဲ့သည်။ ဒီအပြုအမူတွေ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနေရင် ပထစအစိုးရဟာ ပုလိပ်အစိုးရ ဖြစ်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း။ ပထစအစိုးရဟာ ပုလိပ်ပြဿနာ သောင်းခြောက်ထောင်ကို အခွင့်အရေးယူပြီး နယ်ချဲ့လုပ်ကြံမှုနှင့် စစ်အာဏာရှင်အန္တရာယ်တွေ ကို စိုးရိမ်ရကြောင်း၊ သတင်းစာအားလုံးက အစိုးရရဲ့ ဒီမိုကရေစီဆန့်ကျင်သော ဥပဒေဖျက်သိမ်းရန် အရေးဆိုလာကြောင်း၊ သတင်းစာ၊ ကျောင်းသား၊ ရဟန်း၊ ကုန်သည်၊ အမှုထမ်းတွေကို ရန်သူအဖြစ် ကြေညာလာတဲ့ အစိုးရဟာဘယ်သူမှ ကိုယ်စားပြု နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားထုရဲ့ မှန်ကန်တဲ့တောင်းဆိုချက်များကို အောင်မြင်သည်အထိ တိုက်ပွဲဝင်သွားမည်ဖြစ်

(အပေါ်)
၂၁၊ ၂၂ ခုနှစ်
ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများသပိတ်
ကြီးမှူးကျင်းပသော
ကမောက်ကမပညာရေးဖျက်သိမ်းရေး
ကျောင်းသားထုဆန္ဒပြပွဲ

(အလယ်)
၁၉၆၁ ခု၊ စက်တင်ဘာလ
(၁၀-၁၁-၁၂) ရက်နေ့များတွင် ဗကသ၊
တကသ၊ ရကသတို့မှ
ကြီးမှူးကျင်းပသော
ကမောက်ကမပညာရေးဖျက်သိမ်းရေး
နာရီ (၅၀) အစာငတ်ခံဆန္ဒပြပွဲ

(အောက်)
(၅) ခရိုင်ကျောင်းသားများ
ကမောက်ကမပညာရေးစနစ်အား
ခရီးရှည်ချီတက်ဆန္ဒပြ ကန့်ကွက်စဉ်
မဟာဗန္ဓုလလမ်းထောင့်၌ တွေ့မြင်ရပုံ

ကြောင်း ပြောကြားသွားသည်။ ဟံသာဝတီခရိုင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ကိုထင်ကျော်၊ ရန်ကုန်ခရိုင်လုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ် ကိုမိုးထင်၊ ပဲခူးခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ် ကိုဇော်မြင့်၊ သာယာဝတီခရိုင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ် ကိုထွန်းရှိန်တို့ အသီးသီး မိန့်ခွန်းပြောကြားကြ၏။

တန်းခွဲတန်းချစနစ် ရပ်ဆိုင်းပစ်ရေး၊ နှစ်ခါကျကျောင်းထုတ်စနစ် မကျင့်သုံးရေး၊ ပညာရေးအသုံးစရိတ် တိုးမြှင့်သုံးရေး၊ အမျိုးသားပညာရေးနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ကျင်းပရေး၊ လူထုလှုပ်ရှားမှုများကို အကြမ်းဖက်ဖြေရှင်းနေသော ပထမအစိုးအား ရှုတ်ချကြောင်း၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ ဖမ်းထားသော ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များ လွှတ်ပေးရေးနှင့် ဝရမ်းရုပ်သိမ်းရေး၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ တရားဝင်ဖွဲ့စည်းခွင့် ပေးရေး၊ သတင်းစာများ၏ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးတိုက်ပွဲအား ထောက်ခံကြောင်း၊ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကို စေ့စပ်ဆွေးနွေး၍ တည်ဆောက်ရန် အဆိုများကို တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ကြ၏။

ကျောင်းသားထုသည် စနစ်တကျတန်းစီထားပြီး ကန်တော်မင်ပန်းခြံမှထွက်ကာ ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းမှ မြို့တွင်းသို့ ခရီးရှည် ချီတက်လှည့်လည် ဆန္ဒပြကြ၏။ ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်းမှ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း၊ မဟာဗန္ဓုလလမ်း၊ မော်တင်ကျူကြီးလမ်း၊ ဆူလေဘုရားလမ်းတို့မှ အစဉ်လိုက် တန်းစီလှည့်လည်လာပြီး မြို့တော်ခန်းမရှေ့ မဟာဗန္ဓုလလမ်းပေါ်တွင် စုရုံး၍ အခမ်းအနား ရုပ်သိမ်းလိုက်၏။ ခရီးရှည်ချီတက်ရာတွင် ကျူးကြီးလမ်းနှင့် (၁၃) လမ်းထိပ် အရောက်တွင် ရန်ကုန်ခရိုင်မှ ကိုမျိုးဝင်း၊ ပဲခူးခရိုင်မှ ကိုမြဝင်းတို့ မူးမေ့သွား၍ အင်းစိန်သို့ ပို့လိုက်ရသည်။

(ဂ) တက္ကသိုလ်အတွင်းမှ ဂယက်များ

နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက် တက္ကသိုလ်ကောင်စီအစည်းအဝေးမှ ချမှတ်ခဲ့သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနတွင် ပါမောက္ခချုပ် ဦးဧမောင်အား ပြန်လည်ခန့်ထားရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာစာဌာန ပါမောက္ခချုပ်အဖြစ် ဆွေဝင်ရောက် အမှုထမ်းလျက်ရှိသော ဦးဝန်၏ဘက်တော်သားများက ဆူပူကန့်ကွက်၍ လှုပ်ရှားမှုဖြစ်အောင် ဖန်တီးကြသည်။ ဦးဧမောင်နှင့် ဦးဝန်ပြဿနာတွင် မူကိုဘေးချိတ်ပြီး တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင်များသည် ပုဂ္ဂိုလ်အာဏာကို ရှေ့တန်းသို့ ထုတ်ခဲ့သည်။ ဦးဝန်ဘက်မှ တပ်ဦးကခေါင်းဆောင်၍ လိုက်ပါလာလေသည်။ ပါမောက္ခဦးဝန် လက်ထက်တွင် ကိုဘကောင်း၊ ကိုယု စသောသူများကို မြန်မာစာဌာနတွင် ကထိကများ ခန့်သောကြောင့် တပ်ဦးများက ဦးဝန်ကို ကျေးဇူးဆပ်သည့်အနေနှင့် ဆူပူကန့်ကွက်ကြသလောဟု ထင်မြင်စရာများ ဖြစ်လာသည်။ ပါမောက္ခဦးဝန် လက်ထက်တွင် ကိုဘကောင်း၊ ကိုယုနှင့်တကွ အခြားတပ်ဦးခေါင်းဆောင် (၇) ဦးအား အရေးပေါ်ဆရာများအဖြစ် ခန့်ထားခဲ့လေသည်။

(ဃ) မန္တလေးလှုပ်ရှားမှု

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂမှ ဦးစီး၍ စနစ်သစ်ကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သည့် ဆန္ဒပြလှည့်လည်ပွဲကို စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်နေ့ တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် ကျင်းပ၏။ ကျောင်းသား (၁၀၀၀) ခန့် မီးတုတ်များဖြင့် စနစ်သစ်ကို ဆန့်ကျင်သည့် ကြွေးကြော်သံများဖြင့် ကြွေးကြော်၍ဆန္ဒပြလှည့်လည်ပြီး မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိဦးဘစိန်သည် အိမ်တွင်းရှိဦးသော်လည်း အပြင်သို့ထွက်မတွေ့ဘဲ (၂) နာရီခန့်ကြာမှ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များကို ထွက်၍တွေ့၏။ ဆန္ဒပြကျောင်းသားထု ရှေ့တွင် ဒု-အဓိပတိဦးဘစိန်က မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဆီးနိတ်အစည်းအဝေးကို မူလအချိန်ထက်စော၍ ၁၃၊ ၉၊ ၆ နေ့တွင် ခေါ်ယူဆွေးနွေးပါမည်။ ထိုဆီးနိတ်အစည်းအဝေးတွင် စနစ်သစ်ကို ပြန်လည်စဉ်းစား ဆွေးနွေးပါမည်ဟု ကတိပေး၏။ သို့သော် တိကျသောအဖြေမရ၍ မတကသမှ ကျောင်းသား (၃၀၀) ခန့်တို့သည် စာမေးပွဲစနစ်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ စက်တင်ဘာလ (၁၄) ရက်၊ ညနေ (၆) နာရီတွင် တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ ဆန္ဒပြပွဲကိုဆက်လက်ပြုလုပ်၏။ ထိုဆန္ဒပြပွဲသို့ ကျောင်းသားများ အကြမ်းဖက်မည်ဟု ကောလာဟလသတင်းအရ အဓိကရုဏ်းနှိမ်နင်းရေးကားများ အပါအဝင် ရဲကား (၄) စီးတို့ တက္ကသိုလ်နယ်မြေသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ည (၈) နာရီတွင် ဒု-အဓိပတိအိမ် ပိုင်းထားသော တပ်ဦးကျောင်းသားများအား မျက်ရည်ယိုဗုံး (၅) လုံးနှင့် သေနတ်များပစ်ဖောက် လူစုခွဲ၏။ ကျောင်းသား ကိုလှနီ၊ ကိုသိန်းဟန်၊ ကိုကျော်သန်း၊ ကိုဝင်းမောင်တို့ ဒဏ်ရာပြင်းထန်၍ ဆေးရုံတွင် အတွင်းလူနာအဖြစ် ကုသထားရ၏။

စက်တင်ဘာလ (၁၈) ရက်တွင် မန္တလေးတက္ကသိုလ် ဆီးနိတ်နှင့်ကောင်စီ ပူးတွဲအစည်းအဝေးကို ကျင်းပရာ ပညာရေး၊ တရားရေးနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးဧမောင်၊ မန်းဒု-အရေးပိုင် ဦးမောင်မောင်တို့ တက်ရောက်ကြသည်။ ဒု-အဓိပတိ ဦးဘစိန်သည် အစည်းအဝေးတက်ရန် ရဲအစောင့်အရှောက်များဖြင့် ခေါ်လာရ၏။ အစည်းအဝေးတွင် ပညာရေးဝန်ကြီးက ပါမောက္ခချုပ်များ၊ ကောင်စီနှင့် ဆီးနိတ်အဖွဲ့များအား စာမေးပွဲစနစ်သစ်ကို ကြိုက်လျှင်ကြိုက်တယ်၊ မကြိုက်လျှင် မကြိုက်ဘူးဟု ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောကြပါဟု ပြောကြားခဲ့ရာ ပါမောက္ခအားလုံးက ထိုစနစ်ပြုလုပ်ခြင်းမှာ ကောင်းကြောင်း၊ ကန့်ကွက်စရာမရှိကြောင်း၊ စနစ်သစ်မှာ ကျူးတိုရီယယ် (Test) ဖြစ်ပြီး အောင်မှတ်ရရန် ပေးထားကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ကျောင်းသား

ကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းဝေက စနစ်သစ်စာမေးပွဲစနစ်ကို တနှစ်ရွှေ့ပေးရန် တောင်းဆိုသည်။ သို့သော် စာမေးပွဲစနစ်သစ်ကို စက်တင်ဘာ (၁၈) ရက်တွင်ပြုလုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ အစည်းအဝေးပြီးဆုံးသောအခါ တပ်ဦးအတွင်းရေးမှူး ကိုအောင်သူ၊ ကိုမင်းကျော်၊ ကိုသူတော်တို့ ဝန်ကြီးနှင့် ဒု-အဓိပတိအခန်းတွင် လာရောက်တွေ့ဆုံသည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့်တွေ့ရာ တပ်ဦးခေါင်းဆောင်များက စက်တင်ဘာ (၁၄) ရက်နေ့က ဖြစ်ပွားသောကိစ္စမှာ မိမိတို့ ခေါင်းဆောင်၍ ပြုလုပ်ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း ဝန်ကြီးအား တင်ပြသည်။ ထို့နောက် တပ်ဦးသစ်နှင့် အင်အားတို့က ဝန်ကြီးအား ဝင်တွေ့ကြသည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့အပြီး ည (၆) နာရီတွင် ထွက်လာသော ဝန်ကြီးဦးမောင်အား ကျောင်းသားထုက ဝန်ကြီးအား စနစ်သစ်ဖျက်သိမ်းရန်နှင့် ဒု-အဓိပတိဦးဘစိန်ကို ဖြုတ်ပေးရန် အရေးဆိုကြ၏။ ဝန်ကြီးက “ဒု-အဓိပတိနဲ့ပို့ ကျောင်းသားတွေ မသေတာ၊ ငါလိုလူသာဆိုရင် ကျောင်းသားတွေ သေကုန်ပြီ၊ ရန်ကုန်မှာသာ ဒီလိုဖြစ်ရင် သေနတ်နဲ့ပစ်ခိုင်းမှာ” ဟု ပြောကြားလိုက်သည်။ စက်တင်ဘာလ (၁၅) ရက်နေ့ ညကဖြစ်ပွားသော ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဒု-အဓိပတိ ဦးဘစိန်က ၎င်း၏အိမ်ကို ခံနိုင်ပစ်ဖျက်ဆီးရာတွင် ခေါင်းဆောင်သည့် တပ်ဦးခေါင်းဆောင်များဖြစ်သော ကိုစိုးဝင်းအောင်၊ ကိုအောင်သူ၊ ကိုမင်းကျော်၊ ကိုသောင်းရွှေ၊ ကိုသူအောင်၊ ကိုဘကြည်၊ ကိုခင်မောင်ဝင်း၊ ကိုအုံးကျော်နှင့် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ ကိုမျိုးမြင့်တို့ (၉) ဦးအား အရေးယူရန် အောင်တော်မူရဲဌာနသို့ တိုင်ကြား၏။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် (၉) ဦးကို ပုဒ်မ (၁၄၇)၊ (၁၄၉) ဖြင့် အရေးယူထား၏။ ၎င်း (၉) ဦးကိုပင် အရှေ့ပိုင်းရဲဝန်ထောက် ဦးစောစိန်က ရဲတို့၏ အလုပ်တာဝန်ဝတ္တရား နှောင့်ယှက်မှုဖြင့် အရေးယူရန်တိုင်ကြား၍ ပုဒ်မ (၁၄၉)၊ (၁၅၃) နှင့် အရေးယူထား၏။

ထိုနှစ် စနစ်သစ်စာမေးပွဲကို စက်တင်ဘာလ (၁၈) ရက်နေ့တွင် စတင်ပြုလုပ်ရာ လက်နက်ကိုင်ရဲများကို စာမေးပွဲခန်းအနီးတွင် စာမေးပွဲမစမီကပင် ဝိုင်းဝန်းစောင့်ကြပ်စေလေသည်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်သို့ ရောက်ရှိနေသော ဒုရဲချုပ် ဦးဘအေး၊ ရဲမင်းကြီး ဦးဘရီတို့၏ ညွှန်ကြားချက်အရ တုတ်ကိုင်၊ ဒိုင်းကိုင်၊ လက်နက်ကိုင်ရဲများကို ကြိုတင်ချထား၏။ နံနက်ပိုင်းတွင် (၁၄၃၃) ဦးအနက် (၉၀၆) ဦး ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ၆၃.၂၂%၊ ညနေပိုင်းတွင် (၆၈၃) ဦးအနက် (၄၁၇) ဦးဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ၆၁.၀၅% ရှိခဲ့သည်။ စာမေးပွဲမစမီ တပ်ဦးကျောင်းသားအချို့က အဖမ်းခံနေရသော ကျောင်းသားများကို သနားကြပါဦးဟု ကြွေးကြော်ခဲ့ကြသည်။ စာမေးပွဲစနစ်သစ် မဖြေသူများအား ကျောင်းဆောင်များ၌ စက်တင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့မှစ၍ နေထိုင်ခွင့် မပြုတော့ပေ။

(င) တပ်ဦးတို့ မူမမှန်မှုများ

တပ်ဦးတို့သည် နောက်ပိုင်းတွင် မူမမှန်သောလုပ်ဆောင်မှုများကို ပြုလုပ်လာကြသည်။ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ရွေးပွဲတွင် သန့်ရှင်းမှ ဝင်ရောက်အရွေးခံသော ဦးဝင်းနှင့် ဦးရာရှစ်တို့အား နိုင်ငံရေးသမားများဖြစ်သည်ဟု အသံကုန်ဟစ်ကာ နိုင်ငံရေးသမားများဖြစ်သော ဦးတီပီဝမ်းနှင့် ဦးမောင်မောင်ကျော် (ပမညတ) ကိုယ်စားလှယ်များကို မျက်စိမှိတ်စုံကန်၍ ထောက်ခံကြသည်။ တကသသည် ကျောင်းသားထုအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျောင်းသားနှင့် တက္ကသိုလ်အာဏာပိုင် အစိုးရတို့အကြား ပြဿနာပိုများလာသည်။ ကျောင်းသားကြီးများ၏ တယောက်ခန်းနေခွင့်မရ၍၊ နှစ်ယောက်ခန်းနေခွင့်ရရန် ကျောင်းဆောင်တိုက်ပွဲတွင် ကျောင်းသူ (၇၀၀) ခန့်နှင့် ကျောင်းသား (၅၀၀) ခန့် တပ်ဦး၏ အစောင့်တိုက်ပွဲတွင် မြေဇာပင်ဖြစ်နေသည်ဟု အာဏာပိုင်များက စွပ်စွဲကြသည်။

ထိုအချိန်ကျောင်းဆောင်တိုက်ပွဲတွင် သထုံဆောင်မှစ၍ တပ်ဦးတို့ ကြီးစိုးချယ်လှယ်သည့် ကျောင်းဆောင်နှင့် သဟာယအသင်းအဖွဲ့ချုပ်မှ ထွက်ကာ အဖွဲ့ချုပ်အား အဆက်ဖြတ်ကြောင်း ကြေညာ၍ မရေ့မနှောင်းပင် အခြားအဆောင်များက လိုက်ထွက်လာသည်။ တပ်ဦး၏ ဩဇာသည် ကျောင်းသားလောကတွင် တဖြည်းဖြည်းကျဆင်း လာသည်။ သတင်းစာများကလည်း တပ်ဦး၏နေရာတွင် အစားထိုးနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းပေါ်လာရန် ရေးသားလာကြသည်။

Source: Oway Magazines

ဦးဗဆွလေး (၁၉၆၁-၆၂)

ဘိုကလေးဇာတိ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးတပ်ဦး အဖွဲ့ဝင်တဦးဖြစ်သည်။ ၁၉၅၉-၆၀ တွင် တကသ ငွေထိန်း အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၉ ခုတွင် ဥပဒေဝိဇ္ဇာပထမနှစ် တက်ရောက်ခွင့် တက္ကသိုလ်ရုံးမှ ပယ်ဖျက်ကြောင်း ကြေညာသော်လည်း ပါမောက္ခချုပ်ကိုယ်တိုင် မသိလိုက်သော ပြုမူချက်ကြောင့် ပါမောက္ခချုပ်မှဝန်ခံပြီး သူကိုယ်တိုင် ကျောင်း ပြန်ဝင်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၆၀-၆၁ တွင် တကသ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက် ခံရသည်။ ၁၉၆၁-၆၂ နောက်ဆုံး တကသ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ဇူလိုင် (၇) ရက်နေ့တွင် တကသ အစည်းအဝေးခန်းမ၌ နောက်ဆုံး တရားဟောခဲ့ပြီး သမဂ္ဂအဆောက်အအုံကို ရဲများဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးရာ အဖမ်းခံရသည်။ ၁၉၆၃ ခု၊ ဧပြီလ (၁) ရက်နေ့ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အမိန့်အရ ပြန်လွတ် လာသည်။

၁၉၆၃ ခု တက္ကသိုလ်များ ပြန်ဖွင့်သောအခါ တကသ နေရာဟောင်းတွင် တဲထိုး၍ တကသပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေး လုပ်ငန်း များ ပြန်လည်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရှားမှု အရှိန်အဟုန်မြင့်လာသဖြင့် ၎င်းလှုပ်ရှားမှုကို အလေးထားလုပ်ဆောင် လာကြသည်။ တကသ၊ ဗကသ၊ ရကသတို့က ပြည်သူ့ကော်မတီနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ခြောက်ခုရိုင်ငြိမ်း ချမ်းရေး ဆန္ဒပြချီတက်ပွဲကို လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၄) ရက်နေ့တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲ ပျက်ပြားပြီး ဖမ်းဆီးမှုများ စတင်ပြုလုပ်လာသည်။ ၎င်းနောက် ကျောင်းများပိတ်လိုက်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပြီး စစ်တပ်မှ တက္ကသိုလ် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်စီးနင်းပြီး ကျောင်းသားများအား အတင်းအကျပ် အိမ်ပြန်ပို့ခဲ့သည်။ တကသ ယာယီတဲကို ဖျက်ဆီး ပစ်လိုက်သည်။ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် အများအပြား အဖမ်းခံရသည်။ ကိုဗဆွလေးနှင့် အခြားကျောင်းသား ခေါင်းဆောင်များ တိမ်းရှောင်နေကြပြီး ဗကပသို့ တောခိုသွားကြသည်။ (သမဂ္ဂစာစဉ်၊ အတွဲ- ၁၊ အမှတ် (၃)၊ ဇူလိုင်လ ၂၀၀၅၊ ဆဲဗင်းဇူလိုင်- သို့မဟုတ်- ကျောင်းသားသမဂ္ဂအစဉ်အလာကိုဖျောက်ဖျက်ခြင်း၊ မောင်မုန်းအောင်)

၁၉၆၇ ခုနှစ် (ပွင့်လင်းရာသီ) တွင် ဧရာဝတီတိုင်း၊ ငသိုင်းချောင်းမြို့နယ်၊ ညောင်ပင်သာနှင့် တောင်ကြားချောင်းရွာအကြား ခလရ (၃၆) စစ်ကြောင်းကို ဖြတ်တောက်တိုက်ခိုက်ရာ ၎င်းတိုက်ပွဲတွင် ကျဆုံးသည်။ ဗဟိုတပ်မှလာသော ကိုဗဆွလေး ကိုယ်တိုင် တောင်း၍တိုက်သော တိုက်ပွဲဖြစ်သည်။ ဗကပရဲဘော်တစ်ဦးမှ ကိုဗဆွလေးအား (၅၅) လမ်းစဉ်သမား ဖြစ်တဲ့အတွက် ဗဟိုမှသေဒဏ်ပေးပြီးသား ဖြစ်တဲ့အတွက် ၎င်းတိုက်ပွဲတွင် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံခဲ့သည်။ (လက်ရေးမူ- ကိုယ်တွေ့ကြုံရာသူတဦး ပြန်လည်ပြောပြချက် - ရဲဘော်ချစ်ထွေး- ဗဟိုကင်းတပ်ဖွဲ့- - ၁၅/ ၂/ ၂၀၀၇၊ ဦးသိန်းဝင်း)

တိုးတက်သော ကျောင်းသားလက်ရေးဟု ထင်ရှားသောလက်ဝဲစာလုံးကို တီထွင်ရေးသားခဲ့သူဖြစ်သည်။
(ဧရာဝတီအင်တာနက်စာမျက်နှာ၊ ဘဝရုပ်ပုံလွှာကဏ္ဍ၊ တင်မိုး- ဗဆွလေး သို့မဟုတ် လက်ဝဲစာလုံးတီထွင်သူ)

အခန်း (၂၅)

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု

ဒီမိုကရေစီရေး စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် အမျိုးသားရေးအသွင်
ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း

(၁၉၆၂)

(က) ဇူလိုင်လ (၇) ရက် အရေးတော်ပုံကြီး

(၇) ရက် ဇူလိုင်လအရေးတော်ပုံသည် ဖက်ဆစ်ဆန်သော ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရေး လှုပ်ရှားမှုကြီး တရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းတွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးနောက်ပိုင်း တခါမှပေါ်ပေါက်ခဲ့ဘူးသေးသော ရက်စက်မှုလည်း ဖြစ်သည်။ ဤအရေးတော်ပုံတွင် တိုင်းပြည်၏ အနာဂတ် သားကောင်းရတနာများစွာ ရေတိမ်နစ်ခဲ့ရသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နယ်မြေသည် ရဲရန်သော ကျောင်းသားထု၏ သွေးများချောင်းစီးမတတ် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ တက္ကသိုလ်ပရဝဏ်တစ်ခုလုံး ကျည်ဆန်နှင့် ယမ်းငွေ့များ လွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ စစ်တလင်းပမာ အလောင်းချင်းထပ်ကာ မြင်မကောင်းသော ရှုခင်းသည် တက္ကသိုလ်အား အနိဋ္ဌာရုံကားချပ်ကြီးအဖြစ် ဖန်တီးခဲ့သည်။

(ခ) ဗြိတိသျှ အခြေခံအကြောင်းအရင်းများ

ဤမျှ ဆိုးရွားပြင်းထန်လှသော အရေးတော်ပုံကြီး၏ အဖြစ်အပျက် ဖြစ်ရပ်အခြေခံကို အလေးအနက် သုံးသပ်ဖို့ လိုသည်။ ဤဇူလိုင်အရေးတော်ပုံသည် စစ်တပ်အာဏာပိုင်များ၏ -

(၁) ထင်ရာစိုင်း၍ ငါတကောကောလိုသော စစ်ဝါဒစစ်မာန၊

(၂) ကျောင်းသားထုအပေါ်တွင် ထားရှိခဲ့သော ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရေး အာဇာနည်တရား၊

(၃) ပြည်သူလူထုနှင့် ကျောင်းသားထု၏ ဆန္ဒဖြစ်သော ငြိမ်းချမ်းစွာဖြေရှင်းရေးမှုကို ပစ်ပယ်ကာ အကြမ်းဖက်နည်းကို သုံးစွဲခြင်းတို့မှ ပေါက်ဖွားလာခြင်းဖြစ်သည်။

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု သမိုင်းတလျှောက်လုံးကို ပြန်ကြည့်လျှင်လည်း အာဏာပိုင်တို့၏ အကြမ်းဖက်ဝါဒနှင့် ကျူးကျော်သူများကသာ ဤဖြစ်ရပ်ဆိုးမျိုးကို ပေါက်ဖွားစေခဲ့ကြောင်း အထင်အရှား တွေ့ရပေမည်။ ကိုအောင်ကျော်သည် ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြရင်း နယ်ချဲ့သမားတို့၏ အကြမ်းဖက်နှိမ်နှင်းမှုအောက်တွင် ကျဆုံးခဲ့ရသည်။ ဖဆပလလက်ထက်တွင်လည်း အောက်တိုဘာအရေးတော်ပုံသည် အာဏာပိုင်တို့၏ တမင်ဖန်တီး ကျူးကျော်မှုများမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် အကြမ်းဖက် နှိပ်ကွပ်မှုကြီးပင်

ဖြစ်သည်။ ဟယ်ရီတန်အရေးတော်ပုံသည်လည်း အာဏာပိုင်တို့၏ ချို့ယွင်းချက်ကို လူသတ်လက်နက်ဖြင့် ဖြေရှင်းလိုက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားထုကမကျေနပ်၍ ဆန္ဒပြသောအခါ အကြမ်းဖက်နည်းကိုသုံးလျက် လက်နက်ဖြင့်လူသတ်၍ နှိပ်ကွပ်လိုက်ကြသည်။ ၁၉၆၁ ခု မန္တလေးတက္ကသိုလ်၏ စနစ်သစ်အရေးတော်ပုံကြီးကို ကြည့်လျှင်လည်း အာဏာပိုင်တို့၏ တဖက်သတ်ချမှတ်ထားသော အဖြေနှင့် အသေစွဲကိုမူ နောက်ဆုံးအကြမ်းဖက်မှုကို တွေ့ရသည်။ သင်ကြားမှုမပြည့်စုံသော စာမေးပွဲစနစ်တခုကို အတင်းချမှတ်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများက ပထမဦးစွာ လိုအပ်နေသော ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ၊ ဆရာများ တိုးချဲ့ပါ။ ဤသင်ကြားမှု အခြေအနေများ မပြည့်စုံမီကာလတွင် စနစ်သစ်ကို ရပ်ဆိုင်းထားဟူ၍ တင်ပြခဲ့သည်။ သို့သော် အာဏာပိုင်တို့သည် လိုက်လျောမှုမပြုခဲ့ဘဲ နောက်ဆုံး စက်တင်ဘာလတွင် လက်နက်ဖြင့် အကြမ်းဖက်ဖြေရှင်းလိုက်သည်။ ကျောင်းသားအမြောက်အများ ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်း၊ ဝရမ်းနှင့်ဆုငွေများ ထုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းမှ ထုတ်ပယ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်၍ ပြင်းထန်စွာ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခဲ့ကြသည်။

ဤသမိုင်းစဉ်များကို ပြန်ကြည့်လျှင် ကျောင်းသားတိုက်ပွဲအားလုံး၌ အာဏာပိုင်တို့၏ ကျူးကျော်မှု၊ အကြမ်းဖက်မှု၊ ကျောင်းသားထုနှင့် ပြည်သူ့ဆန္ဒ ပစ်ပယ်မှုများကို တွေ့ရပေသည်။ တဆက်တည်း ကျောင်းသားထု၏ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေးကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြနည်းဖြင့်သာ တောင်းဆိုလှုပ်ရှားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ **စစ်တပ်အစိုးရသည် တက်လာစဉ်ကတည်းက မိန်းမောင်းတီး၍ထွက်လာသည်။ ထိုအာဏာသိမ်းပွဲတွင် ကျောင်းသား စပ်မီသိုက်မှာ စတေးခံလိုက်ရသည်။** အာဏာသိမ်းပြီး သက်တမ်း (၃) လ အတွင်းမှာပင် ကျောင်းသားထုအား ဖိနှိပ်ရေးလုပ်ငန်းကို စတင်လာပေသည်။ ပညာရေးဌာနနှင့် လုံးဝမအပ်စပ်ဘဲ စစ်တပ်သဏ္ဌာန်ပါသော စည်းကမ်းများ ချမှတ်လိုက်ကြသည်။ ချမှတ်ရာတွင် ကျောင်းသားထုဆန္ဒယူခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်းလုံးဝမရှိဘဲ ကြော်ငြာဘုတ်တွင် အမိန့်ထုတ်နည်းမျိုးဖြင့် တဖက်သတ် ချမှတ်ခဲ့သည်။ စည်းမျဉ်း၏ အနှစ်သာရပိုင်းသည် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ရေးသတ်သတ်ကိုဖော်ပြလျက် လုပ်မှုလုပ်ဟန်သည် **စစ်ဝါဒနှင့်စစ်မာန၊ ငါတကောကောသော ဖက်ဆစ်လက္ခဏာကို ဆောင်နေသည်။** အာဏာပိုင်တို့၏ ထိုလုပ်ငန်းသည် စစ်မှန်သော စည်းကမ်းများဖြစ်သည့် တိုင်အောင်မအောင်မြင်နိုင်သော လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သာ ဖြစ်ပေသည်။

စည်းကမ်းတခု အောင်မြင်ရေးသည်-

(၁) ၎င်းစည်းကမ်းသည် လိုက်နာရမည့် သူများ၏ ဘဝနှင့် ဟပ်မိရန်၊

(၂) လိုက်နာရမည့် သူများကိုယ်တိုင် အသိနှင့်ယှဉ်၍ လက်ခံလာရန်တို့ လိုပေသည်။

ကျောင်းသားထု၏ဆန္ဒကိုမယူခြင်း၊ ညှိနှိုင်းမှုမပြုလုပ်ခြင်းတို့သည် ဘဝနှင့်ဟပ်မိသော စည်းကမ်းများဖြစ်မလာခြင်း၏ အခြေခံဖြစ်ပေသည်။ တဖက်သတ် စစ်မိန့်ဆန်ဆန် ချမှတ်၍ ဇွတ်အတင်းလိုက်နာစေခြင်းသည် အသိနှင့်ယှဉ်၍လက်ခံလာရေးကို မရယူနိုင်သော လုပ်ဟန်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်တပ်အာဏာပိုင်တို့၏ စည်းကမ်းသည် အနှစ်သာရရော လုပ်ဟန်အရပါ မှားယွင်းခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားလှပေသည်။ ကျောင်းသားထုမှာ စည်းကမ်းထားရှိရေးကို မူအားဖြင့်လက်ခံကြောင်း အတိအလင်း တင်ပြခဲ့သည်။ တဆက်တည်းတွင် အထက်ပါအတိုင်း ကျောင်းသားထုဆန္ဒယူရေး၊ ဆရာ၊ ကျောင်းသားနှင့် အာဏာပိုင်တို့ သုံးဦးသုံးဖလှယ် ညှိနှိုင်းရေးဆွဲရေး၊ အသိနှင့်လက်ခံလာအောင် ပညာပေးရေးတို့ကို ပြုလုပ်ရန် အကြိမ်ကြိမ် တင်ပြခဲ့သည်။ သို့သော် အာဏာပိုင်များ၏ မျက်နှာစုံညီတွေ့ဆုံခွင့်ကိုပင် ခါးခါးသီးသီးငြင်းပယ်ကာ တကသ၏ တင်ပြချက်ကို လုံးဝဥပေက္ခာပြုခဲ့သည်။

ကျောင်းသားထုအနေနှင့် ဘဝနှင့်ဟပ်မိသော အသိဖြင့် လိုက်နာနိုင်သော စည်းကမ်းများအရ ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ကို ရယူလိုသည်။ ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်သည် သမဂ္ဂများ၏ အစဉ်တစိုက်တောင်းဆိုခဲ့သော အခွင့်အရေးလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ကျောင်းဆောင်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရှိခြင်းအားဖြင့်-

(၁) ကျောင်းသားများ၏ဘဝကို ကျောင်းသားများက ပိုမိုထိတွေ့သိရှိခြင်း၊

(၂) ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံး၍ အလေ့အကျင့်ဖြစ်လိုခြင်း၊

(၃) ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း၊

(၄) ဆရာ၊ ကျောင်းသား နားလည်မှု ပိုမိုရရှိနိုင်ခြင်း တို့ကြောင့် သမဂ္ဂများအနေနှင့် အစဉ်တစိုက်တောင်းဆိုခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်သည် ကျောင်းသားများ ထင်ရာလုပ်ရေးအတွက် မဟုတ်ဘဲ ဆရာ၊ ကျောင်းသား ညှိနှိုင်းမှုဖြင့် စနစ်ကျစွာ အုပ်ချုပ်ရေးသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ အခြေခံကျသော ကျောင်းသားထု၏ တင်ပြချက်များကို လုံးဝဥပေက္ခာပြုခြင်း ခံခဲ့ရလေသည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာပညာသင်ကြားရေးကို ချစ်မြတ်နိုးသော ကျောင်းသားထုသည် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြတောင်းဆိုခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာလှုပ်ရှားတောင်းဆိုမှု၊ မျက်နှာစုံညီဖြေရှင်းမှုသည် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၏ အခြေခံဖြစ်ကြောင်း ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းက သက်သေခံလျက် ရှိနေပေသည်။ လက်နက်မဲ့သူများပီပီ အကြမ်းဖက်မှုကိုလည်း မလိုလားခဲ့ပေ။ ပေါက်ကွဲမှုတိုင်းလည်း အာဏာပိုင်တို့၏ ကျူးကျော်မှုမှ အကြမ်းဖက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာကြောင်းကိုလည်း သမိုင်းဖြစ်ရပ်များက အထင်အရှား ပြသလျက်ရှိပေသည်။ ဇူလိုင်လ (၇) ရက် အရေးတော်ပုံသည်လည်း ဖြစ်စဉ်အမှန်ကို အာဏာပိုင်တို့၏ ကျူးကျော်မှု၊ အကြမ်း

ဖက်မှုများကို ရှင်းလင်းစွာ မြင်ရပေသည်။ အာဏာပိုင်တို့၏ တဖက်သတ် ငါတကောကောမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသော ကျောင်းသားပြဿနာအား အေးချမ်းစွာဖြေရှင်းရမည့်အစား လက်နက်စွဲကိုင်၍ ဖြေရှင်းခဲ့ကြပေသည်။

(ဂ) မဖြစ်ပွားမီ ကျောင်းသားများမကျေနပ်မှုများ

မေလ (၉) ရက်တွင်-

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့်ဥပဒေ

နိုင်ငံတော်တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌသည် အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

၁။ (၁) ဤဥပဒေကို ၁၉၆၂ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့်ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

(၂) ဤဥပဒေသည် ချက်ခြင်း အာဏာတည်စေရမည်။

၂။ (၁) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

(၂) ယင်းသို့ရုပ်သိမ်းသည့်အခါ-

(က) မြန်မာနိုင်ငံစကားရပ် ဥပဒေပုဒ်မ (၅) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အကျိုးသက်ရောက်ရမည်။

(ခ) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပိုင် ပစ္စည်းအားလုံးသည်လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ ကြွေးမြီတာဝန်အားလုံးသည်လည်းကောင်း အစိုးရ၌ တည်ရှိသက်ရောက် စေရမည်။

၃။ ဤဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်အချိန်မှ အစပြု၍ နိုင်ငံတော်တော်လှန်ရေးအစိုးရသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အား အဆိုပါရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေဖြင့် ပေးအပ်ထားသည့် အာဏာနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆက်လက်သုံးစွဲ ဆောင်ရွက်ရမည်။

ထို့ပြင် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မန္တလေးတက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့် အောက်ပါဥပဒေကို နိုင်ငံတော် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

၁။ (၁) ဤဥပဒေကို ၁၉၆၂ ခုနှစ် မန္တလေးတက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့်ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

(၂) ဤဥပဒေသည် ချက်ခြင်း အာဏာတည်စေရမည်။

၂။ (၁) ၁၉၅၇ ခုနှစ် မန္တလေးတက္ကသိုလ်အက်ဥပဒေကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

(၂) ယင်းသို့ရုပ်သိမ်းသည့်အခါ-

(က) မြန်မာနိုင်ငံ ယေဘုယျစကားရပ်ဖြင့် ဥပဒေပုဒ်မ (၅) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အကျိုးသက်ရောက်စေရမည်။

(ခ) မန္တလေးတက္ကသိုလ်ပိုင် ပစ္စည်းအားလုံးသည်လည်းကောင်း၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ်၏ ကြွေးမြီတာဝန်အားလုံးသည်လည်းကောင်း အစိုးရ၌ တည်ရှိသက်ရောက်ရမည်။

၃။ ဤဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်အချိန်မှ အစပြု၍ နိုင်ငံတော်တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရသည် မန္တလေးတက္ကသိုလ်အား အဆိုပါရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ၁၉၅၇ ခုနှစ် မန္တလေးအက်ဥပဒေဖြင့် ပေးအပ်ထားသည့် အာဏာနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဆက်လက်သုံးစွဲ ဆောင်ရွက်ရမည်။

ပုံ
(ဗိုလ်နောင်း)

ဥက္ကဋ္ဌ
နိုင်ငံတော်တော်လှန်ရေးကောင်စီ
၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မေလ (၉) ရက်

၁၉၆၂ ခု ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကျင်းပခဲ့သော ရန်ကုန်ခရိုင်၊ တန်းမြင့်ကျောင်းထွက်စာမေးပွဲကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ကြောင်း တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရက ကြေညာခဲ့သည်။ ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၊ ရကသတို့က ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရက မေးခွန်းပေါက်ကြားမှုဖြင့် တန်းမြင့်ကျောင်းထွက်စာမေးပွဲကို ဖျက်သိမ်းလိုက်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

မေးခွန်းပေါက်ကြားမှု ပြဿနာပေါ်ပေါက်ရခြင်းမှာ ပညာရေးဌာနတာဝန်ခံများ၏ မသမာမှု၊ ချို့ယွင်းပျက်ကွက်မှုများကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်မှ ယူဆခဲ့ပေသည်။ အစိုးရအဆက်ဆက်တို့သည် မေးခွန်းပေါက်ကြားမှုများအတွက် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ခံများကို အရေးမယူဘဲ ကျောင်းသားများအပေါ် ပုံချကာ ဖြေရှင်းခဲ့ပေသည်။ ကျောင်းသားများတွင် အပြစ်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ခံများအား အပြစ်ပေးခြင်း၊ အရေးယူခြင်း မပြုလုပ်ဘဲ ကျောင်းသားများအား စာမေးပွဲချပစ်ခြင်း၊ ကျောင်းသားများအား စာမေးပွဲပယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကာ ကျောင်းသားများအပေါ်ပုံချနည်းကို ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်က အစဉ်အမြဲ ကန့်ကွက်ခဲ့ပေသည်။ ထို့ပြင် ဇွန်လ (၂၆) ရက်နေ့ကလည်း တကသမှ ကျောင်းဆောင်နေရာ မရသေးသော ကျောင်းသားများအတွက် နေရာမရသူ (၁၃၀၀) ကျော်အတွက် အဆောင်ပြဿနာ ဖြေရှင်းပေးရန် တက္ကသိုလ်ကောင်စီမှတစ်ဆင့် ပါမောက္ခချုပ်ဦးကာ (ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာသာလှ နေရာရောက်လာသူ) ထံ စာပေးပို့ လိုက်လေသည်။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းပြန်ဖွင့်ပြီးနောက် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းများကို တက္ကသိုလ်အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်များက ကြေညာခဲ့၏။ ယင်းစည်းကမ်းချက် တရပ်အနေနှင့် ကျောင်းဆောင်နေ ကျောင်းသားများအတွက် ညစာစားချိန်ကို ညနေ (၆) နာရီခွဲမှ (၇) နာရီခွဲအထိ ပြောင်းလဲကန့်သတ်ပေးရန် ဇွန်လ (၂၅) ရက်နေ့က ပြုလုပ်သော တက္ကသိုလ်သဟာယနှင့် စာဖတ်အသင်းမှ ကျောင်းဆောင်ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်သော အစည်းအဝေးမှ တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းဆောင်နေ ကျောင်းသားများ ညဖက် ကျောင်းဆောင်သို့ ပြန်ဝင်ခွင့်ကို ည (၈) နာရီအစား ည (၁၁) နာရီအထိ ခွင့်ပြုရန် ကျောင်းစည်းကမ်းများ ရေးဆွဲရာ၌ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များက တောင်းဆိုသည်။

(ဃ) တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို ဖျက်သိမ်းခြင်း

မေလ (၁၀) ရက်နေ့၊ (၁) နာရီခွဲတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဒဂုံရိပ်သာ၌ နိုင်ငံတော်တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် တက္ကသိုလ်ကောင်စီအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ် အသီးသီးဖြစ်ကြသည့် ပညာမင်းကြီး ဦးဘိုးထို၊ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာသာလှ၊ ဆေးတက္ကသိုလ်မှ ဒေါက်တာမောင်မောင်အေး၊ ဒေါက်တာမောင်မောင်ခ၊ မြို့တော်ဝန်ဦးကျော်မင်း၊ အတွင်းဝန် ဦးကျော်ညွန့်၊ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်၊ ဦးအုန်း၊ ပါမောက္ခများဖြစ်သည့် ဦးလှသွင်၊ ဦးအေးလှိုင်၊ ဦးဘတုတ်၊ ဦးအောင်ခင်၊ ဒေါက်တာဘလို အစရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ စုစုပေါင်း (၂၈) ဦးနဲ့ တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက-

“ကျောင်းတော်ကြီး၏ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်ပျက်နေသည့် အခြေအနေကိုပြောရလျှင် ကျောင်းသားနှင့်ဆရာ သူ့မရှိသေး၊ ငါ့မရှိသေးဆိုသလို ဖြစ်နေသည့်အချက် ဖြစ်တယ်။ ဆရာလောကရော ကျောင်းသားလောကရော နိုင်ငံရေးပယောဂဝင်လာနေကြတယ်။ ရှင်းရှင်းပြောရလျှင် အရှေ့အုပ်စုရော၊ အနောက်အုပ်စုရော ပယောဂတွေဝင်လာနေကြတယ်။ ကိုယ်နားလည်ထားတဲ့ ဆရာသမားဆိုရာမှာ ကိုယ့်ဖာသာပညာတတ်နေရုံနဲ့ မပြီးဘူး။ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းရမဲ့အပြင်၊ အခက်ခဲဆုံး ပတ်ဝန်းကျင်လူအများရဲ့ ရှိသေမှုရရှိရေးပဲဖြစ်တယ်။ ဤကျောင်းတော်ကြီးမှလွဲလျှင် ဗမာနိုင်ငံ၌ ပညာပေးရမည့်အဆောက်အအုံ မရှိတော့ကြောင်း၊ ဒီအတိုင်းဆက်သွားနေရင် တိုင်းပြည်ဘယ်တော့မှ ကောင်းမှာမဟုတ်ဘူး။ တက္ကသိုလ်လောကတွင် အစိုးရအာဏာရှိသူတွေကလည်း ဝင်ရောက်ပြီး နိုင်ငံရေးကစားနေကြတယ်။ ဒီကနေ့ ကောင်စီလူကြီးတွေကို ခေါ်ပြီးပြောရတာကတော့ တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီဆိုတာဘဲ” ပြောကြားခဲ့သည်။

၁၉၆၁-၆၂ ပညာသင်နှစ် တက္ကသိုလ်ကောင်စီအဖွဲ့

(၁၀၊ ၅၊ ၆၂ ရက်နေ့တွင် ဖျက်သိမ်းခံရသည်။)

အဓိပတိ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုမှာ တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ ထိမ်းသိမ်းထားခြင်းခံနေရသည်။

၁။ ဒု-အဓိပတိ ဦးစံလွင်

၂။ ပါမောက္ခချုပ် ဒေါက်တာသာလှ

၃။ ပါမောက္ခ မစ္စစ်လင်းစဒေး

၄။ ဒေါက်တာကိုကိုလေး

၅။ ဝီလျံပေါ

၆။ ဒေါက်တာကျော်သက်

၇။ ဒေါက်တာလှသွင်

၈။ ဒေါက်တာဆွန်ဒရန်

၉။ ဦးအေးလှိုင်

- ၁၀။ ဦးဘတုတ်
- ၁၁။ ပညာမင်းကြီး ဦးဘိုးထို
- ၁၂။ မစ္စတာတီကော့ခ် (ဘွဲ့ရသူများကိုယ်စားလှယ်)
- ၁၃။ ဦးစိန်လှ
- ၁၄။ ဦးအောင်ဖေ
- ၁၅။ ဦးကျော်မြင့်
- ၁၆။ ဦးထွန်းတင်
- ၁၇။ ဦးအေးမောင် (ရန်ကုန်ဘားကောင်စီ)
- ၁၈။ ဦးဖိုးစော (ဆေးကောင်စီ)
- ၁၉။ ဦးပု (နိုင်ငံတော်ရာထူးခန့်ထားရေးအဖွဲ့)
- ၂၀။ ဦးကျော်မင်း (ရန်ကုန်ကော်ပိုရေးရှင်း)
- ၂၁။ ဦးရာရှစ် (ပါလီမန်ကိုယ်စားလှယ်)
- ၂၂။ သခင်ချစ်
- ၂၃။ ဦးကျော်မင်း
- ၂၄။ စောဆိုဟုန်း (ပါလီမန်ကိုယ်စားလှယ်)
- ၂၅။ ဦးဘသင်
- ၂၆။ ဦးသန်းမောင်
- ၂၇။ မစ္စတာတီပီဝမ်း (ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်)
- ၂၈။ ဒေါက်တာမောင်မောင်ကျော် (ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်)
- ၂၉။ ဦးမြတ်ထွန်း (မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းဆရာများအသင်းကိုယ်စားလှယ်)
- ၃၀။ ဒေါက်တာဦးဖေမောင်တင် (အဓိပတိကိုယ်စားလှယ်)
- ၃၁။ ဒေါက်တာဘလှီ
- ၃၂။ ဦးအုန်း
- ၃၃။ ဦးမိုးမြစ် (ပညာရေးဌာန)
- ၃၄။ ဦးကျော်ညွန့် (ဘဏ္ဍာရေးဌာန)
- ၃၅။ ဆေးသိပ္ပံမဟာဌာန-ဌာနမှူး
- ၃၆။ အင်ဂျင်နီယာဌာန-ဌာနမှူး
- ၃၇။ ပညာရေးမဟာဌာန-ဌာနမှူး
- ၃၈။ ဦးမောင်မောင်စိန် (အရာရှိ/ မော်ကွန်းထိန်း-သင်ကြားရေး)
- ၃၉။ ဦးလှအောင် (အရာရှိ/ မော်ကွန်းထိန်း-အုပ်ချုပ်ရေး)
- ၄၀။ ငွေစာရင်းအရာရှိ

တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၇၊ ၅၊ ၆၂ ရက်နေ့ တော်လှန်ရေးကောင်စီ အမိန့်အမှတ် (၃၀)

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ အမိန့်အမှတ် (၃၀) ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာပြီး တက္ကသိုလ်ကောင်စီကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

အဓိပတိ	-	ဗိုလ်မှူးချုပ်သန်းဖေ
အဖွဲ့ဝင်များ	-	ဗိုလ်မှူးချုပ်စန်းယု ဗိုလ်မှူးကြီးသန်းစိန် ဗိုလ်မှူးကြီးတင်စိုး ပါမောက္ခချုပ်ဦးကာ

မှတ်ချက်- ၆၁-၆၂ ဖျက်သိမ်းခံတက္ကသိုလ်ကောင်စီ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီအမိန့်အမှတ် (၃၀) တက္ကသိုလ်ကောင်စီပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်း- (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စိန်ရတုသဘင် (၂၀၀၆) ထုတ်ဝေ- ပြည်သူ့ဘတ်တော်သားများ၊ စာ- ၄၈၊ ၄၉) မှ ကူးယူဖော်ပြသည်။

(င) ဇူလိုင်လ (၇) ရက် အရေးတော်ပုံစတင်ခြင်း

တကသ နောက်ဆုံးဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဆွေလေး

ဇူလိုင်လ (၇) ရက်၊ နေ့လယ် (၁) နာရီတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂမှ ကြီးမှူး၍ ကျောင်းဆောင်စည်းကမ်း ရုပ်သိမ်းပေးရေးဆန္ဒပြပွဲ ကျင်းပရာ သဘာပတိအဖြစ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဆွေလေးက ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ကိုသာဒိုးက ဆောင်ရွက်သည်။ ကျောင်းသား (၂၀၀၀) ခန့် တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ကျောင်းဆောင်စည်းကမ်းများ ဖျက်သိမ်းရေး၊ ကျောင်းဆောင်ကော်မတီတွင် ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ် ပါဝင်ခွင့်ပေးရန်၊ ကျောင်းဆောင်လိုသူတိုင်း ကျောင်းဆောင်ရရေးအတွက် ကျောင်းဆောင်သစ်များ ဆောက်လုပ်ပေးရန်၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သည့် ကျောင်းဆောင်စည်းကမ်းများကို ရုပ်သိမ်းရေးအတွက် ကန့်ကွက်ပွဲများကျင်းပ၍ ဆန္ဒပြလှည့်လည်ရန် ဆုံးဖြတ်သည်။

ထို့နောက် တကသအဆောက်အဦရှေ့တွင် စုရုံးကာ မန္တလေးကျောင်းဆောင်၊ တောင်ငူကျောင်းဆောင်၊ ဒဂုံကျောင်းဆောင်၊ ရွှေဘိုကျောင်းဆောင်၊ အဓိပတိလမ်းမှ ဘွဲ့နှင်းသဘင်ကို အဓိပတိလမ်းအတိုင်း စီတန်းလှည့်လည်၍ တကသရှေ့၌ လူစုခွဲလိုက်ကြသည်။

စီတန်းလှည့်လည်ရာတွင်-

“မတရားစည်းကမ်းတွေ အလိုမရှိ”

“မတရားချုပ်ချယ်မှုတွေ အလိုမရှိ”

“ကျောင်းဆောင်တွေကို အကျဉ်းဆောင်မလုပ်နဲ့”

“ချုပ်ချယ်မှုတွေ အလိုမရှိ”

“မတရားစည်းကမ်းတွေ ဖျက်သိမ်း”

“ကျောင်းသားထု ညီညွတ်ကြ”

ထိုသို့ ကြွေးကြော်သံများဖြင့် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့လေသည်။

ကျောင်းဝင်ခွင့်နှင့် အဆောင်ရရေးကို လုံခြုံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီများ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် လျှောက်ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် မိဘအုပ်ထိန်းသူ၏ ဝန်ခံချက်ကတိကိုလည်း တင်ခဲ့ရသည်။ ယခုအခါ အကျဉ်းထောင်နှင့်မခြား အချုပ်ခံနေရပြန်သည်။ ည (၈) နာရီထိုးလျှင် အဆောင်တံခါးပိတ်၊ လုံးဝအပြင်မထွက်ရ၊ ကိုယ့်အခန်းမှာထိုင်ပြီး စာကြည့်နေရမည်။ အဆောင်မှူး (သို့မဟုတ်) လက်ထောက်အဆောင်မှူးက စစ်ဆေးလျှင် မိမိအခန်း၌ ရှိနေရမည်။ မတွေ့လျှင် အခန်း၌မရှိဟု မှတ်ယူလျက် အရေးယူမည်။ ထမင်းစားချိန်ကိုလည်း မနက် (၇) နာရီမှ (၁၀) နာရီ ညနေစာကိုမူ ညနေ (၆) နာရီမှ ကျွေးမည်။ နံနက်ထမင်းနှင့် ညနေထမင်းအကြား ကော်ဖီ (၂) ကြိမ်တိုက်မည် စသည်များအပြင် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်လျှင် ကျောင်းဆောင်မှ ထုတ်ပစ်မည်ဟု စည်းကမ်းတပ်ခံဆုံးတိုင်း ဖြိမ်းခြောက်ထားသည်။ ကျောင်းသားများက ၎င်းစည်းကမ်းများကို ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ တိုက်ရင် ဘယ်သူမှမခံနိုင်ဘူး။ သမဂ္ဂ သဘောထားများကို ထုတ်ဝေ၍ သဘာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ အမြန်ဖွဲ့ရန် စည်းရုံးခဲ့သည်။ သဘာယနှင့် စာဖတ်အသင်းအားလုံး ပူးပေါင်းပြီး သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်မှုနှင့် တိုက်ယူရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော် သဘာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ ဖွဲ့စည်းမှုကို အာဏာပိုင်များက လိုက်လံနှောင့်ယှက်သည်။ တဖက်ကလည်း အလိုတော်ရှိ ကျောင်းသားလက်တဆုပ်စာက ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး ပျက်ပြားစေရန်၊ လက်ကိုင်တုတ် စာဖတ်အသင်းများ ဖွဲ့စည်းရန် ခြေပုန်းခုတ်လာကြသည်။ ကျောင်းသားအများစုကလည်း သဘာယနှင့် စာဖတ်အသင်းများ ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် ပိုမိုကြိုးစားလာကြသည်။ ဇူလိုင်လ (၆) ရက်နေ့၊ ည (၁၂) နာရီတွင် ထောင်ပေါင်းများစွာသော ကျောင်းသားများသည် အဆောင်တံခါး သေခွာလောက်များကို ရိုက်ချိုးပြီး အဓိပတိလမ်းမကြီးပေါ်တွင် ဆန္ဒပြကြသည်။ ကျောင်းသားထုသည် အဓိပတိလမ်းမှ တဆင့် ပုဂံ၊ ပြည်၊ တကောင်းဆောင်များသို့ သွားရောက်ပြီး မိမိတို့ဘဝတူ ကျောင်းသားများကို အတူတကွ ဆန္ဒပြရန် သွားရောက်ခေါ်ငင်ကြသည်။ ထို့နောက် ပါမောက္ခချုပ် အိမ်ရှေ့တွင် သွားရောက် ဆန္ဒပြကြသည်။

ဇူလိုင်လ (၇) ရက်နေ့၊ နေ့လည် (၁) နာရီတွင် တကသအဆောက်အဦ၌ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ထားသော အဆောင်စည်းကမ်းများကို ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြပွဲ တရပ်ပြုလုပ်ရန်အတွက် အစည်းအဝေးခေါ်ယူခဲ့လေသည်။ ၎င်းအစည်းအဝေးသည် သမိုင်းဝင် အဆောက်အဦကြီး၏ နောက်ဆုံးအစည်းအဝေး ဖြစ်သည်ကို မည်သည့်ကျောင်းသားမျှ မသိရှိခဲ့ပေ။

တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဆွေလေးက-

“ဗမာပြည်ကြီးဟာ လွတ်လပ်ရေးရတာ ကြာပါပြီ၊ ဒါပေမယ့် ဒီနေ့အထိ ပညာရေးဟာ မလွတ်လပ်ဘဲ ကျွန်ုပ်တို့ပညာရေးကို ဖာထေး သုံးစွဲနေပါတယ်။ အစိုးရအဆက်ဆက်ဟာ ပညာရေးစနစ်ကိုမပြောင်းလဲဘဲ ပညာရေးစနစ်ကို ပြောင်းလဲဖို့တောင်းဆို

ငြိမ်းချမ်းရေး ဒီမိုကရေစီရေးကြိုးပမ်းမှု - ၁၉၆၂ - ဒီမိုကရေစီရေး စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး အမျိုးသားရေးအသွင်

တဲ့ ကျောင်းသားတွေကိုသာ နည်းအမျိုးမျိုးပြောင်းလဲပြီး ဖိနှိပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့တက်လာတဲ့တော်လှန်ရေးအစိုးရဟာလည်း ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို မလုပ်ပါဘူး။ အမျိုးသားပညာရေးအတွက် စီမံကိန်းများလည်း ချမှတ်ခြင်း မရှိသေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တက္ကသိုလ်ပညာရေး အဆင့်အတန်းနိမ့်ကျနေမှုဟာ စည်းကမ်းချို့ယွင်းမှုတွေကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ကမ္ဘာမှာမရှိသေးတဲ့ ပညာရေး သဘောနဲ့ ကျောင်းဖွင့်ကာစက စတင်ပြီး တင်းကျပ်တဲ့စည်းကမ်းတွေကို တဖက်သတ် လုပ်ဆောင်လာပါတယ်။ စည်းကမ်းဆိုတာ

Source: The Student Movement and Civil War in Burma, page 84 (unhcr.org)

ဇူလိုင်လ (၇) ရက် ကျောင်းဆောင်စည်းကမ်းများရုပ်သိမ်းရေး စည်းဝေးပွဲအပြီး တကသအဆောက်အဦမှ ကျောင်းသားများဆန္ဒပြရန် ထွက်လာကြစဉ်

အုပ်ချုပ်သူများသာမကဘဲ လိုက်နာရမည့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေပါ ပါဝင်ရေးဆွဲမှသာ သဘာဝကျပါတယ်။ ကျင့်သုံးနိုင်တဲ့ စည်းကမ်းတွေလည်း ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒီနေ့ တဖက်သတ်ရေးဆွဲထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေဟာ မူအရကို မမှန်ပါဘူး။ တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံတွေမှာ အဆောင်တွေကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်များပင် ပေးနေတဲ့ကာလမှာ ဒီလိုတဖက်သတ် စည်းကမ်းတွေနဲ့ ချုပ်ချယ်ထားတာဟာ ရာဇဝင်ကို နောက်ပြန်ဆွဲသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အထက်တန်းပညာ သင်ကြားနေကြရသူများ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ တဦးနဲ့တဦး နီးနှောဖလှယ်ခွင့်ဆိုတာတွေ ရှိရပါမယ်။ ဒါမှ ပညာရေးအတွက် ပိုမို အကျိုးဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ ည (၈) နာရီထိုးလျှင် အဆောင်တံခါးတွေ သေ့ခတ်၊ အခန်းတခန်းမှ အခန်းတခန်းသို့ မကူးရ၊ ကိုယ့်စားပွဲကိုယ်ထိုင်၊ စာဖတ် စည်းကမ်းမလိုက်နာရင် ကျောင်းဆောင်မှထုတ်တဲ့နည်းဟာ လက်တွေ့မှာမဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါတင်မကသေးဘဲ ထမင်းကျွေးချိန်ကို နံနက် (၁၀) နာရီမှ ညနေ (၆) နာရီအထိခြားတာဟာ လက်တွေ့မှာ ကျောင်းသားတွေ ဒုက္ခရောက်ကြပါတယ်။ ဒါတွေကြောင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အုပ်ချုပ်သူရော၊ လိုက်နာသူပါ ပူးတွဲညှိနှိုင်းပြီး စည်းကမ်းတွေ ပြန်လည်ဆွဲဖို့ တောင်းပန်ပါတယ်။ လက်ရှိ စည်းကမ်းတွေကိုသာ ဆက်လက်ကျင့်သုံးလျှင် အောင်မြင်စရာ လမ်းမရှိပါဘူး။ ဖိနှိပ်ရေးအတွက် စည်းကမ်း အမည်ခံသာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်” ဟု ပြောကြားသွားခဲ့သည်။

ကျောင်းသားများသည် နီရဲသော ခွပ်ဒေါင်းအလံကို လေထဲလွင့်၊ ပိုစတာမျိုးစုံကို ကိုင်၊ ရှေ့ဆုံးမှာ ကြီးမားလှသော ခွပ်ဒေါင်းအလံကြီးကို ဖြန့်လျက် ကျောင်းသား (၁၀) ယောက်ခန့် ကိုင်ဆောင်လာကြသည်။

“ရဲဘော်တို့ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို စတင်မပြုလုပ်ဘဲနဲ့ ချုပ်ချယ်ရေးစည်းကမ်းတွေကိုသာ စနစ်တကျ လုပ်ဆောင်နေတာကို ကျွန်တော်တို့ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ရဦးမှာ ဖြစ်တယ်။ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက်ရေးအတွက် ရှေ့လုပ်ငန်းကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရလိမ့်ဦးမယ်၊ မတရား ကျောင်းဆောင်စည်းကမ်းတွေကိုလည်း ရုပ်သိမ်းဖို့ လက်တွဲတိုက်ရဦးမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒီတိုက်ပွဲတွေအတွက် အကောင်းဆုံးလက်နက်ဟာ ကျောင်းသားထုညီညွတ်ရေးပဲ၊ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို မရမနေတည်ဆောက်ပြီး ကျောင်းသားသမဂ္ဂရဲ့ ခွပ်ဒေါင်းအလံအောက်မှာ စုစည်းညီညွတ်ပြီး ဆက်လက် တိုက်ပွဲဝင်သွားကြပါစို့” ဟု အမှုဆောင်တဦးက ဆန္ဒပြပွဲ နိဂုံးချုပ်မိန့်ခွန်းကို သမဂ္ဂအဆောက်အဦရှေ့တွင် ပေးပြီး နောက် ကျယ်လောင် ရှည်လျားလှသော လက်ခုပ်သံများဖြင့် နိဂုံးချုပ် မိန့်ခွန်းဆုံးသွားလေသည်။

(ခ) အကြမ်းဖိနှိပ်မှုစတင်ပြီ

ဆန္ဒပြပွဲပြီးသောအခါ ကျောင်းသားများသည် သမဂ္ဂဆောင် လက်ဘက်ရည်ဆိုင်တွင် ထိုင်နေကြသည်။ အဆောက်အဦ အောက်ထပ်တွင် မုန့်စားသစား၊ ကော်ဖီသောက်သူသောက်နှင့် ရှုပ်လျက်ရှိသည်။ အဆောက်အဦ အပေါ်ထပ်တွင် ခရိုင်အသင်း တခုသည်လည်း မောင်မယ်သစ်လွင် ကြိုဆိုပွဲပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအခိုက် အဓိပတိလမ်းဖက်မှ ကားသုံးစီး သမဂ္ဂအဆောက်အဦရှေ့ထိုးရပ်ပြီး ကျောင်းသားများကို လိုက်လံဖမ်းဆီးနေသည်။ တိုက်ပုံအင်္ကျီဝတ်ထားသူမှန်သမျှကို လိုက်ဖမ်းသည်။ ကျောင်းသားများ ဖမ်းဆီးရာတွင် တကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုဗဆွေလေး၊ ဗကသဥက္ကဋ္ဌ ကိုသက်၊ ကိုညာဏ်ဝင်း၊ ကိုစိုးတင့်၊ ကိုရဲမြင့်၊ ကိုထိန်ဝင်း၊ ကိုကြည်ညွန့်၊ ကိုဝင်းကြည်၊ ကိုတင်ဌေ၊ ကိုချိုတို့ကို ရန်ကုန်ရဲအဖွဲ့က တကသအဆောက်အဦပေါ်တွင် ဖမ်းဆီးရမိလိုက်သည်။

ထိုသတင်းသည် အဆောင်တခုလုံး ပြန့်သွားပြီးနောက် “ကျောင်းသားတွေ လာကြဟေ့၊ ငါတို့ ခေါင်းဆောင်တွေ ဖမ်းနေပြီ” ဟု သတင်းပြန့်သွားသည်။ ကျောင်းသားများသည် အဆောင်တိုင်းမှ ထွက်လာကာ သမဂ္ဂထဲဝင်ရန် ကြိုးစားကြသည်။

ကျောင်းသားများကို ဖမ်းဆီးရာ ရဲများကို ပြန်လည်ခုခံကာ “ပုလိပ် အလိုမရှိ” “ရဲ အလိုမရှိ” စသည်ဖြင့် အော်ဟစ်ကြသည်။ တကသ အဆောက်အဦနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင်ရှိသော မန္တလေးကျောင်းဆောင်နှင့် အမရကျောင်းဆောင်မှ ကျောင်းသားများက ခဲများဖြင့် ပေါက်ကြသည်။ သထုံ၊ ပဲခူးကျောင်းဆောင်မှ ကျောင်းသားများကလည်း ခဲများဖြင့် ပုလိပ်များကို ပစ်၍ ကျောင်းသားများကို ဖမ်းဆီးမှုထပ်မံလုပ်နိုင်အောင် ကာကွယ်ကြသည်။ ခဲပေါက်မှုများပြားလာ၍ ပုလိပ်များ တက္ကသိုလ်ဝင်း အပြင်သို့ ဆုတ်ခွာပေးလိုက်သည်။ ထို့နောက် ကျောင်းသားများသည် အဓိပတိလမ်းရှိ တံခါးကို ပိတ်လိုက်ကြသည်။

ညနေ (၄) နာရီတွင် သီးသန့်ရဲအဖွဲ့မှ ရဲသား (၁၀၀) ခန့်သည် အဓိကရုဏ်း နှိမ်နင်းရေးကား (၂) စီး၊ သေနတ်ကိုင် တပ်မတော်ကား (၅) စီး ရောက်လာသည်။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးစိန်လွင်၊ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးကျော်၊ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်ခ လက်ထောက်ရဲမင်းကြီး ဦးလှငွေတို့ ကမာရွတ်ရဲဌာနတွင် ရောက်ရှိနေသည်။ သီးသန့်ရဲများက မျက်ရည်ယိုဗုံး (၇) လုံး ပစ်ဖောက်လိုက်သည်။ ကျောင်းသားများက ဆက်လက် ဆန္ဒပြကြွေးကြော်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးစိန်လွင်က ရဲမင်းကြီး ဦးလှငွေအား ရဲများဖြင့်သာ ဆူပူမှုထိန်းပေးရန် တာဝန်ပေးသည်။

ညနေ (၄) နာရီ (၂၀) မိနစ်တွင် အထူးသတင်း ထောက်လှမ်းရေးဌာန ရဲမင်းကြီး ဦးမောင်မောင်နှင့် တတိယရာဇဝတ် တရားသူကြီး ဦးမောင်မောင်ကြည်တို့ ရောက်ရှိလာပြီး အခြေအနေကို အကဲခတ်ကြသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီးသန်းစိန်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး တင်စိုး၊ ရန်ကုန်ရဲမင်းကြီး ဦးခင်မောင်မောင်၊ ဒု-ရဲမင်းကြီး ဦးသန်း၊ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးစိန်လွင်တို့လည်း ရောက်ရှိလာသည်။

ညနေ (၄) နာရီ (၄၅) မိနစ်တွင် မျက်ရည်ယိုဗုံး (၆) လုံးပစ်ပြီး နှိမ်နင်းပြန်သည်။ သို့သော် ကျောင်းသားများ

ဆက်လက်ဆန္ဒပြနေ၍ နောက်ထပ်ပံ့ (၄) လုံး ထပ်၍ ဖောက်သည်။

ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားမှု အနည်းငယ် ရပ်ဆိုင်းသွားသော် ၃-ဗိုလ်မှူးကြီးစိန်လွင်သည် ကျောင်းသားများဆီ သို့သွားပြီး ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ထွက်ပါဟုပြောရာ ကိုကျင်၊ ကိုစိန်ဝင်း၊ ကိုထွန်းကျော်၊ ကိုဝင်းညွန့်၊ တက္ကသိုလ် အရံတပ်ရင်းမှ စစ်ဝတ်စုံဝတ်ထားသော ကိုလှထွန်းတို့ ထွက်လာကြသည်။ ၃-ဗိုလ်မှူးကြီးစိန်လွင်က ဆူပူမှုကိုထိန်းပေးကာ မိမိတို့ရဲများ ပြန်လည်ရပ်သိမ်းပေးမည်ဟု ပြောသည်။ ကျောင်းသားများက စစ်ဝတ်စုံဝတ်ထားသော ကိုလှထွန်း၏အင်္ကျီကို ဝိုင်း၍ချွတ်ပြီး စစ်ဦးထုပ်ကို ဘော်လုံးလိုလုပ်ပြီး ကန်ကြသည်။ ထို့နောက် ဆန္ဒပြမှုများ၊ ခဲပစ်မှုများ ဆက်လက် ဖြစ်ပွားလာကြပြီး သီးသန့်ရဲများက မျက်ရည်ယိုပုံး (၆) လုံးထပ်မံပစ်ရာ မျက်ရည်ယိုပုံးကြောင့် ဒဏ်ရာရသွားသော ကျောင်းသားများကို အချင်း ချင်းဖေးမ၍ အဆောင်အတွင်းသို့ ခေါ်ယူသွားသည်။

ညနေ (၅) နာရီ (၄၅) မိနစ်တွင် ၃-ဗိုလ်မှူးကြီးစိန်လွင်က ရဲများကို ပြန်လည်ရပ်သိမ်းပြီး စစ်တပ်ကို အစောင့်ချလိုက် သောအခါတွင် ကျောင်းသားများသည် အဓိပတိလမ်းဖက်သို့ ပေ (၂၀) ခန့် ဆုတ်သွားပြီး ပါမောက္ခချုပ်ဦးကာ၏ စကိုဒါ ၈/၆၅၉၊ ကျောင်းရုံးပိုင် ဘောက်စဂွန် ၈/၆၂၀၃ ကို လမ်းမပေါ်သို့ တွန်းလာပြီး မီးရှို့လိုက်ကြသည်။

ကျောင်းသားများ ပိုမိုများပြားလာပြီး ဆန္ဒပြမှုမြင့်မားလာကာ ကြွေးကြော်သံများ ပိုမိုမြင့်မားလာသည်။ ညနေ (၅) နာရီ မိနစ် (၄၀) တွင် ၃-ဗိုလ်မှူးကြီးသန်းစိန်က ဆူပူမှုရပ်ဆိုင်းရန် ပြောသည်။ ကျောင်းသားများ ဆက်လက်ဆန္ဒပြနေရာ ညအချိန်တွင် သေနတ်နှင့် ပစ်ခတ်နှိမ်နင်းခဲ့ရာ သေဆုံးမှုများ၊ ဒဏ်ရာရမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရား သူကြီးက ကမာရွတ်အဝိုင်းကြီးနယ်မြေအား ပုဒ်မ (၁၄၄) ထုတ်ပြန်ပြီး တက္ကသိုလ်နယ်မြေအတွင်း နေဝင်မီးငြိမ်းအမိန့် ထုတ် လိုက်သည်။

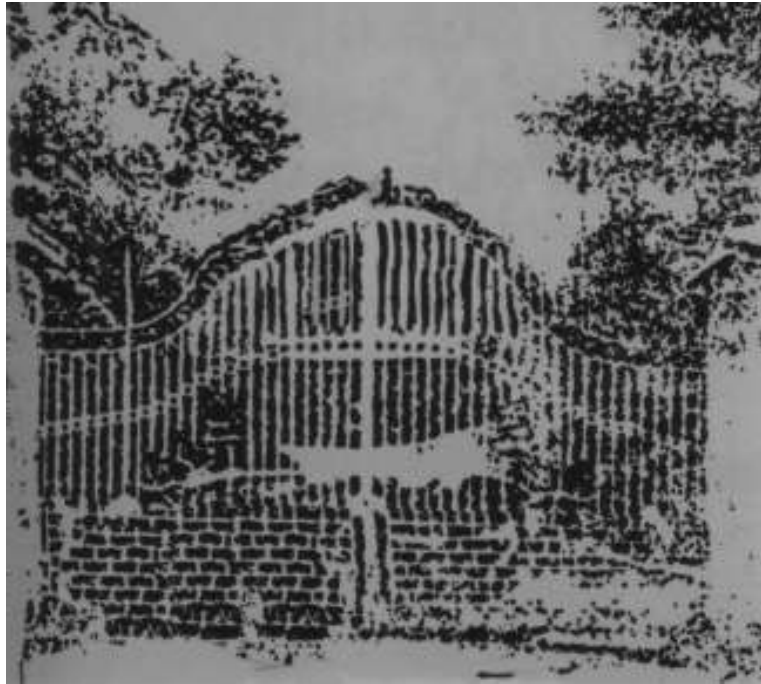
တကသ အဆောက်အဦရှေ့ အဓိပတိလမ်းမကြီးပေါ်တွင် ရဲနှင့်ကျောင်းသား ပဋိပက္ခဖြစ်ကွင်း

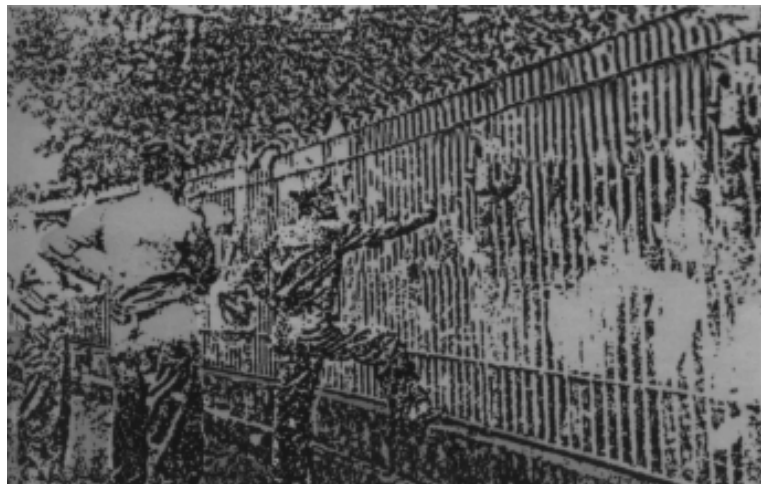
Source: Aung Tun's Original Copy

ကျောင်းသားတို့က ခဲဖြင့်ပေါက် ရဲများက မျက်ရည်ယိုပုံးပစ်ပြီး လူစုခွဲနေစဉ်တွေရုပ်

ဣလိဝ်လ (၇) ရက် ကျောင်းသားနှင့်ရဲ
အပြန်အလှန် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားပြီး
ကျောင်းသားများထပ်မံ ဖမ်းဆီးမှုမလုပ်နိုင်ရန်
အဓိပတိလမ်း အဓိကအဝင်ပေါက် တံခါးကြီးကို
ကျောင်းသားများက ပိတ်ထားလိုက်သည်

မန္တလေးဆောင်နှင့်
အမရဆောင်နှစ်ရံကြားမှ
ဆန္ဒပြကြွေးကြော်နေကြသော
ကျောင်းသားများအား ဆူပူမှုပြုရန်
ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးစိန်လွင်
သွားရောက်ပြောကြားနေစဉ်

Source: Aung Tun's Original Copy

(ဆ) သေဆုံးသူ၊ ဒဏ်ရာရသူ၊ ပျောက်ဆုံးသူ၊ ဖမ်းဆီးခံရသူများစာရင်း

သေဆုံးသူများစာရင်း

၁။ မောင်ခင်ညွန့်(ခ)ခင်မောင်ညွန့်	အခန်း (၈၃)၊ စစ်ကိုင်းဆောင်	ဒု-နှစ် (ဘီအေ)
၂။ မောင်စန်းရွှေ	မန္တလေးဆောင်	ဥပစာအပိုင်း (ခ)
၃။ မောင်ကျော်ဝင်း	အခန်း (၉၁)၊ တောင်ငူဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (ခ)
၄။ မောင်စိန်ဝင်း	ထားဝယ်ကျောင်း၊ ဗားကရာ	ဝိဇ္ဇာ (ခ)
၅။ မောင်ကျင်မိုး	တောင်ငူကြီး	
၆။ မောင်သန်းထွန်း	တက္ကသိုလ်ဝင်စာစစ်ဌာန၊ စာရေး	
၇။ မောင်တင်ညွန့်	ထွန်းအလွတ်ပညာသင်ကျောင်း	
၈။ မောင်စိန်ဝင်း	အလုပ်သမား	
၉။ ဆူဗား	ပဲခူးဆောင်	
၁၀။ ကိုတင်ထွန်း		

ဒဏ်ရာရသူများ

၁။ ကိုမင်းလွင်	ပင်းယဆောင်	ဘီအက်စီ (ခ) တန်း
၂။ ကိုစိုးညွန့်	တကောင်းဆောင်	အိုင်အက်စီ (ခ) တန်း
၃။ ကိုညဉ်ဏ်	ဒဂုံဆောင်	အိုင်အေ (ခ)

၄။ ကိုတင်လှိုင်	ပုဂံဆောင်	အိုင်အေ (ခ)
၅။ ကိုတင်ထွန်း	တကောင်းဆောင်	ဘီအေ (အေ)
၆။ ကိုစိုးဝင်း	ပြည်ကျောင်းဆောင်	အိုင်အေ (ဘီ)
၇။ ကိုအေးကြည်	နေ့ကျောင်းသား	အိုင်အက်စီ (အေ)
၈။ ကိုခင်ဦး	ပင်းယဆောင်	ဘီအေ (ဘီ)
၉။ ကိုအောင်မင်း	နေ့ကျောင်းသား	ဘီအက်စီ (ဘီ)
၁၀။ ကိုထွန်းငြိမ်း	မန္တလေးဆောင်	ဘီအေ (ဘီ)
၁၁။ ကိုထွန်းလှိုင်	သထုံဆောင်	ဘီအေ (ဘီ)
၁၂။ ကိုချစ်အောင်	သထုံ (၃) လမ်း	ဘီအက်စီ (ဘီ)
၁၃။ ဦးမိုးစိန်	ခါတုဗေဒနည်းပြ	
၁၄။ ကိုထွေးနိုင်	မန္တလေးဆောင်	ဘီအေ (ဘီ)
၁၅။ ကိုကျော်သိန်း	ဂုံလျော်စက်၊ အလုပ်သမား	
၁၆။ မစ္စတာအာဂယီမင်း	တံတားဖြူနေ	
၁၇။ မောင်စိန်သီ	အလုပ်သမားတန်းလျား	
၁၈။ ကိုစာရီလိတ်		ဥပစာသိပ္ပံ (ခ)
၁၉။ ကိုနေလင်း		ဥပစာ (က)
၂၀။ ကိုဉာဏ်		ဥပစာ (ခ)
၂၁။ ကိုတင်ရှိန်	ပြည်ဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (က)
၂၂။ ကိုကျော်မင်း	ပဲခူးဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (ခ)
၂၃။ ကိုတင်အောင်	ပဲခူးဆောင်	ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး
၂၄။ ကိုမြင့်လွင်	တကောင်းဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (က)
၂၅။ ကိုဘသော်	ပုဂံဆောင်	ဥပစာ (ခ)
၂၆။ ကိုအောင်မြင့်	ပင်းယဆောင်	ဥပစာ (ခ)
၂၇။ ကိုဂါနပတ်	ပင်းယဆောင်	ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး
၂၈။ ကိုဟင်နရီ	ပင်းယဆောင်	ဥပစာ (က)
၂၉။ ကိုမြတ်ငြိမ်း	မန္တလေးဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (က)
၃၀။ ကိုထွန်းမြင့်ဆန်နီ		ဥပစာ (က)
၃၁။ ကိုမောင်မောင်လတ်		ဥပစာ (ခ)
၃၂။ ကိုလှအောင်		ဝိဇ္ဇာတန်း
၃၃။ ကိုခင်ဦး		ဝိဇ္ဇာ (ခ)
၃၄။ ကိုမိုးစိန်		ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ
၃၅။ ကိုစတန်လေသောင်း		ဥပစာသိပ္ပံ (ခ)
၃၆။ ကိုသန်းဌေး		ဥပစာသိပ္ပံ (က)
၃၇။ ကိုရွှေအေး(ခ)အက်ဒဝပ်အေး	အရပ်သား	
၃၈။ ကိုစိန်တီ	အရပ်သား	
၃၉။ ကိုစိုးဝင်း	အရပ်သား	
၄၀။ ကိုမြင့်သိန်း	အရပ်သား	
၄၁။ ကိုစန္ဒရာတာ	ရွှေဘိုဆောင်၊ မာလီမျိုး	
၄၂။ ဦးစိန်မောင်	လက်သမား	
၄၃။ မောင်စိန်ဝင်း	စက်မှုလက်မှုကျောင်းသား	
၄၄။ ကိုချစ်မောင်	စက်မှုလက်မှုကျောင်းသား	
၄၅။ မမြင့်မြင့်	တက္ကသိုလ်ဝင်း၊ အရပ်သူ	
၄၆။ မသန်းရင်	တက္ကသိုလ်ဝင်း၊ အရပ်သူ	

မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း - အောင်ထွန်း

အဖမ်းဆီးခံရသူများ

၁။ ကိုပြည်ညွန့်	တောင်ငူဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (က)
၂။ ကိုတင်ဇွဲ	(၄၅)၊ အာတီးယားလမ်း	ဥပဇ္ဇာ (က)
၃။ ကိုတင်ထွန်း(ခ)ကိုသိန်းထိုက်		ဥပဇ္ဇာ (က)
၄။ ကိုချစ်မောင်	အမရဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (ခ)
၅။ ကိုဝင်းကြည်	မန္တလေးဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (ခ)
၆။ ကိုထိန်ဝင်း	မန္တလေးဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (ခ)
၇။ ကိုဘရင်	သက်ကြီးတက္ကသိုလ်	ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ (က)
၈။ ကိုသက်	ဗကသ-ဥက္ကဋ္ဌ	ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူးနောက်ဆုံးနှစ်
၉။ ကိုကြီးစိန်		ဥပစာသိပ္ပံ (က)
၁၀။ ကိုညွှတ်ဝင်း	ရကသ-အတွင်းရေးမှူး	
၁၁။ ကိုဗဆွေလေး	တကသ-ဥက္ကဋ္ဌ	
၁၂။ ကိုသက်ဝင်း	ပဲခူးဆောင်	ဥပစာသိပ္ပံ (ခ)
၁၃။ ကိုညီလေး(ခ)ကိုရဲအောင်	ပညာတန်ဆောင်ကျောင်း	
၁၄။ ကိုစောမရ	အင်းဝဆောင်	ဝိဇ္ဇာ (က)
၁၅။ ကိုချိုချို(ခ)ကိုမြသန်း	သထုံဆောင်	ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ (ခ)
၁၆။ ကိုမင်းအောင်(ခ)အောင်အောင်	တောင်ငူဆောင်	ဥပစာ (ခ)
၁၇။ ကိုထွန်းတင်		ဆေးသိပ္ပံနောက်ဆုံးနှစ်
၁၈။ ကိုခင်ထွန်း	အောက်ကြည့်မြင်တိုင်လမ်း	အရပ်သား
၁၉။ ကိုလေးခြစ်(ခ)ကိုတင်လှိုင်	အမှတ် (၇၂)၊ လှိုင်မြစ်လမ်း	အရပ်သား
၂၀။ ကိုတင်အေး	တောင်ငူဆောင်	
၂၁။ ကိုဝင်းကြည်	မန္တလေးဆောင်	

စာရင်းမပြနိုင်သူ၊ ပျောက်ဆုံးသူ ကျောင်းသား (၄၀) ပါဝင်သည်။

(င) တကသအဆောင်အဦကြီး ဖြိုခွဲခြင်း

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၈) ရက်၊ နံနက် (၆) နာရီတွင် တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂအဆောက်အဦကို ဒိုင်းနမိုက်ဖြင့် ဖြိုခွဲပစ်လိုက်လေသည်။ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးသမိုင်း မှတ်တိုင်ကြီးဖြစ်သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမဂ္ဂ အဆောက်အဦကြီးကို မိုက်မဲစွာ ဖြိုခွဲလိုက်သည်။ ထိုမျှနှင့် မရပ်သေးဘဲ တာဝန်အရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက “ငင်းအဆောက်အဦမှာ ကျောင်းသားများကို အလွဲသုံးစားလုပ်ကာ ကျောင်းအာဏာပိုင်နှင့် အစိုးရကို ပုန်ကန်လှုံ့ဆော်သည့်အဆောက်အဦ ဖြစ်လာကြောင်းနှင့် မြေအောက်သူပုန်များ လျှို့ဝှက်ဆက်သွယ်ရာ ဌာနချုပ်ကြီးဖြစ်၍ ကြာရှည်ခွင့်မပြုနိုင်သဖြင့် ဖြိုခွဲလိုက်ရကြောင်း၊ ခါးခါးချင်း၊ လုံလုံခြင်း” ဟု ပြောဆိုသွားလေသည်။ သို့သော် တကသသည်လည်းကောင်း၊ ဗကသသည်လည်းကောင်း မသေဆုံး၊ အဖြိုခွဲမခံရပေ။ ကျောင်းသားသမိုင်းသည် ဆက်လက်ထွန်းပြောင်နေမည်၊ ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသည် ဆက်လက်ရှင်သန်နေမည်သာ ဖြစ်သည်။ အမှန်တရားသည် မည်သို့သော အခါမျှ ဖုံးကွယ်၍မရပေ။ ထာဝရတည်မြဲနေသော အမှန်တရားအတွက် အမှန်တရားဘက်တော်သားများက ဆက်လက် လျှောက်လှမ်းနေကြဦးမည်၊ အမှန်တရားကို ဆန့်ကျင်သူများလည်း ရှိနေဦးမည်၊ ကျောင်းသားနှင့် ကျောင်းများသည်လည်း ဆက်လက်ရှိနေဦးမည်။

(တဖက်စာမျက်နှာမှ ပုံများ)

အပေါ်- တကသအဆောက်အဦ ရှေ့ရှိ

ဗိုလ်အောင်ကျော်ကျောက်တိုင်ကို

အပျက်အဆီးများကြားတွင် ဤသို့တွေ့ရသည်

အောက်- (ဂ) ရက်နေ့ မနက် (၆) နာရီတွင် ဒိုင်းနမိုက်နှင့်

ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးအပြီး ရှင်းလင်းနေကြစဉ်

Source: Aung Tun's Original Copy

Source: Unknown

ဟံသာဝတီ

HANTHAWADDY

ကောလိပ်ပေါင်းစုံအားလုံးပိတ်လိုက်ပြီ

ရန်ကုန်၊ ဘူးသီးခရိုင်နှင့် နေပြည်တော်တို့ရှိ ကောလိပ်များကို ပိတ်လိုက်ရန် ဝန်ကြီးရုံးက နေ့စဉ် ဝန်ကြမ်းချုပ်ချယ်ချုပ်ချယ် ပြန်လည်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

သေဆုံးသူများကိုသင်္ဂြိုဟ်ကြ၏။

အလောင်းများကို သင်္ဂြိုဟ်ရန် အလောင်းများကို သင်္ဂြိုဟ်ရန် အလောင်းများကို သင်္ဂြိုဟ်ရန် အလောင်းများကို သင်္ဂြိုဟ်ရန်

ပြည်နယ်ကျောင်းသားများ

သင်္ဂြိုဟ်ရန် အလောင်းများကို သင်္ဂြိုဟ်ရန် အလောင်းများကို သင်္ဂြိုဟ်ရန် အလောင်းများကို သင်္ဂြိုဟ်ရန်

၁၉၆၂ ခု၊ ဇူလိုင်လ (၁၂) ရက်နေ့ထုတ် ဟံသာဝတီသတင်းစာ ရေမျက်နှာပုံတွင် ဇူလိုင် (၇) ရက်အရေ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ရပ်များကို ဤသို့ဖော်ပြခဲ့သည်။
(အပေါ်/ဝဲဖက်- သားသေဆုံးကြောင်းသိရ၍ ငွေကြေးနေသော မိခင်၊ အပေါ်/ညာဖက်- ကျောင်းများပိတ်လိုက်ကြောင်း၊ ကျောင်းသားများ အိမ်ပြန်ရန်အမိန့်ထုတ်လိုက်သည်။ အောက်/ဝဲ- သေဆုံးသူအချို့၏ အလောင်းများကိုသာ မိဘဆွေမျိုးကိုယ်တိုင် သင်္ဂြိုဟ်ခွင့်ရခဲ့ကြသည်။)

ဒေါင်းရာသီပြည်တော်လှန်ရေး

- ♦ (၁)
 - အမှန်တရားရဲ့
 - ရမက်ကွန်ယက်ထဲ
 - ငါ့ -
 - တော်လှန်ရေးအတ္တတွေ
 - ဝဲပျံသွားတယ်။

- ♦ (၂)
 - အတိတ်ရာဇဝင်ဆိုး
 - ပဲ့တင်သံဟာ
 - အာဏာစက်သံမဏိအိမ်ကို
 - ပြာချ
 - ရဲရင့်တဲ့အနာဂတ်မျိုးဆက်ပျို
 - ကမ္ဘာမကြေတဲ့ လက်သီးဆုပ်ထဲ
 - အားမာန်
 - ခေါင်းညိတ်တချက်
 - အပြီးတလှည့်
 - အစ်ကိုကြီးသစ်ပုတ်ပင်
 - ကကြည့်
 - ဒါပေမယ့်
 - စစ်ဘိနပ်သံတွေ
 - စစ်သေနတ်သံတွေ
 - စစ်မျက်ရည်ယိုဗုံးတွေ
 - စစ်ဂန်းပိုက်လုံးတွေကြောင့်
 - သူ့အသံအမာရွတ်က
 - တောက်ခေါက်နေတယ်။

- ♦
 - ကုံကော်
 - စိန်ပန်း
 - စွယ်တော်တွေဟာ
 - ဒဏ္ဍာရီမဟုတ်တဲ့
 - ကျည်ဆံတွေကို
 - ဒေါသမာန်နဲ့
 - အံကြိတ်ကြည့်နေတယ်။

- ♦
 - မာယာနဲ့ လှည့်စားထားတဲ့
 - ပေလွှာတွေ
 - ခြင်္သေ့ (၂) ကောင်က
 - ဟားတိုက်ရယ်မော
 - ချိုးဖြူတို့ရဲ့ခါးသီးပုံရိပ်
 - အိုးဝေတို့ရဲ့တောင်လိုပုံတဲ့
 - ဟစ်ကြွေးသံ
 - ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမက
 - ရင်ခွင်ပိုက်ထားတုန်းဘဲ။

- ♦
 - ဥဒါန်းမကြေ
 - ကမ္ဘာတည်မယ့် အမှတ်တရ
 - ဗိုလ်အောင်ကျော်
 - ကျောက်တိုင်ကပြော
 - သမဂ္ဂမြေမှုန့်တွေ
 - နားစွင့်သိမ်းထားတယ်။

- ♦
 - ဟိုး - ခပ်လှမ်းလှမ်းက
 - တိုင် (၁၈) တိုင်နဲ့
 - ဂျပ်ဆင်ခေါင်းလောင်းမှာ
 - သွေးစက်တွေနဲ့။

- ♦
 - ဒါ -
 - ခွပ်ဒေါင်းတို့ရဲ့
 - တာဝရအပြီးတရားပေါ်ကသတ္တိ
 - သူရဲကောင်းအာဇာနည်တို့ရဲ့
 - မော်ကွန်းတွေပဲ။

- ♦ (၃)
 - မေခနဲ့မလိခသားတော်
 - “မဟာဧရာဝတီ”ရေ
 - ပြည်သူတွေရဲ့
 - ဖျားနာနေတဲ့လွတ်လပ်ရေး
 - အားနာနေတဲ့သာယာမှု
 - ခေါင်မလုံတဲ့ ပျော်ရွှင်မှု
 - အနိဋ္ဌာရုံပန်းချီကားထဲက
 - အမဲရောင်ဆေးစက်တွေ
 - ဒါတွေကို -
 - မင်းရဲ့သစ္စာတရားနဲ့

သန့်စင်ပယ်ရှား
 ဒီမိုကရေစီအပျိုရည်ဖျက်သူ
 လူ့အခွင့်အရေးပန်းခြွေသူ
 ပြည်သူ့အသွေးကိုသောက်
 အသားကိုအမြည်းပွဲလုပ်နေတဲ့
 မိစ္ဆာနတ်ဆိုးမွေးစား
 မိန်းမပျက်ရဲ့သား
 ဘာမဟုတ်ညာမဟုတ်
 လူစွာလုပ်
 ဘာမထူးညာမထူး
 တဏှာခပ်ရူးရူးနဲ့
 ပလ္လင်ပေါ်တက်
 မျိုးမစစ်တဲ့
 ဟိုဟာစားတဲ့
 ဝစီပါဒ်တွေနဲ့ ထုတ်ပိုး
 ဝိပါကကြိမ်တံနဲ့
 ရာဇဝတ်သားတွေ
 ကွပ်မျက်တဲ့
 ခံကုန်းမှာ -
 မင်းရဲ့အားမာန်နဲ့
 မြေမြုပ်သင်္ဂြိုဟ်ပေးခဲ့ပါ
 “မဟာရောဇာတီ” ရေ - ။

◆ (၄)
 ရေရိုင်း
 မြေရိုင်းက
 ပန်းရိုင်းတွေ
 ကန္တာရမဲ့အိုအစစ်တွေဖြတ်
 စစ်မဲ့ရပ်ဝန်းဆီအသွား
 သိက္ခာပျက်ပကာတွေရဲ့
 တရားပျက်တဲ့စကား
 အနားမသတ်တဲ့သွားကြားမှာ
 ဟိုမှာတစ်ပွင့်ကြွေကျ
 ဒီမှာတစ်ပွင့်မြေခ
 ကျန်အပွင့်တွေ -
 ဗေဒါပျံအံကိုခဲ
 “ဒုတ္တာဝတီ” ရေ
 မင်းရဲ့ဦးလည်မသုန်တဲ့
 အကြင်နာတရားနဲ့
 နွေးထွေးပေးခဲ့ပါ။

◆ (၅)
 အတွေးခေါက် မျိုးတုံး
 အသိဉာဏ်က နိမ့်ရှုံး
 အနုပညာက ဝေးဆုံးဖြစ်စေတဲ့
 လမိုက်
 သက်ကြားအို
 ရင်ပြင်ကို
 မင်းရဲ့ဒေါင်းသေတဲ့
 ဆင်သေတဲ့
 ရေစီးအားမာန်နဲ့
 တိုက်စား
 “သံလွင်” ရေ
 ရောင်နီဖြိုးမောက်
 အရုဏ်အရောက်
 ရင်ပြင်သစ်သို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါ။

◆ (၆)
 အရိုးဖြိုင်းဖြိုင်း
 ခါးကိုင်းကိုင်း
 အပုပ်နဲ့တလှိုင်လှိုင်
 ကင်ဆာတောင်မနိုင်
 ချောင်းတဟွတ်ဟွတ်ဆိုး
 နာတာရှည်စွဲကပ်
 အပင်ပျက်
 ဟိုမရောက်ဒီမရောက်
 အပွင့်
 ဟိုမတည့်ဒီမတည့်
 အသီး
 ဟိုလိုလို ဒီလိုလို
 အမြစ် - တွေခုတ်လှဲ
 မြေမဟီမှာ
 စိမ်းလန်း
 ငြိမ်းချမ်းတဲ့
 နှင်းပန်းတွေ
 စိုက်ပေးခဲ့ပါ
 “စစ်တောင်း” ရေ

- ◆ (၇)
တော်လှန်ရေး
နှလုံးပျက်အားဆေး
သောက်ချင်သူများ
တော်လှန်ရေး
နောက်ထများ
တော်လှန်ရေး
ငွေစုစာအုပ်
လုပ်ချင်သူများ
တော်လှန်ရေး
မျက်မှန်စိမ်း
တပ်ကြည့်သူများ
ဒီသူများ -
ဒီသူများ -
“ကမ္ဘာပန်ဒီ” ရေ
မင်းရဲ့လှိုင်းနဲ့
သယ်ဆောင်
ရေအောက်သင်္ချိုင်းမှာ
နန်းတော်တည်ဆောက်
သူတို့ကို
ကမ္ဘာ့ညးတင်
နေရာပေးလိုက်ပါ။
- ◆ (၈)
နွေဟာ -
ရာသီအိမ်မဟုတ်
သဏ္ဌာန်ရုပ်မပီ
ဝေဒနာလေဟပ်
ငှက်ဖျားစွဲကပ်နေတယ်။
- ◆ အမှားဖက်တဲ့ တရားပျက်တွေ
ပုတီးတဖက်ကိုကိုင်
ငါ့အတွက်ဆိုတဲ့
မာနတက်တဲ့
စကားအက်တွေနဲ့
ခါးတစ်လက်ကိုဆွဲ
ငါ့ဆွေငါ့မျိုး
ပရမဲ့တွေဖက်
ဒုက္ခိတစာဗေဒ
သေနတ်တစ်လက်ကိုထမ်း
အိုနာကျိုးကန်း
ဒဿနိကတွေတပ်ဆင်
ကာရန်မဲ့အဆိပ်တွေလွှတ်

- တဆွေလက်သစ်
အသွင်နဲ့
နွေသဘာဝကိုဖျက်
ဒီတော့ -
ခြစ်ခြစ်တောက်အပူချိန်မှာ
ကုတ်အင်္ကျီထူထူဝတ်
မီးထိုင်လို့နေရတယ်။
- ◆ နွေထဲကတပေါင်း
တပေါင်းထဲက လူငယ်သစ်တို့ဈာပန
တပေါင်းထဲက သံဖနောင့်အောက်
ဖြူစင်တဲ့လွတ်လပ်ရေးပန်းပွင့်များ
တပေါင်းထဲမှ တော်လှန်ရေးတွေထဲ
နေမင်းက မျက်ထောင့်နီနဲ့ကြည့်
ငါ့ခက်ပေါ်က မျက်ရည်စက်အတွက်
တိမ်သက်တန့်တွေပင့်သက်ရှိက
နေကြတယ်။
- ◆ နွေရဲ့အရိပ်ဟာ
လေပြင်ကိုဖြတ်
ရိုးမကိုဖောက်
တောင်တွေကိုကျော်
တိုက်ပွဲဝင်လွယ်အိတ်လွယ်
သွေးဂလဲ့စား
ဦးထုပ်ကိုဆောင်း
အစိမ်းရောင်
သံလွင်ခက်ကိုချီ
အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက်
ယမ်းငွေ့ကိုပယ်
(၄) ရက်နေ့အပျိုမကို
ကယ်တင်ဖို့
ဒေါင်းပြည်ကို
ဖြန့်ကျက်ခဲ့သေးတယ်။
- ◆ (၉)
မိုးဟာ
ဇွန်၊ ဇူလိုင်ရဲ့
ဂန္ထဝင်အနိစ္စတွေ
ပြန်ခေါ်ညှိ
ဩဂုတ်လရဲ့နေ့သစ်မှာ
ပန်းပုထုအသိပေး
အနက်ရောင်စက်တင်ဘာနေ့ကို
အုတ်ဂူသွင်းဖို့
ကတိပြုလိုက်တယ်။

◆ နဖူးကြိုးတပ်ခံရတဲ့
ချည်တိုင်ကနွား
ခြံစောင့်ခွေး
ညတရေးနိုး
အိပ်ရေးပျက်သံနဲ့
ငှက်ရုပ်ဆိုးကြောင်း
မိုးစက်ပွင့်လင်္ကာတွေ
သားကြောပြတ်
မျိုးဆက်သစ်ကဗျာတွေ
ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျသွားတယ်။

◆ မိုးထဲကမုတ်သုံ
မုတ်သုံထဲမှာ
ရွှေဝါရောင်စပါးနံ့တွေ
ဦးမော့
မုတ်သုံထဲမှာ
စာအံသံတွေတိတ်
မုတ်သုံထဲမှာ
တော်လှန်ရေးတွေဆက်
တိမ်ပြာကအားပေး
ဝေဟင်ကလက်ခုပ်တီး
နှင်းဆီဖြူတွေ အားတက်ခဲ့ကြတယ်။

◆ မိုးရဲ့နိမိတ်ဟာ
ရေပြင်ကိုကြက်ခြေခတ်
ကမ်းခြေကိုပြေးကပ်
ခြောက်သွေ့မှုကိုဘေးငတ်
စစ်ငတ်မွတ်သူတို့အတွက်
ဇာတ်သိမ်းခန်းခရာမှုတ်
စစ်နှလုံးနာသူတို့အတွက်
အေးငြိမ်းတဲ့ပန်းတော်ဆက်
အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက်
ခဲတောင့်တွေပယ်
(၄) ရက်နေ့ အပျိုမကို
လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ဖို့
ဒေါင်းပြည်ကို
လွမ်းခြုံခဲ့သေးတယ်။

(၁၀)

◆ နှင်းသက္ကရာဇ်စက်
မြူခိုးနာရီအိုမှာ
အလင်းရောင်တွေ
စုတ်ပြဲခြစား
အစတွေ ဖွာလန်ကြ
ယဉ်ကျေးမှုတွေမှိုတက်
ဒီဇင်ဘာဆောင်းဟာ
အပူဒီဂရီဆက်ခဲ့ရတယ်။

◆ သွေးမရှိတဲ့
အမွေဝါဒီ
ပေတရာမှာ အကြမ်းဖက်
ပြည်သူတွေ အသက်ဆက်
ဆောင်းအလှတွေ ပျက်ခဲ့ရတယ်။

◆ ဆောင်းထဲက နှင်းရည်
နှင်းရည်ထဲက မျိုးဆက်တွေ
ဘဝကိုပေး
အညကြ အသက်တွေစတေး
တော်လှန်ရေးက သွေးပုတ်ကိုဆေး
ပလ္လင်သိမ်းပွဲ
ရှုံးနိမ့်သူတွေ
ကျိန်စာဆို
လမင်းမျက်လုံးမှာ
အရောင်ဟပ်
ပိတောက်နဲ့အတူ
မပွင့်တဲ့ခရေတွေ
ကြွေခဲ့ရတယ်။

◆ ဆောင်းရဲ့ဆံမြိတ်ဟာ
ဝေဟင်ကိုသိမ်း
အရောင်တွေကိုထိန်း
အိုက်စပ်စပ်ကိုစိမ်း
သံခြေကျဦးခတ်ခံရသူတွေ
မြူးကြွ
တံခါးအထပ်ထပ်နောက်သူတွေ
စိတ်ကျ
အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက်
ကြေးစားတွေကိုဖယ်
(၄) ရက်နေ့ အပျိုမကို
လက်ချင်းယှက်ဖို့
ဒေါင်းပြည်ကို
ဗျူဟာခင်းခဲ့တယ်။

(၁၁)

- ◆ အဖိုးမှိုင်းရေ
အမျိုးရိုင်းတွေက
ရုပ်တွေကိုချုပ်နှောင်
စိတ်တွေကိုပိတ်လှောင်
ခံစားမှုတွေပျက်ပြား
ဆာလောင်တွေကြီးထွား
ပေါက်ကွဲမှုကို
လေဖြတ်အောင်
အသေသတ်နေတယ်။
- ◆ အဖဆန်းရေ
အမျိုးကန်းတွေကြောင့်
လက်ထိပ်အသစ်နဲ့
အိပ်မရတဲ့ည
ကျောခင်းအသစ်နဲ့
အကျဉ်းချတဲ့ည
ဒေါက်ခြေကျဉ်းနဲ့
တိုက်ပိတ်ခံရတဲ့ည
အိပ်မက်မဟုတ်တဲ့
ဒီည -
ဒီည -
တော်လှန်ရေးမျက်စိည
ရေတိမ်နစ်အောင်
လုပ်နေကြတယ်။
- ◆ အဖိုးမှိုင်းနဲ့
အဖဆန်းရေ
တော်လှန်ရေးက ခူးမထောက်
တော်လှန်ရေးက ဦးမညွတ်
တော်လှန်ရေးက အရှုံးမပေး
တော်လှန်ရေး အဖျက်သမားများ
စိတ်တွေမှောက်မှား
သွေးလေချောက်ခြားနေတယ်။
- (၁၂)
◆ အဖအိုရဲ့ မပြေတဲ့ကြွေး
ညီအစ်ကိုတွေရဲ့ အသက်နဲ့သွေး
ရဲဘော်တွေရဲ့ ခေတ်ဟောင်းမှာဆွေး

သူငယ်ချင်းတွေရဲ့ ခေတ်သစ်မှာနွေး - အောင်
အမေအိုရဲ့ မျက်ရည်ကိုတိတ်
ချစ်သူတွေရဲ့ စိုးရိမ်မှုကိုအိပ်
နမယျိုတွေရဲ့ ရှိုက်သံကိုပိတ်
အိမ်သူတွေရဲ့ နွမ်းလျမှုကိုမှိတ် - အောင်
အမိမြေ -
အဖနိုင်ငံမှာ -
မလွတ်လပ်မှုတွေ
ကျဆုံးဖို့
တော်လှန်ရေးစောင်ကိုအုပ်
ဆေးစက်ခပ်များများ
စုတ်ချက်ခပ်ပြင်းပြင်း
တော်လှန်ရေး ပန်းချီကားဆွဲ
ငါ့ခန္ဓာ ကမ္ဘာမှာ
တော်လှန်ရေး ဇီဝပိုးမွှားတွေ
ထကြွသောင်းကျန်း
နိုင်ငံတကာမှာအလံစိုက်
တော်လှန်ရေးအတွက်
ငါ့သည်းခြေ
အနေမတတ်တော့ဘူး။

(၁၃)

- ◆ ဥတ္တရလေတွေ
အိမ်ပြန်အနားယူတဲ့အခါ
တောင်သူတွေ
ယာမီးရှို့ပြီးတဲ့အခါ
ကောက်သစ်စားပွဲတွေ
ကျင်းပတဲ့အခါ
ခါကာဘိုရာဇီ တောင်ထိပ်ရောက်
လရိပ်လှုံနေတဲ့
(၄) ရက်နေ့အပျိုမ
အမြန်ပြန်လာပါ။
◆ တော်လှန်ရေးသားပျိုလေး
ကျန်းမာပါစေ။

(အောင်ထွန်း)

ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု ခါတ်ပုံအချို့

Source: D.K.T. (ASO) Students Movement

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (တကသ)
အဆောက်အဦတွင် ကျင်းပခဲ့သော အစည်းအဝေး

Source: Unknown

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
တက္ကသိုလ်ကောင်စီခန်းမ

Source: D.K.T. (ASO) Students Movement

အဓိပတိလမ်းဆွေပြည့် (ယာဖက်၌ အလံကိုင်ပြီးဆွေပြနေသူမှာ
ကိုလုဝေဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ခုနှစ်နောက်ပိုင်း၌
လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏
လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအဖြစ် ကမာရွတ်မြို့နယ်မှ
စာရင်းတင်သွင်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီတရက်၌ နှုတ်ထွက်
ဖမ်းဆီးခြင်းကိုခံခဲ့ရသည်။)

Source: D.K.T. (ASO) Students Movement

အင်းဝဆောင်ရွက်ဆွေပြည့် (ဝဲမှယာ ထိုင်နေသူများ
ကိုခင်မောင်အုန်း၊ ကိုအောင်ခင်၊ ကိုနုနုဝင်းလှ)

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌများ

(၁၉၃၀-၁၉၆၂)

၁။	ကိုကျော်ခင်	၁၉၃၀-၃၁	
၂။	ကိုထွန်းစိန်	၁၉၃၁-၃၂	
	ကိုဘိုးကူး	။	ကိုထွန်းစိန် နုတ်ထွက်၍ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲဖြင့် ရွေးချယ်သည်။
၃။	ကိုစံဖော်အောင်	၁၉၃၂-၃၃	
၄။	ကိုသိန်းမောင်	၁၉၃၃-၃၄	
၅။	ကိုဖိုးအေး	၁၉၃၄-၃၅	
၆။	ကိုနု	၁၉၃၅-၃၆	
၇။	ကိုရာရှစ်	၁၉၃၆-၃၇	
၈။	ကိုဘဂျမ်း	၁၉၃၇-၃၈	
၉။	ကိုအောင်ဆန်း	၁၉၃၈-၃၉	
	ကိုဗဟိန်း	။	ကိုအောင်ဆန်း သက်တမ်းကုန်အောင် မဆောင်ရွက်ဘဲ တို့ဗမာအစည်းအရုံး သို့ ဝင်သွား၍ ကိုဗဟိန်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သည်။
၁၀။	ကိုလှရွှေ	၁၉၃၉-၄၀	
၁၁။	ကိုဗဆွေ	၁၉၄၀-၄၁	
၁၂။	ကိုလှမောင်	၁၉၄၁-၄၂	

(ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ဖွဲ့စည်းခြင်းမရှိပါ။)

၁၃။	ကိုသန်း	၁၉၄၅-၄၆
၁၄။	ကိုသန်းမောင် (သူရိယ)	၁၉၄၆-၄၇
၁၅။	ကိုစိန်လှ	၁၉၄၇-၄၈
၁၆။	ကိုရန်ဝေး	၁၉၄၈-၄၉
၁၇။	ကိုမောင်မောင်ကျော်	၁၉၄၉-၅၀
၁၈။	ကိုကိုလေး	၁၉၅၀-၅၁
၁၉။	ကိုစိန်ဘန်း	၁၉၅၁-၅၂
၂၀။	ကိုကိုကြီး	၁၉၅၂-၅၃

(၁၉၅၃-၅၄ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲပျက်၍ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ မရှိပေ။)

၂၁။	ကိုတင်ထွန်း	၁၉၅၄-၅၅
၂၂။	ကိုတင်ထွန်း (နတ်မောက်)	၁၉၅၅-၅၆
၂၃။	ကိုစသိန်းဟန်	၁၉၅၆-၅၇
၂၄။	ကိုစိုးသိန်း	၁၉၅၇-၅၈
၂၅။	ကိုခင်မောင်အုန်း	၁၉၅၈-၅၉
၂၆။	ကိုလှတင်	၁၉၅၉-၆၀
၂၇။	ကိုတင်အေး	၁၉၆၀-၆၁
၂၈။	ကိုဗဆွေလေး	၁၉၆၁-၆၂

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ

To

.....
.....
.....

Date

All BURMA STUDENTS' CONFERENCE

1. The above Conference will be held in Rangoon coming the third week of April, 1936, (most probably on the 21st and 22nd of April, 1936, the exact date and place will be notified later) under the auspices of the Rangoon University Boycotters' council.
2. The session will last two days.
3. All schools and Colleges can send delegates to this CONFERENCE, and a fee of Rs. 1/- will be levied for each delegate.
4. Free messing and accommodation for the delegates will be provided by the Rangoon University boycotters' Council during the Conference. But delegates will have to bear their own travelling expense.
5. All Students wishing to attend as delegate are requested to inform the Rangoon University Boycotters' Council either individually or collectively.
6. The number of delegate is not limited.
7. These attending to attend the Conference are requested to send to the Rangoon University Boycotters' Council, before the 10th of April, 1936 all resolutions to be moved at the Conference.
8. All delegate arriving at Rangoon are requested to report at the Headquarters, Rangoon University Boycotters' immediately on arrival in Rangoon. Previous intimation of time and date of arrival should also be sent.

**Conference Section,
University Boycotter's Council
Shwedagon Pagoda,
Rangoon.**

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ၏ အုပ်ချုပ်ရေး - စည်းမျဉ်းဥပဒေ

အခန်း (၁)

အမည်

၁။ ။ ဤအဖွဲ့ကို “ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂဌာနချုပ်” ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။ (ရှေ့ဆက်လက်၍ကား အတိုချုံး၍ “ဗကသ” ဟု ခေါ်ဝေါ်လိမ့်မည်။)

မှတ်ချက်- သမဂ္ဂခွဲများအဖို့၊ ကျောင်းနံမည်နှင့် ခရိုင်အလိုက် မြို့နယ်တွဲ၍ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂ ခွဲဟု ခေါ်ဆိုရမည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၂။ ။ ဤအဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်များကား။

(၁) ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးရှိကျောင်းသားများနှင့် နေရာတိုင်းတွင် ရင်ဆောင်တန်း၍ တဦးနှင့်တဦး ဖြူစင်သောမေတ္တာဖြင့် ဆက်ဆံရန်။ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ စည်းလုံးကာ ကျောင်းသားလောကကြီးကို တည်ထောင်ရန်။

(၂) ကျောင်းသားတိုင်း ကျောင်းသူတိုင်းအား ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလနှင့် စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုး ရင့်သန် ကောင်းမွန်စေရန်။

(၃) ကျောင်းသားတိုင်း ကျောင်းသားတိုင်းအား၊ တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် စိတ်ဓါတ်နှင့် လွတ်လပ်သော စိတ်ဓါတ်များ မွေးမြူပေးရန်။

(၄) တာဝန်ဝတ္တရားများကို သိရှိနားလည်ရန်နှင့် ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်နိုင်ရန်။

(၅) ဗမာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ကျောင်းသားများ၏ ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးများကို တရားသောနည်းလမ်းဖြင့် တောင်းဆိုနိုင်ရန်။

(၆) ဗမာနိုင်ငံ၏လွတ်လပ်ရေးတည်တံ့မှုတွင် ကျောင်းသားအင်အားစုသည် တိုးတက်သောတပ်ဦးအဖြစ်နှင့် ပါဝင်နိုင်ရန် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ ။ အထက်ပါပုဒ်မ (၂) တွင် ဖော်ပြသော ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်စေရန် သမဂ္ဂ၏ အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်မည်။

(၁) ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးရှိ ကျောင်းသားများနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနိုင်ရန်အတွက်။

(က) ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားအဖွဲ့ချုပ်နှင့် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်းမည်။

(ခ) နိုင်ငံခြားသို့ ကိုယ်စားလှယ်များစေလွှတ်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားမှ ကျောင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ ဖိတ်ကြားခြင်းအားဖြင့် မိမိကျောင်းသားများနှင့် နိုင်ငံအသီးသီးရှိ ကျောင်းသားများ၏ ရင်းနှီးစွာ ဆက်သွယ်မှုကို ကြိုးပမ်းမည်။

(၂) ကျောင်းသားတိုင်းအား ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလ၊ စာရိတ္တဗလ၊ မိတ္တဗလ၊ ဖွံ့ဖြိုးရင့်သန် ကောင်းမွန်စေရန်။ တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် စိတ်ဓါတ်နှင့် လွတ်လပ်သော စိတ်ဓါတ်များ မွေးမြူပေးရန် တာဝန်ဝတ္တရားများကို သိရှိနားလည်ရန် ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်နိုင်ရန် တို့အတွက်-

(က) စကားရည်လှပွဲ၊ ဆွေးနွေးပွဲ၊ ဟောပြောပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်ပေးခြင်း၊

(ခ) သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊

(ဂ) စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊

(ဃ) စာရွက်စာတမ်း စာစောင်များ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း၊

(င) စာကြည့်တိုက်များ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း၊

(စ) အိမ်တွင်းကစားမှုများနှင့် ပြင်ပကစားမှုများကို အားပေး၍ ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေးခြင်း၊

(ဆ) ကျောင်းသားများနှစ်သက်ရာ၊ ဝါသနာပါရာ၊ ဆွေးနွေးပွဲ အဖွဲ့ငယ်များဖွဲ့စည်းပေးခြင်း၊

(၁) အင်္ဂလိပ်စာ၊ (၂) မြန်မာစာပေ၊ (၃) နိုင်ငံသမိုင်း၊ (၄) ပထဝီ၊

(၅) ပတ်ဝန်းကျင်လောကနှင့်သက်ဆိုင်ရာ၊ (၆) သိပ္ပံပညာ၊ (၇) တူရိယာ၊

(၈) ကာယဗလနှင့် အားကစား၊ (၉) နိုင်ငံရေးပညာ၊ (၁၀) အဖွဲ့ငယ်တို့ ဖြစ်သည်။

(၃) ဗမာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရန်။ ကျောင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရန်နှင့် ဗမာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး တည်တံ့မှုတွင် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂသည် တိုးတက်သော တပ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်နိုင်ရေးအတွက်-

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

- (က) ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးရှိ နိုင်ငံအသီးသီး၏ ပညာရေးစနစ် ပညာရေးဝါဒကို ဆည်းပူးလေ့လာခြင်း။
- (ခ) ပညာရေးနှင့်ပတ်သတ်၍ ပြုပြင်ရန်၊ ချဲ့ထွင်ရန် လိုအပ်သည်များကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များထံမှ တောင်းဆိုခြင်း။
- (ဂ) စာမတတ်သူ ပပျောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဃ) နိုင်ငံရေးပညာနှင့် နိုင်ငံရေးဝါဒအသီးသီးကို လွတ်လပ်စွာ လေ့လာဆည်းပူးခြင်း။
- (င) ကျောင်းသားတပ်ဖွဲ့စည်း၍ စစ်ပညာလေ့ကျင့်ခြင်း။
- မှတ်ချက်- ပုဒ်မ (၆) မပျက်ခင်စပ်ကြား ဤ (င) အပိုဒ်တွင် ကျောင်းသားရဲခေါင်ဟု နံမည်ပြောင်း၍ စစ်ပညာလက်တွေ့လေ့ကျင့်ခြင်းမှ ခေတ္တရပ်စဲထားရမည်။
- (စ) ကျောင်းသားများသည် မည်သည့်ပါတီ ဂိုဏ်းဂဏမဆို လုပ်ငန်းစဉ်ကိုကူညီလျှင် အကူအညီပေးခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။
- ကျောင်းသားအကျိုးအတွက် တခုတည်းသာဖြစ်ရမည်။
 - တမျိုးသားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံရေးပြဿနာများ
 - ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးမှ ဆုံးဖြတ်သောမူနှင့် လမ်းစဉ်များဖြစ်ခဲ့သော ဤပြဿနာအသီးသီးများကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အခန်း (၂)

သမဂ္ဂဝင်ကြေးနှင့် သမဂ္ဂဝင်ရေး

- ၁။ ။ ဗမာနိုင်ငံ မည်သည့်ကျောင်းမျိုးမဆို၊ စာပေသင်ယူလေ့လာဆဲ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူတိုင်း သမဂ္ဂဝင်အဖြစ် လက်ခံရမည်။
- ၂။ ။ အထက်ပါ အခန်း (၂)၊ ပုဒ်မ (၁) အရ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူများကိုသာ သမဂ္ဂဝင် အဖြစ်လက်ခံရမည်။
- (က) အသက် (၁၀) နှစ် ပြည့်ရမည်။
- (ခ) ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်၍ သမဂ္ဂ၏ကျေးဇူးသစ္စာကို စောင့်သိရှိသေသူဖြစ်ရမည်။
- (ဂ) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ၊ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ နှစ်ဦးက အကျင့်စာရိတ္တကောင်းကြောင်း အာမခံရမည်။
- (ဃ) သမဂ္ဂ၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့် စည်းမျဉ်းများကို နားလည်လိုက်နာနိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (င) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ အချိန်အခါနှင့်လျော်ညီစွာ သတ်မှတ်သောဝင်ကြေးနှင့် နှစ်စဉ်ကြေးငွေများကို ပြေလည်အောင် ပေးသွင်းနိုင်သူများ ဖြစ်ရမည်။
- (စ) ရူးသွပ်သောရောဂါနှင့် ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ မရှိစေရ။
- (ဆ) အစဉ်အတိုင်း တဦး၏အမိန့်ကိုတဦး တသွေမတိမ်းနာခံရမည်။
- (ဇ) သမဂ္ဂဝင်လိုလျှင် မှတ်ပုံတင်သက်ဆိုင်ရာမှ ဝင်ကြေးနှင့်တကွပေးယူ၍ ထောက်ခံစာဖြင့် သက်ဆိုင်ရာမှတဆင့် စီ သမဂ္ဂခွဲ မြို့နယ်သမဂ္ဂ၊ ခရိုင်သမဂ္ဂ၏ လက်မှတ်ပါသော မှတ်ပုံတင်စာစောင် ဌာနချုပ်သို့ ပေးပို့ရမည်။
- ၃။ ။ သမဂ္ဂဝင်တိုင်း သမဂ္ဂအစည်းအဝေးများ ရွေးကောက်ပွဲများ၌ မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။
- ၄။ ။ သမဂ္ဂဝင်တဦး အဖြစ်ဝင်ရောက်ရန် အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသူ တဦးသည် အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး သို့မဟုတ် သမဂ္ဂခွဲ အတွင်းရေးမှူးမှ တောင်းယူရရှိနိုင်သော အသင်းဝင်ပုံစံကို အခန်း (၂)၊ ပုဒ်မ (၂)၊ အပိုဒ်ငယ် (ဂ) အရ၊ အာမခံသူနှစ်ဦး၏ လက်မှတ်နှင့် တင်သွင်းရမည်။
- ၅။ ။ သမဂ္ဂဝင်တဦး ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သော် သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့က ဒါဏ်ရိုက်ခြင်း၊ ခေတ္တနုတ်ပယ်ခြင်း၊ လုံးဝနုတ်ပယ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရာတွင် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ကိုယ်စား ခရိုင်သမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ၏ သဘောတူညီချက်ကို ရယူရမည်။
- ၆။ ။ အထက်ပါ ပုဒ်မ (၅) အရ အပြစ်ပေးခြင်းခံရသော အသင်းဝင်တဦးသည် အကယ်၍ မကျေနပ်လျှင် ဗဟိုသမဂ္ဂ ဦးစီးအဖွဲ့ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားညီလာခံများတွင် အယူခံပိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။
- ၇။ ။ အထက်ပါအခန်း (၂)၊ ပုဒ်မ (၃၅၇) ၊ သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖြစ် အရွေးခံနိုင်ခွင့်သည် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ တာဝန်ခံ အလုပ်အမှုဆောင်များဖြစ်သော သမဂ္ဂဝင်များ၌ မရှိစေရ။

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

အခန်း (၃)

သမဂ္ဂ၏အဖွဲ့အစည်းများ

- ၁။ ။ သမဂ္ဂ၏အဖွဲ့အစည်းများကား အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။
- (က) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂညီလာခံ (ကွန်ဂရက်)
 - (ခ) ဗဟိုသမဂ္ဂဦးစီးအဖွဲ့ (ကောင်စီ)
 - (ဂ) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့
 - (ဃ) ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့
 - (င) မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့
 - (စ) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့

အခန်း (၄)

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ

- ၁။ ။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်ရမည်။
- (က) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ
 - (ခ) ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂတိုင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
 - (ဂ) မြို့နယ်သမဂ္ဂမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
- မှတ်ချက်- ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂခွဲများမှ အများဆန္ဒအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်၍ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရမည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- ၂။ ။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံကို သာမန်အားဖြင့် တနှစ်တကြိမ်ကျ နှစ်စဉ်ကျင်းပရမည်။
- ၃။ ။ ညီလာခံခေါ်ဆိုရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် နေ့ရက်အချိန်နှင့် စည်းမျဉ်းများကို ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့က သတ်မှတ်ရေးဆွဲပိုင်ခွင့်ရှိရမည်။
- ၄။ ။ အကယ်၍ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့အား ၎င်းတို့သည် ရှိအပ်သော အခွင့်အရေးများထက် ပိုမိုလွန်ကဲ၍ ဆောင်ရွက်ချက် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ရှိသည်ဟု ယူဆခဲ့လျှင် ၎င်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ညီလာခံတွင်ဖြစ်စေ၊ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ စောဒကတက်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- ၅။ ။ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသည် အချုပ်အခြာအာဏာ အပိုင်ဆုံးဖြစ်၍ အောက်ဖော်ပြပါ ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်သော အဆိုများ တင်သွင်းနိုင်သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်သည်။
- (က) သမဂ္ဂ၏ အုပ်ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်းများကို ပြင်ဆင်ရန်၊ ဖြည့်စွက်ရန်၊ အတည်ပြုရန် (သို့မဟုတ်) ပယ်ဖျက်ရန်၊
 - (ခ) သမဂ္ဂနှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စများ၊
 - (ဂ) တနိုင်ငံလုံး တမျိုးသားလုံးနှင့် ပတ်သက်သောကိစ္စများ။
- ၆။ ။ ညီလာခံအစည်းအဝေး၌ သမဂ္ဂနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမဂ္ဂ၏လုပ်ငန်းများနှင့်သော်လည်းကောင်း ပတ်သက်သော မေးခွန်းများကို မေးမြန်းနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မေးမြန်းလိုသော မေးခွန်း၏ အကြောင်းအရာများကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ ကြိုတင် အကြောင်းကြားထားနိုင်ရမည်။
- ၇။ ။ ညီလာခံအစည်းအဝေးမှ ခန့်မှန်းထားသည့် ဦးရေ၏ ထက်ဝက်တက်ရောက်လျှင် တရားဝင်ထမြောက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- ၈။ ။ သမဂ္ဂ၏ အုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်းကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် (သို့မဟုတ်) ပယ်ဖျက်ခြင်းများကို ညီလာခံအဖွဲ့ဝင် သုံးပုံနှစ်ပုံ က ဆန္ဒမဲပေး၍ ဆန္ဒမဲပေးသူတို့၏ သုံးပုံနှစ်ပုံက သဘောကျမှသာ အတည်ပြုရမည်။
- ၉။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံမှ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရမည်။ ၎င်းဦးစီးအဖွဲ့တွင် - စည်းမျဉ်းအခန်း (၄)၊ ပုဒ်မ (၁)၊ ပုဒ်မ (က) နှင့် (ခ) အရ - ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ခရိုင်ညီလာခံများမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်စေရမည်။
- ၁၀။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာသမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌကို တနှစ်တကြိမ် ကျင်းပသော နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံတွင် ဆန္ဒမဲဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။
- ၁၁။ ။ အထက်ပါ အခန်း (၄)၊ ပုဒ်မ (၁၀) အရ ကျင်းပမည့်ရွေးကောက်ပွဲကို စည်းမျဉ်းအခန်း (၁၇) အရ ကျင်းပရမည်။
- ၁၂။ ။ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသော ဥက္ကဋ္ဌသည် စီမံနှင့်တွဲဘက်လုပ်ကိုင်ရန် ရာထားသည့် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ၏အမည်များကို ကြေညာပြီးလျှင် ညီလာခံ၏သဘောတူညီချက်ကို ရယူရမည်။
- ၁၃။ ။ သမဂ္ဂ၏နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာကို နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ (သို့မဟုတ်) အမှုဆောင်အဖွဲ့က တင်ပြရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

- ၁၄။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ အဆိုပါရွေးကော်မတီအစည်းအဝေးများတွင် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌက သဘာပတိ၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးက အကျိုးဆောင်အဖြစ် အသီးသီးဖြစ်ရမည်။
- ၁၅။ ။ အကယ်၍ စည်းမျဉ်းအခန်း (၄) ပုဒ်မ (၁၄) အတိုင်း အဖွဲ့သုံးပုံတပုံ လက်မခံနိုင်လျှင် ညီလာခံ၏ သဘာပတိနှင့် အကျိုးဆောင်ကို ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များထဲမှ အများဆန္ဒအရ ရွေးချယ်ရမည်။

အခန်း (၅)
ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့

- ၁။ ။ အခန်း (၄) ပုဒ်မ (၉) အရ ဖွဲ့စည်းသည့် ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့သည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံမှလွဲ၍ အချုပ်အခြာ အာဏာအပိုင်ဆုံးသော အဖွဲ့ဖြစ်ရမည်။
- ၂။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် မပြီးပြတ်နိုင်သော ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့က ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။
- ၃။ ။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ကို အရေးပေါ်သည့်အလျှောက် ခေါ်ယူကျင်းပနိုင်သည်။ သို့ရာတွင်ခေါ်ပိုင်ခွင့်မှာ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၌သာ ရှိသည်။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံခေါ်သကဲ့သို့ သမဂ္ဂခွဲများက တောင်းယူပိုင်ခွင့်မရှိ။
- ၄။ ။ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို ယာယီပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ခြင်းနှင့် ယာယီနုတ်ပယ်ခြင်းများကို ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် လုံးဝပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ နုတ်ပယ်ခြင်းများကို ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့က ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိ။
- ၅။ ။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့သည် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် တဦးဦးအား အပြစ်အလျောက် ရာထူးမှယာယီနုတ်ပယ်ခြင်း၊ ရပ်ဆိုင်းခြင်းကို ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၆။ ။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့၏ သဘာပတိနှင့်အကျိုးဆောင်များသည် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး အသီးသီးဖြစ်ရမည်။
- ၇။ ။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့သည် သမဂ္ဂ၏လုပ်ငန်းစဉ် အခြေခံကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ သမဂ္ဂ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့အား စိစစ်နိုင်သည်။ ညွှန်ကြားနိုင်သည်။
- ၈။ ။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့၏ အစည်းအဝေးကို သာမန်အားဖြင့် တနှစ်လျှင် နှစ်ကြိမ် ကျင်းပရမည်။ အစည်းအဝေး ခေါ်ယူရေးမှာ အခန်း (၅)၊ ပုဒ်မ (၃) အရဖြစ်သည်။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့၏ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးတွင်
- (က) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို လည်းကောင်း၊ အစီရင်ခံစာများကို လည်းကောင်း၊ ဆွေးနွေးအတည်ပြုရမည်။
 - (ခ) သမဂ္ဂ၏ ရံပုံငွေ စာရင်းရှင်းတမ်းကို ဖတ်ကြားအတည်ပြုရမည်။
 - (ဂ) ကုန်ဆုံးခွဲသော နှစ်အတွင်း ပြီးခဲ့သောလုပ်ငန်းစဉ်များကို အမှားအမှန် ပြန်လှန်စစ်ဆေးခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်းများ ဖြည့်စွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရမည်။
 - (ဃ) သမဂ္ဂ၏လာမည့်နှစ် ဝင်ငွေ ထွက်ငွေ ခန့်မှန်းခြေစာရင်းကို တင်သွင်းအတည်ပြုရမည်။
- ၉။ ။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ တင်လိုလျှင် (သို့မဟုတ်) မကျေနပ်ခဲ့လျှင် ဆိုင်ရာညီလာခံတွင် အယူခံနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အခန်း (၆)
ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့

- ၁။ ။ (က) နောက်တကြိမ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သစ် ဖွဲ့စည်းပြီးသည်အထိ ဗဟိုသမဂ္ဂဦးစီးအဖွဲ့မှအပ အာဏာအပိုင်ဆုံးဖြစ်၍ သမဂ္ဂ၏ရှေ့မှောက်တွင် ကျရောက်သော ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ် ဖြေရှင်းပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ မိမိလက်အောက်ခံသမဂ္ဂများ၏ လုပ်ငန်းရပ်အသီးသီးတွင် ပါဝင်၍ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်းများကို လုပ်နိုင်သည်။
- (ခ) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံနှင့် ဗဟိုသမဂ္ဂဦးစီးအဖွဲ့မှ လွှဲအပ်သော ကိစ္စအရပ်ရပ်များကို ဖြစ်မြောက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန် အဖွဲ့အနေနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်တဦးစီအနေနှင့်သော်လည်းကောင်း ရှိစေရမည်။
- ၂။ ။ သမဂ္ဂ၏ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။
- (၁) ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၂) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၃) ငွေထိန်း

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

(၄) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

(၅) အခြား (၁၂) ဦး ထက်မပိုသော အမှုဆောင်များ။

- ၃။ ။ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များသည် မည်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီ၏ တာဝန်ခံ၊ အလုပ်အမှုဆောင်များ မဖြစ်စေရ။
- ၄။ ။ သမဂ္ဂဝင်အသင်းသားအဖြစ် အနည်းဆုံးတနှစ် ဝင်ရောက်ပြီးမှသာ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်နိုင်သည်။
- မှတ်ချက်- သမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်နှင့်ဆက်သွယ်ပြီး သမဂ္ဂခွဲများတွင် သမဂ္ဂဝင်အဖြစ် အနည်းဆုံး တနှစ်ပါဝင်ဘူးသူများကို ဆိုလိုသည်။
- ၅။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ဥက္ကဋ္ဌသည် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အနည်းဆုံး တနှစ်ဆောင်ရွက်ဘူးသူ ဖြစ်ရမည်။
- ခြွင်းချက်- အခန်း (၁၇)၊ ပုဒ်မ (၇) (က)၊ (ခ) အရ ရွေးကောက်နိုင်သည်။
- ၆။ ။ သမဂ္ဂနှင့်ပတ်သက်သော နည်းဥပဒေ ရုံးလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သော နည်းဥပဒေအရပ်ရပ်ကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က သတ်မှတ်ရမည်။
- ၇။ ။ စည်းမျဉ်းအခန်း (၅)၊ ပုဒ်မ (၅) အရ နုတ်ပယ်ခံရသော (သို့မဟုတ်) နုတ်ထွက်၍လစ်လပ်သော အမှုဆောင်နေရာအတွက် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်အရ ရွေးချယ်နိုင်သည် (သို့မဟုတ်) ယာယီခန့်ထားနိုင်သည်။
- ၈။ ။ အခန်း (၅)၊ ပုဒ်မ (၅) အရ ဥက္ကဋ္ဌနုတ်ပယ်ခံရသော (သို့မဟုတ်) နုတ်ထွက်ခွဲသော နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ၎င်းဖွဲ့စည်းခံရသော ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ မပျက်ဘဲ ဆက်လက်၍ တရားဝင်သည်ဟု ယူဆရမည်။
- ၉။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂလုပ်ငန်း တွင်ကျယ်စေရန်အတွက် အမှုဆောင်အဖွဲ့ခွဲများနှင့် ဌာနခွဲများ ဖွဲ့စည်းခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။
- ၁၀။ ။ သမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်အတွက် အထွေထွေဝန်ထမ်းများ ခန့်ထားခြင်း၊ နုတ်ပယ်ခြင်း၊ ၎င်းတို့အား လစာနှင့် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများ သတ်မှတ်ခြင်းတို့၌ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က လုံးဝတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၁၁။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် စုပေါင်းခေါင်းဆောင်မှုနှင့် တွဲဘက် တာဝန်ခံမှုများရှိမည်။
- ၁၂။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂလုပ်ငန်းတရပ်တရပ်နှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်လျှင် တာဝန်ခံမည်။ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့အစည်းအဝေး ခေါ်ယူနိုင်သည်။
- ၁၃။ ။ သမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ပိုင် ပစ္စည်းအားလုံးကိုလည်း ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က စီမံအုပ်ချုပ်ရမည်။
- ၁၄။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို သာမန်အားဖြင့် ရက်သတ္တ (၂) ပတ်လျှင် တကြိမ်ကျ စည်းဝေးရမည်။
- ၁၅။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် တဦးဦးသည် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေးခေါ်ယူရန် လိုအပ်သည်ထင်လျှင် အခြားဗဟိုအမှုဆောင် (၂) ဦး၏ လက်မှတ်ရေးထိုးထောက်ခံချက်ကို ဥက္ကဋ္ဌထံတင်သွင်းလျှင် ဥက္ကဋ္ဌကဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အထူးအစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူရမည်။
- ၁၆။ ။ အစည်းအဝေးခေါ်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသူများမှာ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဥက္ကဋ္ဌ၏ သဘောတူညီချက်ရရမည်။
- ၁၇။ ။ သာမန်အစည်းအဝေးနှင့် အထူးအစည်းအဝေးများ၌ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ထက်ဝက်တက်ရောက်၍ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးများ၌ ဥက္ကဋ္ဌပါဝင်သော အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် (၅) ဦးတက်ရောက်လျှင် အစည်းအဝေး ဖြစ်မြောက်သည်။
- ခြွင်းချက်- ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ သုံးပုံတပုံကခေါ်ယူရန်၊ (၃) ခါတိတိ အကြောင်းပြ တောင်းဆိုခဲ့သော်လည်း ဥက္ကဋ္ဌ မတက်ရောက်ခဲ့လျှင် ၎င်းသုံးပုံတပုံက စည်းဝေးပိုင်ခွင့် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၁၈။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များသည် မည်သည့်အခါမျှ ကိုယ်စားလှယ်လွှတ်၍ လည်းကောင်း၊ သတင်းစကားအကြောင်းကြား၍လည်းကောင်း ဆန္ဒမဲမပေးရ။
- ၁၉။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ခရိုင်သမဂ္ဂ၏ လုပ်ငန်းများကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အကူအညီ ပေးနိုင်သည်။ လိုအပ်သည် ထင်လျှင် လုံးဝတာဝန်ယူ ခေါင်းဆောင်နိုင်သည်။
- ၂၀။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တိုင်း တာဝန်ယူရမည်။

အခန်း (၇)

ခရိုင်ညီလာခံ ကွန်ဂရက်

- ၁။ ။ ခရိုင်ညီလာခံအစည်းအဝေးတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်စေရမည်။
- (၁) ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊
- (၂) ဗဟိုသမဂ္ဂဦးစီးအဖွဲ့သို့ တက်ရောက်သော ခရိုင်ကိုယ်စားလှယ်များ၊
- (၃) သမဂ္ဂခွဲများမှ အများဆန္ဒအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်၍ စေလွှတ်သော ကိုယ်စားလှယ်များ။

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

- ၂။ ။ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့ သမဂ္ဂခွဲများမှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၃။ ။ (က) ခရိုင်ညီလာခံအစည်းအဝေးကို သမဂ္ဂအားဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် နှစ်ကြိမ်ကျ ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။
(ခ) အရေးပေါ်ခရိုင်ညီလာခံကို ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ခေါ်ယူနိုင်ခွင့်ရှိသည်။
(ဂ) သမဂ္ဂခွဲဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံက တောင်းဆိုခဲ့လျှင် ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ရက်သတ္တ (၃) ပတ် ကြိုတင်အကြောင်းကြား၍ ခရိုင်အထူးညီလာခံကို ခေါ်ပေးရမည်။
- ၄။ ။ နှစ်ပတ်လည် ခရိုင်ညီလာခံကို နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံမခေါ်မီအတွင်း ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ကြီးမှူး၍ကျင်းပရမည်။
နှစ်ပတ်လည်ခရိုင်ညီလာခံတွင်-
၁။ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့သစ်ကို စည်းမျဉ်းအခန်း (၄)၊ ပုဒ်မ (၁၁) (၁၂) (၁၃) အတိုင်း၊ စည်းမျဉ်းအခန်း (၁၅) အရ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ရမည်။
- ၂။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသို့ တက်ရောက်မည့် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သတ်မှတ်ထားသည့် အရေအတွက်အတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးကောက်ရမည်။ ၎င်းခရိုင်ကိုယ်စားလှယ်များမှာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံတွင် ဗဟိုသမဂ္ဂဦးစီးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အရွေးခံရမည့်သူများ ဖြစ်သည်။
- ၃။ (က) သမဂ္ဂလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သောအဆိုများ တင်သွင်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်သည်။
(ခ) နိုင်ငံပြဿနာအရပ်ရပ်နှင့် ပတ်သက်သောအဆိုများ တင်သွင်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်သည်။
- ၅။ ။ ခရိုင်ညီလာခံကို စည်းမျဉ်းအခန်း (၄)၊ ပုဒ်မ (၁၄) နှင့် (၁၅) များ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (ဂ)

ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့

- ၁။ ။ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ ခရိုင်ညီလာခံမှ အများဆန္ဒအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော အဖွဲ့ဖြစ်ရမည်။
- ၂။ ။ ခရိုင်အမှုဆောင်ဦးရေမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။
(၁) ဥက္ကဋ္ဌ
(၂) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
(၃) အတွင်းရေးမှူး
(၄) ငွေထိန်း
(၅) အခြား ၁၀ ဦးထက် မပိုသော အမှုဆောင်များ။
- ၃။ ။ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည်
(က) ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တွင် လုံးဝတာဝန်ယူ၍ ခေါင်းဆောင်ရမည်။
(ခ) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကူအညီပေးခြင်းနှင့် လုံးဝတာဝန်ယူ ခေါင်းဆောင်ခြင်းများကို လက်ခံရမည်။
- ၄။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ တလတကြိမ်အစီရင်ခံစာများ မှန်မှန်ပေးပို့ရမည်။
(၁) စည်းရုံးမှုအင်အား
(၂) လုပ်ငန်းစဉ်လာအရပ်ရပ်
(၃) ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ
(၄) ဌာနအသီးသီးအသီးသီး အစီရင်ခံစာများ ပါဝင်ရမည်။ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အတွင်းရေးမှူး၏ လက်မှတ်များဖြင့် ပေးပို့ရမည်။
- ၅။ ။ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည်-
(က) ရုံးလုပ်ငန်းများနှင့် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ညွှန်ကြားသောလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
(ခ) သမဂ္ဂခွဲများသို့ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ပေးပို့သော ညွှန်ကြားလွှာများကို မိတ္တူများပြုလုပ်၍ သမဂ္ဂသို့ ဖြန့်ချိ ရမည်။
(ဂ) သမဂ္ဂခွဲ၏ စာရင်းအင်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြိုတင်အကြောင်းကြား၍ စစ်ဆေးနိုင်သည်။
- ၆။ ။ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂလုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ လိုအပ်သည်ထင်လျှင် လုံးဝတာဝန်ယူ ခေါင်းဆောင်နိုင်သည်။
- ၇။ ။ ခရိုင်ဘဏ္ဍာရေး။
- ၈။ ။ ခရိုင်သမဂ္ဂများသည် ဗဟိုသမဂ္ဂသို့ နှစ်စဉ်ကြေး (၅၀) ငါးဆယ်ကျပ်တိတိ ပေးဆောင်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

အခန်း (၉)

မြို့နယ်ညီလာခံအဖွဲ့

- ၁။ ။ မြို့နယ်သမဂ္ဂညီလာခံကို မြို့နယ်သမဂ္ဂအမှုဆောင်၏ ဆန္ဒအရ ခေါ်နိုင်သည်။ မြို့နယ်သမဂ္ဂဝင်များ၏ သုံးပုံတပုံ ကလည်း ခေါ်ယူရန် တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ ။ မြို့နယ်သမဂ္ဂညီလာခံတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်စေရမည်။
- (က) မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့
 - (ခ) မြို့နယ်သမဂ္ဂဝင်များ
- ၃။ ။ မြို့နယ်သမဂ္ဂ၏ နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံကို ခရိုင်ညီလာခံမကျင်းပမီ မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ အတွင်းရေးမှူး၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ကျင်းပရမည်။ (၎င်းမြို့နယ်အတွင်းရေးမှူး၏ ညွှန်ကြားချက်သည် မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက် အရသာ ဖြစ်ရမည်။)
- ၄။ ။ မြို့နယ်သမဂ္ဂနှစ်ပတ်လည်ညီလာခံတွင်
- (၁) မြို့နယ်ညီလာခံသို့ တက်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ အရေအတွက်ကို မြို့နယ် အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ သတ်မှတ်သည့် အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။
 - (၂) မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သစ်ကို စည်းမျဉ်းအခန်း (၁၇) အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။
 - (၃) (က) သမဂ္ဂလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သောအဆိုများ တင်သွင်းခါ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရမည်။
 - (ခ) တနိုင်ငံလုံးနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာအရပ်အရပ်ကို အဆိုများတင်သွင်းကာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရမည်။
- ၅။ ။ မြို့နယ်သမဂ္ဂခွဲ၏ နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံတွင် စည်းမျဉ်းအခန်း (၄)၊ ပုဒ်မ (၁၄) နှင့် (၁၅)၊ အခန်း (၇)၊ ပုဒ်မ (၅) တို့အရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (၁၀)

နယ်ရှိအမှုဆောင်အဖွဲ့

- ၁။ ။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ မြို့နယ်ညီလာခံမှ အများဆန္ဒအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော အဖွဲ့ဖြစ်ရမည်။
- ၂။ ။ မြို့နယ်အမှုဆောင်ဦးရေမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။
- (၁) ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၂) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၃) အတွင်းရေးမှူး
 - (၄) ငွေထိန်း
 - (၅) အခြား (၇) ဦးထက်မပိုသော အမှုဆောင်များ။
- ၃။ ။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည်-
- (က) မြို့နယ်သမဂ္ဂ၏ လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တွင် လုံးဝတာဝန်ယူ ခေါင်းဆောင်ရမည်။
 - (ခ) ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကူအညီပေးခြင်းနှင့် လုံးဝတာဝန်ယူ၍ ခေါင်းဆောင်ခြင်းများကို လက်ခံရမည်။
- ၄။ ။ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ တလတကြိမ်အစီရင်ခံစာများ မှန်မှန်ပေးပို့ရမည်။
- (၁) စည်းရုံးမှုအင်အား
 - (၂) လုပ်ငန်းစဉ်အရပ်ရပ်
 - (၃) ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ
 - (၄) ဌာနအသီးသီးအစီရင်ခံစာများ ပါဝင်သည်။
- မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် အတွင်းရေးမှူးလက်မှတ်များဖြင့် ပေးပို့ရမည်။
- ၅။ ။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည်-
- (က) ရုံးလုပ်ငန်းများနှင့် ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ညွှန်ကြားသောလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
 - (ခ) သမဂ္ဂခွဲများသို့ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ပေးပို့သော ညွှန်ကြားလွှာများကို မိတ္တူများပြုလုပ်ကာ သမဂ္ဂခွဲသို့ ဖြန့်ချိရမည်။
 - (ဂ) သမဂ္ဂခွဲ၏စာရင်းအင်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြိုတင် အကြောင်းကြားကာ စစ်ဆေးနိုင်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

- ၆။ ။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂ၏လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ လိုအပ်သည် ထင်လျှင် လုံးဝတာဝန်ယူ ခေါင်းဆောင်နိုင်သည်။
- ၇။ ။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေး၌ အောက်ပါ စဉ်းစားဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ရမည်။
- (က) မြို့နယ်သမဂ္ဂ၏ စည်းရုံးမှုအင်အား
 - (ခ) မြို့နယ်သမဂ္ဂ၏ ဘဏ္ဍာရေးသုံးစာရင်း
 - (ဂ) မြို့နယ်သမဂ္ဂ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း
 - (ဃ) ပြီးစီးခဲ့သည့် ဌာနအသီးသီး၏ အစီရင်ခံစာများ
 - (င) သက်ဆိုင်ရာနယ်တွင်း လူထုအရေးနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာများ။
- ၈။ ။ မြို့နယ်သမဂ္ဂဘဏ္ဍာရေး။
မြို့နယ်သမဂ္ဂသည် ခရိုင်သမဂ္ဂသို့ ခရိုင်ညီလာခံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဆက်ကြေးပေးပို့ရမည်။

အခန်း (၁၁)

သမဂ္ဂခွဲညီလာခံအဖွဲ့

- ၁။ ။ သမဂ္ဂခွဲညီလာခံကို သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆန္ဒအရခေါ်ယူနိုင်သည်။ သမဂ္ဂခွဲများ၏ သုံးပုံတပုံ ကလည်းခေါ်ယူ ရန် တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂။ ။ သမဂ္ဂခွဲညီလာခံတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်စေရမည်။
- (က) အမှုဆောင်အဖွဲ့
 - (ခ) အတန်းတာဝန်ခံများ
 - (ဂ) သမဂ္ဂဝင်များ
- ၃။ ။ သမဂ္ဂခွဲ၏နှစ်ပါတ်လည် ညီလာခံကို မြို့နယ်ညီလာခံမကျင်းပမီ ဆိုင်ရာသမဂ္ဂခွဲ အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ အတွင်းရေးမှူး ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ကျင်းပရမည်။
- ၄။ ။ သမဂ္ဂခွဲနှစ်ပါတ်လည် ညီလာခံတွင်
- ၁။ မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်ညီလာခံကိုတက်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးရမည်။
 - ၂။ သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့အသစ်ကို စည်းမျဉ်းအခန်း (၁၇) အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။
 - ၃။ (က) သမဂ္ဂလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်သော အဆိုများတင်သွင်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရန်၊
(ခ) တနိုင်ငံလုံးနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို အဆိုများတင်သွင်းကာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချရမည်။
- ၅။ ။ သမဂ္ဂခွဲ၏ နှစ်ပါတ်လည်ညီလာခံတွင် စည်းမျဉ်းအခန်း (၄)၊ ပုဒ်မ (၁၄) နှင့် (၁၅)၊ အခန်း (၇)၊ ပုဒ်မ (၅) တို့အရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (၁၂)

သမဂ္ဂများနှင့် အမှုဆောင်အဖွဲ့

- ၁။ ။ ခရိုင်လုံးဆိုင်ရာညီလာခံသို့ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်သော သမဂ္ဂခွဲအဖွဲ့အစည်းတခုသည် မြို့နယ်မှတဆင့် ခရိုင်သို့ ဆက်သွယ်ပြီးသော သမဂ္ဂဖြစ်ရမည်။ ထိုဆက်သွယ်ခြင်းကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က အသိအမှတ် ပြုပြီးသောအခါ၌ သမဂ္ဂအဖွဲ့ ချုပ်၏ တရားဝင်သောသမဂ္ဂခွဲတခု ဖြစ်လာသည်။
- ၂။ ။ သမဂ္ဂခွဲ၏အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ စည်းမျဉ်းအခန်း (၁၅) အရ သမဂ္ဂခွဲညီလာခံမှ တင်မြှောက်သော အဖွဲ့ဖြစ်ရမည်။
- ၃။ ။ သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။
- (၁) ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၂) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၃) အတွင်းရေးမှူး
 - (၄) ငွေထိန်း
 - (၅) အခြား (၇) ဦးထက်မပိုသော အမှုဆောင်များ။
- ၄။ ။ သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် အတိုင်ပင်ခံများအဖြစ် သက်ဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ အတန်းတာဝန်ခံများကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ခန့်အပ်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာအတန်း၏ သဘောတူညီချက်ကို ရယူရမည်။ သက်ဆိုင်ရာ အတန်းမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော (သို့မဟုတ်) နာမည်တင်သွင်းသော အတန်းတာဝန်ခံများကို အသိအမှတ်ပြုရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

- ၅။ ။ သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာ သမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်များအား သမဂ္ဂ၏ဝါဒ၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်အောင် ကြိုးပမ်းရန်တာဝန်ရှိစေရမည်။
- ၆။ ။ သမဂ္ဂခွဲ၏အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၊ ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားချက်များအရ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၇။ ။ သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့၏အစည်းအဝေး၌ အောက်ပါစဉ်းစားဆွေးနွေးခြင်း ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြုလုပ်ရမည်။
- (က) သမဂ္ဂခွဲ၏ စည်းရုံးမှုအင်အား
 - (ခ) သမဂ္ဂခွဲ၏ဘဏ္ဍာရေး အသုံးစာရင်းများ
 - (ဂ) သမဂ္ဂခွဲ၏ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းများ
 - (ဃ) ပြီးစီးခဲ့သည့် ဌာနအသီးသီး၏ အစီရင်ခံစာများ
 - (င) သက်ဆိုင်ရာနယ်အတွင်း လူထုအရေးနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာများ။
- ၈။ ။ သမဂ္ဂခွဲ၏အစီရင်ခံစာများကို သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးသည် ဥက္ကဋ္ဌ၏လက်မှတ်ဖြင့် မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှတစ်ဆင့် ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့တို့သို့ တလတကြိမ်ပေးပို့ရမည်။
- ၉။ ။ သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့သည်
- (က) သမဂ္ဂခွဲ၏ လုပ်ငန်းများတွင် တာဝန်ယူကာ ခေါင်းဆောင်ရမည်။
 - (ခ) ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏သမဂ္ဂလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကူအညီပေးခြင်းနှင့် လုံးဝတာဝန်ယူ ခေါင်းဆောင်ခြင်းများကို ရွက်ဆောင်ရမည်။
- ၁၀။ ။ သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အစည်းအဝေးသည် သာမန်အားဖြင့် ရက်သတ္တ (၂) ပတ်လျှင် တကြိမ်ကျင်းပရမည်။

အခန်း (၁၃)

သမဂ္ဂ၏ ဘဏ္ဍာရေး

- ၁။ ။ သမဂ္ဂနှင့် သက်ဆိုင်သော အဖွဲ့ချုပ်ရှိ ရန်ပုံငွေအားလုံးကို သမဂ္ဂအမည်နှင့် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က ရွေးချယ်သော ဘဏ်တွင် အပ်နှံထားရမည်။
- ၂။ ။ သမဂ္ဂခွဲများသည် မြို့နယ်သမဂ္ဂ၏ညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်အရ ဆက်ကြေးပေးပို့ရမည်။
- ၃။ ။ သမဂ္ဂခွဲများမှ ဝင်ငွေအားလုံးကို၊ သီးသန့်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမရှိသည့် အခြားဝင်ငွေအားလုံးကို သာမန်ရန်ပုံငွေထဲသို့ ထည့်သွင်းရမည်။
- ၄။ ။ အလှူငွေများ၊ သဒ္ဓါကြေးများ၊ ငွေတိုးများနှင့် နှစ်စဉ် အသုံးစရိတ်မှ ပိုသောငွေများအနက် အနည်းဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံကို သီးသန့်ရန်ပုံငွေအဖြစ် ပြောင်းလဲထားရမည်။
- ၅။ ။ အလှူငွေများ၊ သဒ္ဓါကြေးများ၊ ငွေတိုးများနှင့် နှစ်စဉ်အသုံးစရိတ်မှ ပိုသောငွေများ အတတ်နိုင်ဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံကို သီးသန့် ရန်ပုံငွေအဖြစ် ပြောင်းလဲထားရမည်။
- ၆။ ။ သမဂ္ဂ၏ ရုံးအသုံးဆောင်များ၊ ပရိဘောဂများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်းများမှအပ သီးသန့်ရန်ပုံငွေကို ဗဟိုသမဂ္ဂဦးစီးအဖွဲ့ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မရလျှင် မသုံးရ။
- ၇။ ။ နိုင်ငံခြားသို့ ပညာတော်သင်စေလွှတ်ခြင်း၊ စုံစမ်းကြည့်ရှုရေးအဖွဲ့များ စေလွှတ်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားမှ အဖွဲ့အသီးသီးကို လက်ခံခြင်း၊ အထွေထွေအခမ်းအနားနှင့် ဧည့်ခံခြင်းတို့အတွက် ရန်ပုံငွေပြုလုပ်ထားရမည်။
- ၈။ ။ အရေးကြီးသောကိစ္စများ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ အရေးပေါ်ရန်ပုံငွေအဖြစ် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ကစီမံ၍ ကောက်ခံနိုင်သည်။
- ၉။ ။ သမဂ္ဂရန်ပုံငွေ တိုးတက်ရေးအတွက် ငွေထိန်းသည် ပြဇာတ်ရုပ်ရှင်ပွဲများကို အလှူခံခြင်း၊ ကပွဲများကျင်းပခြင်းနှင့် သဒ္ဓါကြေးများကို သမဂ္ဂခွဲများသည် သက်ဆိုင်ရာမြို့များတွင် ကောက်ခံနိုင်သည်။
- ၁၀။ ။ ဘဏ္ဍာရေးအခန်း (၁၃)၊ ပုဒ်မ (၉) အရ ကောက်ခံသော ရန်ပုံငွေများကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ မှန်ကန်တိကျစွာ အစီရင်ခံရမည်။
- ၁၁။ ။ သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းတို့သည် အခြားအသင်းအဖွဲ့များသို့ ရန်ပုံငွေကို လွယ်လင့်တကူထုတ်၍ ချေးငှားခြင်းမပြုရ။
- ၁၂။ ။ သမဂ္ဂရန်ပုံငွေများထဲမှ ငွေထုတ်ရန် ချက်လက်မှတ် (သို့မဟုတ်) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က စီမံပေးရမည်။
- ၁၃။ ။ ငွေထိန်းသည် သီးသန့်ရန်ပုံငွေ တိုးတက်စေခြင်းငှာ အလှူငွေနှင့် သဒ္ဓါကြေးငွေများစာရင်းကို မိမိဆန္ဒအရ ဖွင့်ထားနိုင်သည်။
- ၁၄။ ။ သမဂ္ဂ၏ ဝင်ငွေ၊ ထွက်ငွေစာရင်းများကို စစ်ဆေးရန် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က သင့်လျော်သူ တဦးဦးကို စာရင်းစစ်အဖြစ် ခန့်ထားရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

၁၅။ ။ နှစ်စဉ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံမတိုင်မီ သမဂ္ဂ၏ ဝင်ငွေ၊ ထွက်ငွေစာရင်းများကို စာရင်းစစ်က စစ်ဆေးရမည်။ စစ်ဆေးပြီးသောအခါ စာရင်းများကို စာရင်းစစ်၏ အစီရင်ခံစာနှင့်တကွ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ မတိုင်မီ အနည်းဆုံးရက်သတ္တ နှစ်ပတ်က ကြိုတင်ပြီး ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ ငွေထိန်းက တင်ပြရမည်။ နှစ်စဉ် ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းနှင့် စာရင်းစစ်အစီရင်ခံစာကို ညီလာခံသို့ တင်ပြရမည့် ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာ၌ ထည့်သွင်းရမည်။

၁၆။ ။ သမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်၌ထားသော ငွေစာရင်းနှင့် ဘဏ်စာရင်းများကို ဥက္ကဋ္ဌက စစ်ဆေးရမည်။

အခန်း (၁၄)

သမဂ္ဂနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ

၁။ ။ သမဂ္ဂသည် နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လက်အောက်ခံမဟုတ်။ ဩဇာအာဏာခံမဟုတ်။ သီးခြားလွတ်လပ် သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်၍ ကျောင်းသားလုပ်ငန်း၌ ပါတီပယောဂများ လုံးဝကင်းရှင်းစေရမည်။

၂။ ။ သမဂ္ဂ၏ တာဝန်ခံအမှုဆောင် ရာထူးလက်ခံထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် တာဝန်ခံများအနေဖြင့် ပါတီပယောဂများမှ လုံးဝ ကင်းရှင်းစေရမည်။

၃။ ။ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခု၏ တာဝန်ခံရာထူး လက်ခံထားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အများဆန္ဒအရ သမဂ္ဂ၏ တာဝန်ခံရာထူး များကို လက်ခံရသော် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးပါတီ၏ မူလ အလုပ်အမှုဆောင်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရမည်။

၄။ ။ သမဂ္ဂများသည် အဖွဲ့ချုပ်၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် (၁) ညွှန်ကြားချက်မရဘဲ မည်သည့်အဖွဲ့စည်းနှင့်မျှ ဆက်သွယ်ခြင်း မပြုရ။ အတိုက်အခံ ဆန့်ကျင်ဘက် မပြုရ။

၅။ ။ သမဂ္ဂများသည် လူထုလုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တွင် အဖွဲ့ချုပ်၏အမိန့်အတိုင်း တသွေမတိမ်းနာခံ၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (၁၅)

သမဂ္ဂအမည်အသုံးပြုရေး

သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း၏ မည်သည့်တာဝန်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှ သမဂ္ဂ၏ အမည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမဂ္ဂတွင်ဆောင်ရွက် နေသော တာဝန်ကိုသော်လည်းကောင်း မိမိကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အတွက်ဖြစ်စေ၊ သမဂ္ဂနှင့် မသက်ဆိုင်သောကိစ္စ အရပ်ရပ်အတွက် ဖြစ်စေ လုံးဝအသုံးမပြုရန်။

အခန်း (၁၆)

ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများ

၁။ ။ ကျောင်းပိတ်ရက်များအတွင်း အမှုဆောင် (၃) ဦးထက်မနည်း ဆိုင်ရာသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း၏ ရုံးစိုက်ရာ မြို့များ၌ ကျန်ရစ်လျှင် ၎င်းတို့မှာ ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများ ဖြစ်ရမည်။

၂။ ။ ကျောင်းပိတ်ရက်များအတွင်း အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် (၃) ဦးထက်နည်း၍ ဆိုင်ရာသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း ရုံးစိုက်ရာမြို့ များ၌ ကျန်ရစ်ခဲ့လျှင် လက်ရှိအမှုဆောင်အဖွဲ့က ကျောင်းပိတ်ရက်မတိုင်မီ သမဂ္ဂဝင်များထဲမှ သမဂ္ဂ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ထမ်းရွက်ရမည်။ ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံ (၃) ဦးကို ခန့်ထားရမည်။

၃။ ။ ဆိုင်ရာအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများ၏ အမည်များကို ရွေးချယ်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကြေညာရမည်။

၄။ ။ ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများသည် ဘဏ္ဍာရေးဌာနမှအပ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်းနှင့် တာဝန် များကို လက်ခံရမည်။

၅။ ။ ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများသည်—
(က) အမှုဆောင်အဖွဲ့က လွှဲအပ်ခဲ့သော တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်သာဖြစ်သည်။
(ခ) သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းကြီးများကို ဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်မရှိ။

၆။ ။ စည်းမျဉ်းအခန်း (၁၆)၊ ပုဒ်မ (၅)၊ ပုဒ်မငယ် (ခ) နှင့်သက်ဆိုင်သော အရေးများပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော် ကျောင်းပိတ် ရက်တာဝန်ခံများသည် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ပြန်လည်ခေါ်ယူ၍ တာဝန်ဝတ္တရားများကို အပ်နှင်းရမည်။

၇။ ။ ငွေထိန်းသည် ကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းရုံးစိုက်ရာမြို့၌ မရှိခဲ့သော် အမှုဆောင် အဖွဲ့မှ သဘောတူညီချက်ကို ယူ၍ သင့်လျော်ယုံကြည်စိတ်ချရသော သမဂ္ဂဝင်တဦးကို ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံအဖြစ် ခန့်ထားပြီးလျှင် မိမိတာဝန်ဝတ္တရားများကို လွှဲအပ်ခဲ့ရမည်။

၈။ ။ ကျောင်းပြန်ဖွင့်၍ အမှုဆောင်ဟောင်းများ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသောအခါတွင် ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများက သမဂ္ဂတာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြန်လည်လွှဲအပ်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

အခန်း (၁၇)

ရွေးကောက်ပွဲများ

- ၁။ ။ ရွေးကောက်ပွဲများကို အဖွဲ့အစည်း၏ အချုပ်အခြာအရောက်ဆုံးသော နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံများတွင် ကျင်းပရမည်။
- ၂။ ။ (က) ရွေးကောက်ပွဲများကို အမှန်ဆောင်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းများက ဦးစီးရမည်။ အကယ်၍ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းသည် ပြန်လည်အရွေးခံလိုသော် (သို့မဟုတ်) ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပျက်ကွက်ခဲ့သော် ဆိုင်ရာသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းမှ တာဝန်လွှဲအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ ဦးစီးသူအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) သမဂ္ဂခွဲ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဆန္ဒမဲပေး၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းနှင့် နာမည်တင်သွင်းခြင်း နှစ်ရပ် အနက် သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းက လိုလားသော နည်းစနစ်အရ ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပရမည်။
- ၃။ ။ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် မဲဆန္ဒစာရင်းများကို စုဆောင်းခြင်း၊ မဲစာရင်းများကို စစ်ဆေးခြင်းမှာ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ ဦးစီးသူ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။
- ၄။ ။ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံဦးစီးသူသည် မိမိအကူအညီရရန်အတွက် အမှန်ဆောင်ရာထူးလက်မခံမည့် သမဂ္ဂဝင် (၄) ဦးကို သမာဓိလူကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်ထားနိုင်သည်။
- ၅။ ။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် လွတ်လပ်စွာနှင့် လျှို့ဝှက်၍ တိုက်ရိုက်မဲပေးသော စနစ်ကို အသုံးပြုရမည်။
- ၆။ ။ သမဂ္ဂသို့ ပေးဆပ်ရန်ရှိသော ကြေးငွေအရပ်ရပ်ကို ပြေလည်အောင် မပေးသွင်းနိုင်သူများသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အရွေးခံနိုင်ခွင့်၊ အဆိုသွင်းနိုင်ခွင့်၊ ထောက်ခံနိုင်ခွင့်များ မရှိစေရ။
- ၇။ ။ ဗကသတွင် အရွေးခံနိုင်ခွင့်။
- ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျောင်းထွက်ခဲ့ပြီး (၂) နှစ်အတွင်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွင် အရွေးခံလိုက အောက်ပါအရည်အချင်း များနှင့် ပြည့်စုံရမည်။
- (က) နာမည်ပျက် မရှိခဲ့ဘူးခြင်း၊
- (ခ) ဗကသတွင် တာဝန်ခံအမှုဆောင်အဖြစ် အနည်းဆုံး တနှစ် ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခဲ့သော် ဤပုဂ္ဂိုလ် အား (ဗကသ) တွင် အများဆန္ဒအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်နိုင်သည်။
- ၈။ ။ အရွေးခံလိုသူတဦးသည် အနည်းဆုံး ဆိုင်ရာသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းဝင် (၂) ဦး၏ထောက်ခံချက်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံ ဦးစီးသူထံသို့ အရွေးခံနိုင်ခွင့် လျှောက်လွှာတင်သွင်းရမည်။
- ၉။ ။ အရွေးခံနိုင်ခွင့် လျှောက်လွှာအစုံတခုသည် စည်းမျဉ်းအရ ဖြည့်စွက်ရန်လိုအပ်သော အရေးကြီးအချက်များတွင် ဖြည့်စွက်ခြင်း ပျက်ကွက်ခဲ့သော် ၎င်းလျှောက်လွှာကို ပယ်ချရမည်။
- ၁၀။ ။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပနေသည့် အချိန်အတွင်း မည်သည့်သမဂ္ဂဝင်မှ အရွေးခံသူလူတဦး၏ ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ်ကို ဆိုင်ရာသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းသို့ ထုတ်ဖော်ပြောဆို ပိုင်ခွင့်မရှိ။
- ၁၁။ ။ သမဂ္ဂဝင်တဦးလျှင် တာဝန်ခံရာထူး တနေရာအတွက် မဲဆန္ဒတခုထက် ပို၍မပေးနိုင်။
- ၁၂။ ။ တာဝန်ခံရာထူး နေရာအရေအတွက်ထက်ပို၍ အရွေးခံသူများလျှင် မဲအရေအတွက်လိုက် တာဝန်ခံရာထူး ရွေးချယ် ရမည်။ ဆန္ဒမဲရှင်တဦးသည် အရွေးခံမည့်သူတဦးအတွက် တမဲသာ ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၁၃။ ။ ဆန္ဒမဲစာရင်းကို ရွေးကောက်ပွဲနေ့ (သို့မဟုတ်) နောက်တနေ့တွင် တာဝန်ခံဦးစီးသူသည် သမာဓိလူကြီးများရှေ့ မှောက်၌ စစ်ဆေး၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသူများ၏ အမည်စာရင်းကို အမြန်ဆုံးကြေညာရမည်။
- တာဝန်ခံရာထူးအလိုက် နောက်ဆုံးအရွေးချယ်ခံရမည့် အမှတ်စဉ်တွင် မဲဆန္ဒမဲ တူညီနေပါက တာဝန်ခံဦးစီးသူသည် အနိုင်အရှုံး ဆုံးဖြတ်သည့်ဆန္ဒမဲကို ပေးပိုင်ခွင့်ရှိရမည်။
- ၁၄။ ။ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် သီးသန့်ထားသည့် ဆန္ဒမဲပုံစံစာရွက်များကို ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံဦးစီးသူက ထုတ်ဝေ ရမည်။
- ၁၅။ ။ မည်သည့်ဆန္ဒမဲရှင်မှ ကိုယ်စားလှယ်လွှတ်၍လည်းကောင်း၊ စာဖြင့် အကြောင်းကြား၍လည်းကောင်း ဆန္ဒမဲပေးပိုင် ခွင့်မရှိ။
- ၁၆။ ။ ဆန္ဒမဲအရေအတွက်နှင့် ပတ်သက်၍ မကျေနပ်ခဲ့လျှင် ရွေးကောက်ပွဲ ကြေညာပြီးချိန်မှ (၇၂) နာရီအတွင်း ဆန္ဒမဲရှင် (၁၉) ဦး၏ ဆန္ဒဖြင့် မဲစာရင်းအရေအတွက်ကို ကြည့်ရှုနိုင်သည်။
- ၁၇။ ။ ဆန္ဒမဲရှင် လေးပုံတပုံက ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီးသည့် (၇) ရက်အတွင်း ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ မကျေနပ် ကြောင်း ဥက္ကဋ္ဌထံ အကြောင်းကြားလျှင် ဥက္ကဋ္ဌသည် အထူးအစည်းအဝေးတခုခေါ်၍ ရွေးကောက်ပွဲ၏ အကြောင်းအရာများကို သေချာဂရုစွာ စုံစမ်းရန် ဆန္ဒမဲရှင် (၉) ဦးပါဝင်သော စုံစမ်းရေးကော်မတီကို ရွေးချယ်ရမည်။
- ၁၈။ ။ ထိုစုံစမ်းရေးကော်မတီ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံက အရွေးခံရသူတဦးသည် မိမိအရွေးခံရမှုအတွက် ငွေကြေးအကုန်အကျခံ၍ သွေးဆောင်ခဲ့သည်ဟု သဘောတူညီခဲ့လျှင် ၎င်းအရွေးခံရမှုကို တရားမဝင်ဟု ကြေညာ၍ ထိုအရွေးခံရသူကို သမဂ္ဂတာဝန်ခံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂၄)

ရာထူးများအတွက် အရွေးခံနိုင်ခွင့်များမှ တနှစ်တိတိ ရပ်စဲထားရမည်။

အခန်း (၁၈)

နည်းဥပဒေနှင့် ဘိုင်လောများ

- ၁။ ။ ဤသမဂ္ဂအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေကို မူတည်၍ နည်းဥပဒေနှင့် ဘိုင်လောများကို သမဂ္ဂအဖွဲ့အသီးသီးတို့က ကျနစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ကျင့်ထုံးတို့ အတူတူဖြစ်စေရန်အတွက် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။
- ၂။ ။ နည်းဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရာ၌ လည်းကောင်း၊ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ ထုတ်ပယ်ရာ၌ လည်းကောင်း နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံကသာ ပြုလုပ်နိုင်သည်။
- ၃။ ။ နည်းဥပဒေကို ယာယီပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ယာယီဖြည့်စွက်ထုတ်ပယ်ခြင်းများကို ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့က ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ များရှိသည်။

ဗကသဌာနချုပ်

ဤအုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်းဥပဒေကို ၁၃၀၈ ခု၊ ၁၉၄၆ ခု၊ ဇူလိုင်လ (၃) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ဗမာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ညီလာခံတွင် ဖတ်ကြားအတည်ပြုသည်။

(ပုံ)

ထွန်းညွန့်

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

ဗကသဌာနချုပ်

၁၃၀၈-၁၉၄၆ ခု၊ ဇူလိုင်လ (၃) ရက်နေ့ညီလာခံတွင် ရေးဆွဲအတည်ပြုခဲ့သော ဤအုပ်ချုပ်ရေး စည်းမျဉ်းဥပဒေကို ၁၉၄၈ ခု၊ ဇူလိုင်လ (၉) ရက်နေ့ (၆) ကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများညီလာခံတွင် ထပ်မံပြင်ဆင် နုတ်ပယ်ဖြည့်စွက်၍ ဖတ်ကြားအတည်ပြုသည်။

(ပုံ)

အောင်သိန်း

စည်းရုံးရေးမှူး

နောက်ဆက်တွဲ (၂၆)

INTERNATIONAL UNION OF STUDENTS

DEPT . LB/ JP / BS

PRAHA 23. XII. 1958

**Inter - University Consultative
Conference,
Rangoon University Students Union,
Union Building,
University of Rangoon,
Rangoon,
Burma.**

Dear Friends,

On the occasion of the Inter-University Consultative Conference we send you our greetings and hope that your conference will further consultative the unity of the Burmese students and intensify their efforts to improve education, to restore peace and safeguard the independence of your country, as well as strength their cooperation with the IUS and Students of other countries.

All member organizations of the IUS look with sympathy and admiration towards the Burmese students movements they highly appreciate your spirit of patriotism and determination to build and develop, together with your people your beautiful country. Your colleagues, particularly these in the newly independent countries of Asia and Africa, greatly count on your support and your contribution to their fight against colonialism and imperialism.

The IUS is aware of the active participation of the Burmese students in the fight for peace and for a ban of nuclear weapons. Undoubtedly it is a considerable contribution to the world peace movement and to the common cause of humanity.

The Vth congress of the IUS in Peking has expressly supported efforts of Burmese students to protect their democratic rights. Once again, we reiterate our full support for your struggle to improve education, to remove fully legacies of colonialism and to defend your national sovereignty and world peace.

Long Live the unity of students of the world 1.

Long Live the fraternal cooperation between the IUS and Burmese students.

**Sd/ Jiri Pelikan
President of the IUS**

နောက်ဆက်တွဲ (၂၈)

အဆင့်အမျိုးမျိုးရှိသော ဗမာသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဥက္ကဋ္ဌစာရင်း (၁၉၄၅-၁၉၅၈)

ဗမာသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဥက္ကဋ္ဌများ

ကိုသန်း (၁၉၄၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ)

ကိုသန်းထွန်း (၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ)

ကိုသန်းမောင် (၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ)

ကိုထွန်းညွန့် (၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လ)

ကိုသန်းကြွယ် (၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ)

ကိုသန်း (၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ)

ဗမာသ (တောတွင်း) ဥက္ကဋ္ဌ

ကိုတင်ရွှေ (၁၉၄၉ - ၁၉၅၀)

ဗမာသ (အဖွဲ့ချုပ်) ဥက္ကဋ္ဌ

ကိုအောင်သန်း (၁၉၄၉ - ၁၉၅၀)

ဗမာသ (သန့်ရှင်း) ဥက္ကဋ္ဌများ

ကိုစိန်ဘန်း (၁၉၅၁ - ၁၉၅၂)

ကိုဝင်းဖေ (၁၉၅၂ - ၁၉၅၃)

ဗမာသ (ကိုကိုကြီး-ကိုကိုလေးအဖွဲ့) ဥက္ကဋ္ဌ

ကိုကိုကြီး (၁၉၅၂ - ၁၉၅၃)

ဗမာသ (အီအက်စ်အို) ဥက္ကဋ္ဌများ

ကိုကြည်ညွန့် (၁၉၅၄ - ၁၉၅၅)

ကိုခင်မောင်နွယ် (၁၉၅၅ - ၁၉၅၆)

ဗမာသများအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌများ

ကိုလှဝင်း (၁၉၅၁ - ၁၉၅၂)

ကိုသိန်းအောင် (၁၉၅၂ - ၁၉၅၃)

ကိုခင်ကျော် (၁၉၅၃ - ၁၉၅၄)

ကိုခင်မောင်အုန်း (၁၉၅၄ - ၁၉၅၆)

ကိုဇော်ဝင်း (၁၉၅၆ - ၁၉၆၀)

ဗမာသများအဖွဲ့ချုပ်သစ် ဥက္ကဋ္ဌများ

ကိုဘိုးသာဘေး (၁၉၅၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ဧပြီလ)

မှတ်ချက်- ၁၉၆၂ ခု၊ မတ်လ (၃) ရက်နေ့အထိ ဗမာသများအဖွဲ့ချုပ်၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ကိုခင်မောင်အုန်း ဖြစ်ပြီး၊ ကိုခင်မောင်အုန်းကို တော်လှန်ရေးကောင်စီ အာဏာသိမ်းမှု ကြေညာချက်ကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌနေရာမှ ဖယ်ရှားကာ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ကိုသက်မှာ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသည်။ ယခုမှတ်တမ်းကိုမူ မူလမှတ်တမ်းပါအတိုင်း ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ

ဗ-က-သများ အဖွဲ့ချုပ် - ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေအစီရင်ခံစာ

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေဆိုသည်မှာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် အသက်လုံးသဖွယ် မရှိလျှင်မဖြစ်သော အရည်အချင်းတရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိနေသော အရပ်ရပ်အခြေအနေများ အပေါ်တွင် အရောင်ဟပ်၍ တည်ရှိနေသင့်သော အရာဖြစ်ပြီး အခြေအနေများ၏ ပြောင်းလဲပြုပြင်သွားရသည်နှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းပုံသည်လည်း ပြောင်းလဲသွားရပေသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံတွင် အစည်းအရုံး၏တာဝန်ရပ်များကို ဖော်ပြသည့် ရည်ရွယ်ချက်၊ သဘောထား၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဖွဲ့စည်းပုံ အသွင်လက္ခဏာ စသည့် အင်္ဂါရပ်များ ပါဝင်ရပေမည်။ ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၏ ရပ်တည်မှုနေရာအမှန်ကို ရရှိစေပြီး လှုပ်ရှားမှုလုပ်ငန်း၊ ဦးတည်ချက်၊ ညွှန်ပြချက်၊ ထိန်းသိမ်းပေးချက်များကို ရယူစေပေသည်။

ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေကို လေ့လာသော ပညာရေးအခြေအနေများ၊ ကျောင်းသားနှင့် ကျောင်းအနေအထားများကိုမှီ၍ ပညာရေးနှင့် နိုင်ငံတော် မည်သို့ဆက်သွယ်နေသည်၊ မည်သို့သော ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်၊ မည်သည့်သဘောထားနှင့် လုပ်ငန်းတို့ကို လုပ်ဆောင်အပ်သည်၊ လှုပ်ရှားမှု ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း မည်သို့တည်ဆောက်သင့်သည်၊ ဖွဲ့စည်းသင့်သည်၊ စည်းရုံးရေး သဘောထားပုံစံ စသည်ဖြင့် အဓိကလိုအပ်သော အကြောင်းတရားများကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ပညာရေးရာဇဝင်နှင့် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု တစ်ခုလုံးအပေါ်တွင် ယေဘုယျအခြေခံ၍ ဆွေးနွေးကြရန် ဖြစ်ပေသည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံးကို အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့အစိုးရတို့က သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် အင်္ဂလိပ် အုပ်ချုပ်မှုလက်အောက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံအဖြစ် ထားရှိကျရောက်စေခဲ့သည်။

မြန်မာ့စီးပွားရေးတစ်ခုလုံးသည် အင်္ဂလိပ်တို့အတွက် အသုံးချခြင်း၊ နယ်ချဲ့စနစ်အတွက် အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်စေပြီး ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးမှာ နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း၊ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်း တဖြည်းဖြည်း နိမ့်ကျလာရကာ ဆင်းရဲသား ပြည်သူဘဝသို့ ဆိုက်ရောက်စေခဲ့သည်။ ကိုလိုနီစီးပွားရေး၊ ကျွန်ုပ်တို့စီးပွားရေးသည် မည်သည့် နယ်ချဲ့စနစ်အတွက် မဆို အသက်ရှည်ရေးသာ ဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်စသည့် အရင်းရှင်နိုင်ငံကြီးများ၏ အရင်းရှင်စနစ် တိုးတက်လာမှုကြောင့် ကုန်ပစ္စည်း ပိုလျှံမှု၊ ကုန်ကြမ်းများ ရယူလိုမှု၊ ကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းချရန် ဈေးကွက်လိုလားမှု ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် ဈေးကွက်များ ရှာရင်း ကိုလိုနီနယ်ပယ်များကို ရှာဖွေလှည့်လည်မှု နယ်ချဲ့စနစ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရပေသည်။

သင်ကြားနေရသော ပညာရေးသည် မလွတ်လပ်သော အချုပ်အချယ်အနှောင်အဖွဲ့ခံထားရသော ကျွန်ုပ်တို့စီးပွားရေးနှင့် တပါတည်း ကျွန်တောင်းများ ထုတ်လုပ်ရေးသာဖြစ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားသား နယ်ချဲ့သမားအစိုးရ အုပ်စိုးမှုစက်ယန္တရား လည်ပတ်နိုင်ရေးကိုသာ ရည်ရွယ်ခဲ့ပေသည်။ နိုင်ငံအကျိုးကို စွမ်းဆောင်နိုင်ရန်၊ အမျိုးသားစွမ်းအားကို ကြီးမားလာစေရန်၊ အမျိုးသား ယဉ်ကျေးမှုအင်အားစုကြီးဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ရမည်ဖြစ်သော ပညာရေးစခန်းတွင် ရပ်တည်ခွင့်မရဘဲ နယ်ချဲ့အစိုးရတို့ ပေးသမျှကိုသာ ရယူနေရသော ပညာရေးသာ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

လွတ်လပ်သောနိုင်ငံဖြစ်လာရေး၊ လွတ်လပ်သောသခင်ပညာရေး (ဝါ) အမျိုးသားပညာရေးကို ဆက်စပ်၍ နယ်ချဲ့ခေတ် အခြေအနေများက တောင်းဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသားပညာရေး တည်ဆောက်ရေး ကြွေးကြော်သံနှင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ကြွေးကြော်သံသည် တထပ်တည်း ဖြစ်လာခဲ့ရပေသည်။

ပြည်သူတို့နှင့် ကျောင်းသားလက်တွဲ၍ ဤတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်ပေရာ ပညာရေးချုပ်ချယ်မှုများအား ကျောင်းသားများက စတင်၍ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်လျက် ဗမာတပြည်လုံး အင်္ဂလိပ်လက်အောက် ကျရောက်ပြီးနောက် (၃၅) နှစ်အကြာ ၁၉၂၀ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ယင်းအရေးတော်ပုံကြီး၏ နောက်ဦးကား အမျိုးသားတက္ကသိုလ်နှင့် အမျိုးသားကျောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ "The Voice of Young Burma" ခေါင်းစဉ်ဖြင့် သပိတ်စခန်းမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ကြေညာချက်အရ "အမိမြန်မာပြည်ကို ချစ်ရန်၊ လူမျိုး၏ပိုမိုအရာ ရောက်သော အရေးကိစ္စများတွင် ကိုယ်ကျိုးကို ဖြတ်ပစ်နိုင်ရန်နှင့် သေသော်လည်း မိမိအမျိုးကိုချစ်သောစိတ်နှင့် သေနိုင်ရန် တို့သည် ဗဟန်းရှိ အမျိုးသားကျောင်းများ၏ ဟုန်းဟုန်းတောက် ရည်ရွယ်ချက်များဖြစ်သည်" စသည်ဖြင့် အမျိုးသားပညာရေးကို လမ်းညွှန်သည့် သဘောထား အယူအဆများကို လေ့လာရရှိပေမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအတွက် ကိုလိုနီဆန့်ကျင်ရေးမျိုးစေ့ကို အခိုင်အမာချနိုင်သော ကာလဖြစ်ခဲ့သည်။ (၂၀) ရာစုနှစ်အစောပိုင်း ဗုဒ္ဓကလျာဏယုဝအသင်းသည် ဦးစွာပထမ အမျိုးသားစိတ်ဓါတ်ကို ဖော်ထုတ်အားဖြည့်သောအနေနှင့် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ် ၁၉၁၄-၁၈ ခုနှစ် ဥရောပတွင် လွတ်မြောက်ရေးစစ်ပွဲများသည် မြန်မာပြည်၏ နိုင်ငံခြားစိုးမိုးမှု ဆန့်ကျင်ရေးအား ကြီးမားစွာကူညီပေးခဲ့သည့်အပြင် ဗုဒ္ဓကလျာဏယုဝအသင်းနေရာတွင် တဆင့်မြင့်၍ ဗမာအမျိုးသားဗဟို ကောင်စီဖြစ်ပေါ်လာပြီး ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် ညီလာခံများခေါ်ဆိုကာ ပြုပြင်ရေးကို တောင်းဆိုခြင်းနှင့် ဗမာလွတ်လပ်ရေး ပြဿနာ များကို ကိုင်တွယ်ခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းများသည် ကိုလိုနီဖိနှိပ်မှုအား မခံမရပ်နိုင်လွန်းသော ပြည်သူများ၊ ကျောင်းသားများ သပိတ်အပါအဝင် လှုပ်ရှားမှုကြီးကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ၁၉၂၀-၂၂ ခုနှစ် အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုများနှင့် တပါတည်း (ဂျီစီဘီအေ) ဝံသာနုအသင်း၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲလာစေခဲ့သည်။

မြန်မာလွတ်လပ်ရေး ရာဇဝင်မှတ်တိုင်ကြီးဖြစ်သည့် အမျိုးသားအောင်ပွဲနေ့ကို ဖိနှိပ်မှုအခက်အခဲများ အကြားမှ မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားကျောင်းများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားစည်းရုံးရေးနှင့် ကျောင်းသား သမဂ္ဂများ လိုအပ်လာကြောင်း အခြေအနေက ညွှန်ပြခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများတွင် တာဝန်မဲ့ အချောင်ရေသာခိုလိုစိတ်များ မဝင်သင့်ကြောင်း၊ နယ်ချဲ့သမားများ၏ လှည့်စားဖြားယောင်းမှုများအား နားမယောင်သင့်ကြောင်း၊ အမျိုးသားအင်အားစုများ ညီညွတ်သင့်ကြောင်း သင်ခန်းစာကောင်းများ ပေးအပ်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၃၀-၃၂ ခုနှစ် ဆရာစလယ်သမား သူပုန်ထသည့် လှုပ်ရှားမှုများသည် ဗမာလူ့အဖွဲ့အစည်းအား နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင် ရေးအတွက် ပြတ်သားရှင်းလင်းသော လမ်းကို ခင်းကျင်းပေးခဲ့သည်။ ကျောင်းသားများအနေနှင့် မှန်သော နယ်ချဲ့ကိုလိုနီ စနစ်ဆန့်ကျင်ရေး သဘောထားကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၃၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၉) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို တိုက်ပွဲများကြားမှ တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်တွင် ပထမဦးဆုံးသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂဖြစ်၍ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေတွင် ပါသည့် “ကျောင်းသားများ၏ လူမှုရေးဘဝတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး၊ လွတ်လပ်ရေး ဖြတ်နိုးသည့်စိတ်ဓါတ် ပေါ်ပေါက်ရေး၊ ကျောင်းသားများ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ သိရှိရေး” စသည့် ရည်ရွယ်ချက်များကို လုပ်ဆောင်ခဲ့လေသည်။

တကသသည် မျက်နှာဖြူကျောင်းအုပ်နှင့် အစိုးရ၏လှည့်စားမှုဖြင့် အသွင်ပျက်ခဲ့ရာ သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်များသည် အလုပ်ကောင်းရရေး တကိုယ်ကောင်းစိတ် ဓွေးမြူရေး စသည့် သခင်ပညာရေးလှုပ်ရှားမှုများ ပျက်စေနိုင်သည့် ချို့ယွင်းချက်များ ကို ပြုပြင်ဆင်ခြင်ကြသည်ကို ဝမ်းနည်းစွာတွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် မီးတုတ်ကျောင်းသားများ၏ ကြိုးပမ်းချက်အရ ကျောင်း သားအရေး၊ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးတို့ကို လုပ်ဆောင်ရမည်ဟူသော အသိတရားဖြင့် သမဂ္ဂကို ပြန်၍ ခေါင်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။

ဤလမ်းခရီးကို ဖြတ်သန်းလှုပ်ရှားရင်း သခင်ပါတီ၊ တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့် ပူးတွဲဆက်စပ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၃၆-၃၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာတပြည်လုံးမှ ကျောင်းသားများကို စုစည်းနိုင်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ကာ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဂျူဗလီ ဟော ညီလာခံတွင် မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် စနစ်ကျသော ကျယ်ပြန့် သော ကျောင်းသားများအား တည်ငြိမ်မှန်ကန်စွာ စုစည်းနိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံမရှိဟု ယူဆနိုင်ပေသည်။

၁၉၃၈ ခုနှစ် (၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ) သည် နယ်ချဲ့စနစ်အား ဒုတိယအကြိမ် ပြင်းထန်စွာ ထိုးနှက်သော တိုက်ပွဲသို့ အရည်အချင်းအရ ကူးပြောင်းလာခဲ့သည်။ ရေနံမြေအလုပ်သမားများ၊ သာယာဝတီလယ်သမားများနှင့် ကျောင်းသား တို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုသည် တိုက်ပွဲအင်အားဖြစ်လာကာ ဗမာလွတ်လပ်ရေးအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးမည့် အခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။ နယ်ချဲ့နှင့် ဖောက်ပြန်ရေး ရုပ်သေးအစိုးရတို့၏ လက်ချက်ဖြင့် ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျဆုံးခဲ့ရသည်။

ဗကသ၊ တကသနှင့် ရန်ကုန်ခရိုင်ကျောင်းသားများ၏ ညီညွတ်သောလှုပ်ရှားမှုကို ကျောင်းသားများကအရယူ နိုင်ခဲ့ သည်။ ကိုလိုနီစနစ်မှ လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲဝယ် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးတပ်ပေါင်းစု အမြဲတေအရင်းအမြစ်ကို ဦးစွာရယူခဲ့ သော ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံသည် မြန်မာလူမှုတော်လှန်ရေးတွင် ကြီးမားလှသော အခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၄၁ ခုနှစ်မှ စတင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ဗမာတပ်သားကောင်း များအဖြစ် တပ်ဦးမှ ကျောင်းသားလူငယ်များ ပါဝင်နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ သမဂ္ဂများ၏ စည်းရုံးရေးအင်အားကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်ကို ကျယ်ပြန့်သော ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးအမျိုးသားတပ်ပေါင်းစု အနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ရာတွင် ကျောင်းသားခေါင်း ဆောင်ဟောင်းများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည် ထိရောက်လှပေသည်။

ဖက်ဆစ်ဂျပန် လက်ထက်တွင်ပင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၏အရှိန်အဝါကို မရမနေ ထိန်းသိမ်း ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး မြန်မာပြည်သို့ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီအစိုးရသည် အိန္ဒိယပြည်၊ ဆင်းမလားမြို့မှ ပြန်လည်ပြောင်း ရွှေ့လာပြီး ဆင်းမလားပညာရေးစီမံကိန်း အသွင်တမျိုးသော ကိုလိုနီကျွန်ပညာရေးကို ယူဆောင်သွတ်သွင်းခဲ့ပြန်သည်။ ကျောင်း သားနှင့် ပြည်သူတို့တွင် ဗမာလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲနှင့် သခင်ပညာရေး ဒီမိုကရေစီပညာရေး လမ်းညွှန်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

ရန်ဖြစ်လာခဲ့၍ ဗကသ၊ တကသ၊ ရကသစသည့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ပြန်လည်၍ တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းပြန်သည်။

အဓိကတာဝန်ကြီးအဖြစ် လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆိုချက်ကို အပြင်းအထန်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် အထွေထွေသပိတ်ကြီးနှင့် နယ်ချဲ့သမားအင်္ဂလိပ်အစိုးရအား အကျပ်ကိုင်တိုက်ခိုက်သော လှုပ်ရှားမှုတွင် တပြည်လုံးမှ ကျောင်းသားများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့ပေသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပြည်လုံးကျွတ် ကျောင်းသားသပိတ်တို့ကို ဗကသ၏ ခေါင်းဆောင်မှုဖြင့် ဆင်နွှဲကာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ အင်္ဂလန်၌ အရေးဆိုနေသည့် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကို အလေးတင်း ပေးခဲ့နိုင်သည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၄) ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရရှိကြောင်း ကြေညာနိုင်ရန် အင်္ဂလန်အစိုးရ ကို အကျပ်ကိုင် တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့လေသည်။ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် လွတ်လပ်ရေးထိန်းသိမ်းရေး တာဝန်များ နှင့်တပါတည်း အမျိုးသားတည်ဆောက်ရေး၊ အမျိုးသားပညာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအနေဖြင့် ဆက်လက် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပေသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် မတ်လတွင် စတင်၍ ပြည်တွင်းစစ်ကြီး ဖြစ်လာရကာ ဗမာ့ပညာရေးအတွက် ရင်လေးဖွယ် အဖြစ်နှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ဤလုပ်ငန်းများနှင့်အတူ ဗကသဌာနချုပ်နှင့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂအချို့သည် လက်နက်ကိုင်စွဲသည် အထိ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ရသည်။

သမဂ္ဂများ၏ ကျောင်းသားတာဝန်နှင့် အမျိုးသားနိုင်ငံရေး တာဝန်များတပေါင်းတည်း လုပ်ဆောင်ခြင်းကို မလိုလားသောလူတစ်စု၏ ကြိုးပမ်းချက်အရ သန့်ရှင်းအမည်ခံ ဗကသစင်ပြင်တခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်ရေး၊ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး သဘောထားရှိသော ဗကသ၏ မှန်ကန်သော ခေါင်းဆောင်မှုကြောင့် သန့်ရှင်း ကျောင်းသားများ၏ စင်ပြိုင် ဗကသသည် ၁၉၅၀- ၅၁ ခုနှစ်တွင် ညီလာခံ မခေါ်နိုင်တော့ဘဲ ကျောင်းသားထုနှင့် အဆက်ပြတ်ကာ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရပေသည်။

တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားလောကတွင် တွယ်ကပ်နေသေးသည့် သန့်ရှင်းအမည်ခံ ကျောင်းသားအနွယ်တို့ သည်လည်း မူမမှန်သော ခေါင်းဆောင်မှုကြောင့် ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် တကသအခွင့်အာဏာမှ ကျောင်းသားထု၏ ဝိုင်းပယ်မှုကို ခံယူခဲ့ရသည်။ ကျန်ရှိနေသေးသည့် သန့်ရှင်းကျောင်းသား အင်အားစုသည်လည်း ပြင်းထန်သော ကျောင်းသားတိုက်ပွဲအတွင်း၌ ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရပေသည်။

၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ်တွင် တပြည်လုံးရှိ ကျောင်းသားများအား ပြန်လည်စုစည်းရန် အခြေအနေများအရ ကျောင်းသားစည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို ပြင်ဆင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ရင်း ၁၉၅၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် (ABFSU) ကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်း၍ ဖြစ်ပေါ်နေသော အမျိုးသားအခြေအနေများအရ-

(၁) နယ်ချဲ့ပဒေသရှင်ဆန့်ကျင်ရေး

(၂) ဒီမိုကရေစီပညာရေး

(၃) ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး

စသောရည်ရွယ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့်တကွ လုပ်ကိုင်ခဲ့သော်လည်း တပြည်လုံးကို လွှမ်းခြုံသော အနေအထားမရှိခဲ့ပေ။ လူမျိုးစုကျောင်းသားသမဂ္ဂများအပါအဝင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် အတိုင်းအတာအထိ မကျယ်ပြန့်သော ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံဥပဒေနှင့် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့ရပေသည်။ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်သမဂ္ဂများနှင့် ညီညွတ်စွာ လက်တွဲမှုများကို ရယူနိုင်သော်လည်း အဖွဲ့ချုပ်သည် နေရာအမှန်တွင် မရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပေ။ အထူးသဖြင့် တန်းမြင့် ကျောင်းသားများကို အခြေခံ၍ ဖွဲ့စည်းထားသော သမဂ္ဂသဖွယ် လုပ်ဆောင်သွားခဲ့လေသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ ယနေ့တိုင် တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများတွင် ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ညီညွတ်သော ခေါင်းဆောင်မှုရယူနိုင်ရန် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ် တက္ကသိုလ်အောက်တိုဘာ ကျောင်းတလပိတ်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ဖဆပလအစိုးရ ပညာရေးလောကအပေါ် မှားယွင်းခဲ့သော သဘောထားအပြုအမူအား တုံ့ပြန်နိုင်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေး ပြိုကွဲစေသည့် ဆိုရှယ်လစ် ဒီအက်စ်အို အမည်ခံ ကျောင်းသားတစ်စု၏ ဖန်တီးမှုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်မှာ တက္ကသိုလ် အတိုင်းအတာတွင်သာမက တပြည်လုံးအနေနှင့် စည်းရုံးရေးဆင်းကာ ဗကသ စင်ပြိုင်ထောင်သည် အထိဖြစ်ခဲ့ပေသည်။

သို့သော် မမှန်မရိုးသားသော ဒီအက်စ်အိုတို့သည် မည်မျှပင် ငွေအာဏာအခွင့်အရေးတို့ကို အသုံးပြုသော်လည်း ကျောင်းသားထုသည် ၎င်းတို့အား မှန်ကန်စွာမြင်လာပြီး အဆက်ဖြတ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ဒီအက်စ်အိုတစ်လံ ကျောင်းသားရဲခေါင်အဖွဲ့သည် ကျောင်းသားလောကတွင် အခြေပြုပြန်သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ဖျက်သိမ်းရေးအမိန့်အား ဆန့်ကျင်၍ သမဂ္ဂတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး တာဝန်များကို ဖိနှိပ်မှုနှင့်အကျပ်အတည်းများကြားမှ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၅၅ ခုနှစ် ပထမဦးစီးညီလာခံအား မန္တလေးမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့၍ လှုပ်ရှားမှုကို သုံးသပ်ကာ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် သန့်ရှင်းဖဆပလ အုပ်ချုပ်ရေးခေတ်၌ ကျောင်းသားများပညာရေးနှိုးနှောဖလှယ်

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

ပွဲ အပြီး ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ဒုတိယတိုးချဲ့ ဦးစီးညီလာခံခေါ်ဆိုကာ အဖွဲ့ချုပ်၏ စည်းရုံးရေးသဘောထားပုံစံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဖွဲ့ကြီးမားကျယ်ပြန့်နိုင်ရေးကို ဦးတည်သော ဤဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေကို ယာယီအားဖြင့် အတည်ပြုခဲ့ပေသည်။

ယင်းအဖွဲ့အစည်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်များမှာ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ ကျောင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေး၊ လွတ်လပ်ရေး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ကို အခြေခံထား၍ တပြည်လုံးလွှမ်းခြုံ ကိုယ်စားပြုသောအဖွဲ့ ချုပ်ကြီး ဖြစ်လာစေရေးကို အသွင်ဆောင်စေခဲ့သည်။

လက်ရှိယာယီ အတည်ပြုထားသော ဖွဲ့စည်းပုံ၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ပုံစံများသည် လက်ရှိဖြစ်ရပ်များနှင့် စပ်ဟပ်နေ ၍ အမျိုးသားကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်း **National Students Organisation (or) National Union of Students** တစ်ခုဖြစ်လာရေးသို့ ဦးတည်ခဲ့ပေသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှ စ၍ ကမ္ဘာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ **I.U.S (International Union of Students)** နှင့် တရားဝင်ဆက်သွယ်လာခဲ့ရာ ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်၏ နိုင်ငံတကာကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ အကျိုးပြု စေမည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ပုံစံများကိုလည်း ဤစည်းမျဉ်းဥပဒေတွင် ညွှန်ပြထားပေသည်။

ယနေ့ ကျောင်းသားထုတစ်ရပ်လုံးကို လွှမ်းခြုံသည့် ကိုယ်စားပြုသည့် စည်းရုံးရေးပုံစံအတွက် တန်းမြင့်ကျောင်းများ၊ ခရိုင်မြို့နယ်သမဂ္ဂများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာသင်ကျောင်းများ၊ စက်မှုလက်မှုကျောင်းများ၊ ကောလိပ်ကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများနှင့် လူမျိုးစုကျောင်းသားများကိုပါ အခြေခံထားသော ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေဖြစ်သည်။

အနာဂတ်ဗမာပြည်၏ ကျောင်းသားများအတွက် တစ်ခုတည်းသော အကျယ်ပြန့်ဆုံးသော အမျိုးသားကျောင်းသား အဖွဲ့အစည်းကြီး တစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ရေး၊ တည်ဆောက်နိုင်ရေးကို ရည်မှန်း၍ ဤညီလာခံကြီးတွင် အခြေချပေးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဗမာ့ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုတွင် ထူးခြားလာသော သဘောကို ဆောင်ယူနေသည့် ဤဖွဲ့စည်းပုံအား ရဲဘော်တို့ အတွေ့အကြုံ ကောင်းများကို ရင်းနှီးစွာလှည့်ကြည့် ဆွေးနွေးဝေဖန် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် ကြစေလိုသည်။ ဤညီလာခံကြီးမှ တစ်နက် အတည်ပြု ကြရန် ဖြစ်ပေသည်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်
ကျောင်းသားသမဂ္ဂအဆောက်အဦ
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်မြို့

နေ့စွဲ- ၁၉၆၀ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၁၉) ရက်

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်

၏

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ

အခန်း (၁)

အမည်

၁။ ဤအဖွဲ့ကို “ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်” ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။ အတိုကောက်အားဖြင့် “ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်” ဟု ခေါ်ဝေါ်လိမ့်မည်။

အခန်း (၂)

ရည်ရွယ်ချက်များ

- ၂။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်သည်။
- (က) ဒီမိုကရေစီပညာရေး တည်ဆောက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရန်၊
 - (ခ) ကျောင်းသားများအား ကာယ၊ ဉာဏ၊ စာရိတ္တ၊ မိတ္တဗလများနှင့် ပြည့်စုံစေပြီး ပြည်ချစ်စိတ်ဓါတ်ကို မွေးမြူဖွံ့ဖြိုးစေကာ တိုင်းပြည်နှင့်လူ့ဘောင်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်စေရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊
 - (ဂ) ကျောင်းသားအခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရန်၊
 - (ဃ) အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊
 - (င) လွတ်လပ်ရေး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊
 - (စ) ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်၊
 - (ဆ) နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးတွင် အားပေးဆောင်ရွက်ရန်၊
 - (ဇ) ဗမာနိုင်ငံကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ရန်၊ ကမ္ဘာတဝှမ်းရှိကျောင်းသားများ၊ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရင်းနှီးစွာ ဆက်သွယ်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန်။

အခန်း (၃)

လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ၃။ အထက်ပါ ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်ရေးအတွက် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်သည် အောက်ပါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မည်။
- (က) ဒီမိုကရေစီပညာရေးကို တည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် ပညာရေးကို ပိုမိုအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများ၊ နှီးနှောဖလှယ်ဆွေးနွေးမှုများ၊ ညီလာခံများ တောင်းဆိုချက်များအားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
 - (ခ) ကစားခုန်စားပြိုင်ပွဲများကို ကျင်းပပေးခြင်း။
 - (ဂ) ကစားခုန်စား လေ့ကျင့်မှုများကို အားပေးခြင်း။
 - (ဃ) ကျောင်းသားတိုင်း၏ ပညာလေ့လာဆည်းပူးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ လိုအပ်သမျှ အကူအညီများကို ပေးခြင်း၊ ဆွေးနွေးရန် အဖွဲ့ငယ်များကို ဖွဲ့စည်းဦးဆောင်ခြင်း။
 - (င) စကားရည်လှပွဲများ၊ စာစီစာကုံးပြိုင်ပွဲများ၊ ဟောပြောပွဲများကို ကျင်းပပေးခြင်း။
 - (စ) စာသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း။
 - (ဆ) စာကြည့်တိုက်များ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း၊ စာစောင်များ ထုတ်ဝေမှုတို့ကို ဦးစီးပြုလုပ်ပေးခြင်း။
 - (ဇ) စည်းကမ်းကို ရိုသေအောင်လေ့ကျင့်ပေးခြင်း။
 - (ဈ) ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်ရေး၊ စိတ်ဓာတ် မြင့်မြတ်ရေး၊ အများနှင့်ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ နေတတ်ရေး စသော စိတ်ဓါတ်များကိုသွင်းပေးခြင်း။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

- (ည) လုပ်အားကို ရိုသေသော စိတ်ဓါတ်၊ အလုပ်ကို ချစ်မြတ်နိုးသော စိတ်ဓါတ်များ ရရှိအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- (ဋ) စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ရသောအလုပ်၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းအလုပ်၊ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးစီးဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဌ) အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု၊ တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှုများကို လေ့လာမှုကို အားပေးခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုပွဲတော်များ၊ ပြိုင်ပွဲများ အသီးသီး ကျင်းပပေးခြင်း။
- (ဍ) လွတ်လပ်ရေး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေး၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး၊ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး စသော အရေးကိစ္စများတွင် ကျောင်းသားနှင့် အမျိုးသားအကျိုးအတွက် ဖြစ်ပါက ကျောင်းသားဆန္ဒ ကျောင်းသားအားနှင့် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဎ) မြန်မာတနိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးကို ကျောင်းသားအမြင်၊ ကျောင်းသားဆန္ဒ၊ ကျောင်းသားအင်အားတို့ဖြင့် ကျောင်းသားထုကိစ္စများတွင် ပူးတွဲဆောင်ရွက်ကြခြင်းဖြင့် ခိုင်မာစွာတည်ဆောက်ခြင်း။
- (ဏ) လူငယ်၊ အမျိုးသမီး အင်အားစုများနှင့် အကျိုးတူကိစ္စများတွင် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (တ) ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (International Union of Students) နှင့် တရားဝင်ဆက်သွယ်၍ ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးရှိ ကျောင်းသားများနှင့် ချစ်ကြည်စွာ လက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ထ) အိမ်နီးနားချင်းတိုင်းပြည်များနှင့် အာရှတိုင်းပြည်များမှ ကျောင်းသားများနှင့် အထူးချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံခြင်း။
- (ဒ) ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆသော အခြားလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခန်း (၄)

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ဝင် ဖြစ်မှု

- ၄။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်သို့ အဖွဲ့လိုက် ဆက်သွယ်ပါဝင်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- ၅။ ။ အဖွဲ့လိုက်ပါဝင်ရမည့် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်ဝင်များမှာ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၊ ကောလိပ်သမဂ္ဂများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကျောင်းများမှ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၊ ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစု ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၊ ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၊ မြို့နယ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများတို့ ဖြစ်သည်။
- ၆။ ။ အဖွဲ့လိုက်ပါဝင်ကြသည့် ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ သမဂ္ဂဝင်များသည် ပုဂ္ဂိုလ်အရလည်း အလိုအလျောက် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်ဝင်များ ဖြစ်လာကြသည်။
- ၇။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်ဝင်များ၏ အခွင့်အရေးများမှာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်၊ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် မဲပေးနိုင်ခွင့်၊ အရွေးခံနိုင်ခွင့်နှင့် အချို့သောအခွင့်အရေးများတွင် ဦးစားပေးရရှိနိုင်ခွင့်တို့ ဖြစ်သည်။
- ၈။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်ဝင်များ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများမှာ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေကို လက်ခံလိုက်နာခြင်း၊ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတ်မှတ်ထားသော သမဂ္ဂဝင်ကြေး နှစ်စဉ်ကြေးများကို ပေးဆောင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။
- ၉။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်ဝင်များသည် နုတ်ထွက်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ နုတ်ထွက်သော အဖွဲ့အစည်းကို လက်ခံရာတွင် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က ယာယီလက်ခံနိုင်သည်။
- ၁၀။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်ဝင်များကို သမဂ္ဂနှင့်ပတ်သက်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ပစ်နိုင်သည်အထိ အပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်သည်။ အပြစ်ဒဏ်ကိုမကျေနပ်လျှင် အဆင့်မြင့်သော သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့မှသည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံအထိ အယူခံခွင့်ရှိသည်။
- ၁၁။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လက်ခံခြင်း၊ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှထုတ်ပယ်ခြင်း စသောကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသည် အာဏာအပိုင်ဆုံး ဖြစ်သည်။

အခန်း (၅)

ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်ဖွဲ့စည်းပုံ

- ၁၂။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်သည် တနိုင်ငံလုံးရှိ ကျောင်းသားများကို အဖွဲ့အစည်းအလိုက် စုစည်းထားသော အဖွဲ့ချုပ် ဖြစ်သည်။
- ၁၃။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်ဖွဲ့စည်းပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။
 - (က) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

- (ခ) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်
- (ဂ) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့
- (ဃ) အဖွဲ့လိုက်ဆက်သွယ်သောကျောင်းသားသမဂ္ဂများ
- (င) ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစုကျောင်းသားသမဂ္ဂများ
- (စ) ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ
- (ဆ) မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ

အခန်း (၆)

နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ (ကွန်ဂရက်)

- ၁၄။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသည် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်တွင် အာဏာအပိုင်ဆုံး ဖြစ်သည်။
- ၁၅။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်သည်။
 - (က) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ
 - (ခ) အဖွဲ့လိုက်ဆက်သွယ်ထားသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
 - (ဂ) ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစုကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
 - (ဃ) ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
 - (င) မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
- ၁၆။ ။ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ အချိုးအစားကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က သင့်လျော်သလို သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- ၁၇။ ။ ညီလာခံကို သာမန်အားဖြင့် (၁၈) လ တကြိမ် ကျင်းပရမည်။ သို့သော် လုံလောက်သောအကြောင်းရှိလျှင် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က ရွှေ့ဆိုင်းခေါ်ယူနိုင်သည်။
- ၁၈။ ။ ညီလာခံခေါ်ယူရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အချိန်၊ နေ့ရက်၊ စည်းမျဉ်းများကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- ၁၉။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်လျှင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံတွင် တင်ပြကန့်ကွက် နိုင်သည်။
- ၂၀။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ သုံးပုံတပုံရှိသော အဖွဲ့လိုက် ဆက်သွယ်ထားသော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများက တောင်းဆို လျှင် ညီလာခံကို ခေါ်ဆိုပေးရမည်။
- ၂၁။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံတွင် အောက်ပါကိစ္စများကို တင်ပြဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။
 - (က) ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်နှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စများ။
 - (ခ) ကျောင်းသားများအား သက်ရောက်ထိခိုက်နိုင်သည့် တနိုင်ငံလုံး၊ တမျိုးသားလုံးနှင့် တကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အရေးကိစ္စများ။
- ၂၂။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာကို ညီလာခံတွင် တင်သွင်းရမည်။
- ၂၃။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ညီလာခံတွင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ ရွေးကောက်ခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ကသော် လည်းကောင်း၊ ညီလာခံကသော် လည်းကောင်း ပြုလုပ်ရမည်။
- ၂၄။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသည် တက်ရောက်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် ဦးရေ၏ ထက်ဝက်နှင့် တဦးပို၍ တက်ရောက် လျှင် တရားဝင်ထမြောက်သည်။

အခန်း (၇)

နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်

- ၂၅။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်သည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ (ကွန်ဂရက်) မှ လွဲလျှင် အာဏာအပိုင်ဆုံး ဖြစ်သည်။
- ၂၆။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်တွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သည်။
 - (က) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ
 - (ခ) အဖွဲ့လိုက်ဆက်သွယ်သော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
 - (ဂ) ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစုကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
 - (ဃ) ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
 - (င) မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ
- ၂၇။ ။ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ အချိုးအစားကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က သင့်လျော်သလို သတ်မှတ်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

၂၈။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်ကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က နှစ်ပတ်လည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ (ကွန်ဂရက်) နှစ်ခု အကြားတွင် သာမန်အားဖြင့် တနှစ်လျှင် တကြိမ် ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဖရင့်ကို ရွှေ့ဆိုင်းထားခြင်းသော် လည်းကောင်း၊ အရေးပေါ်ကွန်ဖရင့်အဖြစ် ခေါ်ယူခြင်းကိုသော် လည်းကောင်း ပြုလုပ်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၂၉။ ။ သတ်မှတ်ထားသော ဦးရေ၏ ထက်ဝက်ထက် တဦးပို၍ တက်ရောက်လျှင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်သည် တရားဝင် အထမြောက်သည်။

၃၀။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်တွင် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ၏ လုပ်ငန်းများကို စစ်ဆေးဝေဖန်ခြင်း၊ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်နှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စများကို တင်ပြဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

၃၁။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်သည် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့အား ယာယီအားဖြင့် ဖြုတ်ချခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဗကသ များအဖွဲ့ချုပ်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေကို ယာယီအားဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၃၂။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံတွင် အယူခံနိုင်သည်။

၃၃။ ။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်မှ ယာယီပြောင်းလဲထားသော ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းများသည် လည်းကောင်း၊ ယာယီပြင်ဆင်ထားသော ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေသည် လည်းကောင်း၊ နောင်တွင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ (ကွန်ဂရက်) ၏ အတည်ပြုမှုကို မရလင့်ကစား ထိုကြားကာလတွင် တရားဝင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

အခန်း (ဂ)

ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့

၃၄။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ (ကွန်ဂရက်) နှင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်တို့ ပြီးလျှင် အာဏာ အပိုင်ဆုံးဖြစ်၍ ဤဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေက ခွင့်ပြုထားသမျှသော ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ ကိစ္စတို့ကို ဆုံးဖြတ်ဆောင် ရွက် ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လက်အောက်ခံသမဂ္ဂများ၏ ကိစ္စများတွင်လည်း အကြံပေးခွင့်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။

၃၅။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သည်။

(က) ဥက္ကဋ္ဌ

(ခ) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌများ

(ဂ) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

(ဃ) အတွင်းရေးမှူးများ

မှတ်ချက်- ဗဟိုအမှုဆောင်ဦးရေနှင့် ဌာနများကို ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့က သင့်တော်သည်ဟု ယူဆသည့်အတိုင်း သတ်မှတ်နိုင် ခွင့်ရှိသည်။

၃၆။ ။ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌများနှင့် အတွင်းရေးမှူးများမှာ ခရိုင်မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ ဆိုင်ရာအတွက် တဦးစီ၊ တက္ကသိုလ် များဆိုင်ရာအတွက် တဦးစီ၊ ကောလိပ်များဆိုင်ရာအတွက် တဦးစီ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ကျောင်းများအတွက် တဦးစီ၊ ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစုကျောင်းသားများဆိုင်ရာအတွက် တဦးစီနှင့် အခြားလိုအပ်သော ဌာနကြီးများအတွက် အတွင်းရေး မှူး တဦးစီတင်မြှောက်ရန်ဖြစ်သည်။

၃၇။ ။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဌာနကြီးများနှင့် ဘဏ္ဍာရေး၊ စည်းရုံးရေး၊ ပြန်ကြားရေး စသောဌာနများအတွက် လုပ်ငန်းကျယ်ပြန့် နိုင်ငံခြားစေရန်အတွက် ဗျူရိုများဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၃၈။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် အရေးပေါ်လုပ်ငန်းများအတွက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၃၉။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သာမန်အားဖြင့် တလလျှင်တကြိမ် အစည်းအဝေး ကျင်းပရမည်။

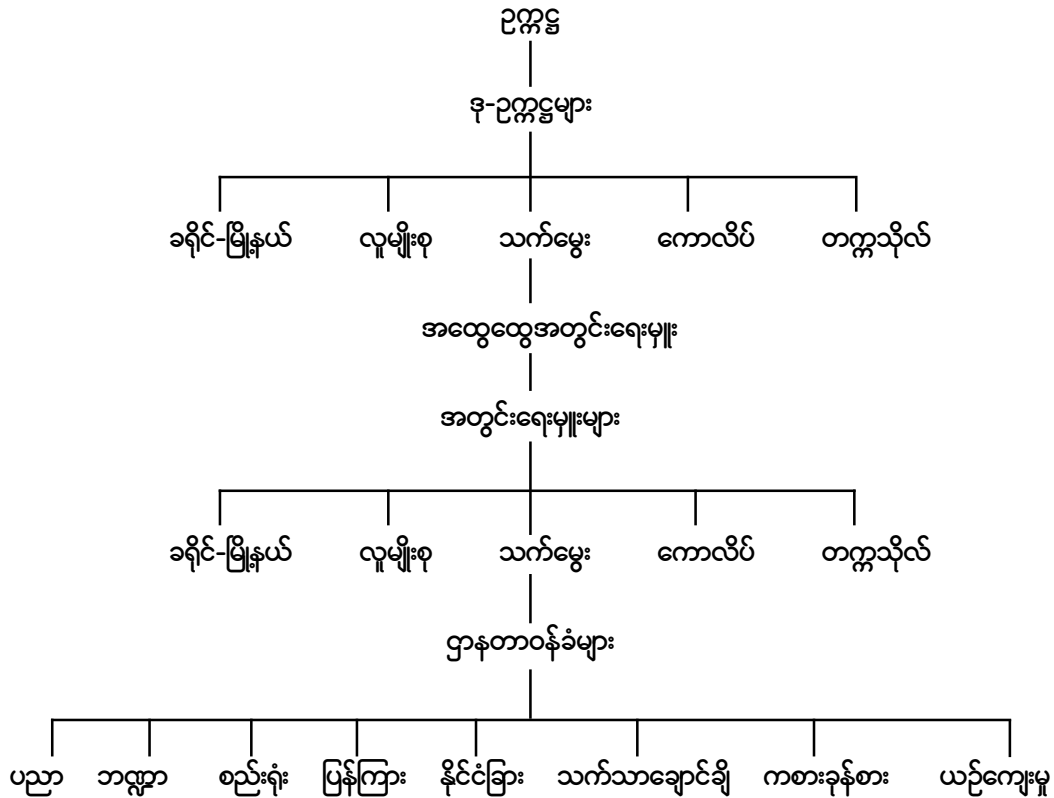
၄၀။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ၏ လေးပုံတပုံက တောင်းဆိုလျှင် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို ခေါ်ဆိုပေး ရမည်။

၄၁။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် ဦးရေ၏ထက်ဝက်ထက် တဦးပို၍ တက်ရောက်လျှင် အစည်းအဝေးမှာ တရားဝင် အထ မြောက်သည်။ အရေးတကြီး အစည်းအဝေးများတွင် အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ၏ သုံးပုံတပုံတက်ရောက်လျှင် တရားဝင် အထ မြောက်သည်။

၄၂။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တို့အား ယာယီအားဖြင့် နုတ်ပယ်၍ ဖြည့်စွက်ခန့်ထားနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

၄၃။ ။ ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တို့သည် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အဖွဲ့လိုက်သော် လည်းကောင်း၊ တဦးချင်းအနေနှင့်သော် လည်းကောင်း တာဝန်ရှိစေရမည်။ စုပေါင်းခေါင်းဆောင်မှုနှင့် တွဲဖက်တာဝန်ခံများ လည်း ရှိရမည်။

ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့

အခန်း (၉)

ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်သို့ အဖွဲ့လိုက်ဆက်သွယ်သော ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ

၄၄။ ။ ၎င်းကျောင်းသားသမဂ္ဂများမှာ ဒီမိုကရေစီကျသော စည်းမျဉ်းဥပဒေများနှင့်အညီ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော သမဂ္ဂများဖြစ်ရမည်။

၄၅။ ။ ၎င်းကျောင်းသားသမဂ္ဂများသည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ အထွေထွေ လုပ်ငန်းစဉ်များကို မဆန့်ကျင်စေဘဲ သီးခြားလွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ သို့သော် အပြင်အပ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ ပူးတွဲဆောင်ရွက်ရာတွင် လည်းကောင်း ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏သဘောတူညီမှုကို ရရှိရမည်။

၄၆။ ။ ၎င်းတို့၏ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အကူအညီတို့ကို တောင်းဆို ရယူနိုင်သည်။

အခန်း (၁၀)

ပြည်နယ်နှင့်လူမျိုးစုကျောင်းသားသမဂ္ဂများ

၄၇။ ။ ဗမာနိုင်ငံပြည်နယ်များအတွင်းရှိ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများသည် ၎င်းတို့ဒေသရှိ သမဂ္ဂလုပ်ငန်းများ တွင်ကျယ်အောင်မြင်ရေးအတွက် ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစု ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၄၈။ ။ ၎င်းကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစုတရပ်လုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံများမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

၄၉။ ။ ၎င်းညီလာခံများ ခေါ်ဆိုရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အမှုဆောင်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရေးကို ပြည်နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့များက သင့်တော်သည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်သည်။

အခန်း (၁၁)

ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ

၅၀။ ။ ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို ခရိုင်ညီလာခံများတွင် တင်မြှောက်ဖွဲ့စည်းရမည်။

၅၁။ ။ ခရိုင်ညီလာခံများကို ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့က သင်တော်သည်ဟု ယူဆ သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း ကျင်းပရမည်။

၅၂။ ။ ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများသည် ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အလွန် အချက်အချာကျသော နေရာတွင် တည်ရှိသဖြင့် တခရိုင်လုံးရှိ ကျောင်းသားအရေးကိစ္စ လှုပ်ရှားမှုများတွင် လေးနက်စွာ တာဝန်ယူ၍ အမြော်အမြင်ကြီးမူ၊ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှု၊ ရဲရင့်ပြတ်သားမှု၊ သတ္တိရှိမှုတို့နှင့် လုံ့လဝီရိယကြီးစွာ စိုက်ထုတ်ကာ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ကြရမည်။

အခန်း (၁၂)

မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ

၅၃။ ။ မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အမှုဆောင်အဖွဲ့က သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း ကျင်းပသော မြို့နယ်ညီလာခံ များတွင် ၎င်းကျောင်းသားသမဂ္ဂများကို တင်မြှောက်ဖွဲ့စည်းရမည်။

၅၄။ ။ ၎င်းတို့သည် မြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျောင်းသားကိစ္စများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြရမည်။

အခန်း (၁၃)

သမဂ္ဂဆိုင်ရာဆက်ဆံရေးမူများ

၅၅။ ။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၏ဆက်ဆံရေးမှာ ဒီမိုကရေစီကို အခြေခံသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်နည်းစနစ် (Democratic Centralism) အရ ဖြစ်ရမည်။

၅၆။ ။ သမဂ္ဂများကို ကျောင်းသားထုက ဒီမိုကရေစီနည်းအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်း အဆင့်ဆင့်ကို အောက်ခြေမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။

၅၇။ ။ သမဂ္ဂအဆင့်ဆင့်တို့သည် အထက်မှပေးသော ညွှန်ကြားချက်များကို အောက်မှနာခံ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၈။ ။ အဆုံးအဖြတ်များကို များရာစုဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ အနည်းစုသည် အများစု၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို နာခံရမည်။

၅၉။ ။ အများစု၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မနာခံလိုသော အနည်းစုသည် ကျောင်းသားထုကို ဒီမိုကရေစီနည်းအရ စည်းရုံးကာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က အများစုဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်း၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အများစုဆုံးဖြတ် ချက်ကို မနာခံလို၍ အသင်းအဖွဲ့ခွဲ၍ တည်ထောင်ခြင်း၊ ငါတကောကောခြင်းများကို မပြုလုပ်ရ။

၆၀။ ။ အနည်းစု၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် အများစုတို့က ကျယ်ပြန့်သော ဒီမိုကရေစီစေရန် တာဝန်ခံရမည်။

၆၁။ ။ အထက်အဖွဲ့အစည်းတို့သည် အောက်အဖွဲ့အစည်းတို့ထံ ညွှန်ကြားမှုနှင့် လိုအပ်သမျှသော အကူအညီများကို ပေးရမည်။

၆၂။ ။ အောက်အဖွဲ့အစည်းတို့သည် အထက်အဖွဲ့အစည်းတို့ထံ အခြေအနေအရပ်ရပ်ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများကို ပေးပို့ပြီး အထက်မှ ညွှန်ကြားသည်တို့ကို အောင်မြင်ထမြောက်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရမည်။

အခန်း (၁၄)

ဘဏ္ဍာရေး

၆၃။ ။ သမဂ္ဂများ၏ ဘဏ္ဍာရေးကို သမဂ္ဂဝင်ကြေး၊ နှစ်စဉ်ကြေးများနှင့် အလှူငွေများမှ ရရှိသည်။

၆၄။ ။ သမဂ္ဂများ၏ ဘဏ္ဍာရေးကို ဘဏ္ဍာရေးမှူးများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးကော်မတီများက ရှာကြံစုဆောင်းပြီး သုံးစွဲရေး ကိုလည်း ၎င်းတို့ကပင် စနစ်တကျခွဲဝေ ပေးရမည်။

၆၅။ ။ ဘနှစ်လျှင်တကြိမ် သတ်မှတ်ထားသော စာရင်းစစ်များက သမဂ္ဂ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေကို စစ်ဆေးပြီးနောက် ဘဏ္ဍာရေးမှူးက အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံစာတစောင်ကို တင်သွင်းရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

အခန်း (၁၅)

ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများ

၆၆။ ။ ကျောင်းပိတ်ရက် အတွင်းတွင် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ ကိစ္စများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် သမဂ္ဂရုံးစိုက် ရာဌာနတွင် နေထိုင်သော သုံးဦးထက်မနည်းသော အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တို့အား ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများအဖြစ် လက်ရှိ အမှုဆောင်အဖွဲ့က ခန့်ထားကြေညာရမည်။

၆၇။ ။ ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံတို့သည် သမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စကြီးများကို ဆောင်ရွက် ဖြေရှင်းနိုင်ခွင့် မရှိ။ ကိစ္စကြီးများကို ဆောင်ရွက်ဖြေရှင်းရန်အတွက် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ပြန်လည်ခေါ်ယူ၍ တာဝန်ကိုပြန်လည် အပ်နှင်းရမည်။

၆၈။ ။ ကျောင်းပြန်ဖွင့်သောအခါ ကျောင်းပိတ်ရက်တာဝန်ခံများက အမှုဆောင်အဖွဲ့အား တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြန်လည် လွှဲအပ်ပေးရမည်။

အခန်း (၁၆)

ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ အလံ၊ တံဆိပ်နှင့် သီချင်း

၆၉။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏အလံမှာ အနီရောင်အောက်ခံတွင် ရွှေဝါရောင် ခွပ်ဒေါင်းသည် ရွှေဝါရောင် စက်ဝိုင်းအတွင်း တွင် ကိုယ်ပိုင်းကျရောက်လျက် ပါရှိစေရမည်။ အလံ၏အရွယ်ပမာဏမှာ အလျား (၉) ပေ၊ အနံ (၅) ပေဖြစ်သည်။ ကြီးငယ်မဟူ ၎င်းအချိုးအစား အလိုက်ဖြစ်စေရမည်။

၇၀။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏တံဆိပ်မှာ ကမ္ဘာလုံးပုံသဏ္ဌာန် နောက်ခံစက်ဝိုင်းအတွင်းတွင် စာအုပ်ဖွင့်လျက်ပုံ ပါရှိစေ၍ စာအုပ်ပုံ၏လက်ဝဲဘက်နံဘေးတွင် မီးတုတ်ကို လက်ဖြင့်ကိုင်ဆောင်ထားသောပုံ ကပ်လျက်ပါရှိစေရမည်။ စက်ဝိုင်း အနားတ လျှောက်တွင် ပတ်လည်ဝန်းရံလျက် မြန်မာဘာသာအားဖြင့် “ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်” အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် "All Burma Federation of Student Unions" ဟု ရေးသားရမည်။

ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ် အလံနှင့် တံဆိပ်

ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်တံဆိပ်ကို ၁၉၅၀-၅၁ ခုနှစ်မှ စတင်အတည် ပြု သုံးစွဲခဲ့ သည်။ ၎င်းတံဆိပ်မှာ ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် (International Union of Students - IUS) ၏ မူရင်းတံဆိပ်ဖြစ်ပြီး ခွင့်ပြုချက်တောင်း၍ သုံးစွဲခဲ့သည်။ ယနေ့အထိ ဆက်လက်အသုံးပြုနေဆဲဖြစ်သည်။

၇၁။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ သီချင်းမှာ - (တဖက်စာမျက်နှာတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။)

အခန်း (၁၇)

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေပြင်ဆင်ရေး

၇၂။ ။ ဗကသများ အဖွဲ့ချုပ်၏ “ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ” ကို နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ (ကွန်ဂရက်) ၌ ပြင်ဆင် ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ နုတ်ပယ်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်းတို့ကို ညီလာခံတက်ရောက်သူ သုံးပုံနှစ်ပုံ၏ သဘောတူညီချက်အရ ပြု လုပ်နိုင်သည်။

၇၃။ ။ ယာယီပြင်ဆင်ချက်များကို နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်တွင် တက်ရောက်သူ သုံးပုံနှစ်ပုံ၏ သဘောတူညီချက်အရ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ဖြည့်စွက်ချက်များ

အခန်း (၁)၊ အပိုဒ် ၁ တွင် ဖြည့်စွက်ရန်

အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် "All Burma Federation of Student Unions" ဟု ခေါ်တွင်စေ၍ အတိုကောက် အားဖြင့် "A.B.F.S.U" ဟု ခေါ်ဝေါ်ရလိမ့်မည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

တမုက်နာ (၁၈)၊ အခန်း (၇)၊ အပိုဒ် (၂၈) အောက်တွင် သီးသန့်အပိုဒ်အဖြစ် ထည့်သွင်းရန် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်သို့ တက်ရောက်နိုင်ခွင့်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းဦးရေ၏ သုံးပုံတပုံက တောင်းဆိုလျှင် ဗဟိုအမှု ဆောင်အဖွဲ့က နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်ကို ခေါ်ယူပေးရမည်။

၁၉၅၈ ခု၊ ဩဂုတ်လ (၁၅-၁၆) ရက်နေ့များတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ အဆောက်အအုံ၌ ကျင်းပသော ဒုတိယအကြိမ်မြောက် တိုးချဲ့ ဦးစီးညီလာခံတွင် တင်သွင်း ယာယီအတည်ပြုသည်။

၁၉၆၀ ခု၊ အောက်တိုဘာလ (၂၀-၂၁-၂၂-၂၃-၂၄) ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပသော (၆) ကြိမ်မြောက် ဗမာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကွန်ဖရင့်တွင် တင်သွင်းအတည်ပြုသည်။

အောင်ပွဲအဆက်ဆက် ခံဦးမည်

ကျား ။ ။ ငါတို့ ကျောင်းသား ပေါင်းစည်းလို့ ညီရမည် - - အမျိုးသားရေးကို ကြိုဆိုဖို့ရည် - -
ဒီမိုကရေစီပညာရေးအတွက်ရည် - -တို့အသား တို့အသွေးစတေးလှူမည် - -

မ ။ ။ ငါတို့ ကျောင်းသား ပေါင်းစည်းလို့ ညီရမည် - -အမျိုးသားရေးကို ကြိုဆိုဖို့ရည် - -
လွတ်လပ်ခိုင်မြဲ အခွန် ရှည်ဖို့အတည်- - ပြည်ချစ်စိတ်ဓါတ် မွေးစို့ ညီ - -

ကျား ။ ။ ဟေ - - ညီညီညာညာ - - လွတ်လပ်ရေးထိန်းသိမ်းမည်- - ဖက်ဆစ်ဝါဒီတိုက်ဖျက်မည် - -
ဟေ - - ညီညီညာညာ- - လွတ်လပ်ရေးထိန်းသိမ်းမည် - - နယ်ချဲ့ ရန်ကို တွန်းဖို့မည် - -

မ ။ ။ ကျောင်းသားအသိနှင့် ကျောင်းသားအခွင့်တင်ပြမည်- - သွေးစည်းလို့ ပင် ရာဇဝင်ခန်းဆက်ရှည်
ဘဝသစ် မှန်တိုင်း လှမ်းချီဖို့ ရည် - - အောင်ပွဲအဆက်ဆက် ခံဖူးသည်

ကျား ။ ။ ဟေ- - အောင်ပြီ အောင်ပြီ ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းမည်- - ဖက်ဆစ်ဝါဒီတိုက်ဖျက်မည်
ဟေ - - အောင်ပြီ အောင်ပြီ လွတ်လပ်ရေးထိန်းသိမ်းမည် - - နယ်ချဲ့ ရန်ကို တွန်းဖို့မည် - -

မ ။ ။ ကျောင်းသားအသိနှင့် ကျောင်းသားအခွင့်တင်ပြမည် - -သွေးစည်းလို့ ပင် ရာဇဝင်ခန်းဆက်ရှည်
ဗကသများအဖွဲ့ချုပ်ဦးဆောင်- - အောင်ပွဲအဆက်ဆက် ခံဦးမည် - -။

အဓိပတိများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိများ၊ မော်ကွန်းထိန်းများ (၁၉၂၀-၆၂)

တက္ကသိုလ်အဓိပတိများ

၁၉၂၀-၂၃	ဆာရယ်ဂျီနယ်ဟင်နရီခရက်ဒေါက်	၁၉၃၆-၃၉	ဆာအာစီဘောဒေါက်ကလပ်ကော့ကရိမ်း
၁၉၂၃-၂၅	ဆာစပင်ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာ	၁၉၃၉-၄၂	ဦးတင်ထွဋ်
၁၉၂၅	ဆာဝီလျံရှန်ကီ	၁၉၄၇-၅၆	နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု
၁၉၂၅-၂၇	ဆာစပင်ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာ	၁၉၅၆-၅၇	နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးဗဆွေ
၁၉၂၈-၃၀	ဆာချားလ်စ်အလက်ဇင်းဒါးအင်းနစ်	၁၉၅၇-၅၈	နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု
၁၉၃၀-၃၁	ဆာဂျိုးဇက်ဩဂတ်စတပ်မောင်ကြီး	၁၉၅၈-၆၀	နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း
၁၉၃၁-၃၂	ဆာချားလ်စ်အလက်ဇင်းဒါးအင်းနစ်	၁၉၆၀-၆၂	နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု
၁၉၃၂-၃၆	ဆာဟူးလင်းစဒေါင်းစတီဖင်ဆင့်		

တက္ကသိုလ်ကိုယ်စားအဓိပတိများ

၁၉၄၇	ဝန်ကြီးစောစံဖိုးသင်
၁၉၄၈	ဝန်ကြီးဗိုလ်ဘိုးကွန်း
၁၉၄၈	ဝန်ကြီးဦးထွန်းမြင့် (လင်းခေး)

နောက်ဆက်တွဲ (၃၀)

၁၉၄၈-၄၉	ဝန်ကြီးဦးဝင်း
၁၉၄၉	ဝန်ကြီးမန်းဝင်းမောင်
၁၉၄၉-၅၀	ဝန်ကြီးဦးထွန်းဖေ
၁၉၅၀-၅၆	ဝန်ကြီးဦးသန်းအောင်
၁၉၅၆-၅၈	ဝန်ကြီးဦးထွန်းတင်
၁၉၅၈	ဝန်ကြီးဦးရာရှစ်
၁၉၅၈	ဝန်ကြီးသခင်တင်
၁၉၅၈	ဝန်ကြီးဦးမောင်ကျော်ကံ
၁၉၅၈-၆၀	ဝန်ကြီးဦးကာ
၁၉၆၀	ဝန်ကြီးဒေါက်တာစမောင်

တက္ကသိုလ် ဒု-အဓိပတိများ

၁၉၂၀-၂၁	ဆာချားလ်စ်မော်ဂန်ဝက်စ်
၁၉၂၁-၂၇	ဆာရောဘတ်စစ်ဒနီဂျိုင်းလ်စ်
၁၉၂၇-၃၁	ဆာဘင်ဂျုမင်းဟားဗတ်ဟီးလ်ဒ်
၁၉၃၁-၃၈	ဒေါက်တာဦးဆက်
၁၉၃၈-၃၉	ဆာမြဘူး
၁၉၃၉-၄၂	ဒေါက်တာဦးဆက်
၁၉၄၂-၄၉	ဦးကာစီ
၁၉၄၉-၅၂	တရားဝန်ကြီး ဦးစမောင်
၁၉၅၂-၅၈	တရားဝန်ကြီး ဦးဘိုကြီး
၁၉၅၈-၅၉	ဒေါက်တာထင်အောင်
၁၉၅၉	ဦးစံလွင်

အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ပါမောက္ခချုပ်

၁၉၄၅-၄၆	မစ္စတာအယ်လ်ထင်စီ
၁၉၄၆-၄၇	ဒေါက်တာထင်အောင် (ပညာရေး)၊ ဒေါက်တာလှဘူး (ပြန်လည်ထူထောင်ရေး)၊ ဦးဘ (အုပ်ချုပ်ရေး)
၁၉၄၇-၅၈	ဒေါက်တာထင်အောင်
၁၉၅၉-၆၁	ဒေါက်တာလှမြင့်
၁၉၆၁	ဒေါက်တာသာလှ
၁၉၆၂	ဦးကာ

တက္ကသိုလ်မော်ကွန်းထိန်းများ

၁၉၂၀-၂၂	မစ္စတာဒလျူအိန်လေ
၁၉၂၂-၂၇	မစ္စတာအေကင်းဘဲ
၁၉၂၇-၂၈	မစ္စတာအေသာဂျ
၁၉၂၈-၃၃	မစ္စတာအေကင်းဘဲ
၁၉၃၃-၃၅	မစ္စတာဘီအာရ်ပန်း
၁၉၃၅-၄၂	မစ္စတာအယ်လ်ထင်စီ
၁၉၄၂-၅၃	ဦးယုခင်

ပညာရေး

၁၉၅၃-၅၉	ဦးယုခင်
၁၉၅၉-၆၁	ဦးဘသန်း
၁၉၆၁	ဦးမောင်မောင်စိန်

အုပ်ချုပ်ရေး

၁၉၅၃- ၅၉	ဦးသိန်းမောင်
၁၉၅၉- ၆၁	ဦးမောင်မောင်စိန်
၁၉၆၁	ဦးလှအောင်

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသားများအဖွဲ့
ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ
၏
ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ

မင်္ဂလာစာပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် (၄၆၂) ဗိုလ်ချုပ်တောင် လမ်းမတော်
ပန်းပဲတန်း
မော်လမြိုင်မြို့

ဒီမိုကရက်တစ်ကျောင်းသားများအဖွဲ့

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ

၏

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံစည်းမျဉ်းဥပဒေ

အခန်း (၁)

ပုဒ်မ- (၁) အမည်

ဤအဖွဲ့အစည်းကို “ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ” ဟုခေါ်တွင်စေရမည်။ အတိုချုပ်အားဖြင့် “ဗကသ” ဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၂) အထိမ်းအမှတ်နှင့် အလံ

ဗကသ၏ အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်တုံးသည် ထောင့်စွန်းငါးခုရှိသော ကြယ်ကြီးကို ကြယ်ငယ်ငါးလုံးခြုံရံပြီး၊ ကြယ်ကြီး၏ အလယ်တွင် ဗမာပြည်ပုံပါရှိစေရမည်။ ၎င်းဗမာပြည်ပုံအလယ်တွင် ဖွင့်ထားသော စာအုပ်ပုံပါရှိစေရမည်။ အထိမ်းအမှတ်၏ ဘေးပတ်လည်စက်ဝိုင်းနှစ်ခုကြားတွင် “ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ” နှင့် “ဌာနချုပ်” ဟူသော စာတမ်းပါရှိစေရမည်။

ခရိုင်မြို့နယ်များ၏ တံဆိပ်တုံးများမှာ “ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများသမဂ္ဂခွဲ” နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင် (သို့မဟုတ်) မြို့နယ်များ၏ အမည်များ ပါရှိစေရမည်။

ဗကသ၏အလံသည် အနီရောင်နောက်ခံကား အပေါ်တွင် အဖြူရောင်ခွပ်ဒေါင်းပုံ ပါရှိစေရပြီး၊ ၎င်းခွပ်ဒေါင်းပုံ၏ ကိုယ်ပိုင်းသည် စက်ဝိုင်းတခုအတွင်းတွင် ရှိစေရမည်။ ထိုအလံ၏ လက်ဝဲဘက်အထက်ဒေါင့်စွန်းတွင် ဒေါင့်စွန်း (၅) ခုရှိသော ကြယ်ဖြူတခု ပါရှိစေရမည်။

ပမာဏ- အလံ၏အရွယ်အစားမှာ အလျား (၉) ပေ၊ အနံ (၅) ပေဖြစ်စေပြီး ကြီးငယ်မဟူ ထိုအချိုးအစားအလိုက် ဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၃) တည်နေရာနှင့် အကျယ်အဝန်း

ဗကသဌာနချုပ်၏ တည်ရာဌာနမှာ သာမန်အားဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင်ဖြစ်စေပြီး၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်တဝှမ်း လုံးတွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၄) ရည်ရွယ်ချက်များ

(၁) ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် လိုက်နာ ရန်၊

(၂) ဒီမိုကရေစီဝါဒကို လေ့လာကျင့်သုံးရန်၊

(၃) ငြိမ်ချမ်းရေးနှင့် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးကို ကျောင်းသားထုအင်းအားဖြင့် အစွမ်းကုန်ရယူရန်၊

(၄) ရှမ်း၊ ချင်း၊ ကရင်၊ ကယား၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ မြန်မာအစရှိသော ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသား အားလုံးတို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန်၊

(၅) လွတ်လပ်ပြီးသော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်ကြီးကို တိုင်းတပါးသားတို့ လက်သို့ထိုးအပ်၍ ကျွန်ဘဝသို့ ပြန်လည်ကျဆုံးစေမည့် ပြည်တွင်းမျိုးဖျက် သစ္စာဖောက်တို့၏ ခုတုံးအနေဖြင့် ကျောင်းသားထုတရပ်လုံးအား သွေးဆောင်ဖြားယောင်းနေသော ကျောင်းသားသစ္စာဖောက်များကို ကျောင်းသားလောကမှ အကုန်အစင် တိုက် ထုတ်ရန်၊

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

- (၆) နိုင်ငံတော်သာယာဝပြောရေးအတွက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (၇) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ရန်၊
- (၈) ခေတ်မှီသော တိုင်းပြည်အဖြစ်သို့ တိုးမြှင့်ရာတွင် လိုအပ်သည့် လောကဓါတ်ဆရာများ၊ အင်ဂျင်နီယာများ၊ ဆရာဝန်များ အစရှိသည့် ထူးချွန်သော ပညာတတ်ကျောင်းသားများစွာ ပေါ်ပေါက်လာစေရန်အတွက် အဆင့်အတန်းမြှင့်သော ပညာရေးကို တည်ဆောက်ရန်။
- (၉) ကျောင်းသားများ၏ တရားမျှတစွာရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးများကို အနုနည်းဖြင့်တောင်းဆိုရန်။
- (၁၀) ပြည်ထောင်စု ကျောင်းသားထုတရပ်လုံး၏ စည်းလုံးမှုအဆောက်အအုံ ခိုင်မာတောင့်တင်းလာအောင် ဖန်တီးရန်။
- (၁၁) ကျောင်းသားညီညွတ်ရေးနှင့် တရားမျှတသော ကျောင်းသားပြဿနာတိုင်းတွင် ကျောင်းသားထု၏ ဆန္ဒဖြင့် ဖြေရှင်းရန်။
- (၁၂) ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများကို ဗလငါးတန်နှင့် ပြည့်ဝလာစေရန်။
- (၁၃) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ကျောင်းသားများနှင့် ကမ္ဘာ့ကျောင်းသားများ ရင်ပေါင်တန်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်။
- (၁၄) ဆရာ၊ မိဘ၊ လူကြီးများကို ရိုသေရန်။
- (၁၅) (ဗကသဌာနချုပ်) အာဏာပိုင်အဖွဲ့များက ကာလအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သော အခြားသောရည်ရွယ်ချက်များ ကို အောင်မြင်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်။

အခန်း (၂)

အသင်းဝင်ရေးနှင့် နှစ်စဉ်ကြေး

ပုဒ်မ- (၅) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ စာသင်ကျောင်းများတွင် ပညာသင်ယူနေကြသော ကျောင်းသူ/သားတိုင်း သမဂ္ဂဝင်အဖြစ် ပါနိုင်စေရမည်။

မှတ်ချက်- စက်မှုလက်မှု အတတ်သင်ကျောင်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးအတတ်သင်ကျောင်းများ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးအတတ်သင် ကျောင်းများပါ အခန်း (၂)၊ ပုဒ်မ (၅) တွင် အကျုံးဝင်သည်။

ပုဒ်မ- (၆) အထက်ပါ အခန်း (၂)၊ ပုဒ်မ (၅) အရ သမဂ္ဂဝင်လိုသူများသည် အောက်ပါဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့် စုံစေရမည်။

- (က) အသက် (၁၈) နှစ် ပြည့်စေရမည်။
- (ခ) ရူးသွပ်သောရောဂါ မရှိစေရ။
- (ဂ) သမဂ္ဂ၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် စည်းကမ်းဥပဒေကို လိုက်နာကျင့်နိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (ဃ) အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်၍ သမဂ္ဂ၏ကျေးဇူးတော်ကို စောင့်သိရိုသေသူ ဖြစ်ရမည်။
- (င) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ၊ ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ၊ မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ နှစ်ဦး၏ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်ကြောင်း ထောက်ခံစာ ပါရှိစေရမည်။
- (စ) x x x x x ရည်ရွယ်ချက်များကို ကျင့်သုံးလိုက်နာနိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (ဆ) သမဂ္ဂမှပေးအပ်သော တာဝန်ဝတ္တရားများကို တသွေမသိမ်းလိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။
- (ဇ) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ကာလအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သော နှစ်စဉ်ကြေးငွေများကို ပြေလည်အောင် ပေးသွင်းနိုင်သူ ဖြစ်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၇) သမဂ္ဂဝင်တဦးအဖြစ်ဝင်ရောက်ရန် အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသူတဦးသည် သမဂ္ဂခွဲအတွင်းရေးမှူးထံမှ တောင်းယူ ရရှိနိုင်သော အသင်းဝင်လျှောက်လွှာပုံစံကို အခန်း (၂)၊ ပုဒ်မ (၆)၊ အပိုဒ်ငယ် (င) အရ သမဂ္ဂအမှုဆောင်နှစ်ဦး၏ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်ကြောင်း ထောက်ခံစာနှင့်အတူ နှစ်စဉ်ကြေးကိုပါ တပါးတည်း ပေးသွင်းရမည်။

ပုဒ်မ- (ဂ) သမဂ္ဂဝင်တိုင်း သမဂ္ဂအစည်းအဝေးများရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်၊ အရွေးခံပိုင်ခွင့်အဆို တင်သွင်း ထောက်ခံနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ပုဒ်မ- (၉) အထက်ပါပုဒ်မ (၈) အရ သမဂ္ဂအမှုဆောင်အဖွဲ့ အရွေးခံနိုင်ခွင့်သည် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ တာဝန်ခံအလုပ်အမှုဆောင်များဖြစ်သော သမဂ္ဂဝင်များ မဖြစ်စေရ။

ပုဒ်မ- (၁၀) သမဂ္ဂဝင်တဦးဖြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့သော သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့က တာဝန်ခံရာထူးမှ လျှော့ချခြင်း၊ သမဂ္ဂမှ ခေတ္တထုတ်ပယ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့သော် ခရိုင်သမဂ္ဂအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ကို ရယူရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၁) အထက်ပါပုဒ်မ (၁၀) အရ အပြစ်ပေးခံရသော သမဂ္ဂဝင်တဦးသည် မကျေနပ်လျှင် ဗဟိုကောင်စီ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်၌ အယူခံနိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၂) (က) သမဂ္ဂဝင်များနှစ်စဉ်ကြေးမှာ (၁) ကျပ် ဖြစ်သည်။

(ခ) ၎င်းနှစ်စဉ်ကြေးကို မူလအခြေခံသမဂ္ဂခွဲများက ကောက်ခံရမည်။ ဝင်ကြေးကို ကောက်ယူမည်မဟုတ်။

(ဂ) မူလအခြေခံသမဂ္ဂများမှ ကောက်ခံရရှိသော နှစ်စဉ်ကြေးများကို အောက်ပါအချိုးစားအတိုင်း ခွဲဝေယူရမည်။

မူလအခြေခံသမဂ္ဂခွဲများ	ရာခိုင်နှုန်း	၁၀
မြို့နယ်သမဂ္ဂ	ရာခိုင်နှုန်း	၅၀
ခရိုင်သမဂ္ဂ	ရာခိုင်နှုန်း	၂၀
ဗကသ (ဌာနချုပ်)	ရာခိုင်နှုန်း	၂၀

အခန်း (၃)

ဖွဲ့စည်းပုံ

ပုဒ်မ- (၁၃) ဗကသ (ဌာနချုပ်) ၏ မူလအခြေခံသမဂ္ဂများမှာ ကျေးရွာ၊ (သို့မဟုတ်) ရပ်ကွက် (သို့မဟုတ်) မြို့မ သမဂ္ဂခွဲများ ဖြစ်သည်။

ပုဒ်မ- (၁၄) ဗကသ (ဌာနချုပ်) ၏ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- (၁) မူလအခြေခံသမဂ္ဂခွဲများ
- (၂) မြို့နယ်သမဂ္ဂများ
- (၃) ခရိုင်သမဂ္ဂများ
- (၄) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့
- (၅) ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့
- (၆) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်။

ပုဒ်မ- (၁၅) မူလအခြေခံသမဂ္ဂတွင် အမှုဆောင်အဖွဲ့တို့ကို နှစ်စဉ်သမဂ္ဂဝင်များ၏ နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးမှ ရွေးကောက်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၆) မြို့နယ်ကောင်စီနှင့်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို နှစ်စဉ်မြို့နယ်ညီလာခံက ရွေးကောက်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၇) ခရိုင်ကောင်စီနှင့် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို နှစ်စဉ်ခရိုင်ညီလာခံက ရွေးကောက်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၈) ခရိုင်ကောင်စီသည် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ ဥပဒေအချက်အလက်များနှင့် ဗဟိုကောင်စီ၊ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တို့၏ စည်းကမ်းချက်များအတွင်းတွင် မိမိတို့၏ခရိုင်အတွက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရှိသည်များကို လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၁၉) မူလအခြေခံသမဂ္ဂဝင်များ အစည်းအဝေးသည် အကြီးဆုံးသောအဏာပိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ထိုထက်လွန်လျှင် မြို့နယ်သမဂ္ဂသို့ တက်ရမည်။ မြို့နယ်သမဂ္ဂတွင် မြို့နယ်ညီလာခံသည်အကြီးဆုံးသော အဏာပိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ထို့ထက်လွန်သော် ခရိုင်သမဂ္ဂသို့ တက်ရမည်။ ခရိုင်သမဂ္ဂတွင်ခရိုင်ညီလာခံသည် အကြီးဆုံးသောအဏာပိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ထို့ထက်လွန်လျှင် ဗကသ (ဌာနချုပ်) သို့တက်ရမည်။ ဗကသ (ဌာနချုပ်) တွင် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်သည် အကြီးဆုံးသောအဏာပိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင် မရှိသည့်အခါ ဗဟိုကောင်စီ၊ ဗဟိုကောင်စီမရှိသည့်အခါ ဗဟိုအလုပ်အမှု

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ဆောင်အဖွဲ့တို့သည် အာဏာပိုင်အဖွဲ့များ ဖြစ်သည်။

ပုဒ်မ- (၂၀) ထို့အတူ ခရိုင်သမဂ္ဂနှင့် မြို့နယ်သမဂ္ဂများတွင်လည်း ညီလာခံသဘင်မရှိသည့် အခါ၊ သက်ဆိုင်ရာကောင်စီအဖွဲ့၊ သက်ဆိုင်ရာကောင်စီအဖွဲ့ မရှိသည့်အခါ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တို့သည် အာဏာပိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

အခန်း (၄)

အုပ်ချုပ်စီမံပုံစံ စနစ်နှင့် နည်းလမ်းများ

ပုဒ်မ- (၂၁) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများတွင် အုပ်ချုပ်စီမံရန်အဓိကအချက်မှာ ဒီမိုကရေစီနည်းစနစ်အရ၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်၍ ဗဟိုမှ ဦးစီးသည့်စနစ်ဖြစ်သည်။

(၁) အားလုံးသော ကောင်စီအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ကိုယ်စားလှယ်များကို အများဆန္ဒအတိုင်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

(၂) ဗဟိုသမဂ္ဂ၏ အမိန့်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၂၂) မြို့နယ် (သို့မဟုတ်) ခရိုင်ကို သာမန်အားဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးနယ်နိမိတ်အတိုင်း လိုက်နာရမည်။ သို့ရာတွင် အလုပ်လွယ်ကူစေခြင်းကို ထောက်ထား၍ ခရိုင်ကောင်စီက သင့်လျော်သလို သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၂၃) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ခရိုင်သမဂ္ဂ မဖြစ်သေးသော နယ်ရှိသမဂ္ဂများကို တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ နီးစပ်ရာခရိုင်သမဂ္ဂကို သော်လည်းကောင်း လွှဲအပ်၍အုပ်ချုပ်စီမံနိုင်သည်။

အခန်း (၅)

နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံသဘင်

ပုဒ်မ- (၂၄) ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ ညီလာခံသဘင်ကို သာမန်အားဖြင့် တနှစ်လျှင်တကြိမ်ကျ ကျင်းပရမည်။ သို့သော် လုံလောက်သောအကြောင်းများရှိက ဗဟိုကောင်စီကသော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကသော်လည်းကောင်း ရွှေ့ဆိုင်းနိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၂၅) အထူးညီလာခံသဘင်များကို အကြောင်းထူးလုံလောက်မှုရှိက ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ဖြစ်စေ၊ ဗဟိုကောင်စီကဖြစ်စေ ခေါ်ယူနိုင်သည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ခရိုင်သမဂ္ဂများ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံမှ သဘောတူ၍ ခေါ်ဆိုခွင့်တောင်းလျှင်လည်း ခေါ်ဆိုပေးရမည်။

ပုဒ်မ- (၂၆) ညီလာခံသဘင်တွင် ကိုယ်စားလှယ်များမှ တက်ရောက်နိုင်သူများမှာ-

(၁) ကုန်ဆုံးသည့်နှစ်အတွက် ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များ

(၂) ကုန်ဆုံးသည့်နှစ်အတွက် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ

(၃) ခရိုင်သမဂ္ဂများမှ နည်းလမ်းတကျ ရွေးကောက်စေလွှတ်လိုက်သော ကိုယ်စားလှယ်များ

(၄) မြို့နယ်သမဂ္ဂမှ နည်းလမ်းတကျ ရွေးကောက်စေလွှတ်လိုက်သော ကိုယ်စားလှယ်များ

မှတ်ချက်- ညီလာခံသဘင်သို့ တက်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၂၇) မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်သမဂ္ဂများမှ စေလွှတ်သော ကိုယ်စားလှယ်များကို မြို့နယ်နှင့် ညီလာခံများက ရွေးကောက်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၂၈) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်သို့ တက်ရောက်နိုင်သော ကိုယ်စားလှယ်များသည် မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်အတွက် ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များကို သက်ဆိုင်ရာခရိုင်နယ်မှ တက်ရောက်သော ကိုယ်စားလှယ်များထဲမှ အများသဘောတူ ရွေးကောက်ရမည်။ ခရိုင်တခုလျှင် ဗဟိုကောင်စီဝင် နှစ်ဦးရွေးတင်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ-(၂၉) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်မှ ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရမည်။ ၎င်းဗဟိုကောင်စီတွင် - စည်းမျဉ်းဥပဒေအခန်း (၃)၊ ပုဒ်မ (၁၄)၊ အပိုဒ် (၄) နှင့် အခန်း (၅)၊ ပုဒ်မ (၂၈)၊ အရ - ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ခရိုင်နယ်မှ တက်ရောက်သော ကိုယ်စားလှယ်များထဲမှ ရွေးချယ်ပေးသော ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၃၀) အထက်ပါအတိုင်းဖွဲ့စည်းလိုက်သော ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့သည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံသဘင်အတွက် အဆိုရွေးကော်မတီလည်း ဖြစ်၏။

ပုဒ်မ- (၃၁) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင် အဆိုရွေးကော်မတီ အစည်းအဝေးများတွင် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌက သဘာပတိ၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးက အကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၃၂) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်၌ သမဂ္ဂနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမဂ္ဂ၏လုပ်ငန်းများနှင့်သော်လည်းကောင်း ပတ်သက်သော မေးခွန်းများကို မေးမြန်းနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မေးလိုသော မေးခွန်း၏အကြောင်းအရာများကို ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ (၇) ရက်ကြိုတင်၍ အကြောင်းကြားထားနှင့်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၃၃)

(က) သမဂ္ဂ၏အုပ်ချုပ်ပုံစံများဥပဒေကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွတ် (သို့မဟုတ်) ပယ်ဖျက်ခြင်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ်လိုသော အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ (သို့မဟုတ်) သမဂ္ဂဝင်တဦးဦးသည် အကြောင်းအရာ စုံလင်စွာဖြင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင် မကျင်းပမီ တလကြိုတင်၍ ပေးပို့ထားရမည်။

(ခ) ထိုနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်သို့ တက်ရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဦးရေသုံးပုံနှစ်ပုံက သဘောတူမှသာ အတည်ပြုရမည်။

ပုဒ်မ- (၃၄) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊ ဗဟိုကောင်စီကဖြစ်စေ ညီလာခံသဘင်ကျင်းပရာ၌ နည်းလမ်းတကျဖြစ်စေ ရန် လိုအပ်သောစီစဉ်မှုများကို အခြေအနေအားလျော်စွာ စီစဉ်ညွှန်ကြားရမည်။

ပုဒ်မ- (၃၅) သာမန်အားဖြင့် ကျင်းပသော ညီလာခံသဘင်အတွက် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာသမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌကို ပြန်လည်ရွေးကောက်ရမည်။ မည်ကဲ့သို့ ဥက္ကဋ္ဌရွေးကောက်ရမည်ဆိုသည့် အစီအစဉ်ကို ဗဟိုကောင်စီမှဖြစ်စေ၊ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှဖြစ်စေ စီစဉ်ပေးရမည်။

ပုဒ်မ- (၃၆) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသော ဥက္ကဋ္ဌသည် မိမိနှင့်တွဲဘက်လုပ်ကိုင်ရန် လျာထားသည့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်များကို ကြေငြာပြီးလျှင် ညီလာခံသဘင်၏သဘောတူညီမှုရယူရမည်။

ပုဒ်မ- (၃၇) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံသဘင်တွင် သမဂ္ဂ၏ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာကို ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သဘင်အဖွဲ့က တင်ပြရမည်။

အခန်း (၆)

ဗဟိုကောင်စီ

ပုဒ်မ- (၃၈) အခန်း (၅)၊ ပုဒ်မ (၂) အရ ဖွဲ့စည်းသည့် ဗဟိုကောင်စီသည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်မှလွဲလျှင် အချုပ်အချာအာဏာအပိုင်ဆုံးသောအဖွဲ့ ဖြစ်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၃၉) ဗဟိုကောင်စီအစည်းအဝေးကို သာမန်အားဖြင့် တနှစ်လျှင် (၂) ကြိမ်ကျင်းပရမည်။ အစည်းအဝေး ခေါ်ပိုင်ခွင့်မှာ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၌သာ ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၄၀) အရေးပေါ်ဗဟိုကောင်စီအစည်းအဝေးကို အကြောင်းအားလျော်စွာ ခေါ်ယူကျင်းပနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ခေါ်ယူပိုင်ခွင့်မှာ အခန်း (၆)၊ ပုဒ်မ (၃၉) အရသာ ခေါ်ယူနိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၄၁) ဗဟိုကောင်စီ၏ သဘာပတိနှင့် အကျိုးဆောင်သည် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး အသီးသီးဖြစ်စေရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ပုဒ်မ- (၄၂) ဗဟိုကောင်စီသည် သမဂ္ဂ၏ဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ သမဂ္ဂလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့အား စိစစ်နိုင်သည်။ ညွှန်ကြားနိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၄၃) ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့သည် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် မပြီးပြတ်နိုင်သော ပြဿနာရပ်များကို ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ် ရမည်။

ပုဒ်မ- (၄၄) ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့သည် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် အသီးသီးအား အပြစ်အလျောက်ရာထူးမှ ယာယီထုတ်ပယ် ခြင်း၊ ရပ်ဆိုင်းခြင်းများကို ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၄၅) စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို ယာယီပြင်ဆင်ဖြည့်စွတ်ခြင်းနှင့် ယာယီထုတ်ပယ်ခြင်း များကို ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့က ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၄၆) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာဥက္ကဋ္ဌ (သို့မဟုတ်) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ လစ်လပ်ခဲ့လျှင် ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့က ပုဂ္ဂိုလ်အစား ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့် ရှိသည်။

အခန်း (၇)

ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့

ပုဒ်မ- (၄၇) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့မှ လွဲလျှင်အာဏာအပိုင်ဆုံးဖြစ်၍ သမဂ္ဂ၏တာဝန်ဝတ္တရားများ နှင့် ပေါ်ပေါက်လာသော သမဂ္ဂနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပြဿနာရပ်များကို ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်းနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ လက်အောက်ခံ သမဂ္ဂများ၏ လုပ်ငန်းရပ်များတွင် ပါဝင်အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်းများကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ လိုအပ်သည်ထင်လျှင် လုံးဝတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၄၈) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်နှင့် ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့မှ လွဲအပ်သော ကိစ္စအရပ် ရပ်ကို ဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် အဖွဲ့အနေနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်တဦးချင်းအနေနှင့်သော်လည်းကောင်း တာဝန်ရှိစေရမည်။

ပုဒ်မ- (၄၉) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။

(၁) ဥက္ကဋ္ဌ

(၂) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

(၃) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး

(၄) ဘဏ္ဍာရေးမှူး

(၅) အခြား (၁၀) ဦးထက်မပိုသော အလုပ်အမှုဆောင်များ။

ပုဒ်မ- (၅၀) ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များသည် မည်သည့်နိုင်ငံရေး ပါတီ၏ တာဝန်ခံအလုပ်အမှုဆောင်များ မဖြစ်စေရ။

ပုဒ်မ- (၅၁) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်နိုင်ရန် သမဂ္ဂဝင်အဖြစ် အနည်းဆုံး တနှစ်သက်တမ်းရှိသူသာ ဖြစ်စေရမည်။

မှတ်ချက်- ဗဟိုသမဂ္ဂမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော တရားဝင်သည့် သမဂ္ဂခွဲများတွင် သမဂ္ဂဝင်အဖြစ် အနည်းဆုံးတနှစ် ပါဝင်ဘူး သူများကို ဆိုလိုသည်။

ပုဒ်မ- (၅၂) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌသည် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အနည်းဆုံးအမှုဆောင် သက်တမ်း ကုန်ဆုံးအောင် ဆောင်ရွက်ဖူးသူဖြစ်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၅၃) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တဦးဦး နုတ်ထွက်ခဲ့သော် (သို့မဟုတ်) ထုတ်ပယ်ခြင်းခံခဲ့ရသော်၊ ထိုလစ်လပ်သော အမှုဆောင်နေရာအတွက် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ယာယီခန့်ထားနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ပုဒ်မ- (၅၄) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ ဥက္ကဋ္ဌနုတ်ထွက်ခဲ့သော် (သို့မဟုတ်) ထုတ်ပယ်ခြင်းခံခဲ့ရသော်၊ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်၊ ၎င်းဖွဲ့စည်းခဲ့သော ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်မှာ မပျက်ဘဲ ဆက်လက်၍ တရားဝင်သည်ဟု ယူဆရမည်။

ပုဒ်မ- (၅၅) ဗဟိုအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂလုပ်ငန်းရပ်များ တွင်ကျယ်စေရန်အတွက် အခြေအနေအရ ဌာနခွဲများကို တိုးချဲ့ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၅၆) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂနှင့်ပတ်သက်သော နည်းဥပဒေရုံးလုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သောနည်းဥပဒေအရပ်ရပ်ကို သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၅၇) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဗဟိုသမဂ္ဂအတွက် အထွေထွေဝန်ထမ်းများခန့်ထားခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ ၎င်းတို့အတွက် ထောက်ပံ့ကြေးငွေများ သတ်မှတ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၅၈) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂပိုင်ပစ္စည်းအားလုံးကို တာဝန်ယူ၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၅၉) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် စုပေါင်းခေါင်းဆောင်မှုနှင့် တွဲဘက်တာဝန်ခံမှုများ ရှိစေရမည်။

ပုဒ်မ- (၆၀) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေးကို သာမန်အားဖြင့် ရက်သတ္တ (၂) ပတ်လျှင် တကြိမ်ကျ စည်းဝေးရမည်။

ပုဒ်မ- (၆၁) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တဦးဦးသည်၊ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့အစည်းအဝေးခေါ်ယူရန် လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်လျှင် အခြားဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် (၅) ဦး၏ လက်မှတ်ရေးထိုးထောက်ခံချက်ကို ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်သွင်းလျှင် ဥက္ကဋ္ဌက ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အထူးအစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူရမည်။

ပုဒ်မ- (၆၂) အစည်းအဝေးခေါ်ယူပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသူများမှာ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အများ၏ သဘောတူညီမှုရှိရမည်။

ပုဒ်မ- (၆၃) သာမန်အစည်းအဝေးနှင့် အထူးအစည်းအဝေးများတွင် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေထက်ဝက် တက်ရောက်၍ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးများ၌ ဥက္ကဋ္ဌပါဝင်သော အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် (၇) ဦးတက်ရောက်လျှင် အစည်းအဝေး ဖြစ်မြောက်သည်။

ပုဒ်မ- (၆၄) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များသည် မည်သည့်အခါမျှ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်၍ လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်အကြောင်းကြား၍လည်းကောင်း ဆန္ဒမဲမပေးရ။

ပုဒ်မ- (၆၅) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂဝင် (၉) ဦးပါဝင်သော အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့တခုကို ဖွဲ့စည်း၍ အကြံဉာဏ်များ ယူရမည်။

အခန်း (ဂ)
ခရိုင်ညီလာခံအစည်းအဝေး

ပုဒ်မ- (၆၆) ခရိုင်ညီလာခံအစည်းအဝေးကို သာမန်အားဖြင့် တနှစ်လျှင် တကြိမ်ကျ ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။

ပုဒ်မ- (၆၇) အထူးခရိုင်ညီလာခံကို အကြောင်းထူးလုံလောက်မှုရှိက ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်ကဖြစ်စေ ခရိုင်ကောင်စီကဖြစ်စေ ခေါ်ယူနိုင်သည်။ ထို့အပြင်သက်ဆိုင်ရာခရိုင်မှ သမဂ္ဂခွဲ ဦးရေသုံးပုံတပုံက သဘောတူ၍ ခေါ်ဆိုခွင့်တောင်းလျှင် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ရက်သတ္တ (၂) ပတ်ကြိုတင် အကြောင်းကြား၍ ခေါ်ဆိုရမည်။

ပုဒ်မ- (၆၈) နှစ်ပတ်လည်ခရိုင်ညီလာခံကို နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင် မကျင်းပမီအတွင်း ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ကြီးမှူး၍ ကျင်းပထားနှင့်ပြီးဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၆၉) နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသို့ တက်ရောက်မည့် ခရိုင်မှကိုယ်စားလှယ်များကို ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က သတ်မှတ်ထားသည့် ဦးရေအတိုင်း ရွေးကောက်ထားရမည်။

ပုဒ်မ- (၇၀) ခရိုင်ညီလာခံသို့ ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် တက်ရောက်နိုင်သူများမှာ-

- (၁) ကုန်ဆုံးသည့်နှစ်အတွက် ခရိုင်ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များ
- (၂) ကုန်ဆုံးသည့်နှစ်အတွက် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ
- (၃) ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော ခရိုင်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ
- (၄) မြို့နယ်သမဂ္ဂနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သမဂ္ဂခွဲများမှ နည်းလမ်းတကျ ရွေးကောက်စေလွှတ်သော ကိုယ်စားလှယ်များ

မှတ်ချက်- ခရိုင်ညီလာခံသို့ တက်ရောက်မည့်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၇၁) ခရိုင်နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံမှ ခရိုင်ကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းမည်။ ၎င်းခရိုင်ကောင်စီတွင် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် ကိုယ်စားလှယ်များထဲမှ ၎င်းတို့သဘောကျ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်စေရမည်။ မြို့နယ်တခုလျှင် ခရိုင်ကောင်စီဝင် (၄) ဦး ရွေးတင်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၇၂) အထက်ပါအတိုင်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သော ခရိုင်ကောင်စီအဖွဲ့သည် ခရိုင်ညီလာခံအတွက် အဆိုရွေးကော်မတီလည်းဖြစ်၏။

ပုဒ်မ- (၇၃) ခရိုင်ညီလာခံအဆိုရွေးကော်မတီ အစည်းအဝေးများတွင် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌက သဘာပတိနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးက အကျိုးဆောင်အသီးသီး ဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၇၄) ခရိုင်ညီလာခံတွင် ခရိုင်သမဂ္ဂနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ခရိုင်သမဂ္ဂ၏ လုပ်ငန်းများနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပတ်သက်သော မေးခွန်းများကို မေးမြန်းနိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် မေးလိုသောမေးခွန်းများကို ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ (၇) ရက်ကြိုတင် အကြောင်းကြားထားရမည်။

ပုဒ်မ- (၇၅) ခရိုင်ညီလာခံတွင် ခရိုင်သမဂ္ဂနှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာကို ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က တင်ပြရမည်။

ပုဒ်မ- (၇၆) ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သစ်ကို ခရိုင်ညီလာခံမှ အခန်း (၁၆) အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

အခန်း (၉)

ခရိုင်ကောင်စီအဖွဲ့

ပုဒ်မ- (၇၇) အခန်း (၈)၊ ပုဒ်မ (၇၁) အရ ဖွဲ့စည်းသည့် ခရိုင်ကောင်စီသည် ခရိုင်ညီလာခံမှ လွဲလျှင် အာဏာအပိုင်ဆုံးသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

ပုဒ်မ- (၇၈)

- (က) ခရိုင်ကောင်စီအစည်းအဝေးကို သာမန်အားဖြင့် တနှစ်လျှင် (၂) ကြိမ်ကျင်းပရမည်။
- (ခ) အရေးပေါ် ခရိုင်ကောင်စီအစည်းအဝေးကို အကြောင်းထူး အလုံအလောက်ရှိပါက ခေါ်ယူကျင်းပနိုင်သည်။
- (ဂ) အစည်းအဝေးခေါ်ပိုင်ခွင့်မှာ- ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၌သာ ရှိသည်။
- (ဃ) ခရိုင်ကောင်စီအဖွဲ့၏ သဘာပတိနှင့် အကျိုးဆောင်သည် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး အသီးသီးဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၇၉) ခရိုင်ကောင်စီသစ်၊ ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် မပြီးပြတ်သော ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ် လုပ်ဆောင်ရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ပုဒ်မ- (၈၀) ခရိုင်ကောင်စီသည် ခရိုင်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် အသီးသီးအားလည်းကောင်း၊ သမဂ္ဂဝင် အသီးသီးအားလည်းကောင်း၊ အပြစ်အလျောက် ရာထူးမှ ယာယီချထားခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်း၊ ရပ်ဆိုင်းခြင်း၊ သမဂ္ဂအဖြစ်မှ ယာယီရပ်စဲခြင်းများ ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၈၁) ခရိုင်ကောင်စီသည် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် တဦးဦးလစ်လပ်ခဲ့သော် ၎င်းနေရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ်အစား ခန့်အပ် နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အခန်း (၁၀)

ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့

ပုဒ်မ- (၈၂) ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ ခရိုင်ညီလာခံမှ အများဆန္ဒအရရွေးကောက်တင်မြှောက်သော အဖွဲ့ဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၈၃) ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။

- (၁) ဥက္ကဋ္ဌ
- (၂) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
- (၃) အတွင်းရေးမှူး
- (၄) ဘဏ္ဍာရေးမှူး
- (၅) အခြား (၁၂) ဦးထက်မပိုသော အမှုဆောင်များ

ပုဒ်မ- (၈၄) ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည်

- (က) ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂများ၏ လုပ်ငန်းရပ်များတွင် လုံးဝတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ခရိုင်ကျောင်းသားသမဂ္ဂလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ အကူအညီ ပေးခြင်းနှင့် လုံးဝတာဝန်ယူ၍ ခေါင်းဆောင်ခြင်းများကို လက်ခံရမည်။
- (ဂ) ရုံးလုပ်ငန်းများနှင့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ညွှန်ကြားသောလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) သမဂ္ဂခွဲများသို့ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ပေးပို့သောညွှန်ကြားလွှာများကို မိတ္တူများပြုလုပ်၍ သမဂ္ဂသို့ ဖြန့်ချိရမည်။
- (င) သမဂ္ဂ၏စာရင်းအင်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြိုတင်အကြောင်းကြား၍ စစ်ဆေးနိုင်သည်။

ပုဒ်မ-(၈၅) ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သမဂ္ဂ၏လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ လိုအပ်ပါက လုံးဝ တာဝန်ယူ၍ ခေါင်းဆောင်နိုင်သည်။

အခန်း (၁၁)

မြို့နယ်ညီလာခံအဖွဲ့

ပုဒ်မ- (၈၆)

- (က) မြို့နယ်ညီလာခံအစည်းအဝေးကို သာမန်အားဖြင့် တနှစ်လျှင်တကြိမ် ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။
- (ခ) မြို့နယ်သမဂ္ဂဝင်များ၏ သုံးပုံတပုံက အစည်းအဝေးခေါ်ယူရန် တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၈၇) မြို့နယ်ညီလာခံတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်စေရမည်။

- (က) ကုန်ဆုံးသည့်နှစ်အတွက် မြို့နယ်ကောင်စီအဖွဲ့များ
- (ခ) ကုန်ဆုံးသည့်နှစ်အတွက် မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်မှ ခရိုင်ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များ
- (ဃ) မြို့နယ်သမဂ္ဂများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ

ပုဒ်မ- (၈၈) မြို့နယ်သမဂ္ဂ၏ နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံကို ခရိုင်ညီလာခံ မကျင်းပမီ မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက် အရ အတွင်းရေးမှူးက ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ပုဒ်မ- (၇၉) မြို့နယ်သမဂ္ဂနှစ်ပတ်လည်ညီလာခံတွင်-

- (၁) မြို့နယ်ညီလာခံ တက်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က သတ်မှတ်ပေးသည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။
- (၂) မြို့နယ်ကောင်စီအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရမည်။ ၎င်းတွင် ညီလာခံတက်ရောက်သော သမဂ္ဂခွဲတိုင်းမှ ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးကျစီနှင့် မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ပါဝင်စေရမည်။
- (၃) မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို အများဆန္ဒအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။
- (၄) ညီလာခံတွင် မြို့နယ်သမဂ္ဂ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က တင်ပြရမည်။
- (၅) ခရိုင်ညီလာခံနှင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသို့ တက်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ထားရမည်။

အခန်း (၁၂)

မြို့နယ်ကောင်စီအဖွဲ့

ပုဒ်မ- (၉၀) အခန်း (၁၁) ပုဒ်မ (၈၉) အပိုဒ်ငယ် (၂) အရ ဖွဲ့စည်းသော မြို့နယ်ကောင်စီသည် မြို့နယ်ညီလာခံမှလွဲလျှင် အာဏာပိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

ပုဒ်မ- (၉၁) မြို့နယ်ကောင်စီအတွက် အခန်း (၉)၊ ပုဒ်မ (၇၈)၊ အပိုဒ်ငယ် (က၊ ခ၊ ဂ၊ ဃ)၊ ပုဒ်မ (၇၉)၊ (၈၀) နှင့် (၈၁) များကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

အခန်း (၁၃)

မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့

ပုဒ်မ- (၉၂) မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ မြို့နယ်ညီလာခံမှ အများဆန္ဒအရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော အဖွဲ့ဖြစ်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၉၃) မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဦးရေမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်စေရမည်။

- (၁) ၃၀၀၅
- (၂) ၃-၃၀၀၅
- (၃) အတွင်းရေးမှူး
- (၄) ဘဏ္ဍာရေးမှူး
- (၅) အခြား (၈) ဦးထက်မပိုသော အမှုဆောင်များ

ပုဒ်မ- (၉၄) မြို့နယ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သည်

- (က) မြို့နယ်သမဂ္ဂလုပ်ငန်းရပ်များတွင် လုံးဝတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ မြို့နယ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂလုပ်ငန်းရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကူအညီပေးခြင်းနှင့် လုံးဝတာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းများကိုလည်း ခံရမည်။
- (ဂ) ရုံးလုပ်ငန်းများနှင့် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ညွှန်ကြားသောလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) သမဂ္ဂခွဲများသို့ ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ပေးပို့သော ညွှန်ကြားလွှာများကို မိတ္တူများပြုလုပ်၍ သမဂ္ဂခွဲများသို့ ဖြန့်ချိရမည်။
- (င) သမဂ္ဂခွဲများ၏ စာရင်းအင်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြိုတင်အကြောင်းကြားခါ စစ်ဆေးနိုင်သည်။
- (စ) ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ တလတကြိမ်အစီရင်ခံစာများ ပေးပို့ရမည်။ အစီရင်ခံစာတွင်
 - (၁) စည်းရုံးမှုအင်အား
 - (၂) လုပ်ငန်းစဉ်အရပ်ရပ်
 - (၃) ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေနှင့်
 - (၄) ဌာနအသီးသီးမှ အစီရင်ခံစာများ ပါဝင်စေရမည်။

ပုဒ်မ (၉၅) မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့စည်း လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ လိုအပ်ပါက လုံးဝတာဝန်ယူဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

အခန်း (၁၄)

သမဂ္ဂခွဲညီလာခံအဖွဲ့

ပုဒ်မ- (၉၆) သမဂ္ဂခွဲညီလာခံကို သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆန္ဒအရ ခေါ်ယူနိုင်သည်။ သမဂ္ဂခွဲများမှ သမဂ္ဂဝင်ဦးရေ သုံးပုံတပုံကလည်း ခေါ်ယူရန် တောင်းဆိုနိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၉၇) သမဂ္ဂခွဲညီလာခံတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်စေရမည်။

- (က) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့
- (ခ) မြို့နယ်ကောင်စီတွင် ပါဝင်သော သက်ဆိုင်ရာသမဂ္ဂမှ ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များ
- (ဂ) အတန်းတာဝန်ခံများ
- (ဃ) သမဂ္ဂဝင်များ။

ပုဒ်မ- (၉၈) သမဂ္ဂခွဲ နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံကို မြို့နယ်ညီလာခံမကျင်းပမီ သက်ဆိုင်ရာသမဂ္ဂခွဲ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ အတွင်းရေးမှူးက ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။

ပုဒ်မ- (၉၉) သမဂ္ဂခွဲ နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံတွင်-

- (၁) မြို့နယ်နှင့်ခရိုင်ညီလာခံများသို့ တက်ရောက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ရမည်။
- (၂) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့သစ်ကို အများဆန္ဒအတိုင်း အခန်း (၁၇) အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။
- (၃) သမဂ္ဂခွဲ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာကို အမှုဆောင်အဖွဲ့က တင်ပြရမည်။

အခန်း- (၁၅)

သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့

ပုဒ်မ- (၁၀၀) ခရိုင်လုံးဆိုင်ရာညီလာခံသို့ ကိုယ်စားလှယ်များစေလွှတ်သော သမဂ္ဂခွဲတစ်ခုသည် မြို့နယ်သမဂ္ဂမှတစ်ဆင့် ခရိုင်သမဂ္ဂသို့ ဆက်သွယ်ထားသော သမဂ္ဂခွဲဖြစ်ရမည်။ ထိုဆက်သွယ်ခြင်းကို ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က အသိအမှတ်ပြုပြီးသောအခါ ဗဟိုသမဂ္ဂ၏ တရားဝင်သော သမဂ္ဂခွဲတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။

ပုဒ်မ- (၁၀၁) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ သမဂ္ဂခွဲညီလာခံအစည်းအဝေးမှ တင်မြှောက်သောအဖွဲ့ ဖြစ်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၀၂) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။

- (၁) ဥက္ကဋ္ဌ
- (၂) ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
- (၃) အတွင်းရေးမှူး
- (၄) ငွေထိန်း
- (၅) အခြား (၅) ဦးထက်မပိုသော အမှုဆောင်များ

ပုဒ်မ- (၁၀၃) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် အတိုင်ပင်ခံများ၊ အတန်းကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်စေရမည်။ ၎င်းအတန်းကိုယ်စားလှယ်များကို သက်ဆိုင်ရာအတန်းမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သော (သို့မဟုတ်) အမည်တင်သွင်းသော အတန်းကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၀၄) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာသမဂ္ဂခွဲရှိ သမဂ္ဂဝင်များအား သမဂ္ဂဌာနချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်ဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို နားလည်လိုက်နာ ဆောင်ရွက်စေရန် တာဝန်ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၁၀၅) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားချက်များအရ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

ပုဒ်မ-(၁၀၆) သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်အဖွဲ့သည်-

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

(က) သမဂ္ဂအဖွဲ့လုပ်ငန်းများတွင် တာဝန်ယူ၍ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ သမဂ္ဂလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကူအညီပေးခြင်းနှင့် လုံးဝတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်းများကို လက်ခံရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၀၇) သမဂ္ဂခွဲ၏ အစီရင်ခံစာများကို သမဂ္ဂခွဲအမှုဆောင်မှ အတွင်းရေးမှူးသည် ဥက္ကဋ္ဌ၏ လက်မှတ်ဖြင့် မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်မှတစ်ဆင့် ခရိုင်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ တလတကြိမ် ပေးပို့ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၀၈) သမဂ္ဂခွဲ အမှုဆောင်အစည်းအဝေးကို သာမန်အားဖြင့် ရက်သတ္တ (၂) ပတ်လျှင် တကြိမ် ကျင်းပရမည်။

အခန်း (၁၆)

သမဂ္ဂဘဏ္ဍာရေး

ပုဒ်မ- (၁၀၉) သမဂ္ဂနှင့်ဌာနချုပ် သက်ဆိုင်သော ရန်ပုံငွေအားလုံးကို သမဂ္ဂဌာနချုပ်အမည်ဖြင့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ရွေးချယ်သောဘဏ်တွင် အပ်နှံထားရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၀) သမဂ္ဂခွဲများသည် ကောက်ခံရရှိသော နှစ်စဉ်ကြေးများထဲမှ အခန်း (၂)၊ ပုဒ်မ (၁၂)၊ အပိုဒ်ငယ် (ဂ) အရ သက်ဆိုင်ရာသို့ ဆက်ကြေးပေးပို့ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၁) သမဂ္ဂခွဲများမှ ဝင်ငွေအားလုံးနှင့် သီးသန့်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မရှိသော အခြားဝင်ငွေအားလုံးကို သာမန်ရန်ပုံငွေထဲသို့ ထည့်သွင်းရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၂) အလှူငွေများ၊ သဒ္ဓါကြေးများ၊ ငွေတိုးများနှင့် နှစ်စဉ်အသုံးစရိတ်မှ ပိုသောငွေများအနက် အနည်းဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံကို သီးသန့်ရန်ပုံငွေအဖြစ် ပြောင်းလွှဲထားရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၃) သမဂ္ဂဌာနချုပ်၏ ရုံးသုံးပစ္စည်းများ၊ ပရိဘောဂများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်းများမှအပ သီးသန့်ရန်ပုံငွေကို ဗဟိုကောင်စီအဖွဲ့၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မရလျှင် မသုံးရ။

ပုဒ်မ- (၁၁၄) နိုင်ငံခြားသို့ ပညာတော်သင် စေလွှတ်ခြင်း၊ စုံစမ်းကြည့်ရှုရေးအဖွဲ့များ စေလွှတ်ခြင်း၊ ကိုယ်စားလှယ် စေလွှတ်ခြင်း နိုင်ငံခြားမှ အဖွဲ့အသီးသီးကို လက်ခံခြင်း၊ အထွေထွေအခမ်းအနားနှင့် ဧည့်ခံခြင်းတို့အတွက် အထူးရန်ပုံငွေ ပြုလုပ်ထားရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၅) အရေးကြီးသောကိစ္စများ ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ အရေးပေါ်ရန်ပုံငွေအဖြစ် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က စီမံ၍ ကောက်ခံနိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၆) ဘဏ္ဍာရေးမှူးသည် သီးသန့်ရန်ပုံငွေ တိုးပွားစေခြင်းငှာ အလှူငွေနှင့် သဒ္ဓါကြေးငွေများ စာရင်းကို မိမိစာရင်းအရ ဖွင့်ထားနိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၇) သမဂ္ဂဌာနချုပ်၏ ဝင်ငွေအသုံးစာရင်းများကို စစ်ဆေးရန် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က သင့်လျော်သောသူ တဦးဦးကို စာရင်းစစ်အဖြစ် ခန့်ထားရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၈) နှစ်စဉ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံ မတိုင်မီ သမဂ္ဂဌာနချုပ်၏ ဝင်ငွေထွက်ငွေစာရင်းများကို စာရင်းစစ်က စစ်ဆေးရမည်။ စစ်ဆေးပြီးသောအခါ စာရင်းများကို စာရင်းစစ်၏ အစီရင်ခံစာနှင့်တကွ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင် မတိုင်မီ အနည်းဆုံး ရက်သတ္တပတ် (၂) ပတ် ကြိုတင်ပြီး ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေးမှူးက တင်ပြရမည်။ နှစ်စဉ် ဝင်ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းနှင့် စာရင်းစစ်အစီရင်ခံစာကို ညီလာခံသို့ တင်ပြရမည်။ ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၁၉) သမဂ္ဂဌာနချုပ်၌ထားသော ငွေစာရင်းနှင့် အသုံးစာရင်းများကို ဒု-ဥက္ကဋ္ဌက စစ်ဆေးရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၂၀) သမဂ္ဂရန်ပုံငွေ တိုးပွားရေးအတွက် ဘဏ္ဍာရေးမှူးသည် ပြဇာတ်ရုပ်ရှင်ပွဲများကို အလှူခံခြင်း၊ ကပွဲများကျင်းပခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

နှင့် သဒ္ဒါကြေးများ ကောက်ခံခြင်းကို သမဂ္ဂများသည် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ခရိုင်များတွင် ကောက်ခံနိုင်ခွင့် ရှိသည်။

အခန်း (၁၇)

ရွေးကောက်ပွဲများ

ပုဒ်မ- (၁၂၁) ရွေးကောက်ပွဲများကို သမဂ္ဂများ၏ အချုပ်အခြာ အာဏာအပိုင်ဆုံးသော နှစ်ပတ်လည်ညီလာခံများတွင် ကျင်းပ ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၂၂)

(က) ရွေးကောက်ပွဲများကို အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းများက ဦးစီးရမည်။ အကယ်၍ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်းသည် ပြန် လည် ရွေးချယ်ခံလိုသော် (သို့မဟုတ်) ရွေးပွဲတွင် ပျက်ကွက်ခဲ့သော် ဆိုင်ရာသမဂ္ဂမှ တာဝန်လွှဲအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်က ရွေး ကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) သမဂ္ဂခွဲများတွင် ဆန္ဒမဲပေး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းနှင့် အမည်တင်သွင်းခြင်း နှစ်ရပ်အနက် သမဂ္ဂခွဲက လိုလားသော နည်းစနစ်အရ ရွေးကောက်ပွဲကို ပြုလုပ်ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၂၃) ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဆန္ဒမဲစာရင်းများကို စုဆောင်းခြင်း၊ မဲစာရင်းများကို စစ်ဆေးခြင်းမှာ ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိ၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။

ပုဒ်မ- (၁၂၄) ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိသည် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပရန်အတွက် အမှုဆောင်ရာထူးလက်မခံမည့် သမဂ္ဂဝင် (၄) ဦးကို သမာဓိလူကြီးများအဖြစ် ခန့်ထားခွင့်ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၁၂၅) ရွေးကောက်ပွဲတွင် လွတ်လပ်စွာနှင့် လျှို့ဝှက်၍ တိုက်ရိုက်မဲပေးသော စနစ်ကို အသုံးပြုရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၂၆) ဆိုင်ရာသမဂ္ဂသို့ ပေးအပ်ရန်ရှိသော ကြေးငွေအရပ်ရပ်ကို ပြေလည်အောင် မပေးသွင်းသောသူများသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အရွေးခံနိုင်ခွင့်၊ အဆိုတင်သွင်းနိုင်ခွင့်၊ ထောက်ခံနိုင်ခွင့်များ မရှိစေရ။

ပုဒ်မ- (၁၂၇) အရွေးခံလိုသူ သမဂ္ဂဝင်တဦးသည် အနည်းဆုံးဆိုင်ရာ သမဂ္ဂဝင်နှစ်ဦး၏ ထောက်ခံချက်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲတာဝန်ခံ အရာရှိထံသို့ အရွေးခံနိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာ တင်သွင်းရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၂၈) အရွေးခံနိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာ တစုံတခုသည် စည်းမျဉ်းအရ၊ ဖြည့်စွက်ရန် လိုအပ်သော အရေးကြီးသည့် အချက် အလက်များတွင် ဖြည့်စွက်ခြင်း ပျက်ကွက်ခဲ့သော် ၎င်းလျှောက်လွှာကို ပယ်ချရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၂၉) သမဂ္ဂဝင်တဦးလျှင် တာဝန်ခံရာထူးနေရာ၌ ဆန္ဒမဲတခုထက် ပို၍မပေးနိုင်။

ပုဒ်မ- (၁၃၀) တာဝန်ခံတဦးလျှင် တာဝန်ခံရာထူးနေရာ အရေအတွက်ထက်ပို၍ အရွေးခံသူများခွဲလျှင် မဲအရေအတွက် အနည်း အများအလိုက် တာဝန်ခံရာထူး ရွေးချယ်ရမည်။ မဲဆန္ဒရှင်တဦးသည် အရွေးခံမည့်သူ တဦးအတွက် တမဲသာပေး ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ပုဒ်မ- (၁၃၁) ရွေးကောက်ပွဲအတွက် သီးသန့်ထားသော ဆန္ဒမဲပုံစံစာရွက်များကို ရွေးကောက်ပွဲ တာဝန်ခံအရာရှိက ထုတ်ဝေ ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၃၂) မည်သည့်မဲဆန္ဒရှင်မှ ကိုယ်စားလှယ်လွှတ်၍ လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်အကြောင်းကြား၍ လည်းကောင်း၊ ၎င်း၏ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့် မရှိ။

ပုဒ်မ- (၁၃၃) ဆန္ဒမဲစာရင်းကို ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင်ပင် တာဝန်ခံအရာရှိသည် သမာဓိလူကြီးများ ရှေ့မှောက်၌ စစ်ဆေး ရေတွက်၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသူများ၏ အမည်စာရင်းကို အမြန်ဆုံးကြေညာရမည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃၁)

ပုဒ်မ- (၁၃၄) ဆန္ဒမဲအရေအတွက်နှင့် ပတ်သက်၍ မကျေနပ်ခဲ့လျှင် ရွေးကောက်ပွဲအမှုဆောင်ကို လည်းကောင်း၊ ကြေငြာပြီးချိန်မှ (၄၀) နာရီအတွင်း မဲဆန္ဒရှင် (၂၁) ဦး၏ဆန္ဒဖြင့် မဲစာရင်းအရေအတွက်ကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်သည်။

အခန်း (၁၈)

နွေရာသီတာဝန်ခံများ

ပုဒ်မ- (၁၃၅) နွေကျောင်းပိတ်ရက်များအတွင်း အမှုဆောင်(၃) ဦးထက်မနည်း ဆိုင်ရာသမဂ္ဂ၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့များ၌ ကျန်ရစ်ခဲ့လျှင် ၎င်းတို့မှာ နွေရာသီတာဝန်ခံများ ဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၃၆) နွေကျောင်းပိတ်ရက်များအတွင်း အမှုဆောင် (၃) ဦးထက်နည်း၍ ဆိုင်ရာသမဂ္ဂ၏ ရုံးစိုက်ရာမြို့များ၌ ကျန်ရစ်ခဲ့လျှင် လက်ရှိအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ကျောင်းပိတ်ရက်မတိုင်မီ သမဂ္ဂဝင်များထဲမှ သမဂ္ဂ၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို ထမ်းရွက်နိုင်မည့် သမဂ္ဂဝင် (၃) ဦးအား နွေရာသီတာဝန်ခံအဖြစ် ခန့်ထားရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၃၇) ဆိုင်ရာအမှုဆောင်အဖွဲ့သည် နွေရာသီတာဝန်ခံများ၏ အမည်များကို ရွေးချယ်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကြေညာရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၃၈) နွေရာသီတာဝန်ခံများသည် ဘဏ္ဍာရေးဌာနမှအပ အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်ဆဲလုပ်ငန်းများနှင့် တာဝန်များကို လက်ခံရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၃၉) နွေရာသီတာဝန်ခံများသည်-

- (က) အမှုဆောင်အဖွဲ့က လွှဲအပ်သော တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်သာဖြစ်သည်။
- (ခ) သမဂ္ဂတစ်ခုလုံးနှင့်သာဆိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။

ပုဒ်မ- (၁၄၀) စည်းမျဉ်းဥပဒေ အခန်း (၁၈)၊ ပုဒ်မ (၁၃၉)၊ အပိုဒ်ငယ် (ခ) နှင့် သက်ဆိုင်သော အရေးများပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော် နွေရာသီတာဝန်ခံများသည် အမှုဆောင်အဖွဲ့ကို ပြန်လည်ခေါ်ယူ၍ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြန်လည်အပ်နှင်းရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၄၁) ဘဏ္ဍာရေးမှူးသည် ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် ဆိုင်ရာမြို့၌မရှိခဲ့သော် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ သဘောတူညီချက်ကို ရယူ၍ သင့်လျော် ယုံကြည်စိတ်ချရသော အမှုဆောင်တဦးဦးကို နွေရာသီတာဝန်ခံအဖြစ် ခန့်ထားခဲ့ပြီးလျှင် မိမိတာဝန်ဝတ္တရားများကို လွှဲအပ်ခဲ့ရမည်။

ပုဒ်မ- (၁၄၂) ကျောင်းပြန်ဖွင့်၍ အမှုဆောင်ဟောင်းများ ပြန်လည်ရောက်ရှိသောအခါ နွေရာသီတာဝန်ခံများက သမဂ္ဂတာဝန်ဝတ္တရားများကို ပြန်လည်အပ်နှင်းရမည်။

အခန်း (၁၉)

နည်းဥပဒေနှင့် ဘိုင်လောများ

ပုဒ်မ- (၁၄၃) ဤသမဂ္ဂအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်းဥပဒေကို မူတည်၍ ၎င်းဥပဒေနှင့် ဘိုင်လောများကို သမဂ္ဂအသီးသီးတို့ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်နှင့် ကျင့်ထုံးတို့ အတူတူဖြစ်စေနိုင်ရန်အတွက် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၁၄၄) နည်းဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပြင်ဆင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဖြည့်စွက်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ထုတ်ပယ်ရာတွင်လည်းကောင်း နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာညီလာခံသဘင်ကသာ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ပုဒ်မ- (၁၄၅) နည်းဥပဒေကို ယာယီပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ယာယီဖြည့်စွက် ထုတ်ပယ်ခြင်းများကို ဗဟိုကောင်စီက ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများရှိသည်။

သမိုင်းဝင်စာရွက်စာတမ်းများ

COMITE PREPARATOIRE
PREPARATORY COMMITTEE
ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

籌備委員會

COMITE PATROCINADOR

VI FESTIVAL MONDIAL DE LA JEUNESSE ET DES ETUDIANTS POUR LA PAIX ET L'AMITIE

VI WORLD FESTIVAL OF YOUTH AND STUDENTS FOR PEACE AND FRIENDSHIP

VI ВСЕМИРНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ МОЛОДЕЖИ И СТУДЕНТОВ ЗА МИР И ДРУЖБУ

第六屆世界青年學生和學友誼聯歡節

VI FESTIVAL MUNDIAL DE LA JUVENTUD Y DE LOS ESTUDIANTES POR LA PAZ Y LA AMISTAD

adresse: MOSKWA, KOMITET FESTIVALIA

adr. telegr.: MOSKWA FESTIVAL

Dear Sirs,

We are sending to you together with this letter the different documents adopted by the inaugurating meeting of the International Preparatory committee of the VI World Festival of Youth and Students for Peace and Friendship.

The documents give a comprehensive idea of that representative meeting. You will also learn from them about the nature of the VIth Festival, its aims, programme, financing and the main aspects of its preparation. We are ready to supply answers to any additional questions.

Allow us to draw your attention to the passage of the Address which says that the Preparatory Committee "is open to all forces wishing to take part in preparing the Festival, and they may join it at any stage."

These words testify to the spirit of cooperation in which the preparation of this event proceeds. Everybody can take part in it, either in the whole of the programme, or in some of its sections.

We are confident that you will appreciate the full significance of these proposals and will also wish to take part in their realization. We are willing to consider in this connection any constructive proposal.

Please accept, dear Sirs, our warmest greetings.

Looking forward to your reply,

Yours respectfully,

International Preparatory
Committee

NATIONAL UNION OF STUDENTS OF INDIA

CENTRAL OFFICE

C/o St. Xavier's Collage,
Cruickshank Road,
BOMBAY, 1.

Reference No. 825-F-6.

Date, 20th Dec. 1956 .

Dear Friend,

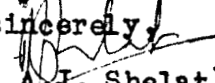
The Second Congress of the National Union of Students of India will be held at Osmania University, Hyderabad (Deccan), from 27th December to 31st December, 1956. Mr. C. Rajagopalchari, the first Indian Governor General, will inaugurate the Congress. The Education Minister of the State is the Chairman of the Reception Committee.

Students' representatives, representing about 120,000 University students are expected to participate at the Conference.

We have great pleasure in inviting your organisation to send an observer to the Conference. It may be possible for you to depute someone in this part of the world to participate in our deliberations.

We hope that we have your best wishes for a successful conference.

With Greetings,

Yours sincerely,

(Dr. A.J. Shelat)
President.

~~Nizam College~~
Hyderabad Address:
C/o. Nizam College,
Hyderabad Dn (India)

NEDERLANDSE STUDENTEN RAAD

NETHERLANDS STUDENT COUNCIL

CONSEIL NATIONAL DES ETUDIANTS DES PAYS-BAS

Agamen-Secretariaat (Hd office): Breestraat 48-50, Leiden, Telefoon 24830 Postbakening 786
Bureau Hereng (Young Affairs): M.V., Breestraat 48-50, Leiden
Bureau Sport: A.S., Breestraat 48-50, Leiden
Stoepje (Young People) (social work, health): Breestraat 48-50, Leiden
Nationaal Vrijheidsfront universiteiten (People's colleges and universities): GSV, Lucas Bolwerk 8, Utrecht
NEBN (Young People) (Young office) Rapenburg 6, Leiden, Telefoon 13711

Leiden,

The President of *Rangoon University*
Students' Union

Dear President,

The Netherlands' Student Council has been greatly impressed by the seriousness of events in Hungary. N.S.C., called together an emergency meeting on October 29, as a result of which a statement was issued-which will be published in the next CoSec information bulletin- about the help to be given.

Apart from this, N.S.C. hopes that these events will result in a situation in which the Hungarian students will have the opportunity to form a National Union with freely elected officers.

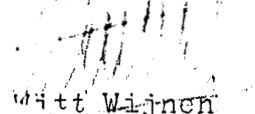
N.S.C. hopes furthermore that after this better contacts will be established between the Hungarian students and all National Unions which are represented in the I.S.C.

It is for this reason that we kindly request you to read this enclosed statement, and return it to us with your signature at your earliest convenience.

Thanking you in advance for your support,
we remain,

yours sincerely,

R. van den Borg, President

O.L.O.
secretary

Leiden, 31 October 1956.

LANDSE STUDENTEN RAAD

NETHERLANDS STUDENTEN RAAD

CONSEIL NATIONAL DES ETUDIANTS DES PAYS-BAS

Algemeen Secretariaat (Office) - Bureau - Poststraat 48-50, Leiden, Telefoon 23343 Postrekening 786

Bureau buitenlandse verkeer (Foreign office) - ASV, Poststraat 48-50, Leiden

Bureau sport (Sports) - ASV, Poststraat 48-50, Leiden

Sociale en gezondheidszorg (Social and health) - Poststraat 48-50, Leiden

Bureau volkshogescholen en universiteiten (People's colleges and universities) - GSV, Lucas Bolwerk 8, Utrecht

NBSB (traveling and exchange office) - Rapenburg 6, Leiden, Telefoon 23711

Leiden,

October , 1956.

The National Union of Students in *Burma*

greatly impressed by the seriousness of events taking place in Hungary and the obvious desire for freedom as expressed by those students of Hungary who desire freedom of expression at the University.

expresses the hope that a freely elected N.U. of students will be formed in Hungary, and hopes for new and better possibilities for contacts in every way possible with the Hungarian students.

The National Union of Students in

Burma.

President

National Federation of Canadian University Students
Fédération Nationale des Etudiants des Universités Canadiennes

Statement on recent events in Hungary:

Since the coup d'état in Czechoslovakia in 1948 relations between the students of Canada and the students of Hungary have been confined to infrequent and sometimes unfriendly meetings at the Conferences of the Communist-dominated International Union of Students.

Canadian students have never ceased to hope that conditions would alter and that more normal and friendly relations would be established. During recent days as the confused reports came in from Hungary this hope was raised high. Unfortunately the high hope is no more and our first feeling is one of sorrow at the fate of our fellow students in Budapest and other Hungarian cities. Their bravery against overwhelming odds speaks more eloquently than any polemics in which we might engage.

Although the recent aspirations of Hungarian students seem for the time being to have been crushed we nevertheless cherish the hope that it will be possible to establish more friendly relations. Canadian students extend to their Hungarian fellows, in their darkest hour, the hand of friendship, and assures them that they are ever ready to enter into free and friendly relations on the basis of respect for each other's national independence and sovereignty.

Gabriel Gagnon,
National President

Walter Tarnopolsky,
International Affairs
Vice-President.

UNITED STATES NATIONAL STUDENT ASSOCIATION

INTERNATIONAL COMMISSION

142 MOUNT AUBURN STREET • CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS • Trowbridge 6-4448 • CABLE, NATSTUD - CAMBRIDGEMASS

President
STANFORD L. GLASS
University of Illinois

*Vice-President
National Affairs*
GENE R. PRESTON
University of California
at Los Angeles

*Vice-President
Student Affairs*
JAS. R. TURNER
University of North Carolina

*Vice-President
Educational Affairs*
JOEL H. STERNS
Northwestern University

*Vice-President
Student Government*
RAY FARABEE
University of Texas

Executive Secretary
VICTOR H. HAMPTON
University of Michigan

Public Relations Director
MARGARET MURPHY
Manhattanville College
of the Sacred Heart

*Educational Travel, Inc.
Director*
JOHN V. HENDRICKS
48 W. 48th Street
New York, New York

ADVISORY COUNCIL

Lucile Allen
Dean, Pennsylvania
College for Women

Wallace M. Alston
President
Agnes Scott College

Ralph J. Bunche
Under-Secretary
United Nations

Erwin D. Canham
Editor
Christian Science Monitor

Christine Y. Conaway
Dean of Women
Ohio State University

Clifford Houston
Dean of Students
University of Colorado

Mother Eleanor M. O'Byrne
President
Manhattanville College
of the Sacred Heart

Mrs. Eleanor Roosevelt

George N. Shuster
President
Hunter College

Harold E. Stassen
*Director, Foreign
Operations Administration*

Robert M. Strozier
Dean of Students
University of Chicago

Lynn T. White, Jr.
President
Mills College

E. G. Williamson
Dean of Students
University of Minnesota

*Vice-President
International Affairs*
CLIVE S. GRAY
University of Chicago

National Office
1234 Gimbel Building
Philadelphia 7, Pa.

COPY OF A LETTER SENT BY THE UNITED STATES NATIONAL STUDENT ASSOCIATION TO ORGANIZATIONS PARTICIPATING IN THE INTERNATIONAL PREPARATORY COMMITTEE FOR THE SEMINAR ON THE PROBLEMS OF STUDENTS IN COLONIAL COUNTRIES

COPY COPY COPY COPY COPY COPY COPY

January 12, 1956

Dear Friends:

I have the honor to write to you, as one of the organizations participating in the International Preparatory Committee for the Seminar on Colonialism, with information concerning the policy of the U.S. National Student Association toward this Seminar. As you probably know, the USNSA was invited by the International Preparatory Committee to send one representative to the Seminar. The invitation was discussed at some length by the officers of our Association, including Stan Glass, our President, Gene Preston, our Vice-President for National Affairs, and myself, in conjunction with many leaders of our organization at local colleges and universities in the United States. In our deliberations, we reached a decision which I now have the honor of communicating to you as reflecting the opinion of American students.

At the outset, I would like to make very clear our attitude toward colonialism: very briefly, we are opposed to it. We have seen colonialism in operation in many countries of Africa, Asia, the Middle East, and the Americas, and we are fully aware that colonialism has prevented people in those countries from enjoying the right to a full and independent national development. We realize that domination by a foreign colonial power obstructs students and other young people in the pursuit of their rightful aspirations as human beings and citizens of their country. Furthermore, we deplore colonialism not only for the damage which it does to the hearts and minds of our fellows in many parts of the world, but also because it keeps them in economic subjugation and deprives them of their right to enjoy economic progress and welfare in a world with abundant material resources for all.

Indeed, it is not surprising that the students of a country which was born in 1776 out of a struggle against a colonial power should feel a responsibility and a desire to associate themselves with students in other countries who have only recently won a similar struggle by enormous effort and self-sacrifice. And in

ASSOCIATED WITH

American Council on Education • International Student Conference • United States Commission for UNESCO • World University Service • Council on Student Travel
Young Adult Council • National Citizens Committee for United Nations Day • National Scholarship Service and Fund for Negro Students

like manner, the U.S. National Student Association declares its full and sincere support for students in other countries who are just now in the midst of a struggle to gain national independence. This is, indeed, a century which is marked by the emergence of peoples all over the world, determined to pursue their glorious traditions on a basis of equality with all others. Our Association recognizes this equality as a right which is guaranteed to all by the nature of man, and our members are pledged to declare this fact before all the world.

This past August the membership of our Association took occasion of yet another opportunity to commit itself publicly on the issue of colonialism. Over 700 delegates to our National Student Congress in August, 1955 representing almost 600,000 students from 300 colleges and universities, passed a resolution on colonialism which is enclosed in this letter.

Therefore, the U.S. National Student Association feels it can associate itself completely with your purpose in supporting the Seminar on Colonialism. But at the same time, our Association refuses to cooperate with other organizations whose position on colonialism is hypocritical. We believe colonialism should be exposed and denounced in all areas of the world where it exists, not only in those areas where it is represented by powers of the so-called Western world. We believe that colonialism exists in Eastern Europe, where the strivings of students toward academic freedom and national independence have been and are being ruthlessly suppressed by agents of a foreign power, and we therefore refuse to cooperate with the organization known as the International Union of Students which has constantly tolerated this suppression. In fact, it was because of the deliberate refusal of the IUS to protest well-known instances of such suppression which took place in Prague, Czechoslovakia, in February 1948, that the U.S. National Student Association decided not to join that organization and thereby tacitly support this policy. I enclose another resolution of our 1955 National Student Congress to illustrate our present stand toward the I.U.S.

Moreover, we must state that we believe the Seminar on Colonialism to be primarily an activity of the IUS. The original invitation to the Seminar came to us in a letter from the IUS, printed on IUS stationery and signed by the President of the IUS, Mr. Pelikan. Paul Sigmund and I heard Mr. Pelikan give the National Federation of Canadian University Students a formal invitation to the Seminar at the NFCUS meeting in October 1955. In doing this, Mr. Pelikan spoke officially as the President of the IUS, inviting the Canadian organization to participate in an event sponsored by the IUS. We later received a letter from the IUS of October 18, 1955, reminding us of the invitation to the Seminar. This letter was also written on IUS stationery: it was signed by Mr. Babak, head of the IUS Bureau of Students Against Colonialism; and it gave the address of the International Preparatory Committee for the Seminar as the IUS office in Prague. In publications of the IUS, such as the News Service and the World Student News, the Seminar was listed and described as one of the IUS's most important activities for this year.

The Board of Directors of the UNESCO Youth Institute in Gauting, Germany reversed a decision of the Director of that Institute, Mr. Moser, to allow the Seminar to use the Institute's facilities, for one and only one reason: that the IUS, which has been denied consultative status with UNESCO because of its character, seemed to be primarily responsible for the Seminar and in charge of all arrangements for it. This was told to me by UNESCO officials whom I met at the meeting of the U.S. National Commission for UNESCO in Cincinnati, Ohio, in early November.

For these reasons, the U.S. National Student Association regards the Seminar on Colonialism as a function of the International Union of Students, which our National Student Congress has bound us not to consider a "fruitful instrumentality of international student cooperation." Therefore, we must state regretfully that we cannot attend the Seminar on Colonialism as presently constituted.

However, our desire to study the problems of students in colonial countries and to express our solidarity with those students in support of their struggle to achieve strength and independence, is not diminished by our attitude toward this particular Seminar. Therefore, we hope it will be possible for discussions between us and students from other countries, including those of colonial status, to continue and increase in the future. In particular, we hope that more and more representatives from colonial countries will participate in the International Student Conferences, where many students from colonial countries have come in the past and where they have effectively presented their viewpoint in discussions with representative students from most of the countries of the world. And we also hope it will be possible for us to meet with members of your organization and representatives from other countries in another seminar on colonialism as it affects students, to be held in a way and under sponsorship that will guarantee a free and honest exchange of views and experiences on this most important of all the problems facing students in the world today.

We submit this statement of our policy on the Seminar on Colonialism in the hope that it may be of interest to you and the members of our organization. At the same time, we greet you on behalf of all American students and send you our best wishes for a prosperous year, bringing new successes to your students in their struggle for freedom and independence.

Sincerely yours,

Clive S. Gray
Vice-President
International Affairs

UNION NATIONALE DES ÉTUDIANTS DE FRANCE

RECONNUE D'UTILITÉ PUBLIQUE

par Décret du 16 Mai 1929

Téléphone : DANTON 63-82

C. CHÈQUES POSTAUX PARIS 408.29

SECRÉTARIAT PERMANENT :

15, Rue Soufflot, PARIS (V)

Paris, January 22nd, 1957

Dear President,

This year, U.N.E.F. is celebrating the fiftieth birthday of her foundation. Among the manifestations she organizes on this opportunity, an international cultural festival will take place from 9th to 14th of September, in which all the world students are invited to take part.

We hope that your National Union will agree in being represented at this manifestation and thus in making known to the other countries students the different aspects of your national culture.

In order to secure a high artistic bearing to this festival, it would be good to limit your country participation to that of the proposed disciplines in which you excel and give the measure of your particular genius. Certain student formations have already distinguished themselves during previous international festivals and we should be very pleased to welcome them in Paris this year.

You will find herewith certain documents on the participation conditions as well as application forms to send back duly fulfilled, when the participating groups are designed.

Hoping to hear from you soon and keeping at your disposal for any other inquiry, we remain

Very Truly Yours,

Michel de la Fournière
President of U.N.E.F.

PARTICIPATION CONDITIONS.

The National Unions will have to address their candidatures to the :

Union Nationale des Etudiants de France
15, rue Soufflot
PARIS 5e. - (France)

The agreements must be addressed on the enclosed application forms before the limit day of June 1st, 1957.

The participants will be taken in charge as soon as they arrive in Paris. On the way back the transport by train will be assured gratuitously as far as the French Frontier.

U.N.E.F. will take in charge the stay, lodgings, meals and leisure of the participants.

PROGRAM.

The Festival will start on Monday September 9th and finish on Saturday September 14th in the evening. Apart from the opening and closing ceremonies, the different manifestations will take place in the following disciplines :

- Theatre in French idiom and mime.
- Classic and Jazz music
- Choir singing.
- Folklore (music, songs and dances)
- Student cinema.

Other parallel manifestations of cultural and touristic character, aiming at showing to the delegates the cultural realizations of the French Students as well as Paris sites and monuments, will be offered to the students during their free time.

ANSWERS.

They have to be addressed to U.N.E.F., 15, rue Soufflot, Paris (France). The enclosed application forms must be sent only when the informations given in it are definitive. Meanwhile, the National Unions can tell us whether they will participate or not to the cultural manifestations of this Festival.

VISAS.

The National Unions will have to tell us the date when they apply for their visas so that we may second them near to the Ministry of Foreign Affairs.

EXHIBITION ON THE UNIVERSITY THEATRE
IN THE WORLD.

With the help of the Cultural services of the Parisian Committee of the University Social Services for the Students (CO.PAR) U.N.E.F. intends to organize, in the frame of the cultural Festival, an exhibition on the theatrical realizations of the world students.

To secure its success, it would be good that every National Union should let us know what materials she possesses (photos, small rough models, dolls,) and if possible could send it to us before June 1st. We should like to get a rapid answer from the National Unions as regards their participation to this exhibition, in one month time if possible.

The organizers reserve for themselves the possibility of using the materials sent so that they may get a good presentation of the panels. It is not question, in fact, to display automatically all the documents sent, which sometimes have but a mediocre artistic value. We then ask the National Unions to trust the organizations for the use of the diverse elements that will be let to their disposal.

DEFINITIVE APPLICATION FORM

National Union :

Group presented

Folklore :	Number of participants
Theatre :	
Classic music :	
Jazz :	
Choir :	

TOTAL : Number of boys :
 " " girls :
 " " couples ;

Have you any accessory to transport :

- If YES, what kind :
- what volume :

Date of arrival in Paris, and time if possible :

Date of departure from Paris, and time if possible :

Would you like to take the opportunity of your being in France to visit certain regions :

- taken in charge by students Associations
- if the first way is impossible, at your own expense.

P R O G R A M

Nature and title :

What can you present during :

- 10 minutes
- 20 minutes
- 30 minutes
- one hour or more

Name and address of the responsible student :

Signature :

UNITED NATIONS

NATIONS UNIES

INFORMATION CENTRE FOR INDIA, BURMA CEYLON AND NEPAL
NEW DELHI

(For use of information media - Not an official record)

Press Release No.153

8 January 1957

UNITED NATIONS RADIO PROGRAMMES FOR BURMA

To be Produced in the Region

Production of United Nations radio programmes in Burmese has now started at New Delhi with the cooperation of All India Radio and under the supervision of Ma-Than-L, Regional Radio Officer of the United Nations specially deputed for this purpose.

The production schedule begins with four documentaries - two on the UN Emergency Force for the Middle East, and two on the Hungarian refugees. These will soon be followed by the local production in Burmese of 'UN Speaks' and radio news reviews, both weekly 15-minute programmes.

Burma Broadcasting Service has always cooperated with UN Radio in broadcasting its programmes. 'Naba-aye-hum-apyathik-gnan' and 'Ihadin magazine' are the titles of two 15-minute programmes in Burmese which BBS has broadcast regularly since their inception. Programmes for special occasions, like UN Day, have also been used both in Burmese and in English.

Hitherto all these programmes have originated in New York at the Radio Division of UN. The English language versions of 'UN Speaks' will continue to be produced in New York and forwarded to BBS from there.

Listeners may inquire from BBS when the regional produced programmes are to be scheduled. Comments and letters from listeners regarding these programmes will be welcome. Listeners may write to Ma-Than-L, Radio Officer, United Nations Information Centre, 21 Curzon Road, New Delhi, India.

Special General Assembly News Review

Beginning this week has started a new direct point-to-point two way news service between New York and New Delhi giving a 15-minute summary of the activities of the General Assembly. These are recorded in New Delhi on Saturdays and air-shipped to BBS for rebroadcasting as soon as possible in order to preserve their topicality.

UNITED NATIONS

NATIONS UNIES

INFORMATION CENTRE FOR INDIA, BURMA, CEYLON AND NEPAL
NEW DELHI

Telephone : { 4 7 6 3 8
 { 4 8 2 3 0

Cables : OMNIPRESS NEWDELHI

21, Curzon Road,
NEW DELHI

No. BC/3/57

10 January 1957

Dear Friend,

In accordance with the suggestions made at the Regional Conference of Non-Governmental Organizations held in Colombo that more material relating to the United Nations should be made available in national languages, we are commencing production of radio programmes in Burmese. The attached press release will give you full information on this.

Yours sincerely,

Eugenio Soler-Alonso

DIRECTOR

UNIVERSITY OF MALAYA HISTORICAL SOCIETY

PATRON: PROFESSOR C. N. PARKINSON

TEL: { 88994
57678

COLLEGE GREEN,
SINGAPORE, 11.

REF: HSB/22/57

Date 29th March, 1957

The President,
University of Rangoon Students' Union,
Rangoon.

Dear Sir,

The University of Malaya Historical Society is making a Goodwill and study Tour of Burma between July and August this year. The party comprising thirty students, including three ladies, will leave for Rangoon on July 6th. They will return from Rangoon on Aug. 7th after a month's tour of the country.

Thus far we have been in touch with members of the staff of the University of Rangoon who are helping us with our arrangements, in particular Dr. Kyaw Thet of the Dept. of Far Eastern History. We have also written to Dr. Ba Nyunt.

As one of the objects of this tour is to foster goodwill and understanding among students of different nationalities it is our hope that you will assist us meet students informally beside the help you could give us as one student organisation to another.

At this stage we are faced with the problem of finding accommodation for the duration of our stay in Rangoon (July 9 to July 13; Aug 5 to Aug 7). I have been asked to write to you by the Consul of the Union of Burma in Singapore regarding this. He is also making other necessary arrangements through the Burmese Foreign Office.

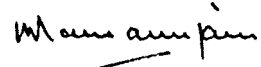
I would much appreciate it therefore, if you could suggest suitable alternative accommodation since I have been informed that the University hostels will be fully occupied at that time. As regards accommodation at the other towns on our itinerary, I have written to the Director of Public Instruction.

I enclose herewith the tentative itinerary of our tour; dates of arrival and departure given are only approximate. I must close before closing

apologise for writing so late.

Thanking you,

Yours Faithfully,

(K. RAMANUJAM)

*Hon. Secretary
Historical Society
University of Malaya*

c.c. to Dr. Kyaw Thet,
Dept. of Far Eastern History,
University of Rangoon.

COORDINATING SECRETARIAT

OF NATIONAL UNIONS OF STUDENTS

POST-BOX 36, LEIDEN, NETHERLANDS

TELEPHONE: LEIDEN 23209 TELEGRAMS: COSEC, LEIDEN BANK: AMSTERDAMSE BANK N.V., LEIDEN

OUR REFERENCE: 321/9
(PLEASE QUOTE IN REPLY)

7 December 1956

Rangoon University Students' Union
Student Union Building
Rangoon University
R A N G O O N
Burma

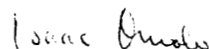
Dear friends,

We are glad to inform you that plans to organise the Asian Students Press Conference as approved by the 6th ISC are well advanced. The Students Councils Association of the Philippines (SCAP) which, in co-operation with the Secretariat is sponsoring the event has suggested 18 Feb. - 23 Feb. 1957 as a suitable date for the Conference.

The Secretariat is now busy with technical arrangements and further details will be sent to your union shortly.

Yours sincerely,

COORDINATING SECRETARIAT

Isaac Omolo

Associate Secretary

INTERNATIONAL UNION OF STUDENTS
МЕЖДУНАРОДНЫЙ СОЮЗ СТУДЕНТОВ
UNION INTERNATIONALE DES ETUDIANTS
UNION INTERNACIONAL DE ESTUDIANTES
MEZINÁRODNÍ SVAZ STUDENTSTVA
國 際 學 生 聯 合 會

PRAHA 2, VOCELOVA 3, CSR

TEL.: 23-56-41, 24-24-22, 24-28-32

TELEGR.: UNISTUD PRAHA

DEPT.

PRAHA,

Dear Friends,

We are sending this letter to you in connection with the preparations for the forthcoming Vth World Festival of Youth and Students for Peace and Friendship. As you may know, this Festival will be held in Moscow from 29th July to 11 August 1957, and will be the biggest gathering of youth and students with a very rich programme. As we mentioned in our previous letter to you, we are expecting and believe that this Festival will be a most fruitful occasion for the exchange of views and opinions between the youth and students of your and other countries and thus will contribute very much to the mutual understanding and friendship of the students and youth all over the world as well as to world peace. In addition, we would like to say that since it will be held in Moscow, more participants from your and other Asian countries are expected than in the previous Festivals.

In proceeding with the preparation for the Festival on the part of the IUS, we would like to know the following points:

1) Whether your organisation or other student organisations in your country desire or have decided to participate in the Festival?

2) Which forms of participation do you foresee (your relations with National Festival Preparatory Committee)?

3) Which events are of particular interest to you, what additional proposals do you have, how can the members of your organisation contribute to different parts of the programme?

4) What number of student participants from your organisation is expected?

5) Whether any particular group such as a cultural group is expected to participate?

6) Which measures do you foresee to select your participants and to collect money for travel and other expenses?

7) Whether you are receiving enough materials including the newspaper "Festival", the General Programme and Student Programme, etc. to popularize the Festival among students?

8) What help do you need from the IUS in your Festival preparations?

- 2 -

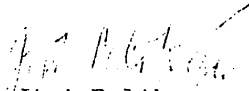
9) The general situation of the preparatory work for the Festival in your country.

We will appreciate it very much, if you could send us your reply on the above mentioned points.

With best wishes,

Looking forward to your answer and information,

Yours sincerely,

Jiri Pelikan
President

INTERNATIONAL UNION OF STUDENTS

Enclosure

- jo -

INTERNATIONAL ASSOCIATION
FOR EDUCATIONAL AND VOCATIONAL
INFORMATION

PARIS, 1er 3 Juillet 1957

29, rue d'Ulm - PARIS Ve

FRANCE

ODEon 76-50

The General Secretary

to

The Director of the RANGOON UNIVERSITY
STUDENTS' UNION
Student Union Building
Rangoon University
RANGOON

(BURMA)

Sir,

The International Association for Educational and Vocational Information aims at establishing the bases of a close cooperation between the organisations of different countries preoccupied with gathering all the informations that may be useful to pupils and students in the choice of their studies or careers.

It intends to compare methods to set up an International documentation fund and to bring into touch experts in educational and vocational problems.

To this purpose the I.A.E.V.I. will organise this year an international colloquium of experts concerned with "Social Assistance applied to Education".

As a matter of fact this problem appears to be closely connected with the wider problem of vocational guidance and vocational information.

During this meeting the experts will especially study the following points :

- Direct Assistance
Scholarships, grants loans
(nature and terms of attribution)
- Indirect Assistance
Restaurants students' halls, school furniture
medical assistance, health insurance

The statements made by the experts of every country and the conclusions of the colloquium will be used to draw up an inventory of social assistance in every country

.../....

....

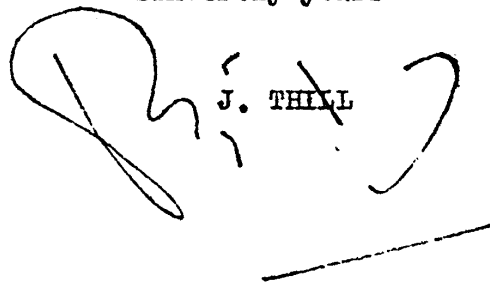
and later on will be used to issue a general printed report.

In order to give this study its full extent we would like to establish the most complete bibliography.

Therefore, we should be very much obliged to you to send us one specimen of any publication even fragmentary that was issued by your organisation, or if this should be impossible, would you give us the references of the publications that exist about this problem.

Hoping to hear from you soon, with our thanks,

Sincerely yours

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'J. Thiel', is written over a pre-printed name. The signature is stylized with a large loop at the beginning and a long horizontal stroke at the end. The pre-printed name 'J. THIEL' is in a small, sans-serif font, with the 'J' and 'T' being slightly larger and bolder than the other letters. The signature is written in a cursive-like style, with the 'J' and 'T' being more prominent.

A copy of this publication will be sent to you in December 1957 on application and free of charge.

**COORDINATING COMMITTEE
INTERNATIONAL RELIEF FOR HUNGARIAN STUDENTS**

Austrian National Union of Students (ÖH), World University Service (WUIS)
Coordinating Secretariat of National Unions of Students (COSEC)

Address: 19 Kolingasse, IX, Vienna, Austria

Telephone: A 10-5-80

Cable: Austrostudent Wien

Account: Nr. 145359 Vienna
ÖH. Zentralausschuß Wien, Coordinating Committee

Date:

Your ref:

Our ref:

APPEAL FOR SCHOLARSHIPS FOR HUNGARIAN REFUGEE STUDENTS

With a total of about 3.500 Hungarian student refugees now in Austria, there is a vast need for long-term residence and study opportunities outside Austria. The number of student refugees has nearly doubled in the past weeks since deportations were begun. A number of governments, universities, and national unions of students have indicated to the Coordinating Committee that they are offering scholarships to Hungarian students. The Committee urges that a maximum number of scholarship opportunities for Hungarian students be made available as soon as possible.

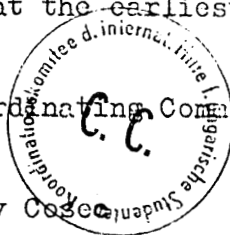
The Committee requests that all scholarship opportunities for Hungarian students be coordinated with the Committee in Vienna. Only through the fullest cooperation among all sponsoring groups can the needs of the Hungarian students be effectively met. Each student must be properly counselled and made aware of all opportunities available to him so that he may select the place of study and residence best tailored to his individual desires, and academic qualification. The Hungarian students now find themselves in exceedingly complex situation. Unilateral action by various agencies offering scholarships and immediate exit from Austria could serve to further confuse the situation, lead to misunderstanding and prevent the optimum matching of scholarship opportunities.

The Committee is proceeding as rapidly as possible with registration and temporary accommodation of the Hungarian students. Some 2000 have so far completed the Committee's preliminary registration form, and about 1500 have completed full curriculum vitae questionnaires. At the same time, all efforts are being made to inform the students of various scholarship opportunities of which the Committee has been notified. The International Red Cross, the International Rescue Committee and the Austrian government are assisting the Committee financially and otherwise in providing for the temporary accommodation and care of the Hungarian students. The Committee has so far insured housing for some 1500 students. The Intergovernmental Committee for European Migration will cover for the Committee all transportation costs for Hungarian students to the country in which they will take up residence and continue their studies.

All national unions of students and governments able to offer scholarships to Hungarian students are urgently requested to contact the Committee in Vienna at the earliest possible time.

On behalf of the Coordinating Committee

Hans Dalli
associate secretary General

INTERNATIONAL EXHIBITION OF COLLEGE MAGAZINES

HOLKAR COLLEGE, INDORE (India).

Dear Sir,

Holkar College, Indore plans to hold an International Exhibition of College Magazines sometime in ~~December~~^{January} 1956. Needless to state the important role that university and College Magazines are playing in the cultural life of to-day. Such exhibition will not only afford opportunities to those who are interested in educational journalism to have a peep into its different patterns but it will also foster brotherhood in the student world and in the long run may contribute to the solution of the problem of world peace.

We are conscious that we cannot succeed in our undertaking without your help and Co-operation.

May we, therefore, request you kindly to make available to us the last three issues of your esteemed University or College magazine, bulletin, periodical and various photographs of College activities at your earliest convenience ?

Yours faithfully,

W. V. BHAGWAT,
Principal,
Holkar College,
Indore (India).

M. R. TOTLA,
Convener,
International Exhibition of
College Magazines,
Holkar College,
Indore (India).

SITUATION OF HUNGARIAN STUDENTS
REPORTS FROM INTERNATIONAL ORGANISATIONS (CONTINUED)

PAX ROMANA

In a special circular dated November 12, 1956, Pax Romana Published the following appeal which had "just been received from Budapest." The appeal was due to have been broadcast on Radio Danapentele on November 8, 1956, according to Pax Romana.

Budapest, 7 November, 1956.

APPEAL TO THE STUDENTS OF THE FREE WORLD

We, the Hungarian students call on the students of the Free World to come to our aid in our calamitous situation. Do not let the Hungarian drama be forgotten nor clouded by time. We call on you, students of the Free World to demand:

1. An economic boycott of the Soviet Union. No one must buy Russian products. Also, industrialists and businessmen must refuse to buy or sell Russian raw materials, finished products or by-products.
2. All sporting events with Soviets should be cancelled immediately. The youth of Free World should not participate actively nor as spectators in any sporting events in which Russian sportsmen take part.
3. The sending of a United Nations Police Force to Hungary.

The Hungarian nation does not believe one word spoken by the Soviets. The general strike continues. Nobody believes the promise given, that if the people resume work, the Russians will leave Hungary.

In the last few days of our fight for Freedom, more than 12,000 young people, both men and women, and many thousands of men and women workers have died a hero's death.

WE CALL ON THE YOUTH OF THE FREE WORLD TO SHOW THEIR SOLIDARITY WITH US. DO NOT DESERT US. S.O.S. S.O.S.

The Revolutionary Committee of the Hungarian Youth
(PAX ROMANA)

WORLD ASSEMBLY OF YOUTH

WAY issued the following circular on November 12, 1956:

The President of WAY, Antoine Lawrence, launched an appeal to all National Committees on October 30th in which he asked for complete cooperation by National Committees with National Red Cross group units to aid the Hungarian insurgents.

After the change of the political situation in Hungary the Bureau of WAY sent a cable on November 7th to the Secretary General of the United Nations. This Cable is as follows:

THE WORLD ASSEMBLY OF YOUTH PROTESTS AGAINST BRUTAL RUSSIAN ARMY SUPPRESSION OF HUNGARIAN YOUTH AND PEOPLE STOP WAY IDENTIFIED WITH STRUGGLE OF HUNGARIAN YOUTH FOR FREEDOM AND RIGHT OF SELF-DETERMINATION SUPPORTS U.N. GENERAL ASSEMBLY DECISION AND LOOKS TOWARDS U.N. TO ASSIST HUNGARIAN PEOPLE IN TIME OF NEED.

On November 8th, as a result of the urgent appeal sent to the fifty-two Nation Committees of WAY throughout the world, WAY raised the equivalents of \$ 2000 to be given to the Hungarian people.

In order to complete the action taken by WAY on the international developments over the past two weeks, we would like to quote a cable sent by WAY to the U.N Secretary General.

WAY GIVES PROFOUND THANKSGIVING TO U.N. SECRETARY GENERAL ON IMPLEMENTATION OF GENERAL ASSEMBLY DECISION FOR CEASE FIRE IN EGYPT AND PRESERVATION OF PEACE AND U.N. CHARTER.

(WAY)

WORLD UNIVERSITY SERVICE

The latest circular, dated November 19, 1956, from WUS international headquarters in Geneva read as follows:

Reporting from Vienna this afternoon, Mr. Hans Dall tells us that 150 Hungarian students are now housed in the hostel in Vienna. A load of beds is on route from Denmark, and will make it possible to house another 150-200.

For the present, there is pressing need for more clothing, but books in Hungarian and dictionaries are urgently requested.

The Austrian government estimates that there were another 200 students among the refugee who entered Austria last week.

The British Council for Aid to Refugees has entrusted the British WUS Committee with the coordination of all office for the resettlement of students among the Hungarian refugees to be received in Britain. A special Coordinating Committee is being set up by WUS in conjunction with the National Union of Students and all major associations concerned with higher education.

The International Association of University Professors and Lecturers is establishing contact with Hungarian university teachers in Austria. The Society for the Protection of Science and Learning has offered funds and assistance to refugee professors and lecturers.

The American WUS Committee is making a special for scholarship and resettlement offers for Hungarian students.

The French government, in collaboration with universities and voluntary agencies, has expressed its willingness to receive up to 600 Hungarian students.

Over and above the offers already made from Switzerland, there is a possibility of receiving and housing, as a group, a further 100 or 150 Hungarian students.

SITUATION OF HUNGARIAN STUDENTS
REPORTS FROM NATION UNIONS (CONTINUED)

C A N A D A

The National Federation of Canadian University Students has issued the following statement:

Since the coup d'etat in Czechoslovakia in 1948 relations between the students of Canada and the students Hungary have been confined to infrequent and sometimes unfriendly meetings at the Conferences of the Communist-dominated International Union of Students.

Canadian students have never ceased to hope that conditions would alter and that more normal and friendly relations would be established. During recent days as the confused reports came in from Hungary this hope was raised high. Unfortunately the high hope is no more and our first feeling is one of sorrow at the fate of our fellow student in Budapest and other Hungarian cities. Their bravery against overwhelming speaks more eloquently than polemics in which we might engage.

Although the recent aspiration of Hungarian students seem for the time being to have been crushed we nevertheless cherish the hope that it will be possible to establish more friendly relations. Canadian students extend to their Hungarian fellows, in their darkest hour, the hand of friendship, and assures them that they ever ready to enter into free and friendly relations on the basis of respect for each other's national independence and sovereignty.

(NFCUS)

L E B A N O N

The Secretariat has received the following cable signed by the Union Nationale des Etudiants Universitaires au Liban:

The Arab Students Regional Organisation protests with force against the aggression of the Soviet Army which has attempted by iron and fire to stifle the cries of innocent Hungarian students eager for liberty. Such colonialists, barbaric means will never succeed in eclipsing the sun of emancipation which rises on these oppressed people.

(UNEUL)

N O R W A Y

The following information has been received from NSS "about the development of the actions for Hungary in Norway".

This morning the first (Hungarian) refugee student arrived by plane from Vienna. She is 23, from Györ, has passed her matriculation degree (Abitur), but was not admitted at the university in her own country because of non-proletarian origin. She fled when the Russians came, and in Vienna she seems by chance to have met the representative of the Norwegian Refugee Council there, who invited her to come to us to study Saturday last, student restaurants in Oslo had herring on the menu instead of meat which they ordinarily have, and we got the balance, kr.1200 (£ 60), for the students relief project. On Friday a three-days' subscription of 5 kr. from each student is starting. The Oslo students were following up very successfully in their "Give one day action" by other universities, training college, secondary schools and so on, and we hope to get a part of these proceeds Our plan is to invited 10 students, pay all their expense the first year, and then the "State Loan Fund" is willing

to take over by granting loans to the refugees on the same terms as those being for our own students.

(NSS)

U N I O N O F S O U T H A F R I C A

The National Union of South Africa Students issued the following statement to the press on 13 November, 1956.

The National Union of South Africa has been following with anxiety the recent events in Hungary.

It has come to our attention that course of the disturbances, students actively engaged in the struggle for their freedom and that of their universities have been made to suffer grievously as a result of military and police action.

The National Union has for some time been of the opinion that all students living in the totalitarian countries of Eastern Europe have been deprived of fundamental academic freedom and the most elementary of student rights. The view has been confirmed by statement from leading academicians and student leaders in Hungary by a call which we received from the staff of the University of Szöged.

It is a matter for deep regret that it has now become apparent that the efforts of the students have been of no avail, and that their determined actions have been taken at so great a cost.

The above statement was circulated to Students' Representative Councils in South Africa with a request from the NUSAS President, E.K. Wentzel, and Vice President for International Relations, J. Ruban. "to assist those students who suffered as a result of military bombardment and police actions". NUSAS asked that students donate to "cash sums which may be used by those distributing relief in whatever manner is most necessary."

(NUSAS)

W E S T I N D I E S

The Guild of Undergraduates of the College of the West Indies issued the following statement on November 9, 1956:

The Guild of Undergraduates wishes to express its sincerest sympathy and complete solidarity with the students of Hungary in your fight to secure our legitimate rights.

We believe that students have the right to establish and organise democratic student government empowered to act within its constitution, without any control of interference from the state. We believe in the autonomy of Universities as centers of learning and research where enquiry for knowledge can be pursued in an atmosphere of academic freedom, of students' right to express opinion on the development of their country and to obtain an education in keeping with their aptitudes and interests.

It is our fervent hope that suppression of students will cease immediately, your demands will be satisfied, and your former rights restored. We are fully prepared to give you any possible form of assistance, and will in the meanwhile give extensive publicity in our country to your struggle. We shall be pleased to receive any further information you can offer.

(Guild of Undergraduates)

COORDINATION COMMITTEE

International Relief for Hungarian Students

PROGRESS REPORT

As you will be aware a Coordinating Committee for International Relief for Hungarian Students was set up as a result of the conference attended by 13 National Unions of Students, WUS and COSEC, which took place in Vienna November 10-11. The Committee, which consists of the Austrian National Union of Students (OH), WUS and COSEC, has two aims, to give immediate aid to Hungarian students who are in need, and to convey to them the fullest possible information on scholarships, which are offer to Hungarian refugee students and to help them in any other way to pursue their studies.

The Committee has been working for one week now and is pleased to present this report on its activities and on the current situation regarding Hungarian students.

At the moment there are between 1200 and 1300 Hungarian refugee students in Austria. It has not been possible to establish contacts with students in Hungary in the past week, therefore the Committee has concentrated on the work which could be done in Austria. About 400 of these 1200 students are living in one camp near Salzburg, St. Wolfgang, all coming from the same University (Hochschule) in Hungary. The rest of the students were when the Committee started its work scattered in many different camps. The Committee felt that it was essential in order to give efficient aid to register all these students as quickly as possible and to gather all those who wish, in one camp. To reach the first aim the Committee has distributed to all refugee camps postcards printed in Hungarian asking for eight basic points of information, which the camp authorities give to students. These cards are returned free of charge to the committee. Furthermore a detailed questionnaire on basis of the WUS "Curriculum Vitae" has been prepared which the Hungarian students fill out when the Committee contacts them after having received the postcards.

To reach the second aim, to gather the students in one place, the Committee has succeeded in obtaining a house in Vienna with a capacity of 300-350 beds. The Austrian Government has recognised this home as an official refugee camp and will, therefore, pay for the food for the students living there. The camp which was opened Saturday, November 17, took in 50 students the first day, the same number to be received daily until the camp is full. At the moment, though, it has not been possible to have all the beds promised by the International Red Cross. The Committee is in contact with the important international agencies which are working in Vienna to help the Hungarians.

In order to give the students the required information about scholarships the Committee is in contact with official authorities from England, France, Canada and Germany and local authorities and

မှတ်ချက်- မူရင်းစာသားများကို မူလအတိုင်း ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြသည်။

student organisations in Belgium, Denmark, Sweden, Switzerland and USA. A lack of contact is felt though with some of the National Unions, which participated in the above-mentioned conference. The Committee appeals to all National Unions of Students to send all information about study possibilities in their countries to its address immediately. All transport to another country from Austria and from third to a fourth country if necessary will be paid by the International Committee for European Migration (ICEM).

The Committee has been able to provide the students with clothes from the supplies received from certain National Unions. Clothes already collected by NUS's. but not sent yet, should be sent as soon as possible. It is the Committee's opinion that now collections of clothes are not necessary for the moment.

Financial support for the student home is urgently needed. Such funds should be sent to WUS, Geneva, or directly to the Committee.

Furthermore blankets, sheets, soap, towels, pillows, books (Hungarians if possible, otherwise illustrated magazines), cigarettes, chocolate, tea, cocoa, coffee, marmalade are needed. The donors should inform the Committee before goods are shipped, and if the transport is by train the numbers of the wagons should be sent to the Committee.

The administrative costs of the Committee are at the moment being covered by a donation from the Danish National Union of Students. It is our hope that the National Unions will help the Committee in the work by keeping the closest possible contact and by providing information on individual actions, study possibilities etc.

Vienna, Austria, November 19, 1956.

COORDINATING SECRETARIAT
OF NATIONAL UNIONS OF STUDENTS
POST-BOX 36, LEIDEN, NETHERLANDS

Circular No. 17/1956-57
Reference No. 110/H 1

November 23, 1956.

Dear Friends,

SITUATION OF HUNGARIAN STUDENTS

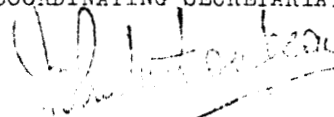
Since our circular dated November 14, 1956, the Secretariat has received a number of additional reports from National Unions and international organisations concerning the recent events in Hungary. These reports are published herewith.

The Coordinating Committee in Vienna, described in the November 14th circular, has continued and expanded its activities of assistance to the growing influx of Hungarian refugee student in Austria. A preliminary report of the Committee's work is attached.

The Committee's latest estimate from Vienna is that there are now about 3,000 Hungarian refugee students in Austria. The number of students fleeing Hungary has nearly doubled in the last few days as a result of the fear of deportation, according to the Committee. The Committee is appealing to all National Unions of Students to provide scholarship opportunities for more Hungarian students and to coordinate all such scholarships with the Committee in Vienna.

Yours sincerely,

COORDINATING SECRETARIAT

John M. Thompson

Administrative Secretary

STRUCTURE AND FUNCTIONS OF THE DISZ OF HUNGARY

The name of the Union of Working Youth of Hungary (DISZ) has figured prominently in reports of recent events in Hungary of which the formation of student organisations independent from the DISZ was one feature. As a consequence, the Secretariat has received a number of requests for information with regard to the structure and functions of the DISZ, the "Student Section" of which has in the past been regarded as the national student organisation in Hungary.

During his visit to Budapest at the end of the June, 1956, the Administrative Secretary had discussion with offices of the DISZ and was presented with a French copy of its Constitution. This document was distributed in the original language to the participants at the International Student Conference in Ceylon. On the basis of the Constitution the following summary of the structure and functions of the Union of Working Youth has been prepared.

There is no separate student organisation in Hungary. There is an overall youth organisation, constitutionally bound to the Hungarian Worker's Party (the Hungarian Communist Party). There is a "Student Section" within the administrative structure, but not within the membership, and no national student meeting are held at which policy decisions are taken.

The aims and objects of the organisation are summarised in Clauses 2 and 3 of the Constitution which read:

1. The Union of Working Youth (DISZ) is the reserve of the party and its auxiliary in all aspects of the building of socialism, the DISZ operates under immediate direction of the Hungarian Workers' Party: the resolutions of the Party are obligatory for the DISZ. According to the principle of regional division, the organisation of the DISZ are directed by the appropriate organs and committee of the party. The Central Committee of the DISZ is directly subordinate to the Central Committee of the Party.
2. The task of the DISZ consists in preparing its members to become member of the Party. The highest honour which can be obtained by a member of the DISZ is to become a member of the Hungarian Workers' Party.
3. The DISZ supports in all its work the victorious doctrine of marxist-leninism. The DISZ is the heir to the progressive traditions of the revolutionary youth of 1848 and 1919, which it continues. It considers the Union of Young Communist Workers of Hungary as its predecessor and applies in its work the fighting experiences of the Union. It takes its example from the leninist Komsomol, first rank fighter of the international movement of progressive youth".

According to Clause 4, the Union of Working Youth "in the spirit of socialist patriotism and proletarian internationalism" develops in the youth "an unshakable faith in the socialist Soviet Union, liberator of our country, whose continual and friendly aid is the gauge of our national independence, whose results we have obtained, and of our peace. The Union maintains friendship between the countries of the Peoples' Democracies and teaches the youth to support the struggle of the progressive youth of the world, to appreciate the progressive national culture of other peoples of the world and to hate the enemies of our country and our people."

The organisation is composed of individual units in "factories, business firms, the armed force, agricultural machinery situation, agricultural cooperatives, State industries, educational institutions, communes, administrations, local districts of at least 3 members of the DISZ". (Clause 29). (A later sector of the Constitution is devoted specifically to "the organisations of the Union of Working Youth in the Hungarian Peoples' Army and in the Armed formations of the Ministry of the Interior". (Clauses 34 to 36).

These units all form parts of regional grouping within the framework of the Union. The constitution of each unit has to be approved by "The Executive Committee of the Union at a higher level" (Clauses 29). All groups are subject to decisions of the Central Committee, the "principle basis of the Union being democratic centralism" (Clause 9).

The Central Committee is responsible for the direction of the Union between meetings of the Congress which are held every three years. It was the Central Committee which decided on the question of the invitation to the Sixth International Student Conference. The "Student Section" and other "sections" are nominated by the Central Committee: there is no specific mention of a "Student Section" in the Constitution. All units of the Union (in the university institutions, inter alia) operate under the directions of the Central Committee (Clause 17) and "when justified, the Central Committee has the right to annul the elections of any or all of the name of any committee" (Clause 26).

In essence, the university student groups form local units within the framework of the overall youth organisation. The youth organisation is controlled by the Central Committee, which, for administrative purposes, has a student section. The Central Committee is directly subordinate to the Central Committee of the Hungarian Workers' Party.

Copies of the full Constitution can be obtained from the Secretariat on request. The original supplied by the DISZ is in French but translation are available in English and Spanish.

STUDENTS AND THE HUNGARIAN REVOLUTION

By a Hungarian University Student

(The author of this article was one of the leaders of the student Revolutionary Council in Budapest. At his request, and because publication of his name would endanger his colleagues and relatives still in Hungary, he must remain anonymous)

Quite suddenly a miracle has happened.

The Hungarian revolution has begun. A small nation has risen against its might oppressor ... A small nation ... but it has proved itself worthy of its ancestors - the heroes of the 1848 revolution. This time it has but little strength to gain victory, but it wants to be free, or else to die.

What were the events preceding this miraculous revolution?

As a rule a revolution occurs when the dictatorship shows signs of transitory weakening, when the use of terror diminishes and people gain the chance to organise. This is also what happened in Hungary.

After the death of Stalin, Stalinism began to show signs of breaking up, giving way to disagreements of opinion within the Soviet Communist party; this in turn carried through to the Hungarian Communist party.

But it was not only the Party which felt this influence. People began to breathe more freely, and gradually more and more of them were unafraid to voice their opinion of the existing regime. The Party and the Government were playing a two-faced game. They showed sympathy towards the people and dismissed Rakosi, but in his place they put Gerö who, if anything, was more radical Communist than Rakosi. They replaced one leading person by another, disguising the fact that they had all taken part in the foregoing political events.

Then the Petöfi-circle was formed. The members of this circle were writers, poets and university students. It was the first to criticise - but only along literary lines - the existing government. Listeners of this circle grew continually in number, until their meetings were soon visited by thousands.

News of events in Posnan and changes in Poland gave encouragement

to the crowds, and in particular to young people at the universities.

The young people began to organise. They held meetings and demanded their rights. Their demands at first remained within bounds of university life - that Russian should be taken off the time table as a compulsory language, and the number of compulsory classes decreased, for example.

But changes in Poland and changes in the country itself (rehabilitation of Rajk and others) encouraged them to come forward with more radical demands: - withdrawal of Russian troops from the country; open trial of Mihaly Farkas and his son. These demands were no longer within the bounds of university life, but expressed the will of the whole nation.

Among them was the demand to discontinue the norm and that of compulsory contributions. With these they were able to recruit the support of both the workers and the peasantry. Not only in Budapest, but also in country places university students became organised and at times they were more successful in the country.

Thus the university students of Szeged were the first to withdraw from the then existing youth organisation, the "DISZ" and this decision was of the greatest importance. The "DISZ" was, as it were, the organ which aimed to educate young people at universities in the Communist spirit and was recognised by the Communists themselves as the "gold-stock" of the Party. Through it they tried to mobilise and use young people in the interest of the Party. But, the withdrawal from the "DISZ" had one aspect of even greater significance.

In Hungary only children of working-class or peasant origin were admitted to universities and these made up 80-90% of members. Higher education was given only to young people whom it was felt could be trusted. These then were the people enjoying to the greatest extent the support of the State, and yet it was they who turned against the existing regime. The Communists wished to cover up this fact as it meant the complete failure of their rule - young people they had trusted most had turned against them! They had been children when the Soviet "liberation" came, for 12 years were raised in the Communist spirit, were spoon-fed with its propaganda and yet they rose to be rid of its oppressing yoke.

They had never known the real meaning of freedom; it had been carefully hidden away. An airtight wall had shut them off from the West. They had been raised in a cage, but now they wanted to break loose of it; they wanted to find the freedom they so fervently desired

and which had been so far denied them. They proved to Communists that no propaganda whatsoever quench the thirst for freedom.

Following the example of the university youth in Szeged, one by one, students in Budapest and elsewhere withdrew from membership of the "DISZ" and formed the "MEFESZ" (Union of Hungarian University and other tertiary students). This organisation was no longer to act as the mouthpiece of Communism but to take up the interests of young people at universities.

Events then moved quickly:

22 October: The students agree to approach the government and organise a silent demonstration for 23 October. That night they paste leaflets listing their demands on house walls in Budapest.

23 October: Groups loiter in the streets reading the students' declarations. Murmurs of approval are heard from the crowd.

The demonstration is scheduled for 2 p.m. At 1p.m. the Minister of Internal Affairs withdrawn permission. Students send a deputation to Broadcasting House and call upon the Minister of the Interior to withdraw his statement. At 2 p.m. the Minister gives permission for the demonstration. Thousands of students now make their way along both sides of the Danube to Bem Joseph square situated in Buda. Here the two processions meet, those from Pest passing through the inner city. Along the route people everywhere raise the Hungarian flag. At Bem Joseph square, the students demand the Kossuth emblem and soldiers of the army barracks standing in this square bring it out, asking the crowd for cockades and joining the students to walk back with them to Pest and the Parliamentary building. Meanwhile the slogans of the crowd become more and more radical in character. The most popular is "Down with Gerö" (Gerö was then Prime Minister).

The crowd become denser and denser until it is 60 - 70,000 strong as it reaches the Parliamentary building. As leader of the crowd, we first talk to them; then we demand that Imre Nagy talk, since the masses have previously insisted he should be the leader of the country. Students are promised their demands will be fulfilled and it is declared on behalf of the government that Gerö will give a radio-speech. At 8p.m. Gerö denounce us in his broadcast as fascist hands and threatens punishment. At that moment Russian tanks are already on their way to Budapest. Gerö's speech fill the people with rage and they march along Stalin Road towards Stalin square to destroy the Stalin monument. Another crowd makes its way towards Broadcasting House to announce its 15 point proclamation. While the crowd in Stalin square pulls down the

statue, these in Broadcasting House fire the first shot. And the students demand printing of their 15 points the AVO (secret police) open fire on them. This firing marks the beginning of the revolution, and with arms obtained from the soldiers, students besiege Broadcasting House. As soon as the crowds gathered on Stalin square learn of the shooting, they disarm all soldiers in town and march to the army barracks where the soldiers hand them arms.

This fact was also of prime importance. The police and the armed forces whose task it was to protect the government, sided with the people, and after all they were of the people. That night, fighting started in Budapest. At first the army remained passive but when Soviet tanks appeared the next day, they openly sided with the people and began a fight of life or death.

The Soviet troops were supported by the AVO whose members have even less regard for human life than the Russians, but I shall not digress here as details have been given in the newspapers. Every person who possessed arms or could obtain them, took part in the fighting - soldiers, civilians, women and even children. To replenish their ammunition the AVO use ambulances car to obtain protection and then even fired at the ambulance personnel. Doctors were fired upon and the streets littered with dead bodies and hospital packed so that wounded lay on the floors. In the street, people queuing for bread were fired upon with machine-guns and artillery. The people's ammunition was running out, but in spite of this, the revolution was approaching a victorious end.

The government changed and Imre Nagy became Prime Minister taking the place of Gerö in the Cabinet. New people filled ministerial seats and among them the despicable traitor **János Kádár** who had been a political prisoners under the Rakosi regime.

The government asked the Russians to withdraw their troops from Budapest. Revolutionary committees were being formed and power was now in their hands.

In the town itself there was chaos. A number of revolutionary committees were at wars, the most powerful of which was the committee of Hungarian intellectuals and it was this committee which had the greatest influence over the population. Gradually the fighting stopped, though here and there it continued against small scattered groups of the AVO. Complete victory was nearly ours when the insidious Russian intervention began.

Pretending to secure the withdrawal of Russian troops, they occupied commune then lines between Budapest and Zahony. They occupied the

airfields and all the other important points. Soviet tanks poured in from Rumania, until a threefold ring encircled Budapest. The Soviet attacked on 3 November.

It was history's most treacherous attack against a handful of people fighting for their freedom in the middle of Europe.

The Soviet troops had a crushing superiority over the poorly equipped Hungarian army. You all knew the rest.

Hungary has become one huge battlefield. There is ruin and annihilation everywhere yet the people continue still their desperate fight and will continue as long as they have weapons.

But rather let us consider what this revolution has taught us, as it will be important for all countries and also for members of the Communist Party in these countries.

In the first place, Communist policy has dropped its veil and shown its real face. Soviet propaganda which has always been shouting for peace and denouncing imperialism has not refrained from insidiously attacking a small nation engaged in desperate fight for its freedom. This must discredit the Soviet for ever in the eyes of the world. Of added significance also is the fact that in the cases of Korea and Vietnam, the Soviet Union declared the break-down of capitalism had started when these countries broke the chain of capitalistic oppression; but here we are with a country in the very centre of Europe which wishes to break away from the Communist chain after 12 years of propaganda. If the revolution successes, it will serve as an example for all other democracies as well, for there have been demonstrations in Rumania too. And to use the Soviet Union's own phraseology: thus also the collapse of Communism has made a beginning.

It was only to be expected for nations have always wanted freedom and stills want it today, you will always want it even in the face of oppression. And sooner or later, the world will have to submit to the will of the millions of people fighting for their freedom.

Hungary is not lost and shall not be lost, however small it may be compared to the Soviet Union, for it has found many friends throughout the world, such friends as sympathise with the fate of this small Hungarian nation, still fighting for its freedom.

Students and the Hungarian Revolution

The following matrices of photographs are available and will be sent to any student publication requesting them. There is no charge for the service. Write to the Coordinating Secretariat, Post Box 36, Leiden, Netherlands, or cable: COSEC LEIDEN.

CAPTIONS FOR MATRICES

Please request matrices by number

- N 1 Hungarian refugees on arrival at transit centre at Traeskirchen, near Vienna, after being brought in lorries and coaches from the point where they crossed the frontier into Austria. Students among these groups are picked out at Registration for special attention by the Austrian National Union of Students and other volunteer student helpers.
- N 2 "Where do we go next?" - In crowded accommodation at Traeskirchen transit center Hungarian students and their young refugee discuss that the future might have in store.
- N 3 Half the Hungarian student refugees came from one University and School of Agriculture at Sopron, near the Austrian border. Together with their Rector and other faculty members they have been given free one of a former women's domestic science and commercial training college at St. Wolfgang, near Salzburg, where they have resumed coop rate university life. The picture shows Sopron students outside one of their new university buldings.

PLEASE CREDIT THESE PHOTOS TO "COSEC"

For futher information, please contact COSEC

COORDINATING SECRETARIAT OF NATIONAL UNIONS OF STUDENTS POST-BOX 36, LEIDEN, NETHERLANDS

P R E S S R E L E A S E

November 24, 1956

For immediate release

SUPPORT FOR HUNGARIAN STUDENTS

Since the original Hungarian uprising on October 23, initiated largely by students of Budapest, students the world over have taken part in one of the greatest expressions of solidarity ever accorded on the international level to any action.

Unprecedented sums of money have been raised virtually overnight by National Unions of Students. For example, the Union in Denmark collected DKr 90,000 (£ 4,500, \$ 12,600) in three days, in Finland 2.5 million Finmark. (£ 3,750, \$ 10,500), in Holland Dfl 155,000 (£ 14,500, \$42,000) and in Sweden DKr 80,000 (£ 5,700, \$16,000) at a single student meeting. Students also donated large sums for Hungarian students relief in England, France, Germany, Norway, Scotland, South Africa, Switzerland and the United States, among other countries.

There were expressions of students solidarity with Hungarian students, including demonstrations at Soviet embassies, in Argentina, Denmark, France, Germany, Italy, Luxembourg, Sweden and Switzerland, to name the most prominent.

Official statements of support for Hungarian student demands for academic freedom and university autonomy have been issued by representatives National Unions of Students in every area of the globe, including Austria, Canada, Denmark, Finland, France, Germany, Holland, Indonesia, Italy, Lebanon, Mexico, Norway, Scotland, South Africa, Sweden, Switzerland, United States, Vietnam, and the West Indies. Support has been expressed by a number of international university and student organisations including Pax Romana (International Movement of Catholic Students and its graduate partner), World University Service and the World Assembly of Youth.

In response to requests and following the initiatives of National Unions of Students, the Coordinating Secretariat of National Unions of Students (COSEC, Leiden, Netherlands) called a meeting of National Unions in Vienna, with the Austrian National Union as host, on November 10 and 11, to discuss the coordination of relief efforts for Hungarian students. Fourteen National Unions of Students were represented at the meeting. Its result was the establishment of a Coordinating Committee composed of representatives of the Austrian National Union of Students, World University Service, and the Coordinating Secretariat.

This Coordinating Committee has been functioning since that time in Vienna in an effort to provide immediate aid for Hungarian refugee students in Austria - accommodation, clothing, food, books, medicine - and to coordinate long term scholarship opportunities for the students.

The Coordinating Committee reported on November 14 that some 1,300 Hungarian refugee students were in Austria. Since that time, the Committee believes that the number has been more than doubled by students fleeing from the fear of deportation of young people to the Soviet Union. The latest estimate stands at around 3,000 and the influx of student refugees continued.

Preliminary registration cards for almost 2,000 Hungarian students have been collected by the Committee and complete curriculum vitae for about 700 of these. The Committee reports that about 400 students have been accommodated at St. Wolfgang, Austria and about 300 in Graz, Austria and that a hostel accommodating up to 500 students in Vienna and another for about 120 in Switzerland have been acquired by the Committee. Registration and accommodation of student refugees is proceeding as rapidly as possible.

The International Red Cross, the Austrian Government and the International Rescue Committee are providing the Committee with funds for the accommodation of refugee students in Austria and for other immediate material needs.

The principle objective of the Coordinating Committee is to provide scholarships for Hungarian students to allow them to pursue their studies in other university centres. Already a number have left Austria for universities elsewhere in Europe, including 150 to Germany, 45 to Holland and 20 to Switzerland. Hundred of scholarship opportunities have been offered through National Unions of Students and governments. The Committee

has appealed for increased scholarship possibilities in response to the need created by the further influx of refugees. The Committee has emphasised the need for coordinating scholarships through the Committee so that available opportunities can best be matched with the academic qualifications and desires of individual Hungarian students.

The Inter-governmental Committee on European Migration has agreed to cover the costs of transportation for all Hungarian refugee students to the site of their future study.

Through liaison with the Austrian Government, the International Red Cross, the United Nations High Commissioner for Refugees and other organisations working in Austria, the Coordinating Committee has become the recognised agency for coordinating assistance to student refugees from the Hungarian revolutions and is thus fulfilling a vital rôle in the critical situation facing Hungarian students.

The rôle played by the university students in the Hungarian revolution is the subject of an article submitted to the Secretariat by a prominent student in this movement. As many have asked for information regarding this point, the article is enclosed.

In addition, the Secretariat has been asked for information on the DISZ, the Union of Working Youth of Hungary, whose name was mentioned often in reports of recent events. Enclosed is an outline of the structure and functions of the Union.

THE UNIVERSITY SITUATION IN CUBA

Reports of the Cuban University Students Federation (FEU)

Before the return of Jose Antonio Echeverria, President of FEU and its delegate at the Ceylon Conference, the Cuban Government launched an intense press campaign against him, in which they made him appear as a person who brought from abroad orders to start attempts on the lives of senior officials of the regime. Notwithstanding this campaign, he was firmly resolved to return at all costs to Cuba; it was only due to the reception given to him by the students at the airport and to the fact that at that time the Interamerican Press Society was assembled in Havana, that prevented his imprisonment. At the airport he was submitted to a very strict inspection and all the working papers of the Sixth ISC were confiscated.

Shortly after his arrival, there was an attempt on the life of Colonel Blanco Rico, Head of the Military Intelligence Service, one of the repressive organs of the Government, in which he was killed, and Colonel Tabernilla, son of the Head of the Armed Forces was wounded. FEU was accused of this crime, and Juan Pedro Carbo, prominent fighter amongst the university students was denounced as being the author. Of course, all this was absolutely fictitious.

The day after these events, at two p.m. there was a big demonstration of police forces in front of the Haitian Embassy, where 10 young people of the opposition had received asylum, among them 2 students. 6 of them had received asylum there for some months before and had all their documentation in order, including safe conducts for leaving the country given to them by the Cuban Government. The other 4 had sought asylum there a short time before, but the Government was informed of this.

The Head of the National Police, Salas Canizares and other high officials, violated the Haitian Embassy, entering by force, and making use of the circumstance that only a household servant and the 10 political refugees were present. These 10 refugees were brutally killed within the Haitian Embassy, by the public forces employed by the dictatorial regime. At this occasion the Head of the Police was killed.

The situation that prevails now is one that does not allow the students political sanctuary and, as one may understand, the situation is very serious for the officials of FEU who are accused directly by the Government, there being no guarantees for their lives. The persecution to which they are exposed is really exceptional, some of the police chiefs having stated that they will kill them wherever they may find them. Moreover we want to inform you that the State as yet has not granted the constitutional funds to the university. The high school students are not allowed to organise themselves, because the dictatorship to which we are subject does not in any way permit this kind of organisation.

We are informing the Secretariat of all this, being sure that they will make our cause their own and that they will inform the National Unions of Students, especially the Latinamerican Unions of what is happening to us. We hope that this will lead to representation being made by the National Unions to the embassies of our country in their respective territories. The Cuban press will insert everything connected with student protests in support of our cause and they will bring it to the notice of our people. Consequently, you

will understand how important are for us the measures you will take; eventually the lives of numerous university students may depend on them, because our Government, as you may well know, is very much afraid of public opinion abroad.

We are passing through a really critical period and we believe that the action the repressive organs are developing against us, will diminish considerably if we succeed in getting a unanimous backing of our cause by student bodies all over the world.

FEDERACION DE ESTUDIANTES UNIVERSITARIOS

COORDINATING SECRETARIAT

OF NATIONAL UNIONS OF STUDENTS

POST-BOX 36, LEIDEN, NETHERLANDS

Circular No. 16/1956-57
Reference No. 110/Cuba

November 23, 1956

THE UNIVERSITY SITUATION IN CUBA

Dear Friends,

At the Ceylon Conference, in view of university situation in Cuba, the following resolution are adopted.

The Sixth International Student Conference expresses its solidarity with the Cuban students in the struggle for liberty and for university autonomy in their country. Therefore the Conference

urges COSEC to report about the university situation in Cuba through its publications (Bulletins, circulars, etc.), in order to inform the students;

urges COSEC to send to the Cuban government the present resolution and to inform it of the demands of the Conference as follows:

- a.) that funds be given to the universities, which belong to it rightfully according to the Constitution;
- b.) that freedom of association be granted to the students as well as self-government to the universities;
- c.) that detained students against whom no legal charges can be brought be released;
- d.) that students' lives be respected and no bloodshed be committed.

Lastly, the Conference urges the National Unions to give full support to the Cuban students.

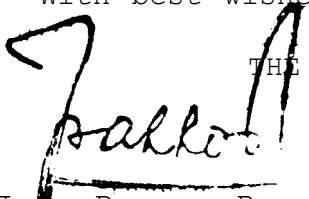
In this connection, the Secretariat wants to communicate to you that it has brought the above-mentioned text to the notice of the Cuban Government and that so far it has not received any answer.

Later we have received reports from the Cuban University Students Declaration (FEU) in which they inform us of the extremely difficult situation through which they are passing, requesting us to circulate this information to the National Unions.

It is therefore, in accordance with this resolution, that we bring to your notice the information from the FEU, annexing it to the present circular.

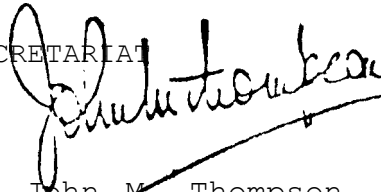
As on other occasions, we would appreciate very much if you would inform the Secretariat of the actions which the National Unions undertake to apply with the resolution of the Ceylon Conference and the appeal of the FEU.

With best wishes,

Jean Barros Barros
Associate Secretary

THE COORDINATING SECRETARIAT

John M. Thompson
Administrative Secretary

Press Release of the International Preparatory Committee for Asian-African Students' Conference

It is well known, that on the initiative of the students of Indonesia an International Preparatory Committee for Asian-African Students' Conference has been formed consisting of representatives of students' organizations from Indonesia, Philippines, India, Burma, Japan, China, Lebanon and Iran. In a Meeting held at Taruna Giri (Bogor) in Indonesia from 24th to 26th of September 1955 and again at Bandung from 1st to 2nd of October 1955 the International Preparatory Committee decided to convene the Asian-African Students' Conference in Bandung from 5th to 10th of May 1956.

Another decision of the Meeting agreed upon is that invitations to attend the Asian-African Students' Conference are being extended to 45 countries in Asia and Africa.

To implement this decision letters of invitation have been sent on the 29th of October 1955 to 169 student bodies, asking them immediately to begin with the formation of a national preparatory committee in co-operation with all other student bodies existing in their country to make it as broad as possible. The purpose is that each country will have its own npc which will be responsible for the formation and sending of its national delegation to the conference.

Response has been received from many countries giving their welcome and support to the cause of the conference and stating that preparations, both for the formation of a npc and a national delegation, are now underway. Besides, some other organizations have submitted the objectives of the conference to all the students for discussion, realizing that this is the best way to attract the attention of the students and to get their opinion as much as possible.

Letters have been received from :

1. State of Viet-Nam : Tổng-Hội Sinh-Viên Việt-Nam Quac-Gia, Saigon.
"..... We are always most desirous to participate in efforts aiming to strengthen international practical co-operation and we appreciate this opportunity to hear from you in this subject."
2. Philippines : Student Councils Association of the Philippines, Manila.
The SCAP has already initiated a national preparatory committee consisting of all student bodies.
3. Malaya : Pan Malaya Student Federation, Singapore.
"The Executive Council of the Pan Malaya Student Federation decided to give its fullest support and co-operation to the cause of the conference".

Concerning the formation of the npc, PMSF stated :

- "....., this subject is being brought up for our Annual Conference and a Committee of this nature will be elected in order to elect our delegates to the Asian-African Conference and make this delegation truly representative of Malaya."
"Every effort is being made to publicise this conference among the students and the people of this Country".
4. Ceylon : Union Society, University of Ceylon, Colombo.
"It is very significant that this students' Conference following in the wake of that conference of Statemen, should also be held at Bandung- and we hope that the coming together of students of these two continents will help to bring about a better understanding among students in these continents."
"Many of the countries in these two continents have a common past. More recent history has taught us that in most of these countries the students provided the vanguard in the fight for independence".
 5. South-Africa : National Union of South-Africa, Cape town.
The matter of its association with the forthcoming Students' Conference "will be referred to the Vice-President for the International Relations, who is at present abroad and to the Executive for decision".
 6. Burma : Rangoon University Students' Union, Rangoon.
"We firmly believe that the holding of this Students' Conference will be an event of great significance in the life of the students of Asia and Africa. It is an evident fact, that many representatives of student bodies from the two continents will attend the conference and discuss common problems pertaining to the fields of culture, sports, study and student welfare".
 7. India : Lucknow University Union, Lucknow.
"..... that the students of this University are very much enthusiastic about the idea of holding a conference of Asian-African Students in Indonesia from 5th to 10th of May, 1956".
We are also preparing ourselves to form a national preparatory committee

8. **Democratic Republic of Viet-Nam :** Đoàn Sinh-Vien Viet-Nam, Hanoi.
 "The students of Viet-Nam are lively interested in the conference and welcome the initiative for such a meeting. We are convinced that this conference of Asian and African students will greatly promote a mutual understanding and will consolidate our co-operation for the safe-guarding of peace and the easing of international tension in favour of the students of our two continents. The theme of the conference will be discussed elaborately among the students of all faculties and universities".
9. **China :** All China Students' Federation, Peking.
 "We enthusiastically welcome and support the Asian-African Students' Conference to be held in Indonesia in May next year.
 The convening of the Asian-African Students' Conference fully conforms to the common aspirations and interests of the two big continents Asia and Africa.
 With heartfelt gratitude we happily accept your invitation and shall send a delegation to the conference".
10. **People's Democratic Republic of Korea :** Union of Korean Democratic Youth, Pyongyang.
 With great satisfaction we accepted the invitation and we are preparing for the participation in the conference".
11. **East-Pakistan :** Dacca University Central Students' Union, Ramna
 "..... and we also feel equally strongly the need and utility of such a conference.
 The proposed conference has stirred lively interests among the students community of East Pakistan. We have, therefore, decided to participate in the conference."
12. **Indonesia :** National Preparatory Committee for Asian-African Students' Conference, Bandung.
 At this time the Indonesian npc is doing its utmost to take the necessary preparations for the conference fully aware of its responsibility to prepare a perfectly organized conference.
 For this purpose the Executive Council of the PPMI, the NUS of Indonesia, has decided in its meeting held from 19th to 22nd of December 1955 at Bogor, to improve the npc. Due to this improvement the npc is now supported by all section of student community including the Islamic, Christian and the Catholic students.
 Concerning the matters of the objectives of the conference, the Executive Council decided to convene an All Indonesian Student bodies Conference, charged with the discussion of the objectives of the Conference, to formulate the Indonesian conception and to form its delegation to the Conference.

Bandung, 26th. January 1956.

International Preparatory Committee
for Asian-African Students' Conference.

J. GOELTOM.
Chairman.

INTERNATIONAL UNION OF STUDENTS
МЕЖДУНАРОДНЫЙ СОЮЗ СТУДЕНТОВ
UNION INTERNATIONALE DES ETUDIANTS
UNION INTERNACIONAL DE ESTUDIANTES
MEZINÁRODNÍ SVAZ STUDENTSTVA
國際學生聯合會

PRAHA XII, VOCELOVA 3, CSR TEL.: 23-56-41, 24-24-22, 24-28-32 TELEGR. UNISTUD PRAHA

DEPT.

PRAHA

Regulations for the Award of IUS Scholarships

1. The aim of IUS Scholarships is to help students in need and to promote cultural exchange and friendship among students in different countries. IUS Scholarships are to be allocated to student organisations in colonial, dependent or underdeveloped countries whether or not they are members of the IUS. In the distribution of scholarships, IUS member organisations are given preference.
2. The scholarships are based on the offers of IUS members which entrust the IUS with the task of distributing them to the different countries. The IUS is assisted in the selection of recipients in the different countries by the different student organisations in the country. Such organisations are requested to give the widest publicity to the scholarships.
3. Any student who is in need and who has completed secondary education and shows the willingness and ability to pursue a course in higher education, may apply for an IUS Scholarship.
4. Applicants for IUS Scholarships are required to fill in application forms which can be obtained from the student organisations dealing with the matter in the applicants' country. The respective organisations are expected to forward the completed application forms (in triplicate), of only those applicants they are recommending for awards, to the International Union of Students. These should be accompanied in every case by copies of the applicants' secondary school leaving certificate(s), health certificate(s) and recommendation(s) of the governing body of the student organisation.
5. The final selection of the recipients is made by the IUS in conjunction with the member organisation offering the scholarships.
6. The scholarship is to cover the costs of tuition, board and lodging, textbooks and school equipment, medical care and recreation throughout the duration of the course but does not include the travelling expenses of the recipient from his country to the country of study. This is to be covered by the student himself or by the organisation which recommends him.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ СЕМИНАР СТУДЕНТОВ, ИЗУЧАЮЩИХ ЭКОНОМИКУ
INTERNATIONAL SEMINAR FOR STUDENTS OF ECONOMICS

國際經濟系學生討論會

SÉMINAIRE INTERNATIONAL DES ÉTUDIANTS DES FACULTÉS
ÉCONOMIQUES

SEMINARIO INTERNACIONAL PARA LOS ESTUDIANTES DE ECONOMIA

Подготовительная
комиссия

Preparatory Commission

籌備委員會

Commission Préparatoire

Comisión Preparatoria

Адрес: Москва, К- 9, Моховая ул., 9, МГУ экономический факультет

№ 129

13 - август 1957

Student Council
University of Rangoon
University Estate,
Rangoon
B u r m a

Dear Friends,

As you know, the Vith World Festival of Youth and Students will be held in Moscow this summer. The International Preparatory Committee of the Festival has included in the Festival programme a large and interesting student programme: international seminars and gatherings for students specialising in the same field, discussions on different questions of literature and art, music evenings and meetings with prominent scientists and cultural figures. The programme of the International Students' Club is of great interest and will be held in the Moscow University.

An International seminar for students of economics is planned to be held from July 30 to August 1. To prepare for this a Preparatory Commission including students, post-graduates and professors of all faculties of economics in Moscow has been set up at the faculty of economics in the Moscow University. On the basis of the suggestions of a number of student organisations and some professors the Preparatory Commission suggests the following theme for discussion at the seminar: "Economic co-operation and its role in the development of national economies". Apart from this we shall be able to exchange opinions on the teaching of economics, living conditions of students, the employment of graduates in different countries and on all other questions which may be of interest to the participants.

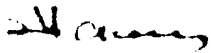
The Preparatory Commission kindly asks you to send your suggestions on the programme of the seminar and to inform us whether it would be possible for you to participate and in which capacity.

We would appreciate it very much, if you would let us know the names of some prominent economists whom it would be desirable to invite to come to the seminar as honoured guests.

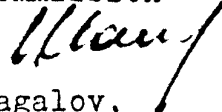
- 2 -

With friendly greetings,

For the Preparatory Commission

V.A. Zhamin,
Assistant Professor,
Chairman of the Commission

G. Shagalov,
Moscow University
student,
Secretary of the
Commission

Our address is: Preparatory Commission of the Seminar
for Students of Economics. Faculty of Economics, Moscow
University, Mokhovaya street 9, Moscow, USSR.

- 2J -

МЕЖДУНАРОДНЫЙ СЕМИНАР СТУДЕНТОВ, ИЗУЧАЮЩИХ ПРАВО
INTERNATIONAL SEMINAR FOR LAW STUDENTS

法學系學生的國際討論會

SEMINAIRE INTERNATIONAL DES ETUDIANTS EN DROIT
SEMINARIO INTERNACIONAL PARA LOS ESTUDIANTES DE DERECHO

Подготовительная
комиссия
Preparatory Commission

Адрес: Москва, К-9, ул. Герцена, 11, МГУ юридический факультет

籌備委員會

Commission Préparatoire
Comisión Preparatoria

№ 637

8. June 1957

Dear Friends,

As you know, the Vth World Festival of Youth and Students will be held in Moscow this summer.

During the Festival an International seminar for Law Students will be held from August 1st - 4th.

To prepare this seminar a preparatory commission has been set up on the initiative of the Law students of the Moscow University. The commission includes students, teachers and professors of the Law Faculty in the Moscow University, Institute of Foreign Trade and scientific workers of the Law Institute of the USSR Academy of Sciences.

On the basis of the preliminary consultation with student organisations and prominent jurists the preparatory commission suggests the following themes for discussion at the seminar:

1. The principles of international law embodied in the United Nations Charter.
2. Forms and methods of combatting juvenile delinquency.
3. The system of law education.

Apart from discussing the above mentioned themes we shall be able to exchange opinions on other questions that may be of interest to the participants.

The seminar will be attended by law students and prominent jurists of the USSR and other countries.

We wish to ask you to kindly send us your suggestions and comments on the proposed programme of the seminar and also inform us whether it would be possible for you to participate in the seminar and in which capacity.

Please send your suggestions to: Preparatory Commission for the International Seminar of Law Students, Law Faculty, Moscow University, Hertzen street 11, Moscow.

With friendly greetings,

Prof. D.S.Karev
Chairman of the Preparatory Commission

T.Voronova
student, Secretary
of the Commission

Student Programme of the VIth World Festival
of Youth and Students

(28 July - 11 August, 1957

Moscow)

29th July (second day)

20:00	Inauguration of International Student Club, "Visiting with friends".	Moscow University, (Main Hall, Club, Rooms 01, 02.
-------	---	--

30th July (third day)

International seminars and gatherings

10:00	Opening of the International Seminar and Study Tour of Agricultural Students.	House of Cul- ture at the USSR Agricul- tural Exhibi- tion.
10:00	Opening of the International Seminar of Students of Cinematography.	Cinematography Institute.
10:00	Opening of the International Seminar of Students of Economics. <u>International Student Club</u>	Moscow Univer- sity.
11:00	International student concert.	Club
15:30	Get-together with leading writers of different countries. Simultaneous chess match played on 100 boards by M. Botvinnik, World Champion, and B. Spassky, International Grandmaster.	Room 02.
20:30	An evening of popular melodies (student jazz orchestra) Soviet films Get-together with leading personalities of Soviet cinematography. Film show fol- lowed by discussin.	Main Hall . Club Rooms 01, 02.

Student Programme of the VIth World Festival
of Youth and Students
(28 July - 11 August, 1957
Moscow)

29th July (second day)

20:00	Inauguration of International Student Club, "Visiting with friends".	Moscow University, (Main Hall, Club, Rooms 01, 02.
-------	---	--

30th July (third day)

International seminars and gatherings

10:00	Opening of the International Seminar and Study Tour of Agricultural Students.	House of Cul- ture at the USSR Agricul- tural Exhibi- tion.
10:00	Opening of the International Seminar of Students of Cinematography.	Cinematography Institute.
10:00	Opening of the International Seminar of Students of Economics.	Moscow Univer- sity.
	<u>International Student Club</u>	
11:00	International student concert.	Club
15:30	Get-together with leading writers of different countries. Simultaneous chess match played on 100 boards by M. Botvinnik, World Champion, and B. Spassky, International Grandmaster.	Room 02.
20:30	An evening of popular melodies (student jazz orchestra) Soviet films Get-together with leading personalities of Soviet cinematography. Film show fol- lowed by discussin.	Main Hall . Club Rooms 01, 02.

10:00	Conclusion of International Seminar of Students of Cinematography	Cinematography Institute
"	Conclusion of International Gathering of Students of Chemistry	Moscow University.
	<u>International Student Club</u>	
11:00	Student scientific work (exchange of ideas and experiences)	Room 02
15:30	Films and science	
	Meeting with producers of popular-scientific films. Film showing	Club
		Room 02
20:30	Moscow Student Concert	Club
	Hungarian films	Room 01
	Japanese films	Room 02

2nd August (sixth day)

International Seminars and gatherings

10:00	Opening of International Seminar of Students of Literature	Moscow University
"	Continuation of International Seminar of Law Students (visits to legal institutions)	
"	Conclusion of International Seminar and Study Tour of Agricultural Students	House of Culture at the Agricultural Exhibition
"	Conclusion of the International Seminar of Music Students	Moscow State Conservatory
	<u>International Student Club</u>	
11:00	Leningrad student concert	Club
	Student editors meeting	Room 02
	Field and Track competition for the Club's prize	Moscow University Stadium
15:30	The art of puppetry. Getting acquainted with members of the Puppet Theatre	Club
	Travelling through the Soviet Union (documentary films)	Room 02
20:30	Symphonic miniatures (Moscow University Students' Symphony Orchestra)	Main Hall
	Czechoslovak films	Room 02
	French films	Room 01

3rd August (seventh day)

International Seminars and gatherings

10:00	Opening of the International Seminar and Study Tour of Students of Technical Sciences	Moscow Power Institute
"	International Gathering of Students of Fine Arts.	Arts Academy
"	Continuation of International Seminar of Students of Literature (visits to museums and libraries)	
"	Conclusion of International Seminar of Law Students.	Moscow University.

International Student Club

11:00	Ukrainian, Belorussian and Moldavian student concert	Club
15:30	Meeting on international student co-operation (representatives of international and national student organisations)	Room 02
20:00	Get-together with leading Soviet composers: D. Kabalevsky, D. Shostakovich and A. Khachaturian	Main Hall
	Egyptian films	Room 01
	Indian films	Club

4th August (eighth day)

International Seminars and gatherings

10:00	Opening of International Seminar and Study Tour of Students of Architecture and Construction Engineering	Moscow House of Architecture
"	International Gathering of Students of Education	Lenin Pedagogical Institute.
"	Continuation of the International Seminar of Students of Technical Sciences (excursions)	
"	Conclusion of International Seminar of Students of Literature	Moscow University

International Student Club

11:00	Concert by students of the Baltic republics	Club

11:00	Swimming competition for the Club's prize	Moscow University swimming pool
15:30	At two poles: getting acquainted with members of expeditions to the North pole and the Antarctic	Room 02
20:30	Dance and humour	Club, foyer and main hall.

5th August (ninth day)

International Seminars and gatherings

10:00	Opening of the International Student Seminar on the Peaceful Use of Atomic Energy	Moscow University
"	Opening of the International Gathering of Students of Geography	Moscow University
"	Continuation of the International Seminar and Study Tour of Students of Architecture and Construction Engineering	Moscow House of Architecture
"	Conclusion of the International Seminar and Study Tour of Students of Technical Sciences	Moscow Power Institute.

International Student Club

11:00	Concert by students of the Transcaucasian Republics	Club
15:30	Discussion on "The role of students in the struggle against colonialism" Cultural figures from colonial countries will take part in the discussion	Room 02
20:30	International Student Concert Latin American films	Main Hall Club Rooms 01, 02

6th August (tenth day)

International Seminars and gatherings

10:00	Opening of International Seminar of Students of Philosophy	Moscow University
"	Opening of International Gathering of Medical Students	1st Moscow Medical Institute.

10:00	Continuation of International Seminar on the Peaceful Use of Atomic Energy (excursions) Continuation of the International Seminar and Study Tour of Students of Architecture and Construction Engineering (visits to places of architectural interest, building sites in Moscow and near the city, departure for Leningrad in the evening) Conclusion of the International Gathering of Students of Geography	Moscow University
	<u>International Student Club</u>	
11:00	Concert by students of the Central Asian Republics	Club
15:30	Discussion on "The University and Society" Showing of student film productions awarded prizes at the International Seminar of Students of Cinematography	Room 02 Club
20:30	Variety Show American films German films	Main Hall Club Rooms 01,02

7th August (eleventh day)

International Seminars and gatherings

10:00	Continuation of International Seminar and Study Tour of Students of Architecture and Construction Engineering (in Leningrad)	
"	Conclusion of International Gathering of Medical Students	1st Moscow Medical Institute.
"	Conclusion of International Student Seminar on the Peaceful Uses of Atomic Energy (excursions and closing session in Moscow University)	
"	Conclusion of International Seminar of Students of Philosophy	Moscow University
	<u>International Student Club</u>	
11:00	Concert by students of Moscow and Leningrad choreographic schools	Main Hall

15:30	"Students and World Culture", a get-together with Ilya Ehrenbourg	Room 02
	Showing of student film productions awarded prizes at the International Seminar of Students of Cinematography	Club
20:30	"Songs of Many Countries", International Student Concert	Main Hall
	English films	Room 02
	Polish films	Room 01

8th August (twelfth day)

International Seminars and gatherings

10:00	International Gathering of Students of History and Archeology
"	International Gathering of Students of Astronomy
"	Conclusion of International Seminar and Study Tour of Students of Architecture and Construction Engineering (in Leningrad; evening return to Moscow)

International Student Club

11:00	Discussion on problems of graduates of higher schools	Room 02
20:30	International Student Ball-Carnival	Main Hall, Club, Rooms 01 and 02 and the entire University premises.

9th August (thirteenth day)

International Seminars and gatherings

10:00	International Gathering of Students of Biology: Moscow University	
"	International Gathering of Students of Geology: Moscow University	
	<u>International Student Club</u>	
11:00	Get-together with student champions of the XVIth Olympic Games	Games
15:30	Discussion on "Paths of development of contemporary cinema"	Room 02

20:30	Chinese films	Club
	Scandinavian films	Rooms 01, 02
	Dance	

10th August (fourteenth day)

11:00	Soviet student concert (request numbers)	Club
15:30	Get-together with Arkadii Raikin, Soviet Actor	Club

11th August (fifteenth day)

11:00	"Until we meet again" (scenes from the life of our club)	Main Hall
-------	--	-----------

---0---

Apart from this daily programme of the International
Student Club:

- student delegations can organise get-togethers with students of other countries, hold discussions, put up exhibitions, show films and other materials;
- a Consultation Bureau will be on hand which can help interested students to establish contact with Soviet specialists in their fields of science, technique and culture and to obtain whatever information they need;
- every student can go through the various disciplines to obtain the Festival sports badge, play on the sports fields or bathe in the swimming pool;
- chess fans can spend as much time as they want in the chess corner;
- newspapers and magazines will be available in the reading room of the club;
- there will be a cafe with dance music by a student jazz band.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ СОЮЗ СТУДЕНТОВ
UNION INTERNATIONALE DES ETUDIANTS
UNION INTERNACIONAL DE ESTUDIANTES
MEZINÁRODNÍ SVAZ STUDENTSTVA
國 際 學 生 聯 合 會

PRAHA 2, VOCELOVA 3, CSR

TEL.: 23-56-41, 24-24-22, 24-28-32

TELEGR.: UNISTUD PRAHA

DEPT.:

PRAHA,

Dear Friends,

We are sending this letter to you in connection with the preparations for the forthcoming VIth World Festival of Youth and Students for Peace and Friendship. As you may know, this Festival will be held in Moscow from 29th July to 11 August 1957, and will be the biggest gathering of youth and students with a very rich programme. As we mentioned in our previous letter to you, we are expecting and believe that this Festival will be a most fruitful occasion for the exchange of views and opinions between the youth and students of your and other countries and thus will contribute very much to the mutual understanding and friendship of the students and youth all over the world as well as to world peace. In addition, we would like to say that since it will be held in Moscow, more participants from your and other Asian countries are expected than in the previous Festivals.

In proceeding with the preparation for the Festival on the part of the IUS, we would like to know the following points:

- 1) Whether your organisation or other student organisations in your country desire or have decided to participate in the Festival?
- 2) Which forms of participation do you foresee (your relations with National Festival Preparatory Committee)?
- 3) Which events are of particular interest to you, what additional proposals do you have, how can the members of your organisation contribute to different parts of the programme?
- 4) What number of student participants from your organisation is expected?
- 5) Whether any particular group such as a cultural group is expected to participate?
- 6) Which measures do you foresee to select your participants and to collect money for travel and other expenses?
- 7) Whether you are receiving enough materials including the newspaper "Festival", the General Programme and Student Programme, etc. to popularize the Festival among students?
- 8) What help do you need from the IUS in your Festival preparations?

- 2 -

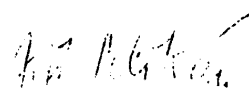
9) The general situation of the preparatory work for the Festival in your country.

We will appreciate it very much, if you could send us your reply on the above mentioned points.

With best wishes,

Looking forward to your answer and information,

Yours sincerely,

Jiri Pelikan
President

INTERNATIONAL UNION OF STUDENTS

Enclosure

- 62 -

savez studenata jugoslavije

YUGOSLAV UNION OF STUDENTS • UNION DES ETUDIANTS DE YOUGOSLAVIE

TELEPHONE 30-481 451
Cable: YUS

BEOGRAD
Trg Marksa i Engelsa 10 VIII
P. O. BOX 168

RUSU,
Kangoon University ,
RA'GOON,
Burma

International Student Centre - Dubrovnik
International Seminar: THE UNIVERSITY TODAY
10th - 20th July, 1957

Dear friends:

Together with the Yugoslav Union of Students and the National Committee of the World University Service, the Belgrade University is organising an international seminar dedicated to problems of reforms in university education, in the period from 10th - 20th July, 1957, at the International Student Centre in Dubrovnik.

Under the general theme of "THE UNIVERSITY TODAY", speakers will have an opportunity to select themes such as:

- Place and role of the university in society
- University management and the essence of university autonomy today
- Lectures and the demands of contemporary science and practice
- Students and the university
- University and the general cultural progress of the people
- International cooperation of the universities

Through these problems the organisation of scientific work at the university, the relation between theoretical and practical education, problems of proportional enrollment of students, the relation between secondary and university education, etc., will be treated.

In addition to Yugoslav professors and students, the lecturers will be composed of professors, university workers and student leaders from various other countries which will certainly contribute towards a more broader and varied treatment of these problems which are current in almost all the universities in the world today.

Discussions are underway with professors, university workers and leaders of national student unions who will, it is hoped, accept the extended invitation to hold lectures.

The joint participation of professors, students and other interested persons, should contribute to an all-round study of the problems to be dealt with at the Seminar. Invitations to the Seminar are being sent by the Rector of the Belgrade University and the Yugoslav Union of Students to various universities through-

out the world and to national student unions.

This Seminar is being held prior to the "Round Table Conference of the Universities" which is being prepared by UNESCO in co-operation with other international organisations concerned with university problems. This Conference, as it is known, is to be held in July 1958, in Paris. No doubt that the materials and discussions from the Dubrovnik Seminar will, in their own way, contribute towards the successful organisation of the Conference in Paris.

After the Seminar, the Yugoslav Union of Students plans to organise unofficial 3-day talks for the benefit of the representatives of national student unions who are interested in problems dealing with international student cooperation.

Technical Information

Lectures at the Seminar will be held in English and French. If possible, the lectures will be translated in advance, duplicated and distributed among the Seminar participants.

The working hours will be from 9 a.m. to 1 p.m. If deemed necessary, discussions may continue even outside this time. A sufficient amount of time is being foreseen for talks among the participants, individual study of materials, entertainment and rest.

The Seminar program will cover sight-seeing tours of cultural and historical places of interest in Dubrovnik and its surroundings, attendance to performances at the famous Dubrovnik Summer Festival, excursions, etc.

A detailed program of the Seminar including a timetable of the lectures and discussions will be sent out very shortly.

Accommodation arrangements for the participants will be made at the International Student Centre.

The cost per participant will amount to 25.00 US dollars. This sum includes room and board from 9th to 20th July inclusive, payment of dues, money for excursions and various performances. The money is to be paid in the currency of the country from which the participant is coming to the bank account no. 1031-31806, at the National Bank of the Federative People's Republic of Yugoslavia, Belgrade.

Enclosed herewith is a questionnaire which we would like you to fill out and return to the following address: Central Board of the Yugoslav Union of Students, Trg Marksa i Engelsa 1-a, Beograd, Yugoslavia, not later than 10th June, 1957.

-3-

We shall be very grateful if you could acquaint students in your country, through the student press, about the forthcoming Seminar in Dubrovnik. We would be especially pleased to greet at the Seminar leaders of national student unions from as many countries as possible.

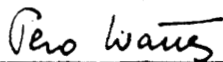
We thank you in advance for your kind cooperation in this matter and respect highly your contribution to the efforts we are making in order to achieve results which will be of benefit to all of us.

With friendliest of greetings, we remain,

For the Central Board of the
Yugoslav Union of Students

Vukasin Stambolic
President

Pero Ivacic
Vice-President

Belgrade,
5th April, 1957.

COORDINATING SECRETARIAT
OF NATIONAL UNIONS OF STUDENTS
POST-BOX 36, LEIDEN, NETHERLANDS

Circular No. 25/1956-57
Reference No. 110/HI

December 18, 1956

To all National Unions of Students.

Dear friends:

On December 17 the Coordinating Committee reports from Vienna that an estimated number of more than 5000 Hungarian students had crossed the border and arrived safely in Austria. The Committee has already been able to register over 3000 students, and in cooperation with the Austrian Government it is at the moment combing all refugee camps in order to establish contact with the newly arrived students.

About 1800 Hungarian students have already left Austria for other countries, to take up scholarships offered through or in cooperation with the Committee.

It is estimated that some further 1200 students will be leaving Austria before the end of December on transport arranged by the Committee, to take up their studies at Universities in other countries.

Although offers of scholarships are still coming in to the Vienna office a critical situation is expected to arise at the beginning of the new year, as the number of places made available for Hungarian students will then be exhausted. Furthermore, the "Quotasystem" under which many countries, which offer to take refugees, are operating, will leave the students, who have not left Austria before the quotas are filled, in an extremely difficult situation, as the individual student, even if he or she has obtained a scholarship in a certain country, may find it impossible to enter this country for a considerable time.

Because of these two reasons the Committee once more appeals to all National Unions to do their utmost, by contacting local or governmental authorities, to make scholarships available to Hungarian students as quickly 'as possible.

The Committee in Vienna and the Secretariat are aware of the splendid efforts made and the most impressive results already reached by National Unions, but at the same time, it must be realised, that the problems facing the Hungarian students are far from solved. Thousands are still dependent upon the efforts of the Committee to help them, and this means the efforts of the National Unions.

As soon as information regarding scholarships available reaches Vienna, the Committee will be able to begin arrangements for the transportation of the Hungarian students from the 12 camps (capacity - 1200 beds), which the Committee is operating at the moment, to the countries concerned. This means that more students can be brought into Vienna from other camps, and their material needs can be better taken care of.

- 2 -

Because of the rapidly increasing amount of work, the Committee has had to move from the premises put to its disposal by the Austrian National Union of Students, to new offices in the main building of the University of Vienna. At the same time the Committee has opened a bank account of its own.

The new address of the Committee is:

Coordinating Committee
University of Vienna
Dr. Karl Luegerring I
VIENNA I
Austria

Telephone: A 21-5-50 extension 107

Cable address: Austrostudent Vienna

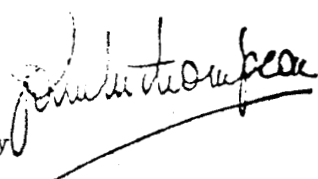
Bank Account: O-0512 Kreditanstalt Bankverein Centrale,
Vienna

The Secretariat feels that much thanks is due to the Austrian National Union of Students for the facilities it has offered the Committee in the first difficult month of its existence, facilities without which the work, done so far, would have been impossible. The Secretariat realises that this is just one of the many sacrifices that the Austrian National Union has made in order to help their Hungarian colleagues.

Yours sincerely,

COORDINATING SECRETARIAT

John M. Thompson
Administrative Secretary

Hans Dall
Associate Secretary

- 60 -

VI th WORLD FESTIVAL OF YOUTH AND STUDENTS

PROFESSIONAL MEETINGS

There are the subjects proposed discussion in the meetings between young people during the festival in Moscow.

Miners

- Working conditions, safety measures and ways of safeguarding the health of young miners.

Farmers

- Possibility for young farmers to have their own farms and the conditions for making them paying enterprises, Exchange of experience on farming.

Dockers

- Protection of the labour of young dockers during handing operations. Professional training, full employment and permanent salaries for young dockers.

Electrical Engineer and Power Industry

- Conditions for the training and improvement of young workers in the electrical engineering and power industry.

Food Industry

- Mechanization and intensification of labour in the food industry and the position of young workers. Working conditions and health protection.

Building Workers

- Professional training.
- Mechanization in building and problems facing the young builders.

Railwaymen

- Intensification of labour and working conditions.

Iron and Steel Engineering and Machine-Building Industries

- Labour productivity in metallurgy and machine-building, living conditions, and health protection.
- Prospects for the future with the advent of automation.

Printing and Publishing Industry

- Health protection and working conditions.
- Problem of new techniques and exchange of experience.

Textile

- Intensification of labour and the problems of full employment in the textile industry
- Position of young women in the textile industry.

Clothing Industry

- Professional qualification, problems of full employment and working conditions of young women workers.

School Teachers

Problem of training more teachers, construction of schools and in this connection, the problem of full employment for young teachers.
 Problem of the health of children in relation to the syllabus and the role of sports in schools.
 Importance of modern technical developments (radio, television, etc.) in teaching.
 Role of reading in the education of children.

Problems of Professional Training and Apprenticeship

- The right to learn a profession and the possibility of getting a job in it.
- Professional training of young workers.

Office employees

- Problems of work in accordance with the level of knowledge, and advancement.

Communications and Transport

- Position of young employees in connection with the intensification of labour in separate branches.

Public Health

- Problem of public health in different countries and the role of young public health workers.

Journalists

- Role of the press and the young journalists in promoting understanding between young people and in educating youth.

Agricultural Workers

- Right to permanent employment and security.
Problems of professional training.

Screen and Stage Artistes

- Role of art in shaping moral and aesthetic qualities and in strengthening friendship and understanding among youth of different countries.
- Exchange of experience between young artists of different countries on ways of mastering their profession.

Chemical Industry

- Health protection and safety engineering.

Fishermen and Seamen

- Problems of safety and working conditions

Leather industry

- Working conditions, life, and health protection of young workers in the leather industry.

COMITE PREPARATOIRE
PREPARATORY COMMITTEE
ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

籌備委員會

COMITE PATROCINADOR

VI FESTIVAL MONDIAL DE LA JEUNESSE ET DES ETUDIANTS POUR LA PAIX ET L'AMITIE

VI WORLD FESTIVAL OF YOUTH AND STUDENTS FOR PEACE AND FRIENDSHIP

VI ВСЕМИРНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ МОЛОДЕЖИ И СТУДЕНТОВ ЗА МИР И ДРУЖБУ

第六屆世界青年學生和平友誼聯歡節

VI FESTIVAL MUNDIAL DE LA JUVENTUD Y DE LOS ESTUDIANTES POR LA PAZ Y LA AMISTAD

adresse: MOSKVA, KOMITET FESTIVALIA

adr. teleg.: MOSKVA, FESTIVAL

N 06/500

6 April 1957

Dear Friends,

We are writing to ask you to help in ensuring the success of the Professional Meetings which are among the most important aspects of the 6th World Festival of Youth and Students.

Enclosed you will find the folder which explains the character of the meetings, and also a list of the subjects proposed for discussion in each meeting. These events have been included in the programme in response to requests from organisations in a large number of countries. They will provide perhaps one of the best opportunities during the Festival for discussion and exchange of experiences on subjects and problems in which young people from the widest numbers of countries find common interest.

Undoubtedly the discussion around the subjects proposed will enrich enormously the experience of the participants, and for organisations whose work embraces the needs and interests of young people, the participation of their members in any or all of the meetings is bound to serve as a valuable help in future activities.

For these reasons we hope that in sending delegates to the Festival and in helping to prepare the delegation from your country, you will give special consideration to the importance of delegates who will take part in the Professional Meetings.

Obviously the more carefully and thoughtfully the preparations are made in each country the greater will be the value of the meetings. Between now and the Festival we want to encourage discussion on a wide scale in youth organisations and groups, in trades unions and factories, institutions and other establishments, around the subjects and on the conditions and activities of young people in the various occupations. It is from such discussion by young people themselves that the information, ideas and questions will come to make the Professional Meetings something quite unique in exchange on an international level.

In making this possible there are a number of ways in which we seek your help. First and foremost you could develop such discussion among your own members; Secondly by asking trades unions, factory and other enterprises to elect delegates and also to initiate discussions among their members.

In the Permanent Commission we want to be able to help the development of discussion on each subject and in making the eventual Professional Meetings during the Festival really reflect world wide experience. For this, we are seeking to build up and collect the maximum amount of information on every aspect of young people's conditions and activities in these occupations.

Here too, we want to ask if you can help by sending us reports, documents, information, memorandums and published material; information on any meetings, conferences, or study groups linked with the subjects and suggest the same to other organisations. And, if there are other organisations or individuals you think it would be useful for us to write direct on this question it would be extremely helpful if you could send us the names and addresses.

Another aspect of the preparations which deserves special mention is the possibility of exchange of correspondence and ideas in the months before the Festival. We have already received from youth groups and organisations requests for correspondence with similar groups in other countries, in the same occupations. Naturally, a substantial number of these are from young people in the Soviet Union. If you feel that this is of value to develop, any addresses you forward we shall immediately put into contact with similar groups in other countries.

Wishing you every success in your work,

Yours sincerely,

Section for Professional
Meetings

Permanent Commission

COMITE PREPARATOIRE
PREPARATORY COMMITTEE
ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
籌備委員會
COMITE PATROCINADOR

VI FESTIVAL MONDIAL DE LA JEUNESSE ET DES ETUDIANTS POUR LA PAIX ET L'AMITIE
VI WORLD FESTIVAL OF YOUTH AND STUDENTS FOR PEACE AND FRIENDSHIP
VI ВСЕМИРНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ МОЛОДЕЖИ И СТУДЕНТОВ ЗА МИР И ДРУЖБУ
第六屆世界青年學生和平友誼聯歡節
VI FESTIVAL MUNDIAL DE LA JUVENTUD Y DE LOS ESTUDIANTES POR LA PAZ Y LA AMISTAD

adresse: MOSKVA, KOMITET FESTIVALIA

adr. teleg.: MOSKVA, FESTIVAL

No. 08/95

6th April, 1957

Dear Friends,

We hope you have received our letter and booklet "Sports at the Festival" dealing with the programme of the main sports events at the VIth World Festival of Youth and Students. At present we are receiving favourable replies on the programme and various suggestions from National Festival Committees concerning the Festival sports programme.

Taking into consideration the desires of some National Committees and striving to meet, in the best possible way, the interests of youth of different countries, we decided to include a football tournament into the programme of the mass competitions for the Festival prize between the delegations.

Football is one of the most popular sports played with enthusiasm by people of different age and diverse occupations and interests. We think there will be many people among the Festival participants who like this game and who can form football teams and compete with each other.

Taking into account that the members of these teams will be amateurs and will probably not be trained for these competitions, we consider it possible to deviate from the official rules of football competitions, in order to facilitate the preparations for and the participation in our tournament, of the biggest possible number of amateur footballers.

We think that these competitions could be arranged in the following way:

The game lasting 60 minutes (30 minutes each half and a ten minute interval).

In view of the fact that some of those desiring to play football might not have a footballer's outfit (jersey, shorts, boots and stockings) we propose to have the following simpler outfit: jersey, shorts and basketball or tennis shoes.

The other conditions and rules of the competitions are:

1. The tournament system will be defined later, when we know the number of teams entered for the competitions.
2. A football team may include the players from two and more delegations of different countries.
3. The winner to be awarded the Festival prize.
4. Entries for the competitions should be made in advance and addressed to: International Preparatory Committee of the VIth Festival, Kropotkina 37, Moscow.

The teams may also participate in the competitions, if they make their entries during the first three days of the Festival i.e. before the beginning of the tournament.

We think that among the delegates of the Festival there will be people who have never played football and do not know the rules of the game but still would like to play. They will have special coaches at their disposal who will acquaint them with the rules.

We would be glad to have your opinion on the above mentioned question.

We wish you success and remain.

Yours sincerely,

On behalf of the Permanent
Commission of the International
Preparatory Committee

The Organising Committee
for the Festival Youth
Sports Competitions

တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားများ သမဂ္ဂ

ရွေးကောက်ပွဲ ကြီးကြပ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိ၏ ထုတ်ပြန်ကျေညာချက်။

၁၉၅၇-ခု၊ ဩဂုတ်လ-၃၀ ရက်နေ့ နံနက်- ၇-နာရီခွဲမှ၊ ညနေ-၅ နာရီတိတိ အချိန်အထိ ကျင်းပမည် ဖြစ်သော တ-က-သ ပဌမ အပါတ် ရွေးကောက်ပွဲ အတွက်၊ အောက်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို ရွေးကောက်ပွဲ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် တ-က-သ ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိက ချမှတ်အတည်ပြုသည်။

(၁) မဲဆန္ဒပေးရန်ငွာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(က) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊	(ဂ) ရန်ကင်းကောလိပ်။
(ခ) ဆေးကောလိပ်။	(ဃ) ထီးတန်းကောလိပ်

(၂) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဝိဇ္ဇာမဟာဌာနဆောင် (ဂျိမ်းဆင်)၊ ခမ်းမကြီးတွင် တံခါး(၉)ပေါက်မှ အတန်းလိုက်ခွဲ၍ အောက်ပါအတိုင်းဝင်ရောက် မဲဆန္ဒပေးရမည်။

DOORS

VOTERS

1. MA., M.Sc. Hons., Forestry, B.A.(Ed) D.T, & BEd. B. L. and Administrative and management Students.
2. B.A., B.Sc B Com Parts A and B., Women only
3. I.A., I.Sc. Parts B, Women only.
Pre-Medical & First M.B.B.S. Women only.
4. I.Sc. Parts B, Men Students taking Maths; Physics and Chemistry only.
5. Engginnceering Students only.
6. I.Sc Part B. Men Students taking combinations OTHER THAN Maths, Physics, Chemistry.
Pre-Medical & First M.B.B.S. Men only;
7. B.A. B.Com. Parts A & B Men only.
8. B.Sc. Parts A & B Men only.
9. I.A., I. Com. Part B. Men Students only.

(၃) ရန်ကင်းကောလိပ် ကျောင်းသူကျောင်းသားများသည် အောက်ပါအတိုင်း တံခါး(၃)ပေါက်မှ သီးခြားဝင်ရောက်၍ မဲဆန္ဒပေးရမည်။

DOORS

VOTERS.

1. I.Sc. Part A (All Combinations.) Women only.
2. I.Sc. Part A Men Students taking Biology & Subjects other than Maths.
3. I.Sc. Part A Men Students taking Maths. Physics Chemistry.

(၄) ထီးတန်းကောလိပ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် အောက်ပါအတိုင်း တံခါးပေါက် (၂)ပေါက်မှ သီးခြားဝင်ရောက်၍ မဲဆန္ဒပေးရမည်။

DOORS

VOTERS.

1. I.A., I. Com Part A Men only.
2. I.A., I. Com Part A Women only.

FINAL DATE FOR SENDING IN THESE FORMS IS 8.11.56.

NATIONAL UNION OF STUDENTS - 3, Endsleigh Street, London, W.C.1.
Council Registration - MEETING IN LIVERPOOL, 23rd, 24th, and
25th NOVEMBER, 1956.

(For full details of various classes of registration refer to NUS/55-56/182)

PLEASE PRINT ALL NAMES IN BLOCK CAPITALS.

NAME OF ORGANISATION _____

Address _____

To be completed and returned
The Administrative Secretary,
NUS, 3 Endsleigh Street, London, W.C.1.
by 8/11/56.

Name(s) of Delegate(s) If Constituent Organisation	Class of Regn.	Regn. Fee due £ s d	3rd Class Return Rail fare from delegate's University or College to Liverpool	Travelling Expenses Incurred by Delegate not travelling by rail
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Observer(s)/Visitor(s) :-

1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Total Payment

I enclose cheque/Postal Order/Cash £ _____ as detailed above.
To be made payable to NATIONAL UNION OF STUDENTS.
Please state Committee by which delegates were appointed (e.g. NUS Sub-
Committee, Executive etc. see 2 overleaf.) :-

N.B. Only students following full-time courses who are full-time members
of their local student organisations are eligible to be accredited as
delegates or observers from constituent organisations.

To be completed and returned to:-
NUS Council Organiser,
Liverpool University Guild of Undergraduates,
Bedford Street North,
LIVERPOOL 7.
by 8/11/56

NUS COUNCIL MEETING IN LIVERPOOL ON 23rd, 24th and 25th NOVEMBER 1956

NAME OF ORGANISATION _____
Address _____

Name(s) of Delegate(s)	Sex	Class of Regn.	Accommodation Required			Regn. Fee paid to NUS		
			Thur.	Fri.	Sat.	£	s	d
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								

Observer(s)/Visitor(s) :-

1.								
2.								
3.								
4.								
5.								

After receipt of the Agenda Unions should arrange all possible telescoping of motions by mutual consent; telescoped motions, and amendments to the motions, must reach the General Secretary not later than the first post on 6/11/56
Circulation of Final Agenda 8/11/56

The Steering Committee should not have to accept further amendments or telescoped motions. Real "Emergency" substantive motions will be considered on their merits at Council.
Motions left to lie on the table at April 1956 Council MUST BE RE-SUBMITTED FOR INCLUSION ON THE AGENDA.

ALL MOTIONS MUST STATE BY WHICH BODY OF THE LOCAL UNION THEY HAVE BEEN APPROVED (e.g.S.R.C., NUS Sub-Committee, Executive Committee or General Meeting.)

The NUS 1955/56 Annual Report will be circulated prior to Council and the verbal departmental reports given at Council will be based on the information contained therein.

Constituent Organisations are reminded that Council is the supreme governing body of the NUS. Each college which sends a delegate is making an important contribution to the management of the NUS, and is also making sure that the views of its students are taken into consideration when NUS policy and activities are formulated. All Constituent Organisations, however small, are asked to send at least one delegate.

The attention of "Recognised Student Organisations" is drawn to the decision of NUS Executive at their meeting on 7/8th April, 1951, that the Steering Committee should become a Credentials Committee for such organisations, whose observers and visitors, when completing the Registration Form, must include the signature of the President and Secretary of their organisation. National Student Organisations not yet recognised should (if they wish to attend November Council) apply to send a representative as a visitor. Should the organisation be recognised during the course of Council, one visitor will be entitled to apply for observer status.

All queries concerning the status of any delegate, observer or visitor at Council should be referred to the Steering Committee for clarification and decision prior to Council. Other enquiries should be addressed to the General Secretary.

Any surplus or deficit resulting from Council is paid into or taken out of a special Council Contingency Fund.

Delegates are advised to bring to Council all relevant documents in the series NUS/55-56.

SPEAKING RIGHTS AT NUS COUNCIL

Consequent upon the establishment of formal relations between the NUS and certain national student organisations, the following notes on speaking rights are drawn up for the guidance of Council members. These were accepted by July 1952 Council.

- (a) Members of Council as defined in Clause 17 of the NUS Constitution who shall have full speaking and voting rights.
- (b) Observers from Constituent Organisations and Organisations in Association who may speak at the discretion of the Chair or in accordance with the customary interpretation of Clause 11 of Standing Orders.
- (c) Observers from Organisations recognised under Clause 5 of the NUS Constitution, and from such other organisations as Council or Executive may from time to time invite, who shall only be entitled to speak at the invitation of the Meeting on matters directly affecting their organisation, and then only to express the views of their organisation.

- (d) Fraternal Observers invited by the Executive who may speak only at the invitation of the Council.
- (e) Visitors who shall be present only by permission of the Executive and who shall have no speaking rights.

To facilitate the taking of notes, speakers are asked to announce their names and the University, College or Organisation they represent before addressing the meeting.

PHYLLIS SAVAGE

General Secretary.

Notes

1. Pool Fares - IMPORTANT

The Travelling expenses of all delegates attending Council will be assessed and totalled. This total will then be divided by the number of delegates, and the result is known as the Pool Fare. Delegates whose travelling expenses have been less than the Pool Fare will be required to pay the balance into the pool; delegates whose travelling expenses have been more than the Pool Fare will be reimbursed from the Pool. It is estimated that the Pool Fare for this Council will be about £3.

There are special rules for assessing the travelling expenses of delegates who travel by car. Any delegate who is uncertain of his position with regard to the Pool Fare should write to the NUS Accountant.

2. The following recommendation of the NUS Reorganisation Commission was accepted by November 1954 Council : "The Commission felt that there should be a more careful checking of Credentials and it was therefore suggested that Constituent Organisations should be asked to state the manner in which their delegates were selected (e.g. NUS Sub-Committee, Executive, Council, General Meeting etc.) and that if it were necessary for an Officer of the Union to nominate a delegate then such a nomination should only be accepted if it could be shown that special circumstances obtained".

3. Registration

The complete registration of participants will be carried out on

WORLD UNIVERSITY SERVICE

embodying former functions and activities of
INTERNATIONAL STUDENT SERVICE
and
WORLD STUDENT RELIEF

HEADQUARTERS:

13, RUE CALVIN
GENEVA (SWITZERLAND)

TELEPHONE 24 73 54
CABLE ADDRESS:
INTERSTUD, GENEVA
CHÈQUES POSTAUX: 1.3872

Geneva, May 16, 1957

56/57 - General - No. 683
16.V.57 - 350

To National Committees of WUS
To Members of the General Assembly of WUS
To National Unions of Students (for information)

Dear Friends,

The general situation concerning Hungarian students deserves extended comment, particularly following the large gap in time since the last circular issued on this subject. Therefore, it is intended to bring you up to date on developments in Austria and Yugoslavia, as well as those in Hungary.

Austria:

The WUS Field Office in Vienna has devoted a great deal of its time to the Ford Foundation programme of scholarships in European universities for Hungarian students. The WUS Office has secured the necessary curricula vitae and gathered the students for interviews by university representatives from various countries. Following selection, WUS has also made the necessary visa and travel arrangements for the students chosen. Thus far, nearly 300 students have been selected for these scholarships and have left Austria. Slightly more than 200 scholarships remain to be filled. Sweden and Switzerland have taken their full number of students under the Ford programme; Belgium, Denmark, France, Germany, Italy, and the United Kingdom are in the process of doing so.

Another large project which occupies the Field Office is the processing and transport of Hungarian students to Canada. During the last two months over 200 students have left Austria with the intention of continuing their studies in Canada.

The various transit hostels in Vienna which WUS has operated have been closed down, with the exception of the one at Rodaun, which will close shortly. The reason for this development has been the fact that adequate facilities for processing students are now available in the student camp at Schwechat and that the number of regular transports out of Austria have substantially decreased, so that the need for separate transit quarters no longer exists.

WUS has continued to provide free meal tickets to Hungarian students staying in private homes in Vienna or in need of additional food. Meal tickets have also been given to several Hungarian professors in need. Pocket money to the amount of SF 4.- per student has been provided weekly by the WUS Office to several hundred students. Language courses continue, although, because of the uncertainty as to the country in which a scholarship may be found, attendance at these classes is not as high as might be hoped.

Approximately 950 Hungarian students who wish to pursue their studies in other countries are now in Austria. This number includes: 250 who were in attendance at universities in Hungary last October; another 200 who have attended a Hungarian university but for one reason or another had interrupted their studies before last October; another 400 students who received their Hungarian "matura" but did not enter a university last fall; and, finally, there is a group of about 100 who have a university diploma but wish to take up graduate studies.

As a result of the policy of grouping together the students remaining in Austria, the large majority of Hungarian students now live in the student refugee camp at Schwechat, near Vienna. Others, however, have rooms in private homes in Vienna. At Schwechat, a programme of regular recreational activities is in operation. Free transportation tickets are provided by the WUS Office to the students at Schwechat to come to Vienna to attend language courses.

Although the completion of the Ford scholarship programme is still the major concern of the Field Office, other projects are continuing:

a group of 90 Hungarian students is to leave for Canada on June 14. The Field Office is now processing this group;

approximately 40 students have received visas from the Argentine government and should shortly proceed to Argentina to take up scholarship offers;

Seijo University in Tokyo, Japan, has made arrangements to offer a free scholarship to a Hungarian student. The University will offer free tuition and the student body will contribute approximately SF 4,500 a year, for four years, to cover living and other expenses. The Field Office is selecting appropriate candidates for this scholarship;

offers to consider Hungarian students for scholarships at the University of Capetown and the University of Natal in South Africa have been made;

a Hungarian student is being selected for a scholarship at Makerere College in Uganda.

Although the variety of these offers is striking and encouraging, there is still a need for additional scholarship offers for those students remaining in Austria and Yugoslavia. The WUS Field Office in Vienna and the WUS International Secretariat in Geneva are in contact with many organisations in order to secure as many scholarship opportunities as possible for the remaining students. However, WUS National Committees and other groups should continue to stimulate and search out as many scholarship offers for Hungarian students as possible.

Plans are also being made, in consultation with interested persons and organisations, to provide further pre-university training for those Hungarian students whose Hungarian "matura" is not up to the standards set by European universities.

Fund-raising for Hungarian students continues in many countries:

a contribution of SF 36,500 has been received by the WUS Field Office from the National Union of Students of Malta. This follows an earlier contribution of approximately SF 12,000;

a contribution of SF 250 has been received from the students of Makerere College, Uganda. This is the second contribution received;

a modest initial contribution has been made by students as a result of fund-raising in Greece;

an unusually large contribution of SF 5,700 for Hungarian students has been made by the students and teachers in Korea, who themselves are in an extremely difficult financial position;

approximately SF 3,000 have been received from Denmark for the needs of Hungarian professors;

the Hong Kong WUS Committee has forwarded a second contribution of SF 400, making a total of nearly SF 900;

fund-raising continues in Japan and the Philippines;

from Canada, SF 11,200 has been raised among the university community to aid the WUS Hungarian programme;

the United States WUS Committee has raised about SF 800,000 for different aspects of the Hungarian programme.

Yugoslavia:

The Yugoslav WUS Committee continues its task of obtaining complete curricula vitae from all the Hungarian students in Yugoslavia. A representative of the Yugoslav Committee has visited most of the refugee camps to obtain this information. Thus far 123 full curricula vitae are available. These have been sent out by the Vienna WUS Office to selectors of the Ford scholarships. The WUS Committee is working in close collaboration with the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees in Belgrade; one of the staff members of the Office devotes his entire time to student matters.

The Vienna Field Office has sent about 5 tons of foodstuffs from its stores in Vienna to the WUS Committee in Yugoslavia. The major part of this shipment was drawn from food contributed by the Norwegian National Union of Students. The shipment, intended to supplement the diet of Hungarian students in camps, included powdered milk, coffee, cocoa, margarine, chocolate, tinned meats, and preserves, as well as cooking and eating utensils. The Vienna Field Office has also provided a typewriter for the use of the Yugoslav Committee.

In the course of a visit to refugee camps, a representative of the Norwegian National Union of Students has selected nine Hungarian students for scholarships in Norway. In addition, as a result of the visit of a Swedish delegation, approximately 25 Hungarian students have left Yugoslavia to study in Sweden. The French universities have appointed a representative in Belgrade to examine the cases of about 125 students who have expressed a desire to study in France. The scholarships for the students selected will be provided under the programme of the Ford Foundation. It is hoped that other countries will enlarge their selection of candidates under the Ford programme to include Hungarian students in Yugoslavia.

Hungary:

As mentioned in previous circulars, WUS has been investigating the possibilities of sending relief supplies to students in need remaining in Hungary. On the proposal of a Swiss student relief group (the Swiss-Hungarian Direct Aid to Students), WUS was invited to take part in a student relief programme in Hungary on the basis of a written agreement entered into between the

International Committee of the Red Cross, the Hungarian Red Cross, the Hungarian Student Red Cross, and the Swiss student group. This agreement outlined the procedures to be followed in sending relief supplies into Hungary to Hungarian students and provided for supervision of the distribution in Hungary by someone appointed by the Swiss student group.

After a careful examination of the whole situation, WUS agreed to take part in the first shipment of supplies into Hungary. This decision was taken on the basis of the WUS principle of providing aid without discrimination where need exists and on the understanding that supervision of distribution would take place. WUS, therefore, contributed about SF 5,000 towards the purchase of supplies that had been requested by the Hungarian Student Red Cross. The Swiss student relief group contributed an equal amount towards the purchase of goods. On March 29, therefore, a shipment of soap, citrus fruit, and laboratory coats intended for Hungarian students joined the International Red Cross train from Vienna to Budapest.

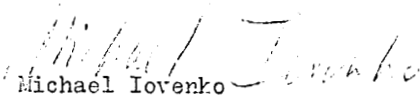
At the time of the shipment, two persons of Swiss nationality, chosen by the Swiss student group to supervise the distribution of these supplies in Hungary, applied for visas to the Hungarian government. Unfortunately, no reply has yet been given by the Hungarian government; and therefore, neither individual has been able to enter Hungary to perform his tasks of supervision. The supplies have, nevertheless, been distributed to Hungarian students.

Since it has been impossible to implement that part of the written agreement permitting supervision of the distribution of relief supplies in Hungary, WUS has regrettably been forced to cease any further shipment of relief supplies into Hungary for the benefit of Hungarian students. The Swiss student relief group has also taken the same decision in this regard.

Further information will follow as received.

Yours sincerely,

WORLD UNIVERSITY SERVICE

Michael Iovenko
Associate Secretary

USNSA

CHICAGO, ILL - AUGUST 21-31, 1956

NATIONAL STUDENT CONGRESS

INTERNATIONAL STUDENT CONFERENCE DELEGATED RESPONSIBILITY STUDY ABROAD

July 11, 1956

Dear Friends:

We are writing to you in connection with resolution no. 85 of the Fifth International Student Conference, entitled Study Abroad. The resolution specifies that three national unions shall be charged with preparing a study on the problems of students studying in foreign countries which should be published on behalf of the ISC. At the March, 1956, meeting of the supervision committee, USNSA volunteered to undertake such a study as one of the three national unions provided for. The supervision committee recognized our action in the matter, and requested us to proceed with the study. Accordingly, we would like to request from you any information you might have in this particular area.

So that you may see what specific topics are of interest to us in the field of problems faced by students for studying in foreign countries, we will quote the appropriate resolution:

"The Conference resolves that the responsibility of gathering information on the subject of students' problems of studying in countries other than their own shall be delegated to three National Unions of Students. It is contemplated that, as a result of this gathering of information, the National Unions to whom the responsibility is delegated will prepare a publication on behalf of the International Student Conference concerning the problems of students studying in other countries. Among the particular problems for study in this project are:

1. Preliminary orientation and adjustment of students taking up studies in a foreign country.
2. Social and economic problems of these students.
3. Integration into the educational community.
4. Readjustment upon return to their own countries.

We recognize that all of these are very broad and difficult problems on which a vast amount of statistical data should be obtained and a thorough study of the sociological background undertaken. Clearly, such a study does not lie within the province of most national unions, and even if this was the case there is far too little time between now and the Sixth International Student Conference in Perednaya, Ceylon, to study the question exhaustively.

INTERNATIONAL COMMISSION

UNITED STATES NATIONAL STUDENT ASSOCIATION

142 MOUNT AUBURN STREET • CAMBRIDGE MASSACHUSETTS • Trowbridge 6-4448 • CABLE NATSTUD - CAMBRIDGEMASS

President
STANFORD L. GLASS
University of Illinois

*Vice President
National Affairs*
GENE R. PRESTON
University of California
at Los Angeles

*Vice President
International Affairs*
CLIVE S. GRAY
University of Chicago
Office Address:
142 Mt. Auburn Street
Cambridge, Massachusetts

*Vice President
Student Government*
RAY FARABEE
University of Texas

*Vice President
Student Affairs*
JAS. R. TURNER
University of North Carolina
Box 661
Chapel Hill, North Carolina

*Vice President
Educational Affairs*
JOEL H. STERNS
Northwestern University
Scott Hall
Evanston, Illinois

Executive Secretary
JAMES L. DALTON
University of Texas

Public Relations Director
MARGARET MURPHY
Manhattanville College
of the Sacred Heart

ADVISORY COUNCIL

Lucile Allen
Dean, Chatham College

Wallace M. Alston
President
Agnes Scott College

Willard W. Blaesser
Dean of Students
University of Utah

Ralph J. Bunche
Under-Secretary
United Nations

M. Porter Butts
Director, College Union
University of Wisconsin

Erwin D. Canham
Editor
Christian Science Monitor

Christine Y. Conaway
Dean of Women
Ohio State University

Mother Eleanor M. O'Byrne
President
Manhattanville College of
the Sacred Heart

Mrs. Eleanor Roosevelt

George N. Shuster
President
Hunter College

Harold E. Stassen
Special Assistant to the
President of the
United States

Robert M. Strozier
Dean of Students
University of Chicago

Lynn T. White, Jr.
President
Bills College

E. G. Williamson
Dean of Students
University of Minnesota

Accordingly, we would like to request original information in this field from those national unions which have concerned themselves particularly with these questions in the past, and which therefore not only possess relevant material but also have definite viewpoints on the questions raised. From national unions not in such a position, we would like to request information as to publications - articles, pamphlets, government documents, books, etc. - which have been issued on the problems of foreign students studying in their countries. Sample materials which we would be interested in receiving include the following:

1. Booklets or special newspaper interviews used to orient foreign students to the type of university life they will find in the country where they are studying.
2. Studies from any point of view - i.e. that of student, university administrator, or professor - on the adjustment problems faced by students taking up their studies in surroundings they are not used to.
3. Statistical studies of the financial situation of students abroad.
4. Guide books written by students, foreign student organizations, or other groups or individuals on the topic of how to insure that the student makes as positive a contribution as possible to the life of the university community.
5. General essays by foreign students, students in the countries themselves, and others as to what type of relationship exists between the foreign students and the various elements of the educational community.
6. Statistical studies and/or articles by the students concerned and others as to how students abroad fit into their society upon returning to it, and in what way the experience abroad has augmented, and in what way decreased, the student's ability to contribute usefully to his own society.

We would appreciate hearing about any materials such as the foregoing to which we might have access, if you can supply us directly with articles and/or books along the line suggested, then we would appreciate that very much indeed. On the other hand, if expense or other factors prevent this from happening, we would still appreciate word from the national unions in question as to how USNSA might go about obtaining and eventually purchasing such publications as would be useful in the study.

On the basis of information which we have been gathering for some time on the problems of foreign students who visit this country, as well as through information received from the national unions which are familiar with this problem, USNSA intends to prepare a publication on this question for distribution at the Sixth International Student Conference in Ceylon.

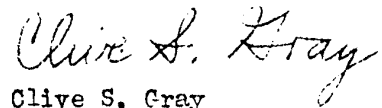
We will be most grateful to any union which responds to this letter and transmits to us information which might be incorporated into the study in some way or other. Because of the broad nature of the problem, we are not asking for comprehensive treatises on it in so short a time. Instead, we would appreciate possibly hearing about a few characteristic examples of students abroad whose cases could be cited to document the study as it is proposed.

USNSA will be most grateful to the national unions which reply to this circular and especially those which provide us with useful information, either in

original or printed form.

Thanking you very much in advance, I remain,

Sincerely yours,

A handwritten signature in cursive script that reads "Clive S. Gray". The signature is written in dark ink and is positioned above the printed name and title.

Clive S. Gray
Vice-President
International Affairs

CSG:EVG

Centro Acadêmico "João Carlos Machado"

Passo Fundo Rio Grande do Sul Brasil

•

Passo Fundo, 20 de julho de 1956.

Prezado senhor

Temos a grata satisfação de levar ao vosso conhecimento que, em 28 de maio passado, foi fundado o Centro Acadêmico «JOÃO CARLOS MACHADO», desta Faculdade de Direito.

Comunicamo-vos, outrossim, que, nesta data, foi eleita e empossada sua primeira Diretoria, a qual ficou assim constituída:

Presidente :	Oswaldo Pacheco Geyer
Vice Presidente :	Zenir Albuquerque
1.º Secretario :	Juarez Teixeira Diehl
2.º Secretário :	Moacyr Mello
Tesoureiro :	Mário Ferrari

Saudacoes Estudantis

Juarez Teixeira Diehl.

1.º Secretário

Oswaldo Pacheco Geyer

Presidente

MEMORANDUM ON THE CURRENT UNIVERSITY SITUATION IN SOUTH AFRICA

The South African Government have announced their intention of introducing apartheid (segregation) in the open Universities in South Africa, so as to prevent white and black students from studying together. Mr. J.H. Viljoen, Minister of Education, told the Nationalist Party Congress, meeting in September 1956 at Pretoria, that legislation to enforce apartheid would possibly be introduced in the next session of the South African Parliament which opens in January 1957.

There are nine Universities in South Africa. Four of these do not admit non-white students at all. Rhodes University does not normally admit non-whites, while its associate college, Fort Hare, does not except in rare cases, admit whites. Natal University is segregated into sections for whites and non-whites.

At the two remaining Universities, the University of the Witwatersrand and the University of Cape Town, there is no segregation in regard to the admission of students, except that at Cape Town Africans (Negroes) are not admitted to the Medical Faculty because of a long-standing agreement with the University of the Witwatersrand, and at the University of the Witwatersrand only a fixed number of non-whites are admitted each year to the Medical Faculty.

As Dr. Ellen Hellman, former President of the South African Institute of Race Relations wrote recently in the journal "Africa South", "there are four different types of Universities in this country, enough to accommodate every kind of personal bias."

Excluding the University of South Africa, which gives tuition by correspondence, there are approximately 20,000 full-time students in South Africa, of whom about 1,000 are non-white. About 200 non-whites study at each of the open Universities (i.e. about 5% of the student body). For a white population of approximately 2 3/4 million, there are about 19,000 students, and for a non-white population of nearly 10 1/4 million, there are about 1,000 students.

The Universities are autonomous bodies controlling their own affairs although as is the case throughout the world, they are heavily subsidised by the Government.

The non-segregation policy of the University of the Witwatersrand has been in existence ever since the University was founded in 1909, and at the University of Cape Town, at least since the early years of this century (no figures on the ethnic composition of this University were kept before 1947). No objection was raised to the policy of academic non-segregation before the election of the present South African Nationalist Government in 1948. The two Universities became, in the course of time, with the University of Pretoria, the largest in the country. Staff, students and parents and others connected with the system have repeatedly declared themselves in favour of non-segregation. Nevertheless, when the present Government came into power they announced their intention of ending the "temporary" and "intolerable" situation at these Universities. The then Prime Minister, Dr. D.F. Malan, made the first authoritative statement to this effect in August 1948 in Parliament. An attempt was made to represent the policy of the open Universities as being in conflict with the whole basis of education in South Africa and as causing intolerable racial friction.

These assertions were vigorously and consistently refuted by the staff and students of the Universities concerned. At all the other English-medium Universities in the country, a fair number of staff and the vast majority of the students expressed their concern at the fallacies in the Government's policy and the assumption it embodied of a right to interfere in the internal affairs of the Universities. All 17 candidates elected to the University of Cape Town Students' Representative Council in August 1956 declared their support for the non-segregation policy of the University, while at the SRC elections at the University of the Witwatersrand 20 out of 22 candidates elected supported non-segregation. This strong University opposition evoked support from educational and cultural bodies, leaders of public opinion and the press in South Africa and overseas.

Between 1948 and 1950 the Government took a number of administrative measures calculated to restrict the handful of non-whites at the open Universities; entry permits necessary for South African Indians to enter the Transvaal to study at Witwatersrand were refused, the entry of non-white students from other African territories was prohibited, and the Government cancelled the bursaries given to Africans to study medicine at the University of the Witwatersrand. This last step resulted in the students launching the African Medical Scholarships Trust Fund, whereby money is raised in South Africa and throughout the world to enable African students to continue their medical studies at this University.

In December 1955 the Government announced the appointment of the Holloway Commission "to investigate and report on the practicability and financial implications of providing separate training facilities for non-Europeans at Universities." The Commission were not directed to canvass the merits of apartheid in the Universities, but only the practicability of its enforcement. The Commission heard evidence from Universities and students all over the country and reported in February 1956. The report made it quite clear that apartheid at the South African Universities was financially and practically unfeasible and emphasised the objections in educational theory which had been raised by some of the evidence presented.

It was soon apparent that the Government were not prepared to accept the findings of their Commission, and in November 1955 the Minister of Education announced the appointment of an Interdepartmental Committee of Inquiry, consisting of four civil servants, to re-examine the matter. The actual proposal which the committee is to consider is one for the establishing of segregated tribal colleges for non-white groups - Coloured (people of mixed race), Indians and two tribal groups of Africans. This proposal had been put forward by the Department of Native Affairs to the Holloway Commission and had been rejected by the educationists who formed this Commission, on the grounds that it would constitute a "material retrogression in regard to the University training of non-Europeans."

In February 1956 in the Senate, the Minister of Education announced that the Government would introduce legislation "soon" to effect apartheid at the open Universities. This same Minister had stated at Pretoria on September 18, 1951 that "the Government agreed that it was desirable that the principle of apartheid should be observed in the Union's Universities, but could not agree to introduce legislation to enforce it. Such legislation would be a violation of the traditional independence of South African Universities."

The report of the Government's Inter-departmental Committee is being printed at the moment, but has not as yet been made available to the public. It seems clear, however, that the Universities must face legislation early next year (1957) because Dr. Verwoerd, the Minister of Native Affairs,

stated in September, 1956 that "where there is no segregation, as in the position at certain Universities, it must be established or enforced." This same Minister stated in July 1956 that apartheid would be established at the Universities "regardless of cost."

In reply to a repeated request from NUSAS and the open Universities to the Minister of Education to receive a deputation to discuss University apartheid, he replied "the provision of separate facilities is the declared policy of the Government" and that therefore he was not prepared to receive a deputation to discuss the question. This refusal seems to indicate that the Government are not prepared to take into consideration the opinion of the Universities concerned.

Ever since the Government started threatening to interfere in the Universities of Cape Town and the Witwatersrand, students and staff concerned have used to arguments in reply - firstly, any enforcement of apartheid contrary to the wishes of the Universities would be a clear violation of the independence of these Universities; secondly, all the evidence from responsible persons intimately connected with the system of non-segregation in the Universities proves that non-segregation not only a workable policy, but appears to be the best educational policy for South African Universities.

The independence of the Universities is a long-honoured tradition in the Western world. It has through long experience been found essential for the proper functioning of a University as a community of staff and students who seek the truth, the ensure that there is no outside interference in the international affairs of the University has four essential freedoms - whom to teach, how to teach, what to teach and who shall teach. Any dictation to the Universities in regard to any one of these freedoms must be seen as a possible fore-runner of indoctrinated teaching. This is especially true in South Africa, where the Government are committed to a policy of separate and different education for Africans in the schools, as was conclusively proved by the Eiselen Commission "as an independent race" and to equip the Africans" to meet the demands which the economic life of South Africa will impose upon him." (Dr Verwoerd)

The late Dr. T.B. Davie, Principal of the University of Cape Town, stated in his Hoernle Memorial Lecture in 1955:

"There can be little doubt that it is the intention of the framers of the Act that the education of the African child shall be different from that of the European and further, that this difference shall establish and perpetuate an inferior status in the African in relation to the European." Those opposed to University apartheid fear that this inferior education may be lot of non-white students at any segregated colleges.

Most important of all, however, of the arguments which can be advanced for the open Universities, is the success of the policy of academic non-segregation as practiced at the Universities of Cape Town and the Witwatersrand for the past 50 years. Segregated Universities in South Africa, both white and black, are often noted for their suspicion of people of the other race and for their extreme nationalism. The open Universities, on the other hand, have made a notable contribution to better race relations in South Africa. Anyone conversant with South African problems will realise that what is most conspicuously lacking in the Union today is an opportunity for educated persons of different races to meet in a friendly manner and the discuss their problems objectively. The open Universities offer the only regular opportunity in the whole of South Africa for such contact. Any move which

prevents this contact between students and staff of different races at the open universities must be as a threat to racial peace in South Africa and eventually the whole continent.

The Universities of Cape Town and Witwatersrand have strenuously argued that the presence of non-white students has made the open Universities true Universities. There can be no doubt that segregation would mean inferior facilities for non-whites and thus inferior education. This inferiority is clearly demonstrated by a comparison of the poor facilities at the University College of Ford Hare (established 1916) and the other Universities. Similarly at the University of Natal the facilities at the non-white section (except for the Medical School) are much inferior to those provided for the white students. Throughout South Africa it is commonly accepted that facilities for white should be superior to those provided for non-whites. In fact, South Africa is the only country in the world which, by a Separate Amenities Act, declared that separate facilities for non-whites need not be equal. NUSAS and the students of the open Universities go further, and support the ruling of the United States Supreme Court that "separate facilities are inherently unequal."

None of the arguments against the open Universities have been borne out in fact, and the Universities are defending their right to admit non-whites as students with every means in their power.

We, as the representatives of over 10,000 South African students and in particular those at the open Universities, address this letter to you in other countries, in the hope that it will assist you to understand the threat of interference by the South African Government in the open Universities of Cape Town and the Witwatersrand, and that we completely oppose any enforced apartheid in our Universities.

Cape Town, October, 1956.

Application for Membership in
INTERNATIONAL STUDENT DELEGATION TO SOUTH AMERICA - 1957

Please type or print

1. Full Name _____
 2. Current Address _____
 3. Permanent Address _____
 4. Date of Birth _____
 5. Place of Birth _____ 6. Nationality _____
 7. Sex _____ 8. Marital Status _____
 9. Do you hold a passport valid for travel in South America _____
Passport Number _____
 10. Details regarding Education and Career to date _____

 11. Experience in Student Organisations
 - a. Local level (please indicate offices held in organisations)^x

- ^x Particular mention should be made of experience, if any, in the following fields of student activity: student welfare, health, accommodation, grants and fees questions, publications, cultural and social activities, local union organisation and administration.

11. Experience in Student Organisations (continued)

b. National level _____

c. International level _____

12. Is your health likely to be affected by altitude (Bolivia) or by a prolonged stay in tropical or subtropical areas? _____
13. What language(s) do you speak? Spanish is spoken in all the countries the delegation is to visit except in Brazil; but it is possible to understand Portuguese if you know Spanish _____
14. The duration of the visit is likely to be approximately three months, and part or all of the trip may be during the months April - July 1957. Is there any time during this period when it would be impossible for you to go (assuming you are given adequate notice)? _____

Date _____ Signature _____

To be filled in by National Union of Students

Name of National Union _____

We, the undersigned, wish to nominate _____

for the position of member of the International Student Delegation to South America.

On behalf of the National Union

signed _____

Position held in
National Union _____

Date _____

COORDINATING SECRETARIAT

OF NATIONAL UNIONS OF STUDENTS

POST-BOX 36, LEIDEN, NETHERLANDS

Circular No. 18/1956-57
Reference No. 420/2

November 29, 1956

INTERNATIONAL STUDENT DELEGATION TO SOUTH AMERICA Proposition of Candidates to form the Delegation

Latest date to answer: January 31, 1957

Dear Friends,

The Fifth International Student Conference promoted an International Student Delegation to the countries of South East Asia; this project was implemented in 1955-56 and its results were analysed at the Sixth International Student Conference.

The success achieved by this Delegation surpassed in every sense that of the Delegation sent to Africa after the Fourth International Conference. Comments received from the centres in Asia which were visited, showed that the Delegation had accomplished its task of making closer contacts with the students of the countries visited, of interchanging experiences and studying the higher education in the area.

The Delegation prepared a report entitled "Independence and the Student" and the comments which we received show its value in familiarising the students of all parts of the world with the problems of their fellow students in Asia.

Against this background, the Sixth International Student Conference, meeting in Ceylon in September, adopted the following resolution:

The Conference resolves:

that the group to South America will be composed in such a way that there is equal representation from all geographical areas of the world, if this is possible. This delegation should in the first place visit all university centres in Bolivia, Colombia, Ecuador and Peru, if conditions permit.

Furthermore, this visit should be extended to Argentina, Brazil, Chile, Paraguay and Uruguay, if possible. The order of preference will be that provided by the existing transport connections, giving Paraguay special consideration.

In the countries where there are recognised National Unions, the Coordinating Secretariat and the elected members of the delegation will take contact with the National Union of the country so as to prepare for the visit. In cases where there is no National Union the arrangements will be made through representative student organisations including local university centres; the delegation will try to meet members of all student organisations which play an important role in the university life in the countries concerned;

- c the Secretariat will request all National Unions for candidates and the Supervision Committee will select the group based on the above mentioned principles.

Under the terms of this resolution the Secretariat is responsible for a part of the implementation of the project and we are pleased to enter into contact with you in order to comply with this mandate.

Another part of the implementation rests on the National Unions of Students, both on those who will act as hosts, and on those who will be able to participate directly in the project by means of one of its members being selected to join the team. The Secretariat has already established contacts with the National Unions of the countries to be visited and now we are writing to you in order to ask you if you are prepared to accept the responsibility which you have in the implementation of the project, and if your National Union is prepared to nominate candidates for the formation of the team. There is no limit as to the number of students whom you can nominate.

It will be the Supervision Committee which will select the students who will form the team, according to the wishes and the rules given by the Sixth International Student Conference.

It would be superfluous to go to any great extent into the great importance of this project, and into more details, as the resolution quoted is sufficiently clear.

The probable period for the realisation of the tour of the International Student Delegation has been thought of as falling between April and July 1957 and to this effect we have consulted the host countries. We would appreciate also your opinion.

The preparation of the whole project will take a considerable amount of time and for this reason we urge you to answer before January 31, 1957. Enclosed you will find forms which have to be filled in with the data of the candidates your National Union wants to propose to the Supervision Committee. In case there are not enough of them, further copies can be supplied on request.

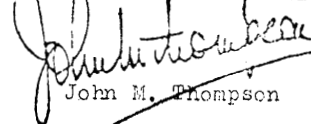
It should be taken into account, moreover, that after the team has been selected, the obtaining of visas, vaccinations etc. will take another few weeks.

We are looking forward to receiving your answer as soon as possible.

With best wishes,

Yours sincerely,

COORDINATING SECRETARIAT

John M. Thompson

Administrative Secretary

COORDINATING SECRETARIAT

OF NATIONAL UNIONS OF STUDENTS

POST-BOX 36, LEIDEN, NETHERLANDS

Circular No. 20/1956-57
Reference No. 270/6

November 28, 1956.

Dear Friends,

UNIVERSITY SITUATION IN SOUTH AFRICA

The Cabinet of the South African Government has recently made a decision to introduce legislation next year to establish separate universities for Africans, Indians and Coloured people. The Minister of Education, Mr. Viljoen, who will be responsible for piloting the legislation through Parliament, said on November 22 that as these separate universities become available, others would be prohibited from admitting non-Europeans.

The NUSAS issued a statement on November 23, saying :

"The National Union of Students regards this decision as an intolerable violation of the rights of universities to admit whom they wish and the right of the students to decide for themselves where they wish to be educated. It is a wilful destruction of one of the few remaining opportunities for people of all races to meet and discuss on the basis of equality and mutual respect. It is clear that the proposed new "universities" will not be universities but tribal colleges with narrow and sectional interests and scope."

The statement added that when the Government invaded one field of academic freedom, there was no guarantee that it would not invade the others.

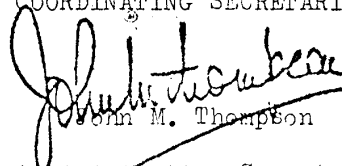
The Secretariat would appreciate to be informed of any step that your National Union may take in this matter in order to coordinate the efforts in accordance with the resolutions of the Ceylon Conference.

Attached is a fuller memorandum sent out by the National Union of South African Students.

With best wishes,

Yours sincerely,

COORDINATING SECRETARIAT

Administrative Secretary

Resolution adopted by the Sixth International Student Conference:

University Situation in South Africa

The Conference notes that South African Government has indicated that it intends to introduce legislation at the beginning of the next parliament which will have the effect of ending the system of "open" universities at Cape Town and Witwatersrand. The Conference therefore recommends to the National Unions that as soon as the government of South Africa gives public notice of its intention, the National Unions take action to indicate their opposition to this proposal, such action taking the form of direct letters to South Africa, intervention with the government's diplomatic representatives, and messages from leading educators and university authorities, particularly in countries with a similar educational system to that of South Africa.

.....

The Conference also:

.....

- b recommends that the protests of the National Unions of Students against the introduction of segregation into the remaining unsegregated universities should be channelled through the Coordinating Secreariat in order that those protests should be registered in the most effective way possible.

COORDINATING SECRETARIAT
OF NATIONAL UNIONS OF STUDENTS
POST-BOX 36, LEIDEN, NETHERLANDS

Circular No. 22/1956-57
Reference No. 110/H 1

December 1, 1956.

Dear Friends,

The Secretariat wishes to call the attention of National Unions to an inadvertent error in its circular no. 13/1956-57 with regard to the Coordinating Committee for International Relief to Hungarian Students.

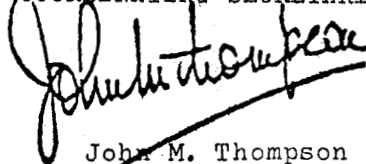
The telephone number for the Committee has been stated as A105880, extension 51.

This should be corrected to A10580, extension 51

With best wishes,

Yours sincerely,

COORDINATING SECRETARIAT

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "John M. Thompson", is written over a horizontal line.

John M. Thompson

Administrative Secretary

中華全國民主青年聯合總會

ВСЕКИТАЙСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ ДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ
ALL-CHINA FEDERATION OF DEMOCRATIC YOUTH
FEDERATION NATIONALE DE LA JEUNESSE DEMOCRATIQUE DE CHINE

3, YU HO CHIAO, PEKING, CHINA

TELEGR.: JEUNECHINE, PEKING

1st Dec, 1956

Dear Friend,

Herewith we are sending you a set of photos about the activities of the Chinese people and youth in support the Egyptian people in resistance to the Anglo-French aggression in Egypt. We think it will be of use to your magazines or other publications.

The people's movement in support of Egypt here is in full swing. We believe that with the support of the people the world over, the righteous struggle of the Egyptian people will certainly win.

With our fraternal greetings,

Sincerely yours,

Secretariat

All China Federation of Democratic Youth

UNITED STATES NATIONAL STUDENT ASSOCIATION

INTERNATIONAL COMMISSION
142 MT. AUBURN STREET
CAMBRIDGE, MASS.
TROWBRIDGE 6-4448
CABLE, NATSTUD—CAMBRIDGEMASS

28 November 1956

*International Affairs
Vice President*
BRUCE D. LARKIN
University of Chicago
Administrative Assist
IRV DRASNIN

*Campus International
Administrator*
SALLY JOHNSON

President
HARALD C. BAKKEN
University of Minnes
National Office

TO: National Union of Students
Student Body Presidents (U.S.)
International Persons

USNSA has made three full mailings to its member-school student body presidents on the recent Hungarian crisis. What began as a sympathetic response to Hungarian student demands for freedom has turned toward solving immediate needs of refugee students who have fled from Hungary. But the original cause - the cause for which Hungarian students have brought so much responsibility upon themselves - has not been forgotten by U.S. students. U.S. students marked the significance of Hungarian students in this revolt and their reasons for organizing and fighting; U.S. students have regarded the Hungarian events not as an uprising against one regime but lasted as a quest for freedom embodying the aspirations of students of students throughout the world.

The second of our domestic mailings - that of 6 November - was sent in similar form to overseas addresses. Here we will bring up-to-date our reporting of the whole Hungarian situation.

I. HUNGARIAN STUDENT TOURS U.S. COLLEGES UNDER USNSA PROGRAM

What part did Hungarian students play in the revolt? How was it that University of Budapest and University of Sopron students organized independently but at the same time, without corresponding or agreeing to organize? How was it that Soviet soldiers had been variously informed that they were being sent to Suez or to protect Hungary against "Western" invaders? How did the Sopron students first formulate their demands and then turn to military action when Soviet soldiers were ordered to break the revolt?

Istvan Lazlo, elected leader of the students of the University of Sopron on 23 October, came to the U.S. on November 5 as a member of the mission to the UN of Mrs. Anna Kethy, Minister of State without portfolio of the Imrc Nagy government. When USNSA found that he was here, we endeavored to give him the opportunity of speaking to college and university audience, the group to which he thought the most important the Hungarian student plight be explained. In his talks since October 18 he has explained some of the questions which we have stated above.

USNSA has organized for Laszlo a tour of colleges and universities throughout the U.S. We feel that it is important that the quest of Hungarian students for freedom be explained, that their circumstances be described, and that the events of the short-lived revolt be elaborated. By understanding this one instance in which the Universities were oppressed, matriculation made dependent upon criteria other than ability and effort, and limitations placed on personal freedom of inquiry and expression, U.S. students can gain a better understanding of their own freedom perhaps too often taken for granted.

Funds collected at meetings at which Istvan appears are to be given through USNSA, at his request, to the COSEC WUS Austrian (NUS coordinating committee for international Hungarian students relief in Vienna and to the Hungarian student committee now being formed by elected representatives of the refugee students centers in Austria.

- 2 -

II. FROM CLIVE GRAY IN VIENNA AND CRAWFORD YOUNG IN PARIS

Gray is en route to take up study in India. He served as USNSA international vice-president (1955-56). Young is a former Michigan Daily editor and USNSA representative in Europe.

(1) BB343 B CDU092 53 PD INTL FR - CD PARIS VIA FRENCE 7 0130 (7 November)

LARKIN NATSTUD CAMBRIGEMASS

STUDENT REACTION SOVIET AGGRESSION IMMENSE STOP DEMONSTRATION FRANCE SWITZERLAND SWEDEN BELGIUM HOLLAND STOP DANES COLLECT 5000 POUNDS STOP MEETING THIS WEEKEND VIENNA ALL NUSS PLANNED STOP REGARDS

CRAWFORD

(2) B CDV 219 192 /191 1/51 PD INTL - CD WTRN VIA MACKAY 12 1720 LT
(12 November)

NATSTUD CAMBRIDGEMASS

CONFERENCE REPRESENTATIVE 13 NUSES STOP CONFERENCE ESTABLISH 3-MAN COSEC WUS OH COMMITTEE TO SURVEY NEEDS REGISTER STUDENTS DISTRIBUTE FUNDS CONTRIBUTED NUSES WUS STOP COSEC EFFECTIVE ACTION WIDELY HAILED EUROPE STOP ABOUT 1200 REFUGEE STUDENTS HERE MOST SEPERATED SPECIAL STUDENT CAMPS RELIEF NEED GREAT SINCE STUDENTS FLED MINUS EFFECTS STOP SOPRON UNIVERSITY LARGELY INTACT IN SALZBURG MAY REESTABLISH SELF STOP MANY NUS GOVERNMENT SCHOLARSHIP OFFERS SHUOLD BE SOME AMERICA STOP LASZLO ISTVAN LEGITIMATE RECOGNIZED LEADER IMPORTANT LOCALITY STOP ALL CABLE ME HOTLE REGINA ANY ADVICE OR RELIEF RESULTS

CLIVE

(3) FA6/19 NO5 /19 PARIS 240 18 2320 LT(19 November)

WORLDSTUD NY

(WORLD UNIVERSITY SERVICE 20 W 40 ST 3RD FLOOR)

LEAST 1200 HUNGARIAN REFUGEE STUDENTS INCLUDING MANY FORMER POLITICAL PRISONERS HAVE FLED TO AUSTRIA MINUS BELONGINGS STOP HUNDREDS MORE EXPECTED IN FACE BRUTAL SOVIET DEPORTATIONS STOP ALL IVE MET PARTICIPATED IN STUDENT INSPIRED NATIONAL REVOLUTION STOP SHOW GREAT COURAGE AMAZING DEVOTION AND UNDERSTANDING DEMOCRATIC IDEALS AND DETERMINATION RECOMMENCE CONSTRUCTIVE LIVES STOP EUROPEAN STUDENT GROUPS PROVIDING MAGNANIMOUS ASSISTANCE BUT LARGE SCALE AMERICAN STUDENT HELP IS ESSENTIAL STOP ON 11/16 INTERNATIONAL STUDENT COORDINATING COMMITTEE SUPPORTED BY WUS AND USNSA ESTABLISHED SPECIAL HOSTEL 300 STUDENT REFUGEES FOR NEXT THREE MONTHS STOP TREMENDOUS STEP FORWARD IN HANDLING STUDENT PROBLEM BUT STILL SHORT RANGE NEED MONEY FOR MAINTENANCE HOSTEL ALSO TRANSPORTATION CLOTHING MISCELLANEOUS EFFECTS BOOKS INSTRUCTION MATERIALS AND PERSONNEL STOP LONG RANGE NEED ASSIST RESETTLEMENT FILL OUT GAPS EUROPEAN SCHOLARSHIP PROGRAMS PROVIDE EDUCATIONAL FACILITIES ALL TYPES TO UNIVERSITY OF SOPRON NOW REESTABLISHING SELF NEAR SALZBURG STOP NO POSSIBILITIES YET ENSURE CORRECT DISTRIBUTION STUDENT RELIEF IN HUNGARY BUT ARE INVESTIGATING STOP HUNGARIAN STUDENTS LOOK TO AMERICA FOR AID AND MORAL SUPPORT STOP HOPE WE WONT LET THEM DOWN STOP WE REQUEST SPEEDY INFORMATION ADMISSION REQUIREMENTS DATES FOR REFUGEES INTO SCHOOL OFFERING SCHOLARSHIPS ESPECIALLY MEDICINE ENGINEERING EG ANY EMERGENCY SIMPLIFICATIONS STOP OUR SUGGESTION HAVE REFUGEES WORK ONE YEAR LEARN LANGUAGE THEN STUDY SINCE FEW BETTER THAN BROKEN ENGLISH REGINA VIENNA MONAY PLEASE INFORM LARKIN

CLIVE

(4) BB287 B CDW051 314/311 1/50 PD INTL CD WIEN VIA MACKAY 23 1925 LT
(23 November)

NATSTUD CAMBRIGE (MASS)

NOW ORGANIZED 800 STUDENTS WEST AUSTRIA AND COMMITTEE FORMED ON BASIS REPRESENTATION MOST REFUGEE STUDENT CENTERS BY MIDDLE NEXT WEEK STOP SOPRON STUDENTS CONCERNED ABOUT LASZLO ABSENCE BUT THEY SAY OK ON 3 WEEKS US TRAVEL PROVIDED HE WRITES THEM

မှတ်ချက်- မူရင်းစာသားများကို မူလအတိုင်း ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြသည်။ - ၁၀၃ -

- 3 -

IMMEDIATELY TO INFORM OF ACTIVITIES STOP ADDRESS SOPRONER STUDENTSCHAF LARGER STROBL ST WOLFGANG SALZBURG AUSTRIA STOP US IMMIGRATION AUTHORITIES EMPHASIZING FAMILY UNITS IN AWARDING VISA UNDER 5000 QUOTA AND MAY EXCLUDE STUDENTS FROM SAME REQUEST YOUR HELP STOP JUST RETURNED FROM GRAZ EXEPECT REMAIN HERE MOST NEXT WEEK THEN POSSIBLY WARSAW SINCE HAVE OBTIANED VISA STOP PLEASE ADVISE

CLIVE

(5) BA418 B CDU919 111 1/50 PD INTL FR - CD WIEN VIA MACKAY 27 2310 (27 November)

NATSTUD FOR JACQZ CAMBRIDGE (MASS) (WORLD UNIVERSITY SERVICE)

COORDINATING COMMITTEE REGISTRATION 1000 135 LIST US PREFERENCE SUBJECT ENGINEERING DIFFERENT TYPES 60 MEDICINE 13 VETERINARY 4 CHEMISTY 10 HUMANITY 5 LAW 5 ARCHITECTURE 4 BUSINESS 4 ECONOMICS 2 AGRICULTURE 4 THIS ONLY SAMPLE LIST INCLUDING SOME ALREADY DEPARTED THROUGH IRC STOP LEAST 150 MORE ESTIMATED US PREFERENCE BASIS INTERVIEWS GRAZ VIENNA PROBABLY SIMILAR BREAKDOWN SUBJECTS STOP LANGUAGE PROBLEM SERIOUS FEW KNOW ANY ENGLISH URGE PLAN JOB AND OR LANGAUE CLASSES WITH UTILIZATION MOST STUDY SCHOLARSHIPS ONLY SEPTEMBER 1957 STOP WE READY SEND STUDENT WHEN PROGRAM READY THIS REGARD AND IF VISA QUOTA LASTS OR IS RAISED STOP SUGGEST IMMEDIATE EFFORTS SPECIAL VISA PROVISIONS STUDENTS

GRAY

These cables constitute the same information which the International Commission has at its disposal. Note especially the language and quota problems.

III. RELIEF AND STUDY OPPORTUNITIES

Some funds will be needed for administrative expenses of the COSEC-WUS-OH committee in Vienna. Registering students and keeping track of need there cost money, but must be done if relief funds are to be distributed correctly and scholarship needs and qualifications assessed. USNSA is prepared to transmit funds to that committee or to the Hungarian student committee now formed. Member schools wishint to follow this procedure may submit funds to the commission office, indication preferences as to disposition.

World University Service is the chief avenue of student relief giving to aid refugee students. The National Federation of Catholic College Students is also able to transmit funds to appropriate channels. USNSA encourages your giving through one of those two groups. World University Service has informed us that it now has about \$ 30,000. Major contributions so far recorded in New York, in approximate figures and not differentiated between member and non- member schools, are as follows:

Louisiana State University	\$ 1,850.00	
University of So. California	587.00	
University of Redlands	1,000.00	
Cal Tech	6,000.00	
Bryn Mawr	898.00	
Miami University (Ohio)	500.00	This is not a complete list,
Vassar	2,156.00	even of major contributions.
Rollins College	1,000.00	It is placed here to give an
Oberlin College	576.00	index of the giving of some
State College of Washington	1,664.00	institutions, and not tendered
Claremont	570.00	as exhaustive.
Chapman (enrollment 300)	1,000.00	
UCLA	500.00	
Long Beach State College	500.00	
Yale University	6,000.00	
Harvard University	2,000.00	
Brown-Pembroke	1,313.00	
Stephens College	500.00	

- 4 -

Bradford Jr. College	495.00
Northwestern University	3,000.00
University of Illinois	2,000.00

Twenty-eight institutions have indicated to World University Service that they can accept refugee students and provide financial aid. WUS estimates that there are now firm offers of about 100 places. However, they note that particular need lies for medical and engineering places.

The following addresses may be useful:

UNSA International Commission	National Federation of Catholic College
142 Mt. Auburn Street	Trinity College
Cambridge 38, Massachusetts	Washington, D.C

World University Service National Office, 20 West 40th Street, N. Y. 18, N.Y.

WUS Regional Offices:

1145 Massachusetts Avenue, Cambridge 38, Massachusetts
1001 Chestnut Street, Philadelphia 7, Pennsylvania
13 Auburn Avenue, Atlanta 3, Georgia
19 South La Salle Street, Chicago 3, Illinois
3012 Maple Avenue, Dallas 4, Texas
715 South hope Street, Los Angeles 17, California
813 S.W. 6th Avenue, Portland 4, Oregon

Schools which have not done so are encourage to undertake emergency fund drives for Hungarian student relief. For assistance contact a WUS regional office at address at above.

In summary, U.S. schools may follow one of these courses:

- (1) Raise funds, sending to USNSA for transmission to indicated point or for use our Judgment, for relief or other purposes; USNSA may transfer to WUS,
- (2) Raise funds, sending to WUS or NFCCS, especially if moneys not earmarked for administration, Hungarian committee, ect.
- (3) Contact WUS regarding scholarship needs; obtain guarantee of tuition from administration and provide funds to cover other needs; you may communicate either to WUS or to USNS: on this matter.
- (4) Continue to consider moral support of Hungarian students and implications for freedom which their actions involved; but translation of these sentiments to action most basis present need.

IV. USNSA CABLE

On 18 November USNSA sent the following two cables protesting widely reported deportation of Hungarian students:

PRESIDENT DWIGHT D. EISENHOWER, WHIT HOUSE, WASHINGTON D.C.

USNSA PEPRESENTING 710,000 STUDENTS AND 311 COLLEGES AND UNIVERSITIES URGES IMMEDIATE CLARIFICATION POSITION OF US GOVERMENT WITH RESPECT TO SOVIET DEPORTATION OF HUNGARIAN STUDENTS STOP US GOVERNMENT MUST TAKE APPROPRIATE ACTION PROPER EXERCISE OF MORAL POSITION THROUGH EFFECTIVE MECHANISMS STOP US STUDENTS MORE EFFECTIVE UNITED URGING FREEDOM AND SAFETY OF HUNGARIAN STUDENTS THAN ANY PRIOR STUDENT QUESTION STOP PLEASE REPLY USNSA THE MT AUBURN STREET CAMBRIDGE MASS

BRUCE LARKIN INTERNATIONAL VICE PRESENT
HARALD BAKKEN PRESENT

TO COMMITTEE OF YOUTH ORGANIZATIONS OF USSR MOSCOW USSR

USNSA REPRESENT ING 710,000 STUDENTS AND 311 COLLEGES AND UNIVERSITIES URGENTLY AND VEHEMENTLY PROTESTS DEPORATION OF HUNGARIAN STUDENTS FROM HUNGARY BY SOVIET

မှတ်ချက်- မူရင်းစာသားများကို မူလအတိုင်း ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ဖော်ပြသည်။ - ၁၀၅ -

- 5 -

FORCES STOP EARIER REPORTS OF SOVIET OPPRESSION TELL TERRIBLE STORIES STOP DEPORTATION EVEN MORE SCRIFYING TO DEGREE ALMOST BEYOND COMPREHENSION! STOP INSIST YOUR ORGANIZATION TAKE STAND BEFORE WORLD STOP SITUATION CRITICAL STOP FAILURE TO ACT LEADS INEVITABLY AND JUSTIFIABLY TO COMPLETE ABSENCE OF TRUST AND CONFIDENCE EITHER IN HUMANITY OF SOVIET STUDENTS OR REPRESENTIVITY OF YOUR ORGANIZATION STOP REPLY IMMEDIATELY NATSTUD CAMBRIDGE MASS

HARALD BAKKEN PRESENT

BRUCE LARKIN INTERNATIONAL VICE PRESENT

The following cable was sent to Eastern European national student organization:

US NATIOAL STUDENT ASSOCIATION REPRESENTING 710,000 US STUDENTS IN 311 COLLEGES AND UNIVERSITIES CALLS ON YOUR ORANIZATION TO EXERT INFLUENCE IN BRINGING TO HALT THE DEPORTATION OF HUNGARIAN STUDENTS FROM HUNGARY BY SOVIET TROOS STOP ALSO REQUEST YOU QUESTION IUS STATEMENT REGARDING HUNGARIAN SITUTATION AS BEING INCOMPLETE HYPOCRITICAL AND POLITICAL STOP FAILURE TO APPLY STATED PRINCIPLES WOULD SUGGEST TO WORLD STUDENT COMMUNITY THAT YOUR ORGANIZATION NOT REPRESENTATIVE

PRESIDENT BAKKEN

VICE PRESIDENT BAKKEN

USNSA

28 November 1956

V .COMMENTS

U.S. students have shown marked concern about these recent events. Students' courses in Hungarian universities have been disrupted; many students have chosen to leave Hungary; the Hungarian Universities themselves were interrupted; Hungarian students lack material necessities to study (although present reporters are that distribution of funds in Hungary itself cannot be properly guaranteed and administered).

But we wish to emphasize again that other cases of university suppression and restriction of freedom exist and will be brought to our attention from time to time. Perhaps they will not be so dramatic - they probably won't be. There won't be so many newspaper headlines. Students alone may be concerned, not the immediate fate of an entire country. But when that happens - as it may happen when apartheid legislation is introduced into the parliament of the Union of South Africa to segregate the "open" universities - anticipated for January - students concern should be just as great as it has been in this crisis. Perhaps in other cases money will not be involved, but rather legitimates and reasonable pressure exerted from a strong moral position .Whatever form it takes, let us be aware when it happens that the principle we follow is very much like the principle we have worked from during these last few hectic weeks. The stakes are just as large.

USNSA wishes to thank the national unions and member schools which have sent us their reactions, comment, and word of their doings.

We would like to hear from you soon.

Sincerely,

Bruce D. Larkin

International Vice-President

UNITED STATES NATIONAL STUDENT ASSOCIATION

USNSA

INTERNATIONAL COMMISSION
142 MT. AUBURN STREET
CAMBRIDGE, MASS.
TROWBRIDGE 6-4448
CABLE, NATSTUD—CAMBRIDGEMASS

28 October 1956

Dear Friends:

We believe that the following information will interest you.

On 22 October USNSA was informed that Silvio Mayorga, whom some of you may have met at the International Student Conference, had been imprisoned by the Government of Nicaragua. We immediately sent the cable which you find at the top of the attached sheet.

On 25 October USNSA received a cable from President Luis Somoza of Nicaragua indicating that Mayorga "finds himself enjoying liberty." The cable from Somoza is reproduced at the bottom of the attached sheet.

USNSA has always defended the right of students to represent themselves on the national and international scenes. With freedom of discussion and honest inquiry into our problems we can hope to build a productive educational community in the world; the disruptive intrusion of governments into representative student activity defeats the attempt to build such a community. At times government action is directed against an individual. At times it is part of a pervasive effort to subject the universities to the service of one political ideology. But whatever the manner or motive, such unjustified government action is inimical to the basic rights of students and scholars.

USNSA is pleased to learn that Silvio Mayorga has been released.

Sincerely,

Bruce D. Larkin
International Vice-President

BRUCE D. LARKIN
University of Chicago
Administrative Assistant
IRV DRASNIN
Campus International
Administrator
SALLY JOHNSON

President
HAROLD C. BAKKEN
University of Minnesota
National Office
1234 Gimbel Building
Philadelphia 7, Penna.
MArket 7-7357

Executive Vice-President
CLIFFORD SHEATS
Wayne State University

Student Government
Vice President
JAMES F. POMROY
Allegheny College

Educational Affairs
Vice President
ANN I. BECKNER
Denison University

Student Affairs
Vice President
P. CHARLES JONES
201 Shawman
University of Wisconsin
Madison, Wisconsin

Executive Secretary
WILLIAM KETTERINGHAM
University of California
at Los Angeles

Public Relations Director
MARGARET MURPHY
Manhattanville College
of the Sacred Heart

ADVISORY COUNCIL

Lucile Allen
Dean, Chatham College

Wallace M. Alston
President
Agnes Scott College

Willard W. Blaesser
Dean of Students
University of Utah

Ralph J. Bunche
Under-Secretary
United Nations

M. Porter Butts
Director, College Union
University of Wisconsin

Erwin D. Canham
Editor
Christian Science Monitor

Christine Y. Conaway
Dean of Women
Ohio State University

Mother Eleanor M. O'Byrne
President
Manhattanville College of
the Sacred Heart

Mrs. Eleanor Roosevelt

George N. Shuster
President
Hunter College

Harold E. Stassen
Special Assistant to the
President of the
United States

Robert M. Strozier
Dean of Students
University of Chicago

Lynn T. White, Jr.
President
Mills College

E. G. Williamson
Dean of Students
University of Minnesota

ပိုင်းစာအုပ်များ

(ပထမတွဲ)

(၁) ဦးဖိုးကွန်း	- တစ်မြို့စီနေတရွာစီခြားကုန်ပြီ
(၂) ကေညီပိတ်	- ၁၉၂၀ ကျောင်းသားသပိတ်ကိုယ်တွေ့
(၃) ဆရာဟိန်	- သပိတ်ခေါင်းဆောင်တို့၏အဓိဋ္ဌာန်
(၄) ဒေါက်တာမြင့်ဆွေ	- ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ
ပထမဆုံးဥက္ကဋ္ဌ ကိုထွန်းစိန်
(၅) ကိုရာရှစ်	- ၁၉၃၀ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဤသို့စခဲ့သည်
(၆) ဦးအောင်ဇံဝေ	- သပိတ်အသွင်နဲ့အမြင်
(၇) မောင်ဆုပန်	- အမျိုးသားနေ့ သမိုင်းရေးကြောင်း
(၈) ကိုတင့် (ကိုယ်စား) ကိုထွန်းဖေ	- စိန်ပေါဟိုက်စကားသပိတ် (ကူရှင်သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား)
(၉) ညိုမြ	- ကျွန်တော်ငရဲခွေး ဆောင်းပါးရေးစဉ်က
(၁၀) ကိုခင်မောင်လေး	- ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ချောက်ခြားခဲ့သော ထို (၃) ရက်
(၁၁) ဒေါက်တာမြင့်ဆွေ	- မန္တလေးကောလိပ်ကျောင်းသားများ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု
(၁၂) ပိယာညွန့်	- ဟိုနေ့တုန်းက
(၁၃) သပိတ်ခင်	- အင်ယားက လာခဲ့သည်
(၁၄) ရွှေပြည်စိုး	- အိုးသူကြီး
(၁၅) လဲ့လဲ့ဝင်း	- ဘုရားဆောင်းတန်းက သပိတ်သံ
(၁၆) ကြို့ပင်ကောက်သား	- အဘော်နှစ်မျိုး
(၁၇) သရဲဘအေး	- သပိတ်ကိုယ်တွေ့
(၁၈) သရဲဘအေး	- ပင်းယဆောင်သို့ ထမင်းထုပ်ပို့စဉ်က
(၁၉) ဘဟိန်း (ပေါက်)	- နတ်အိုးကွဲ
(၂၀) သိန်းဖေ	- နတ်အိုးကွဲ
(၂၁) သိန်းဖေမြင့်	- တက္ကသိုလ်ပရိဝုဏ်ကိုကျော်၍
(၂၂) ဦးသွင်	- အမျိုးသားတက္ကသိုလ်ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနား မိန့်ခွန်း
(၂၃) လူထုဒေါ်အမာ	- ကျမဆံ့ခဲ့ရသည် ၁၉၃၆ အရေးတော်ပုံ
(၂၄) တိုးတက်ရေး အုန်းမြင့်	- နှစ် (၅၀) ဆိုတာ မကြာလိုက်ပါ
(၂၅) တိုးတက်ရေး အုန်းမြင့်	- ကျောင်းသားနဲ့ တို့ဗမာ
(၂၆) တင်စ (ရမ်းပြည်)	- ရမ်း-ဗမာသွေးစည်းရေးအစ တကသက
(၂၇) ကိုဗဟိန်းမှ ကိုစိန်ခိုသို့ပေးပို့သော လက်ရေးမူရင်း	
(၂၈) ကိုအောင်ဆန်းမှ ကိုစိန်ခိုသို့ပေးပို့သော လက်ရေးမူရင်း (၂) စောင်	
(၂၉) ကိုအောင်ဆန်းမှ ကိုမြစိန်သို့ပေးစာ	- အင်္ဂလိပ်လို (၄) စောင်
(၃၀) တတိယအကြိမ် ဗကသကွန်ဖရင့် ဘိတ်ကြားသူများ စာအိတ်စာရင်း	
(၃၁) ရဲရဲတောက် သန်းတင်	- ၁၃၀၀ပြည့် ကျောင်းသားတိုက်ပွဲ
(၃၂) ရဲရဲတောက် သန်းတင်	- သွေးစည်းကြဟေ့
(၃၃) ကိုသိန်းအောင် (ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်)	- ကျနော်သိခဲ့သော ဗိုလ်အောင်ကျော်
(၃၄) တင်းကုပ်တင်အေး	- ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု လွတ်လပ်ရေးအုတ်ချပ်လေးများ

- (၃၅) ဓမ္မသာရ - ဗိုလ်အောင်ကျော်နဲ့အတူ ဆန္ဒပြခဲ့သည့်နေ့က
- (၃၆) မောင်သန့်စင် (ဒေးဒရဲ) - ကျောင်းသားတို့သွေးမြေကျခဲ့စဉ်က
- (၃၇) ကျော်ညွန့်မိုး - ဗိုလ်အောင်ကျော်ကိုယ်တိုင်ရေးခဲ့သော စာတစ်ပုဒ်
- (၃၈) မောင်ထွန်းသွင် - ခွပ်ဒေါင်းအလံအောက်မှတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သူ
- (၃၉) ဖျာပုံစိုး - အောင်ကျော်စာပေ
- (၄၀) မန္တလေးအရေးတော်ပုံ - နေပြည်တော်လွတ်လပ်ရေး
- (၄၁) သခင်စိန်ခို (လက်ရေးမူ) - လောင်တောမဲ့အရေးတော်ပုံရဲ့ ခရီးတစ်ထောက်
- (၄၂) ကိုကို - စာမတတ်သူပျောက်ရေးမှ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့တော်လှန်ရေး
- (၄၃) ကိုကို (လက်ရေးမူ) - ဆောင်းပါး
- (၄၄) အောင်ဆန်း - လောကဝိဟာရ
- (၄၅) ဘဟိန်း - ဆင်းရဲသားပစ္စည်းမဲ့များနှင့်ကျောင်းသားများ
- (၄၆) သုပဏ္ဏက - ဓမ္မနှင့်အဓမ္မ

(ဒုတိယတွဲ)

- (၁) စစ်ကိုင်းဟန်တင် - စာချုပ်စာတမ်းများ (၁-၂-၃)
- (၂) စစ်ကိုင်းဟန်တင် - မြန်မာနိုင်ငံတော်မှတ်တမ်း (၁-၂-၃)
- (၃) စစ်ကိုင်းဟန်တင် - မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးသို့ (၁-၂-၃)
- (၄) ရဲဘော်လှမျိုး - သမိုင်းဝင်စာချုပ်စာတမ်းများ
- (၅) ဒေါက်တာသန်းထွန်း - နယ်လှည့်ရာဇဝင် (ပ-ဒု-တ)
- (၆) ဒေါက်တာသန်းထွန်း - ခေတ်သစ်ရာဇဝင် (ပ-ဒု-တ)
- (၇) မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း - အတွဲ (၁) မှ အတွဲ (၁၅)
- (၈) မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အနှစ်ချုပ်များ - ၁၉၈၇ မှ ၁၉၉၅
- (၉) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရွှေရတုစာစောင် (နှစ် ၅၀) - အတွဲ (၁)
- (၁၀) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ရွှေရတုစာစောင် (နှစ် ၅၀) - အတွဲ (၂)
- (၁၁) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နှစ် (၅၀) - (၁၉၂၀-၇၀)
- (၁၂) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စိန်ရတုစာစောင် (၇၅ နှစ်) - အတွဲ (၁)
- (၁၃) မိုးကြိုး၊ ဗမာ့ခေတ်၊ ကြေးမုံ သတင်းစာများ - ၁၉၄၅-၁၉၆၂
- (၁၄) အိုးဝေဂျာနယ်များ - ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သမိုင်း (၁၉၂၀-၇၀)
- (၁၅) အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း - ၁၉၄၇-၄၈ မှ ၁၉၆၀-၆၁
- (၁၆) အိုးဝေစာစောင် ရွှေရတုသဘင် အထူးထုတ်
- (၁၇) အိုးဝေ အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၅)
- (၁၈) အိုးဝေ အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၇)
- (၁၉) အိုးဝေ အတွဲ (၅)၊ အမှတ် (၁)
- (၂၀) The University Student's Union Magazine Vol: (2) -No: (1)
- (၂၁) The University Student's Union Magazine Vol: (4) -No: (1)
- (၂၂) The University Student's Union Magazine Vol: (4) -No: (5)
- (၂၃) ရွှေတူဂျာနယ်များ
- (၂၄) မျိုးညွန့်မဂ္ဂဇင်းများ

(၂၅) ဗန်းမော်တင်အောင်
 (၂၆) ဗန်းမော်တင်အောင်
 (၂၇) တို့ဗမာအစည်းအရုံးသမိုင်း ပြုစုရေးအဖွဲ့
 (၂၈) တို့ဗမာအစည်းအရုံးသမိုင်း ပြုစုရေးအဖွဲ့
 (၂၉) ဦးလေးမောင်
 (၃၀) ဦးလေးမောင်
 (၃၁) သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန် ပြုစုရေးအဖွဲ့
 (၃၂) သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန် ပြုစုရေးအဖွဲ့
 (၃၃) ရဲဘော်နေအောင်
 (၃၄) ရဲဘော်နေအောင်
 (၃၅) တင်ထွန်းအောင် (မြန်မာ့အလင်း)
 (၃၆) ဦးအောင်သိန်းဟန် (ဝိဇ္ဇာ-ဂုဏ်ထူး)
 (၃၇) ဗိုလ်ချုပ်မိန့်ခွန်းများ
 (၃၈) ဦးပုလေး
 (၃၉) သုတေသီမြင့်ထွန်း
 (၄၀) တက္ကသိုလ်နေဝင်း
 (၄၁) အောင်သန်း
 (၄၂) အောင်သန်း
 (၄၃) စုပေါင်း
 (၄၄) အညကြဲရဲဘော်
 (၄၅) မေမြို့ချစ်ဆွေ
 (၄၆) တင်စိုး (ဘောဂဂုဏ်)
 (၄၇) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
 (၄၈) မြတ်မော်
 (၄၉) သိန်းဖေမြင့်
 (၅၀) သိန်းဖေမြင့်
 (၅၁) သိန်းဖေမြင့်
 (၅၂) သိန်းဖေမြင့်
 (၅၃) လှကွန့်
 (၅၄) လှကွန့်
 (၅၅) သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း
 (၅၆) လူထုဒေါ်အမာ
 (၅၇) ဝိဇ္ဇာသခင်ချစ်မောင်
 (၅၈) မောင်တင်ရွှေ
 (၅၉) တိုက်စိုး
 (၆၀) ဦးဘဦး (ဘီအေ)
 (၆၁) ဦးဖိုးကျား
 (၆၂) တတိယအကြိမ် ဗကသကွန်ဖရင့် (ပုသိမ်)

- မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း
 - ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း
 - တို့ဗမာအစည်းအရုံး သမိုင်း (ပ)
 - တို့ဗမာအစည်းအရုံး သမိုင်း (ဒု)
 - မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း (ပ)
 - မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း (ဒု)
 - မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း (ပ/ ၁၉၅၈-၆၂)
 - မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း (ဒု/ ၁၉၅၈-၆၂)
 - နယ်ချဲ့အကျဉ်းသား (ပ)
 - နယ်ချဲ့အကျဉ်းသား (ဒု)
 - မြန်မာ့နိုင်ငံရေးနှင့် သခင်ဘဘောင်း
 - မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းသစ်
 - ငါတို့ဗိုလ်ချုပ် ဘာလုပ်ခဲ့သနည်း (ပ-ဒု-တ)
 - ဗိုလ်ချုပ်အမှိုက်သို့ခရီးစဉ်
 - ဗိုလ်ချုပ်အမှတ်တရ
 - အောင်ဆန်း
 - အောင်ဆန်းမိသားစု
 - ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ
 - မေပျောက်၍မရသော အောင်ဆန်း
 - ပြည်သူချစ်သော ဗိုလ်ချုပ်
 - ဗိုလ်ချုပ်၏ စီးပွားရေး အမြင်
 - ဗမာ့စိန်ခေါ်သံ
 - ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နိုင်ငံရေးစီးပွားရေးအမြင်
 - တော်လှန်ရေးကာလ နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံများ
 - အရှေ့ကနေဝန်းထွက်သည့်ပမာ
 - ကျော်ငြိမ်း
 - သပိတ်မှောက်ကျောင်းသား
 - ဖေ-ပု-ရှိန်
 - ကြံတောကပြောသောသမိုင်း
 - ဘွဲ့ငြင်းကောက်မိကာ
 - ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း
 - ကမ္ဘာလှည့်သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း
 - သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း သူ့စာ၊ သူ့ဘဝ
 - အမျိုးသားပညာဝန်ဦးဖိုးကျား
 - အမျိုးသားနေ့ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ရာဇဝင်
 - အမျိုးသားနေ့ရာဇဝင် အကျဉ်းချုပ်
 - ကိုအောင်ဆန်းမိန့်ခွန်း

- (၆၃) မန္တလေးအရေးတော်ပုံမှတ်တမ်း
- (၆၄) မြူးကော်မတီ၏အစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်၍ ဗကသမှခန့်ထားအပ်သော တက္ကသိုလ်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီမှတ်တမ်း
- (၆၅) အရှေ့ဥရောပဗမာကျောင်းသားများကော်မတီ - ခွပ်ဒေါင်းစာစောင် (၁၉၅၂)
- (၆၆) စစ်ကိုင်းဟန်တင် - လုံးဝလွတ်လပ်ရေးသို့
- (၆၇) သခင်ချစ်မောင် - နိုင်ငံရေးဝေဖန်ချက်များ
- (၆၈) သခင်ဗမောင် - ဝံသာနုအရေးတော်ပုံ
- (၆၉) တက္ကသိုလ်စိန်တင် - မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲနှင့် သခင်ဗစိန်
- (၇၀) ရွှေသွေး - စိန်မှန်ကင်းအစစ် ထင်းဖြစ်ခဲ့စဉ်က
- (၇၁) တိုက်စိုး - ဂျူဗလီဟောမြင်ကွင်း
- (၇၂) ကျော်အောင် - သမဂ္ဂအလံတော်အောက်ဝယ်
- (၇၃) စံအောင် - ညီညွတ်ရေး၏အရေးတော်ပုံ
- (၇၄) ဇေယျာမောင် - စက္ကူဖြူပြဇာတ် (ခ) ဗမာ့နိုင်ငံရေးအခြေနေ
- (၇၅) ကိုအံ့ကျော် - ၁၉၈၀ ခုနှစ်၊ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ယူစာတမ်း
- (၇၆) ဝင်းမောင်သန်း - ကျောင်းသားအရေးတော်ပုံ
- (၇၇) ကိုစိုးသိမ်း၏ လက်နှိပ်စက်ရိုက် ကိုယ်ရေးရာဇဝင်
- (၇၈) ခွပ်ဒေါင်းစာစဉ် (မတကသ - ၇ ရက်၊ ဇူလိုင်)
- (၇၉) မျိုးချစ်ပြည်သူ့ပါလီမန်ပါတီ (၁/၉၀)
- (၈၀) General Aung San - Burma Challenge
- (၈၁) Mg Mg - From Sangha to Laity Burmese Nationalist Movement (1920-1940)
- (၈၂) U Nu - Saturday's Son
- (၈၃) Dr. Ba Maw - Breakthrough in Burma: Memoirs of a Revolution (1939-1946)
- (၈၄) Dr. Htin Aung - Modern Burmese History
- (၈၅) Htin Aung - Stricken Peacock
- (၈၆) Maurice Collis - Last and Fast in Burma
- (၈၇) G.E. Harvey - Modern Burmese History
- (၈၈) Hugh Tinker - Burmese Struggle of Indenpendence
- (၈၉) Dorthy Wooden - State of Burma
- (၉၀) Robert Taylor - Making of Burma
- (၉၁) M.A Rashid - Report of Constitution Committee
- (၉၂) Aung San Suu Kyi - Freedom From Fear
- (၉၃) Rangoon University Students' Union Constitution
- (၉၄) New Burma weekly
- (၉၅) Burma Gazetties - Vol: (1) to (24)
- (၉၆) Report of the Secretariat Incident Enquiry Committee

မှီငြမ်းဆောင်းပါးများ

- (၁) သက်ဝင်း - သထုံမီးပွား
- (၂) သံမဏိရဲဘော်ဟောင်းတစ် - ၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်ဆီက တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသံမဏိတပ်
- (၃) ၁၉၅၃ မှ ၁၉၆၂ ခုအထိ စာရွက်စာတမ်း၊ ကြေငြာချက်များ

မှီငြမ်းစာအုပ်-နောက်ဆက်တွဲ

- ၁။ ငြိမ်း စာစောင်- အမှတ်စဉ် (၇) ဇူလိုင်လ ၂၀၀၁၊ အမှတ်စဉ် (၄) မေ ၂၀၀၁
- ၂။ ဒေါင်းအိုးဝေ- (၁/၃) ဩဂုတ် ၁၉၉၇၊ (၂/၁) ဇူလိုင်၊ (၁/၂) ဇူလိုင် ၁၉၉၇
- ၃။ အောင်စောဦး- လွတ်လပ်ရေးရွှေရတု (ပထမ အကြိမ်) ၁၉၉၈ ဇန်နဝါရီ
- ၄။ တက္ကသိုလ်နေဝင်း ပြည်ထောင်စုဗိသုကာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း (ပထမအကြိမ် ၁၉၉၇၊ မေလ)
- ၅။ မြဟန် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏စာပေလက်ရာ (၁၉၉၈၊ ဇန်နဝါရီလ)
- ၆။ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ လက်ရွေးစဉ်လေးချိုးတရာ (ပထမအကြိမ် ၁၉၇၃၊ ဇူလိုင်)
- ၇။ ဦးနု- ငါးနှစ်ရာသီဗမာပြည် (၁၉၄၁-၄၅) (ပထမအကြိမ် ၂၀၀၂)
- ၈။ တက္ကသိုလ်နှစ်ငါးဆယ်ပြည့်စာစောင် (၁၉၇၀)
- ၉။ ကျော်ငြိမ်း-ရဲဘော်သုံးကျိပ် ပထမအကြိမ် (၁၉၃၈)
- ၁၀။ ဒဂုန်တာယာ ဖျတ်ခနဲတွေ့ရသောရုပ်ပုံလွှာကားချပ်များ (ပထမအကြိမ် ၁၉၉၇ ဒီဇင်ဘာလ)
- ၁၁။ အမျိုးသားနေ့နှင့်အမျိုးသားပညာရေးလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းအကျဉ်း (ရွှေရတုသတင်း အထူးထုတ် (ပ/အကြိမ်၊ ၁၁/၁၉၇၀)
- ၁၂။ ရေနံမြေသခင်ဘတင် ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ် အရေးတော်ပုံမှတ်တမ်း
- ၁၃။ မောင်မုန်းအောင် ဆဲဗင်းဇူလိုင် (သို့) ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၏ အစဉ်အလာကို ဖျောက်ဖျက်ခြင်း (၁/၃) ဇူလိုင် ၂၀၀၅
- ၁၄။ အကျဉ်းထောင်ထဲမှ အာဇာနည်များ (၁၉၉၉ ဇရာဝတီ)
- ၁၅။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းပိုက်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ (၅.၈.၈၉ အထူးသတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ)
- ၁၆။ တပ်မတော်သမိုင်း (ပ-အတွဲ၊ ၁၉၉၄ ဖေဖော်ဝါရီလ)၊ (ပဉ္စမတွဲ ၁၉၆၂-၁၉၇၄)
- ၁၇။ အောင်စောဦး (မှိုင်းရာပြည့်) မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်းအကျဉ်း (တ-အကြိမ် ၁၉၉၃ စက်တင်ဘာ)
- ၁၈။ ရှစ်စက္ကန့်ငြိမ် စွန့်လွှတ်သူ၏ရာဇဝင် (မေ ၂၀၀၆)
- ၁၉။ ချစ်ကြည်ရေး- အတွဲ (၄) နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၆
- ၂၀။ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်း ၁၉၃၉
- ၂၁။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှစ်လည်စာစောင် အတွဲ(၃) အမှတ်(၅) ၁၃၁၄ ခု
- ၂၂။ လူထုဒေါ်အမာ ၈၃ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ် (ပ/အကြိမ်၊ နိုဝင်ဘာ ၂၉၊ ၁၉၉၈)
- ၂၃။ ဒေါက်တာသန်းထွန်း ငါပြောချင်သမျှငါ့အကြောင်း (ပ/အကြိမ်၊ ၂၀၀၁ မေ)
- ၂၄။ ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး မူဝါဒမှသည် စစ်မှန် သောပြည်ထောင်စုစနစ်ဆီသို့
- ၂၅။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားသမဂ္ဂ စိန်ရတု (တကသ) ၇၅ နှစ် ၂၀၀၆
- ၂၆။ အင်တာနက်စာမျက်နှာ- ဒီပီသတင်းဌာန၊ ဧရာဝတီသတင်းဌာန (ဘဝရုပ်ပုံလွှာ)၊ ခေတ်ပြိုင်သတင်းဌာန၊ မြန်မာသတင်း ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (ဘီအိုင်တီ)၊ ဝီကီပီဒီယာ၊ အေအေပီပီ၊ သူရိယ

